

290వ
2-1-5

మొరారానెషరీఫ్

తెనుగు తర్జుమా
వ్యాఖ్యాన సహితము.

290వ

మొదటి సంపుటము
1:15 కాండములు.

అనువాదకుడు:

ఇస్లామ్ సేవకుడు,
(కర్నూల్ జిల్లా కంబము నివాసి)
మకాల్వీమున్సిఫాజిల్,
ముహమ్మద్ అబ్దుల్ గఫూర్,

వైస్ ప్రెసిసిపాల్ ఇస్లామియా ఆరబీ కాలేజి,
కర్నూలు.

1948

అల్లాహుఅక్బర్.

కృతజ్ఞత.

ఓ పరమదయాళువగు అల్లా! నీ దివ్య గ్రంథమగు ఖురానెషరీఫ్ తెనుఁగులో తర్జుమా వ్యాఖ్యానములు చేసి ముద్రించునట్టి అవకాశము నీకు కొసంగినందులకు కృతజ్ఞత, నా జీవితకాలమంతయు సలిపినను తక్కువయే. ఏలాటి పొరపాటులు సంభవించియున్నను ఓ దేవా! నీ అమితదయచే నీ తుమించి నీ ప్రీతికి నన్ను పాత్రునిగా జేయుదువని నమ్మి భయభక్తి మనఃపూర్వకముగా నీ కృతజ్ఞత సలుపుచున్నాడను.

స్వర్గనివాసులైన నా తండ్రిగారగు షేఖ్ ముహమ్మద్ ఖాసిమ్ సావె వారు, నన్ను బాల్యమునుండి పెంచి విద్య నేర్పించుటలో చాల పాటుప వారు ఖురానెషరీఫ్ తెనుఁగు తర్జుమా ముద్రింపఁబడిన చదువవలెనని చాల ఇష్టముండెను. కాని దైవవశమున వారిమనోవాంఛ సఫలముకాకమున వారు కంబములో 28-11-39 తేది పరలోకము చేరిరి. దేవుఁడు వారియాల శాంతి నొసగుగాత!

చిత్తూరు బోర్డు హైస్కూలు, ఆంధ్ర పండితులును బహుగ్రంథ యితలును సహజకవులును, అగు విద్వాన్ మాతలపట్టు శ్రీరాములురెడ్డిగ గ్రంథ సవరణ గావించి మహోపకార మొనర్పినందులకు వారికి కృతజ్ఞ వందనము లర్పించుచున్నాడను.

అమూల్యములగు తమ సదభిప్రాయముల నొసంగి నన్నీకార్యవ ప్రోత్సహించిన పండిత మిత్రబృందమునకు నా మనఃపూర్వక వందనము లర్పి చున్నాడను.

ఖురానెషరీఫ్ ముద్రించుటకు సహాయ్య మొనర్పిన పోషకులయెడ న కృతజ్ఞుడనై వారి పవిత్రనామముల నిందు లిఖించుచున్నాడను.

చిత్తూరు,
1-5-41. }

ఇట్లు విన్నవించు,
ముహమ్మద్ అబ్దుల్ గఫూర్

ఇది నేను చిత్తూరు బోర్డు హైస్కూలులో ఉర్దూమున్నీ గా పనిచేయుచుండినపుడు,
క్రీ. శ. 1941వ సం॥లో మొదటి మూడవ కాండములు ముద్రించినపుడు వ్రాసినది.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیش لفظ

از خادم قرآن مقصود علیہاں

یہ امر مسلمہ ہے کہ دنیا میں سب سے زیادہ جو کتاب پڑھی جاتی ہے، وہ قرآن مجید ہے اور یہ امر بھی مسلمہ ہے کہ دنیا میں سب سے بڑا اور عظیم الشان انقلاب پیدا کرنے والی کتاب یہی قرآن مجید ہے، جس نے تھوڑی سی مدت میں بڑی بڑی سرکش قوموں کے غرور توڑ دیئے، مفاسد کو زیر و زیر کر ڈالا، اور محاسن کی ایسی تجلی کی کہ ساری دنیا جگمگا اٹھی اس امر میں بھی کوئی شک نہیں ہے کہ مسلمانوں نے اپنی مقدس کتاب کی بڑی ہی عقیدت سے ایسی خدمت کی کہ دنیا کی کوئی قوم اپنی مذہبی کتاب کی ایسی خدمت کی مثال پیش نہیں کر سکتی۔ آج ساری دنیا کے طول و عرض میں ہزاروں لاکھوں قرآن مجید کے قلمی نسخوں کا موجود ہونا۔ اور فن کتابت اور حسن کاری میں اپنا آپ جواب ہونا، اس کا ثبوت ہے۔ دنیا میں کوئی کتاب سوا، ”قرآن مجید“ کے، ایسی نہیں ہے، جس کے ہر ہر لفظ ہر ہر نقطہ کی چھان بین کی گئی ہو، اُس کے الفاظ، اُس کے نقطے، اُس کی آیات گئی گئی ہوں، اور اُس کا ایک ایک لفظ ہر زمانہ میں لاکھوں انسانوں کے دل و دماغ میں محفوظ رہا ہو۔

اس مقدس کتاب کے ترجمے بھی مختلف زبانوں میں علماء نے کئے، اس پر ہزار ہا حاشیے لکھے گئے، ہزاروں تفسیریں، جن میں بعض کی مجلدات کی تعداد سو، ڈیڑھ سو تک پہنچتی ہے، تحریر کی گئیں۔ ہندوستان کی مختلف زبانوں میں اس کے ترجمے ہوئے۔ اردو میں تاج محل کا شہر حضرت شاہ عید القادر صاحب دہلوی (رحمۃ اللہ علیہ) کے سر ہے کہ اس قدر احتیاط اور

کے ساتھ حضرت شاہ صاحب نے ترجمہ فرمایا کہ آج تک گو کہ سینکڑوں اُردو کے ترجمہ ہو گئے مگر
 رت شاہ صاحب قدس سرہ کا احسان ہر ترجمہ کرنے والے نے مانا، اسی طرح فارسی میں بھی
 عابدان کے محترم بزرگ حضرت شاہ ولی اللہ (سجۃ اللہ علیہ) نے ترجمہ فرمایا۔

ضرورت تھی کہ اسلام کی تبلیغ اور اشاعت کے لئے، اور اس مقدس پیغام کو ایسے
 لوں تک پہنچانے کے لئے، جو اُردو، فارسی اور عربی سے نا آشنا ہوں، اس ملک کی دیگر
 اہل میں بھی ترجمے کئے جائیں۔ چنانچہ مرہٹی کا ترجمہ چھپ چکا ہے، اور کنڑی کا ترجمہ زیر طبع
 ۔ تملنگی زبان میں کوئی ترجمہ نہ تھا۔ الحمد للہ مولوی عبدالغفور صاحب کونولی (فاضل دیوبند)
 جو تملنگی زبان کے بھی عالم ہیں، اس کمی کو پورا کر دیا، اور اس اہم کام کی تکمیل کی۔ دوسری طرف
 تعالیٰ نے سر مرزا اسماعیل سابق صدر اعظم باب حکومت اور مولوی میر لائق علی صاحب حال صدر اعظم
 حکومت اور خاں بہادر نواب احمد نواز جنگ بہادر کو توفیق عطا فرمائی کہ ہر ایک صاحب نے
 کار خیر کے واسطے پانچ پانچ ہزار روپے نذر گزارنے۔ ان کے سوا نواب دوست محمد خاں
 بیگ حضرات نے بھی مدد کر کے ثواب حاصل کیا۔ چنانچہ آج اللہ تعالیٰ کے فضل و احسان اور
 حضرات کی اعانت سے قرآن مجید کا یہ تملنگی ترجمہ دنیا کے سامنے پیش ہے۔ اُمید ہے کہ
 مئی داں حضرات کو اس سے عظیم الشان فائدہ پہنچے گا، اور جن حضرات نے اس میں اعانت
 لی ہے، اللہ تعالیٰ اُن کو جزاء خیر دے گا۔

آخر میں یہ عرض کرنا بھی ضروری ہے کہ مترجم مولوی عبدالغفور صاحب نے حسبہ اللہ یہ کام
 اہم دیا، انھوں نے کوئی معاوضہ یا اجرت کسی طرح سے بھی نہیں لی؛ بلکہ گھر بار چھوڑ کر اور
 رمت سے رخصت ہو کر، تصحیح اور پروف بینی کے واسطے ۴ ماہ تک سکندر آباد میں اقامت
 ۔ حق تعالیٰ ان کو بھی جزائے خیر دے اور ان کی سعی کو مشکور فرمائے۔ آمین

مقصود جنگ

حیدر آباد دکن
 حمایت نگر
 یکم آبان ۱۳۵۴ھ

తొలి పలుకు.

బిస్మిల్లా హిరహ్మ నిరహ్మ్

లోకములో అన్నిటికంటె నెక్కువగా పరిపఁబడు గ్రంథము ఖురానె షరీఫ్ అనునది సర్వజన సమ్మతము. మఱియు జగత్తులో గొప్పమార్పు కలిగించు నట్టి గ్రంథము కూడ ఖురానె షరీఫ్ అను విషయము సర్వజన సమ్మతము. ఈ గ్రంథము, గర్వించి మదించి న్యాయము తప్పియున్న గొప్పగొప్ప జాతులవారి మదమును, గర్వమును అణగఁగ్రదొక్కి వారి చెడుగులను, దుర్మార్గములను తొలఁగించి లోకమంతటను కొంతకాలములోనే తన మేలిమి జ్యోతిని ప్రకాశింపఁజేసినది. ముసల్మానులు తమ ఈ పవిత్ర మతగ్రంథమును మహాభక్తితో సేవించినట్లు లోకములోని యితర జాతులవారు తమ గ్రంథములను సేవించినట్లు ఒక యుదాహరణముకూడ కానుపించదు అనుదానిలో నేలాటి సందేహము లేదు. ఇప్పుడు లోకమంతటను లక్షలకొలది వ్రాతప్రతులు పలువిధములైన మేలి వ్రాతపద్ధతిలో నుండుటయే దీనికి సాక్షి. ఖురానెషరీఫ్ యొక ప్రతి చుక్క- (నుక్తా) ప్రతి అక్షరము, ప్రతి పదము, ప్రతి వాక్యమును పరిశీలింపఁబడి లెక్కింపఁబడియున్నది. దీని ప్రతిపదమును ప్రతికాలములోను లక్షలకొలది జనులు కంఠ పాఠముచేసి గ్రహించియున్నారు. ఇట్లు లోకములోని యే గ్రంథమును గూర్చియు శ్రద్ధవహింపఁబడలేదు. గొప్పగొప్ప విద్వాంసులు ఈ పవిత్ర గ్రంథమును అనేకభాషలలో అనువదించియున్నారు. మఱివేలకొలది పండితులు దీనికి టీక, వ్యాఖ్యానములు వ్రాసియున్నారు. అందు కొన్ని వ్యాఖ్యాన గ్రంథములు నూఱు, నూటబది సంపుటములు గలవిగా నున్నవి.

హిందూదేశములో అనేకభాషలలోనికి దీని తర్జుమా చేయఁబడినది. మొట్టమొదట ఉర్దూభాషలో హజ్రత్ షాహ్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ సాహెబ్ వారు (అల్లాః వారికి దయచేయుగాత!) చాలజాగ్రత్తతోను, గొప్పభక్తితోను ఖురానె షరీఫ్ తర్జుమాచేసిరి. వారిపిమ్మట ఇప్పటివఱకు వందలకొలది ఉర్దూ తర్జుమాలు అయినవి. అవన్నియు వారి తర్జుమాను అనుసరించియున్నవి. అనువాదకులందఱును వారి తర్జుమాను ఆదర్శనముగాఁ జేసికొని వారి యుపకారము నొప్పుకొనిరి. ఇటులే షాహ్ సాహెబ్ వారి వంశమునకు పెద్దలుగానున్న హజ్రత్ షాహ్ వలీయుల్లాః సాహెబ్ వారు [దేవుని యనుగ్రహము వారికి గలుగుగాత!] పారసీకభాషలో ఖురానెషరీఫ్ తర్జుమాచేసిరి. ఉర్దూ, పారసీక భాషలు తెలియని జనులలో ఇస్లామ్ మతప్రచారము చేయుటకును వారికి ఈ పవిత్రసందేశమును అందఁజేయుటకును ఈ దేశములోని యితర భాషలలో ఖురానెషరీఫ్ యొక్క తర్జుమాచేయుట చాలఅవసరమైయుండెను. అందులకే మరాటిభాషలో తర్జుమా

II

కాపింపబడి ముద్రింపబడెను. కన్నడ భాషలోకూడ తర్జుమా ముద్రింపబడి
 చున్నది. కాని తెనుగుభాషలో తర్జుమా లేకుండెను. దేవుని అనుగ్రహమువలన
 తెనుగు భాషలో పండితులును లోకప్రసిద్ధిచెందిన దారుల్ ఉలూమ్ (అదిల్
 కలాశాల) దేవబందులో విద్యనభ్యసించి ఉత్తీర్ణులైన కర్నూలు నివాసులగు
 మాల్వీ అబ్దుల్ గఫూర్ సాహెబ్ వారు ఈ కొఱతను దీర్చిరి. ఈ గొప్ప
 కార్యమును పూర్తిచేయుటకు పరమదయాళువగు దేవుని అనుగ్రహమువలన
 పూర్వము హైదరాబాద్ ప్రభుత్వమునకు ప్రధానమంత్రిగానున్న శర్మి
 ఇస్మాయిలు సాహెబ్ వారును, ప్రస్తుతము హైదరాబాద్ ప్రభుత్వమునకు
 ప్రధానమంత్రిగానున్న మాల్వీ మిర్లా ఇఖ్ అలీ సాహెబ్ వారును, ఖాన్
 బహదూర్ నవాబ్ అహ్మద్ నవాజ్ జంగ్ బహదూరువారును ఒక్కొక్కరు
 ఐదేసివేలు రూపాయలు ఓసంగిరి. వీరు ముగ్గురేకాక యితర సహోదరులును
 ఈ ఘనకార్యమందు తోడుపడి పుణ్యము సంపాదించుకొనిరి. కావున ఇపుడు దేవుని
 అనుగ్రహమువలనను వీరి సహాయము వలనను ఖురానెషరీఫ్ యొక్క తెనుగు
 తర్జుమా (వ్యాఖ్యాన సహితము) ముద్రింపబడి లోకములో వెలువడుచున్నది.
 దీనివలన తెనుగు తెలిసిన సహోదరులకు గొప్పలాభము లభించునని ఆశయము
 గలదు. ఇందు తోడుపడిన సహోదరులందఱకును మహోన్నతుండగు అల్లా
 గొప్పపుణ్యఫలితము లొసంగుగాత! అనువాదకులగు మాల్వీ అబ్దుల్ గఫూర్
 సాహెబ్ వారు ఖురానెషరీఫ్ తర్జుమా కార్యమును జేపు పీఠికొఱకుమాత్రము
 నెఱవేర్చిరి. అందుకు వారెట్టి ప్రతిఫలమును పుచ్చుకొనలేదు అను విషయము
 వెల్లడింపవలసియున్నది. పరమదయాళువగు దేవుడు వారికిగూడ గొప్పపుణ్య
 ఫలితము నొసంగి వారు గావించియున్న ప్రతుత్తమును సఫలము చేయుగాత!

ఇట్లు

హైదరాబాద్, }
 22-8-48, }

(మాల్వీ సవాబ్ హాకీమ్)

మఖ్ సూద్ జంగ్ (బహదూర్)

ప్రీతి క.

ఖురానె షరీఫ్.

ఇది ఇస్లామ్ మతమునకు మూలగ్రంథము. హజ్రత్ ముహమ్మద్ రసూలు వారికి దేవుఁడొసంగిన యుత్తమోత్తమ గ్రంథము. ఇది అరబీభాషలోనున్నది. దీని మహిమనుగూర్చి ఎంతవ్రాసినను తక్కువయే. (దీనిగూర్చి మేము జగత్ ప్రవక్త రెండవభాగములో వ్రాసియున్నారము. చూడుఁడు పేజీ 329). ఇది సర్వ జగత్తునకును తుదిదినము (ఖయామతు) వఱకును సన్మార్గము చూపునది. ఇందలి ధర్మముల ననుసరించు మానవకోటి యుభయలోకములలో సుత్తమస్థానమును పొందును. దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) రాజకీయము, గార్హస్థ్యము, మానసికము, బోధనార్థమై పూర్వము గడచిన ప్రవక్తలయొక్కయు వారి సంఘముల యొక్కయు వృత్తాంతములు, పరలోకము, మొదలగు సమస్త విషయములను గూర్చిన ధర్మములిందుగలవు. గ్రంథమిట్టిది కావుననే సర్వజనాదరణీయమై అన్నిభాషలలోనికి తర్జుమా చేయఁబడియున్నది. తెనుఁగునను ఒకరిద్దఱు దీనికి తర్జుమాచేసియున్నారు. కాని అవి సముజసముగాలేక పలుదోషముల కెడమిచ్చుచున్నవి. ఆ తర్జుమాలచే ఖురానెషరీఫ్ యొక్క అర్థము సరిగా బోధపడక పోవుటచే చదువరులు ఇస్లామ్నుగూర్చి వాస్తవము దెలిసికొనలేక తప్పు అభిప్రాయము పడుచున్నారు. కావున అరబీభాషయం దించుక జ్ఞానముగల నేను, పెక్కు తర్జుమావ్యాఖ్యాన గ్రంథములను పరిశీలించి ఖురానెషరీఫ్ నకు సరియైన తెనుఁగు తర్జుమా చేయుట నా ముఖ్య ధర్మమని భావించి సుల్భశైలిలో దానిని తెనిగించుటకు 1929 సం॥లో ప్రారంభించితిని. కాని దైవికముగ మధ్యలో ననేక ఆటంకములు సంభవించుచు తుదకు దేవుని యనుగ్రహమువలన 19-1-45 తేదీన వ్రాతపని సంపూర్తి చేయఁగలిగితిని. చదువరులకు ఖురానెషరీఫ్ భావములు సరిగ బోధపడుటకుఁగాను దాని వ్యాఖ్యానము (తఫ్సీరు) చాల అవసరమని తలచి వీలైనంతవఱకు సంగ్రహముగా వ్యాఖ్యానముకూడ చేసితిని. ఈ నా కృషి యెంతవఱకు సఫలమాయెనో చదువరులే నిర్ణయింపఁగలరు.

ఈ గొప్పగ్రంథము ముద్రించుటకు దేవునిపై నాధారపడి చాల ప్రయత్నించుచుంటిని. తుదకు దేవుని యనుగ్రహమువలన ఈ విషయము ఆలీజనాబ్ నవాబ్ హాకీమ్ షాఫ్ సూద్ జంగ్ బహదూర్ వారికిఁ దెలిసి వారు ఈ పనికిఁ గాను పూనుకొని చాల కృషిసలిపిరి. పరమదయాళువగుం అల్లాః కృపచే వారి ప్రయత్నము సఫలమాయెను. వారు వలయు ధనము సమకూర్పఁగలిగిరి. ఈ ధనసహాయ మొనర్చినవారిలో జనాబ్ సర్ మిర్జా ఇస్మాయిల్ సాహెబ్ వారును, జనాబ్ మాల్వీ మీర్ లాఇఖ్ లీ సాహెబ్ వారును, జనాబ్ ఖాన్ బహదూర్ నవాబ్ అహ్మద్ నవాజ్ జంగ్ బహదూర్ వారును చాల ముఖ్యులు. ఖురానెషరీఫ్ ను ముద్రించుటలో అన్నివిధముల తోడుపడిన వారలకందఱకును

నా మనఃపూర్వకముగా కృతజ్ఞత చెల్లించుచున్నాను. పరమదయాళువ అల్లాః వారందఱకు ఉభయలోకములలోను మేలుదయచేయుగాత !

ఖురానెషరీఫ్ లోని ధర్మములు హజ్రత్ ముహమ్మద్ పైగంబరులవా తను జీవితకాలములోనే ఆచరించి లోకమునకు మార్గదర్శకులైనవారు. కావు ఖురానెషరీఫ్ ను బాగుగా గ్రహింపవలెనన్న హజ్రత్ రసూలువారి దివ్యచ త్రము తప్పక తెలిసియుండవలెను. అందుకు చదువరులు మేము వ్రాసి ప్రకటిం యున్న జగత్ ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మద్ పైగంబరులవారి దివ్యచరిత్రను రెండుభాగములు చదువవలెను.

ఖురానెషరీఫ్ లోని ఒకవాక్యమునకు ఆయత్ అని పేరు. ఇట్టివి ఖురా నెషరీఫ్ లో ఆఱువేల రెండువందల ముప్పదియేడు (6237) గలవు. కొన్ని వాక్యముల సమూహమునకు రుకూ అనిపేరు. ఒక రుకూ లేక కొన్ని రుకూః సమూహము సూరా అనబడును. ఇట్టి సూరాలు ఖురానెషరీఫ్ లో 114 గలవు. సూరాలు, మక్కీ, మదనీ అని రెండువిధములు. మక్కీ: హజ్రత్ ముహమ్మద్ రసూలువారికి నలుబదవయేట మక్కాపురములో ప్రవక్తపదవి (పైగంబరీ) దేవునిచే లభించెను. దీనిపిదప హజ్రత్ రసూలువారు మక్కాపుర ములో పదునూడు సంవత్సరములుండిరి. ఈ కాలములో దేవునిచే వారికి లభించిన ఖురాను వాక్యముల సమూహమును మక్కీ సూరా అనుదురు.

మదనీ : — హజ్రత్ ముహమ్మద్ రసూలువారి మక్కాపురమును విడిచి మదీనాపురము చేరిరి. అచ్చట పది సంవత్సరము లుండి పరలోకముచేరిరి. ఈ కాలములో వారికి దేవునిచే లభించిన ఖురాను వాక్యముల సమూహమును మదనీ సూరా అనుదురు.

ఖురానెషరీఫ్ 23 సంవత్సరములలో హజ్రత్ రసూలువారికి దేవునిచే లభించెను. దేవునిచే వారికి ఖురానెషరీఫ్ వాక్యములు లభించుటను వహీ (దేవుని సందేశము) అనుదురు. హజ్రత్ జబ్రీలు దూత దేవుని సందేశము (వహీ) హజ్రత్ రసూలువారికి అందజేయుచుండెను. హజ్రత్ రసూలువారికి దేవుని వాక్యములు కంఠ పాఠమగుచుండెను. దేవునిసందేశము వచ్చిన తక్షణము తమ శిష్యులను పిలిచి ఆవాక్యములను వ్రాయించుచుండిరి. హజ్రత్ రసూలు వారి శిష్యులుకూడ ఖురానెషరీఫ్ ను కంఠపాఠము చేయుచుండిరి. అట్లు హజ్రత్ రసూలువారి జీవితకాలములోనే వారి సమక్షమున సంపూర్ణముగ ఖురానెషరీఫ్ వ్రాయబడెను. మఱి పెక్కుమంది శిష్యులు (సహాబా) పూర్తి ఖురానెషరీఫ్ కంఠపాఠముచేసి నమాజులలో పఠించుచుండిరి. హజ్రత్ రసూలువారి పిదప హజ్రత్ అబూబకరువారు ఖలీఫా (ప్రతినిధి) అయిరి. వీరి పరిపాలనకాలమందు ఖురానెషరీఫ్ మొత్తము ఒక గ్రంథముగా సమకూర్చిరి. హజ్రత్ ఉస్మాన్

గనీ ఖలీఫా అయిన పిదప వారు ఖురానెషరీఫ్ యొక్క అనేకప్రతులు నకలు చేయించి ఇస్లామ్ రాజ్యములోని ముఖ్యపట్టణములకు పంపిరి. అట్లు ఖురాను ప్రతులు లిఖింపఁబడి లోకములో వ్యాపించెను. ఆకాలములో ముద్రణశాలలు లేకుండినను ప్రతులు వ్రాయువారు పెక్కురుండిరి. అట్లు ఖురానెషరీఫ్ కంఠోక్తి పూర్వకముగను, వ్రాతమూలముగను, సురక్షితముగా ఏలాటి హేచ్చు తగ్గులు లేకుండ లోకముతటను వ్యాపించి ఇప్పటికి సన్మార్గమునూపుచున్నది. ఇక తుది దినమువఱకు చూపఁగలదు. ఒక చిన్నబాలుఁడుకూడ ఖురానెషరీఫ్ ను సంపూర్ణముగకంఠపాఠముచేయును. ఇది ఖురానెషరీఫ్ యొక్క మహిమయే. పఠనసాకార్యములకై ఖురానెషరీఫ్ ను ముప్పదికాండము (జూజు) లుగ భాగించియున్నారు.

ఖురానెషరీఫ్ ను భయభక్తులతో పఠింపవలెను. ఖురానెషరీఫ్ అరబీ భాషలో నున్నది కావున ముసల్మానుభక్తులు తాము అరబీభాషను నేర్చుకొని తమ బిడ్డలకును నేర్పుట చాల అవసరము. ఖురానెషరీఫ్ ను చదివి దాని భావములు గ్రహించి దానిసనుసరింపవలెను. దీనివలన పూర్వము ముసల్మానులకున్న సర్వవిధముల వైభవములు తిరిగి లభింపఁగలవు. ఖురానెషరీఫ్ ను హజ్రత్ రసూలువారి యాచారము (సున్నత్) ను సంపూర్ణముగ అనుసరింపకపోవుట వలననే ముసల్మానులు కోట్లకొలదిగ సంఖ్యలోనుండియు మనుషటి స్వాతంత్ర్యము, ఉన్నతస్థానము, రాజ్యము మొదలగు గౌరవములు గోలుపోయి, పరులకులోఁబడి యుండవలసిన స్థితి వచ్చినది. కావున ముసల్మానులు తమ స్థితి విధులను యోచించి యుత్తమస్థానమును పొందుటకు కృషి సలుపుదురుగాక! ఖురానెషరీఫ్ ను శుద్ధిగానుండి పఠింపవలెను. ఖురానును వజ్రా గుసులు చేయక అపవిత్రముగానుండి తాకకూడదు. గుసులు చేయక చదువకూడదు. స్త్రీలురజస్వలలైన కాలములలో పఠింపఁగూడదు. ఖురానె షరీఫ్ పఠింపఁబోవు నపుడు

అ-ఉ-జు-బిల్లాహి-మినష్-షైతా-నిష్ట-బేమ్ (దేవుని యనుగ్రహమునుండి తొలగింపఁబడ్డ సైతాను కీడునుండి రక్షణపొందుటకై నేను దేవుని శరణు చొచ్చుచున్నాను.) అని చదువవలెను. దీని పిదప బిస్మిల్లా-హిష్ట-హ్మ-నిష్ట-హ్మ అని చదువవలెను. అరబీ లిపి చదువలేనివారికొకట మేము ఖురానెషరీఫ్ మూలమును తెలుఁగు లిపిలో వ్రాసియున్నారము. అరబీ భాషలోనున్న కొన్ని అక్షరముల ఉచ్చారణకుఁ దగిన అక్షరములు తెలుఁగులో లేవు. అందుకు మేముకొన్ని గుర్తులు నియమించియున్నారము. కావున దానిని ననుసరించి పాఠకులు తమ యుచ్చారణ అరబీభాష తెలిసినవారియొద్ద సవరించుకొని ఖురానెషరీఫ్ ను కర్నూజు మొదలగువానిలో పఠింపవలెను.

తెనుఁగులోలేని ఆరబీ అక్షరములు, వాని యుత్పత్తి స్థానములు.

అ స దంత్యము (నాలుకకొన ముందటి పండ్ల కొనలకు తగులవలెను.)	ట త దంత్యము (నాలుక కొనపై దంతమూలము.)
ఁ హ మధ్యకంఠము (బీచ్ హాల్ఫ్)	ఙ జ దంత్యము (నాలుకకొన ముందటి పండ్లకొనలకు తగులవలెను.)
ఇ ఖ పై కంఠ్యము (అవ్వలెహాల్ఫ్)	ఞ త మధ్యకంఠము (బీచ్ హాల్ఫ్)
ఊ జ దంత్యము (నాలుకకొన ముందటి పండ్లకొనలకు తగులవలెను.)	ఠ గ కంఠ్యము (అవ్వలెహాల్ఫ్)
ఋ ఙ నాలుకయు ముందటి పండ్ల మధ్యభాగము.	డ ష క్రింది పెదవి మధ్య ప్రదంత ముల కొనలకు తగులవలెను. (ఇంగ్లీషులోని F యొక్క ఉచ్చారణ.)
ౠ స దంత్యము (నాలుకయు ముందటి పండ్లమధ్య భాగము.)	ఢ ఖ నాలుకమూలము దానిపై భాగ మునకు తగులవలెను.
ౡ జ నాలుక మూలము యొక్క ప్రక్క భాగము పై దవుడల మూలమునకు తగులవలెను.	

సాధ్యమైనంతవఱకు మేము ఖురాన్ పరిఫోను తెనుఁగు లిపిలో పఠన పద్ధతి నియమములనుబట్టి వ్రాసియున్నారము. అయినకొన్ని నియమములు వ్రాతలో వ్రాయలేకపోయితిమి. అవి యిచ్చట వ్రాయుచున్నారము. చదువరులు గమనింప వలెను. (న్) నకారపొల్లకు తరువాత య, వ, న, మ, అక్షరములు వచ్చినచో నకారపొల్లు అనునాసికములవలె ముక్కునుండి ఉచ్చరింపవలెను. దీర్ మునకును గుడిదీర్లు మునకును, కొమ్మదీర్లు మునకును, పిదప, అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఊ, ఊలు వచ్చినచో దీర్లు ములు ప్లుతములగును. ప్లుతమనఁగా మూడుమాత్రలకాలము. దీనినే మర్ అనుదురు.

హెచ్చరిక:— తద్జుమా వ్యాఖ్యానములలో హజ్రత్ మహమ్మదు పై గంబరులవారి పేరువచ్చునపుడెల్ల చదువరులు సల్-అల్లాహు-అలై-హి-వ-సల్లమ్. అని పలుకవలెను. ఇటులే హజ్రత్ ఆదము మొదలగు ప్రవక్తల వారిపేర్లు వచ్చినపుడెల్ల అలై-హిస్-సలామ్ అని పలుకవలెను. హజ్రత్ పై గంబరులవారి శిష్యుల (సహాబా) వారిపేర్లువచ్చినచో రజి-య-ల్లాహు-త-అలా-అన్-హు అని పలుకవలెను.

తెనుఁగులోలేని అరబీ అక్షరములు, వాని యుత్పత్తి స్థానములు.

త	సే దంత్యము (నాలుకకొన ముందటి పండ్ల కొనలకు తగులవలెను.)	ط	తే దంత్యము (నాలుక కొనపై దంతమూలము.)
ث	హే మధ్యకంఠము (బీచ్ హాల్ఫ్)	ظ	జే దంత్యము (నాలుకకొనముందటి పండ్లకొనలకు తగులవలెను.)
ج	ఖై పై కంఠ్యము (అవ్వలెహ్ఫ్)	ع	అ మధ్యకంఠము (బీచ్ హాల్ఫ్)
چ	జి దంత్యము (నాలుకకొనముందటి పండ్లకొనలకు తగులవలెను.)	غ	గే కంఠ్యము (అవ్వలెహ్ఫ్)
ح	ఙి నాలుకయు ముందటి పండ్ల మధ్యభాగము.	ف	ఫ క్రింది పెదవి మధ్య పైదంత ముల కొనలకు తగులవలెను. (ఇంగ్లీషులోని F యొక్క ఉచ్చారణ.)
ص	సే దంత్యము (నాలుకయు ముందటి పండ్లమధ్య భాగము.)	ق	ఖి నాలుకమూలము దానిపై భాగ మునకు తగులవలెను.
ض	జి నాలుక మూలము యొక్క ప్రక్క భాగము పై దవుడల మూలమునకు తగులవలెను.		

సాధ్యమైనంతవఱకు మేము ఖురాన్ షరీఫ్ ను తెనుఁగు లిపిలో పఠన పద్ధతి నియమములనుబట్టి వ్రాసియున్నారము. అయినకొన్ని నియమములు వ్రాతలో వ్రాయలేకపోయితిమి. అవి యిచ్చట వ్రాయుచున్నారము. చదువరులు గమనింప వలెను. (న్) నకారపొల్లకు తరువాత య, వ, న, మ, అక్షరములు వచ్చినచో నకారపొల్లు అనునాసీకములవలె ముక్కునుండి ఉచ్చరింపవలెను. దీర మునకును గుడిదీర్లు చునకును, కొమ్మదీర్లు చునకును, పిదప, అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఊ, ఊలు వచ్చినచో దీర్లు ములు ప్లుతములగును. ప్లుతమనఁగా మూఁడుమాత్రలకాలము. దీని నే మద్ అనుదురు.

హెచ్చరిక:— తజ్జుమా వ్యాఖ్యానములలో హజ్రత్ ముహమ్మదు పై గంబరులవారి పేరువచ్చునపుడెల్ల చదువరులు సల్-లల్లాహు-అలై-హి-వ-సల్లమ్. అని పలుకవలెను. ఇటులే హజ్రత్ ఆదము మొదలగు ప్రవక్తల వారిపేర్లు వచ్చినపుడెల్ల అలై-హిస్-సలామ్ అని పలుకవలెను. హజ్రత్ పై గంబరులవారి శిష్యుల (సహాబా) వారిపేర్లువచ్చినచో రజి-య-ల్లాహు-త-త-త-అలా-అన్-హు అని పలుకవలెను.

జ గ త్ ప్ర వ క్త.

కీ॥ శే॥ ఆలీజనాబ్ ఉమర్ ఆలీషా సా హెబ్, ఎమ్. ఎల్. ఏ. (డిగ్రీ) గారి

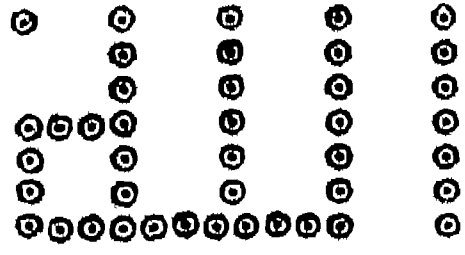
అభిప్రాయము

ఆ. గీ. శ్రీతజగత్ ప్రవక్త శ్రీ మహమ్మద్ పయం
బరుల వారిదివ్య, చరిత్ర దెలుగు
గద్య వ్రాసి లోక కల్యాణ మునకుం దో
డ్పడె మొహమ్మదబ్దులు గఫూరు.

తే. గీ. శ్రీ మహమ్మద్ చరిత్ర వ్రాసినను వినిన
జదివినను సర్వపాపముల్ సమసిపోవు
ఇంక పారాయణము నేయున్లు వారి
కీశ్వరుడు వచ్చి సాక్షాత్కరించు సతము.

తే. గీ. మున్సిఫాజిల్ మహమ్మదబ్దుల్ గఫూరు
సా హెబుంగారు శ్రీ రసూల్ సార్వభౌము
చరిత్ర వ్రాసి తరించె ఆజన్మ కింక
వేరె పుణ్యంబు తపసును కోరుటేల.

సూరాల పట్టిక					కాండముల పట్టిక	
నెంబరు	సూరాల పేర్లు			పుట	కాండము	పుట
1	ఛాతిహా	...	...	1	1	1
2	బఖరా	...	...	4	2	68
3	ఆలెఇమాన్	...	...	160	3	136
4	నిసా	...	...	244	4	197
5	మాఇదా	...	...	329	5	259
6	అన్ ఆమ్	...	...	391	6	316
7	ఆరాఫ్	...	...	462	7	373
8	అన్ ఫాల్	...	...	543	8	484
9	తౌబా	...	...	580	9	496
10	యూసుస్	...	...	648	10	561
11	హూద్	...	...	690	11	628
12	యూసుఫ్	...	...	733	12	692
13	రఆద్	...	...	776	13	754
14	ఇబ్రాహీమ్	...	...	798	14	818
15	హిజ్ రి	...	...	817	15	882
16	నహల్	...	...	835		
17	బనీయిసాయిల్	...	...	882		

ఖర నెష రీ ష్

సూరయే ఫాతిహో 1. కాండము

1. సూరయేఫాతిహో, మక్కి, 7 వాక్యములు.

ఈ సూరాకు చాల పేరులు గలవు. అవి ఫాతిహా, సూరతుష్ షిఫా ఉమ్మల్ కితాబ్ అను నవి. ఫాతిహా అనగా ప్రారంభము, ఇది ఖురానె షరీఫునకు ప్రారంభములోఁ గలదు. కావున ఈ పేరు గలిగెను. షిఫా అనగా స్వస్థత. ఈ సూరాను జబ్బుపడినవారిపై పఠించినచో దేవుని అనుగ్రహమువలన వారికి స్వస్థత లభించును.

ఉమ్మల్ కితాబ్:- ఉమ్ అనగా తల్లి, లేక మూలము. కితాబ్ అనగా ఖురానుగ్రంథము. ఎట్లు విత్తనమునందు, వృక్షము, దాని శాఖలు, ఆకులు, పువ్వులు, ఫలములు ఇమిడి యున్నవో అట్లులే ఈ సూరాయందు ఖురానె షరీఫులో నున్న భావములు, విషయములు గలవు. పూర్తిగ ఖురానెషరీఫులో అయిదు విషయములు వివరింపఁబడినవి. 1. దేవుని యేకత్వము (తాహిదు). ఇది సూరాలోని మొదటి వాక్యములో గలదు. 2. విశ్వసించినవారికి ఉభయలోకములలో జయము మోక్షములును విశ్వసించని వారికి ఉభయలోకములలోను దుర్గతి పట్టును, అని తెలుపుట. ఇది రెండవ మూడవ వాక్యములలోఁగలదు. 3. దేవుని ప్రార్థన. ఈ విషయము నాలుగవ వాక్యములో చెప్పఁబడినది. 4. ఉభయలోకములలోను విజయమును మోక్షమును చేకూరునట్లు చేయు సన్మార్గము. ఇది అయిదవ వాక్యమునందు గలదు. 5. దేవుని విశ్వసించి ధర్మములను అనుసరించి దేవుని దయకు పాత్రులైనవారి చరిత్రములును, దేవుని నమ్మక పాపములకులైన దేవుని కోపమునకుఁ బాత్రులైనవారి వృత్తాంతములును. ఇది ఆఠవ ఏడవ వాక్యములలో గలదు. ఈ యైదు విషయములు ఈ సూరాలో సంగ్రహముగా తెలుపఁబడినవి.

బిస్మిల్లా-హిట్టక్-మానిట్టహీమ్.

అమిత దయగలవాఁడును, ప్రేమించు వాఁడునగు దేవుని పేర.

వ్యా॥ దీనిని తస్మియాఅనుదురు. ఇది ప్రతి సూరాకు ప్రారంభము నందుండును. దీని బట్టి సూరాప్రారంభ మైనదని తెలియనగును. భక్తులు తమ కార్యములకు తొలుత దేవుని నామము పఠింపవలెను, దానినిగాను దీనిని పఠింపవలెను, కావున దీనిని ప్రతి ధర్మకార్యము చేయుటకు ప్రారంభించునపుడు చదువ వలెను, దీనివలన దేవుని యనుగ్రహము లోడువడును. కార్యము నిర్విఘ్నమగును. అనేక శుభములు లభించును, చాల సుఖ్యము చేకూరును. పాపకార్యములు చేయుటకు ముందు చదువరాదు, 'అల్లాహు' అరబీ భాషలో దేవునికి సంజ్ఞావాచకము. రహ్మాన్, రహీమ్, అనునవి దయ, అనుగ్రహములను దెలుపునట్టి నామములు, రహ్మాన్ అనగా అమిత దయగలవాఁడు. సర్వమునకును అతని దయ ఆవరించి యున్నది. రహీమ్ ప్రేమ అనుగ్రహములు గలవాఁడు. భక్తవత్సలుఁడు. ఆతడు ప్రేమకు నిలయుఁడు మఱి ప్రేమ పరిపూర్ణుఁడు. రహ్మాన్ దేవునికి సంజ్ఞావాచకముగా కూడ వాడఁబడుచున్నది.

1. అల్ హమ్ దు-లిల్లాహ్-అబ్బిల్ ఆలమిన్.

2. అట్టక్-మా-నిట్టహీమ్. 3. మాలికి-యామిద్దీన్.

1. సమస్త సౌత్రములు, సర్వలోకములకు పోషకుఁడును, 2. అమిత దయగలవాఁడును, ప్రేమించువాఁడును, 3. తీర్పుదినమునకు సర్వార్థి కారియునగు దేవునికై యున్నవి.

వ్యా॥ 1. దేవుని సృష్టిలోగల ఒక్కొక్కజాతి సమూహము ఆలమ్ (లోకము) అనఁబడును. ఆలమ్ అనగా సూచించునది. అనగా సృష్టిలోని ప్రతిదియును తన్ను సృష్టించిన ఒక సృష్టికర్తయున్నాఁడు అని సూచించును. సృష్టిలోని జాతి సమూహములు లెక్కకు మించినవి. అందు దేవదూతలు, మానవులు, జంతువులు, పక్షులు, మొదలగునవి. వీని అన్నిటికిని దేవుఁడు సృష్టికర్త. దేవుఁడు అద్వితీయుఁడు, సర్వశక్తుఁడు. అన్నిటికిని వాని వానికి తగినట్లు వసతులు కల్పించి పోషించువాఁడు (రబ్) కూడ దేవుఁడే. 2. పోషకుఁగాను, దయ ప్రేమలుండవలెను. పోషకుఁడగు దేవుఁడు అమిత దయ గలవాఁడు (రహ్మాన్) ప్రేమగలవాఁడు (రహీమ్). 3. లోకము దేవుని

కరుణను చూచి నిర్భయముగా తప్పలోకము పోకుండుటకై పాప పుణ్య కర్మలను గూర్చి ఒకదినము తీర్పు కొఱవ వర్పడియున్నది. ఆ దినమున అందఱు మరల సజీవులగుదురు. ఆ దినమున భయంకరమైన గొప్ప విషయములు సంభవించును. అదినమున దేవునికి వర్గాధికారము చెల్లును. ఇతరులకు నెట్టి అధికారముగాని, స్వాతంత్ర్యముగాని యుండ నేరవు. కావున సర్వమును స్పృహించి పోషించి యనుగ్రహించుచు, పాపపుణ్యములఫలితము నొసంగునట్టి దేవుడే సర్వస్తుతులకు అర్హుడు. అతడే సమస్త కృతజ్ఞులకు పాండవగలవాడు. ఈ వాక్యములలో దేవుని యేకత్వము (తొహిదు,) తెలుపబడినది. దేవుని నమ్మి అతడు ఒక్కడే అని మనః పూర్వకముగ విశ్వసించిన వారికి అతని దయయును పుణ్యఫలితమును లభించుననియు తిరస్కరించు అవిశ్వాసులకు శిక్షగలుగుననియు హెచ్చరింపబడియెను.

4. ఇయ్యాక నా యదు-వజ్రయ్యాక-నసేతతున్. 5. ఇహో-దినసే-సిరాతర్-మనత-భమ్. 6. సిరాతర్-లజేన-అన్-అస్తు-అల్లె హిమ్. 7. గ్గరిర్-మగ్-హో-అల్లెహిమ్-వలజ్-హార్లీక.

4. ఓ దేవా! నిన్నే మేము పూజించు చున్నారము. మఱి నీ సహాయమే జేడు చున్నామి. 5. మాకు సన్మార్గము చూపుము, 6. నీవు అనుగ్రహించిన వాడును, 7. నీ కోపమునకు ప్రాప్తులు కాని వాడును, దుర్మార్గులు కానివాడును పోపుమార్గమును చూపుము.

వ్యాఖ్య 4. మునుపటి వాక్యములలో దేవుని స్తుతించి అట్టి దయామయుని భయభక్తులతో ఎట్టి గొడుగు నున్నట్లు భావించి ఓ దేవా! నిన్నే పూజించుచు మిగిలిన యితరులచున్నాము అని భక్తులు జేడుకొనుచున్నారు. ఈ వాక్యములో దేవుని దివ్య నిగరులను ఆరాధింప కూడననియు, దేవుడే సర్వపూజలకు అర్హుడనియు మానవులు అతనినే భయభక్తులతో ప్రార్థింప వలసనియు, కష్టసంఖ్యములలోను ఆరిని సహాయమునప్ప నిగరుల సహాయము జేడ కూడదు అని స్పష్టముగా తెలుపబడినది. వాస్తవముగా తోడుపడు వాడు సర్వకల్యణగు దేవుడే గాని యితరులు కానేరరు.

వ్యాఖ్య 5. లోకములో ననేక మార్గములును మతములును గలవు. అందు నెద్ది ఇహలోకము (దున్యా)లో సర్వవిధముల విజయమును పరలోకము (ఆఖిరతు) నందు మోక్షమును గలిగించునో సర్వజ్ఞుడగు దేవునికి తెలియును. కావున దేవుడు తన వ్రేవల్ (ప్రకంబరు) లమూలమున మానవు

లకు సన్మార్గము చూపును. అట్టి సన్మార్గమే తమకు చూపవలెనని భక్తుల వేడుచున్నారు. 6. దేవుని యనుగ్రహము పొందినవారు నబీలు (ప్రవక్తలు), సిద్దీఖులు (సత్యవంతులు), షహీదులు (దేవుని మార్గమునందు ధర్మయుద్ధములందు తమ ప్రాణములను అర్పించినవారు). సాలిహీన్ (సత్ప్రవర్తకులు) అనువారు ఈనలుపురమార్గమే సన్మార్గమును, అనుసరింపఁదగినదియును వీరిని గూర్చి వివరములు ఇఁకమీఁద ఖురానె షరీఫులో వచ్చును. 7. ఎట్లమంచి వారి మార్గము అనుసరింపఁ దగినదో అట్లు దుష్టుల మార్గము విడనాడఁ దగినది. దేవుని కోపమునకు ప్రాప్తులైనవారిని తప్పత్రోవల పోయిన వారిని అనుసరించుట చాల హానికరము. ఎవరు సన్మార్గమును సత్యమును దెలిసియు దురాచారములు గావించురో వారు దేవుని కోపమునకు ప్రాప్తులై కఠినశిక్ష పొందుదురు. ఇట్టివారు యూదులు (యహూదీలు), వీరి చరిత్రము ఇఁకమీఁద ఖురానె షరీఫులో వివరింపఁబడును. సన్మార్గమును సత్యమును గూర్చి సందేహములలోఁబడి వాని తప్పి తప్పత్రోవల పోయినవారు దుర్మార్గులు. ఇట్టివారు నస్సానీలు. వీరి విషయములుకూడ ఇఁకమీఁద వచ్చును.

ఈ సూరాలోని భావములనుబట్టి రెండు భాగములు గలవు. మొదటి వాక్యమునుండి నాలుగు వఱకు దేవుని సంబంధమైనవి, మిగిలిన వాక్యములు భక్తులకు సంబంధించినవి. ఇందు దేవుఁడు తన భక్తులు తన్నే విధముగా స్తుతించివేడవలెనో సూచించుచున్నాఁడు. ఈ సూరాను నమాజులోని ప్రతి రకాతులో చదువవలెను. దీనిని పూర్తిగా పఠించిన పిదప ఆమీన్ అని పలుకవలెను. ఆమీన్ అనగా (తథాస్తు) ఓ దేవా! మేము వేడుకొని నట్లు అగుగాక అని యర్థము.

సూరయే బఖరామదనీ 286 వాక్యములు.

ఇదియొక గొప్పసూరా. ఇందు ననేక ధర్మములు చెప్పఁబడినవి. ఇందు ఆవునకు సంబంధించిన కథగలదు. కావున దీనికి సూరయేబఖరా (ఆవు) అని పేరుగలిగెను.

బిస్మిల్లా-హిట్టహ్మ-నిట్టహీమ్.
అమితదయగలవాఁడును ప్రేమించువాఁడునగు దేవుని పేర.

1. అలిఫ్-లామ్-మిమ్. ఇట్టిపొడియక్షరములు కొన్ని సూరాలకు ప్రారంభమున గలవు. వీనిని హురూఫ్ ముఖత్త ఆత్ అనుదురు. వీని వాస్తవమైన అర్థము దేవునికే యెఱుక. ఇది యొక గొప్పరహస్యము. అయిన కొందఱు విద్వాంసులు వీనికి అర్థముచేసియున్నారు. అచ్చటచ్చట వానిని వ్రాయుదుము. 'నేను దేవుడను సర్వజ్ఞుడను, అని దీని యర్థము చేసి యున్నారు. కొందఱు ఇది ఈ సూరాపేరు అందురు.

2. జాలిక్-కితాబు-లారైబ-ఫీహి-హుదల్-లిల్-ముత్తఫీన్.

2. ఈ గ్రంథమునుగూర్చి యెట్టిసందేహములేదు. ఇది భక్తులకు సన్మార్గము చూపును.

వ్యా॥ 2. సూరయే ఫాతిహాలో సన్మార్గము చూపుమని దేవునిని భక్తులు వేడియుండిరి. అందుకు నిచ్చటనుండి ఖురాను అత్యమువఱకు జవాబున్నది. ఖురానే షరీఫుదేవుని గ్రంథము. ఈవిషయమును గూర్చి యెట్టి సందేహము లేదు. ఇందు సన్మార్గముగలదు. దీని ననుసరింపవలెను. భయభక్తులు గలవారికి నిది సన్మార్గముచూపును. భక్తులే దీనివలన సన్మార్గులగుదురు. భయభక్తులులేని యవిశ్వాసులు దీనిజోధను చెవియొగ్గి వినరు. మఱి దీనిననుసరింపరు. కావున ఖురానుగ్రంథము భక్తులకు సన్మార్గదర్శకము అని చెప్పబడియె.

3. అల్లజీన-యూమినూన-బిల్-గై బి-వయుఖీ-మూనస్-సలాత-వమిమ్మా రజిఫ్-నాహుమ్-యున్-ఫిఖూన్.

3. ఆ భక్తులు, అగోచరముల (గైబు)ను విశ్వసించువారును, నమాజును స్థిరముగా సలుపువారును, మఱి మేము వారికి నొసంగిన దానినుండి దానము చేయువారును.

వ్యా॥ 3. ఈ వాక్యములలో భక్తుల గుణములు వివరింపబడినవి. విశ్వాసమును ఈమాన్ అనుదురు. మనస్సుతో నమ్మి యానమ్మికను వాక్కుమూలముగా వెల్లడించుట ఈమాన్ అనబడును. గైబ్ అనగా ఇంద్రియములకు గోచరింపనిది. ఇట్టివానిని దేవుడు తనప్రవక్తలమూలమున మానవులకుఁ దెలుపుచు, విశ్వాసముగల భక్తులువానిని నమ్ముదురు. అవిశ్వాసులును నాస్తికులును వానిని తిరస్కరించి పాపులై దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. అట్టి అగోచరము (గైబు)లు, నరకము, స్వర్గము, దేవదూతలు (ఫరిష్టే) పునరుత్థానదినము (ఖియామత్) మొదలైనవి. భక్తులు

నమాజు వేళకు శ్రద్ధతోను భయభక్తులతోను దప్పక స్థిరముగా దేవుని ప్రీతికొఱకు సలుపుదురు. నమాజు అయిదుపూటలుచేసి తీరవలసినది. నమాజుసలుపుట విశ్వాసము (ఈ మాను) నకు గుఱుతు. భక్తులు దేవుడు తమకు నొసంగిన ధనధాన్యములనుండి దేవుని ప్రీతికొఱకు కొంత పేదలకు దానముచేయవలెను. అందు జకాతు (విధిదానము) మనఃపూర్వకముగా చేయు ప్రీతిదానములు (సదఖాత్) చేరును.

4. వల్లజీన-యూమి-నూన-బిమా-ఉన్ జిల-ఇలై క-వమి-ఉన్ జిల-మిన్-ఖబ్ లిక-వబిల్-ఆఖరతి-హుమ్-యూఖి నూన్, ఉలా-ఇక-అలా-హుదమ్-మిర్-అబ్బి హిమ్-వ-ఉలా-ఇక-హుమ్-ముఫ్-లి-హూన్.

4. నీకు నొసంగఁబడిన దానిని, నీకంటెముందుగా నొసంగఁబడిన దానిని విశ్వసించువారును, పరలోకమునందు నమ్మికగలవారును, 5. అగు వారే తమ దేవుని సన్మార్గమునందున్నవారు, మఱియు వారే మోక్షము పొందువారు.

వ్యా|| 4-5. హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబరువారికి దేవునిచే నొసంగఁబడిన ఖురాను గ్రంథమును మఱియు వీరికిపూర్వము గడచిన ప్రవక్తలకు దేవునిచే నొసంగఁబడిన గ్రంథములగు తొరాతు, ఇన్జీలు, జబూరు, మొదలైన గ్రంథములను భక్తులు విశ్వసింపవలెను. ఏదైన నొక దేవదత్త గ్రంథమును తిరస్కరించినచో విశ్వాసహీనులగుదురు. పరలోకమును ఆఖరత్ అనుదురు. భక్తులు దీనినికూడ విశ్వసింపవలెను. ఇంతవఱకు చెప్పఁబడిన విషయములను విశ్వసించి నమాజు సలిపి దానముచేసినవారే దేవునిచే చూపింపఁబడిన సన్మార్గము నవలంబించినవారగుదురు. మఱియు నిట్టివారే యిహపరములందు విజయముగాంచి మోక్షముపొందువారు. ఇంతవఱకు విశ్వాసుల విషయమును వారు పొందు ఫలితమును గూర్చి చెప్పఁబడియెను. ఇక ఆవిశ్వాసులనుగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది.

6. ఇన్నల్లజీన-కఫరూ-సవాఉన్-అలై హిమ్-అ-అన్-జర్-త హుమ్-అమ్-లమ్-తున్-జిర్-హుమ్-లా-యూమి నూన్.

7. ఖతమల్లా హు-అలా-ఖులూ-బిహిమ్-వ-అలాసమ్-ఇహిమ్-వ-అలా అబ్ సారి-హిమ్-గిషావతు-వలహుమ్-అజాబున్-అజీమ్.

6. నిశ్చయముగా అవిశ్వాసులైన వారికి నీవు భయభాధ నిచ్చినను ఇయ్యకపోయినను వారికది సమానమే. వారు విశ్వసింపరు. దేవుడు వారి హృదయములపైనను వారి చెవులపైనను ముద్ర వేసియున్నాడు. మఱి వారికన్నులపై తెరకప్పియున్నది. మఱి వారికి గొప్ప బాధ (శిక్ష) యున్నది.

వ్యా॥ 6-7. ఈ వాక్యములందు అబూజేహాల్ మొదలగు అవిశ్వాసులైనట్టి వారిని గూర్చి చెప్పబడినది. ఇస్లామునకు విరోధులై విశ్వాసులను నశింపఁజేయవలెనని పట్టుపట్టినట్టి వారికి బోధించినను, బోధింపకపోయినను వారికది సమానమే. వారు నమ్మరు. మఱియు వారి హృదయముల పైనను చెవులపైనను ముద్రపడియున్నది. అనఁగా నెట్లు ముద్రవేయఁబడిన వస్తువులో నితర వస్తువు ప్రవేశించుటకు వీలులేదో యటులే వారి హృదయము అవిశ్వాస ద్వేషములచే కఠినమైనది. ఖురాను సదుపదేశము చెవియెగ్గి వినరు. బోధ వారి హృదయములలో ప్రవేశింపదు. ఎట్లు కన్నులపై తెరకప్పియుండినచో నెదుటి వస్తువు కనఁబడదో, యటులే వారికి సన్మార్గము గోచరింపదు. కావున వారు విశ్వసింపక గొప్ప నరకబాధకు పాలగుదురు. ఇంక పంచకుల విషయము వివరింపఁబడుచున్నది. పంచకులను మునాఫిఖీక అనుదురు. అనఁగా హృదయములో అవిశ్వాసముంచి విశ్వాసులను మోసపుచ్చుటకై కపట విశ్వాసమును వెలిఁబుచ్చువారు. ఇట్టివారిని సాధారణముగా కనిపెట్టుట చాలకష్టము. కావున వారిగుణములు వివరముగా రాఁబోవు వాక్యములలో చెప్పఁబడినవి.

8. వమినన్నాసి-మన్-యఖూలు-ఆమన్నా-బిల్లాహి-వబిల్ యూమిల్ ఆఖరి-వమా-హుమ్-బిమా-మినీన్. 9. యుఖా-ది-ఉ-నల్లాహ-వల్లజీన-ఆమనూ-వమా-యఖ్-దఉ-ఇల్లా-అన్-ఫుస-హుమ్-వమా-యష్-ఉరూన్. 10. ఫీ-ఖులూ-బి-హిమ్-మరజున్-ఫజా-ద-హు-ముల్లాహు-మఱజున్-వలహుమ్ అజాబున్-అలీముమ్-బిమాకానూ-యకో-జి-బూన్.

8. కొందఱు ప్రజలు మేము దేవుని యందును తుదిదినమునందును విశ్వాస ముంచితిమని పలుకుదురు. మఱి వారు విశ్వాసులు కానే కారు. 9. దేవునిని, విశ్వాసులను వారు మోసగించుచున్నారు. నిజమేమనఁగా! వారు తమ్ముతామే తప్ప నితరులను మోసగించుటలేదు. కాని అదివారు గ్రహింపకున్నారు. 10. వారి హృదయములలో రోగమున్నది. మఱి వారి

రోగమును దేవుఁడు హెచ్చుగాఁజేసెను, మఱియు వారు అసత్యము పలుకుచుండుటవలన వారికి నొప్పించు బాధయున్నది.

వ్యా॥ 8-9-10. హజ్జరత్ మహమ్మదు వారు మక్కాపురము విడిచి మదీనాపురము చేరిన పిదప నచట ఇస్లామ్ ప్రబలెను. మదీనాలోనున్న ఔసుఖజరజ్ అను వారును కొందఱు యూదులును ఇస్లామ్ నుతములో చేరిరి. కాని యందు కొందఱు చేరకుండిరి. బడగు యుద్ధములో ముసల్మానులు విజయముగాంచిరి. మక్కాఖురైషులు ఓడిపోయిరి. ఇస్లామ్ విజయమును చూచి కొందఱు యూదులును ఇతర అరబ్బులును ముస్లిములను మోసపుచ్చుటకై ఇస్లామ్లో చేరిరి. వీరందఱును అబ్దుల్లాబిన్ ఉబై బిన్ సలూలు నాయకుఁడు. ఇతఁడు లోలోపల ఇస్లామును నశింపఁజేయవలెనని విరోధులతో కలిసి కుట్రలు చేయుచుండెను. మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసింపక నోటి మాటలతోనే విశ్వసించినచో అది వంచన అనఁబడును కదా? అందుచే వంచకులు విశ్వాసులు కానేరరు. సర్వజ్ఞుఁడగు దేవునికి వారి వంచన, కుట్రలు తెలియకుండునా? దేవుఁడు తన ప్రవక్తమూలమున వంచకుల విషయము తెలుపుటచేతను వంచకుల చేష్టలవలనను విశ్వాసులు వారిని గుర్తింపఁగలరు. కావున వంచకుల కుట్రలు సాగనేరవు. అయిన వంచకులు తాము దేవునిని విశ్వాసులను మోసపుచ్చుచున్నామని భ్రమపడిరి. తుదకు వంచనవలన వంచకులే నష్టపడుదురు. కాని వంచనవలన వారికది తోచదు. వారి హృదయములో వంచన, ఇస్లామునందు ద్వేషము, ముస్లిముల విషయమున అసూయ, అను రోగములు ముందుగానే యుండెను. మఱి ఇస్లామ్ వ్యాపించుకొలఁదిని ముస్లిములు హెచ్చుకొలఁదిని వంచకుల మనోరోగము హెచ్చుసాగెను. వారు మనస్సులో లేని విశ్వాసమును వెలిబుచ్చి అసత్యము లాడుటవలన వారికి తీవ్రముగా నొప్పించు నరకబాధయున్నది.

11. వఇజా-ఖిల-లహుమ్-లాతుఫ్-సిదూ-ఫిల్-అర్-జి-ఖాలూ ఇన్నమా - నహ్ను-ముస్-లిహూన్. 12. అలా-ఇన్నహుమ్-హుముల్-ముఫ్-సిదూన-వలాకిల్-లాయష్-ఉరూన్.

11. మఱియు భువి (దేశము)లో నుపద్రవము గలిగింపకుండు అని వారితోఁ జెప్పినచో మేము చక్కఁబఱచువారము మాత్రమే అని వారు పలుకుదురు. 12. జాగ్రత్త పడుఁడి నిశ్చయంబుగ వారే యుపద్రవములు చేయువారు. కాని వారు దానిని గ్రహింపరు.

వ్యా॥ 11, 12. వంచకులు తమ అవిశ్వాసముచే సత్కార్యములు చేయకుండిరి. ఇసామ్ యొక్క విరోధులతోఁ గలిసి కుట్రలుసలుపుచు దేశములో శాంతములేకుండ చేయుచుండిరి. ఎవరైన వీరితో మీరిట్లు ఎందులకు చేయుదురు? అని యడిగినచో తాముచేయు కార్యములు మంచివి, వీనివలన పూర్వమువలె విశ్వాసులకును అవిశ్వాసులకును స్నేహభావము కుదురును. ఎట్టి కీడు కలుగదు. మేముచేయునది సవరణ అని పలుకుదురు. కాని వీరికుట్రల వలన మతాభివృద్ధిగాని దేశములో శాంతముగాని కలుగదు. వీరే వినాశకారకులు. అయిన వీరి వంచన రోగమువలన వీరిదోషము వీరికిఁ దెలియదు. అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

13. వ-ఇ-జా-భీ-ల-ల-హుమ్-ఆ-మి-నూ-క-మా-ఆ-మ-న-నా-సు-ఖా-లూ-అ-నూ-మి-నూ-క-మా-ఆ-మ-న-నా-సు-ఫ-హా-ఉ-అ-లా-ఇ-న్న-హు-మ్-హు-ము-స్-సు-ఫ-హా-ఉ-వ-లా-కి-ల్-లా-య-అ-ల-మా-న్.

13. మఱియు వారితో సర్వజనులు విశ్వసించినట్లు మీరును విశ్వసించుఁడు అని చెప్పినచో మాధులు విశ్వసించినట్లు మేమును విశ్వసించవలయునా? అని వారు పలుకుదురు. జాగ్రత్త పడుఁడీ, వారే మాధులు, కాని వారికది తెలియదు.

వ్యా॥ 13. పై గంబరులవారి శిష్యకోటివలె మీరును నిజముగా విశ్వసించుఁడు అని వంచకులతో, ఎవరైన చెప్పినచో వారు తమ వంచనచే అవివేకముచే నిజము తెలిసికొనలేక సర్వమును దేవుని ప్రీతికొఱకు వినియోగించిన ముసల్మాను భక్తులను మాధులు అనిచెప్పుదురు. పాస్తవముగఁ జూచిన ఇహలోకతుచ్ఛభోగములకై పరలోక మోక్షమును వదలుట చాల మూఢత్వము. అందుచేతనే వంచకులేమాధులు అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

14. వ-ఇ-జా-ల-ఖు-ల-జీ-న-ఆ-మ-నూ-ఖా-లూ-ఆ-మ-నూ-న-ఇ-జా-ఖ-తా-ఇ-లా-ష-యా-తీ-ని-హి-మ్-ఖా-లూ-ఇ-న్నా-సు-అ-కు-మ్-ఇ-న్న-మా-న-హు-ము-స్-త-హా-జి-డీ-న్, 15. అ-లా-హు-య-స్ త-హా-జి-డీ-బి-హి-స్-వ-య-ము-ద్దు-హు-మ్-ఫీ-తు-గ్-యా-ని-హి-మ్-య-అ-మ-హూ-న్, 16. ఉ-లా-ఇ-క-ల్-ల-జీ-న-ష్-త-ర-వు-జీ-జి-లా-ల-త-బి-ల్-హు-దా-ఫ-మా-అ-బి-హా-త్-తి-జా-అ-తు-హు-మ్-వ-మా-కా-నూ-ము-హా-త-దీ-న్.

14. మఱియువారు ముసల్మానులతోఁ గలియునపుడు మేము విశ్వ
 సించినారము అని పలుకుదురు, మఱి వారు తమ పిశాచములవంటి దుష్ట
 నాయకులతో ఏకాంతమునందుఁ గలసినపుడు నిశ్చయముగా మేము మీతో
 నున్నారము, మేము ముసల్మానుల నెగతాళి మాత్రము చేయుచుందుము,
 అని చెప్పుదురు. 15. దేవుఁడు వారి పరిహాసమునకు శిక్షవిధించును.
 వారిని వారి దుర్మార్గములోనే వదలుచున్నాఁడు. వారు అంధులై యున్నారు,
 16. వారే సన్మార్గమునకు బదులుగ దుర్మార్గమును కొన్నవారు. కాని వారి
 బేరము లాభకరము కాలేదు, మఱియు వారు సన్మార్గము పొందినవారును
 కాలైరి.

వ్యా॥ 14,15,16. వంచకులు ముసల్మానులతోఁ గలిసి మేముకూడను
 ఇస్లామ్లో చేరినాము అని పలుకుచు ఇస్లామ్ వలన గలుగు లాభములను
 పొందుచు సంతసించుచుండిరి. తిరిగి యావంచకులు ఒంటరిగా తమ దుష్ట
 నాయకులతోఁ గలిసి కొనినపుడు, అయ్యా! మేము ముసల్మానులతో కలియు
 నది, మనస్ఫూర్తిగాకాదు. వారి రహస్యములు కనుఁగొనుటకును వారివలన
 లాభము పొందుటకును వారితో పరిహాసమాడుటకును, మఱిమేము మతము
 నందును ప్రతి విషయమందును మీతోనే యున్నారము. మిమ్మువదలము
 అని పలుకుదురు. వంచకులు పన్ను కుట్రలను దేవుఁడు కొన్నాళ్ళు మన్నించి
 విడచిపెట్టినను దప్పుకొని వారికి వెనుక శిక్షవిధించును. దేవుఁడు వారిని
 కొన్నాళ్ళు వదలి పెట్టినందున అజ్ఞానాంధులై దేవులాడుచున్నారు. వారు
 సన్మార్గమును వదలి దుర్మార్గము గైకొన్నారు. వారు చేసిన వ్యాపారము
 లాభము గలిగించలేదు. ఎందుకన వంచనచే కుట్రచే వారి గుట్టుబయలుపడి
 యిహమునందు మానము పోగొట్టుకొనిరి. పరలోకమునందు నరక బాధకు
 పాలైరి. తుదకు వారు గావించిన కుట్రలవలన సన్మార్గులును గాక పోయిరి.

17. మస-లుహుమ్-కమస-లిల్-లజిస్-తా-ఖద-నారన్-ఫలమ్మా-అజ్హ-
 అత్-మాహ్-లహూ-జహ-బల్లాహు-బిను-రిహిమ్-వత-రక-హుమ్-ఫీజులు-
 మాతిల్-లాయుబ్-సిరూన్. 18. సుమ్మమ్ - బుక్కున్ - డేమ్ - యున్-ఫ
 హుమ్-లా-యర్-జిడ్డీన్.

17. వారి విషయము ఒకఁడు అగ్నిని వెలిగించగా కొందఱావెలుతు
 రులో చుట్టుపట్లనున్న వానినిచూచి దైవవశమున అది ఆటిపోయినపుడు

చీకట్లుకాఁగా వారేమియు చూడ లేకపోయినట్టినది. 18. వారు చెవిటివారు మూగవారు. గ్రుడ్డివారు. కావున వెలుతురునకు మరలరు.

వ్యా॥ 17, 18. ఈ వాక్యములలో వంచకుల విషయమును గూర్చి యొక పోలికయియ్యబడెను. ఎట్లు అగ్ని వెలిగినపుడు చుట్టుపట్ల నున్నవి ప్రకాశింపఁగా చూడఁగలిగి యగ్ని చల్లారగానే చీకటిక్రమ్మకొన్న నేమియు చూడ లేకపోయినటులే వంచకులు విశ్వాసమును కాంతినిపొంది దానివలన ఇహలోక సౌఖ్యములుపొంది చాపగానే యావంచకపు విశ్వాసమువలన పరలోకమునందు మోక్షము పొందలేక నరక బాధలకు పాలైరి. వంచకులు చెవిటివారు. కావున సత్యమువినరు. మూఁగవారు కావున సత్యము పలుకరు. గ్రుడ్డివారు. కావున లాభనష్టములను చూడరు. సత్యమునుగూర్చి గ్రుడ్డియు చెవిటియు మూఁగయు గలవారు తమ దుర్మార్గమువదలి సన్మార్గమునకు మరలివత్తురా? రారు.

19. బౌ-కసయ్యబిమ్-మినన్-సమాయి-ఫీహి-జులుమాతున్-వరత్త-దున్-వబర్-ఖున్-యజ్-అలూనా అసాబి-అహుమ్-ఫీ-అజా-నిహిమ్-మినన్-సహ-ఇఖి-హజరల్-మాతి-వల్లాహు-మహీ-తుమ్-బిల్-కాఫిరీక. 20. యకాదుల్-బర్-ఖు-యఖ్-తపు-అబ్-సారహుమ్-కుల్లమా-అజాఅ-లహుమ్-మహే-ఫీహి-వఇ-జా-అజ్-లమ-అలైహిమ్-ఖామూ-వలౌ-షా-అల్లాహు-లజహబ-బిసమ్-ఇహిమ్-వ-అబ్-సా-రిహిమ్-ఇన్నల్లాహ-అలా-కుల్లిషైఇన్-ఖదీర్.

19. లేక, వారివిషయము ఆకాశమునుండి వచ్చు ఘోరవర్షము వలె నున్నది. అందుచీకట్లు ఉటుములు మెఱుపులున్నవి. వారు ఘోరమైన ఉటుములవలన చావుభీతిచేత తమవ్రేళ్ళను చెవులలో దూర్చుకొనుచున్నారు. మఱియు దేవుఁడు అవిశ్వాసులను కూడ ఆవరించియే యున్నాఁడు. 20. మెఱుపులు వారికన్నులను నెగురఁగొట్టుకొని పోవునట్లున్నవి. వారికి వెలుతురు అగునప్పుడెల్ల వారు అందునడతురు. మఱియు చీకటిక్రమ్మకొనినచో వారు నిలిచిపోదురు. మఱి దేవుఁడు కోరినచో వారి చెవులను కన్నులను దీసికొనిపోవును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తులుగలిగి యున్నాఁడు.

వ్యా॥ 19:20. ఈ వాక్యములలోను మఱొక పోలికతో వంచకుల విషయము చెప్పబడియె, ఎట్లు ప్రజలు కారుమేఘములు క్రమ్మకొని ఘోర

వరము కురియునపుడు డేటుముల భయంకరమైన శబ్దమువలన చావుభయముచే చెవులలో వ్రేళ్లుదూర్చుకొని భయంకరమైన చీకటిలో చిక్కి మెలుపుల కాంతిలోకొంతదూరము నడచి తిరిగి నిలిచిపోవుదురో యాచారుల పంచకులు ఇస్లామ్లోనున్న ధర్మములను విని తమకుఁ గలుగు అవమానమునుచూచి ఇహలోక తుచ్ఛ సౌఖ్యములను యోచించి యవిపోవు సోమాయను ప్రాణసంకటములోపడుచు ఒకప్పుడు ఇస్లామ్ మహిమను దాని విజయమునుచూచి సన్మార్గమునకువత్తురు. కాని యేదైనకష్టము వారికి గలిగినచో సన్మార్గమువిడిచి యవిశ్వాసమును అవలంబింతురు. తమ్ముతాము కాపాడుకొనుటకై పలువిధములైన యత్నములుచేయుదురు. కాని సర్వజ్ఞుఁడును సర్వశక్తుఁడును అగు దేవుని శిక్షనుండి వారు తప్పించుకొనఁజాలరు.

21. యా-అయుయ్-హన్నాసుఆ-బుదూ-అబ్బుకు-ముల్లజ్జే-ఖలఖ్ -తుమ్ వల్ల -జీన-మిన్ - ఖబ్-లికుమ్ - లఅల్లకుమ్-తత్త ఖూస్, 22. అల్లజ్జే - జల-మిన్-లకుముల్ -అర్-జ-ఫిరాషకా-వస్-సమాఅ-బినాఅన్-వఅన్ - జల-మినస్-సమా-మాఅన్-ఫఅఖ్-రజ-బిహీ-మినస్-సమతాతి- రిజ్జ్ - ఖల్-లకుమ్-ఫలా - తత్త అలూ-లిల్లాహి-అన్దాదన్-వఅన్-తుమ్-తత్త - లమూన్.

21. ఓప్రజలారా ! మీరు భక్తిపరులగుటకై మిమ్ములను మీప్రార్థనలను వుట్టించిన మీపోషకుడగు దేవునిని పూజింపుడు. 22. అతని మీకొఱకు భూమిని పలుపుగాను ఆకాశమును వైకష్పగానుజేసి యాకాశము చుండి నీళ్లను కురియించి దానివలన మీ యాహారము కొఱకు ఫలములను కల్పించెను. కావున మీరు దేవునికి సాటి కల్పింపకుడు. మఱియు అది మీకు తెలిసియేయున్నది.

వాక్య|| 21:22. ఈ వాక్యములలో దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) ను గూర్చియు ఆతనినే పూజింపవలసినది గానియు తెలియుచున్నది. దేవుడు లేడని పలుకు నాస్తికులకు నిందు గొప్పసూచనలున్నవి. కర్తవ్యము మొద్దియునేర్పడదు. మొదట మనుష్యుఁడు తన పుట్టుకనుగూర్చి యోచించవలెను. ఎట్లు పుట్టి పెరిగి జ్ఞానవంతుడగుచున్నాఁడు? ఎట్లు తన పోషకు గుఱతులు లోకమునందేర్పడినవి? ఆకాశమును అందలి సూర్యచంద్రాదులును, గర్వమును, భూమియు, అందలి ఫలములును, ఎట్లు మానవునకు ప్రయోజన

కారులగుచున్నవి? ఇవి యన్నియు సృష్టికర్తలేనిదే తమంతటతామే యైనవా? ఇట్లెవరును చెప్పఁజాలరు. తమంతటతామే యగుట ప్రకృతివిరుద్ధము. ఎట్లు ఒకయోడ కర్తలేనిది తనంతటతానే యేర్పడి సామానువేసికొని నావికుఁడులేనిదే తనంతటతానే సముద్రప్రయాణము సలిపి రేవునకుఁ జేరదో, అటులే ఈ లోకమును ఇందలి సమస్తమును ఎట్టి కలతలులేకుండ క్రమముగా జరుగుట సృష్టికర్తలేనిది కానేరదు. లోకసృష్టికర్తనే అల్లాః (దేవుఁడు) అని పలుకుదురు. ఇట్టి పోషకుఁడగు దేవుఁడే మానవుల పూజలు పొందుట కర్హుఁడు. ఆతనికి నెవరును సాటిలేరు. ఎందుకన సర్వమును ఆతనిసృష్టియే. ఆతనికి మించినది యెద్దియునులేదు. ఎట్టి మహానీయుఁడైనను దేవునికి సేవకుఁడే. కావున మానవులు తమ్ము సృష్టింపఁబడినందున సర్వశక్తుఁడగు దేవునిని వదిలి తాముకల్పించుకొన్నట్టియు నెట్టిలాభనష్టములు చేయఁజాలనివియు నగు విగ్రహములను పూజింపఁగూడదు. ఎవరును దేవునికి సాటిలేరు, అనియు ఆతనికిఁదప్ప పూజకు నితరులెవరును పాత్రులుగారు అనియు, నందఱకును దెలియును.

23, వ ఇన్ కున్-తుమ్-ఫీరైబిమ్-మిమ్మా-నజ్-జల్ నా-అలా-అబ్దినా -
ఫాతూ-బి-సూరతిమ్ మిమ్-మిస్ లిహీ-వన్ డే-షుహ-దాఅతుమ్-మిన్ - దూని
ల్లాహి-ఇన్ కున్ తుమ్-సాదిఖీన్, 24. ఫ ఇల్-లమ్-తఫ్-అలూ-వలన్-తఫ్ అలూ-
ఫత్తఖున్-నాఅల్లతీ-వఖూదు-హన్నాను-వల్-హి-జారతు-ఉ-ఇద్దత్. లిల్-కాఫీ
రీన్.

23 మఱియు మేము, మాభక్తునికొసంగిన ఖురానునుగూర్చి మీకు సందేహమున్నచో దీనివంటి యొక సూరాను మీకు దీసికొనిరందు. మఱియు మీరు సత్యవంతులైనచో దేవునిని వదిలి మీసమస్త సహాయులను పిలిచి కొనుఁడు. 24. ఇప్పుడు మీరిట్లు చేయలేకపోయితిరా! మఱెన్నఁడును చేయఁజాలరు. కావున ప్రజలును టాళ్ళును వంటచెఱుకులు కాఁగల నర కాగ్నినుండి తప్పించుకొనుఁడు. అది అవిశ్వాసుల కొరకు సిద్ధమైయున్నది.

వ్యా॥ 23-24. ఈ వాక్యములలో ఖురానెవరీపు దేవునిగ్రంథమనియు హజరత్ ముహమ్మదు దేవుని ప్రవక్తయనియు సప్రమాణముగా రుజువుచేయఁ బడినది. ఎట్లన, అవిశ్వాసులు, ఖురానువాక్యములను విని, ఇవి దేవుని వాక్య ములుకావు. ముహమ్మదువారివాక్యములు. వీరుకూడమానవులే. అనిసం దేహింప

సాగిరి. దానికిఁగాను దేవుఁడు ఓయి ఆవిశ్వాసులారా! ఖురాను దేవుని గ్రంథ మనుటలోమీకు సం దేహమున్నచో మఱియు మీరు పలుకుమాటలలో సత్య మున్నయెడల మీరును మీసహాయులునుచేరి ఖురానెషరీఫులోని నూర్థావంటి యొక సూరా (మూఁడు వాక్యములు గలది) కల్పించి తీసికొనిరండు. అని ప్రకటింపఁగా ఆవిశ్వాసులందుఁజును గొప్పవిద్వాంసులయ్యును అట్లు చేయఁ జాలక పోయిరి. మఱియు నికమందు కూడ ప్రళయమువఱకును చేయఁ జాలరు. అని ప్రకటింపఁబడియెను. ఈ ప్రకటన ననుసరించి యింతవఱకు నెవ్వరును చేయజాలరైరి. ముహమ్మదువారు చదువుటను వ్రాయుటను తెలియనివారు. వారు ఎవరియొద్దను ఏపాఠశాలయందును చదువు నేర్చిన వారుకారు. ఇట్టివారు ఇట్టి అద్భుతమైన శైలియు ధర్మములునుగల ఖురానె షరీఫు తమంతటతామే చేయఁజాలరు. మఱియు వారివిరోధులు ఆరబీబావలో గొప్పపండితులును మహాకవులును అయి ఖురానెషరీఫువంటి ఒక్కసూరాను కల్పింపఁజాలక సులభమార్గమును వదలి ధనప్రాణములకు నష్టకరమగు యుద్ధమునకై సిద్ధులైరి. కావున ఖురానెషరీఫు దేవుని గ్రంథమనియు, అట్టి గ్రంథమును పొందిన, హజ్రత్ ముహమ్మదు దేవుని ప్రవక్తయనియు ఏర్ప డెను. కావున నిజముదెలిసిన పీదప విశ్వసింపవలెను. లేనిచో తిరస్కరించు వారుఆవిశ్వాసుల (కాఫర్ల) కొఱకున్న ఘోరమైన, నరకాగ్నిః ఆహుతులగు దురు జనులగు జాళను వంటచెఱకులుగాఁగొను అగ్ని యెంత బాధాకర మగునో చదువరులే యూహింపవలెను. కావున దీనినుండి తప్పించుకొను మార్గము విశ్వసింపట దప్ప వేరులేదు.

25. వబష్-షిరల్-జీన-ఆమనూ వ-అమిలున్-సాలిహాతి-అన్న-లహుమ్-జన్నాతిన్-తజ్జరీ మిన్-తహ్-తిహల్-అన్-హారు-కులమా-రుజిఖూ-మిన్-హా-మిన్-సమ-రతిర్-రిజ్-ఖన్-ఖాలూ హాజల్-జీ-రుజిఖ్-నా-మిన్-ఖన్-లు వ-డొతూ-బిషీ-ముతపాబిహాన్-వలహుమ్-ఫీహా-అజ్-వాఖుమ్-ముతహ్-హారతున్ వహుమ్-ఫీహా-ఖాలిదూన్.

25. మఱియు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిన వారికి కాలవలు ప వహించునట్టి స్వర్గవనములు గలవు. అను సంతోషవార్తనిమ్ము. అచ్చటి ఫలములు తినుటకుఁగాను వారికి నొసంగఁబడునపుడెల్ల ఇవి ఇంతకు ముందు మాకు దొరికి నవియే అని వారు పలుకుదురు. మఱియు వారికి ఒకటి నొకటి

పోలిన ఫలములొసంగఁబడును. మఱియు వారికినందు పవిత్రతలైన స్త్రీలు న్నారు. మఱియు నందువారు ఎల్లపుడునుందురు.

వాగ్మి 25. ముచుపటి వాక్యములలో అవిశ్వాసులకు ఘోర నరకాగ్ని బాధలున్నవని చెప్పఁబడియెను. ఈ వాక్యములలో సత్కార్యములుచేసిన విశ్వాసులకున్న పుణ్యఫలితమగు స్వర్గసౌఖ్యమున్నదను సంతోషవార్త యియ్యఁబడెను. దేవుని ప్రీతిపొంది స్వర్గసౌఖ్యములు లభించుటకై ముఖ్యమైన యాధారము విశ్వాసము (ఈమాన్), విశ్వాసముతోఁబాటు సత్కార్యములు చేయవలెను. పాపకార్యములను వదలవలెను. స్వర్గవనము (జన్నత్) లో నీటికాలువలు ప్రవహించుట చాల ఆనందకరము. స్వర్గనివాసులకు ఆహారమునకై ఫలములు లభించును. అవి రూపములోను రంగులోను ఒకటి నొకటి పోలియుండును. కాని ప్రతిఫలముయొక్క రుచి వేఱుగానుండును. స్వర్గములోని ఫలములు రూపములో ఇహలోకమందున్న ఫలములను పోలి యుండును. కాని రుచిలో మాత్రము చాల వ్యత్యాసముండును. ఇట్టిపోలికను బట్టియే స్వర్గనివాసులు, ఫలము లభించునపుడెల్ల ఇది ముందుదొరకినదియే యని పలుకుదురు. కాని భుజించిన పిదప రుచి వేఱుగానున్నదని సంతసించురు. స్వర్గమునందు పవిత్రతలైన స్త్రీలుండుదురు, వారియందు ఇహలోక స్త్రీలలో నుండు రజస్సు, మలమూత్రములు, మొదలగు అసభ్యములుండవు. స్వర్గస్త్రీలు ఆత్మ పవిత్రతయును దేహశుద్ధియునుగలిగి యుండుదురు. స్వర్గనివాసులు స్వర్గములోనే సదాయుండుదురు. అందలి సౌఖ్యములు స్థిరముగా ననుభవించుచునే యుండురు. అందువారికెట్టి కొరతగాని దుఃఖముగాని యుండదు.

ఇంతవఱకు ముఖ్యమైన మూడు విషయములనుగూర్చి చెప్పఁబడి యెను. అవి 1. మేము ఎక్కడనుండి వచ్చితిమి, ఏస్థితిలోనుంటిమి. దీనినే మబ్దా (ప్రారంభసృష్టి) అనుదురు. 2. ఏమితివలెను, ఎచ్చట నివసింప వలెను. దీనినే మఆష్ (జీవన స్థితి) అనుదురు. 3. మరణించిన పిదప ఏఫలిత మగును. దీనినే మఆద్ అనుదురు.

26. ఇన్నల్లాహ - లాయస్ - తహ్-ఈ-అన్-యజ్-రిబ - మసలమ్ - మా-బడ్డా-
జతన్ - ఫమా-ఫాఖహ్ - ఫ-అమ్మలజ్జిన-ఆమనూ - ఫయఅ-లమూన- అన్న హుల్-
హాఖ్-ఖు-మిర్ - అబ్బిహిమ్ - వ-అమ్మల్ల - జీన-కఫరూ-ఫయఖూ-లూ-న-మాజా-అ
తా-దల్లాహు-బి హాజా-మస-లన్ - యుజ్జిల్లు-బిహీ-కసీరన్ - వయహ్దీ-బిహీ-కసీరా.

వమా-యజ్ఞల్లు-బిహీ-ఇల్-లల్- ఫాసిఫన్, 27. అల్లజీన-యన్-ఖుఖాన-అసో-
 దల్లాహీ-మిమ్-బి-ది-మిసా-ఖిహీ-వయఖ్- తక్కిన మా-అమ-రల్లాహు బిహీ-
 అన్-యూసల-వ-యఖ్-సిదూన-ఫిల్-అర్-జి-ఉలా-ఇక, హుముల్-ఫాసిగూన్.

26. నిశ్చయంబుగా దేవుడు చిన్నదోమను గాని, దానిని మించిన దానిని గాని ఉదాహరణముగా నిచ్చుటలో సిగ్గుపడడు. కావున విశ్వాసులైన వారు తమప్రభువు ఇచ్చిన యుదాహరణము సరియైనది యని తెలిసికొందురు. కాని అవిశ్వాసులైనవారు ఈ ఉదాహరణమువలన దేవుని యిష్టమేమి అని పలుకుదురు. దేవుడు ఈ యుదాహరణము వలన నశేకులను సన్మార్గమునుండి తొలగించుచున్నాడు, మఱియు దీనివలన చాలమందికి సన్మార్గము చూపుచున్నాడు. 27. మఱియు దేవునితో స్థిరమైన ఒడంబడిక గావించికొనిన విదప దానిని త్రెంపునట్టివారును, దేవుడు కలుపుడు అని యాజ్ఞాపించినదానిని త్రెంచునట్టివారును, దేశము (భువి) లో వినాశము (ఫసాదు) కలిగించునట్టి వారును అగు దుర్మార్గులను మాత్రమే యీ యుదాహరణము వలన దేవుడు సన్మార్గమునుండి తొలగించుచున్నాడు. నీ గీతము పొందువారు.

వ్యా॥ 26, 27. అవిశ్వాసులు, ఖురానువంటి కొన్ని వాక్యములు చేయలేక పోయిరి. అయిన మఱొక విధమున ఖురానునుగూర్చి సందేహింప సాగిరి. అదియేమనగా ఖురానెషరీఫులో పెక్కు ఉదాహరణములున్నవి, అందు ఈగ, సాలెపురుగు, మొదలైనవి యుదాహరణముగాఁగొనఁబడినవి, ఈ యుదాహరణములను అవిశ్వాసులు విని దేవుడు గొప్పవాడు, వాని వాక్కులో నిటువంటి హీనమైన యుదాహరణము లుండనచ్చునని కావున మేము నమ్మఁజాలము అని పలుకసాగిరి. దానిః ఈ వాక్యములలో సమాధానము ఇయ్యఁబడినది. పోల్పుటలో ఎద్దాని గూర్చి యుదాహరణమియ్యఁబడునో యా విషయము ననుసరించి పోలికయుండును, కాని పోల్పువాని గౌరవమునుబట్టి యుండదు, కావున దేవుడు ఇచ్చిన ఉదాహరణములు ఆయా విషయముల ననుసరించియుండును. ఈ యుదాహరణములు సరియైనవి అని హృదయ శుద్ధిగల విశ్వాసులు తెలిసికొనుదురు. కాని ద్వేష రోగముగల అవిశ్వాసులు, వంచకులు మొదలైన దుర్మార్గులు నిజము తెలిసికొనక సందేహించి దీనివలన దేవుని యిష్టమేమి అని ప్రశ్నింతురు, అవిశ్వాసులు తిరస్కరించి సన్మార్గము వదిలి దుర్మార్గులగుదురు. విశ్వాసుల విశ్వా

సము, మఱింత స్థిరపడును. ఉదాహరణములు విని దుర్మార్గులగు వారి దుర్గుణములు ఈ వాక్యములో వివరింపబడినవి. వారు దేవునితోఁగావించిన ఒడంబడికను లెక్కచేయక దానిని త్రేంపుదురు. దేవుఁడు బంధువుల బంధుత్వమును కలుపుఁడు అని ఆజ్ఞాపించి యుండగా దానిని త్రేంపుదురు. మఱియు నితర సత్కార్యములను ఆచరింపరు, దేశములో అల్లరులు, గావించి విశ్వాసులతో విరోధించి వీరి విరోధులను వారిపై కలహమునకు ప్రేరేపించి దేశములో వినాశమునకు కారకులగుదురు. ఇట్టి దుర్గుణములవలన ఇస్లామ్ నకును విశ్వాసులకును నష్టముగాదు, అదుర్మార్గులే తమకు తాము నష్టముచేసికొనుచున్నారు.

28. కైఫ-తక్-ఫరూన-బిల్లాహి-వకున్-తుమ్-అమ్-వాతన్-ఫ-అహ్-యాకుమ్-సుమ్మ-యుమీ-తుకుమ్-నుమ్మ-యుహ్-ఈకుమ్-సుమ్మ-ఇలైహి-తుర్-జిడొన్.

28. ఎట్లుమీరు దేవుని విషయమున అవిశ్వాసు లగుదురు? మఱి మీరు నిర్జీవులుగా నుండఁగా మిమ్ములను దేవుఁడు సజీవులుగాఁజేసెను, ఆవలమిమ్ములనుచంపును, ఆపై మిమ్ములను సజీవులుగాఁజేయును, మరల మీరు ఆతని యొద్దకే మరలుదురు.

వ్యా॥ 28. ఇందు దేవునిని నమ్మి యాతనినే పూజింపవలయునను విషయము సప్రమాణముగాఁ జెప్పఁబడుచున్నది. దేవుని తిరస్కరించుటకు పీలులేదు, మానవుడు పుట్టకమునుపు జీవములేనివాఁడుగా నుండెను. అట్టి వానికి ప్రాణము పోసి తల్లి గర్భమునుండి పుట్టించెను. పుట్టిన నాఁటినుండి కావలసిన అన్ని వసతుల నిచ్చి పోషించి తిరిగి చావునిచ్చుచున్నాఁడు. పాపపుణ్యముల తీర్చుకొఱకు అచ్చట సజీవిగాఁజేయును. అపుడు పాపపుణ్యముల తీర్పుకై దేవుని యెదుట మానవుఁడు నిలువ వలసియున్నది. ఇట్టి విషయములు గమనించిన పిదప మానవులు దేవునిని ఎట్లు తిరస్కరింపఁగలరు?

29. హు-వలజీ-ఖిలఖ-లకుమ్-మాఫిల్-అర్జి-జమీ-అన్-సుమ్మన్-తవా-ఇలన్-సమాయి-ఫసవ్వా-హున్న-సబ్-అ-సమా-వాతన్-వ-హువ-బికుల్లి-షైఇన్-అలీమ్.

29. ఆతఁడే మీ కొఱకు భూమిలోనున్న సమస్తమును సృజించెను. పిదప ఆకాశముల నుద్దేశించి వానిని ఏడు ఆకాశములుగా స్థిరపఱచెను. (సృష్టిం

చెను.) ఆతఁడు సర్వముఁ దెలిసినవాఁడు.

వ్యా॥ 29. మునుపటి వాక్యములో మానవుల సృష్టియే ఒక ప్రమాణముగా నుండెను. ఈ వాక్యములో దేవుని శక్తిని దెలుపునట్టి మఱొక ప్రమాణముచెప్పఁబడినది. భూమిని అందలి సమస్తమును మానవుల ప్రయోజనమునకై సృష్టించి యేఁడు ఆకాశముల సృష్టించెను. ఆకాశములోనున్న సూర్యచంద్రాదులు మానవులకు నుపయోగకరము. వీనిని గమనించి దేవుని దెలిసికొనవలెను. దేవుఁడు సర్వజ్ఞుడు, ఆతనికి నెడ్డియును మఱుఁగులేదు.

30. వ-ఇజ్జో-ఖాల అబ్బుక-లిల్-మలా-ఇక తి-ఇన్నీ-జా-ఇ-లున్-ఫిల్ - అర్జీ-
ఖలీ-ఫతన్ ఖాలూ-అతజ్జో-అలు-ఫిహీ-మన్-యుఫ్-సిదు-ఫిహీ-వయస్-ఫికుద్-
దిమాఅ-వనహన్న-నుసబ్బిహు-బిహమ్దిక-వ ను-ఖద్దిసు-లక-ఖాల-ఇన్నీ. అ అ
లము-మాలా-త అ - లమూన్.

30. మఱియు నీ ప్రభువు దేవదూతలతో నేను భూమిలో నొక ప్రతినిధిని సృష్టింపఁజూపుచున్నాను. అని చెప్పినపుడువారు, ఏమి నీవు అందు వినా శము కలుగఁజేయునట్టి వానిని, నెత్తురు చిందించునట్టి వానిని, జేయుదువా! మఱి మేము నీ స్తోత్రములు పాడుచున్నారము. మఱి నీపవిత్రతను కొనియాడుచున్నారము అని పలికిరి. (అపుడు) మీకుఁదెలియనిది నిశ్చయముగా నాకుఁదెలియును. అని దేవుఁడు సలవిచ్చెను.

వ్యా॥ 30. ఈ వాక్యములలో దేవుఁడు, ఆదిపురుషుండగు ఆదమును సృష్టించి, యాతనిని తన ప్రతినిధిగా నియమించి మానవ లోకమునకు గౌరవము నొసంగిన విషయము చెప్పఁబడుచున్నది. ఇది దేవుఁడు మానవులకుఁ గావించిన గొప్ప అనుగ్రహము. ఈ విషయమునైన మానవులు గమనించి దేవుని భక్తులు అగుదురుగాక!

దేవుఁడు ఈ ప్రతినిధి విషయము దేవదూతలతోఁ జెప్పఁగా వారు తమనిధేయతను దెలుపుటకై మేము నీ భక్తులము. ప్రతినిధి లోకములోని కలహములను తీర్పు చేయును. కావున ఉపద్రవములు గలుగును. మేము నీపవిత్రతను గొనియాడుచున్నారము. ఆపదవికి మేము యోగ్యులముగదా అని విన్నవించిరి. దానికిఁగాను దేవుఁడుప్రతినిధిని నియమించుటలో నున్న విశేషములు మీకుఁదెలియవు. అవి నాకుఁదెలియును. అని చెప్పెను. ఖలీఫా అనగా ప్రతినిధి. లోకమును ధర్మప్రకారముగా నడుపుటకై మానవుఁడు దేవునికి

ప్రతినిధి. ఆదిపురుషుడగు ఆదముదేవునికి మొట్టమొదటి ప్రతినిధి. ఆతని సంతానములోనే గొప్పగొప్ప ప్రవక్తలు, సత్ప్రవర్తకులు, ఋషులు రాజులు మొదలగువారు గలిగిరి. లోకములో ధర్మమును నడిపించుటకై ఒక ఖలీఫాను నియమించుట ముసలానుల విధియైయున్నది. అట్లుకానిచో అధర్మములు చెలరేగును. శాంతియు నుండనేరదు. దౌర్జన్యము లోకమంతటనువ్యాపించును.

31. వ-అల్లమ-ఆదమల్ అస్సాఅ-కుల్లహా-సుమ్మ-అర జ - హుమ్-అలల్ - మలా-ఇక తి-ఫఖాల-అంబి-డోనీ-బి-అస్మాయి-హాడలా-యి-ఇన్-కున్తుమ్ - సాది ఖీన్. 32. ఖాలూ-సుబ్-హానక-లా-ఇల్మ-లనా-ఇల్లా-మా అల్లమ్-తనా-ఇన్నక-అన్-అల్-అలీముల్-హాకీమ్, 33. ఖాల-యా-ఆదము-అంబీ-హుమ్-బిఅస్సా-ఇహిమ్-ఫలమ్మా-అంబిఅ-హుమ్-బిఅస్మాయి-హిమ్-ఖాల-అలమ్-అఖుల్-లకుమ్ ఇన్నీ అ అ-లము-గైబిన్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-వ-అఅ-లము-మాతుబ్బూన-వమా కున్తుమ్-తకోతుమూన్.

31. మఱియు దేవుడు సమస్తవస్తువుల నామములను ఆదమునకు నేర్పిన పిదప ఆ వస్తువులన్నిటిని దేవదూతల యెదుటనుంచి మీరు సత్యవంతులైనచో వీనినామములను నాకుఁ దెలుపుఁడు అని చెప్పఁగా 32. నీవు పరమ పవిత్రుఁడవు. నీవు మాకు నేర్పినది దప్ప నిరతము దెలియదు. నిశ్చయముగా నీవే సర్వజ్ఞుఁడవు, వివేచనాపరుఁడవు అని విన్నవించిరి. 33. ఓ ఆదము! ఈ వస్తువుల పేళ్లను దేవదూతలకుఁ దెలుపుము అని దేవుడు చెప్పెను. ఆ పిదప ఆదము వాని పేళ్లను వారికిఁ దెలుపఁగా, ఏమి? ఆకాశములోనివియు భూమిలోనివియు అగు మర్మములు నాకుఁ దెలియును అనియు మీరు వెల్లడి పుచ్చునదియును, మీరు దాచునదియును నాకుఁ దెలియును అనియు మీతోఁజెప్పలేదా అని దేవుడు చెప్పెను.

వ్యా! 31, 32, 33. దేవుడు ఆదమునకు సమస్తవస్తువుల పేళ్లను వాని గుణములను వాని లాభములన్నిటిని దెలిపి వాని గూర్చి దేవతలను ప్రశ్నించెను. దేవదూతలు చెప్పలేకపోయి తమ వినయమును వెల్లడించిరి. లోకమునందు రాజ్యపరిపాలనమునకు గాను లోకజ్ఞానము కావలెను. వట్టిభక్తి పూజలవలన లోకరాజ్యము జరుగనేరదు. దేవదూతలు వట్టి భక్తిపూజలు సలుపువారు. ఇహసంబంధమైన విషయములు వారికిఁ దెలియనేరవు. అందుచే

వారు తమ వినయము దెలిపిరి, ఆ పిదప దేవుఁడు ఆదముతో ఆ వస్తువులఁ గూర్చి ప్రశ్నింపగా వానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఆతనిజవాబు విని దేవ దూతలు ఆశ్చర్యము నొందిరి, ఆదముయొక్క గొప్పతనమును ఆతనికి ప్రాతి నిధ్యమునకుఁ గాను కావలసిన యోగ్యత స్పష్టపడెను. దేవదూతలు కూడ ఆదమునకు విద్యాజ్ఞానములందు గల గొప్పతనమును ఒప్పుకొనిరి. దీనివలన పూజలకన్న విద్యగొప్పది అను విషయము తెలియుచున్నది. దేవదూతలు ఎల్లప్పుడు దేవునిని పూజించువారు, కాని ఆదమువంటివిద్య వారికి లేనందున వారు ప్రతినిధులగుటకు అర్హులుగాకపోయిరి. ఈ విషయము స్పష్టమైన తరువాత సమస్తవిషయములును రహస్యములును, దేవదూతలు తాము అర్హులు, అనువిషయము మనస్సులో దాచియుంచిన విషయమును, నాకుఁ దెలియును అని దేవుఁడు దేవదూతలతో చెప్పెను.

34. వఇజ్-ఖుల్నా-లిల్-మలా-ఇకతిస్-జుదూ - లి - ఆదమ-ఫసజదూ- ఇల్లా-ఇబ్లీ-స అబా-వన్-తక్బర-వ కాన-మినల్ - కాఫిరీక్.

34. మఱియు ఆదమునకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుఁడు అని మేము దేవదూతలతోఁ జెప్పఁగా ఇబ్లీసు (నైతాను) దప్ప నందఱును సాష్టాంగపడిరి. ఆతఁడు (నైతాను) తిరస్కరించి గర్వించి అవిశ్వాసి యాయెను.

వ్యా॥ 34. ఆదముయొక్క ప్రాతినిధ్యము స్థిరపడగానే యాతని గౌరవార్థము దేవదూతలు ఆతనిని నమస్కరింప వలెనని దేవునాజ్ఞాపయెను. వీరితోఁ బాటు జిన్నాతులకు కూడ నాజ్ఞాపయెను. అందఱు దేవునాజ్ఞ శిరసావహించి నమస్కరించిరి. కాని జిన్నాతుజాతికి జేరిన ఇబ్లీసు (నైతాను) అనువాఁడు తాను సలిపిన పూజలను తనకుఁగల విద్యను స్మరించి నేను శ్రేష్ఠుఁడనను గర్వముపొంది, దేవునాజ్ఞను సమ్మతింపక నమస్కరింపలేదు, అందుచేవాఁడు తిరస్కరియగు అవిశ్వాసియాయెను.

35. వఖుల్ నా-యా-ఆదముస్-కున్-అస్త-వజౌ-జుకల్-జన్నత - వకులా- మిన్ హ-రగదన్-హైసు-షీతుమా-వలా-తఖ్-అబా-హబీహీష్-షజ-రత-ఫ-తకూ నా-మినజ్జో-లిమీన్. 36. ఫ ఇజ్జల్-హుమష్-మైతా-ను-అన్ హ-ఫఅఖ్-రజ- హుమా-మిమ్మాకానా. థీహీ-వఖుల్-నహ్ బితూ-బఅ-జుకుమ్-లి-బఅ-జీస్ - అ దువ్వున్. వలకుమ్-ఫిల్-అల్ జి-ముస్-తఖ్రున్-వమతా-ఉన్-ఇలా-హీన్.

37. ఫత-లఖ్-ఖా-ఆదము-మిగ్-అబ్బిహీ-కలిమా-రిన్-ఫతాబ-అబ్బిహీ
ఇన్న-ఫల-హువత్-తద్-ఇబ్బిహీ-మ.

36. మూలీయు ఓ ఆదము! నీవును నీ భార్యయును స్వర్గవనమునందు నివసించి చూచున్నవి మీ యిష్టము చొప్పున అరుభవింపుడు. కాని మీరీ వ్యర్థమును మూలీపకుఁడు. (అల్ల జేసినచో) మీరు నష్టము పొందువారగుదురు, అని మీకు పలికినను. 37. విజయ స్త్రీతాను నారిద్దఱిని అందునుండి తార్చి స్వర్గసౌఖ్యములను ది వారిసొంతి లగించెను. మూలీయు "మీరందఱు దిగిపొందు, మీరొకరికి నొకరు విరోధులగుదురు. మీకొకట భూమిలో నివాసస్థలమున్నది. కొంతకాలము పూకు అచ్చటి అభివృద్ధి పొందవలసి యున్నది." అని జేయు చెప్పెను. 38. ఆ విజయ ఆదము తన ప్రభువునుండి కొన్నిపాశ్చికముల నేర్చుకొనఁగా నేవుఁడు ఆతని క్షేమన నయతో తిరిగను (క్షయించును) నిశ్చయముగా ఆతఁడీ యిమాపగా సమ్మతించువాఁడును, దయ గలవాఁడును.

వ్యా॥ 85, 86, 87. అదము జేవమాతలచే గౌరవింపఁబడి గౌరవమున
స్థలముగు స్వర్గవనమునందు నుంచఁబడెను. ఆయనకు నోడుగనుండుటకు
జేవునిచే హవ్యా స్పృష్టింపఁబడి అదముతో నొకట నరిగా నుండుటకై దేవుని
సెలవా యెను. కాని వారిద్దఱి పరీక్షింపఁగాను 88 వ్రత్యేకమున వృక్షమును
సమీపింపఁగూడదనియు దాని ఫలములను భక్షింపఁగూడదనియు జేవునాజ్ఞ
అయెను. వారిద్దఱి గౌరవమును సౌఖ్యమును చూచి సైతాను ఓర్వతే
వారిని ఎటులైన స్వర్గమునుండి లొలఁగింపకలెవని కుట్రలు నలుపుచుండెను.
ఒకదినము హవ్యాను మోసపుచ్చి నివేదకృత్యఫలమును దినిపించెను, అది
ప్రొత్తిహామమునలన అదరుకూడ తినెను, ఇట్లు వారిద్దఱు దేవునాజ్ఞకు వ్యతి
రేకముచేసిరి. ఈ క్షణమే వారు స్వర్గము నీడునట్లు దేవునాజ్ఞ అయెను.
వారు స్వర్గమునుండి భువిలోనికి దివలడిరి, వారు గావించిన పొరపాటునకు
పశ్చాత్తాపపడి దేవుని వేడుచుండిరి. దేవుడు వారిష్టకరుణించి క్షమాపణ
కోరుటకు గాను (1) బ్రహ్మ - జలమన - అన్య - సనా - వర్ష - లమ్ - తస్మిన్ - లనా -
నతర్ - హమ్నా - నకు - నన్న - రినల్ - ఖా సిరీస్) ఓ మా ప్రభువా! మేము మా
అశ్మల నష్టముచేసికొంటిమి, నీవు మమ్మలను క్షమించి మాపై దయచూపక
పోయితి జేవి మేము నిర్భయముగా నష్టముపొందినవారము అగుదుము, అను

వాక్యములు నేర్పించెను. వారిద్దఱు అట్లు త్రిమావణకోరఁగా దేవుఁడు త్రిమించి కరుణించెను. నిశ్చయంబుగా దేవుఁడే పాపములను పొరపాటులను త్రిమించి అనుగ్రహించువాఁడు.

38. ఖుల్-నహ్-బిత్తూ-మిన్ హా-జమీ-అన్-ఫ-ఇమ్మా-యాతి-యన్న కుమ్-మిన్నీ-హుదన్-ఫమన్-తబి-అ- హుదాయ-ఫలా-ఖాఫ్-అల్లై-హిమ్-వలా-హుమ్-యహ్-జనూన్. 39. వల్ల-జీన-క-ఫరూ-వకజ్-జబూ - బిఆయా తినా-ఉలా-ఇక-అన్-హాబున్నారి-హుమ్-ఫీ హా-ఖాలిదూన్.

38. అందునుండి మిఠిదరును దిగిపోండు, మరల మియొద్దకు నా యొద్దనుండి సన్నాగబోధన వచ్చినచో మిలో నెవరు నాబోధను అనుసరింతురో వారికి నెట్టి భయముండదు. 39. మఱియు వారు దుఃఖింపరు. మఱియు నెవరు తిరస్కరించి నా సూచనలను అబద్ధములని పల్కుదురో వారు నరకాగ్నియందు స్థిరనివాసము చేయుదురు. అని మేము చెప్పితిమి.

వ్యా॥ 38, 39. దేవుఁడు ఆదమును త్రిమించిన పిదప తిరిగి స్వర్గము నకు పోవుటకై సెలవు నొసంగక ఇహలోకములోనే కొంతకాలముండవలసినది అని ముందునిచ్చిన ఆజ్ఞనే స్థిరపఱచెను. ఎందుకన ఆదము, ఆతని సంతతియు లోకములోనుండి ధర్మము ననుసరించి రాజ్యపరిపాలన చేయవలసియుండెను. దానికిఁదగినతావు భూమియేకాని స్వర్గముకాదు. ప్రవక్తలమూలమున దేవుఁడొసంగుధర్మమార్గము ననుసరించువారు తిరిగి స్వర్గనివాసులగుదురు. అందు ఎట్టి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండనేరదు. తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైనవారికి నరకాగ్ని బాధయున్నది. అందు సదా యుందురని దేవుఁడు బోధించెను. అపుడు వారికి మనశ్శాంతిగలిగెను.

40. యాబనీ-ఇస్రా-యీ-లజ్-కురూ-నిఅ-మతి-యల్లతీ-అన్-అమ్ తు అల్లై-కుమ్-వ-బౌఫూ-బి-అహ్-దీ-ఉఫి-బిఅహ్దీ కుమ్-వ-ఇయ్యా-య-ఫర్-హాబూన్,

40. ఓ యిస్రాయీలు సంతతివారలారా ! నేను మీకై చేసిన ఉపకారములను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు. మఱి మీరు నాతోఁ గావించిన ఒడంబడికను నెఱవేర్చుఁడు. నేను మీతోఁ గావించిన ఒడంబడికను నెఱవేర్తును. మఱియు నాకే భయపడుఁడు.

వ్యా॥ 40. దీనికి ముందు ఉడహరించిన వాక్యములలో సమస్త

జనులపై కలిగిన దేవుని యనుగ్రహము చెప్పబడెను. ఈ వాక్యములలో ఇస్రాయీలు (యాకూబు) సంతతివారిపై గలిగిన దేవుని అనుగ్రహము వివరింపబడుచున్నది. ఇస్రాయీలియులు గొప్ప విద్వాంసులనియు, ధర్మ శాస్త్రములు దెలిసినవారలనియు ప్రఖ్యాతిగాంచియుండిరి. అరబ్బులుకూడ అటులేభావించుచు ఇస్లామ్ మతములోపిరుచేరుదురా లేదా అని వేచియుండిరి. కావున ఇస్రాయీలియులఁ గూర్చి వారియెడ దేవుఁడు ఎట్లు అనుగ్రహించెను. వారు ఎట్లు దేవుని మేలు మఱచి కృతఘ్నులై రో యావిషయముప్రజలకు తేటతెల్లమగునట్లు చెప్పబడుచున్నది. వారియందున్న లోపములను ప్రజలు తెలిసికొని వారి ననుసరింపకుండుటకు, ఇస్రాయీలియులు దేవుని యనుగ్రహమును తలంచుకొనియైన సన్మార్గము నవలంబింతురు గాక అని వారి విషయము వివరింపబడుచున్నది. ఇస్రాయీలియులలో యాఖూకు ప్రవక్త గారినుండి ఏసుక్రీస్తుప్రవక్త గారివఱకు నాలుగులేలమంది ప్రవక్తలు (నబీలు) గడచిరి. తౌరాతు మొదలైన గ్రంథములు వారికి నియ్యబడెను. ఇస్రాయీలియులు ఫిరౌను, అను రాజుచేతిలోఁ జిక్కి బానిసలైయుండగా వారిని మూసా ప్రవక్త గారి మూలమున విడుదల గావించెను, ఇటువంటి పెక్కు ఉపకారములు దేవుఁడు వారికిచేసెను. తౌరాతు (ధర్మశాస్త్రము)లో నిట్లుండెను. “ధర్మశాస్త్రము ననుసరించి దేవుఁడు వంపఁబోవు ప్రవక్తలనునమ్మి వారి ననుసరించినచో సిరియాదేశము ఇస్రాయీలియులవశములోనుండును” వారు దీనిని అంగీకరించిరి. కాని తరువాత తాము గావించిన దేవుని ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగా ధర్మ విరుద్ధముగా నడచుకొనుచు లంచములుపుచ్చుకొనుచు సత్యమును దాచుచు, కొందఱు ప్రవక్తలను హింసించి చంపుచు, తౌరాతులో ముహమ్మదువారినిగూర్చియున్న వాక్యములను తారుమారు చేయుచు దుర్మార్గులైరి. సత్యము (ఇస్లామ్) నవలంబించినచో వారికిఁగలుగుచున్న ఇహలోక లాభములు పోవునని భయపడుచుండిరి. అట్లు వలదు. దేవునకే భయపడుఁడు అని వారికి చెప్పబడుచున్నది.

41. వ-ఆమిను-బిమా-అన్-జల్లు-ముసద్ది-ఖల్-లిమా-మఅకుమ్-వలా తకూనూ-అవ్వల-కాఫిరిమ్-బిహీ-వలా-తష్-తరూ-బి-ఆయాతీ-సమనన్ - ఖలీ-లన్-వ-ఇయ్యాయ-ఫత్త-ఖూన్.

41. మఱియు, మీయెద్దనున్న గ్రంథమును సత్యపఱచునది అగు నేను పంపిన ఖురాను గ్రంథమును విశ్వసించుఁడు. మఱియు దీనిని తిరస్కరించు

వారిలో మీరు మొట్టమొదటివారు కాకుండుడు. మఱియు నా సూచనలకు బదులుగా కొద్ది వెల పుచ్చుకొనకుడు, మఱియు నా కేభయపడుడు.

వ్యా॥ 41. రాజోపు ప్రవక్తలు తౌరాతును సత్యమని పలుకుదురు. ఎవరు సత్యమని చెప్పరో వారు నిజమైన ప్రవక్తలుగారు అని తౌరాతు (ధర్మశాస్త్రము)లో నుండెను. దాని ననుసరించి ఖురాను తౌరాతుసత్యపఱచుచున్నది. కావున ఇది దేవుని గ్రంథము, ముహమ్మదువారు దేవుని ప్రవక్తలని ఇస్రాయీలియులు నమ్మవలెనని చెప్పబడియె. మక్కా ఖురైషులు తెలియక ఖురానును తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైరి. ఓయిస్రాయీలియులారా! మీరు తెలిసియు తిరస్కరించిన-చో మొట్టమొదట తిరస్కరించినవారగుదురు. మిమ్ము ననుసరించి తిరస్కరించువారి పాపముకూడ మీకు చేరును. కావున అట్లు చేయకుడు. ఇహలోక భోగములకొఱకు విశ్వాసము వదలకుడు. నా కేభయపడి పాపములను వదలి సత్కార్యములు చేయుడు. అని దేవుని సెలవు.

42. వలా-తల్-బిసుల్-హాఫ్-ఖ-బిల్-బాతిలి-వతక్-తుముల్-హాఫ్-ఖ-వ-అన్-తుమ్-తల్-లమూన్. 43. వ-అఖి-ముస్-సలాత-వఆ-తుజ్-జకాత. వర్-కడీ-మఆర్-తాకి-ఈన్.

42. మఱియు మీరు సత్యముతో అసత్యము కలుపకుడు. తెలిసియు సత్యమును దాచకుడు. 43. నమాజును స్థిరము గానలుపుడు. జకాతు (విధిదానము) నొసంగుడు. మఱియు రుకూచేయు వారితో కలిసి రుకూచేయుడు.

వ్యా॥ 42, 43. ఇస్రాయీలియులు (యూదులు) సత్యమును దాచి అసత్యమును వెల్లడించుచు ప్రజలను మోసపుచ్చుచుండిరి. ఇది తప్ప అని తెలిసియు వారట్లు చేయుచుండిరి. అట్లు చేయవలదని ఇందుచెప్పబడియె. ముందున్న మతములలో సామాజిక (జమీఆత్) ప్రార్థన లేకుండెను. వేరువేరుగా చేసికొనుచుండిరి. యూదుల ప్రార్థనలో వంగుట (రుకూ) లేకుండెను. కావున మోక్షము పొందవలెనన్న ఇస్లామ్లో చేరి దాని ననుసరించి సమాజ ప్రార్థనలు, (నమాజు) ను రుకూను చేయవలెను అని చెప్పబడియె. (జకాతు) విధిదానము ధనముగలవారు విధిగా నియ్యవలసినది. ఇందు నిలువేదలకు మేలున్నది. దానముచేయువారికి పుణ్యము చేకూరును. పేరాస నశించును.

44. అతా-మురూ-నన్నాస-బిల్-బిర్రి-వతన్-సౌన-అన్-ఫు-సకుమ్-వ

అస్త్రమ్-తత్-లూనత్-కితాబ-అఫలా-తత్-ఖిలూన్.

44. ఏమి? మీరు ప్రజలకు సత్కార్యము చేయుఁడు అని ఆజ్ఞాపించుచు మీ యాత్మలను మఱచిపోవుచున్నారే, మఱి మీరుగ్రంథమును పఠించుచున్నారు, ఎందులకు యోచింపరు.

వ్యా|| 44. ఇస్రాయిలీయులే యూదులు అనబడుచున్నారు. ఆ యూదులలో కొందఱు విద్వాంసులు తమ వారితో ఈ ఇస్లామ్ మతము సత్వమైనది, అవలంబింపఁదగినది. అని చెప్పుచు తాము మాత్రము ఇస్లామ్ లో చేరకుండిరి, మఱియు నితరులకు సత్కార్యములు చేయుఁడు అని చెప్పుచు తాము మాత్రము చేయకుండిరి. మంచిమార్గము చూపుటయే చాలును. అను సరింప నక్కరలేదు. అని పొరపాటు పడుచుండిరి. ఇట్లు చేయవలదు. ధర్మ మార్గము చూపు బోధకులు తాము ముందుగా దాని ననుసరించినచో వారు తమ యాత్మలకు కూడ మేలుచేసినవారగుదురు. దీనిగూర్చి యోచనచేయవలెను గదా! బుద్ధిమంతులు తమ యాత్మలను ముందు సవరించుకొనుదురు. తరువాత నితరులకు బోధింతురు.

45. వస్ - త-ఈనూ-బిష్ -సబ్-రి-వస్ సలాతి-వఇన్నహ-లకబీ-రతున్-ఇల్లా అలల్-ఖాషి-ఈన్, 46. అల్లజీన-యజున్నూన-అన్నహుమ్-ములాఖూ అబ్బిహిమ్-వఅన్నహుమ్-ఇల్లై-హి-టాజి-ఊన్.

45. ఓర్పుతోను, నమాజుతోను సహాయముకోరుఁడు. నిశ్చయముగా అది భారమైనదియే. 46. కాని భయభక్తులుగలవారై తాము దేవునిదర్శింపగలమనియు తుదకు ఆతనియొద్దకే మరలవలసియున్నదనియు నమ్మువారికి అది భారముగాదు.

వ్యా|| 45, 46. యూదులలో విద్వాంసులు ఖురాను దేవుని గ్రంథమనియు, మహమ్మదువారు దేవుని ప్రవక్తలనియు తెలిసియు విశ్వసించుకుండిరి. దానికి గొప్పకారణము వారికి గౌరవపదవియందును, ధనమందును గల పేరాస, దీనికిఁగాను ఓర్పు ప్రార్థనలు మంచిమందు. నమాజువలనవినయము గలుగును. ఓర్పువలన ధనాశ నశించును. ఓర్పువలనను నమాజు సహాయమువలనను, మోక్షమార్గము లభించును. నమాజు నియమముగాను మసఃపూర్వకముగాను సలుపుట భారముగాను కష్టముగానుఁజునది. కాని భయభక్తులు గలిగి దేవుని దర్శింపఁగలము, తుదకు దేవుని సన్నిధానమునకు

పోవలసియున్నది, అని నమ్మికయున్నచో నమాజు సలుపుట భారముగా తోచదు, అది మిక్కిలి సులభముగాను ఉత్సాహముగాను తోచును,

47. యాబనీ-ఇన్-టా-ఈలజ్-కుటూ-నిఅ-మతియల్-లతీ-అన్-అమ్తు
అలైకుమ్-వ-అన్నీ-ఫజ్జల్-తుకుమ్-అలల్-అలమిన్.

47. ఓ ఇస్రాయిలు సంతతివారలారా! నేను మీకుఁగావించిన ఉపకారములను, సర్వలోకముల వారికంటె మిక్కిలి భునతను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు.

వ్యా॥ 47. భయభక్తులు గలిగి ప్రార్థనలు సలుపుట కష్టమైనమార్గమైనచో దేవుని యుపకారములైనను తలంచి కృతజ్ఞత సలుపుట సులభముగదా. దీనిం బట్టియే ఈవాక్యములలో యూదులకు వారి సమకాలికులపైఁ గలిగిన గొప్ప తనమును కీర్తిని వారు స్మరింపవలెనని చెప్పఁబడియె. యూదులు దేవుని గ్రంథములు పొందినవారు. వారిలో గొప్పగొప్ప ప్రవక్తలును, రాజులును కలిగిరి. వారికాలమందు వారే గొప్పవారుగానుండిరి. కాని వారుగావించిన అక్రమముల వలనను, ముహమ్మదు వారిని తిరస్కరించి ఇస్లామ్లో చేరనందునను, వారి గౌరవము సశించి యా గౌరవముదేవునిచే ముసల్మానులకు లభించెను. ఇదంతయు దేవుని మహిమయే.

48. వత్తఖూ-యామల్-లాతజ్-జీ-నఫ్-సున్-అన్-నఫ్-సిన్-మైఅన్-
వలా-యుఖ్-బలు-మిన్-హ-ష-ఫా-అతున్-వలా-యూ-ఖ-జ్-మిన్-హ-అద్-లున్-
వలా-హుమ్-యున్-సరూన్.

48. మతి ఒకరి నొకరు తోడుపడనిదియు, ఎవ్వనిగూర్చియు సిఫారసు చెల్లనిదియు, బదులు తీసుకొనఁబడనిదియు ఎట్టి సహాయము దొరకనిదియు నగు దినమునకు మీరు భయపడుఁడు.

వ్యా॥ 48. ఇస్రాయిలీయులు, మేము ప్రవక్తల సంతతి వారలము, మేమెట్టిపాపములు చేసినను మాపెద్దలు మమ్ము విడిపింతురు. అని చెప్పుకొనుచుండిరి. ఇట్లు తలంచుట తప్పు. పాపపుణ్యముల తీర్పుకొఱకు ఒక దినము నియమింపఁబడి యున్నది. మృతినొందిన వారందఱు ఆ దినమున మరల సజీవులగుదురు. దీనినే ఖియామత్ అనుదురు. ఆపుడు ఎవ్వరుతోడు పడినను సిఫారసు వలనను పాపములకు బదులుగ ధనమిచ్చినను బలవంతముగా సహాయముచేసినను పాపాత్ములను విడిపింపఁజాలరు. కావున విశ్వ

సింది సత్కార్యములుచేసి దేవుని ప్రీతివడసి నరకమునుండి మక్తిపొందుటకు ప్రయత్నించవలెను, ఇతరులపై నాధారపడియుండ కూడదు అని హెచ్చరింపబడియె.

49. వఇజ్-నజ్-జై నా-కుమ్-మిన్-ఆలి-ఫిర్-బౌన-యసూ-మూన-కుమ్-సూఅల్-అజాబి-యుజబ్బి హూన-అబ్నా-అకుమ్-వయస్-తహ్-యూన-నిసా అకుమ్-వఫీ-జాలి-కుమ్-బిలా-ఉమ్-మిర్-రబ్బికుమ్-అజీమ్. 50. వఇజ్-ఫరఖ్ నా-బికు-ముల్-బహ్-ర-ఫఅక్-జై నా-కుమ్-వ-అగ్-రఖ్నా-ఆల-ఫిర్-బౌన-వఅన్-తుమ్-తన్ జురూన్.

49. మఱి ఫిర్ బౌను ప్రజలు మీ కుమారులను నఱకుచు మీకుమార్తెలను బ్రతుకనిచ్చుచు మీకు విపరీతబాధలు పెట్టుచుండఁగా వారినుండి మిమ్ము విడిఁచితిమి. మఱియు నిందు మీ ప్రభువువలన గొప్ప పరీక్షయుండెను. 50. మఱి మీకునుఁగాను నదినిచీల్చి మిమ్మరక్షించితిమి. మీరు చూచుచుండఁగనే ఫిర్ బౌనుప్రజలను మేము మంచి వేసితిమి.

వ్యా॥ 49, 50. ఈజిప్టుగాజగు ఫిర్ బౌను ఒక భయంకరమైన కలగాంచి దాని ఫలమునుగూర్చి జ్యోతిష్కుల నడుగగా వారు నీకు బానిసలుగానున్న ఇస్రాయీలియులలో నొకఁడు వుట్టి నిన్ను నీరాజ్యమును నీమతమును నశింపఁజేయును అని చెప్పిరి. అపుడారాజు ఇస్రాయీలియులలోఁ బుట్టు మగబిడ్డలను నఱక వలసినది, ఆడుబిడ్డలను తన సేవకొఱకు వదలవలసినది అని చాటించెను. అట్లు వాని ప్రజలగు సేవకులు మగబిడ్డలను చంపుచు ఆడుబిడ్డలను వదలుచుండిరి. దేవుఁడు ఆకాలముననే మూసాను వుట్టించి ఫిర్ బౌను ఇంటిలో నాతని పోషణగావించి తుదకు మూసా ప్రవక్తవలననే ఇస్రాయీలియుల బానిసతనపు కట్టుబాటు తొలఁగించెను. దీని గూర్చిన వివరము ఖురానేషరీఫులోనే ముందు వ్రాయుదుము. ఆఖరున మూసా తన ఇస్రాయీలియులను దీసికొని రాత్రి బయలుదేఱెను. మధ్య దారిలో ఎఱ్ఱసముద్రముండెను. దేవునాజ్ఞచే మూసా తనచేతి కఱ్ఱతో సముద్రమును గొట్టఁగా అదిచీలి దారి ఏర్పడెను. మూసా తన ప్రజలతో సురక్షితముగా ఆవలియొడ్డు చేరెను. అంతలో ఫిర్ బౌను తన పరిజనులతో మూసాను వెంబడించుచువచ్చి ఇస్రాయీలియులు సముద్రము దాటిపోవుట చూచి వారిని పట్టుకొనవలెనని దానిలో దిగెను. వాఁడునువానిప్రజలును దాని మధ్యలోఁ జేరగానె చీలియున్న సముద్రము కలిసికొనెను, అందువారందఱు

మునిఁగి చచ్చిరి, ఇదంతయు ఇస్రాఱియలు చూచుచు శత్రువు నశించెనని సంతసించిరి. ఈ విషయములను ఇరక చెప్పఁబోవు విషయములను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని యైన దేవునియెడ కృతజ్ఞత చూపుఁడు. అని ఇస్రాఱియలు లకు చెప్పఁబడుచున్నది.

51. వఇజ్-వాఅద్ నా-మూసా-అర్-బ-ఈన-లై-లతన్-సుమ్మత్-తఖజ్-తుముల్-ఇజ్-ల-మిమ్-బఅ దిహీ-వఅన్ తుమ్-జాలిమూన్. 52. సుమ్మ-అఫానా-అన్-కుమ్-మిమ్-బఅ-ది-జాలిక-లఅల కుమ్-తమ్-కురూన్. 53. వఇజ్-ఆత్తై నా-మూసల్-కితాబ-వల్-పుర్-ఖాన-ల-అల్ల-కుమ్-తహ్-తదూన్.

51. మఱియు మేము మూసాతో నలువదిరాత్రుల వాగ్దానముచేసి యుండినపుడు మీరు మూసాతరువాత ఆవుదూడను దేవునిగాఁ జేసికొంటిరి. (కావున) మీరు దుర్మార్గులు. 52. ఆపిదప మీరు కృతజ్ఞులరై యుండుటకై మిమ్ము త్సమించితిమి. 53. మఱియు మీరు సన్మార్గులు అగుటకై (తౌరాతు) గ్రంథమును, (సత్యమును అసత్యమునుండి వేరుచేయునట్టి ధర్మములను) సూచనలును మూసాకు నొసంగితిమి.

వాక్య||51,52 53. మూసా ప్రవక్తమూలమున ఇస్రాఱియలు ఖిర్కాను పెట్టుచున్న కష్టములనుండి రక్షింపఁబడిరి. దీని పిదప ఇస్రాఱియలు నడచుకొనుటకు ధర్మశాస్త్రము కావలసివచ్చెను. అపుడు దేవుడు మూసాతో నీవు నలువదిరాత్రులు 'తూరు అను కొండయొద్ద నుపవసింపుము. నీకు మతగ్రంథము నొసంగుదును' అని వాగ్దానము చేసెను. దానికిఁగాను మూసా తూరుకొండకుఁబోయెను. ఆయన పోయిన పిదప ఇస్రాఱియలు సామిగి అను కనుసాలిచేసిన ఆవుదూడ విగ్రహమును పూజింపసాగిరి. ఇట్లుచేయుట అధర్మమును దుర్మార్గమును అన్యాయమును; అయినప్పటికిని ఇస్రాఱియలు దేవుఁడుచేసిన మేలును మఱవకుండుదురని వారి ఘోరపాపమును త్సమించెను. (ఈ విషయము ఇరకముందు ఖురానులో వివరముగా వచ్చును.) దేవుఁడు మూసాకు నొసంగిన మత గ్రంథము తౌరాతు. సత్యమును అసత్యమునుండి వేరుపఱచునట్టి ధర్మములును, గొప్ప అమానుషము (మోజిజా) లును మూసాకు నొసంగఁబడిన సూచనలు. ఇదంతయు ఇస్రాఱియలు సన్మార్గ మువలంబింతురని ఇయ్యఁబడెను. ఇట్టి మేళము జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనవలసినది యని సూచింపఁబడియె.

54. వ-ఇజ్-ఖాల-మూసా-లిఖామిహీ యా-ఖామి-ఇన్నకుమ్ జలమ్-
తుమ్-అన్-పుసకుమ్ బిత్ - తిఖా-జికుమ్-ఇజ్-ల-ఫతూబూ-ఇలా-బారి-ఇకు
మ్-ఫఖ్ తులూ-అన్-పుసకుమ్-జాలికుమ్-ఖైరుల్-లకుమ్-ఇన్-ద-బారి-ఇకుమ్-
ఫతాబ-అలై కుమ్-ఇన్నహూ-హువల్-తవ్వాబుర్-అహీమ్.

54. మఱియు మూసా తన కులము వారితో ఓయి! మీరు ఆవుదూడ
విగహము చేసికొని మీయాత్మలకు నష్టము గావించితిరి, కావున మీరిపుడు
మీసృష్టికర్తయొద్ద తుమాపణ వేడుడు. మఱి మీదురాత్మలను చంపుడు,
ఇది మీ సృష్టికర్తయొద్ద మీకు మేలగును. అని చెప్పెను. ఆ పిదప! దేవుడు
వారిని తుమించెను. నిశ్చయముగా దేవుడే తుమించు వాడును, దయగల
వాడును.

వ్యా॥ 54. ఈ వాక్యములలో ఆవుదూడను పూజించుటవలన గలిగిన
పాపమునకు పరిహారము చెప్పబడియెను. ఇస్రాయీలియులలో కొందఱు
ఆవుదూడను పూజించిరి. మఱి కొందఱు పూజింపలేదు. పూజించినవారిని
పూజచేయనివారు చంపవలెను. అపుడు ఆపాప పరిహారమగును. అని దేవుని
సెలవుకాగా ఇస్రాయీలియులు అట్లే గావించిరి. వారి తుమాపణ అంగీక
రింపబడెను.

55. వ-ఇజ్-ఖుల-తుమ్ యా-మూసా-లన్-నూమిన-లక హత్తానఅల్లా
హ-జహ్-అతన్-ఫ-అఖ-జత్-కుముస్-సాఇ-ఖతు-వ-అన్-తుమ్-తన్-జురూన్.
56. సుమ్మ-బఅస్-నాకుమ్-మిమ్-బఅ-ది-మాతికుమ్-లఅల్లకుమ్-తష్-కురూన్.

55. మఱియు ఓమూసా! మేము దేవునిని కన్నలార చూచునంత
వఱకు నిన్ను నమ్మజాలము. అని మీరు చెప్పినపుడు మీరు చూచుచుండఁ
గనే మీపై పడుగుపడెను. 56. ఆపిదప మీరు కృతజ్ఞులరై యుండుదురని
మీరుచచ్చినపిదప మిమ్ములేపితిమి.

వ్యా॥ 55, 56. ఇస్రాయీలియులలో డెబ్బదిమంది పెద్దలు మేము
దేవుని వాక్కు వినుదుమని మూసా వెంబడి తూరుకొండకు పోయిరి. అచ్చట
దేవుడు మూసాతో మాటలాడెను. అదివిని మఱుగునుండి ఎవరు మాట్లాడు
చున్నారో మాకు తెలియదు. దేవునిని కన్నలార మేముచూచునంతవఱకు
నిన్ను నమ్మజాలము అని వారుచెప్పిరి. వెంటనే వారిపై పడుగుపడఁగా వారు
మృతినొందిరి. వారి చావునుచూచి మూసా వారిని తుమించి ఘరల లేపవలె

నని దేవుని వేడుకొనఁగా దేవుఁడు కనికరించి చచ్చినవారిని లేపెను. ఇది గొప్పమేలుగదా? దీనిని మఱవకుఁడు అని వారికిచెప్పబడియె.

57. వ-జల్-లల్నా-అలై-కుముల్-గమామ-వ-అన్-జల్నా-అలై కుము
ల్ - మన్న-వస్-సల్వా-కులూ-మిన్-తయ్యి- బాతి-మా-రజ్జి- నాకుమ్-వమా-
జలమూనా-వలాకిన్-కానూ-అన్-పుసహుమ్-యజ్ లిమూన్.

57. మఱియు మీపై మేఘచ్ఛాయనుజేసి మన్సల్వాలను మీకొఱకు పంపితిమి. మేము మీకు నొసంగిన పరిశుభమైన వస్తువులను తినుఁడు. (అని వారితో చెప్పితిమి). వారు మాకు నష్టమేమియుచేయలేదు. కానివారు తమ నష్టమే చేసికొనుచుండిరి.

వ్యా॥ 57. ఫిర్ బౌను మునిగిపోయిన తరువాత ఇస్రాయీలియులు దేవుని నెలపుచే ఈజిప్టునుండి సిరియా (షామ్) దేశమునకుఁ బోవునపుడు దారి మధ్యనున్న మైదానములలో వారి గుడారములు చినిగి ఎండభాధ పడుచు వెంటనున్న ఆహార సామగ్రిలు అయిపోఁగా ఆహారములేక కష్టపడు చుండిరి. అపుడు మేఘముల నీడ వారిపై పడుచుండెను. ఆహారముకొఱకు కృషిలేకనే మన్సల్వాలు దొరకుచుండెను. మన్ అనునది ఒక మధురమైన వస్తువు. దనియాలను పోలియుండును. సల్వా ఒక విధమైనపక్షి. పూరేడు వంటిది. పక్షులు తమంతటతామే వారికి దొరకుచుండెను. వాని మాంసము భక్షించుచు మన్ అనునది చాలాకాలమువఱకుఁ దినుచుండిరి. దీనితోనే తృప్తిఁజెందుఁడు. ఏదినము ఆహారము ఆదినమే తినుఁడు. మఱుసటిదినము నకుఁగాను సేకరించి యుంచకుఁడు. వీనికి బదులుగ నితర వస్తువులు కోర కుఁడు అని దేవునాజ్ఞయుండెను కాని వారు దానికి వ్యతిరేకముగా మన్, సల్వా వఱుసటి దినమునకుఁగాను సేకరించిపెట్టుచు, గోధుమ దోస మొదలగు కూరగాయలు కావలెనని కోరిరి. దానివలన వారికి నష్టమేయాయెను. కృషిలేకుండ హాయిగా ఆహారము దేవునిచే లభించుచుండెను. తరువాత వారు సేద్యము మొదలై న కృషికి పాటుపడవలసివచ్చెను.

58. వ-ఇజ్-ఖుల్-నద్-ఖులూ-హజి-హిల్-ఖిర్ - యత - ఫకులూ-
మిన్- హ-హైసు-షీతుమ్-రగద-వద్-ఖులుల్-బాబ-సుజ్జద- వఖూలూ -
హిత్త-తు-నగ్-ఫిర్-లకుమ్-ఖితా-యాకుమ్ - వస - నజీదుల్ముహ్- సిసీన్.

59. ఫ-బద్ధ-లల్ల-జీన-జలమూ-ఫౌల-గైరల్ల-జీ-ఖీల-లహుమ్-ఫ-అ-జల్నా-
అల-ల్లజీన-జలమూ-రిజ్-జమ్-మినన్-సమాయి-బిమా-కానూ-యఫ్-సుఖూ.

58. మఱియు మీరీ పురమునందు ప్రవేశించి మీయిష్టము చొప్పున తినుడు. మఱియు ద్వారమునందు సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుచు త్సమింపుమని చెప్పుచు ప్రవేశింపుడు. మీపాపములను త్సమింతుము. మఱి సత్కార్యములు చేయువారికి హెచ్చుగా నిత్తుమని చెప్పితిమి. 59. ఆపదప దుర్మార్గులైనవారు, వారిలోఁ జెప్పిన మాటను వ్యతిరేకముగా తారుమాటు చేసిరి. కావున, దుర్మార్గులపై వారు చేయుచున్న అవిధేయత వలన ఆకాశము నుండి ఆపదను దిపితిమి.

వ్యా॥ 58, 59. ఇస్రాయీలియులు మైదానములలో తిరుగుచు విసుగు చెందిరి. అపుడు ఎరూషలేము (బైతుల్ ముఖద్దస్) అను పురములో ప్రవేశింపుడు. అచ్చట మీరు ఇష్టపడిన ఆహార పదార్థములు మీకు దొరకును. పురద్వారములో ప్రవేశించునపుడు కృతజ్ఞత చూపుటకై సాష్టాంగ నమస్కారము (సిద్దా) దేవునికిఁ గాను జేయుచు త్సమాపణ కోరుడు. మీరు త్సమింపఁ బడుదురు. అని వారికి దేవుని సెలవయ్యెను. కాని వారు దానికి వ్యతిరేకముగా నమస్కారమునకు బదులు ద్వారమునుండి పిఱుందులలో జూలుచు, త్సమాపణ కోరుటకు బదులుగా పరిహాసముగా గోధుమలు గోధుమలని చెప్పుచు పురములో ప్రవేశించిరి. వారుగావించిన అవిధేయతకుఁ గాను ప్లేగు అను ఆపద, ఆకాశమునుండి వారిలో వ్యాపించెను. మధ్యాహ్నము లోపల డెబ్బదివేల మంది యూదులు చచ్చిరి.

60. వల్లజిస్-తస్-ఖా-మూసా-లి-ఫౌమిహి-ఫఖు-ల్-నజ్-రిబ్-బిఅసా-
కల్-హజల్-ఫ-ఫజరత్-మి-హుస్-నతా-అష్-అత-బిన-ఖద్-అలిమ - కుల్లు-
ఉనా-సిమ్-మష్-అబహుమ్-కులూ-వష్-అబూ-మిర్-రిజ్-ఖిల్లాహి-వలా-తఅ-
సాఫిల్-అర్-జి-ముఫ్-సిదీ.

60. మఱియు మూసా తన జనులకొఱకు నీళ్లుకోరఁగా నీ కట్టలో తాతిని గొట్టుము అని మేము చెప్పితిమి. కావున దానినుండి పండ్రెండు డోటలు ప్రవహింపసాగెను. ప్రతి కుటుంబము తనతనత్రాగు చోటు (రేవు) ను గుర్తించెను. దేవుడు ఒసంగిన యాహారము తినుడు. త్రాగుడు. మఱి దేశములో నుపద్రవములు గలిగించుచుఁ దిరుగకుడు (అని మేము చెప్పితిమి).

వ్యా॥ 60. ఈ వాక్యములలో దేవునిచే ఇస్రాయీలియులకుఁ గలిగిన మేలును వారు స్మరింపవలెనని చెప్పఁబడియె, ఇస్రాయీలియులు తీవ్రము అను మైదానములో చిక్కుకొని నీళ్లులేక అలాడుచుండఁగా మూసాప్రవక్త నీళ్లు కావలెనని, దేవునిని వేడుకొనెను, అప్పుడు, దేవుడు మూసాతో నీచేతి కట్టతో తాతనిగొట్టము అని సెలవిచ్చెను, దాని ననుసరించి మూసా తాతని గొట్టఁగా దానినుండి పండ్రెండు ఊటలు బయలుపడెను, ఇస్రాయీలియులలో కూడ పండ్రెండు కుటుంబము లుండెను, ఒక్కొక్క కుటుంబమున కొక్కొక్క యూటనియమింపఁబడెను, అచ్చటనుండివారు నీళ్లు తీసి కొనుచుండిరి, ఇట్టి దేవుని యుపకారమును తలఁచి దేశములలో అక్రమము చేసి అశాంతము కలిగించుచు తిరుగకుండు అని వారికి చెప్పఁబడియె.

61. వ-ఇజ్-ఖుల్-తుమ్-యా-మూసా-లన్-నన్-బిర-అలా-త-ఆమిన్
వాహి-దిన్-ఫద్-లనా-అబ్బక-యుఖ్-రిజ్-లనా-మిమ్మా-తుమ్-బితుల్-అత్
జు-మిమ్-బఖ్-లిహ్-వఖిస్సా-ఇహ్-వఫూ-మిహ్-వ-అదసిహ్-వ-బస-లిహ్-ఖాల
అతస్-తబ్-దిలూ-నల్లజ్-హువ-అన్ నా-బిల్లజ్-హువ-ఖైరున్-ఇహ్-బిత్తూ-
మిన్-రన్-ఫ-ఇన్న-ల-కుమ్-మా-సలల్-తుమ్ వ-జురి-బత్-అల్లై-ముజ్-జిల్లతు
వల్-మస్-కనతు-వ-బాడీ-బి-గజబిమ్-మినల్లాహి-జాలిక-బి-అన్న-హుమ్-
కానూ-యక్-పుటూన-బి-ఆ-యా-తిల్లాహి-వ-యఖ్-తులూ-నక్-నబీ-ఈన-
బిగ్గెరిల్-హఖ్-ఖి-జాలిక-బిమా-అసౌ-వ కానూ-యఅ-తదూక్.

61. మఱియు మీరు 'ఓమూసా! మేము ఒకేవిధమైన యాహారమును నుండఁజాలము, కావున భూమినుండి యుత్పత్తియగు కూరలు, దోస, గోధుమ, మసూరపప్పు, ఎఱ్ఱగడ్డలు అనునవి మాకొఱకు ఇచ్చునట్లు నీప్రభువును మాకైవేడుము' అని మూసాతో మీరు చెప్పినపుడు ఏమి మీరు శ్రేష్ఠమైన దానికి బదులుగా అల్పమైన దానిని దీసికొనుటకు ఇష్టపడుచున్నారా? వీదైననొక పురములో దిగుడు, మీరు కోరునది మీకు లభించును, అని మూసాపలికెను, మఱియు వారి కొఱకు ఆగౌరవమును, పేదఱికమును స్థిరపఱుపఁబడియెను. ఇది, వారు దేవుని యాజ్ఞలను తిరస్కరించుచుండి నందువలనను, అన్యాయముగా వారు ప్రవక్తలను చంపుచుండినందునను, వారు

అవిధేయు లై నందువలనను, మత నియమములను అతిక్రమించుచుండి నందు వలనను గలుగెను.

వ్యా॥ 61. ఈ వాక్యములలో ఇస్సాయిలయులు మన్, సల్వా అను శ్రేష్ఠమైన ఆహారమును తిని విసుగుచెంది దానికన్న అల్పమైన కూర గాయలు దోస మొదలైన వస్తువులు కావలెనని కోరిరి. అపుడు మూసాప్రవక్త పై వాక్యములోనున్న జవాబిచ్చెను. అటులేవారు ఒక పురములో దిగిరి. ఈ వాక్యములో యూదుల స్థితినిగూర్చి ప్రకటింపఁబడియె, వారు ఇంక ఎచ్చట నుండినను వారికి గౌరవముండదు. దీని ననుసరించియే రాజ్య గౌరవమును వారు గోలు పోయిరి. ఇప్పటికిని యూదులు ముసల్మానులకుఁగాని లేక క్రైస్తవులకుఁ గాని దాసులుగానున్నారు. లోకమంతటను ఎచ్చటచూచిన వారి రాజ్యములేదు, యూదులలో చాల పేదటిక ముండును. ధనవంతులుండి నను అధికారుల భయముచే బీదవారల మని వెల్లడింతురు. ఇట్లు యూదులు దేవుని కోపమునకు పాత్రులై సర్వగౌరవములను బోగొట్టుకొనిరి. దానికి కారణము వారు చేయుచున్న అక్రమములే. దేవుని యాజ్ఞలను తిరి స్కరించుట వారి యలవాటయి యుండెను. దేవుని ప్రవక్తలను అన్యాయ ముగా చంపిరి. కొందఱు ప్రవక్తలను దూషించిరి. కొందఱిని తిరస్కరించిరి. ఇట్టిఘోరపాపము చేసినందువలననే యూదులు దేవునికోపమునకుపాత్రులైరి.

63. ఇన్నల్లజీన-ఆమనూ-వల్లజీన-హీదూ-వన్-నసాటా-వన్-సాబి-ఈన మన్-ఆమన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-అమిల-సాలి-హన్-ఫలహుమ్-అజ్-అహుమ్-ఇన్-ద-రబ్బిహిమ్-వలా-ఖౌఫున్-అలై హిమ్ - వలాహుమ్ - యవ్-జనూన్.

62. నిశ్చయముగా ముసల్మాను లైనవారును, యూదులైనవారును, నస్రానీయులును, సాబియూనులును అను వీరిలో ఎవరు దేవునిని తుదిదినము (ఖయామతు) ను నమ్మి సత్కార్యములు చేయుదురో వారికొకట వారి ప్రభువువద్ద వారి పుణ్యమున్నది. మఱియు వారికి నెట్టిభయముగాని దుఃఖము గాని యుండనేరదు.

వ్యా॥ 62. పై వాక్యములలో ఎవరు దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరింపక నిషేధింపఁబడిన వానిని చేయుచు మితిమీటి పోయిరో వారికి లభించినశిక్ష విషయము చెప్పఁబడెను. ఇంక ఈ వాక్యములో విశ్వాసమును సత్కార్యము లును ముఖ్యముగా మోక్ష పుణ్యములకు ఆధారములు. కాని ప్రత్యేకమైన

సంఘముకాదు. ఎవరైననుసరే విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినచో పుణ్యము పొందుదురు. అను విషయము చెప్పబడియె. యూదులు మూసా ప్రవక్తను అనుసరించువారు. నస్రానీలు ఏసుక్రీస్తు ప్రవక్త యొక్క మతస్థులు. సాబీయీనులను వారు ఇరాకు దేశములోనున్న ఒక తెగవారు. వారు నక్షత్రములను శక్తులను, దేవతలను విగ్రహములను పూజించుచుండిరి. వానికి బలులు చేయుచు పార్శ్వనలు సలుపుచు దేవుని ప్రీతి పడయుటకు నిది మార్గమని విశ్వసించి యుండిరి.

63. వ-ఇజ్-అఖిజ్నా-మీసా-ఖికుమ్-వ-రఫఅనా-ఫాఖి-కుముత్ తూర-ఖుజ్నా-మా-ఆతైనాకుమ్-బిఖువ్వతి-వజ్-కురూ-మా-ఫీహి-లఅల్లకుమ్-తత్తఖూ-64. సుమ్మ-తవల్-లై తుమ్-మిమ్-బఅ-ది-జాలిక-ఫలా-ఫజ్-లుల్లాహి-అలై కుమ్-వ-రహ్-మతు-వహ-లకున్తుమ్-మినల్-ఖాసిరీ.

63. మఱియు మీనుండి ఒడంబడిక మేము పుచ్చుకొనునపుడు తూరు కొండను మీపై నెత్తి మీరు భక్తిపరులగుటకై మేము మీకు నొసంగిన గ్రంథమును గట్టిగాపట్టుడు. మఱియు నందు నుండు దానిని జ్ఞప్తి నుంచుకొనుడు. అని చెప్పితిమి. 64. ఆ పిదపకూడ మీరు మరలితిరి. కావున దేవుని యనుగ్రహమును ఆతని కృపయును మీపై లేకుండనుండినచో మీరు నశించియుందురు.

వ్యా॥ 63, 64. ఇస్రాయీలియులకు తౌరాతుగ్రంథము ఇయ్యఁబడెను. అపుడు దీనిలోని ధర్మములు చాల కఠినముగా నున్నవి. మేము దీనిననుసరింపఁజాలము అని వారు పలుకసాగిరి. దానికిఁగాను తూరు అను కొండ వారి తలపై నుండునటుల దేవుఁడుచేసి గ్రంథమును అనుసరింతుము అని యొడంబడిక చేయుఁడు లేనిచో కొండ మీతలపై పడును. అని చెప్పఁగ భయపడి వారు ఒప్పుకొనిరి. కాని దానిపిదప నే వారు గావించిన ఒడంబడిక నుండి మరలిపోయిరి. దాని ధర్మములను అనుసరింపక అక్రమములు చేయసాగిరి. అట్లు వారు ఒడంబడికను త్రొవ్వినందువలన వారు నశించియుందురు. కాని దేవుని అను గ్రహమువలన వారు రక్షింపఁబడిరి. ఈ విషయము స్మరింపుడు అని చెప్పఁబడియె.

65. వ-లఖద్-అలిమ్-తుముల్లజ్-నఅ-తదౌ-మి-కుమ్-ఫీస్ . సబ్తి-ఫఖుల్నా-లహుమ్-కూనూ-ఖర-దత-ఖాసియీ. 66. ఫజఅల్-నాహ-నకాలల్-లిమా-బై న-యదైహి-వమా-ఖల్ ఫహ-వమా-ఇజతల్-లిల్-ముత్తఫీస్

65. మఱియు, శనివారమునందు మీలో అతిక్రిమించినవారిని మీరు బాగుగా నెఱింగియున్నారు. మేము వారితో మీరు నీచులైన కోతలు కండు అని చెప్పితిమి. 66. ఆ పిదప ఈ విషయమును అపుడు అచ్చటనున్న వారికిని, వారి తరువాత రానున్న వారికిని బుద్ధినిచ్చునదిగాను భయభక్తులు గలవారికి బోధనగాను జేసితిమి.

వాక్య|| 65, 66. తౌరాతు గ్రంథములో శనివారమునాడు ఏలాటి పనిచేయక ప్రార్థనలు సలుపవలెననియు చేపలు వేటాడకూడదు అనియు ఇస్రాయీలియులకు దేవునాజ్ఞయుండెను. కాని వారు తంత్రములతో శనివారమునాడు వేటాడసాగిరి. అందులకు వారు దేవుని కోపమునకుఁ బాత్రులై దేవునాజ్ఞచే కోతలుగా మాటిపోయి మూడు దినములవఱకు బ్రతికి మృతినొందిరి. ఇది దావూదు ప్రవక్తకాలమున సంభవించెను. వారికి విధింపఁబడిన శిక్ష వారికాలములోనున్న వారికిని పిదప రానున్నవారికిని బుద్ధి నిచ్చునదిగాఁ జేయఁబడెను

67. వల్లజ్-ఖాల-మూసా లిఖామిహి-ఇన్నల్లాహ - యామరు-కుమ్ - అన్-తజ్ బహూ-బఖ-రతన్-ఖాలూ-అతత్-తఖిజానా-హుజువన్-ఖాల-అడ్జు-బిల్లాహి-అన్-అకూస-మినత్-జాహిలీన్. 68. ఖాల్దుడ్-లనా-అబ్బక్-యుబయ్యిల్-లనా-మాహియ-ఖాల-ఇన్న హూ-యఖూలు-ఇన్న హా - బఖ - రతున్ - లాఫారి-జున్-వలా-బిక్-రున్-అవా-నుమ్-బైన-జాలిక-ఫఫ్-అలూ-మా-తూ-మరూన్. 69. ఖాల్దుడ్-లనా-అబ్బక్-యుబయ్యిల్-బలనా-మా-లౌనుహా-ఖాల ఇన్న హూ-యఖూలు-ఇన్న హా-బఖుతున్-సఫ్-రావు-ఫాఖిడత్-లౌనుహా-తసుర్-రున్-నా-జిరీన్. 70. ఖాల్దుడ్-లనా-అబ్బక్-యుబయ్యిల్-లనా-మాహియ-ఇన్నల్-బఖర-తమాబహ-అల్లె నా-వల్లన్నా-ఇన్-మా-అల్లాహు-లముహ్-తదూన్. 71. ఖాల-ఇన్న హూ-యఖూలు-ఇన్న హా-బఖుతున్-లాజిలూలున్-తుసీరుల్-అర్-జ-వలా-తస్-ఖిల్-హార్-స-ముసల్లమతున్-లాషియత్-ఫీహా-ఖాలుల్-ఆన-జీత్-బిల్-హఖ్ఖి-ఫజబ-హూహా-వమా-కాదూ-యఫ్-అలూన్.

67. మఱియు మూసా తనజనులతో, మీరు ఒకగోవును కోయవలెనని మీకు దేవుడు ఆజ్ఞనిచ్చు చున్నాడని చెప్పినపుడు వారు ఏమి నీవు మాతోపరిఘన మూడుచున్నావా అని పలికిరి. (అపుడు) మూసా నేను మూడు

లలో చేరకుండుటకై దేవుని శరణుజొచ్చు చున్నానని చెప్పెను. 68. వారు అదిఎట్టి (వయస్సుగల) ఆవో మాకుఁదెలుపునట్లు నీప్రభువును మాకొఱకు వేఁడుము. అనిచెప్పఁగా అది ముసలిదిగాని, లేతదిగాని యుండక మధ్యదిగా నుండవలెనని దేవుఁడు సెలవిచ్చుచున్నాఁడు. కావున మీకు నాజ్ఞయైన దానిని చేయుఁడుఅని మూసాపలికెను. 69. అపుడు, వారు దానిరంగు ఎట్టిదో మాకుఁదెలుపునట్లు మాకొఱకు నీప్రభువును వేఁడుము అని చెప్పఁగా చూచు వారికి సంతోషము గలుగఁజేయునట్టి గాఢమైన పసుపువన్నెగల గోవుఅని దేవుఁడు సెలవిచ్చుచున్నాఁడని మూసాపలికెను. 70. (అపుడు) అది ఎట్టిదో మాకుఁదెలుపునట్లు మాకొఱకు నీప్రభువును వేఁడుము. ఎందుకన మాకు ఆయావునుగూర్చి సందేహము గలిగినది. దేవుఁడు కోరినచో తప్పక మాకు దారిదొరకును అనిచెప్పగా 71. ఆగోవు భూమినిదున్ని పొలమునకు నీళ్లుతోడి కృషిచేసినదిగా నుండక, అందు ఎట్టిలోపములుగాని మచ్చలుగాని లేకయుండ వలెను అని దేవుఁడు సెలవిచ్చుచున్నాఁడని మూసావారితో పలుకగా ఇపుడు నీవు సత్యము దెచ్చితివి. అని వారుపలికిరి. ఆ పిదప వారు దానిని కోసిరి, వారిట్లు చేయుదురని తోచలేదు.

వ్యా॥ 67: 71. ఇందు ఇస్రాయీలియులలో సంభవించిన ఒక విషయము చెప్పఁబడుచున్నది. మూసాప్రవక్త కాలమున ఒక యూదుఁడు గొప్ప ధనవంతుఁడుండెను. ఆతనికి బిడ్డలు లేకుండిరి. ఆస్తి లభించునని ఆసతో ఆతని దాయాది ఒకఁడు ఆతనిని చంపివేసెను. కాని వానిని గుర్తింప లేకపోయిరి. దీనిగూర్చి జనులు కలహించుచు ఒకరిపైనొకరు ఆ హత్య మోపుచు మూసాను దానిగూర్చి అడిగిరి. మూసా దానికిఁగాను దేవు నాజ్ఞచే ఒక గోవును కోయుఁడు. హత్య గావించినవాఁడు తెలియఁబడును. అనిచెప్పఁగా జనులు ఏమయ్యా ఆవును కోయుట ఎక్కడ? హంతకుఁడు తెలియుట ఎక్కడ? ఏమి పరిహాసము లాడుచున్నావే? అని పలికిరి. అపుడు మూసా, దేవుని ప్రవక్త పరిహాసములాడఁడు. ఎగతాళి చేయుట మూఢులవని మూఢులసంఘములో నేను చేరకుండుటకై దేవుఁడు నన్ను రక్షించుఁగాత అని చెప్పెను. జనులు వాస్తవము తెలిసినపిదప ఆగోవు ఎట్టిదో అనిప్రశ్నలు వేయ సాగిరి. వారు ప్రశ్నలు వేయుకొలఁది గోవును గూర్చిన నిబంధనలు హెచ్చు సాగెను. మొట్టమొదటనే సాధారణమైన గోవునుకోసి యుండినచో వారికి చాలియుండును, కాని వారు తమస్వభావమునుబట్టి అధిక ప్రసంగము లాడిరి. పైవాక్యములలో వివరింపఁబడిన ఆవు ఒక పేదవాని యొద్దనుండెను. అతఁడు ఆవుచర్మము నిండుగ బంగారు నిచ్చిన ఇత్తునని చెప్పెను. అంతవలనిచ్చి

యూదులు కొనుదురను నమ్మిక లేకుండెను. కాని ఇష్టములేక విధిలేక ఆవును కొని కోసిరి. ఆయావుకండతో చచ్చినవానిని తాకఁగా వాడు బ్రతికి తన్ను చంపినవాఁడు తన దాయాదియగు ఫలానివాఁడని తెలిపి తిరిగి మృతినొందెను. ఇటులే మృతినొందినవారు తిరిగి తుదిదినమున సజీవులగుదురని నమ్మవలెను. దీనిగూర్చి ఇఁకముందు వాక్యములలో కూడవచ్చును. ఈవ్యాఖ్యానము ఆచటకూడ నన్వయించును.

72, వ-ఇజ్-ఖతల్-తుమ్-నఫ్-సన్-ఫద్దా-రాతుమ్ - ఫీహి - వల్లాహు - ముఖ్-రిజుమ్-మాకున్-తుమ్-తక్-తుమూన్.

73. ఫఖుల్-నజ్-రిబూహు-బిబత్ - జిహ్-కజాలిక - యుహ్ - ఇల్లాహుల్-హతా-వ-యూరీ-కుమ్-ఆయాతిహీ-లత్-కుమ్-తల్ - ఖిలూన్.

72. మఱి మీరు ఒకనిని చంపి నింద ఒకరిపై నొకరు మోపసాగితిరి, మీరు దాచుచున్నదానిని దేవుఁడు బయలు పెట్టవలసియుండెను.

73. కావున మేము ఆవుమాంసపు కండతో శవమును తాఁకుడు అని చెప్పితిమి. ఇటులే దేవుఁడు చచ్చిన వారిని బ్రతికించును. మఱియు మీకు తనశక్తిసూచనలను మీరు యోచించుటకుఁగాను చూపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 72, 73. వాక్యముల వ్యాఖ్యానము చూచుకొనునది,

74, సుమ్-ఖసత్-ఖులూ-బుకుమ్-మిమ్-బల్ది-జాలిక-ఫ-హియ - కల్ హి-జాఱతి-బి-అషద్దు-ఖన్-వత్-వల్-మిన్-హి-జా-ఱతి - లమా - యత్ - ఫజ్జరు-మిన్-హుల్-అన్-హరు-వల్-మిన్-హి-లమా-యహ్-షఖ్-ఖఖు-ఫయఖ్-రుజు-మిన్-హుల్-మాడ-వల్-మిన్-హి-లమా-యహ్-బితు మిన్-ఖహ్ - యతి ల్లాహి-వ-మల్లాహు-బిగా-ఫిలిన్-అమ్మా-తల్-మహూన్.

74. దీని పదపనుకూడ మీమనస్సులు కఠినము లాయెను. కావున అవి తాల్పవలెగాక వానికన్నను నెక్కువ కఠినములుగా నాయెను. కొన్ని రాళ్లలోనుండి కాలువలు ప్రవహించును, మఱి వానిలో కొన్ని చీలిపోయి అందుండి నీళ్లు బయలుపడును. మఱియు వానిలో కొన్ని దేవుని భయముచే పడిపోవును, మీరుచేయు క్రియలనుండి దేవుఁడు అజాగ్రత్తగా లేఁడు.

వ్యా॥ 74. దీనికిముందు వాక్యములలో వివరింపఁబడిన దేవుని మహిమలను చూచియు ఇస్రాయీలియులు మెత్తపడక పోవుటచే వారి మనస్సులు కఠినము లాయెనని దేవుఁడు వారిని మందలించుచున్నాఁడు. వారి మనస్సులు మూఁడువిధములైన రాళ్లకన్నను కఠినములైనవి, కొన్ని రాళ్లనుండి

నీటికాలువలు ప్రవహించును. దానివలన లోతులకు ప్రయోజనమున్నది. కొన్నిటినుండి నీళ్లు ప్రవహించును, దానివలన కొంతమేలుగలుగును. కొన్ని రాళ్లనుండి నీళ్లు బయటపడకున్నను అవి పైనుండి క్రిందికి పడుచున్నవి. అవి దేవునికి భయపడి అట్లు జాటుచున్నవి. వీరి హృదయములు వానికన్న కఠినములై నిష్ప్రయోజనములైనవి. చచ్చినవానిని బ్రతికించునట్టి దేవుని మహిమను చూచియు వారి హృదయములు దేవునియందు భయభక్తులు పొందక కఠినములైనవి. ఇట్లు ముసల్మాను భక్తులు కాకూడదు అను బోధ యిందుగలదు. దేవుడు యూదులుచేయు క్రియలనుండి అజాగ్రత్తగాలేడు. సర్వము ఆతనికి తెలియును. కావున భయభక్తులు గలిగి సత్కార్యములు వారు ఆచరింపవలెను.

75. అఫ-తత్-మణ్ణిన-అన్-యూమినూ-లకుమ్-వఖద్-కాన-ఫరీ-ఖుమ్-మిన్-హుమ్-యస్-మణ్ణిన-కలా-మల్లాహి-సుమ్మ-యుహ్-రి-ఫూనహూ-మిమ్-బి అది-మా-అఖ-లూహు-వహుమ్-య అ-లమూన్. 76. వఇజా-లఖుల్-లజీన-ఆమనూ-ఖాలూ-ఆమన్నా-వ-ఇజా-ఖలా-బి అ-జుహుమ్-ఇలా-బిఅ-జిన్-ఖాలూ-అతు హద్ది సూనహుమ్-బిమా. ఫత-హల్లాహు-అలై - కుమ్-లియు-హజ్జుకుమ్-బిహీ-ఇన్-ద-అబ్బి-కుమ్-అఫలా-త అ-ఖిలూన్. 77. అవ-లా-య అ-లమూన-అన్నల్లాహ-య అ-లఖు - మాయుసిఱ్ఱూన - వమా - యు అ-లినూన్.

75. ఓ ముసల్మానులారా! ఇంక వారు (యూదులు) మీ మాటను నమ్మదురని ఆసించుచున్నారా? వారిలోని ఒక తెగ, దేవుని వాక్కు వినుచు దానిని గ్రహించిన పిదపకూడను తెలిసియు దానిని తారుమారు చేయుచుండెను. 76. మఱియు వారు ముసల్మానులతో కలియునపుడు మేము ముసల్మానులమైతిమి. అని చెప్పుదురు. మరల వారు ఏకాంతమున ఒకరితో నొకరు కలియునపుడు, ఏమి మీకు దేవుడు దెలిపినదానిని, ముసల్మానులు దానినిబట్టి మీ దేవునియొద్ద మీతో వాదులాడుటకై వారితోఁ జెప్పుచున్నారు. ఏల దానిని మీరు గ్రహింపరు. అని చెప్పుదురు. 77. వారు, దాచునదియు వెలిబుచ్చునదియు దేవునికిఁ దెలియును అని వారికిఁ దెలియదా?

వ్యా॥ 75, 77. యూదుల దుష్టస్వభావములను ఈ వాక్యమునకు ముందును తరువాతను వివరించి యిట్టి దుష్టగుణములుగల యూదులు మీ

మాటను నమ్మి మీకు విధేయులగుదురా అను ఆస మీకుండకూడదు. అని ముసల్మానులను దేవుఁడు హెచ్చరించుచున్నాఁడు. యూదులలో కొందఱు దేవుని వాక్కును తౌరాతు గ్రంథమును విని, మఱికొందఱు తారుకొండపై దేవుని వాక్కును విని గ్రహించి వానిని తారుమారుచేసి తప్పుభావములు కల్పించుచుండిరి. ఇట్లు తారుమారుచేయుట పాపమనియు తప్పు అని తెలిసియు అట్లువారు చేయుచుండిరి. యూదులలోని కొందఱు వంచకులు ముసల్మానులతో కలిసి మేము విశ్వసించినాము. మహమ్మదు ప్రవక్తను గూర్చి తౌరాతు గ్రంథములో ప్రకటనలుగలవు. అని చెప్పుచుండిరి. పీదప వీరు యూదులతో కలిసినపుడు ఏమి మీరు అట్లు తౌరాతులోని విషయములను ముసల్మానులకుఁ దెలుపవచ్చునా? వారు దానినిబట్టి మీతో వాదులాడరా? అని వారిని యూరులు మందలెత్తురు. ఇట్లు వీరు దాచుటకు యత్నించిన ఆ విషయములు దేవుఁడు ముసల్మానులకుఁ దెలుపలేఁడా? దేవునికి సర్వము తెలియును అను జ్ఞానము యూదులకు లేదా అని దేవుఁడు వారిని మందలించుచున్నాఁడు.

78. వమిక్-హుమ్-ఉమ్మి-యూన-లాయఅ-లమూ-నల్ - కితాబ-ఇల్లా అమా.నియ్యవ-ఇన్-హుమ్ ఇల్లా-యజున్నుక్. 79. ఫవై-లుల్-లిల్-జీన-యక్-తుబూనల్-కితాబ-బి-విదీహిమ్-సుమ్మ-యఖూలూన-హాజా మిక్ - ఇక్-దిల్లా - హి-లియష్-తఱూ-బిహీ సమనన్-ఖలీలక్-ఫవై-లుల్-లహుమ్-మిమ్మా - కత-బత్-విదీ-హిమ్-ఫవై లుల్-లహుమ్-మిమ్మా-యక్-సిబూక్.

78. మఱియు వారిలో కొందఱు పామరులున్నారు. తప్పు నమ్మకములు తప్ప తౌరాతు గ్రంథము వారికిఁ దెలియదు. వారియొద్ద వట్టియూహలు తప్ప మఱెద్దియును లేదు. 79. కావున తమ చేతులార గ్రంథమును వ్రాసి వానివలన కొంత వెల పుచ్చుకొనవలెనని ఇది దేవుని యెద్దనుండి వచ్చినది. అని చెప్పనట్టి వారికి వివాదమున్నది. కావున వారు తమచేతులార వ్రాసినందులకు వారికి వివాదమున్నది. మఱియు వారు సంపాదించుచున్న దానికిఁగాను వారికి వివాదమున్నది.

వ్యా॥ 78, 79. యూదులలో కొందఱు చదువురాని పామరులుగలరు వారికి తౌరాతు గ్రంథములోని నిజమైన ధర్మములు విషయములు తెలియవు. కాని దుష్టవిద్వాంసులు కొంత ధనము పుచ్చుకొనుటకై తారుమారుచేసి చెప్పిన తప్పు నమ్మకములు వారికిఁ గలవు. “వి” “యూదులు తప్పు నమ్మకములెవ్వరును స్వర్గమునకు పోరు. యూదులను వారి పెద్దలు తల్లిదండ్రులు దేవుని

యెద్ద సిఫారసుచేసి విడిపింతురు' అనునవి. ఇట్టివి ప్రమాణములులేని వట్టి యూహలు మాత్రమే. యూదులలో కొందఱు, పామరులనుండి ధనము సేకరించుటకుఁ గాను వారికి సంతోషము గలిగించుటకుఁ గాను తౌరాతులో లేని విషయములు కల్పించి వానిని తప్పుగావ్రాసి ఇది దేవునివద్దనుండి వచ్చిన విషయమని మోసపుచ్చుచుండిరి. అట్టి వారికి వినాశమున్నది. కావున అట్లు చేయుట ఘోరపాపము. అని తెలిసికొనవలెను.

80. వఖాలూ లక్-తమస్స-నన్నారు-ఇల్లా-అయ్యామమ్-మఅదూదతన్
ఖుల్-అత్-తఖజ్-తుమ్ ఇక్-దల్లాహి-అహ్-దక్-ఫలక్-యుఖ్ - లిఫ్లాహు-
అహ్-ద హూ-అమ్-తఖాలూన-అలలాహి-మాలా -తల-ల. మూక్. 81. బలా
మక్-కసబ-సయ్యి-అతక్-వ-అహ్-తత్-బిహి-ఖతీ-అతుహూ-ఫడలాఇక - అస్-
హీబున్నారి-హుమ్-ఫీహి-ఖాలిదూక్. 82. వల్ల-జీన-ఆమనూ-వ-అమిలుస్ -
సాలి-హీతి-ఉలా-ఇక-అస్-హీబు-ల్-జన్నతి-హుమ్-ఫీహి-ఖాలి-దూక్.

80. మఱియు వారు (యూదులు) మాకు నరకాగ్ని కొన్నిదినములు మాత్రము తగులును అని చెప్పుదురు. ఏమి మీరు దేవునినుండి వాగ్దానము పొందియున్నారా? అట్లులేనచో దేవుఁడు తానిచ్చిన వాగ్దానమునకు వ్యతిరేకముగా నెన్నఁడును చేయఁడు. లేక మీకుఁ దెలియని దానిని దేవునిపైఁ జెప్పుచున్నారా? అని ఓ మహమ్మదు! చెప్పుము. 81. అట్లుకాదు, ఎవరు పాపములు చేయఁగా వారిని వారి పాపములు చుట్టుకొనునో వారే నరక నివాసులు. అందువారు సదాయుండుదురు. 82. మఱియు మీరు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిరో వారే స్వర్గనివాసులు. అందు వారు సదా యుండుదురు.

వ్యా॥ 80, 82. ఈ వాక్యములలో యూదులు తలఁచియున్న మూఢ విశ్వాసములను రద్దుచేసి, నరకమునకును స్వర్గమునకును బోవుటకు కారణము లెట్టివి అనునది స్థిరము చేయఁబడెను. యూదులు మేము వ్రవక్తల వంశము వారలము. మేము పాపములు చేసిన నష్టములేదు, ఎల్లప్పుడు నరకములో నుండము. కొన్నిదినములు మాత్రముండుదుమని చెప్పుదురు. ఏమి ఇట్లు దేవుఁడు వాగ్దానము చేసియున్నాఁడా? దేవుఁడు చేసిన వాగ్దానము నెఱవేర్చును, ఎప్పటికి విరుద్ధముగా చేయఁడు, వాస్తవములో దేవుఁడు అట్లు వాగ్దానము చేయలేదు. యూదులు అబద్ధములు కల్పించినారు. యూదులు తలఁచునట్లుకాదు, పాపకార్యములే చేసి పుణ్యమునునది లేనివారు ఎల్లప్పుడు నరకములోనే పడియుండుదురు. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారు

ఎల్లప్పుడు స్వర్గసౌఖ్యములోనే యుందురు.

83. వఇజ్-అఖజ్ నా-మీసాఖ-బనీ-ఇస్రాయీల - లాత అ - బుదూన -
ఇల్ -లల్లాహ-వబిల్ -వాలి దైని-ఇహ్సా-నన్ -వజిల్ -ఖుర్బావల్ -యతామా -
వల్ -మసాకీని. వఖూలూ-లిన్నా సి-హుస్ -నన్ -వఅఖీ-ముస్ -సలాత-వ-అతుజ్-
జకాత-సుమ్మ-తవల్ -లై తుమ్-ఇల్లా-ఖలీ-లమ్-మిన్-కుమ్ - వఅస్తుమ్ - ముఅ-
రిజూన్.

83. మఱియు మేము ఇస్రాయీలియుల సంతతి వారి నుండి “మీరు
దేవుని నే పూజింపవలెననియు తల్లిదండ్రులకును, బంధువులకును తండ్రిలేని
బిడ్డలకును నిఱువేదలకును, మేలుచేయుఁడు అనియు సర్వజనులకును మంచి
మాట పలుకుఁడు. అనియు, నమాజు సలుపుఁడనియు జకాతు దానము
చేయుఁడు అనియు” ఒడంబడిక పుచ్చుకొంటిమి. ఆ పిదప మీలోకొందఱు
తప్ప నందఱును తిరిగిపోయితిరి. మఱి మీరు తిరుగువారే!

వ్యా॥ 83. ఇందు దేవుఁడు ఇస్రాయీలియులనుండి పుచ్చుకొన్న
ఒడంబడికను పిదప వారిలో కొందఱు తప్ప నందఱు తాము గావించిన ఒడం
బడికకు వ్యతిరేకముగా కార్యములు చేసినది చెప్పెను. వాక్యాంతమున,
ఇస్రాయీలియుల స్వభావమే ఆడినమాట తప్పుట, అని తెలుపఁబడియె.

84. వ-ఇజ్-అఖజ్ నా-మీసా-ఖ కుమ్-లాతన్-ఫి కూన-దిమా-అకుమ్-
వలా-తుఖ్-రిజూన-అన్-పుసకుమ్-మిన్-దియారికుమ్. సుమ్మ-అఖ్-రర్-తుమ్
వఅస్తుమ్-తష్-హదూన్.

85. సుమ్మ-అస్తుమ్-హీఉ-లాయి-తఖ్-తులూన-అన్-పుసకుమ్-వతుఖ్-రిజూన
ఫరీ-ఖమ్-మిన్-కుమ్-మిన్-దియా-రిహిమ్-తజ్జా-హరూన-అల్లై-హిమ్-లీబి-ఇన్-మి
వల్-ఉద్వాని-వఇన్-యాతూ-కుమ్-ఉసారా-తుఫా-దూహుమ్-వ-హుఫ-ము-
హాట్ట-ముక్-అల్లై కున్-ఇఖ్రాజ్-హుమ్-అఫతూ-మినున-బి-బఅ-జిల్-కితాబి-
వతక్-పురూన-బి-బఅ-జిన్-ఫమా-జజాఉ-మన్-యఫ్-అలు-జాలిక-మిన్-కుమ్
ఇల్లా-ఖజ్ యున్-ఫిల్ హీయాతిద్-దున్యా-వ-యామల్-ఖియా-మతి-యుట
ద్-దూన-ఇలా-అష-ద్దిల్-అజాబి-వ-మల్లాహు-బిగా-ఫిలిన్-అమ్మా-తత-మ
లూన్. 86. ఉలా-ఇకల్లజీ-నష్-తఱ-ఉల్-హాయాతద్-దున్ యా-బిల్-అఖిటతి

ఫలా-యు ఖఫ్-ఫఫ్-అన్-హుముల్-అజాబు-వలా-హుమ్-యున్-సరూన్.

84. మఱియు మీరు ఒకరినొకరు నఱకుకొన కూడదనియు తమవారి నే ఇండ్లనుండి పాఱఁదోలకూడదనియు మీతో నొడంబడిక మేము చేసికొని నపుడు మీరు ఒప్పుకొంటిరి. మఱి మీకిది తెనిసియేయున్నది, పిదప మీరే ఒకరినొకరు నఱకుకొనుచున్నారు. మఱి కొందఱిని వారి యిండ్లనుండి తఱుఁ మఁగొట్టుచున్నారు. తమవారికి విరోధముగా నితరులకు పాపముగాను అన్యాయముగాను తోడుపడుచున్నారు. 85. మఱియువారు మీ యొద్దకు నితరులకు ఖైదీలై వచ్చినచో మీరు వారి బదులిచ్చి వారిని విడిపింతురు. మఱివారిని తఱుముట మీకు నిషిద్ధమై యుండెను. ఏమి? మీరు గ్రంథములోని కొన్నిటిని సమ్మతించి మిఱి కొన్నిటిని తిరస్కరించుచున్నారు. కావున మీలో నెవరు దీనిని చేయుదురో వారికి ఇహలోక జీవితమునందు అగౌరవమును, తీర్పు దినమందు కఠినమైన బాధలందు వేయఁబడుటయును తప్ప వేరుశిక్ష లేదు. మఱియు దేవుఁడు మీరుచేయు కర్మలయెడ అజాగ్రత్తగా లేఁడు. 86. మీరే పరలోకమునకు బదులుగ ఇహలోక జీవితమును కొనినవారు. కావున మీరి బాధ తగ్గింపఁబడదు. మఱి మీరికి నెట్టి సహాయమును లభింపదు.

వ్యా|| 84: 86. మదీనాపురమునందు యూదులలో బనీఖురైజా, బనీ నజీరు అను రెండు కుటుంబములుండెను. వారిలోవారికి ఎల్లప్పుడు కలహములు జరుగుచుండెను. ఔసు, ఖజ్ రజ్ అను రెండు కుటుంబములవారు విగ్రహములను పూజించువారు, వీరుకూడ మదీనాలోనే యుండిరి. వీరిమధ్యకూడ విరోధముండెను. కావున బనీఖురైజా వారు ఔసువారితో చేరుకొనిరి. బనీనజీరువారు ఖజ్ రజ్ వారితో సఖ్యము కుదుర్చుకొనిరి. వారిమధ్య యుద్ధము సంభవించినచో ఒకరికినొకరు తోడుపడుచు యూదులే ఒకరినొకరు నఱకుకొనుచు తమవారి నే యిండ్లనుండి తఱుముచుండిరి. తౌరాతుగ్రంథములో ఒకరినొకరు నఱకఁగూడదనియు ఇండ్లనుండి తఱుమఁ గూడదనియు, ఒకవేళ ఎవఁడైన యూదుఁడు విరోధులచేతిలోఁజిక్కి ఖైదీయైనచో వానికి బదులుగా ధనమునొసంగి వానిని విడిపింపవలెను, అని ధర్మములుండెను. యూదులు తమలో తమకున్న ద్వేషముల వలన మదీనాలోనున్న ఔసు, ఖజ్ రజాలకు అన్యాయముగా తోడుపడుచు యుద్ధములో తమవారగు యూదులనే నఱకుచు గెలిచినవారు ఓడిపోయిన వారిని వారియిండ్లనుండి తఱుముచుండిరి. దీనివలన తౌరాతులో నున్న కొన్నిధర్మములను వదలినవారైరి. మఱియు ఎవఁడైన యూదుఁడు ఖైదీగా వచ్చినయెడల తమపక్షము వారితోఁజెప్పి ధనమిచ్చి వానిని విడిపించుచుండిరి. ఇది వారు తౌరాతు ధర్మము ననుసరించియే

చేయుచుండిరి. కావునకొన్ని ధర్మములను తిరస్కరించి కొన్ని ధర్మములను ఆచరించుట వలన మోక్షము లభింపదు. ఇహమునందు గౌరవమును, పరము నందు మోక్షమును కోరువారు దేవుఁడు విధించిన సర్వధర్మములను ఆచరింప వలెను, లేనిచో ఇహమునందు ఆగౌరవమునకును పరమునందు నరకబాధ లకును పాలుపడదురు. ఎట్టిమోక్షముగాని సహాయముగాని లభింపదు.

87. వలఖిద్-ఆతై నా-మూసల్-కితాబ-వఖిఫ్ - ఫై నా - మిమ్ - బ అ -
దిహీ-బిర్-ఱుసులి-వ-ఆతై నా-ఈసబ్-న-మర్-యమల్-బయ్యినాతి-వఅయ్యద్-
నాహు-బి-రూహిల్-ఖుదుసి-అఫ-కుల్లమా-జా-అకుమ్-ఱసూలుమ్-బిమా-లా-త
హ్వా-అన్-ఫుసు-కుమున్-తక్బర్-తుమ్-ఫ-ఫరీ-ఖ్-కజ్-జబ్-తుమ్-వ - ఫరీఖ్-
తఖ్-తులూక్.

87. మఱియు నిశ్చయముగా మేము. మూసాకు (తొరాతు) గ్రంథము నొసంగితిమి. మఱియు నతనిపిదప వరుసగా ప్రవక్తలను పంపితిమి. మఱియు మర్యమ్ కుమారుఁడగు ఈసాకు స్పష్టమైన సూచనలనిచ్చి పరిశుద్ధాత్మతో నాతనిని బలపఱచితిమి. ఆపిదప, మీయాత్మలకు ఇష్టములేని యాజ్ఞను మీయొద్దకు ఎవరైన ప్రవక్త తేఁగా మీరు గర్వపడ్డి కొందఱిని అబద్ధపఱచి తిరి. మఱి కొందఱిని చంపితిరి.

వాక్య|| 87. ఇందు ఇస్రాయీలియులలో నున్న ద్వేషము, గర్వము, అవిధేయత, ప్రవక్తలను తిరస్కరించుట మొదలగు దుర్గుణములు వివరింపఁబడినవి. యూదులు ధర్మములను అనుసరింపక తమ కోరికలనే అనుసరించుచు తమకు ఇష్టములేని ధర్మములు తెచ్చిన దేవుని ప్రవక్తలను తిరస్కరించుచు మితిమీఱి పోవుచుండిరి. ఇస్రాయీలియులకు బోధించుటకై దేవుఁడు మూసాప్రవక్తకు తొరాతు గ్రంథము నొసంగెను. కాని యూదులు దానిలోని ధర్మములను అనుసరింపక దానికి విరుద్ధముగా నడచుకొనుచు అందలి విషయములను తారుమారు చేయుచుండిరి. మూసా ప్రవక్తకు పిదప ఇస్రాయీలియులకు బోధించుటకు అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. తుదకు బీబీ మర్యమ్ కుమారుఁడగు ఈసా (ఏసుక్రీస్తు) ప్రవక్త ఇస్రాయీలియులకు బోధించుటకు వచ్చెను. దేవుఁడు ఈసాప్రవక్తకు అనేక సూచన (మహిమలు)లు ఒసంగెను. అవి, దేవుని సెలవుచే మృతులను బ్రతికించుట, కుష్టురోగులను, పుట్టుగ్రుడ్డులను బాగుచేయుట, గైబు(అగోచర)వృత్తాంతములను దెలుపుట, అనునవి. ఇవిగాక పరిశుద్ధాత్మ అగు జిబ్రూలు దూత ఈసా ప్రవక్తకు తోడుగా నుండెను. ఇట్టి మహిమలు చూచియు యూదులు ఏసుక్రీస్తును విశ్వసించక

ఆతని బోధనలను వినక ఆతనిని అబద్ధవాది అని పలికిరి. మఱియు తమ యొద్దకు వచ్చిన దేవుని ప్రవక్తలలో జక్రియా, యహోయ (యోహాను) అను వారిని వధించిరి. ఇపుడు యూదులు హజ్రత్ ముహమ్మదు ప్రవక్తను నమ్మక తిరస్కరించుచున్నారు. వీరికి విరోధముగ వెక్కుకుట్రలు సలుపుచున్నాడు.

88. వ-ఖాల్-ఖుల్-బునా-గుల్-ఫున్-బల్-లఅన-హుముల్లాహు-బి-కుఫ్-రి-హిమ్-ఫ-ఖలీ-లమ్-మా-యూమి-నూన్.

88. మఱియు వారు “మా హృదయములు ఒకలోనున్నవి” అని పలుకుదురు. అట్లుకాదు, వారి అవిశ్వాసము వలన దేవుడు వారిని శపించియున్నాడు. కావున వారిలో కొందఱు మాత్రమే విశ్వసించుచున్నారు.

వ్యా|| 88. యూదులు తమ్ము పొగడుకొనుచు మామనస్సులు ఒకలా భద్రముగా నున్నవి. మా మతధర్మముల దప్ప నితర మతముల బోధలు మా మనస్సులకు బట్టవు. కావున నితరులకు విధేయులుగాము. అని పలుకుదురు. దేవుడు వీరిమాటను రద్దు పఱచుచు వీరు తలచునది పొరపాటు. బోధలు మనస్సులకు పట్టకుండుటకు కారణము దేవుడు వారి అవిశ్వాసమువలన వారిని శపించి తన దయకు బాతులుగాకుండ చేయుటయే. కాని వేఱకాదు. అందుచే యూదులలో కొందఱు మాత్రమే సన్మార్గము అవలంబించి విశ్వాసులగుదురు.

89. వలమ్మా-జా-అహుమ్-కితాబుమ్-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి-ముసద్దిఖుల్-లిమా-మఅ-హుమ్-వకానూ-మిన్-ఖబ్-లు-యస్-తఫ్-తిహూన-అలల్ - లజ్జన - కఫఱూ ఫలమ్మా-జా-అహుమ్-మా-అ-ఱఫూ-కఫఱూ- బిహీ - ఫల ఆ - నతూల్లాహి-అలల్-కాఫిరీన్.

89. మఱియు వారియొద్దనున్న గ్రంథమును సత్యపఱచునట్టి గ్రంథము (ఖురాను) దేవుని యొద్దనుండి వారియొద్దకువచ్చెను. మఱి దీనికి ముందు అవి శ్వాసులపై విజయము కోరుచుండిరి. పిదపవారు గుర్రెఱింగినది వారియొద్దకు రాగా దానిని తిరస్కరించిరి. కావున అవిశ్వాసులకు దేవుని శాపమున్నది.

వ్యా|| 89. యూదులవద్దనున్న గ్రంథము తౌరాతు. అది దేవుని గ్రంథమని సత్యపఱచుచు వారియొద్దకు వచ్చిన గ్రంథము ఖురానెషరీవు. ఇది ముహమ్మదు ప్రవక్తగారికి నొసంగబడిన గ్రంథము. ముహమ్మదువారు ప్రవక్తకాక పూర్వము యూదులు అవిశ్వాసుల (కాఫర్ల) చే నోడిపోయినవై డెల్ల “ఓదేవా! రాఁబోవు ఆఖరు ప్రవక్తకొఱకు మాకు కాఫర్లపై విజయము

నొసంగు” మని పార్థనలు సలుపుచు కాఫర్లతోఁగూడ “ఆఖరు ప్రవక్త రా నున్నాఁడు. మేము ఆయనతోఁగలిసి మిము నశింపజేయుదు” మని యూదులు చెప్పుచుండిరి. కాని మహమ్మదు ప్రవక్తవచ్చినపుడు యూదులు విశ్వసించక తిరస్కరించిరి. కావున యూదులు దేవుని దయకు దూకులై శాపమునకుఁ బాతులైరి.

90. బీ-సమష్-తరా-బిహీ-అ-ఫుస-హుమ్-అ-యక్-ఫురూ-బిమా-
అ-జలల్లాహు-బగ్-య-అ-యునజ్-జిలల్లాహు-మి-ఫజ్-లిహీ-అలా-
మ-యషాఉ-మి-ఇబాదిహీ-ఫదాఉ-బిగజబి-అలా-గజబి-వలిల్-కాఫి
రీన-అజాబుమ్-ముహీ.

90. దేవుఁడు తన యనుగ్రహముచే తాను ఇష్టపడిన భక్తులకు తన సంజేశము (వహీ) పంపుటయందు యూదులు అనూయపడి దేవుఁడు పంపిన గ్రంథము (ఖురాను)ను తిరస్కరించి తమ యాత్మలను అమ్మి పుచ్చుకొన్నది చాలచెడ్డది. కావున వారు దేవుని కోపమునకు పాతులైరి. మఱియు అవిశ్వాసులకు అగౌరవమైన బాధయున్నది.

వ్యా॥ 90. యూదులు అనూయచే ఖురానును తిరస్కరించి దేవుని కోపమునకుఁ బాతులైరి. కాఫిర్లకుఁ గలుగు నరకభాధవారికి అగౌరవము గలిగించును. అందు ఎట్టిగౌరవముండదు.

91. వల్లజా-ఖిల-లహుమ్-అమినూ-బిమా-అ-జలల్లాహు-ఖాలూ-నూమి
ను-బిమా-ఉ-జిల-అలై నా-వయక్-ఫురూన-బిమా-వటా-అహూ-వహూ-వల్-
హాఫ్-ఖు-ముసద్ది-ఖల్-లిమా-మఅ-హుమ్-ఖల్-ఫలిమ-తఖ్-తులూన-అమ్
బియా-అల్లాహి-మి-ఖల్లు-ఇ-కున్తుమ్-మూ-నీ. 92. వలఖద్-జా-అహమ్
మూసా-బిల్-బయ్యినాతి-సుక్కుత్-తఖజ్-తుముల్-అల్లజ్-ల-మిమ్-బిఆ దిహీ
వఅ-తుమ్-జాలిమూ.

91. మఱియు దేవుఁడు పంపినదానిని మీరు విశ్వసించుట అని వారితోఁ జెప్పనపుడెల్ల మాకు నొసంగబడిన దానిని మేము నమ్ముచున్నామని వారు చెప్పుదురు. మఱిదాని దప్పనితరమును తిరస్కరించుచున్నారు. వారు తిరస్కరించునది సత్యమైన గ్రంథము. మఱి వారియొద్దనున్న గ్రంథమును సత్యపఱచునది. అట్లులైన మీరు విశ్వాసులైనచో దీనికి ముందు మీరు దేవుని ప్రవక్తలను ఎందులకు వధించుచుంటిరి. అని ఓముహమ్మదు!

పలుకుము. 92. మఱియు మీయొద్దకు మూసా స్పష్టమైన సూచనలు దీసికొని వచ్చెను. పిదప మీరు అతఁడు పోయిన తరువాత ఆవుదూడ విగ్రహమును జేసికొంటిరి. మఱి మీరు దుర్మార్గులు.

వ్యా॥ 91, 92. ఖురానును నమ్ముఁడు. అనియాదులతోఁ జెప్పఁగా వారుమేము తోరాతు గ్రంథమును నమ్మియున్నాము. అది చాలును అని పలుకుదురు. ఇట్లువలికి ఇతర దేవదత్త గ్రంథములను తిరస్కరించుచున్నారు. సరే మీరు తోరాతు గ్రంథమును నమ్మినవారే. అట్లులైన దేవుని ప్రవక్తలను ఎందులకు వధించితిరి? మూసాప్రవక్త తూరుకొండకు పోగానే దేవుని పూజవది ఆవుదూడ విగ్రహమును పూజింపసాగితిరి. అవుడు తోరాతు గ్రంథధర్మము లెక్కడపోయినవి? ఇపుడు తోరాతు గ్రంథమును సాకుగాఁ గొనుచున్నారా? అని దేవుఁడు యూదులను మందలించుచున్నాఁడు.

93. వఇజ్-అఖజ్ నా-మీసా-ఖుకుమ్-వ-రఫఅ-నా-ఫాఖ-కుము-తూర-ఖుజూ-మా-ఆతై నాకుమ్-బి-ఖువ్వతి-వస్-మ-డో-ఖాలూ-సమిఅ-నా-వ-అస్సె నా-వ-ఉమ్-రిబూ-ఫీ-ఖులూ-బి-హిముల్-ఇజ్-ల-బికుఫ్-రిహిమ్-ఖుల్-బీస-మా-యా-ముటుకుమ్-బిహీ-ఈమా-నుకుమ్-ఇ-కు-తుమ్-మూ-మినీ.

93. మఱియు మీనుండి ఒడంబడిక మేము పుచ్చుకొనునపుడు తూరుకొండను మీపై నెత్తి మేము మీకు నొసంగిన గ్రంథమును గట్టిగా పట్టుఁడు వినుఁడు. అనినపుడు వింటిమి మఱి అతిక్రమించితిమి అని చెప్పితిరి. మఱి వారి అవిశ్వాసమువలన వారి హృదయములో ఆవుదూడ ప్రేమనిండుకొనెను. మీరు విశ్వాసులైనచో మీ విశ్వాసము మీకు నెలవిచ్చునది చాల చెడ్డది. అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 93. ఇందు యూదులు తమ గ్రంథమగు తోరాతునుదూర్చి జేసిన అక్రమము చెప్పఁబడుచున్నది. తలలపై ని కొండనుచూచి అదిపైఁబడుననుభయముచే గ్రంథ ధర్మముల ననుసరింతుమని చెప్పి మనస్సులలో లేదా తరువాతనో మేము తిరస్కరించి అతిక్రమించితిమని చెప్పిరి. దానికితోడు ఆవుదూడ ప్రేమ వారి హృదయములలో నెలకొనియున్నది. దానివలన వారి హృదయములు పోనుపోను అవిశ్వాసమలినము పట్టినవియాయెను. వాస్తవమైన విశ్వాసమున్నచో అట్లు చేయరు. కావున యూదుల విశ్వాసము వారికి బోధించునది చాలచెడ్డది. కీడును గలిగించునది, అని చెప్పఁబడియె.

94. ఖుల్-ఇ-కానల్-లకుముద్-దారుల్ ఆఖ-రతు-ఇ-దల్లాఖా-ఖాలి-సతమ్-మి-దూనిన్నాసి-ఫత-మన్న-ఉల్-మాత-ఇ-కు-తుమ్ - సాది

భీక. 95. వలక-యత-మక-నౌహు అబదమ్-బిమా-ఖద్దమత్-బిదీహిమ్ - వ
 ల్లాహు-అలీముమ్-బిజ్జ్-జాలి-మిక్. 96. వల-తజి-దన్న-హుమ్-అహ్ - రస
 స్నాసి-అలా-హాయాతిక్-వ మినల్ జీన అమ్-రకూ-యవద్దు - అహ-దు హుమ్ -
 తా-యు-అమ్మటు-అల్ ఫ-సనతిక్-వమా-హువ బి-ము-జహ్-జహ్-హీ - మినల్ -
 అజాబి-అక్-యుఅమ్మటు వల్లాహు-బసీ-రుమ్-బిమా-యలి-మలూక్.

94. ఇతర ప్రజలకులేక ప్రత్యేకముగా మిక్కాతే పరలోక గృహమున్న యెడల (ఇందు) మీరు సత్యవంతులైనచో మీరు చావును కోరుండు అని ఓ ప్రవక్తా! చెప్పెను. 95. మఱియు వారు తమ చేతులారచేసి పంపియున్న పాపములవలన వారు ఎన్నడును చావును కోరరు. మఱి దేవుడు పాపులను బాగుగా నెఱుంగును. 96. మఱియు సర్వజనులకన్నను, పెక్కు దైవారాధకులకన్నను జీవితముపై నెక్కుడు ఆస వారికి నుండుటను నీవుచూచెదవు. వారిలో నొక్కొక్కడు, వేయి సంవత్సరముల వయస్సు గలుగవలెనని కోరుచున్నాడు. ఇంతకాలము బ్రతుకుటఁగూడ వారిని శిక్షనుండి తప్పింపఁజాలదు. వారుచేయునది దేవుడు చూచుచునే యున్నాడు.

వ్యా॥ 94: 96. యూదులు, మేముమాత్రమే పరలోక గృహముగు స్వర్గమునకు పోవుదుము. ఇతరు లెవ్వరును పోఁజాలరు. మాకు నరకశిక్షయు లేదు. అని డంబాలు కొట్టుకొనుచుండిరి. కావున వాస్తవముగా మిక్కాతే స్వర్గమున్నచో చావునుకోరి చచ్చినపిదప స్వర్గములో చేరుడు. ఎందులకు చావు భయమువలన చింతించెదరు. అని మందలింపఁబడిరి. వారి వాస్తవ విషయము ఏమనఁగా వారు అనేక పాపకృత్యములు చేసియున్నారు. చచ్చినచో నరకములో పడుదుమని వారికి భీతిగలదు. అందుచే వారు ఎన్నడును చావును కోరరు. అదియును గాక ఇహలోక జీవితము వేయిసంవత్సరములు గలిగిన బాగుండును. చాలకాలము బ్రతుకవలెనని అందఱికన్న వారికి ఎక్కువ ఆస గలదు. కావున వారు కొట్టుకొనుడందాలు నిరాధారములైనవి అని స్పష్టముగాఁ జెప్పఁబడియె. పెక్కు దైవారాధకులను అరబీలో ముష్రిక్ అనుదురు. వీరు ఇహలోక జీవనమే జీవనము. పరలోకము లేదని నమ్మినవారు. ఇట్టివారికి చాలకాలము బ్రతుకవలెనని ఆసగలదు. కాని యూదులకన్ననో వీరికన్న ఎక్కువ జీవితముపై ఆసగలదు. మఱి యూదులు పరలోకము మిక్కాతే యున్నది అని చెప్పియు ఇట్లాసించుట వారికిఁ దగదుగదా!

97. ఖుల్-మన్-కాన-అదువ్వల్-లిజిద్-రీల-ఫ- ఇన్నహూ - నజ్జ్-జల

హా-అలా-ఖల్-బిక-బిఇజ్-నిల్లాహి-ముసద్ది-ఖల్-లిమా-బై న-యదైహి - వ-
హుదన్-వ-బుష్-టా-లిల్-మూ-మినీన్. 98. మన్-కాన-అదువ్వల్-లిల్లాహి-
వమలా-ఇకతిహి-వటుసు-లిహి-వజిబ్-రీల-వ-మికాల-ఫ - ఇన్నల్లాహ - అదు
వ్వల్-లిల్ కాఫీరీన్.

97. ఎవఁడు జిబ్రీలునకు విరోధియైన (ఏమి నష్టము చేయఁగలఁడు) నిశ్చయముగా నతఁడు దేవునాజ్ఞచే ఖురానును నీ మనస్సులో దింపెను. ఆ ఖురాను దానికి పూర్వపు గ్రంథములను సత్యపఱచుచు విశ్వాసులకు సనా ర్థము చూపుచు వారికి సంతోషవార్త నిచ్చుచున్నది. 98. ఎవరు దేవునికినే ఆతని దూతలకును ఆతనిప్రవక్తలకును జిబ్రీలునకును 'మికాలు'నకును విరో ధులగుదురో అట్టి అవిశ్వాసులకు దేవుఁడు శత్రువు. అని చెప్పెను.

వ్యా॥ 97: 98. "ముహమ్మదు వద్ద దేవసందేశము దెచ్చినట్టి జిబ్రీలు దూతమాకు విరోధి. ఆయన మాకు అనేక ఆపదలుదెచ్చి యున్నాఁడు. కావున ఆతని వదలి ఇతర దూతలు దేవసందేశము (వహీ) దెచ్చిన మేము విశ్వసించుమని" యూదులు చెప్ప నాగిరి. దానిని దేవుఁడు రద్దుచేయుచు జిబ్రీలుతో విరోధముచేసి ఎవరేమి హానిచేయఁజాలరు. ఆతఁడు గాని ఇతర దూతలుగాని దేవుని సెలవుచే వత్తురు. కావున ఎవరు దెచ్చిన నేమి? జిబ్రీలు ఖురానును దెచ్చినట్టి దూత. ఆతని విరోధియు నితర దూతల విరోధియు ప్రవక్తల శత్రువు దేవునికికూడ శత్రువు. అట్టివారు అవిశ్వాసులు (కాఫర్లు) వారిని దేవుఁడు అనుగ్రహింపఁడు. అని చెప్పఁబడియె.

99. వలఖద్, అన్-జల్నా-ఇల్లై క-ఆయాతిమ్ - బయ్యినాతిన్ - వమా -
యక్-ఫురు-బిహ్-ఇల్-లల్-ఫాసి-ఖూన్. 100. అవ-ఖల్లమా-అహదూ-అహ్-
దన్-నబజహూ-ఫరీఖుమ్-మిన్-హుమ్-బత్-అక్-సరు-హుమ్-లాయూమినూన్.
101. వలమ్మా-జాఅహుమ్-రసూలుమ్-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి - ముసద్దిఖుల్ - లిమా-
మఅ-హుమ్-నబజ-ఫరీ-ఖుమ్-మినల్లజీన-ఉతుల్-కితాబ-కితా-బల్లాహి - వజ్జాఅ-
జహూ-రిహిమ్-కఅన్న-హుమ్-లాయ అ-లమూన్. 102. వత్-తబడ్డి-మాతత్ -
లుష్-షయా-తీను-అలా-ముత్-కి-సుల్తే మాన-వమా-కఫల-సుల్తే-మాను - వలా -
కిన్నష్-షయా-తీన-కఫలూ-యుఅల్లి-మూనన్-నాసన్-సిహ్-ట - వమా - ఉన్ -
జిల-అలల్-మల్-కెని-బిబా-బిల-హీ-టూత. వమా-టూత-వమా-యు - అల్లి-మాని

మిన్ - అహాదిన్ - హత్తా - యఖూలా - ఇన్నమా - నహ్ను - ఫిత్ - నతున్ - ఫలా -
 తక్ - ఫుట్ - ఫయత - అల్ల - మూన - మిన్ - హుమా - మాయు ఫ్రి - ఖూన - బిహీ - బెనత్ -
 మత్ ఇ - వఖోజి - హీ - వమా - హుమ్ - బిజా - రీన - బిహీ - మిన్ - అహాదిన్ - ఇల్లా - బి -
 ఇజో నిల్లాహీ - వయత - అల్ల - మూన - మాయ - జుట్టు - హుమ్ - వలా - యన్ - ఫడ - హుమ్ -
 వలఖద్ - అలిమూ - లమనిష్ - తటాహు - మాలహూ - ఫిల్ - ఆఖితి - మిన్ - ఖలాఖ్ -
 వల - బీస - మా - షతౌ - బిహీ - అల్ - ఫుస - హుమ్ - తాకానూ - యల - లమూన్ .
 103. వలౌ - అన్న హుమ్ - ఆమనూ - వత్త - ఫౌ - లమసూబతుమ్ - మిన్ - ఇల్ - దిల్లాహీ -
 ఖైరున్ . తాకానూ - యల - లమూన్ .

99. మఱియు మేము నీ యొద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను పంపితిమి. మఱి దుర్మార్గులుతప్ప వాని నెవరును తిరస్కరింపరు. 100. వారు ఒడంబడిక చేయునపుడెల్ల వారిలో కొందఱు దానిని వీఁపువెనుక పాటవేయుదురు. మఱివారిలోని పెక్కురు (నమ్మకము లేనివారు) విశ్వసించరు. 101. మఱియు వారియొద్దకు దేవుని వద్దనుండి, వారి యొద్దనుండు గ్రంథమును సత్యపరచునట్టి ప్రవక్తరాఁగా గ్రంథముగల వారిలో కొందఱు తమవీఁపుల వెనుక దేవుని గ్రంథమును దెలియని వారలుగా పాటవేసిరి. 102. మఱియువారు, సులైమాను గాఙ్యకాలమున సైతానులు పఠించునట్టి దానిని అనుసరించిరి. మఱి సులైమాను అవిశ్వాసికాలేదు. కాని సైతానులు జనులకు జాలవిద్యను నేర్పుచు అవిశ్వాసులైరి. మఱియు వారు భాబిల్ నగరమందు హారూతు, మారూతు అను దేవదూతలకు నొసంగఁబడినదానిని అనుసరించిరి. మఱియు ఆ ఇద్దఱుదూతలు మేము ఊధనకుఁగానున్నారము. కావున మీరు అవిశ్వాసులు కాకుండుఁడు. అని చెప్పనంత వఱకు ఎవరికిని వారు నేర్పకుండిరి. ఆ పిదప వారు ఆయిద్దఱినుండి భార్గభర్తలకు ఎడతాటు కనిగించునట్టి జాలవిద్య నేర్చుకొనుచుండిరి. మఱియు వారు వానివలన దేవుని సెలవులేక, ఎవరికిని నష్టము కలిగింపఁజాలరు. వారు తమకు నష్టము గలిగించు నద్దానిని, తమకు లాభమునియ్యని దానిని నేర్చుకొనుచున్నారు. మఱియు జాలవిద్యను స్వీకరించెనో వానికి పరలోకమందు నెట్టిభాగములేదని వారు బాగుగ నెఱింగియున్నారు. వారు దేనికి బదులుగ తమ్ముతాము అమ్ముకొన్నారో అది చాలచెడ్డది. వారికి బుద్ధియున్నచో దానిని నేర్చుకొనరు. 103. మఱియు వారు విశ్వసించి భయభక్తులు గలిగియుండిరేని దేవుని యొద్దనుండి

మంచి ఫలితము పొందియుందురు. వారికి జ్ఞానమున్నచో (బాగుగానుండును.

వ్యా॥ 99. హజ్రత్ ముహమ్మదు ప్రవక్తకు దేవుడు ఖురానులో నున్న స్పష్టమైన సూచనలు ధర్మములు నొసంగెను. దానిచేవారి ప్రవక్త పదవి రుజువుగుచున్నది. దుర్మార్గులు, అవిధేయులు మాత్రమే దేవునిసూచనలను తిరస్కరింతురు. 100. పూర్వమునుండియు ఆడినమాటకు వ్యతిరేకము చేయుటయును, దేవునితోను ప్రవక్తలతోను ఎవరితోనైనను, గావించిన ఒడంబడికలను లెక్కచేయక త్రెంపుటయును కొందఱు యూదులకు స్వభావమే. అనేక యూదులకు తొరాతు గ్రంథమునందు విశ్వాసములేదు. ఇట్టి యూదులు ఒడంబడికను త్రెంపుటలో వెనుదీయరు. 101. యూదులు

యొద్దకు వచ్చిన ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మదువారు, యూదులవద్దనున్న గ్రంథము తొరాతు. ఇదిదేవుని గ్రంథమని ముహమ్మదువారు సత్యపఱచుచున్నారు. ఇట్లుచేసిన పిదపఁ గూడ కొందఱు యూదులు తమ మత గ్రంథమును అనుసరింపక, అందుగల ధర్మములను లెక్కచేయక, తెలియనట్లుగా దానిని నిరాకరించిరి. వారికి తమ గ్రంథమందే గౌరవమును నమ్మికయున లేనపుడు, ఇంకవారు నమ్ముదుగని ఎవరు ఆసింపగలరు? 102. యూదుల తమ మతగ్రంథమును వదిలి జాలవిద్య ననుసరింపసాగిరి. జాలవిద్య, నేర్పుకొనుట ఘోరపాతకము. దానివలన విశ్వాసము నశించును, నరకములభించును సులైమాను ఒకగొప్పప్రవక్త. ఆయన దావూదునకు పుత్రుఁడు. ఆతని రాజ్య కాలమందు ఆతనికి దేవునాజ్ఞచే జిన్నాతులు లోబడియుండిరి. జిన్నాతుల నెసైతానులనుదురు. వారు మనుష్యులతో కలసిమెలసియుండిరి. ఆసైతానుల వలన యూదులు జాలవిద్య నేర్చుకొనసాగిరి. సైతానులు ఈ జాలవిద్య “మేము సులైమానువద్ద నెర్చుకొంటిమి. దానిబలము చేతనే ఆయన మమ్ము లోబఱచుకొని యున్నాఁడు.” అనునింద మోపసాగిరి, దేవుడు దాని రద్ద చేయుచు సులైమాను జాలవిద్యనేర్పి అవిశ్వాసికాలేదు. ఆయన గొప్ప విశ్వాసి. కాని సైతానులు ప్రజలకు జాలవిద్యనేర్పి అవిశ్వాసులైరి. అని చెప్పెను. యూదులు సైతానులతోనే కాక హారూతు మారూతు అనువాద వద్ద జాలవిద్యనేర్చుకొని అవిశ్వాసులగుచుండిరి, హారూతు మారూతు అన ఇద్దఱు దేవదూతలు. వారు మనుష్యరూపమున బాబిలోనగరములో నుండిరి. ఇట్లు వారు దేవునిచే యూదుల పరీక్షకొఱకు నియమింపఁబడిరి. యూదులు జాలవిద్య నేర్చుకొని అవిశ్వాసులగుదురా? లేక దానివదిలి తొరాతు ననుసరించి మోక్షమార్గమున పోవుదురా? అను పరీక్షకుంగాను ఉండిరి. వారు యొద్దకు నెవఁడైన జాలవిద్య నేర్చుకొనుటకు వచ్చినచో, ఓయి! మేము

పరీక్షించుటకుఁగాను వచ్చిన వారలము. నీవు జాలవిద్య నేర్చుకొని, అవిశ్వాసి కాకుండుము అని చెప్పుదురు. కాని వచ్చినవాఁడు వారిమాటవినక జాలవిద్య నే నేర్చుకొని దానివలన భార్యభర్తల మధ్య తగవులు కల్పించి వారిని వేరుచేయుటకు యత్నించును. ఎట్టి వాఁడును దేవునాజ్ఞ లేనిది రవంతయును ఇతరులకునష్టము చేయఁజాలడు. కావున యూదులు జాలవిద్య నేర్చుకొనిదాని ననుసరించుట ఘోరపాతకము. దానివలన పరలోకమునందు ఎట్టి స్వర్గసౌఖ్య మునందు భాగము లభింపదు. ఇది మొదలు చెడువ్యాపారము అని తెలిసియు వారట్లు చేయుచుండిరి. 103. దేవునియొద్ద సత్కార్యములు చేసినవారికి లభించు ఫలము చాలశ్రేష్ఠమైనది. కావున విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి పాపములను వదలవలెను.

104. యా-అయ్యుహల్-లజీన-ఆమనూ-లా-తఖూలూ-తాఇనా -వ ఖూ-లున్-జుర్నా-వస్-మడ్జి-వలిల్-కాఫిరీన-అజాబున్-అలీమ్. 105. మా-యవద్దుల్-లజీన-కఫలూ-మిన్-అహ్-లిల్-కితాబి-వలల్-ముష్-రికీన-అన్-యునజ్-అ-అలై కుమ్-మిన్-ఫైరిన-మిర్-అబ్బి-కుమ్-వల్లాహు-యఖ్-తస్సు-బిఅహ్-మతిహీ-మన్-యషాఉ-వల్లాహు-జుల్-ఫజ్-లిల్-అజీమ్.

104. ఓవిశ్వాసులారా! 'రాఇనా' అని చెప్పుకుఁడు. ఉజ్జుర్నా అని చెప్పుఁడు. మఱియు చెవియొగ్గి వినుఁడు. అవిశ్వాసులకు దుఃఖకరమైన బాధ యున్నది. 105. గ్రంథముగల వారిలోను విగ్రహారాధకులలోను అవిశ్వాసులైనవారు మీప్రభువునుండి మీకు ఏదైనమేలు లభించుటను ఇష్టపడరు. మఱియు దేవుఁడు తాను ఇష్టపడిన వారిని తన అనుగ్రహమునకుగాను ప్రత్యేకించుకొనుచున్నాడు. దేవుఁడు గొప్ప అనుగ్రహము గలవాడు.

వ్యా॥ 104. యూదులు హజత్ ముహమ్మదు వారి సభలోవచ్చి కూర్చుండి వాయిదాపదేశములు వినుచుందురు. సరిగా వినరానవుడు తిరిగి చెప్పుఁడుఅని పలుకునపుడు రాఇనా (మమ్ము అనుగ్రహింపుఁడు) అని పలుకుదురు. యూదులను, చూచి ముసల్మానులు కూడ అవసరము గలిగినపుడు 'రాఇనా' అనిచెప్పసాగిరి ముసల్మానులు ఉన్ జుర్నా (కటాక్షింపుఁడు) అని చెప్పవలెను. రాఇనా, అనిపలుకకూడదు. చెవియొగ్గి వినుఁడు, తిరిగి అడుగుటకు అవసరముండదని దేవుఁడు సెలవిచ్చెను. ఎందుకన 'రాఇనా' అను పదమును యూదులు కొంతబ్రతి రాఈనా (మాగొల్లవాఁడా) అనిఅర్థముచేసి కొనుచు, పరిహాసము లాడుదురు. అదియునుగాక రాఇనా అనుపదమునకు యూదులభాషలో అవివేకి అను అర్థముకూడఁగలదు. కావున ఇట్టి పలు అర్థ

ములుగల పదము పైగంబరుల వారివిషయమున ఉపయోగింపకూడదు, అను మర్యాద దేవుఁడు ముసల్మానులకు నేర్పుచున్నాడు. మఱి ప్రవక్తతో పరి హాసములాడు యూదులు దుఃఖికరమైన నరకబాధకు పాలగుదురు.

105. గ్రంథము గలవారు, యూదులును, నస్రానీయులును. వీరినే ఆహ్-లికితాబ్ అనుదురు. యూదులు ఆఖరున రానున్న గొప్ప ప్రవక్త తమ వంశములోనే పుట్టవలెనని కోరుచుండిరి. కావున ఇస్కాయీలు సంతతివారగు ముహమ్మదు ప్రవక్త గారు ఆఖరుప్రవక్త గా అగుటయును ఖురాను గ్రంథము ముహమ్మదువారికి లభించుటయును యూదులకు ఇష్టములేదు. అటులే మక్కా-లో నున్న విగ్రహారాధకులు ఇష్టపడరు. వారు అవిశ్వాసులు. కావున దేవుని ఆనుగ్రహము ముసల్మానులకుఁ గలుగుట వారికి ఇష్టములేదు, అయిననేమి? దేవుఁడు తన ఇష్టమువచ్చిన వారికి ప్రవక్త పదవి నిచ్చును, ఆతఁడుచాల అను గ్రహము చేయువాఁడు, ఆతని దయకు అడ్డుపడువారు ఎవరు గలరు!

106. మానన్-సఖ్-మిన్-ఆయతిన్-బే-నున్-సిహ్-నాతి-బిఖైరిమ్-మిన్-హ్-బేమిన్-లిహ్-అలమ్-తఅ-లమ్-అన్నల్లాహ్-అలా-కుల్లి-మైఇన్-ఖదీర్.

107. అలమ్-తఅ-లమ్ అన్నల్లాహ్-అహూ-ముహ్-కుస్-సమా-వాతి-వత్-అబ్-జి-వమా-అకుష్-మిన్-దూ-నీల్లాహి-మిన్-వలీ-ఇన్-వలా-నసీర్.

106. మేము ఒక వాక్యమును మార్చిన, లేక మఱచినట్లుచేసిన, దానికన్న శ్రేష్ఠమైనదో లేక దానివంటిదో పంపుచున్నాము. ఏమి? దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడను విషయము నీకుఁ దెలియదా? 107. భూమ్యాకాశముల రాజ్యము దేవునికే యున్నదని నీవు ఎఱుంగవా? మఱియు దేవుఁడు తప్ప మికవరును స్నేహితులునుగాని, సహాయము చేయువారునుగాని లేరు,

వ్యా॥ 106, 107. ఈ వాక్యములలో కొన్ని వాక్యములలోని ధర్మముల మార్పును గూర్చి చెప్పఁబడినది. దేవుఁడు కాలమునకుఁ దగినట్లు ప్రజలకు అనుకూలముగను కొన్ని ధర్మములుమార్చి వానికిబదులుగ అటువంటివో లేక వానికన్న శ్రేష్ఠములైనవో నియమించుచున్నాఁడు. అది పూర్వమత గ్రంథములలోఁ గూడ సంభవించెను. అటులే ఖురానులో గూడ సంభవించినది. అది ఏలాటి దోషమును కానేరదు. దానిని సాకుగా పెట్టుకొని యూదులు తమ మత గ్రంథములలోఁ గలిగిన మార్పులు గమనింపక ద్వేషముతో ఇస్లామ్ మత గ్రంథముపై నిందమోపసాగిరి. దానిని రద్దుచేసి ఆకాశములోను భూమిలోను దేవునిదే రాజ్యముచెల్లును, ఆతని ఆజ్ఞలే ఆతని ఇష్టముచొప్పుననే జరుగవలెను, ఎవరునురద్ధుచేయలేరు. దేవుఁడు నివేదిం

చిన దానిని మానుకొనుట, ఆతఁడు చేయుఁడు అని ఆజ్ఞాపించిన ధర్మము లను ఆచరించుట భక్తులపని. దేవుఁడు తన భక్తులకు తోడ్పడువాఁడు. ఇతరు లెవ్వరును ఏమియును చేయఁజాలదు. కావున భక్తులు దేవునాజ్ఞలను శిర సావహించి యుండవలెను.

108. అమ్-తురీ-దూన-అన్-తన్-అలూ-అసూ-అకుమ్-కమా-సుఇల-
మూసా-మిక్-ఖిబ్-లు.వమన్-యత్-బద్ద్-లిల్-కుఫ్-అ-బిల్-ఈమాని-ఫఖద్-జల్ల-
సవా-అన్-సబీల్.

108. ఓముసల్మానులారా! పూర్వము మూసా ప్రశ్నింపఁడినట్లు మీరు కూడ మీ ప్రవక్తతో ప్రశ్నింపగోరుచున్నారా? ఎవఁడు విశ్వాసము నకు బదులుగా అవిశ్వాసము స్వీకరించునో వాఁడు సన్మార్గము తప్పినవాడగును.

వ్యా॥ 198. యూదులు కలిగించు సందేహములు విని వారి మాటలకు మోసపోయి, వారు ముందు తమ ప్రవక్తయగు మూసాను, అధికముగా ప్రశ్నించినట్లు ముసల్మానులు తమ ప్రవక్తయగు మహమ్మదు వారిని నిష్ప్ర యోజనముగా ప్రశ్నింపఁగూడదు. అని దేవుఁడు హెచ్చరించుచున్నాఁడు. ఎవఁడు సందేహపడి విశ్వాసము వదలునో వాఁడు సన్మార్గము వదలినవాడై అవిశ్వాసియగును. కావున యూదుల కుట్రలనుండి జాగ్రత్తగా నుండవలెను.

109. వద్ద-కసీ-టుమ్-మిన్-అవ్-లిల్-కితాబి-లౌ-యలుద్దూ-నకుమ్-మిమ్-
బలాది-ఈమా-నికుమ్-కుప్పా-రన్-హాస-దమ్-మిక్-ఇన్-ది-అన్-ఫుసి-హిమ్-మిమ్-
బలాది-మా-తబయ్యన-లహు-ముల్-హఖ్-ఖు-ఫల-ఫూ-వస్-ఫహూ-హత్తా-
యాతి-యల్లాహు-బి-అమ్-రిహీ-ఇన్నల్లాహ-అలా-కుల్లి-మైఇన్-ఖదీర్. 110.వ-
అఖి-ముస్-సలాత-వఆ-తుజ్-జకాత-వమా-తుఖద్దిమూ.లిఅన్-ఫుసి-కుమ్-మిన్-
ఖై రిన్-తజిదూహు-ఇన్-దల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-బిమా-తల-మలూన-బసీర్.

109. అనేకులు యూదులు వారికి సత్యము స్పష్టపడిన తరువాత కూడ తమ అసూయచే మీరు ముసల్మానులైన పిదప మిమ్ము కాఫర్లను (అవిశ్వా సుల)గా మార్చవలెనని కోరుచున్నారు. కావున దేవుఁడు తనయాజ్ఞపంపు వఱకు వారిని మన్నించి వారి జోలికి పోకుండుడు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. 110. మఱియు నమాజును స్థిరముగా సలుపుచుండుఁడు, జకాతు (భిధిదానము) ఒసంగుచుండుఁడు. మఱి మీరు ఏమేలుచేసి ముందుగా మీకోరిక పంపుకొనుదురో యద్దానిని మీరు దేవునియొద్ద పొందుదురు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు మీరు చేయునదంతయు చూచుచునే యున్నాఁడు.

వాక్య|| 109, 110. ముసల్మానులయందు యూదులకున్న అసూయయు, వారు ముసల్మానులగూర్చి పన్నుకుట్రలును వారి హృదయములోనున్న చెడు తలంపులును, దేవుడు ముసల్మానులకును, దెలిపి హెచ్చరికపఱచుచున్నాఁడు. యూదులు ఇస్లామ్ మతము సత్యమని ఎఱింగియు మహమ్మదువారు తౌరాతు గ్రంథప్రకటనలను అనుసరించి నిజమైన ప్రవక్త అనివారికి స్పష్టపడియు, యూదులు అట్లు ద్వేషము చూపుచున్నారు. కావున యూదుల గూర్చి ముసల్మానులకు దేవుని యాజ్ఞావచ్చునంతవఱకు వారు తమగలిగి వారిని మన్నించి వారిజోలికి పోకూడదు. దేవుడు సర్వశక్తుడు. యూదులకు అపజయమును మీకు విజయమును ఇయ్యఁగలఁడు. అని దేవుని సెలవయ్యెను. అట్లు ముసల్మానులు వర్తించిరి. తుదకు మదీనాపురమునకు చుట్టుపట్ల నుండక యూదులు తొలగిపోవలయునని దేవునాజ్ఞ ఆయెను. అటులే యూదులు మదీనా వదలి దూరదేశములలో తమ నివాసము లేర్పఱచుకొనిరి. ముసల్మానులు స్థిరముగా అయిదు వూటలు నమాజు సలుపుచు విధిదానమగు జకాతు బీదలకు నొసంగుచు, మంచి పనులుచేయుచుండవలెను. దేవుడు జనులుచేయు కర్మలను చూచుచు నేయున్నాఁడు. ఎద్దియును వృథాపోదు దీని ఫలితము దేవునియొద్ద లభించును. అని ముసల్మానులను ఉత్సాహపఱచెను.

111. వఖా-లూ-లక-యద్ -ఖులల్-జన్నత-ఇల్లా-మక్-కాన-హూదక్ జా-నసాతా-తిల్-క-అమా-ని య్యు-హుమ్-ఖుల్-హాతూ-బుర్-హాన-కుమ్-ఇక్ కుల్-తుమ్-సాదిఖ్. 112. బలా-మక్-అస్-లమ-వజ్-హాహూ-లిల్లాహీ - వ హువ-ముహ్-సినుక్-ఫలహూ-అజ్-ఱుహూ-ఇక్-ద ట్టిహీ-వలా-ఖౌఫుక్-అలై-హీమ్-వలా-హుమ్-యహ్ జనుక్.

111. యూదులును నస్రానీలును దప్ప నితరులెవ్వరును స్వర్గమునకు పోరు అని వారు పలుకుదురు. ఇవి వారు కల్పించుకొన్న వట్టి యూహలు మాత్రమే. మీరు సత్యవంతులై న-చో దీని గూర్చి మీ సనదు (ప్రమాణ పత్రము) దీసికొనిరండు. అని ఓ మహమ్మదు! పలుకుము. 112. అట్లుకాదు, ఎవరు దేవునికి విధేయులై సత్కార్యములు చేయుదులో వారికితమ ప్రభువు నొద్ద వారి పుణ్య ఫలితమున్నది. మఱి వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండదు.

వాక్య|| 111, 112. యూదులును, నస్రానీలు (కైస్తవులు)ను “మేము మాత్రమే స్వర్గమునకు పోదుము. ఇతరులు స్వర్గమునకుఁబోఁజాలరు.” అని చెప్పుదురు. ఇది వారి వట్టి భ్రమ మాత్రమే. వారు చెప్పినది నిజమైనచో

దానికి రుజువు పఱచునట్టి సనదు, (ప్రమాణపత్రము) వారు దీనికొనిరావ
లెను. అట్లు వారి దగ్గఱలేదు. అబద్ధములు పలుకుచున్నారు. వారు పలుకు
నది నిజముకాదు. ఎవరై ననుసరే, దేవునికి విధేయులై సత్కార్యములు
చేసినచో స్వర్గములభించును. వారెట్టి భయముగాని దుఃఖముగాని పొందరు.
అని యూదుల నస్మానీలమాట రద్దుచేయఁబడెను.

113. వఖా-లతిల్-యహూదు-లై సతిన్-నసాతా-అలా-షైఇన్-వఖా-
లతిన్-నసాతా-లై సతిల్-యహూదు-అలా-షైఇన్-వహుమ్-యత్-లూనల్-
కితాబ-కజా-లిక-ఖాలల్-లజీన-లాయఅ-లమూన-మిస్-ల-ఖాలి-హిమ్-ఫల్లాహు-
యహ్-కుము-బై నహుమ్-యామల్-ఖియా-మతి-ఫీమా-కానూ-ఫీహి-యఖ్-
తలి-ఫూఁ.

113. మఱియు నస్మానీలు ఏమార్గమందును లేరని యూదులు చెప్పు
దురు. యూదులు ఏమార్గమందును లేరని నస్మానీలు చెప్పుదురు. మఱి
వారందఱు గ్రంథములను పఠించుచునే యున్నారు. ఇట్లులే వారు పలుకు
నట్లు మూఁడులుకూడ పలికిరి. కావున దేవుఁడు వీరు కలహించు దానిగూర్చి
తీర్పు దినమునందు తీర్పుచేయును.

వ్యా॥ 113. ఈ వాక్యములో యూదులును క్రైస్తవులును మతవిషయ
మున కలహించు విధము చెప్పఁబడియె. క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తును దేవుని
కుమారుఁడు అని పలికినందున వీరు ఏధర్మమార్గమందును లేక అవిశ్వాసులైరి.
అని యూదులు పలుకుదురు. యూదులు ఏసుక్రీస్తును తిరస్కరించినందున
ధర్మమార్గము వదలి అవిశ్వాసులైరని నస్మానీలు (క్రైస్తవులు) చెప్పుదురు.
మఱి వారందఱు తమ తమ గ్రంథములగు తొరాతు (ధర్మశాస్త్రము) ఇస్టీలు
(బైబిలు) చదువుచు ఇట్లు ఒకరి నొకరు నిందించుకొనుచున్నారు. వారు
పలుకునట్లులే గ్రంథములు చదువని విద్యలేని మూఁడులైన విగ్రహారాధకు
లైన, అరబ్బులు మొదలగు వారు తామున్న మతమే శ్రేష్ఠమైనది. ఇతరుల
మార్గము సరికానిదని పలుకుదురు. వారందఱు ఇహలోకమందు వాదులాడు
దురు. కాని వాస్తవము తీర్పు దినమందు తేటతెల్లచుగును. ఎవరు సన్మార్గ
ములో ఎవరు దుర్మార్గులో దేవుని తీర్పువలన తెలియనగును.

114. వమఁ అజ్-లము-మిమ్మమ్-మనఅ-మసా-జి-దల్లాహి-అఁ-యుజ్
కఱ-ఫీహాన్-ముహూ-వ-సఅ-ఫీ-ఖితా-బిహ్-ఉలా-ఇక-మా-కాన-లహుమ్-అన్-
యద్-ఖులూహ్-ఇల్లా-ఖా ఇఫీన్-లహుమ్-ఫిద్-దున్ యా-ఖిజ్-యున్-వల-

హుమ్-ఫిల్-ఆఖి-అతి-అజా-బున్-అజ్మ్.

114. మఱి దేవుని మసీదులలో ఆతని నామమును ఉచ్చరించుటకు ఆటంకపఱచి, మసీదులను నాశముచేయుటకు ప్రయత్నించిన వారికన్న నెవరు దుర్మార్గులున్నారు? ఇట్టివారు మసీదులలోనికి ప్రవేశించుటకు యోగ్యులు గారు. కాని భయపడుచు (ప్రవేశింతురు.) వీరికి ఇహలోకమందు అగౌరవమును పరలోకమందు ఘోరమైన బాధయును ఉన్నవి.

వ్యా॥ 114. మక్కాలోనున్న విగ్రహారాధకులు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని వారి శిష్యులను మక్కాలోని కాబామసీదులో నమాజుచేయుకుండ చేసి తుదకు వారిని మక్కావిడిచి మదీనాపురమునకు పోవునట్లుచేసిరి. పై గంబరుల వారు మదీనాపురముచేరిన ఆటవయేట కాబామసీదును దర్శింపవలెనని 1400. మంది శిష్యులతోఁగూడిబయలుదేటి హుదేబియా అను చోటునచేరిరి. అపుడు మక్కాఖురైషులు ముసల్మానులు కాబామసీదునకు రాకూడదని ఆటంకపఱచిరి. ఇట్లుచేసి కాబాలో విగ్రహములనుంచి నందున మసీదును నాశముచేసిన వారైరి. దీనికన్న నెక్కుఁడు దుర్మార్గము లోకమున లేదు. ఇట్టి కాఫర్లు మసీదులలో ప్రవేశించుటకు అర్హులుకారు. ఒకవేళ వచ్చిన భయపడి రావలెను, తుదకు మక్కాపురమును ముసల్మానులు జయించి యందు ముష్రీకులు (విగ్రహారాధకులు) రాకూడదని ప్రకటించిరి. దీని పిదప ఎవఁడైన వచ్చిన ప్రాణభయముతోనే రహస్యముగా వచ్చును. అని తెలుపఁబడియె. దేవుని మసీదులను నాశముచేయువారికి ఇహమునందు అగౌరవమును పరమునందు ఘోరమైన నరకబాధయును లభించును.

115. వల్లిల్లా-హిల్-మష్-రిఖు-వల్-మగ్-రిబు-ఫ-ఐనమా-తువల్లా-ఫ-సమ్మ-వజ్-హుల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-వాసి-ఉన్-అలీమ్.

115. మఱియు తూర్పు పడమరలు దేవునివే. కావున మీరు ఏ వైపునకు ముఖముచేసిన నచ్చట దేవుని సమ్మఖమున్నది. నిశ్చయముగా దేవుఁడు ఆమితముగా ననుగ్రహించు వాఁడును, సర్వము దెలిసిన వాఁడును.

వ్యా॥ 115. ముసల్మానులు మక్కాలోనున్నపుడు కాబా మసీదునకును బైతుల్ ముఖద్దసునకును ముఖముచేసి నమాజు చేయుచుండిరి. మక్కావిడిచి మదీనాపురమునకు వచ్చిన పిదప కాబామసీదు వైపున ముఖముచేయక బైతుల్ ముఖద్దస్ వైపునకు ముఖముచేసి నమాజుచేయసాగిరి. ఏవైపున ముఖముచేసిన సేమి? అన్నిదిక్కులు దేవునివే. ఏవైపు ముఖము చేసిన ఆవైపున దేవుఁడు న్నాఁడు. అతని సన్నిధాన మచటనుండును. అతని అనుగ్రహము ఆమితమైనది.

అన్నియెడల వ్యాపించినది, మఱి భక్తులుచేయు కర్మల నతఁడెఱుంగును. ఎద్దియు నతనికి మఱుఁగులేదు. అని ముసల్మాను భక్తులు మనశ్శాంతిగలిగి యుండవలెనని దేవుఁడు సెలవిచ్చుచున్నాఁడు.

116. వ-ఖాలుత్-తఖ-జల్లావూ-వలదన్-సుబ్-హానహూ-బల్-లహూ-మాఫిస్-సమా-వాతి-వల్-అట్-జి-కుల్లుల్-లహూఖాని-త్తూన్. 117. బదీ-ఉన్-సమా-వాతి-వల్-అట్-జి-వల్లిజా-ఖజా-అమ్-అన్-ఫల్లిన్నమా-యఖూలు-లహూ-కున్-ఫయకూన్.

116. వారు, దేవుఁడు బిడ్డలుగలిగి యున్నాఁడు, అని చెప్పుదురు. (కాని) ఆతఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. మఱి ఆకాశములలోను, భూమిలోను నుండు సమస్తము ఆతనిదే. సర్వము ఆతనికి లోబడియున్నది. 117. ఆతఁడే ఆకాశములకును భూమికిని సృష్టికర్త. ఆతఁడు ఏదైన చేయవలెనన్న దానిని 'అగుము' అని చెప్పఁ గానే యది అగును.

వ్యా॥ 116, 117. యూదులు ఉజైరును, క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తును, అరబ్బులలోని విగ్రహ రాధకులు దేవదూతలను, దేవునిబిడ్డలు అని చెప్పుదురు. ఈవాక్యములో నిట్టివారి మాటలు రద్దుచేయఁబడినవి. బిడ్డపుట్టవలెనన్న భార్యగావలెను. దేవుఁడు సాటిలేనివాఁడు. భార్య ఎట్లులభించును? ఇట్టి లోపములనుండి, దేవుఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము దేవుఁడుసృష్టించినది. అందఱు ఆతనికి లోబడినదాసులు. బానిసలు. బానిసలు పుత్రులెట్లు అగుదురు? ఆయన సృష్టింపవలెనని కోరిన, ఆతని ఆజ్ఞ మాత్రమే చాలును. ఉపకరణములు అక్కఱలేదు. అట్టిసర్వశక్తునకు ఎట్టి లోపములేదు.

118. వ-ఖాలల్-లజీన లాయఅ-లమూన-తాలా - యుకల్ - లిము - నల్లావూ-బా-తాతీనా-ఆయతున్-కజాలిక-ఖాలల్-లజీన-మిన్-ఖబ్ - లిహిమ్-మిన్-ల-ఖా-లిహిమ్-తషా-బహత్-ఖులూ-బుహుమ్-ఖద్-బై-యన్నల్-ఆయాతి-లి-ఖామిన్-యూఖి-నూన్.

118. మఱియు ఏమియు తెలియనివారు దేవుఁడు మాలో నెందులకు మాటలాడఁడు? లేక మాయొద్దకు సూచన (గుఱుతు) ఎందులకు రాదు? అని పలుకుదురు. ఇటులే వీరికి ముందు గడచిన వారుకూడ వీరు చెప్పినటువంటి మాటలే చెప్పియున్నారు. ఈయందఱి హృదయములు ఒకేవిధముగా

సున్నవి. నిశ్చయముగా మేము, నమ్మనట్టి వారి కొరకు సూచనలు స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నాము.

వ్యా॥ 118. తెలివయు విద్యయులేని పామరులగు విగ్రహారాధకులైన అరబ్బులు, దేవుఁడు మాతోనే స్వయముగా ఎందులకు మాటలాడడు. లేక మహమ్మదు 'ప్రవక్త' యని దెలుపునట్టి స్పష్టమైన సూచన (గుఱుతు) ఎందులకు చేయడు? అని పలుకసాగిరి. దేవుఁడు వారి మాటలను రద్దుచేయుచు వారు చెప్పనది క్రొత్త మాటకాదు, వారికి ముందున్న యూదులు క్రైస్తవులు తమ ప్రవక్తలనట్లే యడిగిరి. వారు ద్వేషము, విరోధముచేత అట్లు అడుగుచున్నారు వాస్తవము చూచిన, హజ్రత్ మహమ్మదు, ప్రవక్త అని దెలుపునట్టి గుఱుతులు స్పష్టముగాఁ దెలుపఁబడినవి. కాని నమ్మకము గలవారికి అవి యుపయోగపడును. ద్వేషము వలనను అవి వేకముచేతను అంధులైనవారికి ఎట్లు ప్రయోజనకరము లగును?

119. ఇన్నా-అహ్-సల్-నాక బిల్-హాఫ్-ఖ-బిషీ-అన్-వ-న-జీ-అన్-వ-లాతుస్-అలు-అన్-అన్-హాబిల్-జపీ-మ్.

119. నిశ్చయముగా మేము, నీకు సత్యమైన మతము నొసంగి సంతోషవార్త సిచ్చువానిగను, భయపట్టువానిగను జేసి పంపితిమి. నరక నివాసులను గూర్చి నీవు ప్రశ్నింపఁబడవు.

వ్యా॥ 119. ఓ మహమ్మదు! నిన్ను సత్యమైన ఇస్లామ్ మతమునకు ప్రవక్తగాఁ జేరి మేము పంపితిమి. విశ్వసించి ఇస్లామ్ మతము ననుసరించినవారికి స్వర్గముగలదు, అను సంతోషవార్త. నిచ్చుటయు, తరస్కరించి అవిశ్వాసులైన వారికి నరకముగలదు, అని భయపట్టుటయు నీపని. కాని అవిశ్వాసులు ఎందులకు మురల్మానులు కాలేదు, అని నీవు ప్రశ్నింపఁబడవు. దానికి నీవు జవాబుదారివికావు. అని దేవుఁడు సలవిచ్చుచున్నాడు.

120. వలన్-తహ్-జా-అన్-కల్-యహూదు-వలన్-నసాటా-హత్తా తన్-తబిఅ-మిల్లత-ఫలమ్-ఖు-ఇన్-హుద్ల్-హి-హువత్-హుదా-వల-ఇనిత్-తబిఅ-త-అహ్-వా-అహుమ్-బి-నల్లజీ-బా-అక-యనల్-ఇన్-మాలక-మినల్లాహి-మి-వలీ-యిక్-వలా-నసీర్, 121. అల్-లజీన-అత్త నా-హుముల్-కితా-బి-యత్-యూనఫుం-హాఫ్-ఖ-తిలా నతిహీ-ఉలా ఇక్-యూమి నూన-బిషీ-పమ-యక్-ఫుర్-బిషీ-ఫ-ఉలా-ఇక్-హుము-ఖ-సి-యూక్.

120. యూదులుగాని, నసానీలుగాని, నీవు వారి మతమును అనుస

రించు నంతవఱకు వారు నీతో సంతోషపడరు. దేవుఁడు చూపిన మార్గమే సన్మార్గమని ఓ ముహమ్మదు! చెప్పుము, మఱి నీకు జ్ఞానముకలిగిన పిదపను నీవు వారి కోరికలను అనుసరించినచో దేవుని చేతనుండి నిన్ను రక్షించు స్నేహితుఁడు గాని సహాయుఁడుగాని ఎవఁడును లేడు, 121. మేము ఎవరికి గ్రంథము నొసంగితిమో వారు దానిని పఠింపవలసినట్లు పఠించుచున్నారు, ఇట్టివారే దానిని విశ్వసించువారు. ఎవరు దానిని తిరస్కరింతురో వారే నష్టము పొందువారు.

వ్యా॥ 120. యూదులు, క్రైస్తవులు, ఎవరు వారి మతమును అనుసరింతురో వారితో సంతోషపడుదురు, కావున ఓ ముహమ్మదు! ఇట్టి స్వభావముగల యూదులు క్రైస్తవులు నీవు వారి కోరికలను అనుసరించు నంతవఱకు నీతో సంతోషపడరు. ఏయేకాలమందు ఏయేప్రవక్తమూలమున దేవుఁడు మత మార్గము చూపునో అదియే సన్మార్గము. ముహమ్మదు వారి మూలమున, దేవుఁడు ఇస్లామ్ మతమును చూపెను. కావున వారి కాలమందును వారి పిద్వు పను, ఇస్లామ్ మతమే సన్మార్గము. కాని ఇతర మతములు కానేరవు. అని చెప్పమని దేవుఁడు చెప్పుచున్నాఁడు. దేవుని వద్దనుండి వచ్చిన ఖురానువలన జ్ఞానము కలిగిన పిదప ఒకవేళ ముసల్మానులు ఇతర మతములను అనుసరించి నచో, వారిని దేవుని శిక్షనుండి రక్షించు స్నేహితుఁడు గాని సహాయుఁడు గాని ఎవఁడును లేడు. 121. యూదులలో కొందఱు భయభక్తులుగలిగి తొర్రాతు గ్రంథమును పఠించువారుగలరు, వారు దాని ననుసరించి ముహమ్మదువారు దేవుని ప్రవక్త అని విశ్వసించిరి. ఇట్టివారిలో అబ్దుల్లాబిన్ సలాము మొదలైన వారు ముఖ్యులు. యూదులలో ఎవరు దానిని సరిగా పఠింపక అందున్న భావములను తిరస్కరించి తొరుమారుచేసిరో వారు నష్టము పొందిరి, మఱి నరక నివాసులైరి.

122. యాబనీ-ఇస్-హా-ఈలజ్-గుఱూ-నిఅ-మతి-యల్లతీ-అన్-అమ్తు-అల్లై-గుమ్-వ-అన్నీ-ఫజ్-జల్తు-గుమ్-అలల్-అలమిన్. 123. వత్తఖూ-యకామన్-లాతజ్-జీ-నఫ్-సున్-అన్-నఫ్-సిన్-షై-అన్-వలా-యుఖ్-బలు-మిన్-హా-అద్-లున్-వలా-తన్ ఫడహ్-షఫా-అతుక్-వలా-హుమ్-యుక్-సఱూక్.

122. ఓ యిస్రాయీలు సంతతి వారలారా! నేను మీకుఁగావించిన ఉపకారములను, సర్వలోకముల వారికంటె మీకిచ్చిన ఘనతను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు. 123. మఱి మీరు పునరుత్థాన దినమునకు భయపడుఁడు, ఆదిన

మున ఒకరికొకరు తోడుపడఁజాలరు. మఱి వారిబదులు స్వీకరింపఁబడదు. మఱి ఎవరి సిఫారసును వారికి లాభమియ్యదు. వారికి నెట్టి సహాయము లభింపదు.

వ్యా॥ 122, 123. మొట్ట మొదట ఏవిషయములను ఇస్రాఱియీయులు గమనింపవలెనని చెప్పఁబడెనో వానిని వివరించిన పిదప వారికి బాగుగబోధ పడి వారుసన్మార్గము అనలంభించుటకు వీలగునట్లు ఇచ్చట వానిని జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుడని వారికిది హెచ్చరిక.

124, వఇజిబ్-తలా-ఇబ్-తా-హీమ-అబ్బుహూ-బి-కలిమా-తిన్ - ఫ-
అతమ్మ-హున్న-ఖాల-ఇన్నీ-జా-ఇలుక-లిన్నాసి-ఇమా-మ-ఖాల - వమిన్ -
జురీ-యతీ-ఖాల-లా-యనాలు-అహ్-దిజ్ జా-లిమిన్.

124. మఱియు ఇబ్రాహీమును ఆతని ప్రభువు అనేక విషయములలో పరీక్షింపఁగా ఆతఁడు వానిని పూర్తిచేసెను. అప్పుడు దేవుఁడు జనులందఱికిఁ గాను నిన్ను 'ఇమాము'గాఁ జేయుదును అని చెప్పఁగా నాసంతానములో కూడఁ (ఇమాములను) జేయుమని ఇబ్రాహీము అడిగెను. అప్పుడు దేవుఁడు నావాగ్దానము దుర్మార్గులకు చెందదు. అని పలికెను.

వ్యా॥ 124. ఈ వాక్యములలో హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తనుగూర్చి చెప్పఁబడినది. ఆతని కుమారుఁడగు ఇస్హాఖ్ సంతతివారే, ఇస్రాఱియీయులును నస్రానీయులును. అటులే ఇబ్రాహీము కుమారుఁడగు ఇస్మాయిలు సంతతివారు హజ్రత్ ముహమ్మదు వారు. వీరందఱును ఇబ్రాహీమును తమ వంశమునకు పెద్ద అని గౌరవింతురు. దేవుఁడు ఇబ్రాహీమునకు అనేక ఆజ్ఞలు, ధర్మములు ఒసంగి వానిని అనుసరింపవలెనని సెలవు ఇచ్చెను. ఇబ్రాహీము తన దేవుని యాజ్ఞలను పూర్తిచేసెను. దానికి దేవుడు మెచ్చుకొని ఇబ్రాహీమును జనులందఱికిఁగాను ఇమాముగా చేయుదునని యాతనికి వాగ్దానము చేసెను. "ఇమామ్" అనగా అనుసరింపఁదగిన పెద్ద మతగురువు. దేవుఁడు చేసిన వాగ్దానము ననుసరించి ఇబ్రాహీము పిదప వచ్చిన ప్రవక్తలును జనులును ఆయనను అనుసరించుచున్నారు. ఇబ్రాహీము "ఈ పదవి నాసంతతి వారికిఁగూడ చెందవలెనని" దేవునితో విన్నవింపఁగా దుర్మార్గులైన వారికి నావాగ్దానము చెందదు. ఇట్టివారు, మతగురువులు (ఇమామ్) కాఁజాలరు. సన్మార్గులు ఆ పదవిని పొందఁగలరు. అని దేవుఁడు సెలవిచ్చెను. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు ఇబ్రాహీము, ప్రవక్తను అనుసరించియున్నారు. ఆపదవి వీరికి లభించెను. వీరి కాలమున నున్న యూదులు క్రైస్తవులు ఇబ్రాహీము

యొక్క మతమార్గమును వదలి పోయిరి. కావున దేవుని వాగ్దానము వారికి చెందఁజాలదు. కావున వారందఱు ముహమ్మదు వారిని అనుసరింపవలెను.

125. వఇజ్-జలీ-నల్-బై త మసా-బతల్-లిన్నాసి-వ-అమ్-నన్-వత్-
తఖిజా-మిమ్-మఖా-మి-ఇబ్-తా-హీ-మ-ముస్లన్-వ-అహీద్ నా-ఇలా- ఇబ్-
తా-హీ-య-వఇన్-మా-ఈల-అన్-తహ్వాతా-బై తియ-లిత్రా-ఇ-ఫీ-వల్-అకి- ఫీ-
వత్-ఱుక్క-ఇన్-సుజూద్.

125. మఱియు మేము, కాబామసీదును జనులు కూడు చోటుగాను, శాంతికరమైన ప్రదేశముగాను, చేసితిమి. మఱి మీరు, ఇబ్రాహీము నిలుచు చోటును నమాజుస్థలముగాఁ జేసికొనుడు. మఱియు ప్రదక్షిణము, ఏతికాఫ్, రుకూ, సిజ్దా చేయువారికిఁగాను, నాగృహమును పరిశుద్ధముగా నుంచుడని మేము ఇబ్రాహీమునకును ఇస్మాయిలునకును, ఆజ్ఞనిచ్చితిమి.

వ్యా॥ 125. కాబామసీదు దేవుని గృహము. అచ్చట జనులు యాత్రికుఁ గాను వత్తురు. అచ్చట వచ్చిన వారికెట్టి భయముండదు. అందుచే అది శాంతి కరమైనచోటు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము కాబామసీదును కట్టునపుడు ఒక బండ పైనిలుచుచుండెను. దానినే మఖామె ఇబ్రాహీము అనుదురు. అచ్చట నిలిచి నమాజు చేయవలెనని ఆజ్ఞయయ్యెను. దీని ననుసరించి, యాత్రికు (హాజీ) లు అచ్చట నిలిచి నమాజు సలుపుదురు. యాత్రికుల కొఱకును, అచట వసించి ప్రార్థనలు సలుపువారికిఁగాను కాబామసీదును, అన్ని విధములుగ పరిశుద్ధముగా నుంచవలెనని, ఇబ్రాహీమునకును ఇస్మాయిలునకును దేవుఁడు ఆజ్ఞనిచ్చెను. ఏతికాఫ్ అనగా మసీదులోనే వసించి నియమముగా ప్రార్థనలు సలుపుట. రుకూ నమాజులో వంగుట. సిజ్దా నమాజులో సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుట. ఇస్మాయిలు, ఇబ్రాహీమునకుబీబీహాజరాయందు పుట్టిన శ్రేష్ఠ కుమారుడు. వీరిని గూర్చి “జగత్ ప్రవక్త” చరిత్రలో వ్రాసియున్నాము. చూడుడు. పేజీ 11.

126. వఇజ్-ఖాల ఇబ్-తా-హీ-ము-అబ్బిజ్-అల్-హాజా-బలదన్ - ఆమి
నన్-వత్-జుఖ్-అహ్-లహు. మినస్-సమ-తాతి-మన్ ఆమన-మిన్-హుమ్ బిల్లాహి
వల్-యామిల్-ఆఖిరి-ఖాల-వమన్-కఫఱ ఘ-ఉమత్తి -ఉహూ-ఖలీ-లన్ - సుమ్మ -
అజ్-తఱ్ఱహూ-ఇలా-అజా-బిన్నారి-వ-బీ-సల్-మసీక్ ;

126. మఱియు ఇబ్రాహీము, ఓప్రభువా! ఈస్థలమును శాంతికరమైన పురముగాఁ జేసి ఇందువసించువారిలో దేవునియందును, తుదిదినమందును

విశ్వాసముగల వారికి ఫలముల, ఆహారము నొసంగుము అని చెప్పినపుడు, మఱివర్షరు అవిశ్వాసు లగుదురో వారికిఁగూడ కొంత లాభము అందజేసెదను. పిదపవారిని నరకబాధలోనికి నెట్టుదును, అది చాలచెడు నివాసస్థలము, అని దేవుఁడు పలికెను.

వాక్య|| 126. ఇబ్రాహీము కాబామసీదును కట్టునపుడు కాబామసీదు చుట్టునున్న మైదానమును పురముగా జేయునట్లును అచ్చట వసించు విశ్వాసులకు ఫలముల ఆహారము నొసంగునట్లును దేవునిని వేడుకొనెను. అటులే అచ్చట పురము యేర్పడి, అందు శాంతిగలిగెను. దానిపేరే మక్కాపురము. ఆహారమును గూర్చి విశ్వాసులకు అవిశ్వాసులకు భేదములేదు, అందఱికిని తినుటకు ఆహారము నొసంగుదునని దేవుఁడు సెలవిచ్చెను. ఆహారమునకు, మత గురువుపదవి (ఇమామత్) కిని చాల భేదముగలదు. ఆహారము అవిశ్వాసులకును విశ్వాసులకును లభించును. కాని మతగురువుపదవి విశ్వాసులకు మాత్రము లభించును.

127, వఇజ్-యత్-ఫఉ-ఇబ్-ఐ-హిముల్-ఖివా-ఇద-మినల్-బై-తి-వఇ
న్-మా-ఈలు-ఐబ్బనా-తఖిబ్బుల్-మిన్నా-ఇన్నక-అన్-తస్-సమీఉల్-అలీమ్.
128. ఐబ్బనా-వజ్-అల్-నా-ముస్-లిమైని-లక-వ-మిన్-జుర్రీ-యతినా-ఉమ్మ
తమ్-ముస్-లిమతల్-లక-వఅరినా-మనా-సికనా-వతుబ్-అల్లై-నా-ఇన్నక-అన్-
తత్-తవ్వా-బుత్-ఐహీమ్. 129. ఐబ్బనా-వబ్-అస్-ఫీహిమ్-ఐసూ-లమ్-మి
న్-హుమ్-యత్-లూ-ఇల్లై-హిమ్-ఆ-యాతిక-వ-యు-అల్లిము-హుముల్-కి
తాబ-వల్-హిక్-మత-వ-యుజక్కి-హిమ్-ఇన్నక-అన్-తల్-అజీ-జుల్-హకీమ్.

127. మఱియు ఇబ్రాహీమును, ఇస్మాయిలును, కాబామసీదు పునాదుల నెత్తుచు, ఓ మాప్రభువా! మా 'పనిని' అంగీకరింపుము, నిశ్చయముగా నీవు వినువాడవును, సర్వము దెలిసినవాడవును. 128. ఓ మాప్రభువా! మమ్ము నీ విధేయులను గాఁజేయుము, మఱిమాసంతానములో నొకసంఘమును నీకు విధేయులుగానుండునట్లు చేయుము. కాబాయాత్ర ధర్మములును మాకుఁదెలుపుచు, మఱిమమ్ములను తీమింపుము. నిశ్చయముగా నీవే తుమాపణ అంగీకరించువాడవును దయిశుడవును. 129. ఓమాప్రభువా! వీరిలో నుండియే, నీవాక్యములను వీరికై పఠించు నతఁడును, వీరికి గ్రంథమును రహస్యములు (సూక్ష్మములై న మతవిషయములును) నేర్పు నతఁడును, వీరిని పరిశుద్ధులుగాఁజేయు నతఁడును అగు ఒక ప్రవక్తను పంపుము. నిశ్చయముగా నీవే సర్వశక్తుడవును,

యుక్తిశాలినిని, అని వేడిరి.

వ్యా॥ 127,128,129. కాబామసీదు పునాదులెత్తుచు హజ్రత్, ఇబ్రాహీము, హజ్రత్ ఇస్మాయీలు, దేవునిని పైవాక్యములలోనున్నట్లు వేడుకొనిరి. మాపనిని అనగా కాబామసీదు కట్టడమును. తండ్రికుమారులు, తమసంతానములో దేవునికివిధేయతగలిగిన ఒకసంఘము ఏర్పడవలెననియు ఒకప్రవక్తను పంపుచునియు దేవునిని వేడిరి, వారిప్రార్థనము ననుసరించి హజ్రత్ ఇస్మాయీలుగారి సంతానములోనే జగత్ ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదు వారు, మక్కా పురములోపుట్టి పెరిగి దేవునిచే ప్రవక్తపదవిపొంది, ఇస్లామ్ మతమును బోధించి, ఖురాను గ్రంథమును జనులకు వినిపించి, మతగహస్యములను తత్వములను వారికిఁ దెలిపి ముసల్మానులైనవారి హృదయములను ఆత్మలను సర్వనీచగుణములనుండి పరిశుద్ధులుగాఁ జేసిరి, ఇట్లు వారిద్దఱి ప్రార్థన ఫలించెను.

130. వ-మన్-యత్-గబు-అన్-మిల్లతి-ఇబ్-తాహీమ - ఇల్లా - మన్-సఫిహ-నఫ్-సహూ-వల-ఖదిస్ -తఫై-నాహు-ఫిద్-దున్-యా-వ - ఇన్నహూ-ఫిల్-ఆఖ-అతి-లమినస్-సాలి-హీన్. 131. ఇజ్-ఖాల-లహూ-అబ్బుహూ-అస్-లిమ్-ఖాల-అస్-లమ్-తు-లి-అబ్బిల్-ఆలమీన్. 132. వ - వస్సా-బిహ్-ఇబ్-తాహీము-బనీహి-వ-యఅ-ఖూబు-యా-బనియ్య-ఇన్నల్లా-హస్-తఫా-లకుముద్-దీన-ఫలా-తమూ-తున్న-ఇల్లా-వఅస్-తుమ్-ముస్-లిమూన్.

130. మఱియు, ఎవఁడు తన ఆత్మను అవివేకముగాఁ జేసికొనెనో వాఁడు దప్ప నితరులెవ్వరు ఇబ్రాహీముయొక్క మతమును వదలగలరు? మఱియు నిశ్చయముగా మేము ఆతనిని ఇహలోకములో నెచ్చుకొంటిమి. 131. మఱియు నతఁడు పరలోకమునందు సత్ప్రవర్తకులలోఁజేరి యాతఁడు. దేవుఁడు ఆతనితోనీవు విధేయత గలిగి యుండుమని చెప్పినపుడు, నేను సర్వలోక ప్రభువునకు విధేయుఁడను అయితినని ఆతఁడు పలికెను. 132. ఈ విషయమునే ఇబ్రాహీము తన పుత్రులకు బోధించెను. యాఖూబు కూడను తన పుత్రులతో ఓ నాకుమారులార, దేవుఁడు మీకొఱకు, ఈ మతమును ఏర్పఱచెను. కావున మీరు ముసల్మానులు, కానిదే చావకుఁడు అని బోధించెను.

వ్యా॥ 130,131,132. హజ్రత్ ఇబ్రాహీముగారు, దేవునియందుభయభక్తులుగలిగి ఆతనికే విధేయులై యుండిరి. సర్వమునువదలి దేవునినే పూజించుచుండిరి. వారిని దేవుఁడు తన ప్రవక్తగాను, తనప్రియుని (ఖలీలుల్లా)గా నెన్నుకొనెను. వారట్టి గొప్పమతము గలవారు. వారి మతమును వదలు

వాఁడు, తన అవివేకముచే తన నష్టమే చేసికొనిన వాఁడగును. బుద్ధిమంతులు, ఇబ్రాహీము మతము ననుసరింతురు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమును గౌరవించుచు వారి మతమును వదిలి పెక్కు విగ్రహములను కల్పించుకొన్న విగ్రహారాధకులకు నిందు మందలింపున్నది. యాఖూబు ప్రవక్త హజ్రత్ ఇబ్రాహీము కుమారుఁడు. ఇస్హాఖు ప్రవక్త యొక్క పుత్రుఁడు. యాఖూబు సంతతివారే ఇస్రాఱియీయులు. ఆయనకూడ ఇబ్రాహీము మతమునే తనపుత్రులకు బోధించి దేవునియందు విధేయత గలిగి ముసల్మానులై చావవలెను అని పలికెను. (ముసల్మాన్ అనగా దేవునికి విధేయుఁడని అర్థము). కావున వీరి బోధకు విరోధముగా నడుచుకొనువాఁడు విధేయుఁడుగాఁడు.

133. అమ్-కున్-తుమ్-షుహ-దాల-ఇజ్-హజఱ-యల-ఖూబల్-మాతు
ఇజ్-ఖాల-లి-బనీహి-మా-తల-బుదూన-మిమ్-బల-దీ-ఖాలూ-నల-బుదు-
ఇలా-హక-వ-ఇలాహ-ఆబా-ఇక-ఇబ్-తాహీ-మ-వఇస్-మా-ఈల-వ-ఇస్-
హాఖ-ఇలా-హన్-వాహి-దన్-వ-నహ్-ను-లహా-ముస్-లిమూన్. 134. తిల్-క-
ఉమ్మ-తున్-ఖద్-ఖలత్-లహి-మా-కస-బత్-వ-లకుమ్-మా-కసబ్-తుమ్-వలా
తుస్-అలూన-అమ్మా-కానూ-యల-మలూన్.

133. ఏమి యాఖూబునకు మరణము సమీపించినపుడు తన పుత్రులతో నా తరువాత మీరు ఎవనిని పూజింతురు అని అడుగఁగా వారు నీ ప్రభువును, నీతండ్రి తాతలగు ఇబ్రాహీము ఇస్మాఱియీలు ఇస్హాఖులయొక్క ప్రభువును అగు ఒక్క దేవునిని పూజింతుము. మఱి ఆతనికి విధేయులమై యుందుము అని పలికినపుడు మీరుంటిరా? 134. ఈ సంఘము గడచిపోయినది. వారుచేసినది వారికొఱకే. మీరు చేసినది మీకొఱకే. వారు చేయుచున్న దాని గూర్చి మీరు ప్రశ్నింపఁబడరు.

వ్యా॥ 133. యాఖూబు తన పుత్రులకు యూదుల మతము బోధించెనని యూదులు చెప్పుచుండిరి. అది యిందు రద్దుచేయఁబడినది. యాఖూబు తన పుత్రులకిచ్చు బోధను మీరుండి వింటిరా? మీరుఅక్కడకూడ లేనపుడు ఈ తీరున ఎట్లు చెప్పఁగలరు? ఇస్మాఱియీలు సంతతిలోనున్న విగ్రహారాధకులకిందు మందలింపున్నది. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము, ఇస్మాఱియీలు ఇస్హాఖు వారి మతము ఒక దేవుని పూజించుట మాత్రము. కావున మీరును విగ్రహారాధన వదిలి దేవునినే ఆరాధింపుఁడు అని హెచ్చరింపఁబడియె. యాఖూబు తండ్రి ఇస్హాఖు. ఆతని తాత ఇబ్రాహీము, ఇస్మాఱియీలు యాఖూబునకు పెద్దతండ్రి కావున ఆతడుకూడ యాఖూబు తండ్రి అని చెప్పఁబడియె.

వ్యా॥ 134. యూదులును, నస్రానీలును తల్లిదండ్రులు చేసిన పాప పుణ్యములు వారి పుత్రులు అనుభవించుతురని చెప్పుచుండిరి. ఇందు అదీరధ్దు చేయఁబడినది. ఎవరు చేసిన పాపపుణ్యముల ఫలితము వారే అనుభవించుదురు. కాని బిడ్డలుగాని తల్లిదండ్రులుగాని ఒకరిపాపపుణ్యముల ఫలితము అనుభవించరు.

135. వఖాలూ-కూనూ-హూదన్-బౌ-నసాతా-తవ్-తదూ-ఖుల్-బల్-మిల్లత-ఇబ్-తాహీమ-హానీ-ఫన్-వమా-కాన-మినల్-ముష్-రీకీన్.

135. మఱి, మీరు యూదులో లేక నస్రానీలోకండు. మీరుసన్నాగము పొందుదురు అనివారు చెప్పుదురు. అట్లుకానేరదు. మేము ఇబ్రాహీము యొక్క స్థిరమైన మతమును అనుసరింతుము. ఆయన విగ్రహారాధకులలో చేరినయతఁడు కాఁడు. అని ఓముహమ్మదు! చెప్పుము.

వ్యా॥ 135. యూదులు ముసల్మానులతో మీరు యూదులు కండు అనియు నస్రానీలు మీరునస్రానీలుకండు. అయినచో సన్నాగము లగుదురనియు చెప్పసాగిరి. మేము మీ ఉభయుల మతము అనుసరింపము. మీ మతములు, ఇబ్రాహీము ప్రవక్త మతమునకు విరోధముగానున్నవి. కావున ఇబ్రాహీము ప్రవక్తయొక్క స్థిరమైన మతము ననుసరింతుము. ఆయన దేవునికి విధేయుఁడు. విగ్రహారాధన చేయువారిలో ఆయనచేరలేదు. అని పలుకవలెనని చెప్పఁబడియె. దేవుఁడు తన ప్రవక్తలమూలమున పంపిన మతము ఒక్క ఇస్లామ్. ఇందు ప్రతికాలములోను విశ్వాసములు (ఏతిఖాదాత్) ఒక్కటిగా నేయున్నవి. ఏమియు మార్పు కలుగలేదు. కాలము ననుసరించి కొన్ని మతాచారములు మాటుచు వచ్చినవి. కాని మూలధర్మములు మాటలేదు. ఇబ్రాహీముగారి మతాచారములనే మిల్లత్ అనుదురు. ముసల్మానులు, ఇబ్రాహీము ప్రవక్తగారి మతాచారములను అనుసరింతురు.

136. ఖూలూ-ఆమన్నా-బిల్లాహి-కమా-ఉన్-జిల-ఇలై నా - వమా-ఉన్-జిల-ఇలా-ఇబ్-తాహీమ-వఇస్-మా-ఈల-వఇన్-హాఖి-వయత్-ఖూబ-వల్-అస్-బాతి-వమా-ఉతియ-మూసా-వఈసా-వమా-ఉ - తియన్-నబీ - యూన-మిర్-అబ్బిహిమ్-లా-ను-ఫర్రిఖు-బైన-అహ్-దిమ్-మిన్-హుమ్-వ-నవ్-ను - ల-హూ-ముస్-లిమూన్.

136. మేము దేవునిని, మాకు నొసంగబడినదానిని, ఇబ్రాహీమునకును ఇస్మాయిలునకును ఇస్హాఖునకును, యాఖూబునకును, ఆతని కుమారులకును, మూసాకును. ఈసాకును, ఇతర ప్రవక్తలకును వారి ప్రభువునుండి

యియ్యఁబడిన దానిని విశ్వసించితిమి. వారిలో నెవరి మధ్యను భేదము చేయము (పాటింపము). మఱి మేము దేవునకే విధేయులము అని పలుకుఁడు.

వాక్య|| 136. ఇందు ముసల్మానులు ఎట్లు విశ్వసింపవలయునో బోధింపఁబడినది. దేవుఁడు పంపిన సమస్తప్రవక్తలను, గ్రంథములను విశ్వసింపవలెను. కొందఱిని నమ్మి కొందఱిని తిరస్కరించినచో అది సరియైన విశ్వాసము కాదు. అట్లుచేసిన అవిశ్వాసులగుదురు. ఏప్రవక్తకు ఏగ్రంథము ఏకాలముందు నొసంగబడినదో ఆయాకాలము అయ్యది అనుసరింపఁదగినది. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు, అందఱికన్న పిదపవచ్చిన జగత్ప్రవక్త. కావున, వీరిని నమ్మి ఖురానెషరీఫు ననుసరించి ఇస్లామ్ మతము స్వీకరింపవలెను. కాని యూదులును క్రైస్తవులును తమతమ ప్రవక్తలను నమ్మి ఇతర ప్రవక్తలను, గ్రంథములను, తిరస్కరింతురు. కావున సన్మార్గము పొంది మోక్షము లభింపవలెనన్న ముసల్మానులు విశ్వసించునట్లు ఇతరులుకూడ విశ్వసింపవలెను. దీనిఁగూర్చి రాబోవు వాక్యములో చెప్పఁబడుచున్నది.

137. ఫిల్సన్-ఆమనూ-బి-మిస్-లి-మా-ఆమన్-తుమ్-బిహీ-ఫఖ్-దిహ్ - తదా-వల్లన్-తవల్లా-ఫిల్లన్-మా-హుమ్-ఫీ-షి-ఖా-ఖిన్-ఫస-యక్-ఫీ-హుమ్-ల్లా-హు-వ-హువస్-సమీ-ఉల్-అలీమ్. 138. సిబ్-గతల్లాహి-వమన్ - అహ్ - సను-మినల్లాహి-సిబ్-గతన్-వ-నహ్-ను-లహూ-ఆ-బిదూన్.

137. కావున, వారు కూడను మీరు విశ్వసించినట్లు విశ్వసించినచో వారును సన్మార్గము పొందినవారగుదురు. మఱి, వారు తిరిగిపోయినచో వారే విరోధము వహించినవారు. కావున వారినుండి రక్షించుటకు నీకు దేవుఁడు చాలును. ఆతఁడే వినువాఁడును, సర్వము తెలిసినవాఁడును. 138. మేము దేవుని (మత) రంగును స్వీకరించితిమి. దేవుని (మత) రంగుకన్న నెవరిరంగు శ్రేష్ఠమైనది! మఱి మేము ఆతనినే పూజించు వారలము. (అని ఓ ముసల్మానులారా! పలుకుఁడు.)

వాక్య|| 137. ఓ ముసల్మానులారా! మీరు విశ్వసించునట్లు యూదులును నస్రీనులును విశ్వసింపక సన్మార్గమునుండి మరలి విరోధము చేతను మోసముచేతను అట్లు చేయుచున్నారు. కావున వారి మోసమునకు విరోధమునకును భయపడకుఁడు. వారి కుట్రలనుండి మిమ్ము రక్షించి విజయము నొసంగుటకు మీకు దేవుఁడే చాలును. ఆతఁడు సర్వమును వినును. సర్వము నెఱుంగుచున్నాఁడు. 138. యూదులు క్రైస్తవులును దేవుని వాక్యములను తిరస్కరించి ఇస్లామ్లో చేరకపోయిరి. మా యొద్ద రంగున్నది. ముసల్మానుల

వద్ద అట్టి రంగులేదని క్రైస్తవులు డంబములాడసాగిరి. క్రైస్తవులు ఒక పసుపు రంగుచేసి యుంచిరి. బిడ్డపుట్టిన లేక ఎవడైన ఇతరమతస్థుడు క్రైస్తవమతము అవలంబించిన, వానిని ఆరంగులో ముంచి పవిత్రమైన క్రైస్తవుడాయెనని చెప్పవాడుక వారికిగలదు. దానికిగాను ముసల్మానులతో ఓ ముస్లిములారా! మేము దేవుని సత్యమైన మతమగు ఇస్లామ్‌లో చేరి యారంగును (ఆత్మ శుద్ధిని) స్వీకరించి పవిత్రులమైతిమి. దేవుడొసంగిన రంగుకన్న వేఱు రంగులు శ్రేష్ఠమైనవా! కావు. మఱి మేము దేవునికి విధేయులమై ఆతని నే. పూజించు చున్నారము. అని పలుకుడని బోధింపబడియె.

139. ఖుల్-అతు-హజ్జు-ననా-ఫిలాహి-వహువ-అబ్బునా-వఅబ్బు-కుమ్-వలనా-అఅ-మాలునా-వ-లకుమ్-అఅ-మా-లుకుమ్-వ-నహ్ను-లహూ-ముఖ్-లిసూన్. 140. అమ్-తఖూ-లూన-ఇన్న-ఇబ్-తాహీమ-వఇస్-మా-ఈల-వఇస్-హోఖ-వయఅ-ఖూబ-వల్-అస్-బాత-కానూ-హూదన్-బా-నసా-తా-ఖుల్-అ-అస్-తుమ్-అఅ-లము-అ-మిల్లాహు-వమన్-అజ్-లము-మిమ్మన్-కతమ-షహీ-తదన్-ఇన్-దహూ-మినల్లాహి-వ-మల్లాహూ-బి-గా ఫిలిన్-అమ్మా-తఅ-మలూన్. 141. తిల్-క-ఉన్నుతున్-ఖద్-ఖలత్-లహీ-మా-కసబత్-వ-లకుమ్-మా-కసబ్-తుమ్-వలా-తుస్-అలూన-అమ్మా-కానూ-యఅ-మలూన్.

139. ఏమి, మీరు మాతో దేవుని విషయము వాదించుచున్నారా! మఱి ఆతడు మాకును ప్రభువు. మీకును ప్రభువు. మాకర్కములు మాకును, మీకర్కములు మీకును. మఱి మేము దేవుని వారలము మాత్రమే. అని ఓముహమ్మదు! పలుకుము. 140. ఏమి మీరు, ఇబ్రాహీమును, ఇస్మాయీలును, ఇస్ హోఖును, యాఖూబును, ఆతని పుత్రులను యూదులుగా లేక నస్రీనులుగా నుండిరి. అని పలుకుచున్నారా? మీరు ఎక్కువ తెలిసినవారా? లేక దేవుడా? దేవునివద్దనుండి ఋజువు అయిన సాక్ష్యమును దాచినవానికన్న ఎక్కువ దుర్మార్గుడు ఎవడున్నాడు? మఱి మీరుచేయు దానినుండి దేవుడు అజాగ్రత్తగాలేడు. 141. ఆజనులు గడచిపోయిరి. వారు చేసినది వారికొఱకే. మీరు చేసినది మీకొఱకే. వారుచేయుచున్న దానింగూర్చి మీరు ప్రశ్నింపబడరు.

వ్యా॥ 139. విగ్రహారాధకులును అవిశ్వాసులును ముసల్మానులతో దేవుని ఏకత్వము (తౌహీదు) గూర్చియు దేవుని యాజ్ఞలను అనురించు విషయములను గూర్చియు వాదించుచుండిరి, దానిని రద్దుచేయుటకై “దేవుడు

అందఱికిని ప్రభువును పోషకఁడును. మేము చేయుకర్మల ఫలితము మాకు లభించును. ఓ విగ్రహారాధకులారా! మీరు చేయుకర్మల ఫలితము మీరు అనుభవించుదురు. ముసల్మానులమైన మేము ఏకార్యముచేసినను దేవునికొఱకే చేయుదుము. ఎట్టి వ్యత్యస్తములును చేయము. మేము భక్తిపూర్వకముగా 'దేవునినే సేవించుము' అని పలుకుటకై దేవుని సెలవయ్యెను. 140. యూదులును, క్రైస్తవులును, ఇబ్రాహీము మొదలైన ప్రవక్తలు యూదులుగాను క్రైస్తవులుగానుండి రని చెప్పుచుండిరి. ఈ వాక్యములలో అది రద్దుచేయఁబడినది. దేవునికి సర్వము తెలియును. మీరు ఆతనికంటె ఎక్కువ తెలిసినవారు కారు. ఇబ్రాహీము మొదలగు ప్రవక్తలు, దేవుని మతముగు ఇస్లాము ననుసరించుచుండిరి. యూదమతముగాని, క్రైస్తవమతముగాని అవలంబించి యుండలేదు. ఇవి అన్నియు వారి పిదప ఏర్పడినవి. కావున ఇబ్రాహీము మొదలగు ప్రవక్తలు యూదులును క్రైస్తవులును కానేరరు. అనియు తౌరాతు ఇస్టీలు లోనున్న వాక్యముల ననుసరించి మహమ్మదు దేవుని ప్రవక్త అని దెలిసియు సాత్యమియ్యక దానినిదాచువానికన్న నెక్కువ దుర్మార్గుడు ఎవఁడున్నాఁడు? ఎవఁడునులేఁడు. దేవునికి సర్వముదెలియును. మానవులు చేయుకర్మలనుండి అజాగ్రత్తగాలేఁడు. కర్మములనుబట్టి శిక్షవిధించును. అని మందలింపఁబడియె. 141. యూదులును క్రైస్తవులు మొదలైనవారును తమతమ పెద్దలు తమ్మురక్షింతురు అని గర్వించి సత్కార్యములు అక్కఱలేవు అని మోసపోయి యుండిరి. అట్లు మోసపోకుండు ఎవరు చేసిన పాపపుణ్యములు వారే అనుభవించుదురు. తల్లిదండ్రులుచేసిన పాపపుణ్యముల ఫలితమువారి బిడ్డలు అనుభవింపరు. అటులే బిడ్డలుగావించిన మంచి చెబ్బరల ఫలితము వారి పెద్దలు అనుభవింపరు. అని బాగుగా బోధపడుటకై మరల హెచ్చరింపఁ బడియె.

రెండవ కాండము.

142 స-యఖూ-లున్-సుఫ-హాఉ-మినన్-నాసి-మా-వలా-హుమ్-అన్-ఖిబ్-లతిహి-ముల్-లతీ-కానూ-అల్లె హా-ఖుల్-లిలాహిల్-మష్-రిఖు-వల్-వగ్-రిబు-యష్టీ-మన్-యషాఉ-ఇలా-సిరాతిమ్-ముస్-తఖిమ్, 143. వ-కజాలిక-జ-అల్లా-కుమ్-ఉమ్మతన్-వసతల్-లితకూనూ-షుహ-దాఅ-అలన్నాసి-వయకూ-నర్-రసూలు-అల్లె కుమ్-షహీదన్-వమా-జఅల్-నల్-ఖిబ్-లతల్-లతీ-కున్-అల్లె హా-ఇల్లా-లినఅ-లమ-మన్-యత్-తబి-ఉర్-రసూల-మిమ్మన్-యన్-ఖిలిబు - అలా-అఖిబై-హి-వఇన్-కానత్-లకబీ-రతున్-ఇల్లా - అల్లల్-జీన-హదల్లాహు-వ

మా-కానలాహు-లియుజీఅ-ఈమీ-నకుమ్-ఇన్నల్లా-హ-బిన్నాసి-లర-ఊఫుర్-
రహీమ్.

142. ఇకమీద మూఢజనులు, ముందున్న తమ ఖిబ్బానుండి ముసల్మానులను, ఏదిమరలించెనని చెప్పదురు. తూర్పు పడమరదిక్కులు దేవునివే ఆతఁడు తాను కోరినవారికి సన్నాగము చూపును అని ఓ ముహమ్మదు! పలుకుము.

143. మఱియు నిటులే మీరు జనులకు సాక్షులగుటకును, ప్రవక్తమీకు సాక్షిగానుండుటకును మిమ్ము మధ్య సంఘముగాఁ జేసితిమి. మఱియు, ఎవరు, ప్రవక్తను అనుసరింతురో, ఎవరు అనుసరింపక తిరిగిపోవుదురో అనునది పరీక్షించుటకు నీవు అనుసరించుచుండిన ఖిబ్బాను మార్చితిమి. నిశ్చయముగా నిది భారమైనది. కాని దేవుఁడు సన్నాగము చూపినవారికిది భారముకాలేదు. మఱి దేవుఁడు మీ విశ్వాసమును వృథాచేయునట్టి వాఁడుకాఁడు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు జనులపై కనికరముగల వాఁడను, అనుగ్రహము గలవాఁడును.

వ్యా॥ 142. నమాజు ప్రార్థనలలో ఏదిక్కునకు ముఖముచేయుదురో ఆవైపును ఖిబ్బాఅనుదురు. కాబామసీదు ఖిబ్బాగా నియమింపబడక పూర్వము ముసల్మానులు బైతుల్ ముఖద్ధస్ ఁడు దిక్కునకు ముఖముచేసి నమాజుసలుపుచుండిరి. ఇస్రాయిలియుల ప్రవక్తలందఱు బైతుల్ ముఖద్ధస్ దిక్కునకు ముఖముచేసి ప్రార్థనలు సలుపుచుండిరి. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము, ఇస్మాయిలు, ప్రవక్తలకు కాబామసీదు ఖిబ్బాగానుండెను. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారుకూడ కాబామసీదు ఖిబ్బాగానుండవలెనని కోరుచుండిరి. దేవుఁడు ఈ వాక్యములలో ఖిబ్బాను. మార్పుటలో సంభవించు విషయములను ముందుగానే దెలుపుచున్నాఁడు. మూఢులైన యూదులును, విగ్రహారాధకులును వంచకులును ముసల్మానుల ఖిబ్బా ఎందుకు మాటి నది. వీరికి మతములో సిరములేదు. కాఁబోలు అను సందేహములు పుట్టింతురు. కావున దానికి జవాబుకూడ నిందుతెలుపబడినది. ప్రత్యేకమైన ఒక దిక్కులో ఏమియు మహిమలేదు. అన్నిదిక్కులుదేవునివే. ఆతఁడు ఏదిక్కును ఖిబ్బాగా నియమించునో భక్తులు దేవుని సెలవుననుసరించి ఆదిక్కునకు ముఖముచేసి ప్రార్థనలు (నమాజు) సలుపవలెను. దాని రహస్యము నెవరు ఎఱుంగగలరు. దేవుఁడు తాను ఇష్టపడిన వారికి సరియైన ధర్మమార్గము చూపుచు. ముందుగానే రాఁబోవు విషయము, బోధింపబడుటచే ముసల్మానులకు విరోధుల సందేహముల వలన నష్టము గలుగక మరింత విశ్వాసము బలపడెను. ఒక మతము ననుసరించువారు ప్రార్థనలలో ఒకే దిక్కున ముఖముచేసి నిలుచుటలో వారియందు ఐకమత్యము కుదురును. ఐకమత్యము సమస్త విజయములకు మూలాధారము.

వాక్య|| 143. ఎట్లు కాబామసీదును మీకొఱకు సర్వశ్రేష్ఠమైన ఖిల్లాగా నియమించి మీకు సన్మార్గము చూపితిమో అటులే మీరు మీసత్ప్రవర్తనము వలన హెచ్చుతగ్గులులేనివారలై జనులకు సాక్షులగుటకుగాను మిమ్ము మధ్య స్థులుగాఁ జేసితిమి. మఱి మిమ్ముగూర్చి ముహమ్మదు ప్రవక్త సాక్ష్యమిచ్చును. ధర్మమునందు హెచ్చు తగ్గులు లేకుండ నుండునదియే ఉత్తమము. ఇస్లామునకు ముందున్న మతస్థులు కొందఱు ఆత్మశుద్ధిని వదలి దేహసౌఖ్యమునే పోషించుకొనుచు పశుప్రాయులై యుండిరి. అట్టివారు యూదులు మొదలైనవారు. మఱికొందఱు దేహమును హింసించుచు అనేక బాధలుపడి సంసారమును వదలి అడవులలోనే వసించి ఆత్మనుగూర్చి కృషిసలుపుచుండిరి. ఈరెండుమార్గములకు మధ్య ఇహమును, పరమును దేహమును ఆత్మను, పాటించువారు శ్రేష్ఠులు. ఇట్టిది ఇస్లామ్ బోధించుమార్గము. దీని ననుసరించియే ముసల్మానులను మధ్యవ మైన మతముగలవారినిగా నియమించెనని దేవుఁడు నెలవిచ్చెను. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు ముసల్మానులకు మార్గదర్శకులు గావున వారు ఉత్తమోత్తములు. తీర్పుదినమునందు కూడ నూహు మొదలైన ప్రవక్తల మతస్థులు, వారు మాకు బోధించలేదని దేవుని సమ్ముఖమున వారిని తిరస్కరింతురు. అపుడు ముసల్మానులు ప్రవక్తల పక్షమున వారు మతప్రచారము చేసినట్లు సాక్ష్యమిత్తురు. ముహమ్మదు ప్రవక్తవారు ముసల్మానులిచ్చిన సాక్ష్యము వాస్తవము అని సాక్ష్యమిత్తురు. ఈవిషయము దేవుని గ్రంథమగు ఖురానెషరీఫువలన దెలిసినదని ముసల్మానులు పలుకుదురు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త కాలమునుండియు కాబామసీదే ఖిల్లాగానుండెను. అటులే స్థిరముగా ఎప్పటికిని ముసల్మానులకు ఖిల్లా కాబామసీదే కాని కొన్ని నెలలవఱకు బైతుల్ ముఖద్దస్ ఖిల్లాగా నియమింపఁబడెను. దానికి కారణము దేవుఁడు ఈ వాక్యములలో తెలుపుచున్నాఁడు. ఇది ఒక పరీక్షగా నుండెను. స్థిరబుద్ధి విశ్వాసముగల భక్తులు దేవుని ఆజ్ఞ ఎట్లుండునో అట్లు నడువవలెనని ప్రవక్తను అనుసరించిరి. కాని కొందఱు వంచకులు తమ అవిశ్వాస రోగముచే సందేహములు గలిగి సన్మార్గమునుండి వెనుకకు మరలిపోయిరి. వంచకులు, భక్తులతో కలసి మెలసియుండిరి. ఈ పరీక్షవలన వంచకులును భక్తులును వేరుపడిరి. ఈ విషయము దేవునికి ముందుగానే తెలిసినను లోకములో ప్రజలకు ఎవరు భక్తులు ఎవరు వంచకులు అనువిషయము తేటపడుటకు మొదటి ఖిల్లా మార్పఁబడెను. ఇట్టి మార్పు సామాన్యముగా ప్రజలకు కష్టముగాఁదోచును. కాని దీని రహస్యములు దెలిసి సన్మార్గమందు స్థిరముగా నున్నవారికి నెట్టికష్టముగాని భారముగాని తోచదు. దేవుఁజ్ఞుని శిరసావహించుటయే వారి ధర్మము. బైతుల్ ముఖద్దసు వైపున విశ్వాసపూర్వకముగా సలిపిన నమాజులును, ఈ మార్పు

నందు గలిగిన విశ్వాసము వృథాపోదు. దానిఫలితము దేవుని సమ్ముఖమున
మీకు లభించునని దేవుడు ముసల్మానులకు సెలవిచ్చుచున్నాడు. అనుగ్రహ
మును కనికరమును దయయును గల దేవుడు మీ విశ్వాసమును వృథాచేయడు.
అని ఆఖరువాక్యమువలన సూచింపబడియె.

144. ఖడ్-న రా-త-ఖల్లుబ-వజ్-హి-క-ఫిన్-సమా-ఇ-ఫల-నువల్లి-యన్నక
ఖిబ్-లతన్-తర్-జా-హ-ఫ-వల్లి-వజ్-హ-క-షత్-రల్-మస్-జిదిల్-హ-రామి-
వ హై-సు-మా-కుస్తుమ్-ఫ-వల్లు-వుజూ-హ-కుమ్-షత్-రహూ-వ-ఇన్నల్ల-జీన-డి
తుల్-కితాబ-లయఅ లమూన-అన్న హుల్-హాఫ్-ఖు-మిర్-అబ్బిహిమ్-వ-మ
ల్లాహు-బిగా-ఫిలిన్-అమ్మా-యఅ-మలూన్.

144. నిశ్చయగా మాటిమాటికి ఆకాశము వైపున నీవు ముఖము నెత్తు
టను మేము చూచుచున్నాము. కావున నీవుసంతసము నొందునట్టి ఖిబ్లా వైపు
నకు నిన్ను త్రిప్పుదుము. నీవు మస్జిదెహరామ్ దిక్కునకు నీముఖము చేయు
ము. మఱి మీరు ఎచ్చటనుండినను దానివైపునకే మీముఖములను త్రిప్పుడు.
మఱి గ్రంథములుగలవారు అది తమ దేవుని వద్దనుండివచ్చిన సత్యము అని
యెఱుంగుదురు. మఱియు దేవుడు వారుచేయు కర్మలనుండి అశాస్త్రగతగలేడు.

వ్యా|| 144. హజ్రత్ ముహమ్మదు పై గంబరుల వారు హజ్రత్ ఇబ్రా
హీము ననుసరించువారు. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తగారి ఖిబ్లా కాబామసీదు. దీని
బట్టి హజ్రత్ ముహమ్మదు రసూలువారును తమ ఖిబ్లా కాబామసీదు ఏర్పడ
వలెనని కోరుచు దేవుని సెలవుకై దేవునిదూత ఆకాశమునుండి ఉత్తరువు
దెచ్చునేమో అని దానితట్టు ముఖమునెత్తి మాటిమాటికి చూచుచుండిరి.
దేవుడు ఈ విషయమునే తెలియఁజేయుచు సంతసము గలిగించునట్టి ఖిబ్లా
వైపునకు ముఖముచేయునట్లు సెలవు నొసంగుదునని చెప్పి మస్జిదెహరామ్
(కాబామసీదు) వైపునకు నమాజులలో ముఖము త్రిప్పునట్లు సెలవు నొసంగెను.
ఇట్లు ఎచ్చటనుండినను అందఱు ముసల్మానులు తమతమ ప్రార్థనలలో కాబా
మసీదు దిక్కునకు ముఖము చేయవలెను. కాబామసీదును మస్జిదె హరామ్
అనుదురు. హరామ్ అనగా నిషిద్ధము. మసీదు సరిహద్దులలో యుద్ధమాడుట,
వేటాడుట, చెట్లు గడ్డికోయుట మొదలైనవి నిషేధింపబడినవి. గ్రంథము
గలవారు యూదులు, క్రైస్తవులు. వీరినే అహ్మలికితాబ్ అనుదురు. వీరు ఖిబ్లా
మార్పును గూర్చి వామలాడుదురు. కాని ఆఖరు ప్రవక్తయగు ముహమ్మదు
వారి ఖిబ్లా కొన్ని దినములు బైతుల్ ముఖద్దసుగా నుండును. పిదప స్థిరముగా
కాబామసీదు ఖిబ్లాగా నియమింపబడును అను విషయము వారికి తెలియును.

ఇట్లు సంభవించునని వారి గ్రంథములలో ప్రవక్తలు ప్రకటించియున్నారు. వారికి నిది వాస్తవమని తెలిసియు అసూయచే ముసల్మానులతో వాదులాడుదురు. కావున వారి పలుకులను లెక్కపెట్టకుండు. వారి కర్మలను దేవుండు ఎఱుంగును. ఆకర్మల ఫలితము వారికి నొసంగును.

145. వల-ఇన్-అతై-తల్ల-జీన-ఊతుల్-కితాబ-బి-కుల్లి-ఆయ-తిన్-మా-
తబిఊ-ఖిబ్-లతక-వమా-అన్ త-బితా-బిఇన్-ఖిబ్-లత-హుమ్-వమా-బఅ-జుహు
మ్-బితా-బిఇన్-ఖిబ్-లత-బఅ-జిన్-వల-ఇనిత్ తబఅ-త-అహ్మ-అహుమ్-మిమ్-
బఅ-ది-మాజా-అక-మినల్-ఇల్మి-ఇన్నక-ఇజ్ ల-లమినజ్-జాలిమీన్.

145. మఱియు నీవు సకలసూచనలను గ్రంథముగలవారి యొద్దకుఁ దెచ్చినను నీ ఖబ్లాను వారు అనుసరింపరు. మఱి నీవును వారి ఖబ్లాను అనుసరింపఁజాలవు. మఱి వారిలో నొకరి ఖబ్లా నొకరు అనుసరింపరు. మఱియు నీకు జ్ఞానమువచ్చిన పిదపను నీవు వారి కోరికలను అనుసరించినచో నిశ్చయముగా నీవును, అన్యాయముచేయువారిలో చేరిన వాడవగుదువు.

వ్యా॥ 145. యూదులును క్రైస్తవులును సన్మార్గమువలంబించిన బాగుగానుండునని హజ్రత్ రసూలువారు, ఇష్టపడుచుండిరి. దానిఁగూర్చి జేవుండు, “ఓ ప్రవక్త! నీవెన్ని సూచనలు వారికిఁ దెచ్చియిచ్చినను వారు తమ ద్వేషము వదలి నీ ఖబ్లానుగా కాబామసీదును అనుసరింపరు. నీవు దేవుని సెలవు ప్రకారము కాబామసీదు ఖబ్లాను వదలి వారి ఖబ్లాను అనుసరింపఁ జాలవు. యూదులు క్రైస్తవులు ఒకరి ఖబ్లాను ఒకరు అనుసరింపరు. వారు వేఱువేఱు ఖబ్లా గలిగియున్నారు. యూదులు మొదలైన వారు తమ కోర్కెల వైపునకు నిన్ను మార్పుటకు యత్నింతురు. కాని నీవట్లుచేయవు. అయిన ఒకవేళ నీకు దేవునిచే జ్ఞానములభించిన పిదపను వారి తప్పుకోరికలను నీవు అనుసరించినచో నీవు అన్యాయముచేయు వర్గములో చేరుదువు.” అనెను. ఇందు సకల ముసల్మానులకు హెచ్చరిక యున్నది. దేవుని ధర్మములనే అనుసరింపవలెను, మానవులు తమ ఇష్టానుసారముగా పోగూడదు.

146. అల్లజీన-అతై-నాహు-ముల్-కితాబ-యఅ-రిఘా-నహు - కమా-
యఅ-రిఘా-న-అల్లా-అహుమ్-వ-ఇన్న-ఫర్-ఖమ్-మిన్-హుమ్-లయక్-తుమూ-
నల్-హాఖ్-ఖ-వహుమ్-యఅ-లమూన్, 147. అల్-హాఖ్-మిర్-అబ్బిక్-ఫలా-
తహూ-నన్న-మినల్-ముమ్-తరీన్.

146. మేమెవరికి గ్రంథము నొసంగితిమో వారు తమ పుత్రుల నెట్లు

గుర్తింతురో అట్లు ఆయనను గుర్తించుచున్నారు. నిశ్చయమును వారిలో కొందఱు తెలిసియు సత్యమును దాచుచున్నారు. 147. నీ ప్రభువు నెలవిచ్చు నదియే సత్యము. కావున నీవు సందేహించు వర్తములో చేరకుము.

వాక్య|| 146. దేవునిచే గ్రంథము పొందినవారలగు యూదులును క్రైస్తవులును తమతమ మత గ్రంథములగు తొరాతు, ఇస్తీలు, (బైబిలు)లో రాజువు ఆఖరు ప్రవక్తనుగూర్చి ప్రకటింపఁబడిన గుర్తులను విషయములను పూజిత్ మహమ్మదు ప్రవక్త వారయందు సంపూర్ణముగా నున్నవని గుర్తించి కొందఱు విద్వాంసులు విశ్వసించిరి. మఱి కొందఱు విశ్వసించకపోయిరి. ఎట్లు తమ పుత్రులను గుర్తించుటలో సందేహముండదో అటులే మహమ్మదు వారు ఆఖరు జగత్ ప్రవక్తయని గుర్తించుటలో సందేహముండదు. అయిన కొందఱు అసూయా ద్వేషములచే నిజము తెలిసియు నమ్మకపోయిరి. 147. నిజము దేవుని సందేశము(వహీ)వలన తెలియునది. ఇది దేవునాజ్ఞ. కావున మూఢుల సందేహములను తెక్క పెట్టకూడదు. ఇందుముసల్లాను భక్తులకు హెచ్చరికగలదు.

148. వలి-కుల్లన్-విజ్-హతున్-హువ-ము వల్లీహ్-ఫస్-తబి-ఖుల్-ఖై రా తి-బిన-మా-తకూనూ- యాతి-బికు ముల్లా హు-జమీ-అన్-ఇన్నల్లాహ్-అలా-కు ల్లి-మై-ఇన్-ఖదీర్.

148. మఱి ప్రతివారికి నొక దిక్కున్నది. వారు దాని వైపునకు ముఖము చేయుదురు. కావునమీరుసత్కార్యములలో మించిపోవుఁడు. మీరెచ్చటనుండినను దేవుఁడు మిమ్ములనుచేర్చును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వముపై శక్తిగలవాఁడు.

వాక్య|| 148. ప్రతి మతమువారును తమతమ ప్రార్థనలలో ఏదో యొక వైపునకు ముఖముచేయుదురు. యూదులు ఒక దిక్కునకు, క్రైస్తవులు మఱొక దిక్కునకు ముఖము చేయుదురు. ప్రార్థనలో ఏదిక్కునకు ముఖముచేసిన నేమి? అది మతమునకు మూలధర్మముకాదు. ఇట్టివిషయములోవాదులాడుచు, మతము యొక్క ముఖ్యోద్దేశములైన సత్కార్యములు వదలుట ఉత్తమముగాదు. కావున ఓముసల్లానులారా! మీరుసత్కార్యములు పుణ్యధర్మములు చేయుటలో ఒకరి నొకరు మించిపోవుటకుయత్నింపుఁడు. ఇదియే శ్రేష్ఠమైనది, ఇదియే యుభయ లోకములలో పనికివచ్చునది. మీరెచ్చటనుండి ఏదిక్కునకు ముఖముచేసి ప్రార్థించినను, తీర్పుదినమ (ఖయామతు) నందు దేవుఁడు మీయందరిని ఒక్కచోట చేర్చి మీమీ కర్మల తీర్పుచేయును. ఇట్లు చేయుటకు దేవునికి శక్తిగలదు. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు.

149. వమిన్-హై-సు-ఖరజ్జి-ఫవల్లి వజ్-హక-షత్-రల్- మస్ జిదిల్-

హా రామి-వత్తిన్న హా-లల్ హాఖ్ ఖు-మిర్ - అబ్బిక-వమల్లాహు-బిగా-ఫిలిన్-అ
మ్మా-తల్-మూన్. 150. వమిన్-హైసు-ఖర జ్జ-ఫవల్లి-వజ్ హాక-షత్ రల్-మ
స్-జిదిల్ హా రామి-వ హైసు-మాకున్-ఫవల్లా వుజూహుమ్-షత్ రహూ-లి
అల్లా-యకూన-లిన్నా సి-అల్లై కుమ్-హుజ్జతున్-ఇత్-అల్లజీన-జలమూ-మిన్ హుమ్
ఫలా-తఖ్ షా-హుమ్-వఖ్ షా-వలి-ఉతిమ్మ-నిఅ మతీ-అల్లై - కుమ్-వల-అల్లకు
మ్-తహ్-తహూన్.

149. మఱి నీవు ఎచ్చటనుండి బయలుదేరినను నీముఖము మన్ జిదె
హారాము దిక్కునకు చేయుము. మఱియునిది నిశ్చయముగా నీప్రభువునుండి
వచ్చిన సత్యము. మఱి దేవుడుమీరుచేయు కర్మలనుండి అజాగ్రత్తగాలేడు.
150. మఱిమీరు ఎచ్చటనుండి బయలుదేరినను మన్ జిదెహారామ్ దిక్కున
కు ముఖముచేయుడు. మఱియు మీతో జనులు వాదులాడ కుండుటకై మీరె
చ్చట నుండినను దానివైపునకే ముఖముచేయుడు, కాని వారిలోని అన్యాయ
వాదులకు జంకకుడు, నాయందు భయభక్తులుగలిగియుండుడు. మఱి మీ
పై నాయనుగ్రహమును పూర్తి చేయుటకును, మీరు సన్మార్గము పొందుటకు
ను (ఖిల్లా నియమించితిమి).

వ్యా|| 149: 150. ఖిల్లా విషయములో మొట్టమొదటి మార్పు గావున
పలుమార్లు నొక్కి చెప్పవలసియున్నది. అదియును గాక ఎచ్చట నుండినను
ఏపురములో నుండినను సర్వకాలములందును కాబా మసీదు(మన్ జిదెహారామ్)
దిక్కునకు ముఖము చేసి ప్రార్థనలు సలుపవలెనని ధర్మము విధింపఁ బడియె.
యూదులు మొదలగు జనులు ఈవిషయము వాదులాడకుండుటకు ఆటలు చేయ
వలెను. ఎందుకన తొరాతు గ్రంథములో ఆఖరు ప్రవక్త యొక్క ఖిల్లా ఇబ్రా
హీము ప్రవక్తను అనుసరించి కాబామసీదు అగునని యుండెను. కాబామసీ
దు ఖిల్లాగా కాకున్నచో యూదులు వాదులాడఁగలరు. ఈజనులలో అవిశ్వా
సులగు ఖురైషులు మొదలైనవారు అన్యాయముగా వాదింతురు. వారి నిందల
కు లెక్క పెట్టక, జంకక, దేవునికే భయపడవలెనని ముసల్మానులకు బోధిం
పఁబడియె. ముసల్మానులపై దేవుని యనుగ్రహము పూర్తియగుటకుగాను,
వారు ధర్మమార్గము పొందుటకుగాను, ముందున్న ఖిల్లామార్పబడి కాబా
మసీదు ఖిల్లాగా నియంపఁబడియెను.

151. కమా-అర్ సల్నా-ఫీకుమ్-రసూలమ్-మిన్-కుమ్-యత్ లూ-అల్లై-
కుమ్-అయాతినా-వ-యుజ్కీ-కుమ్-వయుల్లి-ముకుముల్-కితాబ-వల్-హిక్

త-వ-యు-అల్లిముకుమ్-మాలమ్-తకూనూ-తల-లమూన్. 152. ఫజ్-కురూసీ-
అజ్-కుర్-కుమ్-వషకురూ-లీ-వలా-తక్-ఫురూన్.

151. ఎట్లు మీలోనుండి మా సూచన (వాక్యము)లు మీ యెదుట
చదువు నట్టియు మిమ్ములకు పవిత్రులు గాఁజేయునట్టియు, మీకు గ్రంథమును
దాని రహస్యములును నేర్పునట్టియు, మీకుఁ దెలియని వానిని నేర్పు
నట్టియు ఒక ప్రవక్తను మీయొద్దకుఁ బంపితిమో అటులే మా యను
గ్రహము పూర్తి చేసితిమి. 152. కావున మీరు నాకు జ్ఞప్తి చేయుఁడు,
నేనును మీకు జ్ఞప్తి చేయుదును. మఱి కృతజ్ఞత చెల్లింపుఁడు, కృతఘ్నులు
కాకుండుఁడు.

వ్యా॥ 151, 152. దేవుఁడు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని ఖురైషులవం
శములోనే వుట్టించి వారిని ప్రవక్తగాఁజేసి వారి యొద్దకుఁబంపి వారిని బోధించి
ఖురాను గ్రంథము దాని రహస్యములు దెలిపి ప్రజలయందున్న దురాచార
ములను చెడుగుణములను పోఁగొట్టి సుగుణవంతులను గాఁజేసి పవిత్రుల గావించెను.
ఇది గొప్పమేలు. అటులే ఖిల్జాను మార్చి అనుగ్రహము పూర్తిచే
యఁబడెనని చెప్పఁబడియె. ఇట్టిమేలును మఱవక, ఎల్లపుడు దేవునికి జ్ఞప్తి
చేసి యతనిని ధ్యానింపవలెను. ఇట్లుచేసిన దేవుఁడుకూడ తన భక్తులను జ్ఞప్తి
యందుంచుకొని వారిని తన అనుగ్రహముచే సంపూర్ణులనుగాఁ జేయును. ఈ
విషయము ఎంతో గొప్పదిగదా! భక్తులు ఎల్లపుడు దేవుని మేలును మఱ
వక కృతజ్ఞులై యుండవలెను. దేవుని మేలును మఱచుట మహాపాపము.

153. యా-అయ్యు-హల్లజీన-ఆమనుస్-తకూనూ-బిస్-సబ్-రి-వస్-సలా
తి-ఇన్నల్లాహ-మఅస్-సాబిరీన్. 154. వలా-తఖూలూ-లిమన్-యుఖ్-తలు-ఫీ-
సబీ-లిల్లాహి-అమ్-వాతున్-బల్-అహ్-యా-ఉన్-వలాకిల్-లాతష్-ఉరూన్.

153. ఓ విశ్వసించిన వారలారా! ఓర్పుతోను, నమాజుతోను సహాయ
ము కోరుఁడు. (పొందుఁడు). నిశ్చయముగా దేవుఁడు ఓర్పుగల వారితో ను
న్నాఁడు. 154. మఱి దేవునిమార్గమందు చంపఁబడినవారిని మృతులని చెప్ప
కుఁడు, వారు సజీవులుగా నున్నారు. కాని మీరు గ్రహింపఁజాలరు.

వ్యా॥ 153, 154. మానవుఁడు కష్టమో సుఖమో పొందుచుండును.
సుఖము పొందినపుడు దేవుని కృతజ్ఞతలు చెల్లింపవలెను. కష్టములు గలుగు
నపుడు, నిరుత్సాహము చెందక దేవునిని పార్థింపుచు ఓర్పుగలిగి యుండ
వలెను. ప్రార్థనవలన ఓర్పువలన కష్టములు తేలికయైపోవును. సహనమనునది
గొప్ప విషయము. సహించువారికి దేవుఁడు తోడుగా నుండును. ధర్మమార్గ

మందు దేవుని కొఱకు కష్టములు సహించి దుష్టులచే వధింపఁబడు భక్తులు మృతులుగారు. వారు దేవుని సన్నిధానమున సజీవులుగా నున్నారు. ఈ విషయము ప్రజలకు గోచరింపదు. ధర్మమార్గమందు వధింపఁబడిన వారిని షహీదులు అనుదురు. ఇది గొప్ప పదవి.

155. వల-నబ్-లు-వన్న-కుమ్-బి-మై-ఇమ్-మినల్-ఖా-ఫి-వల్-జూ-ఇ-వనఖ్-సిమ్-మినల్-అమ్-వాలి-వల్-అన్-పు-సి-వస్-సమ-రా-తి-వబష్-షి-రిస్-సా-బి-రీన్ .

156. అల్-జీ-న-ఇ-జా-అ-సా-బత్-హుమ్-ము-సీ-బ-తున్-ఖా-లూ-ఇ-న్నా-లి-ల్లా-హి-వ-ఇ-న్నా-ఇ-లై-హి-రా-జి-ఉన్ . 157. ఉ-లా-ఇ-క-అ-లై-హి-మ్-స-ల-వా-తుమ్-మి-ర్-అ-బ్బి-హి-మ్-వ-ర-హ్మ-తున్-వ-ఉ-లా-ఇ-క-హు-ముల్-ము-హ్-త-దూన్ .

155. మఱియు నిశ్చయముగా కొద్ది భయముతోను, ఆకటితోను, ధన, ప్రాణఫలములతోను, మిమ్ము పరీక్షింతుము. 156. మఱి ఆపద కలుగునపుడు మేము దేవుని వారలమే. తుదకు ఆతని యొద్దకే పోవువారలమే. అని చెప్పుచు సహించునట్టి వారికి సంతోషవార్త నిమ్ము. 157. ఇట్టి వారి పైన ననే వారి ప్రభువునుండి అనుగ్రహముచు దయయు నున్నవి. మఱి వీరే సన్మార్గము పొందినవారు.

వ్యా॥ 155, 156, 157. శత్రులవలని భయముచే, ధర్మ మార్గమందు ధనము పోవుటచేఁగలుగు ఆకటిబాధచే, ప్రాణధన, ఫలసప్తములచే భక్తులు పరీక్షింపఁబడుదురు. అపుడు సర్వమును మేమును దేవుని సొత్తులము. సర్వము ఆతనిదే. తుదకు మేము ఆతనియొద్దకే మరలుదుము. అని చిత్తశాంతి పొంది సహించువారికి దేవునిదయ అనుగ్రహము గలుగును అని సంతోషవార్త ఇయ్యఁబడినది. ఇట్టి ఓర్పు భక్తిగలవారె నిజమైనభక్తులు అని హెచ్చరింపఁబడియె.

158. ఇ-న్న-స్-స-ఫా-వల్-మి-వ-త-మి-న్-ష-అ-ఇ-రి-ల్లా-హి-ఫ-మ-న్-హ-జ్జల్-బై-త-అ-వి-అ-త-మ-ర-ఫ-లా-జు-నా-హ-అ-లై-హి-అ-న్-య-త్-త-వ-ఫ-బి-హి-మా-వ-మ-న్-త-త-వ-ఫ-ఫై-ర-న్-ఫ-ఇ-న్న-ల్లా-హ-షా-కి-రు-న్-అ-లీ-మ్ .

158. నిశ్చయముగా, సఫా, మర్వాయందు దేవుని సూచన (గుర్తు) లున్నవి, కావున ఎవరు, కాబావ సీదు (దేవునిగృహము) యాత్రచేయుదురో లేక ఉమాచేయుదురో వారు ఈ రెంటిమధ్య ప్రదక్షిణించినచో వారికెట్టి దోషములేదు. మఱియు తనసంతోషముతో సత్కార్యముచేయునో దేవుడు వాని ఫలితము నొసఁగువాఁడును సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 158. సఫా, మర్వా అను కొండను మక్కా పురమునందు కాబా

యసిదునకు సమీపముననున్నవి. పూర్వమునుండి కాబాయాత్ర(హజ్)యును దాని దర్శనమును (ఉమా)చేయువారు ఆరెంటిమధ్య ప్రదక్షిణించుచుండిరి. ఇప్పుడు ముసల్మానులు కూడ అట్లు చేయవలెను. అందు దోషములేదు. అవి దేవుని సూచనలు. అచ్చట భక్తిపూర్వకముగ ప్రదక్షిణింపవలెను, మఱివారు స్వేచ్ఛగా సత్కార్యములు చేయుదురో వారికి వాని ఫలితమిచ్చును. దేవునికి సర్వము దెలియును.

159. ఇన్నల్ల-జీన-యక్-తు-మూన-మా-అన్-జల్నా-మినల్-బయ్యినాతి-వల్-హుదా-మిమ్-బఅ-ది-మా-బయ్యన్నా-హు-లిన్నాసి-ఫిల్-కితాబి-ఉలా-ఇక-యల్-అను-హుముల్-లాహు-వయల్-అను-హుముల్-లాఇ-నూన్. 160. ఇల్-ల్లజీన-తాబూ-వ-అస్-లహూ-వ-బయ్యనూ-ఫ-ఉలా-ఇక-అతూబు-అల్లెహిమ్-వ-అనల్-తవ్వాబుర్-రహీమ్. 161. ఇన్నల్ల-జీన-కఫరూ-వమాతూ-వహుమ్-కుప్పారున్-ఉలా-ఇక-అల్లె-హిమ్-లఅ-నతుల్లాహి-వల్-మలా-ఇకతి-వన్నాసి-అజ్-మ-ఈన్. 162. ఖాలి-దీన-ఫీహి-లాయు-ఖఫ్-ఫఫు-అన్-హుముల్-అజ్జాబు-వలాహుమ్-యున్-జరూన్.

159. నిశ్చయముగా నెవరు, మేము పంపిన స్పష్టమైన సూచనలను ధర్మములను, ప్రజలకొఱకు గ్రంథములో స్పష్టపఱచిన పదపను, దాచుచుండురో వారిని దేవుడు శపించును. అందఱును శపించుచున్నారు. 160. కాని ఎవరు తుమాపణ వేడి తమ కర్మలను దిద్దుకొని సత్యమును వెల్లడించిరో నేను వారిని తుమించుచున్నాను, మఱి నేను తుమించువాడను, దయగలవాడను. 161. నిశ్చయముగా నెవరు అవిశ్వాసులై ఆ అవిశ్వాసముతోనే మృతినొందిరో వారిపై దేవుని యొక్కయు, దేవదూతల యొక్కయు; సర్వమానవుల యొక్కయు శాపమున్నది. 162. వారు ఆ శాపముననుభవించుచు చిరకాలముండుదురు. వారికి నరకబాధ తగ్గించబడదు మఱి వారికి విరామము లభింపదు.

వ్యా॥ 159: 162 దేవుడు తొర్రాతు గ్రంథములో ముహమ్మదు ప్రవక్తను గూర్చి స్పష్టమైన సూచనలు ప్రకటించి యుండెను. వానిని యూదులు దాచిరి. సత్యము దాచుట వలన ఘోరపాతకము లభించును. అట్టివారు శాపమునకు అర్హులు. దేవుడే గాక జీవులను అట్టిపాపులను శపింతురు. లేకున్న వారి పాపఫలితముగ అందఱికిని బాధ గలుగును, ఇట్లున్నప్పటికిని ఎవరు తమ పాపములకు పశ్చాత్తాపపడి దేవుని తుమాపణ కోరుదురో వారు దేవునిచే తుమింపబడి దేవుని దయకు పాత్రులగుదురు, ఎందుకన దేవుడు తుమించువా

డును, దయగలవాఁడును. అట్లు క్షమాపణ కోరక ఎవరు సత్యమును దాచి దేవుని తిరస్కరించి అవిశ్వాసస్థితిలోనే మృతి నొందుదురో వారు దేవుని శాపమునకు అర్హులై నరక నివాసులగుదురు. ఆ నరకబాధ తగ్గదు, ఎట్టి విరామమును వారికి లభింపదు.

163. వ-ఇలా-హుకుమ్-ఇలాహున్-వాహిదున్-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హు
వర్-రహ్మానుర్-రహీమ్.

163. మఱి మీ పూజ్యుడగు దేవుఁడు భక్తుడేను. ఆతఁడు దప్ప వేఱు దేవుఁడులేడు. ఆతఁడు అమితదయగలవాఁడును, ప్రేమించువాఁడును.

వ్యా॥ 163. ఇందు దేవుని ఏకత్వము చెప్పబడెను. ఇతముండు వాక్యములలో దేవుని ఏకత్వమును రుజువుపఱచునట్టిసూచనలు తెలుపబడుచున్నవి.

164. ఇన్న-ఫీఖిల్-ఖిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-వఖ్-తిలాఫిల్-లై
లి-వన్-నహరి-వల్-ఫుల్-కిల్లతీ-తజ్జరీ-ఫిల్-బహారి బిమా-యన్-ఫ-ఉన్నాస -
వమా-అన్-జలల్లాహు-మినన్-సమాఇ-మిమ్-మాఇన్-ఫ-అహ్-యా-బిహిల్ - అ
ర్-జి-బల-ద-మా-తిహి-వ-బస్-ఫీహి-మిన్-కుల్లి-దాబ్బి-తిన్-వతన్-రీఫిర్ - రియా
హి-వన్-స-హి-బిల్-ముసఖ్-ఖిరి-బై నన్-సమాఇ-వల్-అర్-జి-లఆయా-తిల్ -
లిఖా-మిన్-యఅ-ఖిలూన్.

164. నిశ్చయముగా ఆకాశమును భూమిని సృష్టించుటయందును, రాత్రిబవళ్లు మాటుటయందును, ప్రజలకు నుపయోగకరములైన వానిని దీసికొనిపోవు ఓడలయందును దేవుఁడు ఆకాశమునుండి నీళ్లను కురియించి నిరీవమైన భూమికి నీళ్లచే ప్రాణమిచ్చి యందు సర్వజంతువులను వ్యాపింపజేయుటయందును, వాయువుల మార్పునందును, ఆకాశము భూమి మధ్య దేవునికి ఆధీనమైయుండు మేఘములయందును, బుద్ధిమంతులకు సూచనలున్నవి.

వ్యా॥ 164. ఈ వాక్యములలో దేవుని ఏకత్వమును ఆతని కరుణయును సూచించు శక్తి సూచనలు గ్రహించు బుద్ధిమంతులకున్నవి. ఆకాశ సృష్టియందు యోచించిన ఇంత పెద్ద ఆకాశమునందలి సూర్యచంద్రాదులు ఎట్టి యాధారము లేకుండ నిలుచుటయును చాల వింతమైనదిగదా? భూమియందలి సముద్రములు, నదులు, కొండలు, చెట్లు, చేమలు, జంతుజాలములు వాని ఆహారములకుఁగాను వసతులును చచ్చి యెండిపోయిన భూమిని వానచే ప్రాణమొసంగి పచ్చగాచేయుటయును యోచింపదగినవి. రాత్రింబవళ్లు గలుగుట వాని హెచ్చుతగ్గులు, ఋతువుల వాయువుల మార్పులు ఇవన్నియు బుద్ధిశాలు

లగు జనులకు దేవుని శక్తిని సూచించు గొప్పసూచనలు. ఇవన్నియు గ్రహించి వీనిని ఎట్టి లోపము లేకుండ నడపువాఁడు ఒక్కఁడు సర్వశక్తిగల ప్రభువగు అల్లాః ఉన్నాఁడని విశ్వసించక తప్పదు. మఱి ప్రజలకు నుపయోగకరములైన సామగ్రిని దీసికొని భయంకరమైన సముద్రమును త్రేమముగా దాటించు ఓడలయందును దేవుని శక్తి సూచనలున్నవి.

165. వమినన్-నాసి-మన్-యత్త ఖజు-మిన్-దూనిల్లాహి-అన్దాదన్-యహిబూబ్-నహుమ్-కహుబ్బిల్లాహి-వల్లజీన ఆమనూ-అషద్దు-హుబ్బిల్-లిల్లాహి-వతౌ-యర్లజీన-జలమూ-ఇజ్-యరౌనల్-అజాబ అన్నల్-ఖువ్వత్-లిల్లాహి-జమీ-అన్-వఅన్నల్లాహ-షదీదుల్-అజాబ్.

165. మఱి ప్రజలలోని కొందఱు దేవునికి సాటి కల్పించుచు దేవుని ప్రేమించునట్లు వానిని ప్రేమించుచున్నారు. మఱియు విశ్వాసులకు దేవునియందే అధికప్రేమయున్నది. మరియు దుర్మార్గులు నరకబాధ పొందునపుడు సర్వశక్తి దేవునికే యున్నదనియు, దేవునిశిక్ష చాలకఠినమైనదనియు, తెలిసికొనినచో (అట్లు సాటికల్పింపరు.)

వ్యా॥ 165. మానవులు సర్వసృష్టిలో శ్రేష్ఠులయ్యై వారిలో కొందఱు తమ అవివేకముచే దేవుని వదలి ఆతనికి సాటిగ నితరులనుజేసి ఎట్లు దేవునిని మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమింపవలెనో అట్లు ప్రేమించుచున్నారు. ఇదిచాలా అన్యాయమును, దుర్మార్గమును. ఏలాభనష్టములు చేయఁజాలని దైవంబులనుకొలుచుట మానవజాతికి తగినదికాదు. అందుచేతనే విశ్వాసులును భక్తులును దేవునినే నమ్మి సాటికల్పింపక ఆతనియందు అధికమైనప్రేమ భక్తి గలిగి ఎట్టికష్టములోను ఆతనిసహాయముకోరుదురు. ఆతని ఆజ్ఞలనే అనుసరింతురు. ఇదియే భక్తులగు ముసల్మానుల మార్గము. దేవునికి సాటికల్పించిన పాపము త్రిమింపఁబడదు. ఇట్టిదుర్మార్గులైన పాపులు వారికి పరలోకమందు గలుగు నరక బాధను చూచి వారిని విడిపించు దైవము లేక దేవుని కఠిన శిక్షకు లోబడియుండుచూచినచో వారు దేవునికి సాటికల్పింపరు. ఇతర దైవములను పూజింపరు అని చెప్పఁబడియె.

166. ఇజ్-తబ్బి-అల్లజీనత్-తుబిడ్డ-మినల్-లజీ-నత్ తబ్బి-వర-అఫ్-అజాబ-వత్త ఖత్-అత్-బిహీముల్-అస్బాబ్. 167. వఖాలల్లజీ-నత్త బడ్డ-లౌ-అన్న-లనా-కట్ట-తన్-ఫనత్ బట్ట-మిన్-హుమ్-కమా-తబ్బిడ్డ-మిన్నా-కజాలిక-యురీ-హీముల్లాహ-అఅ-మాల-హుమ్-హుగట-తిన్-అల్లె-హిమ్-వమా-హుమ్-బి

భారిజీన-మినన్-నార్.

166. అపుడు ఆ నాయకులు తమ్ము అనుసరించిన వారిని అసహ్యపడుదురు. మఱి నరక బాధనుచూతురు. వారి సర్వ సంబంధములు తెగిపోవును.

167. అపుడు అనుచరులు మాకు తిరిగి ఇహలోకమునకు పోవుట లభించినచో మేముకూడ వారెట్లు మమ్ముగూర్చి అసహ్యపడిరో అటులేవారిని గూర్చి మేము అసహ్య పడుదుము. దేవుడు ఇట్లు వారి కర్మలను వారికి పశ్చాత్తాప కరములుగాఁ జూపును. (ఇట్లువారికర్మలు వృథాయైనట్లు వారికిఁ జూపును.) మఱివారు నరకాగ్నినుండి ఎప్పటికిని రాజాలరు.

వ్యా॥ 166, 167. అవిశ్వాసులకు శిక్షవిధింపఁబడునపుడు వారు ఎవరిని అనుసరించి పూజించిరో ఆ చిల్లర దేవతలు తమ భక్తులకు నెట్టి సహాయము చేయలేక వారిని గూర్చి అసహ్యపడుదురు. అచ్చట ఏలాటి సంబంధముండదు. ఎట్టి బంధుత్వము పనికిరాదు. అవిశ్వాసులైన అనుచరులు తమ దుర్గతిని చూచి మాకు ఈ నరకబాధ తొలగి మరల ఇహలోకమునకు మరలుట లభించిన ఎంత బాగుగానుండును! మేము సన్మార్గము అవలంబించి ఇపుడు మాకు తోడుపడఁజాలక వీడిపోయిన చిల్లర దేవతలను నాయకులను మేముకూడ వదలుదుము. అని ఆసంభవమగు కోరిక కోరుదురు. వారు అవిశ్వాస స్థితిలోఁజేసిన కర్మలు వృథాయై అవి వారికి పశ్చాత్తాపము గలుగఁజేయునవి అగును. అవిశ్వాసులు నరకమునుండి ఎప్పటికిని బయటికి రాజాలరు. వారు తిరిగి ఇహలోకమునకుఁబోవుట ఆసంభవము. అని సూచింపఁబడియె.

168. యా-అయ్య-హన్నాసు-కులూ-మిమ్మా-ఫిల్-అర్-జి-హలా-లన్-తయ్యి-బన్-వలా-తత్-తబిడ్డ-ఖుతువా-తిష్-పైతాని-ఇన్నహూ-లకుమ్-అదువుమ్-ముబీన్. 169. ఇన్నమా-యా-మురు-కుమ్-బిస్-సూఇ-వల్-ఫహ్-షాఇ-వ-అన్-తఖూలూ-అలల్లాహి-షలా-తేఆ-లమూన్.

168. ఓ జనులారా! భూమిలోని వస్తువులలో శాస్త్ర సమ్మతములై పవిత్రములైన వానిని భుజింపుడు. సైతాను పాదములను అనుసరింపకుడు. 169. నిశ్చయముగా అతడు మీకు స్పష్టమైన (వెల్లడియైన) శత్రువు. అతడుఁ దుష్కార్యములును అసహ్యములును చేయుటకును, మీకుఁ దెలియని అసత్యములను దేవునిపై మోపుటకును, మీకు నాజ్ఞచేయును.

వ్యా॥ 168, 169. మానవులు ఏయేవస్తువులను భుజింపఁ గూడదని దేవుడు నిషేధించెనో వానిఁ దప్ప మిగిలిన శాస్త్రీయములై పవిత్రములై హానికరములుగానివి భుజింపవలెను. స్వయముగా ధర్మమైన వస్తువులను నిషే

ధింపఁగూడదు. కొందఱు హలాల్ జంతువులను సైతాను ప్రేరేపణచే దేవ
తల పేరుతో వదలుదురు. అట్లు చేయకూడదు. ముద్దారు మొదలైనవి నిషిద్ధ
ములు. ధర్మమార్గమును అనుసరింపవలెను. సైతాను పాపకార్యములను, అస
హ్యములను జేయునట్లు ప్రేరేపించును. వాని ననుసరింపఁగూడదు. మత ధర్మ
ములలో లేనివి కల్పించునట్లు సైతాను బోధించును. వాని ననుసరించిన దేవు
నిపై అసత్యముల మోపినట్లగును. పిశాచము మానవులకు శత్రువు. ఇది మఱుఁ
గుగాదు. వాఁడు కనఁబడకున్నను, వాఁడు మనస్సులలో కల్పించు కలఁతలను
బట్టి వానిని దెలిసికొనవచ్చును.

170. వ-ఇజా-ఖల-లహు-ముత్-తబిఱ్ఱ-మా-అన్-జలల్లాహు-ఖాలూ-
బల్-సత్-తబిఱ్ఱ-మా-అల్-ఫైనా-అలైహి-ఆబాఅనా-అవ-లౌ-కాన-ఆబా-ఉ
హుమ్-లాయఅ-ఖిలూన-మైఅన్-వలాయహ్-త-దూన్. 171 వ-మసలుల్-
లజీన-కఫరూ-కమస్-లిల్-లజీ-యన్-ఇఖు-బిమా-లాయన్-మఉ-ఇలా-దుఆ-అ
న్-వనిదా-అన్-సుమ్ముమ్-బుక్-మున్-ఉమ్-యున్-ఫహుమ్-లాయఅ-ఖిలూన్

170. వారితో దేవుఁడు పంపినదాని ననుసరింపుఁడు అని చెప్పినచో
అట్లు ఎన్నటికిఁగాదు, మేము మాతాత మత్తాతలుండిన మార్గము ననుసరింతు
ము. అని చెప్పుదురు. వారి తాతముత్తాతలకు కొంచెమైన జ్ఞానము లేకున్నను
వారికి సన్మార్గము తెలియకున్నను (అట్లు అనుసరింతురు.) 171. మఱి అవి
శ్వాసుల పోలిక, పిలుపును దప్పమఁజెద్దియును వినని దానిని పిలుచునట్టి వాని
వలెనున్నది. వారు చెవిటివారు, మూఁగవారు, గ్రుడ్డివారు, కావున గ్రహింపరు.

వ్యా॥ 170. అవిశ్వాసులతో దేవుఁడు పంపిన ధర్మములను అనుసరింపుఁడు
అని చెప్పినచో, మేమటు చేయము. మాతాతముత్తాతలు ఏలాగునడచుదుం
డిరో ఆ ప్రకారము నడచుకొందుము. అని పలుకుదురు ఇట్లు పలుకుట సరి
కాదు. వీరితాత మత్తాతలకు లౌకిక వ్యవహార జ్ఞానముండినను, ధర్మమార్గము
సన్మార్గముతెలియదు. వారుచేయు దురాచారముల నెట్లు వీరు అనుసరింపవ
చ్చును? ఇది చాల ఆశ్చర్యకరమే. ఇప్పటికొందఱు ముసల్మానులు ధర్మవిరు
ద్ధమగు ఆచారములను అనుసరించుచు ఇవి మాతాతముత్తాతలునడచిన ఆచా
రములని పలుకుదురు. ఇది మహాపాతకము. ఖురానెషరీఫులోను మహమదు
రసూలువారి యుపదేశములలో నెట్లుండునో అట్లు నడచుకొనుట సత్యమైన
ముసల్మాను భక్తుల కర్తవ్యము. 171. అవిశ్వాసులకు ధర్మమార్గము బోధిం
చుట ఎట్లున్నదో దానిపోలిక చెప్పఁబడినది. జంతువులను మేపువాఁడు కేకలు

వేసిపిలుచు శబ్దముమాత్రము జంతువులు వినును. దాని అర్థము గ్రహింపజాలవు. అటులేబోధకుల బోధను అవిశ్వాసులు వినుదురు. కాని దానిభావము గ్రహింపరు. దానిననుసరింపరు. సత్యము పలుకరు. ఆ అవిశ్వాసులు సత్యము విన నందున చెవిటివారు. సత్యమార్గము చూడనందున గ్రుడ్డివారు. సత్యముపలుక నందున మూఁగవారు. వినుట చూడుట పలుకుట అను మూఁడు శక్తులు వృథాచేసినందున వారు ఏదియు గ్రహింపలేరు.

172. యా-అయ్య-హల్లజీన-ఆమనూ-కులూ-మిన్-తయ్య-బాతి-మా-
రజఖ్నా-కుమ్-వమ్-కురూ-లిల్లాహి-ఇన్-కున్నమ్-ఇయ్యాహు-తతి-బుదూన్.
173. ఇన్నమా-హట్టమ-అలై కుముల్-మై-తత-వద్దమ-వ-లహ్మల్-ఖన్-జీరి-
వమా-ఉహిల్ల-బిహి-లిగై-రిల్లాహి-ఫ-మనిజ్-తుట్ట-గై-ర-బాగిన్-వలా-ఆదిన్-
ఫలా-ఇస్క-అలైహి-ఇన్నల్లాహ-గఫూరుల్-రహీమ్.

172. ఓ విశ్వాసులారా! మేము ఒసంగినపవిత్రవస్తువులను భుజింపుడు. మఱి మీరు దేవునిభక్తులయినచో ఆతని కృతజ్ఞతలు సలుపుడు. 173. ఆతడు మీకొకట చచ్చినజంతువులను నెత్తురును, పందిమాంసమును, దేవునిదప్ప నితరులపేరుతో పిలువబడిన జంతువును నిషేధించియున్నాడు. మఱొకడు పాపము చేయక, అతిక్రమించక సహింపరాని స్థితిలోనున్నచో వానికి నెట్టి పాపములేదు. నిశ్చయముగ, దేవుడు తుమించువాడును, ప్రేమగలవాడును,

వ్యా॥ 172, 173. ముందువాక్యములలో అవిశ్వాసుల విషయము చెప్పి ఇక భక్తులగు ముసల్మానులు దేవుడు ఒసంగిన పవిత్ర వస్తువులను భుజించి యాతని మేలు మఱువక కృతజ్ఞత సలుపవలెనని బోధింపబడియె. ఆ పిదప దేవుడు తన భక్తుల కొకట ఏ అపవిత్రవస్తువులను తినకూడదు అని నిషేధించెనో వానిలో కొన్ని వివరింపబడినవి. ఒక జంతువు తనంతట ప్రాణము విడిచి చచ్చిన అది ముర్దార్ (మైతా) అనబడును. దాని మాంసము తిన కూడదు. ధర్మప్రకారముగ తినదగిన జంతువును (బిస్మిల్లాః) చేసి తినవలెను. జబాచేయునపుడు ప్రవహించు నెత్తురును, పందిమాంసమును, తినకూడదు. దేవుని పేరుతోగాక యితరులపేరుతో భక్తితో వదలిన జంతువుల మాంసమును బిస్మిల్లాః చేసినను తినకూడదు. దేవునిపేరుతో మొక్కుబడిచేయవలెను. ఆతని వదలి ఇతరుల పేరుతో మొక్కుబడిచేయరాదు. కావలెనన్న ధర్మప్రకారముగా దేవునిపేరుతో జబాచేసి దాని మాంసము నిరుపేదలకు పెట్టి దాని పుణ్యముకొరిన వారికి నొసంగవచ్చును. దీనినే ఈసాలెసవాబ్ (ఫాతిహా) అనుదురు. పీర్ వలీ షహీదులపేరుతో జంతువులు విడువరాదు. అది మహా

పాతకము. ఒకవేళ ఆహారము దొరకక ఆకటిబాధకు సహింపలేక పాత్రాపకవి
గలుగునను సందేహమున్నచో ప్రాణము కాపాడుకొనుటకుఁగాను నిశేధిం
పబడిన హారామ్ వస్తువులు కొద్దిగాతిని ప్రాణము కాపాడుకొనవలెను.
హారామ్ తినుటచో హద్దుమీఱక పాపమునకుఁ బోకుండనుండవలెను. ఇట్టి
స్థితిలో హెచ్చుతగ్గులు అయిన దేవుఁడు తీయించును. ఇట్టి స్థితిలో హారామ్
భుజించిన దోషములేదు. ఇట్లు ధర్మము విధించి సెలవునొసంగుట దేవునికృప.
కావుననే దేవుఁడు తీయించువాఁడును, దయచూపువాఁడును.

174. ఇన్నల్లజీ-ల-యక్-తుమూన-మా-అన్-జలల్లాహు-మినల్-కితాబి
వయస్-తరూన-బిహి-సమనన్-ఖలీలన్-ఉలా ఇక-మా-యాకులూన-ఫీ-బుతూ-
నిహిమ్-ఇల్లన్నార-వలా-యుకల్లిము-హుముల్లాహు-యామిన్-ఖియామతి-వలా-
యుజక్కి-హిమ్-వ-ల-హుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 175. ఉలా-ఇకల్ల-జీ-నష్-తర-
ఉజ్-జలా-లత-బిల్-హుదా-వల్-అజాబ-బిల్-మగ్-ఫిరతి-ఫమా-అస్-బర-
హుమ్-అలన్-నార్. 176 జాలిక-బి-అన్న-ల్లాహ-నజ్-జలల్-కితాబ-బిత్-హాఖ్
ఖి-వ-ఇన్నల్లజీ-నఖ్-తలఘా-ఫిల్-కితాబి-లఫీ-షిఖా-ఖి-మ్-బ-ఈద్.

174. నిశ్చయముగ నెవరు దేవుఁడు పంపిన గ్రంథమును దాఁచుచు,
దానికి బదులుగ కొంతవెల పుచ్చుకొనుచున్నారో, వారు తమ పొట్టలలో
అగ్నిమాత్రము నించుచున్నారు (దూర్చుచున్నారు). మఱి దేవుఁడు వాఁలతో
తీర్పుదినమున మాటలాడఁడు. మఱి వారిని పరిత్రులుగాఁజేయుఁడు. మఱి
వాఁకి దుఃఖకరమైన బాధయున్నది. 175. వారే సన్మార్గమునకు బదులుగదుర్గా
గమును, మోక్షము (క్షమాపణ) నకు బదులుగ నరకబాధను కొనినవారు.
వారికి నరకమునందు ఎంత సహనము కలదో! 176. ఇది దేవుఁడు సత్యమైన
గ్రంథము పంపినందు వలనఁగలిగెను. మఱియు గ్రంథములో భేదా భిప్రాయ
ము గలిగిన వారు చాల (దూరమైన) ద్వేషములో నున్నారు.

వ్యా॥ 174, 175, 176. తౌరాతు గ్రంథములో హజ్రత్ ముహమ్మదు
క్రీవక్తనుగూర్చి ప్రకటనలును, ధర్మములునుండెను. యూదులు నిజము ప్రక
టంపక దానిని దాఁచుచు ప్రజలయొద్ద లంచములు పుచ్చుకొనుచుండిరి. సత్య
మును దాఁచుటయే మహాసాతకము. మఱి దానిపై ధర్మములుదాఁచి లంచ
ములు పుచ్చుకొనుచుండిరి. ఆలంచములతో వారి పొట్టలనింపుట అగ్నిని
గ్రంగినట్లే. ఎట్లు అగ్నికాల్చివేయునో, అటులే ఆలంచముల వలన పాపము
వారిని కాల్చివేయును. ఇట్టి వారిలో దేవుడు తీర్పుదినము (ఖియామత్)నందు

ప్రేమతో సంభాషింపఁడు. ఇది అన్నిశిక్షలకన్న కఠినమైనది. పుట్టించి పెంచిన ప్రభువగు ప్రియుఁడు మాటలాడకున్న ఏమి దుర్గతి అగునో యూహింపనలవికాదు. మఱి దేవుఁడు వారిని పవిత్రులనుఁగా జేయఁడు. మఱివారికి పీడించు నరకబాధయున్నది. ఇట్టివారు ధర్మమార్గమువదలి దానికి బదులు దుర్మార్గము స్వీకరించినవారు. పాపక్షమాసణము వలని మోక్షమునకు బదులుగ నరకబాధను కొనినవారు. ఇవన్నియు చూడ వారికి నరకాగ్ని బాధసహించుటకు నెట్టి ఓపిక గలదు? ఇదిచాల ఆశ్చర్యకరము. ఎవరును సహింపఁజాలరు. కావున ఇస్లామ్ మార్గము ననుసరించి దేవుని ప్రీతివడయుటకు మానవులు యత్నింపవలెను. ఈధర్మములు సత్యమైన దేవుని గ్రంథము దేవుఁడు పంపినందు వలన గలిగినవి దుష్టులకు శిక్ష గ్రంథము ననుసరించియే గలుగును. దేవుని గ్రంథములో అభిప్రాయ భేదములు గలిగిదానికి వ్యతిరేకముగా పోయినవారు చాలదూరమైన మహాద్వేషమున పడినవారు. కావున దేవుని గ్రంథముగు ఖురానె షరీఫును అనుసరింప వలెను.

177. లై సల్-బిఱ్ఱ-అన్ తువల్లా-వుజూ-హకుమ్-ఖి బలల్-మష్-రిఖి-వ
 ల్ మగ్-రిబి-వలా-కిన్నల్-బిఱ్ఱ-మన్-ఆమన-బిల్లాహి-నల్-యోమిల్-ఆఖిరి-వ
 ల్-మలా-ఇకతి-వల్-కి తాబి-వన్-నబీ-ఈన-వ-ఆతల్-మాల-అలా-హుబ్బిహీ-
 జవిల్-ఖుర్ బా-వల్-యతామా-వల్-మసాకీన-వద్-నస్-సబీలి-వస్-సాఇలీన-వ
 ఫిర్-రిఖాబివఅఖామస్-సలాత-వఆ-తజ్-జకాత-వల్-మూఘాన-బిఅహ్మి-హి
 మ్-ఇజా-ఆహదూ-వస్-సాబిరీన-ఫిల్-బాసాఇ-వజ్-జుఱ్ఱ-ఇ-వహీ-నల్-బాసి-
 ఉలా-ఇకల్లజీన-సదఖూ-వ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ముత్తఖూన్.

177. మీరు మీముఖములను తూర్పులేక పడమర వైపునకుఁ జేయుటయే సత్కార్యముగాదు. కాని ఎవరు దేవునియందును, తుది దినమందును, దేవదూతలయందును, దేవుని గ్రంథములందును, ప్రవక్తలయందును, విశ్వాసముంతురో, ఎవరు ధనముపై ప్రేమగలిగియు దానిని బంధువులకును, తల్లిదండ్రులులేనిబిడ్డలకును, నిఱువేదలకును, బాటసారులకు, యాచకులకును, బానిసల మెడలు విడిపించుటకును, ఒసంగుదురో, ఎవరు సమాజుచేయుదురో, ఎవరు జకాతు (దానము) చేయుదురో వారును, తాముచేసిన వాగ్దానమును పూర్తి చేయువారును, దారిద్ర్య కష్టములందును, రోగనష్టములందును, యుద్ధసమయములందును, ఓర్పుగలవారు, సజ్జనులు. వారే సత్యవంతులు, వారేభక్తులు.

వాఢీ॥ 177. ఖిల్లా మాటిపోయినందున వివాదములు తీవ్రమాయెను.

ఒకరినొకరునిందించుకొన సాగిరి, దానికిఁగాను దేవుఁడు ఒకదిక్కునకు ముఖము చేయుటయే సత్కార్యమును, పుణ్యకార్యమునుకాదు. అని, చేయవలసిన సత్కార్యములు ఈ వాక్యములలో పేర్కొనెను. వానిని ఆచరింపవలెను అవియే ముఖ్యధర్మములు. ఖిల్లాఅనునది ప్రార్థనచేయువాని మనస్సును నిలుపును. లోక వ్యవహారములయందు విముఖుఁడై ఒకదిక్కునకు ముఖముచేసి ప్రార్థనసలిపిన మనస్సుస్థిరమగును. అంతేకాని ఇదియొకటియే పూర్తియగు మతధర్మముగాదు. ముఖ్యధర్మములు పెక్కులున్నవి. వానిని ఆచరించిన ఆత్మశుద్ధిగలిగి సుగుణములు అలవడును, అనిబోధింపఁబడియెను. దేవునియందును పాపపుణ్యముల తీర్పుకొఱకు రానున్న తుదిదినమందును, దేవునిదూతలందును, దేవుఁడు తన ప్రవక్తలకు నొసంగిన గ్రంథములందును, ఆతని ప్రవక్తలందును, దృఢవిశ్వాసము గలిగియుండవలెను. ప్రవక్తలయందు విశ్వాసము, అనఁగా వారియొడ మర్యాదయును, వారి యాచారములను అనుసరించుటయును, తరువాత ప్రాణసమముగు ధనమును దేవుని ప్రీతికొఱకు బంధువులకును, అనాధ శిశువులకును, నిఱువేదలకును, ప్రయాణములో చిక్కి ఖర్చునకులేక బాధపడుచున్న బాటసారులకును, యాచకులకును, బానిసలుగా నుండినవారిని విడిపించుటకును, నొసంగవలెను. ప్రతిదినము అయిదుపూటలునమాజు (ప్రార్థన) చేయవలెను. ఒకపూట నమాజు వదలిన అది సరికాదు. జకాతు (విధిదానము) నొసంగవలెను. జకాతునిచ్చుటకు శక్తిగల ధనవంతులు తమయొద్దనుండు ధనములో నలువదింట ఒకభాగము నిఱువేదలకు సంవత్సరమునకు ఒకతూరి యొసంగవలెను. అందఱు భక్తులు (మసల్మానులు) జకాతు నిచ్చిన బీదవారు చాలవఱకు సౌఖ్యము నొందుదురు. చేసిన వాగ్దానము పూర్తిచేయవలెను. ఆడినమాట తప్పరాదు బీదతనమునందు ధనములేనపుడుగలుగుకష్టములందును రోగపీడితులై నపుడును యుద్ధసమయమునందును ఓర్పుగలిగి యుండవలెను. ఇట్టి సమయములలో ఓర్పు గొప్పసాధనము. పై విహింపఁబడిన విషయములవలననే సత్కార్య నిర్వాహకులగుదురు. ఇట్టివారే తమ విశ్వాసములో నిజమైనవారును భయభక్తులు గలవారును.

178. యా-అయ్యుహల్లా జీన-ఆమనూ-కుతిబ-అల్లె-హముత్-ఖసాసు -
 ఫిల్-ఖత్తా-అల్-హుల్లు-బిల్-హుల్లు-వల్-అబ్దు-బిల్-అల్లి-వల్-ఉన్ - సె -
 బిల్-ఉన్ సా-ఫమన్-ఉఫియ-లహూ-మిన్-అఖిహి-మై-ఉన్-ఫత్-తిగా - ఉన్ -
 బిల్-మల-రూఫి-వ-అదా-ఉన్-ఇలై హి-బి-ఇహ్సానా-నిన్-జాలిక-శఖ్-ఫీ-ఫుమ్
 మిర్-అబ్బి-కుమ్-వర-హ్మ-తున్-ఫ-మనిఅ-తదా-బఅద-జాలిక-ఫలహూ-అబా

బున్-అలీమ్. 179. వలకుమ్-ఫిల్-ఖసాసి-హయా-తున్-యా-ఉలిల్-అల్-
బాబి-ల-అల్లకుమ్-తత్తఖూన్.

178. ఓ విశ్వాసులారా! వధింపఁబడిన వారివిషయము సమానముగ
బదులు తీసికొనుట (ఖసాస్) విధింపఁబడినది. స్వేచ్ఛాపరునకు బదులుగ
స్వేచ్ఛాపరుని, బానిసకు బదులుగ బానిసను, స్త్రీకి బదులుగ స్త్రీని (వధింప
వలెను). పిదప ఎవనికేని ఆతని సోదరునుండి కొంత తుమాపణ లభించినచో
ధర్మప్రకారము దాని ననుసరింపవలెను. మఱి మంచితనముగా దానినొసంగ
వలెను. ఇది మీప్రభువునుండి గలిగిన సౌకర్యమును, అనుగ్రహమును. మరల
దీని పిదపఁగూడ నెవఁడు అతిక్రమించునో వానికి దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది.
179. మఱి ఓబుద్ధిమంతులారా! సమానముగా బదులు తీసికొనుటలోమీకు
గొప్ప ప్రాణలాభమున్నది. మీరురక్షణపొందుటకుఁగాను ఇదివిధింపఁబడియె.

వ్యా॥ 178. ఇస్లామునకు పూర్వము అరబ్బులు మొదలై నవారు, హత్య
విషయమున అనేక అన్యాయములు చేయుచుండిరి. ఎవఁడైన ఒక్క స్వేచ్ఛా
పరుని వధించిన వాని హత్యకు బదులుగ నిద్దఱిని వధించుచుండిరి. గొప్ప
వంశమువారి బానిసకు బదులుగ హీనవంశములో స్వేచ్ఛాపరుని వధించుచుం
డిరి. స్త్రీకి బదులుగ మగవానిని వధించుచుండిరి. ఇట్లుచేయుట న్యాయము
కాదు. హత్యవిషయములో సమానముగా బదులు తీసికొనవలెను. స్వేచ్ఛా
పరుఁడు (ఆజాద్) వధించినచో హత్యగావించిన వానినే చంపవలెను.
స్త్రీకి బదులుగ చంపిన స్త్రీనే చంపవలెను. అందఱి ప్రాణములు సమాన
ములు. హత్యకు బదులు తీసికొనుటలో హెచ్చుతక్కులు చేయకూడదు. వధింపఁ
బడిన వాని వారసులలో నెవఁడైన ఒక్కఁడు హత్యచేసిన వానిని త్తమించిన
చో మిగిలిన వారసులు హత్యగావించిన వానిని చంపఁగూడదు. ఇష్టపడినచో
త్తమింపవచ్చును. లేక హత్యకు పరిహారముగ ధనము (దియత్) పుచ్చుకొన
వచ్చును. త్తమించువాఁడు సహోదరుఁడు అని చెప్పుటలో దయను సూచించు
చున్నది. హంతకుని త్తమించిన పిదప హత్యకు బదులుగ నియ్యఁబడు ధనము
వధింపఁబడిన వాని వారసులకు మంచితనముగా నొసంగవలెను. ఇట్లు త్తమింప
వచ్చును. ధనము పుచ్చుకొనవచ్చును, అను ధర్మము విధించుట దేవుని యను
గ్రహము. త్తమించిన పిదప హంతకుని ఎవరైన వారసులు వధించిన అది అక్ర
మము. అట్టివానికి దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది. వాఁడు హత్యకు బదులుగవధిం
పఁబడును. 179. సమానముగాను న్యాయముగాను హత్యకు బదులు తీసి
కొనుటలో గొప్పలాభమున్నది. ఇది బుద్ధిమంతులు గ్రహింపఁగలరు. అందుచే
తనే వారు సంబోధింపఁబడిరి. హత్యచేయుటకు యత్నించువాఁడు తాను హత్య

కు బదులుగ వధింపఁ బడును. అని గ్రహించుటచేత సప్రాణమును ఎదిరి ప్రాణమును రక్షింప బడును. అదియునుగాక అరబ్బులలో ఒకఁడు వధి పఁబడినచో ఆకారణమువలన అనేక కుటుంబములలో యుద్ధము చేలరేగి అనేకప్రాణములు పోవుచుండెను. హత్యకు బదులు తీసికొనుటలో నట్లుగాదు, కొవున మానవులలో హత్యలు తగ్గిపోవును. గొప్ప ప్రాణలాభము కలిగినట్లుగుచు, హత్యలు నుండి రక్షణ గలుగుటకుఁగానే యీ ధర్మములు విధింపఁబడియెను.

180. కుతిబ-అలై -కుమ్-ఇజా-హజర-అహద-కుముల్-మాతు-ఇన్-శరిక-
ఖై-రనిల్-వసియ్యతు-లిల్-వాలి-దెని-వల్-అఫ్-రబీన-బిల్-ముఅ-రూఫి-హుస్సన్-
అలల్-ముత్తఖీన్. 181. ఫ-చుమ్-బద్దలహూ-బఅ-దమా-సమి-అమి-అఫ్-ఇస్మి-
మా-ఇస్మహూ-అల్లజీన-యుబద్ది - లూ-నహూ-ఇన్నల్లాహ సమీ-ఉస్-అలీమ్.
182. ఫ-మక-ఖాఫ-మిమ్-మూసిక్-జన-ఫన్-బె-ఇస్మిన్-ఫ - అస్-లహ్-ఇబ్-న-
హుమ్-ఫలా-ఇస్మ-అలై హి-ఇన్నల్లాహ-గఫూరుర్-రహీమ్.

180. మీలో నెవ్వనికైన మరణకాలము సమీపించునపుడు ధనము వదలినచో ధర్మప్రకారముగా తల్లిదండ్రులకును బంధువులకును వసియ్యత్ (మరణశౌసనము) చేయుట మీకు విధింపబడినది. ఈ ధర్మము భక్తులకు విధింపఁ బడినది. 181. ఆ పిదప దానిని వినిన తరువాత మార్చినచో ఆ పాపము వసియ్యతును మార్చిన వారి పైన నేయున్నది. నిశ్చయముగా దేవుఁడు వినువాఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును. 182. మఱి వసియ్యత్ చేయువాఁడు. పక్షిని తనకు లేదా పాపముచేయునని భీతిగలిగినచో నెవఁడు వారి మధ్యసంధికుదుర్చునో పాపిష్టి నెట్టి దోషములేదు, నిశ్చయముగా దేవుఁడు తీరుంచువాఁడును, సయాఫ్ఫును.

వ్యా॥ 180, 182. ఈ వాక్యములలో చనిపోవువారు వదలు ఆస్తిలో తల్లిదండ్రులకును బంధువులకును హక్కు విధింపఁబడినది. ధర్మముగాను న్యాయముగాను చనిపోవువాఁడు తన ఆస్తిలో భాగము వారివాకి ఇయ్యదగిన భాగములను గూర్చి వసియ్యత్ (మరణ శౌసనము) చేయవలెను. తల్లిదండ్రులకును ఇతర బంధువులకును ఆస్తిలో ఎంత భాగమున్నదో ఆ వివరము సూర నిసాలోనున్నది. కొన్ని సమయములలో బంధువులకు ఆస్తిహక్కు ఉండదు. అప్పుడు తప్పక వసియ్యత్ చేయవలెను. వసియ్యత్ ఆస్తిలో మూడవ భాగములోపల చేయవలెను. దానికి మించిచేయరాదు. తన లేక తండ్రికొద్దిగా నున్నచో వారికి ముసల్మానుడగు తమ కుమారుని ఆస్తిలో హక్కు లేదు. చని వసియ్యత్ ద్వారా వారికి ధనసహాయము చేయవచ్చును. చనిపోవువాఁడు ఎట్లు

శాసనము చేయునో అట్లు ఆస్తి ధనము పంచవలెను. ఆతఁడు చనిపోయిన పిదప దానిలో తారుమారుచేసిన దాని పాపము మార్పువారికే గాని చని పోయినవానికి లేదు. ఒకవేళ చనిపోవువాఁడు శాసనము (వసీయత్) చేయుటలో పక్షపాతముగాని పాపముగాని చేసినచో ఆతని బంధువులలో ఆస్తి భాగముల విషయము హెచ్చుతగ్గులు ధర్మప్రకారముగాచేసి వారి మధ్య తగవులు లేకుండ నవరించి సంధికుదుర్చునట్టి వానికి పాపములేదు. దేవుఁడుక్షమించును, దయచూపును.

183. యా-అయ్య-పూల్ల-జీన-ఆమనూ-కుతిబ-అల్ల-కు-మున్-సియాము
కమా-కుతిబ-అల్లజీన-మిన్-ఖబ్లికుమ్-ల-అల్లకుమ్-తత్తఖూన్. 184. అయ్యా-
మమ్-మఅ-దూ-దాతిన్-ఫమన్-కాన-మిన్-కుమ్-మరీజన్-ఔ-అలా-సఫరిన్-ఫ
ఇద్ద-తుమ్-మిన్ అయ్యా-మిన్-ఉ-ఖర-వ-అల్లజీన-యుతీఖూ-నహూ-ఫిద్-య
తున్-త-ఆము-మిస్కీనిన్-ఫమన్-త-తవ్వఅ-ఖైరన్-ఫహువ-ఖైరుల్-లహూ-వ
ఆన్-తసూమూ-ఖైరుల్-లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-త-అ-లమూన్.

183. ఓ ముసల్మానులారా! మీ పూర్వికులకట్లు ఉపవాస ధర్మము విధింపఁబడెనో అటులే మీరు భక్తులరగుటకై మీకు నుపవాసములు విధింపఁ బడినవి. 184. అవి గణింపఁబడిన కొద్దిదినములే. మఱి మీలో నెవఁడు రోగి లేక బాటసారిగానుండునో వాఁడు ఆలెక్క ఇతర దినములలో పూర్తి చేయవలెను. మఱి శక్తిగలిగినవారు ఒక నిఱువేదకు భోజనము పెట్టవలెను. మఱివఁడు సంతసముతో సత్కార్యముచేయునో వానికి అదిమేలగును. మఱి మీరు ఎఱింగినచో మీరు ఉపవాసముండుటయే మీకు మేలు.

వ్యా॥ 183, 184. సౌమ్ అనగా మానుకొనుట. ఇస్లామ్ మతధర్మము ననుసరించి తినుటను, త్రాగుటను, సభోగమును, ప్రభాతకాలమునుండి సూర్యుఁడు అస్తమించువఱకు మానుకొనుట. ఉపవాసము పూర్వము ఆదము ప్రవక్త నుండి యుండి నదియే. ఇది ప్రతిమతములో నుండిన ధర్మము. ఉపవాసము పూర్తిగా రమజాను నెలలోనుండుట విధియైన ధర్మము. ఇదియే కొన్నిదినములని చెప్పఁబడియె. ఉపవాసమువలన భక్తి కుదురవలెను. కానుక్రోధములు అణగవలెను. చిత్తశుద్ధి లభింపవలెను. ఆహారములేక ఆకటిబాధ పడు బీదల కష్టము నెఱుంగవలెను. ఇన్నియు భక్తిపూర్వకముగా నుపవసించుటవలన లభించును. మానవునకు నిత్యము అవసరములైన అన్నపానాదులు దేవుని కొఱకు వదలుట భక్తిగలిగించునదియే మఱుఁగు స్థలములలోకూడ సర్వజ్ఞుఁ

డైన దేవునకే భయపడి అన్నపానాదులు వదలుదురుగదా? ఇదియే మోక్ష మార్గము. రోగపీడితులైన వారును, ప్రయాణములోనున్నవారును రమజాను నెలలో ఉపవాసము చేయలేక పోయినచో తరువాత నెలలో తప్పిపోయిన దినముల లెక్క ప్రకారముగా నుండవలెను. రోగములోను ప్రయాణము లోను కష్టములు సంభవించును గాన సౌకర్యము విధింపఁ బడెను. రమజానునెల ఉపవాసములు ముసల్మానులకు విధింపఁబడిన ప్రారంభ ములో కొందఱకు అలవాటు లేనందున వరుసగా నొక నెల ఉపవాసముండుట కష్టముగానుండెను. అందుకురోగము, ప్రయాణము వలన ఆటంకము లేకున్నను శక్తిగలిగియు ఉపవాసముండలేని వారు ఒక ఉపవాసమునకు బదులు ఒక నిరు పేదకు రెండు పూటలు భోజనము పెట్టవలెను. అను సౌకర్యముండెను. ఆ పిదప రాజోవు వాక్యములో శక్తిగలవారు తప్పక ఉపవాసముండవలెనని విధిం పఁబడెను. కావున ఇప్పుడు శక్తి గలిగియు నుపవాసముండని వారు ఘోర పాపము చేసినవారగుదురు. కాని వయస్సు చెల్లిన వృద్ధులును రోగనివారణ కాదు అని ఆసవదలిన రోగపీడితులును ఉపవాసము వదలవచ్చును. ఇట్టివారు ఒక్కొక్క ఉపవాసమునకు బదులుగ నొక్కొక్క బీదవానికి రెండు పూటలు భోజనము పెట్టవలెను. లేక నూటనలువది తులములయెత్తు గోధుమలు, లేక ఇతర ధాన్యము ఇన్నూట యెనుబది తులములయెత్తు బీదలకు నొసంగవలెను. దీనినే ఫిద్యా అనుదురు. ఇది విధిగా నొసంగవలసినది. భక్తులు తమ సంత సముతో విధిగానొసంగ వలసిన ఫిద్యాకంటె హెచ్చుగా బీదలకు దానము చేసినచో వారికిచాలమేలగును. ఉపవాసముండుటలోన నేకరహస్యములుగలవు. దానివలన అనేకలాభములుగలవు. కావున ఉపవాసముండుటయే యుత్తమము.

185. షహ్-రు-రమజా-నల్లజీ-ఉన్-జిల-ఫీహిల్-ఖుర్-ఆను-హుదల్-లి
న్నాసి-వబయ్యి-నాతిమ్-మినల్-హుదా వల్-పుర్-ఖాని-ఫమన్-షహిద-మిన్
కుముష్-షహ్-ర-ఫల్-యసుమ్-హు-వమన్ - కాన-మరీ-జన్ బా-అలా-సఫరిన్-
ఫ-ఇద్దతుమ్-మిన్-అయ్యా-మిన్-ఉఖర్-యరీ-దుల్లాహు-బికుముల్-యస్-ర-
వలా-యరీదు-బికుముల్-ఉన్-ర-వలితుక్-మిలుల్-ఇద్దత-వలి-తుకబ్బి-రుల్లాహు
అలా-మా-హుదాకుమ్-వల-అల్లకుమ్-తష్-కురూన్.

185. రమజాను నెలలో ఖురానెషరీఫు ఒసంగఁబడెను. అది ప్రజలకు సన్మార్గముఁజూపునది. స్పష్టమైన సన్మార్గ సూచనలు గలది. సత్యాసత్యములను వేఱు పఱచునది. కావున మీలో నెవఁడు ఆ నెలనుపొందునో తప్పక యందును పన్నాస ముండవలెను; మఱియు నెవఁడు రోగిగా లేక ప్రయాణిగానుండు

యాతఁడు ఆలెక్క ఇతర దినములలో పూర్తిచేయవలెను. దేవుఁడు మీ యెడ సౌకర్యముచేయఁ గోరుచున్నాఁడు. మఱి మిమ్ము కష్టపెట్టుటకు కోరఁడు. ఇది మీరు లెక్కపూర్తిచేయుటకుఁగాను మఱి మీకు సన్మార్గము చూపినందులకు దేవుని మహిమ కొనియాడుటకుఁగాను, మఱిమీరు కృతజ్ఞతలు చెల్లించుటకుఁగాను.

వ్యా॥ 185. ఉపవాసముండవలసిన నెల రమజాను. రమజానునెలలోనే ఖురానె షరీఫు పంపఁబడుటకు ఆరంభమాయెను. ఇది లోకమంతకు సన్మార్గము చూపునది. ఇందు స్పష్టమైన సూచనలు ధర్మములు కలవు. దీని ననుసరించు వారు ఇహపరము లందు విజయము మోక్షము పొందుదురు. సత్త్వాసత్త్వములు ధర్మాధర్మములు దీనివలన తెలియనగును. ఇట్టి మహిమగల దేవుని గ్రంథము రమజాను నెలలోనే పంపఁబడెను గావున రమజానునెల మహిమగలది. ఇస్లామునకు ముఖ్యధర్మమగు ఉపవాసము ఈ నెలలోనేయుండునట్లు విధింపఁబడెను. రమజాను నెలలో ప్రతిభక్తుఁడు, (రోగము ప్రయాణములేనివాఁడు) తప్పక ఉపవాస ముండవలెను. రోగి ప్రయాణి రమజానులో తప్పిపోయిన దినముల ఉపవాసము లెక్కప్రకారము ఇతర మాసములో నుండవలెను. ఇదియును దేవునివలనఁ గలిగిన గొప్ప సౌకర్యము. దేవుఁడు తన భక్తుల సౌకర్యముల పాటించును గాని కష్టపెట్టఁడు. సన్మార్గమును జూపి మోక్షప్రాప్తులఁజేసిన దేవుని మహిమ కొనియాడవలెను. ఆతనికి కృతజ్ఞత చెల్లించవలెను. ఆతనిదయతేనిచో లోకము అధర్మాధికారములో పడి నశించును గదా ?

186. వ-ఇజా-స-అల-క-ఇబాదీ అన్నీ-ఫ-ఇన్నీ-ఖరీ-బున్-ఉబీబు-దఅ-వ
తద్-దాఇ ఇజా-దఅని-ఫల్-యస్-తబీబూ లీ-వల్-యూమిను-బీ-లఅల్ల-హు
మ్-యర్-షుదూన్.

186. మఱి వాభక్తులు నన్నుఁగూర్చి కీలోనడిగిన నేను సమావమునం దేయున్నాను. నన్ను వేఁడువాని ప్రార్థనను అంగీకరించుచున్నాను. కావున వారు సన్మార్గము పొందుటకై నా ఆజ్ఞల ననుసరింపవలెను. మఱి నాయందు విశ్వాసముగలిగి యుండవలెను.

వ్యా॥ 185. ముందువాక్యములలో దేవుని మహిమ కొనియాడవలెను. అనియుండెను. దేవుని మహిమకొనియాడుట ఎట్లు? ఆతఁడు దూరముగానున్న బిగ్గటగా ఆటవవలెను. దగ్గటగానున్నచో తిన్నగా నామస్మరణము చేయవలెను. అయి ప్రశ్నగలిగెను. దేవుఁడు దగ్గటగానున్నాఁడు. కంఠనాళముకన్న చేరువలో నున్నాఁడు. కేకలువేయనక్కఱలేదు. నిశ్శబ్దముగానే ప్రార్థన చేసిన దేవుఁడు వినును. దానిని అంగీకరించును. దేవునికి నితరులు మధ్యస్థులక్కఱ

లేదు. ఆతఁడే స్వయముగా తనభక్తులువేఁడు ప్రార్థనలను విని అంగీకరించు చున్నాఁడు. కావున భక్తులు సన్మార్గము పొందుటకై దేవుని యాజ్ఞలను శిర సావహించి వాని ననుసరింపవలెను. మనః పూర్వకముగా ఆతనియందు దృఢ విశ్వాసము గలిగి యుండవలెను. ఇదియే మోక్షమార్గము.

187. ఉహిల్ల-లకుమ్-లై ల-తస్-సియామిక్-రఫసు-ఇలా-నిసా-ఇకుమ్-హున్న-లిబాసుల్-లకుమ్-వ-అన్తుమ్-లి-చాసుల్-లహున్న-అలి-మల్లాహు-అన్న కుమ్-కున్-తుమ్తఖ్తానూన-అన్-పుసకుమ్-ఫతాబ-అలై కుమ్-వ-అఫా-అన్కుమ్-ఫల్ ఆన-బా-షిరూ-హున్న-వబ్-తగూ-మా-కత-బల్లాహు-లకుమ్-వకులూ వష్-రబూ-హత్తా-యత-బయ్యన-లకుము-ల్-ఖై తుల్-అబ్-యజు-మినల్-ఖైతిల్-అస్వది-మినల్-ఫజ్-రి-సుమ్మ-అతిమ్మస్-సియామ-ఇలల్-లై లి-వలా-తుబా షిరూ-హున్న-వ-అన్తుమ్-ఆ-కిఘాన-ఫిల్-మసా జిది-తిథ్ క-హుదూ దుల్లాహి-ఫలా-తఖ్-రబూహి-కజా లిక-యుబయ్య-నుల్లాహు-ఆయాతిహి-లినాసి-లఅల్ల-హుమ్-యత్తఖూన్.

187. ఉపవాసపు రాత్రులందు మీరు మీ స్త్రీలతో కలియుట ధర్మ సమ్మతమైనది (హాలాలైనది). మీరు మీ వస్త్రములు, మీరు వారివస్త్రములు, మీరు మీ యాత్మలకునష్టము చేయుచుండుట దేవునికి నెఱుక. కావున మీ పై కనికరించి మిమ్ముక్షమించెను. మఱి మీ స్త్రీలతో కలియుఁడు. మఱి దేవుఁడు మీకొఱకు లిఖించియున్న దానిని కోరుఁడు. ఉదయకాలపు తెల్లచాట, నల్ల చాటనుండి స్పష్టపడు లోపల భోజనము చేయుఁడు. ఆ పిదప ఉపవాసమును రాత్రివఱకు పూర్తి చేయుఁడు. మఱిమీరు మసీదులో ప్రార్థనకై నివసించు కాలమున మీ స్త్రీలతో కలియకుఁడు. ఇవి దేవుడు నియమించిన హద్దులు. వీని చేరువకు పోకుఁడు. ప్రజలు భక్తిపరులగుటకై యిట్లుదేవుఁడు తనసూచనలను స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నాఁడు.

వాక్య|| 187. ఉపవాసము విధింపఁబడిన ప్రారంభములో రాత్రి నిద్ర పోయినపిదప తిరిగి మేలుకొనిన, భుజించుట త్రాగుట స్త్రీలతో కలియుట మానుకొనుచుండిరి. ఇది కష్టతరముగా నష్టకరముగానుండెను. కావున దేవుఁడు దానిగూర్చి పూర్తి రాత్రి తినవచ్చును త్రాగవచ్చును స్త్రీలతో కలియవచ్చును. అని నెలపు నొసంగి ముందుజరిగిన పొరపాటను త్తమించెను. కావున ఉపవాసముందు దినములలో సూర్యుఁడు అస్తమించిన పిదప తెల్లవాఱు వఱకు

తినవచ్చును. త్రాగవచ్చును. స్త్రీలతో కలియవచ్చును. రమజానునెలలో మసీదులలో ప్రార్థనకొఱకు వసించుట ధర్మము గానున్నది. దానినే ఏతికాఫ్ అనుదురు. ఇట్లు మసీదులలోనున్న దినములలో రాత్రికూడ స్త్రీసంభోగము చేయరాదు. వస్త్రమునకు దేహమునకు నైతసమీప సంబంధమో భార్యభర్త లకంతసమీప సంబంధముకలదు. కావున వారు పరస్పరము వస్త్రములని చెప్పఁ బడియె. తెల్లచాఱునగా తెల్లవారుజాము. దీనినే సుబ్ హిసాదిఖ్ అనుదురు. నల్లచాఱునగా రాత్రి చీకటి. స్త్రీలతో కలియుటకుముఖ్యోద్దేశ్యము సంతానము. దానినే దేవుఁడులిఖించియున్నాడు. దానినేకోరుఁడు. అని చెప్పఁబడియె. ఇంతవఱకు వివరింపఁబడిన ధర్మములు దేవుఁడు నియమించిన హద్దులు. వానిని దాఁటిపోరాదు. ఆ హద్దులను మీఱి పోవుటకై సమీపంపనురాదు. అనఁగా ధర్మములకు విరుద్ధముగా నడవరాదు. ఇట్లు దేవుఁడు తనఆజ్ఞలను సూచనలను వివరించి స్పష్టముగా చెప్పట ప్రజలకు భక్తి కుదురుటకుఁగాను. స్వంతముగా నెద్దియు కల్పించుకొనక దేవుని సూచనలనే అనుసరింప వలెను.

188. వలా-తాకులూ-అమ్-వాలకుమ్-బైనకుమ్-బిల్-బాతిలి-వ-తున్
లూ-బిహీ-ఇలల్-హుక్కా-మి-లి-తాకులూ-ఫరీఖమ్ మిన్-అమ్-వా-లిన్నాసి-
బిల్-ఇస్కి-వ-అస్తుమ్-తఆ-లమూన్.

188. మఱిమీరు ఒకరి సొమ్ము నొకరు అన్యాయముగా గైకొనకుఁడు. మఱి ప్రజలసొత్తులోని కొంతభాగమును అధర్మముగా గొనుటకుఁగాను దానిని అధి కారులయొద్దకుఁ గొని పోకుఁడు. ఇది మీకుఁదెలిసియే యున్నది.

వ్యా॥ 188. ఉపవాస కాలమున పగటిపూట ఆహారము తినకూడదు అని యుండెను. ఇరక ఈ వాక్యములో సర్వకాలమందును తినరాని సొత్తును గూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. ఇందు లంచము, జూదము, వడ్డీ, మోసము, దొంగ తనము, లాటరీ మొదలగు వానివలన లభించుసొత్తు అధర్మపు సొత్తు. దానిని సంపాదించకూడదు. ధర్మముగా వ్యాపారము కూలి, మొదలైన వృత్తులవలన ధనము సంపాదింపవలెను. అన్యాయమైన వ్యాజ్యములు అబద్ధసాక్ష్యము చెప్పి ఇతరులసొత్తు లభించుటకై అధికారుల యొద్దకు పోకూడదు. ఇట్టి వ్యాజ్యము అసత్యమని అన్యాయమని తెలిసియు అట్లు చేయుటతగునా? ఎప్పటికినితగదు.

189. యస్-అలూనక-అనిల్-అహిల్లతి-ఖుల్-హియ-మవా-ఖీతు-లి
న్నాసి-వల్-హజ్జి వలై-సల్-బిరు-బిఅన్-తాతుల్-బుయూత-మిన్-జహ-రిహ
వలాకిన్నల్-బిర-మని త్తఖా-వాతుల్-బుయూత-మిన్-అబ్వా-బిహ-వ త్తఖుల్లా

హ-లఅలకుమ్-తుఫ్-లిహూన్.

189. నీతో బాలచంద్రునిగూర్చి ప్రజలు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఇది ప్రజలకును కాబాయాత్రకును కాలపరిమాణము. అచి చెప్పుము. మీరు ఇండ్లకు వెనుకతోవలో వచ్చుటలో సత్కార్యము (పుణ్యము) లేదు. కాని సత్కార్యము దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి యుండుటయే. మఱి ఇండ్లలో వాని ద్వారములగుండా ప్రవేశింపుడు. మీరు మోక్షము పొందుటకై దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి యుండుడు.

వాక్య|| 189. ప్రజలు పెగంబరుల వారితో సూర్యుడు హెచ్చుతగ్గులు లేకుండ ఒకేస్థితిలో నుండును, కాని బాలచంద్రుడు హెచ్చుచుతగ్గుచు నుండును. అది ఎందులకు అని ప్రశ్నించిరి. చంద్రుని హెచ్చుతగ్గులవల్ల ప్రజలకు కాలము నెలలు తెలియును. మఱి కాబాయాత్ర నెలలుకూడ తెలియనగును చంద్రుని హెచ్చుతగ్గులవల్ల విద్వాంసులును విద్యలేనివారును నెలలు తేడులు. తెలిసికొనగలరు. కావున చాంద్రమానము సర్వజనులకు తెలియనది. సౌర మానము విద్వాంసులకే తెలియఁ గలదు.

ఇస్లామునకు పూర్వము కాబా యాత్ర (హజ్)కొఱకు సిద్ధమైన పిదప ఇంటికి పోవలసినచో ఇంటిద్వారమునుండి పోకుండ వెనుకటి గోడ దుమికియో లేదా రంధ్రమువేసియో యింటిలో ప్రవేశించుచుండిరి. ఇట్లు చేయుట సత్కార్యమును పుణ్య కార్యము నని తలంచుచుండిరి. దేవుడు ఇదిభక్తి మార్గముకాదు. ఇంటికి రావలెనన్న యథా ప్రకారముగ ముఖ్యద్వారములోనే ప్రవేశింపవలెను. దేవునికి భయపడి భక్తిగలిగి సుగుణములను అవలంబించి చెడునడతలను వదలుట పుణ్యకార్యము అచి మందలించెను. దేవునికి భయపడుట వలననే మోక్షము చేకూరును. కావున దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి యుండవలెను. ఈ వాక్యములో కాబాయాత్ర (హజ్)విషయము వచ్చెను. ఇతఁ యుండు వాక్యములలో వీని ధర్మములు వివరింపఁబడుచున్నవి.

190. వఖా-తిలూ-ఫీ-సబీ-లిల్లా-హిల్లజీన-యుఖాతి - లూనకుమ్-వలా-తఅ-తదూ-ఇన్నల్లాహ-లా యు-హిబ్బుల్-ముఅ-తదీన్. 191. వఖ్-తులూ-హుమ్-హై-సు-సఖిఫ్-తుమూ-హుమ్-వ-అఖ్-రిజూ-హుమ్-మిన్-హై-సు-అఖ్-రజూకుమ్-వల్-ఫిత్-నతు-అషద్దు-మినల్-ఖత్-లి-వ-లా-తుఖా-తిలూ-హుమ్-ఇన్దల్ - మస్-జిదిల్-హారామి-హత్తా-యుఖా-తిలూ-కుమ్-ఫీసి-ఫయిన్-ఖాతలూకుమ్-ఫఖ్-తులూ-హుమ్-కజాలిక-జజా-ఉల్-కాఫిరీన్. 192. ఫయి-నిన్-తహకౌ-ఫ-ఇన్న

ల్లాహ్-గఫూరుర్-రహీమ్, 193. వఖ్సాతి-లూహుమ్-హత్తా-లాతకూన-ఫిత్ -
నతున్-వయ-కూనద్-దీను-లి-ల్లాహి-ఫ-ఇనిన్-తహౌ-ఫలా-ఉద్-వాన-ఇల్లా- అ
లజ్-జాలిమిన్.

190. మఱియు మీతో యుద్ధమాడు వారితో దేవుని మార్గమందు
యుద్ధము చేయుడు. మఱి అక్రమము చేయకుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు
అక్రమము చేయువారిని ప్రేమింపడు. 191. మఱివారు మీ కెచట దొరకిన
నచ్చట వారిని చంపుడు, వారు మిమ్ముల నెచ్చటనుండి తఱిమి వేసిరో మీ
రును వారిని అచ్చటనుండి తఱిమివేయుడు. చంపుటకన్న మతము నాటంక
పఱచుట ఘోరమైనది. మన్ జిదెహరాము వద్ద వారు మీతో యుద్ధమాడు
నంతవఱకు మీరు వారితో యుద్ధమాడకుడు. మఱి వారేమీతో యుద్ధమా
డిన మీరును వారిని వధింపుడు. ఇదియే అవిశ్వాసులకు శిక్ష. 192. మరల
వారు మానుకొనినచో నిశ్చయముగా దేవుడు తుమింపువాడును దయాళు
వును. 193. మఱి ఉపద్రవము (ఫసాదు) లేకుండ పోవునంతవఱకును దేవుని
యాజ్ఞ సిరపడునంతవఱకును వారితో యుద్ధమాడకుడు. ఆపిదప వారు మాను
కొన్నచో నెట్టి దౌర్జన్యము అక్రమము జరుగదు. కాని దుర్మార్గులపై జరుగును.

వ్యా॥ 190, 193. హజ్రత్ హిబ్రాహీము ప్రవక్త కాలమునుండియు
మక్కాపురము శాంతిప్రదేశముగా నుండెను. అచ్చట యెవరైన తమ ప్రాణ
శత్రువు దొరకిననుచంపకుడ వదలిపెట్టుచుండిరి. జీఖాదా, జిల్హజ్ ముహ
మ్మ, రజబు అను నెలలలో యేలాటి యుద్ధములేక శాంతిగా అరబ్బులుండు
చుండిరి. ఈ నెలలలోనే కాబా యాత్రకు ప్రజలు వచ్చుచుండిరి, కావున ఈ
నెలలు గౌరవింపఁ దగినవని చెప్పుదురు. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారు తాము
మక్కాపురము వదలి మదీనా పట్టణముచేరిన ఆఱవయేట తమ శిష్యులతో
కాబామసీదు దర్బనార్థము బయలుదేలి మక్కాపురమునకు సమీపమున నున్న
హుదేబియా ప్రదేశము చేరిరి. అపుడు మక్కా ఖురైషులు మక్కాపురము
లోనికి ముసల్మానులను రానియ్యక యుద్ధమునకు సిద్ధమైరి. కాని పై గంబరుల
వారు మేము యుద్ధమునకై రాలేదు. కాబా దర్బనము (ఉమా) కొఱకు వ
చ్చినామని మక్కా ఖురైషులతో సంధిచేసికొనిరి. అందు ఇప్పుడు మరలిపోయి
రాగలయేట ముసల్మానులు మక్కాపురమునకు వచ్చి మూడు దినములు
మాత్రముండి పోవలసినది అని షరతుండెను. దానిననుసరించి ముసల్మానులు
కాబా దర్బనము చేయకయే మరలి మదీనాపురము చేరిరి. ఆ పిదప సంధిషరతు
ననుసరించి రెండవయేట జీఖాదా నెలలో ముసల్మానులు కాబా దర్బనమునకై
బయలుదేలుచు, ఈతూరి మక్కా ఖురైషులు సంధికి విరుద్ధముగా మమ్ములను

మక్కాలో రానియ్యక యుద్ధముచేసిరా మేము కాబా యాత్రనెలలలో మక్కా సరిహద్దులలో నెట్లు యుద్ధమాడవలెను అని హజ్రత్ ముహమ్మదు వారితో విన్నవించిరి. దానికిఁగాను దేవుఁడు ఈవాక్యములలో, అవిశ్వాసులు, (కాఫర్లు) మీతో కాబాయాత్రనెలలలోను కాబామసీదు హద్దులలోను యుద్ధముచేసిన మీరుకూడ యుద్ధముచేయుఁడు. అందుదోషములేదు. కాని మీరు ప్రారంభము చేయకూడదు. కాఫర్లు మొదలిడిన మీరు దాని పిదప యుద్ధముచేయవచ్చును. ప్రాణ ధర్మరక్షణార్థమును, దేశములో శాంతము నెలకొల్పుటకును ధర్మయుద్ధము చేయవలెను. యుద్ధములో బిడ్డలను స్త్రీలనుచంపకూడదు. ఇట్లుచేయుట అక్రమము. ఇది దేవునికి ప్రీతికాదు. ఖురైషులు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని వారిశిష్యులను హింసించి తుదకు మక్కాపురము వదిలిపోవునట్లు చేసిరి. మఱి ఇస్లామ్ మతమును అణగ దొక్కవలెనని అనేక ఆటంకములు, కుట్రలు జరపిరి. ఇట్లుచేయుటవధించుటకన్న ఘోరమైనది. కావున శాంతము నెలకొను వఱకు అవిశ్వాసులతో యుద్ధముచేయవలెను. అవిశ్వాసులు, కుట్రలు యుద్ధము మానుకొన్నచో యుద్ధము నిలిపి వేయవలెను. వారినిదేవుఁడు తుమించును. అధర్మము మొదలంటనశించి, దేవుని ఆజ్ఞ ధర్మము స్థిరపడువఱకును, ప్రజలకు నెట్టి భయములేకుండ దేవునికొఱకే మతము నవలంబించునట్టి శాంతముగలుగు వఱకును విరోధులతో యుద్ధమాడవలెను. దౌర్జన్యముచేయువారిపై మాత్రమే దౌర్జన్యము జరుగును. అన్యాయము మానుకొన్నవారిపై నెట్టి దౌర్జన్యము జరుగదు. కాబామసీదును మస్జిదేహారామ్ అనుదురు.

194. అష్-షహౌరుల్-హారాము-బిష్-షహౌ-రిల్-హారామి-వల్-హురు మాతు-ఖసాసున్-ఫమనిఅ-తదా-అలై కుమ్-ఫఅ-తదూ-అలై హి-బి-మిస్-లి-మ-అ తదా-అలై కుమ్ - వత్త ఖుల్లాహ - వఅ-లమూ-అన్నల్లాహ-మ-అల్ -ముత్తఖీన్.

195. వ-అన్-ఫిఖూఫీ-సబీ-లిల్లాహి-వలా-తుల్-ఖూ-బి-ఐదీకమ్-ఇలత్-తహ్-లు-కతివ-అహ్-సిసూ-ఇన్నల్లాహ-యు-హిబ్బుల్-ముహ్-సిసీన్.

194. గౌరవమైన నెల గౌరవమైన నెలకు బదులుగా నున్నది. గౌరవములో సరిసమానముండవలెను. మఱి మీపై నెవరు దౌర్జన్యము చేయుదురో మీరును అంత దౌర్జన్యము వారిపై చేయుఁడు. దేవునికి భయపడుఁడు. దేవుఁడు భయభక్తులు గలవారికి తోడై యున్నాఁడని తెలిసికొనుఁడు. 195. మఱి దేవుని మార్గమందు ఖర్చు చేయుఁడు. మీ చేతులార మీప్రాణములను వినా శములోపడవేయకుఁడు. సత్కార్యములు చేయుఁడు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సత్కార్యములు చేయువారిని ప్రేమించును.

వ్యా॥ 194. పై గంబరులవారు ఆటవయేట జీఖాదా నెలలో కాబా దర్శనార్థము ప్రయాణమై అవిశ్వాసులచే ఆటంకము చేయబడి తిరిగివచ్చిరి. దానికి మఱుసటి యేడు జీఖాదా నెలలోనే దర్శనమునకై ప్రయాణమైరి. గడచిపోయిన గౌరవమైన నెలకు బదులు ఈ గౌరవమైన నెల యున్నది. ఎట్టి లోపము గలుగదు. అవిశ్వాసులు యాత్ర నెలను గౌరవించి మీ కాబాదర్శనమునకు అడ్డుపడకున్నచో మీరును గౌరవము పొటింపుడు. లేక అవిశ్వాసులు గౌరవముపొటింపక మీతో యుద్ధము చేసిన మీరును వారి నెదుర్కొనుడు. నెల గౌరవము పొటింప నక్కఱలేదు. గౌరవించుటలో సమానత్వముండ వలెను. శత్రువులు ఎంత దౌర్జన్యము చేయుదురో దానికి ప్రతీకారముగ అంతటి దౌర్జన్యము చేయవలెను. ఇట్టి సమయములో హద్దుల మీఠక దేవుని శిక్షకు భయపడవలెను. దేవునియందు భయభక్తులుగల వారికి దేవుని సహాయముండును. 195. ధర్మయుద్ధమునకై ఆధారమైన ధనము మొదలై నవానిని ఖర్చు చేయుటలో వెనుదీయకూడదు. ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) దేవుని సెలవుచే చేయబడునుగాన, అది దేవుని మార్గమునందు వ్యయమైనట్లగును. డబ్బుఖర్చు చేయక ధర్మ యుద్ధమువదలి పిఠికీతనము వహించిన శత్రువులు బలపడి మిములను నశింపజేయుదురు. ఇందుచే మీరు మీచేతులారా ప్రాణనష్టము చేసికొనిన వారగుదురు. కావున లోకములో శాంతము నెకొలుపుటకును స్వాతంత్ర్యము బడయుటకును బానిస పిశాచము తొలగించుటకును సర్వవిధముల కృషిసలిపి ఖర్చుచేసి తీరవలెను. సత్కార్యములు చేయవలెను. ఇట్టి భక్తులను దేవుడు ప్రేమించును. ఇక ముందు వాక్యములో కాబాయాత్ర నియమములు చెప్పబడుచున్నవి.

196. వ-అతిమ్మల్-హజ్జ-వల్-ఉమ్ర-లిల్లాహి-ఫ-ఇన్-ఉహ్-సిర్-తుమ్-ఫమస్-తై సర-మినల్-హద్-ఇ-వలా-తహ్-లిఖూ-రుఱ్ఱ-సకుమ్-హత్తా-యబ్-లుగల్-హద్ యు మ-హిల్లహు-ఫమన్-కాన-మిన్-తుమ్-మరీజన్-జా-బిహీ-అజమ్-మిర్-రాసిహీ-ఫఫిద్-యతుమ్-మిన్-సియామిన్-జా-సద-ఖతిన్-జా-నుసుకిన్-ఫ-ఇజా-అమిన్తుమ్-ఫమన్-తమ త్త-బిల్-ఉమ్ర-ఇలల్-హజ్జ-ఫమస్-తై సర-మినల్-హద్-యి-ఫమల-లమ్-యజిద్-ఫసియాము సలా సతి అయ్యా మిన్ ఫిల్-హజ్జ-వసబ్-అతిన్-ఇజా రజల-తుమ్-తిల్క-అష్-రతున్-కామి-లతున్-జాలిక-లిమల్-లమ్-యతున్-అహ్-లుహూ-హజ్జిరిల్-మస్-బిదిల్-హాగామి-వ త్త-ఖుల్లాహ-వల-లమూ-అన్నల్లాహ-షదీదుల్-ఇఖాబ్.

196. మఱి దేవుని కొఱకు హజ్ (కాబాయాత్ర) ఉమ్మా (కాబా దర్శనము) పూర్తిచేయుఁడు. మఱి మీ కేదియైన ఆటంకముగలిగినచో మీకు లభించు ఖుర్బానీ మీరు చేసి తీఱవలెను. మఱి ఖుర్బానీ జంతువు దాని చోటునకు చేరునంతవఱకు మీరు మీ తలఁకొరము చేసికొనకుఁడు. మఱి మీలో నెవఁడైన రోగియైనచో లేదా వానికి తలబాధయున్నచో ఉపవాసములు, లేక దానము, లేక ఖుర్బానీ దానికి బదులున్నది. మఱి మీలో నెవఁడైన మనశ్శాంతిపొంది ఉమ్మాతో హజ్జును కలిపి లాభము పొందినయెడల నాతఁడు తనకు లభించిన ఖుర్బానీ ఇయ్యవలెను. మఱియు నెవ్వనికైన ఖుర్బానీ లభింపనిచో ఆతఁడు హజ్ కాలములో మూఁడు దినములు ఉపవాసమును హజ్ నుండి మరలినపిదప ఏడుదినములును ఉపవాసముండవలెను. ఇది పూర్తి పదిదినముల ఉపవాసము ఆయెను. ఈ ధర్మము, ఎవరి గృహస్థులు కాబామసీదు దగ్గఱలేరో వారికొఱకున్నది. దేవునికి భయపడుఁడు. నిశ్చయముగ దేవుని శిక్ష చాల కఠినమైనది అని తెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 196. హజ్ (కాబాయాత్ర) ఇస్లామ్ మత ముఖ్యధర్మములలో నొకటి. శక్తిగల భక్తులు తమ జీవితకాలములో నొకతూరి చేసితీఱవలసినది. దీని నియమములును ఉమ్మా (కాబాదర్శనము) ధర్మములును ఒక్కటేను. కాని కాబా యాత్రలో అరఘాతు అను మైదానమునకుపోయి యచట నిలుచుట అనుధర్మము ఎక్కువయున్నది. ఉమ్మాలో ఇదిలేదు. ఈ రెంటిని ప్రారంభించినచో పూర్తి చేసి తీఱవలెను. వీనిని చేయుటలో దేవుని ప్రీతిపడయుటకు అని యుద్దేశించవలెను. ప్రఖ్యాతికిఁగాను లేక ప్రజలు మెచ్చుటకుఁగాను చేయరాదు. దానివలన ఫలితములేదు. హజ్, ఉమ్మా చేయుటకు సంకల్పించి ఇహ్రాము (దీతు) కట్టుకొనిన పిదప మధ్యలో శత్రువువలననో వ్యాధి వలననో ఆటంకము గలిగి కాబామసీదు చేరలేకపోయినచో దానికి పరిహారముగా శక్తి లభించినచో ఖుర్బానీ మక్కాపురమునకుఁబంపవలెను. అది ఒంటెగా ఆవుగా మేకగా నుండవచ్చును. ఖుర్బానీ మక్కాపురముచేరి జబా అయిన దని నిశ్చయమైన పిదప క్షౌరము చేసికొనవచ్చును. హజ్, ఉమ్మానిబంధనలు తొలఁగిపోవును. ఆటంకములు తొలఁగిపోయిన పిదప హజ్, ఉమ్మా బదులుగా చేయవలెను. హజ్, ఉమ్మాచేయు దినములలో తలబాధగాని, వ్యాధిగాని గలిగి తలక్షౌరము చేసికొనవలసివచ్చినచో చేసికొనవచ్చును. దానికి పరిహారముగా మూఁడు దినములు ఉపవాసముగాని ఆఱుగురు నిఱువేదలకు భోజన దానము చేయుటగాని ఒక మేక ఖుర్బానీగాని చేయవలెను.

ఎట్టి ఆటంకములేకుండ శాంతితో నెవ్వరైన ఒకతూరి ఉమ్మాతో

హజ్ కలిపి చేసినచో దానికిఁగాను ఒకమేఁక లేక గోవు ఒంటెలోని ఏడవభాగము ఖుర్బానీయియ్యవలెను. ఖుర్బానీజంతువు లభింపకపోయిన, లేక ఖుర్బానీచేయు శక్తి లేకపోయినచో దానికిబదులు హజ్ సమయములో మూడు దినములును హజ్ పూర్తియైన పిదప ఏడుదినములును మొత్తము పదిదినములు ఉపవాస ముండవలెను. ఉఁమా, హజ్ కలిపి ఒకేతూరి చేయుటనే ఖరాన్, తముత్తొఅనుదురు. మక్కా పురనివాసులకుఁ దప్పనితరులకు ఈధర్మమున్నది. మక్కాపురనివాసులు, ఉఁమా, హజ్ వేఱువేఱుగా చేయవలెను. (దీనిని ఇఫ్రాద్ అనుదురు.) ధర్మములు ఆచరించుటలో దేవునియందు భక్తిగలిగి యుండవలెను. దేవుని శిక్షచాల కఠినమైనది. కావున దానికి భయపడవలెను.

197. అల్-హజ్ జ-అష్-హురుమ్, మఅ-యూ-మాతున్-ఫమన్-ఫరజ్-ఫీహిన్నల్-హజ్ జ-ఫలా-రఫ-స-వలా-పుసూఖ-వలాజిదాల-ఫిల్-హజ్జి-వమా-తఫ్-అలూ-మిన్-ఖైరిన్-య అ-లమ్-హుల్లాహు-వత జవ్వదూ-ఫయిన్న-ఖైరజ్-జాదిత్-తఖ్వా-వత్తఖూసీ-యా-ఉలిల్-అల్-బాబ్.

197. హజ్ (కాబాయాత్ర) నెలలు తెలిసినవే. కావున వానిలోనెవరు హజ్ చేయ పూనుకొనుదురోవారు తమభార్యలతో కలియుటగాని అక్రమములుగాని జగడములుగాని హజ్ సమయములో చేయరాదు. మఱి మీరు ఏసత్కార్యము (పుణ్యము) చేయుదురో దేవుఁడు దాని నెఱుంగును. దారిఖర్పులు సిద్ధము చేసికొనుఁడు. దానివలనమేలు భిక్షమునుండి రక్షణగలుగును. మఱి ఓబుద్ధిమంతులారా! నాకే భయపడుఁడు.

వ్యా॥ 197. షవ్వాలు, జీఖాదా, జిల్ హజ్ (ఒకరీదు పండుగ వఱకు) అను నెలలలో కాబాయాత్ర నుద్దేశించి పూర్తిచేసికొనవలెను. ఈ నెలలను ముందు వెనుకలు చేయరాదు. ఈ నెలలు అందఱకును దెలిసినవే. హజ్ లేక ఉఁమాకొఱకు నుద్దేశించి వాని నియమములు చేయఁబూనుకొనినపిదప స్త్రీసంభోగము, దుర్భాషలు పాపకార్యములు మొదలైన అక్రమములు, జగడములు చేయరాదు. భక్తితో శాంతికరముగా కాబాయాత్ర సలుపవలెను. ఏ సత్కార్యము చేసినను దేవునికిఁదెలియును. కావున దేవునికి ప్రీతిగా మంచి పనులుచేసి వాని ఫలితములు పొందవలెను. కొందఱు దారిఖర్పులేక కాబాయాత్రను పోవుచు మేము తృప్తిచెంది దేవునిపై నాధారపడిన వారలము. అని పలుకుచుండిరి. తుదకు అవస్థలకు పాలై భిక్షమెత్తుచు జనులను పీడించుచుండిరి. దానికిఁగాను అట్లుచేయవలదు. దారిఖర్పులు సేకరించుకొని రావలెను. భిక్షము నెత్తవద్దు. దానిని మానుకొనుట చాలమేలు, బుద్ధి మంతులు అట్లు

చేయక దేవునికి భయపడవలెను.

198. లైస-అలై-కుమ్-జునా-హున్-అన్ తబ్-తగూ-ఫజ్-లమ్-మిర్ రబ్బి
కుమ్-ఫయిజా-అఫజ్. తుమ్-మిన్-అరఫాతిన్-ఫజ్ కురుల్లాహ-ఇన్ద్-మష్-అరిత్-
హారామి-వజ్-కురూహు కమా-హదాకుమ్-వఇన్-కున్తుమ్-మిన్-ఖిల్లీహీ-లమి-
నజ్జాల్లీన్. 199. సుమ్మ-అఫీజూ-మిన్-హైసు-అఫా-జన్నాసు-వస్తగ్-ఫిరుల్లాహ-
ఇన్నల్లాహ-గఫూరుల్-రహీమ్. 200. ఫ-ఇజా-ఖజై-తుమ్-మనా-సిక-కుమ్-
ఫజ్-కురుల్లాహ-కజిక్-రికుమ్-అబా-అకుమ్-బై-అవద్ద-జిక్-రన్-ఫమినన్-నాసి-
మన్-యఖూలు-రబ్బనా-ఆతినా-ఫిద్-దున్యా-వమా-లహూ-ఫిల్-ఆఖిరతి-మిన్-
ఖిలాఫ్. 201. వ-మిన్-హుమ్-మన్-యఖూలు-రబ్బనా-ఆతినా-ఫిద్-దున్యా-
హాస-నతన్-వ-ఫిల్-ఆఖిరతి-హాస-నతన్-వఖినా-అజా-బన్నార్. 202. ఉలా-ఇక-
లహుమ్-నసీబుమ్-మిమ్మా-కసబూ-వల్లాహు-సరీఉల్-హిసాబ్. 203. వజ్-
కురుల్లాహ-ఫీఅయ్యూ-మిమ్-మల-దూదా-తిన్-ఫమన్-తఅజ్జల-ఫీ-యా-మైని-
ఫలా-ఇస్క-అలైహి-వమన్-త-అఖ్ఖిర-ఫలా-ఇస్క-అలైహి-లిమనిత్-తఖా-వత్త-
ఖుల్లాహ-వఅ-లమూ-అన్నకుమ్-ఇలైహి-తుహ్-షరూన్.

198. మీ దేవుని అనుగ్రహమును సంపాదించు కొనుటవలన మీపై
దోషము లేదు. మఱి అరఫాతునుండి మీరు మరలివచ్చినపుడు మష్అరెహా
రాము వద్ద దేవునిని ధ్యానింపుడు. మఱియు స్మరింపుడు. ఆతడు మీకు
నేర్పించిన విధానమున ఆతనికి జ్ఞప్తి చేయుడు. మఱియు నిశ్చయముగా
మీకు దీనికి ముందు సన్నాగము తెలియకుండెను. 199. పిదప ప్రజలు ఎచ్చట
నుండి మరలుదురో అచ్చటనుండి మీరును మరలుడు. దేవుని తుమావణ కో
రుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు తమించువాడును దయాళువును. 200. ఆ పిదప
మీరు కాబాయాత్ర ఆచారములు పూర్తి చేసినపుడు మీతాత మత్తాతలను
ఎట్లు జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుచుంటిరో, అట్లును, దానికన్న హెచ్చుగాను దేవుని
స్మరింపుడు. మఱి ప్రజలలో కొందఱు, ఓ మా ప్రభూవా! మాకు ఇహలోక
ముడే(మేలు) ఒసంగుము అని చెప్పుదురు. ఇట్టివారికి పరలోకమునందు నెట్టి
భాగమును లభింపదు. 201. మఱి వారిలో కొందఱు ఓ మా ప్రభూవా! మాకు
ఇహమునందును, పరమునందును, మేలు నొసంగుము, మఱిమమ్ము నరక బాధ
నుండి రక్షింపుము అనిపలుకుదురు. 202. ఇట్టివారికే వారు సంపాదించిన దాని

నుండి భాగము లభించును. మఱి దేవుడు త్వరలోనే లెక్క తీసికొనువాడు. 203. మఱి లెక్కింపబడు కొద్దిదినములు దేవుని స్మరింపుడు. మఱి ఎవడు తొందరగా రెండు దినములలోనే తిరిగిపోవునో వానిపై నెట్టిదోషమునులేదు, మఱెవడు, నిదానించి నిలిచిపోవునో, వానిపైనను నెట్టిదోషములేదు. ఇది దేవునికి భయపడువారికి నున్నది. దేవునికి భయపడుడు. మీరందఱును ఆతని వద్దకే రప్పింపబడుదురని తెలిసికొనుడు.

వ్యా॥ 198. కాబాయాత్రకొఱకు పయనమైనపుడు వ్యాపారము చేయ వచ్చును. దానివలన దోషముగాని పాపముగాని లేదు. వ్యాపారము దేవుని అనుగ్రహమని చెప్పబడియె. అయినను, ముఖ్యోద్దేశ్యమగు కాబాయాత్ర త్రికరణశుద్ధిగా నుండవలెను. వ్యాపారమే ముఖ్యముగా నుద్దేశింపఁగూడదు. అరఘాతు అను మైదానము మక్కానుండి కొన్ని మైళ్లదూరమున నున్నది. యాత్రికులు బకరీదు నెల తొమ్మిదవ తేదిని అచట బసచేయుదురు. అచ్చట నిలిచి దేవుని ప్రార్థించుట కాబాయాత్ర యాచారములలో ముఖ్యమైన ధర్మము. అరఘాతు నుండి తిరిగి వచ్చునపుడు మార్గమందు ముజ్దలఫా ప్రదేశమున్నది. అది ఒక కొండగలదు. దానినే మష్అరుల్ హారామ్ అని అనుదురు. దానిపై యాత్రికుల ఆధిపతి (ఇమామ్) నిలుచును. మఱియు యాత్రికులు అచట రాత్రి బసచేయవలెను. అచ్చట దేవుని ధ్యానించి ఆతని పవిత్రనామస్మరణచేయవలెను. అవిశ్వాసులు ఇతరదైవములను కలిపి ప్రార్థించుచుండిరి. అట్లు వలదు. దేవుడు తమకెట్లు బోధించి సన్మార్గము చూపెనో యట్లు ప్రార్థింపవలెను. ఇస్లామునకును ఖురానునకును పూర్వము సన్మార్గము మీకుఁ దెలియకుండెను. దేవుడు అనుగ్రహించి తెలిపెను. కావున అటులే స్మరింపవలెను. 199. కొండఱు అరఘాతునకు పోక ముజ్దలఫానుండిగో మరలి వచ్చుచుండిరి. అట్లు వలదు. సర్వజనులును ఎట్టి భేదములేక అరఘాతునకుఁ బోయి అచ్చటనుండిగో మరలి రావలసినది. అది బోధింపబడియె. అరఘాతు మైదానములో ధనికుడని బీదవాడని రాజుని బంటుఅని భేదము కనుపించదు. అందఱు యాత్రికులు, తలగుడ్డలేకుండ కుట్టని రెండు వస్త్రములు మాత్రము ధరించియుందురు. అదలి సమానత్వము ఎచ్చటను కానుపించదు. కావున ఆ సమానభావము కాబాయాత్ర యందలి ప్రతిధర్మములో పాటింపవలెను. దేవుని సన్నిధానమున తమ పొరపాటులకు క్షమాపణ కోరుడు. దేవుడే క్షమించు వాడును, దయాళువును. 200, 201. బకరీదు నెల పదియవతేదిని, రాళ్ళురు వృట్, (రమీయెజ్రూ) ఖుర్బానీక్షారము, కాబాప్రదక్షిణము, సఫా మర్వా మధ్య పరుగిడుట (సయీ) మొదలగు ఆచారములు చేసినపిదప మక్కాపురమునకు సమీపముననున్న మినా అను చోటున యాత్రికులు మూడు దినము

లవఱకు నిలుతురు. ఇస్తామునకు పూర్వము యాత్రికులు మినాలో నిలిచి తమ తమ తాతముత్తాతలు గావించిన పనులను పేర్కొని డంబాలు కొట్టుకొనుచుండిరి. దానికి బదులు, దేవుని నామ స్మరణము (జికిర్) చేయవలెను. మీ పెద్దలను తలఁచుచున్న దానికన్న అధికముగా దేవునిని తలఁచి ఆతనిని ప్రార్థింపుడు. అని బోధించి పురాతన పద్ధతిని రద్దుచేసెను. దేవుని ప్రార్థించువారిలోను రెండు తెగలవారు గలరు. కొందఱు ఇహలోకమునే ముఖ్యముగాను దేశించి ఏలాటిమేలుగాని సౌఖ్యముగాని భోగములుగాని యహలోకములోనే లభింపవలెను, అని వేడుచు పరలోకమును వదిలివేయుదురు. కాని నిజమైన భక్తులు ఉభయలోకముల మేలును సౌఖ్యమును పొటించి ఆ రెంటిలోను మేలును అగ్నిబాధనుండి విముక్తియును గలుగునట్లు దేవుని ప్రార్థింతురు. 202. ఇట్టి వారికే వారికర్మలఫలితముపరలోకనందు లభించును. దేవుఁడుభక్తులకర్మల లెక్క త్వరలోనే తీసికొనును. తీర్పు దినము శీఘ్రములో రానున్నది. అచ్చట లెక్క తీసికొనుటలో నెట్టిఆలస్యము జరుగదు. కావున పరలోకమునుండి అజాగ్రత్తగా నుండఁగూడదు. 203. యాత్ర ఆచారములు ముగిసినపిదప అనగా (బకరీదునెల 11, 12, 13-వ తేదల యందు) మినా-చోటున మూఁడుదినముల వఱకుండుట ధర్మము. అచ్చటనుండిన దినములలో దేవునిని ధ్యానింపవలెను. ఆతని పవిత్రనామము కొనియాడవలెను. ఎవరైన మూఁడు దినములు నిలువక తొండఱగానే రెండు దినముల తరువాత మినా వదిలిపోయిన దోష మొలేదు. లేక పూర్తి మూఁడుదినములుండి పోయినను సరే. ఇది భయభక్తులుగలిగి దేవునికి భయపడు వారికి నున్నది. కావున ముఖ్యముగా దేవునియందు భయభక్తులు గలిగి పాపకార్యములను వదిలి సదా పుణ్యకార్యములను చేయవలెను. తుదకు అందఱుదేవుని సన్నిధిధానము చేరవలసియున్నది. కావున మంచికార్యములుచేసి దేవుని ప్రీతిపడయుటకు యత్నింపవలెను.

204. వ-మినన్-నాసి-మన్-యూఅ-జిబుక-ఖాలుహూ-ఫిల్-హయా-తిద్
దున్యా-వయుష్-హిదుల్లాహ-అలా-మాఫీ ఖల్బిహీ-వహువ-అలద్దుల్-ఖిసామ్,
205. వఇజా-తవల్లా-సఆ-ఫిల్-అర్జి-లియుఫ్-సిద-ఫీహి-వయుహ్-లికల్-హర్
స-వన్-నస్-వల్లాహు-లా-యూహిబ్బుల్-ఫసాద్. 206. వ ఇజా-ఖీల-లహుత్-
తఖల్లాహ-అఖజత్-హుల్ ఇజ్ జతు-బిల్-ఇస్మి-ఫహస్బుహూ-జహన్నము-వల
బీసల్-మిహద్. 207. వమినన్-నాసి-మన్-యూషి-నఫ్-సహుబ్-తిగాల-మర-
హితిల్లాహి-వల్లాహు-రఱ్ఱ-ఫుమ్-బిల్-ఇబాద్.

204. మఱి ప్రజలలోని కొందఱిపలుకులు ఇహలోక జీవనమునందు నీకు సమ్మతమగుచున్నవి. మఱి వారు తమ మనస్సులోనున్న దానికి దేవునిని సాక్షిగా పెట్టుచున్నారు. మఱివారు ఘోరమైన జగడములాడువారు. 205. మఱి నీయొద్దనుండి మరలినచో దేశములో వినాశముగలిగించుటకును, పొలములను జీవులను నాశముచేయుటకును యత్నించుచు తిరుగుదురు. మఱిదేవుఁడు ఫసాదును (ఉపద్రవమును) ప్రేమింపఁడు. 206. మఱి దేవునికి భయపడుఁడు. అని వారికి చెప్పినపుడు వారిగర్వము పాపమునకై వారినిప్రేరేపించును. కావున వారికి నరకముచాలును. మఱి అదిచాలచెడ్డనివాసము. మఱి ప్రజలలో కొందఱు దేవుని ప్రీతిపడయుటకై తమ యాత్మలను అమ్ముచున్నారు. మఱి దేవుఁడు తన భక్తులయెడ చాల కనికరము గలవాఁడు.

వ్యా॥ 204, 207. మునుపటి వాక్యములలో దేవుని ప్రార్థించువారు రెండుతెగలుగా నుండురని చెప్పఁబడియె. ఇంక ఈవాక్యములలోను ప్రజలు విశ్వాస భక్తి కర్మలను బట్టి రెండుతెగలు గలరని చెప్పఁబడుచున్నది. మొదటి రకము వంచకులది. వంచకులనే అరబీలో మునాఫిఖ్ అనుదురు. ఈ తెగవారు ప్రజలకు చూపుటకు విశ్వాసము వెల్లడింతురు. దాని ననుసరించి మాటలు కూడ వినువారికి సమ్మతమగునట్లు తీపుగాను విశ్వాస పూరితముగా నున్నట్లు నటించి పలుకుదురు. మఱి నమ్మకముగలుగుటకై మామనస్సులోనుండు దానికి దేవుఁడే సాక్షి. అని బాసలు చేయుదురు. కాని వారికర్మలు వారిచిత్త శుద్ధిని దెలుపవు. ఎందుకన వారికర్మలను బట్టిచూచిన విశ్వాసమునకు వ్యతిరేకములే. నమాజులు సలుపరు. ఉపవాసముండరు. జకాతుదానముచేయరు. హజ్ చేయరు. ఘోరపాపములో మునింగియుండియు మతసేవకులని దేశోద్ధారకులనిప్రజలలో బొంకునట్టి వారు ప్రతికాలములోను ప్రతిదేశములోను గలరు. ఇట్టివంచకులవలననే జాతి దేశము పరాధీనమై హీనదశలోపడిపోవును. వారు రహస్యముగా కుట్రలు సలిపి దేశనాశము, జంతువులను జీవులనుచంపుట, పొలములనుకాల్చి నాశముచేయుట మొదలగు వినాశకరములైన కార్యములు చేయుదురు. ఇట్టి వారికి భక్తిభోధకూడ సరిపడదు. గర్వము వలనను పాపకార్యములను జేయుటకై పూనుకొనుదురు. మఱి స్వలాభాపేక్షవల్లను పనికిమాలిన జగడములు వివాదములు పెట్టుకొనుదురు. దేవుఁడు ఎప్పటికిని ఉపద్రవమును అశాంతమును ప్రేమింపడు. గర్వించు వంచకులకు నరకమేచాలును. అదిచాల బాధాకరమైనదియును చాలచెడ్డదియును. కావున వంచనవదలి నిజమైన భక్తిగలిగి యుండవలెను. 206. ఈవాక్యములో నిజమైన ముసల్మాను భక్తులుండవలసిన పద్ధతులు చెప్పఁబడినవి. త్రికరణశుద్ధిగ సర్వమును దేవునిప్రీతికొఱకు వినియోగించి జాతి, సంఘము, దేశము, ప్రజలమేలుకొఱకు శక్తికొలది వంచనలేకుండ

పాటుపడవలెను. దేవుడు తనభక్తులయెడ చాల కనికరముగలవాడు కావున లోకము యొక్క మేలుకై పాటుపడి యాతని దయపడయుటకై భక్తులు యత్నించవలెను.

208- యా.అయ్యు-హల్లజీన-ఆమనుద్-ఖులూ-ఫిన్-సిల్మి-కాఫ్-తస్-వ
లా-తత్-తబిడ్డ-ఖుతువా-తిష్-షమాతీ-నిఇన్న హూ-అదువ్వస్-ముబీన్. 209, ఫ
ఇన్-జలల్-తుమ్-మిం-బఅ-ది-మాజా-అత్-కుముల్-బయ్యినాతు-ఫలము-
అన్నల్లాహ-అజ్జీ-జున్-హాకీమ్. 210. హల్-యన్-జురూన-ఇల్లా-అస్-యాతియ-
హు-ముల్లాహు-ఫీజుల-లిమ్-మినల్-గమామి. వల్-మలా-ఇకతు-వఖు-జియల్-
అమరు-వ-ఇలల్లాహి-తుర్-జడల్-ఉసుూర్.

208. ఓ. విశ్వాసులారా ! ఇస్లామ్ లో సంపూర్ణముగా ప్రవేశింపుడు. మఱి సైతాను జాడల ననుసరింపకుడు' నిశ్చయముగా వాడు మీకు విస్పష్ట విరోధి. 209. మఱి మీకు స్పష్టమైన ధర్మములు (ఆజ్ఞలు) వచ్చిన పిదపను మీరు జాతినచో నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వశక్తుడనియు వివేచనాపరుడు అనియు దెలిసికొనుడు. 210. ఏమి? వారు దేవుడును దేవదూతలును మేళుములనుండిరాగా కార్యముముగిసి (తీరి) పోవలెనని వేచియున్నారా ! మఱి సర్వకార్యములును దేవుని యొద్దకే మరలును.

వ్యా॥ 208. ఈవాక్యములో భక్తులును విశ్వాసులును అగు ముసల్మానులు సంపూర్ణముగా ఇస్లామ్ మతము ననుసరింపవలెను. ధర్మమునకును ముసల్మానులకును విరోధియగు పిశాచపుజాడలందును. దుర్మార్గములు అగు తప్పత్రోవలందునుపోకూడదు. త్రికరణశుద్ధిగా మతమునందలి ప్రతిధర్మమును ఆజ్ఞను అనుసరించి అధర్మములను విడనాడి సంపూర్ణ భక్తులు కావలెను. అని బోధింపబడియెను. ఈ వాక్యములోని 'సిల్ మి' అను పదము ఇస్లామ్ విధేయతకును శాంతికిని ఐకమత్యమునకును చేరును. అందుచే ముసల్మానులు, ఇస్లామ్ లోను, విధేయతయందును శాంతి ఐకమత్యము నెలకొలుపుటయందును సంపూర్ణులై యుండవలెను. 209. ఇందు ఇస్లామ్ మతధర్మములు ఆజ్ఞలు స్పష్టముకానందరికిని దెలిసినవి. ధర్మమార్గము దెలిసిన పిదప దానినుండి జాతి పిశాచి త్రోవయగు దుర్మార్గమునందు నడచినచో దేవుడు సర్వశక్తుడు. ధర్మమువదలి తప్పత్రోవను పోయినందులకుశిక్షించును. శీఘ్రముగా నే శిక్షకులుగలేదే అని మోసపోకుడు. అతడు వివేచనాపరుడు. కొంతకాలము విరామము నిచ్చియున్నాడు. అతని ప్రతికార్యము వివేచనలేనిది యుండదు, కావున భయభక్తులతో సన్మార్గ

లగు జనులకు దేవుని శక్తిని సూచించు గొప్పసూచనలు. ఇవన్నియు గ్రహించి వీనిని ఎట్టి లోపము లేకుండ నడపువాఁడు ఒక్కఁడు. సర్వశక్తిగల ప్రభువగు అల్లాః ఉన్నాఁడని విశ్వసింపక తప్పదు. మఱి ప్రజలకు నుపయోగకరములైన సామగ్రిని దీసికొని భయంకరమైన సముద్రమును డేమియుగా దాటించు ఓడలయందును దేవుని శక్తిసూచనలున్నవి.

165. వమినన్-నాసి-మన్-యత్త ఖజు-మిన్-దూనిల్లాహి-అన్దాదన్-యు హిబ్బూ-నహుమ్-కహుబ్బిల్లాహి-వల్లజీన ఆమనూ-అషద్దు-హుబ్బిల్-లిల్లాహి-వతా-యర్లజీన-జలమూ-ఇజ్ యరౌనల్-అజాబ అన్నల్-ఖువ్వత్-లిల్లాహి-జమీ-అన్-వఅన్నల్లాహ-షదీదుల్-అజాబ్.

165. మఱి ప్రజలలోని కొందఱు దేవునికి సాటి కల్పించుచు దేవుని ప్రేమించునట్లు వానిని ప్రేమించుచున్నారు. మఱియు విశ్వాసులకు దేవునియందే అధికప్రేమయున్నది. మరియు దుర్మార్గులు నరకబాధ పొందునపుడు సర్వశక్తి దేవునికి యున్నదనియు, దేవునిశిక్ష చాలకఠినమైనదనియు, తెలిసికొనినచో (అట్లు సాటికల్పింపరు.)

వ్యా॥ 165. మానవులు సర్వసృష్టిలో శ్రేష్ఠులయ్యి వారిలో కొందఱు తమ అవివేకముచే దేవుని వదలి ఆతనికి సాటిగ నితరులనుజేసి ఎట్లు దేవునిని మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమింపవలెనో అట్లు ప్రేమించుచున్నారు. ఇదిచాల అన్యాయమును, దుర్మార్గమును. ఏలాభనష్టములు చేయఁజాలని దైవంబులనుకొలుచుట మానవజాతికి తగినదికాదు. అందుచేతనే విశ్వాసులును భక్తులును దేవునినే నమ్మి సాటికల్పింపక ఆతనియందు అధికమైనప్రేమ భక్తి గలిగి ఎట్టికష్టములోను ఆతనిసహాయముకోరుదురు. ఆతని ఆజ్ఞలనే అనుసరింతురు. ఇదియే భక్తులగు ముసల్మానుల మార్గము. దేవునికి సాటికల్పించిన పాపము తీమింపఁబడదు. ఇట్టిదుర్మార్గులైన పాపులు వారికి పరలోకమందు గలుగు నరక బాధను చూచి వారిని విడిపించు దైవము లేక దేవుని కఠిన శిక్షకు లోబడియుండుచూచినచో వారు దేవునికి సాటికల్పింపరు. ఇతర దైవములను పూజింపరు అని చెప్పఁబడియె.

166. ఇజ్-తబట్ట-అల్లజీనత్-తుబిడ్డా-మినల్-అజీ-నత్ తబడ్డా-వర-అఫుల్-అజాబ-వతఖత్త-అత్-బిహీముల్-అస్బాబ్. 167. వఖాలల్లజీ-నత్త-బడ్డా-లౌ-అన్న-లనా-కట్ట-తన్-ఫనత్ బట్ట-మిన్ హుమ్-కమా-తబట్టడ్డా-మిన్నా-కజాలిక-యురీ-హీముల్లాహు-అఅ-మాల-హుమ్-హుగటా-తన్-అల్లై హిమ్-వమాహుమ్-బి

డును, దయగలవాఁడును, అట్లు క్షమాపణ కోరక ఎవరు సత్యమును దాచి దేవుని తిరస్కరించి అవిశ్వాసస్థితిలోనే మృతి నొందుదురో వారు దేవుని శాపమునకు అర్హులై నరక నివాసులగుదురు. ఆ నరకబాధ తగ్గదు, ఎట్టి విరామమును వారికి లభింపదు.

163. వ-ఇలా-హుకుమ్-ఇలాహున్-వాహిదున్-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హు వర్-రహ్మానుర్-రహీమ్.

163. మఱి మీ పూజ్యుడగు దేవుఁడు భక్తుఁడేను. ఆతఁడు దప్ప వేఱు దేవుఁడులేడు. ఆతఁడు అమితదయగలవాఁడును, ప్రేమించువాఁడును.

వ్యా॥ 163. ఇందు దేవుని ఏకత్వము చెప్పబడెను. ఇకముందు వాక్యములలో దేవుని ఏకత్వమును రుజువుపఱచునట్టిసూచనలు తెల్పుపఱచుచున్నవి.

164. ఇన్న-ఫీఖిల్-ఖిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-వఖ్-తిలాఫిల్-లై-లి-వన్-నహరి-వల్-ఫుల్-కిల్లతీ-తజ్జరీ-ఫిల్-బహారి బిమా-యన్-ఫ-ఉన్నాస-పమా-అన్-జలల్లాహు-మినస్-సమా-ఇ-మిమ్-మా-ఇన్-ఫ-అహ్-యా-బిహిల్-అ-ర్-జి-బల-ద-మా-తిహి-వ-బస్-ఫీహి-మిన్-కుల్లి-దాబ్బతిన్-వతన్-రీఫిర్-రియా-హి-వన్-స-హి-బిల్-ముసఖ్-ఖిరి-బై-నస్-సమా-ఇ-వల్-అర్-జి-లఅయా-తిల్-లిఖా-మిన్-యఅ-ఖిలూన్.

164. నిశ్చయముగా ఆకాశమును భూమిని సృష్టించుటయందును, రాత్రింబవళ్లు మాఱుటయందును, ప్రజలకు నుపయోగకరములైన వానిని దీసికొనిపోవు ఓడలయందును దేవుఁడు ఆకాశమునుండి నీళ్లను కురియించి నిర్జీవమైన భూమికి నీళ్లచే ప్రాణమిచ్చి యందు సర్వజంతువులను వ్యాపింపఁజేయుటయందును, వాయువుల మార్పునందును, ఆకాశము భూమి మధ్య దేవునికి ఆధీనమైయుండు మేఘములయందును, బుద్ధిమంతులకు సూచనలున్నవి.

వ్యా॥ 164. ఈ వాక్యములలో దేవుని ఏకత్వమును ఆతని కరుణయును సూచించు శక్తి సూచనలు గ్రహించు బుద్ధిమంతులకున్నవి. ఆకాశ సృష్టియందు యోచించిన ఇంత పెద్ద ఆకాశమునందలి సూర్యచంద్రాదులు ఎట్టి యాధారము లేకుండ నిలుచుటయును చాల వింతయైనదిగదా? భూమియందలి సముద్రములు, నదులు, కొండలు, చెట్లు, చేమలు, జంతుజాలములు వాని ఆహారములకుఁగాను వసతులును చచ్చి యెండిపోయిన భూమిని వానచే ప్రాణమొసంగి పచ్చగాచేయుటయును యోచింపఁదగినవి. రాత్రింబవళ్లు గలుగుట వాని హెచ్చుతగ్గుట, ఋతువుల వాయువుల మార్పులు ఇవన్నియు బుద్ధిశాలు

204. మఱి ప్రజలలోని కొందఱిపలుకులు ఇహలోక జీవనమునందు నీకు సమ్మతమగుచున్నవి. మఱి వారు తమ మానస్సులోనున్న దానికి దేవునిని సాక్షిగా పెట్టుచున్నారు. మఱివారు ఘోరమైన జగడములాడువారు. 205. మఱి నీయొద్దనుండి మరలినచో దేశములో వినాశముగలిగించుటకును, పొలములను జీవులను నాశముచేయుటకును యత్నించుచు తిరుగుదురు. మఱిదేవుడు ఘనాదును (ఉపద్రవమును) ప్రేమింపడు. 206. మఱి దేవునికి భయపడుడు. అని వారికి చెప్పినపుడు వారిగర్వము పాపమునకై వారిని ప్రేరేపించును. కావున వారికి నరకముచాలును. మఱి అదిచాలచెడ్డనివాసము. మఱి ప్రజలలో కొందఱు దేవుని ప్రీతిపడయుటకై తమ యాత్మలను అమ్ముచున్నారు. మఱి దేవుడు తన భక్తులయెడ చాల కనికరము గలవాడు.

వ్యా॥ 204, 207. మునుపటి వాక్యములలో దేవుని ప్రార్థించువారు రెండుతెగలుగా నుండురని చెప్పఁబడియె. ఇంక ఈవాక్యములలోను ప్రజలు విశ్వాస భక్తి కర్మలను బట్టి రెండుతెగలు గలరని చెప్పఁబడుచున్నది. మొదటి రకము వంచకులది. వంచకులనే అరబీలో మునాఫిఖ్ అనుదురు. ఈ తెగవారు ప్రజలకు చూపుటకు విశ్వాసము వెల్లడింతురు, దాని ననుసరించి మాటలు కూడ వినువారికి సమ్మతమగునట్లు తీపుగాను విశ్వాస పూరితముగా నున్నట్లు నటించి పలుకుదురు. మఱి నమ్మకముగలుగుటకై మామానస్సులోనుండు దానికి దేవుడే సాక్షి. అని బాసలు చేయుదురు. కాని వారికర్మలు వారిచిత్త శుద్ధిని దెలుపవు. ఎందుకన వారికర్మలను బట్టిచూచిన విశ్వాసమునకు వ్యతిరేకములే. నమాజులు సలుపరు, ఉపవాసముండరు, జకాతుదానముచేయరు. హజ్జ్ చేయరు. ఘోరపాపములో మునింగియుండియు మతసేవకులని ప్రజలలో బొంకునట్టి వారు ప్రతికాలములోను ప్రతిదేశములోను గలరు. ఇట్టివంచకులవలననే జాతి దేశము పరాధీనమై హీనదశలోపడిపోవును. వారు రహస్యముగా కుట్రలు సలిపి దేశనాశము, జంతువులను జీవులనుచంపుట, పొలములనుకాల్చి నాశముచేయుట మొదలగు వినాశకరములైన కార్యములు చేయుదురు. ఇట్టి వారికి భక్తిభోధకూడ సరిపడదు. గర్వము వలనను పాపకార్యములను జేయుటకై పూనుకొనుదురు. మఱి స్వలాభాపేక్షవల్లను పనికిమాలిన జగడములు వివాదములు పెట్టుకొనుదురు, దేవుడు ఎప్పటికిని ఉపద్రవమును అశాంతమును ప్రేమింపడు. గర్వించు వంచకులకు నరకమేచాలును. అదిచాల బాధాకరమైనదియును చాలచెడ్డదియును. కావున వంచనవదలి నిజమైన భక్తిగలిగి యుండవలెను. 206. ఈవాక్యములో నిజమైన ముసల్మాను భక్తులుండవలసిన పద్ధతులు చెప్పఁబడినవి. త్రికరణశుద్ధిగ సర్వమును దేవునిప్రీతికొఱకు వినియోగించి జాతి, సంఘము, దేశము, ప్రజలమేలుకొఱకు శక్తికొలది వంచనలేకుండ

పాటుపడవలెను. దేవుడు తనభక్తులయెడ చాల కనికరముగలవాడు కావున లోకము యొక్క మేలుకై పాటుపడి యాతని దయవడయుటకై భక్తులు యత్నించవలెను.

208- యా.అయ్యు-హల్లజీన-ఆమనుద్-ఖులూ-ఫిస్-సిల్మి-కాఫ్ఫ-తస్-వ
లా-తత్-తబిడ్డ-ఖుతువా-తిష్-షమాతీ-నిఇన్న హూ-అదువ్వబ్-ముబీన్. 209. ఫ
ఇన్-జలల్-తుమ్-మిం-బఅ-ది-మాజా-అత్-కుముల్-బయ్యినాతు-ఫలమూ-
అన్నల్లాహ-అజ్-జున్-హకీమ్. 210. హల్-యన్-జురూన-ఇల్లా-అన్-యాతియ-
హు-ముల్లాహు-ఫీజుల-లిమ్-మినల్-గమామి. వల్-మలా-ఇకతు-వఖు-జియల్-
అమ్రు-వ-ఇలల్లాహి-తుర్-జడల్-ఉమూర్.

208. ఓ. విశ్వాసులారా! ఇస్లామ్లో సంపూర్ణముగా ప్రవేశింపుడు. మఱి నైతాను జాడల ననుసరింపకుడు నిశ్చయముగా వాడు మీగు విస్పష్ట విరోధి. 209. మఱి మీకు స్పష్టమైన ధర్మములు (ఆజ్ఞలు) వచ్చిన పిదపను మీరు జాతినచో నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వశక్తుడనియు వివేచనాపరుడు అనియు దెలిసికొనుడు. 210. ఏమి? వారు దేవుడును జేవదూతలును మేఘములనుండిరాగా కార్యముముగిసి (తీరి) పోవలెనని వేచియున్నారా! మఱి సర్వకార్యములును దేవునియొద్దకే మరలును.

వ్యా॥ 208. ఈవాక్యములో భక్తులును విశ్వాసులును అగు ముసల్మానులు సంపూర్ణముగా ఇస్లామ్మతము ననుసరింపవలెను. ధర్మమునకును ముసల్మానులకును విరోధియగు పిశాచపుజాడలందును. దుర్మార్గములు అగు తప్పుత్రోవలందునుపోకూడదు. త్రికరణశుద్ధిగా మతమునందలి ప్రతిధర్మమును ఆజ్ఞను అనుసరించి అధర్మములను విడనాడి సంపూర్ణ భక్తులు కావలెను. అని బోధింపబడియెను. ఈ వాక్యములోని 'సిల్ మి' అను పదము ఇస్లామ్ విధేయతకును శాంతికిని వికపమత్యమునకును చేరును. అందుచే ముసల్మానులు, ఇస్లామ్లోను, విధేయతయందును శాంతి వికపమత్యము నెలకొలుపుటయందును సంపూర్ణులై యుండవలెను. 209. ఇందు ఇస్లామ్ మతధర్మములు ఆజ్ఞలు స్పష్టముకానందరికిని దెలిసినవి. ధర్మమార్గము దెలిసిన పిదప దానినుండి జాతి పిశాచి త్రోవయగు దుర్మార్గమునందు నడచినచో దేవుడు సర్వశక్తుడు. ధర్మమువదలి తప్పుత్రోవను పోయినందులకు శిక్షించును. శీఘ్రముగా నే శిక్షలుగలేదే అని మోసపోకుండు. ఆతడు వివేచనాపరుడు. కొంతకాలము విరామము నిచ్చియున్నాడు. ఆతని ప్రతికార్యము వివేచనలేనిది యుండదు, కావున భయభక్తులతో సన్మార్గ

మగు ఇస్లామ్ మతమును అనుసరింపుడు, అని హెచ్చరింపబడియెను. 210. సన్మార్గమునువదిలి దుర్మార్గముననుసరించువారు, దేవుడును దేవదూతలునువచ్చి కార్యముపూర్తిచేయవలెనని వేచియున్నారా! దేవుని యాజ్ఞచే దేవదూతలు మేఘముల నుండివచ్చి ఈ లోకమును నశింపజేసిన కార్యము ముగిసిపోవును. ఇట్లు తుదిదినమున జరుగును. ఇదియే ఖయామత్ అనబడును. అటు వేచియుండుటవలన ఫలమేమి? అన్ని కార్యములు తుదకు దేవుని యొద్దకే చేరవలసియున్నవి. సనుస్తమునుగూర్చి తీర్పు కావలసియున్నది. అపుడు ఎవరును పుణ్య కార్యములు చేయజాలరు. ఇహమునందే సన్మార్గమగు ఇస్లాము ననుసరించి పుణ్యకార్యముచేసిన దేవుని సన్నిధానమున దాని ఫలితము పొందగలరు, ఇందు ఏలాటి సందేహములేదు. అని హెచ్చరింపబడియె.

211. సల్-బనీ-ఇస్రాయీల కమ్ ఆతైనా-హుమ్-మిన్ - ఆయ్ తిమ్-బయ్యిన తిన్-వమన్-యుబదిల్-ని ఆమతల్లాహి-మిమ్-బల-ది-మా-జా ఆత్ హు-ఫయిన్నల్లాహ-షదీదుల్-ఇ-ఖాబ్. 212. జుయ్యిన-లిల్ జీన-క ఫరుల్-హ యా తుద్-దున్యా-వయస్-ఖిరూన-మిన్ లజీన ఆమనూ-వల్లజీ-నత్-తఖౌ ఫాఖి హుమ్ యామల్-ఖియామతి వల్లాహు-యర్. జుఖు-మన్-యషాఉ-బి-గైరి-హి సాబ్.

211. ఇస్రాయీలియుల నడుగుము. మేము వారికి ఎన్నిస్వప్నమున సూచనల నొసంగితిమో? మఱివఁడు దేవుని అనుగ్రహము గలిగిన విదవ దానిని తారుమారు చేయునో నిశ్చయముగవానికి దేవుని శిక్ష చాలకఠినమైనది. 212. అవిశ్వాసు ఇహలోక జీవితముపై మోహపడినారు. మఱి విశ్వాసు లతో పరిహాస మాడుచున్నారు. తీర్పుదినమునందు భక్తులైనవారు విశ్వాసు లకన్న గొప్పగానుండుదురు. మఱి దేవుడు తాను కోరినవారికి లెక్కలేకుండ సంపద నొసంగును.

వ్యా|| 211. మునుపటి వాక్యములలో ఇస్లామ్ మతము సంపూర్ణముగ భయభక్తులతో ననుసరింపవలెను. లేనిచో దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుదురు. అని హెచ్చరింపబడియెను. ఈ వాక్యములలో ముసల్మానులకు పూర్వికత్వమైన ఇస్రాయీలియులకు సంభవించిన విషయము ముసల్మానుల బోధనకొఱకు తెలుపబడుచున్నది. ఇస్రాయీలియులు యాఖూబు ప్రవక్త సంతతివారు. వీరికి బోధించుటకై ఆనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. హజ్రత్ మూసాప్రవక్తగారికి తొర్రాతుగ్రంథ మొసంగబడెను. ఇస్రాయీలియులు (యూదులు) దేవుడు ఒసంగిన గొప్పసూచనలను ధర్మములను అనుసరింపక దేవుని శిక్షకునుకోపము నకును పాత్రులై గౌరవము రాజ్యము గోలుపోయి ఇతరులకు అధీనులై హీన

దశకుపాలైరి. దేవుడు ఒసంగిన ధర్మమార్గము ఆతనిగొప్ప అనుగ్రహము ననుసరింపక దాని తారుమారుచేసినచో దేవునిశిక్ష చాల కఠినమైనది, దానికి పాత్రులగుదురు. కావున ముసల్మానుభక్తులు ఇస్లామ్ మతమును దాని అన్ని ధర్మములను మనఃపూర్వకముగా అనుసరింపవలెను, లేనిచో వట్టిమాటలవలన లాభములేదు, పూర్వికులవలె వారికిఁగూడ అధోగతి వట్టును. 212. ఈ వాక్యములలో అవిశ్వాసులు ఎందులకు ధర్మమార్గము విడనాడుదురో దాని కారణము చెప్పబడుచున్నది. అవిశ్వాసులు ఇహలోక సౌఖ్యములపై మోహపడినారు. దాని జీవనమునే లెక్కించుచున్నారు. సత్యమైన పరలోక సుఖము పొటింపరు. తుచ్ఛభోగములు అనుభవించుచు పరలోకమును గూర్చి కష్టపడు భక్తులగు ముసల్మానులను చూచి వారు పరిహాసమాడుదురు. ఇది వారి మూఢత్వము. వాస్తవమైన గౌరవము, గొప్పతనము. పరలోకమునందు లభింపవలెను. అది విశ్వాసులగు భక్తులకే లభించును. తీర్పు దినమునందు అవిశ్వాసులకన్న వారు మేటిగానుండుదురు. సంపద మొదలగు భాగ్యములు దేవుడు తాను ఇష్టపడినవారికి లెక్కలేకుండ నొసంగును. ఇందు విశ్వాసమునకు అవిశ్వాసమునకు సంబంధము లేదు. తెలివిలేని మూఢులు ధనవంతులుగాను, గొప్ప విద్వాంసులు బీదవారలుగా నుండుట దీనికి సాక్ష్యము. కావున ప్రతిస్థితిలో దేవునిపై నాధారపడి పరలోకమునకుఁ గాను యత్నింపవలెను.

213, కా-నన్-న్నాసు-ఉమ్మ-తన్-వాహి-దతన్-ఫ-బఅ-సల్లాహున్-నబీ -
యీన-ముబష్-షిరీన-వ-మున్-జిరీన-వ-అన్-జల-మఅ-హుముల్-కితాబ - బిల్ -
హాఖ్-లి-యవ్-కుమ-బై నన్-నాసి-ఫీమఖ్-తలఫూ-ఫీహి-వమఖ్-తలఫ-ఫీహి-ఇల్-
లల్లజీన-ఉతూహు-మిన్-బఅ-ది-మా-జాఅత్-హుముల్-బయ్యినాతు-బగ్-య
మ్-బైన-హుయ్-ఫ-హదల్లా-హుల్లజీన-అమనూ-లిమఖ్-తలఫూ-ఫీహి-మినల్-
హాఖ్-ఖ-బిఇజ్ నిహి-వల్లాహుయహ్దీ-మన్-యషాఉ-ఇలా-సి రా తిమ్-ముస్తఫీమ్.

213. మానవులందఱును ఒకే మతమునందుండిరి. పిదప దేవుడు సం తోషవార్తను, భయబోధను ఇచ్చునట్టి ప్రవక్తలను పంపెను. మఱి ప్రజలు ఏవిషయమునందు వివాదము లాడుదురో దానిఁగూర్చి తీర్పుచేయుటకుఁ గాను. దేవుడు వారికి సత్యమైన గ్రంథ మొసంగెను. గ్రంథ మొసంగఁబడిన ప్రజలే తమలోని ద్వేషమువలన తమకు స్పష్టమైన ధర్మములు (ఆజ్ఞలు) వచ్చిన పిదపఁ గూడ గ్రంథమునుగూర్చి వివాదములాడిరి. పిదప దేవుడు వారు వివాదములా

మగు ఇస్లామ్ మతమును అనుసరింపుడు, అని హెచ్చరింపబడియెను. 210. సన్మార్గమునువదిలి దుర్మార్గముననుసరించువారు, దేవుడును దేవదూతలునువచ్చి కార్యముపూర్తిచేయవలెనని వేచియున్నారా! దేవుని యాజ్ఞచే దేవదూతలు మేఘముల నుండివచ్చి ఈ లోకమును నశింపజేసిన కార్యము ముగిసిపోవును. ఇట్లు తుదిదినమున జరుగును. ఇదియే ఖయామత్ అనబడును. అటు వేచియుండుటవలన ఫలమేమి? అన్ని కార్యములు తుదకు దేవుని యొద్దకే చేరవలసియున్నవి. సనుస్తమునుగూర్చి తీర్పు కావలసియున్నది. అపుడు ఎవరును పుణ్య కార్యములు చేయజాలరు. ఇహమునందే సన్మార్గమగు ఇస్లాము ననుసరించి పుణ్యకార్యముచేసిన దేవుని సన్నిధానమున దాని ఫలితము పొందగలరు, ఇందు ఏలాటి సందేహములేదు. అని హెచ్చరింపబడియె.

211. సల్-బసీ-ఇస్రాయీల కమ్ ఆతైనా-హుమ్-మిన్ - ఆయ-తిమ్-బయ్యిన తిన్-వమన్-యుబద్దిల్-నిఆ-మతల్లాహ్-మిమ్-బల-ది-మా-జా ఆత్ హు-ఫయిన్నల్లాహ్-షదీదుల్-ఇ-ఖాబ్. 212. జుయ్యిన-లిల్ జీన-క ఫరుల్-హాయా తుద్-దున్యా-వయస్-ఖరూన-మిన్ లజ్జీన ఆమనూ-వల్లజీ-నత్-తఖౌ ఫాఖిహుమ్ యకామల్-ఖియామతి-వల్లాహు-యర్. జుఖు-మన్-యషాఉ-బిగైరి-హిసాబ్.

211. ఇస్రాయీలియుల నడుగుము. మేము వారికి ఎన్నిస్వప్నమైన సూచనల నొసంగితిమో? మఱివఁడు దేవుని అనుగ్రహము గలిగిన పిదప దానిని తారుమారు చేయునో నిశ్చయముగవానికి దేవునిశిక్ష చాలకఠినమైనది. 212. అవిశ్వాసు ఇహలోక జీవితముపై మోహపడినారు. మఱి విశ్వాసులతో పరిహాస మాడుచున్నారు. తీర్పుదినమునందు భక్తులైనవారు అవిశ్వాసులకన్న గొప్పగానుండుదురు. మఱి దేవుడు తాను కోరినవారికి లెక్కలేకుండ సంపద నొసంగును.

వ్యా|| 211. మునుపటి వాక్యములలో ఇస్లామ్ మతము సంపూర్ణముగ భయభక్తులతో ననుసరింపవలెను. లేనిచో దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుదురు. అని హెచ్చరింపబడియెను. ఈ వాక్యములలో ముసల్మానులకు పూర్వికులైన ఇస్రాయీలియులకు సంభవించిన విషయము ముసల్మానుల బోధనకొఱకు తెలుపబడుచున్నది. ఇస్రాయీలియులు యాఖూబు ప్రవక్త సంతతివారు. వీరికి బోధించుటకై అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. హజ్రత్ మూసాప్రవక్తగారికి తొర్రాతుగ్రంథ మొసంగబడెను. ఇస్రాయీలియులు (యూదులు) దేవుడు ఒసంగిన గొప్పసూచనలను ధర్మములను అనుసరింపక దేవుని శిక్షకునుకోపము నకును పాత్రులై గౌరవము రాజ్యము గోలుపోయి ఇతరులకు అధీనులై హీన

ఇస్లామ్లో చేరితి మన్నమాటతోనే స్వర్గము దేవునిప్రీతి గలుగ నేగదు. త్రిక రణశుద్ధిగ ధర్మమును సరించి ధర్మప్రచారముచేసి అందు సంభవించు కష్టములకు సహించినఁగాని దేవుని ప్రీతి లభింపదు. పూర్వము గడచినప్రవక్తలు వారి అనుచరులు, ధర్మప్రచారమునకై అనేకబాధలు కష్టములు పడి తుదకు దేవుని సహాయము ఎప్పుడు వచ్చునా అని పలుకసాగిరి. అట్టి స్థితిలో దేవుని సహాయము సమీపములోనే రానున్నది అని తెలుపబడెను. తుదకు దేవునితోడువలన ధర్మప్రచారకులే విజయము పొందఁగలిగిరి. వారివిషయమును ముసలానులు గమనించి వారి పద్ధతిని అనుసరించి ధర్మప్రచారముచేసి లోకములో ధర్మమును శాంతిని నెలకొలుపవలెను. కష్టములకును నష్టములకును బాధలకును ఓర్చి ధర్మమార్గమందు స్థిరముగానుండి ధర్మప్రచారము చేసిన విజయము చేకూరును. ఇందు, ధన, దేహ ప్రాణ నష్టములు లెక్కింపరాదు. దేవుని సహాయముపై నాధారపడి మతప్రచారము సాగింపవలెను. అపుడు దేవుని ప్రీతియును లభించునని తలపవలెను. క్రియాశూన్యమగు వట్టి మాటలవలన విజయమును పడయఁజాలము. కావున కృషి సలుపవలెను. ఇందు దేశస్వాతంత్ర్యము కొఱకు కృషి చేసిన మత స్వాతంత్ర్యము కూడ లభించును. దేశము పరులకు అధీనమైనచో మతము ప్రబలదు. కావున మన హిందూదేశములో స్వాతంత్ర్యము లభించుటకు ముసలానులు వంచనలేకుండ కృషి సలుపవలెను.

215. యన్-అలూనక-మాజా-యున్-ఫిఖూన-ఖుల్-మా-అన్-ఫఖ్-తుమ్-మిన్-ఖైరిన్-ఫలిల్-వాల్-దైని వల్-అఖ్-రబీన-వల్-యతామా-వల్-మసాకీన-వజ్-నిస్-సబీలి-వమా-తఫ్-అలూ-మిన్-ఖైరిన్-ఫ-ఇన్నల్లాహ-బిహీ-అలీమ్.

215. ఏమి ఖర్చుచేయవలెను? అనివారు నిన్నడుగుచున్నారు. మీరు ఖర్చుచేయునట్టిధనము, తల్లిదండ్రులకును, బంధువులకును, ప్రయాణికులకును, వినియోగింపవలెను. మఱి మీరే మేలుచేసినను అదిచిశ్చయముగా దేవునికిఁ దెలియును. అని చెప్పుము.

వ్యా॥ 215. ముందువాక్యములలో ఇస్లామ్ మతధర్మములను పూర్తిగా ననుసరింపవలెను అనియు, దేవుని ప్రీతి, స్వర్గము, పడయుటకు కృషి సలుపవలెను అనియు బోధింపఁబడియెను ఇంక దానిశాఖలు వివరింపఁబడుచున్నవి. ఏమి ఖర్చుజేయవలెను? దాని అర్హత్రామలెవ్వి? అను ప్రశ్నగలిగెను. ధనవంతులు తమశక్తికొలది ఖర్చుచేయవలెను. దానికి తల్లిదండ్రులు బంధువులు మొదలగువారు పాత్రులు. ప్రతికాలములో సమయోచితముగా సత్

డుచున్న విషయమందు విశ్వాసులకు తన ఆజ్ఞచే సత్యమును చూపెను. మఱి దేవుడు తాను ఇష్టపడినవారికి సన్మార్గమును జూపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 213. ప్రపథమము (హజ్రత్ ఆదము ప్రవక్త కాలము) నుండి ప్రజలందఱు ఒకసత్యమతమునందే యుండిరి. కాలముగడచి పోనుపోను అందు తారుమారై ప్రజలు వేరు వేరు మార్గముల పోసాగిరి. తిరిగి ప్రజలకు ధర్మమార్గమును జూపుటకై దేవుడు తన ప్రవక్తలను బంపివారికి గ్రంథములనొసంగెను. ప్రవక్తలు సన్మార్గము ననుసరించు వారికి మోక్షము లభించునను సంతోషపార్తనిచ్చుచు, తప్పత్రోవలలో పోవువారు దేవుని కోపమునకు పాత్రులై నరకము పడయుదురని భయబోధ నిచ్చుచుండిరి. ప్రజలు అభిప్రాయభేదములు గలిగి వాదములాడు విషయములలో తీర్పుచేయుటకు మతగ్రంథములు ఆధారములు. దేవదత్తగ్రంథములలో ప్రజలు అందలి ధర్మములు దెలిసియు, తమలోని ద్వేషము వలనను, స్వలాభాపేక్ష వలనను, ధర్మములను తారుమారు చేయుచుండిరి. ఇట్లుచేయుటలో యహూదీలు నస్రానీలు చాల ప్రసిద్ధులు. ధర్మము తారుమారగు కాలమున దేవుడు తాను ఇష్టపడినవారికి సత్యమగు ధర్మమార్గమునుజూపెను. ఆఖరుప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదు రసూలువారి మూలమున ముసల్మానులకు ఖురానెషరీఫునొసంగి ధర్మమార్గము చూపెను. కావున మానవులందఱును ధర్మమార్గమగు ఇస్లాము ననుసరింపవలెను.

214. ఆమ్-హాసిబ్-తుమ్-అన్-తద్-ఖులుల్-జన్నత-వలమ్మా-యాతి కుమ్-ముస-లుల్లజీన-ఖలై-మిన్-ఖబ్-లికుమ్-మస్సత్-హుముల్-బాసాఉ-వజ్-జ్రాపు-వజుల్-జిలూ-హత్త-యఖూ-లర్-రసూలు-వల్లజీన-ఆమనూ-మల హూ-మతా-నస్-రుల్లాహి-అలా-ఇన్న-నస్-రల్లాహి-ఖరీబ్.

214. ఏమి? మీరు స్వర్గములో ప్రవేశింతురని తలంచితిరా? మఱి మీకు ముందు గడచినవారికి సంభవించినట్టి స్థితి గతులు మీకు ఇంకను సంభవింపలేదు. వారికి కష్టములు బాధలు గలిగినవి. మఱి వారు జూడింపఁబడి, ప్రవక్తయును, ఆతనితోనున్న విశ్వాసులును, దేవుని సహాయము ఎప్పుడు వచ్చునా అని చెప్పసాగిరి. వినుఁడు. దేవుని సాహాయ్యము సమీపములోనే రానున్నది.

వ్యా॥ 214. ఇందు దేవుని ప్రీతియు స్వర్గమును పొందుటకు మార్గము సూచింపఁబడినది. మత ప్రచారములో ననేక ఆటంకములును, బాధలును, కష్టములును, సంభవించును. ధనదేహప్రాణ నష్టములు కష్టములు సంభవించును. అపుడు ఓర్పు గలిగి ధర్మప్రచారము సాగింపవలెను. వట్టిమాటలతోను

217. యస్-అలూనక-అనిష్-షహ్-రిల్-హరామి-ఖతాలిన్-ఫీహి-ఖల్
ఖతాలున్-ఫీహి-కబీరున్-వ-సద్దున్-అన్సబీ-లిల్లాహి - వ-కుఫరుమ్-బిహి-వల్-
మస్జిద్-హరామి-వ ఇఖ్ రాజా -అహ్-లిహి-మిన్ హు-అక్బరు-ఇన్దల్లాహి-వ
త్-ఫిత్-నతు-అక్బరు-మినల్-ఖత్ లి-వలా-యజాలూన-యుఖాతిలూనకుమ్-
హత్తా-యరుద్దూ-కుమ్-అన్-దీనికుమ్. ఇనిస్-తతాడ్-వమన్-యర్-తదిద్-మి
న్-కుమ్-అన్-దీనిహి-ఫ-యముత్-వహువ-కాఫిరున్-ఫ-ఉలా-ఇక-హబితత్-అఅ
మాలుహుమ్-ఫిద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వఉ -లాయిక-అస్-హాబున్నారి-హు
మ్-ఫీహి-ఖాలిదూన్. 218. ఇన్నల్ల-జీన-ఆమనూ-వల్లజీన-హజరూ-వజాహదూ
ఫీసబీలిల్లాహి-ఉలాఇక-యర్జూన-రహ్మాతల్లాహి-వల్లాహు-గఫూరుర్-రహీమ్.

217. వారునీతో హరామ్ (నిషిద్ధ) మాసములో యుద్ధమాడుటనుగూ
ర్చి ప్రశ్నించుచున్నారు. అందు యుద్ధమాడుట మహాపాపము అని చెప్పము.
మఱి దేవుని మార్గమును ఆక్షేపించుటయును దేవుని తిరస్కరించుటయును,
కాబామసీదునుండి ఆటంకపఱచుటయును, అచ్చటివారిని తఱుముటయును,
దేవుని యొద్దచాల ఘోరమైన పాతకమగును. ప్రజలను మతమునుండి తొలఁ
గించుట వధించుటకన్న ఘోరమైనది. మఱి అవిశ్వాసులు శక్తిపొందినచో
మీరు మీమతమునుండి భ్రష్టులగు నంతవఱకు సదామీతో యుద్ధమాడుచునే
యుందురు. మఱిమీలో నెవరైనను మతభ్రష్టులై అవిశ్వాసులుగానే చచ్చి
నచో అట్టివారికర్మములు ఇహమునందును పరమునందును వృథాపోవును. మ
ఱివారు నరకనివాసులు. అందేవారు చిరకాలముందురు. 218. నిశ్చయముగా
నెవరు విశ్వసించిరో, మఱియు నెవరు తమజన్మభూమిని విడనాడి దేవుని
మార్గమందు యుద్ధమాడిరో వారుదేవుని కృపను ఆసించుచున్నారు. మఱి
దేవుడు త్రిమించు వాడును, దయాళువును.

వ్యా॥ 217. రజబునెలలో యుద్ధమాడకూడదు అనుధర్మము గలదు.
అందులకే దానికి హరామ్ (నిషేధింపఁబడిన) నెల అనిపేరు. హజ్రత్ ముహ
మ్మదువారు, మదీనానుండి తమశిష్యులలో కొందఱిని మక్కాపుర ప్రాంత
మనకు పోయి అవిశ్వాసలగు ఖురైషుల విషయము విచారించుకొనిరందు అని
పంపిరి. శిష్యులుపోయి నఖ్లాఅనుచోట బసచేసిరి. ఆదారినుండి కొందఱు అవి
శ్వాసులు పోవుచు శిష్యుల నెదుర్కొనిరి. శిష్యులు ఆ దినము జమాదస్సాని

పాత్రులను గమనించి ధనము ఖర్చుచేయవలెను, లోభితనము వహింపరాదు. ఎట్టిమేలుచేసినను దేవునికిఁ దెలియును. ఆతఁడుదాని ఫలితము నొసంగును. కావున భక్తితో దానముచేయుచు నుండవలెను.

216. కుతిబ-అలై కుముల్-ఖితాలు-వహువ-కుర్-హుల్-లకుమ్-వ-అసా-అన్-తక్-రహూ-మై-అన్-వహువ-ఖై రుల్ - లకుమ్-వ-అసా-అన్-తుహిబూబ్-మై-అన్-ఫహువ - షర్దుల్ - లకుమ్ - వల్లాహు-యఅ-లము-వ-అన్తుమ్-లాతఅ-లమూన్.

216, మీరు యుద్ధముచేయునట్లు మీకు విధింపఁబడినది. అది మీకు భారముగాఁదోచును. మఱిబహుశః మీకునష్టముగాఁ దోచునది, మీకు మేలు గానుండును. బహుశః మీకు మంచిది అనితోచునది మీకుకీడుగా నుండును కాఁబోలు. దేవుఁడు సర్వము నెఱుంగును. మీకుఁదెలియదు.

వ్యా॥ 216. హజ్రత్ పై గంబరులవారు మక్కాపురమును విడిచి మదీనాపురము చేరినపిదప శత్రువులతో యుద్ధమాడవచ్చును అని సెలవయ్యెను. దానికి ముందు శత్రువులుపెట్టు బాధలను సహించుచు ఓర్పుగలిగియుండిరి. ఇప్పుడు శత్రువులతో మాన, ప్రాణ, ధర్మ, దేశరక్షణార్థమై యుద్ధమాడవలసినది అని విధింపఁబడియెను. సహజముగా యుద్ధము ప్రతిమానపునకును భారముగాఁదోచునదియే. కాని శాంతి నెలకొలుపుటకు యుద్ధమాడి తీరవలసినదే. దానివలన విజయము మొదలగు మేల్గులుగును. యుద్ధమాడక పిఱికి తనము వహించిన శత్రువు బలపడి దేశవినాశముతోఁ బాటు మాన ప్రాణ ధర్మనష్టములు గలుగును. ఎట్లురోగులకు ఉపయోగకరమగు చేదుమందు త్రాగుటకు కష్టముగానుండునో అటులేఉపయోగకరమగు యుద్ధము భారముగాఁ దోచును కాని అందు మేలుండును. ఎట్లు రోగి అపశ్యములను కోరి నష్టము చేసికొనునో అటులేయుద్ధము వదలుట మంచిదనితోచును. కాని అది నష్టకరము. ఎద్దిమేలో ఎద్దికీడో దేవునికి ఎఱుక. మానవులు దాని తత్వము నెఱుంగఁజాలరు. కావున దేవునాజులను శిరసావహించి అమలు చేయవలెను. ముసల్మానులకు యుద్ధము చేయుట భారముగాఁదోచుటకు ఇంకొక కారణముగలదు. ప్రప్రథమమున ముసల్మానుల సంఖ్య కొద్దిగా నుండెను, శత్రువులు లెక్కలేకండిరి. యుద్ధమాడిన ఇప్పుడున్న కొద్దిమంది భక్తులు కూడ వధింపఁబడి ధర్మప్రచారము ఆగిపోవు సేమో అని జంతుండెను. కాని విజయము అపజయము సంఖ్యపై సాధార పడియుండదు. దేవునిదయగలిగిన కొద్దిమందియే విజయము నొందుదురు, దాని కీడు మేలు దేవునికిఁ దెలియును. అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

నెల ఆఖరు దినమని తలచి అవిశ్వాసులను వధించిరి. అది రజబునెల మొదటి తేద్యయైయుండెను. పొరపాటుతో జరిగిన యుద్ధమును పురస్కరించుకొని అవిశ్వాసులు యుద్ధమాడరాని నెలలో ముసల్మానులు యుద్ధమాడిరి. అని నిందింపసాగిరి. దానిఁగూర్చి ప్రజలు పైగంబరులవారిని ప్రశ్నించిరి. దానికి జవాబు ఈవాక్యములోనియ్యబడెను. హరామ్ నెలలో యుద్ధమాడుట మహా పాపమే. కాని ముసల్మానుల వలన పొరపాటుగా ఇది సంభవించెను. కావున త్సమింపఁదగినదే. కాని అవిశ్వాసులు తాముచేయుచున్న మహాపాతకములు ఈ హరామ్ నెలలో వధించుటకన్న ఘోరమైనవి. మక్కా ఖురైషులు దేవుని విశ్వసించక, దేవుని మార్గముగల ఇస్లామును ప్రజలు అవలంబింపకుండ ఆత్మ పించుచు అనేక ఆటంకములు కలిగించుచు ముసల్మానులు, కాబామసీదును దర్శించుటకుఁగాను రాకుండఁజేసి, ముసల్మానులను తమ పురముగల మక్కాపురమునుండి తఱిమివేసిరి. ఇవన్నియు దేవునిసన్నిధానమున మహాపాతకములు. అదియునుగాక ప్రజలను మతమునుండి తొలఁగించుట వధించుటకన్న గొప్ప పాపము వేనలైన ముసల్మానులు తాము స్వీకరించిన ఇస్లామ్ మతమును విడనాడవలెనని ఖురైషులు వారికి పెట్టరాని బాధలు పెట్టుచుండిరి. కాని ముసల్మాను భక్తులు ఆహింసలను సహించుచుండిరి. వఱిఅవిశ్వాసులు శక్తి పొందినచో ముసల్మానులు తమ మతము వదలువఱకు వారితో యుద్ధమాడుచు నేయుందురు. ఇదిఅవిశ్వాసులకు స్వభావము. కావున వారి నిందలను హింసలను భక్తులు లెక్కపెట్టరాదు. యుద్ధమాడవలసి వచ్చినచో వెనుదీయఁ గూడదు. తమ మతమునందు స్థిరముగా నుండవలెను. అట్లుగాక ఎవరయిన తాము స్వీకరించిన ఇస్లామ్ మతమును వదలి మతభ్రష్టులై అవిశ్వాసస్థితిలోనే చచ్చినచో వారికర్మలు ఉభయలోకములలోను వృథాపోవును. ఇహమునందు హక్కు దొరకదు. నికాహ్ (పెండ్లిసంబంధము) తెగిపోవును. మఱియు నితర ఇహలోక సౌఖ్యములు పోవును. పరలోకమునందు దీనికి ముందుచేసిన పుణ్యముల ఫలితము లభింపదు. భ్రష్టుత్వపాపమువలన నరక నివాసము లభించును. అందు సదా యుండవలసినప్పును. మతము వదలి తిరిగి మతము స్వీకరించినచో పూర్వపు పుణ్యములు లభింపవు. కాని దీనిపిదప పుణ్యముల ఫలితము లభించి నరకనివాసము తప్పిపోవును.

వ్యా॥ 218. మతభ్రష్టుల సమాచారము విడవ భక్తుల విషయము చెప్పబడుచున్నది. విశ్వసించి, మతము స్వీకరించినందులకు విరోధులు పెట్టుబాధలకు సహించి తుదకు తమ జన్మభూమి వదలి శాంతిలభించు దేశమునకు వలసపోయి దేవుని మార్గమును కృపిసల్పి ధర్మయుద్ధము లాడినట్టి ముసల్మానుభక్తులు దేవునిప్రీతికిని ప్రేమకును పాత్రులు. అందుచేతనే వారుదేవుని కృపను ఆసించి

యుందురు. ఒకవేళ ఇట్టిభక్తులలో పొరపాటు జరిగిన దేవుఁడు వారిని త్సమించి వారియందు కృపచేయును. కావున ముసల్మానులకు ఈవాక్యములందలి గుణములుండవలెను.

219. యస్-అలూ-నక-అనిల్-ఖుమ్రి - వల్-మైసిరి-ఖుల్-ఫీహిమా-ఇస్సున్-కబీ-రున్-వ-మనాఫి.ఉ-లిన్నాసి-వ-ఇస్సు-హుమా-అక్బరు-మిన్-నఫ్-ఇహిమా-వయస్-అలూ-నక-మాజా-యున్-ఫిఖూన-ఖులిల్-అఫ్-కజాలిక-యుబయుద్-నుల్లాహు-లకు-ముత్-ఆయాతి-లఅల-కుమ్-తత-ఫక్క-రూన. 229. ఫిద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వయస్-అలూ-నక-అనిల్-యతామా-ఖుల్-ఇస్లా-హుల్-లహుమ్-ఖైరున్-వ-ఇన్-తుఖా-లితూ-హుమ్-ఫ-ఇఖ్-వాను-కుమ్-వలాహు-యఅ-లముల్-ముఫ్-సిద-మినల్-ముస్-లిహి-వలౌ-షా-అల్లాహు-ల-అఅ-నత-కుమ్-ఇన్నల్లాహ-అజీ-జున్-హకీమ్.

219. వారు నీతో సారాయిని గూర్చియు జూదమును గూర్చియు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఆరెంటిలోను మహాపాపమున్నది. మఱి ప్రజలకులాభము నుగలదు. కాని వాని లాభముకన్న వాని పాపము చాల అధికమైనది. అనిచెప్పుము. మఱి ఏమిఖర్చుచేయవలెనని నీతో వారు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఖర్చులు పోను మిగిలినది అని చెప్పుము. ఇట్లు మీరు ఇహమును పరమునుగూర్చి యోచించుటకై దేవుఁడు మీకొఱకు ధర్మములను దెలుపుచున్నాఁడు. 220. మఱి ముసల్మానులునీతో తండ్రులులేని బిడ్డలను గూర్చిప్రశ్నించుచున్నారు. వారికార్యము సవరించుటశ్రేష్ఠము. వారిఖర్చును మీరుకలుపుకొన్నచో వారుమోసహోదరులే. చెఱుచు వాఁడెవఁడో సవరించు వాఁడెవఁడో దేవునికిఁదెలియును. మఱి దేవుఁడు కోరినచో మిమ్ములను కష్టపెట్టియుండును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును అని పలుకుము.

వ్యా॥ 219. ఈవాక్యములోను ఇతరవాక్యములలోను మద్యపానమును గూర్చియు జూదమునుగూర్చియు చాలకఠినముగా నివేధింపఁబడినది. కావున కైపును గలిగించుప్రతివస్తువును(హరామ్)నిషిద్ధము. అట్టి వస్తువుకొద్దినైనను ఎక్కువయైనను సేవింపఁగూడదు. ఈ కైపువస్తువులలో కల్లు సారాయి మొదలైనవస్తువులు చేరినవి. రెండువక్షములందు పదెములు పెట్టిఆడు ఆట జూదము. ఈకాలమందు పెక్కురకములు లాటరీల బయలుదేసినవి. ఇవియన్నియు జూదపు శౌఖిలే. ఇవన్నియు నిషిద్ధములు (హరామ్). లాటరీలలో అదృష్టము గలదు అని మోసపోయి అనేకులు చెడుచున్నారు. కావున వాని జోలికి పోకూడదు.

ప్రజలు వీనిగూర్చి ప్రశ్నించిరి. అందుకుగాను ఈ మద్యపానములోను జూదములోను గొప్ప పాపముగలదు. వాని జోలికి పోకూడదు. అయిన ఈ రెంటిలో ప్రజలకు కొంతలాభముగలదు. కల్లుసారాయి వ్యాపారికి ధనము లభించును అది సేవించువారికి తత్కాలపు సౌఖ్యము లభించును. జూదములో గెలుచువానికి కష్టములేక ధనము లభించును. ఇదియు నొక లాభమే. కాని ఈ రెంటిలోనున్న లాభముకన్న వాని నష్టముచాల అధికమైనది. మానవులకు అన్ని కీడులనుండి తొలగించునట్టి తెలివి మద్యపానమువలన కైపుచే పోవును. దేహారోగ్యము చెడును. అన్నకోశ బలము తగ్గును. తుదకు త్షయరోగము పట్టి నశించును. ధననష్టము గలుగును. ఆలుబిడ్డలు గుడ్డకు తిండికి లేక మలమల మాడుదురు. జగడములు తగవులు హత్యలు జరుగును. మద్యపానము వలన సుగుణములు చెడి వ్యభిచారము మొదలగు దుర్గుణములు పట్టువడును. మొత్తముమీద మద్యపానము వలన ఆత్మ, మాన, దేహ, ధననష్టములు గలుగును. అటులే జూదములోకూడ ఓడిపోవువానికి ధననష్టము గలుగును. దాని వలన నిటువేదయై హీనదశకు పాలగును. ఇందు కూడ జగడములు హత్యలు గలుగును. జూదమాడువాడు ఏకృషియును చేయక సోమరియై పోవును. లాభము కన్న నష్టము అధికమున్నది. కావున వాని జోలికి పోకూడదు. వాని వలన దేశము నాశమగుచున్నది. కావున వాని నిర్మూలించుటకు ప్రతిభ క్తుడును ప్రభుత్వమును యత్నింపవలెను.

ఏమి ఖర్చుచేయవలెను అని ప్రశ్నగలిగెను. మనుష్యుడు తనసొంత ఖర్చులుపోను మిగిలిన ధనములో సమయోచితముగా తగిన పాత్రము చూచి ఖర్చుచేయవలెను. తన యొద్దనున్న సమస్త ధనము పరలోకమునకుగాను దానముచేసిన తానును తన సంసారమును బాధపడును. అట్లు వలదు. ఎట్లు పరలోకమునుగూర్చి యోచించు చుందురో అటులే ఇహలోకవ్యవహారములు జరుపుటను గూర్చియు యోచింపవలెను. ఇందులకే దేవుడు ధర్మములను వివరముగా ప్రజలకుఁ దెలుపుచున్నాడు. కొందఱు తండ్రిలేని బిడ్డలసొమ్ము విషయము ఆశ్రద్ధగా ఖర్చుచేయుచుండిరి. అందులకు తండ్రులులేని బిడ్డల సొమ్ము తినఁగూడదు. అని దేవుని సెలవుగలిగెను. కొందఱు భక్తులయొద్ద తండ్రిలేనిబిడ్డలు పోషింపఁబడుచుండిరి. వారి అన్నపానాదులు వేరుచేసిరి. దీనివలన ఆ బిడ్డలకు ధననష్టము గలుగసాగెను. దానిగూర్చి ప్రశ్నగలిగెను. దానికి నిందు జవాబు ఇయ్యఁబడినది. తండ్రిలేని బిడ్డలవిషయము సవరించుటలో వారి సొత్తును కాపాడుట శ్రేష్ఠము. మీ ఇంటి ఖర్చులో వారి ఖర్చులు కలుపుకొని వారిని పోషించుట మంచిదియే. వారు మీ సహోదరులే. అందు తప్పిదములేదు. అయిన ఎవరు వారిసొమ్మును హరించి వారిని చెఱుతురో, ఎవరు వారి మేలు

కొఱకు పాటుపడుదురో సర్వమును దేవునికిఁ దెలియును. మేలు చేయువారికి పుణ్యము నిచ్చును. చెఱుచు వారికి శిక్షవిధించును. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. వివేచనాపరుఁడు. దేవుఁడు కోరినచో తండ్రిలేని బిడ్డలపోషణ విషయమున కఠిన ధర్మములు విధించి మిమ్ము కష్టపెట్టియుండును. కాని దేవుఁడు అట్లు చేయక సౌకర్యములు గలిగించెను. కావున ఆ బిడ్డల విషయము శ్రద్ధపుచ్చు కొని గౌరవముతో తమ సోదరులవలె కాపాడవలెను. లేనిచో వారు చెడుదురు. వారు చెడుటవలన సంఘమునకును చాల నష్టము గలుగును. అందుచేతనే అనాథ శిశువులను పోషించుటకుఁ గాను చాల తాకీదు గలదు. కావున ముసల్యానులు ఈ విషయమందు చాల శ్రద్ధవహింపవలెను.

221. వలా-తన్-కిహుల్-ముష్-రి-కాతి-హత్తా-యూమిన్న-వల-అమ-తుమ్-మూమి-నతున్-ఖైరుమ్-మిమ్-ముష్-రికతిన్-వలా-అఅ-జబత్-కుమ్-వలా-తున్-కిహుల్-ముష్-రికిన్-హత్తా-యూమిన్న-వల-అబ్దుమ్-మూ-మిన్న-ఖైరుమ్-మిన్-ముష్-రికిన్-వలా-అఅ-జబ-కుమ్-ఉలా-ఇక-యద్-ఉన్-ఇలన్నారి-వల్లావ-యద్-ఉ-ఇలల్-జన్నతి-వల్-మగ్-ఫిరతి-బిఇజ్-నిహి-వ-యు-బయ్యసు-ఆయా-తిహి-లిన్నాసి-లల్ల-హుమ్-యత-జక్క-రూన్.

221. మఱి దేవునికిసాటి కల్పించునట్టి స్త్రీలను వారు విశ్వసించు నంత వఱకు మీరు వివాహమాడకుండు. అవిశ్వాసురాలగు స్త్రీ మీకు మెప్పుకలిగించినను ఆమెకంటెను నిశ్చయముగా, విశ్వసించి ముసల్మానైన బానిస స్త్రీ శ్రేష్ఠురాలు. మఱి అవిశ్వాసులకు (ముసల్మాను స్త్రీలకు) వివాహము చేయింపకుండు. అవిశ్వాసి మీకు పసందు అయినను నిశ్చయముగా విశ్వసించి ముసల్మానుడైన బానిస, వాని (అవిశ్వాసి) కంటె శ్రేష్ఠుఁడు. వీరు నరకమార్గమునకు పిలుచువారు. మఱి దేవుఁడు తన సెలవుచే స్వర్గమునకు మోక్షమార్గమునకు పిలుచుచున్నాఁడు. ప్రజలు బోధను గ్రహించుటకై తన సూచనలను విశదముగా వారికిఁ దెలుపుచున్నాఁడు-

వ్యా॥ 221. ఈవాక్యములలో వివాహ సంబంధమును గూర్చి చెప్పఁబడినది. దేవునికి సాటికల్పించు స్త్రీ పురుషులకన్న విశ్వసించిన ముసల్మాను బానిస స్త్రీ పురుషులు శ్రేష్ఠులు. అవిశ్వాసులు, ధనముచేఁగాని సౌందర్యముచేఁగాని మెచ్చుకొనదగిన వారైనను, వారు పోవుమార్గము నరకమార్గము. వారు విగ్రహములను పూజింతురు. పెక్కు దైవములను కల్పింతురు. విశ్వాసులు లేనందున అనేక పాపములు చేయుదురు. ఒక్క దేవునినమ్మి ముసల్మాను

అయిన బానిసగాని బానిసస్త్రీగాని, ధనములోఁగాని సౌందర్యములోఁగాని అవిశ్వాసులకన్న తక్కువయైనప్పటికిని విశ్వాసమువలన వారు శ్రేష్ఠులు. ముసల్యానులు పోవుమార్గము స్వర్గమార్గము. మోక్షమార్గము. కావున ఇట్టి మత భేదములుగల వారి మధ్య వివాహ సంబంధముండరాదు. కావున ముసల్యానులు అవిశ్వాసురాండ్రను పెండ్లాడ కూడదు. అటులే ముసల్యాను స్త్రీలను అవిశ్వాసులకు నిచ్చి పెండ్లిచేయింపఁగూడదు. ఇది నిషిద్ధము హరామ్. దేవుఁడు చూపు మార్గము స్వర్గమును, మోక్షమును, తుమావణమును లభింపఁజేయునది. ప్రజలుబోధ నను గ్రహించి సన్మార్గయుతులగుటకై దేవుఁడు తన సూచనలను వివరించుచున్నాడు. అని చెప్పఁబడియె.

222. వ-యస్-అలూ-నక-అనిల్-మహీజి-ఖుల్-హువ-అజన్-ఫతి-తజి-
లున్-నిసాఅ ఫిల్-మహీజి-వలా-తఖ్-రబూ-హున్న-హత్తా-యత్-హుర్న-ఫ-
ఇజా-తతవ్-హుర్న-ఫాతూ-హున్న-మిన్-హైసు-అమర-కుముల్లాహు-ఇన్నల్లా
హయు-హిబ్బుత్-తవ్వా-బీన-వత్-ముత-తహ్హి-రీస్. 223. నిసా-ఉకుమ్-హార్-సుల్
లకుమ్-ఫాతూ-హార్-సకుమ్-అన్నా - షీతుమ్-వఖద్దిమూ-లిఅన్-ఫుసికుమ్-వత్త-
ఖుల్లాహ-వఅ-లమూ-అన్నకుమ్-ములా-ఖూహు-వ-బష్-షిరిల్-మూమినీన్.

222. మఱివారు (ముసల్యానులు) నిన్ను స్త్రీల ఋతువులను గూర్చి అడుగుచున్నారు. అది అసహ్యము నష్టకరము కావున ఋతుకాలమునందు స్త్రీలనుండి వేటుగా నుండుఁడు. వారు శుద్ధియగు సంతవఱకు వారిని సమీపింపకుఁడు. మఱి వారు పవిత్రురాండు అయినపుడు దేవుఁడు మీకు నెలవిచ్చిన చోటునరండు (కలియుండు). నిశ్చయముగా దేవుఁడు తుమావణకోరు వారిని పవిత్రులు (శుద్ధులు) గానుండు వారిని ప్రేమించును అని చెప్పుము. 223. మీ స్త్రీలు మీక్షేత్రములు (పొలమువంటివారు) కావున మీక్షేత్రములకు మీరు కోరినట్లు రండు. మఱి మీరు మీయాత్మలకుఁగాను భవిష్యత్తునుగూర్చి ప్రయత్నింపుఁడు. మఱి దేవునికి భయపడుఁడు. మఱిమీరు దేవునిసన్నిధానమునకుఁ బోవలసి యున్నదని తెలిసికొనుండు. మఱి ఓ ప్రవక్త! విశ్వాసులకు సంతోష వార్త నిమ్ము.

వ్యా॥ 222; 223. యూదులును నస్రానీలును ఇతర మతస్థులును స్త్రీల ఋతు కాలములో హేచ్ఛతగ్గులుగావించుచుండిరి. కొందఱు స్త్రీలు ఋతు మతులు కాఁగానే, వారి పడక వారి గది వేటుగానుంచి వారిని అంటకుండ వారు వండినభోజనము వగైరాలు భుజింపకుండనుండిరి, కొందఱు ఋతువుకాలములోను స్త్రీలతో కలియుచుండిరి. ముసల్యానులు ఏలాగున ప్రవర్తింప

వలెను అని వారు ప్రశ్నించిరి. దాని కుత్తరము ఈవాక్యములలో నియ్యబడి నది. ఋతు కాలములో స్త్రీలు ఇంటిలోనుండ వచ్చును. వంటచేయవచ్చును. వారి నంటుకోవచ్చును. ఒకేపడక యుండవచ్చును. కాని భార్యాభర్తలు కలియకూడదు. అది అసహ్యమును హానికరమును నష్టకరమును. కావున స్త్రీలు ఋతువునుండి శుద్ధియగువఱకు వారితో కలియకూడదు. శుద్ధిస్నానాదులు అయినపిదప యథాప్రకారముగా సంతానము కొఱకు భార్యాభర్తలు కలియవచ్చును. స్త్రీలు పురుషులకు తేత్రములు, (పొలమువంటి వారు). ఎట్లు పొలములుబీజోత్పత్తికి కారణములో అటులే స్త్రీలు సంతానమునకు కారకురాండ్రు. సంతానము కలుగఁజేయుచోటునందే కోరినట్లుకలియవచ్చును. కాని వేఱుచోటున కలియకూడదు. అది పాపము. దేవుఁడు త్నమాపణ కోరువారిని శుద్ధిగా నుండువారిని ప్రేమించును. కావున అసహ్యపు పనులను మానుకొని దేవునికి భయపడి, ఆతని యొద్దకే పోవలసియున్నామని యెఱింగి భయభక్తులతో నుండవలెను. భయభక్తులు గలిగి దేవుఁడు నియమించిన హద్దులను ధర్మములను మీఱకయుండు విశ్వాసులకు ఉభయలోక విజయమును, దేవుని ప్రీతియును లభించుననుసంతోష వార్త ఇయ్యఁబడెను.

224. వలా-తజ్-అలు-ల్లాహ-ఉర్-జితల్-లి-ఐమా-నికుమ్-అన్-తబరూ-వతత్తఖూ-వతుస్-లిహూ-బైనన్నాసి-వల్లాహు-సమీ-ఉన్-అలీమ్, 225. లాయు-ఆఖిజు-కుముల్లాహు-బిల్-లగ్వి-ఫీ-ఐమా-నికుమ్-వలాకిన్-యు-ఆ-ఖిజుకుమ్-బిమా-కసబత్-ఖులూ-బుకుమ్-వల్లాహు-గఫూరున్-హాలీమ్.

224. మఱి మీరు ఉపకారమును భక్తిని ప్రజలమధ్య సంతి కూర్చుటను వదలు కొనుటకై మీరు దేవుని నామమును ఒట్టుగా పెట్టుకొనకుండు. మఱి దేవుఁడు సర్వమును వినుచు నెఱుంగుచున్నాఁడు. 225. మీరు వృథాగా చేయు ఒట్టులనుగూర్చి దేవుఁడు మిమ్ము పట్టఁడు. కాని మీ హృదయ పూర్వకముగాఁజేయు మీ యొట్టులను గూర్చిపట్టను. మఱి దేవుఁడు త్నమించువాఁడును, సహించువాఁడును.

వ్యా|| 224. ఇక ఒట్టుపెట్టుకొనుటకు గూర్చి ధర్మములు చెప్పఁబడుచున్నవి. కొందఱు ఏదోయొక మంచికార్యము చేయము. అని దేవుని పేరుతో నొట్టుపెట్టుకొనుదురు. ఉ|| తల్లిదండ్రులకుఁగాని స్నేహితులకుఁగాని ఉపకారము సహాయము చేయుమని ఒట్టుపెట్టుకొనుదురు. ఇట్లు మంచికార్యములు చేయకుండుటకుఁగాను దేవుని నామము ఒట్టునకు అడ్డుగా చేసికొనకూడదు. అట్లు ఒట్టు పెట్టుకొనిన దానికై ప్రాయశ్చిత్తము (కఫార్)చేసికొనవలెను.

కస్థారా విషయము నూరయే మాయదా వాక్యము 89 చూచునది. మాటి మాటికి దేవుని నామముతో ఒట్టుపెట్టుకొనకూడదు, సాధ్యమైనంతవఱకు ఒట్టును వదలవలెను. దేవుడు సర్వమును వినుచు నెఱుంగుచున్నాడు. కావున ప్రతివిషయములో దేవునియందు భయభక్తులు గలిగియుండవలెను. 225. కొందఱు నిష్ప్రయోజనముగా సంకల్పము లేకుండనే ఒట్టులు పెట్టుకొనుచుందురు. మన సంకల్పము లేనందున ఇట్టి యొట్టులను దేవుడు పట్టడు. మఱి శిక్షింపడు. కాని మనఃపూర్వకముగా పెట్టుకొను ఒట్టులను పాటించును. ధర్మవిరుద్ధము కాని ఒట్టులను పూర్తిచేయవలెను. పూర్తి చేయనిచో దానికికస్థారాచేసికొన వలెను. ధర్మవిరుద్ధమైన కార్యములకుఁ గాను ఒట్టుపెట్టుకొన్నచో దానినివదలిదానికి వ్యతిరేకముగాఁ జేసి దానికిఁ గాను కస్థారా ఇయ్యవలెను. బాసలుచేయు విషయములో మనఃపూర్వకముగాఁ జేయనిబాసలను దేవుడుక్షమించుచున్నాడు. మనఃపూర్వకముగా జేయుబాసలనుగూర్చి శిక్షించుటలో సహించి ఆలస్యము చేయు చున్నాడు. మానవులకు తమపాపంబు కోరుటకు నవకాశము నిచ్చుచున్నాడు.

226. లిల్లజీన-యూలూన-మిన్-నిసా-ఇహిమ్-తరబ్బును-అర్ బఅతి-అష్-
హురిన్ - ఫయిన్-ఫాడ్డి-ఫ-ఇన్నల్లాహ-గ-ఫూరుర్-రహీమ్, 227. వ-ఇన్-
అజముత్-తలాఖ-ఫ-ఇన్నలాహ-సమీఉన్-అలీమ్.

226. ఎవరు తమ స్త్రీలతో కలియమని ఒట్టుపెట్టుకొనుదురో వారికి నాలుగు నెలల గడువున్నది. మరల వారు కలిసికొనినచో దేవుడు క్షమించువాడును, దయాళువును. 227. మఱి విడిచిపెట్టుటకు పూనుకొన్నచో నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వమును వినుచు నెఱుంగుకొన్నాడు.

వ్యా॥ 226, 227. ఎవడైన తన స్త్రీతో కలియను అని ఒట్టుపెట్టుకొనినచో వానికి నాలుగు నెలల గడువున్నది. ఆ గడువుకాలములోపల తన స్త్రీతో కలిసినచో ఆమె భార్యగానేయుండును. తలాఖ్ (విడియాకు) గాదు. ఒట్టునకు విరుద్ధముచేసి నందులకు కస్థారా ఇయ్యవలెను. దీనిని దేవుడు క్షమించును. దేవుడు పరమదయాళువు. భక్తులపొరపాట్లు క్షమించును. నాలుగు నెలలు గడచునంతవఱకు భార్యాభర్తలు కలియనిచో తలాఖ్ (విడియాకు) అగును. భర్త తన భార్యను విడాకిచ్చి వదలుకొనవలెనని నిశ్చయించుకొన్నచో దాని ధర్మములను అనుసరించవలెను. వృథా స్త్రీని కష్టపెట్టవలెనని యుద్దేశపడఁ గూడదు. ధర్మప్రకారముగా సంసారముచేయవలెను. లేనిచో శాస్త్రప్రకారముగా వదలిపెట్టవలెను. దేవునికి సర్వమును దెలియును. కావున ఆతని శిక్షకు భయపడవలెను.

228. వల్-ము-తల్ల-ఖాతు-యత-రబ్బన్-న-బి-అన్-పుసి-హిన్న-సలా-సత -
 ఖురూ-యిన్-వలా-యహిల్లు-లహున్న-అన్-యకో-తుమ్మ-మాఖల - ఖల్లాహు-
 ఫీ-అర్-హామి-హిన్న-ఇన్-కున్న-యూమిన్న-బిల్లాహి వల్-యామిల్-ఆఖరి-వబ-
 డొలతు-హున్న-అహాఖ్-ఖు-బిరద్ది-హిన్న-ఫీ-జాలిక-ఇన్-అరాదూ-ఇస్తాహాన్-
 వలహున్న-మిన్-లుల్లజ్-అల్లె-హిన్న-బిల్-మఅ-రూఫి-వలీర్-రిజాలి - అల్లె -
 హిన్న-దర-జతున్-వల్లాహు-అజీజున్-హాకీమ్-

228. మఱియు తలాఖ్ (విడాకు) ఇయ్యఁబడిన స్త్రీలు మూఁడు ఋతువుల వఱకు తాము వేచియుండవలెను. వారు దేవుని యందును తుదిదినమందును విశ్వాసముగల వారైనచో దేవుఁడు వారిగర్భములలో పుట్టించిన దానిని దాచుట వారికిధర్మముగాదు. వారి భర్తలు ధర్మప్రకారముగా నుండుటకు ఇష్టపడినచో మరలవారిని చేర్చుకొనుటకు ఆ గడువులోపల వారిభర్తలకు హక్కుగలదు. ఎట్లుస్త్రీలపై భర్తలకు హక్కుగలదో అటులే ధర్మప్రకారముగా స్త్రీలకు గూడ హక్కుగలదు. మఱి పురుషులకు స్త్రీలపై ఘనత (దర్జా) గలదు. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా॥ 228. ఇక తలాఖ్ ధర్మములు చెప్పఁబడుచున్నవి. భర్త తనభార్యను వదలుటకై కీకు తలాఖు నిచ్చితిని లేక వదలి పెట్టితిని పలికినచో అది తలాఖ్ అగును. దానినే విడాకు అని చెప్పుదురు. అట్లు తలాఖ్ ఇయ్యఁబడిన స్త్రీలు మూఁడు ఋతువుల కాలము తమయాత్మలను కట్టిపెట్టి వేచియుండవలెను. దీనినే ఇద్దత్ అనుదురు. ఈ గడువు కాలములో స్త్రీలుగర్భముదాల్చినచో దాచిపెట్టఁగూడదు. ఎందుకన గర్భవతుల గడువు (ఇద్దత్) కాన్పువఱకుండును. అదియునుగాక దాచినచో మూఁడు ఋతువులు గడచిన పిదప ఇతర వివాహముచేసికొనవచ్చును. అపుడు గర్భములు కలతనొందును. దాచి పెట్టుట చాల పాపము. అందుకేవారు విశ్వాసము గల వారైనచో దాచి పెట్టరు. అని మందలింపఁబడెను. గడువుకాలములో భర్త తానుఇచ్చిన తలాఖునకు గాను సిగ్గుపడి బుద్ధిగలిగి తిరిగి తనభార్యను తనయొద్దనే యుంచుకొన నుద్దేశించినచో ఆ భర్తకు అట్లుచేయుటకుహక్కుగలదు. కొన్నిసమయములలో కోపముతో తలాఖునిత్తురు. తరువాత పశ్చాత్తాప పడుదురు. బిడ్డలుండినచో ఇంకను చాల దుఃఖికరమగును. కావునదేవుఁడు తిరిగి భార్యాభర్తలు కలిసిపోవుటకు హక్కునిచ్చియున్నాఁడు. ఇది దేవునికృప. తిరిగి కలిసిపోవుటలో భార్యను హింసించునుద్దేశముండగూడదు. సరిగా ధర్మప్రకారము సంసారము చేయు

నుద్దేశముండవలెను. లేనిచో దేవుని శిక్షకు భయపడ వలసివచ్చును. ఇందు స్త్రీ పురుషుల హక్కులను గూర్చి చెప్పబడినది. స్త్రీలపై భర్తలకు హక్కులు గలవు. అటులే భర్తపై సమముగా స్త్రీలకును హక్కులుగలవు. స్త్రీలు తమ ధనమును స్వేచ్ఛగా ఖర్చుచేయవచ్చును. ఆస్తిలోను హక్కులుగలవు. ఇస్లామునకు ముందు స్త్రీలకు ఏలాటి హక్కులులేక వారుచాల హీనదశలో నుండిరి. ఇస్లాము వారికి హక్కులను గౌరవమునొసంగెను. వారిహక్కులనుగూర్చి ఖురాన్ షరీఫులో అనేక ధర్మములుగలవు. ఈవాక్యములో అవన్నియు నిమిడియున్నవి. పురుషులు సంసారమును నడపుటకు చాల పాటు పడుదురు. కావున వారికి స్త్రీలపై కొంతఘనత (దర్జా) ఇయ్యబడినది. ఒక సభకు అధ్యక్షుడు ఒకరాజ్యమునకు రాజు ఎట్లో అటులే గృహపరిపాలనమునకు పురుషుడు అధికారి. అంతేకాని స్త్రీలు పురుషులకుబానిసలుగారు. ఈహక్కు అధికారము లిచ్చుటలో దేవునికి శక్తిగలదు. అందు అనేకరహస్యములు గలవు. కావున ఈధర్మములకు విరుద్ధముగా పోవువారిని శిక్షించును.

229. అత్-తలాఖు-మట్టతాని-ఫిఇమ్-సాకుమ్-బిమఅ-రూఫిన్-జాతస్-రీహుమ్-బిఇహ్సానిన్-వలా-యహిల్లు - లకుమ్ - అన్-తాఖుజా-మిమ్మా-అత్తై-తుమ్మా-హున్న-మైఅన్-ఇల్లా-అన్-యఖాఫా-అల్లా-యుఖీమా-హుదూ-దల్లాహి-ఫయిన్-ఖిఫ్తుమ్-అల్లా-యుఖీమా-హుదూ-దల్లాహి - ఫలా-జునాహ-అత్తైహి-మా-ఫీమఫ్-తదత్-బిహీ-తిత్క హుదూ-దుల్లాహి-ఫలా-తఅ-తదూహి-వ-మన్-యత-అద్ద-హుదూ-దల్లాహి-ఫడలా-ఇక-హుముజ్-జాలిమున్.

229. తిరిగి చేర్చుకొను తలాఖు రెండుతూరేను. ఆ పిదప ధర్మ ప్రకారముగా ఆపుకొనవలెను. లేక మంచితనముతో వదలి పెట్టవలెను. భార్యా భర్తలిద్దఱును దేవుడు నియమించిన హద్దులను అనుసరింపలేరను భీతిగలిగిన తప్ప మీరు స్త్రీలకు నొసంగినదానిని మరల తీసికొనుట మీకు ధర్మముకాదు. మరల వారిద్దఱు దేవుని నియమములను అనుసరింపలేరను భీతిమీకు గలిగినచో భార్యతాను బదులిచ్చి విడుదల గావించుకొన్నచో వారిద్దఱికిని దోషములేదు. ఇవి దేవుడు నియమించిన హద్దులు. వీనిని దాటేపోకుడు. మఱెవరు ఆ హద్దులను మించిపోవుదురో వారే దుర్మార్గులు.

వ్యా॥ 229. ఇస్లామునకు పూర్వము భర్త తన భార్యను పది ఇరువది లేక ఎన్నిమార్లుకోరిన అన్నిమార్లు తనయిష్టప్రకారముగా తలాఖ్ (విడాకులు)సిచ్చుచు తిరిగి గడువు(ఇద్దత్)లో చేర్చుకొనుచుండెను. కావున ఆ దురాచారమును రద్దు

చేయుచు, ఒకటి లేక రెండు తలాఖులిచ్చినచో గడువులోపల తిరిగి వివాహము లేకయే భార్యను చేర్చుకొనవచ్చును. లేక వదలిపెట్టవచ్చును. దీనినే తలాఖారజ్జీ ఈ అనుదురు. గడువు గడచిపోయిన పిదప వారిద్దఱు ఇష్టపడినచో తిరిగి యథాప్రకారముగా వివాహమాడవలెను. లేనిచో చేర్చుకొనఁగూడదు. రెండుతూర్లుగాకమూడుతూర్లు తలాఖునిచ్చినచో తిరిగి చేర్చుకొనుటకు తిరిగి పెండ్లాడుటకుచుహక్కులేదు. మూడు తలాఖులుపొందిన స్త్రీ వేఱు పురుషుని పెండ్లాడి సంసారముచేసిన పిదప, రెండవభర్త తలాఖునిచ్చి గడువు గడచినపిదప మూడు తలాఖులిచ్చిన మొదటి భర్త తిరిగి పెండ్లిచేసికొనఁగలఁడు. కావున తలాఖునిచ్చుటలో ఆత్రముతో మూడుతలాఖులు ఇయ్యఁగూడదు, ఇచ్చినచో చింతపడవలసి వచ్చును. వీలులేనపుడు తలాఖు ఇయ్యవలెను. కాని వృథాగా తలాఖు నియ్యఁగూడదు. ఇది దేవునికి సమ్మతముగాదు. భర్త తన భార్యకు నిచ్చిన మహారు సొత్తును తలాఖునకు బదులుగా పుచ్చుకొనఁగూడదు. ఇది నిషిద్ధము. తగవుపెచ్చి ధర్మప్రకారముగా సంసారము సాగదు అను భీతియుండి, భర్తలోపము లేకున్నచో భార్య తలాఖునకు బదులుగా తన మహారు సొత్తును భర్తకునిచ్చి తలాఖుపొంది వివాహ బంధములనుండి విడుదల గావించుకొన్నచో వారిద్దఱిపై నెట్టి దోషములేదు. దీనినే ఖులా అనుదురు. దేవుఁడు నియమించిన తలాఖ్ ధర్మములను నియమములను అనుసరింపవలెను. వాని మీఁతే నడచుకొనువారు సన్మార్గము దప్పినవారు. వారు దేవునికి ప్రియులు కానేరరు. కావున దేవుని ధర్మములను అనుసరింపవలెను.

230. ఫయిన్-తల్లఖహ్-ఫలా-తహిల్లు-లహూ-మిమ్-బఅ-దు-హత్తా-తన్
కిహ్-జో-జన్-గైరహూ-ఫయిన్-తల్లఖహ్-ఫలా-జునాహ్-అలై హిమా-అన్-
యత-రాజఆ-ఇన్ జన్నా-అన్-యుఖిమా-హుదూ-దల్లాహి-వతిల్క-హుదూ-
దుల్లాహి-యుబయ్యినుహ్-లిఖౌమిన్-యఅ-లమూన్.

230. మరల మూడవతూరి ఆస్త్రీకి తలాఖునిచ్చినచో ఆస్త్రీవానిదప్ప చితర భర్తను పెండ్లాడువటకు మొదటిభర్తకు ఆమె ధర్మపత్ని కానేరదు. ఆపిదప రెండవభర్త తలాఖు నిచ్చినచో తిరిగి ఆయిద్దఱు దేవునిధర్మములను అనుసరింపఁగలమని వారుదలచినచో వివాహముచేసికొని కలిసికొనిన వారిపై దోషములేదు. ఇవిదేవుఁడు నియమించిన హద్దులు. వీనిని తెలిసికొనువారికి వివరించుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 230. ఈ వాక్యములో, రెండుతలాఖుల పిదప మూడవ తలాఖునిచ్చినచో దాని ధర్మము చెప్పబడినది. మూడు తలాఖులు పొందిన స్త్రీని

మొదటి భర్త ధర్మముగా సంసారము చేయఁగలనని దలఁచినచో ఆమెను రెండవభర్త పెండ్లాడి సంసారముచేసి తలాఖునిచ్చి దాని గడువు (ఇద్దత్) గడచినపిదప తిరిగి ఆతఁడు (మొదటి భర్త) పెండ్లిచేసికొని కలిసికొనవచ్చును. ఇట్లు రెండవభర్తను పెండ్లాడవచ్చునను ధర్మముండుటచే సహజముగా మూడవతలాఖు నిచ్చుటకుభర్త పూనుకొనఁడు. ఇవన్నియు దేవుఁడు ప్రజలకుఁగాను నియమించిన ధర్మములు. వాని ననుసరించిన లోకక్షేమమున్నది.

231. వ-ఇ-జా-తల్-లఖ్-తుమున్-నిసాఅ-ఫ-బలగ్న-అజల-హున్న - ఫ-
అమ్-సికూ-హున్న-బిమల-రూఫిన్-బౌ-సర్రహూ-హున్న-బి-మల - రూఫిన్ -
వలా-తుమ్-సికూ-హున్న-జి-రా-రన్-లిత-అ-తదూ-వ-మన్-యఫ్-అల్-జాలిక -
ఫఖద్-జలమ్-నఫ్-సహూ-వలా-తత్-తఖి-జా-ఆయా - తిలాహి - హుజువన్-
వజ్-కురూ-ని-అ-మ-తల్లాహి-అలై-కుమ్-వమా-అన్-జల-అలై-కుమ్-మినల్-కితాబి-
వల్-హిక్మతి-య-ఇజ్-కుమ్-బిహీ-వత్త-ఖుల్లాహ-వల్-లమా - అన్నల్లాహ-
బికుల్లి-మైయిన్-అలీమ్.

231. మఱి మిఱు మీస్త్రీలకు విడియాకునిచ్చిన పిదప వారు తమ గడువును సమీపించినచో వారిని ధర్మప్రకారముగా చేర్చుకొనుఁడు. లేదా ధర్మప్రకారముగా విడిచిపెట్టుఁడు. మఱి వారిని సతాయించు (హింసించు)ట కును వారికి అన్యాయము చేయుటకును ఆపిపెట్టుకుఁడు. మఱొకఁడు అట్లు చేయునో ఆతఁడే తన నష్టముచేసికొనును. మఱి దేవుని ధర్మములను ఎగతొలిగాఁ జేసికొనకుఁడు. మఱి మీపైనున్న దేవుని అనుగ్రహమును, మీకు గ్రంథమును జ్ఞానమును ఒసంగి దానివల మీకిచ్చు బోధను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు. మఱి దేవునికి భయపడుఁడు. దేవునికి సర్వము దెలియునని దెలిసికొనుఁడు.

వ్యా! 231. కొందఱు విడియాకునిచ్చి గడువు నడుమతిరిగి భార్యలను చేర్చుకొనుచు సంసారము ధర్మముగాఁజేయక తిరిగి తలాఖునిచ్చి మరల మును పటివలె గడువు ముగియకముందే చేర్చుకొనుచు భార్యలను అన్యాయముగా హింసించుచుండిరి. అట్లు చేయవలదు. ధర్మముగా సంసారము చేయవలెనని బుద్ధిగలిగినచో తిరిగి గడువులోపల చేర్చుకొనవలెను. లేక ధర్మ ప్రకారముగ వదిలిపెట్టవలెను. అట్లుచేయక మాటి మాటికి తలాఖునిచ్చి తిరిగిచేర్చుకొనుచు హింసించుట ధర్మముకాదు. ఇట్లు చేయుటవలన ఆతనికి నష్టముగలుగును. ఆతని మనస్సునకు శాంతిగలుగదు. మఱి భార్యబంధువులు అసహ్యపడి విరోధింతురు. ఇట్లు చేయుట దేవుని ధర్మములను ఎగతొలి చేసినట్లగును.

దీనివలనఁగలుగు దేవుని శిక్షకు భయపడవలెను. మరి వివాహసంబంధము చేపుని అనుగ్రహము. మఱి దేవుఁడు ఖురాను గ్రంథమును జ్ఞానమును నొసంగెను. ఇదియు గొప్ప మేలు. వీనిని జ్ఞప్తికిఁదెచ్చుకొని కృతజ్ఞులై దేవుని ధర్మములకు విధేయులై యుండవలెను. ఎవరెట్లు ఆచరింతురో సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. కావున దీని నెఱింగి దేవుని శిక్షకు భయపడవలెనని హెచ్చరింపఁబడియె.

232. వ-ఇజా-తల్లఖ్-తుమున్-నిసా-ఆ-ఫ-బలగ్న-అ-జలహున్న-ఫలా-తల-జిలూ-హున్న-అన్-యన్-కిహ్-న-అజ్-వాజ-హున్న-ఇజా-తరా-జా-బైన-హు-మ్-బిల్-మఅ-రూఫి-జాలిక-యూ-అజా-బిహీ-మన్-కాన-మిన్-కుమ్-యూ-మిను-బిల్లాహీ-వల్-యా-మిల్-అఖరి-జాలి-కుమ్-అజా-లకుమ్-వఅత్-హారు-వల్లా-హు-యఅ-లము-వఅనుమ్-లా-తఅ-లమూన్.

232. మీరు మీస్త్రీలకు తలాఖునిచ్చిన పిదప వారు తమ గడువును ముగించి ధర్మప్రకారముగా వారే ఇష్టపడి తమ భర్తల పెండ్లాడవలెనన్న మీరు వారిని అడ్డుచేయకుఁడు. మీలో నెవరికి దేవునియందును తుది దినమందును విశ్వాసము గలదో వారికి ఈ బోధ ఇయ్యఁబడుచున్నది. ఇందు మీకు చాల మేలును పవిత్రతయును గలదు. అది దేవునికిఁ దెలియును. మీకుఁ దెలియదు.

వ్యా॥ 232. ఒకటి లేక రెండు తలాఖులిచ్చిన పిదప గడువు (ఇద్దత్) గడచిన పిదప తిరిగి పూర్వపుభర్తలతోనే ఇష్టపడి ధర్మ ప్రకారముగా పెండ్లాడవలెనని స్త్రీలు కోరినచో అటులేగావింపవలెను. స్త్రీ బంధువులు దానికి అడ్డుచేయరాదు. అని విశ్వాసులకు బోధయున్నది. కావున వారు ధర్మప్రకారముగా నడుచుకొనవలసినది. విశ్వాసములేనివారు తమ ఆత్మల ఇష్టప్రకారముగా నడచుకొందురు. కాని భక్తులు దేవుని ధర్మములను శిరసావహించి అనుసరింతురు. స్త్రీ మనుషటి భర్తనే పెండ్లాడుట మంచిది. అందు చాల మేలును పవిత్రతయును గలదు. ధర్మములన్నియు దేవునికిఁ దెలియును. మానవులగు మీకుఁ దెలియదు అనిమందలింపఁబడియెను.

233. వల్-వాలిదాతు-యూర్-జిఅ-న-బౌలా-దహున్న-హౌ-లై ని-కామి-లై ని-లిమన్-అరాద-అన్-యు-తిమ్మర్-రజా-అత-వఅ-లల్-మాలు-ది-లహూ-రిజ్-ఖు-హున్న-వకిన్-వతు-హున్న-బిల్-మఅ-రూఫి-లా-తుకల్లపు-నఫ-సున్-ఇ

ల్లా-వుస్-అహ్-లాతు-జా-ర-వా-లి-దతుమ్-బి-వలదిహ-వలా-మా-లూ-దుల్-
 లహూబి-వలదిహి-వఅ-లల్-వారిసి-మిస్-లు-జాలిక-ఫయిన్-అరాద-ఫిసా-లన్
 తన్-తరా-జిమ్-మిన్-హుమా-వతషా-వురిన్-ఫలా-జునాహ-అలై హిమా-వఇన్-
 అరత్-తుమ్-అన్-తస్-తర్-జిడ్డి-బాలా-దతుమ్-ఫలా-జునాహం-అలై-తుమ్-ఇ
 జా-సల్లమ్-తుమ్-మా-అలై-తుమ్-బిల్-మఅ-రూఫి-వత్త-ఖుల్కాహ-వఅ-లమూ
 అన్నల్లాహ-బిమా-తఅ-మలూన-బిసీర్.

233. మఱియు తల్లులు, పూర్తి రెండుసంవత్సరములు పాలుగడుపు పూర్తి చేయవలెనని కోరినవారికి తమ చేతిబిడ్డలను పాలకై ఇయ్యవలెను. ధర్మప్రకారముగా బిడ్డ సొంతగాఁడగు తండ్రి పాలిచ్చు స్త్రీలకు భోజనమును వస్త్రముల నియ్యవలెను. శక్తికిమించిన కష్టము ఎవ్వరికి నియ్యఁబడదు. తల్లికి ఆమె బిడ్డవలన కష్టము కలుగఁజేయఁగూడదు. బిడ్డ సొంతగాఁడగు తండ్రికిని తన బిడ్డవలన నష్టము కలుగఁగూడదు. ఇటులే వారసులపై నను విధింపఁబడినది. మరల తల్లిదండ్రులు తమ సమ్మతముతోను పరస్పర అభిప్రాయముతోను రెండు సంవత్సరములలోనే బిడ్డల పాలువదలింపవలెనని ఇష్టపడినచో వారిపై నెట్టిదోషములేదు. మఱిమీరు మీబిడ్డలకు దాదిపాలిప్పింప వలెనని కోరి ధర్మప్రకారముగా నియ్యవలసినది, ఇచ్చివేసినచో మీకు నెట్టి దోషములేదు. మఱి మీరు దేవునికి భయపడుఁడు, మఱి మీరుచేయునదంతయు దేవుఁడు చూచుచున్నాడని తెలిసి కొనుఁడు.

వ్యా॥ 233. విడియాకు పొందిన స్త్రీలకు పాలుత్రాగు బిడ్డలున్నచో వారు తమ బిడ్డలకు పాలియ్యవలసినది. తల్లిదండ్రులు రెండు సంవత్సరములు పూర్తి చేయవలెనని కోరినచో ఆరెండు సంవత్సరములు పాలియ్యవలెను. బిడ్డ దేహరోగ్యమునుబట్టి తల్లిదండ్రులు రెండుసంవత్సరముల లోపలనే పాలు వదలింపవలెనని సమ్మత పడినచో నట్లుకూడ చేయవచ్చును. దానివలన నెట్టి దోషమును పాపమును గలుగదు. బిడ్డలకు పాలిచ్చుకాలములో తల్లుల అన్న వస్త్రాదుల ఖర్చులు శక్తికొలది బిడ్డలతండ్రిలు భరింపవలెను. ఇందు తల్లికి గాని తండ్రికిగాని నష్టము గలుగఁగూడదు. నిష్కారణముగా తల్లి తనబిడ్డకు పాలియ్యనని తిరస్కరించి భర్తను కష్టపెట్టగూడదు. అటులే కారణములేక యే తండ్రి బిడ్డను తల్లినుండి విడిపించి యితరులవద్ద పాలిప్పించి పాలిచ్చు తల్లికి అన్నవస్త్రాదులు తక్కువచేసి కష్టపెట్టఁగూడదు. ధర్మముగాను న్యాయముగాను నడచుకొనవలెను. తల్లిపాలే బిడ్డలకు శ్రేష్టము. ఇందు ననేక లాభ

ములు దేహోరోగ్యము గుణములనుబట్టి గలుగును. ఒకవేళ బిడ్డతండ్రి చనిపోయినచో వాని వారసులు బిడ్డకు పాలిప్పించుటకు పైధర్మముల ననుసరింపవలెను. సకారణముగా తల్లిదండ్రులు సమ్మతించి దాది ఖర్చులు ధర్మప్రకారమిచ్చి బిడ్డకు దాది పాలిప్పించిన ఎట్టిదోషమును పాపమును గలుగదు. ఈ ధర్మముల నాచరించుటలో దేవునికి భయపడవలెను. హెచ్చుతగ్గులు చేయరాదు. అన్యాయము గావింపరాదు. దేవుడు సర్వము చూచుచున్నాడు. ఆతనికి నెద్దియును మఱుంగులేదు. అని తెలిసికొని భయభక్తులు గలిగి గృహస్థ ధర్మముల నాచరింపవలెనని హెచ్చరింపబడియెను.

234. వల్లజీన-యత-వఫ్-ఫాన-మిన్-కుమ్-వయ-జరూన-అజ్-వాజిన్ -
యత-రబ్బస్-న-బిఅన్-ఫుసిహిన్న-అక్-బఅత-అష్-హురిన్-వ-అష్-రన్-ఫ-ఇజా-
బలగ్న-అజల-హున్న-ఫలా-జునాహ-అలై కుమ్-ఫీమా-ఫఅల్న-ఫీ-అన్-ఫుసిహి-
న్న-బిల్-మఅ-రూఫి-వల్లా హు-బిమా-తఅ-మలూన-ఖబీర్.

234. మఱియు మీలో నెవరైన మృతినొంది తమ స్త్రీలను వదలి పోయినచో నట్టి విధవస్త్రీలు నాలుగు నెలల పదిరోజులు వేచి యుండవలెను. ఆపిదప వారు తమ గడువును ముగించి తమ విషయము ధర్మప్రకారముగా నేదైన చేసికొన్నచో మీపై నెట్టి దోషములేదు. మఱి దేవునికి మీరుచేయు నదంతయు నెఱుక.

వ్యా॥ 234. ఇందు భర్తచనిపోయిన పిదప గర్భవతులుకాని విధవలు పునర్వివాహము చేసికొనకుండ తమ యాత్మలను కట్టిపెట్టి నాలుగు నెలల పదిరోజులు వేచియుండవలెను. ఆ గడువు ముగిసిపోయిన పిదప గర్భములే కుండినచో ధర్మప్రకారముగా సింగారముగాని తిరిగి వివాహముగాని చేసికొనినచో నెట్టి దోషములేదు. అని చెప్పబడియె. గర్భవతులైనచో నట్టి స్త్రీలు కాన్పుఅగువఱకు వేచియుండవలెను. ఈ గడువులో విధవలు, సింగారము మొదలగు అలంకారము చేసికొనఁగూడదు. కారణములేనిదే తానున్న ఇల్లు వదలి పోఁగూడదు. కొందఱు నలువది దినములలోనే భర్త గృహమునుండి అలంకరించుకొని తమ తల్లిదండ్రుల యింటికి పోవుదురు. అట్లు పోఁగూడదు. దేవుని ధర్మముల ననుసరింపవలెను. అందు లోకక్షేమమున్నది, వ్యతిరేకముగా నడవఁగూడదు. కొందఱు బంధువులు విధవలను పునర్వివాహము చేసికొనకుండుటకు నిర్భంధింతురు. అట్లు చేయఁగూడదు. దేవుడు విధవలకు పునర్వివాహపు హక్కు నిచ్చియున్నాడు. అందువారికి మేలుగలదు. దేవునికి సర్వమును దెలియును. ప్రజల కర్మలను నెఱుంగును. వారికర్మల ఫలితమిచ్చును.

235, వలా-జనాహ-అలై కుమ్-ఫీమా-అర్రజ్-తుమ్-బిహీ-మిన్-ఖత్-
 బతిన్-నిసాయి-బౌ-అక్ నన్-తుమ్-ఫీ-అన్పుసి-కుమ్-అలి-మల్లాహు-అన్నకుమ్-
 సతజ్-కురూ-నహున్న-వలాకిల్-లాతువా-ఇదూ-హున్న-సిర్రన్-ఇల్లా-అన్-త
 ఖూలూ-ఖౌలమ్-మఅ-రూఫన్-వలా.తఅ-జిమూ.ఉఫ్-దతన్-నికాహి-హత్తా
 -యబ్బు-గల్-కితాబు-అజలహూ-వఅ-లమూ-అన్నల్లాహ-యఅ-లము-మాఫీ-
 అన్-ఫుసికుమ్-ఫహ్-జరూహు-వఅ-లమూ-అన్నల్లాహ-గఫూరున్-హలీమ్.

236. మఱి స్పష్టముగా గాక మాటలధ్వనివలన వివాహవిషయము దెలిపి
 నను లేదా ఆవిషయము మీమనస్సులలో దాచిపెట్టినను మీపై నెట్టిదోష
 ములేదు, నిశ్చయముగా మీరు ఆ స్త్రీల విషయము చర్చింతురని దేవునికిఁ
 దెలిసియేయున్నది. కాని ధర్మప్రకారముగా నేదో యొకమాట చెప్పుట తప్ప
 మఱుఁగుగా వారినుండి వివాహ వాగ్దానము తీసికొనకుండు. మఱి నియమింపఁ
 బడిన గడువుకాలము ముగియు నంతవఱకు పెండ్లాడుటను నుద్దేశింపకుండు.
 మఱి మీ హృదయములలో నున్నదంతయు దేవునికిఁ దెలియును, అని మీరు
 దెలిసికొని ఆతనికి భయపడుండు. నిశ్చయముగా దేవుండు తమించువాఁడును,
 సహించువాఁడును అని దెలిసికొనుండు.

వ్యా॥ 235. భర్త చనిపోయినస్త్రీగాని, లేక మూండు తలాఖులు
 పొందిన స్త్రీగాని గడువు (ఇద్దత్) కాలములో నుండునంతవఱకు నట్టి స్త్రీల
 నెవరును గడువు (ఇద్దత్) ముగిసిపోవునంతవఱకు వివాహమాడఁగూడదు.
 స్పష్టముగా వివాహవార్త పంపఁగూడదు. మఱి మఱుఁగుగా వివాహ వాగ్దా
 నము పుచ్చుకొనఁగూడదు. కాని వివాహము చేయు తలంపును మాటలధ్వని
 వలన తన ఇష్టము దెలిపిన తప్పుగాదు. నిన్ను ప్రతి మనుజుండు కోరును.
 లేక ఎచ్చటనైన నేను పెండ్లిచేసికొనవలెనని యున్నానని స్త్రీకిఁ దెలిపిన
 ఆతని వివాహపు తలంపు ధ్వనించును, స్పష్టముకాని యిట్టి మాటలవలన
 దోషములేదు. మానవుని మనస్సులోనున్న సర్వము దేవునికిఁ దెలియును.
 కావున దేవునికి భయపడియుండవలెను. ఏదైన పొరపాటు గలిగిన తమ
 పణి కోరిన దేవుండు తమించును. పాపముచేసినవారికి శిక్షయుగా శిక్ష
 నియ్యక సహించువాఁడును ఆతఁడే అని దెలిసికొనవలెను, అని హెచ్చరింప
 బడియె. గడువు (ఇద్దత్) కాలములో నికాహ (పెండ్లి) చేసికొన్నచో పెండ్లి
 కానేరదు. అందు మహాపాపముగలదు. ఇద్దత్ (గడువు) కాలము ముగిసిన
 పిదప పెండ్లిచేయుట ధర్మమగును.

237. లా-జునాహ-అలైకుమ్-ఇన్-తల్లాఖ్-తుమున్-నిసాఅ - మాలమ్ -
 తమస్సూహున్న-జౌ-తఫ్రిజ్-లహున్న-ఫరీ-జతన్-వమత్తి-ఉహున్న-అలత్-
 మూసిఇ-ఖదరుహూ-వ-అలత్-ముఖ్-తిరి-ఖదరుహూ-మతా-అమ్ - బిల్-మ-అ-
 రూఫి-హాఖ్-ఖిన్-అలత్-ముహ్-సిసీన్.

236. మీరు స్త్రీలను తాకకముందే స్త్రీలకొఱకు మహారు నియమింపకయుండి వారికి తలాఖు నిచ్చినచో మీపై నెట్టి దోషములేదు. మఱి వారికి ఖర్చుకుఁగాను నొసంగుఁడు. ధనవంతులు తమశక్తికొలఁది మఱి బీదవారు తమ శక్తికొలఁది ఖర్చు ధర్మప్రకారముగా నియ్యవలసినది. ఇది సత్కార్యము చేయువారిపై విధింపఁబడినది.

వ్యా॥ 236. మహారు నియమింపకయే చేసికొనిన వివాహము చెల్లును. కాని తరువాత యథాప్రకారముగా మహారు నియమింపవలెను. మహారు అనగా భర్త భార్యకుఁగాను వివాహము జరుగునపుడు ఒప్పుకొను ధనము. అది వారి శక్తి యోగ్యత కొలఁది నియమింపఁబడును. ఒకవేళ ఇంతమహారు అని నియమింపకయే వివాహము జరిగిన పిదప భర్త తన భార్యను తాకకముందే (అనగా వారు కలియకముందే) లేక భార్యాభర్తలు ఏకస్థలము (ఖల్ వత్) లో వసింపకముందే తలాఖు నిచ్చినచో మహారు ఇయ్యనక్కఱలేదు. కాని ధర్మప్రకారముగా భర్త తన శక్తికొలఁది ఉపకార రూపమున కొంత ధనము నొసంగి తీరవలెను. ఇట్లాసంగుటవల్ల స్త్రీ బంధువులకు ద్వేష ముండనేరదు. ప్రజలలో నామెరుగూర్చి సందేహములు పుట్టవు. భర్తయే ఏదో కారణమువలన తలాఖు నిచ్చెను. కాని పెండ్లికూతులో నేమియు లోపము లేదని తెలియనగును, లేనిచో భర్త ధనము ఎందులకు నొసంగునని యూహింపఁబడును. గర్భాధానము కాక ఏకస్థలము (ఖల్వతు) లో వసింపక ముందే తలాఖు నిచ్చిన గడువు (ఇద్దత్) కాలములేదు.

237. వ-ఇన్-తల్లాఖ్-తుమూహున్న-మిన్-ఖిబ్లి-అన్-తమస్సూహున్న-
 రఖిద్-ఫరజ్తుమ్-లహున్న-ఫరీజతన్-ఫనిస్-పు - మా-ఫరజ్తుమ్-ఇల్లా-అన్-
 మత-ఫూస-జౌ-యఅఫ్-వల్లజ్ - బియదిహి-ఉఖ్దతున్-నికాహి-వ-అన్-తఅ-
 రూ-అఖ్-రబు-లిత్-తఖ్వా-వలా-తన్-సవుల్ - ఫజ్ల-బై నకుమ్-ఇన్నల్లాహు - బి-
 హ-తఅ-మల్కాన-బసీర్.

237. మీరు స్త్రీలకొఱకు మహారు నియమించియుండి స్త్రీలను తాకక

మందే వారికి తలాఖునిచ్చినచో స్త్రీలు తమించిన లేక వివాహ సంబంధాధికారము ఎవ్వనిచేతిలో నున్నదో యాతఁడు తమించినదప్ప మిగిలినదిమించియున్న మహారులో సగమునియ్యవలెను. మఱిమీరు తమించుటయే భక్తికిసమీపించిన మార్గము. మఱిమీరు పరస్పరము ఉపకారముచేసికొనుటను మఱచిపోకుండు. నిశ్చయముగ దేవుఁడుమీరు చేయునదంతయు చూచుచు నేయున్నాఁడు.

వ్యా॥ 237. ఈ వాక్యమునందు వివాహమునందు మహారు ఇంత అని నియమింపబడియుండి భార్యాభర్తలు కలియక మునుపే భర్త విడియాకు (తలాఖు) నిచ్చినచో, నియమింపబడిన మహారులో సగము స్త్రీకియ్యవలెను. స్త్రీ కోరినచో ఆసగము కూడ తమించి మహారు బొత్తిగా తీసికొనక పోవచ్చును. అటులే వివాహసంబంధాధికారియగుభర్త తక్కిన సగముకూడ భార్య నుండి పుచ్చుకొనక తమించి పూర్తిగా నొసంగిన నొసంగవచ్చును. భర్తపూర్తి మహారు ఇచ్చివేయుటయేమంచిది. అది భక్తి మార్గమువందుకన, వివాహ బంధము తెఱపుటలోను, ఉంచుటలోను, భర్తకు నధికారము గలదు. తలాఖు నిచ్చుటలో భార్యతప్పు ఏమియులేదు. కావున భర్త తానుచేసిన పనికి తానే గొప్పమనస్సుచేసి పూర్తిమహారు నిచ్చుట శ్రేష్ఠము. పరస్పరము మేలును ఉపకారమును చేసికొనుచుండవలెను. ఉభయపక్షములవారి బంధువులును వివాహ సంబంధము తెగినది అని ద్వేషములుపెట్టుకొనక ఒకరికినొకరు మేలు చేసికొనుచు స్నేహభావముతో నుండవలెను. ఆఖరున దేవుఁడు సర్వకర్మలను చూచుచున్నాఁడు. కావున భయభక్తులుగలిగి యుండవలెను. తలాఖు మహారు నకు సంబంధించిన ఇతర ధర్మముల వ్రాయుదుము. మహారు నియమింపబడియుండి భార్యాభర్తలు కలిసిన పిదప తలాఖునిచ్చిన పూర్తిమహారు ఇయ్యవలెను. మహారు నియమింపకనే వివాహమాయెను. భార్యాభర్తలు కలిసిన పిదప తలాఖునిచ్చెను. అప్పుడు మహారెమిసల్ అనగా భార్య కుటుంబములో నామె, మేనత్త మొదలగు స్త్రీలకు నెంత మహారుండునో అంత ఇయ్యవలెను. మహారు నియమింపబడియుండి భార్యాభర్తలు కలిసిన, లేక కలియకపోయిన, భర్త చనిపోయినచో, నియమింపబడిన మహారు పూర్తిగా నియ్యవలెను. మహారు నియమింపక యున్నపుడు భర్త చనిపోయినచో భార్యాభర్తలు కలిసిన, కలియకపోయిన మహారెమిసల్ ఇయ్యవలెను.

238. హా-ఫిజా-అలస్-సల వాతి-వన్-సలాతిల్-వుస్తా-షఖూము-లిల్లా

హి-ఖాని-తీన్. 239. ష-ఇన్-ఖిఫి-తుమ్-ఫరి-జాలన్-బారుక్-బానన్-ఫ-ఇజా

అమిన్తుమ్-ఫజ్-కురుల్లాహ-కమా-అల్లమ్-కుమ్-మాలమ్-తకూనూ-తల-లమూన్.

238. జాగ్రత్తగా అన్ని నమాజులను మధ్యనుండు నమాజును సలుపుచుండుడు. మఱి దేవునియెదుట భయభక్తులతో నిలువబడుడు. 239. మరల మీకు భయమున్నచో నడచుచుఁ గాని స్వారిచేయుచుఁగాని నమాజు సలుపుడు. ఆ పిదప మీకు శాంతము లభించినచో, మీకుఁదెలియనిదానిని మీకు దేవుడు నేర్పినట్లు దేవునిని స్మరింపుడు.

వ్యా॥238-239. మునుపటి వాక్యములలో గృహస్థ ధర్మములు వివరింపఁ
బడియెను. లోకవ్యవహారములలో మునిగి పార్థివతలను మఱచి పోకుండ జా
గ్రత్తగా అయిదుపూటల సమాజులను కాపాడుకొనును సలుపుచుండవలెను.
అందు మధ్యనుండు సమాజునుగూర్చి ముఖ్యముగా శ్రద్ధవహింపవలెను. ఆ
సమాజు. అసరుసమాజు. అదిసూర్యస్తమాసమునకు ఒకటి రెండుగంటలముందుస
లుపఁబడును. అపుడు సర్వజనులు తమతమ పనులలో నిమగ్నులై యుండురు. మ
ఱచిపోకుండ దానిగూర్చి శ్రద్ధవహింపవలెను. అన్నిధర్మములను ఆచరింపవ
లెను. దేవునిప్రార్థనలు భయభక్తులతో తప్పక నియమముగా సలుపుచుండవ
లెను. దీనివలనమానవుఁడు తప్పత్రోవలలోపోక సుగుణుఁడై మంచిభక్తుఁడగును.
కావున సమాజు అయిదుపూటలు సలుపవలెనని చాల తాకిడున్నది. ఎట్టి
స్థితిలోనువిడువగూడదు. శత్రుభయమున్నను యుద్ధముజరుగుచున్నను సమాజు
కాలము వచ్చినపుడు శాంతిగానిలిచి యథాప్రకారముగా సమాజుచేయలేనిచో
నడచుచుఁగాని స్వారి చేయుచుఁగాని సమాజు సలుపవలెను. ఇందు ఖిల్లా
ఏవైపున నున్నను, పర్వాలేదు. సమాజుచేయవచ్చును. భయముపోయి శాంత
ము లభించినచో యథాప్రకారముగా దేవుఁడు దెలిసియున్న సద్ధతిని సమాజు
సలుపవలెను. సమాజుసలుపునపుడు భయభక్తులతో దేవు నెదుట నిలిచియున్నా
మని భావించి నమ్రశిరస్కులై సమాజుసలుపవలెను. ఇట్లు సమాజుచేసినచో
ముసల్మానులకు నెట్టికొఱతయు నుండదు. మాటలతోనే మేము ముసల్మాను
లమని చెప్పుకొనుచు క్రియాశూన్యులై సమాజుసలుపక జకాతు దానమియ్యక
సుగుణములను విడనాడి ఇస్లామ్ ధర్మముకు వ్యతిరేకముగాఁ బోవువారు
బుద్ధి దెచ్చుకొని నిజమైన ముసల్మాను భక్తులై హజ్రత్ పైగంబరులవారి
శిష్యులవలె లోకమును నుద్ధరింతురుగాక !

240. వల్ల-జీన-యత-వఫ్-ఫౌన-మిన్-సుమ్-వయ-జరూన అజ్-వాజన్-
 వ-సియ్యతల్-లి-అజ్-వా-జిహిమ్-మతా-అన్-ఇలల్ హూలి-గ్గెర-ఇఖ్ఖా) జిన్-
 ఇన్-ఖరజ్జు-ఫలా-జునాహ-అలైతుమ్-ఫీమా-ఫ-అల్న-ఫీఅన్-ఫుసి-హిన్న-మిమ్
 సుఅ-రూఫిన్-వలా-హు-అజ్-జున్-హాకీమ్. 241. నలొన్ ✓

ఉమ్-బిల్-మ-అ-రూఫి-హాఫ్-ఖన్-అలల్-ముత్త-ఖన్. 142. కజా-లిక-యు
బయ్యి-నులాహు-లకుమ్-ఆయా-తిహీ-లఅల-కుమ్-తల - ఖిలూన్.

240. మఱియు మీలో నెవరైన చనిపోయి తమ స్త్రీలను వదిలి
పోయినచో ఆ స్త్రీలను యింటినుండి తొలగింపక ఒక సంవత్సరమువఱకు
ఖర్చు యియ్యవలసినది అని మరణశాసనము గావింపవలెను. ఆపిదప స్త్రీలు
తమంతటదామె వెళ్ళిపోయి తమ యాత్మలవిషయమై ధర్మకార్యముచేసి
కొన్నచో మీపై నెట్టిదోషములేదు. మఱి దేవుడు సర్వశక్తుడును, వివేచనా
పరుడును. 241. తలాఖు పొందిన స్త్రీలకు ధర్మప్రకారముగా ఖర్చునియ్య
వలెను. ఇది భయభక్తులుగలవారిపై విధింపబడినది. 242. ఇటులే దేవుడు
మీరు గ్రహించుటకై తన సూచనలను మీకు వివరముగాఁ దెలుపుచున్నాడు.

వ్యా॥ 240. భర్త చనిపోయినచో విధవ ఒక సంవత్సరము భర్త
యింటిలోనే యుండవచ్చును, ఖర్చులు భర్త ఆస్తిలోనుండియే ఇయ్యబడు
చుండును. భార్య తనంతట తానే ఒకసంవత్సరము పూర్తికాక మునుపే వెళ్ళి
పోయి తన విషయమై ధర్మకార్యమగు పెండ్లి సింగారములు చేసికొన్నచో
భర్త వారసులపై నెట్టి దోషములేదు. ఇస్లామ్లో మొట్టమొదట ఈధర్మ
ముండెను. తరువాత విధవ నాలుగు నెలలు పదిదినములు వేచియుండవలెను.
భర్తకు సంతానములేనిచో ఆతని యాస్తిలో నాలుగవ పాలును సంతాన
మున్నచో ఎనిమిదవ భాగమును భార్యకు హక్కు అని నియమింపబడెను.
దేవుడు సర్వశక్తుడు. ధర్మవిరుద్ధముగాఁ బోవువారిని శిక్షించును. 241; 242.
దీనికి మునుపటి వాక్యములలో తలాఖుపొందిన స్త్రీలకు ఖర్చుఇయ్యవలెనని
యుండెను. అందు ప్రత్యేకముగా కొన్నివిధములలో తలాఖుపొందిన స్త్రీలకు
ఖర్చునియ్యవలెనని యుండెను. ఇందు సర్వవిధముల, తలాఖుపొందినవారికి
ఖర్చు ఇయ్యవలసినది అని చెప్పబడియె. తలాఖు మొదలగువానిగూర్చి
ధర్మములను చెప్పినటులు తన సూచనలను మీరు గ్రహించి అనుసరించుటకై
దేవుడు వివరించుచున్నాడు. కావున మీరు గ్రహించి, దేవునియందు
విశ్వాసభక్తులు గలిగియుండుడు అని హెచ్చరింపబడియె.

243. అలమ్-తర-ఇల్లల్-జీన-ఖరజా-మిన్-దియా-రిహీమ్-వహుమ్-ఉలూ
ఫున్-హజరల్-హాతి-ఫఖాల-లహుముల్లాహు-మూతూ - సుమ్మ-అహ్మాయా -
హుమ్-ఇన్నల్లాహ -లజా-ఫజ్లిన్-అలన్నాసి-వలాకిన్న-అక్-సరన్నాసి - లా
యమ్కురూన్. 244. వఖాతిలూ-ఫీ-సబీ-లిల్లాహీ - వల-లమూ-అన్నల్లాహ -
సమీ-ఉన్-అలీమ్.

243. చావు భీతిచేతను ఇండ్లనుండి బయలుదేరిన వేలకొలది జనులను నీవు చూచితివా? ఆ పిదప దేవుడు వారిలోమీరు చావుడు అని పలికెను. మరల వారిని సజీవులనుగాఁ జేసెను. నిశ్చయముగా దేవుడు జనులను అనుగ్రహించువాఁడు. కాని అనేకులు కృతజ్ఞతలు సలుపరు. 244. మఱి దేవుని మార్గమందు యుద్ధమాడుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు వినుచు నెఱుంగుచు నున్నాడని తెలిసికొనుడు.

వ్యా|| 243. ఇంతవఱకు గృహస్థధర్మములు చెప్పఁబడియెను. ఇక పూర్వికులకు సంభవించిన విషయములు బోధనార్థమై వివరింపఁ బడుచున్నవి. పూర్వము ఒక సంఘములో పెక్కు వేలమంది జనులుండిరి. వారిపై శత్రువు దాడివెడలి వచ్చెను. వారు దేవునిపై సాధారపడి ధైర్యముతో శత్రువును మార్కొనక యుద్ధము చేసినచో చచ్చిపోవుదుమని పిఱికి తనము వహించి చావు భయముతో తమ యిండ్లు వదలి పాఱిపోయిరి. రానున్న చావు తప్పి పోదుగదా! దేవునాజ్ఞచే దారిమధ్యలో నొకచోట వారు మృతినొందిరి. తిరిగి వేఁడు దినములపిదప ఒక ప్రవక్త యొక్క ప్రార్థన (దువా) వలన ఆచచ్చిన వారు సజీవులైరి. దేవుని తుమాపణ వేఁడుకొనిరి. ఈ వృత్తాంతమువలన, ప్రాణము, ధనముపైఁగల ప్రేమవలన, దేవునిమార్గమందు ప్రాణము ధనము, అర్పించుటకు వెనుదీయరాదు. ఏ స్థితిలోనైన రానున్న చావు రాకమానదు. ఇతరులకులోఁబడి స్వాతంత్ర్యము గోలుపోయి బ్రతుకుటకంటె దేవుని ప్రీతికై ధర్మ యుద్ధము చేయుచు ప్రాణములు గోలుపోవుట శ్రేష్ఠము. ధనము ఖర్చుచేసిన బీదతనము వచ్చునని ధర్మకార్యములందును, బీదసాదలకు మేలుచేయుటయందును లోభము వహించుట అవివేకము. దేవుడు సర్వజనులయందును అనుగ్రహము గలవాఁడు. ధైర్యసహనములు గలిగిక్రమి సలుపువారికి దాని ఫలితము నొసంగుచునే యున్నాఁడు. కాని అనేకులు దేవునియందు కృతజ్ఞత వహింపక అవిశ్వాసులగుచున్నారు. 244. మఱి దేవునిమార్గమందు, అనఁగా ప్రాణ, మాన, దేశరక్షణార్థమై ధైర్యసహనములతో పిఱికితనమువహింపక శత్రువుల నెదుర్కొని యుద్ధమాడవలెను. పిఱికితనము వహించిన చావు బానిసతనము దప్ప వేఱు ఫలితము లభింపదు. దేవుడు సర్వమును వినుచు నెఱుంగుచు న్నాఁడు. కావున దేవు నాజ్ఞలను శిరసాపించివాని ననుసరింపవలెను.

245. మన్-జల్లజీ-యుఖ్-జల్లాహ్-ఖర్-జన్-హాసనగ-ఫ యుజా-ఇఫ్-హూ-లహూ-అజ్-ఆఫన్-కసీ-రతన్-వల్లాహు-యఖ్ బిజు.వయబ్-సుతు-ప ఇల్లె హి-తుర్-జడీస్.

245. ఎవరు దేవునికి మంచి (ధర్మమైన) అప్పునిత్తురో వారికి పెక్కు రెట్లు హెచ్చించి దాని నొసంగును, మఱి దేవుడే తగ్గించువాడును హెచ్చించువాడును. మఱి తుదకు మీరాతనియొద్దకే మరలవలసియున్నది.

వ్యా॥ 245. ఇందు దేవుని పక్షమున, ప్రాణ, మాన, ధర్మరక్షణార్థమై యుద్ధమునకుఁగాను ముఖ్యముగా ధనము ఖర్చుచేయవలసినది. యుద్ధమున కాయుధములను తయారుచేయుటకు ధనము ఖర్చుచేయుటలో పెను దీయఁగూడదు. దానికొఱకు ఖర్చుచేయు ధనము దేవునికి మంచి అప్పు నిచ్చినట్లు. దానికి దేవుడు పెక్కుమడుఁగులు హెచ్చుగా నిచ్చును. కావున ఉత్సాహముతో ఖర్చుచేయవలెను. యుద్ధములో విజయము గలిగిన విజయపుసాముగాక స్వాతంత్ర్యము అను గొప్పధనముగూడ చేకూరును. లేనిచో బానిసతనము లభించును. ధనము తగ్గించుట అనఁగా నిఱువేదగాఁజేయుట, హెచ్చించుట అనఁగా ధనవంతునిగాఁజేయుట దేవుని చేతిలో నున్నది. లోభబుద్ధి వహించి సంఘము నుద్ధరించు కార్యములకును, ధర్మయుద్ధములకును ధనము ఖర్చుచేయకపోవుటవలన ప్రయోజనములేదు. దేవుడుకోరినచోదాచి పెట్టిన ధనము వేఱుదారిని పోవును. తుదకు అందఱును దేవుని సన్నిధానమునకు పోవలసియున్నారు. అచ్చట అందఱి కర్మలు శోధింపఁబడి వానివాని ఫలితము వాని వాని కియ్యఁబడును. కావున దేవునాజ్ఞల ననుసరించినచో ఉభయ లోకములలోను మేలు గలుగును.

245. అలమ్-తర-ఇలల్-మలల్-మిమ్-బనీ-ఇస్రా-యాల-మిమ్-బల-ది
 మూసా-ఇజ్-ఖాలూ-లినబి-య్యల్-లహు-ముబ్-అన్-లనా-మలికన్-నుఖాతిల్
 ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-ఖాల-హల్-అసై-తుమ్ - ఇన్ - కుతిబ్ అలైకుముల్-ఖితాలు-
 అల్లా - తుఖాతిలూ - ఖాలూ-వమా-లనా-అల్లా-నుఖాతిల-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-
 వఖిద్-ఉఫ్-రిజ్నా-మిక్-దియారినా-వ-అబ్నా-యినా-ఫలమ్మా-కుతిబ్-అలై
 హిముల్-ఖితాలు-తవల్-తా-ఇల్లా-ఖలీలమ్-మిన్-హుమ్-వల్లాహు-అలీముమ్ -
 బిజ్-జాలిరీన్. 247. వఖాల-లహుమ్-నబియ్యు-హుమ్-ఇన్నల్లాహ-ఖిద్-
 బ-అర-లకుమ్-తాలూ-త-మలికన్-ఖాలూఅన్నా-యకూను-లహుల్-ముల్కు-
 అలై-నా-వ-నహ్ను-అహ్-ఖు-బిల్-ముల్కి-మిన్-హు-వలమ్-యూత-స-అ-త
 మ్-మినల్-మాలి-ఖాల-ఇన్నల్లా-హన్-తఫా-హు-అలై-కుమ్-వ-జాదహూ- బ

స-తతన్-ఫిల్-ఇల్-మి-చల్-జిస్మి-వల్లావళు-యూతీ-ముల్-కవళా - మన్-య
షాడ-వల్లావళు-వాసి-ఉన్-ఆలీమ్.

246. మూసా తరువాత ఇస్రాయీలియులలోని జనులు తమ ప్రవక్త
తతో మాకొఱకు ఒకరాజును నియమింపుము. మేము దేవుని మార్గమందు
యుద్ధమాడుదుము. అని చెప్పినట్టి వారిని నీవు చూచితివా? అపుడు ప్రవక్త
మీరు యుద్ధమాడవలెనని విధింపఁబడినచో యుద్ధమాడక పోదురేమో అని
చెప్పఁగా వారు “యుద్ధమాడక పోవుటకై మాకేమైనది. మేము మాయొండ్ల
నుండి మాబిడ్డలనుండి తఱుమఁబడితిమి” అని చెప్పిరి. ఆ పిదప యుద్ధమాడ
వలెను. అని వారికి విధింపఁబడఁగా వారిలో కొందఱు దప్ప నందఱు వెనుకకు
తిరిగిరి. మఱి దేవుఁడు దుర్మార్గుల నెఱుంగును. 247. మఱియు వారిప్రవక్త
వారితో నిశ్చయముగా దేవుఁడు మీకొఱకు తాలూతును రాజుగా నియ
మించినాఁడు అని చెప్పఁగా, ఆతనికి మాపై రాజ్య మెట్లు చెల్లును. ఆతని
కన్న మేమే రాజ్యమునకు హక్కుగలవారము. మఱి ఆతనికి విశాలమైన
ధనము లభించియుండలేదే అని వారు చెప్పసాగిరి. అపుడు ప్రవక్త నిశ్చయ
ముగా దేవుఁడు మీపై ఆతని నెన్నుకొనియున్నాఁడు. ఆతనికి విశాలమైన
విద్యయును దేహము నొసంగియున్నాఁడు. మఱి దేవుఁడు తాను కోరినవారికి
తన రాజ్యము (దేశము) నొసంగుచున్నాఁడు. మఱి దేవుఁడు చాల ననుగ్రహిం
చువాఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 246. ఇక పూర్వికుల విషయము ప్రజలకు బోధనార్థమై వివరింప
బడుచున్నది. పూర్వికుల విషయములు విని వారియందున్నట్టి దుర్గుణములను
వదలి మంచి గుణములను స్వీకరింపవలెనని ఖురానెషరీఫులో నచ్చటచ్చట
పూర్వికుల విషయము చెప్పఁబడినది హజ్రత్ మూసాప్రవక్త గారిపిదప ఇస్రా
యీలియులు కొంత కాలమువఱకు బాగుగానుండిరి. తరువాత చెడిపోయిరి.
జాలూతుఅను రాజు వారి దేశమును వశపఱచుకొని వారిని వారియొండ్లనుండి
తఱుమఁగొట్టెను. ఇస్రాయీలియులు పాతీ వచ్చి బైతుల్ ముఖద్దసులో వసింప
సాగిరి. అప్పటికాలములో సామియేలుప్రవక్త యుండెను. ఇస్రాయీలియులలో
కొందఱుజనులు తమ ప్రవక్త యొద్దకుఁబోయి మేము హీనదశలో నున్నాము.
మాకు రాజును నియమింపుఁడు. మేము శత్రువులతో దేవునికై యుద్ధమాడు
దుము అని విన్నవించిరి. ప్రవక్త వారివిషయము నెఱుంగును. కావున బహుశః
మీరు యుద్ధమాడుఁడు అని విధింపఁబడినపుడు మీరు షిఠీకితనము వహింతు
రేమో అని చెప్పఁగా యుద్ధమెందులకు చేయము? శత్రువు మమ్ము పెట్టిన
బాధలు మఱిచిపోయితిమా అని చెప్పిరి. కాని యుద్ధముచేయ వలసినది అని

విధింపబడినపుడు కొందఱుదప్ప నందఱు యుద్ధమూడకపోయిరి. ప్రాణధర్మరక్షణార్థమై ధర్మయుద్ధము చేయనివారు తమనష్టము చేసికొనుదురు. వారుదుర్మార్గులు. వారిని దేవుఁడెఱుఁగును. వారిని ఉభయలోకములలో శిక్షించును. ఇహమునందు పరదేశరాజులకు లోబడి హీనదశలోఁబడి యుందురు. పరమునందు నరకపాత్రులగుదురు. 247. ఇస్రాయీలియులు రాజును నియమింపుమని ప్రవక్తతో విన్నవించిరి. దానికిఁగాను, తాలూతును దేవుఁడు ఎన్నుకొని యాతనిని రాజుగా నియమించెను అని ప్రవక్తచెప్పఁగా ఇస్రాయీలియులు తమ సహజగుణముతో ఓహో రాజ్యమునకు మేము హక్కుదారులము. మేము యోగ్యులము. అని చెప్పుచు తాలూతు నొద్ద ధనములేదు. ఆయన రాజైట్లగును? అని పలుకసాగిరి. రాజగుటకు, గొప్ప విద్య, జ్ఞానము, ఆరోగ్యము గల దృఢకాయము అవసరము. అవిఅన్నియు తాలూతుపొందియున్నాఁడు. ఆదియునుగాక దేవుఁడు ఇష్టపడిన వారికి రాజ్యము నొసంగును. దేవునికి అండఁగి యోగ్యతలు తెలియును. రాజ్యము నొసంగఁగోరినచో దానికి అనుకూలమైన సాధనములు కల్పించి వారికి ధైర్యసహనముల నొసంగును. దేవుఁడు ఒసంగిన అనుకూల సాధనములతో ప్రజలురాజ్యస్వాతంత్ర్యమునకు కృషిసలుపవలెను. అట్లు గాక చేతులు కట్టుకొని కూర్చుండి స్వరాజ్యము వచ్చునని తలంచుట వెఱ్ఱతనము. దేవుఁడు విశాలముగా నొసంగువాఁడు.

248. వఖాల-లహుమ్-నబియుహుమ్-ఇన్న-ఆయత-ముల్కి-హీ-అన్
యాతియ-కుముల్-తాబూతు-ఫీహి-సకీనతుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్ - వబిఖయ్యతుమ్-మిమ్మా-తరక-ఆలు-మూసా-వ-ఆలు - హీరూస- తహ్-మిలు- హుల్-మలా-
ఇకతు-ఇన్న-ఫీజాలిక-ల-ఆయతల్-లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన్.

248. మఱియు వారి ప్రవక్త వారితో తాలూతురాజ్యమునకు గుర్తుగా మీయొద్దకు తాబూతు అను పెట్టె వచ్చును. అందు మీ ప్రభువునుండి మీ మనశ్శాంతియును మూసాయొక్కయు హీరూనుయొక్కయు సంతానము వదలిపెట్టిన వస్తువులను గలవు. ఆ పెట్టెను దేవదూతలు ఎత్తితెత్తురు. మీరు విశ్వాసులేయైనచో నందు నిశ్చయముగా మీకు గొప్ప సూచనయున్నది అని చెప్పెను.

వ్యా॥ 248. ఇస్రాయీలియులు తాలూతురాజ్యమునుగూర్చి విని తమ ప్రవక్తతో మాసందేహములు వీడిపోవునట్లు ఇంకొక వేఱుగుర్తుదెలుపుమని వేడఁగా తాబూతువచ్చును అని ప్రవక్త వారితో చెప్పెను. తాబూతు అనునది ఒకపెట్టె, మూసా హీరూను ప్రవక్తలు వదలిన పవిత్రవస్తువు

లందుండెను. ఇస్రాఱియలు యుద్ధములో తమ సైన్యమునకు నెదుటదాని నుంచి యుద్ధమాడుచు విజయముపొందుచుండిరి. దానివలన మనశ్శాంతిగల్గుచుండెను. జాలూతు అను రాజు ఇస్రాఱియలను ఓడించి ఆ పెట్టెను కూడ దీసికొనిపోయెను. ఆ పెట్టె జాలూతు, ఏ పట్టణములో పెట్టుచుండెనో ఆ పురములో ఏదో యొక పీఠప్రబలుచుండెను. వారుభయపడి దానిని రెండెద్దులబండిలోనుంచి వదలిపెట్టిరి. ఆ పెట్టెబండిని, దేవదూతలు తోలుకొని వచ్చి తాలూతు గృహమునొద్ద వదలిరి. పెట్టె తిరిగి లభించుట చూచి ఇస్రాఱియలు తమ మంచిదినము వచ్చినదని తలచి, తాలూతును రాజుగా నొప్పకొని యుద్ధమునకు సిద్ధమైరి. ఇందువిశ్వాసులకు గొప్పసూచన యున్నది. ఇస్రాఱియలు తాలూతును రాజుగానియమించుకొని యుద్ధమాడి విజయము పొందుటకు సుత్సాహము గలుగఁజేసెను. ఇదియునుగాక, హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబరులవారు ఏ చదువును చదువక పూర్వీకుల వాస్తవమైన విషయము దెలుపుట వారి ప్రవక్త పదవికి గొప్పసూచనయని విశ్వాసులకు దెలుపఁబడియెను.

249. ఫ-లమ్మా-ఫసల-తాలూతు-బిల్-జునూది-ఖాల-ఇన్నల్లాహ-ము
బ్-తలీఖుమ్-బి-నహారిన్-ఫ-మన్-ష-రిబ-మిన్ హు-ఫ-లైస-మిన్నీ-వమల్-లమ్-
యత్-అమ్ హు-ఫ-ఇన్న-హూ-మిన్నీ-ఇల్లా-మ-నిగ్-తరఫ-గుర్ ఫ తమ్-బియ-
దిహీ-ఫ-ష-రిబూమిన్-హు-ఇల్లా ఖ-లీలమ్-మిన్-హుమ్-ఫలమ్మా-జావ-జహూ-
హువ-చల్ల-జీన-ఆమనూ-మ-అహూ-ఖాలూ-లా - తాఖత-లనల్-యూమ-బి-
జాలూత-వజు-నూదిహీ-ఖాలల్ లజీన-యజున్నూన-అన్న - హుమ్-ములా-
ఖుల్లా-హీ-కమ్-మిన్-ఫి-అతిన్-ఖ-లీలతిన్-గల-బత్-ఫి-అతన్-కసీ-రతమ్-బి-ఇజ్-
-నిల్లాహీ-వలాహు-మ-అస్-సాబీరీన్. 250. వలమ్మా-బరజూ-లిజా-లూత-వజు
నూదిహీ-ఖాలూ-రబ్బనా అఫ్-రిగ్-అ-లై నా-సబరన్-వసబ్బిత్-అఖ్-దామ
నా-వన్ సుర్ నా అలల్-ఖౌమిల్-కా-ఫిరీన్. 251. ఫహజ-మూహుమ్-బి-
ఇజ్ నిల్లాహీ-వ-ఖ-తల-దాఫూదు. జాలూత-వ-ఆ-తాహుల్లా - హుల్-ముల్క్-
గల్-హిక్మత-వ-అల్ల-మహూ-మిమ్మా-యషాఉ-వ-లౌలా-దఫ్-ఉల్లా-హిన్నాస
బ-అ - జహుమ్-బి-బిఅ-జిల్-ల-ఫస-దతిల్-అర్-జు-వలా-కిన్నాల్లాహ-జూ-ఫ
లిన్-అలల్-ఆల-మిన్. 252. తిల్క-ఆయా-తుల్లాహీ-నత్తూ-హ-అ-లై క-బిల్

— — —

హాఖోఖ-వ-ఇన్నక-లమి-నల్-ముర్-సలీన్.

249. ఆ పిదప తాలూతు తన సైన్యమును తీసికొని బయలుదేటి నిశ్చయముగా దేవుఁడు ఒక నది మూలమున మిమ్ముపరీక్షించును. కావున ఎవరు దానినుండి నీళ్లు త్రాగుదురో వారు నావారుకారు. ఘటెవరు దాని రుచి చూడరో వారు నావారు. కాని ఒకచేరెఁడు తనచేతితోపుచ్చుకొన్నవాఁడును (నావాఁడే) అని తాలూతు చెప్పెను. ఆ పిదప వారిలో కొందఱుదప్ప నందఱును ఆ నదినీళ్లు పూర్తిగత్రాగిరి. మరల తాలూతు ఆతనితోబాటు విశ్వాసులును ఆ నదిని దాటిపోగా ఈ దినము జాలూతుతోను ఆతని సైన్యముతోను పోరాడుటకు మాకు శక్తిలేదు అని వారుచెప్పసాగిరి. దేవునినిదర్శింపగలమని, నిశ్చయించినవారు, 'దేవుని సెలవుచే కొద్దిమంది జనులు పెక్కు తూర్పు పెక్కుమంది జనులపై విజయము పొందిరి. దేవుఁడు సహించవారిలో నన్నాడు.' అని చెప్పిరి. 250. మఱియు వారు (తాలూతు సైన్యము) జాలూతునకును ఆతని సైన్యమునకును ఎదురుపడఁగా, ఓమాప్రభువా! మాకు ఓర్పు నొసంగుము. మాపాదములను స్థిరముగా నుంచుము. అవిశ్వాసులపై మాపక్షమున తోడుపడము అని పలికిరి. 251. ఆ పిదప దేవుని సెలవుచే విశ్వాసులు జాలూతు సైన్యమును ఓడించిరి. మఱి దావూదు, జాలూతును వధించెను. దేవుఁడు దావూదునకు రాజ్యమును జ్ఞానమునొసంగి తాను కోరిన దానిని ఆతనికి నేర్పించెను. మఱి దేవుఁడు కొండఱిచే కొండఱిని ఓడింపనిచో లోకము నాశమై యుండును. కాని దేవుఁడు లోకులపై చాల అనుగ్రహముగలవాఁడు. 252. ఇవన్నియు దేవుని నూచనలు. వాస్తవముగా వానిని నీకు వినుపించుచున్నాము. మఱియు నిశ్చయముగా నీవు మా ప్రవక్తలలో చేరినవాడవు.

వ్యా॥ 249. ఇస్రాయీలియులు తాలూతును రాజుగా నొప్పుకొని పెక్కువేలమంది యుద్ధముచేత సిద్ధమై బయలుదేఱిరి. వారికి దాటిలో దప్పి ఆయెను. వారు పోవుమార్గమందు నదికనబడెను. దాహమును సహించి రాజు మాటను ఎవరు వినుదురు అనునది పరీక్షించుటకై తాలూతు తన సైన్యముతో ఎవరుకడుపుచిండుగ నీళ్లుత్రాగుదురో, వారునావారుకారు. వారుఅవిధేయులు, ఎవరు బొత్తిగా త్రాగరోవారును, ఒక్కచేరెఁడు నీళ్లుమాత్రము త్రాగువారును నావారే అని దేవుని సెలవుచే పలికెను. ఇస్రాయీలియులు కొద్దిమంది తప్ప అందఱును తమసహజ గుణమగు అవిధేయతను అనుసరించియు, దప్పిని సహింపలేకయు కడుపుబ్బనట్లు త్రాగిరి. వాఁడందఱును నదినిదాటి అమితమైన శత్రుసైన్యబలమును చూచి మేము యుద్ధమాడఁజాలము అనిపలుకసాగిరి. అందు విశ్వాసులును సహనముగలవారును దేవుని దర్శింపగలమని

విశ్వాసనిశ్చయము గలవారును జయాపజయములు పై న్యపుసంఖ్యనుబట్టిలేదు. కొద్దిమంది అనేకులపై విజయము పెక్కుసాగు పొందియున్నారు. మేము సంఖ్య లో కొద్దిగా నుండినప్పటికిని దేవుని సహాయముచే శత్రుసైన్యముపై విజయము పొందగలమని ధైర్యవాక్కులు పలికిరి. 250. ఆపిదప యుద్ధమునకై పూనుకొని, శత్రువులను ఎదుర్కొనునపుడు సహనము, యుద్ధరంగము వీడి పోకుండ స్థిరత్వము నొసంగి శత్రువులపై విజయము నొసంగవలెను. అని దేవుని మేడుకొనిరి. 251. అటులే దేవుని సహాయము వలన తాలూతుసైన్యము జాలూతుసైన్యమును ఓడించెను. జాలూతు అనువాడు గొప్పయుద్ధవీరుడు. ఆతడు యుద్ధరంగమునందువచ్చి నన్నుమార్కొనువాడు మీసైన్యములోగలఁ డా అని పలికెను. అపుడు దావూదువానిని మార్కొని వధించెను. దీనికి ముందే ఎవరు జాలూతును వధింతురో యాతనికి నాకూతునిచ్చి పెండ్లిచేసెదను. నా పిదప ఆతడు రాజగును అని తాలూతురాజు ప్రకటించి యుండెను. దాని ననుసరించి దావూదు, ఆతని కుమార్తెను వివాహమాడి తాలూతు పిదప రాజయ్యెను. దేవుడు, దావూదునకు ప్రవక్త పదవిగూడ నొసంగి జ్ఞానసంపత్తియగు జబూర్గు గ్రంథమునొసంగి, తెలియని విషయములను నేర్పెను. లోకములో దుర్మార్గులు హెచ్చి దేశములను పాడు చేయుచు దుర్బలులను హింసించి తమ సౌకర్యములనే పొటించుచు నుండురు. అట్టి దుర్మార్గులను, అటులే వదలి పెట్టినచో దేశము నాశమగును. అందుకు దేవుడు అట్టి దుర్మార్గులను ఓడించి వారి దుర్మార్గము నణచివేయుటకై మంచివారిని నియమించును. కావున యుద్ధములు సంభవించుచుండును. దేవుడు లోకక్షేమమునకై అనుగ్రహించి అట్లు చేయును. లేనిచో దేశములు నాశమైయుండును. 252. ఇంతవఱకుఁ దెలుపఁబడిన వాస్తవమైన విషయములు దేవుడు తన వాక్యముల మూలమున ముహమ్మదువారికిఁ దెలిపెను. వారు చదువను వ్రాయను తెలియనివారు. అట్టివారయ్యు అట్టి వాస్తవమైన విషయమై విషయములు తెలుపుట దేవుని వలననే యగును. కావున వారు దేవుని ప్రవక్తలలో చేరినవారు అని సూచింపఁబడియెను. విజయము పొందవలెనన్న, పై వివరింపఁబడిన గుణములు సైన్యములోను, సేనాధిపతిలో నుండవలెను. అవి విద్య, జ్ఞానము, దృఢకాయము సహనము, ధైర్యము విధేయత, స్థిరత్వము, యుద్ధసామగ్రికై ధనము ఖర్చు చేయుట వికృతత్యము మొదలగునవి. కాలమునకుఁ దగినట్లు యుద్ధసామగ్రి సిద్ధముచేసికొన్న పిదప దేవునియందు విశ్వాసము, ఆతని సహాయము వేడుట మున్నగు గుణములుండవలెను.

మూడవ కాండము

253. తిల్-కర్-రుసులు-ఫజ్-జన్-నా-బ-అ-జ, హుమ్-అలా-బ-అ-జిన్-
 మిన్ - హుమ్-మన్-కల్-మల్లాహు-వ-రఫఅ-బ-అ-జహుమ్-దరజా-తి
 న్-వ-అ-తై-నా-ఈసబ్బ-మర్-య-మత్-బియ్య-నా-తి-వ-అయ్యద్-నా-హు-బిరూ
 హిల్-ఖుదుసి-వలౌ-షా-అల్లాహు-మఖ్-తత-ల్ల - జీని-మిమ్-బి-ది-హిమ్-మి
 మ్-బ-అ-ది-మాజా-అత్-హుముత్-బియ్యనాతు-వలా-కినిఖ్-తలఘా-ఫ-మిన్
 హుమ్-మన్-ఆమన-వ-మిన్-హుమ్-మన్-కఫర-వలౌ-షా-అల్లాహు-మఖ్-త
 త-తలూ-వలా-కిన్నల్లాహ-యఫ్-అలు-మా-యురీద్-

253. ప్రవక్తలలో కొందఱికి కొందఱిపై ఘనతనొసంగితిమి. వీరిలో కొందఱితో దేవుడు సంభాషించెను. మఱికొందఱు పదవులను హెచ్చించెను. మఱి మేము మర్యము కుమారుడగు ఈసాకు స్పష్టమైన సూచనల నొసంగి ఆతనికి పరిశుద్ధాత్మ (జిబ్రియూలు) సహాయము నొసంగితిమి. ఈ ప్రవక్తల తరువాత వచ్చిన ప్రజలు వారికి స్పష్టమైన దేవునాజ్ఞలువచ్చిన తరువాత (దేవుడు ఇష్టపడియుండినచో) వారు కలహింపకయుండి యుందురు. కాని వారు వేఱు వేఱు అయిపోయిరి. వారిలో కొందఱు విశ్వసించిరి. మఱికొందఱు విశ్వసింపకపోయిరి. దేవుడు కోరినచో వారు కలహింపక యుండి యుందురు. కాని దేవుడు తాను కోరినది చేయును.

వ్యా! 253. ఇంతవఱకు పేర్కొనబడిన ప్రవక్తలలో ఒకరిపై నొకరికి దేవుడు ఘనతనొసంగియున్నాడు. అందఱును ప్రవక్తలే. వారిలో, ఆదము, మూసా, ప్రవక్తలతో దేవుడు సంభాషించెను. ప్రవక్తలలోకొందఱు ఒక పురమునకు మఱికొందఱు ఒక దేశమునకు, మఱికొందఱు (ముహమ్మదు వారు) లోకమంతటికిని ప్రవక్తలుగా దేవునిచే పంపబడిరి. ఇట్లు ఒకరిపై నొకరికి (దర్జా) పదవులను గొప్పవిగాఁ జేసెను. బీబీమర్యమ్ కుమారుడగు ఈసా ప్రవక్తకు, స్పష్టమైన సూచనలు, రోగులను బాగుచేయుట, మృతినొందిన వారిని దేవుని నెలవుచే బ్రతికించుట మొదలగు అమానుషము (మోజీజా) ల నొసంగి పరిశుద్ధాత్మయగు జిబ్రీలుదూత సహాయమునిచ్చి బలపఱచెను. ప్రవక్తల పిదప వారి జనులు, మతగ్రంథములో భేదాభిప్రాయములు గలిగి ఒకరితో నొకరు కలహింపసాగిరి. దేవుని స్పష్టమైన సూచనలు దెలిసియు అట్లు కలహించిరి. కొందఱు భక్తిమార్గమందు స్థిరముగానుండి విశ్వాసులైరి. మఱికొందఱు దేవుని ధర్మములను, సూచనలను తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైరి.

దేవుడు కోరినచో అట్లు కలహములును, అభిప్రాయభేదములును గలిగియుండువు. కాని దేవుడు తాను ఇష్టపడినది చేయును. ప్రజలకు జ్ఞానము నొసంగెను. వారు దానిని సరియైన త్రోవలో నుపయోగింపవలెను.

264. యా-అయ్య-హల్ల-జీన-ఆమనూ-అన్-ఫి-ఖూ-మిమ్మా-రజుఖ్నా-కుమ్-మిన్-ఖబ్లి-అన్-యాతీయ-యాముల్-లా-బై-ఉన్-ఫీ-హి-వలా-ఖుల్లతున్-వలా-షఫా-అతున్-వల్-కాఫిరూన-హుముజ్-జాలిమ్మాన్.

254. ఓ విశ్వాసులారా! బేరముగాని, స్నేహముగాని, సిఫారసుగాని పనికిరాని దినము రాకమునుపే, మేము మీకు నొసంగియున్న దానిలోనుండి ఖర్చు (దానము) చేయుడు. మఱి అవిశ్వాసులే అన్యాయముచేయువారు.

వ్యా॥ 254. తఱచుగ మానవుడు ధనాశచే పెక్కు తప్పులును పాపములునుచేయును. ధనమును దేవునిమార్గమందు నిలుపేదలు మొదలగు వారికి దానముచేయవలెనన్న ప్రాణసంకటముగాఁదోచును. మానవుడు చేర్చిపెట్టిపోయిన ధనము పరులపాలగును. ఆతనికి నష్టము, పాపముదప్ప వేఱు లాభముగలుగదు. రాబోవు (ఆఖరు) దినము కర్మల తీర్పు దినమునందు బేరము జరుగదు, చేర్చిన ధనమిచ్చి పుణ్యములను కొనఁజాలరు. ఒకరి స్నేహము పనికిరాదు. ఒకరి సిఫారసు మాధ్యస్థమువలన ప్రయోజనముండదు. నరకముదప్పదు. మానవుడు తానుచేసికొన్న పుణ్యకార్యములే తనకుతోడు పడును. కావున అట్టిదినము రాకమునుపే (చావకముందే) దేవుఁడొసంగిన ధనము దానముచేసి ఉభయలోకముల మేలు సంపాదించుకొనవలెను. దేవుని నమ్మక అవిశ్వాసులైనవారే దేవుని ధర్మముల ననుసరింపక తమయాత్మలవిషయమై అన్యాయముగావించుకొనువారు. కావున వారు అన్యాయస్థులు, దుర్మార్గులును.

259. అల్లాహు-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హువల్-హయ్యుల్-ఖయూయ్యము-లా-తాఖు-జుహూ-సిసతున్-వలా-నౌమున్-లహూమా ఫిన్-సమా-వాతి-వమా-ఫిల్-అర్జి-మన్-జల్లజ్జీయస్. ఫడ-ఇస్తహూ-ఇల్లా-బిఇజ్జిహీ-యల్-లము-మా-బై న-బిదీ-హిమ్-వమా-ఖిల్-హుమ్-వలా-యుహీ తూన-నిమై-ఇమ్-మిన్-ఇల్లిహీ-ఇల్లా-బిమా-షాఅ-వసితి-కు-సియ్య-హుస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-వలా-యడీదుహూ-హిఫ్-జు హుమా-వహు-వల్-అలియ్యుల్-అజీమ్.

255. అల్లాః దప్పమఱొకఁడు దేవుడు లేడు. ఆతఁడు శాశ్వతుఁడును

సర్వమును కాపాడు వాడును. ఆతనికి తూఁగుగాని నిద్రగాని పట్టదు. ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న సమస్తమును ఆతనిదే. ఆతని సెలవు లేనిదే ఎవరు ఆతనియొద్ద సిఫారసుచేయఁగలరు! ఆతఁడు మానవులకు నిఁకముందు రానున్నదియును వారికి ముందు గడచినది సమస్తము నెఱుంగును. దేవునికిఁ దెలియు విషయములలో తానుకోరి దెలిపినదిదప్ప నితరము వారు గ్రహింపఁ జాలరు. ఆతని సింహాసనము ఆకాశములను భూమిని వ్యాపించియున్నది. ఆరెంటిని కాపాడుట దేవునికి భారము (కష్టము) కాదు. వఱియు నాతఁడే సర్వాధికుఁడును గొప్పవాఁడును.

వ్యా॥ 255. ఈ వాక్యములో దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) ను, ఆతని మహిమయు చెప్పఁబడినవి. ఆతఁడు అద్వితీయుఁడు. ఆతఁడు శాశ్వతుఁడు. ఆతనికి సాటిలేదు. ఆతఁడు సర్వమును సృష్టించి కాపాడుచు సర్వమునకు ఆధారమైయున్నాఁడు. ఆతఁడు ఎట్టికళంకమును లోపమునులేని పరమ పవిత్రుఁడు. ఆతనికి తూఁగుగాని నిద్రగాని పట్టదు. ఘనతగలవాఁడు. సర్వము ఆతనిదే. భూమ్యాకాశములు ఆతనిదే. ఆతఁడు సర్వజ్ఞుఁడును సర్వశక్తుఁడును, సర్వాధికుఁడును. ఆతనిసెలవులేనిదే ఎవరును సిఫారసు చేయఁజాలరు. సిఫారసుచేయు వారు ఆతని సెలవు పొందియే చేయఁగలరు. ఎట్టిపనియైనను ఆతనికి కష్టమైనదికాదు. భూమ్యాకాశములను వాని మధ్యనున్న సమస్తమును కాపాడుట ఆతనికిమియుకష్టముగాని భారముగాని గాదు. సర్వమునకును సర్వజనుల యూహలకును మించినవాఁడు. ఆతనిమహిమ కొనియాడ వీలుకానిది. ఇట్టిదేవుని యాజ్ఞలను మానవులు దప్పక ఆచరింపవలసినది. ఆతనియందు విశ్వాసము భయభక్తులు గలిగి మానవులు తమ లోపములను గుర్రెఱింగి, పరమదయాళువగు దేవునిప్రార్థించుచుండవలెను. (ఈవాక్యమును ఆయతుల్ కుర్సీఅనుదురు.)

256. లా-ఇక్రకాహ-ఫిద్-దీని-ఖత్-త-బయ్యనర్-రుష్-దు-మినల్-గయ్యి-ఫమన్-యక్ఫర్-బిత్తా-గూతి-వ-యూమిమ్-బిల్లాహి-ఫఖ-దిస్-తమ్-సక-బిల్-ఉర్-వతిల్-వుస్-ఖా-లన్-ఫిసాను-లహ్-వల్లాహు-సమీఉన్-అలీమ్. 257. అల్లాహు-వలియుల్ల-జీన-ఆమనూ-యుఖ్-రిజుహుమ్-మినజ్-జులు-మాతి-ఇలన్నూ-రి-వల్ల-జీన-కఫరూ-బాలియా-ఉహు-ముత్తా-గూతు-యుఖ్-రి-జూన-హుమ్మినన్-న్నూరి-ఇలజ్-జులు-మాతి-ఉలాఇక-అస్-హుబున్నూరి-హుమ్-షీహి-ఖాలిదూన్.

256. మతము విషయమున బలాత్కారము లేదు. నిశ్చయముగా సన్నా

ర్గము దుర్మార్గమునుండి వెలుపడియున్నది. కావున ఎవరు దారికొట్టు సైతా నును తిరస్కరించి, దేవుని విశ్వసించువాడు గట్టిగడియమును వట్టినవారు అని తెగుటలేదు. మఱిదేవుడు సర్వము విడుచు నెఱుంగుచున్నాడు. 257. దేవుడు విశ్వసించిన వారికి సహాయుడు. అతడు వారిని చీకటిలో నుండి వెలుతురులోనికి దెచ్చును. మఱివిశ్వసించని వారికి స్పృహశూన్య సైతానాలు. వారు అవిశ్వాసులను వెలుతురులోనుండి చీకటిలోనికిదీసికొని పోవుచున్నారు. వారే నరకనివాసులు. అందువారు చిరకాలముందురు.

అధ్యాయము 256. దేవుని యోగ్యమును మనము దెలుపు నాధ్యాయములు వివరింపబడిన పదవ అవిశ్వాసులకు విశ్వసించుటలో నట్లు ఆశురములు నేరము. ఇందు న్యాయముగానే విశ్వసి పవచ్చును. సన్మార్గము వచ్చుచు గా దెలుపబడి నది. దుర్మార్గమునుండ స్పృహగ దెలిసినది. ర దుర్మార్గములు తెలిసి పదవ సన్మార్గమును స్వీకరించుటలో నట్లు బలము తక్కువగా నున్నది. అందుచే నే ఇస్లాము మతములో అవిశ్వాసులను చేర్చుటలో నట్లు బలవంతములేదు. అవి శ్వాసులు తమ యిష్టప్రకారముగా ఏ మతములోనైన సుందరమును. అవి శ్వాసులు ముసల్మానుల రాజ్యములో రాజ్యపద్ధతుల ననుసరించి పన్నులు చెల్లించుచు తమ మతముగానే యుండవచ్చును. దుర్మార్గము సైతానల మార్గము. దానిని తిరస్కరించి దేవుని విశ్వసించువాడు సన్మార్గమును గట్టి గడియము వట్టినవారగుదురు. చీకటిలోనుండి వెలుగు. దేవుడు సర్వమును విసుడు నెఱుంగుచున్నాడు. ఎవరు మత పురస్కారముగా కట్టి పోతారు? దేవునికి నోరుక. దేవుని మానములు ధర్మపురస్కారముగా దేవుని ముందు పవలను. 257. విశ్వసించి ముసల్మానుల నెవరికి దేవుడు సహాయుడు. వారికి ఉధ యులోగములలోను తోడుపడి విజయము మోయుచున్నప్పుడు దుర్మార్గమును చీకటిలోనుండి గట్టి సన్మార్గమును (ఇస్లాము) వెలుతురులోనికి దెచ్చును. అవి శ్వాసులకు సైతానులు స్పృహశూన్య. అందువారిని వెలుతురును సన్మార్గమునుండి తొలగించి దుర్మార్గమును చీకటిలో పది పేయుచును, దానివలన అవిశ్వా సులు నరకములోనికి వెలుగు నెఱుంగుచుండుదురు. కావున అవిశ్వాసులను వదిలి విశ్వాసులను స్వీకరింపవలెను.

258. అందు 45-ఇలలో లజ్జా-ఇబ్రాహీము ఫీ-అబ్దుల్-అన్-అనా- హుల్లా-హుల్-ముల్క-ఇత్-ఖాల ఇబ్రాహీము-రబ్బి ఇల్లత్-యుహ్-యా-ప- ము మీతు-ఖాల అహ్ ఉహ్-యా-ప ఉమీతు-ఖాల ఇబ్రాహీము-ఇస్మిల్- ఈ-యా-రీ-బిష్-షర్-మిసల్-మహ్-ఫ-ఫా-లి-బిహ్-మిసల్ మహ్-అ-ఫ-మహ్-

జుర్-ఇలా-తత్-మిక్-వష-రా-బిక్-లమ్-యత-సన్నహ్-వణ-జుర్-ఇలా-హి-మారి
 క-వలినజ్-అలక్-అయతల్-లిన్నాసి-వణ-జుర్-ఇలల్-ఇజామి-కైఫ-నుణ - మిజు
 హ్-సుమ్మ-నక్సాహ్-లహ్మ-ఫలమ్మా-తబయ్యన-లహూ - ఖాల-అల-లము-
 అన్నల్లాహ్-అలా-కుల్లి-మైఇన్-ఖదీర్.

259. లేక, కప్పులు పడి నాశమైయుండిన పురమునుండిపోవునట్టి యా
 తనిని నీవు చూడలేదా? ఆతఁడు, దేవుఁ డెట్లు దీని చావుపిదప దీనికి జీవము
 పోయును అనెను. ఆ పిదప దేవుఁడు ఆతనిని నూఱుసంవత్సరములవఱకు
 మృతునిగాఁజేసెను. తిరిగి యాతనిని లేపి నీవు ఎంతసేపుంటివి అని దేవుఁ
 డడుగఁగా. నేను ఒక దినమో లేక ఒక దినముకన్న తక్కువకాలమోయుం
 అని చెప్పఁగా దేవుఁడు లేదు లేదు, నీవు నూఱుసంవత్సరములుంటివి. నీ టి
 న్నపానాదులను చూడుము. అవి కుళ్లలేదు. మఱి గాడిదనుచూడుము. మఱి
 మేము ప్రజలకొఱకుఁగాను నిన్న దృష్టాంతముగాఁ జేయఁదలంచితిమి. మఱి
 గాడిద యెముకలు చూడుము. ఎట్లు వాని నుద్ధరించి కలిపి తిరిగి వానిపై
 మాంసమును గప్పుచున్నామో అని చెప్పెను. ఆ పిదప ఆతనికి విషయము
 స్పష్టపడఁగా నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తులు గలవాఁడని యెఱుంగుదును
 అని చెప్పసాగెను.

వ్యా॥ 259. ఇందు ఉజ్జైరు ప్రవక్తకు సంభవించిన విషయము చెప్పఁ
 బడినది. ఈతని కాలముందు బఖ్రైసర్ అను అవిశ్వాసుఁడురాజుగానుండెను.
 ఆ రాజు జైతుల్ ముఖద్దసు (జెరూసలేము)ను నాశముచేసి ఇస్రాయీలియు
 లలో ననేకులను ఖైదీలుగాఁ దీసికొనిపోయెను. ఆ ఖైదీలలో ఉజ్జైరుప్రవక్త
 కూడ నుండెను ఆ పిదప ఉజ్జైరు చెఱసాలనుండి విడుదలపొందివచ్చునపుడు
 మార్గముం దొక పురము పాడుపడియుండఁగా జూచి తన మనస్సులో దేవుఁడు
 దీని నెట్లు తిరిగి బాగుగాఁజేసి యందు చనిపోయిన వారిని బ్రతికించును. అని
 అనుకొనెను. అచ్చటనే యాతని ప్రాణముపోయెను. ఆతనికిస్వారిగానున్న
 గాడిదకూడ చనిపోయెను. అంతట నూఱు సంవత్సరములు గడచెను. ఆతని
 విషయము ఎవరికిని దెలియకపోయెను. ఆ కాలములో బఖ్రైసరు దుష్టరాజు
 చనిపోయెను, మఱొక రాజు ఆ పురమును జెరూసలేమును తిరిగి వృద్ధి
 పొందునట్లు చేసెను. నూఱుసంవత్సరములైన తరువాత దేవుఁడు ఉజ్జైరును
 తిరిగి సజీవునిగాఁజేసెను. ఆతని భోజనము నీళ్లు కుళ్లకుండ నుండెను. ఆతని
 గాడిద కుళ్ళిపోయి దాని పాత ఎముకలు పడియుండెను. ఆగాడిదయు ఆతని
 యెదుటనే తిరిగి సజీవముగాఁ జేయఁబడెను. ఇదంతయు ప్రజలకు దేవునిశక్తిని

దెలుపుటకు దృష్టాంతముగా నుండుటకై సంభవించెను. ఉజ్జైరు మృతినొందు నపుడు కొంత ప్రొద్దెక్కియుండెను. తిరిగి బ్రతుకునపుడురాత్రికాకుండుటను చూచి ఒకదినమో లేక దానికన్న తక్కువదినమో యుంటినని తలచెను. కాని దేవుడు ఆతడుండిన కాలము దెలిపి ఆతని యెదుటనే గాడిదనుబ్రతికించెను. అపుడు ఉజ్జైరు, దేవుడు చచ్చినవారిని బ్రతికించును. అది దేవునికి సుఖమైనపని. ఆతడు సర్వశక్తుడు అని దెలియును. అది ఇపుడు కన్నులార కూడ చూచితిని. అని చెప్పసాగెను. ఆ పిదప ఉజ్జైరు జెరూసలేమునకు పోగా ఎవరును ఆతనిని గుర్తింపలేకపోయిరి. అపుడు ఆయన తన కంఠోక్తి గానున్న తౌరాతును వినిపింపగా నపుడు ప్రజలు గుర్తించిరి. ఆయనకు సంభవించిన విషయము నందఱకును దెలిపెను.

260. వ-ఇజ్-ఖాల-ఇబ్రా-హీ-ము-అబ్బి-అరినీ-కై-ఫ-తు-హ్-యిల్-మా-తా-ఖాల-అవలమ్-తూమిన్-ఖాల-బలా-వలాకిల్-లియత-మయిన్న-ఖిల్-బీ-ఖాల-ఫ-ఖుజ్. అర్-బల-తమ్-మినత్-తై-రి-ఫ-సుర్-హున్న-ఇలై-క-సుమ్మజ్-అల్-అలా-కుల్లి-జబ-లిమ్-మిన్-హున్న-జుజ్-అన్-సుమ్మద్-ఉ-హున్న-యాతీనక-సఅ-యన్-వఅ-లమ్-అన్నల్లాహ-అజీజున్-హకీమ్.

260. మఱియు ఇబ్రాహీము, ఓ నాప్రభువా ! మృతులను నీవెట్లు సజీవులుగాఁ జేయుదురో నాకు చూపింపుము అని చెప్పినపుడు దేవుడు, ఏమి? నమ్మలేదా అని చెప్పగా, ఎందుకులేదు, (నేను నమ్మితిని). కాని నా హృదయమునకు శాంతముగలుగుటకుఁగాను (అడిగితిని) అని చెప్పెను. అప్పుడు దేవుడు నీవు నాలుగు పక్షులను పట్టుకొని వానిని నీతో మరపించుము. ఆ పిదప వానిని తునుకలుగాఁజేసి వాని యొక్కొక్క తునుకను ఒక్కొక్క కొండపైనుంచి, తిరిగి వానిని పిలుపుము. అవి నీయొద్దకు పరుగెత్తుచు వచ్చును అని పలికెను. మఱి నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వశక్తుడును వివేచనాపరుఁడును అని తెలిసికొనుము.

వ్యా॥ 260. ఈ వాక్యములోఁగూడ దేవుడు మృతులను తిరిగి సజీవులనుగా చేయును. అనితెలుపు నొక విషయము చెప్పబడినది. ఇబ్రాహీము గొప్ప ప్రవక్త. ఆయన దేవుడు ఎట్లు మృతులకు తిరిగిప్రాణములుపోయునో కన్నులార చూచి మనశ్శాంతి గలుగఁజేసికొనవలెనని దేవుని వేడుకొనెను. దేవుడు సెలవిచ్చినట్లు నాలుగు రకముల పక్షులను పట్టుకొని వానిని మరపించి తరువాత నొకనాఁడు తునుకలుగాఁ కోసి ఒక్కొక్క తునుకను ఒక్కొక్క కొండపై నుంచెను, ఆ పిదప ఆ పక్షులను రమ్మని పిలువగా అవి సజీవ

ములై ఆయనయొద్దకు పరుగెత్తి వచ్చెను. దేవుడు సర్వశక్తుడు. తానుకోరి నది చేయును. మృతులను సజీవులనుగా చేయుట ఆతనికి దుష్కరముకాదు. ఆతని ప్రతికార్యములో నేదోయొక మహిమ రహస్యముండును. ఇటులే చని పోయిన జనులను వారి కర్మల తీర్పుకై తుదిదినము (ఖయామతు)నందులేపును.

261. మసలుల్ - లజీన - యున్ - ఫిఖూన - అమ్ - వాల - హుమ్ - ఫీ - సబీ - లిల్లాహి - క
మసలి - హబ్బ - తిన్ - అం - బతత్ - సబ్ - అ - సనా - నిల - ఫీ - కుల్లి - సుంబు - లతిమ్ - మిఅతుహ
బ్బ - తిన్ - వల్లాహు - యుజా - ఇఫు - లిమన్ - యషాఉ - వల్లాహు - వాసి - ఉన్ - ఆలీమ్.

261. దేవుని మార్గమందు తమ ధనమును ఖర్చు చేయువారి పోలిక, ఒక్కొక్క విత్తనమునుండి యేడు వెన్నులు పుట్టి ప్రతివెన్నులో నూతేసి గింజలు గలిగిన దానివలె నున్నది. మఱి దేవుడు తానుకోరినవారికి హెచ్చుగా నొసంగును. మఱి దేవుడు అమితముగా ననుగ్రహించు వాడును సర్వజ్ఞుడును.

వ్యా॥ 261. ఈవాక్యమునందు భక్తులు తమ ధనమును దేవుని మార్గమందు ప్రజల మేలుకొఱకు ఖర్చుచేయుటకై ప్రోత్సాహము గలదు. దేవుని మార్గమందుభక్తితో కొద్దిధనము ఖర్చుపెట్టినను దాని ఫలితము అధికముగా నుభయలోకములలోను లభించును. దాని యుదాహరణము, ఒక విత్తనమును పోలియున్నది. మంచి సత్తువగల భూమిలో ఒక్క విత్తనము నాటిన దానికి ఏడువందల గింజలు లభించును. అటులే భక్తులు చేసిన దాన ఫలితము అధికముగా లభించును. దేవుడు అమితముగా నొసంగువాడు. ఆతడు కోరిన వారికి నింకను అధికముగా నొసంగును. ఆతనికి కొఱతలేదు. దానముచేయు వారి యుద్దేశముల నెఱుంగును, దాని ననుసరించి వారికితగిన ఫలితమునొసంగును. ఆతడు సర్వమును దెలిసినవాడు. ఆతనికి నెద్దియును మఱుంగులేదు.

262. అల్ల - జీన - యున్ - ఫిఖూన - అమ్ - వాల - హుమ్ - ఫీ - సబీ - లిల్లాహి - సుచ్చు -
లా - యుత్ - బీడీన - మా - ఆన్ - ఫఖూ - మన్నన్ - వలాఅజల్ - లహుమ్ - అజ్ - రుహు
మ్ - ఇన్ద - రబ్బి - హిమ్ - వలా - భాఫున్ - అల్లా హిమ్ - వలా - హుమ్ - యహ్ - జనూన్.

263. ఫౌలుమ్ - మి - రూఫున్ - వ - మగ్ - ఫిరతున్ - ఖై - రుమ్ - మిన్ - సదఖతిన్ - యత్
బడిహ్ - అజన్ - వల్లాహు - గనియున్ - హాలీమ్.

262. ఎవరు తమధనమును దేవునిమార్గమందు ఖర్చుచేసి దాని తరువాత తమ యుపకారము నెన్నక, కష్ట పెట్టకయుందురో వారికి తమప్రభువు నొద్ద పుణ్య (ఫలిత) ము లభించును. వారు భయముగాని దుఃఖముగాని పొందరు.

263. దానము చేసిన పిదప కష్టపెట్టుటకంటె మంచిమాటపలుకుటయును, తుమిం చుటయును మేలు. మఱియు దేవుఁడు నిర్లక్ష్యము, సహనముగలవాఁడు.

వ్యా॥ 262 263. ఇందు దానముచేయుపద్ధతి చెప్పఁబడినది. భక్తులు దేవుని మార్గమందు దానముచేసి మేముమేలు చేసితిమని చెప్పుకొనరు. ఎవరికిమేలు చేయుదురో వారికి కష్టములు పెట్టరు. గౌరవముతో దానముచేసి పంపుదురు. వారికి దానిపుణ్యఫలితము దొరకును. పరలోకమందు భయముగాని దుఃఖము గాని గలుగదు. మేలుచేసి దానిచెప్పుకొనుట, మఱికష్టపెట్టుటకంటె, దానము కోరిన వారికి మంచిమాట పలికి తుమించి పంపివేయుటశ్రేష్ఠము. దేవునికి ఏ యక్కఱయులేదు. ఆతఁడు లక్ష్యములేనివాఁడు. ధనవంతులు దానముచేయనిచో ఆతనికి నష్టములేదు. ఎవరు దానము చేయుదురో వారే మేలుపొందుదురు. ధన వంతులు బీదవారిని కష్టపెట్టినను తత్క్షణమే శిక్షింపక వదలుచున్నాఁడు. ఎం దుకన నాతఁడుసహనముగలవాఁడు. కావునధనవంతులు విరామము దొరికినదని గర్వింపరాదు.

264. యా-అయ్యు-హల్లజీన-ఆమనూ-లా-తుబ్-తిలూ-సద-ఖా-తి-కు
మ్-బిల్-మన్ని-వల్-అజా-కల్లజీ-యు-ఫిఖు-మాలహూ-రిఆ-అన్నాసి-వలా-
యూమిను బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-ఫ-మసలుహూ-కమ-సలి-సఫ్-వానిన్-
అల్లెహి-తురా-బు-ఫ-అసా-బహూ-వాబిలు-ఫ-తర-కహూ-సల్-ద-లా
యఖ్-ది-రూన-అలా-మైఇమ్-మిమ్మా-కసబూ-వల్లాఫల-లాయహ్-దిల్-ఫా
మల్-కాఫి-రీ.

264. ఓ విశ్వాసులారా ! లోకుల మెప్పునకుఁగాను తన ధనముచుభిర్చు చేయుచు, దేవునియందును తుది దినమందును విశ్వాసములేనివానివలె, మీరు చేసిన మేలును చెప్పికొని కష్టములు పెట్టి మీదాసములను వృథా చేసికొన కుండు. వాని పోలిక, కొద్దిగా మన్నుగల నున్నని బండపై గొప్పవర్షముకురిసి దానిని నున్నగా వదలినట్లున్నది. ఇట్టివారు తాము చేసిన దాని ఫలితము పొందజాలరు. మఱి దేవుఁడు అవిశ్వాసులకు సన్మార్గము చూపఁడు.

వ్యా॥ 264. ఇందు దేవుఁడు విశ్వాసులగు ముసల్మాను భక్తులఁగూర్చి మీరు దానమును మేలును చేసి తిరిగి దానము పుచ్చుకొన్నవారితో లేక యితరులతో “మేము దానము చేసితిమి. మేము చేసితిమి.” అని చెప్పికొని దాని ఫలితమగు పుణ్యము పోఁగొట్టుకొనకుండు. దీనివలన దేవుని ప్రీతిపడయ జాలరు అని చెప్పుచున్నాఁడు. దానము పుచ్చుకొని యుపకారము పొందిన వారి మనస్సునకు నొప్పియును కష్టమును గలుగును. ఎట్లు ప్రజల ప్రీతి పడ

యుటకును ప్రఖ్యాతికిని దానము చేయువానికి వాని ఫలితమగు పుణ్యము లభింపదో అటులే మేలుచేసి దానముచేసి చెప్పకొనువాని దానములు వృథాపోవును. దేవునియందును తుదిదినమందును విశ్వాసములేని వారట్లు చేయుదురు. కాని విశ్వాసులు తమ దానముల వృథాచేసికొనరు. భక్తినిశ్వాసములు లేక ప్రజలకు చూపుటకై దానముచేయువారిదియును మేలుచేసిచెప్పి కొని హింసించువారిదియును పోలిక నున్నది తాతిబండవలెనున్నది. ఆ బండపై కొంత మట్టి యున్నది. ఆ కొద్దిమన్నుపై గొప్పవర్షము కురిసి అది కూడ పోయి బండ నున్నగా నైపోయెను. అట్టి బండపై విత్తనమునాటిన దాని వలన ఫలితము లభింపజాలదు. అటులే భక్తిలేక డంబముగాఁజేయుదానము వలన ఫలితము లభింపజాలదు. సన్మార్గము అవిశ్వాసులకు లభింపదు. వారు పెడత్రోవనే పోవుదురు. భక్తిపూర్వకముగాఁజేయు దానఫలితమునకుపోలిక ముందువాక్యములలో చెప్పబడినది.

265. వమ.సలుల్ల-జీన-యున్ - ఫిఖూన-అమ్-వాల-హుముబ్-తిగాఅ-
మర్ జా-తిలాహి-వతస్-బీతన్-మిన్-అన్-ఫుసి-హిమ్-కనుసలి-జన్న-తిమ్ - బి-ర
బ్బితిన్-అసా-బహా-వాబిలున్-ఫ-ఆతత్-ఉకు-లహా-జిఅ-ఫైసి ఫ-ఇల్ - లమ్ -
యుసిబ్ హా-వాబిలున్-ఫ-తల్లన్-వల్లాహు-బిమా-తఅ-మలూన - బసీర్.226.అ
య-వద్దు-అహ-దుకుమ్-అన్-తకుస-లహూ-జన్నతుమ్-మిన్-నఖిలిన్-వ-అఅ-నా-
బిన్-తజ్జీ-మిన్-తహ్తి-హాల్-అన్-హారు-లహూ-ఫీహా-మిన్-సల్లిన్-సమ-రాతి
-వ-అసా-బహుల్-కిబరు-వలహు-జుర్రీయ-తున్-జు-అఫాఉ-ఫ-అసా-బహా-ఇ
అ-సారున్-ఫీహి-నారున్ ఫహ్-తర-ఖత్-క-జాలిక-యు-బయ్యి-నుల్లహు-లకు-
ముల్-ఆ-యాతి-ల-అల్లకుమ్-తత ఫక్క-రూన్.

265. మఱియు దేవునిప్రీతి పడయుటకును, తమ యాత్మలస్థిరత్వము నకును తమ ధనమును ఖర్చుచేయువారి పోలిక మిట్టభూమిపైనున్న ఒకతోట వలె నున్నది. దానిపై గొప్పవర్షము పడి యది రెండింతల ఫలముదెచ్చెను. మఱియు దానిపై గొప్ప వర్షము పడనిచో సోస చాలును. 266. ఏమి మీలో నెవ్వనికైన ఖర్చారమును ద్రాక్షయునుగల తోటయుండి యంగు కాలువలు ప్రవహించుచు సర్వవిధముల ఫలము లభించుచుండి ఆతనికి ముసలితనమును గలిగి బలహీనులగు బిడ్డలుండ, ఆ తోటపై అగ్నిగల సుడిగాలి వీచి యది కాలిపోవుటను మీలో నెవ్వడైన ఇష్టపడునా? మీరుయొచ్చిండుటకుగాను

ఇట్లు స్పష్టముగా తన సూచనలను దేవుఁడు మీకుఁ దెలుపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 265, 266. ఈ రెండు వాక్యములలో భక్తిపూర్వకముగ దేవుని ప్రీతికిఁగాను దానము చేయువారు పొందు ఫలితమునుగూర్చియు, దానముచేసి చెప్పకొనువారును, ప్రజల మెప్పుకొంటు చున్నారని దానము నిష్ఫలమగుటనుగూర్చియుఁ దెలుపు రెండు ఉదాహరణములు చెప్పఁబడినవి. మొదటిది సారవంతమైన మిట్టభూమిపై నున్నతోటపై గొప్పవర్షముపడిన బాగుగా ఫలించి సాధారణవనములకన్న రెండింతలు ఫలమిచ్చును. గొప్పవర్షము పడకున్నను కొద్దివానయే దానికిఁజాలును. అది ఫలించును. అటులే భక్తిపూర్వకముగ దేవుని ప్రీతి పడయుటకు చిత్తశుద్ధితో ఎక్కువ దానముచేసిన దాని పుణ్యఫలితము హెచ్చుగా లభించును. చిత్తశుద్ధిగలిగి కొంచెము దానము చేసిన నదికూడ పుణ్యఫలితము నొసంగును. దేవుఁడు మానవులు చేయు సర్వ క్రియలను చూచుచున్నాఁడు. కావున ప్రతికార్యము చిత్తశుద్ధిగలిగి భక్తిపూర్వకముగాఁ జేయవలెను. రెండవది కష్టపడి సంపాదింపలేని బలహీనులైన బిడ్డలుగల ముసలివానికి బీజనాధారమైన తోటయందు ఖర్జూరము ద్రాక్ష మొదలగు ఫలవృక్షములుండి నీటిపాటుదల వసతులుండి, బాగుగ ఫలమిచ్చునపుడు, అగ్నివలె కాల్చు విషముతో నిండిన సుడిగాలి వీచి యాతోటకాలి పోవుటకు ఎవరును ఇష్టపడరు. అటులే మానవుఁడు తాను చేసిన దానము మేలు పొగడి చెప్పకొని ఇతరుల మెప్పునకై చిత్తశుద్ధిలేక చేసిన దానిపుణ్య ఫలితము నశించును. అది అక్కఱ కలిగినపుడు పనికిరాదు. దానిఫలితము విషవంత మగును. దేవుఁడు తన సూచనలను ప్రజలు బాగుగా యోచింపవలెనని వివరించి స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నాఁడు. కావున మనము దానిని యోచించి అనుసరింపవలెను.

267. యాఅయ్యు-హల్లజీన-ఆమనూ-అన్-ఫిఖూ-మిన్-త - య్యిబాతి-మా-కసబ్ తుమ్-వమిమ్మా-అఫ్-రజ్నా-లకుమ్-మినల్-అర్ జీ-వలా-తయమ్-ముల్-ఖబీస-మిన్-హు-తున్-ఫిఖూన-వలస్తుమ్-బి-అఖజీ-హి-ఇల్లా-అన్-తుగ్-మిజ్జా-ఫీహి-వత్-లమ్మా-అన్నల్లాహ-గ-నియ్యున్-హమీద్.

267. ఓవిశ్వాసులారా! మీరు సంపాదించిన దానినుండి (ఉత్తమ) పవిత్రమైన దానిని మేము మీకొంటు భూమినుండి దీసిన వానినుండి ఖర్చుచేయుఁడు. మఱిమీరు చెడు వస్తువులనే ఖర్చుచేయుట కుద్దేశింపకుఁడు. మఱి మీరైనచో అట్టిదానిని కన్నులు మూసికొనిగాని తీసికొనరు. మఱి దేవుఁడు లక్ష్యములేని వాఁడనియు ప్రోత్సహింపఁడనియుఁ దెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 267. మునుపటి వాక్యములలో, దానమునకై ప్రోత్సహపట

చుచు దాత భక్తితో చిత్తశుద్ధిగలిగి చేయవలెను. దానము చేసినపిదప పొగ డిక్కినంగూడదు. దానము గ్రహించినవానిని కష్టపెట్టకూడదని చెప్పబడియె. ఇక దానముచేయు వస్తువు ఎట్టిదిగానుండవలెనని చెప్పబడుచున్నది. దానముచేయువస్తువు మంచిదిగా ఉత్తమముగా నుండవలెను. చెడినదిగాని అధమమైనదిగాని యుండకూడదు. చెడువస్తువులను వుచ్చుకొనవలెనన్న ఎల్లరకును అసహ్యమే. కాని అక్కటగలవాఁడు కన్నులుమూసికొని తన గౌరవమును పాటింపక తీసికొనును. కాని దేవునికి అట్టిచెడువస్తువుఅక్కటలేదు. ఆతఁడు అక్కటలేనివాఁడు. గౌరవపాత్రుఁడు. స్త్రోత్రపాత్రుఁడు. ఇట్టిఅసహ్యవస్తువులను ఒప్పుకొనఁడు. కావున దానము చేయువారు పుణ్యఫలితము కోరినవారు, మంచి వస్తువులను తాముచేతివృత్తి చే సంపాదించిన వానిలోనుండియు భూమిలోనుండి లభించు ధాన్యము మొదలగు వస్తువులనుండి యుత్తమమైనవి దేవుని మార్గముందు ఆతని ప్రీతికొఱకు దానముచేయవలెను.

268. అష్టైతాను-య-ఇదుకు-ముల్-ఫఖీర-వయా-మరుకుమ్-బిల్-ఫహ్-షాయి-వల్లాహు-య-ఇదుకుమ్-మగ్-ఫిరతమ్-మిన్ హు-వఫజ్-లన్-వల్లాహు వాసిఉన్-అలీమ్. 269. యూతిల్-హీక్కత-మన్-యషాఉ-వమన్-యూతల్-హీక్కత-ఫఖిద్-ఉతియ-ఖైరన్-కసీరన్-వమా-యజ్-జక్కరు-ఇల్లా-ఉలుల్-అల్బాబ్.

268. సైతాను మీకు దారిద్ర్యము గలుగునని చెప్పుచు నీచకార్యములను చేయుటకు ప్రోత్సహింపఁచును. మఱి దేవుఁడు తానుక్షమించుననియు అనుగ్రహించుననియు వాగ్దానము చేయుచున్నాఁడు. మఱియు దేవుఁడు చాల అనుగ్రహించువాఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును. 269. తానుకోరిన వారికి జ్ఞానము నొసంగుచున్నాఁడు. ఎవ్వనికి జ్ఞానము లభించునో వానికి గొప్పమేలు లభించుచున్నది. బుద్ధిమంతులే బోధను గ్రహించువారు.

వ్యా॥ 268. దానముచేసిన ధనము తగ్గిపోయి దారిద్ర్యము గలుగును. దానముచేయక లోభము వహింపవలెనని సైతాను మానవుల హృదయములలో ఊహలుపుట్టించును. భక్తుఁడిట్టి యూహలకులోబడక దానము చేయుటకు పూనవలెను. దానమువలన దేవుఁడు మానవుల పొరపాట్లను క్షమించును. సంపదలను హెచ్చుగా ననుగ్రహించుననివాగ్దానముచేయుచున్నాఁడు. దానము చేయువారి సంపదగౌరవము హెచ్చుచుండును, లోభుల సంపద తుదకు నశించును. వారికి ఎట్టిగౌరవమును లభింపదు. దేవుఁడు అమితముగా ననుగ్రహించువాఁడు. సర్వము తెలిసినవాఁడు. కావున మానవుల కర్మలకుఁ దగినట్లు ఫలితము నొసంగును, 269. దేవుఁడుతానుకోరినవారికి దివ్యజ్ఞానమునొసంగును. దానిచే

మంచిచెబ్బరలను ఎఱింగి ధర్మకార్యముల నాచరింపఁగలరు. ఆదివ్యజ్ఞానము పొందినవారు ఉభయలోకములలోను గొప్పమేలు పొందుదురు. బోధన గ్రహించువారు బుద్ధిమంతులే. బుద్ధిహీనులు బోధనుగ్రహింపలేరు. మఱియుతమ అవి వేకముచే దాని ననుసరింపరు. దేవుఁడు మనకు జ్ఞానము బుద్ధినొసంగుగాత.

270. వ-మా-అన్-ఫఖ్-తుమ్-మిన్-నఫ-ఖతిన్-కా-నజర్తుమ్-మిన్-నజ్-
ఁన్-ఫ-ఇన్నల్లాహ-య-అ-లనుహూ-వమా-లిజ్-జాలి-మిన్-మిన్-అన్-సాక్.

270. మఱి మీరే దానముచేసినను లేక ఏ మ్రొక్కుబడి చేసినను అది దేవునికి నిశ్చయముగాఁ దెలియును. మఱి దుర్మార్గులకు నెవరును సహాయులులేరు.

వ్యా॥ 270. మనుష్యులుచేయుసర్వవిధముల దానములను, మ్రొక్కుబడులను దేవుఁడు ఎఱుంగును. వానివాని యోగ్యత ననుసరించిఫలితమిచ్చును. కావున మంచిఫలితము నిచ్చుదానము మ్రొక్కుబడిచేయవలెను. దేవునికి దప్పనితరులకు మ్రొక్కుబడి చేయరాదు. ఏదోయొక కష్టమోలేక వ్యాధియో గలిగినపుడు అది నివారణమైనచో దేవునిపేరిట నిఱువేదలకు, ధన ధాన్య దానములు చేయుదును అని మ్రొక్కుకొన్నచో దానిని నజర్ అనుదురు. దానిని పూర్తిచేయవలెను. దానములు చేయక తాముచేసిన మ్రొక్కు బడులను చెల్లింపని వారుదుర్మార్గులు. ఇట్టివారినిపరలోకమందు శిక్షనుండితప్పించి సహాయముచేయువారు ఎవరునులేరు. కావునపుణ్యకార్యములు చేసికొనవలెను. ధనవంతులు పిసినిగొట్టు తనము వహించుటవలన సంఘమునకు చాలనష్టమును అపకీర్తియును. కలుగును. కావున ముసల్మానుధనవంతులు తమ ధనమును తమ తమ యాత్మభోగములకే ఖర్చుచేయక సంఘము నుద్ధరింపఁ జేయుటకై శక్తివంచనలేక ఖర్చుచేసి యుభయలోకములలో మేలుపొందవలెను.

271. ఇన్-తుబ్-దుస్-సద ఖాతి-ఫని-ఇమ్మా-హియ-వ-ఇన్-తుఖ్-ఫూ-
హీ-వతూ-తూహల్-ఫు-ఖరాఅ-ఫహువ-ఖై రుల్-లకుమ్-వ-యుకఫ్-ఫిరు-అ-
న్-కుమ్-మిన్-సయ్యి-ఆతి-కుమ్-వల్లాహు-బిమా-తఅ-మలూన-ఖబీర్.

271. మీరుదానములను బహిరంగముగా నొసంగిన మంచిదియే. మఱి గుప్తముగా దానము నిఱువేదలకు చేసిన అది మీకుమేలే. మఱి మీకొన్ని పాపములను పోగొట్టును. మఱియు మీరుచేయు కర్మలు దేవునికి బాగుగా నెఱుకయే.

వ్యా॥ 271. భక్తిపూర్వకముగ దానము బహిరంగముగా చేయ వచ్చును. అదియును మంచిదియే. అట్లుచేసిన ఇతరులుచూచి తాముకూడ దానము చేయుటకు పూనుకొనుదురు. దీనిబట్టియే అదియును మంచిదగుచున్నది.

కాని లోకుల మెప్పుకొంటకు వెల్లడిగా చేయకూడదు. జకాతుదానము వెల్లడిగానే చేయవలెను. అదితప్పక చేయవలసిన దానము. కావున అందు భక్తిచెడునను సందేహముండదు. గుప్తముగా నిఱువేదలకు దానముచేయుట యుత్తమము. దానివలన కొన్నిపాపములు హరించును. అందు భక్తికిని చిత్తశుద్ధికిని లోబుండదు. ఎట్లుచేసినను దేవునికి మానవులసర్వకర్మలు దెలియును. దాని దానికి తగిన ఫలితము నొసంగును.

172. లై స-అలై క-హుదాహుమ్-వలాకిన్నల్లాహ-యహ్-దీ-మన్-యషాఉ-వమా-తున్-ఫిఖూ మిన్-ఖై రిన్-ఫలిఅన్-ఫుసికుమ్-వమాతున్-ఫిఖూన-ఇల్లబ్-తిగాఅ వజ్-హిల్లాహి-వమా-తున్-ఫిఖూ-మిన్-ఖై రిన్-యవఫ్-ఇలై కుమ్ వఅన్తుమ్-లాతుజ్-లమూన్.

272. వారిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చుట నీవనిగాదు. కాని దేవుఁడు తానుకోరిన వారిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చును. మఱిమీరు ఖర్చు (దానము) చేయఁదగినము మీకొఱకే. మీరుఖర్చుచేయునది దేవునిప్రీతి పడయుటకుఁగానే యుండవలెను. మీరుచేయు దానము లన్నిటిఫలితము పూర్తిగా మీకు లభించును. మఱి మీపై నెట్టి అన్యాయము గలుగదు.

వ్యా॥ 272. ముసల్మానులు కాని వారికి (అవిశ్వాసులకు) ముసల్మానులు దానము చేయకూడిరి. అట్లువలదు. నిఱువేదలైన వారెవరైన సరే. వారికి దానముచేయవచ్చును. అవిశ్వాసులను సన్మార్గము (ఇస్లామ్) అవలంబించునట్లు చేయుట దేవుని పని. ధర్మమార్గము బోధించుటయే ప్రవక్తలపని. సన్మార్గమునకు వారు రాలేదే అను బాధ్యత వారిపై లేదు. కావున ఆచింతపెట్టకొనరాదు. దానముచేయుటలో ముఖ్యముగా దేవుని ప్రీతి నుద్దేశింపవలెను. దానముచేయు వారికే దానిఫలితము పూర్తిగా చేరును. అందు ఎట్టిలోపమును అన్యాయమును గలుగదు.

273. లిల్-ఫుఖరా-ఇల్లజ్జిన-ఉహ్-సిరూఫీ సబీ లిల్లాహి-లాయస్-తతీ-ఉన-జర్బన్-ఫిల్-అర్-జ-యహ్-సబు హుయల్-జాహిలు-అగ్ నియాఅ-మినత్-తఅఫ్-ఫుఫి-తఅ-రిఫు-హుమ్-బి-సీ-మాహుమ్-లాయస్-అఱూ-నన్నాస-ఇల్-గోఫన్-వమా-తున్-ఫిఖూ-మిన్-ఖై రిన్-ఫఇన్నల్లాహ-బిహి-అలీమ్.

273. దేవుని మార్గమందు చిక్కుపడి సంపాదన కొఱకు దేశసంచారము చేయలేని వారికి దానము చేయవలెను. వారి విషయము తెలియనివారు. వారు యక్షము నడుగక పోవుటచే వారిని ధనవంతులని భావించురు. అట్టి వారి

ముఖములను చూచి దెలిసికొందువు. వారు ప్రజలను పీడించుచు నడుగరు. మీరేదానము చేయుదురో నిశ్చయముగా అది దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 273. ఈ వాక్యములో దానమునకు ముఖ్యముగా నెవరు యోగ్యులు అనిచెప్పఁబడినది. హజ్రత్ మహమ్మదు వారి శిష్యులలో అనేకులు తమ దేశమును విడనాడి మదీనాపురము చేరియుండిరి. వారిలో కొందఱు పైగంబరులవారి సమ్మతిముననుండి ఖురానెషరీపు నేర్చుకొనుచు, మతవిద్యను గ్రహించుచు, సంపాదనచేయుటకు అవకాశములేక దేవుని మార్గమందే నిలిచియుండిరి. వారికి గృహములులేకుండ మసీదుప్రక్కన ఒకతినైవై వసించుచుండిరి. వీరే అస్హా బెసుప్పా. అట్టివారికి అన్న పానాదులు సమకూర్చుట ధనవంతులపనియై యుండెను. కావున అట్టివారికి దానముచేయుట చాలశ్రేష్ఠము. ఇప్పుడు కూడ అట్టిగుణములుగలవా రున్నచో వారిఖర్చును ధనవంతులు భరింపవలెను. ఇస్లామ్లో పై కారణములులేక భిక్షమే వృత్తిగాఁ జేసికొని, దృఢకాయలుగానుండి సోమరులై భిక్షమెత్తుటనిషిద్ధము. ఏదోయొకవృత్తిచే జీవింపవలెను. నిఱుపేదలై నవారి ముఖములను చూచినచో వారి యాఁకటి బాధ తెలియనగును. వారి దేహములు చిక్కిపోవుట, వారి ముఖములు పసుపురంగుగా మారుట, మొదలగునవి గుర్తులు. కావున దానముచేయువారు నిఱుపేదలను గుర్తించి భక్తిపూర్వకముగా దానము చేయవలెను. దేవునికిసర్వము తెలియును. వానివానికిఁ దగిన ఫలితము నొసంగును.

274. అల్ల-జీన-యూన్-ఖిఖూన-అమ్మా-లహుమ్-బిల్-లైలి-వన్-నహారి
సిఱ్ఱన్-వ-అలా-నియతన్-ఫ-లహుమ్-అజ్జ-హుమ్-ఇన్ద-అబ్బి హిమ్ - వలా-
ఖౌఫన్-అలై హిమ్-వలా-హుమ్-యహ్-జనూన్.

274. ఎవరు తమ ధనమును దేవునిమార్గమందు రాత్రింబగళ్ళు గుప్తముగాను వెల్లడిగాను ఖర్చుచేయుదురో, వారికి తమ ప్రభువునొద్ద ఫలితము న్నది, మఱి వారికి నెట్టి భయముగాని దుఃఖముగాని గలుగదు.

వ్యా॥ 174. ఇందు దానముచేయు కాలమును తీరును దెలుపఁబడినవి. దానము చేయుటలో రాత్రి అని పగలు అని లేదు. ఎల్లప్పుడును చేయవచ్చును. గుప్తముగాను బహిరంగముగాను సమయోచితముగా దానముచేయవచ్చును. ఇట్లు దానముచేయువారికి వారి ప్రభువగు దేవునియొద్ద దానఫలితము లభించును. అందు నెట్టి కొఱత గలుగదు. తీర్పు దినమునందు లోభులకుఁ గలుగు భయముగాని దుఃఖముగాని దాతలకు గలుగనేరదు.

275. అల-జీన-యా-కులూ-నర్-రిబా-లాయఖూ-మూన-ఇల్లా-కమా-
 యఖూముల్-లజీ-యత-ఖబ్బతు-హుమ్-మైతాను-మినల్-మస్సి-జాలిక-బి-అ
 న్న-హుమ్-ఖాలూ-ఇన్నమల్-బై-ఉ-మిస్-లుర్-రిబా-వ.అహల్-లల్లా-హుల్
 -బైఅ-వ-హాట్ట-మర్-రిబా-ఫ-మన్-జా-అహూ-మా-ఇ-జ-తుమ్-మిర్-రబ్బిహీ
 -ఫన్-తహీ-ఫలహూ-మా-సలఫ-వ-అమ్-రుహూ-ఇల-ల్లాహీ-వమన్-ఆద-ఫ-ఉ
 లా-ఇక-అస్-హాబున్నారి-హుమ్-ఫీహీ-ఖాలి-దూన్. 276. యమ్-హా-ఖుల్లా-
 హుర్-రిబా-వయర్-బిస్-సద-ఖాతి-వలాహు-లాయు-హిబ్బ-కుల్-కఫ్ఫ-రిన్-
 అసీమ్. 277. ఇన్నల్-జీన-ఆమనూ-వ-అ-మిలుస్-సాలిహీ-తి-వ-అఖా-మున్-
 సలాత-వఆత-ఉజ్-జకాత-లహుమ్-అజ్-రుహుమ్-ఇన్ద-రబ్బి-హిమ్-వలా-
 ఖౌఫ్-అలై-హిమ్-వలాహుమ్-యహ్-జనూన్. 278. యా-అయ్య-హల్ల
 -జీన-ఆమను-త్త-ఖుల్లాహ-వజరూ-మా-బ-ఖయ-మినర్-రిబా-ఇన్-కుస్తుమ్-మూ
 మినీన్. 279. ఫ-ఇల్-లమ్-తఫ్-అలూ-ఫా-జనూ-బి-హార్బిమ్-మినల్లా-హి-
 వ-రసూ-లిహీ-వఇన్-తుబ్దుమ్-ఫల-కుమ్-రు-ఉసు-అమ్వా-లికుమ్-లా-తజ్-లి
 మూన-వలా-తుజ్-లమూన్. 280. వ-ఇక్-కాన-జూ-ఉస్-రతిక్-ఫన-జిరతుక్-
 ఇలా-మై-స-రతిన్-వ-అన్-తసద్దఖూ-ఖై-రుల్-లకుమ్-ఇన్-కుస్తుమ్-తఅ-లమూన్.
 181. వ-త్తఖూ-యామన్-తుర్-జ-ఉన-ఫీహి-ఇలల్లాహి-సుమ్మ-తువఫ్-ఫా-
 కుల్లు-నఫ్-సిమ్-మా-కసబత్-వ-హుమ్-లాయుజ్-లమూన్.

275. వడ్డిని అనుభవించువారు సైతానుపట్టి పిచ్చిచేష్టలు చేయువారి
 వలె నిలుతురు. ఇది, వారు (వడ్డి పుచ్చుకొనువారు) వర్తకముకూడను వడ్డివం
 టిదే అని చెప్పినందులకు నగును. మఱియు దేవుండు వర్తకమును ధగ్గమైన
 దిగాఁ జేసెను. మఱి వడ్డి నివేదించెను. కావున ఎవనికి తన ప్రభువునుండి
 బోధనగలిగిన విదవ వడ్డిని వ్యాపారము మానుకొనునో దానికి పూర్వము
 పుచ్చుకొన్నది వానిదేను. వానిగూర్చి తీర్పు దేవునియొద్దనున్నది. మఱొకరు
 తిరిగి వడ్డి పుచ్చుకొనుదురో వారే నరకనివాసులు. అందు వారు చిరకాల
 ముందురు. 276. దేవుండు వడ్డిని నశింపఁజేయును. మఱి దానములను హె
 చ్చించును. మఱియు వృద్ధిచేయును. కృతఘ్నులును పాపులును అగునట్టి

వారిని దేవుడు ప్రేమింపఁడు. 277. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయువారికి తమ ప్రభువునొద్ద ఫలితమున్నది. మఱియు వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండనేరదు. 278. ఓ విశ్వాసులార ! దేవునికి భయపడుఁడు. మీరు విశ్వాసులైనచో నిలువయున్న వడ్డిని విడిచిపెట్టుఁడు.

279. మఱి మీరు వడ్డి విడిచిపెట్టనిచో దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను మీరు యుద్ధమాడుటకు సిద్ధపడుఁడు. మఱిమీరు (మానుకొని) తుమావణకొరినచో మీమూలధనము మీకున్నది. మీరు ఎవ్వరియెడను అన్యాయముచేయకుఁడు. అంత మీకును అన్యాయము జరుగనేరదు. 280. అప్పుడు పుచ్చుకొన్నవాఁడు బీదవాఁడైనచో సంపద సౌకర్యములు గలుగునంతవఱకు గడుపుచియ్యవలెను. మఱి మీకు దెలిసినచో తుమించి దానముగ వదలిపెట్టుట మీకు మేలు. 281. మీరు దేవుని యెద్దకు రప్పింపఁబడి, యొక్కొక్కనికి తాను చేసిన కర్మల ఫలితము సంపూర్ణముగా నొసంగఁబడి, ఎట్టి అన్యాయము జరుగని దినమునకు భయపడుఁడు.

వ్యా॥ 273. ఇంతవఱకు దానమును దాని ఫలితమును దాని ప్రయోజనములును, చెప్పఁబడియెను. దానివలన దాతకుఁ గలుగు దయ, హృదయ మృదుత్వము మొదలగు సుగుణములు సర్వజనులకు తెలిసియేయున్నది. ఇరక దానమునకు విరోధమైన వడ్డియు దానివలనఁ గలుగు నష్టములును విరోధమును హృదయ కఠినత్వమును మొదలగు దుర్గుణములు వివరింపఁబడి అది నిషేధింపఁబడినది. ఎంత లాభము దానిలో నున్నదో అంత నష్టము వడ్డివ్యాపారమందుఁ గలదు. దీనివలన ఋణవంతులు చాల బాధలుపడుచు నిఘ్నపడ లగుచున్నారు. వడ్డివ్యాపారము చేయువారు వారియందుండు దుర్గుణములవలన మనస్సునకు నిలుకడలేక పిశాచము పట్టినవానివలె పిచ్చిచేష్టలు చేయుచుండురు. ఎట్లు ఇహలోకములో వర్తించుచుండిరో అటులే పునరుత్థాన దినమున తమ తమ గోరీలనుండి వడ్డివ్యాపారులు పిశాచముపట్టి పిచ్చిచేష్టలు చేయు నట్టివారివలె లేచి నిలుతురు. వారు వడ్డిని వర్తకమును ఒకటిగాఁ జేసి, నిషేధింపఁబడిన వడ్డిని ధర్మమని చెప్పుచు దాని ననుభవించుచుండినందువలన వారికి ఆ దుర్గతి పట్టెను. వడ్డికిని వర్తకమునకును చాల భేదముగలదు. వర్తకములో నేదో యొక వస్తువునకు బదులుగ మఱొక వస్తువు గ్రహింపఁబడుచున్నది. అందుగలుగు లాభము వస్తువునకు బదులగును. ఇట్లు వడ్డిలోలేదు. వడ్డిపుచ్చుకొనవారు తాము పుచ్చుకొను పైకమునకు బదులుగ నడ్డియును వడ్డి యిచ్చువారికిచ్చుటలేదు కావున ఆరెంటి మధ్య చాల భేదమున్నది. మఱియు దేవుఁడు వడ్డిని నిషేధించియున్నాఁడు. వర్తకము చేయవచ్చునని సెలవిచ్చియున్నాఁడు. ధర్మమును అధర్మము నొకటి కానేరవు. దేవుఁడు తని ప్రవక్తలమూలముగా నొసంగుబోధనలు విని వడ్డివ్యాపారము మానుకొన్నచో

దీనికి ముందు లభించిన వడ్డిసాత్తు ఋణవంతులకు తిరిగి ఇయ్యనక్కఱలేదు. ఆ సాత్తు వారిదే. దానిగూర్చి తీర్పు దేవునిసన్నిధానమున అగును. దేవుడు దయచేసి తీయించిన తీయించవచ్చును. (ఒకవేళ పూర్వపువడ్డివాపసు చేసిన చేయవచ్చును: కాని చేయవలెనని నిర్బంధములేదు.) కాని దేవుని యాజ్ఞలు బోధలు విని తిరిగి వడ్డి వ్యాపారము చేసినచో అది మహాపాతకము. దానివలన అట్టివారు నరకనివాసులగుదురు. అందు చిరకాలముందురు, 276. దేవుడు వడ్డిని మొదలంట నశింపజేయును. అందు వృద్ధిగలుగదు. తుదకు అది నశించును. ఆ సాత్తునందు బరకత్తుండదు. దానమువలన దాతలకు వృద్ధి కలదు. దానమువలన దాతల సాత్తుతగ్గదు. దేవుడు వాని నభివృద్ధిచేయును. దేవుడు ధనవంతులకు ధనమిచ్చెను. కనీసము దానము చేయుకున్నను వడ్డిలేకుండనైన అక్కఱగలవారికి అరువిచ్చి అట్లు దేవుని కృతజ్ఞత సలుపవచ్చును. అట్లు చేయక వడ్డి వ్యాపారములో మునిగి కృతఘ్నత వహించి పాపియైనట్టి వానిని దేవుడు ప్రేమింపడు. అనుగ్రహింపడు. ఒక భక్తునికి దీనికన్న వేఱు శిక్ష యక్కఱలేదు. ఇదియే గొప్ప శిక్ష. 277. ఈ వాక్యమునందు విశ్వాసు లగు భక్తులుండతీరు చెప్పబడినది. వారు విశ్వసించి సత్కార్యములగు పుణ్య కార్యములు (దానము మొదలగునవి) చేసి భయభక్తులతో నమాజు (పారన) లు సలిపి విధిదానము (జకాతు) చేసి తమ ఫలితము తమప్రభువగు దేవుని యొద్ద పొందుదురు. వారికి నరక భయమును దుఃఖమునుగలుగదు. వడ్డివ్యాపారులకు అట్టిభయమును దుఃఖమునుగలుగును. 278. 279. వడ్డిని వేధమునకుముందు పుచ్చుకొన్నది పోనిండు. నిషేధింపబడిన పదవ వడ్డి నిలువయున్నచో వదలి పెట్టుడు. పుచ్చుకొనకుడు. ఇట్లు చేయుట పూర్ణవిశ్వాసులకు కష్టముకాదు. విశ్వాసమున్నచో నిలువయున్న వడ్డి వదలిపెట్టుడు. లేనిచో మీరు దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను యుద్ధమాడుచున్నారని దెలిసికొనుడు. మఱి దానికొఱకు సిద్ధమగుడు. దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను ఏ విశ్వాసము గల భక్తుడు యుద్ధముచేయగలడు? కావున ఇట్టి ఘోరపాతకమైన వడ్డి వ్యాపారమును మానుకొనవలెను. వడ్డి మానుకొన్నచో మూలధనమునకు లోటులేదు. అది తగ్గింపబడదు. అది పూర్తిగా ఋణవంతుడు ఋణదాతకు నొసంగవలెను. నిలువయున్న వడ్డిమాత్ర మియ్యకూడదు. ఇందు ఉభయులకు ను నష్టములేదు. కావున నిలువయున్న ఋణవంతులపై అన్యాయము చేయరాదు. మఱియు మీ మూలధనములో మీరు పూర్వము అనుభవించిన వడ్డి మినహాయించబడదు. అట్లు మీపై కూడ నన్యాయము జరుగదు అని చెప్పె

బడియె. 280. వడ్డి వ్యాపారము నివేధింపఁబడెను. ఇత మూలధనమును గూర్చి ఋణవంతుఁడు బీదవాఁడై అప్పుదీర్చుటకు శక్తిలేనిచో సంపద సౌకర్యములు గలుగునంతవఱకు గడువునియ్యవలెను. తొందఱపెట్టరాదు. ఋణదాత దానముయొక్కయు ఉపకారముయొక్కయు మేలు నెఱింగినచో, అప్పును దానముగా వదలిపెట్టుట యాతనికి శ్రేష్ఠము అని బోధింపఁబడియె. 280. తుదిదినమునందు కర్మతీర్పు అగును. దేవుని సన్నిధానమున రప్పింపఁబడి వారి వారి కర్మలఫలితము వారు పొందుదురు. అచ్చట ఎట్టి అన్యాయమును జరుగదు. కావున పరలోక సౌఖ్యముకోరువారు వడ్డి వ్యాపారము మాని దానము మొదలగు పుణ్యకార్యములు చేసి వాని సంపూర్ణఫలితము పొందవలెను. లేక వడ్డి వ్యాపారము మొదలగు పాపకార్యములచే వాని ఫలితముగు నరకనివాసము పొందవచ్చును. కావున అట్టి రాఁబోవు దినమునకు భయపడి పుణ్యకార్యములు చేయవలెను.

హెచ్చరిక:—వడ్డి వ్యాపారమును మొదలంట నశింపఁజేయుటకై హజ్రత్ ముహమ్మదు వారు ఇట్లు ఉపదేశించి యున్నారు. “వడ్డి వుచ్చుకొను వాఁడును వడ్డి నిచ్చువాఁడును వడ్డి పత్రము వ్రాయువాఁడును అందుకు సాక్షులు గానుండు వారును దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు.” కావున ముసల్మానులు వడ్డి వ్యాపారము చేయరాదు. వడ్డికి అప్పదీయరాదు. వడ్డి పత్రమును వ్రాయరాదు. అందు సాక్షులుగా నుండరాదు.

282. యా-అయ్యు-హల్ల-జీన-అమానూ-ఇజా-తదా-యన్తుమ్-బిదై-నిన్-ఇలా-అజ-లిమ్-ముసమ్మన్-ఫత్తు-బూహు-వల్-యక్తుబ్-బై న-కుమ్-కాతిబుమ్-బిల్-అద్-లి-వలా-యాబి-కాతి-బున్-అన్-యక్తుబ-కమా-అల్లమ్-హుల్లాహు-ఫల్-యక్తుబ్-వల్-యమ్-లిలిల్-జీ-అలై-హిల్-హుభీఖు-వల్-యత్తు-ఖిల్లా-హ-రబ్బి-హూ-వలా-యబ్-ఖిన్-మిన్-హు-షైఅన్-ఫయిన్-కానల్ల-జీ-అలై-హిల్-హుభీఖు-సఫీ-హన్-బెజ-ఈ-ఫన్-బె-లా-యస్-తతీడ-అన్-యమిల్ల-హువ-ఫల్-యమ్-లిల్-వలియ్యుహూ-బిల్-అద్-లి-వస్-తమ్-హిదూ-షషీ-దైని-మిర్-రిజాలి-కుమ్-ఫ-ఇల్-లమ్-యహూనా-రజులై-ని-ఫ-రజులున్-వమ్-ర-అతాని-మిమ్మన్-తర్-బె-న-మినమ్-షుహ-దాఇ-అన్-తజిల్-ఇవ్-దా-హుమా-ఫత్తు-జక్కి-ర-ఇవ్-దా-హుమల్-ఉఖ్-రా-వలా-యాబి-షుహ-దాడ-ఇజా-మా-దు-ఉ-వలా-తస్-అమూ-అన్-తక్-తుబూ-హు-సగీరన్-బె-కబీరన్-ఇలా-అజ-లిహి-

జాలికుమ్-అఖ్-సతు-ఇన్దల్లా-హి-వఅఖ్-వము-లిష్-షహీ-దతి-వఅద్నా-అల్లా-
 తర్-తాబూ-ఇల్లా-అన్-తకూన-తిజార-తన్-హజీ-రతన్-తుదీ-రూనహీ-బైనకు
 మ్-ఫలైస-అలై-కుమ్-జునా-హున్-అల్లా-తక్తు-బూహీ-వ-అష్-హి-దూ - ఇజా -
 తబా-యఅ-తుమ్-వలా-యు-జార) కాతిబున్-వలా-షహీ-దున్-వఇన్ - తఫ్ -
 అలూ-ఫఇన్న హూ-ఫు సూఖుమ్-బికుమ్-వత్తుఖుల్లాహ-వయు-అల్లిము-కుముల్లా
 హు-వల్లాహు-బికుల్లి-షైఇన్-అలీమ్. 283. వఇన్-కున్తుమ్-అలా-సఫరిన్-వల
 మ్-తజీ-దూ-కాతిబన్-ఫరిహీనుమ్-మఖ్-బూ-జతున్-ఫఇన్-అమిన-బఅ-జుకుమ్-
 బఅజన్-ఫల్-యు-అద్దిల్జీ-తుమిన-అ-మా-నతహూ-వల్-యత్తుఖుల్లాహ-రబ్బి
 హూ-వ-లాతక్-తు-ముష్-షహీ-దత-వమన్-యక్-తుమ్-హీ-ఫ-ఇన్న హూ ఆసి-ము
 న్ఖల్బహూ-వల్లా-హు-బిమా-తత్-మ-లూన-అలీమ్.

282. ఓ విశ్వాసులార! మీరు ఒకరితో నొకరు అప్పువ్యవహారము ఒక నియమితకాలము వఱకు చేసినచో, దానిని వ్రాసికొనుడు. మీలో పత్రము వ్రాయువాడు. న్యాయముగా వ్రాయవలెను. మఱియు వ్రాయువాడు తనకు దేవుడు నేర్పినట్లు వ్రాయుటకు తిరస్కరింపకుండ వ్రాయవలెను. మఱియు ఋణవంతుడు తనపైనున్న అప్పును చెప్పుచు వ్రాయింపవలెను. మఱియు నతడు తనప్రభువగు దేవునికి భయపడవలెను. మఱి దానిలోనుండి తక్కువ చేయకూడదు. మఱియు అప్పుపుచ్చుకొన్నవాడు బుద్ధిహీనుడుగావో బలహీనుడుగానో తాను చెప్పివ్రాయింప లేనివాడుగానో యుండిన అతనిపొషణకర్త న్యాయముగా వ్రాయింపవలెను. మఱి మీలో నిద్దఱు మగవారిని సొత్తులుగా పెట్టుకొనుడు. ఇద్దఱు మగవారు లేనిచో మిరిష్టపడు సొత్తులలో ఒకమగవాడును, ఇద్దఱు స్త్రీలును సొత్తులుగానుండ వచ్చును. ఆ యిద్దఱు స్త్రీలలో నొక తెమఱచిపోయినచో రెండవయామె, ఆ మఱచిపోయిన యామెను జ్ఞప్తికిదెచ్చును. మఱియు సొత్తులు పిలువబడునపుడు వారు వచ్చుటకు తిరస్కరింపకూడదు. మఱియు అప్పు కొంచెమైనను, గొప్పదైనను, దానిగడువు వఱకు వ్రాయుటలో అశ్రద్ధవహింపకుడు. ఇది దేవునియొద్ద చాల న్యాయమైనదియును, సాక్ష్యమును స్థిరముగా నుంచునదియును. మీరు సందేహములలో పడకుండ చేయునదియును. కాని మీరు ఒకరితో నొకరు చేయు బేరము రొక్కమైనచో దానిని వ్రాయకున్న మీకు. నేమియు దోషము లేదు. మఱి మీరు(నగదు) బేరముచేయునపుడు సొత్తులనుంచుకొనుడు మఱి

యు వ్రాయువాడు సాక్షి యును నష్టముపొందఁగూడదు. (వారు నష్టమును గలిగింపఁగూడదు*). మఱి మిరట్లు చేసినచో అది మీకు దోషకరము. మఱి మీరు దేవునికి భయపడుడు. మఱి దేవుడు మీకు నేర్పుచున్నాడు. మఱి యు దేవుడు సర్వమును దెలిసినవాడు. 283. మఱియు మీరు ప్రయాణమందుండి, వ్రాయువాడు మీకు దొరకనిచో సొమ్ము (గిరవు) కుదువ పెట్టవలెను. మఱి ఒకరిపై నొకరికి నమ్మకము గలిగినచో నమ్మకముగా నిచ్చిన దానిని తిరిగి యాతఁడు వాపసు చేయవలెను. మఱియు నతడు తన ప్రభువగు దేవునికి భయపడవలెను. మఱి మీరు సాక్ష్యమును దాచకుడు. మఱియు సాక్ష్యమును దాచునో నిశ్చయముగా వాని హృదయము పాపములతోఁగూడి నది. మఱియు దేవుడు మీరు చేయునది యెఱుంగుచున్నాడు.

వ్యా॥ 282. ఇంతవఱకు దానధర్మములకై ప్రోత్సహమును వడ్డివ్యాపార నివేధమును చెప్పఁబడియె. ఇక వడ్డీలేక అప్పునొసంగు వ్యవహారమెట్లు జరుపవలెనో అది చెప్పఁబడుచున్నది. అప్పునిచ్చునపుడు జగడములు వ్యాజ్యములు గలుగకుండ పత్రము వ్రాసికొనవలెను. అప్పుతీర్చుటకు ఎంత గడువు నియమింపఁబడునో అదియును, ఋణదాతయొక్కయు ఋణవంతునియొక్కయు పేర్లు మొదలగు విషయములు పూర్తిగా తగవునకు అవకాశము లేనట్లుగ న్యాయముగాను ఏలాటి మోసము లేకుండునట్లును వ్రాసికొనవలెను. వ్రాయువాడు పక్షపాతములేక ధర్మప్రకారముగా పత్రము వ్రాయవలెను. పత్రమువ్రాయు పద్ధతులు తెలిసియు వ్రాయుటకు తిరస్కరింపరాదు. అప్పు ప్రచ్చుకొనువాడు వ్రాయుంపవలెను. అతఁడు భాల్యముచేతనో ముసలితనముచేతనో వ్రాయుంపలేనిచో ఆతని పోషణకర్త పత్రమున్యాయముగా వ్రాయుంపవలెను. ఆపత్రమందు కనీసము న్యాయస్థులైన ఇద్దఱుమగవారు సాక్షులుగ నుండవలెను. మగవారుదొరకనిచో ఒక మగవాడును ఇద్దఱు స్త్రీలును సాక్షులుగా నుండవచ్చును. సాక్ష్యమిచ్చునపుడొకతె మఱచిపోయిన ఇంకొక యామెకు జ్ఞప్తికిఁ దేగలదు. అక్కఱవడినపుడు సాక్షులను పిలిచినచో వారుతప్పకవచ్చి సాక్ష్యమియ్యవలెను. అప్పుకొంచెమైనను పెద్దదైనను వ్రాతమూలముగ నుంచవలెను. అందు ఏలాటి అశ్రద్ధవహింపరాదు. ఇందున్యాయమును సాక్ష్యస్థిరత్వమును గలదు. మఱిచిపోవుటకు నవకాశముండదు. కాని బేరమురొక్కమైనచో వ్రాయుకున్న దోషములేదు. కాని సాక్షులుంచుట మంచిది. అట్లుచేయుచో ఇంకముందు ఏలాటి తగవురా నేరదు.

* ఇచ్చట రెండు పాఠాంతరములుగలవు. రెంటికని ఆర్థము గలదు. మొదటిది పత్రము వ్రాయువాడును సాక్షులును నష్టము పొందఁగూడదు. వారుతమ సొంత పనులలో నున్నపుడొక వదలిరమ్మని తొందఱపెట్టగూడదు. వారుతమ పనిని వదలిపెట్టివత్తురు కావున వారియిచ్చలు భరింప

283. ప్రయాణములో నున్నపుడు పత్రము (దస్తావేజు) వ్రాయుటకు లేఖరి దొరకనిచో అప్పుపుచ్చుకొనువాఁడు ఏదైన వస్తువు కుదువపెట్టవలెను. ఇట్లుచేయుటవలన అప్పునిచ్చువారికి నమ్మకముండును. పనులుజరుగును. ప్రయాణములో లేక యూరిలోనున్నను కుదువపెట్టవచ్చును. కుదువపెట్టిన వస్తువునుండి ఏదైన లాభము గలిగినచో అది కుదువ పెట్టినవాని సెలవుచే ఆ ఋణదాత తన అప్పులో దానిని మినహాచేసికొనవలెను. కొందఱు ఇండ్లుకుదువ పెట్టుదురు. దానికి బాడుగవచ్చును. లేక అప్పుఇచ్చినవాఁడు బాడుగ నియ్యక ఆయింటిలోనుండును. ఇట్లుచేయుట ధర్మముకాదు. బాడుగ వచ్చినచో అది అప్పులో మినహాయింపవలెను. ఇట్లులే మిగిలిన కుదువనుండి రాబడి నూహింపవలెను. నమ్మకముచే నేదైన వస్తువునుంచినచో ఆ ఆమానతు వస్తువును భద్రముగానుంచి తిరిగి ఏలాటిలోపములేకుండ సామువానికి అప్పగింపవలెను. ఇందుదేవునికి భయపడవలెను. ఏలాటి నమ్మకద్రోహము చేయరాదు. నిజమైన సాక్ష్యము దాచకూడదు. ఎవరు సాక్ష్యమును దాచియుంతురో వారి హృదయము పాపముతో కూడినది యగును సాక్ష్యమును దాచువాఁడు మనః పూర్వకముగానట్లు చేయును. కావున ఆతని హృదయము పాపముకలది యగును, దానికి శిక్షకలదు. మానవులు చేయు సర్వకార్యములును దేవునికిఁ దెలియును, కావున న్యాయముగాను ధర్మముగాను నడచుకొనవలెను.

248. లిల్లాహి-మాఫిన్-సమావాలి-వమా-ఫిల్-అర్జి-వల్లన్-తుబ్దా-మాఫి-అన్-పుసి-కుమ్-బై-తుఖ్-ఫూహు-యు-హాసిబ్ - కుమ్-బిహి-ల్లాహు-ఫయగ్-ఫిరు-లి-మన్-యషాఉ-వయు-అజ్-జిబు-మన్-యషాఉ-వల్లాహు - అలా-కులి-మై-ఇన్-ఖదీర్.

248. ఆకాశములోను భూమిలోనున్న సర్వము దేవునిదే. మఱి మిగుల మనస్సులలో నున్నది వెలిపుల్చినను లేక దాచినను దేవుఁడు దానిలెక్క మీతోఁ దీసికొనును. అపిదప దేవుఁడు తానుకోరిన వారిని త్సమించును. మఱియు తానుకోరిన వారిని శిక్షించును. మఱిదేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు.

వలెను. అట్లుచేయక వారికి నష్టమును కష్టమును గలిగింపరాదు. రెండవది వ్రాయవలెను సాక్షులును సమమునకు రాక, లేక పక్షపాతమువహించి, వ్రాతలోను సాక్ష్యములోను తారుమారు చేసి ఒకపక్షము వారికి నష్టము గలిగింపకూడదు. న్యాయముగ వ్రాయవలెను. నిజమైన సాక్ష్యము నియ్యవలెను. వ్రాతలోతారుమారుచేసి సాక్ష్యముదాచినచో పాపమగును. లేక వ్రాయవారిని సాక్షులను, తొందఱులు పెట్టికష్టము కలిగించినను పాపమగును. ఇట్టివిషయములందు దేవుని శిక్షకు భయపడి న్యాయముగా వర్తింపవలెను. దేవుఁడు తనభక్తులకుఁ దెలియని విషయములను ధర్మములను నేర్పుచున్నాఁడు. అతఁడు సర్వజ్ఞుఁడు.

వ్యా॥ 284. ఈ గొప్పసూరాలో నింతవఱకు అనేక బోధలును ధర్మములును చెప్పఁబడినవి. వానినన్నిటిని భయభక్తులతోను మనఃపూర్వకముగాను అనుసరింపవలెను. చేయవలసిన ధర్మముల నాచరించి నిషేధింపఁబడిన వానిని వదలుకొనవలెను. దానికిఁగాను ఇందు భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము దేవునిదే. అవి యన్నియు దేవునిచే సృష్టించిపఁబడి యాతనికధీనమైయున్నది. దేవుఁడు మానవులు తమ మనస్సులలో నిశ్చయించిన యుద్దేశముల నెఱుగుచు దాని లెక్కతీసికొని వాని వానికిఁ దగిన ఫలితము నొసంగును. మానవుఁడు తాను నిశ్చయించిన ఉద్దేశము మాటరూపకముగానో లేక క్రియారూపకముగానో వెలిపుచ్చును. లేక మనస్సులోనే దాఁచిపెట్టును. వెలిపుచ్చినను దాఁచినను సర్వమును దేవునికిఁ దెలియును. కపటము అసూయ మొదలగు దుర్గుణములు మనస్సులోనుండునవి. అవియును శిక్షకుఁదగినవి. దేవుఁడు లెక్కచూచి తాను ఇష్టపడిన పాపాత్ములను త్సమించును. మఱి తాను కోరిన వారిని శిక్షించును. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. కావున మానవులు భయభక్తులతో ధర్మకార్యములుచేయుచు దేవునిప్రీతిపడసి ముక్తి పొందవలెను.

285. ఆమనర్-రసూలు-బిమాఉన్-జల-ఇలై హి-మిర్-రబ్బిహీ-వల్-మూమి
నూన-కుల్లన్-ఆమన-బిల్లాహీ-వమలాఇ-కతిహీ-వకు-తుబిహీ-వరు-సులిహీ-
లా-ను ఫర్రిఖు-బై న-అహ-దిమ్-మిర్-రుసు-లిహీ-వఖాలూ-సమిఆ-నా-వఅత-
అ-నా-గుఫ్-రానక-రబ్బనావ-ఇ-లై కల్-మసీర్. 286. లా-యుకల్లి-ఫుల్లాహు
నఫ్-సన్-ఇల్లా-వున్-అహ-లహ-మాకస-బత్-వ-అలై హ-మక్-తస-బత్-గబ్బనా
లాతు-ఆ-ఖజ్ నా-ఇన్-నసీనా-బౌ-అఖ్-తానా-రబ్బనా-వలా-తహ్-మిల్-అ
లై నా-ఇన్-రన్-కమా-హమల్-తహూ-అలల్ల-జీన-మిన్-ఖబ్-లినా-రబ్బనా-వలా
తుహమ్మిల్-నా-మాలా-తాఖత-లనా-బిహీ-వఅ-ఫు అన్నా-వగ్-ఫిర్-లనా-వర్
హమ్ నా-అన్త-హాలానా-ఫన్-సుర్-నా-అలల్-ఫౌమిల్-కాఫిరీన్.

285. ప్రవక్త తన ప్రభువునుండి తనకు నొసంగఁబడిన గ్రంథమును విశ్వసించెను. ముసల్మానులుకూడ విశ్వసించిరి. అందఱును దేవునిని ఆతని దూతలను ఆతని గ్రంథములను ఆతని ప్రవక్తలను విశ్వసించిరి. మేము ఆతని ప్రవక్తల మధ్య నెట్టి భేదము (వ్యత్యాసము) లు కల్పింపము అని చెప్పుదురు. మఱియు వారు మేము వింటిమి. విధేయులైతిమి. మా ప్రభువా! నీ త్తమా పణి కోరుచున్నారము. నీయొద్దకు మరలి వచ్చువారలము అని పలికిరి. 286.

దేవుడు, ఏ యాత్మకైనను దాని శక్తికి మించిన కష్టమియ్యడు. అది సంపాదించినది (పుణ్యఫలితము) దానికి లభించును. అది చేసిన పాపములఫలితము. దానికే లభించును. ఓ మా ప్రభువా! మేము మఱచినను లేక పొరపాటుచేసినను మమ్ము పట్టకుము. ఓ మా ప్రభువా! మఱి మాకు ముందు గడచిన వారిపై నీవువైచినట్టి భారము మాపై మోవకుము. ఓ మా ప్రభువా! మఱి మేము సహింపలేని భారమును మాపై నుంచకుము. మఱి మమ్ము వదలిపెట్టుము. మమ్ము తీమింపుము. మఱి మమ్ము కరుణింపుము. నీవే మాకు సహాయుడవు. కావున నీవు అవిశ్వాసులపట్ల మాకు సహాయముచేయుము. (విజయము నొసంగుము). అని పలుకుడు.

వ్యా॥ 285. ఇక ఈగొప్పసూరా ముగియుచున్నది. సూరా ప్రారంభమనుండి యింతవఱకు బోధింపబడిన విశ్వాస ధర్మములను ప్రవక్తయును ముసల్మానులును విశ్వసించిరని దేవుడు సాత్యమిచ్చుచున్నాడు. దేవునివేడుకొను ప్రార్థన పద్ధతియు నిందు చెప్పబడుచున్నది. దేవుడొసంగు గ్రంథమును ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదువారును వారి శిష్యులగు ముసల్మాను భక్తులును భక్తిపూర్వకముగ నమ్ముచున్నారు. దేవుని, ఆతని దూతలను, ఆతడు ప్రవక్తలకు నొసంగిన మత గ్రంథములను, ఆతడు పంపిన ప్రవక్తలను విశ్వసించుచున్నారు. ప్రవక్తలమధ్య వ్యత్యాసములుచేయరు. ఒక ప్రవక్తను విశ్వసించి మఱొకప్రవక్తను తిరస్కరింపరు. దేవుడు పంపిన ప్రవక్తలందఱిని విశ్వసింతురు. యూదులు హజ్రత్ ఈసా ప్రవక్తను, క్రైస్తవులు హజ్రత్ ముహమ్మదురసూలు వారిని నమ్మక తిరస్కరింతురు. ఇట్లు ముసల్మానులు చేయరు. అందఱు ప్రవక్తలను విశ్వసింతురు. ముసల్మానులు దేవుడు పంపిన సందేశములను విని వానికి విధేయులై నడచుకొనుచు దేవుని త్తమాపణ కోరుచు తుదకు దేవునియొద్దకే మరలిపోవలసియున్నది అని నమ్ముదురు. ఇవి ముసల్మాను భక్తులకుండవలసిన సుగుణములు.

వ్యా॥ 286. దేవుడు మానవులపై శక్తికొలదిచూచి భారము మోపును. మానవులశక్తికిమించిన మతధర్మమెద్దియునులేదు. కొందఱికి కొన్ని కష్టతరముగాఁ దోచినను అవి వాస్తవములో కష్టతరములైనవికావు. భక్తిపూర్వముగ ననుసరించిన అవి సుఖముగానే యుండును. దేవుడు నియమించినధర్మములనుగూర్చియే లెక్కదీసికొనును. మానవుడు తాను చేసిన సత్కార్యముల పుణ్యఫలితము తానే ఆనుభవించును. అటులే పాపము చేసినవాడు తానే దాని శిక్ష ననుభవించును. ఎవరు చేసికొన్నది వారికే. ఇక మఱచిన లేక పొరపాటు గలిగినను మాత్రపు పట్టక తీమించి వదలిపెట్టుము. పూర్వికులగు ఇస్రాయిలియులు మొదలైనవారిపైనుంచినటువంటి కష్టతరములైన భారము

లను మాపై మోపక సుఖమైన ధర్మములను నియమించి శక్తిమించినవానిని నియమింపకము. మా పాపములను, తుడిచివేసి మమ్ము శిక్షింపక వదలిపెట్టి త్నమించి మమ్ము కరుణింపుము. విశ్వాసులగు మాకు నీవే సహాయుడవును రక్షకుడవును. కావున అవిశ్వాసులగు శత్రువులపై ధర్మయుద్ధములందును మతసంవాదములందును మాకు విజయము నొసంగుము. అని ప్రార్థన నలుపునట్లు బోధింపబడియె, దేవుని ప్రార్థించునపుడు భయభక్తులతోను మనఃపూర్వకముగాను ప్రార్థింపవలెను. త్రికరణ (మనోవాక్యాకర్మల) శుద్ధిగలిగియుండవలెను. అపు డది ఫలించును.

—♦ 3. సూరయే ఆలె ఇమాన్ మదనీ 200 వాక్యములు. ♦—

ఇమానుసంతతి విషయ మిందుంటువలన దీని కీవేరు గలిగెను. ఇది హాజిత్ వైగంబరులవారికి దేవునిచే మదీనాపురములో నొసంగబడెను. అందుచే ఇది మదనీసూరా. ఇందు 200 వాక్యములుగలవు. దీనికీముదున్న సూరా ప్రారంభములో సన్మార్గము స్వీకరించుటలో విశ్వాసులను అవిశ్వాసులను గూర్చి చెప్పబడియెను. ఈ సూరాలో ఖురాను వాక్యములోని 'ముతమాలి హాత్', (రెండర్థములు గలవాని) అర్థములచేకలతలనొందువారినిగూర్చి, భయభక్తులుగల విద్యావంతులు వాని యర్థములనుగూర్చి ఎట్టి కలతలు నొందక విశ్వాసపూర్ణులగుదురు గాక యని ఆ విషయము చెప్పబడుచున్నది. మునుపటి సూరాలో యూదులనుగూర్చి వివరముగాను నస్రానీల విషయము కొంచెముగాను చెప్పబడియెను. ఇక ఈ సూరాలో నస్రానీల (క్రైస్తవుల) విషయము వివరముగాను వారి నమ్మకములనుగూర్చి ఖండనలును గలవు. ముందు సూరాలో ధర్మయుద్ధము మొదలగు ధర్మములు చెప్పబడియెను. ఇక ఈ సూరాలో కూడను వానికి తర్వాత రావలసిన ధర్మములు చెప్పబడుచున్నది.

బి స్మిల్లా హి ట్ట హ్మో ని ట్ట హి వ్.

అమిత దయగలవాడును, ప్రేమించువాడును అగు దేవుని వేర !

1. ఆలిఫ్-లామ్-మీమ్. దీని వ్యాఖ్యానము సూరేబఖరాలో వ్రాసి యున్నాము. అచ్చట చూచుకొనునది. (చూ: పే: 5).

2. అల్లాహులా-ఇలాహ-ఇల్లాహువల్ హాయ్యుల్ ఖయ్యామ్.

2. అల్లాతప్పమటొకడు పూజ్యుడు లేడు. ఆతడు నిత్యజీవుడు (శాశ్వతుడు) ను సర్వమును కాపాడువాడును.

వ్యా|| 2. ఈ వాక్యములో దేవుని యేకత్వము దెలుపబడినది. దీని గూర్చి సూరేబఖరాలోని 254-వ వాక్యములో వ్రాసియున్నాము. అచ్చట చూచుకొనునది. నజ్రాను పురమునుండి అటువదిమంది క్రైస్తవుల విద్వాం

సులు హజ్రత్ ముహమ్మదు పై గంబరులవారి సమ్మఖిమునకువచ్చి మతవిషయములో సంభాషించిరి. క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తును దేవుఁడు అనియు, లేక దేవుని కుమారుఁడు అనియు లేక ఆయన మగ్గురు దేవతలలో ఒక్కఁడు అనియు నమ్ముదురు. ఆ విశ్వాసము ఈ వాక్యములోను ఇకరాబోవు వాక్యములలోను రద్దుచేయఁబడినది. దేవుఁడు ఒక్కఁడు ఆతనికి నాటిలేదు. ఆతఁడేపూజ్యుఁడు. ఆతఁడు నిత్యజీవుఁడు. సర్వము సృష్టించి పోషించుచు సర్వమునకు ఆధారమైయున్నాఁడు. ఏసుక్రీస్తు తల్లిగర్భమునుండి పుట్టినయాతఁడు. ఆయన నిత్యజీవుఁడుకాఁడు. ఆతఁడు లోకమును సృష్టించి పోషించునతఁడుకాఁడు. కావున ఆయన దేవుఁడెట్లగును? ఆతనికి దేవునివలె పూజలుసలుపుట ఎట్లుతగును? కావున ఇట్లు నమ్మరాదు. ఆయన దేవుని సేవకుఁడు. దేవుని ప్రవక్తమాత్రమే.

3. నజ్-జల-అలై-కల్-కతాబ-బిల్-హాఖ్-ఖి-ముసద్దిఖిల్-లిమా-బై న-య-దైహి-వ-అన్-జలత్-తౌరాత-వల్-ఇన్-జీల-మిన్-ఖిబ్-లు-హుదత్-లిన్నాసి - వ-అన్-జలత్-ఫుర్-ఖాన. 4. ఇన్నల్ల-జీన-కఫరూ-బి-ఆయా-తిల్లాహి - లహుమ్ అజా-బున్-షదీదున్-వల్లాహు-అజీ - జున్-జున్-తిఖామ్.

3. దేవుఁడు నీకు సత్యమైన గ్రంథమొసంగెను. అది పూర్వగ్రంథములను సత్యపఱచుచున్నది. దానికిముందు ప్రజలకు సన్మార్గముచూపుటకు తౌరాతును ఇస్తీలునుపంపెను. మఱియు ఫుర్ఖాను (సత్యము అసత్యము వేరుపఱచునట్టి సూచనలు) పంపెను. 4. దేవునిసూచనలను తిరస్కరించినవారికి నిశ్చయముగా కఠినమైనశిక్ష (బాధ) యున్నది. మఱి దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు, శిక్షనొసంగువాఁడు.

వా|| 3: 4. దేవుఁడు హజ్రత్ ముహమ్మదు ప్రవక్తకు క్రమముగా ఖురాను గ్రంథమొసంగెను. అదిసత్యమైనదియును సత్యధర్మములు గలదియును. అది దానికిపూర్వము ప్రవక్తలకు దేవునిచే నొసంగబడిన గ్రంథములు నిజమైనవి, వానిని దేవుఁడొసంగెను అని సత్యపఱచును. దేవుఁడు ఖురానెషరీఫునకు ముందు ప్రజలకు సన్మార్గముచూపుటకై మూసాప్రవక్తకు తౌరాతుగ్రంథమును, ఏసుక్రీస్తుప్రవక్తకు ఇస్తీలు గ్రంథము నొసంగెను. మఱియు ఆయాకాలమునకు తగినట్లు ఆయాప్రవక్తలకు సత్యమును స్థిరపఱచుచు అసత్యములను అధర్మములను రద్దుపఱచునట్టి సూచనలు ప్రమాణములు మతగ్రంథములు దేవుఁడొసంగెను. ఫుర్ఖాను అనుపదమునకు ఇవన్నియు అన్వయించును. దేవుఁడు పంపిన సూచనలను ధర్మములను తిరస్కరించువారికి తీవ్రమైనకఠినశిక్షయు

న్నది. దేవుడు సర్వశక్తుడును శిక్షనొసంగువాడును. కావున తిరస్కరించి అవిశ్వాసులగు వారు ఆతని శిక్షనుండి తప్పించుకొనజాలరు.

5. ఇన్నల్లాహ-లా-యఖ్ ఫా-అలై హి-షైఉన్-ఫిల్-అర్-జి-వలా - ఫిస్-సమాఇ. 6. హువ-ల్లజీ-యు-సవ్విరు-కుమ్-ఫిల్-అర్-హామి-కైఫ - యషాఉ - లాఇలాహ-ఇల్లా-హువల్-అజీ - జుల్-హాకీమ్.

5. భూమ్యాకాశములలోనున్నది ఎద్దియును దేవునికిమఱుగులేదు. 6. ఆతడు (దేవుడు) తాను ఇష్టపడినట్లు మిము గర్భములందు చిత్రించుచున్నాడు. ఆతడు తప్ప వేఱు దేవుడులేడు. ఆతడు సర్వశక్తుడును, వివేచనాపరుడును.

వ్యా॥ 5. ఎట్లు దేవుడు సర్వశక్తుడో అటులే ఆతడు సర్వజ్ఞుడు. భూమిలోగాని, ఆకాశములోగాని, ఉన్నది ఎద్దియును ఆతనికిమఱుగులేదు. విశ్వాసులను అవిశ్వాసులను సన్మార్గులను దుర్మార్గులను వారికర్మలను ఎఱుంగును. దానిననుసరించి వారికిదగిన ఫలితమొసంగును. వైజెప్పిన దేవుని శక్తులు ఏసుక్రీస్తునందులేవు. కావున ఆయన దేవుడుగాని దేవుని కుమారుడుగాని కానేరడు అని హెచ్చరికగలదు. ఎట్లన దేవుని కుమారుడు దేవుని వంటివాడుగా నుండవలెను. కుమారుడు తండ్రిని పోలియుండును. అట్లు కానేరదు. కావున ఆ విశ్వాసము వదలదగినది. 6. దేవుడు తన యిష్టముచొప్పున తల్లిగర్భమునందు బిడ్డలను పుట్టించుచున్నాడు. అందు ఆడుబిడ్డ, మగబిడ్డ సురూపి కురూపి మొదలగు చిత్రములు చేయుచున్నాడు. సర్వశక్తుడును ఉచితమెద్ది అని యెఱిగినవాడును. కావున ఆతడు చేయు కార్యములలో నెట్టి అనుచితముండదు. ఏసుక్రీస్తు తండ్రిలేకయే తల్లి గర్భమునుండి పుట్టుట వలననే దేవుడుగాని దేవుని కుమారుడుగాని కానేరడు. ఏసుక్రీస్తు కూడ తనతల్లి గర్భమునందు దేవుని అద్వితీయ శక్తిచే చిత్రింపబడిన యాతడే. దేవుడు ఆదమును తల్లిదండ్రులు లేకయే పుట్టించెను. ఏసుక్రీస్తును తండ్రిలేకుండనే పుట్టించెను. కావున దేవుని శక్తికి మించినది ఎద్దియునులేదు.

7. హు-వల్లజీ-అన్-జల-అలై-కల్-కితాబ-మిన్-హు-ఆయా-తుమ్ - ము-హ్-క-మా-తున్-హున్న-ఉమ్ముల్-కితాబి-పఉఖరు-ముత-షాబిహ-తున్-ఫ-అమ్మల్-జీన-ఫీ-ఖులూ-బిహీమ్-జై-గున్-ఫ-యత్-తబి-ఉస-మా-తషా-బహ - మిన్-హుబ్-తిగా-అల్-ఫిత్-నతి-వబ్-తిగా-అ-తావీలిహీ-వమా-య-అ-లము-తావీ-లహు-ఇల్-లల్లాహు-వర్ రాసి ఖూన-ఫిల్-ఇల్మి-యఖూ-లూన-ఆమన్నా - బి

హి-కుల్లున్-మిన్-ఇన్-ది-రబ్బినా-వమా-యజ్-జక్కరు-ఇల్లా-ఉలుత్-అల్బాబ్.
 8. రబ్బినా-లాతుజ్-ఖులూ-బనా-బఅ-ద-ఇజ్-హదై తనా-వ-హబ్ - లనా -
 మిల్-లదున్-రహ్మా-తన్-ఇన్నక-అన్-తల్-వహ్వాబ్. 9. రబ్బినా-ఇన్నక-జామి-
 ఉన్నాసి-లియా-మిల్-లా-రైబ-ఫీహి-ఇన్నల్లాహ-లా-యుఖ్-లిఫుల్-మిఆద్.

7. ఆతఁడే (దేవుఁడు) నీకు గ్రంథ మొసంగినది. అందు కొన్ని ముహూ-
 మాత్ (స్పష్టమైన అర్థముగల) వాక్యములు గలవు. అవి గ్రంథమునకు మూల
 ములు. మఱి ఇతర వాక్యములు కొన్ని ముతషాబిహాత్ వాక్యములున్నవి (స్పష్ట
 ముగా అర్థము కానివి). కావున ఎవరి హృదయములో వంకరయున్నదోవారు
 దుర్మార్గము వ్యాపింపఁజేయుటకుఁగాను వాని యర్థము తాము కోరినట్లు చే
 యుటకుఁగాను స్పష్టార్థములుకాని వాని ననుసరించుచున్నారు. వాని సరియైన
 అర్థము దేవునికే తెలియును. మఱి స్థిరమైనవిద్యాజ్ఞానములుగలవారు “మేము
 దానిని నమ్మితిమి. సమస్తమును మా ప్రభువునుండి వచ్చినదే” అని పలుకు
 దురు. మఱియు బుద్ధిమంతులే బోధనలను గ్రహించువారు. 8. ఓప్రభువా !
 నీవు మాకు సన్మార్గము చూపిన పిదప మా హృదయములను తప్పత్రోవలకు
 పోనియ్యకుము. మఱి నీ దయను మాపై నుంపుము. నీవే సర్వమును ఒసంగు
 వాఁడవు. 9. ఓ మాప్రభువా ! నీవు సర్వజనులను ఒక దినము చేర్తువు. ఆదిన
 మనుగూర్చి యేలాటి సందేహములేదు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు ఎప్పటికిని
 తానిచ్చిన మాటకు వ్యతిరేకము చేయఁడు అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 7. నజ్రానునుండి వచ్చిన క్రైస్తవ విద్వాంసులు మత సంవాద
 ములో సరియైన సమాధానమియ్యలేక పోయి ఏసుక్రీస్తును ‘కలిమతుల్లాహి’
 (దేవుని వాక్కు) రూహుల్లాహి (దేవుని ఆత్మ) అని మసల్మానులు చెప్పుదురు
 గదా ? ఇదియే మాకు చాలును అని పలికిరి. దానికి నిందు సరియైన సమా
 ధాన మియ్యఁబడినది. ఖురానెషరీఫులోను, ఇతర మత గ్రంథములలోను గల
 వాక్యములు రెండువిధములు. ఒకటి గ్రహించుటకు ఏలాటి చిక్కులేకుండ స్పష్ట
 మైన ఒకే అర్థముగల వాక్యములు. ఇట్టి వాక్యములే గ్రంథమునకు మూలాధా
 రములు. వీని ననుసరింపవలెను. వీనినే ముహూమాత్ అందురు. రెండవది
 ఒక అర్థము లేక రెండుఅర్థములుగల వాక్యములు. ఇట్టివానిని ముతషాబిహాత్
 అందురు. హృదయములలో వంకర (తప్పత్రోవ పోవుగుణము)గలవారు. అట్టి
 అర్థములుగల వాక్యములకు తమ యిష్టానుసారము తప్పుటర్థములు చేసి సన్మార్
 గము వీడి అవిశ్వాసమును దుర్మార్గమును వ్యాపింపఁజేసి కలఁతలు పుట్టెను.
 అట్టి వాక్యములలో కలిమతుల్లాహి రూహుల్లాహి చేరినవి. దేవునివాక్కు మహిమ

వలన ఏసుక్రీస్తు తండ్రిలేకుండ పుట్టెను. కావున కలిమతులాహిఅనియు గౌర
వార్థము రూపలల్లాహి అనియు చెప్పినమాత్రమున ఏసుక్రీస్తు దేవుఁడుగాని
దేవుని కుమారుఁడుగాని కానేరఁడు. ఈతనిఁగూర్చిగల ఇతర వాక్యములను
బట్టి ఏసుక్రీస్తు దేవుని సేవకుఁడును ప్రవక్తయును మాత్రమే అని నిశ్చయ
మగును. ముతషాబిహాత్ యొక్క వాస్తవమైన అర్థము దేవునికే దెలియును.
కావున స్థిరమైన విద్యాజ్ఞానములు గలవారు కలఁతలుపడక అన్నియు దేవుఁ
డొసంగిన వాక్యములే. వాని విశ్వసించితిమి అని చెప్పుదురు. బుద్ధివంతులు
దేవుఁడు చేయు బోధనలను గ్రహింతురు. వారు తప్పతొవలకుఁబోరు- 8.
విద్యావంతులు, మితమైన జ్ఞానముచే తమపైననే ఆధారపడక ఎల్లపుడుసర్వ
జ్ఞుఁడగు దేవునిని భయభక్తులతో ఇందు చెప్పఁబడినట్లుప్రార్థింతురు. 9.మృతి
నొందినవారందఱు, తమ పాపపుణ్యముల తీర్చుకొఱకు పునరుత్థాన దినమున
దేవునిచే రప్పింపఁబడుదురు. ఆ దినము వచ్చుటలో ఏలాటి సందేహము లేదు.
ఆ దినమున తప్పతొవలలో పోయి దేవుని వాక్యములకు అపార్థములు కల్పిం
చినవారు తమ తమ పాపఫలితములు పొందుదురు. దేవుఁడు తాను గావించిన
వాగ్దానమును పూర్తి చేయును. దానికి వ్యతిరేకముగా నెప్పటికిని పోఁడు.
అని విద్వాంసులు భయభక్తిగలిగియుందురు. అని హెచ్చరింపఁబడియె.

10. ఇన్నల్-జీన-కఫరూ-లన్-తుగ్-నియ-అన్-హుమ్-అమ్మా-లుహుమ్-
వలా-బౌలా-దుహుమ్-మినల్లాహి-పైఅన్-వ-ఉలా-ఇక-హుమ్-వఖూ-దున్నార్.
11. కదాబి-ఆలి-ఫిర్-బౌన-వల్ల-జీన-మిన్-ఖిబ్-లిహిమ్-కజ్-జబూ-బిఆయా
తినా-ఫ-అఖ-జహు-ముల్లాహు-బిజునూ-బిహిమ్-వల్లాహు-షదీదుత్-ఇఖాబ్.
12. ఖుల్-లిల్ల-జీన-కఫరూ-సతుగ్-లబూన-వ-తుహ్-షరూన-ఇలా-జహన్నమ
వబీసల్-మిహాద్. 13. ఖిద్-కాన-లకుమ్-ఆయతున్-ఫీ-ఫిఅత్తె-నిల్-తఖతా
ఫి-అ-తున్-తుఖా-తిలు-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-వ-ఉఖ్రా-కాఫి-రతున్-యరా-నహు
మ్-మిస్-లైహిమ్-రాయల్-ఐని-వల్లాహు-యు-అయ్యిదు-బినస్-రిహీ-మక్-
యషాఉ-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-లఇబ్-రతల్-లి-ఉలిల్-అబ్-సార్.

16. నిశ్చయముగా, అవిశ్వాసులైనవారికి వారి ధనమును వారి సంతాన
మును దేవునియొద్ద పనికిరావు. మఱివారే నరకాగ్నికి వంటచెఱుకులు, 11.
వారి విషయము ఫిరౌను జనులవలెను, వారికి ముందు గడచినవారివలె ఉన్నది.
వారు మాసూచనలను (తిరస్కరించి) అబద్ధములని పలికిరి. కావున దేవుఁడు

వారి పాపములబట్టి వారిని పట్టెను. మఱి దేవుడు కఠినముగా శిక్ష విధించు వాడు. 12. అవిశ్వాసులైన వారితో “మీరు శీఘ్రములొనే లోబడుదురు. మఱి మీరు నరకమునకు పోవుదురు. అది చాల చెడ్డ నివాసము” అని ఓ ప్రవక్తా! చెప్పుము. 13. మార్కొనిన రెండు సైన్యములలో మీకు సూచన యున్నది. అందు ఒక సైన్యము దేవుని మార్గమందు యుద్ధమాడుచుండెను. రెండివది అవిశ్వాసుల సైన్యము. ముసల్మానులు అవిశ్వాసులను తమకన్న రెండింతలుగ కన్నులార చూచుచుండిరి. మఱియు దేవుడు తాను ఇష్టపడిన వారికి తన సహాయముచే బలమునిచ్చుచున్నాడు. ఇందు కన్నులు గలవారికి బోధనయున్నది.

వ్యా॥ 10. పై వాక్యముల పాపపుణ్యముల తీర్చుకొంటు ఒక దినమున్నది. అని చెప్పి అందు అవిశ్వాసులకు వారి ధనముగాని వారి సంతానముగాని దేవుని సమ్మఖమున శిక్షనుండి తప్పించుటకు పనికిరావు. వారు నరకమునకు వంట చెఱుకులుకొంగలరు. కావున యూదులుకై స్త్రవులు పెక్కుదై వారాధకులుఅగు అవిశ్వాసులు ధనమును సంతతినినమ్మి మోసపోకవిశ్వాసము స్వీకరింపవలెను. 11. ధనసంతాన గర్వముచే మదించి దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిన ఫిరౌను జనులు మొదలగువారివలె వారును దేవుని కఠిన శిక్షకు పాత్రులగుదురు. వారు పాపములుచేసినందున దేవుడు వారిని పట్టి శిక్షించెను. అటులే ముహమ్మదు ప్రవక్తను తిరస్కరించువారికి దుర్గతి అగును అని ముందు హెచ్చరికగలదు. 12. ఇందు రాబోవు ముసల్మానులవిజయమును వారి విరోధుల అపజయమును సూచి. పఠబడినది. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారు మక్కాపురము విడిచి మదీనాపురమువచ్చి చేరిన పిదప ఖురైషులు, యూదులు, మొదలగు ఇస్లామ్ మత విరోధులు పెక్కుకుట్రలు యుద్ధములు ముసల్మానులతో జేసిరి. తుదకు దేవుడు ముందుగానే ప్రకటించినట్లు ముసల్మానులు విజయముపొందిరి. అవిశ్వాసులు లోబడిరి. అరేబియాదేశమును ఇతర దేశములును ముసల్మానులకు అధీనములాయెను. ఈ విజయము ముసల్మానులకు దేవుని గ్రంథమును ఖురాను ధర్మమును హజ్రత్ ముహమ్మదువారి నడవడికను సంపూర్ణముగా ననుసరించినందువలన గలగెను. ఎప్పుడు ముసల్మానులు ఇస్లామ్ మతధర్మములను వీడిరో వారి విజయమును రాజ్యమును వారినుండి తొలగెను. కావున ముసల్మానులు తమ పూర్వపుస్థితికి రావలెనన్న ఖురానును హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని పూర్తిగ అనుసరింపవలెను. అవిశ్వాసులకు వారి పాపముల ఫలితము నరకనివాసము. అది దుఃఖకరమైన చెడు నివాసము. 13. ఇందు బదరు యుద్ధములో సంభవించిన విషయము తెలుపబడెను. విజయము దేవుని చేతిలోనున్నది. తాను కోరినవారికి తనసహా

యమిచ్చి బలమిచ్చును. కన్నులు కలవారు దానిని చూచి బుద్ధి తెచ్చుకొందురు. బదరులో 31కి మంది మసల్మానుల సైనికులు అవిశ్వాసం లగు ఖురైషుల సైనికులు దాదాపు వేయిమంది. మసల్మానులయొద్ద ఆయుధములు మొగ్గలైనవి ఎక్కువ లేకుండెను. ఖురైషులు అధిక యుద్ధసామగ్రితో వచ్చి యుండిరి. హజ్రత్ ముహమ్మదువారును వారి శిష్యులును విరోధులసైన్యము రెండింత లుండుట కన్నులార చూచియు దేవునిపై సాధారపడి యుద్ధమాడిరి. దేవుని సహాయమువలన ధర్మపక్షమందు యుద్ధమాడుచున్న మసల్మానులు కొద్దివారయ్యు విజయము పొందిరి. ఇది చూచువానికి దేవుని మహిమ తెలియును. కావున బుద్ధిమంతులు దేవుని విశ్వసించి ఆతని అనుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురు.

14. జుయ్యిన-లిన్నాసి-హుబ్-బుష్-షహ-వాతి-మినన్-నిసాఇ-వల్-బనీన-వల్-ఖనా-తీరిల్-ముఖన్-తరతి-మినజ్-జహబి-వల్-ఫిజ్-జతి-వల్-ఖైలిల్-ముసవ్వమతి-వల్-జన్-ఆమి-వల్-హుస్-జాలిక-మతా-ఉల్-హయా-తిద్దున్యా-వల్లాహు-ఇన్దహూ-హుస్నుల్-మ-ఆబ్.

14. ప్రజలకు, స్త్రీలు, కుమారులు, కూర్చిన వెండి బంగారు రాసులు, గుర్తులు గల మేలి గుట్టములు, పశువులు, పొలములు, మొదలగు మనోహరమైన వస్తువుల ప్రేమ బాగుగఁగనఁబడును. ఇది ఇహలోక జీవనముయొక్క లాభము. మఱి దేవునియొద్దనున్నది మంచినివాసము.

వ్యా|| 14. హజ్రత్ పై గంబరులవారి యొద్దకువచ్చిన కైస్తవ విద్వాంసుల అధ్యక్షునికి మతవిషయ సంభాషణలో ఇస్లామ్ మతము సత్యమని స్పష్టమామెను. కాని ఆతఁడు ఇస్లామును స్వీకరింపక రోమను రాజువలన ఆతనికి గలిగిన గౌరవపదవి ధనము మొదలగునవి హజ్రత్ పై గంబరులవారితోవిన్నవించెను. అందుకు మనుపటి వాక్యములోను ఈవాక్యములోను సహజముగ మానవులు, స్త్రీలు, కుమారులు మొదలగువాని మోహములోనే నిమగ్నులై పరలోకమును వదలుదురు. ఆటవలదు. దేవుని సన్నిధానమున లభించు నివాసము చాలమంచిది. దానికిమించినదిలేదు. కావున ఇహలోకసౌఖ్యములు పోవునని పరమును వీక్షరాదు. సాధారణముగా లోకులు ఈవాక్యములో చెప్పబడిన ఆట విషయములలో నిమగ్నులైయుండురు. మేలిగుట్టములకు గుర్తులు వేయుదురు. కావున భక్తులు వీనిని పరమునకు నుపయోగకరములైన సాధనములుగాఁ జేసికొనవలెను.

15. ఖుల్-అవు-నబ్బి-ఉకుమ్-బి-ఖైరిమ్-మిన్-జాలి-కుమ్-లిల్లాజీ - నల్-

ఖా-ఇన్-రబ్బిహిమ్-జన్నా-తున్-తజ్జీ-మిన్-తహ్-తి-హాల్-అన్-హారు-ఖాలిదీన-
 ఫీహి-వ అజ్-వాజుమ్-మతహ్-హరతున్-వరిజ్-వానుమ్-మినల్లాహి-వల్లాహు-
 బసీరుమ్-బిల్-ఇబాద్. 16. అల్ల-జీన-యఖు-లూన-రబ్బనా-ఇన్ననా-ఆమ-
 న్నా-ఫగ్-ఫిర్-లనా-జునూ-బనా-వఖినా-అజా-బన్నాక్. 17. అస్-సాబిరీన-వస్-
 సాది-ఖీన-వల్-ఖానితీన-వల్-మున్-ఫిఖీన-వల్-ముస్-తగ్-ఫిరీన-బిల్-అస్-హార్.

15. దానికంటె మేలై నది మీకుఁ దెలుపుదునా! అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. భక్తిపరులకు తమ ప్రభువుదగ్గఱ స్వర్గవనములున్నవి. అందు కాలువలు ప్రవహించును, అందు వారు సదాయుండుదురు. మఱియు పవిత్ర స్త్రీలుగలరు. మఱిదేవుని ప్రీతిగలుగును. మఱిదేవుఁడు భక్తులను చూచుచున్నాఁడు. 16. వారు “ఓ మా ప్రభువా! మేము విశ్వసించితిమి. కావున మా పాపములను త్షమింపుము. మఱి నరకాగ్నినుండి మమ్ము తప్పింపుము అని పలుకుదురు. 17. వారు సహనముగలవారును, సత్యవంతులును, విధేయులును, ఖర్చు (దానము) చేయువారును, వేకువజామున తమ పాపముల త్షమాపణకోరువారును.

వ్యా॥ 15:16:17. ఇహలోకభోగములు నశించునవి. వానికి శాశ్వతము లేదు. వానికంటె మేలై నది పరలోకసౌఖ్యము. దేవుని ప్రీతియును స్వర్గనివాసము అందలి సౌఖ్యములు సదాయుండునవి. మఱియు దేవుని ప్రీతికంటె మించి నది ఏదియునులేదు. స్వర్గసౌఖ్యములును దేవుని ప్రీతియును భయభక్తులుగలిగి వైవాక్యములలో వివరింపఁబడిన సుగుణములుగలవారికే లభించును. అట్టివారే నరకాగ్ని బాధనుండి తప్పించుకొందురు. క్రియాశూన్యమైన వట్టిమాటలవలన మోక్షముచేకూరదు. దేవుఁడు భక్తులుచేయు కార్యమును చూచుచునే యున్నాఁడు. వారి భక్తికొలది వారికి ఫలితమొసంగును. కావున భ్రమపడి భక్తులు మోసపోక దేవుని ధర్మములను సదా భక్తి వినయములతో అనుసరింపవలెను. వేకువజామున ప్రార్థనలుసలిపి పాపక్షమాపణకోరుటలో ఆసమయమునందు మనస్సుచలింపక నిలుకడగానుండును. అప్పుడు సాధారణప్రజలకు నిద్ర గాఢముగావచ్చును. ఏలాటిశబ్దములుండవు. అట్టిసమయమున భయభక్తులతో దేవుని ప్రార్థించుటకు వీలగును.

18. షహీ-దల్లాహు అన్న హూ-లాఇలాహ-ఇల్లా-హున వల్-మలా-ఇ కతు-వ-ఉలుల్-ఇల్మి-ఖాఇమమ్-బిల్-ఖస్తి-లా ఇలాహ-ఇల్లా-హున వల్-అత్తి-జుల్-హాకీమ్.

19. దేవుఁడుతప్ప వేలుపూజ్యుఁడులేదు అనుటకు దేవుఁడును దేవదూ

తలును విద్యావంతులును సాక్షులు. ఆతఁడే న్యాయాధికారి. ఆతఁడుతప్ప వేఱు దేవుఁడులేఁడు. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా॥ 18. భక్తుల విశ్వాసఫలితమును వారిగుణములును వివరించినపిదప అన్నిటికి మూలమైనదేవుని యేకత్వము (తౌహీదు)నుగూర్చి యిందు చెప్పఁ బడినది. దేవుఁడు తానుఒక్కఁడే అనియు తానే పూజ్యుఁడనియు అనేక సూచనలమూలమున ప్రజలకు స్పష్టపఱచియున్నాఁడు. అదియే ఆతనిసాక్ష్యము. దేవదూతలును విద్యావంతులును దేవుఁడుఒక్కఁడేయని యెఱింగి సాక్ష్యమిచ్చుచున్నారు. దేవదూతలు దేవునియుత్తరువులను శిరసావహించువారు. వారు దేవునికివిరుద్ధముగాపోజాలరు విద్యావంతులు ప్రతికూలములను దేవుఁడు ఒక్కఁడే అని సప్రమాణముగాపలుకుచువచ్చినారు. దేవుఁడు న్యాయాధికారి న్యాయమునకు వ్యతిరేకముగ తీర్పుచేయఁడు. ఎవరుచేసిన పాపపుణ్యములకు వారేబాధ్యులు. క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తు అందఱిపాపములకు పరిహారముగ తనఆత్మను అర్పించియున్నాఁడు అని నమ్ముదురు. ఇందు దానిరద్దుగలదు. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. కావున పాపులు ఆతనిశిక్షనుండి తప్పించుకొనిపోజాలరు. సర్వజ్ఞుఁడు కావున ప్రజలుచేసిన ప్రతికర్మ ఆతనికి దెలియును. దాని ఫలితము వారికి నొసంగును.

19. ఇన్నద్-దీన-ఇన్-దల్లా-హిల్-ఇస్లాము-వ-మఖ్-తల-ఫల్లజీన - ఊతుల్-కితాబ-ఇల్లా-మిమ్-బిఅ-ది-మా-జా అ-హుముల్-ఇల్ము-బగ్-యమ్-జైన హుమ్-వమన్-యక్-ఫుర్-బి-ఆయా-తిల్లా-హి-ఫ-ఇన్నల్లాహ-సరీఉల్. హిసాబ్. 20. ఫ-ఇన్-హజ్జాక-ఫఖుల్-అస్-లమ్తు-వజ్-హియ-లిల్లాహి-వ-మనిత్ తబ-అని-వఖుల్-లిల్-జీన-ఉతుల్-కితాబ-వల్-ఉమ్మా యీన-అ-అస్-లమ్తుమ్-ఫ-యిన్-అస్-లమ్మా-ఫ-ఖదిహ్-తదా-వఇన్-తవల్-తా-ఫ-ఇన్న మా-అల్లైకల్ - బలాగు-వల్లాహ్-బసీరుమ్-బిల్-ఇబాద్.

19. నిశ్చయముగా దేవునికి- ప్రియ (సమ్మత) మైన మతము ఇస్లాము. గ్రంథములుగలవారు తమకు జ్ఞానముగలిగినపిదప తమలోని ద్వేషముచే విరోధులైరి. ఎవరు దేవుని సూచనలను తిరస్కరింతురో వారిలెక్క దేవుఁడు శీఘ్రముగా తీసికొనును. 20. మరలవారు నీతో వివాదములాడినచో నేనును నా అనుచరులును దేవునియాజ్ఞలకు శిరసావహించితిమని పలుకుము. గ్రంథముగలవారితోను, ఏమి మీరు విధేయులైతిరా అని పలుకుము. మఱి వారు విధేయులైనచో వారు సన్మార్గము పొందినవారైరి. మఱి తిరస్కరించి ముఖము

త్రిష్వకొన్నచో ప్రచారముచేయుటయే నీ పని. మఱియు దేవుడు మానవులను చూచుచునే యున్నాడు.

వ్యా॥ 19. ఇస్లామ్ అనగా విధేయత సర్వము వినియోగించుట. మానవులు దేవుని యాజ్ఞలకు విధేయులై తమ సర్వవాంఛలను దేవుని యాజ్ఞలకు లోబడియున్నట్లు చేయుట. మొట్టమొదటి ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ఆదము నుండి ఆఖరు ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మదురసూలువారివఱకు అందఱు ప్రవక్తలు మానవులకు బోధించినది ఒక మతమే. అది దేవునికి విధేయులై యుండుట. అదియే ఇస్లామ్. అదియే దేవునికి సమ్మతమైనదియును ప్రియమైనదియును. త్రికరణశుద్ధిగ దేవుని యాజ్ఞలను ధర్మములను అనుసరించుటయే మోక్షమార్గమును సన్మార్గమును. యూదులు క్రైస్తవులు దేవునిగ్రంథములు పొందినవారు. వారు హజ్రత్ పైగంబరులవారు దేవుని ప్రవక్తలని వారు బోధించు మతము దేవునికి ప్రియమైన ఇస్లామ్మతమని తెలిసియు ద్వేషముచే విరోధులైరి. తిరస్కరించు వారి కర్మల లెక్క తీసికొని దేవుడు వారి పాపకార్యములకు కఠిన శిక్ష విధించును. 20. నిజము తెలిసిన పిదపఁ గూడ వారు (క్రైస్తవులు యూదులు) వివాదములాడినచో కాలహరణము కాకుండుటకై నేనును నన్ను అనుసరించువారలగు మసల్మానులును దేవుని యాజ్ఞలకు శిరసావహించితిమి అని పలుకుము. వృథా వివాదములలో కాలము పోగొట్టకూడదు. తెలిసియు ద్వేషమునకు పూనుకొన్నవారు సన్మార్గమునకు వత్తురా? గ్రంథముగలవారు చదువులేనివారు (అరబ్బులు) దేవునికివిధేయులై ఇస్లామ్ స్వీకరించినచో వారు సన్మార్గముపొందినవారగుదురు. లేక తిరస్కరించి అవిధేయులైనచో వారి కర్మల ఫలితము వారికి లభించును. ప్రవక్త పని ప్రచారముచేయుట మాత్రమే. వారు విశ్వాసులుకాలేదే అను బాధ్యతప్రవక్తకును బోధకలకునులేదు. మానవులు చేయు కర్మలను దేవుడు చూచుచునే యున్నాడు. వారి కర్మలకుఁ దగిన ఫలితము ఉభయలోకములలో నొసంగును.

21. ఇన్నల్ల-జీన-యక్-ఫు-రూన-బి-ఆ-యాతిల్లాహి-వ-యఖ్ తులూ-నన్-నబియ్యాన-బిగై-రి-హాఖ్-ఖిన్-వ-యఖ్-తులూ-నల్లజీన - యూమురూన-బిల్-ఖిన్-తి-మినన్-నాసి-ఫ-బష్షిర్-హుమ్ బి-అజా-బిన్-అలీమ్. 22. ఉలా-ఇ కల్ల-జీన-హబితత్-అఅ-చూలు-హుమ్-ఫిద్-దు-న్యా-వల్-ఆఖరతి-వమా-లహుమ్ మిన్-నాసిరీన్.

21. ఎవరు దేవునియాజ్ఞలను తిరస్కరించుచు దేవుని ప్రవక్తలను అన్యాయముగ చంపుచు న్యాయముగ వర్తించుడు అని ఆజ్ఞాపించునట్టి ప్రజ

లను చంపుచున్నారో వారికి దుఃఖికరమైన బాధయున్నది. అని వారికిసంతోష వార్త నిమ్ము. 22. అట్టివారి కర్మలు ఇహమునందును పరమునందును వృథా పోయినవి. మఱియు వారికి సహాయుడు ఎవఁడును లేఁడు.

వ్యా॥ 21 : 22. యూదులు అనేక ప్రవక్తలను చంపిరి. బోధకులను కూడ చంపుచుండిరి. వారు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని వారి శిష్యులను చంపుటకు యత్నించిరి. న్యాయముగా వర్తింపవలెనని బోధించువారిని ప్రవక్తలను చంపుట అన్యాయముగదా! దానికి మించిన హింస వేఱున్నదా? అందులకే అట్టి దుష్టులకు దుఃఖికరమైన నరకబాధయున్నది. అందు వారు శాశ్వతముగా వసింతురు. అను వార్త వారికిఁ దెలుపఁబడియె. అట్టివారి కర్మలు ఉభయలోకములలోను నిష్ఫలమై పోవును. వారికి దేవుని శిక్షనుండితప్పించునట్టి సహాయులు యెవఁడునులేఁడు. అట్టి దుర్మార్గులకు ఎవరుతోడుపడఁగలరు! అట్టి పాపమునకు భక్తులుపూనరాదు.

23. అలమ్-తర-ఇలల్ల-జేన ఊతూ-నసీ-బమ్-మినల్-కితా-బి-యుద్-
జేన-ఇలా-కితా-బిల్లాహి,లి-యహ్మోకుమ-బై న-హుమ్-సుమ్మ-యత-వల్లా-ఫరీ
ఖుమ్.మిన్-హుమ్-వహుమ్-మఃఅ-రిజ్జా. 24. జా-లిక-బి-అన్న-హుమ్-ఖా
లూ-లన్-తమస్స-నన్నారు-ఇల్లా-అయ్యా-మమ్-మఃఅ-దూదాతిన్-వగ్ర-హు
మ్-ఫీ-దీనిహిమ్-మా-కానూ-యఫ్-తరూన్. 25. ఫకైఫ ఇ-జా-జమల - నా
హుమ్-లియా-మిల్-లా-రైబ-ఫీహి-వ-వుఫ్ ఫియత్-కుల్లు-నఫ్-సిమ్-మా-కస-
బత్-వహుమ్-లాయుజ్-లమూన్.

23. గ్రంథములనుండి కొంతభాగము లభించినవారిని దేవునిగ్రంథము వైపునకు రండు. అది తీర్పుచేయును అని పిలువఁగా వారిలో కొందఱు తిరస్కరించుచు ముఖము త్రిప్పకొని పోవుటను నీవు చూడలేదా! 24. వాగట్లు చేయుటకు కారణమేమనఁగా వారు "కొన్నిదినములు మాత్రమే మమ్ము నరకాగ్ని తాకును" అని చెప్పుదురు. వారు తాము కల్పించిన విషయములనుబట్టి వారు తమ మతమందు మోసపోయియున్నారు. 25. మరల మేము సందేహము లేనట్టి దినమునందు వారిని చేర్చినపుడు వారి గతి యేమగునో! ప్రతియాత్మయును తాను చేసిన కర్మల ఫలితము పూర్తిగ పొందును. మఱి ఎట్టి అక్రమము వారిపై జరుగనేరదు.

వ్యా॥ 23 : 25. యూదులును క్రైస్తవులును దేవుఁ డొసంగిన గ్రంథములనుండి కొంతభాగము గలిగియున్నారు. దాని జ్ఞానము వారికి కొంతగలదు.

అట్టివారికి కొంత గలదు. అట్టివారిని దేవునిగ్రంథములగు ఖురానును తౌరాతును ఇస్తీలును అనుసరించి మత విషయములలో తీర్పు పొందవచ్చును అని పిలువఁగ వారు తిరస్కరించి ముఖము త్రిప్పకొని పోవుదురు. వారి కోరికలకు విరుద్ధముగానున్న తమ మతగ్రంథమునుకూడ లెక్కపెట్టక తిరస్కరించువారు వారి గ్రంథములును నిజపఱచు గ్రంథమగు ఖురానును లెక్కపెట్టి దానిని అనుసరింతురా ! తిరస్కరించువారిలో కొందఱి స్వభావ మదియై యున్నది. దానిఁగూర్చి చింత చేయనక్కఱలేదు. వారు మేము దేవుని కుమారులము. దేవుని ప్రవక్తలవంశమువారలము. పాపములు చేసినను పర్వాలేదు. కొన్ని దినములు మాత్రము నరకములో నుందుము. తరువాత స్వర్గములోప్రవేశింతుము అని తప్పునమ్మిక వారికిఁ గలిగినందున వారు అట్లు తిరస్కరించుటకు కారణ మగుచున్నది. అట్లు వారు కల్పించికొన్న మతమునందుఁదగులుకొని మోసపోయి ధర్మమును విడనాడుచున్నారు తీర్పుదినమునందు వారి వారి కర్మఫలితము వారికి లభించు దినమున వారి గతి ఏమగునోయూహింపవలెను. అపుడు ఏలాటి అక్రమము జరుగదు. కర్మలకు తగిన ఫలితము లభించును. కావునమానవులు తప్పు నమ్మకములకు మోసపోక భయభక్తులతో సత్కార్యములుచరింపవలెను.

26. ఖులిల్లా-హుమ్మ-మాలికల్-ముల్కి-తూతిల్-ముల్ క-మన్-తషాఉ-వతన్ జిడల్-ముల్క-మిమ్మన్-తషాఉ-వతు-ఇజ్జ-మన్-తషాఉ-వతు-జిల్లు-మన్-తషాఉ-బియ-ది-కల్-ఖైరు-ఇన్నక-అలా-కుల్లి-పైయిన్-ఖదీర్. 27. తూలి-జుల్-లైల-ఫిన్ నహరి-వ-తూలి-జున్-నహరి-ఫిల్-లైలి-వతుఖ్-రిజుల్-హయ్య-మినల్-మయ్యితి-వతుఖ్-రిజుల్-మయ్యిత-మినల్-హయ్య-వ - తర్జుఖు మన్ తషాఉ-బిగ్గెరి-హిసాబ్.

27. రాజ్యమునకు అధిపతి యగుదేవా ! నీవు ఇష్టపడిన వారికి రాజ్య మొసంగుదువు మఱినీవు కోరినవారినుండి రాజ్యములొంగింతువు. మఱియు నీవు ఇష్టపడినవారికి గౌరవ మొసంగుదువు. మఱినీవు కోరినవారిని అవమానింతువు. నీచేతిలోనే మేలున్నది. నిశ్చయముగా నీవు సర్వశక్తుఁడవు. 27. నీవు రాత్రిని పగటిలోనికి ప్రవేశింపఁ జేయుచున్నావు. మఱి పగటిని రాత్రిలోనికి ప్రవేశింపఁ జేయుచున్నావు. మఱి నీవు జీవులను నిర్జీవులనుండి తీయుచున్నావు. మఱి నిర్జీవులను జీవులనుండి తీయుచున్నావు. మఱినీవు కోరినవారికి లెక్కలేకుండ సంపదలునొసంగుదువు. (అనుగ్రహింతువు.) అని పలుకుము.

వ్యా॥ 26. క్రైస్తవులు రాజ్యము గౌరవము పోవును అని ఇస్లామ్లో

చేరకుండిరి. యూదులు ప్రవక్తపదవి మావంశములోనేయుండును అని భ్రమ పడి దేవునిశక్తినిమఱచిపోయిరి. అందుకు ఈవాక్యములో ప్రార్థనమూలమున సర్వము దేవునిచేతిలోనున్నది. రాజ్యమునకు ఆతడే అధిపతి. తానుకోరిన వారికి రాజ్యమొసంగును. అందు ఇహలోకరాజ్యమును, దైవిక గాజ్యమును ప్రవక్త పదవియునుగలదు. దేవుడు కోరినివారికి గౌరవము సమ్మానము దయ చేయును. తానుకోరినవారిని రాజ్యము లాగుకొని హీనదశలో పడవేయును. సర్వవిధముల మేలు దేవునిచేతిలోనున్నది. ఆతడు సర్వశక్తుడు. తాను ఇష్టపడి నట్లుచేయును. ఆతనికెవరును అడ్డుపడలేరు. దేవుడు సెలవిచ్చినట్లు హజ్రత్ ముహమ్మదువారికి ప్రవక్తపదవి లభించి కొంతకాలములోనే అరేబియాదేశమును దానికి చుట్టుపట్లనున్న దేశములును ముసల్మానులకు అధీనములై అందు ఇస్లామ్ రాజ్యము స్థాపింపబడెను. 27. రాత్రింబవళ్ళను హెచ్చు తగ్గులుగాఁ చేయుశక్తి దేవునికేయున్నది. కొన్నియుతువులలో రాత్రిపగటికంటె హెచ్చుగానుండును. కొన్నియుతువులలో రాత్రికంటె పగలు హెచ్చుగానుండును. నిర్జీవినుండిజీవులను, జీవులనుండి నిర్జీవులను పుట్టించుట దేవునిపనియే. దాని యుదాహరణములు, గ్రుడ్డునుండి పక్షిని పక్షినుండి గ్రుడ్డును రేతస్సునుండి మానవుని మానవునుండి రేతస్సును పామరునుండి విద్యావంతుని విద్యావంతునుండి పామరుని పుట్టించుట. దేవుడు తాను ఇష్టపడిన వారికి లెక్కలేకుండ ఉభయలోకములకు సంబంధమైనవి అనుగ్రహించుచున్నాడు. అందు ఇహలోక సంపదలును పరలోక మోక్షమునుగలవు.

28. లాయత్-తఖి-జిల్-మూమి. నూనల్-కాఫి-రీన-బెలియాఅ-మిన్-
దూనిల్-మూమి-సీన-వమన్-యఫ్-అల్-జాలిక-ఫలైస-మినల్లాహి-ఫీమైయిన్-
ఇల్లాఅన్-తత్తఖూ-మిన్ వుమ్-తుఖా-తన్-వయు-హజ్-జిరు - కుములాహు-
నఫ్-సహూ-వ-ఇలల్లా-హిల్-మసీర్. 29. ఖుల్-ఇన్-తుఖ్-పూ-మా-ఫీ-సుదూ-
రిమ్-బెతుబ్-దూహు-యఅ - లమ్-హుల్లాహు-వయఅ-లము-మాఫిన్-సమా-
వాతి-వమా-ఫిల్-అర్జి-వల్లాహు-అలా-కుల్లి-మైయిన్-ఖదీర్. 30. యామ-
తజిదు-కుల్-నఫ్-సిమ్-మా-అమి-లల్-మిన్-బైరిమ్-ముహ్-జరన్-వమా అమి-
లల్-మిన్-సూయిన్ తవద్దు-లౌ-అన్న-బైనహా-వబై-నహూ-అమ-డమ్-బి-ఈ-
దన్-వయుహజ్-జిరు-కుముల్లా-హు-నఫ్-సహూ-వల్లాహు-రడౌ-ఫుమ్-బిల్-ఇబాద్.

28. ముసల్మానులు ముసల్మానులనువీడి అవిశ్వాసు(కాఫరు)లతో సఖ్య

ముచేయరాదు. మఱువరట్లుచేయుదురో వారికి దేవునితో ఏలాటి సంబంధముండనేరదు. కాని అవిశ్వాసులనుండి నష్టము కలుగకుండుటకై సఖ్యముచేయవచ్చును. మఱియు దేవుఁడు తన్నుఁగూర్చి భయపెట్టుచున్నాఁడు. మఱి దేవుని యొద్దకు తిరిగిపోవలసియున్నది. 29. మీరు మీ హృదయములలోనున్నది. దాఁచినను, లేక వెలిపుచ్చినను అది దేవునికిఁదెలియును, మఱియు ఆతఁడు ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న సమస్తము నెఱుంగును. మఱియు దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. 30. ఆదినము న ప్రతి మానవుఁడును తానుచేసినపుణ్యము తన యెదుట కనును. పాపముచేసిన దానివిషయము, పాపమునకు తనకును చాల దూరమగుఁగాక అని కోరును. మఱియు దేవుఁడు తన్నుఁగూర్చి మిమ్ము భయపెట్టుచున్నాఁడు. మఱియు దేవుఁడు భక్తులయందు చాల దయగలవాఁడు.

వ్యా॥ 27. ముసల్మానులు, తమ ముసల్మానులనువదలి వారలకువిరోధముగా కాఫర్లతో స్నేహము చేయరాదు. అట్లుచేయుటవిశ్వాసమునకు విరోధము. ముసల్మానుల లాభమునకు కాఫర్లనుండి నష్టము కలుగకుండుటకై వారితో సఖ్యముచేయవచ్చును. లోకవ్యవహారములును, వర్తకము మొదలగు విషయములును, కాఫర్లతోకలిసి న్యాయముగాను మర్యాదగాను చేయవచ్చును ఏకాఫర్లు ముసల్మానులకు విరోధులుగాకయుందురో వారితో సంధిసఖ్యము చేయవచ్చును. రాజకీయ విషయములలో ముసల్మానులకు స్వాతంత్ర్యము, లాభముగలుగునపుడు, ఇతరమతస్థులతో సఖ్యముచేసికొని, తమస్వాతంత్ర్యము కొఱకు పాటుపడవలెను. తమకు నష్టముగలిగించు సంధిగాని సఖ్యముగాని ఇతరులతో ముసల్మానులు చేయరాదు. అట్లుముసల్మానులకునష్టము కలిగించుటకు సఖ్యముచేసినచో, దేవునికిని అట్టివారికిని ఏలాటి సంబంధముండదు. వారు దేవునిశిక్షకు పాత్రులగుదురు. తుదకు దేవునియొద్దకే మరలవలసియున్నది. అపుడు తత్ఫలితము లభించును. తీర్పుదినము రానున్నది. ఆదినము పుణ్యములుచేసినవారు తమపుణ్యములను తమ ఎదుటకందురు. వానిచూచి సంతసించుదురు. కానిపాపులు తమ పాపములను జూచి పాపములకును వారికినిచాలదూరమున్నచో బాగుండునే అనికోరుదురు. వారిపాపఫలితము వారికిలభించియే తీరును. కావున దేవునిశిక్షకు భయపడి ముసల్మానులు తమమతసహూదరులకు నష్టముకలిగించుటకై మతవిరోధులగు కాఫర్లతో సఖ్యముచేయరాదు. దేవుఁడుభక్తులయందు దయగలవాఁడు. కావున శిక్షకు పాత్రులుకాకుండ భక్తిమార్గమనుసరింపవలెను అని ముందుగానే భయపెట్టుచున్నాఁడు. కావున దేవుఁడు నెలవిచ్చినట్లు భక్తులు అనుసరించినచో ఆతనిదయకు పాత్రులగుదురు.

30. ఖుల్-ఇన్-కున్తుమ్ - తుహిబూబ్ నల్లాహ-ఫత్-తబి-ఉనీ-యుహ్-

బిబ్-కుముల్లాహు-వ-యగ్-ఫిర్-లకుమ్-జునూ-బకుమ్-వల్లాహు-గఫూరుర్ ర
హీమ్, 31. ఖుల్-అతీ-ఉల్లాహ-వర్-రసూల-ఫ-ఇన్-తవల్ లౌ-ఫయిన్నల్లాహ
లాయ-హిబ్-బుల్-కాఫి-రీన్.

31. మీరు దేవునియందు ప్రీతిగలిగియున్నచో నన్ను అనుసరింపుడు, దేవుడు మిమ్ము ప్రేమించును. మఱియుమిపాపములను తీమించును. దేవుడు తీమించువాడు. దయగలవాడు అని చెప్పము. 32. మీరు దేవునికిని ప్రవక్తకును విధేయులు కండు అని పలుకుము. పిదప వారుతిరస్కరించినచో దేవుడు తిరస్కరించువారిని ప్రేమింపడు.

వ్యా॥ 31 : 32. యూదులు క్రైస్తవులు మేము దేవుని కుమారులము, మేము ప్రీయులము, అని చెప్పుకొనుచు, ఇస్లామును స్వీకరింపకుండిరి అట్లులే పెక్కుమంది మేము దేవునియందు ప్రేమ భక్తిగలిగియున్నామని చెప్పుచు అనేక అధర్మకార్యములు చేయుదురు. కావున దేవునియందు భక్తి ప్రేమలున్నచో దానికి గుర్తుగా దేవుని ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబరులవారి ననుసరింపవలెను. ఎంత ప్రేమయుండునో అంత విధేయత గలిగి యుండవలెను. వట్టిమాటలవలన ఫలితములేదు. పైగంబరులవారి ననుసరించి నచో దేవుడు ప్రేమించును, ఇస్లాము స్వీకరింపకముందు చేసిన పాపములను తీమించును. దయచూపును. దేవుడు తీమించువాడును దయచూపువాడును. దేవుని గ్రంథమగు ఖురానును అనుసరించిన దేవునికి విధేయులైనట్లు. దేవుని ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదురసూలువారి యాచారములను వారి పద్ధతుల ననుసరించినచో వారికి విధేయులైనట్లు. అట్లు విధేయులు గాకుండ తిరస్కరించినచో అవిశ్వాసులగుదురు. అవిశ్వాసులు దేవునికి ప్రీయులుకారు. వారిని దేవుడు ప్రేమింపడు. కావున దేవునికి ప్రీయులు కావలెనన్న దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యుండవలెను.

33. ఇన్న-ల్లాహన్-తఫా-ఆదమ-వనూహన్-వ-ఆల-ఇబ్రా-హీమి వ-ఆల-ఇమ్రాన-ఆలల్-ఆల-మిన్. 34. జుఫ్రీ-యత్ న్, బిఅ-జహ్-మిమ్-బిఅ-జిన్-వల్లాహు-సమీ-ఉన్-అలీమ్. 35. ఇబ్-ఖాల-తిమ్-ర-అతు, ఇమ్రాన-రబ్బి-ఇన్నీ నజర్-లక-మాఫీ-బిత్ నీ-ముహర్ర-రన్-ఫ-ఖ-బ్బల్-మిన్నీ-ఇన్నక-అన్తన్-సమీ-ఉల్-అలీమ్. 36. ఫ-లమ్మా-వజ-అత్-హ-ఖాలత్-రబ్బి-ఇన్నీ-వజఅ-తుహి. ఉన్ సా-వల్లాహు-అల-లము-బి-హ-వజ-అత్-వ-లై-సజ్-జకరు-కల్-ఉన్ సా-వ-

ఇన్ని-సమ్-మై-తుహ-మర్-యమ-వ-ఇన్నీ-ఉ-ఈజుహ-బిక-వ-జు-రీయత హ-మి
 నమ్-మైతానిర్-రజీమ్. 37. ఫత-ఖబ్బలహ-రబ్బహ-బిఖ-బూలిన్-హస-నిన్-
 వ-అమ్-బతహ-నబా-తన్-హసనన్-వ-కఫ్-ఫలహ-జక రియ్యా-కుల్లమా-దఖల-
 అలైహ-జక-రియ్యల్-మిన్-రాబ-వజద-ఇన్దహ-రిజ్-ఖన్-ఖాల-యామర్ - య
 ము-అన్నా-లకి-హజా-ఖాలత్-హువ-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-యర్ జుఖు-
 మన్-యషాఉ బిగైరిహిసాబ్.

33. నిశ్చయముగా దేవుడు, ఆదమును, నూహను, ఇబ్రాహీముసంత
 తిని, ఇమ్రానుసంతతిని, సర్వలోకములకు పై నెన్నుకొనెను. 34. వారొకరొకరి
 సంతానముగా నున్నారు. మఱియు దేవుడు సర్వమును వినుచు నెఱుంగుచు
 న్నాడు. 35. ఇమ్రాను భార్య, ఓనాప్రభువా! నేను నాగర్భమందున్నదానిని
 నీ సేవకొఱకు స్వేచ్ఛగానుండుటకుఁగాను మొక్కుకొంటిని. కావున నా
 మొక్కుబడిని అంగీకరింపుము. నిశ్చయముగ నీవే వినువాడవును, సర్వ
 జ్ఞుడవును, అని చెప్పెను. 36. ఆ పిదప ఆమె బిడ్డను ప్రసవించినపుడు
 ఓదేవా! ఆడుబిడ్డను ప్రసవించితినే అని చెప్పెను. మఱియు దేవుడు ఆమె
 ప్రసవించిన దాని విషయము బాగుగ నెఱుంగును. ఆ ఆడుబిడ్డవలె మగబిడ్డ
 గానేరడు అని దేవుడు సెలవిచ్చెను. మఱియు ఆమె నేను ఆ బిడ్డకు మర్యామ్
 అని నామకరణ మొనర్చితిని. మఱియు ఆమెను ఆమెసంతానమును, దుష్టుడైన
 సైతానునుండి రక్షించుటకై నీకు బప్పగించుచున్నాను. అని చెప్పెను. 37.
 పిదప దేవుడు మర్యామును బాగు (ప్రీతి)గా అంగీకరించి, ఆమెనువృద్ధి నొందిం
 చెను. ఆమెకు జక్రియాను పోషణకర్తగా దేవుడు నియమించెను. జక్రియా ఆమె
 యుండు చోటునకు పోవునపుడెల్ల ఆమెయొద్ద ఆహారముచూచుచుండును. ఆయన
 ఓమర్-యమా! ఇది నీకెక్కడనుండి వచ్చెనని అడుగఁగా ఆమె అది దేవునియొ
 డనుండి అని చెప్పెను. దేవుడు తాను కోరినవారికి లెక్కలేకుండఁగనొసంగును.

వ్యా॥ 33 36. మునుపటి వాక్యములలో దేవునిప్రీతి పడయవలెను. ఆతని
 ప్రవక్తను అనుసరింపవలెనని చెప్పబడియె. ఇక ఈవాక్యములలో దేవుడు
 ప్రేమించి ఎన్నుకొనినవారి విషయము దెలుపఁబడుచున్నది. దేవుడులోకసృష్టి
 లోన మూలపురుషుడగు హజ్రత్ ఆదమును గొప్పగాను ప్రవక్తగానుచేసి గౌ
 రవమొసంగెను. ఆతనిసంతతిలో హజ్రత్ నూహప్రవక్తయాయెను. హజ్రత్
 నూహకాలములోనే జలప్రళయముగలిగి దుష్టులగు అవిశ్వాసులు నశించిరి.
 నూహను, ఆతనిసంతతియును ఒకయోడ మూలమున రక్షణపొందెను. ఆతని

సంతానమే వృద్ధి నొంది లోకములో వ్యాపించెను. ఆయన పిదప విగ్రహారాధన ప్రబలంగా దేవుడు హజ్రత్ ఇబ్రాహీమును ప్రవక్తగా నెన్నుకొని ఆతని సంతానములో ననేకులను ప్రవక్తలనుజేసెను. ఆతని సంతతిలోనే ఇమాను (బీబీ మర్యమ్ యొక్క తండ్రి) కుటుంబమును దేవుడు ఎన్నుకొనెను. బీబీ మర్యమ్ కుమారుడే హజ్రత్ ఈసా ప్రవక్త. వారు తమ కాలములోని లోకుల కన్న గొప్పగానుండిరి. హజ్రత్ మూసా ప్రవక్త తండ్రి పేరుకూడ ఇమాను. వారందఱు ఒకే సంతతివారు. ఏసుక్రీస్తుకూడ ఆ సంతానములోనే చేరిన యాతడు. కావున ఇతరులవలె ఆయనకూడ ప్రవక్త యును మానవుడను. కాని దేవుడు కాదు అని హెచ్చరింపఁబడియెను. ఇమానుభార్య బిడ్డపుట్టినచో దేవుని సేవ కొఱకును, ప్రార్థనకొరకును, ఏలాటి ఇతర కార్యములు లేకుండ అర్పింతును అని దేవుని వేడుకొనెను. ఆకాలమునందు మగబిడ్డను దేవునిగుడి సేవకొఱకు అర్పించుచుండిరి. ఆడుబిడ్డలను ఆ సేవకొఱకు అర్పించుట లేదు. ఇమానుభార్యకు ఆడుబిడ్డ జన్మించెను. కావున నేను చేసిన మొక్కుబడికి ఆడుబిడ్డ తగదే అని చింతిల్లెను. కాని జన్మించిన ఆడుబిడ్డకంటె ఆమె కోరిన మగబిడ్డ శ్రేష్ఠుడను కాదు. ఆడుబిడ్డ యోగ్యత దేవునికి బాగుగాఁ దెలియునని దేవుడు సెలవిచ్చెను. ఆ పిదప ఆబిడ్డకు మర్యమ్ (మరియమ్మ) అని నామకరణము గావించెను. దేవుని కోపమునకు పాత్రుడైన సైతానుకుట్రలనుండి ఆమె బిడ్డను ఆమె సంతతిని రక్షింపవలెను అని దేవుని వేడుకొనెను. దేవుడు ఆమె చేసిన మొక్కుబడిని అంగీకరించెను. బీబీమర్యమును బాగుగా వృద్ధి నొందించెను. ఆమెకు పోషణకర్తగా జక్రియాప్రవక్త నియమింపఁబడెను. ఆమె ఆయనసంతానములోనుండెను. బీబీమర్యమ్ పెద్దదయై దేవుని గుడిలోనే ప్రార్థనలు సేవలు సలుపుచుండెను. దేవుని అనుగ్రహమువలన ఆమెకు ఆకాలపు ఫలములు లభించుచుండెను. జక్రియా ఆమె యుండుగదిలో అనియుండుట చూచుచు ఎచ్చటనుండి లభించుచున్నవి అని అడుగఁగా దేవుని అనుగ్రహమువలన లభించుచున్నవి. దేవుడు తానుకోరినవారికి లెక్కలేకుండనొసంగును. అని భక్తిపూర్వకముగ చెప్పెను.

38. హునా-లిక-ద ఆ-జక-రియ్యా-రబ్బి-హు-ఖాల-రబ్బి-హబ్-లీ-మిత్-
 లదున్-క-జక్రి-యతన్. తయ్యి-బతన్-ఇన్న-క-సమీ-ఉద్-దు ఆల్ల-39. ఫనా- దత్
 హుల్-మలా-ఇక-తు-వహువ-ఖాయి-మున్-యుసల్లీ-ఫిల్-మిప్ర-బి-అన్నల్లాహ్-
 యుబష్-షిరుక-బి-యహ్-యా-ముసద్ది-ఖమ్-బి-కలి-మతిమ్-మినల్లాహ్-వసయ్యి
 దన్-వ-హ-సూరన్-వ-నబీయమ్ - మినన్-సాలిహీన్. 40. ఖాల-రబ్బి-అన్నా-

యకూను-లీ-గులామున్-వఖ్-దో-బలగ-నియల్-కిబరు-వమ్-ర-అతీ-ఆఖి-రున్-ఖా-
 ల-కజా-లికల్లాహు-యఫ్-అలు-మా - యషాఉ. 41. ఖాల-రబ్బీజ్-అల్-లీ-ఆయ-
 తన్-ఖాల-ఆయ-తుక-అల్లా-తుకల్లి-మన్నాస-సలా-సత-అయ్యా-మిన్-ఇల్లా-రమ్-
 జావజ్-కుర్-రబ్బక-కసీ-రన్ -వసబ్బిహ్-బిత్-అషియ్యి-వల్-ఇబ్-కార్ .

38. అచ్చటనే జక్రియా తనప్రభువును ప్రార్థించెను. ఓ నాప్రభువా! నీయొద్దనుండి నాకు పవిత్రమైన సంతానమొసంగుము. నీవే ప్రార్థనవినువాడవు. అనిపలికెను. 39. ఆతఁడు గదిలో నిలిచి ప్రార్థించుచుండినపుడు దేవదూతలు “దేవుఁడు నీకు యహూయాఅను కొడుకుపుట్టు సువార్తనిచ్చుచున్నాఁడు. ఆతఁడు దేవునివాక్కును స్థిరపఱచును. అధికారి మఱి పెద్దఅగును. ఇంద్రియ నిగ్రహుఁడును, సత్ప్రవర్తకులతోచేరిన ప్రవక్త అగును” అనిపలికిరి. 40. జక్రియా “ఓ నా ప్రభువా! నాకెట్లు కొడుకుగలుగును. మఱి నాకు ముసలితనమువచ్చినది. మఱి నాభార్యగొడ్డురాలు అని పలుకఁగా ‘ఇటులే దేవుఁడు తానుకొరి నదిచేయును’ అని దేవుఁడు చెప్పెను. 41. జక్రియా ‘ఓ దేవా! నాకొఱకు ఏదైన గుఱుతునిమ్ము’ అని పలికెను. దేవుఁడు నీకు గుర్తు “నీవుమూఁడుదినములు సైగలుచేయుటతప్ప ప్రజలతో మాటలాడలేవు. నీవు ఎక్కువగా నీప్రభువును స్మరింపుము. రాత్రియుదయకాలముల దేవునిపవిత్రతను కొనియాడుము.” అనిపలికిరి.

వ్యా|| 38 : 41. జక్రియాప్రవక్త బీబీమరియమ్మ భక్తిమహిమలనుచూచి అకాల ఫలములనొసంగు సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడు, వృద్ధుడైననాకు కొమారుని ఒసంగును అని భయభక్తులతో సచ్చటనే పైవాక్యములోనున్నట్లు ప్రార్థించెను. దేవుఁడు ఆతని ప్రార్థనవిని దానికి ఫలితముగా, పవిత్రమైన కొడుకు పుట్టును. ఆతనిపేరు యహ్యీ(యోహాను) అగును. ఆకొమారుఁడు దేవుని వాక్కువలన తండ్రిలేకుండ పుట్టఁబోవు బీబీమరియమ్మకుమారుఁడగు ఈసాప్రవక్తను గూర్చి సాక్ష్యమిచ్చి ఆతనిని నిజపఱచును. ఆతఁడు కులమునకును మతమునకును పెద్ద (అధికారి) అగును. ఆతఁడు ఇంద్రియములను జయించి స్త్రీలతో సంసారము చేయఁడు. ఆతఁడు భయభక్తులుగల ప్రవక్తయగును. అని దేవదూతల మూలముగా జక్రియాకు దేవుఁడు సువార్తనిచ్చెను. జక్రియాప్రవక్తకు చాల ముసలితనము వచ్చియుండెను. దానికితోడు ఆతని భార్య సంతానములేని గొడ్డాయి. సంతానము గలుగుటకు వీలులేకుండెను. అందుకు జక్రియా తన మనశ్శాంతికేఁగాను దేవునితో విన్నవింపఁగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు తానుకొరినట్లు చేయును. అని బదులు వచ్చెను. దానికి దృష్టాంతము సిమ్మని జక్రియా అడు

గఁగా “నీభార్యగర్భము దాల్చినది అను దానికి గుర్తు నీవు మూఁడు దినములు సైఁగలు చేయుటతప్ప ప్రజలతో మాటలాడలేవు. పూర్తి మూఁడు దినములు దేవునిధ్యానించుచు ఆతని పవిత్రనామమును స్మరింపుము. అని దేవుని సెలవాయెను. దేవుఁడు సెలవిచ్చినట్లే జక్రియాకు యహ్య (యోహాను) అను కొడుకు పుట్టెను. ఆయహ్యనబీ ఏసుక్రీస్తునుగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చెను.

42. వల్గజ్-ఖాలతిల్-మలా-ఇకతు-యామర్-యము- ఇన్నల్లాహాన్ త
ఫాకి-వతహ్-హరకి-వస్ తఫాకి-అలా-నిసాఇల్-అలమిన్. 43. యామర్-య
ముఖ్-నుతీ-లిరబ్బికి-వస్-బుదీ-వర్-క-ఈ-మఅర్-రాకి-ఈన్. 44. జాలిక-మిన్-
అమ్-బాయిల్-గైబి-నూహీహి-ఇలై క-వమాకున్త-లదై హిమ్-ఇజ్-యుల్-ఖూస
అఖ్ లామ-హుమ్-అ-యుహుమ్-యక్ ఫులు-మర్-యమ-వమాకున్త-లదై-హి
మ్-ఇజ్-యఖ్-తసిమూన్.

42. దేవదూతలు “ఓమర్యమా! దేవుఁడు నిన్ను ఎన్నుకొనెను, మఱినిన్ను పరిశుద్ధురాలినిగాఁ జేసెను. లోకములోనున్న స్త్రీలపైకి నిన్ను ఎన్నుకొనెను. 43. ఓమర్యమా! నీవు దేవుని భయభక్తులతో ప్రార్థిపుము. సిజ్దాచేయుము. మఱియు రుకూచేయువారితో రుకూచేయుము అని చెప్పిరి. 44 అవి ఆగోచరవిషయములలోని వార్తలు. వానిని నీకుఁ దెలుపుచున్నాము. మఱియు నీవు (ఓముహమ్మదు) మర్యమును పోషించు వారెవరు అని వారు కలములు వేయునపుడు వారి యొద్దలేకుంటివి. మఱియువారు వివాదములాడునపుడు నీవువారి యొద్దలేకుంటివి.

వ్యా|| 42:44, ఇప్రానుకుటుంబము విషయములో జక్రియా పేరువచ్చెను. కావున ఆయననుగూర్చి మునుపటి వాక్యములలో చెప్పబడియెను. ఇక ఇప్రాను సంతతిగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. ఇట మరియుమునుగూర్చి ఆమె భయభక్తులును, పవిత్రతయును దెలుపబడినవి. ఆమెతో దేవదూతలు సంభాషించిరి. ఆమె చాల మహిమగలది. కావున దేవుఁడు ఆమెను తన సేవకురాలినిగా నెన్నుకొనెను. ఆమెకు ఆ కాలమందున్న లోకమందలి స్త్రీలకంటె చాలగౌరవమొసంగెను. సిజ్దాఅనఁగా సాష్టాంగపడట. రుకూఅనఁగా ప్రార్థనలో పంగుట. మరయమును ఆమెతల్లి దేవునిగుడి సేవకొఱకు అర్పించియుండెను. దేవుని గుడికి సంబంధించిన మతగురువులలో మరియుమునకు ఎవరు పోషణకర్తలుగా నుండుట అను విషయములో వివాదము జరిగెను. అపుడు ఆకాలపు పద్ధతినిబట్టి కలములు (చీటి) వేసిరి. జక్రియా పేరువచ్చెను. ఆయన మరియుమునకు పోషణకర్తగా నియమింపబడెను. ఈవిషయము హజ్రత్ మహమ్మదుప్రసక్తకుఁ దెలి

యదు. అరబ్బులకుకూడ తెలియదు. ఆ విషయము సంభవించినపుడు మాజ్జత్ ర
సూలువారు అచ్చట లేకుండిరి. చూడని వినని విషయము వాస్తవముగాదెలుపు
టకు శక్యముగాదు. కావున వానిని దేవుఁడు దెలుపుచున్నాఁడు అని గ్రహింపఁదగును.

45. ఇజ్-ఖాల-తిల్-మలా-ఇక తు-యా-మర్యము-ఇన్నల్లాహ-యుబిష్-
షిరుకి-బికలి-మతిమ్-మిన్-హుస్-ముహుల్-మసీహు-ఈసబ్బు-మర్-యమ-వజీ-
హన్-ఫిద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వ-మినల్-ముఖ-రబీన్. 46. వయు-కల్లి-మున్నాస-
ఫిల్-మహ్మి-వ కహ్-లన్-వ-మినన్-సాలి-హీన్. 47. ఖాలత్-రబ్బి-అన్నా యకూ
ను-లీ-వలదున్-వలమ్-యమ్-సస్-నీ-బషరున్-ఖా-కజాలి-కిల్లాహు-యఖ్-లు
ఖు-మా-యషాఉ-ఇజ్-ఖిజ్-అమ్రన్-ఇన్నమా-యఖూలు-లహూ-కున్-ఫయ
కూన్. 48. వయు-అల్లి-ముహుల్-కితాబ-వల్-హిక్మత్-వత్-రాత-వన్-ఇస్టీల్.
49. వర సూలన్-ఇలా-బనీ-ఇస్రా-యాల-అన్నీ-ఖద్-జీ-తుకుమ్-బి-ఆయతిమ్-
మిర్-రబ్బి-కుమ్-అన్నీ-అఖ్-లుఖు-లకుమ్-మినల్-తీని-క-హై-అతిత్-తైరి-ఫ
అన్-ఫుఖు-ఫీహి-ఫ-యకూను-తై రమ్-బి-ఇజ్-నిల్లాహి-వ-ఉన్-రి-ఉల్-అక్మహ-నల్
అబ్-రస-వ-ఉహ్-ఇల్-మాతా-బి-ఇన్-నిల్లాహి-వ-ఉ-నబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-తాకు
లూన-వ-మాతద్-దఖి-రూన-ఫీ-బుయూ-తికుమ్-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల-ఆయతల్-ల
కుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన్. 50. వ-ముసద్ది-ఖల్-లిమా-బైన-యదయ్య-మి
నత్-తౌరాతి-వలి-ఉహిల్ల-లకుమ్-బి-ఇజ్-జల్లజీ-హుత్రిమ-అలైకుమ్-వ-జీతు-కుమ్-
బి-ఆయతిమ్-మిర్-రబ్బి-కుమ్-ఫత్-ఖుల్లాహ-వ-అతీ-ఉ-ని. 51. ఇన్నల్లాహ-రబ్బి-
వరబ్బు-కుమ్-ఫల-బుదూహు-హిజ్-సిరా తుమ్-ముస్తఫీమ్.

45. దేవదూతలు ఓ మర్యము! దేవుఁడు నీకు తనవాక్కునువార్త నిచ్చు
చున్నాఁడు. దానిననుసరించి గలుగువానిపేరు మర్యము కుమారుఁడగు ఈసా
మసీహ్. ఆతఁడు ఇహమునందును పరమునందును గౌరవముగల యాతఁడు.
మఱియు దేవుని ప్రియులైన భక్తులలో చేరినయాతఁడు. 46. మఱియు ఆతఁడు
ఉయ్యలలోనున్నపుడును పెద్దవాఁడైనపుడును ప్రజలతో మాటలాడును, మఱి
యు ఆతఁడు సత్ప్రవర్తకులలో నొక్కఁడైయుండును అని చెప్పినపుడు 47. ఓ
నా ప్రభువా! నాకెట్లు పుత్రుఁడుగలుగును. ఏ పురుషుఁడును నన్ను తాకలేదే

అని మర్యకు పలికెను. దేవుడు తానుకోరినది పుట్టించును. ఒకపనికోరి దానిని అగు మనిచెప్పినలోడనే అదిఅగును అని దేవుడుపలికెను. 48. మఱియు దేవుడు ఆతనికి గ్రంథమును తత్వజ్ఞానమును తౌరాతును ఇస్తీలును నేర్పును. 49. మఱియు ఇశ్రాయీలియులకగ్గా ప్రవక్తగా నియమించును. ఈసా “మీ యొద్దకు నేను మీప్రభువునుండి నూచనలనుదెచ్చితిని. నేను మట్టిలో పక్షుల రూపముచేసి అందు ఊడినచో అవి దేవునియొజ్జవలన పక్షులగును. మఱియు నేను పుట్టుగుడ్డిని కుష్ఠరోగులను బాగుచేయుదును. మియిద్దలలో మీరు తిను నదియును కూర్చి పెట్టునదియును మీకుందెలుపుదును. నిశ్చయముగా నిందు మీకునమ్మికయున్నచో నూచనయున్నది. 50. మఱియు నాకు పూర్వమువచ్చిన గ్రంథమగు తౌరాతును సత్యపఱచుచున్నాను. మఱియు మీకు నివేధింపఁబడినకొన్ని వస్తువులను హాలాల్ (ధర్మములైనవి)గా చేయుటకును వచ్చితిని. మఱి మీ యొద్దకు దేవునినూచనలు దీసికొనివచ్చితిని. కావున మీరు దేవునికి భయపడుడు. మఱి నాకు విధేయులుకండు. 51. నిశ్చయముగా దేవుడు నాప్రభువును మీప్రభువును. కావున ఆతనినే పొధింపుడు. ఇదియే స్థిరమైనసమ్మార్థము” అనిపలికెను.

వ్యా|| 45: 47. ఇతః ఈవాక్యములలో ఈసామసీహు(ఏనుక్రీస్తు)నుగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. ఈసాకు దేవునివాక్కు (కలిమతుల్లాహి)అని చెప్పఁబడినది. ఎందుకన ఆయన తండ్రిలేకయే దేవుని వాక్యక్తివలసపుట్టెను. దేవదూతలు, బీబీ మర్యమునకు దేవునితరపున ఆమెకుపుత్రుఁడుగలుగును. ఆయన సాధారణమైన బిడ్డవలెగాడు. ఆయన పొత్తిబిడ్డగానున్నపుడు ఉయ్యాలలోనే ప్రజలతో సంభాషించును. పూర్తివయస్సు వచ్చినపుడుకూడ ప్రజలకుబోధించును. ఆయన ఉభయలోకములలోను శౌరవముపొందును. తండ్రిలేనిబిడ్డ అను నిందయుండఁజాలదు. ఆతఁడు దేవునిసాన్నిధ్యముపొందిన భక్తులలో చేరినయోతఁడగును. అని సువార్తనిచ్చిరి. ఆమె నాకుపెండ్లికాలేదే. ఏపురుషుఁడును నన్ను తాఁడలేదే. ఎట్లు నాకుపుత్రుఁడుగలుగును. అని విన్నవించెను. దేవుడు సర్వశక్తుఁడు. తానుకోరినట్లు తనవాక్కు మహిమవలన పుట్టించును. అందులకు సందేహము వలదు. ఆతఁడు సంకల్పసిద్ధుఁడుకదా! అని శాంతిధైర్యములు కలుగునట్లుచెప్పిరి.

48 : 50. మఱియు దేవుడు ఆతనికి తత్వజ్ఞానములును తౌరాతు ఇస్తీలు గ్రంథములును నేర్పును. ఆతనిని ఇశ్రాయీలియులకు ప్రవక్తగాచేయును. ఆతఁడు ప్రజలకు బోధించును. ఈసాప్రవక్తకు దేవుడు పెక్కుఅమానుషము (మోఱిజా) లొసంగియుండెను. అవి దేవునిసొంపుచేమట్టిలోపక్షులుచేసి వానికి ప్రాణముపొయుట, పుట్టుగుడ్డివారిని కుష్ఠరోగులనుబాగుచేయుట, మృతులను బ్రతికించుట, ఇంటిలోని మర్దమలనుదెలుపుట మొదలగునవి. ఈసాప్రవక్త

కాలమందు గొప్పగొప్పవైద్యులుండిరి. వైద్యులు బాగుచేయలేనిరోగులను ఈసాప్రవక్త దేవుని సెలవుచే నాగుచేయుచుండెను. అందుచే ఆకాలమునకు తగిన అమానుషములు ఈసాప్రవక్తకు దేవుడు ఒసంగెను. ఆయన, తౌరాతు గ్రంథము దేవునిగ్రంథము. దాని ననుసరింపవలెను. అని బోధించెను. ఆయనకు పూర్వము కొన్ని కఠినమైన నియమములుండెను, యూదుల దుష్టత్వమువలన కొన్నివస్తువులు నిషేధి పఁబడియుండెను. ఆ నిషేధములు ఈసా తొలగించెను. దేవుడు సూచనలిచ్చి ప్రవక్తగాఁజేసి నన్నుపంపెను. కావున దేవునికి భయపడి నన్ను అనుసరింపుడు. 51. దేవుడు నాకును మీకును ప్రభువు. అందఱు ఆతనిసేవకులే. ఆతనినే పూజింపవలెను. ఇదియే సన్మార్గము. మోక్షము గలిగించునది. అచిబోధించెను. కావున ఏసుక్రీస్తు దేవునికి ప్రేయుఁడైన భక్తుఁడును ప్రవక్తయును. కాన ఆయన దేవుఁడుగాని దేవుని కుమారుఁడుగాని కానేరడు.

52. ఫలమ్మా-అహస్స-ఈసా-మిన్ - హుముల్-కుఫ్-ర-ఖాలామన్-అన్ సారీ-ఇలల్లాహ్-ఖాలల్-హవారియ్యూన-నహ్-ను-అన్-సారుల్లాహ్-ఆమన్నా-బిల్లాహ్-వష్-హద్-బిఅన్నా-ముస్లిమున్. 53. రబ్బనా-ఆమన్నా-బిమా-అన్-జల్-వత్-తబఅ-నర్-రసూల-ఫక్-తుబ్నా-మ-అష్-షాహి-దీన్. 54. వ-మకరూ. వ-మకరల్లాహు-వల్లాహు-ఫైరుల్-మాకిరీన్. 55. ఇష్-ఖాలల్లాహు-యా-ఈసా-ఇన్నీ-ముతవఫ్ ఫీక-వరాఫి-ఉక ఇలయ్య-వ-ముతష్టారుక-మినల్ల-జీన-కఫరూ-వజా ఇలుల్ల-జీనత్-తబ ఊక-ఫాఖల్ల-జీన-క ఫరూ ఇలా-హూమిల్-ఖియా-మతి-సుమ్ ఇలయ్య-మర్-జిఉ-కుమ్-ఫఅహ్-కుము-బై నకుమ్-ఫీమా-కున్నుమ్-ఫీహి-తఖ్-తలిఫూన్. 56. ఫ-అమ్మల్-అజీన-కఫరూ-ఫఉ-అజ్ జిబు-హుమ్-అ-జాబన్-షదీ-దన్-ఫిద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వమా-లహుమ్-మిన్-నాసిరీన్. 58. వ-అమ్మల్ల-జీన-ఆమనూ-వ-అమి-లున్-సాలిహతి ఫయువఫ్-ఫీహిమ్-ఉజ-రహుమ్-వల్లాహు లాయుహిబ్బుజ్-జాలిమిన్. 58. జాలిక-నశ్శూహు-అలైక-మినల్-ఆయాతి. వజ్-జిక్-రిల్ హాకీమ్.

52. ఆపదవ ఈసాఇస్రాయిలయుల తిరస్కారమును తెలిసికొని దేవుని మార్గమందు నాకు తోడుపడు వారెవరు? అనిపలుకఁగా హవారీలు(శిష్యులు) మేము దేవునికి తోడుపడువారము. దేవుని నమ్మితిమి. మేము విధేయులమైతి

మని (ఓ ఈసా) నీవు మాకు సాక్షి గనుండుము. 53. ఓ మాప్రభువా! నీవు పంపినదానిని విశ్వసించితిమి. మఱియు ప్రవక్తకు విధేయులైతిమి. కావున విశ్వసించిన సాక్షులలో మమ్మువ్రాసికొనుము అనిపలికిరి. 54. మఱియు అవిశ్వాసులు కుట్రలుచేసిరి. దేవుడు ఉపాయముచేసెను. దేవుడు ఉపాయశాలులలో మేటి. 55. దేవుడు “ ఓ ఈసా! నేను నిన్ను దీసికొందును. మఱి నాయొద్దకు ఎత్తుకొందును. మఱి అవిశ్వాసులనుండి నిన్ను పరిశుద్ధునిగాఁ జేయుదును. (తప్పింతును). నిన్ను అనుసరించిన వారిని పునరుత్థానదినమున అవిశ్వాసులకు పైఁగానున్నట్లు చేయుదును. పిదప మీరందఱు నా యొద్దకు మరలి రావలసియున్నది. మీరు కలహించుచున్న విషయమును గూర్చి తీర్పుచేయుదును. 56. అవిశ్వాసులైనవారిని ఇహమునందును పరమునందును కఠినముగా శిక్షింతును. మఱియు వారికి నెవరును సహాయులులేరు. 57. మఱియు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి వారిఫలితము పూర్తిగా దేవుడు ఇచ్చును మఱి దేవుడు దుర్మార్గులను ప్రేమింపఁడు అలిపింకెను. 58. ఓముహమ్మదు! మేము నీకు వినిపించు యీ విషయము సూచనలు గలదియును, స్థిరమైన బోధనగలదియును (అగును).

వ్యా॥ 52. ఈసాప్రవక్త ఇస్రాయీలియు (యూదు) లకు బోధించెను. కాని వారువిరోధులై తిరస్కరింపసాగిరి ఆయనవారి తిరస్కారము తెలిసికొని నాకు మతప్రచారములో తోడుపడి దేవుని ప్రీతిపడయు వారెవరుగలరు? అని అడుగఁగా వారిశిష్యులు కొందఱు మేముమీమత ప్రచారములో తోడుపడి దేవునికి సహాయులగుదుము అని పలికిరి. హవారీ అనఁగా సహాయుడు. నీవు మా విశ్వాసమునకు సాక్షి నుండుము. అని 53. ఆయన శిష్యులు, (సహాయులు) దేవునిని నిధిని ఓమాప్రభువా! నీవు ఈసాప్రవక్తకు నొసంగిన గ్రంథమునునమ్మి ఆప్రవక్తకు విధేయులమైతిమి. నీవుమమ్ము సాక్షులలోను విశ్వాసులలోను వ్రాసికొనుము. అని వేడుకొనుచున్నారు. 54. అవిశ్వాసులగు యూదులు ఈసాప్రవక్తనుగూర్చి ఆకాలపు రాజునొద్ద ఈసా తొరాతుగ్రంథమును వ్యతిరేకము చేయుచు మతమును పాడుచేయుచున్నాఁడు అనిచెప్పి కుట్రలుసలికిరి. ఆ రాజు ఈసాప్రవక్తను పట్టుకొనిగండు శిక్షింతునని యుత్తరువుచేసెను. అట్లు విశ్వాసులు కుట్రలుసలుపుచుండిరి. కానిదేవుడు ఈసాప్రవక్తనురక్షించి శత్రువులచేతిలోచిక్కకుండ నుపాయముచేసి వారికుట్రలను వృథాచేసెను. కావున దేవునియు పాయముకంటె మించిన యుపాయములేదు. దానికి మించిపోవువారు ఎవరును లేరు. 55. ఆ రాజు ఈసానుపట్టి సిలువపై నెక్కించి కఠినమైన శిక్షనిధింపవలెనని యుత్తరువుచేసెను. కానిదేవుడు ఈసాప్రవక్తను తన సర్వశక్తితో సజీవిగానే ఆకాశముపై కెత్తుకొని, అపవిత్రులగు దుష్టులనుండి ఆతనిని పరిశుద్ధుగా

జేసి తనయొద్దకుఁదీసికొనెను. అట్లు దుష్టులకుఁట్ర పృథాబోయెను. ఈసాప్రవక్తను నమ్మి ఆతని అనుసరించిన నస్రానీలను ముసల్మానులను, దేవుఁడుయూదులపై అధికారిగా పురరుత్థాన దినమువఱకు చేయును తీర్పుదినమున అన్నికల హములఁగూర్చి తీర్పుఅగును. ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దుర్మార్గమునందుపడి పాపకార్యములు చేసినవారికి కఠిమైనశిక్ష విధింపఁబడును. ఇహమునందును, పరమునందును, కఠినశిక్షలకు పాత్రులగుదురు. అట్టిదుష్టులకు దేవుని శిక్షనుండి రక్షించు సహాయులు ఎవరునులేరు. ప్రవక్తలనునమ్మి విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసి భక్తులగు విశ్వాసులు తమ పుణ్యముల ఫలితము కొఱతలేకుండ పూర్తిగపొందుదురు. పాపములుచేయు దుర్మార్గులును, అన్యాయస్థులును దేవునికి ప్రేయులుగారు. అట్టివారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. కావునదేవుని ప్రీతికోరువారు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను. 58. ఇట్లుతెలిపిన ఈసాప్రవక్త విషయము వినువారికి సూచనలును స్థిరమైనబోధయునున్నది. ఇందుహజ్రత్ ముహమ్మదు ప్రవక్తఅని తెలియనగును ఎట్లన, వారు ఈసాప్రవక్త విషయము వాస్తవముగఁ దెలుపుచున్నారు.

హెచ్చరిక:-హజ్రత్ ముహమ్మదు రసూలువారు ఇట్లుపదేశించియున్నారు:- తుదిదినము(ఖియామత్)సమీపించునపుడు అధర్మములు చెలరేగును. లోకములో అవిశ్వాసమును దుర్మార్గమును పైశాచమును(మైతనత్)ప్రబలును. అపుడు సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడు ఈసాప్రవక్తను ఆకాశమునుండి భూమిపైకి పంపును. ఈసాప్రవక్తవచ్చి దజ్జాలుఅను దుష్టునివధించును. ఆదుష్టునకు అనుచరులైన యూదులందఱిని వధించును. ఒక్కయూదుఁడు కూడ తనప్రాణము కాపాడుకొనజాలఁడు. చెట్లు రాళ్లుకూడ మా వెనుక యూదుఁడు దాఁగుకొని యున్నాఁడు అని శబ్దముతో పలుకును. మఱియు ఈసాప్రవక్త సిలువ (సలేబు)ను పగలఁగొట్టును. క్రైస్తవులతప్పువిశ్వాసములను నవరించును. మఱి ఇస్లామ్ మతప్రచారముచేసి దానిని లోకమంతను వ్యాపింపఁజేయును. అపుడు అన్ని మత వివాదములుపోయి ఒక్క ఇస్లామ్ మతము స్థిరముగానిలుచును.

59. ఇన్న-మసల్-ఈసా-ఇన్ద్ల్లాహి-కమసలి-ఆదమ-ఖల్ఖిహూ-మిన్-తురాబిన్-సుమ్మ-ఖాల-లహూ-గున్-ఫయ-కూన్. 60. అల్-హఖ్ఖి-మిర్-రబ్బిక-ఫలా-తకుమ్-మినల్-ముమ్-తరీన్. 61. ఘమన్-హజ్జక-ఫీహి-మిమ్-బిఅ-ని-మాజా అక-మినల్-ఇల్ద్-ఫఖుల్-త-ఆలా-నద్-ఉ-అబ్నా-అనా-వ-అబ్నాఅకుమ్-వనిసా-అనా-వనిసా-అకుమ్-వ-అన్-ఫుసనా-వ-అస్-ఫుస-కుమ్-సుమ్మ-నబ్-తహిల్-ఫన

జ్-అల్-లఅ-న-తల్లాహి-అల్-కాజీబీన్. 62. ఇన్న-హజ్-లహు-వల్-ఖస -
 సుల్-హాఫ్-ఖు-వమా-మిన్ ఇలాహిన్-ఇల్-లల్లాహు-వ-ఇన్నల్లాహ-లహువల్-
 ఆ-జ్జిల్-హాకీమ్. 63. ఫ-ఇన్-తవల్-లౌ-ఫ-ఇన్నల్లాహ-అలీముమ్ - బిల్ -
 ముఫ్-సిదీన్.

54. నిశ్చయముగా ఈసా పోలిక విషయము ఆదమువలె నున్నది. దేవుడు ఆదమును మట్టితో, జేసిన పిదప ఆతనిని (ప్రాణివి) అగుమని చెప్పగా ఆయన ఆయెను. 60. ఇది సీప్రభువునుండి వచ్చిన సత్యము. కావున నీవు సందేహించువారితో చేరకుము. 61. నీకు వాస్తవమైన విషయము తెలిసిన తరువాత దానిఁగూర్చి నీతో ఎవరు వివాదములాడుదురో వారితో రండు ? మాయమారులను, మీకుమారులను, మాస్త్రీలను, మీస్త్రీలను, మాయాత్మలను మీయాత్మలను పిలిచికొని మన మందఱము మొఱపెట్టుదుము. మఱి అబద్ధవాడు లపై దేవుని శాపము గలుగు గాక అని చెప్పికొందము అని చెప్పుము. 62. నిశ్చయముగా ఈ విషయము సత్యమైనది. దేవుడు తప్ప వేఱు పూజ్యుడు లేడు. మఱియు నిశ్చయముగా దేవుడే సర్వశక్తుడును సర్వజ్ఞుడును. 62. పిదప వారు ఒప్పుకొనక తిరిగిపోయినచో ఉపద్రవములుచేయువారిని దేవుడే ఎఱుఁగును.

వ్యా॥ 59. ఈసాప్రవక్త తండ్రి లేకుండ పుట్టినందున యూదులు నింద మొప్పిరి. క్రైస్తవులు ఆతనిని దేవునికుమారుడని విశ్వసింపసాగిరి. ఇందు దానిఁ గూర్చి చెప్పబడుచున్నది. ఈసా జన్మము ఆదము పుట్టుకను పోలియున్నది. ఆదము తల్లి తండ్రులు లేకుండ మట్టితో సృష్టింపబడెను. ఈసాప్రవక్తకు తల్లి మూలమున జన్మము లభించినది. కావున దేవుని శక్తికి మించినది ఎద్దియునులేదు, యూదులు నిందింపలేరు. క్రైస్తవులు ఈసా ప్రవక్తకు తండ్రిలేనందున, ఆయన దేవుని కుమారుడని చెప్పఁగూడదు. ఎందుకన ఆదముతల్లిదండ్రులు లేకుండపుట్టెను. కావున ఆయనకూడ దేవుని కుమారుడు అని చెప్పవచ్చును గదా ! అట్లు ఎవరును చెప్పటలేదు. 60. కావున ఈసా ప్రవక్తనుగూర్చి దేవుడు తెలిపిన విషయము సత్యమైనది. అందు ఏలాటి సందేహము పడవలదు అని హెచ్చరింపబడి యెను. 61. నజ్రాను క్రైస్తవులు ఈసా ప్రవక్తనుగూర్చి వైవాక్యములను విసి సత్యము ఒప్పుకొనకపోయిరి. వివాదము తెగిపోవుటకుఁగాను అట్లు వారు అంగీకరింపక వాదులాడుచు నేయున్నచో శపథము (ముబాహాలా) చేయుటకు నిలుపుము అని పైగంబరులవారికి దేవుడు సెలవిచ్చెను. ముబాలా అనఁగా ఉభయపక్షములవారును తమ తమ కుమారులను స్త్రీలను ఒకచోటచేర్చి ఎవరు అబద్ధము పలుకుచున్నారో వారు దేవుని శాపమునకు పాత్రులై నశింతురు

గాత అని భయభక్తులతో దేవుని వేడుకొనుట. అట్లుచేయుటకు పై గంబరుల వారు తమ జనులతో సిద్ధులై నజ్రాను క్రైస్తవులను పిలిచిరి. కాని వారు ఆలోచించి ప్రవక్తతో అట్లు చేసిన మావంశము సొలించును అని భీతిల్లి మేము ముదాహలా చేయము. సంవత్సరమునకు కొంత ధనము పన్నుగా చెల్లింతుము అని ఒప్పుకొనిపోయిరి. 62. ఏసుక్రీస్తునుగూర్చి దేవుడు చెప్పినవిషయము సత్యమైనది ఈసా దేవుడుగాని దేవునికుమారుడుగాని కానేరడు. అట్లాః తప్ప వేఱు దేవుడును, పూర్వుడును లేడు. దేవుడు అద్వితీయుడు. ఆతడు సర్వ శక్తుడు. ఆతని శక్తికి మించినది ఎద్దియునులేదు. ఆతడు సర్వజ్ఞుడు. ఎద్ది ఎట్లు చేయుట యుచితమో ఆతనికి దెలియును. 63. ప్రపంచములను చూచియు సత్యము ఒప్పుకొనక శపథము చేయుటకు రాక తిరస్కరించిమరలిపోయినచో వారు ఉపద్రవములుచేయువారగుదురు. సత్యము తలసికొనవలెను అని వారి ఇష్టముకాదు. కావున అట్టిదుష్టులను దేవుడు ఎఱుంగును. వారికితగిన శిక్షవిధించును.

64. యూ-అహ్-లల్ కితాబి-తఆలొ-ఇలా-కలి-మతిన్-సవా- ఇమ్-బై ననా-వ-బై న-కుమ్ అల్లా-నఅ-బుద-ఇల్-లల్లాహ-వలామ్-గూరిక-బిహీ-మై అస్ వలా-యత్-త ఖిజ-బఅ-జునా-బఅ-జన్-అర్బా-బమ్-మిన్-దూ-నిల్లాహి-ఫ-ఇన్ తవత్ లొ-ఫఖూ-లుష్-హదూ-బి-అన్నా-ముస్లిమూన్. 65. యూ-అహ్-లల్-కితా బి-లిమ-తు-హజ్-జూన-ఫీ-ఇబ్రాహీమ-వమా ఉన్-బిల్-తిత్-తొ-గాతు- వల్-ఇన్-జీలు-ఇల్లా-మిమ్-బఅ-దిహీ-అఫలా తలాఫిలూన్. 66. హా అస్తమ్-హా-ఉలా-ఇ-హజ్-తుమ్-ఫీమా-లకుమ్-బిహీ-ఇల్మున్-వల్లాహు-యఅ-లము-వ-అస్తమ్-లాతఅ-లమూన్. 67. మాకాన-ఇబ్రాహీమ-యహూ-దియ్యక్-వలా-నస్ రా-సియ్యన్-వలాకిన్-కాన-హానీఫమ్-ముస్లిమన్-వమా-కాన-మినల్-ముష్-రికీన్. 68. ఇన్న-బొలన్నాసి బి-ఇబ్రాహీమ-లల్ల జీనత్-తబ-ఊహు-వ-హజ్-న-బియ్య-వల్ల జీన-ఆమసూ-వల్లాహు-వలియ్యల్-మూమినీన్.

64. ఓ గ్రంథములుగలవారలారా ! మీయొద్దను మీయొద్దను సమముగా నున్న ధర్మమునకు రండు. (అది ఏదన) మనము దేవుని నే పూజింపవలెను. మఱియు ఆతనికి సాటి కల్పింపరాదు. మఱియు దేవుని వదలి ఎవరును, ఇతరులను ప్రభువులు జేసికొనిగూడదు అని ఒప్రవక్త! పలుకుము. విదవ వారు

సమ్మతింపక తిరిగి పోయినచో మేము దేవునికి విధేయులమైతిమని మీరు సాక్షులుగ నుండుడు అనివారితో పలుకుము. 66. ఓ గ్రంథముగలవాగలా రా! మీరెందులకు ఇబ్రాహీము విషయమై వాదులాడుచున్నారు. మఱి తొరాతు, ఇస్తీలు గ్రంథములు ఆతని తరువాతనే యొసంగబడినవి. మీరది గ్రహింప రేమి? 66. సరే! మీరు మీకు కొంతదెలిసియున్న విషయమునుగూర్చివాదులాడితిరి. ఇంక మీకేమియును దెలియని విషయమునుగూర్చి ఎందులకు మీరు వాదులాడుచున్నారు? అది దేవునికి దెలియును. మఱి మీకు దెలియదు. 67. ఇబ్రాహీము, యహూదీగగాని నస్రానీగాగాని లేకుండెను. గాని హనఫీగాను, విధేయుడుగా నుండెను. మఱి ముష్రికులతో చేసిన యాతలను కాడు. 68. ఇబ్రాహీమునకు చేరినవారు ఆతని ననుసరించినవారును ఈప్రవక్తయును, విశ్వసించినవారును. మఱియు దేవుడు విశ్వాసులకు సహాయుడు (రక్షకుడు).

వ్యా|| 64. ఇంతవఱకు ఏసుస్తునుగూర్చి నిజమైని విషయములను భూధించి తిరస్కరించినవారి వివాదము తీరిపోవునట్లు ముబాహాలా (ప్రమాణము) చేయుటకు రమ్మని సెలవయ్యె. అందులకు క్రైస్తవులు సిద్ధముకాక పోయిరి. వారి లోపము వెల్లడియాయెను. ఇంక పూర్వమునుండి అందఱు ప్రవక్తలు భూధించుచు వచ్చిన దేవుని యేకత్వధర్మమునకు రండుఅని యూదులకును క్రైస్తవులకును చెప్పబడుచున్నది. యూదులకు తొరాతు గ్రంథము క్రైస్తవులకు ఇస్తీలుగ్రంథము వారి వారి ప్రవక్తలమూలమున లభించియుండెను. ఆ గ్రంథములలోకూడ దేవుడు ఒక్కడే. ఆతనికి సాటి ఎవరునులేరు. ఆతని పదలి ఇతర దైవములను పూజింపరాదు అను ధర్మము కలదు. ఖురానె షరీఫులోను ఆ ధర్మమేగలదు. కావున అందఱి యొద్ద సమమైన ధర్మమగు దేవుని యేకత్వము (తొహీదు) ను అనుసరించి దేవుని పూజింపవలెను. ఆతనికి సాటిగా నెవరిని కల్పింపరాదు. ప్రవక్తలను మతగురువులు మొదలగువారిని దేవునికి సమానులనుగా చేయకూడదు అని చెప్పఁగా యూదులు క్రైస్తవులు అట్లుసమ్మతింపకతమ తప్పు విశ్వాసములొనే పడినచో “ఓ ముసల్మానులారా! మేము దేవుని విధేయులమైతిమి. దీనికి మీరు సాక్షులుగ నుండుడు” అని పలుకుడని దేవుని సొలవయ్యెను. 65. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమును యూదులును క్రైస్తవులును మునుల్మానులును సమముగా గౌరవింతురు. ఆయనను పెద్దగాతలంతురు. కాని యూదులు, ఆతనిని యూదుడని క్రైస్తవులు ఆయన తమ మతస్థుడని పలుకుచు ముసల్మానులతో వాదులాడుచుండిరి. తొరాతును అనుసరించినవారు యూదులు. ఇస్తీలును అనుసరించినవారు క్రైస్తవులు. ఆ రెండు గ్రంథములును ఇబ్రాహీముప్రవక్తకు తరువాత వచ్చినవి. కావున ఆయన ఎట్లు యూదుడుగాని లేక క్రైస్తవుడుగాని అగును? ఇట్టిమాటనుకూడ మీరు గ్రహింపరా అని వారికి వివరింపు

గలదు. 66. ఈసా ప్రవక్తనుగూర్చి కొంతవఱకు మీకు తెలిసి వాదులాడితిరి. కాని ఇబ్రాహీము ప్రవక్త విషయము మీకేమియును తెలియజే! ఆయనను గూర్చి ఎందులకు మీరు వాదులాడుదురు? తెలియని విషయమునుగూర్చి వాదులాడుట మీ అవివేకముగదా! సర్వము దేవునికి తెలియును. మీకు తెలియదు కావున దేవుడు హజ్రత్ ముహమ్మదువారికి పంపు సందేశము (వహీ) ను మీరు అనుసరింపవలెను అని ఇందు యూదులకును క్రైస్తవులకును మందలింపు గలదు. 67. 68. ఇబ్రాహీము యహూదీ(యూదుడు)గా కాని నస్రానీ(క్రైస్తవుడు)గా కాని లేకుండెను. ఆయన హనీఫుగనండెను. హనీఫు అనగా తప్పత్రోవలను విడనాడి ఒక్క-సన్మార్గమందు పోవువాడు. దేవుని యాజ్ఞలకు విధేయుడు (ముస్లిము) అయి ముష్రికుల సంఘముతో చేరిన యాతడుగా లేకుండెను. ముష్రికు అనగా దేవునికి సాటి కల్పించి పెక్కు దైవములను ఆరాధించువాడు. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తను పెద్దగాఁ దలచువారు ఆయనను అనుసరింపవలెను. ఎవరు ఆయన మార్గమందు పోవుదురో వారు ఆయనకు చేరినవారు. అట్టివారు ఎవరనఁగా ఆయన కాలమందు ఆతని విశ్వసించి ఆతని మార్గమును అనుసరించినవారును ఈప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదువారును, వారి ననుసరించిన ముసల్మానులును. దేవుడు ముసల్మానులకు తోడు పడువాడును రక్షకుడును. వారికి సన్మార్గము చూపి వారి సర్వకార్యములను సవరించి ఉభయలోకములందు విజయమును మోక్షమును ఒసంగును.

69. వద్దత్ - తా - ఇఫతుమ్ - మిన్ - అహ్మిల్ - కి తా బి - లౌ - యుజ్జిల్లు - సకుమ్ - వమా - యుజ్జిల్లు - న - ఇల్లు - అన్ ఫుసహుమ్ వమా - యమ్ - ఉరూన్ . 70. యూ - అహ్మత్ - కి తా బి - లిమ్ - తక్ - ఫురూన - బి ఆయా - తిల్లాహి - వఅన్ తుమ్ - తమ్ - హదూన్ . 71. యూ - అహ్మల్ - కి తా బి - లిమ్ - తల్ - బి సూనల్ - హఫ్ ఖ - బిల్ - బాతిలి - వతక్ - తుమూనల్ - హఫ్ ఖ - వఅత్ తుమ్ - తల్ - లమూన్ .

69. గ్రంథముగలవారిలో కొందఱు మిమ్ము సన్మార్గమునుండి తొలగించుటకు ఇష్టపడుదురు. మఱి వారు తమ్ముతామే దుర్మార్గములో పడ వేసికొనుచున్నారు. మఱి వారు (దానిని) గ్రహింపరు. 70. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మీరు తెలిసియు ఎందులకు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించుచున్నారు? 71. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! ఎందులకు మీరు సత్యములో అసత్యము కలుపుచున్నారు? మఱి మీరు తెలిసియు సత్యమును ఏల దాచుచున్నారు?

వ్యా॥ 69. యూదులు, ముసల్మానులకు సందేహములుగలిగించి పెక్కు

విధముల కుట్రలు సలిపి ఇస్లామ్ మార్గమునుండి వారిని తొలగించి వారిని దుర్మార్గములో పడవేయవలెనని కోరుచున్నారు. ఇట్లు చేయుటవలన ముసల్మానులు సన్మార్గము విడువరు. కాని యూదులు ద్వేషముతో ఇస్లామ్ను అవలంబింపక దుర్మార్గులగుచున్నారు. కాని వారు విషయము గ్రహింపరు. 69. ఓ యూదులారా ! మీరు ఇతరులను దుర్మార్గులుగాఁ జేయవలెనని ఎందులకు యత్నింతురు ? మీకు తౌరాతుగ్రంథము తెలియును. అందురాఁబోవు ఆఖరు ప్రవక్తనుగూర్చి ప్రకటనలును దేవుని సూచనలును గలవు. కాని తిరస్కరించి ఎందులకు అవిశ్వాసులగుదురు. ఖురాను గ్రంథమును, ఆఖరు ప్రవక్తయగు ముహమ్మదును విశ్వసించి దాని ఫలితము పొందుఁడు అని ఇందు హెచ్చరిక గలదు. 71. యూదులు తమ ఇష్టప్రకారముగా మత ధర్మములని దాచి వానికి తప్పు అర్థములు కల్పించి, సత్యమగు ధర్మములతో అసత్యము కలుపుచుండిరి. అటులే ముహమ్మదురసూలు వారినిగూర్చియున్న వాక్యములను తారుమారుచేసి వానిని ప్రజలకు తెలుపక దాచిపెట్టుచుండిరి. అట్లు చేయవలదు అని ఇందు వారికి హెచ్చరిక కలదు.

72. వఖా-లత్-తాఇ-ఫతుమ్-మిన్-అహ్-లిల్-కితాబి-ఆమీనూ-బి-అజ్జి-ఉల్-జిల-అలలజీన-ఆమీనూ-వసే-హా-నహారి-వక్-ఫురూ-ఆఖి రహూ-అల్లహుమ్-యర్-జిఉల్. 73. వలా-తూమీనూ-ఇల్లా-లిమన్-తబిఅ-దీనకుమ్-ఖుల్-ఇన్నల్-హుదా-హుదల్లాహి-అన్-యూతా-అహదుమ్-మిన్-ల-మా-ఉత్తీతుమ్-శా-యుహిజ్జా-కుమ్-ఇన్-రబ్బి-కుమ్-ఖుల్-ఇన్నల్-ఫస్-లి-యదల్లాహి-యూతీహి-మన్-యషాఉ-వల్లాహు-వాసి. ఉల్-అలీమ్. 74. యఖ్-తస్సు-బిరహ్-మతిహి-మన్-యషాఉ-వల్లాహు-జుల్-ఫస్-లిల్-అజ్జిమ్.

72. మఱియు గ్రంథము గలవారిలో కొందఱు, ముసల్మానులకు నొసంగఁబడిన దానిని దినారంభములో మీరు విశ్వసించి దినాంతమున తిరస్కరింపుఁడు. అట్లులైనవారు మరలుదురేమో అని పలికిరి. 73. మఱి మీమతమును అనుసరించినవారినితప్ప ఇతరులను నమ్మకుఁడుఅని వారుపలికిరి. నిశ్చయముగా దేవుఁడు చూపు మార్గమే సన్మార్గము. మీకు నొసంగఁబడినట్లు ఇతరులకునొసంగఁబడుననియు లేక మీప్రభువునొద్ద మీతోవాదులాడుదురని, (ఇట్లుపలుకుదురా! అని) ఓ ముహమ్మదు ! పలుకుము. అనుగ్రహించుట దేవుని చేతిలో నున్నది. తాను కోరినవారికి అనుగ్రహము చేయును. మఱియు దేవుఁడు చాల అనుగ్రహించువాఁడునుఁ సర్వజ్ఞుఁడును. 74. దేవుఁడు తాను ఇష్టపడినవారికి

అనుగ్రహముప్రత్యేకించును. మఱియు దేవుడు గొప్పఅనుగ్రహముగలవాఁడు.

వ్యా! 72. ఈవాక్యములలో యూదులు చేయు కుట్రలు వివరింపఁబడుచున్నవి. వానితెలిసికొని ముసల్మానులు మోసపోకుండుటకై హెచ్చరిక చేయఁబడుచున్నది. కొందఱు యూదులు తమవారిలోని కొందఱితో మీరు ప్రొద్దున ఇస్లామ్లోచేరి ఆదినమందే సాయంకాలము ఇస్లామ్ను వదలి పెట్టుఁడు. ఇదిచూచి బలహీనులైన ముసల్మానులకు సందేహము గలుగును. ఏదోకారణమువలన తెలివిగల యూదులు స్వీకరించిన మతమునువదలినారు అనిముసల్మానులు తమ మతమును విడుతురేమో! అనిపలుకుచు కుట్రలుసలిపిరి. కానివారి కుట్రలకు ముసల్మాను భక్తులు మోసపోలేదు. యూదులు తమజనులతో వారు మీమతస్థులను తప్ప ఇతరులను (అనఁగా ముసల్మానులను) నమ్మకుండు అని దుర్బోధచేసి కుట్రలు సలుపుచుండిరి. ఎవరు ఎట్టి కుట్రలు చేసినను ఫలములేదు. దేవుడు చూపుమార్గమే సన్మార్గము. కావున ఓ యూదులారా! మీకు దేవునిగ్రంథము లభించినట్లు ఇతరులకు లభింపకూడదా? వారు గ్రంథము పొంది మీతో మతవివాదము చేయుదురని, అట్లు కుట్రలు సలుపుచు ముసల్మానులను తప్పుత్రోవలలో పడవేయుటకు యత్నించుచున్నారా? అట్లుచేసియు ఫలములేదు. దేవుడు తాను కోరినవారికి ప్రవక్తపడవినొసంగి సన్మార్గము చూపును. సర్వము ఆతనిచేతిలో నున్నది. ఆతని అనుగ్రహమునకు అడ్డుపడు వారు ఎవరును లేరు. ఎవరు ఎద్దానికి యోగ్యులో దేవునికి తెలియును. తన విశాలమైన అనుగ్రహముచే యూదులు కానివారికి ప్రవక్తపడవి మొదలగు అనుగ్రహము లొసంగును.

75. వ-మిన్-అహ్-లిల్-కితాబి మన్-ఇన్-తామన్-హు-బిఖిస్తారిన్-యు-
వద్దిహీ-ఇల్లైక్-వమిన్-హుమ్-మన్-ఇన్-తామన్-హు-బిదీ-నారిన్-లాయు-అద్ది
హీ ఇల్లైక్-ఇల్లా-మాదుమ్-అల్లైహి-ఖాయిమన్-జాలిక్ - బి - అన్న-హుమ్-ఖా-
లూ-అల్లై స-అల్లై నా-ఫిల్-ఉమ్మా-యూన-సబీ-లున్-వ - యఖూలూన-అల్లై-
హిల్-కలూన-వ-హుమ్-అహ్-అమూన్.

76. బలం-ముత్త-బౌఫా-బిఅహ్మీ-హీ-వత్తఖా-ఇన్న-ల్లాహ-యు - హీ
బుబ్బల్-ముత్త-ఫిన్. 77. ఇన్నల్ల బీన-యమ్మ-రూన-బిఅహ్మీ-హీ-వ-బి-మాని-
హీన్-సమనన్-ఖలీలన్-ఉలా-ఇక్-లా-ఖలాఖ-లహుమ్-ఫిల్-ఆఖి-రతి-వలా-
యుక్లీము-హుమ్-ల్లాహు-వలా-యన్-ఖురు-ఇల్లై-హిమ్-యామల్-ఖియా-మ

తి-వలా-యజక్కి-హిమ్-వలహమ్-అజా-బున్-అలీమ్.

75. గ్రంథముగలవారిలో కొందఱు నీవు వారియొద్ద ఒక రాశి ధనము అమానతుగా పెట్టినచో వారు దానిని తిరిగి యిచ్చివేయుదురు. మఱియు వారిలో కొందఱు నీవు ఒక్క దీనారము వారియొద్ద అమానతుగా నుంచినచో నీవు వారి తలపై నెక్కి నిలుచునంతవఱకు దానిని తిరిగి యిచ్చివేయరు. అది ఎందుకనఁగా వారు, “ఉమ్మాల” (అరబ్బుల) విషయము మాపై ఏలాటి దోషములేదు అని పలికిరి. మఱియు వీరు తెలిసియు దేవునిపై ఆబద్ధములుమోపుచున్నారు. 76. ఎందులకు దోషముకాదు ! ఎవరు తమ ఖరారును పూర్తిజేసి దేవునికి భయపడుదురో అట్టి భక్తులను దేవుఁడు ప్రేమించును. 77. ఎవరు తాము దేవునితోఁజేసిన ఖరారునకును తమ ప్రమాణములకును బదులుగ కొంత ధనము పుచ్చుకొనుచున్నారో అట్టివారికి పరలోకమం దెట్టి భాగ్యములేదు. మఱి దేవుఁడు వారితో మాటలాడఁడు. మఱియు తీర్పుదినమున వారి తట్టు చూడఁడు. మఱి వారిని పరిశుద్ధులుగాఁ జేయఁడు. మఱియు వారికి ముఖికరమైన బాధ యున్నది.

వ్యా॥ 75. ఇంతవఱకు యూదులు మతవిషయములో చేయుచున్న కుట్రలు ద్రోహములు చెప్పఁబడియె. ఇంక వారు ధనము ఖరారులవిషయమున చేయు నమ్మిక ద్రోహము చెప్పఁబడుచున్నది. యూదులలో కొందఱు భక్తులు గలరు. వారు చాల నమ్మకము గలవారు. వారియొద్ద ఒక బంగారురాశి అమానతుగానుంచినను భయములేదు. వారు దానిలో ఏలాటి ద్రోహముచేయక ధనస్వామి అడిగినపుడు అప్పగింతురు. ఇట్టివారు ఇస్లామ్లో చేరిరి. వారు అబ్దుల్లాబిన్సలామ్ మొదలగువారు. ఆ యూదులలో కొందఱు నమ్మకద్రోహులు గలరు. ఒక్క దీనారము అమానతుగా నుంచినను, వారు సులభముగా తిరిగి యియ్యరు. వారి వెంటఁబడి పీడించునంతవఱకును లేక న్యాయస్థానములకు పోయి వ్యాజ్యములాడునంతవఱకును అప్పగింపరు. ఇట్టి దుర్గుణము వారిలోకలుగుటకు కారణము గలదు. వారు “మేము దేవునికిప్రియులము. మామతములో చేరనివారగు ఉమ్మాల (అరబ్బుల) సొమ్ము మేము దోచుకొన్న మాకు దోషములేదు. అది ధర్మమే అగును” అని దేవునిపై ఆబద్ధములు మోపుదురు. నమ్మికద్రోహము చేయుట పాపము. దేవుఁడు దానిని సమ్మతింపఁడు అని తెలిసియు వారట్లు చెప్పుచున్నారు. 76. దానికి రద్దుగలదు. యూదులు చెప్పునది తప్పు. ఎవరు నమ్మికద్రోహము చేయుదురో వారికిదోషమున్నది. (దాని శిక్ష 77 వ వాక్యములో చెప్పఁబడినది.) ఎవరు దేవునికి భయపడి తాము చేయు ఖరారును వాగ్దానమును పూర్తిచేయుదురో వారు దేవునికి ప్రియు

లైన భక్తులు. అట్లు కానివారు దేవునికి ప్రియులుకారు. ఆతని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. 78. ఎవరు ప్రవక్తమూలమున మతము నవలంబించి దేవునితో సత్కార్యములు చేయుదుమని ఒప్పుకొనియు దానికి విరుద్ధముగా పోయి తాము చేసిన ప్రమాణములకు వాగ్దానములకు బదులుగ కొంతధనము పుచ్చుకొందురో అట్టి పాపుకు పరలోకమందు స్వర్గసౌఖ్యములందు భాగము లభింపదు. అట్టివారిలో దేవుడు తీర్పుదినమున దయతో మాటలాడఁడు. మఱి దయతో వారివైపు చూడఁడు. మఱి వారి పాపములను తుమించి వారిని పరిశుద్ధులనుగాఁ జేయఁడు. మఱి వారికి దుష్ఠికరమైన సరకభాధకలుగును. కావున ముసల్మాను భక్తులు అట్టి పాపముల జోలికి పోకూడదు. అబద్ధములుపలుకుట, నమ్మికద్రోహముచేయుట, వాగ్దానమునకు వ్యతిరేకముచేయుట, వంచకులగురులు అని హాజ్రత్ పైగంబరులవా రుపదేశించియున్నారు.

78. వ-ఇన్నుమిన్-హుమ్-లఫరీఖన్-యల్-ఊస్-అల్-సినత-హుమ్-బిల్-కితాబి-లి-తహ్-సబూహు-మినల్-కితాబి-వమా-హువ మినల్-కితాబి-వయఖూలూన-హువ-మిన్-ఇన్దిల్లాహి-వమా-హువ-మిన్-ఇన్దిల్లాహి-వ-యఖూలూన-అల్లాహిల్-కజిబ-వహుమ్-యల్-లమూన్.

78. మఱియు వారిలోకొందఱు తమనాలుకలనుత్రిప్పి గ్రంథమును చదువుదురు. మీరు, అదిగ్రంథములోనిది అని తొంచుటకు (అట్లుచదువుదురు). మఱియుఅది గ్రంథమునకు చేరినదిగాదు, మఱియువారు అది దేవునియొద్దనుండి వచ్చినది అని పలుకుదురు. మఱి అదిదేవునినుండి వచ్చినదిగాదు. మఱియువారు తెలిసియు దేవునిపై అబద్ధములు పలుకుచున్నారు.

వ్యా॥ 78. కొందఱు యూదులు, తోరాతు గ్రంథములో మార్పులుచేసి ముసల్మానులు అది తోరాతులోనిది అని తొంచునట్లు తారుమారు చేసి పఠింతురు. దానికి తప్పుఅర్థములుకల్పించి, దేవునికి భయపడక, అది దేవుని గ్రంథములో చేరినది. దేవుడు పంపిన ధర్మమని ప్రజలతోపలుకుదురు. అది దేవుని గ్రంథములోనిదికాదు. దేవుడు అట్లుపంపలేదు. ఆదుష్టయూదులు, తమఇష్టానుసారముగకల్పించి దేవునిపై అబద్ధములు మోపుచున్నారు. వారు చేయునది సాపము, తప్పు, అని తెలిసియు వారట్లుచేయుచున్నారు. కావున ఇట్టిగుడ్డముల మాటలకు మోసపోకూడదు.

79. మా కాన-లిబషరిన్-అన్-యాతియ-హుల్లాహుల్-కితాబి-వల్-హుక్మ-వన్-నుబువ్వత-సుమ్మ-యఖూల-లిన్నా సి కూనూ-ఇగాదల్-లీ-మిన్-గూసి

ల్లాహి-వలాకిన్-కూనూ-ర బ్బసీయీన బిమా-కుస్తుమ్-తుఅల్లి-మూసల్ కతాబి-
వబిమా-కుస్తుమ్ తద్ రుసూన్. 80. వలా-యామురకుమ్-అన్-తత్-తఖజుల్-మ
లా-ఇకత-వన్-న-బియ్యాన-అర్-బాబన్-అయా-మరుకుమ్ బిల్-కుఫ్రి-బఅద-
ఇస్-అస్తుమ్-ముస్లిమూన్.

79. దేవుడు గ్రంథమును జ్ఞానమును ప్రవక్త పదవియను ఏమానవు
నకు ఒసంగునో ఆతడు ప్రజలతో మీరు దేవునివదలి నాకు భక్తులు కండు
అని చెప్పడగదు. కాని ఆతడు మీరు దేవునివారలు కండు అని చెప్పును. ఎం
దుకన మీరు గ్రంథమును నేర్పుచుంటిరి. మఱి దానినిపఠించుచుంటిరి. 80. మఱి
యీ మీరు దేవదూతలను ప్రవక్తలను దైవములుగా చేసికొనుడు అని చె
ప్పట ఆతనికితగదు. ఏమి ఆతడు మీరు విశ్వాసులైన తరువాత మీకు అవి
శ్వాసము బోధించునా?

వ్యా|| 79. 80. కొండలు యూదులు, క్రైస్తవులు సజ్రాన్ క్రైస్త
వులుండిన సమయమున, హజ్రత్ ముహమ్మదు పై గంబరులవారితో ఓముహ
మ్మదు! ఏసుక్రీస్తును క్రైస్తవులు పూజించునట్లు మేముకూడ నిన్ను పూ
జింపవలెను అని నీవు కోరుచున్నావా! అని పలికిరి. అది ఇందురద్దుచేయఁ
బడినది. క్రైస్తవులు కొండలు ప్రవక్తలను దేవునిగాను, దేవుని కుమారునిగా
నెంచి, ఆప్రవక్తలే తమ విషయమిట్లు బోధించిరి అని చెప్పుచుండిరి. దానికి
కూడ నిందురద్దుగలదు. దేవుడు ఎవ్వనికి తన గ్రంథము తత్వజ్ఞానము, ప్రవక్త
పదవి ఒసంగునో ఆతడు ఎప్పటికిని దేవుని పూజించుటను వదలి నన్ను యీ
ధించుడు అని ప్రజలకు బోధింపడు. ఆతడు ప్రజలతో మీరు దేవునికిప్రియు
లైన భక్తులుకండు అని బోధించును. ఎందుకన వారు పూర్వమునుండియు మత
గ్రంథములు ప్రజలకు నేర్పుచు వానిని పఠించుచు వాని ననుసరించుచుండిరి. అం
దువలన మత గ్రంథధర్మములకు విరుద్ధముగా దేవుని వదలి దూతలను ప్రవక్త
లను దేవతలనుగా చేసికొని వారిని పూజింపుడు అని ప్రవక్త బోధింపనేగడు.
ప్రజలు దేవుడు ఒక్కఁడే అని విశ్వసించిన ఓదవ ఇతర దైవములను కల్పిం
పుడు అని అవిశ్వాసము ఎన్నటికిని నేర్పడు. యూదులు క్రైస్తవులు తప్పు
విశ్వాసములు గలిగి ప్రవక్తలపై నిటువంటి కొండ మోపుచున్నారు.

81. వ-ఇజ్-అఖజల్లాహు మీసాఖిన్-సబియ్యాత్-లమ్-అత్తే-తుకుమ్-
మిన్-కితాబిన్-వహిక్మతిన్-సుమ్మ-జాఅకుమ్-రసూలుమ్-ముసద్దిఖుల్-లిమా-
మ-అకుమ్-లతూ-మినున్న-బిహీ-వల-తన్-సురున్న హూ-ఖాల-అ-అఖ్-గర్-

తుమ్-వ-అఖ్-తుమ్-అలా-జాలికుమ్-ఇస్-ఖాలూ-అఖ్-రర్నా-ఖాల-ఫమ్-
 హదూ-వ-అనా-మఅకుమ్-మినమ్-షాహి-దీన్. 82. ఫహన్-తవల్లా-బఅ-ద-జా
 లిక-ఫ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ఫ-సిఖూన్. 83. అఫ్-గై-ర-దీనిల్లాహి-యబ్-గూస-వ
 లహూ-అస్-మ-మన్-ఫిస్-సమావతి-వల్-అర్-జి-తొ-హన్-వ-కర్-హన్-వ-ఇల్లా
 హి-యూర్-జిడీన్.

81. మఱియు దేవుడు ప్రవక్తలనుండి వాగ్దానము పుచ్చుకొన్నపుడు
 మీకు నేను గ్రంథమును జ్ఞానమును ఒసంగిన పిదప మీయొద్దకుమిగ్రం
 థమును సత్యపఱచునట్టి ప్రవక్త వచ్చినచో మీరు ఆ ప్రవక్తను విశ్వసించు
 వలెను. మఱియు ఆతనికి తోడుపడవలెను. ఏమి మీరు ఖరారు చేసితిరా!
 మఱియు నా నిబంధనమును ఒప్పుకొంటిరా అని పలుకఁగా మేము ఖరారుచేసి
 తిమి అని చెప్పిరి. దేవుడు మీరు సాక్షులుగ నుండుడు. నేనును మీతో సా
 క్షిగ నుండునని నెలవిచ్చెను. 82. దానిపిదప ఎవరు తిరస్కరించి మరలుదురో
 వారే అవిధేయులు. 83. ఏమి వారు దేవుని మతము తప్ప వేఱుమతము కోరు
 చున్నారా? మఱియు ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న సర్వజనులును ఇష్టము
 లోను అనిష్టములోను దేవునికి విధేయులై యున్నారు. మఱియు ఆతని
 యొద్దకే సర్వజనులు మరలి పోవలసియున్నది.

వ్యా॥ 81:83. దేవుడు తాను పంపిన ప్రవక్తలనుండి ఈవాక్యములో
 నెలవిచ్చినట్లు వాగ్దానము పుచ్చుకొనెను. ప్రవక్తల మూలమున వారివారి జను
 లయొద్ద వాగ్దానము పుచ్చుకొనెను. వెనుక వచ్చిన ప్రవక్త తనకు పూర్వము
 వచ్చిన ప్రవక్తను విశ్వించి యాతనికి తోడుపడవలెను. ముందు వచ్చిన ప్ర
 వక్త లేనిచో ఆప్రవక్త మతస్థులు వెనుకవచ్చిన ప్రవక్తను విశ్వసించి మతస్థ
 చారములో ఆయనకు తోడుపడవలెను. అట్లుచేసిన ఖరారునకును నిబంధనకు
 ను, ప్రవక్తలను దేవుడును సాక్షులు. అట్టిసాక్షులుగల దస్తావీజునకు వ్యతిరే
 కముగ పోకూడదు. దేవుడుఅందఱు ప్రవక్తలకన్న వెనుకహాజ్రత్ ముహమ్మ
 దు ప్రవక్తను ఖరారుగ్రంథమును ఒసంగిపంపెను. పూర్వము గడిచిన ప్రవ
 క్తలందఱును రాఘోవు ఆఖరుప్రవక్తను గూర్చి విశ్వసించవలెను అనిప్రక
 ఠించి తమతమ మతస్థులకు బోధించియుండిరి. దానిసనుసరించి యూదులును
 క్రైస్తవులును హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని విశ్వసించి వారికితోడుపడవలెను.
 హజ్రత్ ముహమ్మదువారు తమకుపూర్వము వచ్చిన మత గ్రంథములను సత్య
 పఱచుచున్నారు. కావున దేవుని నిబంధనమును అనుసరించి దేవునిగ్రంథము

గలవాఁడఁడు హజ్రత్ పై గంబరులవారిని విశ్వసించిపలెను. ఎవరు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగాపోయి, వెనుక వచ్చిన దేవుని ప్రవక్తను తిరస్కరింతురో వారు దేవునికి అవిధేయులు దానికి తగిన శిక్ష పొందుదురు. ఏమి? అట్టివారు దేవునిమతముగు విధేయత (ఇస్లామ్)ను వదలి ఇతరమతములకోరుచున్నారా? అటు చేయుట తప్పు. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్త జనులును ఇష్టమున్నను లేకున్నను దేవునికి విధేయులై యున్నారు. మఱియు అందఱును తీర్పు దినమున దేవుని సన్నిధికి మరలి రావలసియున్నారు. అచ్చట వారి కస్మలను గూర్చి తీర్పు అగును. కావున బుద్ధిమంతులు ఆ దినమునకుఁగాను సత్కార్యములు ఇహమనందే సలుపుదురు. ఇచ్చట అవిధేయులై అచ్చట దేవునికి ఏమని ముఖము చూపఁగలరు?

84. ఖుల్-ఆ-మన్నా-బిల్లాహి-వ-హు-ఉన్-జిల-అలైనా-వ-మూ-ఉన్-జిల-అలా ఇబ్రాహీమ-వ-ఇస్మా-ఈల-వ-ఇన్-హాఖి-వ-యఅ - ఖుబ-వల్-అస్సాతి-వమా-డాతియ-మూసా-వ-ఈసా-వన్ సబీ-యూన-మిర్-రబ్బి - హిమ్-లా-నుఫరిఖు-బెస-అహదిమ్-మిన్-హుమ్-వ-నహ్-సు-లహలా-ముస్లి-మూన్.
85. వ-మన్-యబ్ తగి-గైరల్-ఇస్లామి-దీనన్-ఫ-లన్-యుఖ్బల-మిన్-హు-వహు-వ-ఫిల్-ఆఖిరతి-మినల్-ఖాసిరీన్.

84. మేము దేవునిని, మాకు నొసంగబడిన దానిని, ఇబ్రాహీమునకు, ఇస్మాయిలునకును, ఇన్ హాఖునకును, యాఖూబునకును, ఆతని పుత్రులకును, మూసాకును, ఈసాకును సర్వప్రవక్తలకును తమ ప్రభువునుండిలభించిన దానిని విశ్వసించితిమి. వారిలో నెవరి మధ్యను భేదము చేయము. మఱియు మేము దేవునికి విధేయులము అని పలుకుఁడు. 85. మఱెవఁడు ఇస్లామ్ మతము నొప్పు వేఱు మతము కోరునో అది ఎన్నటికిని అంగీకరింపఁబడదు. మఱియు ఎవఁడు పరలోకమునందు నష్టముపొందు వారితో చేరును.

వ్యా॥ 84, 85. యూదులు, క్రైస్తవులు, తిరస్కరించి ఇస్లామ్ స్వీకరింపనిచో ముసల్మాను లిట్లు విశ్వసింపుఁడు అని చెప్పఁబడియె. ముసల్మానులు తమ మతగ్రంథముగు ఖురానును విశ్వసించి దాని ననుసరింపవలెను. దేవునికి విధేయులై భయభక్తులుగలిగియుండవలెను. ఆదమునుండి హజ్రత్ ముహమ్మదుపై గంబరులవారివఱకు దేవుని ప్రవక్తలు ఎందఱు వచ్చిరో అందఱిని దేవుని ప్రవక్తలనుగా విశ్వసింపవలెను. యూదులు క్రైస్తవులవలె ఒక ప్రవక్తను విశ్వసించిమఱొక ప్రవక్తను తిరస్కరించినచో అది విశ్వాసము కానేరదు. అదియును ఆవిశ్వాసమే. ఖురానె షరీఫులో కొండఱు ప్రవక్తల పేర్లును

వారికి దేవునిచే నొసంగఁబడిన గ్రంథముల పేళ్ళునుగలవు. మఱి అనేక ప్రవక్తలపేళ్లులేవు. కావున ఉన్నవారిని లేనివారిని కూడ విశ్వసించవలెను. ఎవరు దేవుని మతముగు ఇస్లామ్మతమును వదలి వేఱు మతమును స్వీకరింతురో వారు దేవునికి ఇష్టులుకారు. దానివలన దేవునిప్రీతి మోక్షము లభింపఁజాలదు. అట్టివారు స్వర్గసౌఖ్యములను గోలుపోయి నరకములో పడుదురు. కావున సర్వజనులును దేవునికి ప్రీయమైన ఇస్లామ్ మతము స్వీకరింపవలెను.

86. కైఫ-యహ్-దిల్లాహు-ఖామన్-క-ఫరూ-బఅ-ద-ఈమా-నిహీమ్-వ-షహిదూ-అన్నర్-రసూల-హాఖ్-ఖున్-వ-జాఅ-హుముల్-బయ్యి-నాతు-వల్లాహు-లా-యహ్దీల్-ఖామజ్-జాలిమీన్, 87. ఉలా-ఇక-జజా-ఉహుమ్-అన్న-అలై-హిమ్-లఅ-నతల్లాహి-వల్-మలా-ఇకతి-వన్నాసి-అన్-మ-ఈన్. 88. ఖాలి-దీన-ఫీ-హి-లాయు-ఖిఫ్-ఫఫ్-అన్-హుముల్-అజాబు-వలా-హుమ్-యున్-జ-రూన్. 89. ఇల్-లల్లజీన-తాబూ-మిమ్-బఅ-ది-జాలిక-వ-అన్-లహూ-ఫ-ఇన్నల్లాహ-గఫూరుర్-హీమ్.

86. విశ్వసించి ప్రవక్త సత్యమనిసాక్ష్యమిచ్చువారియొద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన పిదపను అవిశ్వాసులైన జనులకు దేవుఁడు ఎట్లుసన్మార్గము చూపును? మఱియు దేవుఁడు దుర్మార్గులకు (దుష్టులకు) సన్మార్గముచూపఁడు. 87. అట్టివారికి శిక్షయు, వారిపై దేవునియొక్కయు, దేవదూతలయొక్కయు సర్వజనులయొక్కయు శాపమున్నది. 88. అందు వారు సదా యుందురు. వారి బాధ తగ్గదు. మఱియు వారికి విరామము లభింపదు. 89. కాని పిదప ఎవరు తక్షమాపణ కోరి సత్కార్యములు చేయుదురో వారికి నిశ్చయముగ దేవుఁడు తక్షమించువాఁడును దయాళువును.

వాఙ్మ 86 : 89. యూదులు, క్రైస్తవులు, తమ తమ మతగ్రంథముల మూలమున హజ్రత్ ముహమ్మదువారే దేవుని ప్రవక్త అని సాక్ష్యమిచ్చి, పూర్వమునుండి విశ్వాసముగలిగియు, నిజము తెలిసియు, వారి వంశముగోచరమైన అరబ్బులలో ప్రవక్తి పుట్టినే అని అసూయా ద్వేషములతో తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైరి. అట్టి దుర్మార్గులు సన్మార్గమునకు రాజాలరు. అట్టి దుర్మార్గులకు దేవుఁడు రక్షణమార్గమగు సన్మార్గములు చూపఁడు. తెలిసియు అట్లు విరోధము చూపువారు సన్మార్గమునకు రారు. అట్టివారు ఉభయలోకములలోను దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. అట్టి దుష్టులను దేవదూతలను సర్వజనులును శపింతురు. ఆ శాపఫలితముగా వారు నరకనివాసులై యందు సదా యుం

దురు. కాని, తమ పాపములకు పశ్చాత్తాపముపడి దేవుని త్నమాపణ కోరి, సత్కార్యములు చేసినచో దేవుడు తమింటి దయచేయును. కావున ప్రజలు అట్టి దయామయుని అనుగ్రహమును చూచి తమ పాపములను వదలుకొని సత్కార్యములు చేయుదురు గాక!

90. ఇన్నల్ల-జీన-కఫరూ-బఅ-ద-ఈమా-సిహిమ్-సున్నుజ్-దాదూ-కుఫ్ రల్-లన్-తుఖ్-బల-తౌబతు-హుమ్-వ-ఉలా-ఇక-హుముజ్-జాల్లాన్. 91, ఇన్నల్ల-జీన-కఫరూ-ఫమాతూ-వ-హుమ్-కుఫ్-ఫారున్-ఫలన్-యుఖ్-బల-మిన్-అహది-హిమ్-మిల్-ఉల్-అర్-జి-జహ-బన్-వల-విఫ్-తదా-బిహీ-ఉలా-ఇక లహుమ్-అజా-బున్-అలీ-మున్-వమా-లహుమ్-మిన్-నాసి-ఁన్.

90. ఎవరు విశ్వసించిన తరువాత తిరస్కరించి, ఆతిరస్కారములోనే వృద్ధిపొందుచుందురో వారి త్నమాపణ అంగీకరింపబడదు. మఱి అట్టివారే పరమ దుర్మార్గులు. 91. ఎవరు విశ్వసింపక అవిశ్వాసులుగా నేమృతినొందిరో అట్టివారు భూమి నిండుగ బంగారు (తమ పాపపరిహారార్థముగా) బదులుగా నిచ్చినను అంగీకరింపబడదు. అట్టివారికి దుఃఖకరమైన బాధయున్నది. మఱియు వారికి ఎవరును సహాయులు లేరు.

వ్యా॥ 90, 91. మునుపటి వాక్యములో పాపమునుండి త్రికరణశుద్ధిగా త్నమాపణ కోరి భక్తులైనవారి త్నమాపణ అంగీకరింపబడును అని చెప్పబడి యెను. ఇక ఇతరులగుర్చి చెప్పబడుచున్నది. మనఃపూర్వకముగ పశ్చాత్తాపపడక కొన్ని అవిశ్వాసపు కార్యములు చేయుచు తమ అవిశ్వాస తిరస్కారములోనే వృద్ధిపొందుచున్నట్టివారి త్నమాపణ అంగీకరింపబడదు. విశ్వసింపక అవిశ్వాసులుగా నేమృతినొందినవారు ఇహమునందు ఒకవేళ భూమినిండుగా దానము చేసియండినను అది అంగీకరింపబడదు. ఎందుకన వారి అవిశ్వాసము వలన వారి దానపుణ్యము వారికి లభింపదు. ప్రతి సత్కార్యము ఫలించుటకు విశ్వాసము (ఈమాన్) మూలాధారము. విశ్వాసములేని దానములు పరలోక మందు ఫలింపవు. అటులే అవిశ్వాసులుగ మృతినొందినవారు, భూమినిండుగ బంగారు తమ పాపములకు పరిహారము (బదులుగ) ఒసంగినను అది అంగీకరింపబడదు. పరలోకమునందు భక్తి విశ్వాసములతో చేసిన సత్కార్యములు పనికివచ్చును. కాని, అవిశ్వాసముతో కూడిన ఎట్టి సత్కార్యములైనను నిర్జీవితో సమానము. అవి ఫలింపవు. ఇహమునందు నేరముచేసినవారు లంచమిచ్చియో, లేక ఇతరుల సహాయమువలననో శిక్షనుండి తప్పించుకొందురు. కాని, పరలోక మందు అట్టి యాటలు సాగవు. ఎవరునుతోడుపడిశిక్షనుండి తప్పింపజాలరు.

కావున మానవులు విశ్వసించి త్రికరణశుద్ధిగా పుణ్యములుచేసి దాని ఫలిత మగు దేవుని ప్రీతియు స్వర్గసౌఖ్యము పడయుదురు గాక !

నాల్గవ కాండము

92. లన్-తనా-లుల్-బిట్ట-హత్తా-తున్-ఫి-ఖూ-మిమ్మా-తుహి-బూబ్-న-
వమా-తున్-ఫి-ఖూ-మిన్-మైఇన్-ఫ-ఇన్నల్లాహ-బిహ్-అలీమ్.

92. మీకు ప్రിയమైనదానిని ఖర్చుచేయనంతవఱకు మీరు భక్తి (పుణ్యము) పొందజాలరు. వఱియు మీరు ఖర్చుచేయునది దేవునికి తెలియును.

వ్యా॥ 92. భక్తిలో సంపూర్ణులై పూర్తి పుణ్యము కావలెనన్న త్రికరణశుద్ధిగా చాల ప్రయమైన దానిని దేవునికొఱకు వినియోగింపవలెను. దానముచేయు వస్తువు ఉత్తమమైనదిగా నుండవలెను. పనికిమాలిన వస్తువులను దానముచేయుటవలన భక్తిగాని పుణ్యము గాని చేకూరదు. తమకు ఎంతప్రియమైన దానిని ఎంత చిత్తశుద్ధి తో దేవునిమార్గమందు దానముచేయుదురో అంతటి పరిశుద్ధమైన భక్తి కుదురును. దాన వేగితిగా నెంత చేయుదురో దేవునికిఁ దెలియును. దానికిఁ దగిన పుణ్యఫలితము నొసంగును. యూదులకు ఇహలోక గౌరవ పదవులు చాల ప్రయమైనవి. అందువలన వారు ఇస్లామ్ను స్వీకరింపకుండిరి. కావున వారు భక్తి పుణ్యములు పొందవలెనన్న వారికి ప్రయమైనదానిని దేవుని కొఱకు వదిలి ఇస్లామ్లో చేరవలెను. అప్పుడు వారు భక్తినిపొంది దేవునికి ప్రయులగుదురని హెచ్చరింపబడియె. ఈవాక్యము ననుసరించి ముసల్మాను భక్తులు తమకు ప్రయములైనవి దేవునికొఱకు దానము చేసిరి.

93. కుల్లత్-తఆమి-కాన-హిల్లల్-లిబనీ-ఇస్సాయీల ఇల్లామాహర్రమ
ఇస్సాయీలు-అలా-నఫ్-సిహీ-మిన్-ఖిల్లత్-తునన్-జలత్-తౌరాతు-ఖుల్ ఫా
తూ-బిత్-తౌరాతి ఫత్తూహి-ఇన్-కున్తుమ్-సాదిఖీన్. 94. ఫమ-నిఫ్ తరా-అల్ల
హిల్-కజిబ-మిమ్-బఅ-ది జాలిక ఫ-ఉలా-ఇక హుముష్ బాలిమూన్. 95. ఖుల్-
సద-ఖిల్లాహు-ఫత్-తబిడీ మిల్లత్-ఇబ్రాహీమ-హసీఫ్ - వమాకాన-మిసల్ -
ముషిరికీన్. 96. ఇన్న-అవ్వల-బెతిన్ - ఉజఅ లిన్నాసి-లల్లజీ-బి-బక్క-త-మ-బా-
రకన్-వహుదల్ లిత్-అలమీన్. 97. ఫీహి ఆయా-తుమ్-బయ్యినాతుమ్ - మ
ఖాము-ఇబ్రాహీమ-వరున్-కఖులహూ - కాన్-ఆమిస్-వల్లిల్లాసి - అలన్నాసి-
హిజ్-జుల్-బైతి-మనిస్-తతౌఅ-ఇల్లైహి-సబీలన్-వ-మన్-కఫర-ఫ - ఇన్నాల్లా

హ-గనియ్యక్-అనిల్-ఆలమిక్.

93. తౌరాతుగ్రంథము ఒసంగబడక పూర్వము యాఖూబు తన ఆత్మ పై నిషేధించుకొన్న వస్తువులు తప్ప, అన్ని ఆహారపదార్థములు ఇస్రాయీలు సంతతివారికి ధర్మమైనవి (హలాలు)గా నుండినవి. మీరు సత్యవంతులైనచో, తౌరాతును తీసికొనిరండు. మఱి దానిని పఠింపుడు అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము. 94. మరల ఎవరు దాని పిదప దేవునిపై అబద్ధములు కల్పింతురో వారు దుర్మార్గులు. 95. దేవుడు సత్యము పలికెను. కావున, సన్మార్గము ఇబ్రాహీము మతమును అనుసరింపుడు అని పలుకుము. ఆయన పెక్కు దైవారాధకులతో చేరినవాడు కాదు. 96. నిశ్చయముగా ప్రజలకొఱకు మొట్టమొదట (ప్రార్థనకై) నియమింపబడిన గృహము మక్కాపురములో నున్నది. అది శుభము గలదియును సర్వలోకులకును సన్మార్గదర్శియును. 97. అందు మఖామెఇబ్రాహీము మొదలగు స్పష్టమైన సూచనలును గలవు. అందు ప్రవేశించువానికి అభయము లభించును. మఱియు అచ్చటికి పోవుశక్తిగల పజలకు ఆ గృహ యాత్ర దేవునికొఱకు చేయుట విధియైయున్నది. మఱి ఎవడు తిరస్కరించునో అతడు “దేవుడు సర్వలోకులను లక్ష్యముచేయనివాడు”ని దెలిసికొనునది.

వ్యా॥ 93. యూదులు మసల్మానులతో మీరు ఇబ్రాహీము ప్రవక్తను అనుసరించుచున్నామని చెప్పుచు ఆతని కుటుంబమువారికి నిషేధమైన ఒంటె మాంసము తినుచు దానిపాలుత్రాగుచున్నారే అని నిందింపసాగిరి. ఇందుదాని రద్దుగలదు. తౌరాతు గ్రంథము మూసా ప్రవక్తకు నొసంగబడకముందు అన్ని భక్ష్యపదార్థములు తినవచ్చునని ఇస్రాయీలియులకు ధర్మముండెను. అందు ఒంటె మాంసము, దాని పాలు చేరినవి. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తపిదప యాఖూబు ప్రవక్త తాను ఒక వ్యాధిలో చిక్కి దేవుడు తనకు బాగుచేసినచో తనకు ప్రియమైనదానిని దేవునికొఱకు వదలెదను అని మొక్కుబడిచేసికొనెను. ఆతని వ్యాధి కుదిరెను. అందుకు తనకు చాల ప్రియమైన ఒంటె మాంసమును దాని పాలును వదలిపెట్టెను. ఆతనిని అనుసరించి ఆతనిసంతానముకూడ వదలిపెట్టెను. కాని దేవుడు దానిని నిషేధించియుండలేదు, అట్లు దేవునిగ్రంథముగు తౌరాతులోకూడలేదు. అట్లున్నచో (మీరు చెప్పనది సత్యమైనచో) ఓ యూదులారా! మీరు తౌరాతుగ్రంథము తీసికొనివచ్చి పఠించి చూపుడు అని వారి వివాదము తీరుటకుగాను చెప్పబడియె. వారట్లు చూపలేకపోయిరి. 94. అట్లు సత్యము తెలిసిన పిదప వారు తమ అబద్ధవాక్యములు వదలక దేవునిపై కల్పనలు చేసినచో సన్మార్గము తప్పి దుర్మార్గులగుదురు. దాని ఫలితము వారు అనుభవింతురు.

వ్యా॥ 95. దేవుడు ధర్మాధర్మములను గూర్చియు ఇస్లామును దాని ప్రవక్తనుగూర్చియు పలుకువిషయములు సత్యమైనవి. మీరు వానిని అబద్ధపఱపజాలరు. కావున ముసల్మానులు ఇబ్రాహీము ననుసరించునట్లు ఓ! యూదులారా! మీరుకూడ అనుసరింపుడు. ఇబ్రాహీముప్రవక్త సన్మార్గమునందు స్థిరముగా నుండినయాతడు ఆతడు దేవునియందు భయభక్తి గల వాడు. దేవునినే యారాధించువాడు. పెక్కు దైవములను ఆరాధించువారితో చేరినవాడు కాదు. కావున మీరుకూడ ఉజైరు, ఏసుక్రీస్తు మొదలగువారి నారాధించుట మానుకొనుడని యూదులకును క్రైస్తవులకును హెచ్చరిక గలదు.

వ్యా॥96:97. యూదులు, ఇబ్రాహీముప్రవక్త సంతానము, సిరియా(షామ్) దేశములోనే యుండి బైతుల్ ముఖద్దస్ నకు అభిముఖులై ప్రార్థనలు సలుపుచుండిరి. ఓ ముసల్మానులారా! మీకు ఇబ్రాహీము ప్రవక్తతో సంబంధముండినయెడల బైతుల్ ముఖద్దస్ నువదలి కాబామసీదును ఎందులకు ఖిబ్లాగా చేసికొందురు అని యూదులు నిందింపసాగిరి. దానికిందు సమాధానము గలదు. మొట్టమొదట ప్రజల ప్రార్థనలకొఱకు శుభములు గలదియు, సన్మార్గము చూపునదియుగా నియమింపబడిన గృహము మక్కాపురములో నుండు కాబామసీదు. మిగిలిన పవిత్రస్థలములును, బైతుల్ ముఖద్దస్ ను కాబామసీదునకు పిదద ఏర్పడినవి. కాబామసీదు చాలకాలమునుండి భక్తులకు పుణ్యక్షేత్రముగా నున్నది. అందు ఆత్మిక దైహిక పవిత్రములు భక్తులకు చేకూరును. నూహు ప్రవక్త కాలముందు సంభవించిన జలప్రళయమునకు పిదపహజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త యొక్కయు ఆతని కుమారుడగు ఇస్మాయిలు ప్రవక్త యొక్కయు పవిత్ర హస్తములతో కాబామసీదు కట్టబడెను. అందు ఇబ్రాహీము ప్రవక్త ఏరాతిపై నిలిచి కట్టడముకట్టెనో అది ఇప్పటినికీ ఉన్నది. అందు వారి పాదముల గుర్తులుకూడ గలవు. ఆరాతి నే “మఖామె ఇబ్రాహీము” అందురు. కాబామసీదులో ప్రవేశించువారికి అభయములభించును. పూర్వము అరేబియాలో చాల అరాజకముండి ప్రజలకు శాంతములేకుండ ప్రాణ ధనములకు దుష్టుల భయముండినపుడు కూడ మక్కావారికి కాబామసీదు మహిమవలన ఏలాటి చోర భయములేకుండ శాంతియుండెను. కాబాయాత్ర జరుగు నాల్గు నెలలలో నేలాటి భయము ప్రజలకు లేకుండెను. మక్కాపురములోనికి వచ్చిన యూత్రికులు తమవలెనే అచ్చటి యాత్రకువచ్చిన విరోధులనుకూడ హింసింపకుండిరి. పూర్వమునుండియు అందఱును దానిని గౌరవించుట వచ్చిరి. కావున అట్టి పవిత్రమైన కాబామసీదు ముసల్మానుల ఖిబ్లాగా నియమింపబడెను. అట్టి మహిమ గల గృహమును దర్శించుటకుఁగాను శక్తిగలవారు దేవుని ప్రీతికొఱకు పోవలెను. కాబామసీదుయాత్ర సలుపుట (హజ్) ముసల్మానులకు విధి

యైన ధర్మము. అచ్చటికి పో శక్తిగలవారు తను జీవితకాలములో ఒకతూరి యైన పోయితీరవలెను. అట్లు శక్తిగలిగియు తిరస్కరించువారు నష్టము చేసి కొనువారగుదురు. వారేగతి పొందినను దేవునికి లక్ష్యములేదు. దేవుడు సర్వ లోకులను లక్ష్యము చేయని వాడు. ఆతనికి ఒకరి యక్కఱలేదు. కావున ఒకరి తిరస్కారమువలన ఆతని కేమియు నష్టమును కలుగదు. తిరస్కరించు వారే నష్టపడుదురు.

98. ఖుల్-యా-అహ్లాల్-కితాబి-లిమ-తక్-పురూన-బి-ఆయాతిల్లాహి-
వల్లాహు-షహీదున్-అలా-మా-తఅ-మలూన్. 99. ఖుల్-యా-అహ్లాల్-కితా
బి-లిమ-తసుద్దూన-అన్-సబీ-లిల్లాహి-షన్-ఆమన-తబ్-గూ-నహి-ఇవజన్-వఅ
న్తుమ్-షుహదాఉ-వమల్లాహు-బి-గాఫిలిన్-అమ్మాతఅ-మలూన్.

98. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మీరెందుకు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించుచున్నారు. మఱియు దేవుడు మీరుచేయుకర్మలకు సాక్షిగానున్నాడు, అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 99. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మీరు తెలిసియు తప్పుత్రోవను కోరుచు విశ్వసించినవారిని ఎందులకు దేవుని మార్గమునుండి ఆటంక పరచుచున్నారు. మఱి మీరుచేయు కర్మలనుండి దేవుడు అజాగ్రత్తగా లేడని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 98. ఇరక యూదులును నస్రానీలును చేయు కుట్రలను వారి తిరస్కారమునుగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. దేవుని గ్రంథము గలిగియు, దేవుని ఆఖరు ప్రవక్తయగు ముహమ్మదువారు దేవునిప్రవక్త అని తెలిసియు, వారికి నొసంగబడిన గ్రంథమగు ఖురానెషరీఫు దేవుని గ్రంథమని రుబైవై న పదప మీరు ఎట్లు తిరస్కరించి అవిశ్వాసులు అగుదురు. మీరుచేయు ప్రతికార్యము దేవునికిఁ దెలియును. దానికిఁ దగిన ఫలితములు ఆతఁడొసంగును. 99. యూదులును నస్రానీయులును తాము ఇస్లామ్ను విశ్వసించక విశ్వసించిన ముసల్మానులకు అనేక సందేహములు కలిగించుచు దేవుని మార్గమగు ఇస్లామ్నుండి ఆటంకపఱచుచు, వారు మతభ్రష్టులు కావలెనని కుట్రలు సలుపుచుండిరి. ఒక తూరి యూదులు అస్సారులమధ్య కలహములుపుట్టించుటకు వారిపూర్వ కలహములనుగూర్చి పలికిరి. కలహము కూడ సంభవించునట్లుండెను. అప్పుడొవిషయము పై గంబరులవారికి తెలిసి కలహము సంభవించుకుండ సమాధానపఱచిరి. యూదులట్లుచేయుచు సన్మార్గమగు ఇస్లామ్ను వదలి చంకరమార్గమైన దుర్మార్గమున కిష్టపడి తెలిసియు అట్లుచేయుచున్నారు. అటు చేయుట ధర్మముకాదు. వారుచేయుకుట్రలను కర్మలను దేవుడు జాగ్రత్తగానే చూచుచున్నాడు. వారి

కర్మలకు దగిన శిక్ష ఒకేతూరి విధించును.

100. యా-అయ్యుహల్ల జీన-ఆమ నూ-ఇన్-తు తీడః ఫరీఖుమ్ మినల్లజీన-డః-
తుల్-కితాబ-యరుద్దూకుమ్-బఅ-ద-ఈ మా నికుమ్-కా ఫిరీన్. 101. వక్తె ఫ-త
క్-పురూన-వఅన్తుమ్-తుల్లా-అల్లై కుమ్ ఆయా-తుల్లాహి-వఫీకుమ్-రసూలు వహా
వమన్-యఅ-తసిమ్-బిల్లాహి-ఫఖిద్-హుదియ-ఇలా-సిరాతిమ్-మీస్తఫిమ్.

100. ఓవిశ్వాసులారా! గ్రంథముగలవారిలోని కొందఱిమాట మీరు విని అనుసరించినచో వారుమీ విశ్వాసమును ఊచింపఁజేసి మిమ్ము అవిశ్వాసులఁగా మార్చివేయుదురు. 101. మఱియు దేవుని వాక్యములు మీకు చెదివి వినిపింపఁబడుచున్నవి. మఱియుమీలో దేవునిప్రవక్తయును గలఁడు. మీరెట్లు అవిశ్వాసులు కాఁగలరు. మఱియు నెవఁడు స్థిరముగా దేవుని ఆశ్రయించునో వాఁడు స్థిరమైన సన్మార్గముపొందును.

వ్యా॥ 100. మునుపటి వాక్యములలో తెలిసియు కుట్రలు చేయుయాదులు నస్రానీలు మందలింపఁబడిరి. ఇఁక ముసల్మానులు వారిమాటలకు మోసపోకూడదు. వారికుట్రమాటలను వినినచో తిన్నగా విశ్వాసము వదలి అవిశ్వాసము లోపడుదురు. కావున జాగ్రత్తగా నుండవలెనని ముసల్మానులకు హెచ్చరిక. వ్యా॥ 101. ముసల్మానులు యూదుల యొక్కయు నస్రానీల యొక్కయు మోసమునకు లోబడి దేవునిమార్గముగు ఇస్లామ్ను వీడి అవిశ్వాసులు అగుట సాధ్యముకానిది. హజ్రత్ పై గంబరులవారు ముసల్మానుల మధ్యనుండి వారు దేవునిగ్రంథముగు ఖురానె షరీఫు వాక్యములు వినుపించుచుండినపుడు ముసల్మానుల విశ్వాసము ప్రబలును. ఎవరి హృదయములో దేవునిభక్తి విశ్వాసములు నాటుకొనునో వారు విశ్వాసము వదలఁజాలరు. సర్వమును త్యజించి దేవుని భక్తిమార్గమును ఆశ్రయించినవారే సన్మార్గమును పొందినవారు. వారు సన్మార్గముననుసరించి దేవుని ప్రీతిపడయఁగలరు.

102. యా-అయ్యుహల్ల జీన-ఆమ నుత్-తఖుల్లాహ-హుఖ్-తుఖ్-తిహీ-
వలా-తమూ-తున్న-ఇల్లా-వఅన్తుమ్-ముస్లిమాన్. 103. వఅ-తసిమూ బిహాబ్-
లిల్లాహి-జమీఅన్-వలా-తఫ్ఛఖూ వజ్ కురూ-నిఅ-మతల్లాహి-అల్లై కుమ్-ఇజ్-
కున్తుమ్-అఅ-దాఅన్-ఫ-అల్లఫ-బై న-ఖులూ-బికుమ్-ఫ-అస్-బహ్-తుమ్-బి-అ-
మతిహీ-ఇఖ్ వానన్-వకున్తుమ్-అలా-షఫా-హుఖ్ రతిమ్-మినన్-న్నారి-ఫ-అన్-

ఖజ-కుమ్-మిన్-హ-కజాలిక-యుబయ్యి-నుల్లాహు-లకుమ్-ఆయాతిహీ-ల-అల్లకుమ్-తహ్-తదూన్. 104. వత్-తకుమ్-మిన్-కుమ్-ఉమ్మతున్-యద్-ఉన-ఇలత్-ఖైరి-వ-యా-మూస-బిల్-మత్-రూఫి-వయన్ హౌన-అనిల్-మున్కరి-వ-ఉలా ఇక-హుముల్-ముఫ్-లిహూన్. 105. వలా-తకూనూ-కల్లజీన-తఫ్రఖూ-వఖ్-తలఫూ-మిమ్-బిల్-దిమాజా-అ హుముల్-బయ్యినాతు-వ ఉలా ఇక-లహుమ్-అజాబున్-అజీమ్.

102. ఓ విశ్వాసులారా ! మీరు దేవునికి భయపడవలసినరీతిగా భయపడుడు, మిఱియు మీరు ముసల్మానులుగానే మృతినొందవలెను. 103. మఱియు మీరందఱును కూడి దేవుని త్రాటిని గట్టిగా పట్టుకొనుడు, మఱియు భిన్నాభిప్రాయులు కాకుండుడు. మఱియు దేవుడు మీకు చూపిన అనుగ్రహమును జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుడు. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులుగానున్నప్పుడు మీహృదయములలో ప్రేమను కల్పించెను. కావున మీరు ఆతని అనుగ్రహము చే ఒకరికొకరు సోదరులై తిరి, మఱియు మీరు అగ్నిగుండపు టొడ్డుననుంటిరి. దేవుడు దానినుండి మిమ్ముతప్పించెను. మీరు సన్మార్గము పొందుదురని దేవుడు తన వాక్యములను మీకుస్పష్టముగా నిట్లు తెల్పుచున్నాడు. 104. మఱియు మీలో నొకసంఘము ధర్మమార్గమునకు పిలుచునదియు సత్కార్యములు చేయుటకై ఆజ్ఞాపించునదియు పాపకార్యములను నిషేధించునదియు నుండవలెను. అట్టి సంఘములోని వారే విజయము పొందువారు. 105. ఎవరు స్పష్టమైన ఆజ్ఞలు వచ్చిన పిదపను భిన్నాభిప్రాయులై కలహించిరో వారివలె మీరును కాకుండుడు. మఱియు అట్టివారికి గొప్పబాధయున్నది.

అవతారిక :—హజ్రత్ పై గంబరులవారికి మదీనాపురములో తోడు పడినవారు అన్సారులు. వారు ఇస్లామ్నకు పూర్వము జౌసు, ఖజ్రీ అను రెండు కుటుంబములుగా నుండిరి. పూర్వమునుండి వారి మధ్య అమిత విరోధము ఉండి, ఎల్లప్పుడు యుద్ధములు జరుగుచుండెను. అందు బుఆసు అను యుద్ధము, నూట ఇరువది సంవత్సరములవఱకు జరిగెను. అందు ఉభయ పక్షములవారు, కవిత్యములు చేసియుండిరి. అంతటి విరోధము గల ఆ రెండు కుటుంబములను దేవుని అనుగ్రహమువలన హజ్రత్ ముహమ్మదు గసూలువారి స్నేహమహిమ వలన ఇస్లామ్ మతములో చేరి వికమత్యముగలవయ్యెను. ఇట్టి సోదరభావము చూచి మదీనాలోనుండిన యూదులు సహింపజాలక వారిమధ్య మరలవిరోధ

ము కల్పింపవలెనని కుట్రలు సలుపుచుండిరి. వారి కుట్రలకుఁ దగిన ఒక సమయము దొరకెను. ఒకచోట ఆ రెండు కుటుంబములవారుండఁగా ఒక యూదుఁడు బురిసు యుద్ధమునందు పాడిన పాటలను చదివి వినిపించెను. అందుచే పూర్వ ద్వేషములు మరల ప్రజ్వరిల్లెను. అపుడు రెండు పక్షములవారును కత్తులు దూసికొని యుద్ధమునకు సంసిద్ధులైరి. ఈవిషయము హాజ్రత్ పై గంబరులవారికితెలిసిన వెంటనే తమ శిష్యులను వెంటఁబెట్టుకొని ఆచోటునకు పోయి ఓ ముసల్మానులారా ! దేవునికి భయపడుఁడు. నేను మీమధ్య నుండఁగా నిట్లు చేయఁదగునా? మిమ్ము దేవుఁడు అవిశ్వాసమును నంధకారమునుండి ఇస్లామ్ అను వెలుతురులోనికి తీసికొని వచ్చెనుగదా ! అట్లు వచ్చియు ఇదేమి పూర్వపు మూఢత్వము మానకున్నారు అని పలుకఁగానే అన్సారులు కత్తులు పాటవేసి తాము చేసిన పనికి సిగ్గుపడి ఒకరినొకరు కాఁగలించుకొని ఏడ్వసాగిరి. యూదులు పన్నిన కుట్రకు మోసపోతిమి గదా అని చింతించి ఇఁకమీఁద జాగ్రత్తగానుండవలెననినిశ్చయించుకొనిరి. ఈవిషయమేపై వాక్యములలో చెప్పబడినది

వ్యా॥ 102. ముసల్మానులు దేవునియందు చాల భయభక్తులు గలిగియుండవలెను. ఏ కార్యములోను దేవుని యాజ్ఞకు వ్యతిరేకముగా నడవఁగూడదు. ఇస్లామ్లో స్థిరముగా నుండి మృతినొందువఱకు భయభక్తులతో ఇస్లామ్ ధర్మములను అనుసరించుచు ముసల్మానులుగానే మృతినొందవలెను. 103. ఖురానె షరీఫు, దేవుని త్రాడుగాఁ జెప్పబడినది. దేవుని సన్నిధానమునందు ఆతని ప్రీతిని పడయుటకు ఖురానె షరీఫును స్థిరముగా నవలంబింపవలెను. దానికి విరుద్ధముగా తమ ఇష్టానుసారముగానడవఁగూడదు. అందఱు ముసల్మానులుచుకూడ్చివికమత్యమువహించి ఖురానెషరీఫును అనుసరింపవలెను. వికమత్యము వీడి పెక్కు చీలికలుగాచీలిపోరాదు. అందుచాలనష్టములున్నవి. దేవుఁడు తన అనుగ్రహముచే ఇస్లామ్నకు పూర్వము విరోధులుగా నున్నవారి హృదయములందు వికమత్యము కల్పించి సోదరులుగాఁ జేసెను. ఇస్లామునకు పూర్వము పాపకార్యములు చేయుచు సరకాగ్నిగుండములో పడుటకు సంసిద్ధులై యున్నవారిని దానినుండి తప్పించి సన్మార్గమును చూపి మోక్షమార్గము నొసంగెను. ఇట్టి దేవుని అనుగ్రహమును జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని కలహము వీడి సన్మార్గులై యుండవలెను. 104. ధర్మప్రచారము చేయుటకును సత్కార్యములు చేయుటకై బోధించుటకును పాపకార్యములు నిషేధించుటకును ముసల్మానులలో కొందఱు మత విద్వాంసులుండవలెను. అపుడు భక్తి, సోదరభావము, మతాభివృద్ధి, లోకవిజయము గలుగును. మత ప్రచారకులు ఖురాను ధర్మములను, హాజ్రత్ రసూలువారి యుపదేశములను, వారి నడవడికను భాగుగా నె

ఊరి, కాల పరిస్థితుల నెఱిగి గొప్ప అనుభవముగలవారుగా నుండవలెను. లేనిచో లాభములకు బదులు నష్టములే కలుగును. సంఘములో దురాచారములు ప్రబలినప్పుడు బోధించి మంచిమార్గమునకు త్రిప్పనిచో వాని చెడుఫలితములు సంఘములోని మంచివారికిని చెడ్డవారికిని లభించును. కావున ముసల్మానులు ఈ విషయమందు శ్రద్ధపుచ్చుకొందురుగాక! 105. యూదులు క్రైస్తవులు దేవునినుండి స్పష్టమైన ధర్మములు వచ్చిన పిదపను వారిలో భేదములు కల్పించుకొని తమ ఇష్టానుసారముగా వర్తించి మత ధర్మములను వీడి ఉభయ లోకములలోను గొప్ప బాధకు పాత్రులైనట్లు ముసల్మానులుకూడ కాంగూడదు.

106. యామ-తబ్-యజ్జీజు-వుజూహున్-వతస్ వద్దు-వుజూహున్-ఫ-అమ్మల్-జీ-నస్-వద్దత్-వుజూహు-హుమ్-అక ఫర్దుమ్-బఅ-ద-ఈమానికుమ్-ఫజూఖుల్-అజాబ-బిమా-కున్తుమ్-తక్కురూన్. 107. వ-అమ్మల్లజీన-నబ్-యజ్జీజత్-వుజూహు హుమ్-ఫ-ఫీరహ్మతిల్లాహి హుమ్-ఫీహి-ఖాలిదూన్. 108. తిల్-క-ఆయాతుల్లాహి-నత్తూహి-అలైక-బిల్-హాఖ్-ఖి-వమల్లాహు-యురీదు-జుల్ మల్-లిల్-ఆలమీన్. 109. వలిల్లాహి-మాఫిస్-సమావాతి-వమా-ఫిల్ అర్ జి-వ-ఇలల్లాహి-తుర్ జిల్-ఉమూర్.

106. ఆదినమున, కొందఱిముఖములు తెల్లనివగును. మఱి కొందఱిముఖములు నల్లనివగును. కావున ఎవరి ముఖములు నల్లనివగునో వారితో మీరు విశ్వసించిన పిదప అవిశ్వాసులై తిరిగదా! ఇత అవిశ్వాస ఫలితమగు నరకబాధ అనుభవింపుడు అని చెప్ప బడును. 107. మఱియు ఎవరిముఖములు తెల్లనివాయెనో వారు దేవుని కృపకు పాత్రులగుదురు. వారు దేవుని కృప అను స్వర్గములో సదా యుందురు. 108. ఇవి దేవుని వాక్యములు. వానిని వాస్తవముగ చదివినీకు వినుపించుచున్నారము. మఱియు దేవుడు లోకులకు అన్యాయము చేయఁ గోరఁడు. 109. మఱియు ఆకాశములోను భూమిలోనున్న సమస్తము దేవునిదే. మఱియు సమస్తము దేవుని యొద్దకే మరలవలసియున్నది.

వ్యా॥ 106 : 109. ఈవాక్యములతో తీర్పుదినమునందు, విశ్వాసులకును అవిశ్వాసులకును గల భేదము తెల్పఁబడుచున్నది. విశ్వాసుల ముఖములు వారి భక్తివిశ్వాసములవలన గలుగు తేజస్సుచే ప్రకాశించుచు తెల్లనివై తేటగా నుండును. వారు పరమానందముతో నుందురు. అవిశ్వాసులును వంచకులును, మతభ్రష్టులును, తమ అవిశ్వాస, వంచనలచే హీనసీతిలోఁబడియుందురు. వారి ముఖములు నల్లనివిగా నుండును. వారి కెట్టి గౌరవముగాని సంతసముగానియుం

డదు. అట్టివారితో అవిశ్వాస తిరస్కారముల ఫలితమగు నరకబాధ అనుభవింపఁడని చెప్పఁబడును. ఆ పలుకుకూడ వారికి బాధాకరముగా నుండును. వివాసులు దేవుని ప్రీతి పడసి స్వర్గసౌఖ్యముల ననుభవించుచు నందు సదా నివసించుదురు. ఇవన్నియును సత్యములైన దేవుని వాక్యములు. దేవుఁడు తన ప్రవక్తమూలమున మానవులకు ధర్మములను దెలుపుచున్నాఁడు. దేవుఁడు నియమించు ప్రతి ధర్మము న్యాయమైనది. దేవుఁడు మానవులపై ఎట్టిఅన్యాయము చేయఁడు. సర్వము ముందుగానే దెలుపుచున్నాఁడు. భూమ్యాకాశములలో నున్న సమస్తము దేవునికి లోబడియున్నది. తుదకు సమస్తము దేవునియొద్దకు మరలవలసియున్నది. కావున దేవుఁ డెందులకు అన్యాయము చేయును? ఎప్పు టికిని చేయఁడు. మానవులు తమ అవివేకముచే దుర్మార్గమునందుపోయి దాని ఫలితము వారే అనుభవించుదురు.

110. కున్తుమ్-ఖైరఉమ్మత్తి-ఉఖ్రిజత్-లిన్నాసి-తామరూన-బిల్ మ
అరూఫి-వతన్-హౌస-అనిల్-ముకరి-వతూమి నూన-బిల్లాహి-వలౌ - ఆమన-
అల్లుల్-కితాబి-లకాన-ఖైరల్-లహుమ్-మిన్-హుముల్-మూమి నూన-వ-అక్
సరుహుముల్-ఫాసిఖూన్. 111. లన్-యజుర్రూకుమ్-ఇల్లాఅజన్-వఇన్-యుఖా
తిలూకుమ్-యువలూ - కుముల్-అద్బార-సుమ్మ-లాయున్-సరూన్. 112. జురి
బత్-అల్లైహిము-బ్జిల్లుతు-బిన-మా-సుఖిఫూ-ఇల్లా-బిహబ్ - లిమ్-మినల్లాహి-
వహ్లాబ్-మినన్నాసి-వ-బాఱి-బి-గజబిమ్-మినల్లాహి-వజురిబత్-అల్లైహిము
ల్ మస్కనతు-జాలిక-బిఅన్న హుమ్-కానూ-యక్ఫరూన-బి-ఆయాతిల్లాహి-వ
యఖ్తలూనల్-అంబియాఅ-బిగైరి-హఖ్ఖిన్-జాలిక-బిమా-అసా-వకానూ -
యఅ.తదూన్.

110. మీరు సర్వమతస్థులకల్ప శ్రేష్ఠులు. మీరు ప్రజలవేలుకొఱకు ఏర్పడి
తిరి. మీరు ధర్మమును బోధించుదురు. మఱియు అధర్మమును నిషేధించుదురు. మఱియు మీరు దేవునియందువిశ్వాసముగలిగియుందురు. మఱియు గ్రంథముగల
వారు, విశ్వసించినచో వారికి మేలై యుండును. వారిలో కొందఱు విశ్వాసు
లుగా నున్నారు. మఱియు వారిలో అనేకులు, అవిధేయులుగా నున్నారు.
111. వారు మిమ్ము కొంచెము బాధించుటతప్ప ఏలాటి నష్టము మీకు చేయఁ
జాలరు. మఱియు వారు మీతో యుద్ధమాడినచో వారు మీకు వీధు చూపి
పొటీపోవుదురు. వారి కెట్టి సహాయమును లభింపదు, 112. వారు దేవునినుండి

యు ప్రజలనుండియు అభయదస్తావీజు పొందితేతప్ప వారెచ్చటనుండినను వారి కవమానము విధింపఁబడెను. మఱియు వారు దేవుని కోపమునకుపాత్రులైరి. కాన వారికి హీనదశయు విధింపఁబడెను. ఇది వారు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించినందువలనను అన్యాయముగా ప్రవక్తలను చంపుచుండినందువలనను, అవిధేయులైనందునను, నియమములు మించిపోవుచుండినందువలనను సంభవించెను.

వ్యా॥ 110. హజ్రత్ పైగంబరులవారు, సర్వజగత్తునకు ప్రవక్తగా నియమింపఁబడి ప్రవక్తలలో ఘనతను పొందినవారు. వారిననుసరించు ముసల్మానులు కూడ సర్వ మతస్థుల కన్న శ్రేష్ఠులు. ముసల్మానులు సర్వలోకులకు మేలుచేయుటకును, ధర్మమును బోధించి అధర్మమును నిషేధించుటకును నియమింపఁబడిరి. కావున వారు తమ యుద్యమము నెరవేర్చుచుండునంతవఱకు ఘనతను మేలును పొందుదురు. ముసల్మానులు సత్కార్యములు సలిపి తాము ఇతరులకు మార్గదర్శకులు కావలెను. వారు దేవుని యందు భక్తి విశ్వాసములు గలిగి యుండవలెను. ముసల్మానులు విశ్వసించినట్లు గ్రంథము గల వారగు యూదులును నస్రానీలును విశ్వసించినచో వారికి కూడ ఘనతయును మేలును లభించియుండును. కాని వారిలో కొందఱుమాత్రము విశ్వసించి ఆమేలును పొందిరి. కాని అనేకులు అవిధేయులై విశ్వసించక అవిశ్వాసులైరి. వారిలోని అవిధేయులగు దుష్టులు, ముసల్మానులను దూషించుచు బాధించుటతప్ప వేఱు నష్టములు వారికిఁ జేయఁజాలరు. వారిసంఖ్య ఎక్కువగానున్నను ఒకవేళ ముసల్మానులకును వారికిని యుద్ధము సంభవించినచో వారు ధైర్యసాహసములు విడిచి ముసల్మానుల ఎదుట నిలువఁజాలక వీఁపు చూపి పాటిపోవుదురు. మఱి వారికి తోడుపడి ధైర్యము నొసంగువారెవరును దొరకరు అని ముందుగానే వారిస్థితిగతులు ముసల్మానులకుఁ దెలుపఁబడెను. అందుచే ముసల్మానులకు ధైర్య సాహసములు ప్రబలెను. కొన్ని సవత్సరములలోనే యూదులు చేసిన కుట్రలు సాగక వారు పరాజితులై తమ పురములను వీడిపోవలసివచ్చెను. 112. యూదులకు సంభవించిన దుర్గతి యిందు చెప్పఁబడియెను. వారుగావించుచున్న పాపముల ఫలితముగ వారి రాజ్యముతోఁబాటు మానమునుపోగా వారితరులకు లోబడి హీనదశ ననుభవించిరి. అప్పటినుండి ఇప్పటివఱకును యూదులు దేవుఁడు నెలవిచ్చునట్లు హీనదశలోనేపడి ప్రాణభీతి గలిగియున్నారు. ఎచ్చటను వారికి గౌరవమును అభయమునులేదు. ఇంకమీదను వారికి రాజ్య గౌరవములు లభింపవు. కాని వారు దేవుని నెలపు ననుసరించి ప్రార్థన (తపస్సు) లో నిమగ్నులై ముసల్మానులతో యుద్ధమాడనివారు, ధర్మయుద్ధములో వధింపఁబడరు. ఇట్టివారికి అభయముగలదు.

ఇటులే స్త్రీలును యుక్తవయస్సుపొందనిబాలురును యుద్ధములో వధింపఁబడరు. ఇట్టి వారికి దేవుని వలన అభయము గలగు. మఱియు ప్రజలు చేసికొన్న నిబంధన ఒడంబడిక దస్తావీజులవలన వారికి ఆత్మ ధనరక్షణ లభించును, కాని స్వాతంత్ర్యము లభింపదు.

113. లై సూ-సవాఅన్-మిన్-అహ్లాల్-కితాబి-ఉమ్మతున్-ఖాయిమతున్ - యత్తూస-అయాతిల్లాహి-ఆనాఅల్-లై లి-వహుమ్-యస్జుదూన్. 114. యూమి

నూస-బిల్లాహి-వల్-యూమిల్-ఆఖిరి-వయామురాన-బిల్-మఅరూఫి-వయన్-హౌస-అనిల్-మున్ కరి-వయుసారి-ఉన-ఫిల్ ఖై రాతి-వ-ఉలాఇకమిసస్-సాలిహీన్

115. వ-మాయఫ్ అలూ-మిన్ ఖై రిన్-ఫలన్-యుక్ ఫరూహు-వల్లాహు-అలీముమ్ బిల్-ముత్తఫీన్.

113. వారందఱును సములుకారు. గ్రంథముగల వారిలోను కొందఱు సన్మార్గులు గలరు. వారు రాత్రులందు దేవుని వాక్యములు పఠించుచున్నారు. మఱియు వారు సాష్టాంగము (సిజ్దా)లు చేయుచున్నారు. 114. వారు దేవుని యందును తుదిదినమందును విశ్వాసము గలిగి యున్నారు. మఱియు వారు, ధర్మమును బోధించుచు, అధర్మమును నివేదించుచున్నారు. మఱియు వారు సత్కార్యములకే పరుగెత్తుచున్నారు. మఱియు వారు పుణ్యాత్ములలోచేరిన వారు. 114. మఱియు వారుచేయు ఎట్టి సత్కార్యమును, తిరస్కరింపఁబడదు. మఱియు భయభక్తులు గలవారిని దేవుఁడు బాగుగా నెఱుంగును.

వ్యా॥ 113 : 115. యూదులందఱును సములుకారు. వారిలోను కొందఱు “ఇస్లామ్”ను స్వీకరించి సన్మార్గులైన భక్తులును గలరు. వారు లోకమంత నిద్రలోనుండి యున్నప్పుడు లేచి దేవుని గ్రంథములోని వాక్యములను పఠించుచు నమాజు సలుపుచు అందు సాష్టాంగము (సిజ్దా)లు చేయుదురు. వారు దేవునియందు స్థిరమైన భక్తి విశ్వాసములు గలిగి తీర్పు దినమును నమ్మి తమ యాత్మలను సవరించుకొనుచు ఇతరులనుకూడ సత్కార్యములనుచేయుఁడనియు పాపకార్యములు వదలుఁడనియు బోధింతురు. సత్కార్యములు చేయుటలో ఒకరినొకరు మించిపోవుటకు ప్రయత్నింతురు. అందు ఏలాటి సోమరితనము వహింపరు. పుణ్యకార్యములకై పరుగెత్తుచు చాలశ్రద్ధతో చేయుదురు. ఇట్టి గుణముగలవారే మంచి అదృష్టవంతులైన పుణ్యాత్ములు. వారుచేసిన ప్రతి సత్కార్యము తిరస్కరింపఁబడక వారికి పుణ్యఫలితము లభించును. దేవునికి సర్వము తెలియును. భక్తులను దుర్మార్గులను వేఱుపఱచును. అందఱికి సమానముగాఁ జేయఁడు. ఎవరికిఁదగినఫలితము వారికి నొసంగును.

116. ఇన్నల్లజీన-కఫరూ-లన్-తుగ్ నియ-అన్-హుమ్-అమ్-వాలుహుమ్ -
 వలా-బెలాదుహుమ్-మినల్లాహి మైఅన్-వడ్లాయిక-అన్-హోబున్నారి-హుమ్ -
 పీహి-ఖాలిదూన్. 117. మసలు-మా-యున్ ఫిఖూన-ఫీహి జిహిల్ హాయూతిద్ -
 దున్యా-కమసలి-రీహిన్-ఫీహి సిర్రున్-అసాబత్-హార్ స-ఖామిన్ జలమూ-అన్ఫు
 సహుమ్-ఫఅహ్-లకత్ హు-వమా-జలమ-హుముల్లాహు-వలాకిన్-అన్ఫుసహుమ్
 యజ్ లిమూన్.

116. అవిశ్వాసులైనవారిని, వారిధనము, వారిబిడ్డలు, దేవుని శిక్షనుండి తప్పింపజాలరు. మఱియు వారు నరకాగ్ని నివాసులు. అందు వారు సదాయుండురు. 117. వారు ఇహలోకజీవితములో చేయు ధనవ్యయము తీవ్రమైన చలిగాలితగిలి నాశమొందిన దుర్మార్గుల పొలమును పోలియున్నది. మఱియు దేవుడు వారియెడ అన్యాయముచేయలేదు. కాని వారే తమయాత్మలకు అన్యాయము చేసికొనుచున్నారు.

వ్యా॥ 116: 117. మనుషటి వాక్యములలో భక్తి విశ్వాసములు గల ముసల్మానులు చేయు సత్కార్యముల ఫలితమునుగూర్చి చెప్పబడియె. ఇంక అవిశ్వాసులను గూర్చి చెప్పబడుచున్నది. వారు తమ ధనముపైనను సంతానముపైనను ఆధారపడుట అవివేకము. అవి దేవునిశిక్షనుండి రవంతయు తప్పింపజాలవు. వారు విశ్వసింపక అవిశ్వాసులుగానే చచ్చినచో వారు నరకనివాసులగుదురు. వారందు సదా యుందురు. వారు ఇహలోక జీవితకాలమందు చేసిన దానము ఫలింపదు. మఱియు వారు ఇస్లామ్ నకు విరోధముగా ఖర్చు చేయు ధనము వృథ పోవును. దానివలన నుభయలోకములలోను వారికెట్టి ఫలము లభింపదు. వారుచేయుఖర్చులు నాశమునొందుట, దుర్మార్గులపొలము చలిగాలివీచి నాశమొంది ఫలింపని యట్లు అవిశ్వాసులదానములు ఫలింపవు. ప్రతి సత్కార్యము ఫలించుటకు విశ్వాసము (ఈమాన్) మూలమైనది. విశ్వాసములేనిదానములు ఫలింపవు. అవి దేవునికి ప్రియమైనవిగావు. అవిశ్వాసులు తమ యాత్మలపై దామే అన్యాయమును నష్టమును చేసికొనుచున్నారు. దేవుడు వారికెట్టి అన్యాయముచేయలేదు.

118. యా-అయ్యు-హల్లజీన-అమనూ-లాతత్-తఖిజా-బి-తాసతమ్ -
 మిన్-దూనికుమ్-లాయూలూనకుమ్-ఖబాలకా-వద్దూ-మాఅనిత్తుమ్-ఖద్-బదతిత్-
 బగ్ జా-ఉ-మిన్ అఫ్ వాహి-హిమ్-వమా-తుఖ్ ఫీ-సుదూరుహుమ్-అక్బరు-ఖద్-

బయ్యన్న-లకుముల్-ఆయాతి-ఇన్-కున్తుమ్-తల ఖిలూన్. 119. హా-అన్తు
మ్-ఉలాఇ-తుహిబ్బాసహుమ్-వలా-యుహిబ్బా-నకుమ్-వతూమిసూన-బిత్
కీతాబి-కుల్లిహీ వఇజా-లఖూకుమ్-ఖాలూఆమన్నా-వఇజా-ఖిలూ-అజ్జూ-అలై
కుముల్-అనామిల-మినల్-గైజి-ఖుల్-మూతూ-బిగైజికుమ్-ఇన్నల్లాహ-అలీము
మ్-బి-జాతిస్-సుదూర్. 120. ఇన్ తమ్ సన్ కుమ్-హాసనతున్-తసూహుమ్-వఇన్
తుసిబ్ కుమ్-సయ్యిఅతున్-యఫ్ రహూ-బిహా-వఇన్ తస్ బిరూ-వతత్-తఖూ-లా-
యజ్జురుకుమ్-కైదుహుమ్-మైఅన్-ఇన్నల్లాహ-బిమా-యఅ-మలూన-ముహీత్.

118. ఓ ముసల్మానులారా! మీరు తమవారినితప్ప నితరులను రహస్యముతెలుపునట్టి స్నేహితులుగాఁ జేసికొనకుఁడు. వారు మీము నాశముచేయుటకు శక్తివంచనలేకుండ ప్రయత్నింతురు. మీనష్టమునువారు కోరుచున్నారు. వారి నోట్ల నుండి వారి విరోధము బయలుపడుచున్నది. మఱియు వారు తమ హృదయములలో దాచునది చాల అధికమైనది. మీకు తెలివియున్నచో మేము మీకు స్పష్టమైన సూచనలు తెలియియున్నాము. 119. వినుఁడు మీరు వారికి స్నేహితులుగానున్నారు. మఱివారు మీకుస్నేహితులుగాలేరు. మీరు అన్ని గ్రంథములను నమ్ముచున్నారు. మఱియు వారు మీతోకలియునప్పుడు “మేము కూడ ముసల్మానులము”ని పలుకుదురు. మఱియు వారేకాంతముననున్నప్పుడు మీపైని కోపముతో తమవ్రేళ్లను కఱచుకొందురు. మీరు మీకోపముచే చావుఁడని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. నిశ్చయముగా దేవుఁడు హృదయములలోనున్నది యెఱుంగును. 120. మీకేదైన మేలుగలిగినచో వారికది దుఃఖము కలిగించును. మఱియు మీకేదైన కీడుగలిగినచో వారికది సంతోషముగానుండును. మఱియు మీరు సహించుచు భయభక్తులు గలిగియుండినచో వారి కుట్ల మీకేలాటి నష్టమును కలిగింపఁజాలదు. నిశ్చయముగా వారుచేయునది అంతయు దేవునికి అధీనమై యున్నది.

వ్యా॥ 118-120. అవిశ్వాసులును, యూదులును, వంచకులును, ముసల్మానులతో స్నేహితులుగా నటించుచు, కొన్నిరహస్యములు తెలిసికొనుచు నష్టములుకలిగించుటకు వెనుదీయక కుట్రలుసలుపుచుండిరి. ముసలానులువంచన భావములేకుండ వారిని స్నేహితులుగాభావించుచు తమరహస్యములుకొన్నిటిని వారికిఁ దెలుపుచుండిరి. అట్లుచేయకూడదు. నిజముగా ముసల్మానులైన భక్తులతో అట్టిస్నేహముంచవలెను. కాని హృదయములలో ద్వేషముంచుకొని ముస

ల్మానుల వివాశము కోరుచు ఎదుటవచ్చినపుడు మేముకూడ విశ్వానులమని పలుకుచు వెనుకకు పోయినపుడు ముసల్మానులపైని కోపముతో తమ ప్రేళ్ళను కలుచుకొను దుష్టులు స్నేహమునకు యోగ్యులుకారు. అట్టివారిలో జాగ్రత్తగా ప్రవర్తింపవలెను. వారిహృదయములలోని ద్వేషములన్నియు దేవుఁడెఱుంగును. ఆతఁడువారికిఁ దగిన శిక్షవిధించును. దుష్టులు తమకోపముచే తామే నశింతురు. ఇతరుల కేనష్టమును చేయఁజాలరు. ముసల్మానులకేదైన విజయముగాని మేలుగాని గలిగినచో అవిశ్వాసులైన దోహతులు సహింపఁజాలక దుఃఖింతురు. మఱి నష్టముగాని కీడుగాని సంభవించినచో వారికి మిక్కిలి సంతోషకరముగానుండును. స్నేహమువదలినచో వారు కుట్రలుసలిపి ఇంకను కష్టము కలిగింతురేమో ననుసం దేహము ననవసరము. కావున నిట్టి స్వభావముగల దుష్టులకుట్రవలన ముసల్మానుల కేనష్టమును గలుగదు. కావునముసల్మానులు సహనము (ఓర్పు) వహించి భయభక్తులతో నుండవలెను. దుష్టులుచేయు కుట్రలు వారికర్మలు దేవునికి బాగుగాఁదెలియును. అవన్నియు దేవునికిమించిపోవు. వారి కుట్రలుసాగవు. తుదకు ముసల్మానులే విజయము పొందుదురు.

121. వల్లజ్ గదాత-మిన్ అహ్ లిక-తుబ్వి-వుల్-మూమినీన-మఖా ఇదలిల్-ఖితాలి-వల్లాహు-సమీఉన్-అలీమ్. 122. ఇజ్-హమ్మత్-తా ఇఫతాని-మిన్ కుమ్-అన్ తఫ్షలా-వల్లాహు-వలియువ్వాహూ-వ-అల్లాహి-ఫల్-యత-వక్కలిల్-మూమినూన్. 123. వలఖద్-నసర-కుముల్లాహు-బిబ్రిద్-వఅస్తుమ్-అజ్లతున్-ఫత్తు-ఖుల్లాహ-ల-అల్లకుమ్-తష్కురూన్. 124. ఇజ్ తఖూలు - లిల్-మూమినీన-అలన్-యక్-ఫీయకుమ్-అన్-యుమిద్దకుమ్-రబ్బుకుమ్-బిస్-సలాసతి ఆలాఫిమ్-మినల్-మలా ఇకతి-మున్ జలీన్. 125. బలా ఇన్-తస్ బిరూ-వత్తు-ఖూ-వ-యాతూకుమ్-మిన్-ఫారిహిమ్-హజా-యుమ్-దిద్-కుమ్-రబ్బుకుమ్-బిఖిమ్ సతి-ఆలాఫిమ్-మినల్-మలా-ఇకతి-ముసవ్విమిన్. 126. వమా-జఅల-హుల్లాహు-ఇల్లా-బుషీరా-లకుమ్-వలి-తత్-మిఇన్న-ఖులూబుకుమ్-బిహీ-వమన్ నస్రు-ఇల్లా-మిన్-ఇన్-దిల్లా-హిల్-అజ్ జిల్-హకీమ్. 127. లి-యత్తల్-తరఫమ్-మినల్-జీన-కఫరూ-బా-యక్-బితహుమ్-ఫయన్-ఖలిబూ-ఖాఇబీన్. 128. లెస-లక-మినల్-అమి-మైఉన్-బాయతూబ-అలైహిమ్-బా-యుఅస్ జిబహుమ్-

ఫల్గిన్నహుమ్ జాలిమూన్. 129. వల్లిల్లాహి-మాఫిన్-సమావాతి-వమాఫిల్ - అ
రజియగ్-ఫిరు-లిమన్-యషాఉ-వ-యు-అజ్-జిబు మన్-యషాఉ-వల్లాహు - గ
ఫూరుర్-రహీమ్.

121. నీవు నీయింటినుండి ప్రాతఃకాలమందు బయలుదేరి యుద్ధము
నకై ముసల్మానులకు స్థలములు నియమింపసాగితివి. మఱియు దేవుడు సర్వము
వినువాడును, సర్వజ్ఞుడును. 122. మీలోని రెండు తెగలవారు ధైర్యమువీడు
టకు సిద్ధమైనపుడు దేవుడు వారికి సహాయుడై యుండెను. మఱియు ముస
ల్మానులు దేవునిపైననే యాధారపడియుండవలెను. 123. మఱియు దేవుడు
బదర్ యుద్ధమందు, మీరు బలహీనులుగా నున్నపుడు మీకు తోడుపడెను.
కావున మీరు కృతజ్ఞత సలుపుటకై దేవునికి భయపడుడు. 124. అప్పుడనీవు
ముసల్మానులతో మీప్రభువు ఆకాశమునుండి మూడు వేలమంది దేవదూత
లనుపంపి మీకు తోడుపడినమీకు చాలదా? అని చెప్పుచుంటివి. నిశ్చయముగా
మీరు సహనము వహించి, భయభక్తులుగలిగియుండినచో, శత్రువువచ్చి ఆక
స్మికముగా మీపై బడినచో, చిహ్నములుగల ఐదువేలమంది దేవదూతలను
మీప్రభువు పంపి మీకు తోడుపడును. 125. మఱియు దేవుడు, దానివలన
మీకు సంతోషమును, మీ మనస్సులకు శాంతియును కలుగుటకు దానిని నియ
మించెను. సర్వశక్తుడును, సర్వజ్ఞుడును అగు దేవునివలననే సహాయము (విజ
యము) లభించును. 126. అవిశ్వాసులైనవారిలో కొందఱిని నశింపజేయుటకును,
లేక వారిని లోబలుచుకొనుటకును అట్లు చేసెను. మరల వారు అపజయము
పొంది మరలిపోవుదురు. 127. ఈ విషయ మందు నీ కేమియు అధికారము
లేదు. దేవుడు వారిని తుమించును లేక వారిని శిక్షించును. ఎందుకన వారు
చాల అన్యాయము చేయుచున్నారు. 128. మఱియు ఆకాశములోను, భూమి
లోనున్న సమస్తము దేవునిదే. తాను కోరిన వారిని తుమించును. మఱియు
తాను ఇష్టపడినవారిని శిక్షించును. మఱియు దేవుడు తుమించువాడును,
దయాళువును.

వ్యా॥ 121. మునుపటి వాక్యములలో సహనము భయభక్తులు వహింపవలెను
అని యుండెను. ముసల్మానులు కొందఱు వంచకుల కుట్రలవలన సహనముభక్తి
వీడి నశించు స్థితిలో నుండగ దేవుడు వారికి తోడుపడి సంరక్షించెను. ఈ
విషయము ఈ వాక్యములలో చెప్పబడెను. ఈ వాక్యములు ఒహుదు యుద్ధము
లో సంభవించిన విషయములు తెలుపుచున్నవి. ఒహుదు యుద్ధమునకు పూ
ర్వము హిజ్రీ రెండవ యేట బదర్ యుద్ధము ముసల్మానులకును ఖురైషులకును
జరిగి అందు బలహీనులై యుద్ధసామగ్రి లేకున్న ముసల్మానులకు దేవుని సహా

యమువలన గొప్ప విజయముకలిగెను. మక్కా ఖురైషుల సైన్యము ముసల్మానుల సైన్యముకన్న మూడింతలు హెచ్చుగా నుండెను. డెబ్బదిమంది ఖురైషుల నాయకులు చచ్చిరి. డెబ్బదిమంది ముసల్మానుల చేతిలోఁ జిక్కిరి. ఓడిపోయిన ఖురైషులు మక్కాపురమునకు పోయి పగదీర్చుకొనుటకు గొప్ప సైన్యమును జేర్చుకొని హిజ్రీ మూడవయేట మదీనాపై దాడివెడలినవచ్చిరి. ఆ వార్త పై గంబరులవారికిఁ దెలిసి తమ శిష్యుల సలహాపొందిరి. హజ్రత్ పై గంబరులవారు మదీనాలో నేయుండి యుద్ధము సలిపినచో బాగుండునని తలఁచిరి. వంచకులనాయకుడగు అబ్దుల్లా బిన్ సలూనులుకూడ ఆ అభిప్రాయమే యిచ్చెను. కాని అనేకులు ముసల్మానులు మదీనాపురమునకు బయట పోయి శత్రువులను మార్కొనవలెనని అభిప్రాయమిచ్చిరి. అందుకు హజ్రత్ పై గంబరులవారు సిద్ధులై కవచము ధరించి ప్రాతఃకాలముననే తమ యింటినుండి బయలుదేరిరి. వారి వెంట వేయిమంది ముసల్మానులు బయలుదేరిరి. మదీనా పురమునకు మూడుమైళ్లదూరమున ఒహుదుకొండ గలదు. అచ్చట పై గంబరులవారు తమ సైన్యమును నిలిపిరి. దారిలో నే వంచకుల నాయకుడగు అబ్దుల్లా బిన్ సలూను నామాటను మీరు వినలేదు. కావున నేను యుద్ధముచేయను అని తనమూడువందలమంది అనుచరులతో హజ్రత్ పై గంబరులవారిని వదలి పోయెను. అప్పుడు ముసల్మానుల సైన్యము వీడువందలు మాత్రమేయుండెను. శత్రువుల సైన్యము మూడువేలుండెను. బన హారిసా, బనూసల్మా అను రెండుతెగలవారు, అది చూచి ధైర్యమువదలి యుద్ధరంగమునువదలి పోవుటకు సిద్ధమైరి. అప్పుడు దేవుని అనుగ్రహమువలన వారి మనస్సులు దృఢపడినవి. జయాపజయములు దేవుని చేతిలో నున్నవి. సైనికుల సంఖ్యపై లేవు. బదరు యుద్ధమందు ముసల్మానుల సంఖ్య తక్కువగానున్నను దేవుని చేతిలో జయాపజయములుండుటనుబట్టి తమకు జయము గలిగెను గదా అని నిశ్చయించుకొని దేవునిపై నాధారపడిరి. వారట్లు వంచకుల కుట్రలవలన సంతోషపడెడిరి. బదరు యుద్ధములో దేవదూతలు ముసల్మానుల పక్షమున శత్రువులతో యుద్ధమాడిరి. శత్రువులు ఓడిపోయిరి. బదరు యుద్ధములో శత్రువులకు సహాయముగా కుర్జుబిన్ జాబిర్ అనువాడు గొప్ప సైన్యముతీసికొనివచ్చుచున్నాడని వదంతి వెలువడెను. అప్పుడు వారు వచ్చినచో ముసల్మానులకు లోడు పడుటకు విరువేల దేవదూతలను దేవుడు పంపును అని సువార్త నిచ్చెను. దానివలన ముసల్మానుల మనస్సులకు శాంతియును, సంతోషమును గలిగెను. వారు ధైర్యసాహసములతో యుద్ధమాడిరి. కొండలు అవిశ్వాసులను నాశము చేయుటకును మఱికొందఱిని పరాజితులుగా జేయుటకును దేవుడు ముసల్మానులకు లోడుపడెను. జయము దేవుని శక్తిలో నున్నది, సైనికుల సంఖ్యపై

నాధారపడియుండలేదు. దేవుడు సెలవిచ్చినట్లే బదర్ యుద్ధములో అబూ జెహల్ మొదలగు కఠినులైన కాఫర్లు చచ్చి మిగిలినవారు పరాజితులై పారి పోయిరి. దేవుడు సర్వశక్తుడును, సర్వజ్ఞుడును. అతని శక్తికి మించిన దేది యునులేదు. తాను కోరినవారికి జయ మొసంగును. భక్తులు దేవుని సెలవు ననుసరించి కృషి సలుపవలెను. దాని ఫలితము దేవుడు దొసంగును. 127. ఒహదు యుద్ధముందు, ముందు ముసల్మానులకు విజయము గలిగెను. ముసల్మానులు కొల్లగొట్టిన సొమ్మును సేకరించుటను, కొండపై నియమింపబడిన ముసల్మాను సైనికులు చూచి మాకు జయము గలిగెను అను సంతసముతో పైగంబరులవారి సెలవులేకనే తమ స్థానమును వదిలిరి. కొండలు మాత్రము అచ్చటనే యుండిరి. ఇది శత్రువులు చూచి ఆ కొండ వెనుకవైపునుండి వచ్చి అచ్చటనున్నవారిని చంపిరి. కొల్లగొట్టిన సొమ్మును సేకరించుచున్న ముసల్మానులపై ఆకస్మికముగా వచ్చి పడి ఘోరముగా వధించిరి. డెబ్బదిమంది ముసల్మానులు వధింపబడిరి. హజ్రత్ పైగంబరులవారికి గాయము తగిలి ఒక పల్ల విఱిగి దేహమంతయు నెత్తురుతో నిండి తెలివి తప్పి (సొమ్ముసీల్చి) పడిపోయిరి. పైగంబరులవారు మృతినొందిరి అను వదంతి లేచెను. ముసల్మానులు చెల్లాచెదరెరి. పైగంబరులవారు తెలివినొంది శత్రువు గావించిన ఘోర హింసను చూచి దుష్టనాయకులను శపింప కోరిరి. అప్పుడు దేవుడు అట్లు చేయవలదు అని ఆజ్ఞాపించెను. అందు నీకేమి అధికారములేదు, నీవు దేవుని సెలవు ననుసరించి ప్రచారమును యుద్ధమును చేయవలసినది మాత్రమే. మిగిలిన జయాపజయము లొసంగుట, ట్లమించుట, శిక్షించుట దేవుని పని. ఒహదు యుద్ధములో ముసల్మానులతో పోరాడిన అవిశ్వాసులు కొద్దికాలము లోనే దేవుని అనుగ్రహమువలన ఇస్లామ్లో చేరి గొప్ప మతసేవగావించిరి. కావున భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము దేవుని యధికారములోనున్నది. తాను కోరినవారిని విశ్వాసులను ట్లమించును. అవిశ్వాసులను శిక్షించును. దేవుడు ట్లమించువాడును, దయగలవాడును. అందుకే దేవుడు ఒహదులో ముసల్మానులను హింసించిన అవిశ్వాసులను ట్లమించి కరుణించి ముసల్మానులునుగా జేసెను. ఒహదు యుద్ధము ఇరకమిండి వాక్యములలో వచ్చును. బదరు యుద్ధ వివరము సూరయే అన్బాలులో వచ్చును.

130. యా అయ్యు హల్లజీన-ఆమనూ-లా-తాకులుర్-రిబా-అజ్-ఆఫన్
ముజా-అఫతన్-వత్త ఖుల్లాహ-లఅల్లఖమ్-తుఫ్ లిహూన్. 131. వత్త ఖున్ నార
ల్లతీ-ఉ-ఇద్దత్-లిత్-కాఫీరీన్.

130. ఓవిశ్వాసులారా ! వడ్డిరెండింతలుగా పుచ్చుకొనకుండు. మీరు రక్షణపొందుటకై దేవునికి భయపడుండు. 131. అవిశ్వాసులకుఁగాను సిద్ధపఱచియున్న నరకాగ్ని నుండి తప్పించికొనుండు.

వ్యా. 130 : 131. వడ్డివ్యాపారము వలన దైర్యము భక్తిసన్నగిల్లి అదైద్యమును లోభమును ప్రబలును. ఇవి దేవునిమార్గమందు త్యాగము చేయుటకు అడ్డుపడును. కాన వీనిని దేవుఁడు నిషేధించుచున్నాఁడు. అదియునుగాక మనలొనులకును యూదులకును పూర్వము వడ్డివ్యాపారము జరుగుచుండెను. ఆ వ్యాపారసంబంధము వలన యూదులు వంచకుల మూలమునకుటలుసలపి ముసలానులకు నష్టము గలిగించుటకు యత్నించుచుండిరి. దానిఫలితమే అబ్దుల్లాబిన్ సలూలు ఒహోదు యుద్ధములో రాకపోవుటకు కారణము. అందుచే వడ్డివ్యాపారమే యుండరాదని నిషేధింపఁబడెను. పూర్వము వడ్డికివడ్డి పుచ్చుకొనుచుండగా ఋణవంతుని సొమ్మంతయు వడ్డిపాలై పోవుచుండెను. కావున అసలువడ్డి వ్యాపారము అధర్మమనియు దానిపై రెండింతలు వడ్డిపుచ్చుకొనుట ఇంకను ఘోరపాతకము అనిభావమే. కాని కొంతవడ్డిపుచ్చుకొనవచ్చునను భావముగాదు. ఎవరైన మసీదులో దుర్భాషలాడినపుడు ఓయి మసీదులో దుర్భాషలాడకుము అని చెప్పినచో మసీదుబయట దుర్భాషలాడవచ్చునని భావముగాదు గదా ! అసలు దుర్భాషలు చెడ్డవి. ప్రార్థనసలుపుచోట దుర్భాషలాడుట మాత్రం తతస్ప అనిభావము. అటులే వడ్డిరెండింతలు పుచ్చుకొనకూడదని భావము గ్రహించునది. వడ్డిపుచ్చుకొనుటలో లాభము లేదు. దానినివదలి దేవుని యందు భక్తిగలిగియుండినచో విజయమోక్షములు చేకూరును. వడ్డిపుచ్చుకొనువారికి నివాసస్థలము నరకాగ్ని. కావున భక్తులు దానినుండి తప్పించుకొనవలెను.

132. వఆతీఉల్లాహ-వర్ రసూల-లఅల్లకుమ్ తుర్-హమూకా. 133. వసారిఉ-ఇలా-మగ్ ఫిరతిమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-వజన్న తిన్-అర్ జుహాస్ - సమూవాతు-వల్ అర్ జు-ఉద్దల్-లిల్-ముత్తఫీన్. 134. అలజీన-యున్ ఫిఖూన-ఫిన్-సర్రాఇ-వజ్-జర్రాఇ-వల్-కాజిమీనల్-గైజ-వల్-ఆఫీన-అనిన్నాసి-వల్లాహు-యుహిబ్బుల్-మహ్-సిసీన్. 135. వల్లజీన-ఇజా-ఫలలూ-ఫాహిష తన్ ఔ-జలమూ-అన్ ఫుసహుమ్-జకరుల్లాహ-ఫస్తగ్ ఫరూ-లిజనూబిహిమ్-వమకా-యగ్ ఫిరుజ్-జనూబ-ఇల్-లల్లాహు-వలమ్-యుసిరూ-అలా-మా ఫలలూ-వహుమ్-యఅ-లమూన్. 136. ఉలాయిక-జజాఉహుమ్-మగ్ ఫిరతుమ్-మిర్ రబ్బీ హిమ్-వజ

న్నాతున్-తజ్జీమిన్-తహ్-తిహల్-అన్ హారు-ఖాలిదీన-ఫీహి-వ-నిల-మ-అబ్రల్-
ఆమిలీన్.

132. మఱియు మీరు అనుగ్రహింపఁ బడుటకై దేవునికిని ప్రవక్తకును విధేయులుకండు. 133. మఱియు మీప్రభువునుండి త్తమాపణ పొందుటకును భూమ్యాకాశములంత వెడల్పుగల స్వర్గమును పొందుటకును పరుగెత్తుఁడు స్వర్గము భక్తులకొఱకు సిద్ధముగాచేయఁబడినది. 134. ఆభక్తుల సౌఖ్యకాల మందును ఖర్చుచేయువారు. మఱియు వారు కోపమును ఆణఁచుకొనువారు. మఱియు వ్రజలను త్తమించువారు. మఱియుదేవుఁడు సత్కార్యములను చేయు వారిని ప్రేమించును. 135. మఱియు తామేదైన పాపకార్యము చేసినను లేక తమ యాత్మలపై అన్యాయముచేసికొన్నను దేవుని స్మరించి తమ పాపములకు త్తమాపణ కోరుదురు. మఱియు దేవుఁడు తప్ప ఏవఁడు పాపములను త్తమించు వాఁడు గలఁడు. మఱియు వారు తాము చేసిన పాపకార్యములకై హతము నాధింపరు. మఱియు (ఇది) వారికి తెలిసియే యున్నది. 136- వారికి ప్రభు త్తమాపణయును గాదు. కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములును గలవు. అందు వారు సదా యుందురు. మఱియు పత్కార్యములుచేయువారికి అందు గలుగు ఫలితము చాల మంచిది.

వ్యా॥ 132. హజ్రత్ పైగంబరులవారి యాజ్ఞలను అనుసరించి వారికి విధే యులై యుండిన చో దేవునికివిధేయులైయున్నట్లే ఎందుకనవారుదేవుని సెప్పు పొందియే ఆజ్ఞాపింతురు. మఱియుదేవుఁడుకూడ భక్తులు ఆతనిప్రవక్తమంటవిన వలెనని సెలవిచ్చియున్నాఁడు కావున ఉభయలోకములలోను విజయము మో త్తము దేవునిదయపొందవలెనన్న దేవునికిని ఆతనిప్రవక్తకునువిధేయులైయుండ వలెను. ప్రవక్తజ్ఞుని మీఱినందువలననే ఒహదుయద్ధములో ముసల్మానులకు న స్త్రముగలిగెను. కావున అట్లుచేయక ప్రవక్తకువిధేయులైయుండవలెను. 133. దేవుని త్తమాపణ (అనుగ్రహము) స్వర్గముపొందవలెనన్నదానికి సాధనములైన సత్కార్యములు చేయవలెను. అందు ఏలాటి సోమరితనము వహింపక చాల ప్రయత్నము చేయవలెను. మానవుని యూహలో భూమ్యాకాశములకన్న పెద్దవేవియును లేవు. అంతటి వెడల్పుగల స్వర్గమునకు పొడ వెంత యుండ వలెనో దేవునికి యెఱుక. ఇది యూహించుటకుఁ గాను భూమ్యాకాశములు తటి వెడల్పుగలది అని చెప్పఁబడెను. 134. స్వర్గనివాసము భక్తులకు లభించును. 134. ఆ భక్తులు ఎట్టి సుగుణములుగలవారో ఈ వాక్యములలో చెప్పఁబడి యున్నది. భక్తులు సంపద గలిగి సౌఖ్యములో నున్నపుడు దేవుని మఱవక దేవుని మార్గమందు ప్రాణత్యాగము చేయునట్లు ధనమును ఖర్చుచేయుదురు.

కష్టకాలమందును వడ్డివ్యాపారులవలె లోభము వహింపకుండ దేవుని ప్రీతి
కొఱకు ధనము ఖర్చు (దానము) చేయుదురు. ప్రతీకారముచేయు శక్తిగలిగియు
కోపమును అణచుకొనుదురు. ఇతరులు చేసిన తప్పులకు శిక్షింపక తమింటి
యుపకారము చేయుదురు. కావున అట్టివారిని దేవుడు ప్రేమించును. హజ్రత్
పై గంబరులవారును వారి శిష్యులును ఇట్లే వర్తించుచుండిరి. 135. భక్తులు
తాము చేసిన పాపమునకును, అన్యాయమునకును పశ్చాత్తాపపడి దేవుని స్మ
రించి దేవునిశిక్షకు భయపడి తమ పాపములు, న్యాయములే యని సమర్థింప,
బూనక భయభక్తులతో దేవుని సన్నిధానమందు తూమాపణ వేడుకొందురు.
పాపములే చేయుచు నందే నిమగ్నులై యుండుట చాల చెడుగు. దాని శిక్ష
చాల కఠినమగునని వారికిఁ దెలియును. కావున వారు పాపకార్యములను
వదలుకొని భయభక్తులుగలిగి దేవుని ప్రార్థింతురు. దేవుడుతప్ప ఎవఁడును
తమింటివాఁడులేడు. కావున దేవుని సమ్ముఖముననే వేడవలెను. అట్టిభక్తు
లకు వారి సత్కార్యముల ఫలితము మంచిదిగానే లభించును. వారిని దేవుడు
తమింటి వారికి స్వర్గనివాసము దయచేయును. ఆ స్వర్గమునందుండు వృక్షముల
క్రిందుగను మేడలక్రిందుగను నీటి కాలువలు ప్రవహించుచుండును.

137. ఖద్ఖలత్-మిన్ఖిల్ లికుమ్-సుననున్-ఫసీరూ-ఖిల్-అర్జి - ఫన్-
జురూ-కై ఫ-కాన-అఖిబతుల్-ముకజ్జీబీన్, 138. హజా-బయానుల్-లిన్నాసి
వహుదన్-వహా-ఇజతుల్-లిల్-ముత్తఖీన్. 139. వలా-తహిను-వలాతహ్జ
నూ-వలన్తుముల్-అల్-తాన-ఇన్-తున్-తుమ్-మూమినీమ్. 140. ఇన్-యమ్-సస్
కుమ్-ఖర్-హున్-ఫఖద్-మస్సల్-ఖౌమ్-ఖర్ హుమ్-మిస్లుహూ- వతిల్ కల్-
అయ్యాము-ను దా-విలుహా-బైనన్నాసి-వలియల్-లమల్లా- హుల్లజీన-ఆమనూ-
వయత్ తఖిజ్-మిన్ కుమ్, షుహదా-వలాహు-లాయుహి బుబ్జీ-జాలిమీన్. 141.
వలి-యుమహ్-హి-సల్లాహుల్-లజీన-ఆమనూ-వ-యమ్ హాఖిల్ - కాఫిరీన్.
142. అమ్-హాసిబ్ తుమ్-అన్-తద్-ఖులుల్-జన్నత-వలమ్మా-యల్-లమిల్లాహు
ల్లజీన-జాహదూ-మిన్ కుమ్-వయల్-లమస్-సాబిరీన్: 143. వలఖద్-కున్ తుమ్-
తమన్-నౌనల్-హాత-మిన్ఖిల్-అన్ తఫ్-ఖౌమ్-ఫఖద్-రబ-తుమూహు-వలన్-
తుమ్-తస్-జురూన్.

137. మిశుపూర్వము అనేకవిషయములు సంభవించియున్నవి. కావున

భూమిలో సంచారముచేసిచూడుడు. తిరస్కరించినవారిగతి యేమాయెనో.
 138. ఇదిప్రజలకొఱకు వివరింపబడియున్నది. భయభక్తులుగలవారికి సన్మార్గమును బోధయునున్నవి. 139. మఱియు మీరు ధైర్యమువీడకుడు. దుఃఖపడకుడు. మీరు సంపూర్ణవిశ్వాసులుగానున్నచో మీరే అధికులగుదురు. (విజయమునుపొందుదురు). 140. మీకు గాయముతగిలినట్లు వారికిని తగిలియున్నది. మఱియు మేము ఈటసములు (కాలము) ప్రజలయందు మార్పుచుండుము. దేవుడు మీలో నిజమైనవిశ్వాసులను వేటుపఱచుటకును మీలోకొందఱిని షహీదులుగాఁజేయుటకును అట్లుచేసెను. మఱియు దేవుడు అన్యాయస్థులను ప్రేమింపడు. 141. మఱియు ముసల్మానులను పరిశుద్ధులుగాఁజేయుటకును, అవిశ్వాసులను తుడిచివేయుట (నాశము)కునుచేసెను. 142. ఏమి మీరు స్వర్గములో (ఊరకనే) ప్రవేశింతురనితలచితిరా? ఇంకను దేవుడు మీలోయుద్ధమాడినవారిని సహించి స్థిరముగానున్నవారిని చూడలేదు! 143. మఱియు మీరు చావునుచూడకపూర్వము దానిని కోరుచుంటిరి. ఇంకమీరు కన్నులార దానిని చూచుకొంటిరి.

వ్యా॥ 137. ముసల్మానులకు పూర్వము అనేకులు మతస్థులుగడచియున్నారు వారికి అనేకవిషయములు సంభవించియున్నవి. అప్పుడు అనేకప్రవక్తలు వచ్చి జనులకుబోధించిరి. అందుకొందఱుప్రవక్తలనునమ్మి ముసల్మానులైరి. మఱికొందఱుతిరస్కరించి అవిశ్వాసులైరి. విశ్వాసులకును, అవిశ్వాసులకును యుద్ధముకూడజరిగెను. తుదకు అవిశ్వాసులేపరాజితులై నాశమునొందిరి. విశ్వాసులుజయించిరి. సిల్చియములేకున్నచో భూమిలో తిరిగిచూడుడు. అదు, సమూదు మొదలగు తిరస్కారులగతినితెలుపు పాడు ప్రదేశములు యింకను గలవు. వానినిచూచి బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. అవిశ్వాసులు ఒహుదుయుద్ధములో ముసల్మానులకు నష్టముగలించితిమని గర్వపడవలదు. ముసల్మానులు తాము నష్టముపొందితిమని ధైర్యమునువీడి ఆసవదలరాదు. తుదకు ముసల్మానులే అవిశ్వాసులనుఓడించి, విజయముగాంతురు. 138. ఈఖురానుగ్రంథములో ప్రజలకు చాలినంతవివరములుగలవు. భయభక్తులుగలవారు వానినివినితెలివిని, సన్మార్గమునుపొందుదురు. భయభక్తులులేనివారు బోధనవలన లాభముపొందరు. 139. ఒహుదుయుద్ధమునందు ముసల్మానులకు చాల నష్టముగలిగెను. వారిలో అనేకయుద్ధవీరులు మృతినొందిరి. హుజ్రత్ షైగంబరులవారికిని గాయము తగిలెను. అట్టిస్థితిలో ఓ ముసల్మానులారా! మీరు ధైర్యమువీడి పిఱికితనమువహింపరాదు, మీరు నిజమైన సంపూర్ణ ముసల్మానులైనచో మీరే అధికులై విజయముపొందుదురు. అని దేవునిసెలవయ్యెను. అరగా విని ముస

లొన్నులందఱు మరల ధైర్యసాహసములతో శత్రువులను మార్కొనగా వారు యెదుటనిలువజాలక వీపుచూపిపాటిపోయిరి. 140:141. ముసలానులు తమకు బహుదుయుద్ధములో నష్టములుగలిగి గాయములుతగిలెనని చింతపడరాదు. మక్కా కాఫీర్లకుకూడ బదర్ యుద్ధమందు అట్టి నష్టములుగలిగి గాయములుతగిలెను. దేవుడు ప్రజలయందు దినములు (కాలము) మార్పుచుండును. ఒకప్పుడు ఒకపక్షమువారికి విజయము మఱొక్కప్పుడు మఱొకపక్షమువారికి విజయము నిచ్చును. దేవునిపద్ధతులు ఇటులేయున్నవి. ఒకప్పుడు దుఃఖము మఱొకప్పుడు సుఖముగలుగుచుండును. అందు చాలమేల్లుగలవు. కష్టముకలిగినప్పుడు నిజమైన ముసల్మానులును వంచకులును స్పష్టపడుదురు. దేవుడు ఎప్పటికిని అన్యాయ స్థులను, దుర్మార్గులను ప్రేమింపడు. ఒకవేళ దుర్మార్గులగు అవిశ్వాసుకువిజయముగలిగినను అది సదాయుండునదిగాదు. తుదకు అవిశ్వాసుం దేవునిశిక్షకులోఁ బడినశింతురు. దేవుడు ముసల్మానులపాపములనుక్షమించి పనిశుద్ధులుగాఁజేసి స్వర్గపీఠ (షహీదు)లగొప్పపదవి నొసంగును. 142. స్వర్గనివాసము సులభముగా లభించునదిగాదు. దానికిదేవుని మార్గమందు యుద్ధముసలిపి సహనమువహించి స్థిరముగానుండవలెను. అందుకుఁగానే ఒహుదు యుద్ధములో మొదట విజయము గలిగి తరువాత యుద్ధరంగమున ఫలితము మారిపోయెను. అందుగొప్పపరీక్ష యుండెను. ఎవరు భక్తులు ఎవరు ధైర్యశాలులు అనునది తేటతెల్లమాయెను. 143. బదరు యుద్ధములోచేరిశత్రువులతో యుద్ధమాడనిముసల్మానులు, యుద్ధములోమేముండిన బాగుండునే స్వర్గపీఠ (షహీదు) లపదవి మారులభించియుండునే అనియుద్ధమునకువేచియుండిరి. అదిఒహుదు యుద్ధములో సంభవించినది. మీరుకోరుచుండినచావు నిపుడు మీరుమీకన్నులార చూచుచున్నారుగదా ! ఇక ధైర్యముతోముందంజవేసి స్థిరముగ యుద్ధముండుడు.

144. వమా-ముహమ్మదున్-ఇల్లారసూలున్-ఖద్ఖలల్-మిన్-ఖబ్ లిహీర్-రుసులు-అఫిమ్-మాత-బౌ-ఖుతిలన్-ఖలబ్ తుమ్-అలా-అఅ-ఖాబికుమ్-వమన్-యన్-ఖలిబ్-అలా-అఖిబైహి-ఫలన్-యజ్రుల్లాహ-మైఅన్-వస-యబ్-జిల్లాహుష్-షాకిరీన్, 145. వమా-కాన-లిసఫ్ సిన్-అన్తమూత-ఇల్లా-బి ఇన్-నిల్లాహి-తితాబమ్-ముఅజ్జలన్-వమన్-యూరిద్-సవాబద్-దున్యా-నూతిహి-మిన్ హ్-వమన్-యూరిద్-సవాబత్-అఖిరతి-నూతిహి-మిన్ హ్-వస-నబ్-జిష్ - షాకిరీన్, 146. వక-అయ్యుమ్-మిన్-నబియ్యున్-ఖాతల-మఅహూ-రిబ్బీయూన-కసీ

రున్-ఫమా-వహనూ-లిమా-అసాబహుమ్-ఫీసబీలిల్లాహి-వమా-జఉఘా-వమన్
తకానూ-వల్లాహు-యుహిబ్-బుస్సాబిరీన్. 147. వమాకాన-ఖాలహుమ్ ఇ-
ల్లాఅన్ ఖాలూ రబ్బినగ్-ఫిర్-లనా-జానూబనా-వఇస్రాఫనా-ఫీ-అవ్రినా-వస
బ్బిత్-అఖ్-దామనా-వన్సుర్నా-అల్-ఖామిల్-కాఫిరీన్. 148. ఫ-ఆతా-
హురుల్లాహు-సవా బన్ దున్యా-వహుస్ న-సవాబిల్-ఆఖిరతి-వల్లాహు-యుహి
బ్-బుల్-ముహ్సిసీన్.

144. మఱియు ముహమ్మదు, ఒక ప్రవక్తమాత్రమే. ఆతనికి పూర్వము
అనేక ప్రవక్తలు గడచి యున్నారు. మఱి యాయన చనిపోయిన లేక వధిం
పఁబడినచో మీరు వెనుకకు మరలిపోవుదురా! మఱియు నెవఁడు వెనుకకు
మరలునో వాఁడు దేవునికి రవంతయును నష్టముచేయఁజాలఁడు. కృతజ్ఞత వ
హించినవారికి శీఘ్రములోనే దేవుఁడు(మంచి)ఫలమొసంగును. 145. మఱియు
దేవుని నెలపులేనిదే ఎవఁడును చావఁడు. అది ఒక నియమితకాలము వఱకు
వ్రాయఁబడి యున్నది. మరియు నెవరు ఇహలోక ఫలితముకోరుదురో వారికి
దాని నేయొసంగుదుము. మఱియు నెవరు పరలోకఫలితమును కోరుదురో వారికి
దాని నొసంగుదుము. మఱియు కృతజ్ఞతసలుపువారికి శీఘ్రములోనేమంచి
ఫలితమొసంగుదుము 146. మఱియు అనేకప్రవక్తల పక్షమున అనేకభక్తులు
అవిశ్వాసులతో యుద్ధమాడియున్నారు. వారికి దేవుని 'మార్గమందుకష్టములు
గలిగినను వారిదైర్యమునువీడలేదు. వారుబలహీనులునుకాలేదు. లోఁబడనులేదు.
దేవుఁడు సహనపరులను ప్రేమించును. 147. మఱియు ఓ మాప్రభువా! మా
పాపములను మాకార్యములలో మేముమితిమీఱి పోయిన దానినిక్షమింపుము.
మఱియు మాపాదములను స్థిరముగా నుంచుము. అవిశ్వాసులను జయింపటకు
మాకు సహాయపడుము అనిమాత్రము వారు పలికిరి. పిదప దేవుఁడు వారికి
ఇహలోకములో మంచిఫలితమును పరలోకములో మంచి ఫలితమును నొసం
గెను. దేవుఁడు సత్కార్యములుచేయువారిని ప్రేమించును.

వ్యా॥ 144. ఒహాదు యుద్ధములో హజ్రత్ రసూలువారు వధింపఁబడి
రని వదంతి లేచెను. అది విని కొందఱు ముసల్మానులు ధైర్యమువీడిరి. మఱి
కొందఱు ప్రవక్త పిదప మేము బ్రతికి ఏమి ఫలము అని ధైర్యముతో శత్రువు
లను మార్కొని వధింపఁబడిరి. మఱికొందఱు శత్రువులతో సంధి చేసికొన
వలెనని తలఁచిరి. కొందఱు వంచకులు ముహమ్మదు నిజమైన ప్రవక్తయైనచో
ఎందుకు వధింపఁబడునని చెప్పుచు ఇస్లామ్ను వదలిపెట్టవలెనని చెప్పుసాగిరి

వారందఱినిగూర్చి యీ వాక్యములలో మందలింపుగలదు. మహమ్మదు దేవుడు కాడు. ఆయనకూడ పూర్వము గడచిపోయిన ప్రవక్తలవలె ఒక ప్రవక్త. పూర్వము వచ్చిన ప్రవక్త లందఱును బ్రతికియున్నారా? ఒకవేళ మహమ్మదు ప్రవక్త చనిపోయిన లేక శత్రువులచే వధింపబడినను ఓ ముసల్మానులారా! ధైర్యము వీడి వెనుకకు మరలి సన్మార్గముగు ఇస్లామ్ మతమును వదిలి మతభ్రష్టులగుదురా? అట్లు కాగూడదు. అట్లగువారు దేవునికి నష్టము కలిగింపజాలరు. వారు తమ ఆత్మ నష్టము తప్ప వేతేమియు చేయజాలరు. దేవునికి విధేయులై ఆతని కృతజ్ఞత సలుపువారి కుభయలోకములలోను మంచి ఫలితము దేవుడు డొసంగును. 145. ఎవరును దేవుని నెలవులేనిది చావరు. కావున వచ్చుటకు ఒకకాలము నియమింపబడియున్నది. అది తప్పదు. కావున దేవునిపై నాధారపడియుండువారు. ఎన్ని ఆపదలు వచ్చినను భయపడి ధైర్యము వీడరాదు. ఎట్లులైన ఒకదినము ఏకారణముతోనో చావవలసియున్నది. ఎవరు ఇహలోక సౌఖ్యములలోనే పొటించి వానినేకోరుదురో దేవుడు వారికి ఇహమునే యొసంగును. మఱియు ఎవరు పరలోకమును పొటించి కృతజ్ఞతలుసలుపుచు పరలోక పుణ్యఫలితమును కోరుదురో వారికి ఉభయలోకముల సౌఖ్యములు దేవుడు డొసంగును. కావున ముసల్మానులు పరలోకమును పొటింపవలెను. 146, 147. ఈ వాక్యములలో పూర్వము గడచిన ప్రవక్తలును, వారియనుచరులుకు ధైర్యసాహసములతో అవిశ్వాసులతో పోరాడిన విషయమును తెలిపి ముసల్మానులును అటులే అనుసరింపవలెనని హెచ్చరింపబడెను. వారు కష్టములకు ధైర్యము వీడక, సోమరితనము వంహిపక, శత్రువులకు లోబడక దేవుని మార్గమందు వారికి గలిగిన కష్టములను సహించిరి. అట్టిసహన పరులను దేవుడు ప్రేమించును. వారు తమ పాపములను, అక్రమములను దేవునికి విన్నవించి, వానిని తీమించి యుద్ధరంగమందు వారిని స్థిరముగానుంచి ధైర్య సాహసములు దయచేసి శత్రువులను జయించుటకు మాకు సహాయపడుము అని దేవుని వేడుకొనిరి. కాని ధైర్యము వీడినమాటలు పలుకలేదు. ఓ ముసల్మానులారా! మీరు అందఱికన్న శ్రేష్ఠులు. మీరు మీకుండగినట్లు ధైర్యము చూపవలెను. 148. ధైర్యసాహసములుగల భయభక్తులకు ఇహలోకములో విజయమును పరలోకములో మోక్షమును దేవుడు డొసంగును. మఱియు సత్కార్యములుచేసి దేవునికి విధేయులైయున్నవారిని దేవుడు ప్రేమించును. కావున ముసల్మానులుకూడ దేవునికి విధేయులై సత్కార్యములు చేసి ప్రీతి పడయదురుగాక!

149. యా-అయ్యుహల్-లజీన-ఆమనూ-ఇన్-తుత్తీఉల్లజీన-కఫరూ-య
రుద్దూకుమ్-అలా-అఅ-ఖాబికుమ్-ఫతన్-ఖలిబూ-ఖాసిరీన్, 150. బలిల్లాహు-

మాలాకుమ్-వహువ ఖైరున్ నాసిరీక్. 151, సనుల్ ఖీ-ఫీఖులూ-బిల్లజ్జీ-కఫరుక్
 రుఅబ-బిమా-అష్-రకూ-బిల్లాహి మాఅమ్-యునజ్ జిల్-బిహీ-సుల్ తానక్-న-
 మావాహుమున్నారు-న-బీస-మన్ వజ్ జాలిమీక్. 152. వలఖద్-సదఖ-కుముల్లాహు
 వఅ-దహూ-ఇజ్-తహుస్సూ-సహుమ్-బి-ఇజ్-నిహీ-వాతా-ఇజ్-ఫసిత్తుమ్-
 వతనా-జఅ-తుమ్-ఫిల్ అమ్ర-వ-అసైతుమ్-మిమ్ బఅ ది-హా-అరాకుమ్ - మా -
 తుహీబ్బూన-మిక్ కుమ్-మక్-యరీదుద్-దున్యా-వమిన్ కుమ్-మక్-యరీదుల్ -
 ఆఖిరత-సుక్కు-సర ఫకుమ్-అకాహుమ్-లియబ్ త-లియకుమ్-వలఖద్-అఫా-అక్
 కుమ్ వల్లాహు-జూఫజ్ లిన్-అలల్-మూమినీన్.

149. ఓ ముసల్మానులారా ! మీరు అవిశ్వాసుల మాటలను వినినచో
 వారు మిమ్ము వెనుకకు మరలింతురు. మఱి మీరు నష్టపడదురు. 150. దేవుడే
 మీకు సహాయుడు. ఇతని సహాయమే చాల శ్రేష్ఠమైనది. 151. ఏలాటి ప్ర
 మాణము లేనిదే దేవునికి సాటి కల్పించినందున ఇత అవిశ్వాసుల హృదయ
 ములలో భయము కల్పింతుము. వారి నివాసము నరకాగ్నియై యున్నది. అది
 దుర్మార్గుల చెడ్డ నివాసస్థానము. 152. మఱియు దేవుడు మీకెచ్చిన తన వా
 ద్దానమును సత్యపఱచెను. అప్పుడు మీరు దేవుని సెలవుచే అవిశ్వాసులను
 నఱకుచుంటిరి. పిదప మీరే పిరికితనము వహించితిరి. మఱియు ఆజ్ఞావిషయము
 వేర్వేరుగా నైతిరి. మీకు ప్రియమైనదానిని మీకు చూపించిన తర్వాత మీరు
 అవిధేయులైతిరి. మీలో కొందఱు ఇహమును కోరువారుండిరి. కొందఱు పర
 మును కోరువారుండిరి. మరల మిమ్ము పరీక్షించుటకై అవిశ్వాసులయెదుట
 మీరు పాటిపోవునట్లు చేసితిమి. మఱియు దేవుడు మిమ్ము త్సమించెను.
 దేవుడు విశ్వాసులయెడ అనుగ్రహముగలవాడు.

వ్యా॥ 149. ఒహదుయుద్ధములో ముసల్మానులకు నష్టముగలిగినందున
 వారి హృదయములు కలతనొంది యుండినవి. ఇదే సమయమున అవిశ్వాసులును,
 వంచకులును, ముసల్మానులను సిందింపసాగిరి. ఇకమీద ముసల్మానులు
 ధైర్యమువీడి యుద్ధమాడకుండురని వారి కోరిక. దానికి దేవుడు ముసల్మానులు
 అవిశ్వాసుల మాటలు విని మోసపొంగూడదు. అట్లు చేసిన సన్మార్గముపొందిన
 పిదప దుర్మార్గములోపడి ఉభయలోకములలోను నష్టముపొందుదురని హెచ్చ
 రించెను. 150. అవిశ్వాసులును, వంచకులును, ముసల్మానుల వేలు
 కోరువారుగారు. వాస్తవముగా సహాయపడువాడు దేవుడేగాని ఇతరులు
 కానేరరు. దేవునిసహాయమే శ్రేష్ఠమైనదని ముసల్మానులకు దేవుని సెలవయ్యెను.

దేవుని సహాయమువలననే సంఖ్యలో హేచ్ఛగానుండిన అవిశ్వాసుల హృదయములలో (ముసల్మానుల) భయము గలిగెను. ముసల్మానులు ఒకాదు యుద్ధములో గాయము తగిలి చాల కష్టములోనున్నను, అవిశ్వాసులు తిరిగి వారిపై రారేక భీతిల్లి మరలిపోయిరి. అవిశ్వాసులకు దేవునిపై నమ్మకములేదు. వారు ఏలాటి ప్రమాణము (సనదు) లేనిదే దేవునికి సాటిగా పెక్కుదైవములను కల్పించియున్నారు. దీనివలననే వారి హృదయములలో చావు భీతిగలదు. పెక్కుదైవములను ఆరాధించుటవలన వారికి నరకము లభించును. అదిదుర్మార్గులకుగానున్న చాల చెడ్డనివాసస్థలము. 152. ముసల్మానులు భక్తి సాహసములుగలిగి దేవునికిని ప్రవక్తకును విధేయులైయున్నచో వారికిజయముగలుగునని దేవుని వాగ్దానముండెను. అటులే ఒకాదు యుద్ధమునందు ప్రారంభములో దేవుని సెలవుచే ముసల్మానులు అవిశ్వాసులను మార్కొని వధించుచుండిరి. ముసల్మానుల సైన్యమునకు వెనుకనున్న కొండపై ఏబదిమంది విలుకాండ్రును హజ్రత్ పైగంబరులవారు నియమించి రెండవ యుత్తరవువఱకు అచ్చటనుండి కదలకూడదని ఆజ్ఞాపించిరి. ముసల్మానులు జయముపొంది కొల్లసొమ్మును సేకరించునపుడు కొండపైనున్న విలుకాండ్లు చూచి తమ పని నెఱవేరినదనియు తాముకూడ దిగి కొల్లసొమ్ము సేకరింపవచ్చునని దిగసాగిరి. అందు కొందఱు మాత్రము తాము నచ్చటికి పోకూడదనియు, తాము అక్కడనే యుండవలెనని పలికిరి. అట్లు పైగంబరులవారి యుత్తరవునుగూర్చి వేర్వేరు అభిప్రాయములు పడిరి. పదునొకండుగురు తప్ప మిగిలినవారు తమ స్థానమును వదలి దిగసాగిరి. అవిశ్వాసులు ఇది చూచి వెనుకటి తట్టునుండి వచ్చి ముసల్మానుల పైఁ బడి ఘోర హత్య గావించిరి. ఆ విషయములే నిందు తెలుపఁబడినవి. విజయము గలిగిన పిదప పాటిపోవుచున్న అవిశ్వాసులు ముసల్మానులపైకి మరలి వచ్చి ముసల్మానులను ఓడించిరి. ఇందు ముసల్మానులకుపరీక్ష యుండెను. ఎవరు నిలుతురో ఎవరు పాటిపోవుదురో అను విషయము తేట తెల్లమాయెను. పైగంబరులవారి ఆజ్ఞను అతిక్రమించినందున నష్టము గలుగును అనువిషయము కూడ ముసల్మానులకు తెలిసెను. తర్వాత దేవుఁడు ముసల్మానులను త్షమించి అనుగ్రహించెను. వాస్తవముగా దేవుఁడు ముసల్మానుల యెడ అనుగ్రహము గలవాఁడు.

153. ఇస్ తున్ ఇదూన-వలా-తల్-ఊన-అలా-అహాదిన్-వర్-రసూలు -
 యద్ ఊకుమ్-ఫీఉఖ్రాకుమ్-ఫ-అసాబకుమ్-గమ్మమ్-బి-గమ్మిల్-లిక్త లా-త
 హ్-జసూ-అలా-మాఫాతకుమ్-వలా-మాఅసాబ-కుమ్-వల్లాహు-ఖబీరుమ్-బి

మాతల-మలూన్. 154. సుమ్మ-అన్ జల అలై కుమ్-మిన్ బల-దిల్ గమ్మి- అమ-
 నతన్-నుఆసన్-యగ్గేషా-తా ఇఫతమ్-మిన్ కుమ్-వతా ఇఫతున్-గద్-అహమ్ మత్
 హుమ్-అన్ ఫుస్ హుమ్-యజున్నాన-బిల్లాహి-గై రల్-హుఖ్ ఫుజన్నల్-బిహి-
 లియ్యతి-యఖూలూన హల్-లనా-మినల్ అమ్రు-మిన్ మైఇన్-ముల్ ఇన్నల్-అ
 మ్రు-కుల్లహూ-లిల్లాహి-యుఖ్ ఫూన-ఫీ అన్ ఫు సిహిమ్-నూలా-యుబ్ దూన-
 లక-యఖూలూన-లౌకాన-లనా-మినల్ అమ్రు మైఉన్ మా-ముతిల్ నా-హాహునా
 ఖుల్-తాకున్ తుమ్-ఫీబుయూతికుమ్ లబర-జల్ల-జీన కుతిబ-అలై హిముల్-ఖత్ లు-
 ఇలా-నుజా-జిఇహిమ్-వలియబ్-తలి-యల్లాహు-మాఫీ సుదూరికుమ్-వలి-యుమ
 హ్ హిస-మాఫీ ఖులూ బికుమ్-వల్లాహు-అలీముమ్-బిజ్జాతిస్-సుదూర్. 155. ఇ
 న్నల్ జీన-తవల్ తా-మిన్ కుమ్-యామల్-తఖల్-జమ్ అని ఇన్నునుస్-తజల్ల-హుము
 మ్ మై తాను-బిబల-జి-మా-కసబూ-వలఖద్-అఫల్లాహు-అన్ హుమ్-ఇన్నల్లాహ-గ
 ఫూరున్-హలీమ్.

153. అప్పుడు మీరు పాటిపోవుచుంటిరి. మఱియు వెనుకకుకూడతిరిగి
 యెవరిని చూడకపోవుచుంటిరి. మఱియు ప్రవక్త మీ వెనుకనుండి మిమ్ము
 పిలుచుచుండెను. మఱియు మీచేతినుండి పోయినదానినిగూర్చియు, మీకు
 గలిగిన కష్టమునుగూర్చియు మీరు వ్యసనపడకుండుటకై మీకు దుఃఖమునకు
 బదులుగా దుఃఖమును దేవుఁడు గలిగించెను. మఱియు మీరుగోయుపనులన్ని
 యు దేవునికిఁ తెలియును. 154. మరల దేవుడు దుఃఖము పిదప శాంతికరమగు
 తూఁగును మీకుగలిగించెను. అదిమీలోకొందఱిని క్రమ్మకొనెను. మఱియు
 కొందఱు తమ యాత్మలఁగూర్చి విచారపడుచుండిరి. వారు దేవునిగూర్చి
 పామరులవంటి తప్పుతలంపులు తలచుచుండిరి. మాకేమైన అధికారమున్నదా
 అని పలుకుచుండిరి. సర్వాధికారముదేవునిదేఅని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. వారు
 నీయెదుట వెలిబుచ్చనివిషయము తమ హృదయములలో దాచుకొనుచు
 న్నారు. కొద్ది అధికారమైనను మాకున్నచో మేమిచ్చట వధింపఁబడియుండ
 మని చెప్పుచున్నారు. మీరు మీయిండ్లలోనున్నను, ఎవరు వధింపఁబడవలెనని
 వ్రాసుఁబడియున్నదో వారు తప్పక తమ వధ్యస్థానములకు బయలుదేరివత్తురు.
 అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. మఱియు దేవుఁడుమీహృదయములలో నున్నదానిని
 పరీక్షించుటకుఁగాను మఱి మీ మనస్సులను పరిశుద్ధముగాఁ జేయుటకుఁగాను

నిట్లుచేసెను. దేవుఁడు హృదయములలోని రహస్యమును ఎఱుంగువాఁడు. 155. కెండుసైన్యములు కలిసినదినమున మీలో వీపుచూపి పాటిసవారు గావించియున్న పాపమునుబట్టి సైతాను వారిని జాతించెను. మఱియు నిశ్చయముగా దేవుఁడు వారినిక్షమించెను. దేవుఁడు నిశ్చయముగా త్నమించువాఁడును. తమ గల వాఁడును.

వ్యా॥ 153. ఒహుదు యుద్ధమందు, విలుకాండ్రుగావించిన పొరపాటువలన శత్రువులు ముసల్మానులపై బడివధించుచుండగా ముసల్మానుల కేమియుతోచక ఎవరుపట్టినదారిని వారు పాటిపోసాగిరి. అప్పుడువారివెనుకనుండి హజ్రత్ పైగంబరుల వారు తమ స్థానములోనే స్థిరముగానిలిచి యుండి, ఓముసల్మానులారా ! నావైపునకు రండని పిలుచుచుండిరి. పారిపోవువారు వెనుక తిరిగి కూడ చూడకుండ పరుగెత్తుచు పైగంబరులవారి పిలుపును విన లేక పోవుచుండిరి. పైగంబరుల వారి ఆజ్ఞను మీఱి వారి హృదయమును దుఃఖి పెట్టినందులకు ఈ అపజయదుఃఖియు ముసల్మానులకుగలిగెను. ఇకమీద (విజయధనము) లాభము గలిగినను కష్టముగలిగినను విచారపడక పైగంబరులవారి యాజ్ఞలను అనుసరింపవలెను. మీరుచేయు అన్నిపనులును దేవుఁడెఱుంగుచున్నాఁడు. వానికి వానికిఁదగిన ఫలితమొసంగును. 154. ఒహుదు యుద్ధములో వధింపబడవలసినవారు వధింపబడి యుద్ధరంగము వదలవలసినవారు వదలిపోయి మిగిలిన భక్తులు యుద్ధరంగములోనే నిలిచియుండిరి. దేవుఁడు తన అనుగ్రహముచే ఆ ముసల్మానుభక్తులకు వారి హృదయములకు శాంతి గలుగుటకుఁగాను తూఁగు వచ్చునట్లుచేసెను. వారునిలిచియెతూఁగసాగిరి. దానిపిదప వారుమేలుకొని తమ హృదయములలో నేలాటి భయములేకుండచూచి హజ్రత్ పైగంబరులవారి చుట్టునిలిచి శత్రువులను మార్కొని పాఱద్రోలిరి. శత్రువులు వారియెదుట నిలువలేక యుద్ధరంగమునుండి పాటిపోసాగిరి. ఆసమయమున పిఱికిపందలగు కొందఱువంచకులు తమ యాత్మరక్షణకొఱకు విచారపడుచుండిరి. వారు ముసల్మానుల మేలుకోరువారు గారు. కాని విశ్వాసులసైన్యము తిరిగివచ్చి తమ్ము వధించునేమోయని చింతమాత్రముండెను. దేవునివిషయము, దేవుఁడుగావించిన విజయవాగ్దానము ఎక్కడపోయెను? ముసల్మానులు ఇక శత్రు యుద్ధకు చేరరు. ఇస్తామ్నశించెను అను పదమెఱుంగుటలో దేవునిమహిమ తెలియునపామరులవలె పలుకసాగిరి. మఱియు మాచేతిలోనేమున్నది. మాకు అధికారములేదు. మామాటవినక మదీనాపురమునకు బయటపోయి యుద్ధముచేసిరి. కావున సైన్యము కలిగెను. అని పలుకసాగిరి. అందుకురద్దుగా జయాపజయములిచ్చుట దేవుని యధికారములొనున్నది. ఎవరిచేతనేమియుకాదు అని ఓ ప్రవక్తా ! పలుకుమని హెచ్చరింపబడెను. హజ్రత్ పైగంబరులవారియెదుట వంచకులు ఏమియు

చెప్పలేక తాము ఒంటరిగానున్నప్పుడు తమ మనస్సులలోనున్నది వెలిబుచ్చుచు మాకే అధికారమున్నచో మా బంధువులగు అన్సారులు యుద్ధరంగములో మృతినొందియుండరు. మామాట చెలకపోయినందున మావారు చనిపోయిరి. అని పలుకసాగిరి. దానికిజవాబు ఎవరెచ్చటపడి చావవలెననియున్నదో వార చ్చటికేపోయి చతురు. వారు ఇండ్లలోనున్నను తమతమ చచ్చుచోటులకే తెచ్చియే తీరుదురు. ఇట్లు విచారపడుటవలన లాభములేదు. కానున్నది కాక మానదు. దేవునికి సర్వముతెలియును. ఇదంతయు భక్తులపరీక్షకొఱకు సంభవించెను. నిజమైనభక్తులును, వంచకులును స్పష్టపడిరి. భక్తులకు దేవునిప్రీతి లభించెను. వంచకులగుట్టు బయలుపడెను. 155. ఒకప్పుడు యుద్ధమునందు, ముసల్మానులును అవిశ్వాసులును పోరాడునపుడు పైగంబరులవారి సెలవులేకనే కొండపై నియమింపబడిన సైనికులు తమస్థానములువదలి గొప్ప పొరపాటు చేసిరి. దానికికారణము వారి పూర్వపుపొరపాటు. దానివలన సైతాను వారిని పైగంబరులవారియుత్తరవును దాటునట్లుచేసెను. వారిపొరపాటును దేవుడు త్తమించెను. కావున ఇక వారి నెవరును నిందింపఁగూడదు. నిశ్చయముగా దేవుడు త్తమించువాడు. మానవులసాపములకు తత్క్షణమే శిక్షచేయక తమ గలిగియున్నాడు. దేవునికే త్తమ (ఓర్పు) లేకున్నచో ఒక్కప్రాణియు ప్రాణముతో నుండఁజాలదుగదా!

156. యా-అయ్యుహ్-లజీన-అమనూ-లాతకూనూ-కల్లజీన - కఫరూ-వ
ఖాలూ-లి-ఇఫ్-వానిహిమ్-ఇజా-జరబూ-ఫిల్-అల్-జి-బౌ-కానూ - గుజ్-జల్-
తా-కానూ-ఇన్-దనా-మామాతూ-వమా-ఖుతిలూ-లియజ్-అల్-హు-జాలిక-
హస్-రతన్-ఫీ-ఖులూ-బిహిమ్-వల్లాహు-యుహ్-యూ-వ-యుమీతు-వల్లాహు - బి
మా-తఅ-మలూ-న-బసీర్. 157. వల-ఇన్-ఖుతిల్-తుమ్-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-బౌ-ముత్తు
మ్-లమగ్-ఫి-రతుమ్-మి-నల్లాహి-వర్-హ్మతున్-ఖై-రుమ్-మి-మ్మా - యజ్-మఠాన్.
158. వల-ఇమ్-ముత్తుమ్-బౌ-ఖుతిల్-తుమ్-ల-ఇల్-హి-తుమ్-షరూన్.

156. ఓ ముసల్మానులారా! అవిశ్వాసులు తమ సోదరుల విషయము వారు భూమిలో ప్రయాణముచేయునపుడు లేక యుద్ధములోనున్నప్పుడు మా యుద్ధనే యుండియుండినచో మృతినొందకయుందురు. మఱియు వధింపఁబడక యుందురని చెప్పుదురు. అట్టి అవిశ్వాసులవలె మీరు కాకుండుడు. దేవుడు వారి హృదయములకు ఇది వ్యసనకరమగునదిగాఁ జేయుటకుగాను అట్లు వారు

పలుకుదురు. మఱియు దేవుడే ప్రాణ మొసంగువాఁడును చంపువాఁడును. మఱియు మీరు చేయునది యంతయు దేవుఁడుచూచుచున్నాఁడు. 157. మీరు దేవుని మార్గమందు వధింపఁబడిన లేక చనిపోయిన దేవుని త్తమాపణయును అనుగ్రహమును వారు సేకరించుదానికంటెను మీకు శ్రేష్ఠములైనవి. 158. మఱియు మీరు చనిపోయిన లేక చంపఁబడిన నిశ్చయముగా మీరందఱును దేవుని యొద్ద కే రప్పింపఁబడుదురు.

వ్యా॥ 156. అవిశ్వాసులైన వంచకులు తమ బంధువులలోని ముసల్మాను భక్తులు దేవునిమార్గమందు ప్రచారమునకై ప్రయాణముచేసి చనిపోయిన లేక యుద్ధరంగమందు శత్రువులచే వధింపఁబడిన వారు మాయెద్దనేయుండిన చనిపోక, చంపఁబడక యుందురని పలుకుదురు. విశ్వాసు లిట్టి మాటలు పలుక రాదు. తమ హృదయములలోనైన అట్లు తలంపఁగూడదు. అవిశ్వాసులైన వంచకులవలె కాఁగూడదు. వంచకుల పలుకులవలన తుదకు వారికి మనస్తాపము (వ్యసనము) గలుగును. కాని ఏలాటి ప్రయోజనములేదు. వాస్తవములోప్రాణమును, చావును దేవుఁడొసంగుచున్నాఁడు. ఆయుస్సుగలవాఁడు ఎక్కడికి పోయినను యుద్ధము సలిపినను జావఁడు. ఆయుస్సులేనివాఁడు ఇంటిలో నెంత జాగ్రత్తగానున్నను వానిని చావునుండి తప్పించువారెవరునులేరు. కావున భక్తులు ఆ చింత వదిలి తమ కార్యములు జరుపవలెను. దేవుఁడు అందఱు చేయు కర్మలను చూచుచున్నాఁడు. అతఁడు వానికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. 157. దేవునిమార్గమందు చనిపోయిన లేక చంపఁబడిన దేవుఁ డాపాపములను తుమించి అనుగ్రహించును. కావున అవిశ్వాసులు సేకరించు ఇహలోక సౌఖ్యముకంటె దేవుని త్తమాపణ అనుగ్రహము ముసల్మానుభక్తులకు మేలైనవి. 158. ఒకవేళ ప్రయాణములోను యుద్ధములోను చావు రాకున్నను, ఎచ్చటనైనను ఒక దినము మానవులకు చావు రావలసినదే. అందఱును తుదకు ఒక దినము దేవుని సమ్మఖమునకు తీర్చుకొనుటకు చేరవలసియున్నది. అచ్చట అందఱి కర్మలగూర్చి తీర్చుగును. కావున దేవునిమార్గమందుచనిపోయిన లేక వధింపఁబడినవారికి మంచి పుణ్యఫలితము లభించును, ఇదియే మంచిది.

159. ఫబిమా-రహ్మాతిమ్-మసల్లాహి-లిన్ త లహుమ్-వలౌ-కున్ త-ఫజ్ జిన్-గలీజిల్-ఖిల్ బి-లన్-ఫజ్ జూ-మిన్-హౌలిక-ఫ-అ-ఫు-అన్ హుమ్-వస్ తగ్-ఫిర్ లహుమ్-వసా-విర్ హుమ్-ఫిల్-అమ్ర-ఫిజ్ జూ-అజమ్ త-ఫత-వక్ కల్ అల్లహి-ఇన్నల్లాహ-యుహిబ్బుల్-ముతవక్కిలీన్. 160. ఇన్-యన్-సుర్ కుముల్లాహు-ఫలా గాలిబ-లకుమ్-వఇన్-యఖ్-బుల్-కుమ్-ఫమన్-జిల్లజ్-యన్-సురుకుమ్-మి

మ-బఅ-దిహీ-వ-అలల్లాహి-ఫల్-యత-వక్క-లిత్-మూ-మినూన్.

159. ఆ పిదప దేవుని అనుగ్రహమువలననే వారి విషయమున నీవు మృదుమనస్కుడవై తివి. మఱియు నీవు దుర్గుణుడవును కఠిన హృదయుడవును అయి యుండినచో వారు నీయొద్దనుండి పాటిపోయియుందురు. కావున నీవు వారిని త్సరింపుము. మఱియు వారికొఱకు (దేవుని) త్సమాపణ కోరుము. మఱియు కార్యములలో వారి యభిప్రాయము తీసికొనుచుండుము. ఆ పిదప నీవు కార్యమునకు సిద్ధమైనపుడు దేవునిపై ఆధారపడుము. నిశ్చయముగా దేవుడు (తనపై) ఆధారపడువారిని ప్రేమించును. 160. దేవుడు మీకు సహాయపడినచో ఎవరు మిమ్మెదిర్చి జయముపొందఁజాలరు. మఱియు దేవుడు మీకు సహాయపడనిచో మఱి యెవరు మీకు సహాయపడఁగలవారు? కావున మనస్సలొనులు దేవునిపైననే ఆధారపడియుండవలెను.

వ్యా॥ 159. ఒకాదు యుద్ధములో ఆజను మీఠినవారిని దేవుడు త్సమించెనని ప్రకటించి ఇంక హాజ్రత్ పైగంబరులవారుకూడ త్సమింపవలెనని దేవుని సెలవగుచున్నది. యుద్ధములో సైనికులు సేనాధిపతి యాజను మీఠినచో వారికి చాల కఠిన శిక్ష విధించుట సహజము. కాని హాజ్రత్ పైగంబరులవారు సుగుణములు కలిగి కఠినముగా పలుకువారు గారు. వారిహృదయము చాల మృదువైనది. వారు కఠినచిత్తులుగారు. అదియును దేవుని అనుగ్రహము. అట్టి సుగుణములుండుటవలననే వారి శిష్యులు ఎట్టి కష్టములు గలిగినను వారిని వదలి వెళ్లకుండిరి. హాజ్రత్ పైగంబరువారి ముఖదర్శనమే ముసల్మాను భక్తులకు పరమానందముగా నుండునది. ఓ ప ప్రవక్తా! నీవు సుగుణుడవు. కావున యుద్ధములో తప్పు గావించినవారిని త్సమించి వారిని త్సమించునట్లు దేవునివేడుకొనుము. ఏదైన ఒక కార్యముచేయవలెనన్న ముసల్మానుల యభిప్రాయము తెలిసికొనుము. దానివలన ముసల్మానుల హృదయములకు శాంతి గలుగును. మఱి ఒక పరిచేయుటకై సిద్ధపడినచో దాని విషయము దేవుని సహాయముపై నాధారపడవలెను. దేవుని సహాయము తప్ప నితరుల సహాయము దొరకనేరదు. దేవుడు తోడుపడినచో ఏలాటి శత్రువైనను ముసల్మానులను జయింపఁజాలడు. (బిదరుయుద్ధము దానికి సాక్షి.) కావున దేవునిపైననే ముసల్మానులు ఆధారపడియుండవలెను.

161. వమా-కాన-లినబియ్యాన్-అన్-యగుల్ల-వమన్-యగ్-లుల్-యాతి - బిమాగల్ల-యామల్ ఖియామతి-సుమ్మ-తువఫ్ ఫాక్లునఫ్ సిమ్-బిమా-కసబత్ వహుమ్-లాయుజ్-లమూన్. 162. అఫమనిత్ తబఅ-రిజ్ వానల్లాహి-కమమ్ బా

అ-బి-సఖితిమ్-మినిల్లాహి-వ-మావాహు-జహన్నము-వబీసల్-మసీర్. 163. హుమ్-
దరజాతున్-ఇన్-దల్లాహి-వల్లాహు-బసీరుమ్-బిమాయల్-మలూన్. 164. లఖద్-
మన్నల్లాహు-అల్-ముమునీన-ఇద్-బిస-ఫీహిమ్-ర-సూలమ్-మిన్-అన్-ఫు సీ
హిమ్-యత్తూ-అల్-హిమ్-అయాతిహి-వ-యుజ్కీ-హిమ్-వయు - అల్లిము -
హుముల్-కిలాబ-వల్-హిక్మత్-వఇన్-కానూమిన్-ఖబ్-లఫీ-జలాలిమ్-మబీన్.

161. మఱియు ప్రవక్త ఎన్నటికిని దాచిపెట్టెడు. మఱియు నెవరు
దాచిపెట్టుదురో వారు తాము చేసిన ద్రోహమును తీర్పుదినమున తీసికొని
వచ్చెదరు. మరల ప్రతి మనుజుఁడును దాను సంపాదించిన దాని ఫలితము
పూర్తిగా పొందును. మఱియు వారిపై నేలాటి అన్యాయమును గలుగదు.
162. ఏమి దేవుని యిష్టమును అనుసరించినవాఁడు, దేవుని కోపమునకు పా
త్రుఁడై నరకనివాసము పొందువానికి సమానుఁడగునా! మఱియు ఆ నరక
నివాసి పోవు స్థలము చాల చెడ్డది. 163. దేవునియొద్ద వీరిపదవులు(దర్జాలు)
వేర్వేరుగాఁగలవు. మఱియు దేవుఁడు వారు చేయునది చూచుచున్నాఁడు.
164. దేవుఁడు వారిలోనుండియే దేవుని వాక్యములు చదివి వినిపించునట్టియు
వారికి పవిత్రులుగాఁ జేయునట్టియు, వారికి గ్రంథమును తత్వమును నేర్పు
నట్టియు ప్రవక్తను వారియొద్దకు పంపి విశ్వాసులకు ఉపకారముచేసెను. మఱి
యు వారు దానికి ముందు స్పష్టమైన దుర్మార్గములో పడియుండిరి.

వ్యా॥ 161. ప్రవక్తనుగూర్చి ఆయన ఏలాటిది దాచిపెట్టెడు. హృద
యములో ఒకటి బయట నింకొకటిపెట్టెడు. ఒహదుయొద్దములో అతిక్రమించిన
వారినిగూర్చి హృదయములో నేలాటిద్వేషముగాని కోపము(అయిష్టము)గాని
దాచిపెట్టలేదు. మఱి అందఱికి హక్కుగల విజయధనములోను ప్రవక్త యెద్ది
యును దాచుకొనలేదు. ఆలాటిభావము ప్రవక్తనుగూర్చితలఁపరాదు. ఎవరు
ఏలాటి నమ్మికద్రోహముగాని దాచిపెట్టుటగాని చేయదురో అదంతయుపరలోక
ముందు తీర్పుదినమునందు బయటపడును. అందఱును తాము చేసిన క్రియలఫలి
తము పూర్తిగా పొందుదురు. అందేలాటి అన్యాయముగలుగదు. 162. ప్రవక్త
దేవుని యిష్టము ననుసరించిపోవును. ఆయన దేవునికి ప్రియుఁడుగా నుండును.
పాపముచేసి దేవుని కోపమునకు పాత్రులై నరకనివాసము పొందువారు ఆతనిలో
సరిసమానులుకారు. దేవుని ప్రీతిపొందినవారికిని కోపమునకు పాత్రులైనవారికి
చాల వ్యత్యాసముగలదు. కావున ప్రవక్త నమ్మికద్రోహముగాని పాపముగాని
ఎన్నటికిని చేయఁడు. ద్రోహులు పొందు నివాసము నరకము. అది చాలచెడ్డది.
163. ప్రవక్తయును ఇతర మానవులును సమానులుకారు. ప్రవక్తపదవి చాల

గొప్పది. ప్రవక్త దేవుని యిష్టము ననుసరించుచుండును. సాధారణమైన మానవులవలె నమ్మికతో హముగాని పాపముగాని చేయఁడు. దేవుఁడు అందఱుచేయుచున్న కర్మలను చూచుచున్నాఁడు. వారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. ప్రజల కర్మలఁబట్టి వారికిఁ దేవునియొద్ద పలువిధములై నపదవులుగలవు. దేవునిభక్తులు దేవునికిఁ ప్రీయులై స్వర్గములో గొప్ప పదవులు పొందుదురు. అవిశ్వాసులు తమ పాపముల కొలఁది నరకములో స్థానముపొందుదురు. సుగుణములలో గొప్పస్థానము పొందినవారినే దేవుఁడు తన ప్రవక్తగా నియమించును. 164. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు ప్రవక్త కాక మునుపు మానవులు తప్పత్రోవలలోఁ బడియుండిరి. దేవుఁడు వారిని ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపి లోకులకు చాల ఉపకారము చేసెను. వారును మానవుల జాతికి చేరినవారే. దేవదూత(ఫరీష్తే) మొదలగు ఇతర జాతులకు చేరిన ప్రవక్తవచ్చినచో అంతప్రయోజనముండదు. కావున నిదియును దేవుఁడు మానవులకుఁ గావించిన గొప్ప మేలు. హజ్రత్ రసూలువారు దేవుని వాక్యములను వినిపించి, తమ దివ్యమైనయుపదేశములచే మానవులను పవిత్రులుగాఁ జేసి వారికి దేవుని గ్రంథముగు ఖురానె షరీఫులోని తత్వరహస్యములు నేర్పుదురు. హజ్రత్ రసూలువారు తమ జీవిత కాలములో కొన్ని సంవత్సరకాలములోనే పశుప్రాయులైయున్న ప్రజలను గొప్పజనముగా జేసి వారి మూలమున లోకమంతయు ఉన్నతపదవికిఁ దెచ్చిరి.

165. అవలమా-అనాబత్ కుమ్-ముసీబతున్-ఖద్ అసబ్ తుమ్ మిన్ లై హా-
ఖుత్ తుమ్-అన్నా హజా-ఖుల్-పలవ-మిన్-ఇన్ ది-అన్-పుసికుమ్-ఇన్నల్లాహా-
అలాకుల్లి-మైఇన్-ఖదీర్. 166. వమాఅసాబకుమ్-యామల్-తఖల్-జమ్ ఆని-
ఫ-బి-ఇజ్ నిలాహి-వలి-యఅ-లహల్-మూమినీన్. 167. వ-లి-యఅ-లమలజీన-
నాఫఖూ-వఖీల-లహుమ్-తఆలౌ-ఖాతిలూ-ఫీ-సబీలిల్లాహి-ఆవిద్-ఫడౌ-ఖా-
లూ-తౌ-న-అ-లముఖితాలల్-లత్-తబఅనాకుమ్-హుమ్ లిల్-కుఫ్రి-యా-
మఇజీన్ ఆఖ్రబు-మిన్-హుమ్-లిల్-ఈమాని-యఖూలూన-బిఆఫ్వాహి-హిమ్-
మా-లై స-ఫీ-ఖులూబి హిమ్-వల్లాహు-అఅ-లము-బిమా-యక్ తుమూన్. 168 అ-
ల్లజీన-ఖాలూ-లిఇఖ్-వానిహిమ్-వఖిఅదూ-తౌ-అతౌడౌనా-మాఖుతిలూ-ఖుల్-
ఫద్ రడౌ-అన్-అన్ పుసికుముల్ మాత-ఇన్ కున్ తుమ్-సాదిఖీన్.

168. ఏమి మీకొక కష్టముగలిగినపుడు, మీరు రెండంతలు వారికి గలిగించియుండియు ఇది ఎచ్చటనుండివచ్చెనని పలుకుదురా? ఆకష్టము మీవల

ననే గలిగినది. అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వ శక్తుడు. 166 మఱియు రెండు సైన్యములు కలిసినదినము మీకు కలిగినకష్టము దేవుని సెలవువలననే గలిగెను. మఱియు విశ్వాసులును వంచకులును స్పష్ట పడుటకుఁగాను అట్లుచేసెను. 167. మఱియు మీరు వారితోఁగఁడు దేవునిమార్గ మందు యుద్ధముచేయుఁడు లేక శత్రువులనుపాఱద్రోలుఁడు అని చెప్పఁగామీకు యుద్ధముతెలిసినచో నిశ్చయముగా మీ వెంటవచ్చియుందుము అనివారుచెప్పిరి. వారు ఆ దినమున విశ్వాసమున కంటె అవిశ్వాసమునకు సమీపముననుండిరి. వారి హృదయములలో లేనిదానిని నోటితో పలుకుచున్నారు. మఱియు వారు దాఁచునది దేవునికి బాగుగాఁ దెలియును. 168. వారు తమ యిండ్లలోకూ ర్చుండియుండి తమ సహోదరులు తమ మాటవిని యుండినచో వధింపఁబడి యుండరు గదా యని పలుకసాగిరి. మీరు సత్యవంతులై నచో మీరు చావు నుండి తప్పించుకొనుఁడని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 165. ఒహుదు యుద్ధములో ముసల్మానులకు కష్టమును నష్టమును (అపజయమువలన) గలిగెను. ముసల్మానులు దీనినిగూర్చి విచారపడుచు మేము దేవుని మార్గముందు యుద్ధము సలుపువారలమే. మాకు ఈకష్టము ఎచ్చట నుండి గలిగెనని యాశ్చర్యముతో పలుకసాగిరి. దానికిఁగాను ఓ ముసల్మాను లారా! మీకు కష్టము కలుగగా ఎచ్చటనుండి గలిగెనని పలుకుచున్నారా. దీనికిపూర్వము బదర్ యుద్ధములో మీకంటెరెండింతలు కష్టనష్టములు మక్కా ఖురైషులకు మీవలన గలిగియున్నది. ఖురైషులు డెబ్బదిమంది వధింపఁబడి, డెబ్బదిమంది ఖైదీలైరి. ఆఖైదీలవిషయమున మీరు వారినివడలుటకును, వారిని శిక్షించుటకును, అధికారము గలిగియుండియు మీరు వారిని వడలిపెట్టడానికి బదులు ధనమును పుచ్చుకొంటిరి. ఒహుదుయుద్ధములో ముసల్మానులు డెబ్బది మంది వధింపఁబడిరి. కాని శత్రువులకు ఖైదీగా నొక్కఁడును పట్టువడలేదు. బదరుయుద్ధములో చిక్కువడిన ఖైదీలను వదలినచో ఇక మీద అంతమంది ముసల్మానులు వధింపఁబడుదురని దేవుని సెలవుకాఁగా దానికి ముసల్మానులు సమ్మతించిరి. దాని ననుసరించి ఒహుదుయుద్ధములో డెబ్బదిమంది ముసల్మా నులు వధింపఁబడిరి. దానికిఁగూడ కారకులు స్థానము వదలిన విలుకాండ్రులు. కావున ఈ యాపద (అపజయము) మీవలన నే మీకు లభించిన దని ముసల్మా నులకు ఓదార్పు (సమాధానము) గలదు. దేవుడుసర్వశక్తుడు తాను ఇష్టపడిన వారికి ఒకప్పుడు జయమును మఱొక్కప్పుడు అపజయమును ఒసం గును ఒహుదులో పూర్తిగా ముసల్మానులకు జయముగలుగలేదు. అందెవరు నిజమైన ముసల్మానులు, ఎవరు వంచకులు అను విషయము స్పష్టమాయెను, వంచకులు యుద్ధరంగమునకు పోకుండుటచే వారి వంచనబయలుపడెను. ముస

ల్మానులు వంచకులతో మీరు దేవునిమార్గమందు యుద్ధము చేయుఁడు లేక దేవునిప్రీతికిఁగాను లేకపోయిన మీఱలుబిడ్డలను రక్షించుటకునైన శత్రువులను మీ పురప్రాంతములనుండి పాఱద్రోలుఁడని చెప్పగా వంచకులు యుద్ధము జరుగదనియు అట్లు ఒకవేళ జరిగినను తమకు యుద్ధముచేయుటకుఁ దెలియదని పలికిరి. వంచకులు తమహృదయములలో అవిశ్వాసము నుంచుకొని నోటితో విశ్వాసమును (ఈమాన్) వెల్లడించుచుండిరి. ఇప్పుడువారు ముసల్మానులను వీడి మోసపుమాటలను పలుకుటవలన వారి అవిశ్వాసము స్పష్టపడెను. వారు విశ్వాసమునకంటె అవిశ్వాసమున కే చేరువగానుండిరి. వంచకులు మాకు యుద్ధము తెలియదనిచెప్పి వారిహృదయములలో నున్నది దాఁచుచుండిరి. అది దేవునికిఁదెలియును. అదియేమనముసల్మానులు ఓడిపోయిన బాగుగానుండును. మాకు సంతోషముగలుగును అనివంచకులు పిఠికేతనమువహించి యుద్ధమునకు బోక తమచుండలో కూర్చుండియుండి తమ బంధువులగు అన్సారులు తమమాటవిని యుద్ధమునకు పోకయుండినచో వారుఒహుదుయుద్ధములోవధింపఁబడియుండరని పలుకసాగిరి. దానికి ఇండ్లలోనుండి చావును తప్పించుకొను శక్తిమీకున్నచో మీరుతప్పించుకొనుఁడు. ఒకదినము చావుఎచ్చటనుండినను రావలసియున్నది అదితప్పదు. పిఠికేతనముతో ఇండ్లలోచచ్చుటకంటె యుద్ధరంగమునందు ఆత్మ, మత, దేశ, వంశ రక్షణార్థమై చచ్చుట యుత్తమము. కావున వారు చచ్చినను సజీవులు. ఈ జీవమునుగూర్చి రాబోవు వాక్యములలో చెప్పఁబడియున్నది.

169. వలా-తవోస-బన్నల్లజీన-ఖుతిలూ-ఫీసబీలిల్లాహి - అమ్వాతన్-బల్-అవో-యాఉన్-ఇన్ద-రబ్బిహిమ్-యూర్ జఖూన్. 170. ఫరిహీన-బిమా-ఆతా-హుముల్లాహు-మిన్-ఫజ్ లిహీ-వయస్ తబ్-షిరూన-బిల్లజీన-లమ్-యల్-హాఖూ-బిహిమ్-మిన్-ఖల్ ఫిహిమ్-అల్లాఖ్ ఘాఫున్-అల్లెహిమ్-వలాహుమ్-యహ్ జనూన్. 171. యస్ తబ్ షిరూన-బినిఅ-మతిమ్-మినల్లాహి-వఫజ్ లిన్ - వఅన్నల్లాహ-లాయుజ్జిఉ-అజ్రల్-మూమినీన్.

169, 170. దేవునిమార్గమందు వధింపఁబడినవారిని మృత్యులనితలంపవలదు. వారు తమ ప్రభువునొద్దసజీవులుగానుండి, అహోరము పొందుచున్నారు. వారు తమకు దేవుఁడు తన యనుగ్రహమువలన నొసంగినదానిచే సంతసింపుచున్నారు. మఱియు ఎవరు వెనుకనుండి యింకను వచ్చి వారిని చేరకున్నవారినిగూర్చి ఏలాటి భయమునుదుఃఖమునులేదని వారుసంతోషపడుచున్నారు.

171. వారు దేవుడొ సంగిన పుణ్యఫలితములకును, దేవుని యనుగ్రహమునకును విశ్వానుల కర్మఫలితము దేవుడు వృథాగా చేయఁడను విషయమునకును సం తోషించుచున్నారు.

వ్యా॥ 169-170. మానవుడు ఇంటిలో కూర్చుండిన మాత్రమున చావు తప్పదు. కాని యుద్ధరంగములో వధింపఁబడిన వీరులదివ్యమైన చావును పోఁ గొట్టుకొనును. అట్టియుద్ధవీరులు (షహీదులు) చచ్చినను వారుదేవుని సన్నిధా నమున సజీవులుగానున్నారు. వారికి దగిన యాహారము దేవునిచే లభించి వారు దానిని అనుభవించుచు దేవుని ననుగ్రహము వలన ఏలాటి దుఃఖములులేక సం తోషముతోనుందురు. అటులే ఒహాదు యుద్ధములో వధింపఁబడిన యుద్ధవీరు లు దేవునియొద్ద సజీవులుగానుండి సంతస మొందుచు తమ వెనుక రానున్నము సల్మాను యుద్ధవీరుల విషయము ఏలాటి భయము దుఃఖముగలుగదని సంతస పడుచున్నారు. దేవుడు ముసల్మానులకర్మల పుణ్యఫలితములు వృథాచేయఁడు ఎవరికిదగిన ఫలితము వారికి నొసంగును. ఈవిషయముకూడ వారిని సంతోష పెట్టుచున్నది. కావున ఇప్పుడుకూడ ముసల్మానులు ఇస్తామునకు గానుతమ యాత్మ ధర్మ దేశసంరక్షణార్థమై ప్రాణములు ఇయ్యవలసి వచ్చినచో దానికి వెనుదీ యక పూర్వపు ముసల్మానుల ననుసరింపవలెను.

172. అల్లజ్జీ-నస్ తజాబూ-లిల్లాహీ-వర్-రసూలి మిమ్-బల-దిమా- అసా బహుముల్-ఖర్ హు-లిల్లజ్జీన-అహ్ సనూ-మిన్ హుమ్ - వత్త ఖా-అజ్జిన్ ఆజ్జీమ్.

173. అల్లజ్జీన-ఖాల-లహుమున్నాసు-ఇన్ నన్నాస-ఖద్-జమడో-లకుమ్-ఫఖ-షా హుమ్-ఫజాదత్ హుమ్-ఈమాన్-వఖాలూ-హాస్ బు-నల్లాహు-వ-నిఅమల్-వకీల్.

174. ఫన్ ఖలబూ-బినిఅ-మతిమ్-మినల్లాహీ-వ-ఫజ్ లిల్-అమ్-యమ్-సస్ హుమ్ సూఉన్-వత్త బడో-రిజ్ వానల్లాహీ-వల్లాహు-జుల్-ఫజ్ లిన్-ఆజ్జీమ్.

172. ఎవరు తమకు గాయముతగిలిన, పిదపను దేవునియొక్కయు ప్రవ వక్తయొక్కయు ఆజ్ఞలను శిరసావహించి సత్కార్యములుచేసిభయభక్తులుగలి గియున్నారో వారికి గొప్పపుణ్యఫలితమున్నది.

173. ప్రజలు మక్కావారు మిమ్ముమార్కునుటకు కూడియున్నారు. కావునమీరు వారికి భయపడుఁడని వారి (ముసల్మానుల) తోచెప్పగా వారి విశ్వాసముహెచ్చి మాకు దేవుడవచాలును. ఆతఁడు బాగుగా కార్యమునెఱు చేర్చువాఁడు అనిపలికిరి. 174. ఆపిదప ముసల్మానులు దేవుని నుండి మేలును అనుగ్రహమునుపొంది, ఏలాటి కీడుపొందక తిరిగివచ్చిరి. వారుదేవుని యిష్టము

ననుసరించిరి. మఱియు దేవుడు చాలానుగ్రహము గలవాడు.

వ్యా॥ 172-173. ఒహుదుయుద్ధము ముగిసినపిదప ఖురైషుల సేనాధిపతి యగు అబూసుఫ్యాన్ మక్కాపురమునకు పయనమాయెను. ఆమధ్యదారిలో గాయములుదగిలిన ముసల్మానులను వదలిపెట్టివచ్చితిమి. మరల మదీనాపురము నకు పోయి మార్కొని ముసల్మానులను నిర్మూలించిన బాగుండునని యుద్దేశపడెను. ఈవార్తపై గంబరుల వారికిదెలిసి నిన్నయుద్ధములోదేరి పాలుగొన్న వారందఱు మరల శత్రువులను మార్కొనుటకు బయలుదేరివలెనని చాటించిరి. ముసల్మానులందఱు గాయములతో బాధపడుచున్నను దేవుని సెలవుచే ప్రకటించిన ప్రవక్తయజ్ఞును అనుసరించిరి. ముసల్మానులందఱు మదీనాపురము నకు ఎనిమిదిమైళ్ళ దూరముననున్న హామ్రాఉల్ ఆసదు అనుచోటున చేరిరి. ముసల్మానులు వెంబడించుచున్నారనువార్త అబూసుఫ్యాన్ విని భీతిలి యుద్ధము చేయునుద్దేశముమానుకొని మక్కాపురమునకు పాఱిపోయెను. మదీనాపురము నకు అబ్దుల్ ఖైసు అనువారి వర్తకుల బిడారము (ఖాఫీలా) వచ్చుచుండెను. అబూసుఫ్యానువారికి కొంతధనమిచ్చి మదీనాపురమునకుఁబోయి ముసల్మానులు మాకు భయపడునట్లు వదాతులు పుట్టింపుడని ప్రేరేపించెను. అట్లువారువచ్చి మక్కాఖురైషులు గొప్పసైన్యమును మిమ్ము సళింపఁజేయుటకై సేకరించి యున్నారు. మీరువారికి భయపడుడను చెప్పసాగిరి. ముసల్మానులు భయపడలేదు. వారివిశ్వాసము వృద్ధిపొందెను. మఱియు దృఢవిశ్వాసముతో మాకు దేవుఁడేచాలును. ఆతఁడు మాకుఁదోడుపడి సూకార్యములు బాగుగా నెఱవేర్చును అనివలికిరి. మఱిదేవునికిభయపడి సత్కార్యములుచేసిన భక్తులకు గొప్ప పుణ్యఫలితము లభించును. ముసల్మానులు హామ్రాఉల్ ఆసద్ చేరిరి. అచ్చట యుద్ధముసంభవింపలేదు. ఏలాటికీడును ముసల్మానులకుఁగలుగలేదు. అపుడచ్చటికి నొకవర్తకబిడారము వచ్చియుండెను. వారితోవ్యాపారముజరిగి ముసల్మానులకు చాల లాభముగలిగెను దేవుని యనుగ్రహమువలన యేలాటి కీడుపొందక శత్రువులకు భయముగల్గించి ముసల్మానులు మదీనాపురమునకు తిరిగివచ్చిరి. దేవునియనుగ్రహము చాలగొప్పది. కావున అందఱు ముసల్మానులును హజ్రత్ పైగంబరులవారి శిష్యులు ఎట్లు దేవునియిష్టమును ప్రవక్తయజ్ఞులనుసరించి భయభక్తులుగలిగి సత్కార్యములుచేసి శత్రువునకుభయపడక దేవునిపై ఆధారపడి రో అటులే ఎల్లరు గావించినచో ఉభయలోకములందును విజయముపొందుదురు.

175. ఇన్న మా జాలికుముష్-పైతాను-యుఖిర్విపు-బౌలియాఅహూ-ఫలా

తఖా-ఫూహుమ్-వఖాఫూనీ-ఇన్ కున్ తుమ్-మూమినీన్. 176. వలాయ్ హుజున్-

కల్లజీన-యసారిడీన-ఫిల్-కుఫ్-ఇన్న హుమ్-లన్-యజుర్లుహ-మైఅన్-యు
 రీదుల్లాహు-అల్లా-యజ్ అల-లహుమ్-హజ్ జన్-ఫిల్-ఆఖిరతి-వలహుమ్-అజా
 బున్-అజీమ్. 177. ఇన్నల్లజీ-నష్-తరడీత్-కుఫ్-బిల్ ఈమాని లన్-యజుర్లుహ-
 మైఅన్-వలహుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 178. వలాయహ్ సబన్నల్లజీన - క ఫరూ-
 అన్నమా - నున్న్యా-లహుమ్-ఖైరుల్-లిఅన్ ఫుసిహిమ్-ఇన్నమా-నుమ్లీ-లహుమ్-
 లియజ్-దాదూఇస్ మన్-వలహుమ్-అజాబుమ్-ముహీన్.

175. అల్లుపలుకువాడు సైతానుమాత్రము. అతడు తన స్నేహితులను
 గూర్చి మీకు భయముగలిగించుచున్నాడు. కావున మీరు వారికి భయపడ
 కుడు మఱియు మీరు విశ్వాసులైనచో నాకే భయపడుడు. 176. అవిశ్వాస
 ములో పరుగెత్తువారినిగూర్చి నీవు చింతింపవలదు. వారు దేవునికి రవంతయును
 నష్టముగలిగింపజాలరు. దేవుడు వారికి పరలోకమందు ఏలాటిభాగ మొసంగుటకు
 ఇష్టపడలేదు. వారికి ఘోరబాధయున్నది. 177. ఎవరు విశ్వాసమునకుబదులుగా
 అవిశ్వాసమును స్వీకరింతురో వారు దేవునికి ఏలాటినష్టము చేయజాలరు.
 మఱియు వారికి దుఃఖికరమైన బాధయున్నది. అవిశ్వాసులైనవారు మేము
 ఒసంగుగడువు వారికి మేలనితలంపరాదు. వారు తమపాపములను వృద్ధిచేసికొ
 నుటకుఁగాను వారికి గడువొసంగుచున్నాము. మఱి వారికి అవమానకరమగు
 నరకబాధయున్నది.

వ్యా॥ 175. మక్కా ఖురైషులపక్షమువారువచ్చి భీతి గలిగించువార్తలు
 పలుకుదురు. వారలు సైతానులు. వారు తమ స్నేహితులగు అవిశ్వాసులగూర్చి
 ముస్ల్మానులకు భయముగలిగించుచున్నారు. దేవునికి భయపడువారలగు ముస
 ల్మానులకు భయము గలిగించుచున్నారు. దేవునికి భయపడువారలగు ముసల్మా
 నులకు ఏలాటి శత్రుభయముకలుగదు. కావున నిజమైనముస్ల్మానులు వారికి
 భయపడక దేవునికే భయపడవలెను. 176. సైతానులమాటవిని అవిశ్వాసము
 నకు పరుగిడువారు వంచకులు. వీరి చర్యలగూర్చి మీరు చింతపడవలదు. వంచ
 కులు దేవునిమతమగు ఇస్లామ్ నకును దేవునిప్రవక్తకును ఏలాటిసష్టము చేయ
 జాలరు. దేవుడు అట్టి ద్వేషముగల వంచకులకు పరలోకములో నేలాటిసౌఖ్యము
 నొసంగడు వారునరకబాధనుపొందుదురు. 177. దేవుని విశ్వసించక ఇస్లామ్ లో
 చేరని వారందఱు దేవునికిగాని ఇస్లామునకుగానిరవంతయు నష్టముచేయజాలరు.
 కాని అవిశ్వాసులు తమ నష్టమేచేసికొని తుదకు దుఃఖికరమైన నరకబాధలకు
 పాలగుదురు.

178. సంపదలును ఇహమందలి సౌఖ్యములును ఎక్కువవయస్సున వచ్చుపఱకును పొందుచు దేవునికోపమునకు పాత్రులై చోమాకు ఇవిఎట్లుల భించునని అవిశ్వాసులు చెప్పునుటకు మోసపోగూడదు. ఇవన్నియు గలిగి గడువును (విరామము) లభించినందున వారుతమ దుష్టస్వభావములచే పాపములను వృద్ధిచేసికొనుచున్నారు. ఇహలోక భోగములను బట్టి వారు గౌరవవంతులని తలపరాదు. వారికి అవమానకరమగు నరక బాధయన్నది.

179. మా-కానల్లాహు-లియజరల్-మూమినీన-మాఅన్తుమ్-అలై హి హత్తా-యమిజ్జు-ఖబీస-మినత్-తయ్యాబి-వమా-కానల్లాహు-లియత్-లిఅకుమ్-అలల్-గైబి-వలాకిన్నల్లాహ-యబ్ తబీ-మిర్-రుసులిహి-మన్-యషాఉ-ఫల మిను-బిల్లాహి-వరుసులిహి-వఇన్-తూమిను-వతత్తఖూ-ఫలకుమ్-అజున్-అజీమ్.

179. పవిత్రులనుండి అపవిత్రులను దేవుడు వేరుపఱచక ఇప్పుడుండి స్థితిలోనే ముసల్మానులను వదిలిపెట్టెడు. మఱియుదేవుడు మీకు అగోచర (గైబు) విషయములను దెలుపువాడుకాడు. కాని తనప్రవక్తలలో తానుఇష్టపడిన వారినివర్పఱచుకొనును. కావునమీరు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలను విశ్వసింపుడు. మఱియు మీరు విశ్వసించి భయభక్తులుగలిగియుండినచో మీకు గొప్ప పుణ్యఫలిత మున్నది.

వ్యా॥ 179. ఎట్లు ఇహలోక సంపదలుగలిగియుండుమాత్రమున వారు దేవునికి ప్రియులని యూహింపఁదగదో అట్లే (ఒహదు యుద్ధములో) ముసల్మానులకు, కష్టములు గలిగినచో వారు దేవునికి ప్రియులుకారు అని యూహింపరాదు. వాస్తవములో దేవుడు ముసల్మానులలో నిజమైనవారెవరు వంచకు లెవరు అను విషయము స్పష్టపఱచుటకు కొన్ని కష్టములుపెట్టి పరీక్షించును. అప్పుడు నిజమైన పరిశుద్ధ భక్తులును అపవిత్రులైన వంచకులును వేరుపడుదురు. కష్టముపెట్టి పరీక్షింపకదో వంచకులచేరు దెలుపుట దేవునికి సులభమే. కాని దేవుడు అట్లు చేయఁడు. మఱి అందఱికి అగోచర విషయములు స్వయముగాఁ దెలుపఁడు. మానవులలోనే తాను కోరిన వారిని ప్రవక్తగా వర్పఱచుకొని తాను కోరిన అగోచర విషయములను వారికి దెలుపును. ప్రవక్తల మూలమున ఆ విషయములు ప్రజలకుఁ దెలియును. కావున ముసల్మానులు దేవునియందును ఆతని ప్రవక్తలయందును విశ్వాసముగలిగి భయభక్తులు గలిగియుండవలెను. దానివలన వారికి గొప్ప పుణ్యఫలితములులభించును.

180. వలాయహ్-స-బిన్నల్జీన-యబ్-ఖిలూన-బిమా-ఆతాహు-మల్లా

హు-మిన్-ఫజ్-లిహీ-హువ-ఖైరల్-లహుమ్-బిల్-హువ-షర్రుల్-లహుమ్-స
 యుతవ్వ-ఖూన-మా-బఖిలూ-బిహీయామల్-ఖియామతి-వలిల్లాహి - మీరా
 సుస్-సమావాతి-వల్ అరజి-వల్లాహు-బిమాతఅ-మలూన-ఖబీర్.

180. దేవుడు అనుగ్రహించి యొసంగిన దానిలో లోభమువహించు వారు తమ కది మేలని తలంపవలదు. అది వారికి చెఱుపే. దేనియందు వారు లోభమువహించిరో అది తీర్పుదినమునందు వారి మెడలకు హారమగును. (తుదకు) ఆకాశమునకును భూమికిని దేవుడే వారసుడు. మఱి మీరుచేయు నది దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 180. ఈసూరాలో ప్రారంభమునుండియు యూదుల కైస్తవులనుగూర్చి చెప్పబడుచు మధ్యలో ఒహదుయుద్ధవిషయమును తెలిపి మరల యూదుల చెడుగుణములు వివరించుచు, ఆ చెడుగుణములు ముసల్మాను భక్తులు వదలుకొనవలెనని ఇరక హెగ్జరిక గలదు. ఎక్కువమంది వంచకులు, యూదులకు సంబంధించినవారు. ఎట్లు వంచకులు దేవుని మార్గమందుయుద్ధము చేసి దేహ ప్రాణములను అర్పించుటకు సాహసింపక తమ వంచనగుట్టుబయలు పఱతురో అటులే దేవుడనుగ్రహించి వారికి నొసంగిన ధనమును ఖర్చు (దానము) చేయకలోభమువహించి నరకమునొందుచున్నారు. యూదులకు దానమన్న ప్రాణములు పోవును. అట్లు వారు ధనము దాచిపెట్టి లోభమువహించుటవారికి మేలుగాదు. వారికి చెఱుపే అగును. ఒక వేళ ఇహలోకమందు ఏలాటి అపద రాకున్నను తీర్పుదినమునందు వారి సొత్తు వారి మెడకు హారమగును. దానివలన వారికి చాల బాధ కలుగును, వారిసొత్తు పెద్దపాము రూపమున వారి మెడకు చుట్టుకొని వారిని బాధించును అని హజ్రత్ పైగంబరులవా రుపదేశించియున్నారు. కావున మానవుడు తన జీవితకాలములోనే దేవుని ప్రీతి పడయుటకు విధిదానము (జకాతు) మొదలగు పుణ్యములు చేయవలెను. తుదకు అందఱి సొత్తునకు దేవుడే వారసుడు అగును. అపుడు ధనమువలన ఎవరికిని ఏలాటి లాభము గలుగదు. దానము చేసిన, లోభమువహించిన సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. ఎవరి కర్మలకుఁ దగిన ఫలితము వారికి నొసంగును. కావున పుణ్యఫలిత మగు దానము చేయవలెను.

181. లఖద్-సమిఅల్లాహు-ఖౌలల్-జీన-ఖిల్లా-ఇన్నల్లాహ-ఫఖీరున్-
 వసహ్-అగ్-నియాఉ-స-నక్తుబు-మాఖిలూ-వఖిల్-లహునుల్-అంబియాఅ
 బ్-గైరి-హఖ్-ఖిన్-వ-సఖూలు-జూఖూ-అజాబల్-హరీఖ్, 182. జాలిక-బిమా-ఖద్ద

మత్-బదీకుమ్-వఅన్నల్లాహ-లై స-బిజ్జల్లా-మిల్-లిల్-అబీద్.

181: 182. దేవుడు బీదవాడు మేముధనవంతులమని చెప్పినవారిమాటను నిశ్చయముగా దేవుడువినెను. వారుపలికినదియును వారు అన్యాయముగ ప్రవక్తలను వధించినదియును మేము వ్రాయుదుము. మఱియు దహించు అగ్నిబాధను అనుభవింపుడు (రుచిచూడుడు). ఇదిమీరు తమ చేతులార ముందుగనే చేసిన కర్మలకు ఫలితమున్నది. మఱియుదేవుడు మానవులకు అన్యాయము చేయడు. అని పలుకుదుము.

వ్యా॥ 181: 182. యూదులుతమ దుష్టస్వభావముచే లోభమువహించినట్లు కాక దేవునిమార్గమందు దానముచేయుడు. అట్లుచేయు దానముమొదలగునవి దేవునికి అప్పనిచ్చినట్లగును. మఱియు దేవునికి మంచి అప్పుఇండని దేవుని సెలవుకాగా యూదులు పరిహసించుచు దేవుడు బీదవాడు. మేము ధనవంతులము. మమ్ముదేవుడు అప్పు అడుగుచున్నాడని పలుకసాగిరి. సత్కార్యములలో భక్తులు ఖర్చుచేయునది అప్పుఅని సెలవిచ్చి దానిఫలితము ఉభయలోకములలో ఖర్చుచేసినవారికే యొసంగుచున్నాడు. దీనిచే దేవుని కేమియు లాభములేదు. సర్వము దేవుడొసంగినదే. కానిదుష్టులగు యూదులుచెప్పినది దేవుడువినెను. దానికిఁదగినశిక్షనిధించును. అదియునుగాక యూదులు పూర్వముచుండి దేవుని ప్రవక్తలను అన్యాయముగా చంపుచుండిరి. దానికిఁగూడ వారికి శిక్షయున్నది. కాల్చిదహింపఁచేయునట్టి నరకాగ్ని బాధవారికున్నది. దాని రుచిపొందుడని వారితో చెప్పబడును. అప్పుడు వారు పరిహాసఫలితము రుచిచూతురు. దేవుడు మానవులకు రవంతయును అన్యాయము చేయడు. వారు ముందుగనే చేసిపంపిన కర్మలఫలితము అచ్చటననుభవించుదురు.

183. అల్లజీన-ఖులూ-ఇన్నల్లాహ-అహిచ ఇల్లై నా-అల్లా-నూమిన-లిర సూలిన్ హత్తా-యాతీనా-బి-ఖుర్బానిన్-తాకులు-హున్నారు-ఖుల్-ఖిద్-జూఅకుమ్-రుసులున్-మిన్-ఖుబ్-లీ-బిల్-బయ్యినాతి-వబిల్లజ్జీ-ఖుల్-తుమ్-ఫ-లిమ-ఖిత్ తుమ్మా-హుమ్-ఇన్-తున్-తుమ్ సాదిఖీన్. 184. ఫిల్-కజ్-జబూక-ఫఖిద్-కుజ్-జిబ-రుసులుమ్-మిన్-ఖుబ్-లిక-జాడ్-బిల్-బయ్యినాతి-వజ్-జుబురి-వల్-కితా-బిల్ ముసీర్. 185. కుల్లు-న-ఫ-సిన్ జూఇ-ఖితుల్-మాతి-వఇన్నమా-తువఫ్-ఫాన-ఉజూ రకుమ్-యా-మల్-ఖియామతి-ఫమన్-జువ్-జిహ-అనిన్-నారి-వ-ఉద్-ఖిలల్-జన్నత ఫఖిద్-ఫాజ-వమల్-హయాతుద్-దున్యాఇల్లా-మతా-ఉల్-గురూర్.

183. అగ్ని తిని వేయనట్టి ఖుర్బానీని మాయొద్దకు దెచ్చునంతవరకు ఏ ప్రవక్తయందును విశ్వాస ముంచగూడదని దేవుడు మాకు సెలవిచ్చియున్నాడని పలికినచో వారితో నాకంటె పూర్వము వచ్చిన అనేకులు ప్రవక్తలు తెలిసిన అనేక సూచనలతోఁబాటు మీరు చెప్పినదియును తీసికొని మాయొద్దకు వచ్చినపుడు మీరు స్వతంత్రులైనచో ఎందుకు వారిని చంపితిరని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 184. ఆపిదప వారు నిన్ను తిరస్కరించినచో నీకంటె పూర్వము సూచనలను చిన్న గ్రంథములను ప్రకాశమానమైన గ్రంథమును తీసికొనివచ్చిన ప్రవక్తలు కూడ తిరస్కరింపఁబడిరి. 185. ప్రతిప్రాణియును చావును పొందవలసియున్నది. మఱియు తీర్పుదినము మీ కర్మల ఫలితము పూర్తిగా లభించును. కావున ఎవడు నరకాగ్నినుండి తప్పింపఁబడి స్వర్గములో ప్రవేశపెట్టఁబడెనో వాడు విజయము పొందెను. మఱియు ఇహలోక జీవనము మోసపుచ్చునది మాత్రమేను.

వ్యా॥ 183. పూర్వము కొండలు ప్రవక్తలకాలములో ఎవరైన దేవునికి ఖుర్బానీగాని కానుకగాని అర్పించినచో అది దేవుని సమ్మతమాయెనని తెలుపుటకై ఆకాశమునుండి అగ్నివచ్చి దానినికాల్చివేయుచుండెను. అదిసాకుగా పెట్టుకొని యూదులు, అట్టి అగ్నివచ్చి కానుకలను కాల్చునంతవరకు ఏ ప్రవక్తను నమ్మఁగూడదని దేవుడు మాకు సెలవిచ్చియున్నాడు. కావున మేము మిమ్ము నమ్మము అని హజ్రత్ పై గంబరుల వారితో చెప్పిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరమిహిషమునందు ఇయ్యబడినది. అట్టి సూచనను మఱియు నితర సూచనలను తెచ్చి చూపిన ప్రవక్తలను యూదులు అన్యాయముగా చంపిరి. ఖుర్బానీ తిను అగ్నివచ్చినచో మేము నమ్ముదుమని చెప్పటలో మీరు సత్యవంతులైనచో మీ పూర్వులు ఎందులకు ప్రవక్తలను నధించిరి. అండలు ప్రవక్తలును ఒకే విధమైన సూచన (మోజిజా) లను చూపలేదు. ఆకాలమునకుఁ దగిన సూచనలు దేవుని సెలవుచే చూపిరి. యూదులు వృథాగా వాదులాడుదురు. అది వారి స్వభావమే. 184 ఓ ప్రవక్తా! వారు నిన్ను తిరస్కరించినచో నీవు చింతపడనక్కఱలేదు. నీకు పూర్వము వచ్చిన ప్రవక్తలు అనేక సూచనలను చిన్న పెద్ద గ్రంథములను తీసికొనివచ్చిరి. కాని దుష్టులు వారిని తిరస్కరించిరి అని హజ్రత్ పై గంబరులవారిని దేవుడు ఊరడించుచున్నాడు. 185. ప్రతి ప్రాణియును చావు రుచి చూడవలసి యున్నది. ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన వారు విశ్వసించిన వారు ఒక దినము చచ్చి షరల సజీవులై తీర్పు దినముందు తమ తమ కర్మల ఫలితములు పూర్తిగా పొందుదురు. ఇహలోక జీవనము నందలి అనిత్య మోహములకు మానవులు మోసహాయి పరలోకమును పాటింపరు. అది గొప్ప పొరపాటు. వాస్తవమైన విజయము పరలోకమునందు సరకము తప్పి స్వర్గము లభించుటయే. స్వర్గనివాసమును పొందినవారే మోక్ష

మును విజయమును పొందినవారు కావున పరలోక సుఖమునకు మానవులు పాటుపడవలెను.

186. ల-తుబ్-ల-వున్న-ఫీ-అమ్-వాలికుమ్-వఅ-ఫుసికుమ్-వలతస్-మఉ-
న్న-మిసల్లజీన-ఉతుల్-కితాబ-మిన్-ఖన్-లికుమ్-వమిసల్లజీన-అమ్-రకూ - అజ్-
కసీర-వఇ-తస్-బిరూ వత త్తఖూ-ఫఇన్న-జాలిక-మిన్-అబ్-మిత్ - ఉమూర్ -

186. నిశ్చయముగా మీరు మీసాత్తులలోను మీయాత్మలలోను పరీక్షింపబడుదురు. మఱియునిశ్చయముగా పూర్వగ్రంథములుగలవారినుండియు-
పెక్కు దైవారాధనలనుండియు మీరు అనేక దూషణను విందురు. మఱి
మారు ఓర్పువహించి భయభక్తులు గలిగియుండినచో ఇవి దైర్యముతో
చేయదగినవే.

వ్యా||186. ఈవాక్యములోముసల్మానులకిట్లు చెప్పబడుచున్నది. ఇరకమీదను
మీసాత్తులవిషయమునందును మీప్రాణములవిషయమునందును పరీక్షగలుగును.
దేవునిప్రీతికైఆత్మధనములకుసంబంధించినత్యాగములుమీరుచేయవలసివచ్చును.
వధింపబడుట, గాయములు దగులుట, రోగులగుట ధననష్టము మొదలైనవి
సంభవించును. మఱి యూదులు, క్రైస్తవులు మొదలగు పూర్వగ్రంథములు
గలవారును పెక్కు దైవములను ఆరాధించు ముష్రికులును అనేక నిందలను
మోపి, దూషణలాడి మీ మనస్సులకు నొప్పి కలిగింతురు. అందులకు మీరు
సహించి దృఢవిశ్వాసముతో ఓర్పుగలిగి దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి
యుండవలెను. ఇది దైర్యసాహసములతోఁ జేయదగిన విషయము.

187. వ ఇబ్-అఖ-జల్లాహు-మీసాఖుల్లజీన-ఉతుల్-కితాబ-లతు-బయ్యి-
నున్న-హూ-లిన్నాసి-వలాతక్-తు-మూన-హూ-ఫనబజూహు వరాల-జుహూరిహీ
మ్-వష్-తరా-బిషీ-సమనన్-ఖలీల-ఫబీన-మాయష్-తరూ. 188. లాతహ్స
బన్నల్లజీన-యఫ్-ర హూన-బిమా-అత్-వ-యుహిబ్బూన-అన్-యహ్-మదూ-
లిమా-లమ్-యఫ్-అలూ-ఫలా-తహ్-సబన్న-హూమ్-బి-మఫా-జతిమ్ - మినల్-
అజాబి-వలహూమ్-అబాబున్-అలీమ్. 189. వలిల్లాహి-ముల్-కుస్-సమావాతి-వల్-
అర్-జి-వల్లాహు-అలా-కుల్లి-షై-ఇ-ఇదీర్.

187. మఱియు దేవుడు గ్రంథముగలవారితో మీరు గ్రంథమును ప్రజ
లకుఁ దెలుపవలెను. దానిని దాచకూడదు అను నిబంధన (ఖరారు) పుచ్చు
కొనెను. ఆ పదప వారుఆ నిబంధనను తమ వీపు వెనుక పాఱవేసి దానికి

బదులుగా కొంత వెలను పుచ్చుకొనిరి. వారు పుచ్చుకొనునది చాల చెడ్డది. 188. ఎవరు తాము చేసిన దానికి సంతోషపడుచు తాము చేయనిపనికై స్తోత్రములు కోరుదురో వారు శిక్షనుండి రక్షణపొందిరి అని ఓప్రవక్తా! నీవుతలంపకుము. మఱియు వారికి బాధకరమైన శిక్షయున్నది. 189. మఱియు ఆకాశములయొక్కయు భూమియొక్కయు ప్రభుత్వము దేవునిదే. దేవుడు సర్వశక్తుడు.

వ్యా॥ 187. ఇస్రాయీలియు (యూదులు క్రైస్తవుల విద్వాంసులతో దేవుడు తన ప్రవక్తల మూలమున దేవుని గ్రంథములలోని ధర్మములను, రాజ్యపు ప్రవక్తనుగూర్చియున్న ప్రకటనలను ప్రజలకుఁ దెలుపవలెను. వానిని దాచకూడదు అని నిబంధన పుచ్చుకొనెను. వారల్లు ఒప్పుకొనియు ఇహలోక తుచ్ఛభాగములకు లోబడి లంచములు పుచ్చుకొని పామరులకు నిజమైనధర్మములను తెలుపక దాచితారుమారుచేసిరి. హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని గూర్చియున్న ప్రకటన (బషారాతు) లను దాచిపెట్టి దానికి వేలు అర్థము చేసిరి. వారుగావించియున్న ఖరారును అనుసరింపక దానినిమఱుగుపుచ్చిరి. సత్యము దాచి దానికి బదులుపుచ్చుకొను ధనము చాల చెడ్డది. ఇందు ముసల్మానుల విద్వాంసులు అట్లుచేయకూడదను హెచ్చరికగలదు. 188. యూదులు సత్యమును దాచి తమ కుట్రలు చెల్లుచున్నవనియు తమ్ము ఎవరునుపట్టజాలరనియు సంతసించుచు జనులు తమ్ము స్తుతింపవలెనని కోరుచుండిరి. అట్లులే వంచకులును యుద్ధసమయములలో ఇండ్లలో దాగి మేము రక్షణపొందితిమని సంతసించి ముసల్మానులు యుద్ధమునుండి మరలివచ్చినపుడు పైగంబరులవారి యొద్దకు వంచకులుపోయి, యేదో యొక అబద్ధకారణము చెప్పి దానికిప్రజలు తమ్ము స్తుతింపవలెనని కోరుదురు. అట్లు చేయువారు దేవునిశిక్షనుండి రక్షణ పొందిరని తలంపరాదు. వారికి తప్పక ఘోరమైన నరకబాధయున్నది. 189 భూమ్యాకాశముల ప్రభుత్వము దేవునిదే. ఆతడు సర్వశక్తుడు. వారు ఆతని శిక్షనుండి తప్పించుకొనజాలరు. ముసల్మానులు, యూదులవలెను వంచకులవలె నడచుకొనరాదు.

190. ఇన్న-ఫీ-ఖిల్-ఖిస్-సమా-వాతివల్ అర్ జి-వఖ్-తిలా ఫిల్ - తై లి - వన్-నహరి-ల-ఆయాతిల్-లిఉలిల్-అల్-బాబ్. 191. అల్లజీన-యశ్శే కురూన - ఫీ - ల్లాహ-ఖియామన్-వ-ఖుడోదన్-వ-అలా-మునూబిహిష్-వయత-ఫక్క-గూన - ఫీ - ఖిల్-ఖిస్-సమావాతి-వల్ అర్ జి-రబ్బన-మాఖిలఖ్ త-హజ్జా-బాతిలక్ - నుబ్ హా - నక-ఫఖినా అజాబన్నార్. 192. రబ్బనా-ఇన్నక-మన్-తున్ - ఖిలిన్నా ర-ఫఖిన్-

అభ-జై తహూ-వమా-లిజ్జో-లిమీ-న-మిన్-అన్-సార్. 193. రబ్బినా-ఇన్ననా-
 సమిఅ-నా-మనాదియ-యునాదీ-లిత్-ఈమాని-అన్-ఆమినూ-బి-రబ్బికుమ్-ఫ
 ఆమన్నా-రబ్బినా-ఫగ్-ఫిర్-లనా-జునూ-బనా-వకఫ్-ఫిర్-అన్నా-సయ్యి-ఆతినా
 వ-తవఫ్-ఫనా-మఅల్-అబ్రాక్. 194. రబ్బినా-వఆతినా-మావఅత్-తనా-అలా-
 రుసులిక-వ-లాతుఖ్-జినా-యకామత్-ఖియామతి-ఇన్నక-లాతుఖ్-లిఫుల్-మిఆ
 ద్. 195. ఫన్-తజాబ-లహుమ్-రబ్బుహుమ్-అన్నీ-లాఉజీఉ-అమల-ఆమిలిమ్-మిన్
 కుమ్-మిన్-జకరిన్-బౌ-ఉన్-సా-బఅ-జుకుమ్-మిమ్-బఅ-జిన్-ఫల్లజీన-హజరూ-వఉఖ్రి
 జూ-మిన్-దియారిహిమ్-వఉజూ-ఫీసబీలీ-వఖాతలూ-వఖుతిలూ-ల-ఉకఫ్-ఫిర
 న్న-అన్-హుమ్-సయ్యి-ఆతిహిమ్-వ-ల-ఉద్-ఖిలన్న-హుమ్-జన్నా-తిన్-తజ్జి-
 మిన్-తవ్-తిహల్-అన్-హరు-సవాబమ్-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి-వల్లాహు-ఇన్
 దహూ-హుస్-నుస్-సవాబ్.

190: 191.. నిశ్చయముగా ఆకాశములయొక్కయు భూమియొక్కయు
 సృష్టియందును, రాత్రింబవళ్ళు వచ్చిపోవుటలోను, నిలిచి, కూర్చుండి, ప్ర
 క్కలవై పరుండి దేవుని స్మరించుచుండు బుద్ధిమంతులకు సూచన లున్నవి.
 మఱియు వారు భూమ్యాకాశముల సృష్టియందు యోచించుచున్నారు. వారు
 ఓమాప్రభువా! నీవు ఈ సృష్టిని వ్యర్థముగా పుట్టించలేదు. నీవు పరమపవిత్రుఁ
 డవు. కావున నరకాగ్ని బాధనుండి మమ్ము రక్షింపుము. 192. ఓమాప్రభువా!
 నీవు ఎవనిని నరకాగ్నిలోఁ బడవేయుదువో వానిని నీవు అవమానపఱచితివి.
 మఱి పాపులకు తోడుపడువారెవరునులేరు. 193. ఓమాప్రభువా! విశ్వా
 సమువైపునకు పిలుచుచు మీప్రభువును విశ్వసింపుఁడు అని పిలుచువాని పిలు
 పును మేము విని విశ్వసించితిమి. ఓ మాప్రభువా! మాపాపములను తుమిం
 పుము. మఱి మా పొరపాటులను మమ్మునుండి తొలగింపుము. మఱి పుణ్యవం
 తులలోఁబాటు మాకు మరణము దయచేయుము. 194. ఓ మాప్రభువా!
 మఱి ప్రపక్తమూలమున మాకు నీవు వాగ్దానముచేసినదాని నొసంగుము.
 తీర్పుదినమందు మమ్ము అవమానపఱపకుము. నిశ్చయముగా నీవు వాగ్దానము
 నకు వ్యతిరేకముగాఁ జేయవు అని వేడుదురు. 195. పిదప వారి ప్రభువు వారి
 ప్రార్థన అంగీకరించి మిలో పురుషుఁడుగాని, స్త్రీగాని చేసిన కర్మలను వ్యర్థ

ము చేయను. మీరందఱు ఒకరినొకరు చేరినవారని సెలవిచ్చెను. ఎవరు తమ దేశమును విడచి, తమ ఇ-డ్లనుండి తఱుమఁబడి నామ్మామందు కష్టములు పొంది, యుద్ధమాడి వధింపఁబడిరో వారి పాపములను వారినుండి తొలఁగింతును. మఱియు కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములో వారికి నివాస మొసంగుదును. ఇది దేవునియొద్దనుండి వచ్చిన పుణ్యఫలితము. దేవునియొద్ద మంచి పుణ్యఫలితములున్నవి అని సెలవిచ్చెను.

వ్యా॥ 189: 191. బుద్ధిమంతులు భూమ్యాకాశములను అందలి సమస్తమును యోచించినచో ఇంతటి గొప్పసృష్టి క్రమముగానడచుట రాత్రింబవళ్లు వచ్చుట పోవుట మొదలగునవి కాలఋతువులక్రమము ఒక సృష్టికర్త లేక జరుగనేరదు అని నిశ్చయించి దేవుని ప్రతిస్థితిలో ఎల్లప్పుడును స్మరింతురు. యోచించినపిదప ఓ మా ప'భువా నీవు ఈసృష్టిని వ్యర్థముగాఁజేయలేదు. దీనికి గొప్ప ఫలితమున్నది. అదియే పరలోకజీవనము. ఇహమునందు మానవుడు విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసినచో దాని ఫలితముగా పరలోకమందు నరకమునుండి మోక్షము స్వర్గములభించును. 192. అందులకే బుద్ధిమంతులగు భక్తులు తమ్ముదేవుఁడు నరకమునుండి తప్పింపవలెను. నరకములోవేసి అవమానపఱచవలదని వేఁడుకొనుచున్నారు. నరకములోపడిన అవిశ్వాసులకు రక్షించి తోడుపడువారెవరునులేరు. 193. హజ్రత్ పైగంబరులవారు దేవుని విశ్వసించుట ప్రచారముచేసి ప్రజలకు విశ్వాసమునకురండని పిలుచుట, విని విశ్వసించినవారు మేము విశ్వసించితిమి. కావున మా ఘోరపాపములను పొరపాటులను త్నమించి భక్తులగు పుణ్యాత్ములతోఁబాటు మాకు మరణమొసంగుమని దేవునితో వేఁడుకొనుచున్నారు. 194. విశ్వాసులకు ఇహమునందు శత్రువులపై జయమును లోకరాజ్యమును పరమునందు మోక్షమునొసంగుదునని దేవుఁడు ప్రవక్తలమూలమున ప'జలకుఁ దెలిపియున్నాఁడు. ఆ వాగ్దానము ప్రకారముగా మాకు నొసంగుమనియు తమకు ఏలాటిఅవమానము తీర్పు దినమందు కాకుండునట్లుచేయుము అని భక్తులు ప్రార్థించుచున్నారు. మఱి దేవుఁడు తనమాట తప్పనివారఁడు. 195. మానవులందఱును ఆదము, హవ్వనుండిపుట్టినవారు. స్త్రీలు పురుషులు, ఎవరుచేసిన పాపపుణ్యముల ఫలితము, వారి కేలభించును. ఎవరి కర్మఫలమును వృథాపోదు. అందు స్త్రీపురుషుల భేదములేదు. మంచిచెడుగులకు దానికిఁదగిన ఫలితము లభించును. కావున ఇస్లామ్లోచేరి దేవుని విశ్వసించినందులకు దుష్టులగు అవిశ్వాసులు (మక్కా ఖురైషులు) ముసల్మానులకు పెట్టరానిచాధలు పెట్టిరి. తుదకు ముసల్మానులు తమ జన్మభూమిని, గృహములను వదలి మదీనాపురాము చేరిరి. అచ్చటకూడ శత్రువులు వదలక వారిపై దండెత్తిపచ్చిరి. అప్పుడు ముసల్మానులు యుద్ధమాడి యుద్ధములోవధింపఁబడిరి. అట్టి భక్తులపాప

ములను పొరపాట్లును దేవుడుతీమించి వారిపుణ్యముల ఫలితముగా వారికిస్వర్గ నివాసము నిత్తునని నెలవిచ్చుచున్నాడు అట్టి భక్తుల కర్మలు వృథాపోవు.

196. లా-యగుర్-రన్నక-తఖుల్లు - బుల్ల జీన-కఫరూ ఫిల్ బిలాద్. 197. మ తాఉన్-ఖలీలున్-సుమ్మ-మావాహుమ్-జహన్నము-వబీసల్-మిహాద్, 198. లా కినిల్లజ్జీ-నత్త ఖా-రబ్బహుమ్-లహుమ్-జన్నాతున్-తజ్జీ-మిన్-తహ్-తి-హల్-అన్-హారు-ఖాలిదీన-ఫీహా-నుజులమ్-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి-వమా-ఇన్-దల్లాహి-ఖై రుల్ లిల్-అగ్రాత్.

196. పురములలో ఆవిశ్వాసుల సంచారమువలన నీవు మోసపోతుము. 197. ఇదికొద్ది భాగ్యఫలము. పిదప వారికి స్థిరనివాసము నరకమున్నది. అది చాల చెడ్డనివాసము. 198. కాని ఎవరు తనప్రభువునకు భయపడుచుండిరో వారికి కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములున్నవి. అందువారు దేవునినుండి ఆ తిథ్యము పొందుచు అందు సదాయుండురు. మఱి దేవునియొద్దనుండునవి పుణ్య వంతులకు చాలశ్రేష్ఠమైనవి.

వ్యా॥ 196:198. ఆవిశ్వాసులు పురములో తిరుగుచు, వ్యాపారము చేయుచు ధనము సంపాదించుచు విజ్ఞప్తిగచున్నారు. వీరి భోగభాగ్యములు చూచిముసల్మానులు మోసపోగూడదు. ఇదికొద్దిసౌఖ్యము. కొన్నిదినములు మాత్రముండునది. పిదపసదా నరకబాధ అనుభవించుచుండురు. అందుండివారికి విముక్తి లేదు. కావున విశ్వసించి భయభక్తులుగలిగి యుండవలెను. దానిఫలితము శాశ్వత స్వర్గసౌఖ్యము. అందుపుణ్యాత్ములు దేవునికి ఆతిథులగుదురు. ఎట్లు ఆతిథిచింత లేకుండ ఆతిథ్యము పొందునో అటులే సత్కర్మములుచేసిన విశ్వాసులును, సౌఖ్యమును సదా అనుభవించురు. దేవునియొద్దనుండు పుణ్యఫలితమే శ్రేష్ఠమైనది. ఇహలోక భోగములు నశించునవి.

199. వఇన్న-మిన్-అహ్-లిల్-కితాబి-లమన్-యూమిను-బిల్లాహి-వమా ఉన్ జిల-ఇల్లై కుమ్ వమాఉన్ జిల ఇల్లై హిమ్-ఖాషి-ఈన-లిల్లాహి - లాయష్-త రూన బిఆయాతిలాహి-సమనన్-ఖలీలన్-ఉలాఇక-అజ్రహుమ్-ఇన్-ద-రబ్బిహిమ్-ఇన్నల్లాహ-సరీఉల్-హిసాబ్.

199. మతియుగ్రంథము గలవారిలో కొందఱు దేవునిని, మీకొసంగబడిన గ్రంథమును, వారికి నొసంగబడిన గ్రంథమును విశ్వసించి దేవునికి భయపడువారును గలరు. వారు దేవునివాక్యములకు బదులుగాకొద్దివెల పుచ్చుకొనరు, అట్టివారికి వారిప్రభువుపద్ద వారి ఫలితమున్నది. నిశ్చయముగా దేవుడు శీఘ్ర

ముగా లెక్కతీసికొనువాఁడు.

వ్యా॥ 199. ఇందు ప్రత్యేకముగా యూదులలోను క్రైస్తవులలోనుగల విశ్వాసులగు భక్తులనుగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. ఆ భక్తులు దేవుని హజ్రత్ పై గంబరులవారి మూలమున ముసల్మానులకు నొసంగబడిన ఖురానె షరీఫును తమకు నొసంగబడిన మతగ్రంథములగు తౌరాతు ఇన్జీలును విశ్వసించి దేవునికి నమ్రులై ఆతనియందు భయభక్తులు గలిగియున్నారు. వారు ఇతరులవలె లంచము పుచ్చుకొని దేవుని వాక్యములను దాచి తారుమాటుచేయువారు కారు. ఇట్టివారికి దేవుఁడు వారి కర్మల ఫలిత మొసంగును. కర్మలతీర్పుకుఁ గాను శీఘ్రములోనే తీర్పుదినము రానున్నది. అపుడు దేవుఁడు వెంటనే కర్మలగూర్చి తీర్పుచేయును. అందేలాటి ఆలస్యము జరుగదు.

200. య-అయ్యుహ-లజ్జీన-ఆమనుస్-బిరూ-వసాబిరూ-వరాబితూ-వత్త
ఖులాహ-లఅలకుమ్-తుఫ్-లిహూన్.

200. ఓవిశ్వాసులారా! మీరు ఓర్పుగలిగియుండుఁడు. సాహసమువహింపుఁడు. సిద్ధముగనుండుఁడు. మీరు విజయము పొందుటకై దేవునికి భయపడుచుండుఁడు.

వ్యా॥ 200. ఇది సూరాకు అంత్య వాక్యము. ఇందు సూరాలోని ముఖ్యాంశములు ముసల్మానులు అనుసరించుటకై దేవుఁడు సెలవిచ్చుచున్నాఁడు. విశ్వాసులు అన్ని కష్టములలోను ఓర్పువహించి స్థిరవిశ్వాసముగలిగియుండవలెను. శత్రువులను మార్కొనునపుడు తెంపు వహించి స్థిరముగాఁజొమ్మిచ్చి నిలువవలెను. కాలమునకుఁ దగినట్లు శత్రువులను మార్కొని ఆత్మ, ధర్మ, దేశరక్షణార్థమై దేవుని ప్రీతికొఱకు యుద్ధసామగ్రిలు తయారుచేసికొని ఏలాటి లోపములేకుండ సిద్ధముగా నుండవలెను. ఇవన్నియు పూర్తిగా సిద్ధపఱచుకొనిన పిదప దేవునిపై నాధారపడి ఆతనికి భయపడియుండవలెను. అపుడు ఉభయలోకములలోను విజయము చేకూరును. ఇప్పటి ముసల్మానులు తమ పూర్వపు ఔశ్వర్యములు తమకు లభింపవలెనన్న ఈ ఖురానువాక్యమును ఆదర్శముగాఁ జేసికొని దాని ననుసరింపవలెను. అపుడు ఇహమునందు తాము గోలుపోయిన లోకరాజ్యమును పరమునందు మోక్షమును లభించును. దేవుఁడు ముసల్మానులందఱకును తన దివ్యమైన ఖురాను గ్రంథము ననుసరించునట్లు బుద్ధి నొసంగుగాత (ఆమీన్ సుమ్మ ఆమీన్).

—♦ సూరయేనిసా (స్త్రీలు) మదనీ 177 వాక్యములు. ♦—

ఇది ఒక గొప్ప సూరా. ఇందు స్త్రీలనుగూర్చిన ధర్మములు పెక్కుగలవు. అందుచే దీనికి సూరయేనిసా, (స్త్రీలసూరా) అని పేరుగలిగెను.

బిస్మిల్లాహ్ హిష్టహ్ హ్ నిష్టహ్ హ్.

అమిత దయగలవాఁడును ప్రేమించువాఁడునగు దేవునిపేరు.

1. యాఅయ్యహన్నా-సుత్తఖూ-రబ్బకుముల్లజ్-ఖిలఖికుమ్-మిన్-నఫ్ సిన్-
వాహిదతిన్-వఖిలఖి-మిన్-హజ్జోజహ్-వబస్స-మిన్-హుమా-రిజ్జాలన్-కసీరన్-వని
సాలన్-వత్తఖుల్లా హల్లజ్జ్-తసాఅలూన-బిహీ-వల్-ఆర్ హామ-ఇన్నల్లాహ-కాన-
అల్లెకుమ్-రఖీబా.

1. ఓ జనులారా! మిమ్ము ఒకయాత్మనుండిపుట్టించి దానినుండి దాని జతనుపుట్టించి, ఆయిద్దఱివలన అనేకపురుషులను స్త్రీలను వ్యాపింపజేసిన మీ ప్రభువునకు భయపడుఁడు. మఱియు మీరు ఎవనిపేరుతో ఒకరినొకరు అడుగు కొందురో ఆదేవునికి భయపడుఁడు, మఱి బంధువిషయముగూర్చి జాగ్రత్తగా నుండుఁడు నిశ్చయముగా దేవుఁడు మిమ్ము కనిపెట్టియున్నాఁడు.

వ్యా|| 1. దేవుఁడు ముందు ఆదమునుపుట్టించెను. ఆయననుండియే ఆయనకు జతగా హవ్వానుపుట్టించెను. ఈయిద్దఱు భార్యాభర్తలవలన అనేకులు పురుషులను స్త్రీలనుపుట్టించి లోకములో వ్యాపింపజేసెను, దేవుఁడు సృష్టికర్తయును పోషకుఁడును, కావున ఆతఁడే పూజలకర్తుఁడు. ఆతనికి విధేయులై జనులు యుండవలెను. ఆతఁడు తన ప్రవక్తలమూలమున పంపినధర్మములను అనుసరింపవలెను. మానవుఁడు తన ప్రతివిషయములో దేవునిపై నాధారపడియున్నాఁడు. తనకు నేడైన సహాయము నితరులతో కావలసినచో దేవునిపేరుతో నడుగును. తమ కార్యములలో నమ్మకమునకుగాను దేవుని నామముతో ప్రమాణముచేయును. కావున మానవుఁడు అట్టిదేవునికి భయపడి ఆతనికి విధేయుఁడై యుండవలెను. జనులందఱును ఒకతండ్రితోఁ బుట్టినవారు. వారికి పరస్పర వికమత్వముండవలెను. వారు ఒకరికొకరు తోడుపడి సోదరభావము వహింపవలెను. ప్రత్యేకముగా బంధువులతో సమీపసంబంధముండును. కావున వారి విషయము చాల జాగ్రత్తగానుండి వారి హక్కులనొసంగుచు వారియందు ప్రేమ గలిగియుండవలెను. బంధుత్వమును తెంపరాదు. అట్లు చేయువారు దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. దేవుఁడు అందఱి కర్మలను కనిపెట్టియున్నాఁడు. కావున సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. ఎవరికర్మలకుఁ దగినఫలితము వారికి నొసంగును. దేవునికి భయపడి బంధువులకు అన్యాయముచేయక వారికి మేలు చేయుచుండవలెను.

2. వ-ఆతుల్-యతామా-అమ్మాలహుమ్-వలా-తత-బద్దుల్-ఖబీసబిత్-

తయ్యిబి-వలా-తాకులూ-అమ్మవాలహుమ్-ఇలా-అమ్-వాలికుమ్-ఇన్నహు-కాన-
హూబన్-కబీరా. 3. వఇన్-ఖిఫ్తుమ్-అల్లాతుఖ్-సిత్తూ-ఫిల్-యతామా-ఫన్
కిహూ-మాతా-బలకుమ్-మినన్-నిసాఇ-మస్నా-వసులాస-వరుబా-అ-ఫఇన్-ఖిఫ్
తుమ్-అల్లా-తా-దిలూ-ఫవాహిదతన్-బే-మా-మలకత్-బి-మానుకుమ్-జాలిక-
అద్నా-అలా-తడోలూ. 4. వఆతున్-నిసాఅ-సదుఖా-తిహిన్న-నిహొలతన్-ఫఇన్-తిబ్
న-లకుమ్-అన్-పైఇన్-మిన్ హు-నఫ్సన్-ఫకులూహు-హనీఆమ్-మరీఆ.

2. తండ్రిలేని బిడ్డలధనము వారికిచ్చివేయుడు. మంచిదితీసికొని చెడ్డదియియ్యకుడు. వారిసొత్తును మీసొత్తుతోఁగలుగుకొని తినివేయకుడు. నిశ్చయముగా అది ఘోరపాతకము. 3. మఱి తండ్రిలేని ఆడుబిడ్డలవిషయమున మీరు న్యాయముచేయలేరని భయపడినచో ఇష్టపడిన ఇతరస్త్రీలను ఇద్దఱునుగాని ముగ్గురనుగాని నలుగురనుగాని వివాహమాడుడు. మఱియు మీరు వారిమధ్య న్యాయముగా వర్తింపలేము అని భయపడినచో ఒక్కతేనే వివాహమాడుడు. లేక మీకు సొత్తుగానుండు మీ బానిసస్త్రీలను పెండ్లాడుడు ఇట్లు చేయుటలో మీరు అన్యాయముగా వర్తింపరను ఆశయముగలదు. మఱియు మీరు స్త్రీలకు వారి మహారు సతనముతో నిచ్చివేయుడు. పిదప స్త్రీలు తమ యిష్టముతోనే తమ మహారులోనుండి కొంతభాగము మీకు వదలిపెట్టినచో దానిని సంతోషముతో ఆనుభవింపుడు.

వ్యా॥ 2. బంధువులలో తండ్రిలేని బిడ్డల విషయము చాల జాగ్రత్తవహింపవలెను. తండ్రిలేని బిడ్డలు యుక్తవయస్సుగలిగి నపుడు వారిధనమును వారియాస్తిని వారిరక్షణకర్త ఒప్పగించవలెను. అందేలాటి దోహదము చేయరాదు. వారిమంచివస్తువు తీసికొని దానికిబదులుగా చెడువస్తువునియ్యరాదు. రక్షణకర్త తనయింటి ఖర్చులతోఁగూడ ఆబిడ్డలఖర్చులు కలుపుకొని పోషింపవచ్చును అని సూచనగలదు. దానికిసాక్షిపెట్టుకొని ఆబిడ్డల సొత్తును ఎక్కువ ఖర్చుచేసి తనసొత్తునుమిగిలించుకొనరాదు. అట్లు చేయుట మహాపాపము. తండ్రిలేని బిడ్డలసొత్తును వారివరాదు. బంధువులుగానుండియు అట్లుచేయుట మహాపాపముగదా! 3. తండ్రిలేని ఆడుబిడ్డలు ధనము సౌందర్యము గలిగియున్నప్పుడు సౌందర్యములేకున్న ధనమునందలి ఆశతో సంరక్షణకర్తలు ఆబిడ్డలను ఇతరులకిచ్చి వివాహముచేయక ధనము నితరులకుఁ జేరుననితామే యిష్టములేకున్నను వారిని పెండ్లాడి వారివిషయమున న్యాయముచేయలేక పోవుచుండిరి. అట్లువలదు. మీరున్యాయముగా వర్తింపలేనప్పుడు వారినివదలి ఇతరస్త్రీలను ఒకే

తూరి నలుగురు వఱకు మిరిప్పపడిన వారిని పెండ్లాడవచ్చును. భార్యఒకతె కన్నయెక్కువగానున్నపుడు వారిమధ్యవస్త్రము భాజనము రాత్రిపడక మొదలగు విషయములలో ధర్మప్రకారముగా హెచ్చుతగ్గులు తేకుండ వర్తింపవలెను. వారిహక్కులను న్యాయముగా పూర్తిచేయలేనపుడు ఒక్కభార్యతో తృప్తిచెంది యుండవలెను. లేక బానిసస్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును. ఒకభార్యలేక బానిసస్త్రీలను వివాహమాడుటవలన అన్యాయము జరుగదు. అను ఆశయముగలదు. కావునశక్తిగలిగి న్యాయముగావర్తింపగలమని ధైర్యముగలవారు ఒకతెకన్న ఎక్కువమంది స్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును. నలుగురుభార్యల కన్న ఎక్కువమందిని వివాహమాడకూడదు. 4. పురుషుఁడు వివాహమాడునపుడు స్త్రీకిచ్చుధనము మహారు అనబడును. భర్తలు తమభార్యలకు మహారులను ఏలాటి జగడములేకుండ సంతోషముతో నిచ్చివేయవలెను. భార్యలు ఏలాటి బలవంతములేక తమంతట తామే సంతోషముతో మహారులోని కొంతభాగము వదలిపెట్టిన లేక తాముపుచ్చుకొన్నపిదప కొంతభర్తలకు వాపసు చేసిన ఆభాగము భర్తలు అనుభవింపవచ్చును. అందుఏలాటి దోషములేదు.

5. వలా-తూతుస్-సుఫహా-అ-అమ్వాల-కుముల్-లతీ-జఅ-లల్లాహు-లకుమ్-ఖియామన్-వర్-జుఖూహుమ్-ఫీహా-వక్ సూహుమ్-వఖూలా-లహుమ్-ఖాలమ్-మఅ-రూఫా.

5. మఱియు దేవుఁడుమీకు జీవనాధారముగాఁ జేసిన మీధనమును అవివేకులకునిచ్చి వేయకుఁడు. మఱియు వారికి దానినుండి ఆహారమును వస్త్రము లిచ్చుచుండుఁడు. వారికిఁదగినమాటలలో తృప్తిపఱపుఁడు.

వ్యా॥ 5. ధనమును కాపాడజాలక దానిని వృథాఖర్చుపెట్టు అవివేకులకు ఇయ్యగూడదు. ధనమునుదేవుఁడు జీవనాధారముగాఁ జేసియున్నాడు. అట్టిదానిని పాడుచేసి నిటుపేదలై భిక్షమెత్తుట వివేకమైన పనిగాదు. ధనము ఎవరిస్వాధీనములో నుండునో వారుదానినుండి వారికి అన్నవస్త్రము లిచ్చుచుండవలెను. వారికిఁదగిన బుద్ధులుచెప్పుచుండవలెను. ఈ అవివేకులలో బుద్ధిలేని కుమారులును, భార్యలును చేరుదురు. వారిచేతికి ధనమియ్యరాదు. వారి ఖర్చులను జరుపుచుండవలెను.

6. వబ్ తలుల్-యతామా-హత్తా-ఇజ్జా-బలగున్-నికాహ-ఫయిన్-ఆనన్ తుమ్-మిన్ హుమ్-రుస్-దన్-ఫద్ ఫడి-ఇలై హిమ్-అమ్వాలహుమ్ - వలాతాకు లూహా-ఇస్రాఫన్-వబిదారన్-అన్యక్ బరూ-వమన్ కాన-గనియ్యన్-ఫల్-యస్

తా-ఫిఫ్-వమన్-కాన-ఫఖీరన్-ఫల్-యాకుత్-బిత్-మఅ-రూఫి-ఫఇజా-దఫఅ-తు
మ్-ఇల్లె హిమ్-అమ్-వాలహుమ్-ఫఅమ్-హిదూ - అల్లె హిమ్-వకఫా-బిల్లాహి-
హాసీబా.

6. తండ్రిలేని బిడ్డలను వివాహమునకు యుక్తవయస్సు వచ్చునంతవఱకు పరీక్షింపుడు. పిదప మీరువారియందు యోగ్యతచూచినచో వారిధనమును వారికప్పగించుడు. వారు పెద్దవారగుదురను తలంపుతో (భీతితో) వారిసొత్తును వృథాగాను, తొందఱగాను, తిని వేయకుండు. మఱియు ధనవంతుడగు సంరక్షకుడు తండ్రిలేని బిడ్డలసొత్తును ముట్టగూడదు. మఱియు బీదవాడగు నున్న సంరక్షకుడు ధర్మప్రకారముగా తినవలెను. పిదపవారిసొత్తును వారికప్పగించునపుడు దానికిసొత్తులునుంచుకొనుండు. మఱియు దేవుడు లెక్కతీసికొనుటకుచాలును.

వ్యా॥ 6. తండ్రిలేని బిడ్డలకు సంరక్షకులుగానున్నవారు అవలంబింపవలసిన ధర్మము లిందు చెప్పబడినవి. ఆ బిడ్డలను లోకవ్యవహారములందు సరిగ శిక్షణచేయుచు వారు వివాహమునకుఁ దగిన యుక్తవయస్సుపొందునంతవఱకు వారిని పరీక్షించుచుండవలెను. వారు యుక్తవయస్సు పొందిన పిదప వారికి లోకవ్యవహారమునందు యోగ్యత బుద్ధి సరిగా నున్నచో వారి ఆస్తిసొత్తులను వారికి అప్పగింపవలెను. అపుడు సొత్తుల నుంచుకొనవలెను. అట్లు చేయుటలో జగడములకు వీలుండదు. దేవుడు సర్వము దెలిసినవాడు. ప్రతి మనుజునికర్మల లెక్క తీసికొనును. కావున తండ్రిలేని బిడ్డలసొత్తు విషయమున న్యాయముగ నడచుకొనవలెను. సంరక్షకుడు ధనవంతుడైనచో తాను చేయు సేవకుఁగాను వారి సొత్తునుండి జీతముపుచ్చుకొనఁగూడదు. సంరక్షకుడు బీదవాడైనచో తాను వారికి చేయు సేవకు బదులు ధర్మముగా జీతముపుచ్చుకొనవచ్చును. మఱియు తండ్రిలేని బిడ్డల సొత్తును వృథాగాగాని తొందఱగాగాని వారు పెద్దవారై తమ సొత్తును తీసికొనుదురను ఉద్దేశముతో తినివేయఁగూడదు. వారి యాస్తిని భద్రముగా కాపాడి వారికి అప్పగించవలెను. ఎవరైన బిడ్డలు వదలి చనిపోయినచో ముసల్మానులు వారి ఆస్తిని కాపాడుటకు నమ్మకముగల వారిని సంరక్షకులుగా నియమించి దానికి సొత్తులుగానుండి బిడ్డలు పెద్దవారై పిదప వారి యాస్తిని పెద్దమనుష్యులయెదుట అప్పగించుట ధర్మము.

7. లిక్రిజాలి-నసీబున్-మిమ్మా-తరకల్-వాలి దాని. ఫల్ అఖ్-రబూన-మిమ్మా-ఖిల్ల-మిన్ హు-బా-కసుర-నసీబమ్-మఫ్ రూజా. 8. వఇజా-హజరల్-ఖిస్మత-ఉలుల్-ఖుర్బా-వల్-యతామా-వల్-మసాశీను-ఫర్-బుఖూ-హుమ్-మిన్-

హుమ్-వఖూలూ-లహుమ్-ఫౌలమ్-మఅ-రూఫా. 9. వల్-యఖ్-షల్లజీన-లౌ
తరకూ-మిన్-ఖల్-ఫిహిమ్-జుర్రీ-యతన్-జిఆ-ఖ్-భాఫూ-అలెహిమ్ - ఖల్-
యత్తఖుల్లాహ-వల్-యఖూలూ-ఫౌలన్-సదీదా. 10. ఇన్నల్లజీన - యాకు
లూన-అమ్వాలల్-యతామా-జుల్మన్-ఇన్నమా యాకులూన-ఫీ-బుత్తూనిహిమ్
నారన్-వసయస్-లౌన-స-ఈరా.

7. తల్లిదండ్రులును, బంధువులును వదలిన ఆస్తిలో పురుషులకును భాగము గలదు. మఱియు తల్లిదండ్రులును, బంధువులును వదలిన ఆస్తి కొంచె మైనను, ఎక్కువైనను అందు స్త్రీలకును భాగమున్నది. భాగమిటు విధింపబడి యున్నది. (భాగము విదితముగా నియమింపబడియున్నది.) మఱియు ఆస్తిని పంచునపుడు బంధువులును, తండ్రిలేని బిడ్డలును బీదవారును వచ్చినచో అందు వారికి కొంత నొసంగుడు. మఱి వారితో మంచి మాటలు పలుకుడు. 9. మఱియు ఎవరు తమ వెనుక చిన్న చిన్న బిడ్డలను తాము విడిచిపోయి, వారి విషయము భీతిచెందుదురో వారు భయపడవలెను. మఱియు వారు దేవునికి భయపడి ధర్మమైన మాటలు పలుకవలెను. 10. ఎవరు తండ్రిలేని బిడ్డల సొత్తును అన్యాయముగా తినుచున్నారో వారు తమ పొట్టలలో అగ్నిని నింపుకొనుచున్నారు. మఱియు వారు శిశువుముగానే నరకాగ్నిలో ప్రవేశింతురు.

వ్యా॥ 7. హజ్రత్ పైగంబరులవారికి పూర్వము తల్లిదండ్రులు బంధువులు వదలిన ఆస్తిలో కుమారులకు అందు పెద్దవానికి మాత్రమే భాగముండెను. అందు కుమార్తెలకును చిన్న బిడ్డలకును భాగము లేకుండెను. అది చాలా అన్యాయము గదా! అందు దేవుడు దానినిగూర్చి ఈ వాక్యములలోను ఇంక రాబోవు వాక్యములలోను పురుషులకును, స్త్రీలకును, కుమారులకును, కుమార్తెలకును, చిన్నవారికిని, పెద్దవారికిని ఆస్తి కొద్దిగానున్నను అధికముగానున్నను వారి వారికి దేవుడు భాగములు నియమించియున్నాడు. ఆ భాగములప్రకారము ఆస్తి పంచుకొనవలెను. అందేలాటి అన్యాయము జరుగకూడదు. 8. ఆస్తి పంచుకొను సమయములో ఆస్తిలో హక్కులేని బంధువులు అనాధ శిశువులును, నిఱువేదలును వచ్చినపుడు ఆస్తిలోనుండి కొంత వారికి నియ్యవలెను. అట్లు ఇయ్యలేకపోయినను వారి మనస్సులకు నొప్పిగలుగకుండమంచిమాటలు పలుకవలెను. దుర్భాషలాడకూడదు. 9. తండ్రిలేని బిడ్డలకు సంరక్షకులుగా నున్నవారును, ఇతరులును ఆ బిడ్డల విషయములో, న్యాయముగా వర్తింపవలెను. వారు తాము చనిపోయి తమ వెనుక తమ బలహీనులగు చిన్న చిన్న

బిడ్డలను వదలినచో వారికి ఇదే గతి పట్టును అని భయపడి తమ బిడ్డల మేలు కోరునట్లు ఆ తండ్రిలేని బిడ్డల విషయము వారు నూహించి దేవునికి భయపడి వారి విషయమున మంచిమాటలు పలికి వారికి నొప్పి కాకుండ తోడుపడి యు పకారము చేయవలెను. 10. తండ్రిలేని బిడ్డల ధనమును అన్యాయముగాతిన రాదు. అది మహాపాపము. దాని ఫలితము నరకాగ్నికి ప్రవేశము. వారు పొట్ట లలో నింపునది అన్నముగాదు. అగ్ని ! అది నరకాగ్ని !!

11. యూసీ-కుముల్లాహు-ఫీ-బౌలాదికుమ్-లిజ్జకరి-మిసేలు-హుజ్జీల్-ఉన్-స-యైని-ఫిల్-కున్న నిసాలిన్-ఫాఖిస్-నతైని-ఫలహున్న-సులుసా - మాత రక-వల్లిన్-కానత్-వాహీదతన్-ఫలహన్-నిస్-పు-వలి-అబ్-వైహి-లి-కుల్లి-వాహీ-దిమ్-మిన్-హు-మస్-సుదుసు మిమ్మాతరక-ఇన్-కాన-లహూ-వలదున్-ఫ-ఇల్-మ్-యకుల్-లహూ-వలదున్-వవరిసహూ-అబ్-వాహు-ఫలి-ఉమ్మిహిస్-సులుసు - ఫ-ఇన్-కాన-లహూ-ఇఫ్-వతున్-ఫలిఉమ్మిహిస్-సుదుసు-మింబల-ది-వసియ్యతిన్-యూసీ-బిహీ-బౌదైనిన్-ఆబాఉకుమ్-వఅబ్-నాఉకుమ్-లాతద్-రూన - అయ్యు హుమ్-అఫ్-రబు-లకుమ్-నఫ్-అన్-ఫరిజతమ్-మినల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-కాన-అలీ-మన్-హుకీమా.

11. దేవుడు మీ బిడ్డల విషయము మగబిడ్డకు ఆడబిడ్డకు లభించు భాగమువంటి రెండు భాగము లియ్యవలెనని మీకు ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. చనిపోయినవారికి ఆడబిడ్డలే యుండి(ఇద్దటికంటె నెక్కువమందియున్నచో) వారికి ఆ స్త్రీలో మూడింట రెండుభాగములున్నవి. మఱియు ఒక్కతెయున్నచో ఆమెకు సగముగలదు. చనిపోయినవానికి బిడ్డలున్నచో ఆతని తల్లిదండ్రులకు ఒక్కొక్కవానికి ఆఱింట ఒక్కొక్కభాగము గలదు. మఱియు చనిపోయిన వానికి బిడ్డలులేనిచో వాని తల్లిదండ్రులు వారసులగుదురు. అందు ఆతని తల్లికి మూడింట ఒక భాగముగలదు. పిదప చనిపోయినవానికి అన్నదమ్ములున్నచో ఆతనితల్లికి ఆఱింట ఒక భాగముగలదు. ఈ ఆ స్త్రీని పంచుట, చనిపోయినవాని వసియ్యత్తు (మరణశాసనము)ను అప్పును తీర్చిన పిదప మిగిలినదానిలో నున్నది. మీతండ్రిలలోను మీకుమారులలోను ఎవరు మీకు ఎక్కువలాభకారుగా మీకుఁదెలియదు. ఇది దేవుడు విధించినయజ్ఞ. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వజ్ఞుడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా॥ 11. ఇక చనిపోయినవాని ఆ స్త్రీభాగములువివరింపఁబడుచున్నవి. చనిపోయినవాని ఆ స్త్రీలో ముందు వాని సమాధి ఖర్చులుదీసి అప్పునుదీర్చి

మిగిలిన ఆస్తిలో చనిపోయినవాఁడు వసియ్యుత్ (మరణ శాసనము) చేసిన యెడల అది మూఁడింట నొక భాగములోగానే తీర్చివేసి మిగిలిన ఆస్తిని వారసులు పంచుకొనవలెను. కుమార్తెకు ఒక భాగము. కుమారునికి అంతటి రెండు భాగములు. ఉ॥ ఒక రూపాయ కూతురు భాగమునకువచ్చిన కుమారునికి రెండు రూపాయలు వచ్చును. కుమారులు కుమార్తెలున్నప్పుడు పంచుకొనవలెను. చనిపోయినవారికి కుమారులు లేకుండ కుమార్తెలేయున్నచో, ఒక్కతే యున్నచో సగము దొరకును, ఇద్దఱు కుమార్తెలు లేక వారికంటె నెక్కువమంది కుమార్తెలుండిన వారందఱకు మూఁడింట రెండు భాగములు వచ్చును. చనిపోయినవానికి సంతానముండి తల్లిదండ్రులున్నచో తండ్రికిఆఱింట ఒక భాగమును తల్లికి ఆఱింట ఒకభాగము వచ్చును. చనిపోయినవానికి సంతానము లేకుండ తల్లిదండ్రులున్నచో తల్లికి మూఁడింట ఒక భాగమును, తండ్రికి మిగిలిన మూఁడింట రెండు భాగములు వచ్చును. చనిపోయినవానికి సంతానము లేక అన్నదమ్ములు, అక్కచెల్లెండు ఒక్కనికన్న ఎక్కువమందియున్నచో అపుడు తల్లికి ఆఱింట ఒకభాగము వచ్చును. మిగిలినది వానితండ్రికివచ్చును. అపుడు వానిఅన్నదమ్ములకు భాగములేదు. చనిపోయినవానికిఒక్కఁడుతమ్ముఁడు లేక అన్న లేక ఒకతే చెల్లియయున్నచో వాని తల్లికి మూఁడింట ఒక భాగము వచ్చును. మిగిలినది తండ్రికి వచ్చును. ఈ వాక్యములో బిడ్డల భాగములును తల్లిదండ్రుల భాగములును వివరింపఁబడినవి. అందు కుమారుల భాగములకును తండ్రుల భాగములకు భేదముగలదు. దాని విషయము ఎవరివలన మీకు ఎక్కువలాభము గలుగునోమీకుఁ దెలియదు. ఈభాగములు దేవుఁడునియమించినది. దాని రహస్యములు యుక్తాయుక్తములు దేవునికిఁ దెలియును. కావున మీరు దేవుని యాజ్ఞప్రకారము భాగము పరిష్కారము చేసికొనుఁడు. అందేలాటి హెచ్చుతగ్గు చేయకుఁడు.

12. వలకుమ్-నిస్-ఫు-మాతరక-అజ్-వాజుకుమ్-ఇల్-లమ్-యకుల్-లహు

న్న-వలదున్-ఫఇన -కాన-లహున్న-వలదున్-ఫలకుముల్-రుబుడి - మిమ్మాతర
 క్-న-మిన్-బఅ-ది-వసియ్యతిన్-యూసీన-బిహ-బా-దైనిన్-వలహున్నర్-రుబుడి-
 మిమ్మా-తరక్తుమ్ ఇల్-లమ్యకుల్-లకుమ్-వలదున్-ఫయిన్-కానలకుమ్-వల
 దున్-ఫలహున్నస్-సుమును-మిమ్మాతరక్తుమ్-మిమ్బఅ-దివసియ్యతి - తూ
 సూన-బిహ-బా-దైని-వఇ-కాన-రజులు-యూరసు-కలాలత - అవిమ్-
 రఅతు-వలహూఅఖు-బా-ఉఖ్తు-ఫ-లి-కుల్లి-వాహి-దిమ్-మిన్-హుమస్-
 సుదుసు-ఫఇన్-కానూ-అక్సర-మిన్జా-లిక-ఫహుమ్-షురకాడి-ఫిస్-సులుసి-మిమ్

బిల-ది-వ-సి-య్య-తిన్-యా-సా-బి-హ-బా-దె-నిన్-గై-ర-మ-జా-రిన్-వ-సి-య్య-తమ్-
 మి-న-ల్లా-హి-వ-ల్లా-హు-అ-లీ-మున్-హ-లీమ్. 13. తి-ల్క-హ-దూ-దు-ల్లా-హి-వ-మ-
 య-తి-ఇ-ల్లా-హ-వ-ర-సూ-ల-హ-య-ద్-ఖిల్-హ-జ-న్న-తి-త-జీ-మిన్-త-హ్-
 తి-హల్-అ-హ-రు-ఖ-లి-దీ-న-ఫీ-హ-వ-జా-లి-కత్-ఫా-జుల్-అ-జీమ్. 14. వ-మ-
 అ-సి-ల్లా-హ-వ-ర-సూ-ల-హ-వ-య-త-అ-ద్ద-హ-దూ-ద-హ-య-ద్-ఖిల్-హ-న-ర-
 ఖ-లి-దీ-న-ఫీ-హ-వ-ల-హ-అ-జా-బుమ్-ము-హీమ్.

12. మీ భార్యలకు బిడ్డలు లేనిచో వారు వదలిపెట్టిన ఆస్తిలో మీకు సగము వచ్చును. మఱియు వారికి బిడ్డలున్నచో వారు వదలిపెట్టిన ఆస్తిలో మీకు నాల్గవభాగముగలదు. ఇది వారు గావించిపోయిన వసియ్యతును, వారి అప్పును తీర్చినపిదప పంచవలసినది. మీరు వదలిపెట్టిన ఆస్తిలో మీకు బిడ్డలు లేనిచో మీ భార్యలకు నాల్గవభాగముగలదు. మఱియు మీకు సంతానమున్నచో మీ స్త్రీలకు మీరు వదలిపెట్టిన ఆస్తిలో ఎనిమిదవభాగము గలదు. ఇది మీరు చేసిన వసియ్యతును మీయప్పును తీర్చినపిదప పంచవలసినది. మఱియు తండ్రి, బిడ్డలు లేని పురుషుఁడుగాని స్త్రీగాని చనిపోయి వారికి ఒకఁడు సోదరుఁడు లేక ఒక చెల్లెలుండినచో వారిలో ఒక్కొక్కనికి ఆఱంట ఒకభాగముగలదు. వారు ఒకనికన్నయెక్కుడు ముదియున్నచో వారందఱును మూడవభాగములో సరిగా పంచుకొనవలెను. (వారసులకు) నవ్వుముకలిగింపకచేసిన మరణశాసనము (వసీయతు)ను అప్పును తీర్చినపిదప ఆస్తిని పంచవలసినది. ఇది దేవునాజ్ఞ. మఱియు దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడును (క్షమ) సహనము గలవాఁడును. 13. ఇవి దేవుఁడు నియమించిన హద్దులు (ధర్మములు). మఱియు దేవుఁడు ఎవరు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యుందురో వారికి దేవుఁడు కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గ వనములలో నివాసమొసంగును. అందువారు సదాయుండురు. ఇది యేగొప్ప జయము. 14, మఱియు నెవరు దేవుని నియమములను అతిక్రమింతురో వారిని దేవుఁడు నరకములో పడవేయును. వారందు సదాయుండురు. మఱియు వారికి అవమానకరమగు నరకబాధకలదు.

వ్యా॥ 12. భార్యచనిపోయిన ఆమెకు బిడ్డలు లేనిచో భర్తకు ఆమె ఆస్తిలో సగముగలదు. ఆమెకు సంతానమున్నచో భర్తకు నాల్గవభాగము లభించును. భర్తచనిపోయి ఆయనకు సంతానము లేనిచో ఆతని భార్యకు నాల్గవభాగము గలదు. ఒక తెకిన్న ఎక్కువమంది భార్యలున్నచో వారందఱును ఆ నాల్గవభాగములో సరిగమానముగ పంచుకొనవలెను. భర్తచనిపోయి యాతనికి సంతానమున్నచో భార్యలకు ఎనిమిదవభాగము ఆతని ఆస్తిలోఁగలదు. భార్యలమహారు

అప్పువంటిది. అది భర్త ఆస్తిలోనుండి ముందు తీర్చి మిగిలిన యాస్తిలో భాగములు పంచవలెను. చనిపోయినవానికి తండ్రిగాని బిడ్డలుగాని లేనిచో వానిని “కలాలా” అందురు. పురుషుఁడుగాని స్త్రీగాని చనిపోయి వారికి తండ్రియును బిడ్డలును లేనప్పుడు సహూదరుఁడును సహోదరియునున్నచో వారికి భాగమువచ్చును. అన్నదమ్ములును, అక్కచెల్లెండును మూఁడువిధములుగా నున్నారు. “హాభీభీ” అనగా ఒక్కతల్లితండ్రికి పుట్టినవారు. “అల్లాతీ” సవతితల్లి బిడ్డలు. అందు తండ్రి ఒక్కఁడును తల్లి వేఱు. అఖ్యాఫీ తల్లిఒకతే తండ్రివేఱు. ఉదా:- ఒకస్త్రీ పెండ్లాడి మొదటిభర్తతో బిడ్డలుకనెను. మొదటిభర్త చనిపోయి లేక తల్లాఖు పొంది రెండవవానిని వివాహమాడినచో రెండవభర్తవలన గలిగిన బిడ్డలును మొదటిభర్త బిడ్డలును సోదరులగుదురు. ఈవాక్యములో మూఁడవరకములో చేరిన అఖ్యాఫీ అన్నదమ్ముల అక్కచెల్లెండ భాగమును గూర్చి చెప్పఁబడినది. చనిపోయినవానికి తండ్రియు బిడ్డలును లేనపుడు అఖ్యాఫీ సోదరుఁడు ఒక్కఁడు లేక సహూదరి ఒకతే యున్నచో ఆఱవభాగమువచ్చును. పెక్కుమంది యున్నచో వారికి మూఁడవభాగము లభించును. అందు సహూదరుఁడు సహూదరి సమానముగా పంచుకొనవలెను. మిగిలిన రెండు రకముల అన్నదమ్ములకు (చనిపోయినవానికి తండ్రియును బిడ్డలును లేనిచో) పూర్తి ఆస్తి లభించును. అందు మొదటి రకము (హాభీభీ) వారికి ఆస్తి చెందును. వారు లేనప్పుడు రెండవ రకము అల్లాతీవారికి ఆస్తి చెందును. వసియ్యతు పూర్తిచేయుటలో వారసులకు నష్టముగలుగకూడదు. అనఁగా ఆస్తిలో మూఁడింటనొక భాగముకంటె నెక్కువ వసియ్యతు చేయరాదు. 13. ఆస్తిభాగముల విషయము దేవుఁడు ఆజ్ఞ విధించియున్నాఁడు. కావున యేలాటి అన్యాయములేక ఆస్తి పంచుకొనవలెను. దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. ఎవరెట్లు చేయుదురో అది దేవునికిఁ దెలియును. దేవుఁడు తీవ్రమగువాఁడు. అవిధేయులకు శిక్షవిధించుటలో ఆలస్యము చేయును. కావున వారు మోసపోకూడదు.

14. ఈధర్మములన్నియు దేవుఁడు నియమించినది. వీని నతిక్రమింపఁగూడదు. అతిక్రమించి అవిధేయులైనవారికి నరకశిక్షయున్నది. దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరించుభక్తులకు స్వర్గనివాసము లభించును. నరకముతప్పి స్వర్గములభించుటయే గొప్పజయమును మోక్షమును దేవునిప్రవక్తకు అవిధేయులగువారికిఁగూడ అదే శిక్షగలదు. ఆతనికి విధేయులగువారికి మోక్షముగలదు.

హెచ్చరిక: ఆస్తి హక్కులగూర్చి వివరములు ప్రత్యేకముగా మతవిద్వాంసులు పుస్తకములు వ్రాసియున్నారు. ఆవివరములిచ్చట వివరించుటకు వీలులేదు. కావున ఇష్టపడువారు ఆ వివరగ్రంథములను చూచుకొనునది.

15. వల్లాతీ-యాతీనల్-ఫాహిషత-మిన్-నిసాఇకుమ్-ఫన్ - తమ్హిదూ-

అలైహిన్న-అర్-బఅతమ్-మిన్-కుమ్-ఫఇన్-షహిదూ-ఫ-అమ్ సికూహున్న-ఫీల్
 బుయూతి-హత్తా-యత-వఫ్ ఫా హున్నల్-హాతు-బె-యజ్-అలల్లాహు-లహు
 న్న-సబీలా. 16. వలజాని-యాతియానిహ-మిన్ కుమ్-ఫఅజూహుమా - ఫఇన్
 తాబా-వ-అస్-లహ-ఫఅఅ-రిజా-అన్ హుమా-ఇన్నల్లాహ-కాన-తవ్వాబర్-రహీ
 మా. 17. ఇన్నమల్-తొబతు-అలల్లాహి-లిల్లజీ-యఅ-మలూనస్-సూఅ- బిజ
 హ-లతిక-సుమ్మయతూబూన-మిక్-ఖరీబిక్-ఫఉలా ఇక-యతూబుల్లాహు-అలై
 హిమ్-వకానల్లాహు-అలీమన్, హకీమా. 18. వ-లై సతిత్-తొబతు-లిల్లజీన-య
 అ-మలూనస్-సయ్యి-అతి-హత్తా-ఇజా-హజర-అహదహుమ్-మూతు-ఖాల-
 ఇన్నీ-తుబ్-తుత్-అన-వలల్-జీన-యమూతూన-వహుమ్-కుఫ్ ఫారున్-ఉలా ఇక
 అఅ-తద్ నా-లహుమ్-అజాబన్-అలీమా.

15. మఱియు మీస్త్రీలలో నెవరైన రోతపని చేసినచో దానికి మీ
 లోని నలుగురు సాక్షులను తీసికొనిరండు. ఆ పిదప వారు సాక్ష్యమిచ్చినచో
 అట్టి స్త్రీలకు చావు వచ్చునంతవఱకును లేక దేవుడు వారికొఱకు పైదైన
 మార్గము నియమించునంతవఱకును ఇండ్లలో వారిని కట్టిపెట్టుడు. 16. మఱియు
 మీలో నిద్దఱు రోతపని చేసినచో వారిని శిక్షింపుడు. ఆ పిదప వారిద్దఱు
 త్తమాపణ కోరి తమ నడవడికను సవరించుకొన్నచో వారిని వదిలిపెట్టుడు. ని
 శ్చయముగా దేవుడు త్తమాపణ అంగీకరించువాడను దయాళుడును. 17.
 ఎవరు అజ్ఞానముచే పాపకార్యముచేసి శిశువుగా త్తమాపణకోరుచున్నారో
 వారి త్తమాపణ దేవుడు తప్పక అంగీకరించును. మఱి దేవుడు అట్టివారిని త్త
 మించును. మఱి దేవుడు సర్వజ్ఞుడును వివేచనాపరుడును. 18. పాపకార్యము
 లనే చేయుచుండినవారిలో నెవ్వనికైన మరణకాలము వచ్చినపుడు నే నిచ్చుడు
 త్తమాపణ కోరుచున్నానని పలికిన వాని త్తమాపణ అంగీకరింపబడదు. మఱి
 యు అవిశ్వాసులుగానే మృతినొందుచున్న వారి త్తమాపణకూడ అంగీకరింప
 బడదు. మేము వారికొఱకు బాధాకరమైన శిక్ష సిద్ధముచేసియున్నాము.

వ్యా॥ 15. స్త్రీలు వ్యభిచారముచేసినట్లు నలుగురు సాక్ష్యమిచ్చినచో
 వారిని శిక్షగా ఇండ్లలోనే బందీగా నుంచవలెను. మగవారు వ్యభిచారము
 చేసినచో అధికారి కోరినట్లు వారికి శిక్ష విధింపవలెను. ఇట్లు మొట్టమొదట
 దేవున్జూయాయను. తరువాత పెండ్లియైన స్త్రీగాని పురుషుడుగాని వ్యభి

చారముచేసి నలుగురి సాత్యమువలన రుజువైనచో వారిని రాళ్ళతోరువ్వించప
వలెను. పెండ్లికానివారు ఆ పని చేసినచో వారిని నూలు కొరడా దెబ్బలుకొట్ట
వలెను. ఈ శిక్ష బహిరంగముగా విధింపవలెను. దానిని చూచినవారికి బుద్ధి
గలుగును. ఆ పిదప వారు కావించిన పాపకార్యమునకు పశ్చాత్తాపము
నొంది తుమాపణకోరి సత్కర్మలై మంచి నడవడికతో నున్నయెడల వారిని
మరల సిందింపఁగూడదు. వారి జోలికి పోఁగూడదు. దేవుఁడు వారితుమాపణ
నంగీకరించి వారి పాపములను తుమించును. మఱియు అనుగ్రహించును. 17.
అజ్ఞానముచే పాపములుచేసి వెంటనే తమ పాపములకు పశ్చాత్తాపమునొంది
తుమాపణ కోరువారి తుమాపణ దేవుఁడు తప్పక అంగీకరించును. తెలిసియు
కావలెనని పాపములు చేసినవారిని తుమించుట దేవుని యనుగ్రహము. దేవు
నికి సర్వము దెలియును. ఎవరెట్లు తుమాపణ కోరుదురో వారిని దగినట్లు దే
వుఁడు తుమించును. 18. పాపములే చేయుచు పశ్చాత్తాపపడక అవసానకాల
ము(సక్రాత్)లో పరలోకమునకు సంబంధించినవిషములు కన్నులార చూచినపుడు
పాపములు తుమింపుమని దేవుని వేఁడిన అంగీకరింపఁబడదు. అటులే అవిశ్వా
సము (కుఘరు) లోనే చనిపోవువారు తుమింపఁబడరు. చావు రాకమునుపే, వి
శ్వసించినచో పూర్వపుపాపములు తుమింపఁబడును, అవిశ్వాసస్థితిలో మృతి
నొందువారు తుమింపఁబడరు. అట్టి వారికొఱకు నరకచాధ సిద్ధముగా నున్నది.

19. యా-అయ్యుహ్-ల్లజీన-ఆమనూ-లాయహిల్లు-లకుమ్-అన్-తరి-సున్-ని
సాఅ-కర్ హాన్-వలా-తల-జులూ-హున్న-లితజ్-హబూ-బి-బలజి-మా-ఆతై-తు
మూ-హున్న-ఇల్లా-అన్-యాతీన-బిఫా-హిషతిమ్-ముబయ్యినతిన్-వ- ఆషిరూ-
హున్న-బిల్-మఅ-రూఫి-ఫిల్-కరిహ్-తుమూహున్న-ఫ అసా-అన్ - తక్రహూ-
మైఅన్-వయజ్-అలల్లాహు-ఫీహి-ఖైరన్-కసీరా. 20. వఇన్-అరత్ తుమ్ - ఇన్.
తిబ్ దాల-జౌజిమ్-మకానజౌజిన్-వఆతై తుమ్-ఇహ్-దాహున్న-ఖిన్- తౌరన్-
ఫలాతాఖుజూ-మిన్ హు-మైఅన్-అతా-ఖుజూనహూ-బుహ్ తానన్-వఇన్ మమ్
ముబీనా. 21. వక్కెఫ-తాఖుజూ-నహూ-వఖిద్-అఫ్ జా-బఅ-జుకుమ్-ఇలా-బఅ-
జిన్-వ-అఖిజ్-న-మిన్ కుమ్-మిసాఖిన్-గలీజా.

19. ఓవిశ్వాసులారా! బలవంతముగా మీరు స్త్రీలకు వారసులుగా
అగుట మీకు ధర్మముగాదు. మీరిచ్చిన దానినుండి కొంతదీసికొనుటకుగాను
వారిని ఆటంకపరపకుఁడు. కాని, వారు స్పష్టముగా అసహ్య కార్యముచేసినచో
అట్లు చేయవచ్చును. మఱియు మీరు స్త్రీలతో మంచితనముతో సంసారముచే

యందు, మఱి మీకు వారు ఇష్టముకాని చో వికిష్టములేని దానిలో దేవుడు గొప్ప మేలునుడంచి యుండునెమో, 20. ఒక భార్యను విడనాడి వేటొకతెను పెండ్లిచేసికొనవలెనని యుద్దేశించి అందు మీరు ఒకరైకు చాల ధనమిచ్చియుండినచో దానిలో కొంచెమైనను మరల పుచ్చుకొనకుడు. మీరు అన్యాయముగాను స్పష్టమైన పాపముతోను, ఆధనమును దీసికొనుదురా! 21. మఱెట్లు దానిని తీసికొనగలరు. మఱి మీరు ఒకరితోనొకరు కలిసియున్నారు, భార్యలు మీయొద్దస్థిరమైన కరారు తీసికొని యున్నారు.

వ్యా॥ 19. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము స్త్రీలకుచాల అన్యాయము జరుగుచుండెను. దేవుడు దానిని రద్దుపఱచుచున్నాడు. స్త్రీలుపడైన అసహ్యకార్యము చేసినచో దానికిడగిన బుద్ధిచెప్పవలసినది ధర్మమే. కాని వారికి అన్యాయములుచేయరాదు. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము ఎవడైన చనిపోయినచో వాని భార్యలను వారసులో వాని అన్నదమ్ములో లేక వాని రెండవభార్య కుమారుడో ఆమెను బలవంతముగా తమ ఇంటిలోనే యుంచుకొని ఇష్టపడినచో తానే పెండ్లిచేసికొనును. లేక ఇతరులకు పెండ్లి చేయించి మహారుపైకము తా ననుభవించుచుండెను, లేక ఆమె చచ్చునంత వఱకు తన యింటిలోనే యుంచుకొని ఆమె ఆ స్తినంతయు తీసికొనుచుండెను. ఇట్లు పెక్కువిధముల అన్యాయములు చేయుచుండిరి. అది కూడదు. భర్త చనిపోయినచో ధర్మ ప్రకారముగా ఆమె మరల తాను కోరిన వారిని వివాహమాడవచ్చును. చనిపోయినవాని దాయాదులకు ఆమెను ఆటంకపఱచుటకు అధికారములేదు. కాని ఆమె నీతిమాలిన పనిచేసినచో ఆమెను ఆటంక పఱపవచ్చును. దీని విదవ భార్యలతో ధర్మముగా సంసారముచేయవలెను. వారి గుణములగూర్చి యేలాటి అనిష్టమున్నచో దానిసహించి సంసారము గడపవలెను. మానవులకు ఇష్టముకాని దానిలో బహుశః దేవుడు ఉభయలోకముల గొప్పమేలుచి యుండునెమో. ఎవరికిని దెలియదు. కావున దేవునిపై నాధారపడి దేవుని సెలవుననుసరించి భార్యలతో ముచితనముగా సంసారముచేయవలెను. అందుమేలుగల్గును. 20. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము ఎవడైన క్రొత్త భార్యనుచేసికొనవలెనని కోరినచో ముందున్న భార్యపై నిందలుమోపి, అన్యాయముచేసి బలవంతముగా తానిచ్చియున్న మహారు పైకమును పుచ్చుకొని క్రొత్త భార్యకునిచ్చి వివాహమాడుచుండెను. దేవుడు అట్టిదురాచారమును రద్దుచేయుచు, అట్లుచేయుటకు ఎట్లుబుద్ధిపుట్టును. 21. వివాహమాడి భార్యభర్తలుకలిసిసంసారముచేసి వివాహకాలమందు తాను భార్యను భరింతునని మాటనిచ్చిదానికి వ్యతిరేకముగా ఒక మానవుడు ఎట్లునడచుకొనగలడు అనిమందలించుచున్నాడు.

22. వలాతన్-కివూ-మానకహ-ఆబాడుకుమ్-మినన్-నిసాఇ-ఇల్లా-మా-

ఖిద్ సలఫ ఇన్న హూకాన-ఫాహిషతన్-వమఖ్ తన్-వసాఅ-సబీలా.

22. మఱియు మీతండ్రులు వివాహమాడిన స్త్రీలను మీరు పెండ్లాడకుండు. కానిముందుగడచినది (క్షమింపబడినది). నిశ్చయముగా నిదిచాలసిగ్గులేనిపని, అసహ్యకార్యము, దుర్మార్గము.

వాక్య|| 22. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము తండ్రిచనిపోయినచో ఆతని కుమారులు తమ సొంతతల్లి దప్ప మిగిలిన సవతితల్లులను వివాహమాడుచుండిరి, దేవుడు దానిని నిషేధించుచున్నాడు. అట్లువివాహమాడుట సిగ్గులేనితనము. దానిచే దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. ఎందుకన ఇదిచాల అసహ్యకరమైనది. దుర్మార్గమైనది. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము అట్లువివాహమాడియుండినచో దానిని వదలిపెట్టి ఇతమిద అట్లువివాహమాడరాదు.

23. హుర్-రిమల్-అలై కుమ్-ఉమ్మ-హాతుకుమ్-వబనాతుకుమ్-వఅఖి వాతుకుమ్-వ-అమ్మాతుకుమ్-వ-ఖాలాతుకుమ్-వ-బనాతుల్ అఖి-వబనాతుల్-ఉఖ్ తి-వ-ఉమ్మహాతు-కుముల్లాతీ-ఆర్ జఅ-నకుమ్-వఅఖి-వాతుకుమ్-మినర్ రజా అతి-వఉమ్మహాతు-నిసాఇకుమ్-వరబా-ఇబు-కుముల్లాతీ - ఫీ-హుజూరికుమ్-మిన్ నిసాఇ-కుముల్లాతీ-దఖల్-తుమ్-బిహిన్న-ఫ-ఇన్-లమ్-తకూనూ-దఖల్ తుమ్-బిహిన్న-ఫలా-జనాహ-అలై కుమ్-వహాలా-ఇలు-అబ్ నాఇ-కుముల్లాజీన-మిన్ అస్సా బికుమ్-వఅన్-తజ్ మ-ఉ-బై నల్-ఉఖ్ తెసి-ఇల్లా-మాఖిద్-సలఫ - ఇన్నల్లాహ-కాన-గఫూరర్-రహీమా.

23. మీతల్లులును, మీకుమార్తెలును, మీఅక్క చెల్లెండ్రును, మీ మేనత్తలును, మీతల్లుల అక్క చెల్లెండ్రును, అన్నదమ్ముల కుమార్తెలును, అక్క చెల్లెండ్ర కుమార్తెలును, మీకు పాలించిన తల్లులును, (దాదులు) మీకు పాలువరుసతోనైన అక్క చెల్లెండ్రు (దాదుల కుమార్తెలు) ను మీభార్యలతల్లులును, మీరు సంసారము చేసిన మీభార్యల కుమార్తెలు మీరక్షణలోనుండువారును, మీకు వివాహమునకు నిషేధింపబడినారు. మఱియు మీరు స్త్రీలతో సంసారము చేయనిచో వారి కూతులను వివాహమాడుట మీకు దోషముగాదు. మీకు పుట్టిన మీ కుమారుల భార్యలును మీ వివాహమునకు నిషేధింపబడినవారు. మఱియు ఇద్దఱు అక్క చెల్లెండ్రను వివాహమాడుటయును నిషేధింపబడినది. కాని పూర్వము గడచినది క్షమింపబడినది. నిశ్చయముగా దేవుడు క్షమించువాడు. దయాళువు.

వ్యా! 23. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము కొందఱు సవతి తల్లులను వివాహమాడుచుండిరి. దాని రద్దుపఱచి ఇఁక వివాహమాడరాని యితర స్త్రీలనుగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. ఏడువిధములగు బంధువులతో వివాహమాడుట (నిషిద్ధము) హారాము. ఎవఁడైన నీతిమాలినవాఁడు అందు నెవ్వరినైన పెండ్లాడవచ్చును అది ధర్మము అని పలికి వివాహమాడినచో వాఁడు మతభ్రష్టుఁడు (కాఫీరు) అగును. ఆ యేడు బంధువులు, తల్లి, కుమార్తె, అక్కచెల్లెండ్రు, మేనత్త, తల్లి అక్కచెల్లెండ్రు, అన్నదమ్ములకుమార్తెలు, అక్కచెల్లెండ్రు కుమార్తెలు, తల్లి ధర్మములో, తల్లికి తల్లి, తండ్రికి తల్లి, వారి తల్లులు చేరినవారు. కూతురు ధర్మములో మనుమరాలు చేరినది. అక్కచెల్లెండ్రుమూఁడువిధములు. ఒక తల్లి దండ్రికి పుట్టినవారు. తల్లి ఒకతెతండ్రి వేఱు. తండ్రిఒకఁడు తల్లివేఱు. ఇట్టి మూఁడువిధముల అక్కచెల్లెండ్రు, వారి కూతురులను, ఇట్టి అన్నదమ్ముల కూతురులను వివాహమాడకూడదు. మేనత్త ధర్మములో తాత ముత్తాతల మూఁడు విధముల అక్కచెల్లెండ్రు చేరినవారు. పినతల్లి (ఖాలా) ధర్మములో తల్లి, అవ్వకు సంబంధించిన మూఁడువిధముల అక్కచెల్లెండ్రు చేరినవారు. అన్నదమ్ముల కుమార్తె ధర్మమునకు పై మూఁడువిధముల అన్నదమ్ముల కూతురులు చేరినవారు మఱియు బంధుత్వ సంబంధముగాక పాలుకు సంబంధించిన ఏ స్త్రీలతో వివాహమాడరాదో చెప్పఁబడినది. ఒక బాలుఁడు రెండున్నర సంవత్సరముల వయస్సులోపల పాలు త్రాగినచో, అది యొక గుటికెఁడు అయినసరే దాది తల్లియగును. ఆ సంబంధముచే, ఆతఁడు దాదిని, దాది కూతురులను, వివాహమాడకూడదు. దాదిని తల్లిగాభావించి, దాదిభర్తను తండ్రిగాభావించి సొంత తల్లి, తండ్రిల వరుసకు ఎందఱు స్త్రీలతో (ఏడువిధములైన బంధువులతో) వివాహమాడకూడదో పాలు వరుసనుకూడ వివాహమాడకూడదు. (ఏడువిధముల బంధువులు పైన వ్రాసియున్నాము.) మఱియు వివాహ సంబంధమువలన నిషేధింపఁబడు స్త్రీలనుగూర్చి చెప్పఁబడినది. భార్యతల్లి, తనకుగాక నితర భర్తకు పుట్టియున్న భార్యకుమార్తె, భార్యతో కలిసి సంసారముచేసిన పిదప ఆమె కూతురు తన సొంత కూతురువలె నిషేధింపఁబడును. పెండ్లిపిదప తన భర్త తన భార్యతో కలియక పూర్వమే తలాఖు (విడాకు) నిచ్చినచో ఇఁక ఆమె పూర్వభర్తవలనఁ గలిగిన కూతురును అతఁడు వివాహమాడవచ్చును. తనకు పుట్టినకొడుకుల భార్యలను తన మనుమలభార్యలను వివాహమాడకూడదు. దత్తు కుమారుల భార్యలను వారి భర్తలు చనిపోయిన లేక విడాకు నిచ్చిన వివాహమాడవచ్చును. వారి ధర్మము సొంతకుమారుల భార్యలవంటిదిగాదు. భార్యయున్నప్పుడు ఆమె (యొక్కపై వివరింపఁబడిన మూఁడువిధము) అక్కచెల్లెండ్రు వివాహమాడకూడదు. ఆమె చనిపోయిన లేక తలాఖుపొంది ఇద్దఱో

(మూఁడు ఋతువులకాలము) గడచిన పిదప వివాహమాడవచ్చును. అట్లు తన భార్యయున్నప్పుడు, ఆమె మేనత్తనుగాని, ఆమె పినతల్లి (ఖాలా) నిగాని ఆమె అక్క-చెల్లెండ్ర కూతునుగాని ఆమె అన్నదమ్ముల కూతులనుగాని వివాహమాడకూడదు. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము వివాహమాడరాని స్త్రీలనుగాని ఇద్దఱు అక్క-చెల్లెండ్రను భార్యలనుగాఁ జేసికొనుటగాని సంభవించినచో ఆపాపమును దేవుఁడు తీమించుచున్నాఁడు. అది వదలిపెట్టుఁడు. ఇంకమీఁద అట్టి వివాహము చేయరాదు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు తీమించువాఁడు దయగలవాఁడు. (ఇప్పటి ముసల్మానులు వివాహధర్మములను బాగుగ గమనించి తెలిసిన మత విద్వాంసులను అడిగి తెలిసికొని వివాహములు సలుపుదురు గాక !

అయిదవ కాండము

24. వల్-ముహ్సనాతు-మినన్-నిసాయి-ఇల్లా-మామలకత్-విమానుకున్-కితా
బల్లాహి-అల్లె కుమ్-ఉహిల్ల-లకుమ్-మావరాఅ-జాలికుమ్-అన్తబ్-తగూ - బిఅ
మ్యాలికుమ్-ముహ్సినీన-గైరముసాఫిహీన-ఫమన్-తమ్-తెఅ-తుమ్-బిహీ-మిన్-
హున్న-ఫ-అతూహున్న-ఉజూరహున్న-ఫరీజతన్-వలాజనాహ-అల్లె కుమ్-ఫీమా
తరాజై తుమ్-బిహీ-మిమ్బఅ-దిల్-ఫరీజతి-ఇన్నల్లాహ-కాన-అలీమక్-హకీమా.
25 వమల్-లమ్-యన్-తతిఅ-మిన్కుమ్-తౌలన్-అన్-యన్కిహ-ల్-ముహ్సనాతిల్
మూమినాతి-ఫమిమ్-మా-మలకత్-విమానుకుమ్-మిన్ - ఫతయాతికుముల్ -
మూమినాతి-వల్లాహు-అఅ-లము-బి-ఈమానికుమ్-బఅ-జుకుమ్-మింబఅ-జిన్-ఫ
న్-కిహూ-హున్న-బిఇబ్నీ-అహ్-లిహిన్న-వ-అతూహున్న-ఉజూరహున్న-బిల్-
మఅ-రూఫి-ముహ్సనాతిన్-గైర-ముసాఫి-హాతిన్-వలాముత్ - తఖిజాతి-అఖ్
దానిన్-ఫఇజా-ఉహ్సినీ-ఫఇన్-అత్తె న బిఫాహిషతిన్-ఫఅల్లెహిన్న-నిన్ఫు-
మాఅలల్-ముహ్సనాతి-మినల్-అజాబి-జాలిక-లిమన్-ఖషియల్-అనత-మిన్-కు
మ్-వఅన్-తస్బిరూ-ఖైరుల్-లకుమ్-వల్లాహు-గఫూరుర్-రహీమ్.

24. మఱియు భర్తలుగలస్త్రీలను వివాహమాడుట నిషేధింపఁబడినది కాని మిచేతికి సొత్తుగాలభించు బానిసస్త్రీలు(నిషేధింపఁబడలేదు.) దేవునిధర్మము మీకువిధింపఁబడినది. మఱియు, ఆస్త్రీలు దప్ప మిగిలినవారి నిధనమిచ్చి వ్యభిచారముగాకాకుండ వివాహబంధనములో తెచ్చుటకుఁగాను మీరుకొరవచ్చు

ను. ఆపిదప మీరు స్త్రీలలో లాభముపొందిన తరువాత ఆస్త్రీలకుఁగాను నియమింపఁబడియున్న మహారులను ఇచ్చి వేయుఁడు. మహారు నియమింపఁబడినతరువాత మీరు ఇష్టపడి ఏదైన నియమించుకొన్నచో మీకుదోషములేదు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు వివేచనాపరుఁడు. 25. మఱియు స్వతంత్రులగుముసల్మాను స్త్రీలను వివాహమాడుటకుమీలో శక్తి లేనివారు మీలోని ముసల్మాను బానిసస్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును. మఱియు మీవిశ్వాసము దేవునికి బాగుగ తెలియును. మీరందఱు ఒకరికొకరు సంబంధించినవారు. కావున బానిసస్త్రీల యజమానుల సెలవుతో వ్యభిచారముగాకాకుండ మఱుగుగా స్నేహము చేయకుండ వివాహబంధములో తెచ్చుకొనుటకై వారిని వివాహమాడి వారి మహారులను ధర్మప్రకారముగా నిచ్చి వేయుఁడు. మఱియు ఆబానిసస్త్రీలు వివాహబంధములో వచ్చినపిదప అసహ్య కార్యముచేసినచో స్వతంత్రులగు స్త్రీలకు నిచ్చు శిక్షలో సగముశిక్ష వారికి విధింపుఁడు. మీలో నెవరు కష్టములో పడుదురని భయపడుదురో వారికి బానిసస్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును అను ధర్మముగలదు. మఱియుమీరు ఓర్పుగలిగియున్నచో మీకు మంచిది. మఱియు దేవుఁడు తీమించువాఁడు ప్రేమించువాఁడు.

వ్యా॥ 24. ముందు వాక్యములో, బంధుత్వముగల స్త్రీలలో వివాహము చేయఁదగనివారిని వివరించి ఇంక ఈ వాక్యములో. భర్తలుగల స్త్రీలను వివాహమాడఁగూడదు. అను ధర్మము చెప్పఁబడుచున్నది. భర్తగలస్త్రీ ఆమె భర్త చనిపోయి, లేక అతనివలన ఆమె తలాఖుపొంది దాని ఇద్దతో (గడువు) పూర్తియైన గాని ఆమె ఇతరులలో వివాహమాడలేదు. కాని ముసల్మానులు, కాఫీర్లలో చేయు యుద్ధములో, కాఫీర్లస్త్రీలు బానిసరాండుగా చేతికిచిక్కినచో ఒక ఋతువు గడచిన పిదప వారిని వివాహమాడవచ్చును. వారి భర్తలగు కాఫీరు తలాఖు నియ్యనక్కఱలేదు. ఇంతవఱకు చెప్పఁబడిన, బంధువులును, భర్తగలస్త్రీలును తప్ప మిగిలిన స్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును. దానికి నాలుగు షరతులు గలవు. భార్యాభర్తలు వివాహసంబంధమునుబిప్పుకొనుట, (ఈజాబ్-ఖబూల్) మహారు నియమించుట, కనీసము ఇద్దఱు సాక్షులుండుట, వివాహ బంధనములోనుంచుట అనగా కొన్ని దినములువఱకు అని గడువు ఉండరాదు. ఎట్లు వ్యభిచారములో నుండునో అట్లు దినములు నియమింపఁగూడదు. వివాహమువలన ముఖ్యోద్దేశము, భక్తి కుదురుట, సంతానాభివృద్ధి. వివాహమైన తరువాత భార్యతో కలిసిన పిదప పూర్తి మహారు ఇయ్యవలెను. భార్యాభర్తలు కలియక పూర్వమే భర్త తలాఖు ఇచ్చినచో నియమింపఁబడియున్న మహారులో సగము మహారు ఇయ్యవలెను. భార్యాభర్తలు ఇష్టపడి మహారు, ఎక్కువచేసికొన్నను లేక దానిని తగ్గించుకొన్నను

దోషములేదు. దేవుడు మీ లాభనష్టముల నెఱుంగును. ఏదియు క్తమో ఏది అయు క్తమో సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. కావున ముసలానులు దేవునిధర్మములను భయభక్తులతో అనుసరింపవలెను. 25. స్వతంత్రులు (ఆజాద్) అగు ముసలానుస్త్రీలను వివాహమాడి వారి ఖర్చులను భరించుటను శక్తిలేనివారు ముసలానులగు బానిసస్త్రీలను వివాహమాడవచ్చును. బానిసస్త్రీల యజమానుల సెలవుపొంది వివాహము జరుగవలెను. విశ్వాసముతో నెవరు దృఢభక్తి గలవారో ఆ విషయము దేవునికి బాగుగ తెలియును. స్వతంత్ర (ఆజాద్) స్త్రీకంటె బానిసస్త్రీ హెచ్చుగా విశ్వాసముగలిగియుండవచ్చును. అదియునుగాక మానవులందఱును, ఆదము హవ్వానుండి పుట్టినవారు. అందఱు మానవులు సమానులే. మఱియు ఒక్క మతమగు ఇస్లామ్ లో చేరినవారే కావున బానిసస్త్రీలను వివాహమాడుటకు అసహ్యపడరాదు. పెండ్లి కానిచో వ్యభిచారమును కష్టములో పడుదురని భీతిగలవారు బానిసస్త్రీలనైన వివాహమాడి వ్యభిచారము చేయక తమ్ముతాము రక్షించుకొనవలెను. బానిసస్త్రీలను వివాహమాడక ఓర్పుగలిగి భక్తిపరులై యుండుట చాల శ్రేష్ఠమే. ఎందుకన బానిసస్త్రీలకు పుట్టిన బిడ్డలకు బానిసలు అను కళంకము గలుగును. అయినను వ్యభిచార భీతిగలవారు బానిసస్త్రీలను వివాహమాడినను దేవుడు తీమించును. బానిసస్త్రీలు పెండ్లియైన పిదప వ్యభిచారమును అసహ్యకార్యము చేసినచో ఏబది కొరడాదెబ్బలు కొట్టవలెను. స్వతంత్ర స్త్రీలకు పెండ్లి కాకముందు వారు వ్యభిచారముచేసిన నూఱు కొరడాదెబ్బలు కొట్టవలెను. అప్పుడు బానిసస్త్రీలకు సగము ఏబది దెబ్బలు.

27. యురీ-దుల్లాహు-లీ-యుబయ్యున-లకుమ్-వయహ్దీ-యకుమ్-సుననల్-లజీనమిన్-ఖిబ్లికుమ్-వయతూబ-అలై కుమ్-వల్లాహు-అలీము-హాకీమ్. 27. వల్లాహు యురీదు-అన్-యతూబ-అలై కుమ్-వయరీదుల్లజీన-యత్-తబిడైనష్-షహావాతి-అన్-తమాలూ-మైలన్-అజీమా. 28. యురీ-దుల్లాహు-అన్-యుఖిఫ్ ఫిఫ్ - అన్ కుమ్-వ-ఖులిఖిల్-ఇస్సాను-జఈఫా.

26. దేవుడు మీకు స్పష్టముగాఁ దెలుపవలెననియు, మీ పూర్వుల సన్మార్గమును మీకు చూపవలెననియు, మిమ్ము కరుణించి తీమింపవలెననియు కోరుచున్నాఁడు. మఱియు దేవుడు సర్వజ్ఞుడు వివేచనాపరుడు. 27. మఱియు దేవుడు మీపై కరుణింపవలెనని యిష్టపడుచున్నాఁడు. ఎవరు కామ మోహములను అనుసరించుచున్నారో వారు, మీరు చాల వంకరగల తప్పు త్రోవలందు పడవలెననియిష్టపడుచున్నారు. 28. దేవుడు మీభారమును తగ్గింప

వలెననికోరుచున్నాఁడు. మఱి మానవుఁడు బలహీనుఁడుగా సృజింపఁబడినాఁడు.

వాక్య|| 26. మీకు ధర్మాధర్మములును తప్పుబప్పులును దెలుపుటకు పూర్వము గడచిన ప్రవక్తల సన్మార్గము మీకు దెలుపుటకును కరుణించి తమిం చుటకును దేవుని యిష్టము మీలాభనష్టములును మీకేదితగునో ఏదితగదో అనువిషయమును దేవునికి బాగుఁగ తెలియును. మీకుభయలోకములలో మేలు పొందించునట్టి ధర్మములే దేవుఁడుమీకునియమించును. కావునమీరు ఆ ధర్మ ములను భక్తిపూర్వకముగా ననుసరించి సన్మార్గము పొంది దేవునిదయకు పా త్రులుకావలెను. 27. పై వివరింపఁబడిన ధర్మములు కామమోహములకు లోఁ బడినవారికి కష్టముగా నుండునవి. అందుచేతనే అట్టివారు భక్తులగు ముసల్మా నులుకూడ దుష్టులవలె సన్మార్గము వదలి తప్పుతోనలో పడవలెనని యిష్టప డుదురు. కావున ముసల్మానులు బాగుగ గమనించి, వ్యభిచారము మొదలగు తప్పుత్రోవలఁబోక సన్మార్గమందే స్థిరముగానుండి దేవుని దయకు పాత్రులు కావలెను. 28. మానవుఁడు బలహీనుఁడుగా సృజింపఁబడెను. ఆతనికి స్థిరగుణ ము, సహనము చాల తక్కువ. అందుచేతనే దేవుఁడు ఆతనికి కష్టతరములైన ధర్మములు నియమించలేదు. ప్రతి ధర్మములోను, భారములేకుండ సులభము గను, సౌకర్యమును పాటించెను. మానవుఁడు తన కామమోహములనుసహింప లేఁడు. అందుకు స్త్రీలతో కలియఁగూడదు అను కఠిన ధర్మము నేర్పఱుపక ధర్మమార్గమున వెండ్లి చేసికొని వ్యభిచారదోషము చేయక సౌఖ్యములను అను భవింపవచ్చును అని నెలవిచ్చియున్నాఁడు. అటులే ఇతర ధర్మముల నూహిం పవలెను. మానవుఁడు తనయిష్టానుసారముగా పశుప్రాయుఁడై సంచరింపకతన కోరికలను దేవుని ధర్మములకు లోఁబడి తీర్చుకొనుచు సన్మార్గుడైయుండవలెను.

29. యాఅయ్యహల్లాజీన-ఆమనూ-లా తాకులూ-అమ్వాలకుమ్-బైనకుమ్- బిల్-బాతిలి-ఇల్లా-అన్-తకూస-తిజారతన్-అన్-తరాజిమ్-మిన్కుమ్- వలాతఖ్ తులూ-అన్-ఫుసకుమ్-ఇన్నల్లాహ-కాన-బికుమ్-రహీమా. 30. వ-మన్యఫ్ అల్-జాలిక-ఉద్వానన్-వజిల్మన్-ఫసాఫనుస్సీహి-నారన్-వకాన-జాలిక - అల్-ల్లాహి-యసీరా. 31. ఇన్-తజ్ తనిబూ-కబాఇర-మాతుక-వకాన అన్ హు-నుక ఫ్ఫిర్-అన్-కుమ్-సయ్యిఆతికుమ్-వనుద్ ఖిల్-కుమ్-ముద్ ఖలన్-కరీమా. 32. వలా తతమన్-నౌ-మాఫజ్-జిల్లాహ-బిహి-బిఅ-జికుమ్-అల్లాబిఅ-జిన్-లిర్-రిజాలి.

నసీబుమ్-మిమ్-మక్ తసబూ-వలిన్-ని సా ఇ-నసీబుమ్-మిమ్-మక్-తసబ్బు - వన్
అలుల్లాహ-మిన్-ఫజ్ లిహీ-ఇన్నల్లాహ-కాన-బికుల్లియై-ఇన్ ఆలీమా. 33. వలిఖ
లిన్-జఅల్లా-మవాలియ-మిమ్మా-తరకల్-వాలిదాని-వల్-అఖ్ రబూన-వల్జీన
అఖదత్-విమానుకుమ్-ఫాతూహుమ్-నసీబుహుమ్-ఇన్నల్లాహ- కాన-అలా-కుల్లి-
యై ఇన్-షహీదా.

29. ఓ విశ్వాసులార ! మీరు ఒకరిసొమ్ము నొకరు అన్యాయముగా
తినకుండు. కాని పరస్పరము ఇష్టముతోఁ జరుగు వ్యాపారమువలనలభించుదానిని
తినుండు. మఱియు ఒకరినొకరు చంపుకొనకుండు. నిశ్చయముగా దేవుండు
మీపై కరుణగలిగియున్నాడు. 30. మఱియు నెవఁడు అక్రమముగాను, దౌర్జ-
న్యముగాను అట్లు చేయునో వానిని మేము నరకాగ్నిలో పడవేయుదుము.
అది దేవునికి సులభము. 31. మీకు నిషేధింపఁబడు ఘోరపాపములను మీరు
వదలుకొన్నచో మీ పొరపాట్లను త్సమింతుము. మఱి మిమ్ము గౌరవమైన స్థల-
ములో ప్రవేశపెట్టుదుము. 32. దేవుండు మీలో కొందఱకు కొందఱపై నిచ్చి-
యున్న ఘనతను మీరు ఆశింపకుండు. పురుషులకు తాము సంపాదించినదాని
నుండి భాగముగలదు. మఱియు స్త్రీలకుతామసంపాదించినదానినుండిభాగము
గలదు. మీరు దేవుని ఆతని అనుగ్రహమును వేండుండు. నిశ్చయముగా దేవు-
నికి సర్వముఁ దెలియును. 33. మఱియు తల్లిదండ్రులును బంధువులునువదలిన
యాస్తికి వారసులుగ మేము నియమించియున్నాము. మఱియు మీరు ఎవ-
రితో ఒడంబడిక గావించుకొనియున్నారో వారి భాగమును వారికి ఇచ్చి
వేయుండు. నిశ్చయముగా దేవుండు సర్వమునకు సాక్షిగా నున్నాడు.

వ్యా॥ 29. ఇత ముసల్మానులు పరస్పర మెట్లుండవలెనోదానిగూర్చి
చెప్పఁబడుచున్నది. ఒకరిసొమ్మును ఒకరు దొంగతనముగాగాని, మోసపుచ్చి
గాని తినఁగూడదు. ధర్మముగా పరస్పరము ఇష్టముతో జరుగు వ్యాపారము
వలన లభించు ధనము తీసికొని దాని ననుభవింపవచ్చును. ఎట్లుఒకరిసొమ్మును
అసహరించుట అధర్మయో అటులే ఒకరి ప్రాణము తీయుటకూడ అధర్మము.
ఒకరినొకరు చంపుకొనఁగూడదు. అది ఘోరపాపము. అట్లు చేయకూడదుఅని
దేవుండు విధించినందున లోకమునకు చాల మేలు గలిగెను. అది దేవునిగొప్ప
యనుగ్రహము. 30. అన్యాయముగ పరుల సొమ్మును హరించి పరులనువధించి
అక్రమమును దౌర్జన్యము చేసిన వారిని దేవుండు నరకాగ్నిలో పడవేయును.
అది దేవునికి చాల సులభము. ఎవరు అడ్డుపడలేరు. కావున ముసల్మానులు,
ఆ ఘోరపాపములజోలికి పోఁగూడదు. 31. దొంగతనము, హత్య వ్యభిచా

రము మొదలగు ఘోరపాపములను మానుకొన్నచో దేవుడు తన అనుగ్రహముచే ఆ ఘోరపాపములకు సంబంధించిన పొరపాటులను చిన్నతప్పిదములను తీమించి గౌరవ స్థలమగు స్వర్గనివాసము ఒసంగును. 32. కొందఱు స్త్రీలు పురుషులకు మాకంటె నెక్కువ ఘనత లభించినది. వారు ధర్మయుద్ధము మొదలగు సత్కార్యములుచేయుదురు. స్త్రీలగు మాకు అట్టి ఘనత లేదే అని చెప్పుకొనిరి. అందుకు దేవుడు కొందఱకు గొప్ప పదవి ఘనతను ఒరంగియున్నాడు. అట్టి ఘనత పొందనివారు అది మాకు లభింపవలెనని యాశపడరాదు. అందు ద్వేషము అసూయ పుట్టును. దేవుడు ఎవరికి దగిన ఘనతను వారికి నొసంగియున్నాడు. కావున ఒకరిపై నొకరు అసూయపడుటకు బదులుగ దేవునియనుగ్రహమును వేడుకొనవలెను. పురుషులు తమకు దగిన కార్యములుచేసి దాని ఫలితము వారు పొందుదురు, అటులే స్త్రీలు తాముచేసిన సత్యమును సత్కార్యముల ఫలితము తాము పొందుదురు. దేవునికి సర్వము దెలియును. ఎవరి నెట్లు పెట్టవలెనో అట్లు పెట్టియున్నాడు. అందు ఏలాటిలోపములేదు. భక్తుల పని తమ యోగ్యత ననుసరించి దేవుని ధర్మములను అనుసరించుచు, దేవుని వేడుచుండవలెను. 33. తల్లిదండ్రులువదలిన ఆస్తిలో, స్త్రీగానిపురుషుడగుగాని ఒక్కొక్కనికి వానికి దగినట్లు దేవుడు భాగము నియమించి వారిని వారసులుగ జేసియున్నాడు. ఈ ధర్మములను అందఱు ననుసరింపవలెను. వారసులు గాక కొందఱు స్నేహితులుగ ఒడంబడిక చేసికొనుచుండిరి. ఒడంబడికప్రకారము వారి భాగము వారి కియ్యవలెను. దేవుడు సర్వమునకు సాక్షి గానున్నాడు. ఎవరు ఎట్లు ధర్మములను అనుసరింతురో దాని చూచుచు నేయున్నాడు. వారి భక్తికి దగినట్లు వారి కర్మల ఫలిత మొసంగును.

34. అర్జునులు ఖవ్యామూన-అలన్-ని సాఇ-బిమా-ఫజ్-జలల్లాహు-బి అజహుమ్-అలా-బిఅజిన్-వబిమా-అన్-ఫఖూ-మిన్-అమ్మాలిహిమ్-ఫస్ సాలిహాతు-ఖానితాతున్-హా ఫిజాతుల్-లిల్-గెబి-బిమా-హా ఫిజల్లాహు-వల్లాతీ-తఖాఫూన-నుషూజహున్న ఫఇజూ-హున్న-వహ్-జురూహున్న-ఫిల్ మజాబిఇ-వద్దరిబూ-హున్న-ఫఇన్-అతఅ-నకుమ్-ఫలాతబ్ గూ-అల్లాహిన్న సబీలన్-ఇన్నల్లాహా-కాన-అలియ్యన్-కబీరా. 35. వఇన్-ఖిఫ్తుమ్-షిఖాఖ-బైనిహిమా-ఫబ్-అసూ-హాకమమ్-మిన్-అహ్-లిహి-వహాకమమ్ మిన్-అహ్-హా-ఇన్-యూరీదా-ఇస్-లాహాన్-యు-అఫ్-ఫిఖిల్లాహు-బై నహుమా-ఇన్నల్లాహా-కాన-అలీన్నా-ఖబీరా.

33. దేవుడు కొండలకు కొండలపై ఘనత నొసంగియున్నందునను, పురుషులు తమ ధనమును ఖర్చుచేసినందుచేతను పురుషులు స్త్రీలపై అధికారులు. కావున పతివ్రతలగు స్త్రీలు విధేయతగలిగి భర్తలు లేనిసమయమున దేవుని రక్షణవలన (ధనమును మానమును) కాపాడుదురు. మఱియు స్త్రీలు అవిధేయత చూపుదురని మీకు భీతియున్నచో వారికి బుద్ధిచెప్పఁడు. మఱి వారిని పడకలో వేటుగా నుంచుఁడు. మఱి వారిని కొట్టుఁడు. ఆ పిదప వారు మీకు విధేయులైనచో వారిని నిందించుటకు త్రోవ వేతకకుఁడు. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వాధికుఁడును, గొప్పవాఁడును. 35. మఱియు భార్యాభర్తల మధ్య ద్వేషమున్నదని మీకు భీతి గలిగినచో భర్త బంధువులనుండి యొక మధ్యవర్తిని భార్య బంధువులనుండి యొక మధ్యవర్తిని నియమింపుఁడు. ఆయిద్దఱు మధ్యవర్తులు, సఖ్యముకూర్చునెంచినచో దేవుఁడు, భార్యాభర్తలమధ్య సఖ్యముకూర్చును. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వజ్ఞుఁడును, జాగరూకుఁడును.

వ్యా॥ 34. ఇందు, పురుషులకు స్త్రీలపై నున్న ఘనతను అధికారమును దానికి కారణములు చెప్పఁబడినవి. సహజముగ దేవుఁడు పురుషులకు అనేక కార్యములు చేయుటకు విద్య, బలము మొదలగు యోగ్యతల నొసంగియున్నాఁడు. అందు స్త్రీలు వారికి సమానులు కానేరరు. మఱియు భర్త మహారు, అన్నవస్త్రాదులిచ్చి భార్యను భరించుచున్నాఁడు. ఆతఁడు తనభార్యనుపోషించుచు నామె మానమును కాపాడును. అందుకు పురుషులు స్త్రీలపై అధికారులును, వారికంటె అధికులును. కావున నీతిమంతులును, పతివ్రతలగు స్త్రీలు తమ భర్తలకు విధేయులై భర్తలేని సమయములో భయభక్తులుగలిగి భర్త సొత్తును వాని మానమును కాపాడుదురు. అందు ఏలాటి దోషము రానియ్యరు. ఇట్లు చేయుట పతివ్రతల ధర్మము. ఒకవేళ భార్య, ధర్మమైనమాట వినక అవిధేయతచూపినచో, భర్త మొదట నోటిమాటలతో బుద్ధిచెప్పవలెను. అపుడు కూడ వినకపోయినచో, ఆమెనుపడకునుండి వేటుచేయవలెను. అపుడుకూడ వినకపోయినచో గాయము తగలకుండ కొట్టవలెను. తప్పిదమునకుఁ దగినట్లుగ శిక్షింపవలెను. పశువును మోడునట్లు ఎముకలు విటిగి గాయములు తగులునట్లు కొట్టరాదు. ఈ విషయమున భర్త జాగ్రత్తగ నుండవలెను. తరువాత భార్య మాట విని విధేయత చూపినచో, ఆమెను నిందించుటకు వేటు సాకులుఁ ద్రోవ వేతకఁగూడదు. ఆమెతో ధర్మముగా సంసారము చేయవలెను. దేవునికి భయపడవలెను. ఆతఁడు సర్వాధికుఁడు, సర్వాధికారి గనుక ఆతని శిక్షకుభయ పడవలెను. 35. భార్యాభర్తలలో ద్వేషముండి వారిద్దఱు సవరించుకొనలేక పోయినచో, వారి మధ్య సఖ్యము కుదుర్చుటకు వారిద్దఱి బంధువులనుండి ఒక్కొక్క మధ్యవర్తిని నియమింపవలెను. వారిద్దఱు సవరించుటకు యత్నించి

నచో వారి ప్రయత్నములు దేవుడు సఫలముగాఁజేసి భార్యాభర్తలమధ్య సఖ్యము కూర్చును. దేవునికి సర్వముఁ దెలియును. అందఱి విషయములఁ గూర్చి జాగరూకుఁడుగా నున్నాఁడు. కావున సఖ్యముఁ గూర్చుటలో ఏలాటి కష్టము కలుగదు.

39. వత్స-బుధులూహ-వలాతుష్-రికూ-బిహీ-మై-అన్-వబిల్-వాల్విజై నిర్భా-
సానన్-వబి-జిల్-ఖుర్బా-వన్-యతామా-వల్ మసాకీన -వల్-జారి-జిల్-ఖుర్బా
వల్-జారిల్-జునుబి-వస్-సాహిబి- బిల్-జమ్బి-వబ్-నిస్-సబీలి - వమా-మలక
త్-విమానుకుమ్-ఇన్నల్లాహ-లాయహీబ్బు-మన్ కాన-ముఖ్తాలన్ - ఫఖూరా.
37. అల్లజీన-యబ్-ఖిలూన-వయామురూనన్నాస-బిల్-బుల్ల-వయక్ తుమూస-మా
ఆతాఫలముల్లాహు-మిన్-ఫజ్లిహీ-వఅత్-తద్నా-లిల్-కాఫీరీన-అజాబిమ్-ముహీ
నా. 38. వల్లజీన-యున్ ఫిఖూన-అహ్మాలహుమ్-రి-ఆ-అన్నాసి-వలాయూమినున-
బిల్లాహీ-వలాబిల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-మన్-యకునిష్-మైతాను-లహు-ఖిరీనన్-
ఫసా-అ-ఖిరీనా. 39. వమాజా-అల్లై హీమ్-తా-అమనూ-బిల్లాహీ - వల్-యా
మిల్-ఆఖిరి-వ-అన్ ఫఖూ-మిమ్మ-రజఖి-హుముల్లాహు- వకానల్లాహు బిహీమ్
అలీమా. 40. ఇన్నల్లాహ-లాయజ్ లిము-మిన్ ఖాల-జర్రతిన్-వఇన్-తకు-హాసన
తన్-యుజాఇఫ్ హో-వయాతి-మిల్-లదున్ హు-అజ్రన్-అజీమా. 41. ఫక్త-ఫఇ-జా-
జీనా-మిన్-కుల్లి-ఉమ్మతిమ్-బిషహీదిన్-వ-జీనా బిక్-అలా-హీఉలాఇ-షహీదా.
42. యా-మఇజిన్-యవద్దుల్-లజీన-కఫరూ-వ-అసఉర్-రసూల-తా-తుసవ్వాబి
హీముల్-అర్-జు-వలా-యక్తుమూ-నల్లాహ-హదీసా.

36. మఱియు మీరు దేవునినే యారాధింపుఁడు. మఱియు ఆతనికి సాటి కల్పింపకుఁడు. మఱియు తల్లిదండ్రులకును, బంధువులకును, తండ్రిలేని బిడ్డలకును, పేదలకును, దగ్గటను, దూరముననుండు ఇరుగుపొరుగు వారికిని, స్నేహితులకును, బాటసారులకును, మీకు సొత్తుగానుండు బానిసలకును, ఉపకారముచేయుఁడు. నిశ్చయముగ గర్వించి డంబములాడువారిని దేవుడు ప్రేమి పఁడు. 37. తాము లోభులై ఇతర ప్రజలకు లోభము నేర్పుచు దైవానుగ్రహముచే లభించిన దానినిదాచిపెట్టువారిని దేవుడు ప్రేమింపఁడు మఱియు

మేము అవిశ్వాసులకుగాను, అవమానకరమగు బాధసిద్ధపఱచి యున్నాము. 38. మఱియు వారు లోకులుచూచి పొగడవలెనని తమ ధనమునుఖర్చు పెట్టుచున్నారు. మఱియు వారు దేవునిని, తుదిదినమును విశ్వసించరు. మఱియు సైతాను ఎవనికి స్నేహితుడాయెనో వాఁడు చాల చెడ్డ స్నేహితుఁడు. 39. మఱియు వారు దేవునిని, తుదిదినమును విశ్వసించి, దేవుఁడు వారికిఁబిచ్చిన దానినుండి ఖర్చుచేసియుండిన వారికేమి నష్టముగలిగియుండును? మఱియు దేవునికి వారివిషయము బాగుగఁదెలియును. 40. నిశ్చయముగా దేవుఁడు రవ్వంతయును అన్యాయముచేయఁడు. మఱియు సత్కార్యమున్నచో దాని రెండింతలుచేయను. మఱియు తన యొద్దనుండి గొప్ప పుణ్యఫలితమొసంగును. 41. మఱియు ప్రతి సంఘమునుండి ఒక్కసాక్షినిదెచ్చి, వీరిపై నిన్ను సాక్షిగా పెట్టినపుడు వారి గతి ఏమగునో? 42. ఆ దినమునందు, అవిశ్వాసులై, ప్రవక్తకు అవిధేయులై యున్నవారు తాము మట్టితో సమములైపోయిన బాగుండునే యని వారు కోరుదురు. మఱియు వారు దేవునినుండి ఏ మాటను దాఁచఁజాలరు.

వ్యా! 38. దేవునిని భయభక్తులతో ఆరాధింపవలెను. అందేలాటి కల్పనలు చేయరాదు. దేవునికి సాటిగ నితరులను కల్పించుట ఘోరపాతకము. దేవుని హక్కుగు ప్రార్థనపిదప మానవుల హక్కులు చెప్పబడినవి. శక్తికొలది మానవుఁడు తన తల్లిగండ్తులకును ఇతర బంధువులకును, తండ్రితేని బిడ్డలకును, నిఱువేదలకును తోడుపడి ధనసహాయము మొదలగు నుపకారములు చేయవలెను. బంధుత్వములోను లేక ఇంటికి సమీపములో దూరములోనున్న ఇరుగుపొరుగువారికిని, స్నేహితులకును బాటసారులకును బానిసలకును మేలు చేయవలెను. స్నేహితులలో, సహపాతులును, సహప్రయాణికులును, ఒక గురువు శిష్యులును చేరుదురు. ధనమదముచే గర్వించి డంబములాడుచు ఇతరులను లక్ష్యపెట్టని వానిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. అట్టివాఁడు దేవుని కోపమునకు పాత్రుఁడగును. 37. ఖర్చుచేయఁదగిన విషయములలో ఖర్చుపెట్టక దానము చేయక లోభము వహించి, ఇతరులనుకూడ లోభమునకై ప్రోత్సహింపఱచుచు దేవుఁడొసంగిన ధనమును విద్యను దాచునట్టివారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. ధనికుల లోభమువలన సంఘమునకుచాల నష్టముగలుగును. మంచికార్యములనే కములు నిలిచిపోవును. దేవునియందు విశ్వాసముగల భక్తులు సర్వము దేవుని పీఠికొఱకు వినియోగింతురు. కాని అవిశ్వాసులు, గర్వము మదము లోభము మొదలగు దుర్గుణములకు లోనై వారు వాని ఫలితముగ నరక పాపము పొందుదురు. దానిచే వారికి అవమానము గలుగును. ఈ వాక్యములు యూదులకు నన్వయించుచున్నవి. వారు ధనమునువిద్యను దాచిపెట్టుదురు. 38. ఎవరు

దేవునిప్రీతికొఱకు ఖర్చుచేయుచు, లోకులుచూచి పొగడవలెనని ఖర్చుచేయుచు, దేవునిని తుది దినమును విశ్వసింపకున్నారో వారు, సైతాను ప్రోత్సాహమువలన అట్లు చేయుచున్నారు. సైతాను చాలచెడ్డస్నేహితుఁడు. వానిమాటలు వినువారికి మేలుగలుగదు. 39. అవిశ్వాసమును వదలి విశ్వసించి దేవుఁడొసంగిన దానిని దేవుని ప్రీతికొఱకు ఖర్చుచేసినవారికి ఏమియు నష్టముగలుగక ఉభయలోకములో మేలుగలిగియుండును. దేవునికి వారివిషయము బాగుగఁ దెలియును. వారిక్కలర ననుసరించి ఫలితమొసంగును. 40. దేవుఁడు ఎవరి కర్మలను వృథాచేయఁడు. రవంత అన్యాయము చేయఁడు. అవిశ్వాసులకు శిక్ష విధించునది న్యాయమేను. దేవుఁడు సత్కార్యముచేసిన వారికి దాని పుణ్యము రెండింతలుగాను హెచ్చించి తన అనుగ్రహముచే గొప్ప పుణ్యఫలిత మొసంగును. 41. తుదిదినము (ఖియామతు)నందు తీర్పుకొఱకు అందఱు మతస్థులును వారి వారి ప్రవక్తలును సమావేశమగుదురు. ప్రవక్తలును తాము మతప్రచారముచేసినది, అవిశ్వాసులును దుర్మార్గులును విశ్వసింపలేదని సాక్ష్యమిత్తురు. అటులే విశ్వసించిన విశ్వాసులఁగూర్చి సాక్ష్యమిత్తురు. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారును తమ మతస్థులనుగూర్చి సాక్ష్యమిత్తురు. అపుడు అవిశ్వాసుల గతి ఏమగునో చెప్పశక్యముగాదు. వారుచాల దుర్గతిలో పడుదురు. ఆదినమున దేవుని విశ్వసింపక ప్రవక్తను తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు తాముకూడ మట్టిలోకలిసి మట్టియైపోయియుండిన బాగుండునే, తిరిగి సజీవులుకాకుండిన బాగుండునే అని కోరుదురు. అపుడువారు తాముచేసిన అక్రమములు దేవుని సముఖమునదాచజాలరు. తాముచేసిన పాపములకగు శిక్షనుండి తప్పించుకొనజాలరు.

43. యాఅయ్యు-హల్లజీన-ఆమనూ-లాతఖ్-రబున్-సలాత-వ-అన్తుమ్-సుకారా-హత్తా-తఅ-లమూ-మాతఖూలూన-వలా-జునుబన్-ఇల్లా-ఆబిరీ-సబీలిన్-హత్తాతగ్-తసిలూ-వఇన్-కున్తుమ్-మర్జా-బెఅలా సఫరిన్-బా-జాఅ-అహదుమ్-మిఖ్-కుమ్మినత్-గాఇతి-బా-లామన్-తుముఖ్-నిసాఅ-ఫలమ్-తజిదూ-మాఅన్-ఫతయమ్మమూ-స-ఈదన్-తయ్యిబ్-ఫమ్-సహూ-బి-వుజూ-హి-కుమ్-వ-బిదీకుమ్-ఇన్నల్లాహ్-కాన-అఫువ్వన్-గఫూరా.

43. ఓవిశ్వాసులారా! మీరు మత్తులో నున్నపుడు మీరు పలుకునది మీరు గ్రహించునంతవఱకు నమాజునకు సమీపింపకుఁడు మఱియు మీరు ప్రయాణములో లేనపుడు స్నానమునచేయవలసియున్నపుడు స్నానముచేయునంత వఱకును నమాజునకు సమీపింపకుఁడు. మఱియుమీరు రోగపీడితులై యున్న

పుడును, లేక ప్రయాణములోనున్నపుడును, లేక మలమూత్రవిసర్జన చేసివచ్చి నపుడును లేక స్త్రీలతో కలిసినపిదపను మీకు నీళ్లుదొరకనిచో పరిశుద్ధమైన మట్టిని ఉద్దేశించి దానితో మీముఖములనుచేతులను రాచుకొనుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు తీమించువాడు అనుగ్రహించువాడు.

వ్యా|| 43. భార్యాభర్తల ధర్మములును, బంధువుల హక్కులును పూర్తిచేయుటకును గర్వము మదము లోభము వదలుటకును భయభక్తులు ఆవశ్యకములు. అవికుదురుటకుమార్గము నమాజుప్రార్థన. అందుకుగాను ఇరకనమాజును త్రికరణశుద్ధిగా సలుపవలెను అనియు దానికి వ్యతిరేకమైనవానిని వదలుకొనవలెనని చెప్పబడ్డచున్నది. ఇస్లామ్ లో ప్రప్రథమమున మత్తుపదార్థముల గూర్చి నిషేధము రాకుండెను. అది క్రమముగా నిషేధి పడెను. నిషేధమునకు పూర్వము కొండలు మత్తును సేవించి నమాజు చేయసాగిరి. అందు కొండలు తాము నమాజులో చదువు ఖురానువాక్యములను మత్తువలన తారుమారు చేసి చదివిరి. అందుకు మత్తులోనున్నపుడు నమాజులో చదువు వాక్యములను గ్రహింపరాని స్థితిలోనున్నపుడు నమాజుచేయరాదు అని దేవుని సెలవయ్యెను. అయిదు పూజలు నమాజుచేయవలసియున్నది. కావున మత్తును సేవించుటకు ఆవకాశము లేక కొంతవఱకు మద్యపానము తగ్గెను. తుదకు దేవుడు దాని నిషేధింపఁగా ముసల్మానులు మద్యపానము బొత్తిగా మానుకొనిరి. స్త్రీలతో కలిసినపిదప స్నానముచేసి శుద్ధియగునంత వఱకు నమాజుచేయరాదు. రోగపీడితులై స్నానముచేసిన నష్టముగలుగును అను భీతియున్నపుడును, ప్రయాణములోనున్నపుడును త్రాగుటకుమాత్రమునీళ్లుండిస్నానమునకుచాలినంత నీళ్లు దొరకనిచో అపుడును, స్నానమునకు బదులుగ తయమ్ముమ్ చేయవలెను. గుసులునకు కారణములు స్త్రీలతో కలియుట, రేతస్థలనము మొదలగునవి. ఒకతూరి పరిశుద్ధమైన మట్టిపై పవిత్రతకొఱకు సంకల్పించి రెండుచేతులు తట్టి ముఖముపై రాచుకొనవలెను. రెండవతూరి మన్నుపై చేతులుతట్టి వానితో రెండుచేతులను మోచేతులవఱకు రాచుకొనవలెను. ఇదియే తయమమ్ముచేయు పద్ధతి. నీళ్ళకు బదులుగ పరిశుద్ధమైన మట్టివలన శుద్ధి లభించును. ఇందు విషయముకూడ గలదు. వజ్రగుసులునకు బదులుగ పై కారణములతో తయమ్ముము చేసికొని నమాజుసలుపవలెను, నమాజు ఏస్థితిలోనుకూడ వదలరాదు. దేవుడు భక్తులపొరపాటులను తీమించి అనుగ్రహించును. మత్తులో ప్రార్థనచేసిన వారి తప్పిదమును దేవుడు తీమించును. అని తెలుపబడియెను. ఇరకమీద అట్లుచేయవలదు అని హెచ్చరింపబడియె.

44. అలమ్ తర-ఇలల్ల-జీస-ఊతూ-నసీబమ్-మినల్-కితాబి-యష్ తరూనజ్-జ

లా॒లత॑-వ॒-య॒రీ॒దూ॒న-అన్-తజీ॑ల్-లున్-సబీ॑ల్. 45. వల్లా॑హు-అల॑-లము॒-బి- అ
 ఆ - దా॑ఇకుమ్-వక॑ఫా-బిల్లా॑హి-వలి॒య్యన్-వక॑ఫా-బిల్లా॑హి-వసీ॑రా. 46. మి॒న
 ల్లజీ॑న-హీ॒దూ-య॒హ్-రి-ఫూ॑సల్-కలి॒మ-అమ్-మ॒వా-జి॒ఇ-హీ॑వ-య॒ఖూ॒లూ॒న-
 సమి॑అ-నా-వ-అ॒సై॒నా-వన్-మఅ॒గై-ర-ము॒స్మ॒ఇన్-వరా॑ఇనా-లయ్యమ్-బి-అల్-సి
 నతి॑హిమ్ వత॑అ-సన్-ఫిద్దీ॑ని-వతా॑ అన్న॒హుమ్-ఖా॒లూ-సమి॑అ-నా-వత॑అ-అ-నా-వ
 స్మృ॑అ-వన్-జుర్నా-లకా॑న-ఖైరల్-లహుమ్-వఅ॒ఫ్-వమ॑-వలా॒కిల్-లఅ॑-న-హు॒ము
 లా॒హు-బి॒కుఫి॑హిమ్-ఫలా॑-యా॒మి॒నూ॒న-ఇల్లా-ఖిలీ॑లా. 47. యా-అయ్య॑హల్ల
 జీ॒న-ఊ॒తుల్-కితా॑బ-ఆమి॒నూ బి॒మా-సజ్-జల్నా॑-ము॒సద్ది॒ఖిల్-లిమా॑-మఅ॒సుమ్-
 మిన్-ఖబ్లి॑-అన్-నత్-మి॒స-పు॒జూ॒హన్-ఫ-నరు॑ద్దహ్-అలా-అద్బా॒రిష్-బౌ॑నల్-అన
 హుమ్-కమా॑-అఅన్నా-అన్-హీ॒బస్-సబ్-తి-వకా॑న-అమ్-రుల్లా॑హి-మాఫ్-ఊలా.

44. గ్రంథములలో నొకభాగ మియ్యబడినవారిని నీవు చూడలేదా? వారు దుర్మార్గమును కొనుచున్నారు. మఱియు మీరుకూడమార్గము తప్పిపోవలెనని వారు కోరుచున్నారు. 45. మీ శత్రువులను దేవుడు బాగుగ నెఱుంగును. వాటియు దేవుని రక్షణయును, ఆతని సహాయమును చాలును. 46. కొండలు యూదులు వాక్యములను తారుమాటుచేయుదురు. మఱియు మేము వింటిమి. అవిధేయులైతిమి అని వారు పలుకుదురు. మఱియు నీవు వినుము. నీవు వినకుండువు గాక అరయు, వారు తమ నాలుకలను బిత్తి 'రాఇనా' అని యు పలుకుదురు. వాటి వారు మతమును నిఁదించుచున్నారు. వాటియు వారు మేము వింటిమి. విధేయులైతిమి. నీవు వినుము. మమ్ము చూడుము అని పలికినచో వారికి మేలగును. మఱియు అది క్రమముగా నుండును. కాని వారి అవి శ్వాసమువలన దేవుడు వారిని శపించియున్నాడు. కావున వారిలో కొండలు మాత్రమే విశ్వసించుచున్నారు. 47. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! ముఖములను రూపుమాపి వానిని వాని వీపునట్టునకు త్రిప్పుటకు ముందు లేక వానిని శనివారమునాడు అవిధేయులైనవారిని మేము శపించునట్లు శపింపకముందు, మీయొద్ద నున్న గ్రంథమును సత్యపఱచునట్టి మేము పంపిన గ్రంథమును మీరు విశ్వసింపుడు. మఱియు దేవుని యాజ్ఞ జరిగియే తీరును.

వ్యా॥ 44 ఈ వాక్యములలో యూదుల దుర్గుణములును వారి కుట్రలును వివరింపబడుచున్నవి. ముసల్మానులు వారి కుట్రలను తెలిసికొని జాగ్రత్తగ నుండవలెను. అట్టి దుర్గుణములను వదలుకొనవలెను. యూదులు దేవునిగ్రంథ

మగు తౌరాతులో హజ్రత్ ముహమ్మదుపై గంబరులవారి విషయమున్న వాక్యములను దాచి, వానికి తప్ప అర్థములు కల్పించి సన్సార్థమునకు బదులుగ దుర్సార్థము స్వీకరించుచున్నారు. తాము దుర్సార్థము స్వీకరించినది చాలక ముసల్మానులుకూడ సన్సార్థము తప్పి దుర్సార్థములో పడిన బాగుండునని వారు కోరుచు కుట్రలు సలుపుచున్నారు. 35. ఇట్టి యూదులుముసల్మానులకు శత్రువులు. వారి విషయము దేవునికి బాగుగ తెలియును. వారి కుట్రలనుండి ముసల్మానులను దేవుడు రక్షించి తోడుపడును. కావున యూదుల ద్వేషమునకు భయపడకూడదు ఇస్లామ్మతమునందు స్థిరముగా నుండుడు అని ముసల్మానులకు తెలుపబడియెను. 46. యూదులు తౌరాతు గ్రంథములో వారికి ఇష్టము కాని వాక్యములను పదములను తారుమాటుచేసి తప్ప అర్థములు కల్పింతురు. వారు చాల అవిధేయులు. హజ్రత్ పై గంబరులవారు యూదులతో వీక్షింప ధర్మము చెప్పినచో మేము వింటిమి అని గట్టిగా పలికి మెల్లగా మేము అనుసరింపము అని పలుకుదురు. మఱియు, రెండు అర్థములుగల మాటలు పలికి తాము చేయు కుట్రలు ముసల్మానులకు తెలియవు అని భ్రమపడుదురు. అందు పై గంబరులవారితో నీవు వినుము. నీవు వినకుండువు గాక అని పలుకుదురు. పై అర్థము చూచుటకు బాగుగా నే యున్నది అనగామామాటవినుము. ఇతర దూషణలు నిందలు వినకుండువుగాక. అని నీవు వినక చెవిటివాడవగుదువు గాక అని వారు అర్థము నుద్దేశించుచుండిరి. రాఇనా అను పదమును ఒత్తి పలికి దానికి తప్ప అర్థము నుద్దేశించుచుండిరి. దీనిగూర్చి సూరయేబఖరాలో వ్రాసియున్నాము. (చూ.పు 51) యూదులు మా కుట్రలు దేవుని క్రవత్తకు తెలియవు అని నిందించుచుండిరి. దానికి దేవుడు వారి కుట్రలను పై గంబరుల వారికిఁ దెలిపెను. యూదులు, తప్ప అర్థములుగల పదములు పలుకుటకు బదులుగ ఒకే మంచి అర్థముగల పదము పలికినచో వారికి మేలుగలిగియుండును. అట్లు మంచి పదములు పలుకుట క్రమముగా నుండును. కాని యూదులు తమ అవిశ్వాస తిరస్కారములచే దేవుని అనుగ్రహమునుండి తొలగి ఆతని శాపమునకు పాత్రులైనవారు. వారి చెడుస్వభావమునుబట్టి వారిలో కొందఱు తప్ప మిగిలినవారందఱును విశ్వసించరు. 48. యూదుల కుట్రలనువారి దుర్గుణముల వివరించిన పదప ఈ వాక్యములో, యూదులు దేవునిశిక్ష రాకమునుపే ఖురానుగ్రంథమును విశ్వసించవలెనని వారికి హెచ్చరిక కలదు. ఖురానుగ్రంథము, తౌరాతుగ్రంథము దేవుని గ్రంథమని సత్యపఱచుచున్నది. కావున యూదులు తప్పక ఖురానె షరీఫును విశ్వసించవలెను. లేనిచో దేవుడు వారి ముఖములను చెక్కి వీవువైపునకు తిప్పివేయును. శనివారమునాడు చేపల వేటాడకూడదు అను దేవుని యాజ్ఞను తిరస్కరించి దేవుని శాపమునకు పాత్రులైన

వారివలె వారును శాపమునకు పాత్రులగుదురు. దేవుని యాజ్ఞ జరిగియే తీరును, దానికి అడ్డుపడువారు ఎవరును లేరు.

48. ఇన్నల్లాహ-లాయగ్ ఫిరు-అన్-యుష్షిరక-బిహీ-వయగ్ ఫిరు-మాదూన-జాలిక-లిమన్ - యషాఉ-వమన్ - యుష్షిక్-బిల్లాహి-ఫఖదిఫ్ తరా-ఇస్మన్-అజీమా.

48. నిశ్చయముగా దేవుడు, ఆతనికి సాటి కల్పించువానిని తీసికొని పంపడు. మఱి దానికి తప్ప నితర పాపమును చేసినవారిలో తాను ఇష్టపడినవానిని తీసికొనును. మఱి ఎవడు దేవుని సాటి కల్పించెనో వాడు గొప్ప పాపము గుఱవనిందను కల్పించెను.

వ్యా|| 48. దేవునికి సాటి కల్పించుట ఘోర పాతకము. దానిని దేవుడు తీసికొని పంపడు. కావున, ఆ పాపమును మానుకొని దేవుని తీమాపణ కోరవలెను. అట్లుగాక దేవునికి సాటి కల్పించుచు మృతినొందినచో వాడు తీసికొని పంపడు. వాడు సదా నరకములోనే యుండును. దానికి తప్ప నితర పాపములను దేవుడు తాను కోరినవారిని తీసికొని పంపవచ్చును లేక శిక్షింపవచ్చును. అనఁగా ఆ పాపములను తీసికొని పంపవలెనని దేవునితో తీమాపణ కోరకయే మృతినొందినవారి పాపములను తీసికొనుట దేవుని యిష్టము. కాని సాటి కల్పించినవారిని (ముష్రికులను) తీసికొని పంపడు. అది ఘోర పాతకము. దేవునికి సాటి కల్పించువారు గొప్ప పాతకము గుఱవనిందను కల్పించువారగుదురు. యూదులు కొందఱు ప్రవక్తలను దేవునికి సాటిగా చేసిరి. అందుకు వారికి కూడ నిందు హెచ్చరికగలదు.

49. అలమ్-తర-ఇల్లజీన-యుజ్కూ-న-అన్-ఫుసహుమ్-బిల్లీహు-యుజ్కీ-మన్-యషాఉ-వలాయుజ్జీలమూన-ఫతీలా. 50. ఉన్-జుర్-కైఫ - యఖతాన-అల్లా-హిల్-కజిబ-వకఫా-బిహీ-ఇస్మమ్-ముబీనా.

49. తాము పవిత్రులమని తమ్ము తాము కొనియాడుకొనువారిని నీవు చూడలేదా! దేవుడు తాను ఇష్టపడినవారిని పవిత్రులగా జేయును. వారిపై సన్నని దారమంతటి అన్యాయమును జరుగనేరదు. 50. వారు దేవునిపై నెట్లు అబద్ధములు కల్పించుచున్నారో నీవు చూడుము. మఱి ఈస్పష్టమైన పాపమే వారికి చాలును.

వ్యా|| 49. యూదులు అనేక దుర్గుణములు గలిగియు మేము దేవుని కుమారులము, దేవునికి ప్రియులము, మేము పవిత్రులము అని తమ్ము తాము పొగడుకొనుదురు. అట్లు వారు కొనియాడుకొనుట వారి తప్పు. వాస్తవములో దేవుడు తాను కోరినవారిని విశ్వాసములమున పవిత్రులనుగా జేయును.

ఊరక యూదులు ఆత్మస్తుతి చేసికొనుటలో లాభములేదు. ఆత్మస్తుతిచేసికొను వారికి లభించు శిక్ష వారి కర్మల ననుసరించియుండును. వారిపై రవంతయును అన్యాయము జరుగనేరదు. 50. యూదులు అనేక పాపములకు లోనై తిరిగి మేము దేవునికి ప్రియులమని చెప్పకొనుచు దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించు చున్నారు. దేవుడు పాపులను ప్రేమింపడు. శిక్షపొందుటకు ఈ స్పష్టమైన పాపమే వారికి చాలును.

51. అలమ్-తర-ఇలల్లజీన-ఊతూ-నసీబమ్-మినల్-కితాబి-యూమినూన
బిత్-జిబ్రి-వత్-తాగూతి-వయఖూలూన-లిల్లజీన-కఫరూ-హుడలాఇ-అహ్-దా-
మినల్లజీన-ఆమనూ-సబీలా. 52. ఉలాఇ-కల్లజీన-లఅ-న- హుముల్లాహు - వమన్
యల్-అనిల్లాహు-ఫలన్-తజిద-లహూ-నసీరా. 53. అమ్-లహుమ్-నసీబుమ్
మినల్-ముల్క్-ఫఇజల్-లాయూతూ-నన్నాస-నఖీరా. 54. అమ్-యహ్-సుదూ
నన్నాస-అలా-మా-ఆతా-హుముల్లాహు-మిన్-ఫజ్ లిహీ-ఫఖద్-ఆతై నా- ఆల-
ఇబ్రాహీమల్-కితాబ. వల్-హీక్కత-వ-ఆతై నా-హుమ్-ముల్క్-న్-అజ్జమా. 55.
ఫమిన్-హుమ్-మన్-ఆమన-బిహీ-వమిన్-హుమ్-మన్-సద్ద-అన్-హు-వకఫా- బిజ
హన్నమ-సఈరా.

51. ఏమి గ్రంథమునుండి కొంత భాగము లభించినవానిని నీవు చూడ లేదా! వారు విగ్రహములను, సైతానును విశ్వసించుచున్నారు. మఱియు వారు అవిశ్వాసుల విషయమున ముసల్మానులకంటెను అవిశ్వాసులే ఎక్కువ సన్మార్గమందున్నారు అని పలుకుచున్నారు. 52. ఇట్టివారిని దేవుడు శపించి యున్నాడు. మఱి ఎవ్వనిని దేవుడు శపించునో వానికిసహాయునినీవుపొందఁ జాలవు. 53. వారికి ప్రభుత్వములో భాగమున్నదా? అటులున్నచో వారు ప్రజలకు రవంతయును ఇయ్యనే యియ్యరు. 54. దేవుడు తన యనుగ్రహముచే ప్రజలకు నొసంగినదానిపై వారు అసూయపడుచున్నారా! మఱియు మేము ఇబ్రాహీము సంతతివారికి గ్రంథమును జ్ఞానము నిచ్చితిమి. మఱియు మేము వారికి గొప్పరాజ్య మొసంగితిమి. 55. ఆ పీదప వారిలో కొందఱు దానిని నమ్మిరి. మఱికొందఱు దానిని తిరస్కరించిరి. ఆ తిరస్కరించువారికిదహించు నరకాగ్ని చాలును.

వ్యా: 51. ఇందు యూదుల దుర్గుణములు చెప్పబడుచున్నవి. యూదు

లకు హజ్రత్ పై గంబరులవారిపై ద్వేషము హెచ్చెను. ఆపుడు యూదులు పై గంబరులవారి విరోధులగు మక్కా ఖురైషులతో కలిసికొనిరి. ఖురైషులు సఖ్యమునకుఁగాను, ఖురైషులుపూజించునట్టి విగ్రహములను యూదులు గౌరవించుచు ముసల్మానులకంటెను మీరు (ఖురైషులు) సన్మార్గమందున్నారు అని పలుకసాగిరి. దానికి కారణము యూదులకు ముసల్మానులపై నున్న అసూయయే. అదియునుగాక యూదులకు అది స్వభావమే. పూర్వమునుండియు వారు అనేక ప్రవక్తలకు విరోధులై దేవుని కోపమునకును శాపమునకును పాత్రులైరి. దేవుని కోపశాపములకు పాత్రులైనవారికి ఎవరు సహాయము చేయఁగలరు? యూదులు ముసల్మానులకు విరోధముగ, మక్కా ఖురైషులతో సఖ్యము చేసికొనుచున్నారు. కాని వారికి దానివలన ప్రయోజనములేదు. తుడకు వారికి అవమానమును అపజయమును లభించును. కడకు అటులే సంభవించెను. 53. యూదులు, మేమే రాజ్యమునకు యోగ్యులము. మావంశములో నే ప్రవక్తలును రాజులును అగుదురు అని తలఁచియుండిరి. వారికి ప్రభుత్వములో భాగమున్నదా? లేదు. ఒకవేళ యున్నచో వారు తమ లోభముచే ప్రజలకు రవంతయు దానము చేయనే చేయరు. 54. యూదులు, హజ్రత్ పై గంబరులవారిని ముసల్మానులను వారి విజయమును చూచి అసూయచే మండిపోవుచుండిరి. అసూయపడుట వారి యవివేకము. దేవుఁడు పూర్వమునుండియు హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తసంతతివారికి ప్రవక్త పదవిని, తన గ్రంథమును, జ్ఞానమును ప్రభుత్వమును ఒసంగియున్నాఁడు. హజ్రత్ పై గంబరులవారును హజ్రత్ ఇబ్రాహీముసంతతివారే. ఎట్లు యూదులు వారిపై అసూయపడఁగలరు. 55. దేవుఁడొసంగిన గ్రంథమును కొందఱు విశ్వసించిరి. కొందఱు తిరస్కరించిరి. తిరస్కరించినవారికినరకాగ్ని శిక్షకలదు. కావునహజ్రత్ పై గంబరులవారికి దేవునిచేలభించినగ్రంథమగుఖురానునుతిరస్కరించినవారికినిశిక్ష నరకాగ్నియే.

56. ఇన్నల్లజీన-క ఫరూ-బి-ఆయాతినా-సౌఫ-నుస్-లీహీమ్- నారన్-కు
లమా-నజీజత్-జులూదుహుమ్-బద్దల్నాహుమ్-జులూదన్-గైరహీ-లియజూ
ఖుల్-అజాబ-ఇన్నల్లాహ-కాచ-అజీజన్-హకీమా. 57. వల్లజీన-ఆమనూ-వఅ
మిలుస్-సాలిహీతి-సనుద్-ఖిలుహుమ్-జన్నాతిన్-తజ్జి-మిన్-తహ్-తి-హల్-ఆన్
హీరు-ఖాలిదీనఫీహీ-అబదన్-లహుమ్-ఫీహీ-అజ్-వా-జుమ్-ముతహ్హరతున్-వ
నద్-ఖిలుహుమ్-జిల్లన్-జలీలా,

56. నిశ్చయముగా ఎవరు మా సూచనలను తిరస్కరించిరో వారికి

మేము నరకాగ్నిలో పడ వేయుదుము. వారి చర్మము కాలిపోవునపుడెల్ల దానికి బదులుగ వేఱు చర్మమును వారు బాధ రుచి చూచుట కైకల్పించుచుండుము. నిశ్చయముగ దేవుడు సర్వశక్తుడును వివేచనాపరుడును. 57. మఱియు నెవరు విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసిరో మేము నిశ్చయముగ క్రిందుగ కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములలో వారిని ప్రవేశపెట్టుదుము. అందు వారు సదా యుందురు. అందు వారికి పవిత్రలగు స్త్రీలు గలరు. మఱియు వారికి దట్టమైన నీడలో నివాస మొసంగుదుము.

వ్యా॥ 56. ఈవాక్యములలో అవిశ్వాసులకును, విశ్వాసులకును లభించు ఫలితము చెప్పబడినది. అవిశ్వాసులు ఎల్లపుడు నరకాగ్నిలోపడి కాలుచుండురు. వారి చర్మములు కాలిపోవునపుడెల్ల తిరిగి కొత్తచర్మములు పుట్టుచుండును. అట్లు వారికి తీరని బాధానుభవములు కలుగును. కావున మానవులు దేవుని సూచనలను తిరస్కరింపక ఆతని ప్రవక్తలను గ్రంథములను విశ్వసించి నరకమునుండి రక్షణపొందవలెను. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి వారి పుణ్యఫలితమగు స్వర్గసౌఖ్యము లభించును. అందు వారు ఎల్లపుడును ఉండురు. అందు పవిత్రలైన స్త్రీలుండురు ఎండ తగలక చల్లనిదట్టమైన నీడలలో సౌఖ్యములనుభవింతురు. కావునమానవులు స్వర్గసౌఖ్యములకై విశ్వసింపవలెను.

58. ఇన్నల్లాహ్-యామరుసుమ్ అన్-తవద్దుల్-అమానాతి-ఇలా - అహ్ లిహ్-వఇజా-హాకమ్తుమ్-బైనన్-నాసి-అన్-తవ్కుమూ-బిల్-అద్ లి-ఇన్నల్లాహ్-నిఇమ్మా-యఇజు-కుమ్-బిహీ-ఇన్నల్లాహ్-కాన-సమి-అమ్-బిసీరా. 59. యా-అయ్యు-హల్లాజీన-ఆమనూ-అతీ-ఉల్లాహ్-వఅతీ-ఉర్-రసూల-వ- ఉలిల్-అమ్రి-మిన్-కుమ్-ఫఇన్-తనా-జఅతుమ్-ఫీమైఇన్-ఫరుద్దూహు-ఇలల్లాహి-వర్ రసూలి-ఇన్-కున్తుమ్-తూమినూన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-జాలిక-ఖైరున్-వ అహ్సను-తాలీలా.

58. మీయొద్ద అమానతుగానుంచిన వస్తువులను, ఉంచినవారికి ఇచ్చి వేయుడనియు, మీరు ప్రజలమధ్య తీర్పుచేయునపుడు న్యాయముగా తీర్పు చేయుడు అనియు దేవుడు మీకు ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. నిశ్చయముగా దేవుడు మీకు సదుపదేశము చేయుచున్నాడు. ఆతడు సర్వము వినుచు చూచుచున్నాడు. 59. ఓ విశ్వాసులార ! మీరు దేవునికి విధేయులుకండు. మఱియు ప్రవక్తకును, మీలోని అధికారులకును మీరు విధేయులుకండు. ఆపిదప ఏదైన విషయమందు మీకు భేదాభిప్రాయములు గలిగినచో దేవునియందును, తుది

దినమందును మీకు విశ్వాసమున్నచో ఆ విషయమునుగూర్చి దేవునియొక్కయు ప్రవక్తయొక్కయు వైపునకు మరల్చుడు. ఇది చాల మంచిది. మఱిదాని ఫలితమును చాల శ్రేష్ఠమైనది.

వ్యా॥ 58. అమానతు అనగా ఒకవస్తువును నమ్మకముగా ఒకరియొద్ద దానియుంచుట. యూదులలో నమ్మికద్రోహము, తీర్పుచేయుటలో లంచములు పుచ్చుకొని అన్యాయముగా తీర్పుచేయుట అను దుర్గుణములుండినవి. ఆ దుర్గుణములజోలికి పోకూడదని ముసల్మానులకు దేవుని సెలవయ్యెను. హాజ్రత్ పైగంబరులవారుకూడ “లా ఈమాన-లిమన్-లా-అమాన-తలహు” అమానతు గుణములేనివానికి విశ్వాసమునుకూడ లేదు)అనియుపదేశించియున్నారు. నమ్మికద్రోహము, అన్యాయముగ తీర్పుచేయుట ఘోరపాతకములు. దేవుడు ఉపదేశించునది మంచి యుపదేశము. దానికి విరుద్ధముగా ముసల్మానులు నడుచుకొనఁగూడదు. నిశ్చయముగ దేవుడు సర్వము వినుచు చూచుచున్నాడు. కావున ఎవరు నమ్మికద్రోహము చేయుదురో ఎవరు న్యాయముగా తీర్పుచేయుదురో దేవునికిఁ దెలియును. వారికిఁ దగినఫలిత మొసంగును. 59. ముసల్మానులు, దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తలకును విధేయులై యుండవలెను ముసల్మానులరాజును, వాని మూలముననియమింపఁబడు, ఖాజీ, సేనాధిపతి మొదలగు అధికారులు, న్యాయముగ మతముననుసరించి విధించు ఆజ్ఞలను అనుసరింపవలెను. ఒకవేళ అధికారులమధ్యమును ముసల్మానులమధ్యయును అభిప్రాయభేదములుగలిగినచో, దానిగూర్చి దేవునిగ్రంథమగు ఖురానెషరీఫును హాజ్రత్ పైగంబరువారి బోధలను, (సున్నతు) అనుసరించిచూడవలెను. ఆ విషయము ఖురానెషరీఫును పైగంబరులవారి యుపదేశమునూ అనుసరించియున్నచో దానిని ఆందఱుబిప్పుకొనవలెను. దేవునియందునుతీర్పుదినమందును విశ్వాసముగల ముసల్మానులు ప్రతివిషయములో మతముననుసరింతురు. అభిప్రాయభేదములుగలిగినపుడు ఖురానె షరీఫును హాజ్రత్ పైగంబరులవారి యుపదేశములను అనుసరించుటమంచిది. దాని ఫలితముకూడ చాల శ్రేష్ఠమైనది. కావున ముసల్మానులు ప్రతివిషయములోను ఇస్తామ్ ధర్మములను అనుసరింతురుగాక!

60. అలమ్ తర-ఇల్లల్లజీన-యజ్జ్ ఉమూన-అన్నహుమ్-ఆమనూ-బిమా-ఉన్ జిల-ఇల్లై క-వమాఉన్-జిల-మిన్-ఖిల్లిక-యురీదూన-అన్ యత-హాకమూ-ఇల్లత్-తాగూతి-వఖద్-ఉమిరూ-అన్-యక్ ఫురూ-బిహీ-వ-యురీదుష్-మై తానుఅన్ యజ్జిల్లహుమ్-జలాలమ్-బ-ఈదా. 61. వఇజా-ఖిల-లహుమ్ తఆతా-ఇలా-మా అన్-జిల్లహు-వఇల్లర్-రసూలి-ర-ఐతల్-మురాఫిఖీన-యసుద్దూన-అన్ క-సు

దూదా. 62. ఫక్తేఘ-ఇజా-అసాబత్ హుమ్-ముసీబతుమ్-బిమా-ఖిద్దమత్- విడి
 హిమ్-సుమ్-జాడొక-యవ్-లి-పూన-బిల్లాహి-ఇన్-అరద్నా-ఇల్లా-ఇవ్-సానన్
 వతౌ ఫీఖా. 63. ఉలా-ఇకల్లజీన-యఅ లముల్లాహు-మాఫీ ఖులూబిహిమ్-ఫఅఆ-రి
 జ్జీ-అన్-హుమ్-వ-ఇజ్జీ-హుమ్-వఖుల్-లహుమ్-ఫీ-అన్-పుసిహుమ్-ఖౌలమ్-బరీ
 గా. 64. వమా-అర్సల్నా-మిర్-రసూలిన్-ఇల్లా-లియుతాఅ-బిఇజ్జ్-నిల్లాహి-వ
 లౌ-అన్నహుమ్-ఇజ్జ్-జలమూ-అన్-పుస-హుమ్-జాడొక-ఫస్-తగ్-ఫరుల్లాహ- వ
 న్-తగ్-ఫర-లహుముర్-రసూలు-ల-వజదుల్లాహ-తవ్వాబర్-రహీమా. 65. ఫలా-
 వరబ్బిక-లాయూమినున - హత్తా-యుహక్కి-మూక-ఫీమా-షజర - జైనహు
 మ్-సుమ్మ-లాయజదూ-ఫీఅన్-పుసిహిమ్-హరజమ్-మిమ్మాఖి-జై త-వయుస్లి
 మూ-తస్సీమా. 66. వలౌ-అన్నా-కతబ్నా-అల్లె హిమ్- అనిఖ్-తులూ- అన్-పుస
 కుమ్-అవిఖ్-రుజూ-మిన్-దియా-రికుమ్మా ఫఅలూహు-ఇల్లా- ఖిలీలున్ - మిన్
 హుమ్వలౌ-అన్నహుమ్-ఫఅలూ-మాయూ-అజ్జాన-బిహి-లకాన- తై రల్- ల
 హుమ్వఅషద్ద-తస్-బీ తా. 67. వఇజల్-ల-అత్తెనా-హుమ్-మిల్-లదున్నా-అ
 జ్జిన్-అజీమా. 68. వల-హదై నాహుమ్-సి రాతమ్-ముస్ తఖీమా. 69. వమన్-
 యుతి-ఇల్లాహ-వర్-రసూల-ఫ-ఉలా ఇక-మఅల్లజీన-అన్-అవల్-హు- అల్లె హి
 మ్-మినన్-నబియ్యాన-వస్ సిద్దీఖీన-వష్-షుహదాఇ-వస్-సాలిహీన- వహసున-
 ఉలా ఇక-రఫీఖా. 70. జాలికల్-ఫజలు-మినల్లాహి-వకఫా-బిల్లాహి-అలీమా.

60. నీ కొసంగబడిన దానిని నీ పూర్వులకు నొసంగబడిన దానిని విశ్వ
 సించితి మని పలుకుచు నైతానువద్ద తీర్పునకై పోవుటను కోరుచున్నవారిని
 నీవు చూడలేదా? మఱియు నైతానును తిరస్కరింపవలెనని వారికి ఆజ్ఞయై
 యున్నది. మఱియు నైతాను వారిని చాల దూరమైన దుర్మార్గములో పడ
 వేయవలెనని కోరుచున్నాడు. 61. మఱియు వారితో దేవుడు పంపిన ఆజ్ఞ
 లను ప్రవక్తను అనుసరించుటకు రండు అని పలికిన-చో, ఆవంచకులు, తిరస్క
 రించి నీనుండి మరలిపోవుటను నీవు చూడెదవు. 62. కావున వారు తమ
 చేతులారచేసికొన్న దానికిఁగాను వారికి బాధగలిగినపుడు, దేవుని సాక్షిగా
 మేము మేలును, ఐక్యమును మాత్రము కోరితిమి అని ప్రమాణములుచేయుచు

నీయొద్దకు వచ్చునపుడు వారిగతియేమగును! 63. వారిహృదయములోనున్నది. దేవునికిఁ దెలియును. కావున వానినుండి ముఖము ప్రోప్పుకొనుము. మఱియు వారికి బుద్ధిచెప్పుము. మఱియు వారినిగూర్చి వారిహృదయములలో నాటుకొనునట్టి మాట పలుకుము. 64. దేవుని సెలవుచే ప్రవక్తను (ప్రజలు) అనుసరింప వలెననియే మేము ప్రతిప్రవక్తను పంపుచున్నాము. మఱియు వారు తమయాత్మలకు నన్యాయముచేసి కొన్నపుడు నీయొద్దకువచ్చి దేవునితో తుమాపణకోరి యుండినవారు దేవునిని, తమించువానిగను, దయాళువుగను పొందియుందురు. 65. నీప్రభువు సాక్షి! వారు తమలోని జగడముల తీర్పునకుఁగాను నిన్ను పెద్ద గాఁజేసికొని నీవుచేయు తీర్పునుగూర్చి వారు తమ మనస్సులలో సంకట పడక సంతోషముతో నంగీకరించు నంతవఱకు వారు విశ్వాసులు కానేరరు. 66. మఱియు, మీరు మీయాత్మలను వధించుకొనుఁడు లేక మీయిండ్లను వదలి పొండు అని వారిని మేము ఆజ్ఞాపించినచో వారిలో కొందఱు తప్ప ఎవరును అట్లు చేయరు. మఱియు వారు, తమకుఁగలుగు బోధను అనుసరించినచోవారికి మత్స్థిరత్వము గలిగియుండును. 67. మఱియు నపుడు వారికి గొప్పపుణ్యాఫలిత మొసంగుదుము. 68. మఱియు సన్మార్గము చూపుదుము. 69. ఎవరు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యుందురో వారు, దేవుని అనుగ్రహము పొందిన ప్రవక్తలతోను, సత్యవంతులలోను, షహీదులతోను, సత్ప్రవర్తకులతోను కూడియుందురు. మఱివారి సాంగత్యము చాలమంచిది. 70. అది దేవుని యనుగ్రహము. మఱియ సర్వజ్ఞుఁడగు దేవుఁడే చాలును.

వ్యా॥ 60. యూదులు జగడములు తీర్చుటలో లంచములు పుచ్చుకొని తీర్పులో పక్షపాతము చూపుచుండిరి. అందువలన వంచకులును, మోసగాండును తమ జగడములను తీర్చుకొనుటకు యూదుల విద్వాంసుల యొద్దకు పోవుటకు ఇష్టపడుచుండిరి. హజత్ మహమ్మదు పై గంబరువారు జగడములను న్యాయముగ తమ వారని పరాయివారని పక్షపాతము లేక తీర్పుచేయుదురు. అందుకు కపట విశ్వాసులగు వంచకులు హజత్ పై గంబరువారి యొద్దకు తీర్చుకొనుటకు వచ్చుటకు జంకుచు యూదులయొద్దకు పోవుటకు యత్నించుచుండిరి. ఈ వాక్యములలో, అట్టి వంచకులనుగూర్చి చెప్పఁబడినది. మదీనాపురములో ఒక కపటి విశ్వాసి (మునాఫిక్) అగు వంచకునకు ఒక యూదునకును జగడమాయెను. అందు యూదునిపక్షమున న్యాయముండెను. ఆ జగడమును తీర్చుకొనుటకు వంచకుఁడు కాబుబిన్ అషవుఅను నైశానువంటి యూదవిద్వాంసుని యొద్దకు పోవుదుముఅనియు, యూదుఁడు హజత్ పై గంబరులవారి యొద్దకు పోవుదము అని చెప్పకొని తుడకు వారిద్దఱు హజత్ పై గంబరులవారి యొద్దకు పోయిరి. హజత్ రసూలువారు విచారించి న్యాయముగ యూదునికి అను

కూలముగ తీర్పుచేసిరి. వంచకుఁడు నేను ముసల్మానుఁడను నాకు ప్రతికూలముగ తీర్పుచేసినారని దానిని అంగీకరింపక మరల హజ్రత్ ఉమరువద్దకు పోదమురా అని యూదుని పిలుచుకొని పోయెను. వంచకుఁడు తనకు అనుకూలముగ హజ్రత్ ఉమరు తీర్పుచేయునని తలంచి అట్లు చేసెను. ఈ జగడము పైగంబరుల వారు తీర్పుచేసియున్నారు. అది నాకు అనుకూలమైనది. అందుకుఁగాను తిరిగి మీయొద్దకువచ్చినాము అని యూదుఁడు హజ్రత్ ఉమరుగారితో పలుకఁగా విని వారు ఇంటిలోనికిపోయి ఖడ్గముతెచ్చి వంచకుని వధించి పైగంబరు వారి తీర్పును తిరస్కరించినవారి తీర్పు ఇదియే అని పలికిరి. వంచకుని వారసులు హజ్రత్ పైగంబరువారి యొద్దకువచ్చి ఉమరు మా బంధువును చంపెను. మా బంధువు మీతీర్పును తిరస్కరించి ఉమరు వద్దకు పోలేడు. పరస్పర ఐక్యము సంధికూర్చుకొనుటకు ఆయన యొద్దకుపోయెను అని ప్రమాణములుచేయసాగిరి. అందుకుఁగాను ఈ వాక్యముల వాస్తవము తెలుపఁబడెను.

వ్యా॥ 61. వంచకులు తమ జగడములలో, తమకు ప్రతికూలముగతీర్పు కాఁగూడదు అని యుద్దేశించి తాము ముసల్మానులు అని పలికియు ప్రవక్త యొద్దకు గాకుండ ఇస్లామ్ నకు విరోధులగు యూదులయొద్దకు పోవుదురు. మఱియు దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరింపరు. ఎటులైన పాణములుదక్కించుకొనుటకు యత్నింతురు. 62. వంచకులు పైగంబరులవారి తీర్పును తిరస్కరించి దానికి ఫలితముగ ఏదైన బాధ గలిగినచో తప్పప్రమాణములు చేయుచు పైగంబరులవారియొద్దకు వచ్చుట తప్ప వారికి వేఱుగతిలేదు. 63. వంచకుల హృదయములలోనుండు కపటమును, ద్వేషమును అవిశ్వాసమును దేవునికిఁ దెలియును. వారు చేయు ప్రమాణములునిజమైనవికావుఅని దేవుఁడు పైగంబరుల వారికిఁ దెలిపి వంచకులనుండి ముఖము త్రిప్పుకొనుము. వారి జోలికిపోకుము. కాని వారికి బుద్ధిచెప్పుచు వారి హృదయములు తప్పత్రోవనుండి మరలునట్లు వారికి బోధచేయుము అని సెలవిచ్చెను. 64. ఈ వాక్యముల దేవుఁడుతాను ప్రవక్తలను ఏ యుద్దేశముతో పంపునో దానిగూర్చి చెప్పుచున్నాఁడు. ప్రతి ప్రవక్తయును దేవుని సెలవుచే ప్రజలకు ధర్మమార్గము చూపును. కావున ప్రజలు దేవుని ప్రవక్తను అనుసరింపవలెను. భయభక్తులతో ఆతని తీర్పును అంగీకరింపవలెను. అటులే వంచకులు తమ వంచన వదలి నిజమైనభక్తి అవలంబింపవలెను. ఏదైన తప్పిదము చేసినచో దానికి పశ్చాత్తాపపడి దేవుని తక్షణపణ కోరవలెను. వారుప్రవక్త సన్నిధికి వచ్చినచో ప్రవక్తకూడ వారికొఱకు దేవునిక్షమాపణ కోరినయెడల దేవుఁడు త్షమించి అనుగ్రహించును. వంచకులు సవార్గము వదలి తప్పిదముచేసి దాని దాఁచుటకు తప్ప ప్రమాణములు చేయుచున్నారు. అట్లు వలదు. దానివలన వారికి ప్రయోజనములేదు. 65.

దేవుడు ఈ వాక్యమునందు ప్రమాణముతో నొక్క ప్రజలు ప్రవక్తను అనుసరింపవలెను. ప్రవక్త చేయు తీర్పునుగూర్చి మనస్సులో నేలాటి సంకటముగాని సందేహముగాని లేక అంగీకరింపవలెను. అట్లు అంగీకరింపనివారు నిజమైన ముసల్మానులు కానేరరు. కావున వంచకులు పూర్తిగ విశ్వాసులుకావలెనన్న తమ ప్రతి విషయములో దేవుని ప్రవక్తను అనుసరింపవలెను.

వ్యా. 66 : 68. మానవుల ఆత్మలును దేహములును సర్వమును దేవునివే. ఒకవేళ దేవుడు మీరుమీయాత్మలను చంపుకొనుడు లేక మీరుఇండ్లు వదలిపోండు అని యాజ్ఞనిచ్చినచో నిజమైన కొండలు భక్తులు తప్ప వంచకులు మొదలగువారు అట్లు చేయజాలరు. కావున దేవుడు తన దయచే ముసల్మానులకు అట్లు ఆజ్ఞచేయలేదు. వారి మేలుకొఱకే బోధచేసియున్నాడు. దాని ననుసరించినచో నిజమైన ముసల్మానులు సులువుగా కాంగలరు. కాని వంచకులకు అది తోచదు. వంచన వదలి నిజమైన విశ్వాసము ఆవలంబించినచో దేవుని అనుగ్రహముగలిగి మంచి పుణ్యఫలితము సన్మార్గము లభించును. ఉభయలోకములలోను మేళ్లు గలుగును. 69. నిజమైన ముసల్మానులు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యుందురు. వారికి పుణ్యఫలితము లభించును. ప్రవక్తలయొక్కయు, సత్యవంతు (ప్రవక్తల చెప్పినది సత్యమని పలుకువార) ల యొక్కయు, షహీదు (దేవుని మార్గమందు ధర్మయుద్ధమాడి వధింపబడువార) ల యొక్కయు ధర్మము ననుసరించి సత్కార్యములుచేయు వారియొక్కయు మంచి సాంగత్యము వారికి లభించును. వారు వారితోఁగూడి స్వర్గవనములలో నుందురు. కావున ముసల్మానులు తమ ప్రతి కార్యములోను ఇస్లామ్ ధర్మముల అనుసరింపవలెను. 70. ఆభక్తులసాంగత్యములభించుటదేవుని గొప్ప అనుగ్రహము. ఎవరు వంచకులు ఎవరు నిజమైన ముసల్మానుభక్తులు అను విషయము దేవునికిఁబాగుగ దెలియును. ఎవరికిఁదగినట్లు వారికి ఫలితమొసంగును. కావునవంచకులు ఆ భక్తుల సాంగత్యమును అట్టి పుణ్యమునుపొందంగలరు. అనిహొచ్చరింపబడియె.

71. యా-అయ్యహ్-అజ్జీన-అమనూ-ఖజా-హిజ్-రతుమ్-ఫన్-ఫిరూ-సు బాతిన్-అవిన్-ఫిరూ-జమీఆ. 72. వఇన్నమిన్-కుమ్-లమల్-లయుబత్తిఅన్న-ఫ ఇన్-అసాబత్-కుమ్-ముసీబతున్-ఖాల-ఖద్-అన్-అమల్లాహు-అలయ్య-ఇజ్-లమ్ అకుమ్-మఅహుమ్-షహీదా. 73. వల ఇన్-అసాబ-కుమ్-ఫజ్-లుమ్-మినల్లాహి-లయ ఖూలన్న-కలల్-లమ్-తకుమ్-బై నకుమ్-వబై నహూ - మవద్దతున్-యూ-లైతనీ-

కున్దు-మఅహమ్-ఫఅఘాజుఫాజన్-అజీమా. 74. ఫల్-యుఖాతిల్-ఫీసబీలిల్లాహి-
 లజీన-యషూనల్-హాయాతద్-దున్యా-బిల్-ఆఖరతి-వ-మన్-యుఖాతిల్-ఫీసబీ
 లిల్లాహి ఫయుఖ-తల్-బౌ-యగ్గిబ్-ఫసౌఫ-నూతీహి-అజ్రన్-అజీమా. 75. వ-
 మాలకుమ్-లాతుఖాతిలూన-ఫీసబీలిల్లాహివల్-మున్-తజ్జీ-అఫీన-మిన్-రజా
 లి-వన్-నిసాఇ-వల్-విల్దానిల్-లజీన-యఖూలూన-రబ్బనా-అఖ్-రిజ్జీనా-మిన్-
 హజీహిల్-ఖర్-యతిజ్జీ-జాలిమి-అహ్లాహ్-వజ్జీ-అల్-లనా-మిల్-లదున్ - క- వలి
 య్యన్-వజ్జీ-అల్-లనామిల్-లదున్-క-నసీరా. 76. అల్లజీన-అమనూ-యుఖా
 తిలూన-ఫీ-సబీలిల్లాహి-వల్లజీన-కఫరూ-యుఖాతిలూన-ఫీసబీలిల్-తాగూతి-
 ఫఖాతిలూ-బౌలియా-అష్-మైతాని-ఇన్న-కై-దష్-మైతాని-కాన-జఈఫా.

71. ఓముసల్మానులార! మీరు మీ ఆయధములను తీసికొనుడు. ఆపిదప
 వేటు వేటు సైన్యములుగ బయలుదేలుడు. లేక అందఱును కలిసి బయలు
 దేలుడు. 72. మఱియు మీలో కొందఱు ఆలస్యముచేయువారును గలరు.
 పిదప మీ కేమైన ఆపద గలిగినచో దేవుడు మాపై అనుగ్రహము గలిగి
 యున్నాడు. కావున మేమువారివెంట లేకుంటిమి అని పలుకుదురు. 73. మఱియు
 దేవుని అనుగ్రహము మీకు గలిగినచో మీమధ్యను వారి మధ్యను స్నేహ
 ములేకున్నట్లుగ అయ్యో మేము వారితో కలిసియుండిన ఎంత బాగుండును.
 మేము గూడ గొప్ప విజయముపొందియుందుమే అని పలుకుదురు. 74. కావున
 ఇహలోక జీవమునకు బదులుగ పరలోకము స్వీకరించువారు దేవునిమార్గమందు
 యుద్ధము చేయవలసినది. మఱియు ఎవడు దేవుని మార్గమందు యుద్ధమాడి
 వధింపబడిన లేక విజయముపొందిన వానికి గొప్ప పుణ్యఫలిత మొసంగుదుము.
 75. మఱియు ఓ ప్రభువా! దుష్టులుండు ఈ పురమునుండి మమ్ము తీసివే
 యుము. మఱిసీయొద్దనుండి మాకొఱకు సంరక్షకుని నియమింపుము. మఱియు
 సీయొద్దనుండి మాకు తోడుపడువానిని నియమింపుము అని పలుకునట్టి బలహీ
 నులగు పురుషులను, స్త్రీలను బిడ్డలనుగూర్చి మీరేల దేవునిమార్గమందుయుద్ధ
 మాడరు. మీ కేమైనది! 76. విశ్వాసులైనవారు దేవుని మార్గమందు యుద్ధ
 మాడుదురు. మఱి అవిశ్వాసులైనవారు సైతానుమార్గమందు యుద్ధమాడు
 దురు. కావున మీరు (ఓ విశ్వాసులార!) సైతాను స్నేహితులపై యుద్ధ
 మాడుడు. నిశ్చయముగ సైతాను కుట్ర బలహీనమైనది.

వ్యా॥ 71. ఇందు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు)ను గూర్చి దేవుని సెలవగు

చున్నది. దేవునికిని, ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులుగ ముసల్మాను లుండవలె నని మునుపటి వాక్యములో చెప్పబడినది. అందు యుద్ధమునునది చాల భారముగలదనిచునది. వంచకులు యుద్ధమునకు వెనుదీయుదురు. దీనివలన వారి అవిశ్వాసమును, వంచనయును తేటతెల్లమగును. అందువలనవంచకులనుగూర్చియు చెప్పబడినది. ముసల్మానులు ప్రతికాలమునందును ఆయాకాలములకుఁ దగినట్లు యుద్ధ ఆయుధములు సిద్ధపఱచుకొనవలెను. యుద్ధమునకు పోవునపుడు సమయోచితముగ పోవలెను. సైన్యములు వేటు వేటుగా పోవలసివచ్చినపుడు అట్లు చేయవలెను. లేక సైన్యములన్నియు చేరిపోవలసివచ్చినపుడు అట్లు చేయవలెను. 72. ముసల్మానుల వేషము వేసికొన్న వంచకులను వారి నాయకుఁడగు అబ్దుల్లాబీన్ డబై, యుద్ధమునకై వెనుదీయుదురు. అందు ఆలస్యము చేసి ప్రాణముఁ దక్కించుకొనవలెనని ప్రయత్నము చేయుదురు ఒకవేళ యుద్ధములో ముసల్మానులకు ప్రాణనష్టముఁగాని అపజయముఁగాని గలిగినచో వంచకులు సంతసించి దేవుని అనుగ్రహమువలన మేము అపదనుతప్పించుకొంటిమి అని పలుకుదురు. 73. ఒకవేళ ముసల్మానులకు యుద్ధములో జయము గలిగి విజయధనము (గనీమత్) లభించినచో వంచకులు వ్యసనపడి మేము కూడ యుద్ధమునకు పోయియుండిన ఎంత బాగుండును. మాకుకూడ గొప్పలాభము గలిగియుండునే అని పలుకుదురు. వారు పలుకునపుడు వారికిని ముసల్మానులకును సాంగత్యము లేనట్లుగ వారు పలుకుదురు. కాని అట్లుకాదు. వారు ముసల్మానులవలె నటించి ముసల్మానులతో కలిసి మెలసియుండియు యుద్ధమునందు పాలుగొనక వేఱైపోయి ముసల్మానులపై అసూయ పడుచున్నారు. 74. వంచకులు యుద్ధమును చేయకపోయిన పోనిండు. నిజమైన భక్తిగలిగి పరలోకమునే పొటించునట్టి ముసల్మానులు ధర్మమును కాపాడుటకు దేవునికి విధేయులై ధర్మయుద్ధము సలుపవలెను. అందు ఏలాటి నష్టముగలిగినదానిని లక్ష్యపెట్టరాదు. యుద్ధమందు వధింపబడినవారికి దేవుని ప్రీతి లభించును. యుద్ధమందు జయముగలిగిన అందు గొప్ప లాభమును గలదు. 75. ఇందు యుద్ధము చేయుటకుఁగాను కారణములు చెప్పబడినవి. మొదటిది దేవుని మతధర్మమును నెలకొల్పి దానినిశత్రువులనుండి రక్షించుట. రెండవది. శత్రువులగు అవిశ్వాసులచేత చిక్కియున్న బలహీనులగు ముసల్మానుస్త్రీపురుషులను బిడ్డలను సంరక్షించుట. హజ్రత్ పైగంబరులవారు మక్కాపురము విడిచి మదీనాచేరిరి. శక్తిగల ముసల్మానులుకూడ మదీనా పురము చేరిరి. కాని శక్తిలేని ముసల్మానులు మక్కాపురములోనే యుండిరి. మక్కాలోని కాఫర్లు ముసల్మానులకు చాల కష్టములు పెట్టివారిని ఫింపించుచు ఇస్లామ్ వదలిపెట్టవలసినది అని వారిని బలవంతము చేయుచుండిరి. ముసల్మానులు శత్రుబాధల

నుండి రక్షణపొందుటకై దేవుని ప్రార్థించుచుండిరి. అందుకు దేవుడు ధర్మ యుద్ధము సలిపి కష్టములు పడుచున్న ముసల్మానులను కాపాడవలెనని నెల విచ్చెను. ఎల్లప్పుడును ముసల్మానులను హింసించి వారి స్వాతంత్ర్యమును హరించుకొన్నట్టి దుష్టరాజులను ముసల్మానులు ఎదుర్కొని స్వాతంత్ర్యము పడయుటకు ప్రయత్నింపవలెను. 76. ఇందు యుద్ధమునకై ముసల్మానులకు ప్రోత్సాహముగలదు. ముసల్మానులు, దేవునిపక్షమున ధర్మమును న్యాయమును కాపాడుటకు యుద్ధమాడుదురు. అవిశ్వాసులు, దుర్మార్గుడగునైతాను పక్షమున యుద్ధమాడుదురు. వారి కుట్రలు చెల్లవు. అవి చాల బలహీనము లైనవి. కావున ముసల్మానులు వానిలక్ష్య పెట్టక ధైర్యసాహములు వహింపవలెను.

77. ఆలమ్-తరల్లజీన-ఖిల-అహుమ్-కుఫ్-ఘా-నిదియకుమ్-వలఖీముస్ సలాతవఆతుజ్-జకాత-ఫలమ్-కుతిబ-అలై హిముల్-ఖితాలు-ఇజా-ఫరీఖుమ్-మిన్ హుమ్ - యఖ్-షా- నన్నాస-కఖమ్-యతిల్లాహి-బై-అషద్ద-ఖిష్-యతక-వఖా లూ-రబ్బనా లిమ-కతబ్ త-అలై నత్-ఖితాల-లై-లా-అఖ్-ఖర్తనా-ఇలాఅజలిన్ ఖరీబి-ఖుల్-మతాఉద్-దున్యా-ఖిలీలున్-వల్-ఆఖరతు-ఖైరుల్-లిమనిత్-తఖా వలాతుజ్-లమూన-ఫఖీలా. 78. ఐన-మాతకూనూ-యుద్-రిక్ - కుముల్-మాతు-వలై-కున్తుమ్-ఫీబురూజిమ్-ముషయ్యదతిక్-ఇవన్-తుసిబ్-హుమ్-హాస నతుక్-యఖూలూ-హజీహీ-మిన్-ఇన్దిల్లాహి-వఇన్ - తుసిబ్-హుమ్-సయ్యి-అతుక్-యఖూలూ-హజీహీ-మిన్-ఇన్దిక్-ఖుల్-కులుమ్-మిన్-ఇన్దిల్లాహి-ఫనూ-లి హజీలాఇల్-ఖౌమి-లాయకా-దూన-యఫ్-ఖహూన-హదీసా.

77. మీచేతులను ఆపుకొనుడు. మఱినమాజు స్థిరముగా నలుపుడు. మఱి జకాతుదానము చేయుడు అని ఎవరికి నెలవు గలిగినదో వారికి మరల మీరు యుద్ధము చేయుడు అని విధింపబడ గా వారిలోనికొందఱు దేవునికి భయపడు దానికంటె హెచ్చుగా ప్రజలకు భయపడసాగిరి. మఱి ఓప్రభువా! మాకు యుద్ధ ధర్మము నెందులకు విధించితివి. ఎందులకు మమ్మకొంతకాలము వదలి పెట్టకపోతివి అనిపలుకసాగినట్టివారిని నీవుచూడలేదా! ఇహలోకములోని లాభము కొంచెమే. భయధక్తులుగలవారికి పరలోకము చాలశ్రేష్ఠమైనది అందు మీకు రవంతయును అచ్యయము జరుగ నేరదు. అనిపలుకుము. 78. మీరెచ్చటనుండి నను మీకుచావువచ్చి యేతీరును. మఱియుమీరు గొప్పకోటబురుజులలోనున్నను చావువచ్చును. మఱియు ప్రజలకు నేదైన మేలుగలిగినచో ఇది దేవునినుండి

లభించినది. అనిపలుకుదురు. మఱివారి కేజైన కీడుగలిగినచో ఇదినీవలన గలిగినది అనిపలుకుదురు. “సర్వము దేవునినుండియే గలుగుచున్నది” అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము. మఱివారి కేమైనది. వారేమాటనైనను గ్రహింపకున్నారు.

వ్యా॥77, ముసల్మానులు మదీనా పురమునకు పోకమునుపు, వారు మక్కా పురములోనున్న పుడు మక్కా ఖైరములు వారికి పెట్టరాని బాధలు పెట్టుచుండిరి. అందుకు ముసల్మానులు హజ్రత్ పై గంబరులవారి సన్నిధికివచ్చి మీరు సెలవిచ్చిన మేము కాఫిర్లతో యుద్ధమాడుదుము అని పలికిరి. దానికి హజ్రత్ రసూలు వారు యుద్ధమునకై దేవుని సెలవుకాలేదు. ఓర్పుసహనము గలిగియుండుడు నమాజు సలుపుచు, జకాతుదానము చేయుచుండుడని వారితో పలికిరి. అపుడు సరే అని ముసల్మానులు అంగీకరించిరి. ఆపిదప ముసల్మానులు మక్కా పురము విడిచి మదీనా పురముచేరిరి. ముసల్మానులపై కాఫిర్లు (శత్రువులు) దాడి వెడలివచ్చిరి. అపుడు ముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) శత్రువులతో చేయవలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. అపుడు విశ్వాసమందు స్థిరత్వముగల ముసల్మాను భక్తులు దేవుని యాజ్ఞాశిరసావహించి సంతసించిరి. విశ్వాస బలములేనికొందఱు యుద్ధమునకు భయపడుచు ఇంకనుకొంతకాలము యుద్ధమునుగూర్చి ఆజ్ఞ లేకుండిన బాగుండునే అని పిటికిమాటలు పలుకసాగిరి. దేవుని శిక్షకు భయపడునట్లు దానికంటె హెచ్చుగాను వారు శత్రువులకు భయపడసాగిరి. ఇట్టివారిని ఓప్రవక్తా! నీవు చూడలేదా? అని హజ్రత్ పై గంబరులవారితో దేవుడు చెప్పుచున్నాడు. యుద్ధములకు భయపడుటకును కారణము ఇహలోక లాభములను సౌఖ్యములందును జీవితమందునుగల ఆస, ఇహలోక లాభము స్థిరమైనదికాదు. అదికొంచెమే చావుభీతిచే యుద్ధమాడుకున్నను చావువచ్చియేతీరును. ఎచ్చట దాగినను పెద్దపెద్దోటబురుజులలో దాగినను చావురాక తప్పదు. కావున ధర్మ యుద్ధముచేసి యుద్ధవీరులై పరలోక సౌఖ్యములు పొందుట చాల శ్రేష్ఠమైనది. దేవునియందు భయభక్తులుగలవారికి పరలోకముకంటె శ్రేష్ఠమైనది ఎద్దియును లేదు. అట్టిభక్తులుచేసిన కర్మఫలితము వారికి పూర్తిగలభించును. అండేలాటి లోపముగాని అన్యాయముగాని జరుగదు. 78. వంచకులవిషయము చాల ఆశ్చర్యకరమైనది. అది ఒకతీరున లేదు. యుద్ధమునందలి యత్నము సఫలమై విజయము గలిగినచో ఇది దేవునివలన గలిగినది. పై గంబరులవారి యత్నమునకు ఏలాటి సబంధములేదు అనిపలుకుదురు. ఒకవేళ యుద్ధమందలి యత్నముచెడి అపజయమును నష్టమును గలిగినయెడల అది పై గంబరులవారివలన గలిగినది. అని నిందింతురు. దానికి ఓప్రవక్తా! లాభమును నష్టమును ఇచ్చుట దేవునిచేతిలోనున్నది. నేను చేయునదికూడ దేవుని సెలవుతో చేయుచున్నాను. కావున

నన్నునిందించుట సరికాదు. అదిమీ అవి వేకమును తెలుపుచున్నది. అనివారితో పలుకుము అని చెప్పెను.

79. మా-అసాబక-మిన్-హాసనతిన్-ఫమినల్లాహి-వ-మా-అసాబక-మిన్-సయ్యి-అతిన్-ఫమిన్-నఫ్సిక-వఅర్-సల్నాక-లిన్నాసి-రసూలన్-వకఫా-బిల్లాహి షహీదా.

79. నీకుఁ గలుగు మేలు దేవునివలననే యున్నది. మఱి నీకుఁ గలుగు కీడు నీ యాత్మలవలననే యున్నది. మఱియు మేము నిన్ను ప్రజలకు ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపియున్నాము. మఱియు దీనికి దేవుని సాక్ష్యమే చాలును.

వ్యాఖ్య 79. ఇందు మేలు, కీడు గలుగుటకు వాస్తవమైన కారణము చెప్పఁ బడుచున్నది. నష్టము లాభము, మేలు కీడు కలిగించుట దేవునిశక్తిలో నున్నది. మేలు దేవుని అనుగ్రహమువలన మానవులు పొందుదురు. కీడు నష్టములు తమ తమ పాపకార్యముల ఫలితముగ పొందుదురు. కావున నష్టముగలిగినపుడు వంచకులు హజ్రత్ వైగంబరులవానిని నిందింపరాదు. వైగంబరులవారు మేలు కీడుస్పృశించుటలేదు. అది దేవునికిఁజేసినదే. దానికికారణము మానవుల కర్మలు. దేవుఁడు హజ్రత్ మహమ్మదు వారిని ప్రజలకుఁగాను ప్రవక్తగాఁజేసి పంపియున్నాఁడు. వారిపని మఱి ప్రచారముచేయుట. దేవుఁడు అందఱి కర్మల నుచూచుచు వారికిసాక్షిగా నున్నాఁడు. పిదపకర్మలకుఁ దగిన ఫలితమిచ్చును.

80. మన్-యుతి-ఇర్-రసూల-ఫఖిద్-అతా-అల్లాహ-వ-మన్-తవల్లా-ఫమా-అర్-సల్నాక-అలై హిమ్-హఫీజా. 81. వ-యఖూలూన-తాఅతున్-ఫ-ఇజ్జా-బరజా-మిన్-ఇన్-దిక-బయ్యత-తాఇఫతుమ్-మిన్-హుమ్-గైరల్లజీ-తఖూలు-వల్లాహు-యక్తుబు-మాయుబయ్యతూన-వఅఅ-రిజ్-అన్-హుమ్-వ-తవక్కల్-అలల్లాహి-వకఫా-బిల్లాహి-వకీలా.

80. ఎవఁడు ప్రవక్తకు విధేయుఁడగునో ఆతఁడు దేవునికి విధేయుఁడాయెను. మఱియు తిరస్కరించువారిపై మేము నిన్ను రక్షకునిగాఁ జేసి పంపలేదు. 81. మఱియు వారు నీకు విధేయులమైతిమి అని పలుకుదురు. ఆ పిదప నీయొద్దనుండి వెళ్ళిపోయినపుడు వారిలో కొందఱు రాత్రిలందు నీతో వలికిన దానికి విరుద్ధముగా తమలో తాము ఆలోచన చేయుదురు. మఱి వారు ఆలోచన చేయునది దేవుఁడే వ్రాసి యుంచుచున్నాఁడు. కావున వారినుండి యుఖములు త్రిప్పకొనుము. మఱియు దేవునిపై నాధారపడియుండుము. మఱి యు కార్యములు నెఱవేర్చుటకు దేవుఁడే చాలును.

వ్యా॥ 80. హాజ్రత్ ముహమ్మదువారిని దేవుడు తన ప్రవక్తగాఁజేసి లోకములో పంపెను. ప్రజలు వారి బోధన విని వారికి విధేయులుకావలెను. వారికి విధేయులైనవారు దేవునికి విధేయులై నట్లే. ప్రవక్తను తిరస్కరించి అవిధేయులైనవారు దేవునికి అవిధేయులే. కావున వారిని శిక్షించుట దేవుని పని. ప్రవక్త పని మతప్రచారముచేయుట మాత్రమే. కాని ప్రజలు పాపములు చేయకుండ వారినిఆటంకపఱచుట ప్రవక్త పనికాదు. పాపపుణ్యములతీర్పుచేయుటదేవుని పని. 81. వంచకులు హాజ్రత్ పై గంబరులవారియొద్దకు వచ్చినపుడు మేము మీకు విధేయులము. మిమ్ము అనుసరింతుము అని పలుకుదురు కాని అచ్చటినుండి వెళ్ళిపోయి రాత్రులలో కొండలు మఱుగుగా వారు తమలో తాము ప్రవక్తకు విరోధముగా ఆలోచనలు చేయుదురు. వారి ఆలోచనలు దేవునికి తెలియును. అవి వ్రాయఁబడును. వానికిఁ దగినశిక్ష దేవుఁడొసంగును. వంచకులనుండి ముఖము త్రిప్పకొని వారి ఆలోచనలను లెక్కచేయక సర్వ కార్యములందు దేవునిపై నాధారపడియుండుము. దేవుఁడు సర్వకార్యములు నెఱవేర్చజాలినవాఁడు అనిపై గంబరులవారికి చెప్పఁబడినది. దాని ననుసరించి ముసల్మానులు సంపూర్ణముగా పై గంబరులవారికి విధేయులై తమ కార్యము లలో దేవునిపై ఆధారపడియుండవలెను.

82. అఫలా-యతదబ్బరూసల్-ఖుర్ ఆన-వలౌకాన - మిన్ ఇన్ దిగ్గెరి
ల్లాహి-ల-వజదూ ఫీ హిఖ్-తిలాఫన్-కిసీరా.

82. వారు ఖురానును యోచింపరా ! మఱి అది దేవునినుండి గాక ఇతరులనుండివచ్చి యుండినచో అందు చాల తారతమ్యములుండియుండును.

వ్యా॥ 82. ఇంతవఱకు హాజ్రత్ ముహమ్మదువారు దేవుని ప్రవక్త లనియు ప్రజలు వారిని అనుసరింపవలెననియు బోధింపఁబడియె. వంచకులను అవిశ్వాసులును ఖురానుగ్రంథము దేవునిది అని మేము ఎట్లు నిశ్చయింపఁ గలము అని సందేహింపఁగలిగిరి. అందుకు ఈ వాక్యమందు వారికి సమాధాన మియ్యఁబడినది. ఖురాను దేవుని గ్రంథముగాక ఇతరులదియైనచో అందుఅనేక తారతమ్యములును, విషయములలో పరస్పర వ్యత్యాసములుండి గ్రంథము ఆది నుండి అంత్యమువఱకు ఒక తీరున ఉండదు, ఖురానె షరీఫులో యోచించి గ్రహించినవారికి అట్టి తారతమ్యములు కనఁబడవు. కావున బుద్ధిగలవారు ఖురాను గ్రంథములోని ధర్మములను విషయములను దానిశైలితీరును అద్భుత మైన ఆకిర్షణశక్తినిజూచి అది దేవుని గ్రంథమని ఒప్పుకొనితీరుదురు.

83. వల్లజా-జాఅహుమ్-అముమ్-మినల్-అమ్ ని-అనిల్-ఖాఫి-అజా
డీ బిహీ-వలౌరద్దూహు-ఇల్-రసూలి-ష-ఇలా-ఉలిల్-అమి-మిన్-హుమ్ -

ల-అలిమహల్-లజీన-యస్ తమ్-బిత్తూనహూ-మిన్-హుమ్-వలౌలా-ఫజ్జేలుల్లా
 హి-అలైకుమ్-వరహ్మాతుహూ-లత్ - తబిఅ-తుముష్షైతాన-ఇల్లాఖలీలా. 84.
 ఫఖాతిల్-ఫీసబీలిల్లాహి-వలాతుకల్లఫు-ఇల్లానఫ్ సక-వహ్రిజిల్ - మూమినీన-
 అసల్లాహు-అన్-యకుఫ్ ఫ-బాసలజీన-కఫరూ-వల్లాహు-అషద్దుబాసన్ - వఅషద్దు
 తన్ కీలా. 85. మన్-యష్ ఫఅ-ష ఫా-అతన్-హసనతన్-యకుల్-లహూ - నసీ
 బుమ్-మిన్ హా-వమన్ యష్-ఫఅ-ష ఫా-అతన్-సయ్యి-అతన్-యకుల్ - లహూకి
 ఫలుమ్-మిన్ హా-వకానల్లాహు- అలాకుల్లిష్షై ఇమ్ముఖీతా. 86. వ ఇజా-హుయ్యా
 తుమ్-బితహ్యుతిన్-ఫహ్యూ-బిఅహ్-సన-మిన్-హా-బారుద్దూహా - ఇన్న
 ల్లాహా-కానఅలా-కుల్లిష్షై ఇన్-హసీబా. 87. అల్లాహు-లా ఇలాహ-ఇల్లాహువ-
 లయజ్జే-మఅన్నకుమ్ ఇలా-యామిల్-ఖియామతి-లారైబ-ఫీహి-వమన్- అన్-
 దఖు-మినల్లాహి-హదీసా.

83. మఱియు వారియొద్దకు శాంతివార్తగాని భయవార్తగాని వచ్చినచో వారు దానిని చాటుదురు. మఱియు వారు ఆ వార్తను ప్రవక్తకును తమ అధికారులకును అందజేసియుండినచో వారిలో దానిగూర్చి విచారింపఁ గలవారు తెలిసికొందురు. మఱి మీపై దేవుని యనుగ్రహమును ఆతని కృపయును లేకుండినచో కొండలు తప్ప మిగిలినవారు సైతానును అనుసరించి యుందురు. 84. కావున నీవు దేవునిమార్గమందు యుద్ధము సలుపుము. నీపై నీ యాత్మది మాత్రము బాధ్యతగలదు. మఱి ముసల్మానులను (యుద్ధమునకు) ప్రేరేపింపుము. శీఘ్రముగానే దేవుఁడు అవిశ్వాసు యుద్ధము ఆపివేయును. మఱి దేవుఁడు యుద్ధములోను చాల కఠినుఁడు. మఱి శిక్షించుటలోను చాల కఠినుఁడు. 85. ఎవఁడు మంచి సిఫారసు చేయునో అందు వానికి నొక భాగము లభించును. మఱిఎవఁడు చెడ్డ సిఫారసుచేయునో అందు వానికి నొక భాగము లభించును. మఱి దేవుఁడు సర్వముపై శక్తిగలవాఁడు. 86. మఱియు ఎవరైన మిమ్ము దీవించినచో, మీరును, దానికంటె మేలుగా దీవింపుఁడు. లేక అదే దీవన తిరిగి పలుకుఁడు. నిశ్చయముగాదేవుఁడుప్రతివిషయము గమనించువాఁడు. 87. అల్లాః తప్ప వేఱు దేవుఁడు లేఁడు. నిశ్చయముగా ఆతఁడు మిమ్ము పున రుత్థాన దినమునందు సమావేశపఱచును. అందు ఏలాటిసం దేహములేదు. మఱి దేవుని వాక్కుకంటె నెవరి వాక్యము సత్యమైనది గలదు !

వ్యా॥ 83. వంచకులును, వివేకములేని కొందఱు ముసల్మానులును ఏదైన నొక శాంతివార్త (అనగా శత్రువులతో సంధికూర్పు విషయమును ముసల్మానులకు విజయము గలిగిన వార్త) గాని లేక భయవార్త (అనగా ముసల్మానులకు అపజయము శత్రువులు ముసల్మానులపై దాడివెడలినవార్త) గాని వినినతోడనే దానివిషయము విచారింపకనే దానిని చాటింతురు. కొన్ని సమయములలో దానివలన ఉపద్రవములు సంభవించి నష్టముగలుగుచుండెను. కావున అట్లు విచారింపక వదంతులను చాటింపరాదు. అట్టి వార్తలు హజ్రత్ పైగంబరువారికిని, అధికారులుగనున్న ముసల్మానులకును దెలుపవలెను. వారుదాని వాస్తవము విచారించి నిజమైన విషయము దెలిసికొని ప్రజలకుఁ దెలుపుదురు. వదంతులవలన అనేక సాంఘిక కలహములు పుట్టును. కావున ఎవరికి తోచినట్లు వారు వార్తలను చాటింపరాదు. దేవుఁడు తన అనుగ్రహమువలన ముసల్మానులకు సన్మార్గముచూపుచు రక్షించుచున్నాఁడు. లేనిచో కొందఱు బుద్ధిమంతులు తప్ప మిగిలిన సామాన్యమైన జనులు తప్పత్రోవబోయి సైతానుకుట్రలకు లోనైయుందురు. 84. వంచకులును, స్థిరవిశ్వాసములేని ముసల్మానులును శత్రువులకు భయపడి యుద్ధమునకు సిద్ధముకానిచో నీవు మాత్రము దేవునిపై నాధారపడి యుద్ధము సలుపుము. నీయాత్మనుగూర్చి నీకు బాధ్యత గలదు. ఇతరులు రానిచో ఆ నింద నీపైలేదు. అయిన ముసల్మానులను యుద్ధమునకు ప్రేరేపింపుము. దేవుఁడు అవిశ్వాసుల బలమును క్షీణింపఁజేసి వారి యుద్ధమును ఆపివేయును అని పైగంబరులవారికి దేవుని సెలవయ్యెను. ఒకప్పుడు యుద్ధము పిదప అబూసు ఫ్యాను యుద్ధమునకు ముసల్మానులు రావలసినదిఅని పలికెను. దానికి హజ్రత్ పైగంబరులవారు ఒప్పుకొని మరుసటి సంవత్సరము పైగంబరులవారు దేవుని సెలవుచొప్పున బయలుదేరిరి. వారివెంట శెబ్బదిమంది శిష్యులుండిరి. కాని అబూసుఫ్యానుభీతిలి యుద్ధమునకురాలేదు. అట్లు దేవుఁడు అవిశ్వాసుల యుద్ధమును ఆపివేసెను. అవిశ్వాసులకు భయపడి యుద్ధము చేయఁజాలని వారు ఎట్లు దేవుని శిక్షను, ఆతని యుద్ధమును సహింపఁగరరు ! 85. ఎవరినైన మంచి సిఫారసుచేసి యొకరికి మేలు కలిగించినచో ఆ పుణ్యమందు భాగము లభించును. అటులే చెడ్డ సిఫారసుచేసినచో పాప భాగము లభించును. కావున మంచి సిఫారసు చేయవలెను. ఇందు ధర్మయుద్ధమునకై ప్రేరేపించుట చేరినది. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు కర్మలకుఁ దగినట్లు పాప పుణ్యము లొసంగుట ఆతనికి సులభమైన పని. 86. ఈ వాక్యములో ముసల్మానులు కలిసినపుడు ఒకరినొకరు దీవించు విషయము చెప్పబడినది. ఎవరైన సలాము మొదలగు దీవనలు చేసినచో వినువారు దానికి బదులు చెప్పవలెను. ఆ పదములనే తిరిగి చెప్పవలెను.

లేక దానికంటె నెక్కువ మంచి పదములు పలుకవలెను. అస్ సలాము అల్లై కుమ్ అని చెప్పినచో తిరిగి వ అల్లై కుముస్ సలామ్ అనియు లేక అస్ సలాము అల్లై కుమ్ వ రహ్మాతుల్లాహి అని చెప్పవలెను. ఇదియును దేవుని సన్నిధానమున మంచి సిఫారసు చేయు దానిలో చేరినది. సలామునకు అర్థము దేవుడు మిమ్ము సంరక్షించుగాత అని. దేవునియొద్ద అన్ని కర్మలలెక్కయున్నది. దాని ననుసరించి ఫలిత మిచ్చును. 87. అందఱు మానవులను దేవుడు పునరుద్ధాన దినమున ఒకచోట చేర్చి వారి కర్మల తీర్పుచేయును. అందు ఏలాటి సందేహములేదు. దేవుని వాక్కు సత్యమైనది. కావున పైఁ జెప్పఁబడిన ధర్మములను బాగుగ ఆచరింపవలెను. అందు నేలాటి సోమరితనము వహింపరాదు.

88. ఫమాలకుమ్-ఫిల్-మునాఫిఖీన-ఫిఅత్తైని వల్లాహు-అల్ కసహుమ్-బిమా-కసబూ-అ-తురీదూన-అన్-తప్దూ-మన్-అజల్-లలాహు-వమ-యూజ్-లిలిల్లాహు-ఫలిన్ తజిద-లహూసబీలా. 89. వద్దూ-తాతక్-ఫురూన-కమా-కఫరూ-ఫతకూనూన-సవాఅన్-ఫలాతత్-తఖిజూ-మిన్-హుమ్-బాలియా-హత్తా-యుహ్-జిరూ-ఫీసబీలిల్లాహి-ఫిల్-తవల్-లొ-ఫఖుజూహుమ్-వఖ్-తులూహుమ్-మోసు-వజల్-తుమూహుమ్-వలాతత్ తఖిజూ-మిన్-హుమ్-వలియ్యన్-వలానసీరా. 90. ఇల్-లల్జీన-యసీలూన-ఇలా-ఖామిమ్-బై నకుమ్-వబై నహుమ్-మిసాఖున్-బొజాఱ్ఱుమ్-హసిరల్-సుదూరుహుమ్-అన్యుఖాతి-లూకుమ్-బొ-యుఖాతిలూ-ఖామహుమ్-వలొ-మొల్లాహు-లసల్లతహుమ్-అల్లై కుమ్ ఫలఖాతలూకుమ్-ఫ-ఇ-నిల్-తజిలూకుమ్-ఫలమ్-యుఖాతిలూకుమ్-వ-అల్-ఖొ-ఇల్లై కుముస్-సలమ-ఫమా-జఅలల్లాహు-లకుమ్-అల్లైహిమ్-సబీలా.

88. ఓ ముసల్మానులారా! మీకేమైనది, మీరు వంచకుల విషయమున రెండుసంఘములుగా చీలిపోయినారు. మఱియు దేవుడు వారు చేసినకర్మలవలన వారిని మరలించెను. ఏమిమీరు దేవుడు ఎవరిని సన్మార్గమునుండి తప్పించెనో వారిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చుటకు కోరుచున్నారా! మఱియు దేవుడు ఎవరిని సన్మార్గము నుండితప్పించెనో వారికిఁగానునీవు సన్మార్గమును పొందఁజాలవు. 89. వారు అవిశ్వాసులై నట్లు మీరును అవిశ్వాసులై వారికి సమానులయి పోవలెనని వారుకోరుచున్నారు. కావున వారుతమ గృహములను విడిచిదేవునిమార్గమందు యులుదేటి రానంతవఱకు వారిలో నెవ్వరితోనైనను సఖ్యముచేసికొనకుడు.

ఆపిదప వారు తిరస్కరించినచో వారిని పట్టుకొనుడు. మఱివారు మీకెచ్చట దొరకుదురో అచ్చటనే వారిని వధింపుడు మఱివారిలో నెవ్వనినైనను స్నేహితునిగా గాని సహాయునిగా గాని చేసికొనకుడు. 90. కాని మీరు ఎవరితో ఒడంబడిక చేసికొనియున్నారో వారితో కలిసికొన్న వారినిగాని లేక ఎవరు మీతో గాని వారికులము వారితో గాని యుద్ధముచేయుటకు వారిహృదయములు సంకటపడుచు మీ యొద్దకువచ్చిన వారిని మీరుపట్టుకుడు. మఱియు చంపకుడు. మఱియు దేవుడు కోరినచో మీకంటె వారికెక్కువ బలమిచ్చియుండును. అప్పుడు వారుమీతో యుద్ధముచేసియుందురు. కావున వారుమిమువిడిచిపోయి మీతో యుద్ధము చేయక మీతో సంధిచేసికొన్నచో (మీరు వారితో రోధించుటకు) దేవుడు వారినిగూర్చిమీకు త్రోవయియ్యలేదు.

వ్యా|| 88. వంచకులు తమ హృదయములలో అవిశ్వాసముంచుకొని ముసలానుల శత్రువులకు తోడుపడుచు కుట్రలు సలుపుచుండిరి. అట్టి వంచకుల విషయము ముసలానులలో అభిప్రాయ భేదము గలిగి వంచకులను వదలిపెట్ట వలెను. వారితో కలిసిమెలసి యుండరాదు. అని కొందఱు వంచకులతో కలిసియుండి వారిని బోధించి సన్మార్గమునకు మరల్పు వలెనని కొందఱును పలుక సాగిరి. దానిఁ గూర్చి దేవుడు ముసలానులకు వంచకుల వాస్తవ విషయము దెలుపుచు ముసలానులు వంచకులఁగూర్చి అభిప్రాయభేదములు పడక ఒకేఅభిప్రాయముగలిగి వారిని వదలిపెట్టవలెను. వారి కర్మలఫలితముగ వారికి సన్మార్గము లభింపలేదు. విశ్వాసముచూపియు వంచనవలనతిరిగి అవిశ్వాసమునకు మరలిరి. ఇట్టివారిని ఓముసలానులారా ! మీరు సన్మార్గమునకు దెచ్చుట ఆసంభవము మానవులను సన్మార్గమునకు తెచ్చుటయును సన్మార్గమునుండి తప్పించుటయును దేవునిచేతిలోనున్నది. కావున ఆచింతమీకుండకూడదు. 89, వంచకులు తాము అవిశ్వాసులు గానున్నదిగాక మిమ్ముకూడ అవిశ్వాసులుగా చేయవలెనని కోరుచున్నారు. అట్టివంచకులతో, వారుతమ గృహములను వదలి స్థిరమైన విశ్వాసము వహించి మీయొద్దకు రానంతవఱకు నారితో సఖ్యముచేసికొనకుడు. వారికితోడు పడకుడు. అట్లు వారు కుట్రలువదలక విశ్వసించుటకున్నచో మీచేతికి చిక్కినపుడు వారినిపట్టి ఖైదీలుగాచేసికొనుడు. మఱియు పోరాడునట్టివారిని వధింపుడు. 90. కాని మీతో సంధిచేసికొని ఒడంబడిక గావించుకొని యున్న వారితో ఆవంచకులు కలిసికొని వారితో సంబంధము గలిగించుకొన్నచో వారును సంధిలోచేరిన వారగుదురు కావున వారిని పట్టుకొనుడు, వధింపకుడు. అటులేవారుమీతో యుద్ధముచేయలేక మఱియు మీపక్షము చేరి తమకులమువారితో యుద్ధముచేయక వేఱుగానుండగోరి మీతోసంధిచేసికొని దానిషరతులను పూర్తిచేయునట్టి వారినికూడ పట్టుకుడు వధింపకుడు.

దేవుని అనుగ్రహమువలన వారుమీకు భయపడి యుద్ధముచేయలేక సంధికివచ్చి నారు. కావున వారిని పట్టుటయు చంపుటయు మీకు న్యాయముకాదు. దేవుఁడు కోరినచో వారికి ధైర్యమునొసంగి మీతోయుద్ధముచేయునట్లు వారిని చేయును. కావున ప్రతిసమయములో న్యాయమును పాటింపుఁడు.

91. స-తజిదూన-ఆఖరీన-యురీదూన-అన్- గూమనూ క్- వయామ
నూ-ఖౌమహమ్-రల్ల మా-రుద్దూ-ఇలల్-ఫిత్-సతి-ఉర్-కిసూ-ఫీహ-ఫిల్-లమ్
యఅ-తజిలూ-తుమ్-వ-యుల్-ఖూఇలై-కుముస్-సలమ-వయకుఫ్-ఫూ-విది-య
హుమ్-ఫఖుజూహుమ్-వఖ్-తులూహుమ్-హైసు-సఖిఫ్-తుమూ-హుమ్ - వడి
లాఇక-జఅల్నా-లకుమ్-అలై హిమ్-సుల్-తానమ్-ముబీనా.

91. మీనుండియు తమ కులమువారినుండియు రక్షణపొందఁగోరు నట్టి యితర వంచకజనులను మీరుచూచెదరు. సమయముదొరుకునపుడెల్ల ఉపద్రవములు వారు చేయుదురు. కావున వారు మిమ్ము వదలక మీతో సంధిచేసికొనక తమ చేతులను (యుద్ధమునుండి) ఆపుకొనకయున్నచో వారిని పట్టుకొనుఁడు. మఱియు వారు మీకెచ్చట దొరకుదురో అచ్చట వారిని చంపుఁడు. మఱియు వారినిగూర్చి మీకు స్పష్టమైన సన్నదు నిచ్చియున్నాము.

వ్యా॥ 91. అసదుగత్థాను అను కుటుంబములవారు మదీనాపురమునకు వచ్చి ముసల్మానులయొద్ద రక్షణ (అభయము) పొందుటకు ఇస్లామ్లో చేరి యొడంబడిక చేసికొని తమ జాతివారియొద్దకుపోయినపుడు ముసల్మానులతో యుద్ధము చేయము అని వారితో కలిసికొనుచు ముసల్మానులయొద్దను తమ కులమువారియొద్దను రక్షణ (అభయము) పొందఁగోరుదురు, వారు తమ కరారుపై నుండక సమయము దొరకనిచో తమ కులమువారు బలవంతులైనచో తమ ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగ తమ జనుల పక్షమునచేరి ముసల్మానులతో యుద్ధము మొదలగు ఉపద్రవములు చేయుచుండిరి. అట్టి ద్రోహులను, వదలి పెట్టఁగూడదు. వారు తమ యొడంబడిక ప్రకారము ముసల్మానులతో యుద్ధమాడుటను వదలిపెట్టి సంధిచేసికొనక యుద్ధము చేసినచో వారు పూర్వము చేసిన సంధి షరతులు తెగిపోవును. వారట్లు ద్రోహముచేసినందున ముసల్మానులు వారితో యుద్ధము చేయుటకు సనదు సరియైన కారణము (ప్రమాణము) లభించును. అప్పుడు వారిని పట్టి ఖైదుచేయవచ్చును. యుద్ధములోనటకవచ్చును.

92. వమాకాన-లిమూమినిన్-అన్-యఖ్-తుల-మూమినన్-ఇల్లాఖితఅన్
ఫ-మన్-ఖితల-మూమినన్-ఖితఅన్-ఫతహ్మీరు-రఖబతిమ్-మూమినతిన్-వదియతు

మొముసల్లమతున్-ఇలా-అహ్-లిహీ-ఇల్లా-అన్-యన్-సద్దఖూ-వఇన్-కాన-మిన్-
 ఖామిన్-అదుద్విల్-లకుమ్-వహువ-మూమినున్-ఫతహీరు-రఖబతిన్-మూమిన
 తిన్-వఇన్-కాన-మిన్ ఖామిమ్-బైనకుమ్-వ బైనహుమ్-మిసాఖున్-ఫ-దియతుమ్
 ముసల్ల-మతున్-ఇలా-అహ్-లిహీ-వతహీరు-రఖబతిమ్-మూమిన తిన్-ఫమల్-
 లమ్-యజిద్-ఫసియాము-షహ్-రైని-ముత-తాబిబిని-తౌ-బతమ్-మినల్లాహి-వకా
 నల్లాహు-అలీమన్-హాకీమా. 93. వమన్-యఖ్-తుల్-మూమినమ్-ముతఅమ్మి
 దన్-ఫజజాఉహూ-జహన్నము-ఖాలిదన్-ఫీహి-వగజిబల్లాహు-అలైహి-వ-లఅన-
 హూ-వ-అ-అద్ద-లహూ-అజాబన్-అజీమా.

92. మఱి పొరపాటుతోతప్ప ఒక ముసల్మానుఁడు మఱియొక ముసల్మానుని
 చంపఁడు. మఱొక్కడైన పొరపాటుతో ముసల్మానుని చంపినచో ఆతఁడు ఒక
 ముసల్మానుబానిసను స్వేచ్ఛాపరునిగా (అజాద్) చేయవలెను. మఱి హత్యకు
 పరిహారధనము వధింపఁబడినవాని యింటివారికి నొసంగవలెను. కాని వారు
 ఊమించివేసినచో (అక్క-అలేదు). మఱి వధింపఁబడినవాఁడు ముసలానుఁడై
 మీ శత్రువులను చేరినవాఁడైనచో ఒక ముసల్మాను బానిసను స్వేచ్ఛాపరు
 నిగా చేయవలెను. మఱియు వధింపఁబడినవాఁడు, మీరు ఒడంబడిక గావించు
 కొనియున్న జనులకు చేరినవాఁడైనచో హత్యకు పరిహారధనము ఆతనియింటి
 వారి కిచ్చి వేయవలెను. మఱియు ఒక ముసల్మాను బానిసను స్వేచ్ఛాపరు
 నిగా చేయవలెను. మఱియు శక్తిలేనివాఁడు వరుసగ రెండు నెలలు ఉపవాస
 ముండవలెను. ఇది దేవుఁడు ఊమించుటకుఁగాను విధించెను. మఱియు దేవుఁడు
 సర్వజ్ఞుఁడును వివేచనాపరుఁడును. 93. మఱియు నెవఁడు కావలెనని యుద్దే
 శించి ముసల్మానుని చంపునో వానికి శిక్ష నరకము. అందు వాఁడు చిరకాల
 ముండును. మఱియు వానిపై దేవుని కోపమును శాపమును గలుగును. వానికిఁ
 గాను ఘోరబాధ సిద్ధమై యున్నది.

వ్యా॥ 92. ఈ వాక్యములో హత్యనుగూర్చిన ధర్మములు గలవు. కా
 వలెనని ముసల్మానుని చంపుట ఘోరపాతకము. పొరపాటుతో చంపినదానికి
 పరిహారముగలదు. పొరపాటుతో చంపుటకు ఉదాహరణములు. వేటాడునపుడు
 దూరములో జంతువు అని కొట్టినపుడు అచ్చట ముసల్మానునకు తగులుట.
 లేక బాణము తుపాకి తప్పిపోయి తగులుట. యుద్ధసమయములో ఎవఁడైన
 ముసల్మానుఁడు కాఫర్లలో కలిసియున్నపుడు ఆతఁడు ముసల్మానుఁడు అని తెలి
 యక చంపుట, అట్లు పొరపాటుతో వధించిన వానిని దేవుఁడు ఊమింపవలె

నన్న శక్తియున్నచో ఒక ముసల్మాను బానిసను స్వేచ్ఛాపరునిగా (ఆజాద్) చేయవలెను. శక్తిలేనిచో వరుసగ రెండు నెలలు పూర్తిగ ఉపవాసములుండవలెను. ఇది దేవుని హక్కు. ఎవరును తీయింపలేరు. చంపబడినవాని ఇంటి వారికి అనగా ఆతని వారసులకు హత్యకు బడులుగ దాదాపు రెండువేల ఏడు వందల నలుబది రూపాయలు మూడు సంవత్సరములలోపల కిస్తువారిగ ఇయ్యవలెను. దీనినే దియత్ (ఖూన్ బహా) అనుదురు. ఆ ధనమును తీసికొనకవారసులు తీయించిన తీయింపవచ్చును. చంపబడినవాని వారసులు, ముసల్మానులుగా గాని లేక కాఫర్లుగా గాని యుండి వారి మధ్యను ముసల్మానులమధ్యను సంధివలన సఖ్యమున్నచో వాని వారసులకు పరిహారధనము ఇయ్యవలెను. చంపబడినవాని వారసులు కాఫర్లుగానుండి వారికిని ముసల్మానులకునుసఖ్యము లేక విరోధమున్నచో వాని వారసులకు పరిహారధనము ఇయ్యనక్కఱలేదు. బానిసను వడలుట లేక ఉపవాసములుండుట పై మూడు విధములలోను తప్పని విధి. దీనివలన దేవుడు వాని పాపమును తీయించి మన్నించును, 93. ఈవాక్యములో కావలెనని ఉద్దేశించి ముసల్మానుని చంపినవానిగూర్చి చెప్పబడినది. అట్టివానికి ఇహలోకములోను శిక్షగలదు. పరలోకములోను ఘోరనరకబాధగలదు. ఇహమునందు, హత్య ధర్మము ననుసరించి వాడు అధికారిచే వధింపబడును. దేవుని కోపమునకును శాపమునకును శిక్షకును పాత్రుడగును. అట్టివాదిగతి యేమగునో చదువరులే యూహింపవలెను. కావున ముసల్మానులు అట్టి హత్యలు గావింపరాదు.

94. యాఅయుయ్యహల్లజీన-ఆమనూ-ఇజా-జరభతుమ్ఫీ సబీలిల్లాహి-ఫతబయ్యనూ-వలాతఖూలూ-లిమన్-అల్ఖా-ఇలై కుముస్-సలామ-లస్-త-మూమినన్ తబ్-త-గూన-అరజల్-హాయాతిద్-దున్యా-ఫిన్-ఇన్-హిమ-గానిము-కసీరతున్-కజాలిక-కున్తుమ్-మిన్-ఖిల్లు-ఫ-మన్నల్లాహు-అలై కుమ్-ఫతబయ్యనూ- ఇన్నల్లాహు-కాన-బిమా-తఅమలూన-ఖిబీరా.

94. ఓవిశ్వాసులారా! మీరు దేవుని మార్గముందు (యద్ధమునకు) ప్రయాణము చేయునపుడు బాగుగ విచారింపుడు. మఱి మీకు సలాముచేసిన వానిని నీవు ముసల్మానుడవు కావు అని చెప్పకుడు. ఇహలోక జీవితకాలములను మీరుకోరుచున్నారా! దేవునియొద్ద అనేక ఫలితము(గనీమతు)లున్నవి. దీనికి పూర్వము మీరును ఇటులేయుంటిరి. ఆ పిదప దేవుడు మిమ్ము అనుగ్రహించెను. కావున విచారింపుడు. నిశ్చయముగ దేవునికి మీరు చేయునది తెలియును,

వాక్య|| 94. హజ్రత్ పైగంబరులవారు శత్రువులతో యుద్ధముచేయుటకై ముసల్మానుల సైన్యమును పంపిరి. ఆశత్రువులలో ఒక్కఁడు ముసల్మానుఁడుండెను. ఆతఁడుతన సొత్తును పశువులను వేటుగాఁజేసికొని నిలిచియుండి ముసల్మానుల సైన్యమునుచూచి కలిమాచదివి సలాముచేసెను. ముసల్మానులు ఆతనిని కపటిగానెంచి ప్రాణ ధనముల రక్షణకుఁగాను నటించుచున్నాఁడని భావించి వాస్తవము విచారింపకనే వానిని వధించి వానిసొత్తును విజయధనముగ తీసికొనిరి. దీనిగూర్చి దేవుఁడు ఈ వాక్యములో ముసల్మానులకు బుద్ధి చెప్పెను. ముందు విచారింపవలెను. సలాముచేసి కలిమాచదివిన వానిని ముసల్మానునిగ భావింపవలెను. హృదయములోని అవిశ్వాసము ఎవరికిఁతెలియదు. కావున ఆ బాధ్యత మీకులేదు. దానిగూర్చి దేవుఁడు చూచుకొనును. దీనికి ముందు మీరుకూడ ఇస్లాములోఁజేరినపుడు కలిమా (లాఇలాహాఇల్ - అల్లాహుముహమ్మదుర్ - రసూలుల్లాహి) పలికియే మీ ప్రాణధనములను కాపాడుకొంటిరి. కావున ముసల్మాను లెవరు, అవిశ్వాసులెవరు అని విచారింపకయే ఇహలోక తుచ్ఛములగు కొల్లతనకుఁగాను చంపకుఁడు. దేవునియొద్ద గొప్ప ఫలితములున్నవి. అతఁడు మీకు చాల నొసంగును. మీరుచేయునది సర్వము దేవునికిఁతెలియును. కావున జాగ్రత్తగనుండుఁడు.

95. లాయస్-త-విల్-ఖాఇదూన-మినల్-మూమినీన్-గైరుఉలిజ్-జరరి వల్-ముజాహిదూన-ఫీసబీలిల్లాహిబిఅమ్మాలిహిమ్-వఅన్-ఫుసిహిమ్-ఫన్-జలల్లాహుల్-ముజాహిదీన-బిఅమ్మాలిహిమ్-వఅన్-ఫుసిహిమ్-అలల్-ఖాఇదీన-దరజ తన్-వకుల్లన్-వఅద్-హుల్-హుస్నా-వ-ఫ-జ్-జలల్లాహుల్-ముజాహిదీన-అలల్ ఖాఇదీన-అజ్రిన్-అజీమా. 96. దరజాతిమ్-మిన్-హు-వమగ్ ఫిరతన్-వరహ్మాతన్ వకానల్లాహు-గఫూరర్-రహీమా.

95. ఏలాటి లోపములులేక యింటకూర్చుండు ముసల్మానులును, తమ ధనమును పాణిమును వినియోగించి దేవుని మార్గమందు ధర్మయుద్ధము సలుపు ముసల్మానులును సరిసమానులుకారు. ఇంటకూర్చుండియుండు వారి కంటె ఎవరు తమ ధనమును ప్రాణమును వినియోగించి ధర్మయుద్ధము సలుపుదురో వారికి దేవుఁడు ఇంటకూర్చుండియుండువారి కంటె గొప్ప పదవి నొసంగియున్నాఁడు. మఱియు అతఁడు అందఱకును మంచి వాగ్దానముచేసియున్నాఁడు. మఱి ఇంట కూర్చుండియుండువారికంటె ధర్మయుద్ధము సలుపువారి పుణ్య ఫలితము దేవుఁడు హెచ్చుగాఁజేసియున్నాఁడు. 96. ఆతనియొద్దనుండి వారికి

గొప్ప పదవులును, క్షమాపణయును, కృపయునుగలుగును. మఱియు దేవుఁడు క్షమించువాఁడును దయాళువును.

వ్యా॥ 95. ఇందు ధర్మయుద్ధము (జహాదు) న్నకై ముసల్మానులకు ప్రోత్సాహము గలదు. మునుపటి వాక్యములలో పొరపాటుగ ముసల్మానులను వధించుటనుగూర్చి మందలింపుండెను. అందుకు ముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము మానుకొనుదురేమో అను సంశయముగలిగెను. ఎందుకన యుద్ధములో అట్టి పొరపాట్లు సంభవించును. దానికిఁగాను దేవుఁడు ధర్మయుద్ధమునకై ముసల్మానులను ప్రోత్సహపఱచుచు పొరపాట్లను క్షమించువాఁడనని చెప్పెను. గ్రుడ్డి, కుంటి, మొదలగు అంగహీనులును, యుద్ధముచేయలేని రోగులును తప్ప ఇతర ముసల్మానులు సమయము పడినపుడెల్ల యుద్ధము సలుపవలెను. అందుకొందఱు యుద్ధమునకుపోని యెడల యుద్ధవీరులకు లభించిన పుణ్యఫలితములు పరలోక రాజ్యపదవులు, ఎట్టి లోపము (కుంటితనము గ్రుడ్డితనము) లేక యింటఁ గూర్చుండువారికి లభింపవు. ప్రాణములు, ధనములు దేవుని మార్గమందు వినియోగించు యుద్ధవీరులును ఇంటకూర్చుండియుండవారును సరిసమానులు కారు. యుద్ధవీరులకు గొప్ప పదవులుగలవు. కొందఱు ముసల్మానులు యుద్ధము కొందఱుచేయనిచో అందఱిబాధ్యత తీరును. అందఱును వదిలినచో సర్వులును పాపులగుదురు. కావున ముసల్మానులు తమ ధర్మస్వాతంత్ర్యములనుకాపాడుటకు పోరాడుచుండవలెను.

97. ఇన్నల్లజీన-తవఫ్-సాహుముల్-మలూత్తకతు-జాలిమీ-అన్-ఫుసి-హిమ్-ఖాలూ-ఫీమ-కున్తుమ్-ఖాలూ-కున్నా-ముస్ - తజ్-అఫీన-ఫిల్-అర్జి-ఖాలూ-అలమ్ తమన్-అర్జుల్లాహి-వాసిఅతన్-ఫ-తుహి-జిరూ-ఫీహి-ఫ-ఉలాఇక-మావా-హుమ్-జహన్నము-వసాఅత్-మసీరా. 98. ఇల్-లత్-ముస్ తజ్- అఫీన-మినర్-రి-జాలి-వన్-నిసాఇ-వల్-విల్దాని-లా-యస్ - తతీ డొన-పీ-లతన్-వలా-యహ్ త-దూన-సబీలా. 99. ఫ-ఉలాఇక-అసల్లాహు-అన్-యఅ-ఫు-వ-అన్ హుమ్-వకాస-ల్లాహు-అఫువ్వన్-గఫూరా. 100. వమన్-యుహిజిర్-ఫీసబీలిల్లాహి-యజిద్-ఫిల్ అర్జి-మరాద్మన్-కసీరక-వసఅత్క-వ-మక-యఖీరుజ్ - మిమ్-బై తిహీ-ముహిజిరన్-ఇల్లాహి-వరసూలిహీ-సుమ్మ-యుద్-రిక్ హుల్-మకాతు-ఫఖిద్-వ-ఫిఅ-అజ్రహు-అల్లాహి-వకానల్లాహు-గఫూరర్-రహీమా.

97. ఎవరు తమ యాత్మలకు అన్యాయముచేసి కొనిరో వారి ప్రాణ

ములను దేవదూతలు తీయునపుడు మీరేస్థితిలోనుంటిరి అని వారి నడుగఁగా వారు మేము బలహీనులముగా దేశములోనుంటిమి అని పలుకుదురు. అపుడు దేవదూతలు. దేవునిభూమి విశాలమైనదిగా లేకుండెనా! మీరు మీజన్మదేశమును వదిలి అందుపోయియుండవలసినది గదా అని పలుకుదురు. కావున అట్టి వారి నివాసము. 98. ఏలాటి యత్నచేయఁజాలక, ఏలాటి దారియును పొందఁజాలక నిజముగ బలహీనులుగనున్న పురుషులను, స్త్రీలను బిడ్డలను. 99. దేవుఁడు సమీపములోనే ఉమించును. మఱియు దేవుఁడు ఉమించువాఁడును, అనుగ్రహించువాఁడును. 100. మఱియు నెవఁడు దేవునిమార్గమందు తన జన్మభూమినివదిలి పోవునో ఆతఁడు భూమిలో చాల స్థలమును సంపత్సౌకర్యములును పొందును. మఱివఁడు తన యింటినివదిలి దేవునియొక్కయు ఆతని ప్రవక్తయొక్కయు సన్నిధికి పోవలెనని బయలుదేరిన పిదప ఆతనికి చావువచ్చునో ఆతని పుణ్యస్థలితము దేవునియొద్ద స్థిరమాయెను. దేవుఁడు ఉమించువాఁడును దయాళువును.

వ్యా॥ 97. ముసల్మానులు అవిశ్వాసుల రాజ్యములోనుండి తమ మతధర్మములను నిరాటంకముగా చేయలేనపుడు బలముగలిగినచో ముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) చేసి స్వాతంత్ర్యముపొంది మతధర్మములను ఆచరింపవలెను, అట్లుయుద్ధముచేయలేనపుడు పావశక్తిగలవారు ముసల్మానుల రాజ్యమునకు తమ జన్మభూమిని వదిలిపోవలెను. లేనిచోపాపులగుదురు. వాస్తవముగ బలహీనులై తమ జన్మభూమిని వదిలలేని ముసల్మానుల పాపము దేవుఁడు ఉమించును అని ఈ వాక్యములలో చెప్పఁబడినది. 100. ఈ వాక్యములో దేవుని కొఱకు తమ జన్మభూమిని వదిలిపోవుటకు ప్రోత్సాహము గలదు. జన్మభూమిని వదిలిపోయినచో పరదేశములో కష్టమగుననియు వారికి మధ్యలో చావువచ్చును అనియు భీతినొందరాదు. దేవుని అనుగ్రహమువలన పరదేశములో నివసించుటకు చాలచోటును, సంపదయు సౌకర్యములును లభించును. దారి మధ్యలో చనిపోయినచో, పుణ్యము లభించును. చావు రావలసినకాలమునకువచ్చును. కావునదానికభీతిల్లరాదు. జన్మభూమివదిలి పోవుటకుహిత్రాత్ అనిపేరు.

101. వల్లజా-జరబ్దుమ్-ఫిల్ అల్ జి-ఫలై స-అలై కుమ్-జునాహుల్ అన్-త
ఖోసురూ-మినస్ సలాతి-ఇక్ ఖిఫ్ తుమ్-అన్ యఫ్-తిన-కుముల్లజీన - కఫరూ-ఇ
న్నల్-కాఫీరీన-కానూ-లకుమ్-అదువ్వమ్-ముబీనా.

101. మఱియుమీఱు భూమిలో ప్రయాణము చేయునపుడు, మిమ్ముల విశ్వాసులు హింసించుదురు అనుభయము మీకున్నచో, మీరునమాజులో కొంత

భాగము తగ్గించినచో మీకుదోషములేదు. నిశ్చయముగా అవిశ్వాసులు మీకు స్పష్టమైన శత్రువులు.

వ్యా॥ 101. ప్రయాణికులు నాలుగురకాతులుగల ఫరజ్ నమాజులలో రెండు రకాతులు తగ్గించి రెండు రకాతులుమాత్రము చేయవలెను. రకాతు అనగా నమాజులో ఒక్క ఖియాము (నిలుచుట) ఒక్క రుకు రెండుసిజ్దాలు. మొదట ప్రయాణములో శత్రుభయ మున్నచో నమాజును తగ్గింప వలెను అని ధర్మముండెను. ఆపిదప శత్రుభయమున్నను లేకున్నను నాలుగు రకాతుల నమాజు రెండు రకాతులుగానే చేయవలెను అని విధింపబడెను. ఇప్పుడు కూడప్రయాణముచేయు ముసల్మానులు నమాజును తగ్గించి చేయవలెను. దీనినే నమాజై ముసాఫిర్ అనుదురు. ప్రయాణము మూడు మసజ్జలు అనగా 48 మైళ్ళదూరముండవలెను. దానికిఁబెక్కిన ప్రయాణములో నమాజు యథాప్రకారముగా నాలుగు రకాతులు చేయవలెను.

102. వ-ఇజా-కున్-ఫీహిమ్-ఫఅఖమ్-లహుముస్-సలాత-ఫల్-తఖుమ్-తాఇఫతుమ్-మిన్-హుమ్-మఅక-వల్-యాఖుజా-అస్-లిహతహుమ్-ఫఇజా-సజదా-ఫల్-యకూనూ-మిన్-వరాఇకుమ్-వల్-తాతి-తాఇఫతున్-ఉఖ్-రా-లమ్-యుసల్లూ-ఫల్-యుసల్లూమఅక వల్-యాఖుజా-హిజ్-రహుమ్-వఅస్-లిహత-హుమ్-వద్దల్లజీన-కఫరూ-లొఱగ్-ఫులూన-అన్-అస్-లిహతికుమ్-వఅమ్-తి-అతికుమ్-ఫ-యమీలూన-అల్లై కుమ్-మైలత-వాహిదత-వలాజునాహ-అల్లై కుమ్-ఇన్-కాన-బికుమ్-అజమ్-మిమ్-మతరిన్ జాకున్-మర్-జా-అన్-తజడ-అస్-లిహ-తకుమ్-వఖుజా-హిజ్-రకుమ్-ఇన్నల్లాహ-అఅద్ద-లిల్-కాఫిరీన-అజాబమ్-ముహీనా.

నా. 103. ఫఇజా. ఖజై-తుముస్-సలాత-ఫజ్-కురుల్లాహ-ఖియామన్-వ-ఖుడైదన్-వఅలా-జునూబికుమ్-ఫఇజత్-సూనన్-తుమ్-ఫఅఖి-ముస్-సలాత-ఇన్నస్-సలాత-

కానత్-అలల్-మూమినీన-కితాబమ్-మాఖూతా. 104. వలాతహిసూ-ఫిబ్-

తగా-ఇల్-ఖామి-ఇన్-తకూనూ-తా-లమూన-ఫఇన్న హుమ్-యాలమూన-కమా

తాలమూన-నతర్-జూన-మినల్లాహి-మూయర్-జూన-వకానల్లాహు-అలీమన్-

హాకీమా.

102. నీవు ముసల్మానులతోఁ గూడియున్నపుడు వారిని నమాజుకుఁగాను

నిలువబెట్టినపుడు వారిలో కొందఱు తమ ఆయుధములు తీసికొని నీవెంట
నమాజులోనిలువవలెను. మరల వారు సిద్ధాచేసిన పిదప మీ వెనుకకు పోవలెను.
మఱియు నింకను నమాజుచేయకయున్నవారలునీతోగూడి నమాజుసలుపవలెను.
మరల వారు తమ రక్షకవచమును తమ ఆయుధములను తీసికొనవలెను. మీరు
మీ ఆయుధములయెడను సామగ్రియెడను అజాగ్రత్తపడినచో ఒకేతూరిమీపై
పడవలెనని అవిశ్వాసులు కోరుచున్నారు. మీకువానవలన కష్టముగలిగినచో
లేక మీరురోగపీడితులైనచో మీరు మీ ఆయుధములను తీసియుంచిన దోష
ములేదు. మఱియు మీరుమీ రక్షణమందు జాగ్రత్తగలిగియుండుడు. నిశ్చయ
ముగా దేవుడు అవిశ్వాసులకొఱకు అవమానకరమగు బాధసిద్ధపఱచియున్నాడు.
103. మీరు నమాజును పూరి చేసిన పిదప నిలిచియు కూర్చుండియు పరుండి
యు దేవుని స్మరించుడు. ఆపిదప మీకు శాంతిగలిగినపుడు నమాజును స్థిరముగా
సలుపుడు. నిశ్చయముగా నమాజుముసల్మానులకు విధియైన ధర్మము. మఱియు
దానికి వేళ నియమింపబడియున్నది. 104. అవిశ్వాసులను వెంబడించుటలో
ధైర్యమును వీడకుడు. మీకు బాధ కలిగియున్నపుడు మీవలె వారికిని బాధగలిగి
యున్నది. మఱివారికి దేవునియందులేనట్టి ఆశ మీకు దేవునియందు గలదు.
దేవుడు సర్వజ్ఞుడును వివేచనాపరుడును.

వ్యా॥ 102. ఇందు శత్రువులతో యుద్ధము జరుగునపుడు ఎట్లు నమాజు
చేయవలెనో అది చెప్పబడినది. యుద్ధరంగములో శత్రువులు ఎదురుగా
నున్నపుడు నమాజువేళ వచ్చినచో, సైన్యములో సగము మొట్టమొదట ఇమా
ముతో కలిసి తన నమాజులో సగము భాగము చేసికొనవలెను. మిగిలిన సగ
ము సైన్యము శత్రువులకు నెదురుగా నిలిచియుండవలెను. మొదటివారు
నమాజు చేసికొనిపోయి శత్రువులకు నెదురుగా నిలిచిన పిమ్మట మిగిలిన సగ
ము సైన్యమువచ్చి ఇమాముతో సగము నమాజు చేసికొనిపోయి శత్రువులకు
నెదురుగా నిలువవలెను. మిగిలిన సగము నమాజు ఎచ్చట నిలిచినవారచ్చట
వేటువేటుగా చేసికొనవలెను. నమాజులో నిలుచునపుడు కవచము ఆయుధము
ధరించియే యుండవలెను. వాన, లేక రోగమువలన కష్టముగా నున్నపుడు
ఖడ్గము మొదలగు ఆయుధములు ధరింపకున్న దోషములేదు. అప్పుడుకూడ రక్ష
కముగానున్న కవచమును, శిరస్త్రాణమును ధరించియే యుండవలెను. శత్రు
వులు సమయము చూచుచుందురు. మీరు అజాగ్రత్తగనున్నచో ఒకేతూరి
మీపైబడి మిమ్ము మార్కొందురు. కావున దేవుడు తన అనుగ్రహమువలన
పైని జెప్పిన విధమున నమాజుచేయుటకు సెలవిచ్చెను. దీనినే నమాజ్ ఖాఫ్,
అనుదురు. యుద్ధరంగములో అంత అవకాశము దొరకనిచో, ప్రతి భక్తుడు
వేటువేటుగా వీలుగలిగినట్లు నిలిచి లేక కూర్చుండి, లేక స్వారిచేయుచు

నమాజు చేసికొనవలెను. అంతటి అవకాశముకూడ లేనపుడు నమాజును ఆపి
కొండవ సమయములో దానిని పూర్తిచేసికొనవలెను. ముసల్మానులు దేవుని
పలకు ననుసరించినచో వారికి అవిశ్వాసులు లోబడుదురు. కావున ముసల్మా
నులు అవిశ్వాసుకు భయపడకూడదు. 103. నమాజు ముగిసిన పిదప ముస
ల్మానులు తమ ప్రతిస్థితిలో దేవుని స్మరించుచుండవలెను. దానికి ఒకవేళ
కీడు. ప్రతి నిమిషములోను దేవునిని ధ్యానించుచుండవలెను. భయము పోయి
కొంటే గలిగినపుడు యథాప్రకారముగా భయభక్తులతో నమాజుసలుపవలెను.
నమాజునకు వేళ విధింపబడినది. ఆయావేళకు ఆయానమాజు చేసితీరవలెను.
నమాజు ధర్మమును ఆచరింపనివారు నిజమైనముసల్మానులు కానేరరు. ఉభయ
లోకముల విజయము ననూజునందు గలదు. 104. శత్రువులైన అవిశ్వాసు
కు. వెంబడించుటలోను, వారిని వెదకుటలోను ముసల్మానులు ధైర్యముపీడ
కూడదు. యుద్ధములో ముసల్మానులకు గాయములు తగిలి బాధయున్నట్లు
అవిశ్వాసులకును గాయములబాధగలదు. బాధయున్నది అని ధైర్యము పీడ
కదు. ముసల్మానులకు దేవునియందు ఆశ గలదు. దేవుడు వారికి ఉభయలోక
ల విజయ మొసంగునని నమ్మికకూడ గలదు. అట్లు అవిశ్వాసులకు ఆశలేదు.
మ్మికలేదు. కావున ముసల్మానులు ధైర్యసాహసములలో శత్రువులకంటె
ంచిపోవలెను. దేవుడు సర్వజ్ఞుడును. యుక్తాయుక్త వివేచనాపరుడును.
ను సెలవిచ్చు ధర్మములలో ముసల్మానులకు గొప్పలాభములు గలవు.

105. ఇన్నా-అన్-జల్నా-ఇలై కల్-కితాబ-బిల్-హాఫ్-ఖిలి - తవ్
6-బై నన్-నాసి-బిమా-అరాకల్లాహు-వలా-తకుల్-లిల్-ఖాఇనీన - ఖిసీమా.
7. వస్తగ్-ఖిరిల్లాహ-ఇన్నల్లాహ-కాన-గఫూరర్-రహీమా. 107. వ-లాతుజా
8-అనిల్లజీన యఖ్ తానూన-అన్-ఫుసహుమ్-ఇన్నల్లాహ - లాయుహిబ్బు
9-కాన-ఖివ్వానన్-అసీమా. 108. యస్-తఖ్ ఫూన-మినన్-నాసి-వలా-యస్
10-ఫూన-మినల్లాహి-వహువ-మఅహుమ్-ఇజ్-యుబయ్యితూన-మా - లాయ
11-హ-మినల్-ఖాలి వకానల్లాహు-బిమా-యఅ-మలూన-మహీతా. 109. హ-అ
12-హ-హ-ఉలాఇ-జాదల్లుమ్-అన్-హుమ్-ఫిల్-హాయాతిద్-దున్యా - ఫమన్ -
13-జాది-లుల్లాహ-అన్-హుమ్-యామన్-ఖియామతి-అమ్-షన్-యకూను - అ
14-హమ్-వకీలా. 110. వమన్-యఅ-మల్-సూఅన్-జా-యజ్-లిమ్-నఫ్-సహు-

సుమ్మ-యన్ తగ్-ఫిరిల్లాహ-యజిదిల్లాహ-గఫూరర్-రహీమా. 111. వమన్-
యక్ సిబ్-ఇస్మన్-ఫిన్నమా-యక్సిబుహా-అలా-నఫ్ సిహీ-వకానల్లాహు-అ
లీమన్-హాకీమా. 112. వ-మన్ యక్సిబ్-ఖతీఅతన్-బౌ-ఇస్మన్-సుమ్మ-యర్మి-
బిహీ-బరీ అన్-ఫఖదిహ్-తమల-బుహ్తానన్-వ-ఇగ్మమ్-ముబీనా,

105. దేవుడు నీకు సూచించిన ప్రకారము నీవు ప్రజలమధ్య నాభి
యముగ తీర్పుచేయుటకై సత్యమైన గ్రంథమును నీకు మే మొసంగితిమి.
మఱియు నీవు ద్రోహుల పక్షమున వాదింపకుము. 106. దేవుని తుమాపణ వే
డుము. నిశ్చయముగ దేవుడు తుమించువాడు దయాళువు. 107. ఎవరు తమ
యాత్మకు ద్రోహము చేసికొనుచున్నారో వారి పక్షమున నీవువాదులాడకుము.
ద్రోహిని పాపిని నిశ్చయముగా దేవుడు ప్రేమింపడు. 108. వారు ప్రజలనుండి
సిగ్గుపడుచున్నారు. వారు దేవునియెడ సిగ్గుపడుటలేదు. మఱి దేవునికి ఇష్టము
కాని విషయముచుగూర్చి వారు గాతులలో ఆలోచించునపుడు దేవుడు వారి
లో నున్నాడు. మఱియు వారు చేయునది దేవునికి అధీనమైయున్నది. 109.
మీరు వినుడు. మీరు వారి పక్షమున ఇహలోక జీవితముందు వాదులాడు
చున్నారు. కాని తీర్పుదినము (ఖియామతు) నందు, వారి పక్షమున దేవునితో
ఎవడు వాదులాడును. లేక వారికిఁగాను ఎవడు రక్షకుడు కాఁగలడు? 110.
మఱియు పాపము చేయుచో లేక తన యాత్మకు అన్యాయము చేసికొనుచో
వాడు ఆపదప దేవుని తుమాపణ వేడినచో వాడు దేవుని తుమించువానిగను
దయాళువుగను పొందును. 111 మఱియు పాపము చేసినచో వాడుతన
యాత్మనష్టమే చేసికొనుచున్నాడు. మఱి దేవుడు సర్వజ్ఞుడు వివేచనాపరుఁ
డు. 112. మఱియు తప్పుగాని పాపముగానిచేసి దానిని, నేరముచేయనివేటొక
నిపై మోపినచో అట్టి వాడుతనతలపై అపనిందనుస్పష్టమైన పాపమునుధరించును.

వ్యా॥ 105. వంచకులు స్థిరమైన విశ్వాసములేనివారు ఏదైన పాపము
గాని నేరముగానిచేసినచో దాని శిక్షనుండి తప్పించుకొనుటకును పేరుచెడకుం
డుటకును, పై గంబరులవారి సన్నిధికివచ్చి ప్రమాణములుచేయుచు, తంత్రము
గా మాటలాడి తాము అమాయకులని రుజువుచేయుచు, ఆ నేరమును, ఇతరు
లపై మోపుటకు ప్రయత్నింతురు. అట్టి విషయములో పై గంబరులవారు న్యాయ
ముగ తీర్పుచేయుటకై ఖురానెషరీఖు ధర్మముల ననుసరింపవలెను అని ఈ
వాక్యములో బోధింపబడుచున్నది. పై గంబరుల వారి కాలములో ఒక ముస
ల్మానుడు, ఒక ముసల్మాను ఇంటిలో కన్నమువేసి ఒక పిండిమూటను కొన్ని
ఆయుధములను దొంగిలించుకొని పోయెను, ఆ పిండిమూటకు రంధ్రముండిదాని

నుండి పిండిరాలుచుపోయెను. అదిచూచిదొంగ ఆ సొమ్మును తీసికొనిపోయి తన స్నేహితుడగు నొక యూదుని యింటిలో అమానతుగా దాచిపెట్టెను. ఉదయముకాగానే సొమ్ముపోయినవాడు పిండిగుర్తును బట్టి దొంగయింటికి పోయెను. వాని యింటిలో చూడగ సొమ్ములేకుండెను. ఆ విషయ పిండిజాడ నుబట్టి యూదుని యింటిలోనికిపోయి చూడగవాడు ఫలానివాడుతెచ్చి పెట్టి నాడు అని పలికెను. అప్పుడు దొంగిలించిన ముసల్మానుడును అతని కుటుంబ మువారును, నేరము ఒప్పుకొనక, దానిని ఆ యూదునిపై మోపసాగిరి. దీని గూర్చి తీర్పు పొందుటకై పైగంబరులవారియొద్దకు అందఱుపోయిరి. ముసల్మానులు, ప్రమాణములు చేయుచు, యూదుడే దొంగిలించినాడు అని పలు విధములుగ చెప్పుచు తప్పు నాత్యము పలికిరి. యూదుడు నేరస్థుడు అను తీర్పు కానుండఁగా దేవుడు ఈ వాక్యములను పంపి వాస్తవమును దెలుపగా యూదుడు నేరగాడుకాడు. ఆ ముసల్మానుడే నేరగాడు అని ఏర్పడెను. దేవుని నెలపు ప్రకారము తీర్పుచేయవలెను. ద్రోహుల పక్షమున వాదింప రాదు అని పైగంబరులవారికిని అందఱు ముసల్మానులకును హెచ్చరిక గలిగెను. 106. వాస్తవము విచారింపకయే ద్రోహుల మాటలు విని నేరము చేయని యూదుని నేరగానిగాతలంచుట సరిగాదు. కావున దానిగూర్చి దేవుని తుమాపణ వేడవలెను. దేవుడు తీయించి అనుగ్రహించును అని పైగంబరువారికిని ఇతర ముసల్మానులకును హెచ్చరిక గలిగెను. 107, 108. ద్రోహులను దేవుడు ప్రేమింపడు. కావున అట్టివారికై దేవుని సన్నిధానమున తుమాపణ వేడవలదు అని పైగంబరులవారితో పలుకుచు మోసగాండు ప్రజలతో సిగ్గుపడుచు నేరము దాచుటకు యత్నించుచున్నారు. కాని సర్వమునుచూచుచు నెఱుంగు దేవునికి సిగ్గుపడుటలేదు. రాత్రిలలో దురాలోచనలు చేయుదురు. కావున అట్టి దుర్మార్గులనుగూర్చి సిఫారసు చేయవలదు అని హెచ్చరింపఁ బడియె. ఎందుకన హజ్రత్ పైగంబరులవారు చాల మృదుహృదయులు. అందఱియందును దయగలవారు. కావున వారిని తీయింపుము అని దేవుని వేడుట వారి స్వభావము. కావున అట్లువలదు అని దేవుడు నెలవిచ్చెను. 109. ఈ వాక్యములో, దొంగ పక్షమున వాదులాడినవారికి మందలింపు గలదు. తీర్పుదినమందు అన్ని రహస్యములు బయలుపడును. అప్పుడు దొంగను శిక్ష నుండి రక్షించువారెవరు గలరు? 110. పాపము, నేరముచేసినవాడు భయ భక్తులతో దేవుని తుమాపణ కోరినచో దేవుడు దయగలవాడు కావున తీయించును. కావున తుమాపణ కోరవలెను. 111. నేరముచేయువాని శిక్ష నేరగానికే గలుగును. ఇతరులకుఁ గలుగదు. దేవునికి సర్వము దెలియును. యుక్తాయుక్తములు దెలిసిన వివేచనాపరుడు. కావున నేరమునకుఁడగిన శిక్ష

వ్యా॥ 113. పైవాక్యములలో చెప్పబడిన విషయముగూర్చి యిందు చెప్పబడుచున్నది. ద్రోహులు నేరమునుండి తప్పించుకొనుటకై తప్పుసాక్ష్యమును పలికి తప్పు ప్రమాణములుచేసిరి. ఆ సాక్ష్యములును అనుసరించి యాదుడే నేరగాఁడు అని తీర్పుకానుండగా దేవుఁడు తన అనుగ్రహమువలన పై గంబరులవారికి వాస్తవమును దెలిపి మోసగాఁడు పన్నున కుట్రను సాగనీయక న్యాయమార్గము చూపించెను. లేనిచో మోసగాండ్ర కుట్రసాగియుండి న్యాయమార్గము తప్పిపోయి యుందురు. దేవుఁడు రక్షించెను. దీనివలన ఇతివృత్త మోసగాండ్రకు మోసమునకై పీలుండదు. పై గంబరులవారు తమకు దేవుడొ సంగిన ఖురానెషరీఫును దివ్యజ్ఞానమును అనుసరించి తీర్పుచేయవలెనని చెప్పబడియెను. 114. కొందఱు వంచకులు రహస్యముగా దురాలోచనలు చేయుదురు. అందుచాలవఱకు మేలులేదు. ఏదోకుట్రలనుగూర్చి గుసగుసలాడుదురు అట్లుచేయవలదు. అందు ఏలాటి మేలులేదు. మేలుగలపనులు భిక్షాదానమునకై ప్రజలను ప్రోత్సహింపఁబడుట. సత్కార్యములుపఱచేయించుట. తగవుగల వారిమధ్య సంతి గూర్చుట. ఈ కార్యములనుగూర్చి రహస్యముగా దేవుని ప్రీతికొఱకు ఆలోచనలు సలిపినను మేలైనదే. దానికి దేవుఁడు గొప్ప పుణ్య ఫలిత మొసంగును. ప్రయోజనములేని గుసగుసలను మానుకొనవలెను. 115. సన్మార్గము న్యాయము స్పష్టపడియు దేవునిప్రవక్తకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించి ముసల్మానులను వీడిపోవువాఁడు నరకములో చేరును. పై వాక్యములలో చెప్పబడిన మోసగాఁడైన దొంగ తన నేరము బయలుపడినది అని దాని శిక్షకు ఒప్పుకొనక ముసల్మానులను వీడిపోయి, ముసల్మానులకు శత్రువులైన కాఫర్లతోచేరి పోయెను. ఇట్టి వారికి నరకమే నివాసమగును. కావున న్యాయమునకు బద్ధులై ముసల్మానులుండవలెను.

116. ఇన్నల్లాహ్-అయ్యగ్ ఫిరు-అన్-యుష్రిక్-బిల్లాహి-వయగ్ ఫిరు-మాదూన-జాలిక్-లిమన్-యషాఉ-వ-మన్-యుష్రిక్-బిల్లాహి-ఫఖిద్-జల్ల-జలాల్-బి-ఈదా. 117. ఇన్-యద్ డైన-మిన్-దూనిహి-ఇల్లా-ఇనాసన్-వఇన్-యద్-డైన-ఇల్లా-మైతానమ్-మరీదా. 118. ల-అనహుల్లాహు-వఖాల-అఅత్-తఖిజన్న-మిన్-ఇబాదిక్-నసీబమ్-మఫరూజా. 119. వల-ఉజిల్-లన్నహుమ్-వల-ఉమన్నియన్నహుమ్-వల-అమురన్నహుమ్-ఫల్-యుబ్ తికున్న-అజానల్-అన్-అమి-వల-అమురన్నహుమ్-ఫల్-యుగయ్యిరున్న-ఫల్-ఖల్లాహి-వమన్-యల్-తఖి

జెష్-మైతాన-వలియ్యన్-మిన్-దూనిల్లాహి-ఫఖిద్-ఖసిర-ఖుస్రానమ్-ముబీనా.

120. యల్లదుహుమ్-వయుమన్నీహిమ్-వమా-యల్లదు - హుమమ్-మైతాను-

ఇల్లా-గురూరూ. 121. ఉలా ఇక-మావాహుమ్-జహన్నము- వ- లాయజిదూన-

అన్ హా-మహీనా. 122. వల్లజీన-ఆమనూ-వ-అమిలున్-సా లిహాతి - సనుద్-

ఖిలుహుమ్-జన్నా తిన్-తజ్జీ-మిన్-తహ్ తిహాల్-అన్-హారు-ఖాలిదీన. ఫిహా-అబి

దన్-వఅ దల్లాహి-హాఫ్-ఖన్-వమన్-అన్ దఖు-మినల్లాహి-ఖిలా.

116. దేవునికి సాటి కల్పించు విషయమును నిశ్చయముగ దేవుఁడు తీర్చిదిద్దెను. అది తప్ప ఇతర పాపములను తాను ఇష్టపడినవానిని తీర్చిదిద్దెను. మఱియొక దేవునికి సాటి కల్పించెనో వాఁడు చాల క్రూరమైనదుర్మార్గులను పడెను. 117. అవిశ్వాసులు దేవుని వదలి స్త్రీలను ప్రార్థించుచున్నారు. మఱియు వారు దుర్మార్గుఁడగు సైతానును ప్రార్థించుచున్నారు. 118. దేవుఁడు ఆతనిని శిక్షించియున్నాఁడు. మఱియు సైతాను, నేను నిశ్చయముగ నాభక్తుల నుండి నియమితమైన భాగము తీసికొందును. 119. వారిని సన్మార్గులనుండి తప్పింతును. వారికి ఆశలను కలిగింతును. వారు పశువుల చెవులను చీల్చునట్లును, దేవుని సృష్టిని మార్చునట్లును నేర్పుదును అని పలికెను. మఱియొక దేవుని వదలి సైతానును స్నేహితునిగాఁ జేసికొనెనో వాఁడు స్వప్తమైన నవ్వుములో పడెను. 120. సైతాను వారికి వాగ్దానముచేయుచున్నాఁడు. మఱియు వారికి ఆశలు కలిగించుచున్నాఁడు. మఱియు సైతాను చేయు వాగ్దానములు మోసములు మాత్రమేను. 121. అట్టివారి నివాసము నరకము. మఱియు వారు దానినుండి తప్పించుకొనిపోజాలరు. 122. మఱియు మేము విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారిని క్రిందుగ కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములలో ప్రవేశింపఁజేయుదుము. అందు వారు సదా యుందురు. దేవుని వాగ్దానము సత్యమైనది. దేవునిమాటకంటె సత్యమైనది ఎవరిమాట గలదు !

వాక్య 116. దేవునికి సమముగ నితరులను సాటిగ కల్పించి చిల్లర జేవ తలను పూజించుట ఘోరపాతకము. అటులే దేవుఁడు నియమించిన ధర్మములను వదలి దానిని తిరస్కరించి పోవుట మహాపాతకము. దీనినే షిర్క్ అనుదురు. షిర్కుదప్ప మిగిలిన పాపములు చేసిన వారిలో దేవుఁడు తాను కోరిన వారిని తీర్చిదిద్దెను అను నమ్మకము గలదు. కాని దేవునికి సాటి కల్పించి, దుష్టుఁడగు సైతాను త్రోవను పోయిన వారికి తుమాపణ లభింపనేరదు. కావున వారు సన్మార్గులను వీడి చాలదుర్మార్గులతోపడిపోయినవారగుదురు.

117. అవిశ్వాసులు దేవునిని వదలి తాము పూజించు ఇతర దైవములకు స్త్రీలపేర్లుంచీయుండిరి. కొందఱు జడములను ఆరాధింతురు. దేవుని కోపము నకు పాత్రుడైన సైతాను ప్రోత్సహమువలన వారట్లు చేయుచున్నారు. కావున వారు చిల్లర దేవతలను ప్రార్థించినను, సైతానును ప్రార్థించినట్లే అగును.

118. సైతాను (ఇబ్లిసు) దేవుని యాజ్ఞను తిరస్కరించి సాష్టాంగము (సిద్ధా) చేయక దేవుని కోపమునకును శాపమునకును పాత్రుడాయెను. ఆదమువలన వానికి మర్గతి పట్టెనని తలచి వాడు దేవుని యెదుట నేను, నీ భక్తులను దుర్మార్గులుగఁజేసి వారు నాకు తమ సంపదలలో నొకభాగము నిచ్చునట్లు చేయుదును. వారు ఇహలోకములోనే మునిగిపోయి పరలోకము వదలునట్లు వారికి పెక్కు ఆశలు గలిగింతును. వారు విగ్రహములపేర పశువులను పదలి వాని చెవులను చీల్చునట్లును, దేవుని సృష్టిని తమ కల్పనలవలన మార్చునట్లు చేయుదును అని పన్నాగము పూనెను. మగవారు స్త్రీలవలె నటించుట, ముసలితనమును దాచుకొని గడ్డము మీసములకు నల్లరఁగుపూసికొనుట, భోజన అయిపోవుట, ధర్మమును అధర్మముగాను, అధర్మమును ధర్మముగానుచేయుట దేవుని సృష్టిస్వభావములను మార్పుటలో చేరునవి. మానవులకు సైతాను ఆది నుండియే శత్రువు. దేవుని ధర్మములను వదలి అట్టి శత్రువును స్నేహితునిగాఁ జేసికొని వాని ననుసరించువాడు ఉభయలోకములలోను నష్టము పొందును. సైతాను మానవులకు పెక్కు పేరాసలు చూపును. తుదకు అవి నిజముగాక మోసములగును. కావున సైతాను పనులకు మానవులు మోసపోఁగూడదు. సన్మార్గమువదలి సైతాను ననుసరించునట్టివారు నరకముపాలగుదురు. అందు సదా వారుండుదురు. అందుండి తప్పించుకొనఁజాలరు. కావున విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి దేవుని వాగ్దానము ననుసరించి ఇహలోకమందు విజయమును పరలోకమందు సౌఖ్యములను పొందవలెను. దేవుని నాగ్దానము నిజమైనది. దానికి వ్యతిరేకము కానేరదు. కావున ఇస్లామ్లో మానవులు చేరవలెను.

123. లైస-బి-అమానియ్యుక్-వలా-అమానియ్య-అహ్-లిల్-కితాబి మన్-యఅ-మల్-నూఅన్-యుజ్జ-బిహీ-వలాయ-యజిద్-లహూ-మిన్-దూని ల్లాహి-వలియ్యన్-వలానసీరా. 124. వ-మన్-యఅ-మల్-మిసన్-సాలిహ్-తి-మిన్-జకరిన్-బా-ఉన్సా-వహువ-మూమినున్-ఫ-ఉలాఇక-యద్ఖులూనల్-జన్నత-వలాయుజ్జ-లమూన-నఖీరా. 125. వమన్-అహ్సను-దీనమ్-మిమ్మన్-అసమ-వజ్-హాహూ-లిల్లాహి-వహువ-మహ్సినున్-వత్-తబత్-మిల్లత్-

ఇబ్రాహీమ-హానీ-ఫన్-వత్-తఖజల్లాహు-ఇబ్రాహీమ-ఖలీలా. 126. వలిల్లాహి-
మాఫిస్-సమావతి-వమాఫిల్-అర్జి-వకానల్లాహు-బికుల్లిష్షె-ఇమ్-మహీతా.

123. మోరీకలను అనుసరించిగాని గ్రంథములుగల వారి కోరికలప్రకారముగాని (మోక్షము) లేదు. ఎవడు పాపకార్యము చేయునో వాడు దాని శిక్ష అనుభవించును. మఱియు దేవుడు తప్ప వానికి రక్షకుఁడును, సహాయుఁడును ఎవరును దొరకనేరరు. 124. మఱియు, విశ్వాసముగలిగి సత్కార్యములు చేయు స్త్రీలుగాని పురుషులు గాని స్వర్గములో ప్రవేశింతురు. మఱి వారికి రవంతయును అన్యాయము జరుగదు. 125. మఱియు దేవుని యాజ్ఞల శిరసావహించి, సత్కార్యములు చేయుచు, సన్మార్గుఁడగు ఇబ్రాహీమును అనుసరించునట్టివాని మతముకంటె ఎవ్వని మతము శ్రేష్ఠమైనది! మఱియు దేవుడు ఇబ్రాహీమును తన స్నేహితునిగాఁ జేసికొనెను. 126. మఱియు అకాశములోను భూమిలోనున్న సమస్తమును దేవునిదే. మఱియు సర్వమును దేవుడు వ్యాపించియున్నాఁడు.

వ్యా॥ 123. గ్రంథముగలవారు అనగా యూదులు నస్రానీలు. వారు మేము చేయు పాపములకు మాకు శిక్ష లభింపదు. మా పెద్దలును ప్రవక్తలును మమ్ము రక్షింతురు అని పలుకసాగిరి. అట్లు కొందఱు ముసల్మానులకూడ భావింపసాగిరి. ఇందు దానికి రద్దుగలదు. పుణ్యము, మోక్షము వట్టి కోరికలను బట్టి లభింపదు. దానికిఁగాను విశ్వాసము, సత్కార్యములు కావలెను. పాపకార్యములను వదలుకొనవలెను. పాపకార్యములు చేసినవారు తప్పక దానిశిక్ష అనుభవించితిరుదురు. ఇహలోకములోఁ గలుగునష్టకష్టములు కొంతవఱకు వానికి పరిహారములగును. మిగిలినదానికి దేవుని క్షమాపణ కోరవలెను. కావున కోరికలు వదిలి స్థిరవిశ్వాస భక్తులతో దేవుని యాజ్ఞ శిరసావహించి సత్కార్యములు చేసి స్వర్గము పొందవలెను. 125. హజ్రత్ పైగంబరులవారును వారి శిష్యులును భయభక్తులతో సత్కార్యములు చేయుచు దేవుని యాజ్ఞల శిరసావహింతురు. దేవునికి స్నేహితుఁడు (ప్రియుఁడు) ను, సర్వమును వదిలి దేవునినే ఆశ్రయించి సన్మార్గుఁడైన ఇబ్రాహీము ప్రవక్తను అనుసరించుచున్నారు. కాని యూదులు నస్రానీలు అట్లులేదు. కావున వారు ముసల్మానులకంటె శ్రేష్ఠమైన మతమునుగలవారుకారు. 126. సర్వముదేవునిదే. సర్వమును దేవుడు వ్యాపించియున్నాఁడు. సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. కావున ఎవరి కర్మలకు తగిన ఫలితము వారి కొసంగును.

127. వయస్ తఫ్-తూనక-ఫిన్-నిసాఇ-ఖులిల్లాహు-యుఫ్తీకుమ్-ఫీహిన్న

వమా-యుత్తా-అలై కుమ్-ఫిల్-కితాబి ఫీయతామా- నిసాయిల్-లాతీ-లాతూ
 తూ-నహున్న-మా-కుతిబ-లహున్న-వతర్ గబూన-అన్-తక్-కిహూ-హున్న-వల్
 ముస్-తజ్-అఫీన-మినల్-విల్ దాని-వఅన్-తఖూ-మూ-లిల్-యతామా-బిల్-ఖన్
 తి-వమాతఫ్-అలూ-మిక్-ఖై రిన్-ఫిన్-నల్లాహ-కాన-బిహీ-అలీమా.

127. మఱియు స్త్రీలనుగూర్చి గల ధర్మము నిన్ను ఆడుగుచున్నారు. దేవుడు వారి విషయము సెలవు బసంగుచున్నాడు. మఱియు తండ్రిలేని స్త్రీల కొఱకు నియమింపబడియున్న హక్కులను మీరువారికినియ్యక వారిని పెండ్లాడ కోరుచున్న విషయమునుగూర్చియు బలము లేనిబిడ్డలనుగూర్చియు మీకు చదివి వినిపింపబడు ఖురానుగ్రంథవాక్యములను దేవుడు మీకుఁ దెలుపుచున్నాడు. తండ్రిలేని బిడ్డల విషయమున న్యాయముగ వర్తింపుడు అనిదేవుడు సెలవిచ్చుచున్నాడు. అని ఓ ప్రవక్తా పలుకుము. మఱియు మీరుచేయుప్రతిసత్కార్యమును దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 127. ఈసూరాకు ప్రారంభమున తండ్రిలేని ఆడుబిడ్డలను పెండ్లాడు విషయము చాల నిర్బంధ ధర్మముగా విధింపబడియుండెను. న్యాయముగ వర్తింపనిచో బంధువులలో నెవరును పెండ్లాడకూడదు అని సెలవయ్యెను. దాని అనుసరించి ముసల్మానులు తండ్రిలేని ఆడుబిడ్డలను వివాహ మాడకుడిరి. కొన్నిసమయములలో తండ్రిలేని స్త్రీల వివాహము బంధువులలోనే జరుగుట మేలుకరముగ నుండును. అందుకు ముసల్మానులు హజ్రత్ పై గంబరులవారిని దానిగూర్చి న్యాయమడిగిరి. అందుకు దేవుడు, తండ్రిలేని స్త్రీలను బంధువులు (వలీ) వివాహమాడవచ్చును. ముందు ఖురానులో నొసంగిన నిర్బంధ ధర్మముగావారి మహరుఇయ్యక అన్యాయముగ పెండ్లాడువారినిగూర్చి యుండెను. న్యాయముగ వర్తించినచో ఆ నిర్బంధములేదు అని సెలవయ్యెను. పూర్వము తండ్రిలేనిఆడుబిడ్డలు సౌందర్యములోనుధనములోనుపెచ్చుగానున్నచో వారి సంతతుకులు (వలీ) ధనము ఇతరులకు చేరునని భీతిచే తామేపెండ్లాడుచుండిరి. కాని మహారు తక్కువగా నియమించుచుండిరి తండ్రిలేని స్త్రీలు రూపవతులుకాకయున్నచో వారిఆస్తిని ఆసించి వారిని ఇతరులకిచ్చి పెండ్లిచేయకుండిరి. దానినికూడ దేవుడునివేధించెను. పూర్వము బలహీనులగు బిడ్డలకు ఆస్తిహక్కులు లేకుండెను. దానినికూడ రద్దుచేసి వారికికూడ ఆస్తిభాగములు నియమింపబడెను. ఏసత్కార్యముగాని మేలుగాని స్త్రీకు బిడ్డలకు చేసినను అదిదేవునికిఁ దెలియును. దేవుడు వానికిఁదగిన ఫలతమొసంగును. కావున ముసల్మాను భక్తులు సపూర్ణముగ అనాధశిశువులగుగూర్చియు స్త్రీలను

గూర్చియు దేవుడు నెలవిచ్చిన ధర్మముల ప్రకారము నడచుకొనవలెను.

128. వఇనిమ్-రఅతుక్-ఖా ఫత్-మిమ్-బల -లిహా-నుషూజన్-బౌ ఇఅ-రాజన్-ఫలా-జనాహ-అలై హిమా-అన్-యుస్-లిహా-బై నహునూ-సుల్ హాక్-వస్ -సుల్ హు-ఖైరున్-వ-ఉహ్-జరతిల్-అన్-ఫుసుష్-షువా-వఇన్-తుహ్-సి నూ-వతత్ తఖూ-ఫఇన్నల్లాహ-కాన-బిమా-తఅ-మలూన-ఖబీరా. 129. వలన్-తస్-తతీ డ్దా అన్-తఅ-ది లూ-బై నన్-నిసాఇ-వలౌ హరస్-తుమ్-ఫలా-తమిలూ-కుల్-లల్-మైలి-ఫతజరూహ-కల్-ముఅల్ల-ఖతి-వఇన్-తుస్-లిహూ-వతత్ తఖూ-ఫఇన్నల్లాహ-కాన-గఫూరక్-రహీమా. 130. ఫఇన్-యత-ఫర్ఖా-యగ్-నిల్లాహు-కుల్లమ్-మిన్-సఅతిహీ-వకానల్లాహు-వాసిఅన్-హకీమా.

128. మఱియు భర్తతనతో జగడమాడును అనియు తన్ను తిరస్కరించుననియు భార్యభయపడిన యెడల వాద్దటు, సమాధానముచేసికొన్నచో వారిపై నెట్టిదోషములేదు. మఱియు సమాధానపడుట చాలమంచిది. మఱియు మానవులయాత్మలలో పేరాస ఇమిడియున్నది. మఱియుమీరు మేలుచేసి భక్తి పరులుకండు. మీరుచేయు కర్మలన్నియు దేవునికిఁ దెలియును. 129. ఆసించినను మీరు స్త్రీలను సరిసమానముగా నుంచజాలరు. కావున పూర్తిగ ఒక్కతె పక్షమునవ్రాలి మఱొక స్త్రీని అటుఇటు లేనట్లుగ వదలిపెట్టుకొడు. మఱియు మీరు సవరించుకొని భక్తిపరులైయుండినచో దేవుడు తీమించువాడగు నయాశువును (అగుచున్నాడు). 130. భార్యభర్తలు వేరైపోయినచో దేవుడు తన విశాలమైన అనుగ్రహముచే వారిద్దఱిని ఒకరితో నొకరికి అక్కట లేకున్నట్లుగాఁజేయును. మఱియు దేవుడు విశాలముగ అనుగ్రహించు వాడగు ను వివేచనా పరుడను.

వ్యా॥ 128. భర్తకు భార్యయందు ఇష్టములేనపుడు భార్యతన మహారులోని కొంతభాగమువదలిపెట్టి లేక తన ఖర్చులలో తగ్గించుకొని భర్తను సమాధానపఱచుకొన్నచో అందు ఉభయలకును దోషములేదు. అట్లు భర్తకు కొంత లాభము గలిగినయెడల సంతోషపడును. ఎందుకన ప్రతి సూత్రంలోను ధనమునందు ఆశయును, లోభమును గలదు. కావున భార్య తన భర్తను సంతోషపఱచగలదు. భర్తలకుఁగూడ దేవుడు బుద్ధిచెప్పుచున్నాడు. మీరు భార్యలతో ధర్మప్రకారముగా సంసారముచేసినచో, జగడములును అయిష్టములును గలుగవు. మీరు స్త్రీలకు మేలుచేసి భయభక్తులుగలిగియుండుట యుత్తమము.

సర్వము దేవునికిఁదెలియును. దానిఫలితమొసంగును. 129. ఒక్కతెకన్న ఎక్కువమంది భార్యలున్నచో ప్రేమ మొదలగు ప్రతివిషయములో అందఱిని సరిసమానముగా చూచుట దుర్లభము. ఎంతప్రయత్నించినను అది కానేరదు. కావున అన్యాయము మాత్రముచేయరాదు. ఒకతెపక్షముననే వ్రాలిపోయి మఱొకతెను పూర్తిగ అటుఇటు లేకుండ వదలిపెట్టకూడదు. ఇష్టమున్నచో న్యాయముగ సంసారముచేయవలెను. లేనిచో తలాఖునిచ్చి వదలిపెట్టవలెను. తాను సంసారముచేయక తలాఖు ఇయ్యక ఆపిపెట్టుట ధర్మముకాదు. వీలైనంతవఱకు సవరించుకొని సంసారము గడుపుటమంచిది. ఏదైన పొరపాటుగలిగిన దేవుఁడు త్తమించును. 130. విధిలేక భార్యను భర్త వదలిపెట్టినచో ఆమె చింతపడనక్కఱలేదు. దేవుఁడు తన విశాలమైన అనుగ్రహముచే వారి కార్యములను నెఱవేర్చును. ఒకరితో నొకరికి అక్కఱలేనట్లుగ వారివారికిఁ దగినట్లు ఏర్పాటు చేయును.

131. వల్లిహి-మాఫిస్-సమావాతి-వమా-ఫిల్-అర్జి-వలఖిద్-వస్-సై
నల్-లజీన-ఊతుల్-కితాబ-మిన్-ఖిబ్లికుమ్-వఇయ్యాకుమ్-అనిత్-తఖుల్లాహ-వఇ
న్-తక్-ఫురూ-ఫఇన్న-వల్లిహి-మా-ఫిస్-సమా-వాతి-వమా-ఫిల్-అర్జి-వకా
నల్లాహు-గనియ్యక్-హమీదా. 132. వల్లిహి-మాఫిస్-సమావాతి వమాఫిల్
అర్జి-వకఫా-బిల్లిహి-వకీలా. 133. ఇన్-యషాయుజ్-హిబ్-కుమ్-అయ్యు-
హన్నాసు-వయాతి-బీఆఖరీన-వకానల్లాహు-అలాజాలిక్-ఖదీరా. 134. మక్కాన
యరీదు-సవాబద్-దున్యా-ఫఇన్ దల్లాహి-సవాబుద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వకా
నల్లాహు-సమీ-అమ్ బసీరా.

131. మఱియు ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న సమస్తము దేవునిదే. మీకు పూర్వము గ్రంథములభిగించిన వారికిని మీకును దేవునికి భయపడుచుండవలెననియే ఆజ్ఞ చేసితిమి. మఱియు మీరు తిరస్కరించినచో ఆకాశములోను భూములలోనున్న సమస్తము దేవునిదే. మఱియు దేవుఁడు లక్ష్యములేనివాఁడును సప్తవనీయుఁడును. 132. మఱియు ఆకాశములోను భూమిలోనున్న సమస్తము దేవునిదే. సమస్త కార్యములను నిర్వహించుటకు తానేచాలును. 133. దేవుఁడు కోరినచో ఏప్రజలారా ! మిమ్ములోలగించి మీకు బదులుగ నితరులను తేగలడు. మఱియు దానిపై దేవునికి శక్తిగలదు. 134. ఎవఁడు ఇహలోక ఫలితము నేకోరునో వానికదియేగలదు. దేవునియొద్ద ఇహలోకము యొక్కయు

పరలోకముయొక్కయు ఫలితములున్నవి(అనివాడు తెలిసికొనవలెను).నుటయు దేవుడు సర్వమును వినుచు చూచుచున్నాడు.

వాక్య|| 131, 132. ఇంతవఱకు పెక్కుధర్మములు చెప్పబడినవి. వాని గూర్చి ప్రోత్సాహమును, మందలింపును గలదు. ఇంక ఈ వాక్యములలో దేవునియందు భయభక్తులు గలిగి ధర్మములను ఆచరింపక తిరస్కరించినచో దేవునికి నష్టములేదు. ఆతనికి మానవుల లక్ష్యమునులేదు. భయభక్తులు గలిగి యుండిన భక్తులకే మేలగును, గాని దేవునికి మేలుకాదు. సర్వము దేవునిదే. ఆతనికి మించి యెద్దియును పోజాలదు. సర్వ కార్యములను ఆతడే నిర్వహించుచున్నాడు. కావున సర్వమునకు ఆతని సంరక్షణయే చాలును. కావున ఆతనికి భయపడియుండవలెను. ఇది క్రొత్తధర్మముకాదు. పూర్వమునుండియు అందఱు మానవులకు ప్రవక్తలమూలమున దేవుని ఆజ్ఞగలిగియున్నది. 133. జనులుతిరస్కరించి అవిశ్వాసులైనచో దేవుడు అండఱిని నశింపజేసి, వారికి బదులుగ ఆతనికి విధేయులుగనుండు వారిని తేగలడు. అట్లు చేయుటకు దేవునికి శక్తిగలదు. కావున మానవులు భయభక్తులు వహించి దేవునికి విధేయులైయుండవలెను. 134. పరలోకమందు విశ్వాసములేనివారు తమ ప్రయత్నములన్నియు ఇహలోకమనందలి ఫలితములకుఁగాను చేయుదురు. అది మానవులకు సరికాదు. ఇహలోకతుచ్ఛసౌఖ్యములలో నినుగ్నులై దేవునికి అవిధేయులగుట వివేకముగాదు. కావున దేవునికి విధేయులైనచో ఇహలోకము నందు విజయమును పరలోకమునందు మోక్షమును లభించును. ఉభయలోకముల ఫలితములు భక్తులుకోరుదురు. దేవుడు మానవులు పలుకుమాటలను వినుచు వారుచేయు సర్వకర్మలను చూచుచున్నాడు. వారివారి కర్మలకుఁదగిన ఫలితమొసంగును.

135. యాఅయ్యుహల్లజీన- ఆమనూ-కూనూ-ఖివ్వామీన బిల్ - ఖిస్ తి
షుహదాఅ-లిల్లాహి-వతా-అలాఅన్ ఫుసికుమ్-అవిల్-వాలిదై ని-వత్-అఖ్ రబీన-
ఇన్ యకున్-గనియ్యున్-బౌ-ఫ-ఖీరన్-ఫల్లాహు-బౌలా-బిహిమా-ఫలా తత్-తబిఉ
ల్-హవా-అన్ తత్ దిలూ-వఇన్-తత్ డి-బౌ-తుత్రిజూ-ఫఇన్నల్లాహ-కా-నబి
మా-తత్-మలూన-ఖబీరా.

135. ఓ ముసల్మానులారా! మీరు న్యాయముపై స్థిరముగానుండుఁడు. మీకుఁ గాని మీతల్లిదండ్రులకుఁగాని బంధువులకుఁగాని నష్టముగలిగినను దేవుని కొరకు నిజమైన సాక్ష్యమిండు. ఎదురుకక్షవాడు ధనవంతుఁడుగాగాని లేక నిటుపేదగాగాని యున్నచో వారియెడ దేవుడు మీకంటె నెక్కువ దాక్షి

ణ్యముగలవాఁడు. కావున న్యాయము చేయుటలో మీ ఆత్మలాభములను (మనోవాంఛలను) అనుసరింపకుఁడు. మఱియు మీరు సాక్ష్యము తారుమాటు చేసినచో లేదా దాచినచో మీరు చేయునదంతయు దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా! 135. భక్తులు న్యాయముగ హెచ్చుతగ్గులు లేక తమకు నష్టము గలుగినను సాక్ష్యము దాచక తారుమాటుచేయక నిజము చెప్పవలెను. ఇహ లోక తుచ్ఛలాభముకొఱకు తప్పు సాక్ష్యము పలికి పరలోక నష్టము చేసికొన కూడదు. ఎదురుకక్షవాఁడు ధనవంతుడని జూని ధనమును చూచి వానికిప్రతి కూలముగ నెట్లు సాక్ష్యమియ్యవలెనని మొగమోటము వహింపరాదు. అటు లే ఎదురు కక్షవాఁడు నిటుపేదయని దాక్షిణ్యమువహించి తప్పుసాక్ష్యము పలుకరాదు. వారికిఁ దగినట్లు సంరక్షించుట దేవునిపని. మానవులపని న్యాయ మార్గమున నడచుకొనుటయే. కావున మనస్సు కొరినట్లు నడచుకొనక న్యాయముగా నిజయమైన సాక్ష్యముపలుకవలెను. సాక్ష్యమును తారుమాటుచేసిన లేక కొంత చెప్పి కొంత దాచిన అది పాపమగును. సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. దానికిఁ దగిన శిక్ష ఒసంగును. కావున సాక్ష్యము నిజముగాను స్పష్టముగాను ఇయ్యవలెను. అందు ఏలాటి లోపము చేయరాదు.

136. యా-అయ్యహల్లజీన-ఆమనూ-ఆమినూ-బిల్లాహి-వరసూలిహీ
వల్-కితా-బిల్లజీ-నజ్జో-జల-అలా-రసూలిహీ-వల్-కితాబిల్లజీ-అన్-జల-మిన్-ఖబ్ల
వమన్-యక్-ఫుర్-బిల్లాహి-వ-మలాఇక తిహీ-వతుతుబిహీ-వ-రుసులిహీ-వల్-
యామిల్-ఆఖిరి-ఫఖిద్-జల్ల-జలాలమ్-బి-ఈదా.

136. ఓ ముసల్మానులారా ! దేవునియందును, ఆతని ప్రవక్తయందును, ఆతఁడు తన ప్రవక్తకు నిచ్చిన గ్రంథమందును, పూర్వము పంపిన గ్రంథము నందును స్థిరముగవిశ్వాసముగలిగియుండుడు. మఱివఁడు దేవునిని ఆతనిదూతలను, ఆతని గ్రంథములను, ఆతని ప్రవక్తలను, తుదిదినము (ఖియామతు) ను విశ్వసించఁడో వాఁడు చాల దూరమైన దుర్మార్గములో పడును.

వ్యా|| 136. ముసల్మానులు తమ విశ్వాసము (ఈమాను)నందు చలింపక స్థిరముగానుండి ఇస్లామ్ మత ధర్మములను సంపూర్ణముగ ననుసరింపవలెను. ఒకదానిని అనుసరించి మఱొకటి వదలుట సరికాదు. విశ్వసించనివారు సన్మార్గము వీడి దుర్మార్గము త్రొక్కినవారు.

137. ఇన్నల్లజీన-ఆమనూ-సుమ్మ-కఫరూ-సుమ్మ-ఆమనూ సుమ్మ-కఫరూ
సుమ్మన్-దాదూ-కుఫ్రల్-లమ్-యతునిల్లాహు-లియగ్ ఫిర-లహుమ్-వలా-లియ

హొదియ-హుమ్ సబీలా. 138. బష్-షిరిత్-మునాఫిఖీన-బిఅన్న-లహుమ్-అజా
 బన్-అలీమా. 139. అల్లజీన-యత్-తఖజూనల్-కాఫిరీన-బౌ-లియా-అ-మిన్-దూ
 నిల్-ముమినీన-అయబ్-తగూన-ఇన్ దహుమ్. ఇజ్-జత-ఫిఇన్నల్-ఇజ్-జత-
 లిల్లాహి-జమీఆ. 140. వఖద్-నజ్జల అల్లై కుమ్-ఫిల్-కితాబి-అన్-ఇజా-సమి
 ఆ-తుమ్-అయాతిల్లాహి-యుక్ ఫరు-బిహ-వ-యుస్ తహ్జఉ-బిహ-ఫలా-తఖ్
 ఉదూ-మఅహుమ్-హత్తాయఖూజూ-ఫీహాదీసిన్-గై రిహీ-ఇన్నకుమ్-ఇజమ్ - మి
 న్-లుహుమ్-ఇన్నల్లాహ-జామిఉల్-మునాఫిఖీన-వల్-కాఫిరీన-ఫీ - జహన్నమ్-
 జమీఆ. 141. అల్లజీన-యతరబ్బసూన-బికుమ్-ఫిఇన్-కాన-లకుమ్-ఫత్ హుమ్-
 మినల్లాహి-ఖాలూ-అలమ్-నకుమ్-మఅకుమ్-వఇన్-కాన-లిల్-కాఫిరీన-నసీ
 బున్-ఖాలూ అలమ్-నస్-తహ్విజ్-అల్లై కుమ్-వనమ్-నఅ-కుమ్-మినల్-ముమి
 నీన-ఫల్లాహు-యహ్-కుమ్-తై నకుమ్-యామల్-ఖియామతి-వలన్-యజ్-అల
 ల్లాహు-లిల్-కాఫిరీన-అలల్-ముమినీన-సబీలా.

137, ఎవరు ముసల్మానులై మరల అవిశ్వాసులై మరల ముసల్మా
 నులై మరల అవిశ్వాసులై అవిశ్వాసమునే వృద్ధిచేసికొనిరో అట్టివారిని దేవుడు
 ఎన్నటికిని తుమింపఁడు. మఱి వారికి మార్గము చూపఁడు. 139. ఓ ప్రవక్తా !
 వంచకులకు దుఃఖకరమైన బాధ గలదు అని వారికిఁ జెలుపుము. 139. ఆ వంచ
 కులు ముసల్మానులను వదలి, అవిశ్వాసులను స్నేహితులుగాఁ జేసికొను
 చున్నారు. వారు అవిశ్వాసులయొద్ద గౌరవమును కోరుచున్నారా ! గౌరవ
 మంతయు దేవుని చేతిలో నున్నది. 140. మఱియు దేవునివాక్యములనుగూర్చి
 తిరస్కారమును పరిహాసమును మీరు వినునపుడు అట్లు చేయువారితో వారు
 ఇతర సంభాషణలు ప్రారంభింపనంతవఱకు వారితోఁగూడి కూర్చుండకుండు
 అని మీకు ఖురానులో దేవుడు ఆజ్ఞచేసియున్నాఁడు. అట్లు మీరు చేసితిరేని
 మీరును వారివలె అగుదురు. నిశ్చయముగ దేవుండు వంచకులను అవిశ్వాసు
 లను నరకములో ఒక్కచోట చేర్చును. 141. ఆ వంచకులు మీ విషయమున
 వేచియున్నారు. కావున మీకు దేవునినుండి విజయము లభించినచో ఏమి
 మీతోఁగూడి మేముండలేదా అని పలుకుదురు. మఱియు అవిశ్వాసులకు
 (విజయములో) కొంతభాగము లభించినచో వంచకులు వారితో ఏమి మీతో
 పోరాడుటకు మాకు శక్తి లేకుండెనా ! మఱియు మేము నిమ్ము ముసల్మా

నులనుండి రక్షింపలేదా అని పలుకుదురు. కావున దేవుడు తీర్పుదినమునందు మిమధ్య తీర్పుచేయును. మరియు దేవుడు ఎన్నడును అవిశ్వాసులకు ముసల్యానులపై విజయమార్గము నొసంగడు.

వ్యా|| 137. విశ్వసించి మరల మతభ్రష్టుడై మరల విశ్వసించి మరల విశ్వాసమును వీడి అందే వృద్ధిపొంది అవిశ్వాసస్థితిలోనే చచ్చినవారికి మోక్షములేదు. అట్టి చంచలస్వభావముగలవారికి సన్మార్గముకూడ లభింపనేరదు. 138. వంచకులు ముసల్యానుల సఖ్యమును వదలి శత్రువులగు అవిశ్వాసులతో స్నేహముచేసికొనుచు వారియొద్ద గౌరవముగలుగునని ఆశించుచుండిరి. అది భ్రమ మాత్రమే. అన్ని గౌరవములు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఆతనికి విధేయులైన భక్తులకు ఉభయలోకములలోను గౌరవము లభించును. కావున అవిశ్వాసులతో చేరిన వంచకులకు ఉభయలోకములలోను అనమానము నరకబాధ మాత్రము లభించును అని హెచ్చరింపబడియె. 140. వంచకులు, తమతమ సభలలో దేవుని వాక్యములను తిరస్కరించుచు, వాని పరిహాసించుచుండిరి, అందుకు దేవుడు “ముసల్యానులు అట్టి పభలలో కూర్చుండకూడదు, సభవారు ఇతర సంభాషణ ప్రారంభము చేయునంతవఱకు ఆ సభలో నుండకూడదు. అట్లుకాక ఆ సభలోనే కూర్చుండి ఆ తిరస్కారము, ఆ యెగతాళి విసినచో, మనస్సులో అసహ్యమున్నప్పటికిని వినువారును ఆ వంచకులలో చేరినవారై పాపము ఒడికట్టుకొనుదురు” అని సెలవిచ్చెను. ఈ ధర్మము దీనికి ముందు ఖురానె, షరీఫులో సూరె అన్ ఆములో చెప్పబడినది. ఎట్లు, అవిశ్వాసులును వంచకులును తిరస్కారముచేయువారిలో చేరుకొనిరో అటులే నరక బాధలోఁగూడ చేరుకొనుదురు. 141. ఇందు వంచకుల కుట్ర తెలుపఁబడుచున్నది. ముసల్యానులకు యుద్ధములో విజయముగలిగినపుడు మాకుకూడ విజయ ధనములో భాగము లభింపవలెను. మేము మీతో నుంటిమి అని స్నేహభావము తెలుపుదురు. వాస్తవములో వారు ముసల్యానులకు అపజయముగలిగి వారు నశించిన భాగని వేచియుందురు. అందువలననే ముసల్యానులపై అవిశ్వాసులకు విజయము లభించినచో వంచకులు కాఫీర్లతో కలిసి ఏమయ్యామికు మీతో పోరాడుటకు శక్తిగలిగి యా ముసల్యానుల పక్షము చేరక మికు తోడుపడి మిమ్ము ముసల్యానులు వధింపకుండ మిమ్ము రక్షించితిమి గదా! మికు లభించిన విజయ ధనములో మాకుఁ గూడ భాగము రావలెను. అని వంచకులు సలుపుదురు. వంచకులకు నరకమును, ముసల్యాను భక్తులకు స్వర్గమును లభించును. దీని గూర్చి తీర్పు దేవుడు తీర్పుదినము (ఖియామతు) నందు చేయును. వంచకులు ముసల్యానుల నాశ

మును కోరుచున్నారు. అట్లు ఎన్నటికిని కానేరదు. దేవుడు ముసల్మాన్ల
లందరిని అన్ని దేశములలో నిర్మూలించునట్లుగ ఆవిశ్వాసులకు బలము
శక్తియును నొసంగడు.

142. ఇన్నల్-మునాఫిఖీన-యుఖాదిడెనల్లాహ-వహువ-ఖాదిడెహుమ్-
ఇజాఖామూ ఇలస్-సలాతి-ఖామూ-కుసాలా-యురాడినన్-నాస-వలా-యజ్జే
రూనల్లాహ-ఇల్లాఖలీలా. 143. ముజబ్-జబీన-బై నజాలిక-లాఇలా-హాడె-లా
వలా-ఇలా-హాడె-లాఇ-వమన్ యుజ్-లిలిల్లాహు-ఫలన్-తజిద-లహూ-సబీ అ

142. నిశ్చయముగా వంచకులు దేవుని మోసపుచ్చుచున్నారు. మఱియే
దేవుడు వారి మోసమునకు శిక్షవిధించును. మఱియు వంచకులు న మాజున
నిలుచునపుడు చాల సోమరితనముతో ప్రజలుచూచుటకు నిలుతురు. మఱి
వారు దేవునిని చాల కొద్దిగా స్మరింతురు. 143. వారు ఇటునటుగాక మ
లో ప్రేలాడుచున్నారు. మఱి దేవుడు ఎవనికి మార్గము తప్పించెనో వ
కొఱకు వేటుమార్గము నీవు పొందజాలవు.

వాక్య|| 142. వంచకులు పైకి మాత్రము విశ్వాసులవలె నటించి లో
అవిశ్వాసులుగానుండి, ముసల్మానులనుండియు అవిశ్వాసులనుండియు వే
పొందుటకు యత్నింతురు. అట్లు వారు దేవునిని మోసపుచ్చుటకు చూతు
కాని దేవుడు వారిని కొంతకాలము వదలిపెట్టి పిదప వారి కుట్రలు ముసల
నులకుఁ దెలిపి వంచకులను అవమానపఱచెను. పరలోకములోను వారికి
బాధగలుగును. అట్లు వారు తాము కావించిన మోసము వంచనమేలని త
మోసపోయిరి. ఇస్లామ్లో ముఖ్యధర్మమైన నమాజును వంచకులు భక్తి
ర్వకముగ నలుపరు. ప్రజలుచూచి మెచ్చుకొనుటకువచ్చి సోమరితనము
వీలాటి యుత్సాహము లేకుండనిలుతురు. వారు దేవునిని భక్తితో స్మరిం
స్మరించునట్లు నటింతురు. 143. వంచకులకు విశ్వాసమునందు స్థిరత్వము
దున ఒకపుడు ముసల్మానుల పక్షమున వ్రాలుదురు. మఱొకపుడు అవిశ్వా
పక్షమునకుపోవుదురు ఇటునటు స్థిరముగాఁగాక మధ్యలో దేవులాడుచున్నా
మనఃపూర్వకముగ విశ్వాసులుకారు. మఱియు బహిరంగముగాను అవి
సులుకూడకారు. ఇట్టి చంచలస్వభావముగలవారికి సన్మార్గము దొరకనే
దేవుడు మార్గముతప్పించినవారికి మఱొక త్రోవదొరకనేరదు.

144. యాఅయ్యుహ్ లజీన-ఆమనూ-లాతత్-తఖిబుల్-కాఫీరీన-
యాఅ-మిన్-దూనిల్-మూమినీన-అతురీదూన అన్-తజ్జ్-అలూ-లిల్లాహి-అ

మ్-సుల్-తౌనమ్ముబీనా. 145. ఇన్నల్-మునాఫిఖీన-ఫిద్-దర్కిల్-అస్ఫలి-
 మినన్-నారి-వలన్-తజిద-లహుమ్ నసీరా. 146. ఇల్-లల్లజీన-తాబూ-వఅస్-ల
 హూ వఅ-తసమూ-బిల్లాహి-వఅఖ్ లసూ-దీన-హుమ్-లిల్లాహి-ఫడలాఇక-వఅ
 ల్-మూమినీన-వసౌఖ్-యూతిల్లాహుల్-మూమినీన-అజ్రన్-అజీమా. 147. మా
 యఫ్-అలుల్లాహు-బి-అజా-బికుమ్-ఇన్-షకర్ తుమ్-వఅమన్తుమ్-వకానల్లాహు
 షాకిగన్-అలీమా.

144. ఓవిశ్వాసులార! మీరు ముసల్మానులను వదలి అవిశ్వాసులను మీ
 స్నేహితులుగఁ జేసికొనకుఁడు. ఏమి మీరుమీపై దేవుని స్పష్టమైననిదకు హేతు
 వు (ప్రమాణము) కల్పించుకొనకొరుచున్నారా! 145. నిశ్చయముగా వంచకులు
 నరకాగ్నిలోను అన్నిటికంటె క్రిందటిభాగములో నుందురు. మఱి వారికి సహా
 యు నెవనిని నీవు పొందఁజాలవు. 146. కాని ఎవరు షమాషణకొని తమకార్య
 ములను సవరించుకొని దేవుని నాశ్రయించి తమ మతమును ప్రత్యేకముగా
 దేవునికిఁ జేసి విధేయులగుదురో వారు విశ్వాసులతోఁ గూడియుందురు.
 మఱియు త్వరలోనే దేవుఁడు ముసల్మానులకు గొప్ప పుణ్యఫలితమొసంగును.
 147. మీరు కృతజ్ఞతవహించి, విశ్వసించినచో దేవుఁడు మీమ్ము శిక్షించి
 పొందుఫలమేది? మఱి దేవుఁడు యోగ్యతనుగుర్తించువాఁడును సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 144. వంచకులు, ముసల్మానులను వదలి శత్రువులగు అవిశ్వా
 సులతో సఖ్యము చేసికొనుచుండిరి. అట్లు చేయుట వంచనకుసూచన. కావున
 ముసల్మానులు తమ ముసల్మాను సహోదరులను వదలి తమ శత్రువులగు
 అవిశ్వాసులతో మనకివూర్వకముగ స్నేహము చేసికొని ముసల్మానుల రహ
 స్యములను వారికిఁ దెలుపఁగూడదు. అట్లు స్నేహముచేసికొన్నచో దేవుఁడు
 మీమ్ము నిందించి శిక్షించుటకు అది హేతువగును. కావున అట్లు చేయవలదు.
 145. ఈవాక్యములో వంచకులకు లభించు నరకబాధ తెలుపఁబడుచున్నది. నరక
 ములో ఒకటిపై నొకటిగ భాగములు గలవు. అందు అన్నిటికంటెక్రిందిభాగము
 చాల బాధించునది. అందు వంచకులు వసింతురు. అందుండువారిని తప్పించు
 స్నేహితుఁడు వారి కెవఁడును దొరకఁడు. కావున ముసల్మానులు, వంచకులలో
 నుండు దుర్గుణముల వహింపఁగూడదు. 146. వంచకులు తమ వంచనవదలి దేవు
 నితో షమాషణ కొరి తమ పాపకార్యములు వదలి సత్కార్యములు చేసి
 దేవుని మతముగు ఇస్లామ్ను, గట్టిగా పూని దేవునిపై నాధారపడి ఆతనినే
 ఆశ్రయించి భయభక్తులు వహించినచో దేవుఁడు వారి పాపములను షమి

చును. వారు ఉభయలోకములలోను ముసల్మానులతోఁ గూడియుందురు. ముసల్మానులకు లభించు గొప్ప పుణ్యఫలితములు వారికిఁగూడ లభించును. 147. దేవుఁడు అందఱి యోగ్యత తెలిసినవాఁడు. అందఱి కర్మలను బాగుగ నెఱుఁగువాఁడు. దేవునియందు కృతజ్ఞత వహించి విశ్వాసము గలిగిన వారిని శిక్షింపఁడు. వారి కర్మల ఫలితము వారి కొసంగును. ఆతఁడు అవిశ్వాసులను వంచకులను శిక్షించును.

అఱవ కాండము

148. లాయుహాబ్-బుల్లా-హుల్-జహార-బిస్-సూఇ-మినల్-ఖాలి- ఇల్లా-మన్-జులిమ-వకానలాహు-సమీ-అన్-అలీమా. 149. ఇన్తుబ్బూ-ఖైరన్-బా-తుఖ్-ఫూహు-బా-తఅ-ఫూ-అన్-సూఇన్-ఫఇన్నల్లాహ-కాన - అఫువ్వన్-ఖదీరా.

148. ఒకరి లోపములను వెల్లడించుటను దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు కాని ఎవ్వనికి అన్యాయము జరిగినదో (వాఁడు వెల్లడింపవచ్చును.) మఱియు దేవుఁడు సర్వము వినువాఁడు సర్వము తెలిసికొనువాఁడు. 149. మీరు ఏదైన సత్కార్యమును వెల్లడిగాఁజేసినను లేక దాని దాచినను లేక చెడుగును తీమించినను, దేవుఁడు తీమించువాఁడు సర్వశక్తుఁడు అని యెఱుఁగుఁడు.

వ్యా॥ 148. ఎవరికైన ఒకరి తప్పులు, లోపములు, దెలిసినచో వాని వెల్లడింపరాదు. అట్లు చేయుట దేవునికి ఇష్టముకాదు. వీలైనంతవఱకు ఒకరి తప్పులను లోపములను దాచవలెను. కాని ఎవరైన ఒకనికి అన్యాయము చేసినచో ఆ అన్యాయమును ప్రజలతో చెప్పకొనవచ్చును. అది తప్పుగాదు. సర్వము దేవుఁడు వినువాఁడు. సర్వము దెలిసిన వాఁడు. కావున ఎవరికర్మలకుఁ దగిన ఫలితము వారి కొసంగును. 149. ఎవనికి అన్యాయము జరిగినదో ఆతఁడు ఓర్పువహించి తీమించుట యుత్తమము. అయిన ఆతఁడు తనకుఁ గలిగిన అన్యాయమునకు పరిహారము తీసికొనవచ్చును. దేవుఁడు సర్వశక్తిగలిగియు మానవుల పాపములను తీమించుచున్నాఁడు గదా! మానవులుకూడ తమకు అన్యాయము చేసినవారిని తీమింపవలెను.

150. ఇన్నల్లజీన-యక్-ఫురూన-బిల్లాహి-వరుసులిహి-వయురీదూన- అన్-యుఫ్రిఖూ-బై నల్లాహి-వరుసులిహి-వయఖూలూన-నూమిను-బి-బఅ జిన్- వనక్-ఫురు-బి-బఅ-జిన్-వయురీదూన-అన్-యత్ తఖిజూ-బై న జాలిక-సబీలా. 151

ఉలాత్తక-హుముల్-కాఫిరూన-హాఖ్ఖన్-వలత్-తద్నా-లిల్-కాఫిరీన-అజాబమ్
ముహీనా. 152. వల్లజీన-ఆమనూ-బిల్లాహి-వరుసులిహి-వలమ్-యుఫ్రిఖూ-బై
న-అహాదిమ్-మిన్-హుమ్-ఉలాత్తక-సౌఫ-యూతీహిమ్-ఉజారహుమ్-వకానల్లా
హు-గఫూరర్-రహీమా.

150, 151. ఎవరు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దేవునియం
దును ఆతని ప్రవక్తలయందును (విశ్వాసవిషయమున) భేదముకల్పింపకోరుచు,
కొందఱిని విశ్వసించుచున్నాము మఱికొందఱిని తిరస్కరించుచున్నామని
చెప్పుచు, దానిమధ్య ఒక మార్గము కల్పింపకోరుచున్నారో వారు నిజమైన
అవిశ్వాసులు. మఱియు మేము వారికొఱకు అవమానకరమగు బాధసిద్ధపఱచి
యున్నాము. 152. మఱియు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలను విశ్వసించి, ప్రవక్త
లనుగూర్చి విశ్వాసములో భేదము కల్పింపనివారికి దేవుడు శీఘ్రములోనే
వారిపుణ్యఫలితము లొసంగును. మఱియు దేవుడు తుమించువాడు దయాళువు.

వ్యా॥ 150, 151. ఈ వాక్యములలో మూడులును సప్రాసీలును వహిం
చు విశ్వాసమునుగూర్చి చెప్పబడినది. కొందఱు దేవుని నమ్మి ప్రవక్తలను
విశ్వసింపరు. దేవుని ప్రవక్తలను తిరస్కరించుట దేవుని తిరస్కరించినట్లే.
యూదులు హజ్రత్ ఈసాప్రవక్తను హజ్రత్ ముహమ్మదురసూలును విశ్వ
సింపరు. మఱియు నసాసీలు (క్రైస్తవులు) హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబ
రుల వారిని విశ్వసింపరు. కావున అట్లు కొందఱిని నమ్మి కొందఱిని తిరస్క
రించుటసంపూర్ణమైకవిశ్వాసము. దానికినరక శిక్షలభించును. దేవునిని ఆతని
ప్రవక్తలందఱిని విశ్వసింపవలెను. ఒక్కప్రవక్తను తిరస్కరించిన అందఱిని తిర
స్కరించినట్లుగును. అట్లుచేయువారు విశ్వాసమునకును అవిశ్వాసమునకును మధ్య
ఒక మార్గము కల్పింప చూతురు. అది దేవునికి అంగీకారముకాదు. 152. ఈ
వాక్యములో ముసల్మానుల విశ్వాసమునుగూర్చి చెప్పబడినది. ముసల్మానులు
దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలమధ్య ఏలాటి భేదముపాటింపక సంపూర్ణముగ అంద
ఱిని విశ్వసింతురు. కావున వారికి దేవుడు గొప్పఫలితము లొసంగును. వారి
పొరపాటులను తుమించి కరుణించును.

153. యస్-అలుక-అహ్మౌల్-కితాబి-అన్-తునజ్జీల - అల్లైహిమ్ -
కితాబమ్-మినస్-సమాఇ-ఫఖిద్-సఅలూ-మూసా-అక్బర- మిన్-జాలిక - ఫఖా
లూ-అరినల్లాహ-జుర్రతన్-ఫఅఖజత్-హుముస్-సాఇ-ఖతు-బిజ్జిల్మిహిమ్ - సు

మ్మత్-తఖ-జుల్-ఇజ్జ-మిమ్-బఅది-మా-జాఅత్-హుముల్-బియ్యినాతు- ఫ-
అఫానా-అన్-జాలిక-ఆతైనా-మూసా-సుల్-తానమ్-ముబీనా. 154. వరఫ
అనా-ఫాఖహు-ముత్-తూర బి-మిసాఖిహిమ్. వఖుల్నా-లహుముద్-ఖులుల్-
బాబసుబ్-జదస్-వఖుల్నా-లహుమ్-లాతఅ-దూ-ఫిస్ సబ్తి-వఅఖజ్నా-మిన్ హుమ్
మిసాఖిన్-గలీజా,

153. గ్రంథముగలవారు, నీవు వారిపై వ్రాసిన యొక గ్రంథమును ఆకాశమునుండి దింపునట్లు వారు నిన్ను అడుగుచున్నారు. మఱి వారు దాని కన్న అధికమైనది మూసా నడిగియున్నారు. వారు మాకు దేవునిని స్పష్టముగా చూపింపుము అని అడిగిరి. కావున వారు గావించిన పాపములకుఁగాను వారిపై పిడుగుపడెను. పిదప వారు తమకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాతను ఆవుదూడను (దేవునిగా) చేసికొనిరి. పిదప మేము దానిని త్షమించితిమి. మఱియు మేము మూసాకు స్పష్టమైన బలమునొసంగితిమి. 154. మఱియు మేము వారినుండి యొడంబడిక పుచ్చుకొనుటకై వారిపై కొండ నెత్తితిమి. మఱియు మేము వారిలో మీరు సాష్టాంగపడుచు ద్వారములో ప్రవేశింపుఁడు అని చెప్పితిమి. మఱియు శనివార ధర్మమును అతిక్రమింపకుఁడు అని వారిలో పలికితిమి. మఱి మేము వారినుండి స్థిరమైన ఒడంబడికను తీసికొంటిమి.

వ్యా॥ 153. కొండలు యూదులు హజ్రత్ ముహమ్మదువారియొద్దకు వచ్చి మీరు నిజమైన దేవుని ప్రవక్తలైనచో ఒకేతూరి వ్రాసిన గ్రంథమును దింపుఁడు అని ద్వేషభావముతో నడిగిరి. దానికిఁదు జవాబియ్యఁబడినది. ఓ ప్రవక్తా! యూదులు నిన్ను అడిగినది ఆశ్చర్యకరమైనమాటకాదు. వారి స్వభావమే యది. మూసా ప్రవక్తతో దేవునినే మాకు స్పష్టముగా చూపుము. లేనిచో మేము విశ్వసింపము అని ప్రశ్నించియున్నారు. దానికిఁగాను వారిపై పిడుగుపడి యూదులు చచ్చిరి. అపుడు మూసాప్రవక్త ప్రార్థనలవలన దేవుఁడు వారికి మరల ప్రాణముపోసెను. అట్టి దేవుని మహిమను చూచియు వారు ఆవుదూడను దేవునిగాఁ జేసికొని పూజించిరి. తుదకు దేవుఁడు వారి పాపమును త్షమించెను. ఆవుదూడను పూజించినవారు వధింపఁబడిరి. అట్లు మూసా ప్రవక్తకు దేవుఁడు స్పష్టమైన బలము నొసంగెను. ఈ విషయములు వివరముగా సూరే బఖరాలో వ్రాసియున్నాము. 154. యూదులు తొరాతుగ్రంథములోని ధర్మములు చాల కఠినములుగా నున్నవి అని పలుకసాగిరి. అందుకు వారి తలలపై దేవుఁడు తన శక్తిచే తూరుకొండ నెత్తెను. అపుడు యూదులు ఆ కొండ తమ తలలపై పడునను భీతిచే మేము తొరాతు ధర్మములు సమ్మతిం

చితిమి అని వాగ్దానము చేసిరి. యూదులకు ఒక గ్రామములో నాష్టాంగము (సిద్ధా) చేయుచు తలుపులు వంచుకొని ప్రవేశింపుడు అని దేవుని యాజ్ఞాకాండగా దానికి వ్యతిరేకముగ వారు పిట్టలతో జాటుచు పోయిరి. దానికి శిక్షగా పేగు అను రోగము వారియందు వ్యాపించి వేలకొలది మంది మరణించిరి. యూదులకు శనివారమునాడు చేపలు వేటాడకూడదు అని సెలవయ్యెను. దానికి వ్యతిరేకముగ శనివారమునాడు తంత్రములతో చేపలను గుంటలు త్రవ్వి అందు పడునట్లు చేసి మఱుసటిదినము పట్టుకొనుచుండిరి. దానికి శిక్షగా యూదులు కోతొలైరి. ఈ విషయములుకూడ సూరే బఖరాలో వివరముగా వచ్చినవి. అక్కడ చూచుకొనుడు.

155. ఫ-బిమా-నఖ్-జిహిమ్-మిసాఖిహుమ్-వకుఫ్రిహిమ్-బి- ఆయాతి
 ల్లాహి-వఖత్-లి-హిముత్-అంబియాఅ బిగ్గెరి-హాఖ్ఖిన్-వఖౌ లిహిమ్-ఖులూ
 బునా-గుల్ఫున్-బల్-తబ-అల్లాహు-అలైహా-బికుఫ్రిహిమ్ ఫలా-యూమి నూన-
 ఇల్లా ఖలీలా. 156. వ-బి కుఫ్రిహిమ్-వఖౌలిహిమ్-అలా-మర్యమ-బుప్తా
 నన్-అజీమా. 157. వఖౌ-లిహిమ్-ఇన్నాఖతల్-నల్-మసీహా-ఈసబ్బు-మర్
 యమ-రసూలల్లాహి-వమా-ఖతలూహు-వమాసలబూహు-వలాకిన్-షుబ్బిహ-ల
 హుమ్-వఇన్నల్-అజీనఖ్-తలఘా-ఫీహి-లఫీ-షక్కిమ్-మిన్ హు మాలహుమ్-
 బిహి-మిన్-ఇల్మిన్-ఇల్లా-ఇత్-తిబా-అజ్-జిన్ని-వమా-ఖతలూహు-యఖీనా.
 158. బల్-రఫఅ-హుల్లాహు-వకానల్లాహు-అజీజన్-హిక్మీమా. 159. వఇమ్-
 మిన్-అహ్లిల్-కితాబి-ఇల్లా-లయూమినన్న-బిహి-ఖల్ల-మాతిహి-వయామల్
 ఖియామతి.యకూను-అలైహిమ్-షహీదా.

155. వారికి లభించిన శిక్ష వారు గావించిన ఒడంబడికను త్రొంచుట వలనను, వారు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించుటవలనను అన్యాయముగా వారు ప్రవక్తలను చంపుటవలనను, వారు మా హృదయములు తెరలలో నున్నవి అని చెప్పుటవలనను. అట్లుకాదు. వారి అవిశ్వాసమువలననువారిహృదయములపై దేవుడు ముద్ర వేసియున్నాడు. కావున కొందఱు తప్ప మిగిలిన అనేకులు విశ్వసింపరు. 156, 157. వారికి లభించిన శిక్ష వారి తిరస్కారమువలనను, వారు మర్యాదపై గొప్ప అపనింద మోపినందునను, దేవుని ప్రవక్తయు మర్యాదనుకు పుత్రుడగు ఈసాను చంపితిమినివారుపలికినందులకును, మఱి

వారు ఆతని చంపలేదు. మఱి సిలువపై నెక్కింపలేదు. కాని వారు సందేహము న మునిగిరి. మఱియు ఆతనిగూర్చి భేదాభిప్రాయములుగలవారు ఆతని విషయము సందేహించుచున్నారు. ఆతనిగూర్చి వారికి వాస్తవమైన విషయము తెలియదు. కాని వారు ఊహను మాత్రము అనుసరించుచున్నారు. మఱియు నిశ్చయముగ వారు ఆతని వధింపలేదు. కాని దేవుడు ఆతనిని తనయొద్దకు నెత్తుకొనెను. మఱి దేవుడు సర్వశక్తుడును వివేచనాపరుడును. మఱియు గ్రంథముగలవారిలో ప్రతి మనుజుడును ఈసాను, ఆతని చావునకు పూర్వము విశ్వసించును. మఱియు ఆతడు తుది దినమునందు వారికి సాక్షియగును.

వ్యా॥ 155. ఈవాక్యములో యూదులకు లభించిన శిక్షకు కారణములు చెప్పబడినవి. యూదులు తాము గావించిన ఓడంబడికలను త్రొక్కి దేవునిసూచనలను తిరస్కరించి అన్యాయముగా దేవుని ప్రవక్తలను చంపిరి. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు యూదులకు ఇస్లామ్ ధర్మములను బోధింపగా వారు మాహృదయములు చాల భద్రముగా తెరలలోనున్నవి. మీ బోధలు మాహృదయములలోచొరవు అని పలుకుచుండిరి. అందుకు దేవుడు వారుచెప్పునది సరికాదు. వారి తిరస్కారము వలన వారి హృదయములపై ముద్రపడియున్నది అనెను. ఎట్లు ముద్రపడినవస్తువులో బయటినుండి ఎద్దియును చొరదో అట్లు వారిహృదయములలో సన్మార్గవిషయమును బోధలును చొరవు. యూదులలో, అబ్దుల్లా బిన్ సలాము మొదలగు వారు కొందఱు విశ్వసించి యిస్లామ్లో చేరిరి. మిగిలిన యూదులందఱును విశ్వసించలేదు. 156: 158. యూదులపై దేవునికి కోపము గలుగుటకు ఇంకను కారణములుగలవు. అవి-ఈవాక్యమందు చెప్పబడినవి. యూదులు ఈసా (ఏసు) ప్రవక్తను తిరస్కరించి ఆతని తల్లిపై అపనిందమోపిరి. ఏసుక్రీస్తు దేవునిమహిమవలన తండ్రితేకనే బీబీమర్యము గర్భమునుండిపుట్టెను. అందుకు యూదులు మర్యముపై అపనిందమోపిరి. యూదులు ఏసుక్రీస్తును వధించి సిలువపై నెక్కించితిమి అని డంబములాడుచుండిరి. వారట్లు చెప్పుట వలనను యూదులు దేవుని కోపమునకు పాత్రులై అనేక బాధలకు లోబడిరి. యూదులుపలుకునది అబద్ధము. వారు ఏసును వధింపనులేదు. ఆతని సిలువపై నెక్కింపనులేదు. ఏసును పోలినవానిని వధించి వారు సందేహములోపడి ఏసుక్రీస్తునే వధించినామని మఱి కొందఱు లేదని అభిప్రాయభేదములు గలిగినవారైరి. వారికి నిజమైనసంగతి తెలియదు. వారుచేయునది యూహమాత్రమే. వాస్తవము ఏమనగా ఏసుక్రీస్తును చంపుటకై ఆయన యుండిన యి. టి. లోనికి యూదులలో నొకండు ప్రవేశించెను. అపుడు దేవుడు ఏసుక్రీస్తును తనగొప్ప శక్తిచే తనయొద్దకు ఆకాశముపైకి నెత్తుకొని ఇంటిలో ప్రవేశించినవానిరూపము ఏసురూపముగా మార్చెను. మిగిలిన యూదులు ఇంటిలో ప్రవేశించి తమ

మనుష్యు సేచంపిరి. తరువాత తమమనుష్యుడుకనబడకపోయెను. అందుకుయూ
దులు కలహింపసాగిరి. చనిపోయినవాడు ఏసుక్రీస్తు అనికొందఱుకాదని కొం
దఱు చెప్పసాగిరి. తుదకువారికి వాస్తవము తెలియకపోయెను. వారు పన్నిన
కుట్రసాగలేదు. దేవుడుసర్వశక్తుడును వివేచనాపరుడును. ఆతనిశక్తికిమించి
నది ఎద్దియునులేదు. 159. ఏసుక్రీస్తుఆకాశముపైనున్నాడు ఆయన తుదిదినము
(ఖియామతు) నకు సమీపమున ఆకాశమునుండి దిగివచ్చి ఇస్లామ్ మతప్రచా
రముచేసి దజ్జాలు అనుడుష్టుని చంపును. అపుడు గ్రంథము గలవారు అనఁగా
యూదులు క్రైస్తవులు అందఱును ఏసుక్రీస్తు చావకముందు ఆతనిని నమ్ము
దురు. యూదులు ముందు తిరస్కరించియుండిరి. మరల విశ్వసించుదురు. క్రై
స్తవులు ఆతనిని దేవునిగాను, దేవుని కుమారునిగాను భావించి సన్మార్గము
తోలఁగియుండిరి. కావున వారపుడు ఏసుక్రీస్తు దేవుని ప్రవక్తమాత్రమే అని
విశ్వసించుదురు. తుదిదినమునందు యూదులు క్రైస్తవులు గావించియున్న కర్మ
లను అధర్మములనుగూర్చి దేవునియెదుట ఏసుక్రీస్తు సాక్ష్యమిచ్చును.

160. ఫిలిజ్జిమ్ మిన్లజీన హాదూ హరమ్మా అలైహిమ్-తయ్యి-బా
తిన్-ఉహిల్లత్-లహుమ్-వబిసద్దిహిమ్-అన్-సబీలిల్లాహి-కసీరా. 161. వ-అఖజి
హిముర్-రిబా-వఖద్-నుహూ-అన్-హు-వఅక్లి హిమ్-వఅమ్మాలన్నాసి - బిల్-
బాతిలి-వఅఅ-తద్నా-లిల్ కాఫీరీన-మిన్ హుమ్-అజాబన్-అలీమా. 162. లాకి
నిర్-రాసిఖూన-ఫిల్-ఇల్మి-మిన్ హుమ్-వల్-మూమినూన-యూమినూన - బి
మాఉన్ జిల-ఇల్లెక-వ-మాఉన్ జిల-మిన్-ఖబ్లిక-వల్-ముఖీమీనన్-సలాత - వల్-
మూతూనజ్-జకాత-వల్ మూమినూన-బిల్లాహి-వల్-యూమిల్-ఆఖిరి-ఉలాల్లిక
స-నూతీ-హిమ్-అజిన్-అజీమా.

160. మఱియు యూదుల పాపకార్యములవలనవారికి ధగ్గముగానున్న
ఆ నేక పవిత్రవస్తువులను మేము నిషేధించితిమి. మఱియు వారు అగేకులను
దేవునిమార్గమునుండిఅటంకపఱచుచుండినందువలనను, 161. వారికి నిషేధింప
బడిన వడ్డిని వారు పుచ్చుకొనుటవలనను, అన్యాయముగ, లోకులసామ్మతినుట
వలనను, (ఆశీక్ష వారికి కలిగెను). మఱియు వారిలో అవిశ్వాసులైనట్టివారికిఁ
గాను మేము దుఃఖకరమైన బాధ సిద్ధపఱచియున్నాము. 162. కాని వారిలో
స్థిరమైన జ్ఞానముగలవారును, ముసల్మానులును నీకొసంగఁబడినదానిని, నీకు
ముందు (ప్ర)వక్తలకు) ఒసంగఁబడినదానిని నమ్ముచున్నారు. మఱియు నమా

జును స్థిరముగా సలుపువారును, విధిదానము (జకాతు) చేయువారును అల్లాః యందును తుదిదినమందును విశ్వాసముగలవారును, అగునట్టివారికి మేము గొప్ప పుణ్యఫలిత మొసంగుదుము.

వ్యా॥ 160, 161. యూదులు గావించుచున్న పాపకార్యములకును వారి దౌష్ట్యమునకును కఠినముగా ధర్మములు విధింపబడెను. తౌరాతుగ్రంథమునకు ముందు వారు తినుచున్న మంచి పదార్థములు కొన్నివారికి శిక్షకుగాను నివేధింపబడినవి. అవి ఒంటె, బాతు మొదలగునవి. ఆవు మేకల ఎముకలకును వీరపునకును తగిలియుండు కొవ్వుగాక మిగత కొవ్వును తినకూడదు అని విధింపబడెను. యూదులు తాము సన్మార్గమును ఆవలంబించియు ఇతరులను కూడ సన్మార్గమునుండి తప్పించుచుండిరి. ఇది వారి స్వభావమై యుండెను. అందులకే అనేక ప్రవక్తలను వధించి ఈసా ప్రవక్తను, ముహమ్మదు వైగంబరులవారిని నమ్మక తిరస్కరించిరి. వడ్డిపుచ్చుకొనకూడదు అను ధర్మము యూదులకు తెలియును. కాని వారు దానిని ఆతిక్రమించి వడ్డివ్యాపారము చేయుచు లోకుల సొమ్మును అధర్మముగా తినివేయుచుండిరి. ఇట్టి పాపకార్యములు చేసినందులకే వారు ఘోరశిక్షలొంది ఇహమునందు గౌరవముచెడి అవమానమునకు పాలైరి. మఱి పరలోకములోను యూదులలో విశ్వసించని వారికి నరకబాధ గలదు. 162. యూదులలో ఆబ్దుల్లాబిన్ సలామ్ ను ఆతని అనుచరులును స్థిరమైన జ్ఞానముగలిగి ఇస్లామ్ లో చేరిరి. వారును ముసల్మానులును దేవుఁ డొసంగిన అన్ని గ్రంథములను విశ్వసించుచు నమాజు, దానము మొదలగు సత్కార్యములు చేయుచు, దేవునియందును తుది దినము (ఖియామతు) నందునమ్మికగలిగియుండిన చోగొప్పపుణ్యఫలితమగు స్వర్గము (జన్నత్) లభించు

163. ఇన్నా-బే-హైనా-ఇలై క-కమా-బే-హైనా- ఇలా-నూహీన్ -
 వన్-నబీయీన-మింబఅ-దిహీ-వ-బే-హైనా-ఇలా-ఇబ్రాహీమ-వ- ఇస్మాఈల
 వ-ఇస్ హాఖి-వయల-ఖూబ-వల్-అస్బతి-వ-ఈసా-వ-అయ్యూబ-వయూనుస-
 వ-హారూన-వసులై మాన-వఅత్తై నా-దావూద-జబూరా. 164. వరుసులన్ ఖదీ-
 ఖిసస్నా-హుమ్-అలై క-మిన్-ఖబ్లు-వరుసులల్-లమ్-నఖ్ సుస్ హుమ్ - అలై క-
 వక్ల-మల్లాహు-మూసా-తక్లీమా. 165. రుసులమ్-ముబష్షిరీన-వమున్-జరీన-
 లిఅల్లా-యకూన-లిన్నా సి-అల్లాహి-హుజ్జతుమ్-బఅ-దర్-రుసులి- వకానల్లా
 హు-అ జీజిన్-హకీమా. 166. లాకినిల్లాహు-యప్ హదు-బిమా-అన్-జల- ఇలై క

అన్-జలహాబి-ఇల్లిహీ-వల్-మలా-ఇకతు-యమ్ హదూన-వకఫా - బిల్లాహీ - షహీదా.

163. మేము, నూహుకును ఆతని తరువాత వచ్చిన ప్రవక్తలకును సం దేశము (వహీ) పంపినట్లు నీకును సందేశము (వహీ) పంపితిమి. మఱియు మేము ఇబ్రాహీమునకును, ఇస్మాయిలునకును ఇస్హాఖునకును, యాఖూబు నకును, ఆతని సంతతివారికిని ఈసాకును, యూసునునకును, హోరూసునకును, సులైమానునకును సందేశము (వహీ) పంపితిమి. మఱియు మేము దావూదు నకు జబూరు గ్రంథ మొసంగితిమి. 164. మఱియు దీనికిముందు నీకుఁ దెలిపి యున్న ప్రవక్తలకు సందేశము పంపియున్నాము. మఱియు మేముమీకుఁ దెలువక యున్న ప్రవక్తలకును సందేశము పంపియున్నాము. మఱియు దేవుఁడు మూ సాలో ప్రత్యేకిముగా మాటలాడెను. 165. ప్రవక్తలు వచ్చిన పిదప జనులు దేవునిపై సాకుపెట్టకుండుటకై సంతోషవార్త నిచ్చువారలుగను, భయ భోధ నిచ్చువారలుగను జేసి ప్రవక్తలను పంపెను. మఱి దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును. 166, కాని దేవుఁడు, నీకు పంపిన గ్రంథమునుగూర్చి తాను దానిని జ్ఞానపూర్వకముగా పంపెను అని సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాఁడు. మ ఱియు దేవదూతలుకూడ సాక్షులుగానున్నారు. మఱి దేవుని సాక్ష్యమేచాలును.

వ్యా. 163. యూదులు హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబరులవారియొద్దో కు వచ్చి ఆకాశమునుండి గ్రంథము దింపుము అని వారిని అడిగియుండిరి, వారికి జవాబియ్యకముందు వారి దుష్టకార్యములు పైవాక్యములలో వివరింపబడి ఇంక ఈ వాక్యములలో వారికి సమాధానము ఇయ్యఁబడుచున్నది. దేవుఁడు అనేక ప్రవక్తలకు తన సందేశము పంపినట్లు ముహమ్మదు ప్రవక్తకుకూడ సందే శము (వహీ) పంపెను. అందఱు ప్రవక్తలకు ఒకేతూరి ఆకాశమునుండి లిఖిత మైన గ్రంథములు పంపలేదు. సమయోచితముగ నతని ఇష్టము ప్రకారము కొం దఱికి సర్వముగా మాటలాడెను. (మూసా ప్రవక్తగో మాటలాడెను). కొందఱికి తన దూతల (ఫరిష్తే) మూలమున తన సందేశము (వహీ) పంపెను. మఱి కొందఱికి లిఖితమైన గ్రంథమే పంపెను. (మూసా ప్రవక్తకు లిఖితమైన, తొగతుగ్రంథ మొసంగెను). ఇవన్నియు దేవుని సందేశములు అని జనులు నమ్మవలెను. కాని లిఖితరూపము గానే వచ్చినగాని మేము నమ్మము అని పలుకుట అవివేకము. ఇది భక్తులకు తగదు. ఇది విశ్వసింపకుండుటకు ఒక నెపము మాత్రమే గాని వేఱుకాదు. నూహుప్రవక్తను తిరస్కరించిన జనులకు దేవుని శిక్ష గలిగెను. అదమునుండి, నూహువఱకు వచ్చిన ప్రవక్తలకాల ములో జనులకు శిక్షగలుగలేదు, అప్పుడు మతప్రచారము ప్రారంభదశలో నుం

డెను. దావూదు ప్రవక్త కొసంగబడిన గ్రంథమునకు పేరు జబారు. దేవుడు అనేక ప్రవక్తలను పంపియున్నాడు. వారిలో కొందఱి పేరును వారి విషయములను ఖరానె షరీఫులో దెలిపియున్నాడు. అనేక ప్రవక్తలపేర్లును వారి విషయములను అందు తెలుపబడలేదు. వారికందఱికిని దేవుని సందేశము వచ్చెను. కావున ముసల్మానులు దేవుడు పంపిన అందఱు ప్రవక్తలను విశ్వసింపవలెను. ఈసూరా మదనీసూరా. దీనికిముందు మక్కిసూరాలలో కొందఱు ప్రవక్తల విషయములు వివరింపబడినవి. ఖరానె షరీఫులో వచ్చిన ప్రవక్తల పేర్లు :—అడము, ఇబ్రీము, నూహు, హూదు, సాలిహ్, ఇబ్రాహీము, లూతు, ఇస్మాఈలు, ఇస్హాఖు, యూఫూబు, యూసుఫు, అయ్యూబు, షుబిలు, మూసా, హారూను, యూనుసు, దావూదు, సులైమాను, ఇల్లాసు, అలీయసఉ, జక్రియా, యహ్యీ, ఈసా, జుల్కఫ్లి, హజ్రత్ ముహమ్మదు. ఈ ప్రవక్తలవిషయము సూరయే అంబియాలో వివరము వ్రాయుదుము. హజ్రత్ ముహమ్మదువారి చరిత్రము కోరువారు మేము ప్రకటించిన జగత్ ప్రవక్త (గొండు భాగములు) అను గ్రంథము చూడవలెను. 165. దేవుడు ప్రవక్తలను పంపియున్నాడు. విశ్వసించి సత్కారములు చేసిన వారికి మోక్షముగలదు అని సంతోషవార్త నిచ్చిరి. మఱియు తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైనవారికి నరకబాధ గలదు అని భయబోధ నిచ్చిరి. ఎదుకన, తీర్పుదినమునందు జనులు మాకు దేవుని యిష్టము అనిష్టము తెలియలే జే అను సాను దేవునిపై మోపకుండుటకై ప్రవక్తలను దేవుడు పంపెను. దేవుడు సర్వశక్తుడు. యుక్తాయుక్తములు దెలిసిన వివేచనాపరుడు. 166. అవిశ్వాసులు, యూదులు, ఖరానుగ్రంథమును తిరస్కరించిన తిరస్కరింపనిడు. కాని దేవుడు తానుపంపిన ఖరానుగ్రంథమును జ్ఞానపూర్వకముగా పంపెను అనియు అందు గొప్పజ్ఞానమును విద్యయును గలదు అనియు సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాడు. దేవుని సాక్ష్యమే చాలును. దేవదూతలుగూడ ఖరానుగ్రంథము దేవుడుపంపిన గ్రంథమని సాక్ష్యమిచ్చుచున్నారు

167. ఇన్నల్లజీన-కఫరూ-వసద్దూ-అన్-సబీల్-హి-ఖద్-జల్లా-జలాలమ్-బి-హదా. 168. ఇన్నల్లజీన-కఫరూ-వజలమ్మా-లమ్-యకునిల్లా-హు-లియగ్-ఫిర-లహుమ్-వలా-లియహ్-దియహుమ్-తరీఖా. 169. ఇల్లాతరీఖ-జహన్నమ్-ఖాలిదీన-ఫీహి-అబ్దన్-వకాన-జాలిక-అల్లాహి-యసీరా. 170. య-అయ్యుహ్-న్నసు-ఖద్-జాఅకు-ముర్-రసూలు-బిల్-హాఖ-ఖి-మిర్-రబ్బీకుమ్-ఫ-అమిన్-ఖైరల్-లహమ్-వఇన్-తక్-ఫురూ-ఫఇన్న-ల్లాహి-మాఫిన్-సమావాతి-వల్-అర్-జ-వకానల్లా-హు-అలీమ్

న్-హాకిమా.

167. అవిశ్వాసులై దేవుని మార్గమునుండి ఆటంకపఱచినవారు చాల దూరమైన దుర్మార్గములోపడినవారు. 168. అవిశ్వాసులై అన్యాయము చేసి నట్టివారిని దేవుడు త్సమించువాడు గాని, సన్మార్గముచూపువాడుగాని కాదు. 169. కాని వారికి నరకమార్గముచూపును, వారిందు సదాయుండురు. మఱియు, ఇది దేవునికి చాల సులువైన పని. 170. ఓజనులార! మీప్రభువునుండి సోక్రము దీసికొని మీయొద్దకు ప్రవక్తవచ్చియున్నాడు. కావున మీరు విశ్వసింపుడు. మీకు మేలగును. మఱియు మీరు విశ్వసింపనిచో ఆకాశములో భూమిలోనున్న సమస్తము దేవునిదే అని తెలిసికొనుడు. మఱియు దేవుడు సర్వజ్ఞుడు వివేచనా పరుడు.

వ్యా॥ 167. ఇంతవఱకు ఖురానెషరీఫు దేవుని గ్రంథమనియు, హాజ్రత్ ముహమ్మదువారు దేవుని ప్రవక్తనని రుజువుచేయఁబడెను. దీని విషయమై గంబరు వారిని తిరస్కరించి అవిశ్వాసులై ఇతిరులనుకూడ సన్మార్గమునుండి ఆటంకపఱచువారు దుర్మార్గములోపడినవారు అనియు ఇట్టి వారిని దేవుడు త్సమింపఁడు, అనియు వారికి మోక్షముదొరకదు, అనియు వారికి నరకమేప్రాప్తియగును, అనియు దానిలోనే నిల్చుచుండురు అని హెచ్చరింపఁబడుచున్నది. 170. దేవుని ప్రవక్త హాజ్రత్ ముహమ్మదు, సత్యమైన మతమును, గ్రంథమును దీసికొని ప్రజలయొద్దకు దేవునినుండి వచ్చియున్నారు. వారిని విశ్వసించినచో ప్రజలకు మేలు గలుగును. ఇహమునందు విజయమును పరమునందు మోక్షమును లభించును. సర్వము దేవునికి కుదినమై యున్నది. ఆతనికి సర్వము దెలియును. ప్రజలకర్మలకుఁడగిన ఫలిత మొసంగును. కావున హాజ్రత్ రసూలువారిని నమ్మి వారిననుసరించుట మానవుల కర్తవ్యము.

171. యాఅహ్-లల్-కితాబి-లాతగ్ లూ-ఫీదీనికుమ్-వలాతఖూలూఅల్-ల్లాహి-ఇల్-లల్-హాఖి-ఇన్నమల్-మసీహు-ఈసబ్-ను-మర్యమ-రసూలుల్లాహి-వకలీమతుహూ-అల్-ఖాహీ-ఇలల్-మర్యమ-వరూహుమ్-మిన్-హు-ఫఆమి నూ-బిల్లాహి-వరుసులిహి-వలా-తఖూలూ-సలాసతున్-ఇన్ తహూ-ఖైరల్-లకుమ్-ఇన్నమల్లాహు-ఇలాహున్-వాహిదున్-సుబ్-హానహూ-అన్-యహూస-లహూ-వలదున్-లహూనూఫిన్-సమావాతి-వమాఫిల్-అర్జి-వకఫా-బిల్లాహి-వకీలా.

171. ఓ గ్రంథము గలవారలార! మీరు మీమతములో హద్దులను మీరు అకుండు. మఱి దేవుని గూర్చి సత్యముదప్ప వేటుమాట పలుకకుండు. నిశ్చయముగా మర్యాద కుమారుడగు ఈసా దేవుని ప్రవక్త. దేవుడు మర్యాదనుకు పంపిన ఆతని వాక్కును, దేవునినుండి వచ్చిన ఆత్మయును, మాత్రమే. కావున దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలను విశ్వసించుడు. మఱి దైవములు ముగ్గురున్నారని పలుకకుండు. దాని మానుకొనుండు. మీకు మేలగును, నిశ్చయముగా దేవుడు ఒక్కడే. దేవునికి పుత్రులుండుట తగదు. ఆకాశములో భూమిలోనున్న సమస్తమును ఆతనిదే. మఱియు దేవుడే చాలిన సంరక్షకుడు. (దేవుని సంరక్షణయే చాలును.)

వ్యా॥ 171. యూదులును నస్రీనీలు (క్రైస్తవులు)ను తమతమ ప్రవక్తలను, అతిశయముగా పొగడుచు, మత విషయములలో హద్దులు మీటుచుండిరి. అందు క్రైస్తవులు, ఈసాప్రవక్తను, గూర్చి దేవుడని, దేవుని కుమారుడని, తప్పు విశ్వాసముంచుచుండిరి. దేవుని విషయమునకూడ అసత్యము పలుకుచుండిరి. అట్లు కూడదు అని ఈవ్యాసములో చెప్పబడుచున్నది. ఏసుక్రీస్తు దేవుడగాని దేవుని కుమారుడగాని కాదు. ఆతడు దేవుని ప్రవక్త మాత్రమే. తండ్రి లేకయే దేవుని వాఙ్మహిమవలన పుట్టెను. ఏసుక్రీస్తు ఆత్మను దేవుడే పంపినది. కావున ఏసుక్రీస్తు దేవుని స్పష్టిలో చేరినయాతడు. ఆయన ప్రవక్తయని విశ్వసించవలెను. దేవుడు ఒక్కడే అని విశ్వసించవలెను. క్రైస్తవులు, ఏసును, ఆతనితల్లి మర్యాదమును, దేవునిని కలిపి ముగ్గురు దేవుల్లు అని పలుకుదురు. అది తప్పు. అట్లు విశ్వసించగూడదు. అట్లు పలుకుట మానుకొనవలెను. దాని వలన ఉభయ లోకములలో మేలగును. లేనిచో తప్పు విశ్వాసమువలన నరకము ప్రాప్తియగును. దేవునికి భార్యగాని పుత్రుడగానిలేరు. ఆతడు ఇట్టి సంబంధములనుండి పరమ పవిత్రుడు. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము ఆతనికి అధీనమైయున్నది. ఆతడు అందఱకును సంరక్షకుడు. ఆతని సంరక్షణతప్ప వేటుసంరక్షణ వారికి లభింపబోదు. కావున దేవుని యేకత్వము(తౌహీదు)ను విశ్వసించి ఆతనికి భార్యగాని బిడ్డలుగాని కల్పింపరాదు.

172. లన్-యన్ తన్ కిఫల్-మసీహు-అన్-యహూన-అబ్దుల్-లిల్లాహి-వల్-ల్-మలాఇకతుల్-ముఖ్రిబూన-వ-మన్-యస్తన్ కిఫ్ అన్ ఇబ్రాదతిహి-వయస్తక్-బిర్-ఫర-యవ్-షురుహుమ్ ఇల్లైహి-జమీఆ. 173. ఫఅమ్మల్-లజీన-అమనూ-వఅమిలున్ సాలిహ్ తి-ఫయు వఫ్ ఫీహిమ్ ఉజారహుమ్-వయజ్-దుహుమ్ మిన్ ఫజ్ లిహి-వఅమ్మల్-లజీనస్-తన్ కిఫూ-వస్తక్ బరూ-ఫయు-అజ్-జిబుహుమ్

అజాబన్-అలీమా. 174. వలా-యజిదూన-లహుమ్-మిన్-దూనిల్లాహి-వలీయన్
వలానసీరా.

172. ఈసాగాని, దేవుని సన్నిధానముపొందిన దేవదూతలుగాని, దేవునికి దాసులుగానుండుట అవమానమని తలంపరు. మఱెవరు, దేవుని నారాధించుటను తిరస్కరించి గర్వము వహింతురో వారందఱిని దేవుఁడు తనయొద్దకు రప్పించును. 173. ఆపిదప ఎవరు విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసిరో వారికి వారి పుణ్యఫలితములు పూర్తిగా నొసంగి తన అనుగ్రహము వారికి మఱింత హెచ్చుగా నొసంగును. మఱియు ఎవరు తిరస్కరించి, గర్వము వహించిరో వారికి దుఃఖకర్మలైన బాధ నొసంగును. 174. మఱియు దేవుఁడు తప్ప మఱెవ్వరును సంరక్షించు వారుగాని నహాయపడువారుగాని యుండఁబోరు.

వ్యా॥ 172. క్రైస్తవులు ఈసాను, పెక్కు దైవారాధకులు, దేవదూతలను పూజింతురు. ఇందు, ఏసుక్రీస్తుకును దేవతలకును దేవునియందుగల భక్తి సూచింపఁబడినది. ఏసుక్రీస్తును దేవదూతలును దేవునికి దాసులు. కావున దేవుని నారాధించుట అవమానమని తలంపరు. కావున, వారి అనుచరులు, దేవునియందే భయభక్తులు గలిగి యుండవలెను. తీర్పు దినమునందు, అందఱు మానవులను దేవుఁడు రప్పించునపుడు, విశ్వసించి భయభక్తులు గలిగి సత్కార్యములు చేసిన వారికి వారి పుణ్యఫలితము స్వర్గనివాసమొసంగును. తన అనుగ్రహముచే వారికి మఱింత స్వర్గసౌఖ్యము లొసంగును. ఎవరు, దేవునిసేవను (భక్తి) పూజలను తిరస్కరించి గర్వము వహింతురో వారికి వారి కర్మల ఫలితముగ నరకబాధ లభించును. అప్పుడు వారికి లోడుపడువారు దేవుఁడు తప్ప ఎవరును ఉండఁబోరు. అప్పుడు అనిశ్వాసులకు వారు ఆరాధించుచున్న చిల్లరదేవతలును, క్రైస్తవులకు ఏసుక్రీస్తును పనికిరారు.

175. యాఅయ్యహన్నాసు-ఖద్-జాఅకుమ్-బుర్-హ-నుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-వఅన్-జల్నా-ఇలైకుమ్-నూరమ్-ముబీనా. 176. ఫఅమ్మత్-అజీన-అమనూ-బిల్లాహి-వఅ-తసమూ-బిహి-ఫసయుద్-ఖలువలమ్-ఫీ-రహ్మాతిమ్-మిన్-హు-వఫ-జీలిన్-వయవ్-దీహిమ్-ఇలైహి-సిరాతమ్-ముస్తఫీమా.

175. ఓజసులార! మీప్రభువుచుండి మీయొద్దకు ప్రమాణము (సన్నదు) వచ్చియున్నది. మఱియు మేము మీయొద్దకు స్పష్టమైన జ్యోతిని పంపియున్నాము. కావున, ఎవరు దేవుని విశ్వసించి ఆతనినే ఆశ్రయించిరిమిన్నారో వారిని తన దయానుగ్రహములకు పాత్రులుగఁజేసి తనయొద్దకు చేరునట్లుగ

వారికి సన్మార్గము చూపును.

వ్యా॥ 175, 176. ముందు గడచిన వాక్యములలో దేవుని సందేశము ఖురానెషరీఫును గూర్చి చెప్పబడుచు మధ్యలో ఏనుక్రీస్తునుగూర్చి క్రైస్తవలకున్న తప్పు విశ్వాసము ఖండించి మరల, ఈ వాక్యములో దేవుని యేకత్వమునుగూర్చియు ఖురానెషరీఫునుగూర్చియు చెప్పబడుచున్నది. జనులందఱిని సంబోధించుచు దేవుఁడట్లు సెలవిచ్చుచున్నాఁడు. మీద్దయొక్కగొప్ప ప్రమాణమును సన్నదును, సత్యమునుదెలుపునట్టి ప్రకాశమానమైన జ్యోతియగు ఖురానెషరీఫు వచ్చియున్నది. దాని నమ్మి యనుసరింపుఁడు. ఎఱి దేవుని విశ్వసించి ఆతని నేప్రతికార్యములో నాశ్రయించి యాతనిపై ననేకధారపడియుండవలెను. అట్లుచేయువారికి దేవుఁడు దయచూపి ఆతనికి ప్రీతికరమైన సన్మార్గము చూపి సన్మార్గములో నివాసమొసంగును. దాని వ్యతిరేకించువారు నరకములోపడుదురు.

177. యస్-తఫ్ తూనక-ఖులిల్లాహు-యుఫ్ తీకుమ్-ఫిల్ కలాలతి-ఇనిమ్-రుఉన్ హాలక-లై సలహూ-వలదున్-వలహూ-ఉఖ్ తున్-ఫలహ్-నిన్ ఫు-మాతరక-వహువ యరిసుహ్-ఇల్-లమ్-యకుల్-లహ్-వలదున్-ఫఇన్-కానతస్-సతైని-ఫలహుమ స్-సులుసాని-మిమ్మాతరక-వ-ఇన్-కానూ-ఇఖ్-వతర్-రిజాలన్-వనిసా-అన్-ఫలి జ్-జకరి-మిస్లు-హజ్జ్ జిల్-ఉన్-స-యైని-యుబయ్యి-నుల్లాహు-లకుమ్-అన్-తజిల్లా-వల్లాహు-బికుల్లిషైఇన్-అలీమ్.

177. “కలాలా” నుగూర్చిన ధర్మము నిన్ను అడుగుచున్నారు. దేవుఁడు ‘కలాలా’నుగూర్చిన ధర్మముమీకుఁ దెలుపుచున్నాఁడు. అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. ఎవఁడైన పురుషుఁడు చనిపోయి బిడ్డలులేక ఆతనికి ఒక్కతే సహోదరియున్నచో ఆతఁడు వదలిపోయిన ఆ స్త్రీలో ఆమెకు సగమున్నది. బిడ్డలు లేక చనిపోయిన సహోదరి ఆ స్త్రీకి ఆమె సహూదరుఁడు వారసుఁడగును. మరియు ఆతనికిద్దఱు అక్కచెల్లెండున్నచో ఆతఁడు వదలిన ఆ స్త్రీలో మూడింట రెండు భాగములు వారిద్దఱికిచేరును. మరియు అన్నదమ్ములును, అక్కచెల్లెండు నున్నచో మగవానికి, ఇద్దఱు ఆడువారల భాగమువచ్చును. మీరు దారి తప్పి పోకుండుటకై దేవుఁడు మీకు స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నాఁడు. మరియు దేవుఁడు సర్వము దెలిసినవాఁడు.

వ్యా॥ 177. చనిపోయినవానికి తండ్రి, బిడ్డలులేనిచో వానిని, కలాలా అనుదురు. ఈ సూరాప్రారంభములో ‘కలాలా’నుగూర్చిన ధర్మములు చెప్పబడినవి. ముసల్మానులు దానిగూర్చి వివరములు దెలుపవలెను అని హజ్రత్

రసూలువారితో విన్నవించిరి. దానికి దేవుడు కలాలా గూర్చి ధర్మములు తెలుపుచున్నాడు. ఒక్క పురుషుడు చనిపోయి వానికి తండ్రిగాని బిడ్డలుగాని లేనిచో వాని అన్నదమ్ములు, అక్క చెల్లెండు వారసులగుదురు. వారిలో హాఖీఫీ (ఒక్కతండ్రి, తల్లికిపుట్టినవారు) అన్నదమ్ములు, అక్క చెల్లెండు వారసులగుదురు. వారు లేనపుడు అల్లాతీ (సవతితల్లికుమారులగు అన్నదమ్ములు అక్క చెల్లెండు) వారసులగుదురు అఖ్యాఫీ అన్నదమ్ములగు గూర్చిన ధర్మము ఈ సూరాకు ప్రారంభముతో చెప్పబడినది. చనిపోయిన వానికి ఒక్క సహోదరి (బహేన్) యున్నచో ఆమెకు ఆతనియాస్తిలో సగమువచ్చును. ఇద్దఱు. అక్క చెల్లెండున్నచో వారిద్దఱికి మూడు భాగములలో రెండుభాగములు చేరును. ఆతనికి, అన్నదమ్ములు, అక్క చెల్లెండున్నచో, చెల్లియలకువచ్చు భాగము వంటి రెండుభాగములు సహోదరునకు వచ్చును. ఆతనికి అన్నదమ్ములే యున్నచోవారు సమముగా పంచుకొనవలెను. ఒక స్త్రీ చనిపోయి ఆమెకు తండ్రిగాని బిడ్డలుగాని లేనిచో సహోదరుడున్నచో ఆమె ఆస్తియంతయు వానికి చేరును. అందు హాఖీఫీ సహోదరుడు మొదటి వారసుడు. హాఖీఫీ లేనపుడు సవతితల్లి కుమారులగు అన్నదమ్ములు వారసులగుదురు. దేవుడు ధర్మములన్నియు వివరించి ముసల్మానులకు తెలుపుచున్నాడు. ఆ ధర్మములను అనుసరించి దారితప్పిపోక సన్మార్గమునందు స్థిరముగానుండవలెను. తెలియని ధర్మములను అడిగి తెలిసికొనవలెను. తెలిసికొనక తమ యిష్టానుసారముగా పోగూడదు. దేవునికి సర్వము దెలియును.

సూరయే మా ఇదా, (ఆహారముతో నిండిన తబుకు) మదనీ, 120 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా హిత్తహ్మ నిఘ్ఠహీమ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాడగు దేవుని పేర.

1. య-అయ్యుహల్-లజీన-ఆమనూ-బై-ఫూబిల్-ఉఖూది-ఉహిల్లత్-
 లకుమ్-బహిమతుల్-అన్-ఆమి-ఇల్లా-మాయుత్ లా-అలై కుమ్-గైర- ముహిల్లి
 స్-సైది-వ-అన్ తుమ్-హురుమున్-ఇన్నల్లాహ-యహ్-కుము-మాయుదీద్- యా
 అయ్యుహల్-లజీన-ఆమనూ-లాతుహిల్లా-షఆ-ఇ-రల్లాహి-వలష్-షహ్-రత్-
 హారామ-వలత్-హద్-య-వలత్-ఖిలాఇద-వలా-ఆమ్మానల్-బై తత్-హారామ-
 య-తగూన-ఫజ్-లమ్-మిర్-రబ్బిహిమ్-వరిజ్-హ-న్-వఇజా-హాలి-తుమ్-ఫన్
 తాదూ-వలా-యజ్-రిమన్నకుమ్-షన-ఆమి-ఖామిన్-అన్-సద్దూకుమ్-అసిల్-

మస్ జిదిల్-హరామి-అన్-త-తదూ-వ-తఅ-వనూ-అల్ బిరి-వత్ - తఖ్వా -
 వలా-తఅవనూ-అల్-ఇస్సి-వ-ఉద్వాని-వత్-తఖ్లూహ-ఇన్నల్లాహ-షదీ
 దుల్-ఇఖాబ్.

1. ఓ విశ్వాసులార ! ఒడంబడికలను పూర్తిచేయుడు. ఇంకమీద
 మీకు చదివి తెలుపునవి దప్ప మిగిలిన చతుష్పదజంతువులలో పశువులను
 బోలినవి మీకు ధర్మములైనవిగాఁ జేయఁబడినవి, మీరు ఇహలోకములో ను
 న్నపుడు వేటాడుట ధర్మముగా నెంచకుడు. దేవుడు తాను కోరినది ఆజ్ఞా
 పించును. ఓ విశ్వాసులార ! దేవుని సూచనలను గని గౌరవమైన నెలనుగాని,
 కాబామసీదునకుఁబోవు ఖుర్బానీ జంతువులనుగాని మెడలలో పట్టుకలిగి కా
 బామసీదునకుఁ బోవు జంతువులనుగాని దేవుని అనుగ్రహమును, ప్రీతినికోరుచు
 గౌరవమైన గృహము నుద్దేశించి వచ్చువారినిగాని మీరు అవమానపఱచకుడు.
 మఱియు మీరు ఇహలోకమును వదలుకొన్న పిదప వేటాడవచ్చును. మఱియు
 మిమ్ము పవిత్రమగు మసీదునొద్దకు రాకుండ ఆటంకపఱచినట్టి జనులయందుగల
 విరోధమువలన మీరు వారిపై అన్యాయము చేయవలదు. మఱియు, సత్కా
 ర్యములందును భక్తివిషయములందును ఒకరికొకరు తోడుపడకుడు. మఱియు,
 పాపమునకు, అన్యాయమునకు తోడుపడకుడు. మఱి దేవునికి భయపడుడు.
 నిశ్చయముగా దేవుని శిక్ష చాల కఠినమైనది.

వ్యా॥ 1. ముసల్మానులు, తాము ఇస్లామ్లో చేరి దాని ధర్మములను
 ఖురానును ప్రవక్తను ననుసరించునట్లు ఒప్పుకొనిన ఒడంబడికలను, ప్రజలలోఁ
 జేసికొన్న ఒడంబడికలను పూర్తిగా నెఱవేర్చవలెను. ఆశీనమాట తప్పరాదు.
 సూరయే నిసాలో, యూదులు గావించినపాపకార్యములకు శిక్షగాపూర్వము
 తినవచ్చుననిన ఒంటె మొదలగునవి నిషేధింపఁబడియుండెను. ముసల్మానులు,
 తమ ఒడంబడికలు పూర్తిచేయుచు, ఆజంతువులనుండి లాభముపొందవచ్చు
 నని వారికి దేవుని నెలవగుచున్నది. ఒంటె, ఆవు, గొట్టె, మేక అనువానిని
 ధర్మప్రకారముగ జబాచేసి వాని మాంసము తినవచ్చును. అవి హలాల్ జంతు
 వులు. వాని పోలిన ఇతరములగు జింక, దుప్పి మొదలగునవికూడ తినవచ్చును.
 కాని కొన్ని పదార్థములు గాఁబోవు వాక్యములలో నిషేధింపఁబడును. అవి
 పందిమాంసము మొదలగునవి. కాబాయాత్ర (హజ్) కు నుద్దేశించి యాత్ర
 ధర్మములను ఆచరించి యాత్రను ముగించునంతవఱకు ఇహలోకము అనుదురు.
 అపుడు భూమిపై జంతువులను వేటాడకూడదు. చేపలను వేటాడవచ్చును.
 యాత్ర ముగిసిన పిదప వేటాడవచ్చును. దేవుడు మానవులకు పోషకుఁడును.

ప్రభువును. తాను కోరినది, ఆజ్ఞాపించును. ఆతని ఆజ్ఞకు లోనై భక్తులు నడచు కొనవలెను. 2. దేవుని సూచనలలో, కాబామసీదు, ఇతర మసీదులు సఫా మర్వా, జమాత్ (ఇచ్చటకాబాయాత్ర ధర్మములు ఆచరింపఁబడును.) దేవ దత్తగ్రంథములు, సర్వ ధర్మములు చేరును. భక్తులు వీనిని గౌరవింపవలెను. వీనిని అగౌరవపఱుపకూడదు. గౌరవమైన నెలలు నాలుగు. అవి జూఖాదా, జిల్ హజ్, ముహర్రమ్, రజబు అనునవి. ఈ నెలలలో, శాంతిలో నుండవలెను. యుద్ధములు గావింపకూడదు. యాత్రికులను ఆటంకపఱుపకూడదు. శత్రువులను మార్కొనవచ్చును. దీనిగూర్చి సూరయేతేబాలోవచ్చును. యాత్రికులు కాబామసీదు హద్దులలో ఖుర్బానీ చేయుటకు గుర్తుకఁగాను జంతువుల మెడలలో పట్లాలు వేయుదురు. అట్టి జంతువులను ఆటంకపఱుపరాదు. దేవునిప్రీతికి గాను వచ్చు యాత్రికులను ఆటంకపఱచి వారిని అవమానింపరాదు. వారిని గౌరవింపవలెను. హిజ్రీ ఆఱవయేట హజ్రత్ పైగంబరువారును వారి శిష్యులును, కాబాయాత్రకు బయలుదేరిరి. అప్పుడు మక్కా ఖురైషులు, (అవిశ్వాసులు) కాబామసీదునకు రాకుండ ముసల్మానులను అడ్డగించిరి. అప్పుడు ముసల్మానులకు చాల కోపమువచ్చియు పైగంబరులవారి నెలవుచే అణగిరి. అప్పుడు సంధి కుదిరెను. దానినే హుదైబియా సంధి అనుదురు. ఎంత విరోధమున్నను, విరోధుల విషయమున న్యాయముగా వర్తింపవలెను అనిదేవుని సెలవయ్యెను. అటులే ముసల్మానులు, సదా న్యాయమునే పాటించి విజయము పొందిరి. ప్రతి సమయములోను ధర్మకార్యములకు తోడుపడవలెను. కాని అధర్మ కార్యములలో, ఒకరి కొకరు తోడుపడకూడదు. అన్యాయము జరుగకుండ ఆపవలెను. కొందఱు న్యాయము అన్యాయముచూడక తమపక్షమువారని తోడుపడుదురు. అది గొప్ప పొరపాటు. దానివలన లోకములో శాంతముండదు. కావున ప్రతి విషయములోను, దేవునికి భయపడి పనిచేయవలెను. దేవుడు విధించుశిక్షచాలకఠినమైనది. ఆతనిశిక్షనుండి ఎవరునుతప్పించుకొనఁజాలరు.

3. హుగ్రిమత్-అలైకుముల్-మైతతు-వద్-దము-వలహుగ్గల్-ఫిన్ జీరి - వ
మాఉహిల్ల-లిగ్గె రిల్లాహి బిహీ-వల్-మున్-ఖనిఖతు-వల్-మాఖూజతు-వల్ -
ముతరదియతు-వన్-సతీహతు-వ-మా-అకలస్-సబుఉ-ఇల్లా-మాజక్-కై తుమ్-వ-
మాజుబిహ-అలన్-నుసుబి-వఅన్-తస్-తఖ్ సిమూ-బిల్ అజ్ లామి జాలికుమ్-ఫిన్
ఖున్-అల్-యామ-యఇసల్-లజీన-కఫరూ-మిన్-దీనికుమ్-ఫలా-తఖ్ - మోహు
మ్-వఫ్ మోసి అల్-యామ-అక్-మల్ తు-లకుమ్-దీనకుమ్-వఅత్-మమ్ తుమ్-అల్లె

కుమ్హరి-మతీ-వరజీతు-లకుముల్-ఇస్లామ-దీనన్-ఫమనిజ్-తుర్ర-ఫీమఖ్-మసతిన్-
గైర-ముతజాని-ఫిల్-లిఇస్మిన్ ఫిఇన్నల్లాహ-గఫూరుర్-రహీమ్.

3. (స్వాభావికముగ) చచ్చిన జంతువును, రక్తమును, పందిమాంసమును, దేవునిపేరుతో గాక ఇతరులపేరుతో వదలిపెట్టిన జంతువును, గొంతు పిసుకుటచే చనిపోయినదియును, దెబ్బతగిలి చచ్చినదియును, పైనుండి పడిచచ్చినదియును, కొమ్మతగిలి చచ్చినదియును, క్రూరమృగము తినినదియును, మీకు నిషిద్ధము. మీరు జబాచేసినది నిషిద్ధముకాదు. మఱియు విగ్రహములకు బలిగా జబాచేయఁబడినదియు నిషిద్ధము. మఱియు బాణముల మూలమున శకునము చూచుట మీకు నిషిద్ధము. ఇవన్నియు పాపకార్యములు. ఈదినము అవిశ్వాసులు మీమతమునుకూర్చి ఆశ వదిలిరి. కావున మీరు వారికి భయపడకుండు. మఱి నాకే భయపడుండు. ఈదినము, మీకుఁగాను మీమతమును పరిపూర్ణముగాఁజేసి నా అనుగ్రహమును మీపై పూర్తిగాఁజేసి మీకుఁగాను ఇస్లామ్ను మీమతముగ సమ్మతించితిని. మఱియు నెవఁడు పాపమునకు పూనుకొనక ఆఁటికి సహింపలేనిచో దేవుఁడు తుమించువాఁడును దయాళువును (అగును).

వ్యా॥ 3. ఈవాక్యములో తినరానివి చెప్పఁబడినవి. ధర్మప్రకారముగ జబా (బిస్మిల్లాః) చేసి తినఁగల జంతువులు తమంతట తామే చనిపోయినచో అవి ముర్దారు అఁబడును వానిమాంసము తినరాదు. చావువలన వానిలో రక్తము అందే యిమిడిపోవును. దానివలన దేహరోగ్యము చెడును. ఆత్మికనష్టముకూడ గలుగును. అందుచేతనే నెత్తురుకూడ తినరాదు. అదికూడ నిషిద్ధము(హారాము) జంతువులను జబా చేయునపుడు బయలుదేలు రక్తము హారాము. దానిని తినరాదు. పందిమాంసముకూడ నిషిద్ధము (హారాము) పంది, అధికముగా మలము తినుచది. అందు సిగ్గు అనుగుణము బొత్తిగాలేదు. కావున దాని మాంసమువలన అనేక రోగములును సిగ్గిడితనమును వుట్టును. హలాల్ జంతువులను చిల్లర దేవతల పేరుతో మ్రొక్కుకొన్నచో, ఆజంతువు మాంసముకూడ తినకూడదు. జంతువులు దేవుని పేరుతో వదలవలెను. సర్వము దేవునిసొత్తు. ఆతనిసెలవు ననుసరించి కొన్ని జంతువులను ఆతని పేరుతోనే జబాచేసి మానవులు భక్షింపవచ్చును. (బిస్మిల్లా హిఅల్లాహు అక్బరు అని పలికి కోయుటను జబా అనుదురు) జబా చేయకయే గొంతు పిసుకుటవలనను, దెబ్బ తగులుటవలనను, పైనుండి పడుటవలనను, కొమ్ము పోటువలనను, క్రూరజంతువు చంపి తినుటవలనను చచ్చిన జంతువుల మాంసము తినకూడదు. అవి ప్రాణముతో నుండినపుడు జబా చేసినచో తినవచ్చును. విగ్రహముఁగాను బలిచేసిన జంతువుల మాంసముకూడ తినకూడదు. అరబ్బులలో ఒక యాచారముండెను. అది యేమన, ఏదైన

నొక కార్యము చేయవలెనన్న హుబులు అనువిగ్రహమునకు నెదుట నుంచఁ బడిన బాణములలో ఏదో యొకటి ఎత్తుదురు. అందు దేవుఁడు ఆజ్ఞాపించెను అని యున్నచో వారు తలఁచుకొన్న కార్యము చేయుదురు. లేనిచో ఆకార్యము ఒక సంవత్సరము వఱకు మానుకొందురు. అట్లు చేయకూడదు. అట్లు శకునము చూచుటవలన ప్రయోజనము లేదు. చేయదలఁచుకొన్న కార్యము దేవునిపై నాధారపడి చేయవలెను. ఇవన్నియు పాపకార్యములు. కావున నిషేధింప బడినవానిని వదలుకొని హలాలు పదార్థములు భుజింపవలెను. 1. ఈవాక్యము మక్కాపురము జయింపఁబడిన పిదప ఇస్లామ్ మతధర్మములు సంపూర్ణముగ ముసల్మానులకు దెలుపఁబడిన పిదప ముసల్మాను భక్తులు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై ఏలాటి లోపములేకుండిన స్థితిలో దేవుఁడు పంపినది. ముసల్మానుల విజయమును, ఇస్లామ్ వ్యాప్తిని, అవిశ్వాసులుచూచి తమ కుట్రలు విరోధములు ముసల్మానులపై చెల్లువు అరియు ముసల్మానులు సన్మార్గముగ ఇస్లామ్ను వదలరు అను విషయము వారికిఁ దెలిసి ఇక వారికుట్రలు సాగవు అని నిరాశులైరి. కావున ముసల్మానులు దేవునికే భయపడవలెను. అవిశ్వాసులకు భయపడకూడదు. వారేమియు ముసల్మానులకు హానిచేయఁజాలరు. ఇస్లామ్ మతము దేవుని అనుగ్రహము. దానివలన ముసల్మానులకు ఉభయ లోకములలో విజయమును మోక్షమును చేకూరును. ఇస్లామ్ మతము సంపూర్ణమైనది. ప్రళయము (ఖియామత్) వఱకు దీని ధర్మములే ఆచరింపఁదగినవి. అందు మార్పుగాని హెచ్చుశక్తులుగాని జరుగవు. ఇస్లామ్ మతము దేవునికి ప్రీయమైనది. కావున దేవుఁడు ఆమతమును ముసల్మానులకుఁగాను సమ్మతించి ఏర్పఱచెను. కావున ముసల్మానులు, దేవుని యనుగ్రహమువలన తమకు లభించిన ఖురాను గ్రంథమును, దేవుని ప్రవక్తలగు హజ్రత్ రసూలువారిని సంపూర్ణముగ ననుసరింపవలెను. 2. ఆడటిదప్పికిసహింపలేక ప్రాణము పోవునట్టి స్థితి వచ్చినపుడు ప్రాణము దక్కించుకొనుటకు నిషిద్ధమైన (హరారు) పదార్థములు, తినవచ్చును. రుచికిఁగాను తినరాదు. ప్రాణము కాపాడుకొనుటకుఁగాను తినినచో దేవుఁడు తీమించి కరుణించును. ఇట్లు సెలవిచ్చుట దేవుని యనుగ్రహము గదా!

4. యస్ అలూనక-మాజా ఉహిల్ల-లహుమ్-ఖుల్ ఉహిల్లలహుమ్-తయ్యిబాతు-వహూ-అల్లచ్-తుమ్-మినల్-జవారిహ్-ముకల్లిబీన తుఅల్లి మూసహున్న-మిన్న-అల్లమకు-ముల్లాహు-ఫకులూ-మిమ్మా-అమెసక్-అలై కుమ్-వజ్ కురు స్మల్లాహి-అలై హి-వత్త-ఖుల్లాహ-ఇన్నల్లాహు-సరీఉల్-హిసాబ్.

4. తమకు ఎద్దిహాలాల్ (తినవచ్చును), అని జనులు నిన్ను అడుగుచున్నారు. పవిత్రములైన పదార్థములు మీకు హాలాలైనవి. మఱియు మీకు దేవుడు నేర్పినదానినుండి వేటాడు జంతువులకు వేటనేర్పి, వానిని వదలినపుడు అవి మీకొఱకు పట్టుకొన్న జంతువు మాంసమును మీరు తినుడు. మఱియు వేటకుఁగాను వదలునపుడు దేవుని నామాను పలుకుడు. మఱియు దేవునికి భయపడుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు శీఘ్రముగాలెక్క తీసికొనువాఁడు అని ఓప్రవక్త ! పలుకుము.

వ్యా॥ 4. మురుపటివాక్యములో తినరాని వస్తువులను గూర్చి చెప్పబడి యె. ఇక ఏవస్తువులను తినవచ్చును అని ప్రశ్నగలిగెను. దానికిందు జవాబి య్యబడినది. దేహమునకును, ఆత్మకును నష్టముగలిగింపని పవిత్రములైనమంచి పదార్థములు తినవచ్చును. అవి హాలాలు (ధర్మములైనవి). వేట నేర్చుకొన్న కుక్క, డేగ మొదలగునవి. తాము తినక తమస్వామికొఱకు పట్టుకొన్న జంతువు మాంసమును తినవచ్చును. దానికికొన్ని షరతులు గలవు. 1. వేటకుఁగాను వదలునట్టి మృగము వేటను నేర్చుకొనియుండవలెను. 2. వేటకుఁగాను వదలవలెను. 3. జంతువును తినకూడదు అని కుక్కకు నేర్పియుండవలెను. అది తినినచో అది హాలాలుకాదు. డేగ వేటకుపోవునపుడు పిలిచినచో తిరిగిరావలెను. రానిచో, అది పట్టినది హాలాలుకాదు. ఎందుకన అదిబాగుగ స్వాధీన పడలేదు. 4. వేటకుఁగాను వదలునపుడు బిస్మిల్లాహి అని పలికి వదలవలెను. 5. వేటాడు మృగము జంతువును గాయపఱచుటవలన నెత్తురుకారవలెను. ఈ షరతులలో నేదైన ఒక్క షరతు పూర్తికానిచో జంతువుహాలాలుకాదు. జంతువు ప్రాణముతోనున్నచో యథాప్రకారముగా జబాచేసినచో హాలాలగును. వేటలోనె మురిగి దేవునిని మఱచిపోకూడదు. దేవునికి భవడుచు భక్తి గలిగి యుండవలెను. దేవుడు ప్రతివిషయమునుగూర్చి శీఘ్రముగా వారి వారి కర్మల లెక్కించి తగిన ఫలిత మొసంగును.

5. అల్ యామ-ఉహిల్ల-అకునుత్-తయ్యుబాతూ-వతఆముల్లజీన-ఉతూ
లోకితాబ-హిల్లల్-లకమ్-వ-తఆముకుమ్-హిల్లల్-లహుమ్-వల్-ముహ్సనా
తు-మినల్-మూమినాతి-వల్-ముహ్సనాతు-మినల్జీన-ఉతూల్ కితాబ-మిన్-ఇ
బ్లికుమ్-ఇజాఅతైతుమూహున్నఉజూరహున్న-ముహ్సినీన-గైర-మ-సాఫిహీన
వలా-ముత్-తఖిజీ అఖ్ దానిన్-వమన్యక్పుర్-బిల్-ఈమాని-ఫఖిద్-హబిల్-
అమలుహూ-వహువ-ఖిల్ ఆఖిరతి-మినల్-ఖాసిరీన్.

వాక్య|| 5. దేవుఁడు ఇస్లామ్ మతమును సంపూర్ణముచేసి దేహమునకు ఆత్మకును నష్టముకలిగింపని మంచిపదార్థములు తినవచ్చును అని సెలవిచ్చెను. ముసల్మానులు తినగలజంతువులను యూదులును నస్రానీలును, బిస్మిల్లాహి అని (దేవునిపేరు చెప్పి) జబాచేసినచో దాని మాంసము, ముసల్మానులు తినవచ్చును. అటులే ముసల్మానులు జబాచేసినదాని మాంసము యూదులును నస్రానీలును తినవచ్చును. నీతిగల ముసల్మాను స్త్రీలను, యూదులు నస్రానీల స్త్రీలను పెండ్లాడవచ్చును. అది ధర్మమును నీతిని పాలించుటకుగాను జరుగవలెను. అందువ్యభిచారముగాని, మఱుంగగు స్నేహముగాని చేయరాదు. ఇందు మగవారు నీతిమంతులుగా నుండవలెనని, హెచ్చరిక. ఇప్పటి నస్రానీలు తెఱచుగ మతమునుగాని దేవునిగాని నమ్మినవారుకారు. కావున వారి స్త్రీలను వివాహమాడుట ముసల్మానులకు తగదు. అదియునుగాక అందు అనేక నష్టములును గలుగును. భర్త భార్యకు నొసంగు ధనమును మహారు అనుదురు. ఎవరు, విశ్వాసమార్గముగు ఇస్లామ్ను దాని ధర్మములను తిరస్కరింతురో వారు పరలోకమందు నష్టము పొందుదురు. వారికి మోక్షము లభింపదు. వారి కర్మలు వృథాపోయి నిష్ఫలమగును. కావున భక్తులు విశ్వాసమునుకాపాడుకొనవలెను.

6. యాత్రయ్యహల్లజీన-ఆమనూ-ఇజా-ముమ్-ఇలన్ - సలాతి - ఫగే సి
 లూ-ఉజాహుమ్-వవి-దియకుమ్-ఇలల్ మరాఫిళి వమ్సహూ-బిరుడొసికుమ్-
 వఅర్ జాలకుమ్-ఇలల్ కత్తి-బైసి-వెన్న్-కుస్తుమ్-జనుబన్-ఫత్-తవో-హారూ -వ
 ఇన్-కుస్తుమ్-మర్ జా-బౌలూ-సఫరిన్-బౌజాఅ-అహదుమ్ - మిన్కుమ్-మినల్-
 గాఇతి-బౌ-లామస్-తుమున్ నిసాఅ-ఫలమ్-తజదూ-మాఅన్-ఫతయమ్మ-మూ-
 సఈదన్-తయ్యిబన్-ఫమ్-సహూ-బివుజూహి-కుమ్-వ-బిదీకుమ్-మిన్ హలు - మా-
 యుగీదులాహూ-లిచూ అల్ల-అల్లెకుమ్-మిన్ హరజిన్-వలాగిద్-యగీదు-లిచూ

హా-హిరకుమ్-వలియుతిమ్మ-నిత మతహాఅలైకుమ్-లఅల్లకుమ్-తమ్కురూన్.

6. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నమాజునకుఁగాను నిలుచునపుడు మీ మొగములను, మోచేతులవఱకు మీచేతులను కడుగుకొనుఁడు. మీతలలను తుడుచుకొనుఁడు, మఱియు చీలమండలవఱకు మీకాళ్లను కడుగుకొనుఁడు. మఱియు మీకు మైల (జనాబత్) తలిగినచో మీరు స్నానముచేయుఁడు. మఱి య మీరు రోగులైయున్నను లేక ప్రయాణమందున్నను లేక మీలో నెవరైన వఱకు దొడ్డినుండి వచ్చిన లేక స్త్రీలతో కలిసిన పరిశుభమైన మట్టినుద్దేశించి, దానితో మీ మొగములను చేతులను తుడుచుకొనుఁడు. దేవుఁడు విమ్ము నిర్బంధింప కోరఁడు. కాని మీరు కృతజ్ఞులగుటకై విమ్ము పవిత్రులుగఁ జేయుటకును తనయనుగ్రహమును మీకు సంపూర్ణముగఁ జేయుటకును కోరుచున్నాఁడు.

వ్యా! 6. ఈ వాక్యములో వజూ, గుసులు (స్నానము) త యమ్ముమ్ను గూర్చి చెప్పఁబడినది. నమాజు (ప్రార్థన) కుఁగాను దేహశుద్ధి కావలెను. నమాజునకు పూర్వము వజూ చేసికొనవలెను. అందు మొగము చేతులు మోచేతుల వఱకు కడుగుకొనవలెను. రెండు చేతులను, నీళ్ళతో తడిపి తల తుడిచికొనవలెను. దీని నే మసా అనుదురు. కాళ్లు చీలమండలవఱకు కడుగుకొనవలెను. ఇవి వజూనందలి నాలుగు ఘరజులు. మిగిలిన వజూలోని సున్నత్. ముస్తహబ్బులు ఫిఖాగ్రంథములలో గలదు. స్త్రీలతో కలిసిన లేక కలగాంచి వీర్యవిసర్జనము (ఎహతలామ్) అయినపుడు నమాజు చేయవలెనన్న గుసులు (స్నానము) చేయవలెను. దానికి వజూ చాలదు. గుసులులో పుక్కలించుట, ముక్కును నీళ్లతో కడుగుట దేహమంతట నీళ్లుపోసికొనుట అనునవి మూడు ఘరజులు. మిగిలినవి సున్నత్ ముస్తహబ్బులు. మైల (జనాబత్) తగులుట అరుదు గావున దానికిఁగాను స్నానము విధింపఁబడెను. నీళ్ళు దొరకక, లేక నీళ్లు ఉపయోగించినచో దేహమునకు నష్టముగలుగునని భీతియున్నచో, అపుడు వజూ, గుసులునకు బదులుగ తయమ్ముమ్నుచేసికొని నమాజు (ప్రార్థన) చేయవలెను. తయమ్ముమ్నకుఁగానుసంకల్పించి, పరిశుభమైన మట్టిపై రెండుచేతులు తట్టి మొగముపై రాచుకొనవలెను. రెండవతూరి చేతులు మట్టిపై తట్టి చేతులపై రాచుకొనవలెను. దేవుఁడు తన అనుగ్రహమువలన భక్తులకు కష్టములు గలుగకుండ ధర్మములలోను సౌకర్యములను కల్పించెను, దేవుఁడు భక్తులను పవిత్రులుగఁ జేయవలెనని ధర్మములు విధించి తన అనుగ్రహము భక్తులకు సంపూర్ణముగఁ గలిగించుచున్నాఁడు. కావున భక్తులు దేవునికికృతజ్ఞులైయుండవలెను. (వజూ, గుసులు, తయమ్ముమ్ నమాజు పద్ధతులను చూడఁగోరువారు, జిగత్ ప్రవక్త రెండవభాగము చూడవలెను.)

7. వజ్జీ-కురూ-నిత మతల్లాహి-అలై కుమ్-వమిసా-ఖవలల్లజీ-వాసఖకుమ్-
 బిహీ-ఇజ్జీ-ఖుల్తుమ్-సమిఅ-నా-వ-అతఅనా-వ త్తఖుల్లాహ ఇన్నల్లాహ-అలీముమ్
 బిజాతిస్-సుదూర్. 8. యాఅయ్యు-హల్ల-జీన-ఆమనూ-కూనూ-ఖవ్వామిసా-
 లిలాహి-షుహదాఅ-బిల్-ఖిస్ తి-వలాయజ్-రిమన్న-కుమ్-షన-ఆను-ఖౌమిన్-
 అలా అల్-లాతఅ-దిలూ-ఇఅ-దిలూ-హువ-అఖ్ రబు-లిత్-తఖ్వా-వత్-తఖు
 ల్లాహ-ఇన్నల్లాహ-ఖబీరుమ్-బిమా-తఅ-మలూన్. 9. వ-అదల్లాహుల్-అజీన-
 ఆమనూ-వ-అమిలున్-సాలిహీతి-లహుమ్-మగ్-ఫిరతున్-వ-అజ్రున్-అజీమ్. 10.
 వల్లజీన-కఫరూ వకజ్జీ-జబూ బిఆ-యాతినా-ఉలాఇక-అస్ హాబుల్-జహీమ్.
 11. యాఅయ్యు-హల్ల-జీన-ఆమ-నుజ్జీకురూ-నిత మతల్లాహి-అలై కుమ్ - ఇజ్జీహ
 మ్మ-ఖౌమున్-అన్-యబ్-సుతూ-ఇలై కుమ్-బిది-యహుమ్-ఫకిఫ్-ఫ-వి-దియ
 హుమ్-అన్ కుమ్-వ త్తఖుల్లాహ-వ-అలల్లాహి-ఫల్-య-తవక్క-లిల్-మూమి
 నూన్.

7. మఱియు మీపై నున్న దేవుని యనుగ్రహమును ఆతఁడు మీయొద్దపున్న
 కొన్న నిబంధనమును జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు. అప్పుడుమీకు 'మేముమి'మి మఱియు
 విధేయులమైతిమి అని నెప్పయుంటిరి. మఱియు దేవునికి భయపడుచు నుండుఁడు.
 నిశ్చయముగా హృదయములలోనున్నది దేవునికిఁ దెలియును. 8. ఓవిశ్వాసులారా!
 దేవునికొఱకు న్యాయముగా సాత్త్వమిచ్చుటకు నిలువుఁడు. మఱియు ఒకరి విరోధ
 మువలన మీరున్యాయమును నడలుకొనకుఁడు. న్యాయముగా వర్తింపుఁడు. ఇదియే
 భయభక్తులకు సమీపమైనది. మఱిదేవునికి భయపడుచు నుండుఁడు. మీరుచేయునది
 దేవునికి బాగుగ తెలియును. 9. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి యనుపణ
 మును గొప్ప పుణ్యఫలితమును గలదు అనిదేవుఁడు వాగ్దానము చేసియున్నాడు.
 10. మఱియు ఎవరు అవిశ్వాసులై మాసూచనలను తిరస్కరించిరో వారు నరక
 నివాసులు. 11. ఓవిశ్వాసులారా! ప్రజలుమీపై (చార్జ్మన్యము చేయుటకై) చేతులు
 చాచినపుడు దేవుఁడు వారిచేతులను మీనుండి తొలగించి మీకుచేసిన తన యను
 గ్రహమును జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు. మఱియు దేవునికి భయపడుచునుండుఁడు.
 మఱియు విశ్వాసులు దేవునిపైననే యాధారపడి యుండవలెను.

వ్యా॥ 7. దేవుఁడు ముసల్మానులకు ఇస్లామ్ మతమును ఖురానుగ్రంథము
 నొసంగి చాల అనుగ్రహించెను. మఱియు ముసల్మానులు దేవునిమాట విని

యాతనికి విధేయులై కషసుఖములలోను ఇన్సామ్ సేవ చేయుచుందుమని హజ్రత్ పై గంబరులవారితో సింధనము (అహదు) చేసియుండిరి. ఆవిషయములను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి యుండవలెను. మానవుల హృదయములలోనున్న సమస్త రహస్యములును దేవునికిఁ దెలియును. కావున భక్తులు పరిపూర్ణ విశ్వాస భక్తులతో ధర్మముల నాచరింపవలెను. 8. దేవుని ప్రీతికొఱకు ఎవరి మొగమంటును లేకుండు న్యాయముగ సత్యమైన సాత్త్వికమయ్యవలెను. తప్పుసాత్త్వికము పలుకరాదు. విరోధుల విషయమున న్యాయముగ వర్తింపవలెను. విరోధమున్నదని అన్యాయము చేయరాదు. విరోధమున్నను స్నేహమున్నను అన్యాయము చేయరాదు. న్యాయముగా వర్తించుటయే భక్తిమార్గము. ఆవిషయమందు దేవునిశిక్షకు భయపడుచుండవలెను. మానవులుచేయు సర్వకర్మలు దేవునికిఁ దెలియును. వానివానికిఁ దగిన ఫలితమొసంగును. 9. విశ్వసించిన త్కార్యములు చేసిన ముసల్మాను భక్తుల పొరపాటులను త్తమించి వారికి తన అనుగ్రహమువలన స్వర్గ సౌఖ్యములగు గొప్పపుణ్యఫలితము లొసంగునట్లు దేవుడు వాగ్దానము చేసియున్నాఁడు. కావున భక్తులు దేవుని వాగ్దానమును పొందుటకు కృషి సలుపవలెను. 10. హజ్రత్ పై గంబరుల వారిని నమ్మక, ఖురాను గ్రంథములొని దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులకు నరక నివాసము లభించును. అందున దాయుండవలసి వచ్చును. కావున మానవులు నరకమునుండి తప్పించుకొను మార్గము చూడవలెను. అది విశ్వాసమార్గము. 11. మక్కా ఖురైషులు, యూదులు మొదలగు విరోధులు, హజ్రత్ పై గంబరుల వారిని, ముసల్మానులను, హింసించుటకు పెక్కు కుట్రలు సలుపుటకు యత్నించిరి. కాని వారి కుట్రలనుండి దేవుడు ముసల్మానులను రక్షించి వారికి శత్రువులపై గొప్ప విజయమొసంగెను. ఇది దేవుని గొప్ప అనుగ్రహము. ఈ మేలును ముసల్మానులు జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని, దేవునియందు భయభక్తులు గలిగియుండి తమ సమస్త కార్యములలో నాతనిపై ఆధారపడి యుండవలెను.

12. వలఖద్-అఖజల్లాహు-మిసాఖ-బనీఇస్రా-ఈల-వబఅస్నామిన్-హుముస్-నై-అష్-ర-నఖిబన్-వఖా-లల్లాహు-ఇన్నీ-మఅకుమ్-లఇన్-అఖిమ్-తుముస్-సలాత-వ-ఆతైతుముజ్-జకాత-వ-ఆ-మన్తుమ్-బిరుసులీ-వఅజ్-జర్ము-హుమ్-వఅఖ్-రజ్ తుముల్లాహ-ఖర్-జిన్ హాసనల్-లఉకఫ్-ఫిరన్న-అన్ కుమ్-సయ్యిఆతికుమ్-వల-ఉద్-ఖిలన్న కుమ్-జన్నాతిన్-తజ్-మిన్-తహ్-తి-హల్-అన్ హారు-ఫమన్-శఫర-బిఆడ-జాలిక-మిన్ కుమ్-ఖుద్-జల్ల-గవాలిన్ సబీల్. 13. ఫబి

మా-నభజిహిమ్-మిసాఖహుమ్-లఅన్నాహుమ్-వజఅల్లా-ఖులు-బహుమ్-
 ఖాసియతన్-యహ్రిఫ్ఫు-నల్-కిలిమ్-అమ్ మవాజిఇహి-వనసూ-హజ్జ్-జమ్-మి
 మ్మా-జుక్కిరూ-బిహి-వలాతజాలు-తత్-తలిడ్-అలా-ఖాఇరతిమ్-మిన్ హుమ్-
 ఇల్లా-ఖలీలమ్-మిన్-హుమ్-ఫఅ-ఫ్ఫ-అన్ హుమ్-వస్--ఫ్ హ్-ఇన్నల్లాహ-యహి
 బ్బుల్-ముహ్ సిసీన్. 14. వమినల్ల-జీన-ఖాలూ-ఇన్నా-నసారా అఖిజ్ నా-మి
 సాఖహుమ్-ఫనసూ-హజ్జ్-జమ్-మిమ్మా-జుక్కిరూ-బిహి-ఫ-అగ్గైరెనా-జైనహు
 ముల్-అదావత వత్-బగ్జాఅ-ఇలా-యామిల్-ఖియామతి-వసోఫ-యునబ్బి డి
 హుములాహు-బిషూ-కానూ-యస్ నడొన్.

12. మఱియు దేవుడు ఇస్రాయీలియులతో ఒడంబడిక పుచ్చుకొ
 నెను. మఱియు వారిలో పండ్రెండుమంది నాయకులను నియమించెను. మఱి
 యు మిారు నమాజు (ప్రార్థన)ను స్థిరముగా సలుపుచు, విధిదానము (జకాతు)
 చెల్లించుచు, నా ప్రవక్తను విశ్వసించి వారికి తోడుపడుచు, మంచిరీతిగా దే
 వునికి అప్పనొసంగుచు నుండినచో నేను మీతో నున్నాను. మఱియు నిశ్చ
 యముగ మీనుండి మీ పాపములను తొలగింతును. మఱియు కావలు
 ప్రవహించు సర్వ వనములలో మిమ్ము ప్రవేశింపఁ జేయుదును. మఱియుదీని
 పిదప మీలో నెవఁడు అవిశ్వాసి యగునో వాఁడు నిశ్చయముగా సన్నార్థము
 తప్పి పోయెను అని దేవుడు వారితో పలికెను. 13. ఆపిదప వారు తమ
 యొడంబడికను త్రొక్కివేసెను వారిని మేము శపించితిమి. మఱియు వారి హృ
 దయములను కఠినములైనవిగాఁ జేసితిమి. వారు వాక్యములను వానిస్థానముల
 నుండి తొరుమాటు చేయుచున్నారు. మఱియు వారికి బోధింపఁబడిన దానిని
 వారు మఱచి పోయిరి. మఱియు వారుచేయు ఏదైన దోషమును సదా నీవు
 ఎఱుంగుచుండువు. కాని వారిలో కొందరులు అట్లుచేయరు. కావున నీవు వారి
 నిక్షిమించి వదలి పెట్టుము. నిశ్చయముగ దేవుడు మేలుచేయువారిని ప్రేమిం
 చును. 14. మఱియు మేము నసా నీలు అని చెప్పి కొనువారినుండియు మేము
 ఒడంబడికను తీసికొంటిమి. ఆ పిదప వారికి బోధింపఁబడిన దానిని వారు మఱ
 చిపోయిరి. కావున తుది దినము వఱకును వారిమధ్య విరోధమును కపటము
 నుండునట్లు కల్పించితిమి. మఱియు వారు చేయుచున్న కర్మలను గూర్చి దే
 వుడు వారికిఁ దెలుపును.

వ్యా॥ 12. హజ్రత్ మైగబరులవారి మూలమున దేవుడు ముసల్మాను
 లతో ఒడంబడిక పుచ్చుకొన్నట్లు పూర్వమును ఇస్రాయీలియులతోను నసానీ

లతోను ఒడంబడిక పుచ్చుకొనెను. ఇస్రాయీలియులును నస్రాసీలును దేవునితో కావించిన ఒడంబడికను త్రేంపి వారికి లభించిన దేవుని బోధలను మఱచి వారికి వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుచు నున్నందువలన వారు దేవుని కృపనుండితొలగి దేవునికి తుకు పాత్రులైరి. ఈవిషయము ఈవాక్యములలో చెప్పబడుచున్నది. మూసా ప్రవక్త గారు ఇస్రాయీలియులలో పండ్రెండు మందిని ఎన్నుకొని వారిని నాయకులుగాఁ జేసిరి. వారు ఇస్రాయీలి యలకు బుద్ధిచెప్పుచు వారివిషయములను జాగ్రత్తగా చూచుకొనుచు ఒడంబడికను పూర్తిచేయునట్లు చూచుచుండిరి. దేవుడు తోడుగ నుండి వారికి తోడుపడుచుండును అనివారితో సలికెను. సాపములుపోయి దేవుని ప్రీతి పడసి స్వర్గనివాసములభింపవలెనన్న నమాజుప్రార్థనలు సలుపుచు విధిదానము చేయుచు దేవుడు సంపుప్రవక్తలనునమ్మి వారికి మతప్రచారములో తోడు పడి దేవునిప్రీతికొఱకు ధర్మమార్గమందుధనము ఖర్చుచేయవలెను అని ఇస్రాయీలియులకు బోధచేయబడెను. దేవునిమార్గమందు భక్తితో ఖర్చుచేయుట దేవునికి అప్పు నిచ్చినట్లు. ఎట్లు అప్పుతిరిగి ఋణదాతకు లభించునో అటులే దేవునిమార్గమందు ఖర్చు చేసిన ధనఫలితము తప్పకలభించును. ఒడంబడిక చేసియు ఆడినమాటతో అని శ్వాసియైనవాడు సన్మార్గము తప్పనవాడగును. 13. ఇందు ఇస్రాయీలియులు తాముచేసిన ఒడంబడికను త్రేంపి దానికివిరోధముగాఁ బోయినందువలన వారు దేవుని దయనుండి తొలగి దేవుని కోపము (శాపము) నకు పాత్రులైరి. దాని ఫలితముగ వారి హృదయములు కఠినములుగ నాయెను. వారు దేవుని గ్రంథములలోని వాక్యములను తొర్మాటుచేసి వారికి తస్మాత్థములు కల్పింపసాగిరి. వారికి బోధింపబడిన ధర్మములనువారు అనుసరింపక వానిని మఱచిపోయి వానికివ్యతిరేకముగా నడచుకొనసాగిరి. వారిలో కొందఱు (అబ్దుల్లా బిన్ సలామువంటివారు) తప్ప మిగిలినవారందఱు పూర్వమును ఇపుడును ఎల్లప్పుడును ఏదో యొక ద్రోహము చేయుచునేయుందురు. అదిమీకు దెలియుచుండును. కావున ఇట్టి స్వభావముగలవారిని తుమించి పదలిపెట్టుట మంచిది. వారు మీ మేలునైన తలచినసన్మార్గము అవలంబింతురేమో! దేవుడు మేలుచేయువారిని ప్రేమించును. కావున ముసల్మానులు సదామేలుచేయుటకు యత్నించుచుండవలెను. 14. ఇస్రాయీలియుల (యాదుల)వలె నస్రాసీ (కైస్తవులుకూడ తాముగావించిన యొడంబడికను త్రేంపి వారికిబోధింపబడిన బోధలను వారు అనుసరింపక వానిని మఱచిపోయిరి. దానికి ఫలితముగ వారిలో ననేక మతశాఖలు ఏర్పడి పగస్పర విరోధమును కపటమును గలిగియున్నారు. వారి కర్మలనుగూర్చి దేవుడు వారి ఫలితము నెఱుఁగును. ఇది సదా యుండును. వారుండునంతవఱకు మానుకొనరు. ఎందుకన ఎపుడు మతగ్రంథము (ప్రాతక్రొత్త నిబంధన) లలో తొర్మాటు గలుగునో ఆ మతస్థులు సన్మార్గమునకు వత్తురని యాశయు డదు. కావున వారు ఎల్లపుడు మతవైరములలోనే పడి

యూదురు. ఇస్లామ్ మతగ్రంథముగు ఖురానె షరీఫును ఎట్టి మార్పు లేకుండ నుండుటవలన సన్మార్గము సురక్షితముగా నున్నది. కొందఱికి అభిప్రాయ భేదములు గలిగి శాఖలు ఏర్పడినను అధిక సంఖ్యాకులు ఖురానుగ్రంథము ననుసరించి సన్మార్గమందు స్థిరముగా నున్నారు. ఇ కమీదను, ఉండంగలరు.

15. యా-అహ్-లిల్-కితాబి-ఖిద్-జాఅకుమ్-రసూలునా-యుబయ్యిను లకుమ్-కసీరమ్-మిమ్మాకున్తుమ్-తుఖ్-ఘాన-మినల్-కితాబి-వ-యఅ-ఘాఅన్-కసీరిన్-ఖిద్-జాఅకుమ్-మినల్లాహి-నూరున్-వ-కితాబుమ్-ముబీన్. 16. యహ్దీ-బిహిల్లాహు-మనిత్-తబఅ-రిజ్-వానహూ-సుబులస్-సలామి-వ-యుఖ్ - రిజుహుమ్-మినజ్జ్-జులుమాతి-ఇలన్-నూరి-బి-ఇజ్-సిహి-వ-యహ్-దిహిమ్-ఇలా-సిరాతిమ్-ముస్-తఖిమ్.

15. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మీయొద్దకు మా ప్రవక్త వచ్చెను. మీరు గ్రంథమునుండి దాచుచున్నట్టి యనేక విషయములను ఆతఁడు మీకుఁ దెలుపుచున్నాఁడు. మఱియు అనేక విషయములను వదలిపెట్టుచున్నాఁడు. నిశ్చయముగా దేవునినుండి మీయొద్దకు జ్యోతియును స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి గ్రంథమును వచ్చెను. 16. దాని మూలమున దేవుఁడు తన ప్రీతిని పడయఁ గోరువారిని రక్షణమార్గములు చూపుచున్నాఁడు. మఱియు తన సెలవుచే వారిని అధికారమునుండి వెలుతురులోనికిఁ దీసికొనివచ్చి సన్మార్గమందు వారిని నడపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 15. యూదులును క్రైస్తవులును తమ మత గ్రంథములలోని పెక్కు విషయములను దాచుచు, వానిని తార్కాణుచేయుచు, హజ్రత్ మైగంబరువారి విషయమున్న ప్రకటనలను మఱియు నితర ధర్మములను దాచుచుండిరి. కావున దేవుఁడు లోకమునకు సన్మార్గమును మోక్షమార్గములునుచూపి యూదులును, క్రైస్తవులును దాచుచున్న ధర్మములను వెల్లడించుటకుఁగాను తన ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని పంపెను. యూదులు, క్రైస్తవులు దాచుచున్న విషయములలో అవసరములైన విషయములను దెలుపుచు, అవసరములేని విషయములను ప్రవక్త వదలిపెట్టును అని దేవుని సెలవయ్యెను. దేవునినుండి వచ్చిన జ్యోతి హజ్రత్ ముహమ్మదురసూలు వారు. వానికి నొ సంగఁబడిన స్పష్టముగా ధర్మములను దెలుపునట్టి గ్రంథము ఖురానె షరీఫు. దేవుని ప్రీతి పొందఁగోరువారు దానిననుసరించి, అవిశ్వాసాంధకారములనుండి బయటికి వచ్చి సన్మార్గముగు ఇస్లామ్ ననుసరించి రక్షణమార్గముపొందుదురు.

17. లఖద్-కఫరల్లజీన-ఖాలూ-ఇన్నల్లాహ-హువల్-మసీహుబ్బు - మ
 ర్యమ-ఖుల్-ఫమన్-యమ్-లికు-మినల్లాహి-మైఅన్-ఇన్ ఆరాద-అన్ - యుహ్-
 లిఖల్-మసీహుబ్బి-మర్యమ-వ-ఉమ్మహూ వమన్-ఫిల్-అల్ జి-జమి-అన్ - వలి
 ల్లాహి-ముల్కున్-సమా వా తి-వల్-అర్ జి-వమా-బై నహుమా-యఖ్ లుఖు-మా
 యషాఉ-వల్లాహు-అలా-కుల్లిమై ఇన్-ఖదీర్. 18. షఖాలతిల్-యహూదు-వన్-
 నసారా-నహ్ను-అబ్నా ఉల్లాహి-వ-అహిబ్బా-ఉహూ-ఖుల్-ఫలిను-యుఅజ్-
 జబుకుమ్-బి-జునూ బిశ్-మ్-బిల్-అన్తుమ్-బషరుమ్-మిమ్మన్-ఖలఖ-యగ్ ఫిరు -
 లిమన్-యషాఉ-వయుఅజ్ జిబు-మన్-యషాఉ-వలిల్లాహి-ముల్కున్-సమావా
 తి-వల్-అర్ జి-వమా-బై నహుమా-వ-ఇలై హిల్-మసీర్.

17. మర్యముఘోషించే దేవుడు అని పలికినవారు నిశ్చయముగ అవి
 శ్వాసులైరి. మర్యము కుమారుడగు ఏసుకు, ఆతని తల్లిని, భూమిలోనున్న
 సర్వజనులను దేవుడు నాశముచేయవలెనని కోరినచో ఎవరు తప్పింపగలరు?
 అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. మఱియు ఆకాశములలోను భూమిలోను ఆరెంటి
 మధ్యనున్న దానిలోను దేవుని ప్రభుత్వముగలదు. దేవుడు తాను కోరినది
 సృష్టించును. మఱియు దేవుడు సర్వముపై శక్తిగలవాడు. 18. మఱియు
 యూదులును, నసరానీలును, “మేము దేవుని కుమారులమును. ప్రియులమును,
 అని పలుకుదురు. మఱియు దేవుడు మీ పాపములకు గాను మిమ్ము శి
 క్షించుచున్నాడు. మీరును, ఆతని సృష్టికి జేరిన మానవులు మాత్రమే. దే
 వుడు తాను కోరినవారిని తీర్చిదిద్దును. మఱియు తాను కోరినవారిని శిక్షిం
 చును. మఱియు ఆకాశములోను భూమిలోను ఆరెంటిమధ్యనున్న దానిలోను
 దేవుని ప్రభుత్వము గలదు. మఱియు ఆతని యొద్దకు మరలవలసియున్నది అని
 ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 17. తండ్రి లేక బీబీ మర్యమునకుఁబుట్టిన ఏసుక్రీస్తు దేవుఁడ అని
 పలుకువారు అవిశ్వాసులు. దేవునికి పుట్టుట గాని, గిట్టుట గాని లేదు. దేవుడు
 సర్వశక్తుడు. సర్వము ఆతనికి లోనైనది. ఏసుక్రీస్తును, ఆతని తల్లిని భూ
 మిలోనున్న సర్వజనులను ఒక్క యక్షణములో నాశముచేయవలెనని కోరినచో
 అట్లు చేయుటకు దేవునికి శక్తి గలదు. ఆతనికి అడ్డపడవారెవరనులేరు. ఏసు
 క్రీస్తు దేవుఁడైనచో తన చావును తప్పించుకొనగలఁడుగదా! అట్లు కానే
 రదు. ఏసుక్రీస్తు దేవునికి లోనైన యాతఁడు. భూమ్యాకాశములలోను వాని

మధ్యనున్న సమస్తములను దేవుని ప్రభుత్వమున్నది. ఆతనిఅధికారమే చెల్లును. ఆతఁడు తాను కోరినది సృష్టించును. ఆనమును తల్లిదండ్రులు లేకయే తన సర్వ శక్తితో పుట్టించెను. హవాను తల్లి లేకుండనే సృష్టించెను. అటులే ఏసుక్రీస్తును తండ్రి లేకుండనే తల్లినుండి పుట్టించెను. అతమాత్రాన ఏసుక్రీస్తు దేవుఁడు ఎట్లు కాఁగలఁడు? అట్లు విశ్వసించుట చాల తప్పు. దాని ఫలితము నరక నివాసమే. 18. యూదులును, క్రైస్తవులును మేము దేవునికి మారులము. ఆతని ప్రేములము అని పలుకుదురు. అవిసరికాదు. ఎదుకన దేవుఁడు వారు గావించిన పాపములకు శిక్షనొసంగుచున్నాఁడు. యూదులు తాము గావించుచున్న పాపములకుఁగాను దేవుని కోపమునకు పాత్రులై దేవునికి కుపాల్పరి. అట్టివారు దేవునికి ప్రేములు కానేరరు. వీరును సృష్టికి జీవిన సాధారణమానవులే. దేవుఁడు న్యాయముగా కర్మలకుఁ దగినట్లు ఫలిత మొసంగును. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతఁడు తన అనుగ్రహముచే తాను కోరినవారి పాపములనుక్షమించును. తాను కోరినవారికి న్యాయముగ శిక్ష విధించును. అదటును ఆనియొద్దకు మరలవలసియున్నది. అప్పుడు తీర్పు అగును దేవునికి విధేయులైనవారే ఆతని ప్రేములు.

19. యూ-అహోలర్-కితాబి-ఖద్ జూఅకుమ్-రనూలునా-యుబయ్యును-లకుమ్-అహ-ఫత్రతిమ్-మినర్-రుసులి-అన్ తఖూలూ-మాజూఅనా మిమ్-బషీరిన్-వలానజీరిన్-ఫఖద్-జూఅకుమ్-బషీరున్-వనజీరున్-వల్లాహు-అహ-కుల్లిషై ఇన్-ఖదీర్.

19. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! ప్రవక్తలు వచ్చుట ఆగిపోయిన పిదప మీయొద్దకు సువార్తను, భయబోధ నిచ్చువాఁడును గాతేదే యని మీరు పలుకుకుండ, మీకు స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి మా ప్రవక్త మీయొద్దకువచ్చెను. కావున మీయొద్దకు సువార్తను, భయబోధ నిచ్చునట్టి యాతఁడు విచ్చేసెను. మరియు దేవుఁడు సర్వముపై శక్తిగలవాఁడు.

వ్యా॥ 19. ఏసుక్రీస్తు పిదప దాదాపు ఆఱుపందలనంవత్సరములవఱకు ఏ ప్రవక్తయును రాలేదు. అందువలన, లోకమంతట ధర్మముపోయి అధర్మము వ్యాపించి అవిశ్వాసాంధకారములో జగత్తు మునిగియుండెను. అప్పుడు దేవుఁడు లోకమునంతటికిని ధర్మసూర్తము చూపుటకై హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని ప్రవక్తగఁజేసి పంపెను. వారు మతధర్మములను స్పష్టముగాఁ దెలుపుచు, దేవునికి విధేయులైనవారికి మోక్షముగలదు అను సువార్తయును అవిధేయులై అవిశ్వాసులగువారికి, నరకశిక్ష గలదు అని భయపెట్టుదురు. కావున యూదు

లును, క్రైస్తవులును ఇతర జనులును తమ తప్పత్రోవలను వదలి హజ్రత్ రసూలు వారిని విశ్వసించి మోక్షముపొందవలెను. దేవుడు సర్వశక్తుడు. మీరు విశ్వసించనిచో ఇతర జనులు ప్రవక్తను విశ్వసించునట్లు చేయును. దేవుని పని మీపైననే యాధారపడియుండలేదు.

20. వఇజ్ ఖాల-మూసా-లిఖామిహి-యాఖామిజ్ కురూనిఅ-మతలూ హి-అలైకుమ్-ఇజ్-జఅల-ఫీకుమ్-అంబియాఅ-వజఅలకుమ్-ములూకన్-హఅతా కుమ్-మాలమ్-యూతి-అహదమ్-మినల్-ఆలమిన్. 21. యాఖామిద్-ఖులుల్ అజ్-ముఖద్దసతల్-లతీ-కతబల్లాహు-లకుమ్-వలాతర్-తద్దూ-అలా-అద్ బారి కుమ్-ఫతన్-ఖలిబూ-ఖాసిరీన్. 22. ఖాలూ-యామూసా ఇన్న-ఫీహ-ఖామన్ జబ్బరీన-ఫిఇన్నా-లన్-నద్ ఖులహ-హత్తాయఖ్ రుజూ-మిన్ హ-ఫిఇన్-యఖరు జా-మిన్ హ-ఫిఇన్నా-దాఖిలూన్. 23. ఖాల-రజులాని-మినల్ జీన-యఖాఫూన అన్-అమల్లాహు-అలైహిమద్-ఖులూ-అలైహిముల్ బాబ-ఫిఇజా-దఖిల్తూ-మూ-హు-ఫిఇన్నకుమ్-గాలిబూన్-వఅలల్లాహి-ఫతవక్క-లూ-ఇన్ కున్తుమ్-మూమినీన్. 24. ఖాలూ-యామూసా-ఇన్నా-లన్-నద్ ఖులహ-అబిదమ్-మాదామూ-ఫీహ ఫజ్ హబ్ అన్త-వరబ్బుక-ఫఖాతిలా-ఇన్నా-హాహునా-ఖాఇదూన్. 25. ఖాల-రబ్బీ-ఇన్నీ-లా-అమ్ లికు-ఇల్లా-నఫసీ-వఅఖి-ఫఖరుఖ్-బైననా-వదైనల్-ఖా మిల్-ఫాసిఫీన్. 26. ఖాల-ఫిఇన్నహ-ముహర్రమతున్-అలైహిమ్-అర్ బతున సనతన్-యతీహూన-ఫిల్-అర్ జి-ఫలా-తాస అలల్-ఖామిల్-ఫాసిఫీన్.

20. మఱియు మూసా తన జనులతో ఓ నాజనులార! దేవుడు మీ లో ప్రవక్తలను పుట్టించి మిమ్ము రాజులుగఁ జేసి లోకులకు నొసంగని దానిని మీకొసంగి మీకుఁజేసిన మేలును (అనుగ్రహమును) జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుఁడు, 21. ఓ నా ప్రజలార! మీకొఱకు దేవుడు నియమించియున్న పవిత్రదేశము లో ప్రవేశింపుఁడు. వీఁపిచ్చిమరలకుఁడు. అట్లు చేసితిరేని మీరు నష్టములో పడిపోవుదురు అని పలికెను. 22. (అపుడు) వారు “ఓమూసా! అందు, బలి ఘృతన జనులున్నారు, వారు అచటినుండి వెళ్ళిపోవునంత వఱకు మేము అం దు ప్రవేశింపము. మఱియు వారు వెళ్ళిపోయినచో మేము తప్పక ప్రవేశిం తుము అని చెప్పిరి. 23. (అపుడు) దేవుని యనుగ్రహము పొందిన ఇరువురు

భక్తులు ఓ జనులార! మీరు వారినెదుర్కొని ద్వారముగుండ ప్రవేశింపుడు. మీరు ద్వారములో ప్రవేశించినచో మీరే జయము పొందుదురు. మఱి మీరు విశ్వాసులైనచో దేవునిపై నాధారపడుడు అనిపలికిరి. 24. ఓమూసా ఆ బలిష్ఠులు అందునునంతవఱకు, మేము అందు ఎన్నటికిని ప్రవేశింపము. కావున నీవును, నీదేవుడును పోయి యుద్ధముచేయుడు. మేమిచ్చటనే కూర్చుండి యుండువారము అని వారు పలికిరి. 25. అప్పుడు “ఓ నా ప్రభువా! నాయాత్మపైనను నా సోదరుని పైనను మాత్రము నాకు అధికారముగలదు. కావున మా మధ్యయును అవిధేయులైనవారి మధ్యను తీర్పుచేసి వేయుము.” అని మూసా పలికెను. 26. నిశ్చయముగా ఆ భూమి వారికిఁగాను నలుబది సంవత్సరముల వఱకు నివేధింపఁబడినది. వారు భూమియందు దేవులాడుచు తిరుగుచుందురు. కావున అవిధేయులైన జనుల గూర్చి నీవు చింతింపకము. అని దేవుడు సెల విచ్చెను.

వ్యా॥ 20: 26. ఈ వాక్యములలో హబ్రత్ మూసా ప్రవక్తను గూర్చియు ఆతని జనులగు ఇస్రాయీలియులను గూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. దేవుడు హబ్రత్ ఇబ్రాహీము కుమారుడగు ఇస్హాఖు సంతతిలో ననేక ప్రవక్తలను రాజులను పుట్టించెను. సిరియా దేశము (షామ్) ఇబ్రాహీము ప్రవక్త సంతతి వారికి నొసంగుదు నని దేవుడు సెలవిచ్చి యుండెను. హబ్రత్ యూసుఫ్ ప్రవక్త రాజ్య కాలములో ఆతని తండ్రియగు యాఖూబు ప్రవక్తయును ఆతని సంతతియును, ఈజిప్టు (మిసరు)లోనే నివసింప సాగిరి. ఆపిదప మూసా ప్రవక్త ఇస్రాయీలియులను ఫిరౌను బానిసీ తనమునుండితప్పించి, సిరియా దేశము వశపఱచు కొనుటకుఁగాను బయలుదేఱెను. అప్పుడుఆయన తన జనులతో మీపైనున్న దేవుని యనుగ్రహమును, మీసమకాలికులలో మీకు నొసంగిన ఘనతను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుడు అనిపలుకుచు పవిత్రదేశములో ప్రవేశింపుడు అని పలికెను. ఆ దేశము (సిరియా)ను అమాలిఖాఅను బలవంతులైన వారు ఆక్రమించుకొని యుండిరి. ఇస్రాయీలియులు, వారి బలమును తెలిసికొని పిఱికి తనము వహించి, వారు ఆ దేశములో నుండునంత వఱకు మేము అందు ప్రవేశింపము అని మూసా ప్రవక్త యాజను అతిక్రమించిరి. యుద్ధమాడక పిఱికి తనము వహించినచో మీరు స్వాతంత్ర్యముగోలుపోయి నష్టము పొందుదురని మూసా ప్రవక్త వారిని మందలించెను. కానివారుయుద్ధమునకు సిద్ధులు కాలేదు. అప్పుడు దేవుని భక్తులు యోషేబిన్ నూన్ కాలిబ్ బిన్ యోఫునా అను ఇరువురు మీరు ద్వారములో ప్రవేశించినచో జయము పొందుదురు. మీరు దేవునిపై నాధారపడి యత్నింపుడు అని పలికిరి. కాని

యూదులు, దానికిఁగూడ వినక మేము పోనేపోము. కావలెనన్న ఓమూసా! నీవును నీ ప్రభువగు దేవుఁడును పోయి యుద్ధమాడఁడు అని మూసాతో పలికిరి. ఆపుడు మూసా ప్రవక్త దేవా! నీవే తీర్పుచేయుము అని దేవునతో విన్నవించెను. అందుకు దేవుఁడు యూదులు గావించిన అవిధేయతకుఁగాను, వారు నలువది సంవత్సరముల వఱకు, సిరియా దేశములోనికి పోఁజూక, దేవులాడుచుండురని నెలవచ్చెను, అటులే జరిగి యూదులు ఆకాలమందు అనేక కష్టములకు పాతైరి. ఆగడువు తీరిన పిదప యోషే మిగిలియున్న జనులతో పోయి సిరియా దేశమును పట్టుకొనెను. యూదులు తమ పెద్దల స్వభావమును బట్టి హజ్రత్ ముహమ్మదు పైగంబరుల వారిని విశ్వసింపక తోడుపడక పోయినను, అన్సారులు ముహాజిరులు (పైగంబరువారి శిష్యులు) బదరు మొదలగు ధర్మయుద్ధములలో, హజ్రత్ రసూలు వారి నెలవు సనుసరించి తమ ప్రాణముల నైనను లక్షింపక ఇస్లామ్ శత్రువులను మార్కొని కొలఁది సంవత్సరములలోనే అనేక దేశములను జయించి ధర్మమును స్థాపించిరి. మూసా ప్రవక్తగారి జరులకును హజ్రత్ ముహమ్మదు వారి శిష్యులకునున్న తారతమ్యము చదువరు లెఱుంగఁగలరు.

27. వత్ లుఅలై హిమ్ - నబ-అబ్ నై-ఆదమ-బిల్ వాఖ్ ఖ-ఇజ్ ఖరబా-ఖుర్బానన్ ఫతు-ఖుబ్బిల-మిన్-అహాదిహిమా-పలమ్ యుతఖిబ్బల్-మినల్-ఆఖరిఖాల-లఅఖ్ తులన్నక-ఖాల-ఇన్న మా-యతఖిబ్బలుల్లాహు-మినల్ ముత్తఖీన్. 28. లఇమ్-బస త్త-ఇలయ్య-యదక-లితఖ్ తులసీ-మాఅన-బిబాసితిన్-యదియ-ఇల్లక-లిఅఖ్ తులక-ఇన్నీ-అఖాఫ్ ల్లాహ-రబ్బల్ ఆలమిన్. 29. ఇన్నీ-ఉరీదు. అన్-తబూఅ-బిఇస్మీవఇస్మీ-క-ఫతహూన-మిన్-అన్ హాబిన్నారి-వజాలిక-జజాఉజ్ జాతిమిన్. 30. ఫతవ్వఅత్-లహూ-నఫ్ సుహూ-ఖల్ల-అఖిహి-ఫఖతలహూ-ఫఅస్బహామినల్-ఖాసిరీన్. 31. ఫబఅసల్లాహు-గురాబన్-యబ్ హాసు ఫిల్ అర్ జి-లియురియహూ-కైఫ-యువారీ-సౌఅత-అఖిహి-ఖాలయావైలతా-అఅజజ్ తు-అన్-అకూన-మిస్-ల-హాజల్-గురాబి-ఫడవారియ-సౌఅత-అఖి. ఫఅస్బహా-మినన్-నాదిమిన్.

27. మఱియు ఆదము పుత్రుల యిరువుర నిజమైన విషయము వారికి విసింపుము. వారిద్దఱును దేవునికి మ్రొక్కుకొనగా వారిలోనొకని మ్రొక్కుబడి అంగీకరింపబడెను. మఱియు రెండవ యాతనిది యంగీకరింపబడలేదు. (ఖాఖీలు) రెండవ

యాతఁడు నేను నిన్ను చంపుదును అని పలుకఁగా దేవుఁడు భకుల మొక్కబడిని మాత్రము అంగీకరించుచున్నాఁడు. 28. నీవు నన్ను చంపుటకు చెయ్యిచాచినచో నేను నిన్ను చంపుటకు చెయ్యిచాచను. సర్వలోకములకు పోషకుఁడగు దేవునికి నీను భయ పడుచున్నాను. 29. నీవునాపాపమును, నీపాపమునుపొంది నరకనివాసులలో నొకఁడవగుదువుగాక అనినేను గుఱచున్నాను. మఱియు ఇదిదుష్టులకు శిక్షఅని (హాబీలు) పలికెను. 30. ఆపినప ఆతనియాత్మ యాతనిని తనసహాధరుని జంపుటకు ప్రేరేపించెను. 31. ఆదప ఆతఁడు ఆతనిని (హాబీలు) చంపెను. కావున ఆతఁడు నష్టముపొందు వారిలో నొకఁడాయెను. 31. ఆదప ఆతని సోదరుని శవమును ఎట్లుదాచిపెట్టువలె నో ఆతనికి చూపుటకై భూమినిత్రవ్వనట్టి యొక కాకిని దేవుఁడుపంపెను. ఆతఁడు అయ్యోనేను నాసహాధరుని శవమును దాచిపెట్టుటలో ఈకాకికి సైతము సమానుడను కాకపోతినే అని పలికి పశ్చాత్తాపముతో నిష్క్రమింపఁగాను.

వ్యా॥27. ఆదముప్రపక్తకు హాబీలు ఖాబీలు అను ఇరువురకుమాటలుండుిరి. వారి వృత్తాంతము ఇశ్రాయీలీయులకు తెలుపబడుచున్నది. ఖాబీలు తనసహాధరుఁడగు హాబీలును అసూయచే చంపెను. హాబీలు దేవునియందు భయభక్తులుగలయాతఁడు. అన్యాయముగ దేవుని భక్తుల చంపుట ఘోరపాతకము. యూదులు తమ శత్రువుతో యుద్ధముచేయుటకు భీతిల్లిరి. కాని దేవునిభక్తులగు అనేకప్రపక్తులను చంపిరి. అటులే హాజత్ పై గంబులవారిని వధించుటకు పెక్కు కుట్రలు సలిపిరి. దేవుఁడు సెలవిచ్చినదానిని చేయక నిషేధించినదానిని చేయు స్వభావము యూదులకుగలదు. అట్లంటియు వారు మేముదేవునికి నియులమని చెప్పికొనుట వారికెల్లూ తగును. రాబోవు వాక్యముకు ఈవృత్తాంతము ఉపోద్ఘాతమువంటిది. ఆదము ధర్మ ప్రకారముగ హాబీలునకు నిచ్చి పెండ్లిచేయదలచిన పెండ్లి కూతును ఖాబీలుకొరెను అందుకు ఆదము మీర్చిదలు దేవునికి మొక్కుబడి (నియాశ్) చేసికొనఁడు. ఎవరి మొక్కుబడిని (కానుక) దేవుఁడు అంగీకరించునో యాతఁడు పెండ్లిచేసికొనవచ్చును. అనిపలికెను. అందుకు వాగిరవుడు అట్లచేసిరి. హాబీలు కానుకను దేవుఁడు అంగీకరించెను. ఆకాలముందు అంగీకరింపబడిన కానుకను (ఖుర్బానీని) ఆశాశము సుండిఅస్సి వచ్చి తాల్చుచుండెను. అటులే హాబీలు కానుకను అప్పిపచ్చి తాల్చివేసెను. ఖాబీలు తనకానుక అంగీకరింపబడలేదని అసూయపడి తనసహాధరుని దండించి తుదకు చంపివేసెను. అప్పుడుహాబీలు దేవుఁడు భక్తిగలవారి మొక్కుబడిని అంగీకరించును. కావున నీవును భక్తినివహింపుము. నీవు నన్ను చంప యత్నించినను నేను నన్ను చంప యత్నింపను. నేను ఆసాపము కుఁబోను. దేవు శిక్షకు భయపడుచున్నాను. నాపాపమును నీపాపమును నీవే అనుభవించెదవు. దానికిఫలముగ నరకవాసి గుదువు అనిపలికెను. ఎవఁడైనతనసహాధరుఁడు అన్యాయముకు పూనుకొని చంపయ

త్నించినచో వానినిచంపుట న్యాయమే. కాని తాను ఓర్పుగలిగి వధింపబడినచో గొప్ప ప్రణ్యఫలితము (షహీదత్) లభించును. కానిశత్రువుల విషయమున అట్లు చేయరాదు. వీలై నంతవఱకు దైర్యముతో శత్రువును మార్కొనవలెను. ఖాబీలు తనసహోదరుని చంపిభక్తుడగు తనసహోదరుని గోలుపోయిపరమునందు నరక పాత్రుడై నష్టపొందిన వారిలోచేరెను. అదియునుగాకఖాబీలు హత్యలకు మార్గ దర్శకుడాయెను. కావున ఆతని వెనుకను కలుగఁబోవు హత్యలపాపములలో వాఁడు కూడ భాగస్థుడాయెను. 31. ఈహత్యకు ముందువరునుచచ్చియుండలేదు. కావున శపచును ఏమిచేయవలెనో ఖాబీలునకు తెలియకుండెను. ఒకకాకి భూమిత్రవ్వి ఒక చచ్చినకాకిని పూడ్చుచండుటను ఖాబీలు చూచి తన సహోదరుని శపచు ను అటులే పూడ్చవలెనని తెలిసికొని కాకియంత తెలివి నాకు లేకపోయెనే అని వ్యసనపడసాగెను. ఆపిదప వానికి తనపాపఫలితముగగలిగినదుర్గతినిచూచి పశ్చాత్తాపపడసాగెను. అన్యాయముగ హత్యచేయువారికిని బంధుత్వమును త్రేంపువారికిని ఇహలోకమునందును శిక్షలభించును అని హజ్రత్ ముహమ్మదువారు సెలవినిచ్చి యున్నారు.

32. మిన్-అజ్లి-జాలిక-కతబ్నా-అలా-బనీ-ఇస్రా-ఈలఅన్నహళా-మన్-ఖతల-నఫ్ సమ్-బిగ్గెరి-నఫ్ సిన్-బౌ-ఫసాదిన్-ఫిల్-అర్ జి-ఫకఅన్నమా - ఖతల న్నాస-జమిఅన్-వమన్-అహ్మాయా-హా ఫకఅన్నమా-అహ్-యన్నాస-జమిఅన్ వలఖద్-జాఅత్ హుమ్-రుసులునా-బిల్-బయ్యినాతి-సుమ్మ-ఇన్న-కసీమ్-మిన్ హుమ్-బిఅ-ద-జాలిక-ఫిల్-అర్ జి-లముస్-ఁఫూన్. 33. ఇన్నమా-జజా-ఉల్లజీన యుహా-రిబూనల్లాహ-వర సూలహూ-వయస్-బౌన-ఫిల్-అర్ జి-ఫసాదన్-అన్ యఖత్తలూ-బౌ-యస్లబూ-బౌ-తుఖత్తఅ-విదీహిమ్-వ-అర్ జులుహుమ్ - మిన్-ఖిలాఫిన్-బౌ-యస్-ఫౌ-మినల్-అర్ జి-జాలిక-లహుమ్-ఖిద్-యున్ - ఫిద్-దున్యా-వలహుమ్-ఫిల్-అఖిరతి-అజాబున్-అజీమ్. 34. ఇల్-ల్లజీన తాబూ-మి-ఖిల్లి-అక్-తఖ్ దిరూ-అలైహిమ్-ఫల-లమూ-అన్నల్లాహ-గఫూరుర్ రహీమ్

32. ఈకారణమువలననే ఎవఁడు, ఒకని హత్యకు బదులుగా కాక, భూమిలో నుపద్రవమునకు కాక, ఒక యాత్మను చంపునో అట్లు వాఁడు సర్వ జనులను చంపినవాడగును. మఱివఁడు ఒక్క యాత్మను బ్రతుకనిచ్చెనో యట్టివాఁడు సర్వజనులను బ్రతుకనిచ్చినవాడగును అని మేము ఇస్రాయిలి యులకు ఆజ్ఞ విధించితిమి. మఱియు వారియొద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను దీసి

కొని మా ప్రవక్తలు వచ్చిరి. ఆ పిదప కూడ వారిలో పెక్కుమంది భూమి
యందు అక్రమములుచేయుచున్నారు. 33. ఎవరు దేవునితోను ఆతనిప్రవక్త
తోను, యుద్ధమాడుచు దేశములో అల్లరులు కల్పింప ప్రయత్నింతురో అట్టి
వారిని చంపవలెను. లేక యురిపై వారి నెక్కింపవలెను. లేక వారి యొక
ప్రక్క చేతులను ఒకప్రక్క కాళ్ళను తెగనఱకవలెను. లేక వారిని దేశభ్రా
ష్టులుగాఁ జేయవలెను. ఇది వారికి ఇహమునందుగల అవమానము. మఱియు
వారికి పరలోకమందు ఘోరబాధయున్నది. కాని ఎవరు మీచేతులలోచిక్కక
పూర్వమే క్షమాపణ వేడుకొనుదురో (వారికి శిక్షలులేవు). దేవుఁడుక్షమించు
వాఁడును, దయాళువును అని మీరు తెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 32. అన్యాయముగ హత్య గావించుటలో ఉభయలోకములలో
నష్టమును తుదకు పశ్చాత్తాపమును పడవలసివచ్చును అను కారణమువలననే
ఇస్రాయీలియులు, అన్యాయముగ ఒకని చంపరాదు. అట్లు చంపిన సర్వజను
లను చంపినట్లు అగును. ఎందుకన వానిజూచి యితరులుకూడ హత్యలుగా
వించుటకు ధైర్యముపొంది గావించురు. అటులే ఒకని ప్రాణమును రక్షించిన
సర్వజనులప్రాణమును రక్షించినట్లగును. ఎట్లనగాఅందఱును దుర్మార్గులనుండి
బలహీనులప్రాణములనురక్షించుటకు కృషిసలుపుదురు. ఈధర్మము తౌరాతు
గ్రంథములో ఇస్రాయీలియులకు విధింపఁబడెను. మఱియు దేవుని ప్రవక్తలు
మత ధర్మములను బోధించుచు అనేక స్పష్టమైన సూచనలు చూపించిరి. అట్లు
ఇస్రాయీలియులు చూచియు తమ అక్రమములను మానుకొనలేదు. దేశము
లో ఉపద్రవములు గలిగించుచు ప్రవక్తలను ధర్మప్రచారకులను చంపుచు
హింసించుచు వచ్చిరి. ఇది వారి స్వభావమైపోయెను. దానిబట్టియే ఇస్రాయీ
లియులు, దేవుని పరమభక్తులగు హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని, వారిశిష్యు
లగు ముసల్మానులను చంపుటకు వారిని పలువిధములుగ హింసించుటకును కుట్ర
లు సలుపుచున్నారు. వారు తమ మతధర్మమును విడనాడి యిట్లు అల్లరులు
కావించుచున్నారు. అట్లు దౌర్జన్యముచేసి దేశములో హత్యలు అల్లరులు గా
వించునట్టివారికి శిక్ష గాఁబోవు వాక్యములో చెప్పఁబడుచున్నది. 33. దేవుని
ప్రవక్తలతో యుద్ధమాడుట దేవునితో యుద్ధమాడుట యగును. ఎందుకన ప్ర
వక్తలు దేవుని ప్రతినిధులు. ప్రవక్తలతో యుద్ధమాడుచు దేశములో అశాం
తియు కల్పించుచు, దారికొట్టుచు అపవాదములు కల్పించి జనులమధ్య కలఁతలు
పుట్టించి శాంతిభంగమునకు కారకులగుచు అన్యాయముగ హత్యలు గావించు
చున్నట్టివారికో ఈనాలుగు విధముల శిక్షలలో ఏదోయొకటి విధింపవలెను.
(1) వధించుట. (2) ఉరి శిక్ష ఇచ్చుట. (3) కుడిచెయ్యి, ఎడమకాలు తెగఁ
గొట్టుట. (4) దేశమునుండి వెడలఁగొట్టుట. ఇందు నేరగాని ఇతర స్థలమున

చెఱుకుచుటయు చేరును. దారిగొట్టు దొంగలు ఒకనిని చంపి వాని సొమ్ము లాగుకొనలేకపోయినచో దానికి శిక్ష వధించుట, చంపి సొత్తు లాగుకొన్నచో దానికి శిక్ష ఉద్రిపై నెక్కించుట. చుపక ధనము లాగుకొన్నచో దానికి శిక్ష కుడిచెయ్యి ఎడమకాలు తెగనటకుట. దోచుటకు యత్నించునపుడు దొంగ పట్టువడినచో దానికి శిక్ష చెఱుకుచుట లేక దేశమునుండి వెడలఁ గొట్టుట. నేరగాండ్రు పట్టువడక పూర్వమే పాపములను మానుకొని దేవుని సమ్మతిమున త్తమాపణ కొరుకొన్నచో దేవుఁడు తన హక్కులను తీసుకొనుచును కాని జనుల హక్కులు వారు ఇయ్యవలెను. దొంగిలించిన సొత్తు అప్పగించ వలెను. చంపినచో దానికి బదులు తీసికొనఁబడును. అది తీసుకొనఁబడదు, కాని వధింపఁబడిన వాని వారసులు తీసుకొనిన తీసుకొనవచ్చును. సొత్తుగాఁడు తన సొత్తును తీసికొనక వదలిపెట్టిన పెట్టవచ్చును. దేవుఁడు తీసుకొనువాఁడును దయాశువును. కావున నేరగాండ్రు తమ నేరములను మానుకొని దేవుని త్తమాపణకును దయకును పాత్రులు కావలెను.

35. యాఅయ్యు-హల్లజీన-ఆమనున్-తఖుల్లాహ -వబ్ తగూ-ఇల్లె హిల్ -
వసీత-వజాహిదూ-ఫీసబీలిహీ-అల్లకుమ్-తుఫ్లిహూన్. 36. ఇన్నల్లజీన-కఫూ
లొఅన్నలహుమ్ నూఫిల్-అర్జి-జమీ-అన్-వమిస్ లహూ-మఅహూ-లియ ఫ్ తదూ
బిహీ-మిన్-అజాబి-యామిల్-ఖియామతి-మాతుఖల్బి-మిన్-హుమ్-వలహూమ్-
అజాబున్-అహీమ్, 37. యుకీదూన-అన్-యఖ్-హజా-మిచన్-నారి - వహూహుమ్-
బిఖారిజీన-మిన్ హీ-వలహుమ్-అజాబుమ్-ముఖీమ్.

35. ఓ అయ్యో! మీరు మేలుపొందుటకుఁగాను దేవునికి భయపడుఁడు మఱి ఆతని సొన్నిధ్యము పొందించు మార్గమును వెతఁకుఁడు. మఱియు ఆతని మార్గ మందు కృషి నలుపుఁడు. 36. అవిశ్వాసులైనవారు తుదిదినమునందుగల బాధనుండి తప్పించుకొనుటకుఁగాను దానికిబదులుగ వారు భూమిలోనున్న సమస్తమును దాసి తోబాటు అంతధనమును వారికి ఉండి యిచ్చినను అంగీకరింపబడదు. మఱియు వారికి దుఃఖకరమైనబాధయున్నది. 37. వారు నర శాస్త్రినుండి వెదలి వచ్చుటకు కోరుదురు. కాని వారు అందుండిబయటికి రాజాలరు. మఱివారికి శాశ్వతమైనబాధ యున్నది.

వ్యా॥ 35. ఇందు ముస్మానులకు భక్తి మార్గము చూపింపఁబడినది. దేవునికి భయపడి ఆతఁడు విధించిన ధర్మములను చేయుచు ఆతఁడు నివేదించినదానిని పదలుకొనుచుండవలెను. దేవుని సొన్నిధ్యము పొందుటకు మార్గము వెతకవలెను.

అని భక్తిమార్గము. దేవునిప్రీతికొఱకు సత్కార్యములు చేయదు వానిఫలితమగు దేవునిసాన్నిధ్యము ముసల్మానుభక్తులుపొందవలెను. దేవునిసార్వమందు కృషిసలిసి దేవునిచుతమగు ఇస్తామ్ను స్థాపింపవలెను. ఆకృషిలో అన్నివిధములైన సత్కార్యములును శత్రువుతో ధర్మముద్ధమును చేసెను. ఈసమలుచేసినచో ఇహమునందు జయమునుపరమునందు మోక్షము (నజాత్) లభించును. 36. ఇందు అవిశ్వాసులగతి చెప్పబడినది. ఇహలోకమునను వెండిబంగారు మొదలగు ధనమును దీనికితోడుగ అంతటి ధనమును ఇచ్చి తుడిచినము (ఖియామతు)నందుగలగు బాధతప్పించుకొనవలెనన్న అవిశ్వాసులకు వీలులేదు. అప్పుడు ధనముబడులుగ పుచ్చుకొనబడదు. అవిశ్వాసులు నరకబాధకుతాళలేక దాసినుండి బయటికి రావలెనని కోరుదురు. కాని అట్లు వారుబయటికి రాజాలరువారు అందు శాశ్వతముగ బాధ అనుభవించుచుందురు.

38. పస్ సారిఖు-పస్ సారిఖు-ఫఖ్ తహ్-విదియహుమా-జజాలమ్-బిమా
కసబా-నకాలమ్-మినల్లాహి-వల్లాహు-అజ్జున్ హకీమ్. 39. ఫున్-తాబ-మిబత-
ది-జుల్మిహి-వఅన్ లహ-ఫిన్నల్లాహ-యతూబు-అలై హి-ఇన్నల్లాహ-గఫూరు
రహీమ్- 40. అలమ్-తల-లమ్-అన్నల్లాహ-అహూ-ముల్కున్-సమావతి-వల్-
అర్ జి-యు-అజ్-జబు-మన్-యషాఉ-వయగ్ ఫిరులిమన్-యషాఉ-వల్లాహు-అలా
కులి-మైఇన్-ఖదీర్.

38. మఱియు పురుషుడైనను స్త్రీయైతను దొంగతనము చేసినచో వారి చేతులను నరికివేయుడు. ఇవివారుచేసినదానికి ప్రతిఫలమును దేవురికరిన శిక్షయును మఱియు దేవుడు సర్వశక్తుడును వివేచనాపరుడును. 39. మతొవడు తన దుర్మార్గము దడపక్షముపణవేడుకొనితన్న సవరించుకొనునో వానిక్షమాపణదేవుడు అంగీకరించును. నిశ్చయముగ దేవుడు త్రిమిదవాడును దయాళువును. 40. ఆకాశములలోను భూమిలోను దేవునికి ప్రభుత్వము గలదు. అనినీకుడెరియదా! దేవుడు తానుకోరినవారిని శిక్షించును. మఱియు తానుకోరినవారిని త్రిమించును. మఱియు దేవుడు సర్వముపై శక్తిగలవాడు.

వ్యా॥ 38. ఈవాక్యములో దొంగతనమునకు శిక్షవిధింపబడినది. తొలుత దొంగతనముచేసినట్టి దొంగ కుడిచేతిని చూసికట్టవత్తు సఠకవలెను. అందు స్త్రీపురుషులుసహూతులే. ఈశిక్ష వారిగావించిన నేరమునకు బదులగును. దొంగిలించినధనము ధనస్వామికి అప్పగింపవలెను. దొంగసొత్తుపోగొట్టినచో దానికి బదులధనము కట్టియియ్యవలెను. లేనిచో ధనస్వామితో త్రిమాపణ కోరుకొనవలెను. ఇట్టిశిక్షచాలన ఇతరుడు బుద్ధిపచ్చును. దొంగతనము నిలిచిపోవును. దేవుడు సర్వశక్తుడు

వివేచనాపరుఁడు. కావునలోకశాంతికొఱకు తగినధర్మములను విధించును. దొంగతా
నుగావించిన నేరముల నిదప భక్తిపూర్వకముగ దేవునితో తుమాపణకొరి తన
గుణములు సవరించుకొని సత్కార్యములుచేసినచో దేవుఁడు దయగలవాఁడు తు
మునును. సర్వశక్తిగలిగి సర్వాధికారియగు దేవునికి నేరముచేసిన వారిని శిక్షిం
చుట తుమించుటతగులు. అతని యిష్టముచొప్పున పరిపాలించును.

41 యా-అయుధ్యహర్ రసూలు-లాయహ్ జున్ -కల్లజీన-యుసారిడైన-
ఫిల్-కుఫ్రి-మినల్లజీన-ఖాలూ-ఆమన్న-బిఅఫ్ వాహి-హిమ్-వలమ్-తూమిన్-ఖు
లూబుహుమ్-వమినల్లజీన-హాదూ-సమ్మాడైన-లిల్ కజిబి-సమ్మాడైన-లిఖా
మిన్-ఆఖరీన-లమ్-యాతూక-యుహ్మరి-ఘానల్-కలిమ-మింబఅది-మవాజిఇహీ
యఖూలూన-ఇన్ డొత్తీతుమ్-హాజా-ఫ-ఖుజూహు-వఇల్-లమ్-తూతూహు-ఫహ్
జరూ-వమన్యురి-దిల్లాహు-ఫిల్-నతహూ-ఫలన్-తమ్ లిక-లహూ-మినల్లాహి
మైఅన్-ఉలాఇకల్లజీన-లమ్-యురి-దిల్లాహు-అన్-యుతహ్-హిర-ఖులూబ
హుమ్-లహుమ్ ఫిల్-దున్యా-ఖిజ్ యున్-వలహుమ్ ఫిల్-ఆఖిరతి-అజాబున్-
అజీమ్. 42. సమ్మాడైన-లిల్ కజిబి-అక్కాలూన-లిస్ సుహ్ తి-ఫఇన్-జాడొక-ఫహ్
కుమ్-బైనహుమ్-బౌ-అఅ-రిజ్-అన్-హుమ్-వఇన్-తుఅ-రిజ్-అన్-హుమ్ -ఫ
లన్ యజుర్రూక-మైఅన్-వఇన్ హాకమ్-ఫహ్ కుమ్-బైనహుమ్-బిల్ ఫిన్ తి-ఇన్న
ల్లాహ్-యుహిబ్బుల్-ముఖ్ సితీన్. 43. వక్తె-ఫ-యుహాక్కి-మూనక-వ ఇన్ద
హుముత్-తౌరాతు-ఫీహ్-హుక్కుల్లాహి-సుమ్మ-యతవల్-లౌన-మింబఅ-దిజా
లిక-వమా-ఉలాఇక-బిల్-మూమినీన్.

41. ఓ ప్రవక్తా! “మేము ముసల్మానుల మని తమ నోటితో పలు
కుచు. విశ్వసింపని హృదయములు గలిగి అవిశ్వాసములో పడుటకు పరుగె
త్తువారివలన నీవు దుఃఖపడకుము. మఱియు యూదులైనవారు అబద్ధములను
చెవియొగ్గి వినువారు, నీయొద్దకు రానివారికొఱకు వారు వినువారు. వారు
వాక్యములను వాని స్థానములనుండి తొర్మాటు చేయుదురు. “మీకిట్టి యాజ్ఞ
లభించినచో దాని నంగీకరింపుఁడు. మఱియు ఈయాజ్ఞా లభింపనిచో మీరు
తొలఁగిపోండు” అని ప్రజలతో పలుకుదురు. మఱియు దేవుఁడు ఎవరిని దారి
తప్పింపఁగోరునో వారి విషయము దేవునియొద్ద నీవేమియు చేయఁజాలవు.
ఇట్టివారి హృదయములను పవిత్రములుగఁ జేయుటకు దేవుఁడు కోరలేదు.

వారికి ఇహలోకమందు అవమానము గలదు. మఱియు పరలోకమందు వారికి ఘోరమైన బాధయును గలదు. 42. వారు అబద్ధములను చెవియొగ్గి వినువారును, నిషిద్ధము(హరామ్)అయినదానిని చాల తినువారును, కావున వారునీయొద్దకు వచ్చినచో, వారిమధ్యతీర్పు చేయుము. లేక వారినుండి ముఖముత్రిప్పుకొనుము. మఱియు నీవు వారి నుండి ముఖము త్రిప్పుకొన్నచో వారు నీకేమియు హాని చేయఁజాలరు. మఱియు నీవు తీర్పు చేసినచో న్యాయముగ తీర్పు చేయుము. నిశ్చయముగ దేవుఁడు న్యాయము చేయువారిని ప్రేమించును. 43. మఱివారెట్లు నిన్ను న్యాయకర్తగఁ జేయుదురు. మఱి వారియొద్ద తౌరాతుగ్రంథమున్నదే. అందుదేవుని యాజ్ఞ గలదు. దాని పిదప కూడ వారు తిరస్కరించుచున్నారు. మఱివారు విశ్వాసము గలవారు కారు.

వ్యా॥ 41. ఇందు వంచకులను యూదులను గూర్చి చెప్పఁబడినది. వంచకులు నోటి మాటలతో విశ్వాసము వెల్లడింతురు. వారి హృదయములలో విశ్వాసము (ఈమాన్) లేదు. వారు అవిశ్వాసముతో పడుటకు పరుగెత్తుదురు. ఇట్టివారిఁ గూర్చి వారెందులకు నిజమైన మసల్మానులు కారని చింతపడకూడదు అని దేవుఁడు హజ్రత్ పైగంబరులవారికిఁ డెలుపు చున్నాఁడు. యూదులలో ఒక స్త్రీయును పురుషుఁడును వ్యభిచారము చేసిరి, వారిద్దఱు పెండ్లియైనవారు. పెండ్లియైనవారు వ్యభిచారము చేసినచోవారినిరాళ్ళతోరువ్విచంపవలెను అని తౌరాతుగ్రంథములో దేవుఁడు ఆజ్ఞవిధించియుండెను. ఆయిద్దఱిని ఆశిక్షనుండి తప్పించుటకై యూదులు హజ్రత్ పైగంబరులవారి యొద్దకు దాని గూర్చి ధర్మము తెలిసి కొనవలెను అని కొందఱిని పంపుచు కొరడాదెబ్బలు కొట్టవలెను అని పలికిన ఒప్పుకొనుఁడు. రాళ్ళతో రువ్వి చంపవలెనని విధించినచో ఒప్పుకొనకుఁడు అని పలికిరి. హజ్రత్ పైగంబరువారు దేవుని సెలవుచే, రాళ్ళతోరువ్వి కొట్టవలెనని శిక్ష విధించిరి. ముందు యూదులు తిరస్కరించిరి. తుదకు వారి మతగ్రంథములోను ఆ శిక్షయే గలదని రుజువుఅయి ఆశిక్ష విధింపఁబడెను. హజ్రత్ పైగంబరువారు, ఇంతవఱకు అమలులో లేక చచ్చి యుండిన ధర్మమును తిరిగి అమలులోనికి తెచ్చి యుద్ధరించిరి. ఈవిషయముల గూర్చి యీవాక్యముందు చెప్పుచు యూదులలోనున్న దుర్గుణములు దేవుఁడు వెల్లడించు చున్నాఁడు. యూదులు అబద్ధములు విని వాని అంగీకరింతురు. గ్రంథములలోని ధర్మములను వాక్యములను తౌర్మాఱుచేయుదురు. వారి కిష్టము వచ్చినట్లు ధర్మములను మార్చుకొనుదురు. ఇట్టి చెడ్డ స్వభావము గల వారికి సన్మార్గము లభింపదు. వారు అవిశ్వాసమునుండి పశుత్వము కారు. ఎట్లు ఒకరోగి వైద్యుడిచ్చిన మందుసేవింపక పథ్యముచేయక తుదకు చచ్చిన

వైద్యునిపై నిందలేదో అటులే యూదులు వంచకులు దుర్మార్గము వలన శిక్షకు పాల్గొనచో దేవునిపై నిందరాదు. ఇహమునందు వారి రహస్యములు బయలుపడి వారికి అవమానము లభించును. పరలోకమందు వారు గావించుచున్న అధర్మములకు ఘోరమైన సరకబాధ యున్నది. 42. అబద్ధములు విని అంగీకరించుచు, లంచములు మొదలగు నిషిద్ధమైన సాత్తులను తినివేయుదురు. ముందు తీర్పు చేయుటలో చేయక వదలి పెట్టుటలో పైగంబరుల వారికి సెలవుండెను. కానిపిదప న్యాయముగ తీర్పుచేయవలసినదని దేవుని సెలవయ్యెను. న్యాయము లోకమునకు ఆధారము. న్యాయము చెడిన లోకములో నుపద్రవములు సంభవించును. ధనవంతులు పేదలు అను భేదము లేక ప్రతిమానవుని గూర్చి న్యాయముగ తీర్పుచేయుట దేవునికి ప్రీతి. అట్టివారిని దేవుఁడు ప్రేమించును. ముసల్మానులు, శత్రువు స్నేహితులు అను భేదము లేకుండ న్యాయమును పాటింపవలెను. 43. యూదుల విషయము చాల ఆశ్చర్య కరమైనది. వారి మతగ్రంథమగుతొరాతులో వ్యభిచారశిక్ష యుండియు దాని వదలి పెట్టి ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను న్యాయకర్తగ నియమించుకొను చున్నారు. వారు దేవుని ధర్మములను తిరస్కరించు చున్నారు. వారికి తొరాతు గ్రంథము నందును ఖరానెషరీఫు నందును విశ్వాసములేదు అని హెచ్చరింపబడియె. ఇకరాబోవు వాక్యములలో తొరాతును ఇన్జిలు గ్రంథములగూర్చి చెప్పబడును.

44. ఇన్నాఅన్జల్-నల్ తొరాత- ఫీహా-హుదన్- వనూరున్ - యహ్-కుము-బిహాన్-నబియ్యూనల్లజీన-అన్-లమూ- లిల్లజీన- హాదూ వర్- రబ్బాని య్యూన-వల్-అహ్బారు-బిమన్ తుహ్-ఫిజూ-మిన్ కితాబిల్లాహి-వకానూ-అల్లెహి షుహదాఅ-ఫలాత భ్-ష ఉన్నాన-వఖ్షాని-వలాతష్ తరూ-బిఆయాతీ -సమనన్ ఖలీలన్-వమల్-లమ్ యహ్-కుమ్-బిమా-అన్ జలల్లాహు-ఫ- ఉలాఇక- హుముల్- కాఫిరూన్. 45. వ-కతబ్నా-అల్లెహిమ్-ఫీహా-అన్నన్-నఖ్స-బిన్న ఫసి-వల్-ఐన బిల్-ఐని-వల్-అన్ ఫ-బిల్-అన్ ఫ-వల్-ఉజున-బిల్-ఉజుని-వస్- సిన్నబిస్ - సిన్ని-వల్-జురూహ-ఖిసాసున్-ఫమన్-తసద్దఖ-బిహి ఫహువ-కఫ్ ఫారతుల్-లహూ వమల్-లమ్ యహ్-కుమ్-బిమా-అన్ జలల్లాహు-ఫఉలాఇక-హుముజ్-జాలిమూ స్. 46. వ-ఖఫ్ ఫైనా-అలా-అసారిహిమ్-బిఈసబ్న-మర్యమ-ముసద్దిఖిల్ - లిమా జైన-యదెహి-మినన్-తొరాతి-వల్లె-నా హుల్ ఇన్ జీల-ఫీహి-హుగన్ వనూ

రున్-వముసద్దిఖల్-లిమా బైన-య దైహి-మినత్-తౌరాతి-వహుదన్-వమా ఇ జ
తత్-లిత్ముత్తఖీన్. 47. వల్-యహ్-కుమ్-అహ్లాల్-ఇన్ జీలి-బిమా అన్ - జల
ల్లాహు- ఫీహి-వ-మల్-లమ్-యహ్-కుమ్-బిమా-అన్ జలల్లాహు - ష- ఉలా ఇక-
హుముల్-ఫాసిఖూన్.

44. మేము తౌరాతు గ్రంథమును పంపితిమి. అందుసన్నాగ్ధమును జ్యోతి
తియునుగలదు. దేవునికి విధేయులైన ప్రవక్తలు, దాని ననుసరించి యూదు
లకు ఆజ్ఞాపించుచుండిరి. మఱియు భక్తులును, విద్వాంసులును అటులే ఆజ్ఞాపిం
చుచుండిరి. ఎందుకన దేవుని గ్రంథమునకు రక్షకులుగాను దాని విషయము
సాక్షులుగ నియమంపఁబడి యుండిరి. కావున జనులకు భయపడకుఁడు. మఱి
నాకు భయపడకుఁడు. మఱి నావాక్యములకు బదులుగ కొద్దిపెల పుచ్చుకొన
కుఁడు. మఱెవరు దేవుఁడు పంపిన ప్రకారము ఆజ్ఞ చేయరో అట్టివారే
అవిశ్వాసులు. 45. మఱియు ఆ గ్రంథమందు, ప్రాణమునకు బదులుప్రాణము
కన్నునకు బదులు కన్ను, ముక్కునకు బదులు ముక్కు, చెవికి బదులు చెవి,
పల్లుకు బదులు పల్లు, గాయములకు బదులుగ వానికి సరిసమానముగ బదులు
తీసికొన వలెనని వారికి విధించితిమి. మఱెవఁడు దానిని త్నమించునో వాని
పాపములకు పరిహారము కలదు. మఱెవరు దేవుఁడు పంపినదాని ప్రకారము
ఆజ్ఞానింపరో అట్టివారే దుర్మార్గులు. 46. మఱియు ఆ ప్రవక్తల వెనుక వారి
జాడలనుసరించుచు, తనకు పూర్వముండిన తౌరాతు గ్రంథమును సత్య
పఱచునట్టి మగ్యమ్ కుమారుఁడగు ఈసాను పంపితిమి. మఱియు ఆతనికి ఇస్తీ
లు గ్రంథమొసంగితిమి. అందు సన్నాగ్ధమును జ్యోతియును గలదు. మఱియు
అది తనకు పూర్వమున్న గ్రంథమగు తౌరాతును సత్య పఱచునది. మఱియు
సన్నాగ్ధము చూపునది. మఱియు భయభక్తులు గలవారికి బోధ నిచ్చునది.
47. మఱియు ఇస్తీలు గ్రంథము గలవారు అందు దేవుఁడు పంపిన యాజ్ఞ ప్ర
కారము ఆజ్ఞ చేయవలెను. మఱెవరు దేవుఁడు పంపినదాని ప్రకారము ఆజ్ఞా
నింపరో అట్టివారే అవిధేయులు.

వ్యా॥ 44. తౌరాతు గ్రంథము దేవునిచే మూసా ప్రవక్తకుఁగఁగఁబడి
నది. దేవుని పొందఁగోరు భక్తుల కందు సన్నాగ్ధమును సందేహము లనెడు
అంధకారములో పడువారికి ధర్మ మార్గము చూపునట్టి వెలుతురును గలదు.
తౌరాతులో పెక్కు మత ధర్మములుండినవి. వాని ననుసరించి ప్రవక్తలును
మత విద్వాంసులును తీర్పు చేయుచుండిరి. తౌరాతులో ఏలాటి తార్కాణు
చేయక కాపాడ వలెనని విద్వాంసులకును భక్తులకును బాధ్యత గలదు. వారు

ఆ బాధ్యతను సరిగ చూచునంత వఱకు తౌరాతులో మార్పు కలుగ కుండెను. కాని తుచ్చ లాభములకు లోనై దుష్ట విద్వాంసులు అదు మార్పులు కలిగింప సాగిరి. తుదకు అసలు గ్రంథము తార్కాతాయెను. ప్రజలకు భయపడి తుచ్చ లాభములకు లోనై గ్రంథములోని ధర్మములను తార్కాణు చేయక దేవుని శిక్షకు భయపడుచు భక్తి వహించి యుండవలెను. అని ముసల్మానులకును యూదులకును హెచ్చరిక. ముసల్మానులు తమ మత గ్రంథమగు ఖురానును ఒక్క యక్షర వ్యత్యాసము లేకుండ ఇంతవఱకును కాపాడుచు వచ్చిరి. ఇంక మీఁదను కాపాడఁగలరు. ఇదంతయు దేవుని యనుగ్రహము. దేవుఁడు పంపిన ధర్మములను తిరస్కరించి తమయిష్టాను సారముగా యూదులవలె చేసినచో అవి శ్వాసులగుటలో సందేహములేదు. దేవుని ధర్మములని నమ్మి వానికివ్యతిరేకముగ నడచుకొన్నచో అది అవిశ్వాసుల పనియేగాని వేఱుగాదు. కావున ముసల్మానులు తమ ప్రతి కార్యములోను మతధర్మములను అనుసరింపవలెను. 45. ఎవఁడైన ఒకనినిచంపినచో హంతకుని వధింపవలెను. కన్నుపగులఁగొట్టిన నేరగాని కన్ను పగులఁ గొట్టవలెను. ముక్కుకోసిన ముక్కు, చెవి కోసిన చెవి యవలెను. పల్లు విఱుగఁ గొట్టిన పల్లు విఱుగఁ గొట్టవలెను. గాయములు చేసిన వానికి పీల్చెనచో సరిసమానమున గాయపఱచ వలెను. భేక త్నమింగినచో గాయములు పొందిన వాని పాపములు నశించును. వానికి పుణ్యము లభించును. ఈ ధర్మములు తౌరాతు గ్రంథములో యూదులకు విధింపఁ బడినవి. ఈ ధర్మములను ముసల్మానులు కూడ అనుసరింప వలెను. ధర్మ ప్రకారముగా బీదలు ధనవంతులు గొప్పవారు హీనులు అను భేదము లేకుండఅందఱును సరిమానముగ శిక్ష విధింపవలెను. హెచ్చు తగ్గులు చేయరాదు. అట్లు భేదము పొందినట్లు అన్యాయమును దుర్మార్గమును. 46. తౌరాతు ననుసరించుచు వచ్చుచున్న ప్రవక్తలను వెనుక దేవుడు ఏసు క్రీస్తును ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపెను. ఆయన పూర్వము గడచిన ప్రవక్తల పద్ధతులను అనుసరించుచు, తౌరాతు దేవుని గ్రంథముని సాత్య మిచ్చుచుండెను. ఆతనికి దేవుఁడు ఇస్తీలు గ్రంథమొసంగెను. అందును తౌరాతులో నున్నట్లు సన్మార్గము వెలుతురును గలదు. ఇస్తీలులో తౌరాతుగ్రంథము నిజమైన దేవుని గ్రంథమని సాత్యము గలదు. భయభక్తులు గలవాని గ్రంథములోని బోధలను చెవియొగ్గి విని వాని ననుసరింతురు. ఇస్తీలులో దేవుఁడు పంపిన ధర్మములను అనుసరించి అందలి విషయములను దాఁచగూడదు అని నస్రనీలకు ఆజ్ఞయై యుండెను. ఇస్తీలులో ఆఖరు ప్రవక్త (ఫారఖిహీను) హజ్రత్ వైగంబరును గూర్చియున్న ప్రకటనలను దాఁచుటకుఁగాని వానికి తప్పు అర్థములు చేయుటకుఁగాని కైస్తవులు పూనుకొన గూడదు. అట్లు చేయువారు దేవునికి అవిధేయు లగుదురు.

48. వ-అన్-జన్నా-ఇలైకల్-కితాబ-బిల్-హాఖ్-ఖి-ముసద్దిఖల్ - లిమా-
 బైన-యదైహి-మినల్-కితాబి-వ-ముహైమినన్-అలైహి-ఫహ్-కుమ్ - బైనహు
 మ్-బిమా-అన్-జలల్లాహు-వలా - తత్తబిఅ-అహ్-వా-హుమ్-అమ్మా-జాఅ
 క-మినల్-హాఖ్-ఖి-లిగ్లిన్-జలల్లా-మిన్-కుమ్-షిర్-అతన్-వ-మిన్-హాజన్-
 వలా-షాఅల్లాహు-ల-జలలకుమ్ ఉమ్మతన్-వాహిదతన్-వలాకిత్-లియబ్-లువకుమ్
 ఫీమా-ఆతాకుమ్-ఫన్-తబిఖుల్-ఖైరాతి-ఇలల్లాహి-మర్జి-ఉకుమ్-జమీ-అన్-
 ఫయునబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-కున్తుమ్ ఫీహి-తఖ్-తలిఫూన్. 49. వ-అనిహ్-కుమ్
 బైనహుమ్-బిమా-అన్-జలల్లాహు-వలా-తత్తబిఅ-అహ్-అహ్-అహ్-వహ్-జర్
 హుమ్-అన్-యఫ్-తినుక-అమ్-బిఅ-జి-మాఅన్-జలల్లాహు-ఇలైక-ఫఇన్ - తవ
 ల్లో-ఫ-అలమ్-అన్నమా-యరీదుల్లాహు-అన్-యసీబ-హుమ్-బి-బి-అ-జి-జునూ
 బిహిమ్-వ-ఇన్న కసీరమ్-మినన్నాసి-లఫాసిఖూన్. 50. అఫ-హుక్కుల్-జాహి-
 లియ్యతి-యబ్-గూన-వమన్-అహ్-సను-మిసల్లాహి - హుక్కుల్ - లి-ఖౌమిన్
 యూఖినున్.

48. మఱియు ఓ ప్రవక్తా! పూర్వగ్రంథములను సత్యపఱచుచు వాని
 సంరక్షించునట్టి సత్యమైన గ్రంథము నీకు పంపితిమి. కావున దేవుఁడు పంపిన
 దాని ప్రకారము వారిమధ్య తీర్మానము చేయుము. నీయొద్దకు వచ్చిన సన్నా
 ర్థమునువదలి వారియిష్టానుసారముగా నడచుకొనకుము. మేము మీలో నొక్కొక్క
 జాతికిని ఒక్కొక్కమతమును మార్గమును నియమించియున్నాము. మఱియు
 దేవుఁడు ఇష్టపడియుండినచో మిమ్మందఱిని ఒక మతస్థులనుగఁజేసియుండును.
 కాని మీకొసంగియున్న ధర్మములలో మిమ్ము పరీక్షించుటకుఁగాను (వేర్వే
 టుగాఁ జేసియున్నాఁడు). కావునసత్కార్యములు చేయుటలో తొందరపడుఁడు.
 మొరందఱును దేవునియొద్దకు చేరవలసియున్నది. పిదపమీరు కలహించుచున్న
 విషయమునుగూర్చి దేవుడు మీకుఁ దెలుపును. 49. మఱియు దేవుఁడుపంపిన
 దాని ప్రకారము వారికి తీర్మానము చేయుము. వారి కోరికల ననునరించి పో
 కుము. మఱియు దేవుఁడు నీకుఁ బంపిన యాజ్ఞనుండి వారు నిన్ను తప్పింప
 కుండ జాగ్రత్తగ నుండుము. పిదప వారు తిరస్కరించినచో వారు గావించిన
 కొన్ని పాపములకుఁగాను శిక్ష వారికి విధింపవలెననియు దేవుఁడు కోరియు
 న్నాఁడు అని తెలిసికొనుము. మఱియు ప్రజలలో అనేకులు అవిధేయులుగా

నున్నారు. 50. వారేమి మరల అజ్ఞానకాలపు తీర్మానమునుకోరుచున్నారా? నమ్మికగలజనులకు దేవునికంటె బాగుగ తీర్మానముచేయువాడెవడుగలడు.

వ్యా॥ 48. దేవుడు హబ్రిత్ మహమ్మదువారికి సత్యమైన ఖురాను గ్రంథ మొసంగెను. ఇది తొరాతు ఇస్మీలు మొదలగు దేవదత్తగ్రంథములునిజమైనవి అని పలుకుచున్నది. ఆ గ్రంథములలోని ధర్మములు విషయములు ఖురానుగ్రంథములోను గలవు. వానిని ఖురానె షరీఫు కాపాడుచున్నది. లేనిచో అవియన్నియును మఱుగుపడిపోయియుండును. యూదులలో నొక జగడము జరిగెను. అందు ఒకపక్షమువారి పెద్దపెద్ద విద్వాంసులు హబ్రిత్ పై గంబరులవారియొద్దకు వచ్చి మీరు మాకు అనుకూలముగ తీర్మానముచేసిన మేమందఱుము ఇస్లామ్ లో చేరుదుము అని పలికిరి. దానికి హబ్రిత్ రసూలు వారు తిరస్కరించిరి. హబ్రిత్ వారు యూదుల కోరికలను అనుసరింపక దేవుడు పంపిన ధర్మములను అనుసరింపవలెను అని దేవుడు సెలవిచ్చెను. దేవుడు మానవులలో స్వర్ణములకు వారికిఁ దగిన ఉపధర్మముల నియమించియున్నాడు. మతములలో మూలధర్మములు ఒక్కటియైనను శాఖలలో కొన్ని వ్యత్యాసములు గలవు. అన్ని ధర్మములకు ముఖ్యమైన యుద్దేశము సత్కార్యములుచేసి దేవుని ప్రీతి పడసి మోక్షముపొందుటయే. దానికిఁగాను దేవుడు మానవులను పరీక్షించును. కావున మానవులు మత వ్యత్యాసములలో పడక సత్కార్యములు చేయుటలో చాల కృషి సలుపవలెను. మానవులు కలహించి అభిప్రాయభేదములుగల విషయములగూర్చి తుదిదినమునందు దేవుడు తీర్పుచేయును. అపుడు అందఱికిని వాస్తవము తేటతెల్లమగును, 49. ఏది యెట్లున్నను, ఓ ప్రవక్తా! నీవు మాత్రము దేవుడు పంపిన ధర్మములను అనుసరించి తీర్మానము చేయుచుండుము. ప్రజలు చెప్పుకొను మాటలను, వారికోరికలను, లెక్కపెట్టకుము. ఒకవేళ వారు ధర్మముల ననుసరింపక తిరస్కరించినచో నీవు చింతింపకుము. వారు దాని శిక్ష ఇహమునందును పరమునందును పొందుదురు లోకములో దేవునికి విధేయులగు భక్తులు కొద్దిమందియేయుదురు. పెక్కుమంది అవిధేయులే యుందురు అని దేవుని సెలవయ్యెను. 50. దేవుడు విధించిన ధర్మములను ఆజ్ఞలను వదిలి తమ మోటు కోరికలను అనుసరింపకోరువారు దేవునిని నిజముగ నమ్మినవారుకారు. | దేవునియందు నమ్మికగలవారు దేవుని యాజ్ఞలను మనఃపూర్వకముగ శిక్షసావహింతురు. సర్వజ్ఞుడును పరమ దయాళువునగు దేవునికంటె ఎవరు మంచి ధర్మములను ఆజ్ఞలను విధింపగలరు? ఎవరును విధింపజాలరు. కావున దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరింపవలెను.

51. యాఅయ్యు-హల్లజీన ఆనునూ-లాతత్ - తఖ్ఖుల్-యహూద-చన్-

నసారా-బౌలియా-బల-జుహుమ్-బౌలియా-బల-జన్-వసున్-యతవల్లహుమ్
 మిన్ కుమ్ ఫిన్నహూ-మిన్ హుమ్-ఇన్నల్లాహ-లాయహిల్-ఖానుజ్-జాలిమీన్.
 52. ఫతర్లజీ-ఫీ-ఖులూబిహిమ్-మరజన్-యసారిక్షిన-ఫీహిమ్-యఖూబూన-న
 ఖషా-అన్-తుసీబనా-దాఇరఖు-ఫ-అసల్లాహు-అన్-యాతియ-బిల్-ఫత్ హి-
 బౌ-అమ్రుమ్-మిన్-ఇన్దిహి-ఫయున్ బి-నూ-అలా-మా-అసరూ-ఫీఅన్-ఫుసిహిమ్-
 నాదిమీన్. 53. వయఖూ-లుల్లజీన-ఆనునూ-హి ఉలాఇల్లజీన - అఖ్ సమూ-బిల్లా
 హి-జహ్ద-విషూసిహిమ్-ఇన్నహుమ్-ల-మఅకమ్-హబితత్-అఅ-మాలుహుమ్
 ఫఅన్-బహూ ఖాసిరీన్.

51. ఓముసల్మానులారా! యూదులను నస్రసానీలను స్నేహితులుగఁజేసికొన
 కుండు. వారు ఒకరికొకని స్నేహితులు. మఱియు మీలో నెవఁడు వారితో స్నేహము
 చేయునో ఆతఁడు వారితో చేరినవాడగును. దేవుఁడు మర్కర్లులకు సన్మార్గముచూ
 పఁడు. 52. ఇత ఎవరి హృదయములలో (వంచన) రోగమున్నదో వారు వారి
 స్నేహమునకై ప్రయత్నించుటను నీవుచూచెదవు. వారు మాపై ఆపదవచ్చునే
 మా అనిమేముభయపడు చున్నారనుపలుకుదురు. కావున సమీపమునందే దేవుఁ
 డు జయమును లేక ఏదైన తనయ్యాజ్ఞ నిచ్చును. అపుడు తమయాత్మలలో దాచు
 చున్న విషయమునుబట్టి వారు పశ్చాత్తాపపడుదురు. 53. మఱియు “మేముమీతో
 సున్నారనుని దేవుని పేరుతోచాలాప్రమాణములు చేసినవారువీరేనా” అనిముసల్మా
 నులు పలుకుదురు. వారికర్పణుపృథాపోయెనుకావున వారునష్టముపొందినవారైరి.

వ్యా॥51. ముసల్మానులకు విరోధులైన యూదులతోను నస్రసానీలతోను స్నేహ
 ముచేయరాదు. వారు ఇస్లామ్ను నశింపఁజేయవలెనని కుట్రలు సలుపుదురు.
 అట్టివిరోధులతో సఖ్యముచేయుట వలన ముసల్మానులకు హానికలుగును. అట్లు
 ముసల్మానుల విరోధులతో చేరువారు వారితో కలిసిన వారగుదురు. ఇస్లామ్
 ను నిరోధించుటలో యూదులును నస్రసానీలు (క్రైస్తవులు) ఒకరికొకరుతోడు
 పడుదురు. అటులే ఇతర అవిశ్వాసులు చేయుదురు. వంచకులును వారి నాయ
 కుడగు అబ్దుల్లాబిన్ సలాలును యూదులతో స్నేహముచేయుచు ముసల్మాను
 లకు అపజయము గలిగినచో తమకు యూదుల సహాయము లభించునని నిశ్చ
 యించుకొనియుండిరి. ఇట్టి స్వభావముగలవారికి సన్మార్గము లభింపదు. 52.
 వంచకులు ఆపదవచ్చునేమో అని భీతిల్లి ఇస్లామ్నకు శత్రువులై సవారితో
 సఖ్యము వహించుటకు యత్నముచేయూచు వచ్చిరి. కాని మక్కా-పురమును

ముసల్మానులు జయించి అరేబియా దేశమంతయును వారికి వశమై మూడులు దేశభ్రష్టులైనపుడు వంచకులు తాముచిన ఆశపోయెనే అని పశ్చాత్తాపము నొందవలసివచ్చెను. 53. వంచకుల కుట్ర ముసల్మానులకుఁ దెలిసి వారు వంచకుల విషయమున ఆశ్చర్య మొంది మాతో నున్నారమని బాసలు చేసిన వారు వీరేనా అని పలుకసాగిరి. పంచకుల వంచనవలన వారి కర్మలు వృథయై నరక శిక్షకుపాలై నష్టముపొందినవారైరి.

54. యాఅయున్-హల్లజీన-ఆమనూ-మన్-యర్-తద్ద-మిన్ కుమ్-అన్-దీనిహీ-
ఫసౌఫ-యాతిల్లాహు-బిఖా-మిన్ యు-హిబ్బుహుమ్-వయు-హిబ్బునహూ-అజి
ల్లతిన్-అలల్-మూమినీన-అఇజ్-జతిన్-అలల్-కాఫీరీన-యుజాహిదూన-ఫీసబీ-
లిల్లాహి-లాయఖాఫూన-లౌమత-లాఇమిన్-జాలిక-ఫజ్-లుల్లాహి-యాతీహి-
మన్-యషాఉ-వల్లాహు-వాసిడన్-అలీమ్. 55. ఇన్నమా-వలియున్-కుముల్లా
హు-వ-రసూలుహూ-వల్లజీన-ఆమనుల్లజీన-యుఖీమూనస్-సలాత-వయూతూ
నజ్-జకాత-వహుమ్-రాశిడ్డీన్. 56. వమన్-యతవల్-లల్లాహ-వ-రసూలహూ
వల్లజీన-ఆమనూ-ఫఇన్న-హిజ్-బల్లాహి-హుముల్-గాలిబూన్.

54. ఓ విశ్వాసులార ! మీలో నెవఁడైన తన మతమునుండి మరలి పోవునో సమీపములోనే దేవుఁడు తనకు ప్రియులై తన్ను ప్రేమించునట్టి జనులను తీసికొనివచ్చును. వారు ముసల్మానులయెడ మృదుహృదయులును, అవిశ్వాసులయెడ కఠినులును, దేవునిమార్గమందు యుద్ధమాడువారును, మఱియు వారు నిందించువారి నిందలకు భయపడనివారగుదురు. ఇది దేవునియ నుగ్రహము. తాను కోరినవారి కొసంగును, మఱియు దేవుఁడు విశాలముగ నొసంగువాఁడును సర్వజ్ఞుఁడును. 55. దేవుఁడును, ఆతని ప్రవక్తయును, నమా జును స్థిరముగ' సలుపువారును, విధిదానము (జకాతు) ఒసంగువారును, వినయము గలవారును అగు విశ్వాసులు మాత్రమే మీకు స్నేహితులు. 56. ఎవరు దేవునికిని, ఆతని ప్రవక్తకును, ముసల్మానులకును, స్నేహితులగుదురో, అట్టివారలగు దేవుని జనులే అందఱిపై జయముపొందువారు.

వ్యా॥ 54. ఇందు ఇస్లామ్ మత సేవను, రక్షణనుగూర్చి భవిష్యత్ ప్రకటన గావింపఁబడుచున్నది. ఎవఁడైన ఇస్లామ్ ను వదలి మతభ్రష్టుడైనచో ఇస్లామ్ నకు నష్టముకాదు. మతభ్రష్టునిదే నష్టము అగును. అట్టివారికి బదులుగ దేవునికి ప్రియులై సర్వము వినియోగించుచు దేవుని మార్గమందు ధర్మ

యుద్ధములు సలుపువారును ఇస్లామ్మతసేవచేయుటలో విరోధులనిందలకు భీతి
 ల్లక భయభక్తులతోను తమ ముసల్మాను సహూదరులకు వినయులును మత
 విరోధులగు అవిశ్వాసుల విషయమున కఠినులునగునట్టి జనులను దేవుడు తీసి
 కొనివచ్చును. హజ్రత్ ముహమ్మదు రసూలువారి పిదప కొండలు సిరవిశ్వా
 సములేనివారు మతభ్రష్టులై ఇస్లామ్మనకు విరోధముగ నిలిచిరి. అపుడు హజ్రత్
 అబూబకరుగారు ఖలీఫాగా నుండిరి. వారు ఆ మతభ్రష్టులను మార్కొని వారి
 యుపద్రవములను అణచి అరేబియాదేశమంతటను శాంతమునెలకొల్పిరి. ప్రతి
 కాలమందును అనేకులు ఇస్లామ్మనకు విరోధులైరి. కాని దేవుడు సెలవిచ్చి
 నట్లు ఇప్పటివఱకును, భయభక్తులతో ఇస్లామ్మతసేవచేయు ముసల్మానుభక్తు
 లుండుచు వచ్చిరి. ఇరక్మొదను ఉండగలరు. ఇదంతయును దేవునిఅనుగ్రహ
 ము. తాను ఇష్టపడినవారికి మతసేవ భాగ్య మొసంగును. ఎవరు దానికి అర్హు
 లో వారిని దేవునికి బాగుగ తెలియును. 55. పూర్వపువాక్యములో యూదుల
 తోను నస్రసానీలతో స్నేహము చేయరాదని దేవుని సెలవయ్యెను. ఇరక్ ఈ
 వాక్యమందు ముసల్మానులు ఎవరితో స్నేహముచేయవలసినది చెప్పబడియె.
 వాస్తవములో దేవుడే ముసల్మానులకు సహాయుడు. కావున ముసల్మానులు
 ఆతని ప్రవక్తయందును ఆతని భక్తులగు ముసల్మానులందును స్నేహభావము
 ప్రేమయు నుంచవలెను. నిజమైన ముసల్మానులు అయిదుపూటలు నమాజు
 స్థిరముగా సలుపువారు ధనముండినచో నిటుపేదలకుఁగాను జకాతు (దానము)
 చేయువారు. గర్వములేక వినయముగలవారు. 56. అవిశ్వాసులు మొదలగు
 వారు సంఖ్యలో ముసల్మానులకంటె చాల ఎక్కువగా నున్నారే వారిని వదలి
 ముసల్మానులతో చేరుట హానికరమే అని తలచువారి కిందు హెచ్చరికగలదు.
 ముసల్మానులు సంఖ్యలో కొలదిమందిగా నున్నను, ఏపక్షమున దేవుడును
 ఆతని ప్రవక్తయును నిజమైన ముసల్మానుభక్తులుందురో ఆ పక్షమే జయము
 పొందును. కావున ముసల్మానులు నిజమైన భక్తివహించినచో వారిని ఏ శక్తి
 యును జయింపజాలదు. వారు 'హిజ్ బుల్లాహి' దేవుని జనులు అను బిరుదు
 పొందుదురు.

57. యా అయ్యుహల్లజీన-ఆమనూ-లాతత్-తఖ్ఖుల్లజీ-నత్ - తఖ్ఖుజ్జా-
 దీనకుమ్-హుజు-వన్-వ-లఇబుమ్-మినల్లజీన. ఊతుల్-కితాబ-మిన్ - ఖల్లికుమ్-
 వత్-కుఫ్-ఫార-బాలి-యాఅ-వత్-తఖ్ఖుల్లాహ-ఇన్కున్తుమ్-ముమినీన్, 58. హ-
 ఇజ్జా-నాదై తుము - ఇలస్-సలా-తిత్-తఖ్ఖుజ్జాహ-హుజువన్-వలఇ-బన్ - జా

లిక-బి-అన్న హుమ్-ఖౌమున్-లా-యఅ-ఖిలూన్.

57. ఓ విశ్వాసులార ! మీకు పూర్వము గ్రంథ మొసంగఁబడినవారిలో నెవరు మీ మతమును ఎగతాళిగాను ఆటగాను జేసికొనిరో వారిని మఱియు అవిశ్వాసులను మీరు స్నేహితులుగఁ జేసికొనకుఁడు. మఱి మీరు విశ్వాసులైనచో దేవునికి భయపడుఁడు. 58. మఱియు మీరు నమాజునకు పిలుచునపుడు దానిని పరిహాసముగను ఆటగాను వారు చేయుదురు. వారికి బుద్ధితేనందువలన అట్లు చేయుదురు.

వాక్య|| 57. యూదులును, నస్రసానీలును, విగ్రహారాధకులును, ఇస్లామ్ మతమును నిందించుచు దానిగూర్చి పరిహాసమాడుదురు. అట్టి చెడు స్వభావముగలవారిలో ఏ ముసల్మానుఁడైనను స్నేహభావముచ నేరఁడు. కావున అట్టి పరిహాసకులతో స్నేహముచేయరాదు. అట్టి పరిహాసకులతో సఖ్యము చేయుట చాల పాపము. దేవుని శిక్షకు భయపడవలెను. ముసల్మానులకు విరోధముగ నుండు ఏ సంఘమువారితోను సఖ్యముచేయరాదు. 58. బుద్ధిహీనులు నమాజు పిలుపు (అజాను) విని పరిహాసమాడుదురు. ప్రార్థనకుఁగాను పిలుచుటలో పరిహాసించఁగి విషయములేదు. నమాజు పిలుపు (అజాను)లో దేవుని యేకత్వమును, హజ్రత్ ముహమ్మదువారి ప్రవక్తత్వవినిగూర్చియును, నమాజుచేసినచో మోక్షము లభించును అను విషయములు గలవు. కావున బుద్ధిమంతులు ఎగతాళిచేయరు. మదీనాలో ఒక నస్రసానీ అజాను వినునపుడల్ల అబద్ధముపలుకువాఁడు కాలిపోవుగాత అని చెప్పుచుఁడును. దేవుని మహిమ చూడఁడు. ఒక రాత్రి వాని యింటికి అగ్ని తగిలి వాఁడును వాని యింటిలో నున్నవారును కాలి భస్మమైపోయిరి. నరకాగ్నిలో కాలి పోవకముందే ఇహ మునందే వాఁడు కాలిపోయెను.

59. ఖుల్-యాఅహ్-లల్-కితాబి-హల్-తన్-ఖిమూన- మిన్నా-ఇల్లా-అన్-ఆమన్నా-బిల్లాహి-వమా-ఉన్-జిల-ఇలైనా-మిన్-ఖిల్లు-వఅన్న-అక్-సరకుమ్-ఫాసిఖూన్. 60. ఖుల్-హల్-ఉనబ్బిఉకుమ్-బి-షర్రిమ్-మిన్-జాలిక - మసూబత్-న్-ఇన్-దల్లాహి-మల్-లఅన-హుల్లావ-వగజిబ-అల్-హి-వజఅల - మిన్-హుముల్-ఖిరదత-వల్-ఖినాజీర-వ-అబ-దత్-తాగూత-ఉలాఇక-షర్రున్-మకానన్-వ-అజల్లు-అన్-సవాఇన్-సబీల్. 61. వ-ఇజా-జాఉకుమ్-ఖాలూ-ఆమన్నా-వఖిద్-దఖిలూ-బిల్-కుఫ్రి-వ-హుమ్-ఖిద్-ఖిరజూ-బిహి-వల్లావ-వ-అల్-

లము-బిసూ-కానూయత్తుమూన్.62.వతరా-కసీరమ్-మిన్-హుమ్-యసారిడిన్-
 ఖిత్ ఇస్మి-వల్-ఉద్వాని-వఅక్-లి-హిముస్-సుహ్-త-లబీస-మాకానూ-యత్-మ
 లూన్. 63. తౌలా-యన్-హిహుముక్-రబ్బానియ్యూన-వల్-అక్-బారు-అన్
 ఖ్తాలి-హిముల్-ఇస్మి-వఅక్-లి-హిముస్-సుహ్-త-లబీస-మాకానూ-యస్-న-
 డిన్.

59. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మేము దేవునిని మఱియు మాకుపంపఁ
 బడినదానిని మఱియు మాకు పూర్వము పంపఁబడినదానిని విశ్వసించితిమని
 మీరు మమ్ము నిందించుచున్నారా! మఱియు మీలో పెక్కుమంది అవిధే
 యులుగా నున్నారు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 60. వీరిలో దేవునియొద్దవ
 రికి చెడుఫలిత మున్నదో మీకుఁ దెలుపుదునా అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.
 దేవుఁడు ఎవరిని శపించి కోపించి కొందఱిని కోతలుగను పండులుగను జేసి
 వేసెనోవారును. సైతానును ఆరాధించినట్టివారును. ఇట్టివారు చాలహీన(నీచ)స్థా
 నముగలవారును, సన్మార్గమునుండి తప్పిపోయినవారు. 61. మఱియు మీయొ
 డకు వారు వచ్చునపుడు మేము విశ్వసించితిమని పలుకుదురు. కాని వారు అవి
 శ్వాసులుగనే మరలిరి. మఱియు వారు దాచిపెట్టినది దేవునికి బాగుగఁదెలి
 యును. 62. మఱియు వారిలో పెక్కురు పాపమునకును దౌర్జన్యము (అ
 క్రమము) నకును నిషిద్ధ (హరాము) మైనదానిని తినుటకును పరుగెత్తుటను
 నీవు చూచెదవు. వారు చేయు కర్మలు చాల చెడ్డవి. 63. ఎందులకు గురువు
 లును, విద్వాంసులును వారి పాపపు మాటలను నిషిద్ధమైనదాని తినుటనునిషే
 ధింపరు! వారు చేయు కర్మలు చాల చెడ్డవి.

వ్యా॥ 59. యూదులు నిష్కారణముగ ముసల్మానులను నిందించుచువారి
 లో పరిహాసమాడుదురు. దానికిఁ గాను ఈవాక్యమందు, ముసల్మానుల విషయము
 చెప్పఁబడుచున్నది. దేవునివిశ్వసించి, దేవునిగ్రంథములగు ఖురానును తౌరా
 తును ఇస్సీలును విశ్వసించి ధర్మమార్గమునపోవువారిని గేలిచేయుట ఎట్లువివేక
 మగును, కానియూదులలో పెక్కుమంది అవిధేయులుగలరు. వారిస్వభావమే
 అవిధేయతయైనది. 60. పరిహాసింపఁదగిన వారుదేవునికి అవిధేయులై సైతాను
 మొదలగు విగ్రహములను పూజించి దేవునికోపమునకు పాత్రులై నీచమైన
 స్థితిని పొంది కోతలుగను పండులుగను మారిపోయినారు. ఈ విషయములు
 యూదులకు సంభవించినవి. ఈ విషయములు సూరయే బఖరాలో చూచు
 కొనునది. 61. కొందఱు యూదులును నస్రానీలును పంచనవహించినవారు
 ముసల్మానులయొద్దకు వచ్చునపుడు, మేముకూడ ముసల్మానులము అని పలికి

ముగల్గానులను మోసపుచ్చుటకు యత్నింతురు. కాని వారు వచ్చి మరలి పోవునపుడు నోటిమాటలవలన వారికి విశ్వాసము లభింపలేదు. వారు అవిశ్వాసులుగానే యున్నారు. వారు తమ హృదయములలో దాచునట్టి అవిశ్వాసమును వంచనయును దేవునికి బాగుగాఁ దెలియును. దానికి దేవుఁడు శిక్ష విధించును. 62. వారు (యూదులు సప్రాసీలు) పాపకార్యములకు జంకరు. అక్రమమునకు దౌర్జన్యమునకు వెనుదీయరు. లంచములు మొదలగు నిషిద్ధమైన సాత్తులను దినివేయుదురు ఇట్టి దుర్గుణములు వారిలో సామాన్యజనులవి. ఇంక రాబోవు వాక్యములో, వారి పెద్దల దుర్గుణములు వివరింపఁబడుచున్నవి, 63. ఒక సంఘము (జాతి) నశించుటకు కారణము ఆ సంఘములోని పెద్దలగు గురువులు (ధక్తులు, దుర్వేషులు) ను మత విద్వాంసులును జనులు చేయు పాపకార్యములను నిషేధింపక తమ ఇహలోకభోగములకు లోనై పోవుట. కావున గురువు (దుర్వేషు) లు విద్వాంసులు ఏలాటి భయములేకుండ ధర్మమార్గమును తమ మతస్థులకు బోధింపవలెను. లేనిచో సంఘము చెడి అధమగతికి పాలగును. ముగల్గాను గురువు (దుర్వేషు) లును విద్వాంసులును తమ తమ యుద్యమము నెరవేర్తురు గాక.

64. వఖాలతిల్-యహూదు-యదుల్లాహి-మగ్-లూ-లతున్ - గుల్లత్
 విదీహిమ్-వలుఇనూ-బిమా-ఖాలూ-బిల్-యదావూ-మబ్-సూత-తాని- యు
 న్-ఫిఖ్-కై ఫ-యపాఉ-వలయజీదన్న-కసీరమ్-మిన్-హుమ్-నూ-ఉన్ జిల- ఇలై క
 మిద్-రబ్బిక-తుగ్-యానన్-వ-కుఫరన్-వఅల్-ఖై నా-బై నహూ-ముల్-అదావత
 వల్-బగ్-జాల-ఇలా-యామిల్-ఖియామతి-కుల్లనూ-ఖైదూ-నారల్-లిల్
 హరబి-అత్-ఫ-అ-హల్లాహూ-వ-యస్ జౌన-ఫిల్-అక్ జి-ఫ-సాదన్-వల్లాహూ-లా
 యుహిబ్బుల్-ముఫ-సిదీన్. 65. వ-తా-అన్న-అహ్మాలల్-కితాబి-అమనూ-వత్
 తఖా-లకిఫ్ ఫర్నా-అన్-హుమ్-సయ్యి-అతిహిమ్-వల - అద్ఖిల్నాహుమ్- జ
 న్నా తిన్-న-ఉమ్, 66. వతా-అన్నహుమ్-అఖాముత్-తౌరాత-వల్ - ఇన్ జిల-
 వ-మా-ఉన్ జిల-ఇలై హిమ్-మిర్-రబ్బిహిమ్-ల-అకలూ-మిన్ - ఫుఖహిమ్ -
 వమిన్-తక్వొతి-అర్ జులిహిమ్-మిన్ హుమ్-ఉమ్మతుమ్-ముఖ్ తసి-దతున్ - వక
 సీరుమ్-మిన్-హుమ్-సాల-మా-యఅ-మలూః.

64. మతియు యూదులు దేవుని చేతులు కట్టువడినవి అని పలుకు

చున్నారు. వారి చేతులే కట్టువడుగాక. వారు పలికినదానికి వారికి శాపమున్నది. దేవుని చేతులు విచ్చలవిడిగానున్నవి. తాను కోరినట్లు వినియోగపఱచుచున్నాఁడు మఱియు నీ ప్రభువునుండి నీ కొసంగఁబడినదానివలన వారిలో పెక్కుమందికి అవిధేయతయును తిరస్కారమును మఱి హెచ్చుగా నగును. మఱియు వారివాద్య విరోధమును వైరమును తుదిదినమువఱకుండునట్లు మేము చేసితిమి. వారు యాధ్యమునకై అగ్ని రగుల్చునపుడెల్ల దానిని దేవుఁడు చల్లార్చుచున్నాఁడు. మఱియు వారు దేశములో ఉపద్రవములు కల్పించుచు పరుగిడుచున్నారు. దేవుఁడు ఉపద్రవము (ఫసాదు)లు చేయువారిని ప్రేమింపఁడు. 65. మఱియు గ్రంథముగలవారు విశ్వసించి భయభక్తులు వహించి యుండిరేని వారినుండి వారి పాపములను తొలగించి వారిని సౌఖ్యములుగల స్వర్గవనములలోనికి ప్రవేశింపఁజేసి యుండుము. 66. మఱియు వారు తౌరాతును ఇస్తీలును, దేవుఁడు వారికి పంపినదానినిస్థిరముగ ననుసరించియుండిరేని వారు పైనుండియు క్రిందనుండియు (ఆహావములు) తినియుందురు. వారిలో కొందఱు సస్మార్గమందున్నారు. మఱియు వారిలోని అనేకులు పాప కార్యములు చేయువారు కలరు. (వారిలో ననేకులు చేయునది పాపకార్యమే).

వ్యా॥ 64. యూదులు తమ అక్రమముల వలనను పాపకార్యముల వలనను చెడు స్వభావము గలవారై మంచి చెబ్బరలు తొంచక దేవుని విషయమున పలుకరాని మాటలు పలుక సాగిరి. వారి పాపములకు ఫలితముగ దారిద్ర్యమును నీచత్వము గలిగి రాజ్యముపోయి అనేక కష్టములకు పాలగుచు ఇది తమ పాపముల ఫలితమని తెలిసికొనక దేవుఁడు బీదవాఁడు లేక లోభియైనాఁడు అని పలుక సాగిరి. భర్చుచేయక చేతులు కట్టుకొనెను అనుదానికి భావము బీదతనము లేక లోభితనము దేవునికి మానవులవంటి అవయవములు లేవు. కావున దేవుని చేతులు మానవుల చేతుల వలె నూహింపరాదు. యూదుల చేతులు కట్టువడుగాక అని దేవుని శాపము వలన వారు అన్ని విధములుగ అధోగతికి పాల్గొనిరి. యూదులు పలుకునట్లు దేవునిచేతులు కట్టువడలేదు. అతఁడు తాను కోరినట్లు తన భక్తుల కొసంగును. ఎవరు దేవుని యనుగ్రహమునకు అర్హులో వారి కొసంగును కావున దేవుఁడు హజ్రత్ మహమ్మదు వారిని వారి ననుసరించిన వారిని అనుగ్రహించెను. దుష్ట స్వభావముగల యూదులు ఖురాను గ్రంథములోని సమాధానములను విని యందలి ధర్మములను అనుసరింపరు. కాని తమ యందుగల దుష్ట స్వభావముచే ఇంకను హెచ్చుగా దుర్మార్గములు చేయుటకు పూనుకొనుదురు. ఎట్లు మంచి యాహారము వలన రోగికి రోగము హెచ్చినచో ఆహార లోపము కాదో అట్లు ఖురాను వలన యూదుల దుర్మార్గము హెచ్చిన దానిలోపము కాదు. వారి దుష్ట

స్వభావమేదానికికారణము. యూదులునునస్రానీలునుముసల్మానులకువిరోధముగ కుట్రలు సలిపి యుద్ధాగ్నిని రగుల్చుటకు యత్నించిరి. కాని వారి కుట్రలు దేవుని మహిమ వలన సాగలేదు. తుదకు విరోధులే లొంగిపోయిరి. ముసల్మానులకు అఖండ విజయము చేకూరెను. ముసల్మానుల విరోధులకు పరస్పరము ద్వేషము వైరము గలిగెను కావున ముసల్మాను లండఱును హబ్రత్ పైగంబి రులవారి శిష్యులవలె సోదర భావము గలిగి ఐక్య మతము వహించి యుండి నంతవఱకు విరోధులగు యూదుల నస్రానీల కుట్రలు సాగవు. లోకములో శాంతము నెలకొలుపుట ఇస్లామ్మతములోని ముఖ్య ధర్మము. ఉపద్రవములు చేసి శాంతికిభంగము కల్పించువారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. కావునముసల్మానులు ఇస్లామ్ ననుసరించి లోకములో శాంతము నెలకొలుపుటకు కృషిసలుపుదురుగాక. 65. తౌరాతును ఇస్తీలును స్థిరముగా అనుసరింపవలెనన్న దేవుఁడు పంపిన గ్రంథమగు ఖురానె షరీఫును తప్పక అనుసరింపవలెను. దానిలోని ధర్మములను అమలులోనికి తేవలెను. దీనివలన విశ్వాసము భయభక్తులు కుదిరినచో పాపము హరించి సర్వసౌఖ్యములుగల స్వర్గ నివాసము లభించును. ఇహలోకమునందును దారిద్ర్యము హీనదశ తొలగి, ఆకాశమునుండియు భూమి నుండియు, గొప్ప సంపదలు లభించి సురక్షితముగా భుజింపఁ గలరు. యూదులలో అబ్దుల్లాబిన్ సలాము మొదలగు వారివంటివారు కొండఱు సన్మార్గము (ఇస్లామ్) నవలంబించువారు గలరు. కాని పెక్కుమంది దుర్మార్గులే గలరు. వారుచేయు కర్మములు పాపములతో కూడుకొన్నవి.

67. యాఅయుహ్-రసూలు-బల్లిగ్-మాఉన్జిల-ఇల్లా-క-మిర్ - రబ్బిక-వల్లి-లమ్-తఫ్అల్-ఫమా-బల్లిగతరిసాలతహూ-వల్లాహు-య. అ-సిముక-మినన్ నాసి-ఇన్నల్లాహ-లాయహ్దిల్-ఖౌమల్-కాఫీరీన్.

67. ఓప్రవక్తా ! నీప్రభువునుండి నీకు పంపఁబడిన దాని అందఁజేయుము మఱినీవట్లు చేయనిచో దేవుని సందేశమును అందఁజేయని వాడవగుదువు. మఱియు దేవుడు ప్రజలనుండి నిన్ను రక్షించును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు అవిశ్వాసులైన జనులకు సన్మార్గము చూపఁడు.

వ్యా॥ 67. పూర్వ వాక్యములలో యూదుల విషయము చెప్పి ఇంక ఇస్లామ్ మతప్రచారములో ఏలాటి కొఱత చేయకూడదనియు దేవుని యొద్దనుండి వచ్చు సర్వ ధర్మములను ప్రచారము చేసి వానిని ప్రజలకు అందఁజేయవలెను. ఒకవేళ ఒక ధర్మమును అందఁజేయక (ప్రచారము చేయక) వదలి పెట్టినచో బొత్తిగనే దేవుని సందేశము అందఁజేయలేదు అను మాటవచ్చును.

అని నొక్కి దేవుడు పైగంబరుల వారితో పలుకుచున్నాడు. దేవుని సెలవు ననుసరించి హజ్రత్ రసూలువారు, 23. సం॥ వఱకు ఇస్లామ్ మత ప్రచారము చేసిరి. అందు ఏలాటి కొఱత చేయలేదు, విరోధులు ఎన్నియో హింసలు గావించిరి. కాని హజ్రత్ రసూలువారు లెక్కచేయలేదు. అందుకు దేవుడు నిన్ను ప్రజల కుట్రనుండి రక్షించెదనని సెలవిచ్చెను. అటులే దేవుడు అనేక సమయములలో పైగంబరుల వారిని కాపాడెను. పెక్కుమందిప్రాణశత్రువులుండియు రసూలువారు వధింపబడను లేదు. మఱియువారు పట్టువడునులేదు. కొందఱు అవిశ్వాసులు విశ్వసింపలేదు అని ఓప్రవక్త చింతపడవలదు. మీ యుద్యమము ప్రచారము చేయుట. సన్మార్గమును ప్రజలు నవలంబించునట్లు చేయుట దేవుని పని. తమ దుష్టస్వభావమును బట్టి చెడిన వారిని ఎవరైన ఏమి చేయగలరు. మత ప్రచారములో పట్టుదల, ఉత్సాహము, గలిగి విరోధుల నిదలకు జంకిక స్థిరముగ నుండవలెను.

68. ఖుల్-యాఅహ్లా-కితాబి-లస్తుమ్-అలాషైఇన్-హత్తా-తుఖ్ముత్ తౌరాత-వల్-ఇన్జీల-వమాఉన్జిల-ఇలై కుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-వలయజీదన్న-కసీరమ్-మిన్-హుమ్-మాఉన్జిల ఇలై క-మిర్-రబ్బీక-తుగ్గి యాన్-వకుష్సన్-ఫలా తాస-అలల్-ఖామిల్-కాఫిరీన్. 69. ఇన్నల్జీన-ఆమనూపల్లజీన-హదూ-వన్-సాబిడీన-వన్-నసారా మన్-ఆమన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-వఅమిల సాలిహన్-ఫలా-ఖాఫున్-అల్లెహిమ్-వలాహుమ్-యహ్-జనూన్.

68. ఓ గ్రంథముగలవారలారా! మీరు తౌరాతును ఇస్తీలును మఱియు మీప్రభువునుండి మీకు పంపబడిన దానిని మీరు స్థిరముగ ననుసరింప నంతవఱకు మీరు ఏమతమార్గమందును లేనివారగుదురు అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము. మఱియు నీప్రభువునుండి నీకొసంగబడిన దాని వలన వారిలో పెక్కుమందికి అవిధేయతయును తిరస్కారమును మఱి హెచ్చుగా నగును. కావున అవిశ్వాసులైన జనుల విషయము నీవు చింత చేయకుము. 69. నిశ్చయముగ ముస్లాములైన వారును, యూదులైనవారును, సాబియీయులును, నసానీయులు, ఎవరైననుసరే దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిరేని వారికెట్టి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండనేరదు.

వ్యా॥ 68. తౌరాతును ఇస్తీలును, ఖురానె షరీఫును అనుసరింప నంత వఱకు ఎవరును నిజమైనభక్తులుకానేరరు. కావున యూదులును క్రైస్తవులును ఖురాను గ్రంథమును విశ్వసించి దాని ననుసరించియే తీరవలెను. వారు తమ

దేవుడుచే విశ్వసింపనిచో వారు విశ్వసింప లేదే అని చింత పైగంబరులవారికి నుండరాదు అని దేవుని నెలవయ్యెను. 69. వట్టి మాటలతో మోక్షము లభింపదు. ఎవరైనను సరే దేవునిని యాతని ప్రవక్త లందఱిని దేవుడు పంపిన సర్వ గ్రంథములను కర్మల తీర్పుకొఱకు రానున్న తీర్పు దినమును నమ్మి సత్కార్యములు చేసిన వారికి నుక్తి లభించును. వారికి ఏలాటి నరకము వలని భయముగాని దుఃఖముగాని యుండదు. ఎవరైన దేవుడు పంపిన నిజమైన ఒక్క ప్రవక్తను తిరస్కరించినను విశ్వాసము చెడి అవిశ్వాసులకు లభించు నరక బాధ వారికి లభించును. సాబీయీనులు నక్షత్రములను పూజింపవారు. కావున హజ్రత్ ముహమ్మదు వారిని నమ్మని వారగు యూదులును ససానీలు (కైస్తవు) లును మొదలగువారు తమ మోక్షమునకై కృషి సలుపవలెను.

70. లఖద్-అఖజ్నా-మిసాఖ-బనీ-ఇస్రా-ఈల-జఅర్ సల్నా- ఇల్లైహిమ్-రుసులన్-కుల్లమా-జాఅహుమ్-ర సూలుమ్-బిమా-లాతహ్వ-అన్-ఫుసుహుమ్-ఫర్ఖిన్-కజ్జబూ-వఫరీఖిన్-యఖ్తులూన్. 71. వహసీబూ అల్లా తకూస - ఫిత్నతున్-ఫఅమ్మా-వసమ్మా-సుమ్మతాబల్లాహు-అల్లైహిమ్-సుమ్మ అమ్మా - వసమ్మా-కసీరుమ్-మిన్ హుమ్-వల్లాహు-బసీరుమ్-బిమా-యఅ-మలూన్.

70. ఇస్రాయిీలు సంతతి వారితో మేము నిబంధనను 'పుచ్చుకొంటిమి. మఱియు వారియొద్దకు ప్రవక్తలను పంపితిమి. వారికిష్టములేని విషయములను ప్రవక్తలు వారియొద్దకు దెచ్చునపుడెల్ల వారు కొందఱిని తిరస్కరించిరి. మఱి కొందఱిని చంపిరి. మఱియు వారు తమకు ఏలాటి శిక్షగలుగదని తలచిరి. కావున వారు అంధులైరి. మఱి చెవిటివారైపోయిరి. ఆ పిదప దేవుడు వారి త్తమాపణను అంగీకరించెను. మరల వారిలో పెక్కురు అంధులును చెవిటివారును అయిపోయిరి. మఱియు వారు చేయు కర్మలను దేవుడుచూచుచునేయున్నాడు.

వ్యా|| 70. పై వాక్యములలో మోక్షమునకు మార్గము సూచింపఁబడి యెను. దాని ననుసరించి ఇస్రాయిీలియులను చరణము (అసులు)నుచూడవలెను. దేవుడు ప్రవక్తల మూలమున ఇస్రాయిీలియులతో మేము దేవునికి విధేయులై ధర్మములను అనుసరింతుమని నిబంధన తీసికొనియుండెను. వారియొద్దకు అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. ఇస్రాయిీలియులు తమకు ఇష్టములేని ధర్మములను ప్రవక్తలు బోధించినచో దానిని వినక తిరస్కరించి ప్రవక్తలతో కొందఱిని తిరస్కరించి మఱికొందఱిని చంపిరి. అట్లు అక్రమములుచేసియు పరలోకములో శిక్షయు ఇహలోకములో దానిచెడుఫలితమును లభింపఁజేసి తలచి భ్రమపడిరి. మఱి దేవునివాక్యములను చూడకవినక అంధులును చెవిటివారును

రును అయిపోయిరి. యూదులు గావించిన దుష్టత్వమునకు ఫలితముగ బకై నసరు అనురాజు వారినిజయించి వారినిబానిసలుగఁ జేసివెట్టెను. కొన్నియేండ్లకు తరువాత కొందఱు పారసీక రాజుల యత్నమువలన యూదులు తమ హీనదశ నుండి ముక్తిపొంది జెరూసలేము (జెరూజలేమ్) వచ్చి చేరిరి. అపుడు వారు తమ పాపములనుండి తమ పాపణకొరగా దేవుఁడు తమించెను. కాని మరలవారు తమ పూర్వపు దుష్టత్వమును చేయుచు జక్రియా, యహ్య ప్రవక్తలను చంపిరి. ఏసుక్రీస్తును దూషించి చంప యత్నించిరి. వారి కర్మలను దేవుఁడు చూచుచు నే యున్నాఁడు. వారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. కావున వారు మసల్మానులకు లొంగి తమ పాపములను అనుభవించుచున్నారు.

72. లఖుద్-కఫరల్లజీన-ఖాలూ-ఇన్నల్లాహ-హువల్-మసీహుబ్బు-మర్త్య మ-వఖాలల్-మసీహు-యాబసీ-ఇస్రాయిల-బుదుల్లాహ-రబ్బీ-వరబ్బకుమ్ - ఇన్నహూ-మన్-యుమ్-రిక్-బిల్లాహి-ఫఖద్-హ్రమల్లాహు-అలైహిల్-జన్నత వ-మావా-హున్నారు-వమా-లిజ్జజాలిమీన-మిన్-అన్-సార్. 73. లఖుద్-కఫరల్ల జీన-ఖాలూ-ఇన్నల్లాహ-సాలిసు-సలాసతిన్-వమామిన్-ఇలాహిన్-ఇల్లా - ఇలా హున్-వాహిదున్-వఇల్-లమ్-యన్-తహూ-అమ్మా-యఖూలూన-లయమస్- సన్నల్లజీన-కఫరూ-మిన్-హుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 74. అఫలా-యతూబూన- ఇలల్లాహి-వయస్-తగ్-ఫిరూనహూ-వల్లాహు-గఫూరుక్-రహీమ్. 65. మల్- మసీహుబ్బు-మర్త్యమ-ఇల్లారసూలున్-ఖుద్-ఖులత్-మిన్-ఖబ్-లి-హిర్-రుసులు- వడ్డమ్మహూ-సిద్దిఖతున్-కానా-యాకులా-నిత్-తఆమ-ఉన్-జుర్-కైఫ-నుబయ్యి ను-లహుముల్-ఆయాతి-సుమ్మన్-జుర్-అన్నాయూఖూన్. 76. ఖుల్-అతల్- బుదూన-మిన్-దూనిల్లాహి-మాలా-యమ్-లికు-లకుమ్ జర్రన్-వలానఫ్ - అన్- వల్లాహు-హువస్-సమీఉల్-అలీమ్. 77. ఖుల్-యా-అస్-లల్-కితాబి-లా తగ్-లూ-ఫీదీనికుమ్-గైరల్-హాఖ్-ఖవలా-తల్-తబిడీ-అహ్-వాఅ - ఖామిన్- ఖుద్-జల్లా-మిన్-ఖబ్బు-వఅజల్లా-కసీరన్-వజల్లా-అన్ - సవాఇస్ - సబీల్.

72. మర్త్యము కుమారుడను ఏసీ దేవుడు అని పలికినవాని నిశ్చయముగ అవిశ్వాసులైరి. మఱియు ఓ యిస్రాయిలీయులారా! నాప్రభువును మీ ప్రభు

వునునగు దేవుని పూజింపుడు. ఎవడు దేవునికి సాటి కల్పించునో అట్టివానికి దేవుడు స్వర్గము నివేధించెను. మఱి వాని నివాసము నరకము. మఱియు పాపులకు సహాయముచేయువాడెవడును లేడు అని ఏసుక్రీస్తు పలికియుండెను. 73. ముగ్గురిలో దేవుడు మూడవవాడు అని పలికినవారు నిశ్చయముగా అవిశ్వాసులైరి వాస్తవములో దేవుడు ఒక్కడేను. మఱి వారు తమ పలుకులను మానుకొననిచో వారిలో అవిశ్వాసమందున్నవారికి బాధాకరమైన శిక్షగలదు. ఎందుకు వారు దేవునివంక తిరిగి తమ పాపములకు తక్షణపాణ కోరరు? మఱి దేవుడు త్సమించువాడును, దయగలవాడును. 75. మర్యము పుత్రుడగు ఏసు ఒకప్రవక్త మాత్రమేను. ఆతనికి పూర్వము అనేకులు ప్రవక్తలు గడచిపోయిరి. మఱియు ఆతని తల్లి భక్తురాలు (వలీ) వారిద్దఱును అన్నము తినుచుండినవారేను. చూడుము మేము వారి కెట్లు సూచనలు దెలుపుచున్నారమో మరల వారెట్లు వెనుకకుఁ దిరిగిపోవుచున్నారో చూడుము. 76. ఏమి మీరు దేవునివదలిపెట్టి మీకు కీడుగాని మేలుగాని చేయలేనట్టిదానిని పూజించుచున్నారా అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. మఱియు సర్వము వినుచు సర్వము నెఱుంగునట్టివాడే దేవుడు. ఓ గ్రంథముగలవారలార! అధర్మముగా మీరు మీమత విషయములలో అతిశయించిపోకుడు. పూర్వము ఎవరు సన్మార్గము తప్పిపోయి అనేకులను సన్మార్గమునుండి తప్పించిరో అట్టి దుర్మార్గులు కోరికలను మీరు అనుసరించి పోకుడు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 72. ఇక నసానీ (క్రైస్తవుల) విశ్వాసమునుగూర్చి చెప్పుబడుచున్నది. క్రైస్తవులు ప్రవక్తయగు ఏసుక్రీస్తును దేవుడు అని పలుకసాగిరి. అట్లు పలుకుట విశ్వాసమునకు విరుద్ధము. ఏసుక్రీస్తు ప్రవక్త మానవుడు దేవుని ప్రవక్త మాత్రమే. దేవుడు ఒక్కడే. ఆతడు నాప్రభువును మీప్రభువును. ఆతనినే పూజింపవలెను. ఆతనికి సాటి కల్పించువారికి స్వర్గము లభింపదు. వారికి నరకనివాసమే లభించును. అట్టి పాపులకు ఏ గురువును, ప్రవక్తయును తోడు పడజాలడు. వారిని నరకమునుండి తప్పింపజాలడు. దేవునికి సాటి కల్పించుట (షిర్కు) చాల ఘోరమైన పాపము. దాని ఫలితము నరకనివాసమే అని ఏసుక్రీస్తు పలికెను. 73. క్రైస్తవులు మర్యము, ఏసుక్రీస్తు, దేవుడు దేరి ముగ్గురు దేవుళ్ళు. అందు దేవుడుకూడ ఆ ముగ్గురిలో చేరిన మూడవవాడు అని పలుకుచు త్రిమూర్తిత్వమును విశ్వసించుదురు. ఇట్లుపలికి విశ్వసించుట అవిశ్వాసమే. దేవుని యేకత్వమును తిరస్కరించునట్లుగును. దేవుడు ఒక్కడే. ఆతడుదప్ప వేరుదైవము లేడు. ఒకటి మూడు, మూడు ఒకటి అని నాదించుట విరుద్ధమైన విషయముగదా! ఇట్టి తప్పు విశ్వాసములను వారు మానుకొననిచో

పరమునందు నరకబాధలకు పాలగుదురు అని హెచ్చరింపఁబడియెను.⁷⁴ తప్పు విశ్వాసమును మానుకొని నిజమైన భక్తితో దేవునితో యమాపణకొరిగినచో దేవుఁడు యమించి యనుగ్రహించును. వారల్లు ఎందులకుచేయరు? అట్లుచేయుట వారికి మంచిది అని యిందు ప్రోత్సహముగలదు. 75. ఏసుక్రీస్తునకు పూర్వము అనేకులు ప్రవక్తలు గడచియున్నారు. వారందఱును దేవుఁడు ఒక్కఁడే అని ప్రకటించిరి. అటులే ఏసుక్రీస్తుకూడ దేవునికి భక్తుడైన ఒక్క ప్రవక్త. పూర్వపు ప్రవక్తలకంటె ఆయన మించిపోలేదు. కావున క్రీస్తు దేవుఁడని విశ్వసించుట సరికాదు. ఆతని తల్లి బీబీ మర్యము దేవునిని విశ్వసించిన భక్తురాలు (వలీ). తల్లి కుమారు లిద్దఱును, సాధారణ మానవులవలె అన్నము తినుచుండినవారు. ఆశలిదప్పలకు లోనైన మానవులు దేవుఁడెట్లు కాగలరు? అది యసంభవము. కావున మానవులను దేవునిగా భావింపరాదు. సర్వము దేవునికి లోనైయున్నది. ఆతనికి మించినది యెద్దియునులేదు. దేవుఁడు బోధించు స్పష్టమైన విషయములను వినియు సన్మార్గము తప్పి తప్పుత్రోవనుపోవుట మానవుల దురదృష్టముగదా! 76. లాభనష్టములు, కీడుమేళ్లుచేయలేని శక్తిహీనులను ఆరాధించుట మానవులకుఁ దగదు. సర్వమును విని, సమస్తమునుదెలిసికొనునట్టి లాభనష్టములు కల్పించునట్టి సర్వశక్తిగలిగినవాఁడే దేవుఁడు అగును. కాని శక్తిహీనులు, అక్కఱగలవారు దేవుఁడు కానేరరు. 77. మత విషయములలో అతిశయించిపోఁగూడదు. హద్దులలోనే యుండవలెను. తమయిష్టానుసారముగ ధర్మములలో హెచ్చుతగ్గులు చేయరాదు. క్రైస్తవులు, ఏసుక్రీస్తును గౌరవించి ప్రవక్త పదవినుండి తీసికొనిపోయి దేవునిగానే భావింపసాగిరి. ధర్మముగా అనుభవింపవచ్చును అను వస్తువులను వదలి వైరాగ్యముకూడ వహింపసాగిరి. గ్రంథము (ఇస్సీలు) లో గల ధర్మములను అనుసరింపవలెను. దారితప్పిపోయి దుర్బోధన చేయునట్టి దుర్మార్గుల మాటలను అనుసరింపఁగూడదు. అసలు బైబిలులో దేవునికి నాటి కల్పింపవచ్చును అని లేకుండెను. విగ్రహారాధకులను చూచి పోలూను, ఆతప్పు విశ్వాసము కల్పించెను. ఆవిదవ అందఱు దాని ననుసరింపసాగిరి.

78. లుఇ-నల్లజీన-కఫరూ-మిమ్-బనీ-ఇస్రా-ఈల-అలా-నిసా-ని-దావూద-
 వ-ఈసబ్బ-మర్కష-జాలిక-బిమా-అసౌ-వకానూ-యఅ-తదూన్, 79. కానూ-
 లాయత-నా-హౌన-అమ్-మున్ కరిన్-ఫ-అలూహు-లబీస-మాకానూ-యఫ్ - అ-
 లూన్. 80. తరా-కస్రీగమ్-మిన్-హుమ్-యతవలై-నల్లజీన-కఫరూ-లబీస-మాఖిద్ద-
 మత్-లహుమ్-అన్-ఫుసుహుమ్-అన్-సఖితల్లాహు-అలైహిమ్-ఫఫిల్-అజాబి-

హుమ్-ఖాలిదూన్. 81. వలె-కానూ-యూమినూన-బిల్లాహి-వన్-నబియ్యి -
 వమా-ఉన్-జిల-ఇల్లెహి-మత్-తఖజూ-హుమ్-బే-లియాఅ-వలాకిన్న- కసీరమ్-
 మిన్-హుమ్-ఫాసిఖూన్.

78. ఇస్రాయిలియులలో అవిశ్వాసులైనట్టివారు దావూదు మఱియు
 మర్కము పుత్రుడగు ఏసుమూలమున శపింపబడిరి. ఇది వారు అవిధేయతగలిగి
 నియమములను అతిక్రమించుటవలన గలిగెను. 79. వారు కావించుచున్న పాప
 కార్యములను ఒకరికొకరు నివేదింపకుండిరి. వారు చేయుచుండినది చాల చెడ్డది.
 80. వారిలో పెక్కుమంది, అవిశ్వాసులతో సఖ్యము చేయుటను నీవు చూచు
 చున్నావు. వారు తమకొఱకు ముందుగానే పంపుకొన్నది చాలచెడ్డది. అదియే
 మన వారిపై దేవునికి కోపముగలిగెను. మఱియు వారు శాశ్వతముగ నరకబాధ
 లోనే యుందురు. 81. మఱియు దేవునియందును, ప్రపక్తయందును ఆతనికిపంప
 బడినవానియందును వారికి విశ్వాసమేయుండినచో వారు అవిశ్వాసులను సఖ్యు
 లుగాఁ జేసికొనియుండరు. కాని వారిలో చాలమంది అవిధేయులుగా నున్నారు.

వ్యా॥ 78. ఇస్రాయిలియులు, యూదులు మొదలగువారిలోని యవి
 శ్వాసులు తమ దుష్టస్వభావమునుబట్టి దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరింపక అవిధే
 యులై యతము హద్దులను మీటిపోవుచుండిరి. వారు చేయుచుండిన పాపకార్య
 ములును అన్యాయములును హద్దు మీటినవి. అందుచేతనే దేవుఁడు తన గొప్ప
 ప్రపక్తలగు దావూదు ఏసు వారి మూలమున ఇస్రాయిలియులను శపించి తన
 యనుగ్రహమునుండి వారిని తొలగించెను. దానికి ఫలితముగ వారు దేవునికోప
 మునకు పాత్రులై అనేక బాధలకు పాత్రైరి. 79. యూదులు పాపకార్యములను
 చేయువారిని నివేదింపక వారితోనే కలిసి మెలసియుండిరి. ఏదైన ఒకజాతిలో
 పాపములు చెలరేగునపుడు వాని నివేదించువారు లేనపుడు ఆ పాపముల ఫలి
 తము అందఱికి లభించి జాతియంతయు హీనదశకు పాలగును. 80. మదీనాలోని
 యూదులు తమ దుష్టస్వభావముచే మురల్మానుభక్తులకు విరోధముగ మక్కా
 లోని విగ్రహారాధకులగు అవిశ్వాసులతో సఖ్యముచేసికొని ముసల్మానులతో
 యుద్ధముచేయుటకు పూనిరి. ఇట్టి పాపకార్యములు చేయుటవలన దాని ఫలి
 తము వారికి దేవుని కోపమును, నరకములోని శాశ్వతబాధయును లభించును.
 81. యూదులకు దేవునియందును, హజ్రత్ ముహమ్మదువారియందును దేవుఁ
 డుపంపిన సందేశమునందును నిజమైన విశ్వాసమున్నచో ముసల్మానులను వదలి
 వారు దేవుని విరోధులగు అవిశ్వాసులతో సఖ్యముచేయరు. కానివారిలో పెక్కు
 మంది దేవునియాజ్ఞలను మీటిపోయి అవిధేయులై యున్నారు. అందువలననే
 ముసల్మానుల సఖ్యమువదలి కాఫర్లతో స్నేహము కడుపుకొనుచున్నారు.

* వీడవ కాండము *

82. లతజిదన్న-అషద్దన్నాసి-అదావతల్-లిల్లజీన-ఆమనుల్-యహూద
 వల్లజీన-అప్రకూ-వలతజిదన్న-అభ్రబహుమ్-మవద్దతల్-లిల్లజీన-ఆమ-నుల్లజీన -
 ఖాలూ-ఇన్నా-నసారా-జాలిక-బి-అన్న-మిన్-హుమ్-భిస్సీ-సీన-వరుహానన్-
 వలన్నహుమ్-లాంసు-తక్-బిరూన్. *83. వఇజా సమిడ్జ-మాఉన్ జిల-ఇలర్ -
 రసూలి-తరా-అఅ-యున హుమ్-తఫ్జు-మినద్-దమి-మిమ్మా-అరఫూ - మిన్ త-
 హాభి-యఖూలూన-రబ్బనా-ఆమన్నా-ఫక్-తుబ్-నా-మఅష్ - షాహిదీన్.
 84. వ-మాలనా-లానూమిను-బిల్లూహి-వమా-జూఅనా-మినల్-హాభి - వనత్
 మఉ-అన్-యుద్-ఖిలనా-రబ్బనా-మఅల్-ఖామిస్-సాలిహీన్. 85. ఫఅసా-
 బహుముల్లాహు-బిషూ-ఖాలూ-బిన్నాతిన్-తజ్జి-మిన్-తవ్-తి-హల్-అన్ హూ -
 ఖాలిదీన-ఫీహి-వ-జాలిక-జూఉల్-మక్-సిసీన్. 86. వల్లజీన-కఫరూ - వకజ్-
 జబూ-బి-ఆయాతినా-ఉలాఇక-అన్-హూబుల్-జహీమ్.

82. మనుష్యులందఱిలోను మసల్మానులకు చాలవిరోధులైనవారలుగ
 యూదులను, విగ్రహారాధకులను నీవు పొందుదువు. మఱియు ప్రజలలో మస
 ల్మానులకు ప్రేమలో చాల దగ్గఱగ నుండువారలుగ మేమునస్రానీయులము అని
 చెప్పవారిని నీవు పొందుదువు. ఇదియెందుకనగ, నస్రానీలలో విద్వాంసులును
 భక్తులును గర్వమువహింపనివారును ఉండుటచేతను. 83. మఱియు ప్రవక్తకు
 పంపఁబడినదానిని వారు వినునపుడు, వారు సత్యము తెలిసికొనినందున వారి
 కన్నులనుండి నీరు కారుటను నీవు చూచెదవు. వారు ఓహోప్రభువా! మేము విశ్వ
 సింఛితిమి. కావున మమ్ము విశ్వాసుతోకూడఁజేర్చి వ్రాయుము. 84. మఱియు
 మేము దేవునిని, మాయొద్దకు వచ్చిన సత్యమును విశ్వసింపకుండుటకు మా కే
 నైనది? మఱియు మాప్రభువు మమ్ము పుణ్యాత్ములతోఁగూడ చేర్చి (స్వర్గ
 ములో) ప్రవేశింపఁజేయునని మాకు ఆశయముగలదు అని వారు పలుకుచున్నారు.
 85. వీడవ వారు పలికిన దానికి ఫలితముగ దేవుఁడు కాలువలు ప్రవ
 హించు స్వర్గవనములు వారి కొసంగెను. అందు వారు శాశ్వతముగా నుందురు.
 మఱియు పుణ్యములు చేయువారికి ఫలితమున్నది. 86. మఱియు ఎవరు అవి
 శ్వాసులై మా సూచనలను తిరస్కరింతురో అట్టి వారు సరకనివాసులు.

వ్యా॥ 82 : 84. ఈవాక్యములలో యూదులును, విగ్రహారాధకులును

ముసల్మానులయెడ వహించిన విరోధము తెలుపఁబడినది. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారికిని వారి శిష్యులకును, మక్కా కాఫర్లు అనేక బాధలుపెట్టిరి. అందుచేత పెక్కుమంది ముసల్మానులు అబిసీనియాకు వలసపోయిరి. తుదకు హజ్రత్ పైగంబరులవారుకూడ తమ జన్మభూమియగు మక్కాపురమునువదలి మదీనా పురమునకు పోయిరి. అక్కడకూడ మక్కా కాఫర్లు ముసల్మానులను శాంతిగ నుడనియ్యలేదు. వారికి తోడుగ మదీనాలోను దానికి చుట్టుపట్లనున్న యూదులును హజ్రత్ పైగంబరులవారికి విరోధులైరి. యూదులు పైగంబరులవారికి అన్నములో విషముపెట్టిరి. తెలియకుండ రసూల్ వారిపై బండవైచి చంపవలె నని కుట్రచేసిరి. జాలవిద్యలు చేసిరి. పన్నరాని కుట్రలు పన్నిరి. నస్రసానీలు (క్రైస్తవులు) ముసల్మానుల అభివృద్ధిని చూచి సహింపలేకున్నను వారిలో పెక్కుమంది మృదుహృదయులును, భక్తులును, విద్వాంసులును, గర్వములేని వారును ఉండిరి. అందుచేతనే అబిసీనియారాజును, రోమనురాజు (ఫైసరె రూమ్)ను, ఈజిప్టురాజగు మఖోఖీస్, పైగంబరువారి యుత్తరములను గౌరవించిరి. అబిసీనియారాజు ఇస్లాక్స్లో చేరెను. అచ్చటనుండి డెబ్బదిమంది ముసల్మానులైన క్రైస్తవులు పైగంబరులవారియొద్దకు వచ్చియుండిరి. అపుడు వారు ఖరానె షరీఫును విని భయభక్తులతో కన్నీరు కార్చుచు నోటినుండి మేము విశ్వాసులము అను భక్తితోకూడిన పలుకులు పలుకసాగిరి. వీరి విషయమే 83, 84 వ వాక్యములలో చెప్పఁబడినది. విశ్వాసమునకు ఫలితము స్వర్గనివాసము అని తెలుపఁబడియెను. క్రైస్తవులలో విద్య, భక్తి, వినయమున్నయెడల వారు ముసల్మానులతో మంచి సంబంధముంపఁగలరు. ఆ సుగుణములులేని నామమాత్ర క్రైస్తవులు అచఁబడు పెక్కుమంది ముసల్మానుల మతముపై చాల ద్వేషము చూపుచు ముసల్మానులను నశింపఁజేయుటకు యత్నించుచున్నారు. కాని ముసల్మానులు నిజమైన ఇస్లామ్ భక్తిని గలిగియుండునంతవఱకు వారి విరోధులు వారి కే హానియును చేయఁజాలరు. కావున ముసల్మానులందఱు ఖరానె షరీఫులోని ధర్మము లనుగ్రహించి వారి ననుసరించి హజ్రత్ పైగంబరువారి నడవడికను, సంపూర్ణముగ ననుసరింపవలెను. 86. ఇందు అవిశ్వాసులకులభింను ఫలితము చెప్పఁబడినది:

87. యాఅయ్యుహల్లజీన-ఆమనూ-లాతుహ్రిమూ-తయ్యిబాతి-మాఅహ్ లల్లాహు-లకుమ్-వలాతఅ-తదూ-ఇన్నలాహ-లాయుహిబ్బుల్-ముఅ-తదీన్. 88. వకులూ-మిమ్మా రజఖ-కుముల్లాహు-హాలాన్-తయ్యిబన్-వత్త-ఖుల్లాహ్-అల్లజీ-అన్తుమ్-బిహీ-మూబు-నూన్.

87. ఓ విశ్వాసులారా! దేవుడు మీకొకటకు హలాల్ (ధర్మముగా) చేసిన మంచిపదార్థములను మీరు నివేదించి కొనకుండు. మఱి మితము మీటి పోకుండు. మితము మీటి పోవువారిని దేవుడు నిశ్చయముగ ప్రేమింపఁడు. 88. మఱియు దేవుడు మీకొసంగిన ధర్మ (హలాల్) పదార్థములను భుజింపుండు. మఱియు మీరు విశ్వసించియున్న దేవునికి భయపడుండు.

వ్యా॥ 87:88. ఈవాక్యములలో ముసల్మానులు ఏలాగు ధర్మములైన మంచి పదార్థములను ఉపయోగింప వలెనో బోధింపఁబడినది. నస్రానీలు ధర్మములైన పదార్థములను నిషిద్ధము (హారామ్) చేసికొని వైరాగ్యము (నిహ్బనియత్) వహించి యుండిరి. అట్లువలదు. దేవుడు ధర్మముగాఁ జేసిన పదార్థములను మితముగా ననుభవింపవలెను. వైరాగ్యము వహింపరాదు. కాని యేదైన సభ్యమునకుఁ గాను వదలిన అది వైరాగ్యములోఁ జేరదు. యూదులు ఇహలోక భోగములలో మునిగి ధర్మమును అధర్మమును తెక్కచేయక దేవుని యందలి భక్తిని వీడిన వారైరి. అట్లు ముసల్మానులు ఇహలోక భోగములలో పడి దేవుని యందలి భయభక్తులను వదలరాదు. ధర్మముగా లోక సౌఖ్యములను అనుభవించును దేవునికి భయపడును నుండవలెను. ఇదియే మితమైన మధ్యమార్గము.

89. లాయుఆ-ఖిజుకునుల్లాహు-బిల్-లగ్వి-ఫీ-ఐమానికుమ్ - వలాకిన్ - యుఆఖిజుకుమ్ - బిమా-అఖిత్ - తుముల్ - ఐమాన-ఫకఫ్ - ఫారతుహూ- ఇత్ ఆము- అషరత్ - మసాకీన మిన్-బాసతి-మాతుత్ ఇమానఅహాలికుమ్ బా-కిస్స్-తుహుమ్ బా-తప్రీ-దు-రఖితి-ఫసుల్-లమ్ యజిద్ - ఫసియాసు-సలాసతి - అయ్యామిన్-జాలిక-కఫ్ ఫారతు-ఐమానికుమ్-ఇజా-హాలఫ్-తుమ్-వహ్-జూ - ఐమానకుమ్-కజాలిక-యుబయ్యునుల్లాహు-ఆయాతిహీ-అల్లకుమ్ తమ్కురాన్.

89. మీరు ఉద్దేశము లేకుండఁ జేసిన ప్రమాణములను గూర్చి దేవుడు మిమ్ము పట్టఁడు. కాని మీరు నిశ్చయించి మనఃపూర్వకముగాఁ జేసిన ప్రమాణముల గూర్చి మిమ్ముపట్టను. కావున దానికి పరిహారముగ మీరు మీ గృహములకు పెట్టునట్టి మధ్యమమైన యాహారము పదియంది బీదలకు పెట్టవలెను. లేక పదియంది బీదలకు వస్త్రము లియ్యవలెను. లేక ఒక బానిసను వదలి పెట్టవలెను. (ఆజాద్ జేయవలెను.) మఱియు ఎవరికి శక్తి లేదో వారు మూడు దినములు ఉపవాస ముండవలెను. ఇది మీరుచేయు శాసనకు పరిహారము. మీరు చేయు ప్రమాణములను కాపాడుండు. మీరు కృతజ్ఞులై యుండుటకై యిట్లు దేవుడు తన యాజ్ఞలను మీకుఁ దెలుపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 89. కొండలు ఉద్దేశము లేకుండనే నిష్ప్రయోజనముగ దేవుని తోడు అని ప్రమాణము (ఖసమ్) చేయుదురు. దానిని దేవుడు పట్టుడు. అనగా దానివలన పాపము కలుగదు. దానికి పరిహారము (కఫ్ఫారా) లేదు. కాని బుద్ధి పూర్వకముగ నుద్దేశించి దేవునితోడు అని ప్రమాణము చేసినచో ఆప్రమాణము ను నెఱవేర్చవలెను. ఏదైన కారణముచే నెఱవేర్చక పోయినచో దానికి పరిహారము (కఫ్ఫారా) చేయవలెను. పదిమంది బీదలకు అన్నము పెట్టవలెను. లేక పదిమంది వేదలకు వస్త్రములు దానముచేయవలెను. ఒక్కొక్క- బీదవానికి ఒక షరాయియును ఒక యంగీయును లేక ఒక లుంగీ మఱియు ఒక దుప్పటి ఇయ్యవలెను. లేక ఒక బానిసను స్వేచ్ఛాపరునిగ (ఆజాద్) చేయవలెను. పై వివరింపబడిన పరిహారములు చేయలేని వారువరుసగ మూడు దినములు ఉపవాసము (రోజా) ఉండవలెను. వీలైనంత వఱకు ప్రమాణము చేయకుండుట నుంచిని. ప్రమాణము చేసినచో దాని నెఱవేర్చవలెను నెఱవేర్చలేని స్థితిలో పరిహారము (కఫ్ఫారా) చేయవలెను. ఇట్లు ప్రమాణములను కాపాడవలెను. దేవుడు తన అనుగ్రహము వలన తన ధర్మములను భక్తులకు తెలుపుచున్నాడు. కావున భక్తులు దేవుని యెడ కృతజ్ఞులై యుండవలెను.

90. యాఅయ్యుహ్-అల్లజీన-ఆమనూ-ఇన్న-మల్-ఖిమ-వల్-మైసిరు-వల్-అన్-సాబు-వల్-అజ్లాము-రిజ్-సుమ్-మిన్-అమలిష్-మైతాని-ఫజ్-తనిబూహు-లఅల్లకుమ్-తష్-కురూన్. 91. ఇన్నమా-యరీదుష్-మైతాను-అన్-యూఖిఅ-బైనకుముల్-అదావత-వల్-బిగ్జాఅ ఫిల్-ఖిమి-వల్-మైసిరి-వయసుద్దకుమ్-అన్-జి-క్రిల్లాహీ-వఅనిస్-సలాతి-ఫహల్-అన్తుమ్-మన్తహూన్. 92. వఅతీఉల్లాహ-సఅతీ-ఉర్-రసూల-వహ్-జరూ-ఫఇన్-తవల్-లైతుమ్-ఫఅలమూ-అన్నహూ-అలారసూలినల్-ఖిలాగుల్-మబీన్. 93. లైసఅల్లజీన-ఆమనూ-వఅమి-లున్-సాలిహీతి-సుమ్మత్-తఖా-వఅమనూ-సుమ్మత్ తఖా-వ-అహ్-సనూ-వల్లాహు-యుహిబ్బుల్-మహ్-సినీన్.

90. ఓ విశ్వానులార! సారాయి జూదము విగ్రహములు శుకనమునకు గారు ఎత్తుబాణము లన్నియు అసహ్యమైన సైతాను పనులు. కావున మీరు ముక్తి పొందుటకై వానినుండి తొలగి యుండుడు. 91. సారాయి జూదముల మూలము న మీమధ్య విరోధమును వైరమును కలిగించుటకును మిమ్ము దేవుని ధ్యానమునుండియు నమాజునుండియు తొలగించుటకును సైతానుకొరుచున్నాడు.

కావున మిరిపుడైనను మానుకొనుదురా! 92. దేవునికి విధేయులుకండు. మఱి ప్రవక్త యాజులను అనుసరింపుండు. మఱి భయపడుచుండుండు. దేవుని మిరువెను దిరిగినచో స్పష్టముగా ధర్మప్రచారము చేయుటయే మాప్రవక్త విధియని తెలిసికొనుండు. 93. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారు ఇంక మీదను వారు భయపడి నమ్మిన సత్కార్యములు చేసినంత భయపడి విశ్వసించినవల భయపడి పుణ్యకార్యములు చేసినపుడు దీనికిముందు వారుభుజించిన దానివలన వారికిపాపములేదు. మఱియు దేవుండు సత్కార్యములు చేయువారిని ప్రేమించును.

వ్యా॥ 90. సారాయి మొదలగు మత్తుపదార్థములు ఈ వాక్యమునందు సంపూర్ణముగ నిషేధింపబడినవి. మద్యపానము జూదము విగ్రహారాధన రాజ్యోవు మంచి చెబ్బరుల గూర్చి విగ్రహముల నెదుటనుండు బాణములను ప్రయోగించుట చాల అసహ్యములైన సైతాను పనులు. దీనిని ముసల్మానులు సంపూర్ణముగ మానుకొనవలెను. మద్యపానము వలన బుద్ధిచెడి ధనముపోయి జగడములు సంభవించును. దానివలన అనేక పాప కార్యములకు పాల్గొనును. దైవభక్తి చెడును. అటులే జూదములోను ధననష్టము తగవులు దేవునిని మఱచిపోవుట మొదలైన పాపములు సంభవించును. జూదమాడువారు దానిలో నిమగ్నులై దేవుని ధ్యానము నమాజును వదలి పెట్టుదురు. మఱి ఇతర కార్యములను గూడ వదలి పెట్టుదురు. కావున ఇప్పుడైనను మానుకొనుదురా! అనగాఁ హజ్రత్ పైగంబరువారి శిష్యులు విని మేము మానుకొంటిమి అని పలుక సాగిరి. దాని ఫలితముగ మదీనాపురము నంతటను ముసల్మానులు పాపవేసిన సారాయి కాలువలుగ ప్రవహించెను. అప్పటినుండి ముసల్మానులందఱును మద్య పానము మానుకొనిరి. 92. దేవుండు నిధించు ధర్మములను హజ్రత్ రసూరు వారు ఆజ్ఞాపించు ఆజ్ఞలను ముసల్మానులు అనుసరింపవలెను. అనుసరింపనిచో వారిదే నష్టమగును, కాని ప్రవక్త పని దేవుని ధర్మములను మానవులకు అందఁ జేయుటయే. మానవుల అవిధేయతకు ప్రవక్త జవాబుదారి కాదు. 93. సారాయి నిషేధింపబడక ముందు దానిని త్రాగిన ముసల్మానులకు పాపమున్నదా అని ముసల్మానులు ప్రశ్నించిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యఁ బడినది, నిషేధము నకు పూర్వము మత్తు పదార్థములు సేవించిన వారికి నెట్టి పాపములేదు. వారు ఇంకమీదను భక్తి మార్గములో స్థిరముగా నుండి దానియందు సంపూర్ణములై దేవుని ప్రీతికి పాత్రులు కావలెను. సత్కార్యములు చేయు వారిని దేవుండు ప్రేమించును. కావున ముసల్మానులు సదా సత్కార్యములు చేయుచుండవలెను.

94. యాఅయ్యు-హల్లజ్జిన-అమనూ-అయబ్-లువన్నకుమల్లాహు-బిషై

ఇమ్-మినన్-నైది-ననాలుహూ-బిదీ-కుమ్-వ-రిమా-హుకుమ్-లియత్ - లమల్లా
 హు-మన్-యఖా-ఫుహూ-బిల్-గైబి-ఫమనిత్-తదా-బిఅ-దజాలిక-ఫలహూ-అ
 జాబున్-అలీమ్. 95. యా-అయ్యు-హల్లజిన-ఆమనూ-లాతఖ్-తు-లున్-నైద-వ
 అన్నుమ్-హురుమున్-సమన్-ఖతలహూ-మిన్-కుమ్-ముత-అమ్మిదన్-ఫజజా-ఉమ్-
 మిస్లు-మాఖతల-మినన్-నఅమ్-యహ్-కుము-బిహీ-జవా-అద్-లిమ్-మిన్-కుమ్ -
 హద్ద్యమ్-బాలిగల్-కఅ-బతి-బే-కఫ్-ఫారతున్-తఆము-మసాకీన-బే-అద్లు-జా
 లిక-సియామల్-లియజాఖ వచాల-అమిహీ-అఫల్లాహు-అమ్మా-సలఫ-వమన్-
 ఆద-ఫయన్-తఖి-ముల్లాహు మిన్-హు-వల్లాహు-అజీజన్-జున్-తిఖామ్. 96. ఉహిల్ల
 లకుమ్-సైదుల్-బహ్రి-వతఆముహూ-మతాఅల్-లకుమ్-వలిన్-సయ్యారతి-
 వహుర్రిమ-అలైకుమ్-సైదుల్-బర్రి-మాదుముమ్-హురుమున్ వత్త-ఖుల్లా-హల్ల
 జే-ఇలైహి-తుహ్-షరూన్.

94. ఓ విశ్వాసులార ! చూడకయే ఎవఁడు దేవునికి భయపడునోయని తెలిసికొనుటకు, మీచేతులకును మీబల్లెములకును అందుసట్టి వేటనుగూర్చి నిశ్చయముగా దేవుఁడు మిమ్ము పరీక్షించును. దీని పిదప ఎవఁడు అతిక్రమించునో వానికి దుఃఖకరమైన బాధయున్నది. 95. ఓ విశ్వాసులార ! మీరు ఇహములో నుండునంతవఱకు వేటజంతువులను చంపకుఁడు. మఱొకఁడు మీలో కావలెనని వేట జంతువును చంపునో దానికి బడలుగ వాఁడుచంపినదాని వంటిది పశువులలో నొసంగుట విధియున్నది. ఆ జంతువును మీలో నిద్దఱు న్యాయవంతులు నియమింపవలెను. బదులుగ నియ్యఁబడు జంతువు ఖుర్బానీకై గాను కాబాయొద్దకు చేరవలెను. లేక కొందఱు పేదలకు అన్నముపెట్టుటయు పరిహారముగా నున్నది. లేక దానికి సరిగ నుపవాసములుండవలెను. తాను గావించిన క్రియకుఁగాను శిక్ష ననభవించుటకు (ఇది నియమింపఁబడియె.) కడచి పోయినదానిని దేవుఁడు తుమించెను. మరల నెవఁడు తిరిగి యట్లు చేయునో వానికి శిక్ష విధించును. మఱి దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును, శిక్షించువాఁడును. 96. సముద్రములో వేటాడుట మీకు ధర్మము (హాలాలు)గాఁ జేయఁబడినది. మీకును, ప్రయాణికుల లాభమునకుఁగాను దానిని భుజించుట ధర్మమైనది. మీరు ఇహములో నుండునంతవఱకు భూమిపై వేటాడుట మీకు నివేధింపఁ బడినది. మఱియు మీకందఱును, ఎవనియొద్దకు రప్పింపఁబడుదురో యట్టి దేవునికి భయపడుఁడు.

వ్యా॥ 94. కొన్ని స్థితులలో నిషిద్ధములైన విషయములు ఈ వాక్యము లలో చెప్పబడుచున్నవి. ఇహోము అనగా కాబాయాత్ర (హాజీ) కొఱకు సంకల్పించుట (నిశ్చయో) చేయుట. కాబాయాత్ర పూర్తిచేయునంతవఱకు భూమిలోని వేట జంతువులను వేటాడకూడదు. ఇందు జింక, దుప్పి, పక్షు లు మొదలగునవిచేరినవి. యాత్రికులు వేటాడకూడదు అని దేవుని సెలవయ్యె ను. ఆపుడు జంతువులు చాల సులభముగా చేతికిని బల్లములకును చిక్కునంత స్థితిలో నుండినను ముసల్మానుభక్తులు దేవునిని చూడకపోయినను ఆతనికిభయ పడి వేటాడకుండిరి. ఈపరీక్షకుఁగానే ఈయాజ్ఞ విధింపబడెను. ఎఱఁడు ఆజ్ఞ నుమీటి వేటాడనో వానికి దుష్ఠికర్మమైన బాధయున్నది. 95. ఒకవేళ ఎవ రైనను వేటాడుట నిషిద్ధమని తెలిసియు కావలెనని వేటాడి జంతువును చంపినచో దానికి పరిహారముగా దాని వెల యెంతయగునో యిద్దఱు న్యాయస్థులు పెద్దమన షులు తీర్మానము చేయవలెను. ఆవెలకు వచ్చు ఒంటె లేక ఆవు లేక మేక కాబామనీదు హద్దులలో ఖర్చానీ చేయవలెను. దాని మాంసమంతయు బీదలగు దానముచేయవలెను. వేటాడినవాఁడు దాని మాంసము తినరాదు. లేక ఆ వెలకు వచ్చు ధాన్యము బీదలకు దానము చేయ వలెను. లేక ఎండఱు బీదలకు ఆధాన్యము పంచిపెట్టవలసియుండునో అన్నిదిన ములు ఉపవాసముండివలెను. ఇదంతయు వాఁడు కావించిన నేరమునకు పరి హారము. యాత్రికులు వేటాడకూడదు అను ధర్మము పూర్వమునుండియు నుండెను. అయినను ఖురానులో నిషిద్ధము రాక మునపుకావించినవారిని దే వుఁడు తుమించివేసెను. ఇఁకమీఁద అట్టి అక్రమములు చేయరాదు. తిరిగి చేసినచో దేవుఁడు శిక్షించును. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతని శిక్షనుండి ఎవరును తప్పించుకొనఁజాలరు. 96. అడవి జంతువులను యాత్రికులు వేటాడకూడదు. నీళ్ళిలోని చేపలను వేటాడవచ్చును. తినవచ్చును. సముద్రములోను, చెఱు వులలోనున్న చేపలను యాత్రికులు పట్టవచ్చును. తినవచ్చును. అటులే ఇతర ప్రయాణికులుకూడ తినవచ్చును. అందు ఏలాటి నిషిద్ధములేదు. దేవుఁడు విధిం చిన ధర్మములను అనుసరించుటలో దేవునికి భయపడవలెను. తుదకు తీర్పు కొఱకు ఆతనియొద్దకే మరలవలసియున్నది అని తెలిసికొనవలెను.

97. జ-అల్లాహుల్-కబ్-బతల్-బై తల్-హారామ-ఖయా-మల్ - లి
న్నాసి-వష్-షహ్-రల్-హారామ-వల్-హద్య-వల్-ఖిలాఇన్-జాలిక-లితల్-ల
మూ-అన్నల్లాహ-యల్-లము-మాఫిన్-సమావాతి-వమాఫిల్-అర్ జి-వ అన్నల్లా
హ-బికుల్లి-షెఇన్-అహ్మ్. 98. ఇల్-లమూ-అన్నల్లాహ-షదీదుల్-ఇఖాబ్- వ-

అన్నల్లాహ-గఫూరుక్-రహీమ్. 99. మా-అలక్-రసూలి-ఇల్-లల్-బిలాగు-
వల్లాహు-యల్-లము మాతుబ్బూన-వ-మాతక్తు-మూన్.

97. దేవుడు గౌరవమందిన కాబాగృహమును, ప్రజలకు నివాస కారణముగాను, గౌరవములైన నెలలను, ఖర్బానీ జంతువులను, మెడలబోపట్టాలు వేసి కాబానుసీదునకు గొనిపోవు జంతువులను (ప్రజలకు సౌకర్యములవిగాను) చేసెను. ఆకాశములోను భూమిలోనున్నది దేవునికి. దెలియును అని మీరు తెలిసికొనుటకుఁగాను మఱి దేవుడు సర్వజ్ఞుడని మీరు తెలిసికొనుటకుఁగాను ఇది వివరింపఁబడియెను. 98. నిశ్చయముగా దేవునిశిక్ష చాలకఠినమైనదనియు దేవుడు త్నమించువాఁడును. దయాళువును అనియు మీరు తెలిసికొనుఁడు. 99. ప్రవక్తకు ప్రచారముచేయుటతప్ప వేఱు బాధ్యతలేదు. మఱి మీరు వెల్లడిగాఁ జేయునదియును, దాఁచి చేయునదియును సర్వమును దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యాఖ్య. 97. లోకములో మొట్టమొదట దేవుని ప్రార్థనకొఱకు కట్టఁబడిన గృహము కాబా మసీదు. అందు చాల మహిమ గలదు. దానివలననే మక్కా పురము ఎడారిలో ఏర్పడి, అందు ప్రజలు నివసించుటకు కారణమయ్యెను. కావలసినఅన్ని ఫలములు ధాన్యములు కొఱతలేకుండ లభించును. లక్షలకొలది యాత్రికులు ప్రతి సంవత్సరము వత్తురు. ముసల్మానులు అచ్చట తమ రాజకీయ సాంఘిక, మతవిషయములఁగూర్చి చర్చింతురు. అందు శాంతిలభించును. కాబా మసీదు సురక్షితముగా నుండునంతవఱకు లోకముండును. అది లేనపుడు లోకములో ప్రళయము (ఖియామత్) కలుగును. ముహర్రము మొదలుగు గౌరవ మాసములో ప్రజలు యుద్ధములు లేక శాంతముతో నుండుదురు. ఖర్బానీజంతువులను గొనిపోవువారికికూడ శాంతములభించును. దొంగలు మొదలుగు దుష్టులు కూడ వారిని తొందఱ పెట్టరు. శాంతికన్న వేఱు సౌకర్యము ప్రజలకు ఎద్ది గలదు. ఎడారి ప్రదేశములలో నిట్టి మహిమగల కాబా గృహము దానికి సంబంధించిన విషయములు ఏర్పడునని దేవునికి పూర్వము నుడియే తెలియును. అయినను ఈవిషయములు దేవునికిఁ దెలియునని మీరు కూడ తెలిసికొనవలెను. దేవుడు సర్వజ్ఞుడు. అన్ని విషయములు సంభవింపక పూర్వమే ఆతనికిఁ దెలియును. 98. దేవుడు నియమించిన వైధగ్గములకు వ్యతిరేకముగ పోవువారికి కఠినమైన శిక్ష యున్నది. ఒకవేళ పొరపాటుతో నేరము చేసి దానికి తమాషణ కోరుకొన్నచో దేవుడు త్నమించి కరుణించును అని తెలిసికొనుఁడు అని హెచ్చరింపఁబడియెను. 99. దేవుని ప్రవక్తయగు హజ్రత్ వారు దేవుని ధర్మములను ప్రజల కందఁజేసిరి. వారి బాధ్యత ప్రచారముచేయుట మాత్రమే. వారు తమ యుద్యమము నెఱవేర్చిరి. ఇతర ప్రజలు ఆ ధర్మములను అనుసరించి మోక్షముపొందవలసినది. దేవునికి సర్వము దెలియును. బహిరంగ

ముగ చేయు కర్మలను మఱుగుగాఁ జేయు వనులను ఆతఁడు చూచుచునే యున్నాఁడు, వాని వానికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును.

100. ఖుల్-లా-యస్ తవిల్-ఖబీసు-వత్-తయ్యబు-వలౌ-అల-జబక్-కస్ర
తుల్-ఖబీసి-ఫత్తఖుల్లాహ-యా-ఉలిల్-అల్బాబి-లఅల్లకుమ్-తుఫ్ లిహూన్.

100. ఒక పేళ అపవిత్రముయొక్క హెచ్చుదనము నీకు బాగుగఁ దోచి నను అపవిత్రములు పవిత్రములు సరిసమానులు కావు. కావున ఓబుద్ధిమంతులార! మీరు మోక్షముపొందుటకై దేవునికి భయపడఁడు. అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 100 మద్యపానము జూదము మొదలగు అధర్మ కార్యములను ని వేధించుచు ఇంక అపవిత్రములైనవి తెలుపుచున్నాఁడు. అవి యెంత నెక్కువగా నుండినను పవిత్ర వస్తువులతో సరిసమానములు కావు. అధర్మముగా సంపాదించిన సొత్తు ఎంత యుండినను ధర్మముగా సంపాదించిన కొంత సొత్తుతో అది సమానము కాదు. చూచువారికి అపవిత్రమైన వస్తువుల అధిక సంఖ్య బాగుగ తోచును. కాని అది పవిత్రమైన దానితో సమానము కాదు. కడవెడు గాడిదె పాలుకంటె గంఠెడు ఆవుపాలు మేలుగదా! ఒక గంఠెడు పేడకంటె ఒక అత్త రుబొట్టు మేలుగదా! కావున భక్తులు ధర్మమైనది కొద్దిగా నున్నను దానితో తృప్తి చెందవలెను. బుద్ధిమంతులు, అధర్మపు సొత్తు జోలికి పోక ధర్మ సంపాదన యే చేయుదురు. అందు దేవుని శిక్షకు భయపడవలెను. దేవునికి భయపడి ధర్మమైన పవిత్రములైన వానిని సంపాదించిన వారికి మోక్షము చేకూరును.

101. యా-అయ్యుహ ల్లజీన-అనునా-లాతస్ అలూ-అన్-అష్యాఅ-ఇన్
తుబ్ద-లకుమ్-తసూ-కుమ్-వ-ఇన్-తస్ అలూ-అన్ హీ-హీన-యునజ్ - జలుల్ -
ఖుర్ ఆను-తుబ్ద-లకుమ్-అఫ్లాహు-అన్ హీ-వల్లాహు-గఫూరున్-హాలీమ్. 102.
ఖున్ సఅ లహీ-ఖాముమ్-మిన్ ఖిబ్-లికుమ్-సుమ్మ-అస్బహూ-బిహీ-కాఫీరీన్.

101 ఓ విశ్వాసులార! మీకుఁ దెలుపఁ బడినచో మీకు బాధాకరముగు నట్టి విషయములను గూర్చి మీరు ప్రశ్నింపకుఁడు. ఖురాను పంపఁబడు కాలము నందు ఆ విషయములను గూర్చి మీరు ప్రశ్నించినచో అవి మీకుఁ దెలుపఁ బడును. వానిగూర్చి దేవుఁడు తీర్చివెను. మరియు దేవుఁడు తీర్చించువాఁడు ను తీరుగలవాఁడును. 102. అట్టి విషయములను గూర్చి మీ పూర్వికులు ప్రశ్నించిరి. ఆదిదప వారు వానిని తిరస్కరించిన వారైరి.

వ్యా॥ 101. కొందఱు హజ్రత్ పై గంబరల వారితో నాతండ్రి ఎవఁడు? నేను స్వర్గమునకు పోదునా నరకమునకు పోదునా అను పనికిమాలిన ప్రశ్నలు

వేసిరి. అందుకు అట్టిపనికిమాలిన విషయములు అడుగఁ గూడదు. దానికి జవాబి య్యఁబడినచో అడిగిన వానిలోపము బయలుపడి వాని మనస్సునకు కష్టముగలుగును. దానివలన చెడుగు వాఁకెల్లను, అధిక ప్రసంగము లాడకూడదు. అయిన ను మత ధర్మముల విషయముల సందేహ మున్నచో అడిగి తన సందేహము తీర్చుకొన వచ్చును. అది అధిక ప్రసంగ మనఁబడదు. ఖురానె షరీఫు దేవుని యొద్దనుండి వచ్చు కాలమునందు ప్రశ్నించుట వలన దేవుఁడు ఖురాను మూలమున ప్రజలకు తెలుపును. కావున అధిక ప్రసంగములు మానుకొన వలెను. ఇంతవఱకు ప్రశ్నించిన విషయములను తుమిఁచెను, ఇఁకమీద జాగ్రత్తగనుండవలెను. 102. ముసల్మానులకు పూర్వము గడచిన ఘతస్థులు తమతమ ప్రవక్తలతో అటులే అధిక ప్రసంగములాడి తుదకు కఠిన ధర్మములు రాగా వాని ననుసరింపక తిరస్కరించిన వారైరి. అట్లు మీరు ఓ ముసల్మానులార! కాకూడదు. అని హెచ్చరిక.

103. మా-జలల్లాహు-మిమ్-బహీ రతిన్-వలా-సా ఇబ్బతిన్ - వలావసీల తిన్-వలాహీమిన్-వలాకిన్నల్-లజీన-కఫరూ యఫ్ తరూన-అలల్లాహిల్ - కజిబ్-హఅక్-సకహుమ్-లాయల్-ఖిలూన్. 104. న ఇజా-ఖీల-లహుమ్-తతతా ఇలా-మా అన్-జలల్లాహు-న ఇలర్-రసూలి-ఖాలూ హస్బునా మావజద్నా-అలైహి-ఆబా అనా-అవ-తా-కాన ఆబాఉహుమ్ - లాయల్-లమూన-మైఅన్-వలా-యహ్ - తదూన్.

103. దేవుఁడు బహీరానుగాని లేక సాయిబానుగాని లేక వసీలానుగాని లేక హీమానుగాని నియమించి యుండలేదు. కాని అవిశ్వాసులు దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించుచున్నారు. వఱి వారిలో పెక్కుమందికి బుద్ధిలేదు. 104. మఱియు దేవుఁడు పంపిన దాని వైపునకును ప్రవక్త వైపునకును రండు అని వారితో చెప్పఁబడఁగా మాతాత ముత్తాతలు పోవుచుండిన మార్గమే మాకు చాలును అని వారు పలుకుదురు. ఏమి వారి తాత ముత్తాతలకు ఏమియు తెలియకున్నను వారికి సన్మార్గము తెలియకున్నను వారువారిననుసరింతురా!

వ్యా॥ 103. అవిశ్వాసులు తమ యిష్టానుసారముగ కొన్ని యాచారములు కల్పించు కొనిరి, వారికి తరువాత వచ్చినవారు ఆ దురాచారములను అనుసరింప సాగిరి. అందు బహీరా మొదలగు జాతువులు చేరినవి. వానిని దేవుఁడు నియమింపలేదు. వానిని అవిశ్వాసులు కల్పించుకొనిరి అని అది రద్దు చేయఁబడినది. ఒక యొంటెలేక జంతువుయొక్క పాలు విగ్రహముల కొఱకు వదలి పెట్టుచు వాని పాలు ప్రజలకు నిషిద్ధమని అనుచుండిరి దీనిని బహీరా అను

దురు. విగ్రహముల పేరుతో వదలి పెట్టి దానిపై నెక్కక వదలి పెట్టుచుండిన జంతువును సాఇబా అనుదురు ఏదైన ఒంటె వరుసగ పెంటిదూడలనే కని పోతుదూడలను కననిచో దానిని విగ్రహము కొఱకు వదలి పెట్టుచుండిరి. దానిపేరే వసీలా. ఒంటెపోతు పెంటియొంటెలపై నెక్కి కొన్నిదూడలనుకని నట్లు చేసిన దానిని విగ్రహముల పేరుతో వదలు చుండిరి. దానినే హామీ అనుదురు. ఇవన్నియు పాపకార్యములు. బుద్ధిలేని చేష్టలు. కాశర్లు తమంతట తామే నియమించుకొన్న దురాచారములు. దేవుడు నియమింప లేదు. కావున వాని వదలి పెట్టవలెను. హలాల్ హరామ్ దేవుడు విధింపవలెను. కాని మానవులు తమ యిష్టానుసారముగ నియమించుకొనరాదు. 104. దేవుడు విధించిన ధర్మములను ప్రవక్త యాజ్జలను అనుసరింపవలెను అని బోధింపబడినచో సాధారణముగ మూఢులు మేముమాత్రమును తాతముత్తాతలును ఆసరించిన యాచారములను అనుసరింతుము. వానికి వ్యతిరేకముగ నడచుకొనము అని పలుకుదురు. వారితాత ముత్తాతలకు మతజ్ఞానమును సన్మార్గమును బొత్తిగ తెలియక దురాచారములు ఆచరించుచుండినను ఆదోవనే మీరు పోవుదురా! అట్లు పోగూడదు. ప్రవక్తల మూలమున దేవుడొసంగిన ధర్మమార్గమునందు పోవలెను. కావున ముసల్మానులు తమ ప్రతికార్యములను ఇస్లామ్ మత ధర్మములను అనుసరింపవలెను. తాత ముత్తాతలు పోయిన అధర్మమార్గము నందు పోగూడదు. అందువలన ఉభయగోతములలోను నష్టము గలుగును.

105. యాఅయ్యుహల్లజీన-ఆమనూ అలైకుమ్-అన్-ఘసకుమ్-లాయ్-రుకుమ్-మన్-జల్ల ఇజ్జహ్-తదైతుమ్-ఇలల్లాహి మర్జి-ఉకుమ్-ఃమీఅన్-ఫయు నబ్బి-ఉకున్-బిమాకున్తుమ్-తఅమలూన్.

105. ఓవిశ్వాసులార! మీరు మీయాత్మలను కాపాడుకొనుడు. మీరు సన్మార్గమునున్నపుడు దుర్మార్గములో పడినవాడు మీకేలాటి కీడును చేయజాలడు. మీరందఱును దేవునియొద్దకే మరల వలసి యున్నది అచ్చట దేవుడు మీరు చేయుచున్న కర్మలు మీకుఁ దెలుపును.

వ్యా॥ 105. అవిశ్వాసులు ఇస్లామ్ మతబోధ వినియు తమ తాత ముత్తాతల దురాచారములను వదలక దుర్మార్గములోనే పడినచో ముసల్మానులు దానిగూర్చి చింత పడకూడదు. తమ మత ప్రచారోద్యమము నెఱవేర్చుచు విశ్వాస మార్గమున పోవుచు దేవుని యందు భయభక్తులు గలిగి యుండవలెను. అపుడు దుర్మార్గులైన వారివలన ముసల్మానులకు ఏలాటి నష్టము గలుగదు. తాము సత్కార్యములు చేసిన చాలును. ఇతరులకు సన్మార్గము చూపనక్కఱు

లేదు అని ముసల్మానులు తలంపరాదు. మత ప్రచారము వారి భక్తిమార్గమునకు చేరినది. అధర్మములని వేధించుచు ధర్మములకుఁగాను అజ్ఞాపించుచు మత ప్రచారము సలుపుచుండవలెను. అందఱు మానవులును తుదకు తీర్పునకుఁగాను దేవుని సన్నిధానము చేర వలసి యున్నది. అపుడు ఎవరు సన్మార్గమందుండిరో ఎవరు దుర్మార్గములో పడిరో విశదచుగును. ఎవరి కర్మలకుఁ దగిన ఫలితము వారు పొందుదురు.

106. యాఅయ్యు-హల్లజీన-ఆమనూ-షహాదతు-బైనికుమ్ ఇజా-హజర
అహాదకుముల్-మాతు-హీనల్-వసియ్యతిస్-నాని-జవా-అద్-లిమ్-మిన్-కుమ్-
బా-ఆఖరాని-మిన్-గైరికుమ్-ఇన్-అన్తుమ్-జరబ్తుమ్-ఫిల్-అర్జి-ఫఅసాబత్-కుమ్
ముసీబతుల్-మాతి-త హాబిసూన-హుమా-మిం-బ-అ-దిన్-సలాతి-ఫ-యుఖ-
సిమాని-బిల్లాహి-ఇనిర్-తబ్తుమ్-లా-నష్టరీ-బిహి-సమనన్-వతాకాన-జాఖుర్బా
వలా నక్తుము షహాదతల్లాహి-ఇన్నా ఇజల్-లమిన్-ఆసి-మిన్. 107. ఫఇన్-ఉ సి
ర-అలా-అన్న-హునుస్-తహాఖ్ఖా-ఇస్మిన్-ఫఅఖరాని-యఖూమాని- మఖూమ
హుమా-మిసల్-జీనస్ తహాఖ్ఖా-అలైహి-ముల్-బాలయాని- ఫయుఖ్ సిమాని-
బిల్లాహి-లషహాదతునా-అహాఖ్ఖు-మిన్-షహాదతిహి-మా-న-మఅ-తదైనా-ఇన్నా
ఇజల్-లమినజ్జీ-జాలిమిన్. 108. జాలిక అద్నా-అన్-యాతూ-బిష్-షహాదతి
అలా-వజ్-హిహి-బా-యఖాఫూఅన్-తురద్ద-బిమానుమ్-బిఅ-ద-బ-మానిహిన్
వత్త-ఖుల్లాహ-వస్-మడ్జి-వలాహు-లాయ్-హొదిల్-ఖామల్-ఫాసిఫీన్.

105. ఓ విశ్వాసులారా! మీలో నెవ్వరికైన చావు వచ్చినచో మరణ శాసనము చేయునపుడు మీవారలగు నిద్దఱు న్యాయస్థులు సాక్షులుగ నుండవలెను. లేక మీరు ప్రమాణములో నుండి మీకు మరణాపద గలిగినచో ఇతరు లిద్దఱు సాక్షులుండవలెను. ఆయిద్దఱిని నమాజునకు పిదప మీరు నిలువఁ బెట్టవలెను. మీకు సం దేహము గలిగినచో వారిద్దఱు ఎవనికిఁగాను సాక్ష్యమిత్తుమో వాఁడు మాబంధువైనను మేము ప్రమాణము చేసి సొత్తు పుచ్చుకొనము. మఱి మేము దేవుని సాక్ష్యము దాఁచము. అట్లులైనచో మేము నిశ్చయముగా పాపులగుదుము అని దేవుని పేరుతో ప్రమాణము చేయవలెను. 107. ఆపిదప ఆయిద్దఱు సాక్షులు సత్యము దాఁచి పాపముచేసిరి యను విషయము తెలిసినచో హక్కు పోయిన వారిలో మరణించిన వానికి అండఱికంటె చాల దగ్గఁదైన

వారిద్దఱు సాక్షులు ఆయిద్దఱి స్థానమున నిలచి వారిద్దరికంటె మా సాక్ష్యము సత్యమైనది మఱిమేము ఆతిక్రమించలేదు. అట్లులైనచో మేము అన్యాయస్థుల మగుదుమని దేవుని పేరుతో ప్రమాణము చేయవలెను. 108. దీనివలన వారు సరియైన సాక్ష్యమిత్తురనియు బంధువుల సాక్ష్యము పిదప తమ సాక్ష్యము రద్దు చేయఁబడునని భయపడుదురని ఆశయము గలదు. మఱి దేవునికి భయపడుచు నుండుఁడు, (ఆతని యాజ్ఞను) వినుఁడు. మఱియు దేవుఁడు అవిధేయులైనట్టి వారికి మార్గము చూపఁడు.

వ్యా॥ 106:107. అందరికి చావు తప్పక వచ్చినది. దేవుని సన్నిధానము పొందక ముందే ముసల్మానులు తమ ఆస్తిని గూర్చి మరణ శాసనము (వసియ్య తు) చేయవలెను. దానికి ఇద్దఱు సమ్మికిగల ముసల్మానులను సాక్షులుగ నుంచ వలెను. వారిద్దఱు సత్యముగ సాక్ష్య మిచ్చవలెను. ప్రమాణములో నుండున పుడు ముసల్మానులు సాక్షులు దొరకనిచో ఇతర మతస్థులను ఇద్దఱిను సాక్షు లుగ నుండవలెను. వారిద్దఱు చనిపోవు వాఁడు అప్పగించిన సొత్తును దెచ్చి వారసులకు బిచ్చిగింపవలెను. అందు ఏలాటి సమ్మికి ద్రోహము చేయరాదు. వారసులకు సంజేహము గలిగినచో అయిద్దఱు దేవుని పేరుతో మేముఅబద్ధము పలుకము. సొత్తు హరింపము అని ప్రమాణము ప్రార్థన పిదప చేయవలెను. ఇది వారసులకు ఆ సాక్షుల ద్రోహము గుఱువు కాకున్నపుడు జరుగ వలసిన పద్ధతి. ఒకవేళ అయిద్దఱు సాక్షులు ద్రోహముచేసి సొత్తును అపహరించి సత్యము దాఁ చిరి అని వారసులకు గుఱువైనచో వారసులు తమ మాట నిజము అని ప్రమాణ ము చేయవలెను. అప్పుడు సాక్షులు అపహరించిన సొత్తు వారసులకు వాపసుచేయ వలెను లేక దానివెల కట్టి యియ్యవలెను. 108. ఇట్లు ప్రమాణ మూర్తికముగ తీసికొనుటలో సాక్ష్యము దాఁచరు అని ఆశయము గలదు. మఱియు సాక్షుల అబద్ధము తెలిసిన పిదప వారసులు ప్రమాణము చేసినచో సాక్షులు చేసి యుం డిన ప్రమాణము రద్దు చేయఁబడును అని ధర్మమున్నచో సాక్షులు తమసాక్ష్య యును ప్రమాణమును రద్దు చేయఁబడును అని భీతిల్ల సత్యమే పలుకుదురు. ప్రతి విషయములో దేవుని శిక్షకు భయపడ వలెను. దేవుని యాజ్ఞలను విని శిరసా వహింపవలెను. అవిధేయతయే స్వభావముగల వారికి సన్మార్గము లభింపదు. వారు దుర్మార్గమునందే పోవుదురు గదా! ఈవాక్యములు ఒక జరిగినవిషయము గూర్చి వచ్చినవి. ఆవిషయ మిట్లున్నది. బుద్దెలు అను ఒక ముసల్మానుఁడు తమిళము అదీఅను ఇద్దఱు న(సానీలలోఁ జేరి వ్యాపారమునకుఁ గానుసిరియా (షామ్) దేశమునకుఁ బోయెను. సిరియా దేశము చేరిన పిదప బుద్దెలు రోగ పీడితుఁడాయెను. అఁడు తన యుద్ధనున్న సొత్తుల పట్టిక వ్రాసి సామూసుల

లో పెట్టెను. ఈ విషయము తనలో నున్న నస్రానీలతో చెప్పలేదు. రోగము హెచ్చుకాగా ఆ యిద్దఱితో నాసాత్తును నావారసులకు అందఁజేయుఁడు అని మరణ శాసనము (వసియ్యత్) చేసి మరణించెను. ఆయిద్దఱు నస్రానీలు ఆసాత్తును దెచ్చి వారసులకు నందఁజేసిరి. కాని ఒక విలువైన వెండిపాత్రను ఇయ్యక దాచి పెట్టుకొనిరి. వారసులు సాత్తుల పట్టికను చూచి ఆయిద్దఱితో మాబంధువుఁడు ఏదైన వస్తువు అమ్మివాఁడా అని ప్రశ్నించిరి. వారు లేదు అని పలికిరి. దాని పిదప హజ్రత్ రసూలువారి యొద్దకు పోయి ఆ ఇద్దఱితపై దావా చేసిరి. వారసులయొద్ద సాత్యము లేనందున ఆయిద్దఱు “మేమునమ్మిక ద్రోహము చేయలేదు. ఏవస్తువును దాచలేదు అని దేవుని పేరుతో ప్రమాణము చేసి నందు నస్రానీల పక్షమున తీర్పు చేయఁబడెను. కొంతకాలమునకు తరువాత ఆ వెండిపాత్ర మక్కాపురములో ఒకకమసాలి యొద్దనుండెను. ఆ ఇద్దఱు నస్రానీలు వానికి అమ్మి యున్నారని తెలిసెను. ఆయిద్దఱితో వారసులు అడుగఁగా మేము చచ్చిన వారినుండి వెలకు తీసికొంటిమి అని పలుక సాగిరి. అందుకు వారసులు తిరిగి హజ్రత్ వైగంబరులవారి యొద్దకుపోయి యా విషయము దెలిపిరి. ఆయిద్దఱు నస్రానీలు వెండిపాత్ర వెలకు తీసినట్లు సాత్యము లేనందున వారసులు ఆపాత్ర మాబంధువునిదేను. ఇద్దఱు నస్రానీలు ముందు చేసిన ప్రమాణము అబద్ధము అని ప్రమాణము చేసిరి. నస్రానీలు ఆపాత్రను వేయి దిర్హముల (పావలాల)కు అమ్మియుండిరి. ఆవెల నస్రానీలు, వారసులకు ఇయ్యవలెను అని తీర్మానమాయెను

169. యామ-యజ్జేమ-ఉల్లాహుర్-రుసుల-ఫయఖూలు-మాజా-ఉబిబ్-తుమ్-ఖాలూ-లాఇల్మ-లనా-ఇన్నక-అన్త-అల్లాముల్-గుయూబ్.

109. ఏదినమునందు దేవుఁడు ప్రవక్తలందఱిని సమావేశపఱచునో (ఆదినమునందు) మీకేమి ప్రత్యుత్తరము లభించినది అని దేవుఁడు పలుకును. (అప్పుడు) వారు (ప్రవక్తలు) మాకుఁ దెలియదు. నీవే సర్వ రహస్యములు నెఱుంగువాడవు అని వారు పలుకుదురు.

వ్యా॥ 109. దేవుఁడు తీర్పుదినము (ఖియామతు)నందు ప్రవక్తలను వారి జనులను సమావేశపఱచి ఓ ప్రవక్తలార! మీరు చేసిన మత ప్రచారమును గూర్చి మీ జనులు ఏమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి అని యడుగును. ఆదినమునందు గలుగు భయముచే ఓ దేవా! మాకుఁ దెలియదు. నీవే సర్వము దెలిసినవాడవు. మేము ఇహలోకము వదలి వచ్చిన పిదప మా జనులు (ఉమ్మత్) ఏమి చేసిరో మాకుఁ దెలియదు. నీవే సర్వ రహస్యములు దెలిసినవాడవు అని విన్నవింతురు. కావున ఆదినమునకు భయపడి జనులు ధర్మమార్గమును సరింపవలెను.

110. ఇన్-ఖాలల్లాహు-యా-ఈసబ్బి-నుర్వమన్-కుర్-నిల-మతీ-అల్లెక-
 వఅలా-వాలిదతిక-ఇన్-అన్సుత్-తుక-బి-రూహిల్-ఖుదుసి-తుకల్లి మున్నాన- ఫి
 ల్-మహ్ది-వకహ్లాన్-వఇజ్-అల్లమ్-తుకల్-కితాబ-వత్-హిక్మత వత్-తౌరాత-
 వల్-ఇస్టీ-వఇజ్-తఖ్-లుఖు-మినత్-తీ-నిక హ్లా-అతిత్-తైరి బి-ఇజ్-నీ ఫతన్
 ఖఖు-ఫీహ్-ఫతకూను-తైరమ్ బి-ఇజ్-నీ-వతుబ్-రిఉల్-అక్మహ-వత్-అబ్రస-బి-
 ఇజ్-నీ-వఇజ్-తుఖ్-రిజుల్-మాతా-బి-ఇజ్-నీ వఇజ్-కఫ్-తు-బనీ-ఇస్రా-ఈల-
 అన్-క-ఇజ్-జీతహుమ్-బిల్-బయ్యినాతి-ఫఖా లల్లజీన-కరూ మిన్-హుమ్-ఇన్-
 హజా-ఇల్లా-సిహ్-రూమ్-ముబీన్. 111. వఇజ్-జా-హ్లాతు ఇలల్-హా-రియ్యాన
 అన్-ఆరునూ-బీ-వ-బి-రసూలీ-ఖాలూ-ఆమన్నా-వహ్-హద్-బి-అన్ననా-
 ముస్లిమూన్.

110. అపుడు మర్యము కుమారుడగు ఓయీసా! నేను నీకును, నీతల్లి
 కిని గావించిన నా సునుగ్రహమును జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుము. అపుడుపరిశుద్ధాత్మ
 తో నీకు బలము నిచ్చితిని. నీవు ఉయ్యాలలోను పెద్దవాంకవై నపుడును ప్రజ
 లతో మాటలాడుచుంటివి. మఱియు అపుడు గ్రంథమును, జ్ఞానమును, తౌరా
 తును, ఇస్టీలును నీకు నేర్పితిని. మఱియు నపుడు నీవు మట్టితో పత్తు రూపము
 నా సెలవుచే చేసి యూదినపుడు నానుజ్జచే అవి ఎగురుపక్షులగుచుండెను. మ
 ఱియు నీవు ఘట్టుగ్రుడ్డిని, నువ్వరోగిని నా సెలవుచే బాగుపఱచుచుంటివి. మఱి
 యు నపుడు నీవు నా సెలవుచే మృతులను లేపి నిలువఁబెట్టుచుంటివి. నీవు
 ఇస్రాలియులగుట్టకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసికొనివచ్చినపుడు వారిలో అవి
 శ్వాసులైనవారు ఇది స్పష్టమైనజాలవిద్య మాత్రమే అని పలికినపుడు వారి
 కుట్రనుండి నిన్ను రక్షించితిని. 111. మఱియు నన్నును, నాప్రవక్తను విశ్వసిం
 పుండు అని వారల మనస్సులలో నేను వేసినపుడు వారు మేము విశ్వసించితిమి.
 అని పలికిరి. మఱి మేము విధేయులైతిమని నీవు సాక్షిగనుండుముఅని పలికిరి
 అని దేవుడు పలుకును.

వ్యా॥ 110, 111. ఈ అధ్యాయము (రుకూ) రూబోవు అధ్యాయమునకు ఉపోద్ఘాతమువలెనున్నది. దేవుడు మఱి ఏను
 క్రీస్తుకు గావించిన అనుగ్రహములన్నియుఁ దెలిసి రూబోవు అధ్యాయములో
 తీర్పుదినమునందు (116 వ వాక్యములోని) ప్రశ్నవేయును. ఏసుక్రీస్తు ప్రవక్త
 తండిలేక బీబీ మర్యమునకుఁ బుట్టెను. అందువలన బీబీ మర్యముపై అపనింద
 యూదులు మోపిరి. దానికి ఏసుక్రీస్తు ఉయ్యాలలో నున్నపుడు అనగా కొన్ని

నెలల బిడ్డగా నున్నపుడే మాటలాడెను. అందుచే ఆయన తల్లిపైని అపనింద వదలిపోయెను. పరిశుద్ధాత్మ అనగా జిబ్బిలుదూత, ఆదూత ఏసుక్రీస్తుకు తోడుగానుండెను. వారిద్దరిని ధ్యే దేవుడు గొప్ప సంబంధముంచెను. దానివహిమ వలననే దేవుని సెలవుచే మట్టితో పక్షులు చేసి వానికి ప్రాణముపోసెను. వైద్యులకు సాధ్యముకాని పుట్టుగుడిచి కుస్తరోగులను బాగుపఱచెను. మృతులను గోరిలనుండి సజీవులుగ లేపెను. తోగాతు ఇస్తిలు జ్ఞానము నేర్పెను. ఇట్టి మహిమసూచనలను (మోజీజే) యూదులు మొదలగు ఇస్రాయీలియులు జాల విద్య అని పలికి ఏసును వధింపవలెనని కుట్రచేసిరి. దేవుడు తన సర్వశక్తిచే ఏసుక్రీస్తునుదుష్టులనుండి రక్షించి ఆకాశముపైకి నెత్తుకొనెను. హవారీలు (శిష్యులు) ఏసును విశ్వసించుపట్లు దేవుడు చేసెను. ఇవన్నియు దేవుడు ఏసుక్రీస్తు ప్రవక్తకు గావించిన యనుగ్రహములు.

112. ఇజ్-ఖాలల్-హవారియ్యూన-యాఈసబ్బు-మర్యమ-హల్-యస్ తతీడ్-రబ్బక-అన్-యునజ్జీల-అలైనా-మాఇదతమ్-మినస్-సమాఇ-ఖాలల్-తఖుల్లాహ-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన్. 113. ఖాలూనురీదు-అన్-నాకుల-మిన్ హా-వతత్-మఇన్న-ఖులూబునా-వనఅ-లమ-అన్-ఖిద్-సదఖ్తనా-వ - సకూన-అలైహా-మినమ్-షాహిదీన్. 114. ఖాల-ఈసబ్బు-మర్య-మల్లాహుమ్మ - రబ్బ నా-అన్ జిల్-అలైనా మాఇదతమ్-మినస్-సమాఇ-తకూను-లనా-ఈదల్-లిఅవ్వ లినా-వ-ఆఖరినా-వఆయతమ్-మిన్ క-వర్జుఖ్ నా- వఅన్త-ఖైగుర్ - రాజిఖిన్- 115. ఖాలల్లాహు-ఇన్నీ మునజ్జీ-జిబుహా-అలైకుమ్-ఫమన్-యక్ ఫుర్-బఅ - దు-మిన్ కుమ్-ఫఇన్నీ-ఉఅజ్-జిబుహూ-అజాబల్-లా-ఉఅజ్-జిబు హూ-అహదమ్ మినల్-ఆలమీన్.

112. హవారీలు “ఓ మర్యముకుమారుడగు ఈసా! నీ ప్రభువు ఆకాశమునుండి ఆహారముతో నుండిన ఒక తట్ట మాపై దింపగలడా అని పలుకఁగా మీరు విశ్వాసులరైనచో దేవునికి భయపడుడు అని ఈసా పలికెను. 113. (అప్పుడు) వారు మేము దానినుండితిని మామనస్సులు శాంతిపడుటకును, నీవు మాతో సత్యము పలికితివి అని తెలిసికొనుటకును, దానిగూర్చి మేము సాక్షులుగ నుండుటకును కోరుచున్నారము అనిపలికిరి. 114. (అప్పుడు) మర్యమ్ కుమారుడగు ఈసా “ఓ దేవా! మాప్రభువా! ఆకాశమునుండి ఆహారముతో నుండిన ఒక తట్టనును, మాకు, మాపూర్వికులకును, మావెనుక రాజోవువారి

కిని పండుగ అగునట్లును. నీయొద్దనుండి సూచనగాను, ఆకాశమునుండి మావై దింపుము. మఱి మాకు ఆహార మొసంగుము. నీవే శ్రేష్ఠమైన యాహారముల నొసంగువాడవు" అనిపలికెను. 115. (అపుడు) దేవుడు, దానినిమీపై దింపుదును. ఆ పిదప మీలో నెవడు కృతఘ్నుడగునో వానికి లోకములో నెవ్వనికి విధింపనట్టి శిక్ష విధింతును అని పలికెను.

వ్యా॥ 112 : 115. ఏను ప్రవక్త శిష్యులు (హవారీలు) మేము దేవుని మహిమను కనుగొని దానిగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చుటకు ఆకాశమునుండి ఆహారముతో నుండిన యొక తట్టును మాకొఱకు దేవుడు దింపవలెను అని కోరిరి. దానికిఁగాను ఏచక్రీస్తు దేవునిని సైవిధముగ వేడుకొనఁగా ఆహారముతోనుండిన ఒక తట్టు దిగెను. అందుండినది వారు భుజించి తృప్తిచెందిరి. కొందఱు కృతఘ్నుత చూపినందున వారు చాల కఠినముగ శిక్షింబడిరి. భక్తులు, ఆహారము సంపాదించుటకు కృషి నలుపవలెను. కాని కృషి లేకయే ఆకాశమునుండి దిగిన ఆహారమును తినుదుమని వేడుట మంచిదికాదు. ఇందు ముగల్గానులకుబోధన కలదు. కావుననే హాజ్రత్ పైగంబరులవారి శిష్యులు అట్లు కోరలేదు.

116. వఇజ్-ఖాలల్లాహు-యా-ఈసబ్బ-మర్యమ్-అఅన్త-ఖుల్తు-లినా-సిత్-తఖిజూనీ వడిమ్మి-ఇలాహైని-మిన్-దూనిల్లాహి-ఖాల-సుబ్-హానక-మాయకూను-లీ-అన్-అఖూల-మాలైసలీ-బి-హాఖ్ ఖిన్-ఇన్-కున్తు-ఖుల్తు హూ-ఫఖిద్-అలిమ్ తహూ-తఅ-లము-మాఫీ-నఫ్ సీ-వలా అఅ-లము-మాఫీ-నఫ్ సిక-ఇన్నక-అన్తల్ అల్లాముల్-గుయూబ్. 117. మాఖుల్తు-లహుమ్-ఇల్లా-మా-అమర్తనీ-బిహి-అనిఅ-బుదుల్లాహ-రబ్బీ-వరబ్బకుమ్-వకున్తు-అలైహిమ్-షహీదమ్-మాదుమ్తు-ఫీహిమ్ ఫలమ్మా-తవఫ్-ఫైతనీ-కున్తు-అన్తర్-రఖిబ-అలైహిమ్-వఅన్త-అలాకుల్లి-మైఇన్-షహీద్. 118. ఇన్-తుఅబ్-జిబ్-హుమ్-ఫఇన్నహుమ్-ఇబాదుక వఇన్-తగ్ ఫిర్-లహుమ్-ఫఇన్నక-అన్తల్-అజీజుల్-హకీమ్. 119. ఖాలల్లాహు హాజా-యాము-యన్ ఫడిస్-సాదిఖీన-సిద్ఖుహుమ్ లహుమ్-జన్నాతున్-తజ్రీ-మిన్-తగ్-తిహూ-అన్-హారు-ఖాలిదీన-ఫీహి-అబదన్-రజ్-యల్లాహు-అన్-హుమ్-వరజూ-అన్ హు-జాలికల్-ఫాజుల్-అజీమ్. 120. లిల్లాహి-ముల్కున్-సమావాతి-వల్-అర్జి-వమా-ఫీహిన్న-వహువ-అలాకుల్లి-మైఇన్-ఫిదీర్.

116. మఱియు ఓమర్యముకుమారుడగు ఈసా! నీవు ప్రజలతోదేవుని వదలి నన్నును, నాతల్లిని దేవునిగాఁ జేసికొనుఁడు అని చెప్పితివా అనిదేవుఁడు పలుకును. అప్పుడు ఈసా “నీవు పరమపవిత్రుఁడవు. నాకు పలుకుటకు హక్కు లేనిమాటను నేను పలుకుట నాకు సరిగాదు. నేనట్లు చెప్పియుంటి నేని అది నీకు తప్పక తెలిసియుండును. నాయాత్మలో నున్నది నీవెఱుంగుదువు. మఱి నీయం దున్నదానిని నేను ఎఱుంగను. నిశ్చయముగ నీవే సర్వరహస్యములు తెలిసిన వాఁడవు. 117. నాప్రభువును, మిత్రభువును అగుదేవు నారాధింపుఁడు అనినీవు నన్ను అజ్ఞాపించియున్న విషయమును మాత్రమే వారితోఁ జెప్పితిని. మఱి నేను వారిలో నున్నంతకాలము వారి విషయము చూచుచుంటిని. మఱి నీవు నన్ను తీసికొన్న పిదప నీవే వారి విషయము చూచుచుంటివి. మఱి నీవే సర్వమును తెలిసినవాఁడవు. 118. నీవు వారిని శిక్షించినచో వారు నీదాసులు. మఱి వారిని నీవు తుమించినచో నీవేసర్వశక్తుఁడవును, వివేచనాపరుఁడవును అని ఏసు పలుకును. 119. ఈదినమున సత్యవంతులకు వారి సత్యము లాభమిచ్చును. (పనికివచ్చును) వారికి కాలవలు ప్రవహించునట్టి స్వర్గ వనములు గలవు. అందు వారు సదా యుందురు. దేవుఁడు వారితో ఇష్టపడెను. మఱియు వారు దేవునితో సంతోషపడిరి. ఇదియే గొప్పవిజయము అని దేవుఁడు పలుకును. 120. ఆకాశములోను, భూమిలోను వానియందున్న సమస్తములోను దేవునిదే ప్రభుత్వము. మఱియు ఆతఁడే సర్వముపై శక్తిగలవాఁడు.

వ్యా॥ 116: 119. మనుపటి (110) వాక్యములలో దేవుఁడు ఏసుక్రీస్తు కును ఆతని తల్లికిని గావించిన యనుగ్రహములను, తీర్పుదినమున వారికిఁజెలిపి వారి మతస్థులయెదుట ఈప్రశ్న వేయును. ఎందుకన క్రైస్తవులు ఏసును, ఆతని తల్లిని దేవుళ్లుగాఁ జేసికొనిరి. అప్పుడు ఈసా భయభక్తులతో ఓదేవా! నీవు పరమపవిత్రుఁడవు. నీకు సాటిగ నితరులను దేవునిగా జేసికొనుఁడు అని నేను చెప్పుదునా? నిన్నే యారాధింపుఁడు అని ప్రజలకు బోధించితిని. నేను వారి యొద్ద నున్నంతకాలము వారి విషయము నాకుఁ దెలియును. ఆ తరువాత వారి విషయము నీకే దెలియును. నీకు సర్వము దెలియును. ప్రజలు నీదాసులు. నీకు లోబడినవారు. నీవు వారిని శిక్షించిన అది న్యాయమే. లేక తుమించుట కను నీకు శక్తిగలదు. తుమింపఁగలవు. నీ శిక్షనుండి తప్పించుకొనుటకు ఎవరికిని శక్తి లేదు అని విన్నవించును. ఏసుక్రీస్తు తన జవాబు ముగించి తన సత్యము వెల్లడించి నప్పుడు దేవుఁడు నీవు పలుకునదిసత్యము. కావున ఈదినము తీర్పుదినము (భీయామత్) ఇందు సత్యవంతులకు వారిసత్యము పనికివచ్చును. దాని ఫలితముగ స్వర్గవనములు లభించును. అందు శాశ్వత నివాసము లభించును. అన్నిటికన్న గొప్పదియగు దేవుని యిష్టము భక్తులకు లభించును. దానివలన,

భక్తులు సంతోషపడుదురు. నరకము తప్పి స్వర్గము లభించి దేవుని ప్రీతి పడయుటయే గొప్ప జయమును మోక్షమును అని పలుకును. కావున ప్రజలు దేవుని ప్రీతి పడయుటకు ఇహమునందే సత్యము వహించి సంపూర్ణ భక్తులు (ముసల్మానులు) కావలెను. 120. దేవుడు సర్వశక్తుడు. సర్వత్ర దేవుని రాజ్యమున్నది. ఆతని రాజ్యములో సత్కార్యములు చేసినవారికి వారికి తగిన గొప్ప పుణ్యఫలితము లభించును. అటులే అవిశ్వాసులై దుష్టకార్యములు చేసినవారికి పాపకార్యముల ఫలితముగ నరకశిక్ష గలుగును. ఇహలోకములోను పరలోకములోను అవిశ్వాసులగు దుష్టులు చెడుదురు. కావున అందఱు మానవులు దేవుని విశ్వసించి ఉభయలోకముల మేలు పొందుదురుగాక.

సూరయే అన్ ఆమ్ (పశువులు) మక్కి 165 వాక్యములు.

సూరయే అన్ ఆమ్. ఇందు పశువులనుగూర్చిన ధర్మముగలదు. కాన అన్ ఆమ్ అని పేరు గలిగినది. ఇది మక్కాలో హజ్రత్ రసూలువారికి దేవునిచే లభించినది. కావున ఇది మక్కి. ఇందు, 165 వాక్యములు గలవు. ఇందు దేవుని యేకత్వమునుగూర్చి సూచనలు, ప్రమాణములు ధర్మములు గలవు.

బిస్మిల్లాహిర్రహ్మా మా నిర్రహీమ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాడనగు దేవునిపేర.

1. అల్ హమ్దు-లిల్లా-హిల్లాజీ-ఖిలఖిన్-సమా వాతి-వల్-అర్ జి-వ-జ-అలజ్జ్ జుమా-వన్-సూర-సుమ్మల్ల-జీన-కఫరూ-బి-రబ్బిహేమ్-యఅ-దిలూన్ - వ హుసల్లజీ-ఖిలఖికుమ్-మిన్-తీసిన్-సుమ్మఖిజా-అజలన్-వ-అజలమ్-ముసమ్మన్-ఇన్-ద-హూ-సుమ్మ-అన్తుమ్-తమ్-తరూన్. 2. సహుసల్లాహు-ఫిన్-సమా వాతి-వ ఫిల్-అర్ జి-యఅ-ము-సిగ్రకుమ్-వ-జహ్రుమ్-వయఅ-లము-మా తక్-సిబూన్

1. ఆకాశములను, భూమిని పుట్టించి, చీకట్లులను, వెలుతురునుచేసినట్టి దేవునికి సర్వస్తోత్రములున్నవి. ఆ పిదపకూడ అవిశ్వాసులైనవారు తమ ప్రభువుతో నితరులను సమానులుగఁ జేయుచున్నారు. 2. ఆతఁడే మిమ్ము మట్టిలో పుట్టించిన యాతఁడు. మరల ఒక కాలము నియమించెను. మఱియు నొక గడువు దేవునియొద్ద నియమింపఁబడియున్నది. ఆ పిదపకూడ మీరు సందేహపడుచున్నారు. 3. మఱియు, ఆతఁడే ఆకాశములందును భూమియందునున్న దేవుడు. ఆతఁడుమీరహస్యములనుమీరు వెల్లడించుదాని నెఱుఁగుచున్నాఁడు. మఱి మీరు చేయునదంతయును ఆతనికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ ఈవాక్యమునందు దేవుడు తన విషయము మానవులకుఁ దెలుపు.

చున్నాడు. ఆకాశములను అందలి సమస్తమును భూమియందలి సమస్తమును సృష్టించిన సర్వశక్తుడే దేవుడు. అందు రాత్రింబవళ్లలో చీకటి వెలుతురు, అటులే జానము, అజ్ఞానము, సన్మార్గము దుర్మార్గము, బ్రతుకు చావు, మొదలగు వ్యతిరేకములైనవానిని కల్పించిన సర్వశక్తుడగు ప్రభువు సర్వస్వోత్తము లకు అర్హుడు. ఆతనికిదప్ప నెవరును ఆరాధింపదగినవాడులేడు. దేవుని మహిమలను గుర్రెఱిగియు అవిశ్వాసులు, పెక్కుదైవములను కల్పించుచు వానిని దేవునికి సమానులుగఁ జేయుచున్నారు. అవిశ్వాసులలో కొందఱు సూర్యచంద్రాదులను, కొందఱు రాళ్లను, కొందఱు చెట్లు చేరును, కొందఱు అగ్నిని మఱికొందఱు జంతువులను దేవునిగా, దేవునికి సమానముగా నెంచి పూజింతురు. దేవుని వదలి యితర దైవములను కల్పించుట మానవ్రాకుడగదు. కావుననే రాబోవు వాక్యములో మానవు లెట్లు సృష్టింపఁబడిరో దెలుసుఁ బడుచున్నది. 2. మానవులకు ఆదిపురుషుడగు ఆధమును మట్టితోఁ జేసి ఆతని దేహములో దేవుడు ప్రాణముపోసి తన సర్వశక్తిచే ఆతనిని సజీవునిగాఁ జేసెను. ఆతని మూలమున మానవులు పుట్టి లోకమంతటను వ్యాపించిరి. మానవులకొఱకు ఒక కాలము నియమించెను. అది పూర్తియైన పిదప వారికి చావు వచ్చుచున్నది. మానవుడు తాను తిను ఆహారముకూడ మట్టినుండియే పుట్టుచున్నది. ఆ ఆహారము మూలమున సంతానమునకు మూలాధారమైన రేతస్సు కలుగుచున్నది. తుదకు చచ్చి దేహము మట్టిలో కలియుచున్నది. అటులే ఈలోకము నశించును. తిరిగి మానవుల కర్మల తీర్పుకొఱకు ఒక గడువు నియమింపఁబడియున్నది. అదియే తీర్పుదినము (ఖియామత్). ఆ దినము తప్పక వచ్చును. కాని యది వచ్చుకాలము దేవునికి తెలియును. 3. భూమ్యాకాశములలోను సర్వాధికారముగలవాడు వానిని సృష్టించినట్టి దేవుడు ఒక్కఁడే. ఆతఁడు తప్ప వేఱు దైవములేడు. ఆతనికి సర్వము దెలియును. మానవుల రహస్యములును, వారు వెల్లడించునవియును ఆతనికిఁ దెలియును. మానవులు చేయు ప్రతి కర్మయును దేవునికిఁ దెలియును. వానికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. కావున మానవులు తమ ప్రతి విషయములోను దేవుని సహాయమే వేడవలెను. ఆతనికి సాటి కల్పింపరాదు.

4 వ-మాతాతీ-హిమ్-మిన్-ఆయతిమ్-మిన్-ఆయాతి-రబ్బిహిమ్-ఇల్లా-
 కానూ-అన్-హీ-ముఅరిజీన్. 5. ఫఖిద్-కజ్-జబూ-బిల్-హఖ్ఖి-లమ్మా-జూఅ-
 హుమ్-ఫసాఫ-యాతీహిమ్-అస్-బాడ-మాకానూబిహి-యస్-తహ్-జిడ్డిన్-
 6. అలమ్-యకా-కమ్-అహ్లాకా-మిన్-ఖబ్లి-హిమ్-మిన్-ఖర్మిమ్-హి-కన్నా

హుమ్-ఫిల్-అర్-జి-మాలమ్-నుమక్కిల్-లకుమ్-వఅక్-సల్మన్- సమాఅ - అల్లె
హిమ్-మిద్రారన్-వజఅల్మల్-అన్ హోర-తజ్జి-మిన్-తవ్తోతి హిమ్-ఫ - అష్లాక్నా-
హుమ్-బిజునూబిహిమ్-వ-అన్ షానా-మిమ్-బఅ-దిహిమ్-ఖర్మన్-ఆఖరీన్.

4. మఱియు అవిశ్వాసులయొద్దకు వారిప్రభువు సూచనలలో నేదైన
యొక సూచన వచ్చినచో దానినుండి వారు ముఖము త్రిప్పుకొనుచున్నారు. 5
కావున వారు తమయొద్దకు సత్యము వచ్చినపుడు అది అబద్ధమని పలికిరి. కావున
వారు దేనిగూర్చి పరిహాసమాడుచుండిరో దాని ప్రతి ఫలము వారికి రాను
న్నది. 6 వారికి పూర్వము ఎన్ని సంఘములవారిని నశింపజేసితిమో వారు
చూడలేదా. మీకొసంగని బల సంపదలు వారికి లోకములో నొసంగి యుంటిమి.
మఱి వారిపై ఆకాశము నుండి వర్షధారలు కురియించితిమి. వారికిఁగాను ప్రవ
హించు కాలువలు ఏర్పఱచితిమి. పిదప వారిపాపముల వలన వారిని నశింపఁ
జేసితిమి. మఱియు వారిపిదప ఇతర సంఘములవారిని పుట్టించితిమి.

వ్యా! 4. అవిశ్వాసులు (కాఫీర్లు) దేవుఁడు తన ప్రవక్తల మూలమున
పంపు తన మహిమను దెలుపు సూచనలను సందేశ వాక్యములను వినక తిర
స్కార భావముతో పెడ మొగము పెట్టిరి. సత్యము (ఖురానెషరీఫు)ను అవి
శ్వాసులు విని యందలి పూర్వకులకు సంభవించిన ఫలితములను విని పరిహాస
మాడసాగిరి. పాపముల వలన నాశము గలుగునా అని యెగతాళి చేయసాగిరి.
అందుకుదాని ఫలితము శీఘ్రములో మీరు అనుభవింపఁగలరు. అప్పుడు దాని వా
స్తవము మీకుఁ దెలియనగును అనిమందలించుచు రాబోవు వాక్యములోపూ
ర్వము గడచిన ఆదు సమూదు మొదలగు సంఘముల వారు తమ సంపదలచే
మైమఱచి పాపములు చేసి నాశమొందిరి అను విషయము తెలుపఁబడుచున్నది.
6. మక్కా ఖురైషులలోని కాఫర్లను ఇతర అవిశ్వాసులను తమ పూర్వికులకు
లభించిన ఫలితమును తెలిసికొనియైన తాము బుద్ధి తెచ్చుకొని సన్మార్గమునకు
రావలెను. పూర్వికులు సకాల వర్షముల వలనను కాలువల వలనను మీకంటె
సంపదలు హెచ్చుగా పొంది అన్నివిధముల సౌఖ్యములలో వృద్ధిపొందిరి. అట్టి
వారే తాము కావించిన పాపములకుఁగాను నశించిరి. వారిపిదప ఇతర సంఘము
లు పుట్టి వృద్ధి పొందినవి. ఒకరి నాశమువలన లోకమునందులోఁబురాదు. కావున
మీరుకూడ అట్టి దుర్గతి పొందకుండుటకై ప్రవక్తను నమ్మి సత్యమైనఖురాను
గ్రంథము ననుసరింప వలెను అని హెచ్చరింపఁ బడియెను.

7. వలౌ-అన్ జల్నా-అల్లెక-కితాబన్-ఫీఖిర్ తాసిన్-ఫ-లమసూహు- బి-

విదీహీమ్-లఖా-లల్లజీన-కఫరూ-ఇన్-హజా-ఇల్లా-సిహ్-రుమ్-ముబీన్. 8. వఖా
 లూ-లౌలా-ఉన్ జిల-అల్లెహి-మలకున్-వలౌ-అన్-జల్నా-మలకల్-లఖజియల్-
 అము-సుమ్మ-లాయున్-జరూన్. 9. వలౌ-జల్నా-హు-మలకల్-లజల్నా-హు-
 రజులన్-వల-లబస్నా-అల్లెహి-మాయల్-బిసూక్. 10. వలఖదిస్-తుహ్-జి
 అ-బిరుసు-లిమ్-మిన్-ఖిల్లిక-ఫహ్-ఖి-బిల్లజీన-సఖిరూ-మిన్-హుమ్-మాకానూ-
 బిహీ-యన్-తహ్-జి-ఉన్.

7. ఓప్రవక్తా! ఒకవేళ మేము కాగితములో వ్రాసిన గ్రంథమును నీకొసగ
 గిన అవిశ్వాసులు దానిని తమ చేతులారా తాకినను విశ్వాసహీనులు ఇది స్పష్ట
 మైన జాల విద్యమాత్రమే అని పలుకుదురు. 8 మఱియు ప్రవక్త యొద్దకు దేవ
 దూత ఎదులకు దిగి రావేడు అని అవిశ్వాసులు పలుకుచున్నారు. మఱి మేము
 దేవదూతను పంపినచో కార్యము ముగిసిపోయి యుండును. 9. మఱియు మేము దేవదూతను ప్రవ
 క్తగాఁ జేసి పంపి యుంటిమేని ఆతఁడు కూడ మానవ రూపములోనే వచ్చి
 యుండును. మఱి ఇపుడు గలుగుచున్న సందేహములే అపుడు కూడ వారికిఁ
 గలుగును. 10. నీకు పూర్వము గడచిన ప్రవక్తలతోను అప్పటివారు పరిహాస
 మాడుచుండిరి. కావున పరిహాస మాడుచున్నవారిని వారి పరిహాస ఫలితమువచ్చి
 క్రమ్మకొనెను.

వ్యా|| 7. మక్కాలోని కాఫీర్లు కొందఱు హజ్రత్ రసూలి వారితో ఆకా
 శమునుండి వ్రాసిన గ్రంథముదిగి దానితోఁబాటు నలుగురు దేవదూతలు (ఫరిష్టే)
 వచ్చి యిది దేవుని గ్రంథము అని సాక్ష్యమిచ్చినచో మేము నమ్ముదుము అని
 పలికిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యఁ బడినది. ఖురానును విని యిది జాలవిద్య అని
 పలుకునట్టి విరోధులైన అవిశ్వాసులు తమద్వేషముచే వారియొద్దకు కాగిత
 ములలో వ్రాసిన గ్రంథము ఆకాశమునుండి దిగి దానిని వారు తమ చేతులారా
 తాకినను తిరిగి అది జాలవిద్యయే అని పలుకుదురు. కాని విశ్వసింపరు. దుష్టు
 లకు సన్మార్గ మెట్లు లభించును? వారు సందేహములోనే పడియుండును. 8.
 ప్రవక్తతో ఒకదూత (ఫరిష్టా) యుండి ఈయన దేవుని ప్రవక్త అని మాయె
 దుట పలుకవలెను అని కాఫీర్లు పలికిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యఁబడినది. దేవ
 దూత తన వాస్తవ రూపములో వచ్చినచో మనుష్యులు ఆతని రూపము చూడ
 లేరు. ఆజ్ఞోత్తర భరింపజేక చచ్చిపోవుదురు. ప్రవక్తలు మాత్రము దేవదూతల
 వాస్తవ రూపమును చూచి భరింపఁగలరు. హజ్రత్ రసూలువారు రెండుతూర్పు

మాత్రము జిహ్వలు దూతను ఆతని వాస్తవ రూపములో చూచి యున్నారు. మఱియు మానవులు కోరినట్లు దేవుడు తన సూచనలను చూపించినచో దాని పిదప మానవులు తిరస్కరించినచో వారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశింతురు. వారికి మరల అవకాశము (ముష్ణాత్) దొరకదు. కావున మానవులు కోరు సూచనలు (మూజిజే) అన్నియును చూపక యుండుటయును దేవుని యనుగ్రహమే. లేనిచో లోకము నశించి పోవును. 9. దేవదూత ప్రవక్తగా మానవుల యొద్దకు వచ్చినను ఆతడు మానవుల రూపము దాల్చియే రావలయును. ఎందుకన మానవులు తమ జాతికి చేరిన మానవులతోనే సంబంధముంచి గ్రహింపగలరు. వేఱు రూపము దాల్చి వచ్చినచో భీతిల్లి దానికి దెగ్గఱకుఁగూడ పోనేరరు. దుష్ట స్వభావము గలగి సందేహమును గలవారు దేవదూత మానవరూపముదాల్చి ప్రవక్తగా వచ్చినను అపుడు కూడ తమ సందేహములు వదలరు. 10. దుష్టులకు జవాబిచ్చిన పిదప దేవుడు హజ్రత్ రసూలు వారిని ఓదార్చుచు చున్నాడు. ఓ ప్రవక్త! నీవు దుష్టుల నిందలకును వారి పరిహాసమునకును చింతపడవద్దు. ఇది క్రొత్తగాదు. పూర్వము అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. వారితోను దుష్టులు ఇటులే ప్రవర్తించిరి. ప్రవక్తలను హింసించిన దుష్టులు తమ పాపములకు శిక్షపొంది నశించిరి. అటులే నిన్ను హింసించు దుష్టులుకూడ నశింపగలరు. తుదకు నీప్రచారమే సాగును.

11. ఖుస్-సీరూఫిల్-అర్జి-సుమ్మన్-జురూ-కైఫ్-కాన-ఆఖిబతుల్-ముక్జే-జిబీన్.

11. మీరు భూమిలో సంచారముచేసి తిరస్కరించు వారిగతి(ఫలితము) ఏమాయెనో చూడఁడు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 11. పూర్వము అనేక సంఘములవారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దాని ఫలితముగ నశించిరి. భూమిలో తిరిగి చూచిన పాడుపడిన వారి దేశములు కనఁబడును. అది చూచి బుద్ధిమంతుఁడు బుద్ధి తెచ్చుకొనవలెను. ఆదుర్గతియే ప్రవక్తలతో పరిహాస మాడువారిది యగును అని తెలిసికొనవలెను.

12. ఖుల్-లిమన్-మాఫిస్-సమావాతి-వల్-అర్జి-ఖుల్-లిల్లాహి-కతబ్-అలా-నఫ్ సిహిర్-రహ్మత్-లయజ్-మఅన్నకుమ్-ఇలా-యామిల్-ఖియామతి-ల్లా-రెబ-ఫీహి-అల్లజ్జీన-ఖిసిరూ-అన్-ఫుసహుమ్-ఫహుమ్-లాయూమినున్. 13. వలహూ-మాసకన-ఫిల్-లై-లి-వన్-నహారి-వహువస్-సమీఉల్-అలీమ్. 14. ఖుల్-అ-గైరల్లాహి-అత్-తఖిబ్-వలియ్యన్-ఫాతిరిస్-సమావాతి-వల్-అర్జి-వహుర-యుత్-ఇము-వలాయుత్-అము-ఖుల్-ఇన్నీ-ఉమిర్తు-అన్-అకూన-అవ్వల

మన్-అస మ-వలాతకూనన్న-మినల్-ముప్రికీన్. 15. ఖుల్-ఇన్నీ-అఖాఫు- ఇన్-
అసైతు-రబ్బీ-అజాబ-యామిన్-అజీమ్. 16. మన్-యున్-రఫ్ అన్-హు- యామిఇ
జిన్-ఖుద్-రహీమహూ వజాలిక-ఫాజుల్-ముబీన్.

12. ఆ కాశములలోను భూమిలోనున్న సమస్తము ఎవరిది యని అడుగు
ము దేవునిదే అని పలుకుము. ఆతఁడు తాను కరుణచేయవలెననియే విధించుకొ
ని యున్నాఁడు. తుది దినమునందు మిమ్ము సమావేశ పఱచును. ఆదినమును
గూర్చి ఏలాటి సందేహము లేదు. ఎవరు తమ యాత్మలకు నష్టము చేసికొనిరో
వారు విశ్వసించరు. 13. రాత్రింబవళ్ళలో వసించున దంతయు దేవునిదే మఱి.
యు ఆతఁడే సర్వము వినువాఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. 14. ఏమి? ఆకాశములకును భూ
మికిని సృష్టికర్తయగు దేవుని దప్ప నితరులను నేను సహాయునిగాఁ చేసికొన
వలయునా? మఱి ఆతఁడే సర్వమునకు ఆహార మిచ్చుచున్నాఁడు. మఱి ఆతనికి
నెవ్వఁడును ఆహార మిచ్చుట లేదు. అని ఓప్రవక్త! పలుకుము అందఱికింపై
ముందుగా నేను దేవునికి విధేయుఁడు కావలెననియు దేవునికి సాటి కల్పించు
వారితో నీవు చేరకూడదనియు నాకు అజ్ఞ యైనది అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.
15. నేను నా స్రభువు మాట విననిచో నాకు గొప్ప దినమునందు శిక్ష గలు
గును అని నేను భయపడుచున్నాను అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. 16. ఆదినమునం
దు ఎవనికిశిక్ష లేకుండ పోయెనో, వానిని దేవుఁడు కరుణించెను. మఱి ఇదియే
గొప్పజయము.

వ్యా॥ 12. భూమ్యాకాశములలో దేవునిదే అధికారము చెల్లును. సర్వ
ము దేవుఁడు సృష్టించినదే. ఈవిషయము విగ్రహారాధకులు 'ఎఱింగియు దేవు
నికి సాటి కల్పించుచుండిరి. పాపముల శిక్షనుండి 'తప్పించు వారెవరును లేరు.
దేవుఁడు పాపులను తత్క్షణమే శిక్షింపకుండుటకు కారణము ఆతని కరుణయే.
కర్మల తీర్పు కొఱకు తీర్పు దినము (భియామతు) రానున్నది. అందుఏలాటి సం
దేహము లేదు. అపుడు మానవులందఱు తమతమ కర్మల పాపపుణ్యముల తీర్పు
పొందుదురు. అపుడు ఎవరు తమ యాత్మలకు నష్టము చేసికొని విశ్వసించి అని
శ్వాసులైరో వారికి తప్పక శిక్ష లభించును. కావున మానవులు ఆదినమునకు
భయపడి విశ్వసించి తీరవలెను. 13:15. రాత్రియందును పగలందును వసించి
సౌఖ్యముపొందు ప్రతిజీవియు దేవునికి అధీనమై యున్నది. అందఱి మొఱలను
వినుచు సర్వము ఎఱింగి సర్వమునకు సృష్టికర్తయై సర్వమునకు పోషకుడైన
దేవుఁడే అందఱకు అన్ని అవస్థ లందును తోడుపడువాఁడు ఆతఁడే. సర్వమునకు
ఆహార మొసంగుచున్నాఁడు. ఆతనికి ఆహారము మొదలగు అక్క-టలు లేవు.
కావున అట్టిదేవుని వదలి శక్తిహీనులైన యితర దైవముల సహాయము నేను

కోరను, ఆతనికే నేను విధేయుడను. విగ్రహారాధకులతో నేను చేరను. నేను దేవునిమాట విననిచో నాకు గొప్ప దినమగు తీర్పు దినమందు శిక్షగలుగునని నాకు భయముగలదు అని ప్రకటింపవలెనని పైగంబరులవారికి దేవుని సెలవా యెను. 16. దేవుని ప్రీతియును స్వర్గమును లభించుట గొప్ప విషయము. ముందు తీర్పు దినమనందలి బాధ మానవులనుండితొలగినచో అదియేగొప్పజయమును మోక్షమును. అది తొలగింపకుండాను విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

17. వత్సన్-యమ్-సన్-కల్లాహు-బిజ్జురిన్-ఫలాకాషిఫ-లహూ-ఇల్లా-హువ-వత్సన్-యమ్-సన్-క-బిజ్జురిన్-ఫహువ-అలాకుల్లి-మైత్సన్-ఖదీర్. 18. వహు వత్-ఖాహీరు-ఫౌఖ-ఇబాదిహీ-వహువల్-హాకీముల్-ఖబీర్. 19. ఖుల్-అయ్యు మైత్సన్-అక్బరు-షహాదత్-ఖులిల్లాహు-షహీదుమ్-బైసీ-వబైసకుమ్-వ-ఉహీ య-ఇలయ్య-హాజల్-ఖుర్-అను-లి-ఉన్-జిరకుమ్-బిహీ-వ-మమ్-బలగ - అఇన్న కుమ్-లతష్-హదూన-అన్న-మఅల్లాహీ-ఆలిహతన్-ఉఖ్రా-ఖుల్-లాఅష్-హదు ఖుల్-ఇన్నమా-హువ-ఇలాహున్-వాహీదున్-వఇన్ననీ-బరీఉమ్-మిమ్మా - తుష్ రికూన్. 20. అల్లజీన-ఆతైనా-హుముల్ కితాబ-యఅ-రిఘానహూ-కమా-య అ-రిఘాన-అబ్నా-అహుమ్-అల్లజీన-ఖసిరూ-అన్-పుసహుమ్-ఫహుమ్-లాయూ మిసూన్.

17. మఱియు దేవుడు నీకు కష్టము కలిగించినచో ఆతడు దప్ప మఱె వరును దానిని దొలగింపలేరు. మఱి దేవుడు నీకు మేలు చేసినచో ఆతడు సర్వముపై శక్తిగలవాడు. 18. మఱియు ఆతడే తన దాసులపై అధికారము గలవాడు. మఱియు ఆతడే వివేచనాపరుడను, సర్వజ్ఞుడును. 19. అందఱి కంటె గొప్పసాక్షి ఎవడు అని అడుగుము. దేవుడు నాకును మీకును సాక్షి. మఱి మీకును మఱియు ఈ ఖురాను ఎవ రెవరికి చేరునో వారికి భయపెట్టుటకుగాను ఈ ఖురాను సందేశము నాకు పంపబడినది అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. ఏమి మీరు దేవునితోగూడ ఇతర దైవములున్నవి అని సాక్ష్యమిత్తురా! (అల్లు) నేను సాక్ష్యమియ్యను అని ఓ ప్రవక్తా! పలు కుము. ఆతడు ఒక్కడే దేవుడు. మఱి మీరు ఆతనితో సాటి కల్పించునట్టి దానినుండి నేను అసహ్యపడుచున్నాను అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 20. మేము, ఎవరికి గ్రంథమొసంగియున్నామో వారు తమపుత్రులనుగుర్తించునట్లు ప్రవక్తను గుర్తించుచున్నారు. ఎవరు తమ యాత్మలను నష్టములోపడ వేసిరో వారు విశ్వసించరు.

వ్యా॥ 17: 18. మానవులకు కష్టసుఖములు దేవునివలననే కలుగుచున్నవి. కష్టములను దేవుడు దప్ప నితరు లెవ్వరును తొలగింపజాలరు. అట్లులే దేవుడు అనుగ్రహించు మేలును ఎవరును అటంకపఱచజాలరు. దేవుడు సర్వ శక్తుడు. ఆతని శక్తికి మించినదిలేదు. ఆతనికి సర్వముపై అధికారముగలదు. సర్వస్వస్థి ఆతనికి అధీనమైయున్నది. ఏభక్తునికి నెద్ది అనుగ్రహింపవలయునో ఆతనికి దెలియును, ఆతడు వివేచనాపరుడు. ఎవరికి ఎద్దియుక్తమో అదియే చేయును. 19. సర్వజ్ఞుడును సర్వశక్తుడునగు దేవుని సాక్ష్యముకంటె మఱొకవరి సాక్ష్యము శ్రేష్ఠమైనది యగును? కాదు. కావున మిమధ్యను నామధ్యను దేవుడే సాక్షి. నేను దేవుని సందేశము మిమలందఁజేసినదియును దానికి మీరు జవాబిచ్చినదియును దేవునికి దెలియును. కావున, ఆతడుఎవరికిఁదగిన తీర్పు వారికిఁజేయును అని హాజ్రత్ పై గంబరులవారు పలుకవలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. నేను ప్రవక్తను అను విషయమును రుజువుపఱచునట్టి దేవుని గ్రంథమగు ఖురాను ఉన్నది. అందు ఉభయలోకములలోను మేలుకూర్చునట్టి ధర్మములు గలవు. దీనిమూలమున మీకును, ఇఁకమీఁద ఈ ఖురాను ఎవరెవరికిఁ జేరునో వారికిని (అనఁగా లోకమంతటికిని) భయభోధ నిచ్చుచున్నాను. ఇట్టి సూచనలు తెలిసియు దేవుడు ఒక్కఁడే అని పలుకక మీరు దేవునిలోఁ గూడ ఇతర దైవములున్నవి అని ఓ అవిశ్వాసులార! సాక్ష్యమిచ్చిన ఇండు. కాని నేను మాత్రము అట్లు సాక్ష్యమిచ్చును. దేవుడు ఒక్కఁడే. ఆతనికి సాటిలేదు అని సాక్ష్యమిత్తును. మఱి మీరు దేవునికి సాటిగ కల్పించుచున్న దైవములనుండి అసహ్యపడుచున్నాను. వారిని తిరస్కరించుచున్నాను అని హాజ్రత్ రసూలువారు ప్రకటింపవలెను అని దేవుని సెలవు. 20. దేవుడును, ఆతని గ్రంథమగు ఖురానును, హాజ్రత్ మహమ్మదు దేవుని ప్రవక్తయనిసాక్ష్య మిచ్చునది. ఇదియునుగాక దేవుని గ్రంథములగు తొరాతు ఇన్జీలుగ్రంథములు పొందిన యహూదీలు నస్రసానీలు తమ తమ గ్రంథములలో మహమ్మదువారిని గూర్చియున్న ప్రకటనలనుబట్టివారునుసాక్షులు. వారు, మహమ్మదురసూలు దేవుని ప్రవక్తయని బాగుగ నెఱుంగుదురు. అందు వారికి ఏలాటి సందేహము లేదు. ఎట్లు తమ పుత్రులను ఇతరుల బిడ్డలనుండి గుర్తింతురో అట్లులే యూదులు హాజ్రత్ రసూలువారిని గుర్తింతురు. కాని యూదులు నస్రసానీలు తెలిసియు, ఇహలోక తుచ్ఛభోగములకు లోబడి ద్వేషముతో రసూలువారిని నమ్మక యుభయలోకములలో చెడుచున్నారు.

21. వమన్-అజ్జేలము-మిమ్మ-నిఫ్-తరా-అల్లాహ్-కబిబ్-బె - కజ్జే-జబ్-బిఆయాతిహీ-ఇన్నహూ-లాయుఫ్-లిహుజ్-జాలిమూన్.

21. మఱియు, దేవునిపై అసత్యములు కల్పించువానికంటెను లేక దేవుని సూచనలను తిరస్కరించువానికంటెను ఎక్కువడు దుర్మార్గుడెవడు గలడు! నిశ్చయముగా దుర్మార్గులు మేలుపొంద నేరరు.

వ్యా॥ 21. ఎవడైన దేవుని ప్రవక్త కానిదే నేను దేవుని ప్రవక్తను అని దేవునిపై అసత్యము (నింద) కల్పించినచో వాడు దుర్మార్గుడు. వాడు ఉభయలోకములలో చెడును. ఇహమునందును వానికి విజయము లభింపదు. అటులే దేవుని ప్రవక్త యని తెలిసియు ఆతని సూచనలను తిరస్కరించి అవి సత్యములు గావు అని పలుకువాడును దుర్మార్గుడు. వాడును తుదకు నశించును. ఎట్టి మోక్షముగాని ఎట్టి మేలుగానిపొందడు. కావున జనులు రాజోవు దినమునకును తమఫలితముగూర్చి భయపడి, సత్యమైన ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదును విశ్వసించవలెను.

22. వయామ-నహ్-షురుహుమ్-జమిఅన్-సుమ్మ-నఖూలు-లిల్లజీన-అప్ర కూ-ఐన-షుర-కాఉకుముల్లజీన-కున్తుమ్-తజ్-ఉమూన్. 23. సుమ్మ-లమ్-తకున్-ఫిత్-నతుహుమ్-ఇల్లా-అన్-ఖాలూ-వల్లాహి-రబ్బినా-మాకున్నా-ముప్రికీన్. 24. ఉన్-జుర్-కై ఫ-కజబూ-అలా-అన్-ఫుసిహిమ్-వజల్ల-అన్-హుమ్-మాకా నూ-యఫ్-తరూన్. 25. వమిన్-హుమ్-మన్-యన్-తమిఉ-ఇలైక-వజఅల్లా-అలా-ఖులూ-బిహిమ్-అకిన్నతన్-అన్-యఫ్-ఖ-హూహు-వఫీఆజానిహిమ్-వఖ్ రన్-వఇన్-యరౌ-కుల్ల-అయతిల్-లా-యూమినూ-బిహ్-హత్తాఇజా-జాఉక-యుజాదిలూనక-యఖూ-లుల్లజీన-కఫరూ-ఇన్-హజా-ఇల్లా-అసాతీరుల్ - అవ్వ లీన్. 26- వహుమ్-యన్-హౌన-అన్-హు-వయన్-బౌన-అన్-హు-వఇన్-యహ్ లికూన-ఇల్లా-అన్-ఫుసహుమ్-వమా-యష్-ఉరూన్.

22. మఱియు మేము వారందఱిని సమావేశపఱచు దినమునందు దేవునితో సాటికల్పించుచున్న వారిలోమీరు తలచుచున్న మీదైవములు ఎక్కడ అని అడుగుదుము. 23. ఆపిదప మా ప్రభువగు దేవునియొన మేము సాటి కల్పించలేదు అని చెప్పట తప్ప వారికి వేఱు సాకుండదు. 24. చూడుము, వారెట్లు తమ యాత్మలపై అబద్ధము లాడిరో మఱి వారు కల్పించు చుండినవి వారినుండి మఱుగుపడి పోయెను. 25. మఱివారిలో కొందఱు నీవైపు చెవి పెట్టి యుందురు. మఱివారు దాని గ్రహింప కుండునట్లు వారి హృదయములపై తెరలను వారి చెవులయందు పెవుడు నుంచియున్నాము. వారు అన్ని సూచ

నలను చూచి నప్పటికిని వానిని విశ్వసించరు. తుదకు నీయొద్దకు వాదించుటకు వచ్చునపుడు ఇవి పూర్వికుల పుక్కిటిపు కథలు మాత్రమే అని అవిశ్వాసులు పలుకుదురు. 26. మఱియు వారు దానినుండి (ప్రజలను) నిషేధించు చున్నారు. మఱి వారిదానినుండి దూరమగుచున్నారు. మఱివారు తమ యాత్మలనే నాశము చేసి కొనుచున్నారు. మఱి వారది గ్రహింపరు.

వ్యా॥ 22:23. దేవునికి సాటి కల్పించువారు తమ దైవములు కష్టములలో తోడుపడుదురు అని తలంచు చుండిరి. తీర్పు దినమునందలి కష్టమునుండి రక్షించుటకు ఆ దైవములు ఎక్కడ పోయెను అని దేవుడు వారితో పలుకును. ఆపుడు అవిశ్వాసులు తాము ఇహలోకములో దేవునికి సాటిగ నెవరిని కల్పించలేదు. విగ్రహారాధన చేయలేదు అని ప్రమాణము చేసి తిరస్కరింతురు. తిరస్కారము తప్ప వారికి వేఱు దోష దొరకనేరదు. 24. విగ్రహారాధకులు తాము సలుపుచున్న విగ్రహారాధనను తిరస్కరించి స్పష్టమైన అబద్ధము పల్కిరి. అందువలన వారి దేవతల శక్తి లేని తనము తేట తెల్లమాయెను. కావున అట్టి దుర్గతి రాకుండ మానవుడు యత్నింప వలెను. సాటిలేని ఒక్కదేవునే పూజింపవలెను. 25. అవిశ్వాసులలో కొందఱు పైగంబరు వారి యుపదేశములను ఖురానె షరీఫును బోధను గ్రహించుటకుఁగాను వినక అందులోపము లెంచుటకును వాని నిందించుటకుఁ జెవియొగ్గి వినుదురు. అట్టి స్వభావము గల వారికి సత్యమును విని గ్రహించు శక్తి క్షీణించిపోవును. వారి హృదయములు గ్రహింపజాలవు. వారి చెవులు సత్యమును వినజాలవు. కావుననే అట్టిగతి వారికిపట్టినది. వారు ఎన్ని మహిమలను సూచనలను వినినను చూచినను ఇవి తాతముతాతలనాటి పుక్కిటికథలు అని తిరస్కరింతురు. కాని విశ్వసించరు. వారిస్వభావము జగడమాడుట. కావుననే హజ్రత్ పైగంబరుల వారితో పనికిమాలిన వివాదములు పెట్టుకొనుదురు. తాము ధర్మమార్గమును సత్యమతమును విడనాడినదిగాక యితర జనులను నిషేధింతురు. ప్రజలు పైగంబరుల వారియొద్దకు పోయి వారి బోధను వినకుండ చేయుదురు. వారిని అడ్డు పడుదురు. ఇట్టి దుర్గుణములవలన అవిశ్వాసులు నాశము పొందుదురు కాని పైగంబరుల వారికి ఏలాటి నష్టముగాని హానిగాని లభింపదు. తుదకు సత్యమే జయము పొందును. అటులే విరోధించుచున్న అబూజెహల్ మొదలగు మక్కా ఖురైషులు నశించిరి. ఇస్లామ్ మతము లోకమంతటను వ్యాపించెను.

27. వ-తాతరా-ఇజ్-పుఖిఫూ-అలన్నారి-ఫఖాలూ-యా-లైతనా-నురద్దు-
వలానుకజ్-జిబ-బిఆయాతి-రబ్బినా-వనకూన-మినల్-మూమినీన్. 28. బల్-
బదా-అహుమ్-మా-కానూ-యుఖ్-ఫూన-మిన్-ఖబ్లు-వలె-రుద్దూ-లఆదూ-లిహూ

నుహూ-అన్-హూ-వ-ఇ-న్న-హూమ్-ల-కా-జి-బూన్. 29. వ-ఖా-లూ-ఇన్-హి-య-ఇ-ల్లా-
హ-యా-తు-నద్-దు-న్యా-వ-మా-న-హ్-ను-బి-మబ్-డీ-సీన్. 30. వ-తా-త-రా-ఇ-జ్జీ-
వు-ఖి-ఫూ-అ-లా-ర-బ్బి-హి-మ్-ఖా-ల-అ-లై-స-హ-జా-బి-ల్-హ-ఖ్-ఖి-ఖా-లూ-బి-లా-
వ-ర-బ్బి-నా-ఖా-ల-ఫ-జా-ఖు-ల్-అ-జా-బ-బి-మా-కు-న్తు-మ్-తక్-ఫు-రూన్.

27. మఱి వారిని నరకాగ్నిపై నిలువఁబెట్టినపుడు అయ్యోచుమ్ము త్రిప్పి పంపివేసిన బాగుండు నే! మఱి మేము మాప్రభువు సూచనలను తిరస్కరింపమే! మఱి మేము విశ్వాసులలో చేరుదుమే అని వారు పలుకు నప్పటిస్థితి నీవు చూడ గలిగిన బాగుండెడిది. 28. అటుకాదు. వారు పూర్వము దాచుచున్నది బయలు పడెను. మఱి వారు తిరిగి పంపఁబడినను వారికి నివేధింపఁబడినపనుల నే తిరిగి వారు చేయుదురు. నిశ్చయముగ వారు అబద్ధములాడువారు 29. మఱి వారు మాకు ఇహలోక జీవనముకంటె వేఱు జీవనము లేదు. మఱి మేము తిరిగి సజీవులము కాము అని పలుకుచున్నారు. 30. మఱి వారు తమ ప్రభువునందుట నిలుచునపుడు నీవు చూచిన బాగుండును. అపుడు దేవుఁడు ఇది నిజము గాదా అని పనుకును. (అపుడు) వారు ఎందులకుఁగాదు! మాప్రభువుసాక్షి అని పలుకుదురు. అపుడు దేవుఁడు మీరు మాయవిశ్వాసమునకు బదులుగ నరక బాధను అనుభవింపుఁడు అని పలుకును.

వ్యా॥ 27. అవిశ్వాసులు ప్రవక్తతో పరిహాసముచేయుట, దేవుని సూచనలను తిరస్కరించుట, నరకాగ్ని చూచునంత వఱకే. నరకమును అదలి బాధలను తమ కన్నులార చూచినతోడనే తమ డంబములు వదిలి తిరిగి ఇహలోకమునకుఁబోయి విశ్వాసులతో చేరి దేవుని సూచనలను తిరస్కరింపము అని కోరుదురు. కాని అట్లవారు తిరిగి పోఁజాలరు. వారు ఇహలోకములో రహస్యముగా చేయుచున్న పాపకార్యముల ఫలితము బయలు పడెను. వారి కర్మల ఫలితమే వారికి లభించును. వారు నరకమును చూచి తిరిగి ఇహలోకమునకుఁ బోయి విశ్వాసు లగుదురని భక్తి పూర్వకముగ చెప్పుట లేదు. ఆపద తొలఁగిన చాలును అని వారికోరిక. ఒకవేళ తిరిగి వారు ఇహలోకమునకు పోయినను నరకమును మఱచిపోయితిరిగి తమ దుష్టస్వభావమునకు లోఁబడి నివేధింపఁబడిన కార్యములే చేయుదురు. వారు పలుకునది అబద్ధమే. నిజము కాదు. ఆపదలు కలిగి నపుడు నీతితో నుండుమని పలికి ఆపదలు పోయిన తరువాత పాపములు చేయువారు అనేకులు గలరుకదా! 29. పరలోకమందు విశ్వాసము లేనివారు ఇహలోకములోనే సౌఖ్యములు అనుభవింప వలెను ఇదియే మాలోకము. వీనికిఁదప్ప వేఱులోకమా! లేదు. మేము చచ్చి తిరిగి సజీవులము

కాము. కావున ప్రాణమున్నంత కాలము సౌఖ్య భోగములు అనుభవింప వలెను అని పలుకుదురు. 30. మానవులు తప్పక తిరిగి సజీవులై దేవుని యెదుట తమ కర్మల తీర్పుకొఱకు నిలుతురు. అప్పుడు ఈదినము సత్యము కాదాఅని అవిశ్వాసులు మందలింపఁ బడుదురు. అప్పుడు తిరస్కరించుటకు మార్గముండదు. ఒప్పుకొనియే తీరవలెను. కావున పరమును తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైన వారు తమ కర్మల ఫలితముగ నరకబాధ అనుభవింపవలెను అని దేవుని సెలవగును. కావున బుద్ధిమంతుఁడగు మానవుఁడు సత్యమతమగు ఇస్లామ్ను స్వీకరించి ఖురానె షరీఫును అనుసరింపవలెను.

31. ఖద్-ఖసిరల్ల-జీన-కద్-జబూ-బిలిఖా-ఇల్లాహి-హత్తా-ఇజా-జూఅత్
హుముస్-సాఅతు-బగ్-తతన్-ఖాలూ-యా-హస్-రతనా-అలా - మాఫర్-ర
త్నా-ఫీహి-వహుమ్-యహ్మిలూన-బొజా-రహుమ్-అలా - జహూరిహిమ్-అ
లా-సాఅ-మా-యజిరూన్. 32. వమల్-హయా-తుద్-దున్యా-ఇల్లా-లఇబున్-వల
హ్-వున్-వలద్-దారుల్-ఆఖిరతు-ఖైరుల్-లిల్లజీన-యత్తఖూన - అఫలా-తత్
ఖిలూన్.

31. దేవుని దర్శించుట అబద్ధమని తలచినవారు నష్టము పొందిరి. తుద కు అకస్మాత్తుగా వారికి పునరుత్థాన కాలము వచ్చునపుడు అయ్యో దాని విషయము మేమెంత కొఱత చేసితిమి అని చింతపడుచు పలుకుదురు. మఱివారు తమ వీరులపై తమభారములను మోయుదురు. జాగ్రత్తపడుడీ, వారు మోయు భారము చాల చెడ్డది. 32. మఱి ఇహలోక జీవనము ఆట వినోదములు మాత్రమే. మఱి పరలోక గృహము భక్తి పరులకు చాల శ్రేష్ఠమైనది. ఏమిమీరు గ్రహింపరు. 31. చచ్చితిరిగి సజీవులై దేవుని సన్నిధానమునకు పోవుదుము. ఆతని నిదర్శింతుము అని నమ్మని కాఫిర్లు చచ్చి తీర్పుదినమునందు సజీవులగునపుడు చాల వ్యసనపడి ఇక లోకమునందు పరలోక విషయమును అశ్రద్ధ వహించి చాలనష్టము లోటుగావించు కొంటిమి అని చింతింతురు. అప్పటి పశ్చాత్తాపము పనికిరాదు. అప్పుడు ఇహలోకములో తాముగావించిన పాపకార్యముల భారము తమవీరులపై మోయుదురు. వారుదాని భరింపలేక పోవుదురు. అది చాల చెడు ఫలిత మొసంగు భారము. దాని ఫలితము నరక నివాసము. 32. కాఫర్లు ఇహలోక జీవనమే జీవనము. వేఱు జీవనము లేదు అని పలుకుచుండిరిగాదా! వాస్తవము చూచిన పరలోకమునకు ఎదుట ఇహలోక జీవనము ఒకయాట, ఒకవినోదము మాత్రమే. భక్తులకు శ్రేష్ఠమైనది పరలోకగృహము.

అందు సదా స్వర్గ సౌఖ్యములు లభించును. కావున ఇహలోకమునందు పరలోక గృహమగు స్వర్గము పొందుటకు మానవుడు కృషి సలుపవలెను. అది వదలి ఇహలోక కామ భోగములకు లోనై పరలోక చింతవదలుట జ్ఞానులకు యడగదు.

33. ఖద్-నత లచు-ఇన్న హూ-లయ్-హ్-జును కల్లజీ-యఖూ లూన-ఫఇ
న్నహుమ్-లా యు కజ్-జిబూకర-వలాకిన్నజ్-జాలిమీన-బి - ఆయా - తిల్లాహి-
యజ్-హదూన్. 34. వలఖద్-కుజ్-జిబత్-రుసులుమ్-మిన్-ఖబ్లిక ఫసబరూ-అ
లా-మాకుజ్-జిబూ-చడిజూ-హత్తా-అతాహుమ్-నసరునా-వలా-ముబద్దిల-లికలి
మాతిల్లాహి-వలఖద్-జాఅక-మిన్-నబిఇల్-మర్-సలీన్. 35. వఇన్-కాన-కబుర
అలైక-ఇఅరాజు-హుమ్-ఫఇనిస్-తతఅత-అన్-తబ్-తగియ-నఫఖిన్-ఫిల్-అజ్-
బై సుల్లచున్-ఫిన్-సమాఇ-ఫతా-తియహుమ్-బి-ఆయతిన్-వలై-షా-అల్లాహు-
ల-జుఅ-హుమ్-అలల్-హుదా-ఫలాతకూనన్న-మినల్-జాహిలీన్. 36. ఇన్నమా
యస్-తజీ-బుల్లజీన-యస్-మడిన-వల్-మాతా-యబ్-అసు హుముల్లాహు సుమ్మ-
ఇలైహి-యుర్-జడిన్.

33 వారు పలుకు మాటలవలన నీకు దుఃఖము గలుగుచున్న విషయము మాకు బాగుగఁ దెలియును. కావున వారు నీవు అబద్ధవాదివి అని నిన్ననుట లేదు. కాని ఆ దుర్మార్గులు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించు చున్నారు. 34. నీకంటె పూర్వము గడచిన అనేకులు ప్రవక్తలు (ప్రజలచే) తిరస్కరింపఁబడిరి. కావున వారు ఆతిరస్కారమునకును వారికిఁ గలిగిన హింసలకును ఓర్పుకొనిరి. తుదకు వారికి మా సహాయము లభించెను. మతెవరును దేవుని వాక్యములను మార్పఁజాలరు. మఱియు నీకుప్రవక్తల కొన్ని విషయములు తెలిసి యున్నవి. 35. మఱివారి తిరస్కారము నీకుభారముగాఁ దోచినచో నీవు భూమిలో నొక సురంగముగాని ఆకాశము లోనికి నొక నిచ్చెనగాని వేదకి తేగలిగితివేని యొక సూచన వారికిఁగాను తీసికొనిరమ్ము. మఱి దేవుఁడు కోరినచో వారందఱిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చియుండును. కావున నీవు మూఢులతో చేరిన వాఁడవు కాకుము. 36. ఎవరు చెవియొగ్గి వినుదురో వారు స్వీకరింతురు. మఱి దేవుఁడు మృతులనఁ సజీవులుగాఁ జేయును. మరలఆతనియొద్ద కేర్పొంపఁబడుదురు.

వ్యా॥ 33: 34. హజ్రత్ రసూలువారు ప్రజలయందు చాలప్రేమ గలవారు. అందఱును సన్మార్గము స్వీకరించి యుభయలోకములలో మేలుపొందిన బాగుండును అనివారికోరిక. దానికి విరుద్ధముగ కొందఱు అవిశ్వాసులు ఓ ప్రవక్తా !

నీవు చెప్పబోధ మేము వినము. నీవు దేవుని ప్రవక్తవు అనిచెప్పనది సత్యముగాదు అని తిరస్కరించుచుండిరి. దుష్టుల పలుకులు హజ్రత్ రసూలువారికి ముగాఁ దోచునవి. అందుకు దేవుఁడు హజ్రత్ ముహమ్మదు వారినిఁడొరడించు అవిశ్వాసులు నిన్ను తిరస్కరించుట లేదు. కాని వారుదేవుని సూచనలను వాక్యములను తిరస్కరించుచున్నారు. (ఎందుకన మక్కా ఖురైషులు హజ్రత్ ముహమ్మద్ వారిని వారికి ప్రవక్తపదవి లభింపక ముందు సాదిఖ్ (సత్యవాది) ఁ) అని పిలుచుచుండిరి. కాఫర్లు దేవుని వాక్యములను మతబోధను నమ్మక తిరస్కరించు చుండిరి. కాని ముహమ్మదు వారిని వారు సాదిఖ్ (సత్యవాది) అని పలుకుచుండిరి. నీకు పూర్వము అనేక ప్రవక్తలు గడచిరి. వారిని కూడ అవిశ్వాసులు దూషించి హింసించిరి. వారు దానికి సహించియోర్పువలసివచ్చిరి. తుదకు దేవుని సహాయము ప్రవక్తలకు లభించెను. వారి శత్రువులు నశియమొందిరి. దేవుఁడు పలుకు వాక్యములను ఆతని వాగ్దానమును ఎవరునుమాన్యజాలరు. కావున తుదకు నీకుదేవుని సహాయము లభించును. శత్రువులు నశియగలరు. పూర్వము గడచిన ప్రవక్తల విషయములు నీకుఁ దెలిపి యున్నాము. వాని చూచి సహనము వహింపుము అని దేవుని సెలవయ్యెను. 35. జనము దేవుని వాక్యములను తిరస్కరించి ఇస్లామ్ మతమును స్వీకరింపక దేవుని ప్రవక్తతో దేవుని సూచన (మోజజా) సదాయుండిన ప్రజలు చూచి విశ్వసింపరు అని పలుకుచుండిరి. వానికి హజ్రత్ రసూలువారు అట్లు సూచన యుండదు విశ్వసించిన బాగుండునుఅని తలచిరి. అందుకు దేవుఁడు ముహమ్మదు సమయోచితముగ సూచనల పంపు వారము. మేము పంపు సూచనలకంటె మేము నది వారు కోరునట్లు నీకు దొరికిన యెడల భూమిలో సురంగము వేసి ఆకాశము లోనికి నిచ్చెన పెట్టి యొక సూచన తెచ్చి అవిశ్వాసులకుచూపు. దేవుఁడు కోరినచో అందఱును సన్నార్థము స్వీకరించునట్లు చేయఁగలరు. కాని అట్లు చేయలేదు. దానికి నీవు చింతపడ నక్కఱలేదు. 36. అందఱును నమ్ముదురని యాశ పెట్టుకొనకుము. ఎవరు హృదయ పూర్వకముగా చెబుదు గి దేవుని వాక్యములను వినుదురో అట్టివారు బోధన స్వీకరించి విశ్వసింపరు. తిరస్కార భావముగల అవిశ్వాసులు విననిచో వారెట్లు స్వీకరింపగలరు. అట్టి అవిశ్వాసు హృదయములు చచ్చినవి. వారుబ్రతికియు మృతులవలెనగుదురు. వారు తీర్పు దినమునందు సజీవులై దేవుని సన్నిధానమున నిలచినపుడు ఇతరులమునందు తిరస్కరించుచున్న విషయములను కన్నులార చూచి నమ్మగలరు. పుడు నమ్మియు ప్రయోజన ముండదు. అని హెచ్చరింపఁ బడియెను.

ఖుల్-ఇన్నల్లాహ-ఖాదిరున్-అలా-అన్-యునజ్-జిల-ఆయతన్-వలాకిన్న-అక్-
సరహుమ్-లా-యత్త-లమున్. 38. వహూ-మిన్-దాబ్బిత్-ఫిల్-అర్జి-వలా-
తా-ఇరిన్-యతీరు-బిజనా-హైహి-ఇల్లా-ఉమ-మున్-అమ్-సాలుకుమ్-మాఫర్-ర
త్నా-ఫిల్-కితాబి-మిన్-షైఇన్-సుమ్మ-ఇలా-రబ్బిహిమ్-యుక్నాషరూన్. 39. వ
ల్లజీన-కజ్-జబూ-బిఆయాతినా-సుమ్మన్-వబుక్కున్-ఫిజ్-జులుమాతి-మన్-యష-ఇ
ల్లాహు-యుజ్-లిత్-హు-వమన్-యషా-యజ్-అత్-హు-అలాసిరాతిమ్-ముస్తఫిమ్.

37. మఱియు ప్రవక్త యొద్దకు ఆతని ప్రభువునుండి యెందుకు సూచన
రాలేదు అని వారు పలుకుదురు. దేవుడు సూచన పంపుటకు శక్తిగలిగియున్నాఁ
డు. కాని వారిలో పెక్కుమందికి తెలియదు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. 38.
భూమిపై సంచరించు జంతువుగాని తన టెక్కలతో నెగురు పక్షిగాని (సృ
ష్టిలో) మీవంటివే. మేము గ్రంథములో నెద్దియును వదలిపెట్టలేదు. పిదప వా
రందఱును తమ ప్రభువునొద్దకు రప్పింపబడుదురు. 39. మఱియు మా సూచ
నలను తిరస్కరించువారు చెవిటివారును, మూఁగలును, అంధకారములలోనున్న
వారును. దేవుడు తాను కోరిన వారిని దుర్మార్గములో పడవేయును. మఱి
తాను కోరినవారిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చును.

వ్యా॥ 37. కాఫిర్లు హజ్రత్ పై గంబరులవారితో నీవు భూమినుండి యూట
లు ప్రవహించునట్లును, కాలువలు ప్రవహించుచు కర్జూర ద్రాక్షవృక్షములు
గల తోటలు గలుగునట్లును, ఆకాశమునుండి దాని యొక తునుకక్రింద పడు
నట్లును, దేవునిని ఆతని దూతలను మాయెదుట వచ్చునట్లును నీవు చేసినచో
మేము విశ్వసించుము అని పలికి వారు కోరినట్లు ఎందులకు ఒకసూచన (మో
జిజా) ప్రవక్త యొద్దనురాదు అని అడుగసాగిరి. అందుకు దేవుడు తనకుమారు
కోరినట్లు సూచనలు పంపుటకు శక్తిగలదు. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. భూమ్యాకా
శములలోని కార్యములు వాని వానికి తగినట్లు జరుగుచున్నవి. వానిలోని రహ
స్యములు వాని తీరు మీలోని పెక్కుమందికి తెలియదు. మానవులు కోరి
నట్లు దేవుడు సూచనలు పంపినచో లోకమే అల్లకల్లోలుగును. 38.
ఇదు, మానవులు కోరినట్లు సూచనలు (మోజిజే) వ.ప గుండుటకు
కారణములను సమాధానములను నూచి పంపిడినవి. భూమిలోని జాతువులును,
ఆకాశములో నెగురు పక్షులును సృష్టిలో మానవులవంటివే. మా
నవులకు బుద్ధియు జ్ఞానమును గలవు. వాని ననుసరించి కృషి సలిపి తన జీవన
వసతులు కల్పించుచు మహత్తరమైన వస్తువులు కల్పించుకొనుచున్నారు. అట్లు

జంతువులకు పక్షులకు బుద్ధి స్వాతంత్ర్యము లేదు. దేవుడు ఒసంగిన సహజసాధనములతో తమ జీవనము గడపుచున్నవి. మానవులకు బుద్ధిస్వాతంత్ర్యములు గలవు. కావున గమనించి ఎద్ది సన్మార్గము ఎద్ది దుర్మార్గము అని తెలిసికొని సన్మార్గము ఆవలంబింపవలెను. తన బుద్ధిని ఉపయోగింపక బలవంతపెట్టినట్టి సూచనలు వచ్చిన విశ్వసించును చెప్పట మానవులకుఁ దగదు. సర్వము దేవుడుగ్రంథము (తా హేనువోపూజు)లోలిఖించియున్నాడు. ఎద్దియును వదలలేదు. తుదకు అందఱును తిరిగి సజీవులై దేవుని సన్నిధానమున నిలుతురు. ఆపుడు కర్మల తీర్పు అగును. 38, 39. దేవుని సూచనలను నమ్మక తిరస్కరించి ధర్మబోధను వినక చెవిటివారగుదురు. తాము ఇతరులతో ధర్మమార్గము అడుగక మూఁగలగుదురు. ఆవిశ్వాస మనెడి యంధకారములోపడి భక్తిమార్గము చూడరు. ఇట్టి స్థితిలో వారెట్లు సన్మార్గమునకు రాగలరు. కావున వారు తాము చేసికొన్న కర్మలవలననే దేవునిచే సన్మార్గముపొందనివారైరి. ఎవరు దేవుడొసంగిన బుద్ధిజ్ఞానములను ఉపయోగింతురో దేవుడు వారిని సన్మార్గమునకుఁ దెచ్చును. అట్టివారు ధర్మబోధనలవలన మంచి ఫలితము పొందగలరు.

40. ఖుల్-అర-ఐతకుమ్-ఇన్-అతాకుమ్-అజాబుల్లాహి-ఔ-అతత్ - కుమున్-సాఅతు-అగై-రల్లాహి-తద్ ఊన-ఇన్-కున్తుమ్ - సాదిఖిన్. 41. బల్-ఇయ్యాహు-తద్ ఊన-ఫయక్ పిఫు-మాతవ్-ఊన-ఇల్లైహి-ఇన్-మాఅ-వతన్ సౌన మాతుప్రికూన్.

40. చూడుడు! దేవుని శిక్షగాని లేక ప్రళయము (ఖియామత్) గాని మీపై వచ్చినచో మీరు దేవుని వదలి యితరులను వేడెడనరా! మీరుసత్యవంతులై నచోఁ దెలుపుడు. అట్లుకాదు, మీరు ఆతనినే వేడెడదరు. ఆ నిద్ర తాను కోరినచో, ఏకష్టమునకుఁగాను మీరు ఆతని వేడుదురో దాని తొలగించుచున్నాడు. మఱి మీరు దేవునికి సాటిగ కల్పించుచున్నవానిని మఱచి పోవుదుగు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా|| 40, 41. మానవుడు తనకు ఆపదవచ్చినపుడు తన చిల్లరదేవతలను వదలి విధిలేక సర్వశక్తుడగు దేవునినే వేడును. ఉహమునందలి యాపదలను, ప్రళయము (ఖియామత్) నందలి బాధలను దేవుడే తొలగింపవలెను. బాగుగ, యోచించినచో దేవుడే పూజ్యుడు. ఆతనినే యారాధింపవలెను. అవివదలి చిల్లర దేవతలనుపూజించుటసరికాదు. మఱియుఉభయలోకములలోని ఆపదలలోఆచిల్లర దేవతలనుమఱచిపోవలసివచ్చును. అవికష్టములందు పనికిర్యావు.

42. వల్ఖద్-అర్సల్నా-ఇలా-ఉమమిమ్-మిన్-ఖిల్లిక ఫఅఖజ్నా-హుమ్-

బిల్-బాసాఇ-వజ్-జ్రాఇ-ల-అలహుమ్ యత - తజ్రడ్రాన్. 43. ఫతా-లా
ఇజా-జాఅహుమ్-బాసునా-తజ్రడ్రా-వలాకిన్-ఖసత్-ఖులూ-బుహుమ్ - వజ
య్యన-లహుముష్ సైతాను-మాకానూ-యత్-మలూన్. 44. ఇలమ్మా-నసూ-
మా-జుక్కిరూ-బిహీ-ఫతహ్-రా-అల్లెహీమ్-అబ్వాబ-కుల్లి-మైఇన్ - హత్తా-
ఇజా-ఫరిహూ-బిమా-డీతూ-అఖజ్నా-హుమ్-బగ్-తతన్-ఫఇజా-హుమ్-మల్లి
సూన్. 45. ఘుతిఅ-దాబిగుల్-ఖా-మిల్లజీన-జలమూ-వల్-హమ్దు - లిల్లాహీ-
రబ్బిల్-ఆలమీన్.

42. మఱియు నీకు పూర్వముండిన పెక్కుసంఘములవారియొద్దకు ప్రవ
క్తల నంపితిమి. ఆ పిదప వారు వినయముగలిగియుండుటకై వారికి యిబ్బందు
లును కష్టములును పెట్టితిమి. 43. పిదప వారెందులకు వాస్తవి మాబాధ వచ్చి
నపుడు వారువినయము వహింపలేదు! కాని వారిహృదయములుకఠినములాయెను.
మఱి వారు చేయుచున్న కర్మలు మంచివిగా తోచునట్లు సైతాను వారికి చూ
పించెను. 44. పిదప వారు తమకు గలిగిన బోధను మఱచిపోగా వారికి అన్ని
వస్తువుల ద్వారములను తెఱచితిమి. తుదకు వారు తమ కొసంగఁబడినవానివలన
సంతోషపడిరి. మేము వారిని అకస్మాత్తుగా పట్టుకొంటిమి, కావున అపుడు
వారు ఆశ వదలినవారైరి. పిదప ఆ దుర్మార్గులు నిర్మూలింపఁబడిరి. మఱి సర్వ
లోకములకు పోషకుడైన దేవునికే సర్వస్తోత్రములున్నవి.

వ్యా॥ 42. ఈవాక్యములలో పూర్వము గడచిన సంఘములవారికి వారి
తిరస్కారమునకుఁగాను వచ్చిన ఆపదలు చెప్పఁబడుచున్నవి. ఒక మానవుఁడు
ఏదైన పాపముచేసినచోవానికి దేవునివలన వానికిబుద్ధిగలుగుటకుఁగాను కొం
చెము కష్టము గలుగును. అపుడుపాపములను మానుకొని దేవునిక్షమాపణకోర
వలెను. కఠినహృదయుఁడు కాఁగూడదు. సైతాను కుట్రకు మోసపోఁగూడదు.
సైతాను ఒక చెడ్డపనిని కూడ మంచియే అని మోసపుచ్చును. కావున క్షమా
పణ కోరినచో మానవుఁడు రక్షింపఁబడును. అట్లుగాక, మఱింత దుర్మార్గము
వహించినచో, వాని మఱపించుటకు దేవునివలన వానికి సంపదల ద్వారములు
తెఱవఁబడును. వాఁడు దానికి కృతజ్ఞత సలుపక పాపకార్యములలోనే మునిగి
పోయిదానికి శిక్షగా వాఁడు దేవునిచే పట్టఁబడును. అపుడు వాఁడు అన్ని
యాసలు వదలును. అట్టి దుర్మార్గులు తమ దుర్మార్గమువలన లోకశాంతికిధంగ
పఱచుకుండునట్లు నిర్మూలింపఁబడిరి. అనియును దేవుని యనుగ్రహమే. కావున
సర్వలోకములకు పోషకుడగు దేవుఁడు స్తోత్రార్హుఁడు. ఆతనికి సర్వవిధములైన

స్తుతులు చెల్లును.

46, ఖుల్-అరఖతుమ్-ఇన్-అఖజల్లావూ-సమ్-అకుమ్-వఅబ్-సారకుమ్-
వఖతమ-అలా-ఖులూ-బికుమ్-మన్-ఇలావూన్-గైరుల్లాహి-యాతీకుమ్-బిహి-
ఉన్-జుర్-కైఫ-నుసరిఫుల్-ఆయాతి-సుమ్మ-హుమ్-యన్-దిఘాన్. 47. ఖుల్-అర
ఖ-తకుమ్-ఇన్-అతాకుమ్-అజా-బుల్లాహి-బగ్-తతన్-బౌ-జహ్-రతన్-హూల్-
యుహ్-లకు-ఇల్-లల్-ఫౌ-ముబ్-జాలిమూన్. 48. వహూ-నుర్-సిలుల్-ముర్-
సలీన-ఇల్లా-ముబ్-షిరీన-వమున్-జిరీన-ఫనున్-ఆమన-వఅస్-లహ-ఫలా-ఖా
ఫున్-వలాహుమ్-యహ్-జనూన్. 49. వల్లజీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-య
మస్సు-హుముల్-అజాబు-బిమా-కానూ-యఫ్-నుఖూన్-

46. చూడుడు. దేవుడు మీచెవులను కన్నులను పొంగొట్టి మీహృద
యములపై ముద్రవేసినచో దేవుడు దప్ప ఏదైవము అవి మీకు దెచ్చియిచ్చు
నా? అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. చూడుము. మేమెట్లు సూచనలను వారికి
తెలుపుచున్నారమో! ఆ పిదప వారు ముఖము త్రిప్పుకొనిపోవుచున్నారు. 47.
చూడుడు! అకస్మాత్తుగాగాని వెల్లడిగాగాని దేవుని యాపద మీపై వచ్చి
నచో దుర్మార్గులు తప్ప నితరు లెవరు నశింపఁగలరు? అని ఓప్రవక్తా! పలు
కుము. 48. మఱియు మేము ప్రవక్తలను సంతోషవార్త నిచ్చువారలుగను భయ
బోధ నిచ్చువారలునుగచేసి పంపుచున్నారము. ఆపిదప ఎవరు విశ్వసించినతా
ర్కములు చేసిరో వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండనేరదు. మఱివారు
మాసూచనలను తిరస్కరించి అవిధేయులైరో వారికి బాధ గలుగును.

వ్యా॥ 46. హజ్రత్ రసూలువారి విరోధులతో నిట్లు చెప్పవలెనని దే
వుని నెలవగుచున్నది. వినుటకు చెవులును చూచుటకు కన్నులును గ్రహించు
టకు హృదయమును దేవుడు ఒసంగియున్నాడు. తానిచ్చినవి దేవుడు తీసి
కొని చెవిటివారిగను అంధులుగను గ్రహింపలేని వారలుగను చేసినచో నితర
దేవతలు అని తిరిగి యిహ్యుఁగలరా? ఎవరును ఒసంగజాలరుగదా! కావున
మానవులు సన్మార్గమును గ్రహింపవలెను. దేవుని బోధనుతిరస్కరింపరాదు.
అకస్మాత్తుగాగాని లేకకన్నులార చూచుచుండగనే దేవుడు ఆపదను పంపి
నచో ఎవరు రక్షింపఁగలరు? దేవునికి సాటి కల్పించి చిల్లర దేవతలను పూ
జించు దుర్మార్గులే ఆపదలకు లోనై నశింతురు. విశ్వసించిన భక్తులు రక్షింపఁ
బడుదురు. వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండదు. దేవుడు పూర్వము

నుండియు ప్రజలకు సన్మార్గము బోధించుటకై ప్రవక్తలను పంపుచు వచ్చును. వారు విశ్వసించువారికి ఉభయలోకములలో మేలు గలిగి స్వర్గము లభించుననియు, తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైనవారికి నరకమున్నది అనియు బోధించుచు వచ్చిరి. కావున విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిన భక్తులకు ఏలాటి భయము గాని దుఃఖముగాని యుండఁబోదు. వారు సదా స్వర్గసౌఖ్యములు పొందుచుండుదురు. మఱి ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దేవుని సూచనలను నమ్మక తాము కోరినట్లు సూచనలు (మోజజే) చూపింపవలెనని ప్రవక్తలలో పరిహాసమాడినవారికి నరకబాధ లభించును. అందు వారు సదా బాధలు పడుచుండురు. (దేవుడు మమ్ము రక్షించుగాత!)

50. ఖుల్ - లాఅఖూలు - లకుమ్ - ఇన్దీ-ఖజా-ఇనుల్లాహి-వలా-అలముల్ - గైబ-వలా-అఖూలు-లకుమ్ - ఇన్నీ మలకున్ - ఇన్ - అత్ - తబిడ్ - ఇల్లా - మా యూహా - ఇలయ్య - ఖుల్ - హల్ - యన్ - తవిల్ - అఅమా - వల్ - బసీరు - అఫలా - తత ఫక్క - రూన్.

50. నాయొద్ద దేవుని ధనాగారము (ఖజానా) లున్నవనిగాని నాకు సర్వరహస్యము (గైబు)లు తెలియుననిగాని మఱి నేను దేవునిదూత (ఫరిష్తా) అని గాని మీతో పలుకుటలేదు. నాయొద్దకు వచ్చు దేవుని సందేశమునుమాత్రము నేను అనుసరించుచున్నాను అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. అంధుఁడును దృష్టిగలవాఁడును సమానులగుదురా? కావున ఎందులకు మీరు ఆలోచింపరు? అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 50. ఇందు ప్రవక్తయొక్క నిజమైనస్థితి తెలుపఁబడినది. ప్రవక్తయొద్ద దేవునిశక్తిలోనున్న అన్ని సంపదల నిలయము (ఖజానా) లుండవు. మానవులు కోరినట్లు ప్రవక్త వానినుండి తీసి చూపింపఁడు. సర్వము దేవునికి అధీనమైయున్నది. అటులే ప్రవక్తకు దేవునియొద్దనున్న సర్వరహస్యములు తెలియవు. దేవుఁడు ఎంత తెలుపునో అంతమాత్రము ప్రవక్తకుఁ దెలియును. ప్రవక్త కూడ మానవజాతిలో చేరినవాఁడే. దానికి విరుద్ధముగ దేవదూత (ఫరిష్తా) కాఁడు. అయిన ప్రవక్తకును ఇతర మానవులకును ఒక భేదముగలదు. అది దేవుని సందేశము (వహీ) నేరుగా ప్రవక్తకు వచ్చును. దానివలన ప్రవక్త తన పలుకులలోను క్రియలలోను ఇతర మానవులను మించిపోవును. ఎంత భేదము గ్రుడ్డివానికిని దృష్టిగలవానికిని గలవో అంతటి వ్యత్యాసము ప్రవక్తకును ఇతరులకును గలదు. ప్రవక్త హృదయ సేత్రములు దేవుని సందేశము వలనను దాని మహిమవలనను చూడఁగల విషయములు ఇతర మానవులు

చూడలేదు. ప్రవక్త చేయు కార్యమును, దేవుని సెలవు ననుసరించియుండును. ఆతని సుగుణములు, ఆతని భక్తి నీతులు ఇతఁ మానవులకంటె శ్రేష్ఠములైనవిగా నుండును. అందు యోచించువారికి ప్రవక్త సత్యము తేటతెల్లమగును. కావునమానవులుప్రవక్తను అనుసరించినచో దేవునిప్రీతిసంపదయఁగలరు.

51. వఅన్ జిర్ - బిహిల్లజీన - యభాఘాన - అన్ - యుహ్ - షరూ - ఇలా - రబ్బి హిమ్ - లైస - లహుమ్ - మిన్ - దూనిహీ - వలియున్ - వలా - షఫీ - ఉల్ - లఅల్లహుమ్ యత్తఖూన్. 52. వలా - తత్ - రుదిల్లజీన - యద్ డొన - రబ్బహుమ్ - బిల్ - గదాతి - వల్ అషియ్యి - యుకీదూన - వజ్ హ - హూ - మా - అలైక - మిన్ హిసాబిహిమ్ - మిన్ మై ఇన్ - వ - మా - మిన్ - హిసాబిక - అలై హిమ్ - మిన్ మై ఇన్ - ఫతత్ - రుదహుమ్ - ఫత కూన - మినజ్జీ - జాలియన్. 53. వకజాలిక - ఫహ్నా - బఅ - జహుమ్ బిబఅ - జిల్ - లి యఖూలూ - అ - హీ - ఉలాఇ - మన్నల్లాహు - అలై హిమ్ - మిమ్ - బెనినా - అలై సల్లా హు - బి - అఅ - లమ - బిష్ - షాకిరీన్. 54. వఇజా - జాఅ - కల్లజీన - యూమినూన - బిఅ యూ - తినా - ఫఖుల్ - సలామున్ - అలై కుమ్ - కతబ - రబ్బు - కుమ్ - అలా - నఫ - సిహిర్ - రహ్ - మత - అన్న హూ - మన్ - అమిల - మిన్ - కుమ్ - సూఅమ్ - బిజహీ - లతిన్ - సుమ్మ - తాబ - మిమ్ - బఅదహీ - వఅస్ - లహ - ఫఇన్న హూ - గఫూరుర్ - రహీమ్, 55. వక జాలిక - నుఫస్ - సిలుల్ - ఆయాతి - వలి తస్ - తబీన - సబీలుల్ - ముజ్రిమీన్.

51. మఱియు దేవుఁడుదప్ప తమకు ఇతరు లెవ్వరును సహాయులు గాని సిఫారసు చేయువారును గాని లేకుండు స్థితిలో తమ ప్రభువునొద్దకుపోయి చేరవలసి యున్నది అని భయపడువారికి ఖురాను మూలమున భయబాధనిమ్ము. బహుశః వారుభీతిపరులగుదురు. 52. మఱియు ఎవరు తమ ప్రభువును ఉదయము సాయంకాలము ప్రార్థించుచు ఆతని ప్రీతిని పడయఁ గోరుచున్నారో వారిని నీవు దూరము చేయకుము. ఎంత మాత్రమును వారిలెక్క నీపైలేదు. మఱింత మాత్రమును నీలెక్క వారిపైనను లేదు. కావున నీవు వారిని దూరపఱచినచో అన్యాయస్థులలో చేరినవాడ వగుదువు. 53. మఱియు మాఅందఱిలోను వీరినేనా దేవుఁడు అనుగ్రహించినది యని పలుకుటకై వారిలో కొందఱి మూలమున కొందఱిని మేమిట్లు పరీక్షించితిమి. ఏమి కృతజ్ఞత సలుపని వారిని బాగుగ దేవుఁడు ఎఱు - గఁడ! 54. మఱియు మాసూచనలను విశ్వసించునట్టివారు నీయొద్దకు వచ్చినపుడు మీకు సలామ్. దేవుఁడు కరుణించుటయే తన

విధిగా నియమించుకొని యున్నాడు. మీలో నెవఁడు అజ్ఞానముతో తప్పు చేసిన పిదప దేవుని తుమాపణ కోరుకొని సత్ప్రవర్తకుడైనచో దేవుఁడు తుమిం చువాఁడుచు దయాళువును అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. 55. మఱియు పాపుల మార్గము స్పష్టపడుటకై యిట్లు మాసూచనలను వివరించి మీకుఁ దెలుపుచు న్నారము.

వ్యా॥ 51. దేవుని సూచనలను ద్వేషముతో తిరస్కరించుచుతాము కోరి నట్లు సూచనలు తీసికొనిరమ్ము అని పలుకునట్టి అవిశ్వాసులను పోని మ్ము. ఇంక దేవుని యందు విశ్వాసము గలిగి తీర్పు దినమునందు దేవుని యె దుట చేరఁగలమనిన వారి తీర్పుదినమునందు దేవుఁడుదప్ప బాధలనుండితప్పిం చువారు ఎవరును లేరు. ఎవగును తోడుపడరు. మఱివారును సిఫారసుచేసి రక్షింపరు అని భయపడువారికి ఖురానుబోధ వినిపించి వారిని భయపెట్టవలెను. ఎందుకన అన్ని పాపములను వదలి భయభక్తులుగలవారు ఖురాను బోధను విని అనుసరింపఁగలరు. 52. కాఫిర్ల (అవిశ్వాసుల) లోని కొందఱు ధనికులు హజ్రత్ పై గంబరుల వారితో మేము మీబోధ వినవలెనని యున్నాము. కాని మీయొద్ద కూర్చుండు వారు బీదలును బానిసలును నీచులును కావున మేము వారితో కలిసి కూర్చుండలేము. మాకొఱకు వేఱుసభ ఏర్పాటు చేయుఁడు అని పలికిరి. అందుకు దేవు డు అట్లువలదు. అవిశ్వాసులు తమ ధన గర్వముచే ఏభక్తులను వారు నీచులనుగా చూచుచున్నాని వారు రాత్రింబవళ్లు దేవుని ప్రార్థించుచు దేవుని ప్రీతి పడయుటకు కోరువారు దేవునియొద్ద ధనమునకు గౌరవము లేదు. భక్తియే దేవునికి ప్రിയము కావున భయభక్తులు గల ముసల్మానులను అవిశ్వాసులైన ధనికుల కొఱకు దూరము చేయవద్దు. అవిశ్వాసులు కోరినచో ఆబీద ముసల్మానులతోనే కూర్చుండి బోధ వినవలెను. అట్లుగాక ధనికుల కొఱకు భక్తులగు బీదలను దూరము చేసినచో అది న్యాయము కాదు. మతమును స్వీకరించిన బీదలగు భక్తుల మూలమున ధనికులను దేవుఁడు పరీక్షించుచు న్నాడు. ధనికులు తమ ధనగర్వముచే బీదలను నీచముగా చూచి ఇట్టివారే దేవుని దయకు పాత్రులైనవారా. మేము కామా! అనిపలుకుదురు. దేవునికి సర్వము దెలియును ఎవరు భక్తిపూర్వకముగ దేవునికి కృతజ్ఞతసలుపుదురోవారే దేవుని దయకు పాత్రులు. దేవుఁడు మొగములను ధనమును చూడఁడు. హృదయములను చూచును. 54. ఇందు ముసల్మాను భక్తులకు దేవుని దయయు రక్షణయు లభించును. గర్వితులైన ధనికుల పలుకుల వలన బీద ముసల్మానులు చింతింపఁగూడదు. పొరపాటుతో ఏదైన తప్పు (పాపము) చేసినచో తుమాపనవేడి సత్ప్రవర్తకులైనచో దేవుఁడు దయగలవాఁడు. కావున తుమించును. 55. దేవుఁడు తన వాక్యములను వివరించి దెలుపుచున్నాడు. దానివలన

పాపుః మార్గము ఇదియని తెలియును. భక్తులు పాపుల మార్గమునకుఁ బోక సన్మార్గమందు స్థిరముగా నుండగలరు.

56. ఖల్-ఇన్నీ-నుహీతు-అన్-అల్-బుద్లజీన-తద్ డేన-మిన్-దూనిల్లా హి-ఖల్-లా-అత్-తబిడ-అహ్-వా-అకుమ్-ఖద్-జలల్తు-ఇజన్-వహూ-అనా-మి నల్-ముహ్-తదీన్. 57. ఖల్-ఇన్నీ-అలా-బయ్యినతిమ్-మిర్-రబ్బీ-వకద్-జ బుమ్-బిహీ-మా-ఇన్నీ-మాతన్-తఅ-జిలూన-బిహీ-ఇనిల్-హుక్కు-ఇల్లా-లిల్లా హి-యఖుస్సుల్-హాఖ్ఖ-వహువ-ఖైరుత్-ఫాసిలీన్. 58. ఖల్-తా-అన్న-ఇన్నీ మాతన్-తఅ-జిలూన-బిహీ-లఖుజి-యల్-అము-బైనీ-పబై-నకుమ్-వల్లా-హు-అ అలము-బిద్-జాలిమీన్. 59. వ ఇన్దహూ-మఫాతిహుల్-గైబి-లాయఅ-లముహ్ ఇల్లా-హువ-వయఅ-లము-హాఫిల్-బర్రి-వల్-బహ్-రి-వ-మాతన్-ఖుతు-మిన్-వరఖిన్-ఇల్లా-యఅ-లముహ్-వలా-హబ్బతిన్-ఫీ-జులు-మాతిల్-అర్జి-వలా-రత్-బిన్-వలా-యాబిసిన్-ఇల్లా-ఫీ-కితా-బిమ్-ముబీన్.

56. మీరు దేవుని వదలి ప్రార్థించునట్టి నితరులను నేను ప్రార్థింప కూ డదు అని నాకు నిషేధము గలదు అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. నేను మీ యిష్టా ను సారముగ నడువను. (అట్లు నడచినచో) నేను మార్గము తప్పినవాడనై సన్మార్గము పొందినవారిలో చేరని వాడ నగుదును అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. 57. నాప్రభువునుండి నాకు లభించిన స్పష్టమైన ప్రమాణముపై నేనున్నాను. మీరు దానిని తిరస్కరించితిరి. మీరు దేనికిఁగాను తొందర చేయుచున్నారో యది నాయొద్దలేదు. దేవునికిడప్ప నితరులకు అధికారములేదు. దేవుఁడు సత్య ము దెలుపుచున్నాఁడు. మఱియు ఆతఁడే అందఱికింపె శ్రేష్ఠమైన తీర్పుచేయు వాఁడు అని పలుకుము. మీరు దేనికిఁగాను తొందర చేయుచున్నారో అది నా యొద్ద నున్నచో నామధ్యను మీమధ్యయును జగడము తీరిపోయి యుండును. మఱియు దేవుఁడు దుర్మార్గులను బాగుగ నెఱుంగును అని పలుకుము. 59. మఱియు రహస్యముల బీగములు ఆతని యొద్దనే యున్నవి. ఆతఁడు చప్ప నితరు లెవ్వరును వాని నెఱుంగరు. మఱియు భూమిలోను సముద్రములో నున్నవి దే వుని కెఱుక. మఱియు రాలునట్టి ప్రతి యాకును దేవునికిఁదెలియును. మఱి భూ మిలోని చీకట్లలోఁబడునట్టి ప్రతి గింజయును పచ్చిదియును ఎండినదియును (సర్వము) ప్రకాశమానమైన గ్రంథములో గలదు.

వ్యా॥ 56. ఇందు అవిశ్వాసులకు సంబోధనగలదు. హజ్రత్ పై గంబరుల

వాగు కాఫిర్లతో నిట్లు పలుకవలెనని దేవుని సెల వగుచున్నది. దేవుని వలన నాకు లభించిన దివ్యజ్ఞానమును దేవుని సెలవును నేను దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) నందే స్థిరముగా నుడవలెనని బోధించుచున్నవి. మఱి మీరు దేవుని వదలి పూజించునట్టి చిల్లర దేవతలను నేను పూజింపను. అదినాకు నిషిద్ధము. మీరెన్ని కుట్రలు చేసిన చేయుఁడు. నేను మీతప్పు కోరికలను అనుసరింపను. మఱి సన్మార్గము వదలను. మీకోరికలను అనుసరించినచో సన్మార్గము తప్పిన వాడనగుదును. అట్లు ఎన్నటికిని కానేరదు. ప్రవక్తలే సన్మార్గము తప్పిపోయినచో నిఁక లోకములో ధర్మమే నశించునగదా! 57. దేవుఁడు నాయొద్దకు ఆతని సందేశము (వహీ) పంపుచున్నాఁడు. అందుగొప్ప ప్రమాణములును సూచనలును గలవు. నేను వానిని స్వీకరించి అనుసరించుచున్నాను. మీరు అవి అబద్ధములని పలికి తిరస్కరించితిరి. కావున దాని ఫలితమును గూర్చి యోచింపుఁడు. కాఫిర్లు (అవిశ్వాసులు) మేము అబద్ధము అని పలుకు విషయము సత్యమైనచో ఆకాశమునుండి మాపై రాళ్ళవర్షము లేక ఏదైన ఘోరమైన యాపద దింపుము అని పలుకుచుండిరి. అందుకు పైగంబరులవారు అట్లుచేయుట నాఅధికారములో లేదు. అది దేవుని చేతిలోనున్నది. దేవుఁడు బోధించునదిసత్యము. దానితిరస్కరించి అబద్ధము అనిపలుకువారినిగూర్చి ఆతఁడే సరియైనతీర్పు చేయును. ఆతనికి మించి యెవరును పోలేరు. శిక్ష విధించుట నాచేతిలో నున్నచో ఎప్పుడో మీకును నాకు నున్న వివాదము తీరిపోయి యుండును. కాని దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతఁడు తానుకోరినట్లు సమయోచితముగాఁ జేయును. కాఫిర్లు ఆపద రావలెనని తొందర చేసినను తత్క్షణమే ఆపద పంపఁడు. అదియును ఆతని కరుణయే. దేవునికి శక్తిలేదనిగాని ఆతనికి దుర్మార్గులు తెలియరని గాని కారణము వలన ఆపద వచ్చుటలో ఆలస్య మగుట లేదు. కాని ఆతనిదయ వలననే ఆలస్యము అగుచున్నది అని జనులు గ్రహించునది. 59. సర్వరహస్యములు దేవునికి తెలియును. రహస్యము (గైబు) ల బీగములు ఆతని యొద్దనే యున్నవి. భూమ్యాకాశములలో నున్న సమస్తము దేవునికిఁ దెలియు. ఆతనికిఁ దెలియనిది యెద్దియును లేదు. సర్వము ప్రకాశమాన గ్రంథము (లొ హెమహ్ పూబు) లో నున్నది. కావున మానవులు చేయు ప్రతికార్యము దేవునికిఁ దెలియు. దానికిఁదగిన ఫలితమును కలదు.

60. వహువల్లజ్ - యత - వఫ్ - ఫాకుమ్ - - బిల్ - లైలి - వయ్ - అ - లము - మాజరహ్ - తుమ్ - బిన్ - నహారి - సుమ్మ - యబ్ - అసుకుమ్ - ఫీహి - లియుఖ్ - జా - ఆజ - లుమ్ - ముసమ్మన్ - సుమ్మ - ఇల్లైహి - మర్జి - ఉకుమ్ - సుమ్మ - యునబ్బి - ఉకుమ్ - బిమా

కున్తుమ్-తత్ర మలూన్.

60. మఱియు ఆతఁడే రాత్రియందు మిమ్ము తన వశమునకు ఆత్మల తీసికొనుచున్నాఁడు. మఱియు పగటిపూట మీరు చేసినవన్నియు ఆతనికిఁ దెలియును. ఆ పిదప నియమింపబడిన కాలము పూర్తియగుటకై పగటి పూట మిమ్ము లేపుచున్నాఁడు. పిదప మీగుఆతనియొద్దకు రప్పింపబడుదురు. ఆ పిదప మీరు చేయుచున్న కర్మలను దేవుఁడు మీకుఁ దెలుపును.

వ్యా॥ 60. మానవుఁడు రాత్రి నిద్రపోయినపుడు తన దేహమునగుర్చి యే ఆతనికి తెలివియుండదు. అన్ని శక్తులు పోయినట్లగును. దేవుఁడు కోరి నచో నిద్రలోనే చావు నిచ్చును. కాని అట్లుగాక తిరిగి నిద్రనుండి లేపు చున్నాఁడు. ఎదుకన మానవుఁడు ఇహలోకమునందు ఎంతకాల ముండవలెనని దేవుఁడు నియమించియున్నాఁడో ఆకాలము కావలెను. నిద్రనుండి మేలుకొని చేయు ప్రతికార్యమును దేవునికిఁ దెలియును. ఆ కర్మల ఫలితము మానవుఁడు పొందవలెను. అందుకు చావు నిచ్చుచున్నాఁడు. తిరిగి తీర్పుదినమునందు దేవుని సన్నిధానమున నిలువవలసియున్నది. అపుడు మానవులకర్మలగుర్చి వారికి తెలుపబడును. నిద్రపోయి తిరిగి వేలుకొనుట చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవు లగుటకు పోలిక గలదు. అందుకుఁ దానివిషయమిచ్చట చెప్పబడియెను.

61. వహువల్-ఖాహిరు-ఫౌఖి-ఇబాదిహీ-వయర్-సిలు - అలైకుమ్-హాఫ-జతన్-హత్తా-ఇజా-జాఅ అశాద-కముల్-మాతు-తివఫ్-ఫత్ హు-రుసు లునా-వహుమ్-అ యుఫ్రితూన్. 62. సుమ్మ-రద్దూ-ఇల్లాహి-మాలా - హు ముల్ హాఫ్-ఖి-అలా-లహుల్-హుక్కు-వహువ-అస్-రడల్-హాసిబీన్.

61. మఱియు ఆతఁడే తన దాసులపై సఁపూర్ణాధికారముగలవాఁడు. మఱియు ఆతఁడు మీకు రక్షకులను బంపుచున్నాఁడు. తుదకు మీలో నెవ్వని కైన చావు వచ్చినచో యాదూశలు వాని యాత్మను తీసికొనుచున్నారు. మఱి వారెట్టి కొఱత చేయరు. 62. పిదప వారు తమ సత్కమైనప్రభువగు దేవుని యొద్దకు చేర్పబడుదురు. వినుఁడు. ఆతనికి సర్వాధికారమున్నది. మఱియు బహు శీఘ్రముగా ఆతఁడు లెక్కతీసికొను వాఁడు.

వ్యా॥ 61. దేవునికి సర్వస్వస్థి యధీనమై యున్నది. ఆతని యధికారమే చెల్లును. దాసు (ప్రజ) లను రక్షించుటకును, వారి కర్మల లెక్కపెట్టుటకును దేవదూతలు దేవునిచే నియమింపబడియున్నారు. ఒక మనుష్యుని కాలముతీరి చావు సమీపించినపుడు దూశలు వత్తురు. దేవుని నెలపు ప్రకారము ప్రాణము తీయుదురు. అందు ఏలాటి కొఱత చేయరు. తిరిగి తమ తమ కర్మల లెక్కకుఁ

గాను తీర్పుదినమునందు మానవులు దేవుని యొద్దకుగప్పింపబడుదురు. అపుడు మానవుడు తన జీవితకాలములో చేసియున్న పనుల లెక్కంతయు ఒక్క నిమిషములో జరుగును. అందు ఏలాటి ఆలస్యముకాదు. కావున మానవుడు తన సర్వాధికారియగు ప్రభువైన దేవునిప్రీతిపడయుటకు విశ్వాసముగలిగి సత్కార్యములు చేయవలెను.

63. ఖుల్-మన్-యునజ్జీకుమ్-మిన్-జులుమాతిల్-బర్రి-వల్-బహ్రి-తద్-
ఊనహూ-తజ్రు-అన్-వఖుఫ్-యతన్-లఇన్-అన్ జానా-మిన్-హజీహీ-ల - నకూ
నన్న-మిన్-ష-షాకిరీన్. 64. ఖులిల్లాహు యునజ్జీ-కుమ్ మిన్-హ-వమిన్ - కుల్లి-
కర్బిన్-సుమ్మ-అన్తుమ్-తుష్-రికూన్. 65. ఖుల్-హువల్-ఖాదిరు-అలా- అన్-
యబ్ అస-అలై కుమ్-అజా-బమ్-మిన్ ఫాఖి-కుమ్ బా-మిన్-తహ్-తి - అర్ జు-
లికుమ్-బా-యల్-బిసకుమ్-షియ-అన్-వ-యుజ్జీఖ బి-జకుమ్-బాస- బి-జిన్-
ఉన్-జుర్-కై ఫ-నుసర్రిఫుల్-ఆయాతి-లఅల్లహుమ్-యఫ్-ఖహూన్.

63. వినయముతో రహస్యముగా వేడుచు ఈయాపదనుండి మమ్ము రక్షించినచో మేము తప్పక కృతజ్ఞత సలుపుదుమని వేడుకొనునపుడు భూసముద్రముల చీకట్లులనుండి మిమ్ము ఎవడు రక్షించును అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 64. దానినుండియు ఒక్కొక్క యిబ్బిందినుండియు, దేవుడే మిమ్ము రక్షించుచున్నాడు. ఆ పదపకూడ మీరు ఆతనికి సాటి కల్పింతురు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 65. మీపైనుండి గాని లేక మీపాదములక్రిందనుండి గాని మీకు ఆపద పంపుటకును, లేక మిమ్ము తెగలు తెగలుగాఁజేసి పరస్పర కలహములవలన ఒకరికొకరికి బాధ కలిగించుటకును ఆతనికి శక్తిగలదు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. చూడుము. వారు గ్రహించుటకై మేమెట్లు సూచనలను వివరించి తెలుపుచున్నారమో!

వ్యా॥ 63, 64. మనుష్యులు తమకు సముద్రములోను, భూమిలోను కష్టములు పడినపుడు దేవునినే వేడుదురు. ఆపద తొలగినచో దేవుని మేలుమఱువము ఆతనిని సదా కృతజ్ఞత సలుపుదుమని మొఱలుపెట్టుకొనుచు వాగ్దానము చేయుదురు. దేవుడు కరుణించి యాపదనుండి రక్షించినచో వారు ఆపదలో చేసిన వాగ్దానమును మఱచిపోయి, తిరిగి చిల్లర దేవతలకు మొక్కుదురు. అట్లు దేవునిమేలును మఱచిపోవుదురు. 65. అట్లుచేసి దేవునిశిక్షనుండితప్పించుకొనఁజాలరు. ఆకాశమునుండి రాశ్మివాన లేక భూమినుండి భూకంపము మొదలగు ఆపదలు పంపుటకు దేవునికి శక్తిగలదు, లేక ప్రజలు పరస్పరము వైరము

గలిగి తెగలుతెగలుగా చీలిపోయి ఒకరితో నొకరు కలహములు చేసికొని హత్యలు చేసికొనునట్లు దేవుఁడు చేయఁగలఁడు. పరస్పర కలహములు పుట్టుట కూడ గొప్ప యాపదయే. జనులు గ్రహించి సన్మార్గము ననుసరించుటకై దేవుఁడు తన సూచనలను, వాక్యములను వివరించి ప్రపక్తములమున తెలుపుచున్నాఁడు. కావునమానవులు దేవునిబోధనుగ్రహించిసన్మార్గమువలంబింతురుగాక.

66. వకజ్-జబ-బిహి-ఖౌముక-వహువల్-హాఖ్-ఖుల్-లస్తు - అత్తె
కుమ్-బి-చకీల్. 67. లికుల్లి-నబిఇమ్-ముస్త-ఖుర్రున్-వసౌఫ-తఅ-లమూన్. 68.
వఇజా-రబ-తలజీన-యఖూ-జూన-ఫీ-ఆయూతినా-ఫ-అఅ-రిజ్-అన్-హుమ్ హత్తా
యఖూజూ-ఫీ-హదీసిన్-గైరిహీ-వఇమ్మా-యున్-సి-యన్న-కష్-మైతాను-ఫలా
తఖ్-ఉద్-బఅ-దజ్-జిక్రా-మఅల్-ఖౌమిజ్-జాలిమిన్. 69. సమా-అలల్లజీన-
యత్తఖూన-మిన్-హీసా-బిహిమ్-మిన్-మైఇన్-వలాకిన్-జిక్రా - లఅల్లహుమ్-
యత్తఖూన్.

66:67. మఱియు, ఇది సత్యమైయున్నను దీనిని నీకులమువారుతిరస్కరించుచున్నను 'మీపై నేను రక్షకుఁడనుకాను. ప్రతి విషయమునకు ఒక కాలము నియమింపఁబడియున్నది. మఱి సమీపములోనే మీరు తెలిసికొనఁగలరు' అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 68. మఱి మాసూచనల విషయము వాదించువారిని నీవు చూచినచో అట్టివారు (దాని వదలి) ఇతర విషయములనుగూర్చి ముచ్చటించుకొనునంతదాక వారినుండి తొలఁగియుండుము. మఱి ఒకవేళ సైతాను నిన్ను మఱువఁజేసినచో జ్ఞప్తికి వచ్చిన పిదప ఇట్టి దుర్మార్గులతో కూర్పుండి యుండకుము. 69. మఱి వాదించునట్టివారిని గూర్చి భయభక్తులుగలవారిపై నెట్టిబాధ్యతలేదు. కాని వారు భయభక్తులు వహించుటకుఁగాను, భక్తులు వారికి బోధించుట విధియై యున్నది.

వ్యా॥ 66, 67. సత్యమైన గ్రంథమగు ఖురానును తిరస్కరించినచో దేవుని శిక్ష వచ్చును, అను సత్యమైన విషయమును, నీ కులమువారగు ఖురైషులు అబద్ధమని తిరస్కరించిరి గదా! దానికి ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు అబద్ధమని పలికినందులకు మీపై ఆపద తెచ్చుటకు నాకు అధికారము లేదు. అది నాపనికాదు. నాపని ప్రచారము చేయుటయే. ప్రతి విషయము సంభవించుటకు ఒక కాలము నియమింపఁబడియున్నది. అది దేవునికిఁ దెలియును. అది వచ్చునపుడు మీరే తెలిసికొనఁగలరు అని జవాబు పలుకుమని పైగంబరుల వారికి దేవుని సెలవయ్యెను. 68. దుర్మార్గులగు అవిశ్వాసులు దేవునివాక్యములు

విని ద్వేషముతో లేనిని దలు మోపుచు పరిహాసమాడుచుందురు. అట్టిసభలలో ముసల్మాన భక్తులు కూర్చుండకూడదు. అట్లు కాఫర్లు పరిహాసమాడునపుడు వారితో కలిసి మెలసి కూర్చుండినచో ఆ పాప ఫలితము భక్తులుకూడ పొందుదురు. ఒకవేళ ముఱచి కూర్చుండినచో జ్ఞప్తికి వచ్చినపుడు ఆసభ వదలి పోవలెను. 69. అట్లు వదలిపోయినచో కాఫిర్లకు లభించు పాపములో ముసల్మానులు భాగస్థులు కానేరరు. అట్లు వదలివచ్చుటవలన కాఫిర్లకు బుద్ధివచ్చును. మేము పరిహాసమాడునది సరికాదు అని వారికి తోచగలదు. ముసల్మానులు తమశక్తికొలది దుష్టులకు బోధింపవలెను. దానివలన దుష్టులు సన్మార్గ మవలంబింతురేమో అని ఆశయము గలదు.

70. వజ్ర-రత్నజీ-నత్-తఖజూ-దీనహుమ్-లత్ర-బన్-వలహ్-వన్-వ-గర్జత్
హుముల్-హయా-తుద్-దున్యా-వజ్కీర్-బిహీ-అన్-తుబ్-సల-నఫ్ - సుమ్-
బిమా-కసబత్-లై-స-లహ్-మిన్-దూనిల్లాహి-వలియున్-వలా-షఫీ-ఉన్-వఇన్
తఅ-దిత్-కుల్ల-అద్-లిల్-లాయూఖజ్-మిన్-హీ-ఉలాఇల్-జీన-ఉబ్-సిలూ - బి
మా-కసబూ-లహుమ్-షరాబుమ్-మిన్-హమీ-మిన్-వ-అజాబున్-అలీముమ్-
బిమా-కానూ-యక్-పురూన్.

70. మఱియు ఓ ప్రవక్తా! ఎవరు తమ మతమును, ఒక యాటగను, వేడుకగను చేసికొన్నారో వారిని నీవు వదలిపెట్టుము. మఱి ఇహలోకజీవనము వారిని మోసపుచ్చియున్నది. మఱి దేవుడు దప్ప నెవడును సహాయముచేయు వాడుగాని సిఫారసుచేయువాడుగాని లేని స్థితిలో నెవడును తన కర్మలలో పట్టువడకుండుటకై ఖురాను మూలమున వానిని ప్రబోధింపుము. మఱియు వారు బదులు (పరిహారము)గ సర్వమొసంగినను అంగీకరింపబడదు. అట్టివారే తమ కర్మలలో పట్టువడినవారు వారి అవిశ్వాసమునకు బదులుగ వారికి సలసల మని కాగు నీళ్లు త్రాగవలసియున్నది. మఱి వారికి దుఃఖకరమైన బాధగలదు. 71. కాఫిర్లు (అవిశ్వాసులు) స్వీకరింపవలసియున్న ఇస్లామ్ మతమును ఆటగాను, వేడుకగాను చేసికొనిరి. ఆ మతము దేవునిచే వారికొఱకు నియమింపబడియున్నను దానిగూర్చి పరిహాసమాడుచున్నారు. వారికి లభించియున్న ఇహలోక సంపదలకు వారు మోసపోయి పరలోకమును మఱచియున్నారు. ఇట్టివారినుండి తొలగియుండవలెను. అయినను వారికి ఖురాను వినిపించి దాని మూలమున వారికి బోధచేయవలెను. ఎందుకన ఆబోధనువిని దుర్మార్గము వదలి సన్మార్గమునకు వచ్చి పాపకార్యములను వదలి పాపముల శిక్షనుండి రక్షణపొందగలదు.

దుర్మార్గులకు నరకశాధనుండి తప్పించు సహాయు లెవరు నుండజాలరు. దేవుని సహాయము తప్ప ఇతరుల సహాయము దొరకదు. పాపాత్ముడు తన పాపముల శిక్షనుండి రక్షణపొందుటకు స్వపరిహారము (బదులు) ఒనంగినను అవి యంగీకరింపబడవు. మఱి వాని శిక్ష తొలగదు. అవిశ్వాసులు దప్పి తీర్చుకొనుటకుగాను సలసలకాగు నీళ్ళు త్రాగవలసివచ్చును. మఱి దుఃఖికరమైన నరకశాధలు గలుగును. కావున మానవుడు ఇహసంపదలకేమోసపోక పరమునకుఁ గాను కృషి సలుపవలెను.

71. ఖుల్-అనద్-ఊ-మిన్ దూనిల్లాహి-మా లాయన్-ఫడే నా-వలా-య
జుర్జునా-వ-నురద్దు అహ్-అహ్-ఖాబినా-బిఅద-ఇజ్-హదా-నల్లాహు-కల్ల-జిస్-
తహ్-వత్-హుష్-మేతాను-ఫిల్-అర్-జి-హై-రాన-లహూ-అస్-హాబున్-యద్-
ఊనహూ-ఇల్-హుదత్-తినా-ఖుల్-ఇన్న-హుదల్లాహి-హువల్-హుదా-వ
ఉమిర్నా-లి-నుస్-లిమ-లిరబ్బీల్-అలమీన్. 72. వఆన్-అఖీనుస్-సలాత-వ
త్త-ఖాహ్-వహు-వల్లజి ఇల్లెహి తుహ్-షరూన్. 73. వహు-కల్లజీ-ఖిల్-ఖిస్-సమా
వాతి-వల్-అర్-జి-బిల్-హాఖ్-ఖి-వయామి-యఖూ-అ-కన్-ఫయకూన్. 74. ఖా
లుహుల్-హాఖ్-ఖి-వలహుల్-ముల్కు-యామ-యున్-ఫఖు ఫిస్-సూరి-అలి
ముల్-గైబి-వష్-షహాదతి-వహువల్-హాకీముల్-ఖబీర్.

71. దేవుని వదలి మాకు లాభముగాని నష్టముగాని చేయజాలనట్టి వానిని మేము ప్రార్థింపవలయునా! మఱి దేవుడు మాకు సన్మార్గము చూపిన పిదప సైతానులు ఒకనిని భూమిలో మార్గము తప్పింపఁగా నతఁడు దేవులాడుచుండ ఆతని స్నేహితులు సన్మార్గమునకుఁగాను మాయొద్దకు గమ్ము అని పిలుచుచు న్నపుడు ఏమియు తోచని వానివలె మేముకూడ సన్మార్గమునుండి మరల వలయునా అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. దేవుడు చూపించినదే సన్మార్గము. మఱి మేముసర్వలోకముల ప్రభువునకు విధేయులముగనుండవలెననియు. 72. నమాజు స్థిరముగ సలుపవలెననియు దేవునికి భయపడ వలెననియు మాకు ఆజ్ఞ యైనది. మఱి ఆతని యొద్దకే మిరందఱు గప్పింపఁ బడెదమనని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 73. మఱియు ఆతఁడే ఆకాశములను భూమిని ప్రయోజనార్థము సృష్టించినవాఁడు. మఱి ఏదినమునందు అగుము అని పలుకునో అపుడే అగును. 74. ఆతని మాట సత్యమైనది. సూరి (కొమ్ము) ఊదఁబడు దినమునందు దేవునిదే ప్రభుత్వముండును. ఆతఁడు రహస్యములును బహిరంగములును తెలిసినవాఁడు. మఱియు,

అతఁడు వివేచనా పరుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 71:72. విగ్రహారాధకులు ముసల్మానులతో మీరు ఇస్లామ్ మతము ను వదలి మఱి యేమి చేరుఁడు అని పలికిరి. దానికిఁగాను ఈవాక్యములలో జవాబి యిచ్చిడినది. సత్త్వమతమైన ఇస్లామ్లో చేరి దేవుని ప్రార్థించినట్టి ముసల్మాను భక్తులు, ఏలాటి కీడు మేలు చేయరాని శక్తి హీనులగు చిల్లర దేవతలను ప్రార్థింప నేరరు. సర్వశక్తుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును భూమ్యాకాశములు మొదలగునవి ప్రయోజనార్థము సృష్టించి పోషించు వాఁడునగు దేవునే ముసల్మానులు ప్రార్థింతురు. సన్మార్గముగు ఇస్లామ్ నవాం వదలినచో దోషతప్పి మార్గము దెలియక దేవులాడు వాని పొలిన వారగుదురు. మార్గము తప్పిన వానిని వాని స్నేహితులు సన్మార్గమునకు రమ్మ అని పిలిచినను వానికి ఏమియు తోచక దేవులాడును అటులే మోక్షము లభించుటకు మార్గము ఇస్లామ్. దాని సనుసరించు హజ్రత్ పైగంబరుల వారును వారి శిష్యులును మార్గదర్శకులును స్నేహితులును కావున ఇస్లామ్ ను వదలి అవిశ్వాసుల మార్గము అవలంబింపఁ గూడదు. దేవుఁడు చూపిన మార్గముగు ఇస్లామ్ మతమే సన్మార్గము. కావున ముసల్మానులు దేవునికి విధేయులై ఆయిదు పూటలు స్థిరముగా నమాజు సలుపుచు దేవుని యఁడు భయభక్తులు గలిగి యుండవలెను దేవుని యొద్దకు తీర్పు దినమునందు అందఱును చేరుదురు. 73. తీర్పుదినము (ఖియామత్) దేవుని సెలవుకాఁగానే అగును. 74. దేవుఁడు సెలవిచ్చినట్లు అగును. ప్రాణులు తిరిగి సజీవు లగుట కై సూరు (కొమ్ము) ఊడఁబడును. ఆదినము సర్వాధికారము దేవునికే చెల్లును ఎవనికిఁగాని యేలాటి అధికారముండ నేరదు. సర్వజ్ఞుఁడు దేవుఁడే పూజ్యుఁడు.

75. వ ఇ జ్-ఖాల-ఇబ్రాహీము-లి-అబీహి-ఆజర-అతత్-తఖజు - అసా-
మన్-ఆలిహతన్-ఇన్నీ-అరాక-వఖౌ-మక-ఫీ-జలాలిమ్-ముబీన్. 76- వ-క-జా
లిక-గురీ-ఇబ్రాహీము-మల-కూతన్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-వలి-యకూన-మినల్-
మూఖిసీన్. 77. ఫలమ్మా-జన్న-అలై-హిల్-లెలు-రఆ-కౌకబన్-ఖాల-హజా-ర
బీబీ-ఫలమ్మా-అఫల-ఖాల లా-ఉహిబ్బల్-ఆఖిలీన్. 78. ఫలమ్మా-రఅల్-ఖమర
బాజి-గన్-ఖాల-హజా-రబీబీ-ఫలమ్మా-అఫల-ఖాల-లఇల్-లమ్-యన్-దినీ-రబీబీ
ల-అకూనన్న-మినల్-ఖా-మిజ్-జాల్లీన్. 79. ఫలమ్మా-రఅమ్-షమ్మ-బాజిగతన్
ఖాల-హజా-రబీబీ హజా-అక్బరు-ఫలమ్మా-అఫత్-ఖాల-యా-ఖామి-ఇన్నీ-
బరీఉమ్-మిమ్మా-తుష్ రికూన్. 80. ఇన్నీ వజ్-జహ్-వజ్-హియ-లిల్లజ్-ఫత

రస్-సమావాతి-వల్-అర్-జి-హా-నీ-ఫన్-వహూ-అనా-మినల్-ముష్-రికీన్.

75. మతియు ఇబ్రాహీము తన తండ్రియగు ఆజరుతో “ఏమి నీవు విగ్రహములను దేవునికిఁ జేసికొనుచున్నావా! నీవును నీకులమువారును స్పష్టమైన దుర్మార్గములో నుండుటను నేను చూచుచున్నాను అని పలికిన విషయము నీవు స్మరింపుము. 76. మతియు నిటులే ఇబ్రాహీమునకు నమ్మిక గలుగుటకై యాతనికి ఆకాశములలోని భూమిలోని మహిమలను జూపితిమి. 77. ఆపిదప ఆతనికి రాత్రి చీకటి క్రమ్ముకొనఁగా ఆతఁ డొక నక్షత్రమును చూచి యిదియే నాప్రభువు అని పలికెను. ఆ పిదప ఆ నక్షత్రము అస్తమింపఁగ నే, నేను అస్తమించువానిని ప్రేమింపను అనిపలికెను. 78. పిదప చంద్రుడుదయించుచుండఁగా జూచి ఇదియే నాప్రభువని పలికెను. మరల అది అస్తమింపఁగ నే, దేవుడు నాకు సన్మార్గము చూపనిచో నేను సన్మార్గము తప్పిన జనులతో చేరినవాడ నగుదునని పలికెను. 79. ఆపిదప సూర్యుఁడుదయింపఁగా జూచి ఇదియే నాప్రభువు. ఇది అన్నిటికంటె పెద్దది అని పలికెను. పిదప సూర్యుఁడు అస్తమించి పోఁగా ఓనాకులమువారలార! మీరు దేవునికి సాటికల్పించునట్టివారినుండి నేను తొలగిపోవుచున్నాడను. 80. నిశ్చయముగా నేను సర్వమును వదలి నా ముఖమును ఆకాశములను భూమిని సృష్టించినవారి వైపునకుఁ దిప్పుచున్నాను. మతి నేను దేవునికి సాటికల్పించునట్టివారితోఁ జేరినవాడనుకాను అని ఇబ్రాహీము పలికెను.

వ్యా॥ 75 : 80. మనుషటి వాక్యములలో దేవుని యేకత్వము(తౌహీదు. ను గూర్చియు ముసల్మానుల మత స్థిరత్వమునుగూర్చియు చెప్పఁబడియె) ఇఁక హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త విషయము వెలుపుచు ఆయన ఎట్లు దేవుని యేకత్వమును ప్రజలకుఁ దెలిపెనో అది సూచింపఁబడుచున్నది. ఇబ్రాహీము తండ్రి ఆజరు. ఆతనికి తారఖ్ అని పేరుగలదు. ఆతఁడు విగ్రహములను పూజించువాఁడు. కీడుమేలు చేయులేని విగ్రహములను మానవులు తమచేతులారా చెక్కి చేసిన విగ్రహములను పూజించుట సరికాదు అని ఇబ్రాహీము తెలిసికొని దేవుని యేకత్వమును స్థిరముగా నమ్మెను. విగ్రహారాధన సరికాదు. అది దుర్మార్గము అని ఇబ్రాహీము తన తండ్రితో పలికెను. 76. ఇటులే అనఁగా విగ్రహారాధన చేయుట తప్పు అని తెలిపినట్లు భూమ్యాకాశములలోని మహిమ వివిధ త్రములను దేవుడు ఇబ్రాహీమునకుఁ దెలిపెను. భూమ్యాకాశములలోని మహిమములను సూచనలను గుర్తించినందున హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తకునృథ విశ్వాసము గలిగెను. ఆతని కులమువారు నక్షత్రములను సూర్యచంద్రులను పూజించుచుండిరి. ఇవన్నియు ఉదయించుచు అస్తమించుచున్నవి. కావున ఇవి దేవతలు కానేరవు. ఇవి సర్వశక్తుఁడగు దేవునికి లోబడియున్నవిఅని హజ్రత్

ఇబ్రాహీము తన జనులకుఁ దెలిపెను. నక్షత్రమునుచూచి యిదియే నాప్రభువు అనెను. అనగా ఓ జనులారా! మీరు పలుకునట్లు ఇది నాప్రభువే. కాని అస్తమించిపోయినదే! కావున అది నాప్రభువుకాదు అని స్థిరముగాఁ దెలిపెను. ఇటులే మిగిలినవి యూహింపవలెను. ఆకాశములోని నక్షత్రములు, సూర్యుఁడు చంద్రుఁడు మొదలైన గ్రహములు తమ తమ చోటులో సమయము మించక అటుఇటుపోక క్రమముగా ఉదయించుచు అస్తమించుచున్నవి. ఇవన్నియు ఒక సర్వశక్తుఁడగు దేవునికి లోబడియున్నవి అని తెలియుచున్నది. కావున చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను విడనాడి, సర్వమునకు సృష్టికర్తయగు దేవుని సమ్మఖమున భక్తిపూర్వకముగ నిలుచుచున్నానని ఇబ్రాహీము ప్రకటించెను.

81. వహజ్జహూ-ఖౌముహూ-ఖాల-అతుహజ్-జూన్నీ-ఫిల్లాహీ-వఖిద్-హదానీ-వలా-అఖాపు-మాతుష్-రికూన-బిహీ-ఇల్లా-అన్ యమా-ఆ-రబ్బీ - మై అన్-వసిఆ-రబ్బీ-కుల్ల-మై ఇన్-ఇల్మన్-అఫలా-తత-జక్కూన్. 82. వక్తెఫ-అఖాపు-మా-అష్రక్-తుమ్-వలా-తఖా-ఫూన-న్నఅశుమ్ అష్రక్-తుమ్ బిల్లాహీ-మా-లమ్-యునజ్-జిల్-బిహీ-అల్లెకమ్ సుల్-తానన్-ఫ-అయ్యల్-ఫరీ-ఖైని-అహా-ఖ్ఖు బిల్-అమ్ని - ఇన్-కున్తుమ్-తత్-లమూన్. 83 అల్లజీన-ఆమనూ - వలమ్-యల్-బిసూ-ఈమానహుమ్-బిజుల్మిన్-ఉలాఇక-లహుముల్-అమ్ను-వహుమ్-ముహ్-తదూన్.

81 మఱియు ఆతనితో ఆతనికులమువారు వాదించిరి. (అపుడు) ఏమిమీరు దేవుని విషయము నాతో వాదించుచున్నారా! మఱి దేవుఁడు నాకు సన్మార్గము చూపించి యున్నాఁడు. మఱి మీరు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నట్టి వానికి నేను భయపడను. కాని నాప్రభువు ఏమి చేయునో అని భయపడుదును. సర్వమును దేవునికిఁ దెలియును. ఏమి మీరు గమనింపరా? 82. మఱి మీరు దేవునికి సాటి కల్పించు దేవతలకు నెను ఎట్ల భయపడుదును. మఱి దేవుఁడు మీకు ప్రమాణము పంపని దానిని దేవునికి సాటిగ కల్పించు విషయమును గూర్చి మీరు భయపడుట లేదే. కావున రెండు పక్షముల వారిలో నెవరు శౌంతి పొందుటకు అగ్దులో మీకు తెలిసినచో పలుకుఁడు. అని ఇబ్రాహీము పలికెను. 83. ఎవరు విశ్వసించి తమ విశ్వాసములో నెట్టి లోపము కల్పింపరో అట్టివారికి శౌంతి యున్నది. మఱివారే సన్మార్గమందున్నవారు.

వ్యా॥ 81. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త దేవుని యేకత్వమును ప్రకటింపఁగా ఆతని కులమువారు ఆతనితో వాదింప సాగిరి. దానికి ఇబ్రాహీము

“దేవుడు నాకు తన సూచనలు తెలిపి సన్మార్గము చూపెను. కావున నేను సన్మార్గము వదలి తప్పు తోవకు రాను” అని పలుకఁగా విగ్రహారాధకులు ఓయిబ్రాహీము! నీవు మా దేవతలకు భయపడుము. అవి నీకు కీడు కలిగించును అని బెదరించిరి దానికి నేను మీ కిల్లర దేవతలకు భయపడను. అవి కీడుగాని మేలుగాని చేయలేవు. అవి శక్తివేనివి. నేను దేవునికి భయపడుదును. ఆతడు సర్వజ్ఞుడును సర్వశక్తుడును. ఆతడు కీడు మేలు చేయఁగలడు. కావున మీరు గమనించి బుద్ధి తెచ్చుకొని విగ్రహారాధన మానుకొని అద్వితీయుడైన దేవునే పూజింపుడు. 82 నేను మీచిలర దేవతలకు ఎందుకు భయపడవలెను. నేను స్వీకరించిన దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) తప్పుగాదు. మీరు చేయు విగ్రహారాధన సరిగాదు. దానికి సన్నదు (ప్రమాణము) లేదు. కావున దానికి శిక్ష లభించునని మీరు భయపడ వలెను. దేవుని పూజించువారికి శాంతియును రక్షణయును లభించును. దేవునికి సాటిగ నితర దేవతలను కల్పించువారికి శాంతిగాని రక్షణగాని లభింపదు. 83. విశ్వాసము (ఈమాను) వహించి అందు ఏలాటి లోపము చేయనివారు శాంతియును సన్మార్గము పొందినవారు. విశ్వాసములో లోపము కల్పించుట అనఁగా దేవునికి సాటి కల్పించుట (అనగా పిర్కు చేయుట). విశ్వాసమునకు పిర్కు- విరుద్ధము. కావున సర్వవిధముల పిర్కునుండి భక్తులు తొలఁగి యుండవలెను.

84. వతిల్క-హుజ్-జతునా-ఆతైనాహ్-ఇబ్రాహీము-అలా-ఖామిహీ-నర్-ఫఉ-దరజాతిమ్-మన్-నషాఉ-ఇన్న-రబ్బక-హకీమున్-ఆలీమ్.

84. మఱియు ఇది మా సూచన. ఇబ్రాహీము తన కులమువారిని ఎదురుకొనుటకై ఆతనికి మేము సంగితిమి. మేము కోరిన వారి దర్జా (పదవు) లను గొప్పవిగాఁ జేయుచున్నాము. నిశ్చయముగా నీ ప్రభువు వివేచనా పరుఁడును సర్వజ్ఞుడును.

వ్యా॥ 84. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తతనకు దేవుడు ఒసంగిన ప్రమాణసూచనల వలన తన కులమువారిపై వివాదములో జయము పొంది వారిని నిరక్షరులనుగాఁ జేసెను. ఇబ్రాహీము గారి దర్జాలను (పదవులను) ఉభయ లోకములలోను గొప్పవిగాఁ జేసెను. ఇవన్నియు చేయుట వివేచనా పరుఁడును సర్వజ్ఞుడును అగు దేవుని పనియే.

85. వవ-హబ్బా-లహూ-ఇస్ హాఖ వ-యఅ-ఖూబ-కుల్లన్-హదైనా-వనూహన్-హదైనా-మిన్-ఖల్లు-వ-మిన్-జుర్రీ యతిహీ-దావూద-వసులై మాన-వఅయ్యూబ-వ-యూసుఫ-వ-మూసా-వ-హరూన-వ-కజాలిక-నజ్జీల్-ముహ్-

సినీన్. 86. వజక-రియ్య-వ-య్యోయా-వ-ఈసా-వఇల్-యాస-కుల్లుమ్-మినన్
 సాలిహీన్. 87. వఇస్మా-ఈల-వల్-యస్ఆ-వ-యూనుస-వలూతన్-వ-కుల్లన్
 ఫజ్-జల్నా-అలల్-అలమీన్. 88. వమిన్-ఆబాఇ-హిమ్-వజ్జరి-యాతిహిమ్-
 వఇఖ్-వానిహిమ్-వజ్ తజైనా-హుమ్-వహదైనాహుమ్-ఇలా-సిరాతిమ్-ము
 స్-భీమ్. 89. జాలిక-హుదల్లాహి-యహ్-దీ-బి-హి-మన్-యషాఉ-మిన్-ఇ
 బాదిహి-వతా అష్-రకూల-హబిత-అన్-హుమ్-మా-కానూ-యఅ-మలూన్.
 90. ఉలాఇకల్లజీన-అతైనా-హుముల్-కితాబ-వల్ హుక్క్-వన్-నుబువ్వత-ఫఇన్
 యక్ఫుర్-బిహి-హి-ఉలాఇ-ఫఖద్-వక్క్-ల్నా-బిహి-ఖామల్-లైసూ బిహి-బి
 కాఫిరీన్. 91. ఉలాఇ-కల్లజీన-హదల్లాహు ఫబిహుదా-హుముఖ్-తదిహ్-ఖుల్
 లా-అస్-అలుకుమ్-అలైహి-అజ్జన్-ఇన్-హువ-ఇల్లా-జిక్రా లిల్-అలమీన్.

85 మఱియు మేము ఇబ్రాహీమునకు ఇన్ హాజును, యాఖూబును ఒసంగితిమి. అందఱికిని సన్మార్గము చూపితిమి. మఱియు, వీరికంబెపూర్వము మేము నూహునకు సన్మార్గము చూపితిమి. మఱియు ఇబ్రాహీము సంతతివారిలో దా పూదునకును సులైమాను నకును అయ్యాబునకును యూసుఫునకును మూసా కును హారానునకును మేము సన్మార్గము చూపితిమి. మఱియు నిటులే సత్కార్యములు చేయువారికి మేము ప్రతిఫల మొసంగు చున్నారము. 86. మఱియు జరియ్యకును ఈసాకును ఇల్యాసునకును మేము సన్మార్గము చూపితిమి. అందఱును పుణ్యాత్ములలో చేరిన వారేను. 87. మఱియు ఇస్మాయిలునకును అల్ యసాకును, యూసునునకును, లూతునకును సన్మార్గము చూపితిమి. మఱియు సర్వలోకులకు పై వీరందఱికిని ఘనత నొసంగితిమి. 88. మఱివారి వారితండ్రులలోను వారి సంతతి వారిలోను వారిసహూదరులలోను కొందఱికి సన్మార్గము చూపితిమి మఱి మేమువారి నెన్నుకొంటిమి. మఱివారిని సన్మార్గమున నడువఁ జేసితిమి. 89. ఇది దేవుని మార్గము. తానుకోరిన తన భక్తులను అందు నడువఁ జేయుచున్నాఁడు. మఱివారు దేవునికి సాటి కల్పించి యుండిరేని వారు చేసిన కర్మలు పృథాయయి యుండును. 90. వీరికే మేము గ్రంథమును జ్ఞానమును ప్రవక్త పదివి నొసంగితిమి. కావున వీనిని మక్కా నివాసులు విశ్వసింపనిచో తిరస్కరింపక విశ్వసించునట్టి జనులను మేము నియమించి యున్నారము. 91. దేవుఁడు వీరికి సన్మార్గము చూపి యున్నాఁడు. కావున నీవును వారిమార్గము ననుసరింపుము. ఖురాను ప్రచారమునకుఁగాను నేను మిమ్ము కూలిఅడుగుటలేదు. ఇది సర్వలోకులకు ప్రబోధనము అని ఓప్రవక్తా ! పలుకుము.

వ్యా॥ 85. దేవుడు ఇబ్రాహీమునకు ప్రవక్తపదవి నొసంగి గొప్పఘనత నొసంగి యనుగ్రహించినదిగాక ఆతనికి ముసలితనమునందు బీబీ సారాయందు ఇన్ హాఖు అను పుత్రు నొసంగెను. ఆ పుత్రునికి యాఖూబు అను కుమారుని అనుగ్రహించెను. ఇబ్రాహీము తన జీవితకాలములోనే పౌత్రునిగాంచి సంత సించెను. యాఖూబును ఇ సాయీబు అనుదురు. ఈతని సంతతిలో గొప్ప గొప్ప ప్రవక్తలును గాజులును పుట్టిరి. వారిలో కొందఱి వేళ్ళు ఈవాక్యములో చెప్పబడినవి. ఇబ్రాహీము ప్రవక్త, నూహుప్రవక్త సంతతితో చేరినయాయన. నూహుకాలమునందు జలప్రళయము గలిగెను. అందు నూహును, ఆతనిని విశ్వ సించినవారును రక్షింపబడిరి మిగిలిన జనులు నశించిరి. నూహు సంతాన మే లోకమంతటను వ్యాపించెను. కావుననే ఆయనను ఆదమెసానీ అనఁగాఁ రెడవ ఆదము అని చెప్పుదురు. దావూదు కుమారుడు సులైమాను. వీరు ప్రవక్తపదవి తోఁగూడ గొప్పరాజ్యముచేసినవారు. అయ్యూబు యూసుఫు చాల కష్టములు పడి సహించినవారు. యూసుఫు యాఖూబునకు పుత్రుఁడు. యూసాహూరూను అన్నదమ్ములు. 86. జకరియ్యా, యహ్య ఈసా, ఇల్యాసు, వీరందఱు ప్రవక్త లును, వుఱ్యాత్తులును. 87. ఇస్మాఈలు ప్రవక్త ఇబ్రాహీమునకు బీబీ హాజ రాయందు పుట్టిన జ్యేష్ఠకుమారుడు. ఈతని సంతానములోనే జగత్ ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మదువారు జన్మించిరి. అల్ యసఆ, యూససు, లూతు వీరం దఱు హజ్రత్ ఇబ్రాహీమువంశమువారు. దేవుడు వారికి వారి కాలములోని జనులపై ఘనతనొసంగెను. అందఱికి సన్మార్గము చూచి దానియందు నడువఁ జేసెను. 89. దేవుడు తాను కోరిన భక్తులకు జ్ఞానమార్గము ధర్మమార్గము చూపుచు తన యేకత్వము వారికిఁ దెలుపుచు దానికి ఫలితముగ వారికి గొప్ప గొప్ప దర్జాలు ఒసంగుచున్నాడు. దేవునికి సాటి కల్పించుట షిర్కు అనఁ బడును. ఎవరైన అట్లు చేసినచో వారికర్మలు వృథాపోవును. స్వర్గము తప్పి నర కము లభించును. సామాన్యులు అటుండ ప్రవక్తలు ఒకవేళ షిర్కుచేసినచో వారి కర్మలుకూడ వృథాపోవును. 90. పై వివరింపబడిన ప్రవక్త లందఱికిని దేవుడు మతగ్రంథములు జ్ఞానము, ప్రవక్తపదవి ఒసంగియున్నాడు. మక్కా పురవాసులు దేవుని గ్రంథమును మతమును తిరస్కరించినచో దేవుని పని వా రిపై నాధారపడియుండలేదు. దేవుడు దానికొఱకు ఇతర జనులను నియమిం చును. వారు విశ్వసించి దానిని ప్రచారముచేయుదురు. మదీనావారును మహాజి రులును మక్కా విడిచి మదీనా చేరిన (ముసల్మాను భక్తులు) సంపూర్ణముగ విశ్వసించి ఇస్లామ్ను వ్యాపింపజేసిరి. 91. ప్రవక్తలందఱును బోధించు ముఖ్య ధర్మములు ఒకటివే. అవి మూలములు (ఉసూల్). అందఱును వాని ననుస రింపవలెను. కావున హజ్రత్ పైగంబరులవారుకూడ ఆ మూలధర్మములను

అనుసరింపవలెను అని దేవుని సెలవయ్యెను. ఆయాకాలమునకుఁ దగినట్లు కొన్ని శౌఖిలు, ఉపశౌఖిలు (పురూఁడ) మారుచుండును. దానివలన మతములోనిమూల ధర్మములు మారవు. హాజ్రత్ పై గంబరులవారు ఇస్లామ్ మతప్రచారము ఉచిత ముగ చేయుదురు. దానికి ప్రతిఫలముగ ప్రజలనుండికూలి (మజూరీ) అడుగరు. కావున ప్రజలు బోధ విననిచో పైగంబరులవారికి నష్టముకాదు. ప్రజలకే నష్ట మగును. ఎందుకన ఖురాను లోకులందఱికి బోధనగా నున్నది. దాని ననుసరించి నచో ఉభయలోకములలోని వారికి మేలు గలుగును. లేనిచో నష్టముగలుగును.

92. వమా-ఖిద-రుల్లాహ-హాఫ్-ఖ-ఖిద్ రిహీ-ఇజ్-ఖాలూ-మా - అన్-జలల్లాహు-అలా-బషరిమ్-మిన్-మైల్లిన్-ఖుల్-మన్-అన్-జలల్-కితాబల్లాజ్-జాల బిహీ-మూసా-నూరన్-వహుదల్-లిన్నాసి-తజ్-అలూ-నహూ-ఖరాతీస-తుబ్ దూనహీ-వతుఫ్-ఘాన-కసీరన్-వ-ఉల్లిమ్-తుమ్-మాలమ్-తల్-లమూ-అన్తుమ్ వలా-అబా-ఉకుమ్-ఖులిల్లాహు-సుమ్మ-జర్-హుమ్-ఫీ-ఖాజి-హిమ్ - యల్-అబూన్. 93. వహజా-కితాబున్-అన్ జల్లాహు-ముబారకుమ్-ముసద్ధి-ఖుల్-లజ్-బైన-యదైహీ-వలి-తున్-జిర-ఉమ్మల్-ఖురా-వ-మన్-హౌలహీ-వల్లజ్జీన-యూ మినున-బిల్ ఆఖిరతి-యూమినున-బిహీ-వహుమ్-అలా-సలాతిహిమ్ - యు హఫీ-జూన్.

92. దేవుఁడు, ఏ మానవునకును సందేశమును పంపలేదు అని పలుకు నపుడు అవిశ్వాసులు దేవుని (శక్తి)ని సరిగ తెలిసికొనలేదు. ప్రజల కొఱకు మూసా తెచ్చిన జ్యోతియును సన్మార్గమునుగల గ్రంథము ఎవఁడు పంపెను. దానిని మీరు కాగితములు కాగితములుగ చేసి ప్రజలకు చూపుచుంటిరి. మఱి అనేక విషయములను దాచిపెట్టుచుంటిరి. మఱియు మీకును మీతండ్రులకును తెలియనివానిని మీకు నేర్పెను అని అడుగుము. దేవుఁడే పంపెను అని ఓప్ర వక్తా ! పలుకుము. పిదప వారు తమ పనికిమాలిన వివాదములోపడి తన్నుకొను నట్లు వారిని వదలిపెట్టుము. 93. ఈ ఖురానుగ్రంథమును మేము పంపితిమి. ఇది శుభముగలది. దీనికి పూర్వపుగ్రంథములను, సత్యపఱచునది. మఱి నీవు మత్కావారికిని దానిచుట్టునుండువారికిని భయబోధ నిచ్చుటకుఁగాను ఖురాను పంపితిమి. మఱియు పరలోకము విశ్వసించువారు 'ఖురాన'నందు విశ్వాసము గలిగి తమ నమాజుల విషయము జాగ్రత్తగా నున్నారు.

వ్యా॥ 92. అవిశ్వాసులు, దేవుఁడు ఏ మానవునకును గ్రంథముగాని

సందేశముగాని పంపలేదు అని తిరస్కరించుచు ఖురానును కూడ తిరస్కరింప సాగిరి. దానికి సమాధాన మియ్యబడినది. దేవుడు మానవునకును ఏమియు పంపకున్నచో మూసాప్రవక్త తెచ్చిన తౌరాతుగ్రంథము ఎక్కడిది? ఎవరు దానిని పంపిరి. అందు ప్రజలకు ధర్మములు బోధించు సన్మార్గమును జ్యోతియు గలవు. ప్రజలు వానిలోని కొన్ని విషయములను వెల్లడిచేయుచు మఱికొన్నిటిని దాచుచు వచ్చిరి. అయినను అందలి ధర్మములు, ఉపదేశములు, విషయములు ప్రజలు తమ సొంతబుద్ధితో తెలిసికొనలేరు. అవి దేవుని మూలముననే ప్రజలకు తెలియవలెను. ఎవరికిఁ దెలియనివిషయములను దేవుడు తనగ్రంథములు ప్రవక్తల కిచ్చి వారి మూలమున పూర్వము తెలియని ధర్మమార్గము తెలిపెను. ఇట్టి స్పష్టమైనవిషయములు అవిశ్వాసులునమ్మనిచో వారినివదలిపెట్టుముఅనిప్రవక్తకు దేవుని సెలవు అగుచున్నది. 93. ఇంక ఈవాక్యములో ఖురానునుగూర్చి చెప్పఁ బడుచున్నది. దేవుడు ప్రవక్తకు గ్రంథము పంపనిచో ఇట్టిఃహిమగలఖురాను గ్రంథము ఎచ్చటినుండి వచ్చినది? తప్పక యిది దేవునిగ్రంథము. దేవుడు తన ప్రవక్తలకు సందేశము (వహీ) పంపుచు గ్రంథమొసంగును అను విషయము స్థిరమైనది. ఖురానుగ్రంథమునకు పూర్వము దేవునిచే ప్రవక్తలకొసంగఁబడి గ్రంథముసత్యమైనది అనిఖురాను సాక్ష్యమిచ్చును. దీనిమూలమున మక్కా పురమువారికిని వారిచుట్టునుండువారికిని సర్వలోకులకును బోధనయున్నది. ప్రళయము(ఖియామతు) వఱకును సర్వజగత్తునకు ఖురానుమార్గదర్శకమును బోధకమునగును. పరలోకమున్నది. అందు ఇహమునందలికర్మల ఫలితము లభించును అని నమ్మకముగలవారు ఖురానును విశ్వసించి ప్రార్థనల (నమాజుల) విషయమున జాగ్రత్తగ నుండి వానిని నియమముతో భయభక్తులతో నలుపుదురు.

94. వమన్-అజ్జేలము-మిమ్-మనిఫ్-తరా-అలల్లాహి కజిబన్-ఔ-ఖాల-ఊహియ-ఇలయ్య-వలమ్-యూహ-ఇలైహి-షైఉన్ - వమన్-ఖాల-సఉన్-జిలు-మిస్ల-మా-అన్-జలల్లాహు-వలౌ-తరా-ఇజిన్-జాలిమూన-ఫీ-గమ-రాతిల్ - మాతి వల్-మలాఇ-కతు-బాసితూ-ఇ-దీహిమ్-అఖ్ రిజూ-అన్-ఫుసకుమ్-అల్-యామ-తుజ్-జౌన-అజాబల్-హూని-బిమా-కుస్తుమ్-తఖూలూన-అలల్లాహి -గైరల్ - హాఖ్-ఖి-వ-కుస్తుమ్-అన్-ఆయాతిహి-తస్-తక్ - బిరూన్. 95. వలఖద్-జీ-తు మూనా-పురాదా-కమాఖిలఖ్నా-కుమ్-అవ్వల-మర-తీన్-వతర-క్తుమ్ -మా-ఖి వ్వల్నాకుమ్-వరాఅజుహూ-రికుమ్-వమా-సరా-మఅకుమ్-షుఫ-ఆ - అకుముల్ -లజీన-జఅమ్-తుమ్-అన్న-హుమ్-ఫీకుమ్-షుర-కాఉ-లఖత్-తఖత్-అ-బైనకుమ్

వజ్రల్ల-అన్-కుమ్-మాకున్తుమ్-తజ్-ఉమ్మాన్.

94. మఱియు దేవునిపై అబద్ధముగానిందమోపిన వానికంటెను దేవునిసం దేశములేకయేనాకు దేవునిసం దేశము వచ్చినదిఅని పలుకువాసి కంటెను మఱి దేవుడువంపినదానివంటిది నేనునుపంపుదునుఅని పలుకువాని కంటెను ఎక్కుడు దుర్మార్గుడెవడున్నాడు! మఱి దుర్మార్గులు చావుకష్టములలో నున్నపుడుదేవదూతలు తమచేతులను చాచుచు ఓయీ మీరుమియాత్మలనుతీసి వేయుడు. మీరు దేవునిపై అసత్యములు పలుకుచుండి నందువలనను ఆతని సూచనలను గర్వముతో తిరస్కరించుచుండినందు వలనను ఈదినము అవమాన కరమైన బాధ మీకు ఫలితముగా లభించును అని పలుకుట నీవు చూచినచో గొప్ప విషయమును గనుగొందువు. 95. మఱియు మేము మిమ్ము మొదటితూరి పుట్టించినట్లు మీరు మాయొద్దకు ఒంటరిగా వచ్చిరి. మఱి మేము మీకొసంగిన దానిని వెనుక వదిలి వచ్చితిరి. మఱి మీకు తోడుపడుదురని మీరు తలచినట్టి మానహోయులు మీతో నుండుట మేము చూచుట లేదే! నిశ్చయముగా మీసంబంధము తెగిపోయినది. మఱి మీరు తలచుచున్నది వృథా పోయెను.

వ్యా॥ 94 దేవునిపై అపనిందల మోపుట అనఁగా సాటిలేని దేవునికి సాటి కల్పించుట. భార్యయు బిడ్డలులేని దేవునికి భార్య బిడ్డలున్నారని పలుకుట ఘోరపాతకము. నేను దేవుని ప్రవక్తనుఅని అబద్ధముపలుకుటకూడ ఘోరపాతకము. అటులే దేవుని వాక్యముల వంటి వాక్యములు నేనును కల్పింపఁ గలను అని డంబాలు కొట్టుకొనుట కూడ మహాపాపము. ఇట్టివారికంటె నెక్కుఁడు దుర్మార్గుడెవఁడునులేడు. ఇట్టి దుర్మార్గులకు చావు వచ్చి ప్రాణములు పోవునపుడు కష్టములు గలుగును. ప్రాణము దేహము నుండి బయటికి వచ్చుటకు వెనుదీయును. అపుడు దేవదూతలు వాని శిక్షించుటకై తమ చేతులు చాచుచు మీరు మియాత్మలను తీసి వేయుడు అని గద్దెితురు. అపుడు మీరు కామించుచున్న పాపములకును దేవునిపై పలికిన అసత్యములకును గర్వముపూని దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి నందులకును ఈదినము మీకు అవమానకరమైన బాధ గలుగును అనిమందలింతురు. ఓప్రవక్తా! నిన్నుధిక్కరించునట్టి అవిశ్వాసుల దుర్గతి చూచినచో ఏమిరా ఇట్లు డంబాలు కొట్టుచున్నవారి గతి యిట్లాయెను అని నీకు ఆశ్చర్యమును జాలియుకలుగును. 95. పుట్టినపుడు మానవుడు ఒంటరిగా నేపుట్టును. వాని వెంటధనము మొదలగు ఏలాటిసామానులుండవు. తాను పెద్దవాడై తనకు దేవుడొసంగినసంపదలకువిష్టవిగునట్టి మానవుడుప్రాణమువిడిచి పోవునపుడుతనవెంట ఏమియుతీసికొనిపోజాలడు. ఒంటరిగానే పోవును. ఏలాటి

ంసవదలు పనికిరావు. దేవునికి సాటిగ తాను కల్పించి పూజించుచున్న దేవతలు అపుడు సాయపడలేదు. అడ్డు రాజాలరు. సిఫారసు చేసి నరకము నుండి తప్పింపజాలరు. ఇహమునందు చిల్లర దేవతలసహాయము దొరుకునని తలచుచున్న కోరిక వృథా పోవును. అన్ని విధముల సంబంధములు తెగిపోవును. కావున మానవుడు దేవుని విశ్వసించి యిస్లామ్ ననుసరింపవలెను.

96. ఇన్నల్లాహ-ఫాలిఖుల్-హబ్బి-వన్-నవా-యుఖ్ రిజుల్-హయ్య-మినల్-మయ్యితి-వముఖ్-రిజుల్-మయ్యితి-మినల్-హయ్య-జాలి-కుముల్లాహు ఫఅన్నా-తూఫకూన్. 97. ఫాలిఖుల్-ఇన్ బాహి-వ-జల-లత్ లైల-సకనన్-వష్-షమ్-స-వల్-ఖమర-హుస్-చానన్-జాలిక-తఖ్-దీరుల్-అజ్జిల్-అలీమ్. 98. వహువల్లజ్-జల-లకుమున్-నుజూమ-లితహ్-తదూ-బిహ్-ఫీ-జులుమాతిల్-బరి) వల్-బహ్-రి-ఖద్-ఫస్-సల్మల్-ఆయాతి-లిఖామిన్-యఅ-లమూన్. 99. వహువల్లజ్-అన్-షఅ-కుమ్-మిన్-నఫ్ సిన్-వాహి-దతిన్-ఫముస్-తఖరున్-వ-ముస్-తౌద-ఉన్-ఖద్-ఫస్-సల్మల్-ఆయాతి-లిఖామిన్-యఫ్-ఖహూన్. 100. వహువల్లజ్-అన్-జల-మినన్-సమాఇ-మాఅన్-ఫఅఖ్-రజ్నాబిహ్-నబాత-కుల్లి-షైఖ్ - ఫఅఖ్-రజ్నా-మిన్-హు-ఖజిరన్-నుఖ్ రిజు - మిన్-హు-హబ్బిమ్-ముత-రాకి-బన్-వ-మినన్-నఖ్-లి-మిన్-తల్-ఇ-హి-ఖిన్-వానున్-దానియతున్-వజన్నాతిమ్-మిన్-అఅనా-బిన్-వజ్-జై తూన-వర్-రుమ్మాన-ముష్-తబ్లిహన్-వ-గైర-ముత-షాబిహిన్-ఉన్-జురూ-ఇలా-సమరిహి-ఇజా-అస్మర-వయన్-ఇహి-ఇన్న-ఫీ-జాలికుమ్-లఆయాతిల్-లిఖామిన్-యామినున్.

96. దేవుడు గింజను విత్తనమును చీల్చి మొలకలెత్త జేయువాడు. ఆతడు నిర్జీవినుండి జీవమును ప్రాణినుండి నిర్జీవిని తీయుచున్నాడు. ఆతడే దేవుడు మతెచ్చటికి (అతనిని వదలి) మీరు పోవుచున్నారు. 97. ఆతడు ఉదయపు వెలుతురును తీయువాడు. మఱి ఆతడు విశ్రాంతికై రాత్రిని లెక్కకు కుఁగాను సూర్యచంద్రులను జేసెను. ఇది సర్వశక్తుడును సర్వజ్ఞుడును అగు దేవుడు నియమించిన నియామకము. 98. భూమిలోని సముద్రములోని చీకటులలో మీరు వానిమూలమున మార్గము తెలిసికొనుటకై నక్షత్రములను దేవుడు వుట్టించెను. నిశ్చయముగ తెలిసి కొనునట్టి జనులకు మేము సూచనలను వివరముగాఁ దెలిపితిమి. 99. మఱియు ఆతడు ఒక యాత్మనుండియే మిమ్ము

పుట్టించెను. పిదప మీకు ఒక నివాసమును మీరు అప్పగింపఁబడు ఒక స్థలమును గ
లదు. నిశ్చయముగ గ్రహించు నట్టి జనులకు మేము సూచనలను వివరముగాఁ
దెలిపితిమి, 100. మరియు అతఁడే ఆకాశమునుండి నీళ్ళు కురిపించెను. పిదప దా
నివలన పచ్చికను పుట్టించితిమి. పిదప దానిమూలమున పచ్చని పైరు దాని
నుండి ఒకటిపై నొకటిగానుండు గింజలను ఖర్జూర వృక్షముయొక్క పాళనుండి
క్రిందికి వంగిన పండ్ల గెలలను ద్రాక్ష తోటలను పుట్టించితిమి. మరియు ఒక
టి కొకటి పోలునవి పోలనివి అగు జైతూను (ఆలివులు) ను దానిమ్మను పుట్టించి
తిమి. ప్రతివృక్షము ఫలించు చున్నపుడు దాని ఫలమును పక్వమునుచూడఁడు
వీనియందు విశ్వసించునట్టి జనులకు సూచన లున్నవి.

వ్యా॥ 96. ధాన్యము మొదలగు వానిగింజలు ఖర్జూరము మొదలగు
వాని విత్తనములు భూమిలో వేసిన పిదప అవి నేలను చీల్చుకొని వానినుండి
మొలక బయటికి పచ్చనట్లు దేవుఁడు చేయుచున్నాఁడు. దేవుఁడు ప్రాణములేని
రేతస్సు, అండమునుండి ప్రాణిని పుట్టించు చున్నాఁడు. అటులే ప్రాణినుండి
ప్రాణములేని రేతస్సును అండమును పుట్టించుచున్నాఁడు. ఇట్టి శక్తిగలవాఁడే
దేవుఁడు. ఈతఁడే ప్రాజీంపఁ దగినవాఁడు. ఇట్టి దేవుని వదలి మఱెవని కొఱ
కు ప్రజలు తప్పతోవఁ బోవుచున్నారు? 97. రాత్రి చీకటిని అంతరింపఁజేసి
యుదయపు వెలుతురును పుట్టించువాఁడును దేవుఁడే. రాత్రియందు ప్రాణులు
విశ్రాంతి పొందుదురు. అపుడు కాసాడు వాఁడును దేవుఁడే. అతఁడు సూర్య చంద్రు
లను పుట్టించెను. వాని వలన జనులకు అనేక ప్రయోజనములు గలవు. వాని
వలన సూర్యమానము చంద్రమానము లేర్పడుచున్నవి. అవి దేవుఁడు నియమిం
చిన పద్ధతి ననుసరించి ఎట్టి వ్యత్యాసము లేక నడుచుచున్నవి. వీని నన్నిటిని ని
యమించువాఁడు శర్వశక్తుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును అగుఁ దేవుడే. 98. రాత్రి చీకటి
లో సముద్రములోను భూమిలోను మార్గము తెలిసికొని ప్రయాణము సాగించు
టకు దేవుఁడు నక్షత్రములను సృజించి యున్నాఁడు. వాని మూలమున రాత్రియం
దు దిక్కులు తెలిసికొనఁగలరు. దేవుఁడు తన సూచనలను వివరముగా తెలివి
గల మానవులకుఁ దెలుపుచున్నాఁడు. వానితెలిసికొని దేవునియందు విశ్వాసము
గలిగి చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను వదలవలెను. 99. దేవుఁడు ఆదమును
మొట్టమొదట పుట్టించెను. అతని మూలమున మానవు లందఱును పుట్టిరి.
మానవునకు పుట్టి గిట్టుటలో అనేక స్థితిగతు లున్నవి. ముందు తల్లిగర్భమునం
దు కొన్ని నెలలు వసించుచున్నాఁడు. అందు ఇహలోకమునకు రాఁగలుగుటకు
క్రముముగా శక్తి పొందుచున్నాఁడు. పిమ్మట తల్లిగర్భమునుండి బయల్పడి ఇహ
లోకములో వసించి పెరిగి పెద్దవాఁడై చావు వచ్చినపుడు చచ్చి అమానతు
గా గోరిలో నుంచఁబడు చున్నాఁడు. గోరిలోనుండి పరలోకము (ఆఖిరత్)లోని

నివాసమునకు క్రమముగ పోవ శక్తి పొందుచున్నాఁడు. తీర్పు దినమునందులేచి తన కర్మలకుఁ దగినట్లు నరకములోనో స్వర్గములోనో వచ్చును. కావున బుద్ధి గలవారు దేవుని సూచనలను గ్రహించి తమ గమ్యస్థానమును గూర్చి యోచింప వలెను. 100. దేవుఁడే ఆకాశమునుండి వర్షము కరిగించి దాని మూలముగ పచ్చికపైరు ఖర్జూరపుపాళ (కప్పుడు తోడిపూగుత్తి) నుండి పండ్లగెలలు దా త్పండ్లు జైతూను దానిమ్మ మొదలగు ధాన్య ఫలములు ప్రజల ఆహారమునకై పుట్టించుచున్నాఁడు. కొన్ని ఫలములు రూపములో పోలిక కలిగి యున్నను, వాని రుచి వేఱువేఱుగా నుండును. ఫలములు పిందలు కాయలుగా నున్నపుడు దాని రుచి వేఱుగానుండును. అవి పక్ష్యమునకు వచ్చినపుడు దాని తీపు రుచులు భక్షించు రికి స తోషము కలిగించును. విశ్వాసులకు వీనియందు దేవుని మహిమను తెలుపు సూచనలు గలవు. పైవాక్యములలో వివరింపఁబడిన దేవుని క్రియల వలన దేవుని యొకత్వము (తొహీదు) రుజువుగు చున్నది. దేవుఁడు ఒక్కఁడే. అతఁడే ర్యజగత్తునకు పోషకుఁడుం మానవులకును ఇతర ప్రాణులకును జీవనాధారముల ఏర్పఱచుచున్నాఁడు. ఎట్లు దేవుడుమానవులకు దేహ పోషణకుఁగాను ఏర్పాటు చేసెనో అట్లు అత్త పోషణకుఁగాను ఆకాశము నుండి తన సందేశము తన భక్తులగు ప్రవక్తలకు నంపి వారి మూలమున మానవులకు అజ్ఞానాంధ కారమునుండి గట్టెక్కుటకు ధర్మమనెడి జ్యోతిని చూపించెను. దాని ఫలితముగ మానవులహృదయములలో విశ్వాస బీజము మొలకలెత్తెను. వారుసత్ప్రవర్తకులైరి ఎట్లుదేవునిక్రియవంటివిమానవులుచేయలేరో అట్లు దేవుని వాక్యముల వంటి మానవులు కల్పింపఁజాలరు అనియూహింపవలెను.

101. వజ్రఆలూ-లిల్లాహి-షురకా-ఆల్-జిన్ని-వ-ఖలఖ-హుమ్-షురఖూ
లహూ-బనీన-వబనాతిమ్-బిగైరి-ఇల్లిన్-సుబ్ హానహూ-వత-ఆలా-అమ్మా-యసి
పూన్. 102. బదీఉన్-సమావాతి వల్-ఆర్జి-అన్నా యకును-లహూ-వలదున్-
వలమ్-తకుల్-లహూ-సాహి-బతున్-వఖలఖ-కుల్-షైఇన్-వహువ-బికుల్లి-షైఇన్
ఆలీమ్. 103. జాలికుముల్లాహు-రబ్బుకుమ్-లాఇలాహ-ఇల్లా-హువ - ఖాలిఖు-
కుల్లి-షైఇన్-ఫఅ-బుదూహు-వహువ-అలా-కుల్లి-షైఇన్-వకీక్. 104. లాతుద్
రికు-హుల్-ఆబ్-సారు-వహువ-యుద్ రికుల్-ఆబ్-సార-వహువల్-లతీఫుల్-
ఖబీర్.

101 మఱియు దేవుడు జిన్నాతులను పుట్టించియుండగ, కాఫిర్లువారిని దేవునికి సాటిగ కల్పించుచున్నారు. మఱి వారు మూఢత్వముతో దేవునికి

కొడుకులును కుమార్తెలు నున్నారని కల్పనచేయుచున్నారు. దేవుడు పరమ పవిత్రుడు. మఱి వారు పలుకు విషయములకుఁ దేవుడు చాల దూరముగా నున్నాఁడు. 102. దేవుడు ఆకాశములను భూమికిని సృష్టికర్త. ఆతనికి భార్యయే లేదు. కావున ఆతనికి కొడుకు ఎట్లు పుట్టును. మఱి ఆతఁడే సర్వమును సృష్టించెను. మఱి ఆతఁడు ప్రతి విషయమును తెలిసినవాఁడు. 103. ఆతఁడే మిప్రభువగు దేవుడు. ఆతఁడు తప్ప వేఱు దేవుఁడులేడు. ఆతఁడు సర్వమునకు సృష్టికర్త. కావున ఆతనినే మీరు పూజింపుఁడు. మఱి ఆతఁడే సర్వమునకు రక్షకుఁడు. 104. ఆతనిని కన్నులు ఆవరింపఁజాలవు. మఱి ఆతఁడు కన్నులను ఆవరింపఁగలఁడు. మఱి ఆతఁడు అతిసూక్ష్ముఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 101. కాఫిర్లు జిన్నాతులను ప్రార్థించుచు వారి సహాయము వేడుచుండిరి. జిన్నాతులుకూడమానవులవలె దేవునిచే సృష్టింపఁబడినవారు. వారును శక్తిహీనులే. వారెట్లు మానవులకు లోడుపడఁగలరు? యూదులు ఉజైరును, క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తును దేవునికొడుకులు అని యు, కాఫిర్లు దేవదూతలను దేవుని కుమార్తెలు అని పలుకుదురు. అట్లు వారు పలుకునది వారి మూఢత్వముచేతనే, దేవుడు అట్టి సంబంధములనుండి పవిత్రుఁడు. అట్టి విషయములతోఆతనికిదూరసంబంధముకూడలేదు. 102, 103. దేవుడు ముందులేనిభూమ్యాకాశములను తనశక్తితో పుట్టించెను. సర్వమునకు ఆతఁడే సృష్టికర్త. ఆతనికి బిడ్డలు పుట్టవలెనన్న భార్య కావలెనుగదా. ఆతనికిభార్యయేలేదే! ఎచ్చటినుండి బిడ్డ గలుగును. సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. సర్వము ఆతని సృష్టి! ఆతనికి సర్వము లోఁబడియున్నది. మఱెట్లు పుట్టిగిట్టు మానవులు దేవునిబిడ్డలుకాగలరు. ఆతనికి భార్యాభర్తలవంటి సంసారసంబంధములేదు. సర్వమునకుసృష్టికర్తయును, సర్వమునకు పోషకుఁడును ప్రభువనగు సాటిలేని దేవునిని మానవులు పూజింపవలెను. చిల్లర దేవతలనుగాని, విగ్రహములనుగాని జిన్నాతులైన సైతానులనుగాని పూజింపరాదు. సర్వమునకు దేవుడు రక్షకుఁడు. ఆతనికిఇతరులెవ్వరును ఏలాటి హాని చేయఁజాలరు. 104. దేవుడు అతిసూక్ష్ముఁడు. ఆతనిని చూచుటకు ఇహలోకముందు మానవుల కన్నులకు శక్తిలేదు. అవి దేవునిని ఆవరింపఁజాలవు. పరలోకమునందు దేవుడు, తన అనుగ్రహముచే భక్తులకుదర్శనము నొసంగును. అప్పుడు భక్తులు దేవునిని చూడఁగలరు. కాని దేవుడు సర్వమును చూచుచు నెఱుంగువాఁడు. ఆతనిచూపునకు మించినది ఎద్దియునులేదు. కావున మానవులు దేవుని శక్తిచిహ్నముగు లోకమును అందలివస్తువులను గమనించి దేవునిని గుర్తింపవలెను. మానవుడు ముందు తనలోనున్న దేవుని శక్తిచిహ్నములనుగుర్తింపవలెను.

105. ఖద్-జాఅకుమ్-బసాఇరు-మిర్-రబ్బీకుమ్-ఫమన్-అబ్-సర - ఫలి-
 నఫ్ సిహీ-వమన్-అమియ-ఫఅలైహ్-వమా-అనా-అలైకుమ్-బిహ్ - ఫీజ్. 106.
 వ-క-జాలిక-నుసర్రి-ఫుల్-ఆయాతి-వలి-యఖూలూ-దరస్త-వలి-నుబయ్యి - ను
 హూ-లిఖౌమిన్-యఅలమున్. 107. ఇత్-తబీఅ-మా-ఊహియ-ఇలైక-మిర్
 రబ్బీక-లాఇలాహ-ఇల్లాహువ-వఅఅ-రిజ్-అనిల్-ముష్-రికీన్. 108. వతా-షా అ
 ల్లాహు-మా-అప్రకూ-వ-షూ-జఅల్నాక-అలైహిమ్-హాఫీజన్-వమా-అన్త - అలై
 హిమ్-బివకీల్.

105, మీప్రభువునుండి మీయొద్దకు సూచనలువచ్చియున్నవి. కావున
 ఎవఁడు గమనించి చూచెనో వానిదే లాభము. మఱివఁడు (చూడక) అంధుఁ
 డాయెనో వానిదే నష్టము. మఱి నేను మీకు రక్షకుఁడనుకాను అని ఓ ప్ర
 వక్తా! పలుకుము. 106. మఱియు వారు నీ వెవరియొద్దనో నేర్చుకొంటివి అని
 పలుకుటకును, తెలివిగలవారికి స్పష్టపడుటకును, మేమిట్లు సూచనలను పలు
 విధములుగా వివరించి తెలుపుచున్నారము. 107. నీప్రభువునుండి నీకువచ్చు సం
 దేశమును నీవు అనుసరింపుము. దేవుఁడు తప్ప వేఱు ఆరాధింపఁదగినవాఁడు
 మఱి నీకు లేఁడు. విగ్రహారాధకులనుండి ముఖము త్రిప్పకొనుము. 108. మఱి
 దేవుఁడు కోరియుండినచో వారు దేవునికి సాటి కల్పించియుండరు. మఱి మేము
 నిన్ను వారిపై రక్షకునిఁగాఁ జేయలేదు. మఱి నీవు వారికి జవాబుదారివి కావు.

వ్యా॥ 105. దేవుఁడు తన ప్రవక్త మూలమున తన సూచనలను దెలిపి
 యున్నాఁడు. మఱి మానవులు దేవునిని తమ కన్నులారచూడకపోయినను ఆతని
 స్పష్టమహిమలు వారి కన్నులయెదుటనున్నవి. వానిని గమనించి చూచి దేవుని
 విశ్వసించినచో ఉభయలోకములలో మేలు గలుగును. అంధుఁడై వానిని
 గమనింపక తిరస్కారము వహించినచో ఉభయలోకములలో కీడుగలుగును.
 ప్రవక్త పని మతప్రచారము చేయుటమాత్రమే, కాని బలవంతముచేసి దేవుని సూచ
 నలు ప్రజలు గ్రహించునట్లు చేయుట కాదు. 106. హజ్రత్ పై గంబరులవారు ఎవరి
 యొద్దనుచదివినవారుకారు. వారు దేవుని సం దేశము (వహీ) వలన ప్రజలకు దేవుని
 సూచనలు, ధర్మములు తెలిపిరి. వానిని విని అవిశ్వాసులు, ముహమ్మదు ఎవరి
 వద్దనో నేర్చుకొని వచ్చి చెప్పుచున్నాఁడు అని పలుకసాగిరి. తెలివిగల భక్తులు
 దేవుని వాక్యములు విని అవి స్పష్టముగా దేవుని వాక్యములే అని తెలిసికొనిరి.
 దీనికిఁగాను దేవుఁడు తన సూచనలను పలువిధములుగా ప్రజలకుఁ దెలుపు
 చున్నాఁడు. అవిశ్వాసరొగముగలవారు నిందింతురు. విశ్వాసజ్యోతిగలవారు
 విశ్వసించుదురు. 107. కావున ప్రవక్త పని దేవుని సం దేశమును (వహీని) అనుస

రించుట, దేవుడు ఒక్క-ఁడే అని ప్రకటించుచు ఆతనిపైననే యాధారపడి అవి శ్వాసుల మాటలు లెక్క-చేయక తన ప్రచారము సాగించుట. 108. దేవుడు కోరినచో బలవంతముగ అందఱిని విశ్వాసులుగఁ జేయఁగలడు. కాని అట్లు చేయక మానవులకు స్వాతంత్ర్య మొనంగియున్నాఁడు. వారు గమనించి తమ యిష్టానుసారముగ విశ్వాసమో, అవిశ్వాసమో వహించి వానికిఁ దగిన ఫలితము పొందవలెను. కావున ఓ ముహమ్మదు ! నీవు వారికి రక్షకుఁడవుకావు. అవిశ్వాసుల కర్మలకు నీవు జవాబుదారివికావు. ఆ బాధ్యత నీకు లేదు. నీపని ధర్మప్రచారము చేయుట మాత్రమే అని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవయ్యెను.

109. వలా-తసువ్-బుల్లజీన-యద్-ఁడీన-మిన్ దూనిల్లాహి-ఫయ- సుబ్బుల్లాహ-అద్-వమ్-బిగ్గరి-ఇల్మిన్-కజాలిక-జై-యన్న-లికుల్లి-ఉమ్మతిన్- అమల హుమ్-సుమ్మ-ఇలా-రబ్బిహిమ్-మర్-జిఉహుమ్-ఫయునబ్బి-ఉహుమ్- బిమా-కానూ-యఅ-మలూన్. 110. వఅఖ్-సమూ-బిల్లాహి-జమ్-ద-వి-మానిహిమ్ లఇన్-జాఅత్-హుమ్-ఆయతుల్-లయూ-మినున్న-బిహ్-ఖుల్-ఇన్న-మల్-ఆయాతు-ఇన్-దల్లాహి-వమా-యుష్-ఇరుకుమ్-అన్నహ్-ఇజా-జాఅత్-లా-యూమినున్. 111. వ-సుఖిల్లిబు అఫ్ ఇ-దతహుమ్-వ-అబ్ సా-రహుమ్-కమా లమ్-యూమిను-బిహి-అవ్వల-మర్రతిన్-వ-నజరుహుమ్-ఫీ-తుగ్-యానహిమ్ యఅ-మహూన్.

109. మఱియు ఓ ముసల్మానులార ! అవిశ్వాసులు దేవుని వదలి పూజించునట్టి యితర దైవములను మీరు దూషింపకుండు. ఎందుకన వారు అక్రమముగా బుద్ధిలేక దేవునిని దూషింతురు. ఇట్లులే ప్రతి జాతికిని తమ తమ యాచారములు బాగుగఁ దోచునట్లు చేసితిమి. పిదప వారందఱును తమప్రభువు నొద్దకు చేరవలసియున్నది. అప్పుడు ఆతఁడు వారు చేయుచున్న కర్మలనుగూర్చి వారికిఁ దెలుపును. 110. మఱియు అవిశ్వాసులు చాల తాకీదుతో (గట్టిగ) దేవుని ప్రమాణముచేయుచు, తమయొద్దకు నేదైన నొక సూచన వచ్చినచో వానిని విశ్వసించు మనుషులు సూచనలు దేవునియొద్దనున్నవి అని ఓ ప్రవక్తా ! పలుకుము. మఱి ఓ ముసల్మానులార ! ఆ సూచనలు వారియొద్దకు వచ్చినచో వారు విశ్వసించురనియే మీకెట్లు తెలియును ? 111. మఱియు వారు మొదటితూరి దానిని ఎట్లు విశ్వసింపలేదో అట్లు వారి హృదయములను వారి కన్నులను త్రిప్పి వేయుదుము. వారు తమ యక్రమమార్గమునందుదేవులాడు

నట్లుగ వారిని వదలిపెట్టుదుము.

వ్యా॥ 109. ముసల్మానులు ఇస్లామ్ మతప్రచారము చేయవలెను. అందు ఇతర మతస్థుల మత సిద్ధాంతములగుూర్చి చర్చింపవచ్చును. కాని మత ప్రచారము చేయునపుడు అవిశ్వాసులు మొదలగు ఇతర జాతులవారు ఆరాధించు దేవతలను, వారి పెద్దలను దూషింపరాదు. అట్లు ముసల్మానులు చేసినచో అవిశ్వాసులు అక్రమముగా బుద్ధితేక సర్వమునకు ప్రభువైన దేవునిదూషింతురు. దానికి కారకులు ముసల్మానులు అగుదురు. కావున అట్లు దూషింపరాదు. ఎందుకన ప్రతిజాతివారికి తమ తమ యాచారము ప్రియముగా గుండును. అదిమంచిది అని వారికి దోచును. అందఱి కర్మల తీర్పునకుఁగాను ఒకదినము రానున్నది. అప్పుడు అందఱు దేవుని సన్నిధానమున నిలుతురు. అచ్చట తమ తమ కర్మల ఫలితము పొందుదురు. 110. కాఫిర్లు హజ్రత్ పైగంబరులవారితో మీరు సఫా అను కొండను స్వచ్ఛమైన బంగారుగఁజేసి వేసిన మేము విశ్వసించుము అని దేవుని ప్రమాణముచేసి చాల నొక్కి పలుకుచుండిరి. దానికిఁగాను ఓప్రవక్త! నీవు హేరితో నిట్లు పలుకుము. “మీరు కోరినట్లు సూచనలు (మోజీజా) తెచ్చి చూపుట నాపనికాదు. నేను ధర్మప్రచారము చేయువాడను. సూచనలు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఆ విషయము దేవుఁడు కోరినట్లు చేయును.” కొందఱు ముసల్మానులు కాఫిర్లు కోరు సూచనలు చూపిన బాగుండును. కాఫిర్లు విశ్వసించుతురు అని తలచిరి. దానికి నిట్లుజవాబియ్యఁబడినది. కాఫిర్ల విషయము మీకుఁ దెలియదు. వారు సూచనలు చూచి విశ్వసించురని మీకెట్లు తెలియును? ఒకవేళ వారు కోరినట్లు సూచనలు వచ్చినపుడు వారు విశ్వసించనిచోవారిపై దేవునికి కోపము గలుగగా నశింతురు. కావున అట్లు తలఁపకూడదు. 111. కాఫిర్లు ఖురానువంటి దేవుని గ్రంథమును విని దానిని విశ్వసించక తమ దుష్టత్వములోనే పడిరి. దానికి ఫలితముగ వారి హృదయములు సత్యమును గ్రహింపఁజాలవు. మఱి వారి కన్నులు సత్యమును చూడఁజాలవు. భక్తి విశ్వాసములుగల వారు దేవుని సూచనలు చూచిన వెంటనే మొట్టమొదటనే విశ్వసించుదురు. అవిశ్వాసరొగముగలవారు ఎన్ని సూచనలు చూచినను ఏదో యొక సాకు పెట్టుకొని తమ దుర్మార్గములోనే పడియుందురు.

ఎనిమిదవ కాండము

112. వలౌ-అన్ననా-నజ్-జల్నా-ఇలై-హిముల్-మలా-ఇకత-వకల్లము-
హుముల్-మాతా-వహషర్నా-అలైహిమ్-కుల్లమైఇన్-ఖుబుల్-మాకానూ-
లియూ-మినూ-ఇల్లా-అన్-యషా-అల్లాహు-వలాకిన్న-అక్-సర-హుమ్-యజ్ హా

లూన్. 113. వకజా-లిక-జఅల్నా-లికుల్లి-న-బియ్యన్-అదువ్వన్-షయా-తీనల్-
 ఇన్ సి-వల్-జిన్ని-యూ-హీ-బిఅ-జుహుమ్-ఇలా-బిఅ-జిన్-జుఫ్ - రఫల్-ఖాలి-
 గురూరన్-వలౌ-షాఅ-రబ్బుక-మా-ఫఅ-లూహు-ఫజర్-హుమ్-వమా-యఫ్ త
 రూన్. 114. వలితన్ గా-ఇలై హి-అఫ్ ఇ-దతుల్లజీన-లాయూ మినున - బిల్-
 ఆఖిరతి-వలి-యర్ - జౌహు-వలి-యఫ్ తరిఫూ - మాహుమ్ - ముఖ్ తరిఫూన్.
 115. అఫ-గైరల్లాహి-అబ్-తగ్గి-హాకమన్-వహువల్లజీ-అన్ జల-ఇలై కుమూల్-కితా
 బ-ముఫస్-సలన్-వల్లజీన-అతై-నాహుముల్-కితాబ-యఅ-లమూన-అన్న హూ-
 మునజ్-జలుమ్-మిర్-రబ్బిక-బిల్-హాఖ్ ఖి-ఫలా-తకూనన్న-మినల్ ముమ్ తన్.
 116. వతమ్మత్-కలిమతు-రబ్బిక-సిద్-ఖన్-వఅద్-లన్-లా-ముబద్దిల-లి-కలిమా
 తిహీ-వ-హువస్-సమీ-డల్-అలీమ్.

112. మఱియు మేము వారియొద్దకు దేవదూతలను పంపినను, చచ్చిన వారు వారితో మాటలాడినను, వారికన్నుల యెదుట అందఱిని బ్రతికించినను, వారు విశ్వసింపనే విశ్వసింపరు. కాని దేవుడు కోరినచో (విశ్వసింపఁగలరు). మఱి వారిలో ననేకులు మూఢులుగా నున్నారు. 113. మఱియు నిశ్చేప్రతిప్రవక్తను మనుష్యులలోని జిన్నాతులలోని సైతానులను విరోధులుగఁ జేసియున్నాము. వారు మోసపుచ్చుటకు ఒకరికొకరు ఇంపైన పలుకులు నేర్పుదురు మఱి నీప్రభువు కోరియుండినచో వారట్లు చేసియుండరు. కావున వారిని వారి కల్పనలను వదలి పెట్టెము. 114. మఱి పరలోకమును విశ్వసింపని వారి హృదయములు దాని వైపునకు తిరుగ వలెననియు వారు దానిని సమ్మతింప వలెననియు వారు చేయుచున్న పాపకార్యములు చేయుచు నుండవలెననియు అట్టి యింపైనపలుకులు నేర్పుచున్నారు. 115. ఏమి నేను దేవుని వదలి యితర న్యాయకర్తను కోరవలెనా! మఱి యాతఁడేను మీకు స్పష్టమైన గ్రంథ మొసంగి యున్నాఁడు. అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. మఱి మేమెవరికి గ్రంథ మొసంగితేమో వారు ఖురాను గ్రంథము నీప్రభువునుండి సత్యముగా వచ్చినది యని యెఱుంగు చున్నారు. కావున నీవు సందేహించు వారితో చేరకుము. 116. మఱి నీ ప్రభువు వాక్కు పూర్తిగ సత్యమైనది. న్యాయమైనది దేవుని వాక్కును మార్చి వేయువాఁడెవఁడును లేడు. మఱి ఆతఁడు సర్వము వినువాఁడును సర్వము తెలిసినవాఁడును.

వ్యా॥ 112. ద్వేషముగల అవిశ్వాసులు కోరునట్లుగాని లేక దానికంటె మించిన సూచనలు గాని వారికిఁ జూపినను వారు విశ్వసింపరు. ఒక వేళ దేవ

మాతలు ఆకాశమునుండి దిగి వచ్చి వారు ముహమ్మదు దేవుని ప్రవక్త అని
 యు ఖురాను దేవుని గ్రంథము అనియు పలికినను చచ్చిన వారు (శవములు)
 బ్రతికి తమ గోరీలనుండి లేచి మాటలాడి (హజ్రత్) ముహమ్మదు నిజమైన
 ప్రవక్త అని సాక్ష్యమిచ్చినను సర్వ జనులు వచ్చి సాక్ష్య మిచ్చినను అవిశ్వాస
 రోగముగల జనులు విశ్వసింపరు. అప్పుడు ఏదో యొక సందేహము లోపమును
 పెట్టి విశ్వసింపరు. కాని దేవుడు కోరిన బలవంతముగా వారిని విశ్వాసులుగ
 జేయగలడు. కాని దేవుడట్లు చేయడు. కాని పెక్కునుండి కీవిషయము తెలి
 యకే మూఢులై యున్నారు. 113. ఓ ప్రవక్తా! అవిశ్వాసులు నీకు విరోధు
 లై ధర్మ ప్రచారమునకు అడ్డుపడునట్లు పూర్వము గడచిన ప్రవక్తలకుఁ గూ
 డ దుర్మార్గులైన మనుష్యులును జిన్నాతులు (భూతములు)ను విరోధులైరి. వీరి
 విరోధము కొత్తదిగాదు. నీవు సహించుదు మత ప్రచారము సాగింపుము. ప్ర
 వక్తల విరోధులు ఇంపైన పలుకులు పలుకుచు మోసపు మాటలు ఒకొరికొకరు
 నేర్పుదురు. మఱియు కుట్రలు సలుపుదురు. దుష్టులు చేయు కల్పనలను గూర్చి
 చింతింపక వారిని వదలి పెట్టుము. దాని గూర్చి దేవుడు చూచుకొను దేవు
 డు కోరినచో వారట్లు చేసియుండరు గాని వారికి కొద్దికాలము గడువు దొరికి
 నది. కావున వారట్లు చేయుదురు. 114. దుష్టులుచేయు కుట్రలు వారి మోసపు
 పలుకులు పరలోకమందు విశ్వాసము లేనివారును ఇహలోకములోని భోగము
 లకు లోనైనవారును విని వాని సమ్మతించి తమ పాప కార్యములలోపడి
 యుండుటఁగాను వారట్లు చేయుచున్నారు. 115. దుష్టుల మోసపు పలుకులకు
 దేవుని ప్రవక్తయును ముసల్మానులును లొంగరు. వారు దేవునియందు విశ్వా
 సము గలగి దేవుడే తమకు న్యాయకర్తగా అని నమ్మియున్నారు. దేవుడు
 ప్రవక్తకు ఖురాను గ్రంథ మొసంగెను. అందు సర్వ ధర్మములు స్పష్టముగా వి
 వరింపఁ బడి యున్నవి. దానిని ప్రవక్తయును ముసల్మానులును అనుసరింతురు.
 ఖురాను గ్రంథము దేవుడొసంగినది. అది సత్యమైనది. అని దేవునిచే తొరాతు
 ఇస్తీలు గ్రంథము లొసంగఁ బడిన వారగు యూదులును సస్సానీలును తమ మత
 గ్రంథములలో ఖురానె షరీఫును ముహమ్మదు వారిని గూర్చి యున్నభవిష్యత్
 ప్రకటనలను బట్టి యెఱింగి యున్నారు. దాని గూర్చి ఏలాటి సందేహము
 వహింపరాదు. 116. దేవుని వాక్కు న్యాయమైనది. సత్యమైనది. అందేలాటి
 మార్పు కలుగనేరదు. ఎందుకన దేవుని వాక్కు అగు ఖురానె షరీఫు సర్వము
 వినువాఁడును సర్వము తెలిసిన వాడగు దేవునిది. కాబట్టియే యేధర్మము సరి
 యైనదో దేవునికి ఎఱుక. కావున ప్రవక్తయును ముసల్మానులును ఖురాను
 గ్రంథము ననుసరించియే నడుతురు.

117. వఱ్ఱన్-తు-తిఅ అక్-సర-మన్-ఫిల్-అర్-జి-యుజిల్లాక-అన్-సబీ-
 ల్లిహి-ఇన్-యత్-తబి-డీన-ఇల్-లజ్-జన్న-వ-ఇన్-హుమ్-ఇల్లా - యఘ్రి
 సూన్. 118. ఇన్న-రబ్బక-హువ-అఅ-లము-మన్-యజిల్-అన్-సబీలిహి-వహు
 వ-అఅ-లము-బిల్-మువ్-తదీన్. 119. ఫకులూ-మిమ్మా-జుకీ - రస్సుల్లాహి-
 అలైహి-ఇన్-కున్తుమ్-బి-ఆయాతిహి-మూమినీన్. 120. వ-మాలకుమ్-అల్లా-
 తాకులూ-మిమ్మా-జుకీ-రస్సుల్లాహి-అలైహి-వఖద్-ఫస్సల-లకుమ్-మా-హాత్రమ
 అలైకుమ్-ఇల్లా-మజ్-తురిర్-తుమ్-ఇలైహి-వ-ఇన్న-కసీరన్-ల-యుజిల్లాన-బి-
 అవ్-వా-ఇహిమ్-బిగ్గెరి-ఇల్మిన్-ఇన్న-రబ్బక-హువ-అఅ-లము-బిల్-మువ్-
 తదీన్. 121. వజరూ-జాహి-రల్-ఇస్మి-వ-బాతినహూ-ఇన్నల్-లజ్జీన - యక్-
 సిబూనల్-ఇస్-మ-సయుజ్-జౌన-బిమా-కానూ-యఫ్ తరిఫూన్. 122. వలా-
 తాకులూ-మిమ్మా-లమ్-యుజ్-క-రిస్సుల్లాహి-అలైహి-వ-ఇన్న హూ - లఫిన్-
 ఖున్-వ-ఇన్నమ్-షయాతీన-లయా-హూన-ఇలా-జౌలియా-ఇహిమ్-లి-యుజా-
 దిలూకుమ్-వఱ్ఱన్-అతఅ-తుమూహుమ్-ఇన్నకుమ్-లముమ్-రికూన్.

117. మఱి లోకములో అధిక సంఖ్యగలవారి మాటను నీవు అనుసరించి
 నచో వారు నిన్ను దేవుని మార్గమునుండి తప్పింతురు. వారు తమ యూహలనే
 అనుసరించువారు. మఱి వారు చేయునదియూహ మాత్రమేను. 118. దేవుని
 మార్గము తప్పిపోవువా నెవరో నీప్రభువునకు బాగుగఁ దెలియును, మఱెవరు
 ఆతని మార్గమఁడున్నారో ఆతనికి బాగుగఁ దెలియును. 119. కావున ఆతని
 వాక్యములందు మీకు విశ్వాసమున్నచో ఏ జంతువుపై దేవుని పేరు ఉచ్చరింపఁ
 బడినదో దాని మాంసము తినుఁడు. 120. మఱి మీకేమైనది? ఏజంతువుపై
 దేవుని పేరు ఉచ్చరింపఁబడినదో దాని మాంసము మీరు తినరు! మఱిమీకు
 నిషేధింపఁబడినవానిని మీకు స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నాఁడు. కాని విధిలేని
 సమయమున చచ్చినదానిని తినవలసివచ్చినచో అది నిషిద్ధముకాదు. మఱి
 పెక్కుమంది తమ యిష్టానుసారముగ అజ్ఞానముతో (ఇతరులను) సన్మార్గము
 నుండి తప్పింతురు. నియమములను అతిక్రమించవారిని నీప్రభువు బాగుగ నెఱుంగు
 ను. 121. మఱి బహిరంగమైన పాపములను రహస్యమైన పాపములను
 వదలిపెట్టుఁడు. ఎవరు పాపములు చేయుదురో వారు తమ కర్మల ఫలితము
 శీఘ్రములోనే పొందుదురు. 122. మఱియు ఎద్దానిపై దేవునిపేరు ఉచ్చరింపఁ

బడదో యాజంతువునుండి తినకుండు. మఱి దానిని తినట పాపకరము. మఱి మీతో వాదులాడుటకై సైతానులు తమ స్నేహితులను ప్రేరేపింతురు. మఱి మీరు వారి ననుసరించినచో మీరొకకూడ దేవునికి సాటి కల్పించినవారగుదురు.

వ్యా॥ 117. లోకచరిత్రను చూచినచో బుద్ధిమంతులును జ్ఞానులును క్రమపద్ధతిని నడచువారును కొండలు మాత్రము కలరు. పెక్కుమంది తమ యిష్టముచొప్పున నిగాఢారమైన యూహలను అనుసరించు పామరులు కలరు. వారి సంఖ్య యెక్కువగానున్నందున వారి మాటలు అనుసరింపఁదగవు. అట్లు అనుసరించినచో దేవునిమార్గమగు సన్మార్గమునుండి తప్పిపోవలసివచ్చును. కావున అట్లు నడవకూడదు అని హజ్రత్ రసూలువారితో పలుకుచు సర్వులకు దేవుఁడు తెలిపెను. పామరులు తమ యూహలను అనుసరించి తమ సైతానుల ప్రేరేపణవలన ముసల్మానులు తమ చేతులార జబాచేసి (కోసి)న జంతువుమాంసము తినుదురు. కాని దేవుఁడు చంపిన జంతువు మాంసము ఎ దుకు వారు తినరు అని పలుకసాగిరి. అందుకు రాబోవు వాక్యములలో జవాబియ్యబడినది. ధర్మము (హలాల్) అధర్మము (హరామ్) అని నియమించట, సర్వజ్ఞుఁడగు దేవుని పని దేవుఁడు సెలవిచ్చినట్లు నడచుకొనుట భక్తులవిధి. ప్రాణము తీయువాఁడు దేవుఁడు అయినను జంతువుపై దేవునిపేరు ఉచ్చరించి జబాచేయుటవలన దేవుని నామమహిమవలన దాని మాంసము పవిత్రవగుచున్నది. స్వయముగ చచ్చిన జంతువులలో అపవిత్రతలేదు అందు అపవిత్రమైన రక్తము ఇంకిపోవును. కావున దాని మాంసము తినకూడదు అని నివేదింపఁబడినది 118 ఎవరు దుర్మార్గులు, ఎవరు సన్మార్గులు అననది దేవునికి ఎఱుక. ఆతఁడు వారి వారికిఁ దగిన ప్రతిఫల మొసంగును. 119. కావున ముసల్మానులు తమ విశ్వాసమును ధర్మమును అనుసరించి దేవునిపేరు ఉచ్చరించి (బిస్మిల్లాహ్ అని) జబాచేయఁబడిన జంతువుల మాంసము తినవలెను. దేవునియందును, ఆతఁడైన ప్రవక్తయందను ఖరానయందను విశ్వాసముగల భక్తులు దేవుని సెలవు ననుసరింపఁ పోవుదురు. 120. ఆకటిబాధకు సహింపలేక ప్రాణముపోవు స్థితిలో విధిలేక ప్రాణమును కాపాడుకొనటకు ముద్దూరు మొదలగు (హరామ్) నిషిద్ధములైన వస్తువులు తినవచ్చును అని దేవుఁడు సెలవిచ్చుచు, ఏమే వస్తువులు నివేదింపఁబడినవో అవి వివరముగాఁ దెలిపియున్నాఁడు. అందు దేవుని పేరు ఉచ్చరించి జబాచేయఁబడిన జంతువులమాంసము తినకూడదు అని లేదుగదా ! మఱి దుఃకు మీరు ఆ జంతువుల మాంసము తినరు అని మందలింపఁబడినది. పెక్కురు తెలివితేలి ఊహలను అనుసరించి యితరులను, సన్మార్గమునుండి తప్పింతురు. ధర్మము అతిక్రమించిపోవుదురు. వారి విషయము దేవునికిఁ దెలియును 121. ఓముసల్మానులార ! మీరు కాఫిర్ల మాటలకు

ద్వై. సన్మార్గము వదలకుడు. సర్వవిధములైన పాపములను మాను
పాపము చిన్నదిగాని, పెద్దదిగాని, రహస్యముగాఁగాని, బహిరంగ
చేయకుడు. పాపకార్యములు చేయువారికి తప్పక శిక్ష లభించును.
చుకొనఁజూచురు. 122. దేవునిపేరు ఉచ్చరింపక కోయఁబడిన జంతు
ము తినఁగూడదు. అది నిషిద్ధము (హరామ్). అట్లులే ఇతర దేవ
ఉచ్చరించి కోయఁబడిన జంతువులు మాంసముకూడ తినకూడదు.
పాపము. ధర్మ, అధర్మములు నియమించుటలో దేవుని సెలవునను
ను. అందు మానవులు తమ యిష్టము చొప్పున పోకూడదు. అట్లు
దుర్మ అనఁబడును. కాఫిర్ల వాదనలకు ముసల్మానులు లెక్క పెట్టక
నుసరింపవలెను. లేనిచోవారి తో నేరినవారగుదురని హెచ్చరింబడియె.

3. అవమన్-కాన-మైతన్-ఫ-అహ్-యైనా-హు-వజ-అల్లా-అహూ-
దుమ్-షీ-బి హీఫిన్-నాసి-క మమ్-మసలుహూ-ఫిజ్-జులు-మాతి-తైన
-మిన్ హా-కజాలిక-జుయ్యిన-లిల్ కాఫిరీన-మా కానూ-యఅమన్-నో.

3. ఒకఁడు నిర్జీవిగా నుండెను మేము వారిని సజీవిగాఁ జేసి వారికి
సంగగా ఆతఁడు దాని వలన ప్రజలలో సంచరించు చున్నాఁడు. ఇట్టి
ధర్మకారములలో పడి అందుండి రాజాలనట్టి స్థితిలోనున్న దానితో
! ఇట్లు అవిశ్వాసులకు తాముచేయు కర్మలు మంచివిగాఁ దోచునట్లు
కవి.

3. ఇందు కాఫిర్లు ముసల్మానులను సన్మార్గముచుండి తప్పింప వలెను
యత్నములు సాగనేరవు అను విషయము హెచ్చరింపఁ బడినది.
సర్వధర్మమార్గము తెలియక అజ్ఞానములోపడి నిర్జీవిగా నుండిన వారిని
జీవనము లనెడు ప్రాణము పోసి వారిని సజీవిగాఁజేసి ఖురానె ష
జ్యోతి నొసంగినందున వారు సత్ప్రవర్తులై ప్రజలలో నిర్భయము
చున్నవారు హజ్రత్ రసూలువారును వారిశిష్యులగు ముసల్మానులును.
అవిశ్వాసమును దుర్మార్గమును అనెడి అంధకారములలో పడి
రాజాలనట్టి కాఫిర్లు ధర్మము స్వీకరించుటలో సరిపోలుదురా. ఎన్న
ములు కారు. ఎందుకన కాఫిర్లు అధర్మ కార్యములను ధర్మముగా
అవిశ్వాస మనెడి అంధకారమును వెలుతురుగా భావించుచున్నారు.

14. వ-కజాలిక-జఅల్లా-ఫీకుల్లి-ఖర్యతిన్-అకాబిర-మున్-రిమీహా-లి
హా-ఫీహా-వమా-యమ్-కురూన-ఇల్లా బి-అన్-ఫుసిహా మ్-వ-మా-యమ్-

ఉరూన్. 125. వఇజా-జాఅత్-హుమ్-ఆయతున్-ఖాలూ-లన్ -నూమిన-హ-
 త్తా-నూతా-మిస్-ల-మాఠ్తీయ-రుసు-లుల్లాహి-అల్లాహు అల్-లము - హైసు-
 యజ్-అలు-రిసా-లతహూ-సయుసీ-బుల్ల-జీన-అజ్జిమూ-సగారున్ - ఇన్దల్లాహి-వ-
 అజా-బున్-షదీదుమ్-బిమా-కానూ-యమ్-కురూన్. 126. ఫమన్-యురిద్దిల్లా
 హు-అన్-యహ్-దియహూ-యష్-రహ్ సద్రహూ-లిత్-ఇస్లామి-వమన్-యురిద్-
 అన్-యుజ్జిల్లాహూ-యజ్-అల్-సద్రహూ-జియ్యిఖిన్-హరజన్-కఅన్నసూ-యస్
 సఅ-అదు-ఫిన్-సమాఇ-కజాలిక-యజ్-అలుల్లా-హుర్-రిజ్స-అలల్-లజీన - లా-
 యూమినూన్.

124. మఱియు నిట్లే ప్రతి పురములోను అందలి దుష్టనాయకులు అం
 దు కుట్రలు చేయునట్లుగఁ జేసితిమి. వారు చేయు కుట్రల కీడు వారియాత్మలకే
 చెందును. మఱి వారది గ్రహింపను. 125. మఱియు వారియొద్దకు వచ్చిన నొక
 సూచన వచ్చినచో దేవుని ప్రవక్తలకు నొసంగఁ బడినట్లు మూకొసంగఁబడు
 వఱకు మేము నమ్మనే నమ్మము అని పలుకుదురు. ఎవరికి తన సందేశముపం
 పవలెనో దేవునికి బాగుగఁ దెలియును. శీఘ్రములోనే పాపులకు వారు చేయు
 చున్న కుట్రలకుఁగాను వారికి దేవునియొద్ద అవమానమునుకఠినమైన బాధయును
 లభించును. 126. కావున దేవుఁడు తాను ఎవనికి సన్మార్గము చూపఁగోరునో
 వాని హృదయమును ఇస్లామ్నకుఁగాను విప్పివేయును. మఱివనిని మార్గము
 తప్పింపఁగోరునో ఆకాశముపైకి నెక్కువానివలె వాని హృదయము చాల సంకు
 చితముగాఁ జేయును. దేవుడిట్లు విశ్వసింపని వారికి శిక్ష విధించును.

వ్యా॥ 124. ఓప్రవక్తా! మక్కా ఖురైషులలో దుష్టనాయకులు ఇతర
 జనులు ఇస్లామ్లో చేరకుండ పన్నుకుట్రలు క్రొత్తవిగావు. పూర్వముకూడఁబట్టు
 లే జరిగినది. ప్రతిపురములోను దేవుని ప్రవక్త బోధించు దానికి ఆయాపురముల
 లోని దుష్టనాయకులు అనేక కుట్రలు సలిపియున్నారు. వారి కుట్రల వలన
 ముసల్మాను భక్తులకు నష్టములేదు. కాని దానివలన కాఫిర్లకే నష్టము గలుగు
 ను. దానిచే దేవుని శిక్షకు వారు పాత్రులగుదురు. కాని వారికిది తెలియుట
 లేదు. 125. దేవుని ప్రవక్త తాను సత్యవంతుఁడని దేవుని సూచన (మోజీ
 జా) చూపినచో దుష్టనాయకులు పన్ను కుట్రలలోనిది యొక కుట్ర. దేవుని
 ప్రవక్తల యొద్దకు దేవుని సందేశము దేవదూతలు ఎట్లు తెచ్చుదురో అటులే
 మాయొద్దకు దేవుని సందేశము (వహీ) వచ్చినగాని మేము విశ్వసింపము అని
 పలుకుదురు. దానికినిండుజవాబియ్యఁబడినది. దేవునిసందేశము పొందుటకు ఎవరు

అర్జులో దేవునికిఁ దెలియును. ప్రవక్త పదవి మానవుల కృషి ప్రార్థనల వలన లభించునదికాదు. మానవు లందఱును దానికి యోగ్యులుకారు. సర్వ జ్ఞుడగు దేవునికి అందఱి యోగ్యత తెలియును. కావున గర్వముతో కుట్రలు సలుపుచు పలుకు మాటలకు పాపులకు ఉభయ లోకములలోను అవమానమును ఘోరశిక్షయును లభింపనున్నది. 126. దేవుని అనుగ్రహమువలన పుణ్యాత్ములకు సన్మార్గము లభించును. వారి హృదయములు విప్పబడి ఇస్లామ్ ను స్వీకరించుటకు సిద్ధములగును. ఇస్లామ్ నకుఁగాను వారి హృదయములలో ఏలాటి సంకటముండ నేరదు. ఆకాశముపై నెక్కుటకు ప్రయత్నించి యెక్కలేక హృదయము సంకోచము నొందునో అట్టి సంకోచము దుర్మార్గుల హృదయములు పొందును. వారి హృదయములలో సత్యము నాటుకొనదు. విశ్వసింప నందునవారికి దేవుని శిక్ష లభించును. వారు ఏలాటి పవిత్ర మొందజాలరు. దేవుఁడు మానవులకు బుద్ధి జ్ఞానము లొసంగి యున్నాఁడు వాని మూలమున యోచించి సత్యమునందు ద్వేషముంచక సన్మార్గము అవలంబింపవలెను. దుష్ట స్వభావము గల వారికి ఎంతబోధ చెప్పిన నిష్ఫలమగునుగదా!

127 వహజా-సిరాతు-రబ్బీక-ముస్త-ఘీమన్-ఖద్-ఫన్-సల్మల్-ఆయాతి
లిఖామిన్-యజ్-జక్కరూన్. 128. లహుమ్-దారుస్-సలామి-ఇన్ద రబ్బిహిమ్-
వహువ-వలియు-హుమ్-బిమా-కానూ-యఅ-మలూన్.

127. మఱియు నిది నీప్రభువుయొక్క సన్మార్గము గమనించునట్టి వారికిఁగాను మేము సూచనలను స్పష్టముగాఁ దెలిపితిమి. 128. ఇట్టివారి కొఱకే వారి ప్రభువునొద్ద శాంతియుతమగు గృహమున్నది. వారు గావించుచున్న సత్కార్యముల వలన దేవుఁడు వారికి సహాయుఁడు.

వ్యా॥ 127:128. ఓప్రవక్త! మేము నీకు ఖురాను గ్రంథ మొసంగి చూపిన మార్గమగు ఇస్లామ్ నీప్రభువు నియమించిన సన్మార్గము. తెలివి గలిగి గమనించువారికి సూచన లన్నియు స్పష్టముగా వివరించి యున్నాము. కావున గమనించి ఇస్లామ్ ను స్వీకరించి ధర్మమార్గము ననుసరించి సత్కార్యములు చేసినట్టి ముసల్మాను భక్తులకు ఏలాటి యాపదలేక శాంతి యుతమగు గృహము (స్వర్గము)ను దేవుని సహాయమును వారికి లభించును. దేవుని సహాయము పొందిన భక్తులు ఉభయ లోకములలోను జయమును మోక్షమును పొందుదురు.

129. వ-యామ-యహ్ షురుహుస్-జమి-అన్ - యామఅ-షరల్ -జిన్ని
ఖిదిస్-తక్-సర్దుమ్-మినల్ -ఇన్ సి-వఖాల బేలి-యాఉహుమ్-మినల్ - ఇన్ సి

రబ్బనస్ - తమ్ - తమ్ - బమ్ - బమ్ - బి - బమ్ - జిన్ - వ - బల గ్న - అజల - నల్లజ్ - అజ్ - జల్ -
 లనా - భాలన్ - నారు - మస్ - వశుమ్ - ఖాలిదీన - ఫీహా - ఇల్లా - మా - పా - అల్లా వు - ఇన్న -
 రబ్బక - హకీమున్ - అలీమ్. 130. వ - క - జాలిక - నువల్లి - బమ్ - జిజ్ - జాలిమీన - బమ్ -
 జిమ్ - బిమా - కానూ - యక్ - సిబూన్.

129. మఱియు దేవుడు వారి నందఱిని ఒక్కచోట చేర్చు దినమున ఓ జిన్నాతుజాతివారలార ! మీరు మానవులలోని పెక్కుమందిని మీకు విధేయులుగఁ జేసికొంటిరి అని పలుకును, మఱి మనుష్యులలోనున్నవారి స్నేహితులు ఓ మాప్రభువా ! మేము ఒకరితో నొకరు లాభముపొందితిమి. మఱి నీవు మాకొఱకు నియమించియుండిన గడువు (కాలము) నకు చేరితిమి అని పలుకుదురు. (అప్పుడు) దేవుడు మీ నివాసము అగ్నియున్నది. అందు సదా మీరు యుండుదురు. కాని దేవుడు కోరినవారికి నరకము తప్పను అని పలుకును. నిశ్చయముగ నాప్రభువు వివేచనాపరుఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును. 130. మఱియునిటులే దుర్మార్గులను వారి కర్మల ననుసరించి ఒకరితో నొకరిని చేర్చుదుము.

వ్యా॥ 129. మునుపటి వాక్యములో దేవునికి ప్రియులైనవారిని గూర్చి చెప్పబడియె. ఇంక ఈవాక్యములో సైతానులకు ప్రియులైనవారి విషయము తెలుపబడుచున్నది. తీర్పుదినమునందు ఇట్లుప్రశ్నోత్తరములుజరుగును. జిన్నాతు (భూతము)లు పెక్కుమంది మనుష్యులను సర్వార్థమునుండి తప్పించి తమకు విధేయులుగఁ జేసికొనిరి. అవిశ్వాసులు విగ్రహములను పూజించుటచే సైతానులను పూజించినట్లే యగును. అపుడు విగ్రహారాధకులు ఓమాప్రభువా! మా జీవిత కాలములో ఒకరితోనొకరు లాభముపొందినాము. ఆరాధింపలేదు అని సాకులు పలుకుదురు. అవియన్నియు అచ్చట సాగవు. దాని ఫలితము నరకాగ్ని నివాసము. అందు సదా యుండవలెను అని దేవుని సెలవగును. దేవుఁడు కోరినచో నరకనివాసము తప్పిపోగలదు. కాని దేవునికి సాటి కల్పించువారినిక్షయింపను అని దేవుఁడు పలికినందున కాఫిర్లు నరకమునుండి బయటికి రాఁజాలరు. దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. కావున నేరస్థుల నేరముల నెఱుంగును. వివేచనాపరుఁడు కావున ఎవరికిఁ దగిన శిక్ష వారికి విధించును. 130. జిన్నాతులను వారి స్నేహితుల విషయము మీరు విన్నట్లు, దుర్మార్గులను నరకములోఁజేర్చుదుము. అనగా ఏయే తరగతికి చేసినదుర్మార్గులకు ఆయాతరగతులలో ఒక్కచోట నరకములో నివాసము లభించును.

131. యామ^అత^అ-ష^అర^అల్-జి^అన్ని-వ^అల్-ఇ^అన్సి-అ^అల^అమ్ - యా^అతి-కు^అమ్ - రు^అసు
లు^అమ్-మి^అన్కు^అమ్-య^అఖు^అస్సూ^అన-అ^అల్లె^అకు^అమ్-అ^అయా^అతీ-వ^అయ^అున్-జి^అరూ^అనకు^అమ్-లి^అఖా^అత

యామికుమ్-హాజా-ఖాలూ-షహి-ద్నా-అలా-అన్-ఫుసినా-వ-గర్జత్-హుముల్
హయా-తుద్-దున్యా-వ-షహి-దూ-అలా-అన్-ఫుసిహిమ్-అన్నహుమ్-కానూ
కాఫిరీన్. 132. జాలిక-అల్-లమ్-యకుర్-రబ్బుక-మనొలికల్-ఖురా-బిజుల్-
మిన్-వ-అహ్-లుహ్-గాఫిలూన్-133. వ-లికులిన్-దరజాతుమ్-మిమ్మా-అమి
లూ-వమా-రబ్బుక-బిగాఫిలిల్-అమ్మా-యఅ-మలూన్.

131. ఓ జిన్నాతు మఱియు మనుష్యజాతివారలారా! ఏమి నాయాజ్ఞలను మీకు వినిపించువారును, మీకీదినము రానున్నది అని భయపెట్టువారును అగు ప్రవక్తలు మీనండియే మీయొద్దకు రావేదా! (అను ప్రశ్నకు) మేము మాపాపములను ఒప్పుకొంటిమి అని వారు పలుకుదురు. మఱి వారిని ఇహలోక జీవనము మోసపుచ్చెను. మఱి వారు, తాము అవిశ్వాసులైరి అను విషయము తామే యొప్పుకొనిరి. 132. ఇది యెందుకనగ నీప్రభువు జనులకు ధర్మాధర్మములు తెలుపకుండ వారు తెలియనివారుగ నుండినపుడు వారిపాపములకుఁ గాను వారి పురములను నాశముచేయఁడు. 134. మఱి ప్రతియొకరికిని వారు చేసిన కర్మలకుఁ దగినట్లు తరగతులున్నవి. మఱి వారు చేయు కర్మలనుండి నీ ప్రభువు అజాగ్రత్తగా లేడు.

వ్యా॥ 131. తీర్పుదినమునందు జిన్నాతులను మనుష్యులను దేవుఁడు ప్రశ్నించును. దేవుఁడు మనుష్యులలో కొందఱిని ప్రవక్తలుగ నియమించియు న్నాఁడు. ఆ ప్రవక్తల మూలమున జిన్నాతులకును, మనుష్యులకును ధర్మమార్గము బోధింపఁబడెను. మంచి కార్యములు చేయవలెను. పాపకార్యములు చేయకూడదు. దానికిఁగాను తీర్పుదినము రానున్నది. అందు అందఱి కర్మలఁగూర్చి తీర్పు జరుగును. కర్మలకుఁ దగినట్లు ఫలము లభించును. ప్రవక్తలువచ్చి బోధించిరి అను విషయము, తాము ఇహలోకభోగములకు మోసపోయి ప్రవక్తలను నమ్మక మేము అవిశ్వాసులరమైతిమి అని తుదకు కాఫిర్లు ఒప్పుకొనుదురు. 132. ప్రవక్తలను పంపి దేవుఁడు మానవులకును జిన్నాతులకును ధర్మమార్గము తెలుపుచున్నాఁడు. ప్రవక్తల మూలమున వారికి ధర్మాధర్మములు తెలుపకుండ వారి పాపములకుఁగాను వారి పురములను నాశముచేయఁడు. మొదట తెలుపును. తరువాత తిరస్కరించి అవిశ్వాసులై నవారిని నశింపఁజేయును. ఇది దేవుని పద్ధతి. 133. దేవునికి సర్వము దెలియును. ఎవరి కర్మ లెట్టివో దేవునికిబాగుగఁ దెలియును. వానికిఁ దగినట్లు తరగతులు నియమించును. కావున పాపపుణ్యములకుఁ దగినట్లు ఫలితము లభించును. అందు ఏలాటి అన్యాయము జరుగదు.

134. వరబ్బు-కల్-గనియు-జుర్-రహ్మాతి-ఇన్-యషా-యుజ్-హిబ్-

కుమ్-వ-యన్-తఖ్-లిఫ్-మిమ్-బ-అ-దికుమ్-మా-యషాఉ-కమా-అన్-ష-అకుమ్-
 మిన్-జురీ)-యతి-ఖామిన్-అఖిరీన్. 135. ఇన్న-మా-తూ-అదూన-లఆతిన్ - వ-
 మా-అస్తమ్-బి-ముఅ-జి-జీన్. 136. ఖుల్-యా-ఖామిఅ-మలూ-అలా-మకాన
 తి-కుమ్-ఇన్నీ-అమిలున్-ఫ-సాఫ-తఅ-లమూన-మన్-తకూను-లహూ-అఖి-బతు
 ద్-దారి-ఇన్నహూ-లాయుఫ్-లిహుజ్-జాలిమూన్.

134. మఱియు నీప్రభువు లత్యయములేనివాఁడును, కరుణగలవాఁడును, ఆతఁడు కోరినచో మిమ్ము తీసివేసి ఎట్లు మిమ్ము ఇతరుల వంశమునుండిపుట్టిం చెనో అట్లు మీవెనుక తాను కోరినవారిని నియమించును. 135. దేనిగూర్చి మీతో వాగ్దానము చేయఁబడినదో అది తప్పక రానున్నది. మఱివారు(దేవునిని) లొంగజేయఁజాలరు. 136. ఓ జనులారా! మీరు మీహోటున పనిచేయుఁడు. నేను నాపని చేయుదును. శీఘ్రములోనే ఎవరికి పరలోకములో మంచిఫలితము లభించునో మీరు తెలిసికొనఁగలరు. నిశ్చయముగ దుర్మార్గులు మోక్షము పొందఁజాలరు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 134. దేవుఁడు తన ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదును పంపి ధర్మసార్గము మీకు చూపించెను. మీరు సన్మార్గమును వదలిఅవిశ్వాసములోనే పడియుండిరేని దేవునికి లత్యయములేదు. మీదుర్మార్గమువలన దేవునికి ఏలాటి కొఱతలేదు. అందఱును, ఆతనిపై నాధారపడియున్నారు. ఆతఁడు చాల దయగలవాఁడు. కావుననే ప్రవక్తల మూలమున మీకు సన్మార్గము చూపు చున్నాఁడు, మీరు విననిచో మిమ్ము నశింపఁజేసి మీకు బదులుగ నితరులను నియమింపఁగలఁడు. వారు దేవునికి విధేయులై యుండఁగలరు. మిమ్మునశింప జేసి యితరులను నియమించుట దేవునికి కష్టముకాదు. ఎట్లు మీ పూర్వులను నశింపఁజేసి మిమ్ము పుట్టించెనో అట్లు మీవెనుక ఇతరులను నియమించునని నిశ్చయింపుఁడు. 135. తీర్పుదినము రానున్నది. అని మీతో ఓ జనులార! చెప్పబడుచున్నది. అది తప్పక రానున్నది. దానినుండి మీరు తప్పించుకొనఁ జాలరు. దేవుని శక్తికి మించిమీరుపోఁజాలరు. లోకమందలివారందఱును కలసి దేవుని యాజ్ఞను రద్దుచేయఁజాలరు. ఆతఁడుసర్వశక్తుఁడు. ఆతనినిలొంగజేయుటకు ఎవరికి శక్తిగలదు! లేదు. కావున దేవుఁడు చూపిన సన్మార్గము నవలం బింపవలెను. 136. ఓ జనులారా! నేను నాయుద్యమమునెరవేర్చితిని దేవుని సుదేశము మీకు అందఁజేసితిని, లాభనష్టములు తెలిపితిని, దానిమీఁద కూడ మీరు వినినిచో మీయిష్టము చొప్పున మీరు చేయుఁడు. నేను నాపని చేయుదును. తుదకు ఉభయలోకములలో ఎవరికి మంచి ఫలితము లభించునో మీరే

తెలిసికొనఁగలరు. దుర్మార్గులును, అన్యాయస్థులును ఎప్పటికిని మేలుగాని మోక్షముగాని పొందనేరరు అని పలుకునట్లు ప్రవక్తకు దేవుని సెలవయ్యెను. దేవుఁడు సెలవిచ్చినట్లు హజ్రత్ రసూలువారితో విరోధించుచున్న మక్కాఖురైషులు మొదలగు అవిశ్వాసులు నశించి పైగంబరులవారికే జయము లభించెను. లోకమంతటను ఇస్లామ్ మతమువ్యాపించెను.

137- వ-జఅలూ-లిల్లాహి-మిమ్మా-జరఅ-మినల్-హార్-సి-వల్-అన్-అమి
నసీబన్-ఖాలూ-హజా-లిల్లాహి-బి-జఅ-మిహిమ్-వహజా-లిషుర-కాఇనా - ఫ
మాకాన-లిషుర-కా-ఇహిమ్-ఫలా-యసిలు-ఇల్లాహి-వమా-కాన-లిల్లాహి - ఫ
హువ-యసిలు-ఇలా-షుర-కా-ఇహిమ్-సాఅ-మాయ్-కుమూన్.

137. మఱియు, వారు దేవుఁడు సృజించిన పౌలముల ధాన్యమునుండియు పశువులనుండి ఒక భాగము దేవునికిఁగాను నియమింతురు. మరల తమయూహలనుబట్టి ఇది దేవుని భాగము. మఱియు నిది మా దేవతల భాగము అని పలుకుదురు. ఆపిదప వారి దేవతలకుఁగానున్నది మాత్రము దేవునికిఁచేరదు. మఱి దేవునికినిగానున్నది వారి దేవతలకుఁచేరుచున్నది. వారు తీర్పుచేయుచున్నది చాలచెడ్డది.

వ్యా॥ 137. ఇక కాఫిర్లలోనున్న దురాచారములును తప్పు విశ్వాసములును వివరింపఁబడుచున్నవి. కాఫిర్లు తమ పౌలముల ఫలితములోను, తమ పశువులలోను, దేవుని పేరుతో ఒక భాగము తీయుదురు. అటులే వారి దేవతలకును విగ్రహములకునుగాను ఒకభాగము తీయుదురు. ఒక వేళ దేవునిభాగములోని ధాన్యము ఫలమువారిదేవతల భాగములో కలిసిపోయినచో దానినివేలుచేయక దానిలోనే కలుపుదురు. దేవునిపేరుతో మొక్కుబడి చేసిన జంతువు బాగుగానున్నచో దాని మార్చి ఇది దేవతలకుఁగాను అని పలుకుదురు. ఒకవేళ దేవతల భాగమునుండి దేవుని భాగములో కలసినచో దాని వేలుగాఁ జేయుదురు. చిల్లరదేవతలు ఆగ్రహమునొంది తమకు కీడు చేయుదురని వారు తలఁచి అట్లు చేయుదురు. ఇవన్నియు వారి మూఢవిశ్వాసములు వారు చేయు తీర్పు కూడ న్యాయమైనదికాదు. ఎందుకన దేవుఁడు సృజించిన దానిలోచెడ్డది దేవుని భాగమనియు శ్రేష్ఠములైనవి విగ్రహముల భాగమనియు నియమించుట చాల అన్యాయమును, ఘోరపాతకమును. సర్వమునకు సృష్టికర్త దేవుఁడు. ఆతనికి మొఱిడవలెను.

138. వ-కజాలిక-జయ్యన-లికసీరిమ్-మినల్-ముష్-రికీన - బ్లత్-బాలా - ది
హిమ్-షుర-కాఉహుమ్-లి-యుర్-దూహుమ్-వలి-యల్-బిసూ-అల్లాహిమ్- దీన

హుమ్-వలౌ-షాఅల్లాహు-మాఫల-లూహు-ఫజర్-హుమ్-వ-మాయఫ్ తరూన్.

138. మిఱియు నటులే విగ్రహారాధకులలో పెక్కుమందికి వారిసైతానులు, వారిని నాశముచేయుటకును వారి మతములో కల్పడము చేయుటకును, వారు తమ బిడ్డలను చంపుట వారికి బాగుగ లోచునట్లు చేసిరి. మఱి దేవుఁడు కోరియుండినచో వారట్లు చేసియుండరు. కావున నీవు వారిని వారు కల్పించు అబద్ధములలోనే వదలిపెట్టుము.

వ్యా॥ 138. విగ్రహారాధకులలో పెక్కుమంది తమ సైతానుల ప్రేరేపణవలన తమ కుమార్తెలను ఒకనికిచ్చి పెండ్లిచేయవలసివచ్చును అని వారిని దయలేకుండ చంపుచుండిరి. మఱి కొందఱు తమ బిడ్డలను విగ్రహములకుఁగాను బలిచేయుచుండరి. మఱి కొందఱు ఎక్కువబిడ్డలైనచో వారికి భోజనముపెట్టవలసివచ్చును, పేదఱికము వచ్చును అని కఠినహృదయులై చంపుచుండిరి. ఇదంతయు వారు తమ నాశమునకుఁగాను చేయుచుండిరి. మఱి దేవతలకు తమ బిడ్డలను బలిగానిచ్చుట మతధర్మమని యెంచుచుండిరి. ఎట్లు దేవునికిని చిల్లర దేవతలకు తమ పంట, పశువులలో భాగములు నియమించుచుండిరో అటులే ఇట్టి దుష్టత్వము చేయుచు మంచిది యనితలఁచుచుండిరి. దేవుఁడు కోరినచో బలవంతముగా నాపఁగలఁడు. కాని అట్లు చేయలేదు. వారినిగూర్చి ఓ ప్రవక్త! నీవు చింతింపకుము. వారిని వదలిపెట్టుము. దానిగూర్చి దేవుఁడు తీర్పుచేయును.

139. వఖాలూ-హజీహీ-అన్-ఆమున్-వ-హార్ సున్ - హిజ్రిల్- లాయత్ అముహి-ఇల్లా-మన్-నషాఉ-బి-జ అ-మిహిమ్-వఅన్ ఆమున్ హుర్రిమత్-జుహూ-రుహి-వఅన్-ఆముల్-లాయజ్-కురూనన్-మల్లాహి-అలై హాఫ్ - తిరా-అన్-అలైహి-సయజ్-జీహిమ్-బిమాకానూ-యఫ్-తరూన్. 140. వఖాలూ-మాఫీ-బుతూని-హజి-హిల్-అన్-ఆమి-ఖాలి-సతుల్-లి-జుకూరినా-వ-ముహర్ర-మున్-అలా-అజ్-వాజినా-వఇన్-యకుమ్-మైతతన్-ఫహుమ్-ఫీహి-షురకావు-సయజ్-జీహిమ్-వస్-ఫహుమ్-ఇన్న హూ-హా కీమున్-అలీమ్.

139. మఱియు వారు ఈ పశువులును పంటయును నిషిద్ధములు, మాయిష్టము వచ్చిన వారు తప్ప నితరులు వీనిని తినరాదు అని తమ యూహలను బట్టి పలుకుచున్నారు. మఱి దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించుచు కొన్ని పశువుల వీధులపై నెక్కుట నిషేదించిరి. మఱి కొన్ని పశువులను జబాచేయు (కోయు) నపుడు దేవునినేరు ఉచ్చరింపరు. శీఘ్రములోనే వారు కల్పించు అబద్ధములకుఁగాను దేవుఁడు వారిని శిక్షించును. 140. మఱియు వారు ఈ పశువుల గర్భ

ముల లోనున్న వానిని మా పురుషులే తినవలెను. మఱి మాస్త్రీలకుఁ గాను నిషిద్ధము. మఱియు అది చచ్చినదిగా నున్నచో అందఱును తినవచ్చును అని పలుకుచున్నారు. దేవుడు వారి పలుకులకుఁగాను శిక్ష విధించును. ఆతఁడు వివేచనా పరుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును.

వ్యా॥ 139. కాఫిర్లు (అవిశ్వాసులు) తమ యిష్టానుసారముగా కొన్ని ఆచారములు కల్పించుకొని అవి దేవునికి ప్రీయములు. అవి దేవుఁడు నియమించినవి అని దేవునిపై అసత్యములు పలుకుచుండిరి. అవి యిందు రద్దు చేయఁబడినవి. కాఫిర్లు తమచిల్లర దేవతలకుఁగాను విగ్రహములకుఁగాను పశువులు పంటలు మొక్కుబడి చేసికొనుచు వానిని తమ యిష్టము వచ్చినవారు అనఁగా పురుషులు పూజారులు మహంతులు తినవలెను. స్త్రీలు తినగూడదు అని పలుకుచుండిరి. పశువులలో బహిరా సాయిబా వసీలా హామీ అనువానిపై సవారి చేయకూడదు. వానిపై బరువు మోపకూడదు అని నిరాధారములైన వద్దతులు నియమించుకొనిరి. కొన్ని పశువులను విగ్రహములకుఁగాను వదలి పెట్టి వానినికోయు నపుడు దేవునిపేరు ఉచ్చరింప కూడదు. లేనిచో విగ్రహములు ఆగ్రహమునొందును అని మూఢవిశ్వాసము లుంచి యుండిరి. ఇవన్నియు అసత్యములు. గ్రంథ ఆధారములు లేని కల్పనలు. దేవుఁడు వారి కల్పనలకుఁగాను తప్పక శిక్ష విధించును. 140. గర్భముతోనున్న సాయిబా బహిరాగా అను పశువులను కోసినచో అందున్న సిల్ల ప్రాణముతో నున్నదానిని పురుషులు తినవచ్చును. స్త్రీలు తినగూడదు అనియు అది చచ్చియున్నచో పురుషులును స్త్రీలును తినవచ్చును అను నియమము కాఫిర్లు నియమించుకొని యుండిరి. ఇవన్నియు కల్పనలు నిరాధారములు. ఇట్లు కల్పించి పాపములు చేయువారు దేవునికిఁ దెలియును. వారికిఁ దగిన శిక్షవిధించును. ఆతఁడు వివేచనాపరుఁడు. కావున కొంతవిరామ మిచ్చియున్నాఁడు. సమయమువచ్చినపుడు వారికిఁదగినశిక్ష తప్పకవిధించును.

144. ఖద్-ఖసిరల-జీన-ఖతలూ-బౌలా-దహుమ్-సఫహమ్ బిగ్గెరి-ఇల్మిన్ వ-హాత్రమూ-మా-రజఖ-హుముల్లా-హుఫ్-తిరా-అన్-అలల్లాహి-ఖద్-జల్లూ-ప మాకానూ-ముహ్-తదీన్.

141 మూఢత్వముతో తెలివితేక తమ బిడ్డలను చంపినవారును దేవునిపై అసత్యములు కల్పించుచు తమకు దేవుఁడొసంగిన దానిని నివేదించు కొన్నవారును నిశ్చయముగా నష్టము పొందిరి. మఱివారు దుర్మార్గులైరి. మఱివారు పన్నార్థమునకు రాలేదు.

వ్యా॥ 141. నిష్కారణముగ తాము కన్న బిడ్డలను వధించుట కంటెను దేవుఁడొసంగిన వస్తువులను వృథా చేయుట కంటెను వేఱు నష్టము వినాశము

దుర్మార్గము ఎద్ది కలదు? ఎద్దియునులేదు. ఇట్టి కఠిన హృదయులును దురాచారములకు లోలై నవారును తమ దుష్టత్వములోపడి జ్ఞానమును బుద్ధిని పోగొట్టుకొన్నవారు ఎట్లు సన్మార్గమునకు రాగలరు.

142. వహువలజ్-అన్-ష-అ-జన్నాతిమ్-మఅ-రూషాతిన్-గైర-మఅ-రూషాతిన్-వన్-నల్లు-వజ్-జర్-అ-ముఖ్-తలిఫన్-ఉకు-లుహూ వజ్-జైతూన్-వర్-రుమ్మాన-ముత-షాబి-హిన్-వ-గైర-ముత-షాబి-హిన్-కులూ-మిన్-సమరిహ్-ఇజ్జా అస్మర-వ-అతూ-హాఫ్-ఖహూ-యామ-హసాదిహ్-వలా-తుస్-రిఫూ - ఇన్నహూ-లాయుహిబ్బుల్-ముస్రిఫీన్. 143. వ-మినల్-అన్అమి-హామూలతన్-వఫర్షన్-కులూ-మిమ్మా-రజఖ-కుముల్లాహు-వలా-తత్-తబిడ్-ఖుతు-వాతిష్-మైతాని-ఇన్నహు-లకుష్-అదువుష్-ముబీన్.

142. మఱియు ఆతఁడే పందిళ్ళపై నెక్కింపబడు తోటలను పందిళ్లపై నెక్కింపబడని తోటలను ఖర్జూర వృక్షములను పొలములను సృజించెను. వాని ఫలములు వేర్వేరుగా నున్నవి. మఱియు దానిమ్మను జైతూను (ఆలివుల) ను పుట్టించెను. అవి యొకటికి నొకటి పోలికలు గలవిగాను పోలికలు లేనివిగా నున్నవి. అవి ఫలించినపుడు వాని ఫలములను తినుడు. వానిని కోయు దినమునందు వాని హక్కును ఇచ్చి వేయుడు. మఱి వృథాగా ఖర్చు చేయకుడు. నిశ్చయముగ దేవుడు వృథాగా ఖర్చుచేయువారిని ప్రేమింపడు. 143. మఱియు పశువులలో బరువు మోయునట్టివి భూమికే దగులునట్టివి దేవుడు సృజించెను. మఱి మీకు దేవుడొసంగిన దానినుండి తినుడు. మఱి నైతాను పాదజాడలను అనుసరింపకుడు. వాడు మీకు స్పష్టమైన విరోధి.

వ్యా॥ 142. తోటలు రెండువిధములు. ఒకటిద్రాక్ష మొదలగునవి. పందిళ్లపై నెక్కింపబడునవి. రెండవది అల్లు కానివి. మామిడి తుంకాయక వృక్షములు మొదలగునవి. పలువిధములైన పైరు పంటలు ఫలములు మనుష్యుల యాహారము కొఱకు దేవుడు సృజించెను. కొన్ని ఫలములు రంగు రూపములలో పోలియుండినను రుచిలో వ్యత్యాసము గలిగియుండును. పొలము ఫలములు కోయు దినమునందు వానినుండి కొంత బీదలకు దానము చేయవలెను. వర్షము వలననే పండు పంటలో పదవభాగమును బావుల నీళ్లు పెట్టుట వలన పండు పంటలో ఇరువదవభాగమును దానము చేయవలెను. ధర్మముగా దానిని తినవలెను. వృథా ఖర్చు చేయరాదు. అందు చాల నష్టముగలదు. అల్లు వృథా ఖర్చుచేయువారు దేవునికి ప్రియులుకారు. వారు దేవుని కోపమునకు

పాత్రులగుదురు. కావున ముసల్మాను భక్తులు వృథా (ఇస్రాఫ్) చేయుట మానుకొనవలెను, 143. ఒంటె గుఱ్ఱము మొదలగుజంతువులుబరువు మోయునవి. గొఱ్ఱ మొదలగు చిన్న జంతువులు భూమికీ దగులునవి. అవిబరువు మోయఁజాలవు. ఇవన్నియు దేవుఁడు మానవుల కొసంగెను. కావున దేవుని సెలవు ప్రకారము వాని ననుభవింపవలెను. అందు తమ యిష్టానుసారముగ పద్ధతులు నియమించుకొని సైతాను ననుసరింపఁ గూడదు. సైతాను మానవులకు విరోధి. వాని ననుసరించినచో ఉభయ లోకములలోను నష్టము గలుగును. వానిమాట ననుసరించి విగ్రహములకు మొక్కుబడి మొదలగు పాపకార్యములు చేసి మానవులు చెడరాదు.

144. సమా-నియత-అజ్-వాజిన్-మినజ్-జానిస్-నైని-వ-మినల్-మఅ-జిన్-నైని-ఖుల్-అజ్-జకరైని-హూర్రమ-అమిల్-ఉన్-స-యైని-అమ్మష్-తమలత్-అలైహి-అర్-హాముల్-ఉన్-స-యైని-నబ్బి-ఉనీ-బి-ఇల్మిన్-ఇన్ కున్నుమ్-సా-దిఖిన్. 145. వ-మినల్-ఇబి-లిస్-నైని-వ-మినల్-బఖ-రిస్-నైని-ఖుల్-అజ్-జకరైని-హూర్రమ-అమిల్-ఉన్-స-యైని-అమ్మష్-తమలత్-అలైహి-అర్-హాముల్-ఉన్-స-యైని-అమ్-కున్నుమ్-షుహ-దాఅ-ఇజ్-వస్సా-కుముల్లాహు-బిహాజా-ఫమన్-అజ్-లము-మిమ్మ-నిఫ్-తరా-అలల్లాహి-కజిబల్-లియు-జిల్లన్-నాస-బిగైరి-ఇల్మిన్-ఇన్నల్లాహ-లా-యహ్-దిత్-ఖామజ్-జాలిమిన్.

144. దేవుఁడు ఎనిమిది పెంటిపోతులను సృష్టించెను. అందు గొఱ్ఱలలో రెండు మఱి మేకలలో రెండు. ఈరెంటిలోని పోతులనా లేక పెంటి పశువులనా లేక ఈరెంటిలోని పెంటిదాని గర్భములలో నున్న వానిని దేవుఁడు నిషేధించెనా. మీరు సత వంతులరైనచో ప్రమాణము (సనదు) తెచ్చినాకుఁ దెలుపుఁడు అని ఓప్రవక్త బ్రీయడుగుము. 145 మఱియు ఒంటెలలో రెంటినిఆవులలో రెంటిని దేవుఁడు సృజించెను. ఈరెంటిలోని పోతులనా లేక పెంటి పశువులనా లేక ఈరెంటిలోని పెంటి వాని గర్భములలో నున్న వానిని దేవుఁడు నిషేధించెనా అని ఓ ప్రవక్త! యడుగుము. ఏమిదేవుఁడిట్లు మిమ్ము ఆజ్ఞాించునపుడు మీరుంటిరా! మఱి ధర్మములు తెలియకుండు ప్రజలను దుర్మార్గులుగాఁ జేయుటకై దేవునిపై అసత్యములు కల్పించిన వానికంటె దుర్మార్గుఁడెవఁడున్నాఁడు. నిశ్చయముగ దుర్మార్గులకు దేవుఁడు సన్మార్గము చూపఁడు.

వ్యా॥ 144:145. నిశ్చయముగ దుర్మార్గులకు దేవుఁడు సన్మార్గము

చూపడు. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము అరబ్బులు హలాల్ (ధర్మము) హారామ్ (అధర్మము, నిషిద్ధము) గూర్చి తమయిష్టానుసారముగా ఆచారములు కల్పించుకొని యుండిరి. పై వాక్యములలో వాని గూర్చి వివరింపఁ బడియె. ఇతఁ ఈ వాక్యములలో దేవుడు ప్రజలకొఱకు హలాల్ (ధర్మముగా) చేసిన పశువులు వివరించుచు వీనిలో దేనిని దేవుడు నిషేధించెను? దానికి శాస్త్ర ప్రమాణము (సనదు) తీసికొని రండు అని అవిశ్వాసులలో చెప్పఁబడియెను పశువులలో గొట్టె మేడ ఒంటె ఆవు అను వానిలో పోతు పెంటిడి అను జతులుగాను దేవుడు సృష్టించెను. వీనిని దేవుని పేరుతో జబా చేసి తినవచ్చు. వీనిలో దేనిని కూడ దేవుడు హారామ్ (నిషేధము) చేయలేదు. వస్తువులను తినవచ్చును తినకూడదు అని సెలవిచ్చుట దేవుని పని. అతఁడు తన ప్రవక్తల మూలమున ప్రజలకు ధర్మాధర్మము (హలాల్-హారాము) లు తెలిపెను. లేక ఎవరితోనైన స్వయముగా మాటలాడి సెలవియ్యవలెను. అవిశ్వాసులు పలుకు మాటలు ఈ రెంటికి సంబంధింపవు. వీరు కల్పించుకొన్న దురాచారములు దేవుడు ఏప్రవక్త మూలమునను దెలుపలేదు. మఱి వారితో స్వయముగా మాటలాడి తెలుపలేదు. అందుకు మీదెగ్గర సనదుండినచో తెచ్చి చూపుడు అని 144. వ వాక్యములలోను దేవుడు ఆజ్ఞాపించు నపుడు మీరు స్వయము హాజరై యుంటిగా అని 145 వాక్యములో చెప్పఁబడియె. కావున ధర్మములు తెలియకుండ నిరాధారములైన మాటలు పలికి ప్రజలను సన్మార్గమునుండి తప్పించువారు చాల దుర్మార్గులు. అట్టిదుర్మార్గులకు సన్మార్గము లభింప నేరదు.

146 ఖుల్-లాఅజిదు-ఫీ-మా-ఉహియ-ఇలయ్య-ముహర్రమన్-అలా-తా
ఇమిన్-యత్-అముహు-ఇల్లా-అన్-యకూన-మైతతన్-ఔ-దనున్-ముస్-ఫూ
హన్-ఔ-లహ్మ-ఖిన్-జీరిన్-ఫిఇన్నహూ-రిజ్-సున్-ఔ-ఖిస్-ఖిన్-ఉహిల్ల-ల్లిగ్-
రిల్లాహి-బిహీ-ఫ-మనిజ్-తుర్ర-గైర-బాగిన్-వలా-ఆదన్-ఫిఇన్న-రబ్బిక్-గఫూ
రుక్-రహీమ్.

146- తనంతట తానుచచ్చినదానినిగాని లేకప్రవహించు రక్తమునుగాని లేక అపవిత్రమైన పంది మాంసమును గాని లేక దేవుని పేరు ఉచ్చరింపక అధర్మముగా నితరులపేరుఉచ్చరింపఁబడినదానినిగాని తినువారు తినకూడదు అనిమాత్రము నాకు వచ్చు దేవుని సందేశములో నున్నది. మరల ఎవరైన విధిలేక అవిధేయుఁడు కాకుండ అతిక్రమింపక (భక్షించినచో) నీప్రభువు క్షమించువాఁడును దయాళువును అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 146. అవిశ్వాసులు ముర్దారును(తనంతట తానుచచ్చినది.), జంతు

వును కోసిన పిదపబయటికి వచ్చురక్తమును, పందిమాంసమును, విగ్రహములకు గాను బలిచేసిన జంతువుల మాంసమును తినుచుండిరి. ఇవితిసకూడదు. ఇవినిషి ధములు. దేవుడు పంసిన సందేశము (వహీ) లో మర్దారు మొదలగునవి తిన కూడదు అని యున్నది. కాని ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు గొట్టె మేక ఆవు ఒంటెలను హరామ్ (నిషేధము) చేయుచున్నారే! అవి నిషిద్ధములని దేవుని సందేశములో లేదే! దేవుని పేరుతో వానిని జబాచేసి వానిమాంసము తినవచ్చును అని దేవుని సెలవు. ఆడటి బాధచే ప్రాణము పోవు స్థితిలో మర్దారు మొదలగు నిషిద్ధములైనవి మితముగా తినిప్రాణము కాపాడుకొన వచ్చును. దేవుని దయవలన అట్టి సౌకర్యములు మనుష్యులకు లభించెను.

147. వ. అలల్-లజీన-హదూ-హర్రమ్మా-కుల్ల-జీ-జుఫురిన్-వ-మినల్-బఖరి-వల్-గనమి-హర్రమ్మా-అలైహిమ్ షుహూమ హూమా-ఇల్లా-మాహామలత్ జుహూ-రుహూమా-అవిల్-హవాయా బే-మఖ్ తలత-బిఅజ్మిన్-జాలిక-జజై నా-బి-బగ్గే ఇ హిమ్-వఇన్నా-లసా-దిఖూన్. 148. ఫిఇన్-కజ్-జబూక-ఫఖుర్-రబ్బుకుమ్-జూ-రహ్మాతిన్-వాసి-అతిన్-వలా. యురద్దు-బాసుహూ-అనిల్ - ఖా మిల్-ముజ్రిమీన్.

147. మఱియు మేము యూదులకు గోర్లుగల ప్రతి జంతువును నిషేధించి యున్నాము. మఱియు వారికి ఆవు మేకల కొవ్వులో వీపులకు దగిలి యున్నదానిని లేక పేగులపై నున్నదానిని లేక యెముకలకు దగిలి యున్నదానిని దప్ప మిగిలిన కొవ్వును నిషేధించితిమి. వారు చేయుచున్న అక్రమముల కుఁగాను ఇట్లువారిని శిక్షించితిమి. మఱియు మేము సత్యము పలుకువారలము. 148. పిదపవారు నీవు అబద్ధము పలుకుచున్నావు అని పలికినచో మిప్రభువు చాల విశాలమైన కరుణగలవాడు. మఱి పాపులనుండి దేవుని శిక్షతొలగింపఁ బడదు అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 147. గిట్టెలు చీలక గోర్లుగల జంతువులు ఒంటె బాతు మొదలగునవి. యూదులు చేసిన అక్రమములు లెక్కలేనివి. వారి అక్రమములు అనేక వాక్యములలో వివరింపఁ బడినవి. ఒంటె బాతు మాంసము, ఆవు మేక కొవ్వునిషిద్ధములు కాకున్నను యూదులు గావించుచున్న అక్రమములకుఁగాను వారికి శిక్షగా అవినిషేధింపఁబడినవి. ఆవు మేకల కొవ్వులోవాని వీపునకును పేగులకును ఎముకలకును దగిలియున్న కొవ్వు నిషేధింపఁ బడలేదు. మిగిలిన చోట్ల నున్న కొవ్వు నిషేధింపఁబడినది. యూదులు ఈ వస్తువులు హజ్రత్ ఇబ్రాహీము కాలమునుండినిషేధింపఁబడినవి అని అసత్యములు పలుకుదురు. దేవుడు

చెప్పనది సత్యము అని హెచ్చరింపబడియె. 148. ఓప్రవక్తా! నీ విరోధులగు విగ్రహారాధకులును యూదులును నీవు బోధించునది అసత్యము అని పలికినచో నీవు చింతింపకుము. దేవునిదయ చాల విశాలమైనది. కావున దుష్టులకు కొంత విరామము (గడువు) లభించినది. వారు దేవుని దయకు పాత్రులగుటకు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను. లేనిచో పాపులను దేవుని శిక్షనుండి ఎవరును రక్షింపజాలరు.

149, సయఖూ-లుల్ల-జీన-అప్రకూ-తా-షా-అల్లాహు - మూఅప్రకూ - వలా-అబావునా-వలా-హర్రమా-మిన్-షైఇన్-కజాలిక-కజ్-జబల్-జీన-మిన్-ఖబ్-హిమ్-హత్తా-జాఖూ-బాసనా-ఖుల్-హల్-ఇన్-కుమ్-మిన్-ఇల్మిన్ - ఫతుఖ్-రిజాహు-లనా-ఇన్-తత్-తబిడొన-ఇల్లజ్-జన్న-వ ఇన్-అన్తుమ్-ఇల్లా - తఖ్రూస్. 150. ఖుల్-ఫలిల్లా-హిల్-హుజ్జ-తుల్-బాలి-గతు ఫలౌ - మూఅ-లహదాకుమ్-అజ్-మ-ఈన్. 151. ఖుల్-హులుమ్మ-షుహదా-అకుముల్ల-జీన-యమ్-హదూన-అన్నల్లాహ-హర్రమ్-హజ్-ఫఇన్-షహిదూ-ఫలా తష్-హద్ - మఅ-హుమ్-వలా-తత్ తబిఅ-అహ్వా-అల్ల-జీన-కజ్-జబూ-బి-అయాతినా-వల్ల - జీన-లా-యూమినూన-బిల్-అఖిరతి-వ-హుమ్-బి-రబ్బిహిమ్-యఅ-దిలూన్.

149. ఇంక దేవునికి సాటికల్పించినవారు 'దేవుడు కోరినచో మేమును మాతాత ముత్తాతలును దేవునికి సాటి కల్పించియుండము, మఱి ఏ వస్తువును నివేదించుకొనియుండము' అని పలుకుదురు. ఇటులే, వీరికిపూర్వము గడచిన వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించిరి. తుదకు తిరస్కరించినవారు మాశిక్షను అనుభవించిరి. మీ యొద్ద ఏదైన జ్ఞానము (విద్య) యున్నచో దానిని మాకుఁ దెలుపుఁడు. మీరు మీయాహులను మాత్రము అనుసరించువారలు. మఱి మీరు అసత్యములాడువారు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. 150. సంపూర్ణమైన ప్రమాణము దేవునిదే. దేవుడు కోరినచో మీకందఱికిని సన్మార్గము చూపియుండును. అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 151. ఈవస్తువులను దేవుడు నివేదించెను అని సాక్ష్యమిచ్చునట్టి మీసాక్షులను దీసికొనిరఁడు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. పిదప వారట్టి సాక్ష్యమిచ్చినచో నీవు వారి సాక్ష్యమును నమ్మకుము. మఱి మాసూచనలను తిరస్కరించినవారి కోరికలను నీవు అనుసరింపకుము. మఱి పరలోకమునందు విశ్వాసములేనట్టివారు ఇతరులను తమ ప్రభువునకు సమానులుగఁ జేయుచున్నారు.

వాక్య|| 149. అవిశ్వాసులు కొన్ని జంతువుల మాంసమును నిషేధించు కొనుచుండిరి. దానిగూర్చి శాస్త్రప్రమాణము తీసికొనిరండు అని చెప్పఁబడి యుండెను. దానికి అవిశ్వాసులు ఇట్లు చెప్పఁబోవుదురు అని తెలుపఁబడియె. అనగా దేవుఁడు కోరినచో మేమెందులకు విగ్రహారాధన మొదలగు అక్రమములు చేయుదుము. దేవునికి దానిని ఆపుటకు శక్తి గలదుకదా! దేవుఁడు మమ్ము ఆపకుండ విచ్చలవిడిగా వదలినందున మేము చేయు పనులు అక్రమములు కావు. అవి దేవునికి ప్రియములే అని వారి భావము. దానికి రద్దుచేయఁబడినది. వీరికి పూర్వమున్న అవిశ్వాసులు కూడను ఇటులే పలుకుచు వచ్చిరి. వారి దుర్మార్గము, అక్రమము, హెచ్చుకాఁగా వారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులైనశించిరి. లోకములో నొక ప్రభుత్వమున్నది. దానికి విరోధులైనవారికి ప్రభుత్వము ముందుముందు కొంత హెచ్చరికచేసి తమ విరోధమును అక్రమమును మానుకొనవలసినది అని మందలించును. విరోధులు, మానుకొనక తమ అక్రమములే చేయుచున్నచో కొంతగడుపునిచ్చును. దానికిఁగూడ ఉపద్రవములు చేయువారు మానుకొననిచో, వారి యక్రమములను ప్రజలందఱికి తెలియునట్లుగ విచారణ చేసి వారికి ఉరిశిక్ష, లేక సదాబందీనివాసము ప్రభుత్వమువిధించును. విరోధులు గావించు నేరమునకు తత్తణమే ప్రభుత్వము శిక్షింపక కొంత గడువు నిచ్చినందున ఆ నేరములు, సత్కార్యములు కావుగదా! అటులే అవిశ్వాసుల విషయము ఊహింపవలెను. దేవుఁడు తన ప్రవక్తల మూలమున ధర్మమార్గము ప్రజలకుఁ దెలిపెను. ఆ పిదప అవిశ్వాసులు చేయు అక్రమములకును పాపములకును దేవునిచే వారికి హెచ్చరికకూడ కలుగుచుండును. వారికి కొంతగడువు కూడ దొరకును. దానికిఁగూడ అవిశ్వాసులు తమ పాపకార్యములను మానుకొననిచో తుదకు దేవుని శిక్ష రాళ్ళవానరూపమున యాకాశమునుండి లేక భూకంపము రూపమున భూమినుండిలేక కఱవుమొదలగు నితరరూపములందు అవిశ్వాసులకు లభించి వారు నశింతురు. ఇచ్చట మఱొకప్రశ్నకలుగవచ్చును. దేవుఁడు మానవుల స్వభావములోనే పుణ్యములుచేయు శక్తి నేయుంచి పాపములు చేయు శక్తియే వారియందు లేకుండ చేసియుండిన బాగుండునుగదా, అని. దానికి సమాధానమిట్లున్నది. అదియేమన, ఈప్రశ్నవలన మానవుఁడు, మానవుఁడే కాక జడ కావలెనని తేటతెల్లచుగుచున్నది. మంచిచెబ్బరులు చేయు శక్తియే లేనపుడు వాఁడు రాయి లేక చెట్టుగా పుట్టుటనుంచిది. లేక ఒకపశువు తన స్వభావిక నియమమును దాటలేక తన పనినిచేయుచు పోవును. అట్లు మానవుఁడు కారజాలఁడుగదా! ఎట్లు మానవుఁడు లోకవ్యవహారములలోబుద్ధిని తెలివిని ఉపయోగించి తన కార్యములను నెరవేర్చుచు, అద్భుతమైన యంత్రములు కల్పించుచు వానివలన సౌఖ్యములుపొందుచున్నాఁడో అటులే ఆత్మిక

విషములో సన్నార్గమును, దుర్గార్గమును పరిశీలించి, పాపకార్యములనువదలి
 పుణ్యకార్యమునుచేసి పరలోకసౌఖ్యములు పొందుటకుఁగాను తన బుద్ధిజ్ఞానము
 లను ఉపయోగింపవలెను. దేవుఁడు పామును సృష్టించి యందు విషముపెట్టెను.
 ఆ పాముకాటువలన మానవుఁడు నశించుచున్నాఁడు. అందు పాముకాటు గలి
 గినవాని ప్రయత్నము లేకున్నను వాఁడు చచ్చుచున్నాఁడు! ఇటులేఅవిశ్వాసము
 వహించినవానికి సదా నరక నివాసమును, విశ్వాసము వహించినవానికి సదా
 స్వర్గనివాసమును లభించును అనిగ్రహింపవలెను. ఆత్మేపణలవలన లాభములేదు.
 కావున సన్నార్గము అవలంబింపవలెను. వట్టి యూహలవలన ప్రయోజనము
 లేదు. అవిశ్వాసులు తమ యూహలను అనుసరింతురు. 150. పై వ్యాఖ్యవలన
 దేవుని ప్రమాణము (సనదు) సంపూర్ణమైనది. అందు ఏలాటి కొఱతలేదు.
 అందఱిని బలవంతముగా నొకమార్గమందు నడపించుట సహజ ధర్మవిరుద్ధము
 అని తెలియనామెను. 151. శాస్త్రీయజ్ఞానప్రమాణముగూర్చి (దలీలే అట్టి)
 పై వాక్యములో చెప్పబడియె. ఇక ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు నిషేధించు
 కొన్నదానిని దేవుఁడు నిషేధించియున్నాఁడు అని పలికినట్లు విన్న సాక్షులు
 తీసికొనిరండు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. అవిశ్వాసులకు అట్టి సాక్ష్యముదొరక
 నేరదు. ఒక వేళ ఒకరిద్దఱు తప్పుసాక్ష్యమిచ్చుటకు సిద్ధమైనచోవారిసాక్ష్యము
 వినకుము. దానిని సమ్మతించకుము. అవిశ్వాసుల అధర్మ కోరికలను అనుసరింప
 కుము. పరలోకమందు విశ్వాసములేనివాడు దేవునికి సాటి కల్పింతురు. కావున
 వారి మాటలు వినకుము అని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవు.

152. ఖుల్-తఆతా-అత్లు-మా-హాత్రను రబ్బుకుమ్-అల్లెకుమ్-అల్లా-తుష్
 రికూ-బిహీ-మై-అన్-వబిల్-వాల్లిజైని ఇహ్-సాసన్-వలా-తఖ్-తులూ-బై-లా
 దకుమ్-మిన్-ఇమ్లా-ఖిన్-నహ్-ను-నర్-జుఖుకుమ్-వ-ఇయ్యాహుమ్-వలా-తఖ్ - ర
 బుల్-ఫవా-హిష-మా-జహర-మిన్-హి వ-మాబతన-వలా-తఖ్-తులూన్-నఫ్-గుల్.
 లతీ-హాత్ర-మల్లాహు-ఇల్లా బిల్-హాఖ్-ఖి-జాలిక-వస్సాకుమ్-బిహీ-లఅల్ల-కుమ్
 తఆఖిలూన్. 153. వలా-తఖ్-రబూ-మాలల్-యతీమి-ఇల్లా-బిల్లతీ - హియ-
 అహ్-సను-హత్తా-యబ్బుగు-అఘద్ద-హూ-వ-బై-ఫుల్-కై-ల-వల్ - మీజాన-
 బిల్-ఖిన్-తి-లానుకల్లిఫు-నఫ్-సన్ ఇల్లా-వుస్-అహ్-వఇజా-ఖుల్లుమ్-ఫఅ-దిలూ
 వలా-కాన-జా-ఖుర్బా-వబి-అహ్-దిల్లాహి-బై-ఫూ-జాలికుమ్-వస్సా-కుమ్-బిహీ
 లఅల్ల-కుమ్-తజ్క-రూన్. 154. వ-ఇన్న-హాజా-సిరాతీ-ముస్త-ఖీమన్-ఫల్ తబి

డోవల-వలా-తత్-తబి-ఉస్-సుబుల-ఫ త ఫర్రఖ-బికుమ్-అన్-సబీలిహీ-జాలికుమ్
వస్సాకుమ్-బిహీ-లఅల్ల-కుమ్-త త్తఖూన్.

152. రండు. దేవుడు మీకు నివేదించియున్న విషయము మీకు వినింతును. మీరు దేవునికి సాటి కల్పింపకుడు. మఱియు మీరు తల్లిదండ్రులకు మేలు చేయుడు. మఱి బీదతనమువలన మీరు మీబిడ్డలను చంపకుడు. మఱి మేము మీకును వారికిని. అహోర మొసంగుచున్నారము. బహిరంగములైనవియును రహస్యములైనవియును అగు సిగ్గుమాలిన పనులను సమీపింపకుడు. న్యాయమగుదు దప్ప దేవుడు చంపగూడదు అని నివేదించియున్న ప్రాణిని వధింపకుడు. ఇది మీరు గ్రహించుటకై దేవుడు మీకాజ్ఞాపించుచున్నాడు. 153. మఱియు తండ్రిలేని బిడ్డ తన యుక్తవయస్సుకు వచ్చునంతవఱకు, వానిసొత్తును బాగుపఱచుట తప్ప నితరమునకుఁగాను దానిని సమీపింపకుడు. మఱియు న్యాయముగా కొలతలను తూనికలను సంపూర్ణముగ నియ్యుడు. ఎవ్వనికైనను మేము వాని శక్తికి మించినది విధించుటలేదు. మఱి మీరు పలుకునపుడు న్యాయముగ పలుకుడు. అది మీబంధువునకు ప్రతికూలముగనైనను సరే. మఱి దేవుని యొడంబడికను పూర్తిచేయుడు. ఇది మీరు బోధన గ్రహించుటకై దేవుడు మీకాజ్ఞాపించుచున్నాడు. 154. మఱియు ఇదియే, నాసన్మార్గము. కావున మీరు దాని ననుసరింపుడు. ఇతర మార్గముల ననుసరింపకుడు. అవి మిమ్ము దేవుని మార్గమునుండి తప్పించును. ఇది మీరు భయభక్తులుగలిగి యుండుటకై దేవుడు మీకాజ్ఞాపించుచున్నాడు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా|| 152. ఇంతవఱకు అవిశ్వాసులు తమంతటతాము నివేదించుకొన్న విషయములును, వారిసాకులును వివరింపఁబడినవి. ఇఁక ఈవాక్యములలో దేవుడు నివేదించిన విషయములు చెప్పఁబడుచున్నవి. అవిశ్వాసులు, దేవుడు నివేదించిన విషయములను ఆచరించుచుండిరి. కావున, వానిని మానుకొనవలెనని ప్రజలకు నిందు హెచ్చరికగలదు. పూర్వమునుండియు ప్రవక్తలు, దేవునికి సాటి కల్పింపవలదని ప్రజలతో చెప్పుచు వచ్చిరి. కాని అవిశ్వాసులు దేవునికి సాటి కల్పించిరి. దేవునికి సాటి కల్పించుట ఘోరపాతకము. దాని ఫలితము సదానరక నివాసము. తల్లిదండ్రులను కొందఱు చాల హింసింతురు. అట్లు చేయకూడదు. తల్లిదండ్రుల ఉపకారము బిడ్డలపై చాల గలదు. కావున దేవుడు ఖురానె షరీఫులో అనేక వాక్యములలో తల్లిదండ్రులకు మేలుచేయవలెను అని యాజ్ఞాపించియున్నాడు. తల్లి తండ్రులు సంతోషించిన దేవుడుకూడ సంతోషపడును అని హజ్రత్ రసూలువారు ఉపదేశించియున్నారు. కావున దేవుని ప్రీయమును కోరువారు తల్లిదండ్రుల ప్రీయము పొందుటకు వారి సేవచేయవలెను. కొందఱు

పేదలు, తమకే ఆహారము బాగుగ లభించుటలేదే, బిడ్డలకెచ్చటనుండి పెట్టుదుమని తాము కన్నబిడ్డలను కనికరములేక చంపుచుండిరి. అట్లు చేయకూడదు. అందఱికిని అన్నముపెట్టువాఁడు దేవుఁడు. కావున దేవునిపై నాధారపడి బిడ్డలను పోషింపవలెను. చాల బిడ్డలు అగుదురని భయపడ నక్కఱలేదు. వ్యభిచారము మొదలగు సిగ్గుమాలిన పనులను సమీపింపఁగూడదు. దానికి కారణములగు చెడుచూపులు మొదలగువాని జోలికిపోగూడదు. ఇందు అన్నివిధముల పాపకార్యములు చేయకూడదని నిషిద్ధము గలదు. ఎవఁడైన ఒకనిని హత్యచేసినచో దానికి బదులుగ హత్య చేసినవానిని వధింపవచ్చును. ఇది న్యాయము. అన్యాయముగ హత్యలు చేయరాదు. దేవుఁడుపదేశించినదానిని గ్రహించి మానవులు పాపకార్యములు మానుకొనవలెను. 163. తండ్రిలేని బిడ్డలసొత్తును వారి పోషకులు కాపాడవలెను. దానిని వృథా ఖర్చుచేయకూడదు. యుక్తవయస్సు వచ్చునంతవఱకు అట్లు చేయవలెను. దాని పిదప వారి వస్తువులనువారి పోషకులు అప్పగింపవలెను. కొలఁతల పళ్లు త్రాసులుసరియైనవిగానుంచికొలఁత చేయునపుడును, తూయునపుడును మోసముచేయక సంపూర్ణముగ నియ్యవలెను. మానవుఁడు తన శక్తికొలఁది దేవుని ధర్మములను అనుసరింపవలెను. శక్తికి మించినది దేవుఁడు విధింపఁడు. న్యాయము చెప్పనపుడు, బంధువుఁడు, పరాయివాఁడు అను భేదము పాటింపఁగూడదు. న్యాయము చెప్పినచో బంధువునకు నష్టము కలుగునని, అన్యాయముగాని, అసత్యముగాని పలుకరాదు. విశ్వసించినవారు చేవునితో ఒడంబడిక గావించినవారలు. కావున, దేవుఁడు ఏ కార్యముచేయవలెనని యాజ్ఞాపించెనో అద్దానిని ముసల్మానులు చేయవలెను. దేనిని చేయకూడదు అని నిషేధించెనో దానిని మానుకొనవలెను. దేవుని పేరుతో శపథము (ఘోష) చేసినచో అది మతమునకు విరుద్ధము కానిచో దానిని పూర్తిచేయవలెను. 154. పై వివరింపఁబడిన ధర్మములను భయభక్తులతో ఆచరింపవలెను. అదియే దేవుఁడుపదేశించిన స్థిరమైన సన్మార్గము. దానిని వదిలి యితరతప్పత్రోవలఁ బోయినచో దేవుని మార్గమునుండితొలఁగిన వారగుదురు. సన్మార్గము దేవుఁడు చూపెను. దాని ననుసరించుట భక్తులకర్తవ్యము. సన్మార్గమునందు నడచుటవలన భక్తి కుదురును.

155. సుమ్మతైనా-మూసల్-కితాబ-తమామన్-అల్లజ్జీ-అహ్-సన - వత్ఫ-సీల్-లిక్లుల్-షైఖ్-వహుదన్-వరహ్-మతల్-అల్లహుమ్ - బిలిఖాఇ-రబ్బి-హిమ్-యూమినూన్.

155. పిదప సత్కార్యములు చేయు వారిపై ననుగ్రహము పూర్తి చేయుటకును, ప్రతి విషయమును వివరించుటకును సన్మార్గమును దయను చూపుట

కును వారు తమ ప్రభువును చేరగలముని విశ్వసించుటకును, మూసా ప్రవక్తకు మేము గ్రంథము నొసంగితిమి.

వ్యా॥ 155. మూసా ప్రవక్తకు పూర్వము వచ్చిన ప్రకృతులు పైవాక్యముల లో చెప్పబడిన ధర్మములను ప్రజలకు బోధించుచు వచ్చిరి. అదిదప మూసా ప్రవక్తకు తొరాతు గ్రంథము దేవుడొసంగెను, అందు మత ధర్మములు వివరము గా నుండెను. ఆకాలమందు సత్కార్యములు చేయుచున్నవారికి దేవుని యను గ్రహము పూర్తిగ నొసంగబడెను. మూసా జనులగు ఇస్రాయీలియులు దేవుని సన్నిధానమున చేరగలము అని విశ్వసించుటకుఁగాను మూసా ప్రవక్త మూలమున వారికి తొరాతు గ్రంథము లభించెను. దానివలన వారు సన్మార్గమును దేవుని కరుణయు పొందగలరు.

156. వహజా-కితాబున్-అన్-జల్నాహు-ముబార-కున్-ఫత్-తబి-ఉహు-వత్-తఖూ-లఅల్లకుమ్-తుర్ హామూన్. 157. అన్-తఖూలూ - ఇన్నమా-ఉన్-జిల్-కితాబు-అలా-తాఇ-ఫతైని-మిన్-ఖబ్లినా-వఇన్నా-కున్నా-అన్-దిరా-సతి-హిమ్-ల-గాఫిలీన్. 158. బే-తఖూలూ-తా-అన్నా-ఉన్-జి-ల-అత్తై నల్-కితాబు-లకున్నా-అహ్-దా-మిన్-హుమ్-ఫఖద్-జాఅకుమ్-బయ్యినతుమ్-మిర్-రబ్బీ-కుమ్-వహుదన్-వరహ్మతున్-ఫ-మన్-అజ్-లము-మిమ్మన్-కజ్-జబ-బి-ఆయా-తిల్లాహి-వ-సదఫ్-అన్-హ-సనబ్-జిల్లజీన-యస్-దిఘాన-అన్-ఆయాతి నా-సూఅల్-అజాబి-బిమా-కానూ-యస్-దిఘాన్. 159. హల్-యన్-జురూన ఇల్లా-అన్-తాతి-యహుముల్-మలాఇ-కతు-బే-యాతియ-రబ్బీక-బే-యాతి య-బఅజ-ఆయాతి-రబ్బీక-యామ-యాతీ-బఅజ్-ఆయాతి-రబ్బీక-లా-యన్-ఫఉ నఫ్-సన్-ఈమానుహ్-లమ్-తకున్-ఆమనత్-మిన్-ఖబ్లు-బే-కనబత్ - ఫీ-ఈమాని హ్-ఖైరన్-ఖులిన్-తజిరూ ఇన్నా-మున్-తజిరూన్.

156. మఱియు మేము పంపిన ఈ గ్రంథము శుభములుగలది. కావున మీరుదాని ననుసరింపుడు. మఱి మీకు దేవుని దయ గలుగుటకై మీరు భయ భక్తులు గలిగి యుండుడు. 157. “మాకు పూర్వముండిన రెండు జాతులవారికి మాత్రము గ్రంథ మొసంగబడెను. మఱి మాకు దాని పఠనము తెలియకుండె ను అని మీరు పలుకకుండుటకును మాకు గ్రంథ మొసంగఁ బడి యుండినచో వారికెందులకు బాగ మేము సన్మార్గము అనుసరించి యుండుము” అని మీరు అను

కుండుటకును మేము మీకు ఖురాను గ్రంథము పంపితిమి. కావున మీ యొద్దకు మీ ప్రభువునుండి ప్రమాణమును సన్మార్గమును కరుణయును వచ్చెను. మఱి దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి వానినుండి ముఖము త్రిప్పకొన్న వానికన్నయెక్కుడు దుర్మార్గుడెవడన్నాడు! మా సూచనలనుండి ముఖము త్రిప్పకొను చున్నవారికి వారి తిరస్కారమునకుఁ గాను మేము వారికి చాల చెడ్డ శిక్ష విధింతుము. 159. ఏమి? వారు తమపై దేవదూతలు రావలె ననిగాని లేక నీప్రభువు రావలెను అనిగాని లేక నీప్రభువుయొక్క యేదైన సూచన రావలెననిగాని యెదురు చూచుచున్నారా! నీప్రభువుయొక్క కొన్ని సూచనలు వచ్చుదినమున దీనికి పూర్వము విశ్వసింపని వానికి వాని విశ్వాసమును లేక తన విశ్వాసములో సత్కార్యము చేయక యున్నవానికి వాని సత్కార్యమును లాభమియ్యవు. మీరుచు ఎదురు చూడుడు. మేమును ఎదురు చూచెదము అని ఓప్రసక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 156. ఈ గ్రంథముగు ఖురానె షరీఫు సంపూర్ణమైన దేవుని గ్రంథము. ఇందు సర్వవిధముల శుభములునుగలవు. ఆత్మిక గృహస్థ రాజకీయ మొదలగు సర్వధర్మములును గలవు. కావున ఖురాను ననుసరింపవలెను. దాని ననుసరించుటలో భక్తులు ఏలాటి లోపము చేయకుండ దేవుని యందు భయభక్తులు గలిగి యుండినచో దేవునిదయకు వారు పాత్రులగుదురు. 157, 158. ఖురాను గ్రంథమునకు పూర్వము అరబ్బులకు మతగ్రంథ మొసంగబడలేదు. తౌరాతు ఇస్సీలు యూదులకును నస్రానీలకును ఒసంగ బడినవి అని వారికిఁ దెలిసి యుండెను. అవి అరబీ భాషలో లేనందున వాని విషయములు అరబ్బులకుఁ దెలియకుండెను. కావున షూకుఁ దెలియదు. మాకు గ్రంథమియ్యఁ బడలేదు అను సాకు పెట్టుకొని మేము శిక్షకు పాత్రులము కాము అని చెప్పకుండుటకు ఖురాను గ్రంథము మీకొసంగబడెను. మీసాకు మాటలు చెల్లవు. మీరు దీని ననుసరించి భక్తులై లోకమునకు భక్తిమార్గము చూపవలెను. కావున దేవుని అనుగ్రహము వలన మీ యొద్దకు స్పష్టమైన ప్రమాణము (దలీల్) అగు ఖురానె షరీఫు వచ్చినది. అందు సన్మార్గము గలదు. దాని ననుసరించిన వారు దేవుని దయకు పాత్రులగుదురు. కావున అట్టి మహిమగల దేవదత్త గ్రంథముగు ఖురానులోని దేవుని సూచనలను అసత్యములని చెప్పి దానిని తిరస్కరించు వాని యెక్కుడుకన్న దుర్మార్గుడెవడన్నలేడు. అట్టి దుర్మార్గులకుఁ దగిన కఠిన శిక్ష దేవుఁడు విధించును. కావున మానవులు జాగ్రత్తపడి యుండవలెను. 159. దేవుఁడు మానవులకు సన్మార్గము చూపు విషయములో తన ప్రవక్తలను మఱియు గ్రంథములను పంపి తన ధర్మము సంపూర్ణముగ నెఱవేర్చుచు వచ్చెననుటకు ఆఖరు ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదును, ఆఖరు గ్రంథముగు ఖురానె షరీ

పును దేవుడు పంపెను. ఇంక ఏలాటి కొఱతలేదు. దీని పిదప కూడ విశ్వసింపనివారు దేవదూతలు లేకదేవుడు లేక ప్రళయకాలపు సూచనలురావలెను అని ఎదురు చూచుచున్నాగా! అట్లు ఎదురుచూచియు ప్రయోజనము లేదు. ఎట్లు మానవుడు చచ్చుచు అవసానకాలమందున్నపుడు విశ్వసించిన లేక త్తమాపణ (తౌబా) కోరిన ప్రయోజనముండదో అటులే లోకము నశింపనుండి దానికి అవసానకాలమువంటి సూచనలు సూర్యుడు పడమటినుండి యుదయించుట మొదలగు నవి చూచునపుడు ఇంతవఱకు విశ్వసింపక సత్కార్యములు చేయక యున్నట్టివారు విశ్వాసము వహించి సత్కార్యము (తౌబా) చేసిన అవి యంగీకరింపబడవు. అవి పనికిరావు. అవిశ్వాసులారా! మీరు దానికిఁగాను ఎదురుచూచుచుండుడు. మేముకూడ ఎదురుచూచుచుండుము. ఎవరిగతి యేము కానున్నదో తెలియనగును అని హెచ్చరింపబడియె.

160. ఇన్నల్ల-జీన-ఫరఖూ-దీనహుమ్-వకానూ-షియ-అల్-లస్త-మిన్ హుమ్-ఫీ-మైఇన్-ఇన్నమా-అము-హుమ్-ఇలల్లాహీ - సుచ్చ - యునబ్బి - ఉ హుమ్-బిమా-కానూ-యఫ్-అలూన్.

160 ఎదురు తమ మతములో భేదములు కల్పించి వేర్వేరు సంఘములు గ నైపోయిరో వారి విషయము గూర్చి నీకెట్టి బాధ్యత లేదు. వారి విషయము దేవుడు చూచుకొనును, పిదప వారు చేయుచున్న కర్మలను గూర్చి వారి కిది దెలుపును.

వ్యా॥ 160. దేవుని మతము పూర్వమునుండియు ఒకటియే. అదియే సన్మార్గము. అందు భేదములు కల్పించి వేర్వేరు దారినిపోయి అనేక సంఘములుగ నేర్పడిన వారి పాపముల విషయము ఓప్రవక్తా! నీవు జవాబుదారివి కావు. ఆబాధ్యత నీదికాదు. ఆవిషయము దేవుడు చూచుకొనును. వారివారికిదగిన ఫలిత మొసంగును. భేదములు కల్పించుకొని అనేక శాఖలుగ చీలిపోయిన వారిలో యూదులు క్రైస్తవులు మొదలగు వారు గలరు. ముసల్మానులు అట్లు పలుశాఖలుగ చీలిపోఁగూడదు. అట్లు అయిపోవు వారికిని హజ్రత్ మైగంబరు లవారికిని ఎట్టి సంబంధ ముండనేరదు. అని హెచ్చరింపఁ బడియెను.

161. మన్-జాఅ-బిల్-హసనతి-ఫలహూ-అష్-రు అమ్-సాలిహీ-వచన్ జాఅ-బిన్-సయ్యి-అతి-ఫలా-యుజ్-జా-ఇల్లా-మిన్-లహీ-వహుమ్-లా - యుజ్-లమూన్.

161. ఎవఁడు ఒక్క సత్కార్యము చేసి తెచ్చునో వానికి దాని పది అంతలు పుణ్యము గలదు. మఱివఁడు ఒక పాపకార్యము చేసితెచ్చునో వానికి

దాని యంతటి శిక్షయేలభించును. మఱివారి కేలాటి అన్యాయము జరుగ నేరదు.

వాఙ్మ 161. ఇందు పాప పుణ్యములు లభించు తీరు చెప్పబడినది. ఒక సత్కార్యము చేసినవానికి కనీసము పదింతలు పుణ్యము లభించును. అనఁగా ఒక సత్కార్యము చేసినచో పది సత్కార్యములు చేసినంతటి పుణ్యము లభించును. దేవుఁడు కోరినచో పదింతలకన్న హెచ్చుగా పుణ్యము నొసంగును. దానికి అంత్యములేదు. పాపకార్యమునకు ఒకపాపమే లభించును. దానికంటె నెక్కువ పాపము లభింపదు. దానికి శిక్షకూడ ఒక్కటి మాత్రము. అందు దేవుఁడు కోరిన తగ్గింప వచ్చును. లేక తుమించిన తుమింపవచ్చును. అందు పాపులకు ఏలాటి అన్యాయము జరుగదు.

162. ఖుల్-ఇన్ననీ-హదానీ-రబ్బీ-ఇలా-సిరాతిమ్-ముస్తఫీమ్. దీనన్-ఖయ్యి-మన్-మిల్లత-ఇబ్రాహీ-హనీఫన్-వమాకాన-మినల్-ముప్షి-కీన్. 163. ఖుల్-ఇన్న-సలాతీ-వనుసుకీ-వ-మహ్-యా-య-వమమాతీ-లిల్లాహీ-రబ్బీల్-ఆలమీన్-164. లా-షరీక-లహూ-వ-బి-జాలిక-ఉమిర్తు-వ-అనా-అవ్వలుల్-ముస్లి-మాన్. 165. ఖుల్-అగైరల్లాహీ-అబ్-గీ-రబ్బీన్-వహువ-రబ్బు-కుల్లి-మై-ఇన్-వలా-తక్-సిబు-కుల్లు-నఫ్-సిన్-ఇల్లా-అలై-హీ-వలా-తజిరు-వాజిరతున్-విజ్ర-ఉఖ్రా-సుమ్మ-ఇలా-రబ్బీకుమ్-మర్-జిఉ-కుమ్-ఫ-యునబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-కు-స్తుమ్-ఫీహి-తఖ్-తలీఫూన్. 166. వహు-వల్లజీ-జఅలకుమ్-ఖలాఇ-ఫల్-అర్-జి-వరఫఅ-బఅ-జకుమ్-ఫౌఖ-బఅ-జిన్-దర-జాతిల్-లియబ్-లువకుమ్-ఫీ-మా-అతా-కుమ్-ఇన్నరబ్బిక-సరీఉల్-ఇఖాబి-వ-ఇన్నహూ-ల-గఫూరుక్-రహీమ్.

162. దేవుఁడు నాకు స్థిరమైన సన్మార్గము అనఁగా దేవుని భక్తుఁడగు ఇబ్రాహీము యొక్క చక్కని మతమును చూపెను. మఱి ఇబ్రాహీము దేవునికి సాటికల్పించువారిలో చేరిన యాతఁడుకాఁడు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 163. నా ప్రార్థన (నమాజు), నా ఖుర్బానీ, నా జీవితము, నా మరణము, సర్వలోకములను పోషకుఁడగు దేవుని కే యున్నవి. 164. ఆతనికి సాటిలేదు. ఇదియే నాకైన యాజ్ఞ. మఱియు నేను విధేయులలో మొదటివాఁడను అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 165. ఏమి నేను దేవుని వదలి యితరప్రభువును వెదకవలెనా? మఱి ఆతఁడే ప్రతి వస్తువునకు ప్రభువు. మఱివఁడు పాపముచేయునో దాని బాధ్యత వానిపైననే యున్నది. ఒకని భారము మఱొకఁడు మోయఁడు. విదప మీరంద

ఋను మీప్రభువునొద్దకు పోవలసియున్నది. కావున (అపుడు) మీరు ఏ విషయమునుగూర్చి వివాదములాడుచుంటిరో దానిని మీకుఁ దెలుపును అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము. 166. మఱియు ఆతఁడేను మిమ్ముభూమిలో ప్రతినిధులుగఁజేసెను. మఱియు దేవుఁడు మీకిచ్చినదానిలో మిమ్ము పరీక్షించుటకుఁగాను, మీలో నొకరికి నొకరిపై నున్నతపదవి నొసంగెను. నీప్రభువు శీఘ్రముగ శిక్షనొసంగువాఁడు. మఱియు ఆతఁడేను, తుమించువాఁడును కరుణించువాఁడును.

వ్యా॥ 162. అవిశ్వాసులు ఎన్నియోమార్గములను, దేవతలను కల్పించుకొనియుండిరి. ఇందు దానికి రద్దుగలదు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము దేవునికి పరమభక్తుఁడు. ఆయన దేవునికి విధేయుఁడు. ఆయన అవిశ్వాసులతో చేరిన యాతఁడుకాఁడు. ఆతని మతము చక్కనిది. ఆ మతమునే అనుసరింపవలెననిదేవుని సెలవు పై గంబరులవారికినైనది. అదియే స్థిరమైన సన్మార్గము. అందు ఏలాటి వంకరలు లేవు. దానినే మిల్లతే ఇబ్రాహీమ్ అందురు. 163. ఇందు దేవుని యేకత్వమును, దేవునికి సర్వము వినియోగింపవలెను అనువిషయమును వెల్లడింపఁబడినది. ఇదియే భక్తిలో నున్నతమైన గొప్పస్థానము. పార్థసలు, ఖుర్బానీ, జీవితము (బ్రతుకు) మరణము సర్వము దేవునిప్రీతికిఁగానుండవలెను. ఈవిషయమందు హజ్రత్ రసూలువారు కడతేరినవారు. 164. దేవునికి సాటిలేదు. ఆతఁడు అద్వితీయుఁడు. అందఱు ఆతనికి విధేయత చూపవలెను. దేవునికి విధేయులగుటలో హజ్రత్ రసూలువారు మొట్టమొదటివారు. విధేయతయం దందఱికంటె మించినవారు. ముసల్మానులు అనగా విధేయులు. దీనినిబట్టి ఇస్లామ్ అవలంబించినవారిలో హజ్రత్ రసూలువారు మొట్టమొదటివారు. వారి తరువాతనే మిగిలినవారు ఇస్లామ్లో చేరినవారలు 165. ఎల్లు దేవుఁడు సాటిలేనివాఁడో అటులే లోకమును పోషించువాఁడు ఆతఁడు ఒక్కఁడే. లోకపోషణలో ఆతనికి ఎవరును సాటిలేరు. సర్వము ఆతనిపోషణకులోబడియున్నది. కావున ఆతఁడు దప్ప వేఱు ప్రభువు ఎవఁడును లేఁడు. సర్వవిషయములఁడు ఆతని సహాయమే వేఁడవలెను. అవిశ్వాసులు ముసల్మానులతో మీరు దేవుని యేకత్వమును, బోధించు మతమును, వదలి మామార్గమునకు రండు అందు ఏదైన పాపము గలిగినచో దాని భారము మాపై నున్నది. దాని మేము భరింతుము అని పలుకుచుండిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యబడినది. ఎవరు చేసిన పాపములకు వారే బాధ్యులు. ఇతరులు వారి పాపముల భారమును మోయరు. కావున ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు పలుకునది సరికాదు. కాని మీరు దేవుని విషయము వాదించుచున్నారు. దానిగూర్చి దేవుని సమ్ముఖమున తీర్పు జరుగును. అపుడు మీగతి మీకుఁ దెలియనగును. 166. మానవులు ఇహలోకమునందు దేవునికి ప్రతినిధులు. లోక కార్యములు జరుపుటకు దేవుఁడు మానవులకు స్వాతంత్ర్య

మొసంగియున్నాడు. మఱియు ఒక జాతివారు పోయిన పిదప ఇతర సంఘము వారు వారికి ప్రతినిధులుగ భువిలో వసించుచున్నారు. మానవులందఱు ఒకే తీరున లేరు రంగులోను రూపములోను సంపదలలోను అధికార బలములలోను ఒకరిపై నొకరు ఘనతగలిగియున్నారు. ప్రతి స్థితిగతులలోను దేవుడు మానవులను పరీక్షించును. ప 'భుత్వముగలవారు న్యాయముగ పరిపాలింతురా, లేక అన్యాయములు చేయుదురా. ధనవంతులు, తమసంపదలకు గాను దేవునికికృతజులరై యుందురా లేదా, బీదలు, గోగులు ఓర్పుచేయుదురా లేదా ! ఈ విషయములలో ఎవరు దేవుని ధర్మములను అనుసరింతురు. ఎవరు అనుసరింపరు అను విషయము దేవుడు పరీక్షించును. ఈపరీక్షలో ఎవరు కడతేరరో వారిని దేవుడు శిక్షించును. ఎవరు కొంత కొంత (పొరపాటు) చేయుదురో వారి కొంతలను పొరపాటులను. తుమించును. ఎవరు పరీక్షలో సంపూర్ణముగ కడతేరుదురో వారిని దేవుడు కరుణించును.

• సూరయేఆరాఫ్ వక్సీ 206 వాక్యములు.

ఇందు ఆరాఫ్ నగూర్చి చెప్పబడినది. కావున దీనికిఈపేరుగలిగెను. స్వర్గమునకును నరకమునకు మధ్యనుండు గోడపైని స్థలమును ఆరాఫ్ అనుదురు.

బిస్మిల్లా-హిట్టహామ్-నిట్టహీమ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాడనగు దేవునిపేర.

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్-సాద్.

సూరాలకు ముందువచ్చు ఇట్టి యక్షరములనుగూర్చి సూరేబఖరాలోవ్రాసియున్నాము. కొందఱు మతవిద్వాంసులు వీనియర్థము “నేనుదేవుడను. తీర్పుచేయువాడను అనిచేసియున్నారు.” అయిన దీనివాస్తవమైనఅర్థము దేవుని కేవలక.

2. కితాబున్-ఉన్-జిల్-ఇల్లై క-ఫల-యకున్-ఫీసద్రిక-హరజుమ్ మిన్ హులి-తున్-జర- బిహీవజ్జికా-లిల్-మూమిసీన్. 3. ఇత్-తబిః-మాఉన్-జిల్-ఇల్లై కుమ్-మిర్ రబ్బీకుమ్-వలా-తత్-తబిః-మిన్-దూనిహీ-బౌ-లియాఅ-ఖలీలమ్-మాతజక్క-రూన్.

2. నీవు గ్రంథము మూలమున భయపెట్టుటకును, విశ్వాసులకు బోధచేయుటకును, ఈగ్రంథము నీకొసంగబడినది. కావున దీనిప్రచారమువలన నీహృదయమునకు కష్టములు గలుగగూడదు. 3. మీప్రభువునుండి మీకొసంగబడిన దానిని మీరుఅనుసరింపుడు. మఱియు దేవుని వదలి యితర స్నేహితులను మీరు అనుసరింపకుడు. మీరు చాలతక్కువగా బోధను గ్రహింతురు.

వ్యా॥ 2. దేవుడు హజ్రత్ రసూలువారికి ఖురానుగ్రంథ మొసంగెను.

వారు దాని ప్రచారము ప్రజలలో చేయువలసియుండెను. అందు అవిశ్వాసులు చూపు తిరస్కారమువలనను వారి ద్వేషమువలనను మనస్సునకు గొప్ప కష్టముగలిగి ప్రచారము మానుకొనఁగూడదు. ప్రచారము చేయుచు ప్రజలకు వారి ఫలితముగూర్చి జాగ్రత్త పఱచి వారిని ధయపెట్టవలెను. ఖురాను గ్రంథమువలన ముసల్మానులకు బోధనియ్యవలెను అని దేవుఁడు సై గంబరుల వారికినిందు సెలవిచ్చెను. మానవు లందఱును దేవుఁడొసంగిన ఖురానుగ్రంథము ననుసరింపవలెను. అందు ఉభయలోక ములో మేలున్నది. ప్రభువగు దేవునివదలి యితర సైతానులవంటి స్నేహితుల మాటను అనుసరింపకూడదు. మానవుఁడు పూర్తి గంగమనించినచో దేవునిబోధను వదలి దుర్మార్గుల మాట వివఁడు. కాని మానవుఁడు అంతగా బోధనుగ్రహింపక దుర్మార్గులను కుఁబోవుచున్నాఁడు. దేవుని గ్రంథములను ఆతని ప్రవక్తలను అను సరింపనివారికి యేమాయెనో దెలుపుటకుఁగాను పూర్వీకుల విషయము గాఁ బోవు వాక్యములలో చెప్పబడుచున్నది.

4. వకమ్-మిన్-ఖర్యతిన్-అక్-లక్నాహ-ఫజా-అహ-బాసునా-బయాత్-బౌహమ్-ఖాల్లాన్. 5. ఫ-మాకాన-దఅ-హాహమ్-ఇజ్-జాఅ హుమ్-బాసునా ఇల్లా-అన్-ఖాల్లా-ఇన్నా-కున్నా-జాలిమీన్. 6. ఫల-నస-అలన్నల్-లజ్జన్-ఉర్-సిల ఇల్లై హిమ్-వల్-సన్-అలన్నల్ - ముర్-సన్. 7. ఫల్-నఖున్-సన్న-అల్లై హిమ్-బిల్లిన్ వమా-కున్నా-గాల్లిన్.

4. మఱి ఎన్నియో పురములను నశింపఁజేసితిమి. కావున రాత్రివేళలందు లేక మధ్యాహ్నము వారు పరుగుచుండినపుడు వారికి మాశిక్ష లభించెను. 5. ఆపివ నమాశిక్షవారికి లభించినపుడు మేమే పాపులయు అనిపలుకుటతప్ప వేఱు మాట పలుకలేదు. 6. కావున మేమెవరి యొద్దకు ప్రవక్తలను పంపితిమో వారిని తప్పుకప్రస్థింతుము. మఱియు మేము తప్పకప్రవక్తలను అడుగుదుము. 7. విదపమాకు సర్వము తెలిసియున్నందున వారికి వారివిషయములు దెలుపుదుము. మఱి మేము వారి సమక్షమున నేయుంటిమి.

వాక్య 4. దేవుని ప్రవక్తలకు విరోధులై విశ్వసింపని వెక్కు-పురముల వారిని దేవుఁడు నాశము చేసెను. కొందఱు రాత్రివేళ నశించిరి. మఱి కొందఱు మధ్యాహ్నము విశ్రాంతికిఁగాను నిద్రపోవునపుడు నశించిరి. దేవుని ప్రవక్తలు తమ పనిని నెఱవేర్చినదప దుర్మార్గులగు అవిశ్వాసులు తమ దుర్మార్గులలో మితి మీఱి ఇహలోకభోగములలో పరిభ్రమించుచు వారైనపుడు ఆకస్మికముగా దేవుని శిక్ష వచ్చి వారిని పట్టెను. అపుడు దుర్మార్గులు కన్నులుతెరిచి మేమే పాపులము దుర్మార్గులము అనేకలు వేయుటతప్ప వేఱుమాట పలుకలేదు. 5. తీర్పుదినము

(ఖియానుతు) నందు దేవుడు తాను ఏజనులయొద్దకు తన ప్రవక్తలను పుని యుడెనో యాజనులతో ఓజనులారా! మీరు నాప్రవక్తల మతప్రచారమును ఎంతవఱకు అంగీకరించితిరి. అని ప్రశ్నించును. అటులే ప్రవక్తలతో మీజనులు మీ మాటనువినిరా లేదాఅనిప్రశ్నించును. 7. ఆదినమునందు మానవులుదఱికినివారికర్మలను దేవుడు తెలుపును. దేవుడు సర్వజ్ఞుడుసదామానవులకర్మలనుచూచుచుండును. దేవునికి తెలియనిదిలేదు. మానవులుచేయు సర్వకర్మలు దేవునికి తెలియును. కావున కర్మలననుసరించి ఫలితమొసంగును.

8. వల్-వజ్-సు-యా-మి-జినిల్-హాఖ్-ఖు-ఫసున్-సఖులత్-మవా-జీను హూ-ఫడలా ఇక-హుముల్-ముఫ్-లి-హూన్. 9. పమన్-ఖఫ్-ఫత్-మవాజీనుహూ-ఫడలా-ఇకల్-జీన-ఖసిరూ-అన్-ఫుసహుమ్-బిమా-కానూ-బి-ఆయాతినా-యజ్-లిమూన్.

8. మఱియు ఆదినమున కర్మల తూనిక న్యాయముగ జరుగును. ఎవరి తూనికలు బరువు గలవిగా నగునో వారే మోక్షము పొందువారలు. 9. మఱివరి తూనికలు తేలికవిగా నగునో వారు మాసూచనలను తిరస్కరించు చుండి నందువలన తమ యాత్మల నష్టము చేసికొనినవారు.

వ్యా॥ 8. తీర్పు దినమునందు మానవుల కర్మలు తూచబడును. భక్తి పూర్వకముగఁ జేసిన కర్మలు బరువుగలవిగా నుండును. ఎవరి మంచికర్మలు బరువుగానగునో వారు మోక్షముపొంది స్వర్గములో చేరుదురు. ఎవరి మంచికర్మలు బరువులేక తేలికవిగా నుండునో వారికి మోక్షము లభింపదు. వారు నష్టము పొందిన వారై నరక నివాసు లగుదురు. అందు ఏలాటి అన్యాయము జరుగదు. కర్మలను తూచుట ఎట్లు? దాని త్రాసు ఎట్టిది అని ప్రశ్న కలుగవచ్చును. అందుకు మానవుడు దేవుడు తనకిచ్చిన బుద్ధితో గాలిని దేహములోని యుష్ణమును తూచునట్టి యంత్రములు చేసియున్నాడు గదా! సర్వశక్తుడగు దేవుడు మానవుల కర్మలను తూచునట్టి త్రాసును చేయుట అసాధ్యమా! కావున తీర్పు దినమునందు కర్మలను తూచు త్రాసుండును అని విశ్వాసము భక్తులుంచవలెను.

10- వలఖద్-మక్-కన్నాకుమ్-ఫిల్-అర్-జి-వజఅల్నా-లకుమ్-ఫీహా-మ-ఆ-ఇష-ఖలీలమ్-మాతమ్-కురూన్.

10. మఱియు మేము మీకు భూమిపై స్థాన మొసంగితిమి. మఱియు నందు మీకుజీవనవసతులనుకల్పించితిమి. మీరుకృతజ్ఞతనలుపునదిచాలతక్కువ.

వ్యా॥ 10. ఇక ఈ వాక్యములలో దేవుడు తాను మానవులకుఁగాను

చేసిన మేల్మను వారికిఁ దెలిపి వారు దేవునికి కృతజ్ఞులరై యుండవలెనని ప్రోత్సాహ పఱచుచున్నాఁడు. దేవుఁడు మానవులను పుట్టించి వారి నివాసమునకుఁ దగినట్లు భూమిని యేర్పఱచి వారి జీవమునకుఁగాను వసతులు కల్పించెను. ఈ మేలునకుఁగాను ఎంత కృతజ్ఞత సలిపినను తక్కువయే. కాని మానవులలో పెక్కురు దేవునికి కృతజ్ఞత సలుపునది చాల తక్కువ. దేవుఁడు చేసిన మేలును మఱచుట చాల దోషముగదా! భూమ్యాకాశములలోని సమస్త వస్తువులు దేవుని సెలవుచే మానవులకు నుపయోగపడుచున్నవి. కావున మానవుఁడు తన సృష్టి కర్తయగు దేవునికి సదా కృతజ్ఞుడై యుండవలెను.

11. వలఖద్-ఖలఖ్-నాకుమ్-సుమ్మ-సవ్వర్నా-కుమ్-సుమ్మ-ఖుల్నా-లిల్-మలా-ఇ-కతిన్-జుదూ-లిఆదమ-ఫ-సజదూ-ఇల్లా-ఇబ్లీస-లమ్-యకుమ్ - మినన్-సాజిదీన్. 12. ఖాల-మా-మనఅక-అల్లా-తన్-జుద-ఇజ్-అమరుక-ఖాల - అనా - ఖైరుమ్-మన్ హు-ఖలఖ్-తనీ-మిన్-నారిన్-వ-ఖలఖ్ తహూ-మిన్-తీన్ 13. ఖాల-ఫహ్-బిత్-మిన్ హా-ఫమా-యకూను-లక-అన్-తత-కబ్బర-ఫీహా-ఫఖ్-రుజ్ - ఇన్నక-మినన్-సాగి-రీన్. 14. ఖాల-అన్-జిర్ నీ-ఇలా-యామి-యుబ్-అసూన్. 15. ఖాల-ఇన్నక-మినల్-మున్-జిరీన్, 16. ఖాల-ఫబిమా-అగ్-పైతనీ-లఅఖ్ - ఉదన్న-లహుమ్-సిరాత-కల్-ముస్తఫిమ్. 17. సుమ్మ-ల-ఆతి-యన్న హుమ్-మిమ్-బైని-బిదీహిమ్-వమిన్ ఖల్-ఫీహిమ్-వ-అన్-విమాని-హిమ్-వ-అన్ - షమా-ఇలిహిమ్-వలా-తజిదు-అక్-సరహుమ్-షాకిరీన్. 18. ఖాలఖ్-రుజ్ - మిన్ హా-మజ్-ఊమమ్-మద్-హూరా.లమన్-తబి-అక-మిన్-హుమ్-ల-అమ్-ల-అన్నజహన్నమ-మిన్-కుమ్-అజ్-మశూన్.

11. మఱియు మేము మిమ్ము సృష్టించితిమి. పిదప మీ రూపములను జేసితిమి. ఆ పిదప మేము దేవదూతలతో మీరు ఆదమునకు సాష్టాంగ నమస్కారము (సిజ్దా) చేయుఁడు అని పలుకఁగా ఇబ్లీసు తప్ప అందఱును సిజ్దా చేసిరి. ఇబ్లీసు సిజ్దా చేయువారితో చేరలేదు. 12. (అపుడు) దేవుఁడు(ఇబ్లీసుతో) నేను నీకాజ్ఞాపించినపుడు నీవు సిజ్దా చేయకుండుటకు నీకేమి యాటంకము కలిగెను అని అడుగఁగా ఆతనికంటెను నేను శ్రేష్ఠుఁడను. నీవు నన్ను అగ్నితోఁ జేసితివి. మఱి ఆతనిని మట్టితోఁ జేసితివి అని ఇబ్లీసు పలికెను. 13. (అపుడు) నీవిచ్చటినుండి దిగిపోమ్ము. నీవిచ్చట గర్వమువహించుట నీకుఁదగదు. కావున

బయటికి వెడలిపోమ్ము. నీవు అవమానముపొందినవారిలో చేరినవాడవు అని దేవుడు పలికెను. 14. (అపుడు) ప్రజలు గోరీలనుండి లేవఁదియఁబడు దినము వఱకు నాకు గడువిమ్ము అని యిబ్లీసు పలుకఁగా 15. నీకు గడువియ్యఁబడినది అని దేవుడు సెలవిచ్చెను. 17. అపుడు ఇబ్లీసు, నీవెట్లు నన్ను దారి తప్పించి తివో అటులే నేను మానవులకొఱకు నీచక్కనిమార్గమందు కూర్చుండుదును. 17. పిదప వారిపైకి వారి ముందునుండియు, వారి వెనుకనుండియు, వారి కుడి ప్రక్కలనుండియు వారి యెడమప్రక్కలనుండి వచ్చెదను. మఱి వారిలోకృతజ్ఞత సలుపువారలుగ చాలమందిని నీవుపొందవు అనిపలికెను. 18. నీవిచ్చటినుండి దుర్గతి పొందుచు దూరముచేయఁబడినవాడవై బయటికి వెడలిపోమ్ము. మానవులలో నెవరు నిన్ను అనుసరితురో మి మ్మందఱితోను నరకము నింపి వేసెదను అని దేవుడు పలికెను.

వ్యా॥ 11. దేవుడు ఈ వాక్యములలో, ఆదిపురుషుండగు ఆదమును సృష్టించి యాతని కొసంగిన సన్మానముగూర్చి తెలుపుచున్నాఁడు. మానవులకు తండ్రియగు ఆదమును సృష్టించుట యాతని సంతానమును సృష్టించినటులేను. అందుకు మిమ్ము సృష్టించితిమని చెప్పఁబడియె. ముందు మానవుల వసతులకొఱకు భూమిని, యందలి సమస్తమును దేవుడు సృష్టించెను. ఆ పిదప ఆదమునకు సర్వసృష్టికంటె సుందరమైన రూప మొసంగి మట్టితో సృజించి ప్రాణముపోసెను. ఆదమునకు కావలసిన విద్యాజ్ఞానములు దేవుఁడొసంగెను. దేవదూతలను ఆతనిని దేవుడు పరీక్షింపఁగా ఆదము దేవదూతలకు మించి పోయెను. కావున భూలోకములో దేవుని ప్రతినిధి కాఁబోవు ఆదమునకు గౌరవార్థము దేవదూతలు సాష్టాంగపడవలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. అపుడు దేవుని యాజ్ఞాచోప్పున తమ విధేయత వెల్లడించుటకై దేవదూతలు ఆదమునకు సిద్ధా (సాష్టాంగ నమస్కారము) చేసిరి. జిన్నాతులకు చేరిన ఇబ్లీసు ఈ భక్తిప్రార్థనలవలన దేవదూతలలో చేరి యున్నతస్థానము పొందియుండెను. వాని పుట్టుక అగ్నితో నుండెను. దానిస్వభావమువలన వానికోపాగ్నిమండి గర్వమువహించి దేవుని యాజ్ఞను తిరస్కరించి నేను శ్రేష్ఠుడను. నేను అగ్నిలో పుట్టితిని. ఆదము మట్టితో సృజింపఁబడెను. మట్టికంటె అగ్ని శ్రేష్ఠము. కావున నేను శ్రేష్ఠుడను అని వాదించుచు ఆదమునకు సిద్ధా చేయలేదు. అపుడు స్వర్గములో గర్వించి దేవుని యాజ్ఞను తిరస్కరించువారుండుట తగదు. కావున నీకులభించి యున్న యున్నతస్థానమునుండి దిగి భూమిపైకి వెడలిపోమ్ము. నీవు అవమానమునకును, దేవుని కోపమునకు పాత్రుడవు. కావున పొమ్ము అని దేవుని సెలవయ్యెను. అపుడు ఇబ్లీసు (సైతాను) 'లోకమునశించితిరిగి మృతులు తీర్చుదినమునకుఁగాను గోరీలలోనుండి లేచు దినమువఱకు గడుపిచ్చినన్నవదలిపెట్టుము.

ఆదమువలన నాకీదుర్గతి పట్టెను. నేను దుర్మార్గుడనైతిని. కావున నేనుకూడ మానవులను సన్మార్గమునుండి తప్పించి దుర్మార్గమునకుఁ దెచ్చెదను. దానికొఱకు నీవు నియమించిన సన్మార్గములో కూర్చుండి వారికి ఆటంకపఱచుచు దుర్మార్గమునకు వారిని మరల్చుచుందును. నాశక్తికొలది వారి చుట్టపట్టనుండి వచ్చి వారిని పలువిధములుగ బొంకించి దుర్మార్గులుగఁ జేయుదును. అని శపథము చేసెను. 'సరే అటులే నీకు గడువు నియ్యబడినది. నీతోను, నిన్ను అనుసరించివారితోను నేను నరకము నింపివేసెదను' అని దేవుఁడు పలికెను. లోకస్పష్టిలో దేవుని గుణము (సిఫాతు)లు వెల్లడి కావలెనన్న సన్మార్గులు, దుర్మార్గులుండవలసినదిగదా! అపుడు మంచి చెబ్బరులు తెలియనగును. లోకస్పష్టికి పూర్వమే మానవలోకములో నిట్లు జరుగవలసియున్నది యని సర్వజ్ఞుఁడగు దేవునిఁ దెలిసియే యున్నది.

19 వయా ఆద-మున్-కున్-అన్-వజ్-జుకల్-జన్నత-ఫకులా-మిన్-మై-
సు-షీతుమా-వలా-తఖ్-రబా-హజి-హిష్-షజరత-ఫతకూనా-మినజ్-జాలిమిన్
20. ఫ-వస్-వస-లహు-ముష్-మైతాను లి-యబ్దియ-లహుమా-మా-ఊరియ-అన్
హుమా-మిన్-సా-ఆతి-హిమా-వఖాల-మా-నహుకుమా-రబ్బుకుమా-అన్-హజి-
హిష్-షజ-రతి-ఇల్లా-అన్-తకూనా-మలకైని-బై-తకూనా-మినల్-ఖాలిదీన్
21. వఖాసమ-హుమా-ఇన్నీ-లకుమా-లమి-నన్-నాసిహీన్. 22. ఫదల్లా-హు
మా-బిగురూ-రిన్-ఫలమ్మా-జా-ఖిష్-షజ-రత-బదత్-లహుమా-సా-ఆతు-హు
మా-వ-తఫిఖా-యఖ్-సిఫాని-అలై హిమా-మిన్-వరఖిల్-జన్నతి-వనాదా-హు
మా-రబ్బు-హుమా-అలమ్ అన్-హకుమా-అన్-తిల్-కుమష్-షజరతి-వ-అఖిల్-
లకుమా-ఇన్నమ్-మైతాన-లకుమా-అదువ్వుమ్-ముబీన్. 23. ఖాలా-రబ్బనా-జల
మా-అన్-ఫుసనా-వఇల్-లమ్-తగ్గిఫ్-లనా-వతర్-హమ్మా-ల-నకూ-నన్న-మిన
ల్-ఖాసిరీన్. 24. ఖాలహ్-బితు-బఅ-జుకుమ్-లిబఅ-జిన్-అదువ్వుస్-వలకుమ్
ఫిల్-అర్-జి-ముస్-త-ఖుర్రున్-వ-మతా-ఉన్-ఇలాహీన్. 25. ఖాల-ఫీహి-తహ్-
యాన-వఫీహి-తమూతూన-వ-మిన్-హి-తుఖ్-రజూన్.

19. ఓ ఆదము నీవును, నీభార్యయును స్వర్గములో వసించి అందు మీరెచ్చటనుండి కోరుదురో యచ్చటనుండితినుఁడు. మఱి యీవృక్షమును సమీపింపకుఁడు, మఱిమీరు పాపులగుదురు. 20. దీని వారిద్దఱి చూపులనుండి

మఱుగా నుండిన వారిద్దఱి రహస్యమైన అంగములు వారికి బయలుపడఁజేయుటకై సైతాను వారిద్దఱిని మోసపుచ్చెను. మఱియు మీరు దేవదూతలు అయి పోవుదురేమో లేక సదా స్వర్గములోనే వసించురేమో అని మీప్రభువు ఈ వృక్షమునుండి మిమ్మునిషేధించెను అని సైతాను పలికెను. 21. మఱియు మీమేలు కోరువాఁడను అని వారిద్దరియెదుట ప్రమాణముచేసెను. ఆదిదపవారిద్దఱిని మోసముతో మరలించుకొనెను. ఆదిదప వారిద్దఱు ఆవృక్షమును రుచిచూడఁగా వారిద్దఱి రహస్యమైన అంగములు వారికి స్పష్టపడెను. మఱివారు తమపై స్వర్గములోని యాకులనుంచుటకు మొదలిడిరి. మఱియు వారిప్రభువు వారినిపిలిచి ఏమి నేనుమీకు ఈవృక్షమును నిషేధించి యుండలేదా! మఱి సైతాను మీకు స్పష్టమైన విరోధియని మీతోచెప్పియుండలేదా! అని పలికెను. 23. (అపుడు) వారిద్దఱును “ఓమాప్రభువా! మేము మాయాత్మలపై నన్యాయము గావించుకొంటిమి. మఱిసీవు మమ్ము త్సమింపనిచో మఱి సీవుమమ్ము కరుణింపనిచో మేము నష్టముపొందిన వారలమగుదుమని పలికిరి. 24. మీరుదిగిణిండు. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులగుదురు. మఱి మీకు భూమిపై నివాసమున్నది. మఱికొంతకాలము వఱకు లాభముపొందవలసి యున్నది. 25. మీరు అందేజీవింతురు. మఱి అందే మరణింతురు. మఱి అందునుండియే తీయఁబడుదురు అని దేవుడుపలికెను.

వ్యా॥ 19. ఇతఁ ఈ వాక్యములలో ఆదమునకును, ఆతనిభార్యయగు హవ్వకునులభించియున్న స్వర్గనివాసమునుండి తప్పించుటకై సైతానుపన్నినకుట్ర చెప్పఁబడుచున్నది. ఆదమునకు తోడుగనుండుటకు దేవుఁడు హవ్వను ఆదమునుండియే సృష్టించి వారిద్దఱిని స్వర్గవనములలో నుండుటకు సెలవిచ్చెను. కాని యొకప్రత్యేకమైన వృక్షఫలమును తినకూడదు. దానినిదినినచో పాపములభించును అని దేవుఁడు సెలవిచ్చెను. 20. వారిద్దఱుసౌఖ్యముగ నుండుట సైతాను (ఇబ్లీసు)నకు పట్టలేదు. వారియందు అసూయవహించి ఎల్లవారివలన తనకు దుర్గతిపట్టెనో యాపగ దీర్చుకొనవలెనని కుట్రలు సలుపుచుండెను. ఆదము హవ్వ స్వర్గములోనున్నపుడు వారిదేహములపై స్వర్గవస్త్రములుండెను. వారి రహస్యమైన అంగములు వారికిఁ దెలియకుండెను. అచ్చట వారికి మలమూత్ర విసర్జన మొదలగు తొందఱులులేకుండెను. ఆవృక్షఫలము తినుటవలన స్వర్గవస్త్రము వదలిపోవును. అపుడు వారిద్దఱికి తెలియకుండిన మర్కాంగములు దెలియును. కావున సైతాను ఎటులైన ఆవృక్షఫలములు వారుతినునట్లు చేయవలెనని యత్నించుచుండెను. తుదకు వారినిల్లు మోసపుచ్చెను. మీరు యీవృక్షఫలము తింటిరేని మీరు దేవదూతలు అయిపోవుదురు. లేకమీకు సదా స్వర్గనివాసము లభించును. మీరు స్వర్గమునుండి బయటికిరారు అని దేవునిపేరుదీసికొనిప్రమాణము చేయుచు నేనుమీమేలు కోరునట్టి స్నేహితుఁడను. కావున నామాటవినుఁడు అనిబొంకించివారుతనమాట

వినునట్లు వారినిజేసి వృక్షఫలము తినునట్లుచేసెను. వారిద్దఱు దేవదూతలు లేక సదా స్వర్గనివాసము లభించును. దేవుని పేరుతో ప్రమాణము చేయుచున్నాఁడు వీనిమాటనిజము అని తలఁచి దేవుఁడు నివేదించిన దానినిమఱిపోయి వృక్షఫలమును తినిరి. తనఁగానే స్వర్గవస్త్రములు వీడిపోయి వారి మర్కాంగములు కనఁబడసాగెను. వారిద్దఱు సిగ్గుపడి తమదేహములను దాఁచుటకై వానిపై స్వర్గములోని యాకులను పెట్టసాగిరి. అపుడు దేవుఁడు వారితోనిట్లు పలికెను. మీరీ వృక్షమునకుసమీపింపకుఁడు. అట్లుసమీపించి దానిఫలములుతినినచోమీరుపాపులగుదురు అనిమీమేలుకొఱకు దానిని నివేదించి యుంటినిగదా ! ఇట్లేను మీకుస్పష్టమైన విరోధి. వానిమాటలకు మోసపోకుఁడు అని మీతో పలికియుంటినిగదా ! ఎందులకు మీరట్లుచేసితిరి. కావున మీరందఱు స్వర్గమునుండి నూమిలోనికి దిగి పోండు. అచ్చట మీకు నివాసముగలదు. అందు మీకు సంతానము పుట్టిగిట్టును. ప్రళయకాలము వచ్చినపుడు తీర్పునకుఁగాను మరలమీరుభూమినుండియే తీయఁబడుదురు అని దేవుని సెలవయ్యెను. ఆదము హవ్వ తాముకావించిన పొరపాటునకుసిగ్గుపడి తమపుట్టుకలోనున్నమట్టిస్వభావమునుబట్టి అణకువనువినయమును వహించి దేవునితో తృమాపణ వేడిరి. దేవుఁడు వారి పొరపాటును తుఱచి కరుణించెను. ఇట్లేను వారిద్దఱి తృమాపణను చూచి వీరు పొరపాటు చేసినను అందు స్థిరముగానుండక తిరిగి దేవునితో తృమాపణకోరి దానివలన దేవునికి ప్రీయులగుచున్నారు. నాకుట్ర వీరిపై సదా సాగదు అని తెలిసికొనెను. ఇప్పటికి కూడ సైతానుచువాని అనుచరులును దేవుని భక్తులనుసన్నాహముగ ఇస్లామ్ నుండి తప్పించుటకు కుట్రలుసలుపుదురు. యుద్ధములుకావెంతరు. అందు స్థిరముగానున్న భక్తులకు దేవుని సైన్యముగు దూతలు (ఘరిష్టే) తోడుపడుదురు. కావునభక్తులు సైతానుతోవను పోక ఇస్లామ్ మార్గముందు స్థిరముగా నుండురుగాక !

26. యాబనీ-ఆదమ-ఖద్-అన్-జల్నా-అలైకుమ్-లిబాసన్-యువారి-సా-ఆతికుమ్-వరీషన్-వలిబాసుల్-తఖ్-వా-జాలిక-ఖైరున్-జాలిక-మిన్-అయాతిల్లాహి-ల-అల్-హుమ్-యజ్-జక్క-రూన్.

26. ఓ ఆదము సంతతి వారలారా! మీరహస్యాంగములను కప్పటకుఁగా అలంకారముగా నుండుటకుఁగాను మేముమీకొఱకు వస్త్రములు కల్పించితిమి. మఱి భక్తి వస్త్రము అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనది. వారు గమనించుటకుఁగాను ఇవి దేవుని సూచన లున్నవి.

వ్యా॥ 26. వస్త్రములకు కావలసిన ప్రతి మొదలగు వస్తువులను దేవుఁడు సృష్టించెను. వస్త్రములు చేయు పద్ధతి మానవులు గ్రహించునట్లు వారికి బుద్ధి నొసంగెను. వస్త్రములు కట్టి మానము కాపాడుకొనవలెను. వస్త్రముల

లో మేలి వస్త్రములు గలవు. వానిని ధరించుట వలన మానవులకు అలంకారము కూడ లభించుచున్నది. ఈవస్త్రములకంటె మానవులకు ముఖ్యముగ మేలైన వస్త్రము భక్తివస్త్రము. అచటగా పాపకార్యములజోలికిపోక పుణ్యకార్యములు చేయుచు దేవునియందు భయభక్తులు గలిగి యుండవలెను. దేహమునకు కట్టిన వస్త్రములు ఎ.త బాగున్నను భక్తివస్త్రమగు సుగుణములు లేనిచో అవిపనికిరావు కావున మానవులు ఇంక దేవుడొసంగిన వానిని గ్రహించి దేవునికి కృతజ్ఞులరై యుండవలెను.

27. యాబనీ-ఆదమ-లాదాఫ్-తినన్న కుమష్ పైతాను-కమా-అఖరజ-అబవైకమ్-మినల్-జన్నతి-యన్ జిడ్డ అన్వలమా-లిబాస-హుమా-లి-యరి-యహుమా-సౌ-ఆతి హిమా-ఇన్న హూ-యరాకుమ్-హువ-వ-ఖబీలుహూ-మిన్ హైస్సులాతరా-హుమ్-ఇన్నా-జ-అల్మష్ షయాతీన-బౌలియా-లిల్లజీన - లాయూ-మిసూన్. 28 వ ఇజా-ఫలూ-ఫాహీ షతన్-ఖాలూ-వజగ్నా-అలైహి-ఆబాఅనా-వల్లాహు-అమరనా-బిహ్-ఖుల్-ఇన్నిల్లాహ - లాయామురు - బిల్-ఫహ్-షాఇ-అత-ఖాలూ-అలల్లాహి-మా-లా-తఅ-లమూన్, 29. ఖుల్-అమర రబ్బీ-బిల్-ఖిస్ తి-వఅఖి మూ-ఫుజా-హాకుమ్-ఇన్ద-కుల్లి-మన్-జిదిన్-వద్ - ఊహు-ముఖ్ లి-సీన లహుద్ దీన-కమా-బదఅకుమ్-తడొదూన్. 30. ఫరీఖిన్-హదా-వఫరీఖిన్-హాఖ్-ఖ-అలై హిమ జ్జలాలతు-ఇన్న-హు ముత్ తఖుజుష్-షయాతీన-బౌలియా-మిన్-దూల్లాహి-వ యహ్-సబూన-అన్నహుమ్-ముహ్త-దూన్.

27. ఓ ఆదము సంతతివారలారా! ఎట్లు సైతాను మితల్లి దండ్రిలను స్వర్గమునుండి దీసివారిద్దఱే రహస్య అ గమలు వాకి కనబడునట్లు చేయుటకు వారి (స్వర్గ) వస్త్రములను దీసి వేయించెనో అట్లువాడు మిమ్ము దుర్మార్గములో పడవేయ కుండుగాక. వాడును వాని జాతివారును మీరు వారిని చూడని చోటునుండిమిమ్ము చూచుదురు. మేము సైతానులను అవిశ్వాసులకు నేపి హితులుగఁ జేసితిమి. 28. వఱియు వారు ఏదైన దుష్టకార్యము చేయునపుడు మాతాత మత్తాతలుఁ తండ్రిలుఁ ఇటులే చేయుచు వచ్చుటను గాంచితిమి. మఱి దేవుడు కూడ ఇటులే మాకు ఆజ్ఞాపించినాఁడు అని పలుకుదురు. దేవుడు దుష్టకార్యములకుఁ గాను ఆజ్ఞాపింపఁడు. ఏమి? మీకుఁదెలియని దానినిదేవునిపై మీరు పలుకుచున్నారా అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము, 29. నాప్రభువున్యాయము

విధించి యున్నాఁడు. మఱియు ప్రతి నమాజు వేళకు ముఖములు చక్కగా నుంచవలెననియు ఆతనికి విధేయులై భయభక్తులతో ఆతనిని ప్రార్థింప వలెను అనియు సెలవిచ్చి యున్నాఁడు. మొట్టమొదట ఎల్లదేవుఁడు మిమ్ము సృష్టిం చెనో అట్లుమరల మీరు వత్తురు. 30. దేవుఁడు కొందఱికి సన్మార్గము చూపెను. నుఱికొందఱికి దుర్మార్గము విధింపఁబడెను. వీరు దేవుని వదలి సైతానులనున్నే హితులుగఁ జేసికొనిరి. మఱియు వారు తాము సన్మార్గమందున్నారని అనుకొను చున్నారు.

వ్యా॥ 27. ఆదము సంతతి నరలగు మానవులకు పూర్వము వారి తల్లిదండ్రులగు ఆదము హవావలతో సైతాను విరోధించి వారిద్దఱున్న సర్వమునుండి వారిని తొలగించుటకు వాఁడు పన్నిన కుట్రలు దెలుపుచు మానవులు అట్టి విరోధిని ననుసరింప కూడదు అని హెచ్చరింపఁ బడుచున్నది. సైతానులు తమచుగ మానవుల కంటికి కానరాదు. సైతానులు మానవులను చూచెదరు. కంటికి కానరాక మానవులపైఁబడు శత్రువునుండి చాల జాగ్రత్తగ నుండవలెను. అట్టి విరోధి విరోధము చాల హానికరము. అట్టివాని నెదుర్కొనుట చాల కష్టము. కావున మానవులు సర్వశక్తుఁడును అతిసూక్ష్మఁడును సర్వమును చూచుచుతాను కానరానట్టి దేవునిశరణు చొచ్చవలెను. అవిశ్వాసులు సైతానులమాటవినివారినితమకు స్నేహితులుగఁ జేసికొన్నప్పుడు దేవుఁడుకూడవారియిష్టానుసారముగవారు పోవునట్లు వారిని వదలిపెట్టుచు. 28. పూర్వము అరబ్బలలో స్త్రీలు పురుషులు దిగంబరులై కాబా మసీదును ప్రదక్షిణించుచుండిరి. అది దుష్టకార్యమును అసహ్యమునుగదా. అయినవారు ఇట్లుమా పెద్దలగుతండ్రులుచేయుచు వచ్చినారు. దేవుఁడుకూడ ఇటులే ఆజ్ఞాపించియున్నాఁడు అని తెలివిలేని మాటలు పలుక సాగిరి. దానికి నిందు రద్దుచేయఁబడినది. దేవుఁడు ఎన్నటికిని మానవులు దుష్టకార్యములు చేయవలెను అని ఆజ్ఞాపింపఁడు అవిశ్వాసుల తాత మత్తాతలు సైతాను మాటలు విని మోసపోయిన వారు. దేవుఁడు న్యాయమైన ధర్మమార్గము బోధించును. కాని అధర్మమును ఎన్నటికిని బోధింపఁడు. చూడుఁడు. ఆదముహవా మితల్లిదండ్రులు సైతాను మాటలకు మోసపోయి దిగంబరులై సిగ్గుతో ఆకులను కప్పకొనసాగిరి. కావునదిగంబరులగుట సైతానుపని. వస్త్రములు కట్టి మానము దాచుట మితల్లి దండ్రులగు ఆదముహవాపని. కావున దిగంబరులై కాబా మసీదును ప్రదక్షిణించుట సరికాదు. 29. నమాజు చేయు వేళలలో ముఖములు చక్కగా కాబా మసీదు వైపునకు చేయవలెను. నమాజు మసఖిపూర్వకముగ స్థిరబుద్ధితోను భక్తితోనుసలుపవలెను. ప్రార్థనలు సలుపునపుడు భయభక్తులతో సలుపవలెను. అందును ఏలాటి లోపముండరాదు. ప్రార్థన పద్ధతి హాజ్రత్ పైగంబరువారు బోధించిన కీతిగానుండవలెను.

సన్మార్గమందు మానవులు స్థిరముగా నడువవలెను. ఎందుకన మానవులు ఎట్లు సజీవులుగా పుట్టిరో అటులే వారుచచ్చిన పిదప కర్మల తీర్పునకుఁ గానుతిరిగి సజీవులగుదురు. వారు దేవుని సన్నిధానమున నిలిచి కర్మలతెక్క నియ్యవలసి యున్నది. 30. మానవులు కొందఱు తమ బుద్ధిని ప్రయోగించి ధర్మమార్గ ములనుసరించి దేవుని ప్రీతికి పాత్రులైరి. మఱి కొందఱు తమ బుద్ధిని చెఱచి సన్మార్గము అనుసరింపక దుష్టులగు సైతానులను తమ స్నేహితులుగఁ జేసికొని దుర్మార్గులై నరకమునకు పాల్గొనిరి. ఎట్లు విషము తెలిసి తిన్నను తెలియకతిన్న ను దాని వలన తినువాఁడు చచ్చునో అటులే అవిశ్వాసము వహించిన వారు నరకములో పడి బాధలకు పాలగుదురు. అవిశ్వాసులు తాము పోవు మార్గము సన్మార్గమని తలఁచుదురు. దుష్టులు తాముచేయు దుష్టకార్యములు వారికి మంచి విగా తోఁచునుగదా! అట్టి తలంపుల వలన దుర్మార్గము సన్మార్గము కానేరదు.

31. యాబనీ-ఆదమ-ఖుజా-జీనతకుమ్-ఇన్ద-కుల్లి-మస్-జిదిన్-వకులూ-
వషరబూ-వలా-తుస్-రిఘా-ఇన్నహూ-లా-యు-హిబ్బుల్-ముస్-రిఫీన్.

31. ఓఆదమబిడ్డలార! మీరు ప్రతి నమాజువేళలో మీవస్త్రములను అలంకారమును ధరింపుఁడు. మఱియు తినుఁడు. త్రాగుఁడు. మఱి మితిమీఱు కుఁడు. మితిమీఱువారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు.

వ్యా॥ 31. కాబా మసీదును ప్రదక్షిణించునపుడు వస్త్రములు ధరింప వలెను. వానివలన మానవులకు అలంకారము గలుగును. అటులే ప్రతి నమాజు చేయునపుడుకూడ వస్త్రములు ధరించి ప్రార్థన చేయవలెను. ఇస్లామ్నకు పూర్వము కొందఱు దిగంబరులై కాబామసీదును ప్రదక్షిణించుటభక్తికార్య మని తలఁచుచు అట్లు చేయుచుండిరి. అట్లు చేయఁగూడదు. వస్త్రములు ధరింప వలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. కొందఱు కాబాయాత్ర (హజ్)లో కొంతఆన్న ము తినుచు, నయ్యి తినక వదలిపెట్టుచుండిరి. కొందఱు మేకపాలు, దాని మాంసము మానుకొనుచుండిరి. ఇవి అన్నియు భక్తికి చేరిన పనులుగావు. దేవుఁ డొసంగిన ఆహారములను మితముగ తినవచ్చును. త్రాగవచ్చును. అందు ఏలాటి కొఱత చేయరాదు. కాని దేవుఁడు నియమించిన నియమములు మీఱి పోఁగూడదు. అజీర్ణమగునట్లు తినుట అధర్మములైన మద్యపానములు సేవించుట ఆఠలిలేనపుడు కావలెనని తిని ఆరోగ్యము చెఱచుకొనుట, వృథాఖర్చు చేయుట మొదలైన పనులు చేయరాదు. మితిమీఱిపోవువారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. కావున భక్తులు (ముసల్మానులు) తమ ప్రతి కార్యములోను మితముగా ఖర్చుచేసి దేవుని ప్రీయమునకు పాత్రులు అగుదురుగాక!

32. ఖుల్-మన్-హుర్రమ-జీన-తల్లా-హిల్లతీ-అఖ్-రజలి-ఇబాదిహీ-వత్-

తయ్యి-బాతి-మినర్-రిజ్-ఖి-ఖుల్-హియ-లిలజ్జీన-ఆమనూ-ఫిల్-హయా-తిద్-
 దున్యా-ఖాలి-సతన్-యకామల్-ఖియా-మతి-కజాలిక-ను-ఫస్సి-లుల్-ఆయాతి-
 లి-ఖౌమిన్-యఅ-లమూన్. 33. ఖుల్-ఇన్నమా-హర్రమ్-రబ్బియల్-ఫవా-హిష
 మా-జహర్-మిన్-హా-వ మా-బతన-వల్-ఇన్-మ-వల్-బగ్-య-బిగ్గరిత్-హా-ఖి-
 వ-అన్-తువ్-రికూ-బిల్లాహి-మాలమ్-యునజ్-జిల్-బిహి-సుల్-తానన్-వఅన్-
 తఖూలూ-అలల్లాహి-మాలా-తఅ-లమూన్.

32. దేవుడు తన సేవకులకొఱకు తాను పుట్టించిన అలంకారమును, మంచి యాహారవస్తువులను ఎవడు నిషేధించెను అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. ఈమంచి పదార్థములు ఇహలోకజీవనమునందు విశ్వాసులకు నున్నవి. ఇవి తీర్చుదినమునందు విశ్వాసులకు మాత్రమే గలవు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. ఇట్లు తెలిసికొనువారికిఁగాను సూచనలు వివరించి తెలుపుచున్నారము. 33. నా ప్రభువు బహిరంగములైనవియును, రహస్యములైనవియునగు అసహ్యకార్యములను, పాపములను, అన్యాయముగ అక్రమము చేయుటను, దేవుడు పంపిన సన్నదు (ప్రమాణము) లేనిది దేవునికి సాటికల్పించుటను మీకు తెలియని విషయములను దేవునిపై కల్పించుటను నిషేధించెను అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 32. కొండఱుతమ యిష్టానుసారముగా తినునట్టియుత్రాగునట్టియు ధరించునట్టియు వస్తువులను నిషేధించుకొని యుండిరి. దానికి నిందు రద్దుగలదు. దేవుడు మానవుల కొఱకు అలంకారముగా నుండునట్లు వస్త్రములను సృష్టించెను. వస్త్రములు ధరింపక వైరాగ్యము పూనుట సరికాదు. అటులే మంచి పదార్థములు మానవుల కొఱకు దేవుడు సృష్టించెను. భక్తులు వాని ననుభవించి దేవునికి కృతజ్ఞులరై యుండవలెను. కావున ఇహలోకములో వస్తువులన్నియు విశ్వాసులకే యున్నవి. అయినను అందు అవిశ్వాసులు కూడ భాగస్థులుగ నున్నారు. వారు ఇహలోక సౌఖ్యములు అనుభవించుచున్నారు. కొన్ని సమయములలో భక్తుల విశ్వాసము మందగిల్లినపుడు అవిశ్వాసులకు వారికృషి వలన వారికి విశ్వాసులకంటె ఎక్కువ ఇహలోక సౌఖ్యములు లభించుచున్నవి. అందు విశ్వాసులకు మందలింపును హెచ్చరికయు గలదు. అవిశ్వాసుల కర్మల ఫలితము ఇహమునందే లభించినట్లగును. కాని పరలోకమునందు (తీర్పు దినమునందు) అవిశ్వాసులకు స్వర్గ సౌఖ్యములు లభింపవు. ఆ సౌఖ్యములు విశ్వాసులకు మాత్రమే లభించును. 33. ఈవాక్యములో, దేవుడు నిషేధించినవి తెలుపఁ బడి

నవి. అసహ్యములలో అన్ని విధములైన సిగ్గులేని పనులు చేరుచున్నవి. అవి మఱుగుగాఁగాని వెల్లడిగాఁగానిచేయరాదు. తమయాత్మలకు శిక్షకలుగఁ జేయునట్టి పాపములు చేయరాదు. ఇతరులపై ఆక్రమముగా అన్యాయము చేయరాదు. ఏలాటి శాస్త్రీయ ప్రమాణము లేనట్టి విగ్రహారాధన చేయరాదు. దేవునికి సాటి కల్పింపరాదు. దేవుఁడు విధింపని యాచారములను దేవుఁడు విధించినాఁడు అని అబద్ధములు కల్పింపరాదు.

34. వలికుల్లి-ఉమ్మతిన్-అజలున్-ఫల్గజా-జాల-అజలుహుమ్-లా-యస్తా-ఖరూన-సాఅతన్-వలా-యస్తఖ-దిమూన్.

34. మఱియు ప్రతి సంఘము (జాతి) వారికి ఒకకాలము నియమింపఁబడియున్నది. కావున వారి కాలము వచ్చునపుడు ఒక గడియ వెనుకగాని ముందుగాని వారు కానేరరు.

వ్యా॥ 34. ప్రతి జాతివారికిని ఒక కాలము నియమింపఁబడి యున్నది. అంతవఱకు వారీ లోకములో నుడవలసి యున్నది. పాపములు చేయువారును దేవునిపైన సత్యములు కల్పించువారు నుదేవునినుండి తమకు శిక్ష లభించ లేదే అని మోసపోకూడదు. శిక్షవచ్చి వినాశకాలము వచ్చినపుడు ఒక్క నిమిషమైనను వెనుకముందు కానేరదు.

35. యాబనీ-ఆదమ-ఇమ్మా-యాతి-యన్నకుమ్-రుసులుమ్-మిన్ కుమ్-యఖుస్సూన-అలైకుమ్-ఆయాతీ-ఫమనిత్-తఖా-వఅస్-లహ-ఫలా-ఖాఫున్-అలైహిమ్-వలాహుమ్-యహ్-జనూన్. 36. వల్లజీన-కజ్-జబూ-బి ఆయాతినా-వస్తక్-బరూ-అన్ హా-ఉలాఇక-అస్-హాబున్-నారి-హుమ్-ఫీహా-ఖాలిదూన్.

35. ఓ ఆదము సంతతి వారలార! మీనుండియే మీయొద్దకు ప్రవక్తలు వచ్చి నా సూచనలను మీకుఁ దెలిపినపుడు ఎవరు భయభక్తులు వహించి సత్కార్యములు చేయుదురో వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండ నేరదు. 36. మఱొకవరు మా సూచనలను తిరస్కరించి వాని గూర్చి గర్వము వహింతురో వారు నరక నివాసులగుదురు. అందు సదా యుండును.

వ్యా॥ 35. మానవులందఱికి నిందు హెచ్చరిక గలదు. తల్లి దండ్రులగు ఆదము హవ్వవారు పూర్వముండిన నివాసమగు స్వర్గము మరల లభింప వలెనన్న దేవుఁడు పంపు ప్రవక్తలను విశ్వసించి దేవుని సూచనలను ధర్మములను నమ్మి భయభక్తులువహించి పాపములువదలి సత్కార్యములుచేయవలెను. భయముగాని దుఃఖముగానిలేనట్టి స్వర్గనివాసములభించును. అట్లుగాక ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దేవునిసూచనలు నిజముగావు అనిపలికి వానివిషయము గర్వము

వహించి వాని ననుసరింపక దుర్మార్గులైనచో నరకబాధలకు పాలై అందు సదా వసింతురు. కావున మానవులు తమ వినాశకాలము రాకముందే హెచ్చరికపడి భక్తిమార్గమునందు స్థిరముగా నడువవలెను.

37. ఫమన్-అబ్దలము-మిమ్మనిఫ్-తరా-అలల్లాహి-కజిబన్-బా-కజ్ జబి-బి
ఆయాతిహీ-ఉలాఇక-యనాలు-హుమ్-నసీబుహుమ్-మినల్-కితాబి-హాత్తాఇజా
జాఅత్ హుమ్-రుసులునా-యత-వఫ్-ఫౌనహుమ్-ఖాలూ-బిన - మాకున్తుమ్-
తద్ డోన-మిన్-దూనిల్లాహి-ఖాలూ-జిల్లా-అన్నా-వ-షహీదూ-అలా-అన్ ఫుసి-
హిమ్-అన్నహుమ్-కానూ కాఫిరీన్.

37. మరల దేవునిపైన సత్యములు కల్పించిన వానికంటెను లేక దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిన వానికంటెను ఎక్కువగా దుర్మార్గుడెవడన్నాడు. ఇట్టి వారికి అదృష్ట వ్రాతలో నున్నట్టి భాగము వారికి లభించును. తుదకు మాదూతలు వారిప్రాణము తీయుటకు వారియొద్దకు వచ్చునపుడు దేవుని వదలి మీరు ఎవరిని ప్రార్థించు చుంటిరో వారెక్కడ అని పలుకుదురు. వారు మమ్ము వదలిపోయిరి. మఱివారు తాము అవిశ్వాసులగుగ నుండిరి యని తామే యొప్పుకొనుదురు.

వ్యా॥ 37. దేవునియొక్క నిజమైన ప్రవక్తలను విశ్వసించవలెను. దేవుని ప్రవక్తకానివాడు నేను దేవుని ప్రవక్తను అని పలికినచో వాడు దేవునిపైన సత్యము కల్పించిన వాడగును. వానికి మించిన దుర్మార్గుడెవడను లేడు. అటులే దేవుడు సెలవియ్యని ధర్మములను దేవుడు విధించినాడు అనికల్పించుట కూడ దుర్మార్గము. దేవుని సూచనలను వాక్యములను తిరస్కరించుట కూడ చాల దుర్మార్గము. ఇట్టి దుర్మార్గులకు ఇహలోకములో నెంత గతి పట్టవలెనని వారి వ్రాతలో నున్నదో అంత తప్పక వారికి లభించును. అందు వారి యాహారము దుఃఖములు వయస్సు అవమానము చేకును. తుదకు వారి కాలము తీరి దేవదూతలు వచ్చి ప్రాణము తీయునపుడు ఏమయ్యా మీరు దేవునికి సాటికల్పించుచున్న మీదేవతలు ఎక్కడ. మీరు దేవుని ప్రార్థన వదలి యితరులను ప్రార్థించు చుంటిరే వారెక్కడ ఇపుడు మిమ్ము రక్షింపకుండ ఎక్కడికి పాటిపోయినారు అని మందలించురు. అపుడు అవిశ్వాసులు ఏమిచేయుదుము. వారు మమ్ము వీడి ఎక్కడికి పాటిపోయినారో మాకు తెలియదు అని పలుకుచు పూజకు అర్హులు కాని వారిని మేము పూజించితిమి. భక్తి హీనులను ప్రార్థించితిమి. ఇపుడు వారు మాకు తోడుపడఁ జాలరు. మేము అవిశ్వాసులము అని వారు ఒప్పుకొనుదురు. అపుడు సిగ్గుపడి యొప్పుకొనుట వలన వారికి లాభములేదు. అపుడు

వారికి రాఁబోవు వాక్యములూ నున్న యాజ్ఞ కలుగును.

38. ఖాలద్-ఖులూ-ఫీడమ-మిన్-ఖద్-ఖలత్-మిన్-ఖబ్లి-కుమ్ - మినల్-జి
న్ని-వల్-ఇన్-సి-ఫిన్-నారి-కుల్లమా-దఖలత్-ఉమ్మతున్-లల-నత్-ఉఖ్-తహ-హ
తా-ఇజద్-దారకూ-ఫీహ-జమీ-అన్-ఖాలత్-ఉఖ్-హుమ్-లి-ఉలూహుమ్-ర
బ్బినా-హ-ఉలూఇ-అజల్లూనా-ఫ-ఆతిహీమ్-అజా-బన్-జి-అ-ఫమ్-మినన్-నారి-ఖ
ల-లికుల్లిన్-జి-అఫున్-వలాకిల్-లాతఅ-లమూన్. 39. వ-ఖాలత్-ఉలూ-హు
మ్-లిఉఖ్-రా-హుమ్-ఫమా-కాన-లకుమ్-అలైనా-మిన్-ఫజ్-లిన్-ఫజూ-ఖుల్-అ
జాబ-బిమాకున్తుమ్-తక్-సిబూన్.

38. మీకు పూర్వము గడచిన జిన్నాతుల యొక్కయు మానవుల యొక్కయు జాతులతోపాటు మీరును నరకాగ్నిలో ప్రవేశింపుఁడు అని దేవుడు సెలవిచ్చును. ఒక జాతి అందు ప్రవేశింపునపుడెల్ల అది తనవంటి యితర జాతిని శపించును. తుదకు అందఱును అందు పడిపోయినపుడు వెనుక వచ్చిన వారు తమకు పూర్వము వచ్చినవారిని గూర్చి ఓమాప్రభువా! వీరేను మమ్ము సన్మార్గమునుండి తప్పించిన వారు. కావున వీరికి రెండింతలుగ అగ్నిబాధ నొసంగుము అని పలుకుదురు. అందఱును రెండింతలు (బాధ) గలదు. కాని మీ కది తెలియదు అని దేవుఁడు పలుకును. 39. మఱియు పూర్వికులు తమకు వెనుకవచ్చిన వారితో మీకు మూపై నెట్టి ఘనతలేదు. కావున మీరిపుడు మీరుచేయుచున్న కర్మలకుఁగాను నరకబాధరుచి చూడుఁడు అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 38. అవిశ్వాసులకు నరకములో తమవంటి యవిశ్వాసులైనట్టి జిన్నాతులతోను మనుష్యులతోను ప్రవేశింపవలసినది యని దేవుని యాజ్ఞయగును. అవిశ్వాసులు ఒకొరికొకరు తోడు పడఁజాలరు. కాని ఒకొరినొకరు శపించుకొందురు. అందఱును నరకములో చేరినపుడు దుష్ట నాయకుల విషయము వారి యనుచరులు వీరి వలన మేము చెడిపోయితిమి. సన్మార్గమువదలి దుర్మార్గము స్వీకరించితిమి. కావున వీరికి రెండింతలు నరకాగ్నిబాధ లభింపవలెను. ఒకటి దారి తప్పినందులకును రెండవది ఇతరులను దారితప్పించి నందులకునుమీరందఱికిని రెండింతలు బాధలభించును. మీరుమీ పూర్వికులకు లభించిన శిక్షలువిని బుద్ధి తెచ్చుకొనక దుర్మార్గము స్వీకరించితిరి. కావున మీరును అట్టి బాధలకు అర్హులు. అపుడు పూర్వికులు తమ వెనుకవచ్చిన వారితో అయ్యా! మాకు రెండింతలు బాధ కలుగవలెనని కోరినందులకు మీకేమి? మేలు లభించినది. మీబాధ తగ్గెనా. లేదుకదా. మీరు చేసిన కర్మల ఫలితము మీరు అనుభవింపుఁడు అని పలుకుదురు.

40. ఇన్నల్-జీన-కజ్-జబూ బి-అయూతినా-వస్తక్-బరూఅన్-హా-లా-తు
 ఫత్-హు-లహుమ్-అబ్వా-బుస్-సమాఇ-వలా-యన్-ఖులూనల్-జన్నత హత్తా-
 యలిజల్-జమలు-ఫీ-సమ్మిల్-ఖియాతి-వ-కజాలిక-నజ్-జిల్-ముజ్రిమిన్. 41. ల
 హుమ్-మిన్-జహన్నమ-మిహాదున్-వమిన్-ఫాఖి-హిమ్-గవాషిన్-వ-కజా - లిక
 నజ్-జిజ్-జాలి-మిన్.

40. మాసూచనలను తిరస్కరించి వాని విషయము అహంకారము
 పూనిన వారి కొఱకు ఆకాశముయొక్క ద్వారములు తెఱవఁబడవు. ఒంటె
 సూది బెజ్జమునుండి దూరిపోవునంత వఱకు వారు స్వర్గములో ప్రవేశింపఁజా
 లరు. మఱియు నిటులే మేము పాపులకు ఫలిత మొసంగుచున్నాము. 41. వారి
 కొఱకు నరకముయొక్క పలుపులు వారికిపైన దాని దుప్పటులు నున్నవి. మఱి
 యు నిటులే మేము దుర్మార్గులకు ఫలిత మొసంగుచున్నాము.

వ్యా॥ 40. ఇందు అవిశ్వాసులకు లభించు ఫలితము చెప్పఁబడినది. వారి
 కొఱకు ఆకాశముయొక్క ద్వారములు తెఱవఁబడవు. అనఁగా అవిశ్వాసులు
 తమ జీవితకాలములో చేసిన కర్మలు ఆకాశముపైకి నెక్కవు. అవి యం
 గీకరింపఁబడవు. మఱియు వారు చచ్చిన పిదప వారి యాత్మలు ఆకాశమునకు
 పోఁజాలవు. అవి సిజ్జీను అను స్థానమునకుఁ బోవును, విశ్వాసులకర్మలు, ఆకా
 శముపై నెక్కి అంగీకరింపఁబడును. వారు చచ్చిన పిదప వారి యాత్మలు ఏడు
 ఆకాశములపైకిఁ బోయి ఇల్లీయీను, అను ఉన్నతస్థానమునకు చేరును. పలువిధ
 ములుగ అవిశ్వాసులకు అగౌరవమును బాధలును గలుగును. విశ్వాసులకు
 గౌరవమును, స్వర్గసౌఖ్యములును లభించును. అవిశ్వాసులు సదా నరకములో నుం
 దురు. వారికి నరకమునుండి మోక్షముగలిగి వారు స్వర్గములో ప్రవేశించుట
 అసంభవము. ఎట్లు ఒక సూది చిన్నబెజ్జమునుండి ఒక పెద్ద యెంటె దూరి
 పోవుట అసాధ్యమో అటులే అవిశ్వాసులు స్వర్గములో ప్రవేశించుట అసా
 ధ్యము. 41. అవిశ్వాసులకు నరకములో అగ్ని పలుపులు అగ్ని దుప్పట్లుండును.
 అనఁగా వారికి నరకాగ్ని చుట్టుకొనియుండు ఏ ప్రక్కకుఁ దిరిగినను వారికి
 సౌఖ్యముండక అగ్నిబాధయే గలుగుచుండును. దుర్మార్గులకు ఇది సరియైన
 శిక్ష. కావున మానవులు నరకమునుండి తప్పించుకొను దోవ ఇహమునందే
 చూచుకొనవలెను. అది దేవుని విశ్వసించి సత్కార్యములుచేయుటయే.

42. వల్లజీన-అమనూ-వ-అమిలున్-సాలిహాతి-లా నుకల్లిఫు - నఫ్ సన్ -
 ఇల్లా-వున్-అహా-ఉలాఇక-అస్-హాబుల్-జన్నతి-హుమ్-ఫీహా-ఖాలిదూన్. 43.

వ-నజ-అ-నా-నూ-ఫీ-సు-దూరి-హి-మ్-మిన్-గి-ల్లిన్ తజీ-మిన్-తక్-తో-తి-హి-ముల్-
 అన్-హీ-రు-వ-ఖా-లుల్-హ-ద్దు-లి-ల్లా-హి-ల్లా-జీ-హ-దా-నా-లి-హ-జా-వ-మా-కు-న్నా-
 లిన-హ్-తదీ-లె-లా-అన్-హ-దా-న-ల్లా-హ-ల-ఖద్-జా-అత్-రు-సు-లు-ర-బ్బి-నా-బిల్-
 హ-ఫ్-ఫి-వ-నూ-దూ-అన్-తిల్-కు-ముల్-జ-న్న-తు-ఊ-రి-స్-తు-మూ-హ-బి-మా-కు-న్న
 మ్-త-అ-మ-లూ-న్.

42. మఱియు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారు స్వర్గనివాసులు, వారందు సదా యుందురు. మేము ఎవ్వనిపైనను వాని శక్తికి మించిన భారము వేయము. 43. మఱియు వారి హృదయములలోనున్న కపటమును దీసి వేయుదుము. వారి (నివాసముల) క్రిందుగ కాలువలు ప్రవహించును. మఱియు మమ్ము ఇచ్చటికిఁ దెచ్చినట్టి దేవునికి కృతజ్ఞత స్తోత్రములున్నవి. దేవుఁడు మాకు మార్గము చూపియుండనిచో మేము సన్మార్గము పొందియుండము. మా ప్రభువు ప్రవక్తలు దెచ్చియుండిన విషయము సత్యమైనది అని విశ్వాసులు పలుకుదురు. మఱియు నిది స్వర్గమున్నది. మీరు చేయుచున్న కర్మలకుఁ గాను మీరు దీనికి వారసులైతిరి అని వారితో చెప్పఁబడును.

వ్యా॥ 42. విశ్వాసులకు లభించు ఫలితము చెప్పఁబడుచున్నది. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి స్వర్గము లభించును. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయుట మానవుని శక్తికి మించినది కాదు. దేవుఁడు మానవుల శక్తి కొలఁది ధర్మములు విధించుచున్నాఁడు. కావున స్వర్గమునకుఁ గాను విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయుట శక్తికి మించినది కాదు. కావున అదఱును పాటుపడుదునుగాక! 43. స్వర్గనివాసులలో పరస్పరము కపటము అసూయలుండవు. ఒకరినొకరు చూచి సంతసించుదురు. లేక ఇహలోకమందు విశ్వాసులకు వద్దైన విషయమందు పరస్పరము కపటమును ద్వేషమునున్నచో వారు స్వర్గములో ప్రవేశింపక ముందే అవి దేవుని దయవలన దూరమై వారి హృదయములు నిష్కపటములుగా నుండును. వారందఱు పరస్పరము సంతోషముతో నుందురు. స్వర్గనివాసులు తమకు లభించిన ఫలితమునకుఁ గాను దేవునిని స్తుతించి ఆతనికి కృతజ్ఞత సలుపుదురు. దేవుఁడు ప్రవక్తల నంపి వారి మూలమున సత్యమైన మార్గము చూపించినందున మేము ప్రవక్తలను నమ్మి వారి బోధనలను అనుసరించినందున దేవుని యనుగ్రహమువలన మాకు స్వర్గము లభించెను అని దేవునిని స్తుతించుదురు. అపుడు దేవుని దూత ఓ విశ్వాసులారా, స్వర్గనివాసులారా! మొట్టమొదట మీతండ్రి ఆదముండిన స్వర్గమునకు మీ సత్కార్యములవలన మీరు దానికి వారసులైతిరి. ఇతఁ మీరిచ్చటనే సదా యుందురు అని పలుకును.

44. వనాదా-అస్-హోబుల్-జన్నతి-అస్-హోబన్నారి-అస్-ఖిద్-వజద్నా
 కూ-వఅ-దనా-రబ్బనా-హాఫ్-ఖిన్-ఫహల్-వజత్తుమ్-మా-వఅద - రబ్బుకుమ్ -
 హాఫ్-ఖిన్-ఖాలూ-నఅమ్-ఫ-అజ్-జన-మఅజ్-జిన్నమ్-బైనహుమ్-అల్-లఅ
 నతుల్లాహి-అలజ్-జాలిమిన్. 45. అలజ్జిన-యసుద్దూన-అస్-సబీ-లిల్లాహి-వ-
 యబ్-గూనహో-ఇచజన్-వహుమ్-బిల్-ఆఖరతి-కాఫిరూన్. 46 వ-బైనహుమా
 హీజా-బున్-వఅలల్-అఅ-రాఫి-రిజాలున్-యఅ-రిఘాన-కుల్లమ్ - బి - నీమా-
 హుమ్-వ-నాదౌ-అస్-హోబల్-జన్నతి-అస్-సలామన్-అల్లెకుమ్-లమ్-యద్-
 ఖులూహో-వహుమ్-యత్-మడొన్. 47.వ-ఇజా-సురిఫత్-అబ్-సారుహుమ్-తిల్
 ఖాలి-అస్-హోబిన్-నారి-ఖాలూ-రబ్బనా-లా-తజ్-అల్నా-మఅల్ - ఖామిజ్ -
 జాలిమిన్.

44. స్వర్గనివాసులు, నరకనివాసులను పిలిచి మాప్రభువు మాతో చేసిన
 వాగ్దానము సత్యముగాఁ గంటిమి. కావున మాతోమాప్రభువుచేసిన వాగ్దానము
 మీరుకూడ సత్యముగా పొందితిరా అని పలుకఁగా వారు అవును పొందితిమి
 అని పలుకుదురు. 45. ఆ పిదప, దేవునిచూర్గమునుండి ప్రజలను ఆటంకపఱచుచు
 అందు వంకఱను కోరుచు పరలోకమును తిరస్కరించుచుండినట్టివారికి దేవుని
 శాపమున్నది అని వారి మధ్య నొక పలుకు వాఁడు పలుకును. 46. స్వర్గనరక
 ముల మధ్య నొకగోడ యుండును. 'ఆరాఫ్' పైన మనుష్యులుండుదురు. వారు
 ప్రతి యొక్కరికిని వారి గుర్తులనుబట్టి తెలిసికొందురు. మఱియు వారు స్వర్గ
 నివాసులతో మీకు సలామ్ అని పలుకుదురు. వారు ఇంకను స్వర్గములో ప్రవేశ
 శింపలేదు. అయిన వారు ప్రవేశింతురని యాశగలిగియున్నారు. మఱియు
 వారి కన్నులు నరకనివాసులవైపు తిరుగునపుడు ఓ మాప్రభువా! మమ్ముపాపు
 లతోఁబాటు చేర్చుకుము అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 44. విశ్వాసులు స్వర్గములోను అవిశ్వాసులు నరకములోనుచేరిన
 పిదప వారి మధ్య సంభాషణలు జరుగును. దేవుఁడు తనప్రవక్తల మూలమున,
 విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసినవారికి స్వర్గమున్నది అని వాగ్దానము చేసెను.
 అది సత్యమైనది. మేము స్వర్గములో ప్రవేశించినాము. విశ్వసింపక తిరస్కరిం
 చినవారికి నరక మున్నది అని దేవుఁడు పలికినమాట నిజమని మీరుగాంచితిరా
 అని స్వర్గనివాసులైన విశ్వాసులు, నరకనివాసులైన అవిశ్వాసులతో నడుగు
 దురు. అప్పుడు నరకనివాసులు, దేవుని వాగ్దానము సత్యమాయెను. మఱియు

మేము నరకము అనుభవించుచున్నారము అని పలుకుదురు. అప్పుడు దేవుని తరపున ఒక దూత దేవునిమార్గము తాము అనుసరింపక దానినుండి ప్రజలను ఆటంకపఱచుచు వంకరమార్గమును కోరుచు పరలోకమును తిరస్కరించినట్టి పాపులకు దేవుని గొప్పశాపముగలదు అని పలుకును. 46. నరకమునకును స్వర్గమునకును మధ్య అడ్డుగా నొక గోడయుండును. ఆగోడపైనుండు స్థానమును ఆరాఘ అనుదురు. కర్మల తీర్పులో ఎవరి పుణ్యముల తూకము బిరువైనదో వారు స్వర్గములోను ఎవరి పుణ్యముల బిరువు తగ్గి పాపములబిరువు ఎక్కువ నాయెనోవారు నరకములో ప్రవేశింతురు. ఎవరిపాపమును పుణ్యములును సరి సమానములుగానుండునో వారు స్వర్గములో ప్రవేశింపక ఆరాఘ అను స్థానములో నిలిచియుండురు. వారు స్వర్గములో ప్రవేశింపగలరని వారికి ఆశయము గలదు. వారు తుదకు స్వర్గములో ప్రవేశింతురు. ఆరాఘనుండి వారు స్వర్గనివాసులను వారి కాంతుల గుర్తులను చూచి నరకనివాసులను వారి నల్లని ముఖములను చూచి తెలిసికొందురు. ఆరాఘనందుండువారు స్వర్గనివాసులను ఆభినందించుచు వారికి సలామ్ చేయుదురు. 47. వారి కన్నులు నరకనివాసులపై పడఁగానే నరకము నందలి బాధలను చూచి భయపడి ఓదేవా! మమ్ముపాపులతో బాటు చేర్చకుము అని వేడుకొనుదురు.

48. వనాదా-అస్-హోబుల్-అత-రాఫి-రిజాలన్-యత - రిఘానహుమ్-
బి-సీమా-హుమ్-ఖాలూ మా-అగ్నా-అన్కుమ్-జమ్-ఉకుమ్ వ-మాకున్తుమ్-తస్
తక్-బిరూన్. 29. అ-హా ఉలా-ఇల్లజీన-అఖ్-సమ్ముమ్-లా-యనాలు-హుముల్లా
హు-బి-రహ్మాతిన్-ఉద్-ఖులుల్-జన్నత-లాఖా-ఫున్-అలైకుమ్-వలా-అన్తుమ్-
తవ్-జనూన్.

48. మఱియు ఆరాఘలోనుండువారు, తమకు గుర్తులవలన దెలిసిన నరకనివాసులను పిలిచి ఓయీ! మీకు మీ సమాహములును మీరు వహించి యున్న గర్వమును పనికిరాలేదే! 49. ఎవ్వరి విషయము మీరు, దేవుని దయ గలుగదు అని ప్రమాణములుచేసి మీరు చెప్పితిరో వారు వీరేనా అని పలుకుదురు. దేవుఁడు మీరు స్వర్గములో ప్రవేశింపుఁడు మీకు భయముగాని దుఃఖముగాని యుండదు అని ఆరాఘలో నుండువారికి సెలవిచ్చును.

వ్యా॥ 48, 49. నరకములో పడియుండు పెద్ద పెద్ద కాఫిర్లను చూచి, వారి నల్లముఖములవలనను, పూర్వము ఇహలోకములో చూచియున్న గుర్తులనుబట్టి వారిని గుర్తించి ఆరాఘలోని ప్రజలు వారితో నిట్లు మందలించుచు పలుకుదురు. ఓయీ నరకనివాసులారా! మీరు మీయధిక సంఖ్యను సంపదలను

చూచి గర్వముతో డంబాలు కొట్టుకొనుచు విశ్వసింపక తిరస్కరించుచుంటిరి గదా. ఇప్పుడు నరకమునుండి తప్పించుటకు అవి పనికి వచ్చినవా! మీ సమూహములును గర్వమును ఎక్కడపోయినది అని పలుకుచు స్వర్గములోనున్న బీడముసల్మానులను (విశ్వాసులను) వారికి చూపి వీరి విషయము మీరు వీరికి దేవుని దయ గలుగదు. వీరు బీడలు బలహీనులు అని ప్రమాణములు చేయుచు పలుకుచుంటిరిగదా! చూడుడు. వారికి దేవుని దయగలిగివారు స్వర్గములో ప్రవేశించునట్లు వారికి దేవుని సెలవయ్యెను. మఱి మీరు నరకములోపడి కష్టపడుచున్నారు గదా! అని పలుకుదురు. ఆపిదప దేవుడు ఆరాధులో నిలిచియున్నవారు స్వర్గములో ప్రవేశింపవలెను అని సెలవిచ్చును. అప్పుడు వారు స్వర్గములో ప్రవేశింతురు.

50. వనాదా-అస్ హో బున్నారి-అస్-హోబల్-జన్నతి-అన్-అఫీజా-అలైనా-మినల్-మాఇ-బా-మిమ్మా-రజఖ-కుమార్లాహు-ఖాలూ-ఇన్నల్లాహ-హాత్రమ-హుమా-అలల్-కాఫిరీన్ 51. అల్ల-జీ-నత్-తఖజా-దీనహుమ్-లహ్-వన్-వ-లఇ-బన్-వ-గ్రత్-హుముల్-హయా-తుద్-దున్యా-ఫల్-యామ-నన్ సాహుమ్-కమా-నసూ-లిఖాఅ-యామి-హిమ్-హజా-వ-మాకానూ-బి ఆయా తినా-యజ్-హదూన్-

50. నరకనివాసులు, స్వర్గనివాసులను పిలిచి కొద్ది నీళ్లతో లేక దేవుడు మీకొసంగిన యాహారములోను కొంత మాపై వేయుడు అని పలుకుదురు. (అప్పుడు) స్వర్గనివాసులు, దేవుడు ఆరెండిని అవిశ్వాసులకుగాను నివేదించి యున్నాడు అని పలుకుదురు. 51. అవిశ్వాసులు తమ మతమును ఆటగాను వినోదముగాను చేసికొనిరి. మఱి వారు ఇహలోక జీవనముపై మోసపోయిరి. కావున, వారెట్లు ఈదినముయొక్క దర్శనమును మఱచిపోయి మాసూచనలను తిరస్కరించుచుండిరో అట్లు ఈదినమునందు మేము వారిని మఱతుము.

వ్యా॥ 50. నరకనివాసులు, నరకములోని బాధలను సహింపలేక ఆకలి దాహము తీర్చుటకుగాను స్వర్గనివాసులతో స్వర్గములోని నీళ్ళు, ఆహార మొసంగుడు అని వేడుదురు. వారికి ప్రత్యుత్తర మిట్లు ఇయ్యబడును. స్వర్గములోని వస్తువులు అవిశ్వాసులకుఁజెందవు. అవి వారికి నిషిద్ధములు. 51. నరకములోని కాఫిర్లు ఇహలోకభోగములకు మోసపోయి, ఇరక పరలోకములేదు. ఇదే స్వర్గము అనుచు దేవుడు పంపిన సన్మార్గమును వదలి ఆట వినోదములను తమ మతముగాఁ జేసికొని దేవుడు తన ప్రవక్తల మూలమున పంపిన సూచ

నలను తిరస్కరించుచుండిరి. ఎట్లు వారు తీర్పుదినమును మఱచి అది రాదు అని యూహించి దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిరో అట్లు వారి విషయము అనుగ్రహము గలుగదు, వారి కోరికలు అంగీకరింపఁబడవు.

52. వలఖద్-జీనా-హుమ్-బి-కితాబిన్-ఫస్సల్నా-హు-అలా-ఇల్మిన్-హుదన్-వ-రహ్మాతల్-లిఖామిన్-యూమిసూన్. 53. హల్-యన్-జురూన ఇల్లా-తా-వీలహూ-యామ-యాతీ-తావీ-లుహూ-యఖూ-లుల్-లజీన - నసూ హు-మిన్-ఖిల్లు-ఖద్-జాఅత్-రుసులు-రబ్బీనా-బిల్-హాఖ్-ఖి-ఫ-హల్-లనా-మిన్-ముఫ-అఅ-ఫ-యమ్-ఫడ్డి-లనా-బె-ను-రద్దు-ఫ-నఅ-మల-గై-రల్ల-జీకున్నా-నఅ-మ లు-ఖద్-ఖి-సిరూ-అన్-ఫుసహుమ్-వ-జల్ల-అన్-హుమ్-మా-కానూ-యఫ్-తరూన్.

52. మఱియు మేము జ్ఞానపూర్వకముగా వారియొద్దకు గ్రంథము పంపి దానిని చాల స్పష్టముగా వివరించి యున్నాము. అది విశ్వాసులకుఁ గాను సన్మార్గము చూపునదియును (దేవుని) కరుణకు కారణముగా నున్నది. 53. ఏమి వారు దాని తుది ఫలితము సంభవింపవలెననియే ఎదురు చూచు చున్నారా ! దాని తుది ఫలితము సంభవించు దినమునందు ఎవరు పూర్వము దీనిని మఱచిపోయియుండిరో వారు మాప్రభువు ప్రవక్తలు సత్యము తెచ్చి యుండిరి, కావున ఇపుడు ఎవరైన మావిషయము సిఫారసుచేయువారు గల రేని వారు మాకొఱకు సిఫారసు చేయవలెను. లేక మమ్ము తిరిగి ఇహలోకము నకు పంపివేసినచో మేము చేయుచున్న కర్మలకు విరుద్ధముగఁ జేయుదుము అని పలుకుదురు. నిశ్చయముగా వారు తమ యాత్మలకు నష్టము గావించు కొనిరి. మఱి వారు కల్పించుచున్నవి వారిని వీడిపోయెను.

వ్యా॥ 52. ఇక ఈవాక్యములో దేవుఁడు తన ఆఖరు ప్రవక్తయగు హజ్రత్ ముహమ్మదువారికి ఖురానుగ్రంథ మొసంగి దానిమూలమున ప్రజలకు సన్మార్గము చూపెను. అందు జ్ఞానము, భక్తి రక్షణ దేవుని దయ లభించు మార్గమున్నది. కావున విశ్వసించిన ముసల్మానులు ఖురానుగ్రంథము ననుసరించి సన్మార్గులై దేవుని కరుణకు పాత్రులగుచున్నారు. నరకములోపడినపిదప పశ్చాత్తాపమునొందుటవలన లాభమేమి అని మందలింపఁబడియెను. 53. ఖురానెషరీ ఫులో విశ్వసింపనివారికి దేవుని శిక్ష లభించును అని గలదు. అవిశ్వాసులు, విశ్వసింపక దాని తుది ఫలితమగు శిక్ష సంభవించునా అని యెదురు చూచు చున్నారు. దేవుని శిక్ష వచ్చిన పిదప విశ్వసించుటకు అవకాశముండదు. అప్పటి విశ్వాసముకూడ పనికిరాదు. కావున దేవుని శిక్షనుండి తప్పించుటకు ఎవరైన

సిఫారసు చేయుదురా అని కోరుదురు. ఎవరును కాఫిర్లకు సిఫారసు చేయరు. అపుడు తిరిగి ఇహలోకమునకుఁ బంపివేసినచో మేము చేయుచున్న పాపకార్యములకు విరుద్ధముగ పుణ్యకార్యములు చేయుదుము అని కోరుదురు. అట్లు కానేరదు. కావున వారు నష్టముపొంది నశించినవారై వారు కల్పించుచున్న యాహాలు పనికిరాక పోవును.

54. ఇన్న-రబ్బ-కుముల్లా-హుల్లజీ-ఖిల-ఖిన్-సమావతి-వల్-అర్జి-ఫీ-సిత్త-తి-అన్యూ-మిన్-సుమ్మన్-తవా-అలల్-అర్-షి-యుగ్-షిల్-తై-లన్-నహార-యల్-లుబుహూ-హాసీ-సన్-వష్-షమ్-వల్-ఖిమర-వన్-నజూమ్-ముసఖ్-ఖి-రాతిమ్-బి-అమిహీ-అలా-లహుల్-ఖిల్-ఖి-వల్-అమ్మ-తబా-ర-కల్లాహు-రబ్బుల్-అల-మిన్. 55. ఉద్-ఉ-రబ్బుకుమ్-తజర్-అన్-వఖుఫ్-యతన్-ఇన్న-హూ-లా-యుహిబ్బుల్-ముఅ-తదీన్. 56. వలాతుఫ్-సిదూ-ఫిల్-అర్జి-బఅ-ద-ఇస్లా-హి-హ-వద్-ఉ-హు-ఖా-ఫన్-ష-తమ్-అన్-ఇన్న-రవ్-మతల్లాహి - ఫిరీబుమ్-మినల్-మువ్-సినీన్.

54. ఆఱుదినములలో ఆకాశములను భూమిని సృష్టించిన దేవుఁడే మీ ప్రభువు. పిదప ఆతఁడు అర్దు (సింహాసనము) పై ఆసీనుఁడాయెను. ఆతఁడు రాత్రిని పగటిపై కప్పచున్నాఁడు. అది దానిని త్వరితముగ వెంబడించుచుండును. సూర్యుని చంద్రుని నక్షత్రములను తన యాజ్ఞకు లోనైయుండునట్లుగ సృష్టించెను. వినుఁడు సృష్టించుట, ఆజ్ఞాించుట ఆతని పనియే. సర్వలోకములకు పోషకుఁడగు దేవుఁడు గొప్ప మహిమగలవాఁడు. 55. మీరు మీప్రభువును, వినయముతోడను రహస్యముగాను వేఁడుడు. ఆతఁడు మితిమీలువారిని ప్రేమింపఁడు. 56. భూమిపై సవరణ గలిగిన పిదప నందు అల్లులు గావింపకుఁడు. మఱి దేవుని భయముతోను, ఆశతోను ప్రార్థింపుఁడు. నిశ్చయముగ దేవుని కరుణ సత్కార్యములు చేయువారికి సమీపముననే యున్నది.

వ్యా॥ 44. ఇక ఈవాక్యములలో దేవుఁడు లోకసృష్టినిగూర్చి తెలిపి అందు తనకు అధికారముగలదు. కావున మానవులు తాను పంపు ప్రవక్తలను విశ్వసించి సత్కార్యములు భయభక్తులతోఁజేసి దేవుని కరుణకు పాత్రులు కావలెను. రాజోవు అధ్యాయములలో తానువంపిన ప్రవక్తలవిషయమును, వారి జనుల విషయమును తిరస్కరించినవారిగతి ఇహమునందేమామెనో దెలుపఁబడును. అందు మానవులకు హెచ్చరిక గలదు. దేవుఁడు ఆకాశములను భూమిని తటాలున పుట్టింపక ఆఱుదినములలో క్రమముగ సృష్టించెను. మానవులు

లెక్కించు వేయి సంవత్సరములు. దేవునియొద్ద ఒక దినము అనబడును. ఆ
 లెక్కను అనుసరించి ఆఱువేల సంవత్సరములలో క్రమముగా భూమ్యాకాశ
 ములు సృష్టింపఁబడి ప్రాణులు వసించుటకుఁదగునట్లుపర్పడినవి. ఇంతకాలము
 లేక ఒక నిమిషములోకూడ దేవుఁడు తాను కోరినట్లు చేయఁగలఁడు. అయినను
 క్రమముగా సృష్టికావలెనని దేవుని యాష్టమ. కావున అటులే సంభవించెను.
 ప్రస్తుతము ఏదైన ఒకప్రాణి క్రమముగా వృద్ధిపొందుట మేము చూచుచున్నార
 ముగదా ! అట్లే ఆసీనుఁడాయెను. అర్హతగా సింహాసనము. సింహాసనముపై
 ఆసీనుఁడాయెను అను విషయము దేవుని రాజ్యమును అధికారమును లోకముపై
 గలదు అని సూచించును. దేవుఁడు రాత్రి చీకటిలో పగటి వెలుతురును
 కప్పుచున్నాఁడు. అట్లు రాత్రి చీకటిపై పగటి వెలుతురును క్రమ్మకొనునట్లు
 చేయుచున్నాఁడు. అనగా, రాత్రి వెనుక పగలు, పగలు తరువాత రాత్రి తప్ప
 కుండ వచ్చుచుండును. వాని క్రమము తప్పదు. అందు ఒక నిమిషము ఆలస్యము
 కానేరదు. సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు, నక్షత్రములు దేవునిచే సృష్టింపఁబడి దే
 వుని యాజ్ఞకు లోబడియున్నవి. ఆతని యాజ్ఞలేనిది ఎద్దియును చలింపదు.
 సృష్టించుట, ఆజ్ఞాపించుట దేవునిపని. ఇతరులదికాదు. ఆతఁడు గొప్పమహిమ
 (ఘనత) గలవాఁడు. ఆతఁడే సర్వలోకములకు పోషకుఁడును ప్రభువును. 55.
 కావుననే అట్టి ప్రభువును భయభక్తులతోను రహస్యముగాను నిశ్శబ్దముగాను
 ప్రార్థింపవలెను. మితిమీరి కేకలు వేయుచు గట్టిగా ప్రార్థింపఁగూడదు.
 దేవుని వేడుటలో, తగిన విషయములను వేడవలెను. మితిమీరువారిని దే
 వుఁడు ప్రేమింపఁడు. 56. ధర్మప్రచారమువల్ల భూమిపై శాంతిగలిగియున్నపుడు
 అల్లరులు కలిగింది శాంతమునకు భంగము గలిగింపరాదు. దేవునిశిక్షకుభయ
 పడి దేవుని దయగలుగునిని యాశకలిగి భయభక్తులతో దేవునిని ప్రార్థించు
 చుండవలెను. భూమిలో శాంతిలేనిచో వ్రాధనలు శాంతముగఁ జరుగనేరవు.
 కావున అక్రమములు చేయక సత్కార్యములు చేయుచు నుండవలెను. సత్కా
 ర్యములు చేయువారిని దేవుఁడు ప్రేమించును.

57. వహువల్లభే-యూర్ సి-లుర్-రియాహ-బుష్రమ్-బైన-యదై-రహ్-
 నుతిహీ-హత్తా-ఇజా-అఖ్లత్-సహా-బన్-సిఖాలన్-సుఖ్నాహు-లి-బలదిమ్-
 మయ్యి-తిన్-ఫలన్-జల్నా-బిహిల్-మాఅ-ఫ-అఖ్-రజ్నా-బిహీ-మిన్-కుల్లిన్-
 సమరాతి-కజా-లిక-నుఖ్-రిజుత్-మాతా-లఅల్ల-కుమ్-తజక్క-రూన్ 58. వల్-బల
 దుత్-తయ్యిబు-యఖ్-రుజు-నబాతుహూ-బి-ఇజ్-ని-రబ్బిహీ-వల్లభే-ఖబుస-లా-
 యఖ్-రుజు-ఇల్లా-నకిదన్-కజాలిక-నుసర్రి-ఫుల్-ఆయాతి లిఖామిన్-యమ్-కురూన్

57. మఱియు ఆతఁడేను తన దయ అగు వర్షమునకు ముందుగాసంతోష వార్త నిచ్చునట్టి వాయువులను పంపుచున్నాఁడు. తుదకు అవి బర్షవైనమేఘముల నెత్తుకొని వచ్చునపుడు వానిని చచ్చిన పురమువైపునకుఁ గొనిపోయి వానినుండి నీళ్ళను కురిపించుచున్నాము. ఆ విధప ఆనీళ్ళవలన పలువిధములైన ఫలములను దీయుచున్నాము. ఇట్లులే మేము మృతులను దీయుదుము. మీరుగమ నింతురుగాక! 58. పవిత్రమైన మంచి నేలనుండి దాని పచ్చిక దేవుని సెలవు వలన బాగుగ బయటికి వచ్చును. మఱియు మంచిది కాని దానినుండి (పంట) బాగుగ వుత్పత్తిగాదు. కృతజ్ఞత నలుపువారికిఁగాను ఇట్లు మేము సూచనలను వివరించి చెప్పుచున్నారము.

వ్యా॥ 57. ఈవాక్యములో భూమ్యాకాశములమధ్యనుకూడ దేవుని యధికారమున్నది. వానరాక పూర్వము వాయువులు వీచుచున్నవి. అవి జలముతో నిండిన మేఘములను ఎత్తుకొని వచ్చును. దేవుని సెలవు ననుసరించి ఎండిన పురము (నేల)పై వర్షము కురియుచున్నది. ఎండిపోయి చచ్చిన నేల పొలములనుండి పలువిధములైన ఫలములు పండుచున్నవి. ఎట్లు చచ్చి(ఎండి)న నేలనుండి వర్షమువలన పచ్చిక ఫలములు పైరు బైటికి వచ్చుచున్నవో అట్లులే తీర్పుదినమునకుఁగాను మృతులందఱును సజీవులై బయలుదేరుదురు. దీనిని బాగుగ యోచింపవలెను. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతని శక్తికి మించినది ఎద్దియునులేదు. పవిత్రమైన మంచి నేల మంచి ఫలము తెచ్చుచున్నది. చెడిన చాటి నేలలో అంత బాగుగ పైరుగాదు. పచ్చిక ఫలములు పండవు. అందు వానదోషముకాదు. నేల స్వభావమునుబట్టి మంచి నేలలో మంచి ఫలములు హెచ్చుగా నగును. మంచిదికాని చాటి నేలలో హెచ్చుగా ఫలము ఫలింపదు. ఇట్లులే దేవుని ప్రవక్తలు దేవునియొద్దనుండి సందేశము (వహిని) గ్రహించి దానిని ప్రజలకుఁ దెలుపుదురు. మంచి స్వభావముగల మనుష్యులు బాగుగ గ్రహించి దాని యనుసరించి గొప్పభక్తులగుదురు. దుష్టస్వభావముగల జనులు, ధర్మబోధను గ్రహింపక ఆవిశ్వాసులై చెడుదురు. అందు దేవుని ప్రవక్తల దోషముకాదు. కావున రాబోవు వాక్యములలో ప్రవక్తలను వారి జనులను గూర్చి చెప్పబడుచున్నది.

59. లఖ దో-అర్-సల్నా-నూహన్-ఇలా-ఖౌమిహీ-ఫ-ఖాల-యా-ఖౌ
మిఅ-బుదులాహ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలాహిన్-గైరుహూ-ఇన్నీ అఖా ఫు - అల్లె
కుమ్-అజాబ-యామిన్-అజీమ్. 60. ఖాలల్-మలఉ మిన్-ఖౌమిహీ-ఇన్నా-ల-న
రాక-ఫీ-జలా-లిమ్-ముబీన్. 61. ఖాల-యా-ఖౌమి-లై స-బీ-జలా-లతున్ - వలా

కిన్నీ-రసూలుమ్-మిర్-రబ్బీల్-అలమీన్. 62. ఉబలిగు-కుమ్-రిసా-లాతి-రబ్బీ-వ-
అన్-సహు-లకుమ్-వ-అఅ-లము-మినల్లాహి-మా-లా-తఅ-లమూన్. 63. అ-వ-అ
జిబ్-తుమ్-అన్-జాఅకుమ్-జిక్రుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-అలా-రజు-లిమ్-మిన్-కుమ్-
లియున్-జిరకుమ్-వలి-తత్త-ఖూ-వ-లఅల్ల-కుమ్-తుర్-హామూన్. 64. ఖ-కజ్-జ
బూహు-ఫ-అన్-జైనాహు-వల్లజీన-మఅహూ-ఫిల్-ఫుల్లి-వ-అగ్-రఖ్నల్-లజీన
కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-ఇన్నహుమ్-కానూ-ఖామన్-అమీన్.

59. నిశ్చయముగా మేము నూహను ఆతని జాతియెద్దకు నంపితిమి.
కావున ఆతఁడు ఓనాజాతివారలారా దేవునినే పూజింపుఁడు. ఆతఁడు దప్ప వే
ఱు దేవుఁడు మీకు లేఁడు. ఆమహాదినమునందు మీకు శిక్ష గలుగును అని నాకు భ
యమున్నది అని పలికెను. 60. ఆతని జాతిలోని నాయకులు నీవు స్పష్టముగ
మార్గము తప్పియుండుటను మేము చూచుచున్నారము అనిపలికిరి. 61. నూహు
“ఓనాజాతివారలారా! నేను మార్గము తప్పలేదు. కాని నేను సర్వలోకములకు
ప్రభువగు దేవుని ప్రవక్తను. 62. నేను నాప్రభువు సందేశమును మీకందఁ
జేయుచున్నాఁడను. మఱి మీకు బోధచేయుచున్నాఁడను. మీకుఁ దెలియని వానిని
నేను దేవునినుండి తెలిసికొను చున్నాఁడను. 63. మీకు భయబోధ నిచ్చుటకును
మీరు భక్తిపరు లగుటకును మీపై దేవునికరుణ కలుగుటకును మీనుండియే
ఒక పురుషుని మూలమున మీ ప్రభువునుండి మీ యొద్దకు బోధవచ్చినది అని
మీకాశ్చర్యము గలిగినదా అని పలికెను. 64. ఆపిదప వారు ఆతనిని తిరస్కరిం
చిరి. కావున ఆతనిని ఆతనితోఁబాటు నావలో నున్నవారినిరక్షించి మా సూచన
లను తిరస్కరించిన వారిని మూచి వేసితిమి. నిశ్చయముగా వారు గుడ్డివారైన
జనులుగా నుండిరి.

వ్యా॥ 59. ఆదముప్రవక్తను గూర్చి ఈ సురాకుప్రారంభములో చెప్పబఁ
డినది. ఆదము తరువాత ఆతని సంతానము పది తరములవఱకు దేవునినే ఆరా
ధించుచు దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు)ను విశ్వసించి యుండిరి. ఆపిదప కొం
దఱు భక్తులు చని పోఁగా జ్ఞాపకార్థము వారి పటములు చేయసాగిరి. కొద్ది
కాలము గడచిన తరువాత పటములకు బదులుగ భక్తుల విగ్రహములు చేసి
కొనిరి. కొంతకాలము గడచి జ్ఞాపకార్థముంచిన విగ్రహములను ఆరాధింప సా
గిరి. విగ్రహారాధన ప్రజలలో చాల వ్యాపించెను. దానిని నివేధించుటకుగాఁను
దేవుఁడు నూహను ప్రవక్తగా జేసిపంపెను. ఆయన తనజాతివారికి దేవుని యే
కత్వమును బోధించుచు విగ్రహారాధన చేయకూడదు అని నివేధించెను. కాని

కొందఱు తప్ప మిగిలిన వారు ఆతని బోధ వినక ఆతనిని తిరస్కరింప సాగిరి. నూహుపలువిధములుగ బోధించుచు దేవుని శిక్షరానున్నది భయపడుడు. దుర్మార్గము వదలి భక్తి మార్గమునకు రండు అని బోధింపఁగా జనులలోని దుష్ట నాయకులు ఓనూహు! నీవు పెద్దల మార్గము వదలి దారి తప్పి పోవుచున్నావు అనిపలికిరి. దానికి నూహు నేను దేవుని ప్రవక్తను, దేవుఁడు నాయొద్దకు తన సందేశము పంపుచున్నాఁడు. మీకు ఆవిషయములు తెలియవు. కావున నాబోధ విని సన్మార్గము అనుసరించి దేవుని ప్రీతి పడయుఁడు. దేవుఁడు మానవుల నుండి యే ప్రవక్తను పంపెనని మీరు ఆశ్చర్య పడవలదు. అదము, దేవుని ప్రవక్త, ఆతని ప్రతినిధి (ఖలీఫా) గదా! ఆతని సంతానము లోనే ప్రవక్త పదవికి అర్హులైన వారికి ప్రవక్త పదవి దేవుఁ డొసంగు చున్నాఁడు. కావున మీరు ప్రవక్త బోధను విని పాపములను వదలి భక్తిపరులై దేవుని దయకు పాత్రులు కావలెను. అని బోధించెను. అట్లు నూహు ప్రవక్త 950 తొమ్మిదిమూర్తయేబది సంవత్సరములు బోధించెను. 64 కాని ఆతని జాతివారిలో కొందఱు తప్ప మిగిలిన వారు విశ్వసించలేదు. అపుడు జలప్రళయము (తూఫా నెనూహు) వచ్చెను. నూహును ఆతనిని విశ్వసించిన వారును నావలో కూర్చుండిరి. దాని మూలమున దేవుఁడు వారిని రక్షించెను. మిగిలిన వారందఱు జలములో మునిగి నశించిరి. మునిగినవారు సత్యమును చూడని అంధులు కావుననే వారు శిక్షకు పాత్రులైరి.

65. వల్లలా-ఆదిన్-అఖా-హుమ్-హూదన్-ఖాల-యాఫా-మిఆ-బుదుల్లా
హ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలాహిన్-గైరుహూ-అఫలా-తత్తఖూన్. 66. ఖాలల్
మల-ఉల్-లజీన-కఫరూ-మిన్-ఖామిహీ-ఇన్నా-లనరాక-ఫీ-సఫా-హతిన్ - వల్ల
న్నా-ల-నజున్నుక-మినల్-కాజిబీన్. 67. ఖాల-యా-ఖామి-లైస-బీ-సఫాహ-
తున్-వలా-కిన్నీ-రసూలుమ్-మిర్-రబ్బీల్-ఆలమీన్. 68. ఉబల్లి-గుకుమ్-రిసారా-లా
తి-రబ్బీ-వ-అనా-లకుమ్-నాసి-హున్ అమిన్. 69. అవ-అజిబ్-తుమ్-అన్-జా
అకుమ్-జుక్రుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-అలా-రజులిమ్-మిన్ కుమ్-లి-యున్-జిరకుమ్-వజ్
కురూ-ఇజ్-జఅలకుమ్-ఖుల-ఫాఅ-మిమ్-బఅ-ది-ఖామి-నూహిన్ - వజాదకుమ్-
ఫిల్-ఖల్-ఖి-బస్-తతన్-ఫజ్-కురూ-అలా-అల్లాహి-లల్లకుమ్-తుఫ్-లిహూన్.
70. ఖాలూ-అజీ-తనా-లి-నఅ-బుదల్లాహ-వ హ్-దహూ-వ-నజర-మాకాన-య
అ-బుదు - ఆబా - ఉనా-ఫా-తినా- బిహూ -తల్లిదునా-ఇన్-కున్-మినస్-సాది

భన్. 71. ఖాల-ఖద్-వఖ-అ-అలైకుమ్-మిర్-రబ్బీకుమ్-రి-జ్-సున్-వ-గజబున్-అ-
 తుజా-ది-లూననీ-ఫీ-అస్మాఇన్-సమ్-మై-తుమూహ్-అన్తుమ్-వ-అబా-ఉకుమ్-
 మా-నజ్-జలల్లాహు-బిసుల్-తానిన్-ఫన్-తజిరూ-ఇన్నీ-మఅ-కుమ్-మినల్-మున్
 తజిరీన్. 72. ఫఅన్-జైనాహు-వల్-లజీన-మఅ-ఉహూ-బి-రహ్మా-తిమ్-మిన్నా
 వ-ఖత అ-నా-దాబి-రల్ల-జీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయా-తినా-వ-మా-కానూ-మూ
 మినీన్.

65. మఱియు మేము ఆద్వారయొద్దకు వారి సహూదరుడగు వా
 దును పంపితిమి. అతడు ఓనాజాతివారలారా! దేవునినే మీరు ఆరాధింపుడు,
 అతడుదప్ప వేఱు దేవుడు మీకులేడు. కావున మీరుభయపడరా! అని పలికె
 ను. 66. ఆతని జాతిలో అవిశ్వాసులైన నాయకులు నీకు బుద్ధి లేకుండుటను మే
 ము చూచుచున్నారము. మఱి నీవు అబద్ధవాదివి అని మేము తలచుచున్నాము.
 అని పలికిరి. 67. ఓ నాజాతివారలారా! నేను బుద్ధిహీనుడనుకాను. కాని
 సర్వలోకములకు ప్రభువగు దేవుని ప్రవక్తను. 68. నేనునాప్రభువునందేశమును
 మీకందఁజేయు చున్నాడను. మఱి మీమేలు కోరువాడను విశ్వాస పాత్రు
 డను. 69. మీకు భయభోధ నిచ్చుటకు గాను మీనుండియే ఒక పురుషుని మూ
 లమున మీప్రభువునుండి మీయొద్దకు బోధవచ్చినది యని మీకాశ్చర్యము గలిగి
 నదా. మఱి నూహుజాతి పిదప విమ్ము నాయకులఁగఁజేసి మీదేహములను
 విరివిగాఁ జేసిన దానిని మీరు జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనుడు. మఱి మీరు మోక్షము
 పొందుటకై దేవుని యనుగ్రహములను స్మరింపుడు. అని వాదాదు పలికెను.
 70. వారుమేము ఒక దేవుని మాత్రము ఆరాధించి మాతాత ముత్తాతలు పూ
 జించు చున్నవారిని వదలిపెట్టవలెనని చెప్పటకా నీవు మా యొద్దకువచ్చితివి.
 కావున నీవు సత్యవంతుడవైనచో ఎద్దాని గూర్చి నీవు మాకు భయపెట్టు చు
 న్నావో అది తీసికొనిరమ్ము అని పలికిరి. 71. మీప్రభువునుండి శిక్షయును
 కోపమును మీపై వడెను. మీరెందులకు మీరును మీతాత ముత్తాతలును పెట్టు
 కొన్న కొన్ని పేర్ల విషయము నాతో వాదించుచున్నారు. దానిగూర్చి దేవుడు
 ప్రమాణము (సనదు) పంపలేదు. కావున మీరు వేచియుండుడు. నేనునమితో
 బాటు వేచి యుండును అని వాదాదు పలికెను. 72. ఆపిదప మాదయవలన ఆ
 తనిని ఆతనివెంట నున్నవారిని రక్షించితిమి. మఱి మా సూచనలను తిరస్క
 రించినవారిని నిర్మూలించితిమి. మఱి వారువిశ్వాసము వహించువారలు కాకుండిరి.

వ్యా॥ 65. అదులనువారు నూహునకు మనుమడుఁగు ఇరము యొక్క
 సంతతివారు. వీరి నివాసము యమనుదేశములోని అహోఖాపుఅను ప్రదేశమున

సుండెను. హజ్రత్ హూదు ప్రవక్త ఆదువంశమునకు చేరిన యాతఁడు. కావున ఆదువారికి సహూదరుఁడాయెను. ఆదువారిలో విగ్రహారాధన చాల ప్రబలి యుండెను. ఆహారమునకుఁ గాను ఒక దేవత, వర్షమునకుఁ గాను ఒక దేవత, ఇటు లే అనేక దేవతలను విగ్రహములను చేసి పూజించుచుండిరి. హూదు ప్రవక్త విగ్రహారాధన చేయకూడదు. ఇది ఘోర పోషము. దీనివలన మీరు దేవుని శిక్షకును కోపమునకును పాత్రులగుదురని భయపెట్టెను. 66. ప్రవక్తబోధ విని అవిశ్వాసులలో దుష్టనాయకులు ఏమయ్యా నీవు బోధించునది మాతాత ము తాతల యాచారమునకు విరుద్ధముగా నున్నదే. మమ్ము వదలి వేటుమార్గము నందు పోవుచున్నవే. కావున నీకు బుద్ధితేనట్లు మాకుఁ దోచుచున్నది. నీమాట లు దేవుని సందేశము. నీమాట విననిచో మాకు శిక్ష కలుగును అని అబద్ధము గా పలుకుచున్నావు. కావున నీవు సత్యవంతుఁడవు కావు. అని పలికిరి. 67. అప్పు డు హూదు ప్రవక్త నేను బుద్ధిహీనుఁడను కాను. నేను బోధించు విషయములు జ్ఞానమును అనుసరించి యున్నవి. నేను బోధించునది నా సొంతపలుకులుగావు. నేను దేవుని ప్రవక్తను. ఆతని సందేశము మీకందఁ జేయుచున్నాను. అందు ఏ లాటి కొఱత చేయుటలేదు. నేను మీమేలు కోరియే మీకు బోధ వినిపించు చున్నాఁడను నేను ద్రోహిని కాను. నేను విశ్వాస పాత్రుఁడను. నాయందుమీ రు నమ్మకముంచుఁడు. అట్లు కాక మీరు మీయవివేకముచే నన్ను తిరస్కరించి నష్టము పొందకుఁడు. నేను మీవంటి మనుష్యుఁడను. దేవుని ప్రవక్తయై వచ్చి నాను అని ఆశ్చర్యపడకుఁడు. పూర్వమునుండియు మనుష్యులే ప్రవక్తలుగా వచ్చి మనుష్యులకు బోధించిరి. చూడుఁడు నూహు ప్రవక్తను తిరస్కరించిన వారిగతి యేమాయెనో! నూహుజాతి పిదప మీకు భూమిలో నాయకులుగఁ జేసి మీకు దేహబల మొసంగి మిమ్ము అనుగ్రహించెను. కావున దేవుని మేల్కొ ను మఱవక వానిని జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని విగ్రహారాధన మానుకొని ఒక్కదే వునినే యారాధింపుఁడు. మీకు మోక్షము లభించును అని పలికెను. 70. దానికి వారు నీమాట విని మాతాత ముతాతలు ఆరాధించుచున్న పెక్కుదేవతలను వి గ్రహములను వదలి ఒక్కదేవునినే యారాధింప వలయునా? అట్లు చేయము. నీవు దేవుని శిక్ష కలుగును అని మమ్ము బెదరించుచున్నావుగదా! నీవు సత్య వంతుఁడవైనచో ఆశిక్షను దీసికొని రమ్ము అని పలుకసాగిరి, 71. అప్పుడుహూ దు మీదుర్మార్గము సంపూర్ణమైనది. దేవుని శిక్ష వచ్చుటలో ఆలస్యములేదు. అది తప్పక వచ్చును. మీరు ప్రతిపనికిఁ గాను ఒక చిల్లర దేవత కల్పించుకొని వాని పేరు పెట్టుకొని యున్నారు. అవి నామమాత్రాన దేవతలు. ఎట్టి ప్రమా ణము (సనదు) లేని విషయము. అట్టి విషయములో నాతో మీరు వాదులాడు

చున్నారా! సరే మీమధ్యను నామధ్యను దేవుడు తీర్పు చేయును. ఎవరిగతి ఎట్లు కానున్నదో ఎదురు చూడుడు. నేనుకూడ మీతోఁబాటు వేచియుందును అనిపలికెను. 72. అవిశ్వాసుల దుర్మార్గము హెచ్చిపోయెను. దానికిఁగాను ఏడు రాత్రులును ఎనిమిది దినములును భయంకరమైన తుపాను గాలివీచి దెబ్బలు తగిలి తలక్రిందులుగ పడిఅవిశ్వాసులు తుదముట్టనశించిరి. వీరు మొదటి ఆదువారు. వీరి వేటొకశాఖ సమూదు. దీనినే రెండవ ఆదుఅని చెప్పుదురు. ఇంక రాజోవు వాక్యములలో సమూదు (రెండవఆదు)నుగూర్చి చెప్పబడుచున్నది.

73. వల్లలా-సమూద-అఖా-హుమ్-సాలి-హాన్-ఖాల-యాఖామిఅ-బుదు
 లాహ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలా-హిన్-గైరుహూ-ఖద్-జాఅత్-కుమ్-బయ్యినతుమ్
 మిర్-రబ్బీకుమ్-హజీహీ-నాఖ-తుల్లాహి-లకుమ్-ఆయతన్-ఫజరాహీ-తాకుల్-
 ఫీ-అర్-జిల్లాహి-వలా-తమన్నూహీ-బిసూఇన్-ఫయా-ఖుజకుమ్-అజాబున్-అలీమ్.
 74. వజ్-కురూ ఇజ్-జఅ-ల-కుమ్-ఖుల-ఫాఅ-మిమ్ బఅది-ఆదిన్-వ-బవ్వ-అకుమ్
 ఫిల్-అర్-జి-తత్-తఖి-జూన-మిన్-సుహూ-లిహీ-ఖుసూరన్-వతన్-హీ-తూ-నల్-జి
 బాల-బుయూతన్-ఫజ్-కురూ-అలా-అల్లాహి-వలా-తఅ-సా-ఫిల్-అర్-జి-ముఫ్-
 సిదీన్, 75. ఖాలల్-మల-ఉల్-లజ్-నస్-తక్బరూ-మిన్-ఖామిహీ-లిల్-లజ్-నస్-
 తుజ్-ఇఘూ-లిమన్-ఆమన-మిన్-హుమ్ - అ - తఅ-లమూన-అన్న-సాలి-హా
 మ్-ముర్-సలుమ్-మిర్-రబ్బీహీ-ఖాలూ-ఇన్నా-బిమా-ఉర్సిల-బిహీ - మూమి
 నూన్, 76. ఖాలల్-లజ్-నస్-తక్బరూ-ఇన్నా-బిల్లజ్-ఆమన్నుమ్-బిహీ - కాఫీ
 రూన్. 77. ఫఅఖ-రున్-నాఖత-వ-అతౌ-అన్-అమ్రి-రబ్బీహిమ్-వ - ఖాలూ-
 యాసాలి-హుఅ-తినా-బిమా-తఇదునా-ఇన్-కున్-త-మినల్-ముర్-సలీన్. 78. ఫ
 అఖ-జత్-హుముర్-రజ్-ఫతు-ఫ-అన్-బహూ-ఫీ-దారిహిమ్ జాసి-మీన్. 79. ఫ
 తవల్లా-అన్-హుమ్-వఖాల-యా-ఖామి - లఖద్-అబ్-లగ్-తుకుమ్-రిసాలత- ర
 బ్బీ-వ-నసహ్-తు-లకుమ్-వలా-కిల్-లా-తుహిబ్బూ-నన్నా-సిహీన్.

73. మఱియు సమూదు వారియొద్దకు వారి సహోదరుడగు సాలిహను పంపితిమి. అతడు ఓనాజాతివారలారా! మీరు దేవునినే యారాధింపుడు. ఆ తడుదప్ప వేలు దేవుడుమీకులేడు. మీయొద్దకు ప్రభువునుండి ప్రమాణము వచ్చియున్నది. ఇది దేవుని యొంటె మీకొకట సూచనగా నున్నది. కావున

దానిని దేవుని భూమిపై మేయుటకు వదలి పెట్టుడు. మఱివానికి ఏలాటి కీడు చేయకుడు. మఱి (మీరట్లుచేసితిరా) మీకు దుఃఖకరమైన బాధకలుగును. 74. మఱియు ఆదువారి పిదపఁ దేవుడు మిమ్ము నాయకులుగఁ జేసి మీకు భూమిపై నివాస మొసంగెను. కాన మీరు అందలి మెత్తని నేలపై మేడలుకట్టుచున్నారు. మఱి కొండలను తొలచి ఇండ్లను చేయుచున్నారు. కావున దేవుని యనుగ్రహములను స్మరింపుడు. మఱి భూమిపై అల్లరులు చేయుచు తిరుగకుడు అనిపలికెను. 75. ఆతని జనులలో గర్వితులైనవారు వారిలో విశ్వసించినట్ట నిరుపేదలతో ఏమి సాలిహను ఆతని ప్రభువు పండినాడు అని మీకు నిశ్చయముగఁ దెలియునా అని పలుకసాగిరి. పేదలు మేము సాలిహ వ్రవక్త దెచ్చినవానిని విశ్వసించితిమి అని పలికిరి. గర్వితులైనవారు మీరు విశ్వసించిన దానిని మేము విశ్వసించము అని పలుకసాగిరి. ఆపిదప వారు ఒంటెను కోసి వేసిరి. మఱివారు దేవుని యాజ్ఞను అతిక్రమించిరి. మఱియు ఓసాలిహ-నీవు ప్రవక్త అయినచో నీవు మాకు దేని గూర్చి భయపెట్టుచుంటివో దానిని మూపైఁదీసికొని రమ్ము అని వారు పలికిరి. 76. కావున భూకంపము వచ్చి వారిని పట్టగా వారు తమ ఇండ్లలో తలక్రిందులుగ తెల్లవాలుసరికి పడిచచ్చిరి. 77. పిదప సాలిహ వారినుండి ముఖము త్రిప్పుకొని ఓనాజాతివారలారా! నేను నాప్రభువు సందేశమును మీ కందఁ జేసితిని. మఱి మీమేలు కోరితిని. కాని మీరు మీమేలును కోరువారిని ప్రేమింపరు అని పలికెను.

వ్యా॥ 73. సాలిహ ప్రవక్త సమూదు వారికిబోధించెను. సమూదువారు మేము కోరినట్లు ఒక రాతిబండనుండి గర్భముతోనుండు ఒక ఒంటెను తీసిమాకు చూపినచో మేము నిన్ను విశ్వసించుము అని పలికిరి. అటులే సాలిహ ప్రవక్త దేవునితో వేడుకొనఁగా దేవుడు తన మహిమతో గర్భముతోనుండిన ఒక ఒంటెను రాతిబండనుండి పుట్టించెను. దాని పిదప సమూదు వారిలోమీరు కోరినట్లు దేవుని ప్రమాణముగు సూచన మీయొద్దకు వచ్చెను. విశ్వసించి ఒక్కదేవునినే యారాధింపుడు. విగ్రహారాధన వదలిపెట్టుడు. ఈయెంటె దేవుని శక్తివలన వచ్చినది. నేను దేవుని ప్రవక్తను అని సూచించు సూచనయున్నది. దీనిని మేయుటకు వదలి పెట్టుడు. దానికేలాటి కష్టముపెట్టకుడు. దానిని మీరు హింసించినచో దేవుని శిక్ష మీకుఁ గలుగును. 74. ఆదువారు నశించిన పిదప భూమిపై మీకు దేవుడు నివాసమిచ్చెను. మీరు పెద్దపెద్ద మేడలు కట్టుచున్నారు. కొండలను తొలచి ఇండ్లు చేయుచున్నారుగదా! ఇవన్నియు మీపై నున్న దేవుని యనుగ్రహములుగదా! కావున దేవుని మేల్కొని మహిమక ఆతనికి కృతజ్ఞులైయుండుడు. భూమిపై నేలాటి యుపద్రవములు చేయుచు తిరుగకుడు. దేవునికి సాటి కల్పింపకుడు. దీనివలన భూమిపై చాల చెడుగు గలుగును.

అని సాలిహ ప్రవక్త బోధించెను. 75. కాని సమూదు వారిలోని పెద్దపెద్ద ముష్టనాయకులు పరిహాసముగా విశ్వసించిన పేదలతో ఏమయ్యా? సాలిహ దేవుని ప్రవక్తయని మాకు తెలియలేదే! మీకు మాత్రము బాగుగ తెలిసినదా అని పలుకసాగిరి. దానికి విశ్వాసు (ముసల్మాను) లు అవును మాకుఁ దెలిసినది, మేము ఆతనిని విశ్వసించినాము. ఆయన దెచ్చిన దేవుని సందేశమును కూడ నమ్మి అనుసరించు చున్నారము అని పలికిరి. 76. దానికి గర్వికులు సిగ్గుపడి ఓ హూ! మీరు విశ్వసించిన యేమి పొర్లిపోయినది. మీవంటి బీదలవలన ఏమగును. మేము మీరు నమ్మిన దానిని నమ్మము అని పలుకసాగిరి. 77. దేవుని మహిమ వలన గలిగిన యా ఒంటె చాల పెద్దదిగ నుండెను. అది యేపొలము లో మేయుటకుఁ బోవునో ఇతర పశువులు దానికి భయపడి మేయక పాటి పోసాగెను. దానికి నీళ్ళకుఁగాను ఒకదినము వంతుండెను. అది తనవంతు దినమున ఏబావిలో నీళ్లు త్రాగినను దాని నీళ్ళంతయు త్రాగి వేయుచుండెను. ఎట్లు దాని పుట్టుక సహజమైనది కాదో అటులే దాని ఆహారము కూడ సాధారణమైనది కాకుండెను. సమూదువారు చూచి తమ పశువులకు ఇబ్బంది గలుగుచున్నదని తలచి యాఒంటెను చంపివేయ వలెను అని నిశ్చయించుకొనిరి. వారిలో ఖదారు అను దుష్టుఁడు దాని పాదములను కోసివేసెను. దాని పిదప సమూదువారు సాలిహప్రవక్తను కూడ చంపవలెనని సిద్ధమయిరి. దేవుఁడు విధించిన ధర్మములను మీటి ఓ సాలిహ నీవు పలుకుచున్న శిక్షను మాపైఁ దెచ్చి పెట్టుము. నీవు నిజముగా దేవుని ప్రవక్త వైనచో అట్లు చేయుదువు అని నిర్భయమైన మాటలు పలుకసాగిరి. వారు పాపములో పరిపూర్ణులైరి. కావున దేవుని శిక్ష వారికిఁ గలుగుటకు ఏలాటి అడ్డు లేకుండెను. 76. కావున క్రిందినుండి భూకంపమును పైనుండి భయంకరమైన శబ్దమును గలిగి వారు తమ ఇండ్లలో తలక్రిందులుగ పడి చచ్చిరి. సాలిహ మఱియు ఆతనిని విశ్వసించిన వారును రక్షింపఁబడిరి. 77. సమూదువారు నశించిన పిదప సాలిహ ప్రవక్త సిరియా దేశ నముకులేకమక్కాపురమునకుఁ బోవుచు సమూదువారి శవములను చూచినను నా ప్రభువు సందేశమును మీకందఁ జేసితిని. మీ మేలుకోరి మిమ్ము బోధించితిని. కాని నశింపచున్న మీరు మీమేలు కోరిన వారి మాట వినరు. మఱి వారిని ప్రేమింపరు అని పలికెను. ప్రవక్తలు ప్రజల మేలు కోరుదురు. కావున వారి బోధను విని యనుసరింపవలెను. లేనిచో సమూదు వారికి పట్టిన దుర్మతి పట్టును.

80. వలూ-తన్-ఇజ్-ఖాల-లిఖా-మిహీ-అ-తాతూ-నల్-ఫాహీ-షత-మా-సబఖ-కుమ్-బిహా-మిన్-అహాదిమ్-మినల్-ఆలమిన్. 81. ఇన్న-కుమ్-ల - తాతూనర్-రిజాల-షవ్-వతన్ - మిన్-దూనిన్-నిసాఇ-బల్-అన్-తుమ్-ఖాముమ్-

మున్-రిపూన్. 82. వమా-కాన-జవాబ-ఖామిహీ-ఇల్లా-అన్-ఖాయి - అఖ్-రి
జూ-హుమ్-మిన్-ఖర్-యతి-కుమ్-ఇన్న-హుమ్-ఉనాసున్ - యత-తహ్ - హ
రూన్. 83. ఫఅన్-జైనాహు-వ-అహ్-లహూ ఇల్-లమ్-రఅత-హూ- కానత్-
మినల్-గాబిరీన్. 84. వ-అమ్తర్నా-అలైహిమ్-మత-రన్-ఫన్-జుర్. కైఫ కాన-
అఖి-బతుల్-ముక్రిమిన్.

80. మేము లూతును పంపినపుడు ఆతడు తన జాతివారితో ఏమి ఇం
తకు పూర్వము లోకములో ఎవడును చేయని అసహ్యా కార్యమును మీరు
చేయుచున్నారు! 81. మీరు స్త్రీలను వదలి కామముతో పురుషుల యొద్దకు
పోవుచున్నారు. మఱిమీరు మితిమీటి పోవువారుగా నున్నారు అని పలి
కెను. 82. మఱి ఆతని జాతివారు మీపురమునుండి వీరిని వెడలఁగొట్టుడు.
వీరు పరమ పవిత్రులుగా నుండవలెనని కోరుచున్నారు. అని మాత్రము జవా
బిచ్చిరి. 83. ఆపిదప మేము ఆతనిని ఆతని యింటివారిని రక్షించితిమి. కాని
ఆతని భార్యను రక్షించలేదు. ఆమె అచ్చట నుండువారితోఁబాటుండ్రిపోయెను.
84. మఱియు మేము వారిపై రాళ్ళవాసను కురిపించితిమి. కావున పాపుల
గతి యేమామెనో చూడుము.

వ్యా॥ 80. లూతు ప్రవక్త హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తయొక్క అ
న్నకుమారుడు. తన దేశమగు ఇరాఖును వదలి సిరియా దేశమునకు హజ్రత్
ఇబ్రాహీముతో కూడ వచ్చియుండెను. సదూము వారికి బోధించుటకుఁగాను
దేవుడు లూతును వారియొద్దకుఁ బంపెను. సదూము వారు అనేక పాపకా
ర్యములు చేయుచుండిరి. ఇంతవఱకు మానవులు స్త్రీలను వదలి పురుషులతో
సంభోగము చేయుచుండిరి. ఈ అసహ్యా కార్యమును లోకము ఎఱుంగకుండెను.
సదూము వారు క్రొత్తగా ఆపాపములో పడియుండిరి. లూతు ప్రజ
లకు అట్లు చేయవలదని బోధించెను. ఇది నీచకార్యము. ఘోరపాతకము. దీని
ఫలితము చాలచెడ్డది. 81. స్త్రీలను వదలి పురుషులతో కలియుట సహజ ధర్మ
మునకు విరుద్ధము. అది మితిమీటి పోవుట. కావున దాని వదలివెట్టుడు అని
బోధించెను. 82. కాని సదూమువారు లూతును ఆతని యింటివారిని, పురము
నుండి వెడలఁగొట్టవలెను. మేము చేయునది నీచకార్యము. కావున నీచులతో
పరమ పవిత్రులగు వారుండకూడదు. కావున వీరిని తఱచుఁ గొట్టుట మేలని
పలికిరి. 83. సదూము వారు దేవుని ప్రవక్తను తిరస్కరించి తమ దుష్టత్వము
లో మితిమీటి పోసాగిరి. ఈదుష్టులతో లూతుభార్య చేరి యుండెను. ఆమె
లూతు ఇంటికి ఎవరైన అతిథులు వచ్చిన పురము వారికిఁ దెలుపుచు వారితో

ఆ నీచ కార్యము చేయుటకు ప్రేరేపించుచుండినది. కావున దేవుని శిక్ష రాక పూర్వము లూతుభార్య తప్ప మిగిలిన లూతు ఇంటివారు దేవుని సెలవు పొంది సదూము వారి పురము వదిలి పోయిరి. వారు సురక్షితముగా వెడలి పోయిన పిదప దుష్టులపై రాళ్లవాన కురిసి పాపులు నశించిరి. వీరి దుర్మతి చూచి మానవులు బుద్ధి తెచ్చుకొని యట్టి నీచకార్యములు మానుకొనవలెను. ఇట్టి అసహ్య కార్యము చేయువారికి ఇస్లామ్లో చాల కఠినశిక్ష యున్నది. అట్టివారిని రాళ్ళతోఁ గొట్టిచంపవలెను.

83. వఇలా-మద్ యన ఆఖా హుమ్-షు-బున్-ఖాల-యా-ఖౌమిఅ-బు దుల్లాహ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలా హిన్-గైరుహూ-ఖద్-జాలత్ కుమ్-బయ్యి నతుమ్-మిర్-రబ్బి-కుమ్-ఫ-బౌ ఫుల్-కైల-వల్-మిజాన-వలా-తబ్-ఖసున్నాస-అస్యా-అహుమ్-వలా-తుఫ్-సిదూ ఫిల్-అర్జి-బఅద-ఇస్లా-హి-హి-జాలికుమ్-ఫైరుల్ లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన్. 84. వలా-తఖ్-ఉదూ - బికుల్లి-సి రాతిన్-తూఇ-దూన-వ-తసుద్దూన-అన్-సబ్-లిల్లాహి-మన్-ఆమన-బిహీ - వత బ్-గూనహి-ఇవజన్-వన్-కురూ-ఇజ్-కున్తుమ్-ఖలీలన్-ఫకస్-సరకుమ్-వన్ - జు రూ-కైఫ్-కాన-అఖి-బతుల్-ముఫ్-సిదీన్. 85. వ ఇన్-కాన-తొఇ-ఫతుమ్-మిన్-కుమ్ ఆమనూ-బిల్-లజ్-ఉర్-సిల్తు-బిహీ-వతొఇ-ఫతుల్ - లమ్-యూమినూ - ఫస్-బిరూ-హత్తా-యవ్-కు-మల్లాహు-తై ననా-వహువ-ఫైరుల్-హకిమీన్.

85. మఱియు, మద్యను వారియొద్దకు వారి సహూదరుడగు షుబి బును పంపితిమి. ఆతఁడు ఓ నాజాతివారలారా ! మీరు దేవునినే యారాధింపుఁడు. ఆతఁడు దప్ప వేఱు దేవుఁడు మీకు లేఁడు. మీప్రభువునుండి మీ యొద్దకు ప్రమాణము (సూచన) వచ్చినది, కావున కొలతలను తూకములను పూర్తిగ నియ్యుఁడు. జనులకు వారి వస్తువులను తగ్గించి యియ్యకుఁడు. మఱి భూమిపై సవరణయైన పిదప అందు చెడుగు చేయకుఁడు. మీరు విశ్వాసులు నైనచో ఇది మీకు మేలైనది. 86. మఱి ప్రజలను బెదరించుటకును దేవుని విశ్వసించినవారిని దేవుని మార్గమునండి ఆటంకపఱచుటకును, అందు వంకఱ కోరుటకును దోవలలో కూర్చుండకుఁడు. మఱి మీరు కొద్దిమందిగానుండగా దేవుఁడు మిమ్ము వృద్ధిపొందించినదానిని స్మరింపుఁడు. మఱి యుపద్రవములు చేయువారి గతి యేమాయెనో చూడుఁడు. 97. మఱియు మీలో కొందఱు దేవుఁడు నాకిచ్చి పంపినదానిని విశ్వసించి మఱికొందఱు విశ్వసించకున్నచో

దేవుడు మామధ్య తీర్పుచేయునంతవఱకు వేచియుండుడు అని పలికెను.

వ్యా॥ 85. మధ్యను వారు విగ్రహారాధన చేయుటయేగాక కొలతలలోను తూకములలోను ప్రజలను మోసపుచ్చుచు వారి హక్కులను కొట్టుచుండిరి. తూకములలోను కొలతలలోను తక్కువచేయుట మోసపుచ్చుట ఘోరపాతకము. కావున ఘవిబు ప్రవక్తమధ్యను వారికి బోధించుచు నేను నిజమైనప్రవక్తను. దానిగూర్చి ప్రమాణ (సూచన) మీకుఁ దెలిసినది. నన్ను మీరు విశ్వసింపక తిరస్కరించితిరేని మీరు దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుదురు. కావున ప్రజలహక్కులను పూర్తిగ నియ్యుడు. న్యాయముగ హెచ్చుతగ్గులు లేక తూచి కొలచి ప్రజలకు వారి వస్తువులు పూర్తిగ నియ్యుడు. కొందఱు తమకు ఇతరులవలన ఏదైన వస్తువు రావలసియున్నచో తమ హక్కుకన్న హెచ్చుగా కొలిచి, తూచి తీసికొనుదురు. తాము ఇతరులకు ఇయ్యవలసియున్నచోతప్పుగాకొలిచి తూచి తక్కువగా నిత్తురు. ఇట్టి ద్రోహము, అన్యాయము విశ్వాసులు (ముసల్మానులు) చేయరు. అట్లు చేయువారు సరియైన ముసల్మాను (భక్తులు) లు కానేరరు. ఇట్టి మోసములనలన దేశములో చెడుగు గలుగును. సవరణగలిగి శాంతి గలిగిన పిదప పాపముచేసి దేశములో ఉపద్రవములు గలిగింపరాదు.

86. మధ్యను వారు దోవలలో కూర్చుండి ప్రజలను బెదరించి యన్యాయముగా ప్రజల సొత్తు లాగుకొనుచుండిరి. మఱియు ఘవిబు ప్రవక్తయొద్దకు పోయి ధర్మబోధ వినకూడదు అని విశ్వాసులను అటంకపఱచుచు, దేవుడు పంపిన మతములో లోపములు కల్పించుచు ప్రజల మనస్సులు కలతనొందునట్లు చేయుచుండిరి. ఇట్లు చేయకూడదు. ఓ మధ్యనువారలారా! మీరు సంఖ్యలోను, ధనమునందును తక్కువగా నుండగా దేవుడు మిమ్ముసంఖ్యలో నెక్కువగాఁ జేసి మీధనమును వృద్ధిపఱచెను. దేవుని యనుగ్రహములను స్మరించి దేవుని కృతజ్ఞులై విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి దేవుని ప్రీతి పడయుడు. మీకు పూర్వము గడచిన దుర్మార్గులగతి యేమామెనో యోచించి చూడుడు. ఆ దుర్మార్గు లెట్లు తమ పాపముల ఫలితమునొంది నశించిరో దాని గమనించి మీగతికూడ అట్లు కాకుండుటకై మార్గము చూడుడు. అది విశ్వాసమార్గము.

87. ఓ మధ్యనువారలారా! దేవుడు నాకిచ్చినదానిని మీలో కొందఱు విశ్వసించి మఱికొందఱు విశ్వసింపక భేదాభిప్రాయముగలిగియున్నారు గదా! దేవుఁ డొసంగినదానిని అందఱును విశ్వసింపవలసిన విషయమే. అయిన మీలో కొందఱు విశ్వసింపక అవిశ్వాసులుగానున్నారు. అట్లులైనచో ఆకాశమునుండి దేవుని శిక్ష వచ్చి మీమధ్యను మామధ్యను తీర్పుచేయునంతవఱకు వేచియుండుడు. దేవుని తీర్పు వచ్చిన పిదప ఎవరు నశించి ఎవరు రక్షింపబడుదురో మీకుఁ దెలియనగును. దేవుడు చేయు తీర్పు చాల న్యాయమైనదిగా నుండును.

ఆతఁడు ఏలాటి యన్యాయము చేయఁడు. ఎవరి కర్మలకుఁ దగిన ఫలితము వారి కొసంగును అని ఘృవిబు ప్రవక్త మధ్యను వారితో పలుకఁగావారిలో నాయకు లిచ్చిన జవాబు రాఁజూపు వాక్యములలో చెప్పఁబడినది.

తొమ్మిదవ కాండము

87. ఖాలల్ - ము - ఉల్ - లజీ - నస్ - తక్బరూ - మిన్ - ఖామిహీ - లనుఖ - రిజన్నక - యా - ఘృవిబు - వల్లజీన - ఆమనూ - మఅక్ - మిన్ - ఖర్యతినా - ఔ - లత - ఊదుప్ప - ఫీ - మిల్ల - తినా - ఖాల అవ - లె - కున్నా - కారిహీన్ . 88. ఖదిఫ్ - తరైనా - అల్లాహీ - కజి - బన్ - ఇన్ - ఉద్నా - ఫీ - మిల్ - లతికుమ్ - బఆ - ద - ఇజ్ - నజ్జా - నల్లావళు - మిన్ హా - వమా - య కూను - లనా - అన్ నడొద - ఫీ హా - ఇల్లా - అన్ - యషా - అల్లావళు - రబ్బునా - వసిఆ - రబ్బు నా - కుల్ల - మైఇన్ - ఇల్మన్ - అలత్ - లాహి - తవక్కల్ - నా - రబ్బు - నఫ్ - తక్ - బైననా - వజైన - ఖామినా - బిల్ - హాఖ - వ - అన్ - ఖైరుల్ - ఫాతిహీన్ . 90. వఖాలల్ - ములఉల్ - లజీన - కఫరూ - మిన్ - ఖామిహీ - ల - ఇ - నిత్ - తబ - ఆతుమ్ - ఘృవిబన్ - ఇన్న కుమ్ - ఇజత్ - ల - ఖాసిరూన్ , 91. ఫఅఖ - జత్ - హుముర్ - రజ్ - ఫతు - ఖ - అన్ - బహూ ఫీదారిహీమ్ - జాసిమీన్ . 92. అల్ - లజీన - కజ్ - జబూ - ఘృవిబన్ - కఅల్ - లమ్ - యగ్ - నా - ఫీ హా - అల్లజీన - కజ్ - జబూ - ఘృవిబన్ - కానూ - హుముల్ - ఖాసిరీన్ . 83. ఫత - వల్లా - అన్ - హుమ్ - వ - ఖాల - యాఖామి - లఖద్ - అబ్ - లగ్ - తుకుమ్ - రిసాలాతి - రబ్బీ - వ - నసవ్ - తు - లకుమ్ - ఫ్తకైఫ - ఆసా - అలా - ఖా - మిన్ - కాఫిరీన్ .

88. అతని జాతిలో గర్వికులైన నాయకులు మేము తప్పక ఓఘృవిబు! నిన్నును నీతో విశ్వసించినవారిని మాపురమునుండి వెడలఁగొట్టుదుము. లేదా తిరిగి మీరు మామతములోనికి రండు అని పలికిరి. ఘృవిబు, మేము ఇష్టపడ కున్నను తిరిగి రావలయునా ? 89. దేవుఁడు మమ్ము మీమతమునుండి రక్షించిన పిదప తిరిగి దానిలో చేరినచో మేము దేవునిపై అసత్యము కల్పించినవారల మగుదుము. మాప్రభువగు దేవుఁడు కోరిన తప్ప మేము తిరిగి యందు రాఁజాలము. సర్వమును మాప్రభువునకుఁ దెలిసియేయున్నది, మేము దేవునిపైననే ఆధారపడియున్నారము. ఓ మాప్రభువా ! మామధ్యను మా జాతివారిమధ్యను న్యాయముగ తీర్పుచేయుము. మఱి నీవే అందఱికింట బాగుగ తీర్పుచేయువాఁడవు అని పలికెను. 90. మఱియు, అతని జాతిలో అవిశ్వాసులైన నాయకులు మీరు ఘృవిబును అనుసరించినచో తప్పక మీరు నష్టముపొందినవారగుదురు అని

పలికిరి. 91. ఆపిదప వారికి భూకంపము వచ్చి పట్టణగా వారు తెల్లవాలుసరికి తమ యిండ్లలో తలక్రిందులుగ పడి చచ్చిరి. 92. ఘవిబును తిరస్కరించినవారు అందు ఎప్పుడును వసించియుండనట్లు నశించిపోయిరి. ఘవిబును తిరస్కరించినవారే నష్టముపొందినవారైరి. 93. పిదప వారినుండి మరలిపోయి ఓ నా జాతివారలార! నాప్రభువు సందేశమును మీకందజేసితిని. మఱి మీ మేలును కోరితిని. కావున అవిశ్వాసులై పోయినవారినిగూర్చి ఏమి చింతింపవలెను అని ఘవిబు పలికెను.

వ్యా॥ 88, 89. మద్యను వారిలో గర్వమువహించిన పెద్ద నాయకులు ఓ ఘవిబు! నీబోధ మాకు పట్టదు. నీవు నీబోధ ప్రచారము వదలి మామతము లోనికి రమ్ము. లేనిచో నిన్ను నీతోఁబాటు విశ్వాసులను మాపురమునుండి వెడలఁగొట్టెదము అని బెదిరింపసాగిరి. అందుకు ఘవిబు ప్రవక్త ఓ జనులార! మీమతము ధర్మమైనదికాదు. అందు అవిశ్వాసుముగలదు. మీరు అనేక పాపములుచేయుచున్నారు. మీమతములోనికి వచ్చుటకుమాకీష్టములేదు. అట్లుమాకు ఇష్టములేకున్నను బలవంతముగా మీమతములో కలుపుకొనుదురా! అట్లు ఎన్నటికిని కానేరదు. దేవుఁడు మీదుర్మార్గమతము నుండి మమ్ము రక్షించి సన్మార్గము చూపిన పిదప మీమతములోనికి మేము రాజాలము. అట్లు మీమతములో చేరినచో దేవునిపై అబద్ధము కల్పించినవారగుదుము. ఎట్లన ఇంతవఱకు దేవుని సందేశము మీకు వినిపించి దేవుని మతమే సత్యమైనది. మేము సత్యమువలకు చున్నారము అని పలికిన పిదప మీతప్పుదోవకు వచ్చినచో, మాప్రచారము అసత్యమని ఒప్పుకొనినట్లే గదా! అట్లు కానేరదు. మేము సత్యమును వదలఁజాలము. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును సర్వజ్ఞుఁడును. ఆతఁడు మమ్ముమరల్పగలఁడు. కావున దేవుని యిష్టమును ఆటంకపఱచువారు ఎవరును లేరు. ఆతఁడు కోరినట్లు చేయఁగలఁడు. మాచేతిలోలేదు. మీ బెదిరింపుల వలన మాకు భయము లేదు. ఎందుకన మేము సర్వశక్తుఁడగు దేవునిపైన నే యాధారపడియున్నారము. సర్వము ఆతని చేతిలోనున్నది. కావున మీమధ్యను మామధ్యను న్యాయముగ తీర్పుచేయుటకై ఆతనినే వేడుకొనుచున్నారము. ఆతనికింటె బాగుగ న్యాయముగతీర్పుచేయువారెవరును లేరు అని జవాబిచ్చెను. 90. అపుడు దుష్టనాయకులు ప్రజలతో మీరు ఘవిబు మాట వినినచో మీకు నష్టము గలుగును. మొదటిది మీతాత ముత్తాతల మతము పోవును. తూనిక కొలతలలో సరిగా వర్తించుటవలన ఇహలోకలాభము పోవును అని సన్మార్గమునుండి తప్పించుటకు యత్నించిరి. కావున వారి పాపకార్యములు మితిమీరిపోయెను. దేవుని శిక్షకు పాత్రులైరి. అపుడు వారిపై మేఘములు క్రమ్ముకొనెను. అందు అగ్నిజ్వాలములుండెను. ఆకాశమునుండి భయంకర మైన శబ్దము గలిగెను. భూకంపమువచ్చి

తెల్లవాలుసరికి అవిశ్వాసులు తమ తమ యిండ్లలోనే తలక్రిందులుగ పడిచి
 వ్యా॥ 92. దుష్టనాయకులు ఘవిబును ఆతనితోఁ బాటు విశ్వాసులను
 మునుండి వెడలఁ గొట్టెదమని ప్రజ్ఞచేసిరిగదా! చూడుఁడు. వారిదుర్మతి
 యెనో! వారు తమ నగరములో లేనటుగనే నశించి పోయిరి. వారు విశ్వ
 న నష్టము గలుగును అని పలికిరి గదా! తుదకు అవిశ్వాసులే నష్టము పొందిరి
 గదా! 93. ఘవిబును ఆతనితోఁ బాటు విశ్వసించినవారును దేవునిచే రక్షింపఁ
 బడిరి. మద్యను వారు నశించిన పిదప ఘవిబు ప్రవక్త వారిని గూర్చి యిట్లు ప
 లకు చున్నాడు. నేను సర్వవిధముల మేలుకోరి దేవుని సందేశము అందఁజేసి
 మత ప్రచారము చేసితిని. కాని దుష్టులు వినక తమ కర్మల ఫలితము పొంది
 నశించిన వారి విషయము చింతించి ప్రయోజనములేదు. అవిశ్వాసుల దుర్మతిని
 చూచి ప్రజలు బుద్ధితెచ్చుకొని ఖరను గ్రంథమును విశ్వసించి దేవుని ప్రీతి
 పడసి యుభయ లోకములలో జయము పొందుదురుగాక!

94. వ-మా-అర్-సల్నా-ఫీ-ఖర్యతిమ్ మిన్-నబియ్యిన్-ఇల్లా-అఖిజ్-నా-
 అహ్-లహ్-బిల్-బాసాఇ-వజ్-జ్రాఇ-ల-అల్లహుమ్-యజ్-జ్ర- డాన్. 95.
 సుమ్మ-బద్దల్నా-మకా-నస్-సయ్యి-అతిల్-హాస-నత-హత్తా-అఫా-వఖాల్నా-
 ఖిద్-మస్స-అబా-అనజ్-జ్రాఉ-వస్-సర్రాఉ ఫఅఖిజ్ నావహుమ్-బగ్-తతన్-వ
 హుమ్-లా-యష్-ఉరూన్.

94. మఱియు మేము ప్రవక్తను పంపిన ప్రతిపురములోను అందులకు
 వారు వినయముగల వారగుటకై వారికి కష్టమును దుఃఖమును గలుగఁ జేసితిమి.
 95. ఆపిదప కీడును మేలుగా మార్చితిమి. తుదకు వారు వృద్ధిపొంది మాత్రాత
 మత్తాతలకు కష్టములును సుఖములును గలిగినవి అనిపలుక సాగిరి. పిదప మేము
 వారిని ఆకస్మికముగ పట్టితిమి. మఱి వారికి (అది) తెలియకుండెను.

వ్యా॥ 94, 95. దేవుఁడు తన ప్రవక్తలను ప్రజల యొద్దకు పంపుచువచ్చు
 ను. ప్రజలు ప్రవక్తబోధ వినక తిరస్కారము వహించినచో ప్రజలకు బుద్ధి పచ్చి
 భయభక్తులు వహించుటకు గాను ఔమము రోగములు మొదలగు కష్టములు
 గలుగును. కష్టదుఃఖములు గలిగియు ప్రజలు సన్మార్గమునకు రానిచో కష్టములు
 తొలఁగి సౌఖ్యములు గలుగుచున్నవి. ఎందుకన ప్రజలు దేవుని మేలును స్మరిం
 చి యైన కృతజ్ఞులై విశ్వాసు లగుదురేమోయని. కాని దుష్టస్వభావముగల
 దుర్మార్గులు ఇహలోక సౌఖ్యములకును సంపదలకును సంతాన వృద్ధికిని
 మోసపోయి మఱి హెచ్చుగా దుర్మార్గమునకు లోనై ప్రవక్తలను
 తిరస్కరించుచు కష్టమునకు వెనుక సుఖము వచ్చుచుండును. ఇట్లుగదా

మాపూర్వికులైన తాతముత్తాతలకు కూడసంభవించెను. ఇందువిశ్వాసమునకును అవిశ్వాసమునకును సంబంధము లేదు అని గర్వముతో పలుకుదురు. అప్పుడు ఆక స్మికముగ దుర్మార్గులకు తెలియకుండనే దేవుని శిక్షవచ్చి వారిని పట్టును. వారు తమ కర్మల ఫలితము పొంది నశింతురు. కావున మానవునకు నేదైన కష్టము గలిగినపుడు తాను చేయుచున్నట్టి పాపమును వదిలి భయభక్తులు వహింప వలెను. సంపదలు సౌఖ్యములు లభించునపుడు దేవునియందుకృతజ్ఞతచూపవలెను. పాపములను మానుకొనవలెను.

96. వలౌ-అన్న-అహ్-లల్-ఘరా-ఆమనూ-వత్-తఖౌ-ల-ఫతహ్-నా-
అలై హిమ్-బర కాతిమ్-మినన్-సమాఇ-వల్-ఆర్ జి-వలాకిన్-కజ్-జబూ-ఫ - అ
ఖజ్-నా-హుమ్-బిమా-కానూ-యక్-సిబూన్. 97. అఫ-అమిన-అహ్ - లుల్-
ఘరా-అన్-యాతి-యహుమ్-బాసునా-బయీ తన్-వ హుమ్-నా ఇ - మూన్.
98. ఔ అమిన అహ్-లుల్-ఘరా-అన్-యా-తియ-హుమ్-బాసునా-జు-హన్-
వహుమ్-యల్-అబూన్. 99. అఫ-అమినూ - మక్-రల్లాహి-ఫలా-యా-మను
మక్-రల్లాహి-ఇల్-లల్-ఖౌముల్-ఖాసిరూన్.

96. మఱియు పురనివాసులు విశ్వసించి భయభక్తులు వహించి యుండి రేని మేము ఆకాశమునుండియు వారికిఁగాను మేలు శుభము లొసంగి యుందు ము. కానివారు మా సూచనలను తిరస్కరించిరి. కావున వారి కర్మలకు బదులుగా మేము వారిని పట్టితిమి. 97. ఏమి? పురనివాసులు రాత్రియందుపరుండి యుండగనే మాశిక్ష (ఆపద) వారికి వచ్చును అను భయము వారికి లేదా! 98. లేక పురనివాసులు ప్రొద్దెక్కినపుడు ఆటాడుచుండునపుడు మాశిక్షవారికి వచ్చునని వారికి భయములేదా! 99. ఏమివారు దేవుని శిక్షనుండి నిర్భయులుగా నున్నారా! నష్టముపొందువారు తప్ప నితరు లెవరును దేవుని శిక్షనుండి నిర్భయులుగా నుండరు.

వ్యా॥ 96. ప్రజలను శిక్షింపవలెను అనియే దేవుని యిష్టము కాదు. దుర్మార్గులు తమ తమ దుర్మార్గముల వలన ప్రవక్తలను దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు. ఏయే పురములకు దేవుడు తన ప్రవక్తలను పంపెనో అచ్చటివారు ప్రవక్తల మాటలను విని దేవుని విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి పాపకార్యములు వదిలి భయభక్తులు వహించి యుండినచో వారు దేవుని దయకు పాత్రులై ఆకాశమునుండియు భూమినుండియు వారికి మేలు శుభములు, దేవుని యనుగ్రహములు గలిగియుండును. కాని

తెల్లవాటుసరికి అవిశ్వాసులు తమ తమ యిండ్లలో నేతలక్రిందులుగ పడిచచ్చిరి.

వ్యా॥ 92. దుష్టనాయకులు ఘవిబును ఆతనితోఁ బాటు విశ్వాసులను పురమునుండి వెడలఁ గొట్టెదమని ప్రజ్ఞచేసిరిగదా! చూడుఁడు. వారిదుర్గతి యేమా యెనో! వారు తమ నగరములో లేనట్లుగనే నశించి పోయిరి. వారు విశ్వసించిన నష్టము గలుగును అని పలికిరి గదా! తుదకు అవిశ్వాసులే నష్టము పొందిరి గదా! 93. ఘవిబును ఆతనితోఁ బాటు విశ్వసించినవారును దేవునిచే రక్షింపఁ బడిరి. మద్యను వారు నశించిన పిదప ఘవిబు ప్రవక్త వారిని గూర్చి యిటు పలుకు చున్నాడు. నేను సర్వవిధముల మేలుకోరి దేవుని సందేశము అందఁజేసి మత ప్రచారము చేసితిని. కాని దుష్టులు వినక తమ కర్మల ఫలితము పొంది నశించిన వారి విషయము చింతించి ప్రయోజనములేదు. అవిశ్వాసుల దుర్గతిని చూచి ప్రజలు బుద్ధితెచ్చుకొని ఖురాను గ్రంథమును విశ్వసించి దేవుని ప్రీతి పడసి యుభయ లోకములలో జయము పొందుదురుగాక!

94. వ-మా-అర్-సల్నా-ఫీ-ఖర్యతిమ్ మిన్-నబియ్యిన్-ఇల్లా-అఖజ్ నా-అహ్-లహ్-బిల్-బాసాఇ-వజ్-జ్రాఇ-ల-అల్లహుమ్-యజ్-జ్ర-ఉన్. 95. సుమ్మ-బద్దల్నా-మకా-నస్-సయ్యి-అతిల్-హస-నత-హత్తా-అఫా - వఖాలు-ఖద్-మస్స-అబా-అనజ్-జ్రాఉ-వస్-సర్రాఉ-ఫఅఖజ్ నాహుమ్-బగ్-తతన్-వహుమ్-లా-యష్-ఉరూన్.

94. మఱియు మేము ప్రవక్తను పంపిన ప్రతిపురములోను అందుండు వారు వినయముగల వారగుటకై వారికి కష్టమును దుఃఖమును గలుగఁ జేసితిమి. 95. ఆపిదప కీడును మేలుగా మార్చితిమి. తుదకు వారు వృద్ధిపొంది మాతాత మత్తాతలకు కష్టములును సుఖములును గలిగినవి అనిపలుక సాగిరి. పిదప మేము వారిని ఆకస్మికముగ పట్టితిమి. మఱి వారికి (అది) తెలియకుండెను.

వ్యా॥ 94, 95. దేవుఁడు తన ప్రవక్తలను ప్రజల యొద్దకు పంపుచువచ్చెను. ప్రజలు ప్రవక్తబోధ వినక తిరస్కారము వహించినచో ప్రజలకుబుద్ధి వచ్చి భయభక్తులు వహించుటకు గాను ఔమము రోగములు మొదలగు కష్టములు గలుగును. కష్టదుఃఖములు గలిగియు ప్రజలు సన్మార్గమునకురానిచో కష్టములు తొలఁగి సౌఖ్యములు గలుగుచున్నవి. ఎందుకన ప్రజలు దేవుని మేలునుస్మరించి యైన కృతజ్ఞులై విశ్వాసు లగుదురేమోయని. కాని దుష్టస్వభావముగల దుర్మార్గులు ఇహలోక సౌఖ్యములకును సంపదలకును సంతాన వృద్ధికిని మోసపోయి మఱి హెచ్చుగా దుర్మార్గమునకు లోనై ప్రవక్తలను తిరస్కరించుచు కష్టమునకు వెనుక సుఖము వచ్చుచుండును. ఇట్లుకూడ

మాపూర్వికులైన తాతముత్తాతలకు కూడసంభవించెను. ఇందువిశ్వాసమునకును ఆవిశ్వాసమునకును సంబంధము లేదు అని గర్వముతో పలుకుదురు. అపుడు ఆక స్మికముగ దుర్మార్గులకు తెలియకుండనే దేవుని శిక్షవచ్చి వారిని పట్టును. వారు తమ కర్మల ఫలితము పొంది నశింతురు. కావున మానవునకు నేదైన కష్టము గలిగినపుడు తాను చేయుచున్నట్టి పాపమును వదిలి భయభక్తులు వహింప వలెను. సంపదలు సౌఖ్యములు లభించునపుడు దేవునియందుకృతజ్ఞతచూపవలెను. పాపములను మానుకొనవలెను.

96. వలౌ-అన్న-అహ్-లల్-ఖురా-ఆమనూ-వత్-తఖౌ-ల-ఫతహ్-నా-
అలై హిమ్-బర కాతిమ్-మినన్-సమాఇ-వల్-అర్జి-వలాకిన్-కజ్-జబూ-ఫ - అ
ఖజ్-నా-హుమ్-బిమా-కానూ-యక్-సిబూన్. 97. అఫ-అమిన-అహ్ - లుల్-
ఖురా-అన్-యాతి-యహుమ్-బాసునా-బయితన్-వ హుమ్-నాఇ - మూన్.
98. ఔ అమిన అహ్-లుల్-ఖురా-అన్-యా-తియ-హుమ్-బాసునా-జు-హన్-
వహుమ్-యల్-అబూన్. 99. అఫ-అమినూ - మక్-రల్లాహి-ఫలా-యా-మను
మక్-రల్లాహి-ఇల్-లల్-ఖౌముల్-ఖాసిరూన్.

96. మఱియు పురనివాసులు విశ్వసించి భయభక్తులు వహించి యుండి రేని మేము ఆకాశమునుండియు వారికిఁగాను మేలు శుభము లొసంగి యుందు ము. కానివారు మా సూచనలను తిరస్కరించిరి. కావున వారి కర్మలకు బదులుగా మేము వారిని పట్టితిమి. 97. ఏమి? పురనివాసులు రాత్రియందుపరుండి యుండగనే మాశిక్ష (ఆపద) వారికి వచ్చును అను భయము వారికి లేదా! 98. లేక పురనివాసులు ప్రొద్దెక్కినపుడు ఆటాడుచుండునపుడు మాశిక్షవారికి వచ్చునని వారికి భయములేదా! 99. ఏమివారు దేవుని శిక్షనుండి నిర్భయులు గా నున్నారా! నష్టముపొందువారు తప్ప నితరు లెవరును దేవుని శిక్షనుండి నిర్భయులుగా నుండరు.

వ్యా॥ 96. ప్రజలను శిక్షింపవలెను అనియే దేవుని యిష్టము కాదు. దుర్మార్గులు తమ తమ దుర్మార్గముల వలన ప్రవక్తలను దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు. ఏయే పురములకు దేవుడు తన ప్రవక్తలను పంపెనో అచ్చటివారు ప్రవక్తల మాటలను విని దేవుని విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి పాపకార్యములు వదిలి భయభక్తులు వహించి యుండినచో వారు దేవుని దయకు పాత్రులై ఆకాశమునుండియు భూమినుండియు వారికి మేలు శుభములు, దేవుని యనుగ్రహములు గలిగియుండును. కాని

వారట్లు చేయక అవిశ్వాసులై ప్రవక్తలను తిరస్కరించి పాపకార్యములు చేయ సాగిరి. దానికి ఫలితముగ వారు నశించిరి. 97. ఇంక ఈవాక్యములలో హజ్రత్ పై గంబరులవారిని నమ్మక అవిశ్వాసులైన వారికి మందలింపు గలదు. హజ్రత్ ముహమ్మదు వారికి పూర్వముండిన జనులు ప్రవక్తలను నమ్మనందున నశించిరి. ఇంక రసూలు వారిని విశ్వసింపని వారికి గూడ ఆదుర్గతి పట్టినని వారికి భయ ములేదా! రాత్రిపూట మైమఱచి నిద్ర సౌఖ్యములో నిమగ్నులై యున్నపుడు దేవుని శిక్షవచ్చి వారిపైఁ బడిన వారేమి చేయఁగలరు. ఎందుకువారు నిర్భయు లుగా నున్నారు. లేక పగటిపూట ఇహలోక కార్యములలోను ఆట పాటల లోను నిమగ్నులై యున్నపుడు ఆకస్మికము దేవుని శిక్ష వచ్చునని వారికి భయ ములేదా! మఱెందులకు నిర్భయులుగా నున్నారు. దేవుని శిక్షకు భయపడక ఇహలోక భోగములలో మునిగి పోవుట నష్టము పొందువారి పని. కావున ఉభయ లోకములలో నష్టమునుండి తప్పించుకొనుటకు దేవుని శిక్షకు భయపడి విశ్వసించి సత్కార్యములుచేయుట మానవులధర్మము అని హెచ్చరింపఁబడియె.

100. అవ-లమ్-యహ్-ది-లిల్-లజీన-యరి-సూనల్-అరిజ-మిమ్-బత్-ది-అహ్-లిహా-అల్-లౌ-నషాఉ-అసబ్నాహుమ్-బి-జానూ-బిహామ్-వనల్-బఉ-అలా-ఖులూ-బిహామ్-ఫహుమ్-లా-యస్-మఉజ్-101. తిల్క-ల్-ఖురా-నఖుస్సు-అలైక-మిన్-అబా-ఇహా-వ-లఖద్-జాఅత్-హుమ్-రుసు-లుహుమ్-బిల్-బయ్యి-నాతి-ఫమా-కానూ-లి-యూమినూ-బిమా-కజ్-జబూ-మిన్-ఖబ్లు-కజా-లిక-యత్-బ-ఉల్లాహు-అలా-ఖులూ-బిల్-కాఫీరీన్. 102. వమా-వజద్నా-లి-అక్-సరిహిమ్-మిన్-అహ్-దిన్-వ-ఇన్-వజద్నా-అక్-సర-హుమ్-ల-ఫాసిఫీన్.

100. భూమిపై నున్నవారు నశించిన పిదప భూమికి వారసులైనట్టివారి ని మేము కోరినచో వారి పాపములకుఁగాను వారిని పట్టుదుము అనునది వారి కి స్పష్టపడలేదా. మఱిమేము వారి హృదయములపై ముద్ర వేసియున్నారము. కావున వారు (బోధను) వినరు. 101. మఱియు ఈ పురముల విషయములు కొన్నిటిని నీకుఁదెలుపుచున్నారము. మఱి నిశ్చయము గానారయొద్దకు వారిప్ర వక్తలు సూచనలు తీసికొని వచ్చియున్నారు. ముందువారు తిరస్కరించి యు న్నదానిని మరల విశ్వసింపరైరి. ఇట్లు అవిశ్వాసుల హృదయములపై దేవుడు ముద్రచేయు చున్నాడు. 102. మఱి వారిలోని పెక్కుమంది వాగు చేసిన ఒడం బడికను నెరవేర్చునట్లు మేము కనుఁగొనలేదు. మఱి వారిలోని పెక్కుమందిని అవిధేయులుగ కనుఁగొంటిమి.

వ్యా॥ 100. పూర్వము అనేకులు, ప్రవక్తల బోధలను వినక అవిశ్వాసులైనందున నశించిరి. వారిపిదప భూమికి వారసులైనట్టివారు తమ పూర్వుల దుర్మతిని చూచి బుద్ధి తెచ్చుకొనవలెను. తాముకూడ పాపములు చేసినచో పూర్వుల వలె దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుదురని వారికి స్పష్టముగాఁ దెలియలేదా అని హెచ్చరింపఁ బడియెను. 101. మానవుఁడు ఒకతూరి ఒక విషయమును అబద్ధమని తలచి దాని తిరస్కరించినచో ఎన్నితూర్లు బోధించినను వాఁడు నమ్మఁడు. ఆస్థితిలో వాని హృదయముపై ముద్ర పడిపోయి బోధను వినఁజాలఁడు. ఆస్థితి నే దేవుఁడు ముద్రవేసెను అని చెప్పఁ బడియెను. కావున ప్రవక్తలు జనులకు దేవుని సూచనలు బోధించి తమ ధర్మమును నెరవేర్చిరి. తిరస్కరించినట్టి జనులు దేవుని కోపమునకు పాత్రులైరి. 102. మానవు లందఱును తాము పుట్టక పూర్వము దేవునితో నీవు మాప్రభువని ఆత్మలోకము (ఆలమె ఆర్వాహ) లో ఒప్పుకొని యున్నారు. ఆ యొడంబడిక (అహదు)ను దెలుపుటకై ప్రవక్తలువచ్చి దేవునినే పూజింపుఁడు అనిబోధించిరి. కాని పెక్కురు మానవులు తాము చేసియుండిన వాగ్దానము నెరవేర్చక విగ్రహ రాధనలో పడిపోయి దేవునికి అవిధేయులైరి. మఱియు కష్టములు పడినపుడు పెక్కురు మానవులు దేవునిని ప్రార్థించి కష్టములు లోలఁగిన విశ్వసింతుము అని పలికియు దాని నెరవేర్చక అవిధేయులైరి. పెక్కుమంది మానవులు పరస్పరము చేయు ఒడంబడికలను కూడ నెరవేర్చక అవిధేయు లగుచున్నారు అని చెప్పఁ బడియెను.

103. సుమ్మ-బిఅస్నా-మింబఅ-దిహిమ్-మూసా-బిఆ-యాతినా - ఇలా-ఫిర్-బౌన-వ-మల-ఇహి-ఫజలమూ-బిహి-ఫన్-జుర్-కైఫ-కాన-ఆఖి-బతుల్-ముఫ్ సిదీన్. 104. వ-ఖాల-మూసా-యా-ఫిర్-బౌను-ఇన్నీ-రసూలుమ్-మిర్ రబ్బీల్ ఆలమిన్. 105. హాఖి-ఖున్-అలా-అల్-లాఅఖూల-అ-లల్లాహి-ఇల్లల్-హాఖి-ఖుద్-జీతుకుమ్-బి-బయ్యినతిమ్-మిర్ రకుబ్బిమ్-ఫఅర్-సిల్-మఇయ-బనీఇస్రా-ఈల్. 106. ఖాల-ఇన్ కుస్త-జీత-బి-ఆయతిన్-ఫాతి-బిహి-ఇన్-కుస్త - మినస్-సాదిఖిన్. 107. ఫఅల్ ఖా-అసాహు-ఫఇజా హియ సుఅ-బౌనుమ్-మచీన్. 108. వనజఅ-యదహూ-ఫఇజా-హియ-బైజాఉ-లిన్-నాజీరీన్.

103. ఆపిదప, వారి తరువాత మేము మూసాకు మా సూచనల నిచ్చి యాతనిని ఫిర్ బౌను, యొద్దకును వాని నాయకులయొద్దకును పంపితిమి. కావున వారు ఆసూచనలను తిరస్కరించి అవిశ్వాసులైరి. కావున దుర్మార్గులగతియే

మాయెనో చూడుము. 104. మఱియు మూసా “ఓఫిర్ బౌను” నేనుసర్వలోకముల ప్రభువుయొక్క ప్రవక్తను. 105. దేవుని నుండి సత్యము మాత్రమే పలుకుట నాకు దగును, మిప్రభువునుండి సూచనను తీసికొనివచ్చి యున్నాడను. “కావున ఇస్రాయీలయులను నా వెంటపంపివేయుము.” అని పలికెను. 106. నీవు ఏదైన సూచన తెచ్చి యుంటివేని నీవు సత్యవంతుడవే యేని దానిని దీసికొని రమ్ము” అని ఫిర్ బౌను పలికెను, 107. అప్పుడు మూసా తన చేతికట్టను క్రిందబడవేయఁగా అదిస్వప్తమైన పెద్దపామాయెను. 108. మఱియు మూసా తన చేతిని తీయఁగా అది చూచువారికి తెల్లగా కనబడెను.

వ్యా॥ 103. ఇంక ఈవాక్యములలో నూహు హూదు సాలిహ లూతు ఘవిబు ప్రక్తల పిదప వచ్చిన ప్రవక్త మూసా విషయము చెప్పఁబడుచున్నది. ఫిర్ బౌను ఈజిప్టు (మిసరు) నకు రాజు. ఆతఁడు ప్రభుత్వగర్వముతో తానే దేవుడని పలుకుచు ప్రజలు తన్ను పూజింప వలెనని చాటించెను. ఇస్రాయీలయులను బానిసలుగఁ జేసికొని వారిని హింసించుచుండెను. ఇస్రాయీలయులను ఫిర్ బౌను బాధనుండి రక్షించుటకుఁగాను దేవుఁడు మూసా ప్రవక్తను నియమించెను. మూసాప్రవక్త ఫిర్ బౌనును పలువిధములుగ బోధించి వానికిని వాని నాయకులకును దేవుని సూచనలు చూపించెను. కాని ఫిర్ బౌనుతోఁబాటు వానిజనులు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. వారి గతి తెలిసికొని ప్రజలు బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. 104. మూసాప్రవక్తఫిర్ బౌను వద్దకు పోయి నేను దేవుని ప్రవక్తను. నీకు లోఁబడియున్న ఇస్రాయీలయులను నా వెంట పంపివేయుము. సిరియా దేశమునకు వారిని దీసికొని పోవుదును. వారు స్వేచ్ఛముగా తమ దేవుని ప్రార్థింపఁగలరు. సిరియా దేశము ఇస్రాయీలయుల దేశము. వారిపెద్దలగు హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త ఇరాఖు దేశమును వదిలి సిరియాలోనే వసింపసాగిరి. పిదప యూసుఫు ప్రవక్త కాలములో ఇస్రాయీలయులు ఈజిప్టునకు పోయి వసింపసాగిరి. ఆపిదప ఫిర్ బౌను కాలములో ఇస్రాయీలయులకు అనేక బాధలు కలుగసాగెను. వారిని రక్షించుటకు దేవుఁడు మూసాను ప్రవక్తగాఁ జేసి ఫిర్ బౌను వద్దకు పంపెను. నేను దేవుని ప్రవక్త అని డెలుపు సూచనకూడ నేను తెచ్చియున్నాను అనిపలుకఁగా ఫిర్ బౌను దానిని చూచుచు అనెను. అప్పుడుమూసా ప్రవక్త తనచేతికట్టను నేలపైవేయఁగానే అది పెద్దపామాయెను. అది చూచి ఫిర్ బౌను భయపడసాగెను. మరల మూసాప్రవక్త ఆపామును తన చేతితో పట్టుకొనగానే అది తిరిగి చేతికట్టగా మాటిపోయెను. రెండవ సూచన మూసాప్రవక్త యిట్లుచూపెను. తన చేతిని తన చంకలోనికి. దీసికొని పోయి బయటికిఁ దీయఁగానే అది తెల్లగా చాల కాంతితో ప్రకాశింప సాగెను. అది అందఱును చూచిరి. దీని పిదప జరిగినవిష

యము రాజోవు వాక్యములలో చెప్పబడినది.

109- ఖాలల్-మలఉ-మిన్-ఖౌమి-ఫిర్-బౌన-ఇన్న హజ్జా-ల-సాహారున్
అలీమ్, 110. యురీదు-అన్-యుఖ్-రిజకుమ్-మిన్-అర్-జీకుమ్-ఫ-మాజా-తాము
రూన్, 111. ఖాలూ-అర్-జిహ్-వ-అఖాహు-వ. అర్-సిత్-ఫిల్-మదాఇని-హాషి
రీన్, 112. యాతూక-బికుల్లి-సాహిరీన్-అలీమ్, 113. జాఅన్-సహ-రతు-ఫిర్-
బౌన-ఖాలూ-ఇన్న-లనా-ల-అజ్రిన్-ఇన్-కున్నా-నహ్-నుల్-గాలి బీన్, 114.
ఖాల-నఅమ్-వ-ఇన్నకుమ్-లమినల్-ముఖ్ర-బీన్, 115. ఖాలూ-యా-మూసా
ఇమ్మా-అన్-తుల్-ఖియ-వ-ఇమ్మా-అన్-నకూన-నహ్-నుల్-ముల్-ఖీన్, 116.
ఖాల-అల్-ఖూ-ఫలమ్మా-అల్-ఖౌ-సహరూ-అత్త-యు-నన్నాసి-వస్తర్-హ
బూ-హుమ్-వ-జాఉ-బి-సిహ్-రిన్-అజీమ్, 117. వ-బౌ-హైనా-ఇలా-మూసా-
అన్-అల్-ఖి-అసాక-ఫ-ఇజా-హియ-తల్-ఖఫ్-మా-యాఫికున్, 118. ఫ-వఖ్-
అల్-హాఖ్-ఖి-వ-బితల-మా-కానూ-యత్త-మలూన్, 119. ఫ-గులిబూ-హునాలి
క-వన్-ఖలబూ-సాగిరీన్, 120. వ-ఉల్-ఖియస్-సహ-రతు-సాజదీన్, 121. ఖాలూ
ఆనున్నా-బి రబ్బీల్-అలమీన్, 122. రబ్బీ-మూసా-వహూరూన్.

109. ఫిర్ బౌను జనుల నాయకులు ఈతడు జాలవిద్యనెఱింగినగొప్ప
మంత్రకాండగా నున్నాడు. 110. మిమ్ము మీదేశమునుండి వెడలఁగొట్టవలె
నని కోరుచున్నాడు. కావున మీరేమి సెలవిత్తురు అని పలికిరి. 111. ఓ ఫిర్
బౌను ఆతనికిని ఆతని సహూదరునకును కొంతకాలము గడువునిమ్ము. మఱి
నీవు పురములలో బంటులను పంపుము. 112. వారు పోయి జాలవిద్య నెఱిం
గిన గొప్ప మంత్రకాండను నీయొద్దకు తీసికొని వత్తురు అని పలికిరి. 113.
మంత్రకాండు) ఫిర్ బౌనుయొద్దకు వచ్చి మేము గెలినచో మాకు కూలి (బహు
మానము) ఉన్నదా అని పలికిరి. 114. ఫిర్ బౌను, బౌను. మఱియు మీరు నిశ్చ
యముగా ఆస్థానములో చేరినవారగుదురు అని పలికెను. 115. వారు ఓమూసా
తోలుత నీవు వేయుదువా లేక మేము వేయుదుమా అనిపలికిరి. 116. మూసా!
మీరే వేయుఁడు అని పలికెను. ఆపిదప వారు వేసి ప్రజల కన్నులకు కట్టుకట్టిరి.
మఱి వారు ప్రజలకు భయము గలిగించిరి. మఱి వారు గొప్ప జాలవిద్యను
తెచ్చిరి. 117. మఱియు మేము ఓమూసా! నీచేతికట్టును పడవేయుము అని
సెలవిచ్చితిమి. అప్పుడు అది మంత్రకాండు) కల్పించినదానిని మ్రొంగసాగెను.

118. కావున నిజము స్పష్టపడెను. మఱి వారు చేసినది అసత్యమాయెను. 119. కావున ఫిర్ బౌను జను లచ్చట ఓడిపోయి అవమానముపొంది మరలిరి. 120. 121. మఱి మంత్రకాండ్రు సాష్టాంగ నమస్కారము (సిజ్జా) చేసి మూసా హా రూనులకు ప్రభువును సర్వలోకముల పోషకుఁడునగు దేవునిని మేము విశ్వ సించితిమి అని పలికిరి.

వ్యా॥ 109. మూసా ప్రవక్త చూపిన సూచనలను ఫిర్ బౌను చూచి భయపడి ఇది గొప్ప జాలవిద్య యని తలచి తన ప్రజలను, నాయకులను సమావేశపఱచి వారి యభిప్రాయము అడిగెను. ఆ సభలో నాయకులు, ప్రజలతో అయ్యా! మూసా గొప్ప జాలవిద్య నెఱింగినవాఁడుగా నున్నాఁడు. ఆతఁడు తన జాలవిద్య బలమున ప్రజలను తనకు విధేయులుగాఁ జేసికొని మిమ్ము మీ దేశమగు మిసరునుండి వెడలఁగొట్టవలెనని కోరుచున్నాఁడు. కావున మీ యభిప్రాయము తెలుపుఁడు. ఏమి చేయవలెను అని అడుగఁగా అందఱును ఫిర్ బౌనుతో నిట్లు విన్నవించిరి. మూసా హారూనుల విషయము తొందఱపడవలదు. వారిద్దఱికిని కొంత గడువునిచ్చి యంతలో బంటులను పురములలోనంపి గొప్పగొప్పమంత్రకాండ్రును రప్పించి మూసాను ఓడింపవలెను. (హారూనుమూసా ప్రవక్త సహోదరుఁడు. దేవునిచే మతప్రచారమునందు మూసాకు తోడుగా నియమింపఁబడెను.) ఫిర్ బౌను తన ప్రజలమాట సమ్మతించి తనబంటులనుసంపి పెద్ద పెద్దమంత్రకాండ్రును రప్పించెను. 113. మంత్రకాండ్రు ఫిర్ బౌనువద్దకు వచ్చి మేముగెలిచితిమేని మాకుబహుమానము (కూలి) ఇత్తువాఅనియడిగిరి. (అట్లువారు కూలి అడుగుటవలన వారి మధ్యను ప్రవక్తమధ్యను భేదము తెలియనాయెను. ఎట్లన ప్రవక్త చేయు మతప్రచారమునకును కూలి (బదులు.) అడుగఁడు అపుడు ఫిర్ బౌను కూలి ఏమి? దానికంటె హెచ్చుగా నొసంగుదును. మీరు నా దర్బారులో నుండగలరు అని పలికెను. 115. దాని పిదప మంత్రకాండ్రును ఫిర్ బౌను జనులను ఒక మైదానములో చేరిరి. అపుడు మూసా ప్రవక్తతో ఓయీ మూసా! నీవు తొలుత నీచేతికట్టను పడవేయుదువా లేక మేము మాచేతి కట్టలను త్రాళ్ళను పడవేయవలెనా అని మంత్రకాండ్రు ప్రశ్నించిరి. దానికి మూసాప్రవక్త ముందు మీరే వేయుఁడు. మీబలమునంతను చూపుఁడు. తరువాత నేను నాచేతికట్టను వేయుదును. అపుడు సత్యము, అసత్యము ప్రజలకు తెలియనగును అని పలికెను. అపుడు మంత్రకాండ్రు తమ తమ చేతికట్టలను త్రాళ్ళను భూమిపై పడవేసిరి. అవి పాములవలె ప్రజలకు కనఁబడునట్లు ప్రజల కన్నులకు కట్టుకట్టిరి. మైదానమంత పాములుండునట్లు ప్రజలకు తోచి ప్రజలు భయపడసాగిరి. అపుడు మూసాప్రవక్త దేవుని సెలవుపొంది తన చేతి కట్టను పడవేయఁగానే అది పెద్దపామై మంత్రకాండ్రు కల్పించియున్నదానిని

మింగసాగెను. మంత్రగాండ్రు ఏమియు చేయలేకపోయి ఓడిపోయిరి. ఆపిదప వారు మూసా చూపినది జాలవిద్యకాదు. అది దేవునివలన గలిగిన సూచన అని నమ్మి విశ్వాసులైరి. ఫిర్ బౌనును, వాని జనులును ఓడిపోయి అవమానముపొంది అచ్చటనుండి మరలిపోయిరి. 120. మంత్రకాండ్రు దేవుని మహిమ చూచి పరవశులై సిద్ధా చేసిరి. ఫిర్ బౌను తాను దేవుడని పలుకుచుండినందు వలన వారు తమ విశ్వాసము వెల్లడించునపుడు, ఎవఁడు మూసా హారానులకు ప్రభునో ఆతఁడు మాప్రభువు. ఆతఁడే సర్వలోకములను పోషించు దేవుడని ఆతనినే విశ్వసించితిమి అని పలికిరి.

123. ఖాల-ఫిర్ బౌను. ఆరున్నమ్-బిహీ-ఖబ్ల-అన్-ఆజన-లకుమ్- ఇన్న- హాజా-ల-మక్రమ్-మకర్-తుమూహు-ఫిల్-మదీనతి-లి-తుఫ్-రిజూ - మిన్ హా- అహ్-లహా-ఫ సౌఫ-తఅ-లమూన్. 124. ల-ఉఖత్తి-అన్న-బది-యకుమ్-వ - ఆర్ జులకుమ్-మిన్-ఖిలాఫిన్-సుమ్మ-ల-ఉసల్లి బన్నకుమ్-అజ్-మఈన్. 125. ఖాలూ ఇన్నా-ఇలా-రబ్బీనా-మున్-ఖలిబూన్. 126, వమా-తన్-ఖిము-మిన్నా- ఇల్లా- అన్-ఆమన్నా-బి-ఆయాతి-రబ్బీనా-లమ్మా-జాఅత్నా-రబ్బీనా-అఫ్-రిగ్- అల్లె నా-సబ్రిన్-వ-వ తఫ్-ఫనా-ముస్లి-మిన్.

123. ఫిర్ బౌను, నేను సెలవియ్యక మునుపే మీరు విశ్వసించితిరా! ఇది మీరందఱు కలిసి యీపురమునుండి ప్రజలను వెడలఁగొట్టవలెనని మీరు ఇచ్చట గావించిన కుట్రగా నున్నది. కావున మీరిపుడే తెలిసికొనఁగలరు. 124. నేను తప్పక మీ(యొక్కప్రక్క) చేతులను, మఱొక ప్రక్క కాళ్ళను కోసి వేయుదును. పిదప మీ ముందఱను ఉరి సిలువపై నెక్కింతును అని పలికెను. 125. వారు “మేము తప్పక మాప్రభువునొద్దకు పోవలసినవారలము. 126. మా ప్రభువు సూచనలు మాయొద్దకు వచ్చినపుడు మేము వానిని నమ్మితిమి అనియేగదా! నీవు మాతో విరోధించుచున్నావు. ఓ మాప్రభువా! మాకు సహన మొసంగుము. మఱి ముసల్మానులుగ మృతినొందునట్లును చేయుము అని పలికిరి.

వ్యా॥ 123. ఫిర్ బౌనుకు వాని జనులయెదుట గలిగిన అవమానమును పోఁగొట్టుకొనుటకును ప్రజలు తన్ను వదలిపోకుండుటకును విశ్వసించిన మంత్ర కాండ్రతో నిట్లు చెప్పుసాగెను. “ఓహో! మీరందఱు గొప్ప కుట్ర సలిపినారు. మూసా మీకు జాలవిద్యలో గురువు కాఁబోలు! ఇట్లు కుట్ర సలిపి ఇచ్చటి నివాసులగు ఖిబ్తీలను తఱుమఁగొట్టి మీరు ఇచ్చటి రాజ్యము స్వాధీన

పఱచుకొనవలెనని యత్నించితిరా! మీరు నాసెలవులేనిదే మూసాను ఎందుకు నమ్మితిరి. మి మ్మందఱి విషయము నేను ఏమిచేయనున్నానో శీఘ్రములోనే తెలిసికొనగలరు. అదియేమన, మీకుడి చేతులను మీయెడమకాళ్ళను నఱికి మిమ్ము సిలువపై నెక్కింతును అని పలికెను. 125. అపుడు విశ్వసించినమంత్ర కాండ్రు ఓఫిర్బౌను! ఏమి చేసిన చేయుము. మేము విశ్వాసము వదలము. మేము మాప్రభువునొద్దకు పోవువారలము. సరే! నీవే మమ్ము చంపిన మాకు పర్వాలేదు. నీయిష్టముచొప్పున చేయుము. నీవు మాతో విరోధించుటకు కారణములేదు. మేము మూసాప్రవక్త మూలమున దేవుని సూచనలు చూచి విశ్వసించితిమి. విశ్వాసము వదలము. కావున నీవు వెట్లు కష్టములను మేముసహించు నట్లు ఓపిక మాకు దేవుఁ డొసంగి మమ్ము ఇస్లామ్నందు స్థిరముగా నుంచి ముసల్మానులుగ మమ్ము చంపునట్లు మాప్రభువగు దేవుని ప్రార్థించుచున్నారము అని తమ దృఢవిశ్వాసము వెల్లడించిరి. దుష్టులు ఎంత హింసించినను భక్తుఁగు ముసల్మానులు ఇట్లు తమ దృఢవిశ్వాసమును వెల్లడింతురుగాక!

127. వఖాలత్-మలఉ-మిన్-ఖౌమి-ఫిర్బౌన-అతజరు-మూసా-వ-ఖౌమ
హూ-లి-యుఫ్-సిదూ-ఫిల్-అర్-జి-వయజరక--వ-ఆలి-హతక--ఖాల-సనఖ-త్తిలు-
అబ్-అనాహుమ్-వనస్-తవ్-ఈ-నిసా-అహుమ్-వ-ఇన్నా-ఫౌఖ-హుమ్-ఖాహి-
రూన్. 128. ఖాల-మూసా-లి-ఖౌమి-హిస్-త-ఈ-నూ-బిల్లాహి-వస్ - బిరూ -
ఇన్నత్-అర్-జి-బిల్లాహి-యూరిసుహ-మన్-యషాఉ-మిన్-ఇబాదిహీ - వల్ -
ఆఖాబతు-లిల్ -ను-త్త-ఖీన్. 129. ఖాలూ-ఊజీనా మిన్-ఖిబ్లీ-అన్-తాతీనా-వ-
మింబఅది-మా-జీతనా-ఖాల-అసా-రబ్బుకుమ్-అన్-యవ్-లిక-అదువ్వకుమ్ - వ-
యస్-తఖ్-లిఫకుమ్-ఫిల్-అర్-జి-ఫయన్ జుర-కై-ఫ-తఅ-మలూన్.

127. ఫిర్బౌనుజనుల నాయకులు, ఏమి నీవుమూసాను, ఆతనిజనులను వదలు చున్నావా! వారు దేశములో ఉపద్రవములు గలిగించి నిన్నును నీనిగ్రహములను ఆపివేయుదురుగదా! అని ఫిర్బౌనుతోఁ బలికిరి. ఫిర్బౌను “మేము వారి కొమారులనుజంపి వారికుమార్తెలను బ్రతుకనిచ్చెదము. మఱి మేము వారిపై నధికారబలముగలిగియున్నారము” అనిపలికెను. 128. మూసా తనజనులతో దేవుని సహాయము కోరుఁడు. మఱి ఓర్పుగలిగియుండుఁడు. నిశ్చయముగా భూమి దేవునిది. తన భక్తులతో తాను కోరినవారికి దానికి వారసులుగఁ జేయును. తుదకు మంచి ఫలితము భక్తులుగలవారికున్నది అని పలికెను. 129. నీవు మాయొద్దకు రాక మునుపును, నీవు వచ్చిన పిదపను మేము బాధింపఁబడితిమి అని మూసాజనులు

పలికిరి సమీపములోనే మిత్రాభివృద్ధి మీ శత్రువును నాశముచేసి మిమ్ము దేశములో రాజులుగఁ జేయును పిదప మీరెట్లు వర్తింతురో దేవుఁడు చూచును అని మూసా పలికెను.

వ్యా॥ 127. మంత్రకాండ విశ్వసించినందువలన ఇస్రాయీలియులను, కొందఱు ఫిర్బౌను జనులగు ఖిబీలును మూసా ప్రవక్తను అనుసరింపనాగిరి. కావున ఫిర్బౌను జనుల నాయకులు భయపడి ఫిర్బౌనుతో నీవు మూసాను, ఆతని జనులను స్వేచ్ఛగా వదలిపెట్టినచో వారు ప్రజలను తమవైపుమరల్చుకొని దేశమును తమ వశము చేసికొని నిన్ను నీ విగ్రహములను దేవతలను ప్రజలు వదలిపెట్టునట్లు వారు చేయుదురు, కావున ఇస్రాయీలియుల విషయము కఠినముగా వర్తింపవలెను అని పలికిరి. (ఫిర్బౌను తాను పెద్దదేవుఁడు అని పలుకుచు కొన్ని చిల్లర దేవత విగ్రహములను తన విగ్రహములనే పూజించునట్లు శాసించి యుండెను.) నాయకుల మాట విని సరే ఇస్రాయీలియుల మగబిడ్డలను చంపి ఆడుబిడ్డలను వదలిపెట్టెఁడు అని పలికెను. మూసాపుట్టక పూర్వము కూడ ఫిర్బౌను ఇస్రాయీలియుల మగబిడ్డలను వధించుచుండెను. అదియెందుకన :— జ్యోతిషులు ఇస్రాయీలియులలో నొకఁడు పుట్టును. ఆతనివలన నీ రాజ్యము నశించును అని పలికిరి. 128. ఫిర్బౌను పలికిన విషయము విని ఇస్రాయీలియులు భీతిల్లిరి. అపుడు మూసా ప్రవక్త మీరు భయపడవలదు. దేవుని సహాయము కోరుచు దుష్టులు పెట్టు కష్టములకు ఓర్పుగలిగియుండుఁడు. సర్వము దేవుని చేతిలో నున్నది. భూమి దేవునిది. తాను కోరినవారికి అందలి రాజ్యము ఒసంగును. మఱి తుదకు విజయము భక్తులకే లభించును అని నిశ్చయింపుఁడు అని పలికెను. 129. అపుడు ఇస్రాయీలియులు ఏమయ్యా ! నీవు మాయొద్దకు రాకముచువు మాకు పలువిధములైన కష్టములు గలిగినవి. ఫిర్బౌను మాపుత్రులను వధించుచు మమ్ము బానిసలుగఁ జేసి హింసించుచుండెను. ఇపుడు నీవు వచ్చిన పిదపకూడ మాకు అట్టి కష్టములు రానున్నవే. ఎపుడు ఈ కష్టములు పోవునో అని పలుకసాగిరి. దానికి మూసా ప్రవక్త వారినిట్లు ఓదార్చెను. ఇంక మీరు భయపడనక్కఱలేదు. దేవుని సహాయము మీకు శీఘ్రములోనే రానున్నది. మీ శత్రువు నశించును. వాని దేశము, రాజ్యము సుమస్తము మీకు లభించును. ఎట్లు ఇపుడు మీకు కష్టములలో దేవుని పరీక్షలుగుచున్నదో అటులే మీరు రాజ్యసౌఖ్యములలో ఎట్లు ప్రవర్తింతురో అను పరీక్షలుగును. సంపదలు కలిగినపుడు మానవుఁడు విషయమువహించి దేవునికి కృతజ్ఞుడై యుండవలెను. ఈ వాక్యములు వాజ్రత్ రసూలువారికి మక్కాపురములో లభించినవి. అపుడు మక్కా ఖురైషులు (కాఫీర్లు) పైగంబరులవారికిని వారి శిష్యులకును పెట్టరాని బాధలు పెట్టుచుండిరి. దానికి ముసల్మానులు ఓర్పుకొని

యుండిరి. వీరి శత్రువు బలవంతుడగు నుండెను. ఎట్లు ఫిర్ బౌను బాధనుండి ఇస్రాయీలియులు రక్షింపబడి శత్రువుపై జయముపొందిరో అటులే ముసల్మానులు కూడ తమ శత్రువుపై జయముపొందుదురు అను ఈవాక్యముల మూలమున హెచ్చరింపబడియెను. దేవుని సహాయమువలన అటులే ముసల్మానులు జయముపొందిరి. మఱియు ఖురైషులు (కాఫీరు) నశించిరి.

130. వ-ల-ఖద్-అఖజ్ నా-అల-ఫిర్ బౌన-బిస్-సిసీన--వనఖ్-సిమ్-మినస్
సమ రాతి-ల-అల్ల-హుమ్-యజ్-జక్క-రూన్. 131. ఫ-ఇజా-జాలత్ - హుముల్-
హాస-నతు-ఖాలూ-లనా-హజీహీ-వ. ఇన్-తుసిబ్-హుమ్-సయ్య-అతున్-యత్-
తయ్యరూ-బి-మూ సా-వ-మమ్-మఅ-హూ-అలా-ఇన్నమా-తాఇ-రుహుమ్-ఇన్
దల్లాహీ-వలా-కిన్న-అక్-సరహుమ్-లా-యఅ-లమూన్. 132. వ-ఖాలూ-మహ్
మా-తాతినా-బిహీ-మిన్-ఆయతిత్-లి-తస్-హారనా-బిహీ-ఫమా-నహ్ను-లక-బి-
మూమిసీన్. 133. ఫ-అర్-సల్నా-అలై-హిముత్-తూఫాన-వల్-జరాద-వల్-
ఖుమ్మల-వజ్-జఫా-దిఅ-వద్-దమ-ఆయాతిమ్-ముఫస్-సలాతిన్-ఫస్తక్-బరూ-
వ-కానూ-ఖామమ్-ముజి-మిన్. 134. వలమ్మా-వఖఅ-అలై-హిముర్ - రిజ్జ-
ఖాలూ-యా-మూసద్ ఉ-లనా-రబ్బక-బిమా-అహిద-ఇన్ దక-లఇన్-కషఫ్ త - ఆ
న్నర్-రిజ్జ-ల-నూమి-నన్న-లక-వల-నుర్-సిలన్న-మఅక - బనీ-ఇస్రాయీల్.
135. ఫలమ్మా-కషఫ్ నా-అన్-హుముర్-రిజ్జ-ఇలా-అజలిన్-హుమ్-బాలిగూహు
ఇజా-హుమ్-యన్-కుసూన్. 136. ఫన్-తఖమ్నా-మిన్-హుమ్-ఫ-అగ్రిఫ్ - నా
హుమ్-ఫిల్-యమ్మి-బి-అన్న హుమ్-కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-వకానూ-అన్
హీ-గాఫిలీన్. 137. వ-బౌ-రస్-నల్-ఖామల్-లజీన-కానూ-యుస్-తజ్-అఫూ
న-మష-రిఖల్-అర్జి-వ-నుగారిబీ-హల్-లతీ-బారక్నా-ఫీహీ-వతమ్మత్ - కలి
మతు-రబ్బి-కల్-హున్నా-అలా-బనీ. ఇస్రా-ఈల-బిమా-సబరూ-వ-దమ్మర్నా-మా
కాన-యస్-నఉ-ఫిర్-బౌను-వ-ఖాముహూ-వ-మా కానూ-యఅ-రిషూన్.

130. మఱియు ఫిర్ బౌను జనులు బాధను గ్రహించుటకుఁగాను వారికి
తొనుమును ఫలముల నష్టమును గలిగించితిమి. 131. ఆ విధప వారికి మేలు కలి
గినచో అప్పుడు ఇది మాకు తగినది. మఱి వారికి కీడు కలిగినచో ఇది మూసా

యొక్కయు, ఆతని జనులయొక్కయు అపశకునమువలన గలిగినది అని పలుకుదురు. వినుఁడు. వారి యపశకునములన్నియు దేవునియొద్దనున్నవి. కాని వారిలో పెక్కుమంది యెఱుంగరు. 132. మఱి నీవు ఏదైన సూచన తెచ్చిదాని వలన మాపై జాలవిద్య చేసినను మేము నిన్ను విశ్వసించువారలము కాము అని వారు పలుకసాగిరి. 133. ఆ పిదప మేము వారిపై తుపానును మిడుతల దండును పేనులను కప్పలను రక్తమును అను సూచనలను వేర్వేరుగా పంపితిమి. ఆ పిదపకూడ వారు గర్వము వహించుచుండిరి. మఱి వారు పాపులుగ నుండిరి. 134. మఱియు వారిపై నేదైన బాధపడినపుడు ఓ మూసా! నీకు నీ ప్రభువు తెలిపిన రీతిగా మాకొకట అతనితో వేడుము. నీవు మానుండి యీబాధను తొలగించితివేని మేము తప్పక నిన్ను విశ్వసించుము. మఱి యిస్రాయీలయులను నీవెంటఁ బంపివేయుదుము అని పలుకుదురు. 135. ఆ పిదప మేము వారు పూర్తి చేయవలసిన గడువువఱకు వారినుండి బాధను తొలగింపగానే వారు తమ యొడంబడికను తెఱచివేయుచుండిరి. 136. కావున మేము వారిని శిక్షించితిమి. మఱి వారు మా సూచనలను తిరస్కరించి వానినిలత్యుపెట్టకుండి నందులకు వారిని సముద్రములో ముంచి వేసితిమి. 137. మఱి ఎవరు బలహీనులుగ నెంచఁబడుచుండిరో వారికి మేము శుభములుంచిన భూమియొక్క తూర్పు పడమరలకు వారసులుగఁ జేసితిమి. మఱియు ఇస్రాయీలయులు ఓర్పు గలిగియున్నందున వారివిషయము నీప్రభువుచేసియున్న మంచివాగ్దానము పూర్తి యాయెను. మఱియు ఫిర్బౌనును ఆతని జనులును చేసియున్నదానిని వారు ఎత్తుగాఁ జేసి నిర్మించియున్నదానిని నాశముచేసితిమి.

వ్యా॥ 130:131. దీనికి పూర్వపు వాక్యములలో దేవుఁడు ఫిర్బౌనును వాని జాతిని నాశము చేయును అని ఇస్రాయీలయులతో చెప్పఁబడెను. ఇఁక ఈ వాక్యములలో వారికి క్రమముగా కలిగిన వినాశము చెప్పఁబడు చున్నది మొట్టమొదట ఫిర్బౌను జనులు తమ దుష్టత్వమును వదలి బుద్ధితెచ్చుకొని మూసా ప్రవక్త బాధను అంగీకరించుటకుఁగా టొమమును ఫలముల నష్టమును గలుగ సాగెను. కాని ఫిర్బౌను జాతివారు సన్మార్గమునకు రాక మఱి హెచ్చుగా దుర్మార్గమునకు లోనైరి. ఆపిదప టొమము తొలిఁగి బాగుగ వర్షము పడి మేలు గలిగెను. అపుడు మా యదృష్టము మంచిది. మాకుఁ దగినట్లు మాకు సౌఖ్యములు గలుగుచున్నవి. దానికి మేము అర్ఘ్యము అని చెప్పదురు. మఱి దాని మధ్యలో ఏదైన ఒక బాధ గలిగినపుడు అయ్యో యిది మూసాయొక్కయు ఆతని జనులయొక్కయుదురదృష్టము వలననువారి అపశకునమువలనను ఈకీడు మూడినది అని మూసాను నిందింతురు. వాస్తవములో వారికి సంభవించిన బాధలకును కీడునకు కారణములు వారి పాపకార్యములే. కాని వారికిది తెలియదు.

సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. 132. మూసాప్రవక్త చూపించిన దేవుని సూచన (మోజీజా) లను ఫిర్ బౌను వారలుచూచి అయ్యా! నీవెన్ని సూచనలుచూపించిజాల విద్యచేసి కట్టుకట్టినను మేమువిశ్వసించము. ఎందుకు వృథా పాటుపడుదువు అని పలికిరి. ఇంతి మూఢత్వము వహించినవారు విశ్వసించురు అను ఆశ ఎవరికి నుండఁగలను. 133. కావున వారిపై విడివిడిగా ఆపదలు గలుగసాగెను. మొట్టమొదట తుసాను వచ్చి పంటలు సాడగునని భీతిగలిగెను. అప్పుడు ఫిర్ బౌను జనులు మూసాతో ఈ ఆపద పోవునట్లు నీవు దేవునిని వేడుకొని దానిని తొలగి వుము. మేము నిన్ను విశ్వసించి ఇస్రాయీలియులను బానిసత్వమునుండి వదలిపెట్టి స్వేచ్ఛగా నీవెంట పోవునట్లు వారికి న్వాతంత్ర్య మొసంగుదుమని పలుకసాగిరి. అటులే మూసా ప్రవక్త దేవునిని ప్రార్థింపఁగ తుపాను నిలిచి పంటలు బాగుగ పండసాగెను. ఆపద తొలఁగఁగానే ఫిర్ బౌను జనులు గావించిన తమ వాగ్దానము మఱచి గర్వము వహించిరి. ఆపదప మిడుతల దండు వారిపొలములపై పడెను. ఫిర్ బౌను జనులు దానికి భయపడి తిరిగి మూసాతో వేడుకొనఁగా ఆయాపద తొలఁగెను. కాని దుష్టులు తమ మాటను మఱచి తిరిగి గర్వము వహించిరి. ఆపదప ఫిర్ బౌను జనుల దేహములలోను వస్త్రములలోను ధాన్యములలోను పేనులు అచితముగ పడసాగెను. వారు ఆ బాధకు తాళలేక తిరిగి మూసాతో వేడుకొనఁగా అబాధ తొలఁగెను. కాని దుష్టులు విశ్వసించలేదు. దాని పదప దుష్టుల యిండ్లలో కప్పలబాధ అధికమాయెను. ఏకుండలో చూచిన కప్పలే కనఁబడ సాగెను. దుష్టులకు అబాధవలన చాల విసుగుపుట్టెను. అప్పుడు పూర్వము వలె మూసాతో వేడఁగా అబాధ తొలఁగెను. కాని దుష్టులు విశ్వసించలేదు. దానిపదప దుష్టుల అన్నమును నీళ్లును నెత్తురుగా మాఱిపోసాగెను. అబాధకు దుష్టులు సహించలేక మునుపటివలె తిరిగి మూసాతో వేడుకొనఁగా ఆయన దేవుని ప్రార్థింపఁగా అబాధ తొలఁగెను. కాని దుష్టులు విశ్వసించనేలేదు. వారిదుష్టత్వము పరిపూర్ణమాయెను. కావున దేవుఁడు మూసాను, ఇస్రాయీలియులను రక్షించి ఫిర్ బౌనును ఆతని జనులను ఎట్టి సమద్రములో ముంచిచంపెను. 134. బాధగలుగునపుడు పశ్చాత్తాప పడినచో అబాధ తొలఁగును అని దేవుని మాట యున్నది. దాని ననుసరించి బాధ తొలఁగినచో మేము విశ్వసించుము అని లేదా ఓ మూసాదేవుఁడు నీకు నేర్పిన ప్రార్థన పద్ధతి ననుసరించి ప్రార్థింపుము. దేవుఁడు అంగీకరించును అని పలికిరి. 135. ఒక బాధపోయి మఱొక ఆపదవచ్చు గడువులోనే ఫిర్ బౌను వారలు తాము విశ్వసించి ఇస్రాయీలియులను పంపి వేయుదుము అని పలికిన మాటను తప్పి పోసాగిరి. 136. కావున ఫిర్ బౌనును వాని జనులను సముద్రములో ముంచితిమి. అది యెట్లన దేవుని నెలవు పొంది మూసా తనజను

లగు ఇస్రాయీలియులను వెంట తీసికొని మిసరు (ఈజిప్టు) వదలి సిరియా (షామ్) దేశమునకు ప్రయాణమాయెను. ఈ విషయము ఫిర్ బౌనుకుఁ దెలిసి తన సైన్యముతో వారిని వెంబడించెను. వారి దారిమధ్య ఎఱ్ఱసముద్రముండెను. దేవుని మహిమవలన అందు దారి కలుగఁగా వారు సముద్రము దాటి పోయిరి. ఇది చూచి ఫిర్ బౌనుకూడ తన జనులతో ఆదారిన పోయెను. దారిమధ్య లో చీలిపోయి యున్న సముద్రము తిరిగి కలిసికొనగా ఫిర్ బౌను తన జనులతోఁబాటు మునిగిపోయెను. 137. బలహీనులుగ నున్నవారు ఇస్రాయీలియులు. అట్టివారికి దేవుఁడు ఈజిప్టు (మిసరు) సిరియా (షామ్) దేశములొసంగెను. సిరియా దేశములోని భూమి చాలశ్రేష్ఠమైనది. అచ్చట మరిచి పంటలును ఫలములును పండును. గొప్పగొప్ప ఫలముల వనములుగలవు. అచట అనేక ప్రవక్తల సమాధులు గలవు. కావున చాల శుభముగల దేశము. అటులే మిసరు కూడ చాల ఫలవంతమైన దేశము. అందు యూసుఫ్ ప్రవక్త రాజ్యము చేసిరి. అచ్చటనే వారి సమాధిగలదు. యాఖూబు ప్రవక్త కూడ అచ్చటే పోయి యుండిరి. మూసాప్రవక్త అచ్చటనేపుట్టి పెరిగి పెద్దయాయెను. కావున అచ్చటకూడ శుభములుగలవు. దేవుఁడు తానుఇస్రాయీలియులకు మేలుచేయుదునని చేసిన వాగ్దానము పూర్తిచేసెను. ఫిర్ బౌను జనులు గావించుచున్న కుట్రలు సాగక తుదకు వారు దేవుని కోపమునకు పాత్రులైరి. వారు కట్టిన పెద్ద పెద్ద మేడలు భూమికి సమములుగా నైపోయెను. ఇట్లుదుష్టులు నశించి భక్తులు శుభములు పొందిరి.

138. వజా-వజ్ నా-బిబనీ-ఇస్రాఈ-లల్-బక్సోర-ఫ-అతే-అలా-ఖామిన్
యఅ-కుఫ్రానఅలా-అన్నా-మిల్-లహుమ్-ఖాలూ-యామూ - సజ్-అల్-లనా
ఇలాహన్-కమా-లహుమ్-అలి-హతున్-ఖాల-ఇన్న కుమ్-ఖామున్-తజ్ - హ
లూన్. 139. ఇన్న-హాడలా-ఇ-ము-తబ్బ-రుమ్-మాహుమ్-ఫీహి-వ-బాతి-లుమ్-
మాకానూ-యఅ-మలూన్. 140. ఖాల-అగై-రల్లాహి-అబ్-గీకుమ్-ఇలాహన్-
వ-హువ-ఫజ్-జలకుమ్-అలల్-అల-మాన్. 141. వఇజ్-అన్-జైనా-కుమ్-మిన్-
అలి-ఫిర్-బౌన-యసూ-మూసకుమ్-సూఅల్-అజాబి-యుఖత్తి-లూన-అబ్నా-
అకుమ్-వ-యస్-తవ్-యూన-నిసా అకుమ్-వ-ఫీ-జాలి-కుమ్-బలా-ఉమ్ - మిర్-
రబ్బీకుమ్-అజ్జమ్.

138. మఱియు మేము ఇస్రాయీలియులను సముద్రము దాటింపఁగా వారు విగ్రహములను పూజించునట్టి జనుల యొద్దకు వచ్చిరి. వారుఓమూసా!

వీరి విగ్రహములవలెనొకవిగ్రహము మాకొఱకు నిర్మించుము అని పలుకసాగిరి. మూసా“నిశ్చయముగ మీరు పామరజనులుగా నున్నారు. 139. వీరాచరించునది నాశమగును. మఱివీరు చేయునది తప్పు”అని పలికెను. 140. “ఏమి? దేవుని వదలి వేఱు దేవునిని, మాకొఱకు నేను కోరవలయునా! మఱి ఆతఁడే సర్వ లోకులపై మీకు ఘనత నొసంగెను.” అని మూసా పలికెను. 141 మఱియు ఫిరోబొను జాతివారలు మీపుత్రులను చంపి మీకుమార్తెలను సజీవులుగనుంచుచు మీకు ఘోరబాధలు గలిగించుచుండగ మేము మిమ్ము రక్షించిన దానిని స్మరింపుఁడు. మఱి యిందు మీ ప్రభువునుండి మీకు గొప్పమేలుగలుగెను.

వ్యా॥ 138:141. దేవునిమహిమ వలన ఇస్రాయీలియులు సముద్రమును సురక్షితముగా దాటి పోయిరి. వారు పోవు మార్గమునందు ఒక జాతి వారు ఆవు విగ్రహములను పూజించుచుండిరి. అది చూచి ఇస్రాయీలియులు మాకుఁగూడ ఒక విగ్రహము నిర్మింపుము. మేము దానిని పూజింతుమని పలుకసాగిరి. అది మూసా ప్రవక్త విని “ఓయీ జనులారా! మీరు పామరులుగా నున్నారు. మీకు దేవుని మహిమ తెలియదు. విగ్రహారాధన తప్పు. అది యధర్మము. నామూలమున ఈ విగ్రహారాధన నాశము కానున్నది. ఏమి సర్వసత్తుఁడగు దేవుని వదలి కదలని మెదలని విగ్రహమును మాకొఱకు చేయవలెనా? అది యెన్నటికిని కానేరదు. దేవుఁడు మీకు చేసిన మేలును స్మరింపుఁడు. మీకు సర్వసృష్టిపై ఘనతనొసంగియున్నాఁడు. మానవులు తమచేతులారా చెక్కిన విగ్రహములను పూజించుట సరికాదు. అది జ్ఞానధర్మములకు విరుద్ధము. అది యునుగాక, ఫిరోబొను నుండి మీకుఁ గలుగుచున్న బాధలనుండి దేవుఁడు మిమ్ము రక్షించెను. ఇంతలోనే దేవుని మేలు మఱచి, రాళ్లను కట్టెలను పూజించుట చాల శోచనీయము అని మందలించెను. (ఈజిప్టులో ఫిరోబొను జనులు విగ్రహారాధన చేయువారు. ఇస్రాయీలియులు వారికి లోఁబడియుండి వారితో కలిసి మెలసియుండువారు. ప్రతిదినము, విగ్రహారాధన చూచుచుండుట వలన వారికిగూడ అందు మనస్సుపోయెను. దానియలవాటుపడెను. కావున వారు తుదకు బంగారుతో ఆవుదూడను చేసికొని పూజింపసాగిరి. ఈ విషయము రాబోవు వాక్యములలో చెప్పబడును.)

142. వ-వాఅద్నా-మూసా-సలాసీన-లై-లతన్-వఅత్-మమ్-నాహా-బి
అ-ష్రీన్-ఘతమ్మ-మిఖాతు-రబ్బిషీ-అబ-ఈన-లైలతన్-వ-ఖాల-మూసా-లిఅ
భిహా-హారూ-నఖ్-లుఫ్-నీ-ఫీఖామి-వ-అస్-లిహ్-వలా-తత్-తబిఅ-సబీ - ల్-
ముఫ్-సిదీన్-వలక్కు-జాఅ-మూసా-లి-మిఖాతినా-వ-కల్లహ-హా - రబ్బుహా

బిచ్చి-అరిసీ-అన్-జుర్-ఇలైక-ఖాల-అన్-తరానీ-వ-లా-కినిన్-జుర్-ఇలల్
 ఇనిన్-తఖ్ర-మకాన-హూ-సా-ఫ-తరానీ-ఫలమ్మా-తజల్లా-రబ్బహూ
 బలి-జల-లహూ-దక్కన్-వఖర్-మూసా సఇఖన్-ఫలమ్మా-అఫాఖ-ఖాల
 నక-తుబ్బ-ఇలై క-వఅనా-అవ్వలుల్ - మూమిసిన్. 144. ఖాల-యా-
 ఇన్నిన్ తఫైతుక-అలన్నాసి-బి-రిసాలాతీ-వ-బి-కలామీ-ఫఖుజ్-మా-ఆ
 క-వ-కుమ్-మినష్-షాకిరీన్. 145. వ-కతబ్నా-లహూ-ఫిల్-అల్-వాహి-మిన్
 ఇన్-మా ఇజతన్-వ-తఫ్-సీలల్-లికుల్లి-వై-ఇన్-ఫ-ఖుజ్ హా-బి-ఖువ్వతిన్-
 ముర్-ఖామక-బి-అహ్-సనిహ-స-ఉరీకుమ్-దారల్-ఫాసిఫిన్. 146. స
 ప్ర-అన్-ఆయాతి-యల్ లజీన్-యత-కబ్బరూన-ఫిల్-అర్జి - బిగ్గరిల్-
 ని-వఇన్-యరా-కుల్ల-ఆయాతి-ల్-లాయూమిను-బిహ-వఇన్-యరా-స
 క-రుష్ది-లా-యత్-తఖిజూహు-సబీలన్-వఇన్-యరా-సబీలల్ - గయ్యి-
 తఖిజూహు-సబీలన్-జాలిక-బి-అన్నహుమ్. కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-వ-
 అన్ హా-గాఫిలీన్. 147. వల్లజీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయా-తినా-వ-లిఖా-అల్
 తి-హాబి-తత్-అహ్-మాలుహుమ్-హాల్-యుజ్-జౌన-ఇల్లా-మా - కానూ-
 ములాన్.

2. మఱియు మేముమూసాతో ముప్పదిరాత్రులు వాగ్దానముచేసితిమి. మఱి
 రాత్రులు హెచ్చుగాఁజేసి దానిని పూర్తిచేసితిమి. కావున ఆతని ప్రభువు
 గడువు నలుబది రాత్రులు పూర్తిగ నాయెను. మఱియు మూసా
 వాదరుడగు హారానుతో “నీవు నాకు బదులుగ నాజనులలోనుండి
 చూచుచుండుము. మఱి దుష్టుల మార్గము ననుసరింపకము” అని పలికెను.
 మఱియు మూసా మేము నియమించిన కాలమునకు రాఁగా ఆతని ప్ర
 ఆతనితో మాటలాడెను. మూసా ఓనాప్రభువా! నీవు నాకు అగ్రబడుము.
 నిన్ను చూచెదను అని పలుకఁగా నీవు నన్ను చూడలేవు. కాని నీవుపర్వ
 తైపు చూడుము. అది తన స్థానములో నిలిచినచో నీవు నన్ను చూచెదవు
 నేవుఁడు పలికెను. ఆ పిదప ఆతని ప్రభువు పర్వతముపై ప్రకాశింపఁగా
 ౧ తునుకలు తునుకలుగాఁ జేసివేసెను. మఱి మూసా తెలివి తప్పి పడి
 ౦ ను. పిదప తెలివివచ్చి ఓప్రభువా! నీవు పరమపవిత్రుఁడవు. నీతోక్షమా

పణ కోరుచున్నాడను. మఱి అందఱి కంటె ముందు నేను విశ్వాసము తెచ్చిన వాడను అని మూసా పలికెను. 144. ఓమూసా! ప్రజలందఱిలోను నీకు నాసందేశము నిచ్చి నీతో మాటలాడి నిన్ను నేను ఎన్నుకొంటిని. కావున నేను నీకొసంగినదానిని తీసికొనుము. మఱి కృతజ్ఞుడవగుము అని దేవుడు పలికెను. 145. మఱియు మేము మూసాకొఱకు పలకలలో సర్వవిధములైన బోధలను అన్నివిషయములకు వివరమును వ్రాసితిమి. కావున వానినిగట్టిగా పట్టుకొనుము. మఱి అందలి చాల యుత్తమములైన ధర్మములను గ్రహించునట్లు నీజనులకు ఆజ్ఞాపించుము. సమీపములోనే అవిధేయుల నివాసము మీకు చూపెదను. 146. అన్యాయముగా భూమిపైగర్వముచేయువారిని నాసూచనలనుండి మరలించును. మఱి వారు అన్ని సూచనలను చూచినను వానిని విశ్వసించరు. మఱివారు ధర్మమార్గమునుచూచినచో దానినిమార్గముగ గ్రహింపరు. మఱివారు, అధర్మమార్గమునుచూచినచో దానిని మార్గముగ గ్రహింతురు. ఇది ఎందుకన, వారు మా సూచనలను తిరస్కరించి వానిని లత్యము చేయకుండిరి. 147. మఱెవరు మాసూచనలను పరలోక దర్శనమును నమ్మక తిరస్కరించిరో వారి కర్మలు వృథాపోయెను. వారు తాము చేయుచున్న కర్మల ఫలితమే వారు పొందుదురు.

వ్యా॥ 142. ఇస్రాయీలియులు పలువిధములైన బాధలనుండి రక్షణ పొంది శాంతితో నండుచు, దేవుడు మాకు ధర్మములు పంపిన మేము అనుసరింతుము అని మూసా ప్రవక్తతో విన్నవించిరి. దానికిఁగాను మూసా ప్రవక్త దేవునిని వేడగా తూరుకొండయొద్ద వచ్చి నలువది రాత్రులు వసించి ప్రార్థన సలిపిన మత ధర్మము లొసంగుదునని దేవుడు సెలవిచ్చెను. మూసా ప్రవక్త ఆ గడువును పూర్తిచేయుటకు సిద్ధమై పోవుచు తనకు బదులుగ ఇస్రాయీలియుల పై అధికారిగ తనసోదరుడగు హోరూసును నియమించెను. జనులు తప్పిత్రోవల పోకుండునట్లు బోధచేయుచు సవరించుచుండవలెను. నా వెనుక దుష్టులు చేయు నుపద్రవములను సవరించుచు వారి మార్గము అనుసరింపకుండుము అనిచాల తాకిడు చేసిపోయెను. 148. మూసా ప్రవక్త తూరుకొండకు పోయి జీఖాదా మొదటి తేదినుండి జిల్ హజ్ పదియవతేది (నలువది దినములు) పూర్తిగ ఉపవాసముండుచు ప్రార్థన సలిపెను. దాని పిదప దేవుడు మూసాతో మాటలాడెను. దేవుని మాటలు వినగానే దేవునిని దర్శింపవలెనని మూసాకు ఉత్సాహముగలిగి ఓ దేవా! నీ దివ్యదర్శనము నాకు చూపింపుము. నీవు నాకు కనబడుము. నేను నిన్ను చూచెదను అని విన్నవించెను. అపుడు దేవుడు నా దర్శనమును ఎద్దియును భరింపజాలదు. ఇహలోకములోని అస్థిరమైన వారి కన్నులు నన్ను చూడజాలవు. నీవుకూడ చూడలేవు. అయిన పర్వతమువైపు చూడుము. అది స్థూలవస్తువులలో గట్టిది. అది నా తేజస్సును భరింపగలనచో

నీకన్నులుకూడ భరింపఁగలవు. పర్వతము భరింపలేనిచో నీవునుసహింపఁజాలవు అని పలికి దేవుఁడు తన కొంత తేజస్సును పర్వతమునకు చూపెను. అది తత్క్షణమే దేవుని తేజస్సును భరింపఁజాలక బ్రద్దలై పోయెను. మూసా ఆ పర్వతమునకు సమీపములో నే నిలిచి చూచుచుండినందువలన దాని భయంకరమైనస్థితిని చూచి ఆతఁడుకూడ తెలివితప్పిపడిపోయెను. (ఒకపుడు పిడుగు ఒక వస్తువుపై పడి దానిని కాల్చివేయునపుడు సమీపములోనుండి చూచువారుకూడ తెలివితప్పి పడిపోవుదురుగదా! అటులే ఇచ్చట నూహింపవలెను.) కొంతసేపునకు మరల మూసాకు తెలివి వచ్చెను. అపుడు ఆతఁడు ఓ దేవా! నేను కోరరాని కోరికను కోరితిని. దేహసంబంధమైన కన్నులు ఇహలోకమందు నీదర్శనమును సహింపఁజాలవు అని నమ్మితిని. ఇట్లు ప్రత్యక్షరూపమున విశ్వసించిన వారిలో నేను మొదటివాఁడను. నాపొరపాటును త్నమింపుము అని విన్నవించెను. 144. అపుడు దేవుఁడు ఓ మూసా! నీకు నాదర్శనము లభింపలేదని చింతింపకుము. నీతో నేను స్వయముగ మాటలాడితిని. నాసందేశము నీకిచ్చి నిన్నుప్రవక్తగఁ జేసి, అందఱిలోను నిన్ను ఎన్నుకొంటిని. ఇదియు గొప్పయనుగ్రహమేగదా! కావున నే నొసంగినవి మనఃపూర్వకముగఁ దీసికొని కృతజ్ఞత సలుపుచు నుండుము అని సెలవిచ్చెను. 145. ఆపిదప దేవుఁడు మూసా ప్రవక్తకు తొరాతు గ్రంథ మొసంగెను. అది పలకలలో వ్రాయఁబడియుండెను. ఆ పలకలలో, సర్వవిషయముల బోధలును సర్వవిషయముల వివరములును వ్రాయఁబడియుండెను. వానిని తీసికొని స్థిరముగా వాని ననుసరింపవలెనని మూసాప్రవక్తమూలమున ఇస్రాయీలియులకు దేవుని సెలవయ్యెను. అందలి సర్వధర్మములును ఉత్తమములైనవియెను. అయిన అందు కొన్ని ధర్మములు ఒకటికంటె నొకటి మంచి విగా నుండును. అదియెట్లన :—ఎవఁడైన ఒకనికి కష్టము కలిగించినచో దానికి బదులు తీసికొనుట న్యాయమైన ధర్మము. అయిన ఓర్పువహించి బదులు తీసికొనక త్నమించుట చాల మంచిది. భక్తులు సదా యుత్తమోత్తమధర్మములను అనుసరింపవలెనని ప్రోత్సహింపఁబడియెను. కావున సర్వధర్మముల ననుసరించి దేవునికి విధేయులై యుండవలెను అట్లుకాకవిధేయులైనచో, అవిధేయులకు నివాసమగు నరకము వారుపొందవలసివచ్చును. 146. ఎవరు అన్యాయముగ దేవుని సూచనలవిషయము గర్వము వహించి ప్రవక్తలను తిరస్కరింతురో వారుతమ గర్వమువలన దేవునిసూచనలను విశ్వసింపరు. వారు తమగర్వములో ధర్మమార్గముచూచినను దానిననుసరింపక అధర్మమార్గమును అనుసరింతురు. దీనికి కారణము వారు దేవుని సూచనలను అసత్యములని తలఁచి వాని విషయము అశ్రద్ధచూపుటయే. ఇట్టిస్థితిలో మానవుఁడున్నపుడు వానికి ధర్మబోధ వలన ప్రయోజనముండదు. 147. కావున వారు దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి పరలోకము

లేదని తలచి తమ కోరికలను అనుసరించి చేయు కర్మలు వృథాపోవును. వాని వలన నరకము తప్ప మోక్షములభింపదు. ఎవరు ఎట్టికర్మలుచేయుదురో వారు వానికిఁ దగినఫలితముపొందుదురు.

148. వత్-తఖజ-ఖాము-మూసా-మింబిఅ-దిహీ-మిన్-హులియ్యి-హిమ్-
ఇజ్-లన్-జసదల్-లహూ-ఖువారున్ అలమ్-యరౌ-అన్న-హూ-లా-యు-కల్లిము-
హుమ్-వలా-యహ్-దీహిమ్-సబీలన్-ఇత్-తఖ-జూహు-వకానూ-జాలి-మిన్.

149. వలమ్మాసుఖిత-ఫీ-విదీ-హిమ్-వ-రబ్-అన్న-హుమ్-ఖద్-జల్లూ-ఖాలూ-ల
ఇల్-లమ్-యర్-హమ్మా-రబ్బునా-వ - యగ్-ఫిర్-లనా-లనకూనన్న-మినల్-

ఖాసిరీన్. 150. వలమ్మా-రజిఅ - మూసా - ఇలా - ఖామిహీ - గజ్-బాన-

అసి-ఫస్-ఖాల-బీ-స-మాఖలఫ్-తుమూ నీ-మిం-బిఅదీ-అ అజల్తుమ్-అమ్ర - రబ్బి

కుమ్-వ-అల్-ఖల్-అల్-వాహ-వ-అఖజ-బి-రాసిఅఖిహీ-య-జుర్రుహూ-ఇలైహి

ఖాలబ్బి-ఉమ్మ-ఇన్నల్-ఖా-మస్-తజ్-అహూనీ-వ-కాదూ-యఖ్-తులూ-ననీ

ఫలా-తుష్-మిత్-బియల్-అఅ-దాఅ-వలా-తజ్-అల్నీ - మఅల్-ఖామిజ్ - జాలి

మిన్. 151. రబ్బిగ్-ఫిర్ లీ-వ-లి-అఖి-వ-అద్-ఖిల్నా-ఫీరహ్మతిక-వ-అన్త-అల్-

హముర్-రాహిమిన్.

148. మఱియు, మూసా జనులు ఆతని పిదప తమ నగలతో నొక యావుదూడ విగ్రహమును చేసిరి. అందు శబ్దముండెను. ఏమి అది వారితో మాటలాడుట లేదనియు, వారికి మార్గము కూడ చూపుటలేదనియు వారు చూడలేదా! వారు దానిని దేవునిగాఁ జేసికొనిరి. మఱి వారు దుర్మార్గులైరి.

149. మఱి వారు పశ్చాత్తాపపడి తాము మార్గము తప్పిరి యని తెలిసికొని నపుడు మాప్రభువు మమ్ము కరుణించి క్షమింపకున్నచో మేము తప్పక నాశము పొందినవారలమగుదుమని చెప్పసాగిరి. 150. మఱియు మూసా తనజనులయొద్ద

కు వచ్చినపుడు కోపముతో నిండి చింతించుచుండెను. నేనువెళ్ళిన పిదప మీరు నావెనుక ఆచరించినది చాల చెడ్డది. మీప్రభువుయొక్కజనుగూర్చి ఎదులకు

తొందరపడితిరి అని మూసా పలికెను. మఱియు పలకలను వడవేసి తనసహో

దరునితల పట్టి తన వైపునకు ఈడ్చసాగెను. అపుడు“ఓ నాతల్లి కుమారుడా!

జనులు నన్న బలహీనునిగ నెంచి నన్ను చంపనుండిరి. కావున శత్రువులు నాపై

నవ్వునట్లు చేయకుము. మఱి నేను పాపులవర్గమునకు చేరినవాడని నీవు తలంప

కుము”అని హఠాను పలికెను. 151. ఓనాప్రభువా! నన్నును నాసహోదరుని

క్షమింపుము. మఱి మమ్ము నీకరుణకు పాత్రులుగఁ జేయుము. మఱి నీవు అం దఱికింజే నధికముగా కరుణించువాఁడవు అని మూసా పలికెను.

వ్యా॥ 148. ఇస్రాయీలియులవద్ద ఫిరౌనువారి నగలుండెను. మూసా ప్రవక్త తూరుకొండకుఁ బోగా సామరీ అను కమసలివాఁడు బంగారు నగ లతో నొక యావుదూడను చేసెను. అందు వట్టిశబ్దము కలుగసాగెను. దానినే దేవునిగా గ్రహించి యిస్రాయీలియులలో పెక్కుమంది పూజింపసాగిరి. హోరూను “అదిదోషము. చేయకూడదు” అని నిషేధించెను. కాని ఇస్రాయీలి యులు ఆతని మాట విసక ఆతనిని చంప నెత్తించిరి. వట్టి శబ్దమునకు మోహు లై సంభాషింపను, మంచిచెట్టరలమార్గము చూపను శక్తిలేనట్టిదూడను దేవు నిగాఁ జేసికొనుట చాల అవివేకమును, ధర్మమార్గ విరుద్ధమును. కావున దానిని పూజించినవారు దుర్మార్గులు. 149. తుదకు మూసా ప్రవక్త, బుద్ధి చెప్పిన పిదప ఇస్రాయీలియులకు తెలివివచ్చి తాము చేసినది ఘోరపాతకము. దానికి పరిహారము కానిదో సదా మేము నష్టమును, నాశమును పొందువారలమగుదు మని వారు దేవునితో యమాపణ కోరుటకు సిద్ధులైరి. 150. మూసా ప్రవక్త తూరుకొండవద్దనున్నపుడే దేవుఁడు, సామరీచేసిన ఆవుదూడను నీజనులు పూ జించుచున్నారు అని మూసాకుఁ దెలిపియుండెను. కావున అది మూసా వినిన తోడనే కోపముతోనుండి తన జనులు గావించిన దుష్టకార్యమునకుచింతించుచు తిరిగివచ్చెను. మూసా తన జనులతో ఏమయ్యా! నేను వెళ్ళిన పిదప మీరు గావించిన పని మంచిదికాదు. ఆవుదూడ పూజ చాల చెడ్డది. దానివలన దే వుని కోపము మీకుఁ గలుగును. నేను తూరుకొండకు పోయి వచ్చునంతలో మీరేల తొందరపడితిరి. దేవుని యాజ్ఞలు నేను తీసికొని వచ్చునంతలో ఏమి మునిగిపోయినది. మీరు ఇంతలోనే చేయరాని పనిని మీరు చేసితిరిగదా! అని మందలించి కోపముతో తొరాతుపలకలను క్రిందపడ వేసెను. ఆపిదప తనసహో దరుఁడగు హోరూను సరిగ జనులకు బుద్ధి చెప్పలేదని తలఁచి యాతని తలను గడ్డమును వట్టి తన వంకకు లాగ సాగెను. అపుడు హోరూను ఓ నాతల్లికుమా రుఁడా! నేను నాశ క్తికొలఁది బోధించితిని. కాని జనులు నన్ను చంప యత్నిం చిరి. నేనుబోధించుటలో ఏలాటికొఱత చేయలేదు. నాపైకోపపడకుము. నేను దుష్టులతో చేరినవాఁడని తలంపకుము. నీవు నాపై కోపపడుటచూచి శత్రువులు నవ్వుదురు. అట్లు చేయకుము. తల్లికుమారుఁడా! అనుటలో కనికరముకలుగును అని అట్లు చెప్పెను. అధర్మకార్యము చూచినపుడు ప్రవక్తకుచాల కోపము వచ్చుట సహజము. అందుకే మూసాప్రవక్తకు విగ్రహారాధన చూచి అంత కోపమువచ్చి ఏమియు తోచక తన యన్నపై కోపము చూపెను. దేవునికిఁ గాను కలిగిన కోపముగాన దోషము కానేరదు. 151. మూసా ప్రవక్తకు కోప

శాంతి కాఁగానే తమవలన వదైన పొరపాటు జరిగినచో త్నమించి కరుణించు మని దేవునిని వేడుకొనసాగెను.

152. ఇన్నల్-జీ-నల్-తఖజుల్-ఇజ్జ-స యనాలు-హుమ్-గజబుమ్-మిర్-
రబ్బిహీమ్-వ-జిల్లఖన్ ఫిల్-హ-యాతిద్-దున్యా-వ-కజాలిక-నజ్ జిల్-ముఫ్-
తరీన్. 153. వల్-లజీన-అమి-లుస్-సయ్య-ఆతి-నుమ్మ-తాబూ-మింబఅ-దిహ-
వ ఆమనూ-ఇన్న-రబ్బిక మింబఅ-దిహ-లగఘూరుర్-రహీమ్.

152. ఎవరు ఆవుదూడను దేవునిగాఁ జేసికొనిరో వారికి తప్పక వారి ప్రభువునుండి కోపమును ఇహలోక జీవనమందు అవమానమును లభించును. మఱియు నిట్లే అసత్యములు కల్పించు వారిని శిక్షింతుము. 153. మఱెవరు పాపకార్యములు చేసిన పిదప త్నమాణకోరి విశ్వసింతురో వారిని, త్నమాపణ కోరిన పిదప తప్పక నీప్రభువు త్నమించు వాఁడును కరుణించువాఁడును.

వ్యా॥ 152. ఆవుదూడను పూజించిన వారికి లభించిన దేవుని కోపము (శిక్ష) సూరయేబఖరాలో చెప్పబడినది. అదిపూజ చేయకుండిన వారుపూజ చేసిన వారిని వధించుట. ఆవుదూడ పూజ చేసిన వారు మతభ్రష్టులైరి. కావున దానికి శిక్ష వధించుట. ధర్మమునకు విరుద్ధముగ అధర్మము (అసత్యము) కల్పించువారికిఁ గూడ దేవుని శిక్ష కలుగును. కావున మత ధర్మములలో ఏలాటి కల్పనలు (బిద్ అత్) చేయరాదు. 153. పాపకార్యములు చేసిన పిదప పశ్చాత్తాప పడి దేవునితో త్నమాపణ కోరినచో దేవుఁడు త్నమించి కరుణించును. త్నమాపణ కోరిన పిదప వారు చేయుచున్న పాపకార్యములను మానుకొని మనఃపూర్వకముగ విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

154. వలమ్మా-సకత-అమ్-మూ-సల్-గజబు-అఖజల్-అల్-వాహ-వఫీ-
నుస్-ఖతిహ-హుదన్-వరహ్మ-తుల్-లిల్-లజీన-హుమ్-లిరబ్బిహీమ్ - యర్-
హూబూన్.

154. మఱియు మూసా కోపము శాంతి పడఁగా ఆతఁడు పలకల నెత్తికొనెను. ఎవరు తమ ప్రభువునకు భయపడదురో వారికి సన్మార్గమును కరుణయు గలదు అని అందు వ్రాయబడి యుండెను.

వ్యా॥ 154. మూసా ప్రవక్తకు తన జనులపై వచ్చిన కోపము చల్లారగనే కోపములో తాను పడవేసిన తొరాతు పలకల నెత్తికొనెను. అందుసన్మార్గము చూపు ధర్మములు నుండెను. అధర్మము లనుసరించినచో దేవుని కరుణకు భక్తులు పాత్రులగుదురు. భయభక్తులుగలవారే ధర్మము లనుసరింతురు. భయ

భక్తులు లేని దుష్టులు అనుసరింపరు అని వ్రాయబడి యుండెను.

155. వఖతార-మూసా-ఖామహూ-సబ్-ఈన-రజు-లత్-లి-మిఖాతి
నా-ఫలమ్మా-అఖ-జత్-హుముర్-రజ్-ఫ-తు-ఖాల-రబ్బీ-లౌ-షీత-అహ్-లక్త
హుమ్-మిన్-ఖబ్బు-వ-ఇయ్యాయ-అతుహ్-లికునా-బిమాఫఅ-లస్-సుఫ-హడి-మి
న్నా-ఇన్ హియ-ఇల్లా-ఫిత్-నతుక-తుజ్జిల్లు-బిహ-మన్-తషాఉ-వతహ్-దీ-మన్-
తషాఉ-అన్-వలియ్యునా-ఫగ్-ఫిర్-లనా వర్-హమ్మా-వఅన్-ఖైరుల్-గాఫి
రీన్. 156. వక్-తుబ్-లనా-ఫీహజి హిచ్-దున్యా-హస-నతన్-వఫిర్-అఖరతి-ఇ
న్నా-హుద్నా-ఇల్లెక-ఖాల-అజాబీ-ఉసీబు-బిహి మన్-అషాఉ-వ-రహ్మాతీ-వసి
అల్ కుల్ల-మైఇన్-ఫస-అక్-తుబుహి-లిల్-లజీన-యత్త-ఖూన-వ-యూతూ-నజ్
జకాత-వల్-లజీన-హుమ్-బి-ఆయాతినా-యూమినూన్.

155. మఱియు మేము నియమించిన గడువునకుఁగాను మూసా తన జనులలో డెబ్బది మందిని ఎన్నుకొనెను. ఆపిదప వారికి భూకంపము వట్టఁగా ఓనా ప్రభువా! నీవు కోరియుండినచో వారిని నన్నును దీనికి పూర్వమే నశింపఁజేసి యుండువు. మాజనులలోని మూఁడులు గావించిన పనికిఁగాను మమ్ము నశింపఁజేయుదువా! ఇదంతయు నీపరీక్షయున్నది. అందునీవు కోరిన వారిని మార్గము తప్పింతువు. మఱినీవు కోరిన వారికి సన్మార్గము చూపుదువు. నీవుమారక్షకుఁడవు. కావున మమ్ము త్నమించి కరుణింపుము. మఱి నీవే అందఱికింబెబాగుగా త్నమించువాఁడవు. 156 మఱి ఇహలోకములోను పరలోకములోను మాకొఱకు మేలు వ్రాయుము. నిశ్చయముగా మేము నీవంక తిరిగితిమి అని మూసాపలికెను. నేను కోరిన వారికి నాశితృ విధింతును. మఱినాకరుణ సర్వమునకు వ్యాపించియున్నది. కావున ఎవరు భయపడి విధిదానము (జకాతు) చెల్లించుచు మాసూచనలను విశ్వసించురో వారికిఁ గాను దానిని వ్రాయుదును.

వ్యా॥ 155. ఇస్రాయీలియులు మూసాతో మేము దేవుని మాటలు మాచెవులార వినునంతవఱకు నీమాటలను ఒప్పుకొనము అని పలికిరి. అందుకు మూసా వారిలోని డెబ్బది నాయకులను ఎన్నుకొని తూరు కొండకుఁ బోయెను. అచ్చట వారు దేవుఁడు మూసాతో మాటలాడునది విసి మేము దేవునిని కన్నులార చూచునంతవఱకు మేమునమ్మము అని పలుకసాగిరి. ఇట్లు వీరు గావించిన ఆవిధేయతకు కిందినుండి భూకంపమును పైనుండి పిడుగునుపడి డెబ్బదిమంది చచ్చిరి. అపుడుమూసా ప్రవక్త ధయభక్తులతో త్నమింపవలెనని

దేవునిని ప్రార్థింపఁగా తిరిగి వారు సజేవులైరి. పార్థనలోని భావము ఇట్లున్నది. ఓనా ప్రభువా! నీవు ఇష్టపడినచో మేము ఇచ్చటికి రాకమునుపే వారితోఁ బాటు నన్ను చంపియుందువు. అట్లు చేయక నీవాక్యములు వినుటకు వారికి అవకాశ మొసంగితివి. కొందఱు మూఢులు గావించిన నేరమునకుఁ గాను మమ్ములందఱిని చంపుదువా! అటునీవుచేయవు. దీని మూలమున నీవునుమ్మపరీక్షించుచున్నావు. భూకంపము కలిగి పిడుగుపడునపుడు భయభక్తులతో స్థిరత్వము గలియుండుటకు సహనము నీవే యొసంగవలెను. సన్మార్గముచూపుట నీచేతిలోనున్నది. కావున మాపొరపాటులను తుమించి కరుణింపుము. నీవేమాకు రక్షకుఁడవు. పోషకుఁడవు. కష్టములలో తోడు పడువాఁడవు. 156. మూసా ప్రవస్త ప్రార్థించు నపుడు ఉభయ లోకములలోను మేలు మాకొఱకు వ్రాయుము అనగా మాకొసంగుము అని పలికినదానికి జవాబిట్లు దేవుఁడు ఇచ్చెను. పాపులను శిక్షించుట నాయిష్టము. నేను కోరిన వారిని శిక్షింతును. కాని నా కరుణ సర్వులకు వ్యాపించియున్నది. అయిన నాప్రత్యేకమైన దయ భయభక్తులు గలిగి జకాతుదానము చెల్లించుచు నావాక్యములను, నా సూచనలను విశ్వసించువారికి గాను వ్రాయుదును. అనఁగా వారికి నొసంగుదును.

157. ఆల్-లజీన-యత్-తబి-ఉనర్-రసూ-లన్-నబియ్యల్ - ఉమ్మా-యల్-లజీ-యజిదూనహూ-మక్తూ-బన్-ఇస్తహుమ్-ఫిత్-తౌరాతి వల్-ఇన్-జిల-యా-మురుహుమ్-బిల్-మఅ-రూఫి-వ-యన్-హి-హుమ్-అనిల్-మున్-కరి - వ-యుహిల్లు-లహుముత్-తయ్యి-బాతి-వ-యుహ్రిము-అలైహి ముల్-ఖబా-ఇస-వ-యజుడ్ అన్-హుమ్-ఇస్-రహుమ్-వల్-అగ్-లా-లల్లతీ-కానత్-అలైహిమ్-ఫల్-లజీన-అమనూ-బిహి-వ-అజ్-జరూహు-వ నస రూహు-వత్-తబ-ఉన్-నూరల్-లజీ-ఉన్-జిల-మఅహూ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ముఫ్-లిహూన్.

157. తమయొద్దనున్న తౌరాతు ఇస్తీలు గ్రంథములలో ఏ ఉమ్మిప్రవక్తను గూర్చి లిఖింపఁబడి యుండుటను వారు కనుఁగొనుఁ చున్నారో యాతనిని అనుసరించువారి కొఱకు కరుణను లిఖింతును. ఆతఁడు వారికి ధర్మమును బోధించుచు అధర్మమును నివేధించుచున్నాఁడు. మఱి పవిత్రములైన వస్తువులను వారి కొఱకు ధర్మములైనవి గాఁ జేయుచున్నాఁడు. మఱి అపవిత్రములను వారికిఁ గాను నివేధించుచున్నాఁడు. మఱి వారిపై నున్నవారి భరములను వారిపైనున్ననిర్భంధనములను తొలగించు చున్నాఁడు. కావున ఎవరు ఆతనిని విశ్వసించి ఆతనిని సన్మానించి ఆతనికి తోడుపడి ఆతనికి ఒసంగఁ బడిన జ్యోతి ననుసరించిరో

వారే మోక్షము పొందువారు.

వ్యా॥ 157. ఉమ్మిఅనునది హజ్రత్ ముహమ్మదువారికి బిరుదు. ఒకరి యొద్ద చదువను వ్రాయను నేర్చుకొనని వాడని యర్థము. హజ్రత్ వైగంబరుల వారు ఎవరి యొద్దను చదువను వ్రాయను నేర్చుకొనలేదు. వారికి దేవుని వలన ప్రవక్త పదవి లభించిన పిదప ఉభయ లోకములలోను మేలు కలిగించునట్టి ధర్మములు వారుపదేశింప సాగిరి. ఇది వారికి దేవుని వలన లభించినదివ్యజ్ఞానము. వీరిని గూర్చి తొరాతు ఇస్తీలులో ప్రకటనలు గలవు. వీరే రాబోవు ఆఖరు ప్రవక్త అని యా గ్రంథములలో సూచింపఁ బడినది. ఇస్రాయిలియులలో కొందఱు తమ గ్రంథములను బట్టి హజ్రత్ ముహమ్మదు వారిని విశ్వసించిరి. హజ్రత్ రసూలువారి ననుసరించువారు దేవుని కరుణకు పాత్రు లగుదురు. ముహమ్మదువారు ధర్మ మార్గమును బోధింతురు. అధర్మ మార్గమునకు పోకూడదు అని నిషేధింతురు. ఇస్రాయిలియులకు వారి దుష్టత్వముల వలన కొన్ని తినఁ దగిన వస్తువులు నిషేధింపఁబడి యుండెను. హజ్రత్ రసూలువారు వానిని తిరిగి హలాలు చేసిరి. యూదులు తమ యిష్టానుసారముగా కొన్నియపవిత్రము (హరాము) లైన వస్తువులను ధర్మములు (హలాల్) గాచేసికొని యుండిరి. అట్టి వానిని ముహమ్మదు వారు నిషేధించిరి. యూదులపైకొన్ని భారములగు కఠినధర్మములును నిర్బంధనలు నుండెను. వానినితొలగించి సుకరములైన ధర్మములు నియమించిరి. కావున ఎవరు హజ్రత్ రసూలు వారిని విశ్వసించి వారిని గౌరవించి మత ప్రచారములో వారికి తోడుపడి వారికొసంగఁ బడిన ఖురాను జ్యోతిని వారి యాచారములనెడి జ్యోతిని అనుసిరింతురో వారేధన్యులు. ఇట్టి వారే యుభయ లోకములలో జయమును మోక్షమును పొందువారు.

158. ఖుల్-యా-అయ్యు-హన్నాసు-ఇన్నీ-రసూలుల్లాహి - ఇలై కుమ్-జమీ-అనిల్-లజీ-లహూ-ముల్-కుస్-సమావతి-వల్-అర్-బీలా - ఇలాహ్-ఇల్లా-హువ-యుహ్మోయీ-వ-యుమీతు-ఫ-ఆమీనూ-బిల్లాహి-వ-రసూలి హిన్-నబియ్యుల్-ఉమ్మా-యిల్-లజీ-యూమిను-బిల్లాహి-వ-కలి-మాతిహీ-వత్ తబి-ఉ-ల-అల్ల-కుమ్-తహ్-తదూన్.

158. ఓ జనులారా ! ఆకాశములలోను భూమిలోను ఎవరి ప్రభుత్వము గలదో అట్టి దేవుని ప్రవక్తగా నేను మీయందఱియొద్దకు వచ్చియున్నాఁడను. ఆతఁడు దప్ప వేఱు దేవుఁడు లేడు. ఆతఁడు ప్రాణముపోయువాఁడును, చావు నిచ్చువాఁడును. కావున మీరు దేవునిని ఆతని ఉమ్మా ప్రవక్తను విశ్వసిం

పుడు. ఆ ప్రవక్త దేవునియందును ఆతని సర్వవాక్యములందును విశ్వాసము గలవాడు. మీరు సన్మార్గము పొందుటకై ఆతని ననుసరింపుడు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 158. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు, దేవుని ప్రవక్తలందఱికంటె ఆఖరున వచ్చినవారు. వారు సర్వలోకమునకు ప్రవక్తగా నియమింపబడినవారు. కావున ఒక అరేబియా జనులే కాక లోకమంతయును వారిని విశ్వసించవలెను. వారి యాచారములను, దేవునిచే వారికొసంగబడిన ఖురానుగ్రంథమును మానవులందఱును అనుసరింపవలెను. సర్వాధికారియైన దేవుడు వారిని సర్వజనులకుఁగాను ప్రవక్తగా నియమించియున్నాఁడు. ముహమ్మదువారును దేవుని దేవుడు పంపిన సర్వ గ్రంథములను విశ్వసించువారు. కావున సన్మార్గము పొంది యుభయలోకముల మేలు కోరువారందఱు మానవులు హజ్రత్ రసూలువారిని విశ్వసించి వారి ననుసరింపవలెను. వారి ననుసరించువారు పూర్వము గడచిన ప్రవక్తలను గ్రంథములన్నిటిని విశ్వసించినవారగుదురు. కావున ఇస్రాయిలీయులు (యూదులు, క్రైస్తవులు) మొదలగు ఇతర జనులు తప్పక ఖురానె షరీఫును విశ్వసించి హజ్రత్ ముహమ్మదువారిని నమ్మి వారి ననుసరించి యుభయలోకముల మేలు పొందుదురుగాక! ఇక రాబోవు వాక్యములలో తిరిగి యిస్రాయిలీయుల విషయము తెలుపబడును.

159. వ-మిన్-ఖామి-మూసా-ఉమ్మతున్-యహ్-దూన-బిల్ - హాఫి-
వ-బిహీ-యఅ-దిలూన్.

159. మతీయు మూసా జనులలో కొందఱు ప్రజలకు సత్యమార్గము చూపువారును దాని ననుసరించి న్యాయము చేయువారును గలరు.

వ్యా॥ 159. మూసా జనులగు ఇస్రాయిలీయులు (యూదులు) పెక్కురు, అసత్యమార్గము ననుసరించుచు అనేక అన్యాయములు చేయుదురు. కాని వారిలోఁ గూడ కొందఱు అబ్దుల్లాబిన్ సలామువంటి భక్తులుగలరు. వారు సత్యమార్గము ననుసరించుచు, ఇతర ప్రజలకుఁగూడ ధర్మమార్గము చూపుచుందురు.

160. వ ఖ త్త-అ-నా-హుముస్-నై-అష్-రత-అస్బాతన్-ఉమ-మన్-వ-
బౌ-హైనా-ఇలా-మూసా-ఇజిస్-తస్-ఖాహు-ఖాముహూ-అనిజ్-రిబ్-బి-అసా
కల్-హజర-ఫంబ-జసత్-మిన్-హుస్ సతాఅష్-రత-విసన్-ఖద్ అలిమకుల్లు-ఉనా
సిమ్-మష్ర-బహుమ్-వ-జల్-లల్నా-అలై హిముల్-గమామ-వ-అన్ - జల్నా-
అలై-హిముల్-మన్న-వస్-సల్వా-కులూ-మిన్-తయ్యి-బాతి-మా-రజఖ్నా కుమ్

వ - మా - జ - లమూనా - వ - లాకిన్ - కానూ - అన్ - పునహుమ్ - యజ్జీ - లిమూన్.
 161. వ - ఇజా - భల - లహుమున్ - కునూ - హజీహీత్ - ఖర్మత - వ - కులూ - మిన్ హా -
 హైసు - పీతుమ్ - వ - ఖూలూ - హీత్ - తతున్ - వద్ - ఖులుల్ - బాబ - సుజ్ - జదన్ - నగ్ -
 ఫీర్ - లకుమ్ - ఖతీ - ఆతికుమ్ - స - నజీమల్ - మహ్ - సిసీన్. 162. ఖ - బద్ద - లల్ - లజీన -
 జులమూ - మిన్ - హుమ్ - ఖౌలన్ - గైరల్ - లజీ - భల - లహుమ్ - ఫ - అర్ - సల్నా - అల్లె
 హీమ్ - రిజ్ - జమ్ - మినస్ - సమాల్లి బిమా - కానూ - యజ్జీ - లిమూన్.

160. మఱియు వారిని పండ్లెండు పెద్ద పెద్ద కుటుంబములుగ వేర్వేరుగా జేసితిమి. మూసా జనులు ఆతనితో నీళ్లు అడుగఁగా ఓమూసా! నీ చేతిఁబట్టితే ఈరాతిని గొట్టుము అని మేము మూసాకు ఆజ్ఞాపించితిమి. అప్పుడు ఆ బండనుండి పండ్లెండు ఊటలు ప్రపహింపసాగెను. ప్రతి కుటుంబము తన నీళ్లు త్రాగు చోటును కనుఁగొనెను. మఱియు మేము వారిపై మేఘముల నీడను చేసితిమి. మఱి వారికిఁగాను మన్నసల్వాలను దింపితిమి. మేము మీకొసంగిన పవిత్రములైన వస్తువులను తినుఁడు అని మేము పలికితిమి, మఱి వారు మా కేమియు నష్టము చేయలేదు. కాని వారు తమకు తామే నష్టము చేసికొనుచుండిరి. 161. మఱియు, మీరు ఈపురములో బసచేయుఁడు. మఱియు నందు మీరు కోరిన చోటునుండి తినుఁడు. మఱి మమ్ము తీమింపుము అని పలుకుఁడు. మఱియు సాష్టాంగనమస్కారము (సిజ్దా) చేయుచు ద్వారములో - ప)వేళింపుఁడు. మేము మీసాపములను తీమింతుము. సత్కార్యములు చేయువారికి హెచ్చుగా నొసంగుదుము అనివారికి ఆజ్ఞ కాఁగా 162. వారిలో దుర్మార్గులైనట్టి వారు వారికి జెప్పఁబడిన మాటను వెఱు మాటతో మార్చివేసిరి. కావున వారుచేయుచున్న దుష్టత్వములకుఁగానువారిపై ఆకాశమునుండి బాధనుపంపితిమి.

వ్యా॥ 160 : 162. ఇస్రాయీలియులు వారి తాతలను అనుసరించి యేర్పాటుల సౌకర్యములకుఁగాను పండ్లెండు పెద్ద పెద్ద కుటుంబములుగా విభజింపఁబడిరి. ప్రతి కుటుంబముపై నొక నాయకుఁడు నియమింపఁబడెను. అతఁడు తన కుటుంబమువారి కార్యములు చక్కగా నుండునట్లు చూచుకొనును. తీవలు అను మైదానములో ఈ విషయములన్నియు సంభవించినవి. వీని వివరములు సూరయోగ రాక్షాలో వ్రాసియున్నారము. అచ్చట చూచుకొనునది.

163. వస్ - అల్ - హుమ్ - అనిల్ - ఖర్మ - తిల్ - లతీ - కానత్ - హజీరతల్ - బహ్ - రి - ఇజ్జీ - యఅ - దూన - ఫిస్ - స - బి - ఇజ్జీ - తాతీ హీమ్ - హీతా - నహుమ్ - యామ - సబ్ - తి హీమ్ - ఘర్ర - అన్ - వ - యామ - లాయన్ - బితూన - లాతాతీహీమ్ - కజా - లిక - నబ్బా

హుమ్-బిమా-కానూ-యఫ్-సుఖూన్. 164. వ-ఇజా-ఖాలత్-ఉమ్మ - తుమ్-
 మిన్-హుమ్-లిమ-తల్-జూన-ఖామ-నిల్లాహు-ముహ్-లికుహుమ్-ఔ - ముఅజ్-
 జిబు-హుమ్-అజాబన్-షదీదన్-ఖాలూ-మఅ జిరతన్-ఇలా-రబ్బికుమ్-వ-ల-అల్ల -
 హుమ్-యత్-తఖూన్. 165. ఫలమ్మా-నసూ-మా-జుక్కి-రూ-బిహీ-అన్ - జై
 నల్ - లజీన-యన్-హౌన-అనిస్-నూఇ-వ-అఖజ్-నల్ - లజీన-జలమూ-బి-అజాబి
 మ్-బ-ఈసిమ్-బిమా- కానూ-యఫ్ - సుఖూన్. 166. ఫలమ్మా-అతౌ-అమ్మా
 నుహూ-అస్-హు-ఖుల్నా-లహుమ్-కూనూ-ఖిర-దల్-ఖాసి-ఈన్.

163. మఱియు సముద్రతీరమునందున్న పురమునుగూర్చి ఓ ప్రవక్త !
 యూదులతో నడుగుము. అచ్చటి వారు శనివారమునాటి ధర్మమునుగూర్చి
 అతిక్రమించుచుండిరి. శనివారమునాడు చేపలు వారియొద్దకునీటిపైన నేవచ్చు
 చుండెను. కాని శనివారము కాని దినమున వారియొద్దకు చేపలు రాకుండెను.
 ఇట్లు వారు అవిధేయత గలిగియున్నందున మేము వారిని పరీక్షించితిమి. 164.
 మఱియు వారిలో కొందఱు జనులు, దేవుడు ఎవరిని నశింపజేయునున్నాడో
 లేదా కఠినముగాశిక్షింపనున్నాడో వారిని మీరేల బోధింతురు అని పలుకఁగా
 మీప్రభువునొద్ద మాపై నింద లేకుండుటకును, వారు భయభక్తులు వహించుట
 కును అని వారు పలికిరి. 165. పిదప వారు వారి కీయఁబడిన బోధను మఱచి
 పోఁగా పాపకార్యములను నివేధించుచుండినవారిని రక్షించితిమి. మఱియు
 పాపులు అవిధేయత గలిగియున్నందున వారికికఠినశిక్ష విధించితిమి. 166. పిదప
 వారు వారికి నివేధింపఁబడినదానిలో మితిమీఱిపోవుచుండఁగా మీరు నీచము
 లైన కోతులు కండు అని వారితో పలికితిమి.

వ్యా॥ 163. ఈ వాక్యములలో దావూదుప్రవక్తకాలములో జరిగిన
 విషయము, హజ్రత్ ముహమ్మదువారి కాలములోనున్న యూదులతో అడుగ
 వలెనని, దేవుని సెలవు రసూలువారికి అగుచున్నది. ఐలా, అను పురము ఎఱ్ఱ
 సముద్రతీరమున నుండెను. అచ్చటివారు చేపలను వేటాడుచుండెడివారు.
 శనివారమునాడు చేపలు వేటాడకూడదని యూదులకు దేవుని యుత్తరవు
 ఆయెను. శనివారమునాడు చేపలు నీళ్ళపై కనఁబడుచు తీరమును సమీపించు
 చుండెను. శనివారము కాని దినములలో చేపలు కనఁబడకుండెను. ఇందు వారికి
 పరీక్షయుండెను. అచ్చటి వారు ఇది చూచి చేపలు వట్టుటకు ఒక తంత్రము
 చేసిరి. అదియేమన, శనివారమునాడు సముద్రముప్రక్క-న గుంతలు త్రవ్వి
 అందు సముద్రపు నీరు వచ్చునట్లుచేసిరి. అనీళ్ళవెంటచేపలుకూడ అగుంతలలో

రాసాగెను. తరువాత చేపలు తిరిగి పోకుండ కట్టకట్టి ఆదివారమునాడు గుం
తలలోని చేపలు పట్టుకొనసాగిరి. ఇట్లు వారు శనివారమునాడు చేపలు పట్టలే
దని మోసపోయియుండిరి. ఇది తంత్రము. ఇట్లు చేయరాదని కొందఱు నిషే
ధించిరి. మఱికొందఱు కొన్నాళ్లు బోధించి యూరకుండిరి. మఱికొందఱు తాము
చేపలు పట్టకపోయినను నిషేధింపక యూరకుండిరి. అట్లు కొన్నాళ్లు జరిగెను.
కాని దుష్టులు తమ తంత్రము వదలలేదు. కొందఱు భక్తులు సదా బోధించుచు
అట్లు చేయరాదని బుద్ధిచెప్పుచుండిరి. అట్టి భక్తులతో కొందఱు ఆయా!
మీరెందులకు ప్రయాసపడుదురు. దుష్టులు మీబోధ విచరు. వారు దేవునిశిష్య
పొంది నశించిన నశింపవలెను. తేదాయేదైన కఠినబాధయైన వారికిరావలెను.
అంతవఱకు తమ దుష్టకార్యము వదలరు అని పలుకఁగా బోధకులు, ఆయా!
మేము బోధించునది ఎదుకనఁగా మేము బోధించలేదు అను నింద మాపై రా
కూడదు. దేవుని సమ్ముఖమున మేము బోధించుటలో కొంత చేయలేదు అని
విన్నవించగలము. మఱియు ఒకవేళ యీ దుష్టులకు మాబోధవలన బుద్ధిగలిగి
దేవునికి భయపడి భయభక్తులు వహింతురేమో అని వారు పలికిరి. 165,
166. ఆదుష్టులు బోధను మఱచిపోయి విచని యట్లు నటించి తమ దుష్టకార్య
మును వదలక అవిధేయులైరి. అందుకు వారికి దేవునిశిష్యులభించెను. బోధకుల
ను దేవుఁడు ఆయాపదనుండి రక్షించెను. పిదప దుష్టులు, నీచమైన కోతులుగ
మాటిపోయిరి. వారటు మూడు దినములుండి చచ్చిరి.

167. వ-ఇజ్-తఅజ్-జన-రబ్బుక-లయద్-అసన్న-అలైహిమ్-ఇలా-యా
మిల్-ఖియామతి-మన్-యసూముహుమ్-సూఅల్-అజాబి-ఇన్న - రబ్బుక-లసరీ-
ఉల్-ఇఖాబి-వఇన్న హూ-లగ్ఘూరుర్-రహీమ్. 168. వ-ఖత్-తఅ-నాహుమ్-
ఫిల్-అర్-జి-ఉమమమ్-మిన్-హుముస్-సాలి హూన-వమిన్-హుమ్-దూన-జా
లిక-వ-బలౌ-నాహుమ్ బిల్-హస-నాతి-వస్-సయ్యి-ఆతి-అల్ల-హుమ్-యర్-
జిడీన్. 169. ఫ-ఖలఫ-మింబఅది-హిమ్-ఖల్-ఫున్-వరిసుల్-కితాబ-యా-ఖుజూ
న-అరజ-హాజిల్-అద్నా-వ-యఖూలూన-సయుగ్-ఫరు - లనా వఇన్ - యాతీ
హిమ్-అరజుమ్ - మిస్లు-హూ-యా ఖుజూహు అలమ్-యాఖిజ్-అలైహిమ్ - మీ
సాఖుల్-కితాబి-అల్-లాయఖూలూ-అలల్లాహి-ఇల్-లల్-హాఫ్ఖి వ-దరసూ
మా-ఫీహి-వద్-దారుల్-అఖిరతు-ఖైరుల్-లిల్-లజీన-యత్-తఖూన్. అఫ-లా-తఅ
ఖిలూన్. 170. వల్-లజీన-యునుస్సి-కూన బిల్-కితాబి-వ-అఖా-ముస్-సలాత -

ఇన్నా-లా-నుజీఉ-అజ్రల్ ముస్లిహీన్.171.వజ్రా-నతఖ్-నల్-జబల - సౌఖ-
హుమ్-క అన్న హూ-జుత్తున్ - వ-జన్నూ-అన్న హు-వాఖ-ఉమ్-ఓహీమ్-ఖుజా
మా-అత్తై-నాకుమ్-బి-ఖువ్వ-తిన్-వజ్-కరూ మాఘీహీ-లఅల్ల-కుమ్-తత్త ఖూన్.

167. మఱియు తుదిదినము వఱకును నీప్రభువు యూదులకు కఠినబాధలు పెట్టునట్టి వారిని వారిపై పుచ్చుచుండును అని తెలిపిన విషయమును స్మరింపుము. నిశ్చయముగ నీప్రభువు శీఘ్రముగా శిక్షించువాఁడు. మఱియు ఆతఁడు త్తమించువాఁడును కరుణించు వాఁడును. 168. మఱియు మేము ఇస్రాయీలియులను వేర్వేరు తెగలుగా భురిలోఁ జేసివేసితిమి. వారిలోకొందఱు సత్కార్యులుగా నున్నారు. మఱికొందఱు దుర్మార్గులుగా నున్నారు. మఱియు వారు (సన్మార్గమునకు) మరలుటకఁగాను మేము వారిని సౌఖ్యములలోను కష్టములలోను పరీక్షించితిమి. 169. ఆపిదప వారి తరువాత యెర్రాగులు వారి స్థానమునకు వచ్చి గ్రంథమునకు వాసులైరి. వీరు ఈతుచ్చ జీవితముయొక్క సొత్తులను తీసికొనుచున్నారు. మఱివారు మాకు త్తమాపణ లభించును (మేము త్తమింపఁ బడుదుము) అని వారు పలుకుదురు. మఱి ఇటువంటి సొత్తు తిరిగి వారియెద్దఁ వచ్చినచో దానిని తీసికొనుదురు. దేవుని విషయము సత్యము తప్ప వేఱు మాట పలుకఁకూడదు అని గ్రంథములోనున్నట్టి యొడంబడిక వారినుండి తీసికొనఁబడలేదా! మఱివారు అందున్న దానిని పఠించి యున్నారు. మఱి భయభక్తులు గలవారికి పరలోక నివాసము మేలైనది. ఏమిమీరు గ్రహింపరు. 170. మఱెవరు గ్రంథమును స్థిరముగా పట్టుకొను (అనుసరించు)చు నమాజును స్థిరముగా నలుపుదురో అట్టిసత్కార్యుల పుణ్య ఫలితమును వృథా చేయము. 171. మఱియువారిపై కొండలను గొడుగుగానెత్తి తిమి. మఱివారు అదివారిపై పడును అని భయపడిరి. మేముమీకొసంగిన దానినిస్థిరముగా పట్టుఁడు. మఱిమీరు భక్తిపరులగుటకై అందున్నదానిని జ్ఞాపకముంచికొనఁడు అని మేముచెప్పితిమి.

వ్యా॥ 167. దేవుఁడు ప్రవక్త మూలమున యూదులకు నిట్లుతెలిపెను. యూదులు తొరాతు గ్రంథములోని ధర్మములను అనుసరింపక వదలి పెట్టినచో వారికి తుదిదినము (ప్రళయము) వఱకును వారికి కఠిన బాధలు పెట్టినట్టివారు వారిపై నియమింపఁ బడుదురు. యూదులు తొరాతును అనుసరింపక అనేక యన్యాయములు చేసిరి. కావున యూదులు అప్పటినుండి పరరాజులకు లోబడి కఠినమైన బాధలకు లోనై భూమిపై నెట్టి రాజ్యాధికారము లేక హీనదశలో పడియున్నారు. కావున యూదులు ఒకపుడు గ్రీకు రాజులకు లోబడియుండిరి. మఱొకపుడు బజ్తై నసరుయొక్క హింసలకు పాలైరి యూదులు హజ్రత్ ముహమ్మదువారి కాలమువఱకు మజాసీలకు లోబడి యుండిరి. ఆపిదప వారు

ముసలాన్ములకు లోబడియుండవలసివచ్చెను. కావునయూదులకులోకమునందు ఎచ్చటను రాజ్యము లేనందున వారికెట్టి గౌరవమును లేదు. ఇట్లువారు ప్రళయము (ఖియామతు) వలకుందురు. తుదికు ఈసా ప్రవక్త వచ్చిన పిదప ముసలాన్ములు యూదులను వధించి నిర్మూలించెను. అప్పుడు యూదులు దజ్జాలు నకు తోడై యుందురు. దేవుడు దుర్మార్గములను వదలని వారిని శీఘ్రముగా శిక్షించును. అయిన పాపులు పశ్చాత్తాపము నొంది పాపములు త్రిమింపమని దేవునిని వేడుకొన్నచో దేవుడు కరుణించి త్రిమించును. కావున పాపులు నిరాశ చెందరాదు. దేవునితో త్రిమాపణ వేడుకొన వలెను. 168. యూదులు గావించుచున్న అక్రమములకుఁ గాను వారి రాజ్యము పోయి వారు పరస్పరద్వేషములఁ బట్టి అనేక తెగలుగ అయి అనేక దేశములలో పోయిరి. (వీరి విషయములు విని ముసలాన్ములు జాగ్రత్త పడవలెను అని వివరింపఁబడుచున్నవి). యూదులలో కొందఱు భక్తులుగా నుండి సత్కార్యములు చేయుచు వచ్చిరి. కాని వారిలో పెక్కుమంది ధర్మమార్గము వదలి పాపములును అన్యాయములును చేయుచువచ్చిరి. దేవుడు వారిని పలువిధములుగ పరిశోధించెను. ఒకప్పుడు సౌఖ్యములు పొంది కృతజ్ఞత సలిపి సత్కార్యము చేయుదురు గాకఅని దేవుడు వారికి మేల్కొని వేసెను. మఱొకప్పుడు బాధలకుభయపడి బుద్ధిఁదెచ్చికొని పాపములు వదలు కొనుదురుగాక అని కష్టములు గలిగించెను. 169. పూర్వికులకు వెనుక వచ్చినవారు చాల అయోగ్యులు. పూర్వికులలో కొందఱు మంచివారలు గానుండిరి. వెనుక వచ్చినవారు తొరాతు గ్రంథమునకు వారసులై ఇహలోక తుచ్ఛలాభము (సొత్తు)నకుఁగాను లంచములు పుచ్చుకొని గ్రంథములోని కొన్ని ధర్మములను దాచి మఱికొన్నిటి భావములను మార్చిగ్రంథధర్మములకు విరుద్ధముగ తీర్పులు చేయసాగిరి. ఇట్టి యక్రమములు చేయుచు మాకెట్టి నష్టముగాని పాపముగాని కలుగదు. మేము దేవుని బిడ్డలము. మేముగావించిన పాపములకు దేవుడు మమ్ము త్రిమించును అని పలుకుచు సిగ్గులేకఇకఁమీద లంచము పుచ్చుకొను సమయము వచ్చినచో లంచము పుచ్చుకొనుటకు వెనుదీయరు. ఇట్లు చేయుట అధర్మము. దేవునిపై నసత్యము పలుకరాదు. దేవుని ధర్మములకు విరుద్ధము చేయఁగూడదు అని తొరాతు గ్రంథములో నున్నది. దాని ననుసరింతుమని వారు ఒడంబడిక గావించి యున్నారు. అదియునుగాక వారు దానిని పఠించుచున్నారు. అట్లు తెలిసియు అధర్మమునకు పూనకొనుట చాల శోచనీయము గాదా! ఇహలోక తుచ్ఛ భోగములకై పరలోక నిత్య సౌఖ్యములనుపోగొట్టుకొనుట మంచిదికాదు. భక్తులకు పరలోకమే మేలైనది. అందలి నివాసము సత్యమైనది. అందు ఏలాటి దుఃఖముండనేరదు. ఏమి వారీవిషయము గ్రహింపరా!. 170. ఇప్పుడైనను గ్రహించి సత్యము ననుసరింపవలెను. త్రిమా

పణ వేడుకొని సత్కార్యములు చేయవలెను. తౌరాతు గ్రంథములోని ధర్మములను స్థిరముగా ననుసరించుచు దేవుని ప్రార్థనలు సలుపువారి కష్టములు వృథాపోవు. తౌరాతు గ్రంథము ననుసరించి హజ్రత్ ముహ్మదు వారిని విశ్వసించి ఖురాను గ్రంథము ననుసరించి నమాజులను స్థిరముగా భయభక్తులతో సలుపువారి కర్మలు వృథాపోవు. వానిఘలితము వారికి తప్పక లభించును. 171. మూసా ప్రవక్త కాలమునందు ఇశ్రాయీలియులు తౌరాతు గ్రంథములోని ధర్మములను అనుసరింపవలెను అని వారితో ఒడంబడిక తీసికొనునపుడు తూరు కొండ వారిపై గొడుగువలె నెత్తబడెను. అదివారిపై పడునని వారు భీతిల్లిరి ఇంత బలముగాఁ దీసికొన్న యొడంబడికను యూదులు మఱచిపోయి అధర్మములు చేయసాగిరి.

172. వఇస్-అఖజ-రబ్బుక్-మింబనీ-ఆదమ-మిన్ జుహూ-రిహిమ్-జుర్రీ-య
త-హుమ్-వ-అష్-హదహుమ్-అలా-- అన్-ఫుసిహిమ్- అలస్తు- బిరబ్బి-కుమ్-
ఖాలూ-బిలా-షహిద్నా-అన్-తఖూలూ-యామల్-ఖియామతి-ఇన్ - కున్నా-
అన్-హజ్జా-గాఫిలీన్. 173. ఔ-తఖూలూ-ఇన్నమా-అష్-రక ఆబాడనా-మిన్-
ఖల్లు-వ-కున్నా-జుర్రీ-యతమ్-మింబఅ-దిహిమ్-అఫ-తుహ్-లికునా-బిమా-ఫఅ-
లల్-ముబ్-తెలూన్. 174. వ-కజాలిక-నుఫస్-సిలుల్-ఆయాతి-వ-లలల్లహుమ్
యర్-జిడీన్.

172. మఱియు నీప్రభువు ఆదము సంతతి పీఠులనుండి వారి సంతానమును దీసి వారి యాత్మలపై వారే కరారు చేయునట్లు చేసి నేను మీప్రభువును కానా అని పలుకఁగా ఎందుకుకావు (నీవు మాప్రభువు). మేము కరారు చేసితిమి అని పలికిరి. తీర్పు దినమునందు దీని విషయము మాకుఁ దెలియదు. అని మీరు చెప్పకుండుటకును, 173. లేదా దీనికి పూర్వము మాతాత ముత్తాతలు సాటి కల్పించిరి. మేము వారి తరువాత వచ్చినవారి సంతానము వారలము. కావున దుర్మార్గులు చేసినదానికిఁ గానుమమ్ము నశింపఁజేయుదువామనిమీరుపలుకకుండుటకును ఈకరారు పుచ్చుకొంటిమి. 174. మఱివారు (సన్మార్గమునకు) మరలుటకుఁగాను ఇట్లు మేము సూచనలు వివరించి తెలుపుచున్నారము.

వ్యా॥ 172. మునుపటి వాక్యములో ప్రత్యేకముగ యూదులతో దేవుఁడు తీసికొన్న యొడంబడికను దెలిపెను. ఇంక ఈవాక్యములలో సర్వ మానవులు దేవుఁడు తమ ప్రభువని యొప్పుకొని చేసిన కరారును తెలుపు చున్నాఁడు. దేవుఁడు ఆదమును సృష్టించి యాతనికి గలుగు సంతానమును బయలుపెట్టి

వారిలో నేనుమీప్రభువునుకానా అని అడుగఁగా అందఱును నీవు మాప్రభువు అని యొప్పుకొనిరి. ఆదినమునే రోజెమీసాఖ్ అనుదురు. దీనిబట్టిప్రతిమానవుని హృదయములో దేవుఁడుబిక్కఁడు, ఆతఁడుప్రభువు అను విషయము నాటుకొని యుండును. ఆవిషయముప్రవక్తలయొక్కయు భక్తులయొక్కయుబోధన వలన బలపడి మానవులువిశ్వాసులగుచున్నారు. కొందఱుచెడుసహవాసమువలనసహజముగా వారికి నున్నదేవుని యేకత్వజ్ఞానమును పోఁగొట్టుకొని అవిశ్వాసులు(కాఫిర్లు) అగుచున్నారు. కావున మానవులు తీర్పుదినమునందు దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) మాకుఁ దెలియదు అని చెప్పుటకు వీలులేదు. ఎందుకన మానవుఁడు తన పుట్టుకతోనే యావిషయమును సహజముగ పొందుచున్నాఁడు. అటులే మానవులు తీర్పు దినమునందు ఓదేవా! మేము నిర్దోషులము. మాతాత మత్తాతలు నీకు సాటి కల్పించిరి. మేము వారిననుసరించితిమి. కావున పూర్వము దుర్మార్గులు గావించిన దానికేఁగాను మమ్ము నశింపఁ జేయుదువా! మమ్ము నరకములో పడవేయుదువా! అనిపలుకుటకు వీలులేదు. ఎందుకన దేవుఁడు బిక్కఁడు, ఆతనికి సాటిలేదు అనువిషయము ప్రతిమానవుఁడును సహజముగ తెలిసికొనఁ దగినది. తాత మత్తాతల యాచారము కావున మేము అనుసరించితిమి అని పలుకుటకు వీలులేదు. 174. దేవుఁడు తన సూచనలను మానవులకు వివరముగాఁ దెలుపు చున్నాఁడు దాని ననుసరించి మానవులు దుర్మార్గమును వదిలి సన్మార్గమునకు మరలవలెను.

175. వత్-లు-అల్లైహిమ్-నబ-అల్-లజ్జే-ఆ-తైనావలు-ఆయాతినా-ఫన్-సలఖ-మిన్-హ-ఫ-అత్-బఅ-హుమ్-మైతాను-ఫ-కాన-మినల్-గావీన్. 176. వలౌషీనా-లర-ఫఅ-నావలు-బిహ-వలా-కిన్న హూ-అఖ్-లద-ఇలల్-అర్-జి-వత్-తబ-అ-హావావలు-ఫ-మసలు-హూ-క-మసలిల్-కల్-బి-ఇన్-తహ్-మిల్-అల్లైహి-యల్-హాస్-బౌ-తత్-రుక్-హు-యల్-హాస్-జాలిక-మసలుల్-ఖౌమిల్-లజ్జీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-ఫఖ్-సుసిల్-ఖసస-ల-అల్ల-హుమ్-యత-ఫక్క-రూన్. 177. సాఅ-మసల-నిల్-ఖౌముల్-లజ్జీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-వ-అన్-పుస-హుమ్ కానూ-యజ్జి-మూన్.

175. మఱియు ఓ ప్రవక్త! మేము మా సూచనలను ఒకని కిచ్చితిమి. పిదప ఆతని వెంట సైతాను పడెను. కావున ఆతఁడు దుర్మార్గులలో చేరిపోయెను. ఇట్టివాని విషయము వారికేఁ దెలుపుము. 176. మఱి మేము ఇష్టపడి

యుండినచో ఆ సూచనలవలన వాని పదవిని ఉన్నతిగాఁ జేసియుండుము. కాని యాతఁడు నేలవంక వ్రాలెను. మఱి వాని కోరికలను వెంబడించెను. కావున వాని విషయము కుక్కవలె నున్నది. నీవు కుక్కపై బరువువేసిన అది నాలుక బయటికి వ్రేలాడఁదీయును. లేదా వదలిపెట్టిన అది నాలుక బయటికి వ్రేలాడఁదీయును. ఇది మా సూచనలను తిరస్కరించిన వారి పోలిక యున్నది. కావున వారు గమనించుటకై ఈ విషయములు వారికిఁ దెలుపుము. 177. మా సూచనలను తిరస్కరించుచు వారి యాత్మలనష్టమే చేసికొనుచుండినవారి పోలిక చాల చెడ్డది.

వ్యా॥ 175, 176. ఈ వాక్యములలో ఇస్రాయీలియులలోనున్న 'బల్ అమ్ బిన్ బా డేరా' అను ఒక విద్వాంసుని విషయము చెప్పఁబడినది. ఆ విద్వాంసుఁడు గొప్ప భక్తుఁడుగా నుండెను. ఆతని ప్రార్థన (దుఆ) దేవుఁడు అంగీకరించుచుండెను. ఆతనికి దేవుఁడు తన సూచన లొసంగియుండెను. తుదకు ఆతఁడు ఒక స్త్రీ మాటలకు లోనై ధనమునకు ఆశపడి మూసా ప్రవక్తకు వ్యతిరేకముగా పనులు చేయసాగెను. మూసా ప్రవక్తకు ఏలాటి నష్టము వాని యత్నమువలన కలుగలేదు. కాని ఆతఁడు దేవుని దయనుండి తొలఁగి దేవుని కోపమునకు పాత్రుఁడై సైతానును వెంబడింపసాగెను. తుదకు దుర్మార్గులవర్గములో చేరిపోయెను. దేవుఁడు కోరియుండినచో ఆతఁడు దేవుని సూచనల వలన వానికి గొప్పపదవి (దర్జా) లభించియుండును. కాని యా విద్వాంసుఁడు తనకున్న విద్యనుబట్టి సన్మార్గమునకు పోక, ఇహలోక తుచ్ఛభోగములకు లోనై తన కోరికలను అనుసరించి నేలవంక వ్రాలెను. అనఁగా హీనదశలో పడిపోయెను. అప్పుడు వాని గతి కుక్కవలెనాయెను. కుక్క తన బలహీనతవలన శ్వాస్తనిశ్వాసములు సరిగా తీయలేక దానిపై బరువువేసినను వేయక వదలిపెట్టినను లేదా దానిని అదలించినను అదలించక వదలిపెట్టినను తన నాలుకను బయటికిఁ దీసి వగర్చుచుండును, ఇటులే తుచ్ఛభోగములకు లోనైనందున, సుగుణములు పోయెను. దేవుఁడు విద్యజ్ఞానములు వానికి ఒసంగిన ఒగుంగకపోయిన వానియందు సమానమే. కావున వానికి ఇహలోక తుచ్ఛభోగముల ఆశమెండై వాఁడు నాలుక బయటికిఁ దీయు కుక్కవలె హీనదశ పొందెను. లేదా వాని గతి కుక్కవలెనై వగర్చుచుండెను. వానికి ఏగతిపట్టియుండినసరే, ఇందు మత విద్వాంసులకు హెచ్చరిక గలదు. ఎవరు మత విద్యను అనుసరింపక తమ కోరికలను అనుసరింతురో వారికి దుర్గతి పట్టును. వట్టి మత గ్రంథములు చదివిన మాత్రాన ప్రయోజనములేదు. అందలి ధర్మములను భయభక్తులతో అనుసరింపవలెను. 177. సన్మార్గము వదలి దుర్మార్గులై తమయిష్టానుసారము పోపువారు కుక్కను పోలుదురు. కుక్కవలెనగుట చాల చెడ్డది. మానవులై కుక్కను పోలుట చాల అవమానకరము. కావున ఏ మానవుఁడును తన్ను కుక్కతో సరి

సమానముఁ జేయుటకు యత్నింపఁడు. దేవుని సూచనలను తిరస్కరించివానిని వదలిపెట్టుటవలన మానవులదే నష్టమగును. దానివలన దేవునికి నష్టములేదు.

178. మన్-యహ్-దిలాహు-ఫ-హువల్-ముహ్-తదీ-వ-మన్-యుజ్-లిల్-ఫ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ఖాసిరూన్.

178. దేవుఁడు ఎవరికి సన్మార్గము చూపునో వారే సన్మార్గులగుదురు. మఱివారికి మార్గము తప్పించునో వారే నష్టముపొందువారగుదురు.

వ్యా॥ 178. ఎవని కెంత విద్యయును జ్ఞానమునుండినను దేవుని యనుగ్రహము గలిగినపుడే మానవుఁడు సన్మార్గముపొంది భక్తుఁడగును. దేవుని యనుగ్రహము లభింపనిచో అవి లాభపడవు. సన్మార్గము తప్పి దుర్మార్గులగుట చాల నష్టకరము. కావున మానవుఁడు తన విద్యపై గర్వపడక సదా దేవుని యనుగ్రహమునకుఁగాను దేవునిని వేడుకొనుచుండవలెను,

179. వల-ఖద్-జరఅనా-లి-జహన్నమ-కసీరమ్-మినల్-జిన్ని-వల్-ఇన్-సి-లహుమ్-ఖులూ-బుల్-లాయఫ్-ఖహూన-బిహి-వల-హుమ్-అఅ-యునుల్-లా-యుబ్-సిరూన-బిహి-వల-హుమ్-అజా-నుల్-లాయస్-మడూన-బిహి-ఉలా-ఇక-కల్-అన్-అమి-బల్-హుమ్-అజల్లు-ఉలా-ఇక-హుముల్-గాఫిలూన్.

179. మఱియు, జిన్నాతులలోను మానవులలోను చాలమందిని నరకమునకుఁగాను మేము పుట్టించియున్నారము. వారికి హృదయములున్నవి. కాని వానితో వారు గ్రహించుటలేదు. మఱి వారికి కన్నులు గలవు. కాని వానితో వారు చూచుటలేదు. మఱి వారికి చెవులున్నవి. కాని వానితో వారు వినుటలేదు. వారు పశువులవలె నున్నారు. మఱి వారు అంతకంటెను హెచ్చుగా మార్గము తప్పినవారుగా నున్నారు. వీరేను అజాగ్రత్తగా నున్నవారు.

వ్యా॥ 179. దేవుఁడు మానవులను, జిన్నాతులనుసృష్టించెను. అందు అనేకులు తమపాపకార్యములవలన నరకములో పడుదురు. వాస్తవములో మానవులును, జిన్నాతులును దేవుని ప్రార్థించి సత్కార్యములుచేసి స్వర్గములో పోవలసినది. అయిన పెక్కుమంది తమ దుష్టత్వముతో తుదకు నరకములో చేరుదురు. కావున మానవుఁడు జాగ్రత్తపడి విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయుచునుండవలెను. దేవుఁడు మానవులకు తన సూచనలను గమనించి బోధను గ్రహించుటకుఁగాను హృదయములును, దేవుని మహిమలను బాగుగ గమనించి చూచుటకు కన్నులును, దేవుని వాక్యములను విని సమ్మతించుటకుఁగాను చెవులునుఁబెరిగియున్నాఁడు. కాని దుష్టులు అట్లు చేయుటలేదు. పశువులవలె తిని త్రాగుటలోనే నిమగ్నులై ఇహలోకభోగములకు లోనై హృదయములను, కన్నులను చెవులను

వాని వాని పనులలో నుపయోగించుటలేదు. మానవులకు దేవుడు ఆత్మికబలము పొందుటకుఁగాను వసతులు కల్పించియున్నాఁడు. కావున వారు పశువులుకాఁ గూడదు. బాగుగా గమనించినచో దుష్టులు పశువులకంటె అధములుగానున్నారు. అది ఎట్లన, పశువులు తమ యజమానుల పిలుపు విని వచ్చుచున్నవి. వదైన పని వద్దని అదలించిన అవి చేయక నిలిచిపోవుచున్నవి. మఱియు పశువులకు నొసంగఁబడిన శక్తులకుఁ దగిన పనులు అవి నెరవేర్చుచున్నవి. దుష్టులు అట్లు చేయక దేవుడు వారి కొసంగిన శక్తులను వేఱు దోవలలో నుపయోగించి చెడి నశించుచున్నారు. ఇట్టివారే తమ నష్టలాభముల విషయము లత్యయములేక అజాగ్రత్తగా నున్నారు.

180. వ-లిల్లా-హిల్-అస్కా-ఉల్-హుస్నా-ఫద్-ఉహు-బిహ-వ-జరుల్-
లజీన-యుల్-హి-దూన-ఫీ-అస్-మా-ఇహీ-స-యుజ్-జొన-మా-కానూ - యల్-
మలూన్.

180. దేవునికి మంచిపేర్లు గలవు. కావున మీరు ఆపేర్లతో ఆతనిని పిలువుఁడు. మఱి దేవుని పేర్ల విషయములో తప్పుతోవనపోవువారిని వదలి పెట్టుఁడు. తప్పక వారు తమ కర్మల ఫలితము పొందఁగలరు.

వ్యా|| 180. ఇఁక ముసల్మాను భక్తులు దేవుని విషయము అజాగ్రత్తగ నుండకూడదు. దేవునికి మంచి పేర్లుగలవు. కావున ఆపేర్లను స్మరింపవలెను. దేవుని నామములు స్మరించుటవలన ఆయాపేర్ల భావములు హృదయములో నాటుకొని సదా దేవుని ధ్యానమే యుండఁగలదు. దేవునికితగని పేర్లు పెట్టినిలుచు వారు తప్పుతోవన పోవువారు. ఇట్టివారిని వదలి పెట్టవలెను. వారు తమకర్మల ఫలితము తప్పకపొందుదురు. దేవునిపేర్లు స్మరింపవలెను. దేవునిపేర్లను ఒకరికిచెడుగు చేయుటకుగాను జాలవిద్య (జాదూ) మొదలగు మంత్రములలో నుపయోగింపఁగూడదు అని దేవుని సెలవు.

181. వ-మిమ్మన్-ఖలఖ్నా-ఉమ్మతున్-యహ్-దూన-బిల్-హాఖ్-ఖి-వ-
బిహీ-యల్-దిలూన్.

181 మఱియు మేము పుట్టించిన జనులలో కొందఱు సత్యమైన మార్గమును (ప్రజలకు) చూపుచు దాని ననుసరించియే న్యాయము చేయుచున్నారు.

వ్యా|| 181. ఇందు ముసల్మానులఁగూర్చి చెప్పఁబడినది. హాజ్రత్ ముహమ్మదు వారి మతస్థులగు ముసల్మానులు సత్యమును స్వీకరించి సత్యమార్గమును ప్రజలకు చూపుచు సత్యమును అనుసరించి న్యాయము చేయుచున్నారు. వారు ఇస్లామ్ మతధర్మములు సరిగా ననుసరించుచు అందువలన హెచ్చుతక్కులు చేయరు.

182. వల్-లజ్జన-కజ్-జబూ-బి-ఆ-యాతినా-స-నస్-తద్-రిజు-హుమ్
మిన్-హైసు-లా-యఅ-లమూన్. 183. వ-ఉమ్మి-లహుమ్ ఇన్న-కైదీ-మతీన్.

182. మఱివారు మానూచనలను తిరస్కరించిరో వారికి తెలియకుండగ
తిన్నతిన్నగా మేము వారిని పట్టుదుము. 183. మఱివారిని కొంతకాలము వదలి
పెట్టుదును. నిశ్చయముగా నాయత్నము చాల సిరమైనది.

182. దేవుని సూచనలు అసత్యములని పలికి ప్రవక్తలను తిరస్కరించు
నట్టి వారిని దేవుడు కొంతకాలము వదలిపెట్టును. అందువారికి అనేక సంపదలు
ఇహలోక సౌఖ్యములు గలుగును. దానికి అవిశ్వాసులు మోసపోయి మేము
చేయు పనులు మంచివి యని తమ దుష్టకార్యములో మితిమీటి పోవుదురు.
తత్క్షణమే దేవుడు అవిశ్వాసులను శిక్షింపక వదలిపెట్టి తిన్నతిన్నగా వారి దు
ర్మార్గము హెచ్చగుకొలది వారిని పట్టుచుండును. వారు తమ దుర్మార్గము
లో సంపూర్ణము కాగానే వారికి దేవుని శిక్ష కలుగుచున్నది. ఇదియే దేవుని
సిరమైన యత్నము. దేవుని యత్నమునకు ఎవరును అడ్డు రాజాలరు. అది
సాగియే తీరును. కావున మానవులు తమకు గలుగు కొంత లాభమునకు
మోసపోక విశ్వాసులు కావలెను.

184. అవలమ్-యత-ఫక్కరూ-మా-బిసా-హిబిహిమ్-మిన్ - జిన్నతిన్ -
ఇన్-హువ-ఇల్లా-నజీరుమ్-ముబీన్. 185. అవ-లమ్-యన్ జురూ-ఫీమల-కూతిన్
సమా-వాతి-వల్-అర్ జి-వ-మా-ఖిల-ఖిల్లాహు-మిన్-వై ఇన్-వ-అన్-అసా-అన్-
యకూన-ఖదిఫ్-తరబ-అజలు-హుమ్-ఫ-బి-అయ్యి-హదీసిన్-బిఅదహూ-యూమి
నూన్. 186. మన్-యుజ్ లి-లిల్లాహు-ఫలా-హోదియ-లహూ-వ-యజరు-హుమ్
ఫీ-తుగ్యా-నిహిమ్-యఅ-మహూన్.

184. ఏమి? వారు తమతోనుండు వానికి పిచ్చిలేదని గమనింప
లేదా! ఆతడు స్పష్టముగా భయభోధ నిచ్చువాడు. 185. ఏమి? వారు భూమ్యా
కాశములలోని ప్రభుత్వమును దేవుడు సృష్టించిన సర్వమును వారి కాలము స
మీపించియుండు నేమో అను విషయమును గమనించి చూడలేదా! కావున
వారు ఖురాను తరువాత ఏమాటను విశ్వసింపఁ గలరు. 186. దేవుడు ఎవరికి
దారి తప్పించునో వారికి సన్మార్గము చూపువారెవరును లేరు. మఱివారు వారి
దుష్టత్వము లోపడి దేవులాడునట్లుగ వారిని దేవుడు వదలిపెట్టును.

వ్యా॥ 184. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు దేవుడు పంపిన ఖురాను బో
ధను ప్రజలకు వినిపించు చుండిరి. మక్కా నివాసులు వారిమాటను వినక దేవుని

సూచనలను తిరస్కరింప సాగిరి. అందుకు దేవుఁడిట్లు సెలవిచ్చుచున్నాఁడు ము హమ్మదు ప్రవక్త బాల్యమునుండి మీతో నున్న యాతఁడు. ఆతనివిషయము మీకు బాల్యము నుండియు తెలియును. ఆతనికిపిచ్చిలేదు. ఆతఁడు మంచి బుద్ధి గలవాఁడు. ఆయన సత్యవంతుఁడు (సాదిఖ్), నమ్మఁదగినవాఁడు (అమీన్) అని మీరే బిరుదు లిచ్చియున్నారుగదా! అట్టి ముహమ్మదు దేవునిప్రవక్తగా నియ మింపఁబడి భయబాధ మీకిచ్చుచున్నాఁడు. ఆతని విషయము మీరు గమనింప లేదా. ఆతని విషయము మీకు బాగుగఁ తెలిసియేయున్నది గదా. దేవునిసృష్టి ని గమనించి చూడుఁడు. అందు ఎట్టి మహిమలు గలవో! అంతటను దేవుని ప్రభుత్వమున్నది. ఆతఁడు పంపిన ఖురాను గ్రంథము విశ్వసింపఁటలో మీకేమి ఆటంకమున్నది. ఎద్దియునులేదు. అట్లు కానిచో మీ వినాశకాలము సమించి నది అని తెలిసికొన వలెను. ఖురానువంటి గ్రంథమును విశ్వసింపనివారు ఇఁక ఇతర గ్రంథముల మాటను విశ్వసింపఁ గలరా? అట్లు కానేరదు. 186. సర్వము దేవుని చేతిలో నున్నది. సన్మార్గము చూపుట, దారితప్పించుట, దేవుని యిష్ట ము. దేవుఁడు కోరనిచో ఎవరు ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను దుర్మార్గునిని సన్మార్గమునకుఁ ద్రిప్పజాలరు. అయిన మానవుఁడు సన్మార్గము అవలంబించు టకు నుద్దేశించినచో దేవుఁడు తన యనుగ్రహము వలన సన్మార్గము ననుసరిం చునట్లు చేయును. అట్లుకాక దుర్మార్గములోనే పడియుండుట కుద్దేశించినచో దే వుఁడు కూడను వానిని వదలి పెట్టు చున్నాఁడు. అపుడువాఁడు దుర్మార్గములోనే పడి దేవులాడుచుండును. కావున మానవులు తమకు దేవుఁడు సన్మార్గము చూ పునట్లుగ ఆతనిని వేఁడుకొను చుండవలెను.

187. యస్-అలూనక-అనిస్-సాఅతి-అయ్యాన-మర్-సాహ-ఖుల్-ఇ
న్నమా-ఇల్లు-హ-ఇన్ద-రబీ-లాయుజ్జల్లీహ-లి-వఖ్-తిహ- ఇల్లా- హువ-సఖు
లత్-ఫిస్ సమా-వాతి-వల్-అర్జి-లా-తాతీ-కుమ్-ఇల్లా-బిగ్-తతన్-యస్-అలూ
నక-కాన్నక-హఫ్ఝ్యున్-అన్-హ-ఖుల్ ఇన్నమా-ఇల్లుహ-ఇన్దల్లాహి - వలా-
కిన్న-అక్ -సరన్నాసి-లా-యఅ-లమూన్.

187. తుదిదినము (ఖియామత్) వచ్చుకాల మెపుడు అని వారు నిన్ను అడుగుచున్నారు. అది నా ప్రభువునకు మాత్రమే తెలియును. ఆతఁడే దానిని దాని కాలమునకు సరిగ బయలుపఱచును. అది ఆకాశములలోను భూమిలోను చాల భారమైనది. మీపై అది అకస్మాత్తుగ నేవచ్చును అని ఓప్రవక్త! పలుకు ము. నీకుఁ దెలిసియున్నట్లుగ వారు తుదిదినమును గూర్చి నిన్ను అడుగుచున్నా రు. అది దేవునికి మాత్రము తెలియును. కాని అది జనులలో పెక్కుమంది

గ్రహింపరు. అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 187. మానవుఁడు తన చావు కాలము ఎపుడు వచ్చును అని తెలిసికొనఁ జాలఁడు. కావున లోకమంత నశించి తుదిదినము (ఖయామత్) వచ్చుకాలము మానవునకు తెలియనగునా! తెలియనేరదు ప్రజలు హజ్రత్ ముహమ్మదు వారితో తుదిదినము (ప్రళయము) ఎపుడు వీదినమునందు వచ్చును. అది వచ్చుకాలము మాకుఁ దెలుపుము అని ఆడుగ. సాగిరి. దానికి జవాబిట్లు ఇయ్యఁబడినది. ప్రళయము వచ్చు సరియైనకాలము ఎవరికిని తెలియదు. అది వచ్చుకాలము దేవునికి మాత్రమే తెలియును. ఆతఁడు దానిని దాని సరియైన సమయములో బయలుపఱచి లోకమంతటను నశింపఁజేయును. భూమ్యాకాశములలో అదిచాల భారమైన విషయము. అది సంభవించుదినము చాలపెద్దది. అది వచ్చునది ఎవరికిని తెలియదు. అది అకస్మాత్తుగ సంభవించును. దాని కాలము దేవుని ప్రవక్తలకుఁ గూడ తెలియదు. ప్రవక్తలకు దేవుఁడెంత తెలుపునో యంతమాత్రము వారికిఁ దెలియును. దేవుఁడు తెలుపని విషయములను తమ ప్రయత్నమువలన తెలిసి కొనలేరు. అట్టి విషయమును గూర్చి తెలిసికొనుటకుయత్నింపరు. వారి పని దేవుని సందేశమును ప్రజలకు అందఁజేయుటయే. కాని యీవిషయములను పెక్కురు జనులు తెలిసికోనరు. అందులకే తెలియరాని విషయములను గూర్చి ప్రశ్నింతురు. తుదిదినము వచ్చుకాలము మఱుగుగా నుండుటలో మానవులు అది ఎపుడు వచ్చునో అని భీతికలిగి సత్కార్యములే చేయుచుందురు గదా! ఓప్రవక్త! నీవు విచారించి తుదిదినము ఎపుడు వచ్చును అను విషయము నీవు తెలిసికొని యున్నట్లుగ వారు నిన్ను దానిగూర్చి యడుగుచున్నారు. వాస్తవములో అది వచ్చు కాలము నీకుఁ దెలియదు. అది దేవునికి మాత్రము తెలియును. దేవదూతలకుఁ గూడ తెలియదు.

188. ఖుల్-లా-అమ్లికు-లి-నఫ్ఫసీ-నఫ్ఫ-అన్-వలా-జర్రన్-ఇల్లా-మాషా అల్లాహు-వలా-కున్తు-అల-లముత్-గైబ-లస్-తక్సర్తు-మినల్-ఫైరివ-మామస్-సనియస్-సూడ-ఇన్-అనా-ఇల్లా-నజీరున్-వ-బషీరుల్-లిఖామిన్-యూమినూన్.

188. దేవుఁడు కోరినది తప్ప నేను నాయాత్మకుఁగాను మేలుగానికీడుగాని జేసికొను అధికారము నాకు లేదు. మఱినాకు గుప్తము (గైబు) తెలిసి యుండినచో నేను చాల మేల్కొని గ్రహించి యుండును. మఱి ఏకీడును నాకుఁ గలిగి యుండదు. నేను విశ్వసించు జనులకు భయభోధ నిచ్చువాడను. సంతోష వార్త వినిపించు వాడను అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 188. మానవుఁడు ఎంత భక్తుఁడును ఎంత దేవునికి ప్రియుఁడును అయినను సరే. లాభ నష్టములు మేలు కీడు చేసికొను స్వాతంత్ర్యము వానికి లేదు.

దేవునికిఁ దెలిసిన సర్వగుప్తములును రాఁబోవువిషయములును అన్నియు ఒకమానవునికిఁ దెలియవు. సర్వజ్ఞుడగు దేవుని కే తెలియును. కావున జగత్తునకంతయు ప్రవక్తగా వచ్చిన మహమ్మదు రసూలువారు కూడ ఇట్లు ప్రకటింప వలెనని దేవుని నెలవగుచున్నది. మేలుగాని కీడుగాని లాభముగానినష్టముగానిచేయుట దేవుని చేతిలో నున్నది. మేలు కీడు కలిగించుకొను అధికారము నాకులేదు. నేను రాఁబోవు విషయములన్నిటిని రహస్యములన్నిటిని ఎఱుంగను. అట్లు సర్వ రహస్యములును గుప్తములును నాకు తెలిసి యుండినచో నేను లాభము లే పొందియుందును. ఏలాటి కీడు కలుగకుండ చూచికొని యుందును. అట్లు కాక నాకు ఒకపుడు మేలు కలుగుచున్నది. మఱొకపుడు నష్టము కలుగుచున్నది. నేను విశ్వాసులకు బోధించువాడను. పాపములు చేసినచో శిక్ష గలుగును అని భయపెట్టువాడను. సత్కార్యములుచేసినచో దేవునిప్రీతిలభించి స్వర్గసౌఖ్యములు లభించును అను సంతోష వార్త విశ్వాసులకు వినిపించు చున్నాను. దేవుడు నాకు పంపిన సందేశములను ప్రజలకుఁ దెలుపుట నాపని. కావున దేవుడు తన ప్రవక్తలకు ఏయే గుప్తవిషయములును రహస్యము (గైబు) లును తెలుపునో అంతమాత్రము వారికిఁ దెలియును. దానికి మించిన గుప్తము (గైబు) లు తెలియవు. మత ధర్మములు తత్వజ్ఞానము మొదలగు మతవిషయములు సంపూర్ణముగ ప్రవక్తకుఁ దెలియును.

189. హువల్-లజీ ఖలఖ-కుమ్-మిన్-నఫ్-సిన్-వాహిదతిన్-వ-జలల-మిన్ హా-జౌజహా-లి-యస్-కున-ఇలై-హా-ఫలమ్మా-త-గవ్-షాహా-హమలత్-హమ్ లన్-ఖఫీ-ఫన్-ఫ మర్రత్-బిహీ-ఫలమ్మా-అస్-ఖలద్-దల-వల్లాహ-రబ్బి-హుమా లఇన్-ఆతై-తనా-సాలిహాల్-లన-కూనన్న-మినష్-షాకిరీన్. 190. ఫలమ్మా-ఆతా-హుమా-సాలిహాన్-జలలా-లహూ-షుర-కాల-ఫీమా-ఆతాహుమా-ఫత-ఆ లల్లాహు-అమ్మా-యిష్-రికూన్.

189. ఆతఁడే మిమ్ము ఒక యాత్మనుండి పుట్టించెను. దానినుండియే దాని జతను దాని సౌఖ్యము పొందుటకుఁగాను పుట్టించెను. పిదప పురుషుఁడు తన భార్యతో కలియఁగానే ఆమె తేలిక యైన భారము దాల్చెను. ఆమె దానితో తిరుగుచు నుండెను. పిదప భారము కాఁగా వారిద్దఱు తమ ప్రభువగు దేవునుతో “నీవు మాకు ఎట్టి లోపములేని బిడ్డను ఒసంగినచో తప్పక మేము నీకు కృతజ్ఞత సలుపుదుము” అని వేడుకొనిరి. 190. ఆపిదప దేవుఁడు వారికి లోపములేని బిడ్డను ఒసంగఁగా దేవుఁడు వారికొసంగిన దానిలో వారు సాటి కల్పింప సాగిరి. మఱివారు సాటి కల్పించు దానికంటె దేవుఁడు గొప్పవాఁడు.

వ్యా॥ 183:190. దేవుడు మొట్టమొదట ఆదమును సృష్టించెను. ఆతని సౌఖ్యమునకుఁగాను ఆతనినుండి ఆతని జత అగు హావ్యాను పుట్టించెను. వీరిద్దఱి సంతానమే మానవులు. వారి సంతానము చేయు అధర్మమును గూర్చి యిందు చెప్పఁబడినది. భార్యాభర్తలు కలిసిన పిదప స్త్రీ గర్భము దాల్చును. అది ప్రప్రథమమున తేలికగా నుండును. స్త్రీకి నడఁచుటలో కష్టము కనుపించదు. గర్భము వృద్ధియగు కొలది భారము హెచ్చును. పూర్తి గర్భము అగు సరికి స్త్రీకి తిరుగుట కష్టముగాఁ దోచును. మఱియు గర్భములో నేమున్నదో ఎవరికిఁ దెలియదు. బిడ్డపుట్టిన అంగహీనుడగు నేమో అని సహజముగ భార్యాభర్తలకు భీతి గలుగును. అపుడు దేవునిలో నీవు మంచిబిడ్డ దయచేసితి. నేని మేము నీకు సదా కృతజ్ఞత సలుపుచుండుమని మొఱ వెట్టుకొనుదురు. దేవుని దయ వలన ఎట్టి యంగలోపము లేని మంచి బిడ్డ గలిగినచో వారు ఆపదలో మొఱ వెట్టుకొన్న దేవుని విషయము మఱచిపోయి మా దేవతలు, భక్తులు (వలీ) అనుగ్రహించినది అని పలుకుచు దేవుఁడొసంగిన దానిలో ఇతరులను సాటి కల్పింతురు. ఏదో యొక దేవతకు మొక్కుబడి చెల్లింతురు. ఇట్లు దేవునికి సాటికల్పించుట ఘోర పాతకము. దేవుడు వీరు కల్పించుసాటికంటె చాల గొప్పవాఁడు. ఆతఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. కావున మానవులు తమ్ము సృష్టించిన దేవుని వదలి యితర చిల్లర దేవతలను కల్పింపరాదు అని ఇదే రాబోవు వాక్యములలో చెప్పబడుచున్నది.

191. అయుష్-రికూన-మా-లాయభ-లుఖు-మై-అన్-వ-హుమ్-యుభ-
లఖూన్. 192. వలా-యస్-తతీ-ఊన-లహుమ్-నసన్-వలా-అన్-పుసహుమ్-
యన్-సురూన్. 193. వ-ఇన్-తద్-ఊహుమ్-ఇలల్-హుదా-లా-యత్-తబి-ఊ
కుమ్-సవాఉన్-అలై కుమ్-అద-బే-తుమూహుమ్-అమ్-అన్-తుమ్-సామితున్.
194. ఇన్నల్-లజీన-తద్-ఊన-మిన్-దూనిల్లాహి-ఇబా-దున్-అమ్-సాలుకుమ్-
ఫద్-ఊహుమ్-ఫల్-యస్-తజీబూ-లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-సాదిభిన్. 194. అమ్
లహుమ్-అర్-జులున్-యమ్-షూన-బిహి-అమ్-లహుమ్-బిడిన్-యబ్-తిషూన-
బిహి-అమ్-లహుమ్-అఅ-యుసున్-యుబ్-సిరూన-బిహి-అమ్-లహుమ్-ఆజా
నున్-యన్-మఊన-బిహి-ఖులిద్-ఊ-మరకా-అకుమ్-సుమ్మ-కీదూని-ఫలా-తున్
జీరూని. 196. ఇన్న-వలియ్యి-యల్లాహుల్-లజీ-నబ్-జలల్-కితాబ-వహువ-యల్

వల్-లస్-సాలిహీన్. 197. వల్-లజీన-తద్-ఊన-మిన్-దూనిహీ-లా-యస్-తతీ-
ఊన-నస్-రకుమ్-వలా-అన్-ఫుసహుమ్-యస్-సురూన్. 198. వ-ఇన్-తద్-ఊ-
హుమ్-ఇలల్-హుదా-లా-యస్-మఊ-వ-తరాహుమ్-యస్-జురూన-ఇలై క-వ-
హుమ్-లా-యూబ్-సిరూన్.

191:192. ఒక వస్తువునైనను సృష్టింపఁజాలకయు తామే సృష్టింపఁ
బడుచున్నట్టి వారిని, మీరు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నారా! మీరువారికి
సహాయముచేయఁజాలరు. మఱి మీరు తమకు తామే సహాయము చేసికొనలేరు.
193. మఱి మీరు వారిని సన్మార్గమునకుఁ బిలిచినచో వారు మిమ్ము అనుసరిం-
పరు. మీరు వారిని పిలిచినను! లేదా మీరు ఊరకున్ననో మీకు సమానమే!
194. మీరు దేవునిని వదలి ఎవరిని పిలుచుచున్నారో వారుకూడను మీవంటి
మానవులే. మఱి మీరు వారిని పిలుపుఁడు. మీరు సత్యవంతులైనచో వారు
మిమిల్లువునకు బదులు పలుకవలెను. 195. ఏమి వారికి నడచుటకు కాళ్ళున్న
వా! లేదా వారికి పట్టుటకు చేతులున్నవా లేదా వారికి, చూచుటకు కండ్లు
న్నవా! లేదా వారికి వినుటకు చెవులున్నవా! మీరు కల్పించిన దేవతలను పిలిచి
కొనుఁడు. పిదప నా విషయము కుట్రలు సలుపుఁడు. మఱి నాకు గడువునొసంగ
కుఁడు. 196. గ్రంథము పఠినట్టి దేవుడే నాకు సహాయుఁడు. మఱి ఆతఁడే
భక్తులకు తోడుపడువాఁడు. 197. మఱి మీరు దేవునిని వదలి ఎవరిని పిలుచు-
చున్నారో వారు మీకు సహాయము చేయఁజాలరు. మఱి తమకు తాము కూడ
తోడుపడఁజాలరు. 198. మఱి మీరు వారిని సన్మార్గమునకు పిలిచినచో వారు
ఏమియు వినరు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. మఱి వారు నీవంక చూచునట్లుగ
నీవు చూచెదవు. కాని వారు ఏమియు చూచుటలేదు.

వ్యా॥ 191. ఇక ఈవాక్యములలో దేవుఁడు, విగ్రహములను చిల్లరదేవ-
తలను పూజించుటను రద్దుచేయుచున్నాఁడు. అవిశ్వాసులు దేవతలను, విగ్ర-
హములను దేవునికి సాటిగఁ జేయుచున్నారు. అది ధర్మముకాదు. ఎట్లన,
వారు ఒక వస్తువునైనను సృష్టింపఁజాలరు. అదియునుగాక వారుకూడ దేవునిచే
సృష్టింపఁబడినవారు. విగ్రహములను మానవులు తమ చేతులారచెక్కి కల్పించు-
చున్నారు. అవి ఎట్లు మానవులకంటె గొప్పవిగా కాఁగలవు. 192. విగ్రహ-
ములను చిల్లర దేవతలను వానిని పూజించువారికి కష్టములందు తోడుపడఁ-
జాలవు. అవి శక్తిలేనివి ఒకరికి తోడుపడుట అటుండనిండు. అవి స్వయుముగ
తమకు తాము సహాయముచేసికొనఁజాలవు. ఎవఁడైన విగ్రహమును పగులఁ
గొట్టఁబోయినచో అది తన్ను రక్షించుకొనఁజాలదు అట్టిదితన పూజారులకు

ఎట్లు తోడుపడును. తోడుపడఁజాలదు. 193. విగ్రహములను మంచిమార్గము నకు రమ్మని పిలిచిన అవి యనుసరింపలేవు. వానిని పిలిచిన పిలువక యూర కున్నసమానమే. అవి కదలని మెడలని మొద్దులు. పిలుచువాని పిలుపు వృథాపోవును. 194. సర్వజ్ఞుఁడును సర్వశక్తుఁడును అగు దేవునిని వదలి అవిశ్వాసులు స్వయముగ కల్పించుకొన్న దేవతలును విగ్రహములును మానవులవంటిస్పృష్టికిఁ జేరినవి. అవికూడ దేవునిచే సృష్టింపఁబడినవి. అచేతనములగు విగ్రహములను పిలిచిన అవి బదులుపలుకలేవు. సందేహమున్నచో పిలిచిచూచుకొనుఁడు. ఓవిగ్రహారాధకులారా! మీరు కల్పించు విషయముల్లో మీరుసత్యవంతులైనచో విగ్రహములు మీపిలుపునకు బదులుపలుకవలెను. అట్లు అవిపలుకవు. 194. మానవులు కొన్నివిగ్రహములకు కాళ్లు చేతులు కన్నులు చెవులుకల్పించియున్నారు. అందునడచుటకునుపట్టుటకును, చూచుటకును, వినుటకునుశక్తిలేదు. అట్టిశక్తులుగలఅంగములు విగ్రహములకున్నవా! లేవు. అపుడు వానికంటె మానవులే శ్రేష్ఠులు. వారికి అంగములకుఁ దగినశక్తులు గలవు. అట్టి మానవుఁడు తనకంటె హీనిమైనదానిని దేవతగా గ్రహించుట చాల శోచనీయము. విగ్రహారాధకులు, హజ్రత్ పైగంబరులవారి నిట్లు బెదరించిరి. ఓ ముహమ్మదు నీవు మావిగ్రహముల విషయము ఏమియు చెప్పకుము. అట్లు కానిచో అవి నీకు కీడు గలిగించును. దానికినిందు బదులు ఇయ్యఁబడినది. మీదేవతలను విగ్రహములన్నిటిని పిలిచికొని నాకు ఒక నిమిషమైన విరామము నియ్యక ఏయే కుట్రలు నాకు విరోధముగఁ జేయవలెనో చేయుఁడు. 196. నాకు ఖురానుగ్రంథ మొసంగి నన్ను ప్రవక్తగాఁ జేసిన దేవుఁడే నాకు రక్షకుఁడై తోడుపడును. భయభక్తులుగలవారందఱికిని తోడుపడువాఁడు ఆదేవుఁడే. మీకుట్రలు ఏమియు సాగనేరవు. 197. ఓవిగ్రహారాధకులారా! మీరు దేవునిని వదలి ఎవనిని పూజించుచు పిలుచుచున్నారో వారు మీకేలాటి సహాయము చేయఁజాలరు. వారు శక్తిహీనులు. తమపైపడు కష్టమునండి తమ్ముదాము రక్షించుకొనఁజాలరు. మీరు పిలిచినచో మీపిలుపు వృథాపోవును. వారు (విగ్రహములు, చిల్లర దేవతలు) మీపిలుపును వినరు అని పలుకవలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. 198. విగ్రహములకు కన్నులున్నవి. అవిచూచునట్లుగకనఁబడును. కానియందుదృష్టిలేదు. కావునఅవిచూడఁజాలవు.

199. ఖుబిల్-అఫ్-వా-మర్-బిల్-ఉర్ ఫి-వ-అత్-రిజ్-అనిల్-జాహి-
లీన్. 200. వ-ఇమ్మా-యన్ జగన్నక-మినష్-మైతాని-నజ్-గున్-ఫస్ - తద్దజ్-
బిల్లాహి-ఇన్నహూ-సమీఉన్-అలీమ్.

199. ఊమించుచుండుము. మఱి ధర్మమునుగూర్చి ఆజ్ఞాపించుచుండుము. మఱి మూఢులనుండి తొలఁగియుండుము. 200. మఱి సైతానునుండి నీకు

ప్రేరేపణ కలిగినచో నీవు దేవుని శరణువేడుము. నిశ్చయముగ ఆతఁడే సర్వము వినువాఁడు, సర్వము తెలిసినవాఁడు.

వ్యా॥ 199. మునుపటి వాక్యములలో విగ్రహారాధకుల మూఢత్వమును గూర్చి చెప్పఁబడియె. విగ్రహారాధకులు, తమ విగ్రహములనుగూర్చి వినిన మాటలవలన ద్వేషము వహించి వారు నిన్ను దూషించి హింసించురేమో! కావున ఓప్రవక్త! నీవు వారి దూషణలను తీమించుచు వారికి ధర్మము బోధించుచుండవలెను. తీమించు గుణము చాల శ్రేష్ఠమైనది. దాని ననుసరించుము. మూఢులతో వారి మాటలకుఁగాను, వారితో జగడములు పెట్టుకొనక వారినుండి తొలఁగిపొమ్ము. వారి మూఢత్వమునకుఁగాను దేవుఁడే వారినిచూచుకొనును. 200. ఓ ప్రవక్త! నీవు మానవుఁడవు. కాబట్టి ఒకవేళ నీకు కోపమువచ్చినచో నీపదవికిఁ దగని కార్యమును చేయవలెనని సైతానునుండి నీకు ప్రేరేపణ గలిగినచో తత్తణమే దేవుని శరణువేడుము. దేవుఁడు నీమొఱను విని నిన్ను రక్షించును. సైతాను కుట్ర నీపై సాగదు అని దేవుని సెలవయ్యెను.

201. ఇన్నల్లజీ-నత్-తఖా-ఇజా-మస్స-హుమ్-మినష్-షైతాని-తజక్కరూ-ఫ-ఇజా-హుమ్-మబ్-సిరూన్. 202. వ-ఇఖ్ వా-సుహుమ్-యముద్దూ-న హుమ్-ఫిల్-గయ్యి-సుమ్మ-లా-యుఖ్-సిరూన్.

201. భయభక్తులుగలవారికి సైతానునుండి మనోకలఁత గలిగినచో వారు దేవునిని స్మరింతురు, అపుడే వారికి జ్ఞానము గలుగుచున్నది. 202. మఱి సైతానులు తమ సహోదరులను దుర్మార్గములోనే లాగుకొనిపోవుచుందురు. మరల వారు అందు కొఱతచేయరు.

వ్యా॥ 201. సైతాను మానవులందఱికిని మనోకలఁతలు (వర్సాస్) కలుగఁజేయుచుండును. మానవులకు పాపకార్యములకు ప్రేరేపించుచుండును. వాని మోసములకు మానవులు తఱచుగ లోబడి పాపకార్యములుచేయసాగుదురు. అట్టి సమయములలో భయభక్తులుగలవారు దేవుని స్మరింపవలెను. సైతాను కుట్రలనుండి రక్షణపొందుటకై దేవుని శరణువేడవలెను. అపుడు భక్తులకు దైవజ్ఞానముగలిగి తాము సైతాను కుట్రలకు పాలగుచున్నారని తెలిసికొని పాపములను వదలఁగలరు. మఱిపాపముల వలన గలుగు భోగసౌఖ్యములునిత్యములు గావు. వానివలన తుదకు ఉభయలోకములలో వినాశము గలుగును అని బుద్ధి తెచ్చుకొందురు. భక్తులు కానివారు సైతానులకు సహోదరులు. ఆ సైతానులు కల్పించు కలఁతలకును మోహములకును దుష్టులుమోసపోయి పాపములే చేయసాగుదురు. వారికి దేవునియందు భయభక్తులు లేనందున దేవునిని స్మరింపరు. అందుచే వారు సైతాను కుట్రలనుండి రక్షింపఁబడరు. సైతానులు వారికి దుర్మార్గ

ర్థములలో పడ వేయుటకు వెనుదీయరు. దుష్టులుకూడ సైతానులను అనుసరించుటలో కొఱత చేయరు. దానివలన తుదకు వారు నశింతురు. కావున ముసల్మాను భక్తులను ఒకపుడు సైతాను తన కుట్రలవలన పాపములకు ప్రేరేపించునపుడు తత్క్షణమే దేవుని స్మరించి దేవుని శరణు వేడవలెను.

203. వ-ఇజా-లమ్-తాతి-హిమ్-బి-ఆయతిన్-ఖాలూ-లా-లజ్ - తబై తహ్-ఖుష్-ఇన్నమా-అత్-తబిఉ-మా-యా-హ్-ఇలయ్య మిర్-రబ్బీ - హజా-బసాఇరు-మిర్-రబ్బీకుమ్-వ-హుదన్-వ-రహ్-మతుల్-లి-ఖామిన్-యామినూన్

203. మఱి నీవు వారి యొద్దకు వచ్చిన ఒక సూచన తీసికొనిరానిచో వారు నీవే స్వయముగా దాని నెందులకు కల్పించుకొని తేలేదు అని పలుకుదురు. నేను, నాప్రభువునుండి నాయొద్దకు వచ్చు సందేశమును అనుసరించువాడను. ఈఖురానులో మీప్రభువునుండి వచ్చిన సూచనలును, విశ్వాసులకు సన్మార్గమును, కరుణయునుగలదు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వాక్య|| 203. ఒకపుడు దేవుని సందేశము (వహీ) వైగంబరులవారికి వచ్చుటలో ఆలస్యమైనచో లేక అవిశ్వాసులు కోరిన సూచన (మిజిజా) దేవుని నుండి వారికి చూపబడనిచో వారు “ఓ ముహమ్మదు! నీవే ఖురానువాక్యములను కల్పించి కొని రమ్ము. లేదా సూచనలను సృష్టించి మాకు చూపుము అని పలుకుదురు. దానికి సమాధానము నిట్లు ఇయ్యబడెను. నేను దేవుని ప్రవక్తను. దేవుని నెలవు ననుసరించిపోవువాడను. నేను స్వయముగా నెద్దియును కల్పింపజాలను. దేవుడు పంపిన సందేశమును నేను అనుసరించువాడను. ఈఖురానును గమనించుడు. ఇది జగత్తునకు నంతనుసూచన. ఇది ధర్మమును బోధించునది. దీని ననుసరించు విశ్వాసులకు ధర్మమార్గము లభించును మఱివారు దేవుని కరుణకు పాత్రులై స్వర్గసౌఖ్యములు పొందుదురు. కావున మీరిట్టి సూచనలుగల గ్రంథమునే విశ్వసించనిచో మీరు కోరినట్లు సూచనలు దెచ్చినను నమ్ముదురని ఎవరికి నమ్మిక గలదు.

204. వ-ఇజా-ఖురి-అల్-ఖుర్ ఆను-ఫస్-తమిఉ-లహూ-వ-అన్ సితూ ల-అల్ల-కుమ్-తుర్-హమూన్.

204. మఱియు ఖురాను పఠింపఁ బడునపుడు మీకు కరుణ కలుగుటకై మీరు దానిని చెవియొగ్గి వినుచు నిశ్శబ్దముగా నుండుడు.

వాక్య|| 204. ఖురానెషరీఫు గొప్ప గ్రంథము. అందు సూచనలు గలవు. మఱి విని అనుసరింపఁ దగి ధర్మములు గలవు. కావున ఇట్టి మహిమగల గ్రంథము పఠింపఁ బడునపుడు శ్రద్ధతో వినియందలి భావములను గ్రహింప వలెను. అప్పుడు

ఏలాటి శబ్దము చేయరాదు. ఖురానును ముసల్మానులు భయభక్తులతో విను నపుడు వారి విశ్వాస తేజము ప్రజ్వలించును. అందుచేవారు దేవుని ప్రీతికి పాత్రులగుదురు. అటులే విశ్వాసులు కాని వారును శ్రద్ధతో వినినచో అందలి ధర్మములు వారి మనస్సులను ఆకర్షించి వారికి విశ్వాసము లభించి భక్తులు అయి దేవుని దయకు పాత్రులు కాగలరు. దీనిబట్టియే నమాజులో ఇమామ్ ఖురాను పఠించు నపుడు వెనుక నున్నవారు (ముఖ్తదీలు) నిశ్శబ్దముగా దానిని వినుచు నుండ వలెను అను ధర్మము ఏర్పడెను.

205. వజ్జేకుర్-రబ్బిక-ఫీ-నఫ్ సిక-తజరు-అన్-వఖి-ఫతన్-వ-దూనల్-జహ్ రి-మినల్-ఖాలి-బిల్-గుదుల్వి-వల్-ఆసాలి-వలా-తకుమ్-మినల్-గాఫిలీన్. 206. ఇన్-నల-జీన-ఇంద-రబ్బిక-లా-యస్-తక్-బిరూన-అన్-ఇబా-దతిహీ-వ-యు సబ్బి-హూన-హూ-వల హూ-యస్-జుదూన్.

205. మఱియు నీవు నీప్రభువును నీమనస్సులో వినయముతోను భయముతోను ధ్యానింపుము. మఱి ఎక్కువ శబ్దముతో గాక కొద్దిశబ్దముతో ఉదయ కాలములోను సాయంకాలములోను దేవునిని స్మరింపుము. మఱి అజాగ్రత్తగా నుండు వారిలో చేరకుము. 206. నీ ప్రభువునొద్దనున్న వారు ఆతనిప్రార్థన విషయము గర్వము వహింపరు. మఱి ఆతని పవిత్రతను కొనియాడుదురు. మఱి ఆతనికి సాష్టాంగ నమస్కారము (సిజ్దా) చేయుదురు.

వ్యా॥ 205. ఖురానును పఠించుట దేవునిని స్మరించుటయే. దాని గూర్చిన ధర్మము చెప్పబడియె. ఇంక ఈవాక్యములలో సర్వకాలములలోఁ దేవుని నెట్లు స్మరింపవలెనో బోధింపబడుచున్నది. దేవునిని ధ్యానించునపుడు వినయమును నమ్రతయు నుండవలెను. మనస్సులో భయభక్తులుండవలెను. దేవునిని స్మరించునపుడును ఆతనిని ప్రార్థించు నపుడును మనస్సు చలింపరాదు. నాలుకతో నుచ్చరించునపుడు మనస్సుకూడ అందే నిలుపవలెను. రాత్రింబవలు సదా దేవునిని స్మరించుచు నుండవలసినదే. అయిన ప్రత్యేకముగా ఉదయకాలమందును సాయంకాలమందును దేవునిని ధ్యానించుచుండవలెను. అందు అజాగ్రత్తగా నుండకూడదు. దేవుని దూతలు దేవుని సమ్ముఖమున నుండువారు. వారు కూడ దేవునినిని ప్రార్థించుచు ఆతనికి సాష్టాంగ నమస్కారములు (సిజ్దా) చేయుచుందురు. వారు అందు ఏలాటి గర్వము వహింపరు. దేవుని ప్రార్థనను ఉపేక్షింపరు. సదా దేవునిని స్మరించుచు ఆతని పవిత్రతను కొనియాడు చుందురు. దేవదూతలే అట్లు చేయునపుడు మానవుడు ఎట్లు అజాగ్రత్తగ నుండగలడు? అట్లుండరాదు. దేవునిని ప్రార్థించు చుండవలెను. దేవునిని ప్రార్థించునపుడు

బిగ్గటగా కేకలు వేసి పార్థింప కూడదు. కొద్దిశబ్దముతో మెల్లగ దేవునిని ప్రార్థింపవలెను. ఈవాక్యము చదివిన పిదప చదువువారును వినువారును ఒక సిద్ధాంతము చేయవలెను. దీనినే సిస్టేమేతిలావత్ అనుదురు. అయిదుపూటలు నమాజు విధింపఁబడక పూర్వము, ఉదయము (ఫజర్) సాయంత్రము (మగర్రిబ్) నమాజు చేయవలెనని విధింపఁబడియుండెను.

నూరయే అన్ ఫాల్ (విజయధనము) మదనీ 75 వాక్యములు.

ఈసూరా బదరు యుద్ధమునకు తరువాత మదీనా పురములో హజ్రత్ పైగంబరులవారి కొసంగఁ బడెను. హజ్రత్ రసూలు వారికి ప్రవక్త పదవి లభించిన పిదప పదిమూడు సంవత్సరముల వఱకు హజ్రత్ పైగంబరులవారును వారి శిష్యులును మక్కా ఖురైషులు పెట్టుబాధలకు పాలైరి. వానిని సహించు చుతుదకు తమ జన్మదేశమును వదలి మదీనాపురము చేరిరి. అచ్చటకూడ ముసల్మానులు శౌంతిగ నుండునట్లు మక్కా ఖురైషులు వదలలేదు. కుట్రలు సలుపుచు బెడరించు చుండిరి. ఇంతవఱకు ముసల్మానులు విరోధుల బాధలకు ఓర్పుకొని యుండిరి. తుదకు శత్రువులగు కాఫిర్లను మార్కొన వచ్చును అని దేవుని సెలవయ్యెను. మక్కా ఖురైషులు సిరియా మొదలగు దేశములకు పోయి వ్యాపారముచేసి లాభము సంపాదించుకొను చుండిరి. ఆపైకమును ముసల్మానులకు విరోధముగ నుపయోగించుచుండిరి. అందుకు ముసల్మానులు మదీనానుండి కొందఱు కొందఱుగాఁ బోయి శత్రువుల బిడ్డారులను మార్కొనివారి ధనబలమును తగ్గించుచుండిరి. అపుడు అబూసుఫ్యాను సిరియానుండి మరలి తన వ్యాపారుల బిడ్డారులను తీసికొని వచ్చుచుండెను. ఈ విషయము హజ్రత్ రసూలు వారికిఁ దెలిసి యాబిడ్డారును మార్కొన వలెనని సాధారణమైన ఆయుధములతో 313 మందిని వెంటఁబెట్టుకొని బయలుదేరిరి. ఈసంగతి అబూసుఫ్యానునకుఁ దెలిసి యాతఁడు మక్కా ఖురైషులకు తెలుపఁగా అబూజెహలు వెయ్యికంటె హెచ్చుగాఁగల గొప్ప సైన్యము తీసికొని మదీనాపైకి వెడలెను. ఈ విషయము పైగంబరులవారికిఁ దెలిసి తమ శిష్యులతో సలహాచేసిరి. మక్కా సైన్యమును మార్కొన వలెను అని అందఱు అభిప్రాయపడిరి. వారియొద్ద సరియైన యుద్ధ సామగ్రి లేకున్నను దేవునిపై నాధారపడి బయలుదేరి బదరు అను చోటున ఖురైషుల సైన్యమును మార్కొనిరి. అందు దేవుని యనుగ్రహము వలన ముసల్మానులకు గొప్ప జయము గలిగి విజయధనము లభించెను. అందు దెబ్బది మంది ఖురైషుల పెద్దనాయకులు వధింపఁబడి దెబ్బదిమంది ఖైదీలుగా పట్టువడిరి. ఈ సూరాలలో అచ్చటచ్చట ఈయుద్ధమును గూర్చి చెప్పఁబడును.

బిస్మిల్లా-హిత్తహ్-మా-నిత్తహ్.

పరమ దయాళువును ప్రేమించు వాఁడు నగు దేవుని పేర.

1. యస్-అలూనకు-అనిల్-అన్-ఫాలి-ఖులిల్-అన్-ఫాలు-లిల్లాహి-
వర్-రసూలి-ఫత్-తఖుల్లాహ-వఅస్-లిహూ-జాత-దైని-కుమ్-వ-అతీ-ఉల్లాహ-
వ-రసూలహూ-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన్. 2. ఇస్మ-మల్-మూమినూనల్-
లజీన-ఇజా-జుకీ-రల్లాహు-వ-బి-లత్-ఖులూ-బుహుమ్-వఇజా-తులి-యత్-అల్లె
హిమ్-అయూతుహూ-జాదత్-హుమ్-ఈమానన్-వ-అలా-రబ్బిహిమ్-యత్-వ
క్-లూన్-ఖి.లత్-అజీన-యుఖీ-మూనన్-సలాత-వ-మిమ్మా-రజఖ్నా-హుమ్-యున్
ఫిఖూన్. 4. ఉలాఇక-హుముల్-మూమినూన-హాఫ్-ఖన్-లహుమ్-దరజాతున్
ఇస్ద-రబ్బిహిమ్-వ-మగ్-ఫిరతున్-వ-రిజ్-ఖున్-కరీమ్.

1. ముసల్మానులు విజయ ధనమును గూర్చి నిన్ను అడుగుచున్నారు. విజయధనము దేవునిది మఱియు ప్రవక్తది. కావున దేవునికి భయపడుడు. మీ లోమిరే సమాధాన పడుడు. మీరు విశ్వాసులురైనచో దేవునికిని ఆతని ప్ర వక్తకును విధేయులై యుండుడు. 2. విశ్వాసులైనవారు దేవుని పేరు రాఁ గానే వారి హృదయములు భయపడును. మఱి ఆతని వాక్యములు వారి యెదుట పరింపఁబడఁగానే వారి విశ్వాసము హెచ్చుగును. మఱి దేవునిపై నాధార ప డుదురు. 3. వారు స్థిరముగా నమాజును సలుపువారు. మఱి మేము వారికొసంగి న దానినుండి ఖర్చు చేయుదురు. 4. ఇట్టివారే నిజమైన విశ్వాసులు. వారికిఁ గాను వారి ప్రభువు నొద్ద గొప్ప పదవులును త్తమాపణయును గౌరవమైన యాహారమును గలవు.

వ్యా॥ 1. బదరు యుద్ధములో లభించిన విజయ ధనమును గూర్చి ముస సల్మానులలో భేదాభి ప్రాయము గలిగెను. యావనులు మేము యుద్ధములో ముందంజవేసి మార్కొంటిమి. కావున పూర్తి విజయధనము మాకుఁ జేరవలె ను అనియు వృద్ధులు మేము మీవెనుకనుండి మీకు సహాయ మొసంగితిమి. కావున మాకు పూర్తిగ విజయ ధనము లభింప వలెను. అనియు కొందఱు మే ము హజ్రత్ పైగంబరుల వారిని చుట్టుకొని యుండి వారికి రక్షక భటులుగా నుంటిమి. కావున సర్వము మాకే చేరవలెను అని వలుకసాగిరి. దానికి జవాబు నిందు ఇయ్యఁబడినది. జయము దేవుని చేతిలో నున్నది. దేవుని యనుగ్రహము లేనిది యుద్ధములో జయము లభింపదు. కావున యుద్ధములో దొరికినసామ్ము దే వునిది. ప్రవక్త దేవునికి ప్రతినిధి. కావున అది ప్రవక్తది. దేవుఁడు తన ప్రవక్త మూలమున ప్దు ఆజ్ఞాపించునో అట్లు నడుచుకొనుట ముసల్మానులకు ధర్మము.

దేవుడు సెలవిచ్చిన ప్రకారము విజయ ధనము పంచబడును. కావున నిజమైన ముసల్మానులు ప్రతివిషయములోను దేవునికి భయ పడుచు పరస్పరము ఏలాటి తగువులేకుండ సమాధానపడి ప్రేమతోనుండుచు చిన్నచిన్నమాటలకుతగువులాడక దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులు అయి వారి యాజలను ఆను సరించుచు దేవునిపేరు వినినంతనే భయభక్తులతో వణకుచు దేవుని వాక్యములను వినినపుడు తమ విశ్వాసమును హెచ్చుగా బలిష్ఠముగాఁ జేసికొని ప్రతి కార్యములోను దేవునిపై నాధారపడి యుండుచు తమ సర్వమును దేవుని మార్గమందు వినియోగించుచు ప్రార్థనలు స్థిరముగా సలుపుచు నుండవలెను. ఇట్టి సుగుణము గలవారు నిజమైన భక్తులును విశ్వాసులును. ఇట్టివారు తమకర్మలకుఁ దగినట్లు గౌరవ పదవులను పొందుదురు. మఱి దేవుడు వారి పొరపాటులను తుమించి స్వర్గములోవారికిఁ దగిన గౌరవమైన ఆహారము దయచేయును.

5. కమా-అఖ్-రజక-రబ్బక- మిమ్-బై తిక-బిల్-హాఖ-వ-ఇన్న- ఫరీ
ఖమ్-మినల్-మూమినీన-లకారి-హూన్. 6. యుజాద్ది-లూనక-ఫిల్-హాఖ-ఖి-
బిఅ-ద-మా-తబయ్యన-క-అన్నమా-యుసా-ఖూన-ఇలల్-మాతి-వహుమ్-యన్
జురూన్. 7. వ-ఇజ్-యి-దుకు-ముల్లాహు-ఇహ్-దత్-తాఇ-ఫతై ని- అన్నహి-
లకుమ్-వ-తవద్దూన-అన్న-గైర-జాతిష్-షేకతి-తకూను-లకుమ్-వ-యు - కిదుల్లా
హు-అన్-యుహిఖ్-ఖల్-హాఖ్-ఖి-బి-కలి-మాతిహీ-వ-యఖ్-తఅ-దాబిరల్-
కాఫీన్. 8. లి-యు-హిఖ్-ఖల్-హాఖ్-ఖి-వ-యబ్-తిలల్-బాతిల - వలౌ - కరి
హల్-ముజ్-రిమూన్. 9. ఇజ్-తస్-తగీసూన-రబ్బకుమ్-ఫన్-తజాబ - లకుమ్-
అన్నీ-ముమిద్దుకుమ్-బి-అల్-ఫిమ్-మినల్-మలా-ఇకతి-ముర్-దిఫీన్. 10. వమా-
జిఅల-హుల్లాహు-ఇల్లా - బుప్రా-వలి-తత్-మిన్న-బిహీ-ఖులూ-బుకుమ్-వ-
మన్-నసరు-ఇల్లా-మిన్-ఇన్-దిల్లాహి ఇన్నల్లాహ-అజ్-జున్-హకీమ్.

5. ఎట్లుముసల్మానులలో కొందఱు ఇష్టపడకపోయినను నీప్రభువు నిన్ను నీగృహమునుండి సత్యమునకుఁగాను బయటికిఁ దీసెనో (అట్లు విజయధనము దేవునిది). 6. వారు చావును కన్నులార చూచుచు దానివైపునకు పోవునట్లుగ వారికి స్పష్టపడిన పదపకూడ దానినిగూర్చి వారు నీతో వాదించుచున్నారు. 7. మఱియు రెండు పక్షములలో ఒకపక్షము మీచేతికి చిక్కును అని దేవుడు మీతో వాగ్దానము చేయునపుడు ఆయుధములులేని బిడారము మీకు దొరక

వలెనని మీరు కోరుచుంటిరి. మఱి దేవుఁడు తన వాక్యముల మూలమున సత్యమును సత్యపఱచవలెననియు, అవిశ్వాసులను నిర్మూలింపవలెననియు కోరుచుండెను. 8. పాపాత్ములు ఇష్టపడక గోయినను దేవుఁడు సత్యమును సత్యపఱచవలెననియు, అసత్యమును తుడిచివేయవలెననియు కోరెను. 9. మీరు మీప్రభువును వేడకొనఁగా ఆతఁడు వరుసగా వచ్చునట్టి వేయిమంది దేవదూతలను మీకు సహాయముగా పంపుదును అని మీ మొఱుగు అంగీకరించెను. 10. మఱి యిది మీకు సంతోషవార్తగాను, మీహృదయములకు శాంతిగానుచేసెను. వాస్తవముగ దేవునినుండియే సహాయము గలుగును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా॥ 5. ముసల్మానులు బదరు యుద్ధమునుగూర్చి యోచింపవలెను. ప్రారంభమునుండి అంత్యమువఱకు దేవుని సహాయమే ముసల్మానులకు లోడుపడి యుండెను. ఎట్లు వారికి దేవుని సహాయముచే యుద్ధములోజయముగలిగి విజయధనము లభించెనో అటులే ఆ విజయధనము దేవుని సెలవు ననుసరించి పంచవలెను. (ఎట్లు పంచవలెనో రాబోవు వాక్యములలో వచ్చును). అందువలన జగడములు పెట్టుకొనరాదు. చూడుఁడు. దేవుఁడు తన ప్రవక్తగృహము(మదీనా)ను డిసత్యకార్యమునకుఁగాను వెడలునట్లు చేసెను. అప్పటిస్థితి యోచింపఁదగినది. ఖురైషుల వ్యాపార బిడారమును మార్కొనుటకు కొందఱు ముసల్మానులు ఇష్టపడలేదు. అందుకే చాలమంది వెడలక కొద్దిమంది (313) మాత్రము ఎట్టి యుద్ధ ఆయుధములు లేక వెడలిరి. ముసల్మానులు సప్రా అనుచోటున చేరినపుడు మక్కా ఖురైషులు గొప్ప సైన్యముతో మదీనాపైకి దాడి వెడలివచ్చుచున్నారని తెలిసెను. అపుడు పైగంబరులవారు తమ శిష్యుల అభిప్రాయము అడిగిరి. కొందఱు మా యొద్ద సరియైన యుద్ధ ఆయుధములులేవు. కావున యుద్ధము చేయుట సరికాదు అనిపలికిరి. దేవుఁడు ఇస్లామ్ మతమునకు జయమొసంగును. ముసల్మానులు జయముపొందుదురు అని ప్రవక్తమూలమున ముసల్మానులకుఁ దెలిసియుండెను. అట్లు దెలిసియు సత్యమునుగూర్చి వాదించుచు, యుద్ధము చేయవలెనన్న చావు ఎదుఱుగానున్నట్లు తలఁచుచుండిరి. అపుడు కొందఱుభక్తులు ధైర్యపుమాటలు పలికి యుద్ధమునకే పోవలెను అనినిశ్చయించుకొనిరి. 7. రెండు పక్షములు ఒకటి సిరియానుండి మక్కాకు వచ్చుచున్న వ్యాపారుల బిడారము. రెండవది మక్కానుండి అబూజెహాలు తీసికొనివచ్చుచున్న గొప్ప సైన్యము. ఈ రెంటిలో నేదైన ఒకటి మీచేతికి చిక్కును అని దేవుఁడు సెల విచ్చియుండెను. అపుడు ముసల్మానులు ఆయుధములులేని వ్యాపారుల బిడారము చేతికి వచ్చిన బాగుండును. అందు యుద్ధము సంభవింపదు. సొత్తు చాల లభించును అని కోరుచుండిరి. కాని దేవుఁడు కొద్దిమంది ముసల్మానుల మూల

మున అవిశ్వాసుల గొప్పసైన్యమును నిర్మూలింపవలెనని యిష్టపడి అట్లుగా వించెను. కొద్దిమంది ముసల్మానులు కాఫిర్ల గొప్పసైన్యమును బదరుమైదానములో ఓడించిరి. అందు దేవుని సహాయమే లేకపోయినచో ముసల్మానులకు జయము ఎట్లు గలుగును. దీనివలన ముసల్మానుల మతము సత్యమైనది. దానికి దేవుఁడు తోడైయున్నాఁడు అని తేటతెల్లమాయెను. మక్కా ఖురైషులు ఓడిపోవుటవలన అవిశ్వాసుల బలమంతగెను. తుదకు నశించెను. 9. బదరుయుద్ధము ప్రారంభించునపుడు రసూలువారును ముసల్మానులును దేవుని వేడుకొనిరి. దేవుఁడు వారి మొఱుగు విని దేవదూతలను పంపి సహాయమొనర్చెను. ఇట్లు ముసల్మానులకు సంతోషమును, ఉత్సాహమును గలిగి వారి హృదయములు శాంతిపడెను. వాస్తవముగా గమనించిన సహాయమును జయమును దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతఁడు తోడుపడిన శత్రువులు ఏమియు చేయఁజాలరు. ఆతఁడు వివేచనాపరుఁడు. కావున సమయోచితముగ ఎవరికెట్లు చేయవలెనో అట్లు చేయును.

11. ఇజ్-యుగమ్-షీకుమున్-నుఆస-అమనతమ్-మిన్-హు-వ - యునజ్-జిలు-అలై కుమ్-మినస్-సమాఇ-మాఅల్-లియు-తహ్-హిరకుమ్-బిహీ-వ-యుజ్-హిబ-అన్-కుమ్-రిజ్-జమ్-షైతాని-వలి-యర్ - బిత-అహ్-ఖులూ-బి-కుమ్-వ-యు-సబ్బిత-బిహీల్-అఫ్-దామ్.

11. దేవుఁడు తనయొద్దనుండి మీకు శాంతి గలుగుటకుఁగాను మీకు తూఁగు గలిగించెను. మఱియు మిమ్మా పరిశుద్ధులుగఁ జేయుటకును, మీనుండి సైతానుయొక్క అపవిత్రతను తొలగించుటకును మీహృదయములకు బల మొసఁగుటకును మీపాదములను స్థిరముగా నుంచుటకును, ఆకాశమునుండి నీళ్ళను మీపై కురిపించెను.

వ్యా॥ 11. బదరుయుద్ధములో ముసల్మానులకు చాలకఠినపరీక్షయుండెను. శత్రువుసైన్యము వారికంటె మూడింతలు హెచ్చుగానుండి యుద్ధ ఆయుధములలో మునిగియుండెను. ముసల్మానుల సైన్యముతక్కువ. దానిపై వారియొద్ద సరియైన యుద్ధ ఆయుధములు లేకుండెను. ముసల్మానులు మదీనానుండి వెడలి నపుడు యుద్ధమునకుఁగాను సిద్ధులై వెడలలేదు. వ్యాపారుల బిడారమును ఆడ్డగించవలెనని వెడలియుండిరి. ఇదియునుగాక, బదరు మైదానములో మక్కా ఖురైషులు గట్టి స్థలమును నీళ్ళ వసతులను ముందుగానే ఆక్రమించుకొనియుండిరి. ముసల్మానులు ఉండుచోటు పల్లముగాను, ఇసుకతో నిండినదిగానుండెను. అందు కాళ్లు దూరిపోవుచుండెను. దుమ్ముకూడ హెచ్చుగానుండెను. నీళ్లు

దొరకలేదు. కావునవజ్రాస్నానములకును త్రాగుటకును ముసల్మానులకు ఇబ్బంది కలిగెను. ఇట్టి స్థితిలో ముసల్మానులు తాము ఓడిపోవుదుమని భయపడెనాగిరి. దానిపై సైతాను వారి హృదయములలో మారు సత్యవంతులై నచో మీకి ఇబ్బందులుగలిగియుండవు. మీకు దేవుని సహాయము గలిగియుండును అని కలతలు పెట్టసాగెను. అపుడు దేవుని అనుగ్రహమువలన గొప్పవర్షము కరిసెను. దానివలన ముసల్మానుల ఇబ్బందులు తొలగి చాల సౌకర్యములు కలిగెను. వజ్రాస్నానములకును త్రాగుటకును నీళ్లు ఎక్కువగ లభించెను. ఇసుక గట్టి పడి నడుచుటకు సౌకర్యములు గలిగెను. దుమ్ములేకపోయెను. వర్షమువలన మక్కా ఖురైషులుండు స్థలము బురదతో నిండిపోయి వారి పాదములు జార సాగెను. వానవలన ముసల్మానులకు ఇబ్బందులు దొలగినపిదప దేవునిమహిమ వలన ముసల్మానులకు తూగువచ్చెను. దానినుండి మేలుకొనిన పిదప వారి హృదయములు శాంతిపడి వారికి భయముపోయి ధైర్యమును బలమునుకలిగెను. ఇట్లు సైతానువలన గలిగిన అపవిత్రత తొలగి, వారి హృదయములు శాంతించి వారి పాదములు యుద్ధరంగమునందు స్థిరముగా నుండెను. ఇదంతయు దేవుని సహాయమే గదా!

12. ఇజ్-యూహీ-రబ్బుక్-ఇలల్-మలా-ఇకతి-అన్నీ-మఅకుమ్-ఫ-సబ్బితు
ల్-లజీన-ఆనునూ-సఉల్-ఖి-ఫీ-ఖులూ-బిల్-లజీన-కఫ-రుర్-రుల-బ-ఫజ్-రిబూ
ఫాఖిల్-అల-నాఖి-వజ్-రిబూ-మిన్-హుమ్-కుల్ల-బనాన్. 13. జాలిక-బి-అన్న-
హుమ్-షాఖ్-ఖుల్లాహ-వ-రసూలహూ-వ-మన్-యుషా-ఖి-ఖిల్లాహ-వ-రసూ-
లహూ-ఫ-ఇన్నల్-లాహ-షదీదుల్-ఇఖాబ్. 14. జాలికుమ్-ఫ-జూఖూ-హు-వ-
అన్న-లిల్-కాఫిరీన-అజాబన్-నార్.

12. నీ ప్రభువు దేవదూతలకు “నేను మీతోనున్నాను. కావున మీరు విశ్వాసుల హృదయములు స్థిరముగా నుండునట్లు చేయుడు. నేను అవిశ్వాసుల హృదయములలో భయముగలిగించెదను. కావునమెడలపైఁ గొట్టుడు. మఱి వారివ్రేళ్ళ కొనలనుకోసి వేయుడు అని సందేశము పంపెను. 13. ఇదియెందు కనగా వారు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విరోధులైరి. మఱియు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విరోధియగునో వానికి నిశ్చయముగా దేవుడు చాల కఠినముగా శిక్షవిధించును. 14. ఓ అవిశ్వాసులారా! ఇది మీరు రుచిచూడుడు. మఱి అవిశ్వాసులకు నరకాగ్నిబాధ యున్నది యని తెలిసికొనియుండుడు.

వ్యా|| 12. బదరుయుద్ధములో సైతాను, కనానావంశమునకు నాయకుఁ

దైన సురాఖాబిన్ మాలికు యొక్క రూపముదాల్చి తన యనుచరులను మానవుల రూపములోఁ దీసికొనివచ్చి ఖురైషుల నాయకుఁడగు అబూజెహలుతో నీవు యుద్ధమాడుము. నేను నాజనులతో నీకు సహాయమున రెప్పదను. నీవే జయము పొందుదువు అని కాఫిర్లకు ప్రోత్సాహపఱచెను. (ఈవిషయము ఇరకమీద వచ్చును.) అట్లు మక్కా ఖురైషులును వారికి తోడుగ సైతాను సైన్యమును ముసల్మానులను మార్కొన సాగెను. అపుడు దేవుఁడు, జబ్రీలు, మేకాయీలు యొక్క ఆధిపత్యమున దేవదూతలను పంపి మీరు ముసల్మానులకు తోడుపడి వారి హృదయములకు శాంతి గలుగునట్లుచేసి కాఫిర్లను తెగనఱకుఁడు. నేను మీతో నున్నాను అని సెలవిచ్చెను. ఇదియును దేవుని యనుగ్రహమే గదా !

13. మక్కా ఖురైషులు దేవుని వాక్యములు వినక ఆతనికి విరోధులై ఆతని ప్రవక్తయగు ముహమ్మదును విరోధించిరి. కావున కాఫిర్లు కఠినశిక్షకు పాత్రులైరి. యుద్ధములోని బాధ కొంచెము. ఓ అవిశ్వాసులార ! దీనిరుచిచూడుడు. దీనికంటె ఘోరమైన నరకాగ్ని బాధ మీకుఁ గలుగనున్నదియని తెలిసికొనుడు.

15. యాఅయు్య-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఇజా-లఖి-తుముల్-లజీన - కఫ
రూ-జహ్-ఫన్-ఫలా-తువల్లూ-హుముల్-అద్బార్. 16. వమన్-యువల్లిహిమ్
యామ ఇ-జిన్-దుబురహూ-ఇల్లా-ముత-హర్-ఫల్-లిఖితాలిన్-ఔ-ముత - హ
య్యి-జిన్-ఇలా-ఫిఆతిన్-ఫఖిద్-బాఅ-బి-గజ-బిమ్-మినల్లాహి-వ- మావాహు-జ
హన్నము-వ-బీసల్-మసీర్.

15. ఓ ముసల్మానులార ! యుద్ధరంగమందు అవిశ్వాసులను మార్కొనునపుడు వారికి వీరపియ్యకుఁడు. 16. మఱి యుద్ధతంత్రము చేయుటకుఁగాని లేదా సైన్యములో పోయి చేరుటకుఁగాని తప్పవేఱువిధమున ఆదినమునందు వీడిచ్చువాఁడు దేవుని కోపమునకు పాత్రుఁ డాయెను. మఱివాని నివాసము నరకము. అది చాల చెడ్డనివాసము.

వ్యా॥ 15. కాఫిర్లతో యుద్ధమాడునపుడు ముసల్మానులు యుద్ధరంగమునందు వీరపిచ్చిపాఠిపోవుట ఘోరపాతకము. అట్లు యుద్ధరంగము వీడి పోఁగూడదు. కాఫిర్ల సైన్యము రెండింతలున్నను ముసల్మానులు యుద్ధము చేయవలెను. సమయోచితముగ ఏదైన యుద్ధతంత్రము చేయుటకై వీరపిచ్చి పోయి తిరిగి యుద్ధము చేసిన లేదా తన సైన్యముతో కలిసికొనుటకు వీరపిచ్చిన అది దోషము కాదు. ఎందుకన అట్టివాని యుద్దేశము తిరిగి యుద్ధము చేయవలెనని యున్నది. పాఠిపోవు నుద్దేశము లేదుగదా ! శత్రులకు భయపడి వీరపిచ్చి పాఠిపోవువాఁడు దేవుని కోపమునకు పాత్రుఁడైనరక నివాసియగును. అందు అనేక

ఘోర బాధలకు పాలగును. కావున అట్లు పాతీపోక యుద్ధములో తగులు గాయములకు ఓర్చి ధైర్యముతో యుద్ధమాడుట ముసల్మానుల విధి.

17. ఫలమ్-తఫ్-తులూ-హుమ్-వలా-కిన్నల్లాహ-ఖత-లహుమ్-వమా రమైత-ఇజ్-రమైత-వలా-కిన్నల్లాహ-రమా-వ-లి-యుబ్-లియత్ - మూమినీన-మిన్-హు. బలా-అన్-హసనన్-ఇన్నల్లాహ-సమీ ఉన్-అలీమ్. 18. జాలికుమ్-వ-అన్నల్లాహ-మూహీను-కై దిల్-కాఫిరీన్.

17. మీరు వారిని చంపలేదు. కాని దేవుడు వారిని చంపెను. మఱి నీవు పిడికెడు మట్టి విసరి వేసినపుడు నీవు విసరి వేయలేదు. కాని దేవుడు విసరి వేసెను. ఇది దేవుడు తన గొప్ప యనుగ్రహమును ముసల్మానులపై చేయుట కుఁగాను చేసెను. నిశ్చయముగ దేవుడు సర్వము వినువాఁడును సర్వము తెలిసినవాఁడును. 18. ఇది జరిగిపోయెను. ఇఁకమీఁదఁ దేవుడు అవిశ్వాసుల కుట్రలను బలహీనములుగఁ జేయును అని తెలిసి కొనుఁడు.

వ్యా॥ 17. బదరులో ఘోరముగ యుద్ధము జరుగుచున్నపుడు హజ్రత్ మహమ్మదు వారు ఒక పిడికెడు మన్న తీసికొని కాఫిర్ల సైన్యముపై విసరి వేసిరి. అది దేవుని మహిమవలన ప్రతియొకరి కండ్లలో పడెను. కాఫిర్లు తమ కన్నులను నలఁచుకొన సాగిరి. అపుడు ముసల్మానులు వారిపైఁబడి వధింపసాగిరి. ఇట్లు ఒక పిడికెడు మన్న అందఱి కండ్లలో పడునట్లు విసరి వేయుట మానవశక్తికి మించినది. అటులే ఆయుధములు లేని కొద్దిమంది పెక్కుమందిని చంపి జయము కాంచుట మానవ శక్తికి మించినది. కావున అదంతయు దేవుని మహిమవలన గలిగినది. ఇది ముసల్మానులపై దేవుని గొప్ప యనుగ్రహము. దేవుడు ముసల్మానుల మెఱుగు వినుచు వారికర్మలను తెలిసికొను చున్నాఁడు. వారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగుచున్నాఁడు. 18. ఈసమయములో దేవుడు మక్కా ఖురైషుల కుట్రనుసాగనీయలేదు. వారికి అపజయ మొసంగెను. ఇఁక మీఁద కూడ వారు పన్ను కుట్రలను బలహీనములుగఁ జేసి వానిని సాగనీయఁడు అని తెలిసికొనుఁడు.

19. ఇన్-తస్-తఫ్-తిహూ-ఫఖిద్-జాఅకుముల్-ఫత్ హు-వఇన్-తస్-తహూ-ఫహువ-ఖైరుల్-లకుమ్-వఇన్-తడాదూ-నఉద్-వలన్-తుగ్-నియ-అన్-కుమ్-ఫి-అతుకుమ్-వై-అన్-వ-లౌక-సురత్-వ-అన్నల్లాహ-మఅల్-మూమినీన్.

19. ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు తీర్పు కోరుచుండినచో మీ యొద్దకుతీర్పు వచ్చెను. మఱిమీరు మానుకొన్నచో మీకు మేలు కలుగును. మఱి తిరిగి మీరిట్లు

చేసినచో మేముకూడ తిరిగి యిదే చేసెదము. మఱి మీ సమూహము ఎంత హెచ్చుగానున్నను మీకు పనికి రాజాలదు. మఱి దేవుడు ముసల్మానులతో నున్నాడని తెలిసికొనుడు.

వ్యా॥ 19. ఇందు మక్కా కాఫిర్లకు మందలింపు గలదు. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు మదీనా పురమునకు రాకమునుపు వారు మక్కా పురములో నున్నపుడు కాఫిర్లు ఏమయ్యా! నీమధ్య మామధ్య దేవునినుండి ఎప్పుడు తీర్పు గలుగును. ఎవరు సత్యవంతులో ఎప్పుడు విశేషపడును అనిపలుకుచుండిరి. దానికినిందు జవాబియ్యబడినది. సంపూర్ణమైన తీర్పు తుదిదివమునందు జరుగును. అయిన ఇహమునందుకూడ బదరు యుద్ధములో ఒక విధమైన తీర్పువచ్చినది. అదిమీరు మీకన్నులార చూచితిరి. ఎట్లుకొద్దినుంది బలహీనులైనట్టి ముసల్మానులకు మీ బలవంతమైన సైన్యముపై జయము లభించునో ముసల్మానులచేత మీకు ఎట్టిశిక్ష లభించెనో మీరు చూచితిరి. ఇంక మీసంఖ్య ఎక్కువగానున్నను మీకు పనికిరాదు. కావున ఇప్పుడైనను ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు బుద్ధితెచ్చికొని ప్రవక్తతో విరోధము మానుకొని విగ్రహారాధన వదలి విశ్వాసము వహించితిరేని మీకు ఉభయ లోకములలో మేలుకలుగును. అట్లుగాక తిరిగి మీరిల్లు యుద్ధ మాడినచో మేము కూడ ముసల్మానులకు నిటులే లోడుపడి మీకు అపజయమును ముసల్మానులకు జయము సంఘదము. తుదకు మీరు అవమాన పడవలసివచ్చును. దేవుని సహాయము ముసల్మానుల పక్షమున నున్నపుడు మీ యధిక సంఖ్య ఏమియు పనికిరాదు.

20. యాఅయ్యు-హల్-లజీన-ఆమనూ-అతీ-ఉల్లాహ-వ-రనూలహూ-వలా-తవల్-లౌ-అన్ హు-వఅన్తుమ్-తస్మ-ఉన్. 21. వలా-తకూనూ - కల్లజీన-ఖాలూ-సమిఅనూ-వ-హుమ్-లా-యస్-మఉన్. 22. ఇన్న-షర్-రద్-దవాబ్బి-ఇన్దల్లా-హిస్-సుమ్మల్-బుక్ముల్-లజీన-లాయఅ-ఖిలూన్. 23. వలౌ-అలి-మల్లాహు-ఫీహిమ్-ఖైరల్-ల-అస్-మఅహుమ్-వలా-అస్-మఅహుమ్-లతవల్-లౌ-వహుమ్-ముఅ-రి-జూన్.

20. ఓ విశ్వాసులార! దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులుగ నుండుడు. మీరు వినియు ఆతనినుండి మఱలకుడు. 21. మఱి ఎవరు మేము వింటిమని చెప్పియు వినకున్నారో వారివలె మీరు కాకుడు. 22. ఎవరు గ్రహింపక చెవిటి వారును మూఁగ వారును అయిరో వారు దేవునియొద్ద నిశ్చయముగ జంతువుల కంటెను ఎక్కువ చెడినవారు. 23. మఱియు దేవుడు వారియందుమంచి తనమున్నది అనియెఱింగినచో వారికితప్పక వినిపించి యుండును. మఱి వారికి వినిపించినను వారు తప్పక ముఖము త్రిప్పుకొని పాఠేపోవుదురు.

వ్యా॥ 20. మనుపటి వాక్యములో దేవుఁడు విశ్వాసులకుతోడైయున్నాఁడని చెప్పబడియెను. ఇక విశ్వాసులు దేవుని గూర్చియు ఆతని ప్రవక్త విషయము ఎట్లు వర్తింపవలెనో బోధింపబడుచున్నది. ముసల్మానులు తమ సర్వకార్యములలోను దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్త యొక్కయు ఆజ్ఞలను అనుసరింపవలెను. ప్రతి స్థితిలోను దేవుని యాజ్ఞలనుండి విముఖులు కాఁగూడదు. దేవుని సెలవులు విని గ్రహించి వానిని స్థిరముగా ననుసరింపవలెను. 21. యూదులు మూసా ప్రవక్తతోమేము వింటిమి తిరస్కరించితిమి అని పలికియుండిరి. వారుసరిగధర్మములను అనుసరింపలేదు. మక్కాకాఫిర్లు మేము ఖురానువింటిమి. మేము కూడ అట్లు పలుకఁ గలమని పలికియుండిరి. మదీనాలో నుండు వంచకు (మునాఫిఖు)లు నోటి మాటలతో విశ్వాసము పెల్లడించి హృదయములలో నమ్మకుండిరి. ఒక నిజమైన ముసల్మాను భక్తుఁడు అట్లు కాఁగూడదు. దేవుని యాజ్ఞలను చెవియొగ్గి విని మనఃపూర్వకముగ వాని ననుసరించుచు నుండవలెను. 22. దేవుఁడు మానవులకు పలుకుటకు నాలుకను వినుటకు చెవులును గ్రహించుటకు బుద్ధి నొసంగి యున్నాఁడు. వీనిని సరిగ నుపయోగింపక ఆశక్తులను వృథా పఱచినవారు జంతువులకంటెను చెడ్డవారు. ఎందుకన వారు తమ నాలుకతో సత్యము పలుకలేదు. సత్యమును విచారింపలేదు. చెవులతో ధర్మమును వినలేదు. బుద్ధితో ధర్మమును గ్రహింపలేదు. 23. ఇట్టి మానవులు తమ శక్తులను వృథాచేసి మంచిది గ్రహించు యోగ్యతను పోగొట్టుకొనిరి. మానవుఁడు ధర్మ స్వీకరణమునకు యత్నించిన యెడల దేవుఁడు తన యమగ్రహము చే మానవునకు ధర్మమును విని గ్రహించునట్టి బుద్ధి నొసంగును. ఒకవేళవారికి దేవుని వాక్యములు వినిపించినను వారు తమ దుష్టస్వభావముచే వానిని గ్రహింపరు. వాని ననుసరింపక ముఖము త్రిప్పికొని పోవుదురు.

24. యాఅయున్-హల్-లజీన-ఆమనుస్-తజీబూ-లిల్లాహి-వలిర్-రసూలి-ఇజా-దఆకుమ్-లిమా-యుహ్-యీకుమ్-వఅ-లమూ-అన్నల్లాహ-యహూలు బైనల్-మర్ ఇ-వ-ఖల్-బిహి-వ-అన్న హూ-ఇలైహి-తుహ్-షరూన్.

24. ఓవిశ్వాసులార! ఎద్దానిలో మీకు జీవనము గలదో దానికిఁగాను మిమ్ము పిలుచునపుడు మీదేవుని యొక్కయు ప్రవక్త యొక్కయు ఆజ్ఞలను వినుఁడు. మఱిదేవుఁడు మానవుని మనస్సును ఆటంక పఱచుననియు మీరందఱు ఆతని యొద్దకే చేరవలసి యున్నదనియు తెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 24. దేవుఁడును ఆతని ప్రవక్తయును విశ్వాసులకు విధించు ధర్మములలో సంపూర్ణముగ వారి మేలేయున్నది అందు దైహిక ఆత్మిక ఫలమున్నది. ఉభయ లోకములలో మేలు కలుగును. కావున ముసల్మానులు మనః

పూర్వకముగ దేవునియొక్కయు ఆతని ప్రవక్తయొక్కయు పిలుపును విని యనుసరింపవలెను. వారి ధర్మములను అనుసరించుటచో ఆలస్యముగాని సుస్తీగాని చేయరాదు. ప్రప్రథమమున మానవుఁడు తన మనస్సులో మంచికార్యములు చేయుటకు అభ్యంతరము వహింపఁడు. కాని సోమరితనము చేసినచో ఆ సోమరి తనమే ఆ ధర్మములను అనుసరింపకుండఁ జేయునది. మానవుని చేతిలో వాని మనస్సులేదు. అది దేవుని చేతిలో నున్నది. కావున సత్కార్యములు చేయఁదలచినపుడే చేసి తీరవలెను. లేనిచో మనస్సు మారిపోవును. మనస్సు మాటకు డ స్థిరముగా నుండునట్లు దేవునిని వేఁడుకొనవలెను. తుదకు దేవుని యొద్దకేపోయి చేరవలసియున్నదని తెలిసికొనిజాగ్రత్తగానుండిభయభక్తులు వహింపవలెను.

25. వత్ - తఖూ - ఛిత్ - నతల్ - లా - తుసీబన్నల్ - లజీన - జలమూ - మిన్ - కుమ్
ఖాస్ - సతన్ - వఅ - లమూ - అన్నల్లాహ - షదీదుల్ - ఇఖాబ్.

25. మఱి మీలోని దుర్మార్గులకు మాత్రమే కాక అందఱకును గలుగు కీడునుండితొలఁగియుండుఁడు. మఱి దేవునిశిక్షచాలకతినమైనదిఅనితెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 25. ఒక సంఘములో పెక్కురు దుర్మార్గమునకును అన్యాయమునకును పూనుకొన్నచో అందలి బుద్ధిమంతులు వారిని నిషేధింపవలెను. మాకేమి యని యూరకుండరాదు. అటులే పాపకార్యములు చేయువారిని నిషేధింపవలెను. లేనిచో దానికీడు అందఱకును పట్టును. దుర్మార్గులకు మాత్రమే పట్టును అని బుద్ధిమంతులైన భక్తులు ఊరకుండరాదు. తమ శక్తికొలది ధర్మమార్గముబోధించుచుండవలెను. దేవుని శిక్షచాలకతినమైనది. అది యందఱికినిగలుగును. కావున మత ధర్మములు తెలిసినవారు తాము దాని ననుసరించుచు ఇతరులకు కూడ బుద్ధిచెప్పుచునుండవలెను. మత ధర్మముల విషయము మంచివారు సోమరితనము వహించినచో పామర జనులు సంపూర్ణముగ మత ధర్మములను విడనాడుదురు. చూడుఁడు. యుద్ధరంగమందు వీరులు ధైర్యమువహింపనిచో వీరులు కానివారు యుద్ధరంగమువదిలి వెన్నిచ్చి పాతిపోవుదురు. పిదప అపజయము గలిగిన వీరులు దానికి అడ్డుపడఁజాలరు. దాని నష్టము వారికిఁగూడఁ గలుగును. అటులే పాపముల ఫలితము ఊహింపవలెను.

26. వజ్ కురూ - ఇజ్ - అన్తుమ్ - ఖలీలుమ్ - ముస్ తజ్ - అఘూన - ఛిల్ - అర్జి -
తఖాఘూన - అన్ - యత - ఛిత్ - తఫ - కుమున్ - నాసు - ఫ - అవాకుమ్ - వ - అయ్య - డకుమ్ -
బి - నస్ - రిహీ - వ - రజఖ - కుమ్ - మినత్ - తయ్యి - బాతి - లఅల్ల - కుమ్ - తష్ - కురూన్.

మీరు దేశములో బలహీనులుగా నుండిరి. జనులు మిమ్ము కొట్టుకొని పోవుదు
రేమో అని మీరు భయపడుచుంటిరి. అపుడు మీరు కృతజ్ఞులై యుందురని
దేవుడు మీకు నివాసమిచ్చి మీకు తన సహాయముతో బలమిచ్చి మీకుమంచి
వస్తువులను అనుగ్రహించెను.

వ్యా॥ 26. ఓ ముసల్మానులార ! మీరు ధర్మయుద్ధమునుగూర్చి దేవుని
యాజను అనుసరించుటలో అద్వైతమువహింపకుండు. దీనికి పూర్వము మీ స్థి
తిని స్మరింపుండు. మీ సంఖ్య కొద్దిదిగానుండెను. మీరు బలహీనులుగ నుంటిరి.
మక్కాపురములో నున్నపుడు మీకు శత్రువులు పెట్టరాని బాధలుపెట్టుచుం
డిరి. మీకు శత్రుభయము చాల నుండెను. అట్టి స్థితిలో మీకు మదీనాపుర
ములో నివాస మొసంగెను. మదీనా వారిని మీకు సహోదరులుగను, సహాయు
లుగను చేసెను. బదరుయుద్ధములో మీకు తోడుపడి గొప్ప జయమొసంగెను.
అందు చాల ధనము మీకు లభించెను. యుద్ధములో చిక్కిన ఖైదీలకు బిడులు
(ఫిద్యా)గ ధనము లభింపజేసెను. కావున మీరు ఆతనికి కృతజ్ఞత సలుపుచు
ఆతని యాజులను శిరసాహించి నడచుకొనవలెను.

27. యాఅయ్యు-హల్-లజీన. ఆమనూ-లా-తఖూ నుల్లాహ్-వర్-రసూ
ల-వతఖూనూ అమా-నాతికుమ్-వ-అన్తుమ్-తఅ-లమూన్. వఅ-లమూ-అన్నమా
అమ్-వాలుకుమ్-వ-బే-లాదుకుమ్-ఫిత్-నత్తున్-వ-అన్నల్లాహ్-ఇన్-దహూ-అబ్
రున్-అజీమ్-

27. ఓ విశ్వాసులార ! మీరు తెలిసియు, దేవునితోను ప్రవక్తతోను
ద్రోహము చేయకుండు. మఱి మీరు పరస్పరము అమానతుల విషయమును
ద్రోహము చేయకుండు. 28. మఱి మీ ధనమును, మీ పుత్రులును మీకు కీడుకలి
గించువారలు అనియు, దేవునియొద్దగొప్పపుణ్యముగలదనియు తెలిసికొనుండు.

వ్యా॥ 27. ఇందు సర్వవిధముల నమ్మిక ద్రోహములు నిశేధింపబడి
నవి. దేవునియొక్కయు, ప్రవక్తయొక్కయు ఆజ్ఞలను సరిగ ననుసరింపకుండు
ట ద్రోహము. ముసల్మానులుగనుండియు కాఫిర్లుచేయునటువంటి పనులుచేయు
ట ద్రోహమే. యుద్ధములో లభించిన సొత్తును దాచిపెట్టుకొనుటకూడ ద్రో
హము. ఎవరైన తనయొద్ద అమానతుగా నమ్మకముతోనుంచినదానిని తిరిగి
యియ్యకుండుట నమ్మికద్రోహము. ముసల్మానులు సర్వవిధముల ద్రోహము
లను పాపములను మానుకొనవలెను.

వ్యా॥ 28. మానవుండు తానుగ ధనమునకుఁగాను పుత్రులకుఁగాను దేవు
నికి అవిధేయుఁడై మానవుల సొత్తును ద్రోహముతో హరించును. అందుకుఁ

గాను, ఆ రెంటినిగూర్చి యిచ్చట బోధింపబడియెను. ధనమువలన పుత్రుల వలన కీడును ఉపద్రవమును గలుగును. వారిమూలమున మానవుఁడుపరిశోధింపఁ బడుచున్నాఁడు. కావున నమ్మకము (అమానతు) చాల విలువైనది. దాని పుణ్యము దేవునియొద్ద చాల గొప్పది. కావున మానవుఁడు తుచ్ఛలాభములకు ఆశించి సదా యుండు పుణ్యస్థలితములను పోగొట్టుకొనఁగూడదు.

29. యా-అయుయ్య-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఇన్-తత్-తఖుల్లాహ-యజ్-అల్-అకుమ్-పుర్-ఖానన్-వ-యుకఫ్-ఫిర్-అన్-కుమ్-సయ్యి-ఆతికుమ్-వ-యగ్-ఫిర్-అకుమ్-వల్లాహు-జుల్-ఫజ్-లిత్-అజ్జిమ్!

29. ఓ విశ్వాసులార ! మీరు దేవునికి భయపడినచో దేవుఁడు మీకు జయ మొసంగును. మీనుండి మీపాపములను తొలగించి మిమ్ము తీమించును. మఱియు దేవుఁడు చాల యనుగ్రహముగలవాఁడు.

వ్యా॥ 29. భక్తులు దేవునికి భయపడి ధర్మమార్గము ననుసరించినచో దేవుని సహాయము వారికి లభించి యుభయలోకములలో జయముచేకూరును. ఇహమునందు వారు శత్రువును జయింతురు. వారికి రాజ్యకౌరవము లభించును. బదరుయుద్ధములో లభించినట్లు జయము లభించును. పాపములు తొలగి పుణ్యము లభించి పరలోకమునందు నరకము తప్ప మోక్షము లభించి స్వర్గనివాసము చేకూరును. భయభక్తులు వహించుటవలన మంచిచెట్టిరులను గుర్తించు జ్యోతి హృదయములో ప్రకాశించును. దానిచే ఇది పాపకార్యము, ఇదిధర్మ కార్యము అని స్థిరముగాఁ దెలిసికొనఁగలరు.

30. వ-ఇజ్-యమ్-కురు-బి-కల్-లజీన-కఫరూ-లి-యుస్-బి-తూక - ఔ-యఫ్-తులూక - ఔ-యుఖ్-రి-జూక-వ-యమ్-కురూన-వయమ్-కురుల్లాహు- వల్లాహు ఖైరుల్-మాకిరీన్.

30. మఱి అవిశ్వాసులు నిన్ను చెఱలోనుంచుటకును, లేదా నిన్నువధించుట కును లేక నిన్ను దేశమునుండి వెడలఁగొట్టుటకును కుట్రలు సలుపునపుడు నీపై నున్న దేవుని యనుగ్రహమును స్మరింపుము. మఱి వారు కుట్రలు సలుపుచు నుండిరి. దేవుఁడుకూడ యత్నము చేయుచుండెను. అందఱికంటె దేవునియత్న మే చాలశ్రేష్ఠమైనది.

వ్యా॥ 30. హజ్రత్ ముహమ్మదువారు మక్కాపురములో నున్నపుడు మక్కా కాఫిర్లు, రసూలువారి విషయము దారున్ సద్వాలో సమావేశమై, ఇట్లు ఆలోచించిరి. ముహమ్మదు క్రొత్తమతము స్థాపించుచున్నాఁడు. కొందఱు

ఆతనికి శిష్యులైయున్నారు. వీరిసంఖ్య హేచ్చుకాక పూర్వమే వీరిని నశింపఁ జేయవలెను. లేనిచో తిరిగి వారి నెదుర్కొనుట కష్టమగును. కావున ముహమ్మదును పట్టి చెఱుగ్గ నుంచవలెను. లేదా దేశమునుండి వెడలఁగొట్టవలెను. లేదా కొట్టి గాయపఱచవలెను. అందు ఆబూజెహాలు, అట్లుకాదు, ప్రతికుటఁ బమునుండి ఒక్కొక్క యావనుని ఎన్నుకొనవలెను. అందఱును చేరి ఒక్క తూరి యాతనిపైఁబడి వధింపవలెను. అపుడు ముహమ్మదు బంధువులగు బసీ హాషిమ్ ఏమియు చేయఁజాలరు. సమయము వచ్చిన అందఱు చేరి హత్యకు బదులు ధనము ఇయ్యవచ్చును అని పలికెను. ఆసభవారందఱును దాని నంగీకరించి అట్లు చేయుటకు సంసిద్ధులైరి. ఇట్లు కాఫిర్లు కుట్రలు సలుపుచుండఁగ అపుడే దేవుఁడు దేవదూత మూలమున హజ్రత్ రసూలువారికి ఆ విషయముదెలిపి మక్కావదలి మదీనాపురము పోవలసినది అని నెలవిచ్చెను. అపుడు పైగంబరువారు దేవుని నెలవు ననుసరించి రాత్రిపూట తమ పరువుపైహజ్రత్ అలీని పరుండపెట్టి తాము తమ గృహమునుండి వెళ్ళిపోయిరి. అపుడుకాఫిర్లు రసూలువారి గృహమును చుట్టుకొనియుండిరి. కాని దేవుని మహిమవలన వారందఱు పైగంబరులవారిని ఏమియుచేయలేకపోయిరి. అట్లుదేవుఁడు రసూలువారిని శత్రుల నుండి రక్షించెను. ఆబూజెహాలు మొదలగు కాఫిర్ల నాయకులు బదరుయుద్ధములొ వధింపఁబడిరి. తుదకు కాఫిర్ల కుట్రలు సాగక దేవుని యత్న మే సఫలమాయెను. కావున దేవుఁడు రక్షింపనున్న శత్రువు ఏమియును చేయఁజాలఁడు.

31. వ-ఇజ్జా-తుల్లా-అలై హిమ్-అయాతునా-ఖాలూ-ఖద్-సమిఅనా-
 తా-నషాఉ-లఖుల్నా-మిస్ల-హజ్జా-ఇన్-హజ్జా-ఇల్లా-అసాతీరుల్-అవ్వలీన్. 32.
 వ-ఇస్-ఖాలూ-హుమ్మ-ఇన్-కాన-హజ్జా-హువల్-హఫ్-ఖు-మిన్-ఇన్దిక-ఫ-అమ్
 తిర్-అలైనా-హిజా-రతమ్-మినస్-సమాఇ-అవీతినా-బి-అజాబిన్-అలీమ్. 33.
 వ-మా-కానల్లాహు-లియు-అజ్-జిబ-హుమ్-వ-అన్త-ఫిహిమ్-వ-మా-కానల్లా
 హు-ము-అజ్-జిబ-హుమ్-వ-హుమ్-యస్-తగ్-ఫిరూన్. 34. వ-మా-లహుమ్-
 అల్లా-యు-అజ్-జిబ-హుమ్-హుమ్-య-సుద్దూన-అనిల్-మస్-జిదిల్-
 హారామి-వ-మాకానూ-బెలి-యా-అహూ-ఇన్-బె-లి-యా-ఉహూ-ఇల్-లల్
 ము-త్త-ఖూన-వలాకిన్న-అక్-సర-హుమ్-లాయల్-లమూన్. 35. వ-మా-కాన-
 సలా-తు-హుమ్-ఇన్దల్-బైతి-ఇల్లా-ముకా-అన్-వ-తస్-దియతస్-ఫ-జూ-ఖుల్-
 అజాబ-బిమా-కున్దుమ్-తక్-ఫురూన్.

31. మా వాక్యములు పఠించి వారికి వినిపించినచో వారు మేము వింటిమి. మేము కోరినచో మేము కూడ ఇటువంటివి పలుకఁగలము. ఇవి పూర్వికుల కథలు మాత్రమే అని పలుకుదురు. 32. మఱి ఓదేవా! నీయొద్దనుండి యిదియే సత్యమైనచో ఆకాశమునుండి మ్రాపై తాళ్ళను కురిపింపుము. లేదా మాకు దుఃఖకరమైన బాధను పంపుము అని పలుకసాగిరి. 33. నీవు వారిలోనున్నంత కాలము దేవుఁడు వారిని శిక్షించువాఁడుకాఁడు. వారు క్షమాపణ కోరుచుండు సంతపఱకు దేవుఁడు వారిని శిక్షింపఁడు. 34. మఱి దేవుఁడు ఏల వారిని శిక్షింప కూడదు, చుటివారు 'మస్ జి దెహరామ్' నుండి ప్రజలను ఆటంకపఱచుచున్నారు. మఱి వారు దానిపై అధికారముగలవారుకారు. దాని యధికారము భక్తులకు మాత్రమే గలదు. కాని వారిలో పెక్కుమందికి ఆ విషయము తెలియదు. 35. మఱి కాబాయొద్ద వారి నమాజు కూతలు పెట్టుట, చప్పట్లులు కొట్టుట తప్ప వేఱులేదు. కావున మీరు వహించుచున్న అవిశ్వాసమునకు బదులుగ శిక్షను రుచి చూడుడు.

వ్యా॥ 31. మక్కాలోని కాఫిర్లు ఖురానువాక్యములు విని దీనిలో ఏమున్నది. పూర్వికుల కథలే గదా! మేముకోరినచో ఇటువంటివి చెప్పఁగలము అని డంబాలు కొట్టుకొనుచుండిరి. అందు నక్షర్ బిన్ హారిస్ అనువాఁడుముఖ్యుఁడు. కాఫిర్లు ఎందుకు కోరలేదు. ఎందుకు ఖురానువంటిది కల్పించుకొనలేదు! వట్టిమాటలవలన ప్రయోజనములేదు. పూర్వికులకు సంభవించిన విషయములు విని ఇవి పుక్కిటి గాథలు అని కాఫిర్లు పలుకుచుండిరి. దానికిఁగాను బదరు యుద్ధములో కాఫిర్లు దేవుని శిక్షపొందిరి. 32. ఇందు మక్కా కాఫిర్లు చూపుచున్న తమ ద్వేషమును, అవివేకమును తెలుపఁబడినది. కాఫిర్లు ఓదేవా! నీవు పంపిన గ్రంథమగు ఖురాను మఱియు ఇస్లామ్మతము సత్యమేఅయినచో మేము వానిని నమ్మక తిరస్కరించుచున్నారముగదా! ఎందులకు నీవు ఆలస్యము చేయుదువు. పూర్వికులపై కురిపించునట్లు మ్రాపై తాళ్ళను కురిపింపుము. లేదా వీడైన యితర బాధ మాకొసంగుము అని పలుకుచుడిరి. అబూజెహాలు, సైన్యము తీసికొని మదీనాపై దండువెడలినపుడు కాబావనీదులో అల్లు ప్రార్థించెను. దానికి బదరుయుద్ధములో శిక్షలోని కొంత భాగమువానికిని వాని యనుచరులకును లభించెను. 33. ఇందు దేవుఁడు ఎందులకు అందఱికి శిక్షనొసంగలేదో దాని కారణములు తెలుపుచున్నాఁడు. పూర్వమునుండియు ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులకు శిక్షింపవలెనన్న ముందు దేవుఁడు, తన ప్రవక్తలు అచ్చటినుండి పోవలెను అని సెలవిచ్చును. ప్రవక్తలు అవిశ్వాసులపురమును విడిచిపోయిన పిదప దేవునిశిక్ష అవిశ్వాసులకుఁ గలుగును. అదే పద్ధతిని అనుసరించి హజ్రత్ ముహమ్మదువారు మక్కాపురములో నున్నంతకాలము మక్కా

కాఫిల్లకు దేవునిశిక్ష గలుగలేదు. రసూలువారు మక్కాపురమును విడిచినుదీనా పురము చేరిన పిదప దేవునిశిక్ష మక్కా కాఫిల్లకు బదరుయుద్ధములో లభించెను. కావున హజ్రత్ రసూలువారి మహిమవలన మక్కా కాఫిల్లకు వారున్నంత కాలము అండటిని నశింపజేయునట్టి దేవుని శిక్షరాలేదు. రెండవ కారణము ప్రజలు దేవునితో తూమాపణ కోరుచుండునంతవఱకు వారికి దేవుని శిక్షగలుగదు. 34. మక్కా కాఫిల్ల చేయు అక్రమములకు వారికి శిక్ష కలుగవలసినదే! (కాని పై రెండు కారణములవలన శిక్షరాలేదు.) వారు ముసల్మానుభక్తులను మస్ జిదహారామ్ (కాబావసీదు)లో ప్రార్థనలు సలుపకుండ ఆటంకపఱచుదురు. కాబావసీదునకు మేము ధర్మకర్తలము. మాకు అధికారముగలదు. మాయిష్టము వచ్చినవారిని రానిత్తుము. ఇష్టములేనివారిని రానియ్యము అని పలుకుదురు. వాస్తవముగా ప్రార్థనస్థలమునుండి ప్రజలను నివేదించుటకు ఎవరికిని అధికారము లేదు. కాబావసీదునకు ధర్మకర్తలుగా భక్తులుండవలెను. కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు కాబావసీదునకు ధర్మకర్తలు కానేరరు. వారు తమకు లేని అధికారమును చలాయించుచున్నారు. కాని యీ విషయము వారిలోని పెక్కు మందికి తెలియదు. ఈమూఢత్వమువలన అట్లు భక్తులను అడ్డగించుచున్నారు. 35. కాఫిర్లు నిజమైనభక్తు (ముసల్మాను)లను కాబావసీదులో ప్రార్థనలు (నమాజు) సలుపకుండచేయుచు తాముకూడ భక్తితో నమాజు (ప్రార్థన) చేయుటలేదు. వారచ్చట కూతలు పెట్టుచు (సీటీలు కొట్టుచు) చప్పట్లులు కొట్టుచుశబ్దములుచేయుదురు. ఇదియే వారిప్రార్థన. ఇట్టి శబ్దములవలన ప్రయోజనములేదు. తుదకు వారు అవిశ్వాసమునకు ఫలతముగ శిక్షపొందవలసియున్నది.

36. ఇన్నల్-లజిన-కఫరూ-యున్-ఫిఖూన-అమ్-వాలహుమ్-లి - యసుద్దూ-అన్-సబీలిల్లాహి-ఫస-యున్-ఫిఖూన-హు-సుమ్మ-తకూను-అహ్-హిమ్-హాన్ రతన్-సుమ్మ-యుగ్-లబూన-వల్-లజిన-కఫరూ-ఇలా-జహన్నమ - యుహ్-షరూన్. 37. లి-యమిల్లా-హుల్-ఖబీస్-మినత్-తయ్యబి వ-యజ్-అలల్-ఖబీస్-బి-జహూ అలా-బి-జిన్-ఫ-యర్-కుమహూ-జమి-అన్-ఫ-యజ్ - అల-హూ-ఫీజహన్నమ-ఉలాఇక-హుమల్-ఖాసిరూన్.

36. సీశ్చయముగ అవిశ్వాసులైన వారు ప్రజలను దేవుని మార్గము నుండి ఆటంక పఱచుటకుగాను తమ ధనమును ఖర్చు చేయుచున్నారు. వఱి ఇంకను దానిని ఖర్చుచేయుదురు. తుదకు అదివారికి వ్యసనకర మగును. వఱి వారు తుదకు ఓడిపోవుదురు. వఱియు అవిశ్వాసులైన వారు నరకము వైపునకు ద్రోయబడుదురు. 37. దేవుడు మంచివారినుండి చెడ్డవారిని విడదీయుటకును,

చెడ్డవారిని ఒకరితో నొకరిని కూర్చి ఒక గుంపుగాఁ జేసి వారినందఱిని నరకములో పడవేయుటకు నట్లు చేయును. ఇట్టివారే నష్టము పొందువారు.

వ్యా॥ 36. మక్కా-కాఫిల్లలో పుండ్రెండుమంది నాయకులు ప్రతిదినము ఒక్కొక్కొక్కఁడు బదరు యుద్ధములో నున్న సైనికులకు అన్నము పెట్టుటకు ఒప్పుకొని తమ ధనమును ఖర్చుచేసిరి. బదరు యుద్ధములో వారు ఓడిపోయి మక్కాపురము చేరి అబూసుఫ్యాను సిరియానుండి తెచ్చిన వ్యాపార ధనమంతయు ముహమ్మదువారికి విరోధముగా ఖర్చు చేయవలెనని తీర్మానించుకొనిరి. అట్లు అవిశ్వాసులు విశ్వసించినట్టి ముసల్మానులను దేవుని మార్గముగు ఇస్లామ్ నుండి తొలఁగించుట తమ ధనమును ఖర్చుచేయుచున్నారు. ఇరక మీఁదను ఖర్చు చేయుదురు. కాని వారి ఖర్చువలన వారికి వ్యసనము తప్ప వేఱు ఫలితము లభింపదు. వారు ఇహమునందు ఓడిపోయి పరమునందు నరకబాధ పడునపుడు ఆ యోధు ధనము పోయి కూడ మోక్షమును జయమును లభింప లేదే అని వ్యసనపడుదురు. చూడుఁడు. మక్కా కాఫిల్లు మొదటితూరి బదరు యుద్ధములోను రెండవతూరి ఒహదు యుద్ధములోను తమ ధనమును దేహబలమును వినియోగించియు వారికి జయము లభింపలేదు. తుదకు కాఫిల్లు ఓడిపోయి నశించిరి. కొండలు పశ్చాత్తాపము నొంది అవిశ్వాసము వదలిపెట్టిరి. అవిశ్వాసులుగా నే నశించినవారు నరకములోనే పడుదురు. 37. కాఫిల్లు ఖర్చుచేసిన ధనము వృథాపోయెను. వారికి వ్యసనము గలిగెను. వారు అపజయము నొందిరి. దాని మూలమున దేవుఁడు జనులను పరీక్షించెను. మంచివారినుండి చెడ్డవారు తొలఁగిపోయిరి. ముసల్మానులగుభక్తులు ఎవరు, అవిశ్వాసులై దుర్మార్గులైనవారెవరు అనువిషయము స్పష్టపడెను. ఎవరి అదృష్టములో విశ్వాసముండెనో వారు విశ్వాసులై ఉభయ లోకముల జయముపొందిరి. ఎవరి దురదృష్టములో అవిశ్వాసులుగ చావవలసి యుండెనో వారు అవిశ్వాసులుగ చచ్చి వారందఱును నరకమునకుపాలైరి. ఇట్టియవిశ్వాసులేఉభయలోకములలోచెడినష్టముపొందువారు.

38. ఖుల్-లిల్-లజీస్-కఫరూ-ఇన్-యన్-తహూ-యుగ్-ఫర్-లహుమ్-మాఖద్-సలఫ-వఇన్-యఱుదూ-ఖద్ మజత్-సున్నతుల్-అవ్వీన్. 39. వ-ఖాతి-లూహుమ్-హత్తా-లా-తహూన-ఫిత్ నతున్-వ-యహూనద్-దీనుకుల్లు-హూ-లిల్లాహి-ఫఇ-నిన్-తహూ-ఫ-ఇన్నల్లాహ-బిమా-యత్-మలూన-బసీర్. 40. ఫఇన్-తవల్-తా-ఫత్-లమూ-అన్నల్లాహ-హూ-లాకుమ్-నిఅ-మల్-హూలా-వ-నిఅ-మన్-ససీర్.

38. ఓప్రవక్తా! అవిశ్వాసులతో నిట్లుపలుకుము. వారు మానుకొన్నచో గడచి పోయినది త్రిమింపబడును. మఱియు వారు తిరిగి యాపని చేసినచో పూర్వుల పద్ధతి గడచి యున్నది. 39. అవిశ్వాసుల యువద్రవము లేకుండ పోవునంత వఱకును సర్వత్ర దేవుని యాజ్ఞ స్థిరపడు నంత వఱకును వారితో యుద్ధము సలుపుచుండుడు. పిదప వారు మానుకొన్నచో దేవుడు వారుచేయు కర్మలను చూచును. మఱి వారు సమ్మతింపక మరలిపోయినచో దేవుడు మీకు రక్షితుడు అని తెలిసికొనుడు. ఆతడు మంచి రక్షితుడును మంచి తోడు పడువాడును.

వాక్య|| 38. ఇప్పుడు కూడ అవిశ్వాసులు తమ అవిశ్వాసమును వదలి ఇస్లామ్ నందు తమకున్న ద్వేషమును విరోధమును మానుకొని ముసల్మానులైనచో వారు దీనికి ముందుచేసిన పాపములు త్రిమింపబడును. కాఫిర్లు ముందుచేసిన విగ్రహారాధన మొదలగు పాపముల శిక్ష తొలగిపోవును. అవిశ్వాసులు తమ అవిశ్వాసమును వదలక పైగంబరుల వారీయందు ద్వేష మే యుంచినచో వారు తమకంటె పూర్వము గడచిన వారి పద్ధతి చూడవలెను. ఎట్లు పూర్వము గడచిన అవిశ్వాసులు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరో అదే పద్ధతిని వారు నశింతురు. ఎట్లు దీనికి ముందు బదరు యుద్ధములో మక్కా కాఫిర్లు చచ్చిరో అటులే వీరుకూడ నశింతురు. కావున విశ్వసించి యిస్లామ్ లో చేరుటయే వారికి మేలు. 39. ముసల్మానులు కాఫిర్లతో కాఫిర్ల బలము నశించి దేశములో శాంతి గలిగి ముసల్మాను భక్తులు తమ మత ధర్మములను నిరాటంకముగా సలుపుకొను పీలుకలుగు నంతవఱకును సర్వ అధర్మములు పోయి దేవుని మతము సర్వత్ర చెల్లుచు దేవుని యాజ్ఞల ప్రకారము సర్వము జరుగునంతవఱకును ధర్మయుద్ధమాడుచునే యుండవలెను. అట్లు కానిచో అవిశ్వాసులకు బలము లభించినచో వారు ముసల్మానులను నశింపజేసి మత ధర్మములను అణగ ద్రొక్కుదురు. లేక ముసల్మానులను మత భ్రష్టులుగాఁ జేయుదురు. చూడుడు. సైయీను (ఉన్సులుస్) లో ముసల్మానుల విరోధులకు బలము లభింపఁగానే ఏడువందల సంవత్సరముల వఱకు పరిపాలించుచున్న ముసల్మానులను వారు నశింపజేసి వారిని మత భ్రష్టులుగాఁ జేసి దేశములో ఇస్లామ్ మత ధర్మములను అణగద్రొక్కిరి. కావున ప్రతి కాలములోను ప్రతి దేశములోను శాంతము నెలకొల్పుటకును ముసల్మానులు తమ స్వాతంత్ర్యము పొందుటకును ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) సలుపుచునే యుండవలెను. ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) యొక్క ధర్మములు ఫిఖాగ్రంథములలో వివరింపబడి యున్నవి. అన్నియు నిచ్చట వ్రాయుటకు అవకాశము లేదు. అవిశ్వాసులు తమ అవిశ్వాసమును మానుకొని యిస్లామ్ లో చేరినచో వారు ముసల్మానులగుదురు. ఇప్పుడు వారితో యుద్ధముచేయుకూడదు.

వారి హృదయములలో నున్నది దేవునికి నెఱుక. కావున దేవుడు వారి కర్మలను చూచుచు నుండును. సత్కార్యములు భక్తి పూర్వకముగఁ జేసినచో వారి విశ్వాసములకు పుణ్యఫలితము లభించును. 40. కాఫీర్లు సదా ముసల్మానులకు విరోధులుగా నే యున్నచో దానిగూర్చి చింతపడఁగూడదు, ముసల్మానులకు రక్షకుఁడు దేవుఁడు. ప్రతిసమయములో తోడుపడువాఁడు దేవుఁడు. కావున ముసల్మానులు దేవునిపై నాధారపడి తమ మత ధర్మములను నెఱవేర్చుచు ధర్మయుద్ధము సలుపుచుండవలెను. శత్రుబలమును సైన్యమును హెచ్చుగా నున్నను జంక కూడదు. చూడుఁడు బిదరు యుద్ధములో దేవుఁడెట్లు ముసల్మానులకుఁ దోడుపడి జయమొసంగెనో ! ముసల్మానులకు దేవునికంటె మించిన మంచి రక్షకుఁడును మంచి సహాయుఁడును ఎవఁడునులేడు.

పదియవ కాండము

41. వఅ-లమూ-అన్న-మా-గనిమ్-తుమ్-మిన్-మై-ఇన్-ఫ-అన్న- లిల్లా హి-ఖుము-సహూ-వలిర్-రసూలి-వలి-జిల్-ఖుర్బా-వల్-యతామా-వల్-మసా కీని-వబ్-నిన్-సబీలి-ఇన్-కున్-తుమ్-ఆమన్-తుమ్-బిల్లాహి-వ-మా- అన్ - జల్నా-అలా-అబ్ దినా-యామల్-ఫుర్ ఖాని-యామల్-తఖల్-జమ్-ఆని - వల్లా హు-అలా-కుల్లి-మై-ఇన్-ఖదీర్.

41. మఱియు దేవునియందును తీర్మానదినము (బదురు) నందు రెండు సైన్యములు మార్కొసిన దినమునందు మాభక్తునకు అంపిన దానియందును మీకు విశ్వాసమున్నచో మీకు లభించు విజయధనమునందు విదవభాగము దేవునికిని, ప్రవక్తకును, ఆతని బంధువులకును, తండ్రిలేని బిడ్డలకును నిఱువేదలకును ప్రయాణికులకు నున్నది అని తెలిసికొనుఁడు. మఱియు దేవుఁడు సర్వ శక్తిగలవాఁడు.

వ్యా॥ 41. ఈ సూరాకు ప్రారంభములో విజయధనము (గనీమతు)ను గూర్చి ప్రశ్న కలిగెను. దానిగూర్చి కొన్ని ధర్మము లిచ్చట చెప్పఁబడుచున్నవి. కాఫీర్లతో సంభవించిన యుద్ధములో లభించిన సొమ్మును విదుభాగములు చేయవలెను. అందు విదింట ఒక భాగము దేవుని పేరుతో తీయవలెను. ఆ భాగము ప్రవక్త తన ఖర్చుకుఁగాను, తనకు తోడుపడుచున్న బంధువుల ఖర్చులకుఁగాను తండ్రిలేని బిడ్డల పోషణకుఁగాను నిఱువేదలకును, బాటసారులకును సహాయమునకుఁగాను ఉపయోగపఱుపవలెను. మిగిలిన నాలుగు భాగములు సైనికులకు పంచిపెట్టవలెను. అందు రెండు బంటునకు రెండేసిభాగ

ములును కాలిబంటునకు ఒక్కొక్కభాగము సరిసమానముగా పంచిపెట్టవలెను. హాజ్రత్ రసూలువారు పరలోకము చేరిన పిదప యుద్ధములో చిక్కినసొమ్ములో ఐదవభాగము నిలుపేదలకును తండ్రిలేని బిడ్డలకును బాటసారులకును ఖర్చు చేయవలెను. పైగంబరులవారి బంధువులుకూడ నిలుపేదల భాగములో తమ భాగము పుచ్చుకొనవలెను. అందు కాబా మసీదు, మఠి యితర మసీదులఖర్చు తుఁగాను కొంత భాగము తీయవలెను. బదరులో యుద్ధము జరిగిన దినము తీర్మానదినము. అందు అవిశ్వాసుల మధ్యను, విశ్వాసులమధ్యను తీర్మానము గలిగెను. సత్యమును అసత్యమును విశదమాయెను. కాఫిర్లు ఓడిపోయి ముసల్మానులకు జయము లభించినందున ముసల్మానులకు దేవుని సహాయమున్నదని తేటతెల్ల మాయెను. బలహీనులుగ నున్న ముసల్మానులకు బలపంతులైన కాఫిర్లపై గొప్పజయమునొసంగి చాలసొమ్ములభించునట్లు చేసిన దేవునియందు ను ఆతని పరమభక్తులగు ముహమ్మదువారి కొసంగిన విజయ నూచనలందును విశ్వాసముగల ముసల్మానులకు విజయధనములో ఐదవభాగము దేవుని పేరుతో తీయుట కష్టముకాదు. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు, బదరుయుద్ధములో జయమొసంగినట్లు ఇఁకమీఁదను మీకొసంగఁగలఁడు.

42. ఇజ్-అన్తుమ్-బిల్-ఉద్-వతిల్-దున్యా-వహుమ్-బిల్-ఉద్-వతిల్-ఖుస్వా-వర్-రక్-బు-అస్-ఫల-మిన్-కుమ్-వలౌ-తవా-అత్-తుమ్-లఖ్ - తలఫ్ - తుమ్-ఫిల్-మీఆది-వలా-కిల్-లి-యఫ్-జియల్-లాహు-అమ్రన్-కాన-మఫ్-ఉల-ల్-లి-యహ్ లిక-మన్-హాలక-అమ్-బయ్యినతిమ్-వ-యహ్-యా-మన్-హయ్య-అమ్-బయ్యినతిన్-వఇన్నల్లాహ్-ల - సమీ-ఉన్-అలీమ్.

42. ఆపుడు మీరు సమీపముగనున్న ప్రక్కనుంటిరి. వారుదూరముగా నున్న వైపుననుండిరి. మఱియు బిడారము మీకు క్రిందువైపునకు పోయెను. మఱి మీరు పరస్పరము వాగ్దానమునకు చేసికొనియుంటిరేని తప్పక వాగ్దానమునకు సరిగ ఒకేతూరి చేరియుండిరు. కాని దేవుఁడు తాను చేయవలసియున్న కార్యమును పూర్తిచేయుటకును, నశింపనున్నవాఁడు స్పష్టమైన నూచన పిదప జీవించుటకును మిమ్ము ఒకచోట చేర్చెను. మఱియు నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వము వినువాఁడును, సర్వము తెలిసినవాఁడును,

వ్యా॥ 42. బదరుయుద్ధరంగమునందు ముసల్మానులుండినప్రక్క మదీనా పురమునకు సమీపములో నుండెను. మక్కా కాఫిర్లసైన్యము దిగిన ప్రక్క మదీనాపురమునకు దూరముగ నుండెను. అబూసుఫ్యాను నాయకత్వమున సిరియానుండి వచ్చుచున్న వ్యాపారుల బిడారముక్రిందుగ దిగి సముద్రతీరమునకు

చేరువగ పోవుచుండెను. ముసల్మానులకును ఆ బిడారమునకు మధ్య అబూజె
హాలు తెచ్చిన సైన్యము అడ్డుపడెను. ఇట్లు దైవవశముగ ముసల్మానులును,
కాఫిర్లును బదరుమైదానములో చేరవలసియుండెను. ముందుగానే ముసల్మా
నులు యుద్ధమునకుఁగాను కాఫిర్లతో వాగ్దానముచేసి ఫలాని దినము ఫలాని
చోటు చేరవలసినది అని ఏర్పాటుచేసికొనియుండినచో సకాలమునకు రాఁ
జాలకుండురు. బహుశః అభిప్రాయభేదము గలిగియుండు నేమో ! ఎందుకన
ముసల్మానులు తమ యొద్దనున్న కొద్ది సైన్యమును సరియైనయుద్ధసామగ్రిలేనం
దన భీతిల్లి యుద్ధమునకు సిద్ధులు కాకపోయియుండురు. అటులే అవిశ్వాసులు
ముసల్మానుల త్యాగమును యుద్ధమందలి ధైర్యమును యోచించి యుద్ధమునకుఁ
గాను ముందంజ వేయకుండురు. కావున దేవుఁడు తాను కోరిన కార్యము నెఱ
వేర్చుటకై దైవికముగ రెండు సైన్యములును బదరుమైదానములోఁ జేరునట్లు
చేసెను. దానిచే సత్యమును, అసత్యమును తేటతెల్లమగును. ముసల్మానులకు
జయము గలిగిన పిదప కాఫిర్లు బుద్ధితెచ్చికొని విశ్వాసము వహింతురు. పూ
ర్వమునుండియే విశ్వాసముగలవారి విశ్వాసము దృఢపడును. చనిపోయిన
వాఁడును బ్రతుకు వాఁడును నిజము తెలిసికొని చనిపోవును. మఱియు
బ్రతుకును. దేవుఁడు, బలహీనులును, దౌర్జన్యమునకుపాలైన వారునుచేయు మొ
ఱు వినువాఁడు. బలహీనులకు ఎల్లు తోడుపడవలెనో దేవునికిఁదెలియును.
చూడుఁడు దేవుఁడు ఎల్లు ముసల్మానుల మొఱునువిని వారికి తోడుపడెనో !

43. ఇజ్జే-యురీ-కహు - ముల్లాహు-ఫీ-మనామిక-ఖలీలన్-వ-తా- ఆరాక
హుమ్-కసీరన్-లఫషిల్-తుమ్-వల-తనా-జఅ-తుమ్-ఫిల్-అమ్రి-వలాకిన్నల్లాహ
సల్లమ-ఇన్న హూ-అలీ-ముమ్ బి-జాతిస్-సుదూర్. 44. వఇజ్జే-యురీకుమూ-
హుమ్-ఇజిల్-తఖైతుమ్-ఫీ-అఅ-యుని-కుమ్-ఖలీ-లన్-వ-యు-ఖల్-లిలు-కుమ్-
ఫీ-అఅ-యుని-హిమ్-లి-యఖజి-యల్లాహు-అమ్రిన్-కాన-మఫ్డలన్-వఇలల్-
లాహి-తుర్-జడల్-ఉమూర్.

43. దేవుఁడు అవిశ్వాసులను కొద్దిమందినిగాని నీకలలో నీకుఁ జూపించినది
స్మరింపుము, మఱివారిని ఎక్కువమందినిగానీకుఁ జూపించియుండినచో మీరుదై
ర్యమువీడి కార్యములో జగడముచేసియుండురు. కాని దేవుఁడురక్షించెను. ఆతనికి
హృదయములలో నున్నవి తెలియును. 44. దేవుఁడు కావలసియున్న పని నెఱవే
ర్చుటకుఁగాను మీరుమార్గొనునపుడు అవిశ్వాసులసైన్యమును మీకన్నులలో
కొద్దిదిగాఁ జేసిమీకుఁ జూపించెను. మఱిమిమ్ముకొద్దిమందిగా వారికన్నులలోఁ జేసి
వారికిఁ జూపించెను. మఱి ప్రతికార్యమును దేవునియొద్దకే చేరవలసియున్నది.

వాగ్మి 43. పైగంబరులవారు కలగాంచిరి. అందు కాఫిర్లు కొద్దిమందిగా కనబడిరి. కాఫిర్ల సైన్యము కొద్దిగా కనబడుటవలన ముసల్మానులకు ధైర్యము వచ్చెను చాలమందిగా కనబడినచో కొందఱు యుద్ధమునకు ధైర్యము చేయక అధైర్యమువహించియుండవచ్చును. అందుజగడమువడియుండవచ్చును. కాని అట్లు సంభవింపలేదు. దేవుడు తన మహిమవలన ఎట్టి జగడమును భేదాభిప్రాయమును ముసల్మానులమధ్య పడకుండ తప్పించిరక్షించెను. దేవునికేసర్యము తెలియును. హృదయములలోని మర్కములు తెలియును. ఏవిషయమువలన హృదయములో ధైర్యము కలుగును. దేనివలన ధైర్యముపోవునో సర్యము తెలియును. పైగంబరులవారు తమ కలలో కాఫిర్లు కొద్దిమందిగాఁ జూచిరి. వాస్తవముగాను తుదకు అట్లే సంభవించెను. కాఫిర్ల సైన్యములో కొద్దిమంది తప్ప మిగిలిన వారు ముసల్మానులైరి. రాజోపు విషయము ముందుగానే కలలో రసూలువారు గాంచిరి. 44. బదరుయుద్ధము జరుగుచున్నపుడు ముసల్మానులకు కాఫిర్లు కొద్దిమందిగాఁ గనబడిరి. దానివలన ముసల్మానులకు చాల ధైర్యము వచ్చెను. అటులే యుద్ధప్రారంభములో కాఫిర్లకును ముసల్మానులు కొద్దిమందిగాఁగనబడిరి. వాస్తవముగాకూడ ముసల్మానులు కాఫిర సైన్యముకంటె చాల తక్కువగా నుండిరి. పిదప ముసల్మానులు ధైర్యముతో యుద్ధమునలుపునపుడు దేవదూతల సహాయమువచ్చినపుడు ముసల్మానులు రెండింటిలూ కాఫిర్లకు కనబడిరి. అట్లు కనబడుటవలన కాఫిర్లు ధైర్యమువీడి తుదకు ఓడిపోయిరి ఇదంతయు దేవుడు చేయనున్నది సంభవించుటకుగానుచేయబడెను. సర్వకార్యములు దేవునియొద్దకే చేరవలసియున్నవి. దాని ఫలితము దేవుఁ డొసంగువాఁడు. కావున ముసల్మానులు తమ ప్రతికార్యములో దేవునిపై నాధారపడియుండవలెను.

45. యా-అయ్యు-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఇజా-లఖి-తుమ్-ఫి-అతన్-ఫన్-బుతూ-వజ్-కురుల్-లాహ-కస్రల్-లఅల్-లకుమ్-తుఫ్-లివళాన్. 46. వఅత్తి-ఉల్లాహ-వ-రసూలహూ-వలా-తనా-జిఱ్ఱ-ఫతఫ్-షలూ-వ తజ్-హబ-రీవకుమ్-వస్-బిరూ-ఇన్నల్లాహ-మఅన్-సాబిరీన్.

45. ఓ ముసల్మానులారా! మీరు ఏ సైన్యమునైనను మార్కొనునపుడు మీరు జయముపొందుటకై స్థిరముగానుండి దేవునిని చాల స్మరింపుడు. 46. మఱియు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యుండుడు. మఱి పరస్పరము తగవులాడకుడు. మీరు (అట్లు చేసితిరేని) ధైర్యము వీడుదురు. మఱి వివాదము పోవును. మఱి మీరు ఓర్పుకలిగియుండుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు ఓర్పుగలిగి యున్నవారితోఁ నున్నాడు. 45. ఇందు ముసల్మానులు

యుద్ధరంగమం దెట్లుండ వలసినది చెప్పబడినది. శత్రువును మూర్ఖును నపుడు ధైర్యసాహసములు వహించి వెనుకంజవేయక స్థిరముగా నుండవలెను. దేవునిపై నాధారపడి దేవునిని చాలస్మరించుచుండవలెను. ఇందునమాజు, వేడుట (దుఆ) దైవనామస్మరణము తక్కిన (అల్లాహు అక్కరు అని పలుకుట) మొదలగు పార్శ్వనలు చేరినవి. దేవుని నామస్మరణమువలన ముసల్మానుల చిత్తముశాంతివహించిధృఢపడును. వీనివలనఉభయలోకము లలోజయముచేకూరును.

వ్యా॥ 46. ముసల్మానులు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై వారి యాజ్ఞలను శిరసావహించి నడచుకొనవలెను. ముసల్మానులు పరస్పరము కలహములు పెట్టుకొనరాదు. ఐక్య మతమువహించియుండవలెను. పరస్పర కలహములవలన బలము తగ్గును. బలము తగ్గిన యుద్ధములో జయము చేకూరదు. జయములేనిచో రాజ్యముకూడ పోవును. కావున ముసల్మానులు ఐక్యముతో యుద్ధారంభమునందు కలుగు కష్టములకు ఓర్పుకొని ధైర్యసాహసములతో నుండవలెను. ఓర్పుగలవారికి తోడుగ దేవుడుండును. దేవుని తోడుగలవారికి జయము లభించును. కావున జయము సైన్యముల హెచ్చుతగ్గులవలన లభింపదు. దానికిఁగాను సైనికులు స్థిరముగా భయభక్తులువహించి పరస్పర ఐక్యమతముగలిగి ధైర్యసాహసములుగలిగి దేవునియొక్కయు ప్రవక్తయొక్క ఆజ్ఞలను అనుసరించిపోవు నాయకుల మాటను అనుసరించిపోవలెను. ఈవాక్యములను హజ్రత్ రసూలివారి శిష్యులు సంపూర్ణముగా ననుసరించిరి. అందులకే వారు ముప్పదిసంవత్సరములంత అబ్దుకాలములోనే గొప్ప గొప్ప శత్రువులపై జయముగాంచి లోకమంతటను గొప్పరాజ్యము స్థాపింపఁగలిగిరి. ఆఫ్రికా ఏషియా యూరోపునంతటను ఇస్లామ్ రాజ్యమును స్థాపింపఁగలిగిరి. ఇప్పటి ముసల్మానులుకూడ హజ్రత్ రసూలువారి శిష్యులను అనుసరించి తమ పూర్వుల రాజ్యమును తిరిగి స్థాపింతురుగాక !

47. వలా-తకూనూ-కల్-లజీన ఖరజూ-మిన్-దియా-రిహీమ్-బతరన్-వరిఆ-అన్-నాసి-వ-య-సుద్దూన-అన్-సబీ-లిల్లాహి-వల్లా-హు బిమా-యఆ-మలూన-ముహీత్. 48. వఇజ్-జయ్యన-లహు-ముష్-మైతాను-అఅమాలహుమ్ వఖాల-లాగాలిబ-లకుముల్-యకామ-మినన్-నాసి-వ-ఇన్నీ-జారుల్-లకుమ్-ఫలమ్మా-తరా-అతిల్-ఫి-అతాని-నకస-అలా-అఖి-బైహి వఖాల-ఇన్నీ-బరీ-ఉమ్-మిన్-కుమ్-ఇన్నీ-అరా-మా-లా-తరాన-ఇన్నీ-అఖా-ఫుల్లాహ-వల్లా-హు-షదీదుల్-ఇఖాబ్.

47. మఱియు తమ యిండనుండి గర్వము వహించుచు లోకులకు చూపుటకు బయలుదేరిన వారును దేవుని మార్గమునుండి ప్రజలను ఆటంక పఱచునట్టి వారునగు అవిశ్వాసులవలె మీరు కాఁగూడదు. మఱివారు చేయు క్రియలన్నిటిని దేవుఁడు ఆవరించి యున్నాఁడు. 48. సైతానువారి కార్యములను వారికి మంచివిగా తోచునట్లు చేసి ఈదినము ప్రజలలో నెవ్వరును మిమ్ము జయింపఁజాలరు మఱి నేను మీకు సహాయుఁడను అని పలికెను. ఆపిదప రెండు సైన్యములు మార్కొనఁగానే సైతాను తన మెడిమిలపై వెనుకకు మరలి పరుగెత్త సాగెను. మఱి నేను మీకు తోడుగా నుండను. మీరు చూడనిది నేను చూచుచున్నాను. నేను దేవునికి భయపడుచున్నాను. దేవుని శిక్ష చాల కఠినమైనది అని పలికెను.

వ్యా॥ 47. ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) దేవుని ప్రీతి బడయుటకుఁ జేయఁబడును. కావున అదియు నొక భక్తియే. అందు ఏలాటి గర్వము గాని లోకులు చూచి పొగడవలెనను ఉద్దేశము గాని యుండరాదు అని ఇందుముసల్మానులకు హెచ్చరిక గలదు. అబూజెహాలు మక్కానుండి సైన్యము తీసికొని మేళ వాద్యములతో గొప్ప వైభవముతో ముసల్మానులను బెడఱించుటకుఁగాను ఇతర అబ్బులు చూచి భీతిల్లుటకుఁగాను వెడలెను. దారి మధ్యలో అబూసుఫ్యాను అబూజెహాలునకు కబురు పంపి బిడారమునకు భయములేదు. నీవు మరలి మక్కాపురమునకు రమ్మ అని తెలిపెను. అప్పుడు అబూజెహాలు చాల గర్వముతో “మేము బదురు బావియొద్దకు చేరి వినోదసభ పాటకచేరి చేసి యందు స్త్రీలు విజయ గానములు పాటలు పాడి సారాయిత్రాగి మజాచేసి మూడు దినముల వఱకు ఒంటెలు కోసి అరబ్బులకు విందుచేసినదా అరేబియాలో మాపేరు నుండు నట్లుగఁ జేసి కొద్ది మందిగానున్న ముసల్మానులు ఇకమీద తల నెత్తుకుండు నట్లు చేసి తిరిగి మమ్ము కన్నెత్తి చూడనట్లుగఁ జేసి వత్తుము అంతవఱకు మరలము అని డంబాలు కొట్టికొనెను. వీడిట్లు తలఁచెను. దేవుని యిష్టము వీనికిఁ దెలియలేదు. తాను ఒకటితలఁచిన దైవము వేఱు తలఁచును అను సామితె వీనికి అన్వయించెను. మానవులు చేయుకార్యములును యత్నములును దేవునికిఁ దెలియును. ఆతఁడు సమస్తమును ఆవరించి యున్నాఁడు. ఆతని యిష్టమునకు విరుద్ధముగా నెద్దియును జరుగ నేరదు. కావున తుదకు బదరులో యుద్ధము సంభవించి అబూజెహాలును ఆతనితోఁ బాటు వాని నాయకులును చచ్చిరి. వారికి బదరు బావినీళ్ళకును సారాయి పానమునకును బదులుగ చావు అను పానమును త్రాగవలసి వచ్చెను. పాట కచ్చేరికి బదులుగ బదరునుండి మక్కాపురము వఱకు మరణదుఃఖసభలు గావింప వలసి వచ్చెను. ఏ సొత్తును డంబాలుగా ఖర్చుచేయవలెననియుండెనో అదిముసల్మానులకు విజయధనముగా లభించెను.

కావున విశ్వాసుల వృద్ధికేగగాను బిరుదులో పునాదితాయీ వేయబడెను. దేవుని మార్గమునుండి ప్రజలకు ఆటంక పఱచుచున్న అవిశ్వాసులే తుదముట్ట నశించిరి. కావున ముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము చేయుటలో కాఫిర్ల పద్ధతిని పోగూడదు. 48. మక్కా-ఖురైషులకు తమ అధిక సైన్యముపై చాల గర్వముండెను. అయిన “బనీకనానా” అను అరబ్బులనుండి వారికి భయముండెను. ఎందుకన మక్కా-ఖురైషులకును బనీకనానా వారికిని ద్వేషముండెను. యుద్ధ సమయములో తమకు విరోధులగుదురేమా అని వారికి భయముండెను. ఆ భయము లేకుండ చేయుటకై సైతాను బనీకనానా యొక్క నాయకుడగు సురాఖా రూపము దాల్చి తన సైన్యము తీసికొని వచ్చి అబూజెహాలుతో మీరు భయపడవలదు. మేము మీకు దోడుగా నున్నారము. బనీకనానా వారినిగూర్చి మీరు చింతింపకుండు అని ధైర్యము చెప్పెను. బిదరుయుద్ధము ఘోరముగా కాగానే జిబ్రిలు మొదలగు దేవదూతలను సైతానుచూచి అబూజెహాలు చేతిలో నున్న తన చేతిని విడిపించుకొని వెనకకు తిరిగి చూడక పాటిపోసాగెను. అప్పుడు అబూజెహాలు ఓ సురాఖా ! నీవు అసలు సమయములో మోసము చేసి యొక్కడికి పాటిపోవు చున్నావు అని పలుకగా సైతాను ఓయీ ! నేను మీతో నుండజాలను. మీకును నాకును సంబంధములేదు. నేను చూచుచున్న దేవదూతలను మీరు చూచుటలేదు. దేవదూతల వలన నాకు భయము గలుగుచున్నది. ఇంక మీ యొద్ద నుంటి నేని దేవునియొక్క కఠిన శిక్షకు పాత్రుడగుదును అని పలికి పాటిపోయెను.

49. ఇజ్-యఖూలుల్-మునా-ఫిఖూన-వల్-లజీన-ఫీ-ఖులూ-బిహీమ్-మరజున్-గర్-హాఉ-లాఇ-దీను-హుమ్-వమన్-యత-వక్క-ల్-అలల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-అ జీజున్-హాకీమ్.

49. వంచకులును ఎవరి హృదయములలో రోగమున్నదో వారును వీరు తమ మతముపై మోసపోయి యున్నారని అని పలికిరి. మఱవఁడు దేవునిపై సాధార పడునో నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా! 49. ముసల్మానుల సైన్యముకొద్దిగా నుండెను. అందుపై వారి యొద్ద యుద్ధసామగ్రికూడ సరిగా లేకుండెను. ఇట్టి స్థితిలో ముసల్మానులు యుద్ధమునకు సాహసించుటను చూచి వంచకు (మునాఫిఖు)లును హృదయములలో విశ్వాస బలహీనత మనెడి రోగము గలవారును ఏమయ్యా! ఈముసల్మానులు ఇట్టే బలహీనత స్థితిలో చావు నోటిలో దుముకుచున్నారు. ముసల్మానులు తమ మతముపై మోసపోయి అట్లు చేయుచున్నారు అని పలుకసాగిరి. దానికి దేవుఁడు రద్దుచేయుచు ముసల్మానులు మోసపోయి అట్లు చేయుట

లేదు. వారు దేవునిపై నాధారపడి ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. సర్వ శక్తుడును, సర్వజ్ఞుడు నగు దేవునిపై నాధారపడు వారట్లు చేయుదురు. ఎవరు దేవునిపై నాధారపడి తమ యత్నములు సలుపుదురో వారికి దేవుడు తోడు పడును. దానికి బదరు యుద్ధమే సాక్షి.

50. వతా-తరా-ఇజ్-యతవన్-ఫల్-లజ్జన-కఫరుల్-మలాఇకతు-యజ్-రిబూన-వుజూ-హ-హుమ్-వ-అద్బార-హుమ్-వజూఖూ - అజాబల్-హరీఫ్.

51. జాలిక-బిమా-ఖిద్-దమత్-బిదీకుమ్-వ-అన్నల్లాహ-లైస-బిజల్లా-మిల్-లిల్-అబీద్.

50. మఱియు ఓప్రవక్తా ! దేవదూతలు అవిశ్వాసుల ప్రాణములు తీయుచు వారి ముఖములపైనను వీపుల పైనను కొట్టుచు కాల్చునట్టిబాధ (శిక్ష) రుచి చూడుడు. 51. ఇది మీచేతులుచేసి ముందుగా పంపిన దాని ఫలితము న్నది. దేవుడు తన భక్తులకు నేలాటి యన్యాయము చేయువాడు కాడు. అని పలుకునపుడు నీవు చూచినచో నాశ్చర్య పడుదువు.

వ్యా॥ 50. దేవదూతలు అవిశ్వాసుల ప్రాణములు తీయునపుడు వారిని కొట్టుచు ప్రస్తుతము ఈశిక్షను అనుభవింపుడు. ఇకమిద మీరు నరకాగ్ని శిక్షను రుచి చూచెదరు. ఇది బర్జఖ్ అనబడును. పరమనకును ఇహమునకును మధ్యనుండు స్థితి. ఇట్టిదుర్గతి బదరులో చచ్చిన అవిశ్వాసులకుగూడ పట్టెను. 51. దేవుడు మానవులపైరవంత అన్యాయము చేయడు. పాపములుచేయని వారిని శిక్షింపడు. ఈశిక్ష కలుగుటకు కారణము అవిశ్వాసులు ఇహలోకము నందు కావించుచున్న పాపకార్యములు వారి పాపకార్యముల ఫలితమే నరక శిక్షగా లభించును.

52. కదాబి-ఆలి-ఫిర్-బౌన-వల్-లజ్జన-మిన్-ఖిబ్-లిహిమ్-కఫరూ-బి-ఆ-యా-లిల్లాహి-ఫ-అఖిజ-హుముల్లాహు-బిజునూ-బిహిమ్-ఇన్నల్లాహ-ఖివీయున్-షదీ-దుల్-ఇఖాబ్. 53. జాలిక-బి-అన్నల్లాహ-లమ్-యకు-ముగయ్యి-రన్-ని-అ-మతన్-అన్-అరుహ్-అలా-ఖామిన్-హత్తా-యుగయ్యి-రూ-మా-బి-అన్-పుసి-హిమ్-వ-అన్నల్లాహ-సమీఉన్-అలీమ్. 54. కదాబి-ఆలి-ఫిర్-బౌన-వల్-లజ్జన-మిన్-ఖిబ్-లిహిమ్-కబ్-జబూ-బి-ఆయాతి-రబ్బిహిమ్-ఫ-అహ్-లక్నా-హుమ్-బిజు-నూ-బిహిమ్-వ-అగ్-రఫ్ నా-అల-ఫిర్-బౌన-వ-కుల్లున్-కానూ-జాలిమిన్.

52. వీరిపద్ధతి ఫిర్ బౌను జనులకును వారి పూర్వులకును పోలియున్నది. దేవుని సూచనలను తిరస్కరింపఁగా దేవుఁడు వారి పాపములకుఁగాను వారిని వట్టిను. నిశ్చయముగా దేవుఁడు బలవంతుఁడు, కఠినముగా శిక్షించువాఁడు. 53. ఇది యెందుకనగా ఒక సంఘము వారు తమకుతామే తమస్థితిని మార్చుకొన కుండునంతవఱకు దేవుఁడు తానువారికి చేసియున్న తనయనుగ్రహమును మార్పు వాడుకఁగాఁడు. మఱియు దేవుఁడు సర్వము వినువాడును సర్వము తెలిసినవాడును. 54. వీరిపద్ధతి ఫిర్ బౌను జనులకును వారి పూర్వులకును పోలియున్నది. వారు తమ ప్రభువు సూచనలను తిరస్కరింపఁగా మేము వారిపాపములకుఁగాను వారిని నశింపఁజేసితిమి. మఱియు ఫిర్ బౌను జనులను మంచి వేసితిమి. మఱివారందఱును దుర్మార్గులుగా నుండిరి.

వ్యా॥ 52. దేవుఁడు హజ్రత్ మహమ్మదువారి కొసంగిన ఖురానె షరీ ఫును అవిశ్వాసులు తిరస్కరించుచున్నారు. తిరస్కరించువారు దేవుని శిక్షకు పాతకులగుచున్నారు. ఇట్లు పూర్వమునుండియు జరుగుచునే వచ్చెను. ఫిర్ బౌను జనులును వారి పూర్వులును దేవుని ప్రవక్తలను దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిరి. వారి పాపములకుఁగాను దేవుఁడు వారిని శిక్షించుచు వచ్చెను. దేవుఁడు బలవంతుఁడు సర్వశక్తుఁడు ఆతని శిక్ష చాల కఠినమైనది. ఆతని శిక్ష నుండి తప్పించికొని పోవుట కెవరికిని శక్తిలేదు. 53. మానవులకు శిక్ష కలుగుటకు కారణము వారి దుష్టత్వమే. దేవుఁడొసంగిన ధర్మమార్గమును బుద్ధి జ్ఞానములను భక్తిపూర్వముగ మంచి త్రోవలో నుపయోగించు నంతవఱకు దేవుఁడు వారి ననుగ్రహించుచునే యుండును. వారు తమస్వభావమును చెడఁగొట్టుకొని భక్తిమార్గము వదిలి నీచకార్యములకు పాలైనచో అప్పుడు దేవుఁడు తన అనుగ్రహమును ఆగ్రహముగా మార్చివేయును. అంతవఱకు దేవుఁడు తన అనుగ్రహములను మార్చుఁడు. దేవుఁడు మానవుల సర్వపలుకులు వినుచు వారి సర్వవిషయములగ నెఱుంగుచున్నాఁడు. ఎవరికిఁదగినట్లు వారికి ఫలిత మొసంగును. కావున ఎవరు దేవుని అనుగ్రహములు పొంది యుభయలోకములలోను ఉన్నతస్థానము పొందఁగోరుదురో వారు దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరించి పోవలెను. అందువలననే మార్పుచేయరాదు. 54. దేవుని సూచనలను తిరస్కరించినవారిని వారిపాపములకుఁగాను శిక్షించినశింపఁజేసెను. పాపములు చేయని వారిని అన్యాయముగా దేవుఁడు శిక్షింపఁడు. ప్రత్యేకముగా ఫిర్ బౌను జనులను సముద్రములో ముంచివేసెను. వారందఱు అన్యాయమునకును దుర్మార్గమునకు పాలై నుండిరి. వారి కర్మల ఫలితము వారికి లభించెను. కావున దేవునికి ఒకజాతి వారితో ద్వేషములేదు. ఎవరైననుసరే పాపములు చేసిన వారిని శిక్షించును.

55. ఇన్న-షర్-రద్-దవాబ్బి-ఇన్నల్లా-హి-లజీన-కఫరూ-ఫహుమ్-లా
 యూమినున్. 56. అల్ల-జీన-అహ-త్త-మిన్-హుమ్-సుమ్మ-యన్ - ఖజాన -
 అహ్-దహుమ్-ఫీ-కుల్లి-మర్రతిన్-వ-హుమ్-లా-య-త్త-ఖూన్- 57. ఫ-ఇమ్మా-
 తస్-ఫ-ఫన్నహుమ్-ఫిల్-హర్ బి-ఫ-షరీద్-బిహిమ్-మన్-ఖల్-ఫ-హుమ్ - ల-
 అల్ల-హుమ్-యజ్-జక్కరూన్. 58. వ-ఇమ్మా-తఖా-ఫన్న-మిన్-ఖౌమిన్-ఖియా
 నతన్-ఫమ్-బిజ్ ఇలైహిమ్-అలా-సవా-ఇన్-ఇన్నల్లాహ-లా - యుహిబ్బుల్ -
 ఖాఇనీన్.

55. తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు దేవునియొద్ద అన్ని ప్రాణులకంటెను
 చెడ్డవారు. మఱి వారు విశ్వసించువారును కారు. 56. నీవు వారితోఁ గావించి
 యున్న ఒడంబడికను వారు మాటిమాటికి భయములేకుండ తెంపుచున్నారు.
 57. కావున వారు నీకు యుద్ధములో చిక్కినచో వారికి బుద్ధివచ్చునట్లుగనువారి
 వెనుక వచ్చువారు చూచి పాటిపోవునట్లుగను వారిని శిక్షించుము. 58. మఱి
 యు ఒడంబడిక గావించియున్నవారు నీకు మోసముచేయుదురని నీకు భయ
 మున్నచో మీరును వారును సరిసమానులగునట్లుగ వారి యొడంబడికను వారి
 వైపునరివేయుము. నిశ్చయముగదేవుఁడు, మోసముచేయువారిని ప్రేమింపఁడు.

వ్యా॥ 55, 56. దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి విశ్వసింపనివారును,
 తాము చేసిన యొడంబడికను తెంపువారును దేవునియొద్ద అన్నిప్రాణుల కం
 టెను చెడ్డవారు. వారి కేలాటి గౌరవముండదు. వారు శిక్షకు పాత్రులు.
 హజ్రత్ ముహమ్మదువారితో బనీ ఖురైజాయూదులు మొదలగువారు ఒడం
 బడిక చేయుచు దానిని మాటిమాటికి తెంపుచుండిరి. యూదులు వైగంబరుల
 వారికి విరోధముగ వారి శత్రులగు మక్కా కాఫిర్లకు సహాయము చేయమని
 యొడంబడిక చేసియు సమయము వచ్చినపుడు యూదులు తాము గావించిన
 యొడంబడికకు విరోధముగ మక్కా కాఫిర్లకు సహాయముచేయుచుండిరి. దాని
 గూర్చి యూదులతో వైగంబరులవారు అడిగినచో మేము మఱచిపోతిమియని
 తిరిగి యొడంబడిక చేసి మరల దానికి వ్యతిరేకముగా నడచుకొనుచుండిరి.
 ఇట్టివారినిగూర్చి యేమిచేయవలెనో రాబోవువాక్యములో చెప్పఁబడినది. 57.
 ఈ మోసగాండ్లు ద్రోహులు. ఒడంబడికకు విరోధముగా శత్రువులతో కలసి
 బహిరంగముగ మీతో యుద్ధమాడినచో అట్టివారిని కఠినముగా శిక్షించుము.
 ఆశిక్షను చూచి వారి వెనుకవారు బుద్ధితెచ్చుకొని యొడంబడికకు విరోధముగ
 వర్తింపకయుందురు. 58. ఎవరైన బహిరంగముగ తాము గావించియున్న యొ
 డంబడికకు విరోధముగ వర్తించుకొనక లోలోపల వ్యతిరేకముగ చేయుటకు

కుట్రలు సలుపుచున్నారని భయముగలిగినచో వారి యొడంబడికను రద్దుచేసి వారికిఁ దెలుపవలెను. ఉభయపక్షములవారు తమకుఁదగిన కార్యములు సలుపుకొనవచ్చును. ఒడంబడికను రద్దుచేయకనే లోలోపల ఒడంబడికకు విరోధముగ నడచుకొని మోసముచేయరాదు. నిర్భయముగా శత్రువులను మీయొడంబడిక రద్దుచేసినాము. మీయుద్ధయత్నము మీరు చేసికొనుఁడు. మేము మాయత్నములు చేసికొందుము అని తెలుపవలెను. మోసముచేయువారిని దేవుఁడు ప్రేమింపఁడు. కావున ముసల్మానులు ఎవరికిని మోసముచేయరాదు.

59. వలా-యహ్-సబన్నల్-లజేన-కఫరూ-సబఖూ-ఇన్న-హుమ్-లా-యు
అ-జి-జూన్. 60. వ-అల్లద్దూ-లహుమ్-మస్-తతఅ-తుమ్-మిన్-ఖువ్వ-తిన్-వ-మిన్
రిబాతిల్-ఖైలి-తుర్-హి-బూన-బిహి-అదువ్వల్-లాహి-వ-అదువ్వ-కుమ్-వఆ
ఖరీన-మిన్-దూనిహిమ్-లా-తఅ-లమూ-నహుమ్-అల్లాహు-యఅ-లము-హుమ్-
వ-మా-తున్-ఫిఖూ-మిన్-మైఇన్-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-యువఫ్-ఫ-ఇలైకుమ్-వఅన్తు
మ్-లా-తుజ్-లమూన్.

59. మఱియు అవిశ్వాసులు తాము తప్పించుకొని పాటిపోతిమి అని వారు తలఁచఁగూడదు. వారున్నటికిని తప్పించుకొని పోఁజాలరు. 60. మీతో యుద్ధమాడుటకుఁగాను మీరు సేకరింపఁగల బలమంతను సిద్ధముగా నుండు గుఱ్ఱములను సిద్ధపఱచుకొనుఁడు. దీనివలన దేవునికిని మీకును విరోధులుగా నున్నవారికిని, వీరుగాక దేవునికిఁ దెలిసి మీకుఁ దెలియకయున్న ఇతరులకును, మీరు భయము గలిగింపవలెను. మఱిమీరు దేవుని మార్గమందు ఖర్చుచేయున దంతయు మీకుసంపూర్ణముగలభించును. మఱిమీకెట్టిఅన్యాయము జరుగనేరదు.

వాక్య|| 59. ముసల్మానులు మోసముచేయరు. కావున మాకుఁ దెలిపియే యుద్ధమునకు సిద్ధులగుదురు. అంతలో మేము బాగుగా యుద్ధమునకు సామగ్రి తయారుచేసికొని జాగరూకులై ముసల్మానులకు విరోధముగ తయారు కావచ్చును అని అవిశ్వాసులు తలంపరాదు. అట్లు తలఁచి సంతసించుటవలన వారికి నుపయోగములేదు. అట్లు యత్నములు చేసిన దేవుఁడు ముసల్మానులకు జయము నొసంగవలెనని కోరినచో దేవునినుండి వారు తప్పించుకొని పాటిపోజాలరు. వారు తప్పక ముసల్మానులకు లోబడుదురు. ఎట్టి యత్నముచేసియు అవిశ్వాసులు దేవునినుండి తప్పించుకొని పోజాలరు. కావున ముసల్మానులు దేవునిపై నాధారపడి తమ యత్నములుచేసి దేవుని యాజ్ఞలను అనుసరించినచో జయము పొందఁగలరు. 60. దేవునిపై నాధారపడుట అనునది సమయోచితముగ ప్రయ

త్నములు చేయక వదలిపెట్టుటగాదు. ముసల్మానులు కాలమునకుఁ దగినట్లు తమ శక్తికొలఁది యుద్ధసామగ్రి సిద్ధపఱచుకొని యుద్ధమునందు నేర్పుగలిగియు యుండవలెను. హజ్రత్ ముహమ్మదువారి కాలమునందు, గుఱ్ఱపుస్వారి, కత్తి ఖడ్గములందు నేర్పు, విల్లు బాణములశిక్ష పొందవలసియుండెను. ఇప్పుడు తుపాకి, ఫిరంగులు, విమానములు, నీళ్లలోపలపోవు స్టీమర్లు, విషవాయువుల నుండి రక్షణలు మొదలగు సామగ్రి సిద్ధపఱచుకొనవలెను. ఇఁకమీఁదను ఏయే ఆయుధములు బయలుదేలునో ఆయా ఆయుధములు ముసల్మానులు సిద్ధపఱచు కొని అందు గొప్ప నేర్పుగలిగి శత్రువును మార్కొనవలెను. బలము, మంచి నేర్పుగల గుఱ్ఱములు మొదలగు యుద్ధసామగ్రివలన శత్రువు భయపడును. అందువలన ఉపద్రవములు పోయి లోకములో శాంతి గలుగును. ధర్మమునకు, విరోధులైనవారు దేవునికిని ముసల్మానులకును విరోధులే. పైగంబరులవారి కాలముననున్న శత్రువులును, ఇఁకమీఁద రాబోవు శత్రువులును, భయపడు నట్లుగ యుద్ధసామగ్రి తయారుచేయవలెను. యుద్ధమునకుఁగాను ఖర్చు చేయు ధనము వృథాపోదు. దేవుఁడు దాని గొప్పఫలితము ముసల్మానులకొసంగును. అందు ఏలాటి కొఱత గలుగదు. కావునముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) నకుఁగాను ఎంత ఖర్చుచేయుదురో దానికంటె ననేకరెట్లు ఫలితము దేవునిచే వారికి లభించును. ఇహలోకమునందు శత్రువులపై జయము గలుగును, పరము నందు గొప్ప వదపులు లభించును.

61. వ ఇన్-జనహూ-లిస్-సల్మి-ఫజ్-నహ్-లహ-వ-తవక్కల్-అల్లాహి ఇన్నహూ-హువస్-సమి-ఉల్-అలీమ్. 62. వ ఇన్-యురీదూ-అన్-యఖ - ద ఊక-ఫ ఇన్న-హస్-బుకల్లాహు-హువల్ - లజ్-అయ్యుదక-బినస్-రిహీ-వ-బిల్ - మూమినీన్. 63. వ-అల్ల-ఫ-బై న-ఖులూ-బి-హిమ్-లౌ-అన్-ఫఖ త - మాఫిల్-అర్ జి-జమి-అమ్-మా-అల్లఫ్ త-బై న-ఖులూ-బి-హిమ్-వలా-కిన్నల్లాహ-అల్లఫ-బై నహుమ్-ఇన్నహూ-అజీజున్-హకీమ్. 64. యా-అయ్యు-హన్-నబియ్యు-హస్-బుకల్లాహు-వ-మనిత్-తబఅక-మినల్-మూమినీన్.

61. మఱియు వారు సంధికి దిగినచో నీవును సంధికి దిగుము. మఱినీవు దేవునిపై ఆధారపడుము. నిశ్చయముగా ఆతఁడే సర్వము వినువాఁడును సర్వ ము తెలిసినవాఁడును. 62. మఱి వారు నిన్ను మోసపుచ్చ నెంచినచో నీకు దేవుఁడే చాలును. ఆతఁడే తన సహాయముతోను ముసల్మానులతోను నీకు బల మొసంగెను. 63. మఱి వారి హృదయములలో ప్రేమము గలిగించెను. నీవు

భూమిలోనున్నది సమస్తమును ఖర్చుచేసినను వారి హృదయములలో ప్రేమ
ము గలిగింపజాలకయుండువు. కాని దేవుడు వారియందు ప్రేమనుగలిగించెను.
ఆతడు సర్వశక్తుడును, విచేచనాపరుడును. 64. ఓ ప్రవక్త! దేవుడును,
నిన్ను అనుసరించిన ముసల్మానులును నీకు చాలును.

వ్యా॥ 61. అవిశ్వాసులు, ముసల్మానుల బలమునుచూచి భీతిల్లి సంధి
చేసికొనుటకు సిద్ధమైనచో ప్రవక్తకూడ సంధికి సిద్ధము కావలెను. అటులే
ముసల్మానులు కూడి సంధికిగాను సిద్ధముకావలెను. ఎందుకన ధర్మయుద్ధము
వలన ముఖ్యోద్దేశ్యము శాంతి నెలకొలుపుట. ఆ యుద్ధము లేకుండనే సంధి
మూలమున శాంతి చేకూరినచో యుద్ధముచేయ నక్కఱలేదు. ఒకవేళ శత్రు
వులు సంధిసాకుతో మోసము చేయుదురని మీకుభీతియున్నచో మీరుదేవుని
పై నాధారపడవలెను. దేవుడు అవిశ్వాసులు లోలోపల సలుపు మోసపు
మాటలను విని వారి కుట్రల నెఱుంగుచున్నాడు. దేవుని యెదుట వారి మో
సములు సాగవు. కావున మీరు మాత్రము ఏలాటి మోసము లేకుండ హృద
య పూర్వకముగ సంధి చేసికొన వలెను. 62. వారు (అవిశ్వాసులు) మిమ్ము
మోసపుచ్చ వలెనని కోరినచో దానిగూర్చి చింత చేయవలదు. (ఓప్రవక్త)
నీకు దేవుడే చాలును. ఆతని సహాయము వలననే బడరు యుద్ధములో నీకు
జయము గలిగెను. దేవుడు నీకు దోడుగ ముసల్మాను భక్తులను నియమించి
యున్నాడు. కావున విరోధుల కుట్రలు సాగవు. అవి వృథా పోవును. 63.
ఇస్లామ్ నకు పూర్వము అరబ్బులు పరస్పరము చాల ద్వేషము గలిగి అల్ప
విషయములకై సంవత్సరముల కొలది పోరాడు చుండెడివారు. మదీనాలోనుం
డినవారికిబేసు ఖజీరజ్జీ అను రెండువంశముల వారిలో గొప్ప విరోధముండె
ను. ఒకరితో నొకరు యుద్ధమాడుకొనుచుండిరి. ఇట్టి స్థితిలో హజ్రత్ మహ
మ్మదు వారు దేవుని ప్రవక్తగా వచ్చిరి. ప్రజలు వారికి విరోధులైరి. పెట్టరాని
బాధలు పెట్టిరి. అప్పుడు పశుప్రాయులైనట్టి జనులను మంచి మార్గమునకుఁ
దెచ్చి పరస్పరము సోదర భావమును ప్రేమమును కల్పించునట్టి శక్తి యెవరికిఁ
గలదు. భూమిలోనున్న ఖజానాల ధనమంతయు ఖర్చు చేసినను పరస్పర విరో
ధములు నశించి ప్రేమము గలుగుట దుర్లభము. అట్టి దుర్లభమైన సోదర భావ
మును దేవుడు అరబ్బుల మధ్యను మదీనావారి మధ్యను ఇతర జనుల మధ్యను
కల్పించి వారిని ముసల్మానులఁగఁ జేసి హజ్రత్ రసూలు వారికి శిష్యులగు న
ట్లుగఁ జేసెను. ఇది దేవుని గొప్ప యనుగ్రహము. కావున దేవుడు సర్వశక్తు
డు. అసాధ్యములైన పనులుకూడ చేయును. విచేచనా పరుడు. కావున ఎవరి
కిందగినట్లు వారికి సమయోచితముగఁ జేయును. 64. ఓప్రవక్త! నీకుతోడు
పడుటకు దేవుడు చాలును. నిన్ను అనుసరించు ముసల్మాను భక్తులు చాలును.

వారు కొద్దిమంది యైనను పర్యాలేదు. కావున దేవునిపై నాధారపడి యుద్ధ కార్యములు సలుపవలెను.

65. యా-అయ్యుశూన్-నబియ్యూ-హరీ-జిల్-మూమినీన-అలల్-ఖతా-లి-ఇన్-యకుమ్-మిన్-కుమ్-ఇష్ రూన-సాబిరూన-యగ్-లిబూ-మిఅత్తైని - వ-ఇన్-యకుమ్-మిన్-కుమ్-మిఅతున్-యగ్-లిబూ-అల్-ఫమ్-మిన్నల్ల-జీన-కఫరూ-బిఅన్నహుమ్-ఖాముల్-లా-యఫ్-ఖహూన్. 66. అల్-ఆన-ఖఫ్-ఫ - ఫల్లాహు-అన్-కుమ్-వఅలిష్ అన్న-ఫీకుమ్-జ అ-ఫన్-ఫఇన్-యకుమ్-మిన్-కుమ్-మిఅ-తున్ సాబి-రతున్. యగ్-లిబూ-మిఅత్తైని-వఇన్-యకుమ్-మిన్-కుమ్-అల్ - ఫున్-యగ్-లిబూ-అల్-ఫైని బి-ఇజ్-నిల్లాహీ-వల్లాహు-మఅస్-సాబిరీన్.

65. ఓప్రవక్త! యుద్ధమునకుఁగాను ముసల్మానులను ప్రోత్సహ పఱచుము. మీలో స్థిరముగా నుండువారు ఇరువదిమంది యున్నచో రెండువందల మందిని జయింతురు. మఱి మీలో వందమంది యున్నచో వేయిమంది అవిశ్వాసులను జయింతురు. ఇది ఎందుకన అవిశ్వాసులకు తెలివి (జ్ఞానము)లేదు. 66 ఇప్పుడు దేవుఁడు మీభారమును తేలికఁగాఁజేసెను. మఱి మీలో బలహీనత యున్నది యని దేవునికిఁ దెలియును. కావున మీలో స్థిరముగా నుండువారు వంద మంది యున్నచో రెండువందల మందిని జయింతురు. మీలో వేయిమంది యున్నచో దేవుని సెలవుచే రెండువేలమందిని జయింతురు. మఱి దేవుఁడు స్థిరముగా నుండువారికి తోడుగా నున్నాఁడు.

వ్యా॥ 65. ఈ వాక్యములో ధర్మయుద్ధమునకై ప్రోత్సహము గలదు. ముసల్మానులు కొద్దిమందియుండినను వెనుకంజవేయరాదు. శత్రువులుతమకంటె పది రెట్లు హెచ్చుగా నుండినను వారిని మార్కొనవలెను. ముసల్మానులు యుద్ధము చేయునది దేవుని ప్రీతికొఱకు. జయమొందినసరే. లేక యుద్ధములోవధింపబడిన స్వర్గలోకములో గొప్పపదవి (షహీదత్) లభించును అని నమ్మికకలదు. అందుచే ముసల్మానులు చావునకుభయపడక త్యాగమువహించియుద్ధమాడుదురు. కావున వారికి మనోబలము దేవుని సహాయము లభించి కొద్దిమందియున్నను హెచ్చుమందినిజయింతురు. నిజమైన భక్తివిశ్వాసములుగలిగి యుద్ధరంగమందుండు ముసల్మానులు అట్టిజయము పొందుదురు. అవిశ్వాసులు విశ్వాసభక్తులు లేక పరలోకమందలి సదా సౌఖ్యములందు నమ్మికలేక ఇహలోక తుచ్ఛలాభములకై పోరాడుదురు. కావున వారికిచావుభయముండివారికిమనోబలముఁబంపదు. అందుకు స్థిరముగా త్యాగము వహించి యుద్ధమాడక ఓడిపోవుదురు. 67. మొదటి వాక్యమునకు చాల కాలమునకుపిదప ఈవాక్యము వచ్చెను. ముసల్మానులకొంత

బలహీనులైరి. అందుచే తమకంటె పదిరెట్లు హెచ్చుగా నుండు సైన్యమును మార్కొనవలె నన్న కొంత భారముగా తోచెను. అందుకు దేవుఁడు అనుగ్రహించి భారము తగ్గించెను. ఇపుడు ముసల్మానులు శత్రువుల సైన్యము రెండింతలున్నచో వారిని మార్కొని యుద్ధమాడవలెను. యుద్ధరంగము వీడి పోగూడదు. ముసల్మానులు కొద్దిమందిగా నుండిన కాలమున వారు చాల త్యాగము వహించి తమకంటె పదిరెట్లు హెచ్చుగా నుండు సైన్యమును మార్కొనుచు జయము పొందుచు వచ్చిరి. పిదప ముసల్మానుల సంఖ్య హెచ్చు అగుకొలది త్యాగము మందగిల్ల సాగెను. అందుచే కనీసము రెండింతలుగా నుండు శత్రువుల సైన్యమును మార్కొని తీరవలసినది అని దేవుని సెలవయ్యెను. సమయము వచ్చినపుడు ముసల్మానులు శత్రువుల యధిక సైన్యమును లెక్కింపక యుద్ధమాడుచునే వచ్చిరి. హజ్రత్ పై గంబరుల వారి కాలములో వేయిమంది ముసల్మానులు ఎనుబదివేలమంది కాఫిర్ల సైన్యమును మార్కొనిరి. మూతాయుద్ధమునందు మూడువేలమంది ముసల్మానులు రెండులక్షలమంది కాఫిర్ల సైన్యమును మార్కొరి. ఇట్టియుదాహరణములు ఇస్లామ్ చరిత్రములో పెక్కుగలవు. కావున ఇప్పటి ముసల్మానులు కూడ ధైర్య సాహసములు వహించి కాలము నకుఁ దగిన యుద్ధసామగ్రితో సిద్ధులై తమ్ము నాశముచేయ. యత్నించు శత్రువును మార్కొని ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) చేయవలెను. స్థిరముగా నుండువారికి దేవుని సహాయము తప్పక లభించును.

67. మా-కాన-లి-నబీయిన్-అన్-యకూన లహలా-అస్సా-హత్తా - యుస్-ఖిర-ఫిల్-ఆర్-జి-తురీదూన-అరజద్-దున్యా-వల్లాహు-యురీదుల్-ఆఖిరత - వల్లాహు-అజ్-జిన్-హాకీమ్. 68. లౌలా-కితాబుమ్-మినల్లాహి-సబిఖ-ల-మస్స-కుమ్ ఫీమా-అఖిస్-తుమ్-అజాబున్-అజీమ్. 69. ఫ-కులూ-మిమ్మా-గనిమ్ముమ్-హాలా-లన్-తయ్యి-బన్-వత్-తఖుల్లాహ-ఇన్నల్లాహ-గఫూరుర్-రహీమ్.

67. దేశములో (శత్రువును) బాగుగ నటకునంతవఱకు ఖైదీలుగా తన యొద్ద నుంచుకొనుట ప్రవక్తకుఁదగదు. మీరు ఇహలోక సొత్తులను కోరుచున్నారు. మఱి దేవునియొద్ద పరలోకము కావలెను. మఱి దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనా పరుఁడును. 68. దేవునివద్ద ముందుగానే లిఖింపబడి యుండనిచో మీరు తీసికొన్న దానికిఁగాను మీకు గొప్పశిక్షగలిగి యుండును. 69. కావున మీకు లభించిన ధర్మమైన పరిశుద్ధమైన విజయ ధనమును తినుఁడు. మఱి దేవునికి భయపడుచునుండుఁడు. నిశ్చయముగ దేవుఁడు త్నమించు వాఁడును దయగల వాఁడును.

వ్యా॥ 67. బదరు యుద్ధములో డెబ్బదిమంది అవిశ్వాసులు ముసల్మానుల చేతిలో వట్టువడిరి. వారి విషయము ఏమి చేయవలెనని పైగంబరులవారు తమ శిష్యులతో నడిగిరి. హజ్రత్ అబూబకరుగారు ఖైదీలనుండి బదలుగ డబ్బు (ఫీదా) తీసికొని వదలి పెట్టవలెను అని పలికిరి. హజ్రత్ ఉమరుగారు కాఫిర్లను నఱక వలెనని పలికిరి. హజ్రత్ రసూలువారు ఖైదీలను కనికరించి అబూబకరుగారి అభిప్రాయమును సమ్మతించి ఖైదీలకు బదులుగ సొమ్ము తీసికొని వదలి పెట్టిరి. పెక్కుమంది శిష్యులు ముసల్మానులకు డబ్బు అక్కఱయున్నది యని యభిప్రాయపడిరి. అందుకు దేవుఁడు ఇట్లు ముసల్మానులను మందలించెను. కాఫిర్లను వదల కూడదు. వారిని బాగుగ నఱక సలసినది. ఎందుకన వారికి సమయము దొరకినచో ముసల్మానులను నశింపఁ జేయుటకు యత్నింతురు. మీరు ఇహలోక సొత్తును కోరితిరి, దేవునికి ఇష్టము పరలోకము, కావున మీరు పరలోకము కోరవలెను. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు వివేచనా పరుఁడు. తాను కోరినట్లు మీకుఁ దోడుపడును. కావున ఆతనిపైననే ఆధారపడి యుండవలెను. 68. డబ్బు తీసికొని పదలి పెట్టుట గొప్పతప్పు. దానికిఁగాను మీకు గొప్ప శిక్ష లభింప వలసినదే. కాని శిక్ష తొలఁగి పోవుటకు కారణము దేవుఁడు ముందుగానే ఇట్లు లిఖించి యుండెను. అది ఏమన ఖైదీలను డబ్బు తీసికొని వదలి పెట్టవచ్చును అను ధర్మము విధించుట. అభిప్రాయములో పొరపాటు గలిగినచో దేవుఁడు శిక్షింపఁడు. డబ్బు తీసికొనకూడదు అని దేవుఁడు నివేదించి యుండలేదు. కావున దేవుఁడు మీకు గొప్పశిక్షను విధింపక త్నమించెను. 69. కావున విజయధనమును మీరు ఖైదీలకు బదులుగ గ్రహించిన సొత్తును ఏలాటి దోషము లేకుండ ధర్మమైనదిగాను పరిశుద్ధమైనదిగాను ఎంచి భుజింపుఁడు. దేవుఁడు మీరు కావించిన పొరపాటును త్నమించెను. ప్రతివిషయములోను దేవునికి భయపడుచు నుండుఁడు.

70. యాఅయ్యు-హాన్-నబియ్యు-ఖుల్-లిమన్-ఫీ-బదీకుమ్-మినల్-అస్రా-ఇన్-యఅ-లమిల్లాహు-ఫీ-ఖులూ-బి-కుమ్-ఖైరన్-యూతికుమ్-ఖైరమ్-మిమ్మా-ఉఖిజ-మిన్-కుమ్-వ-యగ్-ఫిర్-లకుమ్-వల్లాహు-గఫూరుర్-రహీమ్. 71. వ-ఇన్-యురీదూ-ఖియానతక-వఖిద్-ఖానుల్లాహ-మిన్-ఖిబ్లు-ఫ-అమ్-కన - మిన్-హుమ్-వల్లాహు-అలీమున్-హాకీమ్.

70. ఓ ప్రవక్తా! మీచేతిలోనున్న ఖైదీలతో మీహృదయములలో భక్తి యున్నదని దేవునికిఁ దెలిసినచో మీవద్దనుండి తీసికొనినదానికంటె హెచ్చుగా మీ కొసంగును. మఱి మిమ్ము త్నమించును. దేవుఁడు త్నమించువాఁడును దయగల

వాడును అని పలుకుము. 71. మఱి వారు నిన్ను మోసగింపవలెనని తలచినచో వారు దీనికి ముందుకూడ దేవునిని మోసపుచ్చియున్నారు. కావున వారిపై నీకు శక్తి నొసంగియిచ్చాడు. మఱి దేవుడు సర్వజ్ఞుడు వివేచనా వరుడును.

వ్యా॥ 70. బదరులో చిక్కిన ఖైదీలలో హజ్రత్ అబ్బాసు మొదలగు వారు మేము ఇస్లామ్ లో చేరితిమి అనిపలికిరి. దానికి దేవుడు “మీరు ఇస్లామ్ లో చేరి మీ హృదయములలో వాస్తవముగ భక్తియున్నచో దేవుడు మీ పూర్వపు పాపములు తుమించును. ఇప్పుడు మీ వద్దనుండి తీసికొనిన ధనము (బదులు) కంటే హెచ్చుగా మీకొసంగును. కావున ధనముపోయెనే అని చింత పడవలదు. భక్తి విశ్వాసములు సంపూర్ణముగ వహింపుడు” అని సెలవిచ్చెను. 71. యుద్ధఖైదీలు తాము ఇస్లామ్ లో చేరితిమి అని పలికి మోసపుచ్చవలెనని యున్నచో దానికి పర్యాయకూడదు. ఇది వారి స్వభావమే. దీనికి ముందు కూడ దేవునిని విశ్వసింపక దేవునిని మోసపుచ్చియున్నారు. వారి కుట్ర మోసములు సాగవు. బదరు యుద్ధములో నీకు వారిపై శక్తినిచ్చి కాఫిర్లు నీచేతిలోఁ జిక్కునట్లు సర్వశక్తుఁడగు దేవుడు చేసెను. అటులే ఇతరమోసము చేయఁగలడు. వారి హృదయములలోని మర్మములు దేవునికిఁ దెలియును. దేవుడు సర్వజ్ఞుడు. దేవుడు వివేచనావరుడు. తాను నిర్మించిన ఏర్పాటులను ఎవరును దాటఁ జాలరు. దేవుడు వాగ్దానము చేసినట్లు ఖైదీలలో ఎవరెవరు స్థిరముగా ఇస్లామ్ నందుండిరో వారికి గొప్ప మేలు లభించెను. అవిశ్వాసులైనవారు తుదముట్ట నశించిరి.

72. ఇన్నల్ల-జీన-ఆమనూ-వ-హాజిరూ-వజా-హదూ-బి-అమ్మాలి-హిమ్
వ-అన్-పుసిహిమ్ ఫీ-సబీలిల్లాహి-వల్లజీన-ఆ-వా-వనసరూ-ఉలాఇక-బిఅ-జు
హుమ్-ఔలి-యాఉ-బిఅ-జిన్-వల్లజీన-ఆమనూ-వల్లమ్-యుహాజిరూ-మాల
తుమ్-మిన్-వలా-యతి-హిమ్-మిన్-మైయిన్ హత్తా-యుహా-జిరూ-వ-ఇ-నిస్-
తన్-సరూ-కుమ్-ఫిద్-దీని-ఫ-అలై-కుమున్-నస్-రు-ఇల్లా-అలా-ఖామిమ్-బై న
కుమ్-వ-బై నహుమ్-మీసా-ఖున్-వల్లాహు-బిహా-తల-మలూన-బసీర్.

72. ఎవరు విశ్వసించి, గృహములను విడిచి, తమ ధనముతోను తమ ప్రాణములతోను దేవునిమార్గమునందు యుద్ధమాడిరో వారును, ఎవరు సేవాసము నొసంగి తోడుపడిరో వారును ఒకరికొకరు స్నేహితులు. మఱియు ఎవరు విశ్వసించి తమ గృహములను విడిచి పెట్టలేదో వారు తమ గృహములు విడుచునంతఁ జూసి

వారి స్నేహముతో మీకు పనిలేదు. మఱి వారు మత విషయమునుగూర్చి సహాయము కోరినచో మీరు తప్పక వారికి సహాయము చేయవలెను. కాని ఎవరితో మీయొడింబడికయున్నదో వారికి ప్రతికూలముగ సహాయము చేయరాదు. మఱియు దేవుడు మీరు చేయు కర్మలను చూచుచున్నాడు.

వ్యా॥ 72. ఇందు మహాజరులయొక్కయు అన్సారులయొక్కయు సంబంధమునుగూర్చి చెప్పబడియెను. తమ జన్మభూమిని వదలి మదీనాపురము చేరినవారు ముహాజరులు. మదీనాపురములో ముహాజరులకు నివాసమొసంగి వారికి తోడుపడినవారు అన్సారులు. వీరు పరస్పరము సహాదరులును స్నేహితులును. వారి సుఖదుఃఖములలో వారు భాగముపుచ్చుకొందురు. బంధువులలో వారసుల హక్కులు నియమింపక పూర్వము అన్సారులును ముహాజరులును ఒకరికొకరు వారసులుగనుండిరి. వీరందఱును దేవునిమార్గమందు తమ ధనమును ఖర్చుచేసి తమ ప్రాణములను వినియోగించిన పరమభక్తులు. కొందఱు ముసల్మానులు తమ యిండ్లను వదలలేక మక్కాపురములోనే యుండిరి. మదీనాపురమునకురాలేదు. మక్కాపురముజయింపబడకపూర్వము అది దారుల్ హరబ్ గా నుండెను. మదీనాపురము దారుల్ ఇస్లామ్ గా నుండెను. దారుల్ హరబ్ అనగా ముసల్మానులకు స్వాతంత్ర్యములే అవిశ్వాసులకు అధికారముండుదేశము. దారుల్ ఇస్లామ్ అనగా ముసల్మానులకు స్వాతంత్ర్యముగల దేశము. అందు మత ధర్మములు స్వేచ్ఛగా సలుపుదురు. ముసల్మానులు ఎచ్చట తమ మత ధర్మములను స్వేచ్ఛగా అనుసరింపలేరో అచ్చటనుండి గృహములు వదలి దారుల్ ఇస్లామ్ నకు వలసపోవలెను. కావున మక్కాపురములోనున్న ముసల్మానులు దారుల్ హరబ్ లో నున్నందున వారికిని మదీనాలోనున్నవారికి ఏలాటి స్నేహమును బాధ్యతయును లేకుండెను. విజయధనములో వారికి భాగము లేకుండెను. మఱియు దారుల్ హరబ్ లోని ముసల్మానులు ఎవరితోనైన గుంధి చేసికొన్నచో దారుల్ ఇస్లామ్ లోనున్న ముసల్మానులు దానికి బాధ్యులుకారు. వీరు ఆ కాఫిర్లపై యుద్ధమాడవచ్చును. కాని దారుల్ హరబ్ లోని ముసల్మానులు స్వాతంత్ర్యముగల దారుల్ ఇస్లామ్ లోని ముసల్మానులతో మతవిషయమునందు సహాయము కోరినచో వారు తోడుపడవలెను. కాని దారుల్ ఇస్లామ్ లోని ముసల్మానులు తాము ఎవరితోనైన గుంధి యొడంబడికలు చేసియున్నచో ఆ గడువు తీరునంతవఱకు ఆ కాఫిర్లకు వ్యతిరేకముగా దారుల్ హరబ్ లోని ముసల్మానులకు తోడుపడరాదు. సంధి షరతులను పూర్తిచేయవలెను. అందు ఏలాటి ద్రోహము చేయరాదు. దేవుడు అందఱి కర్మలను చూచుచున్నాడు. కావున జాగ్రత్తగా నుండవలెను.

73. వల్లజీన-కఙ్కరూ-బలజుహుమ్-బౌలి-యావు-బలజిన్-ఇల్లా - తఫ్-
అలూహు-తకున్-ఫిల్-నతున్-ఫిల్-అర్జి-వ-ఫసాదున్-కబీర్.

73. అవిశ్వాసులు ఒకరికొకరు స్నేహితులు, మిరర్లు చేయనిచో దేశ
ములో వినాశమును గొప్ప యుపద్రవమును గలుగును.

వాక్య|| 73. ముసల్మానులకును అవిశ్వాసులకును వాస్తవమైన స్నేహమును
సంబంధమునులేదు. ఒకరికొకరు వారసులు కానేరరు. అవిశ్వాసులు వారసత్వము
పొందవచ్చును. అవిశ్వాసులు ముసల్మానులకు విరోధముగ ఏకమై పోవుదురు.
వారు పరస్పరము స్నేహితులై ముసల్మానులతో విరోధింతురు. కావున ముస
ల్మానులు (ముహాజిర్లు, అన్నార్లు) పరస్పరము వికృతముగలిగి సోదరభావముతో
ఒకరికొకరు తోడుపడవలెను. అటులే బలహీనులైన ముసల్మానులు స్వాతంత్ర్య
ముగల ముసల్మానులతో చేరుటకు యత్నింపవలెను. లేనిచో వినాశము,
అశాంతి గొప్ప యుపద్రవము దేశములోగలిగి ముసల్మానులకు శాంతిలభింపదు.

74. వల్లజీన-ఆమనూ-వహాజరూ-వ-జాహదూ-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-వల్లజీన
ఆవౌ-వనసరూ ఉలాఇక హుముల్-మూమినూన-హాఖ్-ఖిన్-లహుమ్-మగ్గీ-ఫి
రతున్-వ-రిజ్-ఖిన్-కరీమ్. 75. వల్లజీన-ఆమనూ-మింబ-అదు-వ-హాజరూ-వ-జా
హదూ-మఅకుమ్-ఫఉలా-ఇక-మిన్-కుమ్-వ-ఉలుల్-అర్-హామి-బల-జుహుమ్-
బౌలా-బి-బలజిన్ ఫి-కితాబిల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-బికుల్లి-షైఇన్-అలీమ్.

74. మఱియు ఎవరు విశ్వసించి తమ యిండ్లను విడిచి దేవుని మార్గ
మందు యుద్ధమాడిరో వారును, ఎవరునివాస మొసంగి సహాయముచేసిరో వారును
నిజమైన ముసల్మానులు. వీరికి త్తమావణయును, గౌరవమైన ఆహారముగలదు.
75. మఱి దీని తరువాత ఎవరు విశ్వసించి తమ గృహములను విడిచిమీపక్షము
చేరి యుద్ధమాడిరో వారుకూడమీవారేను. మఱియు బంధుత్వముగలవారు పర
స్పరము ఎక్కువ హక్కుగలవారు అని దేవుడు విధించిన ధర్మము. నిశ్చయ
ముగా దేవునికి సర్వము దెలియును.

వాక్య|| 74. సర్వము దేవునిమార్గమందు వినియోగించు ముహాజిర్లు,
అన్నార్లు, సత్యమైన భక్తిగల ముసల్మానులు. దేవుడు వీరిని త్తమించి యు
ధయలోకములలో గౌరవమైన ఆహారము ఒసంగి యనుగ్రహించును. 75.
మొట్టమొదట తమ యిండ్లను విడిచిన ముహాజిరులలో వారి పిదప వచ్చిన
ముహాజిరులుగూడ చేరుదురు. వారికి పరస్పరము సోదరత్వమును స్నేహమును
వారసత్వముగలదు. ముహాజిరులలో బంధుత్వమున్నచో ఆస్తిలో హక్కులు

బాధువులకు ఎక్కువగలవు. ఇది దేవుడు విధించిన ధర్మము. దేవునికి సర్వము తెలియును. ఎవరికి ఎ త హక్కుగలదో దేవుడే నిర్మించును. కావున దేవుని ధర్మములను అనుసరించుట ముసల్మానుల విధి.

సూరయేతౌబా (క్షమాపణ) మదనీ 129 వాక్యములు.

దీనికి సూరేబరాఅత్ అనియు పేరుగలదు. ఇతర సూరాలకు వలె దీనికి ప్రారంభమున బిస్మిల్లాః వ్రాయబడలేదు. బిస్మిల్లాః వలన ప్రత్యేకమైనసూరా అని తెలియబడును. హజ్రత్ పైగంబరుల వారి కాలములో ప్రతిసూరాకు ప్రారంభమున బిస్మిల్లాః యుండుచు వచ్చెను. కాని దీనికి ప్రారంభమున బిస్మిల్లాః వ్రాయబడలేదు. సూరయేఅన్ ఫాహ్ లో ఏవిషయమునుగూర్చి ప్రారంభింపబడినదో దాని యంత్య విషయము ఈసూరాయందు గలదు. కావున ఇది సూరేఅన్ ఫాలునకు తరువాత వ్రాయబడెను. సూరేఅన్ ఫాలులో ముసల్మానులు పరస్పరము విషయము గలిగి సోదరత్వము వహించి మతమునుస్థాపింప వలెనని చెప్పబడెను. దానికిఁగాని ముసల్మానులకుబలముండు ఒక దేశముండవలెను. అందు ఇతర మతస్థుల కెట్టి సంబంధముండరాదు. అందుకుఁగానే అరేబియా ద్వీపకల్ప మంతటను ఇస్లామ్ మతమే యుండవలెను. అచ్చట అవిశ్వాస లుండరాదు అని విధింపబడెను. ఈవిషయమును గూర్చియే ఇందు చెప్పబడినది.

1. బరా-అతుమ్-మినల్లాహి-వ రసూలిహీ-ఇలల్-లజీన-ఆహ తుమ్ - మినల్-ముప్రి-కీన్. 2. ఫసీ-హూ-ఫిల్-అర్ జి-అర్-బఅత-అమ్-హురిన్-వ-అలమూ అన్నకుమ్-గైరు-ముఅ జి-జిల్లాహి-వ-అన్నల్లాహ్-ముఖ్-జిల్-కాఫిరీన్.

1. మీరు ఒడంబడిక చేసికొని యున్న అవిశ్వాసులతో దేవునియొక్కయు ఆతని ప్రవక్తయు సంబంధము లేదు. 2. కావున ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు నాలుగు నెలలవఱకు ఈ దేశములో తిరుగుఁడు. మఱిమీరు దేవునినిలొంగఁజేయలేరనియు దేవుడు అవిశ్వాసులను అవమానపఱచుచును అనియు తెలిసికొనుఁడు.

వ్యా॥ 1. హీజీ ఆహవయేట హుదేబియాలో హజ్రత్ మహమ్మదు వారికిని మక్కా ఖురైషులకును సంధిజరిగి యొడంబడికకు దేరెను. బనీఖుజాఆ అనువారు ముసల్మానుల పక్షమున చేరిరి. బనీబకరు అనువారు ఖురైషుల పక్షము చేరిరి. సంధిషరతులకు విరోధముగ బనీబకరువారు బనీఖుజాఆవారిపై దండెత్తిరి. అప్పుడు ఖురైషులు కూడ తమ పక్షముననున్న బనీ కబరునకు ఆయుధము లిచ్చి తోడుపడిరి. ఇట్లు ఖురైషులును వారి పక్షము వారును హుదేబియా యొడంబడికకు విరోధముగ నడచుకొనిరి. అందుకుఁగాను హజ్రత్ రసూలువారు హీజీ యెనిమిదవయేట మక్కాపై దండువెడలి సులభముగా దానిని జయించిరి. దీనిపిదపు ఏయేజాతి వారితో ముసల్మానులు గడువునియమింపక యొడం

బడిక చేసి యుండిరో వారికి నాలుగునెలల గడువు నొసంగబడెను. ఈ నాలుగు నెలలలోపల వారు ఇస్లామ్లోనైన చేరవలెను లేదా అరేబియా దేశము విడిచి పోవలెను. లేదా యుద్ధమాడవలెను. అవిశ్వాసులతో దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును ఏలాటి సంబంధము లేదు. అవిశ్వాసులు కుట్రలు పన్ని దేవునిని లోబఱచుకొనఁ జాలరు. అవిశ్వాసులు ఇస్లామ్లో చేరనిచో వారుఁడ భయలోకముల లోను చెడుదురు. వారు అవమానమునకు పాలగుదురు. మఱి ఏమే జాతి వారితో ముసల్మానులు ఒడంబడిక చేయకుండిరో వారికిఁగూడ నాలుగు నెలల గడువు విధింపబడెను. ఈవాక్యములును ఇరకమీఁద రాబోవు వాక్యములును హిజ్రీ తొమ్మిదవయేట మక్కా-ఫారములో కాబాయాత్ర (హజ్) కాలముందు హజ్రత్ అలీగారు అందఱికిఁ దెలియునట్లుగ ప్రకటించిరి.

3. వ-అజానుమ్-మినల్లాహి-వ-రసూలహీ-ఇలన్నాసి-యామల్ - హజ్ జిల్-అక్కరి-అన్నల్లాహ-బరీఉమ్ మినల్-ముషిరికీన-వ-రసూలుహూ-ఫ- ఇన్-తుబ్తమ్-ఫ-హువ-ఖైరుల్-లకుమ్-వ-ఇన్-తవల్-లై తుమ్-ఫ-అ-లమూ- అన్నకుమ్-గైరు-ముఅజి-జిల్లాహి వ బష్షిరిల్-లజీన-కఫరూ-బి-అజాబిన్-అలీమ్.

4. ఇల్-లల్ లజీన-అహత్తుమ్-మినల్-ముష్-రికీన-సుమ్మ-లమ్-యన్-ఖుసూకుమ్-షైఅన్-వలమ్-యుజా హిరూ-అలై కుమ్-అహదన్-ఫ-అతిమ్మా- ఇలైహిమ్-అహ్-దహుమ్-ఇలా-ముద్దతిహిమ్ ఇన్నల్లాహ-యుహిబ్బుల్-ముత్తఫీన్. 5. ఫ-ఇబన్ సలఖుల్ అష్హు-రుల్-హురుము-ఫఖ్ తులుల్-ముషిరికీన-హైసు - వజత్తు-మూహుమ్-వ-ఖు జాహుమ్-వహ్ సురూ హుమ్-వఖ్-ఉదూ - లహుమ్-కుల్ల-మర్-సదిన్-ఫఇన్-తాబూ వ-అఖా-ముస్ సలాత-వ-ఆత-ఉజ్-జకాత -ఫ-ఖల్లా -సబీలహుమ్-ఇన్నల్లాహ-గఫూరుక్-రహీమ్.

3. దేవుఁడును, ఆతని ప్రవక్తయును అవిశ్వాసులతో సంబంధములేక వేఱుగా నున్నారు అని ప్రజలకు పెద్దయాత్రదినమునందు, దేవునినుండియుఆతని ప్రవక్తనుండియు తెలుపబడుచున్నది. కావున మీరు తమపాపము వేడుకొన్నచో మీకు మేలగును. మఱి మీరు సమ్మతింపక మరలినచో మీరు దేవునిని లొంగఁజేయలేరని తెలిసికొనుఁడు. మఱి ఓ ప్రవక్త! అవిశ్వాసులకు దుఃఖకరమైన బాధ యున్నదను సువార్త వారికి వినిపింపుము. 4. కాని మీతో ఒడంబడిక గావించియున్న అవిశ్వాసులు, మీవిషయము ఏలాటి లోపము చేయక మీకు ప్రతికూలముగ నెవరికిని సహాయము చేయక యుండినచో వారి యొడం

బడికను వారి గడువువఱకు పూర్తిచేయుఁడు. నిశ్చయముగ దేవుఁడు భయభక్తులుగలవారిని ప్రేమించును. ౪. పిదపశాంతి నెలలు గడచిపోయినపుడు అవిశ్వాసులను ఎచ్చట వారు మీకు దొంగిలిన నచ్చట వధింపుఁడు. మఱి వారిని ముట్టడించుఁడు. ప్రతి చోటన వారికై పొంచియుండుఁడు. ఆ పిదప వారు తమ పణ కోరి నమాజును స్థిరముగా సలిపి (జకాతు) దానము చేసినచో వారి దారిని వదలిపెట్టుఁడు. నిశ్చయముగ దేవుఁడు తమించువాఁడును, దయాళువును.

వ్యా॥ ౩. హాజ్ (కాబాయాతే)ను హజ్జె అక్బర్ (పెద్దయాత్ర) అని చెప్పబడియెను. ఎదుకనిగా ఉమా (కాబా దర్శనము) హజ్జెఅస్గర్ (చిన్నయాత్ర) అని పిలువబడుచున్నది. ఒకరీదు నెల పదియవ తేదీన ఈ వాక్యములు ప్రకటింపబడెను. ఒడంబడిక చేసి దానికి వ్యతిరేకముగ నడచుకొన్న వారి విషయము దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను ఏలాటి సంబంధమువారికిలేదు. ఒడంబడిక తెగిపోయినది. ఉభయలోకములలో మేలుపొందవలెనన్న ఒక మార్గమున్నది. అది వారు తమ అవిశ్వాసమునుండి తమూపణ వేడి ఇస్లామ్లో చేరుట. అట్లు వారు ఇస్లామ్లో చేరక యుద్ధమునకే సిద్ధమైనచో వారికి దేవుని శిక్ష కలుగును. దేవుఁడు చేయవలెనని కోరిన కార్యమును కాఫిర్లు ఆటంకపఱుపఁజాలరు. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. అరేబియాదేశమునుండి అవిశ్వాసులను పాఱఁదోలుచు. వారి యవిశ్వాసమునకుఁగాను వారికి దుఃఖకరమైన శిక్ష తప్పక లభించును. ౪. ఇందు ఏజాతివారితో ముసల్మానులు ఒక గడువుపెట్టి యొడంబడిక చేసిరో వారి విషయము చెప్పబడినది. ఇట్టి వారు సంపూర్ణముగ ఏలాటి లోపములేక సద్ధి షరతులను పూర్తిచేయుచు ముసల్మానుల శత్రువులకు తోడు పడకయుండినచో ముసల్మానులు సద్ధి గడువు పూర్తియగువఱకు వారిజోలికి పోఁగూడదు. ముసల్మానులుకూడ సద్ధి షరతులను పూర్తిగ ననుసరింపవలెను. వారికి వ్యతిరేకముగ నడచుకొనరాదు. తమ యొడంబడికలను అనుసరించుచు భయభక్తులుగలవారిని దేవుఁడు ప్రేమించును. గడువుముగిసిన పిదప తిరిగి యొడంబడిక చేయబడదు. వీరుకూడ ఇతర కాఫిర్లవలె తమ విషయము గమనింపవలెను. ౫. ఇక ఈవాక్యములో ఒడంబడికను తెంపినవారినిగూర్చి ధర్మముగలను. వీరితో తక్షణమే యుద్ధమాడవచ్చును. కాని శాంతి నెలలు గడచువఱకు యుద్ధము సలుపరాదు. కావున మహ్మత్ నెల గడచిన పిదప శత్రువులైన అవిశ్వాసులను, యుద్ధములో వధింపవచ్చును. వారిని పట్టవచ్చును. వారిని ముట్టడి పవచ్చును. వారికై పొంచియుండవచ్చును. ఒకవేళ అవిశ్వాసులు తమ యవిశ్వాసమునుండి తమూపణ వేడి ఇస్లామ్లో చేరి నమాజు సలిపి (జకాతు) దానము ఒసంగినచో వారును ముసల్మానులకు సహోదరులగుదురు. వారిజోలికి పోఁగూడదు. వారి హృదయములలో విశ్వాసమున్నదా, లేదా అని పరిశోధిం

చుట ముసల్మానుల పనికాదు. బహిరంగముగా విశ్వాసము పెల్లడించి విశ్వాసమునకు గుర్తు అయినట్టి నమాజు (అయిదుపూటలు) సలిపి విధిదానముగు (జకాతు) చెల్లించినచో వారు ముసల్మానులలో చేరినవారగుదురు. ఇస్లామ్ లో చేరియు నమాజు చేయక జకాతు ఇయ్యనిచో ముసల్మానుల అధికారి అట్టివారిని శిక్షింపవలెను. హజ్రత్ ఇమామ్ అహ్మదు, ఇమామ్ మాలిక్. ఇమామ్ షాఫఘీ అనువారు, నమాజు వదలిపెట్టినవానిని వధింపవలెనని విధించిరి. హజ్రత్ ఇమామ్ అబూహనీఫాగారు, నమాజుచేయక వదలిపెట్టినవానిని వాడు మరణించునంతవఱకును లేదా వాడు క్షమాపణ కోరి నమాజు సలుపునంత వఱకును ఖైదులో నుంచవలెనని విధించిరి. కావున ముసల్మానులు భయభక్తులలో అయిదుపూటలు నమాజు సలుపుచు ఇస్లామ్ ధర్మముల ననుసరించి జకాతు ఒసంగవలెను.

6. వల్-అహ-దుమ్-మినల్-ముష్-రికీ-నస్-తజా-రక-ఫ-అజిర్-హు-హ-తా-యన్-మఅ-కలా-మల్లాహి-సుమ్మ-అబ్-లిగ్-హు-మా-మన-హూ-జాలిక్-బి-అన్న-హుమ్-ఖాముల్-లా-యఅ-లమూన్.

6. మఱియు, అవిశ్వాసులలో నెవడైన నీశరణుచొచ్చినచో వాడు దేవుని వాక్యములు వినుటకుఁగాను నీవు వానికి శరణు ఒసంగుము. ఆ పిదప వానినిశాంతియుతమైన స్థలములోచేర్చుము. ఇదిఎందుకన వారు సత్యముతెలియని జాతివారలు.

వ్యా॥ 6. మునుపటి వాక్యములో ఇస్లామ్ లో చేరినచో అభయమున్నది అని చెప్పఁబడియెను. అవిశ్వాసులలో కొందఱకు ఇస్లామ్ ధర్మములును దాని సత్య విషయములును తెలియక, వానిని తెలిసికొనఁగోరి ముసల్మానులయొద్దకు రావలెనని కోరినచో అట్టివారికి ముసల్మానులు అభయమొసంగి తమయొద్ద తావు నియ్యవలెను. వారికి దేవుని వాక్యములగు ఖురానె షరీఫును వినిపింపవలెను. ఇస్లామ్ నగూర్చి బాగుగ తెలిసిన పిదప ఇస్లామ్ లో చేరవలెనని బలవంతములేదు. వారి యిష్టము. వారు ఇస్లామ్ లో చేరిన సరే. లేనిచో తిరిగి త్షేమముగా వారి శాంతియుతమైన తావున వారిని జేర్చవలెను. ఇస్లామ్ లో చేరలేదని వధింపరాదు. దేవుని ధర్మముల సత్యమును గ్రహించుటకు అవకాశమొసంగవలెను. ఇస్లామ్ మతధర్మములు తెలిసియు ద్వేషముతో విశ్వసింపనిచో అట్టివారును ఇతర అవిశ్వాసులవలె అగుదురు. అవిశ్వాసులకు సత్యము తెలియదు. కావున అట్లు వారికి అభయమొసంగి వారికి దేవునివాక్యములు వినిపింపవలెను అని దేవుని సెలవు పైగంబరులవారి కాయెను.

7. కైఫ-యకూను-లిల్-ముప్రి-కీన-అహ్-దున్-ఇన్దల్లాహ్-వ-ఇన్ద- రసూలి
హీ-ఇల్-లల్-లజీన-ఆ-హత్తుమ్-ఇన్దల్-మన్-జిదిల్-హారామి-ఫ-మన్- తఖా
మూ-లకుమ్-ఫస్-తఖి-మూ-లవలమ్-ఇన్నల్లాహ్- యుహిబ్బుల్ - ముత్తఫీన్.
8. కైఫ-వఇన్-యజ్-హరూ-అలైకుమ్-లా-యర్-ఖబూ-ఫీకుమ్-ఇల్లన్-వలా- జి
మ్మతన్-యుర్-జూనకుమ్-బి-అఫ్-వాహిమ్-వ-తాబా-ఖులూ-బువలమ్-వ-అక్-
సరు-వలమ్-ఫాసిఖూన్. 9- ఇష్-తరౌ-బి-ఆయా-తిల్లాహి-సమనన్-ఖలీలన్-ఫ
సద్దూ-అన్-సబీ-లిహీ-ఇన్నవలమ్-సాఅ-మా-కానూ-యఅ-మలూన్. 10. లా-
యర్-ఖబూన-ఫీ-మూమినిన్-ఇల్లన్-వలా-జిమ్మతన్-వ-ఉలాఇక - వలముల్-
ముత్త-తదూన్. 11. ఫఇన్-తాబూ-వ-అఖాముస్-సలాత-వ-ఆత-ఉస్-జకాత-ఫ-
ఇఖ్-వాను-కుమ్-ఫిద్-దీని-వ-నుఫన్-సిలుల్-ఆయాతి లిఖ్-మిన్-యఅలమూన్.

7. ఎట్లు విగ్రహ రాధకులకు దేవుని యొద్దను ఆతని ప్రవక్త యొద్ద
ను ఒడంబడిక యుండగలదు? కాని మీరు మన్ జిదహారాము నొద్ద మీరెవరి
తో ఒడంబడిక చేసికొని యన్నారో వారు తమ ఒక ఒడంబడికపై స్థిరముగా
నుండునంత వఱకు మీరును స్థిరముగా నుండుడు. నిశ్చయముగ దేవుడు భక్తు
లను ప్రేమించును. 8. సంధిఎట్లు నిలువగలదు. వారికి మీపై శక్తి గలిగినచో
వారు మీబంధుత్వమును గాని యొడంబడికనుగాని చూడరు. వారు తమ నోటి
మాటలతోనే మిమ్ము సంతోష పఱచుచున్నారు. మఱి వారి హృదయములు
సమ్మతించుటలేదు. మఱి వారిలో పెక్కుమంది అక్రమములు చేయువారు గలరు.
9. వారు దేవుని వాక్యములను కొద్ది వెలకు అమ్మి వేసిరి. పిదప దేవుని మార్గ
మునుడి ప్రజలను ఆటంకపఱచిరి. వారు చేయవలసిన చాలచెడ్డవి. 10. ఏ వి
శ్వాసి విషయమైనను వారు బంధుత్వమునుగాని యొడంబడికను గాని పాటించ
దు. మఱివారు మితిమీరి పోవువారు. 11. కావున వారు తమపాప పేడి
నమాజు సలిపి జకాతు దానము చేసినచో వారు మీమత సహూదరులు మ
ఱిగ్రహించు వారికిగాను మేము సూచనలను వివరించి తెలుపుచున్నారము.

వ్యాఖ్య 7:8. మునుపటి వాక్యములలో విగ్రహ రాధకులతో దేవునికిని
ఆతని ప్రవక్తకును ఏలాటి సంబంధము లేదు అని ప్రకటింపఁ బడియెను.
ఇఁక ఈవాక్యములలో దానికి కారణము తెలుపఁబడుచున్నది. అరబ్బులలోని
కాఫీర్లతో బడిండిక యుండ నేరదు. ఇఁకమీద సంతికూడజరుగ నేరదు. ఎ
దుకన వారికి ముసల్మానులపై కొంతశక్తి గలిగినను హింసించుటకునునష్టములు

గలిగించుటకును కాఫిర్లు కొఱతచేయరు. అందు బంధుత్వము గలదు అనియు ఒడంబడిక గలదు అనియు చూడరు. తమ దుష్టత్వము మానుకొనరు. కాఫిర్లకు సమయమును శక్తియును లభింపలేదు. అందువలన హృదయములలోలేని స్నేహమునునోటిమాటలతో వెల్లడించి ఒడంబడికచేసికొనిమిమ్ము (ముసల్మానులను) సం తోష పెట్టవలెనని నటించుచున్నారు. వారు మనఃపూర్వకముగా ఆయొడంబడికను సమ్మతించుటలేదు. అందుకే సమయము దొఱకిన ఒడంబడికను త్రొక్కి వేయుదురు. కొద్దిమందితప్పచాలమందిద్రోహులుగానున్నారు. ఇట్టిమోసగాండ్రతో దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్తయొక్కయు ఒడంబడిక యుండనేలేదు. అయిన ఎవరు తమ ఒడంబడికను స్థిరముగా అనుసరింతురో వారి విషయము మీరు కూడ సంధి షరతులను పూర్తి చేయుఁడు. అందు ఏలాటి కొఱత చేయకుఁడు. ఒనీకనానావారు తాము పైగంబరుల వారితోవచ్చుదైబియాలో చేసిన యొడంబడికపై స్థిరముగానుండిరి. వారి యొడంబడిక గడువు ముగియుటకు ఇంక తొమ్మిది నెలలుండెను. కావున ఆగడువు పూర్తిచేయుఁడు అని దేవుని సెలవయ్యెను. ఒడంబడికను స్థిరముగా కాపాడవలెను. అందు ఏలాటి అక్రమము చేయక జాగ్రత్తగ నుండవలెను. అట్లుండు భక్తులు దేవునికి ప్రിയములు. 9. అవిశ్వాసులు ఇహలోక తుచ్ఛలాభములకై దేవుని ధర్మములను అనుసరింపక తమ కోరికలను అనుసరింప సాగిరి. అట్లు దేవుని వాక్యములను కొద్ది వెలకు అమ్మిన వారైరి. తాము ధర్మమార్గమును అనుసరింపక యితర జనులను కూడ దేవుని మార్గమునుండి ఆటంకపఱచిరి. ఇట్టి చెడ్డకార్యములు చేయువారు తమ మాటలను నిలుపుదురని ఎవరు నమ్మఁగలరు. 10. కాఫిర్లకు ముసల్మానులు అనుపేరుతోనే ద్వేషముగలదు. సమయము దొఱకిన ఏముసల్మానునినైన సరే వారు బంధుత్వమును గాని యొడంబడికను గాని పాటింపక హింసించుదురు. ఇట్టి అక్రమములతో వారు మితిమీరి పోవువారు. 11. కావున వీరిపుడైననుసరే తమ అవిశ్వాసము వదలి పాపకార్యములనుండి క్షమాపణ వేడి నమాజు స్థిరముగ సలిపి జకాతు దానము చేసినచో వారు ముసల్మానులకు మతసహోదరులగుదురు. ముసల్మానులకు ఎట్టిహక్కులు గలవో వారికి లభించును. వారు దీనికి పూర్వము గావించిన నేరములును పాపములునుక్షమింపఁ బడును. అని గ్రహించుకొనుటకు దేవుఁడు తన ధర్మములను వివరించి దెలుపుచున్నాఁడు.

12. వ ఇన్-నక సూ-బి-మా న హుమ్-మిం-బి-ది-అహ్-ది-హిమ్-వ-త-అ-

నూ-ఫీ-దీనికుమ్-ఫ-ఖాతిలూ-అ-ఇమ్మతల్-కుఫ్రి-ఇన్న హుమ్-లా-బిమాన-ల

హుమ్-లఅల్ల-హుమ్-యన్-తహూన్. 13. అలా-తుఖాతిలూన-ఖామన్ - నక-

సూ-విమాన-హుమ్-వ-హమ్మా-బి-ఇఖా-జిర్-రనూలి-వనూమ్-బదఱి-కుమ్
 అవ్వల-మర్ర-తిన్-అతఖ్-షానహుమ్-ఫల్లాహు అహ్-ఖు-అన్-తఖ్ - షాహు-
 ఇన్-కున్నుమ్-మూమినీన్, 14. ఖాతిలూ-హుమ్-యు-అజ్-జిబు-హుముల్లాహు
 బి-విదీకుమ్-వయుఖ్-జహీమ్-వ-యన్-సుర్-కుమ్-అల్లెహీమ్-వ-యష్ఫి - సు
 దూర-ఖామిమ్-మూమినీన్, 15. వ-యుజ్-హిబ్-గైజ్-ఖులూ-బిహీమ్-వ-య
 తూ-బుల్లాహు-అలా-మన్-యషాఉ-వల్లాహు-అలీమున్-హాకీమ్, 16, అ-మ్-హా
 సిబ్-తుమ్-అన్-తుత్ రకూ-వలమ్మా-యఅ-ల-మిల్లా-హుల్-లజీన-జాహూదూ-మిన్
 కుమ్-వ-లమ్-యత్-తఖిజా-మిన్ దూనిల్లాహి-వలా-ర సూలిహి . వలత్-మూమి
 నీన-వలీ-జతన్-వల్లాహు-ఖబీరుమ్-బిమా-తత్-మలూన్.

12. మఱియు వారు ఒడంబడిక చేసిన పిదప తమ ప్రమాణములను తెం
 పుచు మీమతమును నిందించినచో అవిశ్వాసుల నాయకులతో వారుమాను
 కొనుటకై యుద్ధము చేయుఁడు. నిశ్చయముగా వారిప్రమాణములు నిలువలేదు.
 13. ఎవరు తమ ప్రమాణములను తెంపి ప్రవక్తను పాటద్రోలవలెనని యు
 ద్దేశించి ప్రప్రథమున వారేమిటో తగవు మొదలిడిరో అట్టివారితో మారెందు
 లకు యుద్ధమాడరు. ఏమిమీరు వారికి భయపడుచున్నారా! మఱిమీరు విశ్వా
 సులైనచో ఎక్కువగా దేవునికి మీరు భయపడవలెను. 14. దేవుఁడు వారిని
 మీచేతులతో శిక్షించుటకును వారిని ఆవమాన పఱచుటకును వారిపై మీకు
 జయమొసంగుటకును ముసల్మానులైన జనుల హృదయములు చల్లారుటకును
 15. వారిహృదయములలోని కోపమును తొలగించుటకును వారితో మీరు
 యుద్ధమాడుఁడు. మఱి దేవుఁడు తానుకోరిన వారిని త్నమించును. మఱి దేవుఁ
 డు సర్వజ్ఞుఁడును వివేచనాపరుఁడును. 16. ఏమి మీరు (ఊరక) వదలి పెట్టఁ
 బడుదురని తలచుచున్నారా! ఇంకను దేవుఁడు మీలో నెవరు యుద్ధమాడిరో
 వారిని ఎవరు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను ముసల్మానులను తప్ప నితరు లెవ్వరిని
 గాని రహస్య స్నేహితులుగ చేసికొనలేదో వారినిస్పష్టపఱచలేదు. మఱియు
 మీరు చేయు కర్మలు దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 12. ఇక ఒడంబడిక చేసి దానిని తప్పిపోవు వారితో ముసల్మా
 నులెట్లు వర్తింప వలెనో యిందు చెప్పఁబడినది. బసీబకరువారు సంధికి విరో
 ధముగ ఖుజాఆ వారిపై యుద్ధమాడిరి. మక్కా ఖురైషులు కూడ తమప్రమా
 ణములను తెంపి యుద్ధమాడిన బసీబకరు వారికి తోడుపడిరి. ఇట్టి అవిశ్వాసు
 ల నాయకులతో వారు తమ దుష్టత్వము మానుకొను నట్లుగ వారితో యుద్ధ

మాడవలెను. ఇప్పుడు వారి యొడంబడిక తెగిపోయినది. దానినిపాటింపరాదు. 13. మక్కాఖురైషులు తాము హుదైబియాలో గావించినయొడంబడికకు వ్యతిరేకముగ బనీబకరుకు తోడుపడి ఖుజాఆ వారితో యుద్ధమాడి తమ ప్రమాణములను తప్పి పోయిరి. ఇట్లు వారే ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగ ప్రారంభము చేసిరి. కావున మక్కాఖురైషులే సంధిని తెంపినవారైరి. హజ్రత్ రసూలు వారు మక్కాపురములో నున్నపుడు వారికి విరోధముగ అనేకకుట్రలు మక్కాఖురైషులు సలిసిరి. తుదకు వారి కుట్రల కారణముల వలన పైగంబరులవారు తమ జన్మభూమిని వదలిపెట్టిరి. మక్కాలోనున్న ముసల్మానులను నిష్కారణముగ ఖురైషులు హింసించిరి. కావున ఇట్టి దుష్టులతో మీరు ఓముసల్మానులార! ఎందులకు యుద్ధమాడరు. తప్పక మీరు యుద్ధమాడవలసినది. ఏమి మక్కాఖురైషుల అధిక సైన్యమును వారి యుద్ధసామగ్రిని చూచి వారికి భయపడుచున్నారా? అట్లు భయపడకూడదు. దేవునికి భయపడవలెను. లాభనష్టములును జయ అపజయములును దేవుని చేతిలోనున్నవి. భక్తుల హృదయములు దేవుని భయముతో నిండినచో ఇతర భయము లుండఁజాలవు. కావున ముసల్మానులు దేవునియందు భయభక్తులుగలిగి ధర్మయుద్ధము(జిహాద్)సలుపవలెను. 14,15. ఇందు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) లోని ప్రయోజనములు చెప్పఁబడినవి. ఇస్లామ్నకు పూర్వముండిన జనులు పాపములు చేసిన ఏదో యొక శిక్షకు పాత్రులై తుదముట్ట నశించుచుండిరి. ఇప్పుడు అట్లుగాక కాఫిర్లకు ముసల్మానుల చేత యుద్ధమూలమున దేవుని శిక్ష లభించును. అందుకాఫిర్లు ఓడిపోయి ముసల్మానులకు జయము చేకూరును. కాఫిర్లు తమ దుర్గతిని చూచి సిగ్గుపడివిశ్వాసులై దేవుని దయకు పాత్రులు కావచ్చును. వారికి అవకాశము లభించును. ముసల్మానులు తమ జయమును చూచి దీనికిముందు కష్టములు పెట్టుచున్న కాఫిర్ల దుర్గతిని చూచి సంతసింపఁగలరు. ముసల్మానుల హృదయములు చల్లారి శాంతి పడును. దేవుఁడు సర్వము దెలిసినవాఁడు. వివేచనా పరుఁడు. కావున సమయోచితముగ ఎవరికిఁ దగినట్లు వారికి ఫలమొసంగును. ఆకాశమునుండి యో భూమిచుండియో పూర్వికులవలె ఈ కాఫిర్లకు శిక్ష రాక యుద్ధ మూలమున శిక్ష కలుగుట వలన చాలమంది కాఫిర్లు తమ దుష్టత్వము మానుకొని ముసల్మానులైరి. కావుననే కొద్ది దినములలోనే పైగంబరులవారి కాలములోనే అరబ్బు లండఱును ఇస్లామ్లో భక్తిపూర్వకముగ చేరిరి. 16. ధర్మయుద్ధమున కుఁగఁగాను ఇందు మరొక కారణము తెలుపఁబడినది. సాధారణముగ అందఱును నోటి మాటలతో విశ్వాసము వెల్లడింతురు. నోటి మాటలలో ఏలాటి నష్టకష్టములు లేవు. కావున పరీక్ష సమయములో స్థిరముగా నిలుచువారును నిలువనివారును తేటతెల్లముగ తెలియ నగుదురు. విశ్వాసుల పరీక్ష ధర్మయుద్ధ

మూలమున జరుగును. అందు ఎవరు తమ ధనమును ఆత్మలను దేవుని కొఱకు వినియోగించి దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను ముసల్మానులను వదలిపోక స్థిరముగా నుండుదురో తెలియనగును. కావుననే పరీక్ష మైదానములో మాటలకు విలువ లేదు. కార్యము జరుపవలెను. అందులకే ముసల్మానులు ధర్మయుద్ధము సలుప వలెను అని దేవుని సెలవయ్యెను. అందుకూడ భక్తితో యుద్ధముసలుపవలెను. భక్తులు చేయు పనులు, దేవునికిఁ దెలియును. వానివానికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. ముసల్మానులు సదా దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్త యొక్కయు ధర్మముల ననుసరించుచు పరస్పరము సఖ్యము గలిగియుండవలెను. ఇస్లామ్ నకు విరోధులగు వారితో చేరరాదు.

17. మా-కాన-లిల్-ముష్షి-కీన-అన్-యఅ-మరూ-మసా-బిదల్లాహి-షాహిదీన-అలా-అన్-ఫుసి-హిమ్-బిల్-కుఫ్రి-ఉలాఇక-హబి-తత్-అఅ-మాలు-హుమ్-వ-ఫిన్-నారి-హుమ్-ఖాలిదూన్. 18. ఇన్నమా-యఅ-మరూ-మసా-బిదల్లాహి-మన్-ఆమన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-అఖా-మస్-సలాత-వ - ఆతజ్-జకాత-వలమ్-యఖ్ష-ఇల్-లల్లాహ-ఫ-అసా-ఉలా-ఇక-అన్-యకూనూ-మినల్-ముహ్-తదీన్.

17. విగ్రహారాధకులు తాము అవిశ్వాసులమని యొప్పుకొనుచు దేవుని మసీదులను సేవించుటకు వారు అర్హులుకారు. వారి కర్మలు వృథాపోయెను. మఱి వారు సదా నరకాగ్నిలో నుందురు. 18. దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించి నమాజును స్థిరముగా సలిపి జకాతునొసంగి దేవునికిఁ దప్ప ఎవరికిని భయపడనివారు మాత్రము దేవుని మసీదులను సేవించువారు. కావున ఇట్టివారు సన్మార్గులలో చేరినవా రగుదురని ఆశయముగలదు.

వ్యా॥ 17. ఇక దేవుని మసీదు (ప్రార్థనస్థలము) ను సేవించుటకు ఎవరికి తగునో ఎవరికిఁ దగదో దానిగూర్చి చెప్పఁబడినది. అందు మసీదులకుఁ గా నుండు ధర్మకర్తలు కూడ చేరుదురు. మసీదులు దేవుని ప్రార్థనకుఁ గాను నిర్మింపఁబడినవి. కావున అందు భయభక్తులతో ప్రార్థనలు హెచ్చుగాభక్తులు సలుపవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన సేవ. అందు ఏలాటి అసహ్యకార్యములు చేయరాదు. దీనిఁబట్టి చూచిన విగ్రహారాధకులగు అవిశ్వాసులు మసీదులను సేవించుటకు యోగ్యులుకారు. ఎందుకిన, మక్కా కాఫీర్లు తామును కాబా మసీదునకు సేవకులము, ధర్మకర్తలము అని డంబాలు కొట్టియు దేవుని ప్రార్థనకు విరోధమై విగ్రహములను కల్పించి యందు స్థాపించి యందు దిగంబరులై ప్రదక్షిణములు చేయుచు, సీటీలు కొట్టుచు చప్పటులు కొట్టుచు మసీదులవలని

ముఖ్యోద్దేశ్యమును భంగపఱచుచుండిరి. ముసల్మానుభక్తులను అందు ప్రార్థన సలుపకుండ ఆటంకపఱచుచుండిరి. ఇట్టిదుర్గుణములవలన వారికర్మలు వృథాపోయెను. వారి యవిశ్వాస ఫలితముగ వారి కర్మములవలన దేవుని ప్రీతివారికి లభింపలేదు. తుదకు వారు నరకాగ్ని నివాసులు అగుదురు. మక్కా కాఫిర్లు కాబామసీదు నకు సేవకులు కానేరరు అని తెలుపబడియె. 18. దేవుని మసీదులను సేవించు వారు ఎవరో యీవాక్యములో వివరింపబడినది. వారు సంపూర్ణ విశ్వాసులు. దేవునియందును పరలోకమందును వారికి విశ్వాసముగలదు. వట్టి విశ్వాసమే గాక వారు నియమముతో నమాజు (ప్రార్థన) సలుపుదురు. తమకు దేవుఁడొసంగిన ధనములో జకాతు దానము చేయుదురు. దేవునికి మాత్రమే భయపడుదురు. ఇతరులకు భయపడనే భయపడరు. అంతటి ధైర్యసాహసములును, భక్తివిశ్వాసములునుగల ముసల్మానులు సన్నాదులై దేవుని ప్రీతి పడయుదురని ఆశయముగలదు. ఇట్టి భక్తులే దేవుని మసీదులను సేవించుటకు యోగ్యులు.

19. అ-జలల్-తుమ్-సిఖాయతల్-హాజ్జీ-వ-ఇమారతల్-మస్-జిదిల్-హారామి-కమన్-ఆమన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-జాహాద-ఫీ-సబీలిల్లాహి-లా-యస్-తవ్రాన-ఇన్నల్లాహి-వల్లాహు-లా-యవ్-దిల్-ఖా-మజ్జీ-జాలిమిన్. 20. అల్ల-జీన-ఆమనూ-వ-హాజరూ-వ-జాహాదూ-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి - బి - అన్వా-లిహిమ్-వ-అన్-ఫుసిహిమ్-అల-జము-దర-జతన్-ఇన్నల్లాహి-వ-ఉలాఇక-హుముల్-ఫాఇ. జూన్. 21. యుబష్-షిరుహుమ్-రబ్బు-హుమ్-బి-రహ్మా-తిమ్-మిన్-హు-వ-రిజ్వానిన్-వ-జన్నాతిల్-లహుమ్-ఫీ-హా-స-ఈ-ముమ్-ముఖమ్. 22. ఖాలిదీన-ఫీ-హా-అబదన్-ఇన్నల్లాహ-ఇన్దహూ-అజ్జిన్-అజీమ్.

19. ఏమి యాత్రికులకు నీశుక్ర త్రాగించుచు కాబా మసీదును సేవచేయు వారిని దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించి దేవుని మార్గమందు యుద్ధమాడిన వారితో మీరు సరిపోల్తురా ! పీరు దేవునియొద్దసరిసమానులుకారు. మఱియు దేవుఁడు దుర్మార్గులైనట్టి జనులకు సన్మార్గము చూపఁడు. 20- ఎవరు విశ్వసించి తమ యొడ్లను విడిచి దేవుని మార్గమందు తమ ధనమును ప్రాణములను విని యోగించి యుద్ధమాడిరో వారికి దేవునియొద్ద గొప్పపదవియున్నది. మఱి వారే జయముపొందువారు. 21. వారి ప్రభువువారికి తన యనుగ్రహమును, ప్రీతియును, సదా సౌఖ్యములుగల స్వర్గవనములు గలవని వారికి సంతోషవార్త నిచ్చుచున్నాడు. 22. అందు వారు సదా వసింతురు. నిశ్చయముగా దేవుని యొద్ద గొప్ప పుణ్యఫలిత మున్నది.

వ్యా|| 19. మక్కా- కాఫిర్లు తాము కాబా యాత్రికులకు నీళ్లు ఆహారము లొసంగి కాబామసీదునకు మరమ్మతుచేయుచు, అందు దీపములు వెలిగించుచు సేవచేయుచున్నాము. కావున ముసల్మానులు తమ ధర్మయుద్ధములపై డంబాలు కొట్టుకొనిన మేముకూడ కాబామసీదు సేవచేయుచున్నామని డంబాలు కొట్టుకొనిరి. అందుకు నిందు జవాబియ్యబడినది. విశ్వసించి దేవునిమార్గమందు యుద్ధమాడుటయును, కాబా యాత్రికులయొక్కయు కాబామసీదుయొక్కయు సేవచేయుట సరిసమానులుకావు. కాబా సేవకంటె దేవునిని విశ్వసించి యాతని ప్రీతికొఱకు యుద్ధముచేయుట శ్రేష్ఠమైనది. విశ్వాసములేని కార్యముప్రాణములేనిది. కావున విశ్వాసములేక చేసిన కాబా యాత్రికుల సేవ ఫలింపదు. ఈ విషయము దుర్మార్గులకు బోధపడదు. వారు సన్మార్గమునకురారు. 21, 22. విశ్వాసము (ఈమాన్) వహించి తమ జన్మ దేశమును విడిచి, తమధనముతోను ప్రాణములతో దేవుని పక్షమున శత్రువులతో యుద్ధమాడిన ముసల్మాను భక్తులగు వారి విశ్వాసమునకును కర్మలకును ఫలితముగ దేవుని దయయును ప్రీతియును నదా స్వర్గనివాసమును లభించును. ఉభయలోకములలోను జయమును మోక్షమును చేకూరును. కావున ముసల్మానులు పై విషయములు పొందుటకు కృషి సలుపవలెను.

23. యాఅయుయ్-హల్-లజీన-ఆమనూ-లాతత్-తఖజూ-ఆబా-అకుమ్-వ-ఇఖ్ వానకుమ్-ఇనిస్-తహబ్బుల్-కుప్ర-అలల్-ఈమాని-వ-మన్-యత-వల్ల హుమ్-మిన్-కుమ్-ఫ-ఉలా-ఇక హుముజ్-జాలి-మూన్. 24. ఖుల్-ఇన్-కాన-ఆబా-ఉకుమ్-వ-అబ్నా-ఉకుమ్-వ-ఇఖ్-వానుకుమ్-వ-అక్-వాజుకుమ్-వ-అషీ-రతు-కుమ్-వ-అమ్మా-లు-నిఖ్-తరఫ్-తుమూ-హ-వ తిజా-రతున్-తఖ్-షేన-క సాదహ-వ-మసా-కిను-తర్-జేనహ-అహబ్బ-ఇలై-కుమ్-మినల్లాహి-వ-రసూలి హీ-వ-జిహాదిన్ ఫీ-సబీ లిహీ-ఫ-త-రబ్బసూ-హత్తా-యాతి-యల్లాహు-బి-అమి హీ-వల్లాహు-లా-యహ్-దిల్-ఖా-మల్-ఫాసిఫీన్.

23. ఓ విశ్వాసులారా! మాతండ్రులును, మాసహూదరులును, విశ్వాసమునకు బదులుగ అవిశ్వాసము నే స్వీకరించినచో మీరు వారిని స్నేహితులుగఁ జేసికొనకుండు. మీలో నెవరు వారితో స్నేహముచేయుదురో అట్టివారే పాపులగుదురు. 24. మాతండ్రులును, మాకొడుగులును, మాసోదరులును, మాభార్యలును, మాబంధువులును, మీరు సంపాదించిన ధనమును, మందగించిపోవు నేమో అని మీరు భయపడు నట్టి మీవ్యాపారమును, మాకిష్టములైన మేడలును

దేవునికంటెను, ఆతని ప్రవక్తకంటెను, ఆతని మార్గమందు చేయు యుద్ధముకంటెను హెచ్చుగా మీకు ప్రీయములైనచో దేవుడు తన యాజును పంపునంత వఱకు వేచియుండుడు. మఱియు దేవుడు అవిధేయులైనట్టి జనులకు సన్మార్గము చూపడు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వాక్య|| 23. పూర్వపు వాక్యములలో ధర్మయుద్ధమును, ఇండు విడిచి పోవుటయును శ్రేష్ఠములైనవి యని చెప్పబడియె. ఇంక వానిని సలుపుటలో ఏలాటి యాటంకముగలిగినను దానిని పాటింపఁగూడదు సాధారణముగ బంధువుల సంబంధము వీనికి అడ్డుపడును. అందుకుఁగాను విశ్వసింపక అవిశ్వాసము నే స్వీకరించినట్టి తల్లితండ్రులు, సహోదరులు మొదలగువారి స్నేహములోఁబడి దేవుని ప్రీతిపడయు కార్యములను వదలకూడదు. అట్టివారిని స్నేహితులుగఁ జేసికొనఁగూడదు. అట్లు వారి స్నేహమునకు లోనై తమ యిండ్లను వదలక ధర్మయుద్ధముచేయక పాపులు కాఁగూడదు. 24. దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్త యొక్కయు ఆజ్ఞలను అనుసరించుచు ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) సలుపుటలో తల్లి తండ్రులు, భార్య బిడ్డలు మొదలగు బంధువులు వీడిపోవుదురు. ధననష్టమగును. వ్యాపారము మందగించును. సౌఖ్యములుగల మేడలు విడిచి కష్టములు పడవలసివచ్చును అని భీతియున్నచో దేవుని శిక్షవచ్చువఱకు వేచియుండవలెను. ఇట్లు ఎవరు సౌఖ్యములోపడి దేవుని ధర్మములను పాటింపరో వారికి వాస్తవమైన జయము లభింపదు. వారు ఉభయలోకములలో చెడుదురు. అట్టి యవిధేయులు దుర్గతికి పాలగుదురు. కావున ముసల్మానులు దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్త యొక్కయు ఆజ్ఞలను శిరసావహించి లోకసంబంధములను పాటింపక దేవునియందు సంపూర్ణమైన భక్తివహించి ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) సలుపుచు నుండవలెను. ధర్మయుద్ధము సలుపుచునుండునంతవఱకు ముసల్మానులకు ఇహలోకములో గౌరవముండఁగలదు. అది మానుకొన్నచో అవమానము లభించును. అవమానముపోయి లోకములో మానము లభింపవలెనన్న తిరిగి ధర్మయుద్ధమునే సలుపవలెను. కావున ఇప్పటి ముసల్మానులు పై వాక్యములను గమనించి తమ స్థితిని సవరించుకొనుటకు యత్నింతురుగాక.

25. లఖద్-నసర-కముల్లాహు-ఫీ-మవాతిన-కసీరతిన్-వ-యామ - హునై
నిన్-ఇష్-అఅ-జబత్-కుమ్-కస్-రతుకుమ్-ఇలన్-తుగ్గొని-అన్-కుమ్ - మై-అన్-వ-
జా-ఖత్-అలై -కుముల్-బిహూ-రహు-బత్-సుమ్మ-వత్-లై తుమ్ - ముద్-బిరీన్.
26. సుమ్మ-అన్-జలల్లాహు-సకీ-నతహూ-అలా-రసూలిహీ-వ-అలల్ - మూమినీన
వ-అన్-జల-జునూదల్-లమ్-తరౌహీ-వ-అజ్-జబల్-లజీన-కఫరూ-వ - జాలిక-

జశా-ఉల్-కాఫీర్స్. 27. సుమ్మ-యతూ-బుల్లా-హు-మింబ-అది-జాలిక-అలా-మన్-యషా-ఉ-వల్లా-హు-గఫూ-రు-రహీ-మ్.

25. దేవుడు అనేక యుద్ధరంగములందును హునైనుదినమునందును మీకు సహాయము చేసియున్నాడు. అపుడు మీరు మీయధిక సంఖ్యపై సంతోషపడితిరి. కావున మీ యధిక సంఖ్య మీకు ఏమియుపనికిరా లేదు. భూమి విశాలముగానుండియు మీకు చాల ఇటుకుగానాయెను. పిదప మీరు వెన్నిచ్చి పాటిపోతిరి. 26. ఆ పిదప దేవుడు తన ప్రవక్తకును విశ్వాసులకును తనశాంత మొసంగెను. మీరు చూడని సైన్యములను పంపెను. మఱి అవిశ్వాసులను శిక్షించెను. మఱియు ఇదియే అవిశ్వాసులకు శిక్ష. 27. పిదప తాను కోరినవారిని తీమించి యనుగ్రహించును. మఱి దేవుడు తీమించువాడును దయాళువును.

వ్యా|| 25, 26. మునుపటి వాక్యములలో దేవుని పక్షమున ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) సలుపునపుడు బంధువులు ధనము మొదలగువానిని చూడ కూడదు అని పలుకబడియెను. ఈవాక్యములలో ముసల్మానులు తమ అధిక సైన్యముపై సంతోషపడి గర్వింపరాదు. జయము దేవుని చేతిలో నున్నది. అది సైన్యము యొక్క హెచ్చుతగ్గులపై ఆధారపడియుండదు. చూడుడు, బదరుయుద్ధము మొదలగు యుద్ధరంగములలో ముసల్మానుల సంఖ్య కొద్దిగా నున్నను దేవుని సహాయమువలన జయము లభించెను. ఇతర హునైనుయుద్ధముయొక్క విషయమును చూచిన దేవుని మహిమ స్పష్టపడును. అందు ఎట్లు ముసల్మానులకు దేవుడు సహాయముచేసెనో తెలియనగును. హునైను యుద్ధమునుగూర్చి కొంత వ్రాయుదుము. హిజ్రీ యెనిమిదయేట హజరత్ రసూలువారు మక్కా పురమును జయించిరి. దానినిచూచిచుట్టుపట్లనున్న అరబ్బులుస్వయముగ ఇస్లామ్ లో చేరసాగిరి. కాని హవాజీను సభీపు అను అరబ్బుల పెద్దకుటుంబములవారు గొప్ప సైన్యము చేర్చుకొని ముసల్మానులపై దాడివెడలి హునైను అనుచోటున మకాముచేసిరి. ఈ విషయము హజ్రత్ రసూలువారికిఁ దెలిసినత్రువులను మార్కొనుటకు దాడివెడలిరి. పైగంబరులవారితో పండ్రెండువేలమంది సైనికులుండిరి. అందు రెండువేలమంది క్రొత్తగా ఇస్లామ్ లో చేరినవారుండిరి. ఇంత గొప్ప సైన్యము దీనికి ముందు ముసల్మానులకు లేకుండెను. దీనినిచూచి కొందఱు ముసల్మానులు సంతోషపడి మేము కొద్దిమందిగానున్నపుడు మమ్ము ఎవరును జయింపజాలరైరి. ఇతర మాసంఖ్య ఇంతఉన్నదే. మమ్ము ఎవరుజయింపఁగలరు అని అహంకార వాక్యములు పలికిరి. ఇట్లు భక్తులు పలుకకూడదు. అది దేవునికి ఇష్టముగాదు. కాఫీర్ల సైనికులు నాలుగువేలమంది మాత్ర ముండిరి. శత్రువులు కూడ చాల రోషముతో యుద్ధమాడుటకువచ్చియుండిరి. హవాజీను

వారు బాణములు ప్రయోగించుటలో చాల గట్టివారు, హునైను కనుమలో పొంచియుండి ఒక్కపెట్టున ముసల్మానులవైబడిరి. క్రొత్తగా ముసల్మానులై వచ్చినవారు చెల్లాచెదరైరి. దానితోబాటు ముసల్మానులు యుద్ధరంగమువీడి చెల్లాచెదరైరి. హజ్రత్ రసూలువారు మాత్రము కొందఱి శిష్యులతో యుద్ధరంగమునందు సిరముగా నిలిచియుండిరి. అంత విశాలమైన భూమి ముసల్మానులకు ఇటుకాయెను. ఎచ్చటను నిలుచుటకు తావులేకపోయెను. ఇట్టి ఆపద సమయములో హజ్రత్ రసూలువారు నిర్భయముగా దేవునిపై నాధారపడి నిలిచియుండిరి. పిదప ముసల్మానులకు దేవుడు శాంతము నొసంగెను. వారందఱు పై గంబరులవారి పిలుపు విని యుద్ధరంగమునకు వచ్చి ధైర్యసాహసములతో శత్రువులను మార్కొనిరి. దేవుని సహాయము దేవదూతలరూపముగ వచ్చెను. వారు ముసల్మానులకు కనబడకుండిరి. అట్లు దేవుని సహాయమువలన అపజయము తప్పి జయము లభించెను. శత్రువులు యుద్ధరంగము వదిలి పాటిపోయిరి. శత్రువులు చాలమంది ముసల్మానుల చేతిలో ఖైదీలైరి. చాల విజయధనము చేతికి వచ్చెను. పిదప హవాజినువారి జనులను పై గంబరులవారు వదిలిపెట్టిరి. కావున ముసల్మానులు హెచ్చరికతో నుడవలెను. 27. పిదప హవాజినుమొదలగువారు తమ పాపములనుండి త్తనూపణ వేడుకొని ఇస్లామ్లో చేరిరి. దేవుడు వారిని క్షమించి యనుగ్రహించెను.

28. యా-అయ్యు-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఇన్న-మల్-ముప్రి-కూన-నజ-సున్-ఫలా-యఖ్-రబుల్-మస్-జిదల్-హ-రామ-బిఅద-ఆమి-హిమ్-హజా - వ ఇన్-ఖిఫ్తుమ్-బి-లతన్-ఫసౌఫ-యుగ్-నీ-తుముల్లాహు-మిన్-ఫజ్-లిహీ - ఇన్-షా-ఇన్నల్లాహ-అలీమున్-హకీమ్. 29. ఖాతిలుల్-లజీన-లాయూ-మినున-బిల్లాహీ-వలా-బిల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-లా-యుహ్మద్రి-మూన-మా-హర్) మల్లా హు-వ-రనూలుహూ-వలా-యదీ-నూన-దీనల్-హఖ్-ఖి-మినల్-లజీన-ఊతుల్ కితాబ-హత్తా-యుఅ-తుల్-జిజ్-యత-అన్-యదిన్-వ-హుమ్-సాగిరూన్.

28. ఓ విశ్వాసులారా! విగ్రహారాధకులైనవారు అపవిత్రులు. కావున ఈ సంవత్సరమునకు తరువాత వారు మస్జిదెహారామును సమీపింపగూడదు. మఱిమీరు బీదతనము వచ్చునని మీకు భయమున్నచో దేవుడు కోరిన యెడల యనుగ్రహముచే మిమ్ము భాగ్యవంతులుగఁ జేయును. నిశ్చయముగ దేవుడు సర్వజ్ఞుడును వివేచనా పరుడును. 29. దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించక

దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయును నివేదించినది నిషిద్ధమనియెంచక సత్యమతమును స్వీకరింపక యున్న గ్రంథములుగల వారితో వారు అవమానితులై తమ చేతులార జిజ్ఞాసు చెల్లింప నంతవఱకు వారితో యుద్ధమాడుడు.

వ్యా॥ 28. దేవుడు విశ్వాసుల బలమును తెంపి ఆరేబియా దేశమునకు ముఖ్యపట్టణమైన మక్కాపురము ముసల్మానుల వశము చేయఁగా చుట్టుపట్లనున్న అరబ్బుల కుటుంబములు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి యిస్లామ్లో చేరసాగిరి. కావున హిజ్రీ తొమ్మిదవయేట అవిశ్వాసులును విగ్రహారాధకు లెవరును కాబా మసీదు (మస్జిద్ హరాము) సరిహద్దులలో రాకూడదు అని ప్రకటించబడెను. ఎందుకన విగ్రహారాధకులు అవిశ్వాస మనెడి అపవిత్రతలోఁ బడి అపవిత్రులుగా నున్నారు. వారు పవిత్రమైన కాబా మసీదులో ప్రవేశించుటకు యోగ్యులుకారు. కావున ఈసంవత్సరము గడచిన షిదప ఎవరును రాకూడదు అని దేవుని సెలవయ్యెను. అట్లు కాఫిర్లు రాకూడదు అని ప్రకటించుట వలన యాత్రికులురారు. అందువలన వ్యాపారము మందించి నష్టము గలిగి బీదతనము వచ్చును అని ముసల్మానులు భయపడరాదు. దేవుడు సర్వజ్ఞుడు, వివేచనా పరుడు. దేవుడు విధించు ధర్మములలో మేలుండును. కీడుండుడు. దేవుని చేతిలో భాగ్యమున్నది. తాను కోరినవారిని భాగ్యవంతులుగఁ జేయును. అటులే దేవుడు తన యనుగ్రహము వలన కొద్ది కాలములోనే ముసల్మానులకు గొప్ప రాజ్యమును జయమునొసంగి దేశము లంతటను ఇస్లామును వ్యాపింపఁజేసి వారిని భాగ్యవంతులుగఁ జేసెను. అన్ని దేశములనుండి వ్యాపార సామగ్రి రాసాగెను. వర్షములు మెండుగ కురిసి పంటలు బాగుగ పండెను. యుద్ధములలో విజయధనము లెక్కలేకుండ ముసల్మానులకు లభింప సాగెను. ఆరేబియా దేశమునుండి కాఫిర్లును యూదులును క్రైస్తవులును లేకుండపోయిరి. అంతటను ముసల్మానులు వ్యాపించిరి. ఇదంతయు దేవుని యనుగ్రహమేగదా! ఇఁక రాబోవు వాక్యములలో గ్రంథము గలవారగు యూదులను క్రైస్తవులను గూర్చి చెప్పఁ బడుచున్నది. 29. కాఫిర్లు ముష్రికులు లేకుండపోయిరిగదా. వారి యుపద్రవము తొలఁగెను. ఇఁక యూదులు క్రైస్తవులున్నారు. వీరి బలము తగ్గవలెను. వీరికి బలమున్నచో ఇస్లామ్ నకు అడ్డుపడుదురు. వీరు కూడ సరిగ దేవునిని తుదిదినము (ఆఖిరతు)ను విశ్వసించుటలేదు. దేవుని యొక్కయు ఆతని ప్రవక్త యొక్కయు ధర్మములను లెక్కచేయరు. వాని ననుసరింపరు. వీరు దేవుని సత్య మతమును నశింపఁ జేయుటకు ప్రయత్నింతురు. కావున వీరు ముసల్మానులకు లోబడి జిజ్ఞాసుపన్ను ఇచ్చినచో వారిప్రాణములను వారిసొత్తును కాపాడుట ముసల్మానుల విధి. వారట్లు జిజ్ఞాసుపన్ను చల్లింపక యుద్ధమునకు సిద్ధులైనచో వారిలోఁబడి జిజ్ఞాసుపన్ను నియ్యనంతవఱకు వారితో

ముసల్మానులు యుద్ధమాడవలెను. అందు ఏలాటి కొఱతచేయరాదు. జిజ్ఞాసనగా ప్రాణధన రక్షణకు బదులుగ గ్రహింపబడునది. జిజ్ఞాసనను చెల్లించు రైతులు, దేశముపై దండెత్తి వచ్చిన శత్రువులతో యుద్ధమాడ నక్కఱలేదు. ముసల్మానులే శత్రువులను మార్కొని తమరైతులప్రాణధనములను రక్షింతురు.

30. వ-ఖాల తిల్-యహూదు-ఉజై-రు నిబ్నుల్లాహి-వ-ఖాలతిన్-నసా
రల్-మసీ-హుబ్నుల్లాహి-జాలిక-ఖా-లుహుమ్-బి-అఫ్వాహి-హిమ్-యు-జాహి
డీన-ఖాలల్-లజీన-కఫరూ-మిన్-ఖబ్లు-ఖాతల-హుముల్లాహు-అన్నా-యూ-ఫ
కూన్. 31 ఇల్-తఖజూ-అహ్-బార-హుమ్-వ-రుహ్-బానహుమ్-అర్ - బా
బమ్-మిన్-దూనిల్లాహి-వల్-మసీ-హుబ్ను-మర్-యమ-వమా-ఉమిరూ-ఇల్లా-లి-
యఅ-బుదూ-ఇలాహాన్-వాహి-దన్-లాఇలాహ-ఇల్లా-హువ-సుబ్-హానహూ-
అమ్మా-యమ్రి-కూన్. 32. యురీ దూన-అన్-యత్-ఫి-డి-నూరల్లాహి-బి
అఫ్వాహిమ్-వ-యా-బల్లాహు-ఇల్లా-అన్-యతిమ్మ-నూరహూ-వలె-కరిహ్
కాఫిరూన్. 33. హువల్-లజీ-అర్-సల-రసూలహూ-బిల్-హుదా-వ - దీనిల్-
హాఖ-లి-యజ్-హిరహూ-అలద్-దీని-కుల్లిహి-వ-తా-కరిహ్-ముమ్రికూన్.

30. మఱియు ఉజైరు దేవుని కుమారుడని యూదులు పలికిరి. మఱియు మసీహు (మెసయా) దేవుని కుమారుడని నస్రానీలు పలికిరి. ఇవి వీరి నోటి మాటలున్నవి. దీనికి పూర్వము గడచిన ఆవిశ్వాసులు పలికినట్లు వీరును పలుక సాగిరి. దేవుడు వీరిని నశింపజేయుగాత! వారెచ్చటికి మరలి పోవుచున్నారు. 31. దేవుని వదలి వారు తమ విద్వాంసులను గురువులుగా దేవుళ్ళుగా జేసికొనిరి. మఱియు మర్యమ్ కుమారుడగు మసీహు (మెసయా) ను కూడ దేవునిగ జేసికొనిరి. మఱి ఒక్క దేవుని నేమాత్రము వారు ఆరాధింప వలెనని వారికి ఆజ్ఞ యుండెను. ఆతఁడుదప్ప వేఱు పూజ్యుడగు దేవుడలేడు, వారు సాటి కల్పించు దానినుండి దేవుడు పరమ పవిత్రుడు. 32. వారు తమ నోటితో దేవుని జ్యోతిని అర్పించుచున్నారు. ఆవిశ్వాసులకు ఇష్టము లేకున్నను దేవుడు తన జ్యోతిని సంపూర్ణముగ జేసియే తీరును. 33. ఆతఁడే తన ప్రవక్తకు సన్మార్గమును సత్యమతము నిచ్చి విగ్రహారాధకులకు ఇష్టము లేకున్నను సర్వ మతములపై దానికి జయము ఒసంగుటకు ఆతనిని పంపెను.

వ్యా॥ 30. హజ్రత్ రసూలువారి కాలముందు కొందఱు యూదులు, ఉజైరు దేవుని కుమారుడు అని పలుకు చుండిరి. అటులే నస్రానీ (క్రైస్తవు)లు

మసీహా (మెసయా) ఏసుక్రీస్తు దేవుని కుమారుడని పలుకుదురు. ఇట్లు వీరికి పూర్వమున్న విగ్రహారాధకులు (కాఫిర్లు) కూడ దేవునికి కుమారులు కుమార్తెలు కల్పించుచుండిరి. యూదులును క్రైస్తవులును వారి ననుసరించుచున్నారు. వీరి పలుకులు నిరాధారములు. ఇవి దేవునికి ప్రియులు కావు. ఇట్టి అధర్మ పలుకుల వలన దేవుని కోపమునకు వారు పాత్రులై నశింతురు. దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు)ను వదలి వీరు అవిశ్వాస మార్గమునకు మరలి పోవుచున్నారు. అవిశ్వాసమనెడి యంధకారములో పడిచచ్చుచున్నారు. 31. ధర్మాధర్మములను విధించుట దేవునిపని. యూదులును క్రైస్తవులును వారిపండితులును గురువులును తమ యిష్టానుసారముగ మత గ్రంథములకు విరుద్ధముగ కల్పించిన ఆచారములను అనుసరించుచుండిరి. అందుకు వారు దేవుని వదలి తమ విద్వాంసులను గురువులను దేవుళ్ళుగాఁ జేసికొనినవారైరి. క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తును దేవునిగా నే చేసికొని దేవుని వదలి ఆతనినే యారాధించుచున్నారు. ఇవన్నియు దేవుని యజ్ఞలకు విరుద్ధము. దేవుడు ఎద్దానిని చేయవలెనని విధించి ధర్మము (హాలాల్ గా) గాఁ జేయునో దాని ననుసరింప వలెను. అటులే ఎద్దానిని చేయకూడదు అని నిషేధించునో దానిని వదలుకొన వలెను. భక్తులు ఇట్లు అనుసరింప వలెననియే దేవునియాజ్ఞ. దేవుడు, మానవులు కల్పించిన కల్పితములనుండి పరమ పవిత్రుడు. ఆతనికి సాటిలేదు ఆతనికి సంతానము లేదు. కావున మానవులు చిల్లర దేవతలను కల్పింపక ఒక్కదేవునినే పూజింపవలెను. 32. దేవుడు తనప్రవక్త ముహమ్మదునకు ఒసంగిన మతధర్మములును సన్మార్గము (ఇస్లామ్)ను దేవుని జ్యోతియగు ఇస్లామ్ వెలుతురును ఆర్పవలెనని యూదులు క్రైస్తవులు మొదలగు అవిశ్వాసులు చాల కుట్రలు పన్నుచున్నారు. వారి కుట్రలు సాగవు. గ్రంథ ప్రమాణములేని వారి తప్పు విశ్వాసములు, దేవుని జ్యోతి యగు ఇస్లామ్ ముందర సాగవు. అవిశ్వాసులు ఇస్లామ్ వృద్ధిని సహింపలేరు. ఇస్లామ్ లోకములో వ్యాపించి తన వెలుతురు వలన లోకమును ప్రకాశింపఁ జేయుట వారికి ఇష్టములేదు. అయిన దేవుడు తన జ్యోతిని సంపూర్ణముగఁ జేసి లోకములో ప్రకాశింపఁజేసి తీరును. దేవుని యిష్టమునకు ఎవరును ఆటంక పఱచఁజాలరుగదా! అటులే దేవుని మహిమవలన ఇస్లామ్ లోకమంతటను వ్యాపించెను. 33. హజ్రత్ రసూలు వారికి దేవుడు, సన్మార్గముగల ఖురాను గ్రంథము నొసంగి సత్యమతమగు ఇస్లామ్మత మొసంగెను. ఇస్లామ్ మతముతనయందుండుసత్యములవలన అన్ని మతములపై జయమును ఆధిక్యమును పొందెను. ఇట్లు ఆధిక్యము పొందుట కాఫిర్లకు ఇష్టముకాదు. అయిన వారేమి చేయఁగలరు. ఎట్లు ఇస్లామ్ మతము సర్వ మతములపై ఆధిక్యము పొందెనో అటులే ముసల్మానులు దానిని సంపూర్ణముగ ననుసరించుచు భక్తి గలిగి ధర్మ

యుద్ధములు సలుపుచు అందు స్థిరముగా నుండునంత వఱకు వారికి లోకరాజ్యము లభించుచునే యుండును.

34. యాఅయ్యు-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఇన్న-కసీరమ్ - మినల్-అహ్-బారి
వర్-రుహ్-బి-ల-యాకులూన-అమ్మా-లన్నాసి బిల్-బాతిలి-వ-య - సుద్దూన-
అన్-సబీ-లిల్లాహి-వల్-లజీన-యక్-నిజూ-నజ్-జహబ-వల్-ఫిజ్-జత - వలా -
యున్-ఫి-ఖూనహ్-ఫి-సబీ-లిల్లాహి-ఫ-బష్షిర్-హుమ్-బి-అజాబిన్-అలీమ్. 35.
యామ-యూహ్-మా-అలైహ్-ఫి-నారి-జహన్నమ్-ఫ-తుక్వా-బిహ్-జిబా-హు-
హుమ్-వ-జునూ బుహుమ్-వ-జుహూ-రుహుమ్ హజ్-మా-కనజ్-తుమ్-లి-అ-
న్ ఫుసి-కుమ్-ఫ-జూఖూ-మా-కున్తుమ్-తక్-నిజూన్.

34. ఓ విశ్వానులార! గ్రంథముగలవారిలోని అనేకమందివిద్వాంసులును, గురువులును, అన్యాయముగ ప్రజల సొత్తును తినివేయుచున్నారు. మఱిదేవుని మార్గమునుండి ప్రజలను ఆటంకపఱచుచున్నారు. మఱొకవరు బంగారమును వెండిని పొతిపెట్టుచు దానిని దేవునిమార్గమందు ఖర్చుచేయకున్నారోవారికిదుఃఖకర్మమైన శిక్షయున్నదను సువార్త నిమ్ము. 35. ఏదినమున ఆ ధనమును నరకాగ్నిలోకాల్చిదానితోవారి నొసళ్ళ పైనను వారి ప్రక్కలమీఁదను, వారి వీపులపైనను, వాతలువేయఁబడునోఅపుడు ఇది మీరుమీయాత్మలకుఁగాను పొతిపెట్టినది. కావున యిపుడు దాని రుచిపొందుఁడు అని వారితో చెప్పఁబడును.

వ్యా॥ 34. యూదులలోను క్రైస్తవులలోనుగల విద్వాంసులును గురువులు (పాద్రీలు)ను ధనము పుచ్చుకొని మత ధర్మములను మార్చుచు అన్యాయముగా ధనము తినుచుండిరి. అటులే పామర జనులనుండి కానుకలుపొందుటకై పామరులకుఁ దగినట్లు నడచుకొనుచు మత ధర్మములో మార్పులుచేయుచుండిరి. అట్లు చేయుట ఘోరపాతకము. దానివలన కీడు గలుగును. కావున ముసల్మానుల పండితులును గురువులును హెచ్చరితో నుండవలెను. ధనము సంపాదించి యందు బీడలభాగమగు జకాతు దానము చేయవలెను. అట్లు దానము చేయక లోభమువహించివెండి బంగారు దాచిపెట్టినచో వానికి దుఃఖకర్మమైన బాధ(శిక్ష)లభించును. 35. ధనికుఁడైనలోభితో నీవు దేవునిమార్గమందు డబ్బు ఖర్చుచేయుము అనియెవరైనపలికినచో వాఁడునొసలుచిట్లించును. ఎక్కువగాచెప్పినప్రక్కలుత్రిప్పకొని మరలిపోవును. పించుకొనువీలులే నపుడు వెన్నిచ్చిపాఱిపోవును. కావునలోభిపొతిపెట్టిపోయిన వెండిబంగారమును నరకాగ్నిలోకాల్చి వానినొసటిమీఁదను ప్రక్కలపైనను వీపుమీఁదను వాతలువేయఁబడును. ఇట్లు

వాని సొత్తుయే వానికి దుఃఖకరమగును. సంపాదించి పెట్టిపోయిన ధనము యొక్క రుచిచూడుడు అని నొప్పించుటకుఁగాను వారితో చెప్పఁబడును.

36. ఇన్న-ఇద్ద-తస్-మహారీ-ఇన్దల్లా-హీస్-న-అషర-షహారన్-ఫీ-కితా
బిల్లాహి-యామ-ఖల-ఖస్-సమా-వాతి-వత్-అర్-జ-మిన్-హ-అర్-బఅతున్-హు
రుమున్-జాలికద్-దీనుల్-ఖయ్యి-ము-ఫలా-తజ్-లిమూ-ఫీ-హిన్న-అన్-ఫుస-కు
మ్-వ-ఖాతిలుల్-ముప్రికీన-కాఫ్-ఫతన్-కమా-యుఖాతిలూ-నకమ్-కాఫ్-ఫ
తన్-వఅలమూ-అన్నల్లాహ-మఅల్-ముత్-తఖీన్. 37. ఇన్న-మన్-నసీడ-జి
యాదున్-ఫిల్-కుఫ్-యుజల్లు-బిహీ-ల్-లజీన-కఫరూ-యుహిల్లూ-నహూ-అమ
న్-వ-యు-హర్రిమూ-నహూ-అమల్-లి-యు-వా-తిడ-ఇద్దత-మాహర్ర-మల్లా
హు-ఫ-యు-హిల్లూ-మా-హర్ర-మల్లాహు-జుయ్యి-న-లహుమ్-సూడ-అఅ-
మాలిహిమ్-వల్లాహు-లా-యహ్-దిల్-ఖామల్-కాఫీరీన్.

36. దేవుడు భూమ్యాకాశముల సృష్టించిన దినమునుండి ఆతని నెలవు ననుసరించి నెలల సంఖ్య పండ్రెండు. అందు నాలుగు నెలలు గౌరవ నీయములు. ఇదియే క్రమమైన మతము. కావున ఈ నెలలో మియాత్మలకు ఆన్యా యము చేయకుడు. మఱి అవిశ్వాసులు అందఱు కలిసి మీతో ఎట్లు యుద్ధమాడుదురో అటులే మీరు అందఱును కలిసి అవిశ్వాసులతో యుద్ధమాడుడు. భయ భక్తులుగలవారితో దేవుడున్నాడని తెలిసికొనుడు. 37. మాసమును వెనుకకు తోయియుట అవిశ్వాస కాలములో కల్పింపఁబడినది. దానివలన అవిశ్వాసులు దుర్మార్గములో పడుచున్నారు. దేవుడు గౌరవనీయములుగాఁ జేసియున్న నెలల సంఖ్య పూర్తిచేయుటకు ఆ నెలను ఒక సంవత్సరము ధర్మము (హలాలు)గాఁ జేసి దానినే మఱొక సంవత్సరము అధర్మము (హరామ్)గాఁ జేసికొనుచున్నారు. మరల దేవుడు నిషేధించియున్న దానిని వారు ధర్మముగా (హలాలు)గాఁ జేయుచున్నారు. వారి పాపకార్యములు వారికి బాగుగ దోచుచున్నవి. మఱియు దేవుడు, అవిశ్వాసులైనట్టి జనలకు సన్మార్గము చూపఁడు.

వ్యా॥ 36, 37. ఎట్లు యూదులును క్రైస్తవులును మత ధర్మములలో మార్పులు చేయుచుండిరో అటులే అవిశ్వాసులు కూడ నెలల విషయము మార్పు చేయుచు వచ్చిరి. దానిరద్దు ఈ వాక్యములలోఁ జేయఁబడినది. అరబ్బులు పూర్వమునుండియు సంవత్సరములో నాలుగు నెలలు (రజబ్, జుఖాదా, జుల్ హజ్జ్ ముహర్రము) ను గౌరవింతురు. అందు ఏలాటి కలహముగాని యుద్ధముగాని

చేయరు. వ్యాపారము, యాత్ర, ప్రయాణము, శాంతిగా జరుగుచుండెను. కాని కొందఱు అరబ్బులు ముహూర్తము నెలలో యుద్ధముచేయవలెనన్నవారినాయకుఁడు ఈసంవత్సరము, ముహూర్తమునెలకు బదులుగ సఫరు నెల ముహూర్తమునెల అగును అని దానిని వెనుకకు తోసి సఫరు నెల ముందుగాఁ జేసికొని యుద్ధమాడుచుండిరి. మఱుసటి సంవత్సరము నెలల సంఖ్య పూర్తిచేయుటకైయథా ప్రకారము ముహూర్తమునెల, ముహూర్తముగా నుండును. అందు యుద్ధము చేయరాదు అని ప్రకటించుచుండిరి. అట్లు చేయకూడదు. దేవుఁడు లోకమునుసృష్టించిన దినమునుండి సంవత్సరమునకు పండ్రెండు నెలలు. అందు హెచ్చుతగ్గులు లేవు. అందు నాలుగునెలలు గౌరవనీయములు. అందు యుద్ధము సలుపరాదు. ఇదియే స్థిరమైనమార్గము. దీనికి వ్యతిరేకముగ పోయి అన్యాయము చేయరాదు. ఒకవేళ కాఫిర్లు ఆ నాలుగునెలలలో యుద్ధము ప్రారంభించినచో ముసల్మానులుకూడ వారిని మార్కొనవచ్చును. ముసల్మానులు తామై యుద్ధము ప్రారంభము చేయరాదు. ఎట్లు కాఫిర్లు అందఱును కలిసి యుద్ధమాడుదురో అటులే ముసల్మానులు యుద్ధమాడవలెను. అందు ఏలాటి అక్రమము చేయక భయభక్తులు కలిగియుండిన దేవుని సహాయము కలుగును. 37. అవిశ్వాసులు తాము చేయు పాపకార్యములను మంచివిగాఁ దలచుచున్నారు. కావునమంచి చెబ్బరుల తెలివియే లేకపోయినపుడు వారికిసన్మార్గము లభింపదుఅని హెచ్చరింపఁబడియె. పైఁజెప్పిన నాలుగు నెలలలో యుద్ధము నిషేధింపఁబడెను. అవిశ్వాసులు స్వయముగ అందు యుద్ధము చేయవచ్చును అని నిషిద్ధమైనదానిని అనిషద్ధము (హాలాల్) గ చేయుచున్నారు.

38. యా-అయ్యు-హాల్-లజీన-ఆమనూ-మా-లకుమ్-ఇజా-ఖీల-లకు-మున్-ఫి-రూ-ఫీ-సబీ-లిల్లా హిస్-సాఖిల్లుమ్-ఇలల్-ఆర్-జి-అరజీ-తుమ్-బిల్-హాయా-తిద్-దున్యా-మినల్-ఆఖిరతి-ఫమా-మతా-ఉల్-హాయా-తిద్ - దున్యా-ఫిల్-ఆఖిరతి-ఇల్లా-ఖిలీల్. 39. ఇల్లా-తన్-ఫిరూ-యు-అజ్-జిబ్ - కుమ్-అజా-బిన్-అలీమన్-వ-యస్-తబ్-దిల్-ఖామన్-గైర-కుమ్-వలా - తజురూహు-మై-అన్-వల్లాహు-అలా-కులి-మైఇన్-ఖదీర్.

38. ఓ ముసల్మానులార! దేవుని మార్గమందు బయలుదేరుఁడు అని మీతో చెప్పఁబడగా మీరు భూమిపై పడిపోవుచున్నారే. మీకేమైనది. మీరు పరలోకమును వదిలి ఇహలోక జీవనముతో తృప్తిపడుచున్నారా! పరలోకముయెదుట ఇహలోకమునందలి లాభము మఱి చాల స్వల్పము. 39. మీరు

బయలుదేరనిచో దేవుఁడు మీకు దుఃఖికరమైన శిక్షనొసంగును. మఱి మీకు బదులుగ ఇతర జనులను దెచ్చును. మఱి మీరాతనికి కొంచెమైన నష్టము చేయఁజాలరు. మఱియు దేవుఁడు సర్వముపై శక్తిగలవాఁడు.

వ్యా॥ 38. ఈ వాక్యములలో 'తబూకు' యుద్ధమునకుఁగాను ముసల్మానులకు ప్రేరేపణగలదు. పూర్వ వాక్యములలో యూదులతోను క్రైస్తవులతోను యుద్ధమాడవలెనని ప్రోత్సాహముండెను. ఆ వాక్యములన్నియు ఈవాక్యములకు ఉపోద్ఘాతమువంటివి. ఈ వాక్యములు తబూకు యుద్ధమును సూచించుచు వాక్యములకు ఉపోద్ఘాతమువంటివి. మఱి విజయమునకును, హునైన యుద్ధమునకును తరువాత హిజ్రీ తొమ్మిదవయేట సిరియా (షామ్) రాజగు గస్సను, రోమనురాజు సహాయముతో మదీనాపురముపై దాడివెడలుచున్నాడని హజ్రత్ ముహమ్మదువారికిఁ దెలిసెను. అందుకు హజ్రత్ రసూలువారు, సిరియా సరిహద్దులకుఁబోయి శత్రువును మార్కొనుట మంచిది యని తలచి ముసల్మానులందఱు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) న్నకై సిద్ధముకావలెనని ప్రకటించిరి. అపుడు తీవ్రమైన యెండకాలము. కఱివుండెను. ప్రయాణము కూడ చాల దూరము. ఖర్జూరపు తోటలు పండియుండెను. నీడలలో హాయిగా నుండుకాలము. ఇట్టి సీతిలో దూరదేశమునకు పోయి రోమనువంటి రాజును మార్కొనవలెనన్న గొప్ప భక్తివిశ్వాసములును ధైర్యమునుకావలసియుండెను. కావున వంచకులు సాకులు పెట్టుకొని బయలుదేరకపోయిరి. కొందఱు ముసల్మానులకు సోమరితనముచే యుద్ధమునకు పోవలెనన్న బరువుగా నుండెను. తుదకు కొందఱు తప్ప అందఱు ముసల్మానులు ముప్పదివేలమందివఱకు బయలుదేరి తబూకు అనుచోటునమకాముచేసిరి. యుద్ధము సంభవింపలేదు. హజ్రత్ రసూలు వారువచ్చిన విషయముసిరియావారికిఁ దెలిసి రోమనురాజు సహాయమువేడిరి. కాని రాజు వారికి సహాయము చేయలేదు. కావున సిరియా జనులు యుద్ధమాడక పైగంబులవారికి కానుకలు పంపిరి. ముసల్మానులు సురక్షితముగా తిరిగి మదీనాపురము చేరిరి. ఈదండయాత్రవలన ఇస్లామ్ విరోధులకు చాల భీతి గలిగెను. వంచకులకు అవమానము చేకూరెను. మదీనాలోనే నిలిచిపోయిన కొందఱు ముసల్మానులు సిగ్గుపడిరి. కావున ఈ వాక్యములో దేవుఁడు ముసల్మానులకు యుద్ధమునకు ప్రోత్సాహపఱచెను. ఇహలోక కొద్ది సౌఖ్యమునకుఁగాను యుద్ధము వడలుట ఉన్నతదశనుండి హీనదశలోఁబడుట. కావున ముసల్మానులు పరలోకమును వదిలి ఇహలోక సౌఖ్యములను పొటింపరాదు. వారి కన్ను సదా పరముపైననే యుండవలెను. 39. ఓ ముసల్మానులారా ! మీరు సోమరితనము వహించి యుద్ధమునకు మీరు బయలుదేరనిచో దేవుని పని నిలువదు. ఆతనిపని మీపైననే యాధారపడి యుండలేదు. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. ఆతఁడు తన

ఇస్లామ్మతసేవకొఱకు మీకు బదులుగ ఇతర జనులను నియమింపఁగలఁడు. అపుడు మీరు దేవుని ప్రీతికి పాత్రులు కాకపోవుదురు నుమా ! అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

40. ఇల్లా-తన్-సురూహు-ఫఖద్-నసర-హుల్లాహు-ఇజ్-అఫ్-రజహుల్-
లజ్జన-కఫరూ-సాని-యస్-నైని-ఇజ్-హుమా-ఫిల్-గారి-ఇజ్-యఖూలు-లి-సా-
హి-బిహీ-లా-తహ్-జన్-ఇన్నల్లాహ-మఅనా-ఫ-అన్-జలల్లాహు-సకీ-నతహూ-
అల్లెహి-వ-అయ్య-దహూ-బి-జునూదిల్-లమ్-తరౌహి-వ-జఅల-కలి-మతల్-ల-
జ్జన-కఫరుస్-సుఫ్లా-వ-కలి-మతుల్లాహి-హియల్-డెల్-యా-వల్లాహు-అజ్ జున్-
హాకీమ్.

40. మీరు ప్రవక్తకు సహాయము చేయకున్న నేమి ! అవిశ్వాసులు ఆతనిని పాఠదోలినపుడు ఆతఁడు ఇద్దఱిలో రెండవవాఁడుగానుండియొద్దఱుగుహలో నున్నపుడు తన స్నేహితునితో నీవు దుఃఖింపకుము. నిశ్చయముగా దేవుఁడు మనతో నున్నాఁడు అని పలుకుచుండినపుడు దేవుఁడు ఆతనికి సహాయపడెను. పిదప దేవుఁడు ఆతనికి శాంతి నొసంగెను. మఱియు మీరు చూడనట్టి సైన్యములతో నాతనికి బలమొసంగెను. మఱి అవిశ్వాసుల మాటను క్రిందగునట్లు చేసెను. మఱి దేవుని మాటయే సదా పైఁగా నుండునది. మఱి దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనా పరుఁడును.

వ్యా॥ 40. ఓ ముసల్మానులార! మీరు ప్రవక్తకు తోడు పడకున్న నేమి పర్వాలేదు. దేవుఁడే ఆతనికి సహాయుఁడును రక్షకుఁడును. దానికి సాక్ష్యము:- మక్కాఖైరేముల కుట్రనుండి తప్పించుకొనుటకై దేవుని సెలవు పొంది ప్రవక్త సోరుఅను గుహలో మూఁడుదినముల వఱకు దాగుకొని యుండెను. అపుడు ప్రవక్త యొక్క ప్రియుండగు అబూబకరుమాత్రము ఆగుహలోనుండెను. అట్టి సమయములో శత్రువులనుండి ప్రవక్తనురక్షించెను అది యెట్లన మక్కాకా ఫిర్లందఱు సభచేసితిందు హజ్రత్ మహమ్మదువారిని చంపవలెనని తీర్మానించిరి. ఆవిషయము పైగంబరుల వారికిఁదెలిసి దేవుని సెలవు వలన తమ పడకపై హజ్రత్ అలీ గారిని పరుండపెట్టి ఇంటిని చుట్టుకొనియున్న కాఫిర్ల గుంపులో నుండియే వెడలి అబూబకరునుతోడుగఁ దీసికొనికొన్నిమైళ్ళ దూరముననున్న సోరు అను గుహనొద్దకుచేరిరి. ఆగుహ కొండపైన చాల నెత్తులోనున్నది. అందుపోవుటకు ఒక దోవమాత్రముగలదు. ఆదోవయును చాలయిటుకై నదినిలిచి, కూర్చుండి అందుండి ప్రవేశించుటకు వీలులేదు. పరుండియేదూరివలెను. ముందు

అబూబకరుగారు గుహలో ప్రవేశించి యచ్చటిచోటును శుభ్రపఱచి రంధ్రములను గుడ్డలతో మూసిరి. ఒక రంధ్రమునకు గుడ్డలేకుండెను. దానికి తమ మడమనుచి పైగంబరుల వారిని లోపలికి రమ్మని పిలచిరి. అపుడు పైగంబరుల వారు గుహలో ప్రవేశించి అబూబకరుగారి తొడపై తలనుంచి నిద్రపోయిరి. అపుడు ఒకపాము అబూబకరుగారి మడమను కఱచెను. కాని అబూబకరుగారు పైగంబరులవారి నిద్ర చెడిపోవునేమో అని కాలు కదలింపక యోర్చియుండిరి. హజ్రత్ రసూలువారు నిద్రనుండి మేలుకొని సర్పము కఱచిన విషయము తెలిసి తమ యుమ్మిని పాము కఱచినచోట నటింపఁగా స్వస్థతయాయెను. మఱ్ఱా కాఫిర్లు పైగంబరులవారి కాలిజాడలను బట్టి గుహను సమీపించిరి. అప్పటికి దేవుని మహిమ వలన సాలెపురుగు గుహద్వారమునకు వల అల్లియుండెను. అచ్చట పావురముగ్రుడ్లు పెట్టియుండెను. అదిచూచి కాఫిర్లు తమలోతామే ఇందు మహమ్మదుప్రవేశించి యున్నచో వల తెగిగ్రుడ్లుపగిలియుండును. కావున ఇందు ప్రవేశింప లేదని తలచి తిరిగిపోయిరి. కాఫిర్ల పాదములు అబూబకరుగారికి కనబడుచుండెను. అదిచూచి చింతించి ఓరసూలల్లాహి! శత్రువులుకొంచెము వంగి చూచినచో మేము వారికి కనబడుదుము అని ఖిన్నవింపఁగా హజ్రత్ రసూలువారు నీవు చింతింపకుము. ఇచ్చట మనమిద్దఱమే లేము. మనకు తోడుగా దేవుఁడున్నాఁడు అని ఓదార్చిరి. అపుడు దేవుని మహిమ వలన పైగంబరుల వారికిని వారి మూలమున అబూబకరుగారికిని మనశ్శాంతి గలిగెను. కన్నులకు కానరాని దేవుని దేవదూతలు వారికి బలము నొసంగుచుండిరి. ఇట్లు వారిద్దఱు ఆంధ్రమూడుదినములుండి తరువాతసురక్షితముగా మదీనాపురముచేరిరి' చూడుఁడు. దేవునిమహిమ వలన అన్నిటికంటె బలహీనమైనసాలెపురుగువలన గొప్ప కోటకంటె ప్రయోజనకరమాయెను. దేవుఁడురక్షింపనున్న శత్రువులు ఏమి చేయఁగలరు. అట్లు కాఫిర్ల కుట్రను సాగనీయక వారి మాటను క్రిందుగఁ జేసి దేవుఁడు తనమాటను పైఁగాఁజేసెను. సదా దేవుని మాటయే చెల్లును. ఆతఁడు సర్వశక్తుడును వివేచనా పరుఁడును. ఆతని ప్రతికారకృత్యములూ నేదోయొక రహస్య ముండును.

41. ఇన్-ఫిరూఖిఫాఫన్-వ-సిఖాలన్-వ-జాహిదూ-బి-అమ్వాలికుమ్ - వ-అన్-ఫుసి-కుమ్-ఫీసబీలిల్లాహి-జాలికుమ్-ఖైరుల్-లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్ - తఅలమూన్.

41. తేలికఁగాను బరువుగాను బయలుదేరుఁడు. మఱి మీరు మీధనమును మీ ప్రాణములను దేవుని మార్గమందు వినియోగించుచు యుద్ధమాడుఁడు. మీకు తెలిసినచో నిందు మీకు మేలున్నది.

వ్యా॥ 41. యుద్ధమునకు అందఱు వెడలవలెనని ప్రకటింపఁ బడునపుడు కాలి బంటులును రాతులును, బలహీనులును, బలిష్ఠులును యశావనులును, వృద్ధులును నిఱువేదలును, ధనికులును, అందఱును ఏలాటి సాకులు పెట్టుకొనక యుద్ధమునకు వెడలవలెను. యుద్ధము సలుపుటలో ఉభయ లోకములమేలున్నది గ్రహించినవారికి బాగుగ దానిమేల్లు తెలియనగును.

42. తా-కాన-అరజన్-ఖరీబన్ వ-సఫరన్-ఖాసిదల్-లత్-తబడ్డొక-వలాకిమ్ బడ్డెదత్-అలైహి-ముష్-షుఖ్-ఖతు-వస-యహ్-లిఫూన-బిల్లాహి-లవిన్-తతఅ నా-ల-ఖరజ్జా-మఅ-కుమ్-యహ్-లికూన-అన్-ఫుస హుమ్-వల్లాహు-యఅ-ల ము-ఇన్న-హుమ్-ల-కాజి-బూన్.

42. దెగ్గఱలోనే సొమ్ముండి ప్రయాణము తేలికగానుండి యుండినచో తప్పక వారు నిన్ను వెంబడించి యుందురు. కానివారికి ప్రయాణముదూరముగ తోచెను. ఇంకవారు మాకు శక్తి యున్నచో తప్పక మేము మీ వెంటబయలు దేఱి యుందుము అని దేవుని పేరుతో ప్రమాణములు చేయుదురు. వారు తమ యాత్మలను నాశము చేసికొనుచున్నారు. మఱివారు అసత్యవంతులని దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 42. ఈవాక్యమందు వంచకుల విషయము చెప్పఁబడినది. ప్రయాణములో కష్టము లేకుండ సులభముగా సొమ్ము (విజయధనము) లభించునని ఆశయ మున్నచో వంచకులు తప్పక ముస్మలానుల వెంట యుద్ధమునకు బయలుదేఱి యుందురు. కాని తబూకు యుద్ధము సిరియా సరిహద్దులలో జరుగును. అది చాలదూరము. ఆప్రయాణములో చాల కష్టములున్నవి. కావున వంచకులు మదీనాపురములోనే నిలిచి యనేక సాకులు చూపసాగిరి. ముసల్మానులుబయలుదేఱు నపుడును యుద్ధమునుండి తిరిగి వచ్చినపుడును అబద్ధ ప్రమాణములు చేసి తప్పించుకొన వలెనని యత్నింతురు. వంచకులు పలుకునది నిజముకాదు. అది దేవునికి బాగుగఁ దెలియును. వారు ఎన్నిప్రమాణములు చేసినను వారి వంచనదాగదు. అదిబయలుపడును. వంచకులుచేయు మోసముల ఫలితము వారి కే లభించి తుదకు తమ నాశము చేసికొనుదురు.

43. అఫ్లూహు-అన్-క-లిమ-అజిన్-త-లహుమ్-హత్తా-యత-బయ్యన-ల కల్-అజీన-సదఖూ-వ-తఅ-లమల్-కాజిబీన. 44. లా-యస్-తాజిను-కల్-లజీ న-యూమినున-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-అఖిరి-అన్-యాజా-హిదూ-బి-అమ్మా లి-హిమ్-వ-అన్-ఫుసిహిమ్-వల్లాహు-అలీముమ్-బిల్-ముత్త-ఖిన్. 45 ఇన్నమా

యస్-తాజినుకల్-లజ్జన-లా-యూమి-నూన-బిల్లాహి-వల్-యామిల్ - ఆఖిరి-
వర్-తాబత్-ఖులూ-బుహుమ్-ఫహుమ్-ఫీ-రైబిహిమ్-యత-రద్ద-దూన్.

43. దేవుడు నిన్ను తీమించుగాక ! సత్యవంతులు నీకు స్పష్టపడి అసత్యవంతులు నీకు దెలియునంత వఱకు నీవు ఎందులకు వారికి సెలవు నొసంగితివి. 44. దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించినవారు తమ ధనమును ప్రాణములను వినియోగించి యుద్ధమాడుటను తప్పించుకొనుటకై నీతో సెలవు నడుగరు. మఱియు భయభక్తులు గలవారిని దేవుడు బాగుగ నెఱుంగును. 45. దేవునిని తుదిదినమును విశ్వసించినవారు మాత్రమే నీతో సెలవు అడుగుదురు. మఱివారి హృదయములు సందేహములో పడియున్నవి. కావున వారు తమతమ సందేహములోనే పడి దేవులాడు చున్నారు.

వ్యా॥ 43. వంచకులు తబూకు యుద్ధమునకు వెడలక పైగంబరువారి సన్నిధికి వచ్చి మేము రాజులము. మేము మదీనాలోనే యుండునట్లు మాకు సెలవొసంగ వలెను అని విన్నవించిరి. దానికి హజ్రత్ రసూలువారు, వంచకులు వచ్చుట వలన శాంతిభంగమే గలుగును గాని ప్రయోజనము లేదు అని తలచి వారికి సెలవొసంగిరి. అట్లు సెలవొసంగుట వలన వంచకులకు మఱింత సాకు దొరకెను. మేము పైగంబరులవారి సెలవు పొందియే నిలిచి పోతిమి అని పలుకసాగిరి. కావున వారికట్ల సెలవియ్యక వదలి పెట్టినచో వారు తమ తట తామే నిలిచిపోయి యుందురు. అపుడు వారి వంచనయును అసత్యమును అందఱికి స్పష్టముగాఁ దెలిసి యుండును. కావున ఓప్రవక్త ! నీవెందులకు వారికి సెలవొసంగితివి. ఇది సనుయోచితము కాదు. కావున నిన్ను దేవుడు తీమించెను. 44:45. ఈవాక్యములలో యుద్ధమునకు పోక నిలిచి పోవుటకు సెలవు అడుగువారెట్టివారు. అడుగనివారెట్టివారు అని సూచింపఁబడినది. నిజమైన భక్తి విశ్వాసములుగల ముసల్మానులు తమ ధనమును తమ ప్రాణములును సర్వము దేవుని ప్రీతికై విని యోగించియుద్ధమాడుదురు. వారు యుద్ధమునుండి నిలిచి పోవుటకు సాకులు పెట్టుకొని సెలవు అడుగరు. కాని దేవునిని పరలోకమును నమ్మక సందేహములు గలిగియున్న వంచకులు యుద్ధమునుండి నిలిచి పోవుటకు అబద్ధమైన సాకులు పెట్టుకొని సెలవు కోరుదురు. ఇట్టివారికి దేవుని వాక్యములందు నమ్మకము లేనందున సందేహములలో పడి దేవులాడు చుందురు.

46. వలా-అరాదుల్-ఖురూజ్-ల-అఅద్దూ-లహూ-ఉద్దతన్-వలాకిన్-కరి
హల్లా-హుంబి-ఆసహుమ్-ఫ-సబ్బిత-హుమ్-వ-ఫీ-లఖ్-ఉదూ-మఅల్-ఖాఇ దీన్.
47. లా-ఖరజూ-ఫీకుమ్-మా-జాదూకుమ్-ఇల్లా-ఖ-బాలన్-వల-బొజ్జొ-ఖిలా-

లకుమ్-యబ్-గూన-కుముల్-ఫిత్-నత-వ-ఫీకుమ్-సమ్మా-ఉన-లహుమ్-వల్లా
 హు-అలీ-ముమ్ బిజ్-జాలి-మిన్. 48. లఖ-దిబ్ తగ-వుల్-ఫిత్-నత-మిన్-ఖల్లు-
 వ-ఖల్లుబూ-లకల్-ఉమూర-హత్తా-జాఅల్-హఖ్-ఖు-వ-జహర-అమ్రుల్లాహి-
 వహుమ్-కారిహూన్. 49. వమిన్ హుమ్-మన్-యఖూ-లూజల్-లీ వ-లా-తఫ్-
 తిన్నీ-అహ్-ఫిత్-ఫిత్ నతి-సఖతూ-వ-ఇన్న-జహన్నమ్-ల-ముహీ-తతుమ్-బిల్-
 కాఫీరీన్.

46. మఱియు వారు బయలుదేరివలెనని కోరియుండినచో తప్పక దానికిఁగాను, వారు సామగ్రి సిద్ధపఱచుకొనియుందురు. కాని వారు వెడలుట దేవుని కిష్టములేదు, కావున వారిని నిలిపివేసెను. మఱికూర్చుండియుండువారిలో మీరును కూర్చుండియుండుడు అని వారిలో చెప్పబడెను. 47. వారు మీలో వెడలినను మీవిషయము చెడుగు తప్ప వేతేమియు వృద్ధి కలిగింపరు. మఱి ఉపద్రవము కలిగింప కోరి మీమధ్య అటునిటు దిరుగుదురు. మఱి మీలో కొందఱు వారికి గూఢచారులు గలరు. మఱి దేవుడు చాగుగ దుర్మార్గుల నెఱుంగును. 48. వారు దీనికి పూర్వమును చెడుగు చేయవలెనని కోరుచుండెను. మఱినీకార్యములను తలక్రిందులగఁజేయుచుండిరి. తుదకు సత్యమువచ్చెను. దేవుని యాజ్ఞా స్పష్టముగా జయముపొందెను. మఱి వారికి ఇష్టములేకనే యుండెను. 49. మఱి వారిలో నొకఁడునీవునాకు సెలవు నొసంగుము. నన్ను దుర్మార్గములో పడవేయకుము అని పలుకును. వినుము. వారు దుర్మార్గములోనే పడిపోయినారు. మఱి అవిశ్వాసులను నరకము చుట్టుకొనును.

వ్యా॥ 46. వంచకులు యుద్ధమునకు వెడలవలెనని కోరినచో వారు దండయాత్ర ప్రకటన వినిన తోడనే యుద్ధసామగ్రి సిద్ధపఱచుకొనియుందురు. కాని వారికి పూర్వమునుండియే యిష్టములేదు. అందుచే వారు యుద్ధసామగ్రి సిద్ధపఱచుకొనక లేనిపోని సాకులు పెట్టుకొని యిండ్లలో నుండుటకు సెలవడుగుచున్నారు. వంచకులు యుద్ధమునకుఁగాను వెడలుట దేవుని కిష్టములేదు. అందుచేతనే వారు సోమరులై స్త్రీలవలె గృహములలో కూర్చుండుటకు కోరిరి. అటులే మీరు కూర్చుండుడు అని వారిలో పైగంబరులవారు పలికిరి. 47. వంచకులు యుద్ధమునకు ముసల్మానులవెంట వెడలినను లాభమునకు బదులుగ నష్టమే గలుగును. వంచకులు తమ పిఱికితనమువలన తాము ధైర్యము వీడునది గాక ముసల్మానులకును అధైర్యులుగాఁ జేయుదురు. లేనిపోని వదంతులు లేపి పరస్పరము, కలహములు కల్గించి చెడుగును ఉపద్రవమును వృద్ధి చేయుదురు. అందువలననే దేవుడు వారు యుద్ధమునకు వెడలకుండ వారినిచేసెను.

వంచకులు ముసల్మానులవెంట తమ గూఢచారులను పంపిరి. ముసల్మానుల సైని
 కలలో జరుగు విషయములను చెవియొగ్గి వినుచు వంచకులకుఁ దెలుపుదురు.
 ముసల్మానుల ధైర్యసాహసములు చూచి గూఢచారులు ఆ విషయము వంచ
 కులకుఁ దెలుపునపుడు వంచకుల గుండెలు పగులును, ఇదియు నొకవిధమైన
 మేలే గదా! ఎవరు దుర్మార్గులో వారు దేవునికిబాగుగఁ దెలియును. వారికిఁ
 దగినట్లు శిక్ష విధించును. 48. వంచకులు పన్ను కుట్రలు క్రొత్తవిగావు. దీనికి
 పూర్వముగూడ అనేక కుట్రలు ఇస్లామ్ నకు విరోధముగ పన్నియున్నారు.
 హజ్రత్ రసూలువారు మదీనాపురమునకు వచ్చినపుడు, మదీనాలోని యూదు
 లును వంచకులును అనేక విరోధములు గావించి పైగంబరులవారి కార్యము
 లను తలక్రిందులుగఁజేయుటకు యత్నించిరి. కాని ఇస్లామ్ దినదినము వృద్ధి
 పొందుటచూచి సహింపజాలక మండిపడుచుండిరి. తుదకు బదరుయుద్ధ
 ములో అవిశ్వాసులు అపజయముపొంది, సత్యము (ఇస్లామ్) స్పష్టముగా జయ
 ము పొందెను. ఇది చూచి నోటిమాటలతో మోసపుచ్చవలెనని కొందఱు
 వంచకులు ఇస్లామ్లో చేరిరి. కాని వారి హృదయములు అసూయచే మండి
 పోవుచు అనేక ద్రోహములు చేయుచు వచ్చిరి. ఒకప్పుడు యుద్ధసమయములో
 వంచకుల నాయకుఁడగు అబ్దుల్లాబిన్ ఉబై తన యనుచరులను తీసికొని యుద్ధ
 రంగమును విడిచి మదీనాకు తిరిగిపోయెను. తుదకు ముసల్మానులకు విజయము
 లభించెను. ముసల్మానుల జయము వంచకులకు ఇష్టముకాదు. దేవుఁ డొసంగు
 విజయమును వంచకులు అడ్డగింపఁగలరా! 49. వంచకులలో నొకఁడు జుద్ బిన్
 ఖైసు అనువాఁడు పైగంబరులవారితో ఓ ప్రవక్త! మీరు నన్ను ఇంటిలోనుండు
 టకు సెలవు నొసంగుఁడు. రోమను దేశపుస్త్రీలు చాల సుందరులు. నేను వారిని
 చూచిన మోహవశుఁడునై దుర్మార్గములో పడుదును. కావుననన్ను వదలిపెట్టుఁ
 డు అని సలికెను. దానికి సింధు రద్దుగలదు. వంచకుఁడు తన వంచనను భక్తి
 రూపములో దాచుచున్నాఁడు. వీఁడును, ఇతర వంచకులును దుర్మార్గములోనే
 పడి తుదకు నరక నివాసులగుదురు.

50. ఇన్-తుసిబ్ క-హాసనతున్-తసూ-హుమ్-వఇన్-తుసిబ్ క-ముసీబతున్
 యఖూలూ-ఖిద్-అఖజ్నా-అమ్-రనా-మిన్-ఖిబ్లు-వ-యత-వల్లా-వ-హుమ్ - ఫరి
 హూన్. 51. ఖిల్-లన్-యూసీబనా-ఇల్లా-మా-కత-బిల్లాహు-లనా-హువ- మా
 లానా-వ-అ-లల్లాహి-ఫిల్-యత-వక్క-లిల్-మూమినున్.

50. నీకేదైన మేలు గలిగినచో వారి కది కష్టమగును. మఱి నీకేదైన
 అపద సంభవించినచో వారు మేము ముందుగానే మాపని చూచుకొంటిమని

పలుకుచు సంతోషపడుచు మరలిపోవుదురు. 51. దేవుడు మాకుఁగాను లిఖించినది తప్ప వేఱు మాకు కలుగదు. ఆతఁడే మారతఁకుఁడు. మఱి ముసల్మానులు దేవునిపై ననే ఆధారపడవలెను అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 50. హాజ్రత్ రసూలువారికిని వారి శిష్యులకును జయము మొదలగు మేలు కలిగినచో వంచకులు అసూయచే సహింపలేరు. అది వారి మనస్సులకు కష్టముగా నగును. ఎప్పుడైన ముసల్మానులకు యుద్ధములో వధింపఁబడుట మొదలగు ఏదైన అపద నష్టము కలిగినచో వంచకులు చాల సంతోషపడుదురు. మఱి మేము అపద తప్పించుకొను మార్గము చూచుకొంటిమి. ముందే నష్టము గలుగునని మేము తలచితిమి. కావున ముసల్మానులవెంట యుద్ధమునకు పోకుంటిమి అని డంబాలు కొట్టుకొని తమ సభలనుండి యిండ్లకు మరలిపోవుదురు. 51. దీనికి నిట్లు జవాబియ్యవలెనని దేవుని సెలవయ్యెను. సుఖదుఃఖములు దేవుని నియామము (తఖదీరు) ను అనుసరించి గలుగుచున్నవి. మాకు లభించు కష్టసుఖములు దేవునివలననే గలుగుచున్నవి. మేము దేవునికి విధేయులము. అన్ని స్థితులలోను ఆతనిపై ననే యాధారపడియున్నారము. ఆతఁడే మారతఁకుఁడు. ఎట్టి కష్టము వచ్చినను దేవునికి విధేయులమైయుండుము. అందు ఏలాటి కొఱత చేయము.

52. ఖుల్-హల్-యత-రబ్బిసూన-బినా-ఇల్లా-ఎహ్ - దల్-హుస్-న-యైని-వ-నహ్-ను-నత-రబ్బిసూ-బికుమ్-అన్-యుసీ-బ-కుముల్లాహు-బి-అజాబిన్-మిన్-ఇన్-దిహీ-ఔ-బి-ఐదీనా-ఫ-తరబ్బిసూ-ఇన్నా-మఅ-కుమ్-ముత-రబ్బిసూన్

52. మా విషయము రెండు మేళ్ళలో నేదో యొకటి మాకు గలుగవలెనని మాత్రము మీరు వేచియున్నారా! మఱి దేవుడు తన శిక్ష మీకుఁ గలిగించును. లేదా మాచేతులనుండి మీకు కలిగించును అని మీ విషయము మేమువేచియున్నారము. కావున మీరునువేచియుండుఁడు. మేముకూడమీతోఁ బాటు వేచియుండుము అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 52. దేవుడు మాకు రక్షకుఁడు. కావున మేము యుద్ధములో వధింపఁబడిన మాకు దేవుని ప్రీతియును స్వర్గనివాసము అనెడి మేలు లభించును. లేదా జయముపొందితిమేని విజయధనము అనెడి మేలు లభించును. రెండు మేళ్ళలో నేదో యొకటి మాకు లభించునని మీరు మావిషయము వేచియుండవచ్చును. దీనికి విరుద్ధముగ మీకు రెండు చెడుగులలో నేదో యొకటి దేవునినుండి మీకు కలుగునని మేము వేచియున్నారము. మీవంచనకు శిక్షగా దేవుఁడే మీపై నే దైన అపద పంపును. లేదా మాచేతువార మీ వంచనకుఁగాను శిక్ష విధించి మిమ్ము అవమానపఱచును. కావున మన మంద

అము మన గతి యేమి కానున్నదో చూచుటకు వేచియుండవలెను. తుదకు ఎవరికి మంచి ఫలితము లభించునో తెలియనగును.

53. ఖుల్-అన్-ఫిఖూ-తౌఅన్-బౌ-కర్ హాల్-లన్-యుత-ఖబ్బల-మిన్-కుమ్-ఇన్న-కుమ్-కున్నుమ్-ఖామన్-ఫాసిఖన్. 54. వమా-మసఅ-హుమ్ - అన్-తుఖ్ బల-మిన్-హుమ్-నఫ-ఖాతు-హుమ్-ఇల్లా-అన్న - హుమ్ - కఫరూ - బిల్లాహి-వ-బి-రసూలిహి-వ-లా-యాతూ-నస్-సలాత-ఇల్లా-వహుమ్ - కుసాలా-వలా-యున్-ఫిఖూన-ఇల్లా వహుమ్-కారి-హూన్. 55- ఫలా-తుత్-జిబ్క - అమ్వాలుహుమ్-వలా. బౌలా-దుహుమ్-ఇన్న మా-యురీదుల్లాహు-లి-యు-అజ్ - జిబహుమ్-బిహ్-ఫిత్-హయా-తిర్-దున్యా-వ-తజ్-హఖ-అన్ - ఫుసుహుమ్ - వ-హుమ్-కాఫిరూన్.

53. (ఓవంచకులార) మీరు ఇష్టముతోను లేదా అనిష్టముతోను ఖర్చు చేయుఁడు. (కాని) అది యెన్నటికిని మీ నుండి యంగీకరింపఁ బడుదు. నిశ్చయ యముగమీరు అవిధేయులైనట్టి జనులు అని ఓప్రవక్తా ! పలుకుము. 54. వారు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను తిరస్కరించి నమాజునకు సోమరి తనముతో వచ్చి యిష్టములేకుండ ఖర్చు చేయుట వలన వారుచేయు ఖర్చులు అంగీకరింపఁబడుటకు వారికి ఆటంకము గలిగెను. 55. కావున వారి ధనము వలనను వారి సంతతివలనను నీకు ఆశ్చర్యముగలుగఁగూడదు. ఇహలోక జీవనమందు దానివలన వారిని శిక్షింపవలెననియు వారు అవిశ్వాసులుగ నుండినపుడు వారిప్రాణములు పోవలెననియు దేవుఁడు కోరుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 53. జుద్ బిన్ ఖైసు తాను సిరియా దేనమునకు వెడలినచో అచ్చటి స్త్రీలను చూచి మోహింతును అను సాకుపెట్టి నేను యుద్ధమునకు రానుకాని ధనమొసంగుదును అని హజ్రత్ రసూలు వారితో పలికెను. దానికి నిందు రద్దు గలదు- విశ్వాసము లేనివాని ధనము దేవుఁడు అంగీకరింపఁడు. వంచకులు విశ్వాసములేనివారు. వారు ఇష్టముతో మనస్ఫూర్తిగా దేవునిమార్గమందు ఖర్చు చేయురు. ఒకవేళ ఖర్చుచేసినను దేవుఁడు దాని నంగీకరింపఁడు. దానికి కారణము రాబోవు వాక్యములోఁ జెప్పబడినది. 54. వంచకులు దేవుని మార్గమునందు చేయు దానములు ఖర్చులు అంగీకరింపఁబడవు. దానికి కారణము వారి యవిశ్వాసము. వారికి భక్తి లేనందుననే వారు ప్రార్థన (నమాజున) కు ఉత్సాహముతోరారు. సోమరితనము వహించి దానిని భారముగాఁదలచి వత్తురు. వారు ఖర్చు ఇష్టములేకుండచేయుదురు. కావున అవియంగీకరింపఁ బడవు. 55. ధనము

సంతానము అనునవి దేవుని యనుగ్రహములేగదా. ఇవి అట్టి దుర్మార్గులకు ఎందులకీయ్యఁబడెను అను ఆశ్చర్యము భక్తులకుఁ గలుగ వచ్చును. దానికి నిందు సమాధాన మియ్యఁ బడినది. ధన సంతానముల వలన అవిశ్వాసులకు గొప్ప శిక్షయే గలుగును. వానివలన వారికి మేలుగలుగదు. ఎట్లు మంచి యాహారము రోగులకు హానికరమగునో అటులే ధన సంతానములు అవిశ్వాసులకు హాని కలిగించును. ఎందుకన అవిశ్వాసులు ఇహలోక మోహితులై ధనము సేకరించుటలో చాల పాటుపడుదురు. అందు ఏలాటి నష్టము గలిగినవారు దాని దుఃఖములనే పడియుందురు. ఇంక ప్రాణము పోవునపుడు ఇహలోక ప్రేమ వలన వారికిఁ గలుగు కష్టములు ఊహింపఁ జాలము. సదాయా చింతలోనే నిమగ్నులై మనస్సునకు శాంతము లభింపదు. దానికి విరుద్ధముగ ముసల్మానులకు ఇహలోక ప్రేమ యుండదు. కాబట్టి సర్వము దేవుని మార్గమందు వినియోగించుటలో ముసల్మానులకు ఉత్సాహము గలుగును. ఇదియునుగాక ధన సంతానముల వలన కాఫీర్లకు గర్వము గలుగును. దుర్మార్గము హెచ్చును. తుదకు ప్రాణము పోవునపుడుకూడ అవిశ్వాసమే యుండును. కావున వారికి ధన సంతానము లున్నవని ముసల్మానులు ఆశ్చర్యమొందరాదు.

56. వ-యవ్-లిఘాన-బిల్లాహి-ఇన్న హుమ్-లమిన్-కుమ్-వ-మా-హుమ్ మిన్ కుమ్-వలా-కిన్న హుమ్-ఖౌమున్-యఫ్-రఖూన్. 57. లౌ-యజి-దూన-మల్ జిఅన్-బౌ-మగా-రాతిన్-బౌ-ముద్-దఖి-లల్-ల-వత్తా-ఇలై హి-వ-హుమ్-యజే-మ-హూన్. 58. వ-మిన్-హుమ్-మన్-యల్-మిజుక-ఫిన్ సదఖా తి-ఫిఇన్-ఉఅ-తూ-మిన్-హి-రజా-వఇల్-లమ్-యఅ-తూ-మిన్ హి-ఇజా-హుమ్-యస్-ఖ-తూన్. 59. వలా-అన్న హుమ్-రజా-మా-అతా-హు-ముల్లాహు-వ-రసూలు హూ-వఖాలూ-హాన్-బునల్లాహు-సయూతీ-నల్లాహు-మిన్ ఫజ్ జీ లిహి-వ-రసూలు హూ-ఇన్నా-ఇలల్లాహి-రాగిబూన్.

56. మఱియువారు మీతో నున్నారని దేవుని నామముతో ప్రమాణములు చేయుచున్నారు. మఱి వారుమీతో నున్నవారు కారు. కాని వారు మీకు భయపడుచున్నారు. 57. వారికి శరణముగాని గుహలుగాని తలదాఁచుటకు చోటుగాని లభించినచో వారు దాని వైపునకు తొందరగా పరుగెత్తిపోయి యుందురు. 58. మఱివారిలో కొందఱు దానములు పంచువిషయములో నిన్ను నిందింతురు. కావున వారికి దానినుండి యియ్యఁబడినచో వారుసంతోషింతురు.

మఱిదానినుండి వారికియ్యది బడనిచో కోపపడుదురు. 59. మఱియు దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయును తమకు నిచ్చిన దానితో. తృప్తిపడి దేవుడు మాకు చాలును శీఘ్రములోనే దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయును మాకు తమయనుగ్రహముచే నొసంగుదురు. మాకు దేవుడే కావలెను అని వారు పలికియుండినచో యెంతో బాగుండును.

వ్యా॥ 56: 57. వంచకులు తమ హృదయములలో అవిశ్వాసము దాచి పెట్టి ముసల్మానులకు లభించు లాభములను పొంది భయములేకుండ యుండవలెనని ఓముసల్మానులార! వారు మేము మీతోఁ గలిసి యున్నారము. మేము కూడ ముసల్మానులము అని ప్రమాణములుచేసి పలుకుచుండిరి. దానిగూర్చి దేవుడు ముసల్మానులకు వంచకుల వాస్తవమైన విషయము తెలుపుచున్నాడు. వారు నిజముగ ముసల్మానులుకారు. ముసల్మానులతో బహిరంగముగ విరోధము చేయలేక భీతితో అట్లు నటించుచున్నారు. ముసల్మానుల నుండి తప్పించుకొనుటకు వారికి వీలు దొరకినచో ఎప్పుడో తప్పించుకొని పాఠిపోయి యుందురు. వంచకులకు శాంతితో నుండుటకు శరణము లభించిన లేదా సౌఖ్యముగా వసించుటకు గుహలు దొరకిన లేదా తలదాచుకొనుటకు తావు దొరకిన ఆ చ్చటికి తప్పక పోయియుందురు. అట్లు వారికి తావు దొరకనందున తప్పు ప్రమాణములు చేసి ముసల్మానులకు మోసపుచ్చుచున్నారు. 58. కొందఱు వంచకులును ఆరాబులు (బద్దూలు) దానములును విజయధనమును పైగంబరుల వారు న్యాయముగ పంచలేదు అని నిందింపసాగిరి. దానికి కారణము వంచకులకు గల పేరాస. వారు కోరినంతవారి కిచ్చినచో వారట్లు పలుకరు. చాల ధనము లభించెనని సంతోష పడుదురు. వారు నిందింపరు. వారు కోరినంత దొరకనిచో వారికిగల పేరాసవలన కోపపడుదురు. ఇట్టి పేరాసగల వారికి నెంతలభించిన తక్కువయే! కావున వంచకులకు ముఖ్యముగా కావలసినది ధనమే. వారికి దేవుని ప్రీతి ఆక్కఱలేదు. ఒక నిజమైన భక్తుని యుద్దేశమిట్లుండకూడదు. ముసల్మానుల యుద్దేశ మెట్లుండ వలెనో రాబోవు వాక్యములో చెప్పబడినిది. 59. దేవుడు తన ప్రవక్తమూలమున ఎంత నొసంగునో దానితో తృప్తి చెంది దేవుడు ఇంకమీద తన యనుగ్రహము చేయును అని ఆతనిపైనాధారపడి ధనమునందలి పేరాస వదలిపెట్టి దేవుడే చాలును. ఆతనిప్రీతి చాలును. దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయు నెంతనొసంగుదురో అంతచాలును అని పలుకుచు తృప్తి చెందియుండుట నిజమైనముసల్మాను భక్తులధర్మము. ఇట్లు తృప్తి చెందియుండుటయే మేలు అని బోధింపబడియెను. ఇంక రాబోవు వాక్యములో జకాతు దానములలో ఎవరెవరికి హక్కులు గలవో వివరింపఁ బడును.

60. ఇస్కా-మస్-సద-ఖాతు-లిల్-ఫుఖ-రాఇ-వల్-మసాకీని-వల్-ఆమిలీన

అలైహో-వల్-ముఅల్ల-ఫతి-ఖులూబుహుమ్-వఫిర్-రిఖాబి-వల్-గారిమీన-వ-ఫీ-
సబీలిల్లాహి-వబ్-నిస్-సబీలి-ఫరీజతమ్-మినల్లాహి-వల్లాహు-అలీమున్-హాకీమ్.

60. జకాతు దానములు నిరుపేదలకును అక్కఱ గలవారికిని జకాతు వసూలుచేయు పనిమీఁద నున్నవారికిని ఎవరి హృదయములు ఆకర్షింప వలసి యున్నదో వారికిని మెడలను విడిపించుటకును ఋణికులకును దేవుని మార్గ మందును, బాటసారులకును పంచవలెను. ఇది దేవుఁడు విధించినది. మరియు దేవుఁడు సర్వము తెలిసిన వాఁడును వివేచనా పరుఁడును.

వ్యా॥ 60. జకాతు దానము పంచిపెట్టుటలో పైగంబరుల వారిని ఎవరు ను నిందింపఁ జాలరు. ఎందుకన రసూలువారు స్వయముగ పంచిపెట్టుటలేదు. దేవుఁడు విధించినట్లు ప్రవక్త పంచిపెట్టును. జకాతు దానములో ఎవరెవరికి హక్కుగలదో యిందు వివరింపఁబడినది (1) నిరుపేదలు (పుఖరా) బొత్తిగా నేమియు లేనివారు. (2) అక్కఱగలవారు (మసాకీన్) వారివద్ద కొంత ధనము గలదు. కాని అదివారి యక్కఱలకు పూర్తిగాదు. (3) ముసల్మాను రాజు, ముసల్మానులలో జకాతు వసూలు చేయుటకు కొందఱిని నియమించును. వారు ఆమిలీన్. (4) ఎవరు ఇస్లామ్ స్వీకరింతురని ఆశయమున్నదో లేదా ఎవరికి ఇంకను ఇస్లామ్ లో స్థిరత్వముగలుగ లేదో వారు ముఅల్లఫతుల్ ఖులూబ్. ఇట్టి వారిని ఆకర్షించుటకే జకాతులో కొంతధనమియ్యవలెను. (5) బానిసలను ఖైదీలను విడిపించుటకును (6) అప్పుకుపాలై ఋణబాధ పడవారికష్టమును తీర్పుటకును (7) దేవుని మార్గమందు శత్రువులతో యుద్ధమాడువారికి ధనసహాయము చేయవలెను. (8) బాటసారులు ప్రయాణములో వారియొద్ద ధనములేనిచో వారికి ధనసహాయము జకాతు దానమునుండి చేయవలెను. పై నెనిమిది విధములుగ జకాతు దానము పంచిపెట్టవలెను. ఇది దేవుఁడు విధించినధర్మము. దేవుడు సర్వము తెలిసిన వాఁడును వివేచనా పరుఁడును. కావున ఎవరెవరు దానము గ్రహించుటకు అర్హులో తగినట్లుగ నియమించును. కావున దేవుని విధానము భక్తులు అనుసరింపవలెను.

61. వ- మిన్ హుముల్ - లజీన-యూజూ-నన్-నబియ్య- వ - యఖూ
లూన-హువ-ఉజు-నున్-ఖల్-ఉజును-ఖైరిల్-లకుమ్- యూమిను-బిల్లాహి - వ-
యూమిను-లిల్-మూమినీన-వ-రహ్-మతుల్-లిల్-లజీన-ఆమనూ-మిన్ కుమ్-
వల్లజీన-యూ-జూన-రసూల్లాహి-లహుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 62. యహ్-
లిఫూన-బిల్లాహి-లకుమ్-లి-యుర్-జూకుమ్-వల్లాహు-వ-రసూలుహూ- అహ్

ఖ-అన్-యూర్-జూహు-ఇన్-కానూ-మూమినీన్. 63. ఆలమ్-యల్ - లమూ-
అన్న హూ-మన్-యుహాది-దిల్లాహ-వరసూలహూ-ఫ-అన్న-లహూ-నార-జహన్న
మ-ఖాలిదన్-ఫీహ-జాలికల్-ఖిస్-యూల్-అజీమ్.

61. మఱియు వారిలో కొందఱు ప్రవక్త విషయము దుర్భాషలాడుచున్నారు. మఱి ఆతఁడు చెవి మాత్రము అని వారు పలుకుచున్నారు. మీకొఱకు మంచి చెవి, అతఁడు దేవునిని నమ్ముచున్నాఁడు. మఱి ముసల్మానుల మాటను నమ్ముచున్నాఁడు. మీలో విశ్వసించినవారికిఁ గాను ఆతఁడు దయామయుఁడు అని పలుకుము. మఱెవరు దేవుని ప్రవక్త విషయము దుర్భాషలాడుచున్నారో వారికి దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది. 62. వారు మిమ్ముసంతోషపెట్టుటకు మీయెదుట దేవునిప్రమాణములు చేయుచున్నారు. వారు విశ్వాసులైనచో దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను ఎక్కువగా సంతోషపెట్టవలసినది. 63. ఎవఁడు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను విరోధించునో వానికి నరకాగ్ని యున్నది. అందు వాఁడు సదా యుండును. ఇదియే గొప్ప యవమానము అని వారికిఁ తెలియదా !

వ్యా॥ 61. వంచకులు తమ సభలలో కూర్చుండి ఇస్లామ్ సుగూర్చియు పైగంబరులవారినిగూర్చియు దుర్భాషలాడుచుందురు. అందె ఎవఁడైనా యో! మాపలుకులు రసూలువారికిఁ దెలియు నేమో అని పలికిన ఇతరులు, భయపడ నక్కఱలేదు. ఆయనవద్దకు పోయి తప్పు ప్రమాణములు చేసి తప్పించుకోవచ్చును. ఆయన చెవి, మేము చెప్పినదంతయు విని నమ్మించును. కావున మా కేమియు హానిలేదు అని పలుకుదురు. వంచకులు ఇట్లు పలుకుటకు కారణ మేమనఁగా హజ్రత్ రసూలువారు తమ సుగుణములచే వంచకులు చేయు ప్రమాణములు తప్పు అని తెలిసియు దానిగూర్చి వంచకులకు ఏమియు చెప్పక వారిని వదలిపెట్టుదురు. అందుకుమూఢులైన వంచకులు, హజ్రత్ రసూలువారు మోసపోయినారని తలచుదురు. దానికిఁగాను దేవుఁ డిట్లు పలుకుచున్నాఁడు. ఓ వంచకులారా ! పైగంబరులవారు అట్లుండుట మీకే మేలుగదా ! అట్లు కానిచో మీరు శిక్షింపబడుదురు గదా ! బహుశః పైగంబరులవారు మిమ్ము తమించుటను చూచి మీరు సన్మార్గమునకు వచ్చిన రావచ్చును. మీతప్పు మాటలు విని ప్రవక్త యూరక ఉండుటవలన మీమాటలు ఆయన నమ్ముచున్నాఁడని భ్రమపోకుండు. ప్రవక్తకు నమ్మకము దేవునియందును భక్తులగు ముసల్మానులందును మాత్రము గలదు. మీలో నెవరు విశ్వాసులని నటించుచున్నారో వారి విషయము ప్రవక్త యూరకుండుట వారియందు కనికరము చేసినట్లు అని యనుకొనుండు. ప్రస్తుతము అట్టి కపటులను. బహిరంగముగ అవమానపఱచుటలేదు, మఱి వంచకులు చేయు కుట్రలును, దుర్భాషలును దేవునికిఁ దెలియును. అట్టి

వారికి దుఃఖకరమైన శిక్ష కలుగనున్నది. దానికిఁ గానువారు వేచియుండవలెను.

వ్యా॥ 62. ఒకపుడు హాజ్రత్ రసూలువారు, వంచకులుచేయు కుట్రను పట్టునపుడు వంచకులు ముసల్మానులయొద్దకుపోయి ఓయీ! మే మట్లు చేయ లేదు. దేవుని ప్రమాణము అని పలుకుచు ముసల్మానులను సంతోషపెట్టుటకు యత్నింతురు. ఇట్టిది దేవునియొద్దను ఆతని ప్రవక్త యెదుటను సాగదు. వంచకులు నిజమైన విశ్వాసముగలవారైనచో ముందు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను సంతోషపెట్టవలెను. 63. దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను విరోధించువారికి సదా నరకాగ్ని నివాసమున్నది. ఇది చాల అవమానకరమైనది అని వంచకులకుఁ దెలియ లేదా! ఇహలోకములో వంచకుల మోసము బయలుపడి వారికి అవమానము లభింపకూడదు అని వంచకులు అట్లు కుట్రలుచేయుదురు. కాని పరలోకములో నరక నివాసమువలన లభించు అవమానము ఇహములో గలుగు అవమానమున కంటె నెక్కువగా వంచకులకు లభించును అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

64. యహ్-జరుల్-మునాఫి-ఖూన-అన్-తునజ్-జల-అల్లైహిమ్ - సూరతున్-తునబ్బి-ఉవలుమ్-బిమా-ఫీ-ఖులూ-బిహిమ్-ఖులిస్ తహ్. జిడ్డ ఇన్నల్లాహ్ ముఖ్-రిజుమ్-మాతహ్-జరూన్.

64. తమ హృదయములలో నున్నదానిని స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి 'సూరా' ముసల్మానులకు లభించు నేమో అని వంచకులు భయపడుచునుండురు. మీరు పరిహాసమాడుడు. మీరు భయపడుదానిని తప్పక దేవుఁడు బయలుపఱచును అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 64. వంచకులు తమ సభలలో ఇస్లామ్మత ధర్మముల విషయమును హాజ్రత్ రసూలువారి విషయమును ముసల్మానుల విషయమును పరిహాసమాడుచు అనేక దుర్భాషలాడుచుండురు. వీరి పలుకులు హాజ్రత్ రసూలువారికిఁ దెలిసిన భయములేదు. తప్పు ప్రమాణములాడినచోఆయన మన్నించును అని తలఁచియు దేవుఁడు ఖురానులో వంచకుల కుట్రలుతెలుపు నేమో అని భయపడుచుండురు. సూరా అనగా కొన్ని వాక్యముల సమూహము. వంచకుల స్వభావమునుబట్టి వారికి ధైర్యములేదు. వారుచేయు రహస్య కుట్రలు బయలుపడు నేమో అనివారికిభయము గలుగుచుండును. దానికి దేవుఁడు ఓ వంచకులారా! మీరు ఎగతాళిచేయుచు నుండుడు. మీరహస్యములన్నియు దేవునికిఁ దెలియును. వానిని బయలుపఱచి మిమ్ము అవమాన పఱచును.

65. వలఇన్-సఅల్-త-హుమ్-లయఖూలున్న ఇన్నమా-కున్నా-నఖూ-జు-వనల్-అబు-ఖుల్-అబిల్లాహి-వ-ఆయా-తిహి-వ-రసూలహి -కున్నుమ్ - తస్-

తవ్-జిడన్. 66. లా-తత-తజిరూ-ఖిద్-కఫర్-తుమ్-బఅద - ఈమానికుమ్ -
ఇన్-నఅఫు-అన్-తా-ఇ-ఫతిమ్-మిన్-కుమ్-నుఅజ్-జిబ్-తా-ఇ-ఫతమ్-బి - అన్న-
హుమ్-కానూ-ముజ్రి-మిన్.

65. మఱియు నీవు వారిని ప్రశ్నించినయెడల వినోదముగ ముచ్చటించితి
మని పలుకుదురు. ఏమి మీరు దేవునితోను, ఆతని వాక్యములతోను ఆతని
ప్రవక్తతోను పరిహాసములాడుచుండిరా ! 66. మీరు సాకులుకల్పింపకుండు,
మీరు విశ్వాసము వహించిన పిదప అవిశ్వాసులైతిరి. మీలోనికొందఱిని మేము
క్షమించినను పాపులైన మఱికొందఱిని శిక్షింతుము అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము,

వ్యా॥ 65. తబూకు యుద్ధమునకు పోవుచు కొందఱు వంచకులు పరి
హాసముగ చూడుడు. మహమ్మదు సిరియాలోని మేడలను రోమనుల పురము
లను జయింతును అని కల చూచుచున్నాడు. అది నిజమేనా ! రోమనులు
మమ్ములను బంధింతురు. మా వండితులు (పైగంబరులవారి శిష్యులు) తిండి
పోతులు, అబద్ధవాదులు, పిఱుకులు రోమనుల సైనికులతో యుద్ధమాడగలరా
అని పలికిరి. ఈమాటలవలన మసల్మానులు పిఱికితనమువహింపవలెనని వం
చకుల యుద్దేశము. హజ్రత్ రసూలువారికి ఈ విషయము దెలిసి వంచకులను
పిలిచి దానిగూర్చి ప్రశ్నించిరి. దానికి వంచకులు మేము మసల్మాన్లముగా
అట్లు పలుకలేదు. వినోదముగ ప్రయాణము సాగుటకు ముచ్చటించితిమి అని
పలికిరి. దానికి నిందు రద్దుచేయబడినది. ఏమి పరిహాసమాడుటకు ఇదియేన
సమయము. వట్టి నోటిమాటలతోగూడ దేవునితోను ఆతని వాక్యములతోను
ఆతని ప్రవక్తతోను పరిహాసములాడినచో విశ్వాసముండదు. అవిశ్వాసముగను,
ఘోరపాతకమగును. మఱి వంచనతో అట్లు పలికిన ఘోరపాతకమగునని
వేఱుగ చెప్పవలయునా ! మత విషయములలో పరిహాసములాడుటవలన విశ్వా
సముపోయి అవిశ్వాసము లభించును. 66. ఓ వంచకులార ! తప్పు సాకులు
ఎందులకు చేయుదురు. దానివలన ప్రయోజనములేదు. ఎవరు వంచనతో పరిహా
సములాడిరో వారికి కిత్త తప్పక లభించును. అయినను ఇప్పుడు కూడ నెవరు
మసల్మాన్లముగా తమ వంచన వదలి పాపక్షమాపణ కోరుకొని భక్తిమార్గ
మందున్నచో వారి పాపములను దేవుడు క్షమించును. లేనిచో పాపములలో
నిమగ్నులై నుండితిరేని తప్పక శిక్షలభించును.

67. అల్-మునా-ఫిఖూన-వల్-మునాఫి-ఖాతు-బఅ-జుహుమ్-మిమ్-బి
అ-జిన్-యా-మురూన-బిల్-మున్-కరి-వ-యన్-హౌన-అనిల్-మఅ-రూఫి-వయ
ఖ్-బి-జూన-విదియ-హుమ్-నసుల్లాహ-ఫ-నసియ-హుమ్-ఇన్నల్-మునా - ఫిఖీన

హుముల్-ఫాసిఖూన్ - 68. వ-అ-దల్లాహుల్-మునాఫి-ఖీన-వల్-మునా-ఫిఖాతి
వల్-కుఫ్-ఫార-నార-జహన్నమ్-ఖాలి-దీన-ఫీహ్-హీయ - హాస్-బు-హుమ్ - వ
లఅన హుముల్లాహు-వల-హుమ్-అజా-బుమ్-ముఖీమ్.

67. వంచకులైన పురుషులును, స్త్రీలును ఒకే రీతిగా నున్నారు. వారు
అధర్మమును ఆజ్ఞాపించి ధర్మమును నిషేధించి తమ చేతులను ముడుచుకొందురు.
వారు దేవునిని మఱచిపోయిరి. కావున దేవుడు వారిని మఱచిపోయెను. నిశ్చ
యముగా వంచకులే అవిధేయులు. 68. దేవుడు, వంచకులైన స్త్రీపురుషుల
తోను అవిశ్వాసులతోను నరకాగ్నియెక్క వాగ్దానము చేసియున్నాడు.
అందు వారు శాశ్వతముగా నుందురు. అదే వారికి చాలును. మఱి దేవుడు వా
రిని శపించెను. మఱి వారికి స్థిరమైన శిక్షయున్నది.

వ్యా॥ 67. వంచకులలోని స్త్రీలేమి పురుషులేమి అందఱును ఒకేరీతిగా
నున్నారు. వారు నోటిమాటలతో ఇస్లామ్ వెల్లడించియు దానికి విరుద్ధముగా
నడచుచుందురు. రాత్రింబవలు కుట్రలు సలుపుచుందురు. ప్రజలకు ధర్మమార్గము
నుండి నిషేధించుచు అధర్మమైన పాపకార్యములకు ప్రోత్సహపఱతురు. ధన
ము ఖర్చుచేయు సమయము వచ్చినపుడు ఖర్చుచేయక లోభముచేతను చేతులను
ముడుచుకొందురు. వారి మాటలవలన వారి ధనమువలన ప్రజలకు లాభముకలు
గుటలేదు. కాని నష్టమే కలుగుచున్నది. ఇట్లు వారు దేవుని మఱచి నడచు
కొనునపుడు దేవుడుకూడ వారిని అనుగ్రహింపక మఱచినవానివలె నరకాగ్ని
లో వదలిపెట్టును. 69. ఇందు వంచకులకును అవిశ్వాసు (కాఫిర్)లకునులభించు
శిక్ష చెప్పబడినది. వీరి పాపములకు చాలిన శిక్ష నరకాగ్నినివాసము. దేవుని
వారు శాపమునకు పాత్రులై ఉభయలోకములలో చెడుదురు. వారికి లభించు
శిక్ష తొలగదు. అది స్థిరముగా సదా యుండునది.

69. కల్ల-జీన-మిన్-ఖిబ్లి-కుమ్-కానూ-అషద్ద-మిన్-కుమ్-ఖువ్వ-తన్-వ-అక్
సర-అమ్వా-లన్-వ-బాలాదన్-ఫస్-తమ్-తడ-బి-ఖిలా-ఖిహీమ్-ఫస్-తమ్-తల
తుమ్-బి - ఖిలా-ఖికుమ్-కమస్-తమ్-తలల్-లజీన-మిన్-ఖిబ్లి-కుమ్-బి-ఖిలా-ఖి-
హీమ్-వ-ఖుజ్-తుమ్ కల్లజీ-ఖాజూ-ఉ-లాఇక-హబితత్-అల-మాలు - హుమ్-
ఫిద్-దున్యా-వల్-అఖిరతి-వ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ఫాసిరూన్. 70. అలమ్-
యాతి-హిమ్-నబ-ఉల్-లజీన-మిన్-ఖిబ్లి హిమ్-ఖామి-నూహిన్-వ-అదిన్-వ-స
మూద-వ-ఖామి-ఇబ్రాహీమ-వ-అస్-హబి-మద్యన-వల్-మూ-తఫకాతి-అతత్

హుమ్-రుసులు-హుమ్-బిల్-బియ్యినాతి-ఫమా-కానల్లాహు-లి-యజ్-లిమ-హుమ్
వ-లాకిన్-కానూ-ఆన్-పుసహుమ్-యజ్-లిమూన్.

69. (ఓ వంచకులార!) మీరును మీపూర్వికులవలెనున్నారు. వారైతే మీకంటే నెక్కువ బలమును ఎక్కువ ధనమును బిడ్డలును గలిగియుండిరి. పిదప వారు తమ భాగమునుండి లాభముపొంది పోయిరి. ఎట్లు మీపూర్వికులు తమ లాభము పొంది పోయిరో అటులే మీరును మీభాగమునుండి లాభముపొంది తిరి. మఱి మీరును వారి పద్ధతిని అనుసరించితిరి. వారి కర్మలు ఇహమునందును పరమునందును వృథాపోయెను. మఱి వారే నష్టముపొందువారు. 70. ఏమి వారి పూర్వులగు నూహుజాతి, ఆదుజాతి, సమూదుజాతి, ఇబ్రాహీము జాతి, మద్యనువారు, తలక్రిందులుగఁజేయఁబడి నాశమొందిన పురములుమొదలగు జాతి వారి వార్త వారియొద్దకు రాలేదా! వారియొద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు దీసుకొనివచ్చిరి. కావున దేవుఁడు వారికి నన్యాయము చేసియుండలేదు. కానివారు తమ యాత్మలకే అన్యాయము చేసికొనుచుండిరి

వ్యా॥ 69. ఇందు వంచకులకు మందలింపుగలదు. పూర్వికులు వారి అదృష్టములో నెంత భాగము ఇహలోక సౌఖ్యములు పొండవలసియుండెనో పొంది పరలోకమును మఱచిపోయిరి. అటులే ఓ వంచకులార! మీరుకూడ పరలోకమును మఱచిపోయి మీభాగ్యములో నున్నంత సౌఖ్యములు పొందుచున్నారు. పరలోకమునుగూర్చి కన్నులు మూసికొనియున్నారు. మీపూర్వికుల పద్ధతివలె మీరీతి యున్నది. వారి కెట్లు దుర్గతి గలిగెనో మీకును గలుగును. వారు మీకంటే హెచ్చుగా బలమును ధన సంతానమును గలిగియుండిరి. అట్టివారే దేవుని శిక్షనుండి తప్పించుకొనలేక నశించిరి. మీరెట్లు తప్పించుకొనఁగలరు. ఇట్లు పరలోక విషయమున నిశ్చింతులై యున్నారు. మీపూర్వికులు చేసిన కర్మలు ఇహమునందును పరమునందునువృథాపోయెను. వానివలనవారికేలాటి లాభము కలుగలేదు. వారికినష్టమే కలిగెను. అటులేమీగతియగును. 70. పూర్వము గడిచిన అవిశ్వాసులు దేవుని ప్రవక్తలను తిరస్కరించి పాపములలో నిమగ్నులైరి. కావునవారు దేవుని శిక్షకుపాత్రులైనశించి. వీరివార్తవినియైన వంచకులు బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. నూహుప్రవక్తను తిరస్కరించినందున దుష్టులు నీళ్ల ప్రళయమువలనను, ఆదుజాతివారు తుపానుగాలివలనను, సమూదుజాతివారు భయంకరమైన శబ్దమువలనను నశించిరి. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తకు దేవుఁడు లోడుపడెను. అతని శత్రువుగు నమ్రాదురాజు నీచమైన చావుపొంది నశించెను. మద్యను జాతివారు భూకంపముతోను శబ్దమువలనను నశించిరి. లూతుజాతివారి పురములు తలక్రిందులుగఁ జేయఁబడెను. దేవుఁడు ఎవరికిని అన్యాయముచేయలేదు

ముందు ప్రవక్తలను పంపి ధర్మమార్గము బోధించెను. అపుడుకూడ ప్రజలు తమ పాపకార్యములు వదలనపుడు దేవుని శిక్ష వారికి లభించెను. కావున ప్రజలే దేవుని మాట వినక తమ యాత్మలకు నన్యాయము చేసికొనిరి.

71. వల్ - మూమి- నూన- వల్-మూమి-నాతు-బిఅ-జాహుమ్ - ఔ-లి-
యాఉ-బిఅ-జిన్-యా-మురూన-బిల్-మఅ-రూఫి-వయన్-హౌన-అనిల్ - మున్ కరి-
వ-యుఖి-మూనన్-సలాత-వ-యాతూ-నజ్-జకాత-వ-యతీ-ఊనల్లాహ- వ-ర
నూలహూ-ఉలాఇక-సయర్-హము-హుముల్లాహు ఇన్నల్లాహ-అజీజున్-హకీమ్.

72. వఅ-దల్లా-హుల్-మూమినీన-వల్- మూమినాతి-జన్నాతిన్- తజ్జీ - మిన్-
తహ్-తి-హల్-అన్ హారు-ఖాలిదీన-ఫీహి-వ-మసాకిన-తయ్యి-బతన్-ఫీ-జన్నాతి-
అద్ నిన్-వ-రిజ్వా-నుమ్-మినల్లాహి-అక్బరు-జాలిక-హువల్-ఫాజుల్-అజీమ్.

71. మఱియు విశ్వాసులైన పురుషులును స్త్రీలును ఒకరికొకరు తో డుపడువారు. వారు ధర్మమును గూర్చి యాజ్ఞాపించుచు అధర్మమును నివేధించుచున్నారు. మఱియు వారు నమాజును స్థిరముగా సలుపుచున్నారు. మఱియు జకాతును చెల్లించుచున్నారు. వారు దేవునికిని ఆతని ప్రవక్తకును విధేయులై యున్నారు. ఇట్టివారినే దేవుడు కరుణించును. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వశక్తుడును వివేచనా పరుడును. 72. విశ్వసించిన పురుషులకును స్త్రీలకును కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గ వనములును అందుసదా నివాసమును శాశ్వతములుగనుండి వనములలో పరిశుభ్రములైన గృహములును గలవని దేవుడు వాగ్దానముచేసియున్నాడు. మఱియు దేవుని ప్రీతి అన్నిటికంటెను చాలగొప్పది. ఇదియే గొప్పజయము.

వ్యా॥ 71. దీనికి ముందు వంచకుల గుణములు వినరింపఁ బడెను. ఇంక ఈవాక్యములో విశ్వాసులైన ముసల్మానుస్త్రీ పురుషుల సుగుణములు వివరింపఁబడుచున్నవి. ముసల్మానులు ఒకరికొకరు తోడుపడుదురు- వారియందు స్నేహభావము సంపూర్ణముగ గలదు. కావుననే తమ స్నేహితుల మేలకొరిమించికార్యములు (ధర్మములు) చేయుఁడు అనియు, అధర్మములు (పాపకార్యము) చేయకుఁడు అనియు పరస్పరము బోధింతురు. దేవునిని మఱవక నమాజు (ప్రార్థన) స్థిరముగా భక్తిపూర్వకముగ సలుపుదురు. లోభము వహింపక తమ యొద్దనుండు ధనములో బీదలకు దానము (జకాతు) చేయుదురు. ముసల్మానులు ప్రతి విషయములలోను దేవునికిని ప్రవక్తకును విధేయులై వారి యాజ్ఞలను

అనుసరించు చుందురు. ఇట్టి సుగుణములుగల ముసల్మానులు స్త్రీలేమి పురుషులేమి దేవుని దయకు పాత్రులు. దేవుడు సర్వశక్తుడు. ఆతని దయకు అడ్డుపడు వారెవరును లేరు. 72 ముసల్మానులకు వారికర్మల ఫలితముగ దేవుని అనుగ్రహమువలన స్వర్గము లభించును. అందు ఆత్మిక ధైర్యము సర్వ సౌఖ్యములు లభించును. అందు ఏలాటి కొఱతలేదు. అందు సదా నివాసము లభించును. వీని కన్నిటికిని గొప్పది. దేవుని ప్రీతి. ఇది ముసల్మాను భక్తులకు లభించును. ఇదియే గొప్పవిజయమును మోక్షమును కావున ముసల్మాను లందఱును దేవుని ప్రీతి పడయుటకై తమ జీవిత కాలములోనే కృషి సలుపవలెను.

73. యా-అయ్యు-హన్-నబియ్యు-జాహి-దిల్-కుఫ్-ఫార-వల్-మునాఫి
ఖన్-వగ్-లుజ్-అలై-హిమ్-వ-మావా-హుమ్-జహన్నము-వ-బీసల్-మసీర్. 74.
యహ్-లిఫూన-బిల్లాహి-మా-ఖాలూ-వ-లఖద్-ఖాలూ-కలి-మతల్-కుఫ్రి-వ-
క ఫరూ-బఅద-ఇస్లామి-హిమ్-వ-హమ్మూ-బిమా-లమ్-యనాలూ-వ-మా-నఖ
మూ-ఇల్లా-అన్-అగ్-నా హు-ముల్లాహు-వ-రసూలు-హూ మిన్ - ఫజ్-లిహి-ఫ
ఇన్-యతూబూ-యకు-ఖైరల్-లహుమ్-వ-ఇన్-యత-వల్లె-యఅజ్-జిబ్-హు
ముల్లాహు-అజాబన్-అలీ-మన్-ఫిద్-దున్యా-వల్-ఆఖిరతి-వ-మా-లహుమ్-ఫిల్-
అర్-జి-మిన్-వలియ్యిన్-వలా-నసీర్.

73. ఓప్రవక్తా! అవిశ్వాసులతోను వంచకులతోను యుద్ధమాడుము. మఱివారి విషయము కఠినముగా ప్రవర్తింపుము. మఱివారి నివాసము నరకమున్నది. మఱి అదిచాల చెడ్డనివాసము. 74. వారు “తాము పలుకలేదని” దేవుని నామముతో ప్రమాణము చేయుచున్నారు. మఱి నిశ్చయముగా వారు అవిశ్వాసపు వాక్కు పలికి యున్నారు. మఱి వారు ఇస్లామ్లో చేరిన పిదప తిరస్కరించిరి. వారికి లభింపనిదానిని వారు కోరిరి. మఱి దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయును అనుగ్రహించి వారిని ధనవంతులుగఁ జేసినందులకే వారు ఈప్రతికారము చేసిరి. కావున వారు త్తమాపణ కోరుకొన్నచో వారికి మేలగును. మఱి వారు తిరస్కరించి మరలి పోయినచో దేవుడు ఇహమునందును పరమునందును వారికి దుఃఖకరమైన శిక్ష విధించును. మఱి భూమిలోపల వారికి ఎవరును రక్షకుఁడుగాని సహాయుఁడు గాని లేరు.

వ్యా॥ 73. అవిశ్వాసుల (కాఫిర్లు) ముసల్మానులను తుడముట్ట నశింపఁ జేయవలెనని యత్నించుచుండిరి. తబూకు దండయాత్రలో వంచకులకుట్ర బయలుపడెను. కావున ఇట్టివారు మాటలతో వినువారు కారు. వారితో యుద్ధమాడ

వలయును. హజ్రత్ రసూలువారు మృదువైన హృదయము గలవారు. కఠినముగా ప్రవర్తింపరు. దుర్మార్గులు మెత్తని మాటలవలన తమ దుర్మార్గము వదలరు. కావున వారి విషయము కఠినముగా ప్రవర్తింప వలయును అని పైగంబరులవారికి దేవుని సెలవయ్యెను. జిహాద్ అను పదమునకు అధర్మమును తొలగించుటకు చాల యత్నించుట అని అర్థము. దీనిననుసరించి శత్రువులతో కత్తితోను వాక్కుతోను కలము (వ్రాత)తోను మార్కొనుట జిహాద్ అనబడును. సముయోధితముగ ఈమూడు విధములైన జిహాద్ ముసల్మానులు చేయుచు నుండవలెను. 74. వంచకులు ముసల్మానులకు వెనుక ఇస్లామ్ ను గూర్చియు హజ్రత్ రసూలువారిని గూర్చియు దుర్భాషలాడుచు నిందించుచుందురు. ఆ విషయము ముసల్మానులకుఁ దెలిసి వానిని పైగంబరుల వారికిఁ దెలిపిరి. వంచకులు వచ్చి ముసల్మానులు మీకుఁ దెలిపినది యసత్యము. మేమట్లు పలుక లేదు అనితప్ప ప్రమాణములు చేసిరి. అప్పుడు దేవుఁడు ముసల్మానులు విని ప్రవక్తకుఁ దెలిపినది నిజము. వంచకులు ఆమాటలు పనికి యున్నారని తెలిపెను. వంచకులు ముసల్మానులలో చేరియు అట్లు పలికిరి. ఆమాటలు కాఫిర్లు పలుకునది అని వంచకు లనుమందలింపఁ బడిరి. 75. హజ్రత్ రసూలువారు తబూకు దండయాత్రనుండి తిరిగి వచ్చుచు ముసల్మానుల సైన్యమును వదలి కొండదోవన పోయిరి. అప్పుడు వారివెంట అమ్మారు హుజైఫా అను ఇద్దఱు శిష్యులు మాత్రముండిరి. ఆసమయములో రాత్రివేళ పండ్రెండుమంది వంచకులు తమ ముఖములను కప్పకొని హజ్రత్ రసూలువారిని కొండపైనుండి దొరలింప వలెనని యుద్దేశించి వచ్చిరి. వంచకులు అమ్మారును చుట్టుకొనిరి. హుజైఫా వారిని కొట్టి తరిమెను. హుజైఫా అమ్మారు వంచకులను గుర్తింప లేక పోయిరి. కాని పైగంబరులవారువారి పేర్లన్నియు వారికితెలిపి ఎవరితో చెప్పకూడదని పలికిరి. అట్లు వంచకులు తాము ఉద్దేశించి వచ్చిన కోరిక వారికి లభింపలేదు. ఆయిన కుట్రచేసి తమ ద్రోహమును చూపించిరి. మదీనా పురములోని వంచకులు ముసల్మానులతో చేరినందున వారికి దేవుని అనుగ్రహము వలన పైగంబరులవారి మూలమున వారికి గొప్ప ధనము లభించెను. వానలు మెండుగ కురిసి వారి పంటలు బాగుగపండెను దేవుఁడువంచకులకు జేయుమేలునకు బదులుగవారుఅవకారమునకు పూని ఇస్లామ్ నకును ప్రవక్తకును విరోధముగ కుట్రలు సలుపుచున్నారు. ఇప్పుడైన గరేవారు తమ కుట్రలను మానుకొని భయభక్తులతో పాపముల తీరూపణ కోరుకొన్నచో దేవుఁడు వారిని తీమించును. దానివలన వారికి మేలుకలుగును. లేనిచో వారుచేయు తిరస్కారమునకుఁగాను వారు ఉభయ లోకములలో చెడుదురు. దేవుని కఠిన శిక్షకు పాత్రులగుదురు. దేవుని శిక్షనుండి తప్పించువారు వారికి రక్షకులుగాని గహాయులుగాని భూమిలోపలలేరు. కావున

వంచకులు తమ వంచనను మానుకొని నిజమైన ముసల్మానులు కావలెను.

75. వ-మిన్-హుమ్-మ-న్ ఆ-హదలాహ-ల ఇన్-ఆతానా-మిన్-ఫజ్-లిహీ-
 లనస్-సద్ద-ఖన్న-వల-నకూనన్న-మినస్-సాలిహీన్. 76. ఫలమ్మా-ఆతాహుమ్
 మిన్-ఫజ్-లిహీ-బఖిలూ-బిహీ-వత-వల్లై-వ-హుమ్-ముఆ-రిజూన్. 77. ఫ-అఆ
 ఖిబ-హుమ్-నిఫా-ఖిన్-ఫీ-ఖిలూ-బిహీమ్-ఇలా-యకామి-యత్-ఖౌన-హూ-బి
 మా-అఖ్-ల-పుల్లాహ-మా-వ-అదూహు-వ-బిమా-కానూ-యక్-జిబూన్. 78.
 అలమ్-యఆ-లమూ-అన్నల్-ల్లాహ-యఆ-లము-సిర్-హుమ్-వ-నజ్-వాహుమ్
 వ-అన్నల్లాహ-అల్లా-ముల్-గుయూబ్.

75. మఱియు వారిలో కొందఱు దేవుఁడు అనుగ్రహముచేసి మాకొసం
 గినచో మేము తప్పక దానములు చేయుదుము. మఱి సత్కార్యులలోచేరుదుము
 అని దేవునితో వాగ్దానము చేసిరి. 76. ఆ పిదప దేవుఁడు తన అనుగ్రహముచే
 వారి కొసంగగా వారు అందు లోభమువహించి తిరస్కరించుచు వెనుకకు
 మరలిపోయిరి. 77. ఆ పిదప వారు దేవునితోఁ జేసిన వాగ్దానమునకు వ్యతిరేక
 ముగఁ జేసినందులకును వారు అబద్ధములు పలికినందులకును వారు దేవునిని
 చేరఁబోవు దినమువఱకును వారి హృదయములలో వంచన నాటుకొనునట్లు దే
 వుఁడు చేసెను. 78. ఏమి దేవుఁడు వారి రహస్యములను వారి యాలోచనలను
 ఎఱుంగుచున్నాడననియు, సర్వరహస్యములు దేవునికి బాగుగఁ దెలియును
 అనియు వారికిఁ దెలియదా!

వ్యా॥ 75. సాలబాబిన్ హాతిబు అనువాఁడు పైగంబరుల వారి యొద్దకు
 వచ్చి నేను ధనికుఁడగునట్లుగ మీరు దేవునితో ప్రార్థన (దుఆ) చేయుఁడుఅని
 విన్నవించెను. అపుడు రసూలువారు “ఓ సాలబా! దేవుఁడు నీకొసంగియున్న
 దానిపై తృప్తిచెందుము. ఎక్కువగా ధనము లభించిన దాని హక్కులుభరింప
 జాలవు. అట్టిది నీకెందులకు అని పలికిరి. కాని ఆతఁడు వినక నేను ధనికుఁడైన
 చో దేవునిమార్గమందు దానములు చేయుదును. అని వాగ్దానముచేసెను. అపుడు
 పైగంబరులవారు వాని విషయము దేవునితో ప్రార్థించిరి. దేవునిఅనుగ్రహము
 వలన సాలబాకు సంపదలో చాలవృద్ధికలుగసాగెను. మేఁకలమందలు ఎక్కువ
 కాఁగా వాఁడు మదీనాపురమును వదలి ఒక పల్లెలోపోయి బసచేసెను. అందు
 వాఁడు నిమగ్నుడై శుక్రవారము మొదలగు నమాజులకుఁగాను మసీదునకు
 వచ్చుట మానుకొనెను. కొన్నిదినముల పిదప జకాతు (విధిదానము) వసూలు
 చేయుటకై రసూలువారు సాలబా యొద్దకు తమ శిష్యులను పంపఁగా జకాతు

దాన మియ్యక తిరస్కరించెను. ఆ విషయము హాజ్రత్ రసూలువారికిఁ దెలిసి
వాఁడు చెడును అని మూఁడుతూర్లు పలికిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి యిందు
చెప్పఁబడినది. సాలాబా తన విషయము దేవుని వాక్యములు వచ్చినవి అని
తెలిసి ఇష్టము లేకున్నను జకాతు తీసికొనివచ్చెను. పైగంబరులవారు దేవుఁడు
నీ జకాతు తీసికొనకూడదు అనిసెలవిచ్చినాఁడు. కావున నేను అంగీకరింపను
అని చెప్పి పంపివేసిరి. సాలాబా హాజ్రత్ రసూలువారి మరణాంతరము జకాతు
దీసికొని హాజ్రత్ అబూబకరువారియొద్దకు వచ్చెను. వారుకూడ హాజ్రత్
రసూలువారు తీసికొనక తిరస్కరించిన జకాతు నేను అంగీకరింపను అని పలికి
పంపివేసిరి. ఇట్లులే హాజ్రత్ అబూబకరుగారి మరణాంతరము హాజ్రత్ ఉమరు
గారి ఖిలాఫత్ కాలములో సాలాబా జకాతు తీసికొని రాఁగా వారుకూడ
అంగీకరింపలేదు. ఇట్లు హాజ్రత్ ఉమరుగారి మరణాంతరము హాజ్రత్ ఉస్మాను
గారి ఖిలాఫత్ కాలములోని సాలాబా జకాతు తీసికొని రాఁగా వారును అంగీ
కరింపలేదు. హాజ్రత్ ఉస్మానుగారి కాలములోనే సాలాబా వంచకుడై మర
ణించెను. 77. వాగ్దానములు చేసి దానిపూర్తిచేయక లోభము వహించి అబద్ధ
కూతలు కూయుట వంచకుల పని. కావున అట్టి పాపకార్యములవలన వారి
హృదయములలో విశ్వాసము చొరక వంచనయే నాటుకొనఁబడెను. అదివారు
చచ్చి దేవునియొద్దకుఁ బోవునంతవఱకుండునది. అది వదలిపోదు. 78. వంచ
కులు చేయు వాగ్దానములును వారి మాటలును వారి హృదయములలోని రహ
స్యములును, వారు తమవంటి వంచకులతోఁ జేరి ఇస్తామ్నకు విరుద్ధముగ చేయు
అలోచనలును దేవునికిఁ దెలియును. దేవుఁడు సర్వరహస్యములు దెలిసినవాఁడు.
వానికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును అను ఈ విషయములు వారికిఁ దెలియలేదా
అని హెచ్చరింపఁబడెను.

79. అల్ల-జీన-యల్-మిజా-నల్-ముత్-తవ్వీ-ఈశ-మినల్-మూమి-నీన-
ఫిన్-సద-ఖాతి-వల్ల-జీన-లాయజిదూన-ఇల్లా-జుహ్-దహుమ్-ఫయస్ - ఖరూన-
మిన్-హుమ్-సఖిరల్లాహు-మిన్-హుమ్-వల-హుమ్-అజాబున్-అలీమ్.

79. ఎవరు, మనఃపూర్వకముగ సంతోషముతో దానము చేయు ముస
ల్మానులను తమ కష్టముతప్ప వేఱు సంపాదన లేని వారిని నిందించుచు వారి
తో పరిహాసము లాడుచున్నారో వారితో దేవుఁడు పరిహాస మాడియున్నాఁ
డు. మఱివారికి దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది.

వ్యా॥ 79. ఒకతూరి హాజ్రత్ ముహమ్మదువారు తమ శిష్యులను దాన
మును గూర్చి ప్రోత్సహ పఱచిరి. అపుడు అబ్దుల్ రహ్మాన్ బిన్ బౌఫుగారు
నాలుగువేల దిర్హములును అసిముబిన్ అదీ నాలుగువేలు దిర్హముల వెల

గల ఖర్జూరములు వైగంబరులవారి సన్నిధికిఁ దెచ్చి దానమునకుఁగాను సమర్పించిరి. (ఒకదిర్హము నాలుగు అణాలు). ఇది చూచి వంచకులు వారిద్దఱినినిందించుచు వీరు ప్రజలుచూచి మెచ్చుకొనవలెనని యింతదానము చేసినారు అని పలికిరి. అందు ఒక బీదశిష్యుఁడు (సహోబీ) పగలంత కష్టపడి కొన్నిసేర్లు సంపాదించినదానినుండి యొక సాఅ ఖర్జూరములు దానము చేసెను. అదిచూచి వంచకులు పరిహాస మాడుచు ఇంతకొద్ది దానముతో ఏమి అగును అని పలుకసాగిరి. ముసల్మానులు దానము ఎక్కువ చేసినను తక్కువగాఁ జేసినను వంచకులు తమ దుష్టస్వభావముతో నిందించుచు పరిహాసములాడుచుండిరి. దానికి దేవుఁడు వారికి కొంత గడువొసంగి పరిహాసము లాడినట్లుగ వదలిపెట్టెను. తుదకు వంచకుల దుర్మార్గము మితిమీఱి వారినాశమునకు కారణమాయెను. వారు దుఃఖికరమైన శిక్షకు పాలైరి. మంచికార్యములలో నిందించి పరిహాసము లాడుట వంచకుల పని. ఇట్టి దుర్గుణములను భక్తులు మానుకొనవలెను.

80. ఇన్-తగ్-ఫిర్-లహుమ్-బై-లా తస్-తగ్-ఫిర్-లహుమ్- ఇన్-తన్-తగ్-ఫిర్-లహుమ్-సద్-ఈన-మర్ర-తన్-ఫలన్-యగ్-ఫిర్-లహుమ్-జాలిక్-బి-అన్న హుమ్-కఫరూ-బిల్లాహి-వ-రసూ-లిక్-వల్ల-హు-లా-యహ్-దిల్-ఫామల్-ఫాసిఫీన్.

80. నీవు వారికొఱకు తుమాపణఅడుగుము. అడుగకపోమ్ము. వారికొఱకు డెబ్బది తూర్లు నీవు తుమాపణ వేడినను దేవుఁడు ఎన్నటికిని తుమింపఁడు. ఇది వారు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తను తిరస్కరించి నందునకుఁగాను. మఱిదేవుఁడు, అవిధేయు లైనట్టి జనులకు దోవ చూపఁడు.

వ్యా॥ 80. వంచకులకుగాను, దేవునితో వారిని తుమిందునట్లుగ ఎన్నిసార్లు కోరినను కోరక పోయినను వారి విషయము సమానమే. దానివలన వారి ప్రయోజనములేదు. ఎందుకన వంచకులు తిరస్కరించి కాఫియైరి. వారు ప్రవక్త బోధవినియు దానిని తిరస్కరించిరి. కావున వారిపాపములను దేవుఁడు తుమింపనే తుమింపఁడు. ఈ వాక్యములో వంచకుల నాయకుడైన అబ్దుల్లాబీన్ ఉబై ను గూర్చి విషయము గలదు. అది ఏమన:- వంచకుల నాయకుడగు అబ్దుల్లాబీన్ ఉబై మదీనా పురములో చనిపోగా హాజ్రత్ రసూలువారు తమ అంగీకారముతో వానికి కఫనులో చుట్టుట కొసంగిరి. వానికిఁగాను సమాజ జనాజా ప్రార్థన సలిపిరి. వాని తుమాపణకుఁగాను దేవునిని ప్రార్థించిరి. హాజ్రత్ ఉమరుగారి ఓప్రవక్త! మీరెందులకు ప్రార్థింతురు. ఈతఁడు వంచకుల నాయకుడే. ఇలా ఇలాని సమయములో నష్టము కలిగించి యున్నాడే అని విన్నవించిరి. నాప్ర

ర్థన వలన ఈ వంచకునికి లాభము కాక పోయినను ఇతరులకు లాభము గలుగును. ఎట్లన నేను వంచకుల విషయము వర్తించు సత్ప్రవర్తనమును చూచి యితర వంచకులు తమ వంచన వదలిపెట్టి సంపూర్ణులైన విశ్వాసు లగుదురు. తుదకు హజ్రత్ రసూలువారు పలికినట్లే అనేక వంచకులు సంపూర్ణులైన మనస్క లాగునైరి.

81. ఫరి-హాల్-ముఖల్-ఫూన-బి-మఖ్-అది-హిమ్-ఖిలాఫ రసూ-లిల్లాహి వ-కరిహూ-అన్-యుజా-హిదూ-బి-అమ్మా-లి-హిమ్-వ-అన్-ఫుసి-హిమ్-ఫీస బీ-లిల్లాహి-ఖాలూ-లా-తన్-ఫిరూ-ఫిల్-హుర్-ఖుల్-నారు-జహన్నమ-అషద్దు హుర్-తా-కానూ-యఫ్-ఖహూన్. 82. ఫల్-యజ్-హకూ-ఖలీ-లన్-వల్-యద్-కూ-కస్రన్-జజా-అమ్-బిమా-కానూ-యక్-సిబూన్. 83. ఫఇర్-రజఅ-కల్లాహు-ఇలా-తాఇ-ఫతిమ్-మిన్-హుమ్-ఫస్-తాజనూక-లిల్-ఖురూజి-ఫఖుల్-లన్-తఖ్-రుజూ-మఇయ-అబదన్-వలన్-తుఖాతిలూ-మఇయ-అదువ్వన్-ఇన్న-కుమ్-రజ్-తుమ్-బిల్-ఖుడైది-అవ్వల-మర్ర-తిన్-ఫఖ్-ఉదూ-మఅల్-ఖాలి-ఫీన్.

81. దేవుని ప్రవక్తను వీడి వెనుక నిలిచి పోయినవారు తాము కూర్చుండి నందులకు సంతసించిరి. మఱివారు తమ ధనమును తమ ప్రాణములను దేవుని మార్గమందు వినియోగించి యుద్ధమాడుటకు ఇష్టపడలేదు. మఱియు వారు వేడిమిలో బయలు దేటుకుడు అని పలికిరి. ఓప్రవక్త! నరకాగ్ని దాని కంటె చాల వేడిమి గలది అని పలుకుము. వారికి తెలివి యున్నచో (అట్లుచేయరు) 82. కావున వారు చేయుచున్న కర్మల ఫలితమునకు గాను వారుకొంత నవ్వుకొనవలెను. మఱి ఎక్కువ ఏడ్వవలెను. 83. కావున దేవుడు నిన్ను తిరిగి వారిలో కొండటి యుద్ధకుఁ దీసికొని పోయినచో మరలవారు బయలుదేలుటకు నీతో సెలవు కోరినచో మీరు నావెంట నెన్నటికిని బయలు దేఱరు, మఱి నాపక్షముచేరి శత్రువుతో మీరు యుద్ధమాడరు. మొదటితూరి మీరు కూర్చుండి యుండుటకు ఇష్టపడిరి. కావున మీరు వెనుక నిలిచి పోవువారితో కలిసి కూర్చుండి యుండుడు అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 81. ఈవాక్యమునందు తబూకు దండయాత్రకు వెడలక నిలచి పోయిన వంచకుల విషయము చెప్పబడినది. ముసల్మానులు చేయు దానములు మొదలగు సత్కార్యములను వంచకులు నిందించి తాము చేయు అక్రమములపై సంతసించుచున్నారు. ధైర్యము వీడి శత్రువును మార్కొనకపోవుట నింద్యమేగదా! ధనమును ప్రాణమును దేవుని ప్రీతికొఱకు దేవుని మార్గమందు విని

యోగించి శత్రువులతో యుద్ధమాడుట గొప్ప పుణ్యకార్యము గదా! వంచకులు అట్లు చేయలేదు. తాము దండయాత్రకు పోక నిలిచినది గాక ఇతరులతో తీవ్రమైన వేడిమి గలదు. కావున మీరు యుద్ధమునకుఁ గాను బయలు దేటుకుఁడు అని పలికిరి. ఎండవేడిమికి భయపడి నరకాగ్నిలో పడుట బుద్ధిమంతుల పనికాదు. ఈవేడిమికంటె నరకాగ్ని వేడిమి చాల తీవ్రమైనది. ఈ విషయము వంచకులకుఁ దెలిసినచో అట్లు చేయరు. 82. వంచకులు తాము చేయు అక్రమములపై కొన్ని దినములు సంతసించి నవ్వనిండు. తుదకు వారుతమ కర్మలకు ఫలితముగ సదా వచ్చుదురు. 83. హజ్రత్ రసూలువారు తబూకున నిలిచి యుండిరి. వంచకులు మదీనాలోనుండిరి. ఇంతలో నెవరైన వంచకులు బహుశః చనిపోవుదురు. కావున వంచకులలోని కొందఱి యొద్దకు తిరిగి మదీనా పురమునకు దేవుఁడు పైగంబరుల వారిని తీసికొని వచ్చినచో అని చెప్పఁబడియె. ఒకవేళ తిరిగి శత్రువులను మార్కొనుటకు వెడలవలసి వచ్చినచో వంచకులు వచ్చి మేముకూడ మీవెంట యుద్ధమునకు బయలుదేలుదుము. మీరు సెలవు నొసంగుఁడు అని అడిగినచో వారితో మొదటితూరియే మీ ధైర్యము తెలిసినది. ఇతఁ మీరు నాపక్షము చేరి యుద్ధము చేయఁజాలరు. కావున అడఁవాండ్లలోను బిడ్డలలోను కలిసి కూర్చుండుఁడు. మీరు రానక్కఱలేదు అని వంచకులతో పలుకవలెనని హజ్రత్ రసూలువారికి దేవుని సెలవయ్యెను.

84. వలా-తుసల్లి-అలా-అహాదిమ్-మిన్-హుమ్-మాత-అబ్దన్- వలా-తఖుమ్-అలా-ఖబ్-రిహీ-ఇన్నహుమ్-కఫరూ-బిల్లాహి-వ-రసూలిహి-వ-మాతూ వహుమ్-ఫాసిఖూన్-

84. మఱి నీవు వారిలో చచ్చినవానికిఁగాను ఎప్పటికిని ప్రార్థన చేయకుము. మఱి వాని గోరియొద్ద నిలువకుము. వారు దేవునిని, ఆతని ప్రవక్తను తిరస్కరించిరి. మఱి వారు అవిధేయులుగ చచ్చిరి.

వ్యా॥ 84. వంచకుల నాయకుఁడు చచ్చిన పిదప సంభవించిన విషయము ముందు వ్రాసియున్నాము. దీని పిదప వంచకులలో నెవఁడైనను చచ్చినచో ప్రార్థన (నమాజెజనాజా) వానికిఁగాను చేయరాదు. వాని సమాధిచేయుటకును వాని పాపముల తీమాపణ దేవునితో వేడుటకుఁగాను వంచకుని గోరియొద్ద నిలువకూడదు అని పైగంబరులవారికి దేవుని సెలవయ్యెను. అట్లు ప్రార్థన చేయకూడదు అనుటకు కారణముకూడ నిందు చెప్పఁబడినది. వంచకులు దేవునిని ప్రవక్తను తిరస్కరించి. చావువచ్చునంతవఱకును వారు తమ దుర్మార్గములను వదలక దేవునికి అవిధేయులుగనే చచ్చిరి.

85. వలా-తుఅ-జిబ్-క-అమ్మా-లుహుమ్-వ-బౌ-లాదుహుమ్-ఇన్నమా
యురీదుల్లాహు-అన్-యుఅజ్-జిబ-హుమ్-బిహ్-ఫిద్-దున్యా-వతజ్-హు-అన్
ఫుసుహుమ్-వ-హుమ్-కాఫిరూన్.

85. మఱియు వారి ధనమువలనను వారి సంతతివలనను నీకు ఆశ్చ
ర్యము గలుగఁగూడదు. ఇహలోకమందు దానివలన వారిని శిక్షింపవలెను అని
యు వారు అవిశ్వాసులుగ నుండునపుడు వారి ప్రాణములు పోవలెననియు
దేవుఁడు కోరుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 85. దీని వ్యాఖ్యానమునకుఁగాని దీనికి పూర్వము గడచిన 55వ
వాక్యమును చూడుఁడు.

86. వ-ఇజా-ఉన్-జిలత్-సూరతున్-అన్-అమినా-బిల్లాహి-వ - జాహి
దూ-మఅ-రసూలి-హిన్-తా-జనక-ఉలుత్-తొలి-మిన్-హుమ్-వ - ఖాలూ-జ
ర్నా-నకుమ్-మఅల్-ఖాఇదీన్. 87. రజా-బి-అన్-యకూనూ-మఅల్ - ఖవా
లిఫి-వ-తుబిఅ-అలా-ఖులూ-బిహిమ్-ఫహుమ్-లాయఫ్-ఖహూన్. 88. లాకి
నిర్-రసూలు-వల్ల-జీన-అమినా-మఅ-హూ-జాహ-దూ-బి-అమ్మా-లిహిమ్-వ-
అన్-ఫుసిహిమ్-వ-ఉలాఇక-లహుముల్-ఖైరాతు-వ-ఉలా-ఇక-హుముల్-ముఫ్-
లిహూన్. 89. అ-అద్దల్లాహు-లహుమ్-జన్నాతిన్-తజ్జి-మిన్-తహ్-తిహాల్-అన్
హీరు-ఖాలిదీన-ఫీహ్-జాలికల్-ఫౌజుల్-అజీమ్.

86. మఱియు ఒక సూరా పంపఁబడి, అందు దేవునిని విశ్వసించుఁడు.
ఆతని ప్రవక్త పక్షమున చేరి యుద్ధమాడుఁడు అని యున్నపుడు వారిలోని శక్తి
గలవారు నీతో సెలవు అడుగుచున్నారు. మఱి వారు మమ్ము వదలిపెట్టుము,
మేము కూర్చుండియుండువారితో నుండుమని పలుకుచున్నారు. 87. వారు
వెనుక నిలిచిపోవునట్టిస్త్రీలతో నుండుటకు ఇష్టపడిరి. మఱి వారి హృదయ
ములపై ముద్రవేయఁబడినది. కావున వారు గ్రహింపరు. 88. కాని ప్రవక్త
యను, ఆతనితో విన్వసించినవారును తమ ధనములను ప్రాణములను వినియో
గించి యుద్ధమాడిరి. మఱి వీరికేను మేల్లున్నవి. మఱి వీరేను జయముపొందు
వారు. 89. దేవుఁడు వీరికొఱకు కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములు సిద్ధ
పఱచియున్నాఁడు. అందు వారు సదా యుందురు. ఇదియే గొప్ప జయము.

వ్యా॥ 86, 87. ఖురానె షరీఫులోని సూరాలలో సంపూర్ణముగ విశ్వ
సించుఁడు. విశ్వాసమునకుఁ దగినట్లు దేవుని ప్రవక్త పక్షమునచేరి శత్రువులతో

యుద్ధమాడుడు అని ఆజ్ఞగలిగినపుడు వంచకులు ప్రాణములు దాచుకొందురు. వంచకులలో శక్తిగలిగినవారును, అబద్ధ సాకులు చేయుచు వచ్చి పైగంబరుల వారితో ఓ ప్రవక్తా! మమ్ము వదలిపెట్టుము. మేము మదీనాలోనే యుందుము అని పలుకుచు సెలవడుగుదురు. వంచకులు సిగ్గు రోషములు లేక అదైర్యము వహించి ఇండ్లలో స్త్రీలతోఁజేరి కూర్చుండుటకు ఇష్టపడిరి. శత్రుభయము లేన పుడు చాల డంబాలు కొట్టుదురు. వంచకులలోనుండు వంచన, అదైర్యము, పిఠికితనము మొదలగు దుర్గుణములవలన వారిహృదయములపై ముద్రపడినది. వారికి వారి లోపములు, లోపములుగ కనుపించవు. పిఠికితనముపై సిగ్గుపడు టకు బదులుగ డంబాలు కొట్టుకొందురు. ఏది మేలో అద్దాని గ్రహించి స్వీకరింపరు. మఱియు నష్టకరములైనవానిని తెలిసికొని వానిని వదలిపెట్టరు. 88: గి9. వంచకులలోనుండు దుర్గుణములు, నిజమైన ముసల్మానులలో నుండవు. కావున ఇందు ముసల్మానులు ఏరీతిగ ప్రవర్తింతురో చెప్పఁపడినది. ముసల్మానులు, దేవుని ప్రీతికొఱకు జేవునిమార్గమందు ధనముప్రాణములు వినియోగించి యుద్ధమాడుదురు. ఇట్టివారికే ఉభయలోకములలో మేలు గలుగును. శాశ్వత నివాసముగల స్వర్గసౌఖ్యములు లభించును. ఇదియే గొప్ప మోక్షమును జయమును.

90. వ-జాఅల్-ము-అబ్-జిరూన-మినల్-అఅరాబి-లి-యూజన-లహుమ్
వ-ఖ-అ-దల-జీన-కజ-బుల్లాహ-వ-రసూలహూ-స-యుసీ-బుల్ల-జీన-కఫరూ-మిన్-
హుమ్-అజాబున్-అలీమ్.

90. మఱియు సాకులు కల్పించునట్టి పల్లెటూరివారలు తమకు సెలవు లభింపవలెనని వచ్చిరి. ఎవరు దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను అబద్ధము లాడిరో వారు కూర్చుండిరి. ఇతర వారిలో అవిశ్వాసులైనట్టివారికి దుఃఖికర మైన శిక్ష యున్నది.

వ్యా॥ 90. ఎట్లు మదీనాపురములో నిజమైన ముసల్మానులును వంచకు లును గలరో అటులే మదీనాపురమునకు చుట్టుపట్లనున్న పల్లెలలోనుండు వారి లో పెక్కువిధములగు ముసల్మానులుండిరి. అందు నిజమైన భక్తులునుగలరు. అందు వంచకులును గలరు. ఈ వాక్యములో పల్లెలలోనుండు వంచకుల విషయ ము దెలుపఁబడినది. తబూకు దండయాత్రకు ముసల్మానులు వెడలవలెనని చాటింపఁబడెను. అది విని పల్లెలనుండి వంచకులు వట్టి తేనిపోని సాకులుకల్పించి తాము తమ ఇండ్లలోనే నిలిచిపోవునట్లుగ సెలవు పైగంబరులవారితో నడిగిరి. ఆ వంచకులలో కొందఱు తప్ప సాకులు చేయుటకునుకూడ రాలేదు. వారు

సెలవు పొందకనే తమ యిండ్లలో కూర్చుండిరి. వీరు ఇస్లామ్లో చేరితిమి అని దేవునితోను, ప్రవక్తతోను అబద్ధములాడినవారు. వీరి హృదయములలో విశ్వాసము (ఈమాన్) లేదు. కావున అవిశ్వాసులైరి. అవిశ్వాసులకు దుఃఖికరమైన నరకశిక్షయున్నది అని హెచ్చరింపబడియెను.

91. లైస-అబ్-జుఅ-ఫాఇ-వలా-అలల్-మర్జా-వలా-అలల్ - లజీన-
లా-యజిదూన-మాయున్-ఫిఖూన-హరజున్-అజా-నస-హూ-లిల్లాహి-వ-రసూ
లిహీ-మా-అలల్-ముహ్-సిసీన-మిన్-సబీ-లిన్-వల్లాహు-గఫూరుర్-రహీమ్.
92. వలా-అలల్-లజీన-ఇజా-మా-అతౌక-లి-తహ్-మిల-హుమ్-ఖుల్త-లా-అజి
దు-మా-అహ్-మిలు-కుమ్-అల్లెహి-తవల్లౌ-వ అల-యును-హుమ్-తఫ్ఝి-మినద్
దమ్ ఇ-హజనన్-అల్లా యజి-దూ-మా-యున్-ఫిఖూన్. 93. ఇన్న-మస్-సబీలు
అలల్-లజీన-యన్-తా-జి నూనక-వ-హుమ్-అగ్-నియా-ఉ-రజూ-బిఅన్ - యకూ
నూ-మఅల్-ఖివాలిఫి-వ-తబ-అల్లా హు-అలా-ఖులూ-బిహిమ్-ఫహుమ్-లా-యఅ
లమూన్.

91. బలహీనులును, రోగులును, ఖర్చుచేయుటకు శక్తిలేనివారును, దేవునియందును ఆతని ప్రవక్తయందును భక్తివిశ్వాసములు గలిగియుండినపుడు వారికి దోషములేదు. సత్కార్యులపైనిట్టి నిందలేదు. మఱియు, దేవుడు షమించు వాడును దయాళువును. 92. మఱియు, ఎవరు సవారి (వాహనము) కావలెనని కోరుచు నీయొద్దకు వచ్చిరో వారితో నీవు నాయొద్ద మీకు సవారికిగా నిచ్చుటకెద్దియును లేదు అని పలికినపుడు తాము ఖర్చుచేయుట కెద్దియును పొందలేదే అను చింతతో నీరు కార్చుచు తిరిగిపోయినవారికిని ఎట్టి దోషములేదు. 93. ధనవంతులయ్యు నీతో సెలవు అడుగువారిపై నిందయున్నది. వారు వెనుక నిలిచిపోవు స్త్రీలతో నుండుటకు ఇష్టపడిరి. మఱియు దేవుడు వారి హృదయములపై ముద్రవేసినాడు. కావున వారు తెలిసికొనరు.

వ్యా॥ 91. తప్పుసాకులు కల్పించువారివిషయము చెప్పిన పదప ఈవాక్యములలో వాస్తవముగ యుద్ధమునకు పోలేనివా రెవరో దెలుపుచున్నాడు. ముసలితనమువలన బలహీనత గలిగిన వృద్ధులును, రోగపీడితులై యుద్ధమునకు పోలేనివారును, స్వారి (గుట్టము) మొదలగు యుద్ధసామగ్రిలేని నిటుపేదలును యుద్ధమునకు వెడలనిచో వారికి నేలాటి దోషము (పాపము) లేదు. వారు షమింపబడుదురు. అయిన వారు దేవునియందును ఆతని ప్రవక్తయందును భక్తివిశ్వాసములుగలిగి ఇస్లామ్ మేలు కోరుచుండవలెను. భక్తితో సత్కా-

ర్యములు చేయుచు నుండవలెను. ఇట్టివారిపై నేలాటి నిందలేదు. దేవుడుకనిక రించి వారిని తీమించును. 92. హజ్రత్ రసూలువారి శిష్యులకు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) నందు ఎట్టి యుత్సాహముండెనో ఈవాక్యములోఁ దెలుపఁబడినది. రసూలువారి శిష్యులలో కొందఱికి తబూకుయుద్ధమునకుఁగాను బోవుటకు సవారి జంతు (గుఱ్ఱము) లేకుండెను. అట్టివారు వచ్చి యుద్ధమునకుఁ బోవుటకు సవారి దయచేయుఁడు అని పైగంబరులవారితో విన్నవించిరి. దానికి రసూలు వారు సవారి జంతువులు నాయుద్ధలేవు అని పలికినతోడనే శిష్యుల హృదయ ములు చింతలోపడి మేము యుద్ధమునకు ఖర్చుచేసిపోలేమే అని దుఃఖముతో కన్నీరు గార్చుచు వెడలిపోయిరి. ఇట్టివారు యుద్ధమునకుఁ బోనందున వారికి పాపములేదు. ధనికులైన ముసల్మానులు తమ ధనమును ప్రాణమును దేవుని మార్గమందు వినియోగించిరి. కావున శక్తిలేని వారు యుద్ధమునకుఁబోక నిలిచి పోయినందున వారిపై నిందలేదు అని దేవుడు తెలిపెను. 93. ఇఁక నిందకు ఎవరు పాత్రులో ఈ వాక్యములో చెప్పఁబడినది. యుద్ధమునకు ఖర్చుచేయు శక్తిగలిగి రోగము, ముసలితనము మొదలగు అటంకములేవియు లేకయున్న ధనికులు యుద్ధమునకు వెడలక స్త్రీలతోఁబాటు కూర్చుండుటకు రోషములేక ఇండ్లలో నిలిచిపోయినవారు నిందకు పాత్రులు. ఇట్టివారికి పాపము క్రమ్ము కొనును. చిరకాలము పాపముల అలవాటుపడుటచే హృదయములో విశ్వాసము చొచ్చుటకు మార్గముండదు. మంచి చెబ్బరులు తోఁచవు. వారికి పాప ములు పుణ్యములుగ తోఁచును. ఇట్టిస్థితిలో దేవునినుండి వారి హృదయము లపై ముద్రవేయఁబడినది అని యూహింపవలెను.

పదునొకండవ కాండము

94. యఅ-తజి-రూన-ఇలై కుమ్-ఇజా-రజఅ-తుమ్-ఇలై-హిమ్-ఖుల్-లా తఅ-తజి-రూ-లన్ నూమిన-లకుమ్-ఖద్ నబ్బిఅ-నల్లాహు-మిన్-అఖ-బారికుమ్-వస-యరల్లాహు-అమ-లకుమ్-వ-ర సూలుహూ-సుమ్మ-తురద్-దూన- ఇలా - ఆలి. మిల్-గైబి-వమ్-షహాదతి-ఫ-యునబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-కున్తుమ్-తఅ-మలూన్. 95. సయహ్-లిఫూన-బిల్లాహి-లకుమ్-ఇజన్-ఖలబ్దుమ్-ఇలై హిమ్-లి-తుఅ-రిజా-అన్-హుమ్-ఫ-అఅ-రిజా-అన్-హుమ్-ఇన్నహుమ్-రిస్-సున్-వమా-వాహుమ్-జ హన్నము-జజాఅమ్-బిమా-కానూ-యక్-సిబూన్. 96. యహ్-లిఫూన-లకుమ్-లి-తడజ్-అన్-హుమ్-ఫ-ఇన్-తర్-జౌ-అన్-హుమ్-ఫ-ఇన్నల్లాహ - లాయర్-జా-అనిల్-ఖామిల్-ఫాసి-ఖిన్.

94. మీరు వారియొద్దకు మరలి వచ్చినపుడు వారు మీ సమ్మతిమున సాకులు కల్పింతురు. “మీరు సాకులు కల్పింపకుండు. మీమాటలను మేము నమ్ము. దేవుడు మీ వృత్తాంతములు మాకు దెలిపియున్నాడు మఱియు దేవుడును ఆతని ప్రవక్తయును మీపనులను చూచెదరు. మరల మర్మములను బహిరంగముల నెఱుంగునట్టి దేవుని యొద్దకు మీరు రప్పింపఁబడుదురు. కావున ఆతడు మీరు చేయుచున్న దానినిగూర్చి మీకుఁ దెలుపును” అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. 95. ఇంక మీరువారియొద్దకు తిరిగి వచ్చినపుడు మీరు వారిని వదలి పెట్టుటకుఁగాను వారు మీయెదుట దేవుని ప్రమాణములు చేయుదురు. కావున మీరు వారిని వదలి పెట్టుండు. నిశ్చయముగ వారు అపవిత్రులు. మఱి వారి నివాసము నరకము. ఇది వారుచేయుచున్న కర్మలకు ఫలితము. 96. మీరు వారితో సంతోషపడుటకై వారు మీయెదుటప్రమాణములు చేయుదురు. కావున మీరు వారితో సంతోషించినను అవిధేయులైనట్టి వారితో దేవుడు సంతోష పడఁడు.

వ్యా॥ 94. హజ్రత్ రసూలువారు తబూకు యుద్ధమునకు వెడలునపుడు వంచకులు, అసత్యములైన సాకులు కల్పించుకొని యుద్ధమునకు వెడలక నిలిచి పోయిరి. అటులే యుద్ధమునుండి ముసల్మానులు తిరిగి మదీనాపురమునకు వచ్చిన పిదప వంచకులు అబద్ధములైన సాకులు కల్పింపఁ బోవుదురు. ముసల్మానులు సంతోషించుటకు తప్పు ప్రమాణములు కూడ చేయఁబోవుదురు. కావున ఓ ప్రవక్త! వంచకులతో మీ మాటలను ప్రమాణములను మేము నమ్ముము. ఎందుకనగ మీలోనుండు వంచనయును మీ విషయములును, దేవుడుమాకు దెలిపియున్నాడు. మీసాకులు మా యొద్ద చెల్లవు. తప్పు ప్రమాణము వలన లాభములేదు. జరిగిన విషయము పోనిండు. ఇంక మీఁద మీ నడవడికను మీ పనులను చూచెదము. మీరు పలుకు మాటలలో మీరెంతవఱకు నిజముపలుకుచున్నారో మీక్రియల వలన తెలియనగును. దేవుడు సర్వజ్ఞుడు. ఆతనికి మీ మర్మములు మీ బహిరంగములు సర్వము తెలియును. ఆతనికి నెద్దియును మఱుఁగులేదు. అందఱును ఆతని యొద్దకు పోవలసియున్నది. అందఱికిని వారి కర్మలను అనుసరించి ఫలితము లభించును అని వంచకులతో పలుక వలసినది యని దేవుని సెలవయ్యెను. 95. తబూకు యుద్ధమునుండి ముసల్మానులు తిరిగి మదీనా పురమునకు వచ్చినపుడు వంచకులు వచ్చి మేము కావలెనని యుద్ధమునకు రాక నిలిచిపోలేదు. అనేక ఇబ్బందులుండినవి. కావున మా విషయము మీరు అనుమానించి కోపము వహింపరాదు అని పలుకసాగిరి. అది ఎందుకన వంచకుల కుట్ర బయలు పడిన పిదప హజ్రత్ రసూలు వారును ముసల్మానులును వారిని నిందింతురు అని వంచకులు అట్లుచేసిరి. కావున వారిని వదలి

పెట్టుడు, వారినుండి తొలగి వారినుండి దూరముగ నుండడు అని ముసల్మానులకు దేవుని సెలవయ్యెను. ఎందుకన వంచకులు తమ కపట అవిశ్వాసము వలన అపవిత్రులు. వారినుండి తొలగి యుండుటయే మంచిది. వంచకుల పాపకార్యములకుఁగాను ఫలితముగ వారికి నరక నివాసము లభించును. 96. వంచకులు తప్పుప్రమాణములు చేసి ముసల్మానులను సంతోష పెట్టుటకు యత్నింతురు. సరే ఒకవేళ వంచకుల మోసపలుకులకు ముసల్మానులు సంతోషించిన వంచకులకు లాభమేమి? దేవుడే సంతోష పడనపుడు ప్రజలు సంతోషించిన ప్రయోజనము లేదుగదా! దేవుడు అవిధేయులైనట్టి జనులతో సంతోషింపడు. వంచకులు దేవునికి అవిధేయులు. కావున దేవుడెట్లు వారితో సంతోషించును? సంతోషింపడు. దేవుడు సంతోషింపవలెనన్న దేవునికి విధేయులై యుండవలెను.

97. ఆల్-అత్త-రాబు-అషద్దుకుఫ్-రన్-వ-నిఫాఖ్-నో-వ-అజ్-దరు-అల్లా-యత్త-లమూ-హుదూద-మా-అన్-జ-లల్లాహు-అలా-రసూలిహీ-వల్లాహు - అలీ-మున్-హాకీమ్. 98. వ-మినల్-అత్త-రాబి-మన్-యత్-తఖిజు-మా-యున్-ఫిఖు-మగ్-రమన్-వయత-రబ్బసు-బి కుముద్-దవాఇర-అలై హిమ్-దాఇ-రతున్-సొఇ-వల్లాహు-సమీఉన్-అలీమ్. 99. వ-మినల్-అత్త-రాబి-మన్-యూమిను-బిల్లాహి-వల్-యామిల్-ఆఖిరి-వ-యత్-తఖిజు-మా-యున్-ఫిఖు-ఖురు - బాతిన్-ఇన్నల్లాహి-వ-సల-వాతిర్-రసూలి-అలా-ఇన్నహి-ఖుర్-బతుల్ - లహుమ్ - స-యుద్-ఖిలు-హు-ముల్లాహు-ఫీ-రహ్-మతిహి-ఇన్నల్లాహు-గఫూరుర్-రహీమ్.

98. పల్లెటూరి వారలు అవిశ్వాసములోను వంచనలోను చాలకతినులు. మఱిదేవుడు తన ప్రవక్తకుఁబింపిన మత ధర్మములను వారు తెలిసికొనకుండుటకు యోగ్యులు. మఱియు దేవుడు సర్వజ్ఞుడును వివేచనా పరుఁడును. మఱి కొందఱు పల్లెటూరి వారలు తాము ఖర్చుచేయు దానిని దండుగగ నెంచుచున్నారు. మఱి మీకు ఆపదలు రావలెనని వారు ఎదురు చూచుచున్నారు. దుఃఖకరమైన ఆపదలు వారికి గలుగుగాత! మఱియు దేవుడు సర్వము వినువాఁడును. సర్వము చెలిసిన వాఁడును. 99. మఱియు కొందఱు పల్లెటూరి వారలు దేవునియందును తుదిదినమందును విశ్వాస ముంచువారును గలరు. మఱి వారు తాము ఖర్చుచేయునది తమకుదేవుని సాన్నిధ్యమును ప్రవక్తయొక్క దీవనలను లభింపఁ జేయునని యెంచుచున్నారు. వినుడు. అది వారికి సాన్నిధ్యము గలిగించునది దేవుడు వారిని తన కరుణలో ప్రవేశింపఁ జేయును. నిశ్చయ

ముగ దేవుడు త్సమించువాడును దయాళువును.

వ్యా॥ 97. ఇంతవఱకు మదీనా పురములోనున్న వంచకునుముసల్మాను భక్తులను గూర్చి చెప్పబడెను. ఇక మదీనా పురమునకు చుట్టుపట్లనున్న పల్లెటూరి వారలను గూర్చి చెప్పబడు చున్నది. ఆ పల్లెటూరి వారలో అవిశ్వాసులును, వంచకులును ముసల్మాను భక్తులును గలరు. సహజముగ పల్లెటూరి వారలు కఠిన హృదయులుగను అనాగరీకులుగను మర్యాదలు బాగుగ తెలియని వారలుగ నుందురు. పట్టణములలో నివసించు వారికిని పల్లెటూరి వారలకును మర్యాదల విషయము చాల వ్యత్యాసము గలదు. అందువలన పల్లెటూరి వారలు అవిశ్వాసములోను వంచనలోను చాల కఠినులుగా నుందురు. వీరికి విద్వాంసుల సహవాసము లభించుట అరుదు. అందుచే వారిలో మూఢత్వము చాల యుండును. మత ధర్మములును దేవుడు నియమించిన హద్దులును వారికిఁ దెలియవు. అందుచే వారిలో పెక్కురు పశుప్రాయులై యుందురు. కావున నే దేవుడు వారియొగ్యతకు మించిన భారము వారిపై వేయుట లేదు. ఎవరి జ్ఞానమునకుఁ దగిన భారము వారికి నొసంగును. ఎదుకన దేవుడు సర్వము తెలిసిన వాడు. వివేచనా పరుడు. 98. పల్లెటూరి వారిలో కొందఱు వంచకులు గలరు. దేవుని మార్గమందు ధనము ఖర్చుచేయ వలసిన సమయము పడినపుడు వారికి భారముగా తోచును. తాము ఖర్చుచేయునది దండుగగా తలంతురు. సంతోషముతో దేవుని ప్రీతికొఱకు దాన ధర్మములు చేయరు. అదియునుగాక ఆవంచకులు ముసల్మానులకు తీవ్రబాధలు కలిగించి వారిబలము పోయినచో మేము హాయిగా నుండగలమని యెదురు చూచుచున్నారు. వాస్తవముగ వంచకులకే ఆపదలు గలుగునను విషయము వారికిఁ దెలియదు. తుదకు వంచకులు అవమానపడుదురు. ముసల్మానులు విజయమును గౌరవమును పొందుదురు. దేవుడు అందఱి మాటలును అందఱి ప్రార్థనలును వినుచు వారి విషయములు ఎఱుంగు చున్నాడు కావున వారి వారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. 99. ఈ వాక్యములో మూఢులైన పల్లెటూరి వారలలోను ఖురానె షరీఫును హీను వలనను హజ్రత్ రసూలువారి బోధన వలనను గొప్ప భక్తులు అయిన వారును గలరు అనిచెప్పబడినది. వారు దేవుని యందును తుదిదినమందును దృఢవిశ్వాసము గలవారు. దేవుని మార్గమందు ఖర్చు చేయుదానిని దండుగగ నెంచరు. దాన ధర్మముల వలన దేవుని సాన్నిధ్యము (ఖుర్బత్) నుహజ్రత్ రసూలువారి దీవనలును లభించునని వారికి నమ్మిక గలదు. వారి నమ్మిక ప్రకారముగ వారికి దేవుని సాన్నిధ్యము లభించును. వారు దేవుని కరుణకు పాత్రులగుదురు. వారి పొరపాటులను దేవుడు త్సమించును.

100. వస్-సాబి-ఖానల్-అవ్వలూన-మినల్-ముహా-జి-రీన-వల్ - అన్-సారి-వల్-లజ్-నత్-తబ-ఊహుమ్-బి-ఇహ్-సానిర్-రజి-యల్లాహు-అన్ - హుమ్-వ-రజూ-అన్ హు-వ-అ-అద్ద-లహుమ్-జన్నా-తిన్-తజ్జీ-తహ్-తహల్-అన్-హారు-ఖాలిదీన-ఫీహి-అబ-దన్-జాలి-కల్-ఫౌజుల్-అజీమ్.

100. ముహాజిరులలోను ఎవరుప్రప్రథమముగా ముందంజవేసిరో వారితోను ఎవరుసత్కార్యములు చేయుచువారినిఅనుసరించిరో వారితోను దేవుడు సంతోషించెను. మఱియు వారును దేవునితో సంతోషించిరి. మఱియు వారికొఱకుదేవుడు, కాలువలుప్రవహించుస్వర్ణవనములును సిద్ధపఱచియున్నాడు. అందు వారు సదా వసించుదురు. ఇదియే గొప్పమోక్షము.

వ్యా॥ 100. తమ జన్మదేశమును దేవుని ప్రీతికొఱకు వదలినవారు ముహాజిరులు. తమ జన్మదేశమును వదలి మదీనాపురము చేరినవారికి తోడుపడినట్టి మదీనాపుర నివాసులు అన్నారులు (సహాయులు). వీరు ఇస్లామ్ సేవ చేయుటలో నెంత యుత్సాహము చూపుచు అందు ముందంజవేసిరో దానికిఁ దగినట్లు వారికి దర్జాలు గలవు. అట్లు ముహాజిరులను అన్నారులను అనుసరించి సత్కార్యములు చేసి వారి మంచి మార్గమున పోయిన యితర ముసల్మానుభక్తులకుఁగూడ వారివారికిఁ దగిన దర్జాలుగలవు. దేవుడు వారితో సంతోషించెను. దేవుని ప్రీతియు సంతోషమును లభించుటయే గొప్పమోక్షమును జయమును. నికిఁగాను భక్తులకు సదా నివాసముగల స్వర్ణసౌఖ్యములు లభించును. ముసల్మానుభక్తులుగూడ దేవునికి మనఃపూర్వకముగ విధేయులై దేవుని యాజ్ఞలకు శిరసావహించి సంతోషించుదురు.

101. వ-మిమ్మన్-హా-లకుమ్-మినల్-అఅ-రాబి-మునా-ఫిఖూస - వ-మిన్-అహ్-లిల్-మదీనతి-మరదూ-అలన్-నిఫాఖ-లా-తఅ-లముహుమ్-నహ్-ను-నఅ-లము-హుమ్-సను-అను-అజ్-జిబు-హుమ్-మర్-తైని-సుమ్మ-యురద్-దూన ఇలా-అజాబిన్-అజీమ్.

101. మీకు చుట్టుపట్లనున్న పల్లెటూరి వారలలో కొందఱు వంచకులు మున్నారు. మఱియు మదీనాపుర నివాసులలోను కొందఱు వంచకులును గలరు. వారు వంచనయందు స్థిరముగా నున్నారు. (ఓ ప్రవక్త) నీవు వారిని ఎఱుంగవు. మేము వారి నెఱుంగుదుము. మేము రెండుసార్లు వారిని శిక్షింతుము. మరల వారు గొప్ప శిక్షకు మరల్పబడుదురు.

వ్యా॥ 101. మదీనాపురములోదానికి చుట్టుపట్లనున్న పల్లెలలోను కొందఱు

వంచకులు గలరు. వారి వంచన బయటపడదు. వారు వంచనయందు స్థిరముగా నెవరికి తెలియనట్లుగా నున్నారు. వారి వంచన దేవునికిఁ దెలియును. కొన్ని సమయములలో వంచకుల చేష్టలవలన వంచకుల కుట్ర బయటపడును. అప్పుడు హజ్రత్ రసూలువారు, వంచకులను ఎఱుంగఁగలరు. కాని కొందఱు వంచకులు చాల తళుకుగ తమ వంచనను దాచిపెట్టుదురు. అట్టి వంచకులు దేవునికిఁ దెలియుదురు. కావున వారికి ఇహమునందును శిక్ష లభించును. వారు అవమానముపొందుదురు. అనేక బాధలకు పాలగుదురు. గోరిలోకూడ రెండవ తూరి వంచకులకు శిక్ష లభించును. తుదకు నరకములో గొప్ప శిక్ష లభించును.

102. వ-ఆఖ-రూ-న-అ-తర-ఫూ-బి-జు-నూ-బి-హి-మ్-ఖ-ల-తూ-అ-మ-ల-న్-సా-లి-హా-స్-వ-ఆఖ-ర-స-య్యి-అ-న్-అ-స-ల్లా-హు-అ-న్-య-తూ-బ-అ-లై-హి-మ్ - ఇ-న్న-ల్లా-హ-గ-ఫూ-రు-ర్-ర-హి-మ్.

102, మఱికొందఱు, తమ పాపములను ఒప్పుకొనిరి. వారు సత్కార్యమును ఇతర పాపకార్యముతో కలిపిరి. శీఘ్రముగా దేవుఁడు వారినిక్షమించును. నిశ్చయముగ దేవుఁడు క్షమించువాఁడును దయాళువును.

వాక్య|| 102. ఇతఁ ఈవాక్యములో మదీనాలోనున్న భక్తుల విషయము చెప్పఁబడుచున్నది. భక్తులు పొరపాటుతో ఒకవేళ తప్పుచేసిరేని వారు తమ తప్పులను ఒప్పుకొని దేవునితో క్షమాపణ వేడి వశ్చాత్తాపపడుదురు. ఇట్టివారిని దేవుఁడు క్షమించును. తబాకుయుద్ధమునకుఁగాను అబూలబాఖా మొదలగు కొందఱు ముసల్మానులు సోమరితనముతో వెడలక మదీనాలోనే నిలిచిపోయిరి. హజ్రత్ రసూలువారు తబాకునుండి తిరిగి వచ్చిన పిదప, అబూలబాఖా మొదలగువారు తాము గావించిన తప్పులను ఒప్పుకొని సిగ్గుపడి రసూలువారు మమ్ము క్షమించి మమ్ము స్తంభములనుండి విడదీయునంతవఱకు మేము మసీదు స్తంభములతో కట్టుకొనియుందుమని ప్రతిజ్ఞచేసి స్తంభములకు తమ్ముతాము కట్టుకొనిరి. వీరి విషయము చూచి హజ్రత్ రసూలువారు దేవుని సెలవగువఱకు నేను విప్పజాలను అని పలికిరి. తుదకు ఈవాక్యము వచ్చెను. అప్పుడు రసూలువారు వారిని విప్పి విాతప్పులు క్షమింపఁబడినవి అను గంతోష వార్త నిచ్చిరి. నమాజు (ప్రార్థన) రోజా (ఉపవాసము) దానము మొదలగు నవి సత్కార్యములలో చేరినవి.

103. ఖు-ద్-మి-న్-అ-మ్మా-లి-హి-మ్-స-ద-ఖ-త-న్-తు-త-హ్-హి-రు-హు-మ్-వ-తు-జ-కీ-హి-మ్-బి-హ-వ-స-ల్లి-అ-లై-హి-మ్-ఇ-న్న-స-లా-త-క-స-క-ను-ల్-ల-హు-మ్-వ-ల్లా

హు-సమీ-ఉన్-అలీమ్.

103. నీవు వారిని పవిత్రులుగఁ జేయుటకును, దానము వలన వారికి శుభములు గలుగఁజేయుటకును వారి సొత్తులనుండి దానము పుచ్చుకొనుము. మఱి వారిని దీవింపుము. నిశ్చయముగా నీ దీవనలు వారికి శాంతము గలిగించు నవి. మఱి దేవుఁడు సర్వము వినువాఁడును, సర్వము తెలిసినవాఁడును.

వ్యా|| 103. అబూలబాబా వారి తప్పులు త్తమింపఁబడినవని వారు కొంత ధనము పైగంబరువారి సన్నిధికిఁదెచ్చి దీనిని దేవుని మార్గమందు దానము చేయుఁడు అని పైగంబరువారితో విన్నవించిరి. దానిగూర్చి ఈవాక్యములలో వారి దానము తీసికొని వారిని దీవింపవలెను అని దేవుని సెలవు పైగంబరుల వారికి నాయెను. దానముచేయుటవలన పవిత్రతయును శుభములును లభించును. పైగంబరులవారు దానము (సదఖా) చేయువారిని దీవించురు. వారిదీవనలవలన భక్తుల మనస్సులకు శాంతము లభించును. ఈదానములో విధిదానము (జకాతు) కూడ చేరును. ముసల్మాను ధనికులు తెచ్చినదానములనుహజ్రత్ రసూలువారు నిఱువేదలకు పంచిపెట్టుదురు.

104. అలమ్ - యఅ - లమూ-అన్నల్లాహ - హువ - యఖ్ - బలుత్ - తౌబత్ - అన్-ఇబాదిహీ-వ-యాఖుజుస్-సదఖాతి-వ-అన్నల్లాహ-హువత్-తవ్వాబుర్-రహీమ్.

104. దేవుఁడు తన భక్తుల త్తమాపణ సమ్మతించును. మఱి దానములను తీసికొనును. దేవుఁడే త్తమించువాఁడును, దయాళువునుఅనివారికిఁదెలియదా?

వ్యా|| 104. త్తమించుట, దానములు సమ్మతించుట దేవుని యిష్టము. సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. ఎవరు ఎట్టి సంకల్పము (నియ్యత్) తో నిత్తురో దేవునికిఁ దెలియును. భక్తిపూర్వకముగ వేడిన త్తమాపణను దేవుఁడు సమ్మతించును. అటులే దేవుని ప్రీతికొఱకు చేసిన దానములు అంగీకరించును. ప్రజల మెప్పుకొఱకు చేయు దానములను దేవుఁడు అంగీకరింపఁడు. అని భక్తులకుఁ దెలియదా అని ప్రోత్సహింపఁబడియెను.

105. వ-ఖు-లిఅ-మలూ-ఫస-యరల్లాహు-అమ-లకుమ్-వ-ర సూలుహూ-వల్-మూమినూన-వస-తు-రద్దూన-ఇలా-అలి-మిల్ - గైబి-వమ్-షహా-దతి - ఫ-యునబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-కున్తుమ్-తఅ-మలూన్.

105. మఱి మీరు పనులు చేయుచునుండుఁడు. మరలదేవుఁడును, ఆతని ప్రవక్తయును ముసల్మానులును మీ పనులను చూచెదరు. మఱి మర్మము

లను బహిరంగములను ఎఱుంగునట్టి దేవునియొద్దకు మీరు రఘ్వింపఁబడుదురు. కావున మీరు చేయుచున్నదానినిగూర్చి యాతఁడు మీకుఁ దెలుపును అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 105. త్నమాపణ కోకుటవలన పూర్వపు పాపములు త్నమింపఁ బడును. తబూకుయుద్ధములో చేరక గావించిన తప్పు ఇంకమీద చేయవలదు. సత్కార్యములు చేయుచునుండవలెను. సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. ఎవరి కర్మలకుఁ దగిన ఫలితము వారికి నొసంగును.

106. వ-ఆఖరూన-మూర్ - జౌన-లి-అమ్-రిల్లాహి-ఇమ్మా-యు - అజ్-జిబుహుమ్-వ-ఇమ్మా-యతుబు-అలై-హిమ్-వల్లాహు-అలీమున్-హాకీమ్.

106. మఱికొందఱు దేవుని సెలవుకొఱకు వేచియున్నవారును గలరు. దేవుఁడు వారిని శిక్షించును. లేదా వారిని త్నమిండును. మఱి దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁ డును. వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా. 106. తబూకుయుద్ధమునకు వెడలక మదీనాపురములో నిలిచి పోయిన వారలలో మూఁడు రకములవారుండిరి. (1) కొందఱు తమ వంచన వలన పోక నిలిచిపోయినవారు. (2) కొందఱు ముసల్మానులుసోమరి తనముతో పాక నిలిచిపోయి పైగంబరులవారు మదీనాపురమునకు తిరిగి వచ్చిన వార్తను విని తమ్ముతాము మసీదు స్తంభములతో కట్టుకొనిననారు. వీరినిగూర్చి ముందు వాక్యములోఁ జెప్పఁబడినది. (3) మఱికొందఱు ముసల్మానులు ఏలాటి సాకులు పెట్టుకొనక తాము గావించిన తప్పును పైగంబరులవారి సన్నిధిని విన్నివించిరి. వీరు తమ్ముతాము స్తంభములతో కట్టుకొనలేదు. వీరు ముగ్గురు. వీరి విషయము దేవుని త్నమాపణ విషయము తెలియుటలో ఆలస్యమాయెను. కావున ఆ ముగ్గురు భక్తులు దేవుని సెలవునకుఁగాను వేచియుండిరి. దేవుని సెలవువచ్చునఱకు ఏబది దినములవఱకు ఆ ముగ్గురితో ముసల్మానులు మాటలాడక బహిష్కారము చేసియుండిరి. ఆ షిదప దేవుఁడు వారినికూడ త్నమించెను. ఈ విషయము రాబోవు 118 వ వాక్యమునందు చెప్పఁబడును.

107. వల్-అజీ-నత్-తఖ-జూ-మన్-బిదన్-జిరారన్-వ-కుఫ్-రన్-వ-తఫ్-రీఖిమ్-జైనల్-మూమినీన-వ-ఇర్-సాదల్-లిమన్-హుర-వల్లాహ్ వ - రసూల హూ-మిన్-ఖిబ్-లు-వల-యహ్-లిఫున్న-ఇన్-అరద్నా-ఇల్-లల్-హుస్నా-వల్లా హు-యష్-హదు-ఇన్న-హుమ్-లకాజిబూన్. 108. లా-తఖుమ్-ఫీహి-అబదన్-లమన్-బిదున్-ఉన్ సిస-అలత్-తఖ్వా-మిన్ - అవ్వ-లి-యామిన్-అహ్-ఖుఅన్

తఖూ-మ-ఫీహి-ఫీహి-రిజాలున్-యుహి-బూన-అన్-యత-తహ్-హూ-రూ-వల్లా-హు
 యుహి-బూన్-ముత్-తహ్-హి-రీన్. 109. అఫ-మన్-అన్-సస-బున్యా-నహూ
 అలా-తఖ్-వా-మినల్లాహి-వరిజ్వా-నిన్-ఖై-రున్ అమ్మన్ అన్-సస-బున్యా-నహూ
 అలా-షఫా-జు-రుఫిన్-హి-రిన్-ఫన్-హి-ర-బిహి-ఫీ-నారి-జహన్నమ్ - వల్లా-హు-
 లా-యహ్-దిల్-ఖా-మజ్-జాలిమిన్. 110. లాయజాలు-బున్యా-నూ-హు-ముత్
 లజ్-బనా-ఫీ-రీ-బతన్-ఫీ-ఖులూ-బిహి-మ్-ఇల్లా-అన్-తఖత్-తఅ-ఖు-లూ-బుహుమ్-వ
 ల్లా-హు-అలీ-మున్-హా-కీమ్.

107. మఱియు వంచకులలో కొందఱు నష్టము గలిగించుటకును, అవి
 శ్వాసమును బలపఱచుటకును ముసల్మానులను విడదీయుటకును దీనికి పూర్వము
 దేవునితోను ఆతని ప్రవక్తతోను యుద్ధమాడినవాఁడు పొంచియుండుటకును
 ఒక్క మసీదును కట్టియున్నారు. మఱి వారు మేము మంచిదియే యుద్దేశించి
 తిమి అని ప్రమాణములు చేయుదురు. మఱి వారు అసత్యవంతులని దేవుఁడు
 సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాఁడు. 108. అందు నీవుఎన్నిటికిని నిలువకుము. నిశ్చయముగ
 మొదటిదినమునుండియే భక్తిపై పునాది వేయఁబడిన మసీదులో నీవు నిలుచుట
 నీకు యోగ్యమైనది. అందు పరిశుద్ధులు కాఁగోరువారు గలరు. మఱి దేవుఁడు
 పరిశుద్ధులను ప్రేమించును. 109. ఎవఁడు దేవుని భక్తి ప్రీతుల పునాదులపై
 తన కట్టడము కట్టెనోవాఁడు శ్రేష్ఠుఁడా లేక ఎవఁడు తన కట్టడమును పడనున్న
 గోతివడ్డున కట్టెనోవాఁడా! అపిదప అదివానినితీసికొనినర కాగ్నిలోపడిపోయెను
 మఱి దేవుఁడు దుర్మార్గులకు దారి చూపఁడు. 110. వారి హృదయములు తున
 కలై పోనంతవఱకు వారి కట్టడమువలన వారి హృదయములలో (వంచన) సం
 దేహము సదా యుండును. మఱి దేవుఁడు సర్వము దెలిసినవాఁడును. వివే
 చనాపరుఁడును.

వ్యా॥107. దీనికి ముందు వాక్యములో యుద్ధమునకు పోక నిలిచిపోయి ఒకతప్పు
 గావించి హృదయములలో భయభక్తులు గలిగి క్షమాపణ కోరినవారిని గూర్చి
 చెప్పఁబడెను. మసీదు కట్టుట చూచువారికి ధర్మకార్యముగాక మపించినను మసీ
 దు కట్టువారి యుద్దేశము మంచిది కాదు గనుక అట్టి మసీదు కట్టువారు వంచకులు.
 వీరిని గూర్చి ఇందు చెప్పఁబడుచున్నది. హజ్రత్ రసూలువారు మక్కా-పురము
 విడిచి మదీనాపురమునకు పోవుచు కొన్ని దినములు అమరుబిన్ బౌపువారి వీధిలో

బసచేసిరి. తరువాత రసూలువారు మదీనాపురము చేరి మసీదు కట్టిరి. అమరు బిన్ బౌపువారి వీధిలోకూడ మసీదు కట్టబడెను. దీనినే మస్జిద్ ఖైబా అనుదురు. తరచుగ హజ్రత్ రసూలువారు ప్రతి శనివారము ఆచట పోయి నమాజు సలుపుదురు. కొందఱు వంచకులు ఆ మసీదునకు విరుద్ధముగ దానికి చేరువలోనే ఒక యిల్లుకట్టి అది మసీదు అని నియమించిరి. దానివలన వంచకులు వేఱుగా ఒకచోట చేరవలెననియు, వీరి కుట్రలు తెలియని ముసల్మానులు ఖైబామసీదును వదలి యచ్చటికి రావలెననియువారికి దురుద్దేశముండెను. దీనికిముఖ్యకారకుఁడు అబూఆమిరు అను నస్రానీఁడు. హజ్రత్ రసూలువారు మదీనాపురమునకురాక మునుపు అబూఆమిరునకు చాల గౌరవముండెను. వాఁడు గొప్ప భక్తుఁడని పేరుపొందియుండెను. కాని హజ్రత్ రసూలువారు మదీనాపురము చేరిన పిదప వానికి మునుపటి గౌరవము లేకపోయెను. అందుచే వాఁడుపై గంబరులవారియొడ అసూయ వహించి వారితో వాదులాడుచు విరోధమువహించియుండెను. ఒక దినము వాఁడు పైగంబరులవారితో వాదించుచు ఎవఁడు అసత్యవంతుఁడో వాఁడు దేశభ్రష్టుఁడై హీనచావుతో చచ్చునుగాత అని పలికెను. దానికి పైగంబరుల వారు ఆమీన్ (అటులే అగుగాత!) అని పలికిరి. బదరుయద్దములో ముసల్మానులకు గొప్ప జయము లభించెనుగదా! అదిచూచి అబూఆమిరునహింస లేక మక్కాపురమునకు పాఱిపోయి అచ్చట కాఫిర్లను ప్రేరేపించి ఖురైషులతో కలిసి మదీనాపై దాడివెడలి వచ్చెను. ఒహుదులో యుద్ధము సంభవించెను. అందు వాఁడు మఱుఁగు గుంతలు త్రవ్వించెను. ఆ గుంతవలననే పైగంబరులవారికి గాయము తగిలెను. అబూఆమిరుహూనైను యుద్ధమువఱకు కాఫిర్లతో చేరి పైగంబరులవారితో యుద్ధమాడుచుండెను. ముసల్మానుల విజయము చూచి, ఇంక అరేబియాలో నుండుట డేనుకరము కాదు అని సిరియా (షామ్) దేశమునకు పాఱిపోయెను. అచ్చటనుండి వాఁడు మదీనాలోనుండిన వంచకులకు నిట్లు వ్రాసెను. “నేను రోషనురాజుతో కలిసి గొప్ప సైన్యము తీసికొని మదీనాపై దాడివెడలి వచ్చి ముసల్మానులను నశింపఁజేయుదును. కావున మీరు మసీదు పేరుతో ఒక యిల్లుకట్టి అందు ముసల్మానులకు విరోధముగ కుట్రలు సలుపుఁడు. నేను పంపు లేఖలు తెచ్చువారుకూడ ఆ మసీదులోనే మీతో కలియుదురు. నేను వచ్చినచో అచ్చట నిలుచుటకు తావు ఉండును” ఈ దురుద్దేశములకుఁ గానువంచకులు మసీదుకట్టి పైగంబరులవారితో “ఖైబామసీదు మాకు దూరముగా నున్నది. వర్షకాలములోకష్టమగును. కావున మేము మసీదు కట్టినాము. మీరు దయచేసి యందు శుభమునకుఁగాను నమాజు సలుపుఁడు అనిప్రమాణములుచేసి విన్నవించిరి. అప్పుడు పైగంబరులవారు తభ్బాకు

యుద్ధమునకుగాను వెడలుటకై సిద్ధమైయుండిరి. కావున ఇపుడు వచ్చుటకువీలు లేదు. తిరిగి వచ్చిన పిదప చూచెదము అని పలికి తబూకునకు వెడలిపోయిరి. తిరిగి మదీనాపురమునకు వచ్చునపుడు దారిమధ్యలోనే దేవునిసందేశము (వహీ) వచ్చెను. దీనివలన వంచకుల కుట్ర మసీదు విషయము బయలుపడెను. అపుడు పైగంబరులవారు తమ ఇద్దఱు శిష్యులను పంపి కుట్ర మసీదును పడఁగొట్టి కాచ్చి వేయవలెను అని సెలవు బసంగిరి. అటులే వారిద్దఱు పోయి చేసిరి. అట్లు అబూఆమిరు సిరియాదేశములోనే ఒంటరిగా హీనచావు చచ్చెను. 108. కుట్ర మసీదులో నమాజు సలుపకూడదు. భక్తిపూర్వకముగ ముందుగా నేకట్టబడిన ఖబామసీదులో నమాజు సలుపుట యోగ్యము అని పైగంబరులవారికి సెల వయ్యెను. ఖబామసీదులో నమాజు సలుపు ముసల్మానులు చాల భక్తిపరులు, అన్ని విధముల అసహ్యమలనుండిప రిశుద్ధులుగా నున్నారు. ఒంటికి గొట్టికి చుట్టి బెడ్డలు ప్రయోగించి నీళ్ళలో శుద్ధిచేయుదురు. పరిశుద్ధులను దేవుఁడు ప్రేమించును. 109. భయభక్తులతోఁ జేసిన పని శ్రేష్ఠమైనది. అట్టిభక్తులు శ్రేష్ఠులు. భక్తిలేక వంచనతోఁ జేసిన కార్యము నిలువదు. ఎట్లు నీటివరదల పలనకోసినాని పోయిన గోతివడ్డుపై ఇల్లు కట్టిన నిలువదో అటులే భక్తిలేక వంచనతోఁకట్టిన కట్టడమువలన నరకాగ్నిలోవంచకులుపడుదురు. దుర్మార్గులున స్మార్గమును అవలంబింపరు. 110. భక్తి విశ్వాసములు లేక వంచన సందేహముతో కట్టినవారి కట్టడమువలన వారికి చావురానంతవఱకు వారి వంచనపోదు. అది స్థిరముగా వారి హృదయములలో నుండును. దేవుఁడు స్వర్గము దెలిసినవాఁడు. వివేచనా పరుఁడు. ఎవరి కగ్గలకును సంకల్పములకును దగిన ఫలితమువారికి నొసంగును. ఒక వీధిలో మసీదు నున్నపుడు పోటాపోటీతో మఠాక మసీదు కట్టఁగూడదు. దానిని మస్జిద్ జిరాఁ అనుదురు.

111. ఇన్-నల్లా-హష్-తరా-మినల్-మూమినీన-అన్-ఫుసహుమ్-వ-అమ్ వాలహుమ్-బిఅన్న-లహుముల్-జన్నత-యుఖాతిలూన-ఫీ-సబీ-లిల్లాహీ - ఫ-య-ఖ-తులూన-వ-యుఖ-తలూన-వల్-దన్-అల్లెహీ-హాఖ్-ఖన్-ఫిత్-తౌరా తి-వల్-ఇన్-జీలి-వల్-ఖుర్-ఆని-వ-మన్-బౌఫా-బి-అహ్-దిహీ-మినల్లాహీ-ఫస్-తబ్-షిరూ-బి-బై ఇ-కుముల్-లజ్-బా-యఅ-తుమ్ బిహీ-వ-జాలిక-హువల్-ఫా జుల్-అజీమ్.

111. నిశ్చయముగ దేవుఁడు విశ్వాసులనుండి వారిప్రాణములను వారి ధనమును వారికి స్వర్గమును వెలగ నిచ్చి కొనెను. వారు దేవుని మార్గమందు యుద్ధమాడి వధింతురు. మఱి వధింపఁ బడుదురు. తౌరాతులోను ఇన్-జీలులో

ఖరానులోను నిజమైన వాగ్దానము దేవుడు చేసియున్నాడు, వాగ్దానము పూర్తి చేయుటలో దేవుని కంటను మించిన వారెవరు గలరు. కావున మీరు కావించిన బేరమునకు మీరు సంతోషపడుడు. మఱి ఇదియే గొప్పజయము.

వాక్య|| 111. ఈ వాక్యములో ముసల్మాను భక్తులు సర్వము దేవుని ప్రీతి కొఱకు దేవుని మార్గమందు వినియోగింప వలెనని ప్రోత్సాహము గలదు. భక్తుల ప్రాణములును సాత్తును సర్వము దేవుడొసంగినదే. అయిన దేవుడు తన యనుగ్రహముచే అవి భక్తులవి అని సెలవిచ్చి దేవుని మార్గమందు వినియోగించువారికి వానివెల స్వర్గమున్నది అనిస్థిరమైన వాగ్దానమొనర్చెను. దేవుడు భక్తులనుండి కొనువాడు. భక్తులు సంగుకొద్ది వెలవస్తువులకుగానుగొప్ప విలువగల స్వర్గము వెలగా నిచ్చుచున్నాడు. ముసల్మానులు యుద్ధమందు శత్రువులను వధించిన లేదా వారు వధింపఁ బడిన, వారికి వెల లభించియే తీరును. స్వర్గమును వెల ఇడమిడ దొరకునో లేదో అని సందేహముడ కూడదు. ఎదుకన దేవుడు తానిచ్చిన మాటను పూర్తిచేయును. ఆడినమాట తప్పడు. ఇట్లు తన వాగ్దానముపూర్తితప్పక చేయుదును అని అన్నిమతగ్రంథములలో చేసియున్నాడు. తొరాతులోను ఇస్కీలులోను ఖరానులోను అట్లు సెలవిచ్చి యున్నాడు. కావున ముసల్మాను భక్తులు సమయము వచ్చినపుడు దేవుని మార్గమందు తమ సర్వము వినియోగింప వలెను. దీనివలన ఉభయ లోకములలో జయమును మోక్షమును లభించును. ఇట్టి లాభకరమైన బేరమునకుగాను భక్తులు సంతోష పడవలెను.

112. అత్ -తాఇ-బూనల్-ఆబి-దూనల్-హామిదూనస్-సాఇ-హూనర్-రాకి-ఊనస్-సాజి-దూనల్-ఆమిరూన-బిల్-మఅ-రూఫి-వన్-నాహూన-అనిల్-మున్ కరి-వల్-హాఫిజూన-లి-హుదూ-దిల్లాహి-వ-బష్-షిరిల్-మూమినీన్.

112. వారు, (ముసల్మానులు) త్తమాపణ కోరువారును, ప్రార్థనలు సలుపు వారును, కృతజ్ఞతలు సలుపు వారును, ఉపవాస ముండువారును రుకూ చేయువారును, సిజ్దా చేయువారును, ధర్మమును అజ్ఞాపించు వారును, అధర్మముచునిషేధించువారును, దేవుని నియమములను కాపాడువారును. మఱి ఓప్రవక్తా! ముసల్మానులకు సంతోషవార్త వినిపింపుము.

వాక్య|| 112. ఇందు పైవాక్యములలో జెప్పఁబడిన ముసల్మానుల సుగుణములు వివరింపఁ బడినవి. సంపూర్ణ విశ్వాసులు (ముసల్మానులు) సర్వవిధముల పాపములను విడనాడి పాపత్తమాపణ దేవునితో వేడుకొనుదురు. వారు భక్తి విశ్వాసములతో స్థిరముగ ప్రార్థనలు సలుపుదురు. దేవుని మేల్కొలుపు కృతజ్ఞత సలుపుచు దేవునిని స్తుతింతురు. వారు ఉపవాసము లుండుదురు. ఉపవాసము

నందు తమకు ప్రియములైన అన్నపానాదులను భోగములను వదలి యాశ్మశు
ది గాబిండు కొనుదురు. రుకూ (వంగుట) సిజ్జా సాష్టాంగ నమస్కారములు
చేయుదురు. అసలుగా నమాజు సలుపుదురు. ముసల్మానులు తాము సన్నాత
వరులై ప్రజల మేలుకోరి వారికి ధర్మమార్గము బోధించి యధర్మ మార్గమును
నిషేధింతురు. దేవుడు నియమించిన ధర్మములను దెలిసికొని దానిని క్రినుము
గా అనుసరింతురు. ఎద్ది ధర్మమో దాని అవలంబించి ఎద్ది అధర్మమో దానిని
వదలి పెట్టుదురు. ఇట్టివిశ్వాసులకు దేవుని ప్రీతి మోక్షములంభించునను సంతోష
వార నియ్యవలెను అని దేవుని సెలవు ప్రవక్తకు నాయెను.

113. మా-కాన-లిన్-నబియ్యి-వల్-లజీన-అనునూ-అన్-య-సీ-తిగ్-ఫిరూ
లిల్-ముష్-రికీన-వతా-కానూ-ఉలీ-ఖుర్బా-మిమ్-బఅది-మా-తబయ్యి - స-ల
హుమ్-అన్నహుమ్-అస్-హోబుల్-జహీమ్. 114. వమా-కానస్-తిగ్-ఫారు-ఇ
బ్రాహీమ-లి-అబీహి-ఇల్లా-అమ్-మా-ఇ-దతిన్-వఅద-హో-ఇయ్యాహు-ఫలమ్మా
తబయ్యన-లహూ-అన్నహూ-అదువ్వల్-లిల్లాహి-తబర్రా-మిన్-హు- ఇన్న-ఇ
బ్రాహీమ-ల-అవ్వాహున్-హాలీమ్.

113. దేవునికి సాటి కల్పించువారు (ముష్రికులు) బంధువులైనను వారు
నరక నివాసులు అని స్పష్టముగాఁ దెలిసినపిదప వారికిఁగాను ప్రవక్తయును ము
సల్మానులును తుమాపణ కోరుట సరికాదు. 114. ఇబ్రాహీము తన తండ్రితోఁ
జేసిన వాగ్దానమును బట్టి యాతఁడు తన తండ్రికిఁగాను తుమాపణ కోరెను.
ఆపిదప ఆతఁడు దేవునికి శత్రువుఁడు అని ఇబ్రాహీమునకు స్పష్టపడఁగానే ఇ
బ్రాహీము ఆతనిని విసర్జించెను. నిశ్చయముగ ఇబ్రాహీము మృదుహృదయుఁ
డును సహనము గలవాఁడును.

వ్యా॥ 113. ఇందు అవిశ్వాసులుగానే చచ్చిన బంధువులకుఁగాను ము
సల్మానులు తుమాపణ (ఇస్తిగ్ ఫార్) కోరకూడదు అని విధింపఁ బడినది.
కొందఱు ముసల్మానులు కాఫీర్లుగా మృతినొందిన తల్లిదండ్రులకును అన్నద
మ్మలకుఁగాను దేవునితో వారిపాపములు తుమించునట్లు వేడసాగిరి. అట్లు వే
డుట ముసల్మానులకుఁ దగదు. ఎందుకన ముష్రికులు (కొఫీర్లు) దేవునికి విరో
ధులు. కావున ముసల్మానులకువారుబంధువులైననువారుమత విరోధులు. కావునదే
వుని ప్రీతి కోరువారు దేవుని శత్రువులను ప్రేమింపరు. 114. హజ్రత్ ఇబ్రా
హీము ప్రవక్త యొక్క తండ్రి విగ్రహములను చేసి వానిని పూజించువాఁడు.
ఇబ్రాహీముగారు తన తండ్రిని ఇసామ్లో చేరుము అని చాల బోధించి ఆతని
కొఱకు దేవునితో తుమాపణ వేడుదును అని వాగ్దానము చేసిరి. వారు తమ

వాగ్దానము ప్రకారము దేవునితో వేడిరి. కాని వారితండ్రి తన యవిశ్వాసమును వదలక అందు స్థిరముగా నుండెను. అదిచూచి ఇబ్రాహీముగారు తన తండ్రికిఁగాను తుమాపణ వేడక ఆతనిని వదలిపెట్టిరి. కావున ముసల్మానులు ఇబ్రాహీము ప్రవక్త తన తండ్రికిఁగాను తుమాపణ కోరెను అనితలచి వారు కూడ అట్లు చేయరాదు. ఎందుకన ఇబ్రాహీము ప్రవక్త తనతండ్రి విషయము స్పష్టముగాఁ దెలియగానే ఆతనిని వదలుకొనెను.

115. వ-మా-కానల్లాహు-లియుజ్జిల్ల-ఖామమ్-బిఅద-ఇజ్-హదాహుమ్-హత్రా-యు-బియ్యిన-లహుమ్-మా-యత్-తఖూన-ఇన్నల్లాహ బికుల్లి-షైఇన్ ఆలీమ్. 116, ఇన్-నల్లాహ-లహూ-ముల్-కున్-సమా-వాతి-వల్ - ఆర్జియువ్-ఈ-వ-యుమీతు-వ-మా-లకుమ్-మిన్-దూనిల్లాహి-మిన్-వ - లియ్యిన్-వ-లా-నసీర్.

115. మఱియు దేవుఁడు జనులకు సన్మార్గము చూపిన పిదప వారు దేనిని మానుకొన వలెనో స్పష్టముగా వారికి తెలుపనంత వఱకు దేవుఁడువారిని దుర్మార్గులుగాఁ జేయఁడు. నిశ్చయముగ దేవునికి సర్వము దెలియును. 116. ఆకాశములలోను భూమిలోను దేవునిదే ప్రభుత్వమున్నది. ఆతఁడు ప్రాణము పోయువాఁడును చంపువాఁడును. మఱి ఆతఁడు దప్ప మీకు వేఱు రక్షకుఁడుగాని సహాయుఁడుగాని లేడు.

వ్యా॥ 115. దేవుఁడు జనులకు సన్మార్గమును ధర్మమార్గమును చూపును. ధర్మమార్గము స్పష్టముగాఁ దెలిసిన పిదప దాని ననుసరింపక అధర్మ మార్గము పోవువారు దుర్మార్గులై దారి తప్పినవారగుదురు. కావున దేవుఁడుజనులకు సన్మార్గము చూపనిదే దారి తప్పింపఁడు. ఇందు కాఫిర్లను గూర్చి తుమాపణ కోరు విషయము నిషిద్ధము తెలియక కోరిన ముసల్మానుల తప్పు మన్నింపఁబడును. ఇక తెలిసిన పిదప అట్లు కోరువారు సన్మార్గము తప్పిన వారగుదురు అని సూచింపఁ బడియెను. 116. భూమ్యాకాశములలో దేవునిదే ప్రభుత్వమును అధికారమునుగలదు. కావున భక్తులు ఆతనిధర్మములకు విధేయులై నడచుకొన వలెను. అందు ఏలాటి బంధుత్వ సంబంధములను పాటింపరాదు. ఎందుకన దేవుఁడే రక్షకుఁడును సహాయుఁడును. కావున ఇతరులకు భయపడ నక్కఱలేదు.

117. లఖత్-తాబల్లాహు-అలన్-నబియ్యి-వల్-ముహాజిరీ-వల్-అన్-సారిల్-లజ్-నత్-తబడ్డేహు-ఫీసాఅతిత్-ఉన్రతి - మిమ్-బిఅది-మా-కాద-యజీగు

ఖులూబు-ఫరీఖిమ్-మిన్-హుమ్-సుమ్మ-తాబ-అలైహిమ్-ఇన్నహూ- బిహిమ్
 రడి-ఫర్-రహీమ్. 118. వ-అలస్-సలా-స-తిల్-లజీన-ఖుల్-లిఫూ-హత్తా-ఇ
 జా-జాఖిల్-అలై-హిముల్-అర్-జు-బిమా-రహు-బల్-వజాఖిల్-అలైహిమ్-
 అన్-ఫుసు-హుమ్-వజన్నూ-అల్-లా-మల్-జు-మినల్లాహి-ఇల్లా-ఇలైహి-సు
 మ్మ-తాబ-అలైహిమ్-లి-యతూబూ-ఇన్నల్లాహ-హువల్-తవ్వాబుర్-రహీమ్.

117. దేవుడు ప్రవక్తను మహాజీరులను అన్సారులను అనుగ్రహించెను. వీరిలో కొందఱి హృదయములు తిరిగి పోవుటకు సమీపించియున్న కష్టకాల మందును వారు ప్రవక్తవెంట నున్నవారు. మరల దేవుడు వారిని అనుగ్రహించెను. నిశ్చయముగా దేవుడు వారియెడ అనుగ్రహమును దయయునుగలవాడు. 118. మఱియు ఎవరి తుమాపణ విషయము ఆలస్యము చేయబడెనో యా ముగ్గురిని దేవుడు కరుణించెను. తుదకు విశాలమైన భూమియు వారికి నిలుకుఁగా నాయెను. మఱివారి ప్రాణములు వారికి కష్టములుగా నాయెను. మఱి దేవుడు తప్ప వేఱు శరణము నిచ్చువాడు లేడని వారు తెలిసి కొనిరి. షిదప వారు తిరిగి తుమాపణ కోరుటకై దేవుడు వారిని కరుణించెను. నిశ్చయముగ దేవుడే అనుగ్రహించు వాడును కరుణించువాడును.

వ్యా॥ 117. కష్టకాలము అనగా తబూకు దండయాత్ర అందు అనేక కష్టములుండెను. ఎండ తీవ్రముగా నుండెను. ప్రయాణముచాలదూరము. ఖర్చు రపు తోటలు పండియుండెను. గొప్ప రోమను రాజును ఎదుర్కొనవలసి యుండెను. ముసల్మానులయొద్ద సరియైన యుద్ధసామగ్రి లేకుండెను. దారిలో నీళ్ళ కటవు. ఆహారము లేక ఒక్కొక్క సిపాయికి ఒక్కొక్క ఖర్జూరపు పండుపై ఒక్కదినము గడపవలసి వచ్చెను. ఇట్టి కష్టతరమైన స్థితిలో కొందఱు ముసల్మానుల హృదయము చలించి పోవుటకు సమీపించెను. కాని దేవుడు వారికి మరోదైర్యమొసంగెను. మహాజీర్లును అన్సార్లును అట్టి కష్టములకు సహించి పైగంబరుల వారి వెంటయుండి యుద్ధయాత్ర సాగించిరి. అట్టి దైర్యత్యాగములు గలిగిన వారికి దేవుని యనుగ్రహము కలిగెను. ఇట్టిభక్తులే దేవునికి ప్రీయులు, ఉభయహోకములలో జయము పొందువారు. 118. తబూకు యుద్ధమునకు సోమరి తనముతో వెడలక మదీనా పురములో నిలిచిన వారిలో ముగ్గురికి దేవునినుండి తుమాపణలభింపక వారివిషయము ఆలస్యమాయెను. అముగ్గురు (1) కాబుబిన్మాలిక్ (2) హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యా (3) మురార్ బిన్ రబీ, అనువారు. ఏబది దినములవఱకు వారి ముగ్గురితో ముసల్మానులు సలామ్ చేయుటగాని మాటలాడుటగాని మానుకొనిరి. కాబు భార్యకూడ భర్తను వదిలి

తనతల్లియింటికి పోయెను. అట్లు ఆముగ్గురికి విశాలమైన భూమియు ఇఱుకుగా నాయెను. వారి ప్రాణములు వారికి కష్టములుగాఁ దోచెను. రాత్రింబవలు ఏ డ్చుచు దేవునిని ప్రార్థించుచుండిరి. తుదకు దేవుఁడు వారిని తీమించి కరుణించెను. పైగంబరుల వారును ముసల్మానులును యథాప్రకారముగ కలిసి మెలసి యుండసాగిరి. తిరిగి యేదైనపొరపాటు గలిగినవారు మరల దేవునితో శ్ర మాపణ కొరవలెను అని దేవుఁడు వారిని అనుగ్రహించెను.

119. యాఅయ్యు-హల్-అజీన-ఆ-మనుత్-తఖుల్లాహ-వ-కూనూమఅస్ సాదిఖీన్.

119. ఓ విశ్వాసులార! దేవునికి భయపడుచునుండుఁడు. మఱియుసత్య వంతులతో నుండుఁడు.

వ్యా॥ 119. సదా ముసల్మానులు దేవునికి భయపడుచు అబద్ధములు పలుకక సత్యము పలుకుచు సత్యవంతుల సహవాసములో నుండవలెను. ఎట్లు ఆ ముగ్గురు సత్యము పలికి రక్షణపొందిరో అట్లు సత్యమువలన సదా మోక్షము లభించును. వంచకులు అబద్ధములు పలికి నశించి నరక నివాసులైరి.

120. మా-కాన-లి-అహ్-లిల్-మదీనతి-వ-మన్-హౌల-హుమ్-మినల్-అల్-రాబి-అన్-యత ఖిల్లఫూ-అర్-రసూ-లిల్లాహి-వలా-యర్-గబూ-బి-అన్-ఫుసి-హిమ్-అన్-నఫ్-సిహి-జాలిక-బి-అన్న-హుమ్-లా-యసీ-బుహుమ్ - జమ-ఉన్-వలా-నస-బున్-వలా-మఖ్-మ-సతున్-ఫీ-సబీ-లిల్లాహి-వలా-యత - ఊన-మా-తి-అన్-యగీ-జుల్-కుఫ్ ఫార-వలా-యనా-లూన-మిన్-అదువ్విన్-నైలన్-ఇల్లా-కుతిబ-లహుమ్-బిహి-అమలన్-సాలిహున్-ఇన్నల్లాహ-లా. యుజీఉ-అజ్-రల్-ముహ్-సిసీన్. 121. వలా-యున్-ఫిఖూన-నఫ్-ఖతన్-సగీరతన్-వలా-కబీ-రతన్-వలా-యఖ్-తఊన-వాది-యన్-ఇల్లా-కుతిబ-లహుమ్-లి-యజ్-జియ-హు-ముల్లాహు-అహ్-సన-మా-కానూ-యఅ-మలూన్.

120. దేవుని ప్రవక్త వెంట నుండక వెనుక నిలిచిపోవుట, మదీనాపుర నివాసులకును వీరికి చుట్టుపట్లనుండు పల్లెటూరివారలకును తగదు, మఱి వారు ప్రవక్త ప్రాణముకంటె తమ ప్రాణములను హెచ్చుగా పాటించుటవారికితగదు. ఇదియెందుకనగా యుద్ధవీరులకు దేవునిమార్గమందు గలుగు దాహము, కష్టము, ఆకలి మఱియు వారు అడుగుపెట్టుటవలన కాఫిర్లకు కోపము గలుగు చోటు,

శత్రువులనుండి లాగుకొన్న వస్తువు, సర్వము వారికిఁగాను సత్కార్యముగా లిఖింపఁబడును. నిశ్చయముగ దేవుఁడు సత్కార్యములు చేయువారి ఫలితమును వృథా చేయఁడు, 121. మఱి, వారు చేయు కర్మలకు మంచి ఫలిత మొసంగుటకుఁగాను, వారు ఖర్చుచేయునది కొంచెమైనను అధికమైనను లిఖింపఁబడును. మఱివారు మైదానములను దాటిపోవుటయును వ్రాయఁబడును.

వ్యా॥ 120. ఇందు తబూకు యుద్ధమునకు హజ్రత్ రసూలివారివెంట వెడలక నిలిచిపోయిన మదీనా నివాసులకును చుట్టుపట్లనున్న అరబ్బులకును మందలింపుగలదు. హజ్రత్ రసూలువానికి కష్టములు గలుగుచుండ భక్తులు ఇండ్లలోనుండి సుఖములు అనుభవింపరాదు. తమ యాత్మను వైగంబగులవారికింబై హెచ్చుగా చూచుకొనరాదు. ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) లో అతల్లి, కష్టము, దాహము, సహజముగ గలుగునవియే. వానికి సహించువారికి పుణ్యములు లభించును. శత్రువులపై దాడివెడలిపోవుటవలన వారికి కోపము గలుగును. అయిన దానికి ఫలితముగా ముసల్మానులకు పుణ్యము లభించును. శత్రువులపై జయము లభించి వారినుండి లాగుకొను విజయధనమువలనకూడ పుణ్యమే లభించును. 121. దేవుని మార్గమందు ఖర్చుచేయు ధనము కొంచెమైనను అధికమైనను వృథాపోదు. అటులే దండయాత్రలో మైదానములు దాటిపోవుటకూడ వృథాపోదు. అవన్నియు పుణ్యకార్యములే. ఇవి మానవుల యధికారములోగలకార్యములు. ఇవి వృథాపోవు. పీసికీ దగిన మంచి ఫలితము లభించును.

122. వ-మా-కానల్-మూమినూన-లి-యన్-ఫిరూ-కాఫ్-ఫతన్-ఫతా-
లా-నఫర-మిన్-కుల్లి-ఫిర్-ఖతిమ్-మిన్-హుమ్-తా-ఇ-ఫ-తుల్-లి-యత-ఫ-
ఖహూ-ఫిద్-దీని-వలి-యున్-జిరూ-ఖామ-హుమ్-ఇజా-రజ-ఊ-ఇల్ల-హిమ్-
అల్ల-హుమ్-యహ్-జరూన్.

122. ముసల్మానులందఱును బయలుదేరుట సరిగాదు. కావున మత్జ్హనము సంపాదించుటకును, తమ జనులయొద్దకు తిరిగివచ్చినపుడు వారు భయపడుటకే తమ జనులకు భయభోధ నిచ్చుటకును ప్రతి కుటుంబమునుండి కొందఱు ఎందులకు బయలుదేరలేదు.

వ్యా॥ 122. పై వాక్యములలో ఇంతవఱకు ధర్మయుద్ధము (జిహాదు) నకు వెడలుట గొప్ప పుణ్యకార్యము. పోకుండయుండుట పాపకార్యము అని నొక్కి చెప్పఁబడెను. అందువలన సదా ప్రతి యుద్ధమునకు ప్రతి సమయములలో ముసల్మానులందఱును వెడలవలెను అని బహుశః కొందఱు తలంపవచ్చును. అందుకుఁగాను ఈ వాక్యములో ఆక్కఱలేనపుడు ముసల్మానులందఱును ఒక పెట్టుక

బయలుదేరికూడదు. ప్రతి కుటుంబము (ఖాము) నుండి కొందఱు యుద్ధవీరులు యుద్ధములో పాలుగొనవలెను. మిగిలినవారు ఇతర పనులు చూచుకొనవలెను. హజ్రత్ రసూలువారు యుద్ధమునకు వెడలినచో వారివెంట పోవు ముసల్మానులు మతధర్మములను పైగంబరులవారియొద్ద నేర్చుకొందురు. మఱి ప్రయాణములో సంభవించు విషయములవలన అనేక అనుభవములు పొందుదురు. ఆధర్మములను అనుభవములను తాము యుద్ధమునుండి మరలివచ్చిన పిదప ఇండ్లలో నిలిచిపోయిన తమ జనులకుఁ దెలుపఁగలరు. ఒకవేళ హజ్రత్ రసూలువారు మదీనాలోనే యుండి యుద్ధమునకు పోయిన శిష్యులు తిరిగి వచ్చినపుడు పైగంబరులవారి సన్నిధిని ఉండిన శిష్యులు ఆకాలములో తాము నేర్చుకొన్న మత ధర్మములు తమ సహోదరులకు నేర్పఁగలరు. కావున యుద్ధమునకును, మత విద్య నేర్చుకొనుటకును ప్రతి కుటుంబములో కొందఱు బయలుదేరి వలెను. సమయముపడినపుడు అందఱు యుద్ధమునకు వెడలవలసినది యనిముసల్మానుల “ఇమామ్” (అధికారి) ప్రకటించినచో అపుడు అందఱును తప్పక వెడలవలెను. కావున మత విద్య నేర్చుకొని మత విద్వాంసులగుట, యుద్ధముచేయుట ఫర్ జెకిఫాయా అని విధింపఁబడినది. ఫర్ జెకిఫాయా అనగా ఒక గ్రామములో లేక ఒక కుటుంబము (ఖాము) లో కొందఱు ధర్మము ఆచరించిన చాలును. అందఱు చేయనక్కఱలేదు. అందఱును తప్పక ఆచరింపవలసిన ధర్మమును ఫర్ జెఐన్ అందురు. ఉ॥ అయిదుపూటలు నమాజు సలుపుట, ఉపవాసముండుట మొదలగునవి.

123. యా-అయ్యు-హల్-లజీన-ఆమనూ-ఖాతి-లుల్-లజీన - యలూ-నకుమ్-మినల్-కుఫ్-ఫారి-వల్-యజిదూ-ఫీకుమ్-గిల్-జితన్-వ-అలమూ - అన్నల్లాహ-మఅల్-ముత్తఫీన్.

123. ఓ విశ్వాసులార ! మీకు చేరువనున్న కాఫిర్లతో యుద్ధమాడుడు. మఱి మీయందు కఠిన్యమున్నదని వారు తెలిసికొనవలెను. మఱి భయభక్తులు గలవారితో దేవుడున్నాడని తెలిసికొనుడు.

వ్యా॥ 125. ధర్మయుద్ధము (జహాద్) ఫర్ జెకిఫాయా యున్నది. శత్రువులైన అవిశ్వాసుల (కాఫిర్ల) తో ముసల్మానులు యుద్ధమాడవలెను. అందు తమకు చుట్టుపట్లనున్న కాఫిర్లతో యుద్ధమాడుచు పోవలెను. అందు ఏలాటి మృదుత్వము చూపకూడదు. కఠిన్యము చూపనిచో శత్రువులు దాడివెడలి వచ్చి లోబఱచుకొందురు. భయభక్తులు వహించి న్యాయముగవర్తింపవలెను. భక్తులకు దేవుడు తోడుగా నుండును. కావున ముసల్మానులు శత్రులవుకు భయ

పడక దేవునిపై నాధారపడి ధర్మయుద్ధములు సలుపుచు లోకములో న్యాయమును శాంతియును నెలకొలుపవలెను. ఈ వాక్యమును అనుసరించి హాజ్రత్ రసూలువారును, వారి శిష్యులును ధర్మయుద్ధములు సలిపి గొప్పధర్మరాజ్యము స్థాపించిరి. ముసల్మానులు మతధర్మములను అనుసరించి పరస్పరము విక్యము గలిగి శ్రద్ధతో నున్నంతకాలము వారు లోకమంతటకును రాజులుగ నుండిరి. పరస్పరము విక్యములేక మతధర్మములను పాటింపకయున్నకొలది రాజ్యము క్షీణించి పరులకు లోబడివలసివచ్చెను. కావున ముసల్మానులు తమ స్థితిని సవరించుకొందురు గాక !

124. వల్లిజా-మా-ఉన్-జిలత్-సూరతున్-ఫ-మిన్-హుమ్-మన్ - య
ఖూలు-అయ్యుతుమ్-జాదత్ హు-హాజిహీ-ఈమా-నన్-ఫ-అమ్మల్-లజీన- ఆమ
నూ-ఫ-జా-దత్-హు-ఈమానన్-వ హుమ్-యస్-తబ్-షిరూన్. 125. వ-అన్మల్
లజీన-ఫీ-ఖులూ-బిహీమ్-మర-జున్-ఫ-జాదత్-హుమ్-రిజ్-సన్ - ఇలా-రిజ్-సి-
హీమ్-వ-మాతూ-వ-హుమ్-కాఫిరూన్.

124. ఏదైన ఒక సూరా వచ్చినపుడు వంచకులలోని కొందఱు ఇది మీలో నెవ్వని విశ్వాసమును వృద్ధి చేసెను అని పలుకుదురు. కావున ఎవరు విశ్వాసులుగానున్నారో వారివిశ్వాసమును వృద్ధిచేసెను. మఱివారు సంతోషపడుచున్నారు. 125. మఱివారి హృదయములలో రోగమున్నదో వారికి అపవిత్రతపై అపవిత్రతను హెచ్చుగాఁజేసెను. మఱివారు అవిశ్వాసులుగ నేచచ్చిరి.

వ్యా॥ 124, 125. దేవునిచే పైగంబరుల వారికి ఖురానె షరీఫులోని సూరా (కొన్ని వాక్యముల సమూహము) వచ్చినపుడు వంచకులు ఏగతాళితో పరస్పరము అయ్యా ఈ సూరా ఎవ్వరి విశ్వాసమును వృద్ధి చేసెను అని పలుకుదురు. దానికి నిందు జవాబియ్యబడినది. ఖురానె షరీఫు సూరాను వినుట వలన నిజమైన భక్తులగు ముసల్మానుల విశ్వాసము ప్రబలు చున్నది. వారికి ఉత్సాహమును సంతోషమును లభించుచున్నది. కాని ఎవరి హృదయములలో వంచన అవిశ్వాసపు రోగమున్నదో ఆ అపవిత్రమైన రోగము హెచ్చుగును. వారికి సందేహములు మెండగును. ఆ అవిశ్వాస రోగములోనే వారు చచ్చి నరకమునకు పాలగుదురు.

126. అవ-లా-యరౌన-అన్న-హుమ్-యుఫ్-తనూన-ఫీ-కుల్లి-ఆమిమ్-
మర్రతన్-బై-మర్రతైని-సుమ్మ-లాయతూ-బూన-వలా-హుమ్-యజ్-జక్క-రూన్.
127. వల్లిజా-మా-ఉన్-జిలత్-సూరతున్-నజర-బత్-జుహుమ్-ఇలాబత్-జిన్-

హల్-యరా-కుమ్-మిన్-అహ-దిన్-సుమ్మన్-సరఫూ-సరఫల్లాహు-ఖులూ-బి
హుమ్-బిఅన్న-హుమ్-ఖాముల్-లా-యఫ్-ఖహూన్.

126. ప్రతి సంవత్సరమును ఒక తూరి లేక రెండుతూర్లు వారు పరీక్షిం
పఁ బడుట వారు చూచుట లేదా! మరల వారు త్నమాపణ కోరుటలేదు. మ
ఱి వారు బోధను గ్రహించుటలేదు. 127. మఱియు ఏదైన ఒకసూరావచ్చి
నపుడు వారొకరి నొకరు చూచుకొనదురు. ఎవఁడైన ముసల్మానుఁడు మిమ్ము
చూచుచున్నాఁడా అని పలుకుదురు. ఆదివ వెళ్ళిపోవుదురు. దేవుఁడు వారి
హృదయములను త్రిప్పివేసెను. ఎందుకనగా వారు గ్రహింపని జనులుగానున్నారు.

వ్యా॥ 126. ఇందు వంచకుల విషయము చెప్పబడినది. ప్రతి సంవత్సర
ముల్లు ఒకటి రెండు మార్లు దేవునిచే వంచకులకు పరీక్ష గలుగుచునే యుండు
ను. కఱవు ఈతిబాధలు వారికిఁగలుగుచుండును. ఒకపుడు శత్రువుపై యుద్ధము
నకు వెడల వలసి వచ్చును. అపుడు వంచకుల కుట్ర బయలు పడును. వారికి
పరిశోధన గలిగినను వారు బుద్ధి తెచ్చుకొని తమ పాపముల త్నమాపణ దే
వునితో వేడుకొనరు. మఱి బోధను గ్రహించి దాని ననుసరింపరు. తమ వంచ
నలోనే పడి యుందురు. 127. పైగంబరుల వారి సభలో వంచకులు కూర్చుండి
యున్నపుడు దేవుని సందేశము (సూరా) వచ్చి యందు వంచకుల లోపముల
గూర్చి యున్నచో దానినిని వినుటకు సహింపలేక వంచకులుఒకరినొకరు చూ
చుకొని కన్నుల సైగలు చేసికొని మెల్లగ ముసల్మానుల కంటఁబడకుండ సభ
నుండి వెళ్ళిపోవుదురు. అట్లు వంచకులు పైగంబరుల వారి సభనుండి మరలి
పోవుట వలన వారి హృదయములు కూడ ధర్మబోధననుండి తిరిగిపోయి వారు
బోధను గ్రహింపఁ జాలరైరి.

128. లఖద్-జాఅకుమ్-రసూలుమ్-మిన్-అన్-ఫుసి-కుమ్-అజీజుస్-అల్లె
హి-మా-అనిత్-తుమ్-హరీ-సున్-అల్లెకుమ్-బిల్-మూమినీన-రఠ్ఠిఫుర్-రహీమ్.

129. ఫిఇన్-తవల్ తా-ఫ్-ఖుల్-హస్-బి-య-ల్లాహు-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హువ-
అల్లె హి-తవక్-కల్-వ-హువ-రబ్బుల్-అర్-షిల్-అజీమ్.

128. (ఓ ముసల్మానులారా!) మీయొద్దకు మీలోనుండియే ప్రవక్త వ
చ్చియున్నాఁడు. మీకు కష్టము కలిగించునది ఆతనికి భారముగా నున్నది. ఆతఁ
డు మీ మేలును చాలకోరువాఁడు. విశ్వాసులయెడ చాల కరుణయును దయ
యును గలిగి యున్నాఁడు. 129. పిదప వారు ముఖము త్రిప్పుకొనినచోనాకు
దేవుఁడు చాలును. ఆతఁడుదప్ప వేఱుపూజ్యుఁడు లేడు. ఆతనిపైననేసేనుఆధా
రపడితిని. మఱి ఆతడే గొప్పసింహాసనమునకు స్వామిఅని ఓప్రవక్తపలుసుము.

వ్యా॥ 128. ఇందు దేవుడు తాను ప్రవక్తను పంపి ముసల్మానులకుచేసిన మేలును తెలుపుచున్నాడు. హజ్రత్ మహమ్మదు రసూలువారు మక్కా పురములో అరబ్బుల వంశములోని ఖురైషులలో జన్మించిరి. అందఱు వారివంశగోత్రములను వారి సంపూర్ణ చరిత్రమును వారి సుగుణములను బాగుగ నెఱుంగుదురు. మానవులకు ఉధయ లోకములలో కష్టములు గలిగించు విషయములను వారు సహింపలేరు. కావున మానవుల మేలుకోరి వారికి సన్మార్గము చూపుటకు వారికి చాల యిష్టముకలదు. మఱియు ముసల్మానులయెడ వారికి చాల ప్రేమ కరుణ దయయును గలదు. అందుచే సదా భక్తుల సౌకర్యములను పాటించుదురు. 129. మానవులు హజ్రత్ రసూలువారి బోధను అనుసరింపక తిరిగి పోయిరేని ప్రవక్తకు దేవుడే చాలును. అతడే తోడుపడువాడు. అతని సహాయమే చాలును. సర్వము అతనికి లోబడియున్నది. గొప్పఅధికార సింహాసనము (అర్షు) నకు స్వామి అతడే అతడు తప్ప వేఱుపూజ్యుడుగ నిదేవుడు లేడు. హన్ బియల్లాహు (ఆఖరువరకు) అను వాక్యమును ఉదయము సాయంత్రము ఏడేసి తూర్పు పఠించినచో దేవుడు భక్తులకు సర్వవిధములు తోడుపడి వారి కష్టములను నివారించును అని హదీసులో నున్నది.

సూరయే యూసుఫ్ - మక్కీ - 109 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా-హిట్టహ్మిన్-హిట్టహ్మిన్.

అమిత దయగలవాడును పేమించువాడునగు దేవునిపేర.

1 అలిఫ్-లామ్-రా-తిల్-ఆయా-తుల్-కితాబిల్-హాకీమ్. 2. ఆకాన-లిన్నాసి-అజ్-బన్-అన్-బే-హైనా-ఇలా-రజు-లిమ్-మిన్-హుమ్-అన్-అన్-జి-రిన్నాస-వబ్-షి-రిల్-లజీన-ఆమనూ-అన్న-లహుమ్-ఖదమ-సిద్-ఖిన్-ఇన్-రబ్బి హిమ్-ఖాలిల్-కాఫిరూన-ఇన్న-హాజా-ల-సాహిరుమ్-ముబీన్.

1. అలిఫ్ లామ్ రా. ఇవి స్థిరమైన గ్రంథముయొక్క వాక్యములు. 2. ప్రజలకు భయబోధ నిమ్ము అనియు విశ్వాసులకు వారి ప్రభువునొద్ద ఉన్నత పదవిగలదను సంతోషవార్త నిమ్ము అనియువారిలోని ఒక మానవునకు మేముసందేశము పంపినందులకు ప్రజలకు ఆశ్చర్యమైనదా? నిశ్చయము ఈతడు స్పష్టమైన జాల విద్య గలవాడు అని అవిశ్వాసులు పలుకనాగిరి.

వ్యా॥ 1. అలిఫ్ లామ్ రా! ఇవి విడి అక్షరములు. వీని అర్థము నేను దేవుడను చూచుచున్నాడను అనికొందఱు చేసి యున్నారు. ఖురాను గ్రంథములోని వాక్యములు స్థిరమైనవి. అందు జ్ఞానము గలదు. అందలి విద్య జ్ఞానమును అనుసరించి యున్నది. అందుగలపూర్వకుల విషయములు నిజముగా సంభ

వించినవి. అందు ఏలాటి తారతమ్యములేదు. ఎందుకన ఖురాన్ షరీఫు సర్వ జుడగు దేవుడు ఒసంగిన గ్రంథము. కాన మానవు లందఱును దాని ననుసరింప వలెను. 2. హజ్రత్ రసూలువారు మానవులే. మానవులకు దేవుని సందేశము వచ్చునా అని ప్రజలు ఆశ్చర్యపడ నక్కఱలేదు. మానవులకు సన్మార్గము చూపుటకును అధర్మ మార్గమును నివేదించుటకును మానవుడే ప్రవక్త గా వచ్చును. ప్రవక్త వచ్చి దేవునియందు విశ్వాసముగల వారికి వారి సత్కార్యములకు ఫలితముగ దేవుని సాన్నిధ్యమునగొప్ప యున్నత పదవి లభించును అని సంతోషవార్త నిచ్చును. అటులే ప్రజలు దేవుని ధర్మములను అనుసరింపక పాపకార్యములు చేసినచో వారికి దేవునిశిక్ష లభించును అని భయబోధ నిచ్చును. కాఫిర్లు ఖురాను వాక్యములను విని అందలి మహిమను గ్రహించి ఇదిజాల విద్యగానున్నది. దీనిని తెచ్చునాతడు జాలవిద్యగాడు (జాదూగర్) అనిపలుక సాగిరి. కాఫిర్లు పలుకు నది నిజము కాదు అని ప్రజలు తెలిసికొనవలెను.

3. ఇన్న-రబ్బ-కుము-ల్లా-హుల్-లజీ-ఖుల-ఖున్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-ఫీ-సిత్త-తి-అయ్యామిన్-సుమ్మన్-తవా-అలల్-అర్-షి-యు-దబ్బి రుల్-అమ్ర మా-మిన్-షఫీ-ఇన్-ఇల్లా-మిమ్-బఅదీ-ఇజ్-నిహీ-జాలి-కుముల్లాహు-రబ్బు-కుమ్ ఫఅ-బుదూహు-అఫలా-తజక్క-రూన్. 4. ఇలైహి-మర్-జిఉ-కుమ్-జమీఅన్ వఅ-దల్లాహి-హాఫ్-ఖున్ - ఇన్నహూ-యబ్-దఉల్-ఖల్-ఖ-సుమ్మ-యు-ఈదు హూ-లి-యజ్-జియల్-లజీన-ఆమనూ-వ-అమి-లున్-సాలి-హాతి-బిల్ - ఖిన్-తి-వల్-లజీన-కఫరూ-లహుమ్-షరా-బుమ్-మిన్-హమీమిన్-వ-అజా-బున్ - అలీ-ముమ్-బిమా-కానూ-యక్-ఫురూన్. 5. హువల్-లజీ-జఅలమ్-షమ్-స-జియా అన్-వల్-ఖమర్-నూరన్-వ-ఖద్దర-హూ-మనా-జిల-లితఅ-లమూ-అద-దస్-సిసీ న-వల్-హిసాబ-మా-ఖుల-ఖుల్లాహు-జాలిక-ఇల్లా-బిల్-హాఫ్-ఖి-యుఫన్-సిలుల్ -ఆయాతి-లి-ఖామిన్-యఅ-లమూన్.

3. ఆకాశములను భూమిని ఆటుదినములలో సృష్టించి సింహాసనము (అర్షు) పైస్థిరపడి (సృష్టి) కార్యములనునెరవేర్చునట్టి దేవుడే మీప్రభువు. ఆతని సెలవు లేనిది ఎవరును సిఫారసు చేయలేరు. ఈ దేవుడే మీప్రభువు. కావున ఆతనినే మీరు పూజింపుడు. ఏమి మీరు గ్రహింపరు. 4. మీరందఱును ఆతని యొద్దకే మరలవలసి యున్నది. దేవుని వాగ్దానము వాస్తవమైనది.

మొదటితూరి ఆతఁడే పుట్టించుచున్నాఁడు. ఆపిదప విశ్వసించి న్యాయముగ న త్కార్యములను చేసిన వారికి ప్రతిఫల మొసంగుటకుఁగాను తిరిగి రెండవతూరి లేపును. మఱియు అవిశ్వాసులైన వారికి వారి యవిశ్వాసమునకు ఫలితముగ సలసల కాగు నీళ్లు త్రాగుటకును దుఃఖికరమైన బాధయును గలదు. 5. ఆతఁడే సూర్యుని ప్రకాశమానముగాను, చంద్రుని కాంతిగానుచేసెను. మఱిమీరు సంవత్సరముల సంఖ్యను లెక్కను తెలిసికొనుటకుఁగా చంద్రునికి స్థానములు నియమించెను. దేవుఁడు ఇదంతయు చాల వివేచనముతోనే పుట్టించెను. తెలివి గల వారికిఁగాను దేవుఁడు సూచనలను వివరించుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 3. ఇక ఈవాక్యములో దేవుని ఏకత్వమును గూర్చియు ఆతఁడు సృష్టించిన సృష్టినిగూర్చియు చెప్పఁ బడుచున్నది. మానవులకు దేవుఁడే సృష్టికర్త. ఆతఁడు తప్ప వేఱుప్రభువులేఁడు. భూమ్యాకాశములను ఆఱు దినములలో క్రమముగా సృష్టించెను. ఆ ఒకదినము ఇప్పటి వేయి సంవత్సరముల కాలమునకు సరిపోవునది. దీనిబట్టి ఆఱు వేల సంవత్సరములలో భూమ్యాకాశములు ఇప్పటి స్థితి పొందినవి. దేవుఁడు కోరినచో ఒక్క ఊణకాలములోనే సమస్తమును సృష్టింపఁ గలడు. కాని యట్లు చేయలేదు. ఎందుకన ప్రతిపనియు క్రమముగా జరుగవలెను అని మానవులకు సూచించుటకు భూమ్యాకాశములను సృష్టించి అర్థం అను పీఠముపై విరాజిల్లెను. అనగా సర్వము దేవునికి అధీనమై యున్నది అని తెలిసికొనవలెను. దేవుఁడు సర్వసృష్టి కార్యములను నెరవేర్చుచు వాని బందోబస్తు చేయుచు వానిని పోషించుచున్నాఁడు. ఆతని కార్యములో నెవరును భాగస్థులులేరు. ఎద్దియు ఆతనికి సాటిలేదు. ఆతని సెలవులేనిదే ఎట్టి భక్తుఁడైనను ఆతని సన్నిధిని పలుకలేఁడు. మఱి సిఫారసు చేయలేఁడు. మానవులు గమనించి గ్రహించినచో పై వివరింపబడిన సర్వశక్తుఁడగు ప్రభువుతప్ప వేఱు పూజ్యుఁడవఁడును లేఁడు. కావున మానవులందఱును సాటిలేని ఒక్క దేవునిని పూజింపవలెను. 4. దేవుఁడే మానవులను సృష్టించెను. తుదకు మానవులందఱును మరల ఆతని యొద్దకే పోవలసియున్నది. తుదిదినమునందు అందఱు తిరిగి సజీవులై తమకర్మల తీర్పునకుఁగాను దేవునిసన్నిధినినిలువ వలసి యున్నది. విశ్వాసులకు న్యాయముగ వారి పుణ్యకార్యములలో ఏలాటి కొఱత కాకుండ సంపూర్ణ ఫలితము దేవుఁడు ఒసంగును. కాఫిర్లకు వారి అవిశ్వాసమునకుఁగాను వారికి నరక నివాసము లభించును. అందు సలసల కాగు నీళ్లు వారు త్రాగవలసి వచ్చును. 5. సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడే సూర్యుని చంద్రుని సృష్టించెను. వానివలన రాత్రింబవలును మానవులకు వెలుతురును ఉష్ణమును లభించుచున్నది. వానివలన అనేక లాభములు వీరు పొందుచున్నారు. చంద్రునికి స్థానములు నియమింపఁ బడినవి. హెచ్చు తగ్గుల వలన నెలలు సం

వత్సరము లేర్పడు చున్నవి. మానవులు వాని వలన తమ కార్యముల లెక్కలు తెలిసి కొనుదురు. అటులే సూర్యుని వలన సూర్యమానము ఏర్పడుచున్నది. ఆ కాశములలోని సూర్య చంద్రాదులను దేవుడు వృథాగా పుట్టించలేదు. వాని వలన మానవులకు అనేక ప్రయోజనములు గలుగుచున్నవి. తెలివి గలవారు వీనిని గమనించి సృష్టికర్త ఒకడున్నాడని తెలిసి కొనుదురుగాక!

6. ఇన్న-ఫిఖ్-తిలా - ఫిల్ - లైలి-వన్ -నహారి-వ-మాఖుల-ఖల్లాహు ఫిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-ల-ఆయాతిన్-లి-ఖౌమిన్-యత్-తఖూన్.

6. నిశ్చయముగ, రాత్రింబవలు ఒకటి వెనుక నొకటిగ వచ్చి పోవుట లోను భూమ్యాకాశములలో దేవుడు సృష్టించిన ప్రతిదానిలోను, భయపడు నట్టి జనులకుఁగాను సూచన లున్నవి.

వ్యా॥ 6. క్రమముగ రాత్రి పగలు వచ్చి పోవుటలోను, లోకములోని ప్రతి వస్తువును గమనించినచో దేవుడు ఒకడున్నాడు అని భక్తులు తెలిసి కొనఁగలరు.

7. ఇన్నల్-లజీన-లాయర్-జూన-లిఖాఅనా-వరజూ-బిల్-హాయా-తిద్ దున్యా-వత్-మ-అన్నూ-బిహ్-వల్-లజీనహుమ్-అన్-ఆయాతినా-గాఫిలూన్.
8. ఉలా-ఇక-మా-వాహు-మున్-నారు-బిమాకానూ-యక్-సిబూన్.

7:8. నిశ్చయముగ నెవరుమాదర్శనమును ఆశింపక యిహలోకజీవనము లో సంతృప్తులై దానితోనే తృప్తినొంది మాసూచనలఁగూర్చి అజాగ్రత్తగా నున్నారో అట్టివారికి వారి కర్మల ఫలితముగ నరకనివాసమున్నది.

వ్యా॥ 7. అవిశ్వాసులు, ఇహలోక తుచ్ఛభోగములకు మోసపోయి దానికి సంతోషపడి తృప్తిచెంది మేము చచ్చి తిరిగి సజీవులై దేవుని దర్శింపము అని తలచి దేవుడు సృష్టించిన లోకమును గమనింపక అజాగ్రత్తగా నుండిపోయిరి. 8. ఇట్టివారు గావించిన పాపకార్యములకును, వారి యవిశ్వాస మునకును ప్రతిఫలముగ వారికి నరకాగ్ని నివాసము లభించును. కావున మానవులు నరకమునుండి ముక్తిపొందవలెనన్న విశ్వాసము వహించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

9. ఇన్నల్-లజీన-అమనూ-వ-అమి-లున్-సాలి-హాతి-యహ్ - దీహిమ్-రబ్బు-హుమ్-బి-ఈ-మాని-హిమ్-తజ్జి-మిన్-తహ్-తిహి-ముల్-అన్-హారు-ఫి జన్నా-తిన్-న-ఈమ్. 10. దఅ-వాహుమ్-ఫీహి-సుబ్-హాన-కల్లా-హుమ్మ-వ-త-

హీయ్య-తు-హుమ్-ఫీ-హీ-సలామున్-వ-అఖిరు-దల-వా-హుమ్-అనిల్-హుమ్-దు-
లిల్లాహి-రబ్బిల్-ఆల-మిన్.

9. నిశ్చయముగ విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసినవారికి వారివిశ్వాసము వలన దేవుడు సన్మార్గము చూపును. సౌఖ్యములుగల స్వర్గవనములందు వారి క్రిందుగ కాలువలు ప్రవహించును. 10. అందు వారు “ఓ దేవా ! నీవు పరమ పవిత్రుడవు” అని ప్రార్థింతురు. అందు వారు ఒకరినొకరు దర్శించునపుడు సలామ్ అని దీవించుకొందురు. మఱి సర్వలోకములకు పోషకుడగు దేవునికి సర్వస్తోత్రములున్నవని వారి ప్రార్థన ముగియును.

వ్యా॥ 9. ఇక విశ్వాసులనుగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. విశ్వసించినసత్కార్యములు చేసినవారికి వారి విశ్వాసమువలన వారికి దేవుడు ఉభయలోకములలో సన్మార్గమును ముక్తిమార్గమును చూపును. దానివలన విశ్వాసులు స్వర్గములో ప్రవేశింతురు. అందు సదా సౌఖ్యములు అనుభవింతురు. అందు ఆనంద కరములైన నీటికాలువలు ప్రవహించును. 10. విశ్వాసులు తమకు దేవుడు యొసంగిన స్వర్గసౌఖ్యములను చూచి ఓ దేవా ! నీవు పరమపవిత్రుడవు అని ప్రార్థింతురు. అపుడు వారు కోరిన ఫలములు వారికి లభించుచుండును. ఇహమునందు విశ్వాసులు ఒకరినొకరు దర్శించినపుడు సలామ్ చేయుదురు. సలామ్ అనగా మీకు శాంతి లభించునుగాత ! అని అర్థము. ఇటులే విశ్వాసులు స్వర్గములో ఒకరినొకరు దర్శించునపుడు సలామ్ చేసికొందురు. స్వర్గములో దేవునిచే లభించు ప్రతి సౌఖ్యము అనుభవించుచు ప్రతి ప్రార్థనకు అంత్యమున కృతజ్ఞత చూపుటకై అల్ హుమ్దులిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్ అని ప్రార్థింతురు. మానవులందఱును ఇట్టి స్వర్గనివాసము పొందుటకుఁగాను యత్నింతురుగాక !

11. వతా-యు-అజ్జి-లుల్లాహు-లిన్నా-సిష్-షర్రస్-తిఅ-జాలహుమ్-బిల్
ఖై రి-లఖు-జియ-ఇలై-హిమ్-అజలుహుమ్-ఫ-న-జ-రుల్-లజీన - లా - యర్ -
జూన-లి-ఖాఅనా-ఫీ-తుగ్-యానిహిమ్-యఅ-మహూన్. 12. వ-ఇజా-మస్సల్
ఇన్-సానజ్-జుర్-ద-అనా-లి-జమ్-బిహీ-బౌ-ఖాఇ-దన్-బౌ-ఖాఇ-మన్-ఫ - ల
మ్మా-కషఫ్-నా-అన్ హు-జుర్రహూ-మర్ర-కఆల్-లమ్యద్-ఉనా-ఇలా-జుర్రమ్
మస్సహూ-కజాలిక-జుయ్యన-లిల్-ముస్-రిఫీన-మాకానూ-యఅ - మలూన్.
13. వలఖద్-అహ్-లక్ష్-ఖురూన-మిన్-ఖబ్లి కుమ్-లమ్మా-జలమూ-వ - జా
అల్-హుమ్-రుసు-లుహుమ్-బిల్-బయ్యినాతి-వ-మా-కానూ లి- యూమినూ-

కజాలిక-నజ్-జిల్-ఖామల్-ముజ్-రిమాన్. 14. సుమ్మ-జఅల్నా-కుమ్-ఖలా-ఇఫ
ఫిల్-అర్-జి-మిమ్బ-అదిహిమ్-లి-నన్-జుర-కైఫ-తఅ-మలూన్.

11. మఱియు ప్రజలు మేలుశీఘ్రముగ రావలెననికోరునట్లు, దేవుడు వారికిఁగాను కీడు శీఘ్రముగా పంపినచో వారి యాయువుతీరిపోయియుండును. కావున మాదర్శనము లభించునను ఆశలేనివారు తమ దుర్మార్గములోపడి దేవు లాడునట్లు వారిని వదలిపెట్టుచున్నాము. 12. మఱి మానవునకు కష్టము గలిగినచో అతఁడు పరుండియో లేక కూర్చుండియో లేక నిలుచుండియో మమ్ము వేఁడును. ఆ పిదప మేము వాని కష్టము తొలగించినచో వానికిఁ గలిగిన కష్ట మునకుఁగాను మమ్ము వేఁడనట్లుగ వాఁడు వెళ్ళిపోవును. ఇట్లు నియమములు అతిక్రమించిపోవువారికి వారు చేయు కర్మములును ఇష్టములుగా నున్నవి. 13. మఱియు మీకు పూర్వము జనులు అన్యాయములు చేయఁగా మేము వారిని నశింపఁజేసితిమి. మఱి స్పష్టమైన సూచనలు దీసికొని వారియొద్దకు వారి ప్రకృతుల వచ్చియుండిరి. మఱి వారు విశ్వసింపనేలేదు. ఇటులే పాపులగు జనులను మేము శిక్షించుచున్నారము. 14. ఆ పిదప మీరెట్లు కార్యములు చేయుదురో మేము చూడవలెనని వారి వెనుక వారికి బదులుగమిమ్ము భువిలో నియమించితిమి.

వ్యా॥ 11. వైవాక్యములలో దేవునిని దర్శింపలేమని తలఁచువారి నివాసము నరకాగ్ని అని చెప్పఁబడినది. ఇక ఈవాక్యములో అట్టివారిని దేవుడు తత్త్వణమే శిక్షింపక కొంతకాలము వదలిపెట్టును. అపుడు వారు తమ దుర్మార్గములో సంపూర్ణులై వారికిఁ దగిన శిక్షకు పాత్రులగుదురు అను విషయము చెప్పఁబడుచున్నది. సహజముగ మానవుడు కోపములో తన్ను, తన బిడ్డలను శపించుకొనును. ఎట్లు మేలు శీఘ్రముగ రావలెను అని మానవులు కోరుదురో అటులే వారు కోరు కీడును దేవుడుతత్త్వణమే పంపినచోమానవులు నశించిపోవుదురు. దేవుడు అట్లు చేయక వారినివారి జీవితకాలము పూర్తియగునంతవఱకు వారిని వదలిపెట్టుచున్నాడు. అందు భక్తులు సత్కార్యములు చేసి పుణ్యమును సంపాదించుకొందురు. దుర్మార్గులు పాపములు కట్టుకొందురు. 12. మనుష్యుఁడు ప్రప్రథమమున నిర్భయముగా కీడురావలెననికోరును. ఒకవేళ ఏదైనకష్టముగలిగినచో ధైర్యమువీడి దేవునిని వేఁడుకొనును. కష్టమున్నంతకాలము పరుండి కూర్చుండి నిలిచి ప్రతి స్థితిలోను దేవునిని వేఁడుకొనును. మఱి ఆ కష్టములు తొలగినంతనే తాను వేడిన ప్రార్థనలు మఱచిపోయి తిరిగి ఇహలోకభోగములలో నిమగ్నుడై దేవునిని మఱచిపోవును. ఇట్లుతాను చేయు పనులను మంచివిగా నెంచును. భక్తులు కష్టములందు ఓపిక వహించి సంపదలు గలిగినపుడు

దేవునికి కృతజ్ఞత వహించియుండవలెను. కష్టములందు అధైర్యము వహించి సంపదలలో మైమఱచి విట్టవీగకూడదు. 13. మానవులు తాము చేయు పాప కార్యములకు తమకు తత్తణమే శిక్ష లభించుటలేదే అని మోసపోయి అలక్ష్యముగా నుండరాదు. పూర్వముకూడ ప్రవక్తల బోధలను వినక పాపములును అన్యాయములును గావించిన దుర్మార్గులు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. ఎందుకన వారు విశ్వాసము వహించలేదు. అందుకు వారు తమ పాపకార్యములకు దగిన శిక్షపొందిరి. 14. మీరు చేయు కార్యములను చూచుటకు దేవుడు మీపూర్వికులకు బదులుగ మిమ్ము భువి (దేశము)లో వసింపఁజేసెను. మీరు దేవుని విషయమును ఆతని ప్రవక్త విషయమును ఎట్లు ప్రవర్తింతురో, మానవుల హక్కులను ఎట్లు పాటింతురో దేవుడు చూచును. కార్యములకు దగినట్లు ఫలితము లభించును.

15. వ-ఇజా-తుత్ లా-అలై-హిమ్-ఆయాతునా-బయ్యి-నా-తిన్-ఖాల
త్-అజీన-లా-యర్-జూన-లిఖా-అనఅ-తి-బి-ఖుర్-ఆనిన్-గైరి-హజా-బౌ బద్దిత్
హు-ఖుల్-మా-యకూను-లీ-అన్-ఉబద్-దిలహూ మిన్-తిత్-ఖా-ఇ-నఫీసీ-ఇన్-
అత్-తబిఉ-ఇల్లా-మా-యూహో-ఇలయ్య-ఇన్నీ-అఖాఫు-ఇన్-అస్తతు.- రబీ-
అజా-బ-యామిన్-అజీమ్. 16. ఖుల్-లౌ-షా-అల్లాహు-మాతతా తుహూ-అలై
కుమ్-వలా-అద్రాకుమ్-బిహీ-ఫ-ఖిద్-లబిన్-తు-ఫీ-కుమ్-ఉము-రమ్-మిన్-ఖిబ్
హీ-అఫలా-తఅ-ఖిలూన్. 17. ఫమన్-అజ్జేలము-మిమ్-మనిఫ్-తరా-అలల్లాహీ-
కజి-బిన్-బౌ-కజ్-జబ-బి-ఆయా-తిహీ-ఇన్న-హూ-లా-యుఫ్-లి-హుల్-ముజ్రి-
మూన్.

15. మఱియు స్పష్టమైన మావాక్యములు వారియెదుట చదువఁబడు నపుడు మాదర్శనమును ఆశింపనివారు ఇది దప్ప వేటు ఖురాను దీసికొని రమ్ము లేదా దానిని మార్చివేయుము అని పలుకుదురు. స్వయముగా నేను దానిని మార్పఁజాలను. నాయొద్దకువచ్చు దేవుని సందేశమును మాత్రము నేను అనుసరించుచున్నాను. నేను నాప్రభువు సెలవును అతిక్రమించినచో గొప్ప దినమునందలి శిక్ష గలుగునని నేను భయపడుచున్నాను అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 16. దేవుడు కోరినచో నేను మీయెదుట దానిని చదివియుం డను. మఱి దేవుడు దానిని మీకు దెలిపియుండఁడు. ఎందుకన దీనికిపూర్వము నేను మీలో నా వయస్సును గడపితిని. ఏమి మీరు యోచింపరా! అని ఓ ప్ర

వక్తా! పలుకుము. 17. మఱి దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించినవానికంటెను లేదా దేవుని వాక్యములను తిరస్కరించినవానికంటెను ఎక్కుఁడు దుర్మార్గుఁడెవఁడున్నాఁడు. నిశ్చయముగా పాపులు మోక్షము పొందరు.

వ్యా॥ 15. హజ్రత్ రసూలువారు, ఖురానె షరీఫు వాక్యములను చదివి అవిశ్వాసులకు వినిపించుచుందురు. అందు విగ్రహారాధన చేయకూడదు అనియు గలదు. అందుకుఁగాను కాఫిర్లు వైరముతో ఈ ఖురానుగాక మఱొక ఖురాను తీసికొనిరమ్మ లేదా అందు మాకు పట్టని విషయములను మార్చి వేయుము అని పలుకసాగిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యఁబడినది. దేవుని వాక్యములను స్వయముగా ప్రవక్తయును, దేవదూతయును కల్పింపఁజాలరు. మఱి మార్పు చేయఁజాలరు. వారు దేవుని యజ్జలకు బద్ధులైయున్నారు. ప్రవక్త స్వయముగా నెద్దియును దేవునిపై కల్పింపఁజాలఁడు. దేవునినుండి ఏ వాక్యమువచ్చునో దానిని ప్రజలకు తెలుపును. దేవుని వాక్యములను మార్పుట ఘోరపాపము. అట్లు ప్రవక్తచేయఁడు. ఒకవేళచేసినచో దేవునిశిక్షకుపాలగును. కావునప్రవక్త దేవునికి చాల భయపడును. కావున ప్రజలుకూడ అట్టి కోరికలు కోరుట పాపకరము. 16. ఇందు ఖురాను వాక్యములు దేవుని వాక్యములని తెలుపఁబడినది. వైగంబరులవారు ఇట్లు తెలుపవలెనని దేవుని సెలవు అగుచున్నది. దేవుఁడు కోరి నాకుఁ దెలిసినది. ఆతని సెలవుచే మీకుఁ దెలుపుచున్నాను. నేను స్వయముగా నేమియు పలుకుటలేదు. దేవుఁడు ఇష్టపడనిచో నేను నాసొంతశక్తితో మీకేమియును దెలుపఁజాలను. నావిషయము మీకుఁ దెలిసియేయున్నది. నాకు దేవునినుండి ప్రవక్త పదవి లభింపక పూర్వము నలువదియేండ్లవయస్సువఱకు మీతోనే వసించితిని. నాకు చదువను వ్రాయునురాదు అనువిషయముమీకుఁ దెలిసియేయున్నది. నేను ఏ పాఠశాలలోను ఏ యుపాధ్యాయునియొద్దను విద్యను అభ్యసించలేదు. నేను బాల్యమునుండియు సత్యమే పలుకువాడను. అందులకే మీరు సాదిఖ్ (సత్యవాది) ఆమీన్ (అమానత్ దారుఁడు) అనినన్ను పిలుచుచున్నారు. అట్టివాడనగు నేను, ఇట్టియద్భుతమైనశైలియు ధర్మములును గల ఖురానె షరీఫు నేను స్వయముగా కల్పింపఁగలనా? మఱి దేవుఁడు తెలుపని విషయములను దేవుఁడు తెలిపెను అని దేవునిపై అబద్ధము పలుకుదునా? ఏమి ఓ జనులార! మీరీ విషయములు గ్రహింపరా! 17. దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించుట ఘోరపాపము. అంతకంటె ఎక్కువ అన్యాయము వేలుగలదా! నేను అట్టి పాపము చేయుదునా! ఎన్నటికిని చేయను. పాపులు మోక్షమును జయము పొందరు. కావున ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు దేవుని శిక్షకు భయపడి విశ్వసింపవలెను.

18. య-అబుదూన-మిన్-దూనిల్లాహి-మాలా-యజుర్రు-హుమ్ - వలా-
 యన్-ఫఉ-హుమ్-వ-యఖూ-లూన-హీఉ-లాఇ-షుఫ-ఆ-ఉనా-ఇస్తల్లాహి-ఖుల్-
 ఆతు-నబ్బి-ఉనల్లాహ-బిమా-లా-యఅలము-ఫిన్-సమావతి-వలా-ఫిల్-ఆర్-జి-
 సుబ్-హీన-హూ-వ-త-ఆలా-అమ్మా-యుమ్రికూన్. 19. వ-మాకానన్-నాసు-ఇ
 ల్లా-ఉమ్మతన్-వాహి-దతన్-ఫఖ్ తలఘా-వలా-లా-కలి-మతున్-సబ్-ఖత్-మిర్-
 రబ్బిక-ల-ఖుజియ-బైన- హుమ్-ఫీమా-ఫీహి-యఖ్-తలిఘాన్. 20. వయ-ఖూ
 లూన-లౌలా-ఉన్ జిల-అల్లాహి-ఆయతుమ్-మిర్-రబ్బిహి-ఫఖుల్-ఇన్న - నుల్
 గైబు-లిల్లాహి-ఫన్-తజిరూ-ఇన్నీ-మఅ-కుమ్-మినల్-మున్-తజిరీన్.

18. మఱివారు దేవునిని వదలి తమకు నష్టమును లాభమునుచేయఁజాలని
 వానిని పూజించు చున్నారు. మఱి దేవుని సన్నిధానమున ఇవి మా సిఫార
 సు చేయునవి అని పలుకుచున్నారు. ఏమి ఆకాశములలోను భూమిలోను
 దేవునికిఁ దెలియని దానిని మీరు ఆతనికిఁ దెలుపుచున్నారా! ఆతఁడు పరమ
 పవిత్రుఁడు. వారు సాటి కల్పించు వానికంటె నాతఁడుఅధికుఁడు అనిఁబ్రవక్త!
 పలుకుము. 19. మఱియు మనుష్యు లందఱును ఒకే మతము వారలగానుండిరి.
 పిదప వారు వేఱువేఱుగానై పోయిరి. ముందుగానే నీ ప్రభువునుండి మాట
 అయి యుండనిచో దేని విషయము వారు కలహించుచున్నారో దాని విషయ
 ము తీర్పుఅయి పోయియుండును. 20. మఱియు వారు “ఆతని ప్రభువునుండి
 ఆతనికి ఒక సూచన యెందుకు లభింపలేదు అని పలుకుదురు. కావున అగోచర
 మైన విషయము దేవునికి తెనియును. కాన మీరు వేచియుండుఁడు. నేనుకూడ
 మీతోఁ బాటు వేచియుండును అని ఁప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 18. ఇత కాఫిర్లు పూజించు విగ్రహములను దేవతలను గూర్చి
 చెప్పబడుచున్నది. విగ్రహ రాధకులు సర్వ శక్తుఁడగు దేవునిని వదలి లాభ
 నష్టములుచేయలేని చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను పూజించు చున్నారు.
 ఏమయ్యా! ఇట్లు ఎందులకు చేయుదురని వారిని ప్రశ్నించినచో పెద్దదేవుఁడు
 ఒకఁడున్నాఁడు. ఈవిగ్రహములు చిల్లర దేవతలు. మాపక్షము దేవునివద్ద సిఫా
 రసు చేయును. కావున వానిని సంతోష పెట్టుటకై మేము పూజింతుము. అని
 పలుకుదురు. దీనికి రద్దు చేయబడుచున్నది. విగ్రహములు సిఫారసు చేయలేవు.
 ఈ విషయము దేవునికిఁ దెలియదా. భూమ్యాకాశములలోని ఏవిషయము? దే
 వునికి మఱుఁగె యున్నది. ఎద్దియును లేదు. దేవునికి సాటిలేదు. ఆతఁడు పరమ
 పవిత్రుఁడు. ఇట్టి సంబంధములు ఆతకి లేవు. ఆతఁడు సర్వాధికుఁడు. కావున

ఆతనికి సాటి కల్పింపరాదు. విగ్రహములను చిల్లర దేవతలను పూజింపరాదు. 19. విగ్రహారాధకులు అయ్యా మితములో విగ్రహారాధన తప్పుగా నుండిన ఉండవచ్చును. కాని మామతములో అది నిషిద్ధముకాదు. అని ముసల్మానుల తో చెప్పిన చెప్పవచ్చును. కావున దానికి నిందు జవాబియ్యఁ బడినది. అది యేమన! ఆదము ప్రవక్త నుండియు మునుష్యులందఱును ఒక్క దేవునినే పూజించుచు ఒక మతములో నుండిరి. దేవుఁడు ప్రజలకు నియమించిన మతము ఒక్కటే. దానినేబోధించుటకు ప్రవక్తలు వచ్చిరి. ఆపిదప ప్రజలు వేఱువేఱుగా నైపోయి స్వయము విగ్రహారాధన కల్పించుకొనిరి. విగ్రహారాధన ప్రతికాలములో నిషిద్ధమై యున్నది. అయిన దేవుఁడు బలవంతముగా నందఱిని ఒకే మతమునందు నడిపింపక ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చియున్నాఁడు. ఇహలోకము కర్మలకు స్థలము. అందఱి కర్మల తీర్పు ఇచ్చుటకాదు. దానికి తీర్పుదినమున్నది. ముందుగానే దేవుఁడు ఈమాట సెలవిచ్చియున్నాఁడు. కావునపాపులను తటాలున శిక్షించి నశింపఁ జేయఁడు, అట్లు చేయవలెనని దేవుఁడు కోరినచో చేసి యుండును. కాని అట్లుచేయక వదలిపెట్టి యున్నాఁడు. 20. కొండనుబంగారుగా మార్చుట మొదలైన సూచనలుచేసి చూపింపమని 'హజ్రత్ పైగంబరుల వారితో కాఫిర్లు కోరుచుండిరి. వారు కోరినట్లు చేసి చూపుట ప్రవక్తపని కాదు. సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడు తానుకోరినట్లు తన ప్రవక్తలకు సూచన లిచ్చుచున్నాఁడు. కావున కాఫిర్లు తాము కోరినట్టి సూచన ఎదుకు రాలేదు అని అడుగుదురు. దానికి జవాబు సర్వ రహస్యములు దేవునియొద్ద నున్నవి. అతఁడు తన యిష్టము చొప్పున చేయును. దేవుఁడు తన ప్రవక్తకు జయము నిచ్చును. విరోధులు అవమానము పొందుదురు. ఇదియునుసత్యమును సూచించును. కావున న మీరు వేచియుండుఁడు. మేముకూడ ఎదురు చూచుచుండుము అని పలుకవలెనని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవయ్యెను.

21. వ-ఇజా-అజఖ్-నన్-నాస-రహ్-మతమ్-మిమ్-బఅది జరా-అ-మన్-సత్-హుమ్-ఇజా-లహుమ్-మక్రున్-ఫీ-ఆయాతినా-ఖులిల్-లాహు-అస్-రఉ-మ-కర్-ఇన్న-రుసులనా-యక్-తుబూన-మా-తమ్-కురూన్. 22. హువల్-లజ్-య-సయ్య-రుకుమ్-ఫిల్-బర్-వత్-బహ్-హత్త-ఇజా-కున్నమ్-ఫిల్-ఫుల్-కి-వజ్-రెన-బిహిమ్-బి-రీహిన్-తయ్య-బతిన్-వ-ఫరిహూబిహి-జా-అత్ హి-రీహున్-ఆసి-ఫున్-వ-జాల - హుముల్ మాజు - మిన్-కుల్లి-మకానిన్-వ-జన్నూ-అన్న-హుమ్-ఉహిత-బిహిమ్-దఅ-ఉల్లాహ-ముఖ్-లిసీన-లహుద్-దీన-లఇన్-అన్-జై

తనా-మిన్-హాజీహీ-ల-నకూ-నన్న-మినమ్-షాకిరీన్. 23. ఫలమ్మా-అన్-జా-
హుమ్-ఇజాహుమ్-యబ్-గూన-ఫిల్-అల్-జి-బి-గైరిల్-హాఫ్-భి-యాఅయున్-
హన్నాసు-ఇన్నమా-బగ్-యుకుమ్-అలా-అన్-ఫుసి-కుమ్-మతా-అల్-హయా-
తిద్-దున్యా-సుమ్మ-ఇలైనా-మర్-జిఉకుమ్-ఫ-ను-నబ్బి-ఉకుమ్-బిమా-కున్నుమ్
తఅ-మలూన్.

21. జనులకు ఆపద గలిగిన పిదప వారికి మాకరుణ రుచి చూపినపుడు వారు తత్తణమే మా సూచనల విషయము తంత్రము చేయుదురు. దేవుడు శీఘ్రముగా తంత్రము చేయు నాతడు. మీరు చేయు తంత్రములను మాదూతలు వ్రాయుచున్నారు అని పలుకుము. 22. ఆతడే మిమ్ము భూమిలోను సముద్రములోను నడిపించుచున్నాడు. తుదకు మీరు నావలలో గూర్చుండిరి. అవి ప్రజలను మంచి గాలివలన తీసికొని పోనాగెను. దాని వలన ప్రజలు సంతోషపడిరి. ఆకస్మాత్తుగా ఆ నావలకు తీవ్రమైన ఎదురుగాలి వీచెను. మఱివారిపై ప్రతిదిక్కునుండి అలలు రాసాగెను. మఱివారు నలుప్రక్కలనుండి క్రమ్ముకొనఁ బడిరి. అది తెలిసికొని ఓదేవా నీవు ఈయాపదనుండి మమ్ము రక్షించితివా మేము నిశ్చయముగ కృతజ్ఞుల మగుదుము అని భయ భక్తులతో దేవునిని ప్రార్థింప సాగిరి. 23. ఆపిదప దేవుడు వారిని రక్షింపఁగానే వారు భూమిలో అన్యాయముగా దుర్మార్గములు చేయసాగిరి. ఓ జనులార! వినుడు! మీదుర్మార్గములు మీయాత్మలకే నష్టకరములు. ఇహలోక జీవనమందే సౌఖ్యములు పొందుడు. పిదప మీరు తిరిగి మాయొద్దకే రావలసియున్నది. కావున మేము మీరుచేయుచున్న కర్మలను గూర్చి మీకుఁ దెలుపుదుము.

వ్యా॥ 21. మక్కా కాఫిర్లకు ఏడు సంవత్సరముల వఱకు కఠవుగలిగెను. వారు ఆబాధకు ఓర్వలేక పైగంబరుల వారి సన్నిధికి వచ్చి ఈకఠవు పోవునట్లు మీరు దేవునిని ప్రార్థింపుడు. మేము విశ్వసించుము అని విన్నవించిరి. అటులే హజ్రత్ ముహమ్మదువారు ప్రార్థింపఁగా దేవుడు కఠవును తొలగించి వారికి సౌఖ్యములు గలుగునట్లు చేసెను. ఆపద తొలగి పోగానే కాఫిర్లు విశ్వసింపక దేవుని వాక్యములనుసూచనలను తిరస్కరించుచు ఎగతాళిచేయుచు దేవుడు మమ్ము కరుణింపలేదు. ఆపద తనంతట తానే పోయినది అని తంత్రములును కుట్రలునుచేయసాగిరి. దానికినిందు దేవుడు జవాబిచ్చుచున్నాడు సరే! మీరు మీతంత్రములును కుట్రలును చేయుడు. నేను నాతంత్రము (రహస్య యత్నము) చేయుదును. మఱి మీరుచేయు సర్వ కుట్రలు దూతలు వ్రాసియుండుచున్నారు. తప్పక వానికిడగిన శిక్ష మీకు లభించును. కావునమీరు మీ

కుట్రలకు మోసపోగూడదు. దేవుడు చేయు యత్నము చాల శీఘ్రముగా నగును. అయిన ఆతడు దుర్మార్గులను వదలి పెట్టుచు వారు తమ దుర్మార్గములో సంపూర్ణులై తగిన శిక్షకు పాత్రులగుటకు వదలి పెట్టుచున్నాడు. కావున బుద్ధిమంతుడు కష్టసుఖములలోను ఓపిక వహించి దేవునికి దాసుడై యుండవలెను. ఆపద వచ్చినపుడు దేవునిని వేడి ఆపద తొలగఁగానే దేవునిని మఱచిపోఁగూడదు. దేవుడు కోరిన తిరిగి కష్టములు పెట్టును. కావున భయపడి యుండవలెను. దీనికి ఉదాహరణముగ సముద్ర ప్రయాణమును వివరింపఁబడుచున్నది. 22, 23. మొట్టమొదట నావ అనుకూలమైన (మంచి) వాయువుతో ప్రయాణికులను తీసికొని సముద్రములో పోసాగెను. అందలి ప్రయాణికులు చాల సంతోషపడిరి. కాని ఆకస్మికముగా తుపాను గాలివచ్చి అన్ని దిక్కులనుండి కొండలవంటి అలలువచ్చి నావపై పడసాగెను. ప్రయాణికులు చావువచ్చినది, తప్పించుకొను దోవ లేదని తెలిసికొని తమ చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను మఱచిపోయి సర్వశక్తుడగు దేవునిని భయభక్తులతో ఓదేవా! మమ్ము రక్షింపుము. మేము నీకు కృతజ్ఞతలు సలుపుదుము అని వేడసాగిరి. దేవుడు వారి ప్రార్థనలు విని ఆపత్తునుండి వారిని రక్షించిన వెంటనే సముద్ర తీరముచేరి సముద్రములోని ఆపద పోయెను అని తలచి దేవునిని మఱచిపోయి అన్యాయములును దుర్మార్గములును విగ్రహారాధనయును చేయసాగిరి. ఇదియెంతయో కృతఘ్నతగదా! అందులకే దేవుడు ఓ జనులారా! మీరుచేయు దుర్మార్గముల వలన మీకే నష్టము గలుగును. మీకు తప్పక మీకర్మల ఫలితము లభించును. తుదకు మీరందఱు నాయొద్దకే తిరిగి రావలసి యున్నది. కొద్దికాలము మీరు ఇహలోక సౌఖ్యములు అనుభవింపుడు. మీకర్మలు సర్వముమీకుఁ దెలుపుదును. దానికిఁ దగినశిక్ష విధింతును అని హెచ్చరించు చున్నాడు.

24. ఇన్న-మా-మస-లుల్-హయా-తిద్-దున్యా-క-మాఇన్-అన్-జల్నా
 వా-మినస్-సమాఇ-ఫఖ్-తలత్-బిహీ-నబాతుల్-అర్-జి-మిమ్మా-యా-కులు
 న్నాసు-వల్-అన్-ఆము-హత్తా-ఇజా-అఖ-జతిల్-అర్-జు-జుఖ్-రుఫహ్-వజ్ - జ
 య్యనత్-వ-జన్న-అహ్-లుహ్-అన్న-హమ్-ఖాదిరూన-అలై హ్-అతా హ్-అమ్
 రునా-లై-లన్-బా-సహ్-రన్-ఫ-జ-అల్నా హ్-హ-సీదన్-కలల్-లమ్-తగ్గేన-బిల్
 అమ్-సి-కజా-లిక-నుఫస్-సిలుల్-ఆయాతి-లి-ఖామిన్-యత-ఫక్క - రూన్. 25.
 వలావా-యద్-ఊ-ఇలా-దారిస్-సలామి-వ-యహ్-దీ-మన్-యషాఉ - ఇలా-
 సిరాతిమ్-ముస్-త-ఖిమ్,

24. ఇహలోక జీవనము నీళ్లను పోలియున్నది. మేము దానిని ఆకాశమునుండి కురిపించితిమి. దానివలన మానవులును పశువులును తినుటకు భూమి నుండి పైరుమెండుగాఁ గలిగెను. తుదకు భూమి తనశృంగారమును అందమును వహించెను. మఱి భూమివారలు దీనిపై మాకు అధికారము గలదు అని తలచి యుండిరి. ఆకస్మికముగ రాత్రిపూటనో లేదా పగటిపూటనో మాయాజ్ఞ దానిగూర్చి వచ్చెను. పిదప మేము అది నిన్న లేకయున్నట్లుగ దానిని నిర్మూలించితిమి. ఇట్లు, యోచించునట్టి జనులకుఁగాను మేము సూచనలను వివరించుచున్నారము. 25. మఱియు దేవుఁడు శాంతియుతమైన గృహముపైపునకు పిలుచుచున్నాఁడు. మఱి తాను కోరినవారికి సన్మార్గము చూపుచున్నాఁడు.

వ్యా|| 24. ఇందుఇహలోక జీవనము చూచుటకు అందముగాను మనోహరముగానుండి తుదకు శీఘ్రకాలములోనే నశించును. అది స్థిరమైనదికాదు అని సూచించు ఒక ఉదాహరణము చెప్పఁబడినది. ఆకాశమునుండి వాన కురిసి దాని నీళ్లవలన భూమినుండి పలువిధములైన పైరు గలుగుచున్నది. అందు నానుష్యులకును పశువులకును ఆహారము గలదు. వరిగోధుమలలోని ధాన్యమునుమనుష్యులును, గడ్డి పొట్టును పశువులును తినుచున్నారు. పైరు పంటలు పెరిగి భూమి అందమువహించి పంటకోయు కాలమునభూమి వారలుసంట మాచేతిలో నున్నది అని తలచిరి. అపుడు ఆకస్మికముగా దేవుని సెలవుచే తుపానుగాలియో లేదా రాళ్లవానయో లేదా మిడుతలదండో వచ్చి యాపైరుపైఁబడి నిర్మూలించెను. చూచువారికి నిన్న ఇచ్చట పైరులేనట్లుగ తోచును. ఇట్లులే ఇహలోక జీవనమని ఊహింపవలెను. ఇహలోకము ఎంత మనోహరముగ తోచినను అది తుదకు నశించును. కావున దానికి మోహితులై మానవులు పరమము మఱచిపోక దేవునిని విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసి యుభయలోకములలో శాంతి పడయవలెను. 25. అందులకు దేవుఁడు మానవులను శాంతియుతమైన గృహముగు స్వర్గము (జన్నత్) నకు రండు అని పిలుచుచున్నాఁడు. అచ్చట ఏలాటి దుఃఖములుండవు. కావున మానవులు సన్మార్గమగు ఇస్లామ్ మతములో చేరి దేవునికి ప్రియులై స్వర్గము పొందుదురుగాక !

26. లిల్-లజీన-అహ్-సనుల్-హుస్నా-వ జియా-తతున్-వలా - యర్-హు-వుజూ-హ-హుమ్-ఖత-రున్-వలా-జిల్-తున్-ఉలాఇక-అస్ - హుబుల్-జన్నతి-హుమ్-ఫీహి-ఖాలిదూన్.

26. సత్కార్యములుచేసినవారికి మేలు గలుగును. మఱి హెచ్చుగా లభించును. మఱి వారి ముఖములు నల్లబడవు. మఱి వారికి అవమానము గలుగదు. వారు స్వర్గనివాసులు. అందు వారు సదా యుందురు.

వ్యా॥ 26. విశ్వసించి సత్కార్యములుచేసినవారికి స్వర్గమనెడి మేలు లభించును. దానిపై హెచ్చుగా దేవుని దర్శనమును ప్రీతియును వారికి లభించును. వారి ముఖములు ప్రకాశించును. వారికి గౌరవము లభించును. వారు స్వర్గములో సదా యుందురు. ఇట్టి పుణ్యము లభించుటకు భక్తులు యత్నింపవలెను.

27. వల్-లజీన-కన-బున్-సయ్యి-ఆతి-జజాఉ-సయ్యి-ఆతిమ్-బి-మిన్-లిహో-వతర్-హు-హుమ్-జిల్లతున్-మా-లహుమ్-మినల్లాహి-మిన్-ఆసిమిన్-క-అన్నమా-ఉగ్-షియత్-పుజూహు-హుమ్-ఖిత-ఆమ్-మినల్-లైలి-ముజ్-లిమన్-ఉలా-ఇక-అస్-హుబున్-నారి-హుమ్-ఫీహో-ఖ-లిదూన్. 28. వ-యామ-నహ్-షురు-హుమ్-జమిఅన్-సుమ్మ-నఖూలు-లిల్-లజీన-ఆమ్-రకూ - మకానకుమ్-అస్-తుమ్-వ-షుర-కాఉకుమ్-ఫ-జయ్యిల్-నా-బైనహుమ్-వఖాల-షుర - కాఉ-హుమ్-మాకున్తుమ్-ఇయ్యానా-తఅ-బుదూన్. 29. ఫకఫా-బిల్లాహి-షహీ-దమ్-బైననా-వబైన-కుమ్-ఇన్-కున్నా-అస్-ఇబాదతి-కుమ్-లగాఫిలీన్. 30. హునా-లిక-తబ్-లూ-కుల్లు-నఫ్-సిమ్-మా-అస్-లఫత్-వ-రుద్దూ-ఇల్లాహి-హాలా-హుముల్-హఖ్-ఖి-వ-జల్ల-అస్-హుమ్-మా-కానూ-యఫ్-తరూన్.

27. మఱియు పాపకార్యములు చేసినవారికి పాపమునకుఁ దగినంత ఫలితము లభించును. మఱి వారికి అవమానము క్రమ్ముకొనును. దేవుని శిక్షనుండి వారిని రక్షించువాఁడెవఁడును లేడు. రాత్రి చీకటి తునకలతో వారి మొగములు కప్పబడినట్లుండును. వీరు నరకనివాసులు. అందువారు సదాయుందురు. 28. మఱియు ఆ దినమున మేము వారందఱిని చేర్చి దేవునికి సాటి కల్పించిన వారితో మీరును మీరుసాటికల్పించున్న దైవములును మీమిద్ధానములలోనిలువఁబడుఁడు అనిపలుకుదుము. ఆ పిదప వేఱువేఱుగాఁజేసి వేయుదుము. మఱి వారి దైవములు మీరు మమ్ము పూజింపలేదు. 29. కావున దేవుఁడే మా మధ్యను మీమధ్యను సాక్షిగ చాలును. నిశ్చయముగా మీపూజలు మాకుదెలియవు అని పలుకుదురు. 30. అచ్చట ప్రతిమనుష్యుఁడును తాను ముంధుగాఁ జేసి పంపుకొన్న కర్మలను పరీక్షించుకొనును. వారు తమసత్యమైన ప్రభువునొద్దకు మరలుదురు. మఱి వారు కల్పించుచున్న అబద్ధములన్నియు వారిని వీడిపోవును.

వ్యా॥ 27. పాపాత్ములు చేసిన పాపములకుఁ దగిన శిక్ష వారికి లభించును. పాపమునకంటె హెచ్చుగా శిక్ష లభింపదు. దేవుఁడు ఇష్టపడినచో శిక్ష తగ్గించును. లేక తీర్చును. తీర్చుదినమునందు పాపులకు అవమానము

లభించును. వారి ముఖములో కారుచీకట్లు క్రమ్ముకొని రాత్రి తునుకలు కప్పఁ బడినట్లు నల్లనివిగా నుండును. ఇది వారిపాపఫలితము. సదా నరకములోనుందురు. కావున మానవులు నరకమునుండి ముక్తిపొందుటకు యత్నింపవలెను. 28. తీర్పు దినము (ఖియామతు) దినమునందు మానవులు కల్పించుకొని పూజించుచున్న చిల్లర దేవతలను వారివారికిఁ దగిన స్థానములలో వారు నిలుచునట్లు వారికి దేవుని నెలవగును. కొందఱు తమ ప్రవక్తలను (ఏసుక్రీస్తు మొదలగువారిని), దేవదూతలను పూజించుచు, వీరుతమ్మురక్షింతురని మోసపోయియున్నారు. అట్లు కానేరదు. తీర్పుదినమునందు ఏసుక్రీస్తు మొదలగు ప్రవక్తలును, దేవదూతలును ఓ పూజారులార! మీరు మా అనుమతిలేనిదే మమ్ము పూజించితిరి. మీ పూజలు మాకుఁ దెలియవు. మీకు మాకు సంబంధములేదు దీనికి దేవుఁడే సాక్షి అని పలుకుదురు. ఇటులే విగ్రహములు చిల్లర దేవతలును అవిశ్వాసులతో పలుకుదురు. అపుడు విగ్రహారాధకులు ఆశ వదలుదురు. 30. తీర్పు దినమునందు మానవులందఱు తమ కర్మలను చూచుకొందురు. అన్ని యూహలు పోవును. దేవుఁడు తప్పవేఱు రక్షకుఁ డుండడు. అందఱు దేవుని సన్నిధానమునందే నిలుతురు. అపుడు పుణ్యపాప కార్యముల ఫలితము కనుగొందురు.

31. ఖుల్-మన్-యర్-జుఖు-కుమ్-మినస్-సమాఇ-వల్-అర్-జి - అమ్మన్-యమ్-లికుస్-సమ్-అ-వల్-అజ్-సార-వ-మన్-యుఖ్-రిజుల్-హయ్య-మినల్-మయ్యితి-వ-యుఖ్-రిజుల్-మయ్యిత-మినల్-హయ్య-వ-మన్-యుదబ్బి-రుల్-అమ్-ర-ఫస-యఖూలు-నల్లావళ-ఫ-ఖుల్-అఫ-లా-తత్త-ఖూన్. 32. ఫజా-లి-కు-ముల్లావళ - రబ్బు-కుముల్-హాఖ్-ఖు-ఫ-మాజా-బిఅ-దల్-హాఖ్-ఖ-ఇల్-లజ్-జలాలు-ఫఅన్నా-తుస్-రఫూన్. 33. కజాలిక-హాఖ్-ఖుల్-కలి-మతు-రబ్బిక-అ-లల్-లజ్-న-ఫసఖూ-అన్న హుమ్-లా-యూమినున్.

31. ఎవఁడు ఆకాశమునుండియు భూమినుండియు మీకు ఆహారమునిచ్చు వాఁడు? లేదా చెవులకును కన్నులకును అధికారెవఁడు? మఱియు నిర్జీవుల నుండి జీవులను జీవులనుండి నిర్జీవులను ఎవఁడు తీయుచున్నాఁడు! మఱివఁడు కార్యములను నెఱవేర్చుచున్నాఁడు? అని అడుగుము. వారు దేవుఁడే అని పలుకుదురు. అటులైనచో మీరెందులకు భయపడరు. 32. మఱి ఈతఁడే మీ నిజమైన ప్రభువగు దేవుఁడు. సత్యము పిదప దుర్మార్గము తప్ప వేతేమియున్నది. కావున మీరెచ్చటికి మఱి పోవుచున్నారు అనిపలుకుము. 33. ఇటులే అవిధేయులైన వారు విశ్వసింపరు అను నీప్రభువు వాక్యము నిజ మాయెను.

వ్యా॥ 31. ఇంక ఈవాక్యములలో దేవునియేకత్వమునుగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. ఆకాశమునుండి వాన సూర్యరస్మి భూమిపైఁ బడును. ఇవిభూమిలోని వస్తువులతో కలియుటచే పైరు పంటలు మొదలగు ఆహారములు మానవులకు లభించుచున్నవి. వినుటకు 'చెవులును చూచుటకు కన్నులును అద్భుతరీతిగా మానవులకు ఒసంగఁ బడినవి. వీనినిచ్చికాపాడువాఁడును ఎవఁడు? ఆ యధికారము ఎవరికిఁ గలదు ఇటులేమానవులకు ఒసంగఁబడినసర్వశక్తులకు అధికారియెవఁడు! (దేవుఁడేఅని యొప్పుకొనకమానదు.) నిర్జీవియైన వీర్యమునుండి గ్రుడ్లనుండి జీవులను ప్రాణులనుండి నిర్జీవియైనవీర్యమును గ్రుడ్లను ఎవఁడుతీయుచున్నాఁడు? (దేవుఁడే). లోకములోని కార్యములను చక్కఁబఱచివానిని నడిపించువాడెవఁడు అని విగ్రహాధకులతో నడిగినను వారుకూడ దేవుఁడేఅని యొప్పుకొని పలుకుదురు. అట్లు వారికిఁ దెలిసియు దేవునికి సాటి కల్పించుట వారికితగదు. కావున ఎందులకు వారు భయపడరు అని అడుగవలెను అని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవయ్యెను. పై వివరింపఁబడిన కార్యములు చేయు దేవుఁడు మానవులకు ప్రభువు. ఇదియే సత్యము దీనినివదలియితర దోషకు పోవుట దారితప్పి దుర్మార్గమునకుఁ బోవుటయే. కావున దేవుని పూజించుటను వదలి విగ్రహారాధనకు మఱుట సరికాదు. అది ఘోరపాతకము. అదిమానుకొని ఒక్కదేవునినే పూజింపవలెను. 33. అవిధేయులైన దుర్మార్గులు ఎంత బోధించినను విని విశ్వసింపరు అని ముందుగానే దేవునికిఁ దెలియును. కావున అవిధేయులు విశ్వసింపరు అను దేవుని వాక్యము వారియెడ సత్యమాయెను.

34- ఖుల్-హల్-మిన్-షుర-కా-ఇకుమ్-మన్-యబ్-దఉల్-ఖల్-ఖ-సుమ్మాయు-ఈ-దుహూ-ఫఅన్నా-తూఫకూన్. 35. ఖుల్-హల్-మిన్-షుర-కా-ఇకుమ్-మన్-యబ్-దఉల్-ఇలల్-హఫ్-ఖి-ఖిలిల్లా-హు-యబ్-దఉల్-లిల్-హఫ్-ఖి - అఫ-మన్-యబ్-దఉల్-ఇలల్-హఫ్-ఖి-అహఫ్-ఖు-అన్-యుత్-తబిఅ-అమల్-లా- ఇహిద్దీ-ఇల్లా-అన్-యబ్-దఉల్-ఫమా-లకుమ్-కెఫ-తవ్-కుమూన్. 36. వ-మా-యత్-తబిఉ-అక్ -సరు-హుమ్-ఇల్లా-జన్నన్-ఇన్నజ్-జన్న-లా- యుగ్-నీ - మినల్-హఫ్-ఖి-మై-అన్-ఇన్నల్లాహ-అలీముమ్-బిమా-యఫ్-అలూన్.

34. మీరు దేవునికి సాటిగఁ జేసిన వారలలో నెవఁడైన సృష్టినిసృష్టించి తిరిగి దానిని సజీవిగాఁ జేయువాఁడు గలఁడా! అని ఓప్రవక్త అడుగుము. దేవుఁడు లోలుత సృష్టిని పుట్టించి తిరిగి దానిని సజీవిగాఁ జేయును. కావున మీరెచ్చటికి మఱి పోవుచున్నారు! అని ఓప్రవక్త పలుకుము. 35. మీరు

దేవునికి సాటిగఁజేసినవారలలో నెవఁడైన సన్మార్గమును చూపువాఁడు గలఁడా అని ఓప్రవక్త! అడుగుము. దేవుఁడే సన్మార్గము చూపువాఁడు. కావున సన్మార్గము చూపువానిమాట వినవలయునా లేక ఒకఁడు తనకు సన్మార్గము చూపనిది తాను సన్మార్గము పొందలేనివాని మాటలు వినవలయునా! కావున మీరే మైనది? మీరెట్లు న్యాయముచేయుచున్నారు అని పలుకుము. 34. మఱివారిలోని పెక్కురు ఊహను మాత్రము అనుసరించుచున్నారు. సత్యమైన విషయములలో ఊహలు ఏమియు పనికిరావు. వారుచేయు పనులు నిశ్చయముగా దేవునికిఁ దెలియును.

వ్యా॥ 34. ఇంతవఱకు సృష్టిని గూర్చి చెప్పఁబడియె. ఇతఁ యనరుద్ధానము (మఆద్) ను గూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. అనఁగా భూమ్యాకాశములను చెవులను కన్నులను చావు బ్రతుకులను సృష్టించువాఁడును వాని నడిపించువాఁడును దేవుఁడని మానవులు ఒప్పుకొనిరి. ఈ విషయము స్పష్టపఱచిన పదపలోకము నశించిన తరువాత తిరిగి ప్రాణులను సజీవులుగాఁ జేసితేవుట దేవుని పనియే అని మానవులు యొప్పుకొని తీరవలెను. అదియును గాక నిజమైన ప్రవక్తల మూలమున దేవుఁడే తిరిగి సృష్టిని సజీవిగాఁ జేసి తేవును అని తెలిసిన పదప ఒప్పు కొనియే తీరవలెను. కావున దేవుఁడే సర్వశక్తుడు. ఆతఁడే సృష్టికర్త. లోకము నశించిన పదప కర్మల తీర్పునకుఁ గాను అందఱిని తిరిగి సజీవులుగాఁ జేయును. ఇట్టిశక్తి చిల్లర దేవతలకును విగ్రహములకును లేదు అని మానవులు తెలిసికొన వలెను. 35. ఇందు సన్మార్గమును ధర్మమార్గమును చూపువాఁడు దేవుఁడే. ఆతని యాజ్ఞ లనే అనుసరింప వలెను అని లోభింపఁ బడియెను. సృష్టికర్తయే తన సృష్టి విషయములు మానవులకుఁ దెలుపఁ గలఁడు. ప్రవక్తలు కూడ స్వయముగా నెద్దియును తెలుపఁ జాలరు. దేవుని సందేశముననుసరించియు ప్రవక్తలు కూడ దెలుపుదురు. ప్రవక్తలే ఇట్లుండఁగా కదలని మెదలని పలుకలేని విగ్రహములు ఏమిసన్మార్గము చూపఁ గలవు. కావున మానవులు దేవుఁడు తన ప్రవక్తల మూలమున చూపు ధర్మములను అనుసరింప వలెను. అట్లుగాక విగ్రహారాధకులు, బ్రాహ్మణులు, మహాంతులు మొదలగుపండితులుకల్పించినట్టి అధర్మముల వైపునకు పోరాదు. ఇది న్యాయము కాదు అని మందలింపఁ బడియెను. 36. దేవుఁడు చూపిన సన్మార్గమును వదలి విగ్రహారాధన మొదలగు అధర్మముల ననుసరించువారియొద్ద తప్పుయూహలు తప్ప వేఱు ప్రమాణమును ఆధారమును లేదు. ఇట్టి యూహల వలన సన్మార్గము లభింపదు. అవి పనికిరావు. అందఱు చేయు కర్మలు దేవునికి బాగుగఁ దెలియు. దేవుఁడు వారివారి కర్మలకుఁ దగిన ఫలిత మొసంగును.

37. వ-మా-కాన హజల్-ఖుర్ ఆను-అన్-యుఫ్-తరా-మిన్-దూనిల్లాహి
 వలా-కిన్-తన్-దీఖల్-లజ్-జైన్ యద్దై హి-వ-తఫ్-స్తీల్-కితాబి-లా-రైబ-ఫీహి
 మిర్-రబ్బిల్-అలమిన్. 38. అమ్-యఖూ-లూ-నఫ్-తరా-హు-ఖుల్-ఫాతూ-బి-
 సూర-తిమ్-మిన్-లిహి-వద్-ఉ-మనిన్-తత్త-తుమ్-మిన్-దూనిల్లాహి - ఇన్-
 తుస్తమ్-సాదిఖిన్. 39. బల్-కజ్-జబూ-బిమా-లమ్-యుహీ-తూ బి ఇల్-మిహీ-
 వలన్మా-యా-తిహిమ్-తా-వీలుహూ-కజాలిక-కజ్-జబల్-లజ్-మిన్ - ఖబ్-లి-
 హిమ్-ఫన్-జుర్-కైఫ్-కాన-అఖి-బతుజ్-జాలిమిన్, 40. వ-మిన్-హుమ్-మన్
 యూ మిను-బిహి-వ-మిన్-హుమ్-మల్-లా-యూమిను-బిహి-వ-రబ్బుక్-అల్-ల-
 ము-బిల్-ముఫ్-సిదీన్.

37. మఱియు, ఈ ఖురానును దేవుడు తప్ప మఱెవ్వఁడును చేయఁ
 జాలఁడు. కాని యిది తనకు పూర్వమున్న గ్రంథములను సత్యపఱచునది, మఱి
 మానవులకు విధింపఁబడిన ధర్మములను వివరించునది, అందు ఏలాటి సం దేహము
 లేదు. అది సర్వలోకముల ప్రభువునుండి వచ్చినది. 38. ఏమి ఖురానును ముహ
 మ్మదు కల్పించుకొన్నాఁడు అని వారు పలుకుచున్నారా? (అట్లులైన) దాని
 వంటి ఒక సూరాను కల్పించి మీరును తీసికొనిరండు. మఱి మీరు సత్యవంతు
 లైనచో దేవుని దప్ప మిఁరెవరిని పిలుచుకొనఁగలరో వారి నందఱిని పిలుచు
 కొనుఁడు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. కాని వారు తాము గ్రహించుకొనలేని
 దానిని తిరస్కరింపసాగిరి. మఱి యింకను వారియొద్దకు దాని వాస్తవవిషయము
 రాలేదు, వీరికి ముందున్నవారును ఇటులే తిరస్కరించుచుండిరి. కావున పాపుల
 గతి యేమాయెనో చూడుము. 40. మఱి వారిలో కొందఱు ఖురానును నమ్ము
 వారును గలరు. మఱి వారిలో కొందఱు దానిని నమ్మరు. మఱి అల్లరి (ఫసాదు)
 చేయువారిని నీ ప్రభువు బాగుగ నెఱుంగును.

వ్యా॥ 37. దీనికి ముందువిగ్రహారాధకులు, నిరాధారములైన ఊహలను అను
 సరించుచున్నారు. అట్లు కూడదు. సన్మార్గము చూపువాని మాటవినవలయును
 అని చెప్పఁబడియెను. దానికిగాను ఇప్పుడు లోకమంతటికిని సన్మార్గము
 చూపు గ్రంథము ఒక్క ఖురానెషరీఫు మాత్ర మున్నది. ఇందు సర్వధర్మములు
 గలవు. ఇట్టి మహనీయమైన శైలియు ధర్మములును తత్వములును గల ఖురా
 నును మానవులు చేయఁజాలరు. అది దేవుని గ్రంథము. దీనికి పూర్వము దేవు
 నిచే ప్రవక్తలకు లభించిన మత గ్రంథములు సత్యములైనవి అని ఖురాను సత్య

పఱచును. మానవకోటికి కావలసిన సర్వధర్మములు ఇందు వివరింపఁబడినవి. ఇందు బుద్ధిమంతులు సందేహింపఁగల విషయము లెవ్వియునులేవు. సర్వలోకములకు ప్రభువగు దేవుఁడు పంపిన గ్రంథము. కావున మానవులందఱు దీనిని నమ్మి దీని ననుసరింపవలెను. 38. అవిశ్వాసులు ఖురానును విని ఇది ముహమ్మదు స్వయముగా కల్పించుకొన్నది. దేవునిదికాదు అని చెప్పసాగిరి. దానికి నిందు జవాబియ్యఁబడినది. ఓ జనులార ! నేను మీవంటి మానవుఁడను. మీరును మనుష్యులు. ఖురాను దేవుని గ్రంథము కాదు. నేను చేసినది అని మీరు చెప్పుచున్నారు గదా ! సరే ! మీరందఱు విద్వాంసులును పామరులును చేరి ఖురానె షరీఫువంటి ఒక్కసూరా కల్పించి తీసికొని రండు. అట్లు మీరు చేసితిరేని ఖురానుకూడ మానవుఁడుచేసికొన్నది అని యొప్పుకొనవచ్చును. కాని మీరు చేయలేరు. ఎందుకన ఎట్లుదేవుఁడు చేసిన సూర్యునివంటి సూర్యునిని దేవుఁడు సృష్టించిన భూమివంటిభూమినిమానవులు చేయలేరో అటులే దేవుని గ్రంథమగు ఖురానువంటి గ్రంథము మానవులుచేయలేరు. ఖురానెషరీఫులో ఆత్మిక రాజకీయ గ్రాహస్థ ధర్మములును తత్వములు పరలోక విషయములును అరబీభాషలో మానవుల శక్తికి మించిన అద్భుతశైలిలో నున్నవి. అందలి ధర్మములు ప్రళయమువఱకు మారనివి. సర్వలోకములవారును వారి ననుసరించి యుభయభాగములలో జయమోక్షములు పొందగలరు. 39. అవిశ్వాసులు, ఖురానుగ్రంథమును బాగుగ గ్రహింపక మూఢత్వముతోను ద్వేషముతోనుముహమ్మదు చేసికొన్న గ్రంథమని పలికి తిరస్కరించుచున్నారు. వారియందున్న ద్వేషమునుబట్టి ఖురానులోని ధర్మములను సరిగయోచింపక అవివేకముతో తమకుఁ దెలియుని వానిని తిరస్కరింపసాగిరి. ఖురానులో కొన్ని భవిష్యత్ ప్రకటనలు గలవు. అవి సంభవించు కాలము రాలేదుఅందు దుష్టులకు శిక్ష గలుగును అని కూడ కలదు. కొంత కాలమునకు పిదప దుష్టులుశిక్షింపఁబడిరి. మఱి ఖురానుయొక్క వాస్తవ విషయమును, అర్థమును ఇంకను వారు గ్రహింపలేదు. అందులకు వారు తిరస్కరించుచున్నారు. వీరికి ముందు గడచిన జనులును తమ ప్రవక్తలను దేవుని గ్రంథములను తిరస్కరించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. అట్టి దుర్గతి ఖురానును తిరస్కరించువారికిని పట్టును. అని హెచ్చరింపఁబడియెను. 40. ఇరకూద వీరిలో నేకొందఱు ఖురానునునమ్మి విశ్వాసులగుదురు. మఱికొందఱు తమ దుష్టత్వముచే విశ్వసింపరు. వారి విషయము దేవునికి బాగుగఁ దెలియును. వారికిఁ దగిన శిక్ష నొసంగును.

41. వ-ఇన్-కజ్-జబూక-ఫఖుల్-లీ-అమలీ-వ-లకుమ్-అమలు-కుమ్-అన్-

తుమ్-బరీ-డీన-మిమ్మా-అఅమలు-వ-అరా-బరీడమ్-మిమ్మా-తఅ-మలూన్. 42.

వ-మిన్-హుమ్-మన్-యస్ - తమిడ్డిన-ఇలై క-అఫ-అన్త-తుస్-మి-ఉన్-సు-మ్మ-
వతా-కానూ-లా-య-అ-ఖిలూన్, 43. వ-మిన్-హుమ్-మన్-యస్-జురు-ఇలై క
అఫ-అన్త-తహ్-దిల్-ఉమ్-య-వతా-కానూ-లా-యుబ్-సిరూన్, 44. ఇన్నల్లా
హాలాయజ్ లిమున్నాస-మైఅన్-వలాకిన్ నన్నాస-అన్-ఫుసహుమ్-యజ్ లిమూన్.

41. మఱి వారు నిన్ను తిరస్కరించినచో నాకు నాపనియున్నది. మీకు
మీపనియున్నది. నాపని విషయము మీకు బాధ్యతలేదు. మీపనులబాధ్య
త నాకు లేదు అని పలుకుము. 42: 43. మఱి వారిలో కొందఱు నీవైపు చెవులుం
చుచున్నారు. ఏమి! జానము లేక చెవిటివారిగ నున్నవారికి నీవు వినిపింపఁగలవా?
44. మఱి వారిలోఁ గొందఱు నీవైపు చూచుచున్నారు. దృష్టి లేక అంధులుగా
నున్నవారికి నీవు మార్గము చూపఁగలవా? నిశ్చయముగ దేవుఁడు ప్రజలకు
కొంచెమైనను అన్యాయము చేయఁడు, కాని ప్రజలు తమకుతామే అన్యాయము
చేసికొనుచున్నారు.

వ్యా॥ 41. ఓ ప్రవక్తా! నీవు సత్యవత్తుడవు అని తెలుపు సూచనలు
తెలిసియు అవిశ్వాసులు నిన్ను తిరస్కరించినచో వారిలో నిట్లు పలుకుము. నేను
నాయుద్యమమగు మత ప్రచారముచేసి నాపని నెఱవేర్చితిని. బోధించినను
మీరు వినకున్నచో మీమార్గము మీది. నామార్గమునాది. నాపనులకు నేను బా
ధ్యుడను మీపనులకు మీరు బాధ్యులు. ప్రతివానికిని వాని కర్మల ఫలితము
లభించి తీరును. 42, 43. అవిశ్వాసులలో కొందఱు పైగంబరులవారి వాక్యము
లను ఖురానెషీఫును వినునట్లువారలుగ చెవులుంచుదురు. కానివారిహృదయములు
వినవు. అందు చెవిటితనమున్నది. కావున బోధ గ్రహింపరు. ఇట్టి చెవిటివారికి
బోధ వినిపించుట ప్రవక్త వశములోలేదు. అటులే కన్నులలో చూచెదరు. కాని
వారి హృదయములు గ్రుడ్డివి. ఎవని హృదయము గ్రుడ్డిదోవానికి ధర్మమార్గము
గోచరింపదు. ఇట్టి హృదయాంధులకు సన్మార్గము చూపుట ప్రవక్త వశములో
లేదు. 44. దేవుఁడు మానవులయెడ అన్యాయము చేయఁడు. అందఱికిని సన్మార్
గము గ్రహించు శక్తులు ఒసంగియున్నాఁడు. కాని మానవులే తమ దుష్టప్రవ
ర్తనములతో తమ శక్తులను వృథా చేసికొని దుర్మార్గము నకుపోయి తమ యా
త్మలకు అన్యాయము చేసికొనినవారలై నరకమునకు పాలగుచున్నారు.

45. వ-యామ-యహ్-మరు-హుమ్-కలల్-లమ్-యల్-బసూ-ఇల్లా-సా
అతమ్-మినన్-సహారి-యత-ఆరఫూన-బైన-హుమ్-ఖిద్-ఖిసి-రల్-లజీన - కజ్ -
జబూ-బి లిఖా-ఇల్లాహి-వ-మా-కానూ-ముహ్-తదీన్.

45. మఱియు దేవుఁడు ప్రజలను కూర్చు దినమున వారు దినములో

నొక గడియ మాత్ర ముండినట్లు వారికిఁ దోచును. వారు పరస్పరము గుర్తింతురు. దేవుని దర్శనమును తిరస్కరించినందున వారు నిశ్చయముగా నష్టములో పడిరి. మఱి వారు సన్మార్గమునకు వచ్చినవారువారు.

వ్యా॥ 45. తీర్పుదినమునందు అందఱు మానవులు సజీవులై దేవునిసాన్నిధ్యమున చేరుదురు. అప్పటి యాపదలను, కష్టభయములను చూచి ఇహలోకము లో నుండినది ఒక్క గడియ మాత్రమే అని వారు తలంతురు. ఆ కష్టములను చూచిన ఇహలోక భోగములు చాల హీనములుగా వారికిఁ దోచును. మానవులు పరస్పరము గుర్తింతురు. కాని ఒకరికొకరు తోడపడఁజాలరు. ఏలాటి బంధుత్వము పనికిరాదు. ప్రతివాఁడును తన సొంత చింతలోనే మునిగియుండును. చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులై దేవుని దర్శించుటనుగూర్చి తిరస్కరించి నుర్మార్గులైనవారు నష్టముపొంది నరకములో పడుదురు. తీర్పుదినమును నమ్మి విశ్వాసులైనవారు సన్మార్గమునందు పడినవారు నష్టములో పడక, స్వర్గము పొందుదురు.

46. వల్గిమ్మా-నురీ-యన్నక-బఅ జల్-లజే-నల్ల-దుహుమ్-బెనత- పఫ్-ఫ-యన్నక-ఫ-ఇలై నా-మర్-జి-ఉహుమ్-సుమ్-నుల్లాహు - షహీదున్-అలా - మా-యఫ్-అలూన్.

46. మఱియు మేము వారితో వాగ్దానము చేయువానిలో కొన్నిటిని నీకు చూపిన లేదా నీకు మరణ మొసంగిన వారు మాయొద్దకే మరలి రావలసి యున్నది. మరల వారుచేయు కర్మలకు దేవుఁడు సాక్షిగా నున్నాఁడు.

వ్యా॥ 46. దేవుఁడు “అవిశ్వాసులను శిక్షింతును. ఇస్లామ్ నకు జయ మొసంగుదును” అని వాగ్దానము చేసి యుండెను. అందు బదరు యుద్ధములో మక్కా కాఫిర్లకుఁ దగినశిక్ష లభించెను. అట్లు కొంతవఱకు ఇస్లామ్ నకు జయము లభించెను. ఇదిహజ్రత్ రసూలువారి జీవితకాలములో సంభవించినది. ఇస్లామ్ నకుసంపూర్ణ జయమును వ్యాప్తియును పైగంబరులవారి మరణాంతరము వారి శిష్యులకాలమునలభించెను. దేవుఁడుచేసిన అన్నివాగ్దానములు పూర్తియైతీరును. ఒకవేళ కాఫిర్లకు తత్క్షణమే దేవునినుండి శిక్ష లభింపనిచో వారు మోసపోకూడదు. దేవుఁడు వారి కర్మలకు సాక్షిగా నున్నాఁడు. వారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. తుదకు దేవుని సన్నిధానమున మఱిలిపోవలసి యున్నది. అపుడు అందఱి కర్మల తీర్పు అగును.

47. వలిక్కుల్లి-ఉమ్మతిర్-రసూలున్-ఫల్గిజా-జాల-రసూలుహుమ్-ఖుజి-య-బై-నహుమ్-బిల్-ఖిస్-తి-వ-హుమ్-లా-యుజ్-లమున్.

47. ప్రతి జాతివారికి ఒక ప్రవక్త యున్నాఁడు. వాయొద్దకు వారి

ప్రవక్త రాగా వారిసుధ్య న్యాయముగ తీర్పు ఆయెను. మఱి వారికి అన్యాయ యము చేయఁబడదు.

వ్యా॥ 47. హజ్రత్ రసూల వారికి ముందుకూడ ప్రతి జాతికిని ఒక్కొక్క ప్రవక్త వచ్చి దేవుని యజ్ఞులను వారికిఁ దెలుపుచు వచ్చెను. ప్రవక్తల మూలమున ధర్మములులెలుపనిదే దేవుఁడు పాపులను శిక్షింపఁడు. ముందు ప్రవక్తల సంపి బోధించుచున్నాఁడు. బోధ వినక దుష్టులైన వారిని ఇహమునందును పరమునందును న్యాయముగ శిక్షించును. ఏలాటి అన్యాయము జరుగదు. తీర్పు దినమునందుకూడ న్యాయముగ కర్మల తీర్పు అగును.

48. షయఖూలూన-మతా-హజల్-వఅదు-ఇన్-శ-న్తుమ్- సాదిఖీన్. 49. ఖుల్-లా-అమ్-లికు-లి-సఫ్-సీ-జర్రన్-వలా-సఫ్ అన్ ఇల్లా-మా-షా-అల్లాహు-లి-కుల్లి-ఉమ్మతిన్-అజలున్-ఇజా-జాఅ-అజ-లుహుమ్-ఫలా యస్-తాఖిరూన-సాఅతన్-వలా-యస్-తఫ్-దిమూన్. 50. ఖుల్-అరబ-తుమ్-ఇన్ అతా-కుమ్-అజా-బుహూ-బ-యూ-తన్-జె-సహారమ్-మాజా-యస్-తఅజిలు-మిన్ హుల్ ముజ్రిమూన్. 51. అ సుమ్మ-ఇజా-మా-వఖుఅ-అమన్-తుమ్-బిహీ-అల్-అన-వఖుద్-కున్తుమ్-బిహీ-తస్-తఅ-జిలూన్. 52. సుమ్మ-ఖిల-లిల్-లజీన- జలమూ - జాఖూ అజా-బల్-ఖుల్ ది-హల్-తుబ్-జె-స-ఇల్లా-బిమా-శ-న్తుమ్-తక్ - సిబూన్. 53. వ-యస్-తమ్-బిడీసక-అ-హాఖ్-ఖున్ హువ-ఖుల్-ఈ-వ-రబ్బీ-ఇన్న హూ-ల-హాఖ్ ఖున్-వ-మా-అస్-తుమ్-బి-ముఅ జి-జిన్.

48. మఱియు వారు మీరు సత్యవంతులైనచో ఈ వాగ్దానము ఎప్పుడు సంభవించును అనిపలుకుచున్నారు. 49 దేవుఁడు కోనది తప్ప నాకుఁగాను నేను మేలునుగాని కీడునుగాని చేసికొను అధికారము నాకులేదు. ప్రతి జాతి వారికిని ఒకకాలమున్నది. వారికాలమువచ్చినపుడు ఒకగడియ వెనుకము దు వారు కానేరరు అని ఓప్రవక్త! పలుకుము. 50 సరే చూడుడు! దేవునిశిక్షమీకు రాత్రిపూటయో లేదా పగటి పూటయో వచ్చేసినచో దానికిఁగాను ముందుగానే పాపాత్ములు ఏమి చేసికొనఁ గలరు. 51. మరల శిక్షవచ్చిమీపైఁబడిన తరువాతనా! మీరు దానిని నమ్ముదురు. ఏమి ఇప్పుడు మీరునమ్మితిరి. మఱి దీనికి ముందు దానికొఱకు మీరు తొందఱ చేయుచుంటిరి అని చెప్పఁ బడును. 52. ఆ పిదప పాపాత్ములతో శాశ్వతమైన శిక్షను అనుభవించువు. మీరు చేయు

చుండిన కర్మల ఫలితమే మీకు లభించును అని చెప్పబడును. 50. ఏమి యిది నిజమా అని వారు నీతో విచారించుచున్నారు. దేవుని ప్రమాణము. ఇది నిజము. మఱిమీరు లొంగఁ జేయలేరు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 48. దేవుని శిక్ష వచ్చును అనిమీరు భయపెట్టు చున్నారే! ఆ వాగ్దానము ఎపుడు పూర్తియగును. అది వట్టి మాటలుగా నున్నది. అట్లుగాక మీకు సత్యవంతులైనచో ఆశిక్షను ఎందులకుఁ దీసికొనిరారు అని ప్రవక్తతో కాఫిర్లు పలుకసాగిరి. దాని జవాబును గూర్చి రాబోవు వాక్యములో దేవుని సెలవు ప్రవక్తకు అగుచున్నది. 49. ఓ జనులార! శిక్షవంపుట దేవుని చేతిలో నున్నది. దేవుఁడు తాను కోరినపుడు దుర్మార్గులను శిక్షించును. అందునాకు అధికారము లేదు అదియును గాక నా సొంత విషయములో కూడ నాకు కీడుమేలు చేసికొను అధికారము లేదు. దేవుఁడు కోరినది మాత్రము నాకు లభించుచున్నది. అందునాకు అధికారము గలదు. దేవుని యిష్టము లేనిది ఎద్దియును సంభవించను. ప్రతి వంశమునకును ప్రతి సంఘముమునకు ఒక కాలము నియమింపబడి యున్నది. ఆయా జాతివారు అంతకాల ముండుదురు. అందు ఒక నిమిష ముకూడఁ ఆటునిటు కానేరదు. శిక్ష రానున్నపుడు వచ్చితీరును. మీరు తొందఁ అపడిన లాభములేదు. మీరు నిద్రలో నిమగ్నులై యున్నపుడో లేదామీరు ఇహ లోక వ్యాపారములో మునిగి యున్నపుడో ఆకస్మికముగ దేవునిశిక్ష మీకు వచ్చినచో పాపాత్ములగు మీరు దానినుండి తప్పించుకొను మార్గము చేసికొన గలరా! లేదుగదా! మఱెందులకు తొందర పడుచున్నారు. దానివలన లాభ ములేదు. అదిరాకమునుపే బుద్ధిమంతులు దానికిభయపడినస్మార్తమునకుఁ బోవ లెను. 51. దేవుని శిక్షవచ్చి పైఁబడినపుడు అవిశ్వాసులు ఇప్పుడు మేము నమ్మితిమి అని పలుకుదురు. అప్పటి విశ్వాసము వలన లాభము లేదు. ముందుశిక్ష వచ్చును అని నమ్మిక లేనందుననే అవిశ్వాసులు అది యెప్పుడు వచ్చును అని తొందఱ చేయుచుండిరి. అది రాకమునుపే నమ్మి దానినుండి తప్పించుకొను మార్గము చూచుకొనియుండవచ్చును. తల్పపై పడినపుడు నమ్ముట వలన ప్రయోజనము లేదు. అప్పుడు దేవుని నుండి వారితో “ఇప్పుడు మీరు నమ్మితిరా! దీనికి ముందు తొందర చేయుచుంటిరిగదా! 52. ఇక మీరుగావించిన పాపకార్యములకును తిరస్కారములకును ఫలితము శాశ్వతమైన నరక బాధను అనుభవింపుఁడు” అని చెప్పబడును. 53. అవిశ్వాసులు అజాగ్రత్తలోపడి ఆశ్చర్యముతో “ ఏమయ్యా! మేము చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులై శాశ్వతమైన బాధ అనుభవించుమా! ఇది నిజమేనా! మేము చచ్చి మట్టిలో కలిసి పోయిన పిదప తిరిగి సజీవు లగుదుమా! ఇది వాస్తవమేనా! అని హాజ్రత్ రసూలు వారితో విచారిం చిరి. దానికి నిట్లు జవాబియ్యఁ బడినది. దీని విషయము ఆశ్చర్యపడ నక్కఱ

లేదు. నేను దేవుని ప్రమాణము చేసి చెప్పుచున్నాను. మీరందఱు తిరిగి సజ్జ వలగుదురు. మీరు మట్టిలో కలిసి పోయిన పిదప తిరిగి మిమ్ము లేపుట సర్వ శక్తుడైన దేవునికి కష్టముగాదు. మీరు పుట్టుకముందు ఏమియు లేకుంటిరి. అట్టి వారలగు మిమ్ము పుట్టించిన దేవుడు మిమ్ము తిరిగి లేపును. మాకర్థుల ఫలితము మీకొసంగును. ఇందు మీరు దేవునిని లొంగజేయలేరు. మఱిమీరు దేవుని శిక్షనుండి తప్పించుకొని పోజాలరు.

54. వతా-అన్న-లికుల్లి-నఫ్ సిన్ జలమత్-మాఫిల్-అర్జి-లఫ్-తడత్ బి హీ-వ-అస్రున్-నదామత-లమ్మా-రఅ-ఉల్-అజాబ-వ-ఖు-జియ-బైన-హుమ్-బిల్ ఖిన్-తి-వ-హుమ్-లా-యస్-లమూన్.

54. మఱియు పాపములు చేసిన ప్రతి మనుష్యుని యొద్ద భూమిలో నున్న సౌమ్నాతయు నుండినచో నిశ్చయముగ తనకు బదులుగ దాని నిచ్చి వేయును. మఱివారు శిక్షను చూచునపుడు లోలోపల వారు పశ్చాత్తాపపడుదురు. మఱి వారి మధ్య న్యాయముగ తీర్పు అగును. మఱివారికి అన్యాయముజరుగదు.

వ్యా॥ 54. పాపములు చేసినవారు తీర్పు దినమునందు తమ పాపములనుండి ముక్తి పొందుటకై భూమిలోనుండు ధనమంతయు వారి చేతిలో నుండినచో తమ పాపములకు బదులుగ దానినిచ్చి వేయుదురు. కాని అట్లుకానేరదు. పాపులు శిక్షను(బాధను) చూచినపుడు తాము గావించిన పాపములకు పశ్చాత్తాపము నొంది లోలోపలనే సిగ్గుపడి తమపశ్చాత్తాపము వెల్లడికాకుండయత్నింతురు. కాని తుదకు వారు అయ్యో మేమేమి చేసికొంటిమిరా! అని పలుకుదురు. తీర్పు దినమునందు ఏలాటి అన్యాయము జరుగదు, న్యాయముగ తీర్పు జరుగును.

55. అలా-ఇన్న-లిల్లాహీ-మాఫిన్-సమావాతి-వల్-అర్జి-అలా-ఇన్న-వఅ-దల్లాహీ-హాఫ్ ఖున్-వలా-కిన్న-అక్ సరు-హుమ్-లా-యత్-లమూన్. 56. హువ-యుహ్-యీ-వ-యు-మీతు-వఇలైహి-తుర్-జుఱిన్.

55. వినుడు. ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న సర్వము దేవుని చేను. వినుడు, దేవుని వాగ్దానము నిజమైనది. కాని వారిలోని పెక్కుమందికి తెలియదు. 56. ఆతడే ప్రాణము పోయుచున్నాడు. మఱి చావు నిచ్చుచున్నాడు. మఱి ఆతనియొద్దకే మీరు పోవలసియున్నది.

వ్యా॥ 55. భూమ్యాకాశములలో దేవుని యధికారము చెల్లును. న్యాయముగ తీర్పు అయితిరును. నేరస్థులు ఆతని శిక్షనుండితప్పించుకొనజాలరు. వారు లంచమిచ్చి శిక్షనుండి రక్షణపొందలేరు. తీర్పుదినముగూర్చి దేవుడు

చేసిన వాగ్దానము నిజమైనది. కాని దీని విషయము వెక్కుమందికిఁ దెలియదు. కావున తమ నోటికి వచ్చినది పలుకుదురు. తమ యూహకు వచ్చిన దానిని వదరుదురు. 56. ప్రాణమిచ్చుట, చంపుట, దేవుని చేతిలోనున్నది. అట్టి సర్వశక్తుఁడగు దేవునికి, చచ్చినవారిని తిరిగి సజీవులు చేయుట కష్టముకాదు. కావున మానవులందఱు తమ కర్మల తీర్పుకొఱకు తిరిగి సజీవులై దేవుని సన్నిధానమున నిలుతురు.

57. యాఅయ్యు-హన్ నాసు-ఖద్-జా-అత్-కుమ్-మా-ఇజతుమ్-మిర్-
రబ్బి-కుమ్-వ-షిఫా-ఉమ్-మిర్-రబ్బికుమ్-వ-షిఫాఉల్-లిమా-ఫిన్-సుదూరి-వ-
హుదన్-వ-రక్-మ-తుల్-లిల్-మూమినీన్. 58 ఖుల్-బి-ఫజ్-లిల్లాహి-వ-బి రక్-
మతిహి-ఫ-బి-జాలిక-ఫల్-యఫ్-రహూ-హువ-ఖైరుమ్-మిమ్మా-యజ్-మడొన్.

57. ఓ జనులార! మీప్రభువునుండి మీయొద్దకు బోధనయును, హృదయరోగములకు స్వస్థతయును సన్మార్గమును, ముసల్మానులకు కరుణయును వచ్చినది. 58. దేవుని యనుగ్రహమును ఆతని దయనుబట్టి వారు సంతోషపడవలెను. ఇది వారు కూర్చుచున్న దానికంటె మేలైనది అని ఓప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 57. ఈ వాక్యములో దేవదత్తగ్రంథమగు ఖురానెషరీఫుయొక్క గుణములు వివరింపఁబడినవి. అందు మానవులకు బోధగలదు. అది ధర్మ మార్గమును బోధించి అన్నివిధముల పాపములను నివేదించును. అది అసూయ కపటము, అహంకారము వంచన, అవిశ్వాసము మొదలగు హృదయరోగములను స్వస్థపఱచును. దేవుని ప్రీతి లభించి ఆతని సాన్నిధ్యము లభించు మార్గము చూపును. ఖురానును నమ్మి దాని ననుసరించు ముసల్మానులను ఉభయ లోకములలోను దేవుని ప్రేమకు పాత్రులుగఁ జేయును. 58. దేవుని యనుగ్రహము లభించినది అని సంతోషించుచు మంచిదియే. అందు దోషములేదు. వాస్తవముగా మానవులకుఁ గావలసినది దేవుని యనుగ్రహము. మిగిలిన ఇహలోక సంపదలు దానిముందు నిలువలేవు. దేవుని యనుగ్రహమే మేలైనది. కావున మానవులు దేవుని యనుగ్రహము పొందుటకు యత్నింపవలెను.

59. ఖుల్-అర-బి - తుమ్ - మా- అన్-జలల్లాహు-లకుమ్-మిర్ - రిజ్-
ఫిన్-ఫ-జ-అల్-తుమ్-మిన్ హు-హారామన్-వ-హాలాలన్-ఖుల్-అల్లాహు-అజిన
లకుమ్-అమ్-అల్లాహి-తఫ్ తరూన్, 60. వ-మా-జన్నుల్-లజీన-యఫ్-తరూన-అల్
ల్లా-హిల్-కటిబ-యామల్-ఖియామతి-ఇన్నల్-లాహ-అజ్-ఫజ్-లిన్-అల్-
నాసి-వలా కిన్న-అల్-సరహుమ్-లాయష్-కురూన్.

59. చూడుడు. దేవుడు మీకొఱకు ఆహారమును సృష్టించెను. పిదప మీరు అందు కొన్నిటిని నివేదించుకొంటిరి. మఱికొన్నిటిని ధర్మమైనదిగాఁ జేసికొంటిరి అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. ఏమి దేవుడు మీకిట్లు సెలవునిచ్చి యున్నాఁడా! లేదా దేవునిపై అసత్యములు కల్పించుచున్నారా? అని పలుకుము. 60. మఱి దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించువారు తీర్పుదినమును గూర్చి ఏమి తలఁచియున్నారు. నిశ్చయముగా దేవుడు జనులయెడ అనుగ్రహముగలవాఁడు. కాని వారిలోని పెక్కుమంది కృతజ్ఞత సలుపరు.

వాక్య|| 59. దేవుడు మానవులకొఱకు ఆహారము సృష్టించియున్నాఁడు. అందు ఏది ధర్మమో (హాలాల్) ఏది అధర్మమో (హరామ్) దేవుఁడే నిర్ణయపఱచెను. మానవులు తమయిష్టానుసారముగా ధర్మములును అధర్మములును నిర్ణయపఱచాలరు. దేవుడు నియమించిన ధర్మములు దేవుని గ్రంథమగు ఖురాన్ ప్రకారమే నున్నవి. కావున దేవుని ప్రీతి పడయఁగోరువారు ఖురానును అనుసరింపవలెను. అట్లుగాక తమ సొంతబుద్ధులతో ఇది తినవచ్చును. ఇది తినకూడదు అని నియమింపఁగూడదు. అట్లు చేయుటచే దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించినవారలగుదురు. 60. అట్లు దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించినవారు తీర్పుదినమునందు పట్టువడుదురు. తమ కల్పనలకు కఠినశిక్షపొందుదురు. కావున వారు తీర్పుదినము గూర్చి సులభముగా తప్పించుకొందుమని తలంచుచున్నారు కాబోలు! అట్లు తలంపఁగూడదు. దానికి భయపడి శిక్షనుండి తప్పించుకొను మార్గము ఇహమునందే చూచుకొనవలెను. విశ్వాసమే ముక్తిమార్గము. దేవుడు చాల అనుగ్రహముగలవాఁడు. కావున జనులను వదలిపెట్టియున్నాఁడు. ప్రవక్తలనంపి ధర్మమార్గము చూపుచున్నాఁడు. దీనికిఁగాను పెక్కురు జనులు కృతజ్ఞత సలుపుటకు బదులుగ కృతఘ్నత చూపుచున్నారు. కావున జాగ్రత్తపడవలెను.

61. వ-మా-తకూను-ఫీ-షానిన్-వమా-తత్తూ-మిన్-హు-మిన్-ఖుర్-అనిన్-
వలా-తఅ-మలూన-మిన్-అమలిన్-ఇల్లా-కున్నా-అలై-కుమ్-షుహూ-దన్-ఇబ్-
తుఫీ-జూన-ఫీహి-వమా-యఅ-జుబు-అర్-రబ్బిక-మిమ్-మిస్-ఖాలి-జ్ర-తిన్-
ఫిల్-అర్-జి-వలా-ఫిస్-సమా-ఇ-వలా-అస్-గర-మిన్-జాలిక-వలా-అక్కర-ఇల్లా-
ఫీ-కితాబిమ్-ముబీన్.

61. మఱియు, ఓ ప్రవక్తా! నీవు ఏస్థితిలోనున్నను, దేవునినుండివచ్చిన ఖురానును నీవు పఠించుచున్నపుడును, (ఓ జనులార.) మీరు పనులను చేయుచు అందు నిమగ్నులైయున్నపుడును మేము మిమ్ము చూచుచున్నారము. (మీకు సొత్తులై యున్నారము.) మఱిభూమిలోనున్న ఆకాశములలోనున్న ఒకరవంత

యును నీప్రభువునుండి మఱుగుపడియుండదు. మఱి దానికంటె చిన్నదిగాని పెద్దదిగాని స్పష్టమైన గ్రంథములలో లేనిదిలేదు.

వ్యా॥ 61. దేవుడు తన ప్రవక్తయొక్క ప్రతిస్థితిని విషయమును, మత ప్రచారమును అందఱు మానవులు చేయు పనులను చూచుచున్నాడు. సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. ఆతనికి నెద్దియును మఱుగులేదు. భూమ్యాకాశములలో నున్న సమస్తమును ఎఱుంగుచున్నాడు. పూర్వము గడచినవి, ఇతరమీఁద సంభవించునవి సర్వవిషయములును తా హెమహౌఘాజ్ అనుగ్రంథములోనున్నవి. దేవుని భక్తులు చేయు పుణ్యకార్యములును పాపులుచేయు పాపకార్యములును దేవునికిఁ దెలియును. వారివారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును. మానవులు దేవునిని తమ కన్నులార చూడలేక పోయినను దేవుడు వారికిసాక్షి గానుండి సర్వముచూచుచున్నాడు. కావునమానవులు దేవునికిభయపడిపాపములు మానుకొనవలెను.

62. అలా-ఇన్న-ఓ-లియా-అల్లాహి-లా-ఖౌఫున్-అల్లాహిమ్ - వలా - హుమ్-యహ్-జనూన్. 63- అల్-లజీన-ఆమనూ-వ-కానూ-అల్-తఖూన్. 64 లహుముల్-బుష్-రా-ఫిల్-హయా-తిద్-దున్యా-వఫిల్-అఖిరతి-లా-తబ్-దీల-లి-కలి-మా-తిల్లాహి-జాలిక-హువల్-ఫా-జుల్-అజీమ్.

62. వినుడు. దేవునికి ప్రయులైనవారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండ నేరదు. 63. ఎవరు విశ్వసించి భయభక్తులుగలిగియుండిరో 64. వారికి ఇహలోకజీవనమందును పరలోకమందును సంతోష వార్తయున్నది. దేవునిపలు కుటుమారవు ఇదియే గొప్ప విజయము.

వ్యా॥ 64 : 62. దేవుని స్నేహితుల విషయము చెప్పబడినది. విశ్వ సించి భయభక్తులువహించి సత్కార్యములుచేయువారు దేవునికి ప్రయులును. స్నేహితులును, దేవునికి ప్రయులైనవారును సర్వ అవస్థలయందు దేవునిపైననే యాధారపడుదురు. అందువలన వారి హృదయములకు శాంతిలభించును. ఉభయ లోకములలోను వారికి భయముగాని దుఃఖముగాని యుండ నేరదు. వారు సదా స్వర్గములలో నుందురు. వారికి ఇహలోకమందును గొప్పతనము లభించును. వారు నిజమైన కలలు గాంచుదురు. వారికి పరమనందును ఏ చింతలేదనుసంతోష వార్త దేవునినుండి వారికి వచ్చును. దేవుని పలుకులు మారవు. దేవుని వాగ్దానము పూర్తియై తీరును. దేవుని ప్రీతి పడయుటయే గొప్ప విజయమును, ముక్తియును.

65. వలా-యహ్-జన్-క-ఖౌలు-హుమ్-ఇన్నల్-ఇజ్ జత్-లిల్లాహి-జూ-అన్-హువస్-సమి-ఉల్-అలీమ్, 66. అలా-ఇన్న-లిల్లాహి-మన్-ఫిన్ - సమా

వా॒తి-వ-మన్-ఫిల్-అర్ జి-వమా-యత్-తబి-ఉల్-లజ్జీన-యద్-ఉజ్జీన-మిన్-దూ
నిల్లాహి-షుర-తాఅ-ఇన్-యత్-తబి-ఉజ్జీన-ఇల్-లజ్జీ-జన్న-వ-ఇన్-హుమ్-
ఇల్లా-యఖ-రుసూన్. 67. హువల్-లజ్జీ-జఅల-లకుముల్-లైల-లితస్-కునూ-
ఫీహి-వన్-నహూర-ముబ్-సిరన్-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల ఆయా-తిల్-లి-ఖామిన్-యస్-
మఉజ్జీన్.

65. మఱి వారి మాటలవలన నీవు చింతింపకుము. వాస్తవముగా సర్వ
శక్తి దేవునికే యున్నది. ఆతఁడే సర్వము వినువాఁడును, ఎఱుంగువాఁడును.
66. వినుము. ఆకాశములలోను, భూమిలోనున్న సమస్తముదేవునిదేను. మఱియు
దేవుని వదలి ఇతరులను (చిల్లర దేవతలను) పిలుచువారు అనుసరించునది
యూహలు మాత్రమే. వారు లేనిప్రాని డాహలు చేయుచున్నారు. 67. మీరు
రాత్రియందు విశ్రాంతి పుచ్చుకొనుటకై ఆతఁడే మీకొఱకు రాత్రిని చేసెను.
మఱి వెలుతురు నిచ్చునట్టి పగటిని చేసెను, నిశ్చయముగా నందు వినునట్టి
జనులకు సూచన లున్నవి.

పాఠ్య|| 66. హజ్రత్ రసూలువారు ప్రచారము చేయునపుడు దుష్టులైన అవిశ్వాసులు అనేకమాటలు పలుకుదురు. దానికిఁగానుఓప్రవక్తా! నీవుచింతింపకుము. సర్వబలము దేవునికే యున్నది. నీశత్రులు నిన్నేమియు చేయఁజాలరు. దేవుఁడు సత్యమునకు జయ మొసంగును. దుష్టులు ఆవమానపడుదురు. దేవుఁడు అందఱి పలుకులు వినుచు నెఱుంగుచున్నాఁడు. వారివారికిఁ దగిన ఫలిత మొసంగును అని ఓదార్చుచున్నాఁడు. 66. భూమ్యాకాశములలోనున్న సర్వము దేవుని యధికారములో నున్నది. దేవదూతలు మానవులు జిన్నాతులు అందఱును దేవుని సృష్టి. దేవునిని వదలి యితరులను దేవునికి సాటిగకల్పించుకొని వారిని పూజించువారు తమ యాహులను అనుసరించుచున్నారు. అది గ్రంథాధారములేనిది. అది అంధకారము. అందు పెక్కు దైవారాధకులు పడి దేవులాడుచున్నారు. 67. రాత్రింబవలను, చీకటి వెలుతురులను మంచి చెబ్బరులను చేయువాఁడు దేవుఁడే. రాత్రి విశ్రాంతికొఱకును పగలు సంపాదన కొఱకును నియమించియున్నాఁడు. ఎట్లు రాత్రి చీకటి పిదప పగటి వెలుతురు వచ్చుచున్నదో అటులే అవిశ్వాసాంధకారమును తొలగించుటకు ఖురాను యొక్క వెలుతురు వచ్చి సర్వ అధర్మముల చీకట్లను పోగొట్టి దేవుని సన్నిధానముపొందించునట్టి సన్మార్గము చూపుచున్నది.

68. ఖాబుత్-తఖ్-జిలావూ-వలదన్-సుబ్-హానవూ వూవల్-గనియ్య

లనూ-మా - ఫిన్ - సమా-వాతి-వ-మా-ఫిల్ - అర్జి-ఇన్ - ఇన్ ద కుమ్ - మిన్ -
 సుల్ - తానిమ్ - బిహజా - అతఖూలూన - అలల్లాహీ - మాలా - తత్ - అమూన్ . 69. ఇల్
 ఇన్నుల్ - లజీన - యఫ్ - తరూన - అలల్లా - హిల్ - కజిబ - లా - యుఫ్ లి - హూన్ . 70.
 మతా - ఉన్ - ఫిద్ - దున్యా - సుమ్మ - ఇలైనా - మర్ - జి ఉహుమ్ - సుమ్మ - నుజీ - ఖుహు
 ముల్ - ఆజా - బష్ - ష దీద - బిమా - కానూ - యక్ - ఫురూన్ .

68. దేవునికి కుమారుడైనాడని కాఫిర్లు పలుకుచున్నారు. ఆతడు
 పరమపవిత్రుడు. ఆతడు అక్కఱలేనివాడు. ఆకాశములలోను భూమిలో
 నున్న సమస్తము ఆతనిదేను. దీనికిఁగాను మీయొద్ద ప్రమాణము (సన్నదు)
 లేదు. మీకుఁదెలియనిదానిని దేవునిపై నెందులకు అబద్ధములు కల్పించుచున్నారు.
 69. దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించువారు మేలుపొందరు అని ఓ ప్రశ్న!
 పలుకుము. 70. ఇహలోకములో వారు కొంత లాభము పొందవలసినది. మరల
 వారు మాయొద్దకు మఱి రావలసియున్నది. ఆ పిదప వారి యవిశ్వాసమునకు
 బదులుగా వారికి కఠిన బాధను రుచి చూపెదము.

వ్యా॥ 68. ఇందు క్రైస్తవులకు రద్దుగలదు. వారు ఏసుక్రీస్తును దేవుని
 కుమారుడని పలుకుదురు. దేవునికి భార్యబిడ్డలు లేరు. ఆతనికి సంసార సంబంధ
 ములు లేవు. దేవుడు పరమపవిత్రుడు. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము
 ఆతనిదేను. ఆతనికి ఏలాటి అక్కఱలేదు. సర్వము ఆతనిపై ఆధారపడియున్నది.
 అక్కఱగలవారికి బిడ్డలు కావలెను. ఆ స్తిప్రోవు భయముతో మానవులు దత్తు
 కుమారుడు చేసికొందురు. అట్టి అవసరములు దేవునికి లేవు. దేవునికి కుమారుడు
 గలడు అని పలుకుట శాస్త్రప్రమాణములేనిమాట. కావున మానవులు
 ఇట్లు పలుకరాదు. 69 : 70. ఎందుకనగా దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించువారు
 కొంతకాలము ఇహలోకములోలాభములు పొందినపొందవచ్చును. కానివారికి స్థిర
 మైన మేలు లభింపదు. వారు ముక్తి మోక్షములు పొందరు. తుదకు తీర్పుదినము
 నందున వారు కఠిన బాధలకు పాలగుదురు. దేవుని శిక్షనుండి తప్పించుకొనఁ
 జాలరు అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

71. వత్స-అల్లెహిమ్-నబఅ-నూహిన్ ఇజ్-ఖాల-లిఖౌమిహీ-యాఖౌమి-
 ఇన్ - కాన-కబుర-అల్లెకుమ్-మఖామి-వ-తద్-కీరీ-బి-ఆయా-తిల్లాహి-ఫ-అలల్లాహి
 త-వక్కల్-తు-ఫ-అజ్-మిడీ-అమ్రకుమ్-వ-షుర-కా అకుమ్-సుమ్మ-లాయకున్-
 అము-కుమ్-అల్లెకుమ్-గుమ్మతన్-సుమ్మఖ్-జూ-ఇలయ్య-వలా-తున్ - జిరూని,

72. షణ్-తవల్-లైతుమ్-ఫమా-సఅల్-తుకుమ్-మిన్-అజిన్-ఇన్-అజ్-ఇల్లా-
అలల్లాహి-వ-ఉమిర్తు-అన్-అకూన-మినల్-ముస్లి-మిన్. 73. ఫకజ్-జబూహు-ఫ
నజ్-జైనాహు-వ-మమ్-మ-అహూఫిల్-ఫుల్-కి-వ-జ అల్లాహుమ్-ఖలా- ఇఫ-
వ-అగ్-రఫ్-నల్-లజీన-కజ్-జబూ-బి-ఆయాతినా-ఫన్-జుర్-కైఫ-కాన-ఆఖిబ
తుల్-మున్జరిన్.

71.. మఱియు నీవు నూహుయొక్క విషయమును వారికి విని
పింపుము. ఆతఁడు తన జాతివారితో ఓనా జాతివారలార! నాయుండుటయును
మీకు కష్టముగా నున్నచో నేను దేవునిపై ఆధార పడితిని. కావున మీరందఱు
కలిసి మీపని మీరు చేయుఁడు. మఱి మీ చిల్లర దేవతలను నేకరించుకొనుఁడు.
మరల మీపనిలో మీకు ఏలాటి సందేహ ముండకూడదు. ఆ పిదప మీరు నావిష
యము చేయవలసినదిచేసి తీరుఁడు. మఱి నాకు విరామము ఒసంగకుఁడు. 72.
మఱిమీరు ముఖము త్రిప్పుకొని పోయినచో నేను మీతో ఏమియు కూలి
నడుగలేదు. నా కూలి దేవునియొద్ద నున్నది. మఱి నేను విధేయుఁడనై యుండు
నట్లుగ నాకు ఆజ్ఞ అయినది అని పలికెను. 73. ఆపిదప వారు ఆతనిని తిరస్క
రించిరి. కావున మేముఆతనినికఠినతోఁబాటునావలో నున్నవారిని రక్షించి వారిని
భూమిపై వసింపఁ జేసితిమి. మఱి మా సూచనలను తిరస్కరించిన వారిని ముం
చి వేసితిమి. కావునచూడుము! భయభోధనియ్యఁబడినవారిగతి యేమా యెనో!

వ్యా॥ 71. ఇందు మక్కా నివాసులకు, నూహు ప్రవక్తను తిరస్కరించిన
వారిగతి యేమా యెనో దెలిపి మక్కావారు హజ్రత్ రసూలు వారిని నమ్మక
తిరస్కరించినచో వారికి కూడ అదేగతి పట్టును అని మందలింపఁ బడుచున్నది.
మఱియు దుష్టులు పన్ను కుట్రల వలన హజ్రత్ రసూలువారు చింతింపఁ గూ
డదు అని వారికి ఓదార్పుగలదు. ఎదుకన పూర్వముకూడ దుష్టులు ప్రవక్తలను
తిరస్కరించుచు వచ్చినారు. తుదకు దుష్టులు నశించి విశ్వాసులకు జయము
లభించెను. అటులే కాఫిర్లు ఓడిపోయి ముసల్మానులకు జయమును వృద్ధియును
గలుగును. నూహు ప్రవక్త అనేక వందల సంవత్సరములు తన జాతివారిని బో
ధించెను. కాని కొందఱు తప్ప అందఱును నూహును తిరస్కరించి నమ్మలేదు.
నూహు తనజాతి వారిని బోధించుట వారికి భారముగాఁ దోచి వారుఅనేక
కుట్రలు చేయసాగిరి. దానికినూహు ఓజనులారా! మీరు చేయనెంచిన పను
లన్నియు ఏలాటి జఁతును సందేహమును లేకుండ చేయుఁడు. మఱి మీకు
తోడుగ మీచిల్లర దేవతలను విగ్రహములను మీసహాయమునకుఁగాను పిలుచుకొ
నుఁడు. నేను భయపడను. సర్వశక్తుఁడగు దేవుని పైనను ఆధారపడి యున్నాను.

ఆతఁడే నన్నును విశ్వాసులను రక్షించును. కావున మీరునాకు విరామము (గడపు) నియ్యక మీకుట్రిలు సాగింపుఁడు. 72. మీరు నన్నును దేవుని సూచనలను తిరస్కరించి మీరు ముఖములు త్రిప్పకొని పోయినచో నాకు చింతలేదు. ఎందుకన నేను చేయు మత ప్రచారమునకుఁ గాను మీతో కూలిగాని జీతము గాని అడుగుటలేదు. కావునమీరుకోపపడినచో నాజీతమునిలిచి పోవు నేమో అను భయము నాకులేదు. నాకు పోషకుఁడు దేవుఁడు, నాకు కూలి (జీతము) ఒసంగుట దేవునిపని. నేను దేవునికి విధేయుఁడనై యుండవలెను అనియే నాకు దేవుని సెలవైనది. నేను ఆతనికి విధేయుఁడై యున్నపుడు ఆతఁడే నన్ను పోషించి కాపాడును. 73. నూహు ప్రవక్తయొక్క జాతివారు ఆతని బోధను వినక దుర్మార్గములో మితిమీఱి పోయిరి. తుదకు అవిశ్వాసులు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై పెద్ద జల ప్రవాహములో మునిగి చచ్చిరి. నూహు దేవుని సెలవుచే ఒక నావ చేసి యందు ఆతఁడును ఆతనిని విశ్వసించిన కొందఱు విశ్వాసులును కూర్చుండి జలప్రమాదమునుండి రక్షణపొందిరి. వీరి సంతానమే లోకమంతటను వ్యాపించెను. దుష్టులు నశించిన పిదప విశ్వాసులు భూమిలో వసింపసాగిరి. భయబోధ నియ్యబడిన దుష్టులు తమ యవిశ్వాసమునకు ఫలితముగ మునిగి చచ్చిరి. కావున వారికి పట్టిన దుర్గతిని చూచిమానవులుబుద్ధితెచ్చుకొనవలెను.

74. సున్ను-బెత్-నా-మిమ్-బెత్-దిహీ-రుసులన్-ఇలా-ఖామిహీ-ఫ-జా
ఊహమ్-బిల్-బయ్యి-నాతి-ఫమా-కానూ-లి-యూ-మినూ-బిమా-కజ్-జబూ-
బిహీ-మిన్-ఖబ్-కజాలిక-నత్-బడ్-అలా-ఖులూ-బిల్-ముఅ-తదీన్.

74. ఆపిదప మేము నూహు తరువాత ప్రవక్తలను వారివారి జాతివారి యొద్దకు సంపిత్తిమి. ప్రవక్తలు వారియొద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసి కొని వచ్చిరి. కావున జనులు తాము పూర్వము తిరస్కరించిన దానిని విశ్వసించు వారు కాకపోయిరి. ఇట్లు మితిమీఱి పోవువారి హృదయములపై మేము ముద్ర వేయుచున్నారము.

వ్యా॥ 74. నూహు ప్రవక్త పిదప హూదు, సాలిహ, లూతు, ఇబ్రాహీము, షుబ్బు మొదలగు ప్రవక్తలను వారివారి జాతియొద్దకు దేవుఁడు పంపించెను. ఆప్రవక్తలు దేవుని సూచనలను జనులకుఁ దెలిపిరి. కాని ఆయా జనులు ప్రవక్తలు రాకమునుపు ఏ మూఢత్వములోను అవిశ్వాసములోనుండి తిరస్కరించుచుండిరో ఆవిషయములను ప్రవక్తల బోధవినియు విశ్వసించక పోయిరి. దేవుని సూచనలను తిరస్కరించిరి. అట్లు తిరస్కరించుచు నుండినందున ద్వేషము మదిరిపోయి వారి హృదయములపై ముద్ర పడిపోయెను. మితి

మీటి పోవువారి సన్మార్గము స్వీకరించు శక్తులు చెడిపోయిన పిదప వారి హృదయములు కఠినము వహించును.

75. సుమ్మ-బఅస్నా-మిమ్-బఅది-హిమ్-మూసా-వ-హరూన-ఇలా- ఫిర్-
 ఔన-వ-మల-ఇ-హీ-బి-ఆయాతినా-ఫస్-తక్-బరూ-వ-కానూ-ఖామమ్-ముజి)
 మీన్. 76. ఫలమ్మా-జా-అహుముల్-హాఫ్ ఖు-మిన్-ఇన్-దినా-ఖాలూ-ఇన్న-హా-
 జా-ల-సిహ్-రుమ్-ముబీన్. 77. ఖాల-మూసా-అత-ఖూలూన-లిల్-హాఫ్-ఖి-
 లమ్మా-జాల-తుమ్-అ-సిహ్-రున్-హాజా-వలాయుఫ్-లిహుస్-సాహిరూన్. 78. ఖా-
 లూ-అ-జీతనా-లి-తల్-ఫితనా-అమ్మా-వజద్నా-అలై హి-ఆబా-అనా-వ-తకూన-
 లకు-మల్-కిబ్-రియాఉ-ఫిల్-అర్-జి-వ-మా-నహ్-ను-లకుమా-బి-మూమినీన్.
 79. వ-ఖాల-ఫిర్-ఔ-నూ-తూనీ-బిఖల్లి-సాహిరిన్-అలీమ్. 80. ఫలమ్మా-జా-
 అస్-సహ-రతు-ఖాల-లహుమ్-మూసా-అల్-ఖూ-మా-అన్తుమ్-ముల్-ఖూన్. 81
 ఫలమ్మా-అల్-ఖా-ఖాల-మూసా-మాజీతుమ్-బిహిస్-సిహ్-రు-ఇన్నల్లా-హా-
 స-యుద్-తిలుహూ-ఇన్నల్లాహ-లాయుస్-లిహు-అమలల్-ముఫ్-సిదీన్. 82. వ-
 యు-హిఫ్-ఖుల్లా-హుల్-హాఫ్-ఖి-బి-కలి-మా-తిహి-వతా-కరి-హల్-ముజ్-
 రిమూన్.

75. మఱల వారి పిదప మూసాకును హరూనునకు మా సూచనలను ఇచ్చి ఫిరౌను వద్దకును ఆతని నాయకుల యొద్దకును పంపితిమి. ఆ పిదపవారు గర్వము వహింప సాగిరి. మఱివారు దుర్మార్గులైనట్టి జనులుగ నుండిరి. 76. పిదప వారి యొద్దకు మా యొద్దనుండి సత్యము రాగా ఇది స్పష్టమైనజాలవిద్య అని చెప్పసాగిరి. 77. మా యొద్దకు సత్యము రాగా దానివిషయ మిట్లు మీరు వలుకుచున్నారా! ఏమి ఇది జాలవిద్యయా! మఱి జాల్య విద్యగాండు) ముక్తి పొందరు అని మూసా చెప్పెను. 78. మాతాత మతాత లుండిన మార్గము నుండి మమ్ము తప్పించుటకా! మఱి మాయిద్దటికి భూమిలో అధికారము లభింపవలెననియా! నీవు మాయొద్దకు వచ్చితివా! మఱి మేము మిమ్ము నమ్మువారలము కాము అని వారు పలుక సాగిరి. 78. మఱియు ఫిరౌను జాలవిద్య నెఱింగిన ప్రతివానిని నాయొద్దకు తీసికొని రండు అని పలికెను. 80. ఆ పిదప జాలవిద్యగాండు రాగా వారితో “మీరు వేయవలెనని యున్న వానినివేయుడు” అని మూసా పలికెను. 81. ఆపిదప వారు వేయఁగామీరుతెచ్చినది జాలవిద్య.

ఇక దేవుడు దీనిని వృథాపఱచును, నిశ్చయముగ దేవుడు దుష్టుల కార్యములను చక్కపఱచఁడు. 82. మఱి దుర్మార్గులు ఇష్టపడకున్నను దేవుడు తన సెలవుచే సత్యమును సత్యపఱచును. అని మూసా పలికెను.

వ్యా॥ 75. ఈజిప్టు (మిసరు) దేశములో ఫిరౌను మఱియు ఆతని నాయకులు చాల దుష్టులై ఇస్రాయీలియులను హింసించుచుండిరి. ఫిరౌను తానే దేవుడని పలుకుచు విట్టవీగుచుండెను. వీరిని బోధించుటకై దేవుడు మూసా ప్రవక్తను హోరూను ప్రవక్తను నియమించి పంపెను. మూసా ప్రవక్త దేవుని సూచనలు చూపి ఫిరౌను జనులను బోధించెను. కాని తమ స్వభావ సిద్ధముగ దుష్టులైన ఫిరౌను జనులు గర్వముతో మూసా ప్రవక్త బోధనువినకనమ్మలేదు.

76. మూసా ప్రవక్త చూపిన సూచనలను చూచి ఆయన బోధించిన వాక్యములను విని ఇది జాలవిద్యగా నున్నది అని ఫిరౌను చెప్పసాగెను. 77. ఇట్లు ఫిరౌను పలుకగా ఏమయ్యా! మీరు దేవుని సూచనలు (మోజీజే) ను జాలవిద్యను ఒకటివిగా నెంచుచున్నారు. దేవుని సూచనలు సత్యములైనవి. జాలవిద్య యిట్లుండునా! జాలవిద్యగాఁడు ఇట్టి ముఖతేజస్సు గలిగి యుండునా! ప్రవక్తల ముఖములు చూచినవారి ప్రభావ తేజస్సు కనబడునుగదా. మాంత్రికుల ముఖములు అట్టి ప్రభావము గలిగి యుండవు. వారి ముఖములపై నీచత్వము కనబడును. బంగారుకును ఇత్తడికిని భేదము లేదా! అందు భేదము గుర్తింపలేని వారు వివేకులు కారుసుమా! ఎన్నటికిని మాంత్రికులు ముక్తిజయములు పొందరు సుమా. అని మూసా ప్రవక్త పలికెను. 78. మూసా ప్రవక్త మాటలు విని దిక్కుతోచక ఫిరౌను వారలు ఇట్లు నిందింప సాగిరి. ఓహో మీరు ఈ దేశములో నున్న మమ్ము తఱిమి వేసి యందు రాజ్యమును అధికారమును పొందఁ గోరుచున్నరా! రాజ్యమును కోరి మతవేషము వేసికొని వచ్చినారా! మేము మీ మాటలకు లొంగము. మిమ్ము నమ్మము పొండు. 79. మూసా ప్రవక్త చూపిన సూచనలను జాలవిద్య అని ఫిరౌను పలికెనుగదా! దానికిఁగాను దేశములోనున్న జాలవిద్య నెఱంగిన వారిని పిలవించి మిమ్ములొంగఁ జేయుదును అని పలికి దానికిఁగాను మాంత్రికులను రప్పించుటకుఁ గాను దేశములో చాటించెను. 80. అట్లు ఫిరౌను చాటించిన పిదప దేశములోని పెద్దపెద్ద మాంత్రికులు వచ్చి కూడిరి. ఒక దినము అందఱు ఒక మైదానములో కూడిరి. అప్పుడు మూసా ప్రవక్త ఓ మాంత్రికులారా! మీరు ఏమేమి చేయ వలయునని యెంచి వచ్చితిరో అదంతయు చేయుడు అని పలికెను. 81. అప్పుడా మాంత్రికులు తమ చేతి కట్టలను త్రాళ్ళను క్రిందపడ వేయఁగ చూచువారికి మైదాన మంతయు పాపములతో నిండినట్లు కనబడెను. అప్పుడు మూసా ఓ మాంత్రికులారా! మీరు గావించునది జాలవిద్య నేను చూపునది జాలవిద్యకాదు. ఇది దేవుని

సూచన. ఇఁక త్వరలో మీ జాలవిద్యవృథాపోవును. ఇఁక మీ అసత్యము తేట తెల్లమగును దేవుఁడు దుష్టుల. కార్యములను సమ్మతించఁడు. సత్యమును సత్యము గాఁ జేసి దానిని స్థిరపఱచును. అపుడు అసత్యము లొంగిపోవును. సదా సత్యమునకే జయమున్నది. తుదకు అసత్యమే ఓడిపోవును అని పలికి తన చేతికట్టును బిస్మిల్లాహి అని మూసా పడవేయఁగా అది పెద్దపాము అయి సర్వము మ్రొంగివేసెను. తత్క్షణమే మాంత్రికులు విశ్వసించిరి. ఫిరోను కుట్ర సాగక పోయెను.

83. ఫమా-అమన-లి-మూసా-ఇల్లా-జుర్రీ-యతుమ్-మిన్-ఖామిహీ-అలా
ఖాఫిమ్-మిన్-ఫిర్-జౌన-వ-మల-ఇహిమ్-అన్-యఫ్-తిన-హుమ్-వఇన్న - ఫిర్
జౌన-ల-అలిన్-ఫిల్-అర్-జి-వఇన్న హూ-లమినల్-ముస్లి-ఫీన్. 84. వఖాల-మూ
సా-యా-ఖామి-ఇన్-కున్తుమ్-అమన్-తుమ్-బిల్లాహి-ఫ-అలైహి-తవక్-కలూ-
ఇన్-కున్తుమ్-ముస్లి-మిన్. 85. ఫ-ఖాలూ-అలల్లాహి-తవక్-ల్ నా-రబ్బనా-లా
తజ్-అల్ నా-ఫిత్-నతల్-లిల్-ఖామిజ్-జాలిమిన్. 86. వ-నజ్-జినాబి-రవ్-
మతిక-మినల్-ఖామిల్-కాఫిరీన్.

83. పిదప ఫిరోసు మఱియు ఆతని జనులలోని నాయకులు తమ్ము స
న్మార్గమునుండి తప్పింతురు అనుభయముతో ఆతని కులమువారిలో కొందఱు
మాత్రము మూసాను విశ్వసించిరి. మఱి ఫిరోను భూమిపై బలముగలగి మితి
మీఱి పోవుచుండెను. 84. మఱియు ఓనా జనులార! మీరు దేవునిని విశ్వ
సించి విధేయులురై యున్నచో ఆతని పైననే ఆధారపడుఁడు అని మూసా
పలికెను. 85. అపుడు వారు మేము దేవునిపై నాధారపడితిమి, ఓమాప్రభువా!
అన్యాయస్థులైనట్టి ఈజనులు మాపై బలవంతము చేయునట్లుగ మమ్ము వదలి
పెట్టకుము. 86. మఱి నీదయతో మమ్ము అవిశ్వాసులనుండి రక్షింపుము అని
వారు పలికిరి.

వ్యా॥ 83. ఫిరోసు చాల బలముగలరాజు. ప్రజలు ఆతనికి భయపడు
చుండిరి. మఱియు వానినాయకులును అధికారులును చాల అన్యాయములుచేసె
డివారలు. అందుకు ప్రజలు భయపడి మూసా ప్రవక్తను విశ్వసించలేదు. విశ్వ
సించినచో ఫిరోను వారలు తమకు చాల బాధలు పెట్టుదురని ప్రజలు జంకుచుం
డిరి. అయినను కొందఱు సాహసించి ధైర్యముతో తమ విశ్వాసమును వెల్లడిం
చిరి. వీరు ఫిరోను కాలమునకు చేరినవారు. వీరు యావనులు. బనీ యిస్రాయీ
లియులందఱును మూసాను విశ్వసించి యుండిరి. ఫిరోనుకులము వారలుకొందఱు

మాత్రము విశ్వసించిరి. పెక్కురు భయముచే విశ్వసింపలేదు. ఫిరొను తన బలగర్వముతో మితిమీరి పోవుచు అనేక అన్యాయములు చేయుచుండెను. 84. ఫిరొను చేయు హింసలకు విశ్వాసులు ఓర్చి దేవునిపై నాధారపడి యుండవలెను. దేవునిని నమ్మినవారు కష్టములకు భయపడరు. దేవునిపై నాధారపడి ఆతని దయకు పాత్రులు కావలెను అని మూసా ప్రవక్త విశ్వాసులతో చెప్పగా, 85. వారును అటులే మేము దేవునిపై నాధారపడితిమి. దేవుని సహాయమే మాకు కావలెను. ఆతని సహాయము వలన మాకు శత్రువులపై జయము గలుగవలెను. శత్రువులు మేపై జయము పొందకూడదు. శత్రువులు జయము బలము పొందినచో తాము సత్యమందున్నారని తెలిచి మమ్మీ సన్మానములు చేయుదురు. కావున వారి అన్యాయములనుండియు వారి బానిసత్వము నుండియు దేవుడు మమ్మీ రక్షించి కాపాడవలెను అని ప్రార్థించిరి.

87. వ-బౌ-హైనా-ఇలా-మూసా-వ-అభిషి-అన్-తిబియ్య-ఆ-లిఫ్తా-తుమా-బి-మిస్-ర-బుయా-తన్-వజ్-అలూ-బు-యాతకమ్-ఖల్ల-తన్-వ-అభి-ముస్-సలాత-వ-బష్-షిరిల్-మూమిసీన్.

87. మఱియు మూసాకును ఆతని సహోదరులకును మీరు మీజనులకుఁగాను మిసరులో గృహములు నియమింపుడు. మఱి మీయొద్ద ఖల్లి వైపు గ నుండునట్లు చేయుడు. మఱి నమాజును స్థిరముగాసలుపుడు. మఱి విశ్వాసులకు సంతోషవార్త వినిపింపుము అని సందేశము పంపితిమి.

వ్యా॥ 87 ఫిరొనులు ఇస్రాయీలియులను చాల హింసించుచు మసీదులను పడఁగొట్టసాగిరి. ఇస్రాయీలియులు బయటికి వచ్చి సహాయము సలుపవలెనన్న చాల కష్టమాయెను. అందుకు దేవుడు మూసా ప్రవక్తకును ఆతని సహోదరుడగు హోరూనునకును మీరు మిసరు (ఈజిప్టు) లో నేయుండి ఇండ్లలో ఖల్లా వైపున నమాజు సలుపుడు. నమాజు వలననే దేవుని సహాయము గలుగును. కావున నమాజు (ప్రార్థన) వదలకుడు. విశ్వాసులకు ఉధృత ప్రోత్సాహములతోను జయమును మోక్షమును గలవు అను సువార్త వినిపింపుడు అని దేవుని సందేశము వచ్చెను.

88. వ-ఖాల-మూసా-రబ్బీనా-ఇన్న-క-ఆశ్శెత్-ఫిర్-బౌ-న-చ-స-అ-హూ-జీన-తన్-వ-అమ్మా-లన్-ఫిల్-హాయాతిద్-దున్యా-రబ్బీనా-లి-యుజ్జి-అన్-సబీలిక-రబ్బీ-నత్-మిస్-అలా-అమ్మా-లిహిమ్-వష్-దుద్-అలా-ఖులు-లిహిమ్-ఫలా-యామిను-హత్త-యర-ఉల్-అలా-బల్-అనీన్. 89. ఖాల-ఖన్-ఉజ్-

బద్-దల-వ-తుకుమా-ఫన్-తఖిమా-చలా-తత్-తబి-అన్ని-సబీ-లల్-లజీన - లా-
యఅ-లమూన్.

88. మఱియు ఓ మాప్రభువా! నీవు ఫిరౌనునకును ఆతని నాయకులకును, అందమును, ధనమును ఇహలోకమందు నొసంగితివి. ఓ మాప్రభువా! వారు నీమార్గమునుండి ప్రజలను తప్పించుటకుఁ గాను ఒసంగితివి. ఓమాప్రభువా! వారి సంపదలను నాశముచేయుము. వారు దుఃఖికరమైన బాధ చూచునంత వఱకు విశ్వసింపక యుండునట్లుగ వారి హృదయములు కఠినములుగఁ జేసి వేయుము. అని మూసా వేడెను. 89. మీ యిద్దఱి ప్రార్థన అంగీకరింపబడి యెను. కావున మీరు స్థిరముగ నుండుఁడు. మఱి తెలియని వారి మార్గము అనుసరింపకుండు అని దేవుఁడు పలికెను.

వ్యా॥ 88. ఫిరౌనులు! మూసాప్రవక్తగారి బోధ వినక దుర్మార్గములు చేయసాగిరి. ఎంత బోధించినను ప్రయోజనము లేకపోయెను. తుదకు మూసా ప్రవక్త ఫిరౌనుల వైభవమును అందములను వారి సంపదలను నశింపజేయుము. వారు తమ సంపదలను ప్రజలను సన్మార్గమునుండి తప్పించుటలో ఖర్చుచేయుచున్నారు. వారిని కఠిన శిక్షలకు పాత్రులుగఁ జేయుము అని దేవునిని ప్రార్థించిరి. 89. మూసా ప్రవక్తగారు ప్రార్థించుచుండినపుడు హారానుప్రవక్త ఆమీన్ అని పలుకుచుండెను. అందుచే మీయిద్దఱి ప్రార్థన అంగీకరింపబడి యెను అని చెప్పఁబడియెను. మీరు నుత ప్రచారము స్థిరముగాఁ జేయుచు అందు వీలాటి ఆతురత చూపకూడదు. తెలియని పామరులు పోవుమార్గమును మీరు పోక అన్ని కష్టములకు సహించి ధర్మప్రచారము చేయుచుండుండు అని దేవుని సెలవయ్యెను.

90. వ జా-వజ్ నా-బి-బనీ-ఇస్రాయీ-లల్-బహ్-ర-ఫ-అత్-బఅ-హుమ్
ఫిర్-బౌను-వ-జునూదుహూ-బగ్-యన్-వ-అద్-వన్-హత్తా-ఇజా-అద్ - రక-
హుల్-గరఖు-ఖాల-ఆమన్తు-అన్న హు-లా-ఇలాహ-ఇల్-లల్-లజీ-ఆనునల్-
బిహీ-బనూ-ఇస్రాయీల-వ-అనా-మినల్-ముస్లి-మీన్. 91. ఆల్-ఆన-వఖద్
అసైత-ఖబ్లు-వ-కున్-మినల్-ముఫ్సిదీన్. 92. ఫల్-యామ-నునజ్జీక-బి-బదనిక
లి-తకూన-లిమన్-ఖల్-ఫక-ఆయతన్-వఇన్న-కసీ-రమ్-మినన్నాసి-అన్ - ఆయా
తినా-ల-గాఫిలూన్.

90. మఱియు మేము ఇస్రాయీలియులను సముద్రమునుండి దాటించి

తిమి. ఆ పిదప ఫిరౌనును ఆతని సైన్యమును, దౌర్జన్యముగాను అన్యాయముగాను వారిని వెంబడించిరి. తుదకు ఫిరౌను మునిగిపోవుచు ఎవ్వనిని ఇస్రాయీలియులు విశ్వసించిరో ఆతఁడు తప్ప వేఱు దేవుఁడే లేఁడని నేను విశ్వసించితిని. మఱి నేను విధేయులతో చేరితిని అని చెప్పెను. 91. ఇప్పుడా! నీవిట్లు పలుకుచున్నావు. దీనికిపూర్వము అవిధేయత వహించియుంటివి. మఱి నీవు దుర్మార్గులతో చేరియుంటివి. 92. కావున నీతరువాత వచ్చువారికిఁగాను నీవు ఒక సూచనగా నుండుటకై ఈదినము నీశరీరమును పై భాగమున పడవేయుదుము. మఱియు నిశ్చయముగా పెక్కుమంది జనులు మాశక్తి సూచనలనుండి అజాగ్రత్తగానున్నారు. (అని చెప్పఁబడెను).

వ్యా॥ 90- 91. మూసా ప్రవక్త లక్షలకొలది ఇస్రాయీలియులనుతీసికొని మిసరునుండి వెడలిపోవుచుండెను. ఈవిషయము ఫిరౌనునకుఁ దెలిసి గొప్ప సైన్యముతో వారిని వెంబడించెను. మూసా ఇస్రాయీలియులతోపోవుచుండగ మధ్యదారిలో ఎఱ్ఱసముద్రము అడ్డువచ్చెను. వెనుక శత్రువు వచ్చుచుండెను. తప్పించుకొను దోవ లేకుండెను. అప్పుడు దేవుని సెలవుచే మూసా ప్రవక్త తన చేతికట్టతో సముద్రపు నీళ్ళను కొట్టగా అందు పండ్రెండు దోవలు ఏర్పడెను. ఇస్రాయీలియులందఱును సురక్షితముగా ఆ దోవలనుండి సముద్రము దాటిపోయిరి. ఫిరౌను జనులు ఆ దోవలనుండి పొసాగిరి. అప్పుడు దారి మధ్యలోనే సముద్రపు నీళ్ళు కలిసిపోయెను. అందఱును మునిగిచచ్చిరి. ఫిరౌను మునిగిపోవుచు దేవునిని నమ్మితిని అని పలికెను. అప్పటి విశ్వాసము పనికిరాదు. కావున అది అంగీకరింపఁబడలేదు. పూర్వమునుండి గావించిన దుర్మార్గములును అన్యాయములును మఱచిపోతివా అని చెప్పఁబడెను. 92. ఫిరౌను మునిగి చనిపోయిన పిదప వాని శవము సముద్రతీరమున వచ్చిపడెను. అది ఇస్రాయీలియులు చూచి దేవునియెడ కృతజ్ఞత సలిపిరి. అటులే చూచువారికి దానివలన బుద్ధి వచ్చును. గర్వమువహించిన రాజుగతి యేమాయెనో చూచి మానవులు బుద్ధితెచ్చుకొందురుగాక!

93. వల-ఖద్-బవ్వా- నా-బనీ-ఇస్రాయీల-ము-బవ్వ-అ-సిద్-ఖిన్-వ-రజఖ్-నా-హుమ్-మినత్-తయ్యి-బాతి-ఫుఖ్-తలఘా-హత్తా-జాఅ-హుముల్-ఇల్-ము-ఇన్న-రబ్బక-యఖ్-జే-బైన-హుమ్-యామల్-ఖియా-మతి-ఫీమా - కా నూ-ఫీహి-యఖ్-తలి-ఘాన్.

93. మఱియు మేము ఇస్రాయీలియులకు మంచి స్థానమును తినుటకు మంచి పదార్థముల నొసంగితిమి. కావున వారికి సందేశము వచ్చునంతవఱకు వారు వేఱు వేఱు కాలేదు. నిశ్చయముగ నీప్రభువు వారు కలహించు విషయ

ములనుగూర్చి తీర్పుదినమునందు వారిమధ్య తీర్పుచేయును.

వ్యా॥ 93. దేవుడు ఫిరౌనులను నశింపజేసి మిసరుదేశమును ఇస్రాయీలియుల కొసంగెను. కొంతకాలము తరువాత సిరియాదేశములోనున్న అమాలిఖావారిని తొలగించి సిరియాదేశమును ఇస్రాయీలియులకు వశపఱచెను. ఈ దేశములలో మంచిసారవంతమైన భూములును నీటివసతులును గలవు. అందు ఆహారములును ఫలములును చాల లభించును. కావున దేవుని యనుగ్రహమువలన ఇస్రాయీలియులకు మంచి సంపద లభించెను. ఇక ఆత్మిక సంబంధమైన దేవుని యనుగ్రహ మగు గుండేశమువారికిపంపెను. అదితొరాతు గ్రంథము. అందు ధర్మములును, జ్ఞానమును గలదు. ఇస్రాయీలియులు మత గ్రంథము వచ్చిన పిదప అభిప్రాయభేదములుగలిగి కలహింపసాగిరి. మాసా ప్రవక్తతోనే అనేక వివాదములు పెట్టుకొనిరి. హజ్రత్ రసూలువారినిగూర్చి తొరాతులోనున్న విషయములను మార్చివేసిరి. తుదకు ఖురాను వచ్చిన పిదప కూడ యూదులు నమ్మక కలహింపసాగిరి. దీనిగూర్చి వాస్తవమైన తీర్పు, తీర్పుదినము (ఖియామతు) నందు అగును.

94. ఫ-ఇన్ కు న్-ఫీ-షక్కిమ్-మిమ్మా-అన్-జిల్నా-ఇలైకాఫస్-అలిల్-
లజీన-యఖ్-ర-డొనల్-కితాబ-మిన్-ఖబ్-లిక-లఖద్-జాఅకల్-హాఖ్-ఖు-మిర్-
రబ్బిక-ఫలా-తకూనన్న-మినల్-ముమ్-తరీన్. 95. వలా-తకూనన్న-మినల్-లజీన-
కజ్-జబూ-బి ఆయాతిల్లాహి-ఫ-తకూన-మినల్-ఖాసిరీన్. 96. ఇన్నల్-లజీన-
హాఖ్-ఖత్-అలైహిమ్-కలి-మతు-రబ్బిక-లా-యూమినూన్. 97. వలౌ-జా-
అత్-హుమ్-కుల్లు-ఆయతిన్-హత్తా-యర-ఉల్-అజా-బల్-అలీమ్.

94. మఱి మేము నీకు పంపినదానిగూర్చి నీకు సందేహమున్నచో నీకు పూర్వము, గ్రంథమును పఠించుచున్నవారిని అడగుము. నిశ్చయముగ నీ ప్రభువునుండి నీయొద్దకు సత్యము వచ్చినది. కావున నీవుసందేహించు వారితోఁ జేరకుము. 95. మఱి దేవునిసూచనలను తిరస్కరించినవారితోఁ జేరకుము. అటు లైనచో నీవుకూడ నష్టముపొందినవారితోఁ జేరుదువు. 96. ఎవరి విషయము నీప్రభువువాక్యము స్థిరమాయెనో వారు విశ్వసింపరు. 97. ఒకవేళ వారియొద్దకు అచ్చి సూచనలు వచ్చినను వారు దుఃఖికరమైన బాధ చూడనంతవఱకు వారు విశ్వసింపరు.

వ్యా॥ 94:97. ఈ వాక్యములలో దేవుడు పైగంబరులవారిని సుబోధించి నను దేవుని యుద్దేశములో ప్రజలందఱును గలరు. పైగంబరులవారికి దేవుని

సందేశము (వహీ) లో ఏలాటి సందేశములేదు. అందు వారికి దృఢమైననమ్మిక గలదు. విశ్వాసులు కానివారు ఖురాను విషయము సందేహింపసాగిరి. ఇదిచూచు వ్రాయను తెలియని మహమ్మదు ఎట్లు ఇట్టి ఖురానును తేగలడు అని ఆశ్చర్య పడి సందేహింపసాగిరి. అందుకుఁగాను ప్రజలు తమ సందేహములను నివారించు కొనవలెను. దానికి తౌరాతు ఇస్తీలు మొదలగు దేవుని గ్రంథములను పఠించు విద్వాంసులను అడిగి తెలిసికొనుడు. అందు సత్యము తెలుపు విద్వాంసులుగలరు. రాబోవు ప్రవక్తనుగూర్చి ఆయాగ్రంథములలో ప్రకటనలు గలవు. సందేహము నివారించుకొనకపోయినచో సందేహము ప్రబలును. దేవుని వాక్యములను సూచనలను తిరస్కరించి యుభయలోకములలోనష్టముపొందవలసినచున్నది. కొందఱు తమ దుష్టస్వభావమునుబట్టి దేవుని సూచనలన్నియు చూచిననూ, గమకన్నులారా ఆపదను చూడనంతవఱకు నమ్మరు. అట్టి నమ్మకమువలన ప్రయోజనములేదు. యూనుసు ప్రవక్తయొక్క జనులకు మాత్రము ఆపదకాలపుష్కలశ్వాసము పనికివచ్చెను అని హెచ్చరించుచు యూనుసుప్రవక్తనుగూర్చి రాబోవు వాక్యములలో చెప్పబడుచున్నది.

98. ఫ-లొ-లా. కానత్-ఖర్-యతున్-ఆమనత్-ఫ-స-ఫ-అహా - ఈమాను హా-ఇల్లా-ఖామ-యూనుస-లమ్మా-ఆమనూ-కషఫ్నా-అన్-హుమ్-అజ్హా - బల్-ఖిస్-యి-ఫిల్-హయా-తిద్-దున్యా-వ-మత్-తతనా హుమ్-ఇలా-హీన్.

98. యూనుసు జనులకు తప్ప ఇతర పురవాసులు విశ్వసించిన పదప వారి విశ్వాసము వారికి నెందులకును లాభకరముకాలేదు. యూనుసు జనులు విశ్వసించుటగా అవమానకరమైన బాధను ఇహలోక జీవనముందు వారినుండి తొలగించి తీయి. నుఱి ఒక కాలమువఱకు వారికి లాభములు కల్గించితిమి.

వ్యా॥ 98. హజ్రత్ యూనుసు ప్రవక్త మూసలు పురసివాసులను ఏడు సంవత్సరములవఱకు దేవుని వాక్యములు వినిపించుచు బాధ చేయుచుండిరి. కాని పురవాసులు విశ్వసించలేదు. అందుకు యూనుసు ప్రవక్త ఓ ప్రజలారా! మీరు నమ్మనిచో మూడుదినములలోపల దేవునినుండి మీకు ఆపద వచ్చును అని పలికెను. మూడవ దినము రాత్రియందు యూనుసు ప్రవక్త యూరుబడిచి పోయెను. తెల్లవాఱగ నే చీకట్లు క్రమ్మకొనెను. ఆకాశమునుండి పొగ క్రమ్మకొనెను. ఆపద రానున్నది అని భయపడి ప్రజలు యూనుసు ప్రవక్తను వెదకిరి. ఆయన కనబడలేదు. అప్పుడు జనులందఱును పురమును విడిచి వచ్చి భయభక్తులతో దేవునితో యమావణ కోరి విశ్వసించిరి. దేవుడు కనికరించి యాపదను తొలగించి వారి జీవితకాలము వారికి ఇహలోక సౌఖ్యముల నొసంగెను. ఇట్లు యూనుసు గ్రహించుట దేవుని దయ మాత్రమే. దుష్టులైన అవిశ్వా

సులు శిక్షకు పాత్రులై సశించిరి. కావున ప్రజలు జాగ్రత్తపడవలెను.

99. వతా షాఅ-రబ్బుక-లతి-మన-మన్-ఫిల్-అర్జి-కుల్లు-హుమ్ - జమి-
అన్-అఫ-అన్-తుక్-రిహున్-నాస-హత్తా-యకూనూ-మూమిసీన్. 100. వ-
మా-కాన-లి-నఫ్-సిన్-అన్-తూమిన-ఇల్లా-బి-ఇజ్-నిల్లాహి-వ-యజ్ - అలుర్-
రిజ్-స-అలల్-లజీన-లా యఅ-ఖిలూన్.

99. మఱి నీప్రభువు కోరినచో భూమిలోనున్న సర్వజనులును విశ్వసించి యుందురు. ఇత ప్రజలు విశ్వసింపవలెనని నీవు హేరిని బలవంతపెట్టుదువా ! 100. మఱి దేవుని సెలవులేనిదే ఎవడును విశ్వసింపఁడు. మఱియు యోచింపనివారిపై అపవిత్రతను పడవేయుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 99. ప్రజల హృదయములలో బలవంతముగా విశ్వాసము ప్రవేశింపఁజేయుట ప్రవక్త పనికాదు. బలవంతముగా ఎవనికిని విశ్వాసము కుదరదు. దేవుఁడు ఇష్టపడినచో మానవులందఱును విశ్వసింపఁగలరు. కాని అట్లు దేవుని యిష్టము లేదు. కావుననే ఎవరి యదృష్టములో విశ్వాసమున్నదో వారు విశ్వసింపుచున్నారు. 100. లేనివారు అవిశ్వాసులై శిక్షకుపాలగుచున్నారు. దేవుని యిష్టములేనిది ఎవరును విశ్వసింపఁజాలరు. ఎవరు దేవుని సూచనలను యోచించి గ్రహించుచున్నారో వారికి దేవుని సెలవగుచున్నది. వారు విశ్వాసము పొందుచున్నారు. అట్లు యోచించి గ్రహింపనివారిపై అవిశ్వాసముయొక్క అపవిత్రత వారిపైఁబడుచున్నది.

101. ఖులిన్-జురూ-మాజా-ఫిన్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-వమా - తుగ్-
నిల్-ఆయాతు-వన్-నుజు-అన్-ఖామిల్-లా-యూమిసూన్. 102. ఫ-హాల్
యన్-తజిరూన-ఇల్లా-మిస్-ల-అయ్యామిల్-లజీన-ఖలౌ-మిన్-ఖిల్లి-హిమ్ - ఖుల్-
ఫన్-తజిరూ-ఇన్నీ-మఅకుమ్-మినల్-మున్-తజిరీన్. 103. సుమ్మ-ను-నజ్జీ-రసు-
లనా-వల్-లజీన ఆమనూ-కజాలిక హుఫ్-ఖిన్-అలైనా-నున్-జిల్-మూమిసీన్.

101. ఆకాశములలోను భూమిలోను ఏమేమియున్నచో చూడుఁడు అని పలుకుము. విశ్వసింపని జనులకు సూచనలును, భయపెట్టువారును పనికిరారు. 102. కావున వారు తమకు పూర్వము గడచినవారికి వచ్చిన వంటి దినములు వారికిని రావలెనినియే, వారు వేచియున్నారు. కావున మీరు వేచియుండుఁడు. నేనును మీతోఁగూడ వేచియుండును అని ఓప్రవక్తా ! పలుకుము. 102. ఆపిదప మేము, మాప్రవక్తలను విశ్వసించినవారిని రక్షించుచున్నారము. ఇట్లులే విశ్వాసులను రక్షించుట మాబాధ్యతయై యున్నది.

వాక్య|| 101. యోచించువారికి భూమ్యాకాశములలో దేవుని శక్తి సూచనలును ఆతని యేకత్వమును దెలుపు సూచనలును గలవు. మఱి ప్రతివస్తువును దానికి సృష్టికర్త ఒకడున్నాడని తెలుపుచున్నది. కాని గమనింపనివారికి ఈ సమస్త సూచనలును వృథ. వానివలన వారికి ప్రయోజనములేదు. దేవునిశిక్షను దెలుపుచు భయపెట్టు ప్రవక్తల భయబోధనలవలనకూడ వారికి లాభము లేదు. 102. ఇట్టి ద్వేషముగలిగి ఏ సూచనను నమ్మనివారికి పూర్వము గడచిన దుష్టులకు వచ్చిన వినాశ కాలము వారికి రావలెను. అంతవఱకు వారు నమ్మరు. కావున వీరు దానికై వేచియుండవలెను. ముసల్మానులుకూడ వేచియుండవలెను. ఆపుడు సత్యాసత్యములు స్పష్టపడును. 103. పూర్వమునుండియు దేవుడు దుష్టులను శిక్షించి ప్రవక్తలను విశ్వాసులను రక్షించుచు వచ్చెను. ఇకమీదకూడ భయభక్తులుగలిగి సత్కార్యములుచేసిన విశ్వాసులను దేవుడు ఉభయలోకముల ఆపదలనుండి కాపాడి రక్షించును. కావున ముసల్మానుభక్తులు సుగుణములు వహించి ఖురానె షరీఫులోని ధర్మమును పైగంబరులవారి యాచారములను అనుసరింపవలెను.

104. ఖుల్-యూ-అయ్యు-హన్నాసు-ఇన్-కున్తుమ్-ఫీ-షక్కి-మ్-మిన్-దీనీ-ఫలా-అఅ-బు-దుల్-లజీన-తఅ-బుదూన-మిన్-దూ-నిల్లాహి-వలా కిన్-అఅ-బుదుల్లా-హల్-లజీ-యత-వఫ్ ఫా-కుమ్-వ-ఉమిర్ తు-అన్-అకూన-మిసల్-మూమినీన్. 105. వఅన్-అఖిమ్-వజ్-హక-లిద్దీని-హానీఫన్-వలా-తకూనన్న-మిసల్ ముష్రీకీన్. వలా-తద్-ఉ-మిన్-దూనిల్లాహి-మా-లా-యన్-ఫడ్-క-వలా-య బుర్రుక-ఫ ఇన్-ఫ-అల్ త-ఫ ఇన్నక-ఇజమ్-మిసజ్-జాలిమిన్. 107. వఇన్-యమ్-సస్-కల్లాహుబి-జుర్రీన్-ఫలా-కాషిఫ-లహూ-ఇల్లా-హువ-వఇన్ యురిద్ క బిఖైరిన్-ఫలారాద్ద-లి-ఫజ్-లిహీ-యసీబు-బిహీ-మన్-యషాఉ-మిన్-ఇబాదిహీ-వ-హువల్-గఫూరు-రహీమ్.

104. ఓ జనులారా! నామతమునుగూర్చి మీకు సందేహ మున్నచో దేవునిని వదలి మీరు ఆరాధించు నట్టివారిని నేను ఆరాధింపను. కాని ఎవడు మీ ప్రాణములను తీయుచున్నాడో అట్టి దేవునిని నేను ఆరాధించుచున్నాను. మఱియు నేను విశ్వాసులతో నుండవలెనని నాకు సెల్పవైనది. 105. మఱి నిశ్చలభక్తియుతుడవై మతమున స్థిరముగ నుండుము అనియు పెక్కు దైవారాధకులతో చేరి యుండకుము అనియు 106. దేవునిని వదలి నీకు మేలును

కీడును చేయలేని వానిని ప్రార్థింపకుము. అట్లు చేసితి వేని నీవుదుర్మార్గులతో చేరి పోవుదువు అనియు, 107. దేవుడు నీకు కష్టము గలిగించినచో ఆతడు తప్ప మఱొకడును దానిని తొలగింపువాడు లేడు మఱి దేవుడు నీకు మేలు చేయ దలచినచో ఆతని యనుగ్రహమును ఎవరును ఆటంక పఱచ (రద్దుచేయ) లేరు. తాను కోరిన తనభక్తులకు మేలుపొందించును. మఱి ఆతడే త్నమించు వాడును దయాళువును అని నాకు సెలవైనది అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 104:107. అవిశ్వాసులు పెగంబరులవారి మతమునందు సందేహము వహించి యుండిరి. అందుకు ఇస్లామ్ మతము యొక్క ముఖ్యసిద్ధాంతమగు దేవుని యేకత్వమును గూర్చి యిందు చెప్పబడుచున్నది. ఓజనులారా! దేవునిని వదలి మీరు పూజించు చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను నేను పూజింపను. సర్వ శక్తుడును మీకు ప్రాణము పోసి తీసికొను శక్తిగల వాడునగు దేవుడు పూజలకు అర్హుడు. అట్టి దేవునినే నేను ఆరాధించు చున్నాను. నేను విశ్వాసులతో చేరినవాడను. సత్యమును నిశ్చలభక్తితో అనుసరించువాడను. విగ్రహ రాధకులతో చేరను. మేలును కీడును చేయు శక్తి దేవునికిగలదు. చిల్లర దేవతలును విగ్రహములును శక్తి హీనులు. కావున చిల్లర దేవతలను పూజింపఁ గూడదు. అట్లు ఒక పేళ పూజించితినేని చాల యన్యాయమైన దుర్మార్గుల వర్గములో చేరవలసి వచ్చును. అట్లు ప్రవక్తవలన కానేరదు. దేవుడు గలిగించిన కష్టము దేవుడే తొలగింపవలెను. ఇతరులు తొలగింప నేరరు. దేవుడు చేయదలచిన మేలును అడ్డుపడు వారెవరునులేరు. దేవుడు తనయిష్టము వచ్చిన వారిని అనుగ్రహించును. కావున త్నమించు వాడును దయాళువును అగు దేవునినే పూజింపవలెను అని దేవుని సెలవు.

108. ఖుల్-యా-అయ్యుహన్ నాసుఖద్ జాఅ-కుముల్-హఖ్ ఖు-మిర్-రబ్బీకుమ్-ఱ-మనిహ్-తదా-ఱిన్నమా-యహ్-తదీ-లినఫ్-సిహీ-వమన్-జల్ల-ఫిన్-న్న-మా-య-జిల్లు-అల్లెహ్-వ-మా-అనా-అల్లెకుమ్-బి-వకీల్, 109. వత్-తబిఅ-మా-యూహ్-ఇల్లెక-వస్-బిర్-హత్తా-యహ్-కు-మల్లాహు - వహువ - ఖైరుల్-హాకిమీన్.

108, ఓజనులారా! మీప్రభువునుండి మీయొద్దకు సత్యము వచ్చియున్నది. ఇంక ఎవడు సన్మార్గమునకు వచ్చునో ఆతడు తన మేలుకొఱకే సన్మార్గము వహించును. మఱొకడు దుర్మార్గుడగునో వాడు తన కీడు కొఱకే దుర్మార్గుడగును. మఱి నేను మీబాధ్యతవహించినవాడను కాను అని ఓప్రవక్త!

పలుకుము. 107. మఱి నీయొద్దకు వచ్చు సందేశమును అనుసరింపుము. మఱి దేవుడు తీర్పు చేయునంతవఱకు నీవు సహించి యుండుము. మఱి ఆతఁడే సరియైన తీర్పు చేయువాఁడు. 108. దేవుని నుడి హజ్రత్ రసూలువారి మూలమున జనులకుఁ దెలుపఁబడినది సత్యమై నది. దానిగూర్చి యేలాటి సందేహము జనులు వహింపరాదు. సత్యము అనుసరించి సన్మార్గము అవలంబించిన వారు దాని మేలు పొందుదురు. సత్యమును విశ్వసించక దుర్మార్గమునకు పోవువారు దానినష్టము పొందుదురు. ఎవరు చేసికొన్న పాపపుణ్యముల ఫలము వారికే లభించును. ప్రవక్త! ప్రజలను బలవంతము చేయుఁడు. దాని బాధ్యత ప్రవక్తకు లేదు. 109. ఇఁడు హజ్రత్ రసూలువారికి ఓదార్పుగలదు. జనులు సత్యము స్వీకరింపక పోయినచో పైగంబరులవారు ఆ చింతలోపడి దుఃఖింప నక్కఱలేదు. వారు దేవుని సందేశమును అనుసరించుచు మతప్రచారము చేయుచు సందుగలుగు కష్టములకు ఓపిక గలిగి యుండవలెను. తుదకు దేవుఁడు సత్యమునకే జయము పొందించును. దేవుఁడు న్యాయముగ సరియైన తీర్పు చేయును. దేవుని తీర్పు వచ్చునంతవఱకు ఓపిక వహించి యుండవలెను అని రసూలు వారికి దేవుని సెలవయ్యెను.

సూరయేహూద్ మక్కి 123 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా హిట్టహ్మా నిట్టిహిమ్

అమిత దయగలవాఁడును ప్రేమించువాఁడును అగు దేవుని పేర.

1. అలిఫ్-లామ్-రా-కితాబున్-ఉహ్ కిమత్-ఆయా-తుహ్-సూమ్-ఫున్-సిలత్-మిల్ లదున్-హక్-మిన్-ఖబీర్. 2. అల్లా-తఅ-బుదూ-ఇల్-లల్లాహ-ఇన్నీ-లకుమ్-మిన్-హు-నజీరున్-వ-బషీర్. 3. వ-అనిస్-తగ్-ఫిహు-రబ్బుకుమ్-సూమ్-తూబూ-ఇలైహి-యుమత్తి-అ-కుమ్-మతా-అన్-హుసనన్-ఇలా-అజ-లిమ్-ముసమ్మిన్-వ-యూతి-కుల్ల-జీ-ఫజ్-లిన్-ఫజ్-లహూ వఇన్-తవల్ తా-ఫ-ఇన్నీ-అఖ్-ఫు-అత్తె కుమ్-అజాబ-యామిన్-కబీర్. 4. ఇలల్లాహి-మర్-జిఉకుమ్-వహువ-అలా-కుల్లి-షై-ఇన్-ఖదీర్. 5. అలా-ఇన్నహుమ్-యస్-నూన-సుదూ-రహుమ్-లి-యస్-తఖ్-ఫూ-మిన్-హు-అలా-హీన-యస్-తగ్-షూన-సియా-బహుమ్-యఅ-లము-హా-యుసి-రూన-చమా-యుఅ-లినూన-ఇన్నహూ-అలీముమ్-బి-జూతిస్-సుదూర్.

1. అలిఫ్-లామ్-రా. (దీని అర్థము నేను దేవుఁడను చూచుచున్నాఁడను, అవికొందఱు విద్వాంసులు చేసియున్నారు). ఇది గ్రంథమున్నది. దీనివాక్యములు

స్థిరమైనవి. మఱుల ఇవి వివేచనా పరుడును సర్వజ్ఞుడును అగు దేవునినుండి వివరింపబడినవి. 2. (అందు)దదేవుని పృథివీతరులను పూజింపకుండు అనిసెలవుగలదు. నేను ఆతని పక్షమున విముక్త భయవెట్టుచు మీకు సంతోషవార్త వినిపించుచున్నాఁడను. 3. మఱి మీప్రభువుతో పాపక్షమాపణ వేడి ఆతనివైపుతిరుగుడు. ఒక నియమిత కాలమువఱకు మీకుమంచి లాభము కలిగించును. మఱి హెచ్చుగాఁజేయు ప్రతివానికి హెచ్చుగానొసంగును. మఱి మీరు తిరిగిపోతిరేని గొప్పదినమునందలి శిక్ష మీకుఁ గలుగునని భయపడుచున్నాఁడను. 4. మీరు దేవునియొద్దకు మరలి పోవలసియున్నది. మఱియు ఆతడు ప్రతివస్తువుపై శక్తి గలిగియున్నాడు. 5. వినుము వారు దేవునినుండి దాగుటకై తమ తొమ్ములను ముడుచుకొనుచున్నారు. వినుము వారు తమ వస్త్రములు ధరించునపుడు వారుదాచునది వెలిపుచ్చునది దేవునికిఁదెలియును. నిశ్చయముగా ఆతడు హృదయములోనున్న మాటలను ఎఱుంగువాడు.

వ్యా॥1. ఇందుఖురానుగ్రంథమునుగూర్చి చెప్పఁబడినది. ఇదిలఱచా గొప్పగ్రంథము. ఇందలి వాక్యములు, పదములనుబట్టియు అర్థమునుబట్టియు చాలస్థిరమైనవి. అందు ఏలాటి అర్థదోషముగాని పదదోషముగాని లేదు. దానిశైలి దానివిషయములతీరుదానిధర్మములుదానితత్వములు హెచ్చుతగ్గులులేకఅద్భుతముగానున్నవి. దానివంటిదిగానిదానికంటెమించినదిగానిమానవులుచేయఁజాలరు. అందలియుపదేశములు బోధనలు సర్వజగత్తునకు సర్వకాలమునందును పనికివచ్చునవి. లోకములో నెన్ని మార్పులుగలిగినను అందలి ధర్మములును విషయములును ఆయాకాలమునకు సరిపోవునవి. అందు మానవులకు ఉభయలోకములనుగూర్చి తెలియవలసిన అన్నివిషయములు వివరింపఁబడినవి. అవన్నియును సర్వజ్ఞుడును వివేచనాపరుడును అగు దేవునినుండి వచ్చినవి. 2. ఖురానుగ్రంథము వలని ముఖ్యోద్దేశ్యము మానవులు ఒక్క దేవునిని ప్రార్థింపవలెనని ప్రకటించుట. దానిపద్ధతులుమానవులకు దెలుపుట. కావున ఖురాను గ్రంథము, మానవులు ఒక్క దేవునినే పూజింపవలెనని చాటుచున్నది. కావున ఎవరుదేవుని గ్రంథముగు ఖురానును విశ్వసించి ఒక్కదేవునిని పూజింతురో వారికి ఉభయలోకములలో జయమును మోక్షమునున్నదిఅనుసంతోషవార్తయును ఎవరు నమ్మక తిరస్కరించి పాపకార్యములు చేయుదురో వారికి శిక్షయున్నది అను భయవార్త ప్రవక్త యిచ్చుచున్నాడు. 3. మానవులు తాము చేసిన పాపముల క్షమాపణదేవునితో వేడుకొని ఇతమీద భయభక్తులతోనుండి దేవుని వైపునకు మనఃపూర్వకముగ తిరుగవలెను. దీనివలన ఇహలోకమందు వారిచునస్సులకు శాంతిగలిగి వారు జీవయాత్ర సుఖముగ గడుపువచ్చును. దేవుని యనుగ్రహము అష్టభక్తులకు లభించును. ఒకవేళ కష్టములు వచ్చినను దేవునిపై నాధార పడియుండుట వలనభక్తులకు కష్టముగాతోచదు. అందుకూడ వారికి సంతోషమును లభించును. సత్కార్యములు హెచ్చుగా చేయుకొలది దేవునియనుగ్రహము

కూడ అధికముగా లభించును. తుదకు ఉభయలోకములలో శాంతము మోక్షము లభించును. తిరస్కరించి ప్రవక్తమూట వినక పోయినచో అవిశ్వాసుముగ్ధు గొప్పదనముగల తీర్పువినమునందు ఘోరమైన శిక్షలభించును, అనుభవినాకున్నది అనిపాత్రులైన సూలువారు పనికి తమకు జనులమెడనున్న ప్రేమమును వెల్లడొందుచున్నదిరు. 4. పాపాత్ములను శిక్షింపవలెనన్న వారు హాజరు కావలెనుగదా! అనినచో శిక్షించుటకు శక్తికూడ నుండవలెను. ఈవిషయమిందుచెప్పబడినది. మానవులు దుష్టులను చచ్చిన పిదప తమకర్మల తీర్పునకుఁగాను దేవునిసన్నిధానమున తిరిగినిట్టివులై నిలుచుదురు. దేవుడు ప్రతిదానిపై శక్తిగలవాఁడు. అతని శక్తికిమించినది యెవ్వయును లేదు. 5. అదియునుగాక పాపులను శిక్షింపవలెనన్న వారి కర్మములు తెలిసియుండవలెనుగదా! కావునదేవునికిసర్వము తెలియును. మానవులుగానుచేయుపనులు దేవునికి దాచలేరు. వారి ప్రతివిషయమును మఱివారి హృదయములలోను మూలమును దేవునికిఁదెలియును. వారు దేవునినుండి మఱుఁగుపప వలెనని నొరులకుఁబోయిరు. కాని వారుగాని వారి కర్మలుగాని దేవుని నుండి మఱుఁగు పపఁబోయి అని హెచ్చరింపఁ బడియెను.

పండ్రెండవ కాండము

6. వమా-మిన్-దాబ్బ-తిన్-ఫిల్-అర్-జి-ఇల్లా-అల్లాహ్-రిస్-ఖుహ్-న-య-అ-లము-ముస్-తఖర్రహు-వమున్-తౌ దఅహ్-కుల్లుస-ఫీ-కెతా-బిమ్-సుబ్బిన్.

6. మఱియు భూమిపై సంచరించు ప్రతిప్రాణికి ఆహార మిచ్చుట దేవునిపని. మఱిఅదియుండు స్థానమును అదియుంచఁబడు స్థానమును దేవునికిఁ దెలియును. సర్వము స్పష్టమైన గ్రంథములలో నున్నది.

వ్యా|| 6. సర్వ ప్రాణులకు ఆహారము అందించువాఁడు దేవుఁడు. అతఁడు తన యనుగ్రహము వలన ఆహార మిచ్చు బాధ్యత తాను వహించి యున్నాఁడు. ఎవరికెంత ఆహారము లభింప వలయునో అంత ఆహారము లభించి తీరుచున్నది. సర్వ విధముల ప్రాణులకు అతఁడే ఆహారము కల్పించి నోపిండుచున్నాఁడు. ప్రాణుల విషయము తెలిసినగాని వాని యాహార వసతులు కల్పించుటకు వీలుండదుగదా! కావుననే దేవుఁడు సర్వజ్ఞుడు. ప్రాణులు వసించు స్థానములును వాని యునికి పట్టులును, ప్రాణులుంచఁబడు స్థానములును అతనికిఁ దెలియును. మానవుల పుట్టుకనుండి వారి మరణము వఱకును మరణించిన పిదప వారికిఁ గలుగు స్థితి గతులును అతనికిఁ దెలియును. ఎద్దియును మఱుఁగులేదు. స్పష్టమైన గ్రంథముగల హెమహేఘాజులో అన్ని విషయములున్నవి అని చెప్పబడినది.

7- వ-హువల్-లజ్-ఖిల్-ఖిస్-సమా-వాలి-వల్-అర్-జి-ఫీ-సిత్త-తి-అయ్యా

మిన్-వకాన-అర్ షుహూ-అలల్-మాఇ-లియబ్-లువకుమ్-అయుయ్-కుమ్అవ్
 సను-అమలన్-వల-ఇన్-ఖుల్త-ఇన్న-కుమ్-మబ్-డొసూన-మింబత్-దిల్-హాతి
 లయఖూ-లన్నల్ లజీన-కఫ-రూ-ఇన్-హజా-ఇల్లా-సిహ్-రుమ్-ముబీన్. 8. వ
 ల-ఇన్-అఖ్-ఖర్నా-అన్-హుముల్-అజాబ-ఇలా-ఉమ్మ-తిమ్-మఅదూ-దతిల్
 ల-యఖూ-లున్న-మా-యవ్-బిసుహూ-అలా-యామ-యాతీ-హిమ్-లెస-మస్
 రూఫన్-అన్-హుమ్-వహ్ఖ-బిహిమ్-మాకానూ-బిహి-యస్-తహ్-జిడీన్.

7. మఱియు ఆతడే ఆకాశములను భూమిని ఆఱుదినములలోపుట్టించెను. మఱియు ఆతని పీఠము (అర్ష) నీశ్మపై నుండెను. మీలో నెవరు సత్కార్యములు చేయుదురో అని పరీక్షించుటకు పుట్టించెను. మఱియు మీరుచనిపోయిన పిదప తిరిగి మీరు లేచుదురు అని నీవు చెప్పినచో నిశ్చయముగ అవిశ్వాసులైనవారు ఇది స్పష్టమైన జాలవిద్య మాత్రమే అని పలుకుదురు. 8. మఱి మేము ఒక నియమిత కాలము వఱకు వారినుండి శిక్షను ఆఱియుంచినచో శిక్షను ఎద్ది ఆపివేసెను, అని వారు పలుకుదురు. వినుము. ఏదినమున అదివచ్చునో వారినుండి అది తొలగింపఁ బడదు దేని విషయము వారు పరిహాస మాడుచుండిరో అది వారిని క్రమ్మకొనెను.

వ్యా॥ 7. ఇందు దేవుని శక్తి దెలుపఁ బడినది. దేవుడు భూమ్యాకాశములను సృష్టింపక పూర్వము నీశ్మను పుట్టించెను. అపుడు దేవుని యధికార పీఠము నీశ్మపై నుండెను. నీశ్మ దేవునికి లోబడి యుండెను. సర్వము మానవులకై సృష్టింపఁబడెను. కావున మానవులు దీనిని గుర్తించి తమ సృష్టికర్తను విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయుదురా లేదా. తిరస్కరించి అవిశ్వాసు లగుదురా అని పరీక్షించుటకుఁగాను సృష్టియేర్పడెను. లోకము మానవుల పాపపుణ్యకార్యముల పరీక్ష కొఱకు ఏర్పడినపుడు వారివారి కర్మల ఫలితము లభించుటకుఁ గాను పరలోక ముండవలెను. అందుకే మానవులు చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులై తమతమ పాపపుణ్యముల ఫలితము పొందుదురు. ఖురానులోని ఈ విషయము పైగంబులవారు బోధించుట కాఫిర్లువిని ఇది నిజమేనా! మాటలు మాత్రము మనోహరమైన జాలవిద్యవలె నున్నవి అని పలుకుదురు. వారు మరణించిన పిదప తిరిగి సజీవు లగుదురని వారికి నమ్మికలేదు. కావున అట్లు పలుకుచున్నారు 8. కాఫిర్లు చేయు దుష్టత్వమునకు వారికిఁ దగిన శిక్ష గలుగును. అని ప్రవక్త భయపెట్టిన పిదప ఆశిక్ష కలుగుటలో ఆలస్య మైనపుడు కాఫిర్లు పరిహాసముతో శిక్ష ఇంకను రాలేదు, దాని నెవరు ఆపివేసిరి. దానికేమైనది అని పలుకుదురు. దానికిమీరు తొందరపడ నక్కఱలేదు. అదితప్పకవచ్చును.

అది వచ్చిన పిదప దానిని తొలగించుటకు నెవరికిని శక్తిలేదు. అయితే శిక్షయే నలువ్రక్కలనుండి క్రమ్మకొని మిమ్ము నశింపజేయును, అని హెచ్చరింప బడెను.

9. వల-ఇన్-అజఖ్-నల్-ఇన్ సాన-మిన్నా-రహ్-మతన్ - సుమ్మ - నజ-అ-నాహ్-మిన్ హు - ఇన్న హు-లయ-ఉసున్-కహూర్. 10. వల-ఇన్-అజఖ్-హు-నఅ-మాఅ-బఅద-జరాఅ-మస్సత్ హు-ల-యఖూ-లన్న-జహ-బస్ - సయ్య-ఆతు-అన్నీ-ఇన్న హు-ల - లఫరిహున్-ఫఖూర్. 11. ఇల్-లల్-లజేన-సబరూ-వ అమిలుస్-సాలి-హతి-ఉలా ఇక-లహుమ్-మగ్-ఫిరతున్-వ-అజున్-కబీర్.

9. మఱియు మేము మానవునకు మా అనుగ్రహమును గావించిన పిదప వానినుండి దానిని తొలగిస్తామో వాడు ఆశవదలి కృతఘ్నుడగుచున్నాడు. 10. మఱి వానికి కష్టము గలిగిన పిదప వానికి మేము సౌఖ్యము గలిగించినచో కీడు నన్ను వదలిపోయినది అని పలుకును. నిశ్చయముగా అతడు సంతోషించుచు ఉంబాలు కొట్టుకొనువాడు. కాని ఎవరు సహించి సత్కార్యములు చేయుదురో వారికి ఉమాపణయును, గొప్ప పుణ్యమును గలదు.

వ్యా॥ 9. ఇందు మానవుని స్వభావము, కష్టసుఖములలో నెట్లుండునో చెప్పబడినది. మానవుడు, దేవుని శిక్ష ఎందుకు రాలేదు అని చెప్పును. కాని కొన్నాళ్ళు దేవుని అనుగ్రహమువలన సౌఖ్యమును సంపదలును గలిగి తరువాత కష్టదుఃఖములు గలిగినచో బుద్ధి నిలకడలేక తనకు దేవునివలన లభించిన మేల్గీడును మఱచిపోవును. మఱి నిరాశుడై ఇరకమీడ మేలుగలుగదు అని ఆశ వదలి పూర్వపు మేల్గీడు కృతఘ్నుత చూపుచు ఇరక మేలు గలుగదు అని నిరాశుడగును. 10. కష్టముల పిదప దేవుని అనుగ్రహమువలన మేలు గలిగినచో ఇరక శాశ్వతముగా సౌఖ్యమే గలుగును. వెనుకటి కష్టకాలము ఇరక రాదు అని మైమఱచి విట్టవీగును. ఇట్లు చేయుట తగదు గదా ! కష్టములుపోయి సౌఖ్యములు లభించెను అని దేవునికి మనఃపూర్వకముగ కృతజ్ఞతలు సలుపవలెను. 11. ఇందు విశ్వాసులగు భక్తులు కష్టసుఖములలో నెట్లు వర్తింతురో దానిగూర్చి చెప్పబడినది. వారికి కష్టములు గలిగినను సహింతురు. సుఖములు గలిగిన దేవునికి కృతజ్ఞత సలిపి సత్కార్యములు చేసి దేవుని మన్నన వడసి దేవుని దయకును, గొప్ప పుణ్యములకును వారు పాత్రులగుదురు.

12. ఫ-ల-అల్లక-తారికుమ్-బఅజ-మా-యూహ్-ఇలైక-వ-జాఇ - ఖుమ్ - బిహ్-సద్రుక-అన్-యఖూలూ-లౌలా-ఉన్-జిల-అలైహ్-కన్-జున్-ఖా-జాఅ - మ

అవళా-మలకున్-ఇన్నమా-అన్న-నజీ రున్-వల్లాహు-అలా-కుల్లి-మైఇన్-వకీల్. 13
అమ్-యఖూలూ-నఫ్-తరాహు-ఖుల్-ఫాతూ-బి-అష్-రి-సువరిమ్-మిన్ - లిహీ-
ముఖ్-తర-యాతిన్-వద్-ఊ-మనిన్-తతఅ-తుమ్-మిన్-దూనిల్లాహీ-ఇన్-కున్తుమ్
సాదిఖీన్. 14. ఖ-ఇల్-లమ్-యన్-తజీబూ-లకుమ్-ఫఅ-లమూ-అన్నమా-ఉన్-
జిల-బి-ఇల్ మిల్లాహీ-వ-అల్-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హుఫ-ఫ - హల్ - అన్తుమ్-
ముసిమూన్.

12. బహుశః నీకు వచ్చు సందేశములోని కొంత భాగము నీవు వదలి పెట్టఁబోయెదవేమోగదా ! ఎందులకు ఇతనిపెంట ధన బొక్కసము రాలేదు. లేక ఎందులకు ఆతనిపెంట నొక దేవదూత రాలేదు అని వారు పలుకుటవలన నీమనస్సునకు కష్టము గలుగునేమో ! భయపెట్టుట మాత్రమే నీపని. మఱి ప్రతిదాని బాధ్యత దేవుఁడు వహించియున్నాఁడు. 13. ఆతఁడు (ప్రవక్త) ఖురానును కల్పించుకొన్నాఁడు అని వారు పలుకుచున్నారా ? అట్లులైనచో మీరును ఖురానువంటి పది సూరాలనుచేసి తీసికొనిరండు, మఱి మీరు సత్యవంతులు లైనచో దేవునిదప్ప మిరెవ్వరిని పిలుచుకొనఁగలరో వారందఱిని పిలుచు కొనుఁడు అని ఓ ప్రవక్తా ! పలుకుము. 14. ఆ పిదప వారు మీమాటనుచేయ లేకపోయిరేని ఖురాను దేవుని సందేశమువలన వచ్చినది అనియు ఆతఁడు తప్ప వేఱు పూజ్యుఁడు లేడనియు మీరు తెలిసికొనుఁడు. ఇకనైన మీరు విధేయులగుదురా ?

వ్యా. 12 : 14. హజ్రత్ రసూలువారు మక్కాపురములో ఇస్లామ్ మత ప్రచారముచేయుచు ప్రజలు విగ్రహారాధన చేయకూడదు. పాపకార్యములు చేయరాదు అని బోధించుచుండిరి. దానికి మక్కా కాఫిర్లు కుపితులై పలువిధ ములుగ హజ్రత్ రసూలువారిని హింసించుచు దూషించుచు వచ్చిరి. కాని పైగంబరులవారు తమ ప్రచారము వదలలేదు. తుదకు కాఫిర్లు తాముకోరినట్లు ఆకాశమునుండి ధనబొక్కసమును, దేవదూతయును వచ్చిన మేమునమ్ముదుము. అట్లు ఎందులకు చేయలేవు అని పైగంబరులవారితో పరిహాసములాడసాగిరి అందులకు ఒకపుడు పైగంబరులవారు, చింతింతురు, వారికి నలుప్రక్కలను. విరోధులే యుండిరి. అట్టి సమయములో దేవుని సందేశమువలననే పైగంబరుల వారి హృదయము శాంతి ధైర్యములు వహించుచుండెను. దానిగూర్చి ఓ ప్రవక్తా ! నీవు వీరి మాటలకు చింతించి నీవు ప్రచారముచేయుచున్న దేవుని ధర్మముల కొన్నిటిని వదలిపెట్టెదవేమో సుమా ! అట్లు కానేరదు. ఏయేసందేశము నీకు వచ్చునో నిర్భయముగా వెల్లడించుచు ప్రజలను భయపెట్టుట మాత్రము

నీపని. కాఫిర్లు ముసల్మానులు కాలేదే అని నీవు చింతింపనక్కఱలేదు. అదంతయు దేవుఁడు చూచుకొనును, వారు కోరిన సూచనలు చూపును నీపనికాదు. అది మాపని. మేము చూచుకొందుము. వారు కోరినట్లు సూచనలు చూపుట యుక్తముకాదు. అన్ని సూచనలకు వింటినది ఖురానె షరీఫ్. ఇది గొప్ప సూచన. దీనిని నీవే స్వయముగా కల్పించుకొంటివి. దేవునివద్దనుండి వచ్చినదికాదు అని కాఫిర్లు చెప్పినచో దానికి ఓ జనులార! మీరును అరబ్బులు. గొప్పపండితులు. ఇది మానవుఁడు కల్పించుకొన్నది అని మీరు చెప్పకపోయినచో మీరు సత్యవంతులురైనచో ఖురానువంటి పది సూరాలను కల్పించుకొనిరందు. మీరును మీ సర్వసహాయులును చేరి యీపని చేయుఁడు. మీరెన్నటికిని చేయఁజాలరు అని ప్రవక్త పలుకునట్లు దేవుని సెలవాయెను. ఆ పదప కాఫిర్లు ఖురానువంటి సూరలను చేయలేకపోయిరి. కావున ఖురానె షరీఫు దేవునిగ్రంథమనియు అది దేవునివద్దనుండి వచ్చిన సందేశమనియు మానవులుతెనసికొని దేవుఁడు బిక్కిరడే పూజ్యుఁడును సర్వాధికుఁడును అని విశ్వసించవలెను. ఈవిషయము స్పష్టపడిన పదప మానవులు తప్పక దేవునికి విధేయులై విశ్వాసులుకావలెనుగాదా!

15. మన్-కాన-యురీదుల్-హయా-తద్-దున్యా-వ-జీసరహీ-నుసిఫ్-ఫీ-ఇలైహిమ్-అలి-మాలహుమ్-ఫీహీ-వ-హుమ్-ఫీహీ-లా-యుబ్-సునూన్. 16. ఉలా-ఇ-కల్-లజిన-లైస-లహుమ్-ఫిల్-ఆఖి-రత్-ఇల్లన్-నారు-వ-హాబిత-మాస-నడీ-ఫీహీ-వ-బాతిలుమ్-మా-కానూ-యఅ-మలూన్.

15. ఎవరు ఇహలోక జీవనమును దాని యందమును కోరుదురో వారి కర్మల ఫలితము సంపూర్ణముగ ఇహమునందే ఇచ్చి వేయుదుము. అందు వారికి ఏలాటి నష్టము కానేరదు. 16. అట్టివారికి పరలోకమునందు అగ్ని అప్పు వేతే మియు లభింపదు. మఱి వారు ఇహమునందు చేసిన కర్మలు ప్రభావమును. మఱి వారు సంపాదించినది చెడిపోయెను.

వ్యా॥ 15. ఖురానె షరీఫ్ దేవుని గ్రంథమని స్పష్టముగాఁ దెలిసియు దానిని విశ్వసించక ఇహలోకజీవనమును అందలి యిరువును సౌఖ్యమును భోగములను కోరుచు కర్మలు చేయువారికి వారి కర్మల ఫలితము ఇహమునందే వారికి మంచి సంపద, సంతానము, కీర్తి రూపమున లభించును. వారి కర్మలయద్దేశ్యము ఇహలోక సౌఖ్యములే. కావున పరమునందు వారి కేలాటి ఫలితము లభింపదు. యూదులు గాని క్రైస్తవులుగాని పంచకులుగాని విగ్రహారాధకులుగాని ఇట్టివా రెవరైనను సరే విశ్వాసము వహింపక ఇహమునేయుద్దేశించి చేయు కర్మల ఫలితము వారికి ఏలాటి నష్టములేక సంపూర్ణముగ ఇహ

మునందే లభించును. 16. ఇహము నుద్దేశించి కర్మములు చేయువారికి పరలోకమునందు పుణ్యము లభింపదు. వారికి నరకాగ్ని మాత్రమే లభించును. కాఫిర్లు అందు సదా వసించురు. లోకుల మెప్పుకై సత్కార్యములు చేసిన విశ్వాసులకు వారి కర్మలకుఁ దగినట్లు కొంతకాలము వారు నరకము అనుభవించురు. తుదకు వారియందున్న విశ్వాసమునకుఁగాను మోక్షముపొందుదురు. దేవుఁడు కోరినచో తన యనుగ్రహముచే విశ్వాసులను తీమించిన తీమింపవచ్చును. కాని యవిశ్వాసులకు మోక్షమును తీమాపణయనులేదు. ఇహము నుద్దేశించి చేసినకర్మములు పరమునందు పనికిరాక వృథా చెడిపోవును. కావున విశ్వాసులుభయభక్తులతో మనఃపూర్వకముగా దేవునిప్రీతికొఱకు సత్కార్యములుచేయవలెను.

17. అఫ-మన్-కాన-అలా-బియ్యి-నలిమ్-మిర్-రబ్బిహీ-వయత్-లూహు-షాహీ-దుమ్-మిన్ హు-వమిన్-ఖుబ్ లిహీ-కితాబు-మూసా-ఇమానున్-ఫ-రహ్-మతన్-ఉలా-ఇక-యూ-మిసూన-బిహీ-వ-మన్-యక్-పుర్-బిహీ-మినల్-అహ్-జాబి-ఫన్నారు-మా-ఇదుహూ-ఫలా-తకు-ఫీ-మిర్బతిమ్-మిన్ హు-ఇన్న హుల్-హాఖ్ ఖు-మిర్-రబ్బిక-వలా-కిన్న-అక్-స-రన్నాసి-లా-యూమిసూన్.

17. ఎవఁడు తన ప్రభువునుండి వచ్చిన సూచనను అనుసరించుచుతన వెంట దేవుని సాక్షి (ఖురాన్) యును దీనికి ముంధు మార్గదర్శిగాను దయకుకారణముగా (రక్షణోపాయముగా)నున్న మూసాగ్రంథమును సాక్షిగాఁగలఁడోయితఁడుఇతరులతో సరిసమానుడగునా? ఇట్టివారే ఖురాను ననుసరించుచున్నారు. జనులందఱిలో నెవఁడు దానినితిరస్కరించునో వాని నివాసము నరకాగ్నియున్నదీ. కావున దాని గూర్చి నీవు సుదేహములోపడకుము. నిశ్చయముగ అది నీప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యము. కాని పెక్కుమంది జనులు విశ్వసింపరు.

వ్యా॥ 17. ఈవాక్యములో వివరింపబడిన గుణములు గలయాతఁడును లోకుల మెప్పుకొఱకు ఇహమునె యుద్దేశించి కార్యములు చేయునాతఁడును సరిసమానులు కానేరరు అనిచెప్పఁబడుచున్నది. దేవుని సూచనయగుధర్మమార్గమును అనుసరించుచు ఖురాను తొర్రాతుగ్రంథముల సాత్యము పొందినవాఁడగురైసభక్తుఁడు. మానవుఁడు పుట్టుకతో సన్మార్గము (ఇస్లామ్ మతము) నే అనుసరించును. కాని మధ్యలో వాని బంధువులు తల్లితండ్రులు పోవు తప్పుత్రోవను వాఁడు కూడ పోవుచున్నాఁడు. ఎట్టి సహవాసములో నుండునో అట్టిగుణములే పట్టువడును. ఇస్లామ్ ననుసరించువారు సన్మార్గులు అని ఖురాను సాత్యమిచ్చుచున్నది. కావున విశ్వాసులు ఖురాను దేవుని గ్రంథమని నమ్మి దానిననుసరించుచున్నారు. దానినితిరస్క

ఁచు అవిశ్వాసము నరకాగ్నికి పాలగుదురు. ఖరానె షరీఫ్ దేవుని గ్రంథము అనువిషయములో నెవరికిని సందేహముండకూడదు. కాని అనేకులు ద్వేషముతో నమ్మక యున్నారు. వారుదానికి తగిన శిక్షపొందుదురు. మోక్షము పొందవలెనన్న సర్వమతస్థులును ఖరానును విశ్వసించి దాని ననుసరింపవలెను. ఇదిదప్ప వేఱు మోక్షమార్గములేదు.

18. వమన్-అజ్ లము-మిమ్-మనిఫ్-తరా-అలల్లాహి-కజి-బన్-ఉలా-ఇక
యు-అ-రజ్జాన-అలా-రబ్బిహిమ్-వ-యఖాలుల్-అమ్-హాదు-హ-ఉలా-ఇల్-లజీన-
కజిబూ-అలా-రబ్బిహిమ్-అలా-అ-నతుల్లాహి-అలజ్-జాలిమీన్. 19. అల్-లజీన-
యసుద్దూన-అన్-సబి-లిల్లాహి-వ-యబ్-గూనహ-ఇవజిన్ - వహుమ్-ఫిల్-అఖరతి-
హుమ్-కాఫిరూన్. 20. ఉలా-ఇక-లమ్-యకూనూ-ముఅ-జిజీన-ఫిల్-అర్-జవమా
కానలహుమ్-మిన్ దూనిల్లాహి మిన్ జౌలి యూఅ-యుజాఅఫ్ లహుముల్-అజాబు
మా కానూ-యస్-తతీ-ఊనస్-సమ్అ-వ - మా కానూ-యుబ్-సిరూన్. 21. ఉలా-
ఇకల్-లజీన-ఖసిరూ-అన్-ఫుసహుమ్-వజిల్ల-అన్ హుమ్-మా-కానూ-యఫ్ తహాన్.
22. లా-జరమ అన్న హుమ్-ఫిల్-అఖరతి-హుముల్-అఫ్-సహాన్.

18. మఱిదేవునిపై అసత్యములు కల్పించువారికంటె నెక్కువ దుర్మార్గులె
వరు గలరు. వారుతమ ప్రభువునెదుట వచ్చెదరు. (అప్పుడు) వీరే తమ ప్రభువుపై
అసత్యములు కల్పించినవారు అని సాక్షులు పలుకుదురు. వినుము! దుర్మార్గులకు దేవుని
శాపమున్నది. 19. ఆదుర్మార్గులు దేవుని మార్గమునుండి ప్రజలను అట్లంక పలుదుచు
అందు వంకరను కోరుచున్నారు. మఱి వీరేను పరలోకమును తిరస్కరించువారు.
20. వీరుభూమిలోపాతపోయి(దేవునిని)లాంగఁజేయలేరు. మఱి దేవుఁడుదప్పవేఱు
సహాయుఁడెవఁడును వారికి లేడు. వారికిఁగాను రెండింతలు శిక్షయున్నది. వీరు
విను శక్తి లేకుండిరి. మఱివారు చూడలేకుండిరి. వీరే తమయాత్మల విషయమున
నష్టము చేసికొన్నవారు. వీరు కల్పించుచున్నది వారినుండివీడిపోయెను. 22. తప్పకవీరే
పరలోకమును అందఱి కంటె నెక్కువ నష్టము పొందువారు.

వ్యా॥ 18. ఖరాను అసత్యమైనదికాదు. దేవునినుండి వచ్చిన సత్యమైన
గ్రంథము కావున మనుష్యులు దీనిని నమ్మి తీరవలసినది. ఎవనికి దేవుఁడు తన
సందేశము పంపనిదే తనకు దేవుని సందేశము వచ్చినది అని దేవునిపై అబ
ద్ధములు కల్పించునో వాఁడు అందఱికంటె ఎక్కుఁడు దుర్మార్గుఁడు. కావున స
త్యమైన ఖరాను గ్రంథమును తిరస్కరించువాఁడు కూడ దుర్మార్గుఁడే. తీర్పు

దినమునందు అందఱు దేవుని యెదుటనిలువవలసి వచ్చును. అప్పుడు దేతమా తలును ప్రవక్తులును భక్తులును దుర్మార్గులపై నిట్లు సాక్ష్యమిత్తురు. వీరే దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించిన దుర్మార్గులు అని. 19. దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించి దేవుని మార్గమునుండి ప్రజలను తొలగించి సన్మార్గమును దుర్మార్గముగాఁ జేసి ప్రజలకు చూపుటకు యత్నించి యందు వంకరులు వెతకుచు పరలోకమును తిరస్కరించు వారికి దేవుని కోపమును శాపమున్నది అని దేవుడు ప్రకటించుచున్నాడు. 20. ఇంత విశాలమైన భూమిలో దుర్మార్గులు దేవుని శిక్షనుండి తప్పించు కొనుటకై పాటిపోయి దాగుకొనలేరు. వారిని రక్షించు సహాయులెవరునులేరు. రక్షించుటకు దేవుఁడే అర్హుఁడు. తాము దుర్మార్గము నందు నడిచి యితరులను కూడ దుర్మార్గబోధన చేసినందులకు దుర్మార్గులకు రెండింటు నరకశిక్షలభించును. దుర్మార్గులు ఇహమునందు సన్మార్గము గ్రహించుటకు బుద్ధిజ్ఞానములు ఉపయోగింపక దేవుని వాక్యములను వినక దేవుని సూచనలను చూడక అంధులును చెవిటివారలునై పోయిరి. 21. దుర్మార్గులు తమ పాప కార్యములకు ఫలితముగ నరకము పొంది తమ యాత్మలకు నష్టము చేసికొనిరి. వారు గావించుచున్న అబద్ధ డంబాలు పనికిరాక పోయెను 22. పెరివరింపఁబడినట్లు విశ్వాసములేని దుర్మార్గులు అందఱికింపై నెక్కువ నష్టము పొందినవారగుదురు. పరలోకమందు మోక్షమువంటి మేలు గోలుపోయిరిగదా !

23. ఇన్నల్-లజీన-అమనూ-వ-అమి-లున్-సాలిహాతి-వ-అఫ్ - బితూ-ఇలా-రబ్బీహీమ్-ఉలాఇక-అస్-హాబుల్ జన్నతి-హుమ్-ఫీహి-ఖాలిదూన్. 24. మసలుల్-ఫరీ-ఖైని-కల్-అఅమా-వల్-అసమ్మివల్-బసీరి-వస్-సమీఇ-హల్-యస్ తవియాని-మసలన్-అఫ-లా-తజక్కరూన్.

23. నిశ్చయముగా నెవరు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసి తమప్రభువు నెదుట వినయము చేసిరో వారు స్వర్గనివాసులు. అందువారు శాశ్వతముగా నుందురు. 24. ఈరెండు తెగలవారి విషయము ఒక చెవిటివానివలెను మఱొక కన్నులు గలిగి వినువాని వలెను నున్నది. వీరిరువురు పోలికలో సమానులగుదురా ! మఱెందులకు మీరు యోచింపరు.

వ్యా॥ 23. ఇందు విశ్వసించి దేవుని సన్నిధిని వినయము చూపిన భక్తులకు మోక్షము గలదు అని చెప్పఁబడుచున్నది. వీరు దేవుని ప్రీతికి పాత్రులై సదా స్వర్గసౌఖ్యములు అనుభవింతురు. 24. తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు అంధులును చెవిటివారును వారికి సన్మార్గము కనబడదు. దేవుని వాక్యములు ధర్మములు వినబడవు. ఇట్టివారు సన్మార్గము చూచి ధర్మములు వినునట్టి కన్నులను

చెవులును గలవారిలో సరిసమానులు కాగలరా! ఎప్పటికిని కానేరరు. తిరస్కరించిన వారు నరకమునకు పాలగుదురు. భక్తులు స్వర్గము పొందుదురు. కావున మానవులు బాగుగ యోచించి సన్మార్గము అవలంబింతురుగాక!

25. వల-ఖద్-అర్-సల్మా-నూ-హన్-ఇలా-ఖామిహీ-ఇన్నీ-లకుమ్-నజీరుమ్-ముబీన్. 26. అల్-లా-తఅబుదూ-ఇల్-లల్లాహ-ఇన్నీ-అఖాఫు-అల్లేకుమ్ అజాబ-యామిన్-అలీమ్. 27. ఫ-ఖాలల్-మల-ఉల్-లజీ-న-కఫరూ-మిన్-ఖామిహీ-మానరాక-ఇల్లా-బష-రమ్-మిస్-లనా-వ-మా-న - రా - కల్-త-బ - అక-ఇల్-లజీ-న-వకుమ్-అరా-జిలునా-బాది-యర్-రాయి-వమానరా-లకుమ్-అల్లెనా మిన్-ఫజ్-లిమ్-బల్-నజున్నుకుమ్-కాజిబీన్.

25. మఱియు మేము నూహను ఆతని జాతివారి యొద్దకుఁ బంపితిమి. ఆతఁడు నేను స్పష్టముగా మిమ్ము భయపెట్టుచున్నాడను. 26. దేవుని దప్పనితరులను మీరు ఆరాధింపకూడదు. దుఃఖికరమైన దినమునందు మీకు శిక్ష గలుగునని నాకు భయము గలదు అని పలికెను. 27. పిదప ఆతని కులమువారిలో అవిశ్వాసులైన నాయకులు నీవుమాకు ఒకమానవుఁడు మాత్రుఁడవుగా కనఁబడుచున్నావు. వివేకములేని సీచులు మాత్రము నిన్ను అనుసరించుట మేముచూచుచున్నారము. మఱి మీకు మాపై సేలాటి ఘనత మేము చూచుటలేదు. మఱి మీరందఱు ఆసత్య వంతులని మేము తలఁచుచున్నారము అని పలికిరి.

వ్యా॥ 25. దేవుఁడు నూహను ప్రవక్తగాఁ జేసి ఆతని జాతివారి యొద్దకు పంపెను. నూహప్రవక్త జనులను చాలకాలము బోధించెను. దేవుని సూచనలను తిరస్కరించినచో దేవుని శిక్ష గలుగును అని స్పష్టముగా భయపెట్టుచు తెలిపెను. 26. నూహజాతివారు వద్దో, సువాఅ, యగూస్, యడ్జిఫ్, నసీరి అను విగ్రహములను పూజించుచుండిరి. అది మానుకొన వలెను. దేవునితప్పనితరులను పూజింపకూడదు. విగ్రహారాధన వదలి పెట్టనిచో కఠిన శిక్షలభించును. ఆశిక్ష వచ్చుదినము చాల దుఃఖికరమైనదిగానుండును. ఆదినము రాఁబోవు తీర్పుదినము లేదా కాఫిర్లు నీటి ప్రళయమున మునిగి నశించినదినము. 27. నూహ ప్రవక్త బోధించిన దానిని విని జనులలో పెద్దలుగ నుండిన నాయకులు “ఏమయ్యా ప్రవక్త అనగా సామాన్యుఁడా! ఆతనికిని నరులకును చాల వ్యత్యాస ముండవలెను. అట్లుగాక నీవు కూడ మావంటి నరుఁడవుగా కనుబడుచున్నావు. సరేయిది లేకున్న పోనీ మాకంటె నెక్కువ ధనమును సంపదలును నీకుండ వలెను. అవియును లేవు. ఇదిగాక నిన్ను అనుసరించువారు గొప్ప

వారుకూడకారు. వారు మాజాతిలో నీచులు. వివేకములేని మూఢులును పేద
లును ఇట్టివారిలో మేము కలిసియుండుట మాకు అగౌరవము. విచారింపక
కొందఱు అధములు నీకు శిష్యులైనారు. నీకును నాశిష్యులకును మేమై నేలా
టి ఘనతలేదు. మఱిమీరందఱు అసత్యములు పలుకుచున్నారని మేము తలచు
చున్నామని పలుక సాగిరి. నూహుప్రవక్త వారికిచ్చిన జవాబు రాబోవు
వాక్యములలో నున్నది.

28. ఖాల-యా-భామి-అ-ర-ఐతుమ్-ఇన్-కున్తు-అలా-బియ్యి-నతిమ్-మిర్
రబ్బీ-వ-అతానీ-రవ్-మతమ్-మిన్-ఇన్-దిహీ-ఫ - ఉమ్మి - యత్ - అలై-కుమ్-
అనుల్-జిము కుమూ-హీ-వ-అన్తుమ్-లహీకారిహూన్. 27. వ-యా-భామి-లా-
అస్-అలుకుమ్-అలైహి-మాలన్-ఇన్-అజ్-రియ-ఇల్లా-అలల్లాహి-వమా-అనా బి
తారి-దిల్-లజీన-అనునూ-ఇన్నహుమ్-ములాఖూ-రబ్బిహీమ్-వలాకిన్నీ - అరా
కుమ్-భామన్ - తజ్-హాలూన్. 30. వ-యా-భామి-మన్-యన్-సురునీ- మినల్లా
హి-ఇన్-తరత్తు-హుమ్-అఫ-లా-తజక్కు-రూన్. 31. వలా-అఖూలు-లకుమ్-
ఇన్నీ-ఖజా-ఇ-నుల్లాహి-వలా-అఅ-ముల్-గైబ-వలా-అఖూలు-ఇన్నీ-మల-కున్ - వ
లా-అఖూలు-లిల్-లజీన-తజ్-దరీ-అఅ-యును-కుమ్-లన్-యూతి-య-హుముల్లా
హు-ఫై రన్. అల్లాహు-అఅలము-బిమా-ఫీ-అన్ - పుసీ హిమ్ - ఇన్నీ-ఇజల్-లమి-
నజ్-జాలి-మిన్. 32. ఖాలూ-యానూహు-ఖద్-జాదల్-తనా - ఫ-అక్-సర్-
జిదాలనా-ఫా-తినా-బిమా-తఇ-దునా ఇన్-కున్తు-మినస్-సాది-ఖీన్. 33. ఖాల-
ఇన్న-మా-యాతీకుమ్-బిహిల్లాహు-ఇన్-షాఅ-వమా-అన్తుమ్-బి-ముఅ - జిజీన్.
34. వలా-యన్-ఫఉ-కుమ్-నుస్-హీ-ఇన్-అరత్తు-అన్-అన్-సహ-లకుమ్ - ఇన్-
కానల్లాహు-యురీదు-అన్-యుగ్-వి యకుమ్-హువ-రబ్బుకుమ్-వ - ఇలైహి-
తుర్-జడీన్. 35. అమ్-యఖూ-లూ-సఫ్-తరాహు-ఖుల్-ఇనిఫ్ తరైతుహూ-ఫ
అ-లయ్య-ఇజ్రామి-వఅనా-బరీఉమ్-మిమ్మా-తుజ్-రి-మూన్.

28. ఓ జనులారా! చూడుడు! నేను నా ప్రభువునుండి వచ్చినసూచన
అనుసరించుచు. ఆతని అనుగ్రహము పొందుచుండుట మీకు కనబడిచిందో
(నేనేమి చేయగలను). మీకు ఇష్టము లేకున్నను దానికిఁగాను విమ్ము బలవంత

శ్లేష్మదుమా ! 29. మఱియు ఓ జనులార ! ప్రచారమునకుఁగాను నేను మీతో ధనము అడుగుటలేదు. నాకూలి దేవునిపై మాత్ర మున్నది. నేను విశ్వాసులను తఱిమివేయువాఁడనుకాను. వారు తమ ప్రభువునొద్దకు పోవనున్నవారలు. కాని మీరు నాకు మూఁడులుగా కనఁబడుచున్నారు. 30. మఱి ఓ జనులార ! నేను తఱిమివేసినచో దేవుని శిక్షనుండి నన్ను రక్షించువారెవరు గలరు. ఏమి మీరు యోచింపరా ! 31. మఱి నాయొద్ద దేవుని బొక్కసములు (ఖజానాలు) న్నవి అనియు నాకు ఆ గోచరములు తెలియును అనియు మీతో నేను చెప్పుట లేదు. మఱి మీరెవరిని అగౌరవముగాఁ జూచుచున్నారో వారికి దేవుఁడు మేలు చేయఁడు అని పలుకుటలేదు. వారి హృదయములలో నున్నది దేవునికి బాగుగఁ దెలియును. నే నట్లు పలికితినేని నేను అన్యాయస్థులలో చేరినవాఁడ నగుదును అని నూహలు ప్రవక్త పలికెను. 32. ఓ నూహలు ! నీవు మాతోవాది చితిని. మఱి చాల వాదించితివి. ఇక నీవు సత్యవంతుఁడవైనచో నీవు పలుకు నది తీసికొనిరమ్మ అని వారు పలికిరి. 33. దేవుఁడు కోరినచో ఆతఁడు దానిని మీయొద్దకుఁ దెచ్చును. మఱి మీరు ఆతనిని లొంగఁజేయలేరు. 34. దేవుఁడు మీకు దుర్మార్గులుగాఁజేయ కోరినచో నేను మీమేలు కోరి ఎంత బోధించినను నాబోధవలన మీకు లాభము గలుగదు. ఆతఁడే మాప్రభువు. మఱి ఆతని యొద్దకే మీరు తిరిగిపోవలసియున్నది అని నూహలు పలికెను. 35. ఏమి వారు ఖరానుసు (ముహమ్మదు) కల్పించుకొనినాఁడు అని పలుకుచున్నారా ! నేను కల్పించి తెచ్చినచో దాని పాపము నాపై నున్నది. మఱి మీరు చేయు పాప ములకు నేను బాధ్యుఁడను కాను అని ఓ ముహమ్మదు పలుకుము,

వ్యా॥ 28. ప్రవక్తలకును ఇతర మానవులకును మధ్య ధనసంపదల వ్యత్యాసముండదు. ప్రవక్తలు తమకు దేవునియందుగల భక్తితోను తమ సుగుణ ములతోను భూతదయతోను ఇతరులకన్న ఉన్నతస్థానము పొందియుండుదురు. దేవుని సూచనలు ఆతని యనుగ్రహము వారికిఁ గలుగును. కావున ఓ జనులార ! నాకు దేవుని సూచనలు ఆతని యనుగ్రహమగు ప్రవక్తపదవియును లభించి యున్నది. మీరు అంధులై దానిని చూడలేకపోతే నేనేమి చేయఁగలను. మీరు అంధులై కన్నులెత్తి చూడకున్నను మేము మిమ్ము బలవంతపెట్టవల యునా ? 29. నేను చేయు మతప్రచారమునకుఁగాను కూలిగాని జీతముగాని మీతో అడుగుటలేదు. దాని ఫలిత మిచ్చువాఁడు దేవుఁడు. కావున మీధనము తో నాకు పనిలేదు. నేను మీధనమును ఆశించువాడనుకాను. కావున ఎందు లకు నేను విశ్వాసులైన పేదలను తఱిమివేయుదును ! నేను అట్లుచేయను. విశ్వాసులు దేవుని సన్నిధానమున నిలుతురు. అపుడు అందఱి కర్మలఁగూర్చి విచారణ అగును. నే నిప్పుడు తఱిమి వేసినచో అపుడునేనేమి జవాబియ్యఁగలను. విశ్వా

సులలో పేదలు ధనికులు అను భేదము నాయొద్దలేదు. అందఱి హృదయ విషయములు దేవునికి నెఱుక. కాని మీరు విశ్వాసుల పేదఱికమును చూచి వారిని తఱిమివేసిన మేము విశ్వసించి నీయొద్దకు వత్తుము అని పలుకుట మీమూఢత్వమును వెల్లడించుచున్నది. మీరందఱు దేవునియొద్దకు పోవలిసియున్నది. అప్పుడు అందఱి విషయము తెలియనగును. 30. ఓ జనులార! ఒకవేళ మీమూఢమాటలను విని నిఱుపేదలను తఱిమివేసితినేని నన్ను దేవునిశిక్షనుండి రక్షించువాఁడెవఁడు! ఎవఁడును లేఁడు. కావున మీరీవిషయము ఎందులకు యోచింపరు. 31, 32. మీరు నాయొద్ద ధనములేదు అని చెప్పుచున్నారుగదా! అవును. నాయొద్ద ధనబొక్కసములులేవు. అవి నాచేతిలోలేవు. అవి దేవుని చేతిలో నున్నవి. మఱి నాకు అన్ని రహస్యములును అగోచరములును తెలియవు. నేను దేవదూతనుగాను. మీరు నిఱుపేదలను చులకనగా చూచి వారియెడ అగౌరవము గలిగియున్నారుగదా! అట్లు నేను వారిని అగౌరవింపను. మఱి దేవుఁడు వారిని యనుగ్రహింపఁడు అని నేను పలుకను. దేవుఁడు వారి హృదయములలోని విషయములను ఎఱుంగువాఁడు. భక్తినిబట్టి అనుగ్రహించి వారికి మేలుచేయును. దేవుని దయకు విశ్వాసులు పాత్రులగుదురు. ఇట్లు కాదు అని నేను చెప్పితి నేని అది అన్యాయమును అధర్మమునగును. కావున నేనట్లు పలుకను అని నూహుప్రవక్త తన జనులకు జవాబిచ్చెను. 33. నూహుప్రవక్త జనులను తొమ్మిదినందల యేఁబది సంవత్సరములు బోధించుచు వారు వేయి ప్రశ్నలకు సమాధానము పలుకుచు వచ్చెను. జనులుకూడ తమ యిష్టానుసారముగ ప్రవక్తతో వాదించి తుదకు విసుగుచెంది వాదన చాలయైనది. ఇఁక మేము నమ్మము. మేము నమ్మనిచో దేవునిశిక్ష వచ్చును అని ఓ నూహు నీవు పలికితివిగదా! నీవు సత్యవంతుడవైనచో ఆశిక్షను తీసికొనిరమ్ము అని పలుకసాగిరి. దానికి నూహుప్రవక్త, ఓ జనులార! శిక్షను మీరు కోరినపుడు తెచ్చుట నాపనికాదు. దానిఅధికారము దేవునికిఁగలదు. దేవుఁడు కోరినచో అది తప్పక వచ్చును. అది వచ్చినపుడు మీరు దానినుండి తప్పించుకొనఁజాలరు. పాటిపోయి యెచ్చటను దాఁగుకొనలేరు. అట్లు దాఁగి మీరు దేవునిని లొంగఁజేయలేరు. ఎందులకు మీరు తొందరపడుచున్నారు. 34. మీరు నిర్భయులై శిక్ష రావలెననికోరుచున్నారుగదా! దేవుని యిష్టము కూడ మిమ్ము శిక్షింపవలెనని యున్నచోనాబోధవలన మీకు లాభము గలుగదు. నేను ఎంత కోరిన నేమి? మీ ప్రభువగు దేవుఁడు కోరవలెను. మీరు తిరిగి దేవునియొద్దకే పోయి మీకర్మల లెక్క నియ్యవలసియున్నది. అప్పుడు మీకర్మలకుఁ దగిన ఫలితము హాకియ్యఁబడును అని పలికెను. 35. మక్కా కాఫిర్లు ఖురానును విని ఇది మహమ్మదు స్వయముగ కల్పించుకొన్నది. దేవుఁడు పంపినది కాదు అని పలుకసాగిరి. దానికిఁగాను ఇందు జవా

వియ్యబడినది. ఒకవేళ నేను స్వయముగా ఖురాను కల్పించుకొన్నచో దాని ఫలితము నాకే లభించును. దానికి మీరు బాధ్యులు కానేరరుగదా ! కాని యిది నేనుచేసికొన్నదికాదు. ఈవిషయము సప్రమాణముగా దీనికి ముందు చెప్పబడినది. ఓ కాఫిరులారా ! స్పష్టముగా తెలిసిన పిదప మీరు దేవుని వాక్యములను తిరస్కరించుచు పాపములు కట్టుకొనుచున్నారు. మీ పాపకార్యములకు మీరే జవాబుదారులు. దానికి నేనుబాధ్యుడనుగాను. నాపని ప్రచారముచేయుట మాత్రమేను అని ప్రవక్త పలుకవలెనని దేవుని నెలవు.

36. వ-డొహీయ-ఇలా-నూహీన్-అన్నహూ-లన్-యూమిన-మిన్-ఖామిక-ఇల్లా
మన్-ఖద్-ఆమన-ఫలా-తబ్-తఇన్-బిమా-కానూ-యఫ్-అలూన్. 37. వన్-న
ఇల్-ఫుల్-క-బి-అల్-యునినా-వ-వహ్-ఇనా-వలా-తుఖ-తెబ్బి-ఫిల్-ల
జీన-జలమూ-ఇన్నహుమ్-ముగ్-రఖూన్. 38. వ-యస్-నడల్-ఫుల్-క-వ-కుల్ల
మా-మర్ర-అల్-హి-మల-ఉమ్-మిన్-ఖామిహీ-సఖిరూ-మిన్-హు-ఖాల-ఇన్-తన్
ఖరూ-మిన్నా-ఫ-ఇన్నా-నస్-ఖరు-మిన్-కుమ్-కమాతస్-ఖరూన్. 39. ఫసాఫ-
తల-లమూన-మన్-యాతీహి-అజా-బున్-యుఖ్-జీహి-వ-యహీలు-అల్-హి-
అజా-బుమ్-ముఖీమ్. 40. హత్తా-ఇజా-జాల-అమ్రునా-వ-ఫారత్-తన్నూరు-
ఖుల్-నహ్-మిల్-ఫీహి-మిన్-కుల్లి-జ్జె-జె-నిస్-నైని-వ-అహ్-లక-ఇల్లా-మిన్-
సబిఖ-అల్-హిల్-ఖాలు వ-మన్-ఆమన-వమా-ఆమన-మఅహూ-ఇల్లా-ఖలీల్.
41. వఖా-లర్-కబూ-ఫీహి-బిస్మిల్లాహి-మజ్-రేహి-వముర్-సాహి-ఇన్న-రబ్బీ ల
గఫూరుర్-రహీమ్. 42. వహీయ-తజ్జీ-బిహీమ్-ఫీ-మాజిన్-కల్-జిబాలి-వ-నాదా
నూహు-సిబ్నహూ-న-కాన-ఫీ-మల-జిలిన్-యా-బు-నయ్యర్-కమ్-మఅనా-వ
లా-తకుమ్-మఅల్-కాఫిరీన్. 43. ఖాల-స-ఆవీ-ఇలా-జబలీన్-యఅ-సిమునీ-మి
నల్-మాఇ-ఖాల-లా-ఆసి-మల్-యామ-మిన్-అమ్-రిల్లాహి-ఇల్లా-మర్-రహీ
మ-వ-హీల-బైన-హుముల్-మాజు-ఫకాన-మినల్-ముగ్-రఖీన్. 44. వఖీల-యా
అర్-జిబ్-లఈ-మా-అకి-వ-యాసమాఉ-అఖ్-లిఈ-వగీ-జల్-మాఉ-సఖు-జి
యల్-అమ్రు-వస్-తవత్-అలల్-జూదియ్యి-వఖీల-బుఅదల్-లిల్-ఖా-మిజ్-
హాలిమీన్.

36. మఱియు నీకులము వారిలో ముందు విశ్వసించిన వారు తప్ప ఇంక
నితరు లెవరును విశ్వసించరు. కావున వారు చేయుచున్న కర్మలకుఁగాను నీవు చిం
తింపకుము అని నూహు యొద్దకు దేవుని సందేశము (వహీ) పంపఁబడెను.
37. మఱి ఓమాహు నీవు మాయెదుట మా సెలవు ననుసరించి నావనుచేయుము.
మఱి దుర్మార్గుల విషయము నాతో మాటలాడకుము. నిశ్చయముగా వీరు
మునిగి పోవుదురు అని దేవుఁడు పలికెను. 38. మఱి నూహు నావను చేయు
చుండెను. మఱి ఆతని కులనాయకులు ఆతని యెదుటనుండి పోవునపుడెల్ల ఆ
తనితో పరిహాస మాడుచుండిరి. వీరు మాతో పరిహాసమాడుచున్నారు. మీరు
పరిహాస మాడునట్లు మేముకూడ మీతో పరిహాస మాడుదుము. 39. ఇంక శీ
ఘ్రములోనే అవమాన పఱచునట్టియు శాశ్వతముగ నుండునట్టి శిక్ష ఎవరికి
రానున్నదో మీరు తెలిసికొనఁ గలరు అని నూహు పలికెను. 40. తుదకు
మాయాజ్ఞవచ్చి పౌయ్యి యుప్పొంగి నపుడు ప్రతిజాతినుండి ఒక్కొక జతయు
ను నీయింటి వారిలో ఎవరి విషయము ముందుగానే మాటయై నున్నదో వారిని
తప్ప నితరులను విశ్వాసులందఱిని నావలో నెక్కించుకొనుము అని మేముపలి
కితిమి. మఱి ఆతనితోఁబాటు విశ్వసించినవారు కొందఱు మాత్రమే. 41. మఱి
యు మీరు నావలో దేవుని పేరు తీసికొని యెక్కుఁడు. అది దేవుని పేరుతోనే
చలించునది. మఱి నిలుచునది. నిశ్చయముగా నాప్రభువు తమించు వాఁడును
దయాళువును అని నూహు పలికెను. 42. మఱియు నావవారిని కొండలవంటి
యలగుండ తీసికొని పోవుచుండెను. మఱి నూహుయొక్క కుమారుఁడు అవత
లనుండగా ఓనాకుమారుఁడా! మాతోఁబాటు నీవు నావలోనెక్కుము. మఱి
కాఫిరలో కలసి యుండకుము అని పిలిచెను. 43. అపుడు ఆతని కుమారుఁడు
నేనొక పర్వతమును ఆశ్రయింతును. అది నేను జలములో మునగకుండ నన్ను
కాపాడును అని పలికెను. అపుడు నూహు ఈ దినము ఎవరును దేవుని శిక్ష
నుండి తప్పింపఁజాలరు, కాని ఎవనిని దేవుఁడు కరుణించునో వానిని రక్షించును
అని పలికెను. మఱి వారిద్దఱిమధ్య ఒక అలరాఁగా వాఁడు మునిగిపోవువారిలో
చేరిపోయెను. 44. మఱియు ఓభూమి! నీళ్ళను నీవు మ్రింగుము. ఓఆకాశమా!
ఆగిపోమ్మ అని దేవుని సెలవయ్యెను. నీళ్లు ఆఱిపోయెను. మఱి కార్యము
పూర్తి అయిపోయెను. మఱియు నావ జూదీ అను కొండపై నిలిచెను. మఱి
దుష్టులు దేవుని దయనుండి దూరులు అగుదురుగాక అని సెలవయ్యెను.

వ్యా॥ 36. నూహు ప్రవక్త అనేక వందల సంవత్సరములు మతబోధ
చేసెను. కాని జనులు ఆతనికి పెట్టరాని హింసలు పెట్టిరి. వారిలో కొందఱు
మాత్రము విశ్వసించిరి. అపుడు ఆయన దేవునిని ప్రార్థించి ఓప్రభువా! నేను
బలహీనుఁడ నైతిని. నీవు దుష్టులను శిక్షింపుము అని వేడుకొనఁగా దేవుఁడు

దుష్టులుచేయు కార్యములకు చింతింపకుము. వారికి శిక్ష రానున్నది. విశ్వసింప వలసినవారు విశ్వసించిరి. ఇతఁలొకడ ఎవరును విశ్వసింపరు. కావున దుష్టులు శీఘ్రములోనే నశింతురు అని సెలవిచ్చెను. 37. ఆపిదప దేవుఁడు నూహు ప్రవక్తతో నీవు ఒక నావ మా రక్షణలో మా యెదుట మా సెలవు ననుసరించి చేయుము. ఇత గొప్ప జలప్రళయము రానున్నది. అప్పుడు ఈ నావ పనికి వచ్చును. దుష్టులు జలములో మునిగి చచ్చెదరు. ఇది తప్పదు అని పలికెను. 38. దానిని ననుసరించి నూహు ప్రవక్త నావచేయ ప్రారంభించెను. అది తయారై గొప్ప యోడగా నేర్పడెను. దుష్టనాయకులు నూహుతో ఏమయ్యా! ఇది యేమి చేయుచున్నావు. ప్రవక్తగానున్న నీవు వడ్రంగి పని చేయుచున్నావే అని పరిహాసమాడుచు నడుగ సాగిరి. దానికి నూహు ప్రవక్త నేను ఒక యిల్లుకట్టుచున్నాను. అది నీళ్లపై పోవును. మునగకుండ కాపాడును అని పలికెను. అది విని దుష్టులు ఓహో నేలపై నీళ్లనుండి రక్షణ పొందుటకై యత్నించుచున్నావా అని పరిహాసమాడి నవ్వుచుండిరి. దానికి నూహు మీరు ఇప్పుడు నవ్వుచున్నారుగదా! ఇతఁలొకడ మీరు మునిగిపోవు నప్పుడు మేము కూడ మీపై నవ్వుదుము సుమా! 39. ఇత శీఘ్రములోనే యిహమునందు అవమానమును పరమునందు శాశ్వతమైన శిక్షయు నెవరికి లభింప నున్నదో మీరే తెలిసికొనఁగలరు. ఎందులకు తొందరపడుచున్నారు అని నూహుప్రవక్త పలుకుచుండెను. 40. నూహు ప్రవక్తనావ చేయుచు నుండెను. తుదకు దేవుఁడు సెలవిచ్చిన ప్రకారము ఆకాశమునుండి ఘోరవాన కురిచుసాగెను. భూమి నుండి యూటలు బయలుపడి భూమియంతయు నీళ్లతో నిండిపోయి రొట్టెలు చేయు పొయ్యిలనుండియు నీళ్లు ఉప్పొంగ సాగెను. అప్పుడు నూహు ప్రవక్త యొక్క కుటుంబములో యాము అను కొడుకును, వాఇలా అను భార్యయును తప్ప మిగిలిన వారును, దాదాపు ఎనుబదిమంది విశ్వాసులును జంతువులు మొదలగువానిలో ఒక్కొక జత (పెంటిమగ)ను తీసికొని నావనెక్కవలెనని నూహు ప్రవక్తకు దేవుని సెలవయ్యెను. నూహు ప్రవక్త అటులే చేసెను. 41. నూహు ప్రవక్త నావ నెక్కునప్పుడు విశ్వాసులతో మీరు భయపడకుఁడు. దేవుని పేరు తీసికొని యెక్కుఁడు. ఈనావ దేవుని చేతిలోనున్నది. అది దేవుని సెలవు ననుసరించి నీళ్లపై పోవును. మఱి నిలుచును. మునిగిపోవు భయము లేదుసుమా! దేవుఁడే తన యనుగ్రహముతో మనలను రక్షించును అని పలికెను. నావ నెక్కునప్పుడు బిస్మిల్లాహ్ అని యెక్కువలెను. 42. నావ కొండలవంటి యలలు చీల్చుకొనుచు పోవుచుండెను. అప్పుడు నూహుప్రవక్త యొక్క కుమారుఁడు యాము (కన్ఆను) అచువాఁడు కాఫిర్లలో కలిసి యుండెను. అప్పుడునూహు ప్రవక్త పుత్రవాత్సల్యముతో ఓకుమార! అవిశ్వాసులతో చేరక ఇప్పుడైన నావ

లో మాలోచాటు ఎక్కుము. ఈయాపదనుండి నీకు రక్షణ గలుగును అని నిలిచెను. 43. కాని వాడు ప్రవక్తమాట వినక ఈజలప్రమాదమునాకేమి చేయును. కొంతకాలములోనే తగ్గిపోవును. అత ఒక యెత్తు కొండపై నిలిచి ప్రాణము దండ్కించుకొందును అని గర్వములోను మూఢత్వములోను పలికెను. దానికి ప్రవక్త నీవు భ్రమపడుచున్నావు. ఇది సాధారణమైన జలప్రమాదముకాదు. ఇది దేవునిశిక్ష. దేవుని శిక్షనుండి ఎవరును నిన్ను రక్షింపఁజాలరు. కొండపై నెక్కినను నీకు రక్షణ లభింపదు. దేవుడు తాను కోరిన వారిని అనుగ్రహించి రక్షించిన రక్షింపవచ్చును. వేఱు రక్షణ మార్గము లేదు అని పలుకుచుండగనే ఒక్క పెద్ద అల వచ్చి యామును ముంచివేసెను. 44. ఒక కాలము వటకు నీళ్లు కురిసి భూమినుండి యూటలు పగవహించి కొండలు చెట్లు మునిగిపోయి కాఫిర్లందఱు మునిగి చచ్చిరి. నూహు ప్రవక్త యొక్క నావలోనున్నవారు మాత్రము రక్షింపఁబడిరి. ఆపదవ దేవునిసెలవుచే భూమిలోనినీళ్లు ఇంకిపోయెను. ఆకాశమునుండి వాన కురియుట నిలిచి పోయెను. దుష్టులను శిక్షింప వలెనని దేవుడు కోరిన కార్యము పూర్తి యాయెను. నావ జూదీ అను కొండపై సురక్షితముగా నిలిచిపోయెను. దుర్మార్గులు దేవుని యనుగ్రహమునుండి దూరమై నాశ మొందుదురుగాక అని చెప్పఁ బడియెను. రక్షింపఁ బడినవారిలో సామ్, హామ్, యాఫీన్ అను ముగ్గురు నూహు ప్రవక్త కుమారులు. వీరి ముగ్గురి సంతానమే లోకమంతటను వ్యాపించెను.

45. వ-నాదా-నూహూర్-రబ్బహూ-ఫఖాల-రబ్బి-ఇన్నబీ-మిన్-అహ్-
 లీ-వ-ఇన్న-చఅద-కల్-హాఫ్-ఖు-వ-అన్త అహ్-కుముల్-హాకి-మిన్. 46. ఫాల-
 యా-నూహూ-ఇన్నహూ-లైస-మిన్-అహ్-లిక-ఇన్నహూ-అములున్-గైరు-సాలి-
 హిన్-ఫలా-తన్-అల్-ని-మా-లైస-లక-బిహీ-ఇల్లున్ ఇన్నీ-అఇజాక-అన్-తహూ-
 మినల్-జాహిలీన్. 47. ఫాల-రబ్బి ఇన్నీ-అడోబ-బి-క-అన్-అన్-అలక-మా-
 లైస-లీ-బిహీ-ఇల్లున్-వ-ఇలా-తగ్-ఫిర్-లీ-వ-తర్-హామ్-నీ-అకుమ్-మినల్-
 ఖాసిరీన్. 48. ఫీల-యా నూ-హూహ్-బిత్-బిసలామిమ్-మిన్నా-వ-బర-కాతిన్-
 అలైక-వ-అలా-ఉమ్-మిమ్-మిమ్-మమ్-మలక-వ-ఉమ్మున్-స - నుమత్తి - ఉ-
 హూమ్-సుమ్మ-యమ్ము-హూమ్-మిన్నా-బున్-అలీమ్. 49. తిల్క-మిన్-
 అంబా-ఇల్-గైబి-నూహీ-హా-ఇలైక-మాకు-న-తల్-లముహ-అ-న-వలా-ఖాముక-
 మిన్-ఖబ్-లి-హాజా-ఫన్-బిర్-ఇన్నల్-అఖి-బత-లిత్-ముత్త-ఫీన్.

45. మఱియు నూహు తన ప్రభువును పిలిచి ఓ నాప్రభువా! నా కుమారుడు నా కుటుంబమునకు చేరినవాడు. మఱి నీవాగ్దానము సత్యమైనది. మఱి నీవు సర్వాధికారివి అని విన్నవించెను. 46. ఓ నూహు! అతడు నీ కుటుంబమునకు చేరినవాడుకాడు. వాని పనులు మంచివికావు. కావున నీకుఁ దెలియని విషయము నాతో అడుగకుము. నీవు మూఢులతో చేరకుండుటకై నేను నిన్ను బోధించుచున్నాను అని దేవుడు పలికెను. 47. ఓ నాప్రభువా! నాకుఁ దెలియని విషయమును నీతో అడుగుటనుగూర్చి నీ శరణుజొచ్చుచున్నాడను. మఱి నీవు నన్ను త్సమించి యనుగ్రహింపనిచో నేను నష్టముపొందినవాడనగుదును అని నూహు విన్నవించెను. 48. ఓ నూహు! నావనుండి సురక్షితముగా దిగుము. నీకును నీవెంటనున్న జనులకును శుభములు గలుగును. మఱి యితరులకును మేము లాభము గలిగింతుము. ఆ పిదప మా యొద్దనుండి వారికి దుఃఖకరమైన శిక్ష లభించును అని సెలవయ్యెను. 49. ఈ విషయము అగోచరమైన విషయములలోనిది. నీకు దీనికిగూర్చి సందేశము పంపుచున్నారము. దీనికిప్రార్థనము నీకును నీకులమువారికిని తెలియకుండెను. కావున నీవు ఓపిక వహించియుండుము. నిశ్చయముగా మంచి ఫలితము భక్తులకే గలదు.

వ్యా॥ 45 : 49. నూహుప్రవక్తయొక్క కుమారుడు (కన్ ఆను) మునిగిపోయెనుగదా! దానికిఁగాను నూహు తన మనస్సునకు శాంతి గలుగుటకై దేవుచితో ఓ ప్రభువా! నీవు నాకుటుంబమునకు చేరిన వారిని రక్షింతువు అని వాగ్దానము చేసియుంటివి గదా! కన్ ఆను నా కుమారుడు. నాకుటుంబమునకు చేరినవాడు గదా! నీవు సర్వాధికారివి. నీవు చేసిన పనిలో నేను మాటలాడలేను అని విన్నవించెను. 46. దానికి దేవుడు, ఓనూహు! వాడు విశ్వసించలేదు. మఱి నిన్ను అనుసరింపలేదు. కావున వాడు నీకుటుంబమునకు చేరినవాడుకాడు. అదియునుగాక వాని పనులు మంచివికావు. వానిహృదయములో విశ్వాసములేదు. అందుకే వాడు కాఫిర్లలో చేరిపోయెను. వాని వంచన విషయము నీకుఁ దెలియదు. కావున ఇఁక నీకుఁ దెలియని విషయమునుగూర్చి యడుగవలదు అని నిన్ను బోధించుచున్నాను అని పలికెను. 47. తత్క్షణమే నూహుప్రవక్త దేవుచితో త్సమాపణ వేడి నీవే నన్నుత్సమించి అనుగ్రహింపవలెను. నాకుఁ దెలియని విషయము అడుగకుండ యుండుటకై నీవే శరణ్యుడవు. నిన్ను ఆశ్రయించుచున్నాను అని దేవునిని వేడెను. 48. ఆ పిదపదేవుడు నూహును ఆతనివెంటనున్న విశ్వాసులను నావనుండి దిగి జూదీకొండనుండి భూమిపై సురక్షితముగాఁ దిగుటకై సెలవిచ్చెను. మఱియు చెడిన భూమి తిరిగి బాగుపడి మీకు శుభములును మేల్కొను కలుగును అని వారికిఁ దెలిపెను. ఇఁక మీఁద ఆవిశ్వాసులైన యితరులనుకూడ ఇహమునందు లాభములును సౌఖ్య

ములును గలిగి వారి పాపకార్యములకుఁగాను పరమునందు దుఃఖికరమైన సరక బాధ వారికి లభించును. 49. నూహుప్రవక్త చరిత్రముఁజూరబ్బులకుఁదెలియను. అటులే దీనికిపూర్వము హజ్రత్ రసూలువారు నూహు విషయములు విని యెఱుంగరు. తెలియని విషయము వాస్తవముగాఁ దెలిసికొనుట దేవుని సందేశము వలననే వీలగునుగాని వేఱు మార్గమునకానేరదు. కావున రసూలువారు దేవుని ప్రవక్తలుఅని ఋజువగుచున్నది. ఎట్లు నూహుప్రవక్త రక్షింపఁబడి వారి విరోధులు నశింపఁబడిరో అటులే రసూలువారు మంచి ఫలితముపొంది వారి విరోధులు దుర్గతి నొందుదురు. కావున కాఫిర్లు పెట్టు కష్టములకు ఓర్పుకొనియుండవలెను అని దేవుని నెలపు హజ్రత్ మహమ్మద్ రసూలువారి కాయెను.

50. వ-ఇలా-ఆదిన్-అఖాహుమ్-హూదన్-ఖాల-యా-ఖా-మిఅ - బుదు
ల్లాహ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలా-హిన్-గైరుహూ-ఇన్-అన్తుమ్ - ఇల్లా-ముఫ్-త
రూన్. 51. యా-ఖామి-లా-అన్-అలుకుమ్-అలైహి-అజిన్-ఇన్-అజ్-రియ-ఇల్లా
అలల్-లజీ--ఫతరనీ-అఫ-లా-తఅ-ఖిలూన్. 52. వ-యా-ఖా-మిన్-తగ్ - ఫిరూ-
రబ్బుకుమ్-సుమ్మ-తూబూ-ఇలైహి-యుర్-సి-లిస్-సమాఅ-అలైకుమ్-మిద్ రా
రన్-వ-యజిద్-కుమ్-ఖువ్వతన్-ఇలా-ఖువ్వ-తికుమ్-వలా-తత వల్ లౌ-ముజ్-
మిన్. 53. ఖాలూ-యా-హూదు-మా-జీతనా బి-బయ్యి-నతిన్-వమా-నవ్-ను
బి-తారికీ-ఆలి హతినా-అన్-ఖాలిక-వమా-నవ్-ను-లక-బిమూ-మిసీన్. 54. ఇన్-
న ఖూలు-ఇల్-లఅ-తరాక-బఅ జు-ఆలి-హతినా-బి-సూఇన్-ఖాల-ఇన్నీ - ఉమ్-
హీదుల్లాహ-వమ్-హాదూ-అన్నీ-బరీ-ఉమ్-మిమ్మా-తుమ్-రికూన్. 55. మిన్-దూ
నిహీ-ఫకీదూనీ-జమిఅన్-సుమ్మ-లా-తున్-జిరూని. 56. ఇన్నీ-తవక్కల్తు-అల
ల్లాహీ-రబ్బీ-వ-రబ్బీ-కుమ్-మా-మిన్-దాబ్బ-తిన్-ఇల్లా-హువ-అఖజుమ్-బి-నాసి
యతిహీ-ఇన్న-రబ్బీ-అలా-సిరాతిమ్-మున్-తఖిమ్. 57. ఫ-ఇన్-తవల్ తా-ఫఖిద్
అబ్-లగ్-తుకుమ్-మా-ఉర్ - సిల్ తు-బీహీ-ఇలైకుమ్-వ-యస్-తఖ-లిఫు - రబ్బీ-
ఖామన్-గైరకుమ్-వలా-త-జుర్రూనహూ-మైఅన్-ఇన్న-రబ్బీ-అలా-కుల్లి - మై-
ఇన్-హాఫీజ్.

50. మఱియు మేము ఆదువారియొద్దకు వారి సహోదరుఁడగు హూదును పంపితిమి. ఓ జనులార! మీరు దేవునినే యారాధింపుఁడు. అతఁడు తప్ప

మీకు వేలు పూజ్యుడు లేడు, మీరు ఆబద్ధములుమాత్రముకల్పించుచున్నారు. ఓ జనులార! ప్రచారమునకుఁగాను మీయొద్ద నేను కూలి నడుగుటలేదు. నన్ను సృష్టించిన వానిపై నాకూలియున్నది. మఱెందులకు మీరు గ్రహింపరు. 52. మఱి ఓ జనులార! మీప్రభువుతో మీ పాపములకు తీమాపణ వేడుడు. మరల ఆతనివైపునకే తిరుగుడు. మీకు ఆకాశమునుండి వానధారలు పంపును. మఱి మీకు బలముపై బలమొసంగును. మఱిమీరుపాపులై విశ్వాసమునుండితిరిగి పోకుడు అని హూదా పలికెను. 53. (అపుడు) వారు ఓహూదు! నీవు మా యొద్దకు సూచన తీసికొని రాలేదు. మఱి మేము నీమాటపై మా దేవతలను వదలువారలము కాము. మఱి మేము నిన్ను నమ్మువారలముకాము. 54. మా దేవతలలోని కొందఱు నీకు పిచ్చిపట్టునట్టుగ కీడుగలిగించియున్నారు అని పలికిరి. దేవుని వదలి మీరు సాటిగ కల్పించుదానిని నేను వదలిపోవు చున్నాను (అసహ్యపడుచున్నాను) అని నేను దేవునిని సాక్షిగ నుంచుచున్నాను. మఱి మీరును సాక్షిగ నుండుడు. కావున, మీరందఱును కలిసి నా విషయము కుట్ర చేయుడు. మఱి నాకు విరామము నొసంగకుడు. 56. నా ప్రభువును మీప్రభువును ఆగు దేవునిపై నేను ఆధారపడితిని. భూమిపై సంచరించు ప్రతి ప్రాణి జుట్టు దేవుని చేతిలో నున్నది. నిశ్చయముగా నాప్రభువు సన్మార్గమందు న్నాడు. 57. మఱి మీరు ముఖము త్రిప్పకొనిపోతిరేని మీకొఱకు నాకొసంగఁబడిన సందేశమును మీకందఁజేసితిని. మఱి నాప్రభువు మీకు బదులుగ భూమిలో నితర జనులను వసింపఁజేయును. మఱి మీరు దేవునికి నేలాటి కీడును చేయఁజాలరు. నిశ్చయముగా నాప్రభువు ప్రతి వస్తువునుచూచుచు నేయున్నాడు అని హూదా పలికెను.

వ్యా! 50. దేవుడు, ఆదువంశమువారియొద్దకు హూదాను ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపెను. ఆదువారు విగ్రహములను చిల్లరదేవతలను పూజించుచుండిరి. హూదాప్రవక్త జనులకు మీరు విగ్రహారాధన చేయకూడదు. మీరు కల్పించుకొన్న దేవతల విగ్రహములు నిజముకావు. అవికల్పనమాత్రము. వారికి నేలాటి ఆధికారమునులేదు. 51. నాకు మీధనము అక్కఱలేదు. నేను చేయు మత ప్రచారమునకుఁగాను మీయొద్ద కూలి నడుగను. నన్ను సృష్టించిన దేవుఁడేనన్ను ఇహమునందు పోషించును. పరమునందు నాకు పుణ్యము లొసంగును. మీమేలుకోరి మాత్రము మీకు బోధించుచున్నాను. ఇందు నాకేలాటి ఆశలేదు. ఇంత సాధారణమైన మాటకూడ మీరు గ్రహింపలేరా? 52. కావున మీరు చేసిన పాపములకు దేవునియొద్ద తీమాపణ వేడుడు. దేవుఁడే తీమించువాడు. దేవునిని భయభక్తులతో ప్రార్థించుటవలన దేవుని అనుగ్రహముగలిగి సకాలముగ వర్షములు కురిసి వంటలు పండి ఇహలోకసౌఖ్యములుగలిగిధనదేహబలములుగలిగి

సంతానాభివృద్ధియై ఆత్మికబలము, శౌంతము లభించును. కావున దుర్మార్గులైన పాపులు దేవునికి అవిధేయులై విశ్వాసము వదలిపోవునట్లు మీరు ముఖములు త్రిప్పుకొని పోకుండు అని హూద ప్రవక్త పలికెను. ఆ జనులకు మూడు సంవత్సరములనుండి వానలేక బాధపడుచుండిరి. కావున హూదప్రవక్త ఓ జనులార! మీరు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసితిరేని వాన కురిసి మీకు మంచికాలము వచ్చును అని వాగ్దానముచేసెను. 53. హూదప్రవక్త బోధనువిని జనులు ఓ హూద! నీయొద్ద స్పష్టమైన సూచన (సన్నదు) లేదు. కావున మేమునమ్మము. మాదేవతల పూజలు మేము వదలము అని ద్వేషమును దుష్టత్వమును వహించి పలుకసాగిరి. 54. మఱి ఓహూద! నీవు పిచ్చి పిచ్చిగా మాటలాడుచున్నావు. బహుశః మాదేవతలు కుపితులై నిన్ను పిచ్చి వానిగఁ జేసినవి కాఁబోలు. ఎందుకన నీవు మావిగ్రహములను దేవతలను దూషించుచున్నావు. వానిని వదలిపెట్టుండు అని మాతోపలుకుచున్నావు అని హూదతోజనులుపలికిరి. దానికిహూదప్రవక్తపాపము! ఈరాతివిగ్రహములు నాకేమి కీడుచేయఁగలవు. మీరుబలిష్ఠులుగా నున్నారగదా! మీరును మాదేవతలను కలిసి యొంటరిగానున్న నావిషయము కుట్రలుసలిపి నాకు కీడుచేయుటకు పూనుకొనుండు. ఇందునాకేలాటి గడవుగాని విరామముగాని యియ్యకుండు. మీరెంత చేసినను మీరునాకు రవంతయును హానిచేయఁజాలరు. వినుండు నేను దేవునిని సాక్షిగనుంచి మాదేవతలను ధిక్కరించుచున్నాను. వానియందునాకు చాల అసహ్యముగలదు. వానితో నాకేలాటిసంబంధములేదు అనిప్రకటించు చున్నాడను. మీరును సాక్షులుగానుండుండు. మీరుచేయవలసిన ప్రయత్నములు మీరు చేయుండు. నేను దేవునిపై నాధారపడి యున్నాడను. ఆతఁడు మీకును నాకును ప్రభువు. సర్వము ఆతనిచేతిలోనున్నది. అందఱిజిట్టు ఆతని చేతిలోనున్నది. తాను కోరినట్లులాగఁగలఁడు. సర్వము ఆతనికి అధీనమైయున్నది. నేరస్థుండు ఆతనినుండి తప్పించుకొని పాటిపోఁజాలఁడు. ఆతని శరణుజొచ్చిన భక్తులు అవమానము పొందరు. దేవునియొద్దన్యాయమున్నది. అన్యాయములేదు. ఆత్మితోవసరియైనది. ఆతఁడునియమించిన సన్మార్గము ననుసరించువారిని కటాంక్షిచుచు కాపాడుచున్నాడు. సన్మార్గమందున్నవారికి ఆతనిప్రీతి లభించును. 57. ఇట్టి స్పష్టమైన సూచనలును మాటలును వినికూడ మీరు నమ్మక తిరస్కరించి తిరిగిపోతిరేని నాకేలాటి నష్టములేదు. నాపని మతప్రచారము చేయుట మాత్రము. దేవునినుండివచ్చినసందేశమును మీకందఁజేసితిని. నాపని నెఱవేర్చితిని. మీరుచేయు దుర్మార్గములకును ద్వేషములకును ఆకాశమునుండి ఆపదవచ్చి మిమ్ము నాశముచేయును. మీరు నశించిపోయిన ఏమియు కొఱతలేదు. భూమిచెడి

పోదు. దేవుడు మీకు బదులుగ నితర జనులనువసింపజేయును, వారుభూమి పైనివసించుదురు. వారు మీయాసక్తికి వారసులగుదురు. వినుడు! మీనాశము వలన దేవునిదిగాని ఆతని ప్రవక్తదిగాని నష్టములేదు. దేవుడు సర్వశక్తుడు. ఆతడు ప్రతివస్తువును చూచుచు కాపాడును అని హూదాపలికెను.

58. వలమ్మాజాఅ-అమ్రునా-నజ్-జైన-హూదన్-వల్ల-జీన-ఆమనూ-మ
అహూ-బి-రహ్-మతిమ్-మిన్నా-వనజ్-జైనాహూ-మిన్-అజాబిన్ - గలిజ్. 59.

వతిల్-క-ఆదున్-జహదూ-బిఆ-యాతి-రబ్బిహిమ్-వ-అసా-రుసు-లహూ-వన్ - త
బిడ్డా-అమ్ర-కుల్లి-జబ్బారిన్-అనీద్. 60. వ-ఉత్-బిడ్డా-ఫీ-హజి-హిద్ - దున్యా-
ల-నతన్-వ-యా-మల్-ఖియా-మతి-అలా-ఇన్న-ఆదన్-కఫరూ-రబ్బి-హూమ్-అ
లా-బుఅ-దల్-లిఆదిన్-ఖామి-హూద్.

58. మఱి మాయాజ్ఞ వచ్చినపుడు మేము హూదను ఆతనితోఁబాటు విశ్వసించిన వారిని మా అనుగ్రహముచే రక్షించితిమి. మఱి ఘోర శిక్షనుండి వారిని కాపాడితిమి. 59. మఱి వీరే ఆదువారు. వీరు తమ ప్రభువు సూచనలను తిరస్కరించి దేవుని ప్రవక్తల మాటలు వినక గర్విష్టులుగాను దుష్టులుగాను న్నవారి మాట వినినవారు. 60. ఇహలోకమందును పరలోకమందును వారి వెను వెంట శాపమున్నది. వినుడు! ఆదువారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించిరి. వినుడు! హూద జనులగు ఆదువారికి శాపమున్నది.

వ్యా|| 58. ఆదువారు హూద ప్రవక్త మాట వినలేదు. తుదకు వారికి నాశము గలుగవలెనని దేవుని యాజ్ఞ వచ్చెను. అవియేమన ఏడురాత్రులు ఎనిమిది దినములు ఘోరమైన తుపాను గాలి వీచి ఇండ్లు చెట్లుపడి ఎచ్చటనున్న వారచ్చటనే చచ్చిరి. కాని హూదను ఆతనితోఁబాటు దాదాపునాలుగువేల మంది విశ్వాసులును దేవుని దయవలన ఆ శిక్షనుండి రక్షణపొందిరి. వారి కేలాటి నష్టముగాని కష్టముగాని గలుగలేదు. విశ్వాసులు తమ విశ్వాసమువలన సత్కార్యములవలన దేవునియనుగ్రహముపొంది పరలోక ఘోర శిక్షనుండికూడ రక్షణ పొందుదురు. 59. ఇందు ఆదువారెట్లు నశింపబడిరో చూడఁడు. వారిగతి యేమాయెనో. వారు దేవునిని ఆతని ప్రవక్తలను తిరస్కరించినందున వారెట్లు నాశమొందిరో వారు దేవుని ధర్మములను వినక తమ దుష్టునాయకుల మాట విని ఎట్లు నశించిరో. గమనింప వలెనని జనులకు హెచ్చరిక గలదు. 60. ఈ దుష్టులకు వెంట సదా శాపముండును. ఉభయ లోకములలోను అందుతగులుకొని యుండును. శాపము వలననే దేవుని శాపమునకు పాత్రులగుదురు. అని హెచ్చరింపఁ బడియెను. ఆరాపు సూర్యుల వీరి విషయమున్నది.

61. వఇలా-సమూద-అఖా-హుమ్-సాలి-హన్-ఖాల-యాఖా మిఅ-బు
 దుల్లాహ-మాలకుమ్-మిన్-ఇలా-హిన్-గైరుహూ-హువ-అన్-ష-అ-కుమ్-మిసల్
 అర్-జి-వస్-తఅ-మర-కుమ్-ఫీహి-ఫస్-తగ్-ఫిరూహు-సుమ్మ-తూబూ-ఇలైహి-
 ఇన్న-రబ్బీ-ఖరీబుమ్-ముజీబ్. 62. ఖాలూ-యా-సాలిహు-ఖద్-కున్న-ఫీనా-
 మర్-జూవన్-ఖబ్లి-హజా-అ-తన్-హీనా-అన్-నఅ-బుద-మా-యఅ-బుదు-అబా
 డినా-వఇన్ననా-లఫీ-షక్కిమ్-మిమ్మా-తద్-ఊనా-ఇలైహి-మురీబ్. 63. ఖాల
 యా-ఖామి-అర-వి-తుమ్-ఇన్-కున్న-అలా-బయ్య-నతిమ్-మిర్-రబ్బీ-వ-ఆతానీ-
 మిన్-హు-రవ్-మతన్-ఫమన్-యన్-సురునీ-మిసల్లాహి-ఇన్-అస్-తుహూ-ఫమా
 త-జీదూననీ-గైర-తఫ-సీర్. 64. వ-యా-ఖామి-హజీహీ-నాఖ-తుల్లాహి-లకుమ్
 ఆయతన్-ఫజరూ-హి-తాకుల్-ఫీ-అర్-జిల్లాహి-వలా-తమస్సూహి-బిసూఇన్-
 ఫయాఖు-జకుమ్-అజాబున్-ఖరీబ్. 65. ఫ-అఖరూహి-ఫఖాల-తమ-త-ఊ-ఫీ-దారి
 కుమ్-సలా-సత-అయ్యా-మిన్-జాలిక-వల్-దున్-గైరు-మక్-జూబ్. 66. ఫల
 మ్మా-జాఅ-అమునా-నజ్జే-జైనా-సాలిహన్-వల్-లజీ-న-ఆమనూ-మఅహూ-బి-
 రహ్మానుతిమ్-మిన్నా-వ-మిన్-ఖిబ్-యా-మిఇజిన్-ఇన్న-రబ్బిక-హువల్-ఖివి
 య్యుల్-అజీబ్. 67. వ-అఖజల్-లజీన-జల-ముస్-సె-హతు-ఫ-అస్-బహూ-
 ఫీ-దియా-రిహిమ్-జాసిమాన్. 68. కఅల్-లమ్-యగ్-నా-ఫీహి-అలా-ఇన్న-స
 మూద-కఫరూ-రబ్బిహుమ్-అలా-బుఅ-దల్-లిసమూద్.

61. మఱియు సమూదువారి యొద్దకు వారి సహోదరుడగు సాలిహ
 ను పంపితిమి. ఓ జనులార! మీరు దేవునినే యారాధింపుడు! ఆతడు తప్ప
 వేఱు పూజ్యుడు మీకు లేడు. ఆతడే మిమ్ము భూమినండి పుట్టించి అందే
 మీకు నివాసము నేర్పఱచెను. కావున మీరు మీపాపముల తీమావణ ఆతని
 యొద్ద వేడుకొనుడు. మఱి ఆతని వైపునకు తిరుగుడు. నిశ్చయముగా నాప్ర
 భువు దగ్గఱగనే యున్నాడు. ప్రార్థనలను అంగీకరించు చున్నాడు అని సా
 లిహ పలికెను. 62. వారు ఓ సాలిహ! దీనికి పూర్వము మేము నీపై ఆశ
 పెట్టుకొని యుంటిమి. మాతాత మత్తాతలు పూజించుచున్న దేవతలను పూ
 జించుటను గూర్చి నీవు మాకు సేవేధించుచున్నావా! నీవు మాకు బోధించు

మత విషయములో వాస్తవముగ మాకు చాల సందేహము గలదు అని పలికిరి.
 63. ఓ జనులార! సరే చూడుడు! నేను నా ప్రభువుయొక్క సూచనను అను
 సరించుచు ఆతని అనుగ్రహమునే పొంది యున్నపుడు నేను ఆతనికి విధేయుఁ
 డ నైతినేని ఎవరు ఆతని శిక్షనుండి నన్ను రక్షింపఁగలరు. మఱి మీరు నాకు
 పూర్తిగ నష్టమే చేయుచున్నారు. 64. మఱి ఓ జనులార! ఇదిమీకు సూచన
 గా వచ్చిన దేవుని యొంటె యున్నది. కావున అది దేవుని భూమిపై మేయు
 నట్లుగా దానిని వదలి పెట్టుడు. మఱి దానికి కీడు చేయకుడు. అట్లు మీరు చే
 సితేనేని శీఘ్రముగానే మీకు శిక్ష కలుగును. అని సాలిహ పలికెను. 65. ఆ
 పిదప వారు ఆ యొంటెకాళ్లను కోసివేసిరి. అపుడు సాలిహ మీరు మీయిం
 డలో మూడు దినముల వఱకు వసించి లాభములు పొందుడు. ఈ వాగ్దానము
 (గడువు) అబద్ధము కానేరదు అని పలికెను. 66. ఆ పిదప మాయాజ్ఞ రాఁగా
 సాలిహను ఆతనితోబాటు విశ్వాసులను మాయనుగ్రహమువలన రక్షించితిమి.
 మఱి వీరిని ఆ దినమునందలి యవమానమునుండి కాపాడితిమి. నిశ్చయముగ నీ
 ప్రభువు బలవంతుఁడును సర్వశక్తుఁడును. మఱి దుర్మార్గులకు భయంకరమైన శబ్ద
 ము వచ్చి పట్టగానే తెల్లవాఱు సరికి వారు తమ యిండ్లలో తలక్రిందులుగ పడి
 చచ్చిరి. 68. అచ్చట వారు వసించి యుండనట్లుగ నైపోయిరి. వినుడు! సమూ
 దువారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించిరి. వినుడు సమూదువారి కిశాపమున్నది.

వ్యా॥ 61. సాలిహ ప్రవక్తను గూర్చి ఆరాఘసూరాలో వ్రాసియున్నా
 ము భూమినుండి పుట్టించెను అనఁగా తొలుత ఆదమును మట్టితోఁ బుట్టించెను.
 ఆతని సంతానమే మానవులు. మనుష్యుల యాహారము భూమినుండియే గలుగు
 చున్నది. ఆ యాహారమునే తిని మానవులు పుట్టి పెరుగుచున్నారు. భూమిపైన
 నే సంసారము చేయుచు వసించుచున్నారు. తమ్ము పుట్టించిన పెంపుఁజేసిన సృ
 ష్టికర్తను మానవులు పూజింప వలెను. దేవునికి సాటిగ చిల్లర దేవతలనుకల్పిం
 పరాదు. సర్వపాపముల త్సమాపణ దేవునియొద్ద భయభక్తులతో వేడుకొన
 వలెను. దేవుడు ప్రజల ప్రార్థనలను, మొఱలను సమీపములో నుండి విని వాని
 నంగీకరించుచు వారి కోరికలను నెరవేర్చు చున్నాడు. 62. సాలిహ ప్రవక్త
 చేసిన బోధను జనులు విని ఓసాలిహ! నీవు పెద్దవాడవై నీబుద్ధి యోచనల
 వలన మాసంఘమును వృద్ధి చేయుదువు అని నీయెడ మాకు చాల ఆశ యుండె
 ను. కాని నీవు పలుకుమాటలఁ బట్టి చూచిన మాతాత ముత్రాతలు గావించుచు
 వచ్చిన ఆచారములు చెడిపోవునట్లుగ నున్నవి. పూర్వమునుండి వచ్చుచున్న
 పాతకులదేవతలను వదలి ఒక్కదేవునిని పూజింపవలెనని పలుకుచున్నావా! నీవు
 చేయు బోధ విషయము మాకు చాల సందేహము గలదు. నీవు పూనిన పద్ధతి
 సరికాదు అని పలికిరి. 63. వీరు చెప్పిన మాటలు విని అయ్యా! మీకుసందేహ

మున్న మాత్రాన నేను నామత ప్రచారము వదలను. దేవుఁడు తన యనుగ్రహ మువలననాకుప్రవక్తపదవి నొసంగి సూచనల నిచ్చెను. నేను సన్మార్గము నను సరించుచున్నాఁడను. మీమాట విని నేను మత ప్రచారము వదలుకొని దేవుని సందేశమునకు వ్యతిరేకముగ నడచుకొన్నచో దేవుని శిక్షనుండి నన్ను ఎవరు రక్షింపఁగలరు. ఎవరునునన్ను రక్షింపఁ జాలరు. నేను మీమేలు కోరి ధర్మమార్గ ము మీకు బోధించుచున్నాను. నీవు ప్రచారము మానుకొనుము అని పలికి మీ రు నానష్టమునకు కారకు లగుచున్నారు. మీవలన నాకు నష్టము తప్ప వేతేమి యు లభింపదు. కావున నేను మీమాటలు వినను. మతప్రచారము మానుకొనను అని పలికెను. 64, 65. సమూదువారు సాలిహాప్రవక్తతో నీవు మాకొకసూచన చూపుము అని కోరిరి. అప్పుడు ఒక యొంటె బయలు పడెను. దానిని స్వేచ్ఛగా మే యుటకు వదలిపెట్టుఁడు అని దేవుని సెలవయ్యెను. కాని సమూదువారు దానికాళ్లు తెగనఱికిరి. దానికిఁగాను దేవుని శిక్ష వారికి వచ్చి వారు నశించిరి. దేవుఁడు తన యనుగ్రహమువలన సాలిహాను విశ్వాసులను ఆశిక్షనుండి రక్షించెను. దీని గూర్చి వివరము ఆరాఫ్ సూరాలో చూచుకొనునది. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. తాను కోరిన వారిని శిక్షించును. తాను ఇష్టపడిన వారిని రక్షించును. 67. 68. సమూదు వారికి రాత్రి వారి యిండ్లలోనే భయంకరమైన శబ్దము గలిగి భూకంపము వలన తలక్రిందులుగ పడి వారు చచ్చిరి. వారు పేరులేకుండ నాశమొందిరి. తమ ప్రభువు సూచనలను ధర్మములను నమ్మక తిరస్కరించిన వారికి నిట్టి గతియే పట్టును. కావున వినువారు బుద్ధితెచ్చుకొని విశ్వాసులు కావలెను అని హెచ్చరింపఁ బడియెను.

69. వల-ఖద్-జాఆత్-రుసులునా-ఇబ్రాహీమ-బిల్-బుష్రా-ఖాలూ-సలామన్-ఖాల-సలామన్-ఫమా-లబిస-అన్ జాఆ-బి-ఇజ్ లిన్-హనీజ్. 70. ఫలమ్మా-రఆ-విని-యహుమ్-లా-తసిలు-ఇలైహి-నకిర-హుమ్-వ-బాజస-మిన్-హుమ్-ఖీ ఫతన్-ఖాలూ-లా-తఖఫ్-ఇన్నా-ఉర్-సిల్నా-ఇలా-ఖామి-లూత్. 71. వమ్ రఆ తుహూ ఖాఇ-మతున్-ఫజహీకత్-ఫ-బష్-షర్ నాహీ-బి-ఇన్ హాఖ-వ-మిన్-వ-రాఇ-ఇన్ హాఖ-యి-ఖూబ. 72. ఖాలత్-యా-వైలతా-అ-అలిదు-వ-అనా అజూ-జున్-వ-హాజా-బిఅలీ-వైఖన్-ఇన్న-హాజా-లషైఉన్-అజీబ్. 73. ఖాలూ-అ-తఅ-జబీన-మిన్-అమ్ రిల్లాహి-రహ్మాతుల్లాహి-వ-బరకాతుహూ-అలైకుమ్-అ హౌలల్-బైతి-ఇన్నహూ-హమీదుమ్-మజీద్. 74. ఫలమ్మా-జహబ-అన్-ఇబ్రా

హీ-మర్ రాడ్-వ-జా-అత్-చుల్-బుష్టా-యుజాదిలునా ఫీ-ఖామి - లూత్.

75. ఇన్న-ఇద్రాహీమ-లహాలీమున్-అవ్వాహుమ్-మునీబ్. 76. యాఇబ్రాహీము
అత్-హీ-అన్-హాజా ఇన్న హూ-ఖద్-జాల అమ్-రు-రబ్బీక-వ-ఇన్న హూమ్ - ఆతీ
హీమ్-అజాబున్-గైరు మర్-దూద్.

69. మఱియు నిశ్చయముగా మాదూతలు సంతోషవార్త తీసికొనివచ్చి
హీమునొద్దకు వచ్చి సలామ్ అని పలికిరి. ఇబ్రాహీము సలామ్ అని పలికినను,
పిదప ఆలస్యముచేయక కాల్చిన ఆవుదూడను తీసికొనివచ్చెను. 70. పిదప
ఆతడు వారి చేతులు దానిచుట్టు పోకుండుటను చూచి బెదరి మనస్సులో వారికి
భయపడెను. అపుడు వారు నీవు భయపడకుము. మేము లూతుయొక్క-కులము
వారియొద్దకు పంపబడినాము అని పలికిరి. 71. మఱియు ఇబ్రాహీముభార్య
నిలిచియుండెను. అపు డామె నవ్వెను. పిదప మేము ఇస్హాఖు పుట్టును, మఱి
ఇస్హాఖు తరువాత యాఖూబు కలుగును అను సువార్త ఆమెకు నిచ్చెను. 72.
ఓహో! నాకు బిడ్డ పుట్టునా? మఱి నేను ముగిలిదానను. మఱి యానాభర్త
ముసలివాడై యున్నాడు. ఇది చాల ఆశ్చర్యమైన మాటగా నున్నదే అని
యామె పలికెను. 73. వారు “నీవేమి? దేవుని యాజ్ఞ విషయము ఆశ్చర్య
పడుచున్నావా? ఓ యిటివారలార! మీకు దేవుని యనుగ్రహమును ఆతని
శుభములును గలవు. ఆతడు స్తోత్రచీయుడు. ఘనతగలవాడు అని దేవదూతలు
పలికిరి. 74. ఆ పిదప ఇబ్రాహీమునండి భయము తొలగఁగా ఆతనికి సంతోష
వార్త రాఁగా లూతుయొక్క జాతివారి విషయము మాతో వాదింపసాగెను.
75. నిశ్చయముగ ఇబ్రాహీము సహనముగలవాడును, మెత్తని హృదయముగల
వాడును. దేవునివైపున తిరుగువాడును. 76. ఓ యిబ్రాహీము! దీనిని నడలి
వెట్టుము. నిశ్చయముగా నీప్రభువుయొక్క యాజ్ఞ వచ్చి వేసినది. మఱి లూతు
జాతి వారికి ఆపద రానున్నది. అది తప్పదు అని పలికిరి.

వ్యా॥ 69. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తకును లూతుప్రవక్తకును చాలనుబంధము
గలదు. అందువలన లూతు ప్రవక్త విషయము తెలుపుటకుముందు ఇబ్రాహీము
ప్రవక్త విషయము కూడ నిచ్చట చెప్పబడుచున్నది. దేవదూతలు లూతు
ప్రవక్తయొద్దకు పోవుచు ఇబ్రాహీము ప్రవక్తయొద్దకు వచ్చి నీకు నీని
సారాయందు ఇస్హాఖు అను పుత్రుడు పుట్టును. ఆతడు దేవునికిక్రియుడు
దేవుడు, లూతు ప్రవక్తను విశ్వసించని దుష్ట జనులను సశింసరజేయును
అను వార్త దెలిపిరి. దేవదూతలు వచ్చి ముందు సలామ్ చేసిరి. దానికి ఇబ్రా
హీముప్రవక్తకూడ జవాబిచ్చెను. దేవదూతలు సుందరవంతులైన యావనుల
రూపముదాల్చి వచ్చినందున ఇబ్రాహీముప్రవక్తవారు దేవదూతలు అని గుర్తిం

పక్ష సామాన్య మనుష్యులు వచ్చినారని తలచి శీఘ్రముగా నింటిలోనికి పోయి ఒక యావుదూడను జబాచేసి బాగుగా కాల్చి దానిని దెబ్బి అతిథులకు పెట్టెను. 70. దేవదూతలు దానిని తినక యూరక కూర్చుండియుండిరి. ఆ కాలములో అతిథులు భుజింపనిచో నేదో యొక చెడ్డతలంపుతో అతిథులు వచ్చినారని తలచుచుండిరి. దానినిబట్టి ఇబ్రాహీముప్రవక్త బెదరి వారికి లోలోపల భయపడెను. దేవదూతలు చూచి ఓ ప్రవక్తా! నీవు భయపడకుము. మేము దేవుని దూతలము. మేము దేవుని యాజ్ఞపొంది లూతుకులమువారిని శిక్షించుటకు పోవుచున్నారము అని పలికిరి. 71. అపు డచ్చట బీబీ సారా నిలిచియుండెను. ఆవార్త విని సుతసముతో నవ్వెను. అపుడు దేవదూతలు బీబీ సారాతో నీకు ఇస్హాఖు అను పుత్రుఁడు పుట్టును ఇస్హాఖునకు యాఖూబు అను పుత్రుఁడు పుట్టును అని సంతోషవార్త వినిపించిరి. బీబీ సారా వయస్సు చెల్లిన ముదుసలి యామె. ఆమెకు సంతానము లేకుండెను. ఆమె సవతియగు బీబీ హాజరాకు ఇస్మాయీలు అను పుత్రుఁడు గలిగియుండెను. కావున ఆమెకు కూడ సంతానాపేక్ష యుండెను. కాని వయస్సు చెల్లిపోయినందున బిడ్డలు గలుగరు అని ఆశ వదలిపెట్టియుండెను. దేవదూతలు మాటలు విని యాశ్చర్యమునొంది నేను ను నాభర్తయును వయస్సు చెల్లిన ముదుసలివారలము. మాకెట్లు బిడ్డలు గలుగుదురు. ఈ స్థితిలో బిడ్డ గలుగుట చాల యాశ్చర్యమే అని పలికెను. 72. అపుడు దేవదూతలు “ఏమి నీవు దేవునియాజ్ఞనుగూర్చి ఆశ్చర్యపడుచున్నావే! మీరు ప్రవక్త గృహస్థులు. దేవుని శక్తిచుహిమలను ఎఱింగినవారలు. మీపై దేవుని యనుగ్రహమున్నది. మీకు దేవునినుండి శుభములు గలుగుచున్నవి! మీరు దేవునికి కృతజ్ఞతలు సలుపుచు దేవునిని స్తుతింపవలెను. సర్వస్తుతులకు దేవుఁడే అర్హుఁడు. అతఁడు గొప్ప ఘనతగలవాఁడు అని పలికిరి. 73. ఈ మాటలు విని ఇబ్రాహీము ప్రవక్త మనస్సు శాంతించి యాతనినుండి భయము తొలగిపోయెను. అపుడు లూతుకులమువారి విషయము దేవదూతలతో వాదించుచు అచ్చట దేవుని ప్రవక్త లూతు డన్నాఁడు గదా! ఎట్లు వారు నాశమైందురు అని పలుకఁగా దానికి దేవదూతలు మేము లూతును, విశ్వాసుఁడుకైచి కాపాడుదుము. వారు శిక్షింపఁబడరు అని పలికిరి. ఇబ్రాహీము ప్రవక్త చాల దయయును, కనికరమును, సహనమునుగల యాతఁడు. కావున లూతుజాతివాకి రానున్న ఆపద తొలగిపోయిన బాగుండును అని దేవదూతలతో సంభాషించెను. దానికి ఓ ఇబ్రాహీము! దేవుని నెలవైనది. దుష్టులకు రానున్న ఆపద తొలగిపోదు. వృథా నీవేల చింతితువు. ఈవిషయము వదలిపెట్టుము అని సమాధానము పలికిరి.

77. వలమ్మా-జాలత్-రుసులునా-లూతన్-సీత-బిహిమ్-వజ్రాఖ-లిహిమ్-జ
 ర్-అన్-వఖాల-హజా-యకామున్-అసీబ్. 78. వ-జా-అహూ-ఖా-ముహూ-యుహా-
 రడిన-ఇలై హి-వమిన్-ఖబ్లు కానూ-యత్ర-మలూ-నన్-సయ్య-అతి-ఖాల-యా-ఖా
 మి హజ్జిలాఇ-బనాతీ. హున్న-అత్-హరు-లకుమ్-ఫత్-తఖుల్లాహ-వలా - గుఖ-
 జాని-ఫీ-జై-ఫీ-అలై స మిన్-కుమ్-రజు-లుర్ రషీద్ 79. ఖాలూ-లఖద్-అలిమ్-త-మా
 లనా-ఫీ-బనాతిక-మిన్-హఖ్-ఖిన్-వఇన్నక-ల-తఅలము-మానురీద్. 80. ఖాల-లై-అ
 న్న-లీ-బికుమ్-ఖువ్వతన్-శా-ఆవీ-ఇలా-రుక్ నిస్-షదీద్. 81. ఖాలూ-యం-లూ-ఖు-
 ఇన్నా-రుసులు-రబ్బిక-లన్-యసిలూ-ఇలై క-ఫ-అనోరి-బి-అహ్-లిక-బి-ఖత్-ఇమ్ - మి
 నత్-లై-లి-వలా యల్-తఫిత్-మిన్-కుమ్-అహ-దున్-ఇల్లమ్-రఅ-తక-ఇన్న హూ-
 ముసీబుహి-మా-అసాబహుమ్-ఇన్న-మా-ఇద-హుమున్-సుబ్ హు-అల్ల-సన్-
 సుబ్ హు-బి-ఖరీబ్. 82. ఫలమ్మా జాల-అమ్రునా-జఅల్నా-ఆలి-యహి ని-ఫీ-లహి-
 వఅమ్తర్నా-అలై హి-హి-జా రతమ్-మిన్-సిద్ జీలిమ్-మన్ జుద్. 83. యువర్స-య
 తన్-ఇన్ద రబ్బిక-వ మా-హియ-మినజ్జ్ జాలిమీన-బిబ ఈద్.

77. మఱియు మామాతలు లూతునొద్దకు రాగా ఆతడు వారి రాకవలన
 చాల దుఃఖితుడాయెను. మఱివారివలన ఆతని మనస్సునకు కష్టమాయెను. మఱి
 ఈ దినము చాల కష్టమైన దినము అనిపలికెను. 78. మఱియు ఆతని జాతివారు
 ఆతనియొద్దకు పరుగెత్తుచువచ్చిరి. మఱి వారు పూర్వమునుండియు చెడుపనులు
 చేయుచుచుండిరి. అపుడు లూతు ఓజనులారా! ఈ నాకుమాదైలున్నారు. వీరవారి
 కంటెను మీకు పవిత్రరాండ్రుగానున్నారు. కావున మీరు దేవునికి భయపడుదు.
 మఱి నాయతిఘల విషయమున నన్ను అవమానింపకుడు. ఏమి మీలో ఒక్క ఒక్కడైన
 ముచిమానవుడు లేడా అని పలికెను. 79. అపుడు వారు, నీకుత్సర్లతో మాకు
 అవసరము లేదను విషయము నీకు దెలిసియే యున్నది. మఱి మేము కొరసది నీకు
 దెలియుచు అనిపలికిరి. (అపుడు) లూతు మిమ్ము మాగ్గొను బలము నాకున్నచో
 లేక నేను ఆశ్రయించుటకుగాను బలమైనకుటుంబము నాకున్నచో నెంత బాగుం
 డెడిది. అనియుకసాగెను. 81. అపుడు దేవదూతలు ఓలూతు! మేము సీత్రభువు
 మాతలము. వారు నీదెగ్గెరకు రాజాలరు. కావున కొంత రాత్రయందుగనె నీవు
 వారిని వెంటతీసికొని బయలుదేరుము. మీలో నెవరుచు వెనుకకు దిరిగి చూడకుండును.
 కాని వారికేమి గలుగవలసి యున్నదో అదే నీభార్యకుగలుగును. నిశ్చయముగా

వారివాద్ధానకాలము ఉదయమున్నది. ఏమి ! ఉదయము సమీపింపలేదా ! అనిపలికిరి. 82. ఆపిదప మాయాజ్ఞవచ్చినపుడు ఆయాగును తలక్రిందులుగఁ జేసివేసి గులుక రాళ్లను వరుసగా వారిపై మేము కురిపించితిమి. 83. అవినీప్రభువునుండి గుర్తువేయఁ బడియుండెను. మఱి ఈ పురము ఈ దుర్మార్గుల నుండి దూరముగ లేదు.

వ్యా॥ 77. దేవదూతలు సుందరమైన మానవరూపము దాల్చి లూతు ప్రవక్తయొద్దకు పోయిరి. లూతుప్రవక్త వారు దేవదూతలు అగుర్తింపక యతిథులని తలఁచెను. అతిథులు వచ్చినవిషయము దుర్మార్గులకుఁదెలిసినచో వారు వచ్చి దుష్టత్వము చేయుదురేమోఅని దుఃఖించిమనస్సులోకష్టపడెను. అతిథులను రక్షించుటకు నాయొద్ద బలములేదే. ఈ దినము ఎక్కుగడుచునా. ఇదిచాల కష్టముగ నున్నదే అని చింతించుచుండెను. 78. సుందర వంతులైన అతిథులు లూతువద్దకువచ్చి యున్నారను వార్త దుష్టులకు దెలియగానే, వారు పరవశులై పరుగెత్తుకొని లూతువద్దకువచ్చిరి. ఈదుష్టులు చాల చెడ్డపనులు చేయువారు. వీరు పురుషులతో సంభోగించువారు. ఈదుర్మార్గమునందు వారు పడియుండిరి. ఈచెడ్డపనికిఁగాను వారు లూతుగొద్దకువచ్చి యీ అతిథులను మాకు నొసంగుము. నీవెందులకు వీరిని అతిథులుగాఁ జేసితివి అని బలవంతము చేయసాగిరి. దానికిలూతు ఓజునులారా! మీకుకావలెనంటె నాకుమార్తెలుగలరు. వారినిచ్చి మీకు వెండ్లిచేయుదును. మఱి యితర పడుచు స్త్రీలున్నారు. వారితో వివాహమాడుఁడు. ఇది మీకు చాలపవిత్రమైన మార్గము. పురుషులతో సంభోగించుట అసహ్యకార్యము. చాలచెడ్డది నా అతిథుల విషయమునన్నావమానింపకుఁడు. వారియెదుట నన్ను అవమానించుట నాయతిథులను అవమానించి నట్లగును. ఏమి మీలో ఒక్కడైనను నామాటలు గ్రహించు మంచివాఁడు లేఁడా ! అని. పలువిధములుగ బోధించెను. 79. కాని దుష్టులు వినక నీమాటలు అటుండనిమ్ము. నీకూతలతో మాకు అక్కటలేదు. మాకు స్త్రీలు పనికిరారు. మాకుపురుషులే కావలెను. ఈసంగతి నీకుఁదెలిసియేయున్నది అని తమ దుష్టత్వము వెల్లడించిరి. 80. అంత లూతుప్రవక్త, దుష్టులయుద్దేశము తెలిసికొని అతిథుల మానము నెట్లుకాపాడుదునా అనుతోండఱపాటుతో నాకు బలమును, కుటుంబము నుండిన దుష్టులతో మార్కొని అతిథులను కాపాడుదునే అనిపలికెను. 81. ఇంతవఱకు దేవదూతలు ఊరకయుండిరి. లూతుప్రవక్త భీతిల్లి చాలచింతించుచున్నాడని యెఱింగి ఓలూతు! నీవుచింతింపనక్కఱలేదు. మమ్ము నీప్రభువగు దేవుఁడుపంపెను. మేముదేవదూతలము. ఈ దుష్టులు మాకేమియుఁజేయఁజాలరు. నీకును ఏలాటి కీడుచేయఁజాలరు. ఉదయముకాఁగానే దుష్టులకు దేవుని శిక్షరానున్నది. కావున నీవు నీయనుచరులను వెంటఁ బెట్టుకొని కొంత రాత్రియుండఁగనే యూరువిడిచిపోమ్ము. పోవునపుడు వెనుకకు తిరిగి చూడకూడదు. కాని నీభార్యమాత్రము దుష్టులకు రానున్న శిక్షకు లోనై నశించును. కావున

తెల్లవాఱక పూర్వమే బయలుదేరుడు. చూడుడు ఉదయము సమీపింపనున్నది. మీరు సంతోషపడుడు అని లూతుతోపలికిరి. లూతుభార్య దుష్టులతో కలిసి యుండి యెవరైన పురుషులు తనయింటికి అతిథులుగా వచ్చినచో దుష్టులకు దెలుపుచుండెను. అందువలన ఆమెకూడ దేవుని కోపమునకు పాలాయెను. 82:83. దేవదూతలు ఉదయకాలము కాఁగానేయూరును తలక్రిందుఁగఁ జేసివేసి పైనుంచి రాళ్ళేవాన కురిపించిరి. ఎచ్చటనున్న దుష్టులు అచ్చటనే పడిచచ్చిరి. రాళ్లుప్రత్యేకముగ గుర్తువేయబడి యొకవిధముగానుండెను. రాళ్లు వరుసగా కురియుచుండెను. లూతును ఆతనితోఁబాటు విశ్వాసులును రక్షింపఁబడిరి. దుష్టులను నశింపఁజేయుశిక్ష దూరముగలేదు. ప్రతికాలములోను దుష్టులకు ఆపద సమీపములోనే యుండును. తేక దుష్టులు నాశమొందిన యూరు దూరములో లేదు. అది మదీనా పురమునకును సిరియాదేశమునకు మధ్యనున్నది. ఆమార్గమున పోవువారికి అచ్చట పాడుపడిన చోటు కనఁబడును.

84. వ ఇలా-మద్యన-అఖాహుమ్-షువి-బన్-ఖాల-యాఖౌ-మితి-బుదుల్లా హ-మా-లకుమ్-మిన్-ఇలాహిన్-గైరుహూ-వలా - తన్-ఖుసుల్-మిక్-యాల-వల్-మీజాన-ఇన్నీ-అరాకుమ్-బి-ఖైరిన్-వఇన్నీ-అఖాఫు-అల్లై-కుమ్-అజాబ-యా మిమ్-ముహీత్. 85. వ-యా-ఖౌమి-బౌఫుల్-మిక్-యాల-వల్-మీజాన-బిల్ ఖిన్-తి-వలా-తబ్-ఖ-సున్నాన-అష్-యా-అహుమ్-వలా-తఅసౌ-ఫిల్-అర్-జి-ముఫ్ సిదీన్. 86. బ-ఖయ్యి-తుల్లాహి-ఖైరుల్-లకుమ్-ఇన్-కున్తుమ్-మూమినీన-వమా అనా-అల్లై కుమ్-బి-హఫీజ్.

84. మఱియు మద్యను వారియొద్దకు వారి సహూదరుడగు షువిబును పంపితిమి. ఓ జనులార ! మీరుదేవునినే పూజింపుడు. ఆతఁడు తప్ప మీకు వేఱు పూజ్యుడు లేఁడు. మఱి కొలతలోను తూనికలలోను తక్కువ చేయకుడు. మీరు సౌఖ్యములోనుండుటను నేను చూచుచున్నాఁడను. మఱి క్రమ్ముకొను దినమునందు మీకు శిక్ష కలుగును అని నేను భయపడు చున్నాను. 85. మఱి ఓ జనులార ! న్యాయముగ కొలతను తూనికను పూర్తిగ నియ్యుడు. మఱి ప్రజల వస్తువులలో తక్కువ చేయకుడు. మఱి భూమిలో నుపద్రవములు చేయకుడు. 86. మీరు విశ్వాసు లైనచో దేవుఁడొసంగిన లాభము మీకు మేలైనది. మఱి నేను మీకు రక్షకుఁడను గాను అని షువిబు పలికెను.

వ్యా॥ 84. మద్యను వారి విషయము ఆరాఫు సూరాలో వ్రాసియున్నాము. మద్యను వారు విగ్రహములను పూజించుచు తప్ప కొలతలు తూకములు

పెట్టి ప్రజలకు వస్తువులు తక్కువగా నిచ్చుచుండిరి. అట్లు చేయకూడదు. దేవుని నే పూజింపుడు. ఆతని శిక్షకు భయపడి యుండుడు. ఇప్పుడు మీకు సంపదలును సౌఖ్యములును లభించి యున్నవి. మీరు పాపములు విడనాడనిచో దేవుని శిక్ష మిమ్ము క్రమ్ముకొనును అని భయబోధ ఘనిబు ప్రవక్త జనులకిచ్చెను. 85. ఓ ప్రజలారా! ఇంతవఱకు మీరు కొలతలలోను తూకములలోను చేయుచున్న అన్యాయమును వదిలిపెట్టి న్యాయముగ కొలతలు తూనికలు సరిగ నుంచుడు. ఇదేగాక ప్రజల సొత్తులను నష్టపఱచక సరిగ వారివారి వస్తువులను వారికి నొసంగుడు. దేశములలో ఉపద్రవములు చేయకుడు. శాంతిని భంగపఱచకుడు. మద్యను వారిలో కొండఱు దొంగతనములు దోపిడీలు చేయుచుండిరి. కావున ఇట్టి పాపకార్యములు చేసి యల్లగులు చేయకుడిని ప్రవక్త బోధించెను. 86. న్యాయముగను ధర్మముగను సంపాదించి తగిన ఖర్చులు చేసి మిగిలినది కొంచె మైనను అది దేవుని యనుగ్రహము కాబట్టి అది చాల మంచిది. అన్యాయముగ లోకులసొమ్ము తప్పకొలతల వలనను తప్పు తూనికల వలనను దొంగతనము వలనను సంపాదించిన చాల సొత్తుకంటె న్యాయముగ సంపాదించిన కొద్దిసొమ్ము చాల శ్రేష్ఠమైనది. ఇది విశ్వాసులకు శ్రేష్ఠము. నేను మీకు బోధ చేసితిని ఇక మియిష్టము. నేను బలవంతముచేయువాడను కాను అని ఘనిబు ప్రవక్త పలికెను.

87. ఖాలూ-యాఘనిబు-అసలాతుక-తామురుక-అన్-నల్-రుక-మా-య
అబుదు-ఆబా-ఉనా-బా-అన్-నఫ్-అల-ఫీ-అమ్మాలినా-మా-నషాఉ-ఇన్నక-ల-అ
న్-తల్-హాలీ-ముర్-రషీద్. 88. ఖాల-యా-ఖామి-అర-వితుమ్-ఇన్-కున్-తు-అ
లా-బియ్యి-నతిమ్-మిర్-రబ్బీ-వ-రజఖనీ-మిన్-హు-రిజ్-ఖిన్-హసనన్-వ-మా-ఉ
రీదు-అన్-ఉ-ఖా-లిఫకుమ్-ఇలా-మా-అన్-నహ-కుమ్-అన్-హు-ఇన్-ఉరీదు-ఇ
ల్లల్-ఇన్-లాహ-మన్-తతఅతు-వమా-తౌ-ఫీ-ఇల్లా-బిల్లాహి-అల్లాహి-తవక్కల్
తు-వఇల్లాహి ఉనీబ్. 89. వ-యా-ఖామి-లా-యజ్-రిమన్నకుమ్-షిఖాఖి-
అన్-యుసీ-బకుమ్-మిస్లు-మా-అసాబ-ఖామ-నూహ్-బా-ఖామ-హూదిన్-బా
ఖామ-సాలి-హిన్-వమా-ఖామ-లూతిమ్-మిన్-కుమ్-బిబకుద్. 90. వన్-తగ్-
ఫిరూ-రబ్బీ-కుమ్-సున్న-తూబూ-ఇల్లాహి-ఇన్న-రబ్బీ-రహీమున్-వదూద్.
91. ఖాలూ-యా-ఘనిబు-మా-నఫ్-ఖిహు-కసీరమ్-మిమ్మా-తఖూలు-వఇన్నా-
లనరాక-ఫీనా-ఉ-ఈఫన్-వతా-లా-రహ్-తుక-లరజమ్మాక-వ-మా-అన్న-అల్లానా బి

అజీజ్. 92. ఖాల-యా-ఖామ-అ-రహ్-తీ-అ-అజ్-జ-అలై-కుమ్-మినల్లాహి-వత్
 తఖజ్-తుమూహు-వరా-అకుమ్-జిహ్-రియ్యన్-ఇన్న-రబ్బి-బిమా-తఅమలూన
 ముహీత్. 93. వ-యా-ఖా-మిఅ-మలూ-అలా-మకాన-తికుమ్ ఇన్నీ - ఆమిలున్ -
 సాఫ-తఅ-లమూన-మన్-యాతీహి-అజాబున్-యుఖ్-జీహి-వ-మన్-హువ-కాజి
 బున్-వర్-తఖిబూ-ఇన్నీ-మఅకుమ్-రఖిబ్. 94. వ-లమ్మా-జాఅ-అమునా -నజ్
 జెనా-షువి-బిన్-వల-జీన-ఆమనూ-మఅ-హూ-బి-రహ్-మతిమ్-మిన్నా-వ-అఖ
 జతిర్-లజీన-జల-మున్-సె-హతు-ఫ-అస్-బహూ-ఫీదియా-రిహిమ్ - జాసిమీన్,
 95. క-అల్-లమ్-యగ్-నౌ ఫీహి-అలా-బుఅ-దల్-లిమద్యన కమా - బిఇదల్-
 సమూద్.

87. వారు ఓషువిబు మాతాత ముత్రాతలు పూజించుచున్న దేవతలను
 మాసాత్తులలో మాయిష్ట ప్రకారముగా మేము చేయుట వదల వలెనని నీకు
 నీనమాజు నేర్పినదా! నీవుచాల సహనముగలవాడవుగాను మంచివాడవుగాను
 న్నావే! అని పలికిరి. 88. అప్పుడు షువిబు ఓ జనులార! చూడుడు నేను నా
 ప్రభువుయొక్క సూచన ననుసరించుచు ఆతనినుండి మంచి భాగ్యము పొందియు
 నేనెట్లు మీమాట వినుదును. మఱి నేను మీకు నివేదించు దానికి విరుద్ధముగా
 చేయుటకు నేను కోరలేదు. నాకు సాధ్యమైనంత వఱకు సవరించుటకు నేను కోరు
 చున్నాడను. మఱి దేవుని సహాయమువలననే నాయత్నము నెరవేటును. ఆ
 తని పైననే నేను ఆధారపడితిని. మఱి ఆతని వైపునకే తిరుగుదును. 89. మఱి
 ఓ జనులార! నాతో ద్వేషము చేసి నూహు ప్రజలకును లేక యూదుప్రజలకును
 సాలిహ జనులకును లభించినట్టి శిక్షకు మీరు పాత్రులు కాకుండుడు. మఱి
 లూతు ప్రజలు మీకు దూరమునలేరు. 90. మఱిమీరు మీప్రభువుతో మీ పా
 పముల తుమాపణ వేడి యాతనివైపునకు మరలుడు. నిశ్చయముగ నాప్రభువు
 దయలగల వాడుచు ప్రేమించు వాడును అని షువిబు పలికెను. 91. అప్పుడు
 వారు ఓషువిబు! నీవు పలుకు మాటలు చాల మట్టుకు మేముగ్రహింపకున్నాము.
 మఱి నీవు మాసంఘములో బలహీనుడవుగా మాకు కనబడుచున్నావు. మఱి నీ
 కుటుంబములవారు లేకున్నచో నిన్ను తాళ్లతో రువ్వి కొట్టియుందుము. మఱి
 నీగౌరవము మాయొద్ద నేమియు లేదు అని పలికిరి. 92. (అప్పుడు) షువిబు ఓ
 జనులార! దేవుని కంటెను నాకుటుంబము మీయొద్ద ఎక్కువ గౌరవము గలిగి
 యున్నదా! మఱి దేవునిని మఱచిపోయి యాతనిని మీ వీపు వెనుక పడవైచి

నారా! నిశ్చయముగా నాప్రభువు మీరుచేయు పనులను క్రమ్ముకొని యున్నాడు. 93. మఱి ఓ జనులార! మీరు మీచోటున మీపనులు చేయుడు. నేనుకూడ నాపని చేయుదును. శీఘ్రములోనే అవమాన పఱచునట్టిశిక్ష యెవరికి రానున్నదో మఱెవరు అబద్ధములు పలుకుచున్నారో మీరు తెలిసికొనఁగలరు. మఱి మీరును వేచి యుండుడు. నేనును మీతోఁబాటు వేచి యుండును అనిపలికెను. 94. మఱియు మా యాజురారాగా ఘవిబును ఆతని పెంటనుండిన విశ్వాసులను మా యనుగ్రహముచే రక్షించితిమి. మఱి దుర్మార్గులైనట్టి వారికి భయంకరమైన శబ్దము వచ్చి పట్టఁగా వారు తెల్లవాఱుసరికి తలక్రిందులుగ తమ యిండ్లలోనే పడి చచ్చిరి. 95. వారచ్చట ఎన్నడును వసించి యుండలేద ననట్లుగ నైయిపోయిరి. వినుడు! ఎట్లు సమూహవారికి శాపము గలిగెనో అటు లే మద్యను వారికిని శాపమున్నది.

వ్యా॥ 87. ఘవిబు ప్రవక్త బోధను యవిశ్వాసులు విని పరిహాసముగా ఓయి ఘవిబు! నీవు చాల పెద్దమనుష్యుడవుగా నున్నావు. మా జనులందఱిలో నీవు ఒక్కఁడే మంచివాడవుగా నున్నావు కాబోలు! మిగిలిన వారందఱు మూఢుల! నీబోధ అటుండనిమ్ము! పూర్వమునుండి వచ్చుచున్న మాతాత ముత్తాతల యాచారముగు విగ్రహారాధనను వదలిపెట్టి మాధనమును మాయిష్టానుసారముగ ఖర్చుచేయక మా చేతులు కట్టుకొని యుండవలెననియు నీ ప్రార్థన (నమాజు) మాకు నాజ్ఞాపించుచున్నదా! అటులైన నీ ప్రార్థనలు నీవు చేసికొనుము! మా జోలికి రాకుము. లౌకిక వ్యవహారములలో నీవు చొరకుము మాయిష్టము చొప్పున కొలుతుము, తూయుదుము అని పలుకసాగిరి. 88. దానికి ప్రవక్త ఓ జనులార! దేవుడు నాకు సూచనయును సన్మార్గ మనొసంగి యున్నాడు. ఆతని యనుగ్రహము వలనమంచిభాగ్యముగు ప్రవక్తపదవి లభించి యున్నది. మీ మాటలకు భయపడినేను దేవుని ధర్మములను మత ప్రచారమును వదలజాలను. మీమాట విను. ఏ పాపకార్యములను గూర్చి మీకు నిషేధించు చున్నానో యా పాపకార్యములు నేను చేయుటలేదు. మీకు బోధించుచున్న సత్కార్యములు నేను ముందుగానే ఆచరించుచుచున్నాను. నాబోధకు వ్యతిరేకముగానాయాచారములేదు. కావుననాబోధ నిర్మలమైనదికాదు అని మీరెట్లు నన్ను నిందింపఁగలరు? నేను మీయుభయ లోకముల స్థితిని సవరించుటకు యత్నించు చున్నాను. మీకిప్పుడున్న హీనస్థితి పోయి మీకున్నత స్థితి రావలెనని నాకోరిక. దానికిఁగాను నాశక్తికొలది ప్రయత్నము సాగించుచున్నాఁడను. నాయత్నము ఫలించి నాయత్నము సాగుట దేవుని సహాయము వలననే యగును. కావున నేను ఆతని పైననే ఆధారపడి యున్నాను. నా ప్రతిపనినిగూర్చి ఆతని సముఖముననే విన్నవించుచు ఆతనివైపున కేసురలు చున్నాను.

89. కావున మీరు నాయందు ద్వేషము గలిగి సాపకార్యములు చేసి
తిరేని మీకును మీ పూర్వికులగు నూహు మొదలగు ప్రవక్తల బాధివారికి
లభించినట్లు శిక్ష మీకును లభించును. ఆదుర్మార్గులు దేవుని ప్రవక్తలగు నూ
హు హూదు సాలిహను తిరస్కరించి శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. ముఖ్యముగా
కులమువారి కాలము మీకు దూరముగ లేదే. మీకు పూర్వము సమీప కాలము
లోనే వారు తమ సాపముల ఫలితము పొంది నశించిరిగదా! 90. కావున మీ
రు బుద్ధి తెచ్చుకొని యిక్కనైన మీసాపముల తుమాపణ దేవునితో నేడుదు.
దేవుడు చాల దయ ప్రేమలు గలవాడు. ఎట్టి ఘోర సాపము నైనను మనకి
పూర్వకముగ తుమాపణ కోరినచో తుమించి కరుణించును అని సులికెను.
91. దానికి జనులు బోధను విని గ్రహించియు ద్వేషముతో కావలెనని ఏము
య్యా! నీవు బోధించునది చాలమట్టుకు మేము గ్రహింపకున్నాము. ఏమో నీవు
వదరుచున్నావే! నీకు బలముకూడ లేదే. ఇట్టి స్థితిలో లోకమంతటినో బోధ
ము పెంచుకొను చున్నావే! నీ గౌరవముకూడ మాయొద్దలేదు. నన్ను గౌర
వించి వదలి పెట్టుటలేదు. నీకుటుంబమువారు మాతో కలిసియున్నారు. కావున
వారి మొగము చూచి నిన్ను వదలిపెట్టు చున్నారము. లేనిచోనిన్ను గొల్లతో
రువ్వి చంపియుండుము సుమా! అని పలికిరి. 92. దానికి ఘవిబు నేను మీ
మాటలకు విచార పడుచున్నాను మీరు నన్ను వదలిపెట్టినది. నీకుటుంబ గౌర
వమును బలమును చూచియా! నేను దేవుని ప్రవక్తను. సత్యమైన దేవుని సూ
చనలను మీకు తెలుపుచు చూపుచున్నాను అనికాదా. అట్లులైన మీయున్న జీ
వుని గౌరవమును బలముకంటె నాకుటుంబ గౌరవము ఎక్కువగా నున్నదా!
మీరు దేవుని శక్తి మహిమలను మఱచిపోయి యాతనిని వెనుక వైచితిరా!
అట్లులైనచో మీరు జ్ఞప్తి ను ముకొనుడు. మీరుచేయు సర్వ కార్యములు జీ
వుని యధికారమునకు లోబడి యున్నవి. వానిని దేవుడెఱుంగును. వానిని దగి
న శిక్ష లభించి తీరును. ఎవరును తప్పించుకొనఁ జాలరు. 93. నాతో మీరు మీ
ద్వేషములోనే పడియుండి మీపనులు, మీరుచేయుడు. నేను సన్నుతియు ను
నుసరించుచు నేను నా పనులు చేయుదును. శీఘ్రములోనే ఎవరు దేవుని శిక్ష
కు పాత్రులై యవమానముపొందుదురో మఱెవరుసత్యవంతులొ మఱెవరుఅప
ద్ధములు పలుకువారో తెలియనగును. కావున మన మందఱము దేవునియు
జ్ఞకై యెదురుచూచు చుండుము అని పలికెను. 94. ఆపిదప ఆశాశ్రమముది
భయుకరమైన శబ్దము గలిగి అవిశ్వాసులు తమ యిండ్లలోన పడి విచ్చిరి.
ఘవిబు ప్రవర్తయు విశ్వాసులును దేవుని యనుగ్రహము పొంది శిక్షముడి
రక్షింపఁ బడిరి. 95. అవిశ్వాసులు తుదముట్ట నశించిరి. వారు అచట నెన్న
డును వసించి యుండలేదు అనునట్లు వారైపోయిరి. ఎట్లు సమూహవాదు శిక్షము

వలనచ చ్చిరో అటులేమద్యనువారుకూడ చచ్చిరి. వీరుభయులకు ఒకే విధమైన శాపము (వినాశము లభించెను).

96. వల-ఖద్-అర్-సల్మా-మూసా-బి-ఆయాతినా-వసుల్-తానిమ్-ము బీన్. 97. ఇలాఫిర్ బౌన-వ-మల-ఇహీ-ఫత్-తబిఉ-అమ్-ర-ఫిర్ బౌన-వ - మా-అమ్-రు-ఫిర్-బౌన-బిరషీద్. 98. యఖ్-దుము-ఖామహూ-యామల్-ఖియామ తి-ఫ-బౌ-రద-హుమున్నార వ బీసల్-విర్-దుల్-హూరూద్. 99. వ-ఉత్-బిఉ-ఫీ-హజీహీ-లత్-నతన్-వ-యామల్-ఖియా-మతి-బీగర్-రిఫ్-దుల్-మర్-ఫూద్.

96,97. మఱియు నిశ్చయముగా మేము మూసాకు మా సూచనలను స్పష్టమైన సనదునిచ్చి ఫిరౌను యొద్దకును ఆతని నాయకుల యొద్దకును పంపితిమి. పిదప వారు ఫిరౌను యొక్క యజ్ఞులను అనుసరించిరి. మఱి ఫిరౌను యజ్ఞ సరియైనదికాదు. 98. తీర్పుదినమునందు ఫిరౌను తన జనులకు ముందుముందుగా నుండును. పిదప వారిని అగ్నిలోనికిఁ గొనిపోవును. మఱి వారుపోవు స్థలమగు నరకము చాలచెడ్డది. 99. మఱి ఇహలోకము నందును తీర్పుదినమునందును వారిని శాపము వెంబడించును. వారికి లభించిన బహుమానము చాలచెడ్డది.

వాఖ్య|| 96,97. దేవుఁడు మూసాను ప్రవక్తగాఁ జేసి ఫిరౌను జనుల యొద్దకు పంపెను. మూసా ప్రవక్తకు తోడుగ ఆతని సహోదరుఁడగు హారూను ప్రవక్తయై యుండెను. వారు ఫిరౌను యొద్దకుఁబోయి దేవుని సూచనలను వారికి చూపి బోధించిరి. కాని ఫిరౌను జనులు మూసా ప్రవక్తమాట వినక ఫిరౌను యొక్క యజ్ఞులను అనుసరించిరి. ఫిరౌను మాటలవలన వాని జనులకు లాభము కలుగలేదు వాని మాటలు మంచివికావు. కావుననే ఫిరౌను జనులు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై మునిగి చచ్చిరి. 98. ఎట్లు ఫిరౌను ఇహలోకమునందు దుర్మార్గులకు నాయకుఁడై ముందుముందుగా పోవుచుండెనో అటులే తీర్పుదినము (ఇ యానతు) నందుకూడ తన జనులకు ముందుముందుగా నడచి వారిని నరకాగ్నిలోనికిఁ దీసికొని పోవును. నరక నివాసము చాల చెడ్డది. అచ్చట చెప్పరాని కష్టములకుపాలు కావలసి వచ్చును. 99. ఇహలోకమునందునంత వఱకును ఫిరౌను జనులను లోకులు శపించుచుందురు. అట్లు తుదిదినమునందు దేవదూతలు అచ్చటనుండువారు ఫిరౌను జనులను శపింతురు. వారు సదా శాపమునకు పాత్రై తమ పాపకర్మల బహుమానము పొందుచుండుదురు. ఇది చాల చెడ్డ బహుమానముగదా!

100. జాలిక-మిన్-అమ్-బి-ఇల్-ఖురా-నఖుస్సుహూ-అలైక-మిన్-హో-ఖాఇ

మున్-వ-హ-సీద్. 101. వ-మా-జలమ్మా-హుమ్-వలాకిన్-జలమ్మా-అన్-పుసహు-
మ్-ఫమా-అగ్-నత్-అన్-హుమ్-అలి-హతుహు-ముల్-లతీ-యద్-డైన-మిన్-దూ-
నిల్లాహి-మిన్-మైల్-లమ్మా-జాల-అమ్రు-రబ్బిక-వ-మా-హదూ-హుమ్-గ్గర-
తత్ బీబ్. 102. వ-కజా-లిక-అఖజ-రబ్బిక-ఇజా-అఖ-జల్-ఖరా - పహీయ -
జాలి-మతున్-ఇన్న-అఖ-జహూ-అలీమున్-షదీద్.

100. ఇది నాశమొందిన పురములయొక్క కొంతవృత్తాంతము. దీనిని
నీకుఁ దెలుపుచున్నారము. అందు కొన్ని నిలిచియున్నవి. మఱికొన్ని నిర్మూలము
పడినవి. 101. మఱి మేము వారిపై నన్యాయముచేయలేదు. కాని వారే తమ
యాత్మలకు తామే అన్యాయముచేసికొనిపోయిరి. ఆపదప నీ ప్రభువు ఆజ్ఞవచ్చిన
పుడు, వారు దేవుని వదలి ఏదేవతలను పిలుచుచుండిరో యాదేవతలు కొంచెమై
నను వారికిపనికిరాలేదు. మఱి వారియెడ నాశముతప్ప పేతేమియు వారు హెచ్చిం
పలేదు. 102. మఱియు నగరములవారు అన్యాయములు గావించునపుడు ఇట్లునీవ్ర
భువువారినిపట్టును. నిశ్చయముగ ఆతనిష్టులచాలదుఃఖకరమైనది. చాలకఠినముగలది.

వ్యా॥ 100. ఇంతవఱకు ప్రవక్తలనుగూర్చియు వారి జనులనుగూర్చియు
వృత్తాంతములు తెలుపఁబడియెను. అందు ప్రవక్తలను నమ్మిన విశ్వాసులు దేవుని
దయకుపాత్రులై ఆతని శిక్షనుండి రక్షింపఁబడిరి. అందు తిరస్కరించిన అవిశ్వా
సులు నాశమొందిరి. అందుకొన్ని గ్రామములు ఇంకనునిలిచి యున్నవి. ఇకరానునగర
మగు మిసరు(ఈజిప్టు) ఉన్నది. కొన్నినిర్మూలింపఁబడినవి. అందు యాశూరి
వారినగరములు పాడుపడిపోయినవి. 101. దుష్టులునశించుటకు ముఖ్యకారణములు
వారిదుష్టత్వమును, వారిఅన్యాయములును. కాని దేవుఁడు ఎంతమాత్రమును అన్యాయ
ము వారికి చేయలేదు. అవిశ్వాసులే పాపకార్యములలో మితిమీరిపోయి
తమకు తామే అన్యాయము చేసికొనిరి. దేవుని యాజ్ఞచే శిక్ష (ఆపద) వచ్చి
నపుడు దేవుని వదలి వారు పూజించుచున్న దేవతలను విగ్రహములును వారిని
శిక్షనుండి రక్షించుటకు కొంచెమైనను పనికిరాలేదు. చిల్లర దేవతలు ఏల కను
వత్తురు. మఱింత నష్టమునకు కారణమగుదురు. వారు చేసిన దేవతల పూజలు
వృథాపోయినది గాక మఱింత హెచ్చుగ నరకాగ్నికి, కారణమాయెను. 102.
దుర్మార్గులకు చాలమట్టుకు విరామము ఒసంగఁబడును. వారు తమ దుర్మార్గ
ములు విడువక దుర్మార్గములోనే మితిమీరిపోవునపుడు దేవునిశిక్ష తీవ్రముగా
వారిని పట్టును. అందుచాలదుఃఖముగలదు. దేవునిశిక్షనుండితప్పించుకొనఁజాలదు.

103. ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల-అయతల్-లిమన్-ఖాఫ-అజా-బల్-అఖరి-హా

క-యాముమ్-మజ్-ముఠ్-లహున్నాసు-వ-జాలిక-యాముమ్-మజ్-హూద్.
 104. వ-మా-నుఅథ్-ఖిరుహూ-ఇల్లా-లి.అజ-లిమ్-మత్-దూద్. 105. యామ-
 యాతి-లా తకల్లము-నఫ్సున్-ఇల్లా-బి-ఇద్-నిహీ-ఫ-మిన్-హుమ్-షఖియ్యన్ వ-స
 ఈద్. 106. ఫ-అమ్మల్-లజీన-షఖూ-ఫ-ఫిన్నారి-లహుమ్-ఫీహి-జఫీరున్-వ-ష
 హీఫ్. 107. ఖాలిదీన-ఫీహి-మా-దామ-తిన్-సమావాతు-వల్ - ఆర్జు-ఇల్లా-
 మా-షాఅ-రబ్బుక-ఇన్న-రబ్బుక-ఫత్-ఆలుల్-లిమా-యరీద్. 108. వ-అమ్మల్-
 లజీన-సుఇదూ-ఫ-ఫిల్-జన్న-తి-ఖాలిదీన-ఫీహి-మా-దామతిన్-సమావాతు-వల్-
 ఆర్జు-ఇల్లా-మా-షాఅ-రబ్బుక-అతా-అన్-గైర-మజ్-జూజ్. 109. ఫలాతకు-ఫీ-
 మిర్ - యతిమ్-మిమ్మా-యత్-బుదు-హి-ఉలాఇ - మా-యత్-బుదూన-ఇల్లా-
 కమా-యత్-బుదు-అబా ఉ-హుమ్-మిన్-ఖిల్లు-వ-ఇన్నా-లము-వఫ్-ఫూ-హుమ్
 నసీ-బహుమ్-గైర-మన్-ఖూస్.

103. నిశ్చయముగా నిందు పరలోక శిక్షకు భయపడువారికి సూచన
 గలదు. ఆ దినమునందు జనులందఱును కూడుదురు. మఱి ఆదినమునందు అంద
 ఱును హాజరగుదురు. 104. మఱి దానిని ఒక నియమితకాలమువఱకు మాత్రము
 ఆపియున్నారము. 105. ఆ దినము వచ్చినపుడు ఆతని సెలవులేనిదే యెవరును
 మాటలాడజాలరు. కావున వారిలో కొందఱుపాపాత్ములుందురు. మఱికొందఱు
 పుణ్యాత్ములుందురు. 106. మఱి పాపాత్ములైనవారు అగ్నిలోపడుదురు. అందు
 వారు నిట్టూర్పు విడుచుచు పలవెంటురు. 107. నీ ప్రభువు కోరిన సమయము
 తప్ప వారు అందు ఆకాశములును భూమియు నుండునంతవఱకుందురు. నిశ్చయము
 గా నీప్రభువు కోరినది చేయును. 108. మఱి పుణ్యాత్ములైనవారు స్వర్గములో
 నుందురు. నీప్రభువు కోరిన సమయము తప్ప వారందఱు అందు ఆకాశములును,
 భూమియు నుండునంతకాలము వఱకుందురు. ఇది యెడతెగని యనుగ్రహమున్నది.
 109. కావున ఈజనులు పూజించు దేవతల విషయమున నీవు మోసపోకుము.
 దీనికి పూర్వము వీరి తాతముత్తాతలు పూజించుచున్నట్లు వీరును పూజించు
 చున్నారు. మఱి మేము వారి శిక్షలోనిభాగమును ఏలాటిలోటులేకుండ సంపూ
 ర్ణముగ వారి కొసంగుదుము.

వ్యా॥ 103. ఇహలోకము కర్మలోకము. ఇందు మానవులు కర్మ చేయు
 దురు. పరలోకము ఫలితము లభించు లోకము. కర్మలోకమునందు దుర్మార్గులు
 దేవుని ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దుర్మార్గములు చేసినందులకు కఠిన శిక్ష లభించు

టను చూచి బుద్ధిమంతులు బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. ఇందు పరలోక శిక్షకు భయ పడవారికి బోధన గలదు. ఇహమునందే యిట్లు శిక్ష గలుగునపుడు పరిమితమైన దెట్టి శిక్ష గలుగునో యూహించి మానవులు పాపములను మానుకొనవలయు. మోక్ష మెట్లు లభించును అని బుద్ధిమంతుడు గమనింపవలెను. తీర్పుదినము నందు మానవు లందఱు దేవునియెదుట కూడుదురు. అపుడు అందఱు పరీక్షింపబడుదురు. ఎవఁడును తప్పించుకొని పాతీపోలేడు. అపుడు అందఱి కిర్మలగుగూర్చి తీర్పు అగును. 104. తీర్పుదినము వచ్చు కాలము దేవునియొద్ద నిలబడి యున్నది. ఆ గడియవచ్చువఱకు ఆ దినము ఆగియుండును. అది రాకచే అని సందేహించి అది రాదు అని తలంపఁగూడదు. అది తప్పక దాని గడియకు వచ్చి తీరును. 105. తీర్పుదినమునందు ఎవరును దేవుని సెలవుసొందనిచే మాటలాడిన జాలరు. మాటలాడినను దేవుని యిష్టానుసారముగ మాటలాడుదును. అప్పుడు విశ్వసించి మంచి పనులు చేసినవారు పుణ్యాత్ములు. విశ్వసించక పాపకార్యములు చేసినవారు పాపాత్ములు. వారు తమ తమ కర్మలకు దగిన ఫలితముపొందుదురు. 106. పాపాత్ములు నరకాగ్నిలో పడి యండి చాల బాధలకు పాల్పడి పీడింపబడు విడుచుచు పలవించుచుందురు. 107:8 అందు సదా యుందురు. భూమ్యాకాశము లుండు కాలమువఱకు అనఁకా సదా యుందురు. దేవుఁడు కోరినచో సర్వ సేవా సులను అందుండి తీయును. కాని దేవుఁడు అవిశ్వాసులను సదా నరకములో నే యుంచును. వారందుండి బయటికి రాజాలరు అని యితర వాక్యములలో చెప్పు బడినది. విశ్వాసులు పుణ్యాత్ములు. వీరు స్వర్గములో సదా యుండుదురు. దేవుఁడు కోరిన వీరిని స్వర్గమునుండి తీయును. దేవునికి సర్వాధికారముగలను. అదిని యిష్టము చొప్పుననే నరకమును స్వర్గమును మానవులకు లభించును. అందును విశ్వాసులు సదా స్వర్గములోనే యుందురు. వారుదానినూడి రారు అని దేవుఁడు ఇతర వాక్యములలోఁ దెలిపియున్నాడు. తీర్పుదినమునందుండు భూమ్యాకాశ ములు ఇప్పటి భూమ్యాకాశములు గాక వేఱుగా నుండును. అవి సదా నుండు నవి. కావున పాపాత్ములు నరకములోను, పుణ్యాత్ములు స్వర్గములోను ఆ తీర్పు కాల ముందురు అని చెప్పబడియెను. 109. లోకమునందు అనెకమున గమము విగ్రహారాధన చేయుచున్నారే! వీరికి తత్తణమే శిక్ష లభించుననేదే! ఇదిగో, మి అని భక్తులు మోసపోయిసందేహములో పడకూడదు. విగ్రహారాధకులు గను తాతముత్తాతల పద్ధతిని బుద్ధి యోచనలు లేక అంధులవలె ననుసరించుచు న్నారు. ఎట్లు వీరి పూర్వులకు వారి విగ్రహములు చిల్లర దేవతలను పండిరా లేదో అటులే వీరికిఁ గూడవనికిరారు సిశ్చయముగా వీరికి పరలోకములో సంపూర్ణముగ ఎట్టి లోటులేక నరక శిక్ష లభించును.

110. వల-ఖద్ -ఆతైనా-మూసల్ -కితాబ-ఫఖ్-తులిఫ-ఫీహి-వతా-లా
 కలి-మతున్-సబ-ఖత్ -మిర్-రబ్బిక-లఖు-జియ-బైన-హుమ్-వ-ఇన్న హుమ్-లఫీ-
 షక్కి-మ్-మిన్ హు-మురీబ్. 111. వ-ఇన్న-కుల్లల్-లమ్మా-ల-యు-వఫ్-ఫి-యన్న
 హుమ్-రబ్బిక-అఅ-మాల హుమ్-ఇన్న హు-బిమా-యఅ-మలూన-ఖజీర్. 112
 ఫన్-తఖిమ్-కమా-ఉమిర్-వ-మన్-తాబ-మఅక-వ-లాతత్ గౌ-ఇన్న హు-బిమా-
 తఅ-మలూన-బసీర్. 113. వలా-తర్-కనూ-ఇలల్-లజీన-జలమూ-ఫత-మన్స
 కుమున్నారు-వ-మా-లకుమ్-మిన్-దూనిల్లాహి-మిన్-బౌ-లియాఅ-సుమ్మ - లాతు
 న్-సరూన్. 114. వ-అఖి-మిస్-సలాత-తర-ఫ-ఇన్-నహరి-వ-జులు-ఫమ్-మినల్-
 లైలి-ఇన్నల్-హస-నాతి-యుజ్-హిబ్-నస్-సయ్యి-అతి-జాలిక-జిక్రా-లిజ్-జాకి
 రీస్. 115. వస్-బిర్-ఫ-ఇన్నల్లాహ-లా-యుజ్జిఉ-అజ్-రల్-ముహ్-సిసీన్.

110. మఱియు నిశ్చయముగా మేము మూసాకు గ్రంథమొసంగియుం
 టిమి. పిదప నందు అభిప్రాయభేదములుగలిగెను. మఱిసీప్రభువుమాట ముందు
 గానే కాకయున్నచో వారిమధ్య తీర్పుఅయిపోయియుండును. వారు దాని
 గూర్చి చాల సందేహముగలిగియున్నారు. 111. అందఱి కాలము వచ్చినపుడు
 వారి కర్మల ఫలితము సంపూర్ణముగా నీప్రభువు వారి కిచ్చివేయును. వారు
 చేయు కర్మలు ఆతనికిఁ దెలియును. 112. కావున నీకు ఆజ్ఞయొనఁగ్గు నీవును నీతో
 త్తమాపణకోరి నీతోబాటునున్న వారునుస్థిరముగానుండవలెను. మఱిమితిమీఱి
 పోకుడు. నిశ్చయముగామీరుచేయు కర్మలనుబాగుగ ఆతఁడుచూచుచున్నాఁడు.
 113. మఱిదుర్మార్గుల పక్షమున మీరు వ్రాలకుడు. అట్లులైనచో మీకుఅగ్ని తాకును.
 మఱి దేవుఁడు తప్ప మీకు ఇతరు లెవ్వరును సహాయులులేరు. పిదప మీకెచ్చట
 యును సహాయము లభింపదు. 114. మఱిఉదయమునుసాయంత్రమును రాత్రి
 కొంతకాలమును నమాజు సలుపుము. నిశ్చయముగా పుణ్యములు పాపములను
 పోఁగొట్టుచున్నవి. ఇది బోధను గ్రహించువారికిఁగాను బోధన యున్నది. 115
 మఱి నీవు సహించియుండుము. నిశ్చయముగ దేవుఁడు సత్కార్యములు చేయు
 వారి పుణ్యములను వృథా చేయఁడు.

వ్యా॥ 110. దేవుఁడు మూసాప్రవక్తకు తౌరాతుగ్రంథమిచ్చి ఇస్రాయీ
 లియులనొద్దకుఁ బంపెను. అందు జనులకు అభిప్రాయభేదములు గలిగెను.
 కొందఱు నమ్మిరి. కొందఱు తిరస్కరించిరి. ఇపు డిట్లు ఖురానె వ్రేపు విష
 యము కూడ సంభవించుచున్నది. అవిశ్వాసులు తిరస్కరించుచున్నారు. విశ్వా

తమ సితినె సవరించుకొనుచు సత్కార్యములు చేసినచో దేవుడు అట్టివారుండు
 పురములను అన్యాయముగనుబలవంతముగనునాశముచేయఁడు. దుర్మార్గములుమీరి
 మీటిపోయి పాపములతో దేశము నిండుకొనినపుడే దేవుని శిక్ష వారికి లభిం
 చును. 118. దేవుడు కోరినచో బలవంతముగ అందఱును ధర్మమార్గమును దు
 నడచునట్లు చేయగలఁడు. కాని యట్లు చేయలేదు. మానవులకు బుద్ధిని సమగ్రి
 యున్నాఁడు. దానినిబట్టి దేవుని దయ పొందినవారు ధర్మమార్గమును గూర్చి కల
 హింపరు. అందు అభిప్రాయ భేదములు వహింపరు. కాని ఎల్లప్పుడను సర్వ
 మును ధర్మమును తిరస్కరించి దానిగూర్చి కలహించి వివాదములు అభిప్రాయ
 భేదములు వహించువారుండురు. 119. లోకసృష్టియే దీనికిఁగాను కలిగెను.
 మానవులు, జిన్నాతులు, అభిప్రాయభేదములుగలిగి కొందఱు సన్మార్గమునందు
 పోయి దేవుని ప్రేమకు పాత్రులై స్వర్గము పొందుదురు, మఱి కొందఱు దుర్మార్
 గమునందు నడచి దేవుని కోపమునకు పాత్రులై నరకము పొందుదురు. ఇట్టి
 పూర్వమే దేవుడు నియమించినమాట యున్నది. ఇది పూర్తియై యీరును. కావున
 కొందఱు పుణ్యాత్ములును మఱి కొందఱు పాపాత్ములును కావలసి యున్నది.

120. వ-క్లన్-నఖుస్సు-అలైక-మిన్-అమ్ బాఇర్-రుసులి-మా-ను సెబ్బిగ్-
 బిహీ-పుఆ-దక-వ-జా-అక-ఫీ-హజిహిల్-హఖ్ఖు-వ-మా-ఇ-జ-తున్-వజ్రె-
 లిర్-మూమినీన్.

120. మఱి ప్రవక్తల వృత్తాంతములలో నీమనస్సును దృఢపఱచు నట్టి
 సర్వ విషయములు నీకుఁ దెలుపుచున్నారము. మఱి యీసూరాలో నీయుద్ద
 సత్యము వచ్చినది. మఱి విశ్వాసులకు బోధనయును జ్ఞానమునుగలదు.

వ్యా॥ 120. ఈసూరాలో దీనికి ముందు ప్రవక్తల వృత్తాంతములు వివ
 రింపబడినవి. వీని యుద్దేశ్యమునిందు చెప్పఁడినది. పూర్వము గడచినప్రవక్తల
 నిజమైన విషయములు తెలిసినందున హజ్రత్ మహమ్మదు ప్రవక్త యొక్క
 మనస్సు దృఢపడి వారికి మనశ్శాంతిలభించును. విశ్వాసులకు నిజమైనవృత్తి
 తములు తెలిసినందున వారికి బోధనయును బుద్ధిజ్ఞానములు సులభించును. పూర్వము
 అవిశ్వాసులును దుర్మార్గులును పాపములు చేసినవారైరి. అను విషయము విను
 ట వలన రవంత బుద్ధిగల వాఁడును ఆపాపములు చేయకూడదు అని బుద్ధిలేనివ
 కొరె పాపములు మానుకొనును. అటులే విశ్వాసులు పూర్వము సన్మార్గమునం
 దుండి శిక్షకుండి రక్షింపబడిరి అను విషయము విని మానవుఁడు బుద్ధిలేనివ
 ఆమార్గమున పోవుట మంచిది యని ధర్మమార్గమునకుఁ బోవును. మానవులకు
 బుద్ధిజ్ఞానములు గలుగవలెననియే ఖురానులో పలుచోట్ల పలువిధములుగ
 పూర్వము గడచిన ప్రవక్తల వృత్తాంతములు చెప్పబడినవి.

121. వ-ఖుల్-లిల్ల-జీన-లా-యా మినూ-నఅ-మలూ-అలా-మకా- నతి
కుమ్-ఇన్నా-అమిలూన్. 122. వన్-తజీరూ-ఇన్నా-మున్-తజీ-రూన్.

121. మఱి విశ్వసింపని వారితో మీరు మీ-చోటున మీ-పనులుచేయు
చునుండుడు. మేము కూడ మా-పనులు చేయుచుందుము. 122. మఱి మీరు వేచి
యుండుడు మేముకూడ వేచియుందుము అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము.

వ్యా॥ 121,122. ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు నేనుచేయు బోధను విన
క ద్వేషములోనే పడి యుండవలెనని మీరుకోరుచుండినచో అందేమీరు పడి
యుండి మీ-పనులు మీరు చేయుడు. నేను నామతమార్గమందు స్థిరముగా నుం
దును. మీరు నావిషయము ఏమి కానున్నదో దానికి వేచియుండుడు. నేను
కూడ మీపాపములకు శిక్షవచ్చి మీకు పట్టు దుర్గతికి నేను వేచి యుందును. తు
దకు దుర్మార్గుల గతి యేమగునో తెలియనగును.

123. వలిల్లాహి-గైబుస్-సమావతి-వల్-అర్ జి-వ-ఇలైహి-యుర్ - జ
డీల్-అమ్మ-కుల్లుహూ-ఫల బుద్ హూ-వ-తవక్కల్-అలైహి-వ-మారబ్బుక- బి-
గాఫిలన్-అమ్మా-తఅ-మలూన్.

123. మఱియు ఆకాశముల యొక్కయు భూమి యొక్కయు సర్వ
రహస్యములు దేవుని యొద్దనే యున్నవి. మఱి సర్వకార్యములును ఆతని యొ
ద్దకే మరలును. కావున ఆతనినే పూజింపుము. మఱి ఆతని పైననే ఆధార పడు
ము. మఱి మీరు చేయు కర్మలనుండి దేవుడు అజాగ్రత్తగాలేడు.

వ్యా॥ 123. ఓ ప్రవక్త! నీవు అవిశ్వాసుల దుష్టత్వమునకును హింసల
కును చింతింపకుము. భూమ్యాకాశముల రహస్యము లన్నియు దేవునియొద్ద
నున్నవి. ఆతనికి నెద్దియును మఱుంగులేదు. సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. నీవు
దేవునిపై నాధారపడి నీమత ప్రచార కార్యము చేయుచు నుండుము. అన్ని
కార్యములు తుదకు దేవుని సాన్నిధ్యమున చేరవలసి యున్నది. కావున నీవు భ
యభక్తులతో దేవునిని పూజించుచు ఆతనిపై నాధారపడి యుండుము. మీక
ర్మలన్నియు దేవునికిఁ దెలియును. ఎద్దియును ఆయనకు తెలియనిదిలేదు. దుష్టు
లు తాముచేయు పాపముల ఫలితము పొందుదురు. భక్తులు తాము చేయు
పుణ్యములఫలితము పొందుదురు. దేవుడు సర్వజ్ఞుడు. కావున ఎవరికర్మలకుఁ దగి
న ఫలితము వారికొసంగును.

సూరయే యూసుఫ్ మక్కి 111 వాక్యములు.

ఈ సూరాలో హజ్రత్ యూసుఫ్ ప్రవక్త విషయ మున్నది. కావున
దీనికి సూరయే యూసుఫ్ అని పేరు వచ్చెను.

బిస్మిల్లా-హిర్రహ్-నిఱ్ఱహీమ్.

అమిత దయగలవాడును ప్రేమగల వాడునగు దేవుని పేర.

1. అలిఫ్-లామ్-రా-తిల్ క-ఆయూతుల్-కితాబిల్-ముబీన్. 2. ఇన్నా-అన్-జిల్నా వళ-ఖుర్-ఆనన్-అర-బీయల్-అల్ల-కుమ్ తఅ-ఖిలూన్. 3. నహ్-ను-నఖుస్సు-అల్లెక-అహ్-సనల్-ఖససి-బిమా-బా-హైనా-ఇల్లెక-హజల్-ఖుర్ ఆన-వజ్జన్-కు న-మిన్-ఖబ్-లిహీ-లమినల్-గాఫిలీన్.

1. అలిఫ్ లామ్ రా! (దీనియర్థము నేను దేవుడను. చూచుచున్నాను ను. అని కొందఱు విద్వాంసులు చేసి యున్నారు. దేవుడు మానవులందఱి కర్తృలను చూచుచున్నాడు అని తెలిసికొనునది.) ఇవి స్పష్టమైన గ్రంథముయొక్క వాక్యములు. 2. మీరు గ్రహించుటకై ఖురానును అరబీ భాషలో నంపితిమి. 3. మేము నీకు పంపిన ఈ ఖురాను మూలమున చాల యుత్తమమైన ఒక విషయము నీకుఁ దెలుపు చున్నారము. మఱి దీనికి పూర్వము నీకిది తెలియకుండను.

వ్యా॥ 1. ఖురాను గ్రంథములోని ధర్మములును విషయములును చాల స్పష్టమైనవి. ఖురాను దేవుని గ్రంథము అను విషయము కూడ చాల స్పష్టమైనది. అందు నేలాటి సందేహము లేదు. ఇవి అట్టి గ్రంథములోని వాక్యములు. 2. ఖురానె షరీఫు అరబీ భాషలోనున్నది. హజ్రత్ ముహమ్మద్ వారియొక్కయు వారి జాతివారలగు అరబ్బుల యొక్కయు భాష అరబీ. కావున వీరు దానిని బాగుగ గ్రహించి దీని ప్రచారము లోకమంతటను చేయఁగలరు. అరబీ భాష అన్ని భాషలకంటెను చాల శ్రేష్ఠమై గంభీరముగాను క్లుప్తముగాను వినువారికి ఇంపుగానుండును. మఱి ఖురానుభాష అన్న చాల అద్భుతముగా నుండును. దానిరుచి దాని నెఱింగిన వారికే తెలియును. వినువారు పరవశులగుదురు. 3. ఖురానె షరీఫు మూలమున ఒకయుత్తమమైన విషయము (కథ) తెలుపుచును. అందు గ్రహింపదగిన అనేక విషయములును నీతులును గలవు. అవిషయము యూసుఫు ప్రవక్తయొక్క చరిత్రము. వీరికథలో గ్రహింప దగిన విషయములు పెక్కుగలవు. అందు దేవుని నియామకము (తఖ్ దీర్) మారదు. దేవుని యనుగ్రహమును నెవరును రద్దు చేయలేరు. తాను కోరినవారికి మేలు కలిగించును. మానవుడు కష్టములకు సహించి స్థిరముగా నున్నచో ఉభయలోకములలో జయము పొందును. ఆసూయ వహించిన వారికి తుదకు అపజయమును నష్టమును తప్ప వేతేరుయు చేకూరదు. మానవుడు తన బుద్ధిబలముచే అనేక కష్టకార్యములను సాధింపగలడు. మంచి గుణశీలములు గలవారిని విరోధులుకూడ గాగ వింతురు అను పెక్కు-విషయములు ఈకథచేఁ దెలియనగును. యూసుఫుప్రవక్త

చరిత్రమునకును ముహమ్మద్ వారి విషయములకును చాల పోలికగలదు. కావున దానివలన ప్రవక్తగారికి చాల మనశ్శాంతి లభింపగలదు. అదియును గాక యూదులు మక్కా కాఫిర్ల మూలమున పైగంబరుల వారితో ఇబ్రాహీమును ఆ తని సంతతివారును సిరియా దేశ నివాసులే. వారెట్లు మిసరు (ఈజిప్టు) దేశమునకు పోగలిగిరి. ఎట్లు మూసా ప్రవక్త ఫిరౌనుతో మార్కొనుటకు వీలు గలిగెను అని ప్రశ్నించిరి. దానికిగాను రాబోవు వాక్యములలో యూసుఫు ప్రవక్తగారి మూలమున ఇస్రాయీలియులు మిసరు చేరవలసి వచ్చెను అని తెలుపబడుచున్నది. ఈ విషయము ఖురానె షరీఫులో రాకమునుపు పైగంబరుల వారికిని దేశస్థులగు అరబ్బులకును తెలియకుండెను.

4. ఇబ్-ఖాల-యూసుఫు-లి-అబీహీ-యా-అబతి-ఇన్నీ రబతు-అహద-అష-ర-కా-కబన్-వమ్-షమ్-స-వల్-ఖమ-ర-రబ-తుహుమ్-లీ-సాబిదీన్. 5. ఖాల-యా-బునయ్య-లా-తఖ-సుస్-రూయాక-అలా-ఇఖ్-వతిక-ఫయకీదూ - లక-కై-దన్-ఇన్నమ్-షైతాన-లిల్-ఇన్-సాని-అదువుమ్-ముబీన్. 6. వ-కజా - లిక-యజ్-తబీక-రబ్బుక-వ-యు-అల్లి-ముక-మిన్-తా వీలిల్-అహాదీసి-వ-యుతిమ్మ-నిఅ-మత-హూ-అలైక-వ-అలా-ఆలి-యఅ-ఖూబ-కమా అతమ్మహా-అలా- అబ-వైక-మిన్-ఖబ్లు-ఇబ్రాహీమ-వ-ఇస్-హాఖ-ఇన్న-రబ్బుక-అలీమున్-హాకీమ్.

4. యూసుఫు తన తండ్రితో ఓ నాయనా! నాకు స్వప్నములో పదునొకండు నక్షత్రములును సూర్య చంద్రులును కనబడినవి. అవి నాకు సాష్టాంగ నమస్కారములు చేయుచుండుటను నేను చూచితిని అని చెప్పినపుడు. 5. ఓ నా చిన్నకుమారా! నీ స్వప్నము నీ సోదరులకుఁ దెలుపకుము. అపుడు వారు నీకు కుట్రలు చేయుదురు. నిశ్చయముగా సైతాను మానవునకు స్పష్టమైన విరోధి. 6. మఱియు నిట్లు నీప్రభువు నిన్ను ఎన్నుకొనును. విషయముల వాస్తవమును నీకుఁ దెలుపును. మఱియు నెట్లు నీతాత ముత్తాతలగు ఇబ్రాహీమును ఇస్ హాఖును సంపూర్ణముగ అనుగ్రహించెనో అటులే నీకును యాఖూబుయింటివారికిని సంపూర్ణముగ తన యనుగ్రహ మొసంగును. నిశ్చయముగ నీప్రభువు సర్వజ్ఞుడును విపేచనా పరుడును అనితయన పలికెను.

వ్యా॥ 4,5. ఇబ్రాహీము ప్రవక్తకు బీబీసారాయందు ఇస్ హాఖు అను పుత్రుఁడు గలిగెను. యాఖూబుయొక్క కుమారుఁడు యూసుఫుప్రవక్త. యూసుఫు తన బాల్యములో స్వప్నముదు పదునొకండు నక్షత్రములును, సూర్య చంద్రులును తనకు సాష్టాంగపడుచున్నట్లు చూచెను. ఈ స్వప్నము వృథా

కాదు, దీనిభావము స్పష్టమైనది, యూసుఫునకు పదునొకండుమంది సోదరులు
 ఉండిరి. వీరు సవతితల్లి కుమారులు. నక్షత్రములు సోదరులు అని సూర్యచంద్రులు
 తల్లిదండ్రులని భావము. వీరు ఒక దినము గౌరవార్థము యూసుఫునకు సాష్టాంగ
 పడుదురని సూచించును. ఈ విషయము నీసోదరులు తెలిసికొందురు. నీవు వారికి
 ఈ స్వప్నము దెలుపకుము. వారు నీయందు అసూయవహించి నీ విషయము కు
 ట్రలు సేయుదురేమో ! ఎందుకన సైతాను మానవులకు చాల విరోధి. ముహ
 మ్మదలో లేనిపోని కలతలను పెట్టి వారు దురుద్దేశమునకు పూనుచుట్లు చేయును.
 అని యాఖూబు ప్రవక్త హెచ్చరించెను. 6. ఎట్లు నీకు మంచి స్వప్నము ముహ
 మ్మదగ్రహించెనో అటులే దేవుడు తన యనుగ్రహముచే నిన్ను బిడ్డగాకరించి
 గొప్ప దర్జా లొసుగును. స్వప్నముల భావము తెలుపుచు శాస్త్రధర్మముల
 యర్థములను విషయములను నీకు దెలుపును. నీకు పరలోకమునందేగాక యిహ
 మునందుకూడ గొప్పరాజ్య మొసంగును. అన్ని కష్టములను నివారించును. ఎట్లు
 ఇబ్రాహీము ప్రవక్తను దేవుడు తనకు ప్రేయసిగా జేసికొని ఆతని విరోధులను
 నశింపజేసి యాతని కాపాడి యనుగ్రహించి నీతాతయగు ఇస్హాఖును గొప్ప
 ప్రవక్తగా చేసి ఆతని సంతానములో ననేక ప్రవక్తలను రాజులను చేసెనో
 అటులే నిన్నుకూడ దేవుడు అనుగ్రహించును. దేవునికి సర్వము దెలియును.
 ఆతడు యుక్తాయుక్తములు తెలిసినవాడు. కావున ఎవరికి దగిన పదవియు
 ఫలితములును వారి కొనుగును అని యాఖూబుతనకున్న దివ్యజ్ఞానమువలన పలికెను

7. లఖద్-కాన-ఫి-యూసుఫ-వ-ఇఖ్-వతిహి-ఆయాతుల్-లిన్ - సా-
 లీన్. 8. ఇజ్-ఖాలూ-లయూసుఫ-వ-అఖూహు-అహబ్బు-ఇలా-అబీనా మిన్న
 వ-నహ్-ఉన్-బతున్-ఇన్న-అబానా-లఫి-జలా-లిమ్-ముబీన్. 9. ఉథ్-తులు
 యూసుఫ-అదిత్-రహూ-అర్-జన్-యథ్-లు-లకుమ్-వజ్-హు-అబీకుమ్-వ - తు
 నూ-మింబ-దిహి-ఖా-మన్-సాలి-హిన్. 10. ఖాల-ఖాఇ-లుమ్-మిన్-హుమ్
 లా-తథ్-తులూ-యూసుఫ-వ-అల్-ఖూహు-ఫి-గయా-బతిల్-జుబ్బి - యల్-
 తఖత్ హు-బి-జుస్-సయ్యా-రతి-ఇన్-కున్తుమ్-ఫా-ఇలీన్.

7. ప్రశ్నించువారికొకకు యూసుఫుయొక్కయు ఆతని సోదరులయొక్క
 యు కథలో నిశ్చయముగా సూచనలున్నవి. 8. యూసుఫును ఆతని తమ్ముడ
 డును మన తండ్రికి మనకంటెను చాల ప్రియులుగా నున్నారు. మఱి మనము
 బలముగలిగిన చాలముదిగా నున్నారము. నిశ్చయముగా మనతండ్రి స్పష్టమైన
 పొరపాటులోపడియున్నాడు. 9. యూసుఫునుచంపివేయుడు. లేదా తెలియని

దూరదేశములో వదిలిపెట్టుడు. ఇట్లు చేసిన మీతండి గమనము మీపై ననే యుండును. మఱి ఆ పిదప మీరు మంచివారలై యుండుడు అని వారు పలికిరి. 9. అప్పుడు వారిలో నొకడు యూసుఫును చంపకుడు. మఱి మీరు చేయ వలెననియున్నచో ఆతనిని ఎవరైన బాటసారులు ఎత్తుకొనిపోవునట్లుగ ఒక లోతుబావిలో పడవేయుడు అని పలికెను.

వ్యా॥ 7. యూసుఫుప్రవక్త కథనుగూర్చి యడుగువారికి నిందు చాల సూచనలును, నీతులును గలవు. ఆతని సహోదరులు ఆతని విషయ మెట్లు ప్రవర్తించిరి. తుదకు దాని ఫలిత మెట్లు ఆయెను అను విషయమును గమనించు వారికి దేవుని శక్తిమహిమలు తేటతెల్లమగును. చదువునేర్పని ముహమ్మద్ వారు ఈ విషయమును వాస్తవరూపములోఁ దెలుపుట స్వంతముగా కానేరదు. దేవుని సందేశమువలననే తెలుపనగును. అని స్థిరమగును. ఎట్లు యూసుఫు సోదరులు ఆతనియందు అసూయవహించి యనేక కష్టములుపెట్టి లోతుబావిలో వేసి యూరినుండితఱిమి వేసిరో తుదకు దేవునిమహిమవలన యూసుఫుప్రవక్త రాజై తన సోదరులు తనయొద్దకు అక్కఱపడి వచ్చినపుడు శిక్షింపక వారి నేరములను తుమించి కరుణించెనో యటులే ముహమ్మద్ ప్రవక్తకూడ ఇతర మీఁద తన దేశసోదరులచే హింసించబడి జన్మభూమియగు మక్కాపురమువదిలి మదీనాపురము చేరి యచ్చటనుండి కొన్ని సంవత్సరముల పిదప మక్కాపురమును జయించి తన్ను హింసించిన దేశసోదరుల నేరములను తుమించి కరుణించునను అను విషయము సూచింపబడినది. ఎందుకన ఈ వాక్యములు మదీనా చేరక మునుపు మక్కాపురములో రసూలువారుండినపుడు వచ్చినవి. 8, 9. యూసుఫునకు ఒక సొంత తమ్ముడు బిన్ యామీన్ అను నతడుండెను. వీరిద్దఱు అందఱికంటెచిన్న వారు. వీరిద్దఱి తల్లి చనిపోయియుండెను. యూసుఫు చాల సౌందర్యముగలిగి బాల్యములోనే మంచి గుణశీలములుగలిగి యుండెను. అందుచే యాఖూబు ప్రవక్త వారిని కడు ప్రేమతో చూచుచుండెను. దానికి యూసుఫు సవతితల్లి కుమారులు సహింపలేక మనము పెద్దలము. మనము చాలచుందిగా నున్నారము. మనము సమయమునకు పనికివచ్చు వారలము. ఈచిన్నపిల్లలు ఏమిచేయఁగలరు. మన తండి మనలను ప్రేమింపక వీరిని ప్రేమించుచున్నాడు. ఇట్లు మనతండ్రి గొప్ప పొరపాటులో పడియున్నాడు అని వారు పరస్పరము చెప్పకొని తండ్రి మనయందే ప్రేమగలిగియున్నట్లు చేయవలెను. దానికేగాను యూసుఫును చంప వలెను. లేదా ఏదోయొక తెలియని దేశములో వదిలి వచ్చిన తిరిగి యిచ్చటికి రాజాలడు. ఈపాపమునకు దేవునిలో తుమాపణ వేడుకొని యింకొకడు మంచివారలగుగనై యుండవచ్చును అని యాలోచనలు చేసిరి. 10. అప్పుడు

యఃకూడా అనునతఁడు చంపుటఘోరపాతకము. అట్లుచేయకూడదు. మా యుద్దేశము వేటుమార్గమున పూర్తిచేసికొనవచ్చును. ఎందులకు సోదర హత్యకు పూనవలెను. కావున ఏదో తెలియని లోఁతు బావిలో పడవేయుఁడు. ఎవ్వరైనా బాటసారులు వచ్చి యెత్తుకొనిపోవుదురు. అప్పుడు హత్య పాపమురాదు. యూసుపుకూడ తొలఁగిపోవును అని పలికెను. ఇట్లు వారు నిశ్చయించుకొని తమ వెంట యూసుపును పంపవలెనని తమ తండ్రిని అడుగుచున్నారు. ఇది రాఁజోవు వాక్యములో నున్నది.

11. ఖాలూ-యా-అబానా-మా-లక-లా-తామన్నా-అలా-యాసుఫ-వ-ఇన్నా-లహూ-ల-నాసిహూన్. 12. అర్-సిల్-హు-మలినా-గదన్-యర్-గత-వ-యర్-అబ్-వ-ఇన్నా-లహూ-ల-హాఫి-జూన్. 13. ఖాల-ఇన్నీ-ల-యాహూ-బాసుసి-అన్-తజ్-హబూ-బిహీ-వ-అఖాఫు-అన్-యా-కుల-హుజ్-జీబు-వ-అనీ-యమ్-అనీ-హు-గాఫిలూన్. 14. ఖాలూ-లఇన్-అక-లహుజ్-జీబు-ప నహ్-ను-ఉన్-బతున్-ఇన్నా-ఇజల్-లఖాసిరూన్. 15. ఫలమ్మా-జహబూ-బిహీ-ప-అబ్-మడె - అన్-యజ్-అలూహు-ఫీ-గయా-బతిల్-జుబ్బి-వ-బై-హై-నా-ఇలై హీ-ల-తాసల్బి-అన్న-హుమ్ బి-అమ్ రిహీమ్-హాజా-వహుమ్-లాయష్-ఉరూన్. 16. వ-జాడె-అబ్-హుమ్-ఇషా-అన్-యబ్-కూన్. 17. ఖాలూ-యా-అబానా-ఇన్నా - జహ-బ్-నన్-తబిఖు-వ తరక్నా-యాసుఫ-ఇన్ద-మతాఇనా-ఫ-అక-లహుజ్-జీబు-ప - మా-అన్-త-బి-మూ-మినల్-లనా-వతా-కున్నా-సాదిఖీన్. 18. వ జాడె-అలా-ఇమ్-సిహీ-దీదమిన్-కజి-బిన్-ఖాల-బిల్-సవ్వలత్-లకుమ్-అన్ ఫుసుకుమ్-అమరగు-ఫ-సబ్-కున్-జమీలున్-వల్లా-హుల్ మున్-త-అను-అలా-మా-తసిఫ్-ను.

11. ఓ మాతండ్రి ! నీకేమైనది. యూసుఫు విషయము మమ్ము నమ్మవు. మఱి మేము ఆతని మేలు కోరువారలమే. 12. తేపు ఆతనిని మా వెంటఁబుట్టుము. బాగుగ ఫలములు తినును. మఱి ఆటలాడుకొనును. మఱి మేము ఆతనికి గొడుగులుగా నున్నారము అని వారు పలికిరి. 13. (అప్పుడు) మీరు ఆతనిని దీసికొనిపోవుటవలన నాకు దుఃఖము గలుగును. మఱి మీరు ఆతని విషయము అజాగ్రత్తగా నుడువలన తోఁడెలు ఆతనినితినివేయును అనినాకు భయముగలదు అని ఆనాడు పలికెను. 14. (అప్పుడు) వారు ఆతనితోఁడెలు తినివేసినచో మేము దుఃఖములు యుండియు సమస్తము పోగొట్టుకొనినవారలనుగుఱుము అని పలికిరి. 15. ఆ

పిదప వారు ఆతనినిదీసికొనిపోయి లోతు బావిలో నాతనిని వేయవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. మఱియు తప్పక నీవు ఈ వృత్తాంతమును వారికిఁ దెలుపుదువు. అప్పుడు వారు నిన్ను గుర్తింపకయుందురు అని మేము ఆతనికిసందేశము పంపితిమి. 16. మఱి రాత్రి చీకటికాగానే వారు తమ తండ్రియొద్దకు ఏడ్చుచు వచ్చిరి. 17. ఓ నాయనా! మాలో నెవరు ముందు పోవుదురనిపరుగెత్తుటకుఁ గానుపోవుచు మాసామానునొద్ద యూసుఫుచు వదలిపోతిమి. పిదప తోడేలు ఆతనిని తిని పోయెను. మఱి మేము సత్యము పలికినను నీవు మామాట నమ్మవు అని పలికిరి. 18. మఱి వారు ఆతని యుగిపై అబద్ధపు రక్తమును తగిలించితెచ్చిరి. అప్పుడు యాఖూబు ఇది కానేరదు. మీకుంగాను మీయాత్మలు ఒక మాటను కల్పించినవి. ఇంక సహనమే మంచిది. మఱి మీరు పలుకు మాటల విషయము దేవుని సహాయమే వేడుచున్నాడను అని పలికెను.

వ్యా॥ 11. పై విధమున కుట్ర నుద్దేశించి తమ తండ్రియొద్దకు పోయి ఓ నాయనా! యూసుఫు విషయమున నీవు మామాట నమ్మవు. ఏమియు చింత పడవలసిన యక్కఱలేదు. మేము ఆతని మేలు కోరువారము. కీడుచేయము. కావున ఆతనిని మావెంటఁ బంపుము. అడవిలో ఫలములు బాగుగ తిని యాటలాడును. ఇంటిలో నుండుటవలన దేహరోగ్యము బాగుగ నుండదుగదా! పొలములలో తిరిగి యాడుటవలన దేహమునకు బలమువచ్చునుగదా! మేము ఆతనికి ఏలాటి యపాయము కలుగకుండ కాపాడుదుము అని శలువిధములుగ పలికిరి. 13. యూసుఫుచు విడిచి నేను ఉండలేను. మఱి మావెంట పంపవలెనన్న నాకు దుఃఖమగుచున్నది. అదియునుగాక యూసుఫు పిల్లవాడు. మీరుఅజాగ్రత్తగా నున్నపుడు అడవిలోన తోడేలు వచ్చి తినివేయునేమో అని భీతికూడగలదు అని యాఖూబు ప్రవక్త పలుకఁగా, 14. వారు ఏమి నాయనా! నీవట్లు పలుకుచున్నావు. మేము పనునొకండుమంది బలిష్ఠుల మున్నారమే! మేమింతమందియుండి మా చిన్నతమ్ముని తోడేలు తినివేసినచోమేముండియేమి ఫలము? మేముసర్వము పోగొట్టుకొని నవారలమగుదుముగదా! అట్లు కానేరదు. నాయనా! అని సమాధానము పలికిరి. 15. ఇట్లు వారు తమ తండ్రితో పలికి తమవెంట యూసుఫును అడవిలోనికిఁ దీసికొనిపోయి తా ముద్దేశించియుండిన ప్రకారము ఒక లోతు బావి యడుగున పడ వేసిరి. అప్పుడు దేవుడు యూసుఫుప్రవక్తకు నీవు భయపడకుము. నిన్ను నేను రక్షించి నీకు గొప్పస్థానము నొసంగుదును. నీసహోదరులు చేసిన ఈ కార్యమును ఇంకమీఁద వారికిఁ దెలుపుదువు. అప్పుడు మీరు నిన్ను గుర్తింపలేరు అని సందేశము పంపి యోదార్చెను. 16. యూసుఫుసహోదరులు తాము పన్నిన కుట్ర ప్రకారముచేసి రాత్రి చీకటి పడిన తరువాత దొంగ యేడ్పులు ఏడ్చుచు తమ తండ్రియొద్దకు వచ్చి, 17. ఓ నాయనా! మేము ఏమి

చేయుదుము, మేము పరుగుపందెములాడుచు ఎవరు మించిపోవుదురో చూడము
అని పరుగెత్తిపోతిమి. మాసామానువద్ద కావలిగా యూసుపునుంచితిమి. మేము
తిరిగి వచ్చుసరికి తోడేలు వచ్చి యూసుపును తినిపోయెను. మేము నిజముచెప్పు
చున్నారము. అయిన నీవు నమ్మవు అని పలుకుచు తాము మేడనో జిత్తనో
చంపి దాని కత్తము యూసుపు అంగీకి తగిలించి తెచ్చిన యబద్ధపు గత్తమును
చూపి నీవు మామాట నమ్మకపోయినచో ఈఅంగీని చూడుము! అని పలికిరి.
ఆ యంగీ చినగకుండ బాగుగ నుండెను. అదిచూచి యాఖూబుప్రపక్తతోడేలు
తినినచో అంగీ చినగకుండ అటులే యుండునా అని తలచి మీరు పప్పునా!
నిజముకాదు. అటు కానేరదు. మీరు మీయాత్మల దుష్టత్వమును అనుసరించి కుట్ర
చేసియున్నారు. నేను ఓపిక వహింతును. మిమ్ము శిక్షింపను. నేను దేవుని సహక
యమును కోరుచున్నాను. ఆతడే నాకు తోడుపడి తిరిగి యూసుపును నిచ్చి
లార చూచుభాగ్యము నాకొసంగునుగాక యని పలికి యూరకుండెను.

19. వ-జా-అత్-సయ్యా-రతున్-ఫఅర్-సలూ-వారిదహుమ్-ఇ-అద్దీ-
దల్వహూ-ఖాల-యా-బుష్రా-హజా-గులూ-మున్-వ-అసర్రూహు-బిజా-అహ్-
వల్లాహు-అలీముమ్-బిమా-యఅ-మలూన్ 20. వ-షరౌ-హు-బి-సమ-నిమ్-బిల్-
సన్-దరా-హిమ-మఅ-దూదతిన్-వ-కానూ-ఫీహి-మినజ్-జాహి-దీన్.

19. మఱి ఒక బిడారము వచ్చి వారిలో నొకనిని నీళ్లు తోడుకొని
తెచ్చుటకు ఆబావినొద్దకు పంపగా ఆతడు తన చేదను బావిలోవేసి ఏమిరా!
ఎంత సంతోషమైన మాట! ఇదిగో ఒక బాలుడు అని పలుకసాగెను. మఱి
వారు ఆబాలుని వ్యాపార సొత్తుగా నెంచి దాచిపెట్టిరి. మఱి వారు చేయు
నది దేవునికి బాగుగ తెలియును. 20. మఱి ఆతని సహూదరులు ఆతనిని ఈ
క్కువ వెలకు కొన్ని పావులాలలో నమ్మి వేసిరి. మఱివారు వాని విషయము
అసహ్య వడుచు నుండిరి.

వ్యా॥ 19. యూసుపు ఆబావిలో మూడు దినములుండెను. ఆతని
సహోదరులలో నొకడు వచ్చి ఆహారము నిచ్చిపోవుచుండెను. ఆ దినములలో
ఆప్పటికి మద్యనునుండి యీజిష్టునకు పోవు బిడారము వచ్చెను. ఆ బాటసారు
లు నీళ్లు తెచ్చుటకు నొకనిని పంపిరి. ఆతడు బావిలో చేదను వేయగానే
యూసుపు త్రొడుచుపట్టుకొని చేదలోగూర్చుండెను! నీళ్లుచేదనాతడు చూచి
సంతోషముతో ఇదిగో చాల సుందరమత్తుడైన బాలుడు అని కేక వేసెను. నీ
శ్శక్తికొఱకు వచ్చినవాడు తన వారితో ఈ విషయమునుదాచి నేను ఈబాలుని
యాతని యజమానులతో వెలకుకొంటిని యని పలికెను. యూసుపు విషయము

వారు చేయుచున్న అన్ని విషయములు దేవునికిఁ దెలియును. ఆతనిసహా
దరులు, ఆతనిని దేశ భ్రష్టునిగా చేయవలెననియు బాటసారులు ఆతని వెలకు
ఆమ్మి డబ్బు సంపాదించుకొనవలెననియు కోరుచుండిరి. కాని దేవుఁడు యూ
సుపును ఈజిప్టు దేశములోని ధనపు ఖజానాలకు యజమానినిగాఁ జేయవలెనని
యుద్దేశించెను. కావున సర్వము తెలిసియు దేవుఁడు, దుష్టులు చేయు కార్య
ములకు ఆటంక పఱచలేదు. 20. బాటసారులు యూసుపును దీసికొని పోవు
చున్నారని తెలిసి వారియొద్దకు పోయి-ఈతఁడు మా బానిస పాటిపోయినాఁడు.
ఈతఁడు ఎప్పుడు చూచిన పాటిపోవుచునుండును. కావున మీరు కోరినచో
మేము అమ్మివేయుదుము కానిమీరు జాగ్రత్తగానుండవలెను. లేనిచో పాటి
పోవును అని పలికి పదునెనిమిది (18) ద్విర్ణము (పావులా) లకు నమ్మివేసిరి.
ఇంత కొద్ది వెలకు అమ్ముట వలన ఆశ్చర్యము పడరాదు. ఎందుకన వారు
యూసుపు విషయముచాలాసహ్యాపడియుండిరి. వెలలేకుండ నేయినిచ్చి వేయు
టకు సిద్ధమైరి. అయిన డబ్బు వచ్చినంతకులాభమేఅనికొద్దివెలకు అమ్మివేసిరి.

21. వఖాలల్-లజిష్-తరాహు-మిమ్-మిస్-ర-లి-ఇమ్-ర-అ-తిహీ- అక్-రి-
మి-మస్-వాహు-అసా-అన్-యన్-ఫఅనా-బౌ-నత్-తఖి-జహూ-వలదన్ - వ-క
జాలిక-మక్-కన్నా-లియూసుఫ-ఫిల్-అర్-జి-వ-లి-ను-అల్లి-మహూ-మిన్-తా
వీలిల్-అహాదీసి-వల్లాహు-గాలిబున్-అలా-అమ్-రిహీ-వలా-కిన్న-అక్-సరన్నా-
సి-లాయఅ-లమూన్. 22. వలమ్మా-బలగ-అషు-ద్దహూ-అత్తెనాహు-హుక్మన్-
వ-ఇల్మన్-వ-కజాలిక-నజ్-జిల్-ముహ్-సిసీన్.

21. మఱియు మిసరులో యూసుపును కొనినవాఁడు తన భార్యతో ఈ
తనిని గౌరవముతో నుంచుము. బహుశః ఈతఁడు మనకుఁ బనికివచ్చును. లేదా
మనము ఈతనిని పుత్రునిగాఁ జేసికొందుము. అని పలికెను. మఱియు యూసుపు
నకు విషయముల వాస్తవమును దెలుపుటకుఁ గాను ఇట్లు యూసుపునకు ఆ దేశ
ములో నివాసము నొసంగితిమి. మఱి దేవుఁడు తన కార్యముపై శక్తి గలవాఁడు.
కాని జనులలో పెక్కుమంది దీనిని దెలిసికొనలేరు. 22. మఱియు యూసుపు
తన యుక్త వయస్సుకు రాగా ఆతనికి బుద్ధిని జ్ఞానమునొసంగితిమి. మఱియు
నిట్లు సత్కార్యములు చేయవారికి మేము ఫలిత మొసంగుచున్నారము.

వ్యా॥ 21. బాటసారులు యూసుపును మిసరు (ఈజిప్టు) నకుఁ దీసికొని
పోయిరి. అచ్చట వలము వేసిరి. అందు అచ్చటి నుండి ఆతనినికొనెను. ఆతనిని
తన యింటికిఁ దీసికొని పోయి తనభార్యతో నీతనిని బాగుగ గౌరవముతోను

ప్రేమతోనుచును. ఈతనిని బానిసగాచూడకుము. ఈతడు పెద్దవాడై మానుష
నికివచ్చును. లేదామాకుపుత్రులు కలుగనిచో ఈతనిని పుత్రునిగాఁ జేసికొనుచును
అని వలికెను. ఇట్లు దేవుడు యూసుపును సోదరుల కుట్రనుండి రక్షించి ఆతనిని
మంచితావున నివాస మొసంగెను. మంత్రి హృదయములో ఆతనిప్రేమ వేసెను.
మిథరువారుకూడ యూసుపును చాల గౌరవముతో చూడసాగిరి. మంత్రియి
టిలో నుండుట వలన రాజ్యాంగ విషయములను బాగుగ తెలిసికొన సాగెను.
అదియునుగాక దేవుడు ఆతనికి రహస్యార్థములును విషయముల వాస్తవమును
తెలిసికొను శక్తి నొసంగెను. దేవుడు తాను కోరిన కార్యము సాగించుచు
చూడుడు! యూసుపుయొక్క సహోదరులు ఆతనిని అధమ స్థితిలో పడ
వేయఁ దలచిరి. కాని దేవుడు ఆతనికి ఉన్నత స్థానము నొసంగెను. దేవుని మ
హిమలు ప్రజలలో పెక్కురు తెలిసికొనలేరు. మానవుల యత్నములు దేవునికి
విరోధముగా సాగవు. దేవుడు కోరినదే నెరవేలును. 22. యూసుపునకు గా
ల్యము పోయి మంచి యుక్తవయస్సు వచ్చి సర్వాంగములు బలము గలదిగా
నాయెను. దేవుడు ఆతనికి బుద్ధి జ్ఞానము లొసంగెను. చిక్కు వ్యవహారము
లను సులభముగాఁ జేయుచుండెను. ప్రజల తగవులు మహా నేర్పుతోను నిర్ణయ
ముగను తీర్చుచుండెను. మతధర్మములలో సూక్ష్మ విషయములను బాగుగ గ్ర
హింపసాగెను. మంచి గుణశీలములు గలిగి ప్రజలకు మార్గదర్శియాయెను.
స్వప్నముల భావము తెలుపుటలో ఆయనకు చాల ప్రాముఖ్యత లభించెను. ఆయ
న చెప్పిన స్వప్నభావము సరిగా సంభవించుచుండెను. ఇటులే ఎవరు నిష్టములకు
సహించి సత్కార్యలై యుందురో వారికి మంచి ఫలితము దేవుడొసంగును.

23. వ-రా-వదత్-హుల్-లతీ-హువ-ఫీ-బైలిహా-అన్-నఫ్-సిహీ-వ-గ
ల్లాఖితీ-అద్వాబ-వ-ఖాలత్-హైత-లక-ఖాల-మఅ-జల్లాహి-ఇన్నహూ-రబ్బి-
అహ్ సన-మస్-వాయ-ఇన్నహూ-లా-యుఫ్-లిహుజ్-జూలి-మూన్. 24. వల-
ఖిద్-హమ్మత్-బిహీ-వ-హమ్మ-బిహీ-లౌ-లా-అర్-రఆ-బుర్-హీస-రబ్బిహీ-
జాలిక-లి-నస్-రిఫ-అన్-హుస్-సూఅ-వత్ ఫహ్-షాల-ఇన్న-హూ-మిన్-ఇబ్రా
నల్-ముఖ్ లసీన్. 25. వన్-తబఖల్-బాబ-వ-ఖద్దత్-ఖమీ-సహూ-మిన్-దుబు-
రిన్-వ-అల్-ఫయా-సయ్యదహీ-లదల్-బాబి-ఖాలత్-మా-జజాఉ-మిన్-అరా
ద-బి-అహ్-లిక సూఅన్-ఇల్లా-అన్-యుస్-జన-బా-అజాబుస్-అలీమ్. 26. ఖా
ల-హీయ-రావదత్ నీ-అన్-నఫ్ సీ-వ పహీద-షాహీదుమ్-మిన్-అహ్-లిహీ. ఇన్

కాన-ఖమి-సుహూ-ఖుద్ద-మిన్-ఖుబులిన్-ఫ-సద-ఖత్-వహూ-వమినల్-కాజిబీన్, 27.
 వఇన్-కాన-ఖమి-సుహూ-ఖుద్ద-మిన్-దుబు-రిన్-ఫకజ-బత్ - వహూ-వ - మినన్-
 సాదిఫీన్. 28. ఫలమ్మా-రఆ-ఖమి-సహూ-ఖుద్ద-మిన్-దుబురిన్-ఖాల-ఇన్న హూ-
 మిన్-కెది-కున్న-ఇన్న-కెద-కున్న-అజీమ్. 29. యూసుఫు-అఅ-రిజ్-అన్-హజా-
 వన్-తగ్-ఫిరీ-లి-జమ్ బికి-ఇన్న కి-కున్ తి-మినల్-ఖాతి-ఈన్.

23. యూసుఫు ఎవతె యింటిలో నుండెనో యామె ఆతని మనస్సును చలింపఁ జేయుటకై యాతనిని మోహించెను. ఆమె తలుపును మూసివేసి నీవు శీఘ్రముగ రమ్మ అని పలుకఁగా నేను దేవుని శరణుచొచ్చుచున్నాను. నాయజ మానుఁడు నాకు బాగుగా నుంచి యున్నాఁడు. నిశ్చయముగా అన్యాయము చేయు వారలు మేలుపొందరు అని యూసుఫు పలికెను. 24. మఱియు నిశ్చయముగా నామె యూసుఫు నుద్దేశించెను. యూసుఫు తన ప్రభువు యొక్క సూచన చూచి యుండనిచో. ఆమెను నుద్దేశించి యుండును. ఇట్లు ఆతనినుండి కీడును పాపమును తొలగించుటకుఁ జేసితిమి. నిశ్చయముగా ఆతఁడు మాపవిత్రులైన భక్తులలో చేరిన యాతఁడు. 25. వారిద్దఱు తలుపు వైపునకు పరుగెత్తిరి. మఱి యామె ఆతని యంగీని వెనుకటి వైపునుండి చింపివేసెను. మఱియు వారిరువురును తలుపునొద్ద నామె భర్తతో కలిసిరి. అప్పుడు ఆమె నీయింటివారిని చెఱుప వలెనని దలఁచిన వానికి చెరలో నుచట లేదా దుఃఖకరమైన శిక్ష నొసంగుట తప్ప వేఱుశిక్షలేదు అని పలికెను. 26. (అప్పుడు) యూసుఫు నేను నామనస్సును ఆపుకొనక యుండుటకై యామెయే నన్ను కోరెను. అని పలికెను. మఱి ఆమె కుటుంబము వారిలో నొక సాక్షి ఆతని యంగి ముందు వైపు నుండి చినిగి యున్నచో నామె పలికినది సత్యము. మఱియాతఁడు పలికినది యబద్ధము. 27. మఱి యాతని యంగీ వెనుక చినిగి యున్నచో ఆమె పలికినది అబద్ధము. మఱి యాతఁడు పలికినది నిజము అని సాక్ష్యమిచ్చెను. 28. ఆపిదప ఆమె భర్త, యూసుఫు అంగీ వెనుకటి భాగమునుండి చినిగి యుండుట చూచి నిశ్చయముగా నిది స్త్రీలగు మీ కుట్రయున్నది. నిశ్చయముగా మీకుట్ర చాల గొప్పది. 29. ఓ యూసుఫు! ఈ విషయము పోనిమ్ము. మఱి ఓసి నీవు నీపాపమునకుఁగాను తక్షమాణ వేడుకొనుము. నిశ్చయముగా నీవే పాపముచేసిన దానవు అని పలికెను.

వ్యా॥ 23. అట్లు యూసుఫును దేవుఁడు అనుగ్రహించుచుండఁగ ఆతనిని ధర్మమార్గమునుండి చలింపఁ జేయుటకై మంత్రి భార్యయగు జలీఖా యూసుఫు సౌందర్యమునకు మోహితురాలై అనేక కుట్రలు సలిపెను. కాని దేవుఁడు యూ

సుపును ఆమె కుట్రలనుండి రక్షించెను. ఈ విషయమును గూర్చి యీ వాక్యము లలో చెప్పబడెను. జలీఖా యూసుపును మోహించి యాతని మనస్సును చలింపఁ జేయుటకై అన్ని విధముల యలంకార శృంగారములు చేసికొని యూసుపు ఒంటరిగా నున్నపుడు ఆతని యొద్దకు పోయి తలుపులు మూసివేసి రమ్మని పిలిచి పైబడఁబోయెను. అపుడు ఎట్టి భక్తుడైనను పరవశుడై ధర్మమార్గము వీడునుగదా! కాని దేవుని భక్తుడగు యూసుపు తన మనస్సును చలింపఁ జేయక నీ దుష్టత్వమునుండి నన్ను రక్షింపవలెనని దేవుని శరణుచొచ్చుచున్నాను. దూరముపొమ్ము. నేను నా యజమానుఁడు (ముత్రి) నాకు మేలుచేసి యున్నాఁడు. ఆతని మానమునందు నమ్మిక ద్రోహము చేయను. అది చాల అన్యాయము. అన్యాయస్థులు జయము పొందఁజాలరు. ఇక సర్వజ్ఞుడగు దేవుఁడు చూచుచున్నాఁడుగదా! ఆతనికి భయపడవలెను. ఆతని మేల్మొలకలెనివి అని యూసుపు పలికి ఆమె కుట్రనుండి తప్పించుకొనుటకు నాలోచించెను. 24. జలీఖా ఆతనిని తన వశము చేసికొనవలెనని చాల యత్నించెను. కాని యూసుపు దేవుని సూచనలను చూచి యాతనికి భయపడి యాపాపమునకుఁ బూనుకొనలేదు. వ్యభిచారము ఘోర పాపము అని యూసుపునకుఁ దెలియును. ఇది చాల చెడ్డపని అని గుర్తించియే దానికి లొంగలేదు. ఇట్లు దేవుఁడు యూసుపు మనస్సును చలింపఁ జేయక ధర్మమార్గమందు స్థిరముగా నుంచి యాతనిని పాపకార్యమునుండి రక్షించెను. కావుననే యూసుపు దేవుని భక్తులలో చేరినవాఁడు అని దేవుడు పొగడెను. 25. యూసుపు జలీఖానుండి తప్పించుకొనుటకై తొందరగా తలుపు తెఱచుకొని పోవలెనని పరుగెత్తసాగిరి. జలీఖా ఆతనిని పట్టుకొనుటకు వెనుక వెంబడించెను. ఆ తొందరలో యూసుపు అంగీయొక్క వెనుకటి భాగము జలీఖా చేతిలో చిక్కుకొనెను. ఆమె వట్టి లాగఁగా అది చినిగిపోయెను. యూసుపు తప్పించుకొని యింటినుండి వచ్చుచుండెను. ఆతని వెనుక జలీఖా పరుగెత్తుచు వచ్చుచుండెను. ఆసమయములో జలీఖా భర్త తలుపు దెగ్గఱ ఎదురు పడెను. వారిద్దఱిని ఆతఁడు చూచెను. తత్క్షణమే జలీఖా మాటలు కల్పించి ఓయీ భర్త! చూడుము, ఈతఁడు నన్ను చెఱుప వలెనని యత్నించెను. కావున ఈతనిని చెఱలో నుంచవలెను. లేదా ఏదైన కఠినశిక్ష నొసంగ వలెను అని పలుక సాగెను. అపుడు యూసుపు ఇందు నాదోషమేమియు లేదు. ఆమెయే నన్ను మోహించి నామనస్సును చలింపఁ జేయవలెను అని యత్నించెను. నేను ఆమెనుండి తప్పించుకొని వచ్చుచున్నాను అనిపలికెను. అపుడు జలీఖా కుబుంబములో నొక బంధువుఁడు నిజమైన వృత్తాంతము తెలిసికొని యాతఁడు నిష్పక్షపాతముగ యూసుపు అంగీ ముందుభాగమునుండి చినిగి యున్నచో ఆమె మాట నిజము. యూసుపు మాట అబద్ధము. ఆతఁడు నేరస్థుడగును. ఎందుకన యూసుపు

మోహించినచో ఆతని ముఖము ఆమె వైపున నుండును, ఆమె లాగుటలో ముందుభాగము చినిగి యుండును అనియు అంగీ వెనుకటి వైపున చినిగి యున్నచో యూసుఫు మాట సత్యము. ఆమెమాట అబద్ధము. ఎందుకనయూసుఫు తప్పించుకొని పాతీపోవు నపుడు ఆతని వీపు జలీఖా వైపున నుండును. ఆమె తన కోరికను నెరవేర్చుటకు ఆతనిని లాగునపుడు అంగీ వెనుకటి భాగము చినిగి పోవును, అని సాత్యము పలికెను. అపుడు జలీఖా భర్త, యూసుఫు యొక్క అంగీయొక్క వెనుకటి భాగము చినిగి యుండుట చూచి యూసుఫుయొక్క తప్పుకాదు. తన భార్యదే తప్పు అని తెలిసికొని ఓసీ ! మీయాడవాండ్ర కుట్రలు చాల ఘోరమైనవి. ఇది నీదే తప్పు కావున నీవు చేసిన తప్పనకు దేవునితో లేదా యూసుఫుతో తుమాపణ వేడుకొనుము. ఇంకమీద నట్లు చేయకుము అని తన భార్యతో పలికి ఓయూసుఫు! అయినదియైపోయినది. ఈవిషయమును పోనిమ్ము. ఇది యెవరితో చెప్పకుము. ఆభిమానముపొవును అని పలికెను. హెచ్చరిక:- కొందఱు విద్వాంసులు సాత్యమిచ్చినవాఁడు మాటలాడలేనిపొత్తి బిడ్డ అనియు దేవుని శక్తివలన ఉయ్యాలలోనే యూసుఫు ప్రవక్తను గూర్చి సాత్య మిచ్చెను అని పలుకుదురు.

30. వ-ఖాల-నిస్-వతున్-ఫిల్-మదీన-తిమ్-రఅ-తుల్-అజీజి-తురా-విదు-
ఫతాహ-అన్-నఫ-సిహీ-ఖద్-షగ-ఫహ హుబ్బిన్-ఇన్నా-ల-నరాహ-ఫీ-జలా-
లిమ్-ముబీన్. 31. ఫ-లమ్మా-సమి-అత్-బి-మక్-రిహిన్న-అర్-సలత్-ఇలై-హి-
న్న-వ-అఅ-తదత్-ల-హున్న-ముత్ తక-అన్-వ-ఆతత్-కుల్ల-వాహి-దతిమ్ మిన్
హున్న-సిక్కి-నన్-వ-ఖాల-తిఖ్-రుజ్-అలై-హిన్న-ఫలమ్మా-ర-వి-నహూ-
అక్బర్-నహూ-వఖత్త-అస-బదియ-హున్న-వ-ఖుల్న-హోష-లిల్లాహి-మా-హజా-
బషరన్-ఇన్-హజా-ఇల్లా మలకున్-కరీమ్. 32. ఫజాలి-కున్నల్-అజీ-లుమ్-
తున్ననీ-ఫీహి-వ-లఖద్ రావత్తుహూ-అన్-నఫ-సిహీ-ఫస్-తఅ-సమ-వ-ల-ఇల్-
లమ్-యఫ్ అల్-మా-అమరుహూ-ల-యున్ జనన్న-వ-ల-యకూసమ్-మినన్-
సాగీరీన్. 33. ఖాల-రబ్బీన్-సిజ్-ను-అహబ్బు-ఇలయ్యి-మిమ్మా-యద్-ఉననీ-
ఇలైహి-వ-ఇల్లా-తస్-రిఫ్-అన్నీ-కై-ద-హున్న-అస్-బు ఇలై-హిన్న-వ-అకుమ్-
మినల్-జాహిలీన్. 34. ఫస్-తజాబ-లహూ-రబ్బుహూ ఫ-సరఫ-అస్-హు-కై

ద-హున్న-ఇన్న-హూ-హువస్-సమీ-ఉల్-అలీమ్. 39. సుమ్మ-బదల-లహు-మిమ్-స-
అది-మా-రఆ-వుల్-ఆయాతి-ల-యస్-జునున్న-హూ-హత్తా-హీన్.

30. మఱియు, ఆ పురములోని స్త్రీలు అజీజు యొక్క భార్యగన యొద్ద
నున్న యువకునిని మోహించి యాతని మనస్సును చలింపజేయుటకు కోరు
చున్నది. ఆమె హృదయములో యూసుఫు ప్రేమ నాటుకొన్నది. ఆమె స్వప్న
మైన తప్పలో నున్నట్లు మేము చూచుచున్నారము అని పలుకసాగిరి. 31. ఆ
పిదప ఆమె వారి కుట్రలను విని వారిని నిలిపించి వాకొంటు నొక సభను ఏర్ప
ఱచి ఒక్కొక్కతెకు నొక్కొక్క కత్తినిచ్చెను. మఱి ఆమె ఓ యూసుఫు! వారి
యెదుటకు రమ్మ అని పలికెను. పిదప ఆ స్త్రీలు యూసుఫును చూడగా న
ఆశ్చర్యపడి తమ చేతులను కోసికొని దేవుడు వరమివ్వఁజేయును. నీ
మనుష్యమాత్రుడుకాడు. గొప్ప దేవదూతగా నున్నాడు అని పలుకసాగిరి.
32. (అప్పుడు) ఆమె, ఈతని విషయలో మీరు నన్ను నిందించితిరి. మఱి నీ
ఆతని మనస్సును చలింపజేయుటకు కోరి యత్నించితిని. కాని యాతఁడు నాకు
స్వను స్థిరముగా నుంచుకొనెను. మఱి నేను ఆతనితో చెప్పనది మిగిలెను
చేయనిచో తప్పక యాతఁడు చెఱలో పడుచు, మఱి అవమానము పొందునని
పలికెను. 33. యూసుఫు ఓ 'నా ప్రభువా! ఈస్త్రీలు నన్ను దేస్తిక పిలుచు
చున్నారో దానికంటె నాకు చెఱశాలయే ప్రియమైనది. మఱి నీల ముత్రము
నుండి తొలగింపనిచో నేను వారివైపునకు వ్రాలుదును. మఱి పాములు
చేరిపోవుదును అని పలికెను. 34. కావున ఆతని ప్రభువు ఆతని ప్రార్థనను
అంగీకరించి ఆతనినుండి స్త్రీల కుట్రను తొలగించెను. నిశ్చయముగ
వినువాఁడును సర్వము దెలిసినవాఁడును. 35. ఆ పిదప, వారు సూచనలు చేసె
చియు ఆతనిని కొంతకాలము చెఱలో నుంచవలెనని వారికి లోకెదెను.

వ్యా॥ 30. మిసరు నగరములోని స్త్రీలకు మంత్ర అజీజు భార్యగనను చూచు
తెలిసి గొప్ప ఉద్యోగుని భార్యయై తన యింటిలోనుండు బాసునను మోహించి
యాతని హృదయము చలింపజేయుటకు యత్నించుచున్నది. ఇట్లు దేవుడు
యామెకు తగునా! ఆమె హృదయములో ఆతని ప్రేమము, కామము, నాటు
కొన్నది. ఇది చాల తప్పు అని నిందింపసాగిరి. 31. అట్లు పురములోని స్త్రీలు
జలీఖాను నిందించుచున్నారను విషయము ఆమెకు దెలిసెను. ఆస్త్రీలు రహస్య
ముగా గుసగుసలాడుచు జలీఖాను నిందించుచు తాము కళంకముగని ముత్రములు
అని తలచుచు తమ హృదయములో యూసుఫు ఎట్టి సుందరమగువాడో అని
వలెనని కోరికలు దాచుకొనియుండిరి. అందువలన వారి సంభాషణలు, ముత్రములు
అను చెప్పబడియెను. జలీఖా ఆస్త్రీలను విందుకు పిలిచి యొకసభ ఏర్పఱచెను

చేసెను. అందు కొన్ని వస్తువులు కత్తితో కోయఁదగినవి యుంచియొక్కకొక్క
తెకు నొక్కొక్క కత్తి నొసంగెను. విందు సభను పూర్తిగా సవరించి యందఱు
స్త్రీలు కూర్చుండిన తరువాత జలీఖా యూసుఫును ఆ సభలోనికి రమ్మని పిలి
చెను. అపుడు యూసుఫు అచ్చటికి వచ్చిన తక్షకుమే యాస్త్రీలు ఆతని సొంద
ర్యమునుచూచి పరవశులై తమచేతులలోని కత్తులతో ఫలములను కోయుటకు
బదులుగ తమ చేతులను కోసికొనిరి. యూసుఫు తలవంచుకొనియే యుండెను.
స్త్రీల ముఖమువైపుకూడ చూడలేదు. స్త్రీలు యూసుఫును చూచి యీతఁడు
మనుష్యమాత్రుఁడుకాఁడు. దేవుని దూతవలె నున్నాఁడు. ఈతఁడు మంచి
గుణశీలములు గలవాఁడు. ఎట్టి దోషములేనివాఁడు అని ఆశ్చర్యముతో పలుక
సాగిరి. అపుడు స్త్రీలు తాము జలీఖాను నిష్కారణముగా నిందించుచుంటిమి.
ఇట్టి సౌందర్యము చూచిన ఏ స్త్రీయైనను యూసుఫును ప్రేమింపకయుండదు.
పాపము! జలీఖా యూసుఫును చూచి తనబుద్ధిని పోగొట్టుకొన్నది. యూసుఫు
దేవదూతవలెనున్నాఁడు. ఆ పాపమునకు పోకతప్పించుకొని పోయినాఁడు అని
నిశ్చయించిరి. దీనివలన యూసుఫు నేరస్థుఁడుకాడు అని ఋజువు అయెను.
32. స్త్రీలు పరవశులగుట చూచి జలీఖా తన నిజమైన వృత్తాంత మిట్లు చెప్ప
సాగెను. మీరు నన్ను నిందించుచుంటిరి గదా! యూసుఫును చూచి మీబుద్ధి
ఎఱు పోయెనో మీరే యోచింపుఁడు. ఇందులకేనా మీరు నన్ను నిందించు
చుంటిరి. నేనే మోహించి యత్నించితిని. కాని యీతఁడు నామాట వినక తన
మనస్సును స్థిరముగా నుంచుకొని పాపమునకు పూనలేదు. ఇట్లు జలీఖా తన
నోటితోనే తనతప్పు స్త్రీలయెదుట ఒప్పుకొనెను. ఇదియును యూసుఫునిర్దోషి
యని సూచించుచున్న సాక్ష్యము. తన తప్పు ఒప్పుకొని తిరిగి యూసుఫును
బెదరించుచు నామాట విననిచో ఆతనికి ఛెఱలో పోవలసివచ్చును. మఱి అవ
మానముపొందవలసివచ్చును అని పనికి యిఁకమీఁదనైన తన కోరిక నెరవేర్చు
నేమో అని ఆశించెను. స్త్రీలు కూడ జలీఖాపక్షమున మాటలాడిటయూసుఫు!
నీవు జలీఖా మాట వినవలెను. ఆమె నీకుచాల యుపకారము చేసియున్నదిఅని
సిఫారసు చేసిరి. 33. కాని యూసుఫు వారి మాటలకు లొంగలేదు. తుదకు స్త్రీల
కుట్రలకు విసిగి ఓ దేవా! నన్ను యీస్త్రీల కుట్రనుండి కాపాడుము. లేనిచో
వీరి మాటలకు లొంగిపోయి పాపదులలో చేరిపోదునేమో! వీరు పాపము
నకై నన్ను ప్రేరేపించుచున్నారు. దీనికంటెనాకు ఛెఱశాలలో నుండుటయే
ప్రియము అని భయభక్తులతో దేవునిని ప్రార్థించెను. 34. దేవుఁడు యూ
సుఫు ప్రార్థన విని యంగీకరించెను. ఆతనిని స్త్రీల కుట్రనుండి కాపాడి యీతని
మనస్సు చలించకుండ స్థిరముగా ధర్మమార్గముపై నుండునట్లు చేసెను. దేవుఁడే
అందఱి ప్రార్థనలు వినుచుతెలిసికొనుచున్నాఁడు. 35. ఆ పిదప యూసుఫు

నిర్దోషి యని ఋజువు అయి కూడ మంత్రి మొదలగు వారు కొంత కాలము
యూసువును చెఱలో నుంచుట మేలు. దీనివలన జలీఖా నిర్దోషి యనియు నీ
రము యూసువుది. కావున చెఱలో పడినాడు అని లోకులు తెనిసికొందురు. నింద
దూరమగును. జలీఖా యూసువును చూడకపోవుటవలన క్రమముగా ప్రేమ వనలి
పెట్టుచు అని వారు తలచిరి. కాని జలీఖా యూసువు ఖైదులోని కష్టములకు విసిగి
మెత్తపడి నామాట వినును అని తలచి ఆతనిని చెఱలో నుంచుటకు యత్నం
చెను. ఆమె చెప్పినట్లుగ చెఱలో నుండవలసివచ్చెను. కష్టములు వచ్చినపుడు
భక్తులు దేవునితో ఆపదలొలగి సౌఖ్యములును మేల్గును గలుగవలెననిపొక్కిం
పవలెను. కానిచెడుగు రావలెననికోరరాదు. రానున్న ఆపద రాకమానదు.
అయిన మేము, ఆపద రావలెనని కోరరాదు. కొందఱు కష్టములకు విసిగి చావు
వచ్చిన బాగుండునే యని కోరుదురు. అట్లు కోరరాదు.

36. వ-దఖల-మఅ-హుస్-సిజ్న-ఫత-యాని - ఖాల-అహా-దుహూ-మా-ఇ
న్నీ-అరానీ-అఅ-సిరు-ఖమ్-రన్-వఖాలల్-అఖరు-ఇన్నీ-అరానీ-అహా-మిలు-ఫా
ఖ-రానీ-ఖబ్-జన్-తా-కులుత్-తైరు-మిన్-హు-నబ్బీనా-బితానీ-లిహీ-ఇని-స
రాక-మినల్-ముహ్-సిసీన్. 37. ఖాల-లా-యాతి-కుమా-తఅ-మున్-సిసీన్-జా
నిహీ-ఇల్లా-నబ్బా-తుకుమా-బితా-పిలిహీ ఖబ్ల-అన్-యాతియ-కుమా-జా-లికుమా
మిమ్మా-అల్ల-మనీ-రబ్బీ-ఇన్నీ-తరక్-తు-మిల్లత-ఖామిల్-లాయూమి-నూ-న-నిల్ల-
హీ-వహుమ్-బిల్-అఖరతి-హుమ్-కాఫిరూన్. 38. వత్-తబ-అతు-మిల్లత-అబా
ఈ-ఇబ్రాహీమ-వఇన్-హు-వ-యఅ-ఖాబ-మా-కాన-లనా-అన్-నుష్-రిగ-నిల్లా
హీ-మిన్-మైఇన్-జాలిక-మిన్-ఫజ్-లిల్లాహీ-అలైనా-వ-అలన్నాసి-వల-కన్న-
అక్-సరన్నాసి-లా-యష్-కురూన్. 39. యా-సాహీ-బ-ఇన్-సిదీని-అ-అర్బా-బ
మ్-ముత-ఫర్రి-ఖాన-ఖైరున్-అమిల్లా-హుల్-వాహి-దుల్-ఖష్టర్. 40. నూ-ఈ
బుదూన-మిన్-దూనిహీ-ఇల్లా-అస్కా-అన్-సమ్మై-తుమూహి-అన్-ముమ్-వ-
ఆ-బాఉకుమ్-మా-అన్-జిల్లాహు-బిహీ-మిన్-సుల్-తానిన్-ఇనిల్-హు-ము-ఇ
ల్లా-లిల్లాహీ-అమర-అల్లా-తఅ-బుదూ-ఇల్లా-ఇయ్యాహు-జాలిగ్-దీ-మిల్-ఖ
య్యిమువలాకిన్న-అక్-సరన్నాసి-లా-యఅ-లమూన్. 41. యా-సాహీ-బ-ఇన్-సి
దీని-అమ్మా-అహాదుకుమా-ఫయస్-ఖి-రబ్బహూ-ఖమ్-రన్-వ-అమ్మల్-ఖారు-

ఫ-యూస్-లబు-ఫ-తాకు-లుత్-తెరు-మిర్-రాసిహీ-ఖుజి-యల్-అమ్-గుల్-లజీ-
 ఫీహీ-తస్-తఫ్-తియాన్. 42. వఖాల-లిల్లజీ-జన్న-అన్నవ-నాజిమ్-మిన్-వ-ము-
 జ్-కుర్-నీ-ఇన్ద-రబ్బీక-ఫ-అన్-సా-హుష్-మైతాను-జిక్-ర-రబ్బీహీ-ఫ-లబిస్-ఫిస్-సి-
 జ్-ని-బిజ్-అ-సి-నీన్.

36. యూసుఫుతోఁగూడ ఇద్దఱు యువకులును చెరశాలలోనికి వచ్చిరి. ఆయిద్దఱిలో నొకఁడు నేను ద్రాక్షరసము తీయుచున్నట్లుగ నేనుకలలో చూచితిని అని పలికెను. మఱి రెండవవాఁడు నేను నాతలపై రొట్టెను మోయుచున్నట్లుగను దానినుండి పక్షులు తినుచున్నట్లుగను నేనుకలకంటిని. మాకు దీని భావమేమో! తెలుపుము. మేము నిన్ను సత్కార్యములు చేయువానిగా చూచుచున్నారము అని పలికిరి. 37. అప్పుడు యూసుఫు మీకు దినము లభించు భోజనము మీయొద్దకు రాక పూర్వమే దీనిభావము మీకుఁ దెలుపుదును. ఈ విద్య నాకు నాప్రభువు నేర్పినది. దేవునిని విశ్వసింపక పరలోకమును తిరస్కరించు నట్టి జనుల మతమును నేను విడనాడితిని. 38. నాతండులగు ఇబ్రాహీము, ఇస్హాఖు, యూఖూబుల వారి మతమును అనుసరించితిని. దేవునికి సాటిగ నితరులను జేయుట మాపనికాదు. ఇని మాకును సర్వజనులకు నున్న దేవుని యనుగ్రహము. కాని జనులలో పెక్కుమంది కృతజ్ఞత సలుపరు. 39. చెఱలో నాతోఁబాటునున్న స్నేహితులారా! అనేక చిల్లర దేవతలు మేలా! లేదా ఒక్క సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడుమేలా! 40. దేవునిని వదలి మీరు పూజించుచున్న దేవతలు మీరును మీతొత ముత్తాతలును పెట్టుకొన్న పేర్లు మాత్రమే. దానిగూర్చి దేవుఁడెట్టి ప్రమాణము (సన్నదు) పంపలేదు. దేవునికి తప్ప నితరులకెవరికిని అధికారములేదు. ఆతని తప్ప నితరులను పూజింపఁ గూడదు అని దేవుఁడు ఆజ్ఞాపించి యున్నాఁడు. ఇది యే స్థిరమైన ధర్మమార్గము. కాని జనులలో పెక్కుమందికిఁ దెలియదు. 41. ఓ చెఱలో నాతోఁబాటు నున్న స్నేహితులారా! మీలో నొకఁడు తన యజమానునకు ద్రాక్షరసము త్రాగించును. మఱి రెండవవాఁడు సిలువపై నెక్కింపఁబడును. ఆతని తలను పక్షులు తినుదురు. మిరిద్దఱు అడుగుచున్న భావమును గూర్చి యిట్లు విధింపఁబడినది అని పలికెను. 42. మఱియు వారిద్దఱిలో నెవని గూర్చి విడుదల గావింపఁబడును అని యూసుఫు తలఁచెనో ఆతనితో నీయజమానుని యొద్ద నా విషయము పలుకుచు అని యూసుఫు పలికెను. కాని ఆతని యజమానునివద్ద యూసుఫు విషయము పలుకుటకు గూర్చి సైతాను ఆతనిని మఱి పిఁచెను. కావున యూసుఫు చెఱలో మఱి కొన్ని సవత్సరము లుండెను.

వ్యా॥ 36. యూసుఫు చెఱశాలకుఁ జోయిన కాలమునందే యిద్దఱు

యువకులు చెఱుగోనుంచబడిరి. అందురయ్యాను బిన్ వలీద్ అనువాఁడు మిసరు రాజునకు ద్రాక్షరసము త్రాపించువాఁడును మఱొకఁడు రాజుకొఱకు రొట్టె చేయువాఁడును. ఈ యిద్దఱు రాజునకు విషము నిచ్చిరి యను నేరములో పట్టవడిరి. యూసుఫు చెఱుశాలలో చాల భక్తుఁడనియు పుణ్యాత్ముఁడు అనియు ప్రసిద్ధి కెక్కి యుండెను. ఆయిద్దఱు ఖైదీలు యూసుఫునకు చాల పరిచితులై ప్రేమను వెల్లడించుచుండిరి. ఆయిద్దఱు ఒకదినము తాముగాంచిన కల యూసుఫుతో పలికిరి. ద్రాక్షరసము త్రాగించుచున్న యువకుఁడు ద్రాక్షరసము తీయునట్లు చూచెను అనియు రొట్టెలు చేయువాఁడు తన తలపై రొట్టెలు మోసుకొనిపోవుచుండఁగా పక్షులు వచ్చి తినునట్లు కలనుగాంచెను అని వివరించి దీనిభావమేమి చెప్పుము అని యూసుఫు నడిగిరి. ఎందుకన వారిద్దఱు యూసుఫును గొప్ప భక్తుఁడు అని తలఁచిరి. 37. అప్పుడు యూసుఫు వారిద్దఱితో మీస్వప్నభావము శీఘ్రముగాఁ దెలుపుదును. మీకు ప్రతిదినము వచ్చు అహోరము మీయొద్దకు రాక మునుపే చెప్పివేయుదురు. తొందరపడనక్కఱలేదు అని శాంతిమాటలు పలికి ముందు స్వప్నభావముకంటె లాభకరమైన ఒక విషయము మీకుఁ దెలుపుదును. వినుఁడు అని పలికి స్వప్నభావము నేను నేర్చుకొన్నదికాదు. నేను జ్యోతిష్కుఁడను కాను సుమా ! ఈవిద్య నాకు దేవుఁడు నేర్పినది. దేవుని యనుగ్రహమువలన నాకు లభించినది. నేను అవిశ్వాసుల మతమును విడనాడినాను. అవిశ్వాసులకు దేవునియందును పరలోకమందును విశ్వాసములేదు. కావున అవిశ్వాసుల ననుసరింపఁగూడదు. 38. నా పితృలగు ఇబ్రాహీము, ఇస్హాఖు, యాఖూబు అను ప్రవక్తల సత్యమతమును నేను పట్టితిని. వీరి సన్మార్గము ననుసరించుచున్నాను. దేవుఁడు ఒక్కఁడు. ఆతనికి సాటిలేదు. చిల్లర దేవతలను పూజింపరాదు. దేవుఁడు ఒక్కఁడు అని విశ్వసించుటచే మాకును సర్వలోకులకును దేవుని యనుగ్రహము కలుగును. పెక్కుమంది జనులు దీనిని గుర్తింపక తప్పుత్రోవను పోయి పాపములకు పాలగుచున్నారు, కృతజ్ఞతసలుపుటకు బదులుగ కృతఘ్నత వహించుచున్నారు. ఇది సరికాదు. 39. ఓ స్నేహీతులార ! మీరే యోచింపుఁడు ! శక్తి లేని పెక్కు చిల్లర దేవతలు మేలా ! లేదా సర్వశక్తుఁడును సర్వాధికారుఁడును అగు ఒక్క దేవుఁడు మేలా ! సర్వశక్తుఁడుగు దేవునినే పూజించి యాతనినే వేడుట మేలు. ఆతని శక్తికి మించినది యెద్దియునులేదు. ఆతని శత్రునుండి తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. 40. మీరు పూజించు విగ్రహములును చిల్లర దేవతలును మీరు పెట్టుకొన్న పేర్లుమాత్రమే. అవి వాస్తవములుకావు. అవి వట్టివి కావున మీరు పూజించు దానికి శాస్త్రప్రమాణము (సన్నదు) లేదు. ఎందుకన పూర్వమునుండియు ప్రవక్తలును భక్తులును దేవుఁడు ఒక్కఁడు. ఆతనినే పూజింపవలెను. ఆతనికి సాటి కల్పింపరాదు అని సప్రమాణముగ బోధించుచు వచ్చిరి.

కావున విగ్రహారాధన చేయవచ్చును అని సూచించు ఒక్క ప్రమాణముకూడ లేదు. కావున ఒక్క దేవుని నే పూజించుటయే స్థిరమైన ధర్మమార్గము. ఇందు ఏలాటి వంకరలు లేవు. ఈ సన్మార్గమునపోవువారు తప్పక దేవునిని పొందగలరు. అయినను దీనిని వెక్కుమంది జనులు తమ మూఢత్వముచేతను, ద్వేషముచేతను గ్రహింపకున్నారు. 41. యూసుఫు ధర్మమార్గమును బోధించి వారిస్వప్నభావము నిట్లు చెప్పుచున్నాడు. ఎవడు ద్రాక్షరసమును తీయునట్లు చూచెనో వాడు చెఱునుండి విడుదలపొంది తిరిగి రాజునకు ద్రాక్షరసము త్రాపించును. పూర్వపు యుద్యోగము వానికి లభించును. ఎవడు తన తలపై నిడుకొన్న రొట్టెలను పక్షులు తినుచున్నట్లు చూచెనో వాడు శిక్షపొంది సిలువపై నెక్కింపబడును. వాని తలను పీకి పక్షులు తినును. ఇది తప్పక జరుగును. ఇందు ఏలాటి వ్యత్యాసము గలుగదు అని పలికెను. ఆయన పలికినట్లే నేరము రొట్టెలు చేయువానిది యని ఋజువు అయి ద్రాక్షరసము త్రాపించువాడు నిర్దోషి యని ఋజువు అయెను. కావున రొట్టెలు చేయువాడు శిక్షపొంది సిలువపై నెక్కింపబడెను. వాని తలను పీకి పక్షులు తినెను. 42. ఆ యిద్దఱు ఖైదీలు విచారణకుఁగా చెఱునుండి పోవుచుండు, ఎవడు విడుదల గావింపఁబడునో యని యూసుఫుఎఱింగి యుండెనో వానితో ఓయి ! నీవు నావిషయము నీరాజుతోఁ జెప్పము తప్ప లేక నేను నిష్కారణముగా చాలకాలమునుండి చెఱలోపడియున్నానని పలుకుము. నీవు చూచిన నిజమైన విషయము తెలుపుము. నేరము త్రోసివేయఁబడిన వాడు తాను రక్షింపఁబడెను అను సంతోషముచేతను సైతాను వాని మనస్సును కలఁతపెట్టిన దుచేతను వాడు యూసుఫు విషయము రాజుతో చెప్పటకు మఱచి పోయెను. దానివలనయూసుఫు ఇరకకొన్ని సంవత్సరములు చెఱశాలలో నేయుండ వలసివచ్చెను. కొన్ని సంవత్సరముల పిదప రాజు ఒక కలను గాంచెను. దాని భావము ఎవరును చెప్పలేకపోయిరి. అపుడు విడుదలపొందినవానికి యూసుఫు జ్ఞప్తికి వచ్చి తన రాజుతో యూసుఫునుగూర్చి తెలిపెను. ఈవిషయము రాజు బోవు వాక్యములలో చెప్పఁబడును.

43. వ-ఖాలల్-మలికు-ఇస్మి-అరా-సబ్-అ-బఖరాతిన్-సిమానిన్-యా-కులు-హున్న-సబ్-ఉన్-ఇజా-ఫున్-వ-సబ్-అ-సుమ్-బు లాతిన్-ఖుజ్-రిన్-వ-ఉఖర-యా-బిసాతిన్-యా-అయ్యు-హల్-మలఉ-అఫ్-తూనీ-ఫీ-రూ-యా-య-ఇన్-కు-న్తుమ్-లిర్-రూ-యా-త-బురూన్. 44. ఖాలూ-అజ్-గాసు-అహ్-లా-మిన్-వ-మా-నహ్-ను-బి తా-ఫీలిల్-అహ్-లా-మి-బి-అలి-మాన్. 45. వ-ఖాలల్-లజ్-

నజా-మిన్-హుమా-వద్-దకర-బఅద-ఉమ్మ-తిన్-అనా-ఉనబ్బి-ఉకుమ్-బి-తా - వీ
 లిహీ-ఫ-అర్-సిలూన్. 46. యూసుఫు-అయ్యు-హస్-సిద్దీఖు-అఫ్-తినా-ఫీ-సజీ
 థ-బఖ-రాతిన్-సిమానిన్-యాకులు-హున్న-సబ్-ఉన్-ఇజా-ఫున్-చ సబ్-ఇ సుమీ
 బు-లాతిన్ - ఖుజ్-రిన్-వ-ఉఖర-యాబిసాతిల్-ల-అల్లీ-అర్-జిడ-ఇలన్నాసి-ల-అ
 ల్ల-హుమ్-యఅ-లమూన్. 47. ఖాల-తజ్-ర-ఉన-సబ్-అ-సిసీన-దఅ-బన్-ఫ-మా
 హసత్తుమ్-ఫ-జరూహు-ఫీ-సుమ్-బులి హీ-ఇల్లా-ఖలీ-లమ్-మిమ్మా-తా గెలూన్.
 48. సుమ్మ-యాతీ-మిమ్-బఅది-జాలిక-సబ్-ఉన్-షి-దాదున్-యాకుల్-న-మా-ఖద్దమ్
 తుమ్-లహున్న-ఇల్లా-ఖలీ-లమ్-మిమ్మా-తుహ్-సిసూన్. 49. సుమ్మ-య-ఫీ-మిమ్
 బఅది-జాలిక-ఆమున్-ఫీహి-య-గా-సున్నాసు-వ-ఫీహి-యఅ సిరూన్.

43. మఱియు రాజు, ఏడు బక్కచిక్కిన ఆవులు ఏడు బలిసిన
 ఆవులను తిని వేయుచున్నట్లును, మఱి ఏడు పచ్చ వెన్నులును ఇతర ఏడు తెలుడి
 పోయినవిగాను కలలో చూచితిని. ఓ నాయకులార ! మీకు స్వప్నముల అర్థము
 చేయుట తెలిసి యున్నచో నా స్వప్నమునకు అర్థము వలుకుడు అని పలికెను.
 44. (ఆవుడు) ఇవి కల్బడమైన స్వప్నములు. మాకిట్టి స్వప్నములకు భావము లేని
 యడు అని వారు పలికిరి. 45. మఱియు, ఆయిద్దఱిలో విడుదల చేసినవాడు
 చాలకాలమునకు పిదప జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొని నేనుదాని యర్థముమీకు తెలుసుకొనును.
 కావున నన్ను పంపుడు అని పలికెను. 46. ఆతఁడుపోయి సత్యవంతుఁడవగు ఓ
 యూసుఫు! ఏడు బక్కచిక్కిన ఆవులు ఏడు బలిసిన ఆవులను తినుచున్నవి. మ
 ఱి ఏడు పచ్చని వెన్నులును ఏడు ఎడిన వెన్నులున్నవి. వీనిగూర్చి నాకు భా
 బియ్యము. ప్రజలు తెలుసికొనుటకై నేను వారియొద్దకు మరలి పోవుదును అని
 పలికెను. 47. ఆవుడు యూసుఫు మీరు యథా ప్రకారముగ ఏడు సంవత్సర
 ములు సేద్యము చేయుడు. మరల మీరు కోసిన ధాన్యములో మీకు తినుటకుఁ
 గావలసినది తప్పఁ తక్కినది వెన్నులలో వదలి పెట్టుడు. 48. ఆపిదప బా
 కతినములైన ఏడు సంవత్సరములు వచ్చును. మీరు వీనికై యుంచిన ధాన్య
 మును తినివేయుదురు. కాని విత్తనమునకుఁగాను కొంత ఉంచిపెట్టవలెను. 49.
 ఆపిదప ఒక సంవత్సరము వచ్చును. అందు ప్రజలకు బాగుగ వర్షములు కురియు
 ను. అందు ద్రాక్షరసములు తీయుదురు అని పలికెను.

వ్యాఖ్య! 43:47. ఈజిప్టు దేశపు రాజు రయ్యాను ఒక కలగాఁ జూచెను. అ
 డు ఏడు బక్కచిక్కిన ఆవులు ఏడు బలిసిన ఆవులను తినివేయుచుండెను.

పచ్చని యేడు వెన్నులను ఏడు ఎండిన వెన్నులు చుట్టుకొను చుండెను. ఆరాజు దీనియర్థము తెలిసికొనలేక తనయొద్దనున్న నాయకులతోను మంత్రులతోను అడిగెను. వారందఱును, ఇది కలయున్నది. అది లేనిపోని విషయములతో కల్పడమగు నిద్రలో నట్లే కనబడును. దానికి భావము ఎచ్చటి నుండి కలుగును. అదియునుగాక మాకు స్వప్నశాస్త్రము తెలియదు అని పలికిరి. 45. అప్పుడు యూసుఫు పలికిన స్వప్న యర్థమును బట్టి విడుదల యైనవాఁడు రాజు దర్బారులో నుండెను. వానికి ఈ సందర్భములో యూసుఫు విషయము జ్ఞప్తికి వచ్చి రాజుతోను నాయకులతోను నన్ను చెఱశాలయొద్దకు పంపుఁడు. అందు యూసుఫు అను ఒకభక్తుఁడున్నాఁడు. ఆయన దీని భావము చెప్పును. నేనుకూడ ఒక కల గాంచితిని. దానిభావము ఆతఁడు చెప్పెను. అది నిజమాయెను అనిపలికెను. దానికి రాజు సమ్మతించి యాతనిని పంపగా ఆతఁడు వచ్చి సత్యవంతుఁడవైన యూసుఫా! మారాజు ఒక కల గాంచెను. దాని భావము తెలుపుము. నీమాట సత్యమగును. ఈయర్థమును గొనిపోయి ప్రజలతోఁజెప్పెదను. వారు దీనిని తెలిసికొనుదురు. మఱి నీకునత కూడ వారికిఁ దెలియనగును అని విన్నవించెను. యూసుఫు తత్క్షణమే యా స్వప్నభావము ఆతనికిఁ దెలిపెను. ఆతనితో నీవు ఇంతకాలము నాకు మఱచితివే అనికూడ ప్రశ్నింప లేదుగదా! ప్రవక్తలు ఇట్టి సుగుణములుగల వారలుగా నుందురు. యూసుఫు స్వప్నయర్థము “ఏడు బలిసిన యావులును, ఏడు పచ్చని వెన్నులును, ఏడు మంచి సంవత్సరములు. అందు పైరుపంటలు సేద్యము బాగుగా జరిగి ధాన్యము పండును. ఈ యేడు సంవత్సరముల పిదప కఠినమైన యేడు సంవత్సరములు వచ్చును. అందు వర్షము కురియదు. ముందు పండించిన ధాన్యము జాగ్రత్తగా చెడకుండ వెన్నులలోనుంచి కఱవుకాలములోనుపయోగింపవలెను. అందువిత్రనసునకుఁగాను కొంత ధాన్యముంచవలెను. కఱవుకాలము పోయిన పిదప మంచికాలము వచ్చును. మంచి వర్షములు కురియును. ద్రాక్ష తోటలు బాగుగ ఫలించును. ప్రజలుదాని రసములు దీయుదురు. మంచి సంపదలు వారు పొందుదురు అని స్వప్నభావము తెలుపుచు కఱవులో నెట్లు జాగ్రత్తగా నుండి యేర్పాటులు చేయవలెనో అదియును చెప్పి మంచికాలము వచ్చును అని సంతోషవార్త గూడ నిచ్చెను.

50. వ-ఖాలర్-మలి-కూ-తూనీ-బిహీ-ఫలమ్మా-జాల-హుర్-రసూలు-

ఖాలర్-జిత్-ఇలా-రబ్బిక-ఫస్-అల్-హు-మా-బాలున్-నిస్-వ-తిల్-లాతీ-ఖత్త-

అన్-బి-దియ-హున్న-ఇన్న-రబ్బీ-బి-కై-ది-హిన్న-అలీమ్. 51. ఖాల-మా-ఖత్-

బుకున్న-ఇజ్-రావత్-తున్న-యూసుఫ-అన్-నఫ్-సిహీ-ఖుల్-న-హాషా-లిల్లాహి-

పదమూడవ కౌండము

మా-అలిమ్నా-అల్లెహి-మిన్-సూఇన్-ఖాల- తిమ్- రఅతుల్-అజ్- జల్ ఆన.
 హస్ హసల్-హఖ్ ఖు అనా రావత్తు-హూ-అన్-నఫ్-సిహీ-వఇన్నహూ- లమి
 నస్-సాదిఖీన్. 52. జాలిక-లి-యఅ-లమ-అన్నీ-లమ్-అఖున్ హు-బిల్ గుబీ-న-అ

న్నల్లాహ-లాయహ్-దీ-కైదల్-ఖాఇనీన్. 53 వహూ-ఉబ్రిడ-నఫ్-సి-ఇన్నున-నఫ్-సల

అమ్మారతుమ్-బిస్-సూఇ-ఇల్లా మారహీ-మ-రబ్బీ-ఇన్నరబ్బీ-గఫూరుర్ రహీమ్.

50. మఱియు రాజు, ఆతనిని నాయొద్దకు తీసికొని రమ్మ అని పలికెను.

ఆ పదప రాజు పంపిన మనుష్యుడు యూసుఫు నొద్దకు రాగా నీవు నీయడ

మానుని యొద్దకు తిరిగి పోయి తమ చేతులు కోసికొన్న స్త్రీల వాస్తవ విషయ

మేమో ఆతనితో నడుగుము. నిశ్చయముగా వారి కుట్ర నా ప్రభావునకుఁ దలి

యును అని యూసుఫు పలికెను. 51. (అప్పుడు) రాజు స్త్రీలను రప్పించి మీరు

యూసుఫు యొక్క చిత్తమును చలింపఁ జేయవలెనని కుట్ర పన్నినపుడు మీ విష

యము ఏమి జరిగినది అని అడుగ గా 'స్త్రీలు దేవుడు పరమపవిత్రుఁడు, యూ

సుఫులో నెట్టి దోషమున్నట్లు మాకుఁ దెలియలేదు' అని సలికిరి. అజీజు భార్య

ఇప్పుడు సత్యము బయలుపడెను. నేనే ఆతని మనస్సును చలింపఁ జేయుటకు

కోరితిని. మఱి యాతఁడు సత్యవంతుఁడు అనిపలికెను. 52. ఇది అజీజునకుఁ జెప్పిన

రహస్యముగ నేనుఆతనికి ద్రోహము చేయలేదనియు ద్రోహులకుఁ కుట్రను దేవు

డు సాగనీయఁడుఅని అజీజు తెలిసి కొనుటకుఁగాను అని యూసుఫు పలికెను.

మఱి నేను నాయాత్మను గూర్చి అదిపవిత్రమైనది అని చెప్పెను. నిశ్చయముగా

ఆత్మ దుష్టత్వమునకు ప్రేరేపించును. కాని నాప్రభువు అరుగ్రహించినపుడు అట్లు

కానేరదు. నిశ్చయముగా నా ప్రభువు తుమిఁచు వాఁడును దయఁజువును.

వ్యా॥ 50. యూసుఫు చెప్పిన జవాబును గొనిపోయి రాజునకుఁ నివేది

చెను. ముందు తన సేవకుఁడు పలికిన మాటకే యూసుఫునందు ఆతనికి భక్తి

గలిగెను. ఇతఁ ఆతని స్వప్నభావమును దానికిఁదగిన మేర్పాటులును వినినచో

భక్తి ఆతనియందు గలిగి యూసుఫును దర్శింప వలెనని రాజునకుఁ సంతూహల

ము గలిగెను. అందుకు రాజు తన సేవకునితో నీవు పోయి శీఘ్రముగా నాతనిని

నాయొద్దకు పిలిచికొని రమ్మ. ఆతనికిఁ దగినట్లు నేను మర్యాదలు గాని తును

అని యాత్తరపు చేసెను. సేవకుఁడు పోయి యూసుఫుతో కీకు విడువఁ జూపినది.

రాజు నిన్ను పిలుచుచున్నాఁడు అని తెలిపెను. అప్పుడు యూసుఫు చాల కాలము

వఱకుఁ చెఱుగో కఠినమైన కష్టములు పడియు రాజు నాజ్ఞ విని తొందర పడక

తనపై మోపబడిన అపనిందను గూర్చి రాజు విచారింపవలెను. విందునందు ను

చేతులు కోసికొన్న స్త్రీల విషయము విచారింపవలెను అని నీరాజుతో పోయి

కెప్పుడు అని పలికి నేవకుని పంపివేసెను. 51. రాజసేవకుడుపోయి యూసుఫు పలికిన విషయమును రాజుతోఁ జెప్పెను. రాజు ఆ స్త్రీలకు మంత్రితయగు అజీజుయొక్క భార్యయగు జలీఖాను తన కొలువు కూటమునకు రప్పించి విచారించెను. నిజమైన వృత్తాంతము తెలుపుఁడు అనియడుగఁగా స్త్రీలందఱునుమేము యూసుఫులో నేలాటి దోషము చూడలేదు. ఆతఁడు నిర్దోషి అని పలికిరి. అప్పుడు జలీఖా సత్యము బయలు పడెను. దాచిన ప్రయోజనములేదు అని తానే యూసుఫును మోహించెను. కాని ఆతని చిత్తము చలించలేదు. ఆతఁడు వ్యభిచార పాపమునకు పూనుకొనలేదు. ఆతఁడు సత్యవంతుఁడు. తనదే తప్పు అని యొప్పుకొనెను. దీనివలన ప్రజలందఱును యూసుఫుసత్యవంతుఁడు. మంచిగుణశీలము లవాఁడు. నిర్దోషి యని నిశ్చయముగాఁ దెలిసికొని యూసుఫునందు గౌరవ భావము వహించిరి. 52. జలీఖా తప్పు తనది అని ఒప్పుకొన్న విషయము యూసుఫునకు తెలిసి నేను విచారణ చేయవలెనని కోరినది, యెందుకనగా నేరము ఎవరిదో బయలుపడి నేను నాయజమానుఁడగు అజీజుయొక్క పత్ని విషయము నేను ద్రోహము చేయలేదు అని అజీజును ప్రజలును తెలిసికొన వలెను. నేనునిర్దోషి యని ఋజువు కావలెను. ద్రోహులకుట్ర సాగదు అని ప్రజలు తెలిసి కొనవలెనని యూసుఫు పలికెను. 53. నేను పాపము చేసిన వాఁడను కాను. అని చెప్పట వలన గర్వభావము సూచించునేమో కాని నాయాత్మ నన్నుకూడ దుష్టత్వమునకు ప్రేరేపించును. దేవుని అనుగ్రహము వలన నేను పాపములజోలికి పోవుటలేదు. కావున దేవుని అనుగ్రహము లేనిదే ఎద్దియును లభింపనేరదు. కావున దేవుని అనుగ్రహము వలననే పాపములు తమింపబడును దేవుని దయ లభించిన ఆత్మలకు శాంతి లభించుచున్నది అని యూసుఫు వెల్లడించెను.

54. వ-ఖాలల్-మలి-కూ-తూనీ-బిహీ-అస్-తఖ్ లిస్ హు-లి- నఫ్ సీ - ఫల మ్మా-కల్లమహూ-ఖాల-ఇన్నకల్-యామ-లదై నా-మకీనున్-అమీన్. 55. ఖాల జ్-అల్ నీ అలా-ఖజా-ఇనిల్-అర్ జి-ఇన్నీ-హఫీ-జున్-అలీమ్, 56. వ-కజాలిక మ్-కన్నా-లి-యూసుఫ-ఫిల్-అర్ జి-య త-బవ్బడ-హైసు-యషాడ- నుసీబు-లి-రహ్-మతివా-మన్-నషాడ వలా-నుజ్జడ-అజ్-రల్-ముహ్-సిసీన్. 57. వ-అ-అజ్-జుల్-ఆఖిరతి-ఖైరుల్-లిల్-లజీన-అమనూ-వ-కానూ-య త్త-ఖాన్.

54. మఱియు రాజు, ఆతనిని నాయొద్దకుఁ దీసికొనిరండు. నేను ఆతనిని నాపనికొఱకు ప్రత్యేకముగా నుంచుకొందును అని పలికెను. ఆ విదప రాజు యూసుఫుతో సంభాషించి నిశ్చయముగా నీవు ఈ దినమునుండి మాయొద్ద

నమ్మకముపొంది మంచిస్థానమునుపొందినవాడవైతివి అని రాజు పలికెను.
 55. (అపుడు) యూసుఫు నీవు దేశములోని ఖజానాలపై నన్ను నియమింపుము.
 నేను బాగుగ కాపాడుదును. నేను బాగుగ తెలిసినవాడను అని పలికెను.
 56. మఱి మేమిట్లు భూమిలో యూసుఫునకు అధికార ముసంగితిని.
 అందు తాను కోరిన చోటున స్థాన మేర్పఱచు కొనుచుండెను. మేము
 కోరిన వారికి నూ యనుగ్రహము కలిగించు చున్నారము. మఱి సత్కా
 ర్యములు చేయువారి ఫలితమును వృథాపఱచుచుము. 57. మఱి విశ్వసించి భయ
 భక్తులు వహించినవారికి పరలోక పుణ్యము చాల శ్రేష్ఠమైనది.

వ్యా॥ 54. తిరిగి రాజు యూసుఫు గుణశీలములను తెలిసికొని యాతనిని
 తన కొలువుకూటములో నుంచుకొనవలెనని యుద్దేశించి నాయొడ్డుకు ఆతనిని
 పిలిచికొనిరండు అని తన సేవకులకు ఆజ్ఞాపించెను. దాని ననుసరించి యూసుఫు
 రాజునొడ్డుకు వచ్చెను. రాజు ఆతనితో స భాషించి యాతనియోగ్యతనుచూచి
 సంతోషించి నేను నిన్ను ప్రత్యేకముగా నాపనికిఁగాను నియమించుచున్నాను.
 నాకు నీయెడ పూర్తి నమ్మకముగలదు. రాజకీయ వ్యవహారములో నీవు పాలు
 గొనవలెను అని గొప్పపదవి నొసంగెను. 55. అపుడు యూసుఫు రాజుతోపుష్క
 కాలమునకుఁగాను సరియైనయత్నములు చేయుటకుఁగాను దేశములోనిధనధాన్యపు
 ఖజానాలపై నాకు అధికారిగా నియమింపుము. నేను అన్నిపనులు చక్కఁగాచు
 దును. నాకు దాని విషయము బాగుగ దెలియును అని యాభారము తానుపఱిగ
 చెను. కఱవు రానున్నది. అందు ప్రజలు, ప్రాణులు, కష్టపడకుండ కాపాడుట
 చాల యున్నతమైన పని. అందు ప్రజల మేలున్నది. కాబట్టి తానుస్వయముగ
 తన యోగ్యతను రాజుకుఁ దెలిపెను. ఆ యుద్యమము పొందుటవలన ప్రవక్త
 పదవికి నేలాటి దోషములేదు. 56. అట్లు దేవుఁడు యూసుఫునకు ఈజిప్టుదేశ
 ములో గొప్ప స్థానము నొసంగెను. రాజుకు బదులుగ యూసుఫు రాజ్యమును
 నడుపసాగెను. తన యిష్టప్రకారము దేశములో ఏర్పాటులు చేయసాగెను.
 ఇదంతయును దేవుని యనుగ్రహముగదా! యూసుఫు సహోదరులు ఏమి
 కోరిరి. తుదకు ఏమాయెనో చూడఁడు! పుణ్యాత్ములకు ఇహలోకమందును
 వారి పుణ్యసత్కార్యముల ఫలితము వృథాపోదు. దానికి మంచిఫలితము లభించి
 తీరును. 57. మఱి పరలోకమునందు భక్తులగు విశ్వాసులకు మంచి పుణ్యఫలిత
 ములు లభించును. పరలోక ఫలితము ఇహలోక ఫలితముకంటెను చాల శ్రేష్ఠ
 మైనది. యూసుఫు ఇట్లు తన జన్మదేశమగు సిరియాను వదలి మిసరుకువచ్చి
 చేరెను. ఇంక రాబోవు వాక్యములలో ఆతని సహోదరులు మిసరునకు ఎట్లు
 వచ్చిరో వారి విషయము యూసుఫు ఎట్లు ప్రవర్తించెనో ఎట్లు యాఖూలు
 ప్రవక్త తన కుమారుని దర్శింపఁగలిగెనో చెప్పఁబడుచున్నది.

58. వ-జాఅ-ఇఖ్-వతు-యూసుఫ-ఫ-దఖిలూ-అ-లైహి-ఫ-అరఫ-వసుమ్-
 వ-వసుమ్-ల-హూ-మున్-కిరూన్. 59. ఫలమ్మా-జ-హూమ్-బి-జహ్-జిహిమ్
 ఖాలఅ-తూనీ బి-అఖిల్-లకుమ్-మిన్-అబీకుమ్-అలా-తరౌన-అన్నీ-ఊఫిల్-కెల
 వ-అనా-ఖైరుల్-మున్-జిలీన్. 60. ఫ-ఇల్-లమ్-తా-తునీ-బిహి-ఫలా-కెల-లకుమ్
 ఇస్తీ-వలా-తఖ్-రబూని. 61. ఖాటూ-న-నురావిదు-అన్-వసు-అబా-వసు-వఇన్నా
 ల-ఫాఇలూన్. 62. వఖాల-లి-ఫిత్-యాని-హిజ్-అలూ-బిజా-అత-వసుమ్-ఫీ-
 రిహ్-లిహిమ్-ల-అల్ల-వసుమ్-యర్-జిడీన్. 63. ఫలమ్మా - రజడీ - ఇలా -
 అబీ హిమ్-ఖాలు-యా-అబానా-మునిఅ-మిన్నుత్-కెలు-ఫ-అర్-సిల్ - మఅనా-
 అఖానా-నక్-తల్-వఇన్నా-ల-వసు-లహ్-ఫిజూన్. 64. ఖాల-హత్-ఆమను-
 కుమ్-అ-లై హి-ఇల్లా-కమా-అమిన్-తుకుమ్-అలా-అఖిహి-మిన్ - ఖబ్బు-ఫ్లూ-హు-
 ఖై-రు-హ్-ఫిజన్-వ-హువ-అర్-హ్-ముర్-రాహి-మిన్.

58. మఱియు యూసుఫు యొక్క సహూదరులు వచ్చి యాతని యొద్ద
 ప్రవేశించిరి. అప్పు డాతఁడు వారిని గుర్తించెను. మఱి వారు ఆతనిని గుర్తింపఁ
 జాలరైరి. 59. మఱియు వారికొకకు వారి సామగ్రిని సిద్ధపఱచి మీతండ్రినుండి
 గలిగిన మీసహోదరుని నాయొద్దకుఁ దీసికొనిరండు. నేను కొలత పూర్తిగా
 నిచ్చుటను నేను అతిథులను బాగుగ సన్మానించుటను మీరు చూచుటలేదా!
 60. కావున మీరు ఆతనిని నాయొద్దకుఁ దీసికొని రానిచో నాయొద్ద మీకు ధాన్య
 పుభర్తీ (కొలత) లభింపదు. మఱి మీరు నాయొద్దకు రాకూడదు అని పలికెను.
 61. వారు మేము ఆతనికిఁగాను ఆతని తండ్రితో నడిగెదము. మఱి మేము తప్పక
 చేయుదుము అని పలికిరి. 62. మఱియు యూసుఫు తన సేవకులతో వారిడబ్బును
 వారి మూటలలో వేయుఁడు. వారు తమ యిండకుఁబోయి దానిని దెలిసికొని
 బహుశః వారు తిరిగి వత్తురు అని పలికెను. 63. ఆ పిదప వారు తమ తండ్రి
 యొద్దకు చేరినపుడు ఓ తుడ్డి! ధాన్యపుభర్తీ (కొలత) మాకుఁగాను నిషేధింపఁ
 బడినది. కావున మా సహోదరుని మావెంటఁ బంపుము. మేము ధాన్యపు
 భర్తీ తీసికొని వత్తుము. మేము నిశ్చయముగా నాతనిని బ్రదముగా కాపాడు
 దుము అని పలికిరి. 64. అప్పుడు యాఖూబు దీనికి ముందు ఆతని సహోదరుని
 విషయము మిమ్ము నమ్మినట్లు గదా! ఈతని విషయము మిమ్ము నమ్మవల
 యును. కావున డేవుడే బాగుగ కాపాడువాఁడును, ఆతఁడే సర్వదయాళువుల
 కంటెను నెక్కుడు దయాళువు అని పలికెను.

వ్యా॥ 58. రాజు హాజర్త యూసుపును ఆర్థిక మంత్రీగ నియమించెను. ఏడు సంవత్సరములవఱకు బాగుగ పైరు పంటలు పండెను. తినుటకు తోవలాసి నంత ధాన్యము తప్ప మిగిలినదంతయు జాగ్రతగ సేకరించుచుండెను. ఆ సేవకు వానలు లేక దేశమంతటను కఱవు గలిగెను. అపుడు యూసుపు తాను సేకరించి యుచిన ధాన్యమును మితమైన వెలకు విక్రయింపసాగెను. యాఖూబు ప్రభుత్వ కన్ఠానులో నుండెను. యూసుపు సహోదరులు మిసరులో ధాన్యము సరస ముగా దొరకుచున్నది అని వినికొనుటకు మిసరునకువచ్చిరి. యూసుపు పగ జేత లకుఁగాను ఒక యుంటె మోయునంత భర్తీమూటల ధాన్యము నిచ్చునట్లు ఏర్పాటుచేసియుండెను. యూసుపు సహోదరులు, ఆర్థికమంత్రీగనున్న యూసుపునొద్దకు పోయి ఆతనికి తమ వంశమును జన్మదేశమును తెలిపి ధాన్యమును అడిగిరి. యూసుపు తన సహోదరులను గుర్తించెను. కాని వారు తనినిగూర్చి ఏమేలేకపోయిరి. ఎందుకన యూసుపు బాల్యములో వారిని వీడియుండెను. అది యునుగాక యూసుపు గొప్ప యుద్యోగములో నుండునా అనివారికినమ్మక లేదు. 59. యూసుపు తన సహోదరులకు బాగుగ మర్యాదలుచేసి తల ఒకటికి నాగ యొంటె భారము ధాన్య మిచ్చెను. అది చూచి ఆతనిసహోదరులు, మహిళ చిన్నతమ్ముఁడు బిన్యామిన్ అనువాఁడు గలఁడు. ఆతఁడు తండ్రియొద్ద నున్నాఁడు. ఆతని భాగముకూడ నీయుము అని యూసుపు నడిగిరి. దానికి ఇచ్చట వా జరు కానివారికి ధాన్య మియ్యఁబడదు. మీకు నిజముగ తమ్ముఁడున్నచో అతనిని నాయొద్దకు పిలిచికొనిరండు. చూడుఁడు ! నే నెట్లు మిమ్ము గౌరవించి అతని పూజలు సలిపి మీకు ధాన్యపు మూటలు ఒసంగుచున్నానో నా మర్యాదలను చూచి మీరు తప్పక మీతమ్ముని దీసికొని వత్తురు అని నేను నమ్ముచున్నాను. 60. మీరు తీసికొని రానిచో మీరు అబద్ధము పలికి ధాన్యము మోసముగ చేసి కొని పోవలెనని యున్నారని తెలియనగును. కావున మోస గాండ్లను మోదేశము లోనికి రానియ్యము. మీరు గావించిన నేరమునకుఁగాను మీకుఁగూడ ధాన్యము దొరకదు అని పలికెను. యూసుపు తన సహోదరుని చూడవలెనని ఆలయవేక్షించెను. అందులకు నొక్కిపలికెను. 61. అపుడు వారు మానవరతులకు ఆతనియందు చాల ప్రేమగలదు. ఆతఁడు పంపునో లేదో అయిన మేము ప్రసన్నుత్తించి పిలుచుకొని వత్తుము అని పలికిరి. 62. యూసుపు తన సహోదరునితో వెల పుచ్చుకొనుట మంచిది కాదనియు, తిరిగి వారు రావలెనన్న వారిని పిల్చడబ్బున్నదో లేదో అనియు, రాజు వెలకూడ వాపసుచేసెను. మరల పోయిన బాగుండును అని యుత్సాహముతో తిరిగివత్తురు అని తలచి వారిపిల్చు వారి మూటలలోనే యుంచుఁడు అని తన సేవకులతోఁ జెప్పెను. వాళ్లతోఁ జేసిరి. 63. యూసుపు సహోదరులు మూటలు దీసికొని మిసరునుంచి తమ యుండు

వచ్చి చేరి తమ తండ్రితో ఓ నాయనా! రాజు బిన్యామీనును పిలుచుకొని రమ్మని చెప్పినాడు. ఆతని పిలుచుకొని పోనిచో ఆతడు మాకు ధాన్యము నొసంగడు. కావున యూసుఫువిషయము చింతించినట్లు చింతింపక మా వెంట బిన్యామీన్ ను బంపుము. మేము బిన్యామీనును బద్రిముగాఁదీసికొనిపోయి తిరిగి వత్తుము అని విన్నవించిరి 64. దానికి యాఖూబు ప్రవక్త దీనికిముందు మీరు యూసుఫును దీసికొనిబోవునపుడుకూడ ఇటులే పలికి దీసికొనిపోతిరి. మిమ్ము ఎట్లు నమ్మవలెను. అయిన యిపుడు పంపవలసివచ్చినది. లేనిచో ధాన్యము దొరకదు. కావున నేను దేవునిపై నాధారపడుచున్నాను. ఆతఁడే అన్ని ఆపదల నుండి కాపాడి రక్షించువాడు. ఆతడు అమిత ప్రేమగలవాడు అని పలికెను.

65. వలమ్మా-ఫతహూ-మతా-అహుమ్-వజదూ-బిజాల-తహుమ్-రుద్దత్
ఇలై హిమ్ ఖాలూ-యా-అబానా-మా-నబ్ గీ-హోజహీ-బిజా-అతునా-రుద్దత్
ఇలై నా-వనమీరు-అహ్-లనా-వ-నహ్-ఫుజ్-అఖానా - వ-నబ్-దాదు-కెల-
బ-ఈర్-జాలిక-కైలున్-యుసీర్. 66. ఖాల-లన్-ఉర్ - సిలహూ-మల-కుమ్-
హత్తా-తూ-తూన-హా-సి-ఖమ్-మినల్లాహి-ల-తా తునన్ననీ-బిహీ-ఇల్లా - అన్
యు-హిత-బికుమ్-ఫలమ్మా-ఆతౌహు-మా-సిఖ-హుమ్ ఖాలల్లాహు- అలా-మా
నఖూలు-వకీల్.

65. మఱియు వారు తమ సామగ్రిని విప్పగా నందు తమ డబ్బును పొందిరి. అది వారికి వాపసు చేయబడెను. ఓ నాయనా! మా కింకమి కావలయును. ఇదిగో మాధనము మాకు వాపసు చేయబడినది. ఇక మరల పోయి మాయింటికొఱకు ధాన్యము తెచ్చెదము. మఱి మాతమ్మనిని జాగ్రత్తగా కాపాడుదుము. మఱి యెక్కువగా నొక యొంటె భర్తీ ధాన్యము తీసికొనుదుము. ఈభర్తీచాలసులభమైనదిఅనిపలికిరి. 69. మీరుపట్టువడినదప్పు ఆతనిని నాయొద్దకు తెత్తుమని మీరు నాకు దేవుని ప్రమాణముచేసినగానినేను ఆతనిని మీ వెంటనంపను అని యాఖూబు పలికెను. ఆ విధప వారందఱును ఆతనికి తమ వాగ్దానము నొసంగఁగా మేము పలుకుమాటలకు దేవుడే రక్షకుడు అనియూఖూబు పలికెను.

వ్యా! 65. యూసుఫు సోదరులు తమ ధాన్యపు మూటలనుప్పించుచుచిరి. అందు వారిచ్చిన వెల ధనముండెను. అది చూచి వారు సంతసముతో నాయనా! చూడుము. మాధనము మాకు తిరిగి యియ్యబడినది. కావున నీవు బిన్యామీనును పంపినచో ఆతని భాగమునకు వచ్చు ఒకయొంటె భారము ధాన్యము తెచ్చుకొనెదము. ఇది సులభముగా లభించును. మేము బిన్యామీనును బాగుగ

గాపాడుదుము. నీవు చింతింపనక్కఱలేదు. కావున తప్పక మరల పోయి ధాన్యము తీసికొని రావలసినదే అని పలికిరి. 66. మీరు దేవునిమీద ప్రమాణము చేసి నాకు వాగ్దానము గట్టిగ చేయవలెను. మీరు అదృష్టవశమున పట్టువడినచో దానికి మీరేమి చేయగలరు శక్తికొలది బిన్యామును కాపాడి తిరిగి తెచ్చి నాకు అప్పగింతుమని మీరు శపథము చేయనంతపఱకు నేను మీకుంట పంపను అనియాఖూబు పలికెను. యూసుఫు విషయమున జరిగినది అలాగే నుదిలా నుడెనుగదా! అపుడు వారుఅటులే మేము దేవునిపై ప్రమాణముచేసి వాగ్దానము చేసితిమని పలికిరి. అపుడు యాఖూబు ప్రవక్త మనమాటలు దేవుడు వినును న్నాడు. ఆతడేమనమాటలను సంరక్షించి మమ్ముకాపాడువాడు. కృషిచేసిదాని ఫలితమునకై దేవునిపై భారము వేయవలెను. ఆతనిపైననే ఆధారపడియుండవలెను అని సెలవిచ్చెను. భక్తులు తమ శక్తివంచనలేక కార్యములను సాధించుటకై యత్నించి దానిని ఫలముగా చేయుటకై దేవునిపైనాధారపడియుండవలెను.

67. వ-ఖాల-యా-బునయ్య-లా-తర్-ఖులూ-మిం-బాబిన్-వాహిదీన్-వద్-ఖులూ-మిన్-అబ్బాబిమ్-ముత-ఫర్-ఖిత్-వ-మా-ఉగ్గీ-నీ-అన్-తుమ్-మిన-ల్లాహి-మిన్-మైఇన్-ఇనిల్-హుక్-ము-ఇల్లా-లిల్లాహి-అలైహి-తవక్కల్-తు-వ-అలైహి-ఫల్-యత-వక్కల్-లిల్-ముత-వక్కి-లూన్. 68. వ-లమ్మా-దఖిలూ-మిన్-హైసు-అమర-హుమ్-అబూ-హుమ్-మా-కాన-యుగ్గీ-నీ-అన్-హుమ్-మిన-ల్లాహి-మిన్-మైఇన్-ఇల్లా-హజ్-తన్-ఫీ-న-ఫీ-సి-య-అఖూబ-ఖజాహ్-వగ్నన్న-హూ-అబ్-ఇల్-మిల్-లిమా-అల్-లమ్నా-హు-వలాకిన్న-అక్-సరన్నా-సి-లా-య-అ-అమ్మన్.

67. మఱియు ఓ పుత్రులారా! మీరు ఒక ద్వారమునుండి ప్రవేశించి తుడు. మఱి వేరేవేరు ద్వారములనుండి ప్రవేశింపుడు. మఱి దేవుడు నియమించిన దానినుండి మిమ్ము తప్పింపజాలరు. దేవునికే ఆధికారమున్నది. అతనిపైననే నేను ఆధారపడియున్నాడను. మఱి ఆధారపడువారు అతనిపైననే ఆధారపడవలెను అని యాఖూబు పలికెను. 68. మఱి వారు తమ తండ్రి యాజ్ఞాపించిన చోటునుండి పురములో ప్రవేశించిరి. దేవుడు నియమించిన దానినుండి యాఖూబు వారిని తప్పింపజాలడు. కాని యాఖూబు మనస్సులోనున్న యొక కోరికను ఆతడు తీర్చుకొనెను. మఱి మేము ఆతనిని నేర్పినదానిబట్టి యాతడు జ్ఞానము గలవాడు. కాని వెక్కుమంది కిది తెలియదు.

వ్యా! 67. యాఖూబు తన పుత్రులను మిసరునకు పంపుచు ఓ పుత్రులారా! మీరు పురము ప్రవేశించినపుడు ఒకే ద్వారమునుండి మీరందఱును

ప్రవేశింపకుండు. మీరు వేర్వేరై వేర్వేలు ద్వారములనుండి మనుష్యుల కంటకుండ పొందు. ఒకేతూరి ఒక తండ్రియొక్క సౌందర్యవంతులైన పదునొకండుమంది కుమారులు పోవుట ప్రజలు చూచిన దృష్టి తగులును. ఇది మాయత్నము. దేవుడు నియమించినదానినుండి తప్పించుకొనజాలము. రానున్నది రాకమానదు. అయిన మానవుడు తనకు వీలైనంతవఱకు యత్నించి దేవునిపై నాధారపడవలెను. తమ యత్నములకు మోసపోకూడదు సుమా! సర్వము దేవుని చేతిలో నున్నది. ఆతని యధికారమే చెల్లును అని పలికెను. 68. యాఖూబు ప్రవక్త పలికినట్లు వారు వేర్వేలు ద్వారములనుండి మిసరులో ప్రవేశించిరి. దృష్టినుండి తప్పించుకొనుటకై యాఖూబు తన పుత్రులతో పై విధమున పలికియుండెను. యాఖూబు ప్రవక్త దేవునివలన జ్ఞానమువిద్యపొందియుండెను. అందుకు అట్లు పలికియు దేవునిపై నాధారపడెను. ఈవిషయము పెక్కుమందికిఁ దెలియదు. కావున కొందఱు దేవునిపై నాధారపడక తమ యత్నములనే నమ్మియుండి దేవుని శక్తిని మఱచిపోవుదురు. తాను ఒకటి దలచిన దేవుడు ఒకటి దలచును అనుదానిని స్మరింపరు. మఱికొందఱు తమ శక్తిలోనున్న సాధనములను ఉపయోగింపగ దేవునిపైననే యాధారపడుదురు. ఇదికూడ సరికాదు. కావున ధర్మపద్ధతిగ బుద్ధినుపయోగించి యత్నించుచు దేవునిపై నాధారపడి కార్యములు చేయవలెను.

69. వలమ్మా-దఖిలూ-అలూ-యూసుఫ్-ఆ వా-ఇలైహీ-అఖావూ-ఖాల-ఇన్నీ-అనా-అఖూక-ఫలూ-తబ్-తఇన్-బిమా-కానూ-యఅ-మలూన్. 70. ఫలమ్మా-జిహ్-హజహూమ్-బి జహ్-జిహీమ్-జ అలన్-సిఖాయత-ఫీ-రహ్-లి-అఖిహీ-సుమ్మ-అజ్-జన-మ-అజ్-జినున్-అయ్యతు-హల్-ఈరు-ఇన్న-కుమ్-లసారి-ఖూన్. 71. ఖాలూ-వ-అఖ్-బలూ-అలైహీమ్-మాజా-తఫ్-ఖిదూన్. 72. ఖాలూ నఫ్-ఖిదు-సువా-అల్-మలికి-వలి-మన్-జాల-బిహీ-హీమ్-లు బ ఈరిన్-వ-అనా-బిహీ-జ ఈమ్. 73. ఖాలూ-తల్లాహీ-లఖద్-అలిమ్-తుమ్-మా-జీనా-లి-నుఫ్-సిద-ఫిల్-అల్-జి-వ-మా-కున్నా-సారి-ఖీన్. 74. ఖాలూ-ఫమా-జజా-ఉవలూ-ఇన్ - కున్-తుమ్-కాజి-బీన్. 75. ఖాలూ-జజా-ఉవలూ-మన్-వుజిద-ఫీ-రహ్-లి-హీ-ఫహువ-జజా-ఉవలూ-కజాలిక-నజ్-జిజ్-జాలిమీన్. 76. ఫ-బదఅ-బి-బ్-ఇ-యతి-హీమ్-ఖిల్లి-వి-అఇ-అఖిహీ-సుమ్మన్-తఖ్-రజహ్-మిన్-విఅఇ-అఖిహీ-కజాలిక-కిద్నా-లి-యూ-సుఫ్ - మా కాన - లి-యాఖుజ-అఖావూ-ఫీదీనిల్-మలికి-ఇల్లా-అన్-యమా-అల్లా

హు న్-ఫడ-దర-జాతిమ్-మన్-నషాఉ వఫాఖ-కుల్లి-జీ-గ్నిమ్-అలీమ్. 77. ఖా
 లూ-ఇన్-యస్-రిఖ్-ఫఖ్-సరఖ-అఖుల్-లహూ-మిన్-ఖల్ల-ఫ-అసప్రహ్-యూ
 సుఫ్-ఫీ-సఫ్-సిహీ-వలమ్-యబ్-దిహ్-లహూమ్ ఖాల-అన్-తుమ్-షర్రుమ్-మహా
 నన్-వల్లాఖు అఅ-లము - బిహా - తసిఫూన్. 78. ఖాలూ-యా-అయ్యుళ-ల
 అజీ-ఇచ్చ-లహూ అబన్-మై-ఖన్-కబీరన్-ఫ ఖుజ్-అహ-దనా-మహా - నహూ-
 ఇన్నా-నరాక-మినల్-ముహ్-సిహీన్. 79. ఖాల-మఅజ్జిహీ-అన్-నా-ఖుజ్-ఇల్లా-
 మన్-వజద్దా-మతా-అనా - ఇన్-దహూ-ఇన్నా-ఇజిల్-ల-జాలిమూహ్.

69. మఱియు వారు యూసుఫునొద్దకు పోగా యూసుఫు తన పొయ్యి
 తమ్ముని తన యొద్దకుఁజేర్చి నేను నిశ్చయముగా నీసహోదరుడను. కావున వారు
 చేసిన పనులకుఁగాను నీవు దుఃఖపడకుము అని పలికెను. 70. ఆ పిదప వారి
 కొఱకు వారి సామగ్రి సిద్ధపఱచినపుడు తన తమ్ముని మూటలో గిన్నెనుంచెను.
 ఆ పిదప కేకవేయువాఁడొకఁడు బిడారులార! నిశ్చయముగ మీరు దొంగలు
 అని కేక వేసెను. 71. వారు వారివైపున తిరిగి మీదేమి పోయినది అని పలికిరి.
 72. (అప్పుడు) రాజు గిన్నె పోయినది. మఱి ఎవఁడు దానిని దీసికొని
 వచ్చునో వానికి ఒక యొంట భారము ధాన్యము లభించును. మఱి దానికి
 నేను జామీనుదారుడను అని పలికెను. 73. వారు దేవుని యను! మేము మీ
 దేశములో అల్లరిచేయుటకు రాలేదు అని మీకు బాగుగ తెలియును. మఱి మే
 మెన్నఁడును దొంగతనము జేసియుండలేదు అని పలికిరి. 74. అప్పుడు రాజు
 భటులు మీరు అబద్ధము చెప్పియుండినచో దీనికేమి శిక్ష లభింపవలెను అని
 పలికిరి. 75. ఎవని మూటలో ఆగిన్నె దొరకునో ఆవఁడు దానికి బదులు
 న్నాడు. ఇట్లులే మేము దుర్మార్గులను శిక్షింతుము అని వారు పలికిరి. 76.
 ఆ పిదప యూసుఫు తన తమ్ముని మూటను వెదకుటకు ముందు వారి మూటను
 చూచుటకు ప్రారంభించెను. పిదప తన తమ్ముని మూటలోనుండి యూగిన్నెను
 తీసెను. ఇట్లు మేము యూసుఫునకు యుక్తి చూపితిమి. దేవుఁడు కొరిసది నొప్ప,
 యూసుఫు తన తమ్ముని ఆరాజు చట్టమునుబట్టి తీసికొనఁజూకుండెను. మేము
 కొరిస వారి దృఢాలను గొప్పవిగాఁ జేయుదుము. తెలిసిన వ్రోహానికందెను
 ఎక్కువ తెలిసినవాఁడొకఁడున్నాడు. 77. వారు ఈతఁడు దొంగలించిన, దీనికి
 ముందుకూడ ఈతని అన్న దొంగలించియున్నాడు అని పలికిరి. అప్పుడు యూ
 సుఫు తన మనస్సులో మెల్లగా వారికిఁ దెలియఁపఱచక మీరే చాల దిడ్డవాఁలను.
 మఱి మీరు పలుకునది దేవునికిఁ బాగుగఁ దెలియును అని చెప్పికొనెను.

78. వారు ఓ ముత్రీ! ఆతనికి చాల వయస్సుచెల్లిన తుడ్రిగలడు. కావున ఆతనికి బడులు మాలో నొక్కని నుంచుకొనుము. నీవు మేలు చేయువాడవుగా మాకు కనబడుచున్నావు అనిపలికిరి. 79. యూసుఫు మాసొమ్ము యెవ్వనియొక్కలభించి నదో వానినివదలి యింకొకనిపట్టుకొనకుండుటకై నేను దేవుని శరణుజొచ్చుచు న్నాను. అట్లు చేసినచో మేము అన్యాయముచేసినవారల మగుదుముఅని పలికెడు.

వ్యా॥ 69. యూసుఫు సహోదరులు యూసుఫునొద్దకు పోయిరి. యూసుఫు తన సొంత తమ్ముని చాల గౌరవించి యేకాంతములోనున్నపుడు నేను యూసుఫును. నేనునీ సొంత అన్నను అని తెలియజేసి నీవుదుఃఖింపకుము. సహోదరులుచేసిన హింసలకు చింతింపకుము అని యూరడించెను. 70. ఆపిదప యూసుఫు తనసహోదరులకు ధాన్యపుమూటలు కట్టించి ఎవరికిదెలియకుండ తనతమ్ముని మూటలో వెండిగిన్నె నుంచెను. సహోదరులు మూటలు ఒంటెపై నుంచుకొని ప్రయాణము సాగించిరి. వారు కొంతదూరము పోయినపిదప రత్నకథలు గిన్నె పోయినది అని తెలిసికొని యందు ఒకడు ఓ బిడారమువారలార! నిలువబడుడు. మీరు దొంగలుగాకనబడుచున్నారు అని కేక వేసెను. 71. అది విని యూసుఫు సహోదరులు నిలిచి ఏమయ్యా! మీ సొమ్ము ఏమి పోయినది అని పలుకగా 72. భటులు మా రాజుయొక్క పెండిగిన్నె పోయినది. అది కనబడుటలేదు. ఎవడు ఏలాటి యాలస్యము చేయక ఆ గిన్నె నిచ్చివేయునో వానికి ఒక యొంటి భారధాన్యము బహుమానము లభించును. దానికి నేను జామినదారుడను అని రాజు భటులలో నొకడు పలికెను. 73. దానికి యూసుఫు సహోదరులు, అయ్యా! మేము దొంగలముకాము. మా విషయము మీకు దెలిసియే యుండును. మీరు మా గుణము తెలుగుదురు. మేము అల్లరి దొంగ తనము చేయుటకు రాలేదు అని పలుకసాగిరి. 74. దానికి రాజభటులు మీరు వృథా మాటలాడుచున్నారు. దానివలనలాభములేదు. మీయొద్ద దొంగసొమ్ము దొరకిన మీకేయి శిక్షనియ్యవలెను అని యడిగిరి. 75. దానికి సహోదరులు తాము దొంగిలించలేదుగదా! అని దొంగకుఁగాను తమ మతములోనున్న శిక్ష నిట్లు చెప్పసాగిరి. అయ్యా! ఎవనియొద్ద దొంగసొమ్ము దొరకునో వానిని మీరు పట్టుకొని ఒక సవత్సరము మీయొద్ద బానిసగా నుంచుకొనుడు. ఇదే విధముగ మేము దుర్మార్గులకు శిక్ష విధింతుము అని పలికిరి. ఇట్లు వారు పలికి తమ పలుకుతోనే తాము పట్టువడిరి 76. ఈ సంభాషణ జరిగిన పిదప రాజభటులు వారందఱిని పట్టుకొనిపోయి యూసుఫుతో జరిగిన వృత్తాంతముతెలుపఁగా వీరి మూటలు సామానులు పరిశోధించి చూడుడు అని యాజ్ఞాపించెను. ముందు సహోదరుల మూటలు చూచిరి. అందు ఆగిన్నె కనబడలేదు. తుదకు బిన్యామీను సుచులను వెదకిరి. అందు ఆగిన్నెకనబడెను. ఈవిధమున

దేవుడు యూసుఫునకు తన తమ్ముని తన యొద్ద నుంచుకొనునట్లుగ యుక్తిని
 చూపించెను. లేనిచో ఈజిప్టురాజుయొక్క చట్టములో దొంగకు బానిసగా
 నుంచుకొనవలెను అనిలేదు. దేవుడు తాను కోరినవారికి గొప్పదర్బారులగును.
 చూడుడు ! ముందు యూసుఫు సహోదరులు దొంగతనముగా యూసుఫును
 అమ్మివేసిరి. ఇప్పుడు వారే దొంగలుగ యూసుఫు నెదుట నిలిచియున్నారు.
 లోకములో తెలివి జ్ఞానములందు ఒకరికంటె నొకరు మించినవారు గలరు.
 కాని అందఱికంటె నెక్కువ దెలిసినవాడు దేవుడు. ఆతడు సర్వజ్ఞుడు.
 యూసుఫు తన సొంతతమ్ముని తన యొద్ద నుంచుకొనుటకుఁగాను జేసినది మంచి
 యుపాయము. ఇందు ఏలాటి దోషములేదు. 77. యూసుఫు సహోదరులు
 రాజుగిన్నె బిన్ యామీనుయొక్క మాటలో దొరకుట చూచి ఈశుడే
 దొంగగాదు. ముందు ఈతని యన్న కూడ దొంగతనము చేసియున్నాడని
 అని పలుకసాగిరి. ఈమాట విని యూసుఫు ఓపిక వహించి తన రహస్యమును
 బయటపెట్టక మనస్సులోనే మీ విషయము దేవునికి బాగుగఁ దెలియును.
 ఎవరు యూసుఫును తండ్రి నుండి మోసముతోఁ దీసికొని పోయి యమ్మి
 వేసిరో ! మీరు చాల దుర్మార్గులుగ నున్నారు అని చెప్పకొనియూరకుండెను.
 78. యూసుఫు సహోదరులు ఆతనితో ఓ మంత్రీ ! నీవు మేలు చేయువాడ
 వుగా మాకు కనఁబడుచున్నావు. దయచేసి, బిన్ యామీనునకు బిదులుగ నుండు
 నొక్కని దీసికొనుము. ఈతని తండ్రి చాల మునుస్సు పట్టిన ముసలివాడు.
 యూసుఫు పోవుటవలన ఆయనకు చాల దుఃఖము గలిగెను. ఈతడు కూడ
 లేనిచో చాల దుఃఖపడును అని విన్నవించిరి. 79. దేవుడు మమ్ము రక్షించు
 గాత ! ఎవనియొద్ద మా సొమ్ము దొరకినదో యాతనినే మీ నట్టము ప్రకార
 ముంచుకొందుము. లేనిచో మేము అన్యాయము చేసినవారలమగుదుము. మీ
 మట్లు చేయలేము అని పలికి, బిన్ యామీనును తన యొద్ద నుంచుకొనెను.

80. ఫలమ్మస్-తై-అసూ-మిన్ హు-ఖల సూ-నజియ్యన్ - ఖాల- కబీరు-
 హుమ్-అలమ్-తై-లమూ-అన్న-అబా-కుమ్ ఖద్ అఖజ-అలై కుమ్-మా-సిఖమ్-మి
 నల్లాహ్-వ-మిన్-ఖబ్లు-మా-ఫరత్-తుమ్-ఫీ-యూసుఫ-ఫలన్-అబ్-రఫ్-అబ్-
 హత్తా-యాజు-లీ అబీ బే-యవ్-కు-మల్లాహు-లీ-వ-హు-వ-ఖైరుల్-హామీన్.

81. ఇర్-జిడ-ఇలా-అబీకుమ్-ఫఖూలూ-యా-అబానా-ఇన్నబ్-నక-సుఖ-వ-
 మాషహిద్నా-ఇల్లా-బిమా-అలిమ్నా-వ-మాకున్నా-లిల్-గిబి-హుఫి-జీన్. 82.
 వస్-అలిల్-ఖర్యత్-లతీ-కున్నా ఫీహి-వల్-ఈరత్-లతీ-అఖ్-బల్నా - ఫీహి - వఇ

న్నా-లసాదిఖూన్. 83. ఖాల-బల్-సవ్వలత్-లకుమ్-అన్-ఫుసుకుమ్-అమ్రన్ - ఫస
బుగ్-జమీలున్-అసల్లాహు-అన్ యాతి యనీ-బిహీమ్-జమీ అన్- ఇన్నహూ-
హువల్-అలీముల్-హక్మీమ్. 84. వ-తవల్లా-అన్-హుమ్-వఖాల-యా-అసఫా- అ
లా-యూసుఫ-వబ్-యజ్-జత్-బినాహు- మినల్-హుజ్జేని-ఫహువ- కజ్జీమ్. 85.
ఖాలూ-తల్లాహి-తఫ్-తడ-తజ్-కురు-యూసుఫ-హత్తా-తకూన-హరజన్- టా- త
కూన-మినల్-హలికీన్. 86. ఖాల-ఇన్నమా-అష్-కూ-బస్సీ-వహుజ్జేనీ- ఇలల్లా
హి-వ-అత్త-లము-మినల్లాహి-మా-లాతత్-లమూన్.

80. విదప వారు ఆతని విషయము నిరాశులై ఆలోచించుటకు నేకాం
తమున చేరిరి. వారిలో పెద్దవాఁడు మీ తండ్రి దేవుని ప్రమాణము చేయించి వా
ద్దానము మీనుండి గైకొని యున్నాఁడు అని మీకుఁ దెలియదా. మఱి మీరు
దీనికి ముందు యూసుఫు విషయము నేరము చేసి యున్నారు. కావున నాతండ్రి
నాకు సెలవు నొసంగునంతవఱకును లేదా నావిషయము దేవుఁడు ఆజ్ఞాపించు నంత
వఱకును నేను ఈ దేశమును వదిలిపెట్టను. మఱి దేవుఁడు సరియైన యాజ్ఞ చేయు
వాఁడు. 81. మీరు మీతండ్రియొద్దకు తిరిగిపోయి ఓతండ్రి! నీ కుమారుఁడు
దొంగ తనము చేసినాఁడు. మఱి మాకుఁ దెలిసిన దానినే మాత్రము మేము పలి
కితిమి. మఱి మేము మఱుఁగు విషయములు తెలిసిన వారలము కాము. 82. మఱి
మేమున్న యూరివారలతోను మేము వచ్చిన బిడారము వారితో నడుగుము. మే
ము నిశ్చయముగా సత్యము పలుకుచున్నారము అని పలుకుఁడని చెప్పెను. 83.
యాఖూబు మీయాత్మలు ఒక మాటను కలిపించి కొన్నవి. ఇక ఓపిక చేయు
టయే మేలు. బహుశః దేవుడు వారలందఱిని నాయొద్దకు తీసికొని వచ్చును.
నిశ్చయముగా ఆతఁడే సర్వజ్ఞుఁడును వివేచనా పరుఁడును అని పలికెను. 84.
మఱియు ఆతఁడు వారినుండి ముఖము త్రిప్పుకొని అయ్యో యూసుఫా! అనిపలి
కెను. మఱి ఆతని కన్నలు దుఃఖము వలన తెల్లనాయెను. కావున ఆతఁడు దుఃఖ
ముతో నిండియుండెను. 85. వారు దేవునియాన! నీవు క్షీణించి పోవునంత
వఱకును లేదా చచ్చి పోవునంతవఱకును నీవుయూసుఫును జ్ఞప్తిచేయుచునేయుం
దువు అని పలికిరి. 86. అప్పుడు యాఖూబు నావివారమును దుఃఖమును దేవునికే
తెలుపుచున్నాను. మఱి మీకుఁ దెలియనిది దేవుని నుండి నాకుఁ దెలియును
అని పలికెను.

వ్యా॥ 80. యూసుఫు సహూదరులు, యూసుఫు, తమ కిచ్చిన జవా
బును విని ఇక బిన్ యామీను విడుదల కాఁడు అని తెలిసికొని నిరాశులై

ఏ కాంతమున అందఱు చేరి యాలోచింప సాగిరి. అందుచాలమంది తిరిగి బస్కరదేశ
మునకు పోవలెనని అభిప్రాయపడిరి. అందు పెద్దవాడొక్కఁడు ఇంటికిపోయి మేము
తండ్రికి ఏమని ముఖము చూపగలము. మేము ప్రమాణములు చేసి యాబ్బినవాన్ని
నమునకు బడలేమి పలుకఁగలము. దీనికి ముందు యూసుఫు విషయములో నర
ము చేసియున్నాముగదా! ఇంకబిన్ యామీనును వదలి పోతిమేని చాల సగ్గు
లేనిపని యగును. కావున నేను మీ వెంట రాఁజాలను. ఈయూరిలోనే యుం
దును. తండ్రి సెలవిచ్చినచో దేశమునకు వత్తును. లేదా దేవుఁడే నావిషయము
ఏమి యాజ్ఞాపించునో అదిజరుగును. దైవవిధిగా చావు పచ్చిన నేను ఇచ్చుటనే
మరణింతును. లేదా బిన్ యామీనును విడిపించుకొనుటకు యత్నము చూపెను
అని పలికే, 81. మీరందఱు నన్నువదలి దేశమునకు పోయి తండ్రితో జరిగిన
వృత్తాంతమంతయుఁ దెలుపుఁడు. మేము మాశక్తికొలది కాపాడితిమి. దొంగ
తనము చేసినవానిశిక్ష మామత ప్రకారము పలికితిమి. మాతమ్ముఁడే దొంగ
తనము చేసెను. మఱుఁగు విషయములు మాకు తెలియవు. మేముచేయుచుగలము.
నీకొడుకే దొంగలించి పట్టువడెను. 82. మామూటపై నీకు నమ్మగములేనిది
మీసరులోని జనులతోను మా వెంట వచ్చిన బిడారములోను విచారింపుము. వా
స్తవ విషయము నీకు తెలియనగును. మేము పలుకునదినిజము అని తండ్రితోఁబలు
కుఁడు అని చెప్పి పంపెను. 83. వారు దేశముచేరి యట్లే యుత్తరము తండ్రితోఁ జెప్పి,
యాఖూబు ప్రవక్తనిని ఇది యొక కల్పితమైన మాటగా నున్నది. మీయుత్తరము
లు కల్పించికొన్నది. ఓర్పుచేయుటయే యుత్తమము. దేవునిపై నాధారము వేయ
దును. నేను నిరాశ చెందను. ఆతఁడే యూసుఫును బిన్ యామీనును నులిది పో
యిన పెద్దవానిని నాయొద్దకుఁ దీసికొని వచ్చును. ఆతనికి సర్వము దెలియును.
ఆతనికి యుక్తాయుక్తములు తెలియును. ఎవరికే దగిన కాగ్యము వారికి. నీయు
ను అని పలికెను. మీరు కల్పించుకొన్న మాటఅని పలుకుట నబద్ధమనెడి. ఎదు
కన యూసుఫు గిన్నె బిన్ యామీను మూటలో వేసి ఒక యుక్త కల్పించెను.
అదియునుగాక గిన్నె మూటలో నున్నంత మాత్రాన దొంగఅని యెట్లు పోలీస్
వచ్చును. ఎవరైన మూటలో వేసి యుందురు అను సందేహము గలదుగదా!
ఇట్లు మీరెందులకు వాడింపక మీరు బిన్ యామీను అన్నమాట దీనికి మును
దొంగతనము చేసియున్నాఁడు అని పలికి బిన్ యామీను దొంగ అని బలపఱచి
తిరి. కావున మీరు ఇప్పుడవచ్చి మాటలు చేయుచున్నారుగదా! 84. యాఖూబు
వారితో సంభాషణ ముగిసిన పిదప వారినుండి ముఖము త్రిప్పుకొనెను. ఈత్రా
త దుఃఖము వలన యూసుఫు పోయిన పాతదుఃఖము కూడ బట్టి పచ్చి దుః
ఖించుచు ఆయ్యో! యూసుఫూ! అని చింతించెను. మనస్సులోని దుఃఖము నీ
రై పాటుచు తుదకు కండ్లు తెల్లనాయెను. అందు దృష్టి లేక పోయెను. అదియే

దుఃఖముతో నిండిపోయెను, దాని నణచుకొనియుండెను. 85. యూసుఫున హఠా
దరులు తమ తండ్రి చింతను చూచి నీ వెపుడు యూసుఫు నే జిప్తీ చేయుచు
నుండువు, నీవు క్షీణించి బలహీనుడవగు వఱకును లేదా నీకుచావు వచ్చునంత
వఱకును ఆచింత వదలవు అని 86. పలుకఁగా యూఖూబు మీరు నాకు నేర్పుచు
న్నారా! నేను నాదుఃఖ సమాచారము మానవులతోఁ జెప్పకొనుట లేదు. నా
ప్రభువగు దేవునితోనే నాకష్ట దుఃఖములను చెప్పకొనుచున్నాను. దేవుఁడు
నన్ను పరీక్షించు చున్నాఁడు. నాక్రియకుమారుడగు యూసుఫు చావలేదు. బ్ర
తికి యున్నాఁడు ఆతనిస్వప్న భావము పూర్తియైతీరును. దేవునినుండి నాకుఁ దెలియు
విషయములు మీకుఁ దెలియవు అని పలికెను.

87. యూ-బునయ్యజ్-హబూ-ఫత-హస్-ససూ-మిన్ యూసుఫ-వ-అఖీ
హి వలా-తై-అసూ-మిర్-రౌ-హిల్లాహి-ఇన్నసూ-లా-యై-అసు-మిర్-రౌ-హి
ల్లాహి-ఇల్లత్-ఫౌముల్-కాఖిరూన్. 88. ఫలమ్మా-దఖిలూ-అలైహి-ఖాలూ-
యా-అయ్యుహల్-అ జీజు-మస్సనా-వ-అహ్ల-నజ్-జుర్-వ-జీనా-బి-బిజా-అ
తిమ్-ముజ్-జాతిన్-ఫ-జాఫి-లనల్-కైల-వ త-సద్దఖ్-అలైనా-ఇన్నల్లాహ-యజ్
జిల్-మత-సద్ది-ఖిన్. 89. ఖాల-హల్-అలిమ్-తుమ్-మా-ఫలల్-తుమ్-బి-యూసు
ఫ-వ-అఖీహి-ఇజ్-అన్తుమ్-జాహిలూన్. 90. ఖాలూ-అ-ఇన్నక-లఅన్త-యూసుఫు
ఖాల-అనా యూసుఫు-వహజా-అఖీ-ఖద్-మన్నల్లా-హు అలైనా-ఇన్న హూ-మన్
య తఖి వ-యస్ బిర్-ఫ-ఇన్నల్లాహ-లా-యుజీడ అజ్-రల్-ముహ్-సిసీన్. 91.
ఖాలూ-తల్లాహి-లఖద్-ఆసర-కల్లాహు అలైనా-వఇన్-కున్నా-ల ఖాతి-ఈన్-
92. ఖాల-లా-తక్-రీబ అలైకుముల్-యామ యగ్-ఫిరుల్లాహు-లకుమ్ - వహు-
అర్-హమర్-రాహిమిన్. 93. ఇజ్-హబూ-బిఖిమిసీ-హజా-ఫలల్-ఖూ
హు-అలా-వజ్ హి-అబీ-యాతి-బసీరన్-వ-ఆతూనీ-బి - అహ్-లికుమ్ - అజ్
మఈన్.

87. ఓనా పుత్రులారా! మీరు పోయి యూసుఫును ఆతని సహోదరుని
వెదుకుఁడు. మఱిమీరు దేవుని దయనుగూర్చి యాశ వదలకుఁడు. నిశ్చయముగ
అవిశ్వాసులు తప్ప నితరులు దేవుని దయను గూర్చి ఆశ వదలరు. అని యూఖూ
బు పలికెను. 88. ఆపిదప వారు యూసుఫు నొద్దకుఁజేరి ఓమఃత్రీ! మాకును
మాయొంటికిని చాలకష్టము కలిగినది. మఱి మేము కొంత డబ్బు తెచ్చియున్నా

రము. కావున మాకు సంపూర్ణమైన భర్తీ నొసంగుము, మఱి మాకు దాన మొసంగుము. నిశ్చయముగ దేవుడు దానము చేయువారికి ఫలిత మొసంగును అని పలికిరి. 89. మీరు అజ్ఞానులుగా నున్నపుడు యూసుపునకును ఆతని సహోదరునకు మీరేమి చేసితిరో మీకుఁ దెలియునా అని యాతఁడు పలికెను. 90. ఏమి? నీవు వాస్తవముగ యూసుపువేనా అని వారు పలికిరి. నేను యూసుపును. మఱితఁడు నాతమ్ముడు. దేవుడు మాకు మేలు చేసియున్నాడు. నిశ్చయముగ నెవరు భయపడి యోర్పుగలిగి యుందురో అట్టి సత్కార్యుల ఫలమును దేవుడు వృథా చేయఁడు అని యూసుపు పలికెను. 91. వారు దేవుని యాన! నిశ్చయముగ దేవుడు మాలోనుండి మాయందు నిన్న ఎన్నుకొని యున్నాడు. మఱి మేమే తప్పు చేసి యున్నారము అని పలికిరి. 92. ఈ దినము మీపై నేలాటినిందయులేదు. దేవుడు మిమ్ము తుమించునుగాక! మఱిఆతఁడే అందఱికింబెను నెక్కువ దయగలవాఁడు. 93. ఈనాయంగీ తీసికొని పోయి దానిని నాతండ్రి ముఖముపై వేయఁడు. ఆతని కన్నులకు దృష్టివచ్చును. మఱి మీయింటివారి నందఱిని నాయొద్దకుఁ దీసికొనిరండు అని యూసుపు పలికెను.

వ్యా॥ 87. దేవుని దయ చాల గొప్పది. ఎంతటి కష్టము గలిగినను దేవుని దయగలుగును అను ఆశ భక్తుఁడు వదల కూడదు. ఆశ వదలువారు భక్తులుకారు. కష్టములకు భీతిల్లి దేవుని దయను గూర్చి యాశ వదులువారు అవిశ్వాసులు. కావున ఓ నాపుత్రులారా! మీరు శక్తివంచన లేకుండ విచారించి యూసుపును వెదకుడు. దేవుని దయవలన ఆతఁడు మీకు లభించును. ఆతని తమ్ముడగు బిన్యామీనును విడిపించుటకుఁగాను యత్నించుడు. బిన్యామీను విడుదల పొందినచో నిలిచిపోయిన మీ సహోదరుఁడు కూడ వచ్చును అని ధైర్యము చెప్పి యాఖూబు తన పుత్రులను సాగనంపెను. 88. వారు తను తండ్రి యాజ్ఞను అనుసరించి మరల ఈజిప్టునకు ప్రయాణమై పోయి యూసుపు నొద్దకు చేరి ఓమంత్ర! యీతూరి కఱవువలన మాకును మాయింటి వారికిని చాల బాధ కలిగినది. ఇంటి సామానంతయు అమ్మి వేసితిమి. కొంతడబ్బు మాత్రము తెచ్చినారము. ముందునీవు చాల మేలుచేసి యున్నావు. కావునదయ చేసి మాకు పూర్తి ధాన్యపు మూటలు ఒసంగుము. ఇట్లు చేయుట వలన నీవు మాకు దానము ఒసంగిన వాడవగుదువు అని పలుకఁగానే, 89. యూసుపు యొక్క హృదయము మెత్తపడి కన్నీరు కార్చుచు జ్ఞానములేక మీరు యూసుపు విషయము చేసిన కార్యము మీకుఁ దెలియునా. బిన్యామీనును యూసుపును వేటుపట్టి వారియందు ద్వేషము వహించిన విషయము మీకుఁ దెలియునా అనియడిగెను. కానియేమియుదండింపలేదు. ఇదియును వారు చాలసంవత్సరముల క్రిందటి సమాచారము జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొన వలెను అని యడిగెను.

90. అవుడువారునీవుయూసుఫేనా! అని ఆశ్చర్యముతో ప్రశ్నించిరి, దానికిబోను నేను యూసుఫును. ఈ బిన్ యామీను నాతమ్మండ్రు. నాయొద్ద నున్నాఁడు. దేవుఁడు మమ్ము అనుగ్రహించి మా కష్టములు తొలగించి సంపదలును మిసరునొసంగెను. భయభక్తులు గలిగి కష్టములకు ఓర్పుకొన్నవారికి తప్పక దేవుఁడు మంచి ఫలితము నొసంగుచున్నాఁడు. సత్కార్యులు, చేసిన పుణ్యకార్యములు వృథాపోవు అని పలికెను. 91. వాస్తవము వారికి తెలిసిన పిదప తాము చేసిన తప్పు నొప్పుకొని దేవుఁడు నిన్ను అనుగ్రహించి మాకంటె నీకు గొప్పగా చేసెను. నీస్వప్నము నిజమాయెను. మేము నిన్ను గౌరవింపలేదు అని పలికిరి. 92. అవుడు యూసుఫు ఈవిషయము వదలి పెట్టుఁడు. మీతప్పులను త్రిమించితిని. మిమ్ము నిందింపను. దేవుఁడు అమిత దయగవాడు. ఆతఁడు మిమ్ము త్రిమించుగాక! ఆతనియనుగ్రహము వలననే నేను మిమ్ముల కనికరించుచున్నది. 93. నేను ఇప్పుడు మీవెంటరాజాలను. మీరు దేశమునకుఁబోయి మీయింటివారి నందఱిని పిలుచుకొని రండు. తండ్రి కన్నులదృష్టి పోయినది గదా! దానికి నాయంగీ తీసికొని పోయి ఆతని ముఖముపై కప్పుఁడు. తత్తణమే దృష్టిగలిగి బాగుగ చూడఁగలఁడు అని పలికి తన చొక్కాయనిచ్చి పంపెను.

94. ఫలమ్మా-ఫస-లతిల్-ఈరు-ఖాల-అబూ-హుమ్-ఇన్నీ-లఅజిదు-రీహా-యూసుఫ-లౌలా-అన్-తుఫన్నీ-దూని. 95. ఖాలూ-తల్లాహీ-ఇన్నక-లఫీ-జిలా-లికల్-ఖదీమ్. 96. ఫలమ్మా-అన్-జాఅల్-బషీరు-అల్-ఖాహు-అలా-వజ్-హీ-హీ-ఫర్-తద్ద-బసీరన్-ఖాల-అలమ్-అఖుల్-లకుమ్-ఇన్నీ-అలలము-మినలాహీ-మాలా-తల్-లమూన్. 97. ఖాలూ-యా-అబా-నన్-తగ్-ఫిర్-లనా-జునూ-బనా-ఇన్నా-కున్నా-ఖాతి-ఈన్, 98. ఖాల-సౌఫ-అస్-తగ్-ఫిరు-లకుమ్-రబ్బీ-ఇన్నహూ-హువల్-గఫూరుర్-రహీమ్.

94. మఱియు బిడారము వెడలఁగనే వారితండ్రి “నీవు బుదిపోయిన ముసలివాడవు అనిమీరు నన్ను చెప్పకున్నచో నిశ్చయముగా నాకు యూసుఫు వాసన వచ్చుచున్నది” అని పలికెను. 95. దేవునియాన! నీవు నీవురాతన పొరపాటులో పడియున్నావు అని వారు పలికిరి. 96. ఆపిదప సువార్త తెచ్చువాఁడు వచ్చి యాతని ముఖముపై ఆ యంగీనివేయఁగా నాతఁడు చూడఁగలిగెను. మీకుఁ దెలియనిది నాకు దేవునినుండి తెలియును అని మీతోఁ జెప్పలేదా అని యాఖూబు పలికెను. 97. వారు “ఓ మాతండ్రి! మా పాపముల విషయము దేవుని యొద్ద మా కొఱకు త్రిమాపణ వేడుము. నిశ్చయముగా మేముతప్పు

చేసిన వారలము అని పలికిరి. 98. కొంత నిదానించుడు నాపభ్రువుతో మీ కొఱకు తుమాపణ వేడుదును. నిశ్చయముగా ఆతఁడే తుమించువాఁడును, దయాళువును అని యాఖూబు పలికెను.

వాక్య|| 94. యూసుఫు సహోదరుల బిడారము యూసుఫు ఇచ్చిన చొక్కాయను తీసికొని ప్రయాణమైరి. ఈ విషయముదేవునివలన యాఖూబునకుఁ దెలిసెను. యూసుఫు యొక్క యంగీ సువాసన వచ్చుచున్నది అని పలుక సాగెను. తాను ఈ విషయము చెప్పక మునుపు తన ఇంటివారితో నేను ఒకవిషయము పలుకుదును. కాని మీరు దానినిగ్రహింపక నీవుముసలి వాఁడవు. మతిచెడి మాటలాడు చున్నాడవు అని మీరు నాతోచెప్పుదురని జిగుచున్నాను అని పలికి యూసుఫును గూర్చి తెలిపెను. 95. అది విని నీహూదయములో యూసుఫుప్రేమ నాటుకొన్నది. ఆతఁడు బ్రతికి యున్నాడనియే నీకుతోచును. ఇది క్రొత్తకాదు! పూర్వమును డి నీవిట్లు పొరపాటులో పడి యున్నావు. నీవు యూసుఫును తిరిగి చూచుట కల్ల అనిపలుకసాగిరి. 96. కొన్నాళ్ళకు బిడారము కన్ ఆశునకు వచ్చిచేరెను. ముందుగానే యూసుఫుయొక్క చొక్కాయను ఒకఁడు తెచ్చి యాఖూబు ముఖముపై వేయఁగానే తత్క్షణమే దృష్టిగలిగి యాఖూబు చూడగలిగెను. ఇది యూసుఫు ప్రవక్తయొక్క మహిమ వలన గలిగెను. సహజముగ మహాసంతోషము గలుగుట వలనను కూడపోయిన దృష్టితిరిగి గలుగును. అనేక సంవత్సరముల పిదప పోయిన పుత్రుఁడు బ్రతికియున్నాఁడు అను సువార్త వినుట వలన మహానందము యాఖూబునకుఁ గలిగెను. యాఖూబు యూసుఫు వాసన వచ్చుచున్నది యని పలికినపుడు ఇంటివారు నమ్మలేదుగదా! దానికి ఏమి నేను ముందే పలికినది నిజము కాలేదా! దేవుఁడు నాకుఁ దెలుపునది మీకుఁ దెలియదు అని చెప్పలేదా! 97. అపుడు యూసుఫు సహోదరులు తమ తండ్రితో ఓ నాయనా! మేము అనేక తప్పులు కావించి యున్నారము. మాపాపములను నీవు ముందు తుమించి భయభక్తులతో మాపాపములు పోవునట్లు దేవునితో మాకొఱకు తుమాపణ వేడుము. నీ ప్రార్థన అంగీకరించి దేవుఁడు మమ్ము తుమించును అని విన్నవించిరి. 98. అపుడు యాఖూబు ప్రవక్త తొందఱ చేయకుఁడు. కొంతనిదానించుడు. ప్రార్థన అంగీకరింపబడుగడియ వచ్చునపుడు దేవుఁడు మమ్ము తుమించునట్లు దేవునిని వేడుదును. ఆతఁడే తుమించు వాఁడును; దయాళువును అని పలికి యటులే దేవునిని వేడెను.

99. ఫలమ్మా-దఖిలూ-అలా యూసుఫు-ఆవా - ఇలైహి-అబ-వైహి-వ-ఖాలద్-ఖుబూ-మిస్ర-ఇన్-షా-అల్లాహు-అమినీన్. 100. వ రఫల-అబ-వైహి-అలల్-అర్-షి-వ-ఖరూ-లహూ-సుజ్జ-ధన్-వ-ఖాల-యా-అబతి-హాజా - తావీలు-రూ-

యా-య-మిన్-ఖల్లు-ఖద్-జలహ-రబ్బీ-హాఖ్-ఖన్-వ-ఖద్-అహ్-సన - బీ-ఇజ్-
 అఖ్-రజనీ-మినన్-సిజ్-ని-వ-జాల-బికుమ్-మినల్ బద్-వి-మింబల-ది-అన్ - నజ-
 గమ్-మైతాను-బైనీ-వజై-న ఇఖ్-వతీ-ఇన్న-రబ్బీ-లతీ-ఫుల్-లిమా - యషాఉ-
 ఇన్న-హూ-హువల్-అలీముల్-హాకీమ్. 101. రబ్బీ-ఖద్-అతై-తనీ-మినల్-ముల్కి-
 వ-అల్లమ్-తనీ-మిన్-తావీలిత్-అహ్-దీ-సి-ఫాతిరన్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-అ-న-
 వలియ్యూ-ఫిద్-దున్యా-వల్-అఖిరతి-తవఫ్-ఫనీ-ముస్-లిమన్-వ-అల్-హిఖ్-నీ-బిన్-
 సాలిహీన్. 102. జాలిక-మిన్-అంబా-ఇల్-గైబి-నూహీ-హి-ఇలైక-వ-మాకు-న-
 లదై-హిమ్-ఇజ్-అజ్-మడ్డి-అమ్-రహుమ్-వ-హుమ్-యమ్-కురూన్. 103. వ-
 మా-అల్-సరున్నా-సి వతా-హరన్-త-బి-మూమిన్. 104. వ-మాతన్-అలుహుమ్
 అలై-హి-మిన్-అజ్-రిన్-ఇన్-హువ ఇల్లా-జిక్-రుల్-లిల్-ఆల-మిన్.

99. పిదప వారు యూసుఫునొద్దకు పోయి చేరగా ఆయన తన తల్లిదండ్రులకు తన యొద్ద స్థానము నొసంగెను. మరియు దేవుడు కోరినచో శాంతియుతముగా మీరు మిసరులో ప్రవేశింపుడు అని యూసుఫుపలికెను. 100. మరియు ఆతడు తన తల్లిదండ్రులను సింహాసనముపై కూర్చుండఁ బెట్టెను, మరియు వారందఱు ఆతనికి సాష్టాంగపడిరి. మరియు యూసుఫు ఓతఁడీ! పూర్వము నాకువచ్చిన స్వప్నముయొక్క భావమిది. దానిని నాప్రభువు నిజమైనదిగాఁ జేసెను. మరియు ఆతడు నన్ను చెఱశాలనుండి దీసినపుడు నన్ను అనుగ్రహించెను. మరియు నాకును నాసహోదరులకును సైతాను కలహము కలిగించిన పిదప గ్రామమునుండి మిమ్ము తీసికొనివచ్చినాఁడు. నిశ్చయముగా నాప్రభువు తాను కోరినది, ఉపాయముగాఁ జేయుచున్నాఁడు. నిశ్చయముగా ఆతఁడే సర్వము తెలిసినవాఁడును, ఉపాయశాలియును. 101. ఓనాప్రభువా! నీవునాకు కొంతరాజ్యము నొసంగితిని విషయముల వాస్తవమును నాకు నేర్పితివి. ఆకాశములకును భూమికిని సృష్టికర్తవు నీవే. ఇహమునందును పరమనందును నాకు రక్షకుఁడవు. నీవు నన్ను భక్తునిగా నే మరణింపఁజేయుము. మరియు పుణ్యాత్ములతోఁ జేర్చుము అని పలికెను. 102. ఓ ముహమ్మదు! ఇది యగోచరములైన విషయములలోనిది. దీనిని నీకుఁ దెలుపుచున్నారము. మరియు తమ కార్యమును నిశ్చయించి కుట్రచేయుచున్నపుడు నీవు వారియొద్ద లేకుంటివి. 103. నీవెంత కోరినను పెక్కురు విశ్వసించువారుకారు. 104. నీవు ఖురాను ప్రచారమునకుఁగాను వారితో బదులు అడుగుటలేదు. ఇది సర్వజగత్తునకుఁగాను బోధన మాత్రమే.

వ్యా॥ 99, 100. హజ్రత్ యాఖూబు తన పుత్రులను దీసికొని ఈజిప్టు నకు ప్రయాణమైపోయిచేరిరి. ఈ విషయము యూసుఫునకుఁ దెలిసిగొప్ప మర్యాదలతో స్వాగతమిచ్చి పిలుచుకొని వచ్చి తన దగ్గర సింహాసనముపైఁ గూర్చుండఁ బెట్టి ఇంక మీకు ఏలాటి చింతయుండకూడదు. మీరు శాంతిగా మిసరులో నుండవచ్చును. ఇదియును దేవుని యిష్టమే. అట్లు యూసుఫు తన తల్లిదండ్రులను గౌరవింపఁగా వారిద్దఱును, ఆతనిసహోదరులుందఱును ఆకాలపు మర్యాదనుబట్టి యూసుఫునకు సాష్టాంగపడిరి. అపుడు యూసుఫు తన తండ్రితో ఓ నాయనా! పూర్వము నేను చూచిన స్వప్నముయొక్క ఫలమిది. దేవుఁడు దానిని నిజముగఁ జేసెను. దేవుఁడు నన్ను చెఱశాలనుండి విడిపించి గొప్ప గౌరవమును అనుగ్రహించెను. నైతాను కుట్రవలన కలహముచెందిన నా సహోదరులును తిరిగి నాయొద్దకు వచ్చి చేరునట్లు చేసెను. మీదర్శనము తిరిగి లభించునట్లు దేవుఁడు చేసెను, దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. చూడుఁడు! ఎట్లు తాను కోరిన కార్యము ఉపాయముతో నెఱవేర్చెను అని దేవుని యుపకారములను జ్ఞాపింపఁ దెచ్చుకొని తన తండ్రితోఁ జెప్పెను. ఇందు తన సహోదరులు గావించిన కుట్రను చెప్పలేదు. ఎట్లు దేవుఁడు తన్ను బావిలోనుండి రక్షించెనో ఆ విషయము చెప్పలేదు. దాని వలన సహోదరుల మనస్సులకు నొప్పికలుగును గదా! హజ్రత్ ముహమ్మదు వారికి పూర్వము, మర్యాదకుఁగాను సాష్టాంగనమస్కారము (సిద్దా) చేయుట ధర్మముగా నుండెను. దాని ననుసరించియే యూసుఫు సహోదరులును తల్లిదండ్రులును సాష్టాంగపడిరి. కాని యిప్పుడు ఇస్లామ్ మతములో దేవునికిఁడప్ప నితరులకు సాష్టాంగ పడరాదు. యూసుఫు తల్లి చనిపోయెను ఆతనిపినతల్లి(ఖాలా) యుండెను. ఆమెకూడ తల్లితో సమానమే. ఆమెనుగూర్చియే యిచ్చట చెప్పఁబడెను. 101. దేవుఁడు యూసుఫునకు రాజ్యమును, దివ్యజ్ఞానమును సంపూర్ణముగ నొసంగియుండెను. అది దేవునితో విన్నవించుచు ఇంక నీదర్శనమునకు మార్గమైన చావును నాకు దయచేయుము. పుణ్యాత్ములతోఁ జేర్చుము. ఉభయలోకములలోను నీవు నాకు రక్షకుఁడవు. పోషకుఁడవు. నేను సదా నీకు విధేయుఁడనై యుండి మరణించునట్లు దయచేయుము అని వేడుకొనెను. 102. ఇంక హజ్రత్ ముహమ్మదుతో దేవుఁడిట్లు సంభోధించుచున్నాఁడు. ఓ ముహమ్మదు! యూసుఫుయొక్క వృత్తాంతము దీనికి ముందు నీకుఁ దెలియదు. యూసుఫుసహోదరులు యూసుఫును లోతుబావిలో పడవేయవలెనని రహస్యముగా కుట్రలు చేయుచున్నపుడు నీవు వారియొద్దను ఉండలేదు. నీవు ఒకరియొద్దచదివినవాడవు కావు. కావున మేము ఇట్టి గుప్తవిషయములను సందేశ (వహీ) మూలముగ నీకుఁ దెలుపుచున్నారము. 103. నీవు నిజముగ దేవుని ప్రవక్తవు అని సూచించు అనేక ప్రమాణములున్నను పెక్కురు విశ్వసించుటలేదు. దానివలన నీవు

చింతింపనక్కఱలేదు. 104. జనులు విశ్వసింపనిచో నీకేమియు నష్టములేదు. నీపని ఖురాను ప్రచారము చేయుట మాత్రమే, నీవది చేయుచునే యున్నావు. ఈప్రచారమునకుఁ గాను జనులయొద్ద నీవు జీతము (బదులు) అడుగుటలేదు. వారు ప్రచారమును సహింపక నీజీతమును ఆపివేయుదురేమో అను భయము నీకులేదు. ఖురానులో జగత్తున కంతయు బోధనయున్నది. దాని ప్రచారము అగుచున్నది. ఇంకమిందకూడ కాఁగలదు. అందు ఏలాటి లోపము రానేరదు. దాని ననుసరించినవారు ఉభయలోకములలోను జయమును మోక్షమును పొందుదురు అని నెలవిచ్చెను.

105. వ-క-అయ్యిమ్-మిన్-అయతిన్-ఫిన్-సమా-వాతి-వల్-అర్జీ - యముర్రాన-అల్లెహ-వహుమ్-అన్-హ-ముఅ-రిజూన్. 106. వమా-యూనిను-అక్-సరుహుమ్-బిల్లాహి-ఇల్లా-వహుమ్-ముష్-రికూన్. 107. అఫ-అమిను-అన్-తా-తి-య-హుమ్-గాషి-యతుమ్-మిన్-అజా- బిల్లాహి- ఔ- తా- తి- యహుముస్-సాఅతు-బగ్-తతన్-వహుమ్-లా-యష్-ఉరూన్.

105. మఱియు ఆకాశములోను భూమిలోను అనేక సూచనలు గలవు. వారు వానిని చూచుచు గమనింపకపోవుచున్నారు. 106. మఱి వారిలోని పెక్కుమంది దేవునిని విశ్వసించుటలేదు. కాని వారు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నారు. 107. ఏమి ! దేవునిశిక్ష వచ్చి వారిని క్రమ్మకొనును అనియు లేదా ఆకస్మికముగ వారికిఁ దెలియకుండగా ప్రళయకాలము వచ్చును అనియు వారికి భయములేదా !

వ్యా॥ 105. ఎట్లు అవిశ్వాసులు దేవుఁడు పంపిన ఖురాను వాక్యములను వినియు విశ్వసింపరో అటులే భూమ్యాకాశములలోనుండుదేవునిశక్తి సూచనలు చూచియు అందు గమనింపక దేవుని యేకత్వమును నమ్మకపోవుచున్నారు. వారు వినునది చూచునది సాధారణములైనవి. ఏలాటి యోచన ధ్యానములు లేక వినుచు చూచుచున్నారు. బాగుగ దేవుని సృష్టియందు విచారించి గమనించి చూచినచో వారికి లాభకరమై యుండును. కాని వారు గమనించుటయేలేదు. కావున ఎట్లు వారికి విశ్వాసము లభించును. 106. అనేకులు నోటిమాటలతో దేవుఁడున్నాఁడు అని పలుకుదురు. కాని దానితోఁబాటు కొండలు చిల్లరదేవతలను, విగ్రహములను, దేవదూతలను దేవునికుమార్తెలుగ, కల్పించికొనియారాధింతురు. మఱికొండలు తమ పండితులకును పాదరీలకును గురువులకును దేవుని వంటి యధికారములిచ్చి వారిని దేవునితో సమానులుగఁ జేయుదురు. మఱి కొండలు గోరీలను, పీర్లను పూజించి దేవుని యేకత్వమును చెల్లచుచున్నారు.

కావునకొద్దిమందివిశ్వాసులు మాత్రమే నిజమైన దేవునియందుభక్తివిశ్వాసములు గలిగియున్నారు. తక్కిన వెక్కురు పలువిధములుగ దేవునికి సాటి కల్పించు చున్నారు. 117. అవిశ్వాసులు పాపమలలోఁబడి దేవునిశిక్ష వారికిఁగలుగును. ప్రళయము (ఖియామత్) తెలియకుండ ఆకస్మికముగ వారికివచ్చి పట్టును అనిభయము వారికేలలేదు. ఏమి వారు దానినుండి తప్పించుకొనుటకు నేమైన యేర్పాటులు చేసికొనియున్నారా? మఱేల వారు నిర్భయులుగా నున్నారు. అట్లుండ రాదు. దేవునిశిక్ష తప్పక దుష్టులకుఁ గలుగును. ప్రళయము (ఖియామత్) తప్పక వచ్చును. అపు డేమియు చేయఁజాలరు. కావున యప్పుడే దాని యాపదలనుండి రక్షణపొందుటకై మానవులు యత్నింపవలెను.

108. ఖుల్-హజీ-హీ-సబీలీ-అద్-డో-ఇలల్లాహి-అలా-బసీ-రతిన్-అనా-
వ-మనిత్-తబ-ఆసీ-వ-సుబ్-హానల్లాహి-వ-మా-అనా-మినల్-ముఖ్-రికీన్.

108. ఇది నామార్గమున్నది. నేనును నన్ను అనుసరించిన వానిను సృష్టమగు సూచన ననుసరించి దేవుని వైపుఁజూచుచున్నారము. మఱి దేవునికి సాటి కల్పించువారితో నేను లేను అని ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 108. దేవుఁడు ఒక్కఁడు అని విశ్వసించుట నామతము. అన్ని శిష్యు విశ్వాసములు వదలి సర్వశక్తుఁడగు ఒక్కదేవుని వైపునకు రండు అని లోతు లండఱిసి నేను ఁలుచుచున్నాను. ధర్మమార్గమును అనుసరించి దేవునియందు నిజమైన భక్తి విశ్వాసములు, వహింపుఁడు అని నాపిలుపు. నేనును నన్ను అనుసరించు ముసల్మాను భక్తులును సన్మార్గమందుండి సృష్టమైన సూచనల వెలుతురును బట్టి ధర్మమార్గమునను పోవుచున్నారము. మఱి ఇస్లామ్ మత ప్రచారము చేయుచున్నారము. దేవుఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. ఆతనికి సాటిలేదు. భార్య బిడ్డలు లేరు. కావున దేవునికి సాటి కల్పించు విగ్రహారాధకులతో నేను లేను. వారిమార్గము ననుసరింపను అని స్రజలకుఁ దెలుప వలెనని దేవుని సెలవు.

109. వమా-అర్-సల్నా-మిన్-ఖబ్-లిక-ఇల్లా-రిజా-లన్-నూహీ-ఇన్-హిమ్-మిన్-అహ్-లిల్-ఖురా-అఫ-లమ్-యసీరూ-ఫిల్-అర్-జి-ఫ-యన్-జురూ-క్రఫ-కాన-ఆఖి-బతుల్-లజీన-మిన్-ఖబ్-లిహిమ్-వల-దారుల్-ఆఖిరతి-ఖైరుల్-లిల్-జీనత్-తఖా-అఫ్-లా-తత ఖిలూన్. 110. హత్తా-ఇజస్-ఖై-అసర్-రుసులు-వ-జి-న్నా-అన్న-హుమ్-ఖద్-కుజిబూ-జాఅ-హుమ్-నస్-రునా-ఫ-నుజ్-జీ-మన్-సమా-ఉ-వలా-యురద్దు-బాసునా-అనిల్-ఖామిల్-ముజ్-రిమీన్, 111. లఖద్-కాన-ఫి

ఖస-సిహీమ్-ఇబ్-రతుల్-లి-ఉలిల్-అల్-బాబి మా కాన-హదీసన్-యుఫ్-త
రా-వలాకిన్ తస్ దీ-ఖల్-లజీ-బైన-య దైహి-వ తఫ్-సీలకుల్లి-మైత్తన్-వహుదన్-
వ-రహ్-మతల్-లిఫ్హా-మిన్ యూమినున్.

109. మఱియు నీకుఁ బూర్వము మేము ప్రవక్తలఁగాఁజేసి పంపిన వారందఱును నగర నివాసులగు పురుషులేను. వారికి మేము సందేశము పంపుచుంటిమి. మఱియు ఈజనులు తమ పూర్వుల గతి యేమాయెనో చూచుటకు దేశములో సంచారము చేయలేదా! మఱి భయభక్తులు గలవారికి పరలోక గృహముచాల మేలైనది. ఏమి! మీరిప్పుడైనను గ్రహింపరా! 110. తుదకు ప్రవక్తలు నిరాశ చెందుచు వారితో అబద్ధము పలుకఁ బడినది యని తెలచుచుండఁగా వారికి మా సహాయము వచ్చెను. ఆ పిదప మేము కోరిన వారిని రక్షించితిమి, మఱి పాపాత్ములైన వారినుండి మాశిక్ష తొలఁగదు. 111. నిశ్చయముగా బుద్ధిమంతులకు వారి వృత్తాంతములలో బోధన గలదు ఖరాను కల్పింపఁ బడిన మాట కాదు. కాని యిది తనకు పూర్వమున్నవానిని సత్యపఱచునది. ప్రతి విషయమును వివరించునది. మఱియు విశ్వసించు జనులకు నిది సన్మార్గమునకును దయకును మూలకారణము.

వ్యా॥ 109. ఓ ముహమ్మదు! మేము నీకు ముందు పంపిన ప్రవక్తలు కూడ నీవంటి పురుషులే. వారు దేవదూతలు (ఫరిష్తే) కారు. వారు నగరములలో వసించు వారలే. ప్రవక్తలను సమ్మకతిరస్కరించిన వారి దుర్గతి యేమాయెనోలోకులు చూచుకొనవలెను. కాఫిర్లకు ఇహమునందుసంపదలును సౌఖ్యములును గలిగినను వారికి పరమునందు స్వర్గ సౌఖ్యములు లేవు. భయభక్తులు గలిగి విశ్వసించి, విగ్రహారాధన మొదలగు పాపములు వదలుకొన్నవారికి పరలోకమునందు స్వర్గమనెడి గృహము చాల మేలైనది. కావున మక్కా కాఫిర్లు బాగుగ యోచించి పూర్వుల విషయములను విని తాము బుద్ధి తెచ్చుకొనవలెను. ఈవాక్యమును బట్టి వచ్చిన ప్రవక్త లందఱును నగర నివాసులగు పురుషులేయని ఏర్పడుచున్నది. మఱి స్త్రీలు ప్రవక్తలుగా రాలేదు. 110. దేవుని శిక్షదుష్టులకు శిక్షముగా రాలేదు. ఆలస్య మైనందు వలన అవిశ్వాసులు మోసపోగూడదు. పూర్వము కూడ అవిశ్వాసులను శిక్ష ఆలస్యముగానే వచ్చి పట్టెను. అట్లు ఆలస్య మైనందున అవిశ్వాసులు ఇంక దేవుని శిక్షరారులే అని నిర్భయులై దుష్టత్వములో చెలరేగి పోయి పాపములు మఱిహెచ్చుగాఁ జేయసాగిరి. తుదకు ఈవిషయము ప్రవక్తలు చూచి ఇంక అవిశ్వాసులు విశ్వసింతురను మాట వట్టిది అని నిరాశ చెందిరి. దానిపైన దేవుని శిక్ష వచ్చుటలో చాల ఆలస్యమాయెను. అందుకు

ప్రవక్తలు ఏమిరా! మామాట అబద్ధమై పోవు నేమో అని తలంపసాగిరి. నువ్వులు దేవుని శిక్ష వచ్చుట కల్ల అని నిశ్చయింప సాగిరి. ఇట్టి స్థితిలో ప్రవక్తలను వారితోఁబాటు విశ్వాసులను దేవుఁడు కాపాడి అవిశ్వాసులను శిక్షించి నశింపఁ జేసెను. దేవుని శిక్షనుండి నువ్వులు తప్పించుకొనఁ జాలరు. అదివచ్చినచోతిగి పోదు. కావున మఱాకా కాఫిర్లు బుద్ధి తెచ్చుకొనుదురు గాక ! 111. ప్రవక్తల వృత్తాంతములు, నవలకాదు. అందు బుద్ధిమంతులు యోచించినచో వారికిఁబోధన (బుద్ధి) గలుగును. ప్రవక్తల వృత్తాంతములు గల ఖురానెషరీఫు కల్పితమైనది కాదు. ఇది దేవుని యొద్దనుండి వచ్చిన గ్రంథము. ఇది పూర్వమువచ్చిన దేవుని గ్రంథములను సత్య పఱచుచున్నది. ఇది వలయు విషయము లన్నిటిని ధర్మము లన్నిటిని వివరించుచున్నది. దీని ననుసరించు విశ్వాసులకుసన్మార్గము లభింపను. దేవుని దయకు వారు పాత్రులగుదురు. కావున మానవు లందఱును ఇట్టి యుత్తమోత్తమ గ్రంథమును గమనించి చదివి గ్రహించి యుభయ లోకములలోను జయమును మోక్షమును పొందుదురుగాక.

సూరయే రఆద్ (ఉటుము) మక్కి 43 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా హిఱ్ఱుక్మా నిఱ్ఱహీమ్.

అమిత దయాళువును అనుగ్రహించువాఁడునగు దేవుని పేర.

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్-రా-తిల్క-ఆయాతుల్-కితాబి-వల్లజ్-ఉన్-జిల్-

ఇలైక-మిర్-రబ్బికల్-హు-ఖు-వ-లాకిన్న-అక్-సరన్నాసి-లా-యూమినూన్.

1- అలిఫ్ లామ్-మీమ్-రా. (నేను దేవుఁడను, సర్వజ్ఞుఁడను. మీరు చేయు నన్నిటిని నేను చూచుచున్నాఁడను అని కొందఱు విద్వాంసులు దీనికి గుర్థము చేసియున్నారు.) ఇవిఖురానుగ్రంథము యొక్క వాక్యములున్నవి. నుఱి నీప్రభువు నుండినీకుమపఁబడినదంతయుసత్యమైనది. కాని పెక్కుమందిమనుష్యులువిశ్వసింపరు.

వ్యా॥ 1. ఈ సూరాలో పఠింపఁబడు వాక్యములన్నియు దేవదత్తగ్రంథ మగు ఖురానులోనివి. ఓ ప్రవక్తా! నీకు పంపఁబడిన గ్రంథము దేవుని యొద్దనుండి వచ్చిన సత్యమైన గ్రంథము. అందు ఏలాటి సందేహములేదు. అందఱును విశ్వ సింపఁదగినది. కాని పెక్కురు విశ్వసించుటలేదు. ఇది చాల యాశ్చర్యకరమైన విషయము. ఎందుకన ఇట్టిస్పష్టమైనవిషయమునుమానవులెట్లు తిరస్కరింపఁగలరు.

2. అల్లా-హుల్ల-జీ-రఫ్-అస్-సమావతి బి-గ్గరి-అమదిన్-తన-సహ-సుమ్మన్-తవా-అలల్-అర్షి-వ-సఖ్-ఖరష్-షమ్-స-వల్-ఖుమర-కల్లుస్-యవ్-లి-అజి-లన్-ముసమ్మన్-యుదబ్బి-రుల్-అమ-యు-ఫస్-సిలుల్-అయాతి-ల-అల్లా

కుమ్-బి-లిఖా-ఇ-రబ్బి-కుమ్-తూ-ఖిసూన్. 3. వహువల్-లజ్జ-మద్దల్-అర్జ-వ-
జల-ఫీహ-రవా-సియ-వ-అన్-హారన్-వ-మిన్-కుల్లిస్ సమరాతి-జల-ఫీహ-జా-
జైనిస్-నైని-యుగ్-షిల్-లై-లన్-నహార-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల-ఆ - యాతిల్-లి-
ఖామిన్ యత-ఫక్క-రూన్. 4. వ-ఫిల్-అర్జ-ఖతఉమ్-ముత-జావి - రాతున్-
వ-జన్నాతుమ్-మిన్-అతనాబిన్-వ-జర్ఉన్-వ-నఖలున్-సిన్-వానున్-వ-గైరు-
స్వానిన్-యుస్-ఖా-బి-షూ-ఇన్-వాహిదిన్-వ-నుఫజ్-జిలు-బఅ-జహాఅలాబఅ
జిన్-ఫిల్-ఉకులి-ఇన్న-ఫీ జాలిక-ల-ఆయా-తిల్-లి-ఖామిన్-యఅ ఖిలూన్.

2. స్తంభములు లేకయే ఆకాశముల నెత్తుగా నిలువఁబెట్టిన యాతఁడే దేవుఁడు. దానిని మీరు చూచుచున్నారు. ఆ పిదప పీఠముపైస్థిరపడెను, మఱి యాతఁడు సూర్యుని చంద్రుని పనిలో నియమించెను. ప్రతియొకటిదియును నియమిత కాలమువఱకు తిరుగుచుండును. ఆతఁడు కార్యమును నెరవేర్చును. మీరు మీప్రభువును దర్శింపఁబోవుదురు అను విషయమును మీరు నమ్ముటకై మీకు ఆతఁడు సూచనలను వివరించుచున్నాఁడు. 3. మఱియు ఆతఁడే భూమిని పఱచి అందు సర్వతములను నడులను జేసెను. మఱియు ప్రతిఫలమును రెండేసి రకములుగఁ జేసెను. ఆతఁడు పగలుపై రాత్రిని కప్పచున్నాఁడు. ఇందు ధ్యానించు జనులకు సూచనలున్నవి. 4. మఱియు భూమిలో అనేకవిధములైన నేలలు ఒకదాని కొకటి చేరువగా నున్నవి. మఱియు ద్రాక్షతోటలును పొలములును మొదలు చీలి రెండు మొదళ్ళుగా అగునట్టియు, అట్లుకాక ఒకే మొదలుగా నుండునట్టియు ఖర్జూరపు చెట్లును గలవు. అన్నిటికిని ఒకే నీళ్ళు ఇయ్యఁబడుచున్నవి. మఱి మేము వాని రుచులు ఒకదానికంటె నొకటి మించినట్లు చేయుచున్నారము. ఇందు గ్రహించునట్టి జనులకు సూచనలు గలవు.

వ్యా॥ 2. ఈ వాక్యములలో దేవునిగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. ఆకాశమును మేము చూచుచున్నారము. అది మనపైనే నిలిచియున్నది. దానికి స్తంభములులేవు. దేవునిశక్తివలననే అది నిలిచియున్నది అని చెప్పక తప్పదు. ఎవఁడు ఆకాశమును స్తంభములు లేకుండ నిలువఁబెట్టి యందు సూర్యచంద్రులను చేసి వానికి పనులందు నియమించి లోకమును నడిపించుచున్నాఁడో ఆతఁడే దేవుఁడు. సూర్యుఁడు ఒక సంవత్సరములోను చంద్రుఁడు ఒక నెలలోను తన ప్రయాణము పూర్తిచేయును. ఇట్లు ప్రళయమువఱకు జరుగును. పై వివరింపఁబడిన మహావస్తువులను సృజించిన దేవుఁడు, మానవులను తిరిగి సజీవులు చేయఁ

గలడు. ఇది దేవునికి కష్టముకాదు. కావున దేవుని శక్తిసూచనలను చూచి మానవులు తాము దేవుని దర్శింతురు అని నమ్మవలెను. 3. ఆకాశమునుగూర్చి చెప్పి ఇతః భూమినిగూర్చి చెప్పబడుచున్నది. దేవుడు భూమినివలచి నడుచు నిలిచియున్నట్లుగ పర్వతములను జేసెను. అందు నదులు ప్రవహించుచున్నవి. ఇలములను పుట్టించెను. అందు తీపు, పులుపుగలిగి చిన్నవిగను పెద్దవిగను రంగుల భేదములుగలిగినవిగా నున్నవి. పగలు వచ్చి పోయిన పిదప రాత్రి వచ్చుచున్నది. రాత్రింబవళ్ళు వచ్చుచు పోవుచున్నవి. ఇందు గమనించు జనులను దేవుని శక్తి సూచనలు గలవు. 4. ఎట్లు ఆకాశములో సూర్యుని చంద్రుని పని వేర్వేరుగానున్నదో అట్లులే భూమిలోని నేలలు, వృక్షానముగలిగియున్నవి. చూడుడు! చేరువులలోనున్న నేలలు పలువిధములుగ నున్నవి. బుర్రులపైరు పంటలకు తగినదిగా నుండును. దానిప్రక్కనుండు నేల చవటిగానుండి ప్రేరు చేయుటకు దగదు. పంటలకు వృక్షములకు తోటలకు ఒకే నీళ్ళు ఇవ్వబడుచున్నను, పలువిధములైన రుచులు, రంగులుగల ఫలములు, పుష్పాలు మొదలగు ధాన్యములు గలుగుచున్నవి. ఇవన్నియు దేవుని శక్తివలన గలుగుచున్నవి అని బుద్ధిమంతులు గ్రహింపవలయు. ఇందునాస్తికులకురద్దుగలదు. లోకము స్పష్టశక్తి లేకయే తనంతట తానేస్వభావమునుబట్టి యైనచో ఒకనేలనుండియే పలువిధములైన ఫలములుపువ్వులు ఒకేనీళ్ళవలన ఎట్లుగలుగగలవు. స్వాభావికముగఅయినచో ఒకేవిధమైన ఫలములుపువ్వులు కావలెనుగదా! అట్లుగాని పలువిధముగనుండు కారణమేమి? సృష్టికర్త ఒకడున్నాడుకాబట్టి అట్లుగనున్నది అనియజునగనుచున్నది ఇటులేఒక్క ఖురానుగ్రంథమువినియు ప్రజలు పలువిధములగ బోవుచు మూఁటిగా మెను.

5. వ-ఇన్-తఅ-జబ్-ఫ-అజబున్-ఖౌలు-హుమ్-అఇషా-కుర్నా-ఖురాబున్
అఇన్నా-లఫీ ఖల్-ఖిన్-జదీదిన్-ఉలా-ఇకల్-జీన-కఫరూ ది-రబ్బి-హిమ్-వ-ఉలా
ఇ-కల్-అగ్ లాలు-ఫీ-అఅ-రాఖిహిమ్-వ-ఉలా-ఇక-అస్-హు-బున్నారి హుమ్-ఫీ
హు-ఖాలిదూన్. 6. వ-యస్-తఅ-జిలూనక-బిస్-సయ్యి-అతి-ఖల్ లత్ హు-సహా
వఖిద్-ఖలత్-మిన్-ఖిబ్-లిహిముల్-మసులాతు-వఇన్న-రబ్బిక-లజూ-మిగ్-ఫిర-
తిల్-లిన్నాసి-అలా-జుల్మి-హిమ్-వఇన్న-రబ్బిక-ల-షదీదుల్-ఇఖ్ బా. 7. వ-అఖు-
లుల్-లజీన-కఫరూ-తాలా-ఉన్-జిల-అలైహి-అయతుమ్-మిక్ - రబ్బిహి-ఇన్న
మా-అన్-మున్-జిరున్-వ-లి-కుల్లి-ఖామిన్-హుద్.

8. మఱి ఓ ముహమ్మదు! నిపు అశ్చర్యపడినచో “మేము ముహమ్మదు పోయిన పిదప తిరిగి కొత్తసృష్టి మాకుఁ గలుగునా” అని వారు పలుకు మాట

చాల యాశ్చర్యకరమైనది. వీరే తమ ప్రభువును తిరస్కరించినవారు. వీరి మెడలలో పట్టీలు వేయబడును. మఱి వీరే నరకనివాసులు అందు వీరు సదాయుండురు. 6. మఱి వారు మేలునకు ముందే కీడు తొందరగా తెచ్చుని నిన్ను అడగుచున్నారు. మఱి వారికి ముందు అనేక యుదాహరణములు గడచియున్నవి. మఱి ప్రజలు అన్యాయము చేయుచున్నను నీప్రభువు వారిని తుమించువాడు. మఱి నీప్రభువుయొక్క శిక్షకూడ చాల కఠినమైనది. 7. మఱియు అవిశ్వాసులైనవారు ఆతనియొద్దకు ఆతని ప్రభువునుండి ఎందులకు నొక సూచన రాలేదు అని పలుకుచున్నారు. భయభోధ నిచ్చుట మాత్రమే నీపని. మఱి ప్రతి జాతికిని సన్మార్గము చూపువాడొకడు వచ్చియున్నాడు.

వ్యా॥ 5. దేవుని శక్తి సూచనలు చూచియు దేవునిని పరలోకమును అవిశ్వాసులు తిరస్కరించుచున్నారే అని నీవు ఓ మహమ్మదు! ఆశ్చర్యపడుచున్నావా? చచ్చిమట్టియైన పిదప తిరిగి క్రొత్తగా సజీవులగుదుమా అని అవిశ్వాసులు పలుకునది చాల యాశ్చర్యకరమైనది. సర్వశక్తుడగు దేవుడు లేనిదానిని సృష్టించెను. ఇత పుట్టి గిట్టినదానిని తిరిగిసజీవిగాచేయలేడు అని చెప్పుట సరికాదు గదా! పుట్టి చచ్చినదానిని తిరిగి లేపుట దేవునికి చాల సులభమైన పనిగదా! చచ్చిన వారిని తిరిగి లేపడు అని పలికి దేవుని శక్తిని తిరస్కరించినవారి మెడలలో పట్టీలును కాళ్ళు చేతులలో బేడీలును వేసి నరకములో పడవేయుదురు. అందే వారు సదా శిక్షను అనుభవించుచుందురు. 6. అవిశ్వాసులు సత్యమును స్వీకరించి యుభయలోకములలో మేలుపొందక తిరస్కరించి శిక్షను తెచ్చు అని ప్రవక్తను తొందరపెట్టుచున్నారు. ఇట్టి వారు తమకుముందు గడచిన అవిశ్వాసుల వృత్తాంతమును తెలిసికొనవలెను. వారెట్లు తమ పాపములకుఁగాను శిక్షపొంది నశించిరో తెలిసికొని బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. పూర్వము గడచిన యుదాహరణములు పెక్కుగలవు. దేవుడు తుమించి కరుణించువాడు. కావున పాపములకుఁగాను తత్క్షణమే శిక్షింపడు. ఆతడు శీఘ్రముగా శిక్షింపనందున దుష్టులు మోసపోఁగూడదు. అన్యాయములు పాపములు చెలరేగినపుడు తప్పక దేవునియొక్క కఠినశిక్ష దుష్టులకుఁ గలుగును. అప్పుడు శిక్షనుండి తప్పించుకొనుటకు వీలుండదు. 7. హజ్రత్ మహమ్మదువారితో అవిశ్వాసులు తాము కోరినట్లు ఒక సూచన నీవు చూపుము అని కోరుచుండిరి. వారు కోరిన సూచన రానపుడు ఎందులకు మేము కోరిన సూచన ప్రవక్తయొక్క ప్రభువు పంపడు. పంపినచో విధిలేక మేము విశ్వాసులముఅగుదుము గదా! అని పలుకుదురు. దానికి దేవుడు ప్రవక్తతో ఓ మహమ్మదు! మత ప్రచారముచేసి భయభోధ నిచ్చుట నీపని. సూచనలు తెచ్చి చూపుట నీపని కాదు. అది మాపని. నీకు పూర్వముకూడ ప్రతిజాతికిఁగాను ప్రతి దేశములో

భయభోధనిచ్చి సన్మార్గముచూపువారు వచ్చియున్నారు. వారుమాయాష్టప్రకారముగా సూచన (మోజీజా) లు తెచ్చి చూపుదుము అని పలికియుండగోడు. వారు తమ తమ జాతివారికి బోధించిరి. మఱి నీవు సర్వలోకమునకుఁగాను ప్రవక్తగావచ్చియున్నాడవు. మతప్రచారము చేయుటయేనీపనిఅనిపలుకుచున్నాఁడు.

8. అల్లాహు-యల-లము-మాతహ్-మిలుకుల్లు-ఉన్-సా-వమా- తగీ- బిల్-ఆర్-హాము-వ-మా-తజ్-దాదు-వ-కుల్లు-షైఇన్-ఇన్దహూ-బి మిఖ్-దాక్. 9. అలిముల్-గైబి-వష్-షహా-దతిల్-కబీ-రుల్-ముత-ఆల్. 10. సవా ఉమ్-మిన్-కుమ్-మన్-అసర్జిల్-ఖాల-వ-మన్-జహర-బిహీ-వ-మన్-హువ-మున్-శభ-ఫిమ్-బిర్-తైలి-వసారి-బుమ్-బిన్-నహార్. 11. లహూ-ము-అఖ్-ఖి-బా-షుమ్ - మి-జైసి-య-దైహి-వ-మిన్-ఖల్-ఫిహి-యహ్-ఫ-జూనహూ-మిన్-అమ్-నిల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-లా-యుగయ్యిరు-మా-బి-ఖామిన్-హత్తా యుగయ్యి-రూ-మా-బి-అన్-ఫుసి హిమ్-వఇజా-అరా-దల్లాహు-బి-ఖామిన్-సూఅన్ ఫహ-మర్ద-లహూ-వమా-లహుమ్-మిన్-దూనిహి-మిన్-వాల్.

8. ప్రతి స్త్రీగర్భములోఁ దాల్చునదియును గర్భములు తగ్గుటయు పెరుగుటయు దేవునికిఁ దెలియును. మఱి ప్రతివస్తువుయొక్క నియమము ఆతనియొద్దనున్నది. 9. ఆతఁడు రహస్యములను బహిరంగములను ఎఱింగిన వాఁడు. గొప్పవాఁడును సర్వాధికుఁడును. 10. మీలో నెవఁడు రహస్యముగా మాటలాడునో వాఁడును, ఎవఁడు గట్టిగా మాటలాడునో వాఁడును మఱెవఁడు గొత్తిపూట దాఁగికొనునో వాఁడును పగటిపూట వీధులలో తిరుగునో వారందఱును ఆతనికి సమానమే. 11. దేవుని సెలవు పొంది మనుష్యునిని కనిపెట్టు దేవదూతలు మనుష్యునకు ముందును వెనుకను కావలిగా నుందురు. నిశ్చయముగా ఒక జాతివారు తమ యాత్మలను మార్చుకొననంత వఱకు దేవుఁడు వారి స్థితిని మార్చువాఁడు కాఁడు. మఱి దేవుఁడు ఒక సంఘమువారికి కీడుచేయఁ దలచినచో అది తిరుగదు. మఱి ఆతఁడు తప్ప నితరు లెవ్వరును వారికి సహాయులులేరు.

వ్యాఖ్య! 8. ఈ వాక్యములలో దేవునికి సర్వము తెలియును. ఎద్దియును ఆతనికి మఱుఁగు లేదు అని చెప్పఁబడుచున్నది. స్త్రీల గర్భములో నేమున్నదో మగపిల్ల, లేదా ఆడుపిల్ల, లేదా సంపూర్ణముగా నున్నదో లేక అరగోరగా నున్నదో మంచిదో చెడ్డదో సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. గర్భములోనిరహస్యములు హెచ్చుట తగ్గుట మొదలగు విషయములన్నియు దేవునికి నెఱుక. ప్రతివస్తువు

యొక్కనియమము దేవునికిఁ దెలియును. దానిదానికిఁ దగినట్లు ఏర్పాట్లుచేయును. 9. లోకములోని రహస్యములు అగోచరములు బహిరంగములు సర్వము దేవునికి తెలియును. సర్వము ఆతనికి అధీనమైయున్నది. మహామహిమగలవాఁడు, సర్వాధికుఁడు ఆతనికి మించినది యెద్దియునులేదు. 10. దేవుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు కావున మానవులు ఏయే స్థితులలో నున్నను సర్వము ఆతనికిఁ దెలియును. రహస్యముగా మాటలాడినను గట్టిగా మాటలాడినను దేవుని యొద్ద సమానము. దానిని దేవుఁడెఱుంగును. అటులే రాత్రిపూట చీకటిలో దాగుకొని చేసిన పనులును పగటిపూట బహిరంగముగా వీధులలోఁ జేసిన పనులును దేవునికిఁ దెలియును. అంతయు దేవునికి సమానమే. 11. ప్రతి మనుష్యుని వెంట దేవదూత లున్నారు. వారు మానవులు చేయు పనులను వ్రాయుదురు. దేవుని సెలవు ననుసరించి వారికి కావలిగా నుండురు. ఆపదలనుండి కాపాడుచుండురు. ఏజాతి సంఘమైనను తమ యాత్మలందుండు స్వభావ గుణములను మార్చుకొన నంతవఱకు దేవుఁడు వారి స్థితిని మార్చుఁడు. ఎప్పుడు వారు న్యాయము వీడి దుర్మార్గమునకు పాలగుదురో దేవుఁడు వారికిచ్చియున్న మంచిస్థితిని సంవదలను రాజ్యమును దీసికొని వారిని అధమ స్థితిలో పడవేయును. దేవుఁడే వారినిరక్షించి తోడు పడవలెను. ఆతఁడు తప్ప నితరులెవ్వరును రానున్న ఆపదను తప్పింపఁ జాలరు. కావునమానవులు దేవునియందు విశ్వాసముంచి ధర్మమార్గమునందు నడువవలెను.

12. హువల్లజ్-యురీ-కుముల్-బర్ఖ-ఖాఫన్-వతస్-అన్-వయున్-షి-ఉస్ సహ-బస్-సిఖాల్. 13. వ యు-సబ్బిహుర్-రఆదు-బి-హమ్ దిహీ-వత్-మలా-ఇకతు-మిన్-ఖీ-ఫతిహీ-వ-యుర్-సిలుస్-సవాఇఖ-ఫ-యుసీబు-బిహ-మన్ - యషా ఉ-పహుమ్-యుజాదిలూన-ఫిల్లాహీ-వహువ-ష దీదుల్-మిహీల్. 14. లహూ-దఅ-వతుల్-హాఖ్-ఖి-వల్లజీన-యద్ ఉన-మిన్-దూనిహీ-లా-యస్-తజీ-బూన-లహుమ్-బి-వే-ఇన్-ఇల్లా-క-బాసితి-కఫ్-ఫైహి-ఇలల్-మాఇ-లియబ్-లుగ్-ఫాహు-వ-మాహువ-బి-బాలి-గిహీ-వమా-దుఅ-ఉల్-కాఫిరీన-ఇల్లా-ఫీ-జలాల్. 15. వల్లిలాహీ-యస్-జుదు-మన్-ఫిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-తౌఅన్-వ-కర్హాన్-వ-జిలా-లుహుమ్-బిల్-గు-దువ్వి-వల్-ఆసాల్.

12. ఆతఁడే మీకు మెఱపును చూపించుచున్నాఁడు. దాని వలన మీకు భయమును ఆశయును గలుగుచున్నది. మఱి బరువైన మేఘములను లేపుచున్నాఁడు. 13. ఉరుము ఆతనిని స్తోత్రించుచున్నది. మఱియు దేవదూతలు

కూడ ఆతని భయముచే ఆతని పవిత్రతను కొనియాడుచున్నారు. మఱియు ఆ తడు పిడుగులను పంపి తాను కోరిన వారిపై బడవేయు చున్నాడు. మఱి అవి శ్వాసులు దేవుని విషయము వాదించుచున్నారు. మఱి ఆతడు కఠినముగ పట్టును. 14. సత్యమైన పిలుపు ఆతనికి గలదు. మఱి ఆతనినివదలి వానిపరిని పిలుచుచున్నారో వారు వారికి పనికిరారు. ఒకడు నీళ్ళు తన నోటిలోనికి రావలెనని దాని వైపు తన రెండు చేతులు చాచి దానిని పిలిచినచో అది వాని నోటిలోనికి రానట్లు వారి పిలుపున్నది. మఱి అవిశ్వాసుల ప్రార్థన (పిలుపు) వృథాయగునది. 15. మఱియు ఆకాశములోను భూమిలోనున్న వారందఱును సంతోషము తోను బలవంతముతోను దేవునికి సాష్టాంగ పడుచున్నారు. మఱి వారి నీడలు ఉదయము సాయంత్రము సాష్టాంగ పడుచున్నవి.

వ్యా॥ 12. మనుపటి వాక్యములో దేవుడు ప్రజలను కాపాడు చున్నాడు అను విషయము చెప్పబడినది. ఇందు పాపముల వలన ప్రజలను వచ్చు ఆపదలను గూర్చి చెప్పబడుచున్నది. మెఱపులు కారు మేఘములు వచ్చునపుడు ప్రజలకు భయమును ఆశయును గలుగును. మెఱపులను మేఘములను చూచి వానవచ్చును అని సంతోషింతురు. మెఱపు హెచ్చి పిడుగుపడిచచ్చుననుచు అనియు గొప్ప వర్షము వలన నీటి వరదలు వచ్చునేమో అని జనులకు భయము గలుగును. కావున భక్తులు దేవుని దయ తమకు గలుగునని యాశ గలిగి మితిమీరినచో తమకు శిక్ష గలుగును అని భీతియు గలిగి యుండవలెను. 18. గర్జించు మేఘములను దేవదూతలును దేవునిని స్తుతింతురు. ప్రతి వస్తువును దేవుని పవిత్రత కొని యాడుచున్నది. కాని మానవులు దానిని గ్రహించజాలరు. దేవదూత లందఱును దేవునికి భయపడి సదా దేవునిని స్తుతించుచుందురు. దేవుడు పిడుగులను పంపి తాను కోరిన వారిపై వైచి చంపును. వారు దానినుండి తప్పించుకొనజాలరు. ఉరుములు మెఱపులు పిడుగులు, దేవుని శక్తిని సూచించుచున్నవి. అట్టి దేవుని విషయము అవిశ్వాసులు, మాజిత్ రసగాలు వాటి వాదించుచున్నారు. అవిశ్వాసులు జాగ్రత్తగ నుండవలెను. వారిపై దేవువాణ్ణి పిడుగు పడు నేమోఅని వారు భయపడవలెను. దేవుని శిక్ష చాల కఠినమైనది. దానినుండి తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. ఉరుములు గలుగునపుడు “సుబ్ హాన మన్-యుసబ్బిహుర్ రఅదు-బిహమ్ దిహీ-వల్-మలా ఇకతు-మిస్-భిల్లిహీ-అల్లా హుమ్మ-లాతఫ్ తుల్నా-బి-గజ్బిక-వలా తుహ్-లిక్నా-బి-అహ్ బిక-వ-అహ్ నా-ఖల్లి-జాలిక్-అని చదువ వలెను. 14. దేవునినే పిలువ వలెను. ఆతనినే వేడి ప్రార్థింప వలెను. ఆతడు దానికి దగిన వాడు. ఆతడు ప్రార్థనలను విని యంగీకరించును. మేలు కీడు చేయు అధికారము ఆతనికి గలను. ఆతడు సర్వశక్తుడు

కావునఆతని నే పిలువవలెను. శక్తిలేని చిల్లర దేవతలను విగ్రహములనుప్రార్థించుట వలన ప్రయోజనము లేదు. ఒకఁడు తన దాహము తీర్చుకొనటకు బావియొడ్డున నిలిచి తన చేతులు చాచి ఓనీళ్ళు! నీవు వచ్చి నానోటిలో పడుము అని బతిమాలినచో అది వాని నోటిలోనికి రాజాలదు గదా! అది నిష్ప్రయోజనము గదా! అటులే దేవునిని వదలి యితర దేవతలను విగ్రహములను తమ సహాయము కొఱకు పిలుచుట నిష్ప్రయోజనము. విగ్రహములు చిల్లర దేవతలు ఏలాటి సహాయము చేయఁజాలవు. కావున వారి ప్రార్థనలు పిలుపులు వృథాపోవును. 15. విశ్వాసులు సంతోషముతో దేవునికి సాష్టాంగపడుదురు. అవిశ్వాసులుకూడ ఇష్టము లేకున్నను దేవునికి ఆధీనులై యున్నారు. నీడలుకూడ భూమిపైఁ బడి తాము దేవునికి సాగిల పడుచున్నాము అనిసూచించును. ఉదయముసాయంకాలము నీడలు బాగుగా పడుచుండును. అందులకు ఉదయము సాయంకాలములో అని చెప్పఁబడియెను. స్యాము దేవునికి లోఁబడియున్నది. సర్వము ఆతని నెలవుచే జరుగుచున్నది. ఇచ్చట ఒక సిజ్డా చేయవలెను.

16. ఖుల్-మర్-రబ్బున్-సమా-వాతి-వల్-ఆర్ జి-ఖులిల్లాహు ఖుల్-అఫత్-తఖిజ్-తుమ్-మిన్-దూనిహీ బా-లియా అ-లాయమ్-లికూన-లి-అన్-ఫుసి హిమ్-సఫ్ అ-న్-వలా-జర్జిన్-ఖుల్-హల్-యస్-తవిల్-అత్-మా-వల్-బసీరు అమ్-హల్-తస్-తవిజ్-జులు-మాతు-వన్ నూరు-అమ్ జఅలూ-లిల్లాహి-షుర-కా అ-ఖలఖూ-క-ఖల్ ఖిహీఫ-తషా-బహల్-ఖల్ ఖు-అలైహిమ్-ఖులిల్లాహు-ఖాలి ఖు-కుల్లి-మైఇన్-వహువల్-వాహిదుల్-ఖష్ఖార్. 17. అన్-జల-మినస్-సమాఇ-మాఅన్-ఫసాలత్-బౌ-దియతుమ్-బి-ఖదరిహి-ఫహ్-తమ-లస్-సైలు-జబదర్-రా బియన్-వ-మిమ్మా-యూఖిదూన-అలైహి-ఫిన్-నారిబ్-తిగాఅ హిల్-యతీన్-బౌ-మతా-ఇన్ జబ-దుమ్-మిస్-లుహూ క జాలిక-యజ్-రిబుల్లాహుల్-హఖ్-ఖ-వల్-బాతి-ల-ఫ-అమ్మజ్-జబిదు-ఫ-యజ్-హబు-జుఫాఅన్ వ-అమ్మా-మాయన్-ఫడన్-నాస-ఫ-యమ్-కుసు-ఫిల్-అర్ జి-కజాలిక-యజ్-రి-బుల్లాహుల్-అమ్ సాల్.

16. భూమ్యాకాశములకు ఎవఁడు ప్రభువు! అని ఓ ప్రవక్త! అడుగుము. దేవుఁడే అని నీవు పలుకుము. మఱేమి మీరు దేవునిని వదలి తమ యాత్మలకే మేలుగాని కీడుగాని జేసికొనఁజాలనట్టి వారిని సహాయులుగాఁ జేసికొన్నరా! అని చెప్పెము. గ్రుడ్డివాఁడును చూడఁగలవాఁడును సమానులు కాఁగలరా! లేదా! అంధకారమును వెలుతురును సమానము కాఁగలవా అని పలుకుము. ఏమి

వారు దేవునికి సాటి కల్పించుకొన్నారా! దేవుడు సృష్టించి నట్లు వారేదైన సృష్టించి యున్నారా! అందుకు సృష్టిలో వారికి సందేహముగ కనబడినదా! దేవుడే ప్రతివస్తువును సృష్టించువాడు. మఱియూతఁడు ఒక్కఁడు, సర్వశక్తుఁడు అని పలుకుము. 17. ఆతఁడు ఆకాశమునుండి నీళ్లు పంపఁగా కాలువలు తమతమ కొలత కొలచి ప్రవహింపసాగెను. పిదప ఆనీటి ప్రవాహముపై ఖేనము (నురుగు) ఉప్పొంగి వచ్చెను. మఱియు నిటులే నగలును సామానులును చేయుటకుఁ గాను అగ్నిలో కఱగించు దానిలోను నురుగు వచ్చును. ఇట్లు దేవుఁడు సత్యమును అసత్యమును పోల్చి వివరించుచున్నాఁడు. కావున నురుగు ఎండిపోవును. మఱి ప్రజలకు పనికి వచ్చునది భూమిలో నిలిచి పోవును. ఇట్లు దేవుఁడు ఉదాహరణములు వివరించుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 16. సర్వ శక్తుడగు ప్రభువు ఆకాశములకు భూమికిని ఒక్కఁడే. ఈ విషయము తెలిసియు, దేవునిని వదలి తమకు తామే మేలుచేసికొను శక్తి లేని చిల్లర దేవతలకు సహాయులుగ మారేల చేసికొను చున్నారు. ఇది సరికాదు. దానివలన ప్రయోజనము లేదు. దేవునిని విశ్వసించువారు కన్నులు గలవారిని పోలినవారు. దేవునికి సాటికల్పించు అవిశ్వాసులు అంధులవంటివారు. చూచువారు ను అంధులును సమానులు కానేరరు. అటులే దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు) వెలుతురు వంటిది. దేవునికి సాటి కల్పించుట అంధకారము వంటిది. వెలుతురు ను చీకటియును సరికావు. కావున విశ్వాసులు తమ విశ్వాసమనెడి వెలుతురు లో సన్మార్గమునందు పోయి యుభయ లోకములలోను మేలుపొందుదురు. విగ్రహారాధన అనెడి చీకటిలో పడి అంధులవలె దేవులాడు అవిశ్వాసులు ముక్తి మార్గము పొందఁగలరా! ఎన్నటికిని పొందఁజాలరు. ఓ అవిశ్వాసులార! ఏమి మీ దేవతలును విగ్రహములును దేవుఁడు సృష్టించినట్లు ఏదైన వస్తువును సృష్టించినవా! అదిచూచి అవి దేవుళ్ళు అని మీకు సందేహము గలిగినదా! అట్లేదైన యుండిన చూపుఁడు. పాపము! శక్తి లేనియావిగ్రహములు ఏమి సృష్టింపఁగలవు. అవికూడ దేవునిచే సృష్టింపఁ బడినవియే. సర్వమునకు దేవుడే సృష్టికర్త. ఆతఁడు అద్వితీయుఁడు(ఒక్కఁడు)సర్వశక్తుఁడు. ఆతనికి మించినది ఎద్దియును లేదు. సర్వము అతనికి అధీనమై యున్నది అని పలుకవలెనని హజ్రత్ రసూలువారికి దేవుని సెలవు. 17. ఆకాశమునుండి దేవుని సెలవుచే వాన కురియుచున్నది. దానివలన నీటికాలువలు తమతమ విశాలము కొలచి ప్రవహించుచున్నవి. నీటి ప్రవాహము వలన కసువుమట్టి కలిసి నురుగు పొంగి పైకి వచ్చుచున్నది. అటులే నగలు సామానులు పనిముట్లు చేయుటకై వెండిబంగారు ఇనుము అగ్నిలో కఱగించునపుడు నురుగువలె మట్టిపొంగి పైకివచ్చును. కాని కొంత సేపటిలోనే నురుగు ఎండిపోయి మనుష్యులకు కావలసిన నీళ్లు కఱగిన లోహము

నిలిచి పోవును. దానివలన వారు పలు విధములుగ లాభములు పొందుదురు. ఇటులే సత్యము అసత్యము యొక్క యుదాహరణము నూహింప వలెను. దేవునినుండి సందేశము వర్షము వలె వచ్చి మానవుల హృదయములపై పడుచున్నది. మానవులు తమ హృదయముల శక్తి కొలది దీనిని గ్రహించుచున్నారు. దేవుని సందేశమును (వహిని) గ్రహించిన వారితో అసత్యమునకు లోనైనట్టి వారు కలహింతురు. ముందు చూచుటకు నురుగువలె అవిశ్వాసుల బలము కనబడును. తుదకు సత్యమే నిలిచి అసత్యము నురుగువలె మఱుగై పోవును. ఇటులే విశ్వాసుల అవిశ్వాసుల పోరాటము నూహించునది. ముందు అవిశ్వాసులు నురుగువలె చాలమందిగా కనబడుదురు. తుదకు అవిశ్వాసులే ఓడిపోయి విశ్వాసులు నిలుతురు. కావున అసత్యము పైకి చూచుటకు గంభీరముగా నున్నను తుదకు నశించునదే. ఇట్లు దేవుడు మనుష్యులు గ్రహించుటకై యుదాహరణముల వివరించి తెలుపుచున్నాడు. రాబోవు వాక్యములో సత్యము అసత్యము యొక్క ఫలితము చెప్పబడుచున్నది.

18. లిల్-లజీనస్-తజాబూ-లి-రబ్బి-హిముల్-హుస్నా-వల్ల-జీన-లమ్-యస్
తజీబూ-లహూ-తా-అన్న-లహుమ్-మాఫిల్-అర్-జి-జమీ-అన్-వ-మిస్-లహూ
మఅహూ-లఫ్-తదా-బిహీ-ఉలా ఇక-లహుమ్-సూఉల్-హిసాబి-వ-మా-వా-
హుమ్-జహన్నము-వ-బీసల్-మిహాద్.

18, ఎవరు తమ ప్రభువునాజ్ఞను సమ్మతించిరో వారికి మేలున్నది. మఱి వారు ఆతని యాజ్ఞను సమ్మతింపరో వారికి భూమిలోని సమస్తమును దానితోఁగ బాటు దానియంతటిది వారికుండి దానిని తమకు బదులుగ నిచ్చివేయుదురు. వారికికఠినమైన లెక్కయున్నది. మఱి వారి నివాసము నరకము. మఱి యది చాల చెడ్డ నివాసము.

వ్యా! 18. దేవుని విశ్వసించి యాతని యాజ్ఞలను సమ్మతించి సత్కార్యములు చేసినవారికి ఉభయ లోకములలోను మేలున్నది. ఇహమునందు మనస్సునకు శాంతియు జయమును పరమునందు స్వర్గసౌఖ్యములును మోక్షమును పొందుదురు. ఎవరు విశ్వసింపక దేవుని యాజ్ఞలను తిరస్కరించి పాపకార్యములు చేయుదురో వారికి ఇహమునందు ఎట్లు జరిగినను పరమునందు వారు చాల కష్టములు పొందుదురు. అప్పుడు వారికిఁ గలుగు నరకశిక్షలనుండి తప్పించుకొనుటకై భూమిలోనుండు సమస్తమును దానితోఁగబాటు అంతటి ధనమును వారి కుండిన దానిని బదులుగ నిచ్చుటకు కోరుదురు. కాని అట్లు కానేరదు. అవిశ్వాసుల ప్రతి కర్మయొక్క లెక్క కఠినముగా తీసికొనబడును. వారి కర్మల ఫలితముగ

వారికి నరకము లభించును. అందు వారు సదా కష్టములకు పాలగుదురు.

19. అఫ-మన్-యఅ-లము-అన్న- మాఉన్-జిల-ఇలైక-మిర్ - రబ్బికల్
హాఖ్-ఖు-కమన్-వలవ-అఅమా-ఇన్నమా-యత-జక్కరు-ఉలుల్-అల్ - బాబ్.
20. అల్ల-జీన-యూఫూన-బి- అహ్-దిల్లాహి-వలా- యన్-ఖుజూ - నల్ - మీ
సాఖ. 21. వల్ల-జీన-యసి- లూన-మా-అమ-రల్లావల-బిహి-అన్ - యూ సల-వ-
యఖ్-షా న-రబ్బి-వలమ్-వ-యఖా-ఫూన-సూఅల్-హి-సాబ్. 22.వల్ల-జీన-సబ
రుబ్-తిగాఅ-వజ్-హి-రబ్బిహిమ్-వ-అఖా-మున్-సలాత-వ-అన్-ఫఖూ - మిమ్మా
రజ్ఖా-వలమ్-సిర్రన్-వ-అలా-నియతన్-వ-యద్-రడీన-బిల్ - హాసన - తిన్-
సయ్యి-అత-ఉలా-ఇక-లవలమ్-ఉఖ్-బద్-దార్. 23. జన్నతు - అద్ - నిన్.
యద్-ఖులూ-నహి-వ-మన్-సలహా- మిన్-అబా-ఇహిమ్-వ-అజ్-వాజి-హిమ్-వ-
జ్జి-యాతి-హిమ్ వల్-మలా-ఇకతు-యద్-ఖులూ-న-మిన్ - కుల్లి-బాబ్. 34.
సలామున్-అలైకుమ్-బిమా-సబర్-తుమ్-ఫనిఅమ-ఉఖ్-బద్-దార్.

19. నీస్రభువునుండి నీకు పంపబడినది సత్యము అని యెఱుంగువాఁడు,
గుడ్డివానితో సమానుడగునా ! బుద్ధిమంతులే బోధన గ్రహించువారు. 20.
ఎవరు, దేవుని వాగ్దానమును పూర్తిచేయుచు ఒడంబడికను తెంపరో, 21. మఱి
వరు దేవుఁడు కలుపుఁడు అని యాజ్ఞాపించినదానిని కలుపుచు, తమ ప్రభువునకు
భయపడుచు కఠినముగా లెక్క అగునేమో అని భయపడుచున్నారో, 22. మ
ఱివరు తమ ప్రభువు ప్రీతికొఱకు సహనము వహించి, నమాజునుసలిపి, మేము
వారి కొసంగినదానిలో రహస్యముగను, బహిరంగముగను ఖర్చుచేసి కీడునకు
బదులుగ మేలుచేయుచున్నారో వారికిఁగాను పరలోక గృహమున్నది. 23.
వారి కుండుటకు స్వర్గవనము లున్నవి. అందు వారును సత్కార్యములు చేసిన
వారి తాత మత్తతలును, వారి భార్యలును, వారి బిడ్డలును ప్రవేశింతురు. మఱి
యు దేవదూతలు ప్రతి ద్వారమునుండి వారియొద్దకు వత్తురు. 24. మీరుసహిం
చినదానికిఁగాను మీకు శాంతి కలుగుగాక ! మఱి మంచి పరలోక గృహము
లభించినది అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 19. మునుపటి వాక్యములలో విశ్వాసులకును అవిశ్వాసులకును
లభించు ఫలితమునుగూర్చి చెప్పబడెను. ఇందు అట్టి వేర్వేరు ఫలితముగలు
గుటసరియైనది అని తెలుపబడుచున్నది. అవిశ్వాస మనెడి గ్రుడ్డితనముగలగుడ్డి

వాఁడు అవిశ్వాసాధికారములోపడి దేవులాడును. విశ్వాసము నెడి వెలుతురును నమ్మికయునుగల విశ్వాసుఁడు తెలివిగలిగి ధర్మమార్గమునందు పోవును. కావున కన్నులు గలవాఁడును, గ్రుడ్డివాఁడును సమానులు కానేరరు. బుద్ధిమంతులే ధర్మబోధ ననుగ్రహించి దాని ననుసరింతురు. 20. మానవులు పుట్టక పూర్వము తాము దేవుని సన్నిధానమున ఆత్మలోకము (ఆలమె అర్వాహ)లో నీవు దేవుఁడవు అని యొప్పుకొని వాగ్దానము చేసియున్నారు. దాని ననుసరించి విశ్వాసులు ఇహమునందుకూడ దేవుఁడే మాప్రభువు అని నమ్మచు తాము ప్రవక్తలతోను మానవులతోను గావించిన యొడంబడికలను తెంపక పూర్తిచేయుదురు. అడిగ మాట ధర్మవిరుద్ధము కానిచో తప్పరు 21. దేవుని యాజ్ఞను అనుసరించి బంధువుల హక్కులను నెరవేర్చుచు మానవులతో నుపకారముచేయుచు, ముసల్మానులు తను మత సోదరత్వమును స్థిరముగా నుంచుదురు. విక్రమ వహింతురు. దేవుని శక్తిని ధ్యానించి భయభక్తులు వహింతురు. తీర్పుదినమునందు తమ కర్మల లెక్క ఎక్లు జరుగునో అని కూడ ముసల్మానులు భయపడుదురు. 22. విశ్వాసులు దేవుని ప్రీతికొఱకు ఇస్లామ్ మార్గమందు తమకు ఇహమునందు గలిగిన కష్టములకు ఓర్పుకొనిరి. కష్టములకు బెదరి ప్రార్థనలు వడలక స్థిరముగా ఆయిదు పూటలు నమాజు సలుపుచు రహస్యముగను వెల్లడిగను దానములు చేయుచు ఎవఁడైన కీడుచేసినచో దానికి బదులు కీడుచేయక మేలు చేయుదురు. వీరు పాపముచేసినచో తత్క్షణమే తుమావణ వేడుకొందురు. పాపములువదలి పుణ్యములు చేయుదురు 23. ఇట్టి సుగుణములుగల విశ్వాసులు షరలోకమునందునిత్యమైన స్వర్గనివాసము పొందుదురు. విశ్వాసులతోఁబాటు పుణ్యములుచేసియుండినవారి తల్లిదండ్రులను తాతముత్తాతలును వారి భార్యబిడ్డలను, స్వర్గమునందు ప్రవేశించి ఒకేచోట నుందురు. ఇదియును దేవుని యనుగ్రహము. విశ్వాసులైన బంధువులందఱును ఒకేచోట స్వర్గసౌఖ్యములు అనుభవించుదురు. 24. స్వర్గము (జన్నతు)నకు ఎనిమిది ద్వారములు గలవు. ప్రతిద్వారములోను భక్తుల గౌరవాగ్ధమై దేవుని నెలవుచే దేవదూతలువచ్చి మీకుసలామ్ (శాంతికలుగుగాక)అనిభక్తులతో పలుకుదురు. అందు భక్తులు ఇహమునందు దేవుని ప్రీతికై కష్టములుసహించి స్థిరవిశ్వాసము గలిగియుండినందున ఈ స్వర్గనివాసము మీకు లభించెను అని దేవదూతలు భక్తులకు సువార్త వినిపింతురు. కావున ముసల్మానులు పై వాక్యములలోని సుగుణములు వహించి దేవునిప్రీతి పడయుదురుగాక !

25. వల్ల-జీన-యన్-ఖుజాన-అహ్ - దల్లాహి-మింబఅది-మిసాఖిహీ-వ-
యఖ్ తడిన-మాఅమ-రల్లాహు-బిహీ-అన్-యూసల-వ-యఫ్-సిదూన - ఫిల్-అ
ర్-జి-ఉలా-ఇక-లహు-ముల్-అత్-నతు-వల-హుమ్-సూ-ఉద్ దార్.

25. మతొపరు దేవుని వాగ్దానమును స్థిరపఱచిన పిదప దానిని తెంపుచు దేవుడు కలుపుడు అని యాజ్ఞాపించినదానిని తెంపుచు, భూమిలో నుపద్రవములు కల్పించుచున్నారో అట్టివారికిఁగాను శాప మున్నది. మఱి వానికిఁబెట్టనివా సము గలదు.

వ్యా॥ 25. మనుషటి వాక్యములో విశ్వాసులైన పుణ్యాత్ములకులభించు మంచి ఫలితము చెప్పఁబడియెను. ఇందు దుష్టులైన అవిశ్వాసులకుఁ గలుగుదుర్గతినిగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. దుష్టులు తాము చేసిన యొడంబడికలను తక్కువెట్టక దానిని తెంపుచు దేవుడు కలుపుడు అని యాజ్ఞాపించిన బంధుత్వము మొదలగు విషయములను తెంపుచు దేశములో శాంతికిభంగముగలిగించుచు నుండురు. ఇట్టి దుర్మార్గులు దేవుని దయనుండి దూరము చేయఁబడి దేవునికోప మగు శాపమునకుపాత్రులగుదురు. చాలచెడునివాసమగు నరకమువారు పొందుదురు.

26. అల్లాహు-యబ్-సుతుర్-రిజ్-ఖ-లిమన్-యషాఉ-వ-యఖ్-దిరు వ-ఫరి హూ-బిల్-హాయా-తిద్-దున్యా-వ-మల్-హాయా-తుద్-దున్యా-ఫిల్-అఖరతి-ఇల్లా-మతాఉన్.

26. దేవుడు తాను కోరినవారికి సంపదలు ఎక్కువగాను, శుక్కువగాను ఒసంగుచున్నాడు. అవిశ్వాసులు, ఇహలోకజీవనమునకు సంతోషపడియున్నారు పరలోక జీవనమునకు ముందర ఇహలోక జీవనముతుచ్చమైన సొత్తుమాత్రమే.

వ్యా॥ 26. ఇహలోకములో కొందఱికి చాల సంపదలు, అహరసౌఖ్యములు లభించును. మఱి కొందఱికి సంపదలు లేక చాల ఇబ్బంది గలుగును. సంపద సౌఖ్యములుగలవారు దేవునికి ప్రియులు అనియు సంపదలులేని వీరలు దేవునికి ప్రీయులుకారు అని తలంపఁగూడదు. అది దేవుని యిష్టము. భక్తులను పరీక్షించుటకు వారికి అనేక కష్టములు గలిగించును. దుర్మార్గులు సంపదలలో తులదూగుచు నుండురు. కావున భక్తులకు మంచి ఫలితమును దుష్టులకు శిక్షయును లభించుటకుఁగాను పరలోకముగలదు. అందు భక్తులగు విశ్వాసులు సదా తమ కర్మలఫలితమగు స్వర్గసౌఖ్యములు అనుభవించుదురు. పరలోకమునకు ముందర ఇహలోకములోని సంపదలు తుచ్చములు. దానికి సరిపోలవు. శ్రీఘముగ నశించు నవి. సముద్రములో వ్రేలుముంచి తీసినచో యెంత నీళ్ళు దానికి తగిలివచ్చునో అంత విలువ ఇహలోకమునకుఁ గలదు. పరలోకము సముద్రములోని నీళ్ళవంటి గొప్పది. అవిశ్వాసులే ఇహలోక సంపదలకు మోసపోయిసంతసింతురు. భక్తులు పరము నుద్దేశించి యిహమునందు మంచి కార్యములు చేయుదురు.

17. వ-యఖూలుల్-లజీన-క ఫరూ-తాలా-ఉన్ జిల-అల్లెహి-ఆయతుమ్-

మిర్ -రబ్బిహీ-ఖుల్-ఇన్నల్లాహ-యుజ్జిల్లు-మన్-యషాఉ-వ-యహ్-దీ-ఇల్లె హీ-
 మన్-అనాబ్. 28. అల్ల-జీన-ఆమనూ-వ-తత్-మ-ఇన్ను-ఖులూ-బుహుమ్-బి-జిక్
 రిల్లాహీ-అలా-బిజిక్-రిల్లాహీ-తత్-మ-ఇన్నుల్-ఖులూబ్. 29. అల్లజీన- ఆమనూ
 వ-అమిలుస్-సా-లిహతి-తూబా-లహుమ్-వ-హుస్-ను-మఆబ్.

27. మఱియు అవిశ్వాసులు, ఎందులకు ఆతనియొద్దకు ఆతని ప్రభువు నుండి సూచన గాలేదు అని పలుకుచున్నారు. దేవుడు తాను కోరినవారిని మార్గమునుండి తప్పించుచున్నాడు. మఱి ఆతనివైపునకు వచ్చినవారికి తన మార్గము చూపుచున్నాడు అని పలుకుము 28. వారు విశ్వసించినవారు. మఱి వారి హృదయములు దేవుని ధ్యానించుటవలన శాంతిపడుచున్నవి. వినుము! దేవుని ధ్యానించుటవలన హృదయములు శాంతిపొందుచున్నవి. 29. ఎవరు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిరో వారికి ఆనందమును, మంచి నివాస మున్నది.

వ్యా॥ 27. అవిశ్వాసులు అనేక సూచనలు (మోజీజే, చూచియుతాము కోరినట్లు మక్కాలోనుండు కొండలు తొలగిపోయి సేద్యమునకుఁగాను భూమి యేర్పడవలెను. చచ్చిన తాతముత్రాతలు బ్రతికి తమతో మాటలాడవలెను అని ప్రవక్తను కోరిరి. వారు కోరినట్లు సూచన దేవుడు పంపలేదు. ఎందుకన అవిశ్వాసులు కోరినట్లు సూచనవచ్చి పిదప వారు విశ్వసించనిచో వారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశింతురు. కావున దేవుడు కనికరించి శక్తిగలిగియు వారుకోరినట్లు సూచనపంపలేదు. కావున మానవులుతా మే సన్మార్గముతోరక ద్వేషముతో దుర్మార్గమున కేపోవునపు దేవుడు కూడ వానిని దుర్మార్గములో నే వదలిపెట్టును. మఱెవరు దేవునివైపునకువచ్చి విశ్వసించురో వారికితన ప్రీతిమార్గముచూపును. 28. విశ్వసించినవారికి దేవుని ధ్యానముచేవారి మనస్సులకు శాంతి లభించును. దేవుని ధ్యానించుటయే మనశ్శాంతికి ముఖ్యసాధనము. ఖురానె షరీఫును పఠించుటయు వినుటయు దేవుని ధ్యానించుటయే. దానివలన విశ్వాసుల మనస్సులకు శాంతి లభించును. వారి సందేహములు తొలగిపోవును. రాజ్యము, అధికారము, సంతానము, ధన సంపదలవలన మనస్సునకు శాంతి లభింపదు. ఒక్క దేవుని స్మరించుటవలననే శాంతి లభించును. 29. విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి స్వర్గములో ఆనందమును మంచి నివాసమును లభించును. తూబా అనుపేరుగల ఒక వృక్షము స్వర్గములో గలదు. దాని నీడలో స్వర్గనివాసులు ఆనందమును సంతోషమును పొందుదురు.

30. కజాలిక్-అర్-సల్నాక్-ఫీ-ఉమ్మతిన్-ఖిద్-ఖిలత్-మిన్-ఖిబ్-లిహి-ఉమ-ముల్-లి-తత్-లువ-అల్లెహీ-ముల్-లజీ-బే-హైనా ఇల్లె క-వ - హుమ్-

యక్-పురూన-బిర్-రహ్మామాని-ఖుల్-హువ-రబ్బీ-లా-ఇలాహ-ఇల్లా-హువ-అలై
హి-తవక్కల్తు-వ-ఇలై హి-మతాబ్.

30. ఇటులే, మేము నీకు పంపిన సందేశమును జనులకు వినిపించుటకుఁ గాను, నిన్ను వారిలో పంపితిమి. వీరికి ముందు అనేక జాతులవారు గడచి యున్నారు. మఱి వీరు రహ్మామానును తిరస్కరించిరి. 'ఆతఁడే నాప్రభువు. ఆతఁడు తప్ప వేఱు పూజ్యుఁడు లేడు, ఆతనిపైననే నేను ఆధారపడితిని. ఆతని వైపునకే నేను మరలుదును' అని ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 30. ఎట్లు ముందు ప్రవక్తలను పంపి దేవునివైపునకు వచ్చువారికి దేవుఁడు సన్మార్గము చూపుచు వచ్చెనో. అటులే ఓ ముహమ్మదు! ఈ ప్రజల యొద్దకు వారికి సన్మార్గము చూపుటకును ఖురాను షరీఫును చదివి వారికి వినిపించుటకును నిన్ను ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపెను. నీవు ప్రవక్తగా వచ్చుటకొత్తది గాదు. నీకు పూర్వము. అనేక జాతులవారియొద్దకు అనేక ప్రవక్తలు వచ్చియున్నారు. అందు తిరస్కరించినవారికి దుర్గతిపట్టెను. అటులే నిన్ను తిరస్కరించు వారిగతి యగును అని యవిశ్వాసులు గమనింపవలెను. రహ్మామాను దేవుని పేరు. పరమదయాళువు అని యర్థము. దేవుఁడు తన దయచే ఖురాను గ్రంథమును హజ్రత్ రసూలువారికిచ్చి పంపెను. అట్టి పరమదయాళువగు దేవునిని అవిశ్వాసులు తిరస్కరించుచున్నారు. మఱి రహ్మామాను అను దేవునిపేరు మాకుఁ దెలియదు. మేము తిరస్కరించుచున్నారము అని మక్కా ఖురైషులు పలికిరి. అందుకు రహ్మామాను నాప్రభువగు దేవుఁడు. అతఁడు ఒక్కఁడే పూజ్యుఁడు. ఆతనికి సాటిలేదు. నేను ఆతనినే యారాధించి యాతనిపైననే యాధారపడియున్నాను. నాప్రారంభమును, అంత్యమును ఆతని చేతిలో నున్నది. మీరు తిరస్కరించుటవలన నేను భయపడను. నాకు నష్టములేదు. నేను ఆతని వైపుననే మరలుదును సర్వము ఆతనికే వినియోగింతును అని పలుకునట్లు రసూలువారికి దేవుని సెలవాయెను.

31. వతా-అన్న-ఖుర్-ఆనన్-సుయ్యి-రత్-బిహిల్-జిబాలు-ఖౌ - ఖుత్తి-అత్-బిహిల్-అక్జు-ఖౌ-కుల్లిమ-బిహిల్-మాతా-బల్-లిల్లా-హిల్ - అమరు-జూఅన్-అఫ-లమ్-యై-అసిల్ లజీన-ఆమనూ-అల్ -లౌ-యషా - ఉల్లాహు-లహదన్నాస-జూఅన్-వలా-యజా-లుల్-లజీన-కఫరూ-తుసీ-బుహుమ్-బిమా-సన డ్డ-ఖారిఅతున్-ఖౌ-తహుల్లు-ఖరీ-బమ్-మిన్-దారిహిమ్-హత్తా - యాతియ- వ అ దుల్లాహి-ఇన్నల్లాహ-లా-యుఫ్-లిఫుల్-మిఆద్.

31. మఱియు ఏదైన గ్రంథముండి దానివలన కొండలు చలించునట్లు చేయఁబడిన లేదా దానిచే భూమి బ్రద్దలు చేయఁబడిన లేదా దానివలన మృతులు మాటలాడునట్లు చేయఁబడినచో అది యీ ఖురానుమే అయియుండును. కాని సర్వకార్యములు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఏమివిశ్వసించినవారు, దేవుఁడు కోరినచో జరులందఱికిని సన్మార్గము చూపును అని తెలిసియు వారు తృప్తి పడలేదా ! దేవుని వాగ్దానము వచ్చునంతవఱకును అవిశ్వాసులకు వారి కర్మలకు గాను ఎల్లపుడును ఆపదలు గలుగుచునే యుండును. లేదా అది వారి యిండ్లకు సమీపములో పడుచునే యుండును. దేవుఁడు ఎప్పటికిని తన వాగ్దానమునకు వ్యతిరేకముగా చేయఁడు.

వ్యా॥ 31. అవిశ్వాసులు తాము కోరిన సూచనలు ప్రవక్త చూపవలెనని కోరుచుండిరి. దానికి నిందు దేవుఁడు పంపిన ఏ గ్రంథమువలననుకొండలను చలింపఁజేయుట, భూమిని బ్రద్దలుగఁజేయుట, గోరీలలోని మృతులు లేచి మాటలాడుట, సంభవించియుండినచో అది యీ ఖురానుగ్రంథమువలననేయై యుండును. ఎందుకన పూర్వగ్రంథములకంటెను ఖురాను చాలమహిమగలగ్రంథము. ఇట్టిది మానవులు కల్పించుకొనఁజాలరు. పశుప్రాయులై కఠినహృదయులై గుణములు నశించి మృతులకు సమానులైనట్టి జనులును ఖురాను మహిమవలన మానవులలో శ్రేష్ఠులై జ్ఞానులై సుగుణులై ప్రాణులగుచున్నారు. ఇట్టి మహిమగల సూచనను చూచియు దుర్మార్గులు విశ్వసింపకున్నారు. ఒక వేళ దుష్టులు కోరునట్లు కొండలు చలించినను భూమి బ్రద్దలైనను మృతులు మాటలాడినను అవిశ్వాసులు తమ ద్వేషముచే నమ్మరు. లేనిపోని సందేహములు గలిగి పెడవాదములు పెట్టుకొందురు. కావున వాస్తవముగా అన్నివిషయములు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఎవరు మునఁపూర్వకముగ సన్మార్గము స్వీకరింపవలెనని యత్నింతురో వారికి దేవుఁడు సన్మార్గము చూపును. ఇష్టములేనివారికి బలవంతముగ దేవుఁడు సన్మార్గులుగఁ జేయఁడు. కొందఱు ముసల్మానులు, ప్రజలు కోరిన సూచనలు చూపించినవారు విశ్వసించుట లేమో యని తలఁచిరి. దానికి దేవుఁడు కోరిన సూచనలు చూపకయే అందఱిని సన్మార్గులుగఁ జేయఁగలఁడు. కాని యిట్లు బలవంతముగ అందఱిని విశ్వాసులుగఁ జేయుట దేవుని యిష్టముకాదు. మానవులు కోరి యత్నించినచో వారికి సన్మార్గము లభించును. ఈ విషయము తెలిసికొని ముసల్మానులు తృప్తిపడవలెను. అవిశ్వాసులు తాము కోరినట్లు సూచనలు వచ్చినను వారు నమ్మువారుకారు. వారికి, కష్టములు గలుగుచు నుండవలెను. లేదా వారికి సమీపములో చుట్టుపట్లనున్నవారికైన ఆపదలు వచ్చుచు నుండవలెను. అపుడు మాత్రము వారు బుద్ధితెచ్చుకొందురు. మక్కాపురము జయింపఁబడును అని దేవుఁడు ముసల్మానులతోఁ గావించియున్న వాగ్దానము

పూర్తియగువఱకు అట్లు జరుగుచుండును. దేవుఁడు తానిచ్చినమాట పూర్తి చేయును. అటులే మక్కా-విజయము ముసల్మానులకుఁ గలిగెను. అపుడు ప్రజలందఱు ఇస్లామ్ లోఁ జేరిరి.

32. వల-ఖదిస్-తువ్-జిఅ-బి-రసులిమ్-మిన్-ఖబ్-లిక-ఫ-అమ్-లైతు-లిల్ల-జీన-కఫరూ-సుమ్మ-అఖజ్-తుహుమ్-ఫకై ఫ-కాన-ఇఖాబ్.

32. మఱియు నీకు పూర్వము వచ్చిన అనేక ప్రవక్తలతో ఎగతాళి చేయఁబడెను. కావున తిరస్కరించినవారికి నేను విరామము నిచ్చితిని, ఆ పిదప వారిని పట్టితిని, కావున నాశిక్ష యెట్లుండెనో (చూచితివా !)

వ్యా! 33. దుష్టులగు అవిశ్వాసులు హజ్రత్ రసూలువారికి కష్టములు పెట్టుచు వారితో పరిహాసములాడుచుండిరి. అందుకు పూర్వము గడచిన ప్రవక్తల విషయము దేవుఁడు హజ్రత్ రసూలువారికిఁ దెలిపి యూరడించుచున్నాఁడు. పూర్వముకూడ అవిశ్వాసులు ప్రవక్తలతో పరిహాసమాడుచువచ్చిరి. వారు దానికి సహించిరి. ఓ ముహమ్మదు ! నీవుకూడ సహింపవలెను. దేవుఁడుతత్త్వణమే దుష్టులను శిక్షింపక కొంతకాలము వారిని వదలిపెట్టును. అందుకు దుష్టులు మోసపోఁగూడదు. దేవుఁడు కఠినముగా శిక్షించును. పూర్వముకూడ తిరస్కరించినవారికి దేవుఁడు విరామమునిచ్చి ఆపిదప కఠినముగా వారిని శిక్షించెను. కావున వారికి దేవుని శిక్ష వచ్చి ఎట్లు వారిని పట్టునో చూడవలెను. అది చూచి జనులు బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను.

33. అఫ-మన్-హువ-ఖాఇ-మున్-అలా-కుల్లి-నఫ్-సిమ్-బిమా-కసబత్ - వ-జిఅలూ-లిల్లాహి-షుర-కాఅ-ఖుల్-సమ్మా-హుమ్-అమ్ - తునబ్బి-ఊనహూ-బిమా-లా-యఅ-లము-ఫిల్-అర్-జి-అమ్-బి-జా-హిరిమ్-మినల్-ఖాలి-బల్ - జుయ్యిన లిల్ల-జీన-కఫరూ-మక్-రుహుమ్-వసుద్దూ-అనిస్-సబీలి-చ-మన్-యుజ్-లి-లిల్లాహు-ఫమా-లహూ-మిన్-హాద్. 34. లహుమ్-అజాబున్-ఫిల్ - హయా-తిద్-దున్యా-వ-ల-అజా-బుల్-ఆఖిరతి-అషఖ్-ఖు-వ-మా-లహుమ్ - మినల్లాహి-మిన్-వాఖ్. 35. మసలుల్-జన్న-తిల్-లతీ-వు-ఇదల్-ముత్తఖూన-తజ్-రీ-మిన్ - తహ్-తి హల్-అన్ హారు-ఉకులుహ-దాఇ-మున్-వజ్-ల్లుహ-తిల్క-ఉఖ్ బల్-లజీన నత్-తఖా-వ-ఉఖ్-బల్-కాఫిరీ-నన్నార్.

33. ఏమి ప్రతి ఆత్మ చేసినదాని నెఱుంగువాఁడు విగ్రహములతో సరిపోలునా ! మఱివారు దేవునికి భాగస్థులు ఏర్పఱచుచున్నారు. మీరువారి పేర్లను

తెలుపుడు. లేదా ఏమి భూమిలో దేవునికి తెలియని దానిని మిఠాతనికిఁ దెలుపుచున్నారా! లేదా పైకి మాటలాడుచున్నారా! అని పలుకుము. అట్లు కాదు. అవిశ్వాసులకు వారి కుట్రలు మంచివిగా తోచుచున్నవి. వారుస్మార్గము నుండి ఆటంకపటపబడిరి. మఱి దేవుడు ఎవనికి దారి తప్పించునో వానికి ఎవఁడును సన్మార్గము చూపలేడు. 34, వారికి ఇహలోక జీవితమందు శిక్షయు న్నది. మఱి పరలోకములోని శిక్ష చాల కఠినమైనది, మఱి దేవుని (శిక్ష) నుండి వారిని రక్షించువాఁడెవఁడునులేడు. 35, భక్తులకుఁ గాను వాఙ్గానముచేయఁబడిన స్వర్గముయొక్క ప్రతి విషయము (ఏమన) అందుకాలువలుప్రవహించుచున్నవి. అందలి ఫలములును నీడయును సదా నుండునది. ఇది భయభక్తులుగలవారి ఫలిత మున్నది. మఱి అవిశ్వాసుల ఫలితము నరకాగ్ని యున్నది.

వ్యా! 33. ప్రతి మనుష్యుఁడు చేయు కర్మలను ప్రతిక్షణమునందును దేవుఁడు చూచుచునే యుండును. ఆతఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. ఆతనికి నెద్దియును మఱుగులేదు. ఆతఁడు సర్వప్రాణులకు రక్షకుఁడు. ఇట్టి దేవునికి విగ్రహములు సరిపోలునా? సరిపోలవు. విగ్రహములు శక్తిలేని జడములు అవి వినలేవు, చూడలేవు, కదలమెదలలేవు. ఇట్టి విగ్రహములు దేవునికి నెట్లు భాగస్యులును సాటియు కాఁగలవు. కానేరవు గదా! అట్లుండియు అవిశ్వాసులు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నారు. ఇట్టి వారికి శిక్ష తప్పక త్వరగానో ఆలస్యముగానో లభించును. సరే ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు దేవుని వదలి పూజించు విగ్రహ ములపేర్లు తీసికొనుఁడు. వాని వాస్తవము తెలియనగును. అవిమీరు పెట్టుకొన్న పేర్లు మాత్రమే గదా! వాస్తవము తెలిసి యు సిగ్గుగల మానవుఁడు శక్తి లేని విగ్రహములపేర్లు తీసికొనలేడుగదా! ఎవరును భూమిలోపల దేవునికి సాటిలేరు కావున ఎవరు సాటిగా నున్నారో దేవునికిఁ దెలియదు అని ఆవిష యము మీరు ఆతనికి తెలుపుచున్నారా! అవి వట్టిపేర్లు. వానికి వాస్తవములేదు. దేవునికి సాటి ఎవఁడునులేడు. మీరుకూడ పైకి మాటలాడుచున్నారు. మీరు యోచించిన విమనస్సులుకూడ దేవునికి సాటిలేదని సాక్ష్యమిచ్చుచునే యుండును అని పలుకునట్లు హజ్రత్ రసూలువారికి దేవుని సెలవయ్యెను. అవిశ్వాసులు దేవుని యేకత్వమునకు వ్యతిరేకముగ పెక్కుదైవములను కల్పించుకొనుటకు కారణము వారి భ్రమయే. అందుకు వారు చేయుకుట్రలు యత్నములు వారికి మంచివిగా తోచుచున్నవి. కావున వారు సన్మార్గమునకు రాకున్నారు. కావున ఎవరికి దేవుఁడు సన్మార్గమును చూపఁడో వారి కెవఁడు సన్మార్గము చూపఁగలఁడు. సన్మార్గమునకుఁగాను యత్నించినవారికి దేవుఁడు సన్మార్గము చూపును. కోరనివారికి సన్మార్గము చూపఁడు. ఇహలోకమునందు ముసల్మాను

వీరులచే లేక దైవికముగా అవిశ్వాసులకు శిక్షయు అవమానము కలుగును ఇహ ముకంటెను పరలోకములోని శిక్ష చాల కఠినమైనది. దేవునిశిక్షనుండి అవి శ్వాసులను ఎవరును రక్షింపజాలరు. ఏ విగ్రహములును ఏచిల్లరదేవతలును అడ్డుపడజాలవు. 35. ముసల్మాను భక్తులకు స్వర్గమిత్తునని దేవుడు వాగ్దానము చేసియున్నాడు. ఆ స్వర్గ మెట్టిదో చెప్పబడినది. అందు కాలువలు ప్రవహించును. అందు సదా భక్తులు కోరిన ఫలములు వారికి లభించును. అందు వారికి ఎండ చలిబాధలుండవు. సదా సౌఖ్యమునిచ్చు నీడ యుండును. ఇది దేవునికి భయపడి పాపములు విగ్రహారాధన వదలుకొన్న భక్తులకు లభించు ఫలితము. దేవుని విశ్వసింపక పాపము చేసినవారి ఫలితము నరకాగ్ని. అందు వారు సదా కష్టములు పడుచుందురు. కావున మానవులు నరకాగ్నినుండి ముక్తిపొందుటకు గాను విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

36. వల్ల-జీన-ఆత్మెనా-హుముల్-కితాబ-యఫ్-రహూన-బిమా- ఉన్-జల-ఇలైక వ మినల్-అహ్-జాబి-మన్-యున్ కిరు-బఅ-జనూ-ఘల్-ఇన్నమా-ఉమిరు-అన్-అఅ-బుదల్లాహ-వలాఉష్-రిక-బిహీ-ఇలైహి-అద్-ఉ-వ-ఇలైహి-మఅబ్. 37. వ కజాలిక-అన్-జల్నా-హు-హుక్మన్-అర-బియ్యన్-వల-ఇనిల్-తబ-అత-అహ్-వా-అహుమ్-బఅవ-మా-జాలక-మినల్-ఇల్మి-మాలక-మినల్లాహి-మిన్-వలియ్యిన్-వలా వాఫ్.

36. మతెనకి మేము గ్రంథము నొసంగితిమో వారు నీకు పంపినదాని వలన సంతోష పడుచున్నారు. మఱి కొందఱు జనులు దానిలోని కొంతభాగము ను తిరస్కరింతురు. నేను దేవునినే పూజింప వలెను అనియు ఆతనికి సాటి కల్పింపరాదు, అనియు నాకు అజ్ఞమైనది. నేను ఆతని వైపునకు పిలుచుచున్నాడను. మఱి ఆతని వైపునకే నేను మరలుదును అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. 37. ఇటులే మేము ఖురానును అరబీ భాషలో నొక అజ్ఞుగా నంపితిమి. మఱి నీకు విద్య (జ్ఞానము) వచ్చిన పిదప వారి కోరికలను నీవు అనుసరించితివేని దేవుని నుండి తప్పించి నిన్ను రక్షించువాడు ఎవడునులేడు.

వ్యాఖ్య: 36. దేవుడు హజ్రత్ రసూలు వారికి పంపిన సందేశమగు ఖురాను గ్రంథమునకు ముసపున్న తొరతు ఇస్తీలు గ్రంథములు గలవారు యూదులును నస్రసానీలును ముసల్మానులు ఖురానును ఉభయ లోకములోను తమకు ముక్తి మార్గము చూపునది యని నమ్మిరి. కావున వారు సంతోషించుట సహజమే. అటులే న్యాయ వంతులైన యూదులు క్రైస్తవులు

ఖురానులోని విషయములను వారి ప్రవక్తల గౌరవమును చూచి సంతోషించుచున్నారు. ఇట్టి స్వభావముగల యూదులు నస్రానీలు తుదకు ఇస్లామ్ లో చేరిరి. ప్రజలలో కొందఱు తమకోరికలకు వ్యతిరేకమైన విషయములు ఖురానులో విని తిరస్కరించుచున్నారు. ఎవరు సంతోషించిన తిరస్కరించిన దేమి? నేను ఒక్క దేవుని పూజించి యాతని యాజ్ఞలను అనుసరించుచున్నాను. ఆతనికి నాటి కల్పింపను. దేవుడు నాకు పంపిన సందేశమును ప్రజలకుఁ దెలుపుచు దేవుని వైపునకు రండు అని పలుచు చున్నాను. నా ప్రచారమును సాగించుట దేవుని పని. దేవుని పైననే నేను ఆధారపడి యున్నాఁడను. ఆతని వైపునకే మరలుదును అని వలకవలెనని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవు. 37. ఓ ప్రవక్త! ఎల్లు నీకు పూర్వము తౌరాతు ఇస్తీలు మొదలగు గ్రంథములను దేవుడు ప్రసక్తలకు పంపెనో అటులే ఖురాను గ్రంథమును అరబ్బీ భాషలో నీకు పంపెను. అది దేవునాజ్ఞ. అందు సర్వధర్మములు గలవు. దాని ననుసరించువారికి ఉభయ లోకములలోను జయము, మోక్షము లభించును. ఓ ప్రవక్త! తిరస్కరించువారి మాట నీవు వినకుము. నీసని నీవు చేయుచు నుండుము. ఒకవేళ నీవు వారి మాటలకు లొంగిపోయి వారి అధర్మ కోరికలను అనుసరించితివేని దేవుని శిక్షనుండి నిన్ను తప్పించి రక్షించువాఁడెవఁడును లేడు సుమా! ఇందు అందఱు భక్తులకు బోధన గలదు. కావున అందఱు భక్తులును ధర్మమార్గమునందు స్థిరముగా నుండవలెను.

38. వల-ఖద్-అస్-సల్నా-రుసు-లమ్ మిన్-ఖబ్లిక- వ- జఅల్నా - లహుమ్-అజ్-వాజన్-వ-జుర్రీ-యతన్-వ-మా-కాన-లి-రసూలిన్-అన్-యాతియ-బి-ఆయతిన్-ఇల్లా బి-ఇజ్-నిల్లాహి-లి కుల్లి-అజలిన్ కితాబ్. 39. యమ్-హుల్లాహు-మా-యషాఉ-వ-యుస్-బితు-వ-ఇన్-దహూ-ఉమ్ముల్-కితాబ్. 40. వ-ఇమ్మా-నురియన్నక-బిఅ జల్ లజీ-నఇ-దుహుమ్. ఔ-నత. వఫ్-ఫ-యన్నక-ఫఇన్నమా-అలైకల్-బలాగు-వ-అలైనల్-హిసాబ్. 41. ఆవ-లమ్-యరౌ-అన్నా-నాతిల్-అజ-నన్-ఖుసుహ-మిన్-అత్-రాఫిహ వల్లాహు-యహ్-కుము-లా-ముఅఖ్-ఖిబ-లి-హుక్-మిహి-వహువ-సరీఉల్-హిసాబ్. 42. వ-ఖద్-మక-రల్-లజీన-మిన్ ఖబ్ లిహిమ్-ఫ-లిల్లా హిల్-మక్-రు-జమీఅన్-యఅ-లము-మాతక్-సిబు-కుల్లు-నఫ్-సిన్-వ-సయఅ-ల-ముల్-కుఫ్ఫారు-లిమన్-ఉఖ్-బద్-దార్. 43. వయఖూలుల్-లజీన-క-ఫరూ-లన్-త-ముర్-స-లన్-ఖుల్-క-ఫా-బిల్లాహి-షహీదమ్-బైనీ-వ-బైన-కుమ్

వ-మన్ -ఇన్ -దహూ-ఇల్ ముల్ -కితాబ్.

38. మఱియు నీకు పూర్వము మేము, అ నేకమంది ప్రవక్తలను పంపియున్నారము, మఱి మేము వారికి భార్యలను బిడ్డలను ఒసంగితిమి. మఱి ఏప్రవక్తయును దేవుని సెలవు లేనిదే ఏ సూచనయును తీసికొని వచ్చి యుండలేదు. ప్రతికాలము వ్రాయబడి యున్నది. 39. దేవుడు తాను కోరునది తుడిచి వేయును. మఱియు స్థిరపఱచును. మఱి ఆతని యొద్ద అసలు గ్రంథమున్నది. 39. మఱి మేము వారికి జేయు వాగ్దానములో నేదైన నీకు చూపించినను లేదా నీ ప్రాణమును దీసికొని పోయినను ప్రచారము చేయుటయే నీపని. మఱి మాపని లెక్కతీసికొనుట. 41. ఏమి మేము భూమిని దాని కొనలనుండి తగ్గించుచు వచ్చుట వారు చూచుట లేదా! మఱి దేవుడు ఆజ్ఞాపించును. ఆతని యాజ్ఞను రద్దుచేయువాడెవడును లేడు. మఱిఆతడు శీఘ్రముగా లెక్కతీసికొనువాడు. 42. మఱి వారికి పూర్వమున్నవారు కుట్రలు చేసియున్నారు. కావున అన్ని కుట్రలు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ప్రతి ఆత్మచేయు కర్మలను ఆతడు ఎఱుంగు చున్నాడు మఱి పరలోక ఫలితము ఎవరికి నున్నదో అవిశ్వాసులు తెలిసికొనగలరు. 43. మఱియు అవిశ్వాసులు నీవు ప్రవక్తవుకావు అని పలుకుచున్నారు. నామధ్యను మీమధ్యను దేవుడును ఎవరికిగ్రంథముతెలియునో వారునుసాక్షులు గ చాలును అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 38. అవిశ్వాసులు 'ప్రవక్తకు భార్య బిడ్డలుండునా! ఆతడు మా నవుడగునా!' అని యాశ్చర్య పడుచుండిరి. దానికిఁగాను దేవుడు ఓముహమ్మదు! నీకును ముఁదు ప్రవక్తలు వచ్చి యున్నారు. వారుకూడ నీవంటి మనుష్యులే. వారు ఆకాశమునుండి వచ్చిన దేవదూతలు (ఫరిష్తే) కాదు. వారును పెండ్లాడి బిడ్డలు కనుచుండిరి. వారును ఇహలోకములో వసించి అన్నము తినుచుండిన వారలే. కావున ఎందులకు అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్య పడవలెను. అవిశ్వాసులు తాము కోరిన సూచనలు నీవు చూపలేదు అని అనుకొన్నారేమో! పూర్వము వచ్చిన ప్రవక్తలు కూడ స్వయముగా ఏ సూచనయును దేవుని సెలవు లేనిది చూపలేదు. దేవుని యాజ్ఞవలన సూచనలు చూపిరి. నీవును అటులే దేవుని సెలవును అనుసరించి ధర్మములను దెలుపుచు సూచనలు చూపుదువు. దేవునియొద్ద ప్రతివిషయమునకును ధర్మమునకును ఒక కాలము నియమింప బడియున్నది. ఎవరును దానిని మార్చజాలరు. కావున ప్రతి ప్రవక్తయును దేవుని సెలవు ప్రకారము ప్రతికాలమునకుఁ దగిన ధర్మములు తెచ్చెను. అటులే హజ్రత్ రసూలువారు కూడ దేవుని సెలవుచే ఖురానులోని ధర్మములు ప్రజలకుఁ దెలుపు చున్నారు. 39. దేవుడు తాను కోరిన ధర్మములను రద్దుచేసి తానుకోరినట్లు ధర్మ

ములను నియమించును. తాను కోరిన జాతులను నశింపజేసి తన యిష్టము వచ్చిన జాతులకును సంఘములకును వృద్ధి నొసంగును. సర్వము ఆతని చేతిలో నున్నది. సర్వ నియామకములు ఆతని యొద్ద అసలు (మూల) గ్రంథములో నున్నవి. అవి రద్దుకావు. దాని ననుసరించియే లోకములోని విషయములు సంభవించును. 40. దేవుడు అవిశ్వాసులకు శిక్షయు, అవమానము నొసంగుదును అని వాగ్దానము చేసెను. వానిలో కొన్నిటిని ఓప్రవక్త! నీ జీవిత కాలములోనే పూర్తిచేయుదుము. నీవు చూడఁ గలవు. లేదా నీ మరణాంతరము వానిని పూర్తిచేయుదుము. సర్వము దేవుని చేతిలో నున్నది. ఆబాధ్యత నీకులేదు. నీపని ప్రచారము చేయుటయే. అది నీవు చేయుచునే యున్నావు. ఇంక మీఁద కూడ చేయుచుండుము. తిరస్కరించువారిఁగూర్చి వారి కర్మల లెక్క తీసికొనుట మాపని. మేము వారి కర్మలకుఁ దగిన శిక్ష తప్పక ఒసంగుదుము. 41 దినదినము ఇట్లుమ్ వ్యాపించుచు మక్కాకు చుట్టు పట్లనున్న అవిశ్వాసుల అధికారము తగ్గుచు నుండుటయు ఔసుఖజ్జేరజ్జే అను గొప్పగొప్ప కుటుంబములవారు ఇస్లామ్లో చేరుటయు తిరస్కరించువారు చూచుట లేదా! రానురాను విశ్వాసుల రాజ్యము తగ్గి ఇస్లామ్ రాజ్యము వ్యాపించుట ఒక గొప్ప సూచనయేగదా! అవిశ్వాసులు తమ గతి యేమి కానున్నదో వారు గమనింపరా! దేవుడు తాను కోరినది యాజ్ఞాపించును. దాని ననుసరించియే జరుగును. ఎవరును దానిని రద్దుచేయఁజాలరు. దేవుడు కోరినది తప్పక సంభవించును లెక్క. దీసికొనఁబడు దినమువచ్చునపుడు లెక్కశీఘ్రములో తీరిపోవును. అందు ఏలాటి యాలస్యము కాదు. 42. పూర్వము అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల విషయము కుట్రలుగావించి వారికికష్టములు పెట్టి దేశములనుండి వెడలఁగొట్ట వలెనని యత్నించిరి. కాని తుదకు అవిశ్వాసులే నష్టముపొంది నశించిరి. వారి కుట్రలు దేవుని యెదుట సాగవు. అన్ని కుట్రలు దేవుని చేతిలో నున్నవి. ఆతఁడు వానికిఁ దగిన ప్రతీకారము చేయును. మక్కా కాఫిర్లుకూడ హజ్రత్ రసూలు వారికి కష్టములు పెట్టి వారు మక్కా విడిచిపోవునట్లా చేసిరి. తుదకు మక్కాపురము జయింపఁ బడెను. మఱి కాఫిర్లు అవమానము పొందిరి. ముసల్మానులకు జయము లభించెను. ప్రతి మనుష్యుఁడు చేయు కట్రిలు యత్నములు దేవునికిఁ దెలియును. ఎవరికి మంచి ఫలితము గలుగునో ఎవరికి దుర్గతి పట్టునో అను విషయము తెలిసికొనఁగలరు. ముసల్మానులు ఉభయ లోకములలోను జయము మోక్షము పొందుదురు. అవిశ్వాసులు రెంటిలోను చెడుదురు. 43. కాఫిర్లు హజ్రత్ రసూలువారిని తిరస్కరించి నీవు ప్రవక్తవు కావు అని పలికిరి. దానికి వారు తిరస్కరించిన యేమి. నీవు ప్రవక్తవు అని దేవుఁడును ఆతని గ్రంథమగు ఖురానుయును సాక్ష్యమిచ్చుచున్నారు. అటులే పూర్వ గ్రంథములు గల భక్తులును మనః పూర్వకముగ సాక్ష్యమిత్తురు. ఖురానును నమ్మిన

ముసల్మానులును సాత్యమిత్తురు. వీరి సాత్యమనీకు చాలును. కాఫిర్లు తిరస్కరించిన పర్వాలేదు. తౌరాతు ఇస్టీలు (బైబిలు) లో హజ్రత్ రసూలు వారిని గూర్చి ప్రకటనలు గలవు. వాని ననుసరించియే అనేకమంది యూదులు నస్రానీలు సాత్యమిచ్చి ముసల్మానులైరి.

సూరయే ఇబ్రాహీమ్ మక్కి 52 వాక్యములు.

బిస్-మిల్లా-హిట్టహ్-మా నిట్టహ్-మ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాఁడు నగు దేవునివేర.

1, 2. అలిఫ్-లామ్ రా-కి తాబున్-అన్-జల్నాహు-ఇలైక-లి- తుఖ్-రిజ్ న్నాస మినజ్-జులుమా తి-ఇలన్-నూరి-బి-ఇబ్-ని-రబ్బిహిమ్-ఇలా - సిరాత్-సి-అజ్-జిల్-హూ-దిల్లా-హిల్-లజ్-లహూ-మా-ఫిన్-సమా-వాతి-వనూ - ఫిల్-అక్-బ-వ-వె-లుల్-లిల్-కాఫి-రీన-మిన్-అజా-బిన్-షదీద్. 3. అల్-లజ్-న-యన్ త హిబ్బా-నల్-హయాతద్-దున్యా-అలల్-ఆఖిరతి-వ-య-సుద్దూన-అన్-సదీ-లిల్లాహి-వ-యబ్-గూనహి-ఇవ-జన్-ఉలా-ఇక-ఫి-జలా-లిమ్-బ-ఈద్. 4. వమా అర్-సల్నా-మిర్-రసూలిన్-ఇల్లా-బి-లిసాని - ఖామిహి-లి-యబయ్యాన-లహుమ్-ఫ-యు-జిల్-లుల్లాహు - మన్-యషాఉ-వ-యవ్-దీ-మన్-యషాఉ-వ-హువల్-అజ్-జిల్-హక్కిమ్.

1, 2. అలిఫ్ లామ్ రా (నేను దేవుఁడను. మీరు చేయు సర్వము చూచు చున్నాఁడను.) నీవు ప్రజలను అంధకారములనుండి తీసి సర్వశక్తుఁడును స్తవ నీయుఁడునగు దేవునియొక్క మార్గము అనెడి కాంతివైపునకు దేవునిసెలవుచే తెచ్చుటకుఁగాను ఈ గ్రంథమును నీకుఁ బంపితిమి. ఆకాశములలోను భూమిలో నున్న సమస్తము ఆ దేవునిదేను. మఱి అవిశ్వాసులకు కఠినశిక్ష అనెడి యాపద యున్నది, 3. ఆ యవిశ్వాసులు పరలోకమునకు బదులుగ ఇహలోక జీవనమును ప్రేమించుచున్నారు. (స్వీకరించుచున్నారు). మఱి వారు దేవునిమార్గమునుండి ఆటంకపఱచుచు నందు వంకరలు తీయుటకుఁ గోరుచున్నారు. వీరు చాల దూర మైన తప్పుదారిలో పడియున్నారు. 4. మఱియు జనులకుఁ దెలుపుటకుఁగాను ఆయాజనల భాష తెలిసినట్టి ప్రవక్తలను మాత్రము పంపియున్నారము. ఆపిదప దేవుఁడు తాను కోరినవారికి సన్మార్గ మొసంగుచున్నాఁడు. మఱియు అతఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనాపరుఁడును.

వ్యా॥ 1-2. ఖురాను చాల గొప్పగ్రంథము. దానిని పంపువాఁడు సర్వ

శక్తుడగు దేవుడే. దానిని పొందిన ప్రవక్తకూడ చాల గొప్పవాడు. దాని వలన యుద్దేశము కూడ చాల గొప్పది. ప్రవక్త లోకములోనున్న జనులందఱికిని దానివలన దేవుని నెలవుచే సన్మార్గము చూపి, అవిశ్వాసము, పాపములనెడి యంధకారములోనుండి దీసి దేవుని మార్గమగు వెలుతురులోనికి దీసికొని రావలెను. ఆమార్గముచు అనుసరించి భూమ్యాకాశములకు ప్రభువునగు దేవుని ప్రీతి ప్రజలు పొందగలరు. 2. ఖురానువంటి గ్రంథము వచ్చిన తరువాత కూడ విశ్వసింపక దానిని తిరస్కరించి విగ్రహారాధన మొదలగు పాపములు చేయువారు ఉభయలోకములలోను చాల కఠిన శిక్షలకు పాత్రులు కావలసియున్నది. 3. ఇందు, ఆ యవిశ్వాసుల విషయము వివరింపబడినది. వారు పరలోకమునందలి స్వర్గసౌఖ్యములకు బదులుగ ఇహలోకములోని తుచ్ఛసౌఖ్యములకు మోసపోయి ఇహమునే ప్రేమించుచు దానినే స్వీకరించుచున్నారు. రాత్రింబవలు, దానిలోనే మునిగియున్నారు. తాము మునిగినది గాక యితరులనుకూడ సన్మార్గమునుండి ఆటంకపఱచుచు ఇహలోకములోనే నిమగ్నులగుచుట్లు చేయుచున్నారు. అందులకు వారు దేవుని మతములో లోపములు, వంకరలు కనిపెట్టుటకు కోరుచు యత్నించుచున్నారు. వాస్తవముగా వీరు సన్మార్గమునుండి తొలగి చాల తప్పు దారిలోపడియున్నారు. అందుండి వారు సన్మార్గమునకు రాజాలరు. వారు కఠిన శిక్షపొందునంతవఱకు కన్నులు తెఱచువారుకారు. 4. ఓ ప్రవక్తా! మే మెట్లు ప్రజలకు ధర్మమార్గము చూపుటకై నీకు ఖురానుగ్రంథమునిచ్చి నిన్ను ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపితిమో అటులే పూర్వముకూడ ప్రవక్తలను పంపి ధర్మమార్గము ప్రజలకు చూపుచు వచ్చితిమి. ఏయే జనులయొద్దకు ఏయే ప్రవక్తలను పంపితిమో ఆయాప్రవక్తలు ఆజయానల భాషలలో వారికి బోధించిరి. ఆయా మత గ్రంథములుకూడ ఆయా భాషలలోనుండెను. జనులు తమ మాతృభాషలలో ధర్మములు సులభముగ గ్రహింపగలరు. అందుకే ఆయా జనుల భాషలో తెలిసినప్రవక్తలు ఆయాజనులయొద్దకువచ్చిరి అనిహజ్రత్ రసూలువారికి దేవుని నెలవు అరబ్బుల మాతృభాష అరబ్బి. కావుననే హజ్రత్ రసూలువారికి లభించిన ఖురాను గ్రంథముకూడ అరబ్బీభాషలో నున్నది. ముందు అరబ్బులు తమ మాతృభాషలోనున్న ఖురానును బాగుగ గ్రహించి అరబ్బీ తెలియనివారికి వారివారి మాతృభాషలో ఖురానును బోధించిరి. కొద్దికాలములోనే రోమను, పారసీక దేశములవారు ఖురానును గ్రహించి గొప్ప అరబ్బీభాష పండితులై ఇస్లామ్ మతమును వ్యాపింపజేసిరి. అట్లు లోకమంతటను ఖురానుధర్మములను ప్రజలు గ్రహించి ముసల్మానులైరి. పై విధమున దేవుడు సన్మార్గము ప్రజలకు చూపుటకై యేర్పాటులు చేసిన విధప మనఃపూర్వకముగా నెవరు ధర్మమును అనుసరింప కోరినో వారికి సన్మార్గ మొసంగెను. ఎవరు తిరస్కరించి ద్వేషమువహించి

రో వారిపై బలవంతముచేయక దుర్మార్గములోనే పడియుండునట్లుగ వారిని వదలిపెట్టెను. దేవుడు సర్వశక్తుడు. తాను కోరినచో బలవంతముగ నందఱును ధర్మమార్గమునందు బోవునట్లు చేయఁగలడు. కాని అట్లు చేయక ప్రజలకు ధర్మస్వీకారమునందు కొంత అధికారము నొసంగియున్నాడు. ఎందుకన ఆతఁడు వివేచనాపరుడు. సర్వము తగినట్లు చేయును.

5. వల-ఖద్-అర్-సల్నా-మూసా-బి-ఆయాతినా-అన్. అఖ్-రిజ్-ఖామక మినజ్-జులు-మాతి-ఇలన్-నూర్-వ-జక్కిర్-హుమ్-బి-అయ్యా-మిల్లాహి-ఇన్న-ఫి-జాలిక-ల-ఆయా-తిల్-లి-కుల్లి-సబ్బరిన్-షకూర్. 6. వ-ఇజ్-ఖాల-మూసా-లి-ఖామి-హిజ్-కుర్ నిఆ-మతల్లాహి-అల్లె-కుమ్-ఇజ్-అన్-జాకుమ్-మిన్-అలి-ఫిర్-హేన-యసూ-మూనకుమ్-సూఅల్-అజాబి-వ-యుజబ్బి-హూన-అబ్-నాఅకుమ్ వ-యస్-తహ్-యూన-నిసా అకుమ్-వ-ఫి-జాలికుమ్-బలా-ఉమ్-మిర్ - రబ్బి-కుమ్-అజీమ్. 7. వ-ఇజ్ తఅజ్-జన-రబ్బు-కుమ్-ల ఇన్-షకర్-తుమ్-ల-అజీ-దన్న కుమ్-వ-ల ఇన్-కఫర్-తుమ్-ఇన్న-అజాబీ-ల-షదీద్. 8. వ-ఖాల-మూసా-ఇన్-తక్-ఫురూ-అన్-తుమ్-వ-మన్-ఫిల్-అర్జి-జమి-అన్-ఫ-ఇన్నల్లాహ - ల - గని య్యున్-హామిద్.

5. మఱియు మేము మూసాకు హూసూచనల నిచ్చి పంపి, నీజనులను అంధకారములనుండి వెలుతురు వైపునకు తెమ్ము. దేవుని దినములు వారికి జ్ఞప్తికి దెమ్ము. నిశ్చయముగా నందు, సహించి కృతజ్ఞత సలుపు వారికిగాను సూచనలు గలవు అని మేము ఫలికితిమి. 6. మఱియు మూసా తన జనులతో ఫిరౌను జనులు మీకు ఘోరబాధలు పెట్టుచు, మీపుత్రులను వధించి, మీకుమార్తెలను సజీవులుగ వదలిపెట్టుచుండఁగ దేవుడు మిమ్ము రక్షించి మీకు గావించిన మేలును జ్ఞప్తిచేయుడు. అందు మీకు గొప్ప పరీక్షయందెను. 7. మఱి మీప్రభువు, మీరు కృతజ్ఞత సలిపినచో మఱి హెచ్చుగా మీకు నొసంగుదును. మఱి మీరు కృతఘ్నత చేసితిరేని నాశిక్ష చాల కఠినమైనది అని మీకువినిపించియున్నాడు అని పలికినది నీవు జ్ఞప్తిచేయుము. 8. మఱియు మూసా 'మీరును భూమిలో నున్న అందఱును దేవునిని తిరస్కరించినచో దేవుడు తక్కుచేయనివాడు. ఆతఁడు స్తవనీయుడు' అని పలికెను.

వ్యా॥ 5. ఓ ముహమ్మదు! నిన్ను ప్రవక్తగా పంపినట్లు నీకు ముందు మూసాను ప్రవక్తగాఁజేసి పంపియున్నాము. ఆతనికి సూచనలు బసంగితిమి.

మూసా జనులకు సన్మార్గముచూపి అవిశ్వాసమునెడి అంధకారములనుండి దీసి
 ధర్మమార్గముయొక్క వెలుతురులోనికిదీసికొనిరమ్ము. దేవునిదినములు (అనగా
 ఆయాకాలములో సుభవించిన వృత్తాంతములు) జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు అని
 పలుకుము. వారి కష్టకాలములో దేవుడు వారిని రక్షించెను. ఈవిషయములలో
 బుద్ధిమంతులకు బుద్ధివచ్చును. కష్టములకు సహింతురు. సంపదలు గలిగినపుడు
 గర్వము వహింపక దేవునికి నమ్రులై కృతజ్ఞతవహింపగలరు. ఇట్టి వారికి నిందు
 సూచనలు గలవు అని దేవుడు మూసాతో పలికెను. 6, 7. ఇస్రాయీలియు
 లు మిసరు (ఈజిప్టు)లో నుండిరి. అచ్చటి రాజగు ఫిరౌను వారిని బానిసలుగఁ
 జేసికొని అనేక కష్టమైన పనులు తీసికొనుచుండెను. వారికి పుట్టు పుత్రులను
 చంపుచుండెను. వారి కూతులను తన సేవకొఱకు కావలెనని చంపక వదలి
 పెట్టుచు నుండెను. ఇట్టి స్థితిలో దేవుడు మూసా ప్రవక్తను పంపి ఆయన
 మూలమున ఇస్రాయీలియులను రక్షించి వారికి మేలు చేసెను. అదియును
 గొప్ప పరీక్షయే. కావున ఆమేలును జ్ఞప్తికిదెచ్చుకొని కృతజ్ఞులరైయుండుడు.
 కృతజ్ఞత సలుపువారికి ఉభయలోకములలో హెచ్చుగా ననుగ్రహింతును అని
 దేవుడు ప్రకటించియున్నాడు. అటులే దేవుడు చేసిన మేలు మఱచి కృత
 ఘ్నుత వహించువారికి కఠినశిక్ష కలుగును. దేవుడొసంగియున్న సంపదలుకూడ
 తొలగిపోవుచు అని దేవుడు మీకుఁ దెలిపియున్నాడు అని మూసాప్రవక్త
 తన జనులతో పలికెను. 8. మీరు కృతఘ్నుతను చేసినచో మీకే నష్టము గలు
 గును. దేవునికి నేమియు నష్టములేదు. మీరేకాదు. లోకులందఱును దేవునిని
 తిరస్కరించికృతఘ్నులరై నచో దేవునికి లెక్కలేదు. ఆతని కేమియు హానిలేదు.
 ఆతడు సదా స్తవనీయుడే. ఎవరునమ్మినగాని తిరస్కరించినగాని ఆతనికి పర్వా
 లేదు. అందఱు భక్తులైనను ఆతని మహిమ హెచ్చదు. మఱి అందఱు అవిశ్వాసు
 లైనను ఆతని మహిమ తగ్గదు అని మూసాప్రవక్త తన జనులతోఁ జెప్పెను.

9. అలమ్-యూతికుమ్-నబ-ఉల్-లజీన-మిన్-ఖబ్-లికుమ్-ఖామి-నూ
 హిన్-వ-ఆదిన్-వ-సమూద-వల్లజీన-మింబఆ-దిహిమ్-లా-యఅ-లము-హుమ్-ఇల్
 లల్లాహు-జాఅత్-హుమ్-రుసు-లుహుమ్-బిల్-బయ్యి-నాతి-ఫ-రద్దూ-వి-ది-య
 హుమ్-ఫీ-అఫ్-వాహి-హిమ్-వ-ఖాలూ-ఇన్నా-కఫర్నా-బిమా-ఉర్-సిల్తుమ్-బి
 హి-వఇన్నా-లఫీ-షక్కిమ్-మిమ్మా-తద్-ఉననా-ఇలైహి. 10. ఖాలత్-రుసు-లు
 హుమ్-అఫిల్లాహి-షక్కున్-ఫాతి-రిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-యద్-ఉకుమ్-

లి-యగ్-ఫిర-లకుమ్ మిన్-జునూ-బికుమ్-వ-యు-అఖ్-ఖిరకుమ్-ఇలా-అజ-లిమ్-
ముసమ్మన్-ఖాలూ-ఇన్-అన్-తుమ్-ఇల్లా-బష-రుమ్-మిస్-లునా-తురీ - దూన-
అన్-త-సుద్దూనా-అమ్మా-కాన-యల-బుదు-అబా-ఉనా ఛాతూ-బి-సుల్-తా
నిమ్-ముబీన్. 11. ఖాలత్-లహుమ్-రుసులుహుమ్-ఇన్-నహ్-ను-ఇల్లా-బష-
రుమ్-మిస్-లుకుమ్-వ-లా-కిన్నల్లాహ. యమున్న-అలా-మన్-యషాఉ-మిన్-ఇబా
దిహీ-వ-మా-కాన-లనా-అన్-నాతి-యకుమ్-బి-సుల్-తానిన్ ఇల్లా-బి-ఇజ్-ని
ల్లాహీ-వ-అలల్లాహీ-ఫల్-యత-వక్క-లిల్-మూమినున్. 12. వ-మా-లనా-అల్లా
నతవక్క-ల-అలల్లాహీ-వ-ఖద్-హదానా-సుబులనా-వల-నన్-బి-రన్న-అలా-మా-
ఆజై-తుమూనా-వ-అలల్లాహీ-ఫల్-యత-వక్క-లిల్-ముత-వక్కి-లూన్.

9. ఏమి మీకు పూర్వమున్న నూహలు ఆద్ సమ్మూదు లజ్జాతివారివృత్తాం
తములును వీరికి తరువాతి వారి విషయములును మీకు రాలేదా. దేవుడు తప్ప
వారిని ఎవరును ఎఱుంగరు. వారియొద్దకు వారి ప్రవక్తలు సూచనలు తీసికొని
వచ్చిరి. ఆపిదప వారు తమ చేతులను నోట నుంచుకొని నిశ్చయముగా మేము
మీకు పంపఁబడిన దానిని తిరస్కరించితిరి. మఱి మీరు దేనికై మమ్ముపిలుచు
చున్నారో! దాని గూర్చి మేము చాల సందేహములో పడి యున్నారము అని
పలికిరి. 10. ఆ ప్రవక్తలు ఏమి ఆకాశములను భూమిని సృష్టించిన దేవుని
విషయము సందేహము గలదా! ఆతఁడు మీ పాపములను తీమించుటకును,
నియమింపఁబడిన కాలము వచ్చువఱకు మిమ్ము వదలి పెట్టుటకుఁగాను మిమ్ము
పిలుచుచున్నాఁడు. జనులు మీరు మావంటి మనుష్యులేగదా! మీరు మా తాత
ముత్తాతలు పూజించుచున్న వానినండి మాకు ఆటంక పఱప వలెనని కోరుచు
న్నారు! కావున సృష్టమైన ప్రమాణము (సనదు) ను తీసికొని గండు అని పలుక
సాగిరి. 11. ప్రవక్తలు వారితో మేము కూడ మీవంటి మనుష్యులమే. కాని దే
వుడు తన భక్తులతో తాను ఇష్టపడిన వారికి మేలు చేయుచున్నాఁడు. మఱి దే
వుని సెలవు లేనిది మేము మీ యొద్దకు ప్రమాణము (సనదు) తీసికొనిరాలేము.
మఱి విశ్వాసులు దేవునిపై నాధారపడవలెను. 12. మఱి మా కేమైనది. మేమొ
దులకు దేవునిపై నాధార పడము. మఱి యాతఁడే మాకు మా మార్గములు
చూపెను. మఱిమీరు మాకు పెట్టుకొన్నములను మేము సహింతుము. మఱి ఆధా
ర పడువారు దేవునిపైననే యాధార పడవలెను అని పలికిరి.

వాగ్|| 9. ఇక ఈవాక్యములలో దేవుడు పూర్వము గడచిన జనుల విష

యమును గూర్చి దేవుడు మసల్మానులను హెచ్చరించుచున్నాడు. పూర్వము నూహు, ఆద్, సమూదువారి జాతి యొద్దకును వీరికి తరువాతి వారియొద్దకును అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. అపుడు అందలి అవిశ్వాసులు ప్రవక్తలు దేవునినుండి తెచ్చిన స్పష్టమైన సూచనలు తిరస్కరించి తమ యాశ్చర్యమును లేదా కోపమును, అనిష్టమును, సూచించుటకు తమచేతులను తమనోళ్ళపై నుంచుకొని మేము మీరు తెచ్చిన సందేశము నమ్మము. మీరుచేయు ప్రచార విషయములో మాకు సందేహముగలదు అని పరిహాసముతో పలుకసాగిరి. 10. దానికి ప్రవక్తలు మేము దేవుని యొక్కత్వమును గూర్చి ప్రచారము చేయుచున్నారము. దేవుని విషయము సందేహము ఎందులకు గలుగును. ఆతడే ఆకాశములను భూమిని సృష్టించినవాడు. అందలి యేర్పాటులను గమనించినచో సర్వశక్తుడగు దేవుడు ఒకడున్నాడు అని అందఱు తప్పక యొప్పుకొనవలసి వచ్చును. చిల్లర దేవతలు కల్పించుకొన్నవారు కూడ ఒక పెద్ద దేవుడున్నాడనియే పలుకుదురుగదా ! కావున దేవుడు ప్రవక్తల మూలమున మీపాపములను త్రిమించి మీజీవిత కాలమునందు మీకు సౌఖ్యము లిచ్చుటకు గానసన్నాగము వైపునకు పిలుచుచున్నాడు. మీరు సన్నాగము అనుసరించితిరేని మీకు దేవుని ప్రీతి లభించును. అని ప్రవక్తలు తమ జనులతో పలికిరి. దానికి జనులు దేవుని విషయము అటుండనిండు. మీవిషయమే పలుకుడు. ఏమి! మీరు ఆకాశమునుండి దిగి వచ్చిన దేవదూతలా కాదుగదా! మీరును మావంటి మనుష్యులేగదా! ఎట్లు మీమాటలను మేము నమ్మవలెను. మీరు మాతాత మత్తాతల మతమునుండి మమ్ము తొలగించి మమ్ము మీకు విధేయులుగఁ జేసికొన వలెనని కోరుచున్నారు. అది కానేరదు. అట్లు మీరు కోరుచుండినచో మీగొప్పతనమును సూచించు స్పష్టమైన ప్రమాణము (సన్నదు) మా యొద్దకుఁ దీసికొని రండు. అపుడు చూతము. మేముకోరినట్లు సూచనలు చూపవలెను సుమా! అని పలుకసాగిరి. 11. అపుడు ప్రవక్తలు మేము కూడ మీవంటి మానవులమే. మేము వేఱుజాతికి సంబంధించిన వారలము కాము. మానవ జాతికి సంబంధించిన వారలమే. కాని దేవుడు తనయనుగ్రహమువలన మాకు ప్రవక్త పదవి నొసంగి యున్నాడు. అది దేవుని యిష్టము. తాను కోరిన వారికి మేలు చేయును. మానవులలో బుద్ధి దేహబలమును బట్టి వ్యత్యాసమున్నది గదా! అటులే ఆత్మిక బలములో కూడ వ్యత్యాసము గలదు. దేవుడు ప్రవక్తలకు ఆత్మిక బలము నొసంగి యున్నాడు. అతడు తన సందేశము వారికిఁ బంపుచున్నాడు. మేము ప్రవక్తలమని సూచించు ప్రమాణ సూచనల మేము ముందే మీకు చూపి యున్నారము. బుద్ధిమంతులకు అవి చాలును. ఇకమీరు కోరు సూచనలు చూపవలెనన్న అది మాచేతిలో లేదు అది దేవుని యిష్టము. తాను కోరిన సూచనలు చూపును. మీరు కోరిన సూచనలు మీరు చూచినను

మీకు విశ్వాసుము సన్మార్గము లభించదు. అది దేవుని యనుగ్రహమువలన లభించును. కావున విశ్వాసులు దేవుని పైననే ఆధార పడవలెను. 12. మీరు తిరస్కరించి మాకు కష్టములు పెట్టి మమ్ము హింసించినచో మేము దానికి సహించి దేవుని సహాయము పైననే మేము ఆధార పడుదుము. మాకు చింతలేదు. దేవుడు మాకు జ్ఞాన మొసంగి యాతని ప్రీతి పడయు మార్గములు మాకు చూపి యున్నాడు. ఆమార్గములనే మేము అనుసరింతుము. మియిష్టము వచ్చినట్లు మాకు కష్టము పెట్టుడు. మేము సహింతుము. ఆతని పైననే యాధార పడుదుము. మేము మా ప్రచారము వదలము స్థిరముగా నుందుము అని పలికిరి.

13. వ-ఖాలల్-లజీన-కఫరూ-లి-రుసులిహిమ్-లనుఖ్-రిజన్నకుమ్-మిన్ ఆర్ జినా-బౌ-ల-తడే-దున్న ఫీ-మిల్లతినా-ఫ-బౌ హో-ఇ-లైహిమ్-రబ్బుహుమ్-ల-నుహ్-లికన్న-జే-జాలిమిన్. 14. వల-నుస్-కినన్న-కుముల్-అర్జ-మింబ-అ-ది హిమ్-జాలిక-లిమన్-ఖాఫ-మఖామి-వ-ఖాఫ-వ-ఈద్. 15. వస్-తఫ్-తహూ-వ-ఖాబ-కుల్లు-జబ్బారిన్-అనీద్. 16. మిన్-వరా-ఇహీ-జహన్నము-వ-యుస్-ఖా-మిమ్-మాఇన్-సదీద్. 17. చుత-జర్-ఉహూ-వలా-య-కాదు-యుసీగుహూ-వ-యాతీ-హిల్-మాతు మిన్-కుల్లి-మకానిన్-వమా-హువ-బి మయ్యితిన్-వ-మిన్-వరా-ఇహీ-అజాబున్-గలీజే.

13. మఱియు అవిశ్వాసులు తమ ప్రవక్తలతో తప్పక మేము మా భూమి (దేశము) నుండి మిమ్ము వెడల గొట్టుదుము లేదా మీరు మామతము లోనికి తిరిగిరండు అని పలుకఁగా వారి ప్రభువు, మేము దుర్మార్గులను నశింప జేయుదుము. 14. మఱి వారి పిదప ఆ భూమిలో మిమ్ము వసింపఁ జేయుదుము. ఇది ఎవఁడు నాయెదుట నిలుచుటకు భయపడునో ఎవఁడు నాశిక్షను గూర్చి యున్న వాగ్దానమునకు భయపడునో వానికిఁగా నున్నది అని ప్రవక్తలకు సం దేశము పంపెను. 15. మఱియు ప్రవక్తలు జయమును కోరిరి. మఱి ద్వేషియగు ప్రతి గర్వికుఁడును నష్టము పొందెను. 16. వానికి ముందు నరకమున్నది. వానికి చీమునీళ్ళు త్రొవుదురు. 17. వాఁడుదానిని గుటిక గుటికగాత్రాగును. మఱి అది సులభముగా గొంతులోనికి పోవునది కాదు. మఱి వానికి ప్రతి దిక్కు నుండి చావు వచ్చుచుండును. కాని వాఁడు చావఁడు. మఱి వానికి ముందు కఠిన బాధ యున్నది.

వ్యా॥ 13. అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల బోధలు విని మీమాటలు అటుండ నిండు. ఈ రెంటిలో నేదైన ఒకటి జరిగియే తీరవలెను. మీరు మా పాతమతము

లో తిరిగి చేరుడు. లేనిచో మిమ్ము మా దేశమునుండి వెడలఁ గొట్టుదుము అని దండింప సాగిరి. 14. అప్పుడు దేవుడు తన ప్రవక్తలకు నిల్లు సందేశము పంపి యూరడించెను. ఈ దుర్మార్గులు మిమ్ము వెడలఁ గొట్టఁజాలరు. వీరు మాశిక్షకు పాత్రులై నశింతురు. మరల వారు తిరిగి రాలేరు. ఈదుష్టులకు బక్షలుగా మిమ్ము మిత్రులఁబాటు మీ యనుచరులను అందు వసింపఁ జేయుదుము. ఈ విజయము దేవునికిభయపడి భయభక్తులువహించి, దేవుడుతమ్ము చూచుచున్నాఁడు అని తలచి పాపముల జోలికి పోక తీర్పు దినమునందు కర్మల తీర్పుకుఁగాను దేవుని యెదుట నిలువవలసి యున్నది. ఆతని కఠిన శిక్షనుండి తప్పించు వారెవరును లేరు అని భయపడు వారికిఁ గలదు. హెచ్చరిక:- మక్కాలోని కాఫిర్లు హజ్రత్ రసూలువారిని మక్కాపురము విడిచి పోవునట్లు చేసిరి. తుదకు మక్కాపురము జయింపఁబడి యందు కాఫిర్లు లేక ముసల్మానులే వసింప సాగిరి. 15. అవి శ్వాసుల దుష్టత్వము హెచ్చుకాఁగా ప్రవక్తలు దేవునియొద్దసహాయము వేడి తీర్పు కావలెనని కోరిరి. ప్రవక్తలు పార్థింపినట్లు ప్రవక్తలకు దేవుఁసహాయము వచ్చెను. వారును వారి యనుచరులును రక్షింపఁ బడిరి. సత్యమును తిరస్కరించి విశ్వసింపక గర్వము వహించి వారందఱు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. 16. ఇది యిహమునందు గలిగెను. పరమునందు చాల కఠిక నరకబాధ యున్నది. అందువారికి చాల దప్పి గలుగును. దానికి చీమునీళ్లు త్రాగుటకు వారికి నియ్యక బడును. 17. నరక నివాసులు దానిని సంతోషముగా త్రాగరు. ఒలవంతముగా త్రాగలేక త్రాగుదురు. అది సులభముగా కడుపులో పోదు గొంతులో నిలుకుకొనును. కడుపులో పోయి పేగులను కోసివేయును. ప్రతి దిక్కునుండి వారికి చావు వచ్చును. చాల బాధ కలుగును. ఆబాధల సహింపలేక చావు వచ్చిన బాగుండును అని కోరుదురు. కాని వారు చావరు. వారికి ఒకబాధ వెనుక మఱొక కొత్తగా కఠినబాధ గలుగుచుండును. (దేవుడు మమ్ము రక్షించుగాత)

18. మసలుల్-లజీన-కఫరూ-బిరబ్బి-హిమ్-అఅ-మాలు-హుమ్-క-రమా-దినిష్-తద్దత్-బిహిర్-రీహు-ఫీ-యామిన్-అసిఫిన్-లా-యఖ్-దిరూన-మిమ్మా-కసబూ-అలా-మై-ఇన్-జాలిక-హువజ్-జలా-లుల్-బహద్.

18. తమ ప్రభువును తిరస్కరించిన వారి కర్మల (గతి) విషయము తుపాను దినమున గొప్పగాలి తగిలిన బూడిదవలె నున్నది. వారు తాము చేసిన కర్మలపై శక్తి పొందరు. ఇది చాల దూరమైన దుర్మార్గమున్నది.

వ్యా|| 18. ఈవాక్యములో దేవునిని నమ్మని యవిశ్వాసుల కర్మలు నిష్ఫలముగను అని చెప్పబడినది. అవిశ్వాసులు తాము మంచికార్యములు చేయుచు

న్నారగదా! ఇహలోకములోని మాకర్మలు పరమునందు పనికి వచ్చును అని యూహించిరి. విశ్వాసము లేనిచో మంచికార్యములు పరలోకమునందు పనికిరావు. ఎట్లు తుపాను గాలి వీచునపుడు బూడిద చెల్లా చెదరై యెగిరి పోయి చేతికి చిక్కదో అటులే అవిశ్వాసులు ఇహమునందు చేసిన కర్మలు పరమునందు వృథాపోవును. దానికి పుణ్య ఫలితము కాఫిరకు లభింపదు. దానిని పొందుటకు వారికి శక్తియుండదు. తీర్పుదినమునందు పుణ్య కార్యములు చాల అవసరము లైనవి. అట్టి సమయములోనే అవి దొరకవు. కావున ఇది చాలదూరమైన దుర్మార్గము యొక్క ఫలితము.

18. అలమ్-తర-అన్నల్లాహ-ఖల-ఖన్-సమా-వాతి-వల్-అర్జ-బిల్-హాఫ్-ఖిల్-యషా-యజ్-హిబ్-కుమ్-వ-యాతి-బి-ఖల్-ఖిన్-జదీర్. 20. వమాజాలిక-అలల్లాహి-బి-అజీజ్. 21. వ-బరజూ-లిల్లాహి-జమి-అన్-ఫ-ఖాలజ్-జిఅ-ఫాఉ-లిల్-జీ-నన్-తక్-బరూ-ఇన్నా-కున్నా-లకుమ్-తబ-అన్-ఫహల్-అన్-తుమ్-మగ్-నూన-అన్నా-మిన్-అజా-బిల్లాహి-మిన్-మేల్-ఖిల్-ఖాలు-తా-హదా-నల్లాహు-లహదై-నా-కుమ్-సవా-ఉన్-అలైనా-అ-జ-జిఅ-నా-అమ్-సబర్నా-మా-లనా-మిమ్-మహీన్.

19. ఏమి, దేవుడు ఆకాశములను భూమిని స్థిరముగా సృష్టించుటను నీవు చూడలేదా! దేవుడు కోరినచో మిమ్ము దీసివేసి కొత్త సృష్టినిచేయును. 20. మఱియిది దేవునికి కష్టమైనదికాదు. 21. మఱియు వారందఱును దేవుని యెదుట నిలుతురు. ఆ పిదప బలహీనులు గర్వలతో మేము మిమ్ము అనుసరించితిమి. కావున మీరు మానుండి దేవుని శిక్షను కొంచెమైనను తొలగింపఁగలరా అని పలుకుదురు. వారు దేవుడు మమ్ము సన్మార్గములో నడిపించి యుండినచో మేము కూడ మిమ్ము సన్మార్గములో నడిపించియుందుము. ఇప్పుడుమేము సహింపక పోయినను సహించినను మావిషయము సమానమే. మాకు మోక్షము లేదు అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 19, 21. కాఫిర్లు మేము చచ్చి మట్టియై పోయి తిరిగి సజీవులై శిక్షపొందుట వట్టిమాటలు అని తలంప సాగిరి. దానికి నిందు దేవుడు సర్వశక్తుడు. భూమ్యాకాశములను స్థిరముగా సృష్టించెను. అట్టి సర్వశక్తుడు మిమ్ము తిరిగి సజీవులుగా చేయఁగలఁడు, లేదా మీకు బదులుగ కొత్తసృష్టిని చేయఁగలఁడు. ఇది దేవునికి కష్టమైన పనికాదు. ఆతఁడెద్దియును వృథా పుట్టించలేదు. ప్రతిదానికిని కారణమున్నది. మానవసృష్టివృథాలేదు. కావున ఈలోకమునకుపిదప

పరలోకమున్నది. అందు మానవసృష్టి ఫలితము బయలుపడును. 21. తీర్పుదినము నందు అందఱును దేవుని యెదుట తమ తమ కర్మల తీర్పుకై నిలుతురు. అప్పుడు ఇహమునందు ప్రవక్తలను నమ్మక తిరస్కరించి గర్వము వహించిన పెద్దలను బలహీనులు అనుసరించిరిగదా! ఆ బలహీనులు దేవునిశిక్షకు లోనైన సరకములతోబడి తమ నాయకులతో అయ్యూ! మీరు మాపెద్దలు, మీరు మమ్ము దేవుని శిక్ష నుండి కొంచెము తప్పించుఁడు అని వేడుకొనుదురు. అపుడు ఆనాయకులు మేమేమియు చేయలేము. మేము సన్మార్గము పొందియుండినచో మిమ్ముకూడ సన్మార్గమునందు నడిపించి యుందుము. కాని మేము సన్మార్గము తప్పి మేము చెడినది గాక మిమ్ము చెఱచితిమి. మేము సహింపక యేడ్చిన ఫలములేదు. సహించి యూరకుండిన ప్రయోజనములేదు. మనకున్న బాధ తొలగదు. మనలకు మోక్షము లేదు అని పలుకుదురు.

22. వ-ఖాలమ్-మైతాను-లమ్మా-ఖుజీ-యల్-అమ్రు-ఇన్నల్లాహ-వఅద-కుమ్-వఅ-దల్-హాఖ్-ఖి-వ-వఅత్తు కుమ్-ఫ-అఖ్ లఫ్-తుకుమ్-వ-మా-కాన-లీ-అల్లె-కుమ్-మిన్-సుల్తానిక్-ఇల్లా అన్-దబ్-తుకుమ్-ఫస్-తజబ్-తుమ్-లీ-ఫ-లా-తలూమూసీ-వలూమూ-అన్-ఫుసకుమ్-మా-అనా-బి-ముస్-రిఖి-కుమ్-మా-అన్తుమ్-బి-ముస్-రి-ఖియ్య-ఇన్నీ-కఫర్తు-బిమా-అష్-రక్తుమూని-మిన్-ఖిబ్-లు-ఇన్నజ్-జాలిమీన-లహుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 23. వ-ఉద్-ఖి-లల్-లజీన-అమనూ-వ-అని-లుస్-సాలిహ్-తి-జన్నాతిన్-త్రజీ-మిన్-తహ్-తిహల్-అన్-హారు-ఖాలిదీన-ఫీహ్-బి-ఇజ్-ని-రబ్బిహిమ్-త-హియ్య-తుహుమ్-ఫీహ్-సలామ్.

22. మఱియు సర్వకార్యములగూర్చి తీర్పు అయినపుడు నిశ్చయముగా దేవుఁడు మీకు సత్యమైన వాగ్దానము చేసియుండెను. మఱి నేను మీతో వాగ్దానము చేసితిని. పిదప దానికి వ్యతిరేకము చేసితిని. మఱి నాకు మీపై నధికార బలము లేకుండెను. కాని నేను మిమ్ము పిలిచితిని. మీరు నామాట అంగీకరించి తిరి. కావున మీరు నన్ను నిందింపకుఁడు. మఱి మీరు మీయాత్మల నేనిందించుకొనుఁడు. నేను మీకు తోడుపడఁజాలఁను. మఱి మీరు నాకు సహాయముచేయఁజాలరు. దీనికిముందు మీరు నన్ను (దేవునితో) సమానునిగాఁజేసిన విషయము తిరస్కరించుచున్నాఁడను. నిశ్చయముగా దుర్మార్గులకు దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది అని సైతాను పలుకును. 23. మఱియు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసిన

వారికి కాలువలు ప్రవహించు స్వర్గవనములున్నవి. అందు వారు తమ ప్రభువు సెలవుచే సదా యుందురు. అందు వారు సలామ్ అని అభినందించుకొందురు.

వ్యా! 22. తీర్పుదినము (ఖియామతు) నందు అందఱి కర్మలగూర్చి తీర్పు అయి విశ్వాసులు స్వర్గములోను, అవిశ్వాసులు నరకములోను ప్రవేశింతురు. అప్పుడు నరకములోనికి బోవు అవిశ్వాసులు, సైతానును నిందించుచు మేము నీమాట విని చెడితిమి! ఇప్పుడు మామోక్షమునకుఁగాను సిఫారసుచేసి యత్నించుము అని పలుకుదురు. దానికి సైతాను, ఇట్లు బదులు పలుకును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు తన ప్రవక్తల మూలమున, విశ్వాసులకు స్వర్గము మోక్షము నిత్తును అనియు అవిశ్వాసులకు నరకము నిత్తును అనియు వాగ్దానము చేసెను. అది నిజమైనది. నేను పలికిన మాటలు, నావాగ్దానములు అసత్యములు. దానికి మీరు మోసపోయి నామాట వింటిరి. మీరు కొంచెము యోచించియుండినచో నాయర్థము మీకుఁ దెలిసియుండునది. కాని మీరట్లుయోచింపక నామాట అంధులై విని యవిశ్వాసులైతిరి. నేను మీకు బలవంతముచేయలేదు. నాకు మీపై అధికారముకూడ లేకుండెను. కాని మిమ్ము ప్రోత్సాహపఱచి పాపములవైపునకు పిలిచితిని. మీరు నామాట విని పాపములు చేసితిరి. కావున నన్ను నిందించుట సరికాదు. అది మీయాత్మల తప్పు. కావున మీరు మీయాత్మలనే నిందించుకొనుఁడు. ఇప్పుడు నేను మీకేలాటి సహాయముచేయలేను. మీరు కేకలు వేసి పిలిచిన ఫలములేదు. మీరుకూడ నాకు తోడుపడఁజాలరు. మనము ఉభయులమును పాపముచేసినవారలమే. ఇహమునందు మీరు నన్ను దేవునితో సమానునిగఁజేసి నన్ను పూజించితిరి. దానిని నేను తిరస్కరించుచున్నాను. నేనుదానికి బాధ్యుఁడనుకాను. దుర్మార్గములుచేసినవారికి తప్పక నరకబాధ గలుగును. ఇప్పుడు మొఱలుపెట్టిన ఫలములేదు అని పలుకు సైతానుమాటలు అవిశ్వాసులు విని నిరాశులగుదురు. కావున మానవులు రాబోవుతీర్పుదినమునకుఁగాను ఇప్పుడే మంచి ప్రయత్నములుచేసి మోక్షము పొందవలెను. 23. విశ్వసించి మంచిపుణ్యకార్యములు చేసినవారికి మోక్షము లభించి స్వర్గములభించును. అందు దేవుని సెలవుచే సదాయుండి సౌఖ్యములు పొందుచుందురు. స్వర్గనివాసులు ఒకరితోనొకరు కలిసినపుడు సలామ్ అని పలుకుదురు. ఇహమునందు సలామ్ అనగా శాంతిగలుగుగాక అని యర్థము. పరమునందు మోక్షము లభించినందులకు అభివందనము.

24. అలమ్-తర-కెఫ్-జర-బిల్లాహు-మసలన్-కలి-మతన్-తయ్యి-బతన్-క-షజ-రతిన్-తయ్యి-బతిన్-అస్-లుహి-సాబితున్-వ-ఫర్ ఉహ్-ఫిస్-సమాఇ. 25. తూరీ-ఉకులహి-కుల్ల-హీనిమ్-బి-ఇజ్-ని-రబ్బిహి-వ-యజ్-రిబుల్లా-హుల్ - అమ్

సాల-లిన్నాసి-లల్లహుమ్-యత-జక్కూర్హన్. 26. వ-మసలు-కలిమతిన్-ఖబీ-
సతిన్-క-షజ-రతిన్-ఖబీ స-తినిజ్-తుస్సత్-మిన్-ఫాఖిల్-ఆర్జి-మాలహి - మిన్-
ఖరార్. 26. యుసబ్బి తుల్లా-హుల్-లజీన-ఆమనూ-బిల్-ఫా-లిన్ సాబితి-ఫిల్
హాయూతిద్-దున్యా-వ-ఫిల్-ఆఖిరతి-వ-యుజిల్-లుల్లా-హుజ్-జాలి- మిన్-వ-
యఫ్-అబుల్లాహు-మా-యషాడ.

24. మంచిమాట మంచిచెట్టువలె నున్నది. దాని వేరు స్థిరముగా నాటు
కొనియున్నది. దాని శొఖలు ఆకాశములో నున్నవి. 25. దేవుని సెలవుచేదాని
ఫలములు ప్రతి కాలములో వచ్చుచున్నవి అను పోలిక నెట్లు దేవుడు వివరిం
చెనో నీవు చూడలేదా! జనులు గమనించుటకై దేవుడు పోలికలను వివరించు
చున్నాడు. 26. మఱియు చెడ్డమాట, భూమిపైనుండి పెల్లగింపఁబడిస్థిరత్వము
లేని చెడ్డచెట్టువలె నున్నది. 27. దేవుడు స్థిరమైన మాటచే ఇహలోక జీవన
మందును పరలోకమందును, విశ్వసించినవారిని స్థిరపఱచును. మఱిదేవుడు ఆన్యాయ
యుగములకు దారి తప్పించును. మఱి దేవుడు తాను కోరునది చేయును.

వ్యా॥ 24: 25. దేవుని యేకత్వము సూచించు వాక్యము, విశ్వాసము,
సత్యము మొదలగునవి మంచిమాటలో చేరినవి. ఖర్జూరపు వృక్షము మొదలగు
నవి మంచి చెట్టులో చేరినవి. దేవుడు మంచిమాటను మంచి వృక్షముతో సరి
పోల్చియున్నాడు. ఆ చెట్టుయొక్క వేళ్లు భూమిలో చాల లోతుగ నాటు
కొని స్థిరముగా నున్నవి. దాని శొఖలు చాల యెత్తుగ పోయి ఆకాశమువఱకు
వ్యాపించినవి. దానికిఫలములు దేవుని సెలవుచే ప్రతికాలములో వచ్చును. ఇట్టి
చెట్టు పెద్దగాలి తగిలినను పడక స్థిరముగా నిలుచును. దానిఫలమువలన చాల
ప్రయోజనముగలదు. అటులే మంచిమాట (విశ్వాసము) భక్తుల హృదయము
లో నాటుకొని యెన్ని సందేహములు గలిగినను అది మందగిల్లక దాని జ్యోతి
ఆకాశమువఱకు వ్యాపించి దాని మంచి ఫలితము సదా విశ్వాసులకు లభించును.
ఇందు విచారించుకొలది జనులకు జ్ఞానము కలుగును. కావున దేవుడు వివ
రించు పోలికలను మానవులు గమనింపవలెను. 26. అవిశ్వాసము, అబద్ధము,
వంచనపుమాటలు చెడ్డమాటలో చేరినవి. వెట్టిపుచ్చ మొదలగునవిచెడ్డచెట్టులలో
చేరినవి. చెడ్డచెట్టుయొక్క వేళ్లు భూమిలో నాటుకొనక పైపైనసే పెల్ల
గింపఁబడియుండి నిలకడ, స్థిరములేకయుండి కొంచెము గాలి తగిలినంతనే
పడిపోవును. అటులే అసత్యమునకు, అవిశ్వాస మాటలకును స్థిరత్వముండదు.
కొంచెము గమనించినచో అవి అసత్యములని తెలియనగును. భక్తులు విశ్వాస

మునందు స్థిరముగా నుండురనియు అవిశ్వాసులకు స్థిరమైన బుద్ధియుండదనియు ఈ పోలికవలన తెలియుచున్నది. 27. దేవుడు విశ్వాసులకు వారి విశ్వాసపు వాక్యములవలన ఉభయలోకములలోను వారిని స్థిరముగానుంచును. వారికి ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను వారియందున్న విశ్వాసము వలన వారు చలింపక స్థిరముగా నుండురు అవిశ్వాసులును, విగ్రహారాధకులును సన్మార్గముతప్పిపోవుదురు. నాశ్రియమార్గమును వదలి అన్యాయమునకుఁ బోయినవారు. కావున దేవుడు వారు కోరినట్లు వారిని దుర్మార్గములోనే యుంచును. దేవుడు తాను కోరినట్లు ఎవరితో నెట్లు ప్రవర్తింపవలెనో వారితో నట్లు ప్రవర్తించును.

28. అలమ్-తర-ఇలల్-లజీన-బద్దలూ-నిఅ-మ-తల్లాహ్-కుఫ్ - రన్-వ అ హ్-ల్లా-ఖామ-హుమ్-దారల్-బవార్. 29. జహన్నమ్-యస్-తౌనహ్-వ బీసత్ ఖరార్. 30. వ-జఅలూ లిల్లాహ్-అన్-దాదల్-లి-యుబ్లూ-అన్ - సబీలిహ్-ఖుల్-తమత్త-ఉ-ఫ-ఇన్న-మసీ-రకుమ్-ఇలన్నార్.

28. దేవుడు చేసిన మేలునకు బదులుగ కృతఘ్నతచేసి తమ జనులను వినాశ గృహములో దిప్పినవారిని నీవు చూడలేదా ! 29. అది నరకము. అందు వారు ప్రవేశింతురు. అది చాలచెడ్డనివాసము. 30. మఱి వారు దేవునిమార్గము నుండి ప్రజలను తప్పించుటకై దేవునికి సమానులుగ (నితరులను) నియమించిరి. మీరు లాభములు పొందుడు. పిదప మీరు నరకాగ్నివైపునకుపోవలసియున్నది అని ఓ ప్రవక్తా ? పలుకుము.

వ్యా॥ 28. అవిశ్వాసుల నాయకులు తమకుఁ గలిగిన దేవుని మేల్కొని మఱచిపోయి, కృతఘ్నత చేయసాగిరి. దేవుడు జనుల మేలుకొఱకు తన ప్రవక్తను పంపి ఖురానుగ్రంథము నొసంగెను. ఖురైషులను అరబ్బులపై నాయకులుగఁ జేసెను. దేవుడు గావించియున్న ఉపకారమునకు బదులుగ ఖురైషులు మొదలగు అవిశ్వాసులు, హజ్రత్ రసూలువారిని నమ్మక వారికి ననేక కష్టములుపెట్టి వారిని చంపవలెనని యత్నించిరి. దేవుని మాటలను తిరస్కరించిరి. తుదకు తమ జనులనుకూడ వినాశములో పడవేసిరి. ఇహమునందు అవమానము పొంది పరమునందు నరకములో ప్రవేశింతురు. నరకము చాల చెడ్డది. అందు ఘోరబాధలు వారికిఁ గలుగును. 30. అవిశ్వాసులు దేవుని యనుగ్రహములను తలచి దేవునికి విధేయులై యుండుటకు బదులుగ కృతఘ్నులై దేవునికి సమానులుగ విగ్రహములను చిల్లరదేవతలను కల్పించిరి. దానివలన ప్రజలను సన్మార్గమునుండి తప్పించుటకు యత్నించుచు మూఢులను మోసపుచ్చుచున్నారు. ఇట్లు మూఢులను మోసపుచ్చి వారివలన ఇహమునందు కొంత లాభముపొందుడు.

తరువాత దానికి ఫలతముగా నరకాగ్ని మీనివాసముగనును.

31. ఖుల్ లి-ఇబా-దియల్-లజీన-ఆమనూ-యు-ఫి-ముస్-సలాత-వ-యున్ ఫిఖూ-మిమ్మా-రజఖ్ఖాహుమ్ సిర్రన్-వ-అలా-నియతమ్-మిన్-ఫిబ్లి ఆన్-యాతియ-యాముల్-లా-బైడన్-ఫిహి-వలా-ఖిలాత్.

31. విశ్వసించినట్టి నాభక్తులతో వారు నమాజులను స్థిరముగా సలుప వలెను అనియు వ్యాపారముగాని, స్నేహముగాని, చెల్లని దినము రాకమును పేమము వారికి నొసంగిన దానిలో రహస్యముగను, వెల్లడిగను ఖర్చు చేయవలెను. అనియు ఓప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 31, ఇందు ముసల్మాను భక్తులు ఏలాగుండ వలెనో బోధింపబడినది. వారు భయభక్తులతో ఆయిదు పూటలుక్రమముగా నమాజుసలుపవలెను. దేవుడొసంగిన ధనధాన్యములలో కొంత భాగము దేవుని ప్రీతికొఱకు నిలుపేదలకు దానము చేయవలెను. సమయోచితముగ ఎవరికిఁ దెలియకుండ రహస్యముగను, వెల్లడిగను దానము చేయవచ్చును. ఇహలోకమునందే పుణ్యకార్యములు చేసికొన వలెను. తీర్పు దినమునందు వ్యాపారముగాని స్నేహముగాని పనికిరావు. అప్పుడు డబ్బిచ్చి పుణ్యములు కొనజాలరు. ఏ స్నేహితుఁడును తన పుణ్యములు ఒసంగఁడు. మానవునకు తన కర్మలే పనికి వచ్చును.

32. అల్లా-హుల్లజీ-ఖిల-ఖిస్-సమావాతి-వల్-ఆర్జి-వ-అన్-జల-మివస్-సమా-ఇ-మా-అన్-ఫ ఆఖ్-రజ-బిహీ-మినస్-సమ-రాతి రిజ్-ఖిల్-లకుమ్ వసఖ్ఖిర లకు-ముల్-ఫుల్ క-లి-తజ్-రియ-ఫిల్-బహ్-రి-బి-అమ్రిహీ-వ-సఖ్ఖిర లకు-ముల్-అన్ హాక్. 33. వ-సఖ్ఖిర-లకుముమ్-షమ్ప్-వల్-ఖిమర - దా - ఇబైని-వ-సఖ్ఖిర-లకుముల్-లైల-వన్-నహాక్. 34. వ-ఆతాకుమ్-మిన్-కుల్లి-మా-సఅల్-తుమూహు-వ-ఇన్-త-ఉద్దూ-నిఅ-మతల్లాహి-లా-తుహ్-సూహి-ఇన్నల్ ఇన్ సాన-ల-జలూమున్-కఫ్-ఫార్.

32. ఎవఁడు ఆకాశములను భూమిని సృష్టించి ఆకాశమునుండి నీళ్ళను దింపి దాని నుండి మీ యాహారము కొఱకు ఫలములను దీసెనో, ఆతఁడే దేవుఁడు. మఱియు ఆతఁడు తన సెలవుచే సముద్రములో నావలు పోవుటకుఁగాను వానిని మీ అధీనము చేసెను. మఱియు నావలను మీ వశము చేసెను. 33. మఱియు ఆతఁడు మీపనికిఁగాను సూర్యుని చంద్రుని సరిగా నొక నియమమునందు నుంచియున్నాఁడు. మఱి రాత్రింబవలను మీ ఘనిలో తగిలించియున్నాఁడు.

34. మఱిమీరు అడిగిన దానినంతయు మీకొసంగి యున్నాఁడు. మఱిమీరు దేవుని యనుగ్రహములను లెక్కింప వలెనన్న మీరు లెక్క చేయఁజాలరు. నిశ్చయముగా మానవుఁడు చాల అన్యాయస్థుఁడును, కృతఘ్నుఁడును.

వ్యా॥ 32. దీనికి ముందు అవిశ్వాసులను విశ్వాసులను గూర్చి చెప్పఁబడి యెను. ఇక మానవులందఱును యోచించి దేవుని మహిమను కొనియాడఁదగిన విషయములు దెలుపఁ బడుచున్నవి. దేవుఁడు మానవులను చాల యనుగ్రహించియున్నాఁడు. భూమ్యాకాశములను సృష్టించి యందు మానవులను వసింపఁజేసి వారి యాహారమునకుఁ గాను ఆకాశము నుండి నీళ్లు కురిపించిచు యానీళ్ళవలన అనేక ఫల ధాన్యములను పుట్టించు చున్నాఁడు. ఇట్టి సర్వశక్తుఁడే దేవుఁడు కాఁగలఁడు. కావున మానవులు ఆతనినే యారాధింప వలెను. భయంకరమైన సముద్రములు దాటుటకుఁగాను నావలు ఓడలు మానవులకు దేవుఁడొసంగి యున్నాఁడు. అటులే నడుల వలన అనేక లాభములు మానవులు పొందుచున్నారు. 33. ఇటులే నూర్యచంద్రులు తమ నియమము ప్రకారము వచ్చి పోవుటచే మానవులు అనేక పనులను చేయుచున్నారు. మానవులు వానివలన అనేక లాభములు పొందుచున్నారు. అటులే రాత్రింబవలు మానవుల పనికి వచ్చుచున్నవి. 34. మానవులకు కావలసిన వన్నియు సమయోచితముగ దేవుఁడొసంగి యున్నాఁడు. అందు ఏలాటి కొఱతలేదు. దేవుఁడు మానవులకు గావించిన మేళ్లు లెక్కకు మించినవి. ఎవరైనలెక్క చేయవలెనని యత్నించిన వారిచేత కానేరదు. ఎవరును దేవుని యనుగ్రహములను లెక్కింపఁ జాలరు. కావున మానవులు దేవుని మేళ్ళను తలచి దేవునికి కృతజ్ఞులై యుండవలెను. కాని మానవ జాతిలో పెక్కురు చాల అన్యాయములు చేయుచు కృతఘ్నులై యున్నారు.

35. వ-ఇజ్-ఖాల-ఇబ్రాహీము-రబ్బిజ్-అల్-హజిల్ - బలద- ఆమినన్-వజ్-నుజ్-నీ-వ-బనియ్య-అన్-నఅ-బుదల్-అస్-నామ్. 36. రబ్బి-ఇన్న-హున్న-అజ్-లల్-కసీ-రమ్-మినన్-నాసి-ఫ-మన్-తబి-అసీ-ఫ-ఇన్న-హూ-మిన్నీ-వ-మన్-అసానీ-ఫ-ఇన్న-క-గఫూరుర్-రహీమ్. 37. రబ్బనా-ఇన్నీ-అన్-కన్తు-మిన్-జుర్రీ-యతీ-బి-వాదిన్-గైరి-జిజ్-ఇన్-ఇన్ద-బైతి-కల్-ముహర్రమి-రబ్బనా లి-యుఖీ-మున్-సలాత-ఫజ్-అల్-అఫ్-ఇ-దతమ్-మినన్-నాసి-తహ్వీ-ఇలైహీమ్-వర్-జుఖ్-హుమ్-మినన్-సు-రాతి-ల-అల్ల-హుమ్-యష్-కురూన్. 38. రబ్బనా-ఇన్న-క-తఅ-లము-మా-నుఖ్-ఫీ-వమా-నుఅ-లిను-వమా-యఖ్-ఫా-అలల్లాహీ-మిన్-మైఇన్-ఫిల్-ఆర్-జి-వలా-ఫిన్-సమాఇ. 39. అల్-హమ్-దు-లిల్లా-హిల్లజీ-వహబ-లీ-అ

లల్-కిబరి-ఇస్-మా-ఈల-వల్-హి-ఇన్న-రబ్బీ-ల-సమీ-ఉద్-దుఆఇ. 40. ర
బ్బీజ్-అల్-నీ-ముఖ్-మస్-సలాతి-వమిన్-జురీ-యతీ రబ్బీనా-వత-ఖబ్బల్-దుఆఇ.
41. రబ్బీ-సగ్-ఫిర్-లీ-వలి-వాలి దయ్య-వలిల్-మూమినీన-యామ-యఖూముల్-
హీసాబ్.

35. ముఱియు ఇబ్రాహీము “ఓ నా ప్రభువా! ఈపురమును శాంతియుత
మైనదిగాఁ జేయుము. మఱి విగ్రహముల పూజనుండి నన్ను నా సంతానమును
దూరముగా నుంచుము. 36. ఓ నా ప్రభువా! అవి పెక్కుమందిని దుర్మార్గము
లో పడవేసినవి. కావున ఎవఁడు నన్ను అనుసరించెనో వాఁడు నావాఁడగును.
మఱివఁడు నామాట వినడో నీవు తుమించువాఁడవు. దయాళువు. 37. ఓ మా
ప్రభువా! నా సంతానములో కొందఱిని పైరుపంటలేని మైదానములో గౌర
వ నీయమైన నీగృహమునొద్ద వసింపఁజేసితిని. ఓ మాప్రభువా! వారు స్థిరము
గా నమాజు సలుపుటకుఁగాను (వసింపఁ జేసితిని.). కావున ప్రజలలో కొందఱి
హృదయములను వారి పక్షము వ్రాలునట్లు చేయుము. మఱివారు కృతజ్ఞత సలు
పుటకుఁగాను వారికి ఫలముల నొసంగుము. 38. ఓ మా ప్రభువా! మేము దాఁ
చి చేయునదియు, వెలిబుచ్చి చేయునదియు నీకుఁదెలియును. మఱి భూమిలో
గాని ఆకాశములోగాని యెద్దియును దేవునికి మఱుఁగులేదు. 39. ముసలితనము
లోనాకు ఇస్మాయిలును ఇస్-హాఖును ప్రసాదించినట్టి దేవునికి కృతజ్ఞత, నిశ్చ
యముగా నాప్రభువు ప్రార్థనను వినుచున్నాఁడు. 40. ఓ నా ప్రభువా! నే
నును, నాసంతానమును నమాజు సలుపునట్లుగ మమ్ము చేయుము. ఓ నా ప్రభు
వా! నాప్రార్థనను అంగీకరింపుము. 41. ఓ మా ప్రభువా! నన్ను నాతల్లిదండ్రులను
విశ్వాసులను లెక్క జరుగుదినమునందు తుమింపుము” అని పలికినది నీవు
జ్ఞప్తిచేయుము.

వ్యా॥ 35. మక్కా ఖైరేషులు హజ్రత్ ఇబ్రాహీము సంతతివారు. కా
వున ఇబ్రాహీము ప్రవక్త వృత్తాంతమును వారికిఁ దెలిపి వారు బుద్ధితెచ్చుకొని
దేవునికి విధేయులు కావలెనని యిందు హెచ్చరింపఁబడుచున్నది. ఈపురమును
అనగా మక్కాపురమును శాంతియుతముగాఁ జేయుము అని ఇబ్రాహీము
వేడినట్లు దేవుఁడు మక్కా సరిహద్దులలోను శాంతి గలిగించెను. విగ్రహారాధన
మహాపాపము. కావున దానినుండి తొలగి దూరముగనుండునట్లు ఇబ్రాహీము
ప్రవక్త వేఁడుకొనెను. 36. విగ్రహముల వలన అనేకమంది జనులు సన్మార్గము
తప్పి పోవుచున్నారు. వారిని పూజించి దుర్మార్గులగుచున్నారు. కావున ఎవఁ
డు నామతమును దేవుని యేకత్వమును అనుసరించి విగ్రహారాధన మానుకొనునో

వాడు నామతమునకు చేరినవాడు. మఱి నామాట వినక దుర్మార్గములోపడి విగ్రహ రాధన చేసిన వానిని సన్మార్గము చూపి త్నమించుట ఓ ప్రభువా! నీపని. ఎందుకన నీవు సర్వశక్తుడవు, త్నమించువాడవు, దయగలవాడవు. 37. ఇబ్రాహీము ప్రవక్త దేవుని సెలవుచే తన జ్యేష్ఠ కుమారుడగు ఇస్మాయిలును, బీబీ హాజిరాను, వైరుపంటలేని మైదానములో వదలి పోయెను. అపుడు ఇస్మాయిలు పాలుత్రాగు బిడ్డ. దేవుని శక్తి వలన అచ్చట జమ్జమ్ బావి యేర్పడెను. ఆ మైదానములో నీళ్లుండుట చూచి జుర్హము బిడారము బీబీహాజిరా అనుజుపొంది అచ్చట వసింపసాగెను. కొంత కాలములో నచ్చట పురము ఏర్పడెను. అదియే మక్కాపురము. హజ్రత్ ఇబ్రాహీము యొక్క మొదటిభార్య బీబీసారా సిరియా (షామ్) దేశములో నుండెను. వారు అపుడపుడు సిరియా నుండి మక్కాపురము వచ్చి ఇస్మాయిలును చూచి అచ్చటి నివాసులను దీమించుచు పోవుచుండిరి. కాబా మసీదుకూడ మక్కాపురములోనే వారు తమ చేతులారకట్టి యుండిరి. దేవునితో మక్కా పురవాసులకు గాను సౌకర్యములు గలుగ వలెనని ఇబ్రాహీము ప్రవక్త ప్రార్థించిరి. వారు ప్రార్థించినట్లుగ దేవుడు ప్రసాదించెను. అప్పటినుండి యిప్పటి వఱకును ప్రతి సంవత్సరము లక్షల కొలది యాత్రికు (హాజీ) లు కాబా మసీదు దర్శించుటకు పోవుచు వచ్చుచున్నారు. కావలసిన ఫలధాన్యములు చుట్టుపట్లనుండి యచ్చటికి వచ్చుచుండును. ఇవన్ని వసతులకుగాను తన వారు నమాజు సలిపి కృతజ్ఞత సలుపవలెనని ప్రార్థించెను. 38. దేవునికి సర్వము తెలియును. భూమ్యాశాశములలో నెద్దియును ఆతనికి మఱుగులేదు. రహస్యముగఁ జేసినను బహిరంగముగఁ జేసినను దేవునికిఁ దెలియును. 39. హజ్రత్ ఇబ్రాహీమునకు ముసలి తనములో బీబీ హాజిరాయందు ఇస్మాయిలు, బీబీ సారాయందు ఇస్హాఖు గలిగిరి. అందుకు వారు దేవునికి కృతజ్ఞత సలిపిరి. 40. తన సంతానము నమాజు సలుపవలెననియు తన ప్రార్థనలు అంగీకరింప వలెననియు ఇబ్రాహీము ప్రార్థన. తీర్పుదినమునందు అందఱి కర్మల లెక్క జరుగును. అపుడు తన్ను, తన తల్లిదండ్రులను అందఱు విశ్వాసులను త్నమింప వలెనని ఇబ్రాహీము దేవునిని ప్రార్థించెను.

42. వలా-తక్వో-సబన్నల్లాహ-గాఫి-లన్-అమ్మా-యల-మలుజ్-జాలి-మున్-ఇన్నమా-యు-అఫ్-ఖరు-హుమ్-లి-చూ-మిన్-తమ్-ఖసు-ఫీహిల్-అబ్-సార్. 43. ముహ్-తి-ఈన-మఖ్-ని-ఈ-రుడో-సిహిమ్-లా-యర్-తద్దు-ఇలై హిమ్-తర్-ఫు-హుమ్-వ-అఫ్-ఇ-దతుహుమ్-హవాడ.

42, 43. మఱి దుర్మార్గులు చేయు కర్మలనుండి దేవుడు అజాగ్రత్తగా

నున్నాడని నీవెప్పటికిని తలంపకుము. జనులు కన్నులు తెఱచుకొని తమ తలలను పైకి నెత్తుకొని పరుగెత్తుచు పోవునట్టి దినము వఱకు మాత్రము వారిని వదలిపెట్టి యున్నాడు. ఆదినమున వారికన్నులు వారికి తిరిగిరావు. మఱి వారి హృదయములు ఖాలీ శూన్యమై యుండును.

వాక్య|| 42, 43. దుర్మార్గులగు పాపాత్ములకు తత్క్షణమే వారి పాప కర్మలకు శిక్ష లభించుట లేదు. అందుచే దేవుడువారి కర్మలను ఎఱుగంగ వారి విషయము అజాగ్రత్తగా నున్నాడని తలంపరాదు. ఆతనికి సర్వము తెలియును. అయిన పాపులకు తత్క్షణమే శిక్ష విధింపక కొంతకాలము వదలి పెట్టు చున్నాడు. ఆకాలములో కొందఱు బుద్ధి తెచ్చుకొని తమపాపములను మానుకొనుదురు. మఱి కొందఱు తమ పాపములలోనే చెలరేగి పాపమును సంపూర్ణముగఁ జేసికొని శిక్షకు పాత్రులగుదురు. తీర్పుదినమునందు పాపులు భయమునొంది వారి కన్నులు తెఱచుకొని పోవును. టెప్పలు కొట్టుకొనఁ జాలరు. భయముతో తలలు నెత్తుకొని ఒకే వైపుననే చూచుచు పరుగెత్తుచుందురు. ఆ వైపునను వదలి రెండవప్రక్క చూడరు. వారిహృదయములలో మేలు కలుగుచు అని యాశ లేకుండును. శూన్యములై పోవును. పాపులకు తీర్పుదినమునందు భయమే గలుగును. శాంతి లభింపదు.

44. వ-అన్-జిరిన్నాస-యామ-యాతీ-హీముల్-అజాబు-ఫ-యఖూలుల్-
లజీన-జలమూ-రబ్బనా-అఖ్-ఖిర్నా-ఇలా-అజలిన్-ఖరీబిన్-నుజిబ్-దల-వతక - వ-
సత్-తబి-ఇర్-రునుల-అవ-లమ్-తకూనూ-అఖ్-సమ్-తుమ్-మిన్-ఖబ్లు-మాలకుమ్
మిన్-జవాల్. 45. వ-సకన్-తుమ్-ఫీ-మసా-కినిల్-లజీన-జలమూ - అన్ - ఫుస
హుమ్-వ-తబియ్యన-లకుమ్-కైఫ-ఫఅల్నా-బిహీమ్-వ-జర్బా-లకుముల్- అమ్
సాల్. 46. వఖద్-మకరూ-మక్-రహుమ్-వ-ఇన్దల్లాహి-మక్- రుహుమ్ - వఇన్
కాన-మక్-రుహుమ్-లి-తజాల-మిన్-హుల్-జిబాల్. 47. ఫలా-తహ్-సబన్న
ల్లాహ-ముఖ్-లిఫ-వఅదిహీ-రుసు-లహూ-ఇన్నల్లాహ-అజీజున్-జున్-తిఖామ్. 48.
యామ-తుబద్ద-లుల్-అర్-జు-గైరల్-అర్-జి-వస్-సమా-వాతు-వ-బరజూ - లిల్లా
హీల్-వాహిదిల్-ఖహ్-హార్. 49. వ-తరల్-ముజ్-రిమీన-యా-మఇ-జిమ్-
ముఖ్ర-నీన-ఫిల్-అస్ఫాద్. 50. సరా-బీలుహుమ్-మిన్-ఫితి-రానిన్-వ-తగ్-షా-
వు-జూహ-హుమున్నార్. 51. లి-యజ్-జియల్లాహు-కుల్-నఫ్-సిమ్-మాకసబత్

ఇన్నల్లాహ-సరీఉల్-హిసాబ్ 52. హాజా-బలా-గుల్-లిన్నాసి వలి యున్ జరూ
బిహీ-వలి-యత్-లమూ-అన్నమా-హువ ఇలా హున్-వాహిదున్-వలి - యజ్-జ
క్కూ-ఉలుల్-అల్బాబ్.

44. మఱియు జనులకు శిక్షగలుగుచినమునుగూర్చి వారిని భయపెట్టుము,
అవుడు దుర్మార్గులు, ఓమాప్రభువా! మమ్మ కొంతకాలము వదలిపెట్టుము,
మేము నీ పిలుపును స్వీకరింతుము. మఱి నీప్రవక్తలను అనుసరింతుముఅని పలు
కుదురు. ఏమి! మీరు దీనికి ముందు మీకు వినాశములేదు అని మీరుప్రమాణము
చేసి పలికియుండలేదా! 45. మఱి ఎవరు తమ యాత్మలకు నన్యాయములు
చేసికొనిరో వారుండు స్థలములయందు మీరు వసించియుంటిరి. మఱి మేమువారి
నేమి చేసితిమో మీకు స్పష్టముగాఁ దెలిసెను. మఱి మేము మీకు అందఱి
వృత్తాంతములును తెలిపితిమి అని వారితోఁ జెప్పబడును. 46. మఱి వారు కు
ట్రలు పన్నియున్నారు. మఱి దేవునియొద్ద వారి కుట్రలున్నవి. మఱి వారికుట్రల
వలన పర్వతములు కదలఁజాలవు. 47. కావున దేవుఁడు తన ప్రవక్తలతోఁ జేసి
యున్న వాగ్దానమునకు వ్యతిరేకముగ తాను చేయును అని తలంపకుము. నిశ్చ
యముగా దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడును, ప్రతీకారముచేయువాఁడును. 48. ఈ భూమి
మఱొక భూమిగా మారినపోయి, ఆకాశములు మాత్రపోవు దినమునందు అద్వితీ
యుఁడును సర్వశక్తుఁడునగు దేవునియొద్ద సర్వజనులు నిలుతురు. 49. మఱి
ఆదినమునందు పాపాత్ములకొకరొ కొకరికి, సంకల్పతగిలింపఁబడును. 50. వారి
బట్టలు గంధకముతో చేయఁబడినవిగా నుండును. మఱి అగ్ని వారి మొగములను
క్రమ్ముకొనును. 51. ప్రతివానికిని తాను చేసిన కర్మల ఫలితము నొసంగుటకుఁ
గాను దేవుఁడు అట్లు విధించెను. నిశ్చయముగా దేవుఁడు శీఘ్రముగా లెక్క దీసి
కొనువాఁడు. 52. ఈ ఖురాను సందేశము, ప్రజలకు భయభోధ నిచ్చుటకును,
దేవుఁడు ఒక్కఁడు అని జనులు తెలిసికొనుటకును, బుద్ధిమంతులు గమనిండుటకును
పంపఁబడెను.

వ్యా! 44. ఇందు శిక్షదినము వచ్చునపుడు మానవుఁ డేమి కోరునో
చెప్పఁబడినది. అవుడు కోరుటవలన ఫలములేదు. ఇహమునందు శిక్షవచ్చి పట్టు
నపుడును, చావువచ్చినపుడు అవసానకాలమందు మానవుఁడుతనకు కొంతకాలము
వదలిపెట్టినచో ఇంతవఱకు చేసిన పాపములను మానుకొని దేవుని నమ్మి దేవుని
ప్రవక్తల బోధలను అనుసరింతును అని కోరును. అటులే తీర్పుదినమునందు అవి
శ్వాసులు తిరిగి మేము ఇహలోకము పోయినచో విశ్వసించి సత్కార్యములు
చేయుదుము అని పలుకుదురు. దీనివలన ప్రయోజనములేదు. దీనికి దేవుఁ డిట్లు

జవాబు పలుకును. ఓ హే! మీరు మాసంపదలలో విజ్ఞప్తిగ్రహించు మాసంపదలు నశింపవు. మేము ఇహమును వదలి పరమ చేరము అని ప్రమాణముచేయుచుపలుక లేదా! 45. అదియునుగాక దుర్మార్గులు మాశిక్షకు పాత్రులై నశించిన పిదప ఆయాగ్రామములలో మీరు బసచేసితిరి. వారి పాపములకుఁగాను ఎట్లు వారిని శిక్షించితిమోమీకుఁదెలిసియేయుండెను. అట్లుతెలిసియుమీరుపాపకార్యములు చేసియున్నారు. 46. పూర్వము దుష్టులు, ప్రవక్తలను విరోధించి యనేక కుట్రలు చేసియున్నారు. కాని దేవుఁడు ప్రవక్తలను విశ్వాసులను రక్షించి కాపాడెను. దుర్మార్గులు చేసిన కుట్రలన్నియు దేవునియొద్ద నున్నవి. వానికిఁ దగిన శిక్ష విధించును. దుష్టుల కుట్రలవలన పర్వతములుకూడ తమ స్థానము వదలి కదలవు. ఇత పర్వతములకంటె నెక్కువ స్థిరముగా సన్మార్గమునందు నిలిచి యుండు ప్రవక్తలు వారి కుట్రలకు చలించి లోబడరు. వారు తమ మతప్రచారము వదలరు. 47. దేవుఁడు ప్రవక్తలకు తోడుపడును. వారిని దుష్టులనుండిరక్షింతును అని వాగ్దానముచేసియున్నాఁడు. ఆతఁడు తన వాగ్దానము పూర్తిచేయును. ప్రవక్తలకు సహాయము చేయును. దుష్టులను శిక్షించును. ఆతనిశిక్షనుండి, యే దుష్టుఁడును తప్పించుకొనిపోఁజాలఁడు. 48. తీర్పుదినము (ఖయామతు) నందు ఇప్పటి భూమి ఆకాశములుండవు. అవి దేవుని యిష్టప్రకారముగా తీర్పుదినము నకుఁ దగినట్లు మార్చిపోవును. అప్పుడు అందఱు జనులు తమ కర్మల తీర్పుకొఱకు తిరిగి సజీవులై దేవునియెదుట నిలుతురు. 49, 50. ఆ దినమున ఒక్కొక్కవిధ మైన పాపులను కలిపి సంకెళ్లతో కట్టఁబడును. పాపుల బట్టలు, అచ్చట తగినట్లు గంధకముతో చేయఁబడినవిగా నుండును. అందు చెడ్డవాసన యుండును. అవి భగ్గునమండి పాపులను బాధించుచుండును. మఱి పాపులకుచుట్టు నరకాగ్ని యుండును. ప్రత్యేకముగ వారి మొగములపై క్రమ్ముకొనుచుండును. 51. తీర్పుదినము తప్పక శీఘ్రములో వచ్చును. ఆ దినమున అందఱి లెక్క కొంతకాలము లోనే దేవుఁడు తీర్చివేయును. అందు ఏలాటి ఆలస్యము కానేరదు. ప్రతి మనుష్యునికిని తానుచేసినకర్మలఫలితము తప్పకలభించును. 52. ఖురానుసందేశము సర్వ జనులకుఁగాను పంపఁబడినది. దానివలన అందఱు మానవులు భయభక్తులు వహింపవలెను. దాని సూచనలు చూచి దేవునికి సాటిలేదు అని వారు తెలిసికొనవలెను. ఖురానును గమనించి బుద్ధిమంతులు బోధను గ్రహింపవలెను.

సూరయే హిజ్జోరి మక్కి 98 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా హిఱ్ఱహ్-నిఱ్ఱహ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాఁడు నగు దేవునిపేర.

1. అలిఫ్-లామ్ రా-తిల్క-ఆయాతుల్-కితాబి-వ.ఖుర్-ఆనుమ్-ముబీన్

పదునొల్లవ కాండము

2. రుబమా-య-వద్దుల్-లజీన-కఫరూ-తా-కానూ-ముస్-లి-మీన్. 3. జర్-హుమ్-యా-కులూ-వ-యత-మ త్తడీ-వ యుల్-హి-హిముల్-అమలు-ఫ-సాఫ-యఅ-లమూన్.

1. అలిఫ్-లామ్ రా. ఇవి గ్రంథము యొక్కయు స్పష్టమగు ఖురాను యొక్కయు వాక్యములు. 2. ముసల్మానులై యుండినచో బాగుండునే అని తిరస్కరించినవారు అనేకసార్లు కోరుదురు. 3. వారు తిని లాభములుపొంది యాశలు పెట్టుకొనియుండనిమ్ము. ఇఁకమీఁద వారు తెలిసికొనఁగలరు.

వ్యా|| 1. అలిఫ్ లామ్ రా. (దీనియర్థము ముందువ్రాసియున్నాము.) ఈమహనీయములైన వాక్యములు దేవుని గ్రంథములోనివి. ఇట్టిదిమే గ్రంథము అనఁదగును. ఆ వాక్యములు స్పష్టముగా తెలుపు ఖురానులోనివి. కావున మానవులు వానిని గమనించి విసవలెను. 2. ఇప్పుడు అవిశ్వాసులు ఖురానును ఇస్లామ్ ను తిరస్కరించుచున్నారు. ఇఁకమీఁద అనేక పర్యాయములు తాము ముసల్మానులై యుండిన బాగుండునే అని కోరుదురు. ఆ సమయము ఇహమునందును పరమునందును వచ్చును. ముసల్మానులకు జయము గలుగునపుడు మేము ముసల్మానులై యుండిన మాకుకూడ జయముగలిగియుండునే అనియు అవసానకాలమందు కూడను, తీర్పుదినమునఁ దును అప్పటి కష్టములు సహింపలేక అవిశ్వాసులు తాము ముసల్మానులై యుండిన తమకు మోక్షము లభించియుండునే అని కోరుదురు. 3. అవిశ్వాసులకు నీవు చేయు బోధనవలన వారికి బుద్ధి రాకున్నచో నీవు చింతింపనక్కఱలేదు. వారిని వదలిపెట్టుము. వారు పశువులవలె తినిత్రాగి లాభములు పొంది ఆశలకు మోసపోయియుండనిమ్ము. శీఘ్రములోనే వారిగతి ఏమి కానున్నదో వారు తెలిసికొనఁగలరు.

4. వ-మా-అహ్-లక్నా-మిన్-ఖర్-యతిన్-ఇల్లా-వలహ-కితాబుమ్-మఅలూమ్ 5. మాతస్-బిఖు-మిన్-ఉమ్మతిన్-అజలహ-వమా-యస్-తాఖరూన్.

4. మఱి మేము ఏ పురమును నాశము చేయలేదు. కాని దాని కాలము లిఖితమై నియమింపఁబడియుండెను. 5. ఏ జనులును తమ నియమిత కాలమునకు ముందుగాని వెనుకగాని కాఁజాలరు.

వ్యా|| 4. ఇందు మక్కా-పురమువారికి హెచ్చరికగలదు. మక్కా-కాఫిర్లు చేయు పాపములకు ఎందుకు శిక్ష రాలేదు అని వారు మోసపోకూడదు. ప్రతి

దానికిని దేవునియొద్ద ఒక కాలము నియమింపఁబడినది. ఏయే కాలమునకు ఏది సంభవింపవలెనో తప్పక సంభవించును. పూర్వము కూడ దేవుఁడు అనేక పురములను నశింపఁజేసియున్నాఁడు. దానికికూడ ఒక కాలము నియమింపఁబడియుండెను. దానికి సరిగ వారు నశించిరి. కావున మక్కాకాఃర్లు తమ దుష్టత్వమును మానుకొనవలెను. 5. చావు బ్రతుక, ఉన్నతదశ హీనదశ, మంచిది చెడ్డది, శుభము వినాశము మొదలగునవి తమ తమ కాలమునకు సంభవించును. దేవుఁడు నియమించిన కాలమునకు ఒక్క నిమిషము వెనుకగాని మందుగాని కానేరదు అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

6. వ-ఖాలూ-యా-అయ్య-హల్-లజ్-నుజ్-జిల-అలై-హిజ్ - జిక్రు-ఇన్నక-ల-మజ్-నూన్- 7. తామా-తాతీనా-బిల్-మలా-ఇకతి-ఇన్-కున్-మిసన్-సాదిఖిన్. 8. మా-ను నజ్-జిలుల్-మలా ఇకత-ఇల్లా-బిల్-హఖ్-ఖ-వ-హూ-కానూ-ఇజమ్-మున్-జరీన్. 9. ఇన్నా-నహ్-ను-నజ్-జిల్-నజ్-జిక్ర-వ-ఇన్నా-లహూ-లహ్-ఫి-జూన్. 10. వలఖద్-అర్-సల్నా-మిన్-ఖబ్-లిక-ఫీ-షియ - ఇల్-అవ్వలీన్. 11. వ-మా-యాతీహిమ్-మిర్-రసూలిన్-ఇల్లా-కానూ-బిహీ-యన్-తహ్-జిడీన్ 11. కజాలిక-నస్-లుకుహూ-ఫీ-ఖులూ-బిల్-ముజ్ - రిమీన్. 13. లా-యూమినూన-బిహీ-వ-ఖద్-ఖలత్-సున్న-తుల్-అవ్వలీన్. 14. వతా-ఖత-హ్-నా-అలై హిమ్-బాబమ్-మినస్-సమా-ఇ-ఫజ్జిల్లా-ఫీహి-యఅరుజూన్. 15. ల-ఖాలూ-ఇన్నమా-సుక్కి రత్-అద్-సారునా-బిల్-నహ్-ను-ఖాముమ్ - ముస్-హూరూన్.

6 అవిశ్వాసులు “ఓయీ ! ఖురానుపొందినవాడా ! నిశ్చయముగ నీవు పిచ్చివాడవు. 7. నీవు సత్యపతుడవైనచో నీవెందులకు దేవదూతలన్న మా యొద్దకు తీసికొనిరావు” అని పలుకుచున్నారు. 8. మేము దేవదూతలను వృథాగా పంపము. మఱియు నవుడు వారికి విరామము దొరకదు. 9. నిశ్చయముగా మేమే ఖురానును పంపితిమి. మఱి మేమే దానిని కాపాడుదుము. 10. మఱియు మేము నీకు పూర్వము గడచిన జనులలో ప్రవక్తలను పంపియున్నాము. 11. మఱి వారియొద్దకు వచ్చిన ప్రతి ప్రవక్తతోను వారు పరిహాసమాడుచునే యుండిరి. 12. ఇట్లు దానిని పాపుల హృదయములలో నాటుచున్నారము. 13. వారు ఖురానును నమ్మరు. మఱి పూర్వికుల పద్ధతి గడచియున్నది. 14. మఱి మేము వారికొక ఆకాశములో నొక ద్వారమును తెఱచి అందు వారు పగ

లంతయు నెక్కినను, 15. వారు మాకన్నులు కట్టువడినవి. మఱి మూపై జాల విద్య చేయఁబడినది అనియే పలుకుదురు.

వ్యా॥ 6, 7. మక్కాలోని అవిశ్వాసులు హజ్రత్ రసూలువారిలో పరిహాసనూడుచు ఓయీ! నీకు ఖురాను వచ్చినదా! నీవు ఆఖరు ప్రవక్తవా! నీవే జయము పొందుదువు అనిపలుకుదువా. నీవు పిచ్చివాడవు. నీవే సత్యవంతుడవైనచో నీవే దేవునికి ప్రియుడవైనచో దేవునియొద్దనుండి నీవు వచ్చియుండినచో దేవుని సైన్యమగు దేవదూతలు నీ వెంట ఎందులకు గాలేదు. నీవు వారిని ఎందులకు తీసికొనిరాలేదు. వారు వచ్చి మాయొడుట నీవు ప్రవక్తవు అని మాతో నెందులకు పలుకరు. మేము తిరస్కరించినచో మమ్ము ఎందులకు శిక్షింపరు అని పలుకసాగిరి. దానికి జవాబు రాబోవు వాక్యములలో చెప్పఁబడినది. 8. భయభక్తులుగల మానవులు విశ్వసింపవలెనన్న వారికి అనేక సూచనలు గలవు. అట్లుగాక ద్వేషముగలవారికి దేవదూతలు వచ్చి వారితో మాట్లాడినను ప్రియోజనములేదు. వారు విశ్వసింపరు. అదియునుగాక దేవదూతలు వచ్చుట పిల్లల యాటకాదు. అక్కఱలేనిదే వృథాగా దేవదూతలు రారు. వారు వాస్తవమైన పనికిఁగాను వత్తురు. దుష్టులు మితిమీరిపోయి సన్మార్గమునకు రాక ఆంత్యస్థితిలో నున్నపుడు దూతలు వత్తురు. అపుడు దుష్టులను నశింపజేయుదురు. అపుడు దుష్టులు తప్పించుకొనఁజాలరు. వారికి అవకాశము దొరకనేరదు. ప్రస్తుతము శిక్ష రాలేదు అని మక్కావారు మోసపోఁగూడదు. 9. ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు చేయు పరిహాసమువలన హజ్రత్ ముహమ్మదుయొక్కయు ఖురానుయొక్కయు నష్టమేమియులేదు. ఖురానునుగూర్చి మా ప్రకటన వినుఁడు. ఖురానును మేము పంపియున్నారము. మేము దానిని సర్వవిధముల కాపాడుదుము. దేవుఁడు చేసిన ప్రకటన వాగ్దానము పూర్తియాయెను. ఖురాను సంపూర్ణముగ ఏలాటి మార్పులేకయున్నది అందలి ఒక యక్షరముగాని, పొల్లుగాని మార్పుచెందలేదు. అనేక వందల సంవత్సరములయ్యు ఖురానులోను దాని యర్థభాషములలోను ఏలాటి మార్పులు లేక ఎట్లు హజ్రత్ రసూలువారికి నొసంగఁబడెనో యటులే యున్నది. దానిలోని ధర్మములు సదా అమలులోనికి రాఁగలవు. అనేకవందలయేండ్లు గడచినను దానిలోని ధర్మములే లోకము అనుసరించును. ఎనిమిది పదియేండ్ల ముసల్మాను బాలుఁడు పూర్తి ఖురానును కంఠపాఠము చేయును. లక్షలకొలది ముస్లిములు ఖురానును కంఠపాఠముచేసినవారు ప్రతికాలములోను గలరు. ఇపుడు లోకములో సర్వవిధముల రక్షింపఁబడిన మత గ్రంథమెద్దియును ఖురాను తప్ప వేఱులేదు. ఇదంతయును దేవుని యనుగ్రహము, అందులకే మ్యోర్ అను ఆంగ్లేయ పండితుఁడు “మాకు తెలిసినంతవఱకు లోకములో 12 వందల సంవత్సరములయ్యు మార్పుచెందకయున్న గ్రంథము

ఒక్క ఖురాను మాత్రమే. అట్టిది రెండవగ్రంథము లోకములో లేదు" అని పలికి యున్నాడు. 10. 11. ఈవాక్యములందును రాబోవు వాక్యములందును అవిశ్వాసులు చేయు పరిహాసమునకుఁగాను చి.తపడకూడదు. ఇట్లు పరిహాసమాడుట పూర్వమునుండి దుష్టుల పద్ధతియై యున్నది. నీకు పూర్వము అనేక జాతుల వారియొద్దకు ప్రవక్తలు వచ్చిరి. అందలి దుష్టులు ప్రవక్తలను పరిహాసించుచు వచ్చిరి. ప్రవక్తలు సహించుచు వచ్చిరి. కావున నీవుకూడ సహింపవలెను అని యూరడింపఁబడెను. 12. దుష్టులు ప్రవక్తలతో పరిహాస మాడుట క్రొత్తదిగాదు. దుష్టులు పాపములకు లోనై దుష్టత్వము చేయుచుందురు. అప్పుడు ప్రవక్తల బోధ వారు విని దానిని తిరస్కరించి పరిహాసమాడసాగుదురు. ఇది వారికిఁగలవడును. హృదయములలో పరిహాసము నాటుకొనును. అదితొలఁగదు. 13. కావునమక్కావారుకూడ ఖురానునువిని పరిహాసమాడి దానిని విశ్వసింపక యున్నారు. పూర్వమునుండియు నిటులే జరుగుచు వచ్చెను. దుష్టులు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి పరిహాసమాడి తుదకు దేవునిశిక్షకుపాత్రులై నశించిరి. భక్తులు దేవునిచే రక్షింపఁబడిరి. 14, 15. దేవదూతలను భూమిపైకి పంపుట ఆశ్చర్యముకాదు. కాని ఒకవేళ ఆకాశద్వారము తెఱవఁబడి వారు పైకి నెక్కి యాకాశములో పగలంత తిరిగి చూచినను ఆదుష్టులు సత్యమును నమ్మరు. అప్పుడు ఏదో మాయచేయఁబడినది. మాకన్నులకు కట్టు కట్టఁబడినది. మాపై జాలవిద్యచేయఁబడినది అని చెప్పుదురు. కావునదుష్టుల మాటలను లెక్కచేయకూడదు.

16. వల-ఖద్-జలల్నా-ఫిన్-సమా-ఇ-బురూ-జన్-వ-జయ్యన్నాహ్-లిన్-నాజీరీన్. 17. వ-హా-ఫిజ్జీనా-హా-మిన్-కుల్లి-మై-తానిర్-రజీమ్. 18. ఇల్లా-మనిస్-తర-ఖస్-సమ్-అ-ఫ-అత్ బల-హూ-షిహాబుమ్-ముబీన్. 19. వల్-అర్-జ-మదద్నాహ్-వ-అల్-ఫై నా-ఫీహా-రవాసియ-వ-అంబత్ నా-ఫీహా-మిన్-కుల్లి-మై-ఇమ్-మాజూన్. 20. వ-జ-అల్నా-లకుమ్-ఫీహా-మఅ-ఇష్-వమల్-లస్-తుమ్-లహూ-బి-రాజిఖీన్. 21. వ-ఇన్-మిన్-మై ఇన్-ఇల్లా-ఇన్దనా-ఖజా-ఇనుహూ-వ-మా-నునజ్-జిలుహూ-ఇల్లా-బిఖిద-రిమ్-నుఅలూమ్. 22. వ-అర్-సల్-నర్-రి-యాహ-లవా-ఖహ-ఫ-అన్-జల్నా-మిసస్-సమాఇ-మాఅన్-ఫ-అస్-ఫై నా-కుమూహు-వ-మా-అన్ తుమ్-లహూ-బి-ఖాజీనీన్. 23. వ-ఇన్నా-ల-నహ్-ను-నుహ్-కు-వ-నుమీతు-వ-నహ్-నుల్-వారిసూన్. 24. వలఖద్-అలిమ్-నల్-ముస్-తఫ్-దిమీ-న-మిన్-కుమ్-వ-లఖద్-అలిమ్-నల్-ముస్-తాఖిరీన్. 25. వ-ఇన్న-

రబ్బక-హువ-యహ్. ఘరుహుమ్. ఇన్నహూ-హ కీమున్-అలీమ్.

16. మఱియు మేము ఆకాశములో రాసులను (బురుజు) లను చేసితిమి. మఱి చూచువారికిఁగాను వానిని అలంకరించితిమి. 17. మఱి కోపమునకు పాత్రులైన ప్రతి సైతానునుండి మేము వానిని కాపాడి యున్నాము. 18. కాని ఎవఁడైన దొంగతనముతో విని పోవునపుడు ముందు అగ్ని వాని వెంటబడును. 19. మఱియు మేము భూమిని పఱచి అందు పర్వతములనుంచి యందు ప్రతివస్తువును సరిగా పుట్టునట్లు చేసితిమి. 20. మఱియు నందు మీకొఱకు ఆహార వసతులను కల్పించితిమి. మఱి మీకొఱకు మీరు ఆహారము పెట్టనివారినికూడ చేసితిమి. 21. మఱి ప్రతివస్తువుయొక్క ఖజానాలు (బొక్కసములు) మాయొద్దనున్నవి. మఱి నియమింపఁబడియున్న తీరున దానిని దింపుచున్నారము. 22. మేము మేఘములను బరువుగాఁ జేయునట్టి గాలులను పంపి ఆకాశమునుండి నీళ్ళు కురిపించితిమి. పిదప దానిని మీకు త్రాగనిచ్చితిమి. మఱి మీరు దానిని సేకరించుకొనలేరు. 23. మఱి మేమే స్రాణము పోయుచున్నారము. మఱి మేమే చంపుచున్నారము. మఱి మేమే అందఱికిని వారసులము. 24. మఱి మీలో ముందుపోయిన వారిని మేము ఎఱింగి యున్నారము. మఱి వెనుక నున్నవారిని ఎఱింగి తెలిసికొని యున్నారము. 25. మఱియు నీప్రభువే వారిని సేకరించును. నిశ్చయముగా ఆతఁడు వివేచనా పరుఁడును సర్వము దెలిసినవాఁడును.

వ్యా॥ 16. దేవుఁడు ఆకాశములో బురుజులను చేసియున్నాఁడు. గొప్పనక్షత్రములును రాసులును బురుజులు అనఁబడును. అవి ఆకాశములోనికోటలు. అందు దేవదూతలు పారా నిచ్చుచుందురు అని కొందఱు విద్వాంసులు పలుకుదురు. నక్షత్రములచే ఆకాశము అలంకరింపఁబడి యున్నది. చూచువారికి చాల ఆనందము గలిగించును. అందు గమనించువారికి దేవుని శక్తి సూచనములున్నవి మానవులు విశ్వసింప వలెనన్న దేవదూతలు ఆకాశమునుండి దిగి రానక్కఱలేదు. వారు ఆకాశముపై నెక్కి పోనక్కఱలేదు. బుద్ధిమంతులకు భూమ్యాకాశములలోనే దేవుని యేకత్వమును దెలుపు అనేక సూచనలుగలవు. 17, 18. ఆకాశములలో సైతానులకు నెట్టి అధికారము లేదు, రాబోవు విషయములను గూర్చి దేవదూతలకు దేవుని యాజ్ఞ అగుచుండును. దానిని వినుటకై సైతానులు చాల ప్రయత్నింతురు. కాని వెంటనే ఆకాశమునుండి వారిపై అగ్నిజ్వాలములు పడి సైతానులు నశింతురు. ఎవఁడైన సైతాను దొంగతనముగ నేదైన నొక మాట విని తప్పించుకొని పోయినచో అందు అనేక అబద్ధములు చేర్చి తన యనుచరులగుఁ జ్యోతిష్కులకుఁ దెలుపును. వారు రాబోవు విషయములను గూర్చి పలుకు అనేక మాటలలో ఒకటియెందు నిజములైనచో ప్రజలు మోసపోయి

సన్మార్గము వీడి వారిమాట విని దుర్మార్గములో పడుదురు. 19,20. దేవుడు భూమిని పఱచి అందు ప్రాణులు వసించుటకు తగినట్లు చేసి భూమి కదలకుండ పర్వతములనుంచెను, అందు కావలసిన ప్రతివస్తువును పుట్టించెను. మానవులకొఱకు ఆహారపు వసతులను కల్పించెను. పశువులను పుట్టించి మానవులకులోబఱచెను. వానికి ఆహారము దేవుడే ఒసంగుచున్నాడు. అటులే సేవకులు, బానిసలుయూ హించునది. వారుతమ యజమానుల సేవ చేయుదురు. దేవుడు వారికి ఆహారము నొసంగుచున్నాడు. ఇదంతయు దేవుని కృపయు మేలును కావున మానవులు దేవునిమేల్కొని మఱవకూడదు. 21. ప్రతి వస్తువును దేవునిచేతిలో నున్నది. తాను కోరినపుడు ఎంత లోకములో పంపవలెనని యుద్దేశించునో అంత పంపును. దానివలన కొఱతరాదు. సర్వము సమయోచితముగ దేవుని శక్తివలన సంభవించును. కావున అన్ని వస్తువుల ఖజానాలు దేవునియెద్ద నున్నవి. 22. వానరాకముందు నీళ్లతో నిండిన మేఘములను గాలులు తీసికొని వచ్చుచున్నవి. వాని వలన నీళ్లు కురియు చున్నవి. ఆనీళ్లు బావులలోను చెరువుల లోను నదుల లోను చేరి మానవులకు ఉపయోగ పడుచున్నవి. అది త్రాగుటకు పనికి. వచ్చుచున్నది. దేవుడు కోరినచో నీళ్లు ఉప్పుగానై త్రాగుటకు తగనిదిగా నుండ వచ్చును. కాని అట్లు దేవుడు చేయలేదు. నీళ్లు మానవుల అధికారములో లేదు. వాన రానిచో వారు నీళ్లు కురిపింపలేరు. బావులలో నీళ్లు ఎండిపోయినచో నీళ్లు తీసికొని రాలేరు. కావున దేవుడు తాను కోరినపుడు వాన పంపుచున్నాడు. తాను కోరినపుడు వాన పంపక నీళ్లకటవు కల్పించును. 23. పాణిము, పోయుట, ప్రాణము తీయుట దేవుని చేతిలో నున్నది. అందఱు నశించిన పిదప దేవుడు ఒక్కడే యుండును. అప్పుడు అందఱికిని ఆతడే వారసుడు. అన్నివస్తువులు దేవునికి చేరును. 24. దేవునికి సర్వము తెలియును. ముందు గడచిన వారును, వెనుక రాబోవు వారును దేవునికిఁ దెలియును. అందఱు చేసిన కర్మములు దేవునికిఁ తెలియును. దానికిఁ దగినట్లు తీర్పు దినమునందు తీర్పు చేయఁబడును. 25. నిశ్చయము దేవుడు తాను కోరినపుడు మానవు లందఱిని సజీవులుగఁ జేసి తీర్పునకుఁ గాను ఒక చోట సేకరించును. అట్లు చేయుట దేవునికి కష్టము కాదు. అది చాల సులభ మైనపని. గోరీలోనున్నను సముద్రములో నున్నను ఆకాశమధ్య నున్నను జంతువుల కడుపులో నున్నను సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. ఆతడు తనసర్వశక్తిచే అన్నిటిని సేకరించును.

26. వల-ఖద్-ఖలఖ్ నల్-ఇన్-సాన-మిన్-సల్-సాలిమ్-మిన్-హమ్-ఇమ్ మస్ నూన్. 27. వల్-జాన్న-ఖలఖ్ నాహు-మిన్-ఖల్లు-మిన్ నారిస్ సమూమ్.

26. మఱియు మఱిగి గనగనమని శబ్దించు బురద మట్టితో మేము మ

నుష్యుని పుట్టించితిమి. 27. దీనికిముందు జ్వలించు అగ్నితో జిన్నాతులను మేము పుట్టించితిమి.

వ్యా॥ 26. ఇక మనుష్యుడు తన సృష్టిని గూర్చి గమనింప వలెను అని వాని పుట్టుకను గూర్చి చెప్పబడుచున్నది. మనుష్యుడు (ఆదము) మట్టితో సృజింప బడెను. ముందు ముడిగిన బురదతో ఆదముయొక్క శరీరము చేయబడెను. అది యెండి కాళి గనగనమని మ్రోగుస్థితికి వచ్చి ఆత్మ ప్రవేశించునట్టి స్థితి పొందఁగా దేవునియాజ్ఞచే నందు ఆత్మ ప్రవేశించెను. అపుడు ఆదము మానవులకు మూలపురుషుడుగా నేర్పడెను. 27. మనుష్యుడు పుట్టక పూర్వము, జిన్నాతువులైన. జిన్నాతు అగ్ని జాలములతో పుట్టింపఁ బడెను. వాని సంతానమే సైతానులు. ఇబ్లీసుకూడ అందు చేరినవాడే.

28. వ॒ఇజ్-ఖాల-రబ్బుక-లిల్-మలా-ఇకతి-ఇన్నీ-ఖాలిఖుమ్-బషరమ్-మిన్-సల్-సాలిమ్ మిన్-హమ-ఇమ్-మస్-నూన్. 29. ఫ-ఇజా-సవ్వైతు-వ-నఫఖ్-తు-ఫీహి-మిర్-రూషీ-ఫ-ఖడ్జి-లహూ-సాజిదీన్. 30. ఫ-సజదల్-మలా-ఇకతు-కుల్లు-హుమ్-అజ్-మడీన్. 31. ఇల్లా-ఇబ్లీస అబా-అన్-యకూన-మఅస్-సాజిదీన్. 32. ఖాల-యా-ఇబ్లీసు-మాలక-అల్లా-తకూన-మఅస్-సాజిదీన్. 33. ఖాలి-లమ్-అకుల్-లి. అస్ జుద-లి-బషరీన్-ఖలఖ్-తహూ-మిన్-సల్-సాలిమ్-మిన్-హమ-ఇమ్-మస్-నూన్. 34. ఖాల-ఫఖ్-రుజ్-మిన్ హ-ఫఇన్నక-రజీమ్. 35. వఇన్న-అలై-కల్-లఅలత ఇలా-యామిద్దీన్. 36. ఖాల-రబ్బి-ఫ-అన్-జిర్నీ-ఇలా-యామి-యుబ్-అసూన్. 37. ఖాల-ఫఇన్నక-మినల్-మున్ జరీన్. 38. ఇలా-యామిల్-వఖ్ తిల్-మఅలూమ్. 39. ఖాల - రబ్బి - చిమా - అగ్గే-వై-తనీ-ల-ఉజ్యు-నన్న-లహుమ్-ఫిల్-అర్ జి-వ-ఉగ్గే-వి యన్న-హుమ్-అజ్-మఈన్. 40. ఇల్లా-ఇబాదక-మిన్-హుముల్-ముఖ్-లసీన్. 41. ఖాల-హజా-సిరాతున్-అలయ్య-ముస్-తఖిమ్. 42. ఇన్న-ఇబాదీ-లైస-లక-అలై హిమ్-సుల్-తానున్-ఇల్లా-మనిత్-తబఅక-మినల్-గావీన్. 43. వఇన్న-జహన్నమ-ల-హా-ఇదహుమ్-అజ్-మఈన్. 44. లహి-సబ్-అతు-అబ్వా-బిన్-లి-కుల్లి-బాబిమ్-మిన్-హుమ్-జుజ్-ఉమ్-మఖ్-సూమ్.

28. మఱియు నీప్రభువు దేవదూతలతో మఱిగి గణగణమనిశబ్దించుబురద మట్టితో ఒక మనుష్యుని సృజించెను. 29. ఆపిదప వానిని సరిగాఁజేసి నాయాత్మ వానియందు పోసినపుడు మీరు నాయెదుట సాష్టాంగనమస్కారములుచేయుఁడు అని పలుక గా, 30. అపుడు దేవదూతలందఱును చేరి సాష్టాంగపడిరి. 31. కాని యిబ్లీసు సాష్టాంగపడువారితో చేరుటకు తిరస్కరించెను. 32. ఓ యిబ్లీసు ! నీకే మైనది. నీవు సాష్టాంగపడువారితో చేరకుంటివి అని దేవుఁడుపలికెను. 33. మఱిగి గణగణమని శబ్దించు బురద మట్టితో నీవు చేసిన మనుష్యునికి నేను సాష్టాంగ పడువాఁడనుకాను అని యిబ్లీసు పలికెను. 34. ఇచ్చటినుండి నీవు వెడలిపోము. నీవు దూరముచేయఁబడితివి. 35. మఱి తీర్పుదినమువఱకు నీకు శాపమున్నది అని దేవుఁడు నెలవిచ్చెను. 36. ఓ నాప్రభువా ! చచ్చినవారు తిరిగి నజీవులగు దినమువఱకును నాకు విరామ మొసంగుము అని యిబ్లీసు పలికెను. 37, 38. ఆ నియమింపఁబడిన కాలము వచ్చు దినమువఱకు నీకు విరామము నొసంగితిని అని దేవుఁడు పలికెను. 39. ఓ నాప్రభువా ! నీవు నన్ను మార్గమునుండితప్పించి నందున భూమిలో వారి నందఱికిని పాపములు మంచివిగా కనఁబడునట్లు చేయుదును. మఱి వారి నందఱిని సన్మార్గమునుండి తప్పింతును. 40. కాని వారిలో నీవు ఎన్నుకొన్న నీభక్తులను సన్మార్గమునుండి తప్పింపఁజాలను అని యిబ్లీసు పలికెను. 41. ఇది భక్తిమార్గము. నేఱుగా నాకు చేరునది. 42. నాభక్తులపై నీ బలము సాగదు. కాని దుర్మార్గులలో నెవఁడు నిన్ను అనుసరించునో వానిపై నీ బలము సాగును. 43. మఱి నిశ్చయముగా నరకము వారందఱికిఁగాను లిఖింపఁబడి యున్నది. 44. దానికి ఏడు ద్వారములు గలవు. ప్రతి ద్వారమునకుఁగాను వారిలో నొకభాగము పంచఁబడియున్నది.

వ్యా॥ 28, 29. ఇక యీవాక్యములలో ఆదిపురుషుఁడగు ఆదము యొక్క సృష్టినిగూర్చియు, ఆతనిని దేవదూతలు గౌరవించిన విధానమునుగూర్చియు, ఇబ్లీసు (సైతాను) గర్వించి చేసిన తిరస్కారమునుగూర్చియు చెప్పఁబడుచున్నది. దేవుఁడు ఆదమును సృష్టింపక ముందే నేను మట్టితో మానవుని చేసి యందు నాయాత్మను పోసినపుడు మీరు ఆతనికి సాష్టాంగపడవలెను అని దేవదూతలతోపలికెను. నాయాత్మ అని దేవుఁడు గౌరవార్థము పలికెను. దేవుని నెలవుచే ఆత్మ గలిగెను. కావున అట్లు చెప్పఁబడియెను. 30. దేవుఁడు నెలవిచ్చిన ప్రకారము దేవదూతలందఱును ఆదమునకు సాష్టాంగపడిరి. 31. కాని యిబ్లీసు (సైతాను) తాను అగ్నిజ్వాళులలో పుట్టెను అనియు మనుష్యుడు మట్టితో సృజింపఁబడెను అనియు తానే శ్రేష్ఠుడని గర్వించి దేవునాజ్ఞనుమీఱి సాష్టాంగ పడలేదు. 34. అందుకు దేవుఁడు నీవు స్వర్గమునుండి వెడలిపోము. నీకు లభించి

యుండిన స్థానమునుండి తొలగిపోమ్ము. నీవు దేవుని దయనుండి దూరము చేయఁబడితివి. తుది దినము (ఖియామతు) వఱకును నీకు శాపమున్నది. నీవు కోపమునకు పాత్రుఁడవైతివి అని దేవుని సెలవయ్యెను. 36. అపుడు యిబ్లీసు నేను నాయుష్టప్రకారము చేసికొనుటకు తుది దినమువఱకు నాకు గడువు (ఖిరామము) నొసంగుము అని పలుకఁగా 37. 38. సరే నీకుగడువిచ్చితిని పోమ్ము అని దేవుని సెలవయ్యెను. 39. ఓ దేవా! నా ఉన్నతస్థానము పోయినది. ఎవని వలన నాకు ఈదుర్గతి పట్టినదో వానిని వారి సంతానమును మోసపుచ్చెదను. వారు ఇహలోకభోగములలో పడి సన్మార్గము వీడునట్లు చేయుదును. పాపములు మంచివిగా కనుపడునట్లు చేయుదును. వారు పాపనిమగ్నులై నీసన్మార్గము వీడుదురు. కాని నీవు ఎన్నుకొన్న నీభక్తులను నేను మోసపుచ్చఁజాలను. వారు నామాయలోఁబడరు అని మనుష్యులయందు తనకుఁగల ద్వేషమును సైతాను వెల్లడించెను. 41. భక్తులుపోవు భక్తిమార్గము నన్ను చేరును. అందు ఏలాటి వంకరలులేవు. అది సరియైన తోవ. భక్తిమార్గమునందు పోవువారు ఇబ్లీసు మోసములకు లోఁబడరు. వారు సన్మార్గమునందు స్థిరముగాఁ బోయి స్వర్గము పొందుదురు. ఎవరు ఇబ్లీసును అనుసరింతురో వానితోఁబాటువారుకూడ నరకములోఁ బడుదురు అని హెచ్చరించెను. 42. ఓ యిబ్లీసు! వాస్తవముగా నేను ఎన్నుకొన్న నాభక్తులపై నీబలముగాని యధికారముగాని చెల్లదు. వారు నీమాయలకు మోసపోరు. కాని దుష్కర్మము మాత్రము నీమాయలకు మోస పోయి నశింతురు. 43. నీకును నీయనుచరులకును నరకము విధింపఁబడి యున్నది. అందు సదా యుండవలసివచ్చును. 44. నరకమునకుఏడుద్వారములున్నవి. పాపాత్ములు వానినుండి నరలోకములో ప్రవేశింతురు. కొండలు విద్వాంసులు, నరకములో ఏడు దర్బాలు (అంతస్థులు) గలవు. ఒకటిపై నొకటి యుండును. అన్నిటికంటె క్రింద నుండు భాగము చాల ఘోరమైనది అని పలుకుదురు.

45. ఇన్నల్-ముత్తఫీన్-ఫీజన్నాతిన్-వ-ఉయూనిన్. 46. ఉద్-ఖులూహ-బి-సలామిన్-ఆమిసీన్. 47. వ-నజ్జ అనా-మా-ఫీ-సుదుారిహిమ్-మిన్-గిల్గిన్-ఇథ్-వానన్-అలా-సురు-రిమ్-మత-ఖాబిహీన్. 48. లా-యముస్సు-హుమ్ - ఫీహి-నస-బున్-వమా-హుమ్-మిన్-హి-బి-ముథ్-రజీన్. 49. నబ్బీ-ఇబాదీ-అన్నీ-అనర్-గఘూరుర్-రహీమ్. 50. వ-అన్న-అజాబీ-హువల్-అజాబుల్-అలీమ్.

45. నిశ్చయముగా భక్తులు స్వర్గవనములయందును, ఊటలయందును వసింతురు. 46. సురక్షితముగాను శాంతియుతముగాను అందు ప్రవేశింపుఁడు అని వారితోఁ జెప్పఁబడును. 47. మఱి వారి హృదయములలోనున్న కపట

మును మేము తీసివేయుదుము. వారు సహూదరులై పీఠములపై ఒకరికొకరు ఎదురుగా కూర్చుందురు. 48. అందు వారికి ఏలాటి కష్టముగలుగదు. మఱి అచ్చటి నుండి వారి నెవరును వెడలఁగొట్టఁజాలరు. 49. నేను త్రిమించవాఁడును, దయాఁ యుఁడును అనియు, 50. మఱి నాశిక్ష చాల కఠినమైన శిక్ష అనియు నాభక్తు లకుఁ దెలుపుము.

వ్యా! 45. ఇందు భక్తులకు లభించు ఫలితమునుగూర్చి చెప్పఁబడియెను. పాపముల విడనాడి భక్తిపూర్వకముగ సత్కార్యములు చేసిన భక్తులు పర లోకమునందు స్వర్గముపొందుదురు. అందు వనములు, ఊటలు గలవు. వారందు వసించి ఆనందింతురు. 46. స్వర్గములో ఓ భక్తులార! మీ కేలాటి దుఃఖములు గాని కష్టములుగాని గలుగవు. మీరు సురక్షితముగా శాంతిలో స్వర్గములో ప్రవేశింపుడు అని చెప్పఁబడును. 47. స్వర్గములో ప్రవేశించిన విదవ వారి హృదయములో ఒకరినిగూర్చి మఱియొకరికి కపటముండదు. దేవుఁడు స్వర్గనివాసుల హృదయములను పరిశుద్ధముగాఁ జేయును. వారికి పరస్పరము అసూయ యుండదు. సహోదరులై చాల ప్రేమగలిగి ఒకరినొకరు చూచి సంతోషింతురు. స్వర్గవాసులు గౌరవముతో పీఠములపై కూర్చుండి ఒకరికొకరు అభి ముఖులై సంభాషించుచు ఆనందింతురు. 49. భక్తులు స్వర్గములో సదాయుం దురు. వారి కేలాటి రోగముగాని, కష్టముగాని, దుఃఖముగాని లభింపదు. వారు అన్నివిధముల సుఖముపొందియుందురు. వారిని అచ్చటినుండి వెడలఁగొట్టు వాఁడెవఁడును లేడు. 49, 50. దేవుఁడు భక్తుల పాపములను త్రిమించి కరుణించును. అటులే పాపములు చేయువారిని శిక్షించును. కావున దేవుని దయను ఆశించుచు, దేవునిశిక్షకు భయపడుచు నుండవలెను.

51. వ-నబ్బీహిమ్-అన్-జై ఫి-ఇ బ్రాహీమ. 52. ఇజ్ దఖిలూ-అలైహి-ఫ-ఖాలూ-సలామన్-ఖాల ఇన్నామిన్-కుమ్-వ-జిలూన్. 53. ఖాలూ-లా-తౌ-జల్-ఇన్నా-నుబష్-పిరుక-బి-గులా-మిరు-అలీమ్. 54. ఖాల-అ-బష్షర్-తు మూనీ-అలా-అమ్-మన్-సనియల్-కిబరు-ఫ-బిమ-తుబష్-పి-రూన్. 55. ఖాలూ బష్-షర్నాక-బిల్-హాఖ్ఖి ఫలా-తుమ్-మినల్-ఖానితీన్. 56. ఖాల-వమన్-యఖ్-నతు-మిర్-రవ్-మతి-రబ్బీహి-ఇల్లన్-జాలూన్. 57. ఖాల-ఫమా-ఖత్-బుకుమ్-అయ్యు-హల్-మర్-సలూన్. 58. ఖాలూ-ఇన్నా-ఉర్-సిల్నా-ఇలా-ఖామిమ్-మున్-రిమీన్. 59. ఇల్లా-అల-లూతిన్-ఇన్నా-లమునుజ్జాహుమ్-అజ్ మతున్. 60. ఇల్లమ్-రఅ-తహూ-ఖద్ధర్నా-ఇన్నహ్-లమి-నల్-గాబిరీన్.

51. మఱియు ఇబ్రాహీముయొక్క అతిథులనుగూర్చి వారికిఁ దెలుపుము. వారు ఆతనియొద్దకు వచ్చినపుడు సలామ్ అని పలికిరి. అపుడు ఇబ్రాహీము మాకు మీవలన భయముగలుగుచున్నది అని పలికెను. 52. వారు నీవు భయపడవలదు. నీకు ఒక జ్ఞానముగలపుత్రుఁడు గలుగును అని మేము నీకు సువార్త వినిపించు చున్నారము అని వారుపలికిరి. 53. ఏమి నాకు ముసలితనమువచ్చినపుడు నాకు సువార్త వినిపించు చున్నారా? ఇంక దేనిగూర్చి సువార్త వినిపించుచున్నారు అని పలికెను. 54. మేము నిజమైన సువార్తను నీకు వినిపించితిమి. కావున నీవు ఆశను విడనాడు వారిలోఁ జేరకుము అని వారు పలికిరి. 55. దుర్మార్గులు తప్ప ఎవఁడు తన ప్రభువుయొక్క కృపనుండి ఆశ వదలును అని పలికెను. 56. మఱి ఓ దేవదూతలార! మీపని యేమియని యిబ్రాహీము పలికెను. 57. పాపులై నట్టి జనుల యొద్దకు మేము పంపఁబడితిమి. 58. కాని లూతు యింటివారి నందఱిని మేము రక్షింతుము. కాని లూతుభార్య వెనుకయుండిపోవు వారిలో చేరును అని మేము నియమించియున్నారము అని వారు పలికిరి.

వ్యా|| 51, 52 దేవుఁడు ఇందు దేవదూతలు ఇబ్రాహీము ప్రవక్తయొద్దకువచ్చి నపుడు ఆయనవారిని అతిథులనితలంచిఆవుదూడను కాల్చితెచ్చితినుడని పలుకఁగా వారు తినకపోవుటవలన ఆయన భయపడుట మొదలగు విషయములు చెప్పఁ బడుచున్నవి. వీనివి వరము సూరమే హఠాదులో గడచినది. అప్పుట చూచు కొనెది. 53. నీవు భయపడనక్కఱలేదు. నీవు సంతసింపుము. నీకు ముసలితన ములో దేవుని కృపవలన మంచి విద్య, జ్ఞానములుగల పుత్రుఁడు గలుగును అని ధైర్యముచెప్పిరి. ఈసువార్తను అనుసరించి హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తకు బీబీసారాయందు ఇస్హాఖు పుట్టెను. 54. ఇబ్రాహీమును ఆతని భార్యయును ముసలివారు. ఆ ముసలితనములో బిడ్డ గలుగును అను వార్త విని ఆశ్చర్యము నొంది ఇంకను ఆ వార్తను నిశ్చయముగా వినవలెనని ఏమి? మీరు ముసలితన ములో నాకు బిడ్డ గలుగును అని పలుకుచున్నారు అని ఇబ్రాహీము దేవదూత లతో నడిగిరి. 55. అందు దేవదూతలు నొక్కి తిరిగి సువార్త వినిపించి, ఆశ వదలకుము అని పలికిరి. 56. దానికి నేను దేవుని కృపగలుగును అనియే ఆశగిలిగి యున్నాను. దుర్మార్గులు ఆశ వదలుదురు. నేను అట్టివాడనుకాను. ముసలితన ములో నాకు బిడ్డ గలుగును అని నేను దేవునిశక్తిని కొనియాడుచున్నాను అని పలికెను. 57. ఏమి మీరు ఈసువార్తను తెలుపుటకే వచ్చినారా? లేదా వేఱుపనికూడ మీకుగలదా? అని యిబ్రాహీము దేవదూతల నడిగెను. 58. అపుడు మాకు ఇంకొక పనిచేయవలసియున్నది. అవిశ్వాసులైన పాపుల యొద్దకు పోయి వారిని నశింపఁజేయవలెను. అందు లూతుప్రవక్త యింటివారిని రక్షింతుము. వారు శిక్షనుండి రక్షణపొందుదురు. కాని లూతుభార్య అవిశ్వా

సులతోఁబాటు శిక్షకుపాలై నశించును. అట్లునియమించియున్నారముఅనిపలికిరి.

61. ఫలమ్మా-జాఅ-ఆల-లూతి-నిల్-ముర్-సలూన్. 62. ఖాల-ఇన్నకుమ్
ఫాముమ్-మున్-కరూన్. 63. ఖాలూ-బల్-జీనాక బిమా-కానూ-ఫీహి-యమ్
తరూన్. 64. వ-అత్తై నాక-బిల్-హాఖ్-ఖ-వ-ఇన్నా-లసాది-ఖాన్. 65. ఫ-అస్రి
బి-అవ్-లిక-బి-ఖిత్-అమ్-మినల్-లై లి-వత్-తబిఅ-అద్-బార-హుమ్ - వలా-
యల్-తఫిత్-మిన్-కుమ్ - అహ్దున్-వమ్-జూ-హైసు-తూమరూన్. 66. వ-ఖజై
నా-ఇలై హి-జాలికల్-అమ్ర-అన్న-దాబిర-హాడలాఇ - మఖ్-తూడమ్- మున్-
బిస్సీన్.

61. ఆ పిదప ఆ దూతలు, లూతు యింటికి వచ్చిరి. 62. నిశ్చయముగా
మీరు కొత్త మనుష్యులుగా నున్నారే అని పలికెను. 63. లేదు. వారు
(అవిశ్వాసులు) దేని విషయము వాదించుచుండిరో దానిని మేము తీసికొనివచ్చి
నారము. 64. మఱి మేము నిజమైనమాటను తీసికొనివచ్చినారము. మఱి మేము
సత్యము పలుకుచున్నారము. 65. కావున నీవు కొంత రాత్రియుండగనే నీ
యింటివారిని తీసికొని వెడలుము. మఱి నీవు వారివెనుకనే పొమ్ము. మీలో
నెవరును వెనుక తిరిగి చూడకూడదు. మఱి మీకు ఆజ్ఞయైన చోటునకు వెడలి
పొండు అని పలికిరి. 66. మఱి తెల్లవారుసరికి ఈజనులు నిర్మూలింపబడుదురు
అని లూతునకు సందేశము పంపితిమి.

వ్యా॥ 61. దేవదూతలు లూతుప్రవక్తయొద్దకు పోయిరి. ఆయన దేవ
దూతలను చూచి గుర్తింపక మీరు ఈయూరివారుకారే. కొత్తవారలుగా
నున్నారే అని అడిగిరి. లూతుప్రవక్త ఉండు గ్రామమువారు చాల దుర్మార్గు
ర్గులు. ఎవరైన అతిథులు వచ్చినవారిని చెఱచుచుండిరి. అందుకు లూతుప్రవక్త
భయపడెను. దానికి దేవదూతలు నీవు భయపడవలదు. మేము మనుష్యులము
కాము. దేవదూతలము. దేవుని శిక్షరాదు అని అవిశ్వాసులు వాదించుచుండిరి
గదా! అది నీవు వచ్చును అని పలుకుచుంటివి గదా! శిక్షనే తీసికొని వచ్చి
నారము. దుష్టులు నశింతురు. తెల్లవాలుసరికి ఆ శిక్ష గలుగును. కావున నీ
యింటివారిని కొంత రాత్రియుండగనే తీసికొని బయలుదేరుము. నీవు వారికి
వెనుక వెనుక పోవలెను. ఎవరును తిరిగి చూడకూడదు. మీకొకట నియమింపఁ
బడిన దేశమునకు పొండు అని పలికిరి. ఆ దేశము సిరియా అని విద్వాంసులు
పలుకుదురు. 66. దేవుండు తన దూతల మూలమున అవిశ్వాసులు తెల్లవాలు
సరికి నిర్మూలింపబడుదురు అని లూతుప్రవక్తకుఁ దెలిపెను.

67. వ జాఅ అహ్-లుత్-మదీనతి-యస్-తబ్-షిరూన్. 68. ఖాల-ఇన్న
హాడలాఇ-జైఫీ ఫలా-తఫ్-జహూన్. 69. వత్-ఖల్లాహ-వలా-తుఫ్-జూని. 70.
ఖాలూ-అవ-లమ్-నన్-హాక-అనిల్ - ఆలమిన్. 71. ఖాల-హాడలాఇ-బనాతీ-
ఇన్-కున్నుమ్-ఫాఇలీన్. 72. ల-అమ్-రుక-ఇన్నహుమ్-లఫీ-సక్-రతిహిమ్-య అ-
మహూన్. 73. ఫ-అఖ-జత్-హుముస్-సెహతు-ముష్రీఫ్. 74. ఫజ-అల్నాహ
ఆలి-యహ-సాఫిలహ-వ-అమ్-తర్నా-అల్లెహిమ్-హిజా-రతమ్ మిన్ - సిజ్జిల్.
75. ఇన్న-ఫీ జాలిక-ల-ఆయ-తిల్-లిల్-మత-వస్సిమిన్. 76. వ ఇన్నహ-ల-బి-
సబీలిమ్-ముఖీమ్. 77. ఇన్న-ఫీ జాలిక-ల-ఆయ-తల్-లిల్-మూమినీన్.

67. మఱి పురజనులు సంతోషములు చేయుచు వచ్చిరి. 68. వీరు నా
యతిధులు. కావున మీరు నన్ను అవమానింపకుఁడు. 69. దేవునికి భయ పడుఁ
డు. నామానము తీయకుఁడు అని లూతు పలికెను. 70. ఏమి ! నీ వెవ్వరికిని ఆ
తిథ్య మియ్యకూడదు అని మేము నిన్ను నిషేధించి యుండలేదా ! అని వారు ప
లికిరి. 71. మీరు చేయవలెనన్న ఈనా కుమార్తె లున్నారు అని లూతు పలి
కెను. 72. (ఓ మహమ్మదు) నీ జీవముయొక్క యాన- నిశ్చయముగా వారు త
మ కైపులోపడి దేవులాడుచున్నారు. 73. ఆపదప డదయము అగుసరికి వారిని
భయంకరమైన కేక (శబ్దము) వచ్చి పట్టెను. 74. పదప మేము ఆపురము తల
క్రిందులగఁ జేసి వేసితిమి. మఱి వారిపై గులక రాళ్ళను కురిపించితిమి. 75. నిశ్చ
యముగా నిందు ధ్యానించు (గమనించు) వారికి సూచన లున్నవి. 76. మఱి
ఆ పురము వచ్చుపోవు మార్గమునందున్నది. 77. నిశ్చయముగ నిందు విశ్వాసుల
కు సూచన లున్నవి.

వ్యా॥ 67. లూతు ఇంటికి సుందర వంతులైన మగవారు వచ్చినారు అని
పురమువారు విని సంతోషములు చేయుచు దుర్బుద్ధితో లూతు యొద్దకువచ్చిరి.
దీని వివరము సూరేహూదులోను సూరేఆరాఘులోను వ్రాసియున్నాము. అచ్చ
ట చూచుకొనేది. 68. అపుడు లూతు ప్రవక్త వీరుగాయతిధులు. అతిధులను
అవమానించట నన్ను అవమానించుటలే. కావున వారి జోలికి పోకుఁడు. దేవుని
శిక్షకు భయపడుఁడు. దుష్టత్వము వడలుఁడు. నామాటలు విని అతిధులను అవమా
నింపకుఁడు. లేనిచో నామానముపోవును అని లూతుపలికెను. 68. అందుకుదుర్కా
ర్గులు, మేముదీనికిముందేనీవుఎవ్వనికిని అతిధిగానిలువకూడదు. అనినిషేధించితిమి
నీవుమామాటవినలేదు. కావుననీవే నీచేతులారాఅవమానముపొందుచున్నావు అని
పలికిరి. 70. ఏమి మగవారిలో సంభోగముచేయుట చాలఅసహ్యకార్యము గదా!

అట్టిది చేయుటకు మీరెట్లు సాహసించుదురు. నాకు కుమార్తెలువంటి వారలగు మీభార్యలు మీయొద్ద నున్నారు. వారితో మీ కోరికలను ధర్మమార్గమున నెఱవేర్చుకొనఁడు తప్పత్రోవల పోవకుఁడు అని లూతు పలికెను. 72. ఇందు దేవుఁడు హజ్రత్ ముహమ్మదు వారిని సంబోధించుచున్నాఁడు. వారిని గౌరవించి వారి జీవముయొక్క ప్రమాణము చేసి పలుకుచున్నాఁడు. దుష్టులు తమ దుర్మార్గమునెడి కైపుగో పడి తెలివితప్పి దేవులాడుచుదుర్మార్గులైపోవుచున్నారు. వారికి చావువచ్చిన విషయము వారికిఁ దెలియక తమ కోరికలను నెఱవేర్చుకొనుదుమని సంతోషములు చేసి ఆనందించుచున్నారు. 73, 74. తుదకు ఉదయముగు సరికి భయంకరమైన ఘోరశబ్దము గలిగెను. ఆపురము తలక్రిందులుగనై పైనుండి రాళ్లు కురిసి దుష్టులు నశించిరి. 75. లూతు జనులు వృత్తాంతములో గమనించువారికి సూచనలు గలవు. చూడుఁడు! దుష్టులెట్లు గర్వించి పాపకార్యము చేసిరో! తుదకు ఎట్లు వారు నశింపఁబడిరో! కావున ప్రవక్తలను విరోధించువారి గతి యిటులేయని గ్రహింపవలెను. 76. మక్కానుండి సిరియా దేశమునకు వచ్చుపోవు మార్గమునందు ఆపురమున్నది. దాని పాడుపడిన గుర్తులున్నవి. 77. ఇట్టి పాడుపడిన యూర్లను చూచినచో విశ్వాసులకు భయభక్తులు గలుగును. అందు సూచనలు గలవు. దానివలన వారికి భక్తి కుదురును.

78. వ ఇన్ - కాన-అస్-హాబుల్ -వికతి-లజాలి-మిన్. 79. ఫన్-తఖమ్నా మిన్-హుమ్-వ ఇన్న హుమా-ల-బి-ఇమామిమ్-ముబీన్.

78. నిశ్చయముగా వన నివాసులు దుర్మార్గులై పొవులై యుండిరి. 79. కావున మేము వారినుండి బదులు తీసికొంటిమి. మఱి ఈ రెండు పురములు స్పష్టమైన త్రోవలొ నున్నవి.

వ్యా॥ 78, 79. వననివాసులు (అస్-హాబుల్-వికా) ఘవిబు వ్రవక్త యొక్క జాతివారు. ఘవిబు ఆజనులను బోధించుచుండెను. ఆజనులు, విగ్రహారాధన, దోషిడి, కొలత, తూకములలో మోసము చేయుట మొదలగు పాపములలో పడి దుర్మార్గులై యుండిరి. వీరు మద్యను పురములో నుండిరి. దానికి చేరువన వనముండెను. అందుకూడ ఆ పాపులు నివసించుచుండిరి. వారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. వారిపాపములకు బదులుగ వారు శిక్షకు పాలైరి. లూతువారి పురమును ఘవిబు వారి పురమును, మక్కానుండి సిరియాకు పోవు బాటలో నున్నవి. దానిపాడుపడిన ప్రదేశములు బాటసారులకు స్పష్టముగ కనఁబడును. ఘవిబు జనులను గూర్చి సూరయేహూదులోను ఆరాపులోను వ్రాసియున్నాము.

80. వలఖద్-కడ్-జబ-అస్-హాబుల్-హిక్షారిల్-మర్-సలీన్. 81. వ-ఆ

తైనా-హుమ్-ఆయా-తినా-ఫ-కానూ-అన్ హా- ముఅ- రిజీన్. 82. వ-కానూ-
యన్-హీ-తూన-మినల్-జిబాలి-బుయా-తన్-ఆమినీన్. 83. ఫ-అఖ-జత్ - హు
ముస్-సైహతు-ముస్-బిహీన్. 84. ఫమా-అగ్నా-అన్-హుమ్-మా-కానూ-యక్-
సిబూన్.

80. మఱియు నిశ్చయముగా హిజ్రీ నివాసులు, ప్రవక్తలు సత్యవంతులుకారు అని పలికిరి. 81. మఱి మేము వారికి మాసూచనల నొసంగితిమి కాని వారు వానినుండి ముఖము త్రిప్పకొను వారైరి. 82. మఱివారు పర్వతములను తొలచి సురక్షితముగా ఇండ్లను నిర్మించుకొనుచుండిరి. 83. ఆపిదప ఉదయము అగుసరికి వారిని భయంకరమైన శబ్దము వచ్చి పట్టెను. 84. పిదప వారికి తాము సంపాదించుచున్నది పనికిరాలేదు.

వ్యా॥ 80. హిజ్రీ నివాసులు సమూదు జాతి. పిరిదేశముపేరు హిజ్ ఇది మదీనా పురమునకు ఉత్తర దిక్కున నున్నది. హజ్రత్ సాలిహ ప్రవక్త సమూదువానిని బోధించెను. కాని వారు ఆతనిమాట వినక నీవు ఆసత్య మాడుచున్నావు అని తిరస్కరించిరి. ఒక్క ప్రవక్తను తిరస్కరించినచో ప్రవక్తలందఱిని తిరస్కరించినట్లగును. కాబట్టివారు ప్రవక్తలు ఆసత్యవంతులు అనిపలికిరని చెప్పబడి యెను. 81. సమూదువానికి దేవుని సూచన అగు ఒంటె వచ్చెను. ఒంటె రాతి బండనుండి బయలుపడెను. ఇంక ఇతర సూచనలు (మోజీజాలు) సాలిహ ప్రవక్త వారికి చూపెను. కాని వారునమ్మక తిరస్కరించిరి. 82. సమూదువారు ఇహ లోక కార్యములలో పడి తమ సంపదలపై గర్వించి కొండలు తొలచి యందు పెద్దపెద్ద యిండ్లు కట్టుచుండిరి. మఱి యిట్టి స్థిరమైన గృహములలో నెట్టి ఆపదరాదు అని నిర్భయులై యుండిరి. 83, 84. తుదకు దేవుని శిక్షకు హిజ్ (సమూదు) వారు పాలై నశించిరి. అపుడు వారి కట్టడములు వారి సంపదలు ఏమియు పనికిరాలేదు. దేవుని శిక్షనుండి వారిని రక్షింపలేదు. కావున భక్తులు అట్టివారి పాడుపురములను చూచినచో భయభక్తులతో దేవుని ధ్యానించి అట్టి శిక్షనుండి దేవుడు రక్షించు గాత అని వేడుకొన వలెను. ఐనోదముగా నట్టిపురములను చూడకూడదు.

85. వ-మా-ఖలఖ్-నస్-సమా-వాతి వల్-అర్-జ-వమా-బైనహుమా-ఇల్లా
బిల్-హాఖ్-ఖి-వఇన్న-స్-సాఅత-ల-ఆతి-యతున్-ఫస్-ఫ హిస్- సఫ్-హల్- జ
మిల్. 86. ఇన్న-రబ్బక-హువల్-ఖిల్లా-ఖుల్-అలీమ్. 87. వలఖద్-అత్తైనాక-
సబ్-అమ్-మినల్-మసానీ వల్-ఖుర్-ఆనల్-అజీమ్. 88. వలా-తముద్దన్న-వినైక

ఇలా-మా-మత్త-అ-నాబిహీ-అజ్-వాజమ్-మిన్ హుమ్-వలా-తహ్ - జ్ - అల్ల-
హీమ్-వఖ్-ఫిజ్-జనాహంక-లిల్-మూమిసీన్. 89. వఖుల్-ఇన్నీ-అనన్-నజీరుల్-
ముబీన్. 90. కమా-అన్-జల్నా-అలల్-ముఖ్-తసిమిన్. 91. అల్ల-జీన-జల్లుల్-
ఖుర్-అన ఇజీన్. 92. ఫస-రబ్బిక-ల-నస్-అలన్న-హుమ్ అజ్-మఈన్. 93. అమ్మా
కానూ-యత్-మలూన్. 94. ఫస్-దత్-బిమా-తూమరు-వ-అత్-రిజ్-అనిల్ ముష్రి
కీన్. 95. ఇన్నా-కఫై నా-కల్-ముస్-తహ్-జిఈన్. 96. అల్ల-జీన-యజ్-అలూ
న-మఅల్లాహీ-ఇలా-హాన్-ఆఖర-ఫ-సాఫ-యత్-లమూన్. 97. వల-ఖిద్-నఅల
ము-అన్నక-యజ్-ఖు-సద్ రుక-బిమా-యఖూలూన్. 98. ఫసబ్బిహ్-బి-హమ్ది-ర
బ్బిక-వ కుమ్-మినస్-సాజిదీన్. 99. వఅబుద్-రబ్బిక-హత్తా-యాతియకల్-
యఖీన్.

85. మఱియు మేము ఆకాశములను భూమిని వానిమధ్య యున్నవానిని
వృథాగా పుట్టించలేదు. మఱి నిశ్చయముగ తీర్చుదినము రానున్నది. కావున
నీవు బాగుగ (వారిని) మన్నింపుము. 86. నీ ప్రభువే పుట్టించువాఁడును సర్వము
దెలిసిన వాఁడును. 87. మఱి మాటిమాటికి పరింపఁబడు ఏడు వాక్యములను
గొప్ప ఖురానును మేము నీకు నొసంగి యున్నారము. 88. అవిశ్వాసులహాని
పలుతెగలకు మేమొసంగిన సంపదల వైపు నీవు కన్నెత్తి యైన చూడకుము. మఱి
వారిని గూర్చి చింతింపకుము. మఱి నీవువిశ్వాసులయెడ విషయము వహిం
పుము 89. మఱి నేను సృష్ట్యముగా భయబోధ నిచ్చువాఁడను అని ఓ
ప్రవక్త! పలుకుము. 90. 91. దేవుని గ్రంథమును పలు భాగములుగ
చేసి వేసిన వారిపై శిక్ష మేము పింపినట్లు శిక్షను పంపుదుము. 92, 93.
నీ ప్రభువు యొక్కయాన ! వారు చేయుచున్న కర్మలను గూర్చి వారి నందఱిని
మేము తప్పక ప్రశ్నింతుము. 94. కావున నీకు ఆజ్ఞ అయిన దానిని వివరముగా
వెల్లడింపుము. మఱి దేవునికి సాటి కల్పించువారినుండి తొలఁగిపోమ్ము. 95. ప
రిహాసములాడు వారినుండి నిన్నురక్షించుటకు మేమునీకుచాలుదుము. 96. వారుదే
వుతో నితర దైవములను కల్పించుచున్నారు. వారు త్వరలోనే తెలిసికొనుదురు
97. వారు పలుకు మాటల వలన నీహృదయమునకు కష్టము కలుగును అని మా
కుఁ దెలియును. 98. కావున నీ ప్రభువు యొక్క స్తోత్రములను కొనియాడుము.
మఱి సాష్టాంగములు చేయువారితోఁ జేరుము. 99. మఱి నీకు నిశ్చయముగ చా
వు వచ్చునంత వఱకు నీ ప్రభువును నీవు ప్రార్థించుచునుండుము.

వ్యా॥ 85. భూమ్యాకాశములను దేవుఁడు వృథాగా వివేచనములేకుండ
సృష్టింపలేదు. వాని సృష్టి వలన గొప్ప కార్యము నెఱవేరవలసియున్నది. అన్ని
తీర్మానములు సంపూర్ణముగ తీర్పు దినమునందగును. కాబట్టి అదితప్పక వచ్చు
ను. అపుడు అందఱిక్కరల తీర్పు అగును. కావున ఓ మహమ్మదు! నేను మత
ప్రచారము చేసితిని. కాఫిర్లు నమ్మించుట లేదు అని చింతింపకుము. వారు పె
ట్టుబాధలకు నీవు సహించి వారిని తుమించి మన్నింపుము. తుదకు దేవుని సెలవు
వచ్చును అని దేవుని సెలవు. 85. దుష్టులుచేయు అక్రమములును నీవువహించు ఓపిక
యు దేవునికిఁ దెలియును. అతఁడే సృష్టికర్త. ఒకతూరిమానవులను వృట్టించిన
దేవునికి తిరిగి మానవులు చచ్చిన పిదప వారిని సజీవులు చేయుట కష్టముకాదు.
అపుడు ప్రతిక్కరుఁ దగిన ఫలితము లభించి తీరును. 87. సమాజులో మాటిమా
టికి పరిపఁబడు ఏడువాక్యములు సూరయేఘాతిహా లోనివి. ఇవి చాల
మహిమగల వాక్యములు. ఇవి ఖురానునకు ప్రారంభమున నున్నవి. ఈ యేడు
వాక్యములలో నున్న విషయములు మిగిలిన ఖురానులో వివరింపఁబడును. గొప్ప
ఖురానుకూడ సూరేఘాతిహాను అన్వయించును. ఇట్టి గొప్ప విషయముగల
సూరానుదేవుఁడు నీకు ప్రసాదించెను. కావున ఓప్రవక్త! అవిశ్వాసులు పెట్టు
బాధలకు లెక్కచేయకుము. 88. యూదులు మొదలగు అవిశ్వాసులకు ఇహలోక
సంపదలు గలవు. అవి నశించునవి. వానివైపు కన్నెత్తియైన చూడకూడదు. కా
ఫిర్లు ముసల్మానులు కాలేదే అను చింత నీకువలదు. మతప్రచారము చేయుట
యే నీపని. మఱిముసల్మానుల విషయము కనికరము గలిగి వారియెడ వినయము
వహించుట నీపని. అట్లుచేయుట వలన ముసల్మానులకు మనశ్శాంతి గలుగును.
89. ఒకరువిశ్వసించిన విశ్వసింపకపోయిన నీకుబాధ్యతలేదు. నీపని ప్రచారము చేసి
భయభోధ నిచ్చుట అని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవు. 90. యూదులు నస్రానీలు తమ
తమగ్రీథములను భాగములుభాగములుగఁ జేసి కొన్నిటిని నమ్మి కొన్నిటిని తిర
స్కరించి దేవుని శిక్షకు పాలైరి. అటులే ఖురానును నమ్మనివారిపై దేవుని
శిక్ష వచ్చును అని హెచ్చరింపఁ బడియెను. 92, 93. తీర్పు దినమునందు అవి
శ్వాసుల నందఱిలోను మీరెందులకు విశ్వసింపలేదు. మీరెవరిని పూజించితిరి.
మీరు ప్రవక్తలఁ గూర్చి యెట్లు ప్రవర్తించితిరి. దేవుఁడు ఒక్కఁడు అనిమీరెం
దులకు నమ్మలేదు అను ప్రశ్నలు దేవుఁడు ప్రశ్నించును. 94, 95. ఓప్రవక్త!
నీవు మత ప్రచారము చేయుము. దేవుని యాజ్ఞలను వెల్లడించి ప్రకటించుము.
నీతో పరిహాసముశాడు వారిని మేము చూచుకొందుము. వారు నీకేలాటి హా
సి చేయఁజాలరు. మేము నిన్ను కాపాడుటకు చాలుదుము. 96. పరిహాసము
లాడువారు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నారు. వారు చేయు పరిహాసమునకును

విగ్రహ రాధనకును ఫలిత మేమి లభించ నున్నదో వారు త్వరలోనే తెలిసికొనఁ గలరు. 97, 98. అవిశ్వాసులు విశ్వసింపక హజ్రత్ ముహమ్మదువారి విషయము అనేక మాటలు పలుకుచుండిరి. దానివలన ప్రవక్తగారి హృదయము కష్టపడుచు నుండెను. దానికిఁగాను దేవుఁడు నీహృదయమునకు గలుగు కష్టము మాకుఁ దెలియును. నీవుచింతింప నక్కఱలేదు. మనస్సు శాంతిపడుటకుఁగాను ప్రాత్రము చేసినమాజు సలుపుము అని సెలవిచ్చెను. దీనిబట్టియే రసూలు వారికి వదైన కష్టము గలిగినచో తత్క్షణము నమాజు సలుపుదురు. దానివలన వారికి శాంతిలభించుచుండెను. 99. యఖీన్ అనుపదమునకు అరబ్బీ భాషలో చావు అని అర్థము. నిశ్చితము (చావు) వచ్చునంతవఱకు దేవునిని ప్రార్థించుచునే యుండవలెను. ఇదియే భక్తులపని. ఏకాలమునందును దేవుని ధ్యానము లేకుండ యుండకూడదు. సదా దేవుని ధ్యానించుచు నుండవలెను అని దేవుని సెలవు.

సూరయే నహల్ (తేనెటీగ) మక్కి 128 వాక్యములు.

బిస్మిల్లా-హిట్టహ్-మా-నిట్టహ్-మ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించువాఁడునగు దేవుని పేర.

1. అతా-అమ్రుల్లాహి-ఫలా-తన్-తల-జిలూహు-సుబ్-హానహూ-వ-త-ఆలా అమ్మా-యుమ్-రికూన్. 2. యునజ్-జిలుల్-మలా ఇకత-బిర్ - రూహి-మిన్-అమ్ రిహి-అలా-మన్-యషాఉ-మిన్-ఇబాదిహి-అన్-అన్ జిరూ-అన్నహూలా-ఇలాహ-ఇల్లా-అనా-ఫత్-తఖూన్.

1. దేవుని యాజ్ఞ వచ్చి వేసెను. కావున దానికిఁగాను తొందర చేయకుఁడు. ఆతఁడు పరమపవిత్రుఁడు. వారు కల్పించుకొను సాటికంటె చాల ఉన్నతుఁడు. 2. దేవుఁడు తన యాజ్ఞచే సందేశమునిచ్చి దూతలను తన భక్తులలో తాను కోరిన వారియొద్దకు నేను తప్ప వేఱు దేవుఁడులేడు. కావున నాకే భయపడు డు అని భయభోధ నిచ్చుటకు పంపుచున్నాఁడు.

వ్యా॥ 1. హజ్రత్ రసూలువారిశిష్యులు విజయముపొందుదురు. దుష్టులు పరాజితులై లోబడుదురు. ఇహమునందు ముసల్మానుల చేతులనుండియు పరమునందు దేవునివలనను వారికి శిక్షలభించును అని దేవుని యాజ్ఞవచ్చి వేసినది. మఱి తీర్పుదినము కాలము సమీపించినది. అదికూడ దూరములేదు. తొందరపడకూడదు. అదిసంభవించునపుడు ఎవరును ఆటంకపఱచలేరు. కావున దేవునినమ్ని విగ్రహరాధన మానుకొనవలెను. దేవుఁడు పరమపవిత్రుఁడు. అవిశ్వాసులు దేవునికి సాటిగ కల్పించుకొను చిల్లరదేవతలు దేవుని యాజ్ఞను శిక్షను రద్దు చేయలేరు. దేవుఁడు సర్వాధికుఁడును సర్వాధికారియును. 2. దేవుఁడు తాను

కోరినవారికి ప్రవక్తపదవి నొసంగి వారియొద్ద తన సందేశము దేవదూతలచేతికి
సిచ్చి పంపుచున్నాఁడు. ప్రవక్తలు దేవుఁడు ఒక్కఁడు. ఆతని నేపార్థింపవలెను.
ఆతని శిక్షకు భయపడవలెను అని ప్రజలకు భయబోధ నిచ్చెదరు. జబ్రీలుదూత
ప్రవక్తలయొద్దకు సందేశము (వహీ) తెచ్చు నాతఁడు.

3. ఖల-ఖస్-సమా-వాతి-వల్-ఆర్-జ-బిల్-హాఖ్-ఖ-తఆలా-అమ్మా-యు
షిరి కూన్, 4. ఖలఖల్-ఇన్ సాన-మిన్-నుత్-ఫతిన్-ఫిజా-హువ- ఖసీముమ్-
ముబీన్. 5- వల్ ఆన్-ఆమ-ఖలఖహ్-లకుమ్-ఫీహ్-దిఫ్ ఉన్-వ-మనా- ఫిఉ-వ-
మిన్ హ్-తాకులూన్. 6. వలకుమ్-ఫీహ్ జమాలున్-హీన-తురీ-హూన-వ-హీన-
తస్ - ర - హూన్. 7. వతహ్ - మిలు - అస్ - ఖాలకుమ్ - ఇలా - బల
దిల్-లమ్-తకూనూ-బాలి-గీహ్-ఇల్లా-బి-షిఖ్-ఖల్-అన్-ఫుసి-ఇన్న - రబ్బుకుమ్-
ల-రఉ-ఫుర్-రహీమ్. 8. వల్-ఖైల-వల్-బిగాల-వల్-హమీర-లి-తర్-కబూ
హ్-వ-జీనతన్-వ-యఖ్-లుఖు-మాలా-తల-లమూన్. 9. వ-అలల్లాహ్-ఖస్-దుస్
సబీలి-వ-మిన్ హ్-జాఇరున్-వలా-షాఅ లహ దాకుమ్-అజ్-మ-ఈన్.

3. దేవుఁడు ఆకాశములను భూమిని తగినట్లుగా సృష్టించెను. వారుకల్పించు
కొను సాటికంటె చాల యున్నతుఁడు. 4. ఆతఁడు ఒక బిందువుతో మను
ష్యుని పుట్టించెను. పిదప వాఁడు అపుడే వాదించువాఁడుగను మాటలాడువాఁ
డుగ నాయెను. 5. మఱియు ఆతఁడు మీకొఱకు పశువులను పుట్టించెను. అందు
మీకు వస్త్రములును, అనేక లాభములును గలవు. మఱివానిలో కొన్ని టినిమీరు
తినచున్నారు. 6. మఱియు సాయంకాలము వానిని మేపి తోలుకొనివచ్చునపు
డును వానిని మేపుటకుఁ గొనిపోవునపుడును మీకు వానివలన అందమున్నది.
7. ప్రాణ కష్టములతో తప్ప మీరు పోయి చేరఁజాలని పురములకు అవి మీ
భారములను మోసికొనిపోవును. నిశ్చయముగా మీప్రభువు అనుగ్రహించు
వాఁడును దయాళువును. 8. మఱి మీరు స్వారిచేయుటకును మీకుఅందములభింను
టకును గుఱ్ఱములను, కంచరగాడిదలను, గాడిదలను, ఆతఁడు పుట్టించియున్నాఁడు.
మఱి మీకుఁ దెలియనిదానినికూడ పుట్టించును. 9. మఱి సన్మార్గము దేవునిని
చేరుచున్నది. మఱి కొన్ని మార్గములు వంకరవిగా నున్నవి. మఱి ఆతఁడు కోరి
నచో మీకందఱికిని సన్మార్గము చూపియుండును.

వ్యా! 3. దేవుఁడు ఆకాశములను భూమిని తగినట్లుగా పుట్టించి వానిని క్రమ
ముగాను స్థిరముగాను నడిపించుచున్నాఁడు. వీని క్రమములో నేలాటి తార

తమ్యములు లేక సరిగా నుండుటవల్లను వీనికి ఒక్క సృష్టికర్తయే యున్నాడని తెలియుచున్నది. పెక్కుదైవములున్నచో యెపుడో ఈలోకము పాడైపోయి యుండును. అసలే లోకమే పుట్టకయుండును. అందువలన దేవునికి నెవరునుసాటి లేరు అని తెలిసికొనునది. 4. భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన పిదప దేవుడు మనుష్యుని పుట్టించెను. మానవుడు ఒక బిందువుతో ఇట్టిరూపముదాల్చి తల్లి గర్భమునుండి పుట్టుచున్నాడు. కావున మానవుడు తన పుట్టుకను గమనించినచో తన విషయము తెలిసికొనఁగలడు. ఒక రేతస్సుబిందువువలనపుట్టెను. పుట్టునపుడు మాటలాడలేకుండెను. పెద్దవాడైయిపుడు దేవునికివిరోధముగ వాదించుచున్నాడు. కావునమానవుడు తనపుట్టుకను గమనించినచాగుండును. 5. ఒంటె, ఆవు, గొట్టె, మేకలను దేవుడుమానవులకొఱకుపుట్టించెను. వానిలో కొన్నిటిరోమము లవలన కంబిళ్లు, గుడారములు వెచ్చనివస్త్రములుతయారుచేసికొందురు. పాలు, పెరుగు, నెయ్యి మొదలగువస్తువులు వాని వలనలభించుచున్నవి. వానిమాంసము తిందురు. వానిచర్మములతో అనేకమేలైనవస్తువులుచేసికొందురు. వానివలనపొలములుదున్ని పైరు చేయుదురు. మానవులు వానివలన అనేక లాభములు పొందుచున్నారు. ఇవన్నియు దేవుని యనుగ్రహములు గదా! 6. సాయంకాలము పశువులు మేసి తిరిగి వచ్చునపుడు, ప్రొద్దున మేతకు పోవునపుడును చాల అందముగ నుండును. అవి మందలు మందలుగా పోవుటనుచూచి వానిస్వామి చాల యానందించును. వానివలన వానికి గౌరవమును లభించును. 7. మనుష్యులు ఒంటరిగా పోవుటలోనే ప్రాణకష్టముండునట్టి దూరదూరదేశములకు భారములు పశువులు మోసికొనిపోవును. వీనివలన యెంతో సౌకర్యము లభించెను. ఇకంతయు సృష్టికర్త అగు దేవునియనుగ్రహమును దయయును. ఆతఁడు పశువులను మానవులసేవకుఁగాను నియమించి అనేక సౌకర్యములు కల్పించెను. 8. గుఱ్ఱములు కంచర గాడిదలును స్వారికి ఉపయోగపడుచున్నవి. అలంకారము నకుఁగాను వాని నుంచుదురు. ఇవిగాక మానవులకు నుపయోగపడు అనేక వస్తువులను ఇఁకమీఁద దేవుడు పుట్టించును. ఇప్పుడు ఆ వస్తువులు మానవులకు తెలియవు. మరలనే షరీఫు వచ్చిన మొదలు ప్రళయమువఱకు తయారగువస్తువులన్నియు నిందు చేరినవి. ఇప్పటి రైళ్లు, మోటార్లు, విమానములు, ట్రాములు మొదలగునవి యిందు చేరినవి. ఇఁకమీఁద తయారగు వస్తువులుకూడ నిందు చేరును. అరేబియాదేశములోని గాడిదలు చాల విలువైనవి. కొన్ని గాడిదలు బరువుమోయుటలోను స్వారిలోను గుఱ్ఱములకు మించిపోవును. గాడిదపై స్వారిచేయుట అరేబియాలో అలవాటుగలదు. అది లోపముగా నెంచఁబడదు. 9. భూమిలో దేశములకు పోవుటకు మార్గములు గలవుగదా! అటులే ఆత్మిక మార్గముకూడ గలదు. దేవుని చేరుటకు సన్మార్గముగలదు. అది విశ్వాసమార్గము.

బుద్ధిమంతులు లోక సృష్టియందు గమనించి ఒక్క సృష్టికర్తను నమ్మి భక్తిపూర్వమున పోయి దేవుని పొందుదురు. అవి వేకులు తప్పత్రోవలఁ బడి దేవులాడి నశింతురు. దేవుఁడు కోరినచో బలవంతముగా నందఱిని ఒక్కసన్నాగముపై తగలింపఁ గలఁడు. కాని అట్లు చేయుట యుక్తముకాదని మానువుల యిష్టముపై వదలిపెట్టియున్నాఁడు.

10. హు-వల్లజీ-అన్-జల-మినన్-సమాఇ-మాఅల్-లకుమ్-మిన్ హు-షరా-బున్-వ-మిన్ హు-షజరున్ ఫీహి-తుసీమూన్. 11. యుమ్బితు-లకుమ్-బిహిజ్-జల్-అ-వజ్-జై తూన-వన్-నఖిల వల్ అత్త-నాబ-వ-మిన్-కుల్లిన్-సమ-రాతి-ఇన్న ఫీ-జాలిక-ల-ఆయతల్-లి-ఖామిన్-యత-ఫక్క-చాన్. 12. వ-సఖ్ ఖర-లకుముల్-లైల వన్-నహార-వష్-షమ్-పవల్-ఖమర-వన్-నుజూ-ము-ము-సఖ్ ఖ-రాతుమ్-బి-అమ్-రిహి-ఇన్న ఫీ-జాలిక-ల-ఆయాతిల్-లి-ఖామిన్-యత్-ఖిలూన్. 13. వ-మా-జర-అ-లకుమ్-ఫిల్-అర్-జి-ముఖ్-తలి-ఫన్-అల్-వాసుహూ-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల-ఆయతల్-లి-ఖామిన్-యజ్-జక్క-రూన్.

10. ఆతఁడే మీకొఱకు ఆకాశమునుండి నీళ్లను కురిపించెను. దానినే మీరు త్రాగుదురు. దానివలన కలుగు వృక్షములను మీరు మేపుదురు. 11. దాని వలననే మీకొఱకు పైరును, ఆలివివృక్షము (జై తూను)లను ఖర్జూరపు చెట్లను ద్రాక్షను సర్వవిధములగు ఫలములను పుట్టించుచున్నాఁడు. నిశ్చయముగా నిందు గమనించునట్టి జనులకు సూచనగలదు. 12. మఱియు రాత్రింబవళ్లను సూర్యుని చంద్రుని మీసేవలో నియమించియున్నాఁడు. మఱియు నక్షత్రములు ఆతనియాజ్ఞకుఁ లోఁబడి పనిలోఁ దగిలియున్నవి. నిశ్చయముగా నిందు బుద్ధిమంతులకు సూచనలు గలవు. 13. మఱి మీకొఱకు భూమిలో పలువిధములైన వస్తువులు వ్యాపింపఁజేసియున్నాఁడు. నిశ్చయముగా నిందు యోచించువారికి సూచనగలదు.

వ్యా॥ 10. ఇక దేవుఁడు మానవులకొఱకు కల్పించిన ముఖ్యసౌకర్యములును వసతులును చెప్పఁబడుచున్నవి. నీళ్లు కురిపించి దానికిత్రాగుటకు తగినట్లు గఁ జేసెను. నీళ్ళవలన గడ్డి, మొక్కలు, వృక్షములు పుట్టుచున్నవి. వానిని పశువులు మేయుచున్నవి. పశువులవలన అనేక లాభములు మానవులు పొందుచున్నారు. 11. ఆ నీళ్ళతోనే మానవుల ఆహారముకొఱకు పలువిధములైన పైరుపంటలు ధాన్యములు, ఆలివి ఖర్జూరము, ద్రాక్ష మొదలగునవియు సర్వవిధములైన ఫలములు పుట్టుచున్నవి. ఒక్క భూమి, ఒక్క ఆకాశము, ఒక్క రకమైన నీళ్లు, ఒక్క సూర్యుఁడుండియు పలువిధములైన ఫలములు పుట్టు

చున్నవే అని మానవులు గమనించినచో వారు దేవుని శక్తి మహిమలను గ్రహింపగలరు. కావున ఇందు గొప్ప సూచనగలదు. 12. రాత్రిబివలు క్రమముగా వచ్చిపోవుట, సూర్యచంద్రులు క్రమముగ ఉదయించి అస్తమించి తమ పనులు నెరవేర్చుట సర్వము మానవుల లాభముల కొఱకేను. ఇవన్నియు మానవులకు దాసులవలె సేవచేయుచున్నవి. ఇవి లేనిచో మనుష్యుడు ఒక్క నిమిషము బ్రతుకఁజాలఁడు. పగలు లోకవ్యవహారములకొఱకు. రాత్రి విశ్రాంతి కొఱకు. నక్షత్రములుకూడ దేవుని సెలవుచే మానవుల సేవచేయుచున్నవి. వాని వలనకూడ లాభములు కలవు. కాని ఇవి మానవులకు చేయు సేవ స్పష్టముగా కనఁబడుటలేదు. అందులకే అవి దేవుని యజ్ఞకు లోబడియున్నవి అని చెప్పఁబడియెను. ఇందు బుద్ధియోచనలుగలవారికి దేవుని శక్తిని సూచించు గొప్ప సూచనలు గలవు. 13. పై వివరింపఁబడిన వస్తువులు మానవుల సేవ చేయునట్లు వారి లాభమునకై భూమిలో ననేక వస్తువులను దేవుడు సృష్టించి యున్నాఁడు. అవి పలువిధములైనవి. పలువిధముల రంగులు, రూపములుగలవి. ఇందు జంతువులు, వృక్షములు, జడములు, గనులు మొదలైన భూమిలోని వస్తువులు చేరును. కావున వీనిని యోచించువారికి దేవుని శక్తిని సూచించు సూచనలు గలవు. కావున మానవులు గమనించి సృష్టికర్తను నమ్మవలెను. అతనికి భక్తులై కృతజ్ఞత గలుపవలెను.

14 వ-హువల్-లజీ-సఖ-ఖరల్-బహ్-లితా-కులూ-మిన్-హు-లహ్-మన్-తరీయన్-వతస్-తఖ-రిజూ-మిన్-హు-హిల్-యతన్-తల్ - బసూన-హ-వ-త-రల్-ఫుల్-క-మవా-ఖర-ఫీహి-వలి-తబ్-తగూ-మిన్-ఫజ్-లిహి-వ-ల - అల్లకుమ్-తష్-కురూన్. 15. వ-అల్-ఖ-ఫిల్-అర్-జి-రవా-సియ-అన్-తమీద-బికుమ్-వ-అన్-హిరన్-వ-సుబు-లల్-లఅల్-కుమ్-తహ్-తదూన్. 16. వ-అలా-మాతిన్-వ-బిన్-నజ్-మి-హుమ్-యహ్-తదూన్. 17. అఫ-మన్-యఖ్-లుఖు-కమల్-లా-యఖ్-లుఖు-అఫలా-తజ్-కూన్. 18. వ-ఇన్-తఉద్దూ-నిఅ-మతల్లాహి - లా-తుహ్-సూహ-ఇన్నల్లాహ్-ల-గఫూరుర్-రహీమ్. 19. వల్లాహు-యఅ - లము-మాతుసిరూ-న-వ-మా-తుఅ-లిసూన్. 20. వల్ల-జీన-యద్-ఉన-మిన్-దూనిల్లాహి-లా-యఖ్-లుఖూన-మైఅన్-వ-హుమ్-యుఖ్-లఖూన్. 21. అమ్-వాతున్-గైరు-అహ్-యా ఇన్-వ-మా-యష్-ఉరూన-అయ్యాన-యుబ్-అసూన్.

14. మఱియు ఆతఁడే సముద్రమునుండి తాజా మాంసము (చేపలు)

మీరు తినుటకును మీరు ధరించు నగలను అందుండి మీరు తీయుటకును దానిని మీ కధీనము చేసియున్నాడు. మఱియు నందు నీళ్ళను చీల్చుకొని పోవు నావలను నీవు చూచుచున్నావు. మఱి దేవుని యనుగ్రహమును వెదకఁబోవుటకును మీరు కృతజ్ఞత సలుపుటకును సముద్రమును మీకు ఆధీనము చేసెను. 15. భూమి మీకుఁ దీసికొని చలింపకుండుటకై దానిపై పర్వతములను దేవుఁడుంచెను. మఱి ఆతఁడు మీరు మార్గములు పొందుటకుఁగాను నదులను త్రోవలను చేసెను. 16. మఱి గుర్తుల నుంచెను. మఱి జనులు నక్షత్రములనుబట్టి త్రోవలు కనుఁగొనుచున్నారు. 17. మఱిమి సృష్టించువాఁడు సృష్టించనివానితో సరిసమానుడగునా? ఏమి మీరు గమనింపరు! 18. మఱి మీరు దేవుని యనుగ్రహములను ఎంచినచో మీరు లెక్కపెట్టఁజాలరు. నిశ్చయముగా దేవుఁడు తీమించువాఁడును దయాళువును. 19. మఱి మీరు దాచునదియును వెలిబుచ్చునదియును దేవునికిఁ దెలియును. 20. దేవుని వదలి ఆవిశ్వాసులు ఎవరిని ప్రార్థించుచున్నారో వారేమియు పుట్టించుటలేదు. మఱి వారే పుట్టింపఁబడయున్నారు. 21. వారుప్రాణము లేని నిర్జీవులు. మఱి వారెప్పుడు లేపఁబడుదురో వారు ఎఱుంగరు.

వ్యా॥ 14. ఇందు దేవుఁడు మానవులకుఁ జేసిన మేల్మోచెప్పఁబడుచున్నవి. భయంకరమైన సముద్రమును మనుష్యులకు లోఁబడియున్నది. వారు అందు చేఁపలు పట్టుచు తాజా మాంసము భుజించుచున్నారు. సముద్రములో మునిగి యందలి పగడములను మత్స్యములను దీసి నగలుచేసి ధరించుచున్నారు. దేవుఁ డొసంగిన బుద్ధిచే, నావలు, ఓడలు, స్త్రీచుర్లుచేసి భయంకరమైన అలలను చీల్చుకొని దూర దేశములకుఁ బోయి వ్యాపారములు చేయుచు అనేకలాభములుపొందుచున్నారు. ఇదంతయును దేవుని యనుగ్రహము. కావున మనుష్యులు దేవునికి కృతజ్ఞులై యుండవలెను. 15. ప్రప్రథమమున భూమి కంటించుచుండెను. అది స్థిరముగానుండి కదలకుండ నుండుటకు నందు పర్వతములను దేవుఁడుంచెను. దానివలన మనుష్యులు సురక్షితముగా భూమిపై వసించుచున్నారు. మనుష్యులు నదులలో తమ ప్రయాణము సాగించుచు వానివలన అనేక లాభములు పొందుచున్నారు. ఆటలే భూమిలోకూడ మార్గములున్నవి. వానినుండి ఒక దేశమునుండి యిరర దేశములకుఁ బోవుచున్నారు. ఇవన్నియు దేవుని యనుగ్రహములే. 16. బాట సారులు, చిడారములు, మార్గములను కనుఁగొనుటకుఁగాను పర్వతములు చెట్లు, నదులు, ఊటలు, ఇసుక కుప్పలు గుర్తులుగా నున్నవి. వానిని చూచువారు మార్గమును కనుఁగొనుచున్నారు. రాత్రిపూట సముద్రములోను భూమిపైనను ప్రయాణముచేయువారు నక్షత్రములను చూచి తాము పోవు దిక్కులను మార్గమును కనుఁగొనుచున్నారు. ఇవన్నియు దేవుని యనుగ్రహములే గదా! 17. పై వాక్యములలో వివరింపఁబడినవానిని దేవుఁడు సృష్టించియున్నాడు. ఒక్క

యీ గను, ఒక దోమ కాలును ఒక గింజను పుట్టింప లేనివారిని దేవునికి సాటిగ కల్పించి వారిని దేవునితో సమానులుగఁ జేయుట అవివేకము గదా! అట్లు చేయు విగ్రహారాధకులు వివేకులు కారుగదా! సృష్టించు సర్వశక్తుఁడును సృష్టింపలేని శక్తిహీనులును ఒకటిగా కాఁగలరా! బుద్ధిమంతులు గమనింప వలెను. 18. దేవుని యనుగ్రహములలో కొన్ని మాత్రమేపైన వివరింపఁబడినవి. మిగిలిన యనుగ్రహములను లెక్కపెట్టవలెనన్న మానవులచేతకాదు. అవి లెక్కకు మించినవి. కావున మానవుఁడు తన శక్తికొలది దేవుఁడు చేసిన యుపకారము లను తలఁచి కృతజ్ఞతసలుపవలెను. అందేమైనలోపమున్నచో దేవుఁడుక్షమించి కరుణించును. 19. మానవులు దాఁచునది వెలిబుచ్చునది సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. ఎవరు మనఃపూర్వకముగా విశ్వసించి కృతజ్ఞత సలుపుదురో అదియును ఎవరు వంచనచేయుదురో అదియును, సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. ఆతనికెద్దియును మఱుఁగులేదు. ఎవరిభక్తివిశ్వాసములకుఁ దగినట్లువారికిఁ ఫలిత మొసంగును. అటులే అవిశ్వాసులను శిక్షించును. 20. ఇక విగ్రహారాధకులు అవివేకము చూడుఁడు. సర్వమును సృష్టించిన దేవుని వదలి పుట్టింపలేని చిల్లర దేవతలను ప్రార్థించుచున్నారు. ఆ చిల్లర దేవతలుకూడ దేవునిచే సృష్టింపఁబడినవారలే వారెద్దియును సృష్టింపలేదు. 21. అవిశ్వాసులు పూజించు దేవతలు విగ్రహములు పాణిములేని నిర్దీవులు. విగ్రహములు జడములు. మహాపురుషులనుకూడ కొందఱు మూఢులు పూజింతురు. వీరుకూడ చచ్చినవారే, చావకయుండువారెవరును లేరు. ఒక్క- దేవుఁడే సదా యుండువాఁడు. అవిశ్వాసులు పూజించు దేవతలకు ప్రళయము ఎప్పుడు వచ్చును. ఎప్పుడు తీర్పుదినము (ఖియామత్) అగును అను విషయము కూడ దెలియదు. అట్టివా రెట్లుదేవుఁడుకాఁగలరు.

22. ఇలా-హుకుమ్-ఇలా-హున్-వాహిదున్-ఫల్లజీన-లా-యామినూన బిల్-ఆఖరతి-ఖులూ-బుహుమ్-మున్-కిర-తున్-వహుమ్-మున్-తక్-బిరూన్, 23. లా-జరమ-అన్నల్లాహ-యల-లము-మాయుసిర్రూన వ-మా-యల-లినూన-ఇన్న హూ-లా-యహిబ్బుల్-ముస్-తక్ బిరీన్. 24. వఇజా-ఖిల-లహుమ్-మాజా-అన్-జల-రబ్బుకుమ్-ఖాలూ-అసాతీరుల్-అవ్వలీన్. 25. లియహ్-మలూ-బై జారహుమ్-కామిలతన్-యామల్-ఖియామతి-వ-మిన్-బైజారిల్-లజీన-యజిల్లూ-నహుమ్-బిగైరి-ఇల్మిన్-అలా-సాఅ-మా-యజి-రూన్.

22. మీ నిజమైన పూజ్యుఁడు దేవుఁడు ఒక్కఁడే. కావున పరలోకమును

విశ్వసింపని వారి హృదయములు తిరస్కరించుచున్నవి. మఱి వారు గర్వి
కులుగా నున్నారు. 23. వారు దాచునదియును వెలిబుచ్చునదియును నిశ్చ
యముగా దేవునికిఁ దెలియును. నిశ్చయముగా దేవుఁడు, గర్వించువారిని ప్రే
మింపఁడు. 24. మఱియు వారితో మీ ప్రభువు ఏమి పంపెను అని చెప్పినచో
పూర్వికుల కథలు అని వారు పలుకుదురు. 25. తీర్పుదినమునందు వారు తమ
పాపముల భారములను సంపూర్ణముగను, తెలివితేక తాము ఎవరిని దారి తప్పిం
చిరో వారి పాపములలోని కొంత భారమును మోయుటకుఁగాను అట్లు పలుకు
దురు. వినుము. వారు మోయు భారము చాల చెడ్డది.

వ్యా॥ 22. పై వాక్యములలో వివరింపఁబడిన దేవుని శక్తిసూచనలు
గమనించినచో నిజమైన పూజ్యుఁడు, ఒక్కదేవుఁడే అని తెలియనగును. మాన
వులు పూజింపఁదగిన దేవుఁడు ఒక్కఁడే. పెక్కు చిల్లర దేవతలుకావు. పరలో
కమును నమ్మిన మానవులు గమనించినచో నమ్మఁగలరు. కాని పరలోకమందు
విశ్వాసములేనివారు నమ్మరు. వారి హృదయములు తిరస్కరించును. అట్టివారు
దేవునికి భయపడరు. ప్రవక్తలను నమ్మరు. ఎందుకన వానికి పరమునందు తీర్పున్న
ది అను భయములేదు. అందులకే గర్వము వహించి అనేక పాపములకు పాలగు
చున్నారు. 23. గర్వము దేవునికి ఇష్టములేనిది. గర్వికులను దేవుఁడు ప్రేమింపఁ
డు. హృదయములలో దాచు అవిశ్వాసమును వెలిబుచ్చు సర్వము దేవునికిఁ
దెలియును. కర్మలకుఁదగినట్లుఫలితమిచ్చును. 24, 25. తిరస్కరించు అవిశ్వాసు
లతో ఏమయ్యా! మీప్రభువు ఏమి సందేశము పంపెను అని ఎవరైన అడిగి
నచో తిరస్కారముతో పూర్వికుల కథలుమాత్రమే. ఏమున్నది అనిపలుకుదురు.
అవిశ్వాసులు ఖురానును విని అందలినిషయములు వినియు ద్వేషముతో అట్లు
పలుకుదురు. అట్లు పలికి ఇతర ప్రజలనుకూడ సన్మార్గమునుండి తప్పింతురు.
25. దాని ఫలితముగ తాము గావించినపాపముల భారమును, తాము సన్మార్గ
మునుండి ఎవరినితప్పుబోధచేసి తప్పించిరో వారిపాపములలోని కొంతభారమును
తీర్పుదినమున మోయుదురు. ఈపాపపుమూటలు మోయుటకు అట్లుపలుకుదురు.
ఆ పాప భారములు చాల చెడ్డవి. దాని ఫలితము నరకము.

26. ఖద్ మక-రల్-జీన-మిన్-ఖబ్-లిహిమ్-ఫ-అతల్లావల్-బున్యానవల్-మి
నల్-ఖవా-ఇది-ఫ-ఖర్ర-అలై-హిమున్-సఖ్-ఫు-మిన్-ఫే-ఖిహిమ్-వ-అతా-వల్
ముల్-అజాబు-మిన్-హైసు-లా-యష్-ఉరూన్- 27. సుమ్మ-మా-మల్-ఖయా
మతి-యుఖ్-జీహిమ్-వ-యఖూలు-విన-షుర-కాఇ-యల్-జీన-కున్తుమ్-తుషాఖ్
ఖూన-ఫీహిమ్-ఖాలల్-లజీన-ఉత్తుల్-ఇల్మ-ఇన్నల్-ఖిద్-యల్-యామ-వస్-

సూఅ-అలత్-కాఫీరీన్. 28. అల్ల-జీన-తత-వఫ్ఫాహుముల్-మలాఇకతు-జాలిమీ-
 ఆన్-ఫుసిహీమ్-ఫఅల్-ఖ-ఉస్-సలమ-మా కున్నా-నఅ-మలు-మిన్-సూఇన్-బలా-
 ఇన్నల్లాహ-అలీ కుం-బిమాకుస్తున్-తఅ-మలూన్. 29. ఫద్ ఖులూ అబ్వాబ-
 జహన్నమ-ఖాలిదీన-ఫీహి-ఫల-బీస-మస్ వల్-ముత-కబ్బీరీన్.

26. వీరికి పూర్వమున్నవారు కుట్రలు పన్ని యున్నారు. పిదప దేవుని
 యాజ్ఞ వచ్చి వారికట్టడములు పునాదులతోబాటు పడి వారిపైన కప్పలు కూడ
 పడెను. మఱివారికి తెలియనిచోటునుండి వారికిశిక్షగలిగెను. 27. మరల దేవుడు
 తీర్పు దినమునందు వారికి అవమాన పఱచును. మఱియు మీరు ఎవరిని నాకు సా
 టిగాక కల్పించి వారి విషయము మీరు వాగులాడు చుంటిరో వారెక్కడ అని
 పలుకును. ఎవరికి జ్ఞానము నొసంగఁబడెనో వారు ఈదినమునిశ్చయముగాదేవుఁడు
 అవమానమును కీడును అవిశ్వాసుల కున్నది అని పలుకుదురు. 28. తమ యాత్మ
 లకు తామే అన్యాయము చేసి కొన్నట్టివారి ప్రాణములు దేవదూతలు తీయు న
 పుడు వారు మేము ఏలాటి పాపము చేయనే లేదే అని విధేయత చూపుదు
 రు. ఎందుకులేదు. మీరు చేయుచుండిన కర్మలు దేవునికి బాగుగ తెలియును.
 29. కావున నరక ద్వారములలో ప్రవేశింపుఁడు. అందు సదా యుండుఁడు, గర్వి
 ఘ్నల స్థానము చాల చెడ్డది అని చెప్పఁబడును.

వ్యా॥ 26. హజ్రత్ ముహమ్మదువానికి విరోధముగ అవిశ్వాసులు అనేక
 కుట్రలు పన్నుచున్నారు. ఇటులే వీరికి పూర్వముకూడ ప్రవక్తలకు విరోధముగ
 దుష్టులు కుట్రలుపన్ని సన్మార్గమునుండి ప్రజలను తప్పించిరి. తుదకు వారు పన్నిన
 కుట్రవలన వారికే నాశము వచ్చెను. వారికుట్రలు సాగలేదు. దేవుని శిక్షకు
 పాత్రై వారు తమరక్షణకొఱకు కట్టిన కట్టడములే దేవునాజ్ఞచే వారిపైఁబడి వారు
 నశించిరి. 27. తీర్పు దినమునందు కూడ వారి కుట్రలు బహిరంగ మగును. చిల్లర
 దేవతల పక్షమున, దేవుని ప్రవక్తలతో అవిశ్వాసులు వాదించుచుండిరి. ఓ
 అవిశ్వాసులార! ఆచిల్లర దేవతలు ఎక్కడ నున్నారు. ఇపుడు ఏలమీకు లోడు
 పడరు అని దేవుఁడుఅడుగును. దీనివలన అవిశ్వాసులకు అవమానము గలుగును.
 అవిశ్వాసులు ఏమియు బదులు పలుకఁజాలరు. అపుడు దేవునిచే జ్ఞానము
 పొందియున్న ప్రవక్తలును భక్తులును, ఇహమునందు మేము పలుకుచుం
 డలేదా! ఈదినము (ఖియామతు) నందు అవిశ్వాసులకే అవమానము
 కీడు లభించును అని పలుకుదురు. 28. అవిశ్వాసులు తమ జీవిత కాల
 ముతయు అవిశ్వాసము వహించి అనేక పాపములు చేసి తమ యాత్మలకునన్యాయ
 యము చేసికొని తుదకు అవిశ్వాసులుగానే చచ్చిరి. అట్టి వారి ప్రాణములు దేవ

దూతలు తీయునపుడు వారు తమకున్న పూర్వ గర్వమువదలి విధేయతమాపుచు
మేము పాపకార్యములు చేయలేదే అని పలుకుదురు. ప్రాణము పోవునపుడు
మోసము చెల్లదు. సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. మీరు చేయుచున్న కర్మలు
దేవునికిఁ దెలియును. వానికిఁ దగిన శిక్ష తప్పక లభించును. 27. అదియే నరక ని
వాసము. అందు సదా యుండవలెను. అదిచాలచెడ్డనివాసము అని చెప్పబడును.

30, వల్లజ్జీ-న-అన్-జల-రబ్బుకుమ్-ఖాలూ-ఖైరన్
లిల్లజ్జీ-అహ్-సనూ-ఫీ-హజీ-హిద్-దున్యా హస-నతున్-వల-దారుల్-ఆఖిరతి-ఖై
రున్-వల-నిఅమ-దారుల్-ముత్తఖీన్. 31. జన్నాతు-అద్-నిన్-యద్-ఖులూనహా
తజ్జీ-రి-మిన్-తహ్-తిహల్-అన్-హారు-లహుమ్-ఫీహా-మా-యషా-ఊన-కజా-లిక
యజ్-జిల్లాహుల్-మత్తఖీన్. 32. అల్లజ్జీ-న-తత-వఫ్-ఫా-హుముల్-మలా-ఇకతు-
తయ్యి-బీన-యఖులూన-సలామున్-అల్లెకు-ముద్-ఖు-లుల్-జన్నత-బిమా
కున్నుమ్-తఅమలూన్.

30. మఱియు భయభక్తులు గలవారితో మీప్రభు ఏమి పంపెను అని
పలుకుఁగా వారు మేలైనదే పంపెను అని పలుకుదురు. ఎవరు ఈ లోకములో స
త్కార్యము చేసిరో వారికి మేలున్నది. మఱి పరలోక గృహము చాలమేలైనది.
మఱి భక్తిపరుల గృహము చాల మేలైనది. 31. అది సదాయుండు స్వర్గవన
ములు గలది. అందువారు ప్రవేశింతురు. అందు కాలువలు ప్రవహించును. అం
దు వారు కోరునది వారికిఁ గలదు. ఇట్లు దేవుఁడు భక్తిపరులకు ఫలిత మొసంగు
ను. 32. ఆ భక్తుల ప్రాణములు దేవదూతలు తీయునపుడు వారు పవిత్రులుగా
నుందురు. దేవదూతలు“మీకు శాంతము గలుగుగాత! మీరు చేయుచున్న
కర్మల ఫలితముగమీరు స్వర్గములో ప్రవేశింపుఁడు” అని పలుకుదురు.

వ్యా॥ 30. ఇక భయభక్తులుగల విశ్వాసుల విషయము నిందు చెప్పఁ
బడుచున్నది. ఖురానును గూర్చి వారితో మీ ప్రభువు ఏమి సందేశము పంపె
ను అని వారితో నడిగినచోవారు సర్వవిధముల మేలు కూర్చు దేవునిసందేశము
ఖురాను వలన మాకు లభించినది అని భక్తిపూర్వకముగా పలుకుదురు. ఇట్టి భ
క్తులుచేయు సత్కార్యములు వృథా పోవు. తప్పక దాని మంచిఫలితము ఇహ
మునందు కూడ చేకూరును. పరలోకములోని మేల్గు సౌఖ్యములు చాల మేలై
నవి. భక్తులకు అచ్చట అవన్నియు లభించును. వారినివాసములుచాల మేలైనవి.
అవి స్వర్గవనములు అవి సదాయుండునవి. అందు భక్తులు కోరు దైహిక, ఆత్మిక

సర్వవిధముల సౌఖ్యములు వారికి లభించును. ఎట్టికొఱత యుండదు. అవిశ్వాసము వదలి పాపములనుండి త్నమాపణ వేడి భయభక్తులు గలవారికి దేవుఁడు అట్లు ఫలితము (బదులు) ఒసంగును. 32. ఆ భక్తులు తమ జీవిత కాలముతయు అవిశ్వాస మనెడి అపవిత్రతతో పవిత్రులై సాపముల జోలికి పోక మరణకాల మందు తమ ప్రాణములు దేవుని దర్శనము లభించునను సంతోషముతో ఒప్ప గింతురు. ప్రాణము పోవునేయని వారికి చింత యుండదు. అట్టి భక్తులతో దేవ దూతలు మీకు శాంతము లభించుగాత! మీరు సర్వ విధముల సౌఖ్యములు పొందుటకు మీరు ఇహమునందు గావించిన సత్కార్యముల ఫలితముగ స్వర్గములో ప్రవేశింపుఁడు అని పలుకుదురు. కావున మానవులు పరమునందు మంచి స్థానము పొందుటకుఁగాను ఇహమునందు విశ్వసించి భక్తిమార్గమునందు నడవవలెను.

33. హాల్-యన్ జురూన-ఇల్లా-అన్-తాతియ-హుముల్-మలా-ఇకతు-బా
యాతియ-అమ్రు-రబ్బిక-కజాలిక-ఫ-అలల్-లజీన-మిన్-ఖబ్-లిహిమ్-వ-మా-
జలమ-హుముల్లాహు-వలాకిన్-కానూ-అన్-ఫుసహమ్-యజ్జేలిమూన్. 34. ఫ-
అ-సాబ-హుమ్-సయ్యి-ఆతు-మా-అమిలూ-వహాఖ-బిహిమ్-మాకానూ - బిహి-
యస్-తహ్-జి-ఊన్.

33. ఏమి అవిశ్వాసులు తమ యొద్దకు దేవదూతలు రావలెనని లేక నీ ప్రభువుయొక్క యాజ్ఞ రావలెనని ఎదురు చూచుచున్నారా! ఇటులే వీరికి పూర్వమున్నవారు చేసిరి. మఱి దేవుఁడు వారికి నన్యాయము చేయలేదు. కాని వారేతమ యాత్మలకు నన్యాయములు చేసి కొనుచుండిరి. 34. పిదప వారు గావించిన పాపకార్యముల ఫలితము వారికి లభించెను. మఱి వారు దేనిగూర్చి పరిహాసమాడుచు నుండిరో అదే వారిచుట్టు ముట్టుకొనెను.

వ్యా॥ 33, 34. పరలోకములోని స్వర్గము చాల శ్రేష్ఠమైనది. దానికిఁ గాను ఇహమునందే కృషి సలుపవలెను అని ప్రోత్సహించిన పిదప దానిఁగూర్చి అజాగ్రత్తపడి ఇహలోక భోగములలోనే నిమగ్నులై యున్నవారిని దేవుఁడు హెచ్చరించుచున్నాఁడు. ఏమి దేవదూతలు వచ్చి వారిప్రాణములు తీయు నంతవఱకును వారు అజాగ్రత్తగానుండి దానికొఱకు వేచి యున్నారా! లేక దేవుని యాజ్ఞచే ప్రళయము రావలెని యెదురు చూచుచున్నారా! అప్పటి విశ్వాసము త్నమాపణ వేడుట పనికిరాదు. కావున బుద్ధిమంతులు చావు రాకముందే పరలోకమును గూర్చి శ్రద్ధవహించి విశ్వాసము వహించినసత్కార్యములు చేయవలెను. వీరికి పూర్వమున్న అవిశ్వాసులు కూడ గర్వము వహించి దుష్టత్వమునందు చెలరేగి అధర్మమునకు పూనికొని తప్పుత్రోవలఁ బోయి

దేవుని ప్రవక్తలను తిరస్కరించి వారితో పరిహాసమాడుచు వారికి విరోధులైరి. త్తమాపణ వేడలేదు. తుదకు వారి పాపముల ఫలితమును వారిపరిహాసముల ఫలితమును వచ్చి వారిని పట్టెను. దేవుని శిక్షకు పాలై తుదముట్ట నశించిరి. దేవుడు వారికి నేలాటి అన్యాయము చేయలేదు. వారే తమ చేతులార తమ యాత్మలకు నన్యాయములు చేసికొని తాము చేసిన కర్మల ఫలితము తామే అనుభవించిరి.

35. వ-ఖాలల్-లజీన-అష్-రకూ-తా-షా-అల్లాహు-మా -అబద్నా-మిన్-దూనిషీ-మిన్-మైఇన్-నహ్-ను-పలా-అబాఉనా-వలా-హర్రమ్-నా-మిన్-దూనిషీ-మిన్-మైఇన్-కజాలిక-ఫ అలల్-లజీన-మిన్-ఖబ్-లిహిమ్-ఫహల్-అలర్-రుసులి ఇల్లల్-బలాగుల్-ముబీన్. 36. వలఖద్-బఅన్నా-ఫీ-కుల్లి-ఉమ్మతిర్-రసూలన్-అనిఅ-బుదుల్లాహ-వజ్-తని-బుత్-తాగూత-ఫ-మిన్-హుమ్-మన్-హదల్లాహు-వమిన్-హుమ్-మన్-హఖ్ఖల్-అలై-హిజ్-జలాలతు-ఫ-స్తీరూ-ఫిల్-ఆర్డిఫన్-జురూ-కైఫ-కాన-అఖిబతుల్-ముకజ్జ్-జబీన్. 37. ఇన్-తహ్-రిస్-అలా-హుదాహుమ్-ఫ ఇన్నల్లాహ-లా-యహ్-దీ మన్-యుజ్జిల్లు-వ-మా-లహుమ్-మిన్-నాసిరీన్.

35. పెక్కు దైవములను కల్పించువారు, దేవుడు కోరినచో మేమును మాతాత మత్తాతలును ఆతని వదలి దేనినైనను ఆరాధించియుండము. మఱి ఆతని యజ్ఞలేనిదే మేము ఎద్దానినైనను నిషేధించుకొనియుండము అని పలుకుదురు. ఇటులే వీరికి పూర్వమున్నవారు చేసిరి. కావున ప్రవక్తల వని స్పష్టముగా ప్రచారముచేయుట మాత్రమేను. 36. మఱి మీరు దేవునినే ఆరాధింపుడు. మఱి చిల్లరదైవములను విగ్రహములను వదలుకొనుడు అని నెలవిచ్చి ప్రతిజ్ఞాతివారియొద్దకు ప్రవక్తలను పంపియున్నారము. పిదప వారిలో కొందఱకు దేవుడు సన్మార్గము చూపెను. మఱి కొందఱు దుర్మార్గమునకు పాలైరి. కావున దేశములలో సంచారము చేయుడు. తిరస్కరించినవారి గతి యేమాయెనో చూడుడు. 37. నీవు వారిని సన్మార్గమునకు తేవలయునని యత్నించిన నేమి లాభము. దేవుడు నెవరిని మార్గము తప్పించునో వారికి సన్మార్గము చూపడు. మఱి వారికి తోడుపడువా రెవరును లేరు.

వ్యా॥ 36. ఇక విగ్రహారాధకులు చూపించు నిరాధారములైనసాకులు రద్దుచేయఁబడుచున్నవి. మేము చేయు విగ్రహారాధన పాపకార్యములు, దేవునికి ఇష్టములు కానిచో ఆతఁడు మమ్ము ఎందులకు నిషేధించలేదు. ఆతఁడునిషే

ధించిన పిదప మేము వదలినచో ఎందులకు తక్షణమే మమ్ము శిక్షింపలేదు. కావున ఇట్లే మేము చేయు పనులు చెడ్డవి కావు అని వాడు పలుకుదురు. దానికి దేవుడు ప్రవక్తలను పంపెను. విగ్రహారాధన మొదలగు పాపములను నివేదిం చెను. అవిశ్వాసులు పలుకునది సరికాదు. వీరి పూర్వికులుకూడ అటులే పలికిరి. ప్రవక్తల పని ధర్మప్రచారము చేయుట మాత్రమే. వారు బలవంతపెట్టదు. దేవుడు మానవులకు ధర్మా ధర్మములను స్వీకరించుటలో స్వాతంత్ర్య మిచ్చి యున్నాడు. బలవంత పెట్టుడు. మనుష్యులు జడములనలె కాదు. వారికి బుద్ధి నొసంగఁబడియున్నది. దాని ననుసరించి మంచి చెబ్బరలను గమనించి వారు స్వీకరింపవలెను. 36. ప్రతి కాలములోను ప్రతి దేశములోను దేవుడు ప్రవక్తలను పంపియున్నాడు. ఆయా ప్రవక్తలు దేవుని సందేశములను ఆయా ప్రజలకు అందఁజేసిరి. వారి శిష్యులుకూడ దూరదూర దేశములకు పోయి ధర్మ ప్రచారము చేసియున్నారు. ప్రవక్త లందఱకు కట్టకడపట దేవుడు తన ప్రవక్తయగు మహమ్మదువారిని పంపెను. వీరి మూలమున లోకమంతటికిని మతబోధ యాయెను. ప్రవక్తలందఱును వచ్చి మనుష్యులకు దేవునినే పూజింపుడు. ఆతనికి విధేయులై యుండుడు. అధర్మమునకుఁ బోకుడు. విగ్రహారాధన చేయకుడు అని బోధించుచు వచ్చిరి. అందు బోధ వినినవారు భక్తులై దేవునికి ప్రీయులైరి. మఱికొందఱు తమ దుష్టస్వభావమునుబట్టి దుర్మార్గము స్వీకరించి పాపములకు పాలై దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. 37. అవిశ్వాసులు, విశ్వాసము వహింపలేదే అని హజ్రత్ రసూలువారికి చాలచింతగలిగివారు దానికొఱకు చాల పాటుపడుచు నుండిరి. దానికి దేవుడు మీరు చింతపడి ప్రయోజనము లేదు. మీరని ప్రచారము చేయుట మాత్రమే. ఎవడు తన దుష్టస్వభావమును బట్టి అవిశ్వాసియగునో వానిని ఎవరును విశ్వాసిగఁ జేయలేరు. మఱి అట్టి అవిశ్వాసులను దేవుని శిక్షనుండి తప్పింపలేరు అని యిందు సెలవిచ్చెను.

38. వ-అఫ్ సమూ-బిల్లాహి-జహ్ద-విమాని-హిమ్-లా-యబ్ - ఆసుల్లాహు-మన్-యమూతు-బలా-వఅదన్-అలైహి-హాఖ్ ఖిన్-వలా-కిన్న ఆక్- సరన్నాసి-లా-యఅ-లమూన్. 39. లియుబయ్యిన-లహుముల్-లజీ-యఖ్ - తలి-ఫూన ఫీహి-వలి-యఅ-లమల్. లజిన-కఫరూ-అన్నహుమ్-కానూ-కాజిబీన్. 40. ఇన్నమా-ఖాలునా-లిషై-ఇన్ - ఇజా- అరద్నాహు-అన్ నఖూల-లహూ-కున్-ఫయకూన్.

38. మఱియు వారు దేవుని ప్రమాణములు చేసి చనిపోయినవారిని

దేవుడు లేవడు అని పలుకుదురు. ఎందుకు లేవడు తప్పక లేపును. దీనిగూర్చి ఆతని స్థిరమైన వాగ్దానము అయియున్నది. కాని జనులలో పెక్కుమందికి తెలియదు. 39. వారు దేనిగూర్చి వాదించుచుండిరో దానిగూర్చి వారికిఁ దెలుపుటకును, అవిశ్వాసులు అబద్ధములుపలికిరిఅనివారు తెలిసికొనుటకును దేవుడులేపును. 40. మేము దేనినైనఁ జేయఁదలచినచో దానిని అగుము అని చెప్పినమాత్రాన అది అగుచున్నది.

వ్యా॥ 38. అవిశ్వాసులు, చాల కఠినముగ ప్రమాణములు చేసి చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులము కాము. అట్లు దేవుడు లేవడు. కావున శిక్షకు భయపడనక్కఱలేదు. అవన్నియు వట్టిమాటలే అని పలుకుదురు. దానిని దేవుడు రద్దుచేయుచు ఓ అవిశ్వాసులార! మీరు ప్రమాణములుచేసి పలికిన మాత్రాన మీమాట నిజముకాదు. చచ్చినవారిని తీర్చుకొంటు తిరిగి తప్పక దేవుడు లేపును. దేవుడు తాను ఇట్లు చేయును అని స్థిరమైనవాగ్దానముచేసియున్నాఁడు. అది పూర్తియై తీరును. ఈ విషయమును దానిరహస్యములును పెక్కుమందికిఁ దెలియదు. అందులకే తమ యూహలనుబట్టి తిరస్కరింతురు. కాని తెలివిగల వారు లోకస్పృష్టి మర్మములను తెలిసికొని తిరిగి తాము సజీవులగుదుము అని నమ్ముదురు. 39. ఇందు తీర్పుదినము ఎందులకు అవసరమో చెప్పఁబడినది. చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులు కానిచో ఇహలోకములో జరిగిన పలువిధములైన కార్యములకు ఫలితమును, మంచి చెబ్బరలకు ఫలమును వివాదనగల విషయములో ఎద్ది వాస్తవమో స్పష్టపడి వాని వానికి తగిన ఫలితము లభించుటకు మీలు లేదు. కావున తీర్పుదినమునందు, అన్ని విషయములగూర్చి తీర్పు జరిగి పాప పుణ్యముల ఫలితము లభించును. ఇహమునందు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి విశ్వసింపనివారు తాము ఆసత్యవంతులు అని వారు తెలిసికొందురు. కావునఆదినము తప్పక వచ్చును. 40. అది వచ్చుట కష్టముకాదు. దేవుడు తాను కోరిన దానిని అయిపొమ్మ అని సెలవిచ్చిన తోడనే అది సంభవించును. కావున చచ్చినవారందఱిని తిరిగి సజీవులు కండు అని చెప్పుట తోడనే అందఱు సజీవులగుదురు అని దేవునిశక్తినిగూర్చి హెచ్చరింపఁబడియెను.

41. వల్లజీన-హాజరూ-ఫిల్లాహి-మింబఅది-మా-జులిమూ-ల-నుబిబ్వి-అన్న హుమ్-ఫిద్-దున్యా-హాస-నతన్-వల-అబ్దేరుల్-ఆఖిరతి-అక్కరు-తా-కానూ-య అలమూన్. 42. అల్లజీన-సబరూ-వ-అలా-రబ్బిహిమ్-యత-వక్కలూన్.

41. మఱియు ఎవరు, దేవుని కొంటు బాధలు సహించి యిండ్లను వదలి పోయిరో వారికి ఇహమునందు తప్పక మంచి నివాసము నొసంగుదుము. మఱి పరలోకములోని పుణ్యము చాల గొప్పది. వారి కది తెలిసిన బాగుండును. 42.

వారు, ఓపికవహించి తమ ప్రభువుపై నాధారపడినవారు.

వ్యా! 41. ఇందు తీర్పుదినము వచ్చును అనుదానికి ఒక హేతువు సూచింపఁబడుచున్నది. దుష్టులు విశ్వాసులను చాల హింసించిరి. తుదకు దేవుని ప్రీతికొఱకు విశ్వాసులు తమ యిండ్లను వదలి యితర దేశములకు పోయిరి. అట్టి భక్తులకు దేవుఁడు ఇహమునందు మంచి నివాసము నొసంగును. అది వారి సత్కార్యములకు కొంత ఫలితము. అయిన వారి సంపూర్ణ ఫలితము పరలోకములో లభించును. అనేక భక్తులు ఇహమునందు తమ కర్మల ఫలితము పొందకయే పరలోకము చేరుదురు. అట్టి వారి కర్మల ఫలితము పరమునందే లభించును. ఇహము నందలి ఫలితముకంటె పరమునందలి ఫలితము (పుణ్యము) చాల గొప్పది. ఈ విషయము ఇతరులకు తెలిసిన బాగుండును. వారుకూడ పరలోక పుణ్యములకుఁగాను దేవుని కొఱకు తమ యిండ్లను వదలిదేవుని మార్గమందు బాధలుపడి సహింతురు. ఎవరును వెనుకఁబడరు. ఇందు మక్తాపురములోని కాఫిర్లచే బాధలుపడి తుదకు తమ యిండ్లను వదలి అబిసీనియాకు పోయినట్టి ఎనుబది (80) మంది ముసల్మానులనుగూర్చికూడ చెప్పఁబడినది. తుదకు వీరందఱు అబిసీనియానుండి మదీనాపురము సురక్షితముగా చేరి మంచి నివాసము పొందినవారైరి. 42. తమకు కాఫిర్లుపెట్టు హింసలకు భక్తులు సహింతురు. స్థిరముగా నుదురు. వారి మనస్సు చలించదు. వారు దేవుని సహాయము వైననే ఆధారపడుదురు.

43. వనూ-అర్-సల్నా-మిన్-ఖబ్-లిక-ఇల్లా-రిజాలన్-నూహీ-ఇలై హిమ్ ఫస్-అలూ-అహ్-లజ్-జిక్-రి-ఇన్-కున్తుమ్-లా-తఅ-లమూన్. 44. బిల్-బయ్యి నాతి-వజ్-జుబురి-వ-అన్-జల్నా-ఇలై-కజ్-జిక్-ర-లి-తుబయ్యిన-లిన్నాసి-మానుజ్ జిల-ఇలై హిమ్-వ-ల-అల్లహుమ్-యత-ఫక్క-రూన్.

43. మఱియు నీకు పూర్వముకూడ పురుషులనే ప్రవక్తలుగాఁజేసి వారికి మాసందేశమును పంపియున్నారము. కావున మీకుఁ దెలియనిచో తెలిసిన వారిని అడుగుఁడు. 44. మేము వారికి సూచనలును గ్రంథములును ఒసంగి పంపియున్నారము. మఱి ప్రజలకుఁగాను వచ్చినదానిని వారికి నీవు తెలుపుటకును ప్రజలు యోచించుటకును నీకు గ్రంథము నొసంగితిమి.

వ్యా! 43. దేవుఁడు ముసల్మానుభక్తులకు వారిసహనమునకును వారిసత్కార్యములకును ఉభయలోకములలోను జయమును, మోక్షము నొసంగుట క్రొత్త కాదు. హజ్రత్ మహమ్మదువారికి పూర్వముకూడ దేవుఁడు పురుషులను ప్రవ

క్తులుగాఁ జేసి తన యాజ్ఞలు వారికి నొసంగి పంపియున్నాఁడు. ఆ ప్రవక్తలు, పాపములను నివేదించి, సత్కార్యములు చేయుఁడు అని ప్రజలకు బోధించిరి. విశ్వసించినవారు జయముపొందిరి. తిరస్కరించిన దుష్టులు నశించిరి. ఒకవేళ పూర్వికుల చరిత్రము మీకుఁ దెలియనిచో ప్రవక్తల విషయము తెలిసినవారిని అడిగి తెలిసికొనుఁడు. పూర్వము ప్రవక్తలు వచ్చినారా లేదా! విశ్వాసుల, అవిశ్వాసుల గతి యేమామెనో విచారించి తెలిసికొనుఁడు. తమకు దుష్టులు పెట్టు బాధలకు భక్తులు ఓర్చి తుదకు దేవుని సహాయముపొంది విజయమును మోక్షమును పొందిరి. దుష్టులు దేవుని శిక్షకుపాత్రులైనశించిరి. తెలిసినవారిలో తొరాతు ఇస్సీలు తెలిసిన యూదులును నసాస్తీలును చేరుదురు. తెలియని విషయమును తెలిసినవారి నడిగి తెలిసికొనవలెను. 44. పూర్వము మేమును ప్రవక్తలకు సూచన (మోజీజా) లను, మతగ్రంథములను ఒసంగి పంపియున్నాము. అటులే ఓ ముహమ్మదు! నీవు జగత్తునకంతకును బోధించుటకును జనులు దానిని యోచించుటకును ఖురానుగ్రంథము నీకొసంగియున్నారము. కావున నీవు ఖురానులోని ధర్మములను స్పష్టముగా వివరించి ప్రజలకుఁ దెలుపుము. ప్రజలు అందలి విషయములను బాగుగ యోచించి గ్రహింపవలెను. పూర్వము వచ్చిన గ్రంథములలోని మత ధర్మముల విషయము నిండు గలదు. కావున అందఱు జనులు ఖురానును పఠించి గ్రహింపవలెను.

45. అఫ్-అమినల్-లజీన-మక-రుస్-సయ్యి-ఆతి-అన్-యఖ్-సిఫల్లాహు-బిహి-ముల్-అర్-జి-బై-యాతి-యహు ముల్-అజాబు-మిన్-హైసు-లా - యష్-ఉరూన్. 46. బై-యాఖుజ్-హుమ్-ఫీ-తఖల్లు-బిహిమ్-ఫమా-హుమ్-బి-ముఅ-జి-జీన్. 47. బై-యా-ఖుజ్-హుమ్-అలా-తఖల్లు-ఫిన్-ఫ-ఇన్న-రబ్బుకుమ్-ల- రఠ్ఠి-ఫుర్-రహీమ్. 48. అవలమ్-యరా-ఇలా-మా-ఖలఖల్లాహు-మిన్-షైఇన్-యత-ఫయ్యుఉ-జిలా-లుహూ అనిల్-యమీన్-వష్-షమా-ఇలి-సుజ్జదల్ - లిల్లాహి వ-హుమ్-దాఖిరూన్. 49. వలిల్లాహి-యస్-జుదు-మాఫిన్-సమా-వా తి-వమా-ఫిల్-అర్-జి-మిన్-దాబ్బితిన్-వల్-మలాఇకతు-వహుమ్-లా-యస్-తక్-బిరూన్. 50, యఖా-ఫూన-రబ్బుహుమ్-మిన్-ఫౌఖి-హిమ్-వ-యఫ్-అలూనమా-యూమరూన్.

45. ఏమి? చెడ్డ ప్రయత్నములు చేయువారు, దేవుఁడు వారిని భూమి లోనికి దింపివేయుననియు లేదా వారికి తెలియనిచోటునుండి శిక్షవచ్చి వారిని పట్టుననియు, 46. లేదా వారు తిరుగుచున్నపుడు వారిని పట్టుకొనును. మఱి

వారు లొంగఁజేయలేరు అనియు 47. లేదా వారిని భయపెట్టిన పిదప వారిని పట్టుకొనును అను భయము వారికి లేదా ! మీప్రభువు చాల కనికరముగలవాఁడును దయాళువును. 48. ఏమి ? వారు దేవుఁడు సృజించినట్టి ప్రతి వస్తువును చూచుటలేదా ! వాని నీడలు దేవునికి దీనముగ సాష్టాంగపడుచు కుడిప్రక్క నుండియు, ఎడమప్రక్కనుండియు వ్రాలుచున్నవి. 49. మఱియు ఆకాశముల లోను భూమిలోనున్న ప్రాణులును, దేవదూతలును దేవునికి సాష్టాంగపడుచున్నారు. మఱి వారు గర్వమువహించుటలేదు. 50. వారు తమపైనున్న ప్రభువునకు భయపడుచున్నారు. మఱి వారు తమకు ఆజ్ఞయైనదానినిజేయుచున్నారు.

వ్యా॥ 45. మక్కాలోని యవిశ్వాసులు తమకు పూర్వము ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారిగతి యేమామెనో అను విషయము వినియు ఖురానువంటి గ్రంథమును వినియు, ఇంకను తమ దుష్టయత్నములు వదలిరా ! దేవునిశిక్షవచ్చి వారిని భూమిలో అణగగ్రదొక్కును అని వారికి భయములేదా ? లేక తెలియని చోటునుండి దేవుని శిక్షవచ్చి వాని పట్టును అని వారికి భయములేదా ! మక్కా ఖురైషులు బిదరుయద్ధములో ముసల్మానులచేత ఓడిపోయిరి. అవిశ్వాసులు తమ సైన్యజలమును. ముసల్మానుల బలహీనతను చూచి తమకు అపజయముగలుగునని వారుతలచియుండలేదు. 46. లేకఆకస్మికముగాఅవిశ్వాసులు పనులు చేయుచు అటు యిటు తిరుగుచున్నపుడు దేవుని శిక్ష పట్టును అని వారికి భయములేదా ! దేవుఁడు ఆకస్మికముగ శిక్షింపఁగలఁడు. ఆతనికిశక్తిగలదు, ఆతఁడు మానవులనులొంగఁజేయును. కాని మానవులు దేవునిని లొంగఁజేయలేరు. 48. లేక దేవుఁడు అవిశ్వాసులను హెచ్చరించి, తన శిక్ష నూచనలు చూపిన పిదప కూడ పట్టును అని భయములేదా ! దేవుఁడు అవిశ్వాసులను తత్క్షణమే శిక్షింపఁగలఁడు. కాని ఆతఁడు కనికరము దయగలవాఁడు. కావున పాపాత్ములు తమ పాపములకు తక్షణపాపణ వేడుకొని భక్తులు అగుటకు వారికి ఆవశాశము నొసంగుచున్నాఁడు. లేనిచో ఒక్క నిమిషములోనిర్మూలంపఁగలఁడు. 49. మానవులు దేవుని సృష్టిని చూడవలెను. ప్రతి వస్తువును దేవునికిఆధీనమై దీనమువహించి దేవునికి సాష్టాంగపడుచున్నది. నిలిచిన వస్తువుల నీడలుకూడ హెచ్చుచు తగ్గుచు కుడియెడమప్రక్కలకు వ్రాలుచు దేవునికి సాష్టాంగపడుచున్నవి. కావున మానవుఁడు మనఃపూర్వకముగ దేవుఁడునియమించిన ధర్మములకు విధేయుఁడై వాని ననుసరింపవలెను. 49. భూమ్యాకాశములలోనున్న ప్రాణులన్నియు దేవునికి దీనముతో సాష్టాంగపడుచున్నవి. దేవునిసాన్నిధ్యము పొందిన దేవదూతలకూడ ఏలాటి గర్వములేక దేవునికిసాష్టాంగపడుచున్నారు. ఇంక మానవుని లెక్కయేమి? 50. దేవదూతలు దేవునిసాన్నిధ్యమునండియు ఆతనికి చాల భయపడుచు దేవుని యాజ్ఞ చొప్పున తత్క్షణమే కార్యములుచేయు

దురు. దేవుడు అందఱిపైని ఆధికారముగలవాడు. అట్టి దేవుని శిక్షకు భయపడవలెను. ఇచ్చట ఒక సిద్ధా చేయవలెను.

51. వ-ఖాలల్లావ-ల-తత్-తఖిజూ-ఇలా-హై-నిస్ నైని-ఇన్నమా-హువ-ఇలా
హున్-వాహిదున్-ఫ-ఇయ్యాయ-ఫర్-హబూన్. 52. వలహూ-మా-ఫిస్-సమా-
వాతి-వల్-అర్ జి-వ-లహుద్-దీను-వాసిబన్-అఫ-గైరల్లాహి-తత్త-ఖూన్. 53. వ-
మా-బికుమ్-మిన్-నిఅ-మతిన్-ఫ-మిన-ల్లాహి-సుమ్మ-ఇజా-మస్స-కుముజ్-జుర్రు-
ఫఇల్లెహితద్-అరూన్. 54. సుమ్మ-ఇజా-కష-ఫజ్-జుర్ర-అన్కుమ్-ఇజా-ఫరి-
ఖుమ్-మిన్-కుమ్-బిరబ్బిహిమ్-యమ్ రికూన్. 55. లియక్-ఫురూ-బిమా-అత్తై-
నాహుమ్-ఫత-మత్తడై-ఫసౌఫ-తఅ-లమూన్.

51. మఱియు ఇద్దఱు దేవుల్లను కల్పింపకుండు. దేవుడు ఒక్కఁడు మాత్రమే. కావున నాకే భయపడుండు అని దేవుడు పలికెను. 52. ఆకాశములలోను భూమిలోను ఉన్న సమస్తము ఆతనిదేను. నుఱి సదా ఆతనినే పూజింపవలసినది. కావున దేవునికిఁ గాక యితరులకు మీరు భయపడు చున్నారా! 53. మఱి మీకున్న ప్రతిమేలును ఆతని యొద్దనుండి గలిగినది. పిదప మీకు కష్టము గలిగినపుడు మీరు ఆతనినే వేఁడు కొనుదురు. (ఆతనితోనే మొఱపెట్టుకొనుదురు) 54. ఆపిదప ఆతఁడు మీనుండి కష్టమును తొలగించునపుడు మీలోని కొందఱు జనులు తమ ప్రభువునకు సాటి కల్పింప సాగుదురు. 55. మేము ఒసంగిన దానికి కృతఘ్నత చేయుటకుఁగాను అట్లుచేయుదురు. కావున మీరు సుఖములను అనుభవింపుండు. తుదకు మీరు తెలిసికొనఁ గలరు.

వ్యా॥ 51. పై వాక్యములలో సర్వము దేవునికి అధీనమై యున్నది అని తెలుపఁబడెను. కావున ఇంక దేవుని పూజలో భాగము పొందుసాటి ఎచ్చటినుండి వచ్చును. కావున ఒక్కదేవునినే నమ్మి పూజింప వలెను. ఆతనికే భయపడ వలెను. రెండుగాని రెండుకంటె నెక్కువగాగాని అనేక చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను కల్పింపరాదు అని దేవుని సెలవు. 52. భూమ్యాకాశములలోనున్న సర్వము ఆతనిదేను. వానికి-సృష్టికర్త యాతఁడే. కావున అందఱును సదా ఆతనినే పూజింప వలెను. ఆతని వదలి ఇతరులకు భయపడవరాదు. 53. అన్ని మేళ్ళు దేవుడు మానవులకు అనుగ్రహించుచున్నాడు. ఆతఁడే అందఱి కష్టములను ఆపదలను నివారించువాఁడు. కావుననే ఎట్టి విగ్రహారాధకుడైనను కష్టములలో చిక్కుకొన్నపుడు దేవునితోనే మొఱులు పెట్టుకొనును. ఆతని సహాయమే వేఁడును. చిల్లర దేవతలను వదలుకొనును. కావున సర్వశక్తుఁడగు దేవుడు పూ

జలకు అర్హుడు, 54,55. ఇందు ఆపద తొలగిన పిదప మానవులు ఎట్లు ప్రవర్తించుకొనవలెనని చెప్పబడినది. ఆపదలో చిక్కుకొన్నపుడు ఒక్క దేవునిని తలచి ఆపద తొలగగఁగానే దేవుఁడుచేసిన మేలు మఱచి దేవునికి సాటి కల్పింప సాగుదురు. అట్టి కృతఘ్నులకు సిగ్గులేదు. కావున వారు తమ లోక సౌఖ్యములను భోగములను బాగుగ అనుభవింప వలసినది. తుదకు దాని శిక్ష ఏమి రానున్నదో వారికే తెలియనగును. కావున మానవుఁడు కష్టములు తొలగినవి అని దేవునిని మఱచి పోకూడదు.

56. వ-యజ్ఞే-అలూన-లిమా-లా-యత్ర-లమూన-నసీబమ్-మిమ్మా-రజ
ఖ్నా-హుమ్-తల్లాహి-ల-తుస్-అలున్న-అమ్మా-కుస్తుమ్-తఫ్-తరూన్. 57. వ-
యజ్ఞే-అలూన-లిల్లా-హిల్-బినాతి-సుబ్-హానహూ-వలహుమ్-మా-యమ్-త
హూన్. 58. వల్లిజా-బుష్-షిర-అహ-దుహుమ్-బిల్-ఉన్-సా-జల్ల-వజ్-హు
హూ-ముస్-వద్దన్-వహువ-కజీమ్. 59. యత-వారా-మినల్-ఖౌమి-మిన్-సూఇ
మా-బుష్-షిర-బిహి-అ-యుమ్-సికుహూ-అలా హూనిన్-అమ్-యదుస్సుహూ-
ఫిత్-తురాబ్. 60. అలా-సాఅ-మా-యక్-కుమూన్. 60. లిల్ల-జీన-లా-యూ-
మినూన-బిల్-ఆఖరతి-మస-లున్-సౌఇ-వ-లిల్లా-హిల్-మసలుల్-అఅలా-వ-హు
వల్-అ-జీ-జుల్-హాకీమ్.

56. మఱియు పెక్కు దైవా రాధకులు మేము వారికి నొసంగిన దానిలో నొక భాగము తమకు తెలియని వారికిఁగాను నియమించుచున్నారు. దేవునియాన! మీరు కల్పించుచున్నవాని గూర్చి తప్పక మీరు ప్రశ్నింపఁ బడుదురు. 57. మఱియు వారు దేవునికి కుమార్తెలు కల్పించుచున్నారు. దేవుఁడు అట్టి సంబంధముల నుండి పరమ పవిత్రుఁడు. మఱి తమ కొఱకు తాము కోరినది నియమించుకొనుదురు. 58. వారిలో నెవ్వని కైన కుమార్తె గలిగెను అని సంతోషవార్త వానికిఁ బ్రయోజించినచో వాని ముఖము నల్లపడి పోవును. మఱివాఁడు దుఃఖముతో నిడిపోవును. 59. తనకుఁ చెప్పబడిన సంతోష వార్త వలన కీడుచే ప్రజల నుండి దాఁగిదాఁగి తిరుగును. అసమానము స్వీకరించి దాని నుచుకొన వలెనా! లేదా దానిని మట్టిలో పాతిపెట్ట వలెనా! అను యోచనలో పడును. వినుము. వారుచేయు తీర్మానము చాల చెడ్డది. 60. పరలోకమును విశ్వసించని వారి విషయము చాల చెడ్డది. మఱి దేవుని విషయము చాలగొప్పది. (ఉన్నతమైనది) మఱి యాతఁడు సర్వశక్తుఁడును వివేచనా పరుఁడును.

వ్యా. 56. అవిశ్వాసులు, తమకు దేవుడొసంగిన పశువులలోను ధాన్యములలోను, వ్యాపారములలోను కొంతభాగము చిల్లర దేవతలకును విగ్రహములకును తీయుదురు. అట్లు వారు తమ మొక్కుబడులను చెల్లించిదేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. దేవుడొసంగిన సంపదలలో విగ్రహములను భాగస్థులుగఁ జేయుట ఘోరపాతకము. కావున దీనిగూర్చి తీర్పుదినమున ప్రశ్న గలుగును. దానిశిక్ష పొందవలసి యున్నది. 57. బనూఖుజాఆ మొదలగు వారు దేవదూతలు దేవుని కుమార్తెలు అని నమ్మి అట్లు పలుకుచుండిరి. దానికి నిందు రద్దు చేయఁబడినది. దేవుఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. ఆతనికి భార్యలేదు. ఆతనికి కుమార్తెలులేరు. ఇట్టి సంబంధములు ఆతనికిలేవు. దేవునికి కుమార్తెలు గలరు అని పలుకువారు తమకుమాత్రము మగ బిడ్డలే గలుగవలెనని కోరుదురు. కుమార్తెలను కోరరు. 58. వారిలో నెవ్వరికైన కుమార్తె పుట్టినది అని వానితో పలికి నచో కుమార్తె పుట్టినా! అని దుఃఖముతో ముఖము నల్లగాఁ జేసికొని చింతలో మునిగి పోవును. ఈపీడ ఎచ్చట వచ్చెనా! యని దుఃఖపడును. ఎందుకనదుష్టులు కుమార్తెలను ప్రేమింపరు. 59. ప్రజలకు ఏమి ముఖము చూపుదునా! అని సిగ్గుతో దాగిదాగి వారికంట పడకుండ తిరుగును. కుమార్తె బ్రతికి పెద్దదియైనచో నెవ్వని కైన నిచ్చి పెండ్లి చేయవలెనే! ఈ యవమానము ఎట్లు సహింతును. అవమానమునకులొనై బ్రతుక నిత్తునా! లేదా ప్రాణముతోనే మట్టిలో పూడ్చి పెట్టుదునా! అని యాలోచింపసాగును. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము కొందఱు దుష్టులు తమ కుమార్తెలను ప్రాణముతోనే పూడ్చి పెట్టుచుండిరి. ఇస్లామ్ ఆ పాపమును నిషేధించి కుమార్తెలను గౌరవముతో పోషింప వలెను అని విధించెను. ఇస్లామ్ వలన అట్టి ఘోర పాతకము నిలిచిపోయెను. దుష్టులు తమకుమార్తెల విషయము చేయు తీర్మానము చాల చెడ్డది. దీనికంటఁబ చాల చెడ్డదిదేవునికి కుమార్తెలుకల్పించుట. తాముఅసహ్యపడకుమార్తెలు దేవునికిఁగలరు అనిచెప్పట చాలఘోరపాతకముగదా! 60. పరలోకమును విశ్వసింపని అవిశ్వాసుల విషయము చాలచెడ్డది. వారుబీదతనము నకును అవమానమునకుభయపడికుమార్తెలను వధించుట వారిపని. తమ ముసలి తనములో తోడుపడుటకు వారికికుమారులు కావలెను. తుదకు వారి పాపకార్యముల ఫలితము వారికి లభించును. కావున వారికి దుర్గతి పట్టును. దేవుఁడు అట్టి యక్కఱలు గలవాఁడు కాఁడు. ఆతని విషయము చాల యున్నత మైనది. ఆతని మహిమ ఎంత కొనియాడినను అది కొంచెమే. ఆతఁడు సర్వశక్తుఁడు. తాను కోరినచో దుర్మార్గులకు తత్క్షణమే శిక్ష నొసంగఁ గలఁడు కాని వారికి అవకాశము నిచ్చి కొంతకాలము వదలి పెట్టుచున్నాఁడు అతఁడు బుద్ధిమంతులు తమ పాపములను మానుకొని భక్తులగుదురు. దేవుఁడు వివేచనా పరుఁడు. కావున అట్లు చేయుచున్నాఁడు.

61. వతా-యుఆ ఖజుల్లా-హున్నాస-బి-జుల్-మిహిమ్-మాతరక-అల్ల
హ-మిన్-దాబ్బితిన్-వలా-కిన్-యు-అఖ్-ఖిరుహుమ్-ఇలా-అజ-లిమ్-మస
మ్మన్-ఇజ్జా-జాఅ-అజ-లుహుమ్-లా-యస్-తాఖిరూస-సాఅతన్-వలా-యస్-
తఖ్-దిమూన్. 62. వయస్-అలూన-లిల్లాహి-మా-యక్-రహూన-వ-తసిఫ్-
అల్-సిన-తుహుముల్-కజిబ-అన్న-లహుముల్-హుస్-నా-లా-జరమ-అన్న-లహు
మున్నార-వ అన్న హుమ్-ముఫ్-రతూన్.

61. మఱియు మనుష్యులు చేయు అన్యాయమునకుఁ గాను దేవుఁడు వారిని పట్టినచో భూమిపై నొక ప్రాణిని కూడ వదలఁడు. కాని ఒక నియమిత కాలము వఱకు వారిని వదలి పెట్టుచున్నాఁడు. పిదప వారికాలము వచ్చి చేరినపుడు వారు ఒక గడియ వెనుకగాని ముందుగాని పోజాలరు. 62. తమకు ఇష్టము లేనిదానిని దేవుని కొఱకు నియమించుచున్నారు. మఱి తమకు మేలున్నది అని వారి నాలుకలు అబద్ధములు, పలుకుచున్నవి. తప్పక వారికి నరకాగ్ని యున్నది. నిశ్చయముగ వారు నరకములోనికి నుండుగా పంపఁబడుదురు.

వాక్య|| 61. మనుష్యులు చేయు అన్యాయములకును పాపములకును తత్తణమే దేవుఁడు వారినిపట్టి శిక్షింప మొదలు పెట్టినచో కొన్ని గడియలు కూడ ఈలోక ముండనేరదు. ఎందుకన లోకములో దుర్మార్గుల సంఖ్యయే ఎక్కువ. పాపము చేయని మానవుఁడు లేఁడు. పాపులందఱు నాశ మొందిన పిదప ప్రవక్తలు కూడ రానక్కఱలేదు. భూమిపై మనుష్యులే లేనపుడు ఇతర జుతువులుండుటకు అవసరము లేదు. అవికూడ నుడవు. కావున దేవుఁడు తత్తణమే శిక్షింప కోరినచో లోకము ఒక నిమిషములో నశించి పోవును. కాని దేవుఁడు అట్లు చేయక పాపులను కొంత కాలము వదలి పెట్టుచున్నాఁడు. వారు తమ పాపముల క్షమాపణ కోరి తమ తప్పులను దిద్దుకొనుటకు వారికి అవకాశము నొసంగుచున్నాఁడు. తుదకు వారికాలము తీరినపుడు ఒక గడియ అటు ఇటుగాక వారు నశింతురు. 62. అవిశ్వాసులగు మనుష్యులు తమకు ఇష్టములేని కుమార్తెలు దేవునికి నున్నవి అని పలుకుదురు. అటులే తమ సొత్తులలో నితరులకు భాగస్థులగఁ జేయుటకు వారు ఇష్టపడుదురు. అట్టి విషయము దేవునికి సాటియున్నది. అని పలుకుచు దేవునికి నంట కట్టదురు. అట్లు తమకు ఇష్టములేని దానిని దేవుని కొఱకు నియమింతురు. మఱియు వారు మాకు ఇహమునందు మేలుగలుగుచున్నది. పరలోకమున్నచో అచ్చటకూడ మాకు మేలుగలుగును. మోక్షము స్వర్గము లభించును అని పలుకుదురు. వారు పలుకునది నిజముకాదు. వారుచేయు పాప

కార్యములకుఁ గాను తప్పక వారికి నరకాగ్ని లభించును. కాని మోక్షము లభించదు. వారు తప్పక నరకములో ప్రవేశింతురు. ఈవిషయము స్థిరమైనది. ఇందు ఏలాటి సందేహము లేదు.

63. తల్లాహి-లఖద్-అర్-సల్మా-ఇలా-ఉమ-మిమ్-మిన్-ఖబ్-లిక -ఫ జ
య్యన-లహు-ముష్-షయాతీను-అఅమా-లహుమ్-ఫహువ-వలియ్యు- హుముల్-
యామ-వలహుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 64. వమా-అన్-జల్మా-అల్లెకల్-కితాబ-
ఇల్లా-లితుబయ్యిన-లహుముల్-లజీఖ్-తలఘా-ఫీహి-వ-హుదన్-వ-రహ్మామతల్-
లిఖా-మిన్-యామినూన్. 65. వల్లాహు-అన్-జల-మినస్-సమాఇ-మా-అన్-ఫ-
అహ్-యా-బిహిల్-అర్-జ-బఅద-మాతిహి-ఇన్నఫీ-జాలిక-ల-ఆయతల్-లి-ఖామిన్
యన్-మడూన్.

63. దేవుని యాన! మేమునీకు పూర్వమున్న జాతులవారియొద్దకుప్రవక్తలను పంపియున్నారము. పిదప సైతాను వారి కర్మలను వారికి బాగుగ లోచన నట్లుగఁ జేసెను. కావున ఈ దినము ఆతఁడు వారి స్నేహితుఁడు. మఱి వారికి దుఃఖికరమైన శిక్షయున్నది. 64. మఱియు వారు వాదించుకొను విషయమును నీవు వారికి స్పష్టముగా తెలుపుటకును సన్నాధము బోధించుటకును, విశ్వసించు వారిని అనుగ్రహించుటకును మేము నీకు గ్రంథము పంపితిమి. 65. మఱియు దేవుఁడు ఆకాశమునుండి నీశ్వరు కురిపించెను. పిదప చచ్చిన భూమిని దానివలన బ్రతికించెను. నిశ్చయముగా వినునట్టి జనులకు అందు సూచన గలదు.

వ్యా॥ 63. మక్కాలోని కాఫిర్ల చెడ్డనడతలను తెలిపి వీరి దుర్మార్గముల వలన పైగంబరులవారు చింతపడకూడదు అని దేవుఁడు యోదార్పుచు నీకు పూర్వముకూడ అనేక ప్రవక్తలను మేము పంపియున్నారము. ఆయాజాతుల వారు సైతాను దుర్బోధవలన ప్రవక్తలను తిరస్కరించి తాము చేయు పాప కార్యములు మంచివి అని తలచుచు మితిమీరిపోయి దేవుని శిక్షకు లొనైరి. వారి స్నేహితుఁడగు సైతాను వారికి ఈదినము పనికిరాడు. వారిని శిక్షనుండి తప్పింపజాలఁడు. ఇట్టి దుర్గతియే నీ విరోధులకు పట్టును. నీవు చింతపడవలదు. 64. ఇందు దేవుఁడు హజ్రత్ రసూలువారికి ఖురానెషరీఫు ఎందుకు నొసంగెనో ఆ విషయము చెప్పబడుచున్నది. దేవుని యేకత్వము మొదలగు ధర్మములలో ప్రజలు భేదాభిప్రాయములుగలిగి వాదించుకొను విషయములను వివరించి స్పష్టముగా నేలాటి సందేహములు గలుగకుండ తీర్మానింపవలెను. ఆపిదప ప్రజల యిష్టము. నమ్మిన నమ్మవచ్చును. లేదా తిరస్కరించిన తిరస్కరింపవచ్చును.

దాని విషయము ప్రవక్త చింతింపనక్కఱలేదు. సన్మార్గమునందు పోయి దేవుని యనుగ్రహమునకు పాత్రులగువారు విశ్వాసులు, ఖురానును విని నమ్ముదురు. దాని ననుసరింతురు. 65. భూమి యెండిపోయిన పిదప వర్షమువలన తిరిగి పచ్చ పడును. ఎండుట చచ్చునట్లును, పచ్చబడుట బ్రతుకునట్లును. ఇటులే భయభక్తులతో ఖురానును వినినచో పామరులు, విద్యావంతులగుదురు. చచ్చిన హృదయములు ప్రాణములు పొందును. కావున మానవులు ఖురానును గమనించి విని ఉభయలోకములలో జయము, మోక్షము పొందవలెను.

66. వ-ఇన్న-లకుమ్-ఫిల్-అన్-ఆమి-ల-ఇబ్ రతన్-నుస్-ఖికుమ్-మిమ్మా-ఫీ-బుతూనిహీ-మిమ్ బై ని-ఫర్-సిన్-వ-దమిల్-లబనన్-ఖాలి-సన్-సాఇ-గత్-లిష్ షారిబీన్. 67. వ-మిన్-సమరాతిన్-నఖిలి-వల్-అఅ-నాబి-తత్-తఖి-జూన-మిన్ హు-సకరన్-వ-రిజ్-ఖిన్-హసనన్-ఇన్న-ఫీ-జాలిక-ల-ఆయతల్-లి-ఖామిన్-యఅ-ఖిలూన్.

66. మఱియు మీరు పశువులతో గమనింపవలసిన విషయము గలదు. మేము వాని కడుపులలోని పేడ రక్తముల మధ్యనుండి స్వచ్ఛమైన పాలును మీకు త్రాగనిచ్చుచున్నారము. అది త్రాగువారికి మనోరంజకముగ నుండును. 67. మఱియు మీరు ఖర్జూరము, ద్రాక్షపండ్లనుండి మత్తును మంచి యాహారమును చేయుచున్నారు. అందు బుద్ధిమంతులకు సూచనగలదు.

వ్యా॥ 66. ఒంటె, ఆవు, గేదె మొదలగు పశువులుగడ్డి మేయుచున్నవి. అది కడుపులో పోయి, మూడు వస్తువులుగ మారిపోవుచున్నది. ఒకటి పేడ, రెండవది రక్తము, మూడవది పాలు. దేవుడు తన శక్తిచేపేడ రక్తములమధ్య నుండి పాలును దీయుచున్నాడు. ఆ పాలు త్రాగువారికి మనోరంజకముగ నుండును. బలము నొసంగును. మానవులు దీనిని గమనించిన దేవుడు ఒక్కఁడే సర్వశక్తుడు అని నమ్మగలరు. 67. ఖర్జూరము, ద్రాక్షఫలములనుండి ప్రజలు మత్తుపదార్థములు తీసి త్రాగుదురు. ఈ వాక్యము మక్కాలో వచ్చినది. సారాయి మొదలగు మత్తుపదార్థములు మదీనాపురములో నిషేధింపబడినవి. నిషేధము కాక ముందు ప్రజలు దానిని త్రాగుచుండిరి. నిషేధమైన పిదప దానిజోలికి పోలేదు. ఆ ఫలములనుండి మంచి యాహారముగ, పానకము, నబీజు, సిర్కాపులుసు, ఎండిన ఖర్జూరములు, ద్రాక్ష మొదలైనవి గ్రహించి ప్రజలు భుజింతురు. ఇవన్నియు దేవుని యనుగ్రహమువలన గలుగుచున్నవి. దీనిని బుద్ధిమంతులే గ్రహింతురు.

68. వ-బౌహ-రబ్బుక-ఇలన్-నక్వోలి-అనిత్-తఖజే-మినల్-జిబాలి-బుయా
తన్ వమినష్-షజరి-వ-మిమ్మా-యఅ-రిషూన్. 69. సుమ్మ-కులీ-మిన్-కుల్లీస్-సు
రాతి-ఫన్-లుకీ-సుబుల-రబ్బికి-జులు-లన్-యఖ్-రుజు-మిన్-బుతూనిహా - షరా
బుమ్-ముఖ్-తలిఫున్-అల్-వానుహూ-ఫీహి-షిఫా- ఉల్-లిన్నాసి-ఇన్న-ఫీజా
లిక-ల-అయతల్-లి-ఖౌమిన్-యత-ఫక్క-రూన్.

68. మఱియు నీప్రభువు తేనెటీగ నుద్దేశించి సీవుకొండలలోను, చెట్ల
లోను మనుష్యులు నిర్మించు కట్టడములలో నిండ్లను కట్టుకొనుము. 69. పిదప అన్ని
రకముల పండ్లను తినుము. పిదప నీప్రభువు స్పష్టముగా నేర్పఱచియున్న త్రోవ
లో నడువుము అని ఆజ్ఞాపించెను. వాని కడుపులనుండి త్రాగఁదగిన వస్తువు
వచ్చును. అది పలురంగులు గలదిగా నుండును. అందు ప్రజలకుఁగాను రోగ స్వస్థ
తయును గలదు. నిశ్చయముగా అందు గమనించువారికి సూచనగలదు.

వ్యా॥ 68, 69. ఇందు తేనెటీగనుగూర్చి చెప్పఁబడినది. ఒక ఈగకు
దేవుఁడు ఎంత బుద్ధి నేర్పునొసంగెనో బుద్ధిమంతులు యోచింపవలెను. అది తన
గూఁటిని నెట్లు నిర్మించుచున్నదో చూడుఁడు. అందలి అన్ని ఆరలు (గదులు)
యెడములేకుండ ఆఱుకోణములు గలవిగా నుండును. అవి యన్నియు ఒక పెద్ద
ఈగకు లోబడి నడచుకొనును. దేవుఁడు అది గూఁడు కట్టవలెను. ఫలములను
తినవలెను అని ఆజ్ఞాపించెను. అనగా దాని స్వభావము ఆపనులకుఁగాను దేవుఁడు
నిర్మించెను అని భావము. తేనెటీగ కొండలలోను చెట్లలోను, మను
ష్యులు కట్టిన పందిళ్లలోను ఇండ్లలోను తన గూఁడుకట్టుకొనును. అది తనగూఁటి
నుండి ఎంత దూరముపోయినను త్రోవ మఱచిపోక తనచోటునకు వచ్చును.
అందులకే దాని త్రోవలు స్పష్టముగా దేవుఁడు చేసెను. దాని కడుపునుండి తేనె
వచ్చుచున్నది. అది తెల్లగాను, ఎఱ్ఱగాను, పసుపుగా నుండును. ఋతు
వులను ఆహారమును తేనెటీగ వయస్సును వాని భేదములనుబట్టి రంగులు మా
రును. తేనె అనేక మందులలో నుపయోగింతురు. దానివలన దేవుని సెలవుచే
అనేక రోగములు బాగుపడును. అందు అనేక లాభములు గలవు. బుద్ధిమంతులు
యోచించినచో వారికి నందు దేవుని శక్తిని సూచించు సూచన గలదు.

70. వల్లాహ-ఖులఖ-కుమ్-సుమ్మ-యత-వఫ్-ఫా-కుమ్-వ-మిన్-కుమ్-మన్
యురద్దు-ఇలా-అర్-జలిల్-ఉమురి-లి-కై-లా-యఅ-లమ-బిఅద-ఇల్మిన్-వైఅన్-
ఇన్నల్లాహ-అలీమున్-ఖదీర్.

70. మఱియు, దేవుడు మిమ్ముపుట్టించెను. పిదప మీకుచావునిచ్చును. మఱి మీలో కొందఱు తుచ్ఛమగు వయస్సును పొందుచున్నారు. అందు నెఱిగిన పిదప నేమియు నెఱుంగకుదురు. నిశ్చయముగా దేవుడు సర్వజ్ఞుడును, సర్వశక్తుడును.

వాక్య|| 70. ఇంతవఱకు లోకములోని శక్తిసూచనలను గమనింపవలెను అని చెప్పబడియెను. ఇంక మనుష్యుడు తన సంగతినే గమనింపవలెను. ఆతడు పుట్టక పూర్వము ఏమియు లేకుండెను. అట్టివానిని దేవుడు పుట్టించెను. మానవుడు లోకములో జీవించి కాలము తీరక పిదప మృతినొందుచున్నాడు. దేవుడిచ్చిన ప్రాణమును తీసికొనుచున్నాడు. అపుడు మానవుడు ఏమియు చేయలేడుగదా ! కొందఱు మనుష్యులు మృతినొందక పూర్వము తుచ్ఛమైన వయస్సు పొందుదురు. అనగా చాల ముసలితనము పొందుదురు. ఆవయస్సులో తాము నేర్చుకొన్నది, ఎఱింగినది సర్వము వఱచిపోవుదురు. బలముండదు. లేచుట కూర్చుండుట దుర్లభమగును. ఏమాటను గ్రహింపజాలరు. చావువచ్చిన బాగుండును అను స్థితిలో నందురు. కావున మనుష్యులు, దేవునికి సర్వము తెలియును, ఆతడే సర్వశక్తుడని గ్రహింపవలెను. దేవుడు తన యిష్టమువచ్చినంత అనుగ్రహించును. తాను కోరినపుడు వాపసు తీసికొనును.

71. వల్లహు-ఫజ్-జల-బఅ-జకుమ్-అలా-బఅజిన్-ఫిర్-రిజ్-ఫ-మల్ల-జీన
పుజ్-జీలూ-బిరాద్దీ-రిజ్-ఫిహిమ్-అలా-మా-మల-కత్-విమాను-హుమ్-ఫహుమ్
ఫీహి సవా ఉన్-అఫ-బి-నిఅ-మతిల్లాహి-యజ్-హదూన్.

71. మఱియు దేవుడు ఆహార సంపదల విషయము మీలో నొకరిపై నొకరికి ఘనతనొసంగియున్నాడు. కావున ఎవరికి ఘనత నొసంగబడెనో వారకు తమ సంపదలు తమ చేతులలోనున్న బానిసలకు, వారు సరిసమానులగుటకుగాను ఒసంగువారుకారు. వారేమి? దేవుని అనుగ్రహములనుతిరస్కరించుచున్నారా!

వాక్య|| 71. లోకములోమనుష్యుల స్థితిగతులందుచాలవ్యత్యాసముగలదు. కొందఱు సుంచినంపదలు, అధికారముగలిగియున్నారుమఱికొందఱువారిచేతులలో బానిసలు గాను సేవకులుగా నున్నారు, ఒకరిపై నొకరికిఘనతగలదు. ఇది దేవుడు అనుగ్రహించినదే ! సంపదగలవారు, తమ ఆస్తిలోను అధికారములోను నితరులను భాగస్థులుగఁ జేయుటకు సమ్మతింపరు. తమ బానిసలను తమ యాస్తిని పంచిపెట్టి వారు తమకు సరిసమానులుగ నగుటకు సమ్మతింపరు. బానిసలుకూడ మనుష్యులే గదా ! కావున బానిసత్వమును, యజమానునితో సరిసమానమగుటయును ఒకచోట చేరవు. అట్టివారు దేవునికి సాటి ఎట్లు కల్పింతురు. సర్వము

దేవుడు సృష్టించినదేగదా ! దేవునికి ఆధీనమైన సృష్టి ఆతనికి సరిసమానము కానేరదు. కావున దేవుడు కావించిన మేల్కృతును అనుగ్రహములకును కృతఘ్నులై మానవులు తిరస్కరించుచున్నారు. అట్లు చేయుట వారికి తగదుగదా !

72. వల్లాహు-జబ్రల-లకుమ్-మిన్-అన్-ఫుసికుమ్-అజ్-వాజన్-వజలల-లకుమ్-మిన్-అజ్-వాజకుమ్-బనీర-వ-హాఫ-దతన్-వ-రజ ఖ-కుమ్-మినత్-తయ్యిబాతి-అఫ-బిల్ బాతిలి-యూ-మినూన-వ బి-నిఅ-మతిల్లాహి-హుమ్-యక్-ఫురూన్.
73. వ-యఅ-బుదూన-మిన్-దూ నిల్లాహి-మా-లాయమ్-లికు-లహుమ్-రిజ్-ఖమ్ మినన్-సమావాతి-వల్-అర్-జి-మై-అన్-వలా-యస్-తతీ-ఊన్. 74. ఫలా-తజ్జరి బూ-లిల్లా-హిల్-అమ్ సాల-ఇన్నల్లాహ-యఅ-లము-వఅన్తుమ్-లా-తఅలమూన్.

72. మఱియు దేవుడు మీకొకకు మీజాతినుండియే మీస్త్రీలను పుట్టించెను. మఱి మీ స్త్రీలనుండి మీకు పుత్రులను మనుషులను నిచ్చెను. మఱి ఆహారమునకుఁ గాను మీకు మంచి వస్తువులను అనుగ్రహించెను. ఏమి? వారు అసత్యములను నమ్ముచున్నారా ! మఱి వారు దేవుని అనుగ్రహమును తిరస్కరింతురా. 73. మఱియు ఆకాశము నుండియు భూమినుండియు వారికి కొంచెమైన ఆహారము నొసంగు అధికారము లేనివారిని వారు పూజించుచున్నారు. మఱి వారికి శక్తిలేదు. 74. కావున దేవునికి నుదాహరణములు కల్పింపకుడు. నిశ్చయముగా దేవుడు ఎఱుంగును. మఱి మీరెఱుంగరు.

వ్యా॥ 72. పురుషులకుఁగాను భార్యలు మానవ జాతినుండియే దేవుడు పుట్టించెను. ఒక జాతిగ నుండుట వలన పరస్పరము ప్రేమగలిగి సంసారము సాగును. సంతానము నిలిచి వృద్ధి గలుగుటకుఁగాను పుత్రులును మనుషులును దేవుఁడొసంగి యున్నాడు. మానవుడు జీవించి యుండుటకు మంచి ఆహారవసతులు దేవుడు కల్పించి యున్నాడు. అసత్యములగువిగ్రహములను అవిశ్వాసులు నమ్మి అవి తమకుమేల్లు చేయును అని తలచి యున్నారు. అది అబద్ధము. మానవులకు సర్వము నొసంగువాఁడు దేవుఁడే అట్టిదేవుని నమ్మక కృతఘ్నులగుదురు. 73. విగ్రహములు చిల్లర దేవతలు ఆకాశమునుండి వర్షము కుర్పించి భూమినుండి ధాన్యము పుట్టింపలేవు. వానికిట్టి అధికారమును శక్తియునులేదు. అట్టి శక్తిహీనులను అవిశ్వాసులు పూజించుచున్నారు. అట్లు చేయుట సరికాదు. 74. అవిశ్వాసులు చిల్లర దేవతలునువిగ్రహములునుదేవునిసన్నిధానమునందు మాసిఫారసు చేయుదురు. ఈ అధికారము వారికిఁ గలదు. మధ్యస్థులు లేనిది గొప్పరాజు సాన్నిధ్యము లభింపదుగదాఅనియుదాహరణములు కల్పింతురు. అట్లుసామె

తలు దేవుని గూర్చి కల్పింపరాదు. అది సరికాదు. సర్వము దేవుని చేతిలోనున్నది. సర్వము దేవుడే చేయను. సర్వము ఆతనికి తెలియును. ఇహలోక అధికారుల వలె దేవుని నూహింపరాదు.

75. జర-బల్లాహు మసలన్-అబ్-దమ్-మమ్-లూకల్-లా-యఖ్-దిరు-అలా-మైఇన్-వమర్-రజఖ్-నాహు-మిన్నా-రిజ్-ఖన్-హసనన్-ఫహువ-యున్-ఖిల్-మిన్ హు-సిర్-వ-జహ్-రన్-సూల్-యస్-తఱిన్. అల్-హమ్-దు-లిల్లాహి బల్-అక్-సరు-హుమ్-లా-యఅ-లమూన్. 76. వ-జరబల్లాహు-మస-లన్-రజ-లైని-అహ్-దుహుమా అబ్-కము-లా-యఖ్-దిరు-అలా-మై ఇన్-వ-హువ-కల్లున్ అలా-మాలాహు-విన-మా-యు-వజ్-జిహ్-హు-లా-యాతి-బిఖ్-రిన్-హల్-యస్-తవీ-హువ-వమన్-యామురు బిల్-అద్-లి-వహువ-అలా-సిరాతిమ్-మున్-తఖిమ్.

75. దేవుడొక ఉదాహరణ మిచ్చెను. ఇతరులకు సొత్తుఅయి యెద్దానికిని శక్తిలేని ఒక బానిసయును. ఒకనికి మేము మా యొద్దనుండి మంచి సంపద నొసంగి యున్నారము. కావున ఆతఁడు రహస్యముగాను వెల్లడిగాను దానినుండి ఖర్చు చేయుచున్నాఁడు. ఏమి వారు సరిసమానులగుదురా! సర్వస్తోత్రములు దేవునికే యున్నవి. కాని పెక్కుమందికిఁ దెలియదు. 76. మఱియు దేవుడొక యుదాహరణము నిచ్చెను. ఇద్దఱు పురుషులున్నారు. అందు ఒకఁడు మూఁగ. ఆతఁడు ఏపనియును చేయఁజాలఁడు. మఱి వాఁడు తన యజమానునకు భారమై యున్నాడు. వానికెచ్చట పంపినను వాఁడు ఏమేలును తీసికొనిరాఁడు. మఱొకఁడు ప్రజలకు న్యాయము చెప్పుచు తాను సన్మార్గమునందు నున్నాఁడు. వీరిద్దఱు సరిసమాను లగుదురా!

వ్యా॥ 75, 76. ఇతఁ ఈవాక్యములో విగ్రహములు శక్తిలేనివి అనియు దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు అనియు బోధించునట్టి రెండు ఉదాహరణములు చెప్పఁ బడినవి. మొదటిది. ఒకని చేతిలో బానిసగా నుండి తాను స్వయముగా చేయు అధికారమును శక్తియును లేక యున్న వాడొకఁడు. మఱొకఁడు స్వాతంత్ర్యము గలిగి దేవుని యనుగ్రహము వలన తాను పొందిన మంచి సంపదల నుండి తన యిష్టానుసారముగ రహస్యముగను బహిరంగముగను ఖర్చు చేయుచున్నాఁడు. వీరిద్దఱు సరిసమానులు కానేరరు. అటులే కదలని మెకలని విగ్రహములు మానవులచేత నిర్మింపఁబడి శక్తిలేనివి. దేవుఁడు సర్వశక్తుఁడు. సర్వాధికారుఁడు. సర్వము ఆతనికి లోబడి యున్నది. కావున ఆతనికి అన్నివిధములైన

స్తోత్రములు చెందును. ఆతఁడే పూజ్యుఁడు. కావున శక్తి లేని విగ్రహములును సర్వ శక్తుఁడగు దేవుఁడును సరిసమానులు కానేరరు. ఇట్లులే దేవునికి విధేయుఁడై భక్తి మార్గమున పొవు విశ్వాసియును విగ్రహారాధకుఁడగు అవిశ్వాసియును సరిసమానులు కానేరరు. అని యూహించునది. రెండవది. ఒకఁడు మూఁగ. సాధారణ ముగ మూఁగ చెవిటిగా నుండును. వాఁడేమియు చేయఁజాలఁడు. వాని వలన వాని యజమానునకు లాభము లేదు. వాఁడు వానికి భారముగా నుండును. ఏ పనికి పంపినను పనిచేయలేడు. ఏ మేలును లాభమును తీసికొని రాఁజాలఁడు. మఱొకఁడు తాను సన్మార్గమునందు నడచుచు నితరులకు న్యాయ మార్గము బోధించును. వీరిద్దఱునుఁ సరిసమానులు కానేరరు. వీరిద్దఱే సరిసమానులు కాన పుడు శక్తి లేని విగ్రహములును చిల్లర దేవతలును సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడును ఎట్లు సరిసమానులు కాఁగలరు. ఇట్లులే దేవుఁడొసంగిన ఆహారము తినుచు విశ్వాస భక్తులు లేని అవిశ్వాసియును దేవుని యందు భయభక్తులుగ లిగి కృతజ్ఞుఁడై యున్న విశ్వాసియును సరి సమానులు కానేరరు అని యూహించునది.

77. వలిల్లాహి-గైబుస్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-వమా-అమ్రుస్-సాఅ-తి-ఇల్లా-కలమ్-హిల్-బసరి-బౌ-హువ-అఖ్-రబు-ఇన్నల్లాహ-అలాకుల్లి-మైఇన్-ఖదీర్. 78. వల్లాహు-అఖ్-రజకుమ్-మింబుతూని-ఉమ్మ-హతి కుమ్-లా-తత్-ల-మూన-మైఅన్-వ-జఅల-లకు-ముస్-సమ్-అ-వల్-అబ్-సార-వల్-అఫ్-ఇదత-ల-అల్ల-కుమ్-తష్-కురూన్. 79. అలమ్-యరౌ-ఇలత్-తైరి-ముసఖ్-ఖరాతిన్-ఫి-జివిస్-సమా-ఇ-మా-యుమ్-సిక-హున్న-ఇల్-లల్లాహు-ఇన్న-ఫి-జాలిక-ల-ఆ-యాతిల్-లి-ఖామిన్-యామినూన్.

77. మఱియు ఆకాశముల యొక్కయు భూమి యొక్కయు రహస్యములు దేవుని యొద్దనే యున్నవి మఱి పునరుత్థానము యొక్క విషయము ఒక తెప్పపాటు కాలమో లేదా దానికంటె సమీపములోనో యున్నది. నిశ్చయముగా దేవుఁడు సర్వమునకు శక్తిగలవాఁడు 78. మఱియు దేవుఁడు మిమ్ము మీ తల్లుల గర్భములనుండి బయటికి తీసెను. మీ కేమియు తెలియకుండెను. మఱి మీరు కృతజ్ఞులై యుండుటకు మీకు చెవులు, కన్నులు, హృదయములు దేవుఁడొసంగెను. 79. ఆకాశ మధ్యలో వశములై యున్న పక్షులను వారు చూడలేరా! దేవుఁడు తప్ప ఇతరు. లెవ్వరును వానికి ఆధార మొసంగుటలేదు. నిశ్చయముగా విశ్వసించువారికి నిందు సూచనలు గలవు.

వ్యా॥ 77. సృష్టి అంతయు సరిసమానముగ లేదు. అందుచాల వ్యత్యాసము

గలదు. ఒకని స్థితి మఱొకనివలెలేదు. దీని రహస్యము దేవునికి తెలియును భూమ్యాకాశముల రహస్యములు దేవునియొద్ద నున్నవి. అన్నిటి ఫలితము తుదిదినము (పురరుత్థానము) నందు బయలు పడును. అందఱు తిరిగి సజీవులగుట దినము దూరము లేదు. అది దేవుడు కోరినపుడు రెప్పపాటు కాలముకంటెను తక్కువ కాలములో దానిని సంభవింపఁ జేయును. అందు ఏలాటి కష్టములేదు. ఎందుకన దేవుడు సర్వశక్తుఁడు. 77. మీరు మాతల్లుల గర్భములనుండి పుట్టితిరి. అపుడు మీ కేలాటి తెలివితేకుండెను. దేవుడు మీకు వినుటకు శబ్దము చూచుటకు కన్నులు గ్రహించుటకు హృదయము (బుద్ధి) నొసంగెను. మీరు వృద్ధి పొందుకొలది మీ తెలివితేటలు వృద్ధిపొందసాగెను. ఇట్లు అనుగ్రహించిన దేవునికి మీరు కృతజ్ఞులై యుండవలెనని అట్లు ప్రసాదించెను. కాని మీరు కృతజ్ఞతకు బదులుగ చిల్లర దేవతలను విగ్రహములను పూజించుచు దేవునికి కృతఘ్నులై యున్నారు. 79. దేవుడు మానవులకుః దగిన శక్తులు వారి కొసంగెను. అటులే పక్షులకు వారికిఁ దగిన వస్తువులు వానికొసంగెను. చూడుడు అవి ఎట్లు ఆకాశమధ్య ఎగురుచున్నవో! అవి భూమియొక్క ఆకర్షణ వలన క్రింద పడవు. అవిదేవునియాజ్ఞకు లోబడి మధ్య నెగురుచునిలుచుచున్నవి. దేవుఁడే వానికి ఆధారపడి వాని నిలుపుచున్నాఁడు. ఇందు విశ్వాసులకు సూచనలు గలవు. కొందఱు తాము విశ్వసించినచో తమ సంపదలు పోవునేమో అని భయపడి విశ్వసించుటకు వెనకంజ వేయుదురు. దేవుడు పసిబిడ్డలను పక్షులను ఎట్లు కాపాడుచున్నాఁడో అవి యోచించినచో వారికట్టి సందేహముండనేరదు.

80. వల్లావలు-జల-లకుమ్-మిన్-బుయూతి-కుమ్-సకనన్-వ-జల-లకుమ్-మిన్-జులూదిల్-అన్-ఆమి-బుయూ-తన్-తస్ తఖిఫ్ పూనహ-యకామ-జ ఆ-ని కుమ్-వ-యకామ-ఇఖా-మతికుమ్-వమిన్-అస్-వాఫిహ-వ-బౌబారిహ-వ-అష్-ఆరి హ-అసాసన్-వ-మతా-అన్-ఇలా-హీన్. 81. వల్లావలు-జల-లకుమ్-మిమ్మా-ఖలఖ-జలా-లన్-వజ-అల-లకుమ్-మినల్-జబా లి-అక్-నానన్-వజల-లకుమ్-స రా బీల-తఖి-కుముల్-హర్-వ-సరాబీల-తఖి-కుమ్-బాస-కుమ్-కజాలిక-యుతి మ్మ-నిఅ-మతహూ-అలైకుమ్-ల-అల్లకుమ్-తుస్-లిమూన్. 82. ఫ-ఇన్-తవల్ తా-ఫిఇన్నమా-అలైకల్-బలా-గుల్-ముబీన్. 83. యఅ-రిఫూన-నిఅ-మతల్లాహి సుమ్మ-యున్-కిరూనహ-వ-అక్-సరు-వలుముల్-కాఫిరూన్.

80. మఱియు దేవుడు మియిండ్లను మీకు నివాసముగా నేర్పఱచెను.

మఱి పశువుల చర్మములను మీకు గుడారములుగఁ జేసెను. మీరు ప్రయాణము లో నుండు దినములందును మీరు ఇండ్లలోనుండు దినమునందును అవి మీకు చుల కనఁగా నుండును. గొఱ్ఱెల యున్నితోను, ఒంటెలరోమములతోను, మేకల వెంట్రుకలతోను, అనేక సామానులనునియమిత కాలము వఱకు నుపయోగపడు వస్తువులను చేసెను. 81. మఱియు దేవుఁడు తాను సృష్టించిన వస్తువుల నీడలను మీకుఁగాను జేసెను. మఱిమీకుఁగాను కొండలలో మీరు తలదాచుకొను స్థలములను నిర్మించెను. మఱి వేడిమినుండి మిమ్ము కాపాడు అంగీలను, యుద్ధము లో మిమ్ము కాపాడు అంగీలను మీకొసంగియున్నాఁడు. ఇటులే మీరు విధేయులై యుండుటకు తన అనుగ్రహము మీకు పూర్తిగాఁ జేయుచున్నాఁడు. 82. పిదప వారు వెనుదిరిగి పోయినచో స్పష్టముగాఁ దెలిపి ప్రచారము చేయుట యే నీపని. 83. వారు దేవుని మేలును ఎఱుంగు చున్నారు. మరల వారుదానిని తిరస్కరించుచున్నారు. మఱి వారిలో పెక్కుమందికృతఘ్నులుగా నున్నారు.

వ్యా॥ 80. ఈ వాక్యములలో దేవుఁడు మానవులకు నొసంగిన అనుగ్రహములను తాను వారికి చేసిన ఉపకారములను తెలుపుచున్నాఁడు వసించుటకు ఇండ్లును, పశువుల చర్మములతోఁ జేసి గుడారములను వారి రోమములతో చేయఁబడు పలువిధములైనవస్త్రాదివస్తువులును దేవుఁడుమానవులకు నొసంగియున్నాఁడు. ఇవన్నియు ఆతఁడుమానవులకు దయచేసియున్న బుద్ధితో వారునిర్మించుకొనుదురు. దానికిఁ దగిన సామగ్రికూడ దేవుఁడు అనుగ్రహించి యున్నాఁడు. 81. మేఘములు, వృక్షములు, ఇండ్లు, పర్వతములు మొదలైనవి మానవులకు నీడల నొసంగుచున్నవి. వానివలన మానవులు హాయి పొందుచున్నారు. కొండలలో వర్షము వేడిమి శత్రువులనుండి తలదాచుకొనుటకు గుహలు గలవు, చలి వేడిమినుండి కాపాడు కొనుటకు వస్త్రములును యుద్ధములో గాయములు తగులకుండ కాపాడు కొనుటకు కవచములును గలవు. ఇవన్నియు దేవుని అనుగ్రహములు. మానవులు దీనిని గమనించినచో వారు తప్పక దేవునికి విధేయులై యుందురు. 82. దేవుని అనుగ్రహములను మేల్గను చూచియు అవిశ్వాసులు విశ్వసింపక వెనుకదిరిగి పోయినచో ఓ ప్రవక్త ! నీవు చింత పడ నక్కఱలేదు. ధర్మ ప్రచారము చేయుట నీపని. నీవు నీపని స్పష్టముగా చేసితివి. కావున నీయద్యమము నెరవేఱినది. కావున నీవు చింతింప నక్కఱలేదు. 83. మానవులలో కొందఱు మాత్రమే దేవునికి విధేయులై కృతజ్ఞత సలుపువారు. పెక్కుమంది దేవున మేల్గను ఉపకారములను ఎఱింగియు దేవునికి విధేయత, కృతజ్ఞత సలుపు నమయము వచ్చునిపుడు అట్లుచేయక దేవున మేల్గను మఱచి కృతఘ్ను లగుచున్నారు.

యూజను-లిల్ల-జీన-కఫరూ-వలా-హుమ్-యుస్-తఅ-తబూన్. 85. వ-ఇజా-ర
అల్-లజీన-జల-ముల్-అజాబ-ఫ-యుకఫ్-ఫఫు-అన్-హుమ్-వలా-హుమ్-యు
న్-జరూన్! 85. వఇజారఅల్లజీన-అష్-రకూ-షుర-కాల-హుమ్-ఖాలూ - రబ్బ
నా-హుడిలాఇ-షుర-కాడి-నల్లజీన-కున్నా-నద్ డి-మిన్-దూనిక-ఫఅల్-ఫా-ఇల్లె
హిముత్-ఖాల-ఇన్నకుమ్-లకాజి-బూన్. 87. వ-అల్ ఫా-ఇల్లల్లాహి-యా-మఇ
జినిస్-సలమ-వ-జల్ల-అన్-హుమ్-నూకామా-యఫ్-తరూన్. 88. అల్ల-జీన-కఫరూ
వ-సద్దూ-అన్-సబీ-లిల్లాహి-జిద్నా-హుమ్-అజాబన్-ఫా-ఖల్-అజాబి - బిమా-
కానూ-యుఫ్-సిదూన్.

84. మఱియు ఆ దినమున ప్రతి జాతినుండి ఒక సాక్షిని నిలువఁబెట్టుదుము. పిదప అవిశ్వాసులకు సెలవు నొసంగఁబడదు. మఱి వారి ఊమాపణ అంగీకరింపఁబడదు. 85. మఱి దుర్మార్గులు శిక్షను చూచునపుడు అది తగ్గింపఁబడదు. మఱి వారికి వ్యవధి దొరకదు. 86. మఱియు పెక్కు దైవారాధకులు తమ చిల్లర దేవతలను చూచునపుడు ఓ మాప్రభువా! వీరు మాచిల్లర దేవతలు. మేము నిన్ను వదలి వీరిని పిలుచుచుంటిమి అని పలుకుదురు. అప్పుడు చిల్లర దేవతలు మీరు అసత్యవంతులు అని వారిపై మాట వేయుదురు. 87. ఆ దినమున వారందఱును దేవుని యెదుట నమ్రులై పడుదురు. మఱి వారు తాము కల్పించుచున్న అసత్యములను మఱచిపోవుదురు. 88. ఎవరు తిరస్కరించి దేవునిమార్గము నుండి ప్రజలను ఆటంకపఱచిరో వారు చేయుచున్న అక్రమములకుఁగాను వారికి శిక్షపై శిక్షను హెచ్చించెదము.

వ్యా॥ 84. ఇఁక అవిశ్వాసము యొక్కయు కృతఘ్నతయొక్కయు ఫలితము చెప్పఁబడుచున్నది. తప్పక తీర్పుదినము రానున్నది. అందు సర్వాధికారియగు దేవునియెదుట అన్నిజాతులవారును తమ తమ కర్మల తీర్పునకుఁగాను వచ్చి నిలుతురు. ఆయాజాతుల (మతస్థుల) వారి ప్రవక్తలు తమ జనులగూర్చి సాక్ష్యమిత్తురు. దేవుని విషయమును, ఆతని సందేశము (వహీ) విషయమును, ఆతని ప్రవక్తల విషయమును వారెల్లు ప్రవర్తించిరో దానిగూర్చి సాక్ష్యము పలుకుదురు. అప్పుడు అవిశ్వాసులకు నోరు దెరచుటకు సెలవునొసంగఁబడదు. లేక అప్పుడు వారు తమ పాపముల ఊమాపణ కోరుకొనటకు వారికి వీలుండదు. అప్పటి ఊమాపణ అంగీకరింపఁబడదు. మఱి వారి యితర సాకులు చెల్లవు. 85. దుర్మార్గులు శిక్షను చూచి దాని యనుభవించునపుడు అది తగ్గదు. మఱి వారు

కొంత విశ్రాంతి పొందుటకు వారికి వ్యవధికూడ లభించదు. సదా నరకములోనే యుండి దాని బాధలను అనుభవించుచుందురు. 86. తీర్పుదినమునందు దేవునికి సాటిగ కల్పింపఁబడిన చిల్లరదేవతలను, అవిశ్వాసులు చూచి వీరివలన మేము నశించితిమి. మేము నిర్దోషులము అని పలుకుదురు. దానికి బదులుగ వారు మే మెపుడు మీతో మమ్ము పూజింపుఁడు అని పలికితిమి. మీరు అబద్ధములుపలుకు చున్నారు. మీరే మమ్ముదేవునికి సాటిగ కల్పించుకొంటిరి. మేము దానికిబాధ్యులముకాము అని పలుకుదురు. కొందఱు, ప్రవక్తలను భక్తులను దేవునికి సాటిగ కల్పింతురు. ప్రవక్తలును భక్తులును దేవునికి సాటి కల్పింపవలదు అని నొక్కి జోధించియున్నారు. కావున వారు దానికి బాధ్యులుకారు. కావున తీర్పుదిన మునందు అవిశ్వాసులకు నెవరును పనికిరారు. నరకశిక్షనుండివారినిరక్షింపజాలరు 87. ఇహమునందు తాము అవిశ్వాసులు కల్పించుచున్న ద్రోహములు, కుట్రలు మఱచిపోవుదురు. వారి గర్వము అపుడు సాగదు. అందఱును దేవునియెదుట నమ్రులై యుండుదురు. 88. దుర్మార్గులు తాము పాపములు చేసినదికాక యితర ప్రజలనుకూడ దేవుని ధర్మమార్గమునుండి ఆటంకపఱచుచుండిరి. అందుకు వారికి రెండు శిక్షలు కలుగును.

89. వ-యకామ-నబ్-అసు-ఫీకుల్లి-ఉమ్మతిన్-షహీదన్-అలైహిమ్ - మిన్-అన్-ఫుసి-హిమ్-వ-జీనా-బిక-షహీదన్-అలా-హాఉలాఇ-వ-నబ్-జల్నా - అలై కల్-కితాబ-తిబ్-యానల్-లికుల్లి-మైఇన్-వ-హుదన్-వ-రహ్-మతన్-వ-బుష్రా లిల్-మున్-లిమిన్.

89. మఱియు, ఆ దినమున ప్రతిజాతివారినిగూర్చి సాక్ష్యము పలుకు టకుఁగాను వారినుండియే యొకనిని నిలువఁ బెట్టెదము. మఱి వీరినిగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చుటకు నిన్ను తీసికొనివచ్చెదము. మఱి మేము నీకు గ్రంథము పంపి తిమి. అది ప్రతిదానిని స్పష్టముగాఁ దెలుపునది. విధేయులకు సన్మార్గమును దయయును చూపునది. మఱి సంతోషవార్త నిచ్చునది.

వ్యా॥ 89. తీర్పుదినమునందు ప్రతి ప్రవక్తయును తనజాతివారినిగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చును. అటులే హాజిత్ ముహమ్మదు రసూలువారు తమ జనులను గూర్చి సాక్ష్యమిత్తురు. దేవుఁడు హాజిత్ రసూలువారికి ఖురానుగ్రంథమునొసంగెను. అందు అన్ని ధర్మములును స్పష్టముగాఁ దెలుపఁబడినవి. అందు పరలోక విషయమును, తీర్పుదినము నంభవించు విషయములును స్పష్టముగా తెలుపఁబడి నవి. ఇది విధేయులకు సన్మార్గమును దయయును చూపుచున్నది. విశ్వసించిన ముసల్మానులు దేవునికి విధేయులు. వీరికి ఉన్నతస్థితి గలదు అని సంతోష

వార్త నిచ్చును. ఇట్టి గొప్ప గ్రంథముపొందిన ప్రవక్తయు చాల గొప్పవాడు. అతని సాక్ష్యముకూడ చాల గొప్పది.

90. ఇన్నల్లాహ్-యామురు-బిల్-అద్-లి-వల్-ఇహ్-సాని - వ-ఈతా-ఇ-బిల్-ఖుర్బా-వ-యన్-హ-అనిల్-ఫహ్-షాఇ-వల్-మున్-కరి-వల్-బగ్ ఇ-యఇ జుకుమ్-ల-అల్లకుమ్-తజక్క--హాన్.

90. న్యాయము చేయవలెను అనియు, మేలు చేయవలెను అనియు, బంధువులకు నొసంగవలెననియు దేవుడు ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. మతీయు సిగ్గు మాలినతనమును, అధర్మమును, దౌర్జన్యమును ఆతడు నివేదించుచున్నాడు. మీరు జ్ఞాపకముంచుకొనుటకుఁగాను దేవుడు మిమ్ము బోధించుచున్నాడు.

వ్యా॥ 90. ఇందు సర్వధర్మములను ఇమిడియున్నవి. అన్ని అధర్మకార్యములును నిషేధింపఁబడినవి. ఈ వాక్యమును బాగుగ గమనించినచో సర్వము బోధపడును. సర్వధర్మములకును న్యాయము, మేలు(పరోపకారము) బంధువుల సేవ మూలధర్మములు. ప్రతి విషయములోను న్యాయమును పాటింపవలెను. విశ్వాసములు (అఖాయిద్) కర్మములు, గుణములు, లోక వ్యవహారములు, మొదలగు విషయములలో హెచ్చుతక్కులు లేకుండ ధర్మముగా నుండుట న్యాయము. ఎట్టి విరోధి విషయమైనను న్యాయమే పాటింపవలెను. త్రికరణశుద్ధి లభించినగాని న్యాయము లభింపనేరదు. మేలు, (ఇహ్సాన్) చేయుటకు తాను ముందు ధర్మముగా నడచుకొని, పరులకు మేలు చేయవలెను. పరుల మేలు కోరవలెను. పరోపకారము చేయుటలో అందఱు స్నేహితులు, విరోధులు, తన వారు పరాయివారు సమానులే. అయిన బంధుత్వముగలవారికి చాల శ్రద్ధతో మేలు, సేవ చేయవలెను. నివేదింపఁబడిన విషయములుకూడ ముఖ్యమైనవి. మానవులలో పశుబలము, పిశాచబలము, మృగబలమువలన నీచకార్యము, సిగ్గుమాలిన పాపకార్యములు మానవుఁడు చేయును. పిశాచబలమువలన తెలివిమాలిన పనులుచేయును. అవియే అధర్మకార్యములు. మృగబలమువలన, కోపమునకు లోనై దౌర్జన్యము అన్యాయములు చేయును. కావున మనుష్యుఁడు భక్తుఁడు కావలెనన్న ఈమూఁడు బలములవలన గలుగు పాపములను వదలుకొనవలెను. అందులకే అవి యీ వాక్యమునందు నిషేధింపఁబడినవి. ఈ విషయములను జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొనినచో మానవునకు బోధగలిగి బుద్ధివచ్చును.

91. వ బౌఘా-బి-అహ్-దిల్లాహ్-ఇజ్జా-అహత్తుమ్-వలా-తన్-ఖు-జుల్-ఐమాన-బఅద తే కీదిహ్-వఖద్-జిఅల్-తుముల్లాహ్-అలై-కుమ్-కఫీలన్- ఇన్నల్లా

హ-య-అ-ల-ము-మా-త-ఫ్-అ-లూన్. 92. వ-లా-త-కూ-నూ-క-ల్ల-తీ-న-ఖ-జ-త్-గ-జ్-
 ల-హో-మి-బ-అ-ది-ఖ-వ-త్ తిన్-అన్-కా-స-న్-త-త్-త-ఖ-జూ-న-వి-మా-న-కు-మ్-ద-ఖ-ల-మ్
 బై-న-కు-మ్-అన్-త-కూ-న-ఉ-మ్మ-తు-న్-హి-య-అ-ర్-బా-మి-న్-ఉ-మ్మ-తి-న్-ఇ-న్న-మా-
 య-బ్-లూ-కు-ము-ల్లా-హు-బి-హీ-వ-ల-యు-బ-య్యి-న-న్న-ల-కు-మ్-య-కా-మ-ల్-ఖి-యా-మ-తి-
 మా-కు-న్న-మ్ ఫీ-హి-త-ఫ్-త-లి-ఫ్హా-న్.

91. మీరు ఒకరితో నొకరు ఒడంబడిక చేయునపుడు దేవుని వాగ్దానమును పూర్తిచేయుడు. మఱి మీరు ప్రమాణములను స్థిరముగా చేసిన పిదప దానిని తెంపకుడు. మఱి మీరు దేవునికి తమ జామీనుదారునిగాఁ జేసికొని యున్నారు. మీరు చేయునది దేవునికిఁ దెలియును. 92. దారమును గట్టిగా వడికిన పిదప దానిని తునకలు తునకలుగా తెంపివేసిన స్త్రీవలె మీరు కాకుండుడు. ఒకజాతి మఱొకజాతికంటె నెక్కువగా నగుటకు, మీరు మీ ప్రమాణములను (మోసమునకు) సాకుగా చేయుదురా? దీనివలన దేవుడు మిమ్ము పరీక్షించుచున్నాడు. మఱి తీర్పుదినమునందు మీరు వివాదములాడు విషయములను స్పష్టముగా మీకుఁ దెలుపును.

వ్యా॥ 91. ఇందు, ఒడంబడికలు పూర్తిచేయవలెను అనియు, అందు ఏలాటి ద్రోహముచేయరాదు అనియు బోధింపఁబడుచున్నది. దేవుని పేరుతో ప్రమాణములుచేసి ఒక జాతివారితో ముసల్మానులు ఒడంబడిక చేసినపుడు దానివలన ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను సహించి ఒడంబడికను పూర్తిగాఁ జేయవలెను. దానికి వ్యతిరేకముగాఁ బోఁగూడదు. దేవుని పేరుతో చేసిన ఒడంబడికలకు దేవుడు సాక్షిగను జామీనుదారుఁడుగ నుండును. ఒడంబడిక తెంపినచో దేవుని వాగ్దానము తెంపినట్లగును. కావున మీరు ద్రోహముచేసితిరేని, అది దేవునికిఁ దెలియును. దానికి తగిన శిక్ష నొసంగును. 92. ఒడంబడిక చేసి తెంపుట చాల అవివేకము. అది యొక యుదాహరణ మూలమున వివరింపఁబడినది. ఒకతె దినమంతయు నూలువడికి మరల దానిని తునకలు తునకలుగా తెంపివేయును. ఆమె చేయునది వివేకములేనితనముగదా! అటులే యొడంబడికను తెంపువారు అని యూహింపవలెను. ప్రమాణములును, ఒడంబడికలును ద్రోహముచేయుటకుఁ గాను ఒక అడ్డుగాఁ జేసికొనఁగూడదు. ఇస్లామ్నకు పూర్వము, కొందఱు తమ కంటె బలవంతులుగా నున్నవారితో ఒడంబడిక (సంధి) చేసికొందురు. వీరికంటె బలవంతులువచ్చినచోపూర్వముతాముచేసిన యొడంబడికనువిడిచిపెట్టి యితరులతోసంధి చేసికొందురు. మఱితాము సంధిచేసికొన్నవారిబలము తగ్గిపోయినచో తిరిగి తమ సంధి షరతులను విడనాడి ద్రోహముచేయుదురు. ప్రస్తుతము యూరోపీయులు సమయము వచ్చినపుడెల్ల తమ వాగ్దానములు ఒడంబడికలు తెంపు

చున్నారు. ఒకజాతి బలముతగ్గి మఱొకజాతివారి బలము హెచ్చుటలో దేవుని పరీక్షయున్నది. ఒడంబడికలను పూర్తిచేయుఁడు అని యాజ్ఞాపించుటలోకూడ దేవుని పరీక్షకలదు. ఎవరు తమ వాగ్దానములను నెరవేర్తురో ఎవరు ద్రోహములు చేయుదురో దేవుఁడు చూచును. తాము ఒడంబడిక చేసికొన్నవారి బలము తగ్గినను దానికి వ్యతిరేకముగ పోక అందు స్థిరముగా నుండవలెను. ద్రోహము చేయువారు తుదకు నష్టములు పొందుదురు. ఇహలోకమునందు మనుష్యులపరీక్ష యున్నది. దాని సంపూర్ణ ఫలితము తీర్పుదినమునందు గలుగును. అన్ని జగడములు తీరును అని హెచ్చరింపఁబడియెను.

93. వ-తాషా-అల్లాహు ల-జలల-కుమ్-ఉమ్మతన్-వాహి-దతన్-వలా-కిన్-యజిల్లు-మన్-యషాఉ-వ-యహ్-దీ-మన్-యషాఉ-వల-తుస్ అలున్న-అమ్మా-కున్తుమ్-తఅ-మలూన్. 94. వలా-తత్ తఖిహా-విమానకుమ్-దఖిలమ్-బైనకుమ్-ఫతజిల్లు-ఖదముమ్-బఅద-సుబూతిహి వ-తజ్జా-ఖుస్ సూఅ-బిమా-సదత్తుమ్-అన్-సబీ-లిల్లాహి-వలకుమ్-అజాబున్-అజీమ్. 85. వలా-తష్-తరూ-బి-అహ్-దిల్లాహి-సమనన్-ఖలీ లన్-ఇన్నమా-ఇన్దల్లాహి-హువ-ఖైరుల్-లకుమ్-ఇన్కున్తుమ్-తఅ-లమూన్. 96. మా-ఇన్దకుమ్-యన్-ఫదు-వమా-ఇన్దల్లాహి-బాఖిన్-వల - నజ్-జియన్నల్-లజీన-సబరూ అజ్-రహుమ్-బి అహ్-సని-మా - కానూ-యఅ-మలూన్.

83. మఱియు దేవుఁడు కోరినచో మిమ్ములను ఒక్క మతమువారిగ నే చేసియుండును. కాని తాను కోరినవారిని మార్గము తప్పించుచున్నాఁడు. మఱి తాను కోరినవారికి సన్మార్గము చూపుచున్నాఁడు. మఱి మీరు చేయుచున్న కర్మలనుగూర్చి మీరు తప్పక ప్రశ్నింపఁబడుదురు. 94. మఱి మీరు మీప్రమాణములను పరస్పరము మోసముచేయుటకుఁగాను చేయకుఁడు. అట్లు చేసినచో పాదము స్థిరముగానైన పిదప జాతిపడును. మఱి మీరు దేవుని మార్గమునుండి ఆటంకపఱచినవారలై శిక్షను రుచి పొందవలసివచ్చును. మఱి మీకు చాల కఠిన శిక్ష గలుగును. 95. మఱి దేవుని యొడంబడికకు బదులుగ కొంత ధనమును పుచ్చుకొనకుఁడు. మీకుఁ దెలిసినచో దేవునియొద్ద నున్నది. నిశ్చయముగా మీకు మంచిది. 96. మీయొద్ద నున్నది నశించును. మఱి దేవునియొద్ద నున్నది శాశ్వతముగా నుండునది. మఱిసహించియుండువారికి వారుచేయు మంచి కార్యములకు మంచి ఫలితము మేము తప్పక యొసంగుదుము.

వ్యా॥ 93. మానవులలో నేలాటి మతభేదము లేకుండ ఒకే మతము

వారలుగఁ జేయు శక్తి దేవునికిఁ గలదు. కాని దేవుఁడు అట్లు చేయక మానవుల యిష్టముపై వదలిపెట్టి వారికి కొంత స్వాతంత్ర్యము నొసంగియున్నాఁడు. ఈ విషయము దీనికి ముందు అనేక చోట్ల వ్రాసియున్నాము. మానవులు చేయు కర్మలనుగూర్చి తప్పక ప్రశ్నగలుగును. కావున ముసల్మానులు తాము యితర మతస్థులవారితో చేసిన యొడంబడికలను సంపూర్ణముగా నెరవేర్చవలెను. అందు ఏలాటి మోసముగాని లోపముగాని చేయరాదు. 94. ఒకవేళ ముసల్మానులు తమ యొడంబడికలను తెంపి మోసము చేసినచో ఇతర జాతులవారు చూచి వీరు నమ్మిక ద్రోహులు, వీరి గుణములు మంచివి కావు అని సందేహించి యిస్లామ్ (దేవుని మార్గము) లో రాకపోవుదురు. దానికి కారకులు అయి దాని శిక్ష అనుభవింపవలసివచ్చును. 95. దీనికి ముందు మానవులు పరస్పరముచేయు ఒడంబడికలను తెంపకూడదు అని చెప్పఁబడియెను. ఇక దేవునితోఁ జేసిన యొడంబడికలను తెంపకూడదు అని చెప్పఁబడుచున్నది. ధన లోభముచే దేవుని ధర్మములను విడనాడకూడదు. లోకములోని ధనము నశించునది. దానికి శాశ్వతములేదు. దేవునియొద్దనుండు మోక్షము భక్తులకు చాల మంచిది. కావున ధర్మములను పాటింపవలెను. 96. శాశ్వతముగానుండు దానిని వదలి నశించు దానిని గ్రహించుట వివేకముకాదు. ఒడంబడికలలో స్థిరముగానుండి, అందు కలుగు కష్టములకు సహించి సత్కార్యములు చేయువారి కష్టము వృథాపోదు. వారికి తప్పక మంచి ఫలితము దేవునియొద్ద లభించును.

97. మన్-అమిల-సాలి-హన్-మిన్-జకరిన్-బౌ-ఉన్ సా- వహువ- మూమి
సున్- ఫల-నుహ్-ఇ-యన్న హూ-హయాతన్-తయ్యి-బతన్-వల- నజ్- జియన్న-
హుమ్-అజ్రహుమ్-బి-అహ్-సని-మా-కానూ-యత్-మలూన్. 98. ఫిజ్జా-ఖరఅ
తల్-ఖుర్ ఆన-ఫస్-తల్జజ్-బిల్లాహి-మినష్-షైతా-నిట్టజ్జిమ్. 99. ఇన్న హూ-లై స-
లహూ-సుల్ తానున్-అలల్-లజీన-అమనూ-వఅలా- రబ్బిహిమ్- యత- వక్క-
లూన్. 100. ఇన్న మా-సుల్ తానుహూ-అలల్-లజీన-యతవల్లై- నహూ- వల్ల-
జీన. హుమ్-బిహి-ముష్-రికూన్.

97. పురుషుఁడుగాని స్త్రీగాని విశ్వాసులై సత్కార్యము చేసినచో మేము వారికి పవిత్రమైన జీవన మొసంగుదుము. మఱి వారు చేయుచున్న సత్కార్యములకు బదులుగ వారికి ఫలిత మొసంగుదుము. 98. కావున నీవు ఖురాను పఠింపఁబోవు నపుడు దేవుని దయనుండి తొలగింపఁ బడిన సైతాను కుట్రనుండి తప్పింపఁ బడుటకై దేవుని శరణు చొచ్చుము. 99. విశ్వాసులై దేవునిపై నా

ధారపడు వారిపై వానికి శక్తి లేదు. 100. ఎవరు వానిని స్నేహితునిగాఁ జేసి కొనుచున్నారో మఱొవరు దేవునికి సాటి కల్పించుచున్నారో అట్టివారిపైవానికి శక్తి గలదు.

వ్యా! 97. సత్కార్యములుచేసి వాని ఫలితము పొందుటలో స్త్రీ పురుషులు సమానులు. సత్కార్యములు విశ్వాస పూర్వకముగాఁ జేయవలెను. అట్లు చేయువారికి దేవుఁడు ఉభయ లోకములలోను పవిత్రమైన జీవన మొసంగును. ఇహమునందు దేవుని ధ్యానమందు వారికి రుచి కలుగును. వారి మనస్సులకు. శాంతి లభించుచు దేవుని పైననే యాధార పడుదురు. ఎంత లభించిన దాని పైననే తృప్తిచెంది లోభము పేరాసలు లేక సుఖముగా జీవితురు. గోరీలోను కూడ వారికి సౌఖ్యము లభించును. తీర్పు దినమునందు మోక్షము స్వర్గము లభించును. కావున భక్తుల సత్కార్యములు వృథా పోవు. వాని ఫలితము తప్పక లభించును. 98. ఖురానె షరీఫును పఠించుట అన్ని సత్కార్యములలో చాల మేలైనది. దానినిగ్రహించి దానిననుసరించినచో ఉభయలోకములలో మేలుగలుగును. కావున సైతాను భక్తులకు విరోధి. ముసల్మానులు ఖురానె షరీఫును పఠింపకుండునట్లుగఁ చేయుటకు కుట్రలు చేయును. అందు వాని కుట్రలు సాగకుండ దేవుని శరణు కోరవలెను. మనఃపూర్వకముగ దేవుని శరణు చొచ్చుచు నాలు కతోఁగూడ ఖురాను పఠింపఁ బోవునపుడు అఱ్ఱు- బిల్లాహి-మినమ్ - మైతా- నిరజీమ్ - అని చదువవలెను. 99. దేవునిపై నాధారపడి దేవుని సహాయము కోరు నట్టి భక్తులపై సైతానుల కుట్రలు చెల్లవు. వీరిని మోసపుచ్చుటకు వానికి శక్తి లేదు. ఒక వేళ భక్తులు అజాగ్రత్త పడి సైతాను కుట్రకు మోసపోయినను తత్క్షణమే దేవునిని ధ్యానించి సైతాను కుట్రనుండి తొలఁగి పోవలెను. 100. ఎవరు సైతానును తమకు స్నేహితునిగ పాటించుచు వాని సహాయముకోరుచు దేవునికి సాటి కల్పించి చిల్లర దేవతలను పూజితురో వారు సైతాను కుట్రకు లోనై నశింతురు. వానిశక్తి వారిపై చెల్లును. వారు వాని యిష్టాను సారముగా పాపకార్యములకు లోనై వర్తింతురు.

101- వల్లిజా-బద్దల్ నా-ఆయతమ్-మకాన-ఆయతిన్- వల్లాహు- అల-ము-బినూ-యునజ్-జిలు-ఖాలూ-ఇన్నమా-అన్త-ముఫ్తరిన్-బల్ - ఆక్ - సరు హుమ్-లాయఅ-లమూన్. 102. ఖుల్-నజ్-జలహు-రూహుల్-ఖుదుసి-మిర్-రబ్బిక-బిల్-హఫ్-లి-యుసబ్బి-తల్ల-జీన-ఆమనూ-వ హుదన్-వ-బుష్రా-లిల్-మున్-లిమిన్. 103. వలఖద్-నఅలము- అన్నహుమ్ - యఖూలూన-ఇన్నమా

యుఅల్లిము-హూ-బషరున్-లి-సానుల్-లజ్-యుల్-హి-దూన-ఇ-లైహి-అ-జమి
యున్-వహజా-లిసానున్-అర-బీయుమ్ ముబీన్.

101. మఱియు మేము ఒక వాక్యమునకు బదులుగ మఱొక వాక్యమును మార్చినపుడు అవిశ్వాసులు నీవు కల్పించి తెచ్చుచున్నావు అని పలుకుదురు. దేవుడు పంపునది దేవునికి బాగుగ తెలియును. కాని వారిలో పెక్కుమందికిఁ దెలియదు. 102 విశ్వాసులకు స్థిరత్వము నిచ్చుటకును ముసల్మానులకు సన్మార్గము చూపుటకును సువార్త నిచ్చుటకును నిజముగ నీప్రభువునుండి పరిశుద్ధుడైన దేవుని దూత దానిని తీసికొని వచ్చెను అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము. 103. మఱి ఆతనిని ఒక మనుష్యుడు నేర్పుచున్నాఁడు అని వారు పలుకునది బాగుగమాకుఁ దెలియును. వారు ఎవని గూర్చి పలుకుచున్నారో వాని భాష అజమీ భాష. మఱి ఈ ఖురాను స్పష్టమైన అరబీ భాషలో నున్నది.

వ్యా॥ 101. ఖురానె షరీఫు సంపూర్ణముగ ఒకే తూరి రసూలు వారికి లభింపలేదు. సమయోచితముగ దేవుని వాక్యములు జీబ్రీలు దూతతీసికొని వచ్చుచుండెను. ముందుముందు దుష్టులు చేయు హింసలకు ముసల్మానులు ఓర్పుకొని యుండవలెను అని దేవునియాజ్ఞ యుండెను. యుద్ధము చేయుటకు సెలవులేకుండెను. ఆ పిదప ముసల్మానులు యుద్ధము చేయ వచ్చును అని దేవుడు సెలవిచ్చెను. ముందు వచ్చిన యాజ్ఞకు పిదప ఈయాజ్ఞ వచ్చెను. ఇట్టి మార్పులను చూచి అవిశ్వాసులు ఖురాను దేవుని గ్రంథము కాదు. మహమ్మదుస్వయముగా కల్పించుకొని తెచ్చుచున్నాఁడు అని పలుకసాగిరి. ఒక యాజ్ఞ తరువాత మఱొక యాజ్ఞ వచ్చుట వలన ఏలాటి లోపములేదు. అది ధర్మ విరుద్ధముకాదు. దాని రహస్యములు మేల్లు దేవునికిఁ దెలియును. అవిశ్వాసులకుఁ దెలియదు అని హెచ్చరింపఁ బడియెను. ఒక బుద్ధిమంతుడగు వైద్యుడు రోగి స్థితిగతులను బట్టి మందులు మార్చుచుండునుగదా! అందువలన వైద్యుడు అవివేకుడు అని ఏ బుద్ధిమంతుడును చెప్పఁడు గదా! అటులే ఖురానులో ఒకటి తరువాత మఱొక ధర్మము వచ్చినది అని యూహింపవలెను. 102. అవిశ్వాసులు ఖురాను దేవుని గ్రంథము కాదని చెప్పు చున్నారు. దానికి బదులు “ఖురానునునేను సొంతముగా కల్పించుకొన్నది కాదు. ఇది యితర మానవులు కూడ కల్పించినది కాదు. దేవుడు తన పరిశుద్ధ దూతయగు జీబ్రీలు మూలమున నాకు పంపినది. ఖురానువలన విశ్వాసులకు విశ్వాసములో స్థిరత్వముగలుగును. ముసల్మానులు సన్మార్గమును అనుసరించి డిద్దా భయలోకములలో తాము జయము మోక్షము పొందుదునుని సువార్తవిని యానందింతురు అని పలుక వలెనని ప్రవక్తకు దేవుని సెలవు. 103. అవిశ్వాసులు ఖురాను దేవుని గ్రంథము కాదు. లేనిచో దాని ధర్మములు ఎందులకు మార్పులు పొందును.

ముహమ్మదు చదివిన యాతఁడు కాఁడు. కావున ఆతనికి నెవఁడో నేర్పుచున్నాఁడు అని పలుకుచుండిరి. దానికి నిందు రద్దుగలదు. మక్కాపురములో అరబ్బులు కాని వారు కొందఱు బానిసలుండిరి. వారి భాష అరబీకాదు. అజమీ. అరబీ కాని భాష అజమీ. బానిసలునేర్పుచున్నారు అని అవిశ్వాసులు అపనింద కల్పిరి. అరబీ భాష తెలియనివారు ఎట్లు ఖురానును నేర్పఁగలరు. ఎదుకన ఖురానె షరీఫు అద్భుతమైన అరబీ భాషలో నున్నది. అట్టిశైలి, అట్టితీరు, అట్టిభాష, అట్టిధర్మములు, అట్టి విషయములుగల వేఱు గ్రంథము దానికి పోటిగ అరబ్బులే చేయలేక పోయిరి. కావున అవిశ్వాసులు పలుకునది అపనింద మాత్రమే అని స్పష్టమగుచున్నది.

104. ఇన్నల్ల-జీన-లా-యూమినూన-బి-ఆయా-తిల్లాహి-లా-యహ్-దీ-హీముల్లాహు-వలహుమ్-అజాబున్-అలీమ్. 105. ఇన్నమా-యఫ్-తరిల్-కజి-బల్-లజీన-లా-యూమినూన-బి-ఆయాతిల్లాహి-వ-ఉలాఇక-హుముల్ - కాజి బూన్.

104. ఎవరు దేవుని వాక్యముల విశ్వసించు వారికి దేవుఁడు మార్గము చూపఁడు. మఱి వారికి దుఃఖకరమైన శిక్ష యున్నది. 105. దేవుని వాక్యము లందు విశ్వాసము లేనట్టి వారు అసత్యములు కల్పింతురు. మఱి యిట్టివారే అసత్య వంతులు.

వ్యా|| 104. దేవుని సూచనలు చూచియు విశ్వసించని వారికి నెంత బోధించినను వారు సన్మార్గమునకురారు. వారు తమ ద్వేషములోనే యుందురు. అట్టివారికి దేవుఁడు కూడ వదలి పెట్టును. వారు మోక్షమార్గమునకురారు. తుద కు దుఃఖకరమైన శిక్షకు పాలగుదురు. 105. హజ్రత్ పైగంబరుల వారికి ప్రవక్త పదవి లభింపక పూర్వమే ప్రజలు వారికి సాదిఖ్ (సత్యవంతుఁడు) అని బిరుదు నొసంగి యుండిరి. అట్టి ముహమ్మదులు దేవునిపై అసత్యములు కల్పరు. కావున కాఫిర్లు ఎట్లు వారిని గూర్చి అట్లు చెప్పఁగలరు. దేవుని వాక్యములను వినియు సూచనలు సూచియు నమ్మనివారు అబద్ధము పలుకుదురు. కాని దేవుని ప్రవక్త యెన్నటికిని అబద్ధము పలకఁడు.

106. మన్-కఫర బిల్లాహి-మింబిఅది-ఈమానిహి-ఇల్లా-మన్-ఉక్-రిహ-వ-ఖల్-బుహూ-ముత్-మిన్నమ్-బిల్-ఈమాని-వలా-కిమ్-మన్-షరహ-బిల్-కుఫ్-రి-సద్-రన్-ఫ-అల్లాహిమ్-గజబుమ్-మినల్లాహి-వలహుమ్-అజా - బున్-అజీమ్. 107. జాలిక-బిఅన్నహుముస్ తహబ్బుల్-హయా-తద్-దున్యా-అల్-

ఆఖిరతి-వఅన్నల్లాహ-లాయహ్-దిల్-ఫామల్-కాఫిరీన్. 108. ఉలా-ఇకల్ల-జీన-
తబ-అల్లాహ-అలా-ఖులూ-బిహీమ్-వసమ్-ఇహీమ్-వ-అబ్-సారిహీమ్-వడిలా-
ఇక-హుముల్-గాఫిలూన్. 109. లా-జరమ్-అన్నహుమ్-ఫిల్-ఆఖిరతి-హు-
ముల్-ఖాసిరూన్. 110. సుమ్మ-ఇన్న-రబ్బిక-లిల్-లజీన-హజరూ-మింబఅది-
మాఫుతినూ-సుమ్మ-జాహదూ-చ-సబరూ-ఇన్న-రబ్బిక-మింబఅదిహీ-లగఫూరుక్-
రహీమ్.

106. మతెవరు విశ్వసించిన పిదప దేవుని తిరస్కరింతురో వారికి కఠిన శిక్ష యున్నది. కాని యెవరిపై బలవంతము చేయఁబడి, వారి మనస్సు విశ్వాసము పైననే నిలిచి యుండునో వారికి శిక్ష లేదు. కాని ఎవరు మనఃపూర్వకముగ అవిశ్వాసు లగుదురో వారిపై దేవుని కోపమున్నది. మఱి వారికి గొప్ప శిక్ష యున్నది. 107. ఇది యెందుకనఁగా వారు పరలోకమునకు బదులుగ ఇహలోక జీవనమును ప్రేమించి స్వీకరించిరి. మఱి దేవుఁడు, తిరస్కరించునట్టి జనులకు మార్గము చూపఁడు. 108. ఇట్టివారి మనస్సులపైనను చెవుల పైనను, కన్నులపైనను దేవుఁడు ముద్రవేసెను. మఱి వీరే అజాగ్రత్తలోపడిన వారు. 109. పరలోకమునందు వీరు నష్టము పొందుదురను విషయములో నేలాటి సందేహములేదు. 110. మరల ఎవరు బాధల్పఁపడిన పిదప తమ జన్మభూమిని విడిచిపెట్టి ధర్మయుద్ధము (జిహాద్) చేసి సహించిరో నిశ్చయముగా నీప్రభువు వీని తరువాత తుమించు వాఁడును. దయాళువును.

వ్యా॥ 106. ఇందు విశ్వసించిన తరువాత సైతాను కుట్రలకు లోనై విశ్వాసము వదలి మత భ్రష్టులు అగువారికిఁ గలుగు కఠిన శిక్షను గూర్చి చెప్పబడినది. ఒకవేళ విరోధులు బలవంతముచేసి విశ్వాసమునకు విరుద్ధము చేయుమని ముసల్మానులను హింసించిన యెడల ప్రాణము దక్కించుకొనటకు, అవిశ్వాస వాక్యములు పలికిన దేవుఁడు తుమించును. మనస్సులోనున్న విశ్వాసము చలింపక యున్నచో అట్టివారు మత భ్రష్టులుకారు. ప్రాణరక్షణ కొఱకు అట్లు చేసిన దోషము కాదు. కాని ప్రాణము పోయినను అవిశ్వాసులకు లొంగకుండుట చాల శ్రేష్ఠము. మక్కా ఖురైషులు హజ్రత్ బిలాలు మొదలగు ముసల్మానులకు పెట్టరాని బాధలు పెట్టిరి. కాని వారు విశ్వాసమునకు విరుద్ధముగ ఒక మాట కూడ పలుకలేదు. 107. మత భ్రష్టులగు వారు దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు. వారికి ఘోరమైన శిక్ష గలదు. మత భ్రష్టులగు వారు ఇహలోక తుచ్ఛ లాభముల కొఱకు విశ్వాసము వీడి దేవుని కోపమునకు పాత్రులగుదురు.

పరలోకమే చాల ఉత్తమ మైనది. దానికిఁగాను భక్తులు కృషి సలుపవలెను. ఇహలోక భోగములకు లోనైన వారికి సన్మార్గము గోచరింపదు. 108. నుత భ్రష్టులు ఇహలోక ప్రేమకు లోనై సత్యమును చెవులతో వినరు. కన్నులతో చూడరు. మఱి మనస్సులతో గ్రహింపరు. కావున అవి వృథాయై వానిపై ముద్ర వేయఁబడును. వారు చాల అజాగ్రత్తలో పడియున్నారు. కావున పరలోకము లోని మేల్మేలు వారికి గోచరింపవు. 109. దేవుఁడొసంగిన కన్నులు చెవులు హృదయము మొదలగు శక్తులను సరియైన త్రోవలో నుపయోగింపక పరమునందు చెడిరి. దీనికంటె వేఱు నష్టమేమున్నది. కావున తప్పక వీరు నష్టము పొందుదురు. 110. మక్కా ఖురైషులు ముసల్మానులకు పెట్టరాని బాధలు పెట్టుచుండిరి. అందు అమ్మారు, యాసిరు, సమియ్యా అను వారిని కాఫర్లు చాల హింసించిరి. యాసిరు, సమియ్యా (భార్యా భర్తలు) అవిశ్వాసపు మాట పలుకక ఆబాధలు పడుచు పరలోకము చేరిరి. అమ్మారు (యాసిర్ కుమారుఁడు) ప్రాణరక్షణ కొఱకు అవిశ్వాసపు పలుకు పలికి తప్పించుకొనెను. కాని ఆమాటకు ఆతని మనస్సు ఒప్పుక యుండెను. ఆయన ఈ విషయము హజరత్ రసూలు వారికిఁ దెలిపెను అపుడు ఈవాక్యము వచ్చెను. మనస్సులో విశ్వాసముండి అట్లు పలికిన దేవుఁడు త్షమించును. దీనిప అట్టివారు దేవుని ప్రీతికొఱకు తమయింద్లను వదలిపెట్టి ధర్మయుద్ధములు చేసి కష్టములను గఱపించిరి. కావున అట్టి విశ్వాసులను దేవుఁడు త్షమించి యనుగ్రహించును.

111. యశామతాతీ-కుల్లు-నఫ్ సిన్-తుజాదిలు-అన్-నఫ్ సిహ్-వ-తువఫ్ ఫా
కుల్లు-నఫ్ సిమ్-మా-అమిలత్-వహుమ్-యులాజ్-లమూన్.

111. ఆ దినమున ప్రతి ఆత్మయును తన విషయము వాదించుచు వచ్చును. మఱి ప్రతి వానికిని తాను చేసికొన్న కర్మల ఫలితము సంపూర్ణముగా లభించును. వాటికి నేలాటి అన్యాయము జరుగదు.

వ్యా. 111. తీర్పుదినమునందు ప్రతి ఆత్మయును తన ముక్తి మార్గము చూచుకొనును. ఒకరి కొకరు పనికి గారు. బంధువులు పనికిరారు. ప్రతివాఁడు తన విషయమే లేనిపోని విషయము వాదించుచు వచ్చును. అపుడు సత్కార్యములు చేసిన వారికిఁ దగిన పుణ్యఫలితము సంపూర్ణముగ లభించును. అందునేలాటి కొఱత కాదు. పాపము చేసిన వారికి వారి పాపముల కంటె నెక్కువ శిక్ష లభింపదు. వారికేలాటి అన్యాయము జరుగదు.

112. వ-జర-బల్లాహు-మసలన్-ఖర్ యతన్-కానతన్-అమినతమ్-ముత్
మిన్నతన్-యాతీహ్-రిజ్-ఖుహ్-ర గదమ్-మిన్-కుల్లి-మకానిన్-ఫకఫ - రత్-బి-

అన్ ఉమిలాహి-ఫ-అజాఖ-హల్లావ-లిబాసల్-జూఇ-వల్-ఖాఫి - బిమా-కా
 నూ-యస్-నడీన్. 113. వలఖద్-జా-అహుమ్-రసూలుమ్-మిన్-హుమ్-ఫకజ్జ
 బూహు-ఫ-అఖజ-హుమల్-అజాబు-వహుమ్-జాలిమూన్. 114. ఫకులూ-మి
 మ్మా రజఖ-కుముల్లాహు హాలాలన్ తయ్యబన్-నష్-కురూ-నిఅ-మతల్లాహి-ఇన్-
 కున్నుమ్-ఇయ్యాహు-తఅ-బుదూన్. 115. ఇన్నమా-హర్మ-అలై - కుముల్-
 మైతత-వద్-దమ-వ-లస్-మల్-ఖిన్ జీరి-వమా-ఉహిల్ల-లిగై రిల్లాహి - బిహీ-ఫ-
 మనిజ్-తుర-గై ర-ఖాగిన్-వలా ఆదిన్-ఫ ఇన్నల్లాహ-గఫూరుర్-రహీమ్. 116.
 వలా-తఖూలూ-లిమా-తసిఫ్ అల్-సినతు-కుముల్-కజిబ-హజా - హూ-లున్-
 వహజా-హూ రాముమ్-లితఫ్-తరూ-అలల్లాహిల్-కజిబ-ఇన్నల్లాజీన-యఫ్-తరూన
 అలలాహిల్-కజిబ-లా-యుఫ్-లిహూన్. 117. మతాఉన్-ఖలీలున్-వలహుమ్-
 అజాబున్-అలీమ్.

113. మఱియు, దేవుడు ఒక్క పురమువారి విషయముతెలుపు సున్నాడు. వారు శాంతిపొందియుండిరి. వారికి ప్రతిచోటునుండి విస్తారముగా ఆహారము వచ్చుచుండెను. పిదప వారు దేవుని అనుగ్రహములకు కృతఘ్నతచూపిరి. కావున ఆ జనులు చేయుచున్న కార్యములకు బదులుగ దేవుడు వారికి ఆకలియొక్కయు భయముయొక్కయు రుచి చూపించెను. 113. మఱి వారియొద్దకు వారిలో నుండియే ప్రవక్త వచ్చెను. పిదప వారు ఆతనిని తిరస్కరించిరి. పిదప వారికి శిక్ష కలిగెను. మఱి వారు అన్యాయస్థులుగా నుండిరి. 114. కావున మీరు దేవునిని పూజించువారలైనచో ఆతడు మీకొసంగిన ధర్మమైన, పవిత్రమైన దానిని తినుడు. మఱి దేవుని అనుగ్రహములకు కృతజ్ఞత సలుపుడు. 115. చచ్చినదానిని రక్తమును పంది మాంసమును దేవుని పేరుతో గాక యితరుల పేరుతో వదలబడినదానిని దేవుడు మీకు నిషేధించెను. పిదప ఎవడైన దౌర్జన్యము చేయక, అతిక్రిమిపక విధిలేక (తిననిచో) దేవుడు తీమించువాడును, దయాళువును. 116 మఱి దేవునిపై అసత్యములు కల్పించుటకుఁ గాను, మీ నాలుకలు పలుకు అసత్యములనుబట్టి ఇది ధర్మము, ఇది యధర్మము అని మీరు పలుకకుడు. ఎవరు దేవునిపై అసత్యములు కల్పింతురో వారు మేలుపొందరు. 117. వారు కొంత లాభము పొందవచ్చును. మఱి వారికి దుఃఖకరమైన శిక్షయున్నది.

వ్యా! 112. ఇందు మక్కాపురము యొక్కవిషయము చెప్పబడినది. మక్కా

పురములో కాదామసీదు ఉండుటవలన అచ్చట శాంతియుండెను. అందు బయట నుండి వచ్చు విరోధుల భయము లేకుండెను. పురములోఁగల కూడనప్రదవములు గలుగునను భయము లేకుండెను. అచ్చటి నివాసులు చింతలేకుండవసించుచుండిరి. మక్కాపురమునకు చుట్టపట్లనుండి దండిగ ఫలములు ధాన్యములు మొదలగు ఆహారవస్తువులు వచ్చుచుండెను. కఱవుబాధ లేకుండెను. ఇవన్నియు వారికి నున్న దేవుని యనుగ్రహములు. కాని అచ్చటి వారు దేవుఁడు అనుగ్రహించిన సుఖములలో పడి మైమఱచి దేవునికి కృతఘ్నత చూపసాగిరి. దేవునికి సాటి కల్పించుచు అనేక దుష్టకార్యములకు లోనైరి. తుదకు దేవుఁడు వారు చేయు కర్మలకు ఫలితముగ కఱవును, భయమును వారికి గలిగించెను. 113. ఇదియును గాక దేవుఁడు మక్కాలో ఖురైషుల వంశములోనే ప్రవక్తను పంపెను. వారు ప్రవక్తను అనుసరించి యుభయలోకములలో మేలుపొందుటకు బదులుగ ప్రవక్తను తిరస్కరించి, ఆతనిని, ఆతనితోఁబాటు విశ్వసించిన ముసల్మానులను హింసించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులైరి. అందుకే మక్కావారికి ఏడు సంవత్సరములవఱకు కఱవు గలిగెను. బదరుయుద్ధములో పెక్కుమంది ఖురైషులు వధింపఁబడిరి. భయము లేకయుండిన మక్కావారికి ముసల్మాను వీరుల భయముగలిగెను. తుదకు ముసల్మానులు మక్కాపురమును జయించిరి. కాఫిర్లు లోఁబడిరి. 114. ఇందు ముసల్మానుభక్తులకు హెచ్చరిక గలదు. మక్కావారు పాపములుచేసి కష్టములకు పాత్రైరి గదా ! అట్లు మీరు చేయక, ధర్మముగా భయభక్తులతోనుండి సదా ధర్మ యాహారములను భుజించుచు దేవుని మేళుకు కృతజ్ఞత సలుపుచు నుండవలెను. 115. దేవుఁడు నియమించిన ధర్మములను ధర్మముగా నెంచి ఆచరింపవలెను. దేవుఁడు నిషేధించిన దానిని మానుకొనవలెను. ఈ వాక్యములోని వివరము సూరయే బఖరా, సూరయేఅన్ ఆమ్లో గడచినది. అచ్చట చూచుకొననది. 116. ధర్మము, అధర్మము నియమించుట దేవుని పని. దేవుఁడు ఖురాన్ షపులోవానిని వివరించియున్నాఁడు. దేవుఁడు నిషేధింపనిదానిని నిషేధించెననియు పలుకుట దేవునిపై నసత్యములు కల్పించినట్లగును. కావున ముసల్మానులు ఏదైన విషయముగూర్చి స్వయముగా ఇది ధర్మము (హాలాల్) ఇది అధర్మము (హారామ్) అని పలుకకూడదు. ప్రతిదానికి మతాధారములుండవలెను. గ్రంథాధారములేనిది యెద్దియును విధింపఁగూడదు. దేవునిపై అబద్ధములు కల్పించు వారు ఉభయలోకములలోను చెడుదురు. వారెట్టి మేలును పొందఁజాలరు. 117. మక్కా కాఫిర్లు హజ్రత్ రసూలువారిని తిరస్కరించుచు లేనిపోనివి దేవునిపై కల్పించుచున్నారు. వీరు ఇహలోకములో కొంతకాలము లాభముపొందవచ్చును. కాని తుదకు దేవుని కఠినశిక్షకు పాత్రై సదా వారు నరకనివాసులగుదురు. అటులే ధర్మముగానున్న దానిని అధర్మము అని చెప్పవారును అధర్మ

ముగా నున్నదానిని ధర్మము అని పలుకువారును శిక్షపొందుదురు.

118. వ-అలల్-లజీన-హాదూ - హారమ్నా- మా-ఖసస్సా-అలైక-మిన్-
ఖబలు-వమా-జలమ్-నాహుమ్ వలాకిన్-కానూ-అన్-పుసహుమ్-యజ్జేలిమూన్.

119. సుమ్మ-ఇన్న-రబ్బక-ల్లిల్-జీన-అమిలుస్-సూఅ - బిజహ్-లతిన్ - సుమ్మ-తా
బూ-మింబఅది-జా లిక-వ-అస్-లహూ-ఇన్న-రబ్బక-మింబఅ-దిహ్-ల-గఫూరుర్-
రహీమ్.

118. మఱియు, మేము దీనికి పూర్వము నీకుఁ దెలిపినదానిని యూదులైనట్టివారికి నివేదించియుంటిమి. మఱి మేము వారికి అన్యాయము చేయలేదు. కాని వారే తమకుతామే అన్యాయములు చేసికొనుచుండిరి. 119. ఎవరు అజ్ఞానముచే దుష్టత్వముచేసి దాని పిదప త్తమాపణ వేడుకొని తమ పనులను స్వరించుకొనిరో దాని పిదప కూడ నీప్రభువు తప్పకక్షమించువాఁడును, దయాళువును.

వ్యా! 118. సూరయే అన్ ఆమ్లో 'వఅలల్ లజీనహాదూహారమ్నా' అను వాక్యములో యూదులకు నివేదింపఁబడిన వస్తువులు వివరింపఁబడినవి. దాని వ్యాఖ్యానము చూచుకొనేది. 119. ఎవరైన తమ అజ్ఞానముచే ధర్మము (హాలాలు) ను అధర్మము (హారామ్) అని పలికి దేవునికి అవిధేయులైనవారు ఆశ వదలకూడదు, వారు తమ పాపముల త్తమాపణ కోరుకొని తమ పనులు మంచివిగాఁ జేసికొన్నచో దేవుఁడు అట్టివారి పాపములను క్షమించి అనుగ్రహించును, మనుష్యుఁడు ఏదైన పాపము చేయునపుడు వాని జ్ఞానము స్థిరముగా నుండదు. కావున వాఁడు చేయునది అజ్ఞానమువలన నేచేయును. జ్ఞానమున్నచో పాపముల జోలికేఁ బోడు.

120. ఇన్న-ఇబ్రాహీమ-కాన-ఉమ్మతన్-ఖానితల్-లిల్లాహి- హానీఫన్ -
వలమ్ - యకు - మినల్ - ముష్ - రిక్కిన్. 121. షాకిరల్ - లి-అన్ - ఉమిహీ-
ఇస్-తబాహు.వ హాదాహు-ఇలా-సిరాతిమ్-ముస్-తఖీమ్. 122. వ-అతైనా-
హు.ఫిద్-దున్యా-హసనతన్-వ-ఇన్నహూ-ఫిల్ - ఆఖిరతి-లమినస్ - సాలిహీన్.
123. సుమ్మ-బే-హైనా-ఇలైక-అనిత్-తబిఅ-మిల్లత-ఇబ్రాహీమ - హానీఫన్-వ
మా-కాన-మినల్-ముష్-రిక్కిన్.

120. వాస్తవముగ ఇబ్రాహీము మత నాయకుఁడుగను, అన్నిటిని వదలి ఒక్క దేవునికి విధేయుఁడుగ నుండెను. మఱి ఆతఁడు విగ్రహారాధకులలో

చేరిన యాతఁడు కాఁడు. 121. ఆతఁడు దేవుని మేల్గకు కృతజ్ఞుడై యుండెను. దేవుఁడు ఆతని నెన్నుకొనెను. మఱి ఆతనిని సన్మార్గమునందు నడిపించెను. 122. మఱియు మేము ఇహమునందు ఆతనికి మేలు నొసంగితిమి. మఱి యాతఁడు పరమునందు పుణ్యాత్ములలో చేరిన యాతఁడు. 123. ఆ పిదప స్థిరభక్తుఁడగు ఇబ్రాహీము మతమును నీవు అనుసరింపుము అని మేమునీకు సందేశము పంపితిమి. మఱి ఆతఁడు విగ్రహారాధకులలో చేరిన యాతఁడు కాఁడు.

వ్యా! 120. దీనికి ముందు, అవిశ్వాసులు చేయు అధర్మములను రద్దు చేసి యిక ఇబ్రాహీమునుగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది. అరబ్బులు ఇబ్రాహీము వంశమునకు చేరినవారు. వారు, ఆతనిని తమకు పెద్దగా తలంచుచుండిరి. కావున ఇబ్రాహీము ప్రవక్త యెంత భక్తితో నుండెనో అది వివరింపఁబడుచున్నది. ఆయన ఒక్క దేవునిని నమ్మి ఆతనినే పూజించుచు ఆతనికి విధేయుడైన మత నాయకుఁడు. ఆతఁడు స్వయముగా నెద్దియును ఇది ధర్మము, ఇది అధర్మము అని విధింపలేదు. ఎద్ది దేవుని నుండి నెలవయ్యెనో అదియే ధర్మముగా నెంచెను. ఆతఁడు దేవునికి పరమభక్తుఁడు. ఆతనికి విగ్రహారాధన పట్టదు. అట్టివారి సహవాసమునందుకూడ నుండలేదు. కావున మక్కాలోని కాఫిర్లు తాము ఆతని యనుచరులము అని యెట్లుపలుకఁగలరు. 221. కాఫిర్లు దేవుని యను గ్రహములకు కృతఘ్నత చూపి పాపములు చేయసాగిరి. కాని ఇబ్రాహీము ప్రవక్త సదా దేవుని యనుగ్రహములకు కృతజ్ఞుడై యుండెను. అందులకే దేవుఁడు ఆతనిని తనప్రియునిగా నెన్నుకొని ఖలీల్లుల్లాహి (దేవుని ప్రിയుఁడు) అను బిరుదు నొసంగెను. భక్తిమార్గమందు ఆతనిని నడిపించెను. 122. దేవుఁడు ఇబ్రాహీమునకు ప్రవక్త పదవి, మంచి సంతానము, మంచి సంపదలు, గౌరవము నొసంగి మత నాయకుని గాఁ చేసెను. అందులకే అన్నిజాతులవారును, యూదులేమి, క్రైస్తవులేమి, ముసల్మానులేమి ఆతనిని గౌరవింతురు. పరలోక మునందుకూడ స్వర్గములో ఉన్నతస్థానముపొంది గొప్ప పుణ్యాత్ములైన ప్రవక్తలతోఁబాటు ఉండెను. 123. ఇబ్రాహీము ప్రవక్త పిదప అనేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. అందఱికి కట్టకడపట హజ్రత్ ముహమ్మదు రసూలువారు వచ్చిరి. అందఱికి కట్టకడపట హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్త మత ధర్మము (హలాల్) హరామ్ (అధర్మము) లలో అందఱికిని ఇబ్రాహీము ప్రవక్త మత నాయకుఁడు. ఆ విషయమున అందఱును ఆయననే అనుసరింపవలెను. కావున హజ్రత్ రసూలువారుకూడ హజ్రత్ ఇబ్రాహీము ప్రవక్తను అనుసరింపవలె నని దేవుని నెలవు. ఈవిషయము సూరయే అన్ ఆములో దీనన్ ఖుయ్యుమన్ అను వాక్యముయొక్క వ్యాఖ్యలో వ్రాసియున్నాము. దానిని చూచుకొనునది.

125. ఇన్నమా-జుఇ-లస్-సబ్తు-అలల్-లజ్జీ - నఖ్-తలఘా- ఫహీ-

వఇన్న-రబ్బక-లయహ్మోకుము బై న-వళుమ్-యశామల్-ఖియామతి-ఫీమా-కానూ
ఫీహి-యఖ్-తలిఫూన్.

124. ఎవరు, శనివారమునుగూర్చి భేదాభిప్రాయములు గలిగియుండిరో
వారికి దాని ధర్మము విధింపఁబడినది. మఱి నీప్రభువు తీర్పుదినమునందు వారు
వివాదపడు విషయమునుగూర్చి వారి మధ్య తప్పక తీర్పుచేయును.

వ్యా॥ 124. ఇబ్రాహీముప్రవక్తయొక్క మతములో శనివారమును
గూర్చి ధర్మములు విధింపఁబడలేదు. కావున ముసల్మానులకును ఆ ధర్మములు
చెల్లవు. మధ్యలో యూదులు, మూసా ప్రవక్తయొక్క యుపదేశమునుగూర్చి
అభిప్రాయభేదములు గలిగి శనివారము విశ్రాంతి దినముగా నెన్నుకొనిరి.
అప్పుడు మీరు కోరినట్లే శనివారమును గౌరవింపుఁడు. ఆ దినముచేపలు పేటాడ
కుఁడు అని యూదులకు విధింపఁబడెను. అందు దానిని కొందఱు అనుసరించిరి.
మఱి కొందఱు దానినివ్యతిరేకించి దేవునిశిక్షకు పాత్రులైనవనిచిరి. ఈ వివాదము
లును, ఎవరు సత్యమును అనుసరించుచున్నారు ఎవరు లేదు, అను విషయములు
సంపూర్ణముగ తీర్పుదినము (ఖియామతు) నందు తీర్మానింపఁబడును.

125. ఉద్-ఉ-ఇలా-సబీలి-రబ్బిక-బిల్-హాక్-మతి-వల్-మాఇ-జతిల్-
హాసనతి-వజాదిల్ హుమ్-బిల్లతీ-హియ-అహ్సను-ఇన్న-రబ్బిక-హువ-అఅలము-
బిమన్-జల్ల-అన్-సబీలిహీ-వహువ-అఅ-లము-బిల్-ముహ్-తదీన్. 126. వఇన్-ఆ
ఖిబ్-తుమ్-ఫ-ఆఖిబూ-బి-మిస్ లి-మా-ఉఖిబ్-తుమ్-బిహీ-వ-లఇన్-సబర్ తుమ్-
లహువ-ఖైరుల్-లిస్-సాబిరీన్. 127. వస్-బిర్-వమా-సబ్-రుక-ఇల్లా-బిల్లాహి-
వలా-తహ్జన్-అలైహీమ్-వలా-తు-ఫీ-జైఖిమ్-మిమ్మా-యమ్-కురూన్. 128.
ఇన్నల్లాహ-మఅల్లజ్-నత్-తఖౌ-వల్లజీన-హుమ్-ముహ్-సినున్.

125. వివేకముతోను మంచి బోధనతోను ప్రజలను దేవుని మార్గమునకు
పిలుపుము. మఱి మేలైన విధముగ వారితో వాదింపుము. ఎవరు ఆతని మార్గ
మును తప్పిపోయిరో వారిని నీప్రభువు బాగుగ నెఱుంగును. మఱి ఆతఁడు స
న్మార్గులను బాగుగ నెఱుంగును. 126. మఱి మీరు బదులు తీసికొన్నచో మీకుఁ
గలిగిన కష్టము లంత బదులు దీసికొనుఁడు, మఱి మీరు ఓర్పుకొన్నచో అది
సహించువారికి చాల మేలైనది. 127. మఱి నీవు ఓర్పుచేయుము. దేవుని సహ
ముతోనే నీకు ఓర్పు కలుగఁగలదు. మఱి వారిని గూర్చి చింతింపకుము. మఱి
చేయువారు కుట్రలకుఁగాను నీవు దుఃఖపడకుము. 128. నిశ్చయముగ దేవుడు

భయభక్తులు గలవారికిని సత్కార్యములు చేయువారికినితోడుగా నున్నాఁడు.

వ్యా॥ 125. ఇంతవఱకు హజ్రత్ రసూలువారు, హజ్రత్ ఇబ్రాహీము యొక్క ధర్మములను అనుసరించుచున్నారు. కావున మానవుల ఉభయ లోకముల లో మేలుకోరినచో హజ్రత్ రసూలు వారిని అనుసరింపవలెను అనిబోధింపఁ బడి యెను. ఇక ఈవాక్యములలో రసూలువారు మతప్రచార మెట్లు చేయవలెనో చెప్పఁబడుచున్నది. మనుష్యులకు మూఁడు విధములుగ బోధ చేయవలెను. ఎందు కన మనుష్యులు, స్వభావమును బట్టి మూఁడు విధములుగ నున్నారు. బుద్ధివివేకము గలవారు. వారికి వివేకపు మాటలు పలుకవలెను. వారికి సూచనలు ప్రమాణములు తెలిపినచో వారు గ్రహించి సన్మార్గమునకు రాగలరు. కొందఱు బోధన విని సన్మార్గమునకు వచ్చువారు గలరు. అట్టివారికి పుణ్యకార్యముల మంచి ఫలితమును పాపకార్యాల శిక్షను మంచి విధముగా తెలుపవలెను. ఎట్టి కఠిన చిత్తుఁడైనను విని మెత్తవడును. కొందఱు సూచన ప్రమాణములు బోధనలువిని యు వాదించు వారలు గలరు. లేనిపోని సందేహములు పెట్టి ద్వేషముతో వాదించుదురు. అట్టివారితో వారి సందేహములను తీర్చునట్లుగ మంచి పద్ధతితో ఉద్రేకము లేకుండ నెమ్మదిగా న్యాయముగా శాంతితో వాదించి సత్యమును స్థిరపఱచవలెను. వాదించు నపుడు దుర్భాష లాడకూడదు. మృదు మధుర పలుకులతో సత్యము నిరూపించవలెను. కావున మత ప్రచారము సరిగాఁజేసిన పిదప ఎవరు నమ్మిరి. ఎవరు నమ్మక దుర్మార్గులైరి అను చింతలో పడకూడదు. మత ప్రచారము చేయుట ప్రవక్త పని. దాని ఫలితము దేవుని చేతిలో నున్నది. ఎవరికిఁ దగిన ఫలితము వారి కొసంగును. 126. మత ప్రచారము చేయునపుడు, విరోధులు హింసలు బాధలు పెట్టినచో, ఆ విరోధులతో బదులు తీసికొను శక్తి గలిగినచో యెంతబాధలు వారు పెట్టుదురో దానికి సరిగ హెచ్చుతగ్గులులేకుండ న్యాయముగ బదులు తీసికొన వచ్చును. కాని సహించి తమించుట చాల శ్రేష్ఠమును చాల మేలైనదియును. ప్రచారము చేయువారికి ఓర్పునకుఁగాను మంచి పుణ్యము లభించును. ఆ యన్యాయములు చూచువారు కనికరించి సన్మార్గము నకు వత్తురు. తుదకు దౌర్జన్యములు చేయువారు కూడ భక్తుల యొర్పుచూచి తమ దౌర్జన్యములు మానుకొని ధర్మమార్గమునకు వచ్చి మేలు పొందగలరు. 127. విరోధులు పెట్టు హింసలకును బాధలకును ఓర్పుకొనుటకు సహన శక్తి దేవుని సహాయము వలననే ప్రవక్తకుఁ గలుగును. అటులే అందఱు భక్తులకు ఓర్పు నొసంగువాఁడు దేవుఁడే లేనిచో శక్తి గలిగియు ఓర్పు చేయుట సులభమైన పని కాదు. దుష్టులు పెట్టు బాధలకు దుఃఖిపడ కూడదు. 128. భయభక్తులు గలిగి సత్కార్యములు చేయు భక్తులకు వారిభక్తి విశ్వాసముల కొలది దేవుని సహా

యము వారికి లభించును. కావున ఇట్టి భక్తులు, విరోధులు తమకు పెట్టు బాధ లకునువారుచేయు కుట్రలకును దుఃఖపడక దేవునిపై నాధారపడి యుండవలెను అని దేవుని సెలవు.

పదునైదవ కాండము

సూరయే బనీ యిస్రాయీల్. మక్కి. 111. వాక్యములు.

బిస్మిల్లా హిట్టహ్మా నిట్టహ్మ్.

పరమదయాళువును ప్రేమించు వాఁడునగు దేవుని పేర.

1. సుబ్ హా-నల్లాజీ-అస్రా-బి-అబ్ దిహీ-లైలమ్-మినల్-మస్-జిదిల్ - హా రామి-ఇలల్-మన్ జిదిల్-అఫ్-సల్-లజీ-చారక్నా-హౌలహూ-లి-నురి-యహూ-మిన్-అయాలినా-ఇన్నహూ-హువస్-సమీఉల్-బసీర్.

1. మస్ జిదెహరామునుండి మాశుభములు క్రమ్ముకొని యున్న మస్ జిదె అఫ్ సా వఱకు, మా కొన్ని శక్తి సూచనలను చూపుటకుఁగాను రాత్రివేళ తన భక్తుని దీసికొని పోయిన యాతఁడు పరమ పవిత్రుఁడు. నిశ్చయముగా ఆ తఁడు విరువాడును, చూచువాడును.

వ్యా॥ 1. మస్ జిదెహరాము అనగా మక్కాపురములోనుండు కాబా మసీదు. అది చాల మహిమ గలిగి గౌరవ నీయ మైనది. మస్ జిదెఅఫ్ సా అనగా ఎరూషలేములో నున్న బైతుల్ ముఖద్దసుఅను మసీదు. ఇచ్చట ఇబ్రాహిము ప్రవక్త మొదలగు అనేక ప్రవక్తలు వసించిరి. ఇది చాల పుణ్యస్థలము. ఇచ్చట పలు విధములైన ఫలములుగలవు. దీనికి చుట్టుపట్టు చాల దేవుఁడొసంగిన శుభములు గలవు. ఈవాక్యములో సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడు తన ప్రియభక్తుఁడగు మహమ్మదు ప్రవక్తను మక్కా మసీదునుండి రాత్రివేళ బైతుల్ ముఖద్దసు వఱకు దీసికొని పోయి అచ్చటనుండి గగన ప్రయాణము (మేరాజ్) చేయించిన విషయము చెప్పబడినది. మక్కామసీదునకును బైతుల్ ముఖద్దసునకు చాలదూరముగలదు. రాత్రివేళ అంతప్రయాణము సాగించి మరల గగన ప్రయాణము చేసిరి అను విషయము సాధారణముగ మానవులకు ఆశ్చర్యము కలిగించునది. కాని దేవునిచే సృష్టింపఁ బడిన మానవులు తమ బుద్ధిచే విమానములు మొదలగు యంత్రములు తయారుచేసి దూరప్రయాణము కొన్ని నిమిషములలో సాగించుచున్నారుగదా! సర్వశక్తుఁడగు దేవుఁడు తన భక్తునిని బురాఫ్ అను స్వారిపై నెక్కించి ఒక రాత్రిలో అంత ప్రయాణము సాగింప లేఁడా! సాగింపఁ గలఁడు. ఆతనికి శక్తిగలదు. ఆతని శక్తికి మించినది యెద్ది యునులేదు. కొందఱు తప్పు అండ్ల మత విద్వాంసులు హజ్రత్ రసూలు వారు

దేహముతోనే గగన ప్రయాణమునకుఁ బోయిరి అని తీర్మానించి విశ్వసించియున్నారు. దేవునికి సర్వము తెలియును. సర్వము వినుచు చూచుచున్నాఁడు. మేరాజు వివరము జగత్ ప్రవక్త మొదటిభాగము చూచుకొనేది.

2. వ-అతైనా-మూసల్-కితాబ-వజ్రఅల్లాహు-హుదల్-లిబనీ-ఇస్రాయీల-అల్లా-తత్-తఖిజా-మిన్-దూనీ-వకీలా. 3. జుర్రీ-యత-మన్-హామల్లా-మత-నూహీన్-ఇన్న-సూ-కాన-అబ్దన్-షకూరా.

2. మఱియు మూసాకు గ్రంథము నొసంగితిమి. వఱి దానిని ఇస్రాయీలియులకు సన్మార్గము బోధించునదిగాఁ జేసితిమి. మీరునన్ను దప్ప మఱొకనిని రక్షకునిగాఁ జేసికొనకుఁడు అని వారితోఁ జెప్పఁబడెను. 3. నూహుతోఁ బాటు మేము నెక్కించినవారి సంతతివారిలార! నిశ్చయముగా, ఆతఁడు కృతజ్ఞత సలుపు భక్తుఁడుగా నుండెను.

వ్యా॥ 2. పైవాక్యములో జైతుల్ ముఖద్దసు విషయము వచ్చెను. కావున ఇక ఈ వాక్యములలో దాని ధర్మకర్తలగు ఇస్రాయీలియులను గూర్చి చెప్పఁ బడుచున్నది. ఇస్రాయీలు యాఖూబు ప్రవక్త. ఆతని సంతతియే ఇస్రాయీలియులు. ఆతని సంతానములో ననేక ప్రవక్తలు వచ్చిరి. అందు దేవుఁడు, మూసా ప్రవక్తకు తొరాతు గ్రంథ మొసంగెను. అందు ఒక్కదేవునినే పూజింపవలెను. ఒక దేవునినే రక్షకునిగాఁ దలంపవలెను. ఆతని పైననే యాధారపడవలెను అని బోధగలదు. 3. నూహు ప్రవక్త జలప్రమాదమునుండి రక్షణ పొందుటకు దేవుని నెలవుచే నొక నావ చేసెను. అందు ఆయనతోఁ బాటు కొందఱు విశ్వాసులు ఎక్కి రక్షణ పొందిరి. మానవులందఱు వారిసంతానమే. కావున తమ పెద్దలకుఁ జేయఁబడిన మేలును తలచుకొని వారి సంతానము వారు. దేవుని యెడ కృతజ్ఞులై యుండవలెను. చూడుఁడు నూహు ప్రవక్త గొప్ప భక్తుఁడును దేవునికి చాల కృతజ్ఞుఁడును. మీరు ఆతని సంతతి వారలై యెట్లు దేవుని మేల్గు మఱచి పోవుచున్నారు. అట్లు మఱచి పోకూడదు.

4. వ-ఖజై నా-ఇలా-బనీ-ఇస్రాయీల-ఫిల్-కితాబి-ల-తుఫ్-సిదున్న-ఫిల్-అర్-జి-మర్ర-తైని-వల-తతి-లున్న-ఉలువ్వన్-కబీరా. 5. ఫ-ఇజా-జాల-వ-అదు-ఊలా-హుమా-బఅస్ నా-అల్లె-కుమ్-ఇబాదత్-లసా-ఉలీ-బాసిన్-షదీదిన్-ఫ-జాసూ-ఖలాలద్-దియూరి-వ-కాన-వ-అదమ్-మ-ఫ్-ఉలీ. 6. సుమ్మ-రదద్నా-లకుముల్-కర్రత్-అల్లె-హిమ్-వ-అమ్-దద్నా-కుమ్-బి-అమ్ఫాలిన్-వ-బసీన-వ-

జఅల్నా-కుమ్-అక్-సర-నఫీరా. 7. ఇన్-అహ్-సన్నుమ్-అహ్-సన్నుమ్ - లి అన్-
పుసికుమ్-వఇన్-అసాతుమ్-ఫ-లహ్-ఫ-ఇజా-జాల-వఅదుల్-ఆఖరతి-లి- యసూ
ఉ-పుజా-హకుమ్-వలి-యద్-ఖులుల్-మస్-జిద-కమా-దఖలూహు - అవ్వల-
మగ్రితిన్-వ-లి-యుతబ్బిరూ-మా-అతా-తత్-బీరా. 8. అసా-రబ్బుకుమ్-అన్-
యర్-హమ కుమ్-వ-ఇన్-ఉత్తుమ్-ఉద్నా-వ-జ-అల్నా-జహన్నమ్-లిల్-కాఫిరీన
హసీరా.

4. మఱియు మేము, ఇస్రాఱియీలు సంతతివారికి మీరు దేశములో
రెండుసార్లు తప్పక ఉపద్రవములు చేయుదురు. మఱి మీరు చాల మితిమీరి
పోవుదురు అని స్పష్టముగా గ్రంథములోఁ దెలిపితిమి. 5. పిదప మొదటివాగ్దా
నము రాఁగా ఘోరయుద్ధముచేయు మా సేవకులను మీపై నంపితిమి. కావున
వారు పురములలో దూరివచ్చిరి. మఱి ఆ వాగ్దానము అయి తీరవలసియుండెను.
6. మరల వారిపై మీకు బలము నొసంగితిమి. మఱి ధనముతోను పుత్రుల
తోను మిమ్ము బలపఱచితిమి. మఱి మీసైన్యమును అధికముగాఁ జేసితిమి.
7. మీరు మంచి చేసినచో మీరు మామేలు చేసికొంటిరి. మఱి మీరు చెడుగు
చేసినచో మాకీడు కొఱకేను. పిదప రెండవ వాగ్దానము రాఁగా మీరు ఖములను
పొడుచేయుటకును మొదటిసారి మసీదులో దూరినట్లుమారుటకును, అధికారము
పొందిన చోట్లను నాశము చేయుటకును ఇతరులను పంపితిమి. 8. మాప్రభువు
మీపై కనికరింపవచ్చును. మఱి మీరు తిరిగి అటులే చేసితిరేని మేముకూడ తిరిగి
అటులే చేయుదుము. మఱి అవిశ్వాసులకుఁగాను నరకమును చెఱశాలగాఁ జేసి
యున్నారము.

వాక్య|| 4. తౌరాతు గ్రంథములో ఇస్రాఱియీయుల విషయము ముందు
గానే యిట్లు ప్రకటింపఁబడెను. వారు రెండుసార్లు దేశములో ఉపద్రవములు,
అన్యాయములు చేసి గర్వముతో మితిమీరిపోవుదురు. దానికిఁగాను దేవుఁడు కఠి
నముగా శిక్షించును అని తౌరాతు గ్రంథములో ప్రకటింపఁబడినట్లు ఇస్రాఱియీ
లియులు, మత ధర్మములకు విరుద్ధముగా అనేక దుర్మార్గములకుపాలై దేవుని
శిక్షకు పాత్రులైరి. ఈ విషయములే ఇందు చెప్పఁబడుచున్నవి. 5. దేవుఁడు సెల
విచ్చిన ప్రకారము మొదటిసారి ఇస్రాఱియీయులకు శిక్షగలిగెను. ఇస్రా
యీలియుల యూళ్ళలో విరోధులు వచ్చి వారి యిండ్లలో ఘోరమైన హత్యలు
గావించి సొమ్ములను దోచుకొనిరి. మసీదును పొడుచేసినది మొదటిసారివచ్చిన
విరోధిజాలూతు. తరువాత దేవుఁడు, దావూదుప్రవక్త మూలమున జాలూ
తునునశింపఁజేసెను. 6 ఇస్రాఱియీయుల విరోధులవలన శిక్షపొంది బుద్ధి తెచ్చు

కొని దేవునితో తనూపణ వేడుకొనిరి. అపుడు దేవుడు వారిని తమించి తిరిగి వారికి బలము, అధికారము నొసంగెను. శత్రువుల భయము పోయెను. ధనసంపదలలోను సంతానములోను వృద్ధిగలిగెను. ఇస్రాయీలియుల సైన్యము శత్రు సైన్యముకంటె అధికముగానే బలముపొందెను. 7. మంచి చెబ్బరల ఫలితము చేయువారికే లభించును గదా ! అటులే ఇస్రాయీలియులకు వారికి మంచికి మేలు, కీడుకు చెడుగు లభించెను. మరల ఇస్రాయీలియులు మొదటిసారివలె ధర్మములను విడనాడి అన్యాయములకును పాపములకును లోనైరి. మొదటిసారి వలె రెండవసారి బఖైనసరు అను శత్రువు ఇస్రాయీలియులపై పడి వారికి నాశము చేసెను. బైతుల్ ముఖద్దస్ మసీదును పాడుచేసెను. అప్పటినుండి యూదుల బలముతగ్గిపోయి వారికి దుర్గతిపట్టెను. 8. హజ్రీల్ ముహమ్మదువారు ప్రవక్తగా వచ్చియున్నారు. ఇస్రాయీలియులు వారి ననుసరించినచో దేవుడు కనికరించును. లేనిచో పూర్వమువలె మీరు దుర్మార్గములు చేసితిరేని తిరిగి మిమ్ము ముసల్మానులచేత శిక్షింతును. పరలోకములో తప్పక నరకమున్నది అని యిస్రాయీలియులకు నిందు దేవుని హెచ్చరిక గలదు.

9. ఇన్న హజీల్ - ఖుర్ - ఆన - యహ్మద్ - లిల్లతీ - హియ - ఆఖ్ - వము - వ - యు బష్షిరిల్ - మూమినీ - నల్ - లజీన - యఅ - మలూ - నస్ - సాలిహతి - అన్న - లహుమ్ - అజ్రన్ - కబీరా. 10. వ - అన్నల్ - లజీన - లా - యూమినూన - బిల్ - ఆఖరతి - అఅ తద్నా - లహుమ్ - ఆజాబన్ - అలీమా.

9. ఈ ఖురాను అన్నిటికంటె స్థిరమైన చక్కని మార్గమును చూపుచున్నది. మఱి సత్కార్యములు చేయునట్టి విశ్వాసులకు గొప్ప పుణ్యఫలితమున్నది అను సంతోషవార్త వారికి వినిపించుచున్నది. 10. మఱి పరలోకమును నమ్మనివారికిఁగాను మేము దుఃఖకరమైన శిక్ష సిద్ధపఱచియున్నామని తెలుపుచున్నది.

వ్యా॥ 9. తౌరాతుగ్రంథము ఇస్రాయీలియులకు సన్మార్గము చూపుచున్నది అని ముందు చెప్పబడెను. ఇతఁ ఖురానుగ్రంథ మెట్టిదో యిందు తెలుపబడుచున్నది. ఖురానుగ్రంథము, లోకమంతటికిని సన్మార్గము చూపుచున్నది. అది ఒక దేశమునకును ఒక జాతికి మాత్రమును మార్గదర్శకముకాదు. మానవజాతి కంతకును అన్నిమతములకంటె నెక్కుడు స్థిరమైన చక్కని మార్గము చూపుచున్నది. అన్ని ధర్మములు ఖురానులోనే బోధింపబడియున్నవి. కావున ఖురానును నమ్మి దాని ననుసరించి సత్కార్యములుచేయు విశ్వాసులకు ఇహమునందు జయము పరమునందు ముక్తియును లభించును అను సంతోషవార్త నిచ్చుచున్నది. 10. అటులే యెవరు నమ్మక పరలోకమును తిరస్కరితుఁడో వారికిఁ

గాను దేవుడు దుఃఖకరమైననరకశిక్షసిద్ధపఱచియున్నాఁడు అని ప్రకటించుచున్నది.

11. వ-యద-ఉల్-ఇన్-సాను-బిష్-షర్రి-దుఆ-అవళా-బిల్-ఖై-రి-వకా-నల్-ఇన్-సాను-అజాలా.

11. మఱియు మనుష్యుఁడు మేలు కోరుకొనునట్లు కీడునుకోరుచున్నాఁడు. మఱి మనుష్యుఁడు చాల ఆత్రపడువాఁడు.

వ్యా॥ 11. ఇందు మనుష్యుని స్వభావము చెప్పఁబడినది. ఖురానుమంది మార్గమునకు పిలుచును. కాని మనుష్యుఁడు వినియు గ్రహింపక ఆత్రములొ కీడునకుఁ జోవుచున్నాఁడు. అందులకే కొందఱు అవిశ్వాసులు ఓ దేవా! మహమ్మదు పలుకునది నిజమైనచో మాపై రాళ్ళవర్షము కురిపించుము అని కోరిరి. అటులే కొన్ని సమయములలో మనుష్యుఁడు విసిగి తన్ను లేక తన భార్యబిడ్డలను శపించుకొనును. అట్లు చేయకూడదు. ఆత్రతవలన నష్టమే. కావున బాగుగ యోచించి సిరబుద్ధితో ఓపికతో పనులు చేయవలెను.

12. వజ-అల్-నల్-లైల-వన్-నహార-ఆయతైని-ఫ-మహానా-ఆయత్ లైలి-వ-జ-అల్నా-ఆయత్-నహారి-ముబ్-సిరతల్-లితఫ్-తగూ-ఫజ్-ల్-మిర్-రబ్బీకుమ్-వలి-తఅ-లమూ-అద-దస్-సిసీన-వల్-హి-సాబ-వకుల్ల-మై-ఇన్-ఫస్-ల్నా-హు-తఫ్-సీలా.

12. మఱియు, మేము రాత్రిని పగటిని రెండు సూచనలుగాఁ జేసియున్నారము. మరల మేము రాత్రి సూచనను కాంతి లేనిదిగాఁ జేసితిమి. మఱియు మీరు దేవుని యనుగ్రహమును కోరుటకుఁగాను పగటి సూచనను, వస్తువులను చూపునదిగాఁ జేసితిమి. మఱి మీరు సంవత్సరములసంఖ్యను లెక్కను తెలిసికొనుటకుఁగాను అట్లు చేసితిమి. మఱి మేము ప్రతి విషయమును వివరించి స్పష్టముగాఁ దెలిపితిమి.

వ్యా॥ 12. ఇందు రాత్రింబవలులోనున్న దేవుని శక్తిసూచనలు దెలుపఁబడినవి. రాత్రియందు చీకటి, పగటిపూటయందు వెలుతురు, వాని హెచ్చుతగ్గులు, రాత్రిలో చంద్రుఁడు హెచ్చుట తగ్గుట, పగలు మార్కునికాంతి మొదలుగు వానిలో దేవునిశక్తి సూచనలుగలవు. రాత్రిలో చీకటి క్రమ్ముకొనును. అందుచే దానినికాంతిలేనిదిగాఁజేసెను. పగటిపూట, సూర్యుని ప్రకాశములో అన్ని వస్తువులు బాగుగ కనఁబడును. మానవులు తమ తమ పనులుచేసి యాహారము సంపాదించుకొందురు. రాత్రింబవలు వచ్చి పోవుటలోను, సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు ఉదయించి అస్తమించుటలోను సంవత్సరములు, లెక్కలు

వాని ననుసరించి తెలిసికొందురు. మనుష్యులు బాగుగ గమనించి ప్రతి విషయములో ఆత్రుత లేకుండు పనులు చేయవలెను. కీడు మేలు మొదలగు ప్రతిదియు తన కాలమునకు వచ్చును. ఎల్లు రాత్రింబవలు. నియమముగా వచ్చి పోవు చున్నవో అటులే ప్రతిదియు సంభవించును. తొడలపడుట వలనప్రయోజనము లేదు. ప్రతి విషయమును స్పష్టముగ దేవుడు తెలిపియున్నాడు. దానికొఱకే ప్రవక్తలను పంపి వారికి గ్రంథము లొసంగెను. మానవులు చేయు ప్రతికర్మయు తీర్పుదినమునందు తప్పక స్పష్టముగాఁ దెలియనగును.

13. వక్కుల్ల-ఇన్-సానిన్-అల్-జమ్నాహు-తొ-ఇరహూ-ఫీ-ఉనుఖిహీ- వ
నుఖ్-రిజు-లహూ-యకామల్-ఖియామతి-కితాబన్-యల్-ఖాహు- మున్షూరా.

14. ఇఖ్-రఅ-కితాబక-కఫా బి-నఫ్-సి-కల్-యకామ-అలైక-హాసీబా.

13. మఱి ప్రతి మనుష్యునకును వాని కర్మ వాని మెడలోనే తగలించి యున్నారము. మఱి తీర్పుదినమునందు ఒక లేఖ దీసి వానికి చూపెదము. అది విప్పి వానికి నొసంగబడును. 14. నీవు నీలేఖను చదువుకొనుము. ఈదినము నీ లెక్క చూచుకొనుటకు నివే చాలును.

వ్యా! 13,14. మనుష్యుడు చేయు కర్మలువానికే చుట్టుకొనియుండును. అవి వాని మెడకుఁ దగులుకొని యుండును. అవివానిని వదలిపోవు. తీర్పుదినము నందు, వానికి అవియే కనబడును. వాడు ఇశ్రాహాకములో చేసిన కర్మలన్నియు వ్రాయబడిన కర్మల లేఖ వానికి చూపబడును. మఱి వానితో నీకర్మల లేఖ నీవే చదువుకొనుము. నీలెక్క నీవేచదువుకొనుము. నీలెక్క నీవే చూచుకొనుము. నీవు చేసిన కర్మలలో నేదైన వదలిపోయినదా! లేదా చేయని కర్మ వ్రాయబడినదా! చూచుకొనుము అని చెప్పబడును. అప్పుడు ప్రతి మనుష్యుడును తాను చేసియున్న చిన్న పెద్ద కర్మలన్నియు అందు వ్రాయబడి యుండునట్లు కనుగొను. ఆలేఖ వానికి విప్పి చూపబడును. కావున మనుష్యుడు ఇహమునందు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

15. మనిహ్-తదా-ఫ-ఇన్నమా-యహ్-తదీ-లి-నఫ్-సిహీ-వమన్. జల్ల-ఫ-
ఇన్నమా-యజిల్లు-అలైహ్-వలా-తజిరు-వాజిరతున్-విజ్-ర- ఉఖ్-రా - వమా-
కున్నా-ముఅజ్-జి-బీన-హత్తా-నబ్-అస-రసూలా.

15. ఎవడు సన్మార్గమునకు వచ్చునో వాడు తన మేలుకొఱకే సన్మార్గమునకు వచ్చెను. మఱి ఎవడు దుర్మార్గుడాయెనో, వాడు తన కీడుకొఱకే దుర్మార్గుడాయెను. మఱి ఒకరి బరువును మఱొకరు మోయరు. మఱి మేము ప్రవక్తను

పంపనిదే శిక్షించువారలము కాము.

వ్యా॥ 15. దేవుడు మానవులందఱికిని సన్మార్గము చూపెను. తనగ్రంథ మగు ఖురానును హజ్రత్ ముహమ్మదువారి కొసంగెను. ఎవరు దాని నమ్మి సన్మార్గమునకు వత్తురో ఉభయలోకములలో వారికి మేలున్నది. సన్మార్గమునకు రాక దుర్మార్గములోనే పడియుండినచో వారికే నష్టము గలుగును. ఎవరు చేసిన పాపములమూట వారే మోయవలెను. కాని ఒకరి పాపముల భారము ఇతరు లెవ్వరు మోయరు. పాపకార్యములకు తప్పక శిక్ష కలుగును. అందులకే దేవుడు, ఆదముప్రవక్త మొదలు మానవులకు బోధించుటకు అనేక ప్రవక్తలను పంపెను. ఆ ప్రవక్తలు వచ్చి జనులకు బోధించిరి. కావున దేవుడు తన ప్రవక్తలను పంపనిదే పాపములు చేసినవారిని శిక్షింపడు.

16. వ-ఇజా అరద్నా-అన్ నుహ్-లిక-ఖర్-యతన్-అమర్నా-ముత్-రఫీహ్
ఫ-ఫసఖూ-ఫీహ్-ఫ-హఖ్-ఖ-అలై-హల్-ఖౌలు-ఫదమ్మర్నాహ్-తద్-మీరా.

16. మఱియు మేము ఒక పురమును నాశముచేయవలెనని కోరినచో అందు సౌఖ్యములు అనుభవించువారికి ఆజ్ఞ పంపుదుము. ఆ పిదప వారు అందు అవిధేయతచూపిరి. కావునవారిపైమాటనిలిచెను. పిదపవారిని నిర్మూలించితిమి.

వ్యా॥ 16. దేవుడు ఒకపురమును తత్త్వణమేనశింపఁజేయుడు. మున్నుందు ప్రవక్తల మూలమున లేదా వారి శిష్యుల మూలమున, నగరములోని నాయకులకు ఆజ్ఞ పంపును. ధర్మములు వారికిఁ దెలుపఁబడును. ఆ ధనవంతులైన నాయకులు దేవుని మాట వినక, అవిధేయులై పాపములు చేయుచు పురమునంతను పాపములు నిండకొనునట్లు చేయుదురు. అప్పుడు వారిపై మాట నిలుచును. కావున వారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశింతురు. కావున నగరములో మాట చెల్లు పెద్దలు తమ ప్రజలకు మంచిమార్గమునకుఁ దీసికొని రావలెను.

17. వకమ్-అహ్-లక్నా-మిసిల్-ఖురూని-మింబి-ది-నూహిన్-వకఫా-బి
రబ్బీక-బిజనూ-బి-ఇబాదిహీ-ఖబీ రమ్-బసీరా.

17. మఱి మేము నూహునకు తరువాత అనేక జూతులవారిని నాశము చేసితిమి. జనులు చేయు పాపములను తెలిసికొనుటకును చూచుటకును నీ ప్రభువు చాలును.

వ్యా॥ 17. ఆదము ప్రవక్తనుండి నూహుప్రవక్తవఱకు జనులు దేవునికి విధేయులగుచుండిరి. నూహుప్రవక్తకాలమున పాపములుచెలరేగినవి. అందుకు నూహుప్రవక్త వందల సంవత్సరములు బోధించెను. తుదకు ఆజాతివారు జల ప్రళయములో మునిగి నశించిరి. నూహుప్రవక్త తరువాత ఆదు, సమూదు

మొదలగు జాతులవారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై నశించిరి. దేవుడు నిష్కారణముగ జనులను శిక్షించుటలేదు. జనులు చేయు పాపములను బాగుగ దేవునికి తెలియును. వానిని చూచుచున్నాడు. కావున ఎవరి పాపములకుఁ దగిన శిక్ష వారికి విధించును.

18. మన్-కాన-యూరీదుల్-ఆజీలత-అజ్జల్న-లహూ-ఫీహీ-మా-నషాఉ-లిమన్-నురీదు-సుమ్మ-జలల్న-లహూ-జహన్నమ్-యస్-లాహీ-మజ్-మూమమ్-మద్-హూరా. 19. వ-మన్-అరాదల్-ఆఖిరత-వ-సఅ-లహీ-సఅ-యహీ-వహు-వ-మూమినున్-ఫ-ఉలా ఇక-కాన-సఅ-యహుమ్-మమ్-కూరా. 20. కుల్లన్-నుమిద్దు-హీఉలా ఇ-వహీఉలా ఇ-మిన్-అతా ఇ-ర బ్బిక-వమా-కాన-అతాఉ - రబ్బిక-మహ్-హూరా. 21. ఉన్-జుర్-కై ఫ-ఫజ్జల్న-బఅ-జహుమ్-అలా-బఅ జిన్-వలల్ ఆఖిరతు-అక్-బరు-దరజాతిన్-వ-అక్కరు-తఫ్-జీలా.

18, ఎవడు ఇహలోక సౌఖ్యములను కోరునో అందు మాకు ఇష్టము వచ్చినయంత మేము కోరినవానికి తొందరగా నే యొసంగునుము. పిదప వానికి నరకము నియమింతుము అందు వాడు అవమానము పొంది, నెట్టబడినవాడై ప్రవేశించును. 19. మఱివడు పరలోకమును కోరి దానికిఁగాను కృషిసలిపి విశ్వాసియై యుండినచో అట్టివారి కృషి సఫలమగును. 20. వీరికిని వారికిని నీ ప్రభువు యనుగ్రహము గలిగించుచున్నారము. మఱి నీప్రభువుయొక్క యనుగ్రహమునకు అడ్డులేదు. 21. చూడుము. ఒకరిపై నొకరికి మేమెట్లు ఘనతనాసంగితిమో ! మఱి పరలోకమునందు గొప్ప దర్జాలును, ఘనతయును గలదు.

వ్యా॥ 18. ఇహలోక తుచ్ఛసౌఖ్యములు కోరుచు వానికిఁగాను ప్రయత్నముచేయువారికి దేవుడు తన యిష్టానుసారముగ సౌఖ్యములను సంపదల నొసంగును. వారు పడిన కష్టములకు పరలోకములో మంచి ఫలితము లేకున్నను ఇచ్చటనే వారికి ఫలము లభించును. తుదకు పరమునందు అవమానముపొంది నెట్టబడుచు నరకములో పడుదురు. కావున మనుష్యుడు తనకు ఇహలోకసౌఖ్యములు దండిగా లభించినవి అని మైమఱచి పాపములు చేయరాదు. 19. విశ్వసించి పరలోకమునకుగాను సత్కార్యములుచేయుచు కృషిసలిపినవారికి దేవుడు మంచి పుణ్యఫలిత మొసంగును. వారి కృషి వృథాపోదు. 20. దేవుడు మనుష్యులందఱికి విశ్వామలేమి, అవిశ్వాసు లేమి ఇహమునందు వసతులు ఒసంగుచున్నాడు. వాని యనుగ్రహములకు అడ్డు ఆటంకములేవు. లేదా, ఇహము

కోరినవారికి ఇహమును. పరముకోరినవారికి పరము నొసంగుచున్నాడు. దేవుఁ
డొసంగుదానికి అడ్డుపడు వారెవరును లేరు 21. ఇహలోకములో ధనము,
గౌరవము, అధికారము మొదలగు విషయములలో మనుష్యులయఁడు వ్యత్యాసము
గలదు. ఒకరిపై నొకరికి ఘనతగలదు. ఇహముకంటె పరమునందు, కర్మల
వ్యత్యాసములబట్టి, నరకములోను, స్వర్గములోను దర్జాలు గలవు. ఎవరి కర్మ
లకుఁ దగిన దర్జా (స్థానము) వారికి లభించును. మనుష్యుఁడు పరలోకములో
మోక్షముపొందు మార్గము చూడవలెను. ఆమార్గ మెట్టిదో రాబోవు వాక్య
ములలో వివరింపఁబడుచున్నది.

22. లా-తస్ అల్-ఇఅల్లాహి-ఇలాహాన్-ఆఖిర-ఫ-తఖ్ ఉద-మజ్-మూ
నుమ్-షఖ్-జూలా-

22. దేవునితో మఱొక దేవతను నియమింపకుము. అపుడు అవమాన
మును పొంది సహాయములేనివాడవై కూర్చుండువు

వ్యా॥ 22. ఇందు దేవునికి సాటి కల్పింపఁగూడదు దేవుఁడు ఒక్కఁడే
పూజలకు అర్హుఁడు. ఆతనితోఁబాటు ఇతర దేవతలను విగ్రహములనుపూజింప
గూడదు. అట్లు చేసిన వారికి అవమానము లభించును. కష్టములలో తోడు
పడువా రెవరును ఉ డరు. మనుష్యుఁడు తన చేతులారా చెక్కిన విగ్రహము
లను పూజించుట చాల అవమానమైన పనిగదా ! చిల్లర దేవతలు ఎవరి కష్టము
లను తొలగింపలేవు. అట్టివానిని పూజించిన అవి కష్టములలో తోడుపడునవి
కావు. కావున బుద్ధిమంతుఁడు ఒక్క దేవునినే నమ్మి యాతనినే ఆరాధింపవలెను.

23. వ-ఖజా-రబ్బుక అల్లా-తఅ-బుదూ ఇల్లా-ఇయ్యాహు-వ-బిల్ - వాలి
దైని-ఇహ్-సానన్-ఇమ్మా-యబ్-లుగన్న-ఇన్దకల్-కిబర-అహదుహుమా - బై-
కిలా-హుమా-ఫలా-తఖుల్-లహుమా-ఉఫ్-ఫిన్-వలా-తన్-హార్-హుమా-వఖుల్
లహుమా-ఖౌలన్-కరీమా. 24. వఖ్-ఫిజ్-లహుమా-జనా-హజ్-జుల్లి - మినర్-
రహ్-మతి-వఖుర్-రబ్బిర్-హమ్-హుమా-కమా-రబ్బుయానీ-స గీరా. 25. రబ్బుకుమ్
అఅలము బిమా-ఫీ-నుఘా-సికుమ్-ఇన్-తకూనూ-సాలిహీన-ఫఇన్నహూ- కాన
లిల్-అవ్వాబీన-గఫూరా.

23. మఱియు నీప్రభువు తన్ను తప్ప నితరులను మీరా గాధింపకూడదు
అనియు తల్లిపండ్లలకు మేలు చేయవలెను అని ఆజ్ఞాపించెను. నీయెదుటి వారి
ద్దఱలో నొకరుగాని లేదా వారిద్దఱుగాని ముసలితనము పొందినచో వారిని

ఊఁ (భీ) కూడ అనకూడదు. మఱి వారిని గడ్డింపకూడదు. మఱి వారితో మర్యాదగా మాటలాడము. 24. మఱియు వారియెడ భక్తివిసయములు గలిగియుండుము. మఱియు, ఓ ప్రభువా! వారెల్ల నన్ను బాల్యమునందుపెంచిరో అట్లు నీవు వారియెడ దయచూపుము. 25 మీ మనస్సులలోనున్నది విప్రభువునకు బాగుగఁ దెలియును. మీరు మంచివారలుగ నున్నచో త్తమాపణ కోరువారిని ఆతఁడు త్తమించును.

వ్యా॥ 23, దేవుడు సృష్టికర్త. కావున ఆతనినే మానవులు పూజింపవలెను. ఆతనివదలి చిల్లరదేవతలను విగ్రహములను పూజింపఁగూడదు అని దేవుని సెలవు. బిడ్డను దేవుఁడే పుట్టించుచున్నాఁడు. అయిన తల్లిదండ్రులు కారకలుగా నున్నారు. కావుననే ఖురానె షరీఫులో అనేకచోట్ల దేవుఁడు తన హక్కును తెలిసిన పిదప తల్లిదండ్రుల సేవకు సంబంధించిన ధర్మములు తెలుపుచున్నాఁడు. తల్లిదండ్రులుగలవారు ధన్యులు. వారి సేవచేసి దేవునిప్రీతి పడయఁగలరు. వారి సేవ చేయక వారిని హింసించువారు పరమ దుష్టులు. వారికి కఠిన శిక్షగలను. తల్లి పాదములక్రింద స్వర్గము గలదు అని హజ్రత్ రసూలువారు పదేశించియున్నారు. అనఁగా తల్లి పాదసేవ చేసిన దేవుఁడు స్వర్గము సంగును.

• కావున అన్నివిధముల తల్లిదండ్రుల సేవచేసి వారి దీవనలు పొందవలెను. ముసలితనములో వారికి సహాయము నెక్కువగా కావలెను. కావున ఆస్థితీలో వారి సేవ చేయుటలో విసుగుచెందక వారియెడ అమర్యాదను సూచించు ఎట్టిమాటలైనను పలుకక, గడ్డింపక భక్తి విసయములుగలిగి మర్యాదతో సేవింపవలెను.

34. ఓ దేవా! నాతల్లిదండ్రులు, నన్ను బాల్యములో పోషించిరి. నే నపుడు శక్తిలేనివానిగా నుంటిని. ఇప్పుడు వారు ముసలివారైనారు. నాశక్తికొలది వారి సేవ చేయుచున్నాను. అందు ఏలాటి కొఱతయైనచో నీవు త్తమించి, వారిని కరుణించుము అని దేవునిని భక్తుఁడు వేడుకొనవలెను. మానవుఁడు తనబాల్యములోవాఁకొఱకుతల్లిదండ్రులపడినపాట్లుజ్ఞప్తికిఁదెచ్చుకొన్నయెడల యెన్నటికిని వారిని కష్టపెట్టఁడుగదా! 25. తల్లిదండ్రులసేవ భక్తిపూర్వకముగను మనోల్లాసముగను కుమారులు చేయవలెను. మంచి బుద్ధితో నే ఒకపుడు వృద్ధనపొరపాటు అయినచో దేవుఁడు త్తమించును. కావున తల్లిదండ్రులసేవ మనకపూర్వకముగ చేయవలెను. అందు ఏదైన కొఱతయైనచో దేవునితో త్తమాపణ కోరుకొనవలెను. దేవుఁడు త్తమించును.

26. వఆతి-జల్ ఖుర్బా-హఖ్ఖహూ-వల్-మిస్కీన-వబ్-నస్-సబీలి-వలా-తుబ్బత్ జిర్-తబ్-జీరా. 27. ఇన్నల్-ముబుత్-జిరిన-కానూ-ఇఖ్-వానష్ - మ

యాతీని-వ-కానష్-వైతాను-బి-రబ్బిహీ-కఘూరా. 28. వఇమ్మా తుఅ-రిజన్న-
అన్-హుముబ్-తిగాఅ-రహ్-మతిమ్-మిర్-రబ్బిక.తర్-జూహి-ఫఖుల్-లహుమ్-
ఖాలమ్-మైసూరా.

26. మఱియు బంధుత్వముగలవానిహక్కు వాని కియ్యము. మఱి
నిఱుపేదలకును, ప్రయాణికులకు నియ్యము. మఱివృథాఖర్చు చేయకుము. 27.
నిశ్చయముగ, వృథాఖర్చుచేయువారు సైతానుయొక్కసహోదరులు. మఱిసైతా
ను తన ప్రభువునకు కృతఘ్నుడైనవాడు. 28. మఱిసీవు వారితో ముఖము
త్రిప్పకొనవలసివచ్చినపుడు, నీకు నీప్రభువు అనుగ్రహము గలుగని ఆశయుండి
దానికి నీవు వేచియుండినచో వారితో మృదువైనమాట పలుకుము.

వ్యా! 26, 27. ఇందు బంధువులకు మేలుచేసి వారిహక్కులను నియ్య
వలెను అనియు నిఱుపేదలకును, ప్రయాణికులకు సహాయముచేయవలెను. అని
దేవునిసెలవు. ఖర్చుచేయుటలోవృథాచేయరాదు. సమయోచితముగ ధర్మమైన
కార్యములలో మితముగా ఖర్చుచేయవలెను. డబ్బున్నది అని యిష్టానుసారము
గా వృథాఖర్చుచేయరాదు. మనుష్యులకు ధనము దేవుఁడొసంగుచున్నాడు.
కావున దానిని పాపకార్యములలో సెలవు చేయకూడదు. మంచికార్యములలో
కూడ మితముగ శక్తికొలది ఖర్చుచేయవలెను. ధనమువలన అనేక మతకార్య
ములు జరుగును. పుణ్యములు లభించును, అట్టి దానిని వృథాఖర్చుచేసి సమ
యము వచ్చినపుడు చేతిలో డబ్బులేక వడ్డీకి అప్పదీసి పాపము సంపాదించుకొన
వలసివచ్చును. అట్లు సైతాను ప్రేరేపణవలనచేయుదురు. కావునవారు సైతాను
నకు సహోదరులగుదురు. సైతాను, దేవునికి అవిధేయుడై కృతఘ్నుతచేసిన
వాడు. కావున వృథాఖర్చు చేయువారు కూడ దేవునికి కృతఘ్నులగుదురు.
కావున ముసల్మాను సహోదరులు, ఈ వాక్యములను బాగుగ గ్రహించి వృథా
ఖర్చులను మానుకొనవలెను. 28. ఎల్లపుడు దానముచేయువానియొద్ద ఒకపుడు
లేనపుడు యాచకులను వట్టిచేతులతో నెట్లు త్రిప్పవలెను అని దాత మనస్సు
నకు కష్టము గలుగును. అట్టి సమయములలో తనయొద్ద నిపుడులేదు. దేవుని
యనుగ్రహము వలన డబ్బువచ్చినచో ఒసంగుదును అని మృదువైన మాటలు పలికి
యాచకులను పంపవలెను. కాని కఠినముగావలికి తిట్టి పంపకూడదు. అట్లుచేసిన
చో ముందుచేసిన దానములు పుణ్యములు వృథాపోవును.

29. వలా-తబ్-అల్-యదక-మగ్-లూ-లతన్-ఇలా-ఉనుఖిక-వలా-తబ్ -
సుత్ హి-కుల్లల్-బస్ తి-ఫ-తఖ్-ఉద-మలూమమ్ మహ్-సూరా. 30. ఇన్న-రబ్బిక-

యబ్ సుతుర్-రిష్ ఖ-లిమన్-యషాఉ-వయఖ్ డిరు-ఇన్న హూ-కాన-బి-ఇబాదిహీ
ఖబీరమ్-బసీరా.

29. మఱి నీచెయ్యిని నీమెడతో కట్టుకొని యుండకుము. మఱి దానిని
పూర్తిగాకూడ విప్పివేయకుము. అట్లుచేసిన నీవు నిందపొందినవాడవై, శక్తి
హీనుడవై కూర్చుందువు. 30. నిశ్చయముగ నీప్రభువు తానుకోరిన వారికి
సంపదలు విశాలముగా నిచ్చును. మఱి ఆతడే తగ్గించును. మఱి ఆతడే తన
సేవకులను ఎఱుంగువాడును చూచువాడును.

వ్యా॥ 29. చెయ్యిని మెడతో కట్టుకొనకూడదు అనఁగా ఖర్చుచేయు
టలో పరమ లోభితనము వహింపకూడదు. అట్లు లోభముచేసినచో ప్రజలు
లోభియని నిందింతురు. చెయ్యిని సంపూర్ణముగ విప్పివేయుట, అనఁగా శక్తిని
రాబడికినిమించి ఖర్చుచేయుట. అట్లు మితము మీఱి ఖర్చు దానముచేసినచో
తుదకు తానే బిక్షుమై తవలసివచ్చును. ఆతడు శక్తిహీనుడగును. కావున
ఎప్పుడును మితముగా ఖర్చుచేయవలెను. మితముగా ఖర్చుచేసిన బీదతనము
రాదు. కావున చాల లోభితనము వహింపరాదు. మఱి మితముమీఱి ఖర్చు
చేయరాదు. 30. హజ్రత్ రసూలువారు చాల దానముచేయువారు. ఒకపుడువారి
యొద్దలేనపుడు ఎవడైన బీదవాడు వచ్చిన వారికి చాలచింతగలుగుచుండును.
అందుకు దేవుడు మీరు చింతచేయనక్కఱలేదు. మారిచ్చినిమాత్రానపేదవాడు
ధనికుడుకాడు. మీరు ధనికులుకారు. సర్వము దేవునిచేతిలోనున్నది. అందఱి
విషయములు దేవునికిఁదెలియును. సంపదలు హెచ్చించుట తగ్గించుట, ధనవంతు
లు చేయుట నిలుపేదలుచేయుట, దేవునిపని అని హజ్రత్ వారికి సెలవిచ్చెను.
సాధారణముగ అనేకులు లోభమువహించువారుగలరు. కావున అట్టివారు తప్పక
దానముచేయవలసినది అని విధింపబడియున్నది.

41. వలా-తఖ్ శులూ-ఔలాదకుమ్-ఖష్-యత-ఇమ్-లాఖిన్-నహ్ ను-నర్
ఖు-హుమ్-వఇయ్యాకుమ్-ఇన్న-ఖల్ లహుమ్-కాన-ఖిల్-అన్-కబీరా.

31: మఱి మీరు పేదఱిరికము వచ్చును అనుభయముతో మీ బిడ్డలనుచంప
కుడు. మేము వారికిని మీకును ఆహారము నొసంగుచున్నారము. నిశ్చయముగా
వారిని చంపుట ఘోరపాతకము.

వ్యా॥ 31. ఇస్లామ్ నకు పూర్వము కొండలు కాఫిర్లు బిడ్డకు ఆహారము
ఎచ్చటనుండి పెట్టవలెనని చంపుచుండిరి. అది ఘోరపాతకము. అదియునుగాక
బీదతనము వచ్చునను భయముతో కన్నబిడ్డలను దయలేక వధించుట గొప్ప
పాపము. ఆహారమిచ్చుట దేవుని పని. ఎట్లు మీకు దేవుడు ఆహారము ఒసంగు

చున్నాడో అటులేమిబిడ్డలకుఁగూడ ఆహారమొసంగును. ఇట్టివాక్యమేసూరయే అన్ ఆములోఁగడచినది. దానివాఖ్యానము చూచుకొనేది.

32. వలా-తఖ్ రబుష్-జినా. ఇన్న హూ-కాన-ఫాహిషతన్-వసాఅ-సబీలా

32. మఱియు వ్యభిచారమును సమీపింపకుఁడు. అది సిగ్గులేని పని. మఱి చాల చెడ్డత్రోవ.

వ్యా॥ 32. ఇందు వ్యభిచారము నిషేధింపఁబడినది. దానిని సమీపింప కూడదు. అది ఘోరపాతకము. కావున పరస్త్రీలను మోహముతో చూచుట గాని, దానికి సంబంధించిన మాటలు, ముద్దులాట మొదలగునవి పరస్త్రీలతోఁ జేయరాదు. వ్యభిచారము చాలసిగ్గుమాలినపని. దానివలన అనేక జగడములు హత్యలు గలుగును. అది చాలచెడ్డత్రోవ. ఒకఁడు హజ్రత్ రసూలువారి యొద్దకు వచ్చి ఓప్రవక్త! నేను వ్యభిచారము చేయుదును. దానికిఁగాను నాకు సెలవి యుండ అని విన్నవించెను. అచ్చటనున్న శిష్యులు వానిని మందలించిరి. కాని హజ్రత్ రసూలువారు వానిని దగ్గఱకు పిలిచి ఓయీ! ఎవఁడైన ఆపని నీతల్లితోఁగాని, నీకూతురుతోఁగాని, నీఅక్కచెల్లండలతోఁగాని, నీమేనత్తలతోఁగాని, నీపిన్నమ్మలతోఁగాని చేసిన నీవు సమ్మతించెదవా అని అడిగిరి. దానికి ఆతఁడు సమ్మతింపను అని విన్నవించెను. అప్పుడు హజ్రత్ రసూలువారు ఇతర ప్రజలుకూడ ఆపనితన తల్లులతోను కూతుర్లతోను, అక్కచెల్లెండు మొదలగు స్త్రీలతో సమ్మతింపరుసుమీ! అని పలికి ఓదేవా! యీతని పాపమును తీమింపుము. ఈతని మనస్సు పవిత్రముగాఁజేయుము. ఈతని మరమాంగమును పాపమునుండి కాపాడుము అని దేవునితో ప్రార్థించిరి. అప్పటినుండి యీతఁడు పరస్త్రీలవంక చూడకయుండెను. చదువరులు. దీనిని బాగుగ గ్రహింతురుగాక!

33. వలా-తఖ్ తులున్-నఫ్-సల్-లతీ-హ్రమల్లాహు-ఇల్లా-బిల్-హఖ్ ఖి
వమన్-ఖుతిల-మజ్ లూ-మన్-ఫఖద్-జఅల్నా-లి-వలియ్యహీ-సుల్-తానన్-ఫ
లాయుస్ రిఫ్-ఫిల్-ఖత్ లి-ఇన్న హూ-కాన-మన్-సూరా.

33. న్యాయమునకుఁదప్ప దేవుఁడు నిషేధించిన యాత్మలను చంపకుఁడు. మఱొకఁడు అన్యాయముగా చంపఁబడునో వాని వారసునకు అధికార (బలము) ము ఒసంగియున్నారము. కావున ఆతఁడు చంపుటలో మితిమీరిపోకూడదు. ఆతనికి సహాయము నొసంగఁబడును.

వ్యా॥ 33. న్యాయముగా ఒకనిని చంపవచ్చును అనఁగా ఒకఁడు ఎవని నైన చంపినచో వానిని ఆహత్యకు బదులుగ చంపవచ్చును. పెండ్లియైనవాఁడు వ్యభిచారముచేసినచో వాఁడుకూడ వధింపఁబడును. ఎవఁడైన మతబ్రహ్మఁడైనచో

వానినికూడ చంపవలెను. మిగిలిన విషయములలో చంపకూడదు అని దేవుడు నిషేధించియున్నాడు. కావున అన్యాయముగా నెవని ప్రాణముకూడ తీయరాదు. ఎవడైన అన్యాయముగ చంపబడినచో చచ్చినవాని వారసునకు హత్యకు బదులు తీసికొను అధికారముగలదు. వారసులు, అధికారుల మూలమున తమ బంధువునకు బదులుగ హంతకుని చంపవచ్చును. లేక తమిచ్చి హత్యకు బదులుగ అపరాధము గ్రహింపవచ్చును. హత్యకుబదులు తీసికొనుటలో వారసులు మితిమీరిపోకూడదు, అనఁగా హంతకునకు తోడుగ హత్యచేయనివానినికూడ చేర్చుట, లేక హంతకుడు దొరకనిచో వాని బంధువులను చంపుట, లేక హంతకుని ముక్కుచెవులు కోయుట, ఇవన్నియు మితిమీరిపోవుటలో చేరునవి.

34. వలా-తఖ్-రబూ-మాలల్-యతీమి-ఇల్లా-బిల్లతీ-హియ - అహ్-సను-
హత్త-యబ్-లుగ-అషుద్దహూ-వ-బౌఘాబిల్-అహ్-ది-ఇన్నల్-అహ్-ద - కాన-
మస్-ఊలా.

34. మఱియు తండ్రిలేనిబిడ్డ తన యుక్తవయస్సు పొందునంతవఱకు మంచి మార్గముతప్ప వేఱుదోవన వాని సొత్తును సమీపింపకుడు, మఱి వాగ్దానమును పూర్తిచేయుడు. నిశ్చయముగా వాగ్దానమునుగూర్చి ప్రశ్నగలుగును.

వ్యా! 34. తండ్రిలేనిబిడ్డ సొత్తును కాపాడవలెను. ఆబిడ్డసొత్తును పాడు చేయరాదు. ఆతడు తన యుక్తవయస్సుపొంది లోకవ్యవహారములను బాగుగ గ్రహించునపుడు వానిసొత్తువానికి నప్పగింపవలెను. తండ్రిలేని బిడ్డలసొత్తు మ్రింగివేయువారు ఘోరశిక్షకు పాలగుదురు. తాము దేవునితోఁగాని, ప్రజలతోఁగాని చేసిన వాగ్దానములు పూర్తిచేయవలెను. ఆడినమాట తప్పరాదు. సూధి యొడంబడికలు తెంపినచో దానిగూర్చి దేవుడు విచారించును. అందులకు శిక్ష విధించును.

35. వ-బౌఘల్-కైల-ఇజా-కిల్తుమ్-వ-జనూ-బిల్-ఖిస్-తాసిల్-ముస్-
తఖీమి-జాలిక-ఖైరున్-వ-అహ్-సనూతావీలా.

35. మఱియు మీరు కొలుచునపుడు నిండుగా కొలిచి యియ్యుడు. సరియగు త్రాసుతో తూయుడు. ఇదిశ్రేష్ఠము. మఱి దీనిఫలితముచాలమందిది.

వ్యా॥ 35. తప్పకొలతలు, తూనికలు చేయరాదు. కొలియునపుడు తూయునపుడు సరిగ సంపూర్ణముగ నియ్యవలెను. త్రాసుసరిగ నుండవలెను. అందు ఏలాటి మోసముచేయరాదు. ఇది చాలమేలు. సరిగ కొలిచి తూచి యిచ్చువారి బేరము సాగును. వారికి మంచి ఫలితము లభించును. అందఱును నమ్ముదురు. నమ్మకమే వ్యాపారమునకు ముఖ్యము. లేనిచో మోసము ఒకటి

రెండు తూర్పుచెల్లును. తుదకు మోనము బయలుపడి ప్రజలునమ్మను. వాని వ్యాపారము నశించును. అధికారులు పట్టుకొని శిక్షింతురు. మానముపోవును.

36. వలా-తఖ్-ఫు-మా-లై-స-లకబిహీ-ఇల్-మున్-ఇన్నస్-సమ్-అ-వల్-బసర
వల్-ఫుఆద-కులు. ఉలాఇక-కాన-అన్-హు-చుస్-ఉలా.

36. నీకు దెలియని దాని వెనుకబడకుము. నిశ్చయముగా చెవి, కన్ను, మతియు మనస్సు, వీనినన్నిటిగూర్చి ప్రశ్న గలుగును.

వ్యా॥ 36. తెలియని విషయములను తెలిసియున్నట్లుగ చెప్పరాదు. గమనించి విచారించి గ్రహింపకనే ఒక విషయమును పలుకరాదు. చూడని, వినని దానిని చూచి వినినట్లు చెప్పరాదు. ఎద్దాని వెనుకనైనను అంధులవలె వెంట డించరాదు. బాగుగచూచి వినిగ్రహించి యేదైనపని చేయవలెను. ఒకనిపై అపనింద మోపుట, చాడీలువని ఒకనిపై కోపపడి, వానిని హింసించుట మొదలగు కార్యములు చేయరాదు. ఎప్పటికినిచూచి, వినిగ్రహించి సత్యమును వాస్తవమును తెలిసికొని పనిచేయవలెను. దేవుడు మానవులకు చెవులు కన్నులు, మనస్సు, మొదలగునవి ఒసంగినది వృథాకాదు. వానినెట్లు ఉపయోగించిరో వానిగూర్చి తీర్పుదినము (ఖియామత్) నందు ప్రశ్నగలుగును. మానవులు దానికి జవాబియ్యవలసివచ్చును. కావున, తమ శక్తులను ధర్మమార్గమునందు ఉపయోగింపవలెను.

37. వలా-తమ్-షి-ఫిల్-అర్-జి-మరహాన్-ఇన్నక-లన్-తఖ్-రిఖిల్-అర్-జి-వలన్-రిబ్-లుగల్-జిబాల-తూలా. 38. కుల్లు-జాలిక-కాన-సయ్యి-హూ - ఇష్ట-రబ్బిక-మక్-రూహ. 39. జాలిక-మిమ్మా-బౌహ-ఇలైక-రబ్బుక-మినల్ - హిక్-మతి-వలా-తజ్-అల్-మఅల్లాహి-ఇలాహాన్-ఆఖర-ఫ తుల్-ఖా-ఫీ-జహన్నమ - మలూ-మమ్-మద్-హూరా.

37. మతియు నీవు భూమిపై విట్టవీరిగుచు నడవకుము. నిశ్చయముగ నీవు భూమిని చీల్చలేవు. మతి పొడవులో పర్వతములకు చేరలేవు. 38. ఇవన్నియు దుర్మార్గములు. నీప్రభువునకు ఇష్టముకానివి. 39. ఇది, నీప్రభువు నీకు పంపిన జ్ఞానము క్తమైన విషయములలోనిది. మతియు నీవు దేవునితో బాటుగ మఱొక దైవమును చేర్చకుము. అట్లు చేసినచో నిందింపబడినవాడవై నెట్లు బడినవాడవై నరకములో వేయబడుదువు.

వ్యా॥ 37. మానవుడు గర్వించి విట్టవీరి భూమిపై నడవకూడదు. వినయముతో నడవవలెను. వాడు విట్టవీరి తన కాలి బలముతో కొటి భూమిని

చీల్చలేడు. మఱి తలనెత్తి, తొమ్మి డబ్బించినను ఎత్తయిన కొండలంత పొడవు కాలేడు. ఇంత బలములేనివాడు విట్టవీరగుట సరికాదు. 37. ఇంతవఱకు వివరింపఁబడిన పై వాక్యములలో నిషేధింపఁబడిన విషయములన్నియు దుర్మార్గములును, చెడ్డవియును వానిని చేయువారును దేవునికి ఇష్టము కారు. అట్లు చేయుడు అని ఆజ్ఞాపించితాముమంచిపనులనుచేయనివారుకూడ దేవునికిప్రియులు కారు. 38. పై వాక్యములలో బోధింపఁబడిన నీతులు గొప్పవి. వానిని ప్రవక్తల మూలమున ప్రజలకు బోధించెను. అవి జ్ఞానసంబంధమైన విషయములు. అవి బుద్ధితో గ్రహింపఁదగినవి. పై వివరింపఁబడిన బోధనలు, దేవునినే పూజింపవలెను అని దేవుని యేకత్వముతో ప్రారంభింపఁబడెను. ఆ బోధనలకు అంత్యమునకూడ, దేవునితోఁబాటుగా ఇతర దైవములను కల్పింపరాదు. ఆతఁడు ఒక్కఁడే పూజింపఁదగినవాడు అని దేవుని యేకత్వమునుగూర్చి చెప్పఁబడి యెను. చిల్లర దేవతలను పూజించువారు సిగ్గునకుపాల్చె నరకములోకి నెట్టఁబడుదురు.

40. అఫ-అస్-ఫాకుమ్-రబ్బుకుమ్-బిల్-బనీని-వత్-తఖజ్-మినల్-మలా ఇకతి-ఇనాసన్-ఇన్నకుమ్-లతఖూ-లూన-ఖౌలన్-అజీమా.

40. ఏమి? మీప్రభువు మీకు కుమారులు ప్రత్యేకముగా నొసంగి తన కొఱకు దేవదూతలను కుమార్తెలనుగాఁ నేర్పఱచుకొన్నాఁడా? మీరు చాల పెద్దమాట పలుకుచున్నారు.

వ్యా॥ 40. విగ్రహారాధకులు, దేవదూతలు, దేవునికి కుమార్తెలు అని పలికి, వారిని పూజించుచుండిరి, సాధారణముగ వారు కుమార్తెలను తమకొఱకు కోరరు. తమకు పుత్రులే కావలెనని కోరుదురు. దేవునికి అసలు బిడ్డలు లేరు. దానిపై బిడ్డలు కల్పించిరి. తమకు ఇష్టములు కానివి దేవునికి కల్పించిరి. ఇదంతయు తప్పు. ఇట్లు దేవునిగూర్చి పలుకుట చాల దోషకరమును, భక్తిగౌరవములు లేని పలుకులు అని మందలింపఁబడియెను.

41. వల-ఖద్-సర్రఫ్ నా-ఫీ-హాజల్-ఖుర్ ఆని-లి యజ్-జక్కరూ-వమా-యజీదహుమ్-ఇల్లా-నుఘూరా.

41. మఱియు వారు బోధను గ్రహించుటకై అన్నివిధములుగ ఈరాఖు నులో బోధించితిమి. కాని వారి తిరస్కారము హెచ్చుచు నే యున్నది.

వ్యా॥ 41. ఖురానె షరీఫులో అన్నివిధములుగ బోధింపఁబడుచున్నది. అనేక సూచనలు ప్రమాణములు వివరింపఁబడుచున్నవి. అవిశ్వాసులు వానిని గ్రహించి సన్మార్గమునకు వచ్చుటకు బదులు మఱింత హెచ్చుగతిరస్కరించుచు సన్మార్గమునకు రాక పాటిపోవుచున్నారు.

42. ఖుల్-తా-కాన-మతిహూ-అలిహతున్-కమా-య-ఖూలూన-ఇజల్-
లబ్-తగౌ-ఇలా-జిల్-అర్-షి-సబీలా. 43. సుబ్-హానహూ-వతేఆలా - అమ్మా-
యఖూలూన-ఉలువ్వన్-కబీరా.

42. వారు పలుకునట్లుగ దేవునితోఁబాటు ఇతర దైవములున్నచో, అపుడు వారు సింహాసనముగలవానిపైఁ బోవుటకు మార్గము తీసియుందురు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. 43. ఆతఁడు పరమపవిత్రుఁడు. మఱి వారు పలుకు మాటలకంటె ఆతఁడు చాల దూరముగ నున్నాఁడు.

వ్యా॥ 42. విగ్రహారాధకులు, విగ్రహములను, చిల్లర దేవతలను దేవునికి సాటిగ కల్పించుదురు. దానికి నిందు రద్దుచేయఁబడినది. విగ్రహారాధకులు పలుకునట్లుగ ఇతర దైవములున్నచో వారు దేవునికి లోఁబడియుండరు. వారందఱు సర్వలోకమునకు అధికార సింహాసనమువహించిన దేవునిపై దండెత్తి పోయియుందురు వారట్లు చేయలేదు. అట్లులే నచో శక్తిలేనివారి నెట్లు దేవునితో సమానులుగఁ జేయుదురు. దైవములు సర్వశక్తుఁడగు దేవునికిఁ లోఁబడియున్నారు అని పలికినచో సర్వశక్తుఁడగు దేవుని వదలి లోఁబడినవారిని పూజించుట వివేకముకాదుగదా! 43. దేవునికి సాటిలేదు. ఆతఁడు పరమపవిత్రుఁడును, అద్వితీయుఁడును, కాఫిర్లు పలుకు అవిశ్వాస పలుకులకును దేవునికిని సంబంధములేదు.

44. తుసబ్బిహూ-లహుస్-సమా-వాతుస్-సబ్-ఉ-వల్-అర్-జు-వమన్-ఫీ హిన్న-వఇమ్-మిన్-షైఇన్-ఇల్లా-యుసబ్బిహూ-బిహమ్-దిహీ-వలా-కిల్-లా-తఫ్ ఖహూన-తస్-బీహ-హుమ్ ఇన్నహూ-కాన-హాలీమన్-గఫూరా.

43. ఏడు ఆకాశములును, భూమియును, అందుండువారును, ఆతని పవిత్రతను కొనియాడుచున్నారు. ఆతని స్తోత్రములు చేయనిది యెద్దియును లేదు. కాని వారి స్తోత్రములు మీరు గ్రహింపలేరు. నిశ్చయము ఆతఁడు చాల తమగలవాఁడును తమించువాఁడును.

వ్యా॥ 44. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తము జడములు, ప్రాణులు దేవుని స్తోత్రములు చేయును వానివానికిఁ దగినట్లు అవి స్తుతించును. కాని మానవులుదానిని గ్రహింపఁజాలరు. దానిని వినుశక్తి వారికిలేదు. కావున తిరస్కరింతురు. అది చాల లోపము. సర్వము దేవుని కీర్తనలు పాడుచుండఁగా అట్టి దేవునికి సాటిగ చిల్లర దేవతలను కల్పించుట, ఆతనికి కుమార్తెలున్నారు అని పలుకుట, చాల పాపముగదా! అట్టి పాపమునకు దేవుఁడు తత్క్షణమే శిక్షింపక తమ (ఓర్పు) వహించి తమూపణ కోరువారి పాపములను తమించుచున్నాఁడు.

45. వ-ఇజా-ఖరత్-తల్-ఖుర్ ఆన-జఅల్నా-బై నక-వబై నల్-లజీన-లా-
 యూమినూన-బిల్-ఆఖరతి-హిజా-బమ్-మస్-తూరా. 46. వ-జఅల్నా-అలా
 ఖులూ-బిహీమ్-అకిన్న-తన్-అన్-యఫ్-ఖహూహు-వఫీ - ఆజానిహీమ్-వఖ్-
 రన్-వఇజా-జక్-ర-రబ్బిక-ఫిల్-ఖుర్ ఆని-వహ్-దహూ-వల్లౌ - అలా - అద్బారి
 హీమ్-నుఫూరా. 47. నహ్-ను-అఅలము-బిమా-యస్-తమి-డీన - బిహీ-ఇజ్-
 యన్-తమి-డీన-ఇలైక-వఇజ్-హుమ్-నజ్-వా-ఇజ్-యఖూ-లుజ్-జాలిమూన-ఇన్
 త-తబి-డీన-ఇల్లా-రజులమ్-మస్-హూరా. 48. ఉన్-జుర్-కెఫ-జరబూ-లకల్-
 ఆమ్-సాల-ఫజల్లా-ఫలా-యస్-తతీ-డీన-సబీలా.

45. మఱియు నీవు ఖురానును పఠించునపుడు నీనుధ్యను పరలోకమును
 విశ్వసించనివారి మధ్యను, కనబడని తెర వేయుచున్నారము. 46. మఱి వారు
 గ్రహింపకుండునట్లు వారి మనస్సులపై తెరలను వారి చెవులలో భారమునుంచు
 చున్నారము. మఱియు నీవు ఖురానులో నీ అద్వితీయ ప్రభువునుగూర్చి పలుకు
 నపుడు వారు తిరస్కారముతో వెనుకకు తిరిగి పారిపోవుదురు. 47. వారు నీ
 వైపున చెవిపెట్టి వినునపుడు వారెందులకు వినుచున్నారో అను విషయమును
 మఱి వారు పరస్పరము గుసగుసలాడుచు మీరు అనుసరించునట్టి యాతఁడు జాల
 విద్య తగిలిన యాతఁడు అని ఆ దుర్మార్గులు పలుకునదియును మాకు బాగుగఁ
 దెలియును. 48. చూడుము. వారు నిన్నెట్టి యుదాహరణముతో పోల్చు
 చున్నారో ! మఱి వారు సన్మార్గము తప్పిరి. కావున వారు మార్గము పొందరు.

వ్యా॥ 45. ఎవరు పరలోకమును విశ్వసించక, తమ మంచి చెడ్డ ఫలితము
 లను గమనింపరో వారు బోధ వివరు. గ్రహింపరు గదా ! అట్టివారికి మోక్ష
 మునుగూర్చి శ్రద్ధలేనపుడు ప్రవక్త పలుకు బోధలను గమనింపరు. మఱి ప్రవ
 క్తను లక్ష్యపెట్టరు. నమ్మరు. కావుననే అట్టివారి మధ్యను ప్రవక్తమధ్యను కాన
 రాని తెరపడియున్నది అని చెప్పబడియెను. 46. అవిశ్వాసులు ఖురానును
 గ్రహింపరు. దాని ననుసరింపరు. ఖురానులోనుండు మహాసూచనలను వారు
 గ్రహింపకుండుటకు కారణము వారి హృదయములు తెరలోపడియుండుటయే.
 ఎట్లు భూమిలోపలనుండు ఇంటిలోనున్నవానికి సూర్యకాంతి లభింపదో
 అటులే తెరలలోనున్న హృదయములు ఖురానుబోధను గ్రహింపవు అని యూ
 హించునది. మఱి అవిశ్వాసులు లాభముపొందవలెనను మనస్సుతో ఖురానును
 వినినచో అది బోధపడును. కానివారు లక్ష్యములేక యుందురు. అందుకు వారి
 చెవులలో భారము (చెవుడు) ఉన్నది అని చెప్పబడియెను. ఖురానులోదేవుఁడు

ఒక్కఁడు అని చెప్పఁబడునపుడెల్ల అవిశ్వాసులు ఆవిషయమును విని తిరస్కార భారముతో వెనుకకు మరలి పాఠిపోవుదురు. అది వారికి ఇష్టముకాదు. ఒకపుడు వారి దైవముల విషయము చెప్పఁబడినచో సంతసించుదురు. 47. అవిశ్వాసులు ఖురానును, హజ్రత్ ప్రవక్తవారి పలుకులను బోధను గ్రహించుటకై వినుట లేదు. పరిహాసములాడుటకుఁ గాను విందురు. భక్తితో వినరు. మఱి వారు పరస్పరము ఇట్లు గుసగుసలాడుదురు. మహమ్మదుపై నెవరో జాలవిద్య చేసినారు. అందులకే పిచ్చిపిచ్చిగా మాటలాడును అని లేనిపోని మాటలు పలుకుదురు. ఇవన్నియును దేవునికి బాగుగఁ దెలియును. వీరికి తప్పక దానికి శిక్ష దొరకును. 48. అవిశ్వాసులు హజ్రత్ రసూలువారినిగూర్చి ఒకపుడు ఆయన కవి అనియు మఱొకపుడు మంత్రకాఁడు అనియు పిచ్చివాడనియు పలువిధములైన యుదాహరణములతో పోల్చుచున్నారు. మీరు భక్తులను సన్మార్గమునుండి తప్పించుటకు చేయుతమ ప్రయత్నములలో సఫలము కాలేదు. వారి యొక్క మాటకును నిలకడ లేదు. ఎద్ది నోటికి వచ్చిన అది వదరుచుందురు. వారు తాము పన్నిన కుతుత్రములలో మార్గము పొందలేరు అని మందలింపఁబడియెను,

49. వ-ఖాలూ-అఇజా-కున్నా-ఇజానున్-వరుఫాతన్-అ-ఇన్నా-లమబ్-
 ఊసున ఖల్-ఖన్-జదీదా. 50. ఖల్-కూనూ-హిజా-రతన్-బే.హదీదన్. 51.
 బే-ఖల్-ఖమ్-మిమ్మా-యక్-బురు-ఫీసుదూ-రికుమ్ ఫ-స-యఖూలూన - మన్-
 యు-ఈదునా-ఖులిల్లజీ-ఫతరకుమ్-అవ్వల-మట్టతీన్ ఫ-స-యున్-గి-జూన-ఇలైక-
 రు-ఊసహుమ్-వయఖూ-లూన-మతా-హువ-ఖుల్-అసా అన్-యకూన-ఖరీబా.
 52. యకూమ-యద్-ఊకుమ్-ఫతస్-తజీ-బూన-బిహమ్-దిహీ-వ-తజ్జిన్నూన-ఇన్
 లబీస్-తుమ్-ఇల్లా-ఖలీలా.

49. మఱియు మేము ఎముకలై తునకలు తునకలై పోయినదివక్రొత్త సృష్టియై లేచెదమా అని వారు పలుకుదురు. 50. మీరు తాయి లేదా ఇనుము 51. లేదా మీ హృదయములలో నెద్ది కష్టతరమైన సృష్టియని తోచునో యది కండు అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. పిదప ఎవఁడు మమ్ము తిరిగి లేపును అని వారు పలుకుదురు. మొదటిసారి ఎవఁడు మమ్ము సృష్టించెనో ఆతఁడే అని ఓ ప్రవక్తా! పలుకుము. ఇక వారు తమ తలలను నీవైపునకు నూచి మఱొకపుడు అది కలుగును అని పలుకుదురు. అది బహుశః సమీపములోనే యున్నది. 52. ఆ దినమున దేవుఁడు మిమ్ముపిలువఁగానే మీరు ఆతనిని కొనియాడుచువత్తురు. మఱి మీరు కొంతసేపు మాత్రమే యుంటిరి అని తలంతురు అని పలుకుము.

వ్యా॥ 49. అవిశ్వాసులు తాము చచ్చిన పిదప తిరిగి సజీవులు కాము అని పలుకుచు నిట్లు చెప్పసాగిరి. మేము, మనుష్యులు చచ్చుట చూచుచున్నారము. కొంతకాలములోనే దేహము కుళ్లి చెడిపోయి ఎముకలు నిలుచును, అవి కూడ కొద్దికాలములో పాతపడి తునకలై మట్టియై మట్టిలో కలిసిపోవును. ఇట్టి మట్టి తిరిగి దేహముగ నేర్పడి ప్రాణముపొంది తిరిగి బ్రతుకునా? ఇట్టి మాటలు పిచ్చివాడే పలుకవలెను. బుద్ధిమంతుడు పలుకడు. దీనికి రాబోవు వాక్యములలో సమాధాన మియ్యబడుచున్నది. 50, 51, 52. శవములో ముందు ప్రాణముండెనుగదా! ఆపిదప ప్రాణముపోయి అది మట్టియైనది. అందు తిరిగి ప్రాణముపొందు యోగ్యతగలదు. అది అసంభవముకాదు. అయి, ఇనుములో ప్రాణముపొందు యోగ్యతలేదుగదా! అట్టి వస్తువులుకూడ మీరు కండు. లేదా వానికంటె ప్రాణముపొందుటకు యోగ్యతలేని వస్తువు కండు. అనగా చావుమే కండు. అట్టి స్థితిలోకూడ సర్వశక్తుడగు దేవునికి నందు ప్రాణముపోసి తిరిగి లేపుట కష్టముకాదు. అది చాల సులభము. అవిశ్వాసులు మమ్ము తిరిగి ఎవడు సజీవులుగ జేయును అని ప్రశ్నింతురు. అందుకు మీరు పుట్టక పూర్వము ఏమియు లేకయుంటిరి. అట్టివారిని ప్రాణము పోసి పుట్టించెను. ఏమియు లేనివారిని పుట్టించుటకు శక్తిగల దేవునికి తిరిగి సజీవులుగ జేయుటకు శక్తిలేదా? ఎందుకు లేదు. తొలుత మిమ్ము పుట్టించిన దేవుడే తిరిగి మమ్ము మిర్రెట్టిస్థితిలో నేన్నను సరే సజీవులుగ జేయును. ఇది విని అవిశ్వాసులు పరిహాసముతో తలలూపుచు సరే అయ్యా! కుళ్లిన యెముకలలో ప్రాణమెపుడు పడును. మృతులు సజీవులై ఎపుడు లేచెదరు అని పలుకుదురు. దేవుడు పునరుత్థాన దినమువచ్చు సరియైన గడియ నెవరికిని తెలుపలేదు. ఆ గడియ యాతనికి తెలియును. అయిన ఆ దినము సమీపములోనే యున్నది. చాల దూరములేదు. ఆదినము దేవుని సెలవు (పిలుపు) కాఁగానే అందఱు తత్క్షణమే సజీవులై తీర్పు మైదానములో వచ్చి నిలుతురు. అపుడు ఎవరికిని తిరస్కరించు అధికారముండదు. అందఱు విధేయులై దేవుని మహిమలను కొనియాడుచు వత్తురు. అప్పుడు విధి లేక అవిశ్వాసులు చేయు దేవుని స్తోత్రము, వారికి పనికిరాదు. అపుడు విశ్వాసులు ఆల్ హమ్ దు లిల్లాహ్ లిల్లా-అహ్ - హబ్ - అన్నల్ - హజన్ - (మానుండి దుఃఖమును తొలగించినట్టి దేవునికి సర్వస్తోత్రములున్నవి) అని పలుకుదురు. ఇహలోకమునందున్నపుడు తీర్పుదినము ఎప్పుడు వచ్చును అని అవిశ్వాసులు తొందఱచేయుచున్నారు. ఆదినమునందు సజీవులైనపుడు ఇహమునందుండినది కొద్దికాలము మాత్రమే అని వారుతలంతురు.

మైతాన-యన్-జ గు-బై న-హుమ్-ఇన్నష్-మైతాన-కాన-లిత్-ఇన్ సాని-అదువ్వ
మ్-ముబీనా.

53. మఱియు నాభ క్తులు చాలయు క్తమైన మంచిమాటలనే పలుకునట్లు
వారితోఁ జెప్పము. సైతాను వారి మధ్య తగవు కల్పించును. సైతాను మాన
వులకు సృష్టమైన విరోధి.

వ్యా॥ 53. ఇందు దేవునిభ క్తులైన ముసల్మానులకు బోధగలదు. ఇస్లామ్
ప్రచారముచేయునపుడు అవిశ్వాసులు సత్యమును స్వీకరింపక వారుచేయు మూఢ
త్వమునకును నిందలకును, పరిహాసములకును, కుపితులై యు క్తము కానిమాటలు
పలుకకూడదు. నెమ్మదిగ మంచి మాటలు పలుకవలెను. కోపగించుకొన్నచో
పరస్పరము తగవులు సంభవించును. అపుడు విరోధము చెలరేగును. అవిశ్వా
సులు బోధను వివరు. మేలునకు బదులుగ కీడుగలుగును. కోపము కల్పించి తగ
వులు పెట్టుట సైతాను పని. ఆతఁడు మానవులకు విరోధి. సమయముచూచుచు
తగవులు కల్పించును. కావున జాగ్రత్తగ నుండవలెను. ముసల్మానులు పరస్ప
రముకూడ చాలవినయముతో యు క్తమైన సంభాషణలు నలుపవలెను. కోప
మునకును తగవులకును కారణమగు సంభాషణలుకూడదు.

54. రబ్బుకుమ్-అఅ-లము-బికుమ్-ఇన్ యషా-యర్-హమ్-కుమ్-బౌ -
ఇన్-యషా-య-అజ్-జిబ్-కుమ్-వమా-అర్-సల్నాక-అలై హిమ్-వకీలా. 55. వర
బ్బుక-అఅ-లము-బిమన్-ఫిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్-జి-వల్-ఖిద్-ఫజ్-జల్నా-బఅ-
జిన్-నబీ-యీన-అలా-బఅ-జిన్-వ-అలై నా-దావూద-జబూరా.

54. మీప్రభువునకు మీవిషయము బాగుగఁదెలియును. ఆతఁడు ఇష్ట
పడినచో మిమ్ము కరుణించును. మఱి కోఱినచో మిమ్ము శిక్షించును. మఱి
మేము ఓమహమ్మదు ! నిన్నువారిపై రక్షకునిగాఁజేసి పంపలేదు. 55. మఱి
ఆకాశములలోను భూమిలోనున్న వన్నియు నీప్రభువునకు బాగుగఁదెలియును.
మఱికొందఱు ప్రవక్తలకు కొందఱు ప్రవక్తలపై ఘనతనొసంగి యున్నారము.
మఱి దావూదునకు జబూరు గ్రంథము నొసంగితిమి.

వ్యా॥ 54. దేవుఁడు మానవుల స్థితిగతులన్నియు నెఱుంగును. ఎవరుసన్నా
ర్థమునకు యోగ్యులో వారు సన్మార్గము స్వీకరించుటకుఁగాను వారికి బుద్ధిజ్ఞానము
లొసంగును. సన్మార్గము ననుసరించుటవలన వారు దేవుని కరుణకు పాత్రులగు
దురు. కొందఱు సన్మార్గముస్వీకరింపక దుర్మార్గులై పాపకార్యములుచేసి అవిశ్వా
సులుగానే మరణించి దేవుని శిక్షకు పాత్రులగుదురు. కావున హజ్రత్ ముహ

మ్మదు ప్రవక్తవారిపని బోధించుట మాత్రమే. ఎవరు ప్రవక్తబోధను విని సన్మార్గులగుదురో వారు మోక్షముపొందుదురు. ఎవరు ప్రవక్తను తిరస్కరింతురో వారునరకములో పడుదురు. సన్మార్గులు కాలేదే అను బ్రాధ్యత పైగంబరుల వారికిలేదు. ఎందుకన ప్రవక్త ప్రజల రక్షకుఁడుకాఁడు, కావున ఆతఁడు బలవం ముచేయఁడు 55. భూమ్యా కాశములలోనన్న సమస్తము దేవునికి నెఱుక. వారివారి యోగ్యతకు తగినట్లు దేవుఁడువారి విషయము చేయును. మానవులలో ప్రవక్త పదవికి యోగ్యులైన వారికి ప్రవక్తపదవి నొసంగెను. అందుకూడ ఒకరిపై నొకరికి సునతనొసంగియున్నాఁడు. అందు హజ్రత్ దావూదు ప్రవక్తకు జబూరు గ్రంథమునొసంగెను. వారు గ్రంథము పఠించి బోధించుచుండిరి. మఱి ధర్మ యుద్ధము(జహాద్)కూడ చేయుచుచుండిరి. ఇటులే హజ్రత్ పైగంబరులవారు కూడ ఖురాను గ్రంథమును ప్రజలకు బోధించుచు ధర్మయుద్ధముచేయుదురు.

55. ఖులిద్-ఉల్-లజీన-జి అమ్తుమ్-మిన్-దూనిహీ-ఫలా- యమ్-లికూన కుష్-ఫజ్-జుర్రి-అన్-కుమ్-వలా తహ్-వీలా. 57. ఉలా-ఇ-కల్ల-జీన-యద్-ఉన-యబ్ తగూన-ఇలా-రబ్బి-హిముల్-వసీ-లత-అయు్య-హుమ్-అఖ్-రబు-వ-యర్-జూన- రహ్-మతహూ-వ-యఖాఫూన-అజాబహూ- ఇన్న-అజాబ-రబ్బిక-కాన-మహ్- జూరా.

56. దేవునివదలి మీరెవరిని దైవములుగా తలంచుచున్నారో వారిని పిలువఁడు. మీనుండి ఆపదను తొలగించుటకుఁగాని దానిని మార్పుటకుఁగాని వారికి అధికారములేదు. 57. అవిశ్వాసులు ఎవరిని వేడుచున్నారో వారే తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యమును పొందఁగోరుచున్నారు. అందు ఎవరు దేవునిసాన్నిధ్యము ఎక్కువ పొందుదురో అని యత్నించుచున్నారు. మఱి వారు ఆతనిదయను ఆసిం చుచున్నారు. మఱి ఆతని శిక్షకు భయపడుచున్నారు. నిశ్చయముగా నీప్రభువు యొక్క శిక్షకు భయపడవలసినదే.

వ్యా! 56. సర్వములెలిసి కరుణించుటకును శిక్షించుటకును సర్వవిధముల శక్తిగలవాఁడే దేవుడు కాఁగలఁడు. శక్తిలేనివారు దైవములు కానేరరు. కావున అవిశ్వాసులు తాము దేవునిని వదలి పూజించు దైవములను పిలువవలెను. వారి కిట్టి శక్తిగలదా! ఓ అవిశ్వాసులారా, మీనుండి ఆపదకొంచెమైనను తొలగిం చుటకుఁగాని తగ్గించుటకుఁగాని మార్పుటకుఁగాని వారికి శక్తిలేదు. అట్టి శక్తి హీనులను దైవములుగ కల్పించుకొని పూజించుట ఎట్లు ధర్మమగును? కానే రదు. 57. అదియునుగాక అవిశ్వాసులు, ఎవరినిగూర్చి దైవములని తలచివారిని పూజించుచు వారి సహాయము కోరుచున్నారో అట్టివారే దేవుని పూజించి

దేవుని సాన్నిధ్యము పొందకోరుచున్నారు. అందు ఎవరు దేవుని సాన్నిధ్యము ఎక్కువ పొందుదురో అని కృషిసలుపుచున్నారు. మఱి దేవుని దయగలుగును అని ఆశగలిగి దేవునిశిక్షకు భయపడుచు దేవుని ప్రీతిపడయుటకు యత్నించుచున్నారు. దేవునియందు భయభక్తులు హెచ్చుకొలఁదిని దేవుని సాన్నిధ్యము పొంద భక్తులుకోరుదురు. దేవదూతలు, ప్రవక్తలు, అట్లు దేవుని సాన్నిధ్యము పొందఁగోరువారలే. ఇట్టివారిని దైవములుగ కల్పించుకొని పూజించుటతగదు. ఇది దేవునికి ప్రీతికాదు.

58. వఇమ్ మిన్-ఖర్యతిన్-ఇల్లా-నహ్ను-ముష్టా-కూహ-ఖల్లి-యకామిల్-
ఖియామతి-హె-మఅజ్-జబూహ-అజాబన్-షదీదన్-కాన-జాలిక-ఫిల్ - కితా
బి-ముస్-తూరా.

58. మఱి మేము పునరుత్థాన దినమునకుముందు ప్రతిపురమును నాశము పఱచెదము. లేదా దానిపై ఘోరమైన యాపద పంపుదుము. ఇది గ్రంథములో వ్రాయబడియున్నది.

వ్యా॥ 58. పురనివాసులుచేయు ఘోరపాపములకుఁగాను ఆయాపురములు దేవుని కోపమునకుపాలై నశించును. లేదా యేదైనా గొప్పయాపదకు పాలగును. మఱి పునరుత్థానదినమురాకముందు ఇట్లు జరిగితిరును. ఇది దేవుఁడు నియమించియున్న గ్రంథమగు, తొహిమహ్మూజులో ముందుగానే వ్రాయబడియున్నది. దీని ప్రకారము తప్పక సంభవించును. కావున మానవులు దేవుని శిక్షకుభయపడి దేవుని ప్రీతిపడయుటకు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేయవలెను.

59. వమా-మచఅనా అన్ నుర్ సిల బిల్-ఆయాతి-ఇల్లా-అన్-కజ్-జబ-బి-
హల్-అవ్వ-లూన్-వఆతైనా-సమూదన్-నాఖత-ముబ్-సిరతన్-ఫజలమూ-బిహ-
వమా-నుర్-సిలు-బిల్-ఆయాతి-ఇల్లా-తఖ్-వీఫా. 60. వఇజ్-ఖుల్నా - లక -
ఇన్న-రబ్బక-అహత-బిన్నాసి-వమా-జఅల్నర్-రూయల్-లతీ-అరైనాక - ఇల్లా-
ఫిత్-నతల్-లిన్నాసి-వష్-షజ రతల్-మల్-ఊనత-ఫిల్-ఖుర్ అని వ-నుఖివ్విఫు
హుమ్--ఫమా-యజ్-దుహుమ్-ఇల్లా-తుగ్-యానన్-కబీరా.

59. పూర్వులసూచనలను తిరస్కరించినందు వలన మేము సూచనల పంపుటను నిలిపివేసితిమి. మఱి మేము ఒంటెను సమూదునకు సూచనగానొసంగితిమి. పిదప వారు దానిపై నన్యాయముచేసిరి. మఱి మేము (ప్రజలకు) భయపెట్టుటకుఁగాను సూచనలను పంపుచున్నారము. 60. మఱి నీప్రభువు ప్రజలను

ఆవరంచియున్నాఁడు అని మేము నీతో చెప్పినది జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనుము. మఱి మేము నీకు చూపినదృశ్యము ప్రజల పరీక్షకుఁగాను. మఱి ఖురానులో శపింపఁ బడియుండు వృక్షము పరీక్షకుఁగా నే. మఱియు మేము వారికి భయపెట్టుచుండఁ గా వారి దుర్మార్గము చాల హెచ్చుచున్నది.

వాక్య|| 59. మక్కాలోని అవిశ్వాసులు పైగంబరులవారితో సఫా పర్వ తమును బింగారుగాఁజేసి వేయుము. లేదా ఈ ప్రాంతములోనున్న కొండలను తొలగించి భూమిని సేద్యమునకు తగినదిగాఁజేయుము. లేదా ఈ ప్రాంతములో పెద్దపెద్ద నీటికాలువలు ప్రవహించునట్లు చేయుము. ఇట్టి సూచనలు నీవుచూపినచో మేము నిన్ను నమ్మదుము అని పలికిరి. అపుడు ఈ దేవుని సందేశము (వహీ) వచ్చెను. ఓప్రజలారా, మీరుకోరు సూచనలనుచూపుట దేవునికి కష్టముకాదు. ఆతఁడు కోరిన చూపఁగలడు. అట్లుచూపకుండుటకు కారణము ఏమనగా. మీకు పూర్వమున్న జనులు మీరు కోరినట్లు తమతమ ప్రవక్తలతో సూచనలుకోరిరి. దేవుఁడు వారు కోరినట్లు సూచనలు పంపెను. కాని అవిశ్వాసులు నమ్మక మఱి హెచ్చుగా దుర్మార్గములుచేయ సాగిరి. తుదకు దేవుఁడు తన పద్ధతి ప్రకారము అవిశ్వాసులను శిక్షించి తుదముట్ట నశింపఁజేసెను. అటులే మీరుకోరు సూచనలు పంపినచో మీరు నమ్మరు అని దేవునికిఁదెలియును. మఱి మీవిషయముకూడ నట్లేయున్నది. కావున సూచనలు పంపినపిదప మీ దుర్మార్గము హెచ్చును. మీరు నిర్మూలించఁబడుదురు. అట్లు దేవునికి ఇష్టము లేదు. ఎందుకన ఇస్లామ్ లోకములో వ్యాపింపనున్నది. లోకములో అనేకులు ముసల్మానులుకాఁగలరు. పూర్వకులకు పట్టిన దుర్గతి విని మీరు బుద్ధితెచ్చుకొనవలెను. అందుకు నిందు సమూదువానికి సంభవించిన విషయము తెలుపఁబడినది. సమూదువారిని సాలిహప్రవక్తచాల బోధించెను. సమూదువారు తాతిబండ నుండి ఒక యొంటె బయలుపడినచో మేము నమ్మదుము అని పలికిరి. అటులే ఒక పెద్దయొంటె దేవునిశక్తిచే బయలు పడెను. ఆసూచనచూచి సమూదువారు నమ్మక దానిని హింసించుచు తుదకు కాళ్లునఱకి చంపిరి. అందుకు సమూదువారు దేవుని శిక్షకు పాత్రులై, తుదముట్టనశించిరి. ప్రజలుసూచనలుచూచియే సన్మార్గము పొందుదురను మాటలేదు. సూచనలు భయపెట్టుటకుఁగానువచ్చును. అట్టి గొప్పసూచనలు పంపియు ఇపుడు ప్రయోజనములేదు. ఎందుకన అవిశ్వాసులు నమ్మరు అని దేవునికిఁదెలియును. మఱియు వీరిని తుదముట్ట నశింపఁజేయవలెననికూడ దేవునికి ఇష్టములేదు. సాధారణముగ భయపెట్టు సూచనలు వచ్చుచునేయుండును. 60. తాము కోరిన సూచనలు చూపనందుకు అవిశ్వాసులుపరిహాసములాడుదురేమో అను చింత పైగంబరులవారు పెట్టుకొనకూడదు.

సర్వజనులు దేవునిచేతిలో నున్నారు. సర్వము దేవునికిఁ దెలియును. దుర్మార్గులు దేవుని శిక్షను తప్పించుకొనఁజాలరు. తుదకు వీరు ముసల్మానులు కాఁగలరు. పెగంబరులవారికి దేవుడుచూపిన దృశ్యముమేరాజ్. ఈవిషయము ఈసూరాకు ప్రారంభములో వచ్చియున్నది. దీనివలన జనులు పరీక్షింపఁబడిరి. విశ్వాసులు నమ్మకము స్థిరపడెను. స్థిరవిశ్వాసములేనివారు చలించి అది నిజముకాదు అని పలికిరి. శపింపఁబడిన వృక్షమునుగూర్చి ఖురానులోనున్నది. ఇది నరకములోని ఒక వృక్షము. దీనిని అరబీలో జుఖ్ఖూమ్ (జెముడు) అని చెప్పదురు. ఇది నరకనివాసులకు ఆహారము. ఈవిషయము విని ముసల్మానులు నమ్మిరి. అవిశ్వాసులు అగ్నిలో పచ్చని వృక్షమెట్లుండఁగలదు అని సందేహములు గలిగి నమ్మకపోయిరి దీనిని బట్టియే అవిశ్వాసులు దేవుని మహిమ విషయము ఎట్లు ప్రవర్తితురో యూహించునది. ఎవరిహృదయములలో దేవునిగూర్చి భయభక్తులు లేవో వారిని భయపెట్టినచో వారు భయపడరు. మఱి హెచ్చుగా దుర్మార్గులు చేయుదురు. ఇట్టి వారు తాము కోరిన సూచనలుచూచియు సత్యము నమ్ముదురు అను ఆశలేదు.

61. వ ఇజ్జే - ఖుల్నా - లిల్ - మలా ఇక - తిస్ - జుదా - లిఆదము - ఫస - జుదా - ఇల్లా - ఇబ్లీస - ఖాల - అ - అస్ - జుదు - లిమన్ - ఖలఖ్ త - తీనా. 62. ఖాల అర వితక - హజ్జల్జే - కర్మత్ - అలయ్య - లఇన్ - అఖ్ - ఖర్ - తని - ఇలా - యామిల్ - ఖియా మతి - ల - అమ్ - తనికన్న - జుర్రీ - యతహూ - ఇల్లా - ఖలీ - లా. 63. ఖాలజ్ - హజ్ - ఫమన్ - తబిఆక - మిన్ హుమ్ - ఫఇన్న - జహన్నమ - జజా - ఉకుమ్ - జజా - అమ్ - మా పూరా. 64. వస్ - తఫ్ జి జ్ - మనిస్ - తతఅత - మిన్ హుమ్ - బిసౌతిక - వఅజ్ లిబ్ - అలైహిమ్ - బి - థై లిక - వ - రజలిక - వ - షారిక్ - హుమ్ ఫిల్ - అమ్ - వాలి - వల్ - ఔలాది వఇద్ - హుమ్ వమా - యఇదు హుముష్ - మైతాను - ఇల్లా - గురూరా. 65. ఇన్న - ఇబాదీ - లై స - లక్ - అలై హిమ్ - సుల్ - తానున్ - వకఫా - బి - రబ్బిక - వకీలా.

61. మఱియు మేము దూతలతో మీరు ఆదమునకు సాష్టాంగము (సిద్దా) చేయుఁడు అని పలుకఁగా ఇబ్లీసు తప్ప అందఱు సాష్టాంగపడిరి, నీవు మట్టితోఁ జేసిన మానవుని నేను సాష్టాంగపడవలయునా! అని ఇబ్లీసు పలికెను. 62. సరే చూడుము. నీవు నాపై ఈతనిని ఘనత నొసంగితివిగదా! నీవు పునరుత్థాన దినమువఱకు నన్ను వదలినచో ఈతని సంతానములో కొందఱిని తప్ప నందఱిని ఘనపఱచుకొందును అని యిబ్లీసు పలికెను. 63. 'పొమ్ము. వారిలో నెవరు

నిన్ను అనుసరింతురో వారికిని, నీకును మీయావత్తుమందికిని నరకము సంపూర్ణమైన శిక్షగా నున్నది. 65. మఱి నీవు నీశబ్దముతో వారిలో నెవరిని కదలింపఁగలవో వారిని కదలింపుము. మఱి నీరొత్తులతోను నీకాలిబంటులతోను వారిపై దాడి పెడలుము. మఱి సొత్తులలోను సంతానములోను వారికి భాగస్థుఁడుగ అగుము. మఱి వారితో వాగ్దానము చేయుము. మఱి సైతాను వారితో చేయు వాగ్దానము మోసము మాత్రమేను. 66. నాభక్తులపై నీకేలాటి అధికారములేదు. మఱి నీప్రభువు రక్షించుటకు చాలును. అని దేవుఁడు సెలవిచ్చెను.

వ్యా॥ 62. ఈవిషయము ముందు చాలసారులు వచ్చియున్నది. సైతాను మానవులకు పాత విరోధి. మఱి దేవుని యాజ్ఞలందు సందేహములు పడుట సైతాను పని. దేవుని యాజ్ఞలను శిరసావహించుట దేవదూతల పని. కాఫిర్లు కూడ సైతానును అనుసరించుచు దేవుని యాజ్ఞలను శిరసావహింపకున్నారు. సైతానుకు పట్టు దుర్గతి ఈకాఫిర్లకు పట్టును. 63. సైతాను తన గొప్పదనము చెప్పుకొని నేను ఆదము వలన చెడితిని. ఈతని సంతానములో కొందఱిని తప్ప మిగిలినవారి నందఱిని నా వశము చేసికొని నీ ప్రీతికరమైన సన్మార్గమునుండి తొలఁగించి దుర్మార్గులుగఁ జేయుదును. నాకు తీర్పుదినము (ఖయామతు) వఱకు వదలిపెట్టవలెను అని దేవునితో చెప్పెను. 64. సరే పొమ్ము. అటులేచేయుము. నీబలమును నీశక్తులన్నియు నుపయోగించుము. నీకును నీయనుచరులకును నరకము అను చెఱు సిద్ధముగా నున్నది. అందు మిమ్ము లందఱిని వేయుదను. ఇది మీపాపములకు సంపూర్ణమైన శిక్ష. 65. సన్మార్గమునుండి కదలించి దుర్మార్గములో పడవేయుటకుఁగాను నీశక్తులన్నియు నుపయోగించుము. అందు సైతాను పాపములకు పిలుచు పిలుపు. ఇది మానవుల హృదయములలో చంచలము, తప్పు యూహలకు కారణమగును అందు వాద్యములుకూడ చేరును. మానవులను సన్మార్గమునుండి తొలఁగించుటకునీసర్వవిధముల బలములగు రొత్తులను, కాలిబంటులను తీసికొని వారిపైఁబడుము. అధర్మమార్గములో యుద్ధముచేయు ప్రతి మానవుఁడును జిన్నాతు యను సైతాను సైన్యములో చేరినవాఁడగును. మానవులు అధర్మమార్గమున సొత్తు సంపాదించి, తప్పుతోవలలో ఖర్చుచేయుటకును వ్యభిచారమువలనను సంతానము పొందుటకును లేకసంతానమును పాపములకు పోవునట్లు చేయుటకును వారిని ప్రోత్సహింపుము. వారి సొత్తులలో వారి సంతానములలో నీవు భాగస్థుఁడవు గమ్ము. నీవు మానవులకు మోసపుచ్చు వాగ్దానములు చేసి వారిని మోసపుచ్చుము. నీమోసములో మూఢులే తగులుకొందురు. 66. నాభక్తులు నీమోసములకు లొంగరు. నీఅధికారము వారిపై చెల్లదు. ఎవరు దేవుని నమ్మి దేవునిపై నాధారపడుదురో దేవుఁడు వారిని సైతాను కుట్రల నుండి రక్షించి కాపాడును. మఱి అన్నివిధములతోడ పడునని తెలుపఁబడియె.

66. రబ్బుకు-ముల్లజ్జ-యుజ్జ-లకుముల్-పుల్క-ఫిల్-బహ్రి-లి-తబ్-
 తగూ-మిన్-ఫజ్-లిహీ-ఇన్నహూ-కాన-బికుమ్-రహీ-మా. 67. వల్లజా-మస్సకు-
 ముజ్-జుర్-ఫిల్-బహ్రి-జల్ల-మన్-తద్-ఊన-ఇల్లా-ఇయ్యాహు-ఫలమ్మా-
 నజ్జాహుమ్-ఇలల్-బ్రి-అఅ-రజ్-తుమ్-వకానల్-ఇన్నాను-కపూరా. 68. అఫ
 అమిన్-తుమ్-అన్-యఖ్-సిఫ బికుమ్-జానిబల్-బ్రి-బౌ-యుర్ సిల-అలైకుమ్-
 హాసిబన్-సుమ్మ-లా-తజిదూ-లకుమ్-వకీలా. 69. అమ్-అమిన్-అమ్-అన్-యుఈద
 కుమ్-ఫీహీ-తారతన్-ఉఖ్-ఫయుర్-సిలఅలైకుమ్-ఖాసిఫమ్-మినర్-రీహీ-ఫ-యు
 గ్-రిఖకుమ్-బిమాకఫర్-తుమ్-సుమ్మ-లాతజిదూ-లకుమ్-అలైనా బిహీతబీఆ. 70. వల
 ఖద్-కరమ్మా-బనీ-ఆదమ-వ-హా-మల్నాహుమ్-ఫిల్-బ్రి-వల్-బహ్రి-వ ర జ
 ఖ్నాహుమ్-మినత్-తయ్యిబాతి-వ-ఫజ్-జల్నా-హుమ్ అలా-కసీరిమ్-మిమ్మన్-
 ఖలఖ్ నా-తఫ్-జీలా.

66. మీరు దేవుని యనుగ్రహము వెదకుటకుఁగాను మీకొఱకు నావ
 లను సముద్రములో నడపించునట్టి యాతఁడే మీ ప్రభువు. ఆతఁడే మీపై దయ
 గలవాఁడు. 67. మఱి సముద్రములో మీకు ఆపదవచ్చునపుడు దేవునితప్ప మీరు
 పిలుచుచున్నవారి నందఱినిమఱచిపోవుదురు. మిమ్మరక్షించి నేలమీదకుఁ దెచ్చిన
 పిదప మీరు తిరస్కరింతురు. మఱి మానవుఁడు చాల కృతఘ్నుఁడు. 68. నేల
 మీనికుఁదెచ్చిదేవుఁడు మిమ్మ పూడ్చి వేయునను భీతి మీకు లేకపోయెనా లేక
 మీపై తాళ్ళకు కురిపించునట్టి తుపాను గాలి వంపునను భీతిలేకపోయెనా! ఆ
 పిదప మీరు మీకొఱకు రక్షకుని పొందఁజాలరు. 69. లేక రెండవసారి మిమ్ము
 సముద్రములోఁ గొనిపోయి నావలను తెంపునట్టి గొప్పగాలిని మీపైనంపి మీరు
 కావించిన కృతఘ్నుతకుఁగాను మిమ్మ ముంచివేయునను భీతి లేకపోయెనా?
 ఆ పిదప దానిగూర్చి మీపక్షమున మాతో నడుగువాఁడు మీరు పొందఁ
 జాలరు. 70. మఱి మేము ఆదము సంతానమునకు ఘనతనొసంగియున్నారము.
 మఱి మేము నేలమీదను సముద్రములోను వారికి సవారి నొసంగితిమి. మఱిపవి
 త్రమైన ఆహారవస్తువుల నొసంగితిమి. మేము సృష్టించిన వారిలో పెక్కురి పై
 వారికి ఘనతనొసంగియున్నాము.

వ్యా॥ 66. ఇందు దేవుఁడు మానవులకు తాను చేసిన మేలు నుదహరించు
 చున్నాఁడు. ఆతఁడు సముద్రములను మానవులకు లొంగఁజేసెను. మానవులు
 నావలపై నెక్కి వ్యాపారమునకుఁగాను ఒక దేశమునుండి మఱొక దేశమునకు

సురక్షితముగా ప్రయాణముచేయుచు దేవుని యనుగ్రహముగు సంపదను వెదకుచుదానిని పొందుచున్నారు. ఇదంతయు దయామయుడగు దేవుని దయవలన గలుగుచున్నది. 67. మనుష్యులు సముద్రములో ప్రయాణముచేయునపుడు తుపాను గాలి మొదలగు ఆపదలలో చిక్కుకొన్నపుడు ముందు తాము కొలుచుచున్న చిల్లర దేవతలను మఱచిపోయి సర్వశక్తుడగు దేవునిని ప్రార్థించి యీ ఆపదనుండి రక్షించుము అని వేడుకొందురు. దేవుని యనుగ్రహమువలన ఆపదనుండి రక్షింపబడి నేలమీదకు రాగానే దేవుని మఱచిపోయి దేవునికి కృతఘ్నులగుదురు. ఇది మానవుని స్వభావము. ఇట్లు చేయరాదు. 68. సముద్రములో మునిగిపోలేదు అని మనుష్యులు నిర్భయులు కాకూడదు. నేలమీదకూడ భూకంపమువచ్చి భూమిలో పూడ్చబడుదురు. ఇట్లు చేయుటకు దేవునికి శక్తిగలదు. లేక తాళ్ళు కురిపించు గాలివలన నశింపజేయును. కావున దేవుడు కోరినచో సముద్రములో నేమను ఘ్యలను ముంచి చంపనక్కఱలేదు. భూమిపైకూడ చంపగలడు. కావున శిక్ష నుండి తప్పించుకొనజాలరు. 69. మరల విధిలేక సముద్రప్రయాణము చేయవలసివచ్చును. అపుడు కృతఘ్నులను ముంచి చంపును. ఇదియును దేవునిచేతిలో నున్నది. ఆతనిశక్తికి మించినదిలేదు. దేవుడు చంపినాడని ఎవడు ఆతనిని అడుగగలడు. ఆతని నెదరించువారు ఎవరు గలరు? ఎవరును లేరు. కావున మానవులు దేవుడు ఒక్కడే అని నమ్మి ఆతనినే సర్వదా వేడవలెను. 70. ఇందు దేవుడు మానవులకు నొసంగిన ఘనతను తెలుపబడుచున్నది. మానవులందఱు ఆదము సంతతివారు. దేవుడు మానవులకు సౌందర్యము, మాటలాడు శక్తి బుద్ధి జ్ఞానములు ఇంద్రియములు ఒసంగియున్నాడు. వీనివలన మంచి చెబ్బరలను గుర్తించుచు లాభనష్టములను గమనించుచున్నాడు. వీనివలన తన సౌకర్యములను వృద్ధిచేసి కొనుచున్నాడు. జంతువులను తన వశము చేసికొని వానివలన లాభములు పొందుచున్నాడు. నేలపై పలువిధములైన ప్రయాణ సౌకర్యములు పొందియున్నాడు. సముద్రముపై కూడ నావలమూలమున తన ప్రయాణము సాగించుచున్నాడు. పలువిధములైన ఆహారములు, గృహవసతులు సౌఖ్యములు పొందుచున్నాడు. ఇవన్నియు దేవుని యనుగ్రహమువలన. గలుగుచున్నవి. వీనిని తలచి మానవుడు దేవునికి కృతజ్ఞుడై యుండవలెను.

71. యశామ-నద్ డే-కుల్ల-ఉనాసిమ్-బి-ఇమా-మిహిమ్-ఫమన్-ఉతియ-

కితా-బహూ-బి-యమినిహి-ఫ-ఉలా-ఇక-యఖ్-రడొన-కితా-బహూమ్ - వలా-

యుజ్-లమూన-ఫతీలా. 72. వ-మన్-కాన-ఫి-హజీహి-అఅమా - ఫహువ-ఫిల్-

అఖరతి-అఅమా-వ-అజల్లు-సబీహ.

71. మేము మానవులందఱిని వారి వారి నాయకులతో సహా పిలుచు దినమునందు ఎవరి కర్మల పత్రములు వారి కుడిచేతిలో నియ్యబడునో వారు తమ లేఖలను చదువుదురు. మఱి వారికి రవంతయును అన్యాయము జరుగదు.

72. మఱెవఁడు ఇహలోకమునందు గుడ్డిగా నుండెనో యాతఁడు పరలోకము నందును గుడ్డివాఁడు. మఱి మార్గమునుండి చాల దూరముపడినవాడగును.

వ్యా॥ 71. ఇందు మానవులకు నొసంగఁబడిన ఘనతను వా రెంతవఱకు పాటించి సన్మార్గులై దేవునిప్రీతి పడసిరో మఱెవరు దానికి వ్యతిరేకముగా వారితోఁబాటు చెడిరో అది హెచ్చరింపఁబడుచున్నది. తీర్పుదినమునందు అందఱు మానవులు సజీవులై తాము అనుసరించుచున్న నాయకులను వెంబడించి వత్తురు. విశ్వాసులు, ప్రవక్తలను మత నాయకులను వెంబడింతురు. అవిశ్వాసులు, తమ దుష్టనాయకులను సైతానులను చిల్లర దేవతలను వెంబడింతురు. అపుడు మానవులు ఇహలోకమునందు చేసిన కర్మలన్నియు పత్రములలోవ్రాయఁబడి వారివారికి నొసంగఁబడును. విశ్వాసులైన పుణ్యాత్ములను వారివారి కర్మల పత్రము (ఆమాల్ నామా)లు కుడిచేతిలోనొసంగఁబడును. ఇది శుభచిహ్నము. వీరు మోక్షము పొందుదురు. అవిశ్వాసులైన పాపాత్ముల కర్మలపత్రములు వారి యెడమచేతిలో లభించును. దీనివలన వీరు నరకపాత్రులు అని తెలియనగును. విశ్వాసులు ఇహమునందు తమ బుద్ధిజ్ఞానములను సన్మార్గమునందు నుపయోగించినందున వారికి మోక్షము లభించును. వారు తమ కర్మల లేఖలను చూచి సంతోషముతో చదివి తమ స్నేహితులకు చూపించి చదివఁడనికూడ పలుకుదురు. ఖర్జూరపు విత్తనము మధ్య కొంత చీలియుండును. అందు సన్ననిదారము వంటి రవ్వయుండును. దానిని ఫతీలు అందురు. అనగా పుణ్యముల ఫలితముసంపూర్ణముగ లభించును. అందు రవ్వంత కొఱతయు నుండదు. 72. దేవుఁడుమానవులకు ఘనతనొసంగెనుగదా! దానికి మీరు వ్యతిరేకముగాఁబోయి ఇహలోక జీవితమునందు సన్మార్గమునుండి కన్నులు మూసికొని గుడ్డివాఁడుగనున్నట్టి అవిశ్వాసి పరలోకములోకూడ స్వర్గమార్గమును చూడలేక అంధుఁడుగా నుండును. నరకములో పడును. స్వర్గమునుండి చాల దూరములో పడును.

73. వల్లన్-కాదూ-లి-యఫ్-తిను నక-అనిల్లజ్జీ-బౌ-హైనా-ఇలైక - లి-తఫ్-తరియ-అలైనా-గై రవళా-వల్లజల్-లత్-తఖ-జూక-ఖలీలా. 74. వతా-లా-అన్-సబ్-బత్నాక-లఖద్-కిత్త-తర్-కను-ఇలై హిమ్-మై-అన్-ఖలీలా. 75. ఇజల్-ల-అజఖ్ నాక-జిఅ-ఫల్-హాయతి-వ-జి-అఫల్-మమాతి-సుమ్మ-లాతజిదు-లక-అలైనా-నసీరా. 76. వల్లన్-కాదూ-లయస్-తఫ్జిజ్జానక-మినల్-అర్-జి-లియుఖ్

రిజూక-మిన్ హా-వ ఇజల్-లాయల్-బి సూన-ఖిలా-ఫక-ఇల్లా-ఖిలీలా. 77. సున్నత
మన్-ఖద్ అక్-సల్నా-ఖిల్లక-మిర్-రుసులినా-వలా-త జిదు-లి-సున్నతినా-తహ్
వీలా.

73. మఱి మేము నీకు పంపిన సందేశము కాక యితరము మాపై నీవు
కల్పించుటకుఁగాను అవిశ్వాసులు మేము పంపిన సందేశమునుండి నిన్ను తొలఁ
గించుటకుఁగాను కోరుచున్నారు. మఱియు నపుడు వారు నిన్ను స్నేహితునిగాఁ
జేసికొనియుందురు. 74. మఱి మేము నిన్ను స్థిరముగా నుంచి యుండకపోయి
నచో నీవు వారివైపునకు కొంత ఒరఁగియుందువు. 75. అట్లులైనచో తప్పక
నీకు జీవితమునందును చావునందును రెండింతల శిక్ష రుచిచూపియుందుము. ఆ
పిదప మాశిక్షనుండితప్పించుటకు ఎవఁడును సహాయుఁడు నీకు లభించియుండఁడు.
76. మఱియు అవిశ్వాసులు నిన్ను ఈభూమి (దేశము) నుండి వెడలఁగొట్టు
టకుఁగాను నిన్ను ఈభూమినుండి కదలింపఁగోరుచున్నారు. మఱియు నపుడు నీ
వెనుక వారుకూడ కొద్దికాలము మాత్రము ఉండఁగలరు. 77. మేమునీకుముందుగా
పంపిన మా ప్రసక్తల పద్ధతి యిటులే జరుగుచువచ్చెను. మఱి నీవు మా పద్ధతి
యిటులే జరుగుచువచ్చెను. మఱినీవు మాపద్ధతిలో నేలాటిమార్పుపొందఁజాలవు.

వ్యా॥ 73. ఇందు ఇహలోకములో అంధులైన దుష్టులు చేయు కుట్రలు
చెప్పఁబడుచున్నవి. హజ్రత్ పైగంబరులవారు మక్కా-పురములో ప్రజలకు
దేవుని సందేశములు బోధించుచు విగ్రహారాధన చేయకూడదు అని పలుకుచుం
డిరి. విగ్రహారాధకులకు ఆమాట పట్టలేదు. అందుకుఁగాను దుష్టనాయకులు పై
గంబరులవారి యొద్దకు వచ్చి మీరు మావిగ్రహములనుగూర్చి పలుకకూడదు.
ఈ విషయమును వదలిపెట్టుఁడు. దీనికిఁగాను మేము మీకు ధనము, సుందర
స్త్రీలు రాజ్యము నొసగుదుము అని పలుకుచు పేరాసలు చూరి. దుష్టులు చూ
పిన పేరాసలకు పైగంబరులవారు లొంగినచో వారు ప్రవక్తను స్నేహితు
నిగాఁ జేసికొనియుందురు. కాని పైగంబరులవారు లొంగక ఓయవిశ్వాసులార!
మీరు నాకుడిచేతిలో చంద్రుని దెచ్చిపెట్టినను నేను నాధర్మప్రచారము వద
లను. నాప్రచారమైనను సాగవలెను. లేదా యాయుద్యమములోనాప్రాణమైన
పోవలెను అని పలికి తమ మత ప్రచారమునందు స్థిరముగా నుండిరి. 74. దుష్టులు
చేయు ప్రయత్నములవలన పైగంబరులవారు దేవుని సందేశమునుండి తొలఁగి
పోక స్థిరముగా నుండిరి. ఇట్లు స్థిరముగానుండుటకు దేవుని రక్షణయే కార
ణము. లేనిచో కొంతవఱకునైన దుష్టుల కుట్రలకు లొంగిపోవలసివచ్చును. అట్లు
కాలేదు. కావున పైగంబరులవారి స్థిరత్వము సహజముగ చలంపనిది యని స్పష్ట
మైనది. 75. ఇందు పైగంబరులవారి ఘనత సూచింపఁబడినది. గొప్పవారి

చిన్న పొరపాటుకూడ పెద్ద తప్పిదముగా నెంచబడును. దానికి శిక్షకూడ కఠినముగా విధింపబడును. కావున దుష్టులుచేయు కుట్రలకు పైగంబరులవారు కొద్ది మాత్రమైనను లొంగియుండినచో శిక్షకూడ చాల కఠినముగా విధింపబడియుండును. దేవుని శిక్షనుండి ఎవరు తప్పింపజాలరు. కావున దేవుని మహిమశక్తి అధికారముల యెదుట నెవరి యధికారము చెల్లదు. 76. మక్కాలోని దుష్ట నాయకులు హజ్రత్ పైగంబరులవారిని బెదరించి, మక్కా భూమినుండి కదలించుటకు యత్నించుచున్నారు. ఓ ప్రవక్త ! నీవు మక్కాపురమును విడిచిపోయినచో నీవెనుక దుష్ట నాయకులుకూడ మక్కాపురములో కొద్దికాలముమాత్రమే ఉండిగలరు. వారు తప్పక నశింతురు. దేవుడు నెలవిచ్చినట్లే యాయెను. మక్కాపురములోని దుష్ట నాయకుల హింసలకు హజ్రత్ పైగంబరులవారు మక్కాపురమువిడిచి మదీనాపురము చేరిరి. వీరు మదీనాపురము చేరిన తరువాత ఒకటిన్నర సంవత్సరముల పిదప మక్కాలోని దుష్ట నాయకులు బదరుయుద్ధమునకు వచ్చి ముసల్మానులచేత వధింపబడిరి. కొందఱు ఖైదీలుగా పట్టువడిరి. (దీని వివరము తెలిసికొన గోరువారు జగత్ ప్రవక్త చూచునది. 77. పూర్వము కూడ అనేక వ్రావక్తలు వచ్చిరి. ఆయాకాలమునందు ఆయావ్రావక్తలు దుష్టుల హింసలవలన పురములు వదిలిపోయిరి. ప్రవక్తలు పోయినపిదప దుష్టులు దేవుని శిక్షకు లోనై నశించిరి. ఇట్లు పూర్వమునుండి వచ్చుచున్నది. ఇందు ఏలాటి మార్పు కలుగదు. కావున హజ్రత్ రసూలువారు మక్కాపురము విడిచిపోయిన తరువాత అచ్చటి దుష్టులు తమంతటతామే యుద్ధమునకు వచ్చి నశించిరి.

78. అఖి-మిస్-సలాత-లిదులూ-కిష్-షమ్సి-ఇలాగసఖిల్-లైలి-వఖుర్-ఆనల్-ఫజ్రి-ఇన్న-ఖుర్-ఆనల్-ఫజ్రి-కాన-మష్-హూదా. 79. వమినల్-లైలి-ఫత-హజ్జద్-బిహీ-నాఫి-లతల్-లక-అసా-అన్-యబ్-అసక-రబ్బుక-మఖామమ్-మహ్-మూదా.

78. సూర్యుడు వాలునప్పటినుండి రాత్రి చీకటివఱకు నమాజును సలుపుము. తెల్లవాటనపుడు ఖురాను పఠింపుము. నిశ్చయముగ తెల్లవాటనపుడు ఖురాను పఠించునపుడు దేవదూతలువచ్చి యుందురు. 81. మఱి రాత్రిలోకొంత భాగము ఖురాను పఠించును మేలుకొనియుండుము. అది నీకుఁగాను హెచ్చుగా నున్నది. సమీపములోనే స్తుతి స్థానమునందు నిన్ను నీప్రభువునిలువఁబెట్టును.

వ్యా! 78. ఓప్రవక్త! దుష్టులుచేయు కుట్రలను లెక్కచేయకుము. నీవు నీప్రభువు సాన్నిధ్యమున నిలిచి నమాజు సలుపుము. దీనివలన నీమనస్సునకు శాంతిలభించును. అన్నికష్టములుసులువైపోవును. ధైర్యము, స్థైర్యములభించును.

సూర్యుడు వాలినప్పటినుండి రాత్రి చీకటి బాగుగా క్రమ్ముకొనువఱకు నమాజు స్థిరముగా భయభక్తులతో సలుపవలెను. ఇందు నాలుగువేళల నమాజు చేరును. అవి జోహార్, అసర్, మగ్ రిబ్, ఇషా, నమాజులు. తెల్లవాటుసపుడు నమాజు చేయవలెను. అందు ఖురానెషరీఫుచాల పఠింపవలెను. దీనినే ఫజర్ నమాజు అనుదురు. ఇది చేరి అయిదుపూటల నమాజు ఆయెను. ఫజర్ నమాజునందును అసర్ నమాజు సమయమందును, రాత్రింబవళ్ల దేవదూతలు మారుదురు. అపుడు భక్తులు పఠించు ఖురానెషరీఫును వినుదురు. దీనివలన భక్తులకు హెచ్చుగా శాంతిలభించును. ముఖ్యముగా ఫజర్ నమాజులో భక్తుల మనస్సు చాల నిలకడగానుండును. దేవదూతలు దేవుని సాన్నిధ్యమున తాము ముసల్మాను భక్తులను నమాజు చేయుచుచూచితి మనికూడ సాత్యమిత్తురు. 79. ఇందు హజ్రత్ రసూలువారు తహజ్జిద్ నమాజుచేయవలెనని విధింపఁబడినది. ఈ నమాజు అర్థరాత్రిపోయిన పిదప మేల్కొని చేయవలెను. ఇందు ఖురాను పఠింపవలెను. హజ్రత్ రసూలువారు ఈనమాజునుచాల పట్టుదలతో సలుపుచుండిరి. నమాజులో నిలిచి నిలిచి పాదములు నొప్పిపట్టి వాపుకూడ వచ్చుచుండెను. స్థితిస్థానము (మఖామె మహ్సూమాద్) ఇది గొప్పస్థానము, తీర్పుదినము నందుప్రజలు తమతీర్పుకై తొందఱపడుదురు. అపుడుదై వభీతిచే ప్రవక్తయను పలుకలేడు. అపుడు హజ్రత్ మహమ్మదువారు దేవుని సాన్నిధ్యమున ప్రజల తీర్పుకై వేడుదురు. వారు నిలిచి వేడు స్థానమునకు మఖామెమహ్సూమాదు అని పేరు. అపుడు అందఱును పైగంబరుల వారిని కొనియాడుదురు దీని నేషఫాఅతెకు బ్రా అనుదురు. అనఁగా ప్రజలతీర్పు కావలెనని దేవునితో సిఫారసుచేయుట.

80. వఖుర్-రబ్బి-అద్-ఖిల్ నీ-ముద్-ఖిల్ సిద్ ఖిన్ వ-అఖ్ రిజ్ నీ-ముఖ్-రజి-సిద్ ఖిన్-వజ్-అల్-మిల్-లదున్ క-సుల్ తానన్-నసీరా. 81. వఖుల్-జాఅల్-మాఖ్ ఖు-వజహ-ఖిల్-బాతిలు-ఇన్నల్-బాతిలు కాన-జహూఖా. 82. వను-నజ్-జిలు-మినల్-ఖుర్ అని-మా-హువ-షి ఫాడన్-వ రహ్-మతుల్-లిల్-మూమిసీన-వలా-యజ్-దుజ్-జాలిమీన-ఇల్లా-ఖసారా.

80. మఱియు ఓనాప్రభువా! గౌరవముగానన్న ప్రవేశింపజేయుము. మఱి గౌరవముగానన్న గొనిపోమ్ము. మఱి నీయొద్దనుండి నాకు అధికార సహాయము నొసంగుము అని ఓప్రవక్త! వేడుము. 81. మఱి సత్యమువచ్చెను. అసత్యము పాటిపోయెను. నిశ్చయముగా అసత్యము పాటిపోవునదియే అని పలుకుము. 82. మఱియు ముసల్మానులకు స్వస్థతయును దయయును కలిగించు

నట్టి విషయములను ఖురానులో వంపుచున్నారము. మఱి పాపాత్ములకు వీని వలన నష్టమే అధికమగును.

వ్యా॥ 80. హజ్రత్ రసూలువారు దేవునినిట్లు వేడవలెనని దేవుని సెల వగుచున్నది. మదీనాపురములో నన్ను గౌరవముగా ప్రవేశింపఁజేయుము. సత్య మునకు బలము నొసంగుము. దీనివలన ముసల్మాను భక్తులకు కూడ శాంతములభిం చును. మక్కాపురమునుండి దుష్టులచేతిలో చిక్కకుండ గౌరవముగా నన్ను గొనిపోమ్ము. నీరక్షణలో దీసికొనిపోమ్ము. దీనివలన విరోధులు అవమానము పొందుదురు. స్నేహితులు సంతోషింతురు. ధర్మములు అమలుఁగానికిఁ దెచ్చుటకు అధికారము కావలెను. అధికారబలములేనిదే దుష్టులు శాంతింపరు. ఎన్నియుప దేశములు వినినను దుష్టులు స్వయముగా తమ దుండగములు మానుకొనరు. కావున అధికారము కావలసినదే. ఈ అధికారమునకు దేవుని సహాయము కావ లెను. దీని వలన ధర్మము సత్యము స్థాపింపఁబడును. అధర్మములు నశించును. 81. ఇది గొప్ప భవిష్యత్ ప్రకటన (పేషీన్ గోయా). హజ్రత్ రసూలు వారికి మక్కాపురములో ఏలాటి బలముగాని అధికారముగాని లేకుండెను. అట్టి స్థితి లో ఈ వాక్యము ప్రకటింపఁబడెను. ఖురాను, ఇస్లామ్ సత్యమైనవి అవి తప్పక అధర్మమగు విగ్రహారాధనను నశింపఁజేయును. మక్కాపురము నుండియు అరేబియాదేశమునుండియు అసత్యము పాఠిపోయి సత్యమగు ఇస్లామ్ నిలు చును. సత్యమునకు నెదుట అసత్యము నిలువఁజాలదు. ఈ ప్రకటనపూర్తియై యెను. కొలఁది కాలములోనే మక్కాపురము ముసల్మానుల వశమాయెను. కాబామసీదులోనున్న 360 విగ్రహములు పడిపోయెను. హజ్రత్ పై గంబరుల వారు మక్కావిజయమునందు ఈ వాక్యము పఠించుచు విగ్రహములను పడఁ గొట్టిరి. (చూడు జగత్ ప్రవక్త). 82. ఖురానులోని వాక్యములు క్రమ ముగా వచ్చుచుండెను. ఎట్లు సత్యమువచ్చిన పిదప అసత్యము పాఠిపోవునో అటులే ఖురాను వాక్యములవలన విశ్వాసుల హృదయములలో ఆత్మికోగము లైన, అవిశ్వాసము, కపటము, సందేహము, తప్పునమ్మికములు, దుర్గుణములు తొలగిపోయి ఆత్మికస్వస్థత లభించును. తఱచుగ ఖురానువాక్యములవలన దేహ రోగములుకూడ తొలగిపోవును. విశ్వాసులు వీనివలన దేవునిదయకు పాత్రు లగుదురు. కాని దుష్టులైన అవిశ్వాసులు ఖురానువాక్యములు విని వారు తీర స్కరించి మఱింత దుర్మార్గములో పడుదురు. వారి మనోరోగములగు అవిశ్వా సము, కపటము, ద్వేషము, దుర్గుణములు హెచ్చును. వారు మఱింత నష్టములో పడుదురు. ఎట్లు ఒక రోగి వైద్యునివూట విచక మందు సేవింపక తన రోగమును హెచ్చుచేసికొన్ననో అట్లే అవిశ్వాసులు తమ మనోరోగముల హెచ్చుచేసి కొనుదురు. దుష్టులైన పాపాత్ములదే తప్పు. కాని ఖురానుతప్పు కాదు

83. వజ్రజా అన్-అమ్న-అలల్-ఇన్నాని-అఅ-రజ-వనఆ-బిజానిబిహీ-వజ్ర
జా-మస్స-హుమ్-షట్టుకాన-యడోసా. 84. ఖుల్-కుల్లున్-యఅ-మలు - అలా -
షాకి-లతిహీ-ఫ-రబ్బుకుమ్-అఅ-లము-బి-మన్-హువ-అహ్-దా-సబీలా.

83. మఱియు మేము మనుష్యునకు సౌకర్యములు ఒసంగినపుడు ఆతఁడు
ముఖము త్రిప్పకొని తొలగిపోవును. మఱి వానికి కీడుగలిగినపుడు ఆశేషదలును.
84. ప్రతివాఁడును తన మార్గమునుబట్టి పనిచేయుచున్నాఁడు. కావున ఎవఁడు
మంచిమార్గము పొందెనో నీప్రభువునకు బాగుగఁదెలియును అని పలుకుము.

వ్యా॥ 83. ఇందు మనుష్యుని లోపము తెలుపఁబడినది. కొందఱు భక్తులు
తప్ప అందఱు ఈలోపమునకు లోనై యున్నారు. దేవుఁడు తన అనుగ్రహము
వలనమానవులకు సౌఖ్యములును సంపదలునొసంగుచున్నాఁడు. కాని మానవుఁడు
దేవుని కృతజ్ఞత సలుపఁడు. సౌఖ్యములు హెచ్చుకొలదిని దేవుని మఱచిపోవును
దేవుని మార్గమునుండి దూరమై తొలగిపోవును. ప్రార్థనలు సలుప ఁడు. ఆపిదప
కీడుగలిగి ఆపదలలో చిక్కుకొన్నపుడు ఇత మేలుగలగదు అని ఆశవీడును.
దేవుని ధ్యానింపఁడు పైరెండు స్థితులును సరికావు. సౌఖ్యములలో దేవుని
మేలుకు కృతజ్ఞత సలుపవలెను. కష్టములు పడునపుడు దేవుని సహాయమువేఁడి
దేవుని అనుగ్రహము గలుగునని ఆశ గలిగి యుండవలెను. 84. విశ్వాసులు,
అవిశ్వాసులు, సన్మార్గులు, దుర్మార్గులు ప్రతివారును తమ తమ మతమును
మార్గమునుబట్టి పనులుచేయుదురు. అందఱును తమతమ పద్ధతిని మతమును మంచివి
అని తలంతురు. కాని యెద్ది సన్మార్గమో సర్వజ్ఞుడైన దేవునికిఁ దెలియును.
మానవుల ప్రతి కర్మయును దేవునికిఁ దెలియును. వారివారి కర్మలకుఁదగిన ఫలి
తము ఆతఁడొసంగును.

85. వయస్ అలూ-నక-అఁరీ-రూహ్-ఖులిర్-రూహు-మిన్-అమి-రబ్బీ
వమా-ఊతీ-తుమ్-మినల్-ఇల్మి-ఇల్లా-ఖలీలా.

86. మఱివారు ఆత్మనుగూర్చి నిన్ను అడుగుచున్నారు. ఆత్మ నాప్రభువు
యొక్క ఆజ్ఞ వలననున్నది. మఱిమీ కొసంగఁబడిన జ్ఞానము స్వల్పమే అని
ఓప్రవక్త ! పలుకుము.

వ్యా॥ 85. మక్కాలోని ఖురైషులు యూదుల ప్రోత్సాహము వలన
హజ్రత్ రసూలువారితో ఆత్మనుగూర్చు అది యెట్టిది. దాని తత్వమేమి? అని
ప్రశ్నించిరి. అందుకు నిందు సమాధాన మియ్యఁబడినది. ఆత్మయొక్క తత్వమును
గూర్చి చాల చర్చగలదు. అది సాధారణముగ గ్రహింపఁదగినదికాదు. మాన
వుల స్థూలదేహములో నొక అతి సూక్ష్మమైన వస్తువుగలదు. అది దేహములో

నున్నంతకాలము మనుష్యుఁడు తన యింద్రియముల నుపయోగించుచు పనులు చేయును. అది దేహమునుండి పోఁగానే ఏమియునుచేయలేడు. ఆస్థితి నే చావు అని పలుకుదురు. స్థూలదేహములోనున్నది ఏమిటి అనునది విచారింపదగినది. ఈ వాక్యములో అని దేవుని యాజ్ఞ అని చెప్పఁబడినది. అది అతిసూక్ష్మమైన జ్యోతి. అది దేవుని యాజ్ఞవలననే స్థూలదేహములో ప్రవేశించి తిరిగి యాజ్ఞయైనపుడు దేహమును వదిలిపోవుచున్నది. ఆత్మయును దేవునిచేసృష్టింపఁబడినదే. అది అనాదికాదు. మానవులకు నొసంగఁబడిన జ్ఞానము (తెలివి) చాల స్వల్పము. కావున ప్రతి వస్తువుయొక్క తత్వము తెలిసికొనుట సులభముకాదు. సర్వజ్ఞుడు దేవుఁడే. దేవునియెదుట మానవుల జ్ఞానము సముద్రములోని నీళ్లయెదుట ఒక బిందువువలె నున్నది. కావున, మానవులు దేవుని యాజ్ఞలను ధర్మములను అనుసరించి సత్కార్యములు చేయవలెను. దానిని వదిలి మోక్షము నకు ఉపయోగపడని తత్వములనుగూర్చి వాదించుట యుక్తము కాదు.

86. వల-ఇన్-షీనా-లనజ్-హబన్న-బిల్లజ్-బౌ-హై-నా-ఇలైక-సుమ్మ-లా తజిదు-లక-బిషీ-అలైనా-వకీలా. 87. ఇల్లా-రహ్-మతమ్-మిర్-రబ్బిక - ఇన్న-ఫజ్-లహూ-కాన-అలైక-కబీగా.

86. మఱియు మేము కోరినచో నీకు పంపిన సందేశమును లాగుకొని పోవుదుము. ఆదిదప నీకుదానిగూర్చి మాకు విరోధముగా నీకు సహాయుఁడవఁడును దొరకుఁడు. 87. కాని నీప్రభువుయొక్క దయవలన దాని నొసంగియున్నాఁడు. ఆతని యనుగ్రహము నీపై చాల యున్నది.

వ్యా! 86, 87. ఈ వాక్యములలో దేవుఁడు తన శక్తిని తన యనుగ్రహమును తెలుపుచున్నాఁడు. దేవుఁడు కోరినచో ప్రవక్తకు పంపిన ఖురాను సందేశము తాను గొనిపోగలఁడు. మరల దానిని తిరిగి తెచ్చియిచ్చువాఁడెవఁడును లేడు. కాని దేవుఁడు అట్లు చేయఁడు. ఎందుకన ఆతని దయ అనుగ్రహములు పైగంబరులవారికి చాల గలవు. మానవుఁడు ఎంతగొప్పవాఁడైనను, దేవునికి అధీనుఁడు. సర్వము దేవుని యనుగ్రహమువలన లభించును.

88. ఖుల్-ల-ఇనిజ్-తమ-అతిల్-ఇన్సు-వల్ - జిన్న-అలా-అన్-యాతూ బి-మిస్-లి-హజల్-ఖుర్ఆని-లా-యాతూన-బి-మిస్-లిషీ-వలౌ - కాన-బఅ-జు హుమ్-లి బఅ-జిన్-జషీరా. 89. వల-ఖద్-సరఫ్-నా-లిన్నాసి-ఫీ-హజల్ - ఖుర్ఆని-మిన్-కుల్లి-మసలిన్-ఫ-అబా-అక్-స-రున్నాసి-ఇల్లా-కుఫూరా. 90. వఖాలా లన్-నూమిన-లక-హత్తా-తఫ్-జుర-లనా-మినల్-అక్-జి-యమ్-బూఆ. 91. బౌ

తకూన-లక-జన్నతుమ్-మిన్ నఖి-లిన్-వల్లన-బిన్-ఫతుఫజ్-జిరల్-అన్-హీర-ఖి
 లా-లహీ-తఫ్-జీరా. 92. ఔ-తుస్-ఖతస్-సమాఅ-కమా-జ-అమ్మ అలైనా-కిసఫన్
 ఔ-తాతియ-బిల్లాహీ-వల్-మలా-ఇకతి-ఖబీలా. 93. ఔ-యకూన-లక బైతుమ్
 మిన్-జుఫ్-రుఫిన్-ఔ-తర్ఖా-ఫిన్-సమాఇ-వలన్-నూమి-లి రుఖయ్యిక-హత్తా
 తునజ్-జిల-అలైనా-కితా-బిన్-నఖ్-రడ-హూ-ఖుల్-సుబ్-హీన-రబ్బీ-హల్-కు
 న్తు-ఇల్లా-బష-రర్-రసూలా.

88. ఈ ఖురానువంటిది తీసికొనివచ్చుటకుగాను మానవులును జిన్నా
 తులును చేరి ఒకరికి నొకరు తోడుపడినను, అట్టిది యెన్నటికిని తీసికొని రాఁ
 జాలరు అని పలుకుము. 89. మఱియు మేము ఈ ఖురానులో ప్రజలకుగాను
 పలువిధములుగ విషయములను బోధించియున్నారము. కాని పెక్కుమందిప్రజలు
 తిరస్కరింపకయుండరు. 90. మఱి వారు భూమినుండి మాకొఱకు ఒక యూట
 ప్రవహింపఁజేయునంతవఱకును, 91. లేదా నీకొఱకు ఒక ఖర్జూరపుతోట
 ద్రాక్షతోట ఏర్పడి అందు నీవు నీటికాలువలు ప్రవహింపఁజేయునంతవఱ
 కును. 92. లేదా నీవు పలుకునట్లుగ మాపై ఆకాశమును తునకలు తునకలుగా
 జేసి పడవేయునంతవఱకును లేదా యెట్టయెదుట దేవునిని దేవదూతలను నీవు
 తీసికొనివచ్చునంతవఱకును, 93. లేదా నీకొఱకు ఒక బంగారు ఇల్లు ఏర్పడు
 నంతవఱకును, లేదా నీవు ఆకాశముపైకి నెక్కిపోవునంతవఱకును నీమాట
 నమ్ముము. మఱి మేము చదువునట్లు గ్రంథమును మాపై నీవు దింపునంతవఱకు
 నీవు ఆకాశముపైకి నెక్కినది నమ్ముము అని పలికిరి. నాప్రభువు పరమపవిత్రు
 డు. నేను దేవునిచే పువఁబడిన మానవుడను మాత్రమే అని ఓ ప్రవక్తా!
 పలుకుము.

వ్యా! 88. ఇందు ఖురానె షరీఫుయొక్క మహిమము తెలుపఁబడినది.
 ఖురానువంటి గ్రంథము మనుష్యులుగాని జిన్నాతులుగాని కల్పించి తీసికొని
 రాఁజాలరు. ఈవిషయము ముందు పెక్కుచోట్లు వచ్చియున్నది. మఱియు
 జగత్ ప్రవక్త గ్రంథము చూచిన తెలియఁగలదు. 89. మానవుల మేలుకుఁగాను
 ఖురానె షరీఫులో బోధలు పలువిధములుగ బోధింపఁబడుచున్నవి. కావున
 ప్రజలు వానిని గ్రహించి వాని ననుసరించి ఉభయలోకములలో మేలుపొందుచు
 దేవునికి కృతజ్ఞత సలుపవలెను. కాని పెక్కుమంది అట్లు చేయక తమ అవివేక
 మున వాని తిరస్కరించి దేవునికి కృతఘ్నులగుచున్నారు. 90, 91. మక్కా
 ఖురైషులు ఖురాను మహిమను చూచి తాము అరబ్బీభాషలో ప్రవీణులై

కూడ అటువంటి ఖురాను కల్పింపలేకపోయి తుదకు తమ ద్వేషమువలన పనికిరాని కోరికలు కోరసాగిరి. వానివలన బోధ గ్రహించి సన్మార్గులు కావలెనని వారికి ఇష్టములేదు. వట్టి ద్వేషము చూపగలిగిరి. మక్కాలోని యెడారి ప్రదేశమునుండి యొక గొప్ప యూట బయలుదేరవలెను. అందు కాలువలు ప్రవహించి నేల సేద్యమునకుఁ దగినట్లు కావలెను. ఖర్జూరపుతోట ద్రాక్షతోట ఏర్పడవలెను. 92. ఆ కాశము మాపైపడి నశించునట్లుచేయు దేవుఁడును దేవదూతలును ప్రత్యక్షమై నీవు సత్యము పలుకుచున్నావు అని సాక్ష్యామియ్యవలెను. 93. ఇల్లుబంగారుతో చేయఁబడిన శృంగారముగలదిగా నుండవలెను. నీవు నిచ్చెనతో ఆ కాశముపైకి నెక్కిపోవలెను. నీవు ఆ కాశములో నెక్కినందుకు గుర్తు అచ్చటినుండి మేము చడువునట్లు గ్రంథము తీసికొని రావలెను. ఈ విషయములు చేయునంతవఱకు మేము నిన్ను నమ్మము అని పలికిరి. ఇట్టి కోరికలు ఒక బుద్ధిమంతుఁడు కోరఁడు. పూర్వముకూడ అనేక ప్రవక్తలువచ్చిరి. వారకూడ మానవులే. వారికి దేవునివంటి అధికారము లేకుండెను. వారు దేవుని సందేశము ప్రజలకు అందఁజేయుచుండిరి. అటులే నేనుకూడ మానవుఁడను. దేవుని ప్రవక్తను ఆతఁడు పంపిన సందేశము, ధర్మములు ప్రజలకుఁ దెలుపుట నాపని. మీరు కోరు పనికిమాలిన కోరికలు నెఱవేర్చుట నాపనికాదు. దేవుఁడు కోరినచో చూపగలఁడు. ఇట్టివి చూపుము అని దేవునితో కోరుట ప్రవక్తల పనికాదు. ఆతఁడు పరమపవిత్రుఁడు. ఎట్టి లోపములేనివాఁడు అని పలుకుము అని దేవుని సెలవు ప్రవక్తకు అగుచున్నది.

94. వమా-మన-అన్నా-స-అన్-యూమినూ-ఇజ్-జా-అ - హుముల్-హుదా-ఇల్లా-అన్-ఖాలూ-అ-బిఅ-సల్లాహు-బషరర్-రసూలా. 95. ఖుల్-తా-కాన-ఫిర్-అర్-జి-మలా-ఇకతున్-యమ్-షూన-ముత్-మిత్తీ-న-లనజ్-జిల్లా-అలై-హిమ్-మినస్-సమాఇ-మలకర్-రసూలా-

94. మఱియు ప్రజలయొద్దకు సన్మార్గము (బోధ) రాఁగావమి? దేవుఁడు మానవుని ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపినాఁడా అని పలికి విశ్వసించుకొండిరి. 95. భూమి మీఁద దేవదూతలు వసించుచు తిరుగుచున్నచో మేము వారికిఁగాను దేవదూతను ప్రవక్తగాఁ జేసి పంపియుందుము అని పలుకుము.

వ్యా॥ 94. దేవుఁడు, ప్రజలు సన్మార్గులు కావలెనని ప్రవక్తల మూలమున బోధను పంపెను. ఆ విదప ప్రజలు బోధను గ్రహింపక యేమి దేవుని ప్రవక్త మానవుఁడు ఎట్లు కాఁగలఁడు. ఒక దేవదూత ప్రవక్తగా రావలెను అని బలుకుచు విశ్వసించక పోయిరి. లేనిచో బోధవలన వారికి ఏలాటి ఆటంకము

గలుగలేదు. దీనికి రాణోవు వాక్యములో సమాధాన మియ్యబడినది. 95. భూమిపై మానవులకు బదులుగ దేవదూతలు బసచేసి తిరుగుచున్నచో దేవదూతయే దేవుని ప్రవక్తగా వచ్చియుండును. అట్లుకాదుగదా! భూమిపై వసించువారు మానవులు. మానవులయొద్దకు మానవుడే ప్రవక్తగా రావలెను. లేనిచో మానవులు బోధ నెట్లు గ్రహింపగలరు? దేవదూత తన స్వరూపములోవచ్చిన మానవుల కన్నులు, హృదయములు ఆతని దృశ్యమును భరింపజాలవు. దాని వలన ప్రయోజన ముండదు. దేవదూత మానవుని రూపములో వచ్చినచో మానవుడే అను సందేహమే గలుగును గదా! కావున మానవులకు మానవుడే ప్రవక్తగా రావలెను.

96. ఖుల్-కఫా-బిల్లాహి షహీ-దమ్-బైనీ-వ-బై నకుమ్-ఇన్న హూ-కాన బి-ఇబాదిహీ-ఖిబీరమ్-బసీరా.

96. నామధ్యను మీమధ్యను దేవుని సాక్ష్యమే చాలును. ఆతడు తన భక్తులను బాగుగ నెఱుంగుచు చూచుచున్నాడు అని ఓ ప్రవక్త! పలుకుము.

వ్యా॥ 96. అవిశ్వాసులు దేవుడు మాకు ప్రత్యక్షమై పలికినచో మేము నమ్ముదుము అని పలికియుండిరి. దానికిగాను దేవుడు, నన్నునాపనులనుబాగుగ చూచుచున్నాడు. నేను దేవుని ప్రవక్తను అని పలుకునది దేవునికి బాగుగ దెలియును. నేను దేవునిపై అసత్యము కల్పించుచున్నచో ఆతడు నన్ను తప్పక శిక్షించి నశింపజేయును. నాయుద్యమము సఫలము కాదుగదా! అట్లుగాక దినదినము నాయుద్యమము సాగుచు వృద్ధిపొందుచున్నది. ఇదియే దేవుని గొప్ప సాక్ష్యము. ఇది చాలును. ఇవి క్రియారూపమైన సాక్ష్యము. దీనివలన నేను దేవుని సత్యమైన ప్రవక్తను అని ఋజువు అగుచున్నది.

97. వమన్-యహ్-దిల్లాహు-ఫ-హువల్-ముహ్-తది-వమన్-యుజ్ లిల్-ఫలన్-తజిద-లహుమ్-బొలియాఅ-మిన్-దూనిహీ-వ-నహ్-షురుహుమ్-యానుల్-ఖియామతి-అలా-వుజూహి-హిమ్-ఉమ్-యన్-వ-బుక్కన్-వ సుమ్మన్-మావా-హుమ్-జహన్నము-కుల్లమా ఖబత్-జిద్నా-హుమ్-సతరా. 98. జాలిక-జజా-ఉహుమ్-బి-అన్నహుమ్ కఫరూ-బి-ఆయా-తినా-వ-ఖాలు-అఇజా-కున్నా-ఇజామన్-వ-రుఫా-తన్-అఇన్నా-లమబ్-ఉసూన-ఖల్-ఖన్-జదీదా. 99. అవ-లమ్-యరౌ-అన్నల్లా హుల్లజ్-ఖిల-ఖిస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జ-ఖాదిరున్-అలా-అన్-యఖ్-లుఖ్-మిస్-లహుమ్-వ-జిల-లహుమ్-అజల్-లారైబ-ఫీహి-ఫ-

అబజ్జీ - జాలిమూన - ఇల్లా - కుఘూరా. 100. ఖుల్ - తా - అన్తుమ్ - తమ్ - లికున - ఖజా -
ఇన - రహ్మత్ - రబ్బీ - ఇజ్జత్ - లఅమ్ - సత్తుమ్ - ఖష్ - యతిల్ - ఇన్ ఫాఖ - వకానల్ - ఇ
న్నాను - ఖతూరా.

97 మఱియు, దేవుడు ఎవరికి మార్గముచూపునో వారే మార్గము పొందువారు. మఱివరిని దారి తప్పించునో వారికి దేవునిదప్ప నితరులెవరిని వారికి స్నేహితులుగా నీవు పొందజాలవు. మఱి మేము పునరుత్థాన దినమునందు వారిని అంధులుగ మూఁగలుగ చెవిటివారలుగఁజేసి తలక్రిందులుగవారి ముఖములపై సడిపింతుము. వారి నివాసము నరకము. అది చల్లాలునపుడెల్ల వారిపై నగ్నిని ప్రేల్చుదుము. 98. వారు మాసూచనలను తిరస్కరించి నందులకును, ఎముకలై ముక్కలై పోయిన పిదప మేము తిరిగి క్రొత్తగాఁ జేయఁబడుదుమా! అని వారు పలికినందులకును ఇది వారికిఁగల శిక్ష. 99. ఏమి ఆకాశములను భూమిని సృష్టించినట్టి దేవుడు వారివంటి వారిని సృష్టించుటకు శక్తిగలిగి యున్నాఁడు అని వారు తెలిసికొనలేదా! మఱి వారికిఁగాను ఒక కాలము నియమించి యున్నాఁడు. అందు ఏలాటి సందేహములేదు. కాని పాపాత్ములు కృతఘ్నత చూపనిది యుండరు. 100. నా ప్రభువుయొక్క అనుగ్రహపు ఖజానాలు (బొక్కసములు) మీచేతిలోనున్నచో అవి ఖర్చుఅయిపోవుననుభీతిచే వానిని (ఖర్చుచేయక) ఆపియుందురు. మఱి మానవుడు చాల లోభిగా నున్నాఁడు.

వ్యా॥ 97. దేవుని అనుగ్రహమువలన మానవుడు సన్మార్గమునుపొంది సత్కార్యములుచేయుచు మోక్షము పొందఁగలఁడు. ఎవఁడు తన ద్వేషము వలనను దురదృష్టమువలనను సన్మార్గమువీడి దుర్మార్గములో పడినవానికి దేవుడు సహాయపడనిచో ఎవరు వానిని సన్మార్గమునకు మరల్పఁగలరు? ఎవరును మరల్పలేరు. తీర్పుదినమునందు అవిశ్వాసులు తలక్రిందులుగ తమ ముఖములపై నడతురు. ఏమియు చూడలేరు, పలుక లేరు. వినలేరు. వీరి నివాసము నరకాగ్ని. అందు వారికి బాధ తగ్గదు. వారి దేహములు చర్మములు కాలి పోవునపుడెల్ల క్రొత్త చర్మములు వారికి వచ్చుచు. తీవ్రమైన బాధ గలుగుచుండును. 98. అవిశ్వాసులు ఇహలోకమునందు దేవుని సూచనలను, వాక్యములను పునరుత్థాన దినమును నమ్మక తిరస్కరించుచుండిరి. దీనికిఁగానే వారికి ఈనరక శిక్ష లభించినది. పునరుత్థానములేదు, నరకములేదు అని, తిరస్కరించుచున్న విషయములను అందులోపడి అనుభవించునపుడు తెలిసికొనఁగలరు. 99. భూమ్యాకాశముల వంటి గొప్ప వస్తువులను సృష్టించుటకు శక్తిగల దేవునికి మానవునివంటి స్వల్ప

వస్తువును సృష్టింపలేడా ! సృష్టింపగలడు. ఇంతమంది మనుష్యులు చచ్చి పోయినారే! వీరందఱు ఎప్పుడు లేయుదురు అని అవిశ్వాసులు చెప్పుదురు. అందుకు నిదు సమాధాన మియ్యబడినది. మృతులు సజీవులగుటకు ఒక కాలము నియమింపబడినది. అదితప్పకవచ్చును. అందు ఏలాటి సందేహములేదు. అది వచ్చుటలో అలస్యమైనది. కావున అదిగాదు అని సందేహించుట వివేకము కాదు. దేవుడు పంపు సూచనలను విషయములను పాపాత్ములు వినికూడ నమ్మక అవిశ్వాసులై కృతఘ్నులగుచున్నారు. 100. ఈ వాక్యములకు పూర్వము, హజ్రత్ రసూలువారిపై దేవుని యనుగ్రహము చాలయున్నది అని చెప్పబడియెను గదా! ప్రవక్తపదవి దేవునిగొప్ప అనుగ్రహము. ఇతర సంపదలు కూడ దేవుని యనుగ్రహమువలన లభించును. దేవుని యనుగ్రహములకు మితములేదు. అవి లెక్కకు మించినవి. దేవునియనుగ్రహములు తఱగనివి. ఒకవేళ యాఅనుగ్రహములు ప్రజలచేతిలోనున్నచో వాని నెవరికి నొసంగక అవి తగ్గిపోవునేమో అని ఆపియుంచుదురు. అటులే ధనధాన్యములు ఖర్చుచేసినచో తఱిగిపోవునేమో! పేదటికమువచ్చునేమో! అని భయపడి ఖర్చుచేయక లోభముచే దాచిపెట్టుదురు. ఇది మానవస్వభావము. కాని దేవుడు ఎవరికి బుద్ధి జ్ఞానములు ఒసంగునో వారు అట్లుచేయక ధనసంపదలను సమయోచితముగ ఖర్చుచేయుదురు.

101. వలఖద్-అతైనా-మూసా-తినీ-అయాతిమ్-బయ్యి-నాతిన-ఫన్-అల్-బసీ-ఇస్రా-ఈల-ఇస్-జాల-హుమ్-ఫఖాల-లహూ-ఫిర్-బౌను-ఇన్నీ-ల-అజున్నుక-యా-మూసా-మస్-హూరా. 102. ఖాల-ఖఖద్-అలిమ్-మా-అన్-జల-హూ-ఉలాఇ-ఇల్లా-రబ్బుస్-సమా-వాతి-వల్-అర్జి-బసాఇర-వఇన్నీ-ల-అజున్నుక-యా-ఫిర్-బౌను-మబ్-సూరా. 103. ఫ-అరాద-అన్యస్-తఫిస్-జహుమ్-మినల్-అర్జి-ఫలగ్-రఖ్నా-హు-వ-మమ్-మఅహూ-జమీఆ. 104. వ-ఖల్నా-మిమ్-బ-అ-దిహీ-లి-బసీ-ఇస్రా-ఈ-లస్-కుమల్-అర్జి-ఫఇజా-జాల-వఅదుల్-ఆఖరితి-జీ-నా-బికుమ్-లఫీఫా.

101. మఱియు, మేముమూసాకు స్పష్టమైన తొమ్మిదిసూచనల నొసంగితిమి. నుఱి ఆతఁడు ఇస్రాయీలియుల వద్దకువచ్చినపుడు, ఫిక్రాను ఆతనితో ఓమూసా! నీపై జాల విద్యచేయబడినది అని నేను తెలచుచున్నాను అని పలికిన దానిగూర్చి యిస్రాయీలియులతో నడుగుము. 102. ఈ సూచనలు భూమ్యాకాశముల ప్రభువు పంపియున్నాడని స్థిరపఁచెలిసియే యున్నది. మఱి

ఓ ఫిరౌను! నీవునశింపచున్నావు అని నేను తలచుచున్నాను అని మూసా పలికెను. 103. ఆ పిదప ఫిరౌను వారిని భూమి (దేశము) నుండి కదలింపఁగోరెను. పిదప ఫిరౌనును, ఆతని వెంటనుండినవారి నందఱిని ముంచి వేసితిమి. 104. మఱియు ఆతని వెనుక మీకు భూమిలో వసించుఁడు. మఱి పరలోక, వాగ్దానము వచ్చినపుడు మిమ్ముచేర్చి తెచ్చెదము అని యిస్రాయీలయులతో మేము పలికితిమి.

వ్యా॥ 101. ఇందు దేవుఁడు మూసాప్రవక్తకు నొసంగినఅపగ్రహములు తెలుపఁబడినవి. ఈజిప్టు (మిసరు) రాజగు ఫిరౌను ఇస్రాయీలయు (యూదు) లను చాల హింసించు వారిని బానిసలుగఁజేసికొనియుండెను. వారిని రక్షించి స్వాతంత్ర్యము నిప్పించుటకు దేవుఁడు మూసాను ప్రవక్తగాఁజేసి ఫిరౌను యొద్దకు పంపెను. మూసాకు తొమ్మిది సూచన (మోజీజా) లు ఒసంగెను. అని ప్రకాశించుహస్తము, గొప్పసర్పము అగునట్టి చేతికట్ట, దుష్టులపై వచ్చిన కఱపు, ఫలనష్టము, తుపానుగాలి, మిడుతదండు, కప్పలు నెత్తురు అనునవి. వీనిగూర్చి సూరయే ఆరాఘలో వివరించియున్నాము. మూసాప్రవక్త ఫిరౌను యొద్దకు బోయి దేవుని సూచనలు చూపినపిదప ఆతఁడు నమ్మక ఓయిమూసా! నీవైజాల విద్యచేయఁబడినది. కావున పిచ్చిపిచ్చిగా పలుకుచున్నావు అని పలికెను. ఈ విషయములనుగూర్చి యూదుల విద్వాంసులతో నడిగిచూడుఁడు. రసూలు వారు పలుకునది నిజమని తెలియనగును. అని దేవుని సెలవు. 102. అప్పుడు మూసా „ఓయీ! ఫిరౌను, ఈసూచనలు మానవులు కల్పించుకొనునవి కావు. అవిభూమ్యాకాశముల ప్రభువగు దేవుని శక్తివలన గలుగుచున్నవి అని నీహృదయము సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది. నీవు తిరస్కరించిన యేమి. ఈసూచనలు నీకన్నులకు తెఱవఁగలవు. నీవు గర్వముతో దేవునిసూచనలను నమ్మక తిరస్కరించుచున్నావు. దీని ఫలితము నీనాశమే అని పలికెను. 103. హజ్రత్ మూసా ప్రవక్త బోధను ఇస్రాయీలయులు వినుచుండిరి. దినదినము వారి విశ్వాసము వృద్ధి పొందుచుండెను. వారి బలము హెచ్చసాగెను. ఇవి ఫిరౌనుచూచి ఇస్రాయీలయులు దేశములో బలపడుదురు అని భీతిచే వారిని మఱింత హింసించసాగెను. మఱివారిని దేశములో శాంతముతోనుండకుండచేసి వారిని దేశమునుండి కదలింపవలెనని కోరెను. కాని ఫిరౌనుకోరిక పూర్తి కాలేదు. ఆతఁడే దేవుని శిక్షకుపాత్రై తన దేశమునుండి వెడలి మార్గమధ్యమందు ఎఱ్ఱసముద్రములో తన సైన్యముతోఁబాటు మునిగిచచ్చెను. ఈ విషయము ముందు వచ్చినది. 104. దేవుఁడు మూసాయొక్క శత్రువును నిర్మూలించెను. ఆపిదప ఇస్రాయీలయుల బానిసత్వము తొలగించి ఓయిస్రాయీలయులారా! శత్రు భూమియగు ఈజిప్టు

లోను, సిరియూలోను స్వేచ్ఛగా వసించుడు. లోకము నశించి తీర్పుదినము వచ్చునపుడు మిమ్ములందఱినిచేర్చి, సజీవులుగఁజేసి తెచ్చునపుడు మీ కర్మల తీర్పుఅగును. పుణ్యాత్ములు మోక్షము పొందుదురు. మఱి పాపాత్ములు నరకము పొందుదురు.

105. వబిల్-హాఖ్ఖి అన్-జల్ నాహు-వబిల్-హాఖ్ఖి నజల - వహు-అర్-సల్నాక-ఇల్లా-ముబష్-షిరన్ వ-నజీరా. 106. వఖుర్-ఆనన్-ఫ-రఖ్ నా హు-లి-తఖ్-రఅహూ-అలన్నాసి-అలా-ముక్-సిన్-వనజ్-జల్నా హు-తన్-జీలా.

105. మఱియు మేము ఈఖురానును సత్యముతో నంపితిమి. మఱియు అది సత్యముతోనే వచ్చినది. మఱి నీవు సంతోషపువార్త నిచ్చువాడవుగను భయపెట్టువాడవుగను చేసి నిన్ను పంపితిమి. 106. మఱియు నీవు తిన్న ఖురానును పఠించి ప్రజలకు వినిపించుటకుఁగాను దానిని కొంచెము కొంచెముగా పంపితిమి. మఱి దానిని మెల్లమెల్లగా నంపితిమి.

వ్యా! 105. దీనికి ముందు హజ్రత్ మూసా ప్రవక్తకు నొసంగబడిన సూచనలు చెప్పఁబడెను. ఇక హజ్రత్ రసూలువారికి దేవునిచే నొసంగబడిన విద్యా సంబంధమైన మహిమ (మోజిజా) అగు ఖురానునుగూర్చి చెప్పఁబడుచున్నది, ఖురాను సత్యములతోఁ గూడినది. అందలి ధర్మములు, సత్యములు. అవి అనుసరింపఁదగినవి. దేవుఁడు వంపినట్లుగ మధ్య వీలాటి మార్పులేక జిబ్రీలుదూత మూలమున హజ్రత్ రసూలువారికిఁ జేరినది. దాని ననుసరించి హజ్రత్ ముహమ్మదువారు విశ్వసించి సత్కార్యములు చేసినవారికి ఉభయలోకములలోను జయము, మోక్షములున్నవి అను సంతోషపువార్త వినిపింతురు. తిరస్కరించి విశ్వసింపనివారికి నరకమున్నది అని భయపెట్టెదరు. ఇందులకే దేవుఁడు రసూలువారిని ప్రవక్తగాఁజేసి పంపినని చెప్పఁబడియెను. 106. ఖురానె షరీఫు ఒకేసారి పూర్తిగా దేవునిచే హజ్రత్ రసూలువారికిఁగింపలేదు. ఇరువదిమూడు సంవత్సరములలో మెల్లమెల్లగా కొంచెము కొంచెము సమయోచితముగ వచ్చుచుండెను. అందువలన భక్తులు సులువుగ ధర్మములు గ్రహింపఁగలిగిరి. ఖురానె షరీఫుయొక్క ముఖ్యద్దేశ్యము దాని పఠించి విషయములు గ్రహించి వాని అనుసరించుటయే. ఇందులకే ఖురాను ఒకేసారి రాక మెల్లమెల్లగా వచ్చెను.

106. ఖుల్-ఆరునూ-బిహీ-ఔ - లా-తూమినూ-ఇన్నల్ల-జీన-ఉతుల్-ఇమ్మి-మిన్-ఖబ్లీ-ఇజా-యుత్త-అల్లెహిమ్-యఖరూన-లిల్-అజ్-ఖాని - సుజ్జ-దన్. 107. వ-యఖూ-ల్ఖాన-సుబ్ హీన-రబ్బీనా-ఇన్-కాన-వఅదు-రబ్బీనా-

లమఫ్-డొలా. 109. వ-యభిరూన-లిల్-అజ్ - ఖాని-యబ్-కూన -వ-యజ్-
 దుహుమ్-ఖుషూఆ. 110. ఖులిద్-ఉల్లాహ-అపిద్-ఉర్-రహ్మాన-అయ్యుమ్-మా
 తద్-ఉ-ఫల-వలత్-అస్మా-ఉల్-వలస్నా-వలా-తజ్-హాక్-బి-సలాతిక-వలా-తు
 ఖాఫిత్-బిహ-వబ్-తగి-బైన-జాలిక-సబీలా. 111. వఖులిత్-హమ్దు-లిల్లా-హి
 ల్లాజ్-లమ్-యత్-తఖిజ్-వలదన్-వలమ్-యకుల్-లహూ-షరీఖన్-ఫిల్-ముల్కి-వ
 లమ్-యకుల్-లహూ-వలీయుమ్-మినజ్-జుల్లి-వ-కబ్బిర్-హు-తక్బీరా.

107. మీరు ఖురానును నమ్ముడు లేక నమ్మకుండుడు. దానికి పూర్వము
 ఎవరికి (శాస్త్ర) జ్ఞానము నొసంగబడెనో వారియెదుట అది పరింపబడునపుడు
 వారు చిబుకముల బలమున సాష్టాంగపడుదురు. 108. మఱి మాప్రభువు పరమ
 పవిత్రుడు. మా ప్రభువు వాగ్దానము పూర్తి అయి తీరును అని పలుకుదురు
 109. మఱియు వారు ఏడ్చుచు చిబుకముల బలమున పడుదురు. మఱి ఖురాను
 వారికి వినయము హెచ్చించును అని పలుకుము. 111. అల్లాః అనియు లేక
 రహ్మాను అనియు పిలువుడు, ఏదైనా విచారము మంచిదియే. అవన్నియు
 ఆతని మంచి పేరే అని పలుకుము. మఱి నీనమాజును చాల గట్టిగాఁ జేయకుము.
 మఱి నిశ్శబ్దముగాకూడ దానిని చేయకుము. వాని మధ్యమార్గమును అవలంబిం
 పుము. 111. సంతానములేనట్టియు అధికారములో సాటిలేనట్టియు, శక్తిలేని
 కారణముచే తనకు సహాయుడు కావలెననునది లేనట్టియు అగు దేవునికి స్వ
 స్తోత్రములున్నవి అని పలుకుము. మఱి నీవు ఆతని మహిమను గొప్పగా
 దలచి కొనియాడుము.

వ్యా॥ 107. ఖురానును నమ్మని అవిశ్వాసులతో నిట్లు పలుకవలెనని
 దేవుని సెలవు. ఓ అవిశ్వాసులారా! మీరు ఖురానును నమ్మిన నమ్మకపోయిన
 సరే. దానివలన నష్టమేమియులేదు. అది దేవుని గ్రంథము. అది సత్యము అను
 విషయమునకు లోటులేదు. ఖురానునకు పూర్వము తొరాతు, ఇస్తీలు మొదలగు
 దేవదత్తగ్రంథములు పొందిన శాస్త్రజ్ఞులు ఖురానును వినినపుడు దాని మహి
 మకులొనై భయభక్తలతో సాష్టాంగపడి దేవునికి కృతజ్ఞత సలుపుదురు. మఱి
 ఖురానును సత్యమైన దేవుని గ్రంథమనియు, హజ్రత్ రసూలువారు దేవుని
 ప్రవక్త అనియు నమ్ముదురు. వారి మత గ్రంథములలో రాజోపుత్రులు
 ప్రవక్తనుగూర్చియు ఆతనికి నొసంగబడు గ్రంథమునుగూర్చియు ముందుగానే
 ప్రకటనలు గలవు. కావున వాని ననుసరించి న్యాయముగల విద్వాంసులు తప్పక
 నమ్మవలసియున్నది. (ఈ విషయమునుగూర్చి జగత్ ప్రవక్త చూడుడు.) 108.

వారి గ్రంథములలోగల భవిష్యత్ ప్రకటనలు పూర్తి అయినందున వారి గ్రంథములు సత్యములు అనియు స్పష్టమైనది. కావున మాప్రభువు వాగ్దానము నెఱవేరినది. అది తప్పక నెఱవేరునది అని భక్తిపూర్వకముగ పలుకుదురు. 109. వారు ఖురానును వినునపుడు అందలి విషయములు భావములు గ్రహించి భయభక్తులతో కన్నీరు కార్చుచు సాష్టాంగము (సిజ్దా) చేయుదురు. అందు చిబుకముల బలము అనుచానిలో వారి మఱింత భక్తి వినయములు హెచ్చుగా స్పష్టమగుచున్నది. 110. పై వాక్యములలోని భక్తిపూర్వకమైన సాష్టాంగ సంబంధమువలన ఇందు దేవునిని పిలుచు (ప్రార్థన) పద్ధతియును దీని సంబంధమును బట్టి రాబోవు వాక్యములో నమాజు విషయము చెప్పబడినది. దేవునికి పెక్కుపేర్లుగలవు. అందు విగ్రహారాధకులైన అరబ్బులలో అల్లాహు అనుపేరు చాలవాడుకలో నుండెను. రహ్మాను అను పేరు వారికి చాల వాడుకలో లేకుండెను. కాని యూదులు రహ్మాను అను దేవుని పేరును చాల వాడుచుండిరి. అందుకు అరబ్బులు దేవునికి రహ్మాను అనిపలుకుటకుశంకించుచు వెనుదీయుచుండిరి. రహ్మాను అనుపేరు హజ్రత్ రసూలువారి నోట విని అరబ్బులు ఏమి? ఈపేరుగల మఱొక దేవుడు గలడా? అటులైన ప్రవక్త మేము పెక్కుదైవములను పిలుచుచున్నామని ఎందులకు మమ్ము నిందించుచున్నాడు అని వాదించుచుండిరి. యూదులు, రహ్మాను అనుపేరు ఎందులకు నెక్కువగా పై గంబీరులవారు పలుకుటలేదు అని పలుకుచుండిరి. ఇందు వీరికి సమాధాని మియ్యబడెను. అల్లాః, రహ్మాను అను రెండు పేర్లును దేవునికి అన్వయించుచున్నవి. పేర్లు రెండు అగుటబట్టి రెండు దైవములున్నవి అని ఏర్పడదు. దేవునికి పెక్కుపేర్లుగలవు. అవన్నియు మంచివి. వా పేరుతో పిలిచినను పిలువవచ్చును. అందు ఏలాటి లోపము తప్పలేదు. సమయోచితముగ ఆయాపేర్లు వచ్చుచుండును. నమాజు ప్రార్థనలలోను గట్టిగా ఖురానును పఠించునపుడు మధ్యమార్గము అవలంబించవలెను, గొంతు పడిపోవు నట్లుగ గట్టి శబ్దముతో ఎరుగెత్తి పఠింపనురాదు, మఱి ప్రక్కనున్నవారికిగూడ వినరానట్లు మెల్లగా నిశ్శబ్దముగాకూడను పఠింపరాదు. ప్రక్కనున్నవారు వినునట్లు మితమైన శబ్దముతో నమాజులో ఖురాను పఠింపవలెను. హజ్రత్ రసూలు వారు మక్కాలో నున్నపుడు నమాజు చేయునపుడు ఖురానును గట్టిగా పఠించిన దుష్టులు విని పరిహాసమాడుచు దుర్భాషలాడుదురని చాల నిశ్శబ్దముగా నమాజులోనున్న శిష్యులకుకూడ వినరానట్లుగ చదువుచుండిరి. అందుకు దేవుడు ఈ వాక్యము పంపి అట్లు వలదు. మధ్య మార్గము అవలంబింపవలెనని సెలవిచ్చెను. కాని ఉపన్యాసము చేయునపుడు గంభీరముగా అందఱు వినునట్లు ఖురాను పఠించి విచిపింపవలెను. 111. నమాజు తరువాత దేవుని యేకత్వము (తౌహీదు)నుగూర్చి యిందు నుపదేశించి ఈ సూరాను సమాప్తము

చేయబడెను. దేవునికి బిడ్డలులేరు. ఆతనికి సంసారసంబంధములేదు. ఆతని యధికారములో నెవరును భాగస్థులులేరు. ఆతనికి సాటిలేదు. ఆతను ఇతరుల సహాయము కోరుటకుఁగాను ఆతనియందు ఏలాటి బలహీనతలేదు. ఆతఁడు సర్వవిధముల పరమ పవిత్రుఁడు. ఆతఁడు లోపములులేని సర్వాధికారుఁడు. ఇట్టి దేవుఁడే సర్వస్తోత్రములకును మహిమలకును దగినవాఁడు. ఒకరి సహాయముకోరుట మూఁడు విధములుగ నుండును. 1. తండ్రి తన సంతానముతో సహాయము కోరు విధముగ తనకంటె చిన్నవారితో సహాయము కోరుట, 2. తనతో సరిసమానుడగు భాగస్థుని (సాటి)తో సహాయము కోరుట. 3. బలహీనుఁడు, తనకంటె నెక్కువబలము, శక్తిగలవానితో ఆపదలందు సహాయము కోరుట. ఈమూఁడు విధములగు సహాయము దేవునికి అక్కఱలేదు అని ఈవాక్యమునందు సూచింపబడినది. అత్యమున మానవులు సర్వశక్తుడగు దేవుని మహిమలను ఎఱిగి మనఃపూర్వకముగ కొనియాడవలెను అని చెప్పబడియెను. ఇందు దేవునికి సంతానమున్నది అని పలుకు నస్రాసీలకును, దేవునికి సాటి (భాగస్థులు) గలరు అని పలుకు పెక్కు దైవారాధకులకును, దేవుఁడు ఒకరికి లొంగిపోవునని పలుకునట్టి యూదులకును రద్దు గలదు. 109 వ వాక్యము చదువునపుడు సిజ్జా చేయవలెను.

మొదటి సంపుటము సంపూర్ణము.

పరమ దయాళువగు అల్లాః అనుగ్రహము వలన మొదటి సంపుటముద్రణ హిజ్రీ శకము 1367 రమ్జాన్ నెల 11వ తేది, (19-7-1943) నోను వారమునాఁడు సంపూర్ణమాయెను.

ఇందు సూరయే ఫాతిహా నుండి సూరయేబనీ యిస్రాయిల్ వఱకు పడునేడు సూరాబుగలవు. రెండవ సంపుటము సూరయే కహఫుతో ప్రారంభమై సూరయే నాస్తో పూర్తియగును.

